This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Stanford University Libraries
3 6105 117 468 178

STANFORD UNIVERSITY
LIBRARIES

Bohemica. Leges, Statuta, etc.

CODEX
JURIS MUNICIPALIS REGNI BOHEMIAE
TOMUS II.
PRIVILEGIA REGALIUM CIVITATUM PROVINCIALIUM
ANNORUM 1225—1419.

SBÍRKA PRAMENŮ
PRÁVA MĚSTSKÉHO
KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.

VYDÁVÁ

JAROMÍR ČELAKOVSKÝ.

DÍL II.

PRIVILEGIA KRÁLOVSKÝCH MĚST VENKOVSKÝCH
Z LET 1225—1419.

V PRAZE.
TISKEM KNIHTISKÁRNY DRA EDV. GRÉGRA.
1895.

PRIVILEGIA
REGALIUM CIVITATUM PROVINCIALIUM REGNI BOHEMIAE
ANNORUM 1225–1419.

PRIVILEGIA
KRÁLOVSKÝCH MĚST VENKOVSKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM
Z LET 1225 až 1419.

POMOCÍ ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE A NÁKLADEM FONDU PRO VYDÁVÁNÍ PRAMENŮ PRÁVA MĚSTSKÉHO KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

VYDÁVÁ

JAROMÍR ČELAKOVSKÝ.

V PRAZE.
TISKEM KNIHTISKÁRNY DRA EDV. GRÉGRA.
1895.

STANFORD
LIBRARIES

K
B67
v.2

VELEVÁŽENÉMU PŘÍTELI

PANU

JOSEFU EMLEROVI

V OPRAVDOVÉ ÚCTĚ

PŘIPISUJE VYDAVATEL.

ÚVOD.

Později, nežli bylo původně obmýšleno, vydává se tímto druhý díl pramenů práva městského v království Českém, jenž obsahuje privilegia královským městům venkovským před válkami husitskými udělená.

Rozmanité příčiny způsobily průtah vydání tohoto díla, k němuž příspěvky už před pět a dvaceti lety byly po archivech sbírány. Rozsáhlost látky a nákladnost publikace byly příčinou, že původně pomýšlelo se na uveřejnění toliko stručných výtahů neboli regest privilegií českých měst; avšak postupem času, když finanční podmínky tohoto podniku staly se příznivějšími, bylo možno rozhodnouti se pro vydávání důležitějších listin městských větším dílem v úplném znění. Okolnost ta měla za následek, že bylo nutno práci po mnoho let po archivech a bibliotékách prováděnou započíti takořka znova, což arci vyžadovalo nové námahy, nového času i nákladu. Že publikace naše tímto prodlením na vnitřní hodnotě své získala, nebude asi pochybno.

Uvážíme-li mocné postavení, jaké stav městský ve vlasti naší od XIII. století zaujímal, jsa silnou oporou moci královské a tím samým podporou všemu pokroku duchovnímu i hmotnému v zemi; uvážíme-li také velký počet královských měst u nás, shledáme samozřejmým, že listiny, kterými poměr těchto měst k moci královské, k úřadům a soudům zemským a krajským i k ostatnímu obyvatelstvu v zemi se upravoval a jimiž dopřávala se stavu městskému rozsáhlá

samospráva ve věcech správních, soudních a obecních, musily býti jak na počet velmi četny, tak i obsahem závažny. Bohužel velký počet těchto listin, ano dle všeho větší jich část vzala během času za své, zejména zakládací listiny měst skoro vesměs se ztratily, aniž se nám zachovalo bližších zpráv o jich obsahu; přes to však listinný materiál, jenž se nám dochoval a který podařilo se po archivech a bibliotékách shledati, jest dosti značný. Podávát dosti jasné světlo o minulých právních poměrech našich měst a zdá se opravňovati k úsudku, že sotva bylo v střední Evropě druhé země, která by byla mohla vykázati se četnějšími a zajímavějšími prameny práva městského, jako země naše Česká.

Za takových okolností stalo se vědeckou a vlasteneckou povinností zachované právní památky naše městské uveřejniti v plném znění tiskem, a musí se za skutečnou zásluhu připočísti České Akademii císaře Františka Josefa pro vědu, slovesnost a umění a zastupitelstvům čelnějších měst královských, že učinily možno, aby se tak státi mohlo, poskytnuvše dostatečných prostředků k uhrazení značného nákladu s vydáním tak velkého počtu listin spojeného.

Vděčně arci připomenouti sluší, že podnět k tomu dali sami poslancové čeští obou stran národních a že i výbor Historického spolku v Praze podniknul nejedny kroky k dosažení tohoto cíle. Když totiž koncem r. 1885 vyšel nákladem obce král. hl. města Prahy první díl Sbírky pramenů práva městského království Českého tiskem, jenž obsahoval výsady propůjčené králi Českými celému stavu městskému a čtyřem městům Pražským, sešli se poslancové čeští na sněmu království Českého shromáždění, aby ve společné schůzi dne 10. ledna 1886 na radnici Staroměstské odbývané za předsednictví p. vládního rady *V. V. Tomka*, tehdy právě prvního rektora českého vysokého učení Pražského, se uradili o způsobu, jakým by se mohla poskytnouti mravní i hmotná podpora našemu dílu, jehož úkolem jest sebráním a uveřejněním pramenů podati celkový obraz minulého městského života právního ve vlasti naší. I usnesli se působiti k tomu, aby se zřídil zvláštní fond pro další vydávání těchto „Pramenů práva městského království Českého," jenž by se utvořil z příspěvků měst českých i jiných interessentů, jichž památky právněhistorické by ve sbírce té došly uveřejnění.

Fond ten má se rozmnožovati napotom různými příspěvky okresů, obcí, korporací i jednotlivců, případnými podporami z fondů veřejných neb jednot vědeckých a oněmi penězi, jež se vytěží z prodeje jednotlivých dílů „Sbírky pramenů práva městského," které jeho nákladem budou vydány. Správa fondu svěřena byla spolku „Svatoboru", jehož ředitelství ve schůzi dne 19. ledna 1886 odbývané vyslovilo ochotu, že převezme peníze fondu tomu věnované ve své opatrování a že ve srozumění s výborem Historického spolku bude je k vytčenému účelu vydávati.

V provolání, které napotom poslancové čeští dne 20. ledna 1886 městským zastupitelstvům královských měst českých zaslali, vyložen byl význam této publikace jak v ohledu historickém a právnickém, tak i praktickém. Poukázáno bylo k tomu, že úkolem této sbírky jest sněsti všechny důležitější prameny k právním dějinám stavu městského v Čechách v jedno a přispěti tím spůsobem k objasnění vynikajícího, posud na mnoze podceňovaného podílu, jejž měl národ Český na vývoj a zdokonalení práva a zřízení městského ve své vlasti. Při tom vytknuto bylo, že dílo takové může jeviti též příznivý vliv na další vývoj samosprávy našich obcí městských, zjednávajíc jim přehlednost mnohých posud platných práv, osvětlujíc nejedny právní poměry a ústavy ve městech, jimž bez znalosti historického jich vývoje ani dobře rozuměti nelze, a pomáhajíc šířiti úctu k správě a živnosti městské.

Poslancové vyzvali tudy městská zastupitelstva královských měst českých, aby k fondu tomu povolila potřebné příspěvky, a vyzvání to setkalo se při většině měst s příznivým výsledkem[1]); avšak nikoli

[1]) Z 31 venkovských královských měst v Čechách, kterým dostalo se tohoto vyzvání, přispělo k fondu v letech 1886—1895 následujících 19 měst královských: 1. *Kutná Hora* 200 (600); 2. *Plzeň* 400 (600); 3. *Králové Hradec* 200 (600); 4. *Mladá Boleslav* 450; 5. *Mělník* 200 (400); 6. *Čáslav* 300; 7. *Domažlice* 300; 8. *Německý Brod* 50 (300); 9. *Nymburk* 300; 10. *Rokycany* 200 (300); 11. *Kouřim* 100 (300); 12. *Slané* 300; 13 *Tábor* 100 (300); 14. *Vodňany* 300; 15. *Vysoké Mýto* 100 (300); 16. *Rakovník* 50 (150); 17. *Klatovy* (150); 18. *Český Brod* 100 a 19. *Josefov* 40 zl. Číslice v uvozovkách uvedené znamenají obnos, kterým se jednotlivé městské obce zavázaly k účelu tomuto vůbec přispěti. Kromě toho zaslala k účelu tomu *Česko-*

s takovým, aby další díly Sbírky naší, jež by obsahovaly privilegia královských měst, toliko z těchto příspěvků mohly býti vydány. Následkem toho bylo vydavateli poodkládati tisk starších privilegií královských měst na dobu příznivější, a teprve když během r. 1890 zřízena byla přičiněním a obětovností českého vlastence, stavebního rady *Josefa Hlávky* Česká Akademie císaře Františka Josefa pro vědu, slovesnost a umění a když valné její shromáždění k návrhu I. třídy dne 18. července 1891 podnik tento finančně zabezpečilo, bylo možno přikročiti k novému upravování a konečnému vydání právních materiálií městských tiskem. Při tom výzkumné práce po mnohá léta v archivech pro diplomatář Českého musea řízením Historického spolku v Praze, jakož i Českým archivem zemským podnikané přispěly nemálo k urychlení celého podniku.

Takovým tedy způsobem dochází k publikaci privilegií královských měst venkovských v Čechách a sice v tomto díle z doby předhusitské. Jsou tu v první řadě uveřejněny listy panovnické pod velkými pečetmi královskými městům dané, jež za středověké zákony městské dlužno považovati. Listiny ty jsou doplněny a rozmnoženy některými jinými prameny, pokud ony poskytují světlo o týchže otázkách, o nichž privilegia neb majestáty samy pojednávají. Zejména listiny, jež se týkají práva ústavního, nalezly zde místa a to celkem v témže rozsahu, jako se bylo stalo i v prvním díle naší publikace. Městům arci, jichž privilegia se nezachovala, věnována byla při tom větší pozornost.

Rozumíme pak *městy královskými* nejprve ta města, která na půdě korunní povstala, králi neb jeho úřadům, zvláště úřadu podkomořskému, podřízena zůstávala a podnes tohoto úředního názvu užívají. Mezi nimi během času zjednala sobě zvláštní postavení tak zv.

Budějovická záložna 50 zl. a *Okresní výbor Mladoboleslavský* 20 zl. Bylo tedy celkem k fondu na vydání pramenů práva městského upsáno 6160 zl. a na hotovosti složeno 3760 zl., z kterézto summy připadá na zapravení nákladu prvního dílu 2010 zl. a dalších dvou dílů privilegií královských měst 1750 zl. V seznamu měst, jež při-pěla na vydání tohoto díla, scházejí města: Beroun, Bydžov, Chrudim, Jaroměř, Kolín, Králové Dvůr, Louny, Pelhřimov, Písek, Polička, Sušice a Týn nad Vltavou.

privilegovaná města královská, která byla vyňata z právomoci úřadu podkomořského a jež obdržela podobné výsadné místo v ústavě zemské jako města Pražská. Před válkami husitskými domohla se takovéhoto zvláštního postavení toliko *Kutná Hora*, jež spravovala se úřadem mincmistrským, s městy Pražskými v jednoty vcházela a Karlem IV. za přední město po Praze byla uznávána.[2]) Oběma těmto městům významem svým poněkud blížilo se bývalé říšské město *Cheb*, jež r. 1314 a 1322 od Říše koruně České bylo zastaveno a následkem toho stalo se městem králi Českému podřízeným, při tom zvláštní privilegované postavení v koruně České zaujímajícím. Král Jan udělil mu 23. října 1322 výsadu, že nemá býti podřízeno král. podkomořímu Českému, nýbrž zvláštním královským úřadům a soudům v Chebsku, a druhým listem ze dne 10. června 1341 připojil je k společnosti obyvatelů království Českého. Syn pak jeho Karel IV. v listě d. v Praze, 1. března 1348 ještě ustanovil, že město Cheb nemá býti dále zastavováno ani jinakým způsobem od koruny České odcizováno a oddělováno.[3]) Vším tím Cheb už před válkami husitskými nabýval analogického postavení, jaké měly Praha a Kutná Hora, a proto arci i k jeho výsadám musilo býti v této publikaci přihlédnuto a to tím spíše, poněvadž v novější době město to považovalo se za privilegované královské město české.

Vlastními pak *královskými městy venkovskými*, jež byla podřízena král. podkomořímu, jmenují se v listech krále Jana v Praze 5. července 1337 městskému stavu udělených kromě Menšího města Pražského tato města: *Beroun, Budějovice, Čáslav, Domažlice, Chrudim, Jaroměř, Kadaň, Klatovy, Kolín, Kouřim, Králové Hradec, Litoměřice, Loket, Louny, Mělník, Most, Nymburk, Ostrov* (Schlackenwerth), *Perno, Písek, Plzeň, Polička, Slané, Stříbro, Sušice, Tachov, Ústí nad Labem, Vysoké Mýto a Žatec.*[4])

[2]) V Majestas Carolina z r. 1348 v čl. X nazývá Karel IV Prahu a Kutnou Horu „honorabiles et egregias civitates regni nostri Bohemiae, Regiae Nostrae Majestati carissimas et dilectas, [quae] ceteras alias civitates dicti regni virtutibus et maturitate civium praecellunt atque frequentia populorum" (Jireček, Codex jur. boh. II 2 str. 117).

[3]) Srov. č. 97, 123, 226 a 256 této Sbírky.

[4]) Srov. č. 199—201 této Sbírky.

Z těchto měst některá napotom přestala býti královskými městy podkomořskými, podniknuvše na čas neb trvale jinou vrchnost; naproti tomu jiná města k původním městům královským během času přibyla. Sledovati všechny podrobnosti těchto proměn musí jinému místu býti zůstaveno, jakož vůbec o založení a ústavním vývoji jednoho každého z těchto měst na jiném místě podrobně pojednati hodláme. Zde postačí připomenouti, že císař Karel IV. zapsal r. 1363 choti své Alžbětě *Chrudim*, *Jaroměř*, *Králové Hradec*, *Mělník*, *Poličku* a *Vysoké Mýto* u věně a že k těmto šesti původním *věnným městům královským* r. 1399 přibyla ještě dvě nová věnná města *Králové Dvůr* a *Trutnov*.[5]) Města ta, pokud trvala v podřízenosti k ovdovělé královně České, byla spravována zvláštním jejím podkomořím; po smrti královny pak stala se opět královskými městy podkomořskými. Za Karla IV. dále město *Loket*, spravujíc se právem Chebským, vyňato jest z moci úřadu podkomořského a zůstávalo podřízeno do jisté míry purkrabímu neb hejtmanu hradu a krajiny Loketské, kterážto krajina následkem zvláštního autonomního postavení svého byla se stala jedním ze zevnějších krajů království Českého.[6]) V tom následovaly Loket i *Ostrov*[7]) a konečně i *Karlovy Vary*,[8]) když za Karla IV. r. 1370 byly vysazeny na právu Loketském. Města ta zůstala městy královskými, králi Českému podřízenými; avšak jsouce spravována purkrabím Loketským jakožto náměstkem krále v Loketsku, obdržela už před válkami husitskými zvláštní postavení v zemi, jež nebylo vždy výhodnější ústavního postavení ostatních měst královských.

Konečně přestalo býti r. 1404 *Perno* královským městem českým, když přešlo zástavou na markrabí Míšenské a tím odcizilo se zemi České.[9]) Naproti tomu brzo po r. 1337 povýšeny jsou *Vodňany* z mě-

---

[5]) Srov. můj Úřad podkomořský v Čechách str. 17. Ostatně už Majestas Carolina z r. 1348 v čl. VIII (Jireček, Codex j. boh. II 2 str. 115) počítá ke královským městům zastavitelným: *Trutnov* a *Dvůr* (Trautnow, Curia). — *Bydžov* stal se král. městem věnným teprve r. 1569 a v této době byl ještě městem panským.

[6]) Srov. č. 337, 583, 807 a 851 této Sbírky; též *Riegrovo*, Zřízení krajské I str. 9.

[7]) Srv. č. 620 a 715 této Sbírky.

[8]) Srv. č. 439 této Sbírky.

[9]) Srv. č. 766 této Sbírky.

stečka purkrabímu hradu Píseckého podřízeného na královské město podkomořské.[10])

Poněvadž pak všechna tato města už před válkami husitskými byla českými městy královskými, tedy zachovaná jich privilegia tvoří hlavní kmen sbírky privilegií královských měst venkovských. Neměli jsme při tom toliko zření ke *královským městům horním*, jichž privilegia naleznou místa v jednom dalším dílu této Sbírky pohromadě. Naproti tomu připojili jsme k pramenům vlastních královských měst výsadné listiny těch měst českých, jež po válkách husitských dříve nebo později královskými městy se byla stala, kdežto v době předhusitské v ochranném neb poddaném poměru k některé duchovní nebo světské vrchnosti stála.

Nezdálo se býti přiměřeno listiny jednoho a téhož města uveřejňovati odděleně ve dvou sbírkách, jednu jich část ve sbírce privilegií poddaných měst, pokud město takové žilo v poddanství; a druhou část ve sbírce privilegií královských měst, pokud dotyčné město bylo městem královským; nýbrž umístění jich v jedné a sice v této sbírce tím více zdálo se býti odůvodněno, poněvadž takováto města dlouhou dobu před prohlášením jich za města královská o nabytí právního postavení královských měst usilovala a většinou posud královskými městy se nazývají.

K těmto městům náležejí: 1. *Rakovník*, který stal se král. městem teprve r. 1588 a v tento čas byl městem komorním pod správou purkrabího hradu Křivoklátu stojícím; 2. biskupská a od r. 1344 arcibiskupská města *Český Brod*, *Pelhřimov*, *Rokycany* a *Týn nad Vltavou*. Český Brod stal se r. 1437 královským městem, Rokycany r. 1498 obdržely postavení komorního města a r. 1584 přijaty jsou do třetího stavu městského, v čemž je následovaly r. 1596 Pelhřimov a r. 1608 Týn nad Vltavou. 3. *Prachatice*, které byly do válek husitských městem proboštství Vyšehradského, a r. 1436, opět r. 1609 povýšeny jsou na město královské, a konečně: 4. panská města *Bydžov*, *Mladá Boleslav* a *Německý Brod*, z nichž Bydžov náležel pánům z Vartenberka a teprve r. 1569 stal se královským městem,

[10]) Majestas Carolina v čl. VIII uvádí už mezi královskými městy zastavitelnými: Vodňany, Aquenses (Jireček, Codex j. boh. II 2 str. 115).

Mladá Boleslav patřila pánům z Michalovic a r. 1600 přijata je do stavu městského, a Německý Brod před válkami husitskými zjednal sobě toliko některá práva královského města, kdežto práva vrchnostenská nad ním páni z Lichtenburka a z Lipé vykonávali. Po válkách husitských zůstával Německý Brod v poddanství, až r. 1634 na město královské byl povýšen.[11])

Takovým způsobem privilegia devíti druhdy poddaných a teprve později královských měst společně s listinami 35 královských měst z doby předhusitské v tomto druhém dílu Sbírky pramenů práva městského království Českého se uveřejňují, a to v chronologickém pořádku, poněvadž mnohá z těchto privilegií byla všem neb několika městům společně udělena, a kdyby byla privilegia jednoho každého města sama o sobě se uveřejňovala, nebývalo by možno uvarovati se tomu, aby texty mnohých listin několikrát se neotiskovaly a tedy zcela zbytečně neopakovaly.

Jakožto náhradu za to klademe zde přehled hlavních listin ve Sbírce naší uveřejněných v abecedním pořádku měst, jichž se listiny ty týkají. Při každém městě poznamenáváme čísla, kterými listiny jeho ve Sbírce naší jsou označeny; při čemž ležatě tištěná čísla znamenají, že listiny jimi označené se zachovaly v originálu. Jsouť pak v tomto dílu zastoupena královská města takto:

1. **Beroun** č. 76, 136, 137, 140, *199*, 298, *334*, 362, 399, 467, 492, 579, 701 a *765*. Ze 14 listin zachovaly se 3 v originálu.

2. **Budějovice** č. 64, 105, *148*, 158, *173*, *177*, *199*, *207*, *208*, *220*, *221*, *225*, 235, *248*, 304, *310*, *312*, *370*, *381*, *396*, *411*, *412*, *456*, *468*, *493*, *530*, *545*, *546*, *573*, *592*, *597*, *627*, 634, *637*, *638*, *655*, *656*, *658*, *663*, *665*, *672*, *682*, 689, 701, 726, *730*, *750*, *761*, *772*, 799, *810*, *811*, *812*, *823*, *838*, *857*, *873* a *877*. Z 58 je 48 originálů, z nichž 20 chová se v Národním uherském museum v Pešti, kamž v novější době koupí se dostaly.

[11]) Srov. můj Úřad podkomořský v Čechách str. 60, 62 a 114; ohledně *Rokycan* též Archiv Český VI str. 569. O snahách *Německého Brodu* zjednati si postavení královského horního města už před válkami husitskými srov. můj článek Brod Německý v Ottově Slovníku Naučném IV str. 734 násl. Po válkách husitských povstala ještě nová města královská: r. 1436 *Tábor* a r. 1792 *Josefov* čili Ples a *Terezín* (Úřad podkomořský str. 29 a 114).

3. **Bydžov** č. *78*, 94, 820, *832* a 861. Z pěti listin 2 originály.

4. **Čáslav** č. *5*, 26, 29, 84, 154, *196*, *200*, 202, *232*, *262*, 304, *385*, 386, 398, 469, *494*, *590*, *611*, 661, 701, *708*, 711, *771*, *785* a 829. Z 25 listin 13 originálů.

5. **Český Brod** č. 74, 75, 384, 440 a 804 pozn. Nezachoval se tudy žádný originál.

6. **Domažlice** č. 13, 54, 119, 129, 157, 163, *199*, 213, 234, *258*, *259*, 260, 287, 290, 291, *341*, 382, 399, *407*, 423, 441, 457, 470, *495*, 519, 579, 587, *588*, 599, 670, 701, 754 a *824*. Z 33 listin 8 originálů.

7. **Cheb** č. 2, 7, *17*, 19, *32*, *33*, *61*, *77*, *79*, *81*, *82*, *95*, *97*, *102*, *118*, *123*, *124*, *155*, *174*, *175*, *217*, *226*, *238*, *239*, *245*, *254*, *255*, *256*, 257, *266*, *267*, *283*, *284*, *285*, *301*, *302*, *308*, *309*, *313*, *340*, *343*, *344*, *345*, *346*, 347, *348*, *349*, *350*, *351*, 352, *354*, *357*, *365*, *369*, *383*, *421*, 424, *432*, *434*, *442*, *450*, *531*, *544*, *556*, *557*, *612*, *613*, 628, *632*, *640*, *644*, *650*, *673*, 674, *675*, *677*, *684*, *695*, *698*, 700, 705, *712*, *719*, *721*, 728, *757*, *851*, 855 a 870. Z 89 listin 76 originálů.

8. **Chrudim** č. 24, 83, *87*, *200*, 228, 270, 277, 326, *356*, 377, 398, 406, 471, *496*, *671* a 854. Ze 16 listin 5 orig.

9. **Jaroměř** č. 83, *87*, *200*, 236, 296, 497, 522, *671* a 854. Z 9 listin 3 orig.

10. **Kadaň** č. 45, 46, 111, 156, 201, 304, *332*, 422, 424, *426*, 427, 429, 443, *458*, *472*, *498*, *523*, *529*, 551, 598, *647*, 701, 709, 710, 722, 723, *732*, 733, 751, 773, 789, 790, 794, 800, *819*, 836 a 837. Z 37 listin 10 orig.

11. **Karlovy Vary** č. 130, 439 a 744. Žádný originál.

12. **Klatovy** č. 30, 41, 47, 58, 186, *199*, 209, 224, 263, 264, 304, 307, 352, 423, 437, 459, 473, 499, 520, 526, 555, 574, 579, 600, 615, 624, 681, 701, 752, 774 a *842*. Z 31 listin 2 originály.

13. **Kolín** č. *5*, 25, *36*, 48, 57, *92*, 93, 144, *160*, 178, *200*, *262*, 304, 314, *328*, 388, 392, 399, 404, 413, 414, 447, 448, *460*, *474*, *500*, *521*, *527*, *572*, *603*, 617, *645*, *667*, *668*, 701, 742, 743, 747, 770, *771*, *775*, *796*, 825 a 835. Ze 44 listin 20 originálů.

14. **Kouřim** č. *68*, *73*, 80, 143, 167, 168, 194, 198, *200*, 204,

243, 286, 304, 305, 311, *333,* 372, 399, 475, 501, 633, *669,* 701, 746, 767, *776,* 809 a 826. Z 28 listin 7 originálů.

15. **Králové Dvůr** č. *99,* 216, 253, 289, 301, 420, 430, 713, 714, 718 a 854. Z 11 listin jeden orig.

16. **Králové Hradec** č. *1,* 44, 55, 67, 83, *87,* 103, 120, *126, 200,* 206, 211, 250, 323, 325, 368, 374, 399, 406, 410, *455,* 476, *502,* 524, 525, *548, 549, 550, 581,* 582, 594, *671,* 676, *678, 690,* 753 a 854. Ze 37 listin 13 originálů.

17. **Kutná Hora** č. *5, 36,* 70, 88, 146, *147,* 153, 241, 242, 247, *262, 339, 353, 366,* 404, 408, *409,* 438, 449, 519, 608, 641, 654, 664, 687, 688, 731, 738, 739, 741, *755,* 828, *840* a *858.* Ze 34 listin 11 originálů.

18. **Litoměřice** č. 3, 4, 6, *8,* 11, 12, 20, 49, 50, 51, 60, *69,* 85, 104, 108, *109, 110,* 125, 138, *139, 151, 170, 195,* 201, 229, 230, 251, *265,* 271, *275,* 276, *282,* 304, 306, *315, 322, 329,* 330, 331, 352, *358, 367, 376,* 454, *477,* 503, *517, 534, 539,* 559, *571,* 593, *595,* 609, 619, 635, *642, 666, 696,* 697, 701, *702, 736, 777, 787, 797* a 831. Mezi 67 listinami 30 originálů.

19. **Loket** č. *8,* 201, *222, 295, 332, 337, 357,* 424, *583, 622,* 807, *851* a *853.* Ze 13 listin 10 originálů.

20. **Louny** č. 63, *101,* 121, 134, 135, 164, *183,* 189, 191, *197,* 201, *210,* 223, *233, 240,* 278, 292, 300, 304, 318, *320,* 355, 360, 398, 417, 422, 424, 429, *478, 504,* 518, *529, 534, 535, 539, 540,* 551, *575, 629,* 630, *657,* 699, 701, *706,* 707, 722, 723, 729, 778, 784, 788, 794, 798, *819,* 822, *850* a *869.* Z 57 listin 21 originálů.

21. **Mělník** č. 22, 43, 113, 128, 201, 268, *274, 299, 321, 322, 329,* 330, 331, 398, *401,* 406, 425, *479,* 516, 569, 576, 586, *631, 814,* 834, 845, 854, 856 a 875. Z 29 listin 9 originálů.

22. **Mladá Boleslav** č. *66, 169, 196, 643* (str. 1187) a 872. Všech pět listin v orig. zachováno.

23. **Most** č. *8,* 21, 52, 59, 98, 116, 117, *142, 172, 193,* 201, 215, *227, 237,* 261, *327, 375,* 391, *394,* 398, 399, 422, 428, 429, *431, 435, 445,* 446, 452, 480, 505, 518, *529, 533, 534,* 536, *539, 541,* 551, *605,* 625, *679,* 701, 722, 723, *740, 745, 779,* 781, 794, *819, 833, 841, 843,* 844, *846, 847, 864* a *865.* Z 59 listin 30 originálů.

24. **Německý Brod** č. *10,* 15, *18, 23, 31, 42, 90, 91, 96,* 112, *166, 218, 244,* 397, *402, 419, 433, 461, 532, 562, 606, 607* a *685.* Z 23 listin 20 originálů.

25. **Nymburk** č. 37, 38, 39, 40, 62, 149, 180, *200, 203, 249,* 279, 393, 399, *481, 591,* 701, 748, 782, 852 a *867.* Z 20 listin 6 originálů.

26. **Ostrov** č. 201, *332,* 424, 620, 621 a 715. Ze 7 listin jeden originál.

27. **Pelhřimov** č. 528, *560, 616, 804* a *871.* Z 5 listin 4 originály.

28. **Perno** č. *132,* 161, *179, 187,* 201, *322, 378, 379, 380, 515, 517,* 558, 567, *585,* 648, *652, 660, 694* a *766.* Z 19 listin 14 originálů.

29. **Písek** č. 86, 145, 165, *199,* 273, *316,* 336, 398, 462, 482, 506, 653, 701, 704, 726, 769, 783, 815, 816, 821, 830, 839, 849 a 876. Z 24 listin 2 originály.

30. **Plzeň** č. *89,* 106, *114, 150,* 159, *199,* 205, *231,* 246, *304, 389,* 398, 399, *403, 466, 491,* 514, 520, *570, 580, 587, 596, 623, 636, 649, 659,* 701, 724, *771, 780,* 784, 788, *792,* 793, 808, *842, 859* a *860.* Z 38 listin 24 originálů.

31. **Polička** č. 14, 35, 83, *87, 122, 200,* 387, 398, 399, 651, *671* a 854. Z 12 listin 4 originály.

32. **Prachatice** č. 127, 436, 563, 584, 614, 662, 734, 749 a 760. Z 9 listin žádný originál.

33. **Rakovník** č. *107,* 568 a 813. Ze tří listin jeden originál.

34. **Rokycany** č. 400, 579, *720, 804* a *805.* Z 5 listin 3 originály.

35. **Slané** č. 188, 201, *416,* 424, 463, 483, 507, *534,* 537, *539,* 543, 552, 553, 554, 683, *686,* 701, 703, 784, 788, 827 a 866. Z 22 listin 4 originály.

36. **Stříbro** č. *8, 199, 415,* 464, 484, 508, 520, 577, 579, *587, 639,* 701, 717, 791, *801* a 863. Ze 16 listin 6 originálů.

37. **Sušice** č. 65, 131, *199, 317,* 338, 359, 398, 399, 423, 453, 485, 509, 561, 701, 735 a 803. Ze 16 listin 2 originály.

38. **Tachov** č. 152, *199,* 373, 398, 418, 451, 486, 510, 519, 579, 587, 701 a 842. Ze 13 listin 2 originály.

39. **Trutnov** č. *9, 71*, 72, *99*, 216, 289, 420, 713, 718 a 854. Z 10 listin 3 originály.

40. **Týn nad Vltavou** č. *806*. Jediná listina a to originální.

41. **Ústí nad Labem** č. 28, 104, 108, 133, *139, 141*, 171, 176, 201, *214, 280, 281, 293, 294*, 304, *322*, 342, 352, *465, 487, 515*, 701, *740*, 758, 759, *768, 786, 817* a 862. Z 29 listin 15 originálů.

42. **Vodňany** č. *185, 335*, 398, 399, 488, 511, *547*, 701, 726, *802* a 815. Z 11 listin 4 originály.

43. **Vysoké Mýto** č. 27, 53, 83, *87, 200*, 252, 304, *356*, 361, 395, 399, 405, 406, 489, 512, 578, *671, 680* a 854. Z 19 listin 5 originálů.

44. **Žatec** č. 16, 34, 56, 100, 115, 162, 181, 182, 184, 190, 192, 201, 212, 219, 269, 297, 319, 324, 363, 364, 390, 422, 424, 429, 444, 490, 513, *529, 534, 538, 539*, 542, 551, 564, 565, 566, 589, 602, 604, 610, 646, 691, 692, 693, 701, 716, 722, 723, 727, *732*, 737, 763, 764, 781, 789, 794, 818, *819, 848*, 868 a 874. Z 61 listin 7 originálů.

Konečně sluší se uvésti ještě listiny, jež jsou *většině neb některému počtu královských měst společné* a sice: č. 5, 36, 83, 87, 199—201, 272, 303, 304, 371, 398, 399, 406, 455—513, 570—578, 618, 701, 756 a 771—780. [12])

Pokud hledíme k vydavatelům výsadních listin zde uveřejněných, pochází 9 listův od papežů neb jich legátů, 14 od císařů neb králů Římských, 4 od Uherských králů, 751 od Českých králů, 18 od Českých královen, 21 od náměstků královských, 1 od falckrabí Porýnského, 31 od duchovních a 24 od světských vrchnosti.

Z listů králi Českými vydaných připadají jeden na Přemysla Otakara I, 3 na Václava I, 18 na Přemysla Otakara II, 36 na Václava II, 1 na Václava III, 5 na Jindřicha Korutanského, 132 na Jana Lucemburského, 244 na Karla IV a 311 na Václava IV. Jsou to, jak řečeno, většinou listy vydané pod velkou pečetí královskou,

[12]) V seznamu tomto nejsou arci uvedeny listiny, jež jsme u větších neb menších výtazích v poznámkách při jednotlivých privilegiích uveřejnili a jichž jsme něco přes 400 napočítali.

majestáty, literae privilegiales; toliko některá jich část má formu listů otevřených, patentů neb mandátů.

Přihlížíme-li k jazyku, jehož se užívá při sepisování těchto listin, shledáváme, že do časů Lucemburských listy královské i městům dané toliko v jazyku latinském se vyhotovují. Za krále Jana vyskytují se poprve listy německým jazykem psané, a sice tři byly vydány Chebu (č. 123, 124 a 175) a jeden Kutné Hoře (č. 153). Za Karla IV vedle 200 listů latinských přichází 44 německých, z nichž 21 bylo vydáno městu Chebu, a za Václava IV vedle 193 latinských listů máme 104 německé (23 Chebských) a 14 českých listů,[13]) ale většina z nich jsou asi překlady latinsky sepsaných listů, jichž obsah se nám toliko v českém překladu zachoval. Platí to ostatně též o některém počtu českých listů z doby předcházející. Patrno z toho, že až do časů císaře Karla IV v české kanceláři královské užíváno bylo pravidelně latinského jazyka i v úředních stycích krále a jeho úřadů s městy, a že teprve vlastně za krále Václava IV národní řeči začaly latinský jazyk z této platnosti u nás vytlačovati.[14])

Totéž dá se stopovati na listinách vrchnostmi městům poddaným udělených.

Při tom arci třeba podržeti na mysli, že listiny zde uveřejněné tvoří toliko část listinného materiálu právního, v jehož držení se druhdy naše královská města nalézala, a tedy že jsou to pouhé pozůstatky starších privilegií městských, a ze seznamu svrchu položeného je dále patrno, že většina listů zde uveřejněných zachovala se nám toliko v pozdějších přepisech, namnoze vadných, a jenom menšina (360 ze 877) v originálech.[15]) Bylof pak naší horlivou snahou prozkoumáním domácích i cizích archivův i biblioték opatřiti si co možná úplně ta privilegia, jichž znění se na naše časy

[13]) Srov. č. 604, 653, 664, 670, 688, 716, 760, 771, 816, 828, 830, 866, 868 a 876.

[14]) Kterak při tom pravopis český i německý byl velmi ještě neustálen, ukázali jsme příkladmo na listině krále Václava IV d. na Žebráce 5 ledna 1405 č. 771.

[15]) Z 91 listin do r. 1310 jdoucích jest 30 originálů; z 162 listin z doby krále Jana jest 68 originálů; z 302 listin z doby kr. Karla IV jest 125 originálů a z 322 listin z doby kr. Václava IV je 137 originálů.

zachovalo, a kde několik jich přepisů se vyskytlo, porovnáváním text jich doplniti a zdokonaliti. Podaří-li se během dalšího badání nalézti některé posud neznámé listiny, uveřejníme je v dodatcích v posledním dílu naší sbírky, kde publikaci privilegií královských měst ukončíme. Prozatím jsme v „Dodatcích a opravách" ku konci spisu otištěných poukázali k několika novým textům privilegií, jež se nám během tisku vyskytli. Již pak přihlédněme k zřídlům, odkud při této publikaci bylo čerpáno.

I. Pokud se nejprve *listinného materiálu* po městských i jiných archivech roztrouseného dotýče, tedy arci originály listin, pokud se nám zachovaly, tvoří základ naší publikace. O jich palaeografické a diplomatické stránce není potřebí tuto pojednávati, poněvadž na jiném místě podrobně o otázkách sem spadajících s použitím také naší sbírky bylo pojednáno.[16]) Zvláštní pozornost věnovali jsme pozdějším přípiskům na originálech listin jednoho každého města. Z číslování i z jiných poznámek ze starší doby pocházejících dají se činiti vývody o osudech listinného materiálu dotýčného města, zvláště o tom, jak velký asi počet listin dotýčného města vzal za své. Poněvadž největší pohroma stihla naše města r. 1547, kdy jim většina privilegií byla konfiskována a toliko menší jich část navrácena, tedy odkládáme pojednati o této otázce do dílu, v kterém všechna privilegia městská do r. 1547 budou tiskem vydána, a kdy bude možno zjednati si lepší přehled jak zachovaných, tak i ztracených těchto archiválií. Prozatím odkazujeme k poznámkám při jednotlivých původních listinách, kdež důležitější přípisky na nich učiněné uvádíme.

Pokud nebylo originálů, snažili jsme se zjednati si dobré texty jednak z pozdějších konfirmací jednak ze současných neb pozdějších přepisů. Přepisy takové zachovaly se arci nejčetněji v archivech městských; avšak i po jiných archivech domácích a cizích. Jmenujeme zde předůležitý papežský archiv Vatikánský, jehož probadání nákladem země České podniknuté i naší práci v některém ohledu posloužilo.[17]) Jmenujeme dále domácí, dvorský a státní archiv ve Vídni, archiv mini-

---

[16]) Srov. můj spis „O domácích a cizích registrech" a *Ferdinanda Tadry* „Kanceláře a písaři v zemích Českých", zejména str. 51 násl.

[17]) Srov. č. 641, 731, 738 a 739.

sterstva vnitra a spojený s ním místně archiv šlechtický ve Vídni, místodržitelský archiv v Praze, archiv apelačního soudu v Praze, archivy zemské v Praze a Brně, státní archiv v Drážďanech, archivy kapitol Pražské a Litoměřické, desky zemské a dvorské v Praze, bibliotéku, archiv a diplomatář Českého Musea, sbírky Historického spolku v Praze, archiv spolku pro dějepis Němců v Čechách, universitní knihovnu v Praze, národní museum v Pešti, bibliotéku Gerstorf-Weichâskou v Budišíně, archivy rytířských řádů Maltézského a Křížovníků s červenou hvězdou, knížecí archivy v Třeboni, v Roudnici a na Vorlíce, městské archivy v Praze, Jihlavě a j. v., jež všechny poskytly více neb méně příspěvků ke sbírce naší. Kde text listiny zachoval se toliko v některé tištěné knize, tu nezbývalo nežli sáhnouti k tomuto prameni a opraviti text, jak se to právě dalo dělati. O některých listinách zachovaly se nám toliko stručné zprávy a tu bylo spokojiti se s reprodukcí těchto zpráv. Pokud listiny tuto uveřejněné byly městům r. 1547 neb později potvrzeny, opatřili jsme je hvězdičkami.

Po archivech našich konečně zachovaly se velmi četně české překlady z XV a XVI století starších latinských neb německy sepsaných privilegií městských, jež nejsou bez důležitosti pro právní dějiny městské a pro právnickou mluvu českou. Proto jsme popřáli některým takovýmto překladům též místa ve sbírce naší.[18])

II. Pokud se *rukopisův* týče, v nichž se zachovaly přepisy privilegií městských a odkudž pro tento díl mohli jsme obdržeti příspěvky, třeba nejprve obrátiti pozornost k *společným rukopisům*, v nichž se chovají listiny několika měst pohromadě, obyčejně s jinými písemnými památkami pomíchané. Z těchto rukopisů mají zvláštní důležitost pro naši publikaci *registraturní knihy* české kanceláře královské, do kterých privilegia městská při samém vydávání byla zapisována, a *formuláře* z této kanceláře vyšlé a k potřebám jejím sepsané, při jichž sepisování bylo použito zápisův v knihách registraturních obsažených. Kdežto zápisy v zachovaných knihách registra-

[18]) Srov. při č. 3, 5, 11, 12, 14, 20, 22, 23, 69, 83, 85, 91, 110, 123, 125, 138, 145, 146, 154, 169, 185, 198, 200, 216, 227, 273, 312, 329, 349, 370, 404, 422, 449, 461, 477, 503, 527, 528, 534, 546, 608, 804, 806 a 838.

turních poskytují úplnou věrohodnost, listin ve spůsobě formulí nám zachovaných dlužno s velkou opatrností užívati, neboť nevíme, které proměny sestavovatelé a přepisovači formulářů na nich předsevzali. Důležitost jich pro dějiny stavu městského u nás jest dosti značna; pro dějiny jednotlivého města poskytují bezpečného světla pouze potud, pokud jich obsah i jinak je pověřen. Ostatně o obou těchto pramenech, o formulářích i registraturních knihách, z nichž slušný počet listin ve sbírce naší uveřejňujeme, bylo v novější době jinde dostatečně pojednáno,[19]) takže můžeme přestati na jich označení a poznamenání listin, které z nich uveřejňujeme. K nim druží se některé rukopisy pozdější, v kterých starší materiálie právní více měst se zachovaly a jichž bylo tuto užito. Jsou to:

1. *Rukopis archivu kapitoly Pražské „liber formarum Henrici Italici" sign. K 33*, starší to před r. 1278 sepsaný formulář král. notáře Jindřicha Vlacha,[20]) z kterého jsme otisknuli č. 24, 26—30, 35, 38, 39, 45, 50, 52, 53, 55—57 a 59.

2. *Rozmnožený formulář notáře Jindřicha Vlacha v rukopise Českého Musea č. 239 s nápisem: „Zdenkonis de Trebecz Liber a missionibus"*. Nové formule v něm obsažené sluší položiti před r. 1291 a otiskli jsme z nich č. 25, 28, 34, 35, 40, 44—54, 58 a 60.

3. *Formuláře z doby kr. Jana*, z nichž jeden otisknul dr. Theodor Jacobi v „Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae" a druhý F. Tadra v „Summa Gerhardi. Ein Formelbuch aus der Zeit des Königs Johann von Böhmen (1336—1345)". Odtud č. 205, 215, 236 a 242.

4. *Registrum císaře Karla IV z l. 1360 a 1361* v státním archivu Drážďanském (vydané A. F. Glafeyem v Anecdotorum S. R. J. historiam ac jus publicum illustrancium collectio). Odtud č. 387, 391—393.

[19]) Srov. *Josefa Emlera* „Die Kanzlei der böhm. Könige Přemysl Ottokars und Wenzels II" str. 54 násl.; můj spis „O domácích a cizích registrech" str. 28 násl. a *Ferdinanda Tadry* „Kanceláře a písaři" str. 66 násl.

[20]) Doplňky formuláře tohoto nalézají se v jiných též rukopisech, zejména v Královeckém, Kolmarském, Mnichovském a Celoveckém. Srov. J. Voigt, Das urkundl. Formelbuch des königl. Notars Henricus Italicus; Brandl, Codex Moraviae VII str. 973; Tadra v Rozpravách kr. české společnosti nauk 1887 str. 7 a Emler, Regesta II str. 979 násl.

5. *Formuláře z doby Karla IV* (vydané Hoffmanem, Sammlung ungedruckter Nachrichten, a Tadrou, Cancellaria Johannis Noviforensis v Akademii Vídeňské a Cancellaria Caroli IV v České Akademii). Odtud č. 289, 296, 361 a 405.

6. *Rukopis „Liber vetustissimus privilegiorum“* č. 993 v archivu města Prahy (popsaný v I díle této Sbírky str. CLVII). Odtud č. 519 a 520.

7. *Formulář notáře Domažlického Jana Přimdy z doby kr. Václava IV* (Formularius Joannis Przimda), zachovaný v rukopise kapitoly Pražské sign. J. 40. Odtud č. 74, 75, 163, 423, 441, 526, 599, 600, 601 a 615.

8. *Rukopis universitní knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“*, sign. VI A. 7., obsahující výpisy z registraturních knih kr. Václava IV z l. 1397—1407. Odtud č. 121, 360, 703, 724, 725, 729, 733—735, 742, 743, 746—749, 752, 756, 758, 764, 767, 769, 770, 781—784, 788, 793, 795, 815, 821 a 822.

9. *Registrum císaře Sigmunda z r. 1436 a 1437* v knížecím archivu Roudnickém sign. VI F. b. 19. Odtud č. 579 a 839.

10. *Registra zápisů královských z l. 1453 a 1454*, uveřejněné Fr. Palackým v Archivu Českém I str. 493 a II str. 175 a 444. Odtud č. 104, 106, 108, 418, 754, 762, 849, 862, 863, 866, 868 a 876.

11. *Rukopis knížecí Lobkovické bibliotéky v Praze „Diplomatarium regis Georgii“ z XV století.* Odtud č. 216, 253, 713 a 718.

12. *Rukopis z XV století v c. kr. dvorním a státním archivu ve Vídni č. 185.* Odtud č. 202 a 264.

13. *Rukopis „Chaos rerum memorabilium“ č. 324* v archivu města Prahy. Odtud č. 76, 136, 298, 427, 510 a 525.

14. *Registra majestátů kr. Ferdinanda I z l. 1545—1552 č. 285* v archivu šlechtickém ve Vídni. Odtud č. 117, 186, 209, 224, 263, 307, 437, 459, 473, 499, 537, 543, 553, 574, 624, 681 a 774.

15. *Rukopis řádu křížovnického s červenou hvězdou konec mostu Pražského s nadpisem „Liber privilegiorum aureus* tam a summis pontificibus, quam imperatoribus ac regibus in favorem sacri militaris ordinis crucigerorum cum rubea stella concessorum ac aliorum memorabilium, quae circa eundem diversis temporibus acciderunt. Anno

MDCLIV.“ Soupis privilegií a listin řádu křížovnického, který člen řádu Jan Jiří Manner z Kladna r. 1654 sestavil. Odtud č. 19, 41, 152, 204 a 342.

III. V mnohých městech královských už před válkami husitskými začali písařové městští přepisovati privilegia a jiný důležitý listinný materiál svého města do *zvláštních knih pamětních neboli kopiářů listin*, z nichž jenom několik z doby předhusitské se nám zachovalo. Po válkách husitských v činnosti té pokračováno a v městských těchto knihách zachovalo se nám znění mnohých privilegií, jež r. 1547 byla konfiskována aneb jinak vzala za své. Kromě toho arci zapisovány jsou do nich všechny vážnější písemné památky městské, jichž praktickou důležitost i pro příští časy současníci uznávali, a jest to úkolem naší publikace právě z těchto knih vyčerpati všechen důležitější materiál právní, a pokud nelze v textu, aspoň v poznámkách k privilegiím uveřejniti jeho hlavní obsah. Uvádíme pak zde v abecedním pořádku měst ty pamětní knihy městské, z nichž jsme k potřebám publikace naší čerpati mohli a doplňujeme je i jinými některými rukopisy, v nichž starší materiál právní jednotlivých měst je obsažen.

1. *Pamětní kniha města* **Čáslavě** v archivu téhož města č. 83 s nadpisem na deskách pozdější rukou XVIII století: „N° I. Privilegia, majestáty, jura patronatus, císařská, královská a jiná reskripta, vejpovědi a smlouvy, tejkaje se práv a statků královského města Čáslavy“. Rukopis začíná předmluvou spisovatele této pamětní knihy, písaře radního mistra Jana Cypriana Mšenského z r. 1585 a z této doby také pocházejí přepisy privilegií Čáslavských a české jich překlady v první části této knihy. Další zápisy jdou až do konce XVIII století. Odtud uveřejnili jsme č. 154.

2. *Kniha privilegií města* **Domažlic**, z latinského jazyka do českého r. 1527 písařem městským Řehořem Rokycanským přeložených. Dosvědčuje to zápis na l. 24: „Descripta sunt hec omnia et interpretata ad mandatum vigilantissimi magistratus et tribuni plebis huiusce urbis Tusthe per Gregorium Rokycanum, publicum eiusdem urbis scribam, anno a Christo incarnato unico omnium nostrum satisfactore optimo anno 1527 die quinta ante annuncciacionem virginis matris (21 března)“. Kniha ta, čítající 11 popsaných listův, většinou ohnilých a vetchých, chovala se druhdy na děkanství Domažlickém

a po smrti zvěčn. děkana Hájka dostala se do archivu m. Domažlic. Odtud uveřejňujeme č. 119, 213, 260, 288, 290, 291, 382 a 457.

3. *Pamětní kniha m.* **Chrudimě** *z r. 1439* v knihovním úřadě Chrudimském chovaná. Na str. 1 čte se: „Quia racionabilis empcionis et vendicionis peraccio et solucio, discordancium composicio, excessuum, wlnerum et lesionum quarumlibet satisfaccio, hereditatis seu aliorum rerum abnegacio et resignacio, dotalicii expressio, statutorum invencio et multa similia mentis oblivione plurimum excecantur, fraudis versucia sepius injunguntur, eadem mortis voragine penitus subvertuntur, nisi fuerint securo literarum testimonio presentibus et futuris ad memoriam revocata, quia omnia, que in tempore fuerunt, transeunte tempore transeunt et recedunt; nos igitur magister civium, consules et jurati Johannes Telezky, Jacobus Wieczen, Blazko Buman, Andreas Endele, Johannes Sskrowad, Georgius Owczie, Paulus de Miestecz, Hanussko Kojan, Hawranko sartor, Crux de Libanicz, Gregorius dictus Rzehak et Duchko cultellifaber ac universi cives in Chrudim, tam jurati quam communes, animo deliberato et consilio maturo presens *registrum* fecimus, volentes, ut quecunque causa cuiuscunque facti in eo registrata fuerit et conscripta, ab omni infestacione nconwlsa inantea et illesa et confirmate legis valorem habeat et subcumbat. Acta sunt hec anno domini MCCCCXXXIX°.“ Odtud č. 83, 200, 228, 270, 326, 377 a 471.

4. *Pamětní kniha města* **Jaroměře** *„Liber memorabilium diversi coloris“* v archivu tamějším, kterou r. 1775 začal psáti poštmistr a radní městský Jan Maria Viktora, opsav do ní starší jinak ztracená privilegia Jaroměřská „z jisté velmi staré písebnosti.“ Odtud č. 497.

5. *„Registrum omnium autenticarum literarum gracialium civitati Cadanensi a principibus et Boemie regibus collatarum“* v archivu města **Kadaně.** Jest to perg. rukopis z konce XIV. století, v němž přepsáno 34 majestátů m. Kadani králi Janem, Karlem IV a Václavem IV udělených,[21]) odkudž jsme otiskli č. 156, 371, 422, 424,

[21]) Popis jeho podal prof. Konstantin Uher do programu obecného gymnasia v Kadani z r. 1887 v článku: „Die Privilegien der kgl. Stadt Kaaden“ a psal o něm též dr. L. Schlesinger v Mittheilungen des V. f. Gesch. d. D. in B. XI str. 193.

427, 443, 598, 709, 710, 722, 723, 733, 751, 773, 789, 790, 794, 800, 836 a 837.

6. *Přepis privilegií města* **Karlových Varů** z druhé polovice XVI století v archivu c. kr. místodržitelství v Praze ve fasc. P—106. Odtud č. 130.

7. *„Liber memorialis et judicialis“ m.* **Kolína** *z r. 1501* v archivu téhož města, do kterého psaly se zápisy do r. 1821. Knihovní Antonín Meyer označil jej v novějším čase nápisem: „Gedenkbuch No. I.“ Odtud č. 93, 144, 179, 314, 388, 404, 413, 414, 447, 448, 617, 825 a 835.

8. *Pamětní kniha m.* **Kouřimi** *z r. 1405* v archivu téhož města. Na deskách čte se nápis rukou XVIII století: „Kniha privilegií“. Privilegia Kouřimská zapsána jsou teprve v XVI století do této knihy a jiné zápisy v ní jdou do konce XVI století. Odtud uveřejnili jsme č. 143, 167, 168, 198, 286, 305, 475, 501, 633, 809 a 826.

9. *Pergamenový kodex privilegií a jiných listin m.* **Hradce Králové nad Labem** *z r. 1406,* jenž se druhdy v archivu téhož města choval a v novější době s jinými vzácnými knihami městskými vzal za své.[22]) Z rukopisu toho uveřejnil Bienenberg v „Geschichte der Stadt Königrätz“ řadu listin s mnohými chybami, cituje jej: „Codex dipl. membr. MS. de anno 1406 arch. civit.“; rovněž Švenda ve svých Obrazech hojně ho užil a v archivu Českého musea (perg. listiny z r. 1352) chovají se dva pergamenové listy z knihy nějaké vytržené, na nichž zapsáno je několik privilegií Hradeckých rukou z počátku XV století. O listech těch dá se důvodně souditi, že jsou zbytkem zmíněného kodexu Hradeckého z r. 1406. Odtud a z Bienenberka uveřejnili jsme č. 67, 103, 120, 206, 211, 250, 325, 368, 374, 410, 524, 582, 594 a 676.

10. *Pamětní kniha m.* **Kutné Hory** *z XV století, nazvaná „Transsumpta privilegiorum“* v archivu téhož města, do které po válkách husitských se začalo psáti a pokračovalo se do XVI století. Odtud č. 247, 408, 449 pozn., 664 a 688.

---

[22]) Srov. mou zprávu o výzkumu v archivu Královéhradeckém v Památkách archeologických X r. 1877 str. 777 násl., zejména str. 785.

11. *Právní rukopis z r. 1538* v bibliotéce král. horní akademie ve Freiberce č. 284, odkudž uveřejnili jsme listinu m. Kutné Hory se týkající č. 153.

12. *„Liber documentorum civitatis Lithomericensis vetustissimus ab anno 1341“* v archivu m. Litoměřic.[23]) Zápisy jdou do XVI století. Odtud pozn. k č. 282 a 376.

13. *Pamětní kniha m.* **Litoměřic** *z XV století* s novějším nápisem „Privilegia a zápisy m. Litoměřic“ [24]) v knihovně Českého musea sign. 24 G. 12, čítající 149 listů. Zápisy jdou do XVI století. Odtud uveřejněna jsou č. 3, 4, 6, 11, 12, 20, 85, 125, 138 pozn., 229, 230, 251, 271, 276, 306, 329 pozn., 330, 331, 454, 477 pozn., 503, 593, 609, 619, 697 a 831.

14. *Pamětní kniha privilegií m.* **Loun** *z r. 1435*; nevázaný perg. rukopis v archivu téhož města pod sign. I B. 6, v kterém zapsána jsou starší privilegia Lounská za nápisem: „Anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo quinto iste *liber transumptorum seu rescriptorum* pro tuciori omnium literarum civitatis Lunensis privilegiatarum, eciam magestatibus regum Boemie munitarum de juribus, graciis, consuetudinibus et quibuscunque libertatibus canentibus servacione per Johannem Wankonis et nepotem Stankonis de Luticz, pro tunc eiusdem civitatis notarium, confectus est, cuiuslibetque litere tenor in singulari unus alium sequens ordinarie huic libro directe innotatus est.“ Kniha čítá 31 listův a až do listu šestnáctého jsou přepsána privilegia Lounská do r. 1443 jednou rukou, patrně písaře městského Jana Vaňkova. Odtud otiskli jsme č. 63, 134, 135, 189, 191, 201, 223, 278, 292, 300, 318, 355, 417, 422, 630, 699, 707, 778 a 798.

15. *Kniha privilegií města* **Mělníka** *z r. 1628* v archivu téhož města, jež začíná takto: „My purgkmistr a radda města Mělníka nad Labem známo činíme tímto listem, jenž vidimus slove, obecně přede všemi, obzvláštně kdež toho potřeba ukazovati bude, že nížepsaní majestátové v latinském i českém jazyku od slavné a svaté paměti

[23]) O obsahu jeho pojednal prof. Katzerowsky v Mittheilungen d. V. f. Gesch. der Deutschen in Böhmen XXXIII str. 100.

[24]) Popis rukopisu podal Václav Hieke v Mittheilungen des V. f. Gesch. d. D. in Böhmen XXVIII str. 334 násl.

králův a královen Českých a císařův Římských městu Mělníku nadáni a konfirmováni, na pargaméně psáni, s visutými a neporušenými pečetmi nacházejí se při městě Mělníce slovo od slova takto.“ Za tím následují přepisy privilegií Mělnických a jiných listin až do konce XVII století. Odtud otištěna jsou č. 113, 401, 516, 569, 586, 834 a 875.

16. *Kopiář privilegií m.* **Mostu** *z r. 1640* v archivu téhož města, jenž obsahuje privilegia z let 1321—1615.[25]) Odtud č. 98, 116, 446, 452, 480, 505, 536, 625, 626 a 824.

17. *Pamětní kniha m.* **Německého Brodu** *z r. 1416* v archivu téhož města, kamž ku konci XV století městští písaři na l. 165—190 zapsali starší privilegia Německobrodská s českými jich překlady. V přední části na l. 1—51 přepsán jest německý překlad práva Jihlavského z r. 1249 s pozdějšími dodatky za nápisem: „Hie heben sich an die recht von der Ygla und alle di recht, di in den kleinen steten sint, alz si der kunik Wenczlab den purgern und den perchleuten bestetigt hat;“ načež na l. 55—165 následuje: „Liber sententiarum et juris civitatis Brode Theutunicalis collectus,“ jenž končí slovy: „Registrum casuum et sententiarum subscriptarum confectum anno domini millesimo CCCC°XVI°, exceptis sentenciis edictis et positis sine casibus, que in principio libri huius sententiarum continentur immediate.“ Novější nápis na deskách: „Registrum diversorum ab anno 1495“ není s obsahem v souhlasu. Odtud č. 23, 91 pozn. a 461 pozn.

18. *Vidimovaný přepis privilegií m.* **Nymburka nad Labem** *z r. 1732* v městském museum Nymburském za nápisem: „Vejpisy všech a všelijakých majestátů, privilegií, obdarování, vejsad, chvalitebných dobrých zvyklostí a práv, které sobě purgkmistr a konšelé, starší obecní i všecka obec královského města Nymburka na Labi od císařův Římských a králův Českých udělená mají a od JCské a KMti slavné a svaté paměti Ferdynanda třetího, Římského císaře a Českého krále, nejmilostivěji schválená a potvrzená.“ Za tím následují přepisy 19 privilegií Nymburských, r. 1635 císařem Ferdinandem III

[25]) Srov. Schlesinger, Stadtbuch von Brüx bis zum Jahre 1526 str. V; k tomu též Mittheil. f. G. d. D. in Böhmen XX str. 211.

potvrzených, a za těmi čte se: „Že předcházející vejpisy neb kopie — s svými pravejma nám poukázanými, s cís. visutými velkými pečetmi zaopatřenými, bedlivě collationírovanými, na pergamenu rozepsanými originálmi od slova k slovu ve všem srovnalé jsou, neméně ostatní numerírované od N° 1 až do N° 18 inclusive sepsané s svejma z Nymburského archivu nám producírovanýma starejma upřímně collationírovanýma vejpisy ve všem jednostejně znějí, pro důvěření všeho toho jsme my purgkmistr a radda v královském městě Boleslava Mladého nad Iserou k tomuto vidimus netoliko naší větší pečet městskou vědomě přitlačiti, ale i od těch z prostředku raddy ke kollationírování zřízených commissařův a písařův raddních našich vlastníma rukami se podepsati dali. Actum v král. městě Boleslava Mladého dne 29 měsíce ledna léta Páně 1732. Daniel W. Tomasus, commissarius m. p.; Nicolaus Pricynecz, commissarius m. p.; Joseph Jacob Böhm, commissarius m. p.; František Scherles, commissarius m. p.; Jozef Tom. Lipovský, syndicus; Jan Václav Petrasch, syndicus". Odtud otisknuta č. 37, 149, 180 a 852.

19. *Přepis privilegií města* **Ostrova**, který purkmistr a rada m. Lokte 10 prosince 1636 vidimovali, v archivu německého historického spolku v Praze. Odtud č. 620 a 621.

20. *Pamětní zelená kniha města* **Písku** *ze XVI století* v archivu téhož města.[26]) Odtud č. 86, 273, 653, 816 a 830.

21. *Kniha privilegií a závětí m.* **Plzně** *ze XVI století* v archivu Českého musea sign. 3 D 18, jež obsahuje mistra Šimona Plachého z Třebnice paměti Plzeňské.[27]) Odtud č. 246.

22. *Menší červená pamětní kniha města* **Prachatic** *z r. 1373* v archivu téhož města. Na str. 1 čte se: „Anno domini millesimo

[26]) Seznam a obsah privilegií Písecných hlavně dle této knihy uveřejnil prof. Jan Matzner ve výroční zprávě obecných vyšších reálních škol v Písku za r. 1883 a 1884.

[27]) Plzeňská privilegia skoro vesměs v orig. se zachovala a chovají se ve vzorném pořádku v tamějším městském museum. Uspořádal je prof. *Josef Strnad*, vydav v sedmé zprávě vyššího reálného gymnasia v Plzni za r. 1879—1880 „Regesta listin královských městu Plzni udělených" a r. 1891 uveřejniv privilegia a listiny Plzeňské z l. 1300—1450 v I dílu svého „Listáře královského města Plzně".

CCCLXXIII editus est liber iste per dominum Johannem plebanum de Wallern et ligatus; ordinatus vero per Nycolaum civitatis notarium, natum Chunradi de Netholicz, ita videlicet, quod in principio istius libri continetur hereditas resignanda et adepta, in medio vero jura civitatis diversa, in fine autem continentur inhibiciones varie et pejuria." Jsou zde zápisy ze XIV a XV století a ku konci rejstřík zhotovený v tomto století kaplanem Františkem Slámou.[28]) Odtud otištěna č. 127, 584 a 662.

22. *Větší památné knihy města* **Prachatic** *ze XVI století* v archivu téhož města. S předmluvou Jiříka Strachotinského, městského písaře Prachatického, z r. 1534. Zápisy jdou na 217 listech do XIX století. Odtud č. 614.

23. *Přepis privilegií města* **Slaného** *od Daniele Vepřka r. 1654 pořízený* v archivu téhož města. Nápis zní: „Přípisy privilegií od slavné paměti císařův Římských a králův Českých městu Slanému nadaných, kterýchžto privilegií originalia Jeho Excellencí, vysoce urozený hrabě a pán, pan Jaroslav Bořita, svaté Římské říše hrabě z Martinic etc. (titul) za primaství v témž městě Slaným Augustyna Kosyny Lounského původem jeho sobě vydati poručiti ráčil. Aby tedy budoucí a potomci o tom, jakými jest svobodami a milostmi město Slaný obdařeno bylo, vědomost míti mohli, za tou příčinou tyto přípisy z vejpisů rukou Jiřího Properátora, JMCské rychtáře v městě Slaným posledního, psaných též i z jiných porůzno ležících jsou sebrány a v tento pořádek uvedeny létha páně 1654." Odtud uveřejnili jsme č. 188, 463, 483, 507, 552—554, 683, 703 a 827.

24. *Knihy pamětní města* **Vodňan** *č. I a II* v archivu téhož města, jež obsahují zápisy z XV až XVIII století.[29]) Odtud č. 815 pozn.

25. *Pamětní kniha města* **Žatce** *z r. 1383* v archivu téhož města, kteréž r. 1826 dán nápis: „Memorabilienbuch I Theil vom J. 1352 (sic) nach Christi geburt." Na listu prvním čte se: „De anno

[28]) Srov. zprávu prof. *Emlera* o archivu m. Prachatic v Památkách archeologických 1877 str. 804.

[29]) O knihách těch podal zprávu prof. dr. *Emler* v Památkách archeologických X str. 803.

domini MCCCLXXXIII° regnante invictissimo Wenczeslao, Romanorum et Boemie rege, Frana Negelinus judex, Rudlinus de Plana, magister civium, Eberlinus sartor, Lipoldus institor, Lipoldus pictor, Martinus Pitterkauf, Bertoldus Kezleri, Henricus Spaczmani, Petrus Drifus, Henslinus Schutaus, Cuncz Longus, Wenceslaus Hrussowecz et Frenczlinus Czengl, iurati cives civitatis Zacensis procuraverunt hunc *librum nomine registri* in singulis accionibus vigorosis ita, quod quelibet privilegia et littere seu alia notabilia eidem registro inscripta vigorose efficacie omnimodam teneant firmitatem tamquam originales littere maiori sigillo civitatis concluse, eciam litteris seu autenticis originalibus aboletis. Datus est etenim huic registro plenarius vigor nomine tocius communitatis civitatis predicte inter quatuor scampna iudicii contestati Johanne Tepla, rectore scolarum et civitatis notario existente, estque iste liber per personas sub iuramento positas caute concludendus et diligencia reservandus." Rukou městského písaře Jana z Teplé jdou zápisy do l. 22 asi po r. 1399, pak následují zápisy z nápotomních století různými písaři učiněné.[30]) Odtud č. 16, 100, 115, 162, 181, 182, 184, 190, 192, 212, 219, 269, 319, 363, 364, 390, 422, 424, 490, 513, 542, 564—566, 589, 602, 604, 646, 691—693, 722, 723, 737, 763, 764, 794 a 818.

26. *Formuláře Žatecké*, jeden ze XIV století v městské knihovně Vratislavské č. 379 a druhý z XV století v soukromém majetku p. Stanky v Žatci.[31]) Odtud č. 297, 444, 551, 610, 716 a 727.

Kromě rukopisů zde uvedených chová se arci v archivech našich domácích, zejména městských, velký počet pamětních knih, jichž jsme však v tomto díle neužili a proto o nich zprávu nečiníme. Odkazujeme ohledně jich do dalších dílů naší sbírky.

Valná část listin do sbírky naší v tomto díle přijatých byla už uveřejněna, aspoň ve formě regest. Zejména listiny do r. 1346 jdoucí nalezly místa ve velkém regestáři Emlerově, listiny z doby Karla IV a Václava IV v díle Hubrově a starších publikacích Pelzlových. Rovněž v mnohých monografiích o městech byla mnohá starší privi-

[30]) O pamětní knize té podal zprávu dr. *Ludvík Schlesinger* v Mittheilungen d. V. f. Gesch. der D. in B. XI str. 1 a hojně ji užil při vydání svého „Urkundenbuch der Stadt Saaz bis zum Jahre 1526".

[31]) Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz str. IV.

legia otištěna. Přes to můžeme tvrditi, že většina listin v tomto díle poprve v úplném a co možná správném znění se podává. Mínili sme připojiti tuto též seznam publikací, jež se královských měst týkají a o privilegiích městských pojednávají; avšak nedostatek místa nutí nás poodložiti tu věc do některého z dalších dílů. Postačí, že ve sbírce naší při jedné každé listině udána jest příslušná literatura.

Na konec ještě několik slov. Sbírka privilegií královských měst, jejížto přítomný díl sotva čtvrtinu tvoří, jest výsledkem dlouholeté práce, jež by nebyla se zdařila bez všestranné přízně a podpory. Vděčně připomínáme stálé účinné rady, které nám veleváženým náš přítel *prof. dr. Josef Emler* při práci naší poskytoval. Bude tomu už brzo pětadvacet let, co osud svedl nás na poli společné úřední a vědecké práce, a nechať věnování této knihy laskavě považuje za skromné ocenění závažných vědeckých Svých zásluh, za doklad upřímné úcty a opravdového přátelství.

Vřelými též díky povinováni jsme *pánům přednostům a úředníkům archivův a biblioték*, o nichž zpředu stala se zmínka, jakož i mnohým jednotlivcům, kteří horlivě práci naši podporovali. Zejména děkujeme *panu prof. Antonínu Truhlářovi* za ochotu, s kterou nám byl při zdokonalování textů latinských i jinak nápomocen, jakož i *panu dr. Tomáši Černému*, pokladníku spolku „Svatoboru“, za přeochotné obstarávání finanční stránky našeho podniku.

Zpředu pak zmínili jsme se, že bez podpory *slavné České Akademie* a bez příspěvků *slavnými zastupitelstvy dvaceti král. měst* jakož i *dvou jiných sborů* k fondu pro vydávání pramenů práva městského království Českého povolených nebylo by bývalo možno pomysliti na vypravení tohoto rozsáhlého a nákladného díla tak, jak se bylo stalo, i děkujíce všem podporovatelům práce naší co nejsrdečněji připojujeme k nim prosbu, aby i nadále publikaci naší náklonnost Svou zachovali, tak aby co nejdříve mohlo v ní býti pokračováno.

Psáno v Praze v červenci 1895.

Vydavatel.

Čís. 1.

1225. V Hradci.

Král Přemysl Otakar I. dává obyvatelům města Hradce Králové dědinu Vesce k věčnému držení, učiniv o ni směnu s nedílnými bratřími Petrem a Benedou, jimž postoupil jinou dědinu Čistoves se sedmi poplužími a s právem, aby oni a jich dědicové svobodni byli od břemena dávati nářez a nocleh.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Otacarus, qui et Premizl, dei gracia rex Boemie. Vt ea, que a nobis prouide disponuntur, perpetuo stabilia permaneant atque firma, nec possint processu temporis per quemquam hominum immutari, notum facimus uniuersis, tam presentibus quam futuris, quod nos, ciuitatem nostram in Gradec et habitatores suos augere ac ampliare uolentes commodo et honore, quandam terram prope Gradec, que Wesce uulgariter appellatur, que fuit hereditas fratrum duorum, Petri uidelicet et Benede, prefate ciuitatis habitatoribus addidimus perpetuo possidendam; eisdem fratribus, Petro scilicet et Benede, commutacionem facientes pro eadem terra, dedimus et assignauimus eis quamdam terram in Cesccaewes ad VII bonas araturas tam in agris quam in pratis et frutectis cum ipsorum prole perpetuo absque omni seruitute, que narez et nocleh uulgariter dicitur, iure hereditario pacifice possidendam, statuentes, ut nullus successorum nostrorum aut officialium antedictos fratres in eadem hereditate audeat perturbare uel ipsis honus imponere in seruitute nomine narez et nocleh, set sint liberi perpetuo cum ipsorum prole. Ad huius autem nostre commutacionis et donacionis at-

que assignacionis perpetuam memoriam et inuiolabile firmamentum presens priuilegium conscribi fecimus et sigilli nostri robore communiri. Huius rei testes sunt: Sulizlaus de Loza cum fratribus suis, Zauise et Cscibor, Hroznata subcamerarius, Bohuse, Holac de Planas, Jesutbor, Jan de Pecek, Ruben, Vnezlav, Stoghnev, Riuin de Zahornic, Wecemil Csciboric et alii quam plures. Actum in Gradec anno incarnacionis dominice millesimo CC° XXV°, indictione XIII.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce č. 1. Na rubu rukou XIII. stol. poznámka: „Priuilegium regis Otakaris". Pečeť nyní schází. Listinu tu otisknul C. J. svob. p. Bienenberg v „Geschichte der Stadt Königgraetz" na str. 72, připojiv též snímek její i pečeti druhdy přivěšené. Bienenberg znal totiž ještě přivěšenou k ní pečeť královskou na perg. proužku zavěšenou, na jejíž jedné straně seděl král na trůně s odznaky důstojenství královského, maje kolem nápis: „†PAX · REGIS · OTACARI · MANVS · SCI · WENCEZLAI†", a na jejíž druhé straně seděl na stolci knížecím sv. Václav, drže v jedné ruce štít s orlicí, v druhé korouhev a maje kolem nápis: „†SANCTVS · WENCEZLAVS · BOEMORVM · DVX†" — Erben, Regesta Bohemiae et Moraviae č. 700. — V liber documentorum primus v knihovním úřadě Králové Hradeckém na str. 1. je přepis tohoto listu z konce předešlého století, při kterém se čte poznámka: „*Wesce* heisst gegenwärtig Westec, liegt bey Jaroměř und gehört zur Kammeralherrschaft Schurz (Žirec), *Cesceves*, jetzt Čistowes, bey Sadowa, gehört zu der herschaft Hořeňowes; *nářez*, *nocleh* gastfreyheit und herberge, eine last gewisser güter als dienstbarkeit, servitus, da es von alters keine wirthshäuser für reisende gab." Přípisek tento, ne ve všem správný, pochází nejspíše od Bienenberga, neboť souhlasí s jeho poznámkou v „Geschichte der Stadt Königgrätz" str. 29. — O nářezu a noclehu srov. H. Jirečkovo „Slovanské právo" II. str. 161.

Čís. 2.

1234, 11 července. V Chebu.

Král Římský Jindřich VI., chtěje rozšířiti město Cheb, směňuje s Jindřichem z Libštejna nově vzdělané pozemky čili noviny v Grüne pod horou Teichelberkem ležící za osadu řečenou „Schiffgasse" a tuto spojuje s městem.

Heinricus dei gracia Romanorum rex et semper augustus. Vniuersis imperii fidelibus hanc litteram inspecturis imperpetuum. Cum circa profectum imperii nostra celsitudo inuigilat, cauta deliberacione

sibi prouidet, cum ea, que decreuerit uel fecerit, scriptorum memorie recommendat. Per presens itaque scriptum notum esse cupimus tam presentibus quam futuris, quod nos vtilitati et libertati ciuitatis nostre Egrensis uolentes intendere, seccionem, que in ipsa erat de uico quodam Sciphgaze dicto, qui Henrico de Libenstein, fideli nostro, pertinebat, pro honestate imperii censentes nobis et imperio inhonestam, de uoluntate dicti Henrici de Libenstein pro uico prenotato facto concambio eidem noualia in Gruoene ad nos pertinencia iuxta montem, qui Thilchelberc appellatur, concedimus et commutamus. Vt autem presens commutacio siue concambium nobis et imperio, Henrico de Libenstein et suis heredibus permaneat inconuulsum, presentem litteram sigillo nostre celsitudinis fecimus roborari. Testes sunt hii: Eggebertus venerabilis Babenbergensis episcopus, comes Egeno de Vriburc, lantgrauius de Leuggenberch, Henricus de Nifen, Otto de Eberstein, Cunradus pincerna de Wintherstet, Eberhardus de Hertingesberge et aliiquam plures. Datum aput Egram anno dominice incarnacionis MCCXXXIV°, V idus Julii, indictione septima.

Z „Cod. antiquiss. Waltsass." str. 14, v král. říšském archivu bavorském v Mnichově chovaného, Monumenta boica XXXI (pars I) str. 558, N° 293. — Erben, Regesta č. 840. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 66. — Německý novější překlad čte se v Gradlově „Geschichte des Egerlandes" I. str. 85.

Čís. 3.

1235, 12 února. V Praze.

Král Václav I., dávaje ke kostelu Všech Svatých v Litoměřicích desátou část úroku a důchodu z tamějšího soudu, povoluje měšťanům, rytířům i jiným obyvatelům Litoměřickým, aby mohli z majetku svého věnování činiti tomuto farnímu kostelu.

Quoniam labilis est memoria hominum, ea, que geruntur in tempore, vt simul labantur cum tempore, solent testibus et priuilegiis confirmari. Nos igitur Wenczeslaus diuina fauente clemencia Boemorum rex notum esse cupimus vniuersis, quod nos pro remedio peccaminum nostrorum et ob spem vite eterne contulimus liberaliter ecclesie Omnium Sanctorum in Lithomierycz [1]) decimum denarium de censu nostro ibidem colligendo et de judicio decimum denarium.

Preterea ratum habemus et firmum et presenti scripto communimus, si quis ciuium ibidem, seu miles uel qualiscunque alia persona, de suis contulerit facultatibus siue possessionibus ecclesie memorate. Vt hec autem rata permaneant et illibata, presentem cartulam exinde conscriptam sigilli nostri inpressione iussimus communiri. Datum Prage anno domini M°CC°XXXV°, pridie idus Februarii, coronacionis nostre anno octauo, presentibus Arnoldo, Wyssegradensi preposito nostroque cancellario, Arnoldo comite de Hukenswage, Friderico canonico Bunn[ensi] Col[oniensis] diocesis, Bartholomeo de Ferentino, canonico Wyssegradensi, Petro sacerdote, capellano nostro et quibusdam aliis.

Kop. z XV století v rukopise českého musea sign. 24 G. 12 na l. 30 *b* za nápisem: „Litera majestatis super decimo denario ad ecclesiam Omnium Sanctorum", a po druhé na l. 71 *b*., kdež se čte [1]) Lythomierzicz. Za tím přichází v téže knize na l. 72*a* tento český překlad: „*List na desátý peniez ke kostelu Všech Svatých.* Poněvadž mdlá jest paměť lidská, aby ty věci, jenž se dějí v času, s časem spolu nezhynuly, obyčejno jest je svědky a zápisy upevniti, protož my Václav z božie milosti Český král oznamujem přede všemi, že my za naše hřiechy v naději k věčnému životu dali sme svobodně k kostelu Všech Svatých v Lithoměřicích desátý peniez z úroka tu vybraného a s súdu [1]) desátý peniez. Protož ku pevnosti toho napsáním tiemto potvrzujem. A ktož by z měšťanuov, buď rytieř neboli která jiná koli osoba, z svého statku co k dřéve řečenému kostelu přidal, aby to pevno zuostalo bez přerušenie. List tento kázali sme psáti a pečetí naší potvrditi. Dán v Praze léta božieho tisícieho dvústého třidcátého pátého, února měsiece, korunovánie našeho léta osmého. A přitom jsú byli Arnold, Vyšehradský probošt a náš kancléř, Arnold hrabě z Hukenswag, Fridrich kanovník Brněnský (sic!), Bartoloměj z Ferentina, kanovník Vyšehradský, kněz Petr, kaplan náš, i někteří jiní." — V tomže rukopise na l. 34 *b* za nápisem: „Smlouva, že farář dopouští, aby sobě rektora a zvoníka volili sami", přichází toto prohlášení Adolfa faráře u Všech Svatých v Litoměřicích *z r. 1298* o poměru faráře k obci a škole: In nomine domini amen. Quoniam omnibus pacem diligentibus pax est necessaria et conueniens, opere precium et racioni consentaneum fore dinoscitur, vt, que pacis ordinacionem respiciunt, scriptis autenticis et fide dignis testibus in solidum redigantur, ne discordia, pacis noverca, federa placata corruptelis valeat aliqualiter infirmare. Igitur ego Adolfus, rector ecclesie Omnium Sanctorum in Luthimericz, omnibus copiam presencium habituris cupio esse notum, quod post agitatam diucius gwerram, fomite rancoris ab intimis meorum precordiorum penitus exstirpato, cum meis parochialibus, viris honorabilibus et discretis

[1]) Původně bylo přeloženo a přeškrtnuto: s rychtářství.

judice, juratis ac vniuersis ciuibus Luthimericensis ciuitatis deueni ad pacis et concordie vnionem sub obseruancia illibata condicionum subscriptarum: Primo renunccio juridicioni conferendi scolam, si quam haberem uel habere possem, et de libera ac plena voluntate mea concedo, vt predicti parochiales mei ciues Luthimericenses ius eligendi rectorem ad regimen scole Luthomericensis habeant, sicut ab antiquo et ab annis, qui memorari non possunt, et aput meos omnes antecessores, videlicet rectores ecclesie Omnium Sanctorum in Luthomericz, libere habuerunt, nec per me nec per alias personas instigacione mea inductas volo vnquam repetere nec cogitacione nec verbo nec facto deinceps aliqualiter in grauamen ciuium attemptare. Item quia operarius dignus est mercede sua, promitto rectori scole Luthomericensis ydoneo, ut meo coro cum suis scolaribus deseruiat in officio diuino, aut expensas in mensa mea decenter aut stipendium condignum, quo expensas poterit alibi conuenire. Item ob dileccionem predictorum meorum parochialium, vt ampliori affectu honorem parochie sue, mee ecclesie, diligant et in ocasionibus ecclesiam Omnium Sanctorum plus decorent, et ut de rebus ecclesie plenam habeant securitatem, in iure perficiendi campanatorem mee ecclesie Omnium Sanctorum bona ipsis obtempero voluntate. Item sacramenta ecclesiastica omnibus meis parochialibus tam diuitibus quam pauperibus temporibus requisitis sine extorsione pecunie promitto tam per me quam per meos vicarios ministrare, quod absit, penitus nihil pro hiis ex iure repetere, sed repensam ipsorum arbitriis comendare. Item si quid questionis ortum fuerit inter ciuem aliquem et me aut inter magistrum scole seu scolares suos aduenas et me, magistro ciuium defferre volo, qui duobus ciuibus assumptis debet, si poterit, difinire. Sin autem, tunc iuris ordine seruato contra impugnantem me aut iura ecclesie mee procedam gladio spirituali. Item si propter concordiam cum meis parochialibus in articulis supradictis factam a prelatis meis prefatis ciuibus, videlicet judici, juratis seu communitati Luthomericensis ciuitatis quitquam grauaminis incumberet, ipsos promitto eximere et in talibus grauaminibus supportare. Vt composicio sub condicionibus pretaxatis inter me et meos parochiales per viros venerabiles comendatores de Plescowicz et de Viscowicz per me inuiolabiliter perpetue robur percipiat soliditatis, presentem literam appensione sigillorum, videlicet meo sigillo et sigillo comendatoris de Plescowicz necnon sigillo comendatoris de Viscowicz consignatam dedi predictam concordiam attestantem. Actum et datum anno domini M° CC° XCVIII°. (Míněni jsou zde komendátoři řádu Johannitského v Ploskovicích a německého řádu rytířského v Býškovicích). — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII str. 349 a 355.

Čís. 4.

1249, 11 srpna. V Praze.

Král Václav I., prodávaje měšťanu Litoměřickému Janovi synu Herberta svobodný dvůr s vinicí v Keblicích za sto hřiven, připojuje

Keblice k šosu města Litoměřic a ustanovuje, že měšťané Litoměřičtí, kteří se ve vesnici té zakoupí, mají z každého lánu ročně půl hřivny stříbra do komory královské odváděti, tak že celkem roční úrok z vesnice té učiní deset hřiven stříbra.

Wenceslaus dei gracia quartus Boemie rex. Omnibus in perpetuum. Rerum euentus exigunt sibi diuersimode succedentes, ut iuste agamus presencia, rite recolamus preterita et ut accionis nostre sinceritas clare ac lucide sine dubii velamento transeat ad futura. Hinc est, quod notum esse volumus tam presentibus quam futuris, quod nos Johanni filio Herberti, ciui Luthomericensi, villam Geblicz cum omnibus suis attinenciis pro centum marcis vendidimus sub hac forma: Idem Johannes et heredes sui in eadem villa vnum allodium et vineam ville adiacentem possidebunt libere et solute. Quicunque vero ciues Luthomericenses alios mansos in eadem villa sitos ab eodem Johanne emere decreuerint, vnusquisque eorum de suo manso dimidiam marcam argenti nobis debet persoluere annuatim, et debet summa huius argenti decem marcas sine diminucione qualibet continere. Vt autem hec empcio et vendicio prenarrato Johanni atque ipsius heredibus temporibus perpetuis in ipsa villa iam prenotata rata permaneat et inconuulsa, super ea presentem paginam conscribi et sigillorum nostrorum munimine iussimus roborari. Huius rei testes sunt magister Dyonisius, Wyssegradensis prepositus, magister Cuno Boleslauiensis prepositus, Hermannus Luthomericensis prepositus, Borso, Gallus de Lewenberg, Tsastolaus de Sittauia et filius eius Henricus, Kadoldus et alii quamplures. Datum Prage III° idus Augusti per manum Herbordi Pragensis canonici, curie nostre notarii, anno domini M°CC°XLIX°, indiccione septima.

Kop. z XV. století v rukop. českého musea sign. 24 G. 12 na l. 14*b* a 51*a* za nápisem: „Litera maiestatis super villa Geblicz". — Hicke, Mitth. f. Gesch. der D. in Böhm. XXVIII str. 350. — V tomže rukopise musejním na l. 14*b* až l. 16*b* zapsáno je několik listin, jež se týkají sporu, který vedli měšťané Litoměřičtí za krále Jana s klášterem Oseckým „super quibusdam bonis et judicio in villa Geblicz". *R. 1317 in crastino die beati Mathei apostoli* (*25. února*) vysvědčují „Johannes diuina prouidencia abbas monasterii Puzaniensis, ordinis beati Benedicti, Nuenbergensis dyocesis, judex ac conseruator priuilegiorum ordinis Cysterciensis a sede apostolica delegatus, Henricus, dei gracia prepositus Cisterciensis

et archidiaconus Plznensis [et] Henricus eksecutor statutorum consilii Maydburgensis, dictus de Amlugsdorf", že opat a konvent kláštera Oseckého a rychtář a konšelé m. Litoměřic před nimi se svolili přestati v rozepři o Keblice na čtyřech úmluvcích z obou stran volených, kteří přiberou sobě pátou osobu za rozsudího („tunc elligant et constituant super se personam quintam superiorem, que oberman dicitur"), kdyby se sami dohodnouti nemohli. Na výpovědi tohoto rozsudího uvolily se obě strany přestati pod pokutou 100 kop gr. pr. — Napotom zvolený rozsudí „Guntherus de Monte, ciuis Pragensis" učinil *r. 1818 in crastino beati Martini (12 listopadu)* takovouto výpověď: „quod villa Geblicz cum judicio et omnibus suis pertinenciis secundum continenciam regalium instrumentorum sic pridem ex donacione regia ab antiquo ad ciuitatem pertinebat, ita adhuc ad eam pertinere debet et eandem villam dicti ciues perpetuis temporibus absque inquietacione qualibet possidebunt libere, pacifice et quiete, sic quod possessores bonorum predicte ville Geblicz collectas, steuras et alia jura cum ipsa ciuitate contribuere debeant temporibus oportunis, et cum eisdem paciantur et sustineant bonum atque malum, quemadmodum dicti ciues per pulcherima regum instrumenta, que habent super eo, euidencius coram nobis ostenderunt, et dominus abbas suusque conuentus in Ozsek nichil juris in eadem villa de cetero sibi debeant vsurpare, nisi duntaxat, quod possessores predictorum bonorum ville Geblicz censum, quod prius domini nostri regis extiterat, venerabili viro domino abbati et suo conuentui absque impedimento et condicione qualibet soluere teneantur tempore, quo dare et soluere dictum censum primitus consueuerunt, sub pena tali, quod pro dicto censu impignorare libere poterunt secundum, quod est juris." Na výpovědi té d. „Prage in domo honesti viri Guntheri de Monte, ciuis Pragensis" uvádějí se jako svědci: „venerabiles viri dominus Heydenricus abbas de Sedlicz, frater Cunradus quondam abbas Aule Regie, frater Johannes celerarius, frater Johannes cantor, fratres de Ozzek et honesti viri Cunradus Blier et Cunradus de Luthomericz, ciues Pragenses, discreti viri Petrus de Gablona, magister Johannes notarius, Anthonius ciues Luthomericenses et quam plures alii fide digni." Výpověď tuto potvrdil 3 září *(III° nonas Septembris) 1819* „Johannes dei gracia abbas monasterii Puzaniensis, Nuenbergensis dyocesis, conseruator perpetuus priuilegiorum et libertatum ordinis Cisterciensis a sede apostolica deputatus" podle vidimusu výpovědi, který vydali r. 1318 „frater Bouslaus prior totusque conuentus Fratrum Predicatorum necnon frater Dominicus gardianus totusque conuentus Fratrum Minorum ciuitatis Luthomericensis".

Čís. 5.

[1249, brzo po 16 srpnu.] Bez udání místa.

Král Václav I. a syn jeho Přemysl Otakar II. markrabí Moravský povolují měšťanům Jihlavským a horníkům kdekoli po království Českém přebývajícím svobody a práva městská i horní, jež oni horníci jim

sepsané předložili. Jmenovitě ustanovují, že obyvatelé každého města n pod moc rychtáře a přísežných městských, a že bez vědomí těchto žá pán, šlechtic neb rytíř ani žádný úřadník dvorský neb krajský n nad nimi moc provozovati. Měšťané a horníci se svými lidmi a st ve městě i mimo město ležícími přísluší k městskému soudu, a i cú a úřadníci zemští mají je viniti před tímto soudem. Kdyby pán rytíř se měšťanu k čemu zavázal před soudem městským a neplnil t má měšťan právo ve městě jej stavovati. Konečně cokoli přís města s přísežnými horními pro obecné dobré ustanoví, to od kaž má býti zachováváno.

In nomine domini amen. Nos Wencezlaus dei gracia rex B mie et Morauie. Omnibus presentem paginam inspecturis saluter perpetuum. Cum regalis dingnitas et honestas tanto diligencius fidelibus adesse teneatur, quanto differencius pre ceteris, quibus gimen atque culmen terreni dominii est donatum, clare prefu dignitatis nomine et honore; vnde nos, qui nostrorum fidelium uere uolumus et tenemur indempnitatibus et periculis onerosis plenitudine gracie nostre et fauoris ad memoriam fieri uolumus piternam tam uiuentibus quam victuris, quot nos regia auctor nostra et libera uoluntate dilectis ciuibus nostris in Iglauia et tanis ubique in rengno nostro constitutis, singulis et vniuersis, l tates, jura necnon et statuta subscripta, per que tranquilitat communi utilitati eorum et paci decreuimus prouidendum, ipsis chilominus et eorum heredibus, successoribus et posteris regia uidencia et hilaritate concedimus, indulgemus et confirmamus. Ins cum nos dilecto filio nostro Primizloni principatum Morauie cc lissemus, dictos ciues et monthanos nostros sibi paterne donau et in graciam sue dingnitatis speciali dilectionis affectu fidelit regaliter de manu ad manum commisimus conseruandos, et s hiis omnibus confirmandis et conseruandis presentem paginam s nostri munimine fecimus roborari. Nos Primicil dei gracia ma Morauie regiam beniuolenciam et fauorem patris nostri, illustris regis Bohemie, erga suos fideles ciues et montanos et erga alio gie dingnitati obsequium prestantes, sue uoluntati et paternitati omnia decreuimus obedire et presentem paginam sigilli nostri n

mine fecimus consingnari. [I] Ne igitur libertas et gloria magestatis regie per aliquos presumptuosos debeat inpungnari uel irritari, vna cum filio nostro uolumus et mandamus sub obtentu gracie nostre et rengni, quatinus nullus baronum, nobilium uel militum aut prouincialium siue curialium rengni nostri aliquam presumpcionem uel uiolenciam exercere presumat in aliqua ciuitate nostra, nec aliquem hominem inuadat, nec capiat, nec in aliquo negocio suo inpediat sine licencia et scitu iudicis ciuitatis et iuratorum. [II] Et quicumque ciues et montani habent homines et possessiones extra ciuitatem uel infra, nullam de ipsis judex prouincialis uel beneficiarii terre habeant judiciariam potestatem uel aliquod ius terre; set si de aliquo ciue uel de aliquo homine ciuis habent aliquid conqueri, coram iudice et iudi[ci]o ciuitatis conquerantur, sicut ceteri homines iusticiam suam exquirentes. [III] Et si aliquis ciuium alicui baroni siue militi bona sua uel merces suas concesserit sub condicione alicuius diei uel temporis coram iuratis uel aliis probis viris, et si dictus baro uel miles illo die uel tempore non soluerit, extunc possit ille ciuis illum baronem uel nobilem aliquem libere pro suis debitis inpingnorare. [IV] Ceterum uolumus et mandamus, ut quicquid jurati ciuitatis nostre et iurati montanorum pro bono communi ordinauerint et statuerint, inuiolabiliter ab omnibus obseruari.

Orig. perg. v archivu m. Jihlavy na obou stranách popsaný č. 48/2. S dvěma pečetmi krále Václava I a markrabí Přemysla na žluto-zeleně-červené hedvábné šňůře zavěšenými. Na líci prvnější menší pečeti je vyobrazen král na trůně sedící, drže v pravé ruce žezlo a v levé jablko říšské a maje kolem legendu: „IN · MANV · SANCTI · WENCEZLAI · PAX · REGIS · WENCEZLAI“. Na rubu téže pečeti je vyobrazen sv. Václav, drže v pravé ruce praporec, opíraje se levou rukou o štít z ocele a maje kolem legendu: „SANCTUS · WENCEZLAVS · BOEMORVM · DVX“. Na druhé větší pečeti v misce obsažené vyobrazen Přemysl, kterak na jízdném koni v rytířském brnění cválá, drže v pravici kopí, v levé ruce štít s českým lvem a maje kolem legendu: „† S. · PREMIZL · FILII · REG[IS] · BOEMORUM · MARCHIONIS · MORAVIE †“. Za svrchu položeným textem, jenž obsahuje tak zv. *libertates civium*, následuje 100 článků městského práva Jihlavského, zvaných *statuta civilia*, a 16 článků práva horního neboli *jura montana et montanorum*, od jichž opětného otiskování upouštíme, poněvadž častěji a to správně byly tiskem vydány. — Základní tato práva Jihlavská uveřejnili G. Dobner, Monumenta historica IV str. 205; Pheithner, Versuch über die Geschichte der böhm. u. mährischen Bergwerke (Wien, 1780) str. 261; Pilař, Jura primaeva

Moraviae str. 76; Schmidt, Chronologisch-systematische Sammlung der Berggesetze I č. 1 a 2, Kašpar hr. Sternberg, Umrisse einer Geschichte der böhmischen Bergwerke I 2 str. 11; Boček, Codex Moraviae III str. 117; Erben, Regesta č. 1226; J. A. Tomaschek, Deutsches Recht in Oesterreich str. 193, kdež je paralelně též vytištěn německý překlad těchto práv městským písařem Janem z Gelnhusen v druhé polovici XIV stol. pořízený, srov. též str. 303; posledně Jireček, Codex juris bohemici I str. 82. — Libertates civium byly o sobě a to v té formě, jak je uveřejňujeme, potvrzeny měšťanům Jihlavským císařem Karlem IV. *majestátem d. v Praze 27 května 1359* (Tomaschek u. m. str. 37 a 335 a Codex Moraviae IX str. 104), jakož i následujícími králi Českými a markrabími Moravskými. Některá města v Čechách, jako jmenovitě *Kutná Hora a Kolín*, opatřila sobě záhy přepisy jak těchto svobod městských tak i ostatních městských a horních práv Jihlavských r. 1249 udělených a dovolávala se jich jakožto svého práva. Tudy v právních rukopisech těchto i jiných měst setkáváme se s přepisy základních práv Jihlavských buďto v původní formě anebo ve formě rozmnožené o nové články, které konšelé Jihlavští mocí práva statutárného jim propůjčeného k původnímu sepsání svého práva asi ku konci XIII století připojili. (Srov. Tomaschek u. m. str. 31). Pokud se *Kutné Hory* týče, srov. Tomaschek, Der Oberhof Iglau str. 7 a mé pojednání „O právech městských m. Brikcího z Licska" str. 18 násl. Také v XV století obdrželi Kutnohorští několikeré přepisy tohoto práva Jihlavského a zapsali si je do své knihy městské „Transscripta privilegiorum" na l. 1, 2 a 23. Důkazem, že užívali Jihlavských práv, je též český překlad z r. 1469, který tuto za touto listinou poprvé uveřejňujeme. Kromě toho král Vladislav *listem d. na Budíně 20 ledna 1507* potvrdil Kutné Hoře výslovně čtyry svrchu položené svobody městské v českém překladu. Podobně v knize pamětní města *Kolína* z r. 1501 na l. 46 zapsán je přepis práv Jihlavských z r. 1249 v původním sepsání.

K čís. 5.

[1249, po 16 srpnu.]

Český překlad základních práv Jihlavských z XV stol.

Počínají se knihy práv Jiehlavských, příležicie zvláště městu na Horách Kuthnách i k horám tudiež, vydaná od mužóv múdrých a potvrzená od najjasnějších knieżat a pánóv, pana Václava, krále Českého, a pana Přemysla, syna jeho, tehdy markrabí Moravského a Rakouského, Štýrského a Korutanského vévody, jichžto listové týchž práv na potvrzenie tito jesú, a najprve list pana Václava tento jest: Ve jméno božie amen. My Václav božie milostí král Český a markrabie Moravský všem přítomný list opatrujícím zdravie na věky. Poněvadž královské duostojenstvie a počestnost tiem pilnějie svým věrným přítomna býti dlužna jest, čím rozdielnějie nad jiné,

jimž spravovánie i výsost zemského panovánie jest nadána, světle skvie se duostojenstvie jménem i ctí, z toho my, kteříž naše věrné vyvarovati chceme z škod a z nejistot těžkých, z plnosti milosti našie s přiezně našie ku paměti chceme býti věčné tak živým jakožto žijícím, že my královskú mocí naší a svobodnú vuolí milým měšťanóm našim v Jiehlavě i horníkóm, kdežkoli v království našem bydlejícím, každým i všem, svobod i ustanovení i také práv podepsaných, skrze něžto poklid i obecní užitek jich i pokoj umienili sme opatřiti, jim nicméně i jich dědicóm, náměstkóm i potomním královskú opatrností a veselím puojčujeme, dopúštieme i potvrzujeme. Nad to, poněvadž my milému synu našemu Přemyslovi knieżetstvie dali sme, řečené měšťany i horníky naše jemu otcovsky dáváme a k milosti jeho duostojenstvie zvláštnieho milovánie žádostí věrně a královsky z ruky v ruku poručili sme k zachovávání, a na těch všech věcí potvrzenie a zachovánie budúcie přítomný list pečeti našie ohradú kázali sme potvrditi. *Druhý list potvrzenie svobod a práv horníkóv všech pana Přemysla, syna jeho, tehdy markrabie Moravského, jest tento*: My Přemysl boží milostí markrabie Moravský k královskému dobrovolenství a přiezni otce našeho, najosviecenějšieho krále Českého, při svých věrných měšťanech i hornícieh i jiných královské velebnosti a duostojenství službu činících jeho vuole ovšem umienili sme poslúchati a přítomný list pečeti našie ohradú kázali sme znamenati. [I] Protož aby milost a svoboda velebnosti královské skrze některé všetečné neměla útisku a přerušenie, spolu s synem naším chceme a přikazujem pod zachováním milosti našie i královstvie, aby nižádný z pánóv, šlechticóv neb rytieřóv nebo popravcóv nebo dvořan královstvie našeho kterého všetečenstvie nebo násilé učiniti nesměl v kterém městě našem, aniž na kterého člověka útoku čiň ani jímaj, ani v kterém jeho skutku překážej bez odpuštěnie a vědomie súdce města a přísežných. [II] A kteřížkolivěk měštěné a horníci měli by lidi *podsědky* a zbožie kromě města nebo vnitř, nižádné od nich súdce kraje a úředníci nemějte súdné moci ani které právo země; pakli o kterém měštěnínu neb o kterém člověku měštěnína mají nětco žalovati, před súdcí a súdem města žalujte, jako jiní lidé spravedlnosti vyhledávajíce. [III] A jestliže někto z měšťan některému pánu nebo rytieři zbožie svého nebo kúpi puojčil by pod úmluvú některého dne nebo času před pří-

sežnými nebo jinými šlechetnými mužmi [sic], a jestliže řečený]
nebo rytieř ten den nebo čas nezaplatil by, tehdy mohl by
měštěnín toho pána nebo rytieře nebo šlechtice kteréhokoli svobo
pro své dluhy stavovati. [IV] Viece chceme a přikazujeme, s
cožkolivěk *súdce a* přísežní města našeho s přísežnými horní
pro dobré obecnie zřiedili a ustanovili by, bez přerušenie
všech zachováno bylo. [V] *Nicméně chceme a přikazujeme přísn
zachovati: jestliže by někto z měšťan učinil vraždu nebo jiné z
hřešenie mrzké kterékoli, aby ani komorník náš ani popravce
který z úředníkóv našich ani súdce města nebo přísežní na zbo
jeho tak mohvitých jako nemhovitých nikterého nečinili násilé,
kolivěk vinný utekl by, ale žena jeho s dědici věcí jeho pokojně poží*
*Počínají se práva městská horníkóv ot mužóv múdrých nalezená, jichž jest toto kap
prvá.* [1]. Z slavných kniežat milosti a dobrovolnosti, pánóv naš
totižto krále Českého a markrabí Moravského, my přísežní města
hlavského ustanovujeme, aby, ktožkolivěk z nás umřel by a ženu o
vil by a dědice, súdce nebo řečník ani kto jiný v sbožie jeho
žádným obyčejem neuvazuj, ale buďte v moci ženy a dědicóv. [2]. P
žena stav svuoj proměniti chtěla by, s raddú učiň přátel; toho
neučinila-li by, *sbožie čtvrtý diel toliko obdrží, ač z práva tře
měla by obdrżeti.* A na vuoli buď jedné každé ženy nebo pa
vdáti se neb vzdržeti, nebo přinucená manželstva řiedko líbie
[3]. Pakli kto umře bez ženy a bez dětí a poručenstvie svého
činil by, všecka sbožie jeho bližniemu dostanú se dědici. [Nen
dědice], staň se o věciech jeho tiemto obyčejem: rozděleny buďte
tři strany, z nichžto jedna dostane se za duši jeho, druhá k ce
mostóv opravováním, třetie k potřebám města; a to se staň s
některé přísežné. [4]. Také v kterémžkoli městě někto umřel
vládna rozumem, cožkolivěk o věciech svých zřiedil by *před m
viery hodnými nebo přísežnými nebo před svým farářem*, pevnoť b
[5]. Pakli by některý cizí člověk umřel bez poručenstvie a o věc
svých nic nezřiedil by, přísežní věci jeho a sbožie jeho pod p
města přes rok celý schovati kažte; a ač střed času někto z p
neb z tovařišóv jeho s jistými znameními přišel by, sbožie
právem města obdržie. Pakli nižádný v roku celém nepřišel by
déle, sbožie jeho rozdělena buďte a staň se s nimi, jakož pověd

jest napřed. [6]. Také hospodář i příchoze, kteréhožkoli pokolenie byl by, svobodnú vuoli měj, kdekoli chtěl by pohřesti se. [7]. Chceme také, aby nižádný člověk cizí proti kterému měštěnínu s křižovanci a žertéři svědomie provodil by, ale s mužmi šlechetnými a viery hodnými dvěma nebo třmi. [8]. Také nižádný s mužem cizím proti kterému měštěnímu o dluhy vyvoď svědomie, leč najméně jednoho šlechetného muže tohoto města s sebú měl by pro svého svědomie potvrzenie. *Kapitola II. O kúpiech nebo o mierách.* [9]. Přísežní jednoho každého města dlužni jsú o prodajích i kúpiech a mierách i o jiných kterýchkoli potřebách, kterézto k obecnému dobrému a pokoji příležie, věrně řéditi s súdcovú pomocí. Cožkolivěk zřiedili by dřievepřečeným obyčejem, nižádní jiní se ovšem v to nevměšujte, měniece nebo odpierajíce, a kterúžkolivěk pokutu na ty věci ustanovili by, ta od ustanovenie přestupníkóv placena buď. *Kapitola III. O učinění, což chce z velko každého člověka rozumného etc.* [10]. Každý člověk rozumu pochopný s zbožím svým podle libosti moci učiniti bude. A ač žena odvolávala by a děti odpieraly by, však panstvie v jeho stane vuoli. *Pakli by ženě své před mužmi šlechetnými dědicstvie přiznamenal, kteréž německsky morgengabe a česky věno slove, toho jemu prodati nebo jinému dáti nebude slušeti. A však jestliže muž neštěstie připuzením k tak velké přišel by chudobě, že by nic neměl před rukama, čím by se a ženu i děti krmil, aby žebrati nebyl připuzen, s vědomím přátel ženy řečené dědicstvie moci bude za čas zavázati, ačkoli žena odmlúvala by. Opět. Ač který člověk chtěl by jíti na púť svatých, totiž svatého Petra, Pavla, Jakuba nebo jinam, žena jeho, ač chtěla by cestě jeho překaziti, moci bude, slib Jeruzalemský ovšem vyňmúce. Kapitola IV. O mieře a váze nespravedlivé.* [11]. Opět chceme, aby ktožkolivěk z mužóv nebo z žen s nespravedlivú mierú nalezen byl by, nebo miery ustanovené nedával by suchých nebo mokrých věcí, nebo s nespravedlivým loktem nebo váhú nebo librú, jednu hřivnu dá súdci a přísežným; a ač druhé nalezen byl by, dá dvě; pakli třetie, ruky zbaven bude, nebo, ji ač vyplatiti chtěl by, dáť desět hřiven, z nichžto dva diely dostaneta se súdci, třetí přísežným. *Tak zajisté vinný milosrdenstvie najde. Kapitola V. O obyčeji hledánie falešníkóv od mincmajstra v domu nebo jinde kdekolivěk.* [12]. Ustanovili sme také, aby nižádný z mincmajstróv nebo někto z lidí v domu kterého měštěnína nepřehledával ničehuož ani

přehledovati kazoval, jakožto také falešníkóv nebo falešných peněz, aniž také pro takové příčiny do domu vcházej, leč s některým spolusúdcí a s některým přísežným. Muožeť však, ač nětco takového bylo by, přičiniti stráž, dokovadž súdce nepřišel by a přísežní. *Pakliby mincmajstr nebo někto z jeho proti zpuosobu předepsanému něco z takových v domu nětčiem nalezl nebo služebníci jeho, ani viněný ani hospodář v ničemž odpoviedati nebudú. Pakliby kohokolivěk na trhu popadl a přísežných mieti nemohl by, jednoho šlechetného člověka nebo dva přijmi, skrze ně stráž osadě, aby nic od sebe neodvrhl zle domněný, nebo nětco jemu přivrženo nebylo skrze jiné, dokavadž súdce nebo přísežní nebyli by přivoláni. Pakliby v polích nebo v lesiech mincmajstr kohokoli popadl, o němž měl jest zlé domněnie, a přísežných mieti nemohl by, ale některého šlechetného muže nebo dva, těmi jemu stráž osad, jakož povědieno jest. Pakli toliko svú čeled měl by při sobě, toho, na něhož sahati chce, do města vésti kaž a od súdce sobě požádaj dvú přísežnú puojčiti, kteřížto slova jeho vyslyšeli by. A cožkolivěk před přísežnými týž vyznal by, v porušení nebude moci odvoláno býti. A takéž bývaj o každé při, kdyžto přísežní skrze prosby nětčie přivodie se nebo od súdce posielají se k přeslyšení některých slibóv nebo nětčie slov; a cožkolivěk se slyšeti vyznají a vysvědčie, odvoláno nebude moci býti. Pakli ne povoláni ani požádáni jsúce na trhu nebo v krčmě cožkoli slyšeli by, obžalovaný od nich řeči své před súdem moci bude odvolati. Pakli ohyzdné skutky někde viděli by, jakožto raněnie, kyjovánie nebo rvánie a vytrhánie meče a nože nebo nětco takového, obžalovaný od nich přemožen bude. Kapitola VI o falešných peniezích tato jest.* [13]. Jestliže falešní peniezi u některého poctivého muže nalezeni byli by, a jestliže týž řekl by sobě takové penieze býti dány od někoho nebo od jiného muže, on své pověsti odpoviedaje sám sedmý se lépe vyčistiti moci bude, nežli žalobník mohl by jeho přemoci sám sedmý. Pakli vyznal by se od mincéře takové penieze vzieti, tehdy sám sedmý mincéře lépe přemoci moci bude, nežli mincieř se sám sedmý moci bude vyčistiti. *Kapitola o jednoho toliko súdce ustanovení v každém městě.* [14]. Nám měšťanóm příslušeti vidí se, aby v nižádném městě královstvie viece nebylo súdcí než jeden, pro svornost a pokoj. *A dokavadž někto súdu požívá, by pak před tiem přísežný byl, miesto přísežného nižádného nebude moci obžalovati. Také*

úmed, přijma súd, přísahu na svaté věci učiniti má, aby spravedlivého súdu ani pro osoby ani pro dary neporušoval, ale chudému jako bohatému súdil podle spuosobu práva ustanoveného. [15]. Také v ranném spolumluvení přiseżní, ač na koho žalovali by, a jestliže súdce v súzení zmeškalý byl by, přiseżní nevinni budú, a tak súdce u vině zuostane. Pakli v prošlém času ještě súditi nechtěl by, od přiseżných napomenut buď, aby súdil a dosti učinil žalujícím, aby snadnost milosti násilé nepřipravila zápalu hřešíciemu. *Opět po třetie napomenut buď súdce od přiseżných. Ač tehdy súditi nechtěl by, pře k vyšiemu súdci jakožto k komorníku nebo k králi otložena buď, a súdce, ač pro zmeškalost obžalován byl by, buď to malá nebo veliká byla by pře, súdce pro to tresktán bude. Opět jestliže kto obžalován byl by v ranném potasu, súdce pře spěšností uptaj se, a ač takový byl by, že obžalovaný tresktán býti zaslúžil by [peněz], tak zapsán buď; jestliže na hrdlo zaslúžil jest, tak zapsán bud vedle výstupku své ohyzdnosti. Kapitola VIII. O obyčeji bránie viny.* [16]. Kdežkolivěk súdci některá vina buď malá nebo veliká dána byla by, súditi má vinného, 14te dní kdyžby pominulo [a] některého z přiseżných v přítomnosti vezmi vinu svú; to ač zmeškal by, tej vině nebude dlužen jiné přihromaždditi. A tak vždycky před některým z přiseżných beř vinu svú. *Kapitola IX. O žalobě proti súdci i o jiných žalobách.* [17]. Přihodilo-li by se některému člověku o některém súdci žalobú hnúti v súdu, súdce některého z přiseżných polož miesto sebe a o každú žalobu odpoviedaj jako jiný člověk. Pakli odpoviedati nechtěl by, přiseżní povězte jemu, že jeho o ty věci před súdem větčím chtěli by obžalovati podle slova práva: Ty právo trp, kteréž vynášieš sám. [18]. Všecky žaloby, kteréž bývají kdekolivěk, odvolány mohú býti kromě těch, kteréž před čtyřmi stolicemi nebo lavicemi súdnými jemu prožalují se. [19]. V každé žalobé, v kteréž člověk přistojí slovóm svého řečníka, a otázán jsa od súdce, řekl-li by „to jsú slova má“, žaloba pevna jmiena jest. [20]. A ktožkolivěk na někoho žalobu učinil by o puol hřivny nebo níže, ač pohnán byl by jednú a zapřel-li by, od toho dne za 14te dní zapieránie svého přísahú potvrdí. Pakli vyznal by se, ve 14^{ti} dnech uvěřenú věc zaplatí; pakli toho neučinil by, tieže tresktán bude, totižto súdci v puol věrduňku. [21]. A jestliže některá žaloba o dluhy na někoho prožalována byla by, odpoviedající se lépe na kříži vymluviti

mòci bude, nežli žalobník jeho přemoci mohl by přísahaje. [22]. Jestliže dva žalujície spolu běžala by k súdci a žádný nevěděl by, kto z nich první byl by, protož komužkolivěk súdce přistál by, toho žaloba přemuože. *Také, ač súdce doma nenalezl by, ale ženu jeho, skrze svědectvie [jejie] najprve žalobu obdrží.* *Kapitola X. O zavázaných [dědicstviech] dluhóm těžkým.* [23]. Opět. Ač kto z lidí zavázán byl by někomu dluhy těžkými, nemaje odkud platiti kromě dědicstvie svého, a jestliže to dědicstvie zavázal by dřieveřečeným dluhóm před súdem, věřitel je do celého roku a dne držeti bude. A ač dlužník tehdy nevyplatil by zavázaných věcí, tehdy věřitel před súdem, a to ve třech dnech, súdu pořad provolá. A ač po třetiem provolání dlužník tehdy nevyplatil by, súdce dědictvie to věřiteli před súdem svobodně přiznamená, kteryžto prodati moci bude nebo vyložiti podle povahy předšacované. [25]. Opět. Ač který člověk cizí v některém městě žalobu učinil by o dědicstvie některé, za tři hřivny rukojmě polož, aby žalobu svú konal. A jestliže pohynul by v při své, nekonaje žaloby, vinen ve třech hřivnách bude. *Opět. Ač kto kromě mezí královských osědlý byl by a v městě našem o dluhy na někoho žalobú hnul by, ve třech dnech staň se jemu spravedlnosti plnost. Opět. Nižádný dědicstvie některého zavázati nebo otevzdati nenie dlužen, jediné před súdcí a přísežnými. Pakliby súdce umřel, jiného [maje] v následovánie, skrze přísežné nicméně [ten], ktož zavázánie přijal bieše, ten spravedlivost svú obdrží.* *Kapitola XI. O otevzdání dědictví a o ortelích* [25]. Ač kto druhému před súdem dědicstvie své právě otevzdal by, přijimač dlužen jest súdci dáti 12te peněz, přísežným tolikéž, písaři dva. [26]. Ač kto žalobu svú k přísežným přivedl by a prosí sobě před súdem a přísežnými o předeslané věci, [žalobě jeho] aby dosti stalo se, *leč súdce učinil by sobě žalujíciemu o všelikterá slova prázdná proti němu opálaná na trhu nebo v krčmě spravedlnosti plnost. Také ač odpoviedající bez toho [by] býti nechtěl, poddáni mušie býti přísežní a potvrditi přísahú, což svědčí. A opět. Ač kto z přísežných byl by [tázán] o orteli a ten odložiti do ranného potazu chtěl by, přísahú obdrží, že tu chvíli takového ortele nemohl by naleznúti; z toho k tej přísaze od přísežných nebo od hýbajícieho žalobú nebo od súdce ortel s jinými přísežnými v ranném potazu nalesnúti připuzen buď.* *Kapitola XII. O obyčeji a spuosobu přísahá-*

nie od přísežných a o odpuštění přísahy. [27]. Já přísahú dosáhám, kterúž učinil sem pánu Bohu a panu králi a vám pane súdce a mým spolupřísežným, že slova ta spravedlivá jsú a pravá. [28]. O přísaze pak, kterážto před súdem býti má, ač z milosti odpustí se, súdci dostane [se] 12te peněz, písaři dva od toho, ktož přísahati dlužen bieše. *Kapitola XIII. O tom, ještto německsky slove erholung a česky prodlenie potazu.* [29]. Ve všech přech, kteréžto před súdy jednají se, od svátku Narozenie Božieho až po ochtábiech Velikonoci, v najbližší den páteční na súdě zavitém má sědáno býti a člověk opětovánie své při, to což erholunge německsky slove a česky prodlenie potazu, mieti moci bude. *Čtyři pak pře vymínáme od tejto tvrdosti práva, totišto vraždu, porušenie nebo násilé panen, hřiech fałše peněz a střiebra, útok na duom, ještto německsky heymsuche slove a česky výboj, z nichžto pro každú při, ač člověk přemožen byl by, na život potupen bývá. Pakli která z oněch pří na den súdu zavitého k súzení připadla by, viněný při svú súdně moci bude až do dne najblížě následujícieho odvolati; a opět od toho dne do dne třetieho, v němž nižádného dalšieho cíle neobdrže, muší nebo milostí smlúvy nebo práva tvrdostí při dokonati. Všecky pře těm podobné týmž právem chceme aby byly konány. Kapitola XIV. O moci svědkóv stojících.* [30]. Ač kto z lidí o při některú nebo z viny přísahú s svědky se vyčistiti chtěl by, a ač protivník jeho proti některému z svědkóv výmienkú učiniti chtěl by nebo někoho z nich odvrci, to učiň dřieve nežli na kříž ruku vložil by; toho ač neučinil-li by, přísahať jeho stane. *Kapitola XV. De reprehensione ac responsione juratorum.* [31]. Ač kto z přísežných v něčem shřešil by anebo vystúpil, před súdcí a súdem odpoviedati bude jako jiný člověk, aniž viece, nežli vina žádala by, ale s spravedlností tresktán buď. [32]. Opět. Nižádný z přísežných, otázán jsa na vieru svú, ižádnému jinému odpoviedati nenie dlužen kromě panu králi; ale v přech súdných od svého súdce otázán jsa, svědecstvie připuzen bývá vydati. [33]. Opět. Ač kto z přísežných pro kterúžkolivěk při před súdem přistáti někomu chtěl by jeho přísaze, přidána buďta dva přísežná stráže, aby slova jeho a zpuosob jeho vyslyšali a pověděli. A podle jich složenie a dokonánie slova jeho pevna jmiena buďte. *Kapitola XVI. O tom, ještto trzskce ortel.* [34]. Ktožkolivěk před přísežnými a súdem některý ortel vynesený provolal by, řka, že lepší naleznúti a vésti [chce], a ač

neuvedl by, jacížkoliveˇk nákladové zrostli by na tu při, on zaplatí a nad to staneť svému súdu a súdci v pokutě 60ti šilinkóv a každému přísežnému ve 30ti. A ti šilinkové buďte krátcí. *Kapitola XVII. O otvolávajícíem se proti právu a o pří počtu.* [35]. Komužkoliveˇk před súdem a přísežnými hojná spravedlivost učiněna byla by a tu potupě odvolal by se neslušně ku panu králi, staneť v pokutě 10ti hřiven. Pakli súdce a přísežní jemu dosti neučinili by, tehdy svobodně k jinému súdu odvolá se, kdyžto spravedlnost byla by jemu odepřiena. Z dřieve řečených pak peněz dva diely dostaneta se súdci a třetí přísežným. [36]. Chceme také, aby nižádný před kterým súdem z viece pří obžalován nemohl býti, nežli ze tří. *Kapitola XVIII. O dlužníciech nemajícich, odkud by platili.* [37]. Ač kto jiného o dluhy na súdě obdržal by, nemajícieho, odkud by platil, ač věřitel bez toho býti nechtěl by: súdce vlastní rukú dlužníka jemu daj, kteréhožto ani na zimě ani na horce držeti [ne]má, [ale] železem ručním a krm jeho čtvrtým dielem chleba kúpeného za peniez a čieší vody. Pakli krádežem utekl by, tehdy věřitel, kdyžkoliveˇk jeho popadl by, s vědomím súdce jej vězněm obdrží. [Čl. 38 schází]. *Kapitola XIX. O žalobě ne pod pravým jménem a o právu a svědectví biřicovu.* [39]. Ač kto žaloval by před súdem ne pod pravým jménem, odpoviedající proto osvobozen nebude moci býti, ale řečník dobře menšie pokutě poddán bude, totižto ve 12ti peniezích. [40]. A ač kto pro některú při biřici podán byl by nebo svému dlužníku, nižádnému prostřed toho času o kterú při odpoviedati nebude. *Také biřic, ač někto pro dluhy nětco nebo věci v domu nětčiem zapověděl by anebo pohnal, od súdce [tázán] o tom svědomie vydá. Kapitola XX. O právu a svědectví písaře městského etc. Opět. Každý přísežný písař městský, cožkoliveˇk na dcskách svých sepsal by, buď to přísahu nebo zápis nětčí, nebo někto obžalovaný o rány nebo o jiné pře, otásán jsa, svědecstvieť vydá. A to ne nadarmo duovodné buď. Kapitola XXI. O dělajícíem falešné kliče.* [41]. Slušnéť jest, aby, ktožkoliveˇk z kovářóv některému muži nebo ženě falešné klíče nebo háky dělal by, ač třmi svědky přemožen byl by, ruky zbaven byl, nebo ji vykup desieti hřivnami, nebo jestliže se očistiti chtěl by, sám třetí na kříži učiní přísahu. Z tejto pokuty dostane se třetí diel žalobníku, třetí přísežným a třetí súdci. [Čl. 42 schází]. *Kapitola XXII. O rúhání Bohu a svatým.* [43]. Všickni ustanovili sme jednomyslně a nábožně, aby, ktožkoliveˇk Bohu a blahoslavené

panně Mariji nebo svatým božím nebo svaté cierkvi nebo svátostem kostelním rúhal se, ustanovením papežským po sedm dní nedělních řemenem za hrdlo bosýma nohama aby tiežen byl před processí okolo kostela farnieho. A těch sedm dní posť se v chlebě a vodě, do nižádného kostela prostřední čas nevcházeje. Pakli potupí pokánie [a] umřel by, pohřebu zbaven buď. Pakli penězi dosti učiniti chtěl by, daj k dielu kostela 40^{ti} šilinkóv nebo 30^{ti} nebo podle moci své. *Kapitola XXIII. O tom, ktož by haněl súdci nebo někteřého přísežného.* [43]. Opět chceme, aby ktožkolivěk někteřého súdci nebo přísežného před súdem tresktal by, staneť v pokutě súdci ve 60^{ti} šilinciech a každému přísežnému ve 30^{ti}, třmi svědky přemožen jsa nebo přísežným. Pakli by súdci nebo přísežnému některému všetečně lál, nazývaje jeho mrzkého nebo zrádci nebo kacieře, tehdy po tři dni nedělnie puojde do fary v zjevném stoje stání na výsosti přede všemi a die: „Jestliže takové věci pravil sem o súdci nebo o přísežném, selhal sem jako najmrzčejší", tepa se rukú vlastní po třikrát v ústa svá. *Paklibу takové dostiučiněnie potupil, ač súdci nebo přísežným líbilo by se, na hrdlo zapsán buď.* [45]. Pakli by sobě rovnému nebo svému spoluměštěnínu nětco takového učinil, pokutě šilinkóv poddán bude, jakož napřed povědieno jest. [46]. Pakli by polizač nebo lazebník někomu nětco takového učinil, u sochy mrskán buď a z města a z krajin jeho vyhnán buď. *Kapitola XXIV. O lúpežích a o zlodějství obžalovaném.* [47]. Jestliže kto lúpežem nebo zlodějstvím obžalován byl by a nic u něho nalezeno nebylo by, prostú přísahú očištěn bude: jestliže po druhé, sám třetí: jestliže po třetie, sám čtvrtý: pakli po čtvrté, žalobníkóv svědecství poddán bude. *Kapitola XXV. O mzdě biřicově.* [48]. Ač kto biřici podán byl by a u něho nocoval by, dá biřici 12^{ti} haléřóv malých, a nic viece za mzdu nevezme: pakli by nenocoval, dá jemu 6 a svobodně vyjde, *na věciech svých viece nižádného netrpí úrazu.* *Kapitola XXVI. O žhářích.* [49]. Ač kto pro pálenie jat byl by, [illegible] zahyne: pakli by zapálenie učinil a utekl by, a potom popaden byl by, a ač hrozy pálenie před tiem činil by, s šesti svědky přemožen bude. Pakli by súdu *dobrovolně* postavil se, sám sedmý očištěn bude: pakli by za běhu popaden byl, opět s sedmi svědky přemožen bude. [50]. [illegible] ač kto zlodějstvie učinil by, ješto by stálo za [illegible] peněz, [illegible] buď. Také ač kto, který by [illegible] [illegible] by, přemožen

jsa třmi svědky, stat buď. Pakli by v zapálení někoho vytrženým mečem raniti chtěl by, přemožen jsa dvěma svědkoma, ruky zbaven buď. A jestliže někto druhému hrozí zapálenie učiniti před poctivými mužmi, ten kterýž slyšal jest, jemuž hruozy činil jest, ač chce, móž jeho přemoci i sám třetí; pakli nechce, že neslyšal jest, skrze jiné tři muže, kteřížto slyšali sú, muož je přemoci. *Kapitola XXVII. O súdu svatokrádce a o zastavování věcí kostelních.* [51]. Opět. Svatokrádec každý, kterýžto zlodějstvie [v kostele] učinil by, kolné pokutě poddán bude. [52]. Opět ustanovujeme, aby ani kupec, šenkéř, kramář nebo žid ani který jiný věcí kterých kostelních v zástavu bráti nechtěl ani směl, ani k chování přijímal, leč pod jistým svědomím. A ač kto proti tomu učinil by, *takovú pokutú trestán bude: ač věc byla by přistání jedné hřivny, hřivnu zaplatí; pakli nad desět, hrdla zbaven buď; pakli při desieti hřivnách, tyť zaplatí nebo ruky zbaven buď. Pakli se desět hřiven dostane, tehdy třetí diel dostane se kostelu, třetí súdci, třetí přísežným.* *Kapitola XXVIII. O poličkujícieho [sic] jiného, o přerušiteli pokoje od súdce zapověděného.* [53]. Ač kto druhému hněvivě poliček dal by nebo v zuby udeřil, přemožen jsa svědky některými, žalobníku *dá jednu hřivnu, súdci hřivnu, přísežným puol hřivny. Ktožkolivěk pokoj od súdce jemu zapověděný v sloviech přerušil by, žalobníku v 60^{ti} šilinciech odpoviedati bude. Ktož meč před přísežnými vytrhl by na někoho, přemožen jsa, žalobníku dostane se puol hřivny.* *Kapitola XXIX. O ranění někoho nebo kyjování.* *Ač kto jiného raniť by a jemu dosti učiniti nemohl by, za ránu svády uťata buď jemu ruka.* [54]. Ač kto jiného kyjoval by nebo zpustky zbil, nebo za vlasy na zemi povrhl, nebo nohami tlačil, přemožen jsa dvěma svědkoma, ruky zbaven buď *nebo ji vyplať desieti hřivnami.* *Kapitola XXX. O porušení nebo násilí panen.* [55]. Přísně chceme, aby, ač kto pannu nebo ženu násilím podávil by, stat byl. Takovým pak obyčejem súzen buď: jestliže panna nebo žena žalovala by, že na poli podávena byla, dostiť učiní jie jeden svědek, buďto že by byl pastýř nebo jiný člověk. V městě nestatčieť jie jeden přísežný. Pakli panna nebo žena s roztrhaným rúchem nebo krvavým žalovala by, nemající svědkóv kterých, obžalovaný před súdem dvěma svědkoma očištěn bude. [56]. Pakli žena obecnie se podávena býti žalovala by a násilník stál by, súdce jí dosti učiň z rady některých. *Kapitola XXXI. O cizoložníku a ženú cizí.* [57]. Ač kto druhému ženu jeho spravedlivú

otvedl by a svědky sedmi přemožen byl by, orteli hlavniemu poddán bude. [58]. Opět. Ač kto jiného při ženě své spravedlivé popadl by, jestliže oba zabil by, povolaje súdce a přísežných, oba tak mrtva kolem probita buďte. Pakli jedna osoba zabita byla by a druhá utekla, zabiječ z toho sám třetí na kříži se očistí. Pakli druhá osoba utekla by s ranú, sedmi svědky přemožena jsúc, orteli hlavniemu podlehne. [59]. Opět. Ač kto měl by spravedlivú ženu a za jejie živnosti v jiném městě jinú pojal by, přemožen jsa, spravedlivým ortelem stat buď. [60]. Také. Ač kto svú spravedlivú ženu zabil by bez spravedlivého súdu, duchovniemu súdu odpoviedati bude. *Kapitola XXXII. O zle nařčeném člověku.* [61]. Ač kto nařčen byl by, že škodné lidi přechovával by, zloděje a lotry i jiné kterékolivěk, poprve napomanut jsa, sám očistí se; podruhé, sám třetí; po třetie, sám čtvrtý; po čtvrté ač nalezen byl by, nápodobným ortelem tresktán buď. *Kapitola XXXIII. O uvedení dcery nětčie.* [62]. Ač kto druhému dcěru jeho uvedl by a s ní popaden byl by, takovýmto obyčejem súzen buď: Súdce povolaje přísežných a městských přátel, dcěra v prostředku postavena buď svobodna, nižádných hruoz jie neukládajíc, muže však v přítomnosti; a vlastní vuolí jdi, k komuž chtěla by. Jestliže k muži šla by, nižádný nebude následovati súd, pakli k přátelóm šla by, muž právem stat buď. *Kapitola XXXIV. O synu nebo dcěři vcházejících do zákona a o svúdciech lidi k prodávání.* [63]. Ač kto, syn nebo dcěra nětčie, do zákona všel by a svržen byl by po smrti rodičóv z sbožie jich, nic mieti nebude než jako jiní chudí Jezu Kristovi. [64]. Ktožkolivěk syna nebo přietele nětčieho svedl by k prodání nebo-li jiným obyčejem cizieho učinil, kolné pokutě podlehne. *Kapitola XXXV. O kostkářích a hráčích.* [65]. Nižádného člověka syn, služebník nebo přietel, kterýžto jeho chlebem krmí se, ne viece prohrati muože, než což pod jeho pasem jest, a ktož viece na něm kterým ziskováním získal by, nic mieti nebude. A ač někto falešnými kostkami nebo jinú falešnú hrú získal by nětco od něho, přemožen jsa dvěma svědkoma, ten ktož prohrál jest, v ničemž jemu nebude odpoviedati, ale za klamaře potom jmien bude, a týž súdci v 10^{ti} šilinciech odpoviedati bude. *Kapitola XXXVI. O koňóv stavování.* [66]. Ač kto kuoň svuoj u koho jiného stavil by právem, kteréž némecsky slove anneuanc a česky stavné, súdci dostane se 30^{ti} peněz a písaři dva. Pakli ten řekl by, že kuoň u jiného kúpil a na jiného

chtěl svésti, jenž slove německy schibin a česky soukup, a tak od jednoho k druhému, dokavadž pravý soukup nenalezl by se, a tehdy s spravedlností kuoň staven bude. A jestliže kto v jiném městě kuoň svuoj obdrženi chtěl by, on sám se dvěma súsedoma svýma přísahu učinie na koni, kuoň tehdy obdrží. Pakli který měštěním kuoň svuoj obdrženi chtěl by s samým spoluměštěnínem svým a jiným šlechetným mužem, sám třetí obdrží nápodobnú přísahú. *Kapitola XXXVII. O výboji některého domu.* [67]. Všickni jednomyslně pevno mieti chceme, aby každý výbojník domu hlavy zbaven byl. Takovým pak obyčejem přemožen buď: Domátcí, ač vybijen jest, s obú stranú svého domu súsědy své měj [za svědky], jichžto ač mieti nemohl by, jednoho měj přes cestu a druhého súsěda svého i jiné šlechetné muže. A ač téhož výbojníka živého nebo mrtvého v domu svém hospodář obdržal by, dřieve řečenými svědky přemoženého nebo jedním přísežným, na něho vyneste ortel hlavy. Pakli výbojník kamkoli utekl by a potom nevinen býti chtěl by, s šlechetnými mužmi sám sedm na kříži se očistí. *Kapitola XXXVIII. O očištění skrze přísahu od prostých žalob a o obyčeji přísahánie.* [68]. Ktožkolivěk pro vraždu obžalován byl by skrze prostú žalobu, na kříži sám se očistí. A ktožkolivěk z měšťan má ve zdi městské z dědicstvie ke třidcieti hřivnám, za vraždu muož uručiti se. Ač kto z vraždy obžalován byl by, chtě se očistiti, sám sedm na kříži své nevinnosti dovede mužmi viery hodnými, však v tento obyčej: Obžalovaný se najprve příseže, nevinným býti, jiní tři přisáhnú se nevinnost jeho viděti, poslední tři přisáhnú, že oni čtyřie spravedlivě přísahali sú. [69]. Takéž přísahati budú, kteříž to brániece života svého vlastnieho někoho zabili sú. A ač obžalovaný utekl by chtě uložiti, daj 30^{ti} hřiven, z nichžto dostane se žalobníkóm 23ti, súdci 5, přísežným dvě. *Kapitola XXXIX. O zapsaných.* [70]. Pro vraždu ač kto zapsán byl by, beze všie odpory do města, rok a den když pominul by, vejde. Pakli, rok když pominul by, milost měl by nepřátel, prve než do města všel by, súdci jednu hřivnu dá, přísežným puol. [71]. Ktožkolivěk v městě pana krále zapsán byl by nebo v jiném kterémkoli městě, v městě a městech všech celého královstvie a země tejto za zapsaného jmien buď, a nižádný pán nebo šlechtic nebo rytieř nebo popravce královstvie jeho hájiti nebo brániti nesměj. A ač kto zapsán byl by a potom popaden, spravedlivým súdem potupen bude. *Kapitola XL.*

O pokutě za ránu z sědánie a o pokutách sědánie. [72]. Pro ránu z sědánie súdci dostane se puol hřivny. Pakli raněný k sědání před súdem pobiedil by a protivník jeho uložiti chtěl by, súdci dostane se puol hřivny. Pakli do okršlka nebo do čáry vešli by a k stoliciem přišli by a ještě viněný uložiti chtěl by, súdci dostaneta se dvě hřivně. Pakli k lanciem přišli by a k smlúvě dopuštěni byli by, súdce tři hřivny mieti bude. Pakli lance vytrhajíce [a] bojujíce sešli by se ještě, smluviti se chtiece, súdci ve třech hřivnách viněný odpoviedati bude. *Kapitola XLI. O pokutě súdcově za vraždu sědánie a o pokutách téhož sědánie.* [73]. Pro vraždu prve, než ssědánie pobiezieno bylo by, súdci dostane se jedna hřivna; pakli by již uloženo bylo, súdce dvě hřivně mieti bude. Pakli do čáry vejdúce i k stoliciem přišli, smlúvajíce se ještě, súdci dostanú se tři hřivny. Pakli k lanciem přišli by a ještě smlúvy dopustili by, súdce čtyři hřivny mieti bude; pakli lance vytrhajíce [a] bojujíce sešli by se, smlúvy ještě dopúštějíce, súdci dostane se pět hřiven. *Kapitola XLII. O spuosobu ukládánie sědánie. Když rána nebo vražda od přísežných rozumně obžalována byla by, sědánie takto má zapovědieno býti. Řečník žalobníkóv takto rci: Žalujt pánu Bohu a panu králi a vám pane súdce i přísežným, tak bohatým jako chudým, kteřížto pokoje a milosti požívati žádají, že takový a takový [přišel k místu, kdež přietel muoj] pokoj a milost mieti měl jest, a v tom přerušil jest pokoj boží a pana krále i země, i uderil jemu zjevnú ránu ssědánie, kterúžto přísežní opatřili sú a za ránu sědánie obžalovali sú. Pakli by bylo o vraždu, takto má řečeno býti: Uderil jemu zjevnú ránu, skrze niž z života šel jest k smrti, kterúžto přísežní opatřili sú a za ránu ssědánie obžalovali sú. To ač vyznati chtěl by, od vás na to súdu vyhledává; pakliť by zapieral, vyznati se připuzuje svým tělem proti jeho tělu, svým zase bojovníkem proti jeho, se všemi příslušnostmi, kteréž právem k sědání příslušejí, jeho přiznati se připudie v den a súd, jakož přísežní rozkázali by a konšelé povolili by. A žádáť od vás, pane súdce, spravedlivý ortel ať se jemu stane, poněvadž sědáním jeho tak pozdravil jest, ať sědáním jemu odpoviedati dlužen jest. Kapitola XLIII. O úrazu utětie nebo uřezánie.* [74]. Ktožkolivěk druhému úd ušlechtilý uřezal by nebo utal nebo vyvrhl, jakožto oko, nos, jazyk, ruku, nohu nebo některý úd tajný, a obžalován byl, sám čtvrt s mužmi hodnými se na kříži očistí. Pakli pochybil by, pokutě XIIIIti hřiven podlehne, z nichž

desět dostane se uraženému, súdci tři, přísežným jedna. [75]. A jestliže kto druhému na údu nehodnost některakú učinil by, ješto německy slove lemde a česky chromota, mečem nebo nožem, nebo kyjem nebo kamenem, nebo některú jinú nádobú, a ač se očistiti chtěl by, sám třetí přiseže. A pakli za pomocníka obžalován byl by, na kříži sám se očistí. *Kapitola XLIV. O mzdě zaslúžené dělníkóv. Ač kto o mzdu zaslúžení žalobu hmul by, lépe obdrželi moci bude přísahú nežli odpovídající přísahaje zapřieti. Opět. Týž súd buď o tom, ješto slovú čepní peniezi a německy czapngelt; a oba, když obdržíta skrze přísahu, ve třech dnech obdržie, aby zaplaceno bylo. Kapitola XLV. O pokutách za okrvavenie a za pomocníka a o tom, ktož uražen jsa, žaluje nečasně.* [76]. Jestli že kto na druhém ránu, kteráž německy slove blutramst [sic] a česky okrvavenie, na súdě obdržie, uraženému v puol hřivně odpovie, súdci a přísežným v puol. [77]. Ač kto o to, ješto německy slove wolleist a česky za pomocníka některého zabitého, obžalován byl by, na kříži se moci bude vymluviti nebo očistiti, a jestliže pochybil by, jednu hřivnu žalujíciemu dá, súdci a přísežným puol. [78]. Ač kto raněn neb některým obyčejem uražen byl by a ve třech dnech na ižádného pro ránu nebo na pomocníka nežaloval by, potom pro takový účinek nebude moci žalovati. *Kapitola XLVI. O násilníku a o tom, ješto se násilí bránú.* [79]. Ač kto [na] někoho jiného všetečně nebo pyšně útok učinil by a urazil nebo ranil neboli některým obyčejem zle uctil, a ač ten, komuž se násilí děje, sebe a svých věcí bráně násilníka zabil by v domu nebo kromě domu, pravdu násilé a bráněnie svého domu sám sedmý svědče dokáže. [80]. O každý úraz a ránu, o kterýchžkolivěk také věciech přísežnie na vieru řekli by, že by byla chromota, pevno jmieno buď. Pakli bijce se očistiti chtěl by, sám třetí na kříži se moci bude vymluviti. *Kapitola XLVII. O přerušiteli pokoje uloženého od súdce bitím neb slovy.* [81]. Ač kto sobě pokoj uložený od súdce nepravými činy, jakožto v ráně nebo bitími, přerušil by, osvědčením šlechetných mužóv nebo jednoho přísežného hlavní podejde ortel, ač jej směl by přerušiti. Ač slovy týž pokoj, přerušil by nepoctivými, na penězích tresktán buď, totižto v LX^{ti} šilinciech súdci, každému přísežnému ve XXX^{ti}, kteřížto jsú krátcí. [82]. Též pokutě podlehne, ktožkolivěk spoluměšťana svého slovy urazil by hánlivými. Uraženému pak dosti učiň *dvojí pokutú šilinkóv, kteréž prve platil jest. Kapitola XLVIII. O přerušení pokoje v den trhový a vytrhování*

mečóv před přísežnými. [83]. Ktožkolivěk v den trhový pokoj ranami přerušil by nepoctivými, přemožen jsa třmi svědky, ruky zbaven buď nebo ji vykup desieti hřivnami. A ač kto týž den meč vytrhl by ke zlému druhého, ale však neurazil by, přemožen jsa třmi svědky, pokutě jedné hřivny podlehne, totižto súdci polovici, přísežným polovici. Pakli by jeden z přísežných viděl, přemožen bude a milost toho, kteréhožto uraziti chtěl jest, nalezni, ač muože. [84). Opět. Ač kto meč svuoj před súdci nebo některým z přísežných vytrhl by, zaplatíť puol hřivny, súdci dostaneta se dva diely, přísežným třetí. Ač kto pod zápovědí opásaný mečem polapen byl by, v hřivně tresktán bude a súdci meč zuostane; pakli mečové tři byli by, dva dostaneta se súdci, třetí přísežným. Pakli obecnie meč po zápovědi u někoho polapen byl by, súdci u věrduňku odpoviedati bude. [Čl. 85. schází]. [86]. Ač někto chudý někoho ranil by nebo urazil, jemuž dosti učiniti nemohl by, šest neděl v kládě tresktán bude. *Kapitola XLIX. O uražení dobytkóv cizích nebo zabití jich.* [87]. Ač kto druhému vola nebo krávu nebo býka velikého urazil by, právem, kteréž slove německy annewanc a česky stavného, súdci dá XII^{te} peněz;] též od každého maléhо dobytčete. [88]. Opět. Ač kto některé dobytče veliké nebo malé zabil by, a popaden jsa darovatele svého okázati nemohl by, sám třetí na kříži se moci bude očistiti, a pakli pochybil by, za jakost viny tresktán buď. *Kapitola L. O prodávání masa v den trhový.* [89]. Ktožkolivěk maso k trhu přivezl by nebo přinesl by, téhož masa kuoži vezmi; toho ač neučinil-li by, súdci ve XII^{ti} penězích odpoviedati bude. *Kapitola LI. O krádeži snopóv nebo trav na lukách.* [90]. Ač kto snopy kteréhožkolivěk osenie s polí nětčích násilím nebo krádežem bral by, ač popaden byl by, pánu polí u věrduňku odpoviedati bude a súdci puol dá. Pakli by noční čas v skutku podobném popaden byl, za zloděje potupen buď. [91]. Opět. Ač nětčí dobytkové na poli nebo na ovotciech nebo na oseních popadeni byli by, kolik noh dobytčích, v toliko penězích odpoviedati bude pánu osenie. Na lúce nětčie ač kto popaden byl by v noci nebo ve dne s břemenem trávy, k súdci veden buď a ihned ani bitími ani házeními z města vyhnán buď, do roka nemaje se navrátiti. Ač s břemenem neseným na koni popaden byl by, súdci v lothu odpoviedati bude a uraženému u věrduňku. [Čl. 92 schází]. *Kapitola LII. O krádeži lesuov.* [93]. *Ač kto*

na lesiech nětčích násilně nebo zlodějsky dřievie sekal by, popaden jsa a súdem přemožen, na každý pařez velikých dřev žalobníku sedmdesát peněz položí a súdci LX. Pakli ratolesti nebo prútie na voz odvézti chtěl by, lapač popaden jsa, kuoň nebo vuol, vuoz ještó tiehne, za puol vědruňka vysvoboď anebo jakož u žalobníka milost mohl by nalezniti. *Kapitola LIII. O nespravedlivém celném.* [94]. *Každý celný, kterýžto nespravedlivé bral by clo, dvěma mušoma přemožen jsa, súdci LX šilinkóv a každému přísežnému XXX šilinkóv zaplatí a penieze proti právu vzaté navrátí, a tomu donese osobně penieze, jemužto vzal jest, kdežkolivěk v zemi končinách bydlel by. Podruhé přemožen jsa, súdci a přísežným X funtóv zaplatí, třetie pak přemožen jsa, se a své věci vyplatí, jakož milost od súdce a přísežných nalezne i také od toho, jehož proti spravedlnosti potupil jest.* *Kapitola LIV. O braní základóv od úročníkóv nebo od podruhóv.* [95]. *Každý člověk bez súdce a přísežných na svém dědicství základy beř. Pakli úročník základu vyplatiti nechtěl by, pán súdci a jednomu z přísežných připověz a oznam, že za takový plat takový základ vzal, a z toho svobodně prodaj nebo k užitkóm svým obrať a to pro tu příčinu, aby, ač po vyjití času úročník [pro] větší základ pána upomínati chtěl by, že základ za viece stál by, pán skrze súdcí a přísežného jednoho při toho úročníka mohl by zkaziti. Opět. Ač který úročník věcí a platóv dávati zmeškal by, v své dědicstvie pán jeho se svobodně uvěž. Pakli by správnú příčinú země úročník sběhl, pán jeho podle milosti a duše potřebnosti a šlechetných mušóv radú s úročníkem nalož.* *Kapitola LV. O židech a ojich smilstvě.* [96]. *Nižádný žid v den Velikého Pátka nižádného obcovánie s křesťany mieti nemá celý den. A ač některý žid s křesťanskú ženú sciziložil by, popaden jsa a dvěma svědkoma přemožen, oba pohřbena buďta. Též staň se, ač křesťan s židovkú smiesil by se a popaden jsa přemožen byl by jedniem křesťanem a dvěma židoma.* *Kapitola LVI. O tom, kdož by utekl pro utracenie falešných penězi.* [97]. *Ač kdo z mušóv nebo z žen s falešnými penězi popaden byl by a před súdcí a přísežnými vyznal by, že jiný jemu dal jest všecky penieze, a ten, na kohož vyznává, utekl by, vina se činí a ten nebo ta osvobozuje se právem města.* *Kapitola LVII. O tom, aby súdce města byl měšťěnín a o přísežných uličných.* [98]. *Opět. Chceme, aby ktoškolivěk súdcového užívati žádá duostojenstvie v městě, aby byl měšťěnín města, aby tiem lépe jednal, aby pro jeden rok nebo pro dva nesežral měšťan*

a chudiny města. Opět. Nižádný člověk obecní nižádného obžalovati nemuož, a protož od súdce a od přísežných vyvoleni buďte dva nebo tři nebo čtyři v některé ulici města, jichžto vieře poručeno buď, aby všeliké věci škodlivé krotili. A pro tu příčinu všeliká přestúpenie obžalovati mohú, ale jich moc obžalovánie jedno šest neděl trvati bude a to proto, aby miesto přísežných nebyli jmieni. Šest pak neděl po skonání oni súdci a přísežným svuoj vzdajte úřad, a ač potřebie bylo by, jiní nebo opět ti prvniemu úřadu svému navráceni buďte, a ač od někoho neslušně pohaněni byli by, kterúškolivěk pokutu řečení ustanovili by, tu od nich obžalovaný trp. Kapitola LVIII. O právu súdu zavitého. *[99]. Komužkolivěk den zavitý o některú při položen byl by před súdem stáni a nestál by, s přisvědčenie súdce a přísežných protivník jeho právo své obdrží. Pakli nepřítomnost svú správnú potřebností zaneprásdněnú dovésti chtěl by, takovýmto obyčejem jdi: ač byl by osědlý v mezech země, duojdi na počátku svého příštie k súdci, příčinu nepřítomnosti své světlejie vyličuje, jemužto súdce den najbližší súdu ustanoví a jeho protivníku, v kterémžto súdu příčinu nepřítomnosti své skrze zřejmé svědecstvie dlužen jest dovésti. Pakli by svědomie, jímžto prováditi mieni, pro cesty daleké ten den mieti nemohl, k najbližšiemu dni súdu odloženo jemu buď a tu konečně příčinu své nepřítomnosti dlužen jest dovésti. Pakli by osědlý byl kromě mezí země, v šesti nedělech s svědomím doveď správné příčiny nepřítomnosti své, neboť právo své ztratí, všicka pochybenie odložiec. Tyto pak příčiny sú, jimižto správná potřeba má se dovoditi: najprvé knieže země nebo mocný jeho komorník překážie; druhé oheň nebo povodeň; třetie obecnie válka v zemi; čtvrté vězenie nebo lúpež na cestě příchodu jeho; páté nemoc nesmýšlená; šesté smrt ženy spravedlivé nebo otcova. [100] Kromě těchto řečených věcí, cožkolivěk súdce města Jihlavského pro užitek a prospěch nalezl by a vynesené v súdu nebo pomluvenie potvrzeno bylo by, pevně ode všech držáno buď.* Kapitola LIX. O právu propojiček a dělání nových hor a o jich měrách. [101]. Ustanovujeme, aby cožkolivěk urburéři z přivolenie přísežných Jiehlavských v horách nebo v štolách některým propuojčili by nebo podali pod pečetmi těch urburéřóv, pevné jmieno bylo bez ižádné otázky. [102]. A kdežkolivěk hora nebo štola byla by nalezena nebo vydělána, z práva mieti bude z toho, což německy slove hangedis (sic), puol čtvrta lánu, a v tom, což slove

ligendis, jeden lán vysokost a hlubokost v rovné postavě. [103]. Ač pak kto horu novú nalezl by, měřeno buďte jemu šest lánóv s obú stranú, měšťanóm jeden. [104]. Nalezači pak hory dajte měřičóm sedm šilinkóv krátkých. [105]. *Tuto totiž mieru tyto zachovajíc povahy nová hora obdržie: Jestli že nový nalezač pramen svuoj od propuojčitele svého právem slušným přijal by, ač jiní při něm rudu nalezli by nebo měli by, z toho první pramenóv přijimač právo své obdrží v tom, že pramen jeho sekán bude.* [106]. *Ale jestliže pramen jeho hoden miery nebyl by z práva, jímž najprvé sekán bieše pramen, z toho podruhé pramen přijimači, v témž podání dělajíce, téhož práva, jímž první sekán bieše pramen, požívají. A ktožkolivěk z nich viece dolóv nad ně skrze prolomenie ustavičná měl by, ač proti němu dělající bez toho býti nechtěli by, súdce i ten, ktož jest miesto urburéřóv, jeho přimutie přísahú prostřed nádoby, kteráž slove rumpál, obdrželi, že ten pramen z takového dolu přijal by a skrze to obdrží, aby přísežní sekali pramen jeho.* [107]. *A ač přísežní na vieru svú vzali by, že v hlubině a v štole takovú rudu viděli by a ostavili by, ten buď miery hoden. A ač pokušena jsúc, nade všecky hutnie náklady dala by najméně jedno ohřenie jeden věrduňk, tehdy mieru, jakož povědieno jest napřed, hodnú obdržie.* [108]. *Opět. Jiměto hora měřena byla by, šestnádcte městišť z práva obdrží.* [109]. *Opět. Jiměto hora měřena jest, v sedmi lániech při najmenšiem tři doly nebo hlubiny mieti bude, v každém lánu troje orty, v každé propojičce jednoho ortu k svému právu žádá, aniž k větčie puzen buď. A tato práva zachovávána buďte na nových horách a štolách ne dědičných.* [110]. Opět. Ktožkolivěk dělal by na hlavě jedné štoly *nedědičné* a pramen nalezl by, měřeni buďte jemu z toho miesta nalezenie rudy sedm lánóv k právu jiných hor. [111]. Pakli z vědomie a z povolenie podavatele pramenóv a hor někto dělati počal by v tom, což slove štola, a pramen nalezl by, od toho miesta jemu nižádný za puol čtvrta lánu před ním i po něm překážeti nebude moci. *Kapitola LX. O horách a štolách dědičných a o obyčeji obdržovánie štuol.* [112]. Opět. Hora nebo štola, kteříž měřeni byli by a potom zpuštěni ležali by, leč byli by po šest dní nedělních provoláni zjevně před těmi, jichž hory byly jsú, aby dělali v nich. Ač sedmého dne nedělnieho po pominutí nebyli by nalezeni na diele, tehdy urburéři přijmúce přísežné [a] provolajíce do hor polezú

a jestliže hory zpuštěné nalezli by, urburéři hory ty svobodně podati mohú, komuž chtie, bez překážky. [113]. *Takovým pak obyčejem štola dědičná právo své obdrží: Ač dělník štoly vody vyvedenie, kteréžto německy slove wasserseyge a česky splavidlo, své štoly rozumně vydělal by a doly světla slušným obyčejem vyčistil by a v roce celém k velikosti miery jedné, kterážto kachtr slove, na hlavě své štoly udělal by a to pokásati svědky mohl by a to od kořene drnu, z toho svú štolu všim právem moci bude obdrželi.* [114]. Opět. Ač která hora jiné hoře skrze vodu překážela by, súdci a pergmistru po tři dni ustavičně zvěstován obuď, kteřížto [dnové] když skonali by se, ač nebyla by přejata, hora překážejície překažené hoře přivlastněna buď spravedlnosti s vyhledáním. [115]. Opět. Ač kto v štole s povolením súdce a pergmistra nebo podavatele pruochod udělal by, k měřené hoře nebo k lánu městskému přišel by, a tu dělníky nalezl by, bez povolenie jich nepruojde. Pakli povolili by, k mieře jednoho látra pruojdi, s zachováním však práva svého, totiž což on v lánu městském s štolú svú nad se sekal by, a kterak mnoho v něm zisku měl by, ovšem obdrží. [116]. Tak ač v dřieveřečeném lánu prve bylo by děláno, v prostředku také lánu nad hlubším sěde a cožkolivěk zisku železem prostředním pod se přitrhnúti moci bude, k užitkóm jeho dostane se. [117]. Opět. Ač měštěné štoly jeho potom potřebovali by nebo kteříž-kolivěk, jim čtvrtý diel náklady svými vydělávaje obdrží. *Kapitola LXI. O mieře hor tak přiemé jako úhelnie etc.* [118]. Opět. Kdežkolivěk hora měřena byla by s překažením lánu městského, že najméně puol čtvrta lánu obdržeti nemohla by, dřieve řečená miera nové hory na meziech lánu městského vezmi počátek. A tak slušnú obdržie mieru sedmi lánóv, když panu králi dva, přísežným dva měřena byla by. [119]. Pakli mezi dvěma horama měřenýma nová hora nalezena byla by a slušnú mieru obdržeti mohla by, totižto lánóv všech, měřeni buďte a majíce mieru, ač nětco zbylo by, totižto dvěma lánoma městskýma, ješto slove vberschar, k užitku dostane se měšťan. [120]. Opět. Ač kto, jakož svrchu povědieno jest, z povolenie súdce, přísežných, podavatele hor štolu začal by a jiný přijda před něho hodnú mieru puol čtvrta lánu skrze jinú štolu nebo kterakýžkolivěk duol rudu nalezl by, s vydáním svědkóv a s zkušením příčin mieru sedmi lanóv prvotnie obdržie. [121]. *Ač při některé hoře nebo štole v tej*

ligendis, jeden lán vysokost a hlubokost v rovné postavě. [103]. Ač pak kto horu novú nalezl by, měřeno buďte jemu šest lánóv s obstranú, měšťanóm jeden. [104]. Nalezači pak hory dajte měřičóm sedm šilinkóv krátkých. [105]. *Tuto totiž mieru tyto zachovajíc powahy nová hora obdržie: Jestli že nový nalezač pramen svuoj od prvo puojčitele svého právem slušným přijal by, ač jiní při něm rudu nalezli by nebo měli by, z toho první pramenóv přijimač právo sv obdrží v tom, že pramen jeho sekán bude.* [106]. *Ale jestliže pramen jeho hoden miery nebyl by z práva, jímž najprvé sekán bieše pramen, z toho podruhé pramen přijimači, v témž podání dělajíce, téhož práva jímž první sekán bieše pramen, požívají. A ktožkolivěk z nich vic dolóv nad ně skrze prolomenie ustavičná měl by, ač proti němu dělající bez toho býti nechtěli by, súdce i ten, ktož jest miesto urburéřóv, jeho přinutie přísahú prostřed nádoby, kteráž slove rumpa, obdrželi, že ten pramen z takového dolu přijal by a skrze to obdrží aby přísežní sekali pramen jeho.* [107]. *A ač přísežní na vieru to vzali by, že v hlubině a v štole takovú rudu viděli by a ostavili by ten buď miery hoden. A ač pokušena jsúc, nade všecky hutnie nálitky dala by najméně jedno ohřenie jeden věrduňk, tehdy mieru, jakož se vědieno jest napřed, hodnú obdržie.* [108]. *Opět. Jimžto hora měřená byla by, šestnádcte městišť z práva obdrží.* [109]. *Opět. Jimžto hora měřena jest, v sedmi lániech při najmenšiem tři doly nebo hlubiny mieti bude, v každém lánu troje orty, v každé propojičce jednoho orta k svému právu žádá, aniž k větčie puzen buď. A tato práva zachovávána buďte na nových horách a štolách ne dědičných.* [110]. Opět. Ktožkolivěk dělal by na hlavě jedné štoly *nedědičné* a pramen nalezl by, měřeni buďte jemu z toho miesta nalezenie rudy sedm lánóv k právu jiných hor. [111]. Pakli z vědomie a z povolenie podavatelóv pramenóv a hor někto dělati počal by v tom, což slove štola, a pramen nalezl by, od toho miesta jemu nižádný za puol čtvrta lánu před ním i po něm překážeti nebude moci. *Kapitola LX. O horách a štolách dědičných a o obyčeji obdržovánie štuol.* [112]. Opět. Hora nebo štola, kteříž měřeni byli by a potom zpuštěni ležali by, leč byli by po šest dní nedělních provoláni zjevně před těmi, jichž hory byly jsú, aby dělali v nich. Ač sedmého dne nedělnieho po pominutí nebyli by nalezeni na diele, tehdy urburéři přijmúce přísežné [a] provolajíce do hor po

a jestliže hory zpuštěné nalezli by, urburéři hory ty svobodně podati mohú, komuž chtie, bez překážky. [113]. *Takovým pak obyčejem štolu dědičná právo své obdrží: Ač dělník štoly vody vyvedenie, kteréžto německy slove wasserseyge a česky splavidlo, své štoly rozumně vydělal by a doly světla slušným obyčejem vyčistil by a v roce celém k velikosti miery jedné, kterážto kachtr slove, na hlavě své štoly udělal by a to pokázati svědky mohl by a to od kořene drnu, z toho své štoly svým právem moci bude obdržeti.* [114]. Opět. Ač která hora jiné hoře skrze vodu překážela by, súdci a pergmistru po tři dni ustavičné zvěstován obuď, kteřížto [dnové] když skonali by se, ač nebyla by přejata ... na překážejície překažené hoře přivlastněna buď spravedlnosti s ... [115]. Opět. Ač kto v štole s povolením súdce a pergmistra ...

[illegible]

Kop. XV. stol. v rukopise českého musea sign. 24 G. 12 na l. 31*a* (A) za nápisem: „Litera super exposicione Noue ciuitatis“ a na l. 72*b* (B). Varianty: [1]) Bohemie A. [2]) Lithomierzicz B. [3]) Missena B. [4]) Vridberk B. [5]) Vitgonis B. — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII str. 351. — Před tím Heřman probošt a kapitola kostela Litoměřického *listem d. v Litoměřicích 1 ledna 1253* vrch sv. Štěpána, pokud přiléhá k hranicím vsi Kyškova, postoupili dvěma bratřím a měšťanům Litoměřickým „Ludolpho advocato, de Budin dicto, et Hermanno de Porta similiter dicto“, s tou podmínkou: „ut dicti ante fratres de omnibus ab eodem monte eisdem provenientibus beati Stephani ecclesiae saepe memoratae in justa decima teneantur districcius et exsolvant.“ Mezi svědky uvádí se: „Henricus Rex dictus et filius eius Johannes, Sifridus de Misna dictus et Cunradus de Pehsan“. (Erben, Regesta č. 1318). Dále kr. Přemysl Otakar II. *listem d. na hr. Pražském 18 února 1257* dal kanovníku Vyšehradskému Bartoloměji náhradu za to, že poplatné jemu pozemky ve vsi Vruticích měšťanům m. Litoměřic postoupil, a sice praví: „eo quod quandam terram in villa Vuritiz ultra Albeam a Praga remotam adjacentem civitati Luthomericensi civibus ejusdem contulimus civitatis, que, ut asseruisti, tibi annuatim marcam et dimidiam argenti solvebat.“ (Emler, Regesta II. č. 143).

Čís. 7.

1256, 16 listopadu. V Chebu.

Řezenský biskup Albertus postupuje špitálu panny Marie v Chebu všechen desátek ze všech pozemků nově vzdělaných, aby odpomohl chudobě špitálu a chudých lidí v něm přebývajících. Datum in Egra in domo fratrum Minorum anno inc. dom. MCCLVI, XVI kalendis Novembris in die sancti Othmari, XIV indiccione, pontificatus nostri anno nono.

Dle orig. v říšském archivu v Mnichově Gradl, Monumenta Egrana I, str. 81.

Čís. 8.

1257, 13 února. V Praze.

Pražský biskup Mikoláš z Risenburka potvrzuje mistru a bratřím špitálu sv. Františka v Praze právo patronátní k některým kostelům a statkům zádušním, jež jim král Václav I. a mnozí šlechticové darovali, aby mohli chudé ve svém špitále ošetřovati. Mezi kostely těmito jmenují se: „ecclesia sancti Francisci ad pedem pontis in civitate Pragensi,

ecclesia sancti Valentini infra muros, ecclesia sancti Petri in vico Theuthonicorum extra muros, — ecclesia in Cubito cum suis filiabus et aliis pertinenciis, — ecclesia in Miza cum filiabus suis, ecclesia in Ponte sancti Wenceslai extra muros, ecclesia in Lutomeriz sancte Marie extra muros" etc. Acta sunt hec Prage anno incarnacionis domini MCCLVII°, idus Februarii, XV indicc.

Dle orig. v archivu řádu křižovnického v Praze chovaného Emler, Regesta II č. 140.

Čís. 9.

1260, před 3 dubnem. V Úpě.

Jiljí ze Švabenic, pán na Úpě a Úsově, věnuje nově zřízenému špitálu v městě svém Úpě (pozdějším Novém Trutnově), kterýžto špitál je podřízen klášteru Zderazskému před hradbami Pražskými, vesnice Lubče (Olešnou) a Debrno, mlýn, lán, desátou část pokut a všeho důchodu z dědin v kraji Úpském a dvě kaple, jednu při špitálu a druhou v městě Brusnici.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis amen. Cum testante scriptura opera pietatis exhibita in terris multiplici fructu a deo recompensentur in celis et ideo merito illa debemus in uita transitoria operari. de quibus ante tribunal superni iudicis constituti possimus in mansione perpetua gloriari: notum igitur facio vniuersis, presentibus ac futuris, quod ego Egidius de Vpa, tam de Vsow quam de Swabenicz castrorum dictus dominus in dignitate camere Wetouiensis constitutus, actendens virorum religiosorum consilia, ob remedium anime mee vxorisque Margarete necnon filiorum meorum ceterorumque antecessorum meorum hospitali meo nouiter constructo in ciuitate Vpa wlgariter dicta confero duas villas, Lubcze nomine et Debrny, molendinum vnum, laneum vnum, decimum denarium in Vpensi prouincia de culpis omnibus perpetratis, plenitudinem decimarum de cunctis prouentibus in curiis propriis omnibus prouincia in eadem, duas capellas addendo, vnam contiguam ibidem hospitali, secundam in ciuitate Brusnycz cum suis attinenciis in perpetuum possidere. Prefatumque hospitale subdidi domui Zderaziensi iuxta Pragam venerabilium Fratrum Cruciferorum, que domus habet respectum ad locum

sanctissimum Jerosolimitanum, in quo corpus dominicum requieuit. Nulli igitur omnino hominum liceat hoc priuilegium infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis uero hoc attemptare presumpserit, iram omnipotentis Dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli se nouerit incursurum. Attamen cum presens etas malignandi sit causa et studeat dolum cudere pocius, quam simpliciter ambulare et non timeat se iram superni iudicis sustinere, ideo duxi presencia negocia in lingwis testium reponi et mei sigilli munimine firmiter roborari, ne cuiuspiam uersucia in posterum debeant commoueri, petens venerabilis in Christo patris Johannis dei gracia Pragensis episcopi beniuolenciam humiliter ac deuote, quatenus presentes faciat sui sigilli robore confortare et vt duplici confirmacione cercior collacio teneatur. Huius rei sunt testes: dominus Witec de Vpa, filius domini Egidii, benefactoris presencium, Swatobor, notarius eiusdem domini, Dobostoy de Cyrnoticz, Streluk de Popkowicz, Blasata de Swabenicz, Miroslaw de Holows, Sulislaw de Slupen, Zauid de Cirnocicz, Predbor eciam de Cirnocicz, Benec de Creczow, Jacob de Zlauatin in Morauia, Swos, Lubiz, Albertus iudex de Vpa, Hospil villicus domini Egidii, Hincze Recznic de Vpa. Datum in Vpa anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo.

Obsaženo v orig. konfirmaci krále Václava II. d. v Praze 6. ledna 1301 v c. kr. universitní bibliotéce Pražské. — Biskup Pražský Jan III. z Dražice potvrdil toto věnování Jiljího z Úpy *listem d. v Praze 3. dubna 1260* a papež Martin IV. *listem d. apud Urbem Veterem 3. června 1283* stvrdil klášteru Zderazskému právo patronátní ke kostelům p. Marie a sv. Petra v Úpě, které rytíř Jiljí z Úpy byl mu postoupil. Napotom syn Jiljího, rytíř Vítek z Úpy a ze Švabenic, maršálek Moravský, v souhlasu se čtyřmi bratry svými postoupil *listem d. v Úpě 29. října 1297* klášteru Zderazskému také právo patronátní ke kostelům v Bernarticích, Olešné a Valbeřicích (in Alberonis villa) a špitálu Úpskému půl lánu v Úpě, půl lánu v Lubči, les mezi Lubčem a Debrným, mlýn a rybolov v řece Úpě, dva masné, dva chlebné a dva ševcovské krámy v trhovém městysi Úpě, ustanoviv, že bratří kláštera mohou z lesů panských dříví bráti ke stavbě příbytkův, a že též poddaní špitálu mohou z lesů těch odnášeti vývratě a souše. — Emler, Regesta II. č. 250, 251, 1294 a 1769. — Statky zmíněného zde špitálu Úpského dostaly se v XVI. století do rukou obce Trutnovské. (Lippert, Geschichte der Stadt Trautenau str. 12.)

Čís. 10.

1261, brzo po 24 červnu. Na Lichnici.

Smil z Lichtenburka, rovnaje rozepři mezi měšťany Německobrodskými a jich farářem Gotfridem, jenž služby boží v městě zastavil a mrtvá těla na hřbitově pochovávati odepřel, poněvadž se měšťané zmocnili zboží zádušního, ustanovuje, aby buď měšťané navrátili kostelu vše, co mu odňali, jak o tom purkrabí a ministeriálové jeho vyměření učiní, anebo aby se zavázali ke kostelu farnímu ze svých popluží a zahrad desátek odváděti.

Smilo de Luchtinburch baro illustris domini regis Boemie. Fidelibus suis judici ceterisque ciuibus in Brod graciam suam. Ex parte vestra querela ad nos delata per procuratorem vestrum Henricum curialem ciuem nostrum lacrimabilis continebat, quod frater Gotfridus, sacerdos domus sancte Marie Jerusalem, plebanus uester, ibidem diuina suspendit nec mortuos sepelit nec sepeliri permittit in cimiterio, set in campis, ubi fures et latrones et alii malefici occiduntur, alias uobis grauis et iniuriosus existit sub pretextu repeticionis dotis sue, quam quosdam ex uobis dicit uiolenter, ut asseritis, possidere; qui dum ad nostram esset uocatus presenciam, ipse cum fratre Lvdowico, commendatore suo, respondit, uobis in nullo esse grauis nec iniuriosus, eo quod, quicquit circa predicta fecerat, non sua auctoritate, set pocius de mandato venerabilis patris episcopi Pragensis et nostra fecit uoluntate. Et multa plura alia predictis pro se, quare predicta fecerat, allegabat. Nos uero attendentes, quod inter prefatum fratrem Gotfridum, plebanum uestrum, et vos mutua debet esse caritatis dileccio, querelam vestram ad nos delatam ad modum querele diffinire noluimus, immo pocius eam per modum amicabilis composicionis studuimus terminare, ad quod frater Gotfridus, plebanus uester cum fratre Lvdowico, commendatore suo, consensum adhibuit, dicto fratre Ludowico commendatore nobis firmiter hoc promittente, quod, quicquit per nos statueretur super predictis, vna cum fratre Gotfrido, plebano vestro, et aliis fratribus uellet firmiter imperpetuum obseruare. Nos igitur considerantes, quod dotes ecclesiarum ab ecclesiis alienari siue uendi non possint, nisi reconpensacio fiat equi-

ualens et hoc de consensu plebani, decernimus statuendum, quod omnes detentores dotem ecclesie restituant, quam dicto fratri Gotfrido per burcgrauium et alios nostros familiares fecimus assignari, nisi hoc pocius acceptent, quod ipsi detentores de suis araturis et ortis plenas decimas dent, quas de jure communi quilibet christianus dare tenetur. Insuper censum annuum, quem nobis soluere tenebantur, pro ea porcione terre, que sita est in assignacione dotis, eidem persoluant. Illi uero, qui antea plenas decimas persoluerent, uel male detentam dotem restituant uel decimas de duabus araturis assignent: qui uero prata doti per nos assignata spontanee restituerent iusticia mediante, si ea restitucione uolunt esse contenti, acceptum habemus seu acceptamus, sin autem de araturis suis plenas dent decimas et recuperent prata sua, si autem araturas non habent, tercia pars pecunie, quam in empcione dederunt, a dicto fratre Gotfrido restituatur eisdem de summa pecunie persoluta juramento accepto; quicunque autem aliquotam partem dotis siue in pratis siue in pascuis siue in piscacionibus siue in ortis occupant, non emptam a procuratore nostro, sine aliqua recompensacione restituant omni occasione postposita indilate. Insuper uolumus, ut omnis lis et discordia siue impeticio, quam uos habetis contra dictum fratrem Ludowicum et fratrem Gotfridum siue nomine meo siue nomine uestro et contra ipsi habent erga nos, penitus sint sopite. Insuper uolumus, ut uos prefatum fratrem Gotfridum in spiritualibus promoueatis et ipse uos in temporalibus secundum industriam sibi a deo datam studeat promouere. Et ut hec rata et inconuulsa permaneant, sigillo nostro et fratris Ludowici sepenominati presentem paginam fecimus roborari. Nimirum si quis infregerit, gracie nostre offensam se nouerit incurisse. Acta sunt hec Luchtinburch anno domini M°CC°LXI° infra octauam beati Joannis baptiste.

Orig. perg. v archivu Českého musea. S dvěma krásně zachovanými pečetmi na červeno-zeleno-bílých šňůrách hedvábných zavěšenými. Na jedné velké pečeti vyobrazen znak Smila z Lichtenburka s dvěma ostrvemi křížem položenými, kolem nichž je legenda: „SIGILLVM · ZMILONIS · DE · LVCHTENBVRCH.“ Na druhé menší pečeti je vyobrazena klečící osoba před světcem a kolem legenda: „S. · FRATRIS · LVDWICI.“ — Na rubu regest rukou XV. století: „Litera super restitucionem dotis a fundatoribus data.“ — Emler, Regesta II. č. 324.

Čís. 11.

1262, 10 června. U Budyně.

Král Přemysl Otakar II. činí milost rychtáři a měšťanům Litoměřickým, že nikdo z jich města není povinen státi před soudem Pražským aneb před některou cúdou krajskou, nýbrž že žaloby na obyvatele městské podané bude buď osobně slyšeti aneb je přikazovati k rozsouzení některému šlechtici, který při tom má se přidržeti řádu práva Magdeburského.

Ottakarus dei gracia Boemorum[1]) rex, dux Austrie et Stirie et marchio Morauie. Prouidis et discretis viris judici et ciuibus in Lithomierzicz[2]) graciam suam et omne bonum. Experti argumentis pluribus vestram fidelitatem debitis, vos volentes prouide exequi beneficiis et honore, hanc vobis graciam facere decreuimus specialem, quod extra muros ciuitatis vestre nullus ex vobis stare judicio coram aliquo prouinciali judice seu aliis quibuscunque judicibus siue locis debeat nec compelli, siue ad Pragense judicium uel aliud qualecunque, sed personaliter vestras causas audire volumus uel alicui ex nostris nobilibus committere causas vestras loco nostri finaliter obseruato iuris ordine decidendas, volentes vobis in premissis jus et consuetudines Maydburgensium obseruare. In cuius rei testimonium et perpetuum argumentum presens scriptum vobis cum sigillis nostris dedimus ad cautelam, testibus, qui aderant[3]), subnotatis[4]), qui sunt dominus Bruno venerabilis Olomucensis episcopus, Smilo de Lichtenburg[5]), Erchenbertus burgrauius de Starchenberch cum fratre suo Henrico, Jerko de Waldenberch[6]), Wylhelmus de Podiebrad, Sdenko[7]) frater Smilonis, Henkynus natus eius, Borsso de Ryssenburg[8]), Gallus filius Galli, Markwardus patruus eius, Diuissius[9]) dapifer et alii plures. Actum aput Budyn anno domini M°CC°LXII°, datum per manus[10]) magistri Arnoldi prothonotarii, IV° idus Junii.

Kop. XV. stol. v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 29 *a* (A); na l. 33 *a* (B) za nápisem: „Litera majestatis, quod nullus potest compelli ad alienum judicium“ a na l. 67 *b*. (C). — Varianty: [1]) Bohemorum AB. — [2]) Lithomierycz B., Lithomericz C. — [3]) adherant B. — [4]) prenotatis B. — [5]) Lichtmburg B., Lychtemburg C. — [6]) Waldenberg BC. — [7]) Zdenko BC. — [8]) Rysenburk A. — [9]) Diuisius B. — [10]) manum BC. — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII.

str. 352 a 354. — V témže rukopise na l. 34 *a* a 82 *b* zapsán je tento *list kmetů Magdeburských ze dne 25. března 1282*, kterým sdělili Litoměřickým sepsání svého práva za nápisem: *„Litera Maydburgensium super confirmacione jurium.* In nomine domini amen. Omnibus presentes literas audituris scabini Maydburgensis ciuitatis, videlicet Remerus de sancto Petro, Theodericus, Felix, Johannes filius Zophie, Johannes Hydconis, miles Bruno, Losasche, Johannes filius Brunonis et Henricus Fames noticiam subscriptorum. Presidente racionis imperio in animo iudicantis sedet in examine veritatis pro tribunali iusticia, et quasi rex in solio iudicii, cuius dissipatur intuitu proprie voluntatis arbitrium et accepcio personarum; ex quo ut parui et magni, pauperes et diuites, potentes et debiles, presentes eciam et absentes, equo libamine iudicent. Dominus enim noster equitatem diligit, iniquitatem odit, iusticiam probans, iniusticiam reprobans, hanc commendans, illam dignis suppliciis condempnans. Hac consideracione ducti iusticiam semper amplectimur et jus nostre ciuitatis, quod ab imperiali splendore sumpsit exordium, libenter aliis impertimur. Inde est, quod ad instanciam honorabilium virorum consulum et scabinorum ciuitatis Lithomiericensis in regno Bohemie situate jura nostre ciuitatis, quibus ipsa regitur, dicte Lithomiericensi ciuitati, que nostris fundata dicitur legibus, liberaliter de verbo ad verbum destinamus sub vno quidem comprehensa volumine, quod sigilli nostri impressione ab vtraque parte appensi dinoscitur communitum. Has itaque leges nostras summa ope et alacri studio recipiant et semetipsos sic eruditos ostendant, ut spes pulcerrima illos foueat, posse in suis partibus secundum ea rem publicam gubernare. In testimonium quoque premissorum et ad maioris roboris firmitatem eiusdem sigilli nostri appensione duximus presentes literas muniendas. Datum Maydburg anno domini M°CC°LXXXII°, octauo kalendas Aprilis, regnante feliciter serenissimo Romanorum rege Rudolfo.“ Za tím na l. 82 *b* následuje tento český pozdější překlad tohoto listu: *„List z Maydburka na potvrzenie práv.* Ve jméno božie amen. Kmeté Maidburští, totiž Remerus od svatého Petra, Theodricus, Felix, Jan syn Žofčin, Jan Hydkuov, rytieř Bruno, Losasche, Jan syn Brunuov a Jindřich Fames, podepsané věci oznamujem. Když to přěbývá rozumu a z práva na mysli súdiecieho sedí k rozhodnutí pravdy, súdiec spravedlnost, nebo spravedlnost sedí jakžto král na súdné stolici, kteráž svévolný súd a příjemnost osob rozhánie; protož aby malí, velicí, chudí, bohatí, mocní, mdlí, přítomní i nepřítomní jednú a rovnú váhú súzeni byli. Nebo Hospodin náš spravedlnost miluje, zlosti nenávidí, spravedlnosti potvrzuje, nespravedlivost zamietá, spravedlivost chválí, nespravedlivost k hodným mukám otsuzuje. Protož my to znamenajíc, spravedlivost vždycky držíme a právo svého města, kteréž od Ciesařské Jasnosti vzalo jest počátek, toho rádi jiným udělujem. Toto jest, že k žádosti poctivých mužuov, konšeluov a kmetuov města Lithoměřického v Českém království ustaveného práva našeho města, kterýmiž sě zpravujeme, nadepsanému městu Lithoměřickému, kteréž v našich práviech jest ustaveno, svobodně slovo od slova posieláme v jedněch popsaná kniehách, kteréž naší pečetí s obú stran přitištěnú ujišťujem. Protož práva tato naše snažně a ochotně i vesele přijměte a tak sě učenie okažte, abyšte

řádně v svých krajích obecné dobré zpravovali. A na svědecství nadepsaných věcí a k větší pevnosti přivěšenú pečetí naší listuov těchto potvrzujem. Dán v Maidburce létha božieho tisícieho dvústého osmdesátého druhého dubna měsiece za sčastného královánie najpřejasnějšieho Rudolfa, krále Římského.“ — Náleží zde připomenouti, že už král Václav I. *listem d. v Litoměřicích 28. března 1237* měšťanům Roudnickým udělil práva, kterých město Litoměřice a jiná města královská v Čechách při soudech městských užívají, a sice praví král v listu tom: „civibus municipali jure residentibus in Rudnic, oppido Pragensis episcopatus, autoritatem damus, ut tam in causis criminalibus, quam etiam in civilibus, secundum Lithomierzicensis et aliarum nostrarum civitatum consuetudinem, que jure theutonicali in regno nostro incoluntur, sententias ferendi et eas executioni mandandi plenam habeant potestatem.“ (Emler, Regesta II. č. 2824 dle kopie v městském archivu Roudnickém chované.)

K č. 11.

1262, 10 června. U Budyně.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Ottakarus z božie milosti Český král, vévoda Rakúský a Štýrský a markrabie Moravský. Múdrým a opatrným mužóm, rychtáři a měšťanóm Lithoměřicským milost svú i vše dobré. Na mnohých věcech, jsúce jisti vierú vaší a za to dobroděním a ctí chtiece vás obdařiti, tuto vám zvláštní milost přidáváme, aby ze zdí města vašeho žádný z vás k súdu před krajnými súdci ani před jinými kterýmižkoli súdci v kterémžkoli miestě ani před Pražským súdem ani před kterým jiným státi neměl, ale sami osobně pře vašie slyšeti chcme nebo někomu z našich urozených poručiti pře vašie miesto nás, zachovajíc právo řádného rozsúzenie, chtiece v těch předpověděných věcech vám právo a obyčejě Maydburské zachovati. A tomu na svědectvie a věčnú tvrdost list tento naším královským majestátem upevněný vám jsme vydali a podepsanými svědky ujistili, jenž jsú Bruno poctivý Olomúcký biskup, Smil z Lutenberka, Erchenberth purkrabie z Starchenbercha s bratrem svým Jindřichem, Jergl z Waldembercha, Wylém z Poděbrad, Zdeněk bratr Smiluov, Henkyn syn jeho, Boreš z Rynzburka, Havel syn Havluov, Markvard sestřenec jeho, Diviš krměnošě, i jinými mnohými. A to sě stalo u Budyně létha božieho tisícieho dvústého šedesátého druhého. Psán rukú mistra Arnolda notáře června měsiece.

Český překlad z XV. stol. v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 69 *a*.

Čís. 12.

1262, 10 června. U Budyně.

Král Přemysl Otakar II opětně osvobozuje osadníky na hoře sv. Štěpána u Litoměřic na sedm let od placení všech cel, berní a dávek a potvrzuje jim držení vesnic Hrušovan, Vrutic, Svařenic a Polep se vším příslušenstvím.

Nos Przemisl[1]), qui et Ottakarus dei gracia Boemorum rex, dux Austrie et Stirie et marchio Morauie. Vniuersis hanc paginam inspecturis salutem. Tunc debita sub discrecione consulitur profectibus subditorum, cum non solum ipsorum, verum eciam[2]) illius intenditur commoditatibus, qui ad subiectos[3]) respiciunt graciose. Hac igitur consideracione inspectis prouide tam nostris quam nostrorum fidelium de Lithomierzicz[4]) ciuium necnon aliorum quorumlibet, qui ad nostra obsequia se contulerunt vndecunque, commoditatibus et honore, et ciuibus memoratis et aliis viris fidelibus quibuscunque, qui in monte sancti Stephani aput Lithomierzicz[5]) nostrum ad honorem et suum pariter ad profectum decentes ad manendum ibidem sibi exstruxerunt mansiones, donamus ad septem annos omnimodam libertatem, eadem singulos manentes ibidem sic gaudere volentes, vt ab omni theloneo, muta, exaccionibus, vexacionibus seu collectis et aliis quibuscunque generibus molestie sint liberi et exempti. Et ut promtitudine ampliori singuli ad locum se transferant supradictum[6]), villas Russwan[7]), Brutecz, Swarmierzicz[8]) et Polep cum agris, siluis, pascuis, molendinis, vineis, ortis, pratis, quesitis et non quesitis, et aliis pertinenciis vniuersis donamus, ut recipientibus se ibidem iuxta discrecionem et ordinacionem nostrorum fidelium Lircoldi[9]) judicis, Johannis de Myssna[10]), Henrici de Vridberch[11]), qui Rex dicitur, inspecta[12]) tamen personarum prouide qualitate, dentur sub distribucione congrua proprietatis nomine perpetue possidende. Vt autem premissa omnia debita gaudeant firmitate nec calumpnia locum obtineat[13]) in eisdem, cum subscripcione testium presentes conscribi et sigillari mandauimus[14]) in euidens testimonium et munimen[15]). Testes sunt dominus

Bruno venerabilis Olomucensis ecclesie episcopus, de Wida, de Plawe aduocati, Henricus comes de Hardekke, Smilo de Lichtemburk[16]), Jeroscius burgrauius Pragensis, Jeroslaus frater Galli, Borsso[17]) de Rysenburg, Stezlaus de Ssternberg, Wylhelmus de Podiebrad[18]), Jerko de Waldenberg, Erchenbrehtus[19]) et Henricus fratres de Starchenberch burgrauii, Andreas camerarius regni[20]), Vlricus pincerna de Cubito, Burchardus de Chlingberch, Sdenko[21]) frater Smilonis de Luchtemburg[22]), Henkynus[23]) filius Smilonis[24]) eiusdem, Diuisius dapifer, Henricus et Chwalo de Zittauia[25]) [et] aliiquam plures. Actum aput Budyn anno domini M°CC°LXII°, datum per magistrum Arnoldum nostrum prothonotarium, IV° idus Junii.

Kop. XV. století v rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 31 *b* (A) za nápisem: „Litera super exposicione Noue ciuitatis"; na l. 67 *a* (B) a 75 *b*. (C). — Varianty: [1]) Přemizl B.; Przemysl C. — [2]) tamen B. — [3]) subditos B. — [4]) de Lithomierycz A.; Lithomericz C. — [5]) Lithomierycz AC. — [6]) supradictas AC. — [7]) Russwen B. — [8]) Zwarmerzicz AC. — [9]) Lincoldi AC. — [10]) Missna A, Misna C. — [11]) Frydberch B. — [12]) inspectis B. — [13]) obtineant A. — [14]) mandamus B. — [15]) immuniri AC. — [16]) Lichtenburg B. — [17]) Borso AC. — [18]) Bodiebrad B. — [19]) Erchenbrechus B. — [20]) Schází v AC. — [21]) Zdenko B. — [22]) Lichtnburg AC. — [23]) Hennekynus AC. — [24]) Zmilonis B. — [25]) Sicrauia B. — Srov. č. 6 této sbírky.

K č. 12.

1262, 10 června. U Budyně.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Přemysl, jenž i Ottakar z božie milosti Český král, vévoda Rakúský a Štýrský i markrabie Moravský, všem, ktož list tento uzřie, pozdravenie. Tehdáž sě rozomně poddaným odtušuje, kdyžto netoliko k jich, ale i k těm, jenž milostivě k poddaným patřie, k požitečným věcem se způsobuje. Protož tiem spatřením shledše opatrně našich věrných z Lithoměřic měšťanuov i také všech jiných, kteříž sě k našemu přidržie přisluhování odkudžkoli, užitečné věci a poctivé měšťanóm předepsaným i jiným mužóm věrným kterýmžkoli, kteříž na vrchu svatého Štěpána před Lithoměřici k naší cti a k svému užitku slušná k bydlení sobě obydlé ustavili, dáváme za sedm leth všelikú

svobodu všem, ktož tu bydlé, aby ode všech cel, mýt, šacunkuov, šosuov, berní i ode všech jiných poplatkuov prosti byli. A aby se spieše na tom miestě stavěli nadepsaném, vsi Rušven, Brutec, Svarměřic a Polep s dědinami, s lesy, s pastvami, mlýny, vinicemi, s zahradami, lukami, platnými i neplatnými, i s jiným příslušenstvím přidáváme těm, jenž sě tu osadie, podle opatrnosti a zřiezenie našich věrných Lircolda rychtáře, Jana z Míšně, Jindřicha z Frinberka, kterýž Král slove, aby, jakž na kom uzřie, rozdali řádně k věčnému vládnutí. A aby ty všecky věci předpověděné pevnost měly bez překážek, svědky podepsané popsati a vepsati sme kázali a zapečetiti k zjevnému svědecstvi a obraně. A ti svědkové jsú tito: Bruno poctivý Olomúcský biskup, z Widy, z Plavé advokáti, Jindřich hrabě z Hardeberka, Smil z Lichtemburka, Jaroš purkrabie Pražský, Jaroš bratr Havluov, Boreš z Ryznburka, Zdislav z Štermberka, Vylém z Poděbrad, Jerek z Waldemberka, Ondrášek komorník královstvie, Oldřich šenk z Lokte i jiných mnoho při tom bieše. A to se dálo u Budyně léta božieho tisícieho dvústého šedesátého druhého, psán mistrem Arnoldem, notářem naším, června měsiece.

Český tento překlad z XV století čte se v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 68 *b*, 73 *b* a 76 *a*.

Čís. 13.

1265, 27 června. V Berouně.

Král Přemysl Otakar II. postupuje opatu a konventu kláštera sv. Jana Křtitele v Ostrově právo patronátní ke kostelu p. Marie a sv. Jakuba, jakož i ke kapli v městě Domažlicích (in civitate Tousta) se všemi právy a příslušnostmi. Datum in Verona anno domini MCCLXV°, VII° kalendas Julii.

Dle rukop. cís. kr. univers. knihovny v Praze II B 18 č. 30. Emler, Regesta IV. č. 1813.

Čís. 14.

1265, 27 září. U Prahy.

Král Přemysl Otakar II. dává moc Kunrátu z Limberka, osvědčenému zakladateli měst, aby město Poličku založil a pozemky míli kolem no-

vého města osmnáctihm pod úrok rozprodal. Kunrátovi a jeho mužským potomkům propůjčuje se konání soudní moci v městě a po vesnicích míli kolem města a to dle práva, jehož Vysoké Mýto užívá. Z důchodů rychtářství městského podrží rychtář třetinu, kdežto dvě třetiny komoře královské náležejí. Po vesnicích k městu příslušejících konají soud v menších případech rychtářové vesničtí; když jde o vraždy a jiné větší viny, kteréž dotýkají se krve a jdou na zohavení osob, soudí rychtář městský. K rychtě Poličské přikazují se dva svobodné lány, dva masné a dva chlebné krámy, svobodná krčma v Limberce a čtyry mlýny v okolí města. Míli kolem města nemá po vsích žádná jiná krčma se zřizovati. Z pozemků ležících míli kolem města, jež jsou odhadnuty na 800 lánův, padesáte lánů k městu se přiměřuje, jichž držitelé po osmnácte let budou míti užitku a svobodu ode všech platův a dávek, a pět z těchto lánů bude zakladateli náležeti. Po projití svobody má se z každého lánu dávati králi čtvrt hřivny stříbra litomyšlské váhy a šest korců žita a šest ovsa míry toho času v Litomyšli obyčejné. Rovněž osvobozují se noví osadníci od dávání cla neb mýta a do dvou let od povinnosti odpovídati na soudě pro jakoukoli věc, kromě dluhů. Konečně obecná silnice od Vysokého Mýta k Brnu má jíti skrze město Poličku a ne jinudy, a mejto má se za městem vybírati, nikoli v městě, ve výši, jako ve Vysokém Mýtě.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis amen. Nos Ottogarus dei gracia rex Boemie, dux Austrie et Stirie et marchio Morauie. Omnibus in perpetuum. Scientes, quod in multitudine populi sit gloria principis, quodque numerositate subditorum attollatur honor et potencia regie maiestatis, ad honorem et decus principatuum nostrorum loca deserta et inuia, quorum ad hec situacio habilis est et apta, per filios hominum inhabitari et excoli procuramus diuinis obsequiis et humanis vsibus profutura. Prosequentes itaque premissa zelo et affeccione ferventi habita deliberacione bona et consilio maturo commisimus Cunrado de Lewendorf, quem in talibus audiuimus esse virum idoneum et expertum, et iniunximus ei, vt nouellam plantacionem nostre ciuitatis in Policzok vna cum omnibus hereditatibus et agris cultis et incultis, siluis, nemoribus, venacionibus, pratis, pascuis, aquis et aquarum decursionibus,[1]) piscacionibus

et generaliter[2]) omnibus, que infra spacium miliaris[3]) in longum et in latum dicte adiacent ciuitati, quocunque nomine censeantur, locare et fructifera nobis facere debeat sub iure, paccionibus et condicionibus subnotatis: Tenebit enim dictus Cunradus et sui heredes legitimi masculini sexus aduocaciam et judicium ciuitatis eiusdem in Policzek et villarum omnium, que sunt in presenti et fient in posterum infra dictas metas hereditatis tocius, jure hereditario. Eruntque tam in ciuitate quam in villis jura et iudicia, que in ciuitate nostra Alta Muta et villis adiacentibus eidem vigere noscuntur. Et due partes de iudicio nos contingent; homicidia quoque et culpe maiores, que tangunt sentenciam sanguinis et vergunt in interitum personarum, in villis perpetrate iudicabuntur per dictum Cunradum aut suos heredes vel eum, qui ei per empcionem legitimam aut suis heredibus successerit in Policzek ciuitate pretacta; causas vero minores iudicabunt iudices villarum illarum, in quibus perpetrate fuerint. Et si fuerit pena peccuniaria pro culpa duodecim denarios non transcendens, ad ipsum ville iudicem, in qua talis excessus fuerit perpetratus, et nullum alium pertinebit; si vero maior fuerit duodecim denariis, due partes pertinebunt nobis et tercia pars cedet Cunrado siue suis heredibus vel emptori, et de hac parte tercia judex ville, qui iudicabit hanc causam, recipiet partem terciam et hac erit contentus. Habebit quoque dictus Cunradus et sui heredes aut emptor, vt diximus, duos laneos liberos absque censu et pacto; item in Policzek ciuitate duo maccela pro vendendis carnibus et totidem pro vendendis panibus libera et a censu soluta. Item in Lewendorf thabernam vnam libere tenebunt, et nulle alie thaberne stabunt per villas alias infra prenotati spacium miliaris, sed solum modo in Policzek infra ambitum ciuitatis. Item in quatuor locis habebunt decursiones[4]) aquarum pro molendinis parandis et ea libere possidebunt. Alia vero molendina, si que fieri poterint, iuxta proborum virorum estimacionem et taxacionem nobis ad solucionem annuam tenebuntur transacto sue tempore libertatis. De agris vero et hereditate, que per vnum miliare, vt diximus, adiacet memorate ciuitati in Policzek, qui estimati sunt vltra quam[5]) ad octingentos laneos, locabuntur ad ciuitatem quinquaginta lanei, quorum possessores per decem et octo annos habebunt libertatem in omnibus plenariam et perfectam. Incole vero

hereditatum et agrorum iam cultorum infra spacium miliaris sepe dicti, qui respectum habebunt in Policzek ciuitatem, soluent censum et pactum, iuxta quod libertas eis data dignoscitur exspirare. Et hii agri vna cum agris adhuc nemorosis et incultis, qui ab eo tempore, quo primum fuerint seminati, per viginti annos plenaria libertate gaudebunt et apponentur ad villas infra miliare a ciuitate sepe dicta Policzek sitas et ad eam, vt premisimus, pertinentes. Et postquam[6]) exspirauerit libertas, dabitur nobis annuatim de vno quoque laneorum istorum ferto vnus lutomislicensis ponderis et argenti; item insuper dabuntur de laneo quolibet sex tine siliginis et sex tine auene mensure ad presens apud Lutomisl vsitate. Et vt Cunradus supradictus magis sit sollicitus et intentus in locacione pretacta, concedimus eidem et suis heredibus aut emptori, quod laneus decimus per totam istam hereditatem, de qua diximus, eis[7]) pertineat pleno iure. Insuper, vt videamur attolere et meliorare condiciones et statum ad dictam hereditatem nostram in Policzek venire volencium, nostre gracie sub obtentu inhibemus striccius, ne quis eos impediat uel retardet, libertamusque[8]) ipsos ab omni theloneo siue muta, securamusque ipsos et absoluimus per biennium ab omni impeticione cuiuscunque cause et culpe alibi perpetrate, debito dumtaxat excepto; hiis interpositis et adiectis, quod via et strata publica de Alta Muta versus Brunnam per dictam ciuitatem in Policzek et non alibi ex directo procedat. Statuimus insuper, quod thelonearius siue nunccius eius signa mute sue extra ciuitatem in Policzek et non in ea expetat et requirat a viatoribus, prout apud Altam Mutam fieri consuetum est. Et vt vniuersa et singula robur et vigorem perpetuo valiturum valeant obtinere, presentes sigillorum nostrorum caractere mandauimus communiri, testibus, qui aderant, subnotatis, qui sunt: Andreas camerarius, Diuissius dapifer, Gallus pincerna et Vlricus de Noua Domo succamerarius Boemie, Vlricus de Dozwenholcz, Zmilo de Brumow, Henko[9]) marescalcus Boemie, Ludizlaus[10]) forestarius Morauie, Chum magister coquine, Wenczo subpincerna, Cunradus de Reno et alii plures. Actum apud Misemburk[11]) anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo quinto. Datum apud Pragam per manus magistrorum Petri et Vlrici prothonotariorum nostrorum, quinto kalendas Octobris, coronacionis nostre anno quarto.

Obsaženo v konfirmaci (A) privilegií m. Poličky krále Vladislava d. v Praze 25. února 1474, kteréžto konfirmace vidimus z r. 1508 chová se v archivu m. Poličky, odkudž listinu tu otiskli Pelzl, König Wenceslaus. Urkundenbuch, No. LXXXVIII; Eiselt, Policzka str. 6 a Hájek, Král. věnné m. Polička str. 59. Dle kopie (B) v archivu zemském chované z XVIII. století Emler, Regesta II. č. 499. — Varianty: [1]) detensionibus B. [2]) congrualiter B. [3]) *spacium milliaris* schází v A. [4]) detorsiones B. [5]) ultra quam schází v B. [6]) priusquam B. [7]) eis schází v B. [8]) liberamusque B. [9]) Hemko B. [10]) Zudislaus B. [11]) Missembt B.

K čís. 14.

1265, 27 srpna. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Ve jméno svaté a nerozdílné Trojice amen. My Otokarus z boží milosti král Český, vévoda Rakouský a Štýrský a Moravský markgrabě. Všem vůbec jmíno buď na věčnost. Vědouce o tom, že množství lidu jest sláva knížete i také v rozmnožení poddaných okazuje se čest a moc královské velebnosti, ku poctivosti pak, podstatě a hodnosti sám i Bůh v knížetství našem místa pustá a neschodná, jichžto položení k tomu příhodné a schopné jest, syny lidskými obsaditi a vzdělati kázal, a tak tu předložené věci konajíce, uznáváme božskému vnuknutí a lidskému požívání napotom prospěšni býti. Protož po učiněném povážení roznícenou horlivostí, s dobrým rozmyslem a zdravou radou poručili jsme Kunrádovi z Limberka, kteréhož v takových [věcech] slyšeli jsme býti muže opatrného a hodného, i přikázali jsme jemu, aby novotné vzdělání a vštípení města našeho Poličky i se všemi dědinami a rolemi ornými i neornými, s lesy, hájemi, s lovy, s lukami, pastvami, řekami a vodotočinami, s lovy rybnými a sumou se všemi věcmi, kteréž níže na dýl i na šíř k řečenému městu přináleží, kterýmiž by koli jmény jmenovány býti mohly, říditi a spůsobiti a užitečné nám učiniti pod právem peněžitým a vejminkami níže psanými: Protož držeti bude s právem Kunrád řečený a jeho dědicové řádně pošlí mužského pohlaví rychtářství a hejtmanství téhož města Poličky i všech vesnic, kteréž jmíny jsou a příležeti budou v časech budoucích v těch řečených mezích dědictví našeho, dědičným právem. A budou jakž v městě tak také ve vsech jemu přináleže-

jících nařízení soudu a práva, kterážto v městě našem Vysokým Mejtě a ve vesnicích k němu příslušejících se drží a zachovávají. Dvě pak strany soudu k nám přináležeti budou, totiž vraždy a jiné věci, kteréž se dotýkají krve, hrdla odsouzení, vztahující se na zahubení osob, ve vsech učiněné, a ty souzeny budou skrze svrchu psaného Kundráda neb jeho dědice aneb toho, kdož by po něm pořádným trhem v držení aneb jeho dědicem byl v městě Poličce; ale žaloby menší souditi budou rychtáři vesnic těch, v kterýchž by spáchány byly. A bude-li pokuta peněžitá za vinu dvanácti peněz, příslušejí k tomu rychtáři té vsi, v kteréž by se stalo takové provinění, aniž k jinému žádnému příslušeti budou. Pak-li by pokuta větší dvanácti peněz byla, dva díly příslušeti budou nám a třetí díl náležeti bude Kundrátovi a jeho dědicům aneb držiteli tomu, kdož by to koupil, a z téhož dílu třetího rychtář ten, kterýž soudil při, vezme částku třetí a na tom dosti míti má. A bude míti také řečený Kundrát i jeho dědicové aneb kupující, jakž doloženo, dva lány svobodna bez ourokův a všech poplatkův; také v městě Poličce bude míti dva masné krámy ku prodávání masa a tolikéž ku prodávání chleba svobodna a od platu osvobozena. Také v Limberku krčmu jednu v svobodě držeti budou a žádné jiné krčmy nestanou po jiných vsech jedné míle vzdálí. Také ve čtyrech místech budou míti strouhy vodní k dělání mlejnův a těmi svobodně vládnouti budou. Jiní pak mlejnové, ač by kteří od rozumných a poctivých mužů zdáni a vyměřeni býti mohli, platem ročním po vyjití časův po vyjití těch svobod povinni budou. Z rolí pak a dědictví, kteráž za jednu míli, jak dotčeno, často jmenovanému městu Poličce příleží a v položení přes 800 lánů vynáší, 50 lánů městu připadne, kterýmižto držitelové jich za osmnácte let vládnouti a svobodu ve všech věcech plnou a dokonalou míti budou. Obyvatelé pak toho města z dědictví a jejich ornych rolí v jedné míli, jakž řečeno, kteráž rolí přináležeti budou k městu Poličce, platiti budou úroky a plat peněžitý podle toho, když svoboda jim daná a čas toho vycházeti bude. A týž role i s rolmi ještě porostlými a neornými, kteréž od toho času, jakž nejprve byly by osety, do 20 let plné svobody užívati budou a připojeny budou k vesnicím od často jmenovaného a řečeného města Poličky v míli položeným a k témuž, jakož předpovědíno, příslušejícím. A kdyby vyšla svoboda,

bude nám ročně z jednoho každého lánu věrdunk jeden litomyšls váhy stříbra vycházeti a nad to vejš z každého lánu 6 korcův ži a 6 korcův ovsa míry toho času litomyšlské obyčejné dávati budc A aby svrchu psaný Kundrát větší péči a bedlivost měl v dotčené posazování, my jemu i dědičům jeho aneb držiteli téhož dědictví, a desátý lán po všem tom dědictví, o kterémž oznámeno, jim plný právem příslušel. A přes to aby to od nás poznáno býti mohlo, vyzdvihujem a zlepšujem povinnosti a řádu řečenému dědictví n šemu k Poličce, všem chtějícím pod ochranu milosti naší přijí přísně přikazujem, aby jim žádný v tom překážky nečinil a v ji svobodách neubližoval; nebo my je všech cel a mejt vysvobozuje a bezpečny činíme a za dvě létě pořád zběhlé od všelikého jakého koli jinde přečinění obnovením prázdna činíme, dluhův toliko vym ňujíce s tímto při tom doložením a dodatkem, aby cesta a silnic obecná od Vysokého Mýta k Brnu skrze město Poličku a ne jinud upřímo šla. Dále také nařizujem, aby mejtný aneb posel jeho, [maje znamení, mejta svého před městem Poličkou a ne v něm upomínal a od pocestných tak, jakž ve Vysokém Mýtě, vybíral. Aby všechny věci svrchu psané pevnost a mocnost věčně obdržeti mohly, tento list pečetmi našimi utvrditi jsme rozkázali. Svědkové toho přítomní byli jsou tito: Ondřej komorník, Diviš truksas, Havel šenk, Oldřich z Nového Domu podkomoří Český, Ladislav hofmistr Moravský, Thym kuchmistr, Venzl podšenk, Kundrat z Řezna a jiní mnozí. Stalo se v Mísemburku léta božího 1265; dán v Praze skrz Petra a Oldřicha, nejvyšších písařů našich, 27 dne srpna měsíce, království našeho léta čtvrtého.

Překlad z počátku XVI století v transsumptu konfirmace privilegií kr. Vladislava d. v Praze 25 února 1474 v archivu m. Poličky. — Hájek, král. věnné město Polička str. 60. — Dle knihy pamětní téhož města z r. 1659 l. 18 Michal, Polička str. 39.

Čís. 15.

1265, 2 prosince. Na Šumburce.

Smil z Lichtenburka udčluje rychtáři města Německého Brodu Wernhe rovi, jeho manželce Bohumile a dědicům, ves Macourov se vším přísl

šenstvím a se závazkem, že držitelé vsi mají v čas války vypraviti zbrojného muže do pole, jsouce jinak od placení úroků zcela osvobozeni.

In nomine domini amen. Nos Zmilo de Luchtenburch, baro illustris regis Boemie, omnibus presentes inspecturis salutem cum plenitudine omnis boni. Presentibus profitemur, quod merita dilecti nobis Wernheri dicti Piscator, judicis nostri in Broda, et grata seruiciorum suorum impendia graciosius intuentes, sibi et Gutliebe vxori sue ac eorum heredibus villam, que dicitur Macerovwe, cum agris vniuersis et omnibus ad dictam villam spectantibus pleno jure absque omnis census solucione possidendam in perpetuum ex deliberacione matura contulimus sub hac forma, vt quandocunque seu quociescunque belli nobis discrimine imminente, dictus W[ernherus] seu eius heredes de dicta villa cum persona vna in armis leuibus in expedicionis subsidium nobis debeant deseruire. Eos quoque, ad quos dicta villa seu successione hereditaria seu vendicione seu qualitercunque deuoluitur, prescripta gaudere volumus libertate, jure nostro nobis nichilominus reseruato, vt videlicet de sepe dicta villa persona vna, quemadmodum premissum est, nobis exigente tempore destinetur. In cuius rei euidenciam et cautelam pleniorem presentes dari fecimus eisdem sigilli nostri karactere consignatas, cum annotacione testium, qui intererant, subscriptorum, qui sunt hii: Otto, burgrauius noster in Luchtenburch, Jacobus, Heinricus, Styslaus capellani nostri, et aliiquam plures. Actum in Sumirburch anno domini MCCLXV°. Datum ibidem per manus Gerlaci, notarii nostri, quarto nonas Decembris anno indiccionis octauo.

Kop. v diplomatáři Českého musea dle přepisu Pelzlova z orig. učiněného a proto s poznámkou: „Sigillum Smilonis integrum". — Emler, Regesta II. č. 503.

Čís. 16.

1265, 30 prosince. V Praze.

Král Přemysl Otakar II. dává měšťanům Žateckým právo, aby nebyli potahováni před soud Pražský ani který jiný, nýbrž aby pouze před svým městským soudcem odpovídali, lečby týž odepřel straně dopomoci ku právu. Králi vyhrazuje se při tom právo, že může vyslati zástupce

svého, aby předsedal soudu městskému, soudě tam všechny případ dle práva městského. Měšťané mohou dlužníky své v městě dáti za týkati rychtářem, a tomuto náleží v čas výročního trhu souditi všechn případy trestní, které se míli kolem města sběhnou. Konečně nemají s trpěti krčmy míli kolem města; obyvatelům Žateckým je dovoleno z les královských dříví sobě navoziti, a není třeba při tom vykazovati s „pečetí", a rovněž je volno každému poddanému do města se stěhova a opět se odtud vyhostiti, když od pána svého vezme odpuštění.

In nomine domini amen. Nos Ottakarus dei gracia Boemie re dux Austrie et Stirye ac marchio Morauie. Omnibus in perpetuun Condiciones subditorum nobis et iura meliorare volentes, vt ad o sequendum nobis magis valeant obedientes in omnibus inueniri er nos ducti zelo sincerioris affectus, concedimus et donamus de grac speciali ciuibus nostris de Sacz [1]) et vniuersis ad eandem pertine tibus, quod ad iudicium Pragense uel aliud quodcumque [2]) trahi no debeant nec conueniri [3]) alibi, quam coram suo iudice super excess quocumque, nisi forte iudex idem iusticiam facere denegaret. Et quo suos debitores quoslibet aut alios, contra quos accio eis competit, i iam dicta ciuitate cum suo iudice siue nunccio eius licite valeat detinere ad suas iniurias mediante iusticia prosequendas. Admittimu quoque et statuimus, vt omnia perpetrata in diebus, quibus foru est in eadem ciuitate, per venientes et recedentes in via circum quaque infra spacium vnius miliaris iudex idem iudicet et decid iusticia mediante, hoc adiecto, quod, si quem ad presidendum iudici loco nostri ibidem prefecerimus, vt ipse iudicet causas omnes e singulas iure ibidem consuetudinario et ciuili. Statuimus eciam, quo circumquaque ab ipsa ciuitate ad miliare taberna non sit, et quod ab eis vel eorum familia ad siluam euntibus signum, quod in wlg peczacz dicitur, non petatur. Et quicumque ad ciuitatem se transferre voluerit pro manendo et soluerit domino suo ius, quod wlgariter weglose [4]) dicitur, ibit libere, nec retardabitur [5]) aut impedietur [6]) in aliquo per dominum, in cuius antea bonis mansit. Eadem quoqu libertate gaudebunt ad aliud dominium de ciuitate volentes exir gracia mansionis. Et vt vniuersa et singula vigoris sui ratitudine valituram perpetuo sorciantur, presens instrumentum annotacio

testium, qui huic gracie per nos facte presentes aderant, mandauimus sigillari, qui sunt hii: Andreas camerarius, Jerossius, Sulizlaus de Tirnowan, Hirzsso, purgrauius de Chlingenberch, Petrus, iudex prouincie Zacensis, Stephanus de Hrussovan, Hroznata de Pnitluk, Theodricus Spazmannus, Chunradus iudex Pragensis et quam plures alii fide digni. Actum Prage anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo sexto, IX indiccione. Datum ibidem III° kalendas Januarii per manus magistrorum Petri et Vlrici dilectorum prothonotariorum nostrorum, regni nostri anno quinto.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na listu 7 *b* za nápisem: „Ottakarus super diuersis graciis ciuitati Zacensi factis". — Dle kopie zemského rady Rybičky uveřejnil Emler, Regesta II. č. 531, kdež jsou tyto odchylky: [1]) Zacz. [2]) qualecumque. [3]) conuenire. [4]) wayhost. [5]) retardetur. [6]) impediatur. — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 31, kdež jako u Emlera omylem datováno k r. 1266.

Čís. 17.

1266, 4 května. V Chebu.

Král Přemysl Otakar II zavazuje se, že bude šetřiti všech svobod a práv, jež králové a císařové Římští měšťanům Chebským udělili, jakož i že zanechá je při lénech jim propůjčených. Kromě toho činí jim milost, že mohou svobodně jeti se zbožím a kupectvím po všem království Českém a po všech zemích a krajinách jemu poddaných bez placení cla neb ungeltu, a že mejta a platy za průvody neslušné a znovu vymyšlené mají býti zrušeny.

In nomine domini amen. Nos Ottakus (sic!) dei gracia Boemie rex, dux Austrie et Stirie ac marchio Moravie. Omnibus imperpetuum. Ad memoriam gestorum regalium exemptis calumpniarum quarumlibet schrupulis perpetuo obseruandam expedit, ut eadem iuxta consuetudinem approbatam antiquitus et inductam scripturarum vocabulis mancipentur. Hinc est, quod scire volumus vniuersos et singulos, tam posteros quam presentes, quod fidelibus nostris ciuibus Egrensibus vniuersis omnes libertates et jura, quibus temporibus inclite recordacionis imperatorum regumque Romanorum et actenus sunt gauisi, que et possunt racionabiliter edocere, inmutabilia volumus

conseruare. Item infeodaciones ipsis ciuibus factas titulo infeodacionis quocumque per imperatores, reges Romanos, palatinum Rheni comitem Lodwicum et Chvnradinum, filium regis Chvnradi, eisdem inmutatas conseruabimus et intactas. Item dictos ciues nostros gracia speciali ipsis facta per nos, videlicet quod per regnum nostrum et omnium terrarum nostrarum districtus cum suis mercimoniis quibuscumque sine theloneorum et mvtarum solucionibus et exaccionibus libere debeant pertransire, volumus libere congaudere. Item thelonea statuta indebite ac de nouo, pariter et conductus pronunciamus irrita atque cassa. Et ut premissa singula robur perpetue teneant firmitatis et ne infringi valeant in aliqua sui parte, presens scriptum priuilegium sigillorum nostrorum mvnimine fecimus commvniri. Actum in Egra anno domini M°CC°LX° sexto, IX. indiccione, testibus, qui presentes hiis aderant, annotatis: Jerossio de Wzperch, Zmielone de Luhtenburch, Jarozlao fratre Galli, Andrea camerario, Vlrico de Noua Domo camerario, Gallo pincerna et aliis pluribus fide dignis. Datum ibidem IV° non[as] Madii per manus magistri Petri, venerabilis prepositi Wissegradensis, regni nostri cancellarii, regni nostri anno qvinto.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S krásně zachovanou pečetí královskou na hedvábné žlutozelené šňůře zavěšenou. Na jedné straně pečeti je vyobrazen král jedoucí na koni v rytířském brnění, maje kolem legendu: „S. · OTAKARI · DEI · GRA[CIA] · REGIS · BOEMORUM · QUINTI · MORAV[IE] · MARCHIONIS". Na rubu král sedí na trůně maje v rukou odznaky královského důstojenství a kolem legendu: „S. · OTAKARI · SIVE · PREMIZLAI · QUINTI · REGIS · BOEMORUM · MARCHIONIS · MORAVIE · FILII · WENZEZLAI · REGIS · QUARTI". Na rubu listiny je regest ze XIV stol.: „Kunig Ottokers brif, bestetigung aller vnser brif vnd vber zolfreyunge in allen seinen landen". — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. No. XLVIII. — Drivok, Aeltere Geschichte der Reichsst. Eger str. 312. — Jireček, Codex j. boh. I str. 160. — Böhmer, Acta imperii selecta I č. 982. — Emler, Regesta II. č. 516. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 11 a Monumenta Egrana str. 93. — V archivu m. Chebu chová se český překlad tohoto listu z konce XV století; novější německý překlad uveřejnil Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 99.

Čís. 18.

1269, 14 června. V Praze.

Pražský biskup Jan III z Dražice řeší spor rychtáře a měšťanů z Brodu Smilova čili Německého Brodu s proboštem, děkanem a ka-

pitolou kostela v Staré Boleslavi, kterým náleží ode dávna desátek biskupský z celého kraje Čáslavského, na ten spůsob, že měšťané Brodští mají o sv. Martině každého roku do Staré Boleslavi po svém poslu odesílati jednu hřivnu stříbra jménem desátku ze všech nemovitostí ve farnosti Brodské ležících.

Johannes dei gratia Pragensis episcopus, presentes litteras inspecturis salutem in domino. Noueritis, quod, cum multo tempore super solucione decimarum episcopalium, que in tota Chaslauiensi prouincia ad honorabilem Boleslauiensem ecclesiam et ipsius ecclesie capitulum pertinent ab antiquo, inter viros prouidos et discretos rihterium et ciues de Brod Smilonis pro se et honorabiles viros . . prepositum, . . decanum et capitulum iam dicte Boleslauiensis ecclesie controuersia perdurasset, eandem inter eos mediantibus bonis et honestis viris M. abbate de Breunow et P. scolastico Pragensi nostro ad hec accedente consensu talis ordinacio, convencio et composicio amicabilis interuenit, quod uidelicet rihterius et ciues loci predicti annis singulis in perpetuum a tempore conuencionis istius de vniuersis hortis, domibus, bonis et possessio[n]ibus suis in parrochia Brodensi situm habentibus soluent intergraliter et fideliter sine fraude nomine decimarum, in quibus sunt obnoxii, . . preposito, decano et capitulo supradictis marcam argenti boni et dimidiam pragensis ponderis in festo beati Martini in Boleslav per nuncium specialem. Et ipsi prepositus, decanus et capitulum contenti erunt solucione ipsius pecunie, nec a premissis rihterio et ciuibus plus exigent per se uel alium, siue domus, horti et possessiones ipsorum prescripte aucte fuerint in posterum aut etiam diminute. Vt autem hec ordinacio, conuencio et amicabilis composicio perpetuis temporibus debitum sorciatur effectum, presens scriptum nostri et prehabite Boleslauiensis ecclesie ac ciuitatis Brod predicte sigillorum exstitit munimine roboratum. Datum Prage anno domini M°CC°LX° nono in vigilia sancti Witi.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. — Na nitích červených a žlutých visí zlomky eliptických pečetí biskupa a kapituly, na červených zlomek kulaté pečeti města Brodu: dvě ostrve křížem položené, mezi nimiž motyka havířská a dláto s legendou: „[S.] · CIVIVM · DE · BRO[DA]“. — Emler, Regesta IV. č. 1823.

Čís. 19.

1271, 14 září. V Řezně.

Řezenský biskup Lev svoluje na žádost krále Přemysla Otakara II. a měšťanů Chebských k tomu, aby špitál v městě Chebu, jehožto patrony jsou tamější měšťané, podřízen byl křižovníkům s červenou hvězdou konec mostu Pražského. Datum Ratisponae anno domini millessimo CCLXXI, XVIII kalendas Octobris.

Kop. v liber privilegiorum řádu křižovnického v Praze str. 116. — Emler, Regesta II. č. 759. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 103. — O sporu, který měl řád křižovnický s Německými rytíři, jimž v Chebu farní kostel náležel, „super cimiterio hospitalis Egrensis et sepulturis ac oblacionibus et decimis tam minutis quam magnis necnon aliis negociis et factis diuersis", a jenž listinou *d. v Chebu 15. ledna 1318* byl narovnán, srov. Emler, Regesta III. č. 115.

Čís. 20.

1272, 1 května. V Praze.

Král Přemysl Otakar II. potvrzuje měšťanům Litoměřickým smlouvy, kterými nabyli práva zákupného k některým zbožím od opata Oseckého, od proboštův a kapitol kostelů Pražského, Litoměřického, Doksanského a Chotěšovského, od křižovníků konec mostu Pražského a od jiných pánův a osob stavu duchovního a světského, při čemž ustanovuje, že mají zboží ta pokojně držeti, platíce králi povinnou berni a vrchnostem úroky roční.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis amen. Othakarus dei gracia Boemie rex, dux Austrie, Stirie et Karinthie marchioque Moravie,[1]) dominus Carnyole, marchie Egre ac Portus Naonys. Omnibus imperpetuum. Cum in humanis disposicionibus nichil ad summe soliditatis culmen valet peruenire, sed semper de gestis hominum quamuis racionabilibus sub serenitatis tempore obliuionum nebulas et calumpniarum timere oporteat tempestates, necesse est ea, que inter subditos iuste et racionabiliter disponuntur, ad ipsorum perpetuam firmitatem scriptis autenticis comendari et auctoritate superioris adhibita perhennari, vt de scripture indicio rei geste aquiratur memoria et relin-

quatur euidens testimonium veritati. Cum igitur ciues nostri de Luthomericz quedam bona et possessiones a viris honorabilibus . . abbate de Ozzek et a . . Pragense, . . Luthomericense[2]) necnon Dogczanense ac Thchessouiense ecclesiarum prepositis et a capitulis earundem necnon a Cruciferis [domus sancte Marie Prage in pede pontis et a nobilibus de Sternberch ac ab aliis baronibus et fidelibus nostris],[3]) siue spirituales siue seculares persone existant, rite ac racionabiliter comparauerint tytulo empcionis, secundum quod in ipsorum priuilegiis super hiis confectis expressius continetur, nos eorundem ciuium commodo ac profectui intendentes, contractum huiusmodi per prefatos abbatem, prepositos, cruciferos ac fideles nostros alios racionabiliter ac legittime celebratum, ipsorum ciuium precibus inclinati, liberaliter ac fauorabiliter admittimus, auctoritate regia confirmantes sub condicionibus infrasriptis, videlicet quod predicti ciues de Luthomericz nobis de eisdem bonis iam aquisitis et in posterum de aliis simili empcionis tytulo uel aliter rite ac racionabiliter aquirendis steuras et alia iura nostra persoluere debeant temporibus oportunis et nichilominus hiis, quibus dominium siue ius proprietatis in bonis antedictis competit, censum soluent annue pensionis iuxta contractus exigenciam atque formam. Volumusque et perpetua firmitate sanccimus, mandantes firmiter et districte nostre gracie per obtentum, ut nullus contractum ciuium predictorum super bonis prelibatis iam comparatis et postmodum rite ac legittime comparandis ausu temerario debeat aliqualiter irritare, quem perpetuo manere volumus illibatum. In cuius rei testimonium et robur perpetue firmitatis predictis ciuibus nostris de Luthmericz[4]) presentes literas dari mandamus sigillorum nostrorum munimine roboratas. Testibus, qui presentes fuerant, subnotatis, qui sunt: Andreas camerarius Boemie, Jaroslaus de Turnow frater Galli, Burcardus marsalcus Boemie, Theodricus subcamerarius, Jerco de Waldemberch burgrauius Egrensis, Zbyzlaus burgrauius Pragensis, Zlauco filius Borsonis de Risemburk, Hynko filius Smilonis de Lucemburch, Zdislaus de Lewenberch frater Galli, Vlricus de Noua domo, Zdislaus submarsalcus, Diuissius dapifer Boemie, Wolkmarus pincerna, Onso subpincerna, Chunradus magister coquine et aliiquam plures fideles nostri. Actum Prage anno domini millesimo CC°LXX°II° kalendis Maii, coronacionis nostre anno vndecimo.

Datum ibidem per manus magistri Petri, venerabilis Wissegradensis prepositi, cancellarii aule nostre, anno ac die predictis.

Kop. XV. století v rukopise Českého musea sign. 24. G. 12 na listu 21 *b* (A) za nápisem: „Litera, quod possumus emere libera bona" a na listu 58 *b* (B). — Varianty: [1]) Morauiensis B. — [2]) Luthomiericense B. — [3]) Slova v závorkách jsou v B na l. 59 *a* po straně pozdější rukou připsána. — [4]) Luthomericz B. — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII str. 353. — Srov. též smlouvu Petra probošta Vyšehradského se Sigfridem z Míšně, měšťanem Litoměřickým, uzavřenou v Litoměřicích *12. července 1267* o některé pozemky ke dvoru Žitenickému příslušející, které Sigfrid z Míšně za 20 hřiven stříbra váhy litoměřické koupil. (Emler, Regesta II. č. 555).

K čís. 20.

1272, 1 května. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Ve jmě svaté a nerozdielné Trojice amen. Ottakar z božie milosti Český král, vévoda Rakúský, Štýrský, Karyntský a markrabie Moravský, pán Karnioly, všem na věčné vědomie. Poněvadž v lidském způsobu nic k svrchované tvrdosti nemuož dojíti, ale vždycky pro činy lidské ačkoli rozomné pod jasným časem zapomenutie mhel a protivenství potřebie jest sě lekati búře, protož potřebie jest ty, kteréž mezi poddanými spravedlivě a rozomně sě řiedie, k jich věčné stálosti listy věření hodnými utvrditi a mocí svrchnieho uvěčniti, aby písmem věcí, kteréž jsú sě dály, nalezena byla pamět a svědecstvie pravdy zjevné bylo pozuostaveno. Poněvadž tehdy měštěné naši z Litoměřic některaké zbožie a vládnutie od poctivých mužuov opata z Osseka a Pražského, Lithoměřicského, Dokzanského i Chotěšovského kostela proboštuov i od kapitol jich, i také od křížovníkuov kostela Matky Božie v Praze konec mostu a od urozených našich z Štemberka i také od jiných urozených pánuov a věrných našich, buďte pak svěcské neboli duchovnie osoby, řádně a rozomně kúpili jsú trhem, jakož to v listech jich na to učiněných plněje sě zavierá, my týchž měšťanuov našich užitkuov žádajíce, smlúvy takové od napřed jmenovaných opata, proboštuov, křížovníkuov i jiných věrných našich rozomně a řádně učiněné měšťanuov prosbami jsúce hnuti, svobodně

a příznivě dopúštieme mocí královskú, potvrzujíce pod výmienkami podepsanými, totiž aby předřečení měštěné z Lithoměřic nám z toho zbožie nynie kúpeného i potom z jiného týmž právem, ač kúpie anebo jinak řádně a zřízeně způsobili, daň i jiná naše práva platiti mají časy potřebné i také ti, k kterýmž panstvie nebo vlastnie právo příslušie v statku předeřčeném, úrok platiti mají ročně podle úmluv. A toho potvrzujíce ustavujem tvrdostí věčnú, tvrdě a pevně přikazujíce pod obdržením našie milosti, aby žádný trhu měšťanuov již řečených nadepsaného zbožie nynie kúpeného i potom, ač které kupie, všetečnú smělostí nikoli nerušil, neb chcme, aby to bylo u věčné tvrdosti. Tomu na svědecstvie a pevnost věčné stálosti nadepsaným měšťanóm našim tyto zápisy dáti přikazujem našimi pečetmi potvrzené i svědky dolepsanými upevněné, jenž jsú Ondrášek komorník Český, Jaroslav z Turnova bratr Havluov, Purkart maršálek Český, Theodrik podkomořie, Jerek z Valdemberka, purkrabie Chebský, Zbyslav purkrabie Pražský, Slávek syn Boršuov z Rynzburku, Hynek syn Smiluov z Lucemburcha, Zdislav z Lewberka bratr Havluov, Oldřich z Jindřichova Hradce, Diviš krměnoše Český, Volkmar šenk, Oneš podšenk, Konrad kuchmistr i jiní mnozí věrní naši při tom biechu. A to sě dálo v Praze léta božieho tisícieho dvústého sedmdesátého druhého Máje měsícě, korunovánie našeho létha jedenáctého. Dán tudiež v Praze a psán od mistra Petra poctivého Vyšehradského probošta, kancléře sieně našie, létha a času nadepsaných.

Český překlad z XV století v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 59 b.

* Čís. 21.

1273, 26 března. V Praze.

Král Přemysl Otakar II. povoluje měšťanům města Mostu, aby každý, kdo se zbožím kupeckým jede po silnici přes Vartu do Mělníka, jakož i po cestách dvě míle kolem města ležících a k městu příslušejících, povinen byl v městě jich dva dny zboží na prodej vykládati a do z něho zaplatiti, a aby nikdo mimo kolem města ve Březnicích (Jezerí?) a v ostatních vesnicích nesměl sladů dělati, piva vařiti, řemesla provozovati aneb obilí, sukna, soli neb jiných kupeckých věcí prodávati. Toliko

Ottakarus dei gracia rex Boemie, dux Austrie, Styrie, Karinthie, marchio Morauie, dominus Carniole, marchie Egre ac Portus Naonis. Quoniam nostri regni decor, quem affectamus plurimum, accrescit ex pulchritudine ciuitatum, maxime cum eis nostra clemencia vtilitatis et comodi aliquid impertitur, ad vtilitatem Melnicensis ciuitatis et vt eius comoditas valeat procurari et reparacionibus, quibus indiget, fulciatur, vniuersitati ciuium ipsius ciuitatis de gracia concedimus speciali, quod deposiciones quatuor nauium cum sale, allecibus et aliis rebus ciuitate libere fieri debeant in prefata, volentes, quod in deposicione huiusmodi nauium [ipsos] nullus penitus debeat impedire. Ad cuius rei memoriam et robur presens priuilegium fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Actum et datum in Praga anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, VII° kalendas Decembris, tercie indiccionis, per manus magistri Heinrici, prothonotarii regni nostri et plebani in Gors.

Obsaženo v konfirmaci kr. Karla IV. d. v Praze 28. března 1352, jejíž orig. chová se v archivu města Mělníka č. 5. Pozdější kopie v knize privilegií m. Mělníka na l. 1. za nápisem XVIII. století: „Čtyry šify i s náklady po Labi se propouštějí.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. No. CXCVII. — Emler, Regesta II. č. 913.

K č. 22.

1274, 25 listopadu. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Ottagar z buoží milosti král Český, kníže Rakouské, Štýrské, Karyntské, margkrabie Moravské, pán v Karniolu, v Egru a břehu Naonským. Poněvadž království našeho sláva, kteréž žádostivi sme, najvíce z okrasy a ozdoby měst roste, zvláště pak, když jim štědrota naše nějaké užitky a důchody uděluje, k pohodlí města Mělníka, a aby duochodové jeho opatřeni, a opravou, kteréž potřebuje, upevněno býti mohlo, vší obci města toho z milosti obzvláštní propůjčujem sklad svobodný na čtyři lodi s solí, herynky a jinými věcmi, chtíce tomu, aby jim v takovém skladu lodi žádný překážky nečinil žádné. Na potvrzení toho a věčnou pamět pečet naši královskou dali sme a roz-

kázali k tomuto listu přivěsiti. Dán v Praze létha páně tisícého dvoustého LXXIV, septimo kalendas Decembris etc.

Český překlad ze XVI. století v knize privilegií m. Mělníka na l. 74 b v archivu téhož města.

Čís. 23.

1278, 8 června. Bez místa.

Jindřich, Smil, Oldřich a Rajmund bratři z Lichtenburka potvrzují a rozmnožují měšťanům svým v Německém Brodě svobody a práva, kterých měšťané druhdy s povolením otce jejich Smila a jiných předchůdců užívali, a jež větším dílem r. 1249 král Václav I. a syn jeho Přemysl Otakar potvrdili měšťanům Jihlavským a všem horníkům v království Českém usedlým. Četnými předpisy z oboru materiálního i formálného práva, trestního i soukromého, zabezpečuje se měšťanům svoboda jich osob a majetku, jmenovitě přiznává se jim právo nakládati svobodně s majetkem a uznává se právo dědičné jich příbuzných. Z nálezu soudu městského může každý odvolati se k vrchnosti, která ponechává sobě také právo souditi rozepře rytířův a dvořanů svých s měšťany, jakož i provinění těchto měšťanů proti jich rychtáři a konšelům. Jinak měšťané slouží pod právomoc rychtáře a konšelův, a nikdo ze šlechty ani vyššího úřednictva nemá svémocně proti nim v městě zakročovati. Dále vypisují se lány, které jsou k městu přiměřeny, a ustanovuje se, jaké platy mají z nich i z ostatního majetku svého měšťané odváděti. Všechny hory, které na panství Lichnickém povstanou, přísluší k městu, kromě těch hor, které se nalézají na pozemcích k Šlapanovu, Bělé a Chotěboři přiměřených. Konečně propůjčuje se měšťanům svobodné lovení ryb a ustanovuje se, jaká práva mají na horách, a co ostává tu králi a vrchnosti vyhrazeno.

Detrimentum pati poterunt gesta siue paccio mortalium, nisi valido litterarum et testium vigore fulcita roborentur. Nos igitur Heinricus, Zmilo et Vlricus necnon Reinmundus, germani siue fratres de Luchtenburch, innotescere volumus presentibus et victuris, presens scriptum inspecturis, quod nos dilectorum ciuium nostrorum in Broda preces affectuosas aduertentes et assiduas, libertates et iura sub-

scripta, quibus ex antiquo concedente dilecto domino et patre nostr Zmilone, felicis memorie, et aliis nostris predecessoribus annuentibu gauisi sunt, per que et nos communi eorum vtilitati decreuimus pr uidendum perpetuo, ipsis et eorum posteris ex nostra prouidenci aucta et emendata pio prosequimur fauore et indulgemus, nichil minus eisdem eadem conscripta sigilli nostri karactere tradimus con signita. [1]. Si quis pro violacione conuictus fuerit, decollabitu Tali vero modo conuincetur: Si fuerit virgo deflorata siue mulie violata in campo, vno teste, in ciuitate duobus indigebit. Si vero conquesta fuerit virgo siue mulier pro violacione et testes non habuerit, sed sanguinolenta et vestibus laniata, incusatus expurgabitur duobus testibus ydoneis. Si autem nec sanguinolenta nec uestibus laniata, solus in cruce se expurgabit. Si autem conuictus fuerit, judici satisfaciat in quinque marcis argenti, inimicis primo placatis.[1]) [2]. Item, qui conuictus fuerit pro inuasione domus, decollabitur. Tali vero modo conuincetur: Testibus duobus ydoneis, ex utraque parte domus vicinis suis, quos si habere non potest, causa obstante legitima, trans viam vnum habeat, siue alios honestos ciues ciuitatis aut vnum juratum; hii autem testes in cruce iurabunt. Inuasus primo, postea testes separatim, saluo tamen iure iurati. Si autem inuasor ibidem interfectus fuerit, quamuis mortuus, decollabitur. Si autem conuictus fuerit, inimicis placatis, judici vt supra.[2]) [3]. Item, qui accusatus fuerit pro interfecto, posito coram judicio, si duello, sex testibus expurgabitur, siue vno jurato. Si autem iurato incusatur, reus erit. Si vero nec jurato nec duello incusatur, solus iuramento expurgabitur.[3]) [4]. Item, qui iudici emendare uoluerit pro interfecto, tres marcas soluet, inimicis primo placatis. Si autem aliquis pre superbia duello se excusare voluerit et ad pugnandum circulum intrauerit, quatuor marcas. Si aliquid pugnauerit, quinque marcas dabit iudici, inimicis primo placatis.[4]) [5]. Item, qui aliquem vulnerauerit vel vulnerare voluerit et ille contrario se defendendo aliquem vulnerauerit aut interfecerit, teste ydoneo, hospite ciuitatis uel aliis duobus ciuibus viris ydoneis, non iudicabitur. Si autem ille superbus istum vulnerauerit, conuictus manu truncabitur. Si autem interfecerit, decollabitur, testibus tamen premissis, inimicis placatis, judici ut supra.[5]) [6]. Item, qui aliquem pro defloracione uirginis vel violacione mulieris vel invasione

domus vel homicidio vel pro hiis similibus coram iudicio in querimoniam traxerit, et in ipsum predictos articulos probare non poterit testimonio antedicto: judici in pena LX solidorum subiacebit, respondenti in XXX solidis, cuilibet iuratorum in XV solidis, nichil relaxandum. Si autem sine testimonio querimoniam predictorum articulorum quis in alium mouerit, respondens se vna manu expurgabit, actor quoque nulli pene subiacebit. [7]. Item, qui aliquem vulnerauerit uel interfecerit et fugam dederit et iudicio astare noluerit, a iudice legitime vocatus, proscribatur, bona vero sua nec iudex nec magister monete auferet, sed si redire noluerit, vxor eius et pueri sui venditis bonis suis ipsum sequentur. Si vero vxorem et pueros non habuerit, proximi heredes se intromittent de bonis suis absque omni impedimento. Si autem heredes non habuerit, de predictis bonis secundum consilium iuratorum dispensetur.[6]) [8]. Item, nemo aliquem duello potest incusare, nisi jurati viderint mortuum aut vulnus. [9]. Item, si quis aliquem vulnerauerit et fugam dederit in domum aliquam, amici vulnerati domum non intrabunt sine iudice et iuratis, sed stando ante domum mittent pro iudice et querent fideiussores, quos si non habuerit, iudici presentetur. Si autem inimici eundem in domo vulnerauerint temerarie, rei erunt sicut de inuasione domus, iudici vt supra. Et si ille, cuius domum intrauit, eum potenter aut aliquo alio subtili modo coram iudice tuebitur, donec effugerit, conuictus tribus ydoneis testibus loco ipsius respondebit; sed ipse melius approbabit suam innocenciam mettercius, quam possit conuinci.[7]) [10]. Item, si quis aliquem vulnerauerit quinque aut sex vulneribus, solo tantum duello respondebit; pro aliis vulneribus solo respondebit iuramento. Si autem pro eisdem vulneribus alii inculpantur, quot sunt persone, tot duellis respondebunt. [11]. Item, si quis querimoniam pro homicidio mouerit, primo die incusatum proclamabit, secundo die iudicii, si non conparuerit, iterum eum proclamabit, et proclamatus tercio die iudicii, si non conparuerit, proscribatur.[8]) [12]. Item, si quis pro vulnerato amico suo conquestus fuerit, trium dierum spacium optinebit, et si tercio die non conparuerit, proscribetur. [13]. Item, si quis proscriptus fuerit, infra anni spacium non emendabit. Si vero placatis inimicis anno transacto iudici emendare voluerit, pro homicidio dabit tres marcas, pro vulnere, quod dicitur lemde, duas marcas, pro vulnere

duellari vnam marcam, iuratis vnam marcam. [14]. Item, si quis p homicidio fideiussor esse debet, hereditatem debet habere trigin marcarum infra municiones ciuitatis. Si autem ille, pro quo fideiu sio facta est, subterfugerit, fidejussor placabit inimicos cum trigin marcis, iudicem in quinque. Ille vero proscribatur ex parte fidei ssoris.[9]) [15] Item, si quis fideiusserit pro vulnere duellari, et si ill pro quo fideiussit, subterfugerit, fideiussor placabit inimicos cu decem marcis, iudicem vero cum tribus marcis. Si proscriptus redi voluerit, termino statuto, placatis inimicis et fideiussore, saluo iu ciuium sane reuertatur. [16]. Item, quicunque pacem in die forens violauerit, manu truncabitur aut pene decem marcarum subiacebit, habit testimonio duorum vel trium testium; de predicta pecunia cedent du partes iudici, iuratis vero tercia.[10]) [17]. Item, si quis accusatus fuerit pr furto, et conquerens ipsum convincere noluerit nec collo suo quidquam ligatum ante iudicium ductus fuerit, sed simpliciter conqueratur: prim uice incusatus, vna se manu poterit expurgare; secunda vice in cas simili accusatus, mettercius expurgabitur; si tercia vice in casu simil accusatur, metseptimus se expurgabit; si quarta vice, omni postposit occasione furis sentenciam pacietur.[11]) [18]. Item, omnis homo fide dignus, nullius vicii passus improperium, si fuerit culpatus de homi cidio vel de quacunque causa accusatus, melius se cum probis homi nibus expurgabit, quam conuincatur,[12]) preter incendiarios et mone tarios et adulteros, legitimis concumbentes easque de viris sui abducentes, qui pocius conuincuntur, quam cum hominibus se defen dant. [19]. Item, quicunque de aliquo crimine conuictus, quod pertine ad dampnacionem corporis, et de consensu iudicis et ciuium liberatu fuerit pecunia, vlterius iuris careat honore; accusatus autem pos modum de aliquo crimine, suspendatur. [20]. Item, si quis pro hospi talitate furum accusatus fuerit, prima vice vna se manu expurgabit secunda vice accusatus, mettercius se expurgabit; tercia vice accu satus, sentenciam furis pacietur.[13]) [21]. Item, nec magister monet nec iudex sine iuratis nec in campo nec in domibus querent falso denarios nec furtum[14]). [22]. Item, si vendentis alicuius argentu cupro aut stagno fuerit mixtum, idem pene falsarii subiacebit, d predicto autem falso due partes cedent iudici, tercia vero iuratis. Qu cunque falso denario deprehensus fuerit racionabiliter, omni semot

occasione pene ignis subiacebit. [23]. Item, quicumque hospitum in domibus burgensium hospitati fuerint, et si in auro vel argento vel in falso denario deprehensi fuerint, in ciuitate vel in campo, pene ignis subiacebunt. Si autem falsarius idem ex instinctu alicuius professus fuerit hospitem suum, in cuius domo mansit, de eodem falso aliquam partem reseruasse; judex assumptis iuratis domum predicti ciuis accedat, ciue ad se vocato dicat, predictum falsarium confessum fuisse, sibi partem eiusdem falsi commisisse. Si tunc ciuis ille racionabiliter requisitus de predictis et professus fuerit eandem partem pecunie in custodia se habere, immunis erit ab omni pena. Si vero negauerit, et pars pecunie eiusdem quesita aput eum inventa fuerit, pene falsarii subjacebit, ita scilicet, si eadem pecunia falsa fuerit; si autem munda, pene LX solidorum subjacebit. Si vero burgense absente hospita quesita fuerit et negauerit, saluo iure hospitis immunis permanebit. [24]. Item, pro vulnere duellari iusticia iudicis est vna marca, et pro vulnere, quod dicitur lemde, iusticia iudicis due marce, pro duello, si quo modo iurati deliberauerunt. [25]. Item, si quis aliquod pondus siue grauius siue leuius habuerit quam in moneta, manu truncabitur aut pene X marcarum subiacebit. Item, si quis victus fuerit cum falsa vlna vel cum mensura, que dicitur strich, manu vel pena X marcarum punietur, et due partes huiusmodi judici, tercia cedet iuratis[15]). [26]. Item, qui gladium coram iuratis euaginauerit, soluet mediam marcam judici absolute[16]). [27]. Item, de omnibus gladiis, quos acceperit iudex racionabiliter, semper tercius cedet ciuitati. [28] Item, si quis juratorum culpabilis fuerit pro aliquo excessu, sicut alter homo punietur[17]). [29]. Item, si duo properauerint ad conquerendum judici, qui primum ad domum iudicis familie pronunciauerit, primam querimoniam optinebit, quamuis alter in monte coram magistro montis conquestus fuerit, vel si iudicem in foro, vel in via vel in quacunque domo preterquam in propria inuenerit, ille tamen optinebit racione iuris precedente [18]). [30]. Item, qui pro aliqua querimonia iudici presentatus fuerit, et fideiussores non habuerit, infra captiuitatem pro aliis querimoniis nulli respondebit[19]). [31]. Item, qui aliquem pro homicidio vel pro vulnere, quod cedit ad duellum, in querimoniam traxerit, et si conquerens in eum probare non poterit, iudici satisfaciet in LX solidis et cuilibet iuratorum

in XV et liber dicatur.[20]) [32]. Item, pro quibuslibet LX solidis iudex placabitur in dimidio fertone in minoribus causis, et si satisfaciens fuerit certus, sinatur abire; sin autem, requirantur ab eo fideiussores. Transactis autem quatuordecim diebus si placatus non fuerit iudex, pena predicte culpe non duplicetur nec triplicetur, sed assumptis secum iuratis inpignoretur reus siue fidejussor. Quicunque autem in predictis articulis rebellis extiterit, iudici in pena LX solidorum subiacebit, cuilibet iuratorum in XV solidis, gracia non sequente. Si autem rebellis ille evaginato gladio vel vulnere percusso visus fuerit, non pecunie pena, sed capite truncabitur. [33]. Item, omnes articuli in cruce confirmandi holunge optinebunt.[21]) [34]. Item, qui conquestus fuerit coram iudice, nisi sub iusto nomine conquerentis vel respondentis: respondens propterea liberari non potest, aduocatus vero eius pene minori subiacebit, scilicet XIV denariorum.[22]) Si autem prolocutoris siue aduocati verbum processit ex ore conquerentis, conquerens predicte pene subiacebit, saluo tamen iure suo. [35]. Item, sub quocunque nomine respondens respondere voluerit, sub eodem nomine causa finiatur. [36]. Item, si quis aliquem pro debitis paruis aut magnis in querimoniam coram iudice traxerit, et respondens confessus fuerit, spacium XIV dierum ad soluendum eadem debita optinebit; si tunc non soluerit, tres dies obtinebit; si tunc non soluerit, omni semota occasione quarto die iudice presente debita persoluet creditori et iudici penam, videlicet dimidium fertonis.[23]) [37]. Item, quicumque spreto iudice nostro et iudicio ciuitatis nostre coram nobis querelatus fuerit, nobis et iudici et iuratis in X talentis respondebit. Et si iudex et iurati nostri alicui iusticiam negauerint, ita quod eundem coram nobis oportet querelari, idem iudex cum iuratis nobis in X talentis respondebunt.[24]) [38]. Item, quicunque uel propter multitudinem hospitum aut qualitercunque mensuram pabuli vel vini vel cuiuscunque rei vendibilis infregerit, conuictus iudici in X talentis teneatur. [39]. Item, si aliquis preconi presentetur ibique pernoctauerit, dabit preconi XIV denarios, et de rebus suis nichil amplius accipiet. Si autem non pernoctauerit, dabit tantum VI denarios.[25]) [40]. Item, pro incendio si quis captus fuerit, igne peribit. Si vero incendium fecerit et recesserit et postea detentus fuerit, et si minas incendii antea fecit: cum VII viris conuincetur. Si autem

in iudicio comparuerit, metseptimus expurgabitur. Si in fuga detentus fuerit, cum VII viris conuincetur.[26]) [41]. Item, si quis infra incendium furtum commiserit, valens LX denarios, suspendatur. Et si quis facto incendio aliquem vulnerauerit, victus tribus testibus decollabitur. Si quis vero evaginato gladio infra incendium vulnerare voluerit, victus duobus testibus manu carebit[27]). [42]. Item, qui alteri minatur incendium coram honestis viris, qui audiunt: ille, cui minas facit, si vult, potest eum conuincere mettercius. Si autem non vult, quia forte non audiuit, per alios tres viros, qui audiuerunt, ipsum conuincet.[28]) [43]. Item, qui alicui alapam indignanter dederit vel ad dentes percusserit, tribus testibus conuictus actori dabit marcam, judici marcam, juratis dimidiam marcam.[29]) [44]. Item, si quis, habens legittimam, in alia terra aliam superduxerit, conuictus decollabitur.[30]) [45]. Item, si filius aut filia alicuius religionem intrauerint et professi fuerint, post mortem parentum de bonis suis nichil habebunt.[31]) [46]. Item, nullius hominis filius, seruus uel amicus, qui suo uescitur pane, plus non potest detesserare, quam quod sub cingulo suo continetur; et qui plus in ipso aliquo ludo lucrabitur, nichil habebit.[32]) [47]. Item, qui cum falsis tesseribus vel cum aliquo falso ludo aliquid lucratus fuerit ab aliquo, uictus duobus testibus, ille qui perdidit, in nullo sibi respondebit, et habebitur amplius pro deceptore et judici in X solidis respondebit.[33]) [48]. Item, si quis equum suum aput aliquem detinuerit cum iusticia, que dicitur anevanc, iudici dabit XXXta denarios. Si autem ille dicit, se ecuum aput alium emisse, et ad illum vult deducere, quod vulgariter dicitur schieben, tamdiu deducetur, donec uerus venditor inueniatur, et tunc cum iusticia ecuus optinebitur. Et qui sic ecuum suum optinere voluerit, ipsemet cum duobus vicinis suis iuramento super ecuum facto optinebit; si fuerit ciuis, cum solo suo conciue et alio probo viro mettercius optinebit simili iuramento.[34]) [49]. Item, si quis contra aliquem vulnus, quod dicitur blutrunst, optinuerit in iudicio, leso in dimidia marca, judici in LX solidis et cuilibet iuratorum in XV solidis respondebit.[35]) [50]. Item, si quis pro volleist alicuius interfecti incusatus fuerit, solus se in cruce expurgabit, et si ceciderit, conquerenti marcam, judici et iuratis dimidiam marcam.[36]) [51]. Item, si quis diurno tempore manipulos cuiuscunque segetis de agris alienis

violenter vel furtim acceperit, si raptus fuerit, illi, cuius agri sunt, in fertone et iudici in dimidio fertone respondebit. Si autem nocturno tempore deprehensus simili facto fuerit, pro fure iudicabitur.[37]) [52]. Item, qui in prato deprehensus fuerit nocte vel die, ad iudicem vel ad iudicium ducetur et statim de ciuitate nec ictibus nec iactibus fugabitur, infra annum non reuersurus. Et si cum equo raptus fuerit cum pondere graminum, iudici respondebit in lotone et leso in dimidio fertone.[38]) [53]. Item, nullus baronum vel nobilium aut militum aut prouincialium siue curialium aliquam violenciam vel presumpcionem in eadem ciuitate nostra contra aliquem exercere presumat nec capiat sine scitu iudicis nostri et iuratorum.[39]) [54]. Item, quilibet homo sui conpos cum bonis suis faciet quidquid vult, quamuis vxor sua contradicat et pueri reclament.[40]) [55]. Item, propter concordiam et bonum pacis vnus tantum erit iudex in eadem nostra ciuitate et non plures.[41]) [56]. Item, si iurati in maniloquio aliquem accusauerint, et si iudex cum ipsis iudicare noluerit, jurati innocentes erunt et iudex erit in culpa.[42]) [57]. Item, si quis honerosis implicatus debitis non valens rebus mobilibus persoluere, et si habet hereditatem, quam illi pro debito obligabit: ille, cui obligat, infra sex septimanas coram iudicio eandem hereditatem ter proclamabit, et post trinam proclamacionem si non exsoluerit, iudex sibi ad annum et ad vnum diem tenendum presentabit. Quo finito si nullum inde fructum percepit, iudex sibi eam proprie subjugabit; si autem aliquem inde fructum percepit, tam diu tenebit, donec debitor liberabit.[43]) [58]. Item, cui debitor suus cum manu per iudicem fuerit presentatus, tenebit eum in temperato nec frigore nimio nec calore, ferro manuali, et pascet eum quarta parte panis pro denario empti et cipho aque. Si autem talem evaserit captiuitatem, in quocumque loco ipsum invenerit, mediante iudicio ipsum tenebit. Si autem cum suo consensu captiuitatem evaserit, nisi judicio mediante amplius, si vult, de eisdem debitis sibi non respondebit, et iuramento, si vult, se postmodum expurgabit pro eodem debito.[44]) [59]. Item, omnes montes, qui in hereditate nostra et in bonis militum et aliorum hominum nostrorum inuenti fuerint, ad eandem ciuitatem et ciues nostros pertineant cum mensura et jure totali, preterquam in tribus ciuitatibus nostris, scilicet Slapans,

Bela et Chotebors, ad quas omnes montes inuenti in laneis ipsorum, quod vulgariter dicitur hueben, qui eis sunt mensurati, cum mensura et omni iure suo pertinebunt. [60]. Item, qui presumptuose tabernam aliquam intrauerit racione rixe, et si ibidem mouerit aliquam insolenciam, antequam portato sibi potu semel biberit, conuictus pro inuasione domus iudicabitur. Si autem intrans requisito potu semel biberit, et postea insolens fuerit, non iudicabitur pro inuasore domus. [61]. Item, statuimus, ut de omnibus agris mensuratis, pertinentibus ad nostram ciuitatem, de quolibet laneo nobis dimidia marca puri argenti pro censu persoluatur. Hii vero sunt agri, qui ad eandem nostram pertinent ciuitatem, videlicet Shenkeldorf, Hruschenstein, curia Wernheri ibidem, curia Hammani Rufi, curia Heinrici Bihuschen, curia Pabonis, vnus laneus Eccehardi, alter dimidius laneus Arnoldi Ganchower, quatuor lanei Wernheri Etch, curia Cunradi Albi, agri domini Eberhardi antiqui, curia Cunradi Herstul et villa nomine Poywa, curia Wernheri in Wezzels et curia Beronis ibidem, Gobelsztorf cum agris Claricii, scilicet quarto dimidio laneo et dimidio quartali, et curie Vlmanni et relicte Wilhelmi, et vnus laneus Lesshers, et curia Reinoldi in Gerungestorf. Isti et omnes agri mensurati et non mensurati ad nostram ciuitatem pertinentes in omnibus collectis et aliis seruiciis communibus seruient cum ciuitate. [62]. Insuper omnes piscaturas statuimus liberas, et quicumque eas fecerit censuales, soluat tria talenta. [63]. Preterea omnes alie hereditates siue in ciuitate siue extra ciuitatem, quas possident iidem ciues nostri, in domibus, molendinis et macellis carnium siue panis, in apothecis institorum et in ortis, libere sint ab omni censu, preterquam cum incumbit necessitas ciuitati generalis; tunc secundum taxacionem iuratorum debent subuenire ciuitati in collecta et in aliis seruiciis oportune. [64]. Item, si quis de militibus aut de familia nostra excesserit, usque ad nostram presenciam detineatur, quia saluo iure iudicis nostri tales personaliter, mediantibus iuratis nostris, uolumus iudicare. Et si judex uel jurati nostri aut aliquis de familia nostra offensus aut lesus vel occisus fuerit, saluo iure iudicis, mediantibus iuratis, personaliter huiusmodi causam rite volumus iudicare. [65]. Item, volumus, ut nullus aliquam hereditatem alicui ecclesie conferat pro anime sue remedio, sed solum de promptis et mobilibus

rebus suis vnusquisque, prout deus sibi inspirauerit, pro salute anime sue debeat ordinare. [66]. Item, quicumque uxorem suam legittimam contumaciter et innocenter sine causa legitima vulnerauerit aut aliquo graui modo leserit aut occiderit, coram iudicio iudicabitur secalari. Si autem propter aliquem excessum grauem et causam euidentem, sicut est fornicacio, adulterium et hiis similia, in predictos articulos quis inciderit, coram iudicio iudicetur spirituali.[45]) [67]. Si quis inuenerit nouum montem, mensurentur sibi septem lanei et ex utraque parte mensuretur domino regi laneus, postea domino Heinrico et fratribus suis primo dictis, postea juratis laneus vnus sicut regi.[46]) [68]. Mensuratoribus montis dabuntur quatuor solidi pro precio mensuracionis.[47]) [69]. In iure mensurati montis volumus habere in eo, quod dicitur inmehangenden, tres laneos et dimidium, in eo, quod dicitur inmeligenden, vnum laneum, altitudinem et profundum in equali statura.[48]) [70]. Quicumque laborauerit in eo, quod dicitur stollo, et metallum inuenerit, mensurabuntur ei septem lanei de ipso loco et ius aliorum moncium; si vero ex consensu et de scitu iudicis et illius, qui montes porrigit, in eo, quod dicitur stollo, quis laborauerit: nemo per tres laneos et dimidium ante eum et post eum impedire presumat.[49]) [71]. Si mons vel stollo, qui fuerint mensurati, deserti relincuuntur, die dominico coram populo proclamabitur, ut hii, quorum sunt partes, laborent; quod si non fecerint, transactis XIV diebus iterum proclametur. Si vero tunc non laborauerint, die dominico sexto pro iure domini regis detur tali modo, si nemo dictum montem pro quarta vel quinta vel sexta vel septima parte suscipere voluerit.[50]) [72]. Si quis mons alium montem per aquam impedit, post tres dies mons impediens impedito monti presentetur, iudici ante ter pronuncciato.[51]) [73]. Si quis de consensu et scitu judicis laborauerit in eo, quod dicitur stollo, et in monte mensurato et deserto, si ad laneum burgensium sine consensu ipsorum peruenerit, transitus ipsius stollonis in voluntate burgensium consistit. Si autem de consensu ipsorum illuc peruenerit, sub mediocri hominis statura, qui nec longus nec breuis possit aduerti, apposita longitudine manus pertransibit, saluo iure uidelicet, quantum transeundo super se secare potuerit, sine expensis absolute tenebit.[52]) [75]. Ita si in predicto laneo fuerat prius laboratum. [76]. In medio eciam

lanei super profundius sedebit et quidquid lucri ferro mediocri subitus se habere potuerit, ad usus suos cedet absque omni inpedimento.[53]) [77]. Si autem burgenses postmodum, vel quicumque sit, stollonem suum necessarium habuerit, quartam partem expensis suis elaborabit et obtinebit.[54]) [78]. Ubicunque mons aliquis mensure adiudicatus fuerit, inpediente mensura alterius montis, videlicet laneo burgensium, ita quod tres laneos et dimidium ad minus optinere non possit, predicta mensura novi montis in metis lanei burgensium sumet inicium et sic mensuram debitam optinebit VII laneorum, postea regi duos, domino Heinrico cum fratribus suis antedictis duos, juratis duos mensurabunt.[55]) [79]. Si autem inter duos montes mensuratos nouus mons mensure adiudicatus fuerit et debitam mensuram habere potuerit, scilicet omnium laneorum, mensuretur. Si autem habita mensura aliquid superfuerit, scilicet minus duobus laneis, quod dicitur vbershar, ad vsus cedat iuratorum.[56]) Si vero duo lanei aut plures, inuentores, qui in eis laborant, libere posideant mensura prius habita. [80]. Si quis per consensum judicis et illius, qui montes porrigit, stollonem iniciauerit, et alter superueniens aute ipsum extra debitam mensuram, scilicet trium laneorum et dimidii, per alium stollonem vel per quamcumque foueam prior metallum inuenerit: datis testibus et examinatis, mensuram VII laneorum prior optinebit. [81]. Quicunque inuentorum noui montis metallum et meatum debito modo iudici primus presentauerit, nemo ante ipsum vel post ipsum in spacio vnius lanei laborare presumat. Qui autem contra huiusmodi statutum infra predictam mensuram laborare presumpserit, omnis lucri illius fouee expers permanebit, primus autem omnem iusticiam optinebit.[58]) Cuius rei testes sunt: Gallus de Lipoliticz, Buzlaus de Zobiduch, Jursicus de Jenicow, Petrus de Hay, Wintherus de Mahleo, Budizlaus de Crumatshingen, Beneda de Marquarticz, Benek de Dlussin, Natshawoi de Tupadel. Acta vero sunt hec anno gracie M°CC°LXX°VIII°, VI° idus Junii.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. S dvěma pěkně zachovanými velkými, kulatými pečetmi pánů z Lichtemburka z bílého vosku na hedvábných nitích červených a fialových. Na jedné menší pečeti je nakloněný štít se skříženýma ostrvema, v jehož rohu přilba, nad ní ryba a větve neb parohy z jednoho kmene se četně rozvětvující a kolem legenda: „† S. · HENRICI · DE · LVCHTIN-

BVRCH" Na druhé pečeti z jedné části ulámané je postava v dlouhém řasnatém šatě až po kotníky, vzpřímená, držící levicí vzpřímený štít s dvěma ostrvema skříženýma a v pravici k prsům zahnuté dlouhý meč, mající hlavu úplně zakrytou přilbicí, z níž dva parohy vystupují a kolem legendu nedosti čitelnou: „S. · DOMINI(?) · SMILONIS · DE · LVCHTENBVRCH". — Gr. Kaspar Sternberg, Umrisse einer Geschichte der böhmischen Bergwerke I. 2 str. 30. — Herm. Jireček, Codex juris bohemici I. str. 198. — Emler, Regesta II. č. 1119. — Články jednotlivé opatřili sme číslicemi běžnými dle příkladu Jirečkova. Porovnání této listiny se základními právy Jihlavskými z r. 1249, jak je Tomaschek, Deutsches Recht in Oesterreich str. 193 násl. uveřejnil, vede k výsledku, že většina článků převzata je z práv Jihlavských, arci se změnami většími neb menšími. Tak: [1]) převzato z čl. 55 práva Jihlavského. — [2]) z čl. 67. — [3]) srov. čl. 68. — [4]) čl. 73. — [5]) čl. 79. — [6]) srov. čl. 69 a 70 a čl. V libertates civium později přidaný, v němž se ustanovuje: „Insuper volumus et mandamus districcius obseruari, quod si aliquis ciuium committens homicidium uel alium excessum enormem quemcunque, nec camerarius noster, nec prouincialis, nec aliquis officialium nostrorum nec iudex ciuitatis seu iurati, in bonis suis tam mobilibus quam immobilibus aliquam exerceat uiolenciam, quamuis reus factus fuerit, sed uxor sua cum heredibus rebus suis pacifice perfruantur" (srov. str. 12 této sbírky). — [7]) srov. čl. 79. — [8]) srov. čl. 70. — [9]) čl. 68. — [10]) čl. 83. — [11]) sr. čl. 47. — [12]) sr. čl. 21. — [13]) čl. 61. — [14]) čl. 12. — [15]) čl. 11. — [16]) čl. 84. — [17]) čl. 31. — [18]) čl. 22. — [19]) čl. 40. — [20]) srov. čl. 24. — [21]) čl. 29. — [22]) čl. 39. — [23]) čl. 20. — [24]) čl. 35. — [25]) čl. 48. — [26]) čl. 49. — [27]) a [28]) čl. 50. — [29]) čl. 53. — [30]) čl. 58. — [31]) čl. 63. — [32]) a [33]) čl. 65. — [34]) čl. 66. — [35]) čl. 76. — [36]) čl. 77. — [37]) čl. 90. — [38]) čl. 91. — [39]) čl. I libertates civium. — [40]) čl. 10. — [41]) čl. 14. — [42]) čl. 15. — [43]) čl. 23. — [44]) čl. 37. — [45]) srov. čl. 58 a 60. — [46]) čl. 103 na str. 28 této Sbírky (Jireček Codex I. str. 114, Jura montium I § 3). — [47]) čl. 104 (Ib. I § 4). — [48]) čl. 102 (Ib. I § 2). — [49]) čl. 110 a 111 (Ib. II §§ 8 a 9). — [50]) čl. 112 (Ib. III). — [51]) čl. 114 (Ib. IV § 2). — [52]) a [53]) čl. 115 (Ib. IV §§ 3—5). — [54]) čl. 116 (Ib. IV § 6). — [55]) čl. 118 (Ib. IV § 7). — [56]) čl. 119 (Ib. IV § 8). — [57]) čl. 120 (Ib. IV § 9). — [58]) čl. 121 (Ib. V). —

K čís. 23.

1278, 8 června.

Český překlad předcházejícího listu z konce XV. století.

Nedostatek neb újmu trpěti mohly by věci učiněné neb slib lidí smrtedlných, jediné leč by byly hodnú listuov a svědkuov mocí stvrzeny. I protož my Jindřich, Smil a Oldřich i také Reymund, bratří vlastní z Lichtmburka zjeviti chcme tiemto listem nynějšiem i bu-

dúciem, list tento ktož by viděli, že my milých měšťan našich Brodu Německého k prosbám žádostivým patříce a stálým, svobody a práva podepsaná, kteráž od starodávna puojčena sú od milého pana otce našeho Smila, dobré paměti, a jiných našich předkuov vuolí radovali jsú sě, kteřížto i my obecnému jich a užitečnému svolili jsme opatřiti věčně, jim i jich dědicóm i také budúciem z naší opatrnosti rozmnožená a opravená milostivú konati přiezní a dáváme jim potom sepsánie s pečetí naší nápisem upevněná: [1]. Item. Jestliže by kto za násilníka přemožen byl, má stat býti. A takto má přemožen býti: Jestliže by byla panna porušena aneb žena znásilněna, na poli jednoho svědka a v městě dva potřebovati bude panna neb žena z násilé. Jestliže žalovati bude a svědkuov by neměla, ale krvavá a s zedraným rúchem, obžalovaný očistiti se muož dvěma svědky hodnými. Jestli pak že ani krvavá ani s zedraným rúchem by nebyla, sám na kříži nevinu svú muož pokázati. A jestliže by přemožen byl, rychtáři dosti učiniti má, dada pět hřiven, prve nepřáteluom dosti učině. [2]. Item, ktož by přemožen byl, že by mocí na duom běžal, má stat býti. A takto bude přemožen: Dvěma svědkoma zachovalými, súsedy svými obapolními, kterýchžto kdyby mieti nemohl pro hodnú příčinu, přes cestu měj jednoho anebo jiné poctivé muže, měšťany města anebo jednoho přísežného; a ti svědkové na kříži přísahati budú. Najprv ten, komu se ten kvalt dál, a potomně svědkové rozdielně, kromě práva přísežného. A jestliže by ten násilník tu zabit byl, jakžkolivěk zabitý, má stat býti. Jestliže by přemožen byl tehdy svědky, nepřieteli dosti učiní a rychtáři, jakožto svrchu psáno stojí. [3]. Item, ač by kto obžalován byl o zabitého, položeného před právem, jestliže v svádě, šesti svědky nevinu svú pokáže, anebo jedniem přísežným. A jestliže by přísežným obžalován byl, vinen bude. A jestliže by ani přísežným ani svádú obžalován nebyl, sám přísahú muož se očistiti. [4]. Item, ktož rychtáře vinou chce odbýti za zabitého, tři hřivny daj a najprve se s nepřátely umluv. A jestliže by [se] kto svádú z pýchy a z zpurnosti vymluviti chtěl, a k bitvě v rynk šel-li by, čtyři hřivny daj. A jestliže by co bojoval, pět hřiven dá rychtáři, a nepřátely prve odbuda. [5]. Item, jestliže by kto koho ranil neb raniti chtěl a on zase brániti se chtěl a někoho by ranil aneb zabil, svědkem hodným, hospodářem města, aneb jinými hodnými dvěma měšťany [se očistiv],

nemá souzen býti. Ale jestliže by onen zpurný toho ranil, přemožen jsa svědky, má jemu ruka býti uťata. A jestliže by zabil, má stat [býti], však tak, aby svědky přemožen byl. Rychtáře odbýti má a najprve nepřétele svého, jakož svrchu psáno stojí. [6]. Item, ač by kto koho obžaloval z odjetí panenstvie aneb z kvaltu ženy aneb z násilé domu aneb mordu, a tomu nápodobném[u] před právem žalobu přivedl by, a naň nadepsaných artykuluov dovésti by nemohl svědomiem nadepsaným, rychtáři LX šilinkuov propadne a odporníku třidceti šilinkuov; a každému konšelu XV šilinkuov bez milosti. Ač by kto bez svědomie nadepsaných artykuluov na koho vedl, a odpierač svú nevinu sám svú jednú rukú pokáže, a ktož naň vede, žádné pokutě podroben nebude. [7]. Item, kto by koho ranil neb zabil, i utekl by a ku právu by státi nechtěl, od rychtáře povolán jsa, vypovědien buď, a statku jeho rychtář ani purgmistr nebeř, a jestliže se vrátiti nechce, žena jeho a děti prodadúce statek jeho po něm jděte. A jestliže by ženy ani dětí neměl, najbližší dědici uvažte se v jeho statek beze všie překážky. A jestliže by dědicuov neměl, ten statek vedle raddy přísežných naložen a obrácen buď. [8]. Item, žádný nemuož někoho obžalovati z boje ran, jediné leč by přísežní viděli mrtvého anebo ránu. [9]. Item, jestliže by kto koho ranil a utekl by do domu, přietele toho raně[né]ho do toho domu nemají vjíti bez rychtáře a konšel, ale stojiec před domem pošlí po rychtáře a hledati budú rukojmí, a jestliže by rukojmí neměl, rychtáři dán buď. A jestliže by jej nepřietelé jeho v domu ranili zpurně, vinni budú kvaltem na duom běženiem; rychtáři vina, jakož svrchu psáno stojí. A jestliže by ten měštěnín, do jehož by domu všel, mocí jeho anebo jiným vtipným zámyslem zhajoval by před rychtářem, až by zatiem ten vězeň ušel, jsa přemožen třmi svědky hodnými má za něho odpoviedati; avšak on sám svú při třmi svědky lépe vyvede, nežby měl svědky přemožen býti. [10]. Item, jestliže by kto koho ranil pěti neb šesti ranami, za jednu toliko ránu žalobníkovi odpoviedati bude a za jiné rány samú přísahú odpoviedati bude. A jestliže by za ty rány jiní viněni byli, kolikož jest osob, tolik ranným žalobám odpoviedati mají. [11]. Item, ač by kto pro vraždu žaloval, první den obžalovaného provolati má, druhý den k soudu jestliže by se neokázal, opět jeho provolati má, a provolaný třetie den, jestliže sě

k soudu neokázal, zapsán buď. [12]. Item, jestliže by kto pro raněného přietele svého žaloval, aby do třetieho dne lhuotu měl, a jestliže sě v den třetie nepostavie, zapsán buď. [13]. Item, jestliže kto zapsán bude, v jednom roce opraven nebude. A jestliže milosť najde a nepřátel, přes rok umluviti sě [chtěje] s rychtářem o vinu, pro vraždu dá tři hřivny, za ránu, ježto chromota slove, dvě hřivně, a za krvavú ránu hřivnu a přísežným hřivnu. [14]. Item, kto chce za vraždu rukojmí býti, má dědicstvie mieti za XXX hřiven v ohradě městské. A ten, za koho to rukojemstvie učiněno jest, utekl-li by, rukojmie ukojí nepřietele XXXII hřivnami a rychtáře pěti. A on zapsán buď od rukojmie. [15]. Item, jestliže by kto slíbil za ránu v svádě, a jestliže by ten, za kohož jest rukojmí, utekl, rukojmí ukojí nepřátely desieti hřivnami a rychtáře třmi. A ač zapsán a vypovědien vrátiti by se chtěl, v čas uložený dosti učině nepřáteluom a rukojemstvie, kromě práva měšťan muož se vrátiti. [16]. Item, ktož by koli maier v den trhový zrušil, má jemu ruka uťata býti anebo deset hřiven viny dáti má, přesvědčen jsa dvěma aneb třmi svědky, a od těch peněz dvě části mají padnúti rychtáři a přísežným třetina. [17]. Item, ač by kto byl pro zlodějstvie obžalován a žalobník by jeho přemoci chtěl, a nic na hrdle jeho přivázaného, před rychtářem jsa, nebylo by, když by byl přiveden, než toliko naprosto jsa obžalován: na první žalobě jsa obžalován jednú rukú svú nevinu okáže, po druhé jsa v též při obžalován, sám třetie práv bude, a jestliže třetie v též při bude obžalován, sám sedm práv bude, a jestliže čtvrté, beze vší výmluvy ortel aneb soud zlodějský trpěti má. [18]. Item, každý člověk viery hodný, kterýž žádné poškvrny pohaněnie netrpěl jest, a jestliže by byl obžalován z vraždy, aneb z čehož by koli byl obžalován, lépe se dobrými lidmi muož očistiti, nežli by přemožen byl, kromě žhářuov, falšéřuov mince a cizoložníkuov, kteříž lépe mohú býti přemoženi, než by se lidmi bránili a čistili. [19]. Item, kto by kolivěk kterú vinú přemožen byl, ještě slušie k pokutě těla, a s povoleniem rychtářovým a měšťanů vyproštěn byl penězi, potom buď zbaven cti i raddy, a jsa potom obžalován z některaké jiné věci, má býti oběšen. [20]. Item, kto by byl obžalován, že by zloděje přechovával, najprve sám svú rukú nevinen se okáže, podruhé bude-li obžalován, sám třetie sě očistí, po třetie bude-li obžalován, soud zlodějský trpěti bude.

[21]. Item, ani hofmistr mince ani rychtář bez přísežných na poli ani v domiech peněz falešných ani zlodějstva hledati nemají, než společně. [22]. Item, jestliže by kto prodal střiebro, kteréž by bylo s mědí neb s mosazí smiešeno, též pokuty falše podroben bude a té věci falešné dvě části slušie do raddy a rychtářovi třetie strana. Item, ktožkolivěk s falešnými penězi popaden bude, spravedlivě beze všie výmluvy má upálen býti. [23]. Item, kteřížkolivěk hosté v domiech měšťan pohostinu byli by, jestliže by s zlatem neb střiebrem neb s falešnými penězi popadeni byli, v městě nebo na poli, pokuty ohně sú hodni. A jestliže by ten falešník z návodu něčieho znal na hospodáře svého, v čímž domě byl jest, že z téhož falše nětco zachoval, a rychtář přijma k sobě přísežné do domu řečeného měšťana jdi a zavolaje jeho k sobě rci jemu, že ten falešník vyznal jest, že tobě toho falše jest nětco poručil. A jestliže ten měšťan tak řádně jsa otázán a pozná se, že mu ty peniezy dány jsú schovati, nevinen bude ote všie pokuty. A jestliže by pak zapřel, a strana těch peněz hledána byla by a u něho nalezena, k pokutě, jakož ten falešník, poddán bude tak, jestliže by ty peniezy falešny byly; a jestliže by byly části, pokuty šedesáth šilinkuov má dáti. A jestliže by doma hospodáře nebylo a hospodyně jsúc otázána i zapřela, bez překážky práva hospodáře svého nevinna ostane. [24]. Item, od rány v svádě spravedlnost rychtáři jest jedna hřivna; a od chromoty právo jest rychtáři dvě hřivně, a od samé svády, jakž konšelé rozsúdie. [25]. Item, ač kto jakú váhu, těžší neb lehčejšie, měl by, než usazeno jest, ruka jemu má ufata býti, aneb deset hřiven dáti má. Item, jestliže kto bude přemožen, maje falešný loketh anebo mieru, ješto strych slove, ruku utrp neb X hřiven má pokuty dáti, dvě straně městu a třetie rychtářovi. [26]. Item, ktož meč před přísežným vytrhne, platiti má puol hřivny k opravování městskému. [27]. Item, ze všech mečuov, kteréž by rychtář vzal spravedlivě, vždy třetie má připadnúti k městu, konšeluom. [28]. Item, ač který konšel některú vinu má na čem, jako jiný člověk trpěti má. [29]. Item, jestliže by dva chvátali před rychtáře s žalobú, kterýž by se najprv před čeledí ohlásil, první žalobu obdrží, jakžkoli druhý na hoře před mistrem hor obžaloval by, aneb jestliže by rychtáře na trhu nalezl neb na cestě neb v kterémžkolivěk domu, kromě domu vlastnieho, že by jej nalezl, onen však obdrží právo první.

[30]. Item, jestliže by kto pro žalobu kterú [rychtáři] dán byl a nemél by rukojmí, dokudž jest u vězení, jiným žalobníkóm nebude tehdáž odpoviedati. [31]. Item, ač kto pro vraždu neb ranění byl by obžalován a jestliže by [žalující] na něho dovésti nemohl, rychtáři dosti učiniti má LX šilinkuov a každému přísežnému XV šilinkuov. [32]. Item, za každých LX šilinkuov rychtář ukojen bude puol věrdunkem v menších přech, a jestliže ten, ješto dosti učiniti má, jest jistý, má puštěn býti, ale jestliže nenie, zastav rukojmie. A když bude po XIV dnech, jestliže by se s rychtářem neumluvil, vina nadepsaná nemá povýšena býti dvénásob neb trénásob, ale vezma k sobě přísežné, viněn buď jistec neb rukojmie. A ktož by koli v nadepsaných artykulech nebyl poslušen rychtářovi, LX šilinkuov propadne a každému konšelu XV šilinkuov bez milosti. A jestliže by ten neposlušný vytrhna meč i ranil, a vidien byl, ne penězi odbýti má, ale má býti sťat. [33]. Item, všechni artykulové, kteříž na kříži zpraveni býti mají, potázánie obdrží. [34]. Item, ktožkolivěk obžaloval by před rychtářem jednoho pod [ne]pravým jménem žalobníka neb odpoviedače, odpoviedač proto nemuož prost býti, ale řečník jeho menšie vině poddán bude, XIV peněz. Ale jestliže řečníkovo slovo jest z úst žalobníkových, žalobník tu vinu propadl bez pohoršenie práva svého. [35]. Item, pod kterýmžkolivěk jménem odpoviedač odpoviedati bude, pod tiem jménem pře buď konána. [36]. Item, ač kto koho pro dluh malý neb veliký obžaluje před rychtářem, a jistec pozná-li sě, XIV dní má rok k placení ten dluh; jestliže pak nezaplatí, tři dni má rok k placení ten dluh; a jestliže ho nezaplatí, beze vší výmluvy čtvrtý den před rychtářem plň věřiteli svému a rychtářovi pokuty puol věrduňka. [37]. Item, ktožkolivěk pohrdaje rychtářem naším a soudem města našeho, před námi žaloval by, nám, rychtáři a přísežným funth pokuty propadl jest. A jestliže by rychtář a přísežní naši komu spravedlnost učiniti nechtěli, deset pfuntuov jsú propadli. [38]. Item, ktož by kolivěk pro množstvie hostí neb kterakžkolivěk mieru obroku neb vína neb kterézkolivěk věci prodajné zrušil, přesvědčen jsa, deset funtuov daj. [39]. Item, ktož bířici dán bude a tu přes noc zuostane, daj bířici XIV haléřuov, a jeho věcí nic viec nemá vzieti; a jestliže by přes noc nebyl, dá toliko šest haléřuov. [40]. Item, ktož by pro zapálenie popaden byl, má spálen býti. A jestliže by zapálil

a utekl, a potom jat byl, a jestliže by ohněm prve hrozil: sedmi mužmi přesvědčen bude. A jestliže by se ku právu postavil, sám sedmý svú nevinu pokáže. A jestliže by na utečenie lapen byl, sedmi muži přemožen bude. [41]. Item jestliže by kto v tu chvíli, když by hořalo, zlodějstvie učinil, ježto by za šedesáth grošuov*) stálo, oběšen má býti. A jestliže kto by zapále ranil někoho, přemožen jsa třmi svědky, má stat býti. Pakli kto vytrhna meč v ta doby, když hoří, a někoho by raniti chtěl, přemožen jsa dvěma svědky, ruka má mu utata býti. [42]. Item, ktož komu ohněm hrozí před dobrými lidmi, ten, komuž hrozí, chce-li, muož jeho třetie přemoci. A jestliže nechce, aneb že snad neslyšal, skrze jiné tři muže, kteříž jsú slyšali, jeho přemoci mohú. [43]. Item, ktož by komu poliček z hněvu dal aneb v zuby udeřil, třmi svědky jsa přemožen má jistci hřivnu dáti, rychtáři hřivnu a konšeluom puol hřivny daj také bez milesti. [44]. Item, jestliže by kto maje ženu oddávanú v jiné zemi, a pucjne jinú, má býti stath. [45]. Item, jestliže syn nebo dcera nětčí vešli by do zákona a potvrzeni by byli, po smrti zboží otcě svého nic mieti nebudú. [46]. Item, nižádného člověka syn, služebník neb přietel, kterýž chleba jeho požívá, viec prohráti nemuož, než což pod pasem svým má; a ktož by co viece na něm vyhrál, nic na něm viece nemuož mieti. [47]. Item, ktožbykolivěk falešnými kostkami neb falešnú hrú na kom co vyhrál, jsa přemožen dvěma svědky, ten, ktož prohrál, nic jemu nedá, a bude potom mnien za oklamače, a rychtáři dá deset šilinkuov. [48]. Item, ktož by svého koně u koho jal, právem rychtáři daj XXX peněz. Pakli ten die, že by kuoň od někoho koupil a na toho se odvolával, tak daleko dovoditi mají, až pravého jistce dojdú, a tak kuoň právem bude obdržán. A ktož svuoj kuoň tak obdržeti chce, on sám se dvěma súsedy svými přísahu na koni obdrží, a jestliže by byl měšťan, s jedniem svým spoluměšťanem a jiným dobrým člověkem sám třetie obdrží nápodobnou přísahu. [49]. Item, jestliže kto na koho krvavú ránu dovedl by na soudě, uraženému puol hřivny, rychtářovi a přísežným puol hřivny dáti má. [50]. Item, jestliže by kto za pomocníka některého zabitého obžalován byl, sám se přisahú na kříži nevinen učinie; a jestliže by přísahú nedovedl a

*) původně bylo psáno: haléřuov.

neprovedl, daj žalobníkovi hřivnu, rychtářovi a konšeluom puol hřivny. [51]. Item, ač by kto ve dne snopy všelijakého obilí s cizích polí mocí aneb zlodějsky bral, a jestliže by popaden byl, tomu, čież jest roli, věrdunk daj a rychtáři puol věrdunka dáti má. A jestliže by pak v noci postižen byl na tom účinku, za zloděje souzen býti má. [52]. Item, kto by na louce popaden byl ve dne aneb v noci, k rychtáři nebo k soudu veden bude, a hned z města bez bití a házení vyobcován buď, a do roka aby se nenavrátil. A jestliže by s koněm polapen byl s břemenem trávy, rychtáři daj lot a jistci puol věrdunka. [53]. Item, nižádný z pánuov, urozených, rytieřuov, zemanuov aneb dvořenínuov které násilé, pych aneb smělost v tom našem městě proti komu učiniti směj, ani jímati smějte bez vědomí rychtáře našeho a přísežných. [54]. Item, každý člověk jsa sebe mocen s statkem svým muož učiniti, co chce, ačby koli žena odmlúvala a děti by odpieraly. [55]. Item, pro svornost a dobré pokoje jeden toliko rychtář bude v tom našem městě, a ne viece. [56]. Item, jestliže by přísežní v ranném potazu koho obžalovali a rychtář by s nimi súditi nechtěl, přísežní vinni nebudú, ale rychtář bude u vině. [57]. Item, ač kto obtiežený dluhy jest obtiežený a zašlý a nemuož statkem jmovitým i nejmovitým zaplatiti, a jestliže má dědicstvie, to jemu v dluhu zastaví, a ten, komuž jest zastaveno, šest neděl před právem obvolati má to dědictvie po třikrát a po třetiem provolánie, jestliže nevyplatí, rychtář jemu do jednoho roku a do dne v drženie dá. A když ten čas mine, a žádného požitku od toho nevezme, rychtář jemu to vlastně poddá a podrobí. A jestliže by který užitek vzal, to dotavad drž, ažť i jistec vyplatí. [58]. Item, komuž dlužník jeho od rychtáře za ruku dán bude, chovati jeho má v skrovnosti, ani v zimě veliké ani u velikém horku, železo na ruku jemu dá a dá jemu čtvrt chleba za haléř koupeného a čieši vody. A když by z toho vězenie utekl, kdež by jeho kolivěk nalezl, právem jeho jme. A jestliže by s povoleniem jeho z vězenie utekl, jediné leč právem potom jemu za ten dluh bude odpoviedati, bude-li chtieti, a přísahú potom očistí sě v tom dluhu. [59]. Item, všecky hory, kteréž v dědictvie našem a na zboží rytieřuov a jiných našich lidí nalezeny byly by, k tomu městu a našiem měšťanuom příslušeti mají s mierú a všiem právem, kromě ve třech našich městech, to jest v Šlapanově, v Bělé a v Chotěboři,

kterýmž všecky hory nalezené v lániech jich, kteréž jim sú měřen
micrú i všiem právem příslušeti budú. [60]. Item, kto by smělostí
některé krčmy všel pro svár, a jestliže tu počne některý šanth dřív
nežli by jednú pil, přemožen jsa svědomiem za kvalt na duom souz
bude. Ale když by vejda do krčmy kázal sobě naliti a jednú pil
potom nekázaný byl, nebude souzen za kvaltníka domu. [61]. Iten
ustanovili jsme, aby ze vší roli měřené, příslušející k našemu měst
s každého lánu nám puol hřivny čiestého střiebra za úrok placeno byl
A tato jest role, kteráž k našemu městu přísluší: Šenklhof, Raušn
štan, dvuor Vernéřuov, dvuor tudiež Haymana Ryšavého, dvuor Jin
dřicha Bihuše, dvuor Pabiánuov, jeden lán Erhartuov, puol druhého
lánu Arnoltuov, Ješuov čtyři lány, dvuor Konrátha Bielého, role páně
Ebhartova starého, dvór Koranduov Hertuov a ves Poděbaby, dvuor
Wernéřuov Weselice, a dvuor Beranuov tudiež, Gobldorf s rolí, to
jest puol čtvrta lánu a puol čtvrti, a dvorové Olmanovi a manželky
Wilhelmovy, a jeden lán a les Hercuov [sic], a dvuor Remelduov
v Jeřnujevsi. A všechna roli měřená k našemu městu příslušející
ve všech daniech i v jiném posluhovánie obecném slúžiti budú
s městem. [62]. Item, všechna ryb lovenie ustanovili sme svobodná,
a ktožby kolivěk v úrok je podrobil, platiti má tři hřivny. [63].
Protož všechna jiná dědictvie buďto v městě neb za městem, kterýchž
v držení jsú ti naši měšťané, na domiech, mlýniech, mastníciech,
chlebnicích, v krámiech [a] v zahradách, svobodna jsú ode všeho úroku,
kromě kdyby se potřeba k městu obecní přihodila, tehdy vedle nara-
ženie přísežných mají pomoc učiniti k městu v dánie a v jiném po-
sluhovánie. [64]. Item, jestliže by kto z rytieřuov neb s čeledínuov
našich co provinil, až do naší přítomnosti chován buď, nebo bez po-
horšenie práva a rychtáře takového našeho osobně s přísežnými na-
šemi súditi chceme. A jestliže rychtář neb přísežní naši aneb někto
z čeledi uražen neb zabit by byl, bez pohoršenie práva s přísežnými
osobně takovú při řádně chcme súditi. [65]. Item, chceme, aby žádný
které dědicstvie k kterému kostelu [ne]dával za spasenie duše své,
ale toliko z hotových a z statku movitého svého jeden každý, jakž
jemu Buoh vnuknutí dal, za svú duši muože dáti a zpuosobiti. [66].
Item, ktožkolivěk ženu svú oddávanú zpurně a nevinně, bez příčiny
hodné ranil by aneb zabil, před soudem světským má souzen býti

A jestliže by pro některakú vinu těžkú a příčinu hodnú, jakož jest smilstvo neb cizoložstvo a k nápodobným artikulóm, provinil by, soudem duchovniem souzen buď. [67]. Item, jestliže by kto nalezl novú horu,*) měřeno jemu buď sedm lánuov, a s obú stranú měřeni buďte pánu králi lán, potom panu Jindřichovi a bratřím jeho nadepsaným lán, a potom příseżným lán jeden jako králi. [68]. Těm, jenžto měří horu, dáni mají býti čtyři šilinkové za jich práci od měřenie. [69]. V právě měřenie hory chceme, aby byli tři lánové a prostředek v ní jeden lán a to na výsosti v rovném zpuosobu. [70]. Item, ktož by kolivěk dělal štólu a nalezl rudu, měřiti jemu mají sedm lánuov od toho miesta a práva jiných hor; a jestli pak z vuole s vědomiem rychtářuovým a s toho, ktož hor podává, v té štóle ktož by dělal, nižádný přes tři lány a puol před niem a po něm jemu překážeti nesměj. [71]. A jestliže by hora neb štuola, kteráž by měřena byla, pusta a opuštěna byla, v neděli před lidmi má provolána býti, aby ti, kteříž mají také dělati, věděli; a jestliže by to neučinili, po čtrnácti dnech opět má provoláno býti. A jestliže by tu nedělali, v neděli šestú za právo pánu a králi dáno buď tiemto obyčejem, jestliže [nikto] řečenú horu ve čtvrtú, v pátú neb v šestú aneb sedmú [část] přijíti [ne]chce. [72]. A jestliže ta hora jiné hoře překáží vodú, po třech dnech hora překážející překážené hoře dána bude; ale rychtář má dáti provolati třikrát. [73]. Ač by kto s povoleniem a vuolí rychtářovú dělal na té štuole, na hoře měřené a opustlé, kdyby k lánu měšťan bez povolenie jich přišel by, chod té štuoly bude na vuoli měšťan. [74]. A jestliže by pak s vuolí jich tam přišel, štuola jako prostřednieho člověka z výš, kterýžto ani dlúhý ani krátký jest [a] mohl by sě odvrátiti, přičině na dél ruku, puojde, bez překážky práva, nad se muož jíti [a] bez nákladuov zdravě samotně držeti. [75]. Tak jestliže v nadepsaném lánu prve bude děláno. [76]. V prostředku lánu na najhlubší sede, a cožkolivěk dobýti železem prostředniem muož vzespod sebe, což by mohl mieti, k požitku jeho puojde beze vší překážky. [77]. A jestliže by kto z měšťan potom, neb ktožkolivěk, tak štuolu svú měl, čtvrtú část náklady svými vydělá a obdrží. [78]. Kdežkolivěk hora která mieře přisúzena byla by

*) Po straně rukou XVI století: „O dolích u sv. kříže stříbra dobývání."

a překážela by miera hory druhé, to jest lánem měšťan, tak že tř lánuov a puol obdržeti by nemohla, nadepsaná miera nové hory n mezi lánuov měšťan vezme počátek a tak měrú hodnú obdrží sedn lánuov, potom králi dva, panu Jindřichovi s bratřími nadepsaným dva, přísežným dva měřiti budú. [79]. A jestliže by mezi horami měřenými dvěma nová hora mieře přisúzena byla a pravú mierú mohl by mieti, to jest všech lánuov, měřena má býti. A jestliže by c po mieře sešlo, kromě dvú lánú, ješto slove horný štrych, uberschor k požitku má padnúti přísežným. Ač pak dva lány nebo viece, nalezači, kteříž v něm dělají, svobodně držeti mají, prve změříc. [80] Item, ač kto s volí rychtářovú a toho, ktož hor podává, štuoly b počal, a jiný přijda předeň mimo pravú mieru, to jest tří lánuo a puol, skrze jinú štuolu nebo skrze kterúkolivěk dieru nalezl prvn rudu: s danými svědky a vyslyšanými, mieru sedm lánuov prvn obdrží. [81]. A kterýžkolivěk v nové hoře nalezl by rudu a štrych řádným obyčejem rychtářovi by pokázal, žádný před niem a po něm na mieře jednoho lánu dělati nebude směti. A ktož by koli proti takovému ustavenie a měřenie nadepsané[mu] dělati směl by, všech požitkuov toho dolu odsúzen bude, a první všechnu spravedlnost obdrží. Toho svědkové jsú: Havel z Lipoltic, Bohuslav z Obiduch, Jiřík z Jeníkova, Petr z Háje, Vinthéř z Hamru, Budislav z Krunatřichu, Beneda z Markvartic, Beněk z Okušin, Natsavoj z Tupadl. Léta milostivého tisiec dvě stě sedmdesátého osmého, šestý den června měsiece [sic].

Pamětní kniha z r. 1416 na l. 170—182 v archivu m. Německého Brodu Jiné novější své české překlady uveřejnili kn. Jeronym Solař v Památkách archeologických IV. 1. na str. 58 a Fr. Zoubek v spise „O zakládání měst v Čechách na str. 54.

Čís. 24.

[Před r. 1278.]

Král [Přemysl Otakar II.]. dávaje svolení k založení nového města v Staré Chrudimi k ozdobě a upevnění království Českého, ustanovuje, že měšťané v městě tom se osazující mají užívati práva Jihlavského, že za sto lánů k městu přiměřených mají v čtyřech lhůtách zaplatiti 1000 hřiven stříbra, a že po dvě léta mají ostávati osvobozeni od pla-

ceni úroků, jež jiná města do komory královské platí. Zakladatel města Kunrát ustanovuje se dědičným rychtářem města a k rychtě přidávají se mu dva svobodné lány, jedno městiště, láseň, dva masné a dva chlebné krámy. Z mlýnů kolem města ležících jeden ostává králi vyhrazen.

Inter multas et arduas sollicitudinis curas[1]) et mordaces instancias[2]), que continuo[3]) in nostri pectoris aula versantur, illud nos angit[4]) potissime, illud precipue nos compellit[5]), ad illud maxime nos[6]) dirigimus aciem mentis nostre, huic solerti studio intendimus[7]) et vacamus, qualiter regnum nostrum Boemie, nostre maiestatis hereditas preciosa, stabilis firmitatis robore fulciatur, vt[8]), dum in suis membris decenti disposicione componitur, variis et decoris preradiet ornamentis. In presentis igitur instancia temporis hac[9]) sollicitudinis commoniti racione, cum tempus se vltro offerat[10]), subsit causa[11]) [et] magnifica nostri potencia culminis nostre serenitatis equipoleat voluntati, ad ipsius regni nostri decus perpetuum et decorem ipsius stabilemque firmitatem ciuitatem nouam apud Crudin antiquam eidem[12]) loci proximitate contiguam et vicinam fundare[13]) volumus et mandamus, vt vniuersos et singulos, qui suas construxerint[14]) mansiones ibique fixerint[15]) incolatum, tamquam fideles et deuotos celsitudinis nostre ciues sub alis nostri fauoris et gracie salubriter protegentes, longeuis vsibus consuetudinis[16]) approbatis et demum iure Yglauiensi viuere decernimus presentis tenore priuilegii[17]) firmiter et statuimus, de habundaciori eciam gracia et benignitatis cumulo[18]) pleniori omnes ipsius ciuitatis ciues ad tempus libertatis solacio volumus congaudere, illo modo videlicet, vt[19]) a festo[20]) beati Michahelis vsque per duos annos ab omni census honere sint inmunes. In quorum fine annorum exspiranti census succedat[21]) solucio[22]) libertati pro modo[23]), quo eam[24]) ciuitates soluent alie, facienda. Eisdem eciam ciuibus, qui dictam habitauerint ciuitatem, centum duximus laneos concedendos, pro quibus hiidem ciues mille marcas argenti certis et distinctis temporibus camere nostre soluent, videlicet quod modo statim ducentas[25]) marcas dabunt, in festo Martini primo futuro C[26]), in Pascha CCC, in festo Johannis quadringentas nostro camerario[27]) applicabunt. Et quum racioni consonat et congruit equitati, vt dignis

premientur stipendiis laborantes, et maxime, qui fuerint agendis regalibus honerati, cum Cunradus[28]) pondus ipsius ordinacionis[29]) ciuitatis et status susceperit suis humeris hoc gerendum, vt iniunctum sibi honus alleuiari[30]) senciat, ex honore ipsum in predicta noua ciuitate statuimus iudicem perpetuum a presenti, duos eciam laneos inter illos C minime numerandos, vnam aream[31]) in ipsa ciuitate, vnum balneum, macella duo, duas mensas panis eidem C[onrado] et heredibus suis dedimus et concessimus de gracia speciali, vt ipse C[onradus] et heredes sui teneant et possideant dicta bona libere et quiete, et sit eis licitum et facultas libera, posse[32]) dicta bona vendere, donare, alienare ac de ipsis omnibus facere, quitquit eorum placuerit voluntati. Et quia nos, qui aliorum iura illesa et intemerata seruari[33]) volumus, non decet[34]) fisci nostri compendia sub silencio preterire[35]), quod nobis placuerit et eligere, inter alia molendina habere vnum volumus molendinum ceteris aliis[36]) censum soluentibus constitutum. In cuius rei etc.

Rukop. archivu kapitoly Pražské „Liber formarum Henrici Italici" sign. K 33 (A) na l. 17 v. č. 24 za nápisem „Super locacione noue ciuitatis" a Voigt, Das urk. Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (B) N° CXIII. — Varianty: [1]) sollicitudines nostras A. — [2]) curarum mendaces A. — [3]) continue A. — [4]) attigit B. — [5]) compellet A.; compellat B. — [6]) schází A. — [7]) insistimus A. — [8]) et A. — [9]) ac A. — [10]) afferat A. — [11]) subita et A; causari B. — [12]) eiusdem A. — [13]) fundari A. — [14]) contraxerint B. — [15]) fixerunt A. — [16]) consuetudinibus A. — [17]) priuilegio A. — [18]) culmine A. — [19]) schází A. — [20]) ad festum A. — [21]) cedet B. — [22]) solummodo A. — [23]) promocio A. — [24]) schází A. — [25]) X. B. — [26]) CLXXX B. — [27]) erario B. — [28]) C. A. — [29]) ornacionis A. — [30]) alleuiare A. — [31]) archam B. — [32]) post se A. — [33]) minus A. — [34]) nec debet A. [35]) pertinere A. — [36]) omnibus A. — Emler, Regesta II. č. 2380; srov. též č. 2392. — Jireček, Codex juris boh. I str. 154, kdež se listina ta k r. asi 1262 klade.

Čís. 25.

[Před r. 1278], 26 října. V Praze.

Král Přemysl Otakar II., chtěje, aby měšťané Kolínští město své sl-nými hradbami upevnili, osvobozuje je na čtyři léta od placení všech platův a úroků do komory královské, jakož i od odvádění cla po vší říši České a propouští jim též na tuto dobu důchody z městské rychty.

Za to mají v té době město ohraditi a to tak, aby příkop kolem něho 20 loket široký byl s obou stran obezděn a aby lícní zeď městská i s parkánem byla svýší 20 loket a dostatečně tlustá a široká.

Nos Othakarus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie[1]) notum fieri volumus vniuersis tenorem presencium perspecturis[2]), quod volentes, vt ciuitas nostra Colonie fortis valli munimine roboretur, ipsius ciuitatis ciuibus a festo beati Petri primo[3]) futuro vsque[4]) ad quatuor annorum spacium percompletum plenariam concessimus libertatem, ita quod infra predictum quatuor annorum tempus ab omni exsolucione collecte seu steure, census atque thelonei sint liberi et inmunes, nec ad exsolucionem collecte seu steure, census atque thelonei aliquatenus[5]) per aliquem compellantur, sed permittantur liberi et soluti, mandantes tenore presentis instrumenti vniuersis purcrauiis, baronibus, militibus et clientibus, thelonia possidentibus, ac ceteris thelonearіis per districtus nostri dominii constitutis, ne a dictis ciuibus Coloniensibus[6]) cum mercimoniis et rebus quibuslibet procedentibus aliquid racione thelonei exigant, sed eos transire libere et solute permittant. Ipsi autem ciues infra prefatos quatuor annos fossatum circa[7]) ciuitatem fodent in ea profunditate, quod murus, qui ab ymo ipsius ciuitatis fossati[8]) vsque superius a latere ciuitatis erigetur, sit[9]) viginti vlnarum computato barchano, qui super eundum murum erit, quem eciam murum cum barchano hiidem ciues construent[10]) circumquaque, erigent eciam murum ab illa parte fossati, que[11]) occurrit primitus obuia[12]) ciuitatem volentibus ingredi, ab ymo fossati vsque ad equalitatem terre superius eminentis, facient eciam[13]) fossatum ipsum tam amplum, quod a[14]) supercilio lateris, vbi barchanus[15]) erit, vsque in alterius lateris supercilium, vbi murus erit terre tantummodo exequatus, sint viginti vlne in transuersum, et hoc a parte superiori deducta per vacuum linea transuersali, inferius vero in fundo ipsius fossati tot vlnarum spacium intererit ex transuerso, quod secundum equipollenciam superiori[16]) proporcionatam amplitudini[17]) videbitur expedire. Huic autem operi sic erunt seduli et intenti, vt infra prefatum quatuor annorum spacium idem opus sit totaliter[18]), prout decuerit, percompletum. Et vt id tanto[19]) melius deducere[20]) valeant ad effectum, damus eis prouentus nos contingentes

in ipsius ciuitatis judicio per prefatum tempus possidendos et percipiendos et in vtilitatem antedicti operis conuertendos[21]). In cuius rei testimonium et robur etc. Actum et datum Prage anno dominice incarnacionis millesimo etc., septimo kalendas Nouembris etc.

Voigt, Das urkundliche Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (A) N° CXX a Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus (B) č. 239 v Českém museum za nápisem: „Instrumentum conuencionis ad ciuitatem omnimode muniendam, pro quo temporalis immunitas ciuibus erogatur." Varianty: [1]) Nos O. A. — [2]) Schází A. — [3]) Schází A. — [4]) Schází A. — [5]) od sint liberi schází v B. — [6]) Colonie B. — [7]) circum B. — [8]) Schází A. — [9]) uel A. — [10]) constringent A. — [11]) quod B. — [12]) obviam B. — [13]) et A. — [14]) Schází v A. — [15]) barchanum B. — [16]) superiorum A. — [17]) amplitudine A. — [18]) Schází v A. — [19]) Schází v B. — [20]) perducere B. — [21]) Zde končí A. — Emler, Regesta II. č. 2391; srov. též č. 2392 (Voigt u. m. N° CXVI), kdež formule listu je otištěna, kterým král nařídil Kunrátovi řečenému Špitaléři, vladaři Býtovskému, aby město Jaroměřice na Moravě po spůsobu města Kolína dal opevniti a to takto: „quod dictus Chunradus cinget dictam ciuitatem Jermen circumquaque murorum ambitu, qui sint omnino conformes ciuitatis Colonie muris, scilicet, quod tantam spissitudinem tantamque altitudinem habeant, quantam dicte Colonie muri habent, ac turres in eisdem muris construi faciet secundum illam distanciam, qua turres distant in ciuitate Colonie, seiunctas a se inuicem et distantes. Totidem eciam porte in Jermen fient, quot sunt in Colonia, et breuiter illius disposicionis erunt muri in Jermen, cuius sunt in ciuitate Colonie, in portis, turribus, altitudine, spissitudine, meniis et aliis quibuscunque, hoc secluso verumptamen et excepto ac speciali quadam differencia denotato, quod circuitus murorum, quibus Jermen ciuitas debet ambiri, tante quantitatis erit, quante circuitus ciuitatis nostre Gurrim, et tantam infra se includent dicti muri Jermen spacii quantitatem, quantam dicti muri in predicta ciuitate Gurrim continent et concludunt."

Čís. 26.

[Před r. 1278].

Král Přemysl Otakar II. osvobozuje obyvatele (nejspíše) města Čáslavě od placení berní i úroků a od podnikání všelijakých břemen na šest let, aby za to město své hradili; k témuž účelu postupuje jim důchody z městské rychty a z mejta a slibuje jim podporu 200 hřiven stříbra z komory královské. Hradby městské mají podobati se co do výšky i šířky hradbám Kolínským, opatřeny jsouce saokrouhlenými věžemi, z nichž tři budou státi nad branami, kudy se vjíždí do města a vy-

jíždí z něho, a čtvrtá bude nad malou brankou směrem k vodě vystavěna.

Nos O[ttakarus] dei gracia etc. Considerata mira prouidencia, qua mouentur futura euidencia precauentes ciues et ciuitas in tali loco —, dum pacis tempore timent bellum et ab hostilibus[1]) insultibus[2]), si qui in posterum supermanent[3]) vel superueniunt, sese muniant, vt ipsi eorumque posteritas, ipsius inhabitatores muniti, saluis rebus pariter et personis se suaque possideant libere ac quiete, ad huius prouidenciam et cautelam ad effectum debitum deducendum, in subsidium et stipendium, vt iuxta eorum propositum satis prouidum ambitu murorum ipsa ciuitas muniatur, a festo beate virginis Marie[4]) proximo affuturo per spacium subsequencium annorum plenam dedimus libertatem a solucionibus censuum, collectarum, steurarum uel seruiciorum aliorum quorumlibet non soluendis[5]); item judicium ipsius ciuitatis eis dedimus infra dictum terminum retinendum; item theoloneum ipsis dabimus, si poterimus[6]), si uero ipsis non possumus dare, restaurum equivalens vel[7]) amplius faciemus; item ducentas marcas argenti ipsis de camera nostra dabimus in subsidium premissorum. Disposicio quoque murorum ciuitatis in altum extendere[8]) et in latum[9]), quemadmodum muri Colonienses[10]), cum turribus obrotundis, ita[11]) quod tres turres sint posite supra portas dantes exitus et[12]) aditus ciuitati; item a parte aquarum ponatur portula vna parua. Et vt premissa per nos et eos infra prefinitum sex annorum terminum maneant inconuulsa et robur obtineant firmitatis, presens scriptum etc. Testibus[13]), qui presentes aderant, subannotatis, qui sunt hii etc.

Zachovalo se toliko ve formuláři Jindřicha Vlacha, a sice v rukopise Královeckém (A) na l. 189 (Voigt, Urk. Formelbuch des Henr. Italicus N° CXIX) a v rukop. Pražské kapitoly (B) sign. K 33 na l. 103 za nápisem „Concessio libertatis ciuitati". — Varianty: [1]) hostibus B. — [2]) insultus A. — [3]) supermaneant A, schází v B. — [4]) schází v B. — [5]) soluendum B. — [6]) damus, si possumus B. — [7]) ut B. — [8]) extenderetur B. — [9]) alterum B. — [10]) Colonie B. — [11]) Item B. — [12]) schází v A. — [13]) zde končí B. — Emler, Regesta II. č. 2394. — V druhém formuláři Jindřicha Vlacha (Dolliner, Codex epistolaris Primislai Ottocari II. str. 92) čte se mandát krále Přemysla Otakara II. z téže doby, zaslaný snad hornické obci Kutnohorské, aby vyslala dělníky k opravě hradeb Čáslavských a to takto: „Licet plenius constet nobis, quod in hac uice, exigente

malicia temporis et ob nostrarum turbacionem terrarum, plusquam nimium sit afflicti, tamen quia id necessitas inportune requirit, carere non possumus, qu uos hiis, que sunt publici commodi, honeremus. Quare cum ciuitas nostra Zh zlauia, que tempore necessitatis vestrum et nostrorum refugium esse potest, pr paracione fossati admodum egeat, vniuersitatem uestram requirendam duximus ortandam, expresse nichilominus iniungentes, quatenus homines vestros ad prep racionem ipsius fossati transmittere sine intermissione aliqua debeatis, vt eoru mediantibus operibus ad complementum debitum deducatur." Formule ta je nad psána: „Mandat rex, ut ciuitas muniatur." — Emler, Regesta II. č. 1105. — Sr též Sedláček, Děje m. Čáslavě str. 27 a 43.

Čís 27.

[Před r. 1278].

Král Přemysl Otakar II., přeje sobě, aby město Vysoké Mýto silnými hradbami bylo opevněno, osvobozuje měšťany jeho na dvě leta od placení úroků a berní do komory královské a na tři léta od placení da po vší říši své a ustanovuje, že za to měšťané, kterým také důchod svůj z rychty městské na ta dvě léta postupuje, mají lícní zeď městskou s parkánem v době té vystavěti.

Nos O[ttacarus] dei gracia etc. notum fieri volumus tam presentibus quam futuris, quod nos volentes, vt [1]) ciuitas nostra Alta [2] Muta [3]) fortis valli munimine roboretur, ciuibus ipsius ciuitatis huius modi concessimus libertatem, videlicet, vt a festo sancti Jacobi [4] proximo futuro vsque per duorum annorum spacium ab omni exac cione [5]) census vel [6]) steure sint liberi et immunes nec ad solucionem census vel [7]) steure aliquatenus infra prefatum duorum annorum spa cium compellantur, ita tamen, quod infra prefatos duos annos hiidem ciues ab ymo fossati ipsam ciuitatem circumdantis [8]) et a latere ciuitatis murum erigant vsque ad terre equalitatem, et desuper illum faciant adhuc murum, qui barchanum [9]) dicitur, circumquaque, ex altera vero fossati, que obuiam ingredi volentibus ciuitatem, murum similiter ab [10]) ymo fossati vsque superius faciant, [11]) vbicumque fuerit oportunum. Et circa hoc sic erunt [12]) seduli et attenti, vt infra prefatos duos annos prefatum [13]) totum illud [14]) opus, sicut decuerit finaliter sit completum, et vt id tanto melius ducere valeant ad effectum, per predictos [15]) duos annos fructus iudicii ciuitatis ipsius

nos contingentes, volumus, vt prefati ciues percipiant et ad vtilitatem operis prefati conuertant. Damus eciam ipsis ob eandem causam libertatem a festo beati Jacobi [16]) primo venturo [17]) per tres annos, vt ab omni exsolucione thelonei per omnes terras sint liberi et inmunes, mandantes [18]) tenore presentis priuilegii vniuersis purcrauiis, baronibus, militibus aliisque nobilibus theloneum habentibus ac ceteris thelonearíis per districtus nostri dominii constitutis, quod a ciuibus de Alta Muta [19]) transeuntibus de mercimoniis et rebus suis nichil racione thelonei debeant exigere vel acceptent, sed permittant eos transire libere et solute.[20]) Datum est anno domini etc.

Rukop. kapitoly Pražské „Liber formarum Henrici Italici" (A) sign. K 33 na l. 102 *v.* č. 229 za nápisem: „Concessio libertatis" a Voigt, Das urkundl. Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (B) N° CXVII. — Varianty: [1]) quod A. — [2]) Schází v A. — [3]) Mura B. — [4]) Schází v A. — [5]) exsolucione B. — [6]) et B. — [7]) et B. — [8]) circumsedentis B. — [9]) droteranum A., brachanum B. — [10]) ad A. — [11]) faciant A. — [12]) fit exnunc A. — [13]) Schází v B. — [14]) Schází v A. — [15]) dictos B. — [16]) Schází v A. — [17]) futuro B. — [18]) dantes AB. — [19]) Mura B. — [20]) Zde končí A. — Šembera, Vysoké Mýto str. 133, kdež také novější český překlad této listiny na str. 79 uveřejněn. — Emler, Regesta II. č. 2393.

Čís. 28.

[Před r. 1278].

Král Přemysl Otakar II. prodlužuje lhůtu, v které měšťané v Ústí nad Labem mají město své hradbami, příkopy a věžemi opevniti, na další čtyři léta a přikazuje jim na tu dobu důchody z rychtářství městského.

Nos O[ttacarus] [1]) dei gracia etc. rex Boemie [2]) notum fieri volumus vniuersis tenorem presencium inspecturis,[3]) quod, licet ciuibus nostris in Vsk [4]) libertatem prius dederimus, vt deberent ipsam ciuitatem [Vsk] [5]) muris et fossato circumdare ac munire, tamen considerantes, quod hiidem ciues isto turbacionis tempore velud valida tempestate quassandi multa grauamina sunt perpessi, in nostra fide stabiles permanentes, ad hoc, vt facilius ciuitatem munire possint eandem, et de fide, quam ad nos gesserunt et gerunt, condigni fructus dulcedinem se gaudeant reportare, eis [6]) libertatem per quatuor an-

norum spacium ab exspiracione prioris libertatis, quam prius eisdem erogaueramus,[7]) continuatis quatuor[8]) numerandorum temporibus superaddendam[9]) duximus graciose, ita tamen,[10]) quod infra prefatorum quatuor annorum spacium dicti ciues cingant ciuitatem prefatam muris et turribus, sicut expediens decensque fuerit, circumquaque, necnon et fossatum decentis[11]) profunditatis et amplitudinis circum muros eiusdem ciuitatis effodiant,[12]) et sepes loco barchani[13]) consepiant in eiusdem fossati supercilio undique, similiter circa muros. Ad hec, vt prefati ciues[14]) habundancioris gracie munificencia colletentur,[15]) et tanto melius prefatum opus murorum et fossati valeant percomplere, judicium ciuitatis ipsius per[16]) predictos quatuor[17]) annos eisdem duximus ciuibus concedendum, vt infra idem spacium fructus ex eo percipiant, et prouentus eos in prefati vtilitatem operis conuertentes.[18]) In cuius rei etc. Actum et datum anno dominice incarnacionis millesimo etc.[19])

Voigt, Das urkundliche Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus)A) N° CXXII. — Zdenkonis a Trebecz, Liber a missionibus (B) č. 234 za nápisem: „Incipit capitulum, in quo rex dat libertatem ciuibus suarum ciuitatum, vt ipsas muris muniant ciuitates.“ — Varianty: [1]) Wenczlaus B. — [2]) Boemie et marchio Morauie B. — [3]) presentis pagine perspecturis B. — [4]) a [5]) Glatz B. — — [6]) eisdem B. — [7]) Schází v A. — [8]) Schází v B. — [9]) superaddendum B. — [10]) Schází v A. — [11]) de tentis B. — [12]) effodant A. — [13]) barcarum B. — [14]) Schází v A. — [15]) collatentur B. — [16]) Schází v A. — [17]) tres A. — [18]) conuertent A. — [19]) Od Actum počínaje schází v A. — Emler, Regesta II. č. 2399.

Čís. 29.

[Před r. 1278].

Král Přemysl Otakar II. vrací Kunrádu Špitalěřovi a jeho dědicům rychtářství města Čáslavě s tou podmínkou, aby z důchodů obce ročně 20 hřiven stříbra do komory královské odváděli. Při tom nařizuje přísežným a měšťanům m. Čáslavi, aby byli poslušni rychtáře městského.

Nos O[ttakarus] dei gracia — notum facimus vniuersis tenorem presencium inspecturis, quod nos iusticie, que vnicuique, quod suum est, tribuit, satisfacere cupientes, attendentes quoque fidem puram et obsequia grata, que Conradus Spitalius nobis indefesse exhibuit,

eidem Conrado et heredibus suis possessionem iudicii ciuitatis Thazlauiensis eo iure, quod ipsis, Conrado et suis heredibus, in ipso iudicio competit, restituimus graciose ita, quod hiidem Conradus et heredes sui predicti dictum iudicium cum attinenciis et iuribus omnibus ad ipsum ab antiquo spectantibus iure hereditario tenere et possidere debeant perpetuo pacifice et quiete, taliter quod ipsi dicti Conradus et heredes sui, qui sibi in dicto iudicio successerint, de ipsius obuencionibus iudicii nobis XXti marcas argenti annis singulis soluere teneantur. Mandamus igitur iuratis et ciuibus vniuersis predicte ciuitatis Thazlauiensis, quatinus, sicut graciam nostram conseruare diligunt, eisdem Conrado et per consequens heredibus suis tamquam ipsorum iudicibus, prout expedit, in iuribus et reuerenciis consuetis obedire debeant et párere. In cuius etc. Datum etc.

Zachováno toliko ve formuláři Jindřicha Vlacha a sice v rukop. Královeckém na str. 227 (Voigt, Das urkundliche Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus N° CXLVIII) a v rukop. bibliotéky Kolmarské (Codex Moraviae VII str. 1005) za nápisem: „Restitucio iudicii ciuitatis cuiusdam pro fidelibus obsequiis". — Emler, Regesta II. č. 2422.

Čís. 30.

[Před r. 1278.]

Přemysl Otakar II. béře na milost měšťany města Klatov, odpouštěje jim, čím se proti němu provinili, a slibuje, že je neodcizí od komory královské.

O[ttakarus] dei gracia etc. Quoniam[1]) inpune[2]) leso principe nichil gloriosius reperitur, — idcirco tenore presentis priuilegii tam modernorum quam futurorum noticiam cupimus deuenire, quod vniuersos et singulos ciues Glatouie[3]) omnem rancorem, quem aduersus ipsos ob culpam quamlibet, quam in nos commiserant, habuimus hactenus, de nostri aula pectoris abolentes nostre gracie restituimus, et eos volumus in sinu nostre maiestatis[4]) prout aliarum ciuitatum ciues, fideles nostros, fauorabiliter confouere, atque illos[5]) nullius alterius dominio subicere[6]) nisi nostro,[7]) et quod nullo mediante nobis et nostre camere in perpetuum[8]) sint subiecti. In cuius rei testimonium etc.

J. Voigt, Das urkundliche Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (A) N° CXV a liber formarum Henrici Italici (B) v rukop. kapitoly Pražské sign. K 33 č. 153 na l. 81 za nápisem: „Reformacio gracie". — Varianty: [1]) quum A. — [2]) in presente B. — [3]) Glogouie B. — [4]) mansuetudinis A. — [5]) ipsos B. — [6]) subiacere B. — [7]) nostre B. — [8]) perpetuo A. — Emler, Regesta II. č. 2383. — Prášek, Politický okres Klatovský II. str. 15 klade listinu tu k r. 1271.

Čís. 31.

1278, 7 prosince. V Kolíně.

Braniborský markrabě Otto, poručník krále Václava II., dává Jindřichu z Lichtenburka svolení k hrazení města Německého Brodu, povoluje mu sklad zboží kupeckého, jež se skrze město to vozí, jakož i slibuje, že mu statky a práva, jež král Přemysl Otakar II. otci jeho Smilovi odjal, navrátí, když prokáže, že se tak stalo bez příčiny a proti právu.

Nos Otto dei gracia marchio Brandeburgensis, tutor domini Wenzezlai, illustris principis regni Boemie generalis, scire volumus vniuersos, ad quos peruenerit presens scriptum, quod nos dilecto fideli nostro Heinmanno dicto de Luchtenburch ob deuocionis et fidei sue merita nostre bone voluntatis accedente consensu de muniendo ciuitate sua in Brod et de deposicione ibidem omnium rerum uendibilium dictam ciuitatem transire contingencium necnon et de vniuersis bonis suis et iuribus, quibus quondam dominum Zmilonem patrem ipsius dictus H[einmannus] priuatum asserit per serenissimum dominum Otakarum, illustrem quondam regem Boemie, karissimum auunculum nostrum recolende memorie, qualibet sine causa et contra iusticiam, per quinque annos presentes, quibus nobis tutelam domini Venzezlai, illustris regni Boemie principis, karissimi fratris nostri, et regni ipsius regimen assumpsimus, fauere uolumus graciose, ita tamen, quod prefatus Heymanus nos sufficienter et legitimis instruat documentis, quod vniuersa et singula bona et eciam iura, de quibus mencio superius est habita, et de quibus sepedictus H[eymanus] se pretexta presentis intromiserit instrumenti, ad prefatum Z[milonem] ipsius patrem et ad ipsum iure pertinuerint et pertinere debeant, et quod ipse Z[milo] per prefati regis O[takari] petenciam (sic) eisdem sine

causa et contra iusticiam sit priuatus. In cuius rei euidenciam clariorem presentes conscribi fecimus litteras et sigilli nostri munimine iussimus communiri. Datum Colonie anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo octauo septimo idus Decembris.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. I s poznámkou na rubu pozdější rukou: „Obdarování Ottona margkraběte na sklad věcí kupeckých". Na hedb. nitích červ. a žlutých visí nepatrný zlomek pečeti. — Chytil, Codex Moraviae V. str. 269. — Emler, Regesta II. č. 1157. — Král Přemysl Otakar II. *listem d. v Brně 4 července 1269*, jehož orig. je v archivu m. Jihlavy, zakázal skládání suken, olova, slaneckův a jiného zboží kupeckého v Německém Brodě, povoliv takový sklad za to městu Jihlavě („ad noticiam omnium volumus peruenire, quod nos deposiciones rerum venalium, que in Brod habite sunt hactenus ciuitate, sub inflictione animaduersionis debite districcius prohibentes, ad emendacionem ciuitatis nostre Yglauiensis, quam fauore amplectimur speciali, proinde duximus statuendum, ut deposiciones venalium eorumdem, videlicet in pannis, plumbo, hallecibus et mercimoniis aliis quibuscumque in eadem Yglauiensi ciuitate de cetero generaliter obseruentur."). — Srv. Boček, Codex Moraviae IV. str. 27; Tomaschek, Deutsches Recht in Oesterreich str. 325 a Emler, Regesta II. č. 656.

Čís. 32.

1279, 7 června. Ve Vídni.

Římský král Rudolf I. potvrzuje měšťanům Chebským, kteří se navrátili pod panství říše Římské, práva a výsady jim od císařů, králů, vévodův a jiných knížat říšských udělené. Rychtář městský soudí všechny případy soudní, jež se v okršku městském sběhnou, užívaje při tom pomoci předních měšťanů (denominatů); vyňati sou z jeho právomoci toliko šlechticové, ministeriálové a cisinci. Soudí krajiny Chebské (landrychtéř), kterému náleží soud ve věcech manských, předsedá časem také soudu městskému, a měšťan Chebský může vzdáti manství právoplatně též před rychtářem městským. Řízení a pokutování ve věcech trestních, jmenovitě v případech vraždy, poranění a výboje, upravuje se řadou předpisů, při čemž předním měšťanům se vyhrazují mnohá práva, jako že nemají býti věznění, že jim náleží býti pomocníky v přísaze, a že majetek jich má býti jenom částečně konfiskován, když se o náhradu s poškozeným nesmluví. Měšťanům dále se přiznává právo zatýkati dlužníky ve městě, stěhovati se do jiné země a při tom svobodně na-

kládati se svým majetkem. Statky, jež jim panovníci v léno udělili, a jim potvrzují s tou milostí, že spadají dědičně i na ženské potomstv i na pobočné příbuzné. Kdo s poddaných lidí ve městě stráví rol stává se svobodným. Konečně měšťané osvobozují se od placení cel po vší říši Římské; dává se jim právo voziti dříví z lesů královských na stavbu domův a provozování obchodu cizích kupců ve městě obmezuje se, aby nebylo na újmu jich živnostem.

Rudolfus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Omnibus imperpetuum. Regalis throni sublimitas sublimatur sublimius et in salutarium solio solidius solidatur, quociens in subiectos exuberat gracia pietatis ipsis se exhibens et in iusticia facile et in gracia liberale. Nouerit igitur presens etas et futuri temporis successura posteritas, quod nos fidei pure zelum et sincere deuocionis constanciam dilectorum fidelium nostrorum, ciuium de Egra, qui fidei naturalis, qua nobis et imperio constringuntur, feruore succensi ad nostrum et Romani imperii suaue dominium sunt reuersi, benignius intuentes et propter hoc magnopere cupientes eorum tranquillitati et commodo liberaliter aspirare, vniuersas gracias, priuilegia, libertates et jura, ipsis a diuis imperatoribus Romanis et regibus, ducibus et aliis imperii principibus indulta benignius et concessa, auctoritate presentis decreti de benignitate regia confirmamus, quasdam tamen ex graciis et libertatibus ipsis indultis confirmatas presentibus annotantes. Primum quidem statuimus, ut quicumque se ad alias terras transferre voluerit, absque coaccione et impedimento rerum et corporis libere transeat et secure, bona sua in ciuitate et in partibus Egrensibus habita ipsi liberaliter seruienda. Item, quicumque ciuium ab aliquo quocumque feoda a nobis sibi porrecta uel a successoribus suis conquisiuerit, si ante judicem ciuitatis in resignacione susceperit, ita firma manebunt, tanquam a nobis personaliter sint porrecta. Item, vniuersa, que a nobis et imperio in feodo possident, tam a filiis, quam a filiabus et consanguineis suis hereditali iusticia non carebunt. Item, nullus extraneorum aliquem ciuium super duello pulset, sed ipsi ciues omnem extraneum de duello peroptime infestabunt. Item, nullus judicum ciuem nominatum nisi super sola mortis occasione captiuitatis vinculo detinebit. Item, si aliquis pro homicidio uel mi-

nifesto vulnere accusatus fuerit et si in ueritate facti deprehensus non fuerit, ulterius non infestabitur, nisi quod cum septem viris nominatis innoxium se probabit. Item, quicumque alium ad judicium septem virorum compellit, actor per se iurabit primitus, quod in reum propriam non exercet voluntatem. Item, si aliquis in homicidio absque negacione deprehensus fuerit, facultatum suarum tercia pars vxori sue, relique due partes judici adherebunt, quas ipse non infestet, quousque videat, si ad composicionem dignam secum studeat et laboret. Item, pro omni wulnere manco leso quinque talenta et tria talenta judici persoluantur. Item, pro omni vulnere simplici leso sex solidos et dimidium talentum judici et vnicuique senatorum duodecim denarii persoluentur. Item, pro omni querela sine homicidio et vulnere reus se duobus digitis expurgabit. Et si reus conuictus fuerit, hospiti uel hospite grauate septuaginta duos denarios, seruienti uel ancille triginta sex denarios, judici vero sexaginta denarios retribuet et exsoluet. Item, pro omni contumacia in presencia judicis et a sexta feria post meridiem usque ad uespertinum tempus sabbati perpetrata solucio duplicatur. Item, si quis alium contumaciter in domo sua quesierit, decem solidos judici in domum et extra domum, et septuaginta duos denarios in domum et extra domum persoluet. Et si de tali inquisicione negauerit, semetseptimus expurgabit. Item, aduersus nominatum et approbatum virum nullus poterit in detrimentum honoris sui uel corporis approbare. Item, quando judex prouincialis judicio presidet, primo monachis, deinde ciuibus judicabit. Item, quicumque proprius alicuius domini ciuitatem subintrauerit, quamdiu in ciuitate manere voluerit, dominus suus ipsum de proprietate minime infestabit. Item, quicumque ciuitatem mansurus ingreditur per spacium vnius anni, non erit dominorum seruiciis obligatus. Item, quicumque ciuium aliquem extraneum nobilem uel ministerialem seu alium cuiuscumque condicionis quocumque loco tamen coram suo judice conuenerit, ibidem sibi tenetur respondere; et si forte ipsum ciuem reconuenerit, nisi forte voluerit, coram judice ciuitatis sibi tenetur tantummodo respondere, nisi forte de feodalibus bonis querimonia sit exorta. Item, ubicumque ciuis debitorem preterquam in ecclesia, balneo et taberna conuenerit, judex tenetur sibi ibidem pro debitis iudicare. ipsum fideiussoribus uel quocumque modo

certificando. Item, quicumque extranei nobiles seu ministeriales, vasalli seu alii inferioris status, ciui pignus licenciauerit, idem pignus absque licencia judicis poterit occupare. Item, omnes cause in ciuitate exorte ad judicem ciuitatis spectant diiudicande, nisi forte quedam inter nobiles, ministeriales et tales extraneos cause specialiter uentilentur. Item, edificia ad indigenciam ciuium spectancia in nemoribus nostris resecent, quos forestarii minime infestabunt. Item, quicumque super stratam prouincialem cum curru suo venerit, nullus forestarius ipsius pignora detinebit. Item, quicumque lignorum congeriem, qui dicitur floz, a nemore duxerit, persoluet sex denarios ultra quodlibet firmamentum. Item, hospites non tenentur pannos incidere neque potum in mensuris propinare, nisi forte apud Egram dominorum curie celebrentur. Item, hospes ab hospite non minus quam centum pelles asperiolinas et totidem vulpinas et leporinas uel alias quascumque totidem in numero pariter et quartale corii emere presumat. Et si quis in hoc transgressor extiterit, ciuitati dimidium talentum retribuet et exsoluet. Ex affluencia quoque gracie specialis memoratis nostris ciuibus liberaliter indulgemus, ut vbique per terras et districtus imperii nostri cum suis mercimoniis quibuscumque a cuiuslibet exaccione thelonei siue mute liberi transeant et inmunes. Preterea infeodaciones imperatorum et regum Romanorum ac aliorum quorumlibet principum ipsis factas ratas tenentes et gratas, ipsas de benignitate regia confirmamus, innouamus et presentis decreti munimine communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmacionis, concessionis et innouacionis infringere uel eidem in aliquo ausu temerario contraire. Quod qui fecerit, grauem nostre maiestatis offensam se nouerit incursurum. In cuius rei testimonium et robur perpetuo ualiturum presens scriptum exinde conscribi et maiestatis nostre sigillo iussimus communiri. Datum Wienne VII. idus Junii, indiccione septima, anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo nono, regni vero nostri anno VI°.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou voskovou pečetí královskou na hedbávné žluté šňůře zavěšenou. Na líci pečeti sedí král na trůně s odznaky důstojenství královského, kolem maje legendu: „RVDOLFVS · DEI · GRACIA · ROMANORVM · REX · SEMPER · AVGVSTVS“. Na rubu pečeti není žádného kontrasigilu. Na rubu listiny čte se rukou XV stol.: „Rudolfus brif, bestetunge vnser

recht N° 2.° — Grünner, Beiträge zur Geschichte der königl. Stadt Eger str. 7 s německým novějším překladem a s obšírným pojednáním o obsahu tohoto listu. — Gaupp, Deutsche Stadtrechte I, str. 189 s úvodem. — Jireček, Codex j. boh. I. str. 209. — Drivok, Ältere Geschichte der Reichstadt Eger str. 313 s německým novějším překladem. — Emler, Regesta II. č. 1174. — Gradl, Privilegien str. 1 a Monumenta Egrana I. str. 119.

Čís. 33.

1282, 13 června. Ve Wimpfenu.

Římský král Rudolf nařizuje měšťanům města Chebu a ministeriálům krajiny Chebské, aby klášter Waldsassský chránili proti všem, kdož by mu škoditi chtěli.

Rudolphus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Prudentibus viris sculteto, consulibus et vniuersis ciuibus de Egra necnon ministerialibus eiusdem dominii, dilectis suis fidelibus, graciam suam et omne bonum. Vobis vniuersis et singulis sub obtentu gracie nostre firmiter precipimus et precise mandamus, quatenus monasterium de Waltsassen cum personis et rebus vobis habeatis fideliter recomissum et ipsum manu tenere et defendere contra quoslibet offensores nullatenus omittatis et, in quibuscunque cellerarius eiusdem monasterii vestrum auxilium inuocauerit, sibi prestetis consilium et iuuamen. Datum Wimpine idibus Junii, nostri [regni] anno nono.

Dle orig. v říšském archivu bavorském chovaném Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 140. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 129.

Čís. 34.

1284. Bez místa.

Král Václav II. oznamuje měšťanům (nejspíše m. Žatce), že ustanovuje jich spoluměšťana Burcharda na rok městským rychtářem a nařizuje jim, aby ho byli poslušni.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie etc. notum facimus fidelitati vestre, quod nos confisi de prudencia et legalitate Purchardi, conciuis vestri, de cuius fide et sufficiencia laudabile testimonium per

litteras vestras recepimus, recepto ab eo in curia nostra juxta nostram consuetudinem fidelitatis sacramento de officio debito, ipsum judicem vestrum per totam presentem duodecimam indiccionem duximus statuendum, fidelitati vestre mandantes, quatenus eidem fideli nostro in omnibus. que ad ipsius judicatus officium spectare noscuntur, ad honorem et fidelitatem nostram per totam presentem duodecimam indiccionem de cetero intendatis tamquam judici per nostram excellenciam ordinato.

Zdenko de Trebecz, Liber a missionibus N° 57 za nápisem: „Collacio advocacie per regem facta et quasi exsecutoria". — Emler, Regesta II. č. 2431; k tomu č. 2797, kdež se mezi měšťany Žateckými r. 1272 jmenuje Burchardus.

Čís. 35.

1284 [po 24 květnu]. V Poděbradech.

Pražský biskup Tobiáš Bechyně, maje od krále Václava II. svěřenou správu města Poličky a celé krajiny tamější, slibuje rychtáři a měšťanům m. Poličky, jakož i ostatním obyvatelům této krajiny, že je zůstaví při právech a svobodách, jichž od založení města za krále Přemysla Otakara II. užívají, a že nad krajinou Poličskou neustanoví žádného zvláštního úředníka krajského, nýbrž že rychtáři městskému ponechá soud nad obyvateli této krajiny. Kdyby něčeho proti jich právům předsevzal, nejsou mu více věrností povinni a mají opět navrátiti se pod panství královské.

Nos Tobias de Bechin[1]) tenore presencium vera fide et intencione non ficta promittimus, quod nos judicem et ciues Policenses necnon omnes ipsius prouincie terrigenas pro eo, quod nobis tempore, quo nos eis ex permissione[2]) et beneplacito domini nostri, regis Boemie,[3]) tamquam rectorem et capitaneum preesse contigerit, fideliter adhereant, obediant et pareant, sicut decet, iuribus eorum in nullis penitus irritatis[4]) ad omnia iura, libertates et commoda, que et quas a nouellis[5]) plantacionis[6]) temporibus[7]) domini Othakari,[8]) quondam regis Boemie, habuisse noscuntur et[9]) privilegiis suis demonstraro poterint[10]), studiosius conseruantes, volumus fauorabiliter confouere et dictis judici ac ciuibus et terrigenis[11]) dicta iura non

peiorantes augere et meliorare studebimus toto posse. Promittimus eciam ipsa fide, quod,[12]) quemadmodum in dicta prouincia a prima exstirpacione consuetum esse dinoscitur, super aduocatum dicte ciuitatis nullum aduocatum prouincialem instituemus, sed ipsius fidei aduocati aduocaciam[13]) ipsius prouincie committemus vel[14]) ipsam sibi pro statuta locabimus pecunia, secundum quod uiris honestis et discretis videbitur expedire. Et si forte, quod absit, nos aliquid contra predicta vel predictorum aliquod facere contigerit,[15]) videlicet, quod si sepedictis judici, ciuibus et terrigenis iura ipsorum predicta et libertates ex aliqua infringeremus siue irritaremus maliuolencia,[16]) ipsos ipso facto a promisso fidelitatis et obediencie, quod[17]) nobis fecerunt, liberos reddimus et solutos, et dicti judex, ciues et terrigene, nobis derelictis, fidei ipsorum ex eo in nichilo preiudicantes, ad predictum dominum regem tamquam ad dominum naturalem respectum habere poterunt et recursum. Vt igitur hec nostra promissio illibata et inuiolabilis perseueret, presentes literas sigilli nostri munimine communitas prenotatis judici, ciuibus et vniuersis prouincie Policensis incolis dedimus ad cautelam.[18]) Actum et datum[19]) in Podibrad[20]) anno domini millesimo ducentesimo octoagesimo quarto etc.[21])

Rukop. Pražské kapitoly: „Formae literarum Henrici Italici" (A) sign. K 33 na l. 33 č. 65 za nápisem: „Promissio defensionis"; Voigt, Das urkundliche Formelbuch des Heinricus Italicus (B) N° CLXV a Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus (C) N° 133 za nápisem: „Incipit conservatoria, in qua aliquis nobilis baro recipit aliquos sibi commissos in proteccionem, dans eis omne ius diu habitum." — Varianty: [1]) Schází A. — [2]) promissione AC. — [3]) domini regis A. — [4]) irretatis B.; irreditis C. — [5]) nouellis *et* B. — [6]) plantacionibus AB. — [7]) Schází B.; tempore A. — [8]) Schází A. — [9]) Schází B. — [10]) poterunt AB. — [11]) terrenis A. — [12]) Schází A. — [13]) ad noticiam A. — [14]) ut A. — [15]) contingeret B. — [16]) Schází A. — [17]) quam B. — [18]) Zde končí A. — [19]) Schází v C. — [20]) Schází v B. — [21]) MCC tali B. — Emler, Regesta II. č. 2438. — Tobiáš z Bechyně byl biskupem Pražským od r. 1279—1296.

* Čís. 36.

1285, 24 května. V Praze.

Král Václav II. v listu měšťanům Kolínským daném béře v ochranu měšťany královských měst proti šlechtě a zavazuje se, že nálezům soudů

královského a zemského v rozepřích měšťanů se šlechtici vyneseným průchod zjedná. Při tom spory mezi měšťany různých měst vzniklé vyhrazuje svému soudu, měšťanům zakazuje přikazovati se šlechticům a vůbec povoluje jim, aby užívali starých svých práv a obyčejů, pokud nejsou na újmu právům královským. Actum Prage anno domini millesimo ducentesimo octoagesimo quinto, nono kalendas Junii, tercie decime indiccionis.

Orig. perg. v archivu m. Kolína č. 1. — Pečeť utržena. — Na rubu rukou XVI století poznamenáno: „Venceslaus rex N° I, 1285“ a rukou XVIII století: „Constitutio regis Wenceslai, qua ciuitatibus regiis omnis assistentia et protectio etiam contra barones et equites policetur.“ Otištěno v I díle této sbírky na str. 13. — Emler, Regesta II. č. 1346. — Pozoruhodna je v listě tom též poslední věta: „Que omnia, prout superius scripta sunt, iudices et iurati vniuersi omnium ciuitatum Boemie obseruare iuramento prestito inuiolabiliter promiserunt, et ut robur perpetue firmitatis *precipue circa obseruacionem iusticie in singulis in ciuitate nostra Colonie* obtineant, presentem paginam sigillis nostris muniri fecimus in testimonium ueritatis.“ — Už král Přemysl Otakar II. *listem d. u Prahy 8 září 1261* dal městu Přelouči, které náleželo opatu a konventu kláštera Opatovického: „omnia jura et libertates, que habent ciuitates nostre in Colonia et in Churim, videlicet jus, quod habet Magdeburgensis ciuitas, id est auctoritatem puniendi tam in personis quam rebus secundum merita reorum et excessuum qualitate, quos ibidem contigerit perpetrari, scilicet sentenciam suspensionis, decapitacionis, rotacionis, duelli necnon omnium eorum, que ad judicium supradictarum ciuitatum pertinere noscuntur.“ (Orig. perg. v archivu kláštera Břevnovského sign. B X 310. — Emler, Regesta II. č. 2825.) — Spory o hranice mezi měšťany Kolínskými a Čáslavskými jsou brzo po vydání svrchu zmíněného listu kr. Václava II *listem ze dne 14 listopadu 1289* rozhodnuty Sybotem perkmistrem na Horách Kutných a dvěma úmluvci mu přidanými, kteréhožto listu orig. (bez pečeti) zachoval se v archivu m. Kolína a zní takto: In nomine domini amen. Nos Syboto, magister moncium in Kuttis, et Marquardus frater noster et Albertus Zlapaner ad noticiam vniuersorum fidelium presencium et futurorum peruenire desideramus, quod super discordia et contencione inter ciues Chazlauienses ex vna parte et inter ciues Colonienses ex altera parte dudum ventilata sumptuoso labore de possessionibus et metis moncium inter dictas ciuitates inuentorum prefati ciues ex vtraque parte sui habito sano atque maturo consilio nos tres prenotatos ad terminandum inter eos causam prehabitam amicabiliter atque fine laudabili pleno vtrorumque accedente consensu mediatores atque arbitros elegerunt, vt quidquit inter eos pro bono pacis et amicicie per nos decretum atque statutum fuerit, ratum atque incommutabile ab eisdem omnibus in singulis articulis debeat conseruari. Nos itaque statuimus, vt quicunque montes argentifodinarum aut aurifodine inter maioris vallis riwlum claustrum Cedlicense

transeuntis et a uilla Clucz in ascensu vsque ad superiorem villam, que Zpritoc dicta est, prout ipsis ciuibus presentibus pertransiendo terminos statuimus, quitquid intra terminos metarum istarum inuentum fuerit, in hiis ambarum ciuitatum consules et iurati in mensuracionibus moncium et in laneis buriensium (sic) equam recipient porcionem, excluso tamen eo, vt qualescunque cause iudiciarie maiorum articulorum siue causarum intra dictos terminos emerserint, ad ciues Chazlauienses discuciende et iudicande integraliter deducantur. Si qui uero montes extra hos terminos elaborati fuerint, ciuitati sibi uiciniori atinebunt atque deseruient pleno iure. Si quis autem prefatorum ciuium contra decreta huius arbitrii nostri aliene quitquam atemptare presumserit, certa probacione conuictus pene tres centarum marcarum argenti subiacebit; harum autem centum incliti domini nostri regis kamere ascribentur, parti aduerse centum, nobis autem mediatoribus debebit pars tercia deriuari. Vt autem huius arbitrii nostri decreta atque statuta robore perpetuo fulciantur, presentem conscripcionem fieri ordinauimus ipsamque sigillis ambarum ciuitatum duximus roborandam et notatis testibus ydoneis, quorum nomina subsequentur: Henrico judice Zchazlauiensi, juratis ibidem: Poppone, Walthero dicto Schover, Heinrico filio Rapotonis, Cunrado Longo; Gyselberto, judice Coloniense; juratis ibidem: Gothardo, Martino, Nycolao, Thilmano atque Bertoldo; Montanis autem: Cristano, Poplino, Berone et ceteris quam pluribus fide dignis. Acta est autem hec ordinata composicio anno dominice incarnacionis M°CC°LXXXIX°, XVIII° kalendas Decembris.“ (Emler, Regesta II. č. 2729, k tomu srov. též č. 1123.)

* Čís. 37.

1287, 5 prosince. V Praze.

Král Václav II. přikazuje na opravování mostu města Nymburka jednu hřivnu stříbra ročního platu ze dvou lánův (Sirováteckých) u města ležících, jakož i všechen důchod z mostu z města přes Labe vedoucího. Při tom polepšuje důchod z něho nařízením, že z každého koně do vozu zapřaženého má se budoucně místo půl penízu jeden celý peníz cla vybírati.

Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie, omnibus noticiam subscriptorum. Ad regni nostri status felicius incrementum facere credimus ac salutarem nostrorum progenitorum remedium salubriter promouere speramus, si generalitatis commoda specialiter procurantes ea, que ipsi progenitores nostri ad salutem prouehendam et aquarum transitibus et pontibus pro vtilitate

publica fecerunt singulariter, nostris donacionibus adaugemus. Igitur noscat presens etas et futura posteritas, quod nos propensius considerantes nostre ciuitatis Neuenburg et ipsam inhabitancium atque generaliter omnium transeuncium vtilitatem, quam ex reparacione ibidem pontis assidua poterunt obtinere et habere, ad commodum et profectum generaliter eorundem atque nostram nostrorumque progenitorum salutem ad ipsum pontem continue reparandum vnam marcam argenti de censu nostro certo et debito ex duobus mansis eidem ciuitati Neuenburg adiacentibus nobis singulis annis prouenientis et nobis debiti reditus ex certa nostra sciencia concedimus et ex liberalitate nostra largimur ita, ut predictus pons de die in diem secundum necessitatem perpetuo emendetur et per eandem marcam argenti in perpetuo datam et concessam studiosius reformetur. Volumus igitur, vt Neuenburgenses omnem vtilitatem, quam hactenus idem pons habuerit, ad reparacionem eiusdem a nostris progenitoribus noscant esse concessam, cum predicta nostra concessione et donacione habere debeant perpetuo et tenere. Ad hec ex nostrorum consilio maturo nobilium decreuimus et statuimus, cum hoc sit ad generale commodum et profectum, ut de quolibet equo ducente currum oneratum, de quo prius dimidius denarius per formam thelonii dabatur, vnus integer denarius ad iam dicti pontis subsidium absque contradiccione qualibet exsoluatur. In cuius nostre donacionis et omnium predictorum testimonium et robur perpetuo valiturum presentes fieri fecimus et nostrorum sigillorum munimine jussimus roborari. Datum Prage per manus magistri Welezlai[1]), Pragensis, Wissegradensis, Olomucensis ecclesiarum canonici, regni nostri protonotarii, anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo septimo, nonis Decembris, indiccione prima.

Kopie ze soupisu privilegií Nymburských z r. 1732 v archivu m. Nymburka No. 1. — V rukopise [1]) Wenceslai. — Emler, Regesta II. č. 1423.

Čís. 38.

Kolem r. 1287. V Praze.

Král Václav II. prodává dědičné rychtářství města Nymburka se vším příslušenstvím Ekhartovi a Petrovi bratřím ze Zhořelce za 120 hřiven.

Nos W[encezlaus] dei gracia etc. notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris, quod nos iudicium in ciuitate nostra Nuenburga cum vna domo in eadem ciuitate nostra, vno molendino cum decem rotis in Albea, duos laneos in villa [Vzk] et septem laneos in villa . . . liberos, cum piscacionibus in aqua [Merlina] et aliis iuribus rite ad idem iudicium spectantibus vendidimus . . [Ekhardo et Petro] fratribus de Gorlicz[1]) et ipsorum heredibus pro centum et viginti marcis[2]) hereditarie possidendum, promittentes eis tenore presentis scripti defendere et atestare[3]) dicta bona contra quemlibet eos vel eorum heredes de ipsis bonis impetere[4]) volentem infra trium annorum spacium a data numerandorum presencium iuxta consuetudinem terre nostre, et si forte ipsas[5]) defendere non possemus, tunc tantum de dicta pecunia defalcabimus vel restituemus, quantum iuxta iustam estimacionem proborum virorum [valeat] res, in qua ipsos defendere non potuimus. Datum Prage etc.

Rukopis kapitoly Pražské (A) „Liber formarum Henrici Italici“ sign. K. 33. na l. 94 v. č. 197 za nápisem „Vendicio judicii“. — Voigt, Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (B) N° CXXVII. — Varianty: [1]) Schází v A. — [2]) centum marcis A. — [3]) antestare B. — [4]) impedire A. — [5]) ipsis B. — Emler, Regesta II. č. 2423. — Srov. list kr. Václava II. na rychtářství Nymburské d. v Poděbradech 28. června 1293 č. 62.

Čís. 39.

Kolem r. 1287. V Praze.

Král Václav II. oznamuje obyvatelům města Nymburka, že postoupil bratřím ze Zhořelce Ekhardovi a Petrovi, kterým prodal rychtářství tamější, na dvě léta dvě třetiny důchodu z něho náležejícího komoře král., a že i je na ta dvě léta od placení úroků a berní do komory královské osvobozuje, aby za to byli povinni most tamější opraviti.

W[encezlaus] dei gracia etc. vniuersis tenorem presencium inspecturis et precipue habitatoribus ciuitatis Nueburgensis et hiis, qui eandem ciuitatem inhabitare voluerint, graciam et omne bonum. Noueritis, nos Ekhardo et Petro de Gorlicz duos denarios, qui nobis cedere debent de prouentu iudicii in Nuenburch, commisisse, vt eos recipiant per duorum annorum spacium a data numerandorum pre-

sencium, et infra dictos duos annos in suos vsus et vtilitatem conuertant, transactis vero duobus annis vel concedemus dictos duos denarios eisdem percipiendos anno quolibet pro certa pecunie quantitate vel de ipsis, quitquit nobis placuerit, disponemus. Preterea vniuersis et singulis dictam ciuitatem inhabitantibus et inhabitare volentibus damus plenam libertatem per duorum annorum spacium a data numerandum presencium, eos a solucione census et steure vel exaccionis cuiuslibet absoluentes, ita tamen, quod hiidem teneantur pontem ibidem reparare, atque in bono statu, quod homines salubriter transire valeant, conseruare. Quare mandamus vniuersis census nostri aut steure aut exaccionis cuiuslibet collectoribus, quod a dictis ciuibus infra prefatos annos nichil penitus audeant exigere vel presumant, sicut indignacionem nostram cupiuerint euitare. Datum Prage etc.

Voigt, Formelbuch des königl. Notars H. Italicus. N° CXXVIII. — Emler, Regesta II. č. 2424.

Čís. 40.

[Kolem r. 1288], 25 září. Na Bezdězi.

Král Václav II. uloživ měšťanům Nymburským některá břemena osvobozuje je za to na čtyři léta od placení cla po vší říši své.

Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Vniuersis baronibus, militibus, clientibus thelonea possidentibus necnon et omnibus theloneariis per districtum sui dominii constitutis, dilectis fidelibus suis, tenorem presencium inspecturis, graciam suam et omne bonum. Cum dilectos fideles nostros vniuersos ciues de Nvenburch ob honus operum regalium ipsis impositum per quatuor annorum spacium continue a data numerandorum presencium vbilibet per nostrum dominium ab omni exsolucione thelonei duxerimus eximendos, mandamus vobis firmiter et precise sub obtentu nostre gracie, firmiter iniungentes, quatenus a prefatis ciuibus cum mercimoniis vel quibuscunque rebus aliis proficiscentibus nichil in itu vel reditu per prefatos quatuor annos occasione thelonei vllatenus exigatis, sed permittatis ipsos transire, quocienscunque voluerint, libere ac solute, sicut

graciam nostram et fauorem diligitis conseruare. Datum in Besdes septimo kalendas Octobris.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 205 v Českém museum za nápisem: „Rex Boemie mandat vniuersis baronibus et quibuslibet thelonea possidentibus, quod non grauent ciues, quibus contulit libertatem". — Emler, Regesta II. č. 2411.

Čís. 41.

1288, 8 října. V Praze.

Král Václav II na přímluvu sestry a tety své, sester řádu sv. Kláry v Praze, schvaluje založení špitálu sv. Ducha v Klatovech tamějším měšťanem Kunrátem z Pomuku, který účelu tomu věnoval pět lánů, dva masné krámy, mlýn, lázeň, pivovar s lukami a jinými příslušnostmi, a osvobozuje špitál a jeho správce od placení všelikých úroků a dávek z tohoto zboží.

Wenceslaus dei gratia rex Boemiae et marchio Moraviae. Omnibus in perpetuum. Rerum exitus metitur prudentia et dispensatoris circumspectio prouidi ex priorum lucentis experientiae speculo sapienter ordinat praesentia et prudenter euentibus licet dubiis prouidet futurorum. Hac igitur adhortatione commoniti gloriosis progenitorum nostrorum adhaerentes uestigiis liberalitatis ingenuae studium ad religiosarum praecipue et miserabilium consolationem notum facimus et conuenienter decreuimus personarum. Unde et temporalis famae gloriam congerimus et retributionis aeternae praemia comparamus. Sciat igitur et praesens aetas et futura successio posterorum, quod nos pure propter deum in nostrorum praedecessorum [animae] remedium et nostrae nihilominus salutis augmentum sororis nostrae carissimae Chunegundis et materterrae nostrae dilectae, sororum ordinis sanctae Clarae in Praga, precibus inclinati deuotionem Cunradi, ciuis nostri Clatouiensis, hospitalis sancti Spiritus fundatoris ibidem sub regula beati Augustini ordinis fratrum Stellatorum cum cruce, commendatam habentes et gratam, qui pro suae remedio animae eidem hospitali de bonis suis quinque laneos, quos a nobis jure possedit emphiteutico, duo macella, molendinum cum quatuor rotis, balneum, braxatorium, cum pratis et aliis pertinentiis uniuersis liberaliter contulit et do-

nauit, census, steyras, iuuamina et omnia alia seruicia siue iura nostra, quae de possessionibus habere et percipere consueuimus supradictis, hospitali praedicto et rectoribus suis conferimus et donamus tam liberaliter quam libenter perpetuo libere possidendos, transferentes eosdem census cum omnibus supradictis juribus nostris ex certa nostra scientia in potestatem et dominium hospitalis praedicti in Clatouia et rectorem ipsius pleno iure, et donationem praedicti Conradi de praefatis racionabiliter possessionibus factam potestate nostra regia confirmantes, a ciuium quoque oneribus et uexationibus ac seruitiis quibuslibet, quae cum aliis ciuibus idem Conradus de bonis faciebat, praemissos laneos et bona praedicta ipsumque hospitale et rectores eius gratiose eximimus et reddimus absolutos, fauentes eis de aliorum fidelium promotionibus et beneficiis de plenitude gratiae specialis. Vt autem haec nostra collatio, donatio et consensus perpetuae robur obtineant firmitatis praesens priuilegium eidem hospitali et rectoribus suis dari mandauimus sigillorum nostrorum autoritate roboratum. Datum Pragae per manus magistri Welizlai, protonotarii regni nostri anno domini MCCLXXXVIII, octauo idus Octobris, indictione secunda.

Liber priuilegiorum aureus řádu křižovnického s červenou hvězdou v Praze na l. 102. V tomže rukopise na l. 109 v. zapsán je věnovací list měštana Klatovského Kunráta z Pomuku z r. 1289, jenž zní takto: „Ego Conradus dictus de Pomuk ciuis Clatouiensis notum esse cupio per praesentes tam praesentibus quam futuris, quod ego ad laudem et honorem dei omnipotentis et perpetuae virginis Mariae in remissionem peccatorum meorum et carissimae conjugis meae ac omnium nostrorum praedecessorum me obligo et promitto hospitale construendum circa Clattouiensem ciuitatem, in quo pauperes et debiles assumantur et in eo quolibet die reficiantur et alia misericordiae opera impendantur. Promitto etiam eidem hospitali de bonis a deo mihi collatis dotare in hunc modum: curiam ante ciuitatem, praxatorium, trecentas oues, decem et VIII boues, VI equos, VIII vaccas, balneum in ciuitate, macellum ibidem, hortum ante ciuitatem, molendinum in Thezanowich cum duobus laneis ibidem et duos laneos in Tochnik cum omnibus aestiualibus et hyemalibus dictorum laneorum et cum singulis pratis, pascuis, siluis eidem hospitali assignando. Promitto etiam et uoueo in praesenti ordinem fratrum stelliferorum hospitalis Pragensis ad pedem pontis assumere una cum supradicta coniuge mea et eidem ordini facere professionem. Et ne alicui super hoc dubium oriatur praesentem chartulam sigillo ciuitatis nostrae Clatouiensis dictis stelliferis dedi roboratam. Haec autem omnia acta sunt praesentibus testibus Hartwico judice, Wernero dicto Misserio, Cinsrigo, Merklino Besoldo,

Frumuldo, Hermanno de Horawich, Vlrico Peruklino, Henrico dicto Rostauser, Henrico Sarp, Gerhardo anno domini MCCLXXXIX°.“ — Emler, Regesta II. č. 2726 a 2728.

Čís. 42.

1289, 22 července. Na Šumburce.

Remund z Lichtenburka, obdržev od rychtáře Německobrodského Wernhera obnos peněz, postupuje mu a dědicům jeho ves Macourov k svobodnému držení, takže ani úroky ani jinými povinnostmi nebudou mu více zavázáni.

In nomine domini amen. Nos Heimannus dictus de Luhtenburch, baro illustris regis ac regni Boemie, omnibus presentis pagine seriem inspecturis salutem in domino sempiternam. Ne illa, que geruntur in tempore, vetustas eiusdem conterat vel iuxta obliuiose mortalitatis imbecillitatem de hominum memoria dilabantur, expedit ea viuaci litterarum testimonio et lingua testium perhennari. Huius igitur scripti continencia ad presencium noticiam et ad memoriam deferri volumus futurorum, quod nos dilecti compatris nostri et fidelis Wernheri judicis in Brod merita et seruiciorum suorum crebram impensionem suique multiplicis honestatis decenciam principaliter intuentes nichilominus ab eodem quandam summam pecunie eciam acceptantes, de communi consilio et matura deliberacione omniumque nobis fidelium pariter ex consensu sibi et suis liberis, heredibus siue successoribus vtriusque sexus, villam, que Macerow nuncupatur, cum agris singulis et vniuersis ad eandem villam spectantibus, videlicet pratis, pascuis, piscacionibus et hiis similibus, quodcunque vocabulum sorciantur, pleno iure absque omnis census solucione et aliorum seruiciorum repeticione siue extorsione dedimus siue contulimus, nichil nobis iuris in eadem villa prenotata conseruantes, sed in eundem Wernherum jam prescriptum cum ipsa collacione siue donacione totaliter transferentes libere et pacifice et in perpetuum siue hereditarie, cuiuslibet impedimenti relegato scrupulo, possidendam, et cum omni vtilitate, que annis singulis de sepedicta villa poterit prouenire, excepto solo argentifodio siue metallo, quod si ibidem repertum fuerit, nobis et eidem Wernhero equali pondere siue mensura fideliter et

beniuole diuidatur, eos quoque, ad quos predicta villa seu succes sione hereditaria seu vendicione seu qualitercunque [peruenerit], eaden juris plenitudine gaudere volumus et pariter libertate. In cuius re euidenciam et caucionem cerciorem sibi presentes scribi et dari ius simus nostri sigilli charactere consignitas, cum annotacione testium qui intererant, subscriptorum, qui sunt: dominus Heinmannus junior dominus Schenco de Boraw, Remannus de Luhtenburch, Pribizlau de Rathay, Budizlaus de Sobituch, Bleho de Hostoblicz, Bun, Mstezlau fratres de Chlum, Naschewoy de Tupadel, Hrebissius de Pabienicz Leo de Crenowicz, Bolech de Scherna, Zesema de Clum, Bouzlaus de Jenissowic, Jan de Humonin, Jerazlaus de Zreschenan, Albertus de Bohumilicz, Domazlaus de Dlusin. Actum et datum in Sumerburc per manus Sifridi, notarii et rectoris in Brod, anno domini MCCLXXXIX°, XI° kalendas Augusti.

Original v c. k. státním archivu ve Vídni. — Kop. v diplomatáři Českého musea. — Emler, Regesta II. č. 1476.

* Čís. 43.

1290, 19 července. Na Poděbradech.

Král Václav II potvrzuje měšťanům Mělnickým výsadu na čtyry lodě po nichž mohou po Labi zboží kupecké voziti.

Nos Wenczeslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Innotescere tenore presencium cupimus vniuersis, quod ad nostram ciues Melnicenses accedentes presenciam, priuilegium a patre nostro clare memorie ipsis concessum, non abolitum, non cancellatum, non abrasum nec in aliqua parte sui viciatum nostris aspectibus presentarunt, peten[te]s, vt illud ipsis confirmare de benignitate regia dignaremur, cuius tenor et ordo verborum per omnia fuit talis: Ottakarus etc. (Následuje znění listu kr. Přemysla Otakara II d. v Praze 25 listopadu 1274 č. 22.). Nos vero benignitate regia eorum peticionibus deuotis inclinati, prelibatum priuilegium et dicti priuilegii seriem confirmamus, volentes vt ipsum priuilegium illibatum perpetuo perseueret. In cuius rei testimonium presentes confirmacionis litteras fieri et nostrorum sigillorum munimine iussimus roborari. Datum in

Podebrad per manus magistri Petri, regni nostri prothonotarii, anno domini millesimo ducentesimo nonagesimo, XIV° kalendas Augusti, indiccione tercia.

Obsaženo v orig. konfirmaci kr. Karla IV d. v Praze 28 března 1352 v archivu m. Mělníka č. 5. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CXCVII. — Emler, Regesta II. č. 1506.

Čís. 44.

[Před r. 1291.]

Král Václav II postupuje měšťanu Pražskému Meinhartovi rychtářství města Hradce nad L. na čtyři léta, začež má odvésti do komory královské 100 hřiven stříbra, 10 hřiven zlata a 4 postavy sukna Gentského.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie in publicam deuenire noticiam cupimus per presentes, quod judicium ciuitatis in Grecz dilecto fideli nostro Minhardo, ciui Pragensi, locauimus a festo Natiuitatis domini primo venturo vsque per quatuor annorum spacium percompletum pro centum marchis argenti, decem marchis auri et quatuor staminibus de Gent nobis ab eodem Minhardo persoluendis in terminis subnotatis: videlicet, quod infra quatuordecim dies prefatus Minhardus dabit nobis sexaginta marchas puri argenti et quadraginta alias marchas siue in pannis siue in equis siue in quocunque nostre placuerit maiestati; in vigilia vero Natiuitatis dominice primo ventura quatuor stamina de Gent nostre camere assignabit. In principio vero sequentis anni, videlicet in festo Martini, dictus Minhardus dabit nobis decem marchas auri, in festo autem Pasche sequenti soluet nobis decem marchas argenti; in festo vero Natiuitatis dominice succedente . . marcham auri reliquam nostro culmini assignabit. In cuius locacionis nostre memoriam et robur presens scriptum fieri et sigillo maiestatis nostre fecimus communiri.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 28 v Českém museum za nápisem: „Locacio judicii Grecensis alicui ciui facta per regem temporaliter.“ — Emler, Regesta II. č. 2429.

Čís. 45.

[Před r. 1291.]

Král Václav II., přeje sobě, aby zase vzkvétala města, jež po smrti otce jeho pro mnohá příkoří jim činěná byla se stala liduprázdná, vysazuje nové město (snad Kadaň) a ustanovuje, že noví osadníci mají z každého lánu k městu přiměřeného zaplatiti šest hřiven stříbra zákupu a platiti ročně hřivnu stříbra do komory královské po projití jednoho roku, po který je od placení úroků osvobozuje. Rychtáře mohou měšťané sami si voliti a jemu patří důchod z lázně obecní, z dvou masných a dvou chlebných krámů.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie[1]) notum facimus vniuersis tenorem presencium perspecturis, quod nos cupientes, vt ciuitates nostre, que post obitum olim[2]) patris nostri propter multiplicem turbacionem tranquillitatis expertes et fere habitatoribus exinanite fuerunt, tranquillitate status gaudeant et habitatoribus repleantur, ciuitatem nostram .. locauimus vniuersis et singulis hominibus in ea degentibus et omnia bona ad ipsam spectancia cum siluis, pratis, pascuis, aquis et aquarum decursibus[3]), ita quod de quolibet laneo, qui mensuratus fuerit in territorio eiusdem ciuitatis, pro torta, que anleit ulgariter[4]) dicitur, sex marcas argenti vsualis in subscriptis terminis nobis dabunt, videlicet in carnispriuio primo uenturo tres marcas[5]), in festo Pasche sequenti marcam et dimidiam[6]), in festo vero beati Michaelis[7]) marcam et dimidiam[8]) similiter nobis soluent, pro eorumdem quoque laneorum quorumlibet marcam argenti vsualis annuatim in duobus anni temporibus, dimidiam[9]) scilicet in festo beati Galli et dimidiam[10]) in festo Georgii[11]), census nomine camere nostre soluent. Ad hoc[12]) autem, vt hiidem ciues melius et facilius dictam pecuniam soluere nobis possint, damus eis a data presencium vsque ad festum beati Michaelis[13]) et a festo beati Michaelis[14]) vsque per vnius anni spacium percompletum libertatem, vt infra idem tempus nobis censum non soluant neque soluere teneantur. Transacto vero prefato tempore tunc censum predictum soluent nobis in terminis subnotatis vel pretaxatis. Ad hec vniuersitati dicte[15]) ciuitatis concedimus stubam balnearem, duo macella et duas mensas, in quibus panis venditur[16]), que omnia iudex eiusdem

ciuitatis, quemcumque ydoneum predicti ciues eligerint, debeat, quamdiu iudex fuerit, possidere[17]). In cuius rei[18]) testimoninm et robur presentes fieri et sigillorum nostrorum munimine fecimus communiri. Datum per manus Heinrici notarii nostri etc.

Voigt, Das urkundl. Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (A) No. CXIV; Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus (B) č. 40 za nápisem: „Locatio civitatis omnibus ipsam inhabitare volentibus et absolutio census unius anni facta per regem" a rukopis Pražské kapituly sign. K. 33 (C) na l. 10 č. 11 za nápisem: „Locacio ciuitatis". — Varianty: [1]) Nos W. AC. — [2]) Schází v A. — [3]) Od pratis schází v AC. — [4]) Schází v AC. — [5]) decem marchas argenti B. — [6]) decem marchas B. — [7]) Petri secuturo B. — [8]) decem marchas argenti B. — [9]) a [10]) medium B. — [11]) Wenceslai B. — [12]) hec B. — [13]) a [14]) Martini B. — [15]) vestre B. — [16]) mensas panis C. — [17]) presidere A. — [18]) Zde končí AC. — Emler, Regesta II. č. 2381. — Srov. list krále Jana d. v Praze 24. prosince 1319 č. 111 této sbírky, z kterého patrno, že Kadaňští volili si druhdy sami rychtáře městského.

Čís. 46.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. prodává Albrechtovi a Wernherovi, měšťanům Kadaňským, dědičně rychtářství m. Kadaně za 40 hřiven stříbra a s tím závazkem, aby každého roku 40 hřiven stříbra do komory královské platili.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie notum fieri volumus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod iudicium in ciuitate Cadanensi dilectis fidelibus nostris Alberto et Werenhero, ciuibus eiusdem ciuitatis, vendidimus hereditarie possidendum pro quadraginta marchis argenti, quarum viginti nobis iam soluerunt, remanentibus adhuc nostre camere in viginti residuis obligatis, ipsi Albertus et Werenherus pro eodem judicio ac heredes ipsorum anno quolibet in dominica, qua cantatur Letare, quadraginta marchas argenti nobis exsoluent. In cuius rei testimonium et robur perpetuo valiturum presentes litteras sigillorum nostrorum munimine iussimus communiri. Datum per manus magistri Heinrici, capellani et notarii nostri etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus č. 27 za nápisem: „Rex vendit judicium alicuius ciuitatis ciuibus hereditarie et perpetuo possidendum". — Emler,

Regesta II. č. 2428. — V tomže rukopise č. 6 čte se formule jiné listiny, kterou kr. Václav II uděluje dědičně v některém městě „judicium et monetam“ někomu ze svých věrných, s tím závazkem, aby on i dědicové jeho každého roku na den sv. Petra platili 20 hřiven stříbra do komory královské. (Emler, Regesta II. č. 2330).

Č. 47.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. propůjčuje Kunrátu řeč. Pisingerovi rychtářství města Klatov na jeden rok proti tomu, že zaplatí 50 hřiven stříbra ve třech lhůtách do komory královské.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie notum facimus vniuersis tenorem presencium perspecturis, quod nos locauimus judicium in Clatouia Cunrado dicto Pisinger a data presencium per vnius anni circulum reuolutum pro quinquaginta marchis argenti nobis ab eo in subscriptis terminis exsoluendis. Dabit enim nobis in festo beati Petri primo futuro X marchas argenti, in festo natiuitatis domini sequenti XX marchas argenti et in festo Pasche tunc vltimo secuturo XX marchas argenti similiter nobis soluet. In cuius rei testimonium presens scriptum sigilli nostri munimine jussimus insignari. Datum Prage per manus H[einrici] notarii nostri etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus regiis ab a. 1290 N° 22 v Českém museum za nápisem: „Incipit locacio judicii Clatouiensis per vnum annum simplex alicui ciui facta per regem“. — Emler, Regesta II. č. 2426.

Čís. 48.

[Před r. 1291.] Na Hrádku.

Král Václav II. svěřuje na rok úřad rychtáře města Kolína n. Labem Pernoldovi a nařizuje tamějším měšťanům, aby jej byli poslušni.

Nos Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie dilectis fidelibus suis, vniuersis ciuibus in Colonia, graciam suam et omne bonum. Ad vestrum omnium noticiam tenore presencium duximus deferendum, quod dilecto fideli nostro Pernoldo exhibitori presencium a festo beati Petri proxime preterito usque per annum in

ciuitate nostra concessimus officium judicatus, quapropter vobis districte precipiendo mandamus sub obtentu nostre gracie firmiter iniungentes, quatenus eidem Pernoldo tanquam judici vestro a nostre vobis prouisione maiestatis prestituto debeatis obedienciam et reuerenciam debitam impartiri et in singulis, que ad officium judicatus pertinent, eidem eciam pareatis. Datum in Castello per manus magistri Henrici, notarii nostri etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 29 v Českém museum za nápisem: „Collacio officii judicatus temporaliter per regem facta, tanquam executoria". — Emler, Regesta II. č. 2430.

Čís. 49.

[Před r. 1291.] 31 srpna. V Praze.

Král Václav II. uděluje Jindřichu úřad rychtářství v městě Litoměřicích a nařizuje měšťanům tamějším, aby ho byli poslušni, zvláště ve věcech soudních.

Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Vniuersis ciuibus in Luthomericz, fidelibus suis, et cetera. Cum dilecto fideli nostro Heynrico judicatus officium in ipsa ciuitate gerendum commiserimus et regendum, mandamus vobis firmiter iniungentes, quatenus eidem tanquam judici vestro et a nostra maiestate statuto in omnibus hiis, que ad judicatus pertinere noscuntur officium, et precipue, que justiciam sapiunt, obedire ac parere difficultate remota qualibet debeatis, sicut fauorem nostrum diligitis et penam grauem cupitis euitare. Datum Prage pridie kalendas Septembris et cetera.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 195 v Českém museum za nápisem: „Incipit exsecutoria, in qua rex mandat ciuibus in Lutmericz, ut obediant judici, quem eis statuit". — Emler, Regesta II. č. 2425.

Čís. 50.

[Před r. 1291.]

Král [Václav II.] svěřuje služebníku svému úřad rychtářský v městě Litoměřicích a nařizuje mu, aby spravedlivě soudil.

Commendata nobis tue probitatis industria nos inducit, vt muneris honore publici decoremus. Eapropter tibi per vnius an circulum judicatus officium in ciuitate Lutmericensi[1]) gerendu committimus[2]) et habendum[3]), dantes tibi auctoritatem plenam[4]) quoslibet, quibus expediet[5]), ius dicendi[6]). Tu vero summopere cole iusticiam equali racionis lance[7]) causas perpenses atque taliter d seruire studeas equitati, vt nec amoris dulcibus flectaris affectib nec clenodiorum[8]) te sinistrare faciant donatiua, auresque precib obstruens aut obturans[9]) et odium iudicando secludens[10]), sic nita in decisione cause cuiuslibet equabilis[11]) inueniri, vt continuata fame claritas per operis[12]) exsecucionem laudabilis dignitate vel offi te digniorem statuat vel efficiat pociorem[13]).

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus (A) N° 25 v Českém museu za nápisem: „Rex confert alicui seruitori suo judicium Lutomericense, precipien sibi, vt sit in omnibus causis iustus"; Voigt, Das urkundl. Formelbuch des könig Notars Heinricus Italicus (B) No. CLI a rukopis kapitoly Pražské sign. K 3 (C) na l. 11 č. 15 za nápisem: „Locacio judicii Pragensis". — Varianty: [1]) Pr gensi BC. — [2]) commisimus BC. — [3]) regendum BC. — [4]) plenariam B. — in quolibet, quibus expedit B. — [6]) od dantes schází v C. — [7]) tantas C. — cleynodiorum A. — [9]) Schází AC. — [10]) iudicando se claudens C. — [11]) irrepr hensibilis B.; prouide C. — [12]) Schází v B. — [13]) efficiant pociori B.; efficia quo equari C. — Emler, Regesta II. č. 2418. —

Čís. 51.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. dává svolení rychtáři Litoměřickému Kunrátovi, a prodal proboštu Mělnickému mlýn se čtyřmi složeními v řece Labi, aby tento mlýn i nadále ostával osvobozen od placení úroků a po nikání břemen, jak tomu bylo, pokud k rychtě městské příslušel.

Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Omn bus in perpetuum. Honestatis decencia persuadet, vt regiminis nost cursum virtuosis actibus non solum deo, sed eciam terrenis place tibus dedicantes preces nobis oblatas, per quas eorum, qui volu tatum suarum impetum sub religionis canone coercerunt, procurat vtilitas, benignius admittamus. Eapropter tenore presentis pagi

ad noticiam presencium et memoriam deferimus futurorum, quod in nostra constitutus presencia honorabilis vir Vlricus, prepositus Melnicensis, et Conradus, judex de Luthomericz, nobis humiliter supplicauerunt, quod vendicioni molendini dicti Conradi, habentis quatuor rotas et consistentis in ripa fluminis Albee ex opposito ciuitatis prefate, per ipsum Conradum facte domino preposito ac monasterio, assensum prebere ipsamque ratam dignaremur habere, et quod admittere deberemus memoratos prepositum ac monasterium possidere ipsum molendinum liberum et solutum a prestacione census, exaccionis et seruicii, quod nomine judicii possidebat. Nos vero ob fauorem religionis et prefatorum prepositi et Conradi precaminibus eorum benigno annuimus assensu et ipsam vendicionem ratam habentes, eam tenore presentis priuilegii duximus confirmandam, volentes, vt prepositus, qui pro tempore fuerit, et conuentus monasterii pretaxati ipsum molendinum deinceps absque omni census, exaccionis et seruicii honere liberum et solutum teneant, habeant et possideant pacifice et quiete. In cuius rei testimonium ac eciam euidenciam clariorem presens priuilegium fieri et sigilli nostri munimine mandauimus roborari, pretactis preposito suoque conuentui illud liberaliter assignantes. Datum Prage anno domini millesimo ducentesimo et cetera. Per manus et cetera.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 142 v Českém museum za nápisem: „Rex ad peticionem prepositi Melnicensis et judicis Lutmericensis empcionem molendini alicuius ratificat et confirmat". — Emler, Regesta II. č. 2457.

Čís. 52.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. postupuje Perchtoldovi a jeho dědicům rychtářství města Mostu, z kteréhо posud do komory královské 90 hřiven stříbra se platilo a z něhož Perchtold 50 hřiven a dědicové jeho 40 hřiven platiti mají.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie notum facimus vniuersis tenorem presencium perspecturis[1]), quod nos considerantes merita dilecti fidelis nostri Perchtoldi[2]), quibus sibi

nostri fauoris beniuolenciam comparauit, eidem Perchtoldo[2]), vt in fide ac deuocione nostris feruencior statuatur, nostre magnificencie dexteram reseramus et judicium, de quo nobis nonaginta marchas[4]) annuatim soluere debebat, pro quinquaginta marchis argenti[5]) sibi et suis heredibus locauimus, de gracia speciali volentes, vt hiidem heredes sui prefatum judicium hereditarie tenere debeant et eciam possidere et nobis quadraginta marchas argenti[6]) in festo gloriose virginis Marie singulis annis exsoluant[7]). In cuius rei euidenciam et robur presens priuilegium sigillorum nostrorum munimine iussimus roborari. Datum in Ponte per manus Heinrici, notarii nostri etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 31 v Českém museum za nápisem: „Locacio judicii per regem facta alicui propter fidelia seruicia sua hereditarie possidenda" a rukopis Pražské kapitoly sign. K 33 na l. 9 č. 9 za nápisem: „Locacio judicii", kdež se čte: [1]) Nos W. dei gracia etc. — [2]) až [5]) schází. — [6]) X marchas. — [7]) zde končí. — Emler, Regesta II. č. 2417. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 43.

Čís. 53.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. dává rychtářství a mýto k němu příslušející v městě Vysokém Mýtě Jindřichovi a jeho mužským potomkům, začež oni budou platiti ročně 30 hřiven stříbra do komory královské.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie[1]) notum facimus vniuersis, ad quorum noticiam presentes littere peruenerint, quod judicium in Alta Muta[2]) et mutam ipsi judicio attinentem concessimus Heinrico[3]) de eadem ciuitate suis exigentibus meritis hereditarie possidendam[4]), volentes, vt idem Heinricus[5]) et filii sui legitimi, masculini sexus tantum, judicium prefatum et mutam ipsi judicio attinentem possideant hereditarie et prouentus ex eis percipiant ac percipere debeant et valeant libere, contradiccione qualibet imposterum quiescente. Ipse verum tamen Heinricus[6]) et eius legittimi heredes in huius nostre recognicionem[7]) gracie triginta marchas argenti annis singulis in festo natiuitatis dominice[8]) camere nostre soluent[9]). In cuius rei testimonium et robur perpetuo vali-

turum presentes fieri et sigillorum nostrorum munimine fecimus communiri. Datum Prage etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus (A) N° 24 v Českém museum za nápisem: „Collacio judicii et thelonei in Alta Muta per regem facta alicui perpetuis temporibus"; Voigt, Das urkundl. Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus (B) N° CXLVII a rukopis kapitoly Pražské sign. K. 33 (C) na l. 10 č. 14 za nápisem: „Locacio thelonii et judicii." — Varianty: [1]) Nos O. dei gracia etc. má B.; Nos W. dei gracia etc. C. — [2]) Schází v B., in tali loco C. — [3]) D. v B., v C. schází. — [4]) possidenda B. — [5]) a [6]) Schází v BC. — [7]) recognicionis B. — [8]) Schází v BC. — [9]) Zde končí BC. — Emler, Regesta II. č. 2420.

Čís. 54.

[Před r. 1291.]

Král Václav II. potvrzuje měšťanům z Domažlic list, který od otce jeho Přemysla Otakara II. obdrželi, a kterým byl upraven spůsob vybírání berní a pomocí, jim ukládaných.

Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Omnibus in perpetuum. Digne in subditos nostros dotes gracie diffundimus, quos nobis reddunt et fides experta et legalis deuocio approbatos. Per presens igitur priuilegium noscant tam posteri quam futuri, quod ciues de Tust nobis exhibuerunt patentes litteras, ipsis a patre nostro traditas, super ordinacione solucionis expensarum, subsidii et collecte, que eis pro tempore continget imponi, et sigillo dicti patris nostri munitas, attente petentes, vt eas et in eis contenta ratificare dignaremur, quarum litterarum tenor et continencia talis erat: Othakarus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie &. Erat autem ipsum priuilegium non abolitum, non abrasum, non cancellatum et cetera, vt supra.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus regiis ab a. 1290. N° 150 v Českém museum za nápisem: „Rex ratificat litteras ciuium de Tust eis datas ab antiquo super ordinacione solucionis expensarum, subsidii et collecte". — Emler, Regesta II. č. 2385.

Čís. 55.

[Před r. 1291.]

Král [Václav II.] osvobozuje na dvě léta měšťany m. Hradce, kteří ohněm velkou škodu vzali, od placení všech úroků a berní.

Cupientes sic regnare in subditis, vt, quos sinistri casus fortuna nouercante dampnorum incomodis[1]) forsitan occuparunt, ipsos compassiuo animo[2]) misericorditer subleuemus, ciues nostros in Grecz[3]) illos, quos in festo Pasche[4]) proxime preterito ignis dampnosa vorago exinopinate rei euentu in edificiis suis et rebus aliis est dampnabiliter demolita, de censu, steura et exaccione qualibet a festo sancti Georgii proxime preterito ad duorum annorum spacium continue numerandorum de regia clemencia eximimus et liberos reddimus et immunes, volentes, vt nullus pro eisdem censu, steura et exaccionibus quibuslibet infra dictorum annorum spacium ipsos debeat in aliquo aggrauare. In cuius rei etc.

Voigt, Formelbuch des königl. Notars Heinricus Italicus N° CXXIV. — Codex Moraviae VII. str. 968, kdež se čte: [1]) in commodis. — [2]) compassione anime a [3]) in tali loco. — Emler, Regesta II. č. 2403. — V témž formuláři (Voigt, N° CXXXI) je formule listu, kterým kr. Václav II. měšťany jednoho města (snad Domažlic), kteří velké škody utrpěli častými vpády nepřátel a požárem, při kterém větší část města popelem lehla, na tři léta od placení úroků, berní a jiných platův osvobozuje a dokládá: „Preterea, ut dicte ciuitatis ciues domus ipsorum per ignem destructas eo facilius et liberius reedificare valeant, ex speciali gracia eis duximus indulgendum, quod ligna in nostris siluis circa . . pro reedificacione domorum igni consumptarum vel eciam quocunque modo destructarum nostra auctoritate succident, ubi noster iudex, qui tunc pro tempore fuerit, eis duxerit deputandum". (Emler, Regesta II. č. 2402.)

Čís. 56.

[Před r. 1291.] V Praze.

Král Václav II osvobozuje měšťany Žatecké na dvě léta od dávání berně neb úroků z pozemků k městu příslušejících, jakož i postupuje jim na tu dobu příjmy z rychty městské, aby mohli hradby městské opravovati.

Nos W[enceslaus] dei gracia rex Boemie et marchio Morauie[1]) notum facimus vniuersis presentes litteras[2]) inspecturis, quod cupientes ad hoc dare operam, vt ciuitatis nostre Sacz[3]) murorum ambitus, vbi indiguerit, reparetur, ciuitatis ipsius ciuibus obuenciones judicii damus et concedimus ac eos ab solucione steure et collecte

ac census, qui nobis annis singulis per ipsos ciues [4]) de agris et possessionibus ad eandem ciuitatem pertinentibus reddi [5]) consueuit, a data presencium vsque ad festum beati Michaelis [6]) nunc venturum et abinde per duorum annorum spacium percompletum reddimus liberos et immunes, volentes, ut cum prouentibus judicii et censu ciuitatis prefate iidem ciues, prout eorum legalitas exigit, infra dicti temporis spacium muros omnino [7]) reparent et reforment. [8]) In cuius rei testimonium etc. Actum et datum Prage per manus etc., regni nostri anno domini etc.

Rukopis bibliotéky Pražské kapitoly (A) z počátku XIV století sign. K 33 na listu 101 č. 223 za nápisem „Concessio libertatis" a Johannes Voigt, Das urkundliche Formelbuch des Henricus Italicus (B) N° CXXIII. — Varianty: [1]) Začátek tento schází v A. — [2]) literam A. — [3]) Schází v A. — [4]) de ipsis ciuibus A. — [5]) Schází v A. — [6]) Schází v A. — [7]) omnes A. — [8]) Zde končí A. — Emler, Regesta II. č. 2398. — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 41.

Čís. 57.

[Před r. 1291.]

Král Václav II prohlašuje, že držitelé mlýnů v řece Labi pod městem Kolínem ležících mají k potřebám obce Kolínské přispívati stejným dílem, jako měšťané Kolínští.

Nos W[enceslaus] etc. notum facimus etc., quod molendina sita in Albea sub ciuitate nostra Coloniensi, que .. filius olim .. fuisse ipsius asseruit coram nobis, concedimus eidem .. et heredibus suis tenenda et possidenda ex gracia speciali, ita tamen, quod dictus .. et heredes ipsius teneantur facere pro ciuitate Coloniensi et succurrere ipsi ciuitati, prout alter ciuis ipsius ciuitatis tenetur facere et seruire.

Dle formuláře knížecí biskupské knihovny v Celovci (sign. XXXI., l. 12) Tadra, Nově nalezené rukopisy formulářů XIII a XIV století (v rozpravách kr. české společnosti nauk 1887) str. 9 za nápisem: „Rex molendina sub ciuitate Coloniensi sita alicui concedit." — Král Václav II *listem d. v Praze 8 května 1285* navrátil dvěma sirotkům Fridricha, syna mincmistra Eberharda „molendinum situm in Albea iuxta ciuitatem nostram Coloniensem" s dvěma rybáři, kteřížto sirotci půl mlýna s jedním rybářem postoupili mincmistru Ekardovi za práci,

kterou za ně před králem vedl a „Ekhardus magister urbure et monete per Boemiam", proviniv se proti králi, vzdal se *listem d. v Praze 20 dubna 1292* všeho práva k mlýnům u Kolína ležícím (molendina super Albeam fluuium et sub ciuitate Colonia sita) na prospěch kláštera Sedleckého. (Emler, Regesta II. č. 1345 a 1572.)

Čís. 58.

[Před r. 1291.]

Král Václav II osvobozuje měšťany Klatovské na dvě léta od placení cel v zemích svých, poněvadž požárem velkých škod utrpěli.

Wencezlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Dilectis fidelibus suis, vniuersis thelonearіis per districtus sui dominii constitutis, tenore presencium perspecturis graciam suam et omne bonum. Swadente non segniter pie nobis humanitatis officio subditos nostros, quos amaritudo sinistri casus afflixit, animo libenti regalis opulencie suffragiis consolamur. Quapropter, cum ciues de Glatouia, qui generaliter exustionis clade lacrimabili sunt destructi, nostre munificencie velimus suffragiis releuari et vbilibet per terras nostras a cuiuslibet exaccione thelonei per duorum annorum spacium a data numerandorum presencium duximus eximendos. Mandamus vobis, vt etc.; ut supra in primis patentibus litteris pro Coloniensibus factis. Similes fient pro Znoymensibus, nisi quod non fiet mencio de incendio. Actum et datum etc.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus regiis ab a. 1290 č. 242 v Českém museum za nápisem: „Instrumentum immunitatis facte ciuibus alicuius ciuitatis afflictis sinistri casus amaritudine dolorosa". — Emler, Regesta II. č. 2407.

Čís. 59.

[Před r. 1291.]

Král Václav II ustanovuje na žádost rychtáře, přísežných i vší obce města Mostu, aby týdenní trh v Chomútově v úterý místo pondělí konán byl, by nespadal na týž den, jako v Mostě.

Wenceslaus dei gracia etc., venientes ad nostram presenciam Johannes dictus Episcopus et . . ciues de Ponte, proposuerunt coram

nobis tam ex parte judicis, juratorum et universitatis ciuium de Ponte, quam ex parte .. commendatoris de Commetaw, quod ex eo, quia in una eademque feria celebrabatur forum in dicta civitate in Ponte et in Commetaw, non modica inutilitas dictorum locorum inhabitatoribus emergebat, cum utrobique minus plene vendenda et emenda necessaria ferrentur. Quare petiverunt a nobis, quatinus eorundem utilitatibus, sicut tenemur et debemus, benignius intendentes, quod dies forensis transferretur in terciam feriam et qualibet tercia feria celebraretur forum in Commotaw, sicut qualibet feria secunda celebrari consueverat, benignius admittere deberemus. Nos autem ipsorum peticioni favorabiliter prestantes assensum admittimus, tenore presentis privilegii firmiter statuentes, quod in Commotawe forum qualibet feria tercia celebretur deinceps et debet celebrari sub eadem forma et juribus, quibus feria secunda fieri fuerat hactenus consuetum, mandantes universis et singulis fora frequentare solentibus, tam presentibus quam futuris, quod de cetero feria secunda in Commotawe ad faciendum forum non vadant, sed feria tercia illuc ad vendendum et emendum debeant proficisci. In cuius rei testimonium etc.

Dle Královeckého formuláře str. 206 a 236 J. Voigt, Das urkundliche Formelbuch des königl. Notars Henricus Italicus N° CXII a dle Kolmarského formuláře Codex Moraviae VII. str. 973. — Emler, Regesta II. č. 2414. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 42. — Johannes Episcopi jmenuje se r. 1281 jakožto konšel m. Mostu v Emlerových Regestech II. č. 1264.

Čís. 60.

[Před r. 1291.] Na Hrádku.

Král Václav II potvrzuje měšťanům Litoměřickým privilegium neznámého obsahu, které jim udělil otec jeho král Přemysl Otakar II.

Wenczlaus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie. Omnibus in perpetuum. Cum super aliquo a subditis nostris requisiti fuerimus, ipsorum peticionibus debemus annuere merito ac tenemur. Eapropter nouerint vniuersi tam presentis etatis homines, quam future, quod fideles nostri [ciues] de Lutmericz nobis quoddam priui-

legium olim a domino patre nostro Othakaro felicis memorie ipsis concessum presentauerunt, rogantes attente, quod ipsum renouare et graciam, quam pater noster eis fecerat, confirmare ac ratificare benignius dignaremur. Erat autem priuilegium ipsum non abolitum, non abrasum, non cancellatum nec in aliqua parte sui viciatum, sed in prima sui figura consistens, et tenor seu continencia eius talis: Nos Othakarus dei gracia rex Boemie et marchio Morauie et cetera. Nos igitur attendentes ea, que a patre nostro predicto rite ac racionabiliter facta sunt, debere nostre firmacionis vigore fulciri, peticionibus dictorum ciuium nostrorum tamquam justis et merito exaudiendis auditum fauorabilem prestitimus et idem priuilegium innouari facientes, graciam in ipso contentam, secundum quod eis dictus pater noster fecerat, ratam et firmam habemus et vigere volumus robore perpetue firmitatis. In cuius ratificacionis, confirmacionis et innouacionis robur perpetuis temporibus valiturum presens priuilegium fieri et sigillorum nostrorum karaktere mandauimus communiri, dictis illud ciuibus liberaliter assignantes ad huius rei et facti euidenciam sempiternam. Actum et datum anno dominice incarnacionis millesimo ducentesimo septuagesimo primo (sic) in Castello per manus magistri Heynrici et cetera.

Zdenkonis de Trebecz, Liber a missionibus N° 149 v Českém museum s nápisem: „Rex innouat priuilegium ciuibus sue ciuitatis eis per patrem regem super quibusdam graciis datum.“ — Emler, Regesta II. č. 2384.

Čís. 61.

1291, 24 října. V Chebu.

Král Václav II potvrzuje měšťanům Chebským privilegia jim králem Římským Rudolfem I a králem Českým Přemyslem Otakarem II udělená, jakož i osvobozuje je od dávání cla ve svých zemích, začež mu budou povinni dávati z mince Chebské ročně sto hřiven haléřův.

Wenceslaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et Sandomirie marchioque Morauie. Ad eos munificam liberalitatis innate clemenciam et clementis exuberanciam munificencie perpensiori regie benignitatis aspectu liberaliter conuincere nostra consueuit serenitas,

quos grata sincere fidelitatis affectio gratos reddit, et deuota fidelium obsequiorum studia in conspectu regio efficiunt graciores. Sciant igitur presentes et posteri vniuersi, quod nos dilectorum et fidelium ciuium nostrorum Egrensium deuocione inclinati, gratam erga nos ipsorum affectui premiorum volentes reddere responsiuam, omnia iura, libertates, gracias et priuilegia per serenissimos principes, dominum videlicet Rudolphum, Romanorum, et dominum Othakarum, patrem nostrum karissimum, Boemorum reges preclare memorie concessa et indulta, eisdem ciuibus ratificantes et innouantes graciosius presenti priuilegio confirmamus. Adicientes ex habundancia gracie specialis et volentes pariter ac mandantes, vt per totum regni nostri ambitum iidem ciues nostri Egrenses a tributis et vexacionibus thelonei penitus absoluti, liberi et immunes, de moneta Egrensi nobis centum talenta hallensium denariorum in die sancte Walpurgis reddere et soluere debeant annuatim. In cuius rei testimonium et robur perpetuo duraturum presens priuilegium eis dari mandauimus sigillorum nostrorum appensione munitum. Datum Egre per manus magistri Petri, Pragensis et Wissegradensis ecclesiarum canonici, prothonotarii regni nostri, anno domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, non[o] kalendas Nouembris, indictione quinta.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S pěkně zachovanou pečetí královskou na hedbávné černožluté šňůře zavěšenou. Na jedné straně pečeti sedí král na trůně s hlavou obnaženou, maje v rukou meč, po levé straně znak českého lva a kolem legendu: „WENCE[ZLAVS] · SEC[VNDVS · DEI · G]RACIA · [REX · BOEMIE · DVX · CRACOVIE · ET · SANDOMIRIE · MARCHIOQVE · MORAVIE].“ — Na rubu pečeti je vyobrazen král na koni v trysku jedoucí s legendou: „WENCEZLAVS · SECVNDVS · DEI · GRACIA · [OTAKARI] · REGIS · FILIVS · QUONDAM · [DOMINVS · ET · HERES · REGNI · BOEMIE].“ — Na rubu listiny rukou z konce XIV století: „Wenczlaus, Ottakarus suns, brif vber zolfreyunge in Beheim vnd bestetunge vnser brife vnd daz wir hundert pfunt ierlich sullen geben. B.“ — Drivok, Ältere Geschichte der Reichstadt Eger str. 318. — Emler, Regesta II. č. 1555. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 162.

Čís. 62.

1293, 28 června. V Poděbradech.

Král Václav II prodává rychtářství města Nymburka se vším příslušenstvím, jmenovitě s domem ve městě, s mlýnem při Labi, s dvěma

lány svobodnými ve vsi Ústí a s rybolovem v řece Mrlině, jež na ni nápadem přišly, Ortlibovi z Rožmitála za 220 hřiven stříbra a za s cizího vína. Kdyby Ortlib zemřel, nezanechaje synů, má rych Nymburská na bratry jeho a jich dědice spadnouti.

Nos Wenczeslaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et Sa domirie marchioque Morauie. Ad vniuersorum noticiam tenore pr sencium volumus[1]) peruenire, quod nos judicium ciuitatis nostre i Neuburga cum vna domo in eadem ciuitate, molendino super Alb sito aput ipsam ciuitatem, duobus laneis liberis in villa Uzk et pi cacionibus in aqua Merlina et aliis iuribus rite ad idem iudiciu spectantibus, ad nos ab olim iuste et racionabiliter deuolutum, Ortlibo dicto de Rozmital pro ducentis et viginti marcis puri argenti et vi vase vini latini vendidimus[2]) hereditarie possidendum et eo iure h bendum, sicut sui predecessores alii habuerunt. De euiccione aute molendini ipsius, si quis eundem Ortlibum uel heredes suos in qu cunque tempore in iudicio uel extra inpetierit, eidem Ortlibo et su heredibus sit cauendum, quod non ipsum Ortlibum vel heredes suc sed nos vel heredes nostros impeti voluissent et requiri, et qu ipse Ortlibus et heredes sui non teneantur alicui idem molendinu in iudicio uel quocunque modo alio repetenti in aliquo iudicio r spondere. Et si qui ius in molendino ipso ostenderint uel probaueri se habere, illud nos et heredes nostri pro ipso Ortlibo et suis her dibus promittimus[4]) compensare et eis satisfacere pro eodem; ad heredes nostros predicto Ortlibo et suis heredibus presentibus obl gantes. Adicientes eciam, quod si eundem Ortlibum mori contiger filiis legittimis non relictis, fratres sui et heredes ipsorum eidem su cedere debeant in iudicio prenotato. In cuius rei testimonium et rob firmiter valiturum presens priuilegium conscribi et sigillis nostr iussimus communiri. Datum in Podiebrad per manus magistri Pet prothonotarii regni nostri, anno domini millesimo ducentesimo nonag simo t[ercio], quarto kalendas Julii, sexte indiccionis.

Kop. z konce XIV století v pozůstalosti p. MDra. Dlabače v Nymbu druhdy chovaná. — Emler, Regesta II. č. 1622. — Ruk. má: [1]) voluisset. — Orclibo. — [3]) vendidissent. — [4]) promittentes. — Srov. též formuli č. 38 na s 103 této sbírky.

Čís. 63.

1295, 4 července. V Kadani.

Král Václav II. stvrzuje darování popluží ve vsi Dobroměřicích na opravu mostu Lounského přes řeku Ohři, jež učinila Mečka vdova po měšťanu Lounském zv. Žákovi, osvobozuje toto popluží ode všech berní a sbírek a ustanovuje, že měšťané Lounští mají svěřovati správu toho popluží spoluměšťanu, jehož povinností bude z důchodů jeho most opravovati.

Nos Wenceslaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et Sandomerie marchioque Moravie notum esse volumus vniuersis, quod Meczza vidua, dicta uxor Scolaris in Luna, in nostra presencia constituta pro nostre ac sue suorumque predecessorum animarum remedio allodium suum in villa dicta Dobromericz cum agris ad vnam araturam et aliis pertinenciis eius, quod quidem allodium ad ciuitatem ipsam non pertinet, deputauit seu dedit in perpetuum pro reparacione pontis Lunensis in flumine dicto Egra et promisit se, quamdiu vixerit, reparaturam dictum pontem, ac voluit, vt post eius mortem ciues Lunenses alicui probo et ydoneo viro dictum committant allodium, qui de ipso pontem predictum debeat reparare. Nos itaque dicte Meczze laudabile in hac parte propositum commendantes eius deputacionem, donacionem, promissionem et voluntatem ratas et gratas habentes, eis nostrum benigne prestamus assensum et volumus, ut allodium ipsum a collectis et exaccionibus quibuscunque generalibus uel specialibus de cetero sit liberum et exemptum. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillorum nostrorum iussimus munimine communiri. Datum in Cadano per manus magistri Petri, prothonotarii regni nostri, Pragensis, Wratizlauiensis et Wissegradensis ecclesiarum canonici, anno domini millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, quarto nonas Julii, octaue indiccionis.

Kop. XV. stol. v knize privil. z r. 1438 [illegible] v archivu v Lounech s nápisem: „Donatio curie allodialis pro reparacione pontis trans Egram cum consensu regis". — Emler Regesta IV č. 1904. — [illegible] v Lounech 14 února 1363 (táž kniha privilegií [illegible] s nápisem [illegible] curie allodialis in Dobromierzicz) Jindřich rychtář a přísežní v Lounech potvrdili [illegible] koupi tohoto popluží dvora v Dobroměřicích [illegible] allodium in villa Dobromierzicz.

quod domina Mechthildis olim conciuis nostra nomine perpetui testamenti po nostri ciuitatis per Egram flumen transeunti legauit) právem emfyteutickým spo přísežným svým Hankem Vandou od Alexeje a Jana Aembotových, kteří jej posud drželi, s tou výhradou, že Hanek a jeho dědicové 10 kop gr. pr. v den Martina každého roku budou povinni z něho obci platiti, při čemž ostanou všech berní a platů osvobozeni. Konečně ještě vymíněno bylo v tomto listu: „Cum eciam condictum est, postquam ipse Hanko hereditatem liberam ipsi allodio iacentem pro quinquaginta sexagenis grossorum denariorum pragensium nobis ciuitati emerit seu comparauerit, deinde mox hereditas, quam habet in villa L scherad, ab allodio disiungetur et de ciuitate erit libera, sed quod ipse Hank de ipsa hereditate iam dicta nobiscum et ciuitate nostra in singulis dacionibu debebit contribuere et collectare, quociens fuerit opportunum. Insuper conce dimus et fauemus, ut ipse Hanko predictum allodium alteri vendat et expona omni jure, quo ipse a nobis habet et possidet, homini nobis et ciuitati com petenti.“

Čís. 64.

1296, 25 srpna. V Praze.

Král Václav II. dává na žádost urburéře a mincéře Claricia, jemu rychtu města Budějovic dědičně byl propůjčil, tuto rychtu synu jeh Mikulášovi i dědicům.

Nos Wencezlaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et San domerie marchioque Morauie, harum serie notum esse volumus vni uersis, tam presentibus quam futuris, quod nos ad supplicacione Claricii, vrb[ur]arii et monetarii nostri per Boemiam, judicium ciuitati nostre Budywoys, quod eidem Claricio iure hereditario dederamu Nicolao filio ipsius cum iuribus omnibus ad idem judicium spectan tibus conferimus de gracia speciali, per eundem Nicolaum et herede ipsius eodem iure hereditario perpetuo possidendum. In cuius r testimonium presentes litteras fieri et sigillorum nostrorum munim ne iussimus communiri. Datum Prage per manus magistri Petri, pr positi Brunnensis, prothonotarii regni nostri, anno domini millesim ducentesimo nonagesimo sexto, VIII° kalendas Septembris, none i diccionis.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. S pečetí ulomenou s nápisy dokola obou stranách jako na listině Chebské č. 61. Na jedné straně pečeti jez na koni, na druhé král na trůně sedící s mečem v ruce a po straně maje zn

se lvem českým. Na kopii Karla J. Erbena v diplomatáři musejním chované je poznamenáno, že listiny té jsou dva orig. v Budějovicích. Nyní však v archivu chová se pouze jeden exemplář a druhý exemplář orig. dostal se v novějším čase do národního musea uherského. — S tím souhlasí také pozdější nápis na rubu exempláře v Budějovicích chovaného: „Ad fasc. I N° Dep. 2 *dupplicat.*“ — X. Max. Millauer, Ueber die Erbauung der königl. befreyten Berg- und Kreisstadt Budweis in Böhmen str. 23. — Emler, Regesta II. č. 1724.

* Čís. 65.

1296. V Římě.

Někteří biskupové Italští udělují ve společném listu měšťanům Sušickým plnomocné odpustky nejspíše pro farní jich kostel sv. Václava.

Zmínka v konfirmaci privilegií m. Sušice kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 a to taková: „List od některých biskupuov pod desíti pečetmi visutými, v kterýmž jim Sušickým mezi jinými některé odpustky dávají etc. Datum v Římě létha 1296.“ A dále potvrzuje se: „List jinej od některých biskupuov pod dvanáctmi pečetmi, kterýž se také vztahuje na některé odpustky. *Datum Avinion sub anno nativitatis domini 1359, XII die mensis Maii.* — List od biskupa Lubudského (Lubeckého?), kterýž se také na některé vejš oznámené odpustky biskupské vztahuje. *Datum létha 1397 den svatého Thomáše [21 prosince].*“ — Gabriel, Královské město Sušice str. 109, též str. 49. — Farní kostel Sušický byl připojen k probošství kostela Vyšehradského a král Jan *listem d. v Praze 13 září 1331* odvolal zřízení kláštera řádu sv. Augustina v Sušici, ustanoviv, že ani budoucně v městě Sušici žádný klášter nemá se zřizovati (inhibentes omnino, quod ibidem [in civitate nostra Sicka] nullum monasterium cujuscumque ordinis existat, habeatur nec construatur, sed sicut a predecessoribus nostris, regibus Bohemiae, hucusque in dicta civitate sola parochia pro peragendis divinis est habita, sic inantea in juribus ac obventionibus suis illaesam volumus perdurare). — Přes to listem *d. v Praze 4 června 1339* povolil král Jan opětně bratřím řádu sv. Augustina u sv. Tomáše v Menším městě Pražském, aby zřídili klášter v Sušici, poněvadž choť jeho Eliška umírajíc za to žádala; avšak listem *d. v Praze 4 června 1345* toto povolení opětně odvolal, nařídiv úřadníkům královským a městským, aby netrpěli zřízení žádného kláštera v Sušicích, a aby modlitebnu Augustiniány vystavěnou dali zbořiti. Odvolání to i markrabí Karel listem *d. v Praze 11 června 1345* schválil. — Emler, Regesta III. č. 1825, IV. č. 695, 1557 a 1563.

Čís. 66.

1297, 2 ledna.

Mikuláš z Hrádku, rytíř krále Českého, dává své svobodné dědictví (hereditatem liberam cum areis desertis sub monte secus callem cum

piscacionibus fluuii Cleniche dicti protendentis ad flumen Gizera ▸ *minatum) špitálu a bratřím řádu sv. Jana Křtitele sídlícím v Mla Boleslavi* (hospitali et ordinis sancti Johannis Baptiste fratribus, re dentibus in domo sancti Viti in Bolezlav). Acta anno domini mil simo ducentesimo nonagesimo septimo. Data in octaua sancti Steph ni prothomartyris, IV nonas Januarii, in Bohemia regnante reg Wenceslao et episcopo Gregorio Pragensi chatedra residente. •

Dle orig. v archivu ryt. řádu Maltézského v Praze chovaného Emler, Regesta II. č. 1737.

Čís. 67.

1297, 4 května. V Praze.

Král Václav II. svoluje k žádostem měšťanů města Hradce, aby neplatili sbírek, dávek a jiných pomocí králem od nich žádaných z domů, nýbrž toliko z pozemků dle odhadu konšely předsevzatého. Při tom domy předměstské k vladařství Hradeckému náležející k městu připojuje, tak aby usedlí v nich s měšťany společně sbírky a jiné platy podnikali. Z polí a jiných statků jsou měšťané povinni platiti králi tytéž berně a pomoci, jako posud.

Nos Wenczeslaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et Sandomirie marchioque Morauie, notum esse volumus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod nos ciuium ciuitatis nostre Grecz supplicacionibus fauorabiliter annuentes, eis, quod[1]) de areis tantum[2], iuxta estimacionem seu taxacionem factam per juratos dicte ciuitatis, non de domibus, collectas et exacciones aliaque subsidia, qu ab eis sicut ab aliis ciuitatibus regni nostri requirere seu exiger nos continget[3]), soluere debeant, concedimus et fauemus de graci speciali; domos preterea, que sunt[4]) in suburbio ciuitatis ipsius a villicacionem nostram Greczensem pertinentes, ciuitati predicte ad iungimus et ad eam de cetero volumus pertinere; ita, quod residente in eis collectas et exacciones et alia seruicia, que nobis ab eis de bentur, nobis cum[5]) ciuibus ipsis soluant; de agris vero et aliis boni suis dicti ciues collectas et exacciones et alia seruicia et subsidi sicut soluerunt hactenus, nobis soluent. In cuius rei testimoniu

presentes literas fieri et sigillorum nostrorum munimine iussimus communiri. Datum Prage per manus magistri Petri, prepositi Brunensis, prothonotarii regni nostri, anno domini millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, IV° nonas Maii, X indiccione.

Kop. z počátku XV století v archivu Českého musea. Dle ztraceného „Cod. dipl. membr. MS. de anno 1406 arch. civit." Bienenberg, Geschichte der St. Königgraetz str. 85. — Emler, Regesta II. č. 1752. — Bienenberg četl [1]) qui. — [2]) tum. — [3]) contingat. — [4]) sunt — [5]) itaque. — [6]) tum.

Čís. 68.

1299, 2 listopadu. V Praze.

Pražský biskup Řehoř z Valdeka ustanovuje na žádost faráře Kouřimského Jakuba, kterému špitál v městě Kouřimi je podřízen (cui hospitale ibidem in civitate Curimensi situm subiectum existit), tamějšího měšťana Lva a manželku jeho za správce tohoto špitálu, poněvadž zamýšlejí jmění své špitálu věnovati. Vrchní dozor nad špitálem podrží při tom farář Kouřimský, kterému přísluší správce i sesaditi, kdyby špitál špatně spravoval. Datum Prage anno domini millesimo CCLXXXX nono, IV kalendas Nouembris, indiccione duodecima, pontificatus vero nostri anno quarto.

Orig. perg. v archivu Českého musea. — S biskupskou pečetí v bílém vosku na červeno-žluté šňůře zavěšenou. — Emler, Regesta II. č. 1848.

*Čís. 69.

1300, 8 března. V Brně.

Král Václav II. povoluje měšťanům Litoměřickým, že mají ze svobodných statků a ze zboží mimo obvod města ležících, jež drží pod úrok od pánův a duchovních, platiti na berni, kdykoli bude uložena, polovici toho, co jim přijde dáti z peněz, z kupectví, ze zboží k městu přiměřených a z ostatního statku ve městě; avšak že tuto berni mají platiti toliko z městišť a nikoli z domů na nich postavených. Kdo pak drže svobodné neb emfyteutické zboží, do města budoucně se přistěhuje, má v dávání berně užiti s měšťany téhož osvobození.

Nos Wencezlaus dei gracia rex Boemie, dux Cracouie et Sandomerie marchioque Morauie, notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis, quod nos ciuium nostrorum de Luthomericz supplicacionibus inclinati, fauemus eis, ut, quandocumque nos ciuibus ipsis collectam contingeт imponere, de hereditatibus liberis necnon de illis, quas habent uel habebunt extra ciuitatem ipsam a nobilibus, clericis uel religiosis sub censu, medietatem illius, quod de pecunia, mercimoniis ac hereditatibus nostris mensuratis ad ciuitatem et aliis bonis eorum, que habent in ciuitate ipsa, in solucione collecte dabunt, et de areis tantum, quas habent in ciuitate predicta, et non a domibus in eisdem areis constructis uel construendis collectam ipsam soluere teneantur. Quicumque autem in posterum habentes uel habituri hereditates huiusmodi ad ciuitatem predictam se transferent, eadem cum ciuibus ipsis in solucione collecte gaudeant libertate. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Brunne per manus venerabilis Petri, Basiliensis episcopi, Wissegradensis prepositi regnique Boemie cancellarii, principis nostri dilecti, anno domini millesimo trecentesimo, VIII° idus Marcii, tercia decima indiccione, regni nostri anno tercio.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 1. (starší v rohu č. 2 „exaratum"). S velkou pečetí královskou, poněkud porušenou, na žlutočervené šňůře hedvábné zavěšenou. Na jedné straně pečeti král na jezdeckém koni v brnění, maje v štítě i na zadních nohách koně orlici a na praporci i na hrdle koně lva a kolem legendu: „[WENCEZLAUS] · DEI · GRATIA · REX · BOEMIE · DVX · CRACOVIE · [ET · SANDOMIRIE] · MARCHIIOQUE · MORAUIE". Na druhé straně pečeti král sedí na trůně, drže v rukou odznaky důstojnosti královské a maje kolem legendu: „[WE]NCEZLAVS · SECVNDVS · DEI · GRATIA · [REX · BOEMIE · DUX · CRACOUIE] · ET · SANDOMERIE · MARCH[IOQUE · MORAUIE]". Na rubu poznámka rukou z XV. stol.: „Litera liberacionis super hereditatibus liberis. A." V rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 21 a. a 58 a. zapsány jsou kopie z XV. stol. za nápisem: *„Litera libertationis super hereditatibus liberis"* a s přípisem po straně: „Confirmatum No. 1". V témže rukopise je na l. 58 b. český překlad tohoto listu z XV. století za nápisem: *„List vysvobozenie na svobodná dědicstvie"*, kdež hlavní místo takto je přeloženo: „přejem jim, aby, kdyžkoli my týmž měšťanóm (Lithoměřickým) berni uložíme z dědicství svobodných i také z toho, což nynie mají neb mieti budú před městem od panoší, kněží neboli od duchovních pod úrokem, polovici z peněz, kupecstvie a dědicství našich k městu přiměřených

i s jiného statku jich, kteréž v městě mají, v dání berně dadie; a s měštišť toliko, kteráž mají v městě nadepsaném, ale ne z domuov na těch měštištiech ustavených neb jenž mají ustaveni býti, túž berni platiti mají. A ktožkolivěk potom maje takové dědictvie do města napřed řečeného sě přistěhuje, túž svobodu v dávání berně s měšťany má mieti". — Emler, Regesta II. č. 1853. — V konfirmaci privilegií Litoměřických kr. Ferdinanda I. na hradě Pražském 24. září 1547 potvrzuje se takto tento list krále Václava, „aby duchovní i světští, kteříž statky pod šos městský mají, povinni byli spolu s nimi berni dávati".

Čís. 70.

[1300, brzo po srpnu.]

Král Václav II těžce nesa, že měšťané Jihlavští nechtěli horníkům na Horách Kutných (montanis in Chutna) vydati úplný přepis svého práva a že pro neznámost platného práva mnohá bezpráví se dála na horách, a chtěje opraviti a doplniti staré právo horní s náležitou výhradou práv královských k horám, vydává všem svým horníkům v království Českém (montanis suis per regnum Bohemiae universis), jmenovitě na Horách Kutných osedlým, knihu královského horního práva (jus regale montanorum), kterou se mají urburéři neb od nich dosazení rychtáři, přísežní, perkmistři, písaři a jiní úředníci horní, jakož i všechen lid na horách stříbrných pracující ve věcech horních výlučně spravovati.

Rukop. perg. z druhé polovice XIV století s pozdějším nápisem: „Jus ciuile et montanum" na l. 1—43 v archivu m. Kutné Hory. Za tím na l. 44—98 následuje německý překlad tohoto horního práva, pořízený mistrem Janem z Gelnhusen za nápisem: „*Hye hebent sich an di perkrecht, di meister Johannes von Gelhausen gedeutschet hat*". (Srov. moje pojednání „O právech městských m. Brikcího z Licska a o poměru jich k starším sbírkám právním" str. 18). — Jiný starý vzácný exemplář „Jus regale montanorum" ze XIV století s krásnými iniciálkami chová se v c. kr. dvorní bibliotéce ve Vídni č. 2264. — Nejstarší známý český překlad z r. 1469, psaný nejspíše rukou kutnohorského písaře Víta Tasovského z Lipoltic, chová se v rukop. Strahovského kláštera č. 172 na l. 95—161 za nápisem: „*Počínají se knihy práva královského Horníkóv města Hory Kutny i jiných všech horníkóv v království Českém obývajících, vydaná od najjasnějšieho kniežete a pána, pana Václava druhého, šestého krále Českého a Polského, kteréžto létha božieho M°CCC° měsíce června kázal jest u Hory Vlachóm některakým groše kovati, od nichžto i podnes slove Vlaský dvuor*" a se zakončením: „*Skonaly sú se čtvrté knihy práva královského Horníkóm na Horách Kuthnách vydaného od najjasnějšieho kniežete a pána, pana Václava štědrého, krále Českého přeslavného, kteréžto létha božieho M°CCC°V° po korunování syna svého Václava den šestý umřel jest a na Zbraslavi pochován.*"

O jiných rukopisech a překladech horního tohoto práva srov. J. Th. Peithner z Lichtenfelsu, Versuch über die natürliche und politische Geschichte der böhm u. maehr. Bergwerke. Wien 1780, str. 229; J. A. Tomaschka, Der Oberhof Igla str. 44 násl. a Herm. Jirečka, Codex juris bohemici I. str. 265. Latinský tex otiskli: Peithner v uvedeném spise na str. 291 násl.; A. Schmidt, Sammlung de Berggesetze (Wien 1832) I. str. 7—118 a nejlépe v novějším čase H. Jireček v svém Codexu I. str. 266—435, kdež parallelně také uveřejnil český překlad podl dvou rukopisů z r. 1478 a 1528. Český tento překlad spočívá na překladu z 1469 v ruk. Strahovském chovaném; avšak je přepracován a proto v mnohéi ohledu přesnější a srozumitelnější. Německý překlad Gelnhusenský nebyl posu tiskem vydán. Za krále Ferdinanda I Jáchymovský úředník Matyáš Enderlein p(řídil samostatný druhý německý překlad, který byl uveřejněn r. 1563 mistrei J. Deucerem v „Corpus juris metallicarum" a podruhé otištěn r. 1698 v nově v daném „Corpus juris metallicorum" v části III str. 6. Srov. též Sternberg, Umrisse de Geschichte des Bergbaues und der Berggesetzgebung des K. Böhmen II. str. 71 násl Rössler, Deutsche Rechtsdenkmäler II. str. XXXVII a CXXIII násl. a Ott, Beiträge zu Receptionsgeschichte str. 169. — O době, kdy zákonník horní kr. Václava II byl s(psán a vyhlášen, můžeme toliko z obsahu jeho čerpati poučení, neboť není datová Poněvadž začíná slovy: „Wenceslaus dei gratia secundus, rex Bohemiae, *q primo regnum Poloniae Deo auxilium parante ipsi regno Bohemiae coadjunxit*", a p(něvadž král Václav II v měsíci červenci neb srpnu r. 1300 byl ve Hnězdně za král Polského korunován (Palacký, Děj. n. č. II. str. 282 a Fontes rerum bohem. IV str. 81), kdežto do té doby od r. 1291 psal se toliko „dux Cracouie et Sando mirie", dá se spíše souditi, že horní zákonník vyhlášen byl teprve po návratu krále Václava II z Polska, tedy po srpnu 1300. Naproti tomu šephmistři a rad m. Hory Kutné v dobrém zdání, podaném v říjnu 1580 komisi zvolené ke korri gování nových horních práv kladli vydání těchto horních práv do r. 1293, pra více: „nebo v starých právích slavné paměti krále Václava druhého *léta tisícíh dvoustého devadesátého třetího vydaných, jakž zapsáno jest,* přednější úřad měl ur buréř" (Sněmy české V. str. 756); avšak nevíme, na čem se tento udaj zakládá Snad souvisí to nějak s omylem v pamětní knize Kaňkovské z r. 1702 se vyskytujícím kde zapsán je „majestát společný Horských s Jihlavskými" z r. 1293; avšal majestát ten je, jak už jsme se zmínili, českým překladem úvodu práv Jihlav ských z r. 1249 (srov. v této sbírce str. 30). — Srov. konečně zprávu Petra Ži tavského kroniky Zbraslavské k r. 1295 (Fontes rerum bohem. IV. str. 61) o mistr Gozziovi, kterému obecně připisuje se sepsání proslulého tohoto královskéh práva horního.

Čís. 71.

1301, 6 ledna. V Praze.

Král Václav II. potvrzuje klášteru Zderazskému u Prahy dva listy Jiljího ze Švábenic a Pražského biskupa Jana III. z Dražic na solo-

žení a nadání špitálu jemu podřízeného a na právo patronátní k farnímu kostelu ve městě Úpě neboli Novém Trutnově.

Nos Wencezlaus dei gracia Boemie et Polonie rex tenore presencium notum esse volumus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod nos religiosorum virorum prepositi et fratrum domus Zderaziensis ordinis sancti sepulcri dominici ante Pragam supplicacionibus inclinati donacionem seu collacionem villarum Lubcze et Debrny, molendini vnius et lanei vnius ac decimi denarii de culpis omnibus et prouentuum omnium duarum curiarum sitarum in Vpensi prouincia et duarum capellarum, vnius videlicet in ciuitate ipsa Vpa, que nunc nostra est et alio nomine de Nouo Trutnow nuncupatur, et alterius in Bruznycz, hospitali per quondam nobilem virum Egidium, tunc dominum ciuitatis, villarum, capellarum, lanei, molendini, denarii et curiarum predictarum, in sepedicta ciuitate Vpensi constructo necnon subieccionem seu submissionem ipsius hospitalis cum capellis, villis et aliis supradictis preposito, fratribus et domui memoratis factas, prout in literis inde confectis et eiusdem Egidii ac bone memorie venerabilis quondam Johannis, Pragensis episcopi, loci dyocesani sigillis munitis plenius et expressius continetur, quarum tenores de uerbo ad uerbum presentibus inseri fecimus, ratas et gratas habentes easque de speciali gracia confirmantes ipsis nostrum benigne prestamus assensum. Tenor litterarum predicti Egidii talis est: In nomine sancte et indiuidue Trinitatis amen etc. (Následuje znění listu Jiljího ze Švábenic d. v Úpě před 3 dubnem 1260 č. 9). Tenor uero litterarum dicti episcopi talis est: Johannes dei gracia Pragensis episcopus etc. (Následuje znění listu biskupa Pražského Jana III. z Dražic d. v Praze 3 dubna 1260 v poznámce č. 9 zmíněného). In quorum omnium testimonium presentes confirmacionis nostre litteras fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus Petri, Basiliensis episcopi, Wissegradensis prepositi et regni cancellarii, principis nostri dilecti, anno domini millesimo trecentesimo primo, octauo ydus Januarii, quarte decime indiccionis, anno regnorum nostrorum Boemie quinto, Polonie uero primo.

Orig. perg. v c. k. universitní knihovně Pražské. S úlomkem velké na červeno-žluté šňůře zavěšené pečeti královské, na jejíž jedné straně vypodoben je král sedící v řasnatém hávu na trůně, maje po pravici štít s českým dvouocasým

lvem a na jejíž druhé straně král jede na koni cválajícím, maje po levici štít s orlicí a na čabrace koně dva štíty, jeden s orlicí a druhý se lvem dvouocasým. Na ohbu listiny v pravém rohu čte se: R. — Lippert, Geschichte der Stadt Trautenau str. 132. — Dle listu *d. v Novém Trutnově 14 dubna 1313* byl tento špitál Trutnovský ve válkách loupežníky vypálen a zničen, a proto tehdejší pán města Nového Trutnova Jan z Vartenberka postoupil klášteru Zderazskému právo patronátní ke kostelu v Starém Trutnově se všemi důchody kostela toho (cum integra sua dote, videlicet altero medio laneo agrorum et pratis ibidem in Antiquo Truthnow, et duobus macellis panum et tribus sutorum censualium in Nouo Truthnow, cum omnibus suis juribus et attinenciis), aby se špitál pro chudé lidi v Novém Trutnově znovu zříditi mohl. Mezi svědky přichází: „Apecco, judex de Curia, Lupoldus, judex in Nouo Truthnow" a čtyři měšťané Trutnovští. (Emler, Regesta III. č. 133).

Čís. 72.

1301, 6 ledna. V Praze.

Král Václav II., nabyv smlouvou s Vítkem ze Švábenic uzavřenou město Úpu neboli Nový Trutnov, potvrzuje klášteru Zderasskému všechna nadání, která učinili otec Vítkův Jiljí z Úpy a Vítek sám špitálu Trutnovskému, tomuto klášteru Zderazskému podřízenému, a jež také biskupové Pražští Jan III. z Dražic a Řehoř z Valdeka schválili. Zároveň stvrzuje tomuto klášteru všechny statky, které drží u měst Prahy, Mostu, Nymburka a Nového Trutnova, vyjímá jej i lidi jeho poddané z právomoci zemských a krajských úředníkův, jakož i městských a vesnických rychtářů, osvobozuje jej s lidmi jeho ode všech břemen krajských a ustanovuje, že bratři i poddaní kláštera příslušejí ve všech případech soudních před soud královský neb klášterní, a že bez svolení královského nesmí žádné zboží od kláštera býti prodáno neb jinak odcizeno.

Nos Wenceslaus dei gracia Boemie et Polonie rex tenore presencium notum esse volumus vniuersis, quod nos religiosorum virorum . . prepositi et conuentus domus Zderasiensis fratrum ordinis dominici sepulchri ante Pragam supplicacionibus fauorabiliter annuentes, donaciones seu collaciones Lubcze et Debrny, uillarum circa Vpam, ciuitatem nunc nostram siue locum forensem, qui alio nomine dicitur Nowin Trutnow, molendini vnius, lanei vnius ibidem, plenarum decimarum de penis, satisfaccionibus et obuencionibus quibus-

cumque pro culpis vniuersis ibidem et in tota prouincia Vpensi, de omnibus et singulis annonis, fructibus annualibus et prouentibus curiarum, que nunc sunt uel erunt in futuro prouincia in eadem, ecclesiarum ibidem in Vpa et in Brusnycz cum earum pertinenciis et iuribus vniuersis, hospitali ibidem, preposito et fratribus supradictis ac eisdem subieccionem seu submissionem eiusdem hospitalis, omnium et singulorum dictorum factas ab antiquis temporibus per quendam nobilem virum Egidium, tunc dominum ciuitatis, uillarum et omnium predictorum, prout in litteris eiusdem, et bone memorie quondam venerabilis Johannis, Pragensis episcopi, veris sigillis munitis plenius continetur; item iuris patronatus ecclesiarum in hiis villis: Bernarticz, Olesna et Alberonis uilla, medii lanei circa ypsam Vpam et alterius medii lanei in villa Lubecz predicta, silue quoque libere site inter Lubecz et Deberny, piscarie libere in flumine Vpa, molendini ibidem cum rotis, que nunc sunt, et sex, que in posterum quandocumque construi seu addi possunt, non obstante contradiccione cuiusquam, ac alterius molendini de nouo construendi cum duabus rotis, sicut prius fuerat, in flumine dicte ville Lubecz et libere mulcionis seu molicionis per homines dicte ciuitatis et alios quoslibet in utroque, duorumque macellorum, duarum mensarum panum, duarum mensarum calcificum in ciuitate eadem. Gracias quoque seu indulgencias cedendi et deducendi ligna quecumque et qualiacumque in aliis omnibus siluis, que nunc nostre sunt, de nouo pro edificiis construendis et eciam reparandis, et accipiendi libere in eisdem siluis ligna iacencia et eciam arida pro igne hominum hospitalis predicti. Libertatem denique siue exempcionem omnium hominum in bonis omnibus hospitalis eiusdem residencium et sessurorum, qui per nullum alium quam per fratres dicti hospitalis debent pro culpis omnibus et causis vbicumque perpetratis iudicari, datas, factas et traditas olim predictis preposito, fratribus et hospitali per Witkonem, filium quondam dicti Egidii, dilectum et fidelem nostrum, de Vpa siue Suabenicz dictum, tunc dominum ciuitatis et bonorum omnium predictorum, prout in instrumentis super hiis donacionibus factis et venerabilis Gregorii, Pragensis episcopi, loci dyocisiani (sic) ac ipsius Witkonis et Boczconis, filii sui, roboratis sigillis exprimitur luculenter, ratas, gratas et firmas nunc habentes et perpetuo habituri volentes eo,

quod easdem et predicti Egidii ratas, racionabiles atque gratas mox habuimus, cum primum super dicta ciuitate et aliis contrahere cepimus et eciam tamen contraximus cum eodem Witkone et ipsis et eciam singulis litteris et instrumentis predictis nostrum assensum prebentes, ipsas donaciones et gracias vtriusque predictorum necnon litteras et instrumenta eadem ipsorum et donatorum in omnibus suis clausulis et partibus de speciali gracia confirmamus. Insuper domus predicte Zderasiensis volentes condicionem facere meliorem ipsamque plena et perfecta libertate ac exempcione gaudere iuxta concessiones et indulgencias per progenitores nostros felicis recordacionis, olim reges Bohemie, datas ei et preposito ac fratribus memoratis, ipsos, successores, domum predictam, homines vniuersos et bona eorum omnia et singula juxta Pragam, Pontem, Neuburgam et Nowin Trutnow, nostras ciuitates, sita et in terris nostris vbique, scilicet ciuitates, uillas, curias, domos, vineas, molendina et alia omnia bona eorum ac domum in Swethecz ipsi preposito et domui sue subiectam in nostram proteccionem recipimus specialem et eximimus, exemtas, liberas seu exempta et libera esse volumus a iurisdiccionibus et iudiciis in omnibus et singulis questionibus siue causis Pragensium beneficiariorum et quorumlibet aliorum ac prouinciarum, ciuitatum Pragensium et aliarum ciuitatum villarumque iudicum quorumcumque potestatibusque eorumdem; ad hec purgrauiorum Pragensium et purgrauiorum quorumlibet aliorum, a seruiciis quoque, vecturis, expensis, procuracionibus, collectis, construccionibus, reparacionibus turrium, poncium et aliarum quarumlibet structurarum iuuaminibus, teloneis, seruitutibus et honeribus quibuscumque faciendis et exhibendis ob quamcumque causam omnibus uel singulis supradictis, decernentes, ut ipsi prepositus, fratres, successores, homines, domus et omnia bona eorum habita et habenda et domus in Swethecz cum hominibus et bonis suis nostro tantum subsint iudicio et prepositi, fratrum ac magistre dictorum, et de ipsis omnibus bonis iuxta morem deseruient solum nobis. Preterea prohibemus, ne iidem prepositus, fratres, successores eorum et magistra in Swethecz sine nostro consensu per litteras regales expresso uendant, permutent, alienent uel ad non modicum tempus locent aliquid de suis bonis predictis aut alicui seruitutem constituant in eisdem uel aliquo

eorumdem reuocantes, irritantes, carere viribus diffinientes et exnunc uacuas et irritas pronunciantes omnes et singulas vendiciones et quascumque alienaciones ac quarumcumque seruitutum constituciones per ipsos uel aliquem eorum post mortem felicis recordacionis patris nostri domini Ottakari, regis Bohemie, ciuitatis seu ciuitatum, villarum et quorumcumque aliorum bonorum, que pertinuerant ad eosdem, factas cuicumque uel eciam quibuscumque sine nostro et eorumdem singulorum consensu modis predictis expresso, et specialiter Neveclow opidi, quod apud dilectum fidelem nostrum Henricum de Rosenberc, nunc camerarium Bohemie regni nostri, suis pecuniis venditis pro eisdem aliis suis bonis noscuntur emisse. Statuentes eciam, si quisquam nobilium, wladiconum, ciuium predictarum ciuitatum nostrarum seu aliarum et eciam quicumque alius apud eosdem prepositum, fratres, successores, homines eorumdem uel magistram predictam emat aliquid de bonis predictis libere seu iure theutunico uel ipsum ius theutunicum in eisdem permutet uel ad non modicum tempus conducat seu per quoscumque modos acquirat sine regali et eciam eorumdem consensu expresso modo predicto, pecuniam, quam pro hereditate dederit, siue bonis et predio, pro quo permutauerit, careat et eciam hereditate siue bonis, pro qua seu quibus hereditatem uel pecuniam suam dedit, seu ad quam uel que ex donacione aut aliis quibuscumque causis peruenit. Volumus tamen et decernimus instrumentum eorumdem prepositi fratrumque munitum sigillo siue corona patris nostri predicti, tunc domini regni Bohemie, super villis sancti Wenceslay, Lypetyn, Copysty et aliis bonis eorumdem circa Pontem, nostram ciuitatem predictam, censibus et ualentibus alienacionibus earumdem firmitatem perpetuam retinere. In quorum omnium testimonium et robur perpetuo valiturum presentes nostras litteras fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis Petri, Basiliensis episcopi, Wisegradensis prepositi, regni nostri cancellarii, principis nostri dilecti, anno domini millesimo trecentesimo primo, octauo idus Januarii, quarte decime indiccionis, anno regnorum nostrorum Bohemie quinto, Polonie uero primo.

Vidimus z r. asi 1320 v cís. kr. universitní knihovně Pražské s touto doložkou: „Nos Franciscus judex, Nicolaus de Turri, magister juratorum, ceterique

jurati ciuitatis Pragensis recognoscimus omnes predictas libertates et exempciones cum singulis condicionibus superius expressis, cum demonstracione litterarum serenissimi domini felicis memorie Wenceslay regis senioris ad nostram presenciam et audienciam peruenisse, et habundancius ipsas libertates et exempciones cum aprobacione litterarum venerabilis in Christo patris domini Johannis, Pragensis episcopi, propter perfecciorem demonstracionem eciam ostenderunt honorabiles vero viri dominus Sobcho prepositus et confratres ecclesie Zderaziensis, tamquam prouidi exactores, cupientes per crebram ostensionem et locorum distanciam predictorum priuilegiorum pericula euitare et cum appensione sigilli ciuitatis nostre vberius demonstrari, instanciis, que predictis libertatibus et priuilegiis euenerint, resistendum." Při listu na perg. proužku visí úlomek městského sekretu Staroměstského, na jehož líci je vypodoben rytíř s drátěným pletеným šatem, drže v pravici široký meč, na pravé rámě podepřený, a v pozdvižené levici říšské jablko, maje na hlavě korunu, mezi hlavou a levicí nápis na proužku „REX · BOEMIE" a kolem legendu nyní už nečitelnou. — Emler, Regesta II. č. 1872.

Čís. 73.

1302, 10 července. V Praze.

Pražský biskup Jan IV z Dražic dává plnomocné odpustky těm, kdo almužnou přispějí na ošetřování chudých ve špitálu p. Marie v Kouřimi (in Curim). Datum Prage etc.

Orig. v státním archivu v Mnichově. S pečetí biskupskou. — Freyberg, Regesta Boica V. str. 29. — Emler, Regesta II. č. 2764.

Čís. 74.

[Brzo po r. 1301.]

Pražský biskup Jan IV z Dražic vysazuje trhové městečko [Český Brod?] a ustanovuje platy, které osadníci z lánů k městečku přiměřených a z krčem platiti mají. Zakladatel města má zároveň býti rychtářem městským a má bráti z menších vin třetí peníz pokuty, kdežto dvě třetiny pokut z menších vin a celé pokuty z hrdelních případů jdou do komory biskupské.

Nos Johannes dei gracia Pragensis episcopus notum esse volumus vniuersis presentes literas inspecturis, quod nos condicionem nostram et episcopatus nostri volentes facere meliorem, locum forensem . . , in quo XLII lanei habentur, quilibet continens XL jugera

strichonum, C. judici exhibitori presencium jure theutunico locauimus, quod purkrecht wlgariter nuncupatur, sub pactis et condicionibus infrascriptis, hiis videlicet, quod idem C. ad judicium duos laneos, stubam balnearem, vnum maccellum carnium et aliud panis et molendinum, si fieri potest in riuuli ripa ibidem, per se et suos heredes absque vlla solucione census libere possidebunt ac eosdem laneos cum prefatis balneo ac ceteris, si in aliquo fortunio ac euentu nobis et episcopatui nostro, quod non credimus, displiceret, sibi eodem iure ac libertate vendendi nobis ac successoribus nostris ad taxacionem iuratorum eiusdem, si nobis et successoribus nostris placuerit, si non, extunc cui sibi placuerit homini, qui episcopatui congruus habebitur, vendendi habebit licenciam et liberam facultatem. De aliis vero laneis XL, de quibus duo lanei per XL duos subsides diuidi debent per iugera, pro quolibet et de quolibet ferto argenti et idem de taberna qualibet, quotquot ibidem habentur, argenti, aut porcum pro fertone soluent census nomine annuatim; de X eciam laneis, de quolibet marcam argenti puri, medietatem in festo Galli, et aliam in festo sancti Georgii cum X strichonibus puri tritici, post elapsum duorum annorum spacium a festo beati Galli proxime nunc venturo, quibus libertatem habere volumus, nostre camere assignabunt, et triticum propria vectura et sumptibus propriis Pragam ad nostram curiam episcopalem ducere tenebuntur. Promisit insuper judex predictus infra annorum duorum spacium a festo beati Georgii proxime nunc venturo predictum locum forensem bonis colonis et hominibus collocare forensibus. Si vero, quod absit, infra spacium duorum predictorum annorum ipsum premori contingerit, extunc sui fratres uel heredes sui predicta adimplebunt integraliter et ex toto; cum quibus in eodem loco forensi et non alibi, preterquam in bonis hereditariis et propriis, tenebitur residenciam facere personalem; hoc adiecto, quod si propter nostram ingruentem necessitatem nostrorumque successorum subsidium a pauperibus episcopatus nostri recipere nos oporteret, iidem pauperes nobis et nostris successoribus dare teneantur, sicut ab aliis laneis pauperum episcopatus memorati duxerimus requirendum. Statuimus insuper, vt idem iudex de culpis tercium denarium pro se recipiat, alios duos nostre camere assignando, exceptis dumtaxat tribus culpis criminalibus, quas tres terre

secundum consuetudinem nostro iudicio ac camere reseruamus. In cuius rei testimonium etc.

Rukopis Pražské kapitoly „Formularius Joannis Przimda“ sign. J. 40 na l. 267 *a* za nápisem: „Episcopus locat episcopalia bona condicionaliter.“ — Jan IV byl Pražským biskupem od r. 1301—1343. — Palacký, Über Formelbücher II. str. 209; kdež také jsou uveřejněny na str. 208 a 210 formule jiných dvou zakladacích listin městeček biskupských z téže doby a v tomže rukopise zachovaných.

Čís. 75.

[Kolem r. 1303.]

Pražský biskup Jan IV z Dražic osvobozuje rychtáře a konšely biskupského městečka [Českého Brodu?] od placení úroků na čtyři léta, aby naproti tomu městečko, jež vpády nepřátelskými velice utrpělo, lidmi nově osadili a hradbami opevnili.

Nos Johannes dei gracia Pragensis episcopus notum esse volumus vniuersis presentes literas inspecturis, quod nos volentes condicionem nostram et Pragensis ecclesie facere meliorem, attendentes eciam, quod pauperes a multis retroactis temporibus per insultus inimicorum hactenus diuersimode sint oppressi, futuris cupientes precauere periculis, ciuibus de .., oppido forensi episcopatus nostri, a festo beati Georgii proxime preterito per quatuor annorum spacium in hunc modum dedimus libertatem, videlicet quod C. judex et B. C. jurati ciuitatis ipsius promiserunt nobis, eandem ciuitatem infra idem tempus bonis hominibus locare et ipsam plancis circumdare ac fossato, propriis sumptibus operarios eiusdem operis conducendo; verum eciam (sic), quod nos eos in vectura ballistarum[1]) et effossione fossati pauperes eiusdem circuitus nostri volumus, in quantum poterimus et possumus, adiuuare, absque eisdem nullum censum infra eosdem quatuor annos exigendo, excepta collecta generali domini nostri regis, quam nec ipsis nec aliis ciuibus seu pauperibus quibuslibet[2]) episcopatus nostri valemus nec possumus indulgere. Adhuc idem judex [et] jurati cum ciuibus predicti opidi quocumque tempore ad ipsos in .. venerimus, semel in anno in predictis quatuor annis, nos et nostram familiam in prandio, cena, pernoctacione et pabulo equo-

rum procurabunt, sicut hoc hactenus fecerunt. In cuius rei testimonium etc. presens scriptum fieri et sigilli nostri munimine facimus roborari.

Rukopis Pražské kapitoly „Formularius Joannis Przimda" sign. J. 40 na l. 270 za nápisem: „Episcopus dat libertatem suum opidum munire." — Ruk. má: [1]) balnearum a [2]) quolibet. — Palacký, Über Formelbücher II. str. 211 č. 246. — Ohledně poplenění městečka Českého Brodu r. asi 1303 srov. Emler, Regesta II. č. 1992 a 1993, též Palacký u. m. II. str. 17.

Čís. 76.

1303, 1 září. V Praze.

Král Václav II povoluje měšťanům Berounským, aby drželi k obci vesnice Zdice, Bavoryni, Černín, Trubín, Záhřivče, Bařechov a Počaply, odvádějíce z nich úrok do komory královské pohromadě s dědičnými úroky z města. Kromě toho mají měšťané Berounští na soudě i mimo soud spravovati se právem Starého města Pražského.

Nos Wenceslaus dei gracia Boemie et Polonie rex tenore presencium notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris, quod nos cupientes condicionem ciuitatis nostre Veronensis prope Pragam facere meliorem et vt ciues et incole ciuitatis eiusdem ad nostre serenitatis queuis obsequia studiosius peragenda eo animentur forcius, quo se a magnificencie regie gracia et liberalitate senserint vberius consolatos, hinc est, quod animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed sano principum, baronum et procerum nostrorum fidelium accedente consilio, regia auctoritate Boemie de certa sciencia et nostre celsitudinis gracia singulari ciuibus et vniuersitati ciuium dicte ciuitatis Veronensis, presentibus et futuris, in perpetuum concessimus et presentibus concedimus graciose, quod exnunc inantea ville dicte Wzdycze [1]), Baworin, Czrnin, Trubin [2]), Zahrziwcze [3]), Barzechow et Poczaply omni jure, censu et onere pertineant ad predictam nostram ciuitatem et in euum permaneant [4]), de quibus tamen villis summa [5]) camere nostre regie nobis contribuere debetur, simul cum predictis ciuibus ipsis in adiutorium et leuamen. Ceterum volumus, vt ciues ipsi jure [6]) Antique seu Maioris ciuitatis nostre Pragensis tam in ju-

diciis, quam in aliis eorum contractibus gaudeant et vtantur. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis Petri, Basiliensis episcopi, Wissegradensis prepositi regnique Boemie cancellarii, principis nostri dilecti, anno domini millesimo trecentesimo et tercio,[7]) kalendis[8]) Septembris, indiccione prima, anno regnorum nostrorum Boemie septimo, Polonie vero tercio[9]).

Kopie z XV. století v Chaos rerum memorabilium v archivu města Prahy (A) č. 324 list 151; v archivu soudu dvorského kr. Č. (B), odkudž ji Fr. Pelzel, Kaiser Karl der Vierte I. Th. Urkundenbuch N° CXXX' uveřejnil, a v rukopise Budišínském č. 32. (C) na l. 109 s doložením, že to vyňato „e libro secundo privilegiorum, statutorum et decretorum Veteris urbis Pragensis p. 191". Varianty: [1]) Wzdig B., Wzdicze C. — [2]) Trabin B. — [3]) Zabriczwge B., Zahrziwce C. — [4]) permanendum A. — [5]) semina B. — [6]) Schází v B. — [7]) MCCCII. BC., — [8]) tercio kalendas BC. — [9]) quinto B. — Emler, Regesta II. č. 1937. — Děkan J. Seidl ve své kronice města Berouna z r. 1828, jež se chová v Českém museum pod sign. 7 B 28 na str. 2. vykládal ves „Záhřivče" na „Zahořany" a o Bařechovu poznamenal, že „vesnice ta ležela na přívrší k půlnoci mezi Počáply a Trubínem, ale teď od mnoha let jí více není". Vesnice Zdice, Bavorné a Černín náležely druhdy biskupství Pražskému a vesnice Trubín oltáři sv. Vojtěcha v kostele Pražském. Král Václav II. *listem d. v Praze 11 srpna 1295* uznává, že „nos quoque villas ipsius episcopatus (Pragensis) Wzdicz, Baworine et Chirnini predicte civitati nostre Werone, *quam de novo locari et rehedificari facimus*, duximus adjungendas"; jakož i, že otec jeho Přemysl Otakar II. „suis usibus et bonis regalibus adjunxit villas et bona episcopatus Pragensis cum eorum juribus et pertinentiis omnibus, que ville ac bona sunt hec, videlicet.. citra civitatem seu locum nostrum forensem dictum Werona, quas eidem civitati adjunxit, duas villas, videlicet Narwaczowe et Bezdekow" (Vracov a Bezděkov u Unhoště). V náhradu za tyto a jiné vesnice, jež biskupství Pražskému byly odňaty, postupuje král jiné na vyhledávání biskupa Pražského Tobiáše. (Emler, Regesta II. č. 1692, též č. 2809)

Druhým pak *listem d. v Praze 20. června 1305* dává král Václav II. vesnic Vrbici u Poděbrad k oltáři sv. Vojtěcha v kostele Pražském „pro parte ville in Trubin, quam altare siue sepulcrum s. Adalberti de ecclesia Pragensi habuit, quas nos (sc. rex) ipsi altari abstulimus et ciuitati nostre Weronensi applicauimus" (Emler, Regesta II. č. 2045).

Čís. 77.

1305, 7 března. V Norimberce.

Římský král Albrecht I osvobozuje měšťany Chebské od placení c v Norimberce.

Albertus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis sacri Romani imperii presentes litteras inspecturis graciam suam et omne bonum. Dignum iudicat nostra serenitas et conueniens arbitratur, vt feruencioribus animis eorum commoditatibus intendamus, quorum impermutabilem fidem sentimus, quorumque seruicia pro honore nostro et imperii adaugendo cum promptitudine qualibet experimur. Sane prudentes viri .. consules et ciues de Egra, dilecti nostri fideles, nostre celsitudini humiliter supplicarunt, vt eos fauore regio prosequentes ipsos a solucione thelonei in Nueremberg, ad cuius solucionem contra jura sua antiqua et libertates compelluntur, vt asserunt indebite, absoluamus. Nos itaque dictorum nostrorum ciuium de Egra supplicacionibus fauorabiliter inclinati ipsos iuxta antiqua eorum jura a solucione thelonei in Nueremberg absoluentes volumus, vt nullus nostrorum officialium vel ciuium exnunc et inantea ab eisdem ciuibus Egrensibus theloneum exigat aut requirat. Dantes has nostras literas in testimonium super eo. Datum apud Nuremberg nonis Marcii, indiccione quinta, anno domini millesimo trecentessimo quinto, regni vero nostri anno septimo.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S pěkně zachovanou pečetí královskou na hedvábné zelenožluté šňůře zavěšenou. Na rubu listu pozdější rukou: „Albertus czolfreyunge czu Nuremberg.“ — Emler, Regesta II. č. 2021. — Böhmer, Acta imperii selecta I. č. 572. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 201 č. 546, kdež také (č. 547) otištěn *list měšťanů Norimberských* (nos consules, scabini ac vniuersitas ciuium in Nuremberg) *ze dne 10. března 1305*, kterým přiznávají měšťanům Chebským osvobození od cel ve svém městě, tak jako i oni v Chebu od placení cla sou osvobozeni.

Čís. 78.

1305, 19 června. V Praze.

Král Václav II, přeloživ město Bydžov ze starého místa do nového, daruje ves Rosejovice kostelu v Starém Bydžově, jenž náleží k proboštství Žateckému, náhradou za to, co utrpěl ztrátou desátků v staré lhci Bydžovské (pro hiis omnibus, in quibus ecclesia in Byczow per os dampnificata est pro decimis, videlicet, quas de araturis nostris idem habere debuit, pro carnificibus, pistoribus, tabernis, que ecclesia ipsa, antequam ciuitatem ipsam de loco antiquo ad illum, in quo

nunc est, transtulissemus, in ipsa antiqua ciuitate habebat, et pro dampnis aliis, que ecclesia ipsa ex illa translacione ciuitatis per nos facta sustinuit, que omnia ad viginti marcarum redditus sunt iuxta racionem congruam estimata.). Datum Prage anno domini MCCCV°, XIII° kalendas Julii, indiccione tercia, anno regnorum nostrorum Boemie nono, Polonie uero quinto.

Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské. — Emler, Regesta II. č. 2044.

Čís. 79.

1305, 25 června. V Heilprunně.

Římský král Albrecht I činí milost měšťanům Chebským, že nemají poháněni býti o kteroužkoli příčinu k jakémukoli soudu zemskému ven z města, lečby rychtář městský odepřel konati spravedlnost, když mu žaloba byla podána.

Albertus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniversis sacri Romani imperii fidelibus presentes litteras inspecturis graciam suam et omne bonum. Dignum censemus et consentaneum ad racionem, vt eis, qui fide et deuocione pre aliis se ad nostra et imperii beneplacita exhibent prompciores, pre ceteris eciam plus impendat nostra serenitas gracie et fauoris. Hinc est, quod prudencium virorum, ciuium Egrensium, fidelium nostrorum dilectorum, grata et fidelia seruicia, que nobis et imperio impenderunt hactenus et impendere continuacione laudabili non desistunt, benignius aduertentes, ipsis hanc specialem graciam duximus faciendam, vt inantea extra ciuitatem Egrensem super quacumque eciam accione ad nullum judicium prouinciale euocari debeant siue trahi, nisi querelantibus in ciuitate eadem per judicem, qui pro tempore fuerit ibidem, iusticia denegetur. Presencium testimonio litterarum nostri sigilli robore signatarum. Datum in Heilprunnen VII kalendas Julii anno domini M°CCC° quinto, regni vero nostri anno septimo.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou uprostřed rozlomenou na perg. proužku visící. Na líci pečeti sedí král na trůně s odznaky důstojenství královského maje kolem legendu: „ALBERTVS · DEI · GRACIA · ROMANORVM · REX · SEMPER · AUGUSTUS“. Kontrasigil žádný. Na rubu listiny

nkou XV století: „Kunig Albrecht, daz man nymand geladen mugen andern nden, im wer den danne recht verseczen". V tomže archivu chovají se český překlad této listiny z konce XV. století a starší německý. — Pelzel, K. Karl der ierte. Urkundenb. N° XLVIII. — Drivok, Ältere Geschichte der Reichstadt Eger tr. 319. — Emler, Regesta II. č. 2047. — Gradl, Privilegien Eger's str. 3; Monumenta Egrana I. str. 201 a německý novější překlad v jeho Geschichte des Egerlandes I. str. 134.

Čís. 80.

1306, 5 ledna. V Praze.

Král Václav III dává svolení k tomu, aby rychtář Kouřimský Diviš, syn Petrův, mohl prodati měšťanu Kouřimskému Jindřichu, synu Adolfa, rychtářství města Kouřimi, které mu král Václav II prodal s dvorem v Chráštanech, se čtyřmi masnými krámy a osmi domky ve městě.

Nos Wenceslaus dei gracia Boemie et Polonie rex notum facimus miuersis presentes literas inspecturis, quod Diuissius, filius quondam Petri Sslanni,*) judex ciuitatis Curimensis, in nostra presencia constitutus, judicium dicte ciuitatis Curimensis, quod a felicis memorie domino Wenceslao, Boemie et Polonie rege, patre nostro dilecto[1]), um curia Craschan, duos laneos habente, et quatuor maccelis carium in dicta ciuitate et octo domunculis sine agris ante ipsam citatem sitis ac aliis omnibus iuribus, prouentibus et pertinenciis ad lem judicium spectantibus hereditario iure emit, et de quo nobis et amere nostre annis singulis in festo beati Galli duodecim marcas rgenti soluere tenebantur, prout in priuilegio dicti patris nostri per hoc ipsi Diuissio dato indicia[2]) continentur, uendidit Henrico, lio quondam Adloldi, ciui dicte ciuitatis Curimensis, petens a nobis, t hoc nostrum benigne prestare dignaremur assensum. Nos autem si Diuissii benigne in hac parte supplicacionibus inclinati, uendionem ipsam ratam habentes et gratam, ei[3]) nostrum beniuole preamus assensum ac uolumus, vt dictus Henricus et heredes ipsius licium predictum cum omnibus et singulis suis pertinenciis supratis, prout dictus Diuissius judicium ipsum tenuit et habuit, hereario iure tenere debeant et habere, ita quod postquam quatuor annorum rtas eius [exspirauerit], annis singulis duodecim marcas argenti in

festo beati Galli nobis et[4]) camere nostre de predicto iudicio soluere teneantur, dantes ipsi Henrico plenam et liberam facultatem judicium predictum uendendi, donandi et legandi, cuicunque uoluerit, et quod is, cui ipse Henricus dictum judicium uendiderit uel donauerit aut legauerit, judicium ipsum teneat et habeat[5]), prout ad[6]) ipsum Henricum uenditum et donatum fuerit et legatum. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus magistri Petri, prothonotarii nostri, Pragensis prepositi, anno domini millesimo trecentessimo sexto, nonis Januarii, quarte indiccionis[7]), regnorum nostrorum anno primo.

Kopie ze XVI století v archivu Českého musea za nápisem: „Konfirmací na koupenie rychty Kouřimské s přináležitostmi jejími, kterúž koupil Jindřich syn Adlolduov od Diviše Petrova". Rukopis je dosti skomolen, tak má: [1]) Bohemo — [2]) iudicii. — [3]) in — [4]) schází — [5]) tenerit et haberit — [6]) et — [7]) indicacionis. — Emler, Regesta II. č. 2068, kdež se čte: *) Stainn. — Dle *orig. listu ze dne 1 6 října 1297* chovaného v archivu řádu křížovníků v Praze dosvědčil biskup Pražský Řehoř z Valdeka, že „honestus vir bone memorie Adloth, ciuis de Curim" před předchůdcem jeho biskupem Tobiášem z Bechyně (1279—1296) učinil špitálu tohoto řádu odkaz ze svých statků „in Tyrsibobel (v Třebovli), et in Ocheles ac in Prasnichz", a že „Heinricus, filius eiusdem Adloth, iudex de Curim, cum fratribus suis Pertoldo, Jacobo et Cunczlino, ciuibus ibidem in Curim" zdráhali se odkazu tomu vyhověti, avšak konečně zavázali se jej plniti. (Emler, Regesta II. č. 1768).

Čís. 81.

1306, 16 dubna. V Norimberce.

Římský král Albrecht I vysazuje konšelům a měšťanům Chebským výroční trh na den čtrnáctý po Letnicích s dvěma nedělmi pořád zběhlými, bera do ochrany všechny, kdož trh tento navštíví.

Albertus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis sacri Romani imperii fidelibus presentes literas inspecturis graciam suam et omne bonum. Benigna gracie nostre prouisio, quam sub quodam humane dileccionis amplexu regalis fortune fastigium clementer amplectitur subiectorumque commoditatibus condescendit, tanto libencius ad fideles nostros se naturali quadam necessitate debet pertendere, quanto magis eos in obsequiorum exhibicione pre-

cipuos inuenimus et tam deuocione quam opere clariores. Sane, cum ad hoc in oportunis locis generale forum et nundine consueuerint statui, vt in eis emencium ac vendencium procuretur vtilitas et alterna commoditas augeatur, nos reipublice bono statui cupientes assiduo incremento salubriter prouidere ac prudencium virorum consulum et ciuium in Egra, dilectorum nostrorum fidelium, ob grata que nobis impenderunt obsequia et impendent, deuotis supplicacionibus fauorabiliter annuentes, in ipsa ciuitate nostra et imperii Egra annuales nundinas, que vulgariter dicuntur jarmergt, que incipient a die penthecostes ad quindenam et abinde ad quindecim dies annis singulis durabunt, perpetuo duximus edicendas, volentes et mandantes regio hoc edicto, quod omnes et singuli, qui ad dictas nundinas ierint et per huiusmodi empcionis et vendicionis exercendo commercio confluxerint, eundo, stando et redeundo in personis et rebus nostra et imperii proteccione congaudeant et nundinarum ac forensium priuilegio libertatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostre edicionis paginam infringere uel ei ausu temerario contraire, quod qui facere presumpserit, indignacionem regiam et offensam grauem se nouerit incursurum. In premissorum euidens testimonium et memoriam sempiternam presens scriptum exinde conscribi et maiestatis sigillo iussimus communiri. Datum in Nuremberg XVI° kalendas Maii, indiccione quarta, anno domini millesimo trecentesimo sexto, regni vero nostri anno octauo.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou bez kontrasigillu na zelené, červené a žluté šňůře hedvábné zavěšenou. — Böhmer, Acta imperii selecta I. č. 575. — Emler, Regesta II. č. 2088. — Drivok, Aelteste Geschichte Egers str. 319. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 204 a německý novější jeho překlad v Geschichte des Egerlandes I. str. 136.

Čís. 82.

1306, 27 září. V Chebu.

Římský král Albrecht I nařizuje, aby kdokoli bydlí v obvodu města Chebu anebo drží v obvodu tom nějakou nemovitost, nesl přiměřenou část berní a jiných dávek.

Nos Albertus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Ad vniuersorum sacri Romani imperii fidelium noticiam volumus per-

uenire, quod nos prudentes viros.. ciues Egrenses, fideles nostros dilectos, vt onus quodlibet ipsis ex quacumque causa imminens vel incumbens vberius et liberius supportare valeant, equiperare volentes, volumus et expresse precipimus et mandamus, vt indifferenter omnes et singuli, cuiuscumque condicionis ac status existant infra muros et septa opidi nostri Egrensis, et vniuersa eorumdem ciuium aut aliorum quorumcumque bona infra dictos muros et septa existencia siue sita, partem se de omnibus sturis, exaccionibus et contribucionibus quibuscumque imponendis eisdem equanimiter iuxta proporcionem debitam contingentem, difficultate et excusacione quibuscumque omnino cessantibus, soluere inantea teneantur. Presencium testimonio litterarum nostre maiestatis sigilli robore signatarum. Datum in Egra V° kalendas Octobris, indiccione quinta, anno millesimo trecentesimo sexto, regni vero nostri anno nono.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S ulomenou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu listiny: „Albertus rex, daz alle, die in stat gut haben, mit losunge geben suln". — Emler, Regesta II. č. 2105. — Gradl, Monumenta Egrana I. str. 206. — Böhmer, Acta imperii selecta I. č. 577.

Čís. 83.

1307, 5 října. V táboře u Opatovic.

Římský král Albrecht I a syn jeho Rakouský vévoda Fridrich přijímají do své ochrany měšťany měst Hradce, Jaroměře, Chrudimi, Mýta a Poličky a potvrzují jim všechna privilegia a práva, jež od králů Českých obdrželi. Zvláště jim stvrzují, že nikdo z nich, maje rukojmí aneb statek za padesáte hřiven, nemá býti vězněn ani jímán proti právu, a že každý z nich má býti souzen na svém městském právu. Podkomořímu náleží souditi falšování mince, podávení ženské a útok na dům; ostatní případy soudní soudí přísežní městští dle městského práva, aniž podkomořímu přísluší vkládati se do řízení soudního aneb obyvatele městské mimo obvod města před svůj soud obesílati. Kdo spoluobyvatele před podkomořího s obejitím soudu městského požene, ztratí při. Pro dluhy mohou měšťané pány neb zemany poháněti v summě deseti hřiven, a obdrží-li na nich právo, nutiti je k placení stavováním jich věcí. Měšťané nejsou povinni platiti berni králi, nýbrž toliko úroky roční z pozemků

k městu přiměřených; avšak kdyby král dceru provdával, lidé jich poddaní, jakož i řemeslníci a mlynáři, mají berni dáti. Stará mince má platnost podržeti, a kdo poveze stříbro od Kutné Hory a bude s ním míli kolem Hory dopaden, musí je urburéřům neb mincmistrům postoupiti a obdrží náhradou 42 grošů za hřivnu stříbra. Míli kolem věnných měst nesmí nikdo krčmu míti ani řemeslo provozovati a do měst těch může se svobodně kámen, vápno, písek a hlína ku stavbě domů dovážeti. Konečně měšťanům Hradeckým přivlastňuje se les Bor blíže města ležící, potvrzuje se sklad zboží a vysazuje svobodný trh výroční na den narození panny Marie.

Nos Albertus dei gracia Romanorum rex semper augustus et nos Fridericus dei gracia dux Austrie et Stirie, dominus Carniole Marchieque et Portus Naonis, notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod de mera liberalitate nostra cupientes omnia et singula facere et ea cum affectu quolibet adimplere, que singulis istarum ciuitatum Grecz, Jermer, Chrudim, Mutha et Policz nouimus esse congrua et eorum profectibus profutura,[1] ipsas in nostram recipientes graciam, proteccionem et fauorem, primo volumus et promittimus, vt nullum ciuium[2] dictarum ciuitatum, qui[3] fideiussores habere potest[4] uel certam residenciam possessionum, que possessio estimatur ad quinquaginta marcas argenti, contra formam iuris detinere uel capere aliqualiter[5] debeamus. Item, volumus, vt camerarius noster nusquam in aliqua ciuitate super causis iudicandis iudicio presidere debeat, nisi in illa ciuitate, in qua cause sunt suborte, sicut in literis principaliter plenius continetur.[6] Item, si camerarius noster judicibus et dictarum ciuitatum ciuibus dederit in mandatis, vt causas cuiuscumque facti in ciuitate subortas non debeant iudicare et de eisdem causis nulli facere iusticie complementum, nichilominus volumus, vt ipsi, iudex et iurati, predictas causas iudicent et facient de eis iusticie complementum secundum[7] formam iuris ciuitatis prioribus temporibus approbatam, exceptis tribus causis, videlicet falso, stupro et presumpcione temeraria, que heymsuchung wlgariter dicitur, quas tres causas iam dictas volumus per nostrum camerarium iudicari. Preterea dictis ciuibus duximus huiusmodi graciam faciendam, vt nullam collectam uel steuram nobis dare et ex-

soluere teneantur. sed [8]) solum censum exsoluent de hereditatibus, quas ad ipsas ciuitates per regem habent mensuratas; saluo hoc eciam, quicunque rex filiam vel filias suas duxerit maritali copule coniungendas, extunc volumus, vt homines ciuium in villis residentes collectam uel steuram exsoluere debeant, quam homines nobilium [et] terrigenarum dabunt et exsoluent, videlicet de laneo fertonem, quatuor grossos denariorum computando pro fertone; item artifex mechanicus lotonem; item de quolibet molendino integro fertonem; item de paruo molendino lotonem, ipsum ad amplius subsidium nullatenus compellentes. Item, volumus et promittimus, vt presens moneta tam in grossis quam in paruis denariis in suo valore debeat perpetuo conseruari. Item, volumus, ut quicumque ducens argentum de Monte Cuthna, si infra vnum miliare sibi argentum per vrburarios [9]) vel magistros monete receptum fuerit, extunc pro qualibet marca sibi recepta quadraginta duo grossi denarii restituantur eidem eodem termino, quo sibi argentum receptum esse dinoscitur [10]) prenotatum. Si vero idem ducens argentum vltra vnum miliare a dicto Monte Cuthna [11]) venerit, extunc nullus debet ei recipere argentum uel ipsum in aliquo conturbare. Item, volumus, ut ciues, mercatores et hospites regnum [12]) Boemie intrantes uel exeuntes libere et secure argentum ducere debeant et portare cautela huiusmodi adhibita et expressa, quod si dictis ciuibus, mercatoribus uel hospitibus de aliis terris uel ciuitatibus circa Montem Cuthnam [13]) transeuntibus argentum ipsorum per predictos vrburarios uel magistros monete receptum fuerit, si idem ciues, mercatores vel hospites testimonio proborum virorum ostendere poterunt [14]) et probare, quod argentum eis receptum de aliis terris uel ciuitatibus secum duxerint uel portauerint, extunc eis dicti vrburarii [15]) uel magistri monete argentum restituere sine difficultate qualibet teneantur. Preterea dictis ciuibus duximus huiusmodi graciam faciendam, vt nobiles et terrigenas terre pro debitis ipsis ciuibus non solutis [16]) per camerarium siue nunccium beneficiariorum [17]), assumpto sibi camerarii uel vicem eius gerentis nunccio condicionis militaris, ad iudicium terre citare debeant atque possent [18]) sub numero decem marcarum argenti singulis annis in quatuor temporibus, itaque diebus integris et completis dictorum quatuor temporum a mane vsque ad vesperam dicti nobiles et terrigene iuxta formam

citacionis superius expressam citari possunt. Et aput quoscunque nobiles et terrigenas dicti ciues jus suum obtinuerint pro debitis suis et fuerint assecuti, extunc res mobiles dictorum nobilium determinate licite et libere poterunt[19]) eciam occupare, ut eis eorum debita exsoluant. Preterea si aliquis ex dictis nobilibus [et] terrigenis sine heredibus decesserit, debitis creditoribus suis non solutis, extunc ille vel illi, qui se de hereditatibus illius, qui decessit, intromiserunt, debita dictis creditoribus exsoluere teneantur. Preterea si aliquis camerarium nostrum rogauerit, vt sibi aduersarium suum citare pro suis causis debeat et facere iusticiam de eodem, si ipsi ciui citanti non fuit prius jus denegatum a suo iudice et iuratis, extunc volumus, quod ciuis citans ius suum debeat perdidisse. Item, volumus, vt lapides, ex quibus comburitur cimentum, et alii lapides necessarii ad domos in ciuitate construendas, et arena, argilla, que sunt necessaria, ad ciuitates ducantur impedimento quolibet non obstante. Item, volumus, vt a qualibus dictarum ciuitatum ad instanciam vnius miliaris nulla thaberna atque artifex mechanicus habeatur. Preterea omnia priuilegia, libertates, gracias et omnia jura in eisdem priuilegiis contenta atque scripta, que dictarum ciuitatum ciues ab illustribus principibus, quondam Boemie regibus, antecessoribus nostris, habent et habere noscuntur, rata et grata habentes volumus inuiolabiliter obseruare. Item, ciuibus ciuitatis Greczensis speciali de fauore, quo ipsos amplectimur,[20]) siluam ante fores ciuitatis eiusdem propinque adiacentem, nuncupatam wlgariter Boronem, cum fundo contulimus perpetue et libere possidendam atque in ipsorum vsus committendam. Item, volumus et permittimus, vt in predicta ciuitate sit et esse debeat deposicio in mercimoniis et aliis rebus, que dicitur wlgariter niederlage. Preterea volumus et permittimus in predicta ciuitate Grecz annuale forum in natiuitate beate Marie Virginis liberum per quatuordecim dies; omnes, qui illuc transeuntes cum mercibus quibuscunque per bona regia et nobilium sine theloneo in redditu et exitu transire per hos quatuordecim dies libere debent, impedimento quobet procul moto. Insuper predictis ciuibus indulgemus, quod libra lumbi in ciuitate sua de cetero gaudeant et vtantur. In quorum omnium testimonium presens scriptum conscribi fecimus et sigillorum nostrorum munimine roborari. Datum in castris apud Opa-

touicz III nonas Octobris anno domini millesimo trecentesimo septimo, regni vero nostri Romani predicti anno decimo.

Kop. z počátku XV. století v archivu Českého musea. Dle „Cod. diplom. membr. MS. arch. Reg. Hrad.“ z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 92, kdež se čte: [1]) proficua — [2]) civicum — [3]) schází — [4]) possunt — [5]) aliquando — [6]) continere prohibemus — [7]) scilicet — [8]) scilicet — [9]) orberarios — [10]) demonstraverit — [11]) cuttma — [12]) regni — [13]) Cuttma — [14]) potuerunt — [15]) urbarii — [16]) soluentes — [17]) beneficiorum — [18]) possunt. [Zde končí rukopis musejní]. — [19]) potuerunt — [20]) amplectimus. — Emler, Regesta II. č. 2149.

K čís. 83.

1307, 5 října. V táboře u Opatovic.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Albrecht boží milostí Římský král vždyckny rozmnožitel [říše] a my Frydrych boží milostí vejvoda Rakúský a Štýrský, pán Karniolský a Portus Naonis, známo činíme všem tyto listy vidúciem, že z pravého rozmyšlení našeho žádost majíce všecky i každé věci jednati a je s pilností velikú naplniti, kteréž každému z těchto měst Hradce, Jaromíře, Chrudimě a Mýtha a Poličky poznali sme býti příslušné a k jich požitkuom prospěšné, přijemše je v naši milost, obranu i lásku, najprve chcme i slibujem, že nižádného měštěnína řečených měst, kterýž rukojmie mieti muož nebo jisté obývání, držení zboží, kteréž jmění stačí do padesáti hřiven stříbra, proti zpuosobu práva nebudeme věziti neb jímati kterakkoli. Item, chcme, aby podkomoří náš nikděž v žádném městě při přech, kteréž súzeny bývají, při tom súdu neseděl, kromě v tom městě, v kterémž viny jsú zniklé, jakož v listech zvláště plněji psány jsú. Item, jestliže podkomoří náš súdciem a řečených měst měšťanóm rozkázal by, aby viny kteréhožkoli účinku v městě vzniklé nesúdili a z těch vin aby žádnému nečinili spravedlnosti doplna, ovšem chcme, aby oni, súdce a přísežní, předpověděné pře nebo viny súdili a činili o nich spravedlnosti naplnění vedle zpuosobu práv města prvnější časy dokázaného, kromě tří pří nebo vin, totižto falše, násilé nebo podávení a výboje nebo kvaltu svévolného, ježto heymsuchung obecně slove, kteréžto tři viny nebo pře již pověděné chcme, aby skrze našeho

podkomořího súzeny byly. Také řečeným měšťanóm chtěli sme takovú milost učiniti, aby nižádného sbierání neb berně nám dávati a platiti dlužni nebyli, než toliko úrok s dědictvie, kteráž skrze krále mají odměřená, bez pohoršení toho také, kterýž by koli král dceru nebo dcery své k manželskému stavu vydával, tehda chcme, aby lidé měšťan ve vsech sedící sbierku nebo berni vydali, kterakúž lidé panští a zeman dávati a platiti budú, totižto s lánu věrdunk, čtyři groše peněz počítajíce za věrdunk; item řemeslník mechanicus loth; item s každého mlýna celého věrdunk; item s malého mlýna loth, jeho k větší pomoci nikoli netisknúce. Item, chcme i slibujem, aby nynější mince nebo ráz tak na grošiech jako na penězech v svej moci byla věčně zachována. Item, chcme, ktožkoli vezú stříbro od Hory Kuthny, když by v jednej míli jemu stříbro skrze havéře [sic] nebo úředníky mince pobráno bylo, tehda aby za každú hřivnu jemu vzatú čtyřidceti a dva groše peněz navráceno bylo témuž v témž cíli, v němž jemu stříbro předpověděné vzato jest s duovodem. Pakli by týž veza střiebro dále jednej míle od řečenej Hory Kuthny projel, tehda žádný jemu nemá bráti střiebra ani jemu v ničemž překážeti. Item, chcme, aby měšťané, kupci a hosté v království České vchodíce nebo vychodíce svobodně a bezpečně stříbro vézti mohli i nésti s výměnkú k tomu vydanú a vypsanú, jestliže by řečeným měšťanóm, kupcuom nebo hostem z jiných zemí neb měst u města Hory Kuthny jdúciem stříbro jich skrzě předpověděné havéře neb úředníky mince pobráno bylo, když by tíž měšťané, kupci neb hosté s svědomiem ctných mužuov prokázati mohli a dovésti, že stříbro jim vzaté z jiných zemí neb měst s sebú sú přivezli nebo přinesli, tehda jim to havéři neb úředníci mince dlužni budú navrátiti bez všeliké nesnáze. Při tom také řečeným měšťanuom taková milost od nás jest učiněna, aby šlechtice a zemany zemské pro dluhy těm měšťanuom nezaplacené skrze komorníka nebo posla úředničího, vezmúce sobě komorníka neb jeho miesto držícieho, posla řádu rytieřského, k súdu země pohoniti měli, i také mohli pod počtem desieti hřiven stříbra každá létha na suché dni tak, aby celé dni a do splnění pověděných suchých dní od jitra až do večera řečení šlechtici a zemané vedle zpuosobu póhonu svrchupsaného mohli póhoněni býti. A na kterýchžkoli páních a zemanech řečení měšťané právo své obdrželi by pro své dluhy a toho

by došli, tehda zboží mohovitá těch pánuov obstavovati slušně a svobodně moci budú i osaditi, aby jim jich dluhové byli zaplaceni. Jestli také že by některý z pověděných pánuov a zeman bez dědicuov umřel, dluhuov věřiteluom svým nezaplativ, tehda ten nebo ti, ktož by se v dědictví jeho uvázali, dluhy řečeným věřiteluom plniti dlužni budú. Také jestliže by kto podkomořího našeho prosil, aby jemu nepřítele jeho pohnal pro jeho pře, a aby jemu učinil spravedlnost od něho, jestliže tomu pohoniciemu nebylo jest prve právo odepřieno od jeho súdce a přísežných, tehda chcme, aby ten měštěnín, jenž pohoní, právo své potratil. Item, chcme, aby kámen vápenný a jiné kamení potřebné k domuom v městě k stavení, a piesek, hlína, kteréž potřebné jsú, k městuom vezeny byly bez překážky všelijakej. Item, chcme, aby od každého řečených měst blíže jednej míle ani řemeslník ani žádná krčma nebyla jmiena. K tomu také všichni zápisové, svobody, milosti i všechna práva v těch zápisiech položená a napsaná, kteráž řečených měst měšťané od najjasnějších kniežat někdy Českých králuov, předkuov našich, mají a mieti poznáni jsú, pevné a vděčné majície, chcme, aby zachováni byli bez porušení všelikého etc.[1]) Toho všeho na svědectví tento zápis popsati sme kázali a pečetí našich ohradú utvrditi. Dán v staních u Opatovic měsiece října létha božího tisícieho třístého sedmého, království našeho Římského létha desátého.

Český překlad z XV. století v nejstarší knize m. Chrudimi z r. 1439 na l. P. 27 *b*, chované v tamějším knihovním úřadě, s přípisy po straně: „Toliko přepis máme, ale majestát jest v Hradci.“ a uprostřed listu [1]) „Ostatních několiko kusuov přileží měšťanuom města Hradce etc.“

Čís. 84.

1307, 11 prosince. V Praze.

Jindřich král Český a Polský, vévoda Korutanský a hrabě Tyrolský osvobozuje na žádost kaplana svého Jana, faráře kostela sv. Michala v Čáslavi (in Czaslauia), od placení berní, sbírek a jiných platů, které by král aneb měšťané uložili, všechna zboží věnovaná tomuto farnímu kostelu Čáslavskému (omnia bona dotalia eiusdem ecclesie s. Michaelis intra vel extra muros predicte Czaslauiensis ciuitatis sita, siue sint domus, agri, maccella et alia bona quecumque, siue sint prefate ecclesie do-

nata seu legata per quempiam aut per predictum plebanum titulo empcionis pro ipsa ecclesia hactenus comparata vel forte comparabuntur per eum in posterum). Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septimo, tercio idus Decembris, indiccionis sexte, regnorum nostrorum anno primo.

Orig. v státním archivu Drážďanském. V tomže archivu chová se orig. listiny, kterou „Buno cum filio Jenicio et Sezema fratre dicti de Clum" postoupili v Čáslavi *30 dubna 1310* „religiosis magistro et fratribus ordinis sancte Marie Theutonicorum hospitalis Iherosolimitani ecclesiam parrochialem in Schazlauia ciuitate necnon ius patronatus eiusdem ecclesie", kteréžto právo patronátní jim právem dědičným náleželo. — Emler, Regesta IV. č. 1950 a 1968.

Čís. 85.

1308, 26 února. V Praze.

Král Jindřich svoluje k tomu, aby měšťané Litoměřičtí užívali týchže práv a svobod, které předchůdcové jeho, jmenovitě král Rudolf, jakož i on sám měšťanům Pražským byl propůjčil. Při tom potvrzuje jim právo Magdeburské, jehož od samého založení užívají, a zavazuje se, že je žádnému knížeti ani pánu nezastaví, nýbrž že je jako město Pražské při svém panství pozůstaví.

Henricus dei gracia Bohemie et Polonie rex, Karinthie dux et comes Tirolis. Omnibus in perpetuum. Suadet nobis hoc innata benignitas, ut sic in subditorum et deuotorum serenitati nostre promte et fideliter obsequencium sollicitemur procurandis commodis et profectibus, ut alii per hoc tamquam per exemplum ad nobis obsequendum prompcius et fidelius incitentur. Eapropter notum esse volumus vniuersis, tam presentibus et futuris, quod nos dilectorum nobis ciuium ciuitatis nostre Lithomiericensis ac ciuitatis ipsius commoda procurare voluntate ipsorum precibus majestati nostre porrectis per eos benigne annuentes, [concedimus], ipsos et ciuitatem ipsam omnibus juribus, graciis et libertatibus per felicis memorie dominum Rudolphum ac alios Boemie et Polonie reges, predecessores nostros, aut nos ciuitati et ciuibus Pragensibus factis et concessis seu concedendis ac faciendis per nos in posterum equo participio, sicut ciuitas et ciues Pragenses

ipsis vtuntur et vti possunt et debent, vti et gaudere. Preterea ciuibus ipsis Lithomiericensibus, ut juribus Maydburgensibus, cum quibus ipsa Lithomierycensis ciuitas a principio est fundata, quibus freti sunt ibidem hactenus, inantea perpetuo frui debeant, fauemus, ipsis iura eadem confirmantes. Demum ciuibus ipsis promittimus, quod nulli principi, baroni, duci aut nobili ipsos ciues aut ciuitatem Lithomiericensem [obligabimus, sed quod eos], sicut ciuitas et ciues Pragenses debent facere, celsitudini nostre tantummodo volumus deseruire. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et secreto nostro sigillo fecimus communiri. Postquam autem fauente domino in regem fuerimus coronati, literas presentis tenoris renouabimus et eas ipsi Lithomiericensi ciuitati nostris maioribus sigillis, quibus tunc vti ceperimus, dabimus sigillatas. Datum Prage anno M°CCCVIII°, V° kalendas Marcii, sexta indiccione, regnorum nostrorum anno primo.

Kop. XV. století v rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 33 *b* a 81 *b* za nápisem: „Litera maiestatis super confirmacione jurium". — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII. str. 357. — V ten čas i jiná města od krále Jindřicha Korutanského potvrzení svých práv dle všeho dosáhla, když se zavázala věrnost jemu a jeho dědicům zachovati. V státním archivu Vídeňském (Boh. N° 59) zachoval se orig. listu, kterým rychtář, přísežní i všechna obec m. Kouřimi *21 března 1308* králi Jindřichu k věrnosti se takto zavázali: „Nos . . judex, jurati et uniuersitas ciuium in Curim ad vniuersorum tam presencium quam futurorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod nos serenissimo et karissimo domino nostro, domino Heinrico, Boemie et Polonie regi, duci Karinthie et comiti Thirolis, et illustri domine Anne, Boemie et Polonie regine, consorti sue ac futuris heredibus suis, si quos eis simul clemencia diuina donauerit, non coacti nec vi aut metu aliquo inducti sed bona, libera et spontanea voluntate nostra, omni fraude, dolo, malo, occasione, causa et excusacione quibuslibet exclusis prestitimus fidelitatis debitum sacramentum, promittentes nostro et heredum nostrorum nomine, quod ipsum dominum Heinricum ac heredes suos futuros, si quos cum predicta domina Anna regina nostra habuerit, quos exnunc reges Boemie et dominos nostros veros ac legitimos esse asserimus, pro nostris dominis habere perpetuo volumus et eis et cuilibet ipsorum, qui pro tempore regno Boemie prefuerint, obsequi obedienter prompte et fideliter, ipsisque astare et eos contra omnem hominem iuuare, quandocunque et quociescunque mandauerint, totis nostris viribus atque posse et nichil contra ipsos aut eorum aliquem vmquam occasione uel causa attemptare uel facere per nos uel alium aut alios, verbo uel facto publice uel occulte. In cuius promissionis nostre testimonium presentes litteras sigillo ciuitatis nostre duximus sigillandas. Datum in Curim anno domini millesimo trecentesimo octauo,

XII° kalendas Aprilis, indiccione sexta.“ Na orig. tohoto perg. listu zavěšena jest na perg. proužku pečeť města, až na část legendy krásně zachovalá, na které nalézá se uprostřed dvou věží a na hradbě znak lva a kolem legenda: „SIGILLUM · CIVITATIS · CVRIMENSIS.“ Na rubu listiny čte se rukou současnou: „Omagium ciuium Curimensium“ a rukou XVII. stol.: „fol. 54 inscriptum.“ — Emler, Regesta II. č. 2172.

K čís. 85.

1308, 26 února. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Jindřich z božie milosti Český a Polský král, Karyntský vévoda a hrabie Tironský (sic), všem na věčnost. Nutí nás k tomu přirozená dobrotivost, abychom tak o poddaných, jenž nám snažně slúžie, věrně pečovali k jich užitkóm, aby i jiní skrze to jakožto příkladem nám ku posluhování byli hotovějšie. Protož všem oznamujem, nynějším i budúcím, že my milých našich měšťanuov města našeho Lithoměřického v prosbách uslyševše a jim užitky přivésti žádajíce, [povolujeme], aby oni i město jich všech práv, milostí a svobod šťasné paměti ode pana Rudolpha i jiných Českých a Polských králuov, předkuov našich, neboli od nás městu a měšťanóm Pražským potvrzených a daných, i těch, kteříž potom dány budú, jednostajným účastenstvím, jakožto město a měštěné Pražští jich požívají, též požívati mohli a mají. Přes to však nadepsaní měštěné Lithoměřičští práv Maidburských, v kterých město Lithoměřické od počátka jest ustanoveno a jich jest požívalo, těch nynie i potom věčně aby požívali, jim přejem, týchž práv jim potvrzujíce. Nad to nadepsaným měšťanóm slibujem, abychom žádnému knieżeti, hrabí ani pánu jich ani města jich nepoddali, ale [že oni], jakož měštěné Pražští mají učiniti, [mají] toliko našemu duostojenství slúžiti. A tomu na svědecství listy psáti a sekretem naším zapečetiti sme kázali. Ale když bohdá na království korunováni budem, tento list obnovíme a jej nadepsaným měšťanóm našim Lithoměřickým větší pečetí naší, kterúž tehdáž vládnúti puočnem, zapečětiece dáme. Dán v Praze létha božieho tisícieho třístého osmého, března měsiece, království našich léto prvnie.

Kop. XV. století v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 82 *a* za nápisem: „List na potvrzenie práv a aby svobod města Prahy užívali“.

* Čís. 86.

1308, 13 srpna. V Praze.

Král Jindřich slibuje rychtáři a měšťanům Píseckým, že město Píse od stolu a komory královské neodcizí zástavou ani dáním, nýbrž ž měšťané mají obvyklé platy ze statků svých jemu platiti. Kromě toh potvrzuje jim práva předešlými králi Českými udělená a zavazuje s že Starý Písek za městem ležící nebude stavěti a vzdělávati, a že dů chody k němu příslušející mají k novému městu Písku přináležeti.

Já Hendrych z boží milosti Český a Polský král, Korytansk kníže, hrabě z Tyrolu etc. známo činíme tímto listem přede všem lidmi, kdožkoliv jej čísti budou, že z milosti naší královské a pro ti věrnost, kterouž jsou se nás milí naši rychtář a měšťané Písečtí při drželi, nám všem spolu a komoře naší sloužíce, a jsouc my jic prosbou nakloněni, jemu rychtáři a měšťanům Píseckým slíbili jsm a slibujem, že toho města Písku žádnému knížeti, pánu neb rytíř skému člověku dáti ani zastaviti nemáme, ale nám, stolu našemu komoře naší obzvláště chceme zachovati. A oni rychtář a měšťan stálý plat, který z statkův svých povinni jsou platiti, aby též vždyckn náležitě platili, leč bychom o tom kterak jináč dospělou a zvláštn našich věrných raddou krále Českého nařídili. Také všech prá starých a chvalitebných, kteráž nadepsaní měšťané od předkův na šich, králův Českých, měli a jich užívali, týmž rychtáři a měšťanům milostivě potvrzujeme, a k tomu také chceme, aby staré město Písek ležící za městem, tu na tom místě nikdáž zase znovu se nestavěl a nevzdělávalo, a ten důchod, který témuž starému městu od staro dávna náleží, aby tomu Písku novému městu předpověděnému na věčné časy [a] nám náležel. Tomu na svědomí sekryt náš královský, nemajíce na ten čas pečeti větší královský, přivěsiti jsme rozkázali k tomuto listu. Dán v Praze léta božího třináctistého osmého, třináctého dne měsíce srpna, a království našich léta prvního.

Kop. v pamětní knize Písecké na l. 35 *a* a v konfirmaci privilegií císaře Karla VI. d. ve Vídni 8. ledna 1732 v archivu m. Písku. — Matzner, Výroční zpráva reálky v Písku za r. 1883. — Emler, Regesta II. č. 2181.

* Čís. 87.

1308, 17 srpna. V Nymburce.

Královna Alžběta potvrzuje měšťanům měst Hradce, Jaroměře, Chrudimi, Vysokého Mýta a Poličky svobody a práva, jež jim zemřelý její manžel Rudolf udělil, a zavazuje se, nikomu jich nepostupovati proti jich vůli.

Nos Elizabeth dei gracia regina Bohemie, relicta felicis memorie Rudolfi regis, tenore presencium notum facimus vniuersis, quod nos ciuibus in Grecz, Germier, Crudin, in Alta Muta et in Policz regali, fidelibus nostris, ob sue merita fidei et grata seruicia, que nobis inpenderunt et inpendere poterunt graciora, omnes gracias, libertates et jura ipsis per memoratum regem, contorralem nostrum, dum viueret, concessas et concessa, tradita et indulta, ratas habemus et gratas nullo per nos tempore reuocandas, promittentes de gracia speciali, quod predictos ciues, vniuersos et singulos, a nobis per nullum modum alienabimus nec in potestatem aliam transferemus sine ipsorum consilio et consensu. In cuius rei testimonium et cautelam has conscribi literas et sigilli nostri appensione fecimus communiri. Datum Nevnburge in octaua beati Laurencii martyris anno domini millesimo trecentesimo octauo.

Orig. perg. v archivu m. Hradce Králové N° 2. (staré č. 3. při pečeti). S menší pečetí královny Alžběty na pergamenovém proužku zavěšenou. Uprostřed pečeti podobizna královny a kolem nečitelná legenda. Na rubu rukou XVI. století: „List králové Alžběty potvrzení anno 1308 č. 1". — Bienenberg, Geschichte der St. Königgratz str. 98. — Emler, Regesta II. č. 2174 str. 945. — Měšťané Jaroměřští, a podobně asi i měšťané ostatních věnných měst, vydali královně Alžbětě *2. srpna 1309* tento revers: „Nos Reblinus judex, .. jurati .. totaque communitas ciuium in Jermir vniuersis, quorum tenor presentis scripti aures tetigerit, recognoscimus publice profitentes, quod illustri ac preclare domine nostre Elyzabeth, Bohemie et Polonie quondam regine, et filie ipsius Agneti nomine concordi uoce et uoto ac vnanimi voluntate fidelitatis nostre fecimus homagium sub fidei juramento .. omnes tam diuites quam pauperes ciues Jermirenses hoc in solidum sub uoto prestiti juramenti deliberato animo promittentes, quod ad ipsam solam dominam nostram Elyzabeth prius fatam et filiam ipsius respectum in omnibus habere eamque cum dicta filia sua in juribus suis defendere ac tueri rebus ac corpore fideliter volumus et debemus. Ad hec eciam tamquam fideles et fide digni ipsi domine nostre Elyzabeth et filie eius supradictis constanter assistere, fideliter obe-

dire ac sine scitu, consilio eius atque verbo nihil facere promitimus aut consensu In cuius rei testimonium euidens seu apparens sigillum ipsius ciuitatis Jermirensi presenti litere est appensum. Datum anno domini millesimo CCC° nono, quart nonas Augusti." (Chytil, Codex Moraviae VI. str. 21. dle orig. archivu opatství s Tomáše v Starém Brně. — Emler, Regesta II. č. 2192).

Čís. 88.

1309, 19 srpna. V Praze.

Král Jindřich zapisuje třem měšťanům Většího města Pražského Ottov Merklinovi a Jakubovi, kožešníkům, a měšťanu Menšího m. Pražské Lvovi důchody král. úřadu šrotéřství na Horách Kutných (prouentu officii in Monte Chutna, quod schrotampt vlgariter dicitur), kterýž úřad druhdy držel Hynek řečený Žák, syn Hynka z Dubé a to činí krá jménem zástavy za dluh, kterým jest jim povinován. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nono, XIV kalendas Septembris, regnorum nostrorum anno tercio.

Kop. v c. k. státním a dvorském archivu ve Vídni. — Emler, Regesta II. č. 2193.

Čís. 89.

1310, 12 ledna. V Praze.

Král Jindřich postupuje bratřím řádu Německého právo patronátní k kostelu v Nové Plzni, které posud jemu a království Českému příslušelo tak aby měli právo některého z křižovníků svých na faru dosazovati. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo decimo, II idus Januarii regnorum nostrorum anno tercio.

Orig. v státním archivu Drážďanském. — Emler, Regesta IV. č. 1961. — Strnad, Listář král. města Plzně č. 4.

Čís. 90.

1310, 25 března. Bez místa.

Remund z Lichtenburka, pán polovice města Německého Brodu, a synovci jeho Václav, Smil a Čeněk, obdrževše od měšťanů Německobrodských 200 hřiven gr., povolují jim, aby město mohli hraditi; zač

osvobozují je ode všech břemen a berní, jakož i od placení cla v Habrech na deset let. Po ten čas mají jim měšťané toliko roční úroky a platy ze židů odváděti; z lánů městských mohou po čtvrt hřivně pomoc k obci bráti a komendor nebo farář jich řádu Německého mají svým nákladem část zdi městské vystavěti v rozměru dvou provazců.

Nos Remundus, Wencezlaus, Smilo, Czenko patrueles dicti de Luhtenburch omnibus hanc litteram inspecturis salutem in filio virginis gloriose. Temporales actus absorbet humani generis dolus uel odium, nisi firmo ualentur amminiculo litterarum. Hinc est, quod nos ad noticiam deducimus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod matura habita deliberatione vnanimi consensu et communi consilio omnium nostrorum fidelium nostris fidelibus ciuibus in Broda Thevtunicali concessimus et indulsimus eandem ciuitatem muro circumdare et munire pro ducentis marcis grossorum denariorum, quarum marcarum quelibet pro sexaginta quatuor grossis denariis computatur; quam summam pecunie nos recognoscimus recepisse. Preterea eisdem ciuibus iam prenotatis sarcinam et laborem, quem habent in muri edificio construendo, aliquo consolacionis remedio cupientes releuare, ipsis quasdam gracias promisimus siue promittimus facere speciales, videlicet, quod a natiuitate domini proxima preterita usque ad decem annorum spacium ab omni seruicio, exactione et collecta liberi manebunt pariter et soluti, nichilominus Judeos ibidem pro nobis et iudicium reseruantes et excepto solo censu nostro, quem annis singulis colligemus. Promisimus eciam multociens dictis ciuibus, ut a theloneo in Hawra per annos tottidem liberi transeant et soluti. Insuper ab omnibus laneis predicte ciuitati finitimis siue conterminis fertonem argenti accipiant, quos ad hoc cogere possumus et artare, exceptis nostris hereditatibus et exemptis. Ceterum commendator seu plebanus in prelibata ciuitate Broda, quicumque pro tempore fuerit, duos funes. per quos murus sepedicte ciuitatis est distinctus, erigent et murabunt, et si rebelles in hoc fuerint aut effrenes, extunc tenemur et debemus predictos duos funes propriis nostris expensis et laboribus comparare. Vt igitur hec nostra donacio siue promissio inconwlsa et stabilis perseueret, presentes fieri et scribi et dari iussimus nostris sigillis et apensionibus (sic) roboratas cum annotacione

testium, qui huiusmodi promissionibus interfuerant, subnotatis. Hii uero sunt testes: Chonradus miles de Rochaw, Dirsco de Borsicz, Holsc de Tupadel, Budizlaus de Vlachaw cum Nicolao suo filio, Michael judex prouincialis, Hriso miles de Chunomil, Otto de Chunomil, Vlricus procurator de Genicaw et quam plures alii fide digni. Actum et datum anno domini MCCC decimo, octauo kalendas Aprilis.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. XIX. Na červených, fialových žlutých a zelených nitích hedvábných zavěšeny byly čtyři pečeti, z nichž poslední chybí; na dvou malých kulatých pečetích je štít s ostrvema, na třetí velké štít s ostrvema, helm, ryba a chochol a kolem legenda: „† S. · WENZESLAI · LUCHT[ENBVR]C.“ — Emler, Regesta II. č. 2214.

Čís. 91.

[1310, brzo po 25 březnu. Bez místa.]

Hynek Krušina z Lichtenburka se syny svými Ješkem a Hynkem stvrzuje měšťanům Německého Brodu svobody, které jim strýc jeho Remund a bratři jeho Václav a Čeněk povolili, aby mohli město hraditi. Při tom slibuje zachovati je při všech psaných právech a svobodách a též při nepsaných právech, o nichž vědí strýc jeho Remund, paní Žlebská a měšťané Brodští. Bez svolení měšťanů nemá nikdo z jeho panoší bydleti v městě; kdyby některý jeho panoš byl tu dopaden s věcí kradenou neb uloupenou anebo kdyby se něčím v městě provinil, má odpovídati na soudě městském. Kdokoli v městě zastižen bude, tudy i poddaný jeho služebníka, má býti viněn před soudem městským; naproti tomu pánové města nemají mocí na měšťany sahati, nýbrž s rychtářem před přísežnými města vinu jim dávati.

Nouerint vniuersi, tam presentes quam posteri, quibus hec littora fuerit recitata, quod nos Heinmannus dictus de Leuchtenburch et nostri heredes, scilicet Jeschcu (sic) et Heinco, viris honorabilibus et fide dignis nostris ciuibus in Broda Thevtunicali promisimus et promittimus fide data omni dolo reiecto omnes libertates firmiter obseruare, quas noster patruus Remundus et fratres nostri Wenzeslaus et Stencho dicti de Leuchtenburch pro circumdacione muri ciuitatis predictis ciuibus tribuerunt. Preterea promittimus, quod ipsam ciui-

tatem vna cum ciuibus in ea manentibus in omnibus iuribus suis, priuilegiis conscriptis, uolumus permanere. Item uolumus, ut nullus famulorum nostrorum contra uelle predictorum ciuium in iam dicta ciuitate habeat mansionem. Amplius promittimus, si aliquis famulorum nostrorum furtum uel spolium ad prefatam ciuitatem duxerit et cum eo occupatus fuerit, quod ille iudicio ibidem compareat secundum iura ipsorum ciuium responsurus. Eciam damus pro iure, si aliquis famulus noster in ciuitate sepius prenotata aliquos excessus fecerit uel facere presumpserit, quod talis, si fideiussoria caucione caruerit, debeat detineri et iure ipsorum ciuium iudicari. Item dedimus, quicumque hominum ad sepedictam ciuitatem uenerit, quod ille potencialiter non debet duci extra ipsam, sed quicumque contra ipsum quicquam agere habuerit, illi ipse respondere debet coram iudice ciuitatis. Eciam damus, quod, si aliqui homines nostrorum seruitorum residentes in episcopatu uel in abbacia uel in prepositura fuerint, illi, pro quacunque causa possunt occupari, coram dicte ciuitatis iudice responsuri. Item dedimus, promittentes nostris ciuibus fidelibus et honestis, quod nullus nostrum, qui sumus domini predicte ciuitatis, aliquam debet facere violenciam ipsis ciuibus, sed quidquid contra aliquem ipsorum agere habuerit, hoc cum iudice coram iuratis in ipsa ciuitate debet fieri secundum iusticie complementum. Insuper damus ipsis, quod omnia iura, que habet predicta ciuitas et non sunt scripta, dummodo sciant scilicet noster patruus Remundus dictus de Leuchtenburch et domina de Zlebn et iurati ceterique ciues Brodenses, illa nunquam ipsis uolumus violare. Vt hec omnia prenotata, que promisimus fide data et sine omni fraude in hac littera predictis ciuibus nobis fidelibus et dilectis, maneant integra et inviolata robur habendo et augmentum, presentem cartam apposicione sigillorum, scilicet nostri Henmanni (sic) dicti de Leuchtenburch et patrui nostri Remundi necnon sororii nostri fratris Jesconis, commendatoris de Rippein, dedimus roboratam.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. XVIII (staré N. 1). Na proužcích perg. visí tři kulaté malé pečeti. Na jedné štít s ostrvema, nad nimi helm, ryba a chochol a kolem legenda: „† S. · HAINMANI · DE · LEVCHTENBVRC.“ — Na druhé pečeti je štít s ostrvema a kolem legenda: „S. · REMVNDI · DE · LVHTENBVRCH.“ Na třetí pečeti nějaký světec, sedící s rukama roztaženýma, za jehož ozářenou hlavou je položený dvojitý kříž; světec ten sedí na obloukovitém

stolci (či duze), nohy maje na trnoži a kolem legendu:„† S. · FRATRIS · IESCH(NIS.“ — Chytil, Codex Moraviae V. str. 270, kdež nesprávně vročeno k r. 1278—129 — Emler, Regesta II. č. 1163. — Kterak užívali měšťané Německobrodští prá v listině této obsaženého, že šlechtic jenom s jich svolením může ve městě bydle a je povinen s městem trpěti, neobdrží-li od obce osvobození, dokazu *listina d. na Polné 10 března 1343,* jejíž orig. chová se v archivu Německ brodském, a v které se praví: „Nos Haymannus judex, Ottlinus Crukn Albertus Prenner, Nicolaus Maurer, Ottlinus Rotmelczer, Nicolaus Prenner, He mannus Koberl, Albertus in Longa platea, Nicolaus Ekhardi, Conradus Erwe et Nicolaus Coppoldi, jurati ciues ciuitatis Brode Teutunicalis, notum facimus t nore presencium vniuersis, quod ad instantiuas venerabilis domini nostri Bertol de Lipa, Wissegradensis prepositi, precum instancias, non obstantibus juribus graciis nobis nostrisque predecessoribus et posteris per primitiuos olim nostr dominos de Luchtenburch donatis et concessis et per successorem eorundem d minum nostrum quondam Henricum seniorem de Lypa felicis memorie approbat et ipsius litteris patentibus confirmatis, admittimus et presentibus indulgemu quod strennuus vir Conradus dictus Czernyn et sui heredes curiam seu allodiu quondam Stephani Lucie ante predictam ciuitatem Brodam sitam cum suis pe tinenciis, que retroactis temporibus cum ipsa ciuitate onera queque sufferre co sueuit et quam a predicto domino nostro Bertoldo jure homagiali tenet et po sidet in feodum, et similiter vnam domum in ipsa ciuitate, quam nunc inhabit aut aliam, quam futuris inhabitabit temporibus, ab omni onere seruitutis, ste rarum, exaccionum, contribucionum et quarumcumque dacionum solucione ipsa ciuitatem et eius incolas contingentes liberas possideant penitus et teneant a solutas.“ — Emler, Regesta IV. č. 1239.

K čís. 91.

[1310, po 25 březnu. Bez místa.]

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Vězte všichni, takéž nynější jako budúcí, kterýmž nynější a tento list opětován bude, že my Heyman řečený z Lychtmburka i naši budúcí dědici, to jest Ješek a Heník, mužuom poctivým a viery hodným našim měšťanuom v Brodě Německém slíbili jsme a slibujem tiemto listem, všechnu lest zamietajíc, všechny svobody pevně zachovati kteréž strejc náš Reymund a bratři naši Václav a Zdeněk řečen z Lichtmburka zdí za obvedení města nadepsaného měšťanuom dal jsú. Protož slibujeme, že to město i s měšťany v něm bydlejícími v všech práviech jich a zápisiech sepsaných chceme pozuostaviti a zachovati. Item, chceme, aby žádný z služebníkuov našich proti již k

čených měšťan vuoli v již psaném městě [ne]měl bydlení. Dále slibujeme, jestliže by kto z služebníkuov našich zlodějstvie aneb lúpež do svrchupsaného města vedl a s tiem hindrován byl, že ten před soudem tu státi má a vedle práva týchž měšťan odpoviedaj. Item, také dáváme za právo, jestliže by který služebník náš v městě často jmenovaném některak provinil aneb proviniti by směl, že takový, jestliže by rukojmí neměl, má vězen býti a právem jich souzen má býti. Item, dali jsme, kterýžkolivěk [člověk] do často řečeného města přišel by, že ten mocí z města veden nemá býti, ale ktožkolivěk proti němu co činiti má, tomu má odpoviedati před městckým rychtářem. Item, také dáváme, jestliže by byli kteří [lidé] služebníků našich bydlející na biskupstvie aneb opatstvie nebo proboštství, ti, v kteréž by koli při byli obžalováni, před nadepsaným rychtářem odpoviedati mají. Item, dali jsme, slibujíce našim měšťanuom věrným a poctivým, že nižádný z nás, kteříž jsme páni nadepsaného města, žádného kvaltu jim nebude činiti měšťanuom, ale což by koli proti některému z nich činiti měli, to s rychtářem a před přísežnými v tom městě má se státi vedle konání spravedlnosti. Item, nad to jim dáváme, že všechna práva, kteráž má nadepsané město a nejsú sepsána, jediné že by věděl strýc náš Reymund řečený z Lichtmburka a paní z Žlebuov a přísežní a jiní měšťané Brodští, těch nikdy nechceme jim rušiti. Item, tyto všechny věci nadepsané, kteréž jsme slíbili dobrú vierú a beze lsti v listu nadepsaným měšťanuom nám věrným a milým, zuostati celé mají a neporušené. Na potvrzenie toho a rozmnožení listu tohoto přivěšeny jsú pečeti naše, to jest Haymana řečeného z Lichtmburka a strýce jeho Raymunda i také švagra našeho bratra Ješkova, kommendátora z Ryppeny, k tomuto listu.

Český překlad z konce XV století v knize pamětní z r. 1416 na l. 186 v archivu m. Německého Brodu.

* Čís. 92.

1310, 31 prosince. V Praze.

Král Jan, nejsa ještě korunován, potvrzuje měšťanům m. Kolína práva, kterých od dávných časův užívají, a zavazuje se, že ani jich město ani důchody z něho nikomu nezastaví, nýbrž že je i nadále při král. komoře

zůstaví. Kromě toho vysazuje jim výroční trh o sv. Bartolom čtrnácti dny pořád zběhlými a povoluje jim, aby z lesů královský stavbu a opravu svých domů dříví sobě brali.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, sacri im circa montes vicarius generalis ac Luczenburgensis comes, n facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod nos graci affectum, quem ad ciuitatem nostram Coloniam super Albea et ciuitatis ipsius habemus, volentes ostendere in effectu, ciuibus qui celsitudini nostre prouide humiliter supplicarunt, omnia quibus ciuitas ipsa freta est a temporibus retroactis, ratificamus probamus et per singula confirmamus, presentibus promittentes, nec ciuitatem ipsam nec censum seu vtilitatem nobis abinde, olim aliis regibus Boemie, predecessoribus nostris, prouenire pot alicui baroni uel nobili dabimus aut committemus, sed pro ipsis ipsam ciuitatem tenebimus et reseruabimus, censumque abinde debitum ad cameram nostram regiam recipi faciemus. ciuibus ipsis ex speciali fauore hanc graciam concedimus, quod nuatim nundine per dies quatuordecim a die beati Bartholomei stoli computandos continue cum iuribus et libertatibus debit Colonia celebrentur. Insuper ipsis ciuibus de siluis nostris in pro reconstruendis dirutis et exustis domibus ac edificiis eorum subuencionem volumus et permittimus facere competentem. Pr timus insuper, quod, postquam fauente domino fuerimus coronati literas faciemus sub sigillo regio, quo tunc vtemur, predictis ci innouari. Harum testimonio literarum secreto nostro sigillo s tarum. Datum Prage II kalendas Januarii anno domini mill CCC°XI°.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° II. [číslo v pravém rohu snad 1.] utržena. Rukou XVIII století poznamenáno: „Na čtrnáctidenní jarmark sv. B lomějský a na učinění pomoci dřívím z král. lesův na stavení domův." — I Regesta II. č. 2781.

Čís. 93.

1310. 31 prosince. V Praze.

Král Jan překládá sklad zboží kupeckého, který pro hněv na měs Kolínské na rok do Nymburka přeložil, zase do města Kolína

Labem a slibuje měšťanům tohoto města, že jim škodu přeložením způsobenou nahradí dle toho, jak radové jeho Mohučský arcibiskup Petr a Bertold hrabě z Henneberku ustanoví, dále že všechny statky, které k městu druhdy příslušely, zase k němu přinavrátí, a že zajaté spoluměšťany jich ze zajetí propustí.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, sacri imperii citra montes vicarius generalis ac comes Luczemburgensis, notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod, quia ex quadam indignacione, quam non sine causa contra ciues ciuitatis nostre Colonie supra Albea conceperamus, deposicione mercium et rerum venalium, que niderlag vulgariter dicitur, et que in ipsa ciuitate habita est et consueuit haberi priscis temporibus, ciuitatem eandem et ciues priuauimus et eam in Numburgam super Albea, vt ibidem a festo Pasche affuturo proxime ad vnum annum extunc numerandum continue esse debeat, transtulimus, promittimus, quod si hoc de consensu ciuium Numburgensium esse poterit, ipsam deposicionem mercium, quam primum exnunc poterimus, aut si ante finem dicti anni hoc non possemus efficere, tunc finito anno ipso deposicionem eandem de Numburga retransferemus in Coloniam iterato et censum seu vtilitatem anno predicto de deposicione prefata proueniente ipsis ciuibus Coloniensibus, si infra annum presentem translata non fuerit in Coloniam, refundemus. Ipsos quoque ciues Colonienses ad hoc, quantum possumus via juris, volumus adiuuare, quod omnia bona, que prius ab antiquo pertinuerunt ad ipsam ciuitatem Coloniam, ad ipsam debeant de cetero pertinere. De libertate insuper per nos ciuitati et ciuibus Coloniensibus predictis concendenda, iidem ciues se venerabilis in Christo patris domini Petri, ecclesie Moguntinensis sedis archiepiscopi, ac nobilis viri Berchtoldi comitis de Henneberch arbitrio voluntarie submiserunt. Denique liberacionem ciuium Coloniensium captiuorum volumus, quantum possumus, procurare. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et secreto sigillo nostro, quo, majora nondum habentes sigilla, nunc vtimur, iussimus communiri. Postquam vero fuerimus fauente domino coronati. presentes literas sigilli nostri maioris, quo tunc vtemur, faciemus robore communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vndecimo, secunde kalendas Januarii.

Pamětní kniha m. Kolína z r. 1501 na l. 31 v. za nápisem: „O navrácení vndrláku, který do Nymburka byl přenešen“ a s poznámkou po straně: „Kolínští poddali se správě biskupu Moguntskému.“ — Emler, Regesta II. č. 2782.

Čís. 94.

1311, 15 srpna. V Praze.

Král Jan osvobozuje měšťany Bydžovské na čtyři léta od placení ročního úroku do komory královské, aby město mohli hraditi.

Zmínka o listu tom v nejstarší knize m. Bydžova z r. 1311, chované v městském archivu Bydžovském, na l. 20, kdež se praví: „Anno domini M°CCC°X in assumpcione sancte Marie virginis data [est] libertas a domino serenissimo principe Johanne, Boemie et Polonie rege, ciuitati Bydschowiensi. Illo tempore acceperunt ciues dimidium censum, hoc est in die beati Galli (16 října), scilicet XXII marcas grossorum, de quibus in effossione fossati dederunt XVI marcas fossoribus pro mercede, reliquas vero VI marcas ad construccionem propugnaculi contra Pragam exeundo uel intrando porte .. ciuitatis pro lignis et mercede tradiderunt. Item, in sequenti beati Martini festo (11 listopadu) sumpsimus exaccionem per vnum grossum de marca, et cesserunt XXVIII marce. De illis soluimus pro cereuisia pro XXX vasis mittendo in Podbra[d] VIII marcas; item, pro priuilegio laborando et acquirendo libertatem dedimus VIII marcas; item, pro berna vel steura domuum, quam euadere opinabamur, eundo Brunnam bis et ad Montes et ad Pragam, expendimus VI marcas minus fertone, quam tamen non euasimus, quod erat nobis satis graue et dampnosum. Item, expendimus reformando secundum propugnaculum ciuitatis, quod est contra Grecz, pro vna corda plancarum — locacione — carpentariis VI marcas et fertonem. Item, dedimus bernam plenam sine gracia de laneo dimidiam sexagenam ad cameram domino regi. Item, sequenti festo Paschatis (26. března 1312) dedimus exaccionem de marca vnum grossum, et cesserunt XXVIII marce cum magna difficultate; de illis dedimus pro fossato exfodiendo contra Clumecz XII sexagenas. Item, dedimus, quod sepis fuit septa contra Grecz, quatuor sexagenas. Item, dedimus domino episcopo Hermanno pro consecracione ecclesie ac altarium VIII sexagenas. Item, dedimus pro fossato exfodiendo vnam marcam et duas sexagenas. Item, omisimus propugnaculum contra Slupnam ... sexagenas carpentariis. Item, quod semites per fossaria destruxerunt, dimidiam sexagenam. Item, in sequenti festo beati Georgii (23 dubna 1312) sustulimus dimidium censum, et accepimus XXII marcas. Istas omnes posuimus super tres cordas fossati pro effodiendo circa fratres Minores.“ Před tím čte se v téže knize na l. 19 tento zápis: „Anno domini MCCCXI°, sequenti die post diem et festum sancti Procopii confessoris (5 července) intromisit se rex Boemie de ciuitate et districtu Bydschowiensi, et Waltherus camerarius dictus [de] Castel nomine regis intromisit se cum hominibus regis, et Henlinum filium Linconis in villicum Gradycensem ordinauit, et

nobis ipsum stabilianit in seniorem. Eodem die et sequenti acceperunt homines regis XXXVI sexagenas. Illas nos soluimus pro ipsis et pro honore domini regis et pro ... (mezera), exaccionem illo tempore contribuendo, cum debita omnia fuerint soluta. Tunc ante assumpcionem beate virginis nobis data est libertas ad quatuor annos. Adhuc superfuerunt VIII marce ad soluendum etc." Kromě toho na l. 12 téže knihy zapsáno je, že někteří měšťané Bydžovští byli rukojměmi za času krále Václava II. „pro muro ciuitatis, pro vna corda integra et pro reliqua aliquantulum non perfecta" a že se 15 srpna 1311 z rukojemství penězi vyplatili; načež se dokládá: „Et sic de consilio juratorum et comunitatis euaserunt predicti fideiussores fideiussoriam, pro qua fuerant domino regi quondam Wenzeslay seniori et Pyczowiensi ciuitati obligati, et illam pecuniam dederunt et mutauerunt ad fossata noua perficienda, per qua ciuitas est coniuncta et munita." – Emler, Regesta III. č. 34, 43 a 44.

Čís. 95.

1312, 17 listopadu. V San Casciano u Florencie.

Císař Jindřich VIII potvrzuje purkmistru, konšelům a měšťanům Chebským starou zvyklost, že třetina movitého majetku měšťana, který se dopustil vraždy a nesmluvil přátelsky s příbuznými zavražděného, propadá pokutou rychtáři městskému, kdežto zbývající dvě třetiny ostanou manželce a dětem jeho.

Henricus dei gracia Romanorum imperator semper augustus. Prudentibus viris .. magistro ciuium .., consulibus et ciuibus Egrensibus, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Nonnunquam euenit, vt, quod communiter a jure conceditur, ex cautela specialiter postuletur, quo fit, vt in huiusmodi peticionis instancia de facili prestetur assensus et absit imperiale presidium pro fulcimento suffragii plenioris. Nuper igitur ex parte uestra nostre maiestati extitit supplicatum, vt, cum ab antiquo in ciuitate Egrensi seruatum existat, quod, si aliquis ciuis in homicidio deprehensus fuerat et huiusmodi negocium amicabiliter non poterat sopiri, due partes facultatum seu bonorum mobilium ad vxorem et liberos ipsius et tercia ad judicem ciuitatis debeant prouenire, nos huiusmodi consuetudinem approbare et ipsam confirmare de imperiali clemencia dignaremur. Attendentes igitur huiusmodi consuetudinem, sicut de iuris peritorum consilio intelleximus, a jure communi non nimium discrepare, ipsam

consuetudinem, sicut rite et prouide introducta est et hactenus ob seruata, approbamus et presentis scripti patrocinio communimus, inhibentes vniuersis sacri Romani imperii fidelibus, et specialiter judici Egrensi, qui pro tempore fuerit, vt contra ipsam non uenire presumant aliqualiter uel attemptent. Presencium testimonio litterarum nostre maiestatis sigilli robore signatarum. Datum apud sanctum Cassianum in castris ante Florenciam XV° kalendas Decembris, indiccione XI, anno domini millesimo trecentesimo duodecimo, regni nostri anno quarto, imperii vero primo.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou na hedvábné hnědožluté šňůře zavěšenou. Na rubu listiny čte se: „Kayser Heinrichs brif vber totsleg, das dem richter das dritteil vnd der frowen vnd den kinden die czwey teil der varnten habe sol werden.“ — Emler, Regesta III. č. 113. — Gradl, Monumenta Egrana I. č. 611 na str. 224. — Böhmer, Acta imperii selecta I. č. 651.

Čís. 96.

1314, 13 října. Bez místa.

Remund z Lichtenburka, vdovy po Hynkovi, Václavovi a Čeňkovi bratrech z Lichtenburka, a Hynek, syn Václava z Lichtenburka, osvobozují měšťany Německobrodské na další rok od břemen a berní za to, že převzali vystavěti jeden provazec městské zdi na místě řádu Německého, kterému to náleželo.

Nos Remundus de Luchteburc, Methyllis, Agnes et Agnes, dominorum bone memorie Heimanni, Wenzlay, Ztenkonis relicte, necnon Heimannus dicti domini Wenzlay filius. Ad vniuersorum noticiam, quibus presens scriptum exhibitum fuerit, cupimus pervenire, quod nos, quando super municione nostre ciuitatis, videlicet muri constructione in Broda, cum nostris fidelibus ciuibus ibidem in vnum conuenimus, ipsis de nostra voluntate bona et consensu vnanimi per X annos plenariam concessimus libertatem, eciam interposito tali pacto, scilicet, quod fratres Cruciferi, nostre ecclesie rectores, inibi duos funes dicti muri deberent erigere, quos si non erigerent, ipsi nostris sumptibus erigere deberemus. Predictis vero fratribus a nobis deuote petentibus ob diuine renumeracionis intuitum in vno fune

dicti muri condescendimus erigendo. Et quia multis aliis prepediti negociis huiusmodi negocio ipsi intendere non possumus ista vice, nostris cum predictis ciuibus in vnum conuenimus iterato, ita, quod ipsi illum secundum funem debent erigere et murare, pro quo illis X annis predicte libertatis transactis adhuc vnum annum proximum, id est vndecimum, libertatis consimilis ipsis concedimus firmiter et secure. In cuius rei testimonium nostra sigilla presentibus appendi fecimus cum testibus subnotatis: domino Dyrzchone milite, Vlrico de Tozchyndorf, Bernthardo burgrauio in Lipniz, Michaele iudice prouinciali et aliis quam pluribus fide dignis. Datum anno domini MCCCXIV°, tercio ydus Octobris.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. Na proužcích perg. dvě kulaté pečeti bílé; na jedné malé je štít s ostrvema a kolem legenda: „† S. · REMVNDI · DE · LEVHTENBURC.“ Na druhé velké štít s ostrvema, helm, ryba a chochol a kolem legenda: „† S. · WENZESLAI · LVCHTENBVRC.“ — Chytil, Codex Moraviae VI. str. 57. — Emler, Regesta IV. č. 1990.

Čís. 97.

1315, 26 srpna. V Mnichově.

Římský král Ludvík oznamuje radě a vší obci města Chebu, že je zastavil Českému králi Janovi, a nařizuje jim, aby tomuto králi byli poddáni a jeho poslušni.

Wir Ludowich von gotes genaden Roemischer chuenig ze allen czeiten merer dez reiches, enbieten vnseren lieben get[ri]wen, dem rat vnd der gemain der purger von Eger, vnser hulde vnd allez guet. Wir lan euch wizzen, daz wir duorch gemainen fruomen vnd ere des reiches vnd auch durch fride vilnach der christenheit euch mit gewoenlichem dienst vnd vndertanicheit, der ir Roemischem reiche schuoldich seit, dem hochgebornem Johannes, chuenige von Behaim vnd des reiches get[ri]wen fuersten, versetzet haben. Mane wir ewer bescheidenheit, wan er vns besunnder gehaizzen hat, daz er euch hilflich vnd ferderlich sein welle an allen sachen, daz ir im an vnser stat vndertaenich vnd gehorsam seit, vnd wizzet: gewinne wir den gewalt, den wir zu rechte haben suellen, daz wir immer darnach

trachten wellen, wie wir euch ze rechten staten wider bringen vn euch erloesen vemb die pfenning, da wir euch im vemb gesetz haben. Vnd seit vns an disen sachen gehorsam, als lieb euch al vnser ere sei. Der brief ist gebn ze Muenchen dez eretages na sand Bartholomes tach, do man zahlt von Christes gebuert dreuzeh hundert jar, darnach in dem fuemfzehenden jar, in dem ersten j vnsers reiches.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S polámanou velkou pečetí královsk na perg. proužku zavěšenou. — Drivok, Älteste Geschichte Egers str. 320. Kürschner, Eger und Böhmen. Příl. I. — Emler, Regesta III. č. 275. — Gra Monumenta Egrana I. str. 234 č. 635. — Římský král Ludvík zastavil králi Janc *listem d. v Kolíně 4. prosince 1314* Chebsko (terram Egrensem et castra Floss et Par stein cum omnibus regalibus, dominiis, mero et mixto imperio, fructibus, redditibus e iuribus et aliis quibuscunque pertinenciis) v summě 10000 hřiven za vydání, kter tento vedl za příčinou povýšení jeho na království Římské. (Boček, Codex Moravia VI. str. 384; Emler, Regesta III. č. 232 a Gradl, Monumenta Egrana I. str. 23 č. 631).

* Čís. 98.

1315, 30 srpna. Na Poděbradech.

Král Jan potvrzuje měšťanům města Mostu všechna práva, která ji král Přemysl Otakar II udělil, a překládaje výroční trh ze dne s Jana Křtitele na Letnice, ustanovuje, že příchozí k němu do měst mají po čtrnácte dní ostávati osvobozeni od placení cla.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgens comes. Omnibus in perpetuum. Multis regia serenitas attolitur laudu preconis, dum subditorum suorum commodis et profectibus ampliand intendit. Eapropter notum esse volumus vniuersis presentes litter inspecturis, quod nos dilectorum nobis ciuium ciuitatis nostre Po tensis supplicacionibus benigniter inclinati, commodoque et emenda cioni ciuitatis ipsius solercius intendentes, omnes gracias et liber tates tam ciuibus quam ciuitati predictis per diue memorie dominum Otakarum, quondam regem Boemie, predecessorem nostrum, concessas ratas habentes et gratas, ipsas pro omnibus suis clausulis, prout i eiusdem regis litteris continentur, innouamus, approbamus, ratificamu et presentis scripti patrocinio confirmamus. Ad habundancioris quoqu

gracie cumulum dictis ciuibus de speciali munificencia indulgemus et concedimus, vt inantea in perpetuum singulis annis forum annuale, quod in ipsa ciuitate Pontensi priscis temporibus in festo beati Johannis Baptiste obseruari consueuerat, deinceps in festo Pentecostes, ad quod forum ipsum de dicto festo beati Johannis transferimus, jugiter obseruetur et ab omnibus frequentetur, accedentesque et redeuntes a dicto foro annuali per octo dies ante et per octo dies post a solucione cuiuslibet telonei liberi esse debeant et soluti. In quorum robur et testimonium presentes literas fieri et sigillis maiestatis nostre jussimus communiri. Datum Podiebrad III kalendas Septembris anno domini millesimo trecentesimo [quinto decimo], regnorum vero nostrorum anno quinto.

Kopiář archivu m. Mostu na l. 7 *a*, kdež chybně k r. 1300 datováno. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx N° 54. — Emler, Regesta III. č. 276. — V konfirmaci kr. Ferdinanda I privilegií Mosteckých d. na hr. Pražském 30. března 1549 navracuje se městu „potvrzení krále Jana listu krále Ottagara a převedení jarmarku na den svatého Jana. Datum na Poděbradech III° kalendas Septembris létha MCCCXV".

Čís. 99.

1316, 10 ledna. V Praze.

Půta z Turgova osvědčuje, že mu král Jan zapsal město Dvůr s many a obyvateli v okresu tohoto města a v okresu Trutnovském přebývajícími ve 300 hřivnách gr. pr. a v summě, kterou činiti bude škoda, kterou s 40 oděnci ve službách jeho utrpí, za to, že se mu byl se svými tvrzemi Hradištěm Chústníkovým a Hostinným k službě manské přikázal.

Ego Potho de Turgow ad vniuersorum noticiam tenore presencium cupio peruenire, quod, quia serenissimo et illustri principi domino Johanni, Boemie et Polonie regi ac Lucemburgensi comiti, cum municionibus meis Grediss et Arnow perpetuo adherere ac seruire contra omnem hominem toto posse meo vice et nomine prestiti iuramenti promisi et promitto, ipse michi proinde trecentas marcas grossorum denariorum pragensium regii pagamenti dare promisit, et in eisdem ac dampnis, que cum quadraginta viris armatis in ipsius seruiciis pertulero, michi oppidum suum dictum Hof cum militibus

et vasallis ac incolis, tam ad ipsum oppidum, quam ad ciuitate[illegible] Trutenow, ipsa ciuitate Trutenow et castro ibidem exclusis, necn[illegible] cum forestariis et in Trutenow et in Hof spectantibus, nomine pign[illegible] ris obligauit. Ego viceversa ipsi domino regi modo, quo supra, p[illegible] mitto, quod, quandocunque per ipsum dominum regem uel ex pa[illegible]t sui de dictis trecentis marcis grossorum et dampnis predictis mi[illegible]chi fuerit satisfactum, sibi uel heredibus seu successoribus suis regi[illegible]bus Boemie, difficultate, occasione, excusacione et dilacione qualibet procul motis, de dictis pignoribus cedam et eciam condescendam. In cuius rei testimonium presentes literas sigilli mei appensione muniui. Datum Prage IV idus Januarii anno domini millesimo trecentesimo sexto decimo.

Orig. perg. v archivu státním ve Vídni. — Kop. v diplomatáři musejním. — Bienenberg, Gesch. der St. Königinhof. Urkund. No I. — Emler, Regesta III. č. 294. — Novější český překlad ve Vítákových, Dějinách Dvora Králové str. 12.

Čís. 100.

1317, 24 listopadu. V Lounech.

Král Jan potvrzuje měšťanům Žateckým výsady, které jim král Přemysl Otakar II udělil.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes. Omnibus in perpetuum. Licet adieccione plenitudo non egeat nec firmitatem exigat, quod est firmum, confirmatur tamen interdum, quod robur obtinet, vt confirmantis sincera benignitas clareat, uel vt suffragium cautele habundacioris accedat. Sane constituti in nostra presencia dilecti nobis ciues nostri de Sacz nobis quoddam priuilegium felicis recordacionis domini Otthakari regis Boemie, predecessoris nostri, exhibuerunt sigillis suis regalibus sigillatum, nobis attente et deuocius supplicantes, ut idem priuilegium et gracias ac libertates ipsis factas et concessas in ipso ratificare et confirmare de benignitate solita dignaremur. Tenor autem ipsius priuilegii, quem de verbo ad verbum presentibus inseri mandauimus, per omnia talis est: In nomine domini amen. Nos Ottakarus etc. (Následuje znění listu kr. Přemysla Otakara II d. v Praze 30 prosince 1265 č. 16.) Nos

vero dictorum ciuium nostrorum humilibus supplicacionibus fauorabiliter inclinati predictum priuilegium et omnia ea et singula, que continentur in ipso, ex innata nobis clemencia ratificamus, approbamus et de certa nostra sciencia regie auctoritatis nostre patrocinio confirmamus. Datum in Luna VIII kalendas Decembris anno domini millesimo trecentesimo septimo decimo, regnorum vero nostrorum anno septimo.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 list 7. — Emler, Regesta III. č. 403. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 46.

Čís. 101.

1317, 28 listopadu. V Praze.

Král Jan osvobozuje měšťany Lounské od placení platu komorního a berně do komory královské na šest let, aby mohli město zvelebovati a hradby a příkopy městské opravovati.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes scire volumus inspectores presencium vniuersos, quod fortificacionem et melioracionem ciuitatis nostre Lune fauorabilius intendere cupientes, ciuibus ipsius, vt ab incomodis et grauaminibus suis melius respirare, murosque et fossata, vbi melioracione et reparacione indigent, emendare valeant, a solucione census, quem nobis et camere nostre annis singulis soluere consueuerunt et ab omni steurarum, collectarum et exaccionum quarumlibet, quas nos ipsis, sicut aliarum ciuitatum regni nostri ciuibus, imponere contingeret, dacione ad sex annos continuos a data presencium computandos damus et concedimus presentibus libertatem, sic tamen, vt census ipsius ciuitatis nostre illis, quibus prius deputatus fuerat, vsque ad extenuacionem debitorum suorum sine impedimento quolibet assignetur. Datum Prage quarto kalendas Decembris anno domini millesimo trecentesimo septimo decimo, regnorum vero nostrorum anno septimo.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 1. S pěkně zachovanou velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na jedné straně pečeti sedí král na trůně, maje v rukou odznaky král. důstojenství a po stranách znaky Čech a Moravy, na druhé straně jede král na koni v rytířském brnění. — Emler, Regesta III. č. 404.

Čís. 102.

1318, 1 dubna. V Chebu.

Římský král Ludvík potvrzuje měšťanům Chebským všechna práva, svobody, milosti a zvyklosti, jež jim předchůdcové jeho, císařové a králové Římští, udělili.

Ludowicus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis sacri Romani imperii fidelibus, presentes literas inspecturis, graciam suam et omne bonum. In serenitatis nostre presencia prudentes viri, ciues Egrenses, fideles nostri dilecti, celsitudini nostre instantiuis precibus supplicarunt, quatenus vniuersas gracias, jura, libertates et consuetudines ipsis ac per eos oppido ipsorum donatas, traditas et concessas a predecessoribus nostris, diuis imperatoribus et Romanorum regibus, dignaremur ex solita clemencia confirmare. Nos vero justis ac honestis eorum peticionibus ex benignitate solita fauorabiliter inclinati, omnia jura, libertates, gracias et approbatas consuetudines ab vniuersis et singulis predecessoribus nostris in imperio et regno Romano tradita seu traditas, indulta seu indultas, concessa seu concessas, prout ipsis rite et racionabiliter data, concessa et confirmata sunt, auctoritate regia confirmamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostre confirmacionis paginam infringere vel ei in ausu aliquo temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, se nouerit indignacionem regiam grauiter incursurum. In cuius nostre confirmacionis testimonium has literas conscribi et nostre maiestatis sigillo jussimus communiri. Datum in Egra kalendis Aprilis anno domini M°CCC°XVIII°, regni vero nostri anno quarto.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na červenozelené hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu listiny: „Kunig Ludwigs brif ein bestetunge aller vnser brif.“ — Gradl, Monumenta Egrana I. č. 663 str. 245. — Emler, Regesta III. č. 430.

Čís. 103.

1318, 1 listopadu. V Nymburce.

Král Jan, bera na milost měšťany Hradecké, potvrzuje jim privilegia, jež jim předešlí králové Čeští udělili, jmenovitě stvrzuje jim, že mohou

ʼužníky své pro dluhy do pěti kop ve městě svém stavovati, že jim ʼtří les Bor blízko města ležící, a že jich město nemá býti podobně ʼo Praha a Kutná Hora zastavováno ani jinak od koruny České odcizováno.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburısis comes. Satis nobis cedit ad gloriam et regie dignitatis fastigia ılimamus, si motus nostros pietatis virtute perficimus et mansueinem in subditis exercemus, cum crescat in eis eciam erga nos or deuocionis et fidei, si fragilitatis humane memores aliquando ıeritati detrahimus et que punire possemus atrociter, lenimento inre mitigamus. Eapropter per presens scriptum notum facimus iuersis, tam presentibus quam futuris, quia licet vniuersitas ciuiis Greczensis ex quibusdam causis nostre visa fuerit celsitudinis ratitudinem incidisse, tamen quia nunc reddire debet ad nostram ıtatem [et] in nostre misericordie graciam, suppliciter imploravit, nos, i pulchrum genus vindicte estimamus ignoscere subditis, omnes ofısas et culpas, quas vniuersitas ipsa et singuli homines ciuitatis ius Greczensis contra maiestatem nostram visi sunt hucusque inrisse, eis de innata nobis benignitate remittentes, ipsos benigniter ipimus in fauoris et gracie nostre sinum; ipsos inantea tamquam eros fideles nostros generosius prosequi disponentes volentesque ; super pressuris et grauaminibus, quibus per gwerrarum dissidia usque multipliciter sunt affecti, benignius consolari, omnes liber-s et gracias a diuis memorie regibus Boemie, predecessoribus tris carissimis, ipsi ciuitati Greczensi concessas, racionabiliter et ditas, ratas habentes et gratas eas tenore presentis priuilegii conıamus. Et quia ciues ipsi hanc ab antiquo asserunt habere gran et libertatem, quod infra quinque marcas grossorum possint mlibet pro suis debitis arrestare, supplicarunt nobis, vt eandem ciam ipsis ratificare de benignitate solita dignaremur. Nos in hac te ipsorum peticionibus annuentes benignius eandem graciam, prout prouide est concessa, ratificamus et eciam approbamus. Affectantes ili modo, vt ciues ipsi et Greczensis ciuitas reformata continuis ficiatur incrementis, siluam nostram seu rubetum Bor nuncupatum ıe nuncupatam ciuibus ipsis et ciuitati de liberalitate regia dus concedendum et concedendam, tenendum atque tenendam, per

os possidendum atque eciam possidendam. In cuius rei testimon presentes literas fieri et sigillo maiestatis nostre iussimus com niri. Datum in Nimburga super Albea per manus honorabilis Joha Pragensis, Olomucensis et Wissegradensis ecclesiarum canonici, pro notarii nostri dilecti, anno domini MCCCXVIII, kalendis Nouem regnorum vero nostrorum anno octauo. Preterea addicimus pro tendo ex gracia speciali, quod inantea ciuitatem ipsam Greczen nulli obligabimus, sed ipsam cum Monte Chutnensi et ciuitate P gensi volumus permanere. Datum ut supra.

Dle ztraceného nyní „Cod. dipl. membr. MS. arch. Reg. Hrad." Bienenb Geschichte der Stadt Königgrätz str. 101. — Emler, Regesta III. č. 470.

Čís. 104.

1319, 15 ledna. V Praze.

Král Jan zapisuje Pěškovi ze Střekova a Jindřichovi z Kamýku kop gr. „na maytu v Litoměřicích a v Oustí nad Labem." Dat v Praze XVIII kalendas Februarii anno domini MCCCXIX°.

Zmínka v registrech zápisů královských z r. 1454 (Palacký, Archiv Če str. 454 č. 548.) — Den na to listem *d. v Praze 16 ledna 1819* přijal Pešek kova (Pesco de Schrekow) léno na hrad Střekov (municio Schreckenstein) o Jana (Emler, Regesta III. č. 483).

Čís 105.

1319, 24 července. V Praze.

Král Jan vrací Mikulášovi měšťanu Kutnohorskému, synu rychtáře Budějovického Klaricia, rychtářství města Budějovi po smrti krále Václava II Jindřich z Rosenberka a Vítek z násilně proti právu odňali.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex a gensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus peruen lentes, vt condecet, in suo iure quemlibet conseruare, i tatis nostre Budweis, quod olim diue memorie dominu Boemie et Polonie rex illustris, socer et predecessor quondam Claricio, ciui nostro in Chutna, propte

merita, et tempore succedente ad ipsius Claricii preces et instan-iam dilecto nobis Nicolao filio suo, ciui nostro in Chutna, donauerat ossidendum, et a quo tamen ipse Nicolaus tempore succedente post itum domini Wenceslai per quondam Henricum de Rosemberg et itkonem de Landstein ammotus fuit potencialiter et iniuriose re-lsus, ipsi Nicolao sua fidelia, quibus nobis placuit, aduertentes uicia et cognoscentes iniuriam sibi factam, reddidimus graciose, entes ipsum Nicolaum et heredes suos idem iudicium cum vni-sis suis pertinenciis ex nostra donacione et concessione regere et e hereditario habere, tenere et perhenniter possidere. In cuius rei timonium presentes litteras fieri et sigillis maiestatis nostre jussi-is communiri. Datum Prage nono kalendas Augusti anno domini mil-imo trecentesimo decimo nono, regnorum vero nostrorum anno nono.

Obsaženo v konfirmaci kr. Václava IV d. v Praze 3. června 1388 v archivu Budějovic. Kopie v diplomatáři Českého musea. — Emler, Regesta III. č. 509. V archivu m. Budějovic chovají se další orig. listiny, týkající se rychty Budě-ické, a sice: I. *list ze dne 15 března 1347*, kterým rychtář Budějovický Mikuláš aric, manželka jeho Kateřina a syn Klaric z důchodů tří čtvrtin rychty Budě-rické věnují ročně úrok jedné kopy gr. na duši k rukám faráře kostela sv. kuláše v Budějovicích, a jenž zní takto: „Nos.. jurati ciues in Budwoys scire lumus vniuersos publice protestantes, quod honestus vir Nycolaus Claricii, Cri-na eius vxor et Claricius filius eorundem de prouentibus seu emolimentis um parcium judicii in ciuitate nostra, quocunque nomine censeantur, pro salute imarum ipsorum, predecessorum et eciam successorum eorum disposuerunt et linauerunt vnam sexagenam grossorum denariorum pragensium, vel equiualens, moneta mutaretur, dari plebano ecclesie sancti Nycolai ibidem in Budwoys ngulis annis perpetue, èt hoc diuisim semper in quatuor temporibus vnum ferto-m, sic quod plebanus, qui pro tunc fuerit, singulis quatuor temporibus perpetue em aniuersarium supra expressarum personarum, predecessorum et successorum rundem [salutem] in vigiliis, missis et aliis oracionum suffragiis peragere debeat, ani-as eorundem diuine misericordie deuocius recommendans. Quod si non faceret seu cere negligeret, quod extunc prefata sexagena ad alium locum pium, vbi premissa plerentur, conuertatur. In cuius rei testimonium et cautelam presenti littere illum ciuitatis nostre maius jussimus apponi et appendi. Actum feria quinta e dominicam Judica me dominus anno domini M° trecentesimo quadragesimo timo.“ — II. *list ze dne 2. května 1348*, dle kterého ve sporu rychtáře Klarice eho bratra Jindřicha z obou stran volení úmluvcové farář Bušek a Mikuláš tinger učinili narovnání o rychtu a příslušnosti její, a kterýžto list zní takto: r Ulreich Kepliczer, Albrecht von Notolicz, Heinreich Chersner, Andres fleys-ter, Frenczel Paczawer, Pesko Pehem, Peter Horabiczer, Peter Strawbel vnd

die schepphen gemayn czu dem Budiwoys bechennen an disem gegenburtigen prief, daz der Claricz, vnser richter, vnd Heinczman sein pruder den chrieg, den si gehabt haben vm daz gericht, czu rat gelassen haben den erberigen leuten hern Busken, unserm pharrer, [vnd] Nyklas Pilstinger, vnd haben gelobt ires rates czu volgen, diselben ratleut haben vor vns dez bechant, daz der Claricz daz gericht inhaben schol vnd di hofmuel mit allem nuecz, vnd der Heinczman schol haben die grabmuel mit allem nuecz vnd daz viertail an der maut vnd an den czollen, die czu dem gericht gehoeren, also beschaidenleichen: ab der Claricz oder sein erben daz gericht vorbarlosten oder vorburkten, mit chainen dingen, dez schol der Heinczman an seinem tail nicht engelten, sonder er schol sich sein schadens derholen auf dez Clariczen tail alles seines guetes; an also vil ab der chuenig ein gemainew steuer legt auf allen gericht, so schol der Heinczman von seinem viertail ein beschaidenhait nach der vreunt rat mitleiden, vnd der Claricz schol daz gericht beder vorseczen noch hinlassen noch vorchaufen an dez Heinczman willen vnd seiner erben, vnd di drey schock geltes, di dem Heinczman sein mueter geschaffet hat, so ir got genad, auf ir drittail des gerichtes, daz ym di vnd seinen erben geuallen schullen alle jar auf weinachten halb und an sand Johans dez heiligen taufers halb an allen chrieg, vnd er mag denselben czins vorseczen, vorchauffen vnd tuen damit, waz er wil. Czu einer geczeugtnu vnd bestetigung hab wier dissen prief vorinsigeld mit vnserm grossern statinsigel Daz ist geschehen nach Christes gepurd dreyczehen hvndert jar in dem acht vn vierczigisten jar an dem nechsten vreytag nach sand Philip vnd sand Jacobstag. (K listu tomu je přitištěna stará pečeť městská se znakem obsahujícím tři věž a uprostřed jich Českého lva, kolem nichž je legenda: „SIGILLUM · CIUIUM · DE · BUDIWOIZ“). Konečně III. v archivu Českého musea chová se orig. *perg. listu se dv 22. srpna (sabbato in octava assumpcionis virginis gloriose) r. 1849*, v kterém „Nicolaus Hofmanny, Jaclynus de Drahan, Przibico Engelpot, Johlinus sartor, Nicolaus de Elow Wysnico, Enderlinus de Netolicz, Conradus Pilstinger, Romerus Magdalener, Nicolaus senior, jurati ciues in Budiwoicz“ dosvědčují, „quod honestus vir Nicolaus Claricii, Cristina eius vxor et Claricius filius de eorumdem de prouentibus seu emolimentis, videlicet molendini nostri, quod est situm ante portulam ac eciam tribus partibus thelonei et de aliis juribus judicii in ciuitate nostra .. pro salute animarum ipsorum predecessorum et eciam successorum eorundem disposuerunt et ordinauerunt duas sexagenas gr. den. uel equiualens, si moneta mutaretur, dare fratribus Predicatoribus ibidem commorantibus.“

Čís. 106.

1319, 1 srpna. V Praze.

Král Jan navracuje a potvrzuje měšťanu Pražskému Kunrátu Jinošov a jeho dědicům rychtářství města Plzně se všemi příslušnostmi a d chody, kteréž mu proti právu bylo odňato.

Zmínka v registrech zápisů královských z r. 1454 (Archiv Český II. str. 458 č. 568) takto: „Bušek ze Hřešihlav okázal nám listy, jeden s majestátem krále Jana, jenž svědčí Konradovi Jinošovu měštěnínu Pražskému na rychtu Plzeňskou s její příslušenstvím, kteroužto jemu a jeho dědicuom byl neslušně odjal, a zase jemu a jeho dědicuom právem dává, jakož týž list šíře svědčí. Datum Pragae kalendis Augusti l. 1319.“ — Strnad, Listář kr. města Plzně č. 8.

* Čís. 107.

1319, 18 srpna. V Praze.

Král Jan potvrzuje rychtáři, přísežným a měšťanům města Rakovníka práva a výsady, které jim tchán jeho král Václav II byl udělil. Úrok, který platí králi neb tomu, na koho jim ukáže, nemá obnášeti více nežli 34 hřivny ročně; potoky, které tekou od Líšan a od městečka Senomat až po vrch řečený Hana, příslušejí k obci a měšťanům nemá se brániti pásti dobytek až po les řečený „zu der weidenen stůden“. Z peněžitých pří, které soudí rychtář městský, připadají jemu pokuty; v těžkých případech soudních, jmenovitě v případech žhářství, vraždy a násilí ženského, připadají dvě části pokut komoře královské a toliko jedna část rychtáři. K tomu povoluje nově, že město Rakovník má ostávati poddáno komoře královské, a že v případě potřeby má král zastaviti toliko roční úrok z něho a nic více. Konečně měšťané mohou provozovati honbu na zajíce, lišky a létavé ptactvo se psy; avšak nemají při tom užívati tenat a slídit nočně po zajících.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, cupientes fideles nostros dilectos ciues in Rakobnik iuxta nostre regie pietatis exigenciam graciosis libertatum specialium et eo specialiorum, quo ipsos pre ceteris inconuulse fidem conseruasse in regno nostro et nobis dinoscuntur, honoribus insignire et exaltare pre ceteris eorumque iura a predecessoribus nostris, diuis Boemie regibus, ipsis data et concessa in nullo diminuere, sed iuxta nostre maiestatis benignitatem eorum fidei constancia exigente robore nostre confirmacionis firmius stabilire, sane referentibus in nostre serenitatis audiencia judice et juratis ciuitatis nostre Rakobnicensis predicte intelleximus, quod ipsi pro se et pro ciuitate predicta pro omnibusque dicte ciuitatis ciuibus imperpetuum a magne et felicis

recordacionis domino Wencezlao, diuo rege Boemie, socero nostr[illegible] ipsorumque ciuium probitatis et fidelitatis meritis exigentibus priua[illegible] legis indultu impetrauerint, infra scriptis graciis ac libertatibus ciui tatem predictam eiusque inhabitatores fore decoratos. Onus siquidem annui census perpetui ipsi ciuitati ac ciuibus intercluso censu judicii ciuitatis eiusdem taxatum relatu repperimus, vt predicitur, vsque ad summam triginta et quatuor marcarum grossorum denariorum pragensium, quinquaginta et sex grossis denariorum pro marca qualibet computandis, cuius summe medietatem in die beati Vrbani pape, reliquam vero partem in die beati Galli annis singulis nobis, aut cui deputandum duxerimus, dicti ciues soluere tenebuntur. Riuosque decurrentes a Lizzano et ab oppido Syenomat vsque ad locum dictum wlgo Hana ad predictam ciuitatem modo predicto didicimus libere pertinere. Quod eciam dicte ciuitatis nostre ciues in pascuis animalium in nullo locorum pascualium vsque ad rubetum, quod wlgo dicitur zu der weidenen stůden, impediri seu prohiberi per quemquam possint aut debeant, similiter sumus informati. Insuper dicte ciuitatis nostre judex in omnibus causis pecuniariis judicare et emendas recipere sibique vendicare possit easdem, casibus ignis, homicidii et stupri dumtaxat exceptis, de quibus nostro fisco et camere due partes cedere debent, tercia vero pars in predictis casibus predicte ciuitatis judex, qui pro tempore fuerit, suis vsibus, vt asserunt, applicabit. Sinceris igitur precibus . . judicis, . . juratorum ac vniuersitatis ciuium ciuitatis nostre Rakobnicensis predicte pie moti ac misericorditer inclinati, omnia et singula jura predicta, vt predicta sunt, sicut prouide et racionabiliter ipsis ciuibus data, concessa et indulta a diuis regibus Boemie, nostris predecessoribus, dinoscuntur, ita ea omnia et singula de nostre regie maiestatis iusticia presentibus confirmamus. Sane quemadmodum judex, jurati ac dicte ciuitatis meliores se nomine tocius vniuersitatis ciuium nostris conspectibus seruilibus et obsequiosis exhibicionibus presentarunt, ita iuxta nostre serenitatis pietatem dignum censemus, vt de nostre liberalitatis celsitudine dicte ciuitatis nostre ciues specialium priuilegiorum donis in suis libertatibus amplientur. Juribus igitur eorum predictis et graciis de nostre liberalitatis magnificencia adicimus, quod, si aliquo casu contingeret nos, heredes aut successores nostros predictam ci-

uitatem sub quacumque forma verborum, literarum aliorumve modorum cuiquam locare vel pignori obligare, ille vel illi, cui uel quibus dictam ciuitatem locari vel obligari contigerit, censum dumtaxat predictum et nichil amplius recipiet ab eadem, personas vero et res ciuium predicte ciuitatis nostre in nostra, heredum aut successorum nostrorum proteccione et tuicione esse volumus et manere, omnes siquidem ciues dicte ciuitatis nostre camere asscribentes. Concedimus eciam ipsis ciuitatis nostre ciuibus, quod ipsis lepores et wlpes cum canibus et non retibus et omnia volatilia venari liceat, auscultacione nocturna leporum ipsis vel cuilibet ipsorum penitus interdicta. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis Johannis, Wissegradensis ecclesie prepositi, regni nostri Boemie cancellarii, principis nostri dilecti, XV° kalendas Septembris anno domini millesimo trecentesimo decimo nono, regnorum vero nostrorum anno nono.

Orig. perg. v archivu m. Rakovníka č. 1. Pečeť utržena, toliko šňůra žlutofialové barvy ještě na listu visí. Potvrzen též císařovnou Marií Teresií d. ve Vídni 16. února 1747. — Emler, Regesta III. č. 514.

Čís. 108.

1319, 10 září. V Praze.

Král Jan zapisuje dětem Jana z Vartemberka úrok z města Ústí nad Labem a clo v Litoměřicích v 250 kopách. Datum Prage IV idus Septembris anno domini MCCCXIX°.

Palacký, Archiv Český II. str. 455 z register zápisů z r. 1454, kdež se čte, že Jan z Děčína okázal „list krále Jana, svědčící dětem někdy Janovým z Wartemberka na úrok v Ústí na Labi a na clo v Litoměřicích v 250 kopách gr. zapsané k držení, dokudž by jim ta suma nebyla dána.“ Týž okázal před komisí sněmovní r. 1454 ještě jiný list krále Jana s tímže datem „svědčící dětem někdy Janovým z Vartemberka na hrad Skřekov a ves Budkov a clo v Oustí nad Labem, k manství a službě.“

Čís. 109.

[1319], 4 prosince. V Praze.

Král Jan nařizuje rychtáři, konšelům i všem měšťanům města Litoměřic, aby stavovali v městě ty, kdož by se násilím zmocnili

zboží proboštství Litoměřického, a to na tak dlouho, až je s užitky vrátí.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budyssinensis dominus, fidelibus suis .. judici, juratis et ciuibus vniuersis in Luthmericz graciam suam et omne bonum. Mandamus vobis precise volentes, quatenus deuotum nostrum dilectum Albertum Luthomericensem prepositum, quandocumque et quociescumque vos requisitos habuerit, in hoc efficaciter adiuuetis, quod omnes violentos detentores possessionum ecclesie sue videlicet ad prepositurам suam et prebendas spectancium tamdiu aput vos occupare et inpignorare possit et valeat, quousque ipsas possessiones ex toto cum vniuersis perceptis recuperauerit ab eisdem. Datum Prage pridie nonas Decembris.

[Na rubu:] Fidelibus suis .. judici, juratis et ciuibus vniuersis in Luthmericz.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic. Mandát tento byl přeložen a zevně zapečetěn zeleným sekretem královským, jehož vosk však se vydrobil. — Emler, Regesta III. č. 540.

* Čís. 110.

1319, 5 prosince. V Praze.

Král Jan přivlastňuje na věčné časy obci města Litoměřic pastviny neb dráhy na Polabí ležící a „bahniště“ zvané a ustanovuje, že dědičný rychtář, purkmistr a konšelé mohou je rozprodati právem zákupním měšťanům Litoměřickým; že stržené za ně peníze zákupné neb „podací“ mají obrátiti na opravu zdí a věží městských, a že úroku odtud ročně vycházejícího mají užívati k polehčení břemen měšťanům.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budyssinensis dominus, ad vniuersorum tam iam superstitum quam inantea futurorum ad perpetuam rei memoriam presentibus volumus peruenire noticiam, quod circa melioracionem et bonum et tranquillum statum ciuitatis nostre Luthomericensis ac incolarum eius, dilectorum nostrorum, serena mente versantes campum pascualem dictum in palude circa Albeam ciuitati Luthomericensi con-

tiguum vsque ad metas et terminos per seniores ciues nostros Luthomericenses limitandos et sub fide sua designandos, quod de jure et de antiqua consuetudine ad ipsam ciuitatem Luthomericensem ipse campus debeat pertinere, ipsis ciuibus Luthomericensibus, qui iam sunt, omnibusque successoribus eorum in perpetuum conferimus, ita sane, quod ipse campus pascualis dictus in palude vsque ad terminos limitandos, vt predicitur, ad ipsam ciuitatem Luthomericensem perpetuo debeat pertinere. Judex quoque hereditarius dicte ciuitatis Mathyas, Anthonius proconsul ceterique jurati eiusdem ciuitatis, qui iam sunt ac successores eorum in dictis officiis, qui pro tempore fuerint, vt dictum campum in palude jure emphyteotico locare ciuibus duntaxat Luthomericensibus licite possint et valeant, ipsis graciose indulgemus et fauemus. Ea vero, que nomine locacionis emphyteotice, que wlgo anleg appellatur, cesserint et prouenerint, pro reparacione muri ac turrium ciuitatis Luthomericensis presentibus assignamus. Ceterum censum annuum, obuenciones et prouentus, qui de agris predicti campi annuatim prouenient, ad supportanda onera dicte ciuitatis Luthomericensis ciuibus eiusdem, qui iam sunt, omnibusque successoribus eorum in perpetuum de nostre liberalitatis munificencia conferimus et donamus. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage nonis Decembris anno domini millesimo trecentesimo decimo nono, regnorum vero nostrorum anno nono.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 2. (staré č. v rohu 33) S velkou pečetí královskou rozlomenou na tři kusy na zelenočervené šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu poznámka z XV století: „Super campum pascualem in palude. B". — Pelzel, K. Karl der IV. Urkundenb. N° LIV. — Emler, Regesta III. č. 541. — V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 32*a.* a 77*b.* jsou přepisy tohoto listu za nápisem „Litera maiestatis super campum pascualem" a s přípisem po straně „Confirmatum N° 2". V tomže rukopise je na l. 46*a.*, 56*a.* a 78*a.* přepsán český překlad tohoto listu z XV století, kdež se praví: „buď vědomo, že o polepšenie dobrého a pokojného stavu města našeho Lithoměřic i obyvateluov v něm milých měšťanuov našich umyslivše, pole pastevnie [řečené bahniště]*) na Polabí města Lithoměřic dotýkajície až do mez a hranic od starších měšťanuov našich Lithoměřicských vyměřených pod jich vierú a oddielných, aby z práva a z dávnieho obyčeje k městu též dráhy a pole přislušelo, jim měšťanóm Lithoměřickým, jenž

*) Připisek po straně na l. 56 *b.*

nynie jsú i také všem jich náměstkóm, věčně dáváme a tak, že to pole pastevnie na Polabí v mezech svých, jakož jest předpovědieno, k městu Lithoměřicem věčné má příslušěti a rychtář dědičný řečeného města Matěj, Anthoš purgmistr i jiní přísežní téhož města, nynější i náměstci jich, kteříž v týchž úřadiech budú času toho, to jisté pole na Polabí právem purkrechtním rozdati měšťanóm toliko Lithoměřicským slušně mohú, to jim odpúštieme milostivě, a peniezi, kteříž v tom purkrechtním rozdání sě dostanú, k opravě zdí a věží města Lithoměřic oddáváme, nynějším i potomním jich, věčně z našie dárné svobodnosti."

* Čís. 111.

1319, 24 prosince. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům Kadaňským práva, jichž od dávných časů užívají, že přísežní jich s radou obce mohou ustanovovati městského rychtáře i celného, a že rychtáři a přísežným náleží souditi všechny případy soudní ve městě a míli kolem města sběhlé, kromě tří případů soudu král. podkomořího vyhrazených, totiž násilí ženského, nočního žhářství a falšování mince. Podkomoří kromě toho může předsedati soudu městskému a rozhodovati v případech apellace. I kdyby šlechtic podal na měšťana neb jeho poddané žalobu, nemají býti příslušnými soud zemský neb cúda krajská, nýbrž toliko soud městský. Naproti tomu obyvatelé městští mohou šlechtice a jich poddané pro dluhy do pěti kop ve městě stavovati. Poněvadž každý kupec povinen je se zbožím po silnici městem vedoucí jeti, mají rychtář a celný právo stavovati a pokutovati kupce, které na postranních cestách dopadnou. Míli kolem města nesmí se usaditi žádný krčmář, hospodský, sladovník, řezník ani pekař. Konečně koupí-li měšťan od šlechtice zboží, má s polovice tohoto zboží platiti s městem berně a jiné platy.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budissinensis dominus. Omnibus in perpetuum. Regalis solii dignitas laude decoratur et gloria, cum subiectorum peticiones audit beniuole ipsasque gratanter exaudit. Hinc est, quod pro parte fidelium nostrorum ciuium ciuitatis nostre Chadanensis est expositum coram nobis, ipsos ciues et ciuitatem prefatam infrascripta jura a longis retroactis temporibus habuisse, videlicet, quod judicium et theloneum ipsius ciuitatis nemo habet vel debet concedere, committere uel locare, nisi jurati cum communi consensu ciuium pre-

dictorum, de quibus quidem, iudicio et theloneo, nobis et camere ıostre quadraginta sexagenas grossorum denariorum pragensium annis ingulis debent solui. Preterea omnes causas in dicta ciuitate emer-entes judex et jurati ciuitatis ipsius iudicare habent et fine debito erminare, tribus duntaxat causis exceptis, scilicet de stupro seu viola-ione virginis, de nocturnis incendiis et de falsitatibus ac falsariis rgenti uel denariorum, que tres cause ad nostrum et camerarii no-tri judicium spectare noscuntur. Item, quod judex et jurati pre-icti circumquaque ipsam ciuitatem ad vnum miliare auctoritatem abent plenariam iudicandi. Item, si subcamerarius vocatus, siue on vocatus, aut ex nostro mandato in ciuitatem predictam venerit, t ibi judicio presidendo, quicumque incusatus et reus inuentus fu-rit, emendam, que de jure et consuetudine ciuitatis ipsius fuerit, obis soluet. Si vero in ipsa ciuitate partibus contra se agen-bus camerarius vocatus fuerit, quecumque pars camerarium vo-uerit, ille, qui de parte vocante a iure ceciderit, decem talenta obis soluere tenebitur pro emenda, id est decem sexagenas gros-rum, et expensas eciam, quas camerarius tunc in dicta fecerit uitate. Et si altera pars accusata, que camerarium non vocauit, ciderit, dabit pro emenda sexaginta denarios paruos. Item, quod ıfra spacium vnius miliaris circumquaque extra ipsam ciuitatem ulla thaberna esse debet, nec aliquis collector hospitum, qui col-gat uel recipiat in suam domum uel hospicium aliquales hospites ut vectores. Et quod eciam in ipso circuitu vnius miliaris circum ictam ciuitatem nullum brasiatorium esse debet, nec aliquis carnifex eque pistor. Item, quod judex et theloneator dicte ciuitatis hoc ius abent, quod, si quis extraneus ab aliunde versus ipsam ciuitatem ım suis mercibus veniens non debet alias transire, nisi per ipsam uitatem, et si per aliam stratam extra ciuitatem transiens inuentus erit, in vno miliari siue propius vbicumque, extunc judex et the-neator predicti eundem inpignorare possunt pro triginta solidis ruulorum denariorum. Item, quod si aliquis baro uel nobilis alicui cole seu habitatori ciuitatis predicte in debitis fuerit obligatus, ipse ola talem suum debitorem uel homines suos pro quinque sexagenis infra in dicta ciuitate impignorare seu arestare potest. Item, d quicumque ex ciuibus antedictis a nobilibus terre emerit here-

ditates, eorum emptor tantummodo de medietate hereditatis huiu modi considerata summa pecunie, pro qua ipsas hereditates emeri cum ciuibus predictis contribuet, tam in subsidiis et seruiciis debiti et consuetis, quam aliis exaccionibus et solucionibus quibuscumqu Ceterum, quod nullus baro uel nobilis ciues predictos uel h mines ipsorum potest uel debet ad prouinciale judicium citator euocare, sed si aliquid accionis contra ipsos ciues uel alique ex eis habuerit, de hoc coram judice et juratis dicte ciuitat iustitiam sibi fieri postulet. Et si per eosdem judicem et jurat sibi non fieret iusticia, super eo poterit in eo casu coram su camerario nostro accionem huiusmodi prosequi iusticia mediant Quare supradicti ciues a nobis cum supplicacione deuota et h mili petiuerunt, vt eis supranotata jura dignaremur graciosius co firmare. Nos autem ipsorum ciuium in hac parte peticionibus gr cioso concurrentes affectu omnia et singula jura predicta eis rati camus, perpetuo approbamus et ex certa nostra sciencia confirmamu volentes et statuentes ipsis semper firmiter et inuiolabiliter obseruar In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillis maiestat nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis J hannis, Wissegradensis prepositi, regni Boemie cancellarii, princip nostri dilecti, nono kalendas Januarii anno domini millesimo trece tesimo decimo nono, regnorum vero nostrorum anno nono.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 1 (lit. B). S velkou pečetí královsk na modročervené šňůře zavěšenou. Kop. v registrum privilegií archivu m. Kada N° 1 za nápisem: „Littera regis Johannis, quod judicium et theloneum ipsi ciuitatis nemo habet vel debet concedere, committere vel locare, nisi jurati cu communi consensu ciuium predictorum, cum aliis articulis, videlicet de judici subcamerarii, de arrestacione nobilium, et quod nullus conciuis ad judicium pr uinciale debet euocari et de losungis bonorum liberorum.“ — Uher, Program des Commun. Obergymnasiums in Kaaden 1887 str. 3. — Emler, Regesta II č. 548.

Čís. 112.

1320, 5 srpna. Na Lipnici.

Jindřich z Lipé, hejtman a nejvyšší maršálek říše České, potvrzuje m šťanům města svého Německého Brodu práva a obyčeje, které za v dičův a předků jeho užívali.

Wir Heinrich von der Lippe, houbtman vnd obrister marschalk des richs zu Behem, bekennen vnd tun kunt allen den, di nu sint vnd hernach kumftig werden, wan vnser stat zu dem Duczem Brod vnd vnser purger sich gegn vnsern eldern, vnsern voruodern, irn herren, sich also redlich vnd getrewlich gehalden hat, das si derselben stat ettlich reht vnd genad haben gegeben, als sie ouch ir prif des habnt, darumb so welche wir ouch, das dieselben stat vnd vnser purger gegen vns vnd vnsern erben mit getrewer stetigkeit dester vriliher vnd willikliher wachen mugen, das sie pi allen denselben rehten, die sie von vnsern eldern, vnsern voruordern, vncz her vnd ouch pi den gwonlichen rehten, des dieselbe stat von alder vnd van gwonheit reht hat, bliben sullen, vnd globn ouch getrulich, das wir vnd vnser erben vnd nachkommen die vorgenant stat vnd vnser purger vnd einen ytlichen ir pi denselben rehten lassen sullen, noch nicht darwider tun. Vnd des bestetige wir in alle dieselben ir reht mit disem vnsern brife, die wir in zu eim offen vnd ewigen vrkunde gebn mit vnserm grostem insigel versigelt. Das ist geschen vnd der prif ist geschriben auf vnserm hous z[u] der Lipnicz, do man czalt von Cristes geburd drivczehen hundert jar vnd darnach im czweinczigstem jar an sant Dominicus vnd sant Oswaldi tage.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Německobrodských Pertolda z Lipé d. v Polné 10 března 1343, jejíž orig. chová se v archivu m. Německého Brodu. — Emler, Regesta III. č. 601 a IV. č. 2004. Dle listu *d. v Praze 3 září 1319* postoupil král Jan Jindřichu z Lipé „mediam ciuitatem Brode Theuthunicalis et montana in Mittelberch, quam apud fidelem nostrum Remundum de Luchtenburch pro 2500 marcis grossorum denariorum pragensium emimus,“ když mu za to Jindřich z Lipé směnou dal město a kraj Žitavský s hrady Ronovem, Oybinem a Šumburkem. (Orig. v státním archivu ve Vídni Boh. č. 92; Emler, Regesta III. č. 522.)

* Čís. 113.

1320 [srpen?] Na Mělníce.

Královna Alžběta, davši změřiti dědiny k městu Mělníku náležející, potvrzuje měšťanům toho města, že mají jí z 80 lánů bez čtvrti dávati roční plat, začež nikdy na jich škodu nebudou se dědiny

více měřiti, a že kromě toho mají královnám Českým odváděti platy z devíti kol mlynářských, z lázně a ze zahrady před městem.

My Alžběta z boží milosti Česká a Polská královna a Lucemburská kněžna, všem jak nynějšího tak budoucího věku chceme, aby přišlo v známost, že, když sme dědiny k městu našemu Mělníku náležící měřiti přikázali, přes mieru lánuov, z kterýchž měšťané naši tudíž roční nám platili plath, patnácte lánuov jest nalezeno, kteréžto týmž měšťanuom, také sedlákuom k městu tomu náležícím a jich dědicuom sme prodali pod tejž plat, kderejžto prve dávati z lánů jměli za obyčej. Poněvadž pak všech vosmdesáte devět jest lánů bez jedné čtvrti, sedmdesáte dva strychy nebo měřice jeden každý lán držíce, měšťané ti, též sedláci i dědicové a potomci jich jednu hřivnu, šedesáte totižto a čtyry groše peněz pražských za hřivnu pokládajíc, na určité dny, totižto na svatú Volpru a na svatého Havla každého roku, věčně nám a budoucím našim královnám Českým z každého lánu platiti budou povinni, kterýchžto pak vosmdesáte devět lánů bez čtvrti ani od nás ani od budoucích našich na škodu jich více nemají se měřiti nebo prodávati; než řečení měšťané, sedláci i dědicové a budoucí jich pod řečený plat právem dědičným na věčné časy pokojně držeti budú. Nadto vajš z kol mlynářských k tomu městu náležitých, kterýchž devěth jest a všeckna postavena na menším potoku u města tekúcím, z sedmi kol po půl hřivně dávati budou a ze dvou kol po čtvrté částce polouhřivní (totižto po vosmi grošich míšenských) předpověděné váhy mince, z kterýchžto zajisté kol platu ročního Buohu oddaným sestrám k svatému Vavřinci v Praze řádu kazateluov nám milajm sedm věrdunkův, kdeřížto ze čtyř kol nám povinni sou, jménem věčného daru jsme obdařili. K tomu předpovědění měšťané, dědicové a budoucí jich z jedné lázně položené podle předpověděného potoku čtvrtou částku polouhřivní (totižto vosm grošův míšenských) a z jedné zahrady před městem polovici té čtvrté částky (totižto čtyry groše míšenské) věčně nám a budoucím našim platiti budú. Takové věci na svědomí tento list napsati a pečetí naší potvrditi sme rozkázali. Dán na Mělníce létha tisícího třístého dvacátého.

Obsaženo v konfirmaci císařovny Marie Teresie d. ve Vídni 20 srpna 1748 v archivu města Mělníka č. 79. V témže archivu chová se starší text tohoto českého

řekladu latinského listu, jehož znění se nám nezachovalo, kteréhožto textu jsme
nto užili, a sice chová se v transsumptu, který purkmistr a radda města Mělníka nad
abem vyhotovili v pátek po slavné památce na nebe vstoupení pana Krysta létha
c. LXXV (13 května 1575) s tím doložením, „že jest nalezen vejpis aneb vejklad
jestátu někdy slavné paměti Alžběty královny České při jinejch majestátích
iich, a téhož majestátu originál při kommissi, když na ty lány za živobytí
vné paměti císaře Ferdynanda páni kommissaři nařízeni a vypraveni byli, jest
ařen.“ V knize privilegií m. Mělníka na l. 41 dokládá se při přepisu listu toho:
ejpis majestátu králové Alžběthy na dědiny. V vejpisu privilegií po obecné
nfirmaci krále Vladislava položen tento vejpis. Vejklad dotčeného v této kon-
naci privilegium královny Alžběty na 9 (sic) lánů bez čtvrti (kteréhož se originál
nachází) mezi týmiž privilegiemi nalezený zní v tato slova: My Alžběta atd.“ a
l. 12 téže knihy dokládá se k tomu: „89 lánů vynese 6408 strychů, bez 18 strychů
stane 6390 strychů při městě Mělníce. Kde jsou?“ — V latinské konfirmaci privilegií
lnických krále Vladislava d. v Praze 31 srpna 1475 činí se o listu tomto takováto
nka: „Item literam Elisabeth Boemiae et Poloniae reginae dictae civitati con-
tam super octuaginta novem laneos minus quartali et super novem rotas sitas
per minori flumime iuxta civitatem, *ut quoque eisdem juribus utantur instar ci-
atis Lithomerzicensis*“. — Emler, Regesta III. č. 604; k tomu též srov. č. 678,
5 a 686, dle kterýchžto listin při měření lánů k městu Mělníku příslušejících
šlo se 15 lánů přebytečných, které r. 1321 královna Alžběta proboštu Vyše-
adskému a kancléři království Českého Janovi s úrokem 15 hřiven postoupila a
ito zase je s kapitolou Vyšehradskou za jiné statky směnil. — Klášter sv. Anny
Starém městě Pr., koupiv u města Mělníka dědinu, zavázal se listem *ze dne 24
ina 1372*, že bude s městem trpěti, jako sousedé ostatní, takto: „Nos priorissa
usque conuentus monasterii sancte Anne ciuitatis Maioris Pragensis tenore pre-
ncium recognoscimus vniuersis, quod nos deliberato consilio de quinque quar-
ibus hereditatis, site iuxta agros Myce parte ex vna et iuxta campnum ciuitatis
elnicensis, qui wlgariter dicitur drahy ex alia, quam quidem hereditatem de
eciali licencia inuictissimi imperatoris Karoli et serenissime imperatricis Elyza-
th necnon de consensu juratorum ac tocius ciuitatis Melnicensis emimus et
mparauimus hereditarie pro vtilitate monasterii nostri predicti, subdimus et
bligauimus nos ad omnia jura ciuitatis Myelnycensis de prefata hereditate quin-
ie quartalium, ita quod sine omni contradiccione debemus et tenemur soluere
dare omnia et singula iura, sicuti vicinus inferior et superior. Quod si non
cerimus, extunc jurati ciuitatis prefate Melnycensis habent potestatem supra
nia bona nostra spectancia ad illam predictam ciuitatem repetendi et inpigno-
ndi, iura ciuitatis nobis in nullo recusantibus. Testimonium etc. Datum anno d-
llesimo trecentesimo septuagesimo secundo in festo sancti Georii. (Orig. perg.
arch. m. Mělníka č. 8. S ulomenou pečetí s nápisem na rubu: „Na pastviny
) dráhy od p. převory kláštera sv. Anny.“)

* Čís. 114.

1320, 8 října. V Lucemburce.

Král Jan schvaluje měšťanům města Nového Plzně práva, kterých za krále Václava II užívali, a zvláště jim potvrzuje, že mají každého roku při času sv. Martina platiti do komory královské úrok 89 hřiven, ze 168 lánů, kteréžto lány při založení města k městu byly přiměřeny, a z 10 lánů, které při novém přeměřování byly nalezeny, a tedy po půl hřivně z každého lánu, jenž měří 42 jitra.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budisinensis dominus, notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris, quod fideles nostri ciues nostre Noue ciuitatis Pilznensis nostre regie maiestati humiliter supplicarunt, vt illa jura ipsius ciuitatis Pilznensis, que ipsi ciues sub domino Wenczelao, felicis recordacionis rege Boemie, priori tempore habuerunt, renouare et confirmare dignaremur, quam peticionem racionabilem et discretam ex solita benignitate fauorabiliter prosequentes et effectui mancipantes, eisdem nostris ciuibus et eorum heredibus ac successoribus concedimus et presentibus nostris literis regiis confirmamus, quod de centum et sexaginta octo laneis, cum quibus dicta ciuitas est locata, et de decem laneis, qui per nouam mensuracionem inuenti sunt, ita quod quilibet laneus quadraginta duo jugera habeat, de quolibet laneo mediam marcam regii pagamenti, id est viginti octo denarios grossos pragenses, singulis annis in festo beati Martini nobis et camere nostre census nomine dent et presentent, inclusis omnibus pratis, ortis, pascuis, piscacionibus et fluminibus ad dictos laneos pertinentibus, cum quibus ipsa ciuitas est locata antiquitus, sub eodem censu predicto, cuius summa est annuatim octuaginta nouem marce, per quinquaginta sex grossos pro marca, quem quidem censum dicti ciues heredesque ac successores eorum nobis et camere nostre daturi, dictos laneos cum predictis pertinenciis suis, vt dictum est, imperpetuum possidere debent pacifice et quiete. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Lucemburge octauo idus Octobris anno domini millesimo trecentesimo vigesimo, regnorum vero nostrorum anno decimo.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 1. S velkou pečetí královskou dvoustrannou valně porouchanou na perg. proužku zavěšenou. — Emler, Regesta III.

č. 617. — Strnad, Listář kr. města Plzně č. 12. — Před tím kr. Jan listem d. *v Praze 28. prosince 1319* daroval proboštu Vyšehradskému Janovi všechny pozemky při městě Plzni, které by při novém přeměřování přebývaly nad počet pozemků, jež při založení města k němu byly přiměřeny (quidquid superfluit uel excreuit de agris in laneis mensuratis ad ciuitatem nostram Pilznensem iuxta continenciam priuilegiorum regalium, per predecessores nostros, quondam reges Boemie, super locacione dicte ciuitatis et eius iuribus ipsius ciuitatis ciuibus concessorum), aby s nimi mohl dle vůle své nakládati. — Probošt Vyšehradský a kancléř království Českého Jan daroval pak 70 lánů přeměřováním takto získaných (septuaginta laneos prope Plsnensem ciuitatem racione mensuracionis agrorum superexcrescencium et resultancium) kapitole a kostelu Vyšehradskému, což kr. Jan listem d. v Praze *11 května 1321* potvrdil. (Emler, Regesta III. č. 550, 677 a 679 a Strnad, Listář č. 10, 15 a 16.)

Čís. 115.

1321, 3 března. V Praze.

Král Jan, dav zkušenými měřiči přeměřiti role k Žatci přivtělené, potvrzuje měšťanům Žateckým, že role ta mají výměry $42^3/_4$ lánův, a že z každého lánu má se platiti hřivna ročního úroku do komory královské.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budisinensis dominus, scire volumus vniuersos, quod, cum dubium esset iam dudum, vtrum agri ad ciuitatem nostram Sacensem pertinentes essent mensura debita mensurati, nos de hoc certificari volentes, ut tam nobis de solucione annui census et aliorum iurium debitorum nobis de agris predictis quam dictis ciuibus de declaracione dubii huiusmodi iusticia fieret, mensuratores fideles et expertos ad mensurandum dictos agros duximus transmittendum, mandantes eis, ut Deum et iusticiam in ipsa mensuracione habendo pre oculis, dictos agros mensura debita mensurarent. Qui quidem mensuratores nostrum mandatum fideliter exequi cupientes eosdem agros adhibitis sibi ad hoc quam pluribus dicte ciuitatis ciuibus fide dignis mensura debita mensurarunt, inuenientes per mensuracionem ipsam dictos agros habere quadraginta tres laneos minus quartali, quorum quilibet sexaginta funes consuetudinarios continet et includit. Quapropter, ne imposterum de huiusmodi dictorum agrorum mensuracione sic debito modo facta aliquod dubium oriatur, mensuracionem ipsam

dictis ciuibus ratificamus, approbamus et eciam confirmamus, promittentes eis nullo vmquam tempore innouare eandem uel immutare, quin pocius perpetue robur obtineat firmitatis. Prefati vero ciues de quolibet dictorum laneorum laneo vnam marcam regalem, videlicet quinquaginta sex grossos, nobis et camere nostre singulis annis census nomine soluere tenebuntur. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis Johannis, Wissegradensis prepositi, regni nostri cancellarii, principis nostri dilecti, quinto nonas Marcii anno domini millesimo trecentesimo vicesimo primo, regnorum vero nostrorum anno vndecimo.

Pamětní kniha města Žatce z r. 1383 na listu 8 *a* za nápisem: „Johannes rex super mensura hereditatum ciuitati adiunctarum." — Emler, Regesta III. č. 659. — Schlesinger, Urkundbuch der St. Saaz č. 48.

* Čís. 116.

1321, 9 března. V Praze.

Král Jan opětně potvrzuje měšťanům m. Mostu, že týhodní trh má se v Chomútově odbývati v úterý, avšak v jich městě v pondělí, jakož i že mohou dlužníky své ve městě pro dluhy do pěti hřiven stavovati.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budissinensis dominus, notum facimus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod ex parte ciuium nostrorum ciuitatis Pontensis nostre est expositum maiestati, quod a tempore primo, cum eadem ciuitas fuit locata, consueuit fieri et fit forum in ipsa ciuitate qualibet secunda feria cuiuslibet septimane, et quod eadem secunda feria in oppido Comatow, distante a dicta ciuitate Pontensi per duo miliaria, forum celebratum fuit hucusque et adhuc celebratur qualibet eciam septimana; ex quo fit, quod predictum forum, quod fieri consueuit et fit in dicta ciuitate nostra Pontensi, cum propter vicinitatem locorum, tum propter eiusdem concursum temporis et diei quasi ad nihilum deducitur, in dicte ciuitatis nostre preiudicium non modicum et euidens detrimentum. Propter quo supradicti ciues nostri supplicauerunt nobis, vt ipsis et dicte ciuitati

per hoc de benignitate regia prouidere dignaremur. Quorum su-
icacionibus benignius inclinati forum predictum, quod hocusque in
edicto oppido Comatow fieri consueuit, secunda feria de bona vo-
ıtate commendatoris et Cruciferorum ibidem in Comatow in ter-
ım feriam transferimus et reducimus, expressius inhibentes, ne ibi
Comatow secunda feria, sed tercia feria forum septimana qualibet
ceteris habeatur. Preterea dictis ciuibus nostris, quorum bono
tui et profectui libenter intendimus, admittimus et fauemus, vt de-
ores suos quoscumque ad eandem ciuitatem nostram venientes pro
bito quinque marcarum vel pro qualicunque summa minori infra
inque marcas possint arrestare seu occupare, sic quod per talem
ıdum arrestacionis siue occupacionis de debitis huiusmodi satisfac-
ıem seu solucionem debitam consequi valeant et habere. In cuius
i testimonium presentes literas fieri et sigillis maiestatis nostre im-
ıniter jussimus communiri. Datum Prage per manus venerabilis
hannis, Wissegradensis prepositi, regni nostri cancellarii, principis
stri dilecti, VII idus Marcii anno domini millesimo trecentesimo
;esimo primo, regnorum vero nostrorum anno vndecimo.

Kopiář archivu m. Mostu na l. 7 b. — Schlessinger, Stadtbuch von Brüx č. 56. Emler, Regesta III. č. 662. — Srov. č. 21 a 59 této sbírky. — *Listem d. v Praze srpna 1335* král Jan povolil řádu Německému a městu jeho Chomútovu, že chni, kdož chtějíce navštíviti výroční trh tamější dají se silnicí z Přísečnice Lounům (a via, que ducit de oppido Presnitz usque ad ciuitatem nostram Lu-ısem), mají ode všech cel býti osvobozeni, a že jmenovitě měšťané Kadaňští Žatečtí nemají je proti znění toho listu utiskovati. (Emler, Regesta IV. č. 185).

* Čís. 117.

1321, 9 března. V Praze.

ál Jan osvobozuje měšťany m. Mostu od placení berní a jiných platů na dvě léta.

Zmínka v konfirmaci kr. Ferdinanda I. d. na hr. Pražském 30. března 1549 apsané v registrech majestátův od r. 1545—1552 v šlechtickém archivu ve Vídni 85 na l. 142 a to takto: „List krále Jana, v kterémž osvobozuje město Most dvě létě ode všech berní a daní. Datum v Praze VII idus Marcii anno)C[XX]I°.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 57.

Čís. 118.

1321, 18 března. V Řezně.

Římský král Ludvík činí milost měšťanům Chebským, že mohou všecken cín, který se skrze jich město veze, dáti roztaviti a znamením městským opatřiti. Kdo by se tomu opřel a neroztavený cín dále vésti chtěl, má býti rychtářem pokutován.

Wir Lvdowich von gots gnaden Romischer chünich ze allen zeiten merer des richs tuon chuont allen den, die disen brief ansehent oder hoerent lesen, daz wir den bescheiden lawten . ., den purgern von Eger, vnsern lieben getriwen, die gnade getan haben vnd auch tuon, daz wir wellen baide duorch die gerechtichait vnd duorch gemainen fruom, daz si alles das zin, daz man duorch ir stat fueret, floeczen vnd mit der statmarche zaichen, als si auch von alter gewonheit her gethan habent. Swer in auch des wider wolte sein vnd das zin vngefloeczet fuerfueren wolt, den sol vnser richter doselbest darumb zvo puzze seczen, swaer der sei. Darveber zvo vrchuend geben wir disen brief mit vnserm kveniclichem insigel versigelt. Der ist gegeben zvo Regenspuorch an der mitwochen nach dem suontag Reminiscere, do man zalt von Cristes gebuert dreuczehenhuondert jar, darnach in dem ainen vnd zweinczigistem jare, in dem sibenden jare vnsers richs.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S ulomenou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu listiny: „Vmb czin smelczen hie.“ — Gradl, Monumenta Egrana I. č. 699 na str. 255 a německý novější překlad v jeho Geschichte des Egerlandes I. str. 155. — Emler, Regesta III. č. 663.

Čís. 119.

1321, [v březnu až červnu]. V Praze.

Král Jan osvobozuje dvůr měšťana Domažlického Albrechta Fureyra v Dmoutě od všech platův a berní a připojuje jej k městu Domažlicům, takže držitelé toho dvora před tamějším soudem mají odpovídati.

My Jan z boží milosti Český a Polský král, Lucemburský hrabě etc. známo činíme všeckněm, kdož tento list čísti nebo čtoucí slyšeti bude, že Albrecht řečený Fureyr, měštěnín náš z Domažlic, na nás

věrností svou i službami svými zasloužil milost naši zvláštní, [proto] milostí dvůr jeho v Durnšteyně bez platu svobodný všecek činíme, bez platu jej býti chtějíce, aby řečený dvůr se vším příslušenstvím jeho jak od placení platův i také berně, kderá by skrze nás obvzláště městu Domažlickému uložena býti měla, tak od všelikého jiného placení a dávání, kderéž by se koliv dáti mělo, s tejmž listem potomně svobodě se radoval a práva městského a ne jiného budoucně aby užíval, ani řečený Albrecht aneb dědicové jeho dědičně i s týmž dvorem i příslušenstvím jeho držáni aby nebyli jinde než při soudu předpověděného města Domažlic, na kderoužkoliv při někomu neb někderým odpovídati by měli. Pro kderéžto věci svědomí tento list pečetí naší stvrditi jsme rozkázali. Dán v Praze léta páně 1321.

Český tento překlad zachoval se v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 1. (č. A 1) za nápisem: „První krále Jana majestát na svobodu dvoru v Durnšteyně.“ Po straně připsáno rukou po r. 1547: „Nemáme.“ — Emler, Regesta III. č. 744. — V archivu m. Domažlic jsou obsaženy v konfirmaci z r. 1454 výsadní dva listy, kterými Chotěbor z Heršteina s manželkou svou Ofkou *24 srpna 1324* a *11 listopadu 1325* dávají Domažlickému rychtáři Jindřichu Šiklinovi (honesto viro Henrico dicto Schiklino judici de Thust) právo vysaditi právem zákupným dědinu řečenou Milaveč a vykonávati v ní úřad rychtářský. Mezi podmínkami vysazení praví se: „Preterea predicto Henrico judici super predictos laneos judicium donamus sub omni forma et jure civitatis Tustensis usque ad finem vite sue, taliter, quod nos, vxor nostra et heredes nostri nullam habere debemus in ipso judicio potestatem, preter duas partes accipiendi de culpis, qualescunque fuerint.“ (Emler, Regesta III. č. 1002 a 1157.)

Čís. 120.

1321, 24 dubna. V Praze.

Král Jan osvobozuje měšťany Hradecké na sedm let od placení úroků a berní, aby mohli hradby a brány městské opraviti a zároveň povoluje jim, aby mohli z lesů královských dříví k tomu potřebné porážeti a brátí, jakož i kámen na statcích královských a panských k své potřebě lámati.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes marchieque Budisinensis dominus, recognoscimus et profitemur, quod considerantes diligenciam nostrorum fidelium, ciuium in Grecz

super Albea, quam gerunt et habent super ipsius ciuitatis munimentum ac melioracionem, refeccionem murorum et turrium edificacionem, ipsos speciali prerogatiua tituli dotare volendo, diligencius nichilominus pensantes, ipsos graues casus, iacturas et iniurias tollerasse, pro quibus ipsos ex regali clemencia premiare et consolari intendentes, libertatem immunitatemque a festo Pasche nunc preterito ipsis ciuibus indulgemus liberaliter ad septennium continue mitigandum, ita quod ad nullum censum nec ad vllas collectas seu exacciones siue bernas dandas, preterquam ad dacionem berne presentis seu collecte generalis nunc imposite et nisi ad solucionem census presentis anni faciendam per eos tempore medio sint astricti, vt ipsorum murorum et turrium refeccioni et exstruccioni efficacius sint intenti. Insuper indulgemus et concedimus eisdem, vt ligna in nostris siluis vbicumque libere recipiant et recipere possint pro calce seu cemento coquendo aut cremando ac eciam vbicumque reperti fuerint lapicidine ad muros exstruendos, siue ad calcem coquendum siue cremandum apti, etsi sint in bonis nostris siue in bonis nobilium, ad ipsos lapides fodiendos siue frangendos racione premissorum predicti nostri ciues liberam habeant facultatem. Mandamus igitur et precipimus burgrauio nostro Greczensi, qui nunc est atque pro tempore fuerit, aut quibuscumque aliis, vt ipsos ciues nostros predictos in premissis non impediant atque impedire quempiam permittant, que eis regalis munificencia condonauit harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage VIII kalendas Mai anno domini millesimo trecentesimo vicesimo primo, regnorum uero nostrorum anno vndecimo.

Dle ztraceného nyní „Cod. dipl. membr. MS.“ z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 103. — Emler, Regesta III. č. 673.

Čís. 121.

1321, 21 května. V Praze.

Král Jan prodává rychtářství města Loun se clem a jinými všemi důchody měšťanu Lounskému Berovi a jeho dědicům za 100 kop gr. č.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Luczemburgensis comes marchieque Budissinensis dominus, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod judicium ciuitatis nostre Lunensis cum the-

eo, prouentibus, juribus et pertinenciis ad id judicium spectantibus uersis dilecto nobis Beroni, ciui eiusdem ciuitatis, vendidimus et idimus pro centum sexagenis grossorum denariorum pragensium eum et heredes suos jure hereditario habendum perpetuo et possidum. Quas quidem centum sexagenas nobis per dictum Beronem egraliter solutas esse fatemur. In cuius rei testimonium presentes ras fieri et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Datum ge XII kalendas Junii anno domini millesimo CCC°XXI°, regnorum o nostrorum anno XI°.

Kop. z počátku XV. stol. v rukop. čís. bibliotéky universitní v Praze opiarium diplom. Przemislaeum" sign. VI. A 7 na l. 31. v. — V archivu m. un je český překlad tohoto listu z XV. století. — Emler, Regesta III. č. 684. Lounský tento rychtář Bero společně s vnuky svými založili ženský klášter Máří Magdaleny neb sv. Anny řádu sv. Augustina na předměstí Lounském břehu řeky Ohře, věnovavše mu mnohé statky a důchody. Nadání jich potvrdili biskup Pražský Jan IV. z Dražic listem d. *v Praze 8 října 1331*, král Jan tem d. *v Praze 7. srpna 1335* a papež Benedikt XII. listem d. *v Avinioně června 1336*. (Emler, Regesta III. č. 1838 a IV. č. 42, 187, 309 a 1651.) V těchto listech vypočítává se věnování, které učinili, takto: „primo videlicet villa Dobromerzicz ex regali tamen concessione omnia et singula, que ibidem buerunt, deinde villam totam Netsuch dictam cum pertinenciis suis vniuersis, nem eciam partem, quam ipse Bero et sui nepotes in villa Tyrhlaw hucusque buerunt; item totam villam Oblic cum pascuis et aliis pertinenciis suis vniuer-; item partem bonorum, quam in villa Rana habuerunt" atd. V témže listu jímají se statky kláštera nadané a lidé na nich osedlí z právomoci soudu krajského neboli cúdy a Berovi a jeho potomkům vyhrazuje se právo patronátní ke kláštera. Napotom konfirmační list kr. Jana potvrdili císař Karel IV. *listem d. Praze 1 srpna 1356* na žádost Petra a Jana, vnuků zakladatele kláštera Lounského Berona, a král Ladislav *listem d. v Praze 3 února 1454* na žádost „famorum Lewonis, Joannis et Diuisii fratrum de Dywicz", kteří mu toliko notářsky ověřený přepis listů krále Jana a císaře Karla IV. „super fundacione monasterii sanctimonialium sancte Anne in suburbio civitatis nostre Lunensis" předložili, když byli o originály předkům jich udělené „atrocibus ac calamitosis belli temporibus" přišli. (Kop. p. rady Rybičky v archivu Českého musea „ex excerptis J. Zlobicky"). Srov. též Tadra, Cancellaria Arnesti str. 212 a 274.

Čís. 122.

1321, 25 června. V Domažlicích.

Král Jan dává královně Alžbětě, vdově po králi Václavu II, právo patronátní k farnímu kostelu v městě Poličce. Datum in Tust VII ka-

lendas Julii anno domini millesimo trecentesimo vigesimo primo, regnorum vero nostrorum anno vndecimo.

Dle orig. v archivu místodržitelském v Brně chovaného Chytil, Codex Moraviae VI. str. 141. — Emler, Regesta III. č. 699; k tomu též č. 797.

Čís. 123.

1322, 23 října. V Praze.

Král Jan, vděčně uznávaje, že měšťané Chebští vedle rozkázání Římského krále Ludvíka složili mu bez zdráhání slib věrnosti, zavazuje se šetřiti jich práv, jež jim císařové a králové Římští udělili. Slibuje nesahati do právomoci soudu městského; král. podkomoří nemá míti moci nad městem a obyvateli jeho, nýbrž hejtman neb soudce, které nad nimi dosadí. Krajina Chebská není povinna platiti berně, a židé mají trpěti s městem. Konečně město Cheb nemá býti žádnému dále zastavováno a měšťané jeho ostávají osvobozeni od placení cel a ungeltů ve všech zemích Českých; avšak naproti tomu obyvatelé zemí Českých ostanou též osvobozeni od placení cel a ungeltů v Chebu.

Wir Johans von gotes genaden chunig ze Behem vnd ze Polan vnd grafe ze Luczemburch veriehen vnd tuon chunt allen den, die disen brif sehen vnd horen lesen, daz wir den bescheiden luten, den burgern von Eger darvmbe, daz sie sich guetlich nach dem gebot vnd dem geheizze vnsers durchluchtiges herren, hern Ludwiges, chunig von Rome ze allen ziten merer des riches, zu vns gekart haben, mit der stat zu Eger vnd vns gehuldet haben vnd gelobent holt vnd trewe zu wesen als irem rechten herren, gelobe wir in stete ze behalden alle die rechte, die sie von Romischen keysern vnd Romischen chunigen bizher bracht haben vnd in redelichen von in verlihen sint. Iz ist ouch vnser wille, daz allez daz, daz iczund bei dem gerichte ist, dabei belibe, nicht von vns darabe ze nemen. Wir gelobn ouch, daz wir cheinen bern noch lantstüre von dem lande nemen wellen. Wir wellen ouch, daz die vorgenanten bürger von Eger mit cheinem chamerer von Behem nicht schullen ze schaffen haben, sunder mit vns vnd mit vnserm houptman ader richter, den wir in geben. Wir tuon in ouch die genade, daz die Juden ze Eger mit der stat vns dienen sullen. Darnach geloben wir, daz wir sie nieman furbaz

eczen wellen, vnd verlihen in ouch von sundern genaden, daz sie es vnd vngeldes ledig vnd vrei sullen varn in allen vnsern ge- n, vnd desselbes czolles vnd vngeldes sullen alle vnser burger alle vnser leute von allen vnsern landen da zu Eger ouch vrey ledig sin. Darvber geben wir in disen brif mit vnserm insigel gelt, der ist gegeben ze Prag des sunnabendes vor sand Symon s tak, do man czalt von Christes gebuert dreuzehenhundert jare, ach in dem zwei vnd zweinczigsten jare, vnser riche in dem ftem jare.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S malou pečetí královskou na perg. proužku enou, kdež uprostřed znak lucemberský a kolem legenda: „SECRETUM · JO- NIS · REGIS · BOEMIE · ET · COMITIS · LUCELBURGENSIS." Na rubu listiny: ig Johannes, damit wir an daz kunigreich czu Behem sein komen". Faksimile této v Gradlově, Geschichte des Egerlandes str. 164—165; kdež také list ten otištěn jší němčině na str. 163. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. No. XLVIII. rschner, Eger und Böhmen. Příl. II. — Drivok, Aeltere Geschichte Egers 20. — Emler, Regesta III. č. 814. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 4. — hivu Chebském chová se též český překlad tohoto listu z XV. století, kdež aví: „Slibujem my jim (opatrným lidem, měšťanóm ze Chba) stále zdržeti hovati všechna ta práva, kterýchž sú od Římských ciesařuov a Římských v až do sie chvíle dobyli, a kteříž jim řádně dáni sú. A také jest naše vuole, o všecko, což nynie k rychtě příslušie, při té zuostalo, a námi aby odtrženo o. Slibujem také, že žádné berně ani pomoci zemské od té krajiny bráti em. Také chcem, aby prve psaní měšťané Chebští s nižádným Českým pod- řím nic neměli činiti, ale s námi anebo s naším hajtmanem anebo rychtářem, hož my jim dáme. Také jim činíme tuto milost, aby židé Chebští spolu stem nám slúžili. Potom slibujem, že my jich dále žádnému zastaviti nechcem. ké jim puojčujem z zvláštnie milosti, aby cla a ungeltu, když jedú, prázdni a svobodni po všem našem panství, a téhož cla a ungeltu mají všickni naši ané a lidé ze všech našich zemí tu ve Chbě také prázdni a svobodni býti". imský král Ludvík zastavil, jak známo, opětně králi Janovi listem *d. v Řezně na 1322* město a zemi Chebskou (Eger, die stat und das lant, mit den vesten mberg, Seberg, Kynsperg, mit herscheft, rechten, vogtayen, clostern, burch-, iuden, manschaft, nutzen und mit allem dem, das daczu gehort) ve 20000 ách. (Ficker, Acta imperii selecta č. 712. — Gradl, Monumenta Egrana I. 60. — Emler, Regesta III. č. 804.)

Čís. 124.

1322, 25 října. V Praze.

Jan osvobozuje měšťany Chebské opětně od placení cla a ungeltu ve všech svých zemích.

Wir Johans von gotes genaden chunig ze Behem vnd ze Polan vnd grafe ze Luczemburch entbieten allen edelen leuten, amptleuten, czolnern, burgern vnd gemeinlich allen vnsern getrewen, den dise brife gewiset werden, vnser genad vnd allez guet. Wan wir den bescheiden leuten, vnsern lieben getriwen, den burgern ze Eger, durch des willen, daz sie vns desterbaz gedienen mugn, solche genad tuon vnd getan haben, daz sie in allen vnsern gebieten vnd landen czolles vnd vngeldes vrei varn, also daz sie nichtesnicht von czolles vnd vngeldes wegen geben sullen, so gebieten wir vch vesticlich vnd ernstlich, daz ir von den vorgenanten burgern von Eger cheinen czoll noch vngelt nemet, als lieb vch vnser hulde sei, wanne da wider varen ouch alle vnser burger vnd leute von allen vnsern landen daselbest ze Eger czolles vnd vngeldes vrey, als sie vns gelobet habend. Darvber gebe wir disen brif mit vnserm insigel versigelt, der ist gegebn ze Prag des nehsten montags vor sand Symon Judas tak, do man czalte von Cristes geburt dreuzehnhundert jare, darnach in dem zwei vnd zweinczigsten jare, vnser riche in dem zwelften jare.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu listiny: „Johannes czoll vnd vngellts freyung im Beheim." — Drivok, Ältere Geschichte Egers str. 321. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 5. — Emler, Regesta III. č. 815.

Čís. 125.

1323, 20 srpna. V Praze.

Král Jan povoluje měšťanům Litoměřickým, že, kdykoli by na obec jich společně s ostatními městy královskými berni uložil, nemají se statků dědičných platiti více nežli polovici toho, co s peněz a jiných movitostí budou povinni dáti.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod dilectis nobis ciuibus vniuersis et singulis ciuitatis nostre Luthomericensis, nunc habentibus uel in posterum habituris hereditates ad ciuitatem ipsam spectantes, qui defectus multiplices paciuntur, ut possint ab huiusmodi defectuum pressuris aliquomodo releuari

sint ammodo certi, sub cuius status forma in dandis collectis et accionibus debeant stabiliter permanere, hanc specialem graciam imus in perpetuum duraturam, statuentes firmiter et volentes, od deinceps, quandocunque et quocienscunque per nos dicte ciati vna cum aliis ciuitatibus regni nostri collectas uel exacciones scunque imponi contigerit, ipsi ciues racione ipsarum collectarum exaccionum non plus quam medietatem eius, quod tam de pedia quam aliis rebus ipsorum mobilibus dare tenebuntur, de lem dare hereditatibus teneantur. Quo circa tenore presencium uersis et singulis, qui ad colligendum seu recipiendum in dicta itate Luthomericensi huiusmodi collectas et exacciones fuerint stituti, mandamus firmiter et expresse, quatenus iuxta predicte tre gracie et ordinacionis formam et non aliter a predictis cius prefatas collectas et exacciones exigere seu requirere premant, sicut indignacionem nostram cupiuerint euitare. In cuius testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo cio, XIII° kalendas Septembris.

Kop. XV. stol. v rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na listu 22 *a* a *a* za nápisem: „Litera regis Johannis, quomodo ciues medietatem de heredibus et (!) rebus mobilibus debent collectas dare", a v témže rukopise na l. 60 *b* ský překlad z téže doby za nápisem: „List krále Januov, že měštěné polovici dědicstvie a z statkuov movitých berně mají dáti". V překladu arci se praví: to zvláštnie milost činíme věčně trvalú, ustavujíce pevně a chtiece, že potom vždy, yž koli berni vložiti sě událo, oni měštěné té berně a lozunku nic [víc dáti nejí], než polovici, což s těch peněz nebo jiných movitých věcí dáti dlužni budú, oho dědicství". — Hicke, Mittheil. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII. str. 308. — hož dne, kdy král Jan vydal Litoměřicům tuto listinu, dal obyvatelům královí Českého též revers, že od nich obdržel všechny berně, kterými mu byli poni, a že od nich nebude žádné berně žádati, leč by se mu dcera vdávala neb jeho byl korunován. Slibovalť, „quod a dictis incolis et regno predicto occaie huius vel alia quacunque causa nunquam inantea aliquam recipiemus bernam petemus, nisi tantum, si nobis alique filie post datam presencium disponente na gracia nascerentur, et tunc pro illis, videlicet pro qualibet earum, dum ad os nubiles peruenerit et tradita fuerit copule maritali, post hoc immediate so vno anno incole predicti, vniuersi et singuli, predictam bernam per vnum nem, videlicet sedecim grossos denarios dare de laneo quolibet tenebuntur." ler, Regesta III. č. 893; srov. též č. 1046.)

* Čís. 126.

1323, 8 října. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům Hradeckým privilegia, jež jim králová Alžběta, vdova po králi Václavu II, a on sám udělili.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes. Consueuit maiestatis clemencia illorum preces benignius exaudire, quos nouimus et experti sumus erga nos in fidei et deuocionis sinceritate continue et stabiliter permanere. Eapropter ad vniuersorum tam presencium quam futurorum noticiam tenore presencium cupimus peruenire, quod attendentes fidem puram et deuocionem sinceram, quam dilecti nobis ciues ciuitatis nostre Grecensis ad celsitudinem nostram gesserunt, actenus gerunt ad presens et ipsos speramus gerere in futurum, ipsorumque propterea precibus benignius inclinati, eis omnes literas omniaque priuilegia sub quocunque tenore uel forma verborum super bonis et possessionibus, libertatibus et aliis graciis quibuscunque, ipsis ab illustri domina Elizabet felicis recordacionis quondam domini Wencezlai senioris, Boemie et Polonie regis, soceri et predecessoris nostri relicta, dum eandem tenuit ciuitatem, et a nobis concessis seu concessa et vniuersa et singula contenta in eis innouamus, ratificamus et de nostre potestatis plenitudine confirmamus, decernendo omnia et singula priuilegia per nos vel per dictam dominam Elizabet reginam data robur et firmitatem perpetuam obtinere. In cuius rei testimonium presentes literas sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vigesimo tercio, VIII idus Octobris.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce č. 3 (staré č. 7 u pečeti). S velkou voskovou královskou pečetí, poněkud porouchanou, na zeleno-fialové šňůře zavěšenou, na jejíž jedné straně vyobrazen úplný jezdec ve zbroji a na druhé straně lucemburský znak v zeleném vosku jako kontrasigill a s legendou: „†SECRETVM · JOHANIS · REGIS · BOEMIE · ET · COMITIS · LVCEMBVRGENSIS." Na rubu rukou z konce XVI. století: „List krále Jana, obecní potvrzení 1323, 2." — Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 106. — Emler, Regesta III. č. 928.

* Čís. 127.

1323, 29 října. V Praze.

Král Jan potvrzuje jako patron kostela Vyšehradského vysazení městečka Prachatic k témuž kostelu příslušejícího na právu emfyteutickém, jež

probošt Vyšehradský a kancléř království Českého obyvatelům tamějším propůjčil, postoupiv jim též obchodní silnici z Pasova.

Nos Joannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Luceburgis comes, ad vniuersorum tam modo superstitum, quam inantea rorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod, quia rabilis vir dominus Joannes, Wyssegradensis ecclesie prepositus, i Boemie cancellarius, princeps noster dilectus, oppidum dictum haticz, eidem prepositure et ecclesie Wyssegradensis pertinens, danis et inhabitatoribus eiusdem oppidi, presentibus et futuris, emphiteotico exposuit et locauit, dans eis et semitam mercium Patauia, ut ab antiquo fuit, cupiens in hoc condicionem ipsius ositure et ecclesie prelibate bonorum facere meliorem, et petiuit bis cum instancia, ut locacionem eandem nostris literis ratificare pprobare ac eciam confirmare de solita benignitatis nostre gracia aremur; nos, qui ex locacione eiusmodi prefate Wyssegradensis esie et prepositorum ipsius, qui pro tempore fuerunt, per condiis melioracionem, ut premittitur, vtilitates et commoda credimus modica prouenire, peticionibus iam dicti prepositi nobis in hac e oblatis tamquam racionabilibus applausu benigno annuentes, cionem predictam, prout per eum facta est et in ipsius literis per confectis continetur, ratam habentes et gratam, ei velut paus, ut firma semper et illibata permaneat, nostrum inhibemus sensum uoluntarium et expressum, ipsam presentis scripti patrocinio de potestatis nostre plenitudine ac certa nostra sciencia confirmantes. In cuius rei testimonium et robur perpetuo valiturum presentes literas fieri et sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo tercio in crastino apostolorum Simonis et Jude beatorum.

Liber memorabilium menší na l. 75 v archivu m. Prachatic. — Emler, Reg. III. č. 939.

Čís. 128.

1324, 28 června. Ve Wasserburgu.

Alžběta povoluje měšťanu Mělnickému Jindřichu řečenému Griner a jeho dědicům, že mohou prodati neb zciziti zahradu, ležící

vedle zahrady náležející dětem Mikuláše krejčího, avšak s tím závazkem od dřívějších časů na ní vázaucím, že každý její držitel je povinen dva mosty u města Mělníka opravovati, kdykoli by potřeba toho kázala. (sub eo duntaxat onere, quod Henricus dictus Hebriner, civis nostre civitatis Melnik, ac eius progenitores duos pontes, si necesse foret, reficere fuerint astricti). Datum Wasserpurch anno domini millesimo trecentesimo XXIV, quarto kalendas Julii.

Kop. ze XVI století v archivu Českého musea. — Emler, Regesta III. č. 995.

Čís. 129.

1325, 16 března. V Praze.

Král Jan, chtěje polehčiti Chodům bydlícím po vesnicích kolem Domažlic a při lese Českém, ustanovuje, že mají na výsadním soudě svém spravovati se týmiž právy, kterých město Domažlice užívá, a že k soudu tomu v Domažlicích mají býti poháněni toliko jednou ve čtyřech nedělích, poněvadž jsou nuceni meškati obyčejně daleko od města za svými povinnostmi.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod, cum homines nostri Chodones in villis videlicet Postrzekow, Clenitsch, Drazenaw, Vgezd, Dlumaczowo, Mrdakow, Kytschow, Podsinowicz et Lhotha ac alibi prope ciuitatem nostram Tust et nemus residentes transactis temporibus cuidam juri quoddammodo [sic] graui atque illicito sint subiecti, ad cuius releuamen, ut ipsi Chodones continuis incrementis proficere ualeant, graciosius intendamus, statuimus et ordinamus, quod Chodones ipsi exnunc et semper inantea omni eo iure, quo gaudet Tust, ciuitas nostra, in judiciis, quociens uel quando ibidem coram judicio uel ad judicium vocati fuerint, frui debeant et gaudere, hoc tamen specialiter expresso, quod prefati Chodones, qui racione elongacionis ab ipsa ciuitate et laborum suorum pretermissione frequenter ibidem in Tust coram judicio [stare] et judicium habere non poterint, infra quatuor septimanas tantum in predicta ciuitate nostra Tust judicium de cetero habere debeant et ibidem de se conquerentibus respondere. Mandamus itaque

et precipimus vniuersis burgrauiis et judicibus in Tust ceterisque fidelibus nostris, quatinus prefatos Chodones contra huiusmodi nostra statuta et ordinacionem atque graciam non debeant inantea aggrauare nec eciam aliqualiter impedire. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto, XVII kalendas Aprilis.

Kopie z XV století v rukopise „Privilegia Chodonum" chovaném v archivu Českého musea na l. 1. — Emler, Regesta III. č. 1049; též č. 1893 a IV. č. 1173. — Dle kopie ze XVI století Pangerl, Die Choden zu Taus str. 65. Vesnice v listě tomto jmenované zovou se nyní: Postřekov, Kleneč, Draženov, Oujezd, Tlumačov, Mrdákov, Klíčov, Počinovice a Lhota. — Chodové Domažličtí, kteří později pod správu města Domažlic přišli, obdrželi, pokud známo, před válkami husitskými ještě tyto listy na svá práva a svobody: 2. *List falckraběte Rýnského a vévody Bavorského Jindřicha d. v Landshutě 18. dubna (in vigilia resurreccionis Christi) 1332*, kterým potvrdil výsadu tchánem jeho králem Janem Chodům danou, aby drželi statky právem zákupním (quod, cum serenissimus dominus Johannes, Bohemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, dominus et socer noster karissimus, Chodonibus omnibus et singulis ad ciuitatem et dominium nostrum Tust spectantibus graciam fecerit specialem, vt ipsi et eorum successores jus emphioteticum (sic) seu theothonicum habere debeant et eodem jure perpetuis temporibus in suis hereditatibus residendo permanere, nos — donacionem seu graciam ipsis (Chodonibus) per predictum socerum nostrum sic rationabiliter factam presentibus confirmamus). — 3. *List markrabí Moravského Karla d. v Praze 4. října (feria sexta post festum beati Michaelis archangeli proxima) r. 1342*, kterým dosvědčuje, že Chodové Domažličtí (Chodones in Domazlicz siue Tustam spectantes) po právu platívali berně královské toliko 20 hřiven pražských grošů do komory královské a 4 hřivny týchže grošů výmazného (pro delencialibus), a nařizuje výběrčím berně královské, aby od nich ničeho více nepožadovali, neohlížejíce se na to, že ti, kdo zboží Domažlické měli od otce jeho krále Jana v zástavě, více na ně ukládali (non obstante, quod nonnulli, qui bona in Taust in obligacione a domino genitore nostro successiuis hucusque temporibus tenuerunt, Chodones predictos ad plus soluendum in eorum dispendium coegerunt, quod fieri de cetero districcius inhibemus). — 4. *List císaře Karla IV d. v Praze 27 prosince 1359* (d. Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo, indiccione XIII, VI kalendas Januarii, regnorum nostrorum anno quatuor decimo, imperii vero quinto. Corr. per Johannem de Prasnicz. Per dominum magistrum curie Heinricus Australis), kterým potvrzuje Chodům Domažlickým (Chodonibus ad oppidum nostrum Tust pertinentibus) svrchupoložený (č. 1) list krále Jana d. v Praze 16 března 1325 na výsadný soud. — 5. *List císaře Karla IV d. v Praze 17 června 1360*, (regnorum nostrorum anno XIII°, imperii vero V°), v kterém purkrabímu Domažlickému Bušovi z Litic (nobili Bussoni de Luticz, burgrauio in

Tusta) a nástupcům jeho v úřadě Domažlickém nařizuje, aby Chody Domažlické zachovali při dávné zvyklosti, že v jich vesnicích šlechticové neb vládykové nemají statků nabývati ani v nich sídliti. Praví se tu: „Constituti in nostre maiestatis presencia — Chodones Tustensis districtus — proposuerunt, quod ab antiquo nulli penitus nobiles seu wladicones in quibusdam certis villis eorum bona aliqua habere seu tenere aut ibidem consueuerunt residere. Quare fidelitati vestre — mandamus, quatenus auctoritate nostra regia Boemie dictos Chodones circa huiusmodi antiquam ipsorum consuetudinem conseruare et fideliter manutenere debeatis, non permittentes aliquos nobiles seu wladicones bona aliqua in dictis villis comparare, tenere seu inibi quomodolibet residere.“ (S rekognicí: Per dominum magistrum curie Johannes Eystetensis.) — 6. *List krále Václava IV d. v Kivoklátě 24 srpna 1388,* kterým postupuje Oldřichovi z Miřkova a jeho dědicům správu rychty Chodovské, jež do té doby k purkrabství Domažlickému příslušela (judicium Chodonum, quod ad burggrauiatum in Tusta hucusque pertinebat, gubernandum commisimus), s tím doložením, že Oldřich a dědicové jeho povinni jsou rychtu tu králům Českým postoupiti, kdyby zástavu její 50 kopami gr. pražských vyplatili, a že Chodové mají jich jako rychtářů neb soudců svých býti poslušni. (S poznámkami kancelářskými: Per dominum Kapplerum, magistrum monete, Wlachniko de Weytmille. R. Bartholomeus de Noua ciuitate.) — 7. *List krále Václava IV d. na Karlštejně 12 června 1396,* kterým potvrzuje Chodům (Chodonibus ad ciuitatem nostram Tustam spectantibus) dva svrchu (č. 2 a 4) zmíněné listy falckrabí Porýnského Jindřicha d. v Landshutě 18 dubna 1332 a císaře Karla IV d. v Praze 27 prosince 1359. (S kancelářskou poznámkou: Per dominum Przemislaum ducem Teschinensem Wlachniko de Weytenmule. R. Petrus de Wischow.) — 8. *List krále Václava IV d. na Karlštejně 14 července 1396,* kterým se Chodům k městu Domažlickému přináležejícím (Chodonibus ad ciuitatem Tustensem spectantibus) potvrzuje list markrabí Karla d. v Praze 4 října 1342 (č. 3) na placení berně. (S rekognicí: Per dominum Przemislaum ducem Teschinensem Franciscus canonicus Pragensis. R. Petrus de Wischow.) — 9. *Mandát krále Václava IV d. na Hrádku v den sv. Sigmunda* (*2 května*), v kterém nařizuje „nobili Borssoni de Rysemberg dicto hrabě, Bohussio burgrauio Tustensi ceterisque ipsorum subditis“, aby poddaným jeho Chodům útisků nečinili (quatenus subditos nostros dictos Chody nequaquam impediatis nec aliqua dampna seu violentiam ipsis debeatis inferre, ipsosque ad nulla inconsueta onera artare velitis, sed pocius ipsos circa antiquas consuetudines atque jura ipsorum antiquitus obtenta permanere dimittatis pacificos penitus et quietos.) — 10. *List krále Václava IV d. na Žebráce 11 května 1404* (d. Mendici die XI Maii, regnorum nostrorum anno Boemiae XLb Romanorum vero XXVIIIb, v kterém nařizuje „universis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggrauiis, capitaneis, officialibus ceterisque nostris et regni nostri subditis“, aby nikdo neutiskoval Chodův (Chodones in districtu Tustensi residentes) proti privilegiím a právům, jichž od starodávna užívají. (S rekognicí: Ad relationem Nicolai subcamerarii Jacobus canonicus Pragensis). Konečně 11. *list krále Václava IV d. v Praze 3 prosince 1415,* kterým nařizuje „fa-

moso Johanni Lukawa, burgrauio Tustensi", aby zachoval Chody Domažlické při ich starodávných právech, hlavně ohledně dávání berně a dovážení dříví (quaenus Chodones Tustenses in juribus et graciis ipsorum antiquis — et signanter a berna nostra regali danda, videlicet vigenti quatuor marcis persoluendis, et ignis vehendis conseruare debeas et vltra consueta ipsorum jura nullomodo deeas aggrauare, non obstante eo, quod alii tui predecessores et rectores ipsorum luries contra jura et consuetudines ipsorum eosdem aggrauare presumpserint." Per relacionem Johannis subcamerarii Johannes Weilburg decretorum doctor.) — Texty těchto privilegií Chodovských zachovaly se v rukop. Českého musea „Privilegia Chodonum"; v rukop. archivu m. Domažlic a v úředním přepisu privilegií Chodovských z r. 1629 v archivu c. k. ministeria vnitra ve Vídni ve fasc. V D 7. — Pangerl, Choden zu Taus str. 66—68.

Čís. 130.

1325, 19 března. V Praze.

Král Jan dává Kojatovi z Otnavic a jeho dědicům v léno 16 lánů se vším příslušenstvím v oboře mezi řekami Teplou a Ohří blíže hradu Lokte ležících, na kterémžto půdě Karlovy Vary potom povstaly, s tím ustanovením, že Kojata a jeho nástupcové mají k hradu Lokti tytéž služby konati jako jiní manové Loketští, a že purkrabové Loketští nemají lidí pánům těmto poddaných k soudům svým potahovati, leč v případech násilí ženského, vraždy, falšování, mince a žhářství.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburensis comes, ad vniuersorum noticiam uolumus tenore presencium peruenire, quod affectantes fidelem nostrum Coyatam de Otnawicz, ui alias nostris se conformauit seruiciis, ad nostra ampliora trahere eruicia et ad ea per liberalitatis nostre graciam forcius colligare, bi, heredibus et successoribus suis sedecim laneos, cultos et inltos, prope castrum nostrum Cubitum inter Teplam et Egram fluos in orto ferarum sitos et iacentes cum pertinenciis suis, agris ltis et incultis, pratis, que sunt vel fieri possunt, montibus, vallis,[1]) planis, siluis, rubetis, aquis, aquarumue decursibus, pascuis ecialibus, hominibus ibidem residentibus, iure eorundem et uniuersis uentibus et utilitatibus, que sunt uel fieri possunt in futurum, nus, confirmamus et donamus per ipsum Coyatam, heredes et sucsores suos, habendos, tenendos et hereditarie possidendos; dantes

eisdem possidendi, uendendi, permutandi et utifruendi liberam et omnimodam potestatem. Ita tamen, quod prefatus Coyata, heredes et successores sui predictos sedecim laneos cum pertinenciis suis a nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, in feodum teneant et ad castrum nostrum Cubitum tanquam ceteri castrenses ipsius castri de eisdem bonis exhibeant et exhibere debeant seruicia debita et consueta. Mandamus igitur uniuersis et singulis prefati castri nostri burggrauiis, qui pro tempore fuerint, quatenus prefatum Coyatam, heredes et successores suos, in bonis huiusmodi aliquomodo non impediant, nec homines in eisdem bonis residentes et a predictorum Coyate, heredum et successorum suorum iudiciis, nisi in causis criminalibus, videlicet stupris, homicidiis, monete falsificacionibus et incendiis, ad sua non presumant iudicia euocare. In cuius rei testimonium et robur perpetuum presentes dedimus literas nostri maioris sigilli appensione roboratas. Datum Prage XIV kalendas Aprilis anno domini millesimo trecentesimo uicesimo quinto.

Kopie ze XVI století v přepisu privilegií m. Karlových Varů v archivu c. kr. místodržitelství v Praze ve fasc. P-106, sign. K., jakožto nejstarší privilegium Karlovarské, za nápisem: „Abschrift königk Johannis in Behem vnd Poln etc. lateinischen begnadungbrifs vber den thiergarten etc., des datum ist im 1325.“ V kopii té čte se: [1]) fallibus. — Dle zachovaného v archivu m. Karlových Varů potvrzení rady Loketské ze dne 23 října 1620 byl originál této listiny s jinými privilegiemi Karlovarskými do Lokte k uschování dán, avšak tam dle všeho se ztratil, takže posud ani znění jeho známo nebylo. Přídomek „de Otnawicz“ má se snad na „Otovice“ (Rohlau) u Lokte vztahovati.

* Čís. 131.

1325, 12 dubna. V Praze.

Král Jan, uznávaje, že měšťané Sušičtí město své velkým nákladem hradbami obehnali, potvrzuje jim jich práva a svobody, jakož i všechny jich statky, zvláště zlaté doly, vody, lesy, pole a vesnice k městu jich příslušející.

Jan z božie milosti Český a Polský král a Lucenburské hrabě. K všechněch známosti tímto listem přijíti chceme, že my věrných našich měšťan Sušických víru a víry ustavičnost a službu, kderúž sou

n sloužili až dosavád a sloužiti budoucně budou, znamenavše a dobro-
rozváživše, že tíž měšťané mnohými a velikými náklady město naše
ice zdí znamenitú obehnali a zavřeli, i k jich rozmnožení, užitku,
kudž možné, odspomožení nedostatku jich jsúc nakloněni, jim půj-
me a přejeme, aby oni měšťané, dědicové a budoucí jich v témž
tě našem Sušici všechněm a zvláštním právům, obyčejům a svo-
ám schváleným, jimiž jsú obdařeni dosaváde a před tím jich užíi
, bez proměny, umenšení a obtiežení po věčné časy se radovali;
ce, aby při zlatých dolech, vodách, lesích, polích, vládařstvích
ch i těch až dosavád zachovávaných měrách a vesnicech k tomu
emu městu od starodávna příslušejících u pokoji zuostaveni byli věčně
pokojně zachováni. Jakož skrze nás jim městu a měšťanům
im Sušickým předpověděné práva, obyčeje, milosti a svobody schvá-
ustanovili sme [jich] neobtěžovati, neumenšovati [a] nezměňovati:
skrze dědice, budoucí naše a týchž poddaných, v předlože-
h jich právích, obyčejích, milostech a svobodách zachovalých
ádném [ne]chceme [v] budoucím času jim aby se ujímalo. Toho
lepší jistotu tento list větší pečetí dali sme stvrditi. Dán v Praze
náctého dne měsíce dubna létha božího tisícého třístého dvacátého
ho.

Kopie zkomoleného překladu českého ze XVI století v archivu m. Sušice. — nfirmaci privilegií m. Sušice krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září stvrzuje se tento list Sušickým těmito slovy: „List krále Jana, aby všech práv, ýchž jsou předešle užívali, tolikéž užívati mohli. Datum v Praze XII kalendas ilis létha 1324.“ V konfirmaci privilegií Sušických císaře Ferdinanda III d. ve ni 12 září 1657 dává se listu tomu „datum v Praze 12 dne měsíce Aprilis a 1325.“ — Poněvadž král Jan r. 1324 meškal v Lucemburku a teprve 12 na 1325 vrátil se do Prahy, zde do 19 března ostal, 21 března až do 5 dubna meškal na Moravě a 12 dubna až do 9 května 1325 byl zase v Praze, tudy dépodobné datum „v Praze XII kalendas Aprilis“ t. j. 21 března se ani na 1324 ani na r. 1325 nehodí, ostáváme při datum českého překladu. — Emler, sta III. č. 1068. — Gabriel, Královské město Sušice str. 49 klade hrazení a Sušice k r. 1322 podávaje zprávu o památném kameni v tamější radnici zazděném s tímto latinským nápisem: „Anno domini MCCCXXII Johannes is Bohemiae [et] Poloniae rex [ac] comes Lucemburgensis, filius Henrici, atoris Romanorum potentissimi, hanc civitatem muro fecit circumdari, ejus ifici regiminis ac suorum progenitorum aeternae memoriae.“

Čís. 132.

1325, 20 dubna. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům svého města Perna privilegia, která jim Jindřich markrabí Míšenský druhdy udělil, a o něž požárem byli přišli. Králům Českým mají platiti roční úrok 50 hřiven stříbra; sklad zboží vozeného po Labi neb po zemi skrze město jich mají i nadále podržeti, a ze zboží takového má se odváděti clo ode všech domácích i cizích obyvatelů. Jedině měšťané, kteří mají domy v ceně deseti hřiven, osvobozují se od placení jeho. Rychtář králem dosazený koná soud nad jich statkem a hrdlem; kdyby odepřel dopomoci někomu ku právu, může ke králi neb hejtmanu Perenskému býti podána stížnost, a rychtář propadne pokutou obci. Nemohou-li přísežní věc uhoditi, mohou po čtrnácti dnech žádati za naučení v Lipsku, Drážďanech neb jinde. Kdo by obviněn byl z vraždy neb poranění, nemusí podstoupiti souboj, nýbrž postačí, když se dvěma neb třemi sousedy očistí.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum tam presencium quam futurorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod, cum nos ad regie celsitudinis apicem diuina fauente gracia euocati vniuersos nostre dicioni subditos ab indempnitatibus et periculis preseruare et eorum dispendiis ex suscepti culminis officio pie succurrere teneamur, nos ad ea, ex quibus fidelium nostrorum ciuium Pernensium commoditates et profectus surgere credimus opportunos, sollicite mentis nostre aciem dirigentes ipsis super euentu infortuito, quo eorum priuilegia, ciuitati nostre Pirne per illustrem principem quondam dominum Henricum marchionem Misnensem, data et concessa, iura eorum expresse cum nonnullis graciis et libertatibus continencia, ignis voraginem repentini absorbuisse fideli eorum testimonio didicimus, de nostre benignitatis gracia duximus prouide succurrendum. Volentes itaque ipsos ciues nostros ac eorum in predicta ciuitate nostra successores iuribus, libertatibus ac consuetudinibus, quibus hucusque freti sunt, inantea perfrui et gaudere, ipsis infrascripta omnia et singula, vt ea pre iuribus, libertatibus, graciis ac statutis habeant perpetuo et ex eorum concessione amplius proficiant, concedenda duximus liberaliter et do nanda, que talia sunt: videlicet, quod de ipsa ciuitate nostra nobis

eredibus ac successoribus nostris, regibus Boemie, annis singulis einde sibi succedentibus titulo census perpetui seu exaccionis vinti quinque marce argenti Friebergensis ponderis in festo beate Walpurgis et totidem marce predicti ponderis in festo beati Michaelis tunc subsequente proxime debeantur, ipsa ciuitate a quibuslibet iis nostris regiis vexacionibus perpetuo absoluta, quodque mercium oneracio ac earum oneracio, que wlgariter niderlag et ladung dintur, in ipsa ciuitate nostra Pirna iuxta consuetudinem hucusque eruatam remanere debeant [et] perpetuo haberi. Quarum quidem oneracionis ac oneracionis predictarum fructus in maiori theloneo Leidburgensi de nauibus sursum nauigantibus oneratis et Pirnensi ortui applicatis consistit hoc modo, quod de sale sursum ducto in auibus dentur pro theloneo semper de centum mensuris salis, que ch dicuntur wlgariter, triginta sex denarii, qui pfundische phenninge icuntur, quorum relinquantur in theloneo in Misna duo denarii, trinta quatuor denariis remanentibus theloneo prenotato. Item, de agna naue ad plenum onerata ascendente dentur ad cambium tres arce argenti vsualis, si autem talis non est ad plenum onerata, dem fiat gracia conueniens in cambio prenotato. Euacuatis autem iusmodi nauibus, si nauta vel nauclerus earum pro illis bonis conrauerit lapides, ligna, vel quecumque mercimonia ad inferiores partes xerit, nihil dabit, si autem alter inpositis huiusmodi nauibus mernoniis quibuscumque, preter lapides et ligna, duxerit eas infra, thelom suum dabit. Item, nauis ex nouo in litore constructa, si ducit lades vel ligna inferius, nihil dabit, caucionem fideiussoriam faciens, quod cendat ante glaciem onerata; si autem non ascenderit ante glaciem, pro eloneo quartum dimidium fertonem dabit. Item, nauis, que archa vel om dicitur, in litore ex nouo constructa si descenderit cum lapidibus l lignis, nihil dabit predicto modo, quod ante glaciem onerata redeat, eiussoriam faciens caucionem; que si non ascenderit, pro theloneo tem lotos dabit. Item, nauis, que vloze dicitur, constructa et comsita de nouo in litore, si deducit lapides vel ligna, dabit vnum tonem. Item, de lignis, que uersus Maidburg ducentur siue desum veniant siue ibidem in litore colligata fuerint, de sexagena undem, que limina et wlgariter swellen dicuntur, detur dimidius is, de sexagena lignorum, que trabes dicuntur, sex denarii, de

sexagena lignorum wlgariter balken dictorum quatuor denarii, de sexagena lignorum, que in wlgo nuncupantur sparrin, duo denarii, de sexagena paruarum trabium denarius vnus detur, de sexaginta sexagenis cilindrii quatuor denarii, de sexaginta sexagenis stucschindils octo denarii, de sexaginta sexagenis becherholcz octo denarii. Lapis, qui in vloz ducitur infra, det duos denarios, lapis dictus schale vnum soluet denarium; item si lapis ducitur in curru, vel aliter quam in curru, dabit idem, quod daret ductus super aquam; de lapide slifstein vnum denarium. Item, de carrata mellis detur vnus ferto. Mensura sturnicz dicta mellis in Boemiam ducenda tres soluet denarios; currus mellis veniens de Budissin vel de Drezden seu de quocumque alio loco quatuordecim denarios soluere teneatur. De massa stagni, plumbi vel cupri, que in wlgo dicitur last, medius ferto detur, centenarius predictorum duos det denarios, lapis eorundem medium denarium. Item, patella ad braxandum facta de qualibet acie, quatuor denarios. Item, centum quinquaginta cutes bouini vel equini corii, ducte de Boemia vel trans Albeam vel de quacumque aliena terra, pro conductu dabunt mediam marcam, si autem incola ciuitatis tale corium adduxerit, nihil dabit. Centum cutes hircini vel bouini corii decem denarios, centum cuticule agnelline dimidium lotum, centum vero hircine pellicule quatuor denarios dare debent; cutis recens seu cruda dimidium dabit denarium. Item, sagina nobilium pannorum, que in wlgo soim dicitur, alterum dimidium fertonem; vnus pannus nobilis Boemiam ducendus quatuor denarios dabit, vnus pannus breuis Renensis vel Poprensis tres denarios, pannus in prouincia factus duos denarios, et si incola ciuitatis dictos pannos in Boemiam duxerit, dabit medium theloneum; pannus in Drezden factus et venditus vnum denarium, pannus in ciuitate incisus, si deportatur, nihil det et omnis pannus precisus nihil dabit. Item, carrata vini galici, vngarici, australici vel alsatici vnum fertonem et duos grossos, carrata vini adducta duos grossos soluet; si aduena adducit propinans in ciuitate, nihil dabit pro theloneo, sed ciuibus dabit fertonem pro censu celarii. Item, boemicale theloneum de sale: Sal, quod mensuratur in Pirn ex naue et ducitur in Boemiam, de centum mensuris, que in wlgo soch dicitur, duos grossos dabit; item, si sal de curribus ad nauem portatur et sursum ducitur, de centum mensuris

or grossos soluet; item currus salis adductus cum quatuor vel tribus dabit vndecim denarios et ad cambium quatuor ıs soluet, currus salis adductus cum duobus equis dabit vndecim ios et ad cambium tres grossos, currus cum vno equo vndecim ios et ad cambium duos grossos, item biga salis sextum me- denarium pro theloneo et ad cambium duos grossos. Item, ı allecium adducens magis quam mediam massam pro theloneo quatuordecim denarios et ad cambium quatuor grossos, currus ım ducens minus quam mediam massam de qualibet maisa dabit denarios, sed ducens massam mediam vel minus allecis, quod inc dicitur, quatuordecim denarios tantum dabit, ducens autem ım allecis massam integram vel plus quam dimidiam quatuor- denarios theloneo et cambio quatuor grossos soluet, sique ad- huiusmodi allecia adduxerit, ea sigillatim non vendat, sed simul xta numerum in maisa contentum. Item, tyna piscium eidem, maisa vel tunna allecis soluet, theloneo subiacebit, currus vero m theloneo quatuordecim denarios et cambio quatuor grossos . Massa allecium de Maidburg adducta in naui pro theloneo ium fertonem dabit; nauis adducens de Maidburg sal vel allecia rumque cambiet tres marcas; nauis ducens allecia in Tetschin Boemiam de massa qualibet dimidium fertonem soluet. Pisces lecia in cimba forensi adducta dabunt equale theloneum, maisa dabit tres denarios, tunna tres, tina piscium tres similiter denarios. Centenarius crite adducte alterum medium denarium. s adducens saccum humuli quatuordecim, si autem saccus vlte- n naui vel in curru ducitur, fertonem dabit, biga humuli septem ios, si autem vlterius ducitur, medium fertonem dabit gracia minus subsecuta; instrumentum, quod reff dicitur, cum humulo um vnum dabit, si autem vlterius deportabitur, duos soluet. s carnes adducens dabit quatuordecim denarios, nihil penitus ndo, perna tres denarios, latus carnium alterum medium de- n, sexagena scapularum octo denarios, sexagena costorum ham- vlgariter dictorum quatuor denarios. Pannus parchanus non vnum denarium, latus vero parchanus duos dabit denarios, pan- erischensis duos denarios. Centenarius piperis et quelibet mer- a sacco contenta lotum vnum dabunt; lapis saponis tres de-

narios, lapis lini vlasch dicti wlgariter de calbn tres denarios. Institor vel eius seruus portans mercimonia sua proprio corpore solut theloneum iuxta libras singulas et numerum earundem; currus institoris adducens institoralia dabit per se quatuordecim denarios, mercimoniis in ipso adductis soluentibus specialiter thelonei ius consuetum. Lapis lane infra ducendus vnum denarium dabit, si autem vltra Albeam vel in Boemiam ducetur, duos soluet denarios; lapis aruine, lapis sepi ad inferiores partes ducendus vnum tantum, si autem ducetur trans Albeam vel in Boemiam, denarios duos dabit. Maldrata siliginis, tritici, ordei, brasii, annone, pisorum, viciarum quelibet duos denarios; modius papaueris duos denarios, modius milii similiter duos dabit. Currus apportans vel deportans annonam quamcunque, siue modicum portet siue multum, quatuor denarios dabit. Centum vlne, linei, panni similiter quatuor dabunt denarios; lapis filamenti garen wlgariter dicti, si ducitur vel portatur in Boemiam, duos denarios dabit, si autem nusquam portatur, vnum denarium tantum dabit. Lapis cere tres denarios. Deportans cultra siue schar dicta de sex cultris vnum denarium soluere teneatur; sex vomeres vnum denarium, sexagena cultrorum paruorum de Boemia allatorum quinque denarios dabunt. Vendens equum vnum denarium, emens eundem similiter vnum denarium dabit. De boue vnus detur denarius, de porco, siue pellatur sursum sive infra, vnus denarius, de capra dimidius, de hirco eciam dimidius denarius est soluendus. De tribus ouibus vnus denarius, de asino uendito triginta denarii persoluantur. Cimba, que wlgariter einboemek dicitur, ascendens uacua, non habens a latere asseria munimenta, que wlgariter bort dicuntur, duos dabit denarios, cimba habens huiusmodi munimenta quatuor soluet denarios. Cimba de duobus facta asseribus quatuor denarios, de vno facta assere duos denarios dabit tantum. Nauicula ascendens dimidium fertonem. Centum pellicule leporine quatuor denarios, centum vulpine medium lotum, centum asperioline tercium medium soluere tenebuntur. Currus adducens falces vel gladios quatuordecim denarios dabit; centum falces ducte in Albea quatuor grossos soluent, centum gladii quatuor denarios. Boemicale vinum adductum et pro sale datum est a theloneo absolutum, si vero pro denariis venditur, tunc dabit pro theloneo duos grossos, et si emens predictum vinum

en duxerit, dabit duos grossos. Currus adducens calibem dabit denarios, currus ceparum duas ristas; similiter currus s ristas dabit. Centenarius seminis porri duos grossos, sed rapularum vnum grossum tantum dabit. De esoce adducto ıarius, de rumbo vnus lotus dari debet. Item naulum de vltra Albeam sic soluatur: quotquot equi in curru fuerint, :ii persoluantur, et si transiens in eadem septimana reuersus ihil dabit. Quilibet homo transiens medium dabit denarium ı septimana rediens similiter nihil dabit. Preterea dicta uitas Pirnensis et ciues in ea commorantes iuribus et liber- nfrascriptis de nostris beneplacito et certa sciencia gaudeant et fruantur, uidelicet, quod quilibet ciuitatis ipsius ciuis pro- ıbens in ea domum decem marcas argenti valentem, de qua ibus cum ciuibus nostris predictis contribuat et contribuciones : est moris, de mercimoniis quibuscunque, que in curru vel propriis adduxerit, nec theloneo nec cambio prenotatis ad ali- inde persoluendum debitum sit astrictus, nisi ea deduxerit tunc ius consuetum de ipsis soluere teneatur. Item, ciuis predicte propria carens domo et contribuciones de quinque ıciens et persoluens ius thelonei et cambii soluet in media ıtum. Preterea incola ciuitatis habens societatem in merci- :um extraneo vel eciam cum incola domum propriam non ius theloneo et cambio prenotatis debitum sicut extraneus eneatur et incola ciuitatis mercimonia sua permittens ducere m ciuitatis eundem de thelonei et cambii iuribus liberum solutum. Item, incola ciuitatis adducens pro precio cui- :xtraneo merces suas loco eiusdem extranei pro iuribus the- cambio debitis, donec extraneus satisfaciat, tenebitur nomine rio respondere. Preterea iudex noster Pirnensis, qui nunc ıui pro tempore fuerit, habet et habebit perpetuo super res ıas obnoxiorum modo obseruato hucusque exercere iudicia- estatem. Item, si iudex alicui petenti sibi de altero iusti- i denegaret, habito super eo duorum vel trium testimonio n, extunc ipse iudex predicte ciuitatis nostre in quatuor ırgenti vsualis in eius vsus de certa sciencia conuertendis re infra mensem et satis facere teneatur. Item, iurati ci-

uitatis nostre predicte nullam in ciuitate Drezden vel alia quacunque ad euitandum dubium ferant iuris sentenciam, nisi primum super eo in maniloquiis et colloquiis mature deliberauerint per quindenam. Item, si aliquis predictorum ciuium aut eorundem filius vel consanguineus quocumque casu et quocumque tempore vulneratus fuerit vel occisus, amicis eius corruptis odio vel malicia quempiam innocentem proinde volentibus in iudicio indebite conuenire, extunc innocens assumptis sibi duobus vel tribus vicinis suis idoneis secum innocenciam suam iuramentis corporalibus comprobantibus se melius excusare valeat quam ad duellandum aliquatenus coartari. Si autem hanc sentenciam aliquis retractare presumpserit, extunc hic vna cum predictis nostris ciuibus ciues Lipzkensis adeat ciuitatis, sique per eosdem sentencia prius lata rite fuerit approbata, extunc retractator predictus pro eo satisfaciat iuxta decretum et beneplacitum iuratorum; si uero reprobata fuerit per eosdem, extunc proinde penam debitam paciantur. Item, nullus ex predictis ciuibus Pirnensibus querimonias ullas super quacumque causarum coram nobis vel capitaneo nostro ibidem in Pirnis moueat, nisi primum ea coram iudice et iuratis nostris Pirnensibus proposita et super eo per eosdem sibi iusticia denegata; si quis uero contrarium fecerit, predicte nostre ciuitati in duarum marcarum argenti pena obnoxius habeatur. Item, nullus extraneus siue aduena in secunda feria ducat currus suos cum sale super forum citra viam lapideam; si quis autem contrarium fecerit, id, quod super eo statutum fuerit, soluere teneatur. Item, aduena adducens pisces ad vendendum stabit per totam diem primam in foro et secunda die vsque ad nonam, antequam pisces suos vendat singulariter et diuisim. Item, aduena adducens annonam quamcumque, statim debet vendere secundum statuta ciuitatis et in nullam domum eandem aliquatenus reponendo; si autem in domum aliquam reposuerit statuta ciuitatis violando, dabit ciuitati quinque solidos et hospes, in cuius domum reponitur, dabit similiter quinque solidos pro emenda. Indulgemus preterea nostris ciuibus et eorum successoribus sepe dictis, quod, quandocunque eorum aliquis per nobiles viros de Donyn de ipsorum hominibus quibuscumque iusticiam pro causis suis non fuerit debitam consecutus, extunc in restaurum huiusmodi iusticie consequende eorundem nobilium homines, cuiuscumque

status et condicionis extiterint, ac eorum res in ipsa ciuitate nostra Pirnensi detinere proinde et occupare valeant ac eciam arrestare. In quorum omnium predictorum robur et testimonium presentes fieri literas et sigillo nostro maiori iussimus sigillari. Datum Prage XII° kalendas Maii anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S velkou pečetí královskou, valně porouchanou, na hedvábné zeleno-žluto-červené šňůře zavěšenou. — K. Fr. von Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 337. — Emler, Regesta III. č. 1077. — Král Jan v stejnou asi dobu oznámil notáři komory královské Herbordovi: „quod, sicut jussimus et omnino fieri volumus, ita omnium mercium, cuiuscunque generis fuerint, exoneracio ac eorum oneracio, que vulgariter niderladung et ladung dicuntur, in ciuitate nostra Pierna juxta consuetudinem hucusque seruatam remanere debeant perpetuo et haberi, nam ciues dicte ciuitatis nostre de ipsa ciuitate nostra nobis, heredibus ac successoribus nostris, regibus Boemie, annis singulis deinde succedentibus titulo census perpetui seu exaccionis XXV marcas argenti Fribergensis ponderis in festo beate Waltpurgis et totidem marcas predicti ponderis in festo beati Michaelis tunc subsequente proxime dare et soluere tenebuntur, ipsis ciuibus ac eciam ciuitate a quibuslibet aliis regiis vexacionibus perpetuo [liberatis]. Que in nostro registro tibi committimus et volumus consignari.“ (Th. Jacobi, Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae str. 73 č. 181.) Brzo na to hejtman Perenský Tíma z Koldic (Thymo dictus de Coldiz, tutor ciuitatis et castri Pirnensis) *listem z konce března 1326* povolil jménem krále Jana měšťanům Perenským, aby od svých dvou spoluměšťanů Hertvíka z Wilansdorfu a N. Helvíka koupili právo přívozu přes Labe. (Posern-Klett u. m. str. 342.)

* Čís. 133.

1325, 22 dubna. V Praze.

Král Jan obnovuje měšťanům města Ústí nad Labem, kteří, bydlíce na hranicích království Českého, vystaveni jsou hojným a ustavičným nebezpečím, privilegia, jež jim Přemysl Otakar II při založení města udělil, tchán jeho Václav II potvrdil, a o něž byli požárem přišli. Ve věcech soudních mají užívati práva Magdeburského; rychtář a konšelé soudí dle práva toho v rozepřích obyvatelů městských i těchto s poddanými vrchností; aniž pak měšťané mají býti poháněni k soudu Pražskému neb k jinému soudu cúdnímu. Kdyby někdo chtěl staviti měšťany v městečkách a vesnicích vladařství Ústeckého pro dluhy, nemají mu odpovídati. Naproti tomu mohou měšťané příchozí obyvatele do města po-

hánětí pro dluhy do pěti hřiven bez lotu před rychtáře městského a pro větší dluhy před cúdaře krajského. Ohledně plavby se zbožím po Labi a Vltavě mají měšťané Ústečtí užívati týchže práv, jako měšťané Litoměřičtí, mohouce po zaplacení předepsaných cel svobodně obilí a jiné zboží po vodě plaviti a skládati. Konečně míli kolem města zakazují se všechny pivovary, sladovny a krčmy, jakož i provozování pekařství, řeznictví, ševcovství, kovářství a kteréhokoli jiného řemesla, a Ústečtí mají právo z okresu městského všechny řemeslníky vypuditi.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum tam presencium quam futurorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod, cum ad regie celsitudinis apicem diuina fauente gracia euocati vniuersos nostre dicioni subditos ab indempnitatibus et periculis preseruare et eorum dispendiis ex suscepti culminis officio pie succurrere teneamur, nos ad ea, ex quibus dilectorum nobis ciuium nostrorum Vscensium super Albea commoditates et profectus surgere credimus opportunos, sollicite mentis nostre aciem dirigentes ipsis super euentu infortuito, quo eorum priuilegia, ciuitati nostre Vsk super Albea in eius fundacionis primordiis per diue memorie illustrem dominum condam Otakarum, Boemie regem, indulta et concessa ac per illustrem dominum condam Wenczeslaum, eciam Boemie regem, socerum et predecessorem nostrum karissimum, prout nobis innotuit, confirmata, jura eorum expresse cum nonnullis libertatibus ac graciis continencia, ignis voraginem absorbuisse didicimus, de nostre benignitatis plenitudine prouide duximus succurrendum. Volentes itaque ipsos nostros ciues Vscenses ac eorum successores juribus, libertatibus necnon consuetudinibus, quibus hucusque freti sunt, inantea perfrui et gaudere, ipsis de speciali gracia indulgemus et ex certa nostra sciencia concedimus et fauemus, ut in causis suis judiciariis juribus dumtaxat Maidburgensibus, sicut a retroactis temporibus factum esse intelleximus, necnon omnibus et singulis, quibus nostra Luthomericensis circa quascumque possessiones suas et expresse circa predicte Albee ac eciam Wultaue in ascendendo et descendendo per eas cum rebus suis transitus liberos ad presens gaudet ciuitas uel eciam secuturis temporibus gauisura fuerit, libertatibus, immunitatibus ac graciis quibuscumque

liter vti debeant perpetuo et gaudere ita, quod ad nobis dilecto-
ciuium nostrorum Luthomericensium instar predicti nostri Vs-
es ciues ac eorum successores in predictarum Albee et Wultaue
rum ascendendo et descendendo per eas liberis transitibus, con-
) per eos dumtaxat dato theloneo in locis, in quibus de jure
consueuit, quocumque voluerint nauigare, et vbicumque eis na-
ı sua expediuerit onerare ac annonam et res suas quascumque
psa adducere valeant et eciam sine impedimento quolibet adaptare.
lgemus eis preterea et fauemus, quod, quicumque regnicolarum
rorum fidelium, cuiuscumque status aut condicionis fuerit, ad
atem nostram Vsk venerit, ipsis nostris ciuibus et eorum vnicui-
de se conquerentibus uel conquerenti super summa quinque mar-
m minus lotone grossorum denariorum pragensium teneatur coram
ıs ciuitatis judice et juris in ea vsitati formam sine difficultate
ntradiccione qualibet respondere ac satisfacere de obtentis. Sique
tum prescriptam summam videatur excedere, extunc coram czu-
is nostris fidelibus, vbicumque locorum requirendum per ipsos
s nostros fuerit, requiratur. Volentes, ut ipsi ciues nostri ad Pra-
e uel alterius cuiuscumque czude nostre judicium supper vllis
is non debeant de cetero euocari uel eciam iudicari aut per aliam
n juris Maidburgensis formam de obiectis quibuslibet cuipiam
onderi, inhibentesque ipsis nostris ciuibus expresse, quod in no-
villicacionis Vscensis opidis aut villis nulli eos uel eorum quem-
pro debitis impetenti respondeant ad obiecta, mandamus firmiter,
enus in ipsa ciuitate nostra Vscensi judex et jurati, qui nunc
uel qui pro tempore fuerint, vnicuique de altero conquerenti,
quocumque nobilium nostrorum residenciam reus habuerit, faciant
r suis accionibus iusticiam expeditam. Volentes preterea, ut opi-
et artifices predicte ciuitatis nostre vberioribus proficiant incre-
tis, inhibemus districte, vt infra vnius miliaris sepedicte ciuitatis
re confinium in circumferencia circulari et extra ipsum eo modo,
est antiquitus obseruatum, nec braseatores nec braxatores nec
marii uel pistores, carnifices, sartores aut fabri uel alterius cuius-
ıue artificii artifices vllas artes mechanicas alibi, quam in ipsa
ate nostra Vsk, audeant de cetero exercere, damus prefatis no-
Vscensibus ciuibus et eorum successoribus eosdem artifices omnes

et singulos de predicti confinii sui terminis expellendi et remouendi penitus plenariam potestatem, promittentes sincere premissa omnia et singula ipsis, dum ipsa Vscensis nostra ciuitas sit in regni nostri Boemie extremis finibus tamquam crebris et assiduis exposita periculis constituta, tenere firmiter et inuiolabiliter obseruare, et, quantum nostra interest, nolentes, quod eis per heredes uel successores nostros, Boemie reges, aut subditos quoscumque premissa predicta uel eorum aliquod vllo futuro tempore violetur. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto, X kalendas Maii.

Obsaženo v konfirmaci krále Karla IV d. v Praze 24 října 1349 a chované v orig. v archivu m. Ústí nad Labem č. 6. — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 42 a 234. — Emler, Regesta III. č. 1082.

Čís. 134.

1325, 22 dubna. V Praze.

Král Jan obnovuje měšťanům a obyvatelům m. Loun práva, jichž od starodávna z propůjčení předků jeho užívali, a o něž z neopatrnosti přišli. Z každého lánu k městu přiměřeného, jenž má čítati 84 strychů výsevku, mají platiti půl hřivny a z každého mlýnského kola čtvrt hřivny ročního úroku do komory královské; kdežto z luk kolem města ležících a jim dědičně náležejících, z masných a chlebných krámů, jakož i z lázní nejsou povinni žádnými platy. Pastvin neboli občin směrem k Dobroměřicům a dílem k Lenešicům mají všichni obyvatelé městští společně užívati. Kdyby měšťané od světských neb duchovních pánů statky koupili, jsou jim povinni platiti toliko úroky roční; avšak berně a jiná břemena budou s městem snášeti. Odpovídajíce ve všech případech před králem, podkomořím neb rychtářem městským dle městského práva, nemají ani v příčině těchto úročních statků k cúdě Pražské ani kam jinam býti poháněni. Jim náleží stavovati ve městě pro dluhy poddané cizích vrchností a i vladyky pro dluhy do summy pěti hřiven bez lotu. Kdokoli se čeho v městě neb okršku jeho dopustí, má městským soudem býti trestán, a kdyby se protivil a škoda se mu stala, měšťané ostanou bez viny. Vůbec pak mají měšťané a obyvatelé Lounští užívati týchže práv a svobod, jako měšťané Litoměřičtí.

In nomine domini amen. Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tam presentibus quam futuris, ad quos presentes peruenerint, vniuersis, quod persuasione juris naturalis et equitatis instancia ad hoc principaliter inducimur, vt nostrorum ciuium jura, libertates et gracias litterarum testimonio, quarum protestacio efficax, velud humana fragilitas cum decursu temporis non labitur, sed sub prime intencionis veritate permanet, roborare et patefacere debeamus [1]) clarius, ne per bona calumniancium maliciam ipsis in eisdem possit quomodolibet derogari. Sic etenim fideles nostros dilectos ciues et incolas ciuitatis nostre Lunensis subnotatis juribus, quibus ab antiquo potiti sunt, prout ex litterarum tenore nostrorum predecessorum didicimus, quas ipsa ciuitas pridem habuit, sed nunc ciues eiusdem perdiderunt improuide, potiri volumus, ipsisque in auxiliaris releuacionis subsidium, vt nobis eo melius seruire valeant, has speciales gracias duximus graciosius faciendum. Primum, quod quilibet laneus ipsi ciuitati commensuratus octuaginta quatuor strichones seminis capiat, et de quolibet laneo nomine census annui dumtaxat media marca leuis ponderis, videlicet viginti octo grossi pragenses, semel in anno, puta in festo sancti Martini, nostre camere debeant assignari. Prata vero singula ipsi ciuitati adiacencia sine censu libera permaneant, ipsorumque possessoribus plena auctoritas competat eisdem pratis vti, et ea in ipsorum vsus et vtilitatem conuertere pro eorum beneplacito voluntatis. Damus eciam vniuersitati dicte ciuitatis pro communi vtilitate omnium incolarum eiusdem duo pascua, videlicet pascuam magnam [sic], quam flumen Egra ambit, inter ipsam ciuitatem et villam Dobromierzicz iacentem, et aliam pascuam minorem eidem pascue contiguam, ac mediam partem pascuorum contra villam Lenessicz et agros Kugem [2]) sitorum, que equidem singula ad ipsam ciuitatem perpetuo pertinebunt. Ipsi eciam ciues maccella carnium, scampna pannum et stubas balneales absque regalis census solucione in hereditatem quilibet, quantum in eisdem habere dinoscitur, libere possidebunt et molendina similiter, de quibus tamen nobis de rota qualibet quatuordecim grossi annis singulis soluere tenebuntur. Licet et licebit eciam ipsis ciuibus in regno nostro a religiosis et secularibus quibuslibet bona comparare et emere de nostra licencia speciali, que dum empta fuerint et secundum con-

suetudinem terre disbrigata, ipsi ciues nostri de dictis bonis hiis, quorum bona fuerunt huiusmodi, siue spirituales aut seculares extiterint, nil aliud soluere debebunt, quam censum annuum, ita quod cum omnibus exaccionibus, imposicionibus et oneribus aliis ea tantum cum ipsa ciuitate Lunensi debeant deseruire. Absoluimus eciam et liberamus [3]) ipsos ciues, vt racione bonorum huiusmodi ad zudam Pragensem uel aliam euocari non debeant, sed super quibuslibet causis coram nobis, subcamerario nostro aut judice dicte ciuitatis eorum teneantur jure ipsius ciuitatis cuilibet respondere. Vt autem predicti ciues nostri debita sua commodosius repetere possint et valeant, ipsis indulgemus et concedimus, vt homines episcopi, abbatum, canonicorum et quorumlibet religiosorum, baronum, wladikonum [4]) et quorumlibet nobilium, personales debitores existentes, pro eisdem debitis, quanta fuerint, et wladikones [5]) in personis propriis pro quinque marcis minus lottone de nostra licencia licite arrestabunt. Insuper ob maiorem disciplinam et promocionem judicii dicte ciuitatis nostre volumus et statuimus, quod, si quis in ipsa ciuitate vel intra metas judicii eiusdem insolenciam [6]) uel indisciplinam [7]) commiserit, vt is per judicem et juratos ibidem puniri debeat ipsius judicio ciuitatis. Si vero talis ipsi judicio temere vellet insurgere et rebellare forsitan, extunc quicquid eidem et suis consortibus causa rebellionis huiusmodi illatum fuerit lesionis, incommodi et molestie, id dictis ciuibus nostris per nos, nostros officiales et quoslibet nostros fideles non debuerit aliqualiter imputari. Volumus itaque et sanxione perpetua sanximus, quod omnes et singuli ciues et incole sepedicte ciuitatis nostre Lunensis hiis prenotatis graciis et donacionibus, principaliter et omnibus juribus et libertatibus, quibus ciues nostri Luthomericenses ex jure uel de gracia in presenti pociuntur et pocientur in futuro, frui debeant perpetue et gaudere. Nulli igitur hominum liceat presentis scripti tenorem infringere aut ei ausu temerario contraire, prout indignacionem regiam et graue rerum suarum dispendium caucius cupiuerit euitare. In cuius rei testimonium presentes conscribi et nostri maioris sigilli appensione ex certa nostra sciencia fecimus communiri. Datum Prage decimo kalendas Maii anno domini millesimo trecentesimo vigesimo quinto.

[3]) Kop. v knize privilegii z r. 1435 (A) na l. 1 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Prime gracie ciuitatis cum exposicione eiusdem“ a v deskách dvorakých

suetudinem terre disbrigata, ipsi ciues nostri de dictis bonis hiis, quorum bona fuerunt huiusmodi, siue spirituales aut seculares extiterint, nil aliud soluere debebunt, quam censum annuum, ita quod cum omnibus exaccionibus, imposicionibus et oneribus aliis ea tantum cum ipsa ciuitate Lunensi debeant deseruire. Absoluimus eciam et liberamus [3]) ipsos ciues, vt racione bonorum huiusmodi ad zudam Pragensem uel aliam euocari non debeant, sed super quibuslibet causis coram nobis, subcamerario nostro aut judice dicte ciuitatis eorum teneantur jure ipsius ciuitatis cuilibet respondere. Vt autem predicti ciues nostri debita sua commodosius repetere possint et valeant, ipsis indulgemus et concedimus, vt homines episcopi, abbatum, canonicorum et quorumlibet religiosorum, baronum, wladikonum [4]) et quorumlibet nobilium, personales debitores existentes, pro eisdem debitis, quanta fuerint, et wladikones [5]) in personis propriis pro quinque marcis minus lottone de nostra licencia licite arrestabunt. Insuper ob maiorem disciplinam et promocionem judicii dicte ciuitatis nostre volumus et statuimus, quod, si quis in ipsa ciuitate vel intra metas judicii eiusdem insolenciam [6]) uel indisciplinam [7]) commiserit, vt is per judicem et juratos ibidem puniri debeat ipsius judicio ciuitatis. Si vero talis ipsi judicio temere vellet insurgere et rebellare forsitan, extunc quicquid eidem et suis consortibus causa rebellionis huiusmodi illatum fuerit lesionis, incommodi et molestie, id dictis ciuibus nostris per nos, nostros officiales et quoslibet nostros fideles non debuerit aliqualiter imputari. Volumus itaque et sanxione perpetua sanximus, quod omnes et singuli ciues et incole sepedicte ciuitatis nostre Lunensis hiis prenotatis graciis et donacionibus, principaliter et omnibus juribus et libertatibus, quibus ciues nostri Luthomericenses ex jure uel de gracia in presenti pociuntur et pocientur in futuro, frui debeant perpetue et gaudere. Nulli igitur hominum liceat presentis scripti tenorem infringere aut ei ausu temerario contraire, prout indignacionem regiam et graue rerum suarum dispendium caucius cupiuerit euitare. In cuius rei testimonium presentes conscribi et nostri maioris sigilli appensione ex certa nostra sciencia fecimus communiri. Datum Prage decimo kalendas Maii anno domini millesimo trecentesimo vigesimo quinto.

- Kop. v knize privilegií z r. 1435 (A) na l. 1 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Prime gracie ciuitatis cum exposicione eiusdem“ a v deskách dvorských

(B) kvat. č. XXIII na l. 511 a kvat. č. XV na l. 288. Varianty: [1]) debeantur A. — [2]) Lenczicz et agros Knym A. — [3]) libertamus B. — [4]) bladiconum A. — [5]) bladicones A. — [6]) *nerzad* připsáno v A. — [7]) *nekazen* připsáno v A. — Wuně, Dějiny m. Loun str. 115. — Emler, Regesta III. č. 1083. — Český překlad starší čte se v svrchu zmíněné knize privilegií m. Loun na l. 18 *b* a novější v uvedeném spisu Wunšově na str. 11. — O pastviny zvané Trávník u Lenešic a u lesa Kujemského vznikly za krále Václava IV spory mezi obcí Lounskou a klášterem Postoloprtským, takže král *listem d. v Praze 4 října 1414* nařídil král. hofrychtéři Janu Celnému z Prahy a Stachovi z Libomyšle, aby rozepře ty (causam et materiam dissensionis occasione quarundam metarum et gadium) rozhodli. Úmluvcové ti učinili pak *14 října 1414* tuto výpověď: „In nomine domini amen. Nos Johannes dictus Czelni de Praga, judex curie ciuitatum regalium, et Stacho de Libomyssl, judices cause inter partes infrascriptas a serenissimo principe et domino, domino Wenceslao, Romanorum rege semper augusto et Boemie rege, domino nostro graciosissimo, litteratorie specialiter deputati, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod venerabilis vir, dominus Johannes, diuina miseracione abbas monasterii Porte Apostolorum, ordinis sancti Benedicti Pragensis dyocesis, suo et conuentus sui nomine ex vna, et prudentes viri magistri ciuium, consules jurati et communitas ciuitatis Lunensis parte ex altera, occasione medie pascue dicte wlgariter Trawnik, site inter villam Lenessicz et flumen Egra[m] versus Kugem atque occasione ipsius Kugem et pertinenciis eius, videlicet agris, pratis, promontoriis, vallibus ac vinea atque pascuis et occasione eciam cuiusdam prayte, wlgariter niwa nuncupate, consistente supra dictum Kugem inter agros predicte ciuitatis Lunensis ex vna et agros ville Brzezen parte ex altera, in nos tamquam in judices et amicabiles compositores sub penis infrascriptis, videlicet trecentarum sexagenarum grossorum monete pragensis, ac perdicionis cause presentis atque perdicionis fidei et honoris potenter deuenerunt, tandem nos Johannes et Stacho judices predicti visis et conspectis diligenter bonis prescriptis atque metis et gadibus eorundem bonorum necnon litteris autenticis et' aliis testimoniis partis utriusque, que omnia et singula diligenter pensauimus, idcirco inter predictas partes occasione scriptorum bonorum ac metarum et gadium eorundem bonorum in dei nomine auctoritate domini nostri regis pronuncciamus per omnia in hunc modum: Primo, quod prefate partes sint boni et sinceri amici, et quod omnes displicencie et rancores ex utraque parte cessent et sopiantur seque amicabiliter deinceps pertractent temporibus perpetuis affuturis. Item pronuncciamus, quod suprascripta media pascua ad prefatum dominum Johannem abbatem et conuentum monasterii Porte Apostolorum et ad homines ipsorum, scilicet communitatem ville Lenessicz predicte, pertineat hereditarie et ad ipsorum successores euiterne. Item pronuncciamus, quod communitas ville Lenessicz prescripte det et persoluat singulis annis perpetue illas duas sexagenas grossorum cum octo grossis monete pragensis dominis abbati et conuentui predictis et ipsorum successoribus de dicta media pascua, quas duas sexagenas cum octo grossis prius ciues Lunenses de predictis Kugem et pertinenciis suis eisdem abbati et con-

uentui persoluerunt. Item pronuncciamus, quod prescriptum Kugem cum suis pertinenciis, videlicet agris, pratis, promontoriis, vallibus, vinea et pascuis pertineat perpetim hereditarie ad ciuitatem Lunensem tali modo, quod possessores ipsius Kugem, qui fuerint pro tempore, illas duas sexagenas cum octo grossis, quas prius abbati et conuentui monasterii predicti annis singulis persoluebant, easdem magistro ciuium, juratis consulibus et communitati ciuitatis Lunensis predicte dent et persoluant annis singulis in perpetuum. Item pronuncciamus, quod vna medietas superior prayte, wlgariter nywa nuncupate, pertineat perpetue ad agros ciuitatis Lunensis antedicte, et alia medietas inferior pertineat ad homines ville Brzezen, videlicet ad homines abbatis et conuentus monasterii antedicti, secundum metas per nos factas et designatas. Item pronuncciamus, quod ille articulus, qui continetur in littera maiestatis domini Johannis, Boemie et Polonie regis ac Lucemburgensis comitis, sonans super prescripta media pascua pro parte ciuium et communitate ciuitatis Lunensis antedicte nullius sit perpetim firmitatis. Volumus tamen, quod ipsa littera maiestatis in omnibus et singulis aliis articulis in eadem littera maiestatis continentibus robur perpetue obtineat firmitatis. Item pronuncciamus et auctoritate regia mandamus, quatenus partes prescripte presentem nostram pronuncciacionem in toto firmiter teneant et inviolabiliter obseruent in eternum sub penis supra et infra scriptis, taliter videlicet, quod illa pars, que non tenetur [sic] presentem nostram pronuncciacionem in toto uel in aliquo articulo, quod mox perdat causam predictam ac fidem et honorem necnon incurrat penam trecentarum sexagenarum grossorum monete prag., videlicet ducentas sexag. gr. pro camera regia et centum sexag. gr. parti obedienti et tenenti presentem nostram pronuncciacionem, in toto a die incidencie pene infra vnum mensem soluendarum. Quam quidem pronuncciacionem nostram ambe partes ibidem presentes in toto acceptauerunt, nobis inmensas graciarum acciones referentes ac promittentes eandem pronuncciacionem in toto perpetue tenere et inviolabiliter obseruare sub penis suprascriptis. In quorum omnium et singulorum testimonium et robur presentes litteras fieri et per Andream, notarium publicum infrascriptum, scribi et publicari fecimus, sigillorumque, videlicet famosi domini Haykonis de Hodietyn, pro tunc regni Boemie subcamerarii, necnon nostrorum atque abbatis et conuentus monasterii Porte Apostolorum predictorum, appensione procurauimus communiri. Datum et actum prope ciuitatem Lunensem predictam in prescripta prayta, wlgariter nywa nunccupata, anno domini millesimo quadringentesimo quarto decimo, indiccione septima, die quarta decima mensis Octobris, hora terciarum uel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini, domini Johannis, diuina prouidencia pape vicesimi tercii, anno quinto, presentibus ibidem partibus hincinde Martino de Drasow, notario publico, et Johanne, notario ciuitatis Lunensis, ac Habardo et Andrea dicto Prazak et aliis fratribus professis monasterii antedicti aliis quoque multis partis utriusque hominibus et seruitoribus, circa premissa testibus fide dignis.“ Výpověď tu pověřil „Andreas natus quondam Mathie de Jermericz Olomucensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius“ a Lounští dali ji zapsati do knihy privilegií z r. 1435 na l. 12 *b* za ní-

pisem: „Arbitracio pascue ciuitatis contra Lenessicz site pro agris Kugem et eorum pertinenciis.“

Čís. 135.

1325, 22 dubna. V Praze.

Král Jan zavazuje se měšťanům Lounským, že vsi Citoliby nikomu neprodá ani nedaruje, nýbrž ji při komoře královské zachová, a kdyby přece některému pánu ji zastavil neb daroval, že měšťané, kteří by drželi v ní části dědiny, mají povinni býti toliko platiti roční úrok a jinak k ničemu nebudou zavázáni.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, promittimus villam nostram in Czietolib [1]) non alienare nec cuipiam vendere nec donare, sed eam tamquam alia bona nostra regalia pro nobis et nostris heredibus reseruare. Si autem ciues nobis dilecti Lunenses ipsam villam ad ciuitatem ipsam uel forsitan de hereditate ipsius ville emere voluerint vel quidquid iam emerint, hoc eis graciosius concedimus et fauemus tali forma, quod iidem ciues nostri, quod, si cuipiam dominorum ipsam villam obligare nos contingeret aut dare, volumus, vt [2]) eidem domino in solo censu et non in alio penitus minime [3]) astringentur. In cuius rei testimonium presentes conscribi et nostri sigilli appensione fecimus communiri. Datum Prage X° kalendas Maii anno domini M°CCC° vicesimo quinto.

Přepis z konce XIV století (A) v archivu m. Loun č. 2., kdež se na počátku praví: „Nos Berka judex ac Heygerius, Nicolaus Otlonis, Petrus Milsani et Martinus dictus Hecht, scabini in Luna, recognoscimus vniuersis nos litteram incliti principis, domini nostri Johannis, regis Boemie, sigillo maiori suo appendenti habere per omnia in hec verba:“ a ku konci se dokládá: „Et in testimonium sigillum nostre ciuitatis presentibus est appensum.“ Pečeť městská však schází. — Jiný opis (B) čte se v knize privilegií m. Loun z r. 1435 sign. B b na l. 1 *b* za nápisem: „Super villa Czietolib et hereditatibus eius.“ — Varianty: [1]) Cethleub A. [2]) velimus B. [3]) nad minime připsáno v B „w niczemz.“ — Kop. též v deskách dvorských kvat. č. XXIII na l. 512. — Wunš, Dějiny m. Loun str. 117. — Emler, Regesta III. č. 1084.

* Čís. 136.

1325, 2 května. V Praze.

Král Jan navracuje obci Berounské obecní pastviny, tak aby mohla vyháněti dobytek na pastvu do lesa Kdičiny (Zdejčiny) i vůkol města,

jak se od starodávna dálo, a nařizuje Zbyňkovi ze Žebráka, úředníkům jeho na hradě Nižburku i jiným úředníkům královským, aby obci nečinili žádných překážek v užívání takového výhonu.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, constare volumus tenore presencium vniuersis, quod nos deffectus et penurias ciuitatis nostre Veronensis cognoscentes ipsis pascua communia et communes meatus seu pecorum transitus tam in silua nostra Gdyczina [1]) quam alias circum [2]) ciuitatem nostram ibidem, que ab antiquo habuerunt ac quos se a retroactis temporibus habuisse probare potuerunt, [3]) reddimus et restituimus cum suis iuribus, vtilitatibus et pertinenciis vniuersis, in quibuscunque rebus aut fructibus consistant, mandantes firmiter et precise fidelibus nostris Zbynkoni de Mendiko, procuratoribus suis, qui nunc sunt in castro nostro Misenburgensi vel qui pro tempore fuerint, burgrauiis seu aliis quibuscunque regni nostri Boemie prefectis [4]), quatenus [5]) predictos ciues nostros in prefatis meatibus seu peccorum transitibus ac eorum iuribus [6]) nullatenus impediant in perpetuum vel perturbent. Harum, quas sigillo nostro maiori communiri fecimus, testimonio literarum. Datum Prage anno domini MCCCXXV°, sexto nonas Maii.

Kopie z XV století v Chaos rerum memorabilium č. 324 (A) list 151 v archivu m. Prahy a ze XVI století v rukopise Budišínském č. 32 (B) na l. 109 s poznámkou, že to výpis „e libro secundo privilegiorum, statutorum et decretorum Veteris urbis Pragensis p. 191." — Varianty: [1]) Gdyřzin B. — [2]) circa B. — [3]) poterunt B. — [4]) Schází v A. — [5]) Schází v B. — [6]) juribus et pertinenciis antedictis B. — Emler, Regesta III. č. 1096.

* Čís. 137.

1325, 2 května. V Praze.

Král Jan dává městu Berounu „list na jedenácte lánů rolí". Datum v Praze létha tisícího třístého dvacátého pátého, měsíce máje šestého [sic] dne.

Zmínka v konfirmaci privilegií kr. Ferdinanda I, d. na hradě Pražském 24 září 1547 a zachované v přepise v archivu m. Berouna. Znění listu nezachovalo se. Dle jiného *listu ze dne 23 dubna 1333*, jehož český překlad se nám toliko zachoval, vysadil Jindřich z Malovar „zboží 'své Bubovice . . pod německé právo, to

jest v purkrecht tímto obyčejem, právem města Berouna, na rozměření dědin s puol desátým lánem.“ (Emler, Regesta III. č. 2000.)

Čís. 138.

1325, 4 května. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům Litoměřickým práva a svobody, jež jim předešlí králové Čeští, zvláště Václav I, Přemysl Otakar II a Václav II udělili. Jmenovitě mají užívati na dále práva Magdeburského, a města, která se v Čechách tím právem spravují, mají se v pochybných věcech utíkati k nim za naučení. Sklad zboží po Labi voženého se jim opětně přiznává, a kdyby Ústečtí rušili výsady skládáním zboží v Lovosicích neb jinde, má takové jich zboží Litoměřickým v pokutě připadnouti. Ústečtí mohou si obilí neb jiné zboží kupecké na trhu v Litoměřicích teprv pak nakupovati, když bylo dříve Litoměřickým ku koupi nabídnuto, a i sůl po Labi mohou toliko tak voziti, když ji prve v Litoměřicích na prodej vyloží. Konečně míli kolem města nemají Litoměřičtí trpěti krčem ani sladovníků, řezníků, pekařů, soukenníků, ševců, krejčů, kovářův ani jiných řemeslníků.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium deuenire, quod nos dilectorum nobis ciuium nostrorum Luthomericensium commoditatibus prouidere et eos ab indempnitatibus, prout nostra interest, preseruare de benignitate regia cupientes, omnia et singula illustrium principum, diue memorie dominorum quondam Wenceslai, Otakari et Wenceslai soceri nostri, predecessorum nostrorum, regum Boemie, priuilegia eis super quibuscumque juribus, libertatibus, immunitatibus et consuetudinibus data et concessa, cuiuscumque tenoris sint, et eciam singula in eis contenta, sicut rite et racionabiliter per eos indulta sunt, ratificamus, approbamus et, tanquam tenor eorum presentibus insertus sit, innouamus et ex certa nostra sciencia confirmamus, volentes, ut ipsi ciues juribus, libertatibus et consuetudinibus Maydeburgensibus, quibus ab antiquo freti sunt, frui inantea perpetuo debeant et gaudere, et ad eos per omnes et singulas ciuitates regni nostri Boemie, que eisdem utuntur juribus, super dubiis sentenciis diffiniendis debeat haberi recursus, sicut hactenus fieri

est consuetum; quodque oneraciones et exoneraciones nauium, rerum quarumlibet in aqua ductibilium, eo iure, quo ad eos antiquis temporibus pertinuit et adhuc de iure pertinet, debeant inuiolabiles permanere. Sique ciues nostri Vscenses, quorum iura et gracias iuxta nostrarum patencium desuper eis datarum litterarum continenciam in sue volumus firmitatis robore permanere, condicione tali, quod si naues suas in Lauschicz seu aliis locis quibuscumque, preterquam in littore ante ciuitatem nostram Luthomericensem, onerauerint seu exonerauerint uel res alienas quascumque sub eo colore, tanquam eis pertineant, ducentes forsitan inuenti fuerint et via juris conuicti, jura predictorum ciuium nostrorum Luthomericensium in hac parte aliqualiter violare, extunc ipsis ciuibus nostris Luthomericensibus de certa nostra sciencia indulgemus, quod de huiusmodi rebus omnibus se licite intromittant, eas in vsus suos, quoscumque voluerint, conuertendo. Volumus preterea, quod predictis ciuibus nostris Vscensibus in foro ciuitatis nostre Luthomericensis annonas et res alias quascumque emere et sal in aqua Albea ascendendo uel descendendo per eam ducere non liceat, nisi primum eo predictis nostris Luthomericensibus ciuibus exposito et exhibito ad uendendum. Indulgentes eis, quod in sepedicte ciuitatis nostre Luthomericensis confinio intra vnius miliaris spacium circumquaque nec taberne nec brasiatores, carnifices, pistores, pannicide, sutores, sartores nec fabri nec cuiuscumque alterius artis mechanice artifices aut opifices resideant uel ad exercendum officia sua consueta audeant inantea aliqualiter residere. Sique aliquis talium contra presentis mandati nostri prohibicionem in predicto confinio residens aliquod prefatorum officiorum ausus fuerit exercere, extunc ipsis ciuibus liceat omnes tales et singulos de predicto confinio, prout eis expedire uidebitur, remouere et ad predicti mandati nostri obseruacionem plenariam pro suo placito coartare, litteras, si quas presentibus contrarias nos dare contingeret, nullius firmitatis existere decernentes. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage IV^{to} nonas Maii anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Litoměřických kr. Karla IV d. v Praze 25 srpna 1348 a chované v orig. v archivu m. Litoměřic N° 5; rovněž v rukop.

Českého musea sign. 24 G 12 na l. 10 *b*, 11 *b*, 19 *b*, 41 *a*, 45 *a*, 47 *b* a 53 *a* za nápisem: „Litera magestatis super confirmacione jurium Meydburgensium regis Johannis.“ — Pelzel, Karl der Vierte. Urkundenb. N° LIV. — Emler, Regesta III. č. 1097. — V svrchu zmíněném rukopise musejním na l. 9 *b*, 10 *a* a 37 *b* zapsána jsou některá starší svědectví z r. 1307 a 1314 ohledně potvrzeného touto listinou skladu zboží v Litoměřicích a sice tato: I. „*Testimonium de Drazdyan super deposicione.* Ingenuo principi et inuicto domino R[udolpho], serenissimo regi Boemie ac Polonie. Judex et jurati vniuersi ciues in Dresden seruiciorum suorum promptitudinem pro ipsius vtilitate, commodo pariter et honore regali vestre magnificencie veritati testimonium perhibentes, sub fidei plenitudine profitemur iuxta religionem nostri juramenti presentibus et protestamur, nobis certissime hoc constare, quod ab antiquis temporibus, quibus seniores nostre ciuitatis possunt commemorari, hoc esse irrefragabiliter obseruatum et sanxitum, videlicet: omnis nauigio Albeam ascendentes, cum ad ciuitatem Luthomericz venerint, ibidem naues exonerare deberent et metam vlterius proficiscendi et nauigandi ibidem obseruare. In cuius rei testimonium presentem literam sigillo nostre ciuitatis duximus roborandam.“ [D. r. 1307]. — II. „*Testimonium de eodem de ciuitate Misna.* Ingenuo principi et invicto domino R[udolpho], serenissimo regi Boemie ac Polonie. Judex ac vniuersi jurati ciues in Misna seruiciorum suorum promptitudinem etc.“ (další znění listu slovně souhlasí se svědectvím rychtáře a přísežných m. Drážďan.) — III. „*Testimonium eiusdem ciuium ciuitatis Vscensis.* Magnifico principi domino ipsorum reuerendo R[udolpho], dei gracia serenissimo regi Boemie et Polonie. Judex et jurati ciues Vscensis ciuitatis se et sua ad queuis beneplacita et mandata coram magnificencia regali veritati testimonium perhibentes sub fidei plenitudine profitemur sub juramento presentibus et protestamur, nobis certo cercius hoc constare, quod ab antiquis temporibus, quibus seniores nostre ciuitatis possunt memorari, hoc fore irrefragabiliter obseruatum et sanxitum, videlicet: omnis nauigio Albeam cum sale ac aliis mercimoniis quibuslibet ascendentes, cum ad ciuitatem Luthomericz venerint, ibidem naues exonerare deberent, et metam vlterius proficiscendi et nauigandi ibidem et tenerent. In cuius rei seu obseruancie ab antiquo habite presentem literam nostre ciuitatis dedimus roboratam.“ [D. r. 1307]. — IV. „*Testimonium super deposicione.* Nos Albertus de Fridlant, purgrauius in Frimberg, vniuersis tenore presencium firmiter protestamur, quod deposicio annone et aliarum omnium mercium in ascensu Albee pariter et descensu statim infra et supra ciuitatem Luthomericensem de jure semper fuit, alibi vero nusquam. Hoc autem ex eo precipue colligimus atque scimus, quod, dum tempore felicis recordacionis karissimi domini nostri, domini Wenczeslai senioris, quondam Boemie et Polonie regis magnifici, de collacione ipsius graciosa eiusdem ciuitatis purcrauiatus exercendo ibidem annis pluribus residenciam fecissemus, hoc pro speciali jure habuimus, quod, quandocunque de annona uel de quibuscunque mercibus alias preter iam dicta loca per quemcumque presumptuose depositum fuisset, in momento plenam auctoritatem habuimus tale prorsus auferendi et in vsus nostros totaliter conuertendi. Fatemur eciam nos tunc affuisse, cum

beate memorie dominus noster, dominus Wenczeslaus antedictus, quondam Boemie et Polonie rex inclitus, quadam vice judicio presideret et discreti viri ciues Luthomericenses cum eodem domino nostro tractatum habuissent super eo, presente nichilominus venerabili in Christo patre et domino, domino Petro, sancte Maguntinensis sedis archiepiscopo, et nobili viro, domino Purgardo de Meydburg, vbi jus tale pro deposicione huiusmodi per ipsum dominum Wenceslaum fuit omnino approbatum et eciam confirmatum. In cuius rei testimonium nostrum sigillum presentibus duximus appendendum. Datum in Lubyessicz anno domini M°CCC°XIV°, quinto idus Aprilis." (9 dubna.) — V. „Nos Burchardus, purcranius de Magdeburg, recognoscimus publice in hiis scriptis, quod ex mandato serenissimi domini nostri Wenceslai, Boemie et Polonie regis incliti, eo tempore, cum de ipsius benignitate camerarius regni Boemie existeremus, iudicio presidentes, ex parte ipsius iudex decidendi et diffiniendi causam pro exhoneracione nauium, ciuium de Luthomiricz deputati venerunt discreti viri ciues de Luthomiricz et ibidem in iudicio coram nobis plenarie obtinuerunt et sufficienter demonstrauerunt contra omnes aduersarios ipsorum presencialiter assistentes, apud ipsos iustam exhoneracionem nauium seu deposicionem per ascensum et descensum Albee obtentam et conseruatam irrefragabiliter ab antiquis temporibus pleno et omni jure. In cuius rei testimonium presentem literam desuper confectam sigillo nostro iussimus communiri. Datum anno domini millesimo CCC°XIV°, feria quinta proxima post dominicam Quasimodo geniti." (18 dubna.)

K čís. 138.

1325, 4 května. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan boží milostí Český a Polský král a Lucemburské hrabie, všem majestátem tiemto oznamujem, že my milých nám měštěnuov Lithoměřických užitky opatřiti a je ode škod, jakož to k nám přísluší, zachovati dobrotivostí královskú žádajíce, všecky věci osviecených kniežat, slavné paměti pánuov dřieve Václava, Otakara a Václava testě neb tchána [1]) našeho, předkuov našich, králuov Českých, zápisy jim na kterážkoli práva, svobody a ohrady i obyčeje vydané a pójčené, kterýmžkoli popsáním jsú, a také všecky věci v nich zavřené, jakožto řádně a rozumně jim zapsány jsú, potvrzujem a pevny činíme, a jakožto by majestátové jich v tento vepsáni byli, obnovujem a jistým vědomím naším potvrzujem. Chtiece, aby oni měštěné práv, svobod a obyčejuov Maydburských, kterýchžto od staradávna požívali sú, i potom požívati měli věčně, a k nim ze všech měst a z každého

vláště království našeho Českého, kteráž týchž požívají práv, v svém pochybném rozsúzení mají mieti útočiště, jakož to dosavád bylo jest obyčejno; také všeliká naloženie a složenie na lodě a s lodie věcí všelikterakých na vodě plavíciech při témž právě, kterýmž k nim od starodávných časuov přísluŝelo a ještě z práva přísluší, bez přerušenie mají ostati. Též měšťany naše Ústské podle listuov našich vydaných v pevnosti chcme ostaviti pod výmienkú takovú, jestliže by lodě své v Lovosicích neb miestech kterýchžkoli [2]), kromě na břehu před městem naším Lithoměřicským, naložili neb sklad učinili neboli jiné věci kteréžkoli tiem obyčejem, jakožto by jich byli, plaviece shledáni byli a právem přemoženi, že by práva dřiev řečených měšťanuov našich Lithoměřicských v této straně některak rušili, tehdá jim měšťanóm svým Lithoměřicským jistým naším vědomím odpúštieme, aby v ty věci všecky slušně se uvázali [a] je k puožitkóm svým, k kterýmžkoli chtie, obrátili. Chcme nad to, že předřečeným měšťanóm našim Ústským na trhu města našeho Lithoměřicského obilé a věcí kterýchžkoli jiných kupovati a soli na vodě Labi doluov neb nahoru plaviti neslušĺ, leč prve to dřiev řečeným našim měšťanóm Lithoměřicským vydáno bude [3]) ku prodání. Dopúštieme také, aby v kraji často řečeného města našeho Lithoměřicského v jedné míli na vše strany ani krčem ani sladovníkuov, řezníkuov, pekařuov, suknokrojičuov, ševcuov, krajčí ani kovářuov ani kteréhožkoli řemesla dělníkuov osazenie nebylo. Pakli by kto z takových proti nynějšiemu přikázání našemu v dřiev řečené krajině osadě sě některé z dřiev jmenovaných řemesl směl dělati, tehdy jim měštěnóm slušie všecky takové z kraje, jakž se jim zdáti bude, odlúčiti a k přikázání našemu přinutiti. Listy, ač které tomuto odporné dáti se nám událo, žádné moci mieti nemají. Tomu na svědecstvie majestát tento pečetí naší větší utvrditi sme kázali. Dán v Praze léta božieho tisícieho třístého pětmezcietmého.

Překlad z XV století v rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 41 *b*, 46 *b* a 57 *a* za nápisem „O práva, o sklad, o ládovánie, o krčmy, o řemesla.“ — V textu původně bylo psáno a pak přeškrtnuto: [1]) zetě — [2]) do Lužic neb do jiných krajin kterýchžkoli — [3]) vydadie. — V témže rukopise na l. 43 *a* až 48 *b* přicházejí svrchu uveřejněná „svědecstvie na sklad“ též v českém překladu. A sice rychtář a všickni přísežní měšťané m. Drážďan a Míšně vyznávají, že „od starodávných časuov, což staršie našeho města mohú pamatovati, bez přerušenie

bylo jest zachováno a ustaveno, totiž: že všickni, kteříž po Labi jsú sě plavili, když to k městu Lithoměřicem sú připluli, tu z lodí svých vysúti měli, a dále plaviti sě chtiece, tu právo zachovati.“ — Rychtář a přísežní měšťané m. Ústie vyznávají králi Rudolfu, „že od starodávných časuov, jakož starší města našeho mohú pamatovati, bez porušenie zachováno bylo a ustaveno, totiž: aby všickni, kteříž sě po Labi plaviec s solí i s kterúž koli jinú kúpí, když k městu Lithoměřicem připluli, tu lodi své vysúti měli a dále plaviti sě chtiece, tu právo zachovali.“ — Konečně „Albrecht z Fridlantu, purgrabie v Frimberce“ osvědčil: „že sklad obilé i jiných všech věcí kupeckých, kteréž zduolu nebo shuory po Labi sě plavie, v městě Lithoměřicích z práva vždycky byl a jinde nikdež. A to zvláště vieme, že když za času šťasné paměti milostivého pána našeho, pana Václava staršieho, někdy Českého a Polského krále velebného, z podánie jeho milostivého téhož města jsa purgrabí, tu drahně leth sme obývali, toto sme za zvláštnie právo měli, že, což koli od obilé neboli od jiného kupecstvie jinde kromě přederčeného města kto směl složiti, ihned tehdy plnú moc měli sme to vše odjieti a k svým puožitkóm obrátiti. Vyznáváme také, že sme při tom byli, když slavné paměti pán náš, pan Václav, někdy Český a Polský král velebný, jedné chvíle na súdě seděl a opatrní mužie měštěné Lithoměřičští s týmž pánem naším o tom rozmlúvánie měli a při tom bieše v Kristu otec a kněz, kněz Petr, svaté Maguntinské stolice arcibiskup, a slovutný muž, pan Purgard z Maydburku, kdež takové právo toho skladu týmž pánem naším bylo ovšem vyznáno a potvrzeno. — Dán v Liběšicích atd.“

Čís. 139.

1325, 6 května. V Praze.

Král Jan, chtěje ukliditi spory povstalé mezi měšťany Ústeckými a Litoměřickými o plavbu se zbožím po Labi, ustanovuje, že měšťané Ústečtí nesmějí v Lovosicích nakládati na své lodě obilí a jiné zboží; avšak jinde nad Litoměřicemi že mohou zboží skládati a nakládati a pak svobodně po Labi s ním plouti, když zaplatí obvyklá cla.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum esse volumus tenore presencium vniuersis, quod, licet dilectis nostris ciuibus Vscensibus causa necessaria exigente pridie quasdam nostris patentibus litteris et sigillis maioribus concesserimus libertates, gracias et immunitates, quarum quedam in ciuium nostrorum Luthomericzensium consuetudinum a retroactis temporibus obseruatarum preiudicium vergere videbantur, deinde ipsis nostris ciuibus Luthomericzensibus jura, libertates, gracias et consue-

tudines, quibus freti sunt hactenus, per alias nostras patentes litteras approbandas, ratificandas, innouandas duxerimus et eciam confirmandas, propter quod libertates et gracie predictis nostris Vscensibus facte et concesse ciuibus videbantur notabiliter infirmari, ipsique Luthomericzenses ac Vscenses ciues nostri vtrimque habuissent perpetuo, sicut habere super huiusmodi contrarietate litterarum ceperant, occasionem et materiam contendendi. Nos volentes eorum vtrorumque in hac parte dispendiis precauere et eos in statu pacifico ac amicabili conseruare tale medium inter eas duximus sub obseruacione perpetua sine predictarum, quas sepedictis nostris tam Luthomericzensibus quam Vscensibus ciuibus dedimus, litterarum preiudicio statuendum, videlicet, quod ipsi ciues Vscenses solum in Lauschicz naues suas onerare ad nauigandum nunquam debeant, alias vbique supra ciuitatem nostram Luthomericz predictas naues suas dato consueto theloneo onerantes et exonerantes licite, in aliis suis libertatibus, que in eorum sepedictis sibi per nos datis plenius continentur litteris, tam in ascendendo quam descendendo per aquam Albeam et Wultawam cum annona vel aliis rebus ductibilibus quibuscumque nullum pati debeant perpetuis temporibus detrimentum. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto, II nonas Maii.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 1 (starší č. 5 nahoře, dole N° 1). S velkou pečetí královskou ulámanou na červeno-žluté hedvábné šňůře zavěšenou. — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 45 a 236. — Emler, Regesta III. č. 1100.

Čís. 140.

[Kolem r. 1325].

Král Jan dává Menhartu Rokycanskému, měšťanu Pražskému, list na rychtu a clo v městě Berouně.

V rukopise XVI stol. c. k. dvorského a státního archivu ve Vídni č. 185 na str. 420 je o listu tomto, jehož datum dle domyslu toliko udáváme, takováto zmínka: „*Berúnským zápisové na rychtu a na clo.* Král Jan Český zapsal Meinlinovi Ruoxanovi (sic), měštěnínu Pražskému, rychtu a clo v městě Berúně s spravedlivostí i se všemi příslušenstvími i dědicóm jeho k dědičnému užívání.“ Za tím násle-

duje ještě: „Item Anzelmus řečený Herliman, vnuk Jindřicha Haythmana, právem dědickým zapisuje kšaftem rychtu a dclo města Berúna s spravedlivostí i se vším k tomu příslušenstvím k držení a užívání a k vopravování. Datum v Praze M°CCCC°VII° v středu před svathú Markéthú“ [6 července 1407]. Ohledně rychty Berounské srv. potvrzení císaře Sigmunda privilegií Berounských d. v Praze 28 dubna 1437. O Menhartu Rokycanském, jejž shledáváme v „Meinlinovi Ruoxanovi“ (Rokzaner), srv. Tomka Děj. m. Prahy I str. 301.

* Čís. 141.

1327, 19 ledna. V Praze.

Král Jan, chtěje polepšiti postavení měšťanů města Ústí nad Labem, překládá jim týdenní trh z pátku na úterý a dává jim některé nové výsady. Poněvadž škůdcové zemští zajímají měšťany, aby jich rodiny donutily vypláceti je ze zajetí, nařizuje, že rychtář i konšelé v takovém případě mají se ihned zmocniti statku zajatých, aby rodiny nemohly je vypláceti, a že statky ty mají zajatým měšťanům teprve po návratu ze zajetí vydávati. Kdyby někdo z příbuzných chtěl je vyplatiti, ostane se statkem i hrdlem na milosti králově. V případě vraždy neb poranění nemá se více souboje užívati jako průvodního prostředku, a v případech takových mají souditi rychtář a konšelé podle práva Magdeburského, leč by se strany byly odvolaly k vyššímu právu. Žaluje-li kdo z měšťanův o plnění smlouvy neb o zboží, postačí mu prostá žaloba neb svědectví kmetů, před kterými se věc sběhla, když seděli v soudních lavicích. Byli-li měšťané od duchovních pohnáni k soudu za hranice diecese Pražské, nejsou povinni tam odpovídati. Konečně rodičům povoluje se se zděděnými statky svobodně nakládati, aniž jim v tom děti jich brániti mohou.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum, tam presencium quam futurorum, noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod dilectorum nobis ciuium nostrorum Vscensium super Albea comodis et quieti consulte prospicere ac eorum indempnitatibus iuxta celsitudinis nostre regie sollerciam fructuose consulere disponentes, ipsis pro sui et ciuitatis nostre Vsk melioracione[1]) status concedimus et fauemus, vt dies eorum forenses, scilicet dies Veneris, sub consuetudinibus et juribus

in eadem semper hactenus obseruatis in diem Martis cuiuslibet septimane perpetuo transferant et transponant ac presenti serie sic transposita et translata ab vniuersis, qui voluerint, de cetero libere frequentanda. Ad insistendum quoque malignorum insultibus, qui plerumque ex dilectorum nobis ciuium capcionibus simul et exaccionibus eorundem ad persistendum diucius in suis maleficiis forcius animantur, ipsis ciuibus sub obseruacione perpetua districte precipimus et mandamus, vt, si quis eorum per regni nostri profugos uel quoscumque maleficos et predones deinceps captiuatus fuerit, vt sua extorqueatur pecunia ab eodem, judex statim et jurati, qui in predicta ciuitate nostra pro tempore fuerint constituti, percepta huiusmodi veritate sic recludant sub firma custodia vxori cuidam taliter captiuati et liberis omnia bona sua, quod de ipsis vltra victus necessaria nullum posse maritum aut patrem habeant cum vlla pecunia redimendi. Et si quis propinquorum premisso modo detenti pro ipsius liberacione votiua vllam contra premissum mandatum nostrum presumpserit exhibere pecuniam, postquam de huiusmodi reatu conuictus fuerit uel confessus, nostre adiudicatus habeatur gracie rebus omnibus et persona. Detentus tamen quilibet, postquam sine commutacione precii libertati fuerit pristine restitutus, bonis suis vtatur libere velut ante. Aduertentes eciam, quod hominum quorundam temeritas prodiga vite sue reperitur in effusione humani sanguinis nimis prona, districte imperpetuum precipimus obseruari, ne quis in prefata ciuitate nostra pro homicidio aut quibuscumque vulneracionibus perpetratis duellum deinceps indicere audeat uel eciam duellare, causam suam prosecuturus iuxta formam Meideburgensium jurium hactenus vsitatam. Nullus eciam iam dicte ciuitatis nostre ciuium proprium genitorem uel eciam genitricem in vendendis, obligandis, permutandis uel quocumque modo voluerint alienandis hereditatibus, que ad eum uel eam successione legittima sunt a quibuscumque suis deuolute progenitoribus, aliquatenus de cetero valeat uel debeat impedire, quin de eis in toto uel in parte semper et licite faciant et facere valeant, quicquid eorum voluntati placuerit et eis melius videbitur expedire. Volumus preterea, quod si quis predictorum nostrorum ciuium alium super vllis reconciliacionibus extra judiciaria scampna factis uel eciam super quibuscumque mercibus duxerit impetendum, hunc sim-

plici et plana querela impetat uel mediante testimonio scabinorum protestancium talia, que aguntur seu de quibus monetur accio, coram ipsis in scampnis judiciariis esse facta. Concedentes eis imperpetuum de beniuolencia gracie singularis, vt . . judex et . . jurati, quicumque pro tempore fuerint, pro homicidiis et vulneracionibus ac casibus aliis quibuscumque ad eos iuxta jura Meideburgensia ex debito pertinentibus iudicare et iustum iudicium habeant et debeant cuilibet exhibere, nisi in casibus huiusmodi ab eis ad superius judicium fuerit appellatum. Nulli persone ecclesiastice, que ipsos uel ipsorum quempiam extra Pragensem citauerit diocesim, super motis uel mouendis sibi questionibus de fauoris regii beneplacito responsuri. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, XIV° kalendas Februarii.

Obsaženo v konfirmaci krále Karla IV d. v Praze 24 října 1349 a zachované v orig. v archivu m. Ústí nad Labem č. 6. — [1]) V textu čte se: melioracionem. — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 240. — Emler, Regesta III. č. 1257.

* Čís. 142.

1327, 20 ledna. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům Mostským privilegium krále Přemysla Otakara II na sklad zboží kupeckého, na silnice dvě míle kolem města, na právo mílové a na stavování dlužníků ve městě.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, recognoscimus, quod dilecti nobis ciues nostri Pontenses in nostra constituti presencia nobis exhibuerunt quoddam priuilegium illustris principis, domini Ottackari, regis Boemie predecessoris nostri, veris et integris sigillis eius pendentibus, non abrasum, non cancellatum nec in aliqua sui parte viciatum, petentes cum instancia, vt omnia et singula in ipso contenta priuilegio innouare, approbare ac eciam confirmare de benignitate solita dignaremur. Tenor autem ipsius priuilegii, quem presentibus interseri fecimus, de verbo ad verbum per omnia talis est: Nos Ottakarus etc. (Následuje znění

listu kr. Přemysla Otakara II d. v Praze 26 března 1273 č. 21.) Nos vero predictorum instanciis acquiescentes benigne presens priuilegium et singula contenta in ipso, sicut rite et racionabiliter concessa et prouide facta sunt, innouamus, approbamus et auctoritatis nostre regie patrocinio confirmamus. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, XIII kalendas Februarii.

Orig. perg. v archivu m. Mostu. Pečeť schází. Na rubu rukou pozdější: „Quartum Joannis regis privilegium anno 1327. Von zuefuerung kauffmannswahr uff Brux.“ — Pelzel, Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCCXIX°. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 61.

* Čís. 143.

1327, 21 ledna. V Praze.

Král Jan ustanovuje, že statky, které Wilman Kutnohorský a jeho bratři Pešek a Mikuláš, Kouřimští měšťané, blíže města Kouřimi drží, mají i budoucně při městě ostati, a že držitelé jich k potřebám obce a k berním společně s obcí městskou mají přispívati. Kromě toho mohou měšťané Kouřimští šest lánů háje královského, zv. Lipská, na obecní pastviny přeměniti, a kdyby pastviny ty v role obrátili, mají z nich platiti pak úrok do komory královské, jako z jiných pozemků k obci přiměřených.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod nos dilectorum nobis ciuium nostrorum Gurimensium commodis et quieti consulte prospicere ac eorum indemnitatibus iuxta celsitudinis nostre regie solerciam fructuose consulere cupientes, ipsosque volentes in omnibus sibi competentibus iuribus de benignitate solita conseruare, ipsis graciose concedimus et fauemus, vt dilectos nobis Wilmannum Chuttensem, Pesskonem et Nicolaum, fratres ipsius, Gurimenses ciues nostros, de bonis suis, que ciuitati nostre Gurym adiacent, eique debent in ciuilibus omnibus merito subiacere, ac eorum successores titulo fruentes ciuili, ad quos bona huiusmodi peruenerint, cuilibet exempcionis nostre gracia iam cassata ad sol-

uendas cum eis exacciones quascunque ipsis incumbentes ac impositas modis teneant competentibus et compellant. Ad habundaciorem quoque libertatis nostre euidenciam eisdem nostris ciuibus, ipsorum in hac parte obnixis supplicacionibus inclinati, sex mansos seu laneos rubetorum nostrorum, que Libczk dicuntur, a via, que ducit Dobrpoli, pro communibus habendos pascuis ipsis damus liberaliter et donamus, ita tamen, quod, preterquam predicti mansi per eos in agros redacti fuerint, extunc de ipsis sicut de agris predicte ciuitati nostre admensuratis censum nobis et camere nostre debitum semper dare [et] soluere teneantur. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, duodecimo kalendas Februarii.

Kniha pamětní m. Kouřimi z r. 1405 na l. 105 v. v archivu m. Kouřimi za nápisem „Libczka“ a po straně „Lanei in Libczka donati“. — Emler, Regesta III. č. 1261.

Čís. 144.

1327, 6 března. Bez místa.

Král Jan obnovuje rychtáři Kolínskému Goclinovi a jeho dědicům znění požárem zničených listů na rychtářství Kolínské a na práva a důchody s ním spojené, jak je tchán Goclinův, Haiman z Býchor, a předešlí rychtářové drželi. Rychtáři městskému náleží všechen důchod ze soudnictví, toliko v těžkých případech vraždy, žhářství a násilí ženského ostávají dvě třetiny důchodu toho králi vyhraseny; dále mu patří důchody z domu rychtářského, ze skladu slaných ryb, z nočních ponůcek na trhu, z váhy na olovo, z deseti chlebných a dvou masných krámů ve městě, z krejčovny a sladovny na předměstí; čtyři svobodné lány před branou městskou s dvěma rybníky a dvěma mlýny ve Štítarech; rybolov od mlýna Kravarského po Starý Kolín; v Starém Kolíně rychta s krčmou, dva háje při Labi a ostrov blíže mlýna Hrobského.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum fieri volumus vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod fidem puram ac deuocionem sinceram, quibus dilectus nobis Goczlinus, judex ciuitatis nostre Colonie super Albea, nostro

prompte ac beniuole complacuit culmini, graciosius perpendentes, sibi et suis heredibus ac vniuersis eorum successoribus ipsum iudicium cum omnibus suis prouentibus abinde more solito de vniuersis causis deriuantibus, exceptis tribus culpis criminalibus, scilicet homicidiis ac secretis siue mortiferis incendiis atque stupris, de quibus nobis aut nostre camere debet duos denarios presentare et tercium denarium pro suis vsibus reseruare; item hospicium suum, quod inhabitat, et deposituram allecum ac piscium et in foro custodiam nocturnalem, necnon prouentum statere plumbi, si qua ibi erit, simulque decem scampna panum et duo macella carnium in ciuitate, pariter et vnum sartorium ac vnum brasiatorium in suburbio ciuitatis; item foras ciuitatem quatuor laneos ab omni censu et collecte siue generalis steure seu berne angaria liberos omnimode et exemptos, vna cum duabus piscinis ac duobus molendinis in villa Tschitern situatis et piscatura in Albea, ab obstaculo curie Quentini siue molendini, quod Chrewern dicitur, vsque in Antiquam Coloniam, vbi gades eiusdem hereditatis suis limitibus distinguuntur; et iudicium ibidem in Antiqua Colonia cum thaberna, item duo rubeta, vnum ex alia parte Albie, Haynik dictum, et vnum ex ista parte, Radlant nominatum, cum vna insula circa molendinum, quod Grob dicitur, existente, omni iure ac libertate, quo ad ipsum a socero suo Haynmanno dicto de Paychowe, quondam ibidem iudice, et ab aliis suis predecessoribus successione hereditaria sunt hec omnia deuoluta, ob fidelium seruiciorum suorum merita, que nobis prompte exhibuit et exhibere poterit in futurum, quum littere a nostris predecessoribus desuper confecte ex incauta custodia, vt edocti sumus verifice, ignis per voraginem sunt consumpte, suis et aliorum amicorum suorum precibus fauorabiliter inclinati, vniuersa et singula prenotata ex innata nobis clemencia sibi ex nouo conferimus et donamus et tenore presencium confirmamus. Volentes suis et successorum suorum dempnitatibus benignius precauere, presens priuilegium sibi super eo conscribi et dari iussimus, quod tantam efficaciam et robur per nos et omnes successores nostros habere volumus, quantam habuerunt littere a nostris predecessoribus desuper prius date. In cuius rei testimonium presens fieri et sigillo magestatis nostre fecimus roborari. Actum anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, pridie nonas Marcii.

Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 32 v. za nápisem: „Obdarování rychtářské.“ — Emler, Regesta III. č. 1286.

* Čís. 145.

1327, 17 března. V Praze.

Král Jan povoluje měšťanům Píseckým, aby ve věcech soudních užívali práva Většího města Pražského, a aby mohli rychtářství městské se clem k němu příslušejícím pronajímati některému spoluměšťanu pod plat obvyklý, který odváděti se bude tomu, na koho král ukáže. Nemají trpěti, aby míli kolem města někdo slady dělal, pivo vařil neb jaké řemeslo provozoval; kdokoli jede se zbožím kupeckým z Rakous skrze Budějovice do kraje Plseňského anebo skrze Prachatice ku Praze neb Kutným Horám, má jeti na město Písek, a obyvatelé Písečtí osvobozují se od placení cla z kupectví v městech a městečkách Volyni, Strakonicích, Netolicích, Vodňanech, Týně, Milevsku, Březnici a Mirovicích.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Luczenburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, tam presentibus quam futuris, quod dilectorum nobis ciuium nostrorum Pyescensium profectibus, ipsorum deuotis super eo inpositis instanciis inclinati, graciosius intendentes, ipsis de regali munificencia concedimus et sancimus, ut juribus Maioris nostre Pragensis ciuitatis in causis judiciariis gaudeant semper de cetero et fruantur; ac judicium ipsius ciuitatis Pyescensis cum annexo sibi theloneo ipsi ciues Pyescenses alicui suorum ciuium ydoneo sub consueto censu secuturis temporibus pro ipsorum comodo speciali exponere habeant ac debeant tantummodo et locare, censum de eisdem, judicio et theloneo, daturi, cuicunque per nos uel nostros heredes ac successores, reges Boemie, fuerit deputatus. Concedentes eis, ut a ciuitate sua prefata inter vnius miliaris spacium circumquaque brasea nulla fiant nec braxetur; sed nec carnifices, fabri, pistores uel cuiuscunque alterius artis mechanice operarii per ipsos ciues debeant sustineri, quos omnes et singulos pro suo beneplacito remouendi cum cuiuscunque nostrorum fidelium eis ad hoc adhibito auxilio ipsis damus plenam et liberam potestatem; inhibentes firmiter et expresse, ne omnes et singuli de

Austria per Budweys et eciam ciues ibidem versus Pylsnensem districtum transitum facientes, alias quam per predictam ciuitatem Pyescensem transire audeant uel presumant, sicut impigneraciones sub penis consuetis pati noluerint. Super eo, quod eciam sub huiusmodi rigore pene vniuersos et singulos per oppidum Prachaticz versus ciuitatem nostram Pragensem aut Montes Kutnos transire volentes, videlicet ne alias quam per predictam ciuitatem Piescensem transeant, firmiter duximus inhibendum, volentes, ut vniuersi predicte ciuitatis nostre Pyescensis ciues et incole in Bolyna, Rakonicz, Notholicz, Budnana, Tyn, Mylebsk, Brzyesnycz et in Myroticz oppidis de rebus suis uel mercimoniis quibuscunque futuris temporibus thelonea nulla soluant nec ad soluendum ea aliquatenus per quempiam compellantur. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini M°CCC°XXVII°, XVI° kalendas Aprilis.

Kop. z konce XIV. století, na perg. psaná, v archivu Českého musea. — Emler, Regesta III. č. 1297.

K čís. 145.

1327, 17 března. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan z boží milosti Český a Polský král a Lucemburské kníže, známo činíme tímto listem všem obecně, nynějším i budoucím, že jsouce ku poníženým prosbám milých našich měšťanův Píseckých o jich vzdělání na nás vzloženým nakloněni a na ně milostivý vzhled majíce, jim z královské štědroty dáváme a přejeme, aby práv Většího města našeho Pražského v svých soudných přech vždycky budoucně užívali; a rychtářství téhož města Písku s připojeným k němu clem oni měšťané Písečtí některému z spoluměšťan svých hodnému pod obyčejným platem v budoucích časech k jich užitku zvláštnímu aby dáti mohli a též i pronajíti. Plat z toho rychtářství a cla toliko aby dávali tomu, komuž by koli skrze nás nebo naše dědice a budoucí krále České byl vyměřen a ukázán. Dopouštějíce jim, aby od města jich jmenovaného jedné míle vzdálí ze všech stran sladův žádných děláno nebylo ani piva vařeno; a též ani řezníci, kováři, pekaři,

krejčí neb kteréhožkoli jiného řemesla dělníci od týchž měšťanův aby trpěni nebyli, kteryžto všecky podle jich libosti vyzdvihovati s pomocí kohožkoli z věrných našich plnou a svobodnou moc jim dáváme; zapovídáme mocně a pevně, aby všickni i jeden každý z Rakous skrze Budějovice, i také měšťané tudíž ku Plzeňskému kraji jedouce, jinudy nikudy, než skrze předjmenované město Písek jeti nesměli ani se pokoušeli, ač nechtějí-li pokut obyčejných pro to nésti. K tomu také pod takovouž pokutou všem i každým zvláště skrze městečko Prachatice ku městu našemu Praze anebo k Horám našim Kuthnám jeti chtějícím, aby jinudy než skrze předpověděné město Písek nejezdili, mocně zapovídáme. To míti chtíti ráčíme, aby všickni obecně často jmenovaného města našeho Písku měšťané a obyvatelé na Volyni, v Strakonicích, v Netolicích, v Vodňanech, v Tejně, v Milivště, v Březnici, v Mirovicích městečkách z statkův svých nebo kupectví jakýchžkoli v budoucích časech cel žádných neplatili ani ku placení jich nikterakž skrze žádného nuceni nebyli. Tomu na svědomí k tomuto listu pečeť naši větší přivěsiti jsme rozkázali. Dán v Praze léta páně tisícího třístého dvacátýho sedmýho, sedumnáctý den měsíce března.

Dle staršího českého překladu asi ze XVI stol. obsaženo v konfirmaci privilegií Píseckých císaře Karla VI d. ve Vídni 8 ledna 1732 v archivu m. Písku. — Matzner, Výroční zpráva vyšší reálky v Písku za r. 1883 na str. 10.

Čís. 146.

1327, 17 března. V Praze.

Král Jan slibuje zachovati uhlíře ke Kutné Hoře příslušející při právech, jež jim král Václav II udělil, aby dovážení uhlí k horám stříbrným nikterak nebylo stěžováno. Když uhlíři koupí les, aby v něm uhlí dělali, nemají se jim z měst dělati žádné překážky v dodávání potravin, a les mají zaplatiti teprve z výtěžku za prodané uhlí. Toliko v obmezené míře mohou pro dluhy býti stavováni; avšak sami pro dluhy za uhlí mohou každého kupce ve kterémkoli městě i bez rychtáře stavovati. Přijdouce do města, mohou první den zbraň nositi; od berní a jiných platů do komory královské ostávají osvobozeni, a kdo chce státi se členem jich tovařišstva, musí slíbiti, že bude práva jich za-

chovávati. Konečně uhlíři, vezouce uhlí k Hoře Kutné a do hutí tam postavených, mohou se dáti nejkratší cestou; avšak mají se varovati, aby na osení škodu nepůsobili.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium cupimus pervenire, quod dilectis nobis vniuersis carbonariis ad Cutthnam spectantibus hanc duximus graciam liberaliter faciendam, quod eos in omnibus sibi ex concessione et donacione quondam magnifici principis, domini Wenceslai, regis Boemie, racionabiliter expetentibus graciose duximus conseruandos; videlicet, quod vbicumque siluam emerint, quantumcunque alicui ciuitatum vel opidorum regni nostri Boemie vicinam, ipsis de huiusmodi ciuitate uel opido ac aliunde vndecunque expensarum necessaria sine prohibicione qualibet debeant pro suo precio ministrari. Volentes, quod nullus regnicolarum nostrorum, qui ipsis carbonariis siluam vendere habuerit, eam sub aliis condicione et termino vendat, nisi quod de carbonibus venditis sibi precium, pro quo silua huiusmodi venditur, persoluatur et persolui debeat successiue. Talis eciam silue venditor carbonarium, qui eiusdem silue emtor extiterat, si currum ipsius cum carbonibus per bona ipsius venditoris transire contingat, pro debito suo arrestare nequeat in precio ampliori, quam carbones iacentes in curru huiusmodi valere videntur. Quilibet insuper carbonarius emptorem carbonum suorum pro debito, in quo sibi racione carbonum huiusmodi obligatur, licite sine judice ac judicis nuncio in omni loco inpingnorare poterit, vicino suo sibi quolibet inpignoracionis tempore adhibito et adiuncto. Nemo preterea prefatis carbonariis seu eorum cuipiam suum debitum, in quo sibi quis pro emptis carbonibus obligatur, suo abstrahere valeat iuramento, per cuius prestacionem debiti ipsos carbonarios uel eorum quemlibet huiusmodi debitum volumus pocius obtinere. Si quis nichilominus huiusmodi carbonariorum consorcium intrare voluerit, jura eorum cum ipsis obseruare promittat, ita tamen, quod ipsi vniuersi et singuli conspiratorias colligancias et iniurias teneantur striccius euitare. Nullus eciam aliquem ex sepedictis carbonariis pro victualibus seu esculentis uel potulentis in ciuitate uel opido predicti regni nostri impetat uel arestet, nec sibi hoc liceri

presumat, donec super huiusmodi debito ius, quod sibi de tali competit, in silua, in qua huiusmodi carbonarii laborauerint, prius [1]) fuerit prosecutus, nec de ipso ibidem conuenientem fuerit iusticiam assecutus, quam tamen mandamus ei plenissime per loci judicem exhiberi. Sepedictos quoque carbonarios a collectis generalibus seu bernis regiis et quibuslibet exaccionibus et contribucionibus seu quarumcumque dacionum solucionibus duximus perpetuo liberandos, [2]) concedentes eis, vt quamcunque ciuitatem sepedicti regni nostri eos intrare contingat, defendicula gladiorum [et] cultellorum suorum eis prima die ferri liceat in eadem. Et carbones suas ad prefata montana nostra Cutthnensia et gasas ibidem sitas ducendo, vias suas illuc dirigere et curtare valeant, prout eis videbitur expedire, eo saluo, quod a segetum qualibet uel satorum sibi summopere cauere debeant lesione. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro iussimus communiri. Datum Prage anno domini M°CCC°XXVII°, decimo septimo kalendas Aprilis.

Kop. XV století v rukop. kláštera Strahovského č. 172 na l. 195 v. V rukopise čte se: [1]) in qua huiusmodi *carbonariis* laborauerint, *premium*. — [2]) po straně: Osvobození berně uhlířův. — V témže rukopise na l. 192—194 je zapsána *výpověd, kterou Jaroslav z Opočna u Hory 9 srpna 1401* mezi rudokupci k Vlaskému dvoru v Hoře příslušejícími a uhlíři předními a zadními v Čechách byl vynesl a to takováto: „Já pan Jaroslav z Opočna seděním na Žlebiech vyznávám tiemto listem všem, nynějším i budúcím, ktož tento list uzřie nebo čtúce uslyšie, že na mě toho mocně přišli erckauféřové a valtverchtové, jichžto ta se věc dotýče a k Vlaskému dvoru slušejí u Hory, s jedné strany, a uhléři přední podepsaní, Michal Olejník z Příbramě, Hýka z Příbramě, Petr Lysý z Uhrova a Mikuláš Ludvík z Příbramě, a uhléři zadní podepsaní, Matěj z Borové, Frencl Loz z Borové, Hykaman z Perného a Heřman z Perného z druhé strany, a přiznali se a přiznávají se mocí tohoto listu s dobrým rozmyslem, nepřipuzeni, než dobrovolně obojí uhléři s obú stranú od sebe a ote vše jich obce, že, což mezi erckauféři a valtverchty a mezi uhléři s obú stranú před minulými časy bylo které dvojenie, rozbroj, zmatci, přiekazy nebo miešky, že sú o to s obú stranú mocně o jedno i o druhé nic nepozóstavujíce přišli, *což* bych já pan Jaroslav mezi nimi vypověděl, aby to mocně, pevně a věčně bylo zdržáno pod základem pod dvěma stoma kop grošóv střiebrných pražského rázu. A my erckauféřové a valtverchtové s jedné strany a uhléři přední i zadní z druhé strany přijali sme i přijímáme mocně všecko, nic nepozóstavujíc, což by vypověděl pan Jaroslav. Pakli bychom my erckauféřové a valtverchti té výpovědi nezdržali, což by pan Jaroslav vypověděl (jehož bože nedaj), tehdy smy propadli ten základ, to jest dvě stě kop grošóv, do královy komory padesát kop, panu

Jaroslavovi padesát a uhléřóm sto kop, a ten základ slibujem zdržeti dobrú vierú na vyznánie páně Jaroslavovo. Pakli by jeho Bóh neuchoval, ale komuž by tu moc dal za svého zdravého života. Pakli bychom my uhléři oboji té výpovědi pana Jaroslava nezdrželi, tehdy sme ten základ propadli, to jest dvě stě kop grošuov, do královy komory padesát, erckauféřóm sto kop a panu Jaroslavovi padesát kop nebo tomu, komuž svú moc dá. A ten základ slibujem zdržeti pod vierú a pode ctí a tu výpověď slibujem zdržeti pod najvyšším právem. Pakli bychom toho neučinili, že bychom výpovědi páně Jaroslavovy nezdrželi (jehož boże nedaj), tehdy má pan Jaroslav plnú moc i ten, komuž by on svú při dal i poručil, aby nás stavoval a naše zbožie podle toho bral, a proti tomu abychom ižádné pře neměli ani proti tomu co mluvili. A toto já pan Jaroslav najprve vypoviedám: aby uhléři přední i zadní spolu v jednotu byli, a to jim přikazuji pod tiem základem svrchupsaným. Pakli by toho která strana neučinila, aby ten základ dřieve jmenovaný propadla, a já tu moc nad nimi měl i ten, komuž bych tu při poručil, jakož to dřieve řečeno. Pakli by se uhléřóm zdálo které straně, že by se jim co krátko dálo od svrchupsaných erckauféřóv a valtverchtóv, aby jedna strana bez druhé nestavovala uhlé k Hoře vésti, donidž by obě straně v jednotu se nesvolily spravedlivě, a spolu aby obě straně šly před svrchnie hutrajtéře a jim dali věděti, co jim vadí, aby oni bez prodlenie spravedlnost jim učinili. Pakli by svrchní hutrajtéři nemohli zjednati (jehož boże nedaj), tehdy hutrajtéřové, pojmúc s sebú uhléře, mají jíti před hofmistra, aby jim ten konec učinil. Pakli by jim uhléřóm hofmistr s hutrajtéři konce neučinili, tehdy uhléři mají jíti před mincmagistra anebo ktož miesto něho bude, aby jim ten konečnú pravdu učinil. Pakli by jim uhléřóm ti všichni svrchupsaní konce neučinili, tehdy uhléři mají to dáti věděti koňselóm a rychtáři Horským a čtyřem, ješto jsú od obce vydáni. Tehdy pojmúc s sebú svrchnie hutrajtéře, jednoho nebo dva, aby jim svědomo bylo, že sú obžalovali tu, jakož jest svrchu psáno. Tehdy od toho času, jakož sú obžalovali, po témdni smluviece se uhléři přední i zadní v jednotu, [aby] mohli právem svým uhlé do Hory voziti, obě straně sobě toho pomáhajíc, aby jedna strana bez druhé nic neučinila ani moc měla pod týmž základem svrchupsaným, dokudž by se jim konce konečně a spravedlivé právo nestalo od dřieve řečených, jakož jsú jmenováni. Také vypoviedám o ty škody, což Ješík uhléřóm pobral, to jest vzraženo na penieze, těch jest XXI a puol kopy a puol sedma grošuov. Ti peniezi mají položeni býti u kněze opata Vylémovského, a tu uhléři mají přijíti, a což jich který podkoní ukáže, že mu jest vzato, to jemu penězi má zaplaceno býti. Také aby uhléřóm na každú sobotu placeno bylo za uhlé, což k dvoru sluší. Pakli by králova Mst penieze pobral, aby jim beze lsti potom druhú sobotu placeno bylo. Pakli by jim placeno nebylo a uhléři, pojmúc svrchnie hutrajtéře, šli před hofmistra, aby se jim tu konec stal. Pakli by se jim tu konec nemohl státi, aby uhléři s hutrajtéři šli před mincmagistra nebo ktož miesto něho bude, aby se jim tu o jich dluh konec stal. Také viece, aby těch uhléřóv nová truhla, v niežto uhlé měří, moc měla na měřenie, a stará truhla aby zbořena byla. A také cesty a mosty aby opravovány byly, jakož od staradávna

bylo, aby to hofmistr opatřil, aby se to stalo v měsíci nebo beze lsti ve dvú o
vydánie tohoto listu. Také aby hofmistr a hutrajtéři dva přísežná vydali a uhléř
také dva z druhé strany, aby do huti uhlé kupovali spravedlivě pod přísahú, ab
žádnému nepomáhali, ale spravedlnost vedli. Také viece, kterýž uhléř ujedná
smluví s kterým erckauféřem uhlé jemu voziti na úkol, ješto slove werssaft, aby t
mezi nima s obú stranú smluveno bylo před svrchním hutrajtéřem, aby to zdržán
bylo s obú stranú, jakož od staradávna bylo, aby toho uhléře ižádný do umluveném
času nevystrčil. A také uhléř aby zdržal tu smlúvu, na kterýž čas smluveno bud
s obú stranú. Také, ktož střiebro na dvór do vexle nese, aby to nesl svým jm
nem a sobě jména neproměňoval, aby uhléři své dlužníky shledati mohli a ji
toho žádný nebránil. A ktož by své jméno proměnil, aby to k němu popraven
bylo. Také přikazuji uhléřóm, který by z nich v sobotu dělati chtěl, aby jemu
toho druzí nebránili. Také uhléři aby nepřekáželi chudším uhléřóm, ješto vezú
uhlé v měšiech pro chudé lidi, neb to jest od staradávna bylo. Také, ač by který
erckaféř žádal na kterém uhléři miery, aby jemu uhlé přeměřil, tehdy ten jistý
uhléř nemá uhlé šturcovati, jeliž k tomu budú zavoláni svrchní hutrajtéři, aby
při nich měřeno bylo. Také aby toho nebo ty uhléře žádný nešacoval o tu mieru,
na čemž by se schybila, kromě hutrajtéřóv, podle starého práva a podle jich
listóv. Také vypoviedám, aby přední i zadní uhléři měli dvě pečeti jednostajné,
a jedna pečet bez druhé aby moci neměla. Pakli by jim s obú stranú co vadilo,
tehdy mají mezi sebú vydati dva a z druhé strany druhá dva s obú stranú, aby
ti čtyřie mocni byli je smluviti. Pakli by se to nemohlo státi, tehdy ti čtyřie mají
vznésti na svrchnie hutrajtéře, a což by ti řekli, aby to mocno bylo. Pakli by
oni tomu nic nemohli učiniti, aby to hutrajtéři vznesli na hofmistra. Pakli by
hofmistr nemohl k tomu učiniti (jehož bože nedaj), tehdy mají hutrajtéři i s u-
hléři jíti před mincmagistra nebo ktož miesto jeho bude, aby ten konec jim uči-
nil, a což by ten mezi nimi vypověděl, aby to mocno a zdržalé bylo pod zákla-
dem svrchupsaným a pod tú úmlúvú dřieve jmenovanú. A což uhléři listóv mají
od staradávna, aby jim zdržáno bylo, což jich listové svědčie. A také aby oni
uhléři mimo své listy a mimo ty výmluvy dále nesahali pod často jmenovaným
základem, a jinde aby práva nehledali kromě u Hory na dvoře před hutrajtéři a
před hofmistrem. Také aby všickni kusové [a] artykulové svrchupsaní věčně bez
proměny pevně bez pochybenie byli zdržáni s obú stranú od erckauféřóv a od
uhléřóv předních i zadních, prosili sme obě straně pana Jaroslava z Opočna,
jenž mezi námi jednal tu smlúvu, aby pro naši prozbu na svědecstvie svú pečet
přivěsil k tomuto listu. Potom páni konšelé Horští také pro naši prosbu na svě-
decstvie pečet svú vlastní přivěsili k tomuto listu, Mikuláš z Prahy, králóv svrchní
písař na Horách, Heřman z Krasoňovic, potom i uhléři přední i zadní naše obě
pečeti na svědecstvie přivěsili sme k tomuto listu. Dán u Hory po božiem naro-
zenie tisíc čtyři sta a prvnicho léta v ten úterý postiece [se] k svatému Vavřinci
mučedlníku božiemu." (Srov. též Veselský, Kutná Hora str. 38.)

K čís. 146.

1327, 17 března. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan boží milostí Český a Polský král a Lycmburský hrabie, žádáme, aby všem známo bylo tiemto listem, že milým našim všem uhléřóm k Hoře Kuthně příslušejícím umienili sme učiniti svobodně tuto milost, že je ve všech věcech jim z obdaření a pójčení někdy zveličeného kniežete pana Václava, krále Českého, rozumně příslušejících milostivě mienímе zachovati; totiž, že kdež by koli les kúpili, jakžkoli některému městu neb městečku království našeho Českého blíž přiležící, jim z takového města neb městečka i odjinud odkudkoli potřeby potravní bez všelikaké zápovědi mají za jich penieze vydávány býti. Chtějíce, aby ižádný z obyvatelóv královstvie našeho, ktož by měl těm uhléřóm les prodávati, aby jim pod jinými výmienkami a roky neprodával, než aby z uhlé prodaného jemu peníz, za něž sě ten les prodává, byl zaplacen a placen měl býti pod časem. Takový také lesu prodavač uhléře, kterýž by ten les kúpil, ač by vozu jeho s uhlím přes zbožie jeho událo se jíti, pro svój dluh staviti neměj moci u větší ceně, nežli uhlé na voze ležící zdálo by sě za to státi. A nad to všeliký uhléř kupce uhlé svého pro dluh, kterýž mu dlužen za takovéto uhlé, slušně bez rychtáře i bez posla jeho v každém městě moci bude fentovati, súseda k sobě svého každý čas fentování přijma a přivina. Také nižádný předřečeným uhléřóm ani komukoli z nich dluhu jeho, jejž jemu kto za uhlé kúpené dlužen, svú přísahú neměj moci obdržeti (sic), skrze kteréhožto dluhu vydání ti uhléři i každý z nich chcme, aby takový dluh radše obdrželi. A jestliže by ktokoli v takových ovšem uhléřóv tovařišstvo chtěl vjíti, slíbiž s nimi jich práva zachovati, tak však, aby oni i jeden každý z nich spiknutých svazkóv a křivd držáni byli přiesně se varovati. Žádný také nižádného z často řečených uhléřóv pro živnosti neb potravy a nápoje v městě neb v městečku předřečeného království našeho nenařiekaj ani obstavuj aniž se domnievaj, by mu to příslušalo, dokudž o tom dluhu práva, kteréž jemu o tom přiléží, v lese, v němž by takovým uhléřóm dělali, mzdy nebylo dopomoženo, a dokudž by o tom slušné spravedlnosti nedosáhl, kterúžto však při-

kazujem jemu do plna skrze rychtáře místa toho býti učinénú (sic). Často jmenované také uhléře od obecních zbierek nebo berní královských a všelijakých šosóv a obtěžování nebo kterýchkoli daní placenie umienili sme věčně osvoboditi, pójčujíce jim neb dávajíce, aby do kteréhož by koli z měst často jmenovaného království našeho událo by se jim vjíti, aby braň mečóv neb kordóv jich slušalo jim první den v tom městě nositi. A uhlé svá k dřéve řečeným Horám našim Kuthnám a do hutí tudiež postavených vezúce, cesty své tudy zpravovati a krátiti aby mohli, kudyž se jim bude slušné viděti, to vymieňujíce, aby se varovali od všelikakého úrazu neb pokaženie osenie a obilé se vší pilností. Kterýchžto věcí na svědomie rozkázali sme tento list udělati a pečetí naší ohraditi. Dán v Praze léta páně tisícieho třístého dvacátého sedmého, šestnádctý den měsiece dubna.

Český překlad z XV stol. v rukop. kláštera Strahovského č. 172 na l. 197. — Dle jiného rukopisu v zemském archivu Moravském Chytil, Codex Moraviae VII. str. 847. — Emler, Regesta III. č. 1311.

Čís. 147.

1327, 24 března. V Praze.

Král Jan, chtěje se Kutnohorskému rychtáři Heřmanu Vlkošovi odměniti za věrné jeho služby, osvobozuje jej od placení ročního úroku sedmi hřiven do komory královské z půl čtvrta lánu, který drží ve vsi Velimi blíže města Kolína nad Labem ode dvora býv. rychtáře Velimského a měšťana Kutnohorského Sidelmana.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, constare volumus presencium inspectoribus vniuersis, quod dilectum fidelem nostrum Hermannum Wilcozonem, judicem Chutnensem, volentes pro suis, que nobis hucusque exhibuit et vlterius exhibere poterit, seruiciis condigna commoda reportare, sibi tres mansos cum dimidio, quos in villa Belina prope ciuitatem nostram Coloniam super Albea, censum septem marcarum regii pagamenti annuatim soluentes et ad curiam quondam Sydelmanni spectantes, obtinet, ab eodem censu duximus perpetuo de liberalitate regia libertandos, ita tamen, quod, si quando ipsum Hermannum vel heredes

ipsius laneos huiusmodi cuiquam vendere contigerit, super huiusmodi libertatis nostre gracia vendicionis eorundem tempore ipse, heredes vel successores sui predicti nos, heredes ac successores nostros, reges Boemie, habere debeant requisitos. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, IX° kalendas Aprilis.

Orig. perg. v stát. arch. ve Vídni. (Boh. klášterní listiny.) S velkou královskou pečetí na pergam. proužku zavěšenou. — Emler, Regesta III. č. 1299. — Listem *d. v Brně 6 září 1323* (Ib. č. 901) svolil král Jan, aby Kutnohorský měšťan Sidelmann vysadil královské vesnice Velím a Kbely (villas nostras Welim et Kel) právem emfyteutickým a to tak, aby on a jeho dědicové svobodně drželi rychtu obou těch vesnic s pěti lány a s krčmou veřejnou, neplatíce z lánů žádného úroku, avšak z výnosu rychty dvě třetiny odvádějíce do komory královské. Z ostatních lánů k vesnicím těm přiměřených měli platiti úrok po dvou hřivnách do komory královské, jsouce od ostatních platův a břemen osvobozeni.

Čís. 148.

1327, 22 května. V Praze.

Král Jan osvobozuje obec Budějovickou od dávání úroku a berně do komory královské z mlýna na Vltavě, jejž měšťan Zachariáš daroval špitálu městskému, zakládaje jej na předměstí Budějovickém.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, omnibus in perpetuum. Affectantes ob salutem nostram et predecessorum nostrorum animarum remedio hospitali ante ciuitatem nostram Budywoys sito, quod dilectus nobis Zacharias, ciuis noster de Budywoys, fundauit et construxit de nouo, facere graciam specialem, ipsi hospitali, ut pauperes in eodem hospitali degentes pro nobis et nostris successoribus iugiter deum orent, alteram dimidiam sexagenam grossorum pragensium denariorum, quas ipsum hospitale de molendino super brachio Multawe sito et agris ciuitati Budywoys admensuratis, quod et quos predictus Zacharias ob salutem anime sue eidem donauit hospitali, cum ciuitate nostra Budywoys annis singulis nobis et camere nostre nomine census soluere et dare contingit, de libertate nostra regia principaliter propter deum confe-

rimus et donamus, sic quod de cetero ipsum hospitale a solucione ipsius census, quem cum ciuitate ipsa Budywoys hucusque soluere consueuit et a collecta generali, que wlgariter berna nuncupatur, perpetuis temporibus sit liberum et exemptum, quodque idem census inantea ciuibus nostris predictis in censu dicte ciuitatis nostre, quem nobis et camere nostre annis tenentur soluere singulis, defalcetur. Mandantes vniversis, presentibus et futuris, cuiuscunque condicionis, preeminencie vel status existant, vt predictum hospitale in donacione nostra et libertate census huiusmodi perpetuo impedire non debeant nec eciam ab eo exigere quoquomodo. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo septimo, XI° kalendas Junii.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. S velkou pečetí královskou olámanou. Starší nápis na rubu „Super hospitale et mollendino olim super brachio Multawie N° 94.“ Novější rukou: „Ad fascit. II. N° Dep. 1.“ — Emler, Regesta III. č. 1327.

* Čís. 149.

1327, 26 prosince. V Lucemburce.

Král Jan obnovuje měšťanům města Nymburka nad Labem práva a výsady, o které při opanování města Janem z Biberšteina byli přišli. Mají užívati týchže práv jako Litoměřičtí měšťané; pro dluhy nemají nikam jinam býti pohánění, nežli před rychtáře městského, leč by tento odepřel konati spravedlnost; avšak sami mohou šlechtice neb nešlechtice v kraji usedlé pro dluhy do pěti hřiven stříbra bez lotu stavovati před rychtářem městským. Míli kolem města nemají žádní kováři, řezníci, pekaři, ševci, krejčí, kožešníci a jiní řemeslníci řemeslo provozovati, aniž je dovoleno po vesnicích vůkolních pivo vařiti neb slady dělati. Cúda a šlechtické sjezdy krajské mají ostati v jich městě, kam byly přeloženy. Les Německo u hradu Kostomlatu ležící a ostrov u mlýna, jenž městskému špitálu náleží, mají se obci navrátiti. Dvě třetiny důchodů soudu městského ve věcech nižší právomoci soudní přiznávají se obci, aby opravovati mohla cesty v městě i kolem města, tak jak král Václav II byl ustanovil; výnos z konání vyšší soudní

voci král. podkomořím vyhrazuje se komoře královské. Měšťané jsou povinni platiti do komory královské roční úrok 58 hřiven ze 116 lánů obci jich přiměřených, z kterýchžto lánů má jeden každý výsevku 2 měřic obilí. Najdou-li se pozemky přespočetné, mají se počítati k obecné pastviny, ač-li nepřesahují výměry 4 lánův, a ty ostanou od platů osvobozeny. Z pastvin, jež byly od vladařství Poděbradského se svolením krále Václava II k obci přikoupeny, má se i nadále ročně 1 grošů do král. komory odváděti. Konečně měšťané ostávají osvobozeni od placení mejta v Kolíně nad Labem, jakož i ve vlastním městě.

Nos Joannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum, tam presentium quam futurorum, noticiam tenore presencium volumus peruenire. Cum ratio nobis suaderat, virtus suggerat et cura suscepti culminis nos inducat, ut subditorum commodis et quieti intendere et eos preseruare a noxiis deceamus benigne, nos dilectorum nobis ciuium nostrorum Nymburgensium super Albea justis querelis, quibus eos in captione ciuitatis de Nymburg per quendam Joannem de Byberstein olim facta hostiliter tam priuilegiis suis sibi in primordiis fundationis ciuitatis ipsius consequenter per diuos Bohemie reges quoscunque super diuersis libertatibus, libertatibus et graciis factis perinde et concessis, quam aliis omnibus mobilibus bonis suis ex abrupto priuatos et depauperatos dicimus, provocati, super quibus eos sub nostro felici regimine consolatorie volumus respicere, ipsis ad supplices eorum instancias nobis gratas iuxta morem benignitatis regie et (sic) certa nostra sciencia concedimus et fauemus, vt juribus, quibus nostra Lithomericensis [1]) ciuitas fruitur, quibus eciam dicti Nymburgenses ciues freti sunt, in perpetuo refruantur et eisdem gratiis et immunitatibus, quibus ciuitas Lithomericensis super quibuscunque suis commoditatibus et quorumcunque predecessorum nostrorum, Bohemie regum, felicis recordacionis vel nostra concessione seu confirmacione temporaliter seu in perpetuum potitur ciuitas, similiter Neumburgensis potiatur ciuitas antefata. Indulgentes ipsius Neumburgensis ciuitatis ciuibus, vt pro quinque marcis argenti minus lotone vnum quemque debitorem suum, siue nobilem siue ignobilem, in prouincia residentem vel ipsius nominis loco sui, si ipse principalis debitor juri forte presumpserit

non parere, cumpent et arrestent coram ciuitatis judice, qui pro tempore fuerit, de rationa responsurum vel eciam responsuros. Ipsi vero nunc vel eorum quilibet seu bona eorum nec in oppido nec in villa nec in quocumque locorum, cuiuscumque regnicolarum nostrorum fuerit, pro rebus lectis, super quibus coram judice pretacto non est rationa requisita vel ab eo denegata, non debent aliquomodo arrestari. Concedimus preterea graciose et fauemus dictis ciuibus, vt in dispendium sue vtilitatis jurium intra vnius miliaris spacium circumquaque nullus artis mechanice artifices, videlicet fabros, carnifices, pistores, sutores, sartores, pellifices seu quoscumque alios residere vel suum exercere officium, si voluerint, patiantur, sed abinde removeant, prout viderint oportunum, prohibendo, ne quisquam inibi cervisiam braxet seu brasium in dicte ciuitatis dispendium facere audeat vel presumat, nullus proinde pene grauamina vel prohibitionis repulsam tam ex parte nostri quam officiariorum nostrorum per Bohemiam, quicunque pro tempore fuerint, ullatenus incursuri. Promittimus preterea pro nobis, heredibus et successoribus nostris Bohemie regibus erudam[1]) et colloquia nobilium prouincie seu conuocationem eorum ad sepedictam ciuitatem consulte olim translata, abinde nunquam transponere vel transferre, sed in ea potius facere perpetuo permanere. Insuper rubetum quoddam dictum Nemeczko[2]) prope castrum Costomlat versus ciuitatem Nymburg situm et ipsi ciuitati de iure pertinens, licet de facto alienatum aliquando eodem nonnullis grauis et quandam eciam insulam [subter] mollendinum hospitalis Nymburgensis sitam ad ipsam ciuitatem, quantum juris fuerit, reuocare curabimus opportuno. Donacionem quoque duorum denariorum de proventibus Nymburgensis ciuitatis judiciis, exclusis causis criminalibus, quas noster habet subcamerarius, qui pro tempore fuerit, vidicare, prouenientium et olim camere regie debitorum per quondam illustrem principem, dominum Wenceslaum, regem Bohemie, predecessorem et socerum carissimum nostrum, pro emendatione viarum tam in dicta ciuitate, quam extra, quod euidens necessitas hoc requirebat, pro remedio anime sue factam ratam semper habentes et gratam in suo robore volumus perpetuo permanere. Volentes de centum sedecim lancis agrorum, quorum quidem laneorum quilibet lancus septuaginta duas pragenses mensuras seminis capiet,

:e ciuitati admensuratis legitime cum omnibus pratis, censu quinginta octo marcarum pagamenti regii, quinquaginta sex grossos marca computando qualibet, in perpetuum contentari, id, quod a numerum dictorum laneorum inventum fuerit, quod non come ad spacium quatuor mansorum se extendere dicitur, in vsus ›dicte ciuitatis pro communibus pascuis liberaliter condonando. quorum tamen quatuor laneorum numero alia quedam pascua ipsi tati pertinencia non existunt, de quibus predicti ciues in signum ›tionis per eos facte nostre villicacioni Podebradensi, a qua huiusli pascua accedente ad hoc prefati domini Wenceslai, Bohemie s, consensu expresso, ciuibus ipsis asserentibus, quod et ratum emus et gratum, predicte ciuitatis Neumburgensis usibus et comlo speciali referuntur per viam emptionis legitime demembrata, rum medium fertonem argenti, videlicet viginti vnum grossos de›orum nomine census soluunt annuatim. Adjicimus nihilominus his nissis, quod, sicut sepedicti ciues de thelonio pontis ibidem in ›mburg et eciam de thelonio inibi [4]) consueto recipi et similiter ›iuitate nostra Colonia super Albea de thelonio, quod ibidem de ;ulis curribus [a] transeunt[ibus] dari et recipi hactenus est con:um, liberi [erant] et exempti, ita libertate et exempcione huiusli frui debeant perpetuo et gaudere. In quorum omnium predicto- robur et testimonium presenti et sigillo nostro maiori fecimus ›rari. Datum Lucemburg anno domini millesimo trecentesimo vice› octauo in crastino natiuitatis eiusdem.[5])

Kop. v soupise Nymburských privilegií z r. 1732 (A) N° 2 v archivu m. ›burka; dle jiné kopie pro diplomatář musejní zhotovený přepis (B) zvěčn. ráře Josefa Roštlapila. Varianty: [1]) Lithomericensium AB. (tak i v následujících ch). — [2]) crudana A. — [3]) Neuraczko B. — [4]) de thelonio allatis et penarum inibi AB. Schází v B. — Emler, Regesta III. č. 1403. — Dlabač, Příběhy m. Nymburka str. 61 vá zmíněný v tomto listu ostrov (insulam subter mollendinum hospitalis si-) „ostrov mlýnský, nyní Topol řečený, ku špitálu sv. Jana v Rohově přináleí", a kromě toho dokládá, že „král Jan tímto listem ještě ustanovil, aby d, kterých město Litoměřice posud užívá, totiž výsady Václava I z r. 1249, kara II z r. 1277 a Jana 1325 též úplně měšťané Nymburští užívali. Obsatyto výsady, aby se zavedlo v městě právo Magdeburské, a aby odvolávání ›sta šlo k Malostranské radě v Praze, kdež také právo Magdeburské se dlo, a aby měli Nymburští právo skladu neb ungeltu, jako město Litoměřice." nám známo, na jakém základě sepsána je tato zpráva spisovatele, jehož ›grafie na spolehlivých pramenech spočívá.

Čís. 150.

1327, 26 prosince. V Lucemburce.

Král Jan potvrzuje k návrhu podkomořího království Českého Frenclina smlouvu, kterou měšťané Pražští Kunrát Junošův a Fridrich od kohoutů prodali rychtářství města Plzně se clem, se všemi statky a důchody měšťanu Kutnohorskému Tyrmannovi Leinwaterovi a jeho dědicům, a přenáší naň konání soudní moci v městě Plzni s výhradou práva, které v případech hrdelních královské komoře přísluší.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod licet dilecti nobis Chunradus Junossii et quondam Fridericus inter gallicos, ciues Pragenses, judicium ciuitatis nostre Noue Pilzne cum suis juribus, vsufructibus et pertinenciis omnibus, in quibuscunque consistant, liberum, jure proprietatis et dominii olim pro certa quantitate pecunie rite et racionabiliter pro se et suis heredibus comparatum, prout sufficienter in nostra fuit demonstratum presencia, obtento nostro consensu plenario per nostras patentes literas, quas de nostra sciencia ipsis dedimus super eo, in plena possessione pacifice tenuerint annis pluribus et quiete, deinde judicium ipsum eo jure predicto, quo ad ipsos et eorum heredes spectabat et spectare poterat, dilecto nobis Tyrmanno Leynwateri, ciui nostro Chutnensi, per dilectum nobis Wernherum Nigrum, eciam ciuem nostrum Chutnensem, qui iustam ipsius judicii et pacificam possessionem corporaliter acceperat, pro certa similiter sit venditum pecunie quantitate, ipsum pro se et suis heredibus acceptanti, nostris non inpetratis literis super eo. Quia tamen idem Tyrmannus, quem nostre celsitudini commendant multipliciter sue merita probitatis nunc per dilectum fidelem nostrum Frenczlinum, regni nostri Boemie subcamerarium, nobis humiliter supplicauit, vt vendicioni huiusmodi sibi facte consensum regium nobis de benignitate solita placeat adhibere, nos tam supplicantis, quam intercedentis precibus racionabilibus inclinati prefato Tyrmanno et suis heredibus ac successoribus de regie gracie plenitudine concedimus et fauemus, vt prelibatum supradicte ciuitatis Noue Pylzne judicium cum theloneo ibidem ipsi judicio antiquitus pertinente cum eciam allodiis, agris cultis et incultis, siluis, rubetis,

pratis, pascuis, piscinis, piscacionibus, venacionibus, aucupacionibus, molendinis, aquis aquarumue decursibus, censibus, redditibus, vsufructibus, obuencionibus, honore, dominio et aliis omnibus suis juribus et pertinenciis, in quibuscumque rebus consistant, liberum in perpetuum teneant, habeant et possideant pacifice et quiete, transferentes in eos et eorum quemlibet de certa nostra sciencia et gracia speciali jus, si quod nobis in huiusmodi judicio et suis juribus ac pertinenciis prenotatis conpetebat, hactenus conpetit in presenti vel posset quomodolibet competere in futurum, nostre tamen camere regie juribus, quibus derogari nolumus, si que ei in causis criminalibus in prefata ciuitate occurrentibus de jure vel laudabili consuetudine videntur conpetere, semper saluis. In quorum omnium predictorum robur et testimonium presentes fieri et sigillo nostro maiori iussimus roborari. Datum Lucemburch anno domini millesimo trecentesimo vicesimo octauo in crastino natiuitatis eiusdem.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 75 (staré č. 1.) S velkou pečetí královskou na okraji polámanou, na žlutofialové hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu rukou XVI století: „Joannes v příčině rychtářství.“ — Emler, Regesta III. č. 1402. — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 28, kdež omylem k r. 1328 datováno.

* Čís. 151.

1329, 31 května. V Praze.

Král Jan, uznávaje, že měšťanům Litoměřickým bylo snášeti mnohé útisky od komorníků, podkomoří a jiných úředníků královských, poněvadž jim privileje shořely, obnovuje články v nich obsažené ohledně dávání ročního úroku a berní. Mají měšťané z vinohradův a pozemků k městu přiměřených dávati o sv. Martinu každého roku dohromady 29 hřiven úroku královského a nic více. Při tom mají králi platiti berně a jiné doplatky a s městem břemena nésti ti, kdož platí úrok ke kostelu Všech Svatých na předměstí neb pánům neb jiným lidem ze zboží, která druhdy k městu byla přiměřena a napotom králi Českými jsou odcizena. Konečně i držitelé 40 masných krámů, jakož i stolic chlebných a ševcovských mají z nich berně s měšťany platiti dle kupní ceny těchto krámů.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburensis comes, ad vniuersorum deducimus presencium tenore noticiam, quod, quia fideles nostri dilecti ciues Luthomericenses a camerariis,

subcamerariis ac ceteris officiatis nostris per Boemiam propter pri uilegiorum suorum adustorum carenciam, prout coram nobis viue vocis proposuerunt oraculo, graues et dampnosas hactenus passi sunt iniurias, insidias et offensas, nos, vt ab huiusmodi molestiis et grauaminibus nostris releuari ac respirare possint temporibus et inantea perpetuo supportari, omnes et singulos in prioribus eorum priuilegiis expressos, prout jurati coram nobis deposuerunt, articulos ciuibus ciuitatis eiusdem, qui nunc sunt vel erunt in futuro, de benignitate regia, vt quilibet eo, quod ad ipsum pertinet, contentus nil petat amplius, innouamus et in statum pristinum reuocamus, firmiter statuentes, vt ciues predicti omnes et singuli communiter de vineis et agris suis omnibus ad ciuitatem eandem ab antiquo mensuratis et pertinentibus nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, census nomine viginti nouem marcas, quinquaginta sex grossos Pragenses denarios pro marca computando, annis singulis in festo beati Martini episcopi et nichil amplius soluere teneantur. Volumus eciam et mandamus edicto inuiolabiliter obseruando, quod homines omnes et singuli, cuiuscumque status aut condicionis fuerint, soluentes censum ecclesie Sanctorum Omnium ante dictam ciuitatem Luthomericz aut eciam nobilibus seu viris aliis propter donacionem, concessionem vel infeudacionem aut alium quemuis modum a predecessoribus nostris clare memorie, Boemie regibus, aut a nobis factam, cum census ille ad ciuitatem predictam prius pertinuerit, ex eo, quod, vt ipsi asserunt ciues, hereditates et bona, de quibus census huiusmodi soluitur, commensurate sunt et contigue bonis ac hereditatibus ciuitatis, cum ciuibus antedictis bonum et malum pati debeant, collectas quoque, taxaciones, tallias, steuras, daciones et contribuciones nobis, heredibus et successoribus nostris predictis soluere de eisdem ac omnia et singula cum ciuibus antedictis onera incumbencia iugiter supportare; de maccellis autem carnium quadraginta constructis nunc ibidem et habitis hactenus, mensis seu scampnis aut bancis panum et calceorum, quotquot fuerint, jus antiquum, in quo radicaliter sunt fundate et ad nos peruenisse noscuntur, volumus et precipimus districte et irrefragabiliter obseruari, vt scilicet habentes et possidentes eas aut ea per se ipsos vel alios steuras, peticione et collectas de ipsis cum ciuibus sepedictis iuxta estimacionem prec

et valoris earum aut eorum, quibus ab aliis emuntur, comparantur aut alias conquiruntur, nobis, heredibus et successoribus nostris suprascriptis dare et soluere perpetuis inantea temporibus teneantur. Quod si rennuerint, ad hoc per judicem ciuitatis, qui pro tempore fuerit, ac ciues arcius et districcius compellantur. In quorum omnium testimonium atque robur perpetuum presentes litteras fieri et sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo vicesimo nono, pridie kalendas Junii.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 3 (staré č. v rohu 13). S pěkně zachovanou velkou pečetí královskou na modrozelené šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu regest z XV stol.: „Litera super censu regio.“ — Emler, Regesta III. č. 1567. — V rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 19 *a* je přepis tohoto listu za nápisem: „Litera majestatis super censu regio; [pozdější rukou připsáno:] olim ourok sv. Martinský, z toho sešlo“ a s přípiskem po straně „Confirmatum N° 3.“ — V témže rukopise na l. 52 *a* přichází český překlad tohoto listu z XV století za nápisem: „Majestát na úrok královský sv. Martinský.“

Čís 152.

1329, 19 října. V Lucemburce.

Král Jan, chtěje rozmnožiti důchody bratří řádu křižovnického s červenou hvězdou konec mostu Pražského, jakož i chudých ve špitále jejich ošetřovaných, přivlastňuje jim farní kostel s kaplí k němu náležející ve městě Tachově, jakož i farní kostel ve městečku Únhošti (ecclesiam parochialem cum filia seu capella eidem annexa in ciuitate Tachaw scilicet et ecclesiam parochialem in Unhoscht, oppidis nostris) *s právem patronátním a se všemi příslušnostmi a důchody.* Datum Lucemburg anno domini millesimo trecentesimo vicesimo nono, decimo quarto kalendas Nouembris.

Liber privilegiorum aureus řádu křižovnického v Praze str. 159. — Bienenberg, Analekten zur Geschichte des Militärkreuzordens str. 42. — Stocklöw, Geschichte der Stadt Tachau II. str. 397. — Emler, Regesta III. č. 1594.

Čís. 153.

1329. Bez místa.

Král Jan, chtěje přispěti k pozvednutí Hory Kutné, dává tamějším měšťanům a horníkům nové některé výsady. Žádný z král. úředníků

nemá je proti právu utiskovati. Byli-li dopadeni při skutku, mají nad nimi toliko kmeté městští popravu vykonávati a je na těle neb statku pokutovati. Uprchnou-li, proviniv̌še se, mají býti psáni, ale statek jich má dědicům ostati. Horníkům náleží dosazovati a sesazovati úředníky nad horami, zvláště oba perkmistry, kteří král. urburéřům přísahu skládají, lesce hor, písaře a hutníky. Odstupující kmeté mají na své místo každého roku nové kmety dosazovati, kteří jsou povinni pod pokutou úřad přijmouti, a žádný úředník král. nemá do právomoci jich zasahovati. Konečně statky, které měšťané a horníci od zemanů koupili neb koupí, osvobozují se od placení berní neb jiných platů do komory královské.

Wir Johannes von gots gnaden konig zu Behem vnd zu Polen vnd graue zu Lutzelnburg, thun kund jedermeniglichen allen, die diesen brief sehen, das wir mit vernunftiger betrachtunge haben begert darzu vleissigklichen zu gedencken, wie vnser bergwerck zu den Kutten stetigklichen an gute zuneme vnd vffwachse, das grossers gewinnes merunge davon erkeme vnd das di berglewte daselbst irer arbeyt vnd vnsers gemeynen nuczens sich desterbasz gevleyssen mugen dasselbe bergwerck dester freylicher vnd dester stetigklicher zu pawen, vnd das ein iclicher dester freylicher besicze, das ime gebet gotlich, denselben vnsern berglewten geben wir vnd verleyhen ine gnedigklichen mit verdachtem rate vnser ratgeben, das ir keyner wider des rechtes ordnunge sol van vns vnd van vnsern amplewten an keynen dingen beswert werden.[1]) Aber di form richten wir also ausz sunderlichen [gnaden] vnd wollen ine das behalten vnzubrochenlich: ob ir eczlicher der bergleute an keiner missetat oder vbelthat wirt begriffen, vmb diselben missetat soll er nicht van dannen gefurt, noch gezogen, noch geeyschet, noch geladen werden in keine stat, noch andern enden, sunder da zu den Kutten vor die scheppfen, vnd alsz die scheppfen ine vrteylen, so sol er gerichtet werden, es sey zu gulde des guttes oder stummelunge der glide oder des lebens benemunge, darnach als sie sein missetat sich gezeichet. Ist aber, das er verfluchtigt wirt vnd seinem rechten nit dar getrawen. so sol man ine verzelen vnd thun in die echte; aber sein teyll mit allen andern sein gute, das er hat daselbsz zu dem Kutten, das sol

erblichen gevallen an sein erben an ale bekummernisse.[2]) Vnd daselbe recht wollen wir auch an vnsern lantherrn vnd des landes edeingen vnd di da zu den Kutten teyl bawen gleych[er]weysz gealten werden. Darvber, das vnser vorgenanten bergleute ires bawes ich dester stetiglichen vleyszen vnd zu irme gebaude desterbasz ir ste geringen mogen, so verleyhen wir ine auch vnd gunnen ine es genedigklichen, [dasz] si vber alle ir gruben amptleute: beyde ergmeyster, steyger, schreyber, zimmerleute vnd hutleute seczen allen, vnd ob si trege werden vnd vnnucz, so sullen si sie abeseczen nd verkeren nach iren eigen willen; aber diselben bergmeyster gewlich zu pflegen ires amptes, sullen si des pflichtig sein, das si en eidt thun vnd entpfahen von vnsern vrboren. Dabey haben wir i vorgenannten vnser burger vnd bergleute mit merer vnser kuigklicher gunst zu furderunge genedigklich begabet, nemlich durch nser konigklichen nuczes willen, der van derselben vnser purger echtes behaldunge wirt gemeret, vnd wollen vnd seczen das vestigichen von ine zu behalden, da di iczundt wesen scheppfen an dem ares tage, der nu nehest kunfftig wirdet, eintrachtiglich sich selben sullen abseczen vnd nach ire gewissen vnd irem eide, ader di da gefuglich vnd tugende sein, zu raten gemeynen gutte vnd gemeyne nucze nenwater einsz jarszfrist zu wurden, sullen kysen vnd seczen an das scheppfenampt; dy ordnunge oder vernewunge vnd verkerunge der scheppfen allir iar an demselben vorgenannten tage vnd der zeyt vnd den sitten derselben kure ewiglich zu behalten, sol kein vnser amptman noch vnser verweser oder pfleger, wie er sei genennet, in den vorgeschrieben dinge keinen gewalt noch keiner hande recht furbasz anzihen, weder von vnsz, weder von keinen anderen noch van vnsersz namen wegen, mit worten noch mit brifen vnsersz gesaczten rechtes der vorgenanten burger vnd bergleute wider das zu thun, wir sein so gewerte oder anwesende, so wol[len] wir es mit nichte zu brochen werden. Aber sie das yedoch, do di scheppfen des tages vnd der zeyt zu hawse siczen, do keiner wiez verschiben noch vertragen sollen, sunder sie sollen ander leut kyssen vnd erweln also vil, alsz sie bescheiden duncket vnd als hievor ist beschriben, nd keiner, der van denselben jungen scheppfen wirt gekorn zu dem cheppfampt, sol so vbermutig noch so achber sein, das er sich irer

kure icht geturre widerseczen, alsz er vnser vngenade vnd di puesz, die diselben vnser scheppfen darvff seczen, begere zu uermeyden. Vber das alles thun wir kunth, das wir vnser getrewen vnd lieben purger vnd pergleute zu den Kutten willig vnd anneme dinst, di sie vnser achperkeyt biszher beweyset haben vnd auch furbasz gethun mugen, haben bedacht genediglichen vnd haben ine von vnser koniglichen mildigkeyt verlihen vnd geben di freyhunge, das alles ir erbe, das si von vnsern lanten ader von andern lantsessen, wie sie sein genennet, biszher an die zeyt gekauffet haben vnd hinfur kunfftiglichen gekaufen mugen vnd gewunnen, wivil vnd wasz sie des mit ir selbes pfluge pawen, das si vnd ir erben vnd alle ir nachkummen vrey vnd ledig vor allem berenn vnd aller koniglicher loszunge vnd stewr sullen besiczen ewigklichen, vnd wollen das vnd gebiten an diesem briefe vestenliche vnd offenbare gemeiniglichen vnd sunderlichen allen vnsersz konigreych, es sei ampleuten, den anwesenden vnd den zuckunftigen, das si dy vorgenannten vnser purger vnd bergleute wider dyse freyhunge, di wir ine von vnsern gnaden vnd mit vnsern rechten gewissen haben, gethann vnd gegeben, zu keynen zeyten hernach geturre beswern oder am rechte betruben vnd das si auch kein gut von iren pflugen durch vrsach des vorgenannten berns vnd losunge in keine weisz sullen abe erzwingen. Allir diser dinge vnd vreyunge vnd gabe zu einer ewigen gedachtnusse vnd beweysunge haben wir in diesen gegenwertigen brief [ge]geben vnd haben den geheissen mit vnsern koniglichen insigel verhantuesten.

Schmidt, Chron. syst. Sammlung der Berggesetze I. na str. 119 bez udání pramene za nápisem: „Das sind die recht vnd die freyunge, die der edel konig Johannes von Behem des achtbarn vnd des lobesamen keiser Heinrichs sin sun seinen burgern vnd seinen bergleuten hat gegeben vnd verlihen vnd sie damit begnadet hat sunderlichen zw vordrunge vnd zur gemache, des schrift also lautet. Vom Jahre 1329." — Emler, Regesta III. č. 1515. — Srov. [1]) čl. I. libertates civium v listině Jihlavské z r. 1249 na str. 9 a 11 a čl. 53 privilegia Německobrodského ze dne 8 června 1278 na str. 68 a 79 a [2]) čl. 7 téhož privilegia Německobrodského na str. 63 a 74 této sbírky.

* Čís. 154.

1330, 15 dubna. V Lucemburce.

Král Jan potvrzuje měšťanům i vší obci města Čáslavě všecka práva a zvyklosti, jichž od dávných časů užívají, jmenovitě práva jim z Jihlavy

lělená. Měšťané nemají býti poháněni k soudům krajským ani kam am mimo město, nýbrž mají odpovídati před soudem královským ěstským, leč by šlo o pře dle starého obyčeje k jiným soudům příšející. Páni a vladykové nemají se na měšťanech pro jakoukoli věc právi dopouštěti, a opatové klášterů Sedleckého a jiných, od nichž šťané drží zboží zákupná, nemají je proti zápisům utiskovati a ovým platům a dávkám nutiti. Do komory královské mají měšťané ku ročně ze 86 lánů k městu přiměřených po půl hřivně odváděti, 1 lánů po jedné hřivně a z mlýnů při městě dvě hřivny. Konečně mí nikdo míli kolem města ani sladů dělati ani piva vařiti ani krčmy míti, kromě na Horách Kutných.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburnsis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus ruenire, quod nos erga dilectos nobis ciues Cziaslauienses et ciuiem ipsam celsitudinis nostre dexteram extendere cupientes libeem, volentesque, vt ipsi ciues ac ciuitas continuis proficere valeant rementis, ipsis omnia jura, consuetudines et statuta eorum et speliter jura, que a ciuitate nostra Iglauiensi habere dignoscuntur, ibus ab antiquis gauisi et freti sunt temporibus, de liberalitate ia innouamus, ratificamus, approbamus et presentis scripti patrinio perpetuo confirmamus. Que quidem iura, consuetudines seu tuta ipsis ciuibus promittimus inuiolabiliter et inconuulse pertuis temporibus obseruare. Ad maiorem quoque gracie nostre cuilum statuimus, uolumus et firmiter ordinamus, vt nullus de cetero minum, cuiuscunque status existat, infra spacium vnius miliaris a cta ciuitate Cziaslauiensi, preterquam in Cuthna duntaxat, cum e in ipsius ciuitatis Cziaslaw ver[gat jact]uram et preiudicium, ere brasia uel ceruisiam [braxare] aut tabernas habere audeat stre gracie sub [obtentu] uel presumat. Ad remouenda eciam dubia, ie de] numero agrorum siue mansorum dicte ciuitati [admen]surum oriri possent, eidem ciuitati octogin[ta sex] mansos censuales : mediam marcam. et vnde[cim m]ansos censuales per vnam marn regales vna [cum] molendinis ibidem super aqua sitis, similiter is marcas nobis et camere nostre soluentibus nomine census, conamus et volumus perpetuo admensaturos et confirmatos pertinere.

Preterea ordinamus et statuimus hoc ipsum firmiter ab omnibus obseruari, pre[cipientes seriose], vt nullus antedictos ciues prefatos ad iura seu [iudicia pro]uincialia aut alia loca seu iudicia extra ciu[itatem ipsorum] super quibuscunque causis vel accionibus non deb[eat euocare] seu eciam iudicare in eosdem, sed super suis cau[sis uel accio]nibus erga ciues ipsos eis competentibus coram iu[dice no]stro vel ciuitatis et non alibi reperiant sua iu[ra, nisi ta]les essent cause. propter quas ciues ipsi ex ant[iqua et ra]cionabili consuetudine ad iura prouincialia seu [alia loca] et iudicia citari consueuerunt. Volentes ecia[m, quod nul]lus baronum, nobilium siue wladicorum nostror[um dictos] ciues ex quacunque causa ad aliquas iniurias, [violencias] et angarias compellere debeat vel arctari. [Ceterum cum] sepedicti ciues nostri in bonis monasterii Sedli[czensis ac alio]rum monasteriorum census, redditus et pr[ouentus aliquos] habeant et habere consueuerunt, vol[umus firmiter et pre]cise, vt iidem ciues occasione coru[ndem reddituum et censu]um ad aliquas exacciones, a[ngarias oneraque inconsue]ta per abbates seu conuentus [dictorum monasteriorum] non debeant aliqualiter comp[elli et astringi, sicut] in eorundem abbatum et con[uentuum priuile]giis ac literis est expressum. Manda[mus igitur nostris] dilectis capitaneis, camerario ceter[isque officialibus nostris] per Boemiam, qui nunc sunt vel [inantea fuerint, vt] prefatos ciues nostros in grac[iis eis factis et concessis non] perturbent seu perturbari per [quempiam permittant]. In cuius rei testimonium [presentes literas sigillo] nostro maiori iussimus communiri. Datum Lucemburch anno domini millesimo trecentesimo tricesimo dominica Quasimodo geniti.

Kop. valně porušená v knize privilegií z r. 1585 v archivu m. Čáslavě č. 85 na l. 5 za nápisem: „První majestát krále Jana, jímžto potvrzuje předně všech práv, řádův a starobylých chvalitebných města zvyklostí, obzvláště pak práv Jihlavských; potom činí a dává některé zvláštní milosti městu Čáslavi, jako 1. aby žadný mile vzdálí od města sladu nedělal, piva nevařil a krčmy neměl krom Hory Kuttny; 2. na jistý počet lánů dědin a platů z nich do komory; 3. aby žadný z měšťan jinde mimo své právo viněn nebýval, leč by se sám v to svolil, a 4. aby od oppatův a konventův kláštera Sedlce a jiných za příčinou některých ourokův placení k žádným šacunkům a berním nuceni nebývali.“ Text latinský dle následujícího českého překladu je tuto doplněn. — Emler, Regesta III. č. 1625.

K čís. 154.

1330, 15 dubna. V Lucemburce.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan z boží milosti Český a Polský král a Lucemburské kníže, známo činíme tímto listem naším všem vůbec, že my k věrnejm milejm našim měšťanům Čáslavským i také k městu tomu chtíce lásku a štědrosť královskú naši prokázati, a chtíce tomu, aby tíž měšťané i město dále více a více mohlo se rozmáhati a síliti, jim všecka práva, starobylé zvyklosti a nařízení jich, obvzláště pak ta práva, která by z města našeho Jihlavi jmíti se pravili, jichžto od starodávna užívají, z naší štědrosti královské obnovujem, upevňujem, schvalujem a mocí listu tohoto na věčné časy potvrzujem. Kterážto práva, starobylé zvyklosti a nařízení týmž měšťanům slibujem bez přerušení na časy budoucí a věčné zachovati. Z hojnější také naší milosti a lásky ustanovujem a tomu chcem, aby potomně žádný z lidí, jakého by pak koli stavu byl, zdálí jedné míle od jmenovaného města Čáslavě, kromě toliko na Horách Kuttnách, poněvadž by to na škodu toho města Čáslavě bylo, nesměl sladu dáti dělati, piva vařiti ani krčem míti a pod stracením milosti naší královské o to se nepokoušel. Také aby ani v tom pochybnosti žádné nebylo, kteráž by z počtu dědin aneb lánů, vyměřených k jmenovanému městu, pojíti mohla, témuž městu osmdesáte šest lánů, z nichžto platí se po půl hřivně, a jedenáct lánů, z kterých se platí po jedné hřivně, i se mlejny tu při městě vysazenými, [z kterýchž] též dvě hřivně nám a do komory naší jménem platu platiti se mají, to stvrzujem, chtíce tomu, aby na časy budoucí a věčné ten počet dědin vyměřený a potvrzený trval a k městu náležel. Nadto vejše řídíme a ustanovujeme totéž pevně, přísně přikazujíc, aby od každého to s pilností zachováváno bylo, aby žádný předjmenovaných měšťanův ku právům aneb soudům toho kraje neb na jiná místa aneb soudy krom města jich v jakýchkolivěk přech aneb účincích moci jich poháněti neměl ani nad nimi se mstíti a jich souditi nemohl, než toliko v svejch přech k spoluměšťanům se vztahujících tu v městě před soudcím naším a toho města a ne jinde aby k sobě právem hleděli; leč by takové pře byly, pro kteréž by nade-

psaní měšťané z starobylého obyčeje a zvyklosti k právům a soudům kraje aneb na jiná místa a soudy poháněti se dávat zvykli. Chtíce i tomu, aby žádný z pánův, rytířův a vladyk našich jmenované měšťany z jakýchkoliv příčin k žádný křivdě, bezděčnostem a nutkáním nepřivozoval a nenutkal. Naposledy, poněvadž často jmenovaní měšťané naši na zboží kláštera Sedleckého i na jiných klášteřích platy, ouroky a jiné daně mají dávati obyčej, chceme tomu stále a přísně, aby tíž měšťané za příčinou těch poplatkův a ourokův k jakým šacunkům, soužením a břemenům neobyčejným skrze oppaty a konventy jmenovaných klášterův [ne]měli přivozováni a nuceni býti více, nežli by v obdarováních a milostech těch oppatův a konventův zdržovalo se a na listech zapsáno bylo. Přikazujíc o tom věrným našim milým hejtmanům, komorníkům i jiným úředníkům našim v Čechách, kteří nyní sou aneb potom budou, aby předjmenovaným měšťanům našim v milostech jim učiněných a daných překážky činiti od žádného nedopouštěli a nečinili. Tomu na svědomí pečeť naši větší rozkázali sme k tomuto listu přitisknouti. Dán v Lucemburgku léthe páně tisícého třístého třidcátého v neděli provodní.

Kniha privilegií z r. 1585 v archivu m. Čáslavě č. 85 na l. 6 za nápisem: „Vejklad listu nadepsaného."

Čís. 155.

1330, 10 června. Ve Špýru.

Římský císař Ludvík činí milost purkmistru, konšelům a měšťanům města Chebu, že mohou zboží své voziti a prodávati po všech městech říše Římské, nejsouce povinni platiti z něho nějaké clo neb jiný poplatek.

Lvdouicus dei gracia Romanorum imperator semper augustus. Prudentibus viris, magistris ciuium, . . consulibus ac vniuersis ciuibus ciuitatis seu oppidi in Egra, suis et imperii fidelibus dilectis, graciam suam et omne bonum. Gloria celsitudinis nostre peramplius dilatari et adornari indubitanter cognoscitur, dum nostros et imperii fideles specialibus fauoribus, honoribus et beneficiis respicimus ac eciam prosequimur prerogatiuarum munificenciis graciosis. Sane itaque

nsiderantes, quod per huiusmodi liberalitatis nostre beniuolenciam ›bis subditorum nostrorum ac aliorum fidelium vota fauorabilia et ›nstancia necnon eciam obsequiorum suorum promptitudinem certi- ıdinaliter vendicamus, vobis vniuersis et singulis vestrisque succes- ›ribus in oppido seu ciuitate predicta de solita clemencia largitatis ostre hanc graciam specialem facimus, concedimus et harum litte- ırum serie liberaliter indulgemus, vt in singulis ciuitatibus et per ingulas et vniuersas ciuitates, oppida, loca, villas et castra vniuersa lomano imperio seu regno subiecta seu subiectas, vbicumque consti- uta seu constitutas, cunctas res seu mercancias vestras, bona ac nercimonia vestra quecumque, cuiuscumque nominis, nature, generis, ›peciei seu condicionis existant, sine solucione seu prestacione cuius- ıuam thelonei ac pedagii ducere, educere et reducere, emere, ven- lere et permutare et distrahere seu alienare ac eciam de eisdem ılias disponere ac tractare, tanquam veri exempti ab onere solucionis :heloniorum predictorum queatis et valeatis liberaliter inantea pro vestre libito voluntatis. Nullus ergo princeps, eciam si regali vel pon- tificali prefulgeant dignitate, nullusque dux, . . marchio, . . comes, . . baro, . . aduocatus prouincialis, rector, officiatus, ciuitas, vniuersitas seu communitas, collegium ac alia persona singularis quecumque, cuiuscumque status, preeminencie vel dignitatis existat, amodo audeat vel presumat contra presentis exempcionis siue concessionis nostre graciam a uobis vniuersis aut a quolibet singulari ciuitatis predicte vestrisque successoribus, vt premissum est, directe vel indirecte, pu- blice vel occulte, per se, alium vel alios, thelonea, exacciones vel pe- dagia exigere, petere, recipere, tollere aut aliqualiter extorquere. Si quis autem predictorum hoc attemptare presumpserit, presentis gracie nostre paginam ausu temerario in toto vel in parte aliqualiter in- fringendo, indignacionem nostram et grauem maiestatis nostre offensam ac eciam penam quinquaginta librarum auri puri, quarum medietatem fisco imperiali, reliquam vero vobis passis solui volumus ipso facto et tociens, quociens violauerit, in gracia nostra prefata se nouerit ›rocul dubio incurrisse. In cuius rei testimonium presentes conscribi t nostra bulla aurea signoque consweto iussimus communiri.[1]) Datum pyre dominica proxima ante festum beati Viti anno domini millesimo ecentesimo tricesimo, regni nostri anno sexto decimo, imperii vero

tercio.[2]) *Signum domini Ludouici quarti dei gracia Romanorum imperatoris inuictissimi.*

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Se zlatou bullou císaře Ludvíka IV. Na rubu listu rukou XIV stol.: „Kaiser Ludweigs brif vber czolfreyunge.“ V témže archivu chová se druhý exemplář téhož majestátu, vydaný pod velkou voskovou pečetí císařskou. Následkem toho zní konečná klausule v tomto majestátu [1] presentes conscribi *et nostre maiestatis sigillo* iussimus communiri a [2]) zde končí listina. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 322. — Emler, Regesta III. č. 1652. — Majestát tento, jakož i současně Pražanům vydaný majestát (srov. této Sbírky I. č. 19.) byly zapsány od cís. notáře Bertholda de Tuttlingen do zachovaných register krále Ludvíka, kdež se čte: „Exemptio a thelonio urbi Pragensi concessa 1330 (následuje znění majestátu.) Sunt date [litere] eisdem sub sigillo imperiali. Nota, quod ciuitas in Egra similiter exemta est sub omnibus clausulis et articulis, sicuti ciuitas Bragensis. Date sub bulla et sub sigillo imperiali.“ (A. Oeffelius, Rerum boicarum scriptores I. str. 755.) — Novější německý překlad v Gradlově, Geschichte des Egerlandes I. str. 173.

Čís. 156.

1331, 25 května. V Parmě.

Král Jan opětně povoluje měšťanům Kadaňským, že, když z nich některý koupí v okolí města zboží, jež k městu není přiměřeno, mají platiti s obcí berně a jiné dávky toliko z polovice kupní ceny.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes. Omnibus imperpetuum. Etsi magnificenciam regiam ad cunctos esse deceat liberalem, ad illos tamen precipue graciosius inclinamur, qui fideli constancia et deuocione continua nostris voluntatibus et preceptis conformare pro viribus conantur. Sane quia dilecti nobis ciues ciuitatis nostre Chadanensis propter bona quedam, vt asserunt, ciuitati ipsi a sui fundacione non commensurata nec ad ipsam pertinencia ab antiquo, sed per ciues ipsos libere comparata, maiores et grauiores solito taxaciones, contribuciones, steuras, imposiciones et tallias nobis et nostre camere hactenus persoluerunt, nos ipsorum indempnitatibus et commodis deinceps prouidere de benignitate regia disponentes, auctoritate presencium ciuibus eisdem, omnibus et singulis, et eorum cuilibet, qui nunc sunt, est aut erunt pro tempore, perpetuis inantea temporibus a data presencium ex certa nostra scien-

cia concedimus et concedendum duximus graciose, videlicet, quod ciues nostri ciuitatis Chadanensis predicti, vniuersi et singuli, aut eorum quilibet, secundum quod decreuerint, communiter vel diuisim, res, hereditates ac bona quecumque, libera aut non libera, dicte ciuitati nostre, vt premittitur, non commensurata, nec ad ipsam spectancia ab antiquo, ubicumque iuxta ciuitatem ipsam situata fuerint, comparare valeant et emere, ipsaque pro parte media, que libere compararunt a nobis, heredibus et succesoribus nostris, Boemie regibus, libera tenere perpetuo et habere, de parte uero altera cum ciuibus aliis ac bonis ipsorum contribuciones, soluciones, taxaciones, stewras et tallias remota contradiccione qualibet facere et soluere ipsorum quilibet teneatur, vt sic per hanc nostram prouisionem munificam communes ciues ciuitatis supradicte per diuites ac e contra diuites per communes mutuo valeant et melius se juuare, firmiter statuentes, quod bona huiusmodi libera per ciues ibidem nunc comparata, aut que in futurum duxerint comparanda vel emenda, debeant cum ciuitate ipsa perhenniter remanere. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Parme anno a natiuitate domini millesimo trecentessimo tricesimo primo sabatho ante dominicam Trinitatis.

Kop. v registrum privilegií archivu Kadaňského N° 2. za nápisem: „Littera regis Johannis, quod res, hereditates et bona libera, que comparata fuerint, juxta ciuitatem cum ciuibus aliis ac ipsorum bonis solum de parte media in contribucionibus, losungis et ceteris exaccionibus debeant deseruire, vt in precedenti forma hoc idem est expressum.“ — Emler, Regesta III. č. 1761.

Čís. 157.

1331, 21 července. V Landshutě.

Král Jan, zapsav město Domažlice Dolnobavorskému vévodovi Jindřichovi staršímu, ustanovuje, že držitel města nemá od měšťanů větších platů brátí, než jaké do komory královské byli povinni obyčejně platiti, a že měšťané sami mají z prostředku svého voliti rychtáře městského.

My Jan z boží milosti Český, Polský král, Lucemburský hrabě *etc.*, tomu chceme, aby všeckněm tímto naším listem známo bylo, že,

ačkoliv z jistých příčin město naše Domažlice spolu s jistým platem a s rychtou naší v témž městě osvícenému knížeti, panu Jindřichovi, vejvodovi Bavorskému, zeti našemu nejmilejšímu, nedávno umínili jsme k držení zavázati, však tejchž měšťanuov našich obmejšlejíce užitek a uvarování škod. milostí naší královskou spůsobujíce tímto s dobrým rozmyslem budoucně a vždycky moc mající ustanovením rozkazujeme a ustanovujeme, pevně ukládajíce, totižto, aby žádný budoucně města Domažlic předepsaného vladař pod spůsobem kteréhokoli jména neb tytule z více platu, než kterýž nám neb do komory naší z téhož města a z rychty obyčejně dáván byl, tejchž měšťanů k dávání nenapomínal, ani jim jakou obtížnost neb soužení činil obyčejem jakýmkoliv. Jestliže by pak jináče učiněno bylo, nechceme předepsaných měšťanuov k dávání takového platu přidržeti. Dále chceme, ustanovujeme a rozkazujeme, a to v městě předepsaném aby nepřerušeně držáno bylo, totižto, aby měšťané sami mezi sebou neb sami z sebe volívati měli a mohli někderého muže hodného, kderémuž by města téhož rychtářství poručili, kterýž toliko vladaři města téhož, kterýž by na ten čas byl, plat dával, neb jeho ouředníku, kterýž ke dvoru našemu v témž městě obyčejně placen byl. Item, toho též k uvarování těch nebezpečenství, kteréž se v předepsaném městě přiházely časův starobylých, pod přísným přikazujíce zbráněním, umínili jsme opatřiti, ustanovujíce, aby žádný více měštěnín města našeho nahořepsaného k záhubě chudých a ke škodě vzláště se v ten ouřad vzkládaje ven nevystupoval, chce-li se uvarovati hněvu našeho. Na svědectví věci list tento jsme učiniti rozkázali a pečetí naší stvrditi poručili. Dán v Lanczhutě léta páně třináctistého třidcátého prvního in vigilia Mariae Magdalenae.

Český překlad ze XVI století v knize privilegií z r. 1527 na l. 2. č. 2., chované v archivu města Domažlic, za nápisem: „Druhý krále Jana majestát tři v sobě artykule zavírající.“ Po straně rukou po r. 1547 připsáno: „Nemáme.“ — Emler, Regesta III. č. 1771. — Vévoda Jindřich, manžel Markéty, dcery krále Jana, kterémužto vévodovi r. 1331 Domažlice za věno asi byly zastaveny, svěřil jich správu proboštu Vyšehradskému a kancléři království Českého Janu, a tři vydal mu *v Landshutě list ze dne 21 března 1331*, v kterém prohlašuje: „das unser gnediger herr, der hochgeporn fuerst, her Hainrich, hertzog in Pairn und pfallencz-graf ze Rein, uns hat behauset ze Taust und pfleger da gemachet, und haben darauf nichtis nicht ze sprechin, weder pfantschaft, noch sust chainerlei sache, do-

mit uns di puerch und di stat und das haus, daz darzu gehoret, sei behaft; sunder wenn er di behausung an uns fodert oder iz uns enpeutet mit seinen erbern poten und mit einem offen prief, so sulle wir der pfleg an geverde zehant an fuerzock abtreten und, wem er si haizzet, in antworten; aber di puerch mug wir inne haben darnach acht tag, das wir dar abpringen muegen, waz wir darauf haben. Wir geloben unde gehaizzen auch in guten triwen, das wir chain purchraven dar seczen noch enseczin, er hab denne unserm vorgenanten herren dem herczogen ee gelobet und gesworn, oder, ob er nicht enwere, des got nicht gebe, seiner hausfrowen und Margareten und iren erben oder iren pflegern, also, ob wir tot wern, das er an denselben sachen sei gepunden zu volfuren alle di sache, der wir gepunden wern unserm herren dem vorgenanten herczogin, seiner hausfrowen und iren erben.“ (Riezler, Forschungen zur Deutschen Geschichte. XX. Bd. str. 264; Emler, Regesta IV. č. 2043.)

Čís. 158.

1331, 26 července. V Řezně.

Král Jan dává svolení Budějovickým kněžím Petrovi a Filipovi, aby při městském špitále Budějovickém vystavěli kapli sv. Václava, a aby byli správci špitálu i této kaple, ku které přivtěluje pastviny v Černicích a sedm lánů v Mokré.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum tam iam superstitum, quam inantea futurorum noticiam tenore presensium volumus peruenire, quod constitutis coram nostre maiestatis presencia discretis viris, Petro videlicet et Phylippo, presbyteris de Budyewois, cappelanis nostris, deuote et humiliter nobis supplicantibus, vt capellam in honorem et sub tytulo sancti Wencezlay ibidem in hospitali per quendam Zachariam, olim ciuem nostrum de Budyewois, nostro et heredum nostrorum, Boemie regum, nomine fundatam et intytulatam, qui tandem inopia preuentus eandem perficere et in altum nequiuit erigere, edificandi per eos et perficiendi, tamquam capellanis et veris ibidem in spiritualibus et temporalibus prouisoribus, nostro ad hoc dumtaxat tamen accedente iuuamine, auctoritatem plenariam concedere et committere dignaremur, nos in hac parte eorum iustis et salubribus peticionibus benignius annuentes regimen prefati hospitalis et perfeccionem antedicte capelle ipsis presentibus committimus. Vt autem capella ipsa, nostro adiuta suffragio, structuris et edificiis perficiatur

et redigatur in altum, necnon infirmi in hospitali ibidem degentes consolacionis remedio refringentur peramplius, ob nostre salutis augmentum deserta pascua ibidem in Tzyrnicz cum septem laneis in villa Gavgendorf cum juribus aliis nobis pertinentibus sepedictis hospitali et capelle incorporamus, concedimus et donamus per prouisores seu rectores predictos uel eorum successores cum bonis aliis, que successiuis temporibus comparauerint aut eis propter deum donata seu legata fuerint, tenendum, vtifruendum perpetuis temporibus et eciam libere possidendum, mandantes et precipientes vniuersis et singulis officiatis et fidelibus nostris, quod contra huiusmodi nostre donacionis seu exempcionis graciam sepedictam capellam, hospitale et infirmos ac prouisores eorundem non debeant uel presumant in aliquo impedire, sed pocius iuxta pium affectum regium conseruent fauorabiliter in eisdem. Harum, quas sigillo nostro sigillare fecimus, testimonio literarum. Datum Ratispone anno domini millesimo trecentesimo tricesimo primo in crastino beati Jacobi apostoli.

[Na ohbu:] Per dominum regem ex relacione domini Berengarii capellani.

Kop. v diplomatáři Českého musea z orig. listu archivu m. Budějovic, kterýžto orig. nepodařilo se mi v Budějovicích však naleznouti. K listu tomu byl na perg. proužku zavěšen sekret královský, a na ohbu čte prý se poznámka (současná?): „Nicolaus de minori R.“ — Kop. v Hammerschmidově, Gloria Budwicensis lib. II. na l. 26. — Král Jan kromě toho *listem d. v Lucembursce 5 ledna 1333* opětně potvrdil založení kaple sv. Václava při špitálu Budějovickém zemřelým měšťanem Budějovickým Zachariášem, přivtěliv špitálu a kapli „deserta pascua iu Czwietling cum [septem] laneis in villa Hoslowe“ a svěřiv správu špitálu a dostavění kaple při něm „discreto viro Philippo, presbitero de Budwoys, capellano nostro“; a *druhým listem z téhož dne* přivtělil opětně ke kapli sv. Václava v Budějovicích „deserta pascua in Chyrnicz cum septem laneis in Gaudendorf cum iuribus suis et molendinum dictum Landewerii situm in fluuio Mals cum omnibus pertineneiis“, osvobodiv statky špitální od placení obecné berně a jiných dávek. (Orig. listy v archivu m. Budějovic. — Emler, Regesta III. č. 1973 a 1974.) — Srov. též čís. 148 na str. 251 této Sbírky.

Čís. 159.

1331, 17 srpna. V Domažlicích.

Král Jan potvrzuje nadání, které učinil měšťan Plzeňský Kunrát z Dobřan, založiv špitál před hradbami města Plzně, a ustanovuje, že

právo patronátní k tomuto špitálu má míti zakladatel a dědicové jeho, a kdyby ti zemřeli, rychtář a přísežní m. Plzně, kteří dva neb tři starší měšťany ku správě špitálu pak zvolí.

Johannes dei gratia Bohemiae et Poloniae rex ac Lucemburgensis comes. Universis in perpetuum. Veniens ad nostram praesentiam dilectus nobis Conradus de Dobrzano, civis civitatis nostrae Plsnensis, exposuit, quod ipse de bonis suis patrimonialibus et hereditariis ad spem retributionis aeternae, volens nihilominus altissimo reddere vota sua, ad honorem dei omnipotentis, sanctorum omnium et specialiter in honorem beatae Mariae Magdalenae, hospitale quoddam prae muris civitatis ejusdem construxit infirmorum, in quo capellam pulcram de muris lapideis instauravit, ipsumque hospitale de bonis suis praedictis ad eam expensarum et necessariorum sufficientium, quam potuit, tam dotavit, sub ea semper intentione, quod eidem Conrado, haeredibus ac successoribus suis, salvum perpetuo jus remaneat patronatus una cum regimine et gubernatione hospitalis ipsius et bonorum suorum ad illud pertinentium in praesenti, et quae ad id pervenire poterunt in futuro domino concedente. Et ne plebanus civitatis ejusdem, qui pro tempore fuerit, cujuscunque status, conditionis aut professionis extiterit, ex hujusmodi structura laedi valeat, in offertorio, modo quovis, deputavit Conradus praefatus duas sexagenas grossorum denariorum pragensium solvendas de hospitali praedicto ipsi plebano annis singulis nomine recompensae. Addens, quod si, quod absit, Conradum ipsum, haeredes et successores suos, omnes et singulos, nullo eorum simpliciter superstite migrare contigerit ab hac vita, extunc vult et desiderat, quod jus patronatus dictae capellae et hospitalis ac bonorum ipsius gubernatio ad meliores et seniores duos aut tres cives matura deliberatione per judicem et juratos antedictae civitatis electos auctoritate et potestate plenaria devolvatur. Quapropter postulavit a nobis, humiliter et devote, ut has suas structuras, donationum deputationem, reservationem et intentionem ac voluntatem de solita benignitate approbare et confirmare gratiosius dignaremur. Nos itaque tam pium opus et desiderium in domino commendantes omnia et singula suprascripta, ipsius Conradi saepelicti praecibus favorabiliter annuentes, grata et rata habendo, ipsa

et ipsorum quodlibet in toto et parte qualibet approbamus, ratificamus et scripti nostri patrocinio confirmamus. In quorum omnium testimonium et robur perpetuo valiturum praesentes fieri et sigilli nostri majoris appensione fecimus communiri. Datum in Tust sabbato proximo post assumptionem virginis gloriosae anno domini millesimo trecentesimo tricesimo primo.

Kop. v historii špitálu sv. Máří Magdaleny v museum m. Plzně. — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 31. — Kunrát z Dobřan přikoupil napotom vesnici Ejpovice k tomuto špitálu sv. Máří Magdaleny, a král Jan *listem d. v Praze 8 září 1331* osvobodil obyvatele té vesnice od placení berní a ode všech břemen zemských; načež král Karel IV *listem d. ve Frankfurtě 26 června 1349* potvrdil toto osvobození vsi Ejpovice od berně královské. — Strnad u. m. č. 32 a 63.

* Čís. 160.

1331, 18 srpna. V Domažlicích.

Král Jan, uznávaje, že obyvatelé na předměstích města Kolína usedlí bývali utlačováni velkými bernĕmi, povoluje jim, že mají s obyvateli městskými rovnost v placení berní a sbírek nésti, a že nemají ve větší platy býti potahováni, nežli tito obyvatelé městští.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes. Omnibus in perpetuum. Etsi regiam deceat munificenciam ad cunctos dexteram suam extendere liberalem, eos tamen potissime fauoribus graciosis prosequitur, quos fidei sinceritas et deuocionis constancia culmini regio reddunt gratos. Considerantes igitur fidem et feruidam deuocionem, quam preurbiales nostri pre muris ciuitatis nostre Coloniensis super Albea circumcirca residentes ad nostram indeffesse gesserunt et gerunt celsitudinem, oppressiones et grauamina ipsis per collectores bernarum, quas hucusque generaliter colligi et recipi fecimus, hactenus illatas remouere, tollere et adimere ab eisdem perpetuis inantea temporibus cupientes, ipsos preurbiales nostros et eorum quemlibet cum bonis et rebus suis omnibus ciuitati Colonienси predicte auctoritate regia de certa nostra sciencia a berna generali prefata totaliter eximentes duximus harum serie vniendos, ita videlicet, quod de cetero preurbiales ipsi, presentes et eorum posteri, in quiete pacifica permanentes ad prestaciones quaslibet cum

ipsa ciuitate faciendas et supportandas et ad nullas alias teneantur; mandantes vniuersis et singulis officiatis nostris per Boemiam et specialiter collectoribus bernarum, qui pro tempore fuerint, quatenus predictos preurbiales ciuitatis nostre supradicte contra exempcionis et vnionis nostre graciam de benignitate et liberalitate regia eis factam non debeant sub obtentu nostre gracie et fauoris deinceps vexare aut grauare in aliquo seu eciam quomodolibet perturbare, sicut grauem indignacionis nostre acrimoniam, quam in contrarium facientes conuertere pro libito voluntatis poterimus, cupiuerint euitare. Harum, quas sigillo nostro maiori sigillari fecimus, testimonio literarum. Datum Tust anno domini millesimo trecentesimo tricesimo primo, XV kalendas Septembris.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° III. (starší č. 3., v pravém rohu č. 34.) Pečeť utržena, toliko zelenožlutá šňůra hedvábná zbyla, na které pečeť visela. Na rubu listu rukou XVIII století poznamenáno: „Srovnání předměstských s měšťany in praestandis“ a dále „N° III. anno 1331. Privilegium regis Joannis, quod cives plus suburbanis contribuere non tenentur, sed in contribuendo in aequali cum suburbanis praestare tenentur.“ — Emler, Regesta III. č. 1797.

Čís. 161.

1331, 4 září. V Praze.

Král Jan postupuje opatu a konventu kláštera Oseckého právo patronátní k farnímu kostelu v městě Perně (in Pirnis). Datum Prage anno a natiuitate domini millesimo trecentesimo tricesimo primo, pridie nonas Septembris.

Dle kop. v Codex Damascus kláštera Oseckého na l. 17 Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 342. — Emler, Regesta III. č. 1818. — Biskup Míšenský Wythego schválil toto darování klášteru Oseckému *listem d. v Míšni 4 dubna 1332* a král Jan *listem d. v Domažlicích 25 července 1335* nařídil purkrabím hradu Perenského (dilectis fidelibus suis Swinconi et Alschiconi fratribus Scopconibus dictis de Duba, purgrauiis in Pirnis), aby chránili klášter Osecký v držení práva patronátního farního kostela Perenského, jakož i důchodu ze cla v Perně vybíraného (donantes ipsis decimam septimanam in theloneo et decimam partem omnium et singulorum proventuum ipsius thelonei in Pirnis qualitercumque evenientium tam in navigio quam in aliis quibuscunque fructuum perceptionibus ipsius thelonei). — Rovněž markrabí Karel *listem d. v Praze 24 února 1342* potvrdil opatu Oseckému Konrádu toto přivtělení farního kostela v Perně

klášteru jeho. (Posern-Klett u. m. str. 343, 347 a 355; Emler, Regesta III. č. 1891 a IV. č. 181 a 1089.)

* Čís. 162.

1331, 8 září. V Praze.

Král Jan vysazuje městu Žatci výroční trh, jenž osm dní před Letnicemi se začne a do Letnic trvati má.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum, tam presencium quam futurorum, deducimus noticiam, quod nos affectum, quem ad dilectos nobis ciues ciuitatis nostre Sacensis et ad ciuitatem ipsam nostra gerit benignitas, cupientes per procuracionem commodi et vtilitatis ipsorum ostendere in effectu, statuimus, ordinamus et disponimus hoc presenti nostro edicto perhenniter valituro, ut in ipsa ciuitate Sacensi octo diebus festum penthecostes inmediate precedentes vsque ad ipsum diem festi penthecostes annis singulis nundine seu forum annuale imperpetuum debeat obseruari, volentes ipsas nundinas siue forum annuale omnibus gaudere libertatibus, graciis et iuribus, quibus alia fora annualia seu nundine ciuitatum regni nostri Boemie perutuntur. In cuius rei testimonium presentes litteras sigillo nostro minori iussimus communiri. Datum Prage in festo natiuitatis beate Marie virginis gloriose anno domini millesimo trecentesimo tricesimo primo.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na listu 8 *b* za nápisem: „Johannes rex confirmat annale forum Sacencis ciuitatis.“ — Emler, Regesta III. č. 1821. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 52. — V téže knize na l. 42 *b* je český překlad tohoto listu. — Před tím listem *d. v Žatci 22 dubna 1323* osvědčili „Nycolaus Werchimayster judex ac vniuersitas juratorum ciuitatis Zacz“, že spor, který měli s měšťany Mostskými „pro arestacione et occupacione inter nos mutuo facta“ byl urovnán obapolně, a to tak, „quod vniuersi et singuli de ipsa ciuitate Pontensi nostra fora et nostram ciuitatem, quocienscumque eis placuerit, libere et absque omni timore possunt visitare, non obstante aliqua arestacione seu occupacione pro causis preteritis inter nos terminatis.“ (Emler, Regesta III. č. 861.)

Čís. 163.

1331, 13 září. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům města Domažlic, že jim náleží spravovati špitál za městem ležící, který svým nákladem vystavěli, jakož i

dosazovati k němu kněze za správce, aniž mají k špitálu tomu připouštěti řeholníky z řádu sv. Antonína neb jiné řehole.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, constare volumus, quibus expedit, vniuersis, quod nos iustis et racionabilibus peticionibus nostre oblatis celsitudini per dilectos nobis ciues ciuitatis nostre in Tust fauorabiliter annuentes, volumus et disponimus, quod hospitale pre muris ciuitatis ipsius et per eos et ipsorum constructum sumptibus, ipsi ciues in potestate sua habentes, regere et disponere ac prouisorem presbyterum instituere debeant iugiter iuxta ipsorum libitum voluntatis, nullam personam religiosam, siue sit de ordine Anthoniensi aut alio quocumque, ad ipsum hospitale aliquatenus admittendo. Harum testimonio literarum. Datum Prage idus Septembris anno domini MCCC° tricesimo primo.

Kop. v rukopise „Formularius Johannis Przimda" v archivu kapitoly Pražské sign. J 40 na l. 203. — Český překlad v knize privilegií z r. 1527 na l. 10 (č. B 2) v archivu m. Domažlic. — Emler, Regesta III. č. 1826. — Biskup Pražský Arnošt z Pardubic potvrdil *10 března 1344* založení špitálu Domažlického tímto listem: „Nos Arnestus dei et apostolice sedis gracia Pragensis episcopus tenore presentis pagine notum fore cupimus, quod anno domini M°CCC°XL°, quarto die decima mensis Marcii in Thin Horssouiensi, opido nostro, prouidi ac discreti viri Henricus judex, Wolko, Albertus dictus Roykowiczer, Otto et Vlricus dictus scriptor, consules et jurati ciuitatis in Tust, nostram accedentes presenciam vna cum discreto viro Clemente, rectore ecclesie ibidem in Tust, exposuerunt nobis, quomodo hospitale quoddam extra muros ciuitatis predicte in honore sancti Spiritus de licencia felicis recordacionis domini Johannis, proximi predecessoris nostri, ipsorum interueniente suffragio et aliorum Christi fidelium sit erectum et consecratum, accedente eciam voluntate et consensu Clementis, rectoris ecclesie parochialis predicte. In quo quidem hospitali debet esse presbyter ydoneus, quem judex, jurati et plebanus ad hoc receperint, qui ipsum hospitale singulis diebus per se vel per alium misse officio debet officiare, submissa tamen voce, et post primam missam, que dicetur in ecclesia parochiali predicta. In quatuor tamen diebus anni, scilicet in die Natiuitatis domini, item in die sancti Spiritus, beati Anthonii et dedicacionis hospitalis predicti, poterit presbyter hospitalis eiusdem officium misse dicere sub nota, offertorium, quod ibi obuenerit, pro hospitali recipiendo. Qui quidem capellanus infirmos in huiusmodi hospitali decumbentes sacramentis omnibus debet procurare, mortuo vero aliquo ex ipsis aput ecclesiam parochialem, quicumque is fuerit, erit tumulandus. Significauerunt nobis eciam, quod ipsi donassent ecclesie parochiali vnum maccellum, quod autem illud sit, in litera ciuium super hoc confecta satis euidenter apparet; de

quo quidem maccello habebit et iam actu habet ipsa parochialis ecclesia XL grossos pragenses annis singulis et rector ipsius ecclesie, qui pro tempore fuerit, in censu Nos autem, cum ipse rector ecclesie parochialis ibidem in Tust tunc in nostra constitutus esset presencia, quesiuimus ab eodem, an que proponebantur per judicem et juratos ciuitatis predicte, vera essent, et vtrum ipse contentus esset de ereccione seu construccione hospitalis iam dicti. Qui respondit omnia per judicem et juratos proposita vera esse; item, quod de ipsius hospitalis ereccione bene contentabatur, cum ecclesie sue sit facta bona recompensa. Item, quia rector eiusdem hospitalis per ipsum plebanum et ciues ciuitatis iam dicte ad committendum sibi regimen hospitalis sepedicti loci diocesano debet presentari. Quibus sic actis judex et jurati predicti nobis humiliter supplicauerunt, vt id, [quod] circa hospitale predictum factum est per immediatum predecessorem nostrum, scilicet dominum Johannem, Pragensem episcopum, et eos, ratum et gratum haberemus. Nos vero aduertentes peticionem eorum iustam et honestam fore, ipsam recepimus, omnia, que supra premissa sunt circa hospitale predictum, ac eciam donacionem eidem hospitali factam ratam et gratam habemus, ipsam de nouo ratificantes, approbantes et ex certa nostra sciencia quoad omnes ipsius clausulas confirmantes; volentes, quod quicunque ratificacionem, approbacionem et confirmacionem nostras in aliquo violare seu perturbare presumpserit, indignacionem dei omnipotentis et beatorum Petri et Pauli, apostolorum eius, sanctissimorumque patronorum nostrorum Viti, Wenczeslai atque Adalberti et nostram se nouerit incursurus; ipsam vero promouens et conseruans graciam et auxilium eorundem obtineat in presenti et gloriam in futuro. Vt autem ratificacio, approbacio et confirmacio nostra robur obtineat perpetue firmitatis presentes fieri et sigillorum nostrorum appensione iussimus roborari. Actum et datum anno, mense, die et loco, quibus supra.“ (Formulář Jana Přimdy list 202.) — Emler, Regesta IV. č. 1389.

Čís. 164.

1332, 26 dubna. Ve Frankfurtě.

Král Jan svěřuje mnichům kláštera Waldsaského právo patronátní nad farním kostelem v městě Lounech. Datum Lucemburch in octavis Paschae.

Regesta boica VII., 14. — Emler, Regesta III. č. 1894.

Čís. 165.

1332, [září]. V Praze.

Král Jan připojuje k městu Písku ves Zátaví, z které se platí roční úrok 13 hřiven do komory královské.

My Jan z boží milosti Český a Polský král a Lucemburské že, známo činíme tímto listem přede všemi, že jsúce na tom vždycky, ež bychom mohli a slušné bylo, abychom město naše Písek zlepšili, s naši Zataví, blízko od téhož města ležící, z kteréž nám a naší moře platu třinácte hřiven prve každého roku vycházelo, témuž stu a měšťanům našim v něm obývajícím připojujeme a přivlastjeme, takže obyvatelé té vsi Zataví z každého lánu tolikéž, jako ánův jinejch vsí k tomu městu přiměřenejch platiti obyčej mají, y komoře naší v časech budoucích náležeti a platiti mají, též iná břemena, kteráž by na též město přišla, podle spravedlivého žení nésti a trpěti s téhož města měšťany povinni budou. Dán Praze létha božího tisícého třístého třidcátého druhého etc.

Český tento překlad latinského patrně listu zachoval se v c. k. archivu istodržitelském v Praze v přepisu z r. 1572.

Čís. 166.

1333, 21 září. V Parmě.

ŕál Jan svoluje k žádosti Jindřicha mladšího z Lipé, aby město jeho ěmecký Brod užívalo týchže práv, kterých města králе a království Českého požívají.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburnsis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus ruenire, quod, quia affectantes comoditatibus et vtilitatibus dilecti elis nostri Henrici de Lypa propter ipsius, que hucusque omni lelitatis constancia nobis exibuit (sic), seruicia, vbilibet benigniter ouidere, ad ipsius quoque precamina celsitudini nostre humiliter rrecta hanc sibi graciam duximus faciendam, ita videlicet, quod uitas sua Broda Teutunicalis omnibus et singulis iuribus, quibus uitates regni nostri et nostre frete sunt hactenus, de cetero gaudeat eciam pociatur, nullis consuetudinibus in hac parte exceptis pariter exclusis, mandantes et precipientes dictarum ciuitatum nostrarum licibus et ciuibus necnon fidelibus vniuersis, quatenus predictum nricum de Lypa, fratres et heredes ipsorum, ac eciam ciues ciuis Brode Teutunicalis in prefata libertate, juribus, consuetudinibus

atque gracia non debeant aliqualiter impedire. Sub harum, quas super eo confici iussimus, testimonio litterarum. Datum Parme in die beati Mathey apostoli et ewangeliste anno domini millesimo trecentesimo tricesimo tercio.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. II. Na pronžku perg. úlomek jednoduché velké pečeti královské. — Emler, Regesta III. č. 2040. — Český překlad z konce XV století v pamětní knize z r. 1416 na l. 183 v archivu m. Německého Brodu.

* Čís. 167.

1334, 21 února. Na Horách Kutných.

Moravský markrabí Karel, chtěje měšťanům Kouřimským nahraditi škody, které požárem utrpěli, povoluje jim, aby mohli vladyky a jich poddané, jakož i jiné osoby stavovati v městě pro dluhy do pěti kop bez lotu.

Karolus domini nostri regis Bohemie primogenitus, marchio Morauie, constare uolumus, quibus expedit, tenore presencium vniuersis, quod nos affectantes ciuitatis Gurimensis condicionem facere meliorem, ut damna plurima, que per ignis uoraginem non sine dolore et gemitu pertulerunt, recuperare ualeant, ipsius ciuitatis ciuibus paternis, fidelibus nobis sincere dilectis, hanc graciam autoritate principum duximus faciendam, quatenus eis et eorum cuilibet liceat wladicones, homines eorum seu alios quoscumque, cuiuscumque condicionis et status existant, pro debitis ad quinque sexagenas grossorum denariorum minus lotone se extendentibus, in quibus obligantur eisdem, arrestare et occupare in ciuitate ipsa iuxta formam aliarum ciuitatum regalium et consuetudinem in eisdem hactenus obseruatam, nisi tales forsitan sint persone, que specialibus prerogatiuis et priuilegiis gaudeant, quibus per graciam in iuribus ipsorum nolumus derogari. Mandamus igitur capitaneis, camerariis ceterisque beneficiariis seu officialibus nostris per Bohemiam, presentibus et futuris, quatenus ciues istos contra presentis nostre concessionis graciam perpetuis inantea temporibus impedire, inquietare seu turbare non audeant aut modo aliquo molestare; contrafacientes indignacionem paternam et nostram se senciant grauiter incurrisse. Datum in Cuthnis

feria secunda post dominicam Reminiscere proxima anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quarto.

Kniha pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 113 v archivu m. Kouřimě za nápisem: „De arrestacione wladiconum.“ — Emler, Regesta IV. č. 19.

* Čís. 168.

1334, 22 února. Na Horách Kutných.

Moravský markrabí Karel, chtěje pomoci obyvatelům města Kouřimě, kteří ohněm škody utrpěli, povoluje jim, aby míli kolem města zakázali krčmářům, kovářům, řezníkům a jiným řemeslníkům provozovati řemesla.

Karolus domini nostri regis Boemie primogenitus, marchio Morauie. Prudentibus viris judici, consulibus et hominibus in Gurim, fidelibus paternis et nostris dilectis, salutem et omne bonum. Animaduertentes nonnullas grauedines vestras et incommoda, quas et que hactenus estis perpessi tum ex ignis incendiis et voragine, tum ex aliis vestris vexacionibus, per que facultates vestre sunt extenuate non modicum et exhauste, volentesque vobis et vestre pecunie ob ea opportunum in eo et in aliis adhibere remedium, de gracia speciali concedimus vobis, statuimus et decernimus, quatenus autoritate paterna et nostra omnes tabernarios, fabros, carnifices seu quoscunque alios artifices et mechanicos in circuitu ciuitatis vestre ad omnes sui partes infra spacium vnius miliaris circumferencialiter positos prohibere, cassare, destruere nec morari, stare seu operas rerum exercere et facere valeatis libere et impune, facturi in eo ciuitatis vestre predicte condicionem meliorem. Mandamus itaque vniuersis et singulis baronibus et nobilibus, officialibus, ciuibus et hominibus regni Boemie, presentibus et futuris, quatenus vos contra huiusmodi nostram concessionem non debeant aliqualiter molestare nec ab aliis molestari permittant, indignacionem nostram, si contra attemptare presumpserint, grauiter incursuri. Harum serie litterarum, quibus sigillum nostrum duximus apponendum. Datum in Chutnis anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quarto, die vicesima secunda mensis Februarii, indiccione secunda.

Kniha pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 105 *a* a 113 *a*. — Emler, Regesta IV. č. 20.

Čís. 169.

1334, 24 února.

Ješek z Michalovic, přeloživ město Mladou Boleslav ze starého místa na horu Hroby, povoluje měšťanům, že mohou užívati týchže práv, jako město Nymburk, pokud k udělení těchto práv není třeba svolení královského. Při tom prodává jim 30 masných, 24 chlebných, 12 soukenických a 20 ševcovských krámů; postupuje jim pánve, aby mohli pivo vařiti, a dává jim k obci dvě louky pod vrchem a třetí u Michalovic. Konečně rychtáři Jindřichovi a jeho dědicům prodává dědičně rychtu městskou s třetinou důchodů soudních, se svobodným dvorem (pozdější radnicí) a krčmou.

Vt maior fides adhibeatur negociis gestis, expedit scripturam fieri, que contineat testimonium veritatis. Igitur nos Geszko de Michelsberk et heredes nostri ac posteri heredum ad perpetuam rei memoriam ad vniuersorum et singulorum, tammodo superstitum quam inantea futurorum, volumus peruenire noticiam, quod nos de bona voluntate nostra ac nostrorum de maturo consilio amicorum ciuitatem nostram, que Juuenis Bolezlauia nominatur, de loco naturali transtulimus et situauimus in montem, qui Hrobye wlgariter nuncupatur. Ibidemque ciuibus nostris, viris prouidis et honestis, ac heredibus ipsorum triginta macella pro sexaginta sexagenis grossorum denariorum pragensium iam persolutis vendidimus hereditarie possidendas, et ad hec omnia et singula jura, que ciuitas Nowenburk retinet et habet, concedimus et donamus, preter illa jura, que dominus noster rex potest et posset dare uel porrigere, que nos donare non possumus nec valemus. Insuper ad maiorem ciuitatis ac ciuium predictorum vtilitatem ipsis dedimus et contulimus patellas, in quibus ceruisia braxatur, que prius ad nos et ad dominium nostrum spectabant, libere possidendas; deinde viginti quatuor pancos siue scampna panis, duodecim scampna pannificum, viginti scampna sutorum cum omni jure prefato ciuibus prius dictis vendidimus hereditarie possidendas. Post hec duo prata sub monte situata ad ciuitatis communi-

ım dedimus et donamus et de vno prato iuxta Michelsberk situato, ntum nobis placuerit, volumus donare ipsis et largiri. Insuper ırico judici ibidem et heredibus ipsorum ac heredum posteris icium cum tercio denario, quidque jure acquisitum et conquisitum rit, re et corpore, cum taberna libera et cum libera curia vendi- ıus hereditarie possidendum. Vt autem hec singula et singulariter uersa robur optineant perpetue firmitatis, presentem literam de- ıus et sigillo nostro fecimus communiri. Actum et datum anno nini M°CCC°XXXIV° in die sancti Mathie apostoli.

Orig. perg. v městském museum Mladoboleslavském N° 1 (na rubu rukou II století červené č. II.) S větší voskovou pečetí na zelené šňůře hedvábné za- enou s nápisem dokola „S. JESCONIS · DE · MICHELSPERK". — Novotný, ınyka Mladoboleslavská str. 60. — Emler, Regesta IV. č. 21.

K čís. 169.

1334, 24 února.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Aby větší důvěrnost k věcem zběhlým přiložena byla, potřebí st, aby to v spis uvedeno bylo, kterýž by svědectví pravdy v sobě ržoval. Protož my Ješek z Michalovic a dědicové naši a potomci dicův našich na věčnou památku toho všem vůbec i jednomu ždému obzvláštně, jakož přítomným tak i budoucím, v známost uvo- jeme, že my z dobré vůle naší a spolu s zdravým uvážením a raddou šich přátel město naše, které se Boleslav Mladá jmenuje, z místa rozeného přenesli jsme a položili sme na hůru, kteráž se na obích jmenuje.[1]) A tu měšťanům našim, mužům opatrným a pocti- m, i dědicům jejich 30 masných krámův, šráků, za 60 kop grošů u pražského, kteréž jsou již zaplaceny, prodali sme, aby je dě- ně drželi, k tomu všecka a jedna každá práva, kteráž město mburgk drží a má, propůjčujeme a dáváme, kromě těch práv, ráž král pán náš může a mohl by dáti a propůjčiti, kterýchž my nemůžeme.[2]) Nadto vejše k většímu města a měšťanův nahoře ených užitku sme dali a propůjčili pánve, v kterýchž se pivo vaří, éž prve k nám a k panství našemu přináležely, aby jich svobodně

užívali a jimi vládli; potom čtyřmecítma šrákův chlebných aneb kotcův pekařských, dvadcet kotců ševcovských se vší nahoře dotčenou spravedlností měšťanům svrchu jmenovaným prodali sme dědičně, aby jich užívali a jimi vládli. K tomu ještě dvě louky pod vrchem ležící k obci Boleslavské dali sme a darujem a díl jedné louky blíž Michalovic ležící, což se nám bude líbiti, chceme jim dáti a uděliti. Nad to vejš Jindřichovi rychtáři v témž městě a dědicům jeho a potomkům dědicův jeho soud nebo právo s třetím penízem, cožkoli se právně vyhledá a shromáždí (skutkem i řečí), s krčmou svobodnou a svobodným rathouzem prodali sme, totiž se vším příslušenstvím aby dědičně je užívali. Aby pak toto všecko a jedna každá věc obzvláštní moc a zdržení toho měly, na věčnou bytnost tento list dali jsme pečetí naší potvrditi. Dán a psán léta páně 1334to na den svatého Matěje apoštola etc.

Český překlad z počátku XVII století v rukop. c. kr. universitní knihovny v Praze sign. XVII E 47 str. 1. — Dle jiného rukopisu otisknul Novotný, Kronyka Mladoboleslavská str. 58 s těmito změnami: [1]) na horu, kteráž se Hrobík aneb Hrobka vůbec jmenuje. — [2]) k tomu i všecka i zvláštní práva, kteráž král pán náš může anebo mohl by dáti a propůjčiti.

Čís. 170.

1334, 18 května. Na hradě Pražském.

Moravský markrabě Karel potvrzuje nález kancléře svého Mikuláše z Brna v při měšťanů Litoměřických s klášterem Doksanským vynesený, dle kterého měšťané, držíce statky klášterní, mají z nich berni odváděti klášteru a nikoli obci.

Karolus domini nostri .. regis Boemie primogenitus, marchio Morauie. Religioso viro . ., preposito necnon conuentui monasterii sanctimonialium in Dochczano, deuotis nostris sincere dilectis, salutem felicem. Finem litibus et controuersiis inponere cupientes, ne inmortales in iudiciario strepitu videantur, ecce pridie et heri causam, que inter vos parte ex vna, et .. ciues Luthomericenses ex altera, diucius agitata dinoscitur, tenoremque et vigorem priuilegiorum vestrorum et ipsorum ciuium, que sibi ad inuicem super so-

icione berne regalis non parum contrariari perhibentur, honorabili iro Nycolao de Brunna, cancellario nostro, commiseramus diligencius ognoscenda. Ipse namque examinatis prefate cause meritis ac priui-egiorum ipsorum tenore lecto, auscultato striccius et perlecto, de natura sua deliberacione pronunciauit ac deffinitiue prolocutus est coram nobis et curie nostre proceribus, dictam ciuitatem Luthomeri-censem vobis et vestro monasterio debere, teneri et racionabiliter obligari presentem bernam et alias regales bernas de omnibus et singulis bonis, possessionibus et prediis, que a dicto vestro monasterio tenent, possident quomodolibet et habent, dare et persoluere, eidem monasterio dumtaxat et non alii homini vel persone. Nos vero eiusdem cancellarii nostri pronunciacionem vtpote iustam, equam et racioni consonam approbamus, ratificamus, gratificamus et confirmamus, ac ratam, gratam, firmam et inviolabilem volumus irrefragabiliter perpetuo permanere; diffinientes, sanctientes et nostro decernentes decreto, quod prefati . . ciues Luthomericenses dictas vestras possessiones et predia possidentes presentem et alias bernas dicto vestro monasterio et vobis debeant et teneantur de cetero exsoluere et dare omni excepcionis et cauillacionis obstaculo penitus procul motis, mandantes prefatis . . ciuibus, quatenus huiuscemodi nostram definicionem atque constitucionem inviolabiliter debeant et teneantur irrefragabiliter obseruare, indignacionem nostram et penas, pro nostro motu infligendas, si contra attemptare presumpserint, irremissibiliter incursuri. In quorum omnium testimonium atque robur presentes litteras conscribi et nostri sigilli patrocinio iussimus communiri. Datum anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quarto, feria quinta die XVIII mensis Maii, indictionis secunde, in castro Pragensi.

Orig. perg. v cís. universitní knihovně v Praze. Se sekretem markraběcím na perg. proužku zavěšeným, na němž čte se legenda: „† SIGILLUM · KAROLI · PRIMOGENITI · REGIS · BOEMIE †“. Na rubu listiny rukou XIV století: „Quod ciues Luthomericenses bernam soluant ecclesie Dokzanensi.“ — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 11. — Emler, Regesta IV. č. 48. — Král Jan, potvrzuje *listem d. v Praze 21 března 1341* klášteru Oseckému jeho privilegia, upravuje též poměry kláštera toho k městům královským, zvláště k Litoměřicům a Mostu, a sice ustanovuje: „Volumus eciam et plenarie admittimus, ut in predictis bonis fabri, sutores, sartores, pistores et taberne haberi possint, ubicunque dictis abbati et conuentui videbitur expedire, et quod homines recedentes de hereditatibus mona-

sterii predicti ad ciuitates nostras uel alia loca hoc faciant sine preiudicio monasterii predicti et dampno, vendita prius hereditate sua et omnibus causis prius coram d. abbate aut suis officialibus expeditis. — Ipsis quoque abbati et conuentui graciose concedimus virtute presencium et fauemus, ut omnes et singulos censuales sui monasterii antedicti circa uel intra quascumque ciuitates regni nostri et expresse Luthomeriz et Pontis positos et manentes tempore debito et statuto censum non soluentes, cuiuscumque status aut condicionis existant, irrequisitis ciuibus et judiciis ciuitatum ipsarum in villa aut villis seu bonis quibuscumque per se ipsos aut officiales suos possint et debeant licite inpignorare, non obstantibus quibuslibet impetratis in contrarium uel de cetero impetrandis.“ (Emler, Regesta IV. č. 883.)

Čís. 171.

1334, 28 srpna. V Brně.

Moravský markrabí Karel přivlastňuje měšťanům města Ústí nad Labem úřad šrotéřství, kterýž byl otec jeho král Jan Tímovi z Koldic s porušením jich práva postoupil, a ustanovuje, aby z důchodů toho úřadu opravili cesty a silnice v městě a kolem města, neboť od předešlých králů mají výsady, že povozy skrze jich město, a nikoli po nových cestách a silnicích, mají jezditi.

Karolus domini nostri regis Boemie primogenitus, marchio Morauie. Constare volumus presencium inspectoribus vniuersis, quod licet dominus et genitor noster carissimus, dominus Johannes, rex Bohemie antedictus, officium veccionis vasorum in Aussik super Albea cum juribus et vtilitatibus suis nobili viro domino Thimoni de Coldicz, suo nostroque consiliario fideli, dum alias vacaret, contulerit, tamen, quia idem dominus Thimo audiens post collacionem huiusmodi sibi factam, quod dictum veccionis officium pertinuerit ab antiquo et iure pertineat ad ciues ciuitatis supradicte, propter quod juri ex donacione paterna in dicto veccionis officio sibi competenti ex affectu sinceritatis, quem ipse dominus Thimo ad dictos gerit ciues, coram nostra presencia constitutus libere eis cessit, eidem renunccians penitus et in totum supplicauitque nobis, vt facta cessione et renuncciacione per eum de officio prenotato illud ciuibus antedictis appropriare et attribuere eo jure, quo prius ad eos et ciuitatem predictam pertinuit, graciosius dignaremur. Nos ipsius domini Thimonis precibus racionalibus annuere fauorabiliter disponentes officium veccionis prefatum

paterna et nostra auctoritate ciuibus et ciuitati sepedictis attribuimus, appropriamus et de ingenita nobis benignitate reddimus et publice strate seu vie cum curribus hincinde transitum, prout ab antiquo fuit et a predecessoribus nostris, vtputa regibus Bohemie, ipsis est concessum et datum, vt per ipsam ciuitatem Ausk et non per nouas et extraneas vias transeant, sub penis super hoc deputatis iterato reformamus, volentes, vt cum emolimentis et redditibus dicti officii ciues ipsi ea, que in ciuitate et extra reparacionem et reformacionem indiguerint, debeant inantea perpetuis temporibus emendare. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Brunne anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quarto, die dominica post festum sancti Bartholomei apostoli proxima.

Obsaženo v konfirmaci krále Ladislava d. v Praze 12 listopadu 1454 a chované v orig. v archivu m. Ústí nad Labem č. 12. — Feistner, Geschichte der k. Stadt Aussig str. 55 a 242. — Emler, Regesta IV. č. 78.

* Čís. 172.

1334, 11 listopadu. V Seurre.

Král Jan chtěje nahraditi měšťanům m. Mostu škodu, kterou požárem utrpěli, osvobozuje je od placení berní a jiných daní na tři léta.

Nos Johannes — notum facimus —, quod considerantes grauia et satis onerosa dampna, que — ciues ciuitatis nostre in Brux hiis diebus elapsis proximis per ignis voraginem sunt perpessi, de quibus ipsis compacientes ex animo, volentes eis de aliquo adhoc consolacionis auxilio, prout maiestati regie condecet, graciosius prouidere, ipsis a data presencium ad tres annos continuos — libere confirmamus et donamus ita, quod ab omnibus steuris, collectis, exaccionibus, donacionibus, imposicionibus, contribucionibus et berna regali seu aliis quibuscunque vexacionibus medio tempore dandis per nos et heredes nostros sint iuste et debite liberi et exempti, inhibentes primogenito nostro karissimo Karolo, marchioni Morauie, camerario ac aliis nostris officialibus —, vt ipsos ciues nostros in predictis eorum graciis et libertatibus — non — presumant aliqualiter molestare. — Datum Borgundie in Sor in die beati Martini anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quarto.

Orig. perg. v archivu města Mostu. S menší pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu pozdější rukou: „Quintum regis Johannis privilegium a. 1334. Von erlassung der bern uff 3 jar.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 67. — Emler, Regesta IV. č. 107.

Čís. 173.

. 1335, 23 dubna. V Budějovicích.

Markrabě Karel potvrzuje špitálu sv. Václava v Budějovicích ves Mokré (Gauerndorf) se sedmi lány a mlýnem v řece Malči, kterou Kunrát Landoker kdysi špitálu odkázal, a osvobozuje tuto ves i mlýn ode všech berní a dávek.

Karolus domini . . regis Boemie primogenitus, marchio Morauie. Vniuersis presentes literas inspecturis salutem et fidem presentibus dare. Personis miserabilibus, infirmis presertim et egris, que rebus et domibus propriis orbate, nequeuntes caput suum alibi reclinare, in cenobio hospitalis coguntur in penuria et egritudine grauiter laborare, decet principis clemenciam tanto magis benefice misereri, quanto misericordiam sui ardencius diligit creatoris. Cum itaque domui hospitali beatissimi Wenczeslai in Budyowicz ad portam dominus genitor noster . . rex predictus villam quandam nomine Mokri boemice, Gaugendorf vero theotonice nuncupatam, cum septem laneis terre et vnum molendinum situm in fluuio Males cum suis pertinenciis, legatum ob pias causas per Conradum olim Landocrum dictum ipsi capelle et hospitali sancti Wenczeslai donauerit, incorporaueritque eidem, vt exinde pacientes et infirmi inibi vitam possint ducere meliorem, nos predictas donacionem et incorporacionem ratas et gratas tam pie quam iuste factas habentes, eis damus nostrum consensum pariter et assensum, ipsamque villam et molendinum cum suis terris et pertinenciis ab omnibus exaccionibus, contribucionibus ac oneribus tam realibus quam personalibus atque mixtis et aliis angariis et vexacionibus quibuscumque dicte ciuitati Budweys hactenus debentibus et debitis eximimus, absoluimus et liberamus, ac immunes, exemptos et liberos presentibus perpetuo nunciamus; decernentes et volentes, quod cum aliquam imposicionem pecunialem dicte ciuitati Budyouicz imponi contingerit, pro rata possessionum dicte ville et

olendini, ipsa contingente, in summa et quantitate inposite pecunie ecuti promittimus, volumus et deduci. Mandantes vniuersis et singulis . . iudicibus, consilio et hominibus predicte ciuitatis Budweys, resentibus et futuris, quatenus eidem hospitali et prefatis bonis psius contra huiuscemodi paternam et nostram graciam et indulgeniam nullam inferant nec inferri permittant ab aliis violenciam, moletiam aliqualiter vel grauamen, indignacionem paternam et nostram c penas grauissimas pro motu nostro infligendas, si secus attemptare resumpserint irremissibiliter incursuri. In quorum omnium testimonium atque robur perpetuum presentes conscribi et nostri sigilli munimine jussimus communiri. Datum in Budweys in festo beati Georgii anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto.

Per dominum marchionem
consiliarius W.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. S velkou visutou pečetí markraběcí, jejíž okrajek jest ulámán. Druhdy byl orig. ten v archivu m. Budějovic, odkudž zvěč. archivář J. Erben kopii pořídil, jež se chová v diplomatáři Českého musea. — Chytil, Codex Moravie VII. str. 33. — Emler, Regesta IV. č. 150.

Čís. 174.

[1335], 16 června. V Praze.

Král Jan zavazuje se purkmistru, radě i vší obci města Chebu, že jich proti právu nebude utiskovati, a že osvobození kláštera Valdsaského od placení berně nemá jim býti na újmu.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Fidelibus nostris dilectis, magistro consulum, consilio et communitati ciuium in Egra graciam regiam et omne bonum. Venientes ad presenciam nostram pro parte vestra et ciuitatis vestre conciues vestri nobis quasdam literas nostras ostendere curarunt, datas et concessas contra vos et in preiudicium vestrum abbati et monasterio Waltcensi et contra immunitates vestras a predecessoribus nostris diue memorie Boemie regibus et a nobis datas [et] concessas, quibus vos auare nituntur minus iuste. Quapropter fidelitatis vestre constanciam ire volumus, quod intencionis nostre non est nec fuit vos aut ciui-

tatem vestram contra huiusmodi vestras libertates et gracias grauare, quinimo intencionis nostre votiuum est, vos in iuribus et immunitatibus vestris omnibus graciosius conseruare, nos excusatos habentes in hac parte volumus libertatibus vestris et graciis vos gaudere. Datum Prage in crastino corporis Christi.

Magistro consulum, consilio et communitati ciuium ciuitatis Egre, fidelibus nostris dilectis.

Orig. pap. v archivu m. Chebu. — Kopie v zemském archivu v Praze. — Emler, Regesta IV. č. 1759. — Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 177 důvodně soudí, že zmíněný zde list klášteru Valdsaskému udělený na úkor obyvatelstva Chebského, týká se osvobození poddaných kláštera Waldsaského od placení berní společně s krajinou a městem Chebem, jež král Jan klášteru listem d. ve Frankfurtě *dne 26 dubna 1332* povolil. (Tamže str. 174.) Podobného osvobození dostalo se klášteru sv. Kláry v Chebu *listem kr. Jana ze dne 19 července 1335.* (Emler, Regesta IV. č. 178.)

Čís. 175.

1335, 19 července. Bez místa.

Král Jan zavazuje se, že od soudu Chebského neodcizí ani zástavou ani jinak městyse Selben a Aš s jich okolím, k němuž od starodávna přináležejí.

Wir Johannes von gots genaden chvench zv Behem vnd zv Polan vnd graf zv Luecenburch, veriehen offenbar vnd tun chunt allen den, di disen brif sehen oder hoeren lesen, daz wir gesprochen vnd verheizzen haben, daz wir di zwen mercht Selben vnd Asch vnd allez daz darzv gehoert von dem geriht zv Eger, do si von alter vnd von reht zvgehoerent, nimmer cheim man verlihen noch verseczen sveln noch enwollen noch in cheinerlei weis davon enpfremden. Des geb wir disen offenen brif zv vrchuend westett mit vnserm insigel, der ist geben, do man zalt von Christs gepurt dreucehen hundert iar, darnach in dem fuenfvnddrizzigsten iar des nehsten mitwochen vor send Marien Magdalen tag.

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni (Bohem. N° 169.) S krásně zachovanou velkou pečetí královskou na pergamenovém proužku visící. Na rubu poznámka pozdější rukou (stejnou jako na listinách archivu Chebského z té doby):

„Kunig Johannes, daz Selbe vnd Asch von der stat vnd lande nicht sol komen.“ — Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 176 a Privilegien der St. Eger str. 6. — Emler, Regesta IV. č. 179. — Král Jan zastavil Aš a Selb fojtovi Jindřichu z Plavna *listem ze dne 25 srpna 1331.* (Müller, Plauener Urkundenbuch N° 312.)

* Čís. 176.

1335, 28 července. V Chomútově.

Král Jan, vida, kterak měšťané města Ústí nad Labem požárem o své výsady městské přišli a následkem toho mnohá utiskování od král. úředníků snášeti musí, obnovuje jim ze starších privilegií některé články, o jichž obsahu přísežní města jej poučili. Ustanovuje, že měšťané mají z polí, domů, dvorů, masných a chlebných krámův a z dědin k obci přiměřených, jichž se počítá 26 a tři osminy lánů, platiti 22 hřiven a 7 grošů ročního úroku do komory královské, a k tomu že ze šesti kolem města ležících mlýnů má se odváděti 15 měřic pšenice, tolikéž žita a 29 grošů. Obecnou berni mají platiti měšťané z pozemků svých, kromě zahrad, a ze dvou mlýnů dle výše úroků komorních; avšak obyvatelé předměstští, kteří k sbírkám obecním přispívají, mají ostávati osvobozeni od placení berně. Berni takovou náleží vybírati některým z přísežných města, a kdo by při tom čeho zamlčel, zaplatí k obci pokutu. Měšťané mají dále právo kupovati statky svobodné, vykonávajíce nad lidem na statcích těch usedlým soudní moc a platíce z nich berně. Žaloby ohledně těchto statků nemají se podávati k soudům krajským, nýbrž k soudu městskému. Konečně potvrzuje se obci opětně důchod z úřadu šrotířství.

Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex, Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus deuenire, quod, cum fideles nostri dilecti ciues ciuitatis Vsk super Albea a nonnullis officiatis nostris per Boemiam propter priuilegiorum suorum a clare memorie predecessoribus nostris, Boemie regibus, obtentorum, sed nunc adustorum carenciam, prout coram nobis viue vocis exposuerunt oraculo, graues et dampnosas multipliciter passi sunt hactenus molestias et offensas, nos eis, qui nunc sunt uel in futuro erunt, ibidem ciuibus, vt sub potentatus nostri vmbraculo respirare valeant a grauaminibus huiusmodi et offensis et ab hodie

inantea perpetuo supportari, omnes et singulos in prioribus ipsorum ac ciuitatis priuilegiis expressos, prout jurati coram nobis exposuerunt, articulos de benignitate regia, vt quilibet eo, quod ad ipsum pertinet, contentus nil a quocumque petat amplius, innouamus ac in statum pristinum reuocamus, firmiter statuentes, vt ciues predicti omnes et singuli de agris, domibus, curiis, macellis carnium, scampnis panum ac aliis hereditatibus, que consistunt in numero viginti sex et vnius et medie quarte terre laneorum, quorum decem cum medio et medium quartale siti sunt in loco Aue wlgariter nuncupato, quorum quilibet soluit in censu annuo quinquaginta sex grossos pro marca regia computatos; quilibet eciam laneus predictorum et infrascriptorum continere debet sexaginta quatuor mensuras; quatuor vero lanei et vna quarta siti sunt vltra fluuium Belyn, censuantes quilibet eorum tres fertones regios siue leues; alii sex cum medio laneo iacent siti sub magno lapide, quorum quilibet eciam censuat tres leues fertones. Preterea supra montem iacent lanei duo et vna quarta cum media, soluentes in censu quilibet marcham mediam leuem. Sunt et alii duo cum medio lanei et vna quarta, quorum quilibet soluit in censu vnum cum medio fertones leues, quatuor tamen exclusis vineis, quarum tres decimas dant, quarta vero medium fertonem annis singulis censuare consueuit, nobis ad ipsam ciuitatem mensuratis et pertinentibus ab antiquo, communiter viginti duas marcas, quinquaginta sex grossos pragenses pro marcha computando, et vnum lotonem. De molendinis autem sex ad nos et successores nostros pertinentibus XV mensuras tritici et totidem siliginis et viginti nouem grossos in festo beati Michaelis annis singulis census nomine soluere teneantur. Berna uero generalis, si qua regno Boemie imposita fuerit, de agris et hereditatibus ciuium ipsorum per collectores ad hoc deputatos exigatur estimacione census agrorum eorundem, ortis ciuium ipsorum pro solucione berne specialiter non grauatis eo, quod in agrorum suorum et ciuitatis mensuris antiquitus sunt locati. Pauperes autem, operarios ac alios ante dictam ciuitatem residentes pro eo, quod collectas soluunt cum ciuibus, a solucione berne duximus absoluendos et decernimus perpetuto absolutos. Ceterum molendina duo dicte ciuitati adiacencia super fluuio Belyn, quorum vnum sex, alterum uero quatuor grossos pragenses nobis soluere consueuit, bernam cum ciuitatis ipsius here-

ditatibus dare perpetuo tenebuntur. Indulgemus insuper, vt dicti ciues possessiones, bona et predia quorumcumque possint emere quecumque, vasallorum et religiosorum nostrorum bonis dumtaxat exceptis, ipsi eciam ciues pauperes et homines suos irrequisito judice ciuitatis Vsk aut alio per se iudicare poterunt licite et inpune. Decernimus eciam et volumus, ne ciues predicti occasione bonorum sic per eos, vt predicitur, emptorum non possint nec debeant ad iudicia prouincialia per quempiam trahi seu aliqualiter iudicari, verum si cuiquam accionis aduersus eos competere videatur, id coram iudice et juratis dicte ciuitatis Vsk studeat in iudicio experiri. De bonis eciam sic per eos emptis ipsi ciues nobis et successoribus nostris contribuciones inpositas soluere tenebuntur. Preterea volumus, quod, si ciuitati predicte per nos aut successores nostros steuram seu exaccionem aliquando inponi contingat, quibusdam fortassis ciuibus ipsam steuram minus bene soluentibus liceat ipsius ciuitatis juratis ad colligendam ipsam steuram deputatis totum id, quod negatum fuerit, nostro nomine exigere et in vsus ciuitatis et vtilitatem euidenter necessarios conuertere nostre gracie sub obtentu. Insuper condicionem ciuitatis predicte ac statum cupientes reddere meliores, damus et concedimus ipsi vobis officium vecture, quod wlgariter schrotamt dicitur, vt ex prouentibus ipsius officii comodis et melioracioni ciuitatis salubrius valeat prouideri. In quorum omnium testimonium atque robur presentes conscribi et nostri sigilli patrocinio iussimus communiri. Datum in Chomutow feria sexta in octaua beati Jacobi apostoli anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto.

Obsaženo v konfirmaci krále Karla IV d. v Praze 21 listopadu 1349 a chované v orig. v archivu m. Ústí nad Labem pod č. 5. — Emler, Regesta IV. č. 182. — Srov. Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 47.

Čís. 177.

1335, 6 srpna. V Praze.

Král Jan, uznávaje, že obyvatelé města Budějovic velké nátisky druhdy snášeti musili, povoluje jim, aby mohli občiny kolem města ležící, i ty, jež vyplatili od Viléma z Landšteina, od pozemků pod úrok daných mezemi oddéliti a jich k užitku obce užívati. Kromě toho uděluje měšťa-

nům právo, aby mohli každého z města vyhostiti, kdo by se jim nehodil, a aby vybírali na opravu mostu a parkánu městského clo z vozů, po nichž se vozí víno, obilí neb jiné kupectví do jich města.

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod nos dilectorum nobis incolarum ciuitatis nostre Budwoys defectibus, lesionibus et pressuris, quibus hactenus multipliciter sunt anxiati, pio conpacientes affectu, volentesque ipsius ciuitatis incolis sub nostro potentatus vmbraculo post tot opressionum genera consolacione respirare, et emendacioni ac confortacioni ciuitatis eiusdem et incolarum eius continuis incrementis intendere cum effectu, ipsis concedentes fauemus, vt communitatem seu pascua peccorum et pecudum eorum, que a fideli nostro Wilhelmo de Landstein exsoluerunt, et alia eciam pascua, vbicunque sint sita in circumferencia ciuitatis, possint et debeant certis metis ab aliis agris censuantibus distinguere et limitare, secundum quod ab antiquo fuerunt limitata, eademque pascua in vsus ciuitatis libere conuertere, secundum quod ipsis melius videbitur expedire. Adicientes eis has prerogatiuas: vt quicumque ex incolis ipsius ciuitatis seu ciuibus predicte ciuitatis predictis ciuibus nostris non conueniret, vt eundem vel eosdem excludere et alienare de ipsa ciuitate possint et debeant, nullo obstaculo prepediente. Annectimus eciam volentes omnino, vt prefati ciues vngeltum de singulis curribus tam terrigenis quam alienigenis vina, annonas seu merces quascunque ducentibus de maxime honerato curru per vnum grossum, de mediocri per quatuor pathauienses, de minimo per duos pathauienses recipere possint a data presencium per triennium pro melioracione poncium et parkani ciuitatis prenotate. Mandamus igitur vniuersis fidelibus nostris et officialibus, presentibus et futuris, cuiuscumque dignitatis, preeminencie, condicionis seu status fuerint, vt nullus ipsorum sepedictis nostris ciuibus in huiusmodi nostris graciis quicquam contrarii obicere seu opponere vllo vmquam tempore audeat vel presumat. In cuius rei testimonium presentes litteras sigillo nostro maiori iussimus communiri. Datum Prage die dominico ante festum beati Laurencii proximo anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto.

Orig. perg. v národním museum Peštském. S visutou pečetí královskou něco olámanou. Orig. ten byl druhdy v archivu m. Budějovic, odkudž zvěč. archivář J. Erben kopii zhotovil, jež se chová v diplomatáři Českého musea. — Emler, Regesta IV. č. 186. — S obsahem této výsady snad souvisí snesení obce Budějovické *ze dne 1 srpna (in aduincula sancti Petri apostoli) 1334* proti rušitelům práv obce, v kterém „Claricius judex, 12 jurati, 10 ciues ex parte communitatis electi et (alii) ciues in Budywoys" přísahou se zavázali: „quod si jura nostra ab antiquo habita et nobis a principibus data et publicis instrumentis confirmata et adhuc confirmanda aliquis vellet infringere vel aliqualiter violare, vel eciam si aliquis nos vel aliquem ex nobis in ciuitate nostra in rebus aut personis vellet contra justiciam aggrauare, extunc nos singuli et singulariter vniuersi iuxta potenciam virium nostrarum ad hoc aggregatam atque posse opem et operam ad hoc dare promisimus et promittimus, vt dicta iura nostre ciuitatis illesa permanere debeant et obtinere in singulis suis articulis sui roboris firmitatem." K tomuto snesení pak doložili: „Si alicui de ciuibus et incolis nostre ciuitatis, quod absit, per quamcunque hostilitatem seu hostium rabiem aliquid aduersitatis seu periculi ex causa minus iusta emergeret, extunc singuli vera fide tenemur illi subsidium pro nostris viribus prestare rebus pariter et personis. Insuper adiungimus, si quid jurati suprascripti pro communi bono ciuitatis nostre predicte fecerint vel ordinauerint, hoc esse debet et est de verbo nostrum omnium atque mera voluntate." (Orig. v arch. m. Budějovic. — Emler, Regesta IV. č. 71.)

* Čís. 178.

1335, 1 září. V Praze.

Král Jan ustanovuje opětně, že se má v městě Kolíně nad Labem o sv. Bartoloměji výroční trh po čtrnácte dní odbývati, a že po čas jeho trvání každý může svobodně do města přicházeti a z něho odcházeti se zbožím i bez něho.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum, tam presencium quam futurorum, noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod nos affectum, quem ad dilectos nobis ciues ciuitatis nostre Colonie super Albea et ad ciuitatem ipsam nostra gerit benignitas, cupientes per procuracionem vtilitatis ipsorum ostendere in effectu, statuimus, ordinamus et disponimus hoc presenti nostro edicto perhenniter valituro, vt in ipsa ciuitate singulis annis in festo beati Bartholomei apostoli proxime nunc uenturo incipiendo, per quatuordecim dies continuos nundine seu forum annuale in per-

petuum obseruari debeant. Et vt dictum annuale forum a mercatoribus et aliis quibuslibet cum rebus et mercibus suis aut sine mercibus accedi et ab eo recedi possit commodius, volumus, vt ciuitas ipsa Coloniensis omnibus et singulis iuribus gaudere exnunc inantea debeat, quibus alia loca in regno Boemie nundinas obseruancia vti et perfrui hactenus consueuerunt. Preterea dictorum ciuium nostrorum supplicacionibus cum instancia nobis oblatis benignius annuentes, ipsos in iuribus, libertatibus et antiquis ac laudabilibus consuetudinibus, quibus ab olim sunt perusi, promittimus fauorabiliter conseruare, iura, libertates et antiquas, vt premittitur, laudabiles consuetudines eis et ciuitati eorum predicte per nos et predecessores nostros, reges Boemie, proinde datas et concessas de benignitate regali presentibus approbantes. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et maiori nostro sigillo fecimus roborari. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto in die beati Egidii.

Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 33 za nápisem: „Jarmark při svatém Bartholoměji za čtrnácte dní má držán býti.“ — Emler, Regesta IV. č. 199.

Čís. 179.

1335, 2 září. V Praze.

Král Jan svoluje k tomu, aby Otto z Vetina (de Wyttyn) prodal Poppovi z Kokeric polovici velkého cla v městě Perně (medietatem magni thelonei in civitate Pyrnis), *kteroužto polovici byl koupil od pánů z Donína.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto, secundo die mensis Septembris.

Orig. perg. v státním archivu v Drážďanech. S úlomkem velké pečeti královské na žluto-červené hedvábné šňůře zavěšené. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 348. — Emler, Regesta IV. č. 201.

* Čís. 180.

1335, 4 října. V Praze.

Král Jan povoluje měšťanům města Nymburka, aby v lese královském Komárně tři lány lesa vyklučili, dříví z něho k svému prospěchu od-

vzali a mýtinu v pastviny obrátili, které by pak k obci drželi; začež budou povinni hradby městské od brány mostecké až po klášter Dominikánský (ku bráně Zálabské) ve dvou letech vystavěti.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus deuenire, quod, quia commoditatibus et profectibus ciuium ciuitatis nostre Neumburge super Albea, qui ad tempus nostris peticionibus annuentes certam nobis pecunie summam ministrarunt, solerter intendere affectantes, ipsis vniuersis et singulis pro melioracione ciuitatis ipsius, vt eorum pascua, in quibus hucusque defectum passi sunt, dilatentur, hanc graciam duximus faciendam, ita videlicet, quod ipsi ciues incipiendo a ponticulo per aquam Curim constructo et a sinistris vsque ad Albeam descendendo circumquaque de silua nostra Komar dicta tres laneos exstirpare et in prata reducere valeant et possint, ac ligna resecata abducere plenam eis damus et concedimus potestatem. Qui nichilominus predicti lanei pro eorum, vt premittitur, pascuis ciuitati et ciuibus antedictis et eorum posteris perpetuis temporibus remanebunt. Tenebuntur autem ciues ipsi vice recepta murum ciuitatis a porta pontis per Albeam vsque ad claustrum fratrum Predicatorum ibidem infra biennium a data presencium computando murare et ex toto perficere ac complere. Mandamus igitur vniuersis per Boemiam fidelibus et offfciatis nostris et potissime burgrauio seu prouinciali judici Podebradensi, qui sunt aut qui pro tempore fuerint, necnon forestariis ibidem seu silue custodibus, quatenus sepedictos ciues nostros Neumburgenses in resecacione dictorum lignorum et possessione trium laneorum in prata reductorum ac eciam in prato circa Albeam ibidem sito, super quo eorum pecora hucusque pascere consueuerant, non debeant vel presumant, prout indignacionem majestatis regie euitare cupiuerint, ullo vmquam tempore impedire. Harum, quas sigillo nostro sigillari fecimus, testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto in die beati Francisci confessoris.

Kop. v soupisu privilegií Nymburských z r. 1732 N° 3 v archivu m. Nymburka. — Dlabač v „Příbězích m. Nymburka“ na str. 51 praví, že kr. Václav II dal město Nymburk „dvojí pevnou zdí a dvěma příkopy obehnati“, dokládaje k tomu: „Částečně lze posud (r. 1850) hradby tyto viděti. Hlavní městská zeď

jest celá z cihel (základy její z tesaného kamene) vystavěna, více než 20 loktů dlouhá, 2 lokte a 6 palců široká, a čtyřhrannými baštami (30—40 kročejů jedna od druhé zdálí) opatřena. Znamenitý jest způsob stavení této zdi, neb vyhnána je místy ze zevních stran tenká, na cihlu dělaná zeď, a uvnitř dutina je zanechána, která se kamením zaházela a pak maltou zalila. Tyto zdi byly na straně k městu opatřeny dřevěnou galerií se zábradlím, na které branný lid státi mohl. Kolem této hlavní zdi tekla voda; dílem Labe, dílem se sdělal hluboký příkop, do kterého Labe vodu vysílalo. Za tímto příkopem opět stála vystavěna zeď hradební, ze zdejšího kamene opukového zdělaná, vysoká a se čtyřhrannými baštami jako hlavní zřízena. Kolem této bílé zdi opět hluboký příkop jest veden, do kterého Labská voda teče. Ku branám čtyřem dvojnásobným a silnými vraty uzavíraným vedly zdvihací mosty. (Brány dvě Zálabská a Boleslavská byly po velikém požáru r. 1838 odstraněny; vrata u bran městských r. 1816 jsou vyzdvihnuta a prodána a zdvihací mosty při branách zrušeny jsou ku konci sedmnáctého století, při Bobnické bráně až na začátku osmnáctého století.) Nad každou branou pnuly se vysoké věže, z nichž posud dvě jsou zachovány. Na jihovýchodní straně ještě vedla branka (fortna nazvaná) k Labi. O hradbách těch zmiňuje se stará píseň z r. 1623 takto: „Dvoje zdi okolo města — Spatříš, to jestit věc jistá, — Jedna z cihel jest červená — A baštami ohrazená, — Brány a bašty kurkami — Přikryté jsou pěkně velmi — Dávný čas stojí v pevnosti — S velikou porušeností, — Druhá z bílého kamene — Na ní také bašty široké, — Přistrojené k střelbě veliké — Dvoje valy dost vysoké. — Vnitřku příkopy hluboké — V nich voda obojích leží — Kolem okolo zdi běží, — Parkány za zdmi přemilé — Porostly jsou ušlechtile.“ — Srov. též popis hradeb Nymburských od prof. Zapa v Památkách archeol. III. str. 356. — V listu tomto zmíněnou „aquam Curim“ překládá Dlabač u. m. na str. 61 „přes vodu Kouřimku neb Vejrovku nyní nazvanou“ a „silva Komar“ nazývá „les, jenž Komarov slove.“ Nyní se mu říká Komárno.

* Čís. 181.

1335, 10 října. V Praze.

Král Jan dává rychtáři, konšelům a měšťanům města Žatce právo dosazovati a sesazovati mistra školního ve svém městě, který toliko k nim má míti zření, jsa povinen účastniti se se žáky zpěvu kostelního.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Dilectis sibi . . iudici, iuratis et ciuibus ciuitatis Sacensis graciam suam et omne bonum. Volentes vos et ciuitatem vestram in quibusuis iuribus vobis competentibus non deficere, sed magis emendacionis et melioracionis in vobis suscipere incrementa, hinc est, quod perpetuis

temporibus duximus statuendum, quod vos nunc inantea rectorem vel magistrum scole ciuitatis vestre ponere, eligere ac preficere habeatis et non alter, qui iuxta antiquam consuetudinem vobis deseruiat et ad nullum alium preterquam ad vos recursum habeat et respectum, et plebano ciuitatis vestre ac parochiali ecclesie ad non aliud preterquam cum cantu puerorum scole debitis temporibus seruiendo sit astrictus. Datum Prage feria tercia ante diem beati Galli proxima anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na listu 8 *b* za nápisem: „Johannes rex donat iudici, iuratis et ciuibus ciuitatis Sacensis, quod rectorem scole constituere et destituere valeant per neminem impediti" a též na l. 42 *b* za nápisem: „Na volení školnieho mistra." — Emler, Regesta IV. č. 215. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 56.

Čís. 182.

1335, 10 října. V Praze.

Král Jan nařizuje, aby nikdo nepožadoval od měšťanů Žateckých cla z dříví, které se z Loketska po řece Ohři dolu k Žatci plaví.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Vniuersis in territorio Cubitensi et prouincia Sacensi constitutis fidelibus suis et specialiter iuxta decursum aque Egre residentibus graciam suam et omne bonum. Seriose vobis, vniuersis et singulis, precipimus et mandamus, quatenus a dilectis nobis ciuibus nostris Sacensibus de struibus lignorum, quos ipsos de territorio Cubitensi per alueum Egre usque in Sacz ducere continget, nullum theloneum uel thelonei exaccionem exigere aut recipere debeatis. Si qui autem contra nostrum mandatum huius dictos . . ciues racione thelonei occuparunt, hos per rectores prouinciarum dictarum, quibus exnunc hoc damus specialiter in mandatis, vt ab huiusmodi exaccione thelonei cessent, artari volumus et compelli. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo quinto, feria tercia ante diem beati Galli proxima.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na l. 9 *a* za nápisem: „Johannes rex donat, quod ligna per Egram flumen transeuncia sine theloneo debeant pertransire." Dle téže knihy list 9 *a* nařídil král Jan *listem d. v Praze 17 ledna 1336*

„fideli suo dilecto . . de Wolfstein, burgrauio castri Cadanensis, seu vices ipsius castellanatus ibidem suo tempore gerenti, quia ciuibus ciuitatis nostre Sacensis — hanc duximus graciam faciendam, quod ipsi strues lignorum et alia pro vsibus eis profutura per alueum aque Egre absque extorsione et dacione thelonei vsque ad dictam ciuitatem ducere debeant atque possint, — quatenus prefatos ciues in transduccione struum et lignorum huiusmodi nullatenus impedire debeas, nichilominus abire libere permittens et, si quiscumque alter ipsos ciues impedire conaretur forsitan, hoc remouere studeas pro viribus et in quantum potes. Datum Prage feria quarta post octauam Epyphanie domini proxima.“ — Emler, Regesta IV. č. 216 a 260. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 57 a 58.

* Čís. 183.

1335, 19 prosince. V Praze.

Král Jan povoluje rychtáři, kmetům, přísežným i vší obci města Loun, aby vybírali ungelt z prodajných neb movitých věcí podle svého uznání a z výtěžku jeho dláždili a opravovali město, neboť pro nečistotu a hlubokost bláta lidé po městě nemohou volně choditi a jezditi, nad čímž mnozí se pozastavují a urážejí.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Dilectis fidelibus suis . . judici, . . scabinis, . . juratis ac vniuersitati ciuium in Luna graciam suam et bonam in omnibus voluntatem. Regalis mansuetudinis prouidencia subditorum curam gerens ad hoc precipue debet intendere, vt ea, que ad reipublice commodum et communem vsum hominum cedunt, effectum incommutabilem sorciantur. Sane porrecta nobis pro parte vestra peticio continebat, quod cum vndique in ciuitate vestra, que propter luti profunditatem et inmundiciam hucusque nonnullis difficilem prebuit transitum et humano conspectui nauseam generauerit,[1]) ad ipsius decorem sollempne pauimentum lapideum[2]) facere et instaurare duxeritis prouidendum, quatenus ad incipiendum et laudabiliter consumandum pauimentum huiusmodi ad hoc nostrum dignaremur prebere consensum, vt vos in subsidium eiusdem pauimentacionis certum vngeltum seu dacium moderatum nec aliqualiter onerosum de vniuersis rebus vendibilibus seu mobilibus ordinare et instituere valeretis. Nos itaque vestris tam iustis et tam racionabilibus benigniter inclinati supplicacionibus, vobis auctoritate regia concedimns et fauemus, graciosius indulgentes, vt ad pauimentandam dictam ciuitatem vestram eamque, vbi reformacione

indiguerit, meliorandam moderatum vngeltum seu dacium, per quod incole ceterique transeuntes ibidem notabiliter non grauentur, de omnibus et singulis rebus vendibilibus seu mobilibus iuxta deliberacionis seu prouisionis vestre decretam in dicta ciuitate vestra instituere, firmare et ordinare possitis libere et inpune; duraturum tam diu, quoad vobis placuerit et prout vestre commoditati videbitur salubrius expedire, adicientes eciam, vt dictum vngeltum secundum deliberacionem vestram augere, minuere seu alias variare, semper tamen cum quadam moderacione, omnimode valeatis, non obstantibus statutis, ordinacionibus, decretis, iuribus seu aliis prouisionibus in contrarium editis vel factis quibuscumque, quibus omnibus quoad presentem nostram concessionem seu indultum [in nullo] esse volumus et intelligi penitus derogatum. Mandantes et firmiter precipientes vniuersis subditis et fidelibus aliisque, quorum interest, quatenus contra prefatam concessionem nostram et graciam nichil debeant facere quomodolibet uel venire, indignacionem regiam et penam grauissimam irremissibiliter incursuri, quam pro vsibus dicte ciuitatis applicari volumus, si quis contra premissa facto, sermone uel quouis alio ingenio presumpserit aliquatenus attemptare. In cuius rei testimonium presentes literas sigilli nostri munimine iussimus roborari. Datum et actum Prage anno domini M°CCC°XXX° quinto, feria tercia ante diem beati Thome apostoli proxima.

.. per d. regem
Heinricus.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 3 (starší sign. na rubu N° I). S velkou pečetí královskou valně porouchanou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na líci pečeti obraz krále v rytířském odění jedoucího na koni, na rubu menší znak Lucemburský. V knize privilegií z r. 1435 sign. B 6 na l. 2 *a* v archivu m. Loun zapsán je list ten tak, že mezi řádky jsou české výrazy poznamenány, tak [1]) oškliwost plodili, [2]) slawnú dlažbu kamennú atd. — Wunš, Dějiny m. Loun str. 120. — Emler, Regesta IV. č. 243. — Český překlad z XVI stol. čte se v registrech privilegií Lounských sign. B 4 na l. 2.

Čís. 184.

[1335], 20 prosince. V Praze.

Král Jan nařizuje cúdařům a úředníkům kraje Žateckého, aby ochraňovali měšťany Žatecké v plavení dříví po Ohři a nedopouštěli, když

se jim vory roztříští, aby obyvatelé vůkolní si přivlastňovali dříví, jež po vodě pluje.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Dilectis fidelibus suis .. Wilhelmo de Busscowicz ceterisque czudariis et beneficiariis prouincie Sacensis graciam suam et omne bonum. Ex dilectorum nobis ciuium Sacensium querulosa insinuacione percepimus, quod ipsi per quosdam terrigenas prope flumen Egre residentes multas iniurias hactenus sint perpessi ex eo, quod, quando ipsi strues lignorum per dictum flumen ad dictam ciuitatem suam ducunt, et dum strues huiusmodi, sicut sepius hoc contingit, franguntur, ligna hincinde per aquam sparsim natancia sibi ipsi terrigene minus iuste recipere consueuerunt. Quod inconueniens et uelut spolium reputantes, vobis seriose precipimus et mandamus omnino volentes, quatenus, ne deinceps quispiam aliqua ligna dictorum ciuium nostrorum in aqua, ut predicitur, natancia presumat recipere aut sibi temere vsurpare audeat, publica proclamacione et inhibicione intercipere debeatis, facientes dictis ciuibus nostris super accionibus ipsorum, quas contra quoscumque terrigenas racione predictorum intentauerint, iusticiam absque dilacione qualibet expeditam. Datum Prage in vigilia beati Thome apostoli.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 l. 9 *a* za nápisem: „Johannes rex mandat, quod ligna per Egram flumen transeuncia distracta et arrestata debeant veris possessoribus tribui atque dari.“ — Emler, Regesta IV. č. 357. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 61, kdež listina ta k r. 1336 se klade; avšak tehdy král Jan nebyl v Praze.

* Čís. 185.

1335, 25—31 prosince. V Praze.

Král Jan, chtěje pomoci obyvatelům městečka Vodňan, kteří rušením mnohých výsad jim udělených k velkým škodám přišli, potvrzuje jim práva, jichž od starodávna užívali a uděluje jim nové milosti. Nemají býti pohánění k soudům mimo obvod městský a i vladař Písecký má předsedati soudu městskému, kdyby chtěl vyříditi žalobu proti některému z nich. Jako obyvatelé jiných měst mohou i oni dlužníky své ve městě

stavovati pro dluhy do pěti hřiven bez lotu. Nemají-li dědiců, mohou s majetkem svobodně nakládati. Poněvadž všichni, kdož s vínem neb jiným kupectvím z Rakous k Budějovicům a Písku anebo z Prachatic k Vltavotýnu aneb z Chvalšin a Netolic ku Praze a Kutné Hoře jedou, povinni jsou na Vodňany jeti a tam clo platiti, mají Vodňanští právo pokutami stíhati ty, jež dopadnou s nákladem na postranních cestách. Dále nemají trpěti, aby mili kolem města pivo se vařilo, slady dělaly neb řemesla provozovala. Na statcích vyšších duchovních, pánův a zemanův osvobozují se od placení cla, a v okrsku městském, jdoucím od řeky Blánice až po Kánní potok, mohou loviti ryby. Z každého lánu jest jim platiti do komory královské jménem úroku ročního těžkou hřivnu a na místě roboty pomoc roční 16 gr. Vesnice Chřepice, Křtětice, Čavině a polovice vsi Kloub a Čičenic mají zase, jako druhdy bývalo, k městu přináležeti, až budou ze zástavy vyplaceny. Konečně mají faráři svému dávati desátek po děberu pšenice, ječmene a ovsa z každého lánu.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum esse volumus tenore presencium vniuersis, quod, quia affectantes commoditatibus et melioracioni oppidi nostri Wodnan, quod per abstracta jura hucusque sibi conpetencia defecit totaliter, et adeo est destructum, quod nisi eidem oppido et hominibus ibidem habitantibus succurratur remedio, ipsos contingeret omnimodo deficere, intendere cupientes, sane prouida deliberacione et maturo consilio pro ipsius oppidi melioramento, vt homines nostri ibidem exnunc et inantea, mansionem facientes, continuis incrementis proficiant, ipsos graciis subsequentibus de liberalitate regia duximus premiandos. Primo quidem volumus et statuimus, quod omnes homines vecturas de Austria versus ciuitates nostras Budwoys et Pyescam cum vino vel mercibus seu rebus aliis facientes tam earundem duarum ciuitatum ciues, Budwoys et Pyesca, quam alii nullas alias preterquam per dictum oppidum Wodnan dimisso ibidem consweto theloneo transire debeant, tamen iam dictarum nostrarum duarum ciuitatum ciues ab omni dacione thelonei sint exempti. Statuimus nichilominus, quod similiter omnes homines de Prachaticz foro versus Tyncz vecturas facientes ac eciam omnes homines de foris Chwalissensi et Notali-

[illegible] suis trans-
[illegible] ante-
[illegible] transire.
[illegible] oppidanos
[illegible] ac ancto-
[illegible] prout su-
[illegible] eiusdem
[illegible] in-
[illegible] mechanicorum,
[illegible] habent man-
[illegible] in bonis episco-
[illegible] et nobilium
[illegible] in eorundem
[illegible] Volumus
[illegible] oppidanos
[illegible] judicia, sed
[illegible] de se conque-
[illegible] nostro Pyescensi,
[illegible] conpecierit,
[illegible] judicio presidere.
[illegible] in summa quinque
[illegible] arrestandi
[illegible] ciuitatum nostra-
[illegible] et possunt libere
[illegible] herede careat le-
[illegible] voluerit, donare et
[illegible] vel villico nostro
[illegible] nulle acciones con-
[illegible] Wodnanensis ab antiquo,
[illegible] Blanicze vsque ad flumen,
[illegible] et nunc eundem districtum
[illegible] Wodnanensibus tenendum
[illegible] territorii iidem oppidani piscandi
[illegible] et habere debent plenariam
[illegible] nostre Chrzepicz tota, Krzeczicz tota,
[illegible] et Czewni tota, que pronunc ab

eodem oppido obligacionis tytulo alienate sunt, postquam per nos vel heredes nostros redempte et disbrigate fuerint, ad sepedictum oppidum Wodnan, iuxta quod antiquitus, prout informati sumus, pertinuerunt, debent inantea pertinere. Preterea vt oppidani sepedicti senciant et intelligant, qualia onera regie camere explenda subire debeant, statuimus, quod inhabitatores sepefati oppidi de quolibet manso siue laneo vnam marcam grauem, sexaginta quatuor grossos pragenses videlicet pro marca conputando, medietatem in festo beati Georgii, aliam vero medietatem in festo beati Galli deinde sequuturo, anno quolibet census nomine expleant et persoluant ac eciam ad dacionem de quolibet laneo sedecim grossos pragenses nomine subsidii, quod robota dicitur, in festo beati Johannis babtiste explendum annis singulis sint astricti. Vtque eciam juribus plebano ibidem debentibus non derogetur in aliquo, specificamus et exprimimus, quod racione decime eidem plebano debite de quolibet laneo siue manso tres tyne, quarum vna siliginis, alia vero ordei et tercia in auena, annis singulis persoluantur. Promittentes gracioso fauore antedictis oppidanis prefata jura, libertates et gracias vllo vmquam tempore non minuere vel infringere, sed pocius volumus eos in eisdem et aliis eorum juribus et libertatibus eis antiquitus conpetentibus diligencius conseruare. Et mandamus vniuersis officiatis nostris, cuiuscumque dignitatis prefulgeant, presentibus et futuris, quatenus sepedictos oppidanos nostros contra, que premissa sunt, non debeant aggrauare in aliquo, prout indignacionem regiam cupiuerint euitare. In cuius rei testimonium et robur perpetuo valiturum presentes litteras conscribi iussimus maiori nostro sigillo consignatas. Datum Prage infra octauas domini natiuitatis anno eiusdem millesimo trecentesimo tricesimo sexto.

Orig. perg. v archivu m. Vodňan č. XVI. Pečeť utržena. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° XIX. — Emler, Regesta IV. č. 245. — Dle laskavého sdělení p. městského tajemníka ve Vodňanech J. Heringa zmíněný v listě „kuny potok“ má spíše „kánním potokem“ se zváti, ač i to jméno v lidu skoro vymizelo, a p. tajemník druhdy také název „kuní potok“ slýchával. Tento potok má na mapě obce Vitické kat. čís. 308/3 a nalézá se blíže rybníka „Zahorského“ obci Vodňanské náležejícího, pod nímž počátek svůj béře. Odtud také řeka Blanice teče severním směrem k Viticům, kdežto „kánní“ potok odbočuje od hlavního toku řeky Blanice na východ k lesu „Blištice“ a vine se bezprostředně po katastrální hranici obce Vodňanské okolo Vodňanské louky

„Beranka“, lesa „Blištice“, louky „Vrzalka“ a louky „Kukle“, kdež před hlavním jezem nad Viticí vtéká opět do Blanice.

K čís. 185.

1335, 25—31 prosince. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan boží milostí Český král a Lucemburský hrabie, známo činíme tímto všem vuobec, že žádajíce prospěchu a polepšení městečka našeho Vodňan, které pro zlé odjetí práv ovšem hyne, a tak jest velmi zkažené, že, jediné leč tým měšťanům a lidem tudyž obývajícím [ne]bylo by spomoženo, ovšem by zhynulo, spomoci žádajíce v celosti, s dobrým rozmyslem a zdravou raddou ku polepšení téhož městečka, aby lidé naši tudíž nyní i potom obývajície ustavičnými oužitky prospívali, je milostmi dolepsanými z svobody královské umínili sme obdarovati. Nejprve zajisté chcem a ustanovujem, aby všickni lidé vozby z Rakous k městům našim Budějovicuom a k Piesku s vínem nebo s kupectvím nebo s jinými věcmi činíce, též těch dvú měst měšťané Budějovic a Písku jakožto i jiní, nikudy jinudž než na město již psané Vodňany, nechajíce tu obyčejného cla, jeli, však již psaných dvú měst měšťané od všelikého dání cla sou prosti. Ustanovujem také, aby takéž z Prachatic trhoví lidé k Teynu vozby činíce, též také všickni lidé trhovní z Chvalšin a z Netolic ku Praze nebo Hoře Kutně též vozbami dělajíce, nikudy jinudy než na město Vodňany předepsané, nechajíce tu obyčejného cla, jeli a šli. Pakli by kto jinudy jeli, ti nebo takoví skrze často jmenované měšťany Vodňanské s naplněním pokuty z rozkázání našeho a z plné moci našie tudy jeti mají býti připuzeni, jakož nahoře psáno jest. Zapovídáme také, aby se všech stran okolo téhož městečka v míli žádných krčem ani sladoven nebylo, též také aby žádný řemeslník kteréhožkoli řemesla v témž vzdálí svého obývání neměl. Vysvobozujem také již pověděného města měšťany na zboží biskupuov, prelátuov, opatuov, proboštuov, urozených a šlechticův našich od všelikého cla placení, tak aby na zboží týchž k žádnému dání cla žádnou měrou tištěni nebyli. Chcem také a přísně zapovídáme, aby žádný často jmenovaných měšťan z téhož městečka k žádnému soudu netáhl, ale tiž

něšťané všickni i každý zvláště tudyž k žalobám mají odpovídati, y pak i purkrabí (sic!) našemu Pieseckému, kterýž by toho času byl, roti týmž měšťanuom která pře příslušela, k té pře souzení a roz- lělení tu má na soudu seděti. Budou také míti napřed povědění něšťané Vodňanští až do summy pěti hřiven bez lotu jednoho ka- dého dlužníka plnou moc tudíž stavovati beze všeho hřmotu soud- ného vedle vyřčení jiných měst našich českých. Mají také a mohou svobodně jeden každý z dříve řečených měšťan statek svuoj, by pak ědice žádného neměl, živ jsa nebo na smrti, komuž by koli z přátel chtěl, dáti a odkázati, jakož by se jemu líbilo, tak aby nám ani urgrabí našemu Pieseckému ani komu jinému k témuž statku žádné ře nepříslušely ani práva. Poněvadž také krajina Vodňanská od taradávna, jakž v jistotě zpraveni jsme, o řece, kteráž slove Blanice, ž do potoku, kterýž slove Kání potok, ztáhla se jest, tak i nyní touž rajinu tomuž městečku v týchž cílech vykazujem a jim měšťanům odňanským k držení utvrzujem, a v řece též krajiny tíž měšťané viti bez všelikteré překážky budou a mají míti plnou moc. Taktéž vsi naše Chřepice všicka, Křtětice všecka, Klouk puol, Čičevice uol a Čavině všicka, kteréžto nyní od téhož městečka jménem zá- tavy jsou odtrženy, když by skrze nás anebo dědice naše vyplaceny vyvazeny byly, k již psanému městečku našemu Vodňanům vedle oho, jakž od staradávna, jakž sme zpraveni, příslušeli jsou, mají potom příslušeti. Takéž aby měšťané často jmenovaní věděli a roz- uměli, které platy královské komoře k vyplnění mají podstoupiti, ustanovujem, aby obyvatelé často jmenovaného městečka z každého lánu jednu hřivnu českou, čtyři a šedesáte grošuov pražských za hřivnu počítajíce, polovici na svatý Jiří a druhou polovici na svatý Havel potom budoucí, každý rok jménem ouroka plnili a platili a také k dání s každého lánu šestnádcte grošuov pražských jménem roboty na svatého Jana křtitele každé léto byli zavázáni. Také aby právuom farářovým tudíž ničiemž nebylo ukráceno, zvláště vypovídáme, aby desátku témuž faráři slušného s každého lánu tři džbery žita, druhý ječmene, třetí ovsa, každé léto placeno bylo. Slibujíce výše psaným měšťanům dobrou přízní již pověděných práv, svobod a milostí v žádný čas nikdy neumenšovati ani rušiti, ale raději chcem je při nich i jiných ich právech a svobodách jim od staradávna příslušících snažněji za-

chovati. I přikazujem všem úředníkuom našim, kteréhož by koli duostojenství byli, nynějším i budúcím, aby často pověděných měšťan proti těm věcem, kteréž sou povědíny, v ničemž neobtěžovali, jakož rozhněvání královského chtěli by ujíti. Té věci na svědomí a pevnost věčnou a mocnou tento list psáti sme kázali naší pečetí zapečetěný. Dán v Praze mezi ochtáby narození božího léta téhož [tisícého] tři sta třidcátého šestého.

Kopie českého překladu z XV století v liber memorabilium č. I. na l. 32 v archivu m. Vodňan.

* Čís. 186.

1336, 1 ledna. V Praze.

Král Jan povoluje měšťanům m. Klatov některé milosti, zvláště aby užívali práv Starého města Pražského, aby pravidelně toliko soudem městským byli souzeni a k soudům mimo obvod městský nebyli povinni stávati, a aby mohli dlužníky své stavovati, kdekoli je dopadnou.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v registrech majestátův z l. 1545—1548 č. 285 na l. 101 v šlechtickém archivu ve Vídni, a to takováto: „list krále Jana, v kterémž jim mezi jiným milost činí, aby právo Starého města Pražského užívati mohli. Dán v Praze na den obřezání božieho létha 1336". — V registrum privilegií Klatovských ze XVI století v archivu Českého musea činí se nejspíše o tomto listu takováto zmínka: „Král Jan aby každý dlužníka svého kdekoli postíženého obstavovati mohl; item Klatovští aby krom města jinam k cizímu právu stávati povinni nebyli (conditionaliter)." —

Čís. 187.

1336, 5 ledna. V Praze.

Král Jan dává rychtáři města Perna moc, aby zabavoval věci a stavoval poddané lidi, jež v obvodu městském dopadne, když pánové jich budou se zdráhati měšťanům Perenským dluhy platiti.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Dilecto fideli suo . . iudici in Pyrna graciam suam et omne bonum. Cupientes, vt ciues ciuitatis nostre Pyrnensis debitorum suorum solucionem consequantur, tibi concedimus, committimus et fauemus

graciose, vt, quicumque dominorum seu incolarum terre pro eorum negociis in dicta ciuitate debita contraxerint et eadem debita suis creditoribus ciuibus Pyrnensibus elapso solucionis termino non persoluerint seu cum ipsis super dictis debitis non concordauerint, res quascunque subditos seu rusticos eorundem debitorum infra limites et circumferencias muri seu iudicii dicte ciuitatis repertas seu repertos auctoritate regia occupare, detinere seu arrestare valeas licite et impune, donec per detentores seu retentores huiusmodi debitorum dictis ciuibus sua debita complete persoluantur vel ipsis pro eisdem debitis fecerint iusticie complementum. Harum, quas sigillo nostro communiri fecimus, testimonio litterarum. Datum Prage feria sexta ante Epiphaniam domini proxima anno domini millesimo trecentesimo trecesimo sexto.

Per dominum regem
ad relacionem Herbordi notarii.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S velkou pečetí královskou na pergamen. proužku zavěšenou. V témže archivu chová se orig. *listu Saského vévody Rudolfa d. v Perně 13 dubna 1336*, kterým se potvrzuje svrchu položený list krále Jana. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 351 a 352. — Emler, Regesta IV. č. 252.

* Čís. 188.

1336, 18 ledna. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům města Slaného práva, která jim předchůdce jeho král Václav II byl udělil, když město to na právě Magdeburském zakládal, avšak s tím polevením, že každý z 96 lánů k městu přiměřených má míti 84 jitra, každé jitro s výsevkem toliko jednoho korce, a že z každého takového lánu má se do komory královské platiti roční úrok jedna hřivna neboli 56 grošů rázu pražského. Při tom ti, kdo jsou na předměstí osazeni, mají s městem trpěti, ostávajíce osvobozeni od placení berně z domův a zahrad. Konečně osvobozují se měšťané a obyvatelé Slánští od placení mejta na mostě Pražském.

Nos Johannes dei gracia Bohemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum, tam presentium quam futurorum, notitiam uolumus peruenire, quod uolentes dilectis nobis ciuibus ciuitatis nostre Slany specialis nostri fauoris et beniuolentie graciam impartiri, ciuibus ipsis omnia jura, gracias et libertates, que et quas felicis memorie

illustrissimus dominus Wenceslaus senior, quondam Bohemie et Polonie rex, socer et predecessor noster carissimus, dum ipsam ciuitatem jure Magdeburgensi locaret, concessit, eisdem etiam concedimus, gratiose promittentes ciues ipsos in eisdem juribus, gratiis et libertatibus, sub quibus ciuitas ipsa per predictum socerum nostrum predicto jure Magdeburgensi locata est, quibusque iidem ciues usque ad hec tempora libere usi sunt, de innata nobis [1]) clementia benigniter inantea [2]) perpetuis temporibus conseruare, utque etiam gratiarum nostrarum ciuibus predicte ciuitatis nostre per nos factarum et impensarum multiplicitas habundantius uideatur, locationem ipsius ciuitatis, sicut per predictum socerum nostrum facta est, ratam habentes et gratam, eam regie autoritatis nostre patrocinio confirmamus. Hoc tamen adhibito moderamine, quod quilibet laneus ipsi ciuitati nostre tempore locationis admensuratus, qui in numero sunt centum lanei minus quatuor laneis, tantum habere debeat octuaginta quatuor jugera et talia, quod super quodlibet jugerum tantum unus stricho per quemlibet serrentem valeat seminari et de quolibet laneorum predictorum ciues ipsi, qui eos habuerint, pro tempore in festo beati Galli anni cujuslibet unam marcam grossorum denariorum pragensium, LVI grossos computando pro marca qualibet, census nomine nobis solvent, et post nos heredibus et successoribus nostris in regno Bohemie solvere anno quolibet in predicto termino perenniter tenebuntur. Ad majoris etiam gratie nostre cumulum ciuibus predicte ciuitatis nostre Slany et ad ciuitatem nostram ipsam omnes eos, qui ante ciuitatem et extra muros ipsius resident, cum censu de domibus suis [adjungimus], ut inantea iidem onera eis incumbentia cum ipsis sufferant et expleant in subsidium. Et ut post fatigas et pressuras, quibus affecti sunt hucusque, respirare valeant, duximus largiendos et liberaliter elargimur remanendos jugiter apud ciuitatem et cives nostros predictos, volentes, quod idem preurbiales a solutione berne regalis de domibus suis et hortis jugiter sint exempti. Addicimus etiam, quod ciues et incole ipsius ciuitatis Slany a datione thelonei in ponte Pragensi, prout ab antiquo liberi fuerunt, sint penitus absoluti. In quorum testimonium presentes litteras fieri et sigillo nostre maiestatis iussimus communiri. Datum Prage in die beate Prisce virginis anno domini MCCCXXXVI.

Kop. ze XVII století v archivu m. Slaného a přepis privilegií Slánských z r. 1654 č. 1 v témže archivu, kdež se čte: [1]) nostra — [2]) ut antea.

Čís. 189.

1336, 25 května. V Praze.

Král Jan povoluje rychtáři, kmetům a konšelům města Loun, kdyby někdo o život jakýmkoli spůsobem přišel, aby na místě mrtvého jeho těla mohlo se soudu městskému toliko znamení předkládati, a aby v nepřítomnosti podkomořího sami soud konali nad lidmi ve vazbě drženými a na cti zmařenými.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Fidelibus nostris nobisque sincere dilectis judici, scabinis et juratis ciuibus in Luna graciam suam et omne bonum. Vestris pensatis incomodis multiplicibus, que ex funerum reseruacione [1]) ad judicii presenciam pluries tollerastis [2]), affectantes id ipsum vobis in magis conueniens immutare [3]), vobis ex speciali gracia indulgemus, quatenus nomine funeris qualitercunque interempti [4]) vnum signum ad judicium presentare [5]) possitis, volentes, quod idem signum tante sit pense et juris [6]), acsi ipsum funus adesset presencialiter [7]), [et] ab omnibus debeat reputari. Admittimus eciam, quod, si qui in vestro judicio detenti et nota infamie denigrati fuerint [8]) et nostri subcamerarii presenciam habere non potueritis, vt extunc de eisdem iuxta vestram conscienciam judicium et justiciam facere positis debitam et condignam. Mandantes illustri Karolo, marchioni Morauie, primogenito nostro karissimo, capitaneo, camerario, subcamerario ac vniuersis nostris officialibus, quatenus factum huiusmodi predictis ciuibus nostris non audeant aliqualiter imputare.[9]) Harum nostrarum testimonio litterarum sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum et actum in Praga anno domini millesimo CCCXXXVI° sabbato in vigilia beate Trinitatis.

Kniha privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 2 *b* za nápisem: „Signum nomine funeris interempti ad judicium presentetur et funus non seruetur.“ Nad jednotlivými slovy je vepsán český překlad brzo po r. 1435 na př.: [1]) chowanye — [2]) mnohokrat trpieli gste — [3]) v wietssi slussnost promyeniti — [4]) gme-

nem mrtweho kterakkoli sessleho — [5]) postaniti — [6]) waznosti a prawa — [7]) mrtweho tyelo przitomno osobnie bylo, ode wssech za to ma drzano byti — [8]) nechtie v wazby drzany a powiesti zlu zczernyeny by byli — [9]) nesmyeli nykterak za zle mieti. — Emler, Regesta IV. č. 295.

Čís. 190.

1336, 6 června. V Praze.

Král Jan dává měšťanům Žateckým desátou část cla v Žatci vybíraného, jakož i clo vejtonní z dříví po Ohři plaveného, aby mohli kostel farní znovu vystavěti.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod nos ob remedium animarum predecessorum nostrorum diue recordacionis, Boemie regum, nostramque salutem decimam septimanam thelonei in ciuitate Sacensi et totum theloneum lignorum per flumen Egre transeuncium de dono specialis gracie ciuibus Sacensibus pro fabrica parrochialis ecclesie perpetuis temporibus duximus largiendum, volentes, vt iidem ciues et non alter ipsam decimam septimanam dicti thelonei et eciam totum theloneum lignorum vltra aquam transeuncium percipere debeant, eam pro reedificacione dicte parrochialis ecclesie in Sacz, ut premittitur, secundum consciencium ipsorum conuertentes, mandantes et precipientes officiatis nostris per Boemiam, cuiuscunque status aut preeminencie extiterint, presentibus et futuris, et specialiter plebano, qui in Sacz pro tempore fuerit, quatenus dictos ciues in predictis theloneis impedire non debeant, prout indignacionem nostram grauissimam pro motu regio infligendam cupiuerint euitare. In cuius rei testimonium presentes litteras sigilli nostri maiori munimine iussimus communiri. Datum Prage in octaua corporis Christi anno eiusdem millesimo trecentesimo tricesimo sexto.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na l. 8 *a* za nápisem: „Johannes rex donat ciuibus Zacensibus decimam septimanam thelonei in ciuitate Zacensi *et* totum theloneum lignorum per Egram flumen transeuncium.“ — Emler, Regesta IV. č. 301. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 59.

Čís. 191.

1336, 11 června. V Praze.

íl Jan, povoliv rychtáři a přísežným města Loun, aby vybírali dlané z vozů městem projíždějících, dává jim právo stavovati a pokuti vozky, kteří postranními silnicemi se dávají, aby se městu vyhnuli a dlažebného neplatili.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. elibus suis dilectis judici et juratis ciuibus in Luna graciam m et omne bonum. Cum alias vobis indulserimus, quod pro timento vestre ciuitatis et melioracione[1]) vngeltum a curribus nseuntibus recipere deberetis, fidelitati vestre indulgemus, ymmo cipiendo mandamus, quatenus singulos vectores obliquas stratas gentes et vestram non transeuntes ciuitatem impignorare et ad tram ciuitatem coartare et ipsum vngeltum ab eisdem vna cum ıa seu emenda, quam meruerint, recipere nostro nomine debeatis. rum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage feria tercia e festum beati Viti.

Kop. v konfirmaci privilegií Lounských císaře Sigmunda d. v Praze 9 listou 1436 č. 28 v archivu m. Loun. Jiná kopie v liber transsumptorum z r. 1435 . B 6 téhož archivu na str. 2 *b* za nápisem: „Inhibicio ctratarum obliquarum one vngelti cum impigneracione", kdež se čte [1]) quoddam. — Emler, Regesta č. 1564, kdež datováno 14 června 1345 (srov. naproti tomu list kr. Jana d. raze 19 prosince 1335 č. 183). — Český překlad čte se v knize „Vejpisu něých privilegií" sign. B 4 téhož archivu na l. 28, kdež se praví: „poněvadž e vám toho dopřáli, abyšte na dláždění a správu města ungelt z vozův tudy ıucích vybírali, přikazujeme, abyšte každého z formanův, kteříž by postrani silnicemi se obrátili a k vašemu městu nejeli, obstavovati a k městu vašemu ıutkati i také dotčený ungelt od nich i s pokutou neb náhradou k sobě přiati mohli."

Čís. 192.

1336, 14 června. V Praze.

rál Jan dává moc rychtáři a radě města Žatce, aby dohlíželi na věci i trh přivezené, jakož i na míry a váhy, trestajíce ty, kdož se v prodeji podvodu dopouštějí.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Fidelibus nostris dilectis . . iudici et . . consilio ciuitatis Sacensis graciam regiam cum salute. Cupientes ciuitatem vestram in iusticie equa lance perpendi, quatenus iuris ordine et equitatis tramite cognitis recte valeatis viuere cum salute, volumus et vobis conferrimus potestatem decernentes, quatenus possitis et teneamini rerum omnium venalium in vestra ciuitate vsu consumendarum, que in pondere, numero vel mensura consistunt, discrecionem et inuentarium habere provisuri, quod vbicunque res tam in grano, farina, potulentis, esculentis aut in pannis et rebus aliis iustam mensuram, pondus aut numerum non habuerint, eas corrigere et emendare possitis ipsasque ad iustum pondus, numerum et mensuram reducere curetis, delinquentes mul[c]ta debita proinde percellendo. Harum serie et testimonio litterarum. Datum Prage feria sexta in vigilia beati Viti anno domini millesimo trecentesimo tricesimo sexto.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na l. 8 *b* za nápisem: „Johannes rex munerat iudicem et consules ciuitatis Sacensis, quod in pondere, numero et mensura et cunctis ceteris ciuitati debeant prouidere.“ — Emler, Regesta IV. č. 304. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 60.

Čís. 193.

1336, 15 června. V Praze.

Král Jan, nařídiv vybírání obecného ungeltu ve městech, ponechává měšťanům města Mostu část z důchodu tohoto po čtyři léta, po která se zavázali určitými obnosy peněžitými pomoc mu dávati.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam deducimus per presentes, quod, quia dilecti nobis ciues ciuitatis Pontensis pridie certam summam pecunie super quatuor annos ante institucionem generalis vngelti per nos iam instituti subsidii nomine dare et exoluere spoponderunt, nos ipsis, vt non obinde dampna incurrant grauia, hanc eis graciam duximus faciendam, ita videlicet, quod de vngelto, vt premittitur, pronunc instituto in ciuitate Pontensi terciam partem de primo anno tollere et recipere debeant plenarie et ex toto, eamque terciam partem in solucionem debitorum, in quibus pro nobis obligati sunt, conuertemus.

Preterea de subsequentibus duobus annis immediate currentibus ipsos ciues in quolibet anno quartam partem dicti vngelti in dicta ciuitate in subsidium dictorum debitorum recipere volumus et habere. In premissis autem circa gracias ciuibus ciuitatis nostre Pragensis factas et condictas antedictos ciues Pontenses promittimus graciosius conseruare. Sub harum testimonio literarum. Datum Prage in festo beati Viti anno domini millesimo trecentesimo trecesimo sexto.

Orig. perg. v archivu m. Mostu. Pečeť chybí. Na rubu pozdější rukou: „Johannis regis concessus wegen des vngelts auf vier jahre a. 1338.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 69. — Emler, Regesta IV. č. 305.

Čís. 194.

1336, 3 prosince. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům Kouřimským jich svobody a práva, zvláště na přivtělení vesnic Bošic a Chráštan k jich obci.

Nos Johannes dei gracia Bohemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod nos dilectorum nobis ciuium ciuitatis nostre Gurimensis, in quorum commodis et profectibus nostra plurimum delectatur serenitas, supplicationibus per eos nostro culmini suppliciter exhibitis et porrectis benigniter inclinati, omnes immunitates et libertates ciuibus eisdem seu ciuitati Gurimensi, ac specialiter de appropriacione Poschicz, Kraschan et alia quauis annexione per nos et predecessores nostros, reges Boemie, ab antiquo prouide eis factas, ipsis de benignitate regia ratas habentes et gratas, ciues ipsos et ciuitatem eandem volumus graciosius conseruare. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage feria tercia post diem beati Andree proxima anno millesimo trecentesimo tricesimo sexto.

Kop. ze XVI století v archivu Českého musea s poznámkou „Privilegium krále Jana na svobody dané a na přivlastnění Bošic a Chráštan.“

* Čís. 195.

1336, 5 prosince. V Praze.

Král Jan, obdržev od měšťanů Litoměřických dar 47 kop, schvaluje jich snesení, aby důchod ze skladu soli, po Labi k městu jich na

lodích přivážené, nebyl více rozdělován mezi ně, nýbrž aby se odváděl k obecnému dobru města, a aby jej vybíraly spůsobilé osoby radou městskou k tomu vyvolené.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus publice peruenire, quod, cum exoneracio seu deposicio salis ascendentis per flumen Albee in ciuitate Luthomericz ab antiquo fieri consweuerit, cuius quidem exoneracionis fructus et obuentus ex eo prouenientes ad personas ciuium in Luthomericz spectabat diuidique consweuerat inter eos pro rata cuiuslibet impensarum, et licet prefate obuenciones in vsus cederent personales, ipsi tamen ciues nostri Luthomericenses sano ducti consilio et deliberacione tacti salutari ipsas obuenciones et prouentus salis predicti in vsus communes et ciuitatis sue vtilitatem vniuersalem conuertere maluerunt, vtilitatem rei publice preferentes priuate, et nichilominus nobis et nostre persoluere pro eo camere quadraginta septem sexagenas grossorum denariorum pragensium, et dederunt; nos itaque attendentes ipsorum ciuium Luthomericensium laudabile propositum, ipsique ciuitati in posterum hoc ipsum grande afferre commodum, decreto perpetuo sanccimus decernentes ac statuentes, prefatos prouentus et fructus ex deposicione seu exoneracione huiuscemodi salis prouenientes in vsus ciuitatis Luthomericensis et vtilitatem publicam debere conuerti. Ad hanc autem dispensacionem faciendam consilium et iurati ciuitatis Luthomericensis eligere tenentur personas certas ydoneas, que iuxta sue discrecionis arbitrium ipsos fructus recolligent in vsusque ipsius ciuitatis quanto sanius et vtilius impendent. Nulli igitur liceat hanc institucionis nostre indulgenciam infringere aut ei ausu temerario quomodolibet contraire, indignacionem nostram et penas grauissimas promotu regio infligendas, si secus quispiam atemptare presumpserit, se nouerit incursurum. Harum serie et testimonio literarum, quibus sigillum nostre majestatis duximus appendendum. Datum Prage in vigilia beati Nicolai confessoris anno domini millesimo trecentesimo tricesimo sexto.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 4 (starší č. 87). S velkou pečetí královskou na žlutočervené šňůře zavěšenou. Na rubu regest: „Indultum super

sale utilitates colligendas.“ — Emler, Regesta IV. č. 355. — V rukop. Českého musea sign. 24 G 12 jsou na l. 23 *b* a 61 *a* přepisy tohoto listu za týmž nápisem: „Indultum super sale vtilitates colligendas“ a s přípiskem po straně: „Confirmatum N° 4.“ Tamže na l. 61 *b* je český překlad z XV století za nápisem: „Odpuštěnie na solné užitky vybieránie.“ — Hicke, Mittheilungen f. G. d. D. in B. XXVIII. str. 359.

Čís. 196.

1337, 17 května. V Praze.

Král Jan, potvrzuje Václavu z Vartemberka a jeho dědicům úřad číšnictví, vypočítává práva, která od starodávna k úřadu tomu přináleží, mezi jiným na clo v Mladé Boleslavi a v Čáslavi (in Noua Boleslauia et in ciuitate Czaslauia theloneum), *a k povolování nových krčem bez újmy práva mílového měst královských, dokládaje:* „insuper quod nullus in regno nostro Boemie tabernas habet admittere nisi ipse, exclusis nostris popprawconibus quatuor prouinciarum ad beneficium Pragense spectancium, videlicet in Mesericz, Orsichow et Slana, qui tabernas in predictis districtibus admittere poterint et tenere, et quod circumquaque ab omnibus ciuitatibus regni nostri Boemie nullam tabernam tenetur admittere infra spacium miliaris, omnesque officiales vinum et lagenas pertractantes ad predictum officium pertinentes et spectantes suis mandatis parere et intendere plena reuerencia teneantur.“ Actum et datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo, XVI kalendas Junii.

Orig. perg. v archivu Českého musea. S velkou pečetí královskou na hedvábné červeno-žluté šňůře zavěšenou. — Paprocký, Diadochos. O stavu panském str. 263. — Emler, Regesta IV. č. 420.

Čís. 197.

1337, 8—15 června. V Praze.

Král Jan ustanovuje, že měšťan, jenž bydlí ve městě Lounech a drží statky svobodné, má s obcí Lounskou platiti berně a snášeti všechna břemena, a prohlašuje proto všechny listy za neplatné, kterými dědičné statky některých měšťanů Lounských byly od placení berní osvobozeny.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod

considerantes destruccionem ciuitatis ciuium nostrorum in Luna quam propter steuram dissimilem [1]) eo, quod nonnulli ipsorum hereditates et bona libera possiderunt, qui sarcinam donacionis [2]) portare cum communitate ipsorum ciuium nequiuerunt, passi sunt et eciam tollerarunt, et vt eo facilius vnus cum altero nobis in administracione deseruire valeat, omnes libertates per nos aut predecessores nostros quibuscunque ciuibus Lunensibus super ipsorum bonis hereditariis concessas aut in posterum concedendas aut quandocunque per ipsos obtentas ab antiquo duximus presentibus derogandum, cassantes et annullantes literas [3]) eciam de eisdem libertatibus cantantes, nec ipsas de cetero alicuius intelligi volumus roboris vel momenti. Precipimus igitur et mandamus vniuersis ciuibus et hominibus bona predicta libera possidentibus, in ciuitate predicta residentibus, fidelibus nostris dilectis, quatenus omne iugum steure, [4]) collecte aut alterius vexacionis siue dacionis, qualitercunque nuncupatum, ipsi ciuitati impositum aut imponendum, exnunc inantea cum communitate ciuium comportare omnimodo debeatis. [5]) Si autem renitentes fueritis, extunc camerario nostro, qui pro tempore fuerit, necnon judici et juratis ciuitatis Lunensis predicte dedimus et presentibus damus firmiter in mandatis, vt vos ad comportandum cum eisdem omnia onera imposicionis, vt predicitur, striccius nostro nomine arceant et compellant. [6]) Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage infra octauas festi Pentecostes anno domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 5. S krásně zachovanou velkou pečetí královskou. Kop. v knize privilegií z r. 1435 (sign. B 6) v archivu m. Loun na l. 1 *b* s napisem: „Bona libera, quod cum ciuitate, que ciues tenent et tenebunt, contribuant", kdež nad řádky jest vepsán český překlad na př.: [1]) pro šosy nerovnane [2]) břemena davanie — [3]) zkazujíce a zničehujíc — [4]) břiemě šosové — [5]) snášeti všemi běhy měli — [6]) přitiskli a přinutili. — Emler, Regesta IV. č. 429.

* Čís. 198.

1337, 4 července. V Praze.

Král Jan, uznávaje, že měšťané Kouřimští velkou újmu trpí nestejným ukládáním daní a osvobozováním jednotlivců od placení jich, ustanovuje, že každý usedlý v městě, jenž drží statky k městu přiměřené,

jakož i všichni ti, kdož mají úroky na nemovitostech městských zapsané, mají s městem společně snášeti všechny sbírky a břemena. Tudy také ti, kdož drží nemovitosti obci přivlastněné, mají v městě bydleti anebo na svém místě jiné osoby jmenovati, které by z těch nemovitostí s obcí ve všem trpěli.

Nos Joannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam tenore presencium uolumus peruenire, quod considerantes graues molestias, destrucciones et grauamina, quibus dilecti fideles nostri ciues ciuitatis Gurimensis propter dissimiles contribuciones et nonnullorum libertates hucusque passi sunt et eciam tollerarunt, volentes ipsis et communitati ipsorum, ut sub nostre maiestatis velamine eo melius respirare valeant, opportunis remediis non immerito occurrere et eos nostris munificenciis et graciis infrascriptis graciosius premiare, statuimus quidem et sancimus, vt omnes et singuli homines in ipsa ciuitate residentes, bona libera et hereditates ipsi ciuitati admensurata possidentes, qualiscumque status et cuiuscumque condicionis existant, omnes losungas et seruitutis onera, ad que ipsa ciuitas nobis adstringitur, cum ipsis ciuibus de ipsorum bonis huiusmodi sufferant et comportent, non obstantibus ipsorum libertatibus quibuscunque aut literis per eos obtentis uel in posterum obtinendis, ex consuetudine vel eciam ab antiquo, quas presentibus penitus annullamus, nec eas alicuius intelligi uolumus inantea roboris uel momenti. Decernimus eciam uolentes, vt omnes homines bona et hereditates possidentes predicte ciuitati de jure et ab antiquo attinentes, ibidem in ciuitate residenciam ipsorum facere aut loco ipsorum personas alias, qui de ipsorum bonis debita onera cum ipsa ciuitate comportent, constituere debeant et eciam teneantur. Insuper ad maioris gracie nostre cumulum uolumus, vt omnes homines census in ciuitate predicta qualitercunque habentes, pro rata ipsorum censuum tanta pecunia, pro quanta ipsos emerunt uel ement, omnia contribucionum genera cum ipsis ciuibus faciant, et ad daciones losungarum et aliarum aggrauacionum onera obnoxii esse debeant et astricti. Promittimus insuper ipsam ciuitatem in juribus et predictis graciis perpetuis inantea temporibus inuiolabiliter ratam et gratam omnimodo conseruare. Et vt predicta omnia majorem ro-

boris firmitatem obtineant, mandamus firmiter et districte precipimus vniuersis capitaneis, camerariis, subcamerariis aut aliis officialibus et fidelibus nostris quibuscunque, presentibus et futuris, quatenus aduersus rebelles predictarum nostrarum graciarum ipsis ciuibus auctoritate nostra regia ipsorum auxilium, consilium prebeant et iuuamen, ipsos ciues in prescriptis factis, graciis et constitucionibus conseruantes. In cuius rei testimonium roburque perpetue firmitatis presentes literas conscribi et sigillo nostre regie maiestatis iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo in die beatorum Procopii et Vdalrici.

Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kouřimě z r. 1405 na l. 108 a za nápisem: „Losungas et seruitutis onera cum ciuibus suferre et comportare qualiscumque status.“ — Emler, Regesta IV. č. 438.

K čís. 198.

1337, 4 července. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan z boží milosti Český král a Lucemburské kníže, všem na svědomí tímto listem dáváme, že spatřujíce veliké těžkosti, zkázy a obtížnosti, kteréž věrní milí naši měšťané města Kouříma pro nejednostejné poplatky a některých svobody trpíce je i také až posavad snášeli, chtíce jim i obci jich, aby pod ochranou velebnosti naší tím lepší polehčení míti mohli, časnými polehčeními slušně spomoci a je našimi obdarováními a milostmi dolepsanými milostivě obdařiti, ustanovujem ovšem a mocně řídíme, aby všickni lidé a jeden každý v tom městě bydlící, statek svobodný a dědičný tomu městu přivlastněný [a] vyměřený mající, jim vládnúcí, kterého by koli řádu aneb povolání a duostojenství byli, všickni lozunky a služebnosti břemena, ke kterejmž to město nám zavázáno a povinno jest, s týmiž měšťany z jich statkuov takových aby snášeli a spolu podnikali, nic ku překážce tomuto jich svobody kterýkoli, buďto listmi jich dosáhli aneb na potomní čas jichž by došli, i od starodávna zvyklosti [býti nemají]; také kteréžto tímto listem ovšem v nic obracujem, aniž jaké moci aby měli býti jako prve, rozuměti chceme. Ustanovujem také chtíce, aby všickni

s statek a dědictví majíce předpověděnému městu z práva a od rodávna příslušející též tu v městě bydleti anebo místo jich oby jiné, kteréž z jich statku povinná břemena s týmž městem lu by nesli, ustanoviti a zpraviti měli a také povinni byli. Nad to ojnějšímu milosti naší ukázání chceme, aby všickni lidé, platy ıěstě předepsaném jakkoli majíce, pro pevnost těch platuov za ta- é peníze, za jakéž peníze je koupili aneb koupí, všecky poplatkuo osoby s týmiž měšťany činili, a k dávání lozunku a jiných ob- ıostí a břemen povinni aby byli a zavázáni. Nad to slibujem město při právích a v předpověděných milostech od času nynějšího na časy věčné neměnitedlně pevných, stálých a vděčných všeli- rak zachovati. A aby předpověděné všecky věci větší pevnost a lost měly, přikazujem pilně a rozkazujem přísně všem vrchním edníkuom i nižším a jiným ouředníkuom a jiným věrným našim rýmžkoli, nynějším i budoucím, aby proti odporníkuom předpově- ıých našich milostí týmž měšťanuom mocí naší královskú pomoc adu dávali i dopomožení, týchž měšťan v předepsaných smluvách, ıostech a ustanoveních zanechávajíce. Tomu na svědomí a pevnost ıné stálosti tento list sepsati a pečetí velebnosti královské roz- ali sme upečetiti. Dán v Praze létha MCCCXXXVII die Procopi Ullrici.

Český překlad ze XVI století v knize pamětní z r. 1405 na l. 71 *b* v ar- vu m. Kouřimě.

* Čís. 199.

1337, 5 července. V Praze.

ál Jan, uznávaje, že města královská byla velmi utlačována nemír- mi požadavky král. podkomoří, povoluje měšťanům měst Berouna, ně, Klatov, Stříbra, Tachova, Domažlic, Sušice, Písku a Budějovic, podkomoří, kdykoli by se kdo k němu se stížností obrátil, má na útraty k slyšení pře do města jeti, a že při jmenování nového pod- ořího města nejsou povinna dávati mu sukna Ypernská a jiné y. Při obnovování rad městských má polovice starých přísežných ŕadě ostati a polovice nově se voliti. Přísežným městským náleží liti všechny případy soudní podle práv městských, kromě těžkých

případů soudu královskému vyhrazených aneb takových, v kterých strany na krále neb k podkomořímu se odvolaly. Konečně všichni, kdož drží zboží k městu přiměřená anebo drží svobodná zboží a přebývají ve městě, mají trpěti s obcemi městskými.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium deuenire, quod cupientes dilectorum nobis ciuium ciuitatum subscriptarum, scilicet Veronensis, Pilznensis, Glatouiensis, Mysensis, Thachouiensis, Tustensis, Siccensis, Pyescensis et Budywoicensis, qui temporibus retroactis per expensas excessiuas, quas subcamerarii, qui pro tempore fuerunt, in predictis ciuitatibus quandoque sine causa fecerunt, sunt plurimum[1]) aggrauati, commoditatibus effectualiter prouidere, statuimus, sanccimus et tenore presencium decernimus, mandantes hec[2]) inantea firmiter obseruari, vt subcamerarius, qui inantea fuerit, debeat ciuitates[3]) supradictas ad causas aliquas, in ipsis ammodo iudicandas et super quibus ad eum fuerit appellatum, sub expensis et sumptibus propriis visitare, nullas expensarum procuraciones ab eisdem ciuibus de cetero exigendo. Preterea ciues ciuitatum predictarum a dacione pannorum Yprensium[4]) et munerum, qui et que ab eis, quociens[5]) quis ad idem subcamerarii[6]) officium per nos institutus fuerit, ex consuetudine tantummodo inducta et per nos seu predecessores nostros, reges Boemie, usque modo minime approbata exigi et recipi consueuerunt, benigniter supportamus, ita, quod ad dacionem pannorum eorundem seu munerum ipsi subcamerario, qui pro tempore fuerit, faciendam non sint de cetero aliqualiter obligati. Volumus eciam, ut ciues seu jurati ciuitatum prefatarum, qui se laudabiliter conseruarunt, possint et debeant pro quolibet anno statuto termino de consilio seniorum et communitatis ciuium ciuitatis cuiuscunque alios juratos eligere, ita quod semper sex persone de prioribus juratis pro consilio remaneant cum eis, quos pro eodem anno de nouo duxerint eligendos, qui eciam sex pro anno tercio inmutari debebunt. Preterea decreuimus, quod ciues seu iurati ciuitatum predictarum habeant homicidia et quaslibet alias causas, casibus et causis nobis ab antiquo reseruatis dumtaxat exceptis, presertim super quibus ad nos uel ad ipsum subcamerarium appellatum non exstiterit, iudicandi

iuxta iura ipsorum ciuilia plenam et liberam inantea potestatem. Insuper volumus, ut vniuersi et singuli, qui bona quecunque antiquitus ad ciuitates predictas mensurata possident, debeant contribuere de eisdem cum dictis ciuitatibus et ciuibus in ipsis residentibus ad onera quelibet supportanda, literis nostris de exempcione huiusmodi cuipiam per nos datis non obstantibus, quas presentibus reuocamus, firmiter statuentes, vt hii,[7]) qui[8]) super terram bona aliqua tenuerint, hereditaria seu libera, et in predictis ciuitatibus suam fecerint mansionem, talem de eisdem bonis liberis ad supportandum eo leuius id, quod ciuitatibus incumbit, contribucionem facere debeant, qualem consilium ciuitatis duxerit arbitrandam. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage in crastino sancti[9]) Procopii confessoris[10]) anno domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo.

Orig. perg. (A) v museum m. Plzně č. 2 (starší č. 3). Pečeť utržena. — Emler, Regesta IV. č. 441. — Hruška, Pamětní kniha m. Plzně str. 11. — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 40. — V druhém zachovaném orig. této listiny (B) v archivu m. Králové Hradce (srov. následující č. 200) jsou některé odchylky, jež u porovnání s listinou Plzeňskou dají tyto varianty: [1]) *quam* plurimum B. — [2]) hoc B. — [3]) *ad* ciuitates A. — [4]) Iprensium B. — [5]) Schází v A. — [6]) subcamerariatus B. — [7]) hi B. — [8]) Schází v B. — [9]) beati B. — [10]) Schází v A. — V archivu Českého musea chová se kopie této listiny „ex copia chartacea archivi curiae Budwicensis" za nápisem: „Johannes rex decernit, ut subcamerarius in causis, super quibus ad illum appellatum fuerit, expensis et sumptibus propriis Budwicium et ad alias ciuitates se conferat." — Císař Sigmund *listem d. v Praze 7 října 1436* potvrdil také měšťanům Tachovským list tento, když mu vidimus jeho byli předložili. (Stocklöw, Geschichte der Stadt Tachau II. str. 400 a 408). — Český jeho překlad čte se v Beckovského, Poselkyni starých příběhů I str. 516.

* Čís. 200.

1337, 5 července. V Praze.

Král Jan dává list stejného znění měšťanům měst Hradce Králové, Mýta, Chrudimě, Poličky, Jaroměře, Čáslavě, Kolína, Kouřimě a Nymburka (ciuitatum subscriptarum, scilicet Grecensis, Mutensis, Crudymensis, Policensis, Jaromirensis, Czaslauiensis, Coloniensis, Curymensis et Neumburgensis). Datum Prage in crastino beati Procopii confessoris anno domini millesimo trecentesimo tricesimo septimo.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce č. 4. (Dole při pečeti staré č. 8.) S menší pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. V zeleném voskovém obalu je tu úlomek sekretu z červeného vosku, uprostřed kteréhožto sekretu je helma a znak Lucemburský a kolem legenda: „SE[CRETUM · JOHANNIS · REGIS · B]OEMIE · ET · COM[ITIS] · LUC[EMBURGENSIS]". Na rubu listu poznámka rukou XVI století: „List latinský krále Jana, jak má býti rada obnovována 1337, 3." — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 109. — Emler, Regesta IV. č. 442. — V archivu m. Kolína pod N° V je transsumpt tohoto privilegia, který dle originálu jim předloženého dali Kolínským „magistri ciuium Antique, Noue et Minoris ciuitatum Pragensium — Prage feria secunda post Petri euinculationem anno domini millesimo quingentesimo vigesimo nono" (2 srpna 1529). Na transsumptu tomto visí sekret Nového města s podobou krále držícího v rukou jablko a meč, pod níž dole čte se: W. a kolem legenda: „Secretum Noue ciuitatis Pragensis." Na rubu přepisu je poznámka rukou XVI století: „Král Jan o pana podkomořího, a kteří mají z vyšších stavův statky při městě, aby z nich kontribucí platili dle uznání ppánův."

K čís. 200.

1337, 5 července. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Jan z boží milosti Český král a Lucemburský hrabě. Všem vuobec oznamujem —, že chtějíce [spomoci] našim milým měšťanuom měst dolepsaných, totižto Hradci, Mýthu, Chrudimi, Poličce, Jaroměři, Čáslavi, Kolínu, Kúřimi a Nymburku, kteříž to sú v časiech minulých skrze ztravy a viny přielišné, kteréžto podkomořie, kteříž před časy byli sú, častokrát bez viny činili sú, bývali velmi obtěžováni, podobně a skutečně v to nahlédli sme a mocí listu tohoto ustanovujem, přikazujíce to potomně vcele zachováno býti, aby podkomořie — města svrchupsaná k některým přem, kteréž mezi nimi sú a o kteréž se k němu odvolají, na svou ztravu a na svuoj vlastní náklad navštieviti mohl, žádných ztrav od svrchupsaných měšťan ovšem nežádaje. Protož měšťané měst svrchupsaných od dávánie suken a daruov, kteříž bráni bývali sú, když který podkomořie skrze nás v ten úřad usazen byl, od toho obyčeje kterak koli uvedeného a skrze nás nebo skrze předky naše, krále České, až do času nynějšího nikterak schválenčho je zprošťujem, takže k tomu dávání suken anebo daruov tomu podkomořiemu, který časem bude, nejsú potom zavázáni. Chcem také, aby měšťané nebo přísežní měst svrchupsaných, kteříž sú se chvaluě

zachovali, mohli a moc měli na každý rok v položeném času s radú starších a z uobce měšťanuov městských kterékolivěk jiné přísežné vyvoliti a vybrati; tak vždy aby šest osob z dřevních přísežných pro radu zuostaveni byli s těmi, kteříž toho létha znovu voleni a vybráni jsú, kterýchžto také šest v třetí rok změněno má býti.[1]) Protož přikazujem a rozeznáváme, aby měšťané nebo přísežní měst svrchupsaných měli k súzení vraždy a jiných vin, pří a vin nám od staradávna zachovaných vymieňujíce, zvláště to, o čež by k nám nebo ku podkomořiemu odvoláno by nebylo, vedle práv vašich městských plnú moc a svobodnú. Nad to chcem, aby všichni a každý, kteříž zboží kterážkolivěk od staradávna k městuom svrchupsaným měřená mají, z těch s svrchupsanými městy a měšťany v nich sedícími ke všelikým břemenuom se snášeli, kromě jestliže by listy našimi z toho vysvobozeni byli od nás danými, kteréž nynie odvoláváme; pevně ustanovujíce, že ti, kteříž na zemi některé zbožie dědičné držie anebo svobodné a v svrchupsaných městech svá by obydlé měli, takovou z těch svobodných zboží k spomáhání tomu lehčeji, což se [městům] dostane, pomoc dáti mají, kterouž rada městská toliko k dání rozezná a rozsúdí. — Dán v Praze na zajtřie den svatého Prokopa vyznavatele léta božieho tisícieho třístého třidcátého třetieho (sic).

Český překlad z XV století v nejstarší knize m. Chrudimě z r. 1439 na l. P, 33 v knihovním tamějším úřadě chované za nápisem: „Zápis o pana podkomořieho, kdyžby se naň odvolali, aby na svuoj náklad k slyšení pře té jel", a s přípisky z XV stol. po straně: [1]) O volencích. — O raddě najdeš v těchto knihách, že tak za starodávna bývalo.

* Čís. 201.

1337, 5 července. V Praze.

Král Jan dává list stejného znění měšťanům Menšího města Pražského, Slaného, Loun, Mělníka, Litoměřic, Ústí nad Labem, Perna, Mostu, Žatce, Kadaně, Ostrova a Lokte (ciuitatum subscriptarum, scilicet Pragensis Minoris, Slanensis, Lunensis, Melnicensis, Luthomericensis, Vskensis, Pirnensis, Pontensis, Sacensis, Cadanensis, Slakenwerdensis, et Cubitensis).

Otištěno v prvním dílu této sbírky pramenů práva městského č. 29 na str. 49, kdež také v poznámce sděleno, že originál listiny pro tato král. města

byl městu Lounům udělen, avšak v tamějším archivu již se nezachoval. Přepis toliko čte se v Lounské knize privilegií z r. 1435 na l. 2 *b* a český překlad v téže knize na l. 19 *b*. — V knize pamětní m. Žatce z r. 1383 na l. 21 *b* nalézá se za přepisem listiny této poznamenáno: „Nos quoque .. iudex et .. iurati consules in Luna hanc litteram, cuius tenor superius absque minucionibus seu eciam aditamentis expressatur, hic copiari iussimus sub attestacione secreti nostri sigilli presentibus tergotenus.“ — Kop. též v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 27 za nápisem: „Pluribus ciuitatibus super diuersis graciis data, cuius in Luna originalis littera reseruatur.“ — Emler, Regesta IV. č. 441. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 71 a Urkundenbuch der St. Saaz č. 63.

Čís. 202.

[1338, duben]. V Praze.

Moravský markrabí Karel potvrzuje majestát otce svého, kterým tento Janu Rotlevovi, rychtáři Čáslavskému, obnovil listy krále Přemysla Otakara II na rychtu Čáslavskou a na důchody k ní přináležející.

V rukop. z XV stol. c. kr. dvorního a státního archivu ve Vídni č. 185 na str. 420 nalézá se o tomto listu takováto zmínka: „*Majestátové dva císařs Karla Janovi rychtáři z Čáslavě.* Císař Karel, král Český, prvorozený krále Jana [syn], potvrzuje majestátu Janovi rychtáři z Čáslavě, kterýž má od krále Ottagara a Jana na rychtu v Čáslavi, na lázni a na všecky viny, kteréž by kdo propadl v Čáslavi, na masné krámy, pět krámů, v nichž se chléb prodává, na deset domův před branú Brodskú a na pivovar kamenný u rybníku ležící, u kostela sv. Martina miesto skladný kupeckých věcí. Kterýž jest dán v Praze M°CCC°XXVIII° létha“ (sic). Dle všeho je zde jedna desítka vynechána, neboť r. 1338 vedl správu země markrabí Karel a ve dvou listinách z r. 1333 a 1342 přichází „Johannes judex hereditarius in Tschaslauia.“ (Emler, Regesta III. č. 2037 a IV. č. 1119.) Srov. též list kr. Václava IV. d. v Praze 24 června 1383. — Rybník zde zmíněný zove se nyní Podhradištský.

Čís. 203.

1338, 15 července. V Lucemburce.

Král Jan prohlašuje rychtáři, přísežným a purkmistru města Nymburka, že mlýn v Komárně, který jeho služebník Truchvín vystavěl, ačkoli Tas měl k tomu starší právo, nemá od obce Nymburské býti odcizován, nýbrž držitelem jeho má býti toliko ten, kdo se obci hodí a právem města chce se spravovati.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Prudentibus viris . . judici, . . juratis ac magistro ciuium in Nuenburga, fidelibus nostris dilectis, graciam suam et omne bonum. Scire vos volumus, quod molendinum, quod seruitor noster dictus Truchwin in Camarow super Albea construxit et de nouo edificauit, hoc factum est ex quadam ignorancia, de quo nunc informati sumus, quod Thassoni prius dederamus et super eo priores nostras litteras habuit quam Truchwinus. Nolumus tamen, quod dictus Truchwinus in edificacione predicti molendini aliquod dampnum habeat aut paciatur, sed volumus, quod quicquid prefatus Truchwinus in edificacione et structura coram vobis demonstrare poterit, quod id per dictum Thassonem aut alium, qui predictum molendinum habere voluerit, sibi restituatur et omnimode persoluatur, ita tamen, quod dictum molendinum et omnes vtilitates eius prius perceptas et percipiendas in posterum tamdiu habere tenebitur et debebit, donec prefato Truchwino sua pecunia pro sepefato molendino fuerit integraliter et in parata pecunia persoluta aut certificata, quod proinde bene et merito potuerit contentari. Insuper si predictus Tasso aut alter quicunque prefatum molendinum habere noluerit, nolumus, quod a dicta ciuitate nostra Nuenburgensi alienaretur, sed eo jure et modo habere et tenere debebunt, sicut Trucwinus prenotatus. Item, quatuor septimane, que sunt anno quolibet propter deum deputate, prout veraciter intelleximus, nolumus, quod dicte quatuor septimane quoquo modo infringantur, sed anno quolibet expleantur; et si prenotatus Thasso vobis non valeret ad conciuem et ad jus ciuitatis vestre, tunc volumus, quod aliquis conciuium predicte vestre ciuitatis a sepefato Truchwino ipsum molendinum in ea pecunia, vt predictum est, et exsoluat et id, quod residuum fuerit vltra pecuniam dicti Truchwini, volumus, vt illud Tassoni restituatur. Preterea volumus et districte vobis precipiendo mandamus, quatenus, si predictus Thasso aut alter quicunque prefato Truchwino in solucione sue pecunie seu aliis modis quibuscunque aliquid preiudicium seu grauamen inferre vellent, extunc prefatum Truchwinum ab huiusmodi iniuriis seu grauaminibus auctoritate nostra regia ac pro posse vestro tueri et defendere omnimode studeatis, hoc nullatenus ommissuri. Harum serie literarum. Datum Lucemburg in festo diuisionis beatorum omnium apostolorum anno domini M°CCC°XXXVIII°.

Orig. perg. ve sbírce autografů p. cís. rady Šebka. — Pečeť utržena. — Emler, Regesta IV. č. 583.

Čís. 204.

1338, 30 července. V Lucemburce.

Král Jan svěřuje správu špitálu na předměstí města Kouřimě (hospitale nostrum pre muris ciuitatis nostre Curym situm) *mistru a konventu bratří řádu křižovnického s červenou hvězdou sv. Františka konec mostu Pražského.* Datum Lucemburg anno domini millesimo trecentesimo tricesimo octauo feria quinta post festum beati Jacobi apostoli proxima.

Liber privilegiorum aureus řádu křižovnického v Praze str. 200. — Emler, Regesta IV. č. 595; srov. též II. č. 1848 a 2765 a IV. č. 1930.

Čís. 205.

[Asi r. 1338].

Moravský markrabí Karel nařizuje jménem otce svého krále Jana rychtáři, přísežným a měšťanům města Nové Plzně, aby židy a jich majetek na pokoji nechali, a trestali ty, kdo se čímkoli, slovem neb skutkem, proti židům proviní.

Karolus domini regis Boemie primogenitus, marchio Moravie. Prudentibus viris . . jud[ici] et juratis ac universitati civium Nove Pilsne, sincere sibi dilectis, salutem et omne bonum. Noveritis nos serenissimi domini genitoris nostri preceptum seriosum et satis strictum recepisse pridie in hunc modum. quod universis Judeis Boemie, regie camere servis, debeamus plenam pacem et securitatem omnimodam personarum et rerum suarum omnium modo pristino, [illegible] paternis beneplacitis conformes inveniri voluerimus, procurare. [illegible] itaque preceptum hujusmodi prompto ac debito volentes effectui [illegible] vobis universis et singulis nomine ipsius domini, geni[illegible] nostri, et nostro districte precipimus et mandamus volentes, [illegible] Judeis vobis commanentibus pacem et securitatem predictas [illegible] paterne et nostre gratie procurantes, ipsos non incla[illegible] in plateis, nec eos verbo vel opere in rebus et per-

sonis presumatis aliquomodo molestare, immo molestatores eorum per inclamaciones seu leves jactus lapidum sive luti gravi pena pecuniaria puniatis, quam non habentes solvere, aliter, sicut conveniens fuerit, compescatis. Eos vero singulos, qui manus violentas usque ad effusionem sanguinis in aliquem injecerint Judeorum, manu privari volumus et mandamus. Qui vero Judeum in contemptu mandati hujusmodi occiderit, occidatur, et de quacunque querela excessuum pretactorum vos, judex et jurati, Judeo non satisfeceritis conquerenti, asserentes fortassis, quod, demonstrata vobis molestatoris persona, libenter velitis in eum justum judicium exercere, de eadem querella, sciatis, vos nobis utique cum pena debita responsuros. Demonstrata vero vobis per aliquem Judeorum probabiliter molestatoris persona, eundem per juramentum proprium nequaquam in hac parte volumus expurgari. Datum ꝛc.

Dr. Theodor Jacobi, Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae č. 19 za nápisem: „Hic marchio nomine regis mandat ad civitatem, quod Judeos in pacis conservacione custodiri procurent.“ — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 43.

Čís. 206.

1339, 25 dubna. V Norimberce.

Král Jan, chtěje pomocí přispěti obci města Hradce nad Labem, která požárem velmi utrpěla, daruje jí čtyři lány lesa blíže města ležícího, aby měšťané i farář mohli sobě dřívím z toho lesa domy své opravovati.

Johannes dei gracia Boemie rex, Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus deuenire, quod nos reformacioni ciuitatis nostre Greczensis, que heu proximis diebus preteritis per ignis voraginem totaliter est consumpta, ex compassione intendere cupientes, uolentesque ciuitati eidem premissorum intuitu graciam facere specialem, ciuitati ipsi et eius ciuibus quatuor laneos silue seu nemoris Greczensis in loco ipsi ciuitati adiacenti et eidem silue minus nociuo damus de regia munificencia et donamus, eosdem laneos silue sepedicte ciuitati perpetuo vnientes, vt ciues ipsi et plebanus ciuitatis eiusdem, qui pro tempore fuerint, domos et alia, que reformacione indiguerint, reformare et vtilitatem eorum procurare de

ligneaminibus dictorum quatuor laneorum possint et debeant perpetuis temporibus successiuis, vendendi autem seu alienandi dictos laneos ab ipsa ciuitate dicti ciues nullam prorsus habeant facultatem. Mandamus igitur vniuersis et singulis officialibus et fidelibus nostris per Boemiam et Morauiam, qui nunc sunt aut erunt pro tempore, quatenus dictos ciues et plebanum seu ciuitatem ipsam in hac nostre donacionis et vnionis gracia non impediant, verum eos in possessione dictorum laneorum pacifica manuteneant, protegant et defendant, prout nostram indignacionem grauem cupiunt euitare. Datum in Nurmberg in die sancti Marci anno domini MCCCXXXIX°.

Dle ztraceného nyní „Cod. MS. membr. arch. Reg. Hradec" z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 114. — Emler, Regesta IV. č. 675.

Čís. 207.

1339, 28 dubna. V Norimberce.

Král Jan dává rychtáři, konšelům i vší obci města Budějovic právo, aby každého, kdo drží statky a pozemky k městu přiměřené, přidrželi k tomu, by s nimi společně platil berni.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Dilectis sibi iudici, iuratis et vniuersitati ciuium in Budywois graciam regiam et omne bonum. Quia circa commoditates vestras nostra versatur benigne intencio et voluntas, ac ideo statuimus volentes omnino, quatenus vniuersos et singulos ad contribuciones vobiscum faciendas de bonis et possessionibus, quas et que in fundo dicte vestre ciuitati admensurato obtinent, debeatis compellere inantea seriosius et tenere, nullo ab huiusmodi contribucionibus penitus exceptato. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Nuremberch feria quarta ante festum apostolorum Philippi et Jacobi beatorum anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Orig. perg. druhdy v archivu m. Budějovic, odkudž kopie v archivu Českého musea, nyní v národním museum Uherském v Pešti. S pečetí podrcenou, do listu přitištěnou. — Emler, Regesta IV. č. 676. — V archivu m. Budějovic chová se orig. *listu ze dne 11 prosince 1346*, dle kterého voleno bylo osm mužů z rady i z obce Budějovické, kterým bylo uloženo odhadnouti jak staveniště domů tak

i pozemky k městu příslušející a list ten zní takto: „Nos Claricius judex, Herbordus, Conradus Pilstinger, Petrus Ramer, Vlricus de Lysschow, Walther carnifex, Johlinus sartor, Nicolaus Hofman, Engelpot, Henslinus Grunpech, Przibico, Andreas de Notalicz, Pesolt maler, jurati ac tota communitas ciuium tam pauperum quam diuitum ciuitatis Budwoys pariter et communitas villarum ad ipsam ciuitatem spectancium significamus, quibus expedit, vniuersis publice profitentes, quod nos bona et matura deliberacione pariter et consilio communi prehabito vnanimi voce, non compulsi nec coacti, sed de mera et spontanea omnium nostrum voluntate, ob profectum futurum nostre ciuitatis atque bonum elegimus, constituimus, petiuimus nichilominus et compulimus infrascriptos viros: Vlricum videlicet de Lyschow, Waltherum carnificem, Henslinum Gruenpech, Pesoldum pictorem, ex juratis, et ex communitate: Vlricum Geplicerum, Henricum Chersnerum, Nycolaum Bohemum et Nycolaum Traunlinum ad taxandum et estimandum tam areas seu fundos domorum in ciuitate, quam agros seu hereditates tam ciuitatis quam villarum ad ipsam spectancium secundum eorum conscienciam atque fidem, cupientes in eorum taxacione plenarie contentari et promittentes ipsis bona fide: si aliquis vel aliqui ex nobis ciuibus vel villanis predictis viris in ipsa taxacione se opponeret vel opponerent, contradicentes vel aliquas inimicicias seu offensas in presenti vel in futuro tempore quocunque gererent, quod talem et tales taliter puniri volumus, quod aliis cedere poterit in exemplum. In cuius rei testimonium presenti littere sigillum ciuitatis nostre maius apponi jussimus et appendi. Actum et datum feria secunda proxima post festum beati Nycolai pontificis et confessoris anno domini M°CCC°XLVI°.“

Čís 208.

1339, 28 dubna. V Norimberce.

Král Jan osvobozuje měšťany Budějovické, poněvadž se zavázali zaplatiti některé jeho dluhy, na dvě léta od placení berní a dárek, avšak po tu dobu mají také opravovati hradby a věže městské.

Johannes dei gracia Boemie rex, Lucemburgensis comes. Notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis, quod nos ad melioracionis profectus dilectorum nobis ciuium Budywoicensium et ciuitatis eiusdem volentes intendere per effectum, ipsis, qui ad duos annos futuros quasdam pecunias certis personis, quibus illas deputauimus, dare adhuc et soluere sunt astricti, postquam dicti duo anni exspirauerint, vlterius per biennium continuum ab omnibus exaccionibus, contribucionibus, solucionibus, subsidiis et angariis quibuscumque, ac specialiter a berna regia generali, si eam medio tempore imponi con-

tigerit, damus et concedimus libertatem, volentes, vt libertate pendente huiusmodi dicti ciues muros, turres, fossata ac alia munimenta ipsius ciuitatis emendare debeant notabiliter et firmare. Mandamus igitur illustri Karolo, primogenito nostro karissimo, marchioni Morauie, necnon vniuersis et singulis officiatis nostris per Boemiam, presentibus et futuris, quatenus dictos ciues et ciuitatem Budwoicensem non debeant contra huiusmodi nostram libertatem per dictum biennium in aliquo molestare. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum in Nuremberch feria quarta ante festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum proxima anno domini M°CCC° tricesimo nono.

Orig. perg. druhdy v archivu m. Budějovic, odkudž kopie v diplomatáři Českého musea, nyní v národním museum Uherském v Pešti. S velkou pečetí královskou, rozlámanou a na hedvábné šňůře zavěšenou. — Chytil, Codex Moraviae VII. č. 231. — Emler, Regesta IV. č. 677.

* Čís. 209.

1339, 11 května. V Sušicích.

Král Jan osvobozuje měšťany Klatovské na tři léta od placení všech berní.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v registrech královských č. 285 na l. 101 v arch vu šlechtickém ve Vídni chovaných, a to takováto: „List téhož krále Jana, aby Klatovští za tři létha všech berní prázdni býti mohli. Datum v Sušicích V° idus Mai anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.“

Čís. 210.

1339, 21 května. V Praze.

Král Jan postupuje obci města Loun všechen důchod z prodeje soli.

Nos Johannes dei gracia rex Boemie ac comes Lucemburgensis, ad vniuersorum, tam presencium quam futurorum, etatem hominum volumus peruenire, quod considerantes paratam ac indefessam promptitudinem, qua se fideles nostri dilecti ciues in Luna maiestati regie omni tempore obtulerunt toto posse, affectantes ex animo ipsorum, vt promptis seruiciis fructifera correspondeant merita, condicionem

facere meliorem, de larga maiestatis nostre munificencia omnes et singulos fructus, qui in ciuitate nostra Lunensi predicta per ordinacionem ciuium nostrorum ibidem ex sale nunc sunt, prouenire aut haberi quomodolibet poterunt in futurum, ipsi ciuitati nostre Lunensi damus, conferimus liberaliter et donamus per predictos ciues nostros, eorum heredes et successores tenendos, habendos, percipiendos, vtifruendos et in vsus ipsius ciuitatis Lunensis conuertendos, prout ipsorum placuerit arbitrio voluntatis, et omnes ac singulas literas, si quas alicui aut aliquibus super salis fructibus predictis dedimus aut forte in posterum nescienter daremus, tenore presencium reuocamus, cassamus, annullamus et nullius esse volumus roboris aut momenti. Promittentes sincere pro nobis, illustri Karolo, marchioni Morauie, primogenito nostro karissimo, ac aliis nostris successoribus, quod ipsi ciues nostri prefati in predictis fructibus et eorum percepcione nec per nos, ipsum primogenitum nostrum, alios successores nostros aut quempiam nostrum officialem vllo vmquam tempore debeant aliqualiter impediri. Harum, quibus nostrum sigillum appendendum duximus, testimonio literarum. Datum Prage feria sexta ante Trinitatis proxima anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Orig. perg. v rukopisu Pražské kapitoly sign. E, 58 k desce přivázán. Pečet arci utržena. — Emler, Regesta IV. č. 685. — Chytil, Codex Moraviae VII. č. 169.

Čís. 211.

1339, 21 května. V Praze.

Král Jan ustanovuje, že všechny svobodné i jiné statky, které měšťané Hradečtí koupí neb jinak nabudou, mají náležeti pod šos městský, a že měšťané nemají z nich před cúdaři odpovídati, nýbrž toliko před rychtářem městským, užívajíce v tom téže svobody, jako měšťané Pražští.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex et comes Lucemburgensis, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod affectantes ex animo condicionem ciuitatis nostre Greczensis facere, vt dignum decernimus, meliorem, omnia et singula bona libera uel qualiacunque, que per fideles nostros dilectos ciues ibidem empcionis titulo comparata sunt

vel fuerint, aut quacunque deuolucione ad eos deuenerint, ipsi ciuitati nostre Greczensi incorporamus, presentibus annectendo, volentes et mandantes precipiendo seriose, quod nulli ex ciuibus predictis bona huiusmodi possidentes in zuda seu prouinciali iudicio teneantur aliqualiter respondere nec per zudarios aut quoscunque officiales nostros euocari possint extra iudicium ipsorum ciuitatis, sed tantum coram ipsorum iudice ciuitatis respondere et omni libertate, qua nostri ciues Pragenses pociuntur, frui inantea debeant et gaudeant. Harum, quibus sigillum nostrum appendendum duximus, testimonio literarum. Datum Prage feria sexta ante Trinitatis proxima anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Dle ztraceného nyní „Cod. dipl. MS. membr. arch. Reg. Hrad." Bienenberg, Geschichte der Stadt Koeniggrätz str. 115. — Emler, Regesta IV. č. 684.

* Čís. 212.

1339, 23 května. V Praze.

Král Jan, obdržev od měšťanů města Žatce najednou berni za čtyři léta, osvobozuje je za to od dávání berní a sbírek na šest let.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus vniuersis, quod, quia dilecti nobis ciues ciuitatis nostre Sacensis contribucionem seu collectam eis per nos impositam ad soluendum per quadriennium continuum, incipiens in festo sancti Georgii proxime affuturo et per reuolucionem dicti quadriennii duraturum, nobis ad nostras affectiuas instancias plenarie expediuerunt et persoluerunt, nos itaque grata vicissitudine et recompensa ipsorum beniuolencie occurrere disponentes predictis ciuibus ac ciuitati a festo beati Georgii proxime preterito per sex annorum spacium continue numerandum damus et concedimus per presentes plenissimam libertatem et exempcionem ab omnibus imposicionibus, contribucionibus, steuris, collectis, subsidiis, angariis, perangariis et quibuscumque aliis omnibus infligendis. Quam quidem libertatem ipsis promittimus sincere incommutabiliter obseruare, mandantes inclyto Carolo, marchioni Morauie, primogenito nostro charissimo, necnon capitaneo, subcamerario, iudicibus ceterisque officialibus nostris, presentibus et fu-

turis, quatenus in predicta libertatis nostre gracia predictos ciues nostros nullatenus impedire, turbare seu molestare quomodolibet audeant uel presumant, prout indignacionem regiam et penam grauissimam cupiunt euitare. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Prage in festo sancte et indiuidue Trinitatis anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 42 *b* za nápisem: „Na berni za šest let vypravenú." — Emler, Regesta IV. č. 688. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 66.

Čís. 213.

1339, [asi v květnu]. V Praze.

Král Jan dosvědčuje Domažlickým měšťanům, že do komory královské platívali 30 neb nejvýše 40 kop platu ročního, a že tudy zástavnímu pánu svému, Bavorskému vévodovi Jindřichu, většími platy nejsou povinni.

My Jan z boží milosti král Český a Lucemburský hrabě, známo činíme tímto listem, že milí nám měšťané města Domažlic, když sme jich byli v držení a je v své moci drželi, třidceti aneb nejvíce čtyřidceti kop grošuov nám na každý rok jménem platu dávali sú, aniž nemohli co více dávati pro skrovnost města neb místa téhož. Od kterýchžto obyvateluov v témž městě aby [více] bráno nebývalo, pana Jindřicha, kniežete Bavorského, zeti našeho nejmilejšího, a paní Markéty manželky jeho, dcery naší nejmilejší, též i purkrabí v témž městě Domažlicích, kterýž nyníčko jest aneb kterýž by potomního času byl, i jiných téhož pana knížete ouředníkuov žádostivě prosíme, aby při předepsaným dávání platu je lidi a měšťany Domažlitské zuostaviti [a] zanechati hleděli a v milostech neb v zvyklostech takových, kterýmiž my je státi dopustili sme, abyšte je příznivě při tom zachovali. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Český překlad z r. 1527 v knize privilegií chované v archivu m. Domažlic na l. 4 *b* (č. A 5) za nápisem: „Jiný krále Jana majestát, co by platů z toho města dáváno býti mělo." Po straně po r. 1547 připsáno: „Nemáme." Latinský text se nezachoval. — Emler, Regesta IV. č. 692.

* Čís. 214.

1339, 29 května. V Praze.

Král Jan činí milost měšťanům města Ústí nad Labem, že rychtáři městskému z jich středu vybíranému mají připadati všechny pokuty peněžité, které podle práva Magdeburského na vraždy, rány a jiné viny jsou uloženy; avšak že rychtář nesmí těchto pokut přimnožovati. Měšťané mají právo škůdce své, vrahy, zloděje, loupežníky, žháře, falšovatele mince, psance a jiné zločince v okolí města pronásledovati a, dokonce je a do města přivedouce, nad nimi popravovati; aniž mohou býti viněni kým ze škod, jež při tom škůdcům svým spůsobí. Rovněž mohou pohnati každého k svému soudu, kdo ve městě neb na předměstí trestného skutku se dopustí a v obvodu městském dopaden bude, aneb koho pro dluhy v obvodu městském zatknouti dají. Obyvatelé městští naproti tomu nesmějí pro dluhy před žádný jiný soud býti poháněni, než toliko před rychtáře městského. Při řízení pro spáchanou vraždu žalobce nemusí mrtvolu zavražděného soudu předkládati, nýbrž toliko znamení na jejím místě. Konečně dává se konšelům a přísežným městským právo, aby obecní pozemky lidem pod úrok vysazovali nebo jinak jim propůjčovali.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac comes Lucemburgensis, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod dilectorum nobis ciuium nostrorum Vscensium super Albea in eo vberius prouidere volentes, in quo ipsorum incomoda tollimus et, ne diucius effrenata noceant, refrenamus, ipsis ciuibus modernis et posteris hanc de fauore regio graciam duximus faciendam, vt quilibet ipsorum ciuium in ciuitate Vscensi judex existens in causis vniuersis homicidiorum, wlnerum et quorumlibet aliorum excessuum seu culparum, cuiuscumque generis aut speciei fuerint, que per judicem in pecuniis fuerint puniende, emendam ipsum judicem et judicium contingentem solum recipiat et recipere teneatur secundum ius ciuitatis predicte et iuxta ius Maydburgense, cum quo ipsa ciuitas primitus est fundata, vltra quod ius ipse judex a quoquam hominum nil audeat aliquatenus extorquere. Concedimus preterea dictis nostris ciuibus et fauemus, vt quoslibet maleficos et noxios homines, puta homicidas, fures, latrones, incendiarios, predones, falsarios, proscriptos seu quo-

ıodolibet aliter criminosos vsque ad loca quelibet, in quibus latita-
ɛrint vel soliti fuerint latitare, pro viribus insequentes ad ciuitatem
scensem potenter reducant ac reducere, si eis tantum posse affuerit,
ɛna[que] mortis promerita habeant trucidare. Si autem dictos maleficos
rsitan resistentes ad ipsam nequeant reducere ciuitatem, extunc
o offensa et dampnis, quecumque ipsi ciues dictis maleficis hac
casione intulerint, nulli respondere aliquatenus teneantur. Conce-
mus eis similiter, vt insolèntes et discolos homines singulos, qui
ciuitate Vscensi aut foras ipsam in eius hereditate quempiam
nerando, plagis, fixuris vel quomodolibet aliter leserint, in persona
de fugitiuo judicium euadere satagentes, in terminis hereditatum
sius ciuitatis apprehendere si potuerint, et ad ipsam ciuitatem redu-
re et in eos super excessibus agere habeant, prout iuris fuerit ciui-
tis. Concedimus eciam dictis ciuibus, vt debitores suos vniuersos
singulos in dicta ciuitate Vscensi et terminis hereditatum ciuita-
s ipsius arrestare et detinere et ad ciuitatem ipsam reducere vale-
ıt, prout possunt, ad respondendum cuilibet super obiectis seu
ıiciendis, prout iura exigunt ciuitatis. Fauemus quoque ipsis nostris
uibus et concedimus, vt quocumque hominum in dicta Vscensi ciui-
te uel eius terminis interfecto eligatur de cetero in bancis judici-
iis signum aliquod funerale per actorem petentem sibi judicium
ɛri de huiusmodi homicida, quod quidem signum electum taliter et
ıbitum in singulis terminis coram judicio super forefacto huiusmodi
sistendi eandem habeat efficaciam, quam funus habuit et habere
ıtuit, hactenus coram judicio singulis et consuetis vicibus presen-
tum. Indulgemus preterea dictis nostris ciuibus, vt, vbicumque ali-
uid de communi ciuitatis Vscensis in ipsa ciuitate vel extra ipsam
cultum et nulli apropriatum iacuerit, et tamen pro firmitate vel
ilitate ipsius ciuitatis pro aliquo censu certo, quem in vsum ipsius
ıitatis cedere volumus, vel eciam sine censu ex aliqua causa vtili
ipiam apropriari valeat aut locari, id consules et jurati dicte ciui-
is habeant facere, prout consultum fuerit et eis videbitur expedire.
od eciam, si de preterito factum est, ratum habemus et firmum,
ıquam adhuc debeat fieri in futuro. Ceterum ipsis ciuibus conce-
ıus et fauemus, vt nulli ciuium et incolarum ciuitatis Vscensis
ciuile ibidem habencium ad aliquod judicium alienum pro quo-

cumque debito de cetero euocentur, sed de ipsorum quolibet per *iudicem* Vscensis ciuitatis in ipsa ciuitate vnicuique petenti fiat *judicium* debitum et consuetum. In quorum omnium premissorum *testimonium* et robur perpetue valiturum presentes litteras conscribi et nostri maioris sigilli appensione iussimus communiri. Datum Prage 1V° kalendas mensis Junii anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 2 (starší č. 3 nahoře, dole N° 2). S úlomkem velké pečeti královské na žluto-červené šňůře zavěšeným. Na rubu rukou XVII stol.: „Super praedones et falsarios, regis Johannis.“ Na rubu při zářezích pečeti čte se současná poznámka: „14 r“ a pod tím „5.“ — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 52 a 243. — Emler, Regesta IV. č. 691.

Čís. 215.

[Asi r. 1339].

Král Jan, vypůjčiv si 120 kop od Jindřicha, syna Apecia ze Sussenbachu, aby mohl vyplatiti rychtářství města Mostu, které byl proti právu zastavil, obnovuje král. hofrychtéři Mikuláši Petermannu z Ústí a jeho dědicům zápis na toto rychtářství a přiznává mu, že má právo je zciziti, že mu náleží souditi všechny případy soudní a bráti z nich pokuty, kromě těch, v kterých ke králi neb podkomořímu bylo podáno odvolání, že mu má připadnouti třetina pokut uložených na přestupky statutův obecních, že přísežní městští nemají bez něho bráti věci v základ a že dům jeho rychetní má ode všech platův ostávati osvobozen.

Nos Johannes dei gracia etc., recognoscimus tenore presencium —, dilecto nobis H[enrico] dicto — et suis heredibus, filio quondam Apecii de Sussenbach, in C et XX sexagenis grossorum pragensium denariorum, quas pro exolucione judicii ciuitatis nostre Pontensis, per nos pridem Nicolao Petermanni de Usk, tunc judici nostre curie, obligati, pro nobis et nostris heredibus erogauit, nos fore et nostros heredes debitorie obligatos. In qua quidem pecunie summa predictum ciuitatis Pontensis judicium cum omnibus suis utilitatibus, juribus, fructibus, obuencionibus et pertinenciis quibuscunque dicto Nicolao de [Usk] et suis heredibus titulo pignoris locandum duximus ac

ciam obligandum, tenendum, regendum, habendum, possidendum et tifruendum per eos, Nicolaum et heredes suos, ac eciam successores, um toto suo vsufructu, fructibus tamen inde perceptis aut eciam per-ipiendis nobis in sorte pecunie principalis minime defalcandis. Ipsis uoque Nicolao, heredibus et successoribus suis, predictum judicium ro eo tempore possidentibus, hanc graciam duximus faciendam, quod sum judicium pro eadem summa pecunie, in qua sibi obligatum re dinoscitur, alteri, cui voluerint, obligare, vendere aut pro bonis u rebus aliis licite valeant permutare; ita tamen, quod, quandocun-ue nobis, heredibus vel successoribus nostris, Boemie regibus, pre-ictum judicium rehabere placuerit, extunc pro summa pecunie pre-icta et non ampliori ab illo, qui tunc ipsum habuerit judicium, redi-ere debeamus. Volentes firmiter ac mandantes, quod domus seu ospicium, quod predictus Nicolaus vel alter heredum aut successo-um suorum pro eo tempore judex Pontensis inhabitauerit, ab omni iuilis oneris solucione liberum remanere debeat et solutum. Quodque ause homicidii, mutilacionis et vulnerum apertorum, et breuiter mnes et singule cause, que ad alcius ius se trahunt, super quibus d nos vel regni nostri camerarium appellatum non fuerit, iudicari t diffiniri debeant per eundem judicem et sibi emendari debeant ecundum graciam, prout in dicta ciuitate antiquitus consueuit fieri in hac parte. Volentes, quod de transgressionibus statutorum, que per juratos Pontenses causa pacis seruande fuerint constituta, tercius denarius emendarum ipsi judici debeat pertinere et penitus remanere. Et insuper jurati ipsius ciuitatis nullas pignoraciones absque dicto judice facere audeant vel presumant. In quorum etc.

Jacobi, Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae str. 36 č. 80 za nápi-em: „Rex seruitori suo obligat judicium ciuitatis pro pecunia et de gracia sibi ermittit prouentus judicii sic, quod in sorte non defalcabuntur.“ Zmíněný zde Nicolaus Petermanni uvádí se jako rychtář Mostecký v l. 1336 a 1337 (Schlesin-er, Stadtbuch von Brüx str. 29 a 30) a jako hofrychtéř v l. 1339—1341 (Jacobi . m. str. 60). — V témže formuláři na str. 28 č. 63 čte se list, kterým král Jan iznává se, že sobě od Oldřicha a Zbyňka bratří Zajíců ze Žebráka (fratribus ctis Leporibus de Mendico), kteří drží hrad Mostecký v zástavě, vypůjčil na vo 100 kop gr. praž., a že jim na účet těchto 100 kop 30 kop přirazil k summě oisné na clu ve městě Mostu, kterézto clo jim toho roku bezsprávně na čas byl ňal (quarum XXX sexagenas eis refundemus pro theloneo, quod ipsis in ciui-e Pontensi ad tempus abstulimus isto anno indebite).

Čís. 216.

1340, 27. ledna. V Paříži.

Král Jan osvobozuje měšťany měst Trutnova a Králové [illegible] i pány, rytíře, many i všechny ostatní obyvatele přebýv[illegible] těchto dvou měst, kteří užívají téhož císařského a man[illegible] jako manové země Kladské a Budišínské, od právomoc[illegible] soudců krajských ve věcech popravy a súdy, a vyhrazuje [illegible] nepřítomnosti své v zemi hejtmanu zemskému konání sm[illegible] nimi dle obyčejů jich krajiny.

Johannes dei gracia Boemie rex et Lucemb[illegible] Vniuersis et singulis, ad quos presentes peruenerint et omne bonum. Decet enim maiestatem regiam, oculosque benignitatis aput suorum fidelium subdit[illegible] et opportunitatem, ne in toto succumbant et perire nat benignius et inclinet, eisque juxta ipsorum d[illegible] xitatem qualitatum, quibus indebite opprimuntur turbantur, remedio succuratur opportuno; nec protegere et defensare, vt condicio statusque melioretur, vt suis[1]) superioribus tempore magnifice et strenue valeant famulari. Cum vasalli necnon tocius territorii Trutnouiensi ac incole, fideles nostri dilecti, qui ab an cordacionis regum Boemie, predecessorum et feodali[2]), prout alii nostri vasalli Gla rum, freti sunt et gauisi, nunc ausu te pugnaciones[4]) et insultus fidelium nos miter contra justiciam plurimum ag illicitas et inconsuetas spolientur opprobrium et ipsis in offensam,[5]) q nolumus nullo modo, sed ipsis, pr duximus succurrendum: committin piendo, omnino volentes, vniuersis poprawczonibus, rectoribus, czu buscunque, quocunque nomine

Beaumontu.

...ičně úřad lesmistrský v Chebsku.

ac Lucemburgensis comes. Ad
...mus peruenire, quod nos grata
seruicia fidelium nostrorum ci-
...giis, legalitatem ac circumspec-
...s, quibus omnibus in conspectu
...erunt, istis itaque moti condignis
...s Egrensibus occurrere, quemad-
pro meritis disponentes, quatenus
...stra seruicia se erigant forcius in
... worstmeystirammecht nuncupatur,
...em perpetuam de liberalitate nostra
...mus per ipsos ciues nostros dictum
...ossidendum et vtifruendum perpetuis
Mandantes et districte precipientes
nunc est aut qui pro tempore fuerit,
...a quoslibet in dicto officio manuteneat
... viribus et conseruet. Harum nostrarum
sigillum nostrum presentibus est appen-
...nt prope Duwage sabbato proximo post
...toli anno domini millesimo trecentesimo

Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu li-
...nes uber daz forstmaisterampt." — Drivok, Älteste
Böhmer, Regesta imperii N° 514. — Emler, Re-
...ý překlad obsažen je při vidimu tohoto listu v ar-
...terý opat kláštera Valdsasského Mikuláš 8 prosince
... tím císař Ludvík IV *listem d. v Norimberce 1 čer-*
...ečenému Nothhaftovi „custodiam nemoris *nostri* circa
...rdacionis Henrici et Alberti, Romanorum regum"
...a rovněž král Karel IV *listem d. ve Špýru 8 dubna*
...vi z Diršteina úřad lesmistrovství v celé krajině
. Regesten č. 923.)

moženo bylo, i také [aby] jim zpomoci [a] zbrániti [hleděla], aby uloženie [a] stav jich tak rozmnožen a polepšen byl, aby svým vyšším [v] času potřeby příštie velebně a statečně mohli poslúžiti. Když pak šlechtici, rytieři a manové i také všie honitby Trutnovské a Dvuoru měst měštěné a přebyvatelé, věrní naši milí, kteřížto od starých časuov svaté paměti králóv Českých, předkóv našich, právem ciesařským a manským, jakožto jiní naši manové Kladští a Budišínští, užívali sú a radovali se, nynie pak smělostí všetečnú skrze některé výboje a obory věrných našich jim přísedících škaredě proti spravedlnosti častokrát obtěžováni byli a skrze pokušení neřádná a neobyčejná lúpeni by byli a zamucováni, královské velebnosti na protivenstvie a jim k úrazu, jenž déle ztrpěti ani snésti nechcem nikoli, ale jim. jakož z práva dlužni sme, v času uvedli sme zpomoci: porúčieme a přísně přikazujíce přikazujem, ovšem chtiece, všem a každému zvláště, hajtmanóm, podkomořiem, popravcem, zprávcem, berníkóm (sic) a jiným našim úředníkóm kterýmž koli, a kterýmž koli jménem mohli by jmenováni býti, nynějším i budúcím, věrným našim milým, milosti královské pod zachováním, abyšte již s řečenými našimi šlechtici, rytieři a many i také měst Dvuoru a Trutnova měšťany a se všie honitby přebyvateli nic jednati a pósobiti neměli ani jich pod příčinú popravy ani berně (sic) české nepovolávali nikterakž aneb zamucovali, poněvadž súdu takovému nemají potomně poddáni býti ani státi. Pak-li by komu co jednati kterýmžkoli obyčejem přihodilo by se, příhodú kterúkoli zniklú, to před námi aneb před hajthmanem naším královstvie Českého, jenž by v času nám byl v království našem, vedle již řečených našich rytieřuov a manóv až dosavad dovedeného a zachovalého obyčeje, kterýmižto je proti oborám a trápení kterýchkoli výbojníkóv chcem ovšem zachovati, toho žádaj a hledaj před námi. A to těchto listův pod svědectvím, kterýmžto pečeť našeho majestátu přivěšena jest. Dán v Paříži ve čtvrtek po obrácení blahoslaveného svatého Pavla appoštola léta páně tisíc tři sta čtyřicátého.

Překlad z XV století v rukop. „Diplomatarium regis Georgii“ na l. 418 b v knížecí Lobkovické bibliotéce v Praze. — Novější český překlad ve Vítákových, Dějinách m. Dvora Králové str. 15.

Čís. 217.

1340, 26 srpna. V Beaumontu.

Král Jan dává měšťanům Chebským dědičně úřad lesmistrský v Chebsku.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam presencium volumus peruenire, quod nos grata quam plurimum et accepta habentes seruicia fidelium nostrorum ciuium Egrensium in oculis nostris regiis, legalitatem ac circumspeccionis industriam ipsorum attendentes, quibus omnibus in conspectu regio multipliciter complacere curauerunt, istis itaque moti condignis premiacionibus dictis nostris ciuibus Egrensibus occurrere, quemadmodum regalem decet excellenciam, pro meritis disponentes, quatenus freti regalibus munificenciis ad nostra seruicia se erigant forcius in futurum, officium, quod wlgariter worstmeystirammecht nuncupatur, dictis nostris ciuibus in hereditatem perpetuam de liberalitate nostra regia damus, concedimus et donamus per ipsos ciues nostros dictum officium tenendum, habendum, possidendum et vtifruendum perpetuis temporibus pacifice et quiete. Mandantes et districte precipientes capitaneo nostro Egrensi, qui nunc est aut qui pro tempore fuerit, vt dictos nostros ciues contra quoslibet in dicto officio manuteneat nostro nomine et mandato pro viribus et conseruet. Harum nostrarum testimonio literarum, quibus sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum in villa Beamont prope Duwage sabbato proximo post diem beati Bartholomei apostoli anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu listiny rukou XIV stol.: „Johannes uber daz forstmaisterampt.“ — Drivok, Älteste Geschichte v. Eger str. 323. — Böhmer, Regesta imperii N° 514. — Emler, Regesta IV. č. 817. — Německý překlad obsažen je při vidimu tohoto listu v archivu Chebském chovaném, který opat kláštera Valdsasského Mikuláš 8 prosince 1417 dal Chebským. — Před tím císař Ludvík IV *listem d. v Norimberce 1 července 1340* udělil Albrechtovi řečenému Nothhaftovi „custodiam nemoris *nostri* circa Egram ad instar diue recordacionis Henrici et Alberti, Romanorum regum“ (Emler, Regesta IV. č. 799), a rovněž král Karel IV *listem d. ve Špýru 8 dubna 1349* Albrechtovi Nothhaftovi z Dirštejna úřad lesmistrovství v celé krajině Chebské udělil. (Huber, Regesten č. 923.)

Čís. 218.

1340, 15 října. V Německém Brodě.

Pertolt z Lipé, probošt Vyšehradský, kancléř a nejv. maršálek království Českého, v souhlasu s bratrem svým Čeňkem a dědici zemřelých bratří svých ostatních osvobozuje obyvatele města Německého Brodu, kteří ohněm velkých škod utrpěli, od placení sbírek, berní a jiných dávek pánům města na deset let.

Nos Bertoldus de Lipa dei gracia prepositus Wissegradensis, cancellarius et summus marschalcus regni Boemie, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod dampnosum in animo nostro dolorose reuoluentes euentum atque dampna nimis heu grauia, que vniuersi ciuitatis nostre Brode Theutunicalis habitatores et incole per crudelem ignis, proh dolor! pertulerunt voraginem. ob que quam plures eorundem ad irreuocabilem deuenerunt inopiam, quod nostrum graue sentimus dispendium et non modicum detrimentum, quibus tamen pie conpassionis nos affectu mouente sincerius condolentes eorum inopie ylari consolacionis remedio de nostra munificencia ex debito duximus succurrendum, et vt facilius pristinum attingere statum valeant ac a miserie pressuris et sarcinis nostra suffragante gratia releuari, ipsis vniuersis et singulis de consensu fratris nostri Tschenkonis et heredum fratrum nostrorum felicis memorie a festo natiuitatis Christi venturo proxime ad decem annos continue numerandos ab omnibus exaccionibus, contribucionibus, donacionibus seu peticionibus nobis faciendis plenam atque meram libertatem donauimus et presentibus conferimus et donamus, promittentes pro nobis et fratre nostro predicto atque heredibus fratrum nostrorum ac nostris officialibus quibuscumque, quod nec per nos nec eos aut per quemcumque hominum nostro nomine ipsa libertas prelibata vniuersaliter aut specialiter infra predictum ipsius libertatis tempus et spatium aliquo predictorum modo ipsius nostris fidelibus predictis debeat quomodolibet violari. In cuius rei testimonium presentes fieri et nostri sigilli appensione iussimus communiri. Nos uero Tschenko predictus predictam libertatis graciam de nostro consensu et assensu recognoscimus processisse et ad obseruacionem eiusdem inuiolabilem

nos firmiter astringimus et sincere et sigillum nostrum cum sigillo fratris nostri predicti presentibus duximus appendendum. Actum et datum in ciuitate predicta idus (sic) Octobris anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. Na proužcích perg. dvě malé kulaté pečetě; na jedné zelené jest štít s ostrvema neb spíše čtyřmi kříži, nad nakloněným štítem helm, ryba, chochol a kolem legenda: „SECRETUM · DOMINI · BE[R]TOLDI · DE · LIPA · P[RE]P[OSIT]I · WISS[EGRADENSIS].“ Na druhé pečeti z bílého vosku jsou křížící se dvě ostrve ve štítu, nad nímž helm, ryba, chochol a kolem legenda: „S[ECRETUM] · CZENCONIS · DE · LIPA.“ — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 212. — Emler, Regesta IV. č. 827.

* Čís. 219.

1341, 16 dubna. V Praze.

Král Jan, uznávaje, že město Žatec komoře jeho královské velkých obětí přineslo, uděluje mu právo vybírati k obci plat z míry soli po projití tří let, po kterážto léta rychtář Žatecký Pešlin Matějův tohoto měřičného užívá.

In nomine domini amen. Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes inter cetera ciuitatum regni nostri commoditatibus specialis fauoris beneficio intendere, vt eo melius suis vtilitatibus et nostre camere fructibus inuigilare valeant atque possint, et cum ciuitas nostra Sacensis inter alias ciuitates nostras nostre camere onerosius deseruierit et pre singulis aliis maiori indigeat releuacionis subsidio, ipsi de regali munificencia, vt suas oppressiones eo melius superare valeat, hanc specialem graciam duximus faciendam, videlicet, vt expirato triennio, super quo dilecto nobis Peschlino Mathie, judici in Sacz, litteras nostras super mensura salis ibidem dedimus, ciues dicte ciuitatis Sacensis ipsam mensuram salis in dicta ciuitate Sacensi perpetuis inantea temporibus hereditarie habere et ea vti debeant in hunc modum ita, quod de quolibet quartali salis, quod venumdatum fuerit, a ciue seu incola ipsius ciuitatis vnum hallensem et ab extraneo forensi duos hallenses, quorum duodecim vnum

grossum Pragensem constituunt siue soluunt, pro lucro recipere valeant et percepta huiusmodi in vtilitatem prefate ciuitatis Sacensis conuertere debeant et teneantur. Mandamus igitur illustri Karulo, marchioni Morauie, primogenito nostro karissimo, et singulis nostris officialibus ac fidelibus, cuiuscumque status et preeminencie fuerint, presentibus et futuris, quatenus ipsos ciues Sacenses in huiusmodi nostre donacionis gracia non impediant, sed pocius circa eandem manuteneant, protegant et defendant. Harum, quibus nostrum maius sigillum in robur perpetuum appendendum ex certa nostra sciencia duximus, testimonio litterarum. Datum Prage feria secunda post dominicam Quasimodo geniti proxima anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Pamětní kniha města Žatce z r. 1383 na l. 8 *a* za nápisem: „Johannes rex donat mensuram salis ciuitati Zacensi perpetuo habituram“ a opět na l. 43 *a* za nápisem: „Na měření soli.“ — Emler, Regesta IV. č. 899. — Schlesinger. Urkundenbuch der St. Saaz č. 68.

Čís. 220.

1341, 18 dubna. V Praze.

Král Jan povoluje měšťanům města Budějovic, aby dva židy do města přijali, kteří by k obci úrok odváděli, jehož by se k opravě hradeb a parkánů městských užívalo. Při tom osvobozuje tyto židy na deset let od placení všech berní.

Nos Johannes dei gracia Bohemie rex ac Lucemburgensis comes. notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes commodo et vtilitati ciuitatis nostre in Budywoys generosius, prout celsitudinem condecet regiam, intendere, ciuibus ipsius ciuitatis in Budwois, fidelibus nostris dilectis, de certa nostra sciencia ob fauorem specialis gracie duximus auctoritate presencium indulgendum, vt, quia nullum in ipsa ciuitate habere dinoscantur residentem Judeum, licite valeant vocare de quocumque loco seu terris ac ciuitatibus quibuscunque, nostris regiis ciuitatibus ac oppidis duntaxat exceptis, duos Judeos et ad dictam ciuitatem Budywois recipere ad manendum et residendum in ea, sub eis iuribus, commodis et exerciciis, quibus

ceteri Judei nostri in aliis manere ciuitatibus regalibus consueuerunt, concedentes eisdem Judeis, qui se ibidem receperint, ab omni solucionis, contribucionis, steure aut cuiuscunque seruicii et dacionis onere, reali aut personali, in genere uel in specie, per nos, officiales nostros quoscunque, seu Judeos nostros imposito uel imponendo, plenariam libertatem, a die, quo dictam sic ciuitatem intrauerint, per decem annorum spacium duraturam, ita tamen, super quocunque censu annuo per ipsos Judeos infra dictum decennium persoluendo prefati ciues nostri cum eis concordauerint, quod idem census totaliter in melioracionem siue construccionem muri et barchani ipsius ciuitatis et nullas alibi conuertatur. Promittimus eciam dictos Judeos in libertate eis per nos concessa, ac ciues in recepcione census per dictum decennium tantum pro fabrica muri et barchani predictorum, nullatenus impedire nec pati per quempiam impediri. Mandantes illustri Karolo, primogenito nostro, marchioni Morauie, ac omnibus officialibus regni nostri, cuiuscunque status, officii uel dignitatis fuerint, quatenus dictam nostram libertatem nullatenus infringant, ymmo virtute litterarum aut mandati cuiuscunque, que omnino, quoad presens negocium, exnunc annullamus, sed eos pocius manuteneant nostro nomine et defendant. Harum serie et testimonio litterarum. Datum Prage proxima quarta feria post dominicam Quasimodo geniti anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Pečeť utržena. Na rubu starší rukou: „Conceduntur duo Judei in ciuitatem assumendi N° 26“ a novější rukou: „Ad fasc. II N° Dep. 16.“ — Emler, Regesta IV. č. 900.

Čís. 221.

1341, 18 dubna. V Praze.

Král Jan povoluje druhým listem obci Budějovické, aby mohla ještě dva židy s rodinami do města přijmouti a od nich úrok roční vybírati.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes ex animo

regni nostri intendere commoditatibus et nostrarum ciuitat
cionibus et vtilitatibus prudencius insudare, cum deniq
nostra Budwoys terris extraneis contermina pro eo, quo
extraneis eiusdem ciuitatis ciues et incole pecunias pluries
dauerint, et propter loci distanciam, habita pecunia solucion
visitare nequiuerint, remedio eiusdem indigeat speciali, i
indulgemus ex gracia seu ciuibus eiusdem, quatenus duos
eorum familias sibi in dictam ciuitatem ab aliunde possint
et eosdem sub solucione conpetentis census, quem in commu
et vtilitatem ipsius ciuitatis conuerti volumus, secum pos
beant confouere. Vt autem Judeos huiusmodi ad dictam ci
recipere delectet, ipsis et eorum familiis ab vniuersis ex
imposicionibus, steuris, peticionibus, communi vel speciali
cione Judeorum, et omnibus grauaminibus et solucionibus
festo beati Georgii per decem annorum spacium continuum
concedimus plenam et omnimodam libertatem. Mandamus igi
Karulo, marchioni Morauie, primogenito nostro karissimo,
camerariis, subcamerariis et singulis nostris officialibus, fi
dilectis, quatenus predictos Judeos et eorum familias in
nostre libertatis gracia non impediant, sed pocius in ead
teneant nostro nomine et conseruent. Harum nostrarum
literarum. Datum Prage feria quarta post dominicam
geniti proxima anno domini millesimo trecentesimo qua
primo.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Na rubu s novějším nápise
II N° Dep. 15. Duplicat.“ S porušeným sekretem královským. — Pel
d. Vierte. Urkundenb. N° CI. — Emler, Regesta IV. č. 901.

Čís. 222.

1341, 4 května. V Praze.

*Král Jan potvrzuje manům a všem ostatním obyvatelům kr
ketské práva, kterých od dávných časův užívali, avšak o něž
změny v úřadě purkrabství hradu Loketského přicházeli. Jso
z právomoci soudu zemského a cúd krajských mají souzeni
králem anebo purkrabím Loketským. Král opatří many vším p*

'yž jsou v jeho službách, a stojí jim za škody, jichž by při tom utrpěli. lény k hradu Lokti příslušejícími mohou manové svobodně nakládati, zemrou-li bez pořízení, spadnou tato léna na nejbližší jich příbuzné. yby man pro zločin byl na hrdle trestán, statek jeho ostane rodině; padne-li hrdlem člověk manu poddaný, majetek jeho pánu ostane. :uty peněžité ukládají se manům a jich lidem dle práva města :te (adicimus, quod si ipsi feudales vel eorum homines in aliqua ɜnda pecuniali in judicio vel extra judicium ceciderint, vt ipsam ɜndam tantum jure ciuitatis nostre Cubitensis teneantur et debeant ɜndare). *Manové mohou honiti nižší zvěř toliko v lesích, kolem hradu :etského vyhrazuje se právo honební purkrabímu. Konečně všickni vatelé krajiny Loketské mají společně platiti berni královskou a to , že dají polovici ročního úroku, který jsou povinni odváděti z peněz, í a desátku.* (De berna vero regia sic disponimus, quod vniuersi singuli eiusdem districtus incole secundum solucionem et taxanem census annui ex pecunia, blado vel decimis iuxta ipsius trictus conswetudinem duntaxat euenientis ipsam soluere debeant, quod quilibet eorundem, quantum in censu, vt predicitur, soluerit, media parte tantum pro berna, cum recipienda euenerit, dare et uere teneatur, vltra quod ipsi incole in nullo penitus debuerint grauari). Datum Prage quarto nonas Maii anno natiuitatis domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v archivu c. k. místodržitelství v Praze N° 28. S velkou pečetí álovskou na žlutěmodré hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu staré č. I. — List ito zapsán je též do dvorských desk kvaternu č. XX na l. 192, odkudž jej sknuli Haimmerl, Die deutsche Lehenshauptmannschaft in Böhmen str. 49 a ssler, Über die Bedeutung und Behandl. der Gesch. des Rechts in Oesterreich . XXVII. — Emler, Regesta IV. č. 910. — Jireček, Codex juris boh. II 3 str. . — Německý starý překlad tohoto listu otisknul Prökl, Geschichte der Stadt bogen na str. 25, arci nesprávně a s chybným datem 24 května 1341, učiniv jedné listiny dvě.

Čís. 223.

1341, 5 května. V Praze.

rál Jan společně se synem svým markrabím Karlem osvobozuje ěšťany Lounské od placení všech berní a jiných sbírek do komory

královské do sv. Jiří r. 1345, poněvadž mu berně za čtyři léta napře zaplatili.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia fideles nostri dilecti ciues ciuitatis nostre Lunensis pro nostra speciali necessitat omnes collectas et imposiciones, quas ipsis infra quadriennium im ponere uel ab eis recipere possemus, se pro nobis soluere ex nostr mandato speciali astrinxerunt, nos itaque grata vicissitudine ipsorur beniuolencie occurrere disponentes, ciuibus et ciuitati predictis festo beati Georgii nunc preterito per quadriennium continuum, ho est usque ad idem festum beati Georgii in anno natiuitatis domin millesimo trecentesimo quadragesimo quinto rediens, damus et conce dimus plenam et omnimodam libertatem, eximentes et absoluentes ec ab omnibus exaccionibus, imposicionibus, peticionibus, contribuci nibus, steuris, collectis, subsidiis, angariis, perangariis et vniuers ac singulis grauaminibus, que nunc sunt uel succedenti tempo possint aliqualiter euenire, volentes ac promittentes nostro et quorun libet nostrorum nomine ipsis dictam libertatem inuiolatam et illesan infra dicti temporis spacium fideliter obseruare. Et nos Karolus eiusdem domini regis primogenitus, marchio Morauie, vna cum dicto domino et genitore nostro ad obseruacionem dicte libertatis nos astringimus, promittentes eam inuiolabile[m] seruare. In cuius rei testimonium presentes conscribi et nostrorum sigillorum appensione fecimus communiri. Datum Prage in die beati Gothardi anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 2 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Prerogatiua per quadriennium ab omnibus exaccionibus et angariis non soluendis.“ — Emler, Regesta IV. č. 911.

* Čís. 224.

1341, 22 května. V Praze.

Král Jan osvobozuje měšťany Klatovské na čtyři léta od placení všech berní a platů.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v registrech královských č. 285 na l. 101 v šlechtickém

archivu ve Vídni chovaných a to takováto: „List krále Jana, aby tíž Klatovští za čtyři létha všech berní a daní svobodni byli. Datum v Praze v outerý před Letnicemi létha 1341.“

Čís. 225.

1341, 23 května. V Praze.

Král Jan prohlašuje za zrušený zápis, kterým se měšťané Budějovičtí na rozkaz syna jeho markraběte Karla zavázali zemřelému Tímovi z Koldic platiti ročně 60 kop gr. pražských.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, licet alias in nostra absencia ad mandatum illustris Karoli, marchionis Morauie, primogeniti nostri carissimi, ciues fideles nostri dilecti in Wudowois quondam fideli nostro Tymoni de Koldicz super solucione sexaginta sexagenarum grossorum denariorum pragensium suas litteras dederint, ipsorum ciuitatis sigillo sigillatas, tamen tempore succedente dictis ciuibus nostris compassi fuerimus et ipsos de solucione dicte pecunie absoluimus, eos per triennium libertantes; ipse vero Tymo diuina permittente clemencia diem extremam finiens, ipsa littera dictis non restituta ciuibus, emigrauit de hoc mundo. Quare ipsam litteram taliter reseruatam cassamus, irritamus, vt, vbicunque demonstrata fuerit, nullius sit efficacie vel momenti, quia nullatenus volumus, quod dicti ciues nostri racione dicte pecunie ipsis contra nostram voluntatem imposite per quempiam impetantur, sed quod exempti esse debeant penitus et soluti. Committimus itaque illustri Karolo, marchioni Morauie, primogenito nostro carissimo, et mandamus vniuersis officialibus et fidelibus nostris, presentibus et futuris, quatenus dictam literam, vbicunque ostensa fuerit, annullare et destruere debeant et ipsos ciues nostros agrauari seu impeti non mittant racione pecunie memorate. Harum, quibus nostrum sigillum appendendum duximus, testimonio litterarum. Datum Prage decimo kalendas Junii anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. S velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. — Chytil, Codex Moraviae VII. č. 320. — Emler, Regesta IV. č. 918.

Čís. 226.

1341, 10 června. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Chebu privilegia jim Římskými a Českými králi udělená, a kromě toho je připojuje k společnosti obyvatelů království Českého, tak aby užívali týchže práv a svobod, jako měšťané a obyvatelé tohoto království, avšak naproti tomu obyvatelé Čeští mají užívati ve městě a krajině Chebské rovněž stejných práv s nimi.

Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod nos illos gracia et fauore singulari de innata nobis clemencia teneamur prosequi, qui pro nostris commodis et honoribus grandibus et multiplicibus periculis se exponere non formidant. Cum igitur ciues et incole ciuitatis Egrensis, fideles nostri dilecti, Cristiani et Judei, continuis periculis iam dudum propter nos fuerunt et sunt expositi, sicut signum ad sagittam, grata vicissitudine in recompensam premissorum ipsis occurrere disponentes, sicut decet, hanc graciam de liberalitate regia duximus faciendam, quod omnes litteras et singula priuilegia sub quocumque tenore vel sub quacumque verborum concepcione, quas et que a diuis imperatoribus, Romanorum regibus, et antecessoribus nostris felicis memorie, regibus Boemie, ac a nobis habent et habere dinoscuntur, sub omnibus punctis, clausulis et articulis, quemadmodum in litteris predictis continetur, ratificamus, approbamus et de certa nostra sciencia confirmamus, semper tamen saluo jure nostro, sincere promittentes, ipsas et ipsa ratas et rata tenere, habere et inviolabiliter obseruare. Et vt dictos ciues et incolas dicte ciuitatis Egrensis amplioris prerogatiua gracie prosequi videamur, ipsos consorcio aliorum nostrorum fidelium ac incolarum regni nostri Boemie aggregari volumus et presentibus aggregamus, vt[1]) omnibus priuilegiis, libertatibus, prerogatiuis et graciis, quibus alii nostri ciues et incole regni Boemie gaudent et pociuntur, dicti nostri ciues Egrenses gaudere et potiri debeant perpetuis temporibus inantea pacifice et quiete, sic tamen, quod nostri homines et fideles omnium terrarum nostrarum, cuiuscumque status seu condicionis fuerint, eisdem libertatibus, priuilegiis, prerogatiuis et graciis, vt pre-

dicitur, e conuerso in ciuitate, terra et districtu Egrensi gaudere et potiri debeant licite et inpune. Mandantes et precipientes firmiter et districte hanc nostre indulsionis graciam ab omnibus et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, ciuibus et ciuitatum judicibus in corpore regni Boemie consistentibus inviolabiliter et illesam obseruari, sicuti indignacionem nostram grauissimam voluerint euitare. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Prage die dominica post festum corporis Christi proxima anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo. Per dominum regem Conr[adus].

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu listiny: „Johannes bestetigunge aller vnser brif.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XLVIII. — Drivok, Ältere Geschichte Egers str. 323. — Böhmer, Regesta imperii N° 292. — Emler, Regesta IV. č. 932. — V archivu Českého musea chová se německý překlad tohoto listu ze XVI století s regestem: „Communicirung der cron Böheimb freyheiten; herengegen sollen des creiszes Eger freyheiten des königs länder reciproce genieszen.“ — [1]) V rukop. je sub.

Čís. 227.

1341, 13 června. V Praze.

Král Jan osvobozuje měšťany Lounské od placení všelikého cla ze dříví po řece Ohři plaveného, poněvadž háje a lesy jsou vzdáleny od jich města, a dává jim při tom právo, aby mohli stavovati poddané těch vrchností, jejichžto celní by od měšťanů cla vymáhali.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pensantes aggrauamen et incomoda, quibus fideles nostri dilecti ciues ciuitatis nostre Lunensis per nemorum et siluarum distanciam grauantur nimium, et volentes ipsis specialis consolacionis aminiculo in hiis graciosius subuenire, damus itaque et concedimus predictis ciuibus, vt ab omnibus theoloniis lignorum, que emerint in flumine Egra et deduxerint in theoloneis dominorum, ciuitatum, opidorum, villarum et quorumlibet hominum, ipsi ciues nostri supportari debeant et absoluti sint penitus et exempti. Si quis vero theoloniatorum ipsos ciues nostros de dicto theolonio supportare recusauerit, volumus et concedimus ipsis ciuibus, vt omnes et singulos homines de bonis, in quibus

theoloniator seu theolonium tale fuerit, pro ipso theolonio ab eis re cepto possint et debeant arrestare. Harum nostrarum testimonio lite rarum. Datum Prage feria quarta ante festum sancti Viti proxim anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 6. S menší pečetí královskou se znake Lucemburským a legendou kolem: „SECRETUM · JOHANNIS · R[EGIS · BOE]M · ET · COMITIS · LUCELBURGENSIS.“ — Kop. v knize privilegií z r. 1435 v a chivu m. Loun na l. 2 *b* za nápisem: „Gracia de non solucione theolonii lign rum in flumine Egra cum libertate.“ — Emler, Regesta IV. č. 941.

K čís. 227.

1341, 13 června. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Jan z božie milosti Český král a Lucemburské hrabie, známe činíme tiemto listem všem, že považivše obtieženie a neužitky, kte rýmiž věrní naši milí měšťané města našeho Lúnského skrze dalekos hájóv a lesuov obtieženi přieliš jsú, i chtějíce jim vznuknutín z vlastnieho utěšenie v takových milostivě spomoci, dáváme i puoj čujem již jmenovaným měšťanóm, aby ode všech cel dřievie, které by kúpili na řece Ohře a plavili by na clech pánuov, měst, městeček vsí a všelikterakých lidí, oni měšťané naši zbaveni měli býti, prost byli ovšem i svobodni. Jestli pak že by který z celných je měšťan naše dřieve řečeného cla zbaviti odporen byl, chceme i puojčujem jim měšťanóm, aby všecky a zvláštnie lidi z zbožie, na kterémž celn anebo clo takové bylo by, pro takové clo od nich vzaté mohli a měli stavovati. Nynějšího na svědomie listuov. Dán v Praze v středu před svatým Vítem najbližší léta božieho tisícieho třístého čtyřicátého prvnieho.

Překlad z polovice XV století v archivu m. Loun.

Čís. 228.

1341, 13 června. V Praze.

Král Jan a syn jeho markrabí Karel, uznávajíce, že měšťané a oby vatelé města Chrudimě přílišně byli královskými daněmi obtěžováni, povolují jim, aby, kdykoli se berně královská vybírá, povinni byli se

ršeho svého majetku k šosu městskému příslušejícího toliko 60 kop gr. odváděti.

My Jan z boží milosti král Český a Lucemburský hrabie, a Karel syn jeho prvorozený, markrabie Moravský, vyznáváme tiemto listem přede všemi, že ze vší mysli žádajíce oblepšení a prospěchu našich měst, aby tiem lépe naší komoře mohli poslúžiti, čiem větší a hojnější dobroděnství od nás by přijali, i poněvadž město naše Chrudim daňmi královskými dřevní časy bylo jest obtieženo přielišně, protož my ku pomoci zvláštního vyzdviženie měšťanuom a obyvateluom města téhož dali sme a tiemto zápisem dáváme, aby oni kolikrátž by kolivěk berně královská měla vybierána býti, se všeho jich jmění, na kterýchkoli místech [a] kterýmž kolivěk jménem ti poplatkové byli by jmenováni, i peniez výmazný berně téhož města toliko šedesáte kop grošuov pražských aby byli dlužni platiti. A když to zaplatí, tehda ti měšťané naši se všemi jich jměními, kteráž k dřéve řečenému městu jsú vyměřena, přikúpena aneb kterýmžkoli jiným obyčejem k témuž městu jsú přišla nebo ještě přijdú, s kterýchž šos s tiem městem platí se, pro dřéve řečenej summy šedesáti kop vydání ode všelikých daní a jiných poplatkuov aby byli ovšem zproštěni a vysvobozeni. Protož přikazujem všem pánuom, šlechticuom, berně vybieračuom i písařuom tejž berně i všem úředníkóm, věrným našim, nynějším i budúciem, abyšte od dřéve řečených měšťan našich nad summu svrchu psanú nic více nežádali ani brali, ale aby raději jich při tom rozkázaniem naším nechali bez odporu všelijakého listuov našich; jestliže sme které dali nebo ještě dáme těmto listuom odporné, tehda jich moc odjímáme a nepevnú činíme, chtíce, aby žádnej moci neměly. Tomu na svědomí s naším jistým vědomiem pečeť naši kázali sme přivěsiti. Dán v Praze v středu před svatým Vítem létha božího tisícieho třístého čtyrydcátého prvního.

Český překlad XV století v nejstarší zachované knize Chrudimské z r. 1439 na l. P 28 v knihovním úřadě m. Chrudimě. — Emler, Regesta IV. č. 940.

Čís. 229.

1341, 16 června. V Praze.

Král Jan, seznav, že mnohé statky byly od města Litoměřic odcizeny, jichž držitelé druhdy s obcí berni platili, ustanovuje, že kdykoli by

obecná berně královská po Čechách se vybírala, a to z každého lánu po půl těžké hřivně nebo 32 gr., měšťané Litoměřičtí mají dáti berně 30 kop a jednu kopu smazného za celou obec. Kdyby toliko půl berně se vybíralo, a sice z lánu po 16 groších, tu mají měšťané Litoměřičtí dáti berně 15 kop a půl kopy smazného.

Johannes dei gracia Bohemie rex ac Luczemburgensis comes notum esse volumus tenore presencium vniuersis, quia nostri dilecti fideles ciues de Lithomierycz [1]) hoc coram nobis demonstrauerunt et ostenderunt euidenter, quod quam plura bona, [que] ab antiquis retroactis temporibus cum ipsa ciuitate Lithomierycz [2]) bernas regias, quandocunque inponebantur regno, soluerunt, iam alienata sint ab ipsa Lithomierzicz [3]) ciuitate. Et nos volentes prouide ipsis nostris fidelibus ac eciam propter eorum fidei constanciam, qua semper nostre regie magnificencie fideliter paruerunt, prouidere, graciose ipsis graciam hanc fecimus et facimus presentibus de nostra liberalitate et munificencia regia specialem, quod, quandocunque berne regie generales per totum regnum nostrum Boemie hominibus inposite fuerint in futurum, ita quod quolibet laneo per mediam marcam grauem, videlicet per triginta duos grossos pragenses, solui et dari pro berna debebit et continget, tunc ipsi ciues nostri predicti omnes de tota ciuitate Lithomierycz [4]) tantum XXX sexagenas gr. pro tota berna sua regia et vnam sexagenam gr. pro delencialibus dare tenebuntur et debebunt. Si vero berna media regno inponeretur, ita videlicet, quod de lane quolibet regni tantum XVI grossi solui et dari pro berna deberent, tunc ipsi ciues de Lithomierycz [5]) predicti omnes pro tota regia berna ciuitatis Lithomierycz [6]) XV sexagenas tantum et vnam mediam sexagenam pro delencialibus soluere debebunt, et ab omni alia pluri solucione berne et delencialibus preter prescriptam ipsos volumus omnimode supportari, mandantes dilectis nostris fidelibus collectoribus berne, omnibus et singulis nostris officialibus aliis, qui pro nunc sunt vel in futuro ibi erunt, quod ipsi premissos ciues Lithomyeryczenses [7]) in hac gracia nostra ipsis per nos, vt premittitur, facta debeant omnimode sub incursu grauis indignacionis nostre conseruare nec contra hanc aliquomodo facere uel venire verbis neque factis. In cuius rei testimonium presentes fieri et sigilli nostri munimine fecimus

roborari. Datum Prage in crastino beati Viti martyris anno domini M°CCCXL° (sic).

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 30 *a* a 70 *a* za nápisem: „Litera majestatis super berna regali.“ V druhém přepisu jsou tyto varianty: [1]) Lithomericz. — [2]) Luthomiericz. — [3]) Lithomericz. — [4]) Lythomierycz. — [5]) Lythomericz. — [6]) Lithomericz. — [7]) Lithomierzicenses. — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII. str. 359, jenž klade listinu tu do r. 1340, avšak v červnu r. 1340 meškal král Jan ve Francii; kdežto v červnu r. 1341 byl v Praze. — V témže rukop. na l. 70 *a* je český překlad z XV stol. za nápisem: „List na berni královskú.“

Čís. 230.

1341, 1 srpna. V Praze.

Král Jan, potvrzuje měšťanům Litoměřickým listy na vlastnictví blat při jich městě ležících a bahniště řečených, svoluje k tomu, aby darovali čtvrtou část těchto blat purkrabí Pražskému Hynkovi Berkovi z Dubé, by je za to v držení ostatních tří částí chránil. Kdyby Hynek neb jeho dědicové tuto čtvrtou část blat prodati chtěli, mají ji nejprve obci Litoměřické ke koupi nabídnouti, a když by ji koupiti nechtěla, mohou ji prodati jinému kupci, jenž pak s obcí ve všem bude povinen trpěti.

Nos Johannes dei gracia Boemie [1]) rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad nostram venientes presenciam fideles nostri dilecti ciues Lithomiericenses [2]) nobis literas et priuilegia predecessorum nostrorum diue recordacionis, regum Bohemie, quas et que coram nobis legi fecimus, sub proprietate paludum bonis [3]) ipsius ciuitatis adiacencium demonstrarunt, petentes, vt easdem et eadem ipsis innouare dignaremur. Nos vero ipsorum in hac parte dignis peticionibus benignius inclinati, ipsas literas et priuilegia predictas auctoritate presencium approbamus, ratificamus et ex certa nostra sciencia confirmamus. Vt autem ipsi ciues dictas paludes maiori pace tenere et possidere possent, nobis cum instancia supplicarunt, quatenus quartam partem earundem fideli nostro Hynkoni de Duba dicto Berce, purgrauio Pragensi, quem ipsi ex bona vicinitate fidelique proteccione ac pacis promocione assidua pre ceteris baronibus et eorum vicinis plurimum comendabant, de gracia daremus speciali, quod eciam fecimus, prout literis ipsi Hinkoni Berce super ipsa quarta parte datis potest clarius demonstrari.

Tali intencione nichilominus, ut ipse et heredes sui de quarta parte dictarum paludum ceteras tres partes ciuibus nostris predictis defensare et protegere eosque in possessione dictarum paludum manutenere et conseruare pre vniuersis debeant et teneantur. Et si ipse Hinko et heredes sui dictam partem paludum vendere voluerint, extunc primum eandem dictis ciuibus nostris ad emendum debuerint exhibere. Quam si ipsi ciues non emerint, ipsam tantum alteri, qui eam cum dicta ciuitate nostra Lithomiericzensi [4]) deseruiat et nomine eiusdem partis iura ciuitatis explendo sustineat, ipse Hinko et heredes sui tenebuntur et nulli alteri venumdare. In cuius rei testimonium presentes literas conscribi et nostri maioris sigilli appensione fecimus communiri. Datum Prage in die beati [5]) Petri apostoli anno domini M°CCC° quadragesimo primo.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 30 *b* (A) a 70 *b* (B), tuto za nápisem: „Litera maiestatis super proprietates paludum", k čemuž rukou XVII století připsáno: „seu bachniště vel prout nunc vocatur blaten." — Varianty: [1]) Romanorum AB. — [2]) Luthomiericenses B.— [3]) id est Vrbicz et Nucznicz po straně připsáno rukou XVII století v B. — [4]) Luthomierzicensi B. — [5]) schází v B. — Český překlad v témže rukopise na l. 71 *a* za nápisem: „List na bahniště", kdež se praví, „že měšťané Litoměřičtí nám listy a zápisy předkuov našich — na bahna, kteráž při jich jsú dědicství, okázali." — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII str. 360.

* Čís. 231.

1341, 4 srpna. V Praze.

Král Jan potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Nového Plzně osvobození od placení cla a požadování průvodu v Domažlicích, kdykoli vezou víno, sukna a jiné zboží odtud do svého města na prodej. Podobně osvobozují se od cla a průvodu, když vezou zboží kupecké přes Přimdu a Tachov.

Nos Johannes [dei] gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes ex animo ciuitatum nostrarum ciues in graciis et libertatibus habitis conseruare, vt heedem nunc temporibus nostri regiminis ipsis non minuantur aliqualiter, sed incremento augeantur multiplici, vt tanto nobis melius deseruire valeant, quanto sibi nostra beneficia prodesse senserint et

in se graciosius redundare: cum itaque ciues et incole ciuitatis nostre Noue Pilzne de vino, pannis et singulis eorum mercibus conductum et theoloneum in Taust soluere ex libertate pridem eis facta non tenebantur, ipsis dictam libertatem et graciam de munificencia regia innouandam duximus et confirmandam, statuentes et ordinantes decreto perpetuo, vt ipsi ciues et incole dicte ciuitatis de vinis, pannis et vniuersis mercibus eorum, que, quos et quas per Tust, Pfreimperg et Tachouiam ad dictam ciuitatem duxerint et in ipsa ciuitate propinare, sarcire et vendere voluerint, nullum penitus conductum et theoloneum soluere debeant, sed de ipsis liberi sint omnimodo et exempti. Committimus igitur illustri Karolo, marchioni Morauie, primogenito nostro carissimo, et ceteris nostris successoribus et mandamus vniuersis et singulis officialibus et specialiter purchgrauiis in Tust, nostris fidelibus, presentibus et futuris, quatenus dictos ciues nostros in huiusmodi nostre libertatis gracia non impediant, nec sinant per quempiam impediri, sed pocius in eadem nostro nomine manuteneant, [et] nullum ab eis exigentes, vt predicitur, conductum et theoloneum, protegant et conseruent. Si quis vero ausu temerario huic nostro mandato contraire presumpserit, indignacionem regiam et rerum suarum graue dispendium se nouerit incursurum. Harum, quibus nostrum maius sigillum in euidens et perpetuum testimonium appendendum duximus, euidencia literarum. Datum Prage IV die mensis Augusti anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 3. S velkou pečetí královskou velice porouchanou, na zeleno-červené hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu rukou XV století: „List krále Jana na clo Přimdecké, Domažlické a Tachovské.“ — Hruška, Kniha pamětní kr. m. Plzně str. 12. — Emler, Regesta IV. č. 975. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 49.

Čís. 232.

1341, 4 srpna. V Praze.

Král Jan vysazuje městu Čáslavi výroční trh na neděli po nanebevzetí p. Marie se všemi právy, jichž Pražané o trhu sv. Václavském užívají.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis. Decet excellenciam principis sui regni inuigilare commoditatibus, vt ipsius regiminis tempore

suorum subditorum graciis, donacionibus et libertatibus taliter n
retur condicio, quam non solum presencium, verum eciam futur
augeri senciatur vtilitas et profectus. Hec etenim pretendentes,
libus nostris dilectis ciuibus in Czasslauia et ipsi ciuitati de r
ficencia regia concedimus et donamus, statuentes, quod inantea
petuis temporibus in proxima dominica post assumpcionem
Marie virginis gloriose in ipsa ciuitate nostra Czasslauiensi nu
seu annuale forum celebrari debeat et haberi. Ad cuius promoci
vniuersos et singulos regnicolas et alios hospites de aliis terris
buscumque ad dictam ciuitatem in prefato termino venientes ab
mutha, theoloneo et vngelto de vniuersis rebus et mercibus per
dies continuos absoluimus et omni libertate, qua ciues et hos
ciuitatis nostre Pragensis in festo beati Wencezlai pociuntur, ir
petuum libertamus, mandantes vniuersis nostris officialibus et
libus, presentibus et futuris, quatenus predictam ciuitatem in h
modi nostre donacionis gracia non impediant nec sinant per quem
impedire, sed pocius in eadem nostro nomine promoueant et im
menta quelibet studeant amouere. Si quis vero ausu temerario
nostro mandato contraire presumpserit, indignacionem regiam et r
suarum graue dispendium se nouerit incursurum. Harum, q
nostrum maius sigillum in robur perpetue firmitatis appende
duximus, testimonio literarum. Datum Prage IV° die mensis Au
anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v archivu m. Čáslavě sign. A 1. S dosti pěkně zacho
větší visutou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na hřbetě
XVI století: „Na jarmark“ a (novější rukou:) „fascik. II N° 19.“ — Emler, R
IV. č. 976.

Čís. 233.

1341, 19 srpna. V Praze.

*Král Jan, navracuje Holínovi a ostatním dědicům měšťana Loun
Beroně zboží ve vsi Blšanech, jež neprávem rytířům svým Vic
a Kovanovi daroval, ustanovuje, že zboží to má ostati připojeno k
Lounům, a že držitelé jeho mají ohledně jeho toliko k soudu měst
býti poháněni, řídíce se právem Magdeburským, kterého město Louny*

Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex ac Lucen
gensis comes, notum facimus tenore presencium vniuersis, quo

formati sumus nouiter, quod jus haberemus ad bona in villa Vebelsaz,[1]) que alio nomine theotunico Vlcheyn dicitur, et ea de jure, cuicumque vellemus, possemus conferre. Eadem bona propter hoc Bicenoui[2]) jueni et Kowanoui, militibus nostris, duximus[3]) conferenda, nunc autem, quia certitudinaliter sumus instructi et pro vero edocti, quod dicta bona non ad nos, sed ad heredes Beronis, ciuis in Luna, pertinebant et spectant pleno jure dicte ciuitatis, et propterea dictis nostris militibus de jure conferre non potuimus ipsa bona, talem collacionem inprouise et irracionabiliter factam de eis presentibus reuocamus et heredibus dicti Beronis, ciuis nostri, videlicet Holino[4]) eadem bona restituimus, volentes, quod ipse et heredes sui ipsa bona cum omnibus suis pertinenciis perpetue habeant et possideant pacifice et quiete jure Meydemburgensi,[5]) quo prefata ciuitas fungitur et confouetur. Insuper statuimus et precipimus diligenter obseruari, quod nominata bona, quia de nostra voluntate dicte ciuitati sunt coniuncta, non nisi de consensu nostro siue heredum nostrorum ab eadem aliqualiter possunt semoueri aut in ipsius ciuitatis iacturam alienari, quod quidem circa alia bona omnia et singula, que consimiliter dicte sociantur ciuitati, ne contingat, sub obtentu gracie nostre debet euitari. Adiungentes predictos heredes dicti Beronis de predictis bonis non ad aliud, quam Lune ciuitatis jus posse, prout in literis dicte ciuitati nuper a nobis datis plenius continetur, euocari.[6]) In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillis nostris iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo, quarto decimo kalendas Septembris.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 7. Pečeť schází. Kop. v knize privilegií z r. 1435 (A) v témže archivu na l. 3 *a* za nápisem: „Bona Blssan heredibus Beronis restituuntur et juribus ciuitatis perpetue appropriantur.“ Jiná kopie v deskách dvorských (B) kvat. LII na l. A 1. Varianty: [1]) ve Belsan B. — [2]) Bicenoni A. — [3]) duxerimus A. — [4]) Helino AB. — [5]) Magdeburgensi A, Medemburgensi B. — [6]) pohoniti v A. připsáno. — Emler, Regesta IV. č. 984. — Starší český překlad uveřejnil Wunš, Dějiny m. Loun str. 121.

* Čís. 234.

1341, bez datum. V Praze.

Král Jan, znaje, že město Domažlice, kdy ještě bylo v zástavě vévody Bavorského Jindřicha, velkých škod ohněm trpělo z té příčiny, že domy

kovářův a pivovárníků ve městě se nalézaly, schvaluje nařízené o přeložení pivovárů na předměstí a nařizuje, aby všichni kovář a pivovárníci ve všem s městem trpěli a toliko k měšťanům Domažlick zření měli.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis com notum facimus vniuersis, quod, quia ciuitas nostra in Tust a tempo quo eam felicis recordacionis quondam dominus Henricus, illust dux Bauarie, gener noster carissimus, in sua potestate tenuit, voraginem ignis, sicut fidedigna ciuium dicte ciuitatis informaci percepimus, dampna plurima est perpessa ex eo, quod domus fab rum et braxatorum in ipsa ciuitate tunc fuerunt posite et locate, n maturam prouidenciam, quam ipsi ciues Tustenses contra dicti ign pericula adhibere curauerunt, presertim in eo, quod domos brax torum prefatas extra muros ciuitatis ibidem locauerunt, gratam acceptam reputantes, volumus et hoc edicto perpetue valituro sanc mus, vt vniuersi fabri et braxatores extra ipsam ciuitatem et int muros eiusdem residentes ad neminem alium, nisi ad ciues sepedic ciuitatis nostre Tustensis inantea respectum habere et ad contrib ciones cum ipsis ciuibus faciendas pro oneribus quibuslibet suppo tandis debeant de suis domibus de cetero obligari, mandantes precipientes firmiter et expresse vniuersis et singulis officialib nostris per Boemiam, ac specialiter burcgrauiis Tustensibus, tam pr sentibus quam futuris, quatenus graciam nostram huiusmodi dict ciuibus tenore presencium confirmatam non debeant eis infringe aut illam ipsis sub obtentu nostri fauoris vllo vnquam tempore aliquo violare. Harum, quibus nostrum maius sigillum in perpetuu testimonium appendendum duximus, euidencia literarum. Datum Pra anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo.

Orig. perg. v archivu m. Domažlic č. 2 (staré č. 4, v rohu č. 26). Peč utržena. Na rubu rukou XVI století: „[list] krále Jana, aby pivováry a kovár za městem byly.“ — V knize privilegií z r. 1527 na l. 2 v. (č. A 3) v archivu Domažlic je český překlad tohoto listu za nápisem: „Třetí krále Jana majest o záhubě města tohoto skrze oheň, protože kovářův a sladovníkův domové tehd byli v městě stavěni.“ — Emler, Regesta IV. č. 851. — Pelzel, K. Karl. der I Urkb. N° XLI. — Vévoda Dolnobavorský Jindřich zemřel 1 září 1339. (Hub Die Regesten K. Karls IV. č. 80 b.)

Čís. 235.

[Asi r. 1341.]

Král Jan a markrabí Karel, zapisujíce důchod solní ve městech Budějovicích a Třeboni některým měšťanům Kutnohorským na rok v 280 kopách gr. č., nařizují rychtáři a přísežným těchto měst, aby nájemce důchodu se soli do Čech vožené všemožně chránili.

Nos Johannes dei gracia etc., et Karolus eiusdem domini regis primogenitus, marchio Morauie, ad noticiam vniuersorum volumus tenore presencium peruenire, quod, quia paternus et noster fidelis dilectus Hubardus de Altari, curie regie marchalcus, de mandato et sciencia nostris prouentus et vtilitates salis nobis et camere nostre in ciuitatibus Budwoiz et Witignow prouenire potentes dilectis nobis Borsute, Nicolao Petro, Johanni dicto Leul et Henslino Wilmani, ciuibus Cuthnensibus, a festo purificacionis beate Marie virginis proxime nunc futuro per vnum annum continuum pro ducentis octuaginta sexagenis grossorum denariorum pragensium, quam pecuniam dicti ciues nostri prefato Hubardo integraliter nostro nomine assignauerunt, exposuit et locauit, quam quidem locacionem, vt premittitur, proinde eis factam ratam habentes et gratam ipsis sincere promittimus, quod in percepcione omnium et singulorum prouentuum et vtilitatum dicti salis iuxta modum et formam in Praga et alibi in ciuitatibus regiis de ipso sale per nos traditam eos non impediemus, quinimo nec pati aut consentire volumus, quod inpediantur per quempiam alium quouismodo. Quocirca capitaneis, camerariis, subcamerariis ceterisque officialibus per Boemiam, cuiuscunque dignitatis, status, condicionis existant, et specialiter judicibus et juratis in Budewicz et Wittignow, tam presentibus quam futuris, districte precipimus et mandamus, volentes omnino, quatenus prenotatos Borsutam, Nicolaum, Johannem et Henslinum in prouentibus et vtilitatibus ipsius salis non debeant aliqualiter inpedire, sed pocius ipsos et nuncios ipsorum seu illum vel illos, cui vel quibus prouentus et vtilitates salis huiusmodi commiserint aut vlterius exposuerint, ad hoc, vt ipsi ius plenarium, quod ex induccione ipsius salis ad regnum Boemie pro nobis et camera nostra deinceps habere decreuerimus, et quo iure ipsos contentos esse

volumus, sine impedimento et diminucione qualibet pacifice assequantur, studeant efficaciter et fauorabiliter promouere, contrarium facientes indignacionem nostram grauissimam se nouerint incursuros. Harum etc.

Tadra, Summa Gerhardi č. 230 na str. 276. — Dle téhož pramene (č. 231 na str. 277) stěžoval si král Jan úředníkům „Vscensis prouincie —, quod in vestris districtibus in ungelto salis camere nostre instituto minus iuste per deducciones salis huiusmodi de ciuitatibus Budewich et Wytignow, in quibus et ungeltum recipi est discussum, iniurias et impedimenta non modica paciamur", a proto jim nařizoval, „quatenus iniurias ac impedimenta huiusmodi in recipiendo retractetis et personis per Borsutam et Henslinum, ciues Chutnenses, fideles nostros, super eo constitutis aduersus hos, qui sal ad vos in Usk deduxerint et signa debita non habuerint, per arrestaciones et occupaciones personarum ac rerum eorundem iusticiam exhibeatis debitam et eciam expeditam, pro quo vobis oportunis temporibus volumus complacere."

Čís. 236.

[Asi r. 1341.]

Moravský markrabí Karel v souhlasu s otcem svým králem Janem nařizuje rychtáři a konšelům m. Jaroměře, aby trestali ty, kdo protiví se jich nařízením na prospěch pokoje vydaným, a aby poháněli k sodpovídání i ty měšťany, kteří zločincům uvolí se dáti výpalné, by majetek svůj uvarovali před škodou.

Karolus marchio Morauie etc. Vos . . judicem et . . juratos Jermyrenses nobis dilectos scire volumus, quod, sicut inclitus dominus genitor noster karissimus, dominus rex Boemie, vobis scribit, ita intellico, quod quidam maleficus querat a quibusdam conciuium vestrorum pecunias per minas incendii extorquere, vobis adinstar ipsius genitoris nostri precipimus et mandamus volentes, quatenus eidem malefico treugas pacis, ad vos et a vobis inuiolabiles, repetendi per formam iuris, si quid accionis sibi aduersus quempiam dictorum ciuium competit, concedatis. Quas si contempserit, extunc ipsum statim proscripcionis vinculo innodetis, precipiendo cuilibet nostro nomine sub rerum suarum dispendiis et persone, ne quis in aliquo se pro eodem malefico de cetero interponat, aut judici et

ratis Jermirensibus, prioribus et modernis, vel qui pro tempore erint, in premissis et aliis, que paci et concordie vestre ciuitatis ciuium predictorum derogant, se opponat, sicut res suas et personam illesam a nobis voluerit conseruare. Nam dicte ciuitatis vniversitatem sicut aliarum quarumlibet Boemie ciuitatum vniuersitates tutis judicis et juratorum, qui nunc sunt vel pro eo tempore rint, que bonum pacis et concordie respiciunt, prout hoc per disarum ciuitatum ciues presentes ex deliberacione matura decretum necessario fieri, sic volumus intendere et parere, quod nullus conium et vulgarium per singularia conuenticula et consilia ipsis in quo rebellare presumat. Et si quis contrarium fecerit, tunc volus tanta fideiussoria caucione super eo dictos judicem et juratos nstringi, que pro rebus suis nobis sufficiat et persona. Sique conterit in futurum, quod aliquis predictorum ciuium Jermirensium iuscunque pecunie aut rei exhibicione predictum maleficum plaerit, per hoc pre aliis bona sua ab incendiis eximere curans et luare, eundem, ne ipsius exempcio multis in laqueum transeat et usum, consimiliter, vt predictum, constringi mandamus fideiussoria ucione. Datum etc.

Jacobi, Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae č. 153 na str. 64. — a téže str. pod č. 152 čte se též formule nařízení krále Jana celkem stejného sahu a to taková: „Rex Boemie. Intellico, quod quidam maleficus querat a ibusdam vestrum pecunias per minas incendii extorquere. Quocirca vobis preimus et mandamus volentes, quatenus eidem treugas pacis ad vos et a vobis violabiles, repetendi per formam juris, si quid accionis sibi adversus quemcunque strum competit, concedatis. Quod si contempserit, extunc ipsum proscripcionis culo innodetis, precipientes cuilibet nomine nostri manifeste sub rerum suarum pendiis et persone, ne quis in aliquo se pro ipso de cetero interponat. Precientes eodem modo, quod nullus omnino in hiis et aliis, que paci et concordie itatis Jermyrensis derogant, se judici et juratis, prioribus et modernis, oppore in aliquo presumat, sicut res suas et personam a nobis illesas voluerit conruare. Datum etc.“

* Čís. 237.

1342, 4 ledna. V Praze.

Král Jan přivlastňuje dědičně měšťanům a obci města Mostu úroky, řečené wurfzins, jež platí z pozemků do komory královské, jakož

i pastviny „na blatech“ k městu příslušející, aby mohli lépe opravovati hradby, brány a mosty městské.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod nos ex animo affectantes statum et condicionem fidelium nostrorum ciuium in Brux et ciuitatis eiusdem nostris temporibus fieri meliorem et continuum suscipere feliciter incrementum, vt igitur eo melius et commodosius dicte ciuitatis ciues muros, valuas, pontes ipsius ciuitatis reficere valeant, dum necesse fuerit, et reparare, censum nostrum in ipsa ciuitate Brux, wlgariter wurfczins dictum, ac hereditatem in paludibus, que ab antiquo ad ipsam ciuitatem pertinebat, wlgariter dy seyl im bruch dictam, de nostra regali munificencia ipsis ciuibus et communitati ibidem perpetuis inantea temporibus hereditarie damus, concedimus et donamus; promittentes sincere et spondentes firmiter in hiis scriptis dictum censum et hereditatem nullo vnquam tempore propter instancias seu peticiones quorumcumque vel alias causas qualitercumque euenientes a dictis ciuibus et ciuitate in Brux resumere vel alienare auctoritate quacunque vel quauis racione. In cuius rei testimonium presentes literas conscribi et nostri sigilli appensione fecimus communiri. Datum Prage feria sexta post festum circumcisionis domini proxima anno natiuitatis eiusdem millesimo trecentesimo quadragesimo secundo.

Orig. perg. v archivu m. Mostu. Pečeť uříznuta. Na rubu pozdější rukou: „Sextum Joannis priuilegium anno 1342 vom wurffzinse.“ — Schlesinger, Festschrift des Vereins f. Gesch. d. D. in B. vom J. 1871 str. 48 a Stadtbuch von Brüx č. 73. — Emler, Regesta IV. č. 1059. — Obec Mostecká měla v tu dobu též spory s klášterem Zderazským o práva k pozemkům kolem města, neboť „Fridericus publicus notarius“ byl nucen před duchovním soudem v Praze *14 září 1344* prohlásiti, že zhotovil „per ignoranciam juris et facti olim ad peticionem judicis et juratorum communitatis oppidi Pontensis publicum instrumentum, in quo continetur, quod ipsi ciues siue oppidani predicti libere possint emere bona et hereditates honorabilium virorum prepositi et conuentus monasterii Sderasiensis; item quod pascua in Lysnik licite possint tenere; item quod homines de villa Wenczesslay debeant ad judicium ciuitatis euocari; item quod pratum, situm inter villam et flumen Belynam debeat ad communitatem ciuitatis Pontensis pertinere; item quod possint et debeant hereditates et domos memoratis preposito et conuentui emere in dicta villa Wenczesslay.“ (Emler, Regesta IV. č. 1440).

Čís. 238.

1342, 21 ledna. V Praze.

rál Jan slibuje měšťanům Chebským, že od jich města a soudu ne-'cizí v celku ani z části městyse Aš, Selb a Ředvici, a osvobozuje město ieb a všechen kraj neb soud Chebský od placení obecné pomoci neb berně.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, tum facimus, quibus presentes exhibite fuerint, vniuersis. Decet ellenciam principis horum promocionibus et commoditatibus inuiare diligencia, qui se ad queuis ipsius beneplacita exponere perilis intimide semper et vbilibet non formident. Sic etenim ex pressis ad fidelium dilectorum nostrorum . . ciuium, . . juratorum et ius communitatis Egrensis digne inducimur et obinde ipsos gracia sequi volumus speciali, promittentes bona et sincera nostra fide ch, Selben et Redwicz cum singulis eorundem vtilitatibus, juribus pertinenciis, in quibuscumque rebus consistant aut quocumque citentur nomine, in toto vel in parte, ab ipsa ciuitate Egrensi et licio eiusdem vllo vmquam tempore non alienare nec segregare, c mitti per quempiam alienari, sed singula premissa ad ipsam itatem cum eorum pertinenciis, vt predicitur, perpetuo pertinere bebunt et ea circa dictam ciuitatem et in eius judicio volumus seruare. Cassamus itaque omnes et singulas litteras, quas presenus dedimus in contrarium vel ex obliuione daremus tempore sucente. Preterea in maiorem nostre promocionis cumulum ipsam itatem et totum districtum seu judicium Egrense a communi seu erali peticione perpetuis inantea temporibus libertamus et absolus, promittentes eam ammodo ab ipsis non exigere, petere vel ipere, sed quod ciues et incole ciuitatis predictorum (sic) ab ipsa icione in perpetuum liberi esse debeant et exempti. In cuius rei timonium presentes litteras conscribi et nostri maioris sigilli apsione iussimus communiri. Datum Prage in die beate Agnetis ginis anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo secundo.

Orig. perg. v stát. archivu ve Vídni. Bohem. N° 229. S velkou pečetí krákou na červené hedvábné šňůře zavěšenou. Na pečeti vyobrazen na jedné ně jezdec na levo obrácený, jenž na koni bohatou čabrakou cele pokrytém

drží v pravé ruce vztyčený meč, v levé štít, nad helmicí s hledím spuštěným orl křídlo a má kolem legendu: „JOHANNES · DE[I · GRAC]IA · REX · BO[EMIE · AC] · LUC[EM]BURGENSIS · COMES.“ Na zadní straně pečeti vtlačen Janův sekre se znakem Lucemburským. V archivu m. Chebu chová se transsumpt této listiny, vyhotovený Mikulášem opatem kláštera Waldsasského dne 9 února 1426. — Emler, Regesta IV. č. 1067. — Německý novější překlad v Gradlově, Geschichte des Egerlandes I str. 185. — Český překlad z konce XV století chová se v archivu m. Chebu, dle kterého Chebští byli osvobozeni od „častného a obecného požádánie anebo prosenie.“

Čís. 239.

1342, 28 ledna. V Praze.

Markrabí Karel uděluje purkmistru, radě a vší obci „měšťanuov a lidí ve Chbě“ všechna práva a výsady, kterých užívají města královská a zvláště město Brno v markrabství Moravském; naproti tomu mají měšťané a kupci těchto měst moravských užívati s měšťany Chebskými stejných práv ve městě Chebě a krajině jeho. Měšťané a kupci Chebští jmenovitě osvobozují se od placení cel z kupectví a zboží svého všude po Moravě.

Karolus domini regis Boemie primogenitus, marchio Morauie. Dilectis fidelibus, paternis et nostris, magistro consulum, consilio et communitati ciuium et hominum in Egra salutem cum plenitudine omnis boni. Grata habentes in oculis nostris vestre fidelitatis obsequia, domino genitori nostro et nobis per vos exhibita multipliciter et inpensa, sperantesque ea nobis exhiberi propensius in futurum vobis et vestris posteris ac successoribus, ciuibus Egrensibus, facimus graciam specialem, dantes et concedentes vobis et vestrum cuilibet omnia et singula jura, libertates et immunitates, ciuilia ciuitatum et ciuiles, que et quas ciuitates nostre et specialiter ciuitas Brunensis in toto marchionatu nostro Morauie habent seu habere quomodolibet dinoscuntur, volentes vos eisdem juribus, immunitatibus et libertatibus omnibus gaudere libere de cetero et potiri. Volumus eciam et decernimus, quod eisdem et consimilibus juribus, immunitatibus et libertatibus ciues et mercatores dictarum ciuitatum nostrarum in Morauia in dicta Egrensi ciuitate et districtu seu territorio ipsius potiri debeant perpetuo et gaudere. Volumus eciam, statuimus et vobis

vestre ciuitati Egrensi concedimus perpetuo et donamus, quod vos et mercatores vestri cum rebus et mercibus ac mercimoniis vestris ab omnibus et singulis mutis, theloneis et pedagiis quibuscumque in tota Morauia liberi esse debeatis penitus et immunes. In quorum omnium testimonium atque robur perpetuum presentes conscribi et nostri sigilli munimine iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo secundo in octaua beate Agnetis virginis.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S krásně zachovanou velkou pečetí markraběte Karla, na které je vyobrazen jezdec na koni v brnění rytířském, maje kolem legendu: „KAROLUS · PRIMOGENITUS · REGIS · BOEMIE.“ Kontrasigil s orlicí moravskou a legendou: „S[IGILLUM] · MARCHIONIS · MORAUIE.“ Na rubu listiny čte se: „Karolus czollfreyunge in Merhern.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XXX. — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 281. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 324. — Emler, Regesta IV. č. 1076. — V témže archivu chovají se dva od sebe rozdílné české překlady této listiny z konce XV století.

Čís. 240.

1342, 28 října. V Praze.

Markrabí Karel, obdržev od měšťanů Lounských jednu summu berně z jich statků, osvobozuje je od placení berně, která v nejbližším na to čase bude vybírána, a ustanovuje, že měšťané mají platiti berni netoliko z pozemků k městu přiměřených, nýbrž i z ostatních svých svobodných statků.

Nos Karolus domini . . regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia fideles, paterni et nostri, dilecti ciues ciuitatis in Luna nobis bernam in presenti seu generalem collectam de bonis ipsorum pro nostra necessitate urgenti ad nostrarum precum instancias diligentes benigne donauerunt, nos in releuamen ipsorum, vt post huiusmodi gramina, quanto ciuitatem ipsam ac ciues eiusdem graciosius respexerimus, tanto melius valeant respirare, ipsis ciuibus sincere et bona nostra fide promittimus et spondemus, quod eos de solucione berne, nam primum in regno Boemie recipere nos contingat, liberos habere volumus de omnibus bonis ipsorum penitus et exemptos. Et vt pre-

dicti ciues onus solucionis berne presentis eo facilius et leuius supportare valeant, volumus, statuimus et decernimus, vt vniuersi et singuli eiusdem ciuitatis ciues tam de bonis ipsorum ciuitati commensuratis, quam eciam de bonis eorum liberis ad contribucionem berne huiusmodi faciendam omnimode sint astricti. Mandantes . . capitaneis, . . camerariis, . . subcamerariis . . ceterisque officiatis et fidelibus paternis et nostris per Boemiam constitutis gracie nostre sub obtentu, quatenus vniuersos et singulos ciues ad contribucionem de bonis ipsorum liberis, vt premittitur, faciendam, si in hoc renitentes fuerint et rebelles in berna presenti, freti nostra auctoritate arceant districcius et compellant. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage in festo beatorum Symonis et Jude apostolorum anno domini M°CCC°XL° secundo.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 8. S menší pečetí markraběcí se znakem Lucemburským a okolo legendou: „SECRETUM · KAROLI · PRIMOGENITI · REGIS · BOEMIE · ET · MARCHIONIS · MORAUIE.“ Kopie v knize privilegií m. Loun z r. 1435 na l. 4 *a* za nápisem: „Libertacio de non solucione prime berne pro tunc imposite.“ — Emler, Regesta IV. č. 1177.

Čís. 241.

1342, 25 listopadu. V Praze.

Markrabí Karel potvrzuje rychtáři a urburéři na Horách Kutných Heinlinovi Jílovskému (zv. Eylower) všechna práva a statky, které jemu a tchánu jeho Mikuláši Ruthardovu otec jeho písemně byl propůjčil.

Nos Karolus domini . . regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, ad vniuersorum noticiam volumus tenore presencium peruenire, quod dilecti nobis Heynlini Eyloweri, judicis et vrborarii in Chutn[a], paterni et nostri fidelis, grata et fidelia obsequia interna mentis consideracione pensantes per ipsum nostre celsitudini prompte exhibita et exhibenda in futurum, volentesque ipsum prerogatiua preuenire gracie et fauoris nostri singularis, eidem Heynlino omnes gracias omniaque jura et bona, que et quas ipse et Nicolaus quondam Ruthardi, socer ipsius, ex concessione et indultu domini genitoris nostri habent aut habere dinoscuntur, comuniter vel diuisim,

rout hec per litteras eiusdem domini nostri ostendere et demonrare racionabiliter potuerint, approbamus, ratificamus, innouamus et resentis scripti patrocinio confirmamus. In cuius rei testimonium resentibus sigillum nostrum duximus appendendum. Datum Prage no domini millesimo trecentesimo quadragesimo secundo in die ncte Katherine.

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni (Boh. N° 240.) Na perg. proužku věšena je malá pečeť markraběcí z vosku červeného v místce vosku přirozeného legendou: „† SECRETUM · KAROLI · PRIMOGENITI · REGIS · BOEMIE · MARHIONIS · MORAUIE.“ — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 325. — Emler, Regesta V. č. 1188.

Čís. 242.

[1342.]

Markrabí Karel vysvědčuje, že mu rychtář, přísežní i všechna obec města Kutné Hory připůjčili 1050 kop k dřívější zapůjčce 2800 kop gr. praž., a postupuje jim se souhlasem Heinlina Jílovského, urburéře královského, a jeho společníků desátou část důchodův urbury a mince na Horách Kutných až do zaplacení tohoto dluhu.

Nos Karolus etc. notum facimus etc., quod, cum dilecti nostri judex, urati et vniuersitas ciuitatis Montis Chutne nobis ad precum nostrarum instancias nouiter conquisiuerint nomine mutui MM et DCCC exagenas grossorum pragensium denariorum tollendas de decima arte prouentuum urbore et monete Chutnensis, prout nostras obnent patentes literas super eo, et nunc iterato ad instantiuas preces ostras pro magna necessitate nostra M et L sexagenas grossorum rundem similiter nomine mutui nobis duxerint conquirendas, accente ad hoc dilectorum nobis Heinlini Eyloweri et consociorum orum urborariorum Chutnensium expresso beneplacito et consensu, circo nos volentes dictos ciues nostros in hac parte conseruare inmpnes, ipsis decimam partem predictorum prouentuum ad percipendum de ipsis prefatas M et L sexagenas inmediate postea, dum tedicta duo milia et DCCC sexagenas perceperint, et tollendum cta omnem modum et formam ac singulas condiciones, que circa rcepcionem duorum milium et DCCC sexagenarum predictarum in

pretactis literis plenius exprimuntur, ac tenendum pro se dicta partem decimam sepedictorum prouentuum, quousque easdem de ips M et L sexagenas sine discontinuacione perceperint, harum serie c certa nostra sciencia deputamus, promittentes sincera fide nostr nullam sinistram intencionem ad hoc conuertere vel in eo admitter quod sepedicti ciues in percepcione huiusmodi pecunie aliquid di pendii contra premissa vel aliquid eorum quomodolibet paciantu Eo addito et expresso, quod, si, priusquam antedicte M et L sexagen de sepefatis prouentibus forsitan persoluantur, eas uel quamcunq partem earum contingat in dampna recipi et conquiri, illa dampna nos tantum et non in sepedictos ciues debeant aliquomodo redundar a quibus eos cum satisfaccione principalis debiti promittimus i dempniter releuare. Harum nostrarum etc.

Tadra, Summa Gerhardi č. 68 na str. 88. — Markrabí Karel zavázal napotom *listem d. v Praze 8 července 1343* „Heinlino Eiloweri et Thomlino Wolfli vrborariis seu prouisoribus Chutnensibus", kteří se za něho do velkých dlu uvrhli, že do konce roku nebude od nich žádati žádných peněžních obětí, a i jim správu urbury neodejme, leč by nástupce jeho v úřadě urburním se zavá všechny dluhy od nich uzavřené převzíti a zaplatiti; a druhým *listem d. v Pra 5 července 1343* viděl se nucena zapsati měšťanu a urburéři Kutnohorském Heinlinovi Eylowerovi hrad Křivoklát v summě 2766 kop 40 gr. pražsk., kter si od něho vypůjčil. (Emler, Regesta IV. č. 1288 a 1291). — Srov. též Tadr Summa Gerhardi č. 65 a 194 na str. 80 a 232, kdež se čte list, jejž vydali rych táři, přísežným i vší obci města Kutné Hory úředníci krále Jana „Ditricus d Honchincg, magister curie, Fridricus de Duna et Hubardus de Altari, marscalc domini regis Boemie ac Lucemburgensis comitis", prohlašujíce v něm, že pá jich král Jan schválil dlužní úpis na 2082 kopy, který jim markrabí Kar byl vydal.

Čís. 243.

1343, 7 února. V Praze.

Markrabí Karel oznamuje purkmistru, konšelům i vší obci města Ko římě, že béře Jakuba, dědičného rychtáře jich, pro zásluhy jeho d zvláštní ochrany, a nařizuje jim, aby ho byli poslušni ve věcech jeh úřadu, když osobně v jich městě bude přebývati.

K[arolus domini regis Boemie] primogenitus, marchio Morauie Prudentibus viris magistro [ciuium, juratis et vni]uersitati ciuium i

Gurym, paternis et nostris fidelibus, [salutem cum plenitu]dine omnis boni. Significamus vobis, quod nos dilectum [nostrum Jacobum, judicem] hereditarium vestre ciuitatis, ob sue probitatis merita et [vt propter sua] magna grauamina sub nostri potentatus vmbraculo valeat [respirare, in nostram proteccione]m recepimus et tutelam. Quocirca dileccioni vestre [precipimus districte gracie] nostre sub obtentu, omnino volentes, quatenus ipsum Jacobum [recipiatis, sibi in om]nibus, que ad suum spectant officium, parituri, volentes [eciam, vt habitacionem] seu residenciam in vestra ciuitate habere debeat corporalem, [sicut prius habui]t et possedit. Mandamus itaque camerario, notario camere, jud[ici curie ceterisque] officialibus, qui nunc sunt et qui pro tempore fuerint, quatenus predictum J[acobum in] premissis studeant conseruare, defendere et tueri. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage feria sexta infra octauas purificacionis beate virginis Marie anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

Orig. perg. valně porušený v archivu Českého musea. Pečeť utržena. Slova v závorkách obsažená dle domyslu tuto přidáváme. — Emler, Regesta IV. č. 1227.

Čís. 244.

1343, 10 března. Na Polné.

Pertolt z Lipé, probošt Vyšehradský, kancléř a nejvyšší maršálek království Českého, potvrzuje měšťanům m. Německého Brodu práva a milosti, které jim otec jeho Jindřich starší z Lipé byl udělil a schválil.

Wir Bertolt von der Lippe von gotes genaden probst zu Wischehrad, canczler vnd obrister marschalk des richs zu Behem, bekennen vnd tun kunt allen den, di nu sint vnd hernach kumftig werden, das wir vnsers liben vater eczwen hern Heinrichs, dem got genad, gesehn vnd gehort haben prif in solchen worten: Wir Heinrich von der Lippe etc. [Následuje znění listu Jindřicha staršího z Lipé d. na Lipnici dne 5 srpna 1320 č. 112]. Vnd darumme durch fleisige bet vnsern getruwen liben purgern daselbest zu Brod so bestetige wir in vnd vnder stat di vorgenanten reht vnd genade, die in vnser vater getan hat, vnd geloben in ernstlich, das wir wider diselben reht

nimmer getun wellen noch sullen. Vrkund vnser offen prif, di wir in darvber gegebn habn vnd zu einer ewigen geczeuknus vnder insigel daran gehangen haben. Das ist geschehn vnd diser prif ist gegebn zu Poln an dem montag vor sant Gregorii tage, do man czalt von Cristes geburde dreuczehen hundert jar darnach in dem dreu vnd firczigstem jar.

[Na ohbu v pravo:] Per Ditl[inum] notarium.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. Pečet utržena. Srov. str. 164 této sbírky.

Čís. 245.

1343, 19 června. V Praze.

Markrabí Karel, rovnaje spory mezi obcemi Většího města Pražského a města Chebu, potvrzuje měšťanům tohoto města privilegia jim císaři Římskými a králi Českými udělená, jmenovitě výsadu, že mohou měšťané aneb kupci Chebští bez placení cla s kupectvím a zbožím do Prahy a do všech jiných měst království Českého a zemí, otci jeho králi Janu poddaných, svobodně jezditi. Statuta neb uložení obce Pražské na odpor tomu jsoucí nemají na Chebské měšťany se vztahovati, a jestliže by Pražané činili jim v užívání této výsady překážky, mají měšťané Chebští plnou moc je a jich věci po všem království Českém stavovati.

Nos Karolus domini regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod, cum inter paternos et nostros fideles dilectos ciues Maioris ciuitatis Pragensis ciuitatemque ipsam ex vna, necnon ciues ciuitatis Egrensis et ciuitatem eandem parte ab altera super diuersis articulis suborta fuisset materia questionis ac diucius ventilata, nos considerantes, quod lites et dissensiones huiusmodi in vtriusque ciuitatis necnon domini . . genitoris nostri ac nostrum et regni Boemie graue preiudicium possent finaliter redundare, volentesque ideo circa premissa de salubri remedio prouidere, vt ciuitates ambe predicte in pacis commodo feliciter perseuerent, statuimus, decernimus et volumus, vt ciues predicte ciuitatis Egrensis omnibus juribus, graciis et liber-

tatibus, que ipsis a serenissimis Romanorum imperatoribus necnon regibus Boemie, predecessoribus nostris felicis recordacionis, sunt concessa seu concesse, que racionabiliter demonstrare poterunt, et quibus a longe retroactis temporibus sunt gauisi, gaudeant et in perpetuum quiete et pacifice perfruantur, omnia ipsorum priuilegia et litteras, sub quacumque concepcione verborum confectas et confecta, quas et que a diuis imperatoribus Romanorum necnon regibus Boemie, antecessoribus nostris, habent et dignoscuntur habere, sub omnibus punctis, clausulis et articulis, quemadmodum in eisdem literis continetur, ratificamus et approbamus, volentes ipsa et ipsas rata et gratas tenere et habere ac inuiolabiliter obseruare et specialiter, quod iidem ciues Egrenses seu mercatores ciuitatem Pragensem cum mercimoniis ipsorum simul et omnia alia loca regni Boemie et terrarum domino .. genitori nostro et nobis subiectarum libere et absque solucione thelonei seu muthe et absque omni impedimento ciuium Pragensium, qui pro tempore fuerint, et aliorum quorumcunque hominum, paternorum et nostrorum subditorum, visitare et frequentare possint et valeant, prout in predictis priuilegiis et litteris eorundem ciuium Egrensium continetur, non obstantibus quibuscumque statutis predictorum ciuium Pragensium contra antiquam consuetudinem in preiudicium dictorum Egrensium ciuium de nouo seu quocumque modo confectis, que, in quantum commoditati predictorum ciuium Egrensium obuiare videntur, decernimus nullius esse roboris vel momenti, quibus statutis Pragensibus ipsos ciues Egrenses minime volumus subiacere. Si vero ciues Pragenses contra presentes nostras litteras sepedictos ciues Egrenses seu mercatores in transitu ipsorum cum mercimoniis non destiterint, quod non credimus, seu non cessauerint impedire, extunc ipsis ciuibus Egrensibus duximus indulgendum ac ipsis auctoritate presencium damus liberam facultatem, ipsos ciues Pragenses necnon res et bona ipsorum arrestandi et occupandi per totum regnum Boemie viceuersa tam diu, quousque ipsis ciuibus Egrensibus de damnis, si que ex impedimento ciuium Pragensium predictorum perceperint, fuerit integraliter satisfactum, et tam diu, quousque sepedicti ciues Pragenses se ab impedimentis sepedictorum ciuium Egrensium curauerint cohibere. Mandamus igitur .. capitaneis, .. camerariis, .. subcamerariis ceterisque offi-

ciatis et fidelibus paternis ac nostris per Boemiam, qui nunc sunt aut erunt per tempora, firmiter et districte, quatenus predictos ciues Egrenses in graciis, juribus et libertatibus suis iuxta continenciam litterarum et priuilegiorum suorum manuteneant fauorabiliter et conseruent, immo suam ad hoc dent operam efficacem, vt sepedicti ciues Egrenses in huiusmodi juribus, graciis et libertatibus, non obstante impedimento seu renitencia quorumlibet, conseruentur. In cuius rei testimonium presentes litteras dedimus nostri sigilli munimine consignatas. Datum Prage feria quinta post festum beati Viti proxima anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S malou pečetí markraběcí na pergamen. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XIV stol.: „Von czwitracht wegen mit den von Prage von freyhels wegen.“ Jinou rukou: „Burgerrecht zu Prag.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XXXIII. — Drivok, Ältere Geschichte Egers str. 325. — Emler, Regesta IV. č. 1280. — Karel IV kromě toho jako král Římský a Český *německým listem d. v Praze 6 června (des nehsten mantags vor dem pfingistag) 1351* nařídil purkrabímu Loketskému: „daz du von den vorgenanten burgern oder koufleuten zu Eger dheinen zoll nicht mer nemen sullest, si wandeln in Beheim oder ouz Beheim mit irr hab vnd koufmanschaft, sunder lazze si beleiben bei irn alden rechten vnd gewonheiten.“ (Orig. v témže archivu s nápisem na rubu: Czollfreyunge czum Ellpogen.)

Čís. 246.

1343, 23 června. V Praze.

Markrabí Karel potvrzuje narovnání, které se stalo mezi Rusem z Litic, podkomořím království Českého, a syny bratra jeho Protivou, Pâtou, Rusem a Rackem s jedné, a mezi měšťany a obcí města Plzně s druhé strany, o hranice obapolných pozemkův, a kterým obec Plzeňská postoupila pánům z Litic část svých pastvin na Borech, jež hraničily s panstvím Litickým, a páni Litičtí za to postoupili část svých pozemků Plzeňským v týchž stranách k Doudlevcům, vyhradivše sobě, že řeka od Litic tekoucí jim náleží, avšak že Plzeňští mohou v ní dobytek svůj napájeti.

Nos Karolus domini regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum inter paternos et nostros fideles dilectos Rusonem de Luticz, subcamerarium regni

Boemie, ac fratrueles suos ac heredes ipsorum parte ex vna, et ciuiatem Pilznensem ac ciues eiusdem parte ex altera, super metis et imitibus eorum hincinde suborta fuisset materia questionis et diuius ventilata, tandem heedem partes vse consilio seniori pro comodo t bono pacis deveneri[n]t ad concordie vnionem, prout in literis psorum vtrobique confectis et hincinde datis plenius continetur, pentes nos cum instancia, quatenus huiusmodi concordiam seu amiabilem composicionem dignaremur approbare, ratificare et de beignitate solita confirmare. Nos vtrarum parcium iustis et racionabilibus supplicacionibus fauorabiliter inclinati, huic concordie et amiabili composicioni, prout de verbo ad verbum in literis predicti Rusonis ac eciam prefate ciuitatis Plznensis plenius apparet, nostrum beniuolum damus et prebemus consensum, ipsamque gratam et ratam habentes, eam de certa nostra sciencia confirmamus perpetuis temporibus duraturam. Harum nostrarum testimonio literarum, quibus nostrum sigillum duximus appendendum. Datum Prage in vigilia beati Johannis baptiste anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

Plzeňská kniha privilegií a závětí v Českém museum sign. 3 D 18 na l. 12 za nápisem: „Confirmacio concordie inter ciuitatem et dominum Russonem uper limitibus et metic.“ V téže knize na témže listu je zapsán list Petra rychtáře a přísežných měšťanů m. Plzně *ze dne 22 května 1343* v téže záležitosti, který koro slovně souhlasí s přiznávacím listem podkomořího Rusa z Litic z téhož ne, jehož orig. chová se v archivu Českého musea a jenž zní takto: „Wir Russ on Luticz, camerer des reiche ze Bechem, vnde vnsers pruders soen Prothiwa, otho, Russo, Raczko vnd ander vnser erbn vnd kinder veriehen vnd bechenen ffentleich allen den, di disen prief sechen oder horn lesen, daz von svnderleichen enaden, gvnst, willen vnd auch von dem gepot vnser hogeborn [sic] fvrsten vnd ern, von vnsers genedigen hern Johannes, konik ze Bechem, vnd seynes edeln vns Karolo, margraff ze Merhern, ayn wechsel getan ist vnd ain marichait geleit wischen vns vnd den ersamen purgern, reichen vnd arm, der stat ze Pylzen. Da on emal lange zeit zwischen vns vnd in krig vnd zwaivng ist gewest, also daz iselben purger vns ayn tail ir haid abgetreten habn, das tail das anruet vnser igen ze Luticz vnd daz tail derselben haid, daz noch derselben purger ist vnd r stat, als di rain vnd di trat geleit ist vnd auzgemerket, daz wir von Luticz, li egenanten vnser erbn vnd vnser nachkumpftigen ader wer des hauz ze Luticz nhaber wirt, schullen noch mvgen diselben purger noch ir stat doran nv vnd urbas niht engen, ir hindern noch kaynen schaden tvn ewicleichen. So hab wir genanten von Luticz denselben purgern ze Pylzen vnd ir stat hinwider abgetre-

ten von dem weg, der da get in den grunt, da durich di purger aynen grav habn gefarn durich daz wissemat in daz wasser von Luticz, also was von de selben grawen, den di purger habn gefarn in daz wasser, ekker, wissemat, p vnd tall genseit des wassers gen der stat vnd hinab an Vdlowiczer aigen, selbe gut, ekker, wissemat, perg vnd tall, das ist alles zemal gancz gar re redicleich vnd vrei derselben purger vnd ir stat ze Pylzen, daz wir vorgenan von Luticz, vnser erbn vnd vnser nachkumpftigen ader wer daz haus ze Lu inne hat, doran diselben purger noch ir stat nv vnd furbas niht engen, ir n hindern, noch kaynen schaden schullen tvn ewicleichen. Wir tvn auch ze wiss daz daz egenant wasser von Luticz vnser ist, vnd niht der purger von Pyl noch ir stat; den daz si ir viech groz vnd clein darin trenken, treiben vnd stel mvgen, als dik vnd als oft in des not ist ader wirt vreileichen; aber vber wasser gen Luticz auf vnser gut sol man es niht treiben noch gen lazen, vns an vnserm gut, ekker vnd wissemat kain schade icht gesche. Vnd ob von Luticz wellen ayn mull zlahen vnd paven auf vnser gut in daz wasser, da schullen di egenanten purger vns mit irm vber niht hindern. Wir gelowen a an disen prief pei vnser trewen disen wechsel, der getan ist zwisschen vns den purger, vnd di berichtignn nu vnd furbas, als es da for ist geschriben, ga stet, vnzebrochencleich, ewicleich behalden. Vnd darvber ze ayner ewigen vrk diser sach hab wir Russ von Luticz, der egenant camerer ze Bechem, Prothi vnd Potho di egenanten, vnser drei ingesigil gehengt an disen prief. Daz ist schehen ze Luticz an vnsers hern Crist auffert tag nach Crist purt da man dreizehen hundert jar vnd in dem drei vnd vierzigisten jar." K listu tomuto j tři visuté pečeti přivěšeny, jež ve štítech mají tři pokosná vystupující břevna pravé k levé ruce a kolem legendy: [1]) „† S. · RVSCONIS · DE · LUTICZ"; [2]) „† S PROTHIVE · DE · LVTICZ" a [3]) „† S. · POTE · DE · LVTICZ." — Emler, Rege IV. č. 1265, 1266 a 1284. — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 55—57.

Čís. 247.

1343, 24 června. V Lucemburce.

Král Jan dává tovaryšstvu tavířův stříbra čili prennéřův na Hor Kutných některá práva, jmenovitě že proti vůli jich nemá nikdo knapa ani robence mezi ně býti přijímán.

My Jan boží milostí král Český a hrabie Licmburský, vyzn váme všem lidem na věky a známo činíme tiemto listem, že vzhled na věrnú službu věrných našich milých prennéřuov na Horách Kuttn v našem prengadě, kteráž se nám děje ot nich a ot starších ji jimiž ten prengad jest obsazen, a zhledli sme na znamenitý puožit

kterýž nám a našim urburéřóm a našie minci a obecně chudému i bohatému Hory Kuttny jich prací v prengadě, kdyžto střiebro pálé a čistie, ustavičně pohodlen jest a pohodlen muož býti, že jsme je a jich budúcie naší královskú milostí s raddú našich starších urozených a našich urburéřóv zvláštní milostí a zvláštním ustanovením, jehož na věky požívati a držeti mají, obdařili a puojčili sme jim, i chcme, aby ta ustavenie na věky mocná a celá bez porušenie zuostala; a přikazujem všem našim úředníkóm královstvie Českého, také hajtmanuom, podkomořiemu a urburéřóm, i ktož by ten prengaden od nás držal nebo najal, i rychtáři a konšelóm Hory Kuttny, aby našich prennéruov v těchto ustaveních a v milostech, jichž sme jim tiemto listem propuojčili a zapsali, na věky pod zachováním naší milosti zbraňovali, a ktož by jim v tom řečí nebo skutkem překáželi a směl tomuto našemu ustavení otporen býti nebo proti tomu otmlúvati, ten má na věky v našem hněvě zuostati. A najprve jsme jim naší knieżetskú mocí tohoto práva puojčili a milosti, aby v jich thovařišstvu jich viece nebylo, než jedno desět prennéruov, kteřížto knapové slovú a své mzdy zaslúžiti umějí a mohú, a všeho, což by se jim dostalo anebo což by zaslúžili celý týden, to mají pod přísahú v sobotu v jednu summu nebo hromadu položiti a tu rozděliti na desět hromádek, aby se jednomu tolikéž jako druhému dostalo, kromě tří starších anebo kteříž od nich vydáni budú, těm se čtyřmi groši viece dostati má, nežli jinému knappu. A ktož by v tom usvědčen nebo nalezen byl, že by jinak s tú mzdú učinil proti své cti a vieře, toho mají z prengadu vyvrci a jej vyhnati na věky z thovařišstva svého. Také jsme jim propuojčili a dali: stalo-li by se, že by který z nich z božieho dopuštěnie anebo poctivú příčinú nemocen, slep anebo chrom byl, že by dělati viece nemohl, tehda mají jemu jiní nebo druzí jeho mzdu zastati a zadělati a jemu dávati na každý týden, doněvadž živ jest; právě jako by dobře dělati mohl, když jest zdráv byl a žádné překážky neměl, a mají všickni a vespolek rovně sobě pomoci vší pilností a vierú. Pakli by se stalo, že by některý z nich z příhody pro některé věci vyhnán nebo vypovědien byl od Hory, tehda mají jemu jiní také jeho mzdy zaslúžiti a zaň dělati a jemu jeho mzdu dáti, anebo komuž by on poručil na každý týden, právě též, jako by on každý den s nimi dělal, tak dlúho, dokavadž by jeho

pře smluvena nebyla a k milosti nepřišel, leč by se stalo, že by on to z své zvláštnie vuole nebo ze zlosti ztratil, tehda by obec neměla nic viece s ním činiti. Jestli také že by se stalo, jehož bože nedaj že by hory tak mdly a chudy byly, že by prennerstvie na jednoho vzešlo nebo na dva a že by jiných lidí nemohli mieti, jimž by střiebr pálili nebo dělali, tehda tu mzdu, kteréž jsú ta dva zaslúžila, maj všickni spolu rozděliti, právě jakož by všickni měli dosti dělati páliti. Jestli také že by jeden z nich sšel nebo umřel, tehda jiní maj jeho ženě nebo jeho dětem nebo jeho najbližšiemu přieteli té mzdy zaslúžiti a zaň dělati a vydávati šest neděl a plný rok na každý týden, právě jako by živ byl. Jestli pak že by žena stav svuoj pro měnila dřieve, než-li by rok minul, tehda mají jie tu mzdu snieti jeho dětem nebo jeho najbližšiemu přieteli dáti, anebo komuž by on to poručil, tak dlúho, dokavadž by rok a šest nedělí neminulo. A když by ten čas rok a šest nedělí pominulo, tehda žena ani jeh děti nemají viece thovařišstva v prennerství ani žádného spolku mez nimi jmieti, a tehda oni ihned ve čtyřech nedělech mezi robenci v pren gadě jednoho voliti mají, kterýž by knapovo místo mohl zastati mzdy zaslúžiti. A jestliže by se v těch čtyřech nedělech o to svoli nemohli, tehda mají tři starší čtvrtého k sobě přijieti a nemají za pro přiezeň ani pro přátelstvie mezi robenci v prengadě jednoho volit kterýž by se k tomu hodil, tak aby počet desieti knapóv naplně byl a dokonán. A ktož by z nich toto ustavenie zrušil a proti tom byl řečí nebo skutky, ten ztratí čest a vieru proti nám a proti urb réřóm a proti všie obci, a toho mají s pomocí urburéře neb toho, kt v prengadě vládne, beze všie otpory z prengadu ven vyhnati a j vyobcovati z své obce na věky. Také jsme naše milé prennery zvlášt milostí obdařili, aby nižádný urburéř ani ten, ktož by prengade vládl, ani který náš úředník neměl žádné moci do prengadu žádné robence vsaditi, ani kterého knappa voliti bez jich vuole a jich slov ale oni sami mají plnú moc a právo robence do prengadu vsazova a knappy voliti, když by čas a potřebie toho bylo. A robenci ma poslušni knappóv býti v prengadě, jakož podobné a právo jest. jestliže by který z nich tak veliký zrostl, že by knappovo miesto z stati mohl, a chtěl by z své smělosti anebo s pomocí svých přát proti obecné vuoli v miesto knappovo se uvázati a zastati, toho mo

a mají s pomocí již jmenovaných z prengadu ven vyvésti a vyhnati, tak aby potom v něm neměl nic viece činiti, ani s jich thovařišstvem ani s jich obcí. A tak aby tyto svrchupsané věci i ustavenie na věky pevná a celá bez porušenie zuostala, našim milým prenneróm Hory Kuttny tohoto jsme listu velikú naší pečetí potvrdili a zapečetili, jenž jest dán v Licmburku po božiem narození létha božieho M°CCC°XLIII° den svatého Jana křtitele božího.

Český překlad XV stol. v „Transsumpta privilegiorum" na l. 2 *v* v archivu m. Kutné Hory a v rukop. Strahovského kláštera č. 172 na str. 183 *v*. — Codex Moraviae VII. str. 352 a Emler, Regesta IV. str. 513 dle jiného rukopisu z XV stol. v Žerotínském archivu chovaného. Srov. též Veselský, Kutná Hora str. 26.

Čís. 248.

1343, 22 července. V Písku.

Markrabí Karel osvobozuje dvůr mezi Rožnovem a Mladou při řece Malči ležící, který farář Budějovický Bušek od kněze Jindřicha k záduší farního kostela v Budějovicích koupil, od placení úroku a podnikání jakýchkoli břemen s obcí Budějovickou.

Nos Karolus domini .. regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, recognoscimus et ad vniuersorum, presencium et futurorum, volumus noticiam peruenire, quod deuotis paterni nostrique dilecti Busconis, plebani in Budwoys, precibus de innata nobis clemencia fauorabiliter inclinati, curiam, araturam agrorum habentem, cum suis aliis pertinenciis, inter villas Rosnow et Mladye super flumine Malcze sitam, quam aput Henricum presbyterum de Budwoys pro ecclesia sibi ac successoribus suis, plebanis ibidem in Budwoys, rite et racionabiliter pro certa pecunia conparauit et emit, a censu et ab vniuersis oneribus, qui et que de ipsa curia cum ciuibus et ciuitate in Budwoys quomodolibet supportari et solui hactenus consweuerunt, diuine remuneracionis intuitu, pro predecessorum, progenitorum nostrorum ac nostre animarum salute absoluimus, eximimus et omnimode libertamus, volentes ac tenore presencium decernentes, vt nec predictus Busco nec sui aliqui successores, plebani in Budwoys, ad solucionem census aut quorumcunque onerum supportacionem de predicta curia

teneantur. Quocirca paternis ac nostris dilectis fidelibus, capitaneis, camerariis, purcrauiis et aliis officialibus quibuscunque, necnon judici et juratis in Budwoys committimus sub optentu gracie firmiter et mandamus, quatenus de predicta curia nunquam vllis amodo temporibus censum aut onera exigant, recipiant aut requirant, prout indignacionem nostram irremissibilem voluerint euitare. In cuius rei testimonium presentes fieri et sigilli nostri volumus appensione muniri. Actum et datum in Pyeska die beate Marie Magdalene anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic s pečetí neporušenou. Kop. v diplomatáři Českého musea. — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 362. — Emler, Regesta IV. č. 1300.

Čís. 249.

1343, 3 listopadu. V Praze.

Moravský markrabí Karel, chtěje měšťanům města Nymburka nahraditi škody, které požárem utrpěli, daruje jim poblíže obecních pastvin les, který mohou vymýtiti a na role neb pastviny přeměniti.

Nos Karolus domini regis Boemie primogenitus, marchio Morauie, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod nos ex animo compassiuo pensantes grauia damna, que fideles paterni et nostri ciues ciuitatis Neumburge[nsis] ac ipsa ciuitas non sine gemitu ex ignis voragine pertulerunt, cupientes itaque ciuitati eidem et ciuibus, vt, quanto eos graciosius respexerimus, tanto melius valeant emendari, graciam facere specialem, ipsis siluam seu rubetum situm seu jacens penes pontem fluuii Conopnicz, incipiendo in superiori parte eiusdem pontis, continuando vsque ad communia pascua ciuitatis eiusdem, prout idem rubetum per arundinem seu cannas, quod ror wlgariter dicitur, in sua circumferencia est distinctum, damus, conferimus et donamus eandem syluam seu rubetum ciuitati ipsi ac ciuibus eiusdem in perpetuum, vnientes dantesque et concedentes eis eandem syluam seu rubetum in agros extirpandi et excolendi et exculta seu extirpata in ciuitatis eiusdem communia pascua conuertendi seu alias de ipso rubeto, prout eis melius et vtilius expedire videbitur, disponendi plenam et omnimodam auctoritate presencium potestatem.

Mandamus igitur capitaneis, camerariis, subcamerariis ceterisque officiatis paternis et nostris fidelibus dilectis per Boemiam constitutis, qui nunc sunt aut erunt per tempora, firmiter et districte, quatenus predictam ciuitatem et ciues predictos in hac nostre donacionis seu vnionis gracia non impediant aut per quempiam impediri permittant, verum eos in ea manuteneant, protegant fauorabiliter et conseruent. Contrarium facientes indignacionem nostram se nouerint grauiter incursuros. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Prage feria secunda post festum omnium sanctorum proxima anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

Dle orig. nyní ztraceného Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XXXII. — Kop. v soupisu privilegií Nymburských z r. 1732 N° 4 v archivu m. Nymburka. — Emler, Regesta IV. č. 1349.

Čís. 250.

1345, 15 června. V Praze.

Král Jan potvrzuje založení špitálu sv. Anny na předměstí města Hradce nad Labem za branou Pražskou na druhém ostrově Labském, jakož i nadání, které špitálu tomu učinili rychtář Hradecký Jan s manželkou svou Markétou, Krystyna, vdova po Janu sukna postřihači, a Folkl kramář, s tím ustanovením, že zakladatelé tito do smrti mají nad špitálem právo patronátní vykonávati, a že po jich smrti toto právo přejde na rychtáře a přísežné města Hradce, aniž křižovníci neb jiní řeholníci mají činiti nějakého nároku na správu toho špitálu.

Nos Johannes dei gracia Boemie rex ac Lucemburgensis comes, vniuersis presentes literas inspecturis volumus fore notum, quod ex parte Kristine, relicte olim Johannis, rasoris pannorum, et Johannis judicis junioris ac vxoris ipsius Margarethe necnon Volklini, ciuium nostrorum de Grecz super Albea, nobis extitit humiliter supplicatum, quod, cum predicte persone zelo pietatis permote in dei nomine ac ob remedium suarum ac progenitorum suorum animarum, temporalia pro spiritualibus et terrena pro celestibus cupientes felici commercio conmutare, hospitale in honorem sancte Anne pro infirmis et pauperibus inibi procurandis in preurbio ciuitatis Greczensis, inter pontes

super Albea, inter domos Friczkonis et Cunczlini fabrorum sitos vel protendentes, situm fundauerint fundatumque ex facultatibus suis a deo sibi concessis construxerint et dotauerint competenter cum areis et solo fundi et insula adherente ibidem emptis per eos ac eciam emendis in futurum pro dilatacione et ampliacione hospitalis predicti, dantes et donantes ipsi hospitali vnum laneum in silua, que wlgariter didicke vocatur, cum vno prato circa rubum judicis sito, quod olim Nicolaus de Merica tenuit, ad ciuitatem et communitatem ciuitatis Greczensis spectante de nostra licencia et speciali mandato accedente specialiter in hac parte: Primo dante ipsa domina Kristina tanquam principali fundatrice ducentas sexagenas grossorum denariorum pragensium; item dantibus predictis Johanne judice et vxore sua dicto hospitali bona sua et possessiones cum duabus arraturis in villa Rosnicz, cum silua ibidem et vno prato ante ciuitatem Greczensem iacente, ad ipsa bona pertinentibus, dicto hospitali et in hereditatem perpetuam et liberam perpetue et libere possidendam, huiusce modi ipsorum fundacioni, donacioni principaliter et construccioni de ipso hospitali et bonis omnibus supradictis per ipsos factis et datis et in posterum per ipsos vel alios fideles et deuotos Christi dandis aut eciam faciendis nostrum adhibere consensum pariter et assensum dignaremur: nos itaque pie eorum peticioni [1]) annuere volentes dictam fundacionem in ipsis areis cum solo ac dotacione de predictis bonis et possessionibus omnibus, que nunc sunt vel esse poterunt in futurum dicti hospitalis, approbamus, ratificamus et gratificamus ac rata, grata et firma habere volentes, ea decreto regio confirmamus, decernentes, quod persone predicte in vita sua et quelibet earum plenam et plenissimam disposicionem et potestatem in bonis et facultatibus cum jure patronatus ecclesie ipsius hospitalis ac eciam ipsius hospitalis habeant et habere debeant difficultate et impedimento quolibet non obstante. Post mortem vero predictarum personarum predicta omnia ad judicem et juratos ciuitatis Greczensis, qui pro tempore fuerint, successuris temporibus deuoluantur, sic quod jus patronatus et presentandi necnon disposicio et gubernacio tota sepedicti hospitalis ad predictos judicem et juratos dumtaxat debeant inuiolabiliter pertinere. Statuentes insuper ac decreto perpetuo decernentes, quod prefatum locum hospitalis predicti seu disposicionis potestatem circa hospitale

predictum pro parte personarum seu judicis et juratorum ciuitatis Greczensis habita et habenda in futurum nulli religiosi, cruciferi ac monachi possint a nobis ac successoribus nostris petere, impetere ac aliqualiter impetrare. Volumus eciam et addicimus, quod dicte persone et judex et jurati prefati possint licite ac debeant bona censualia, que nunc sunt vel esse poterunt in futurum, ad dictum hospitale spectancia, vendere et alienare et pro precio exinde habito alia bona libera pro ipso hospitali comparare, prout eis melius et vtilius videbitur expedire. Nulli ergo hominum liceat hanc nostre confirmacionis graciam infringere aut ei ausu temerario aliqualiter contraire; indignacionem nostram et penas grauissimas promotu regio infligendas, si secus quispiam attemptare presumpserit, se nouerit irremissibiliter incursurum. Postremo committimus et auctoritate regia districte mandamus judici et juratis ciuitatis Greczensis, presentibus et qui pro tempore fuerint, quatenus predictum hospitale et possessiones et bona ipsius habita et habenda in futurum, freti auctoritate regia in hac parte manuteneant, protegant et defendant, nullam eis inferri sinentes per quempiam molestiam, iniuriam vel grauamen. In quorum omnium testimonium ac robur perpetuo valiturum presentes literas conscribi et sigilli nostri munimine fecimus communiri. Datum Prage in die sancti Viti anno domini MCCCXLV°.

Kop. z počátku XV století v archivu Českého musea, která však [1]) se končí. — Dle Hradeckého „Cod. dipl. MS. membr. arch. Reg. Hrad." z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 120. — Emler, Regesta IV. č. 1565. — Dle téhož pramene (Bienenberg u. m. str. 117 a 124 a Emler, Regesta IV. č. 1378 a 1658) dal biskup Pražský Arnošt z Pardubic *v Praze 21 února 1344* svolení k založení městského špitálu sv. Anny v Hradci Králové a k vystavění při něm kostela a hřbitova, když mu arcijahen Kouřimský Bohuta byl zprávu učinil, že farář Hradecký nečiní proti tomu žádných námitek, neboť byl od zakladatelů špitálu obdržel náhradu za důchod mu ušlý. Při tom biskup Arnošt ustanovil, že na hřbitově špitálním toliko osoby v špitálu ošetřované mají býti pochovávány, a že, kdyby cizí osoba tam přála si býti pochována, má čtvrtina pohřební taxy městskému faráři ve třech dnech býti odvedena. Týž Arnošt jakožto arcibiskup *listem d. v Pardubicích 17 května 1346* schválil úmluvu ze dne 13 února 1346, kterou arcijahen Hradecký Havel učinil mezi zakladateli špitálu a správcem jeho, knězem Ondřejem, ohledně povinností a ročního důchodu jeho ze statků špitálských, jakož i ohledně práv mistra špitálského (magistri hospitalis). — Srov. též Solařův, Dějepis Hradce Králové str. 517 a Bienenberg u. m. str. 255, kdež jest také uveřejněn seznam nadání špitálu sv. Anny učiněných do r. 1411.

Čís. 251.

1346, 18 února. [V Praze.]

Král Jan potvrzuje rychtáři a přísežným města Litoměřic na základě šetření Ottou z Berkova a Rusem z Lutic z jeho nařízení konaného pokojné držení vinice u Pokratic, o kterou měli při s Jindřichem z Kamýka.

Nos Johannes dei gracia rex Boemie ac comes Lucemburgensis, tenore presencium recongnoscimus vniuersis, quod, quia alias inter fideles nostros sincere dilectos Henricum de Kemnyk ex vna, et iudicem et iuratos ciuitatis nostre Lithomierycensis parte ex altera, lis et controuersie pro quadam vinea ibidem in Lithomierycz prope Pokraticz et suis iuribus et pertinenciis vertebantur, quarum controuersie et litis veritatem iusticie indagare cupientes, fideles nostros sincere dilectos Ottonem de Bergow et Russonem de Luticz ad inquirendam veritatem dicti facti direximus diligenter — quibus auditis et diligenter intellectis excellencie nostre supradictam nostram ciuitatem et ciues nostros predictos Lithomiericenses in premissa causa retulerunt plenum ius habere — volentes dictos ciues nostros Lithomiericenses, prout nostram decet excellenciam, in suo iure fideliter conseruare, vobis capitaneo, camerario, subcamerario ac aliis nostris officialibus regni Boemie, qui nunc sunt aut pro tempore fuerint, seriose mandamus, omnino volentes, quatenus eosdem ciues nostros Lithomiericzenses in quieta et pacifica possessione eiusdem vinee et suis appendiis firmiter et constanter tenere debeatis nec eos in eadem per quempiam turbare, molestare et impedire vllatenus permittatis, verum eos in eadem fauorabiliter conseruare, aliud non facturi, prout nostram grauem indignacionem volueritis euitare. Datum sabbato ante dominicam Exurge proximam anno domini M°CCCXLVI°.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 33 *b* a 80 *b* za nápisem „Vo vinici nad Pokraticemi." Na l. 81 téhož rukop. je český překlad tohoto listu z XV století. — Hicke, Mitth. f. Gesch. d. D. in B. XXVIII. str. 361.

Čís. 252.

1346, 18 února. V Praze.

Král Jan v souhlasu s markrabím Karlem zapisuje příbuzné své Anežce z Blankenheimu, vdově po urozeném pánu Jindřichovi z Lipé,

50 hřiven ročního důchodu za věno na úroku a clu, jež se z královského města Vysokého Mýta do král. komory odvádějí. Datum Prage sabbato proxima ante dominicam Exsurge anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo sexto.

Vidimus z r. 1454 v archivu kláštera sv. Tomáše na Starém Brně. Opis prof. Šembery v archivu m. Vysokého Mýta odd. R. č. 20. — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 472. — Emler, Regesta IV. č. 1664.

* Čís. 253.

1346, 20 února. V Praze.

Král Jan činí milost měšťanům a obyvatelům města Králové Dvora, kteří předešlého roku utrpěli velkých škod ohněm, že nejsou povinni do komory král. odváděti větší roční úrok, nežli toliko 24 kopy grošů pražských.

Nos Johannes dei gracia rex Boemie ac comes Lucemburgensis, notum facimus vniuersis, quod cupientes fidelibus nostris dilectis ciuibus et incolis ciuitatis nostre Curie ob expositas nobis condiciones grauissimas paupertatum suarum et dispendia plurima, que de [1]) anno preterito in combustione ciuitatis ipsius per ignis voraginem sustulerunt, de benignitate regia graciam facere specialem, ipsis in communi et speciali, tam presentibus quam futuris inibi habitatoribus, ne ad aliquas dacias, collectas, imposiciones, angarias, exacciones aut subsidia pecunialia [2]) aut aliud genus exaccionis, nisi vt infra dicitur, cogi, compelli aut arceri quoquo modo per aliquem hominem, cuiuscunque dignitatis, status aut condicionis existat, successuris temporibus possint aut debeant, graciosius indulgemus,[3]) decernentes, quod ad predicta aut eorum aliquod, quocunque vocetur [4]) nomine, vltra summam viginti quinque sexagenarum grossorum pragensium, soluendarum nobis et successoribus nostris deinceps collecte aut exaccionis nomine, pro medietate sui in festo sancti Georgii et pro alia sui medietate in festo sancti Galli deinde sequenti, annis singulis minime tenebuntur,[5]) eo solum excepto, si bernam seu collectam generalem per regnum nostrum nobis recipere aut imponere contingeret, etsi alia quadam a nobis libertate per vnum aut plures annos

semel aut pluries gaudeant singulari,[6]) et districte mandantes capitaneis, camerariis, exactoribus, judicibus et juratis ceterisque officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, ne sepedictos ciues contra huiusmodi[7]) nostri indulti tenorem a nunc inantea inquietare, molestare seu turbare audeant uel presumant, nec inquietari, turbari uel molestari permittant, indignacionem nostram, si qui secus[8]) attentare presumpserint, se nouerint incursuros. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Prage feria secunda proxima post dominicam in sexagesima[9]) anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo sexto.

Dle originálu (A) nyní ztraceného Bienenberg, Geschichte der St. Königinhof. Urkundenb. N° III. — Kopie z XV stol. (B) v rukopise kn. Lobkovické bibliotéky v Praze zv. „Diplomatarium regis Georgii" na l. 414 a z XVIII stol. (C) ve fasc. P. 106 subn. K 35 v archivu c. kr. místodržitelství v Praze. — Varianty: [1]) Schází C. — [2]) subsidium pecuniale A. — [3]) indulgere BC. — [4]) vocentur A. — [5]) teneantur A. — [6]) singulariter A. — [7]) huius B. — [8]) Schází v B. — [9]) septuagesima B.; feria sexta proxima prius dominicam septuagesimam C. — List tento obsažen je též v konfirmaci císařovny Marie Terezie d. ve Vídni 22 dubna 1749, jež se chová v orig. v archivu m. Králové Dvora, a sice v témže znění, jež naskytá se v textu C. — Emler, Regesta IV. č. 1667. — V „Diplomatarium regis Georgii" na l. 414 v. obsažen též český překlad tohoto listu, kdež se praví, že král zvláštní milost činí „tu přebývajícím, aby k žádným dániem, zbieráním, vkládáním, hrdlováním, šosóm anebo pomocem peněžitým aneb pokolení jinému šosnov, jedinké jakož dole praví se, nuzeni, puzeni aneb sužováni nebyli kterýmkoli obyčejem."

Čís. 254.

1347, 25 září. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Chebským privilegia, jež jim králové Římští Rudolf a Albrecht I, králové Čeští Přemysl Otakar II a Jan a on sám jako markrabí Moravský byli udělili.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis. Licet ad persequenda vota fidelium, in hiis presertim, que racioni consentiunt, ad tanto ampliorem progressum regia celsitudo se nouit obnoxiam, quanto diuine dispensacionis gracia pluribus dominatur, illorum tamen votiuas preces attencius exaudire tenetur, quos virtutum approbata constancia et fidelium

orum laudabilitas recommendat. Sane cum dilectorum nobis
ı nostrorum ciuium Egrensium pro se et vniuersitate sua oblata
eticio contineret, quatenus eisdem litteras, quas a recolende
e Romanorum et Boemie regibus, nominatim a diuo Rudolpho
ıullis aliis ac a nobis, dum essemus marchio Morauie, opti-
noscuntur, approbare et confirmare dignaremur. Prime etenim
tenor talis erat: In nomine domini amen. Nos Ottakarus etc.
.uje znění listu kr. Přemysla Otakara II d. v Chebu 4 května
. 17). Item secunda littera sonabat in hec verba: Albertus etc.
.uje znění listu kr. Albrechta I. d. v Heilprunně 25 června
. 79). Preterea tercia littera in lingwa theutonica sic sonabat:
hans etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 23 října
123). Item quarta littera hunc tenorem continebat: Johannes
cia etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 10 června
227). Preterea quinte litere talis erat tenor: Karolus domini regis
primogenitus etc. (Následuje znění listu markrabí Karla d.
ı 28 ledna 1342 č. 239). Nos igitur ad supradictorum ciuium
ım supplicacionis instanciam, que iusticiam sonat et non dis-
tramite racionis, presertim cum iuste petentibus non sit de-
ıs assensus, suprascriptas litteras diuorum principum, pre-
rum nostrorum, tam Romanorum quam Boemie regum, no-
ı diui Rudolfi Romanorum regis literas, que incipiunt: Rudolfus
.cia Romanorum rex etc. Datum Wienne VII° idus Junii, in-
e septima, a. d. M°CC°LXXIX°, regni vero nostri anno sexto*),
tris Johannis, quondam Boemie regis, genitoris nostri dilecti,
ras de verbo ad verbum, prout scripte sunt, in omnibus suis
s et clausulis et tenoribus, vt prefertur, ac certa nostra sci-
ıformati de omnibus premissis, non dolo circumuenti aut errore
sed de nostre regalis munificencie assensu et beneplacito
innouamus, approbamus, ratificamus et confirmamus, decer-
ipsas auctoritate regia, qua potimur, integre et plenarie exi-
rmitatis. Presencium sub nostro sigillo testimonio literarum.
Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo sep-
ıdiccione prima, VII° kalendas Octobris, regnorum nostrorum
ɔcundo.

[Na ohbu v pravo:] R.

7 června 1279 č. 32 na str. 93 této Sbírky.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na hed šňůře zavěšenou. Na rubu listiny: „Kunig Karls brif, ein bestetunge aller brife, darynn nemlich begriffen kunig Ottakars vmb czolfreyung, kunig J wy wir an die cron komen sein, kunig Albrechts nymant aws der stat zu kunig Johans bestetigung, marggraf Karls brif vmb czolfreyung in Merher Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XLVIII. — Drivok, Ältere Gesc der St. Eger str. 326 s chybným datem 16 září. — V archivu Chebském c se též český a německý překlad této listiny z XV století. — Brzo na to Karel IV jako Romanorum rex (tedy před r. 1355) nařízení faráři Chebs aby ani měšťanův ani židů Chebských k žádnému soudu duchovnímu ani skému „extra ciuitatis muros" nepohánět, leč by mu v městě nebylo dopom ku právu, „quia dilecti nobis fideles nostri ciues Egrenses propter multas litates et diuersa discrimina non possunt de presenti absque magno suo pe egredi ciuitate, rebelles et emulos nostros circumsedentes et alia multa pe metuentes." (Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 791).

Čís. 255.

1348, 20 února. V Chebu.

Král Karel IV, uznávaje věrné služby, které otci jeho a jemu měš Chebští prokázali proti Ludvíku Bavoru, který se psal králem Římsk a jiným nepřátelům, osvobozuje je opětně od placení cla ze zboží pecského po všech místech říše Římské. Kdo by osvobození toho r upadne v pokutu 100 hřiven zlata. Datum in Egra anno do millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, X lendas Marcii, regnorum nostrorum anno secundo.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rukou XIV století: „13. Karolus czollefreyunge in des reychs stete, (po rukou) auch in allen chur vnd fursten stedten im heilligen reich." — Gradl, Privilegien der Stadt Eger str. 8.

Čís. 256.

1348, 1 března. V Praze.

Král Karel IV, uznávaje stálou věrnost, kterou měšťané Chebští lorskému důstojenství a království Českému zachovávali, slibuje l žádosti, že města Chebu nikomu nezastaví aniž jinak od koruny odcizí neb oddělí.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis presentes litteras inspecturis. Harum serie patefiat, quod dilectorum fidelium nostrorum . . ciuium ciuitatis Egrensis integerrime fidei et deuocionis puritatem et affectum, quibus erga regale culmen et regnum nostrum Boemie hactenus semper claruerunt, interna mentis consideracione pensantes, eisdem ciuibus promisimus et bona fide nostra promittimus per presentes, quod predictam ciuitatem Egrensem nunquam alicui homini aut persone, cuiuscunque status, condicionis seu preeminencie existat, pignori obligabimus aut quouis alienacionis tytulo seu modo a regno seu corona nostri regni Boemie segregabimus et curabimus aliqualiter separare. Harum testimonio literarum. Datum Prage prima die mensis Marcii anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, regnorum nostrorum anno secundo.

[Na ohbu:] Per d[ominum] cancell[arium]
Heinricus thes[aurarius].

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu listiny rukou z konce XIV stol.: „Karolus rex, daz man stat vnd lant nimanden anders verseczen sol.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° XLIX. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 327. — V arch. Českého musea chová se úřední přepis této listiny, který „Johannes Modricii de Tepla, Pragensis diocesis sacri imperii auctoritate notarius publicus“ 13 ledna 1420 zhotovil „in Egra in estuario hyemali domini comendatoris ac plebani dotis sine domus fratrum cruciferorum theutonicorum Ratisponensis diocesis“, když za to žádali „circumspecti viri Johannes Kothenplaner, tunc temporis proconsul seu magister ciuium, et Nicolaus Gummerawer, consules ac ciues ciuitatis Egrensis nomine consilii totius communitatisque vniuerse ciuitatis iam dicte.“ Na rubu toho transsumptu je nápis rukou XV stol.: „Kunig Karls briffe, das er die stat nymande verseczen nach auch sust von dem reiche zu Behem scheeren [wolle].“ — V archivu Chebském chová se též něm. překlad této listiny z XVI století. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 9. — Huber, Regesta č. 623. — Za pobytu Karla IV v Chebu vydali mu měšťané Chebští *13 května 1350* tento holdovní list: „Wir . . burgermeister, der rat, die schepphen, di hantwerkmeister vnd di burger gemeinerlich der stat zu Eger veriehen vnd tvn kvnt offenlich mit disem briue allen den, di in sehen oder horen lesen, daz wir vnd di stat zu Eger mit dem lande vnd aller zugehorung von dem heyligen Romischen reiche den durchleuchtigen vnd den hochgeboren fuersten vnd herren seliger gedechtnuezz herren Otaker, herren Wenczlaw vnd herren Johans, etwenn kvnigen zu Beheim, iren erben vnd nachkomen, kvnigen zu Beheim vmb etlich summe geldes zu rechtem pfande recht vnd redlich verseczet sein, daz vns allen on zweifel kunt vnd wol wissent-

lich ist, vnd davon, wann wir in disen zeiten an den allerdurchleuchtigsten fuerste vnd vnsern genedigen herren, herren Karl, Romischen kvnig zu allen zeite merer dez reichs vnd kvnig ze Beheim, noch seines vater tod kvnig Johans seliger vnsers liben herren, mit rechte komen sein, daruemb haben wir dem obgenante vnserm herren kvnige Karl, als einem kvnig zu Beheim, seinen erben vnd nachl komen, kvnigen zu Beheim, mit wolbedachtem mvt, mit ganczem rat, mit rechte wissen vnd mit gutem willen fuer vns, vnser erben vnd nachkomen zu einem rechte pfande gehuldet, gelobt vnd gesworen, hulden, geloben vnd sweren mit guten trewe on geuerd, getrewe, gehorsam vnd vndertenig zu sein als vnserm rechten herre alle weg vnd alle stund, on widerred vnd on all hindernuezze vntz an di zeit, daz vn daz reich von im vmb sulches geld, als wir verseczet sein, wider ledigt vnd loze vnd also daz vns, vnser erben vnd nachkomen die obgenanten vnser herren kvnig zu Beheim derselben pfantschaft mit gutem willen, vmbecwuengen, loz vnd led sagen. Mit vrkund dicz briefes versigelt mit vnsern stat insiegel, der geben i zu Eger, do man zalt von Cristus geburt drueczehenhundert jar vnd darnac in dem fvnfczigsten jar dez nechsten donerstages vor dem heyligen pfingestag." Orig. perg. v stát. arch. ve Vídni. Boh. N° 313. S městskou pečetí kulatou na červeném hedvábí v pletenec svinutém zavěšenou. V obraze trojdílná brána na románských sloupích spočívající; v prostředním oblouku hlava s korunou nade mříží, v pravém oblouku sedící postava, v levo štít s jednohlavým orlem; brána po obou stranách ohraničena malými věžemi; nad ní cimbuří, na němž dva ptáci. Legenda: „† SIGILLVM · CIVIVM · IN · EGRA." Na rubu listiny poznámka současná: „Omagium ciuitatis Egrensis" a kromě toho jinou rukou, též současnou, poznamenáno: „przepsan — correctus." (Otištěno v Lünig, Codex Germaniae I. str. 1073; Kirschner, Eger und Böhmen. Beilagen N° III; Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 329 a Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 203.) — Obsah tohoto listu doplnili měšťané Chebští ještě *druhým listem ze dne 26 srpna 1350*, v kterém slib věrnosti též Václavu, prvorozenému synu Karla IV, těmito slovy skládali: „Wir .. purgermaister, der rat, die schepffen, die hantwerkmaister vnd die purger gemeinlich der stat zu Eger veriehen vnd tun kunt —, wan der allerdurchleuchstigst fuerste, vnser genediger herre, Roemischer kuenig Karl vnd kuenig zu Behem vns geboten hat vnd zu vns darumb den edeln herrn Russen von Lueticz gesant hat, daz wir sinem erstgeborenem svn, dem hohgeborn fuersten vnserm herren, herren Wenczlawen hulden, geloben vnd sweren scholden; das selb vnsers herren gebote haben wir mit getrewer gehorsam angesehen, als wir allzit nach sinem willen vnd gebote tun wellen getrewlich vnd vnuerdrozzenlich nach aller vnser maht. Vnd davon haben wir fuer vns, vnser erben vnd nachkomen — zu einem rehten pfande, als wir von dem heiligen Roemischen reich gein Behem verseczt sein vnd als wir dem obgenanten vnserm herren kuenig Kareln vnser brief darveber vormals geben haben, desselben vnsers herren erstgebornem svn — Wenczlawen gehuldet, gelobt vnd gesworn, hulden, geloben vnd sweren mit der bescheidenheit, ob sins vorgenanten vater vnsers herren, herren Karels niht wer, das got niht welle, demselben vnserm jungen herren, herren

Wenczlawen, vnd dieweil er zu sinen jaren der vernunft niht komen ist, sinem furmunde vnd pfleger an siner stat oder ob sein niht wer, seinem eldsten bruder darnach mit guten trewen on geuerde getrewe, gehorsam vnd vntertenich zu sein als vnserm rehten herren. — Der geben ist zu Eger do man zalt von Cristus geburte dreuczehenhundert jar darnach in dem fuenfczigstem jar des nehsten donerstags nach send Bartholomeus des heiligen zwelfboten tag. (Orig. perg. v státním archivu ve Vídni Boh. N° 324. S městskou pečetí na hedvábné šňůře zavěšenou jako na listu předcházejícím.) — Srov. též Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 205.

Čís. 257.

1348, 8 března. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Chebským úřad lesmistrství v krajině Chebské, který koupili od Sigmara ze Selbu, a ustanovuje, že lesmistr od nich ustanovený má býti soudcem nad lesníky a brtníky tamější krajiny.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod dilectorum fidelium nostrorum ciuium ciuitatis Egrensis condicionem facere cupientes vberiorem officium forestarie, quod Sigmarus de Selven rexit et tenuit dictisque ciuibus rite et racionabiliter vendidit, prefate ciuitatis Egrensis ciuibus de liberalitate regia perpetuis temporibus conferimus, appropriamus et presentis scripti patrocinio confirmamus, volentes et graciosius ipsis ciuibus indulgentes, vt cuicunque persone ydonee antedictum officium forestarie ad regendum commiserint, vt ille dictum officium regere et gubernare debeat et vltra quoslibet alios forestarios in terra Egrensi existentes judex ad beneplacitum dictorum ciuium censeatur, coram quo eciam forestario mellicide singulli, qui czeidler wlgariter nuncupantur, in nemoribus et forestis dicte terre Egrensis cum eorum iudicio in causis et questionibus ipsorum tamquam judice respondere teneantur. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, VIII idus Marcii, regnorum nostrorum anno secundo.

Dle transsumptu Mikuláše opata kláštera Waldsasského d. 8 prosince 1417 v archivu m. Chebu. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 327. — V témže transsumptu je obsažen také starý německý překlad tohoto listu; novější uveřejnil Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 197. — Srov. k tomu Gradl u. m.

str. 221 a 237, též Huber, Regesten č. 4631 a 6265, o sporu, který vzniknul pozd mezi držitelem části hvozdu Chebského Albrechtem Nothhaftem a obcí Chebsk a jejž císař Karel IV *listem d. v Praze 27 března 1868* ve prospěch obce Cheb rozhodnul, když se žalobce Nothhaft nebyl k soudu jeho dostavil. Srov. též č. 5 na str. 344 této Sbírky.

* Čís. 258.

1348, 21 března. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje list krále Jana, měšťanům Domažlickým dan aby pivováry toliko na předměstí města se stavěly, a aby pivovárn a kováři s městem trpěli.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie re Notum facimus vniuersis, quod constituti in nostre maiestatis presenci iudex, scabini iurati et vniuersitas ciuitatis in Tusta, fideles nostr pro se et dicta eorum ciuitate nobis humiliter supplicarunt, quatenu eisdem aliquas literas clare memorie illustris Johannis, quonda Boemie regis, genitoris nostri carissimi, approbare, ratificare et co firmare de benignitate nostra regia dignaremur, quarum tenor p omnia talis est: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Ja d. v Praze r. 1341 č. 234.) Nos igitur ad supradictorum fideliu nostrorum supplicacionis instanciam, presertim cum iuste petentib non sit denegandus assensus, supradictas literas in omni suo teno de verbo ad verbum, prout scripte sunt, de certa sciencia nost approbamus, ratificamus et de speciali nostre celsitudinis gracia co firmamus. Presencium testimonio literarum. Datum Prage anno d mini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, XII kalendas Aprili regnorum nostrorum anno secundo.

Dle originálu, který se více nezachoval, Pelzel, K. Karl d. Vierte. Urku denbuch N° XLI. Český překlad z r. 1527 chová se v knize privilegií Domaž ckých v archivu téhož města na l. 5 *v.* (č. A 6) za nápisem: „První krále Ka majestát, jímž se tvrdí krále Jana majestát o kováře a sladovníky.“ Po stra připsáno: „Ten máme pod privilegium krále Jana.“

* Čís. 259.

1348, 22 března. [V Praze.]

Král Karel IV nařizuje po příkladu otce svého Jana, aby žá hejtman, podkomoří neb správce města Domažlic od obce Domažli

neb z rychty tamějšť nežádal většího platu, nežli jaký byl druhdy do komory královské dáván. Měšťanům náleží voliti sobě městského rychtáře, a žádný z nich nemá vstupovati do služby dvorské.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod attendentes multiplicia fidelitatis obsequia, quibus fideles nostri ciues Tustenses celsitudini nostre hactenus prompta sollicitudine placuerunt et se poterunt in futurum continuato sedulitatis studio reddere graciores, vt eadem nostra ciuitas felicibus incrementis proficiat et nostris obsequiis eo firmius et auidius inherere disponat, quo se viderit specialibus nostri fauoris beneficiis specialiter prosecutam, adinstar clare memorie illustris Johannis, quondam Boemie regis, genitoris nostri karissimi, decernimus, quod nullus capitaneorum, camerariorum vel rectorum ciuitatis de predicta ciuitate et eius judicio quidcunque vltra censum consuetum nobis et nostre camere dari solitum exigere vel postulare presumat aut ipsos ciues vel alterum ex eis ad hoc artare vel compellere quouis modo, nisi de regio voluntatis decreto aliud duxerimus statuendum. Volentes eciam, quod ciues inter se et ex se ipsis eligere possint aliquem conciuem ipsorum, virum ydoneum, cui committant judicium ciuitatis, qui nobis et successoribus nostris vel ei, qui pro tempore prefuerit regimini ciuitatis, censum camere nostre more solito annis singulis persoluat, donec illud duxerimus reuocandum. Inhibentes districte, ne quis ciuium eiusdem ciuitatis nostre in dispendium pauperum et iacturam se specialem pre aliis curie familiarem constituat, ad hoc, quod familiaritatis tytulo audacius ceteris hominibus presumat iacturas uel dispendia irrogare sub pena nostre indignacionis, quam qui secus fecerit, se congnoscat grauiter incursurum. Presencium testimonio literarum. Datum anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, XI° kalendas Aprilis, regnorum nostrorum anno secundo.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu Českého musea N° 2 (starší č. 26). S úlomkem velké pečeti královské na perg. proužku zavěšené. Na rubu rukou XVI století: „N° 2, aby mimo plat komorní v žádný více potahováni nebyli.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° XL. — Český překlad tohoto listu chová se v knize privilegií z r. 1527 v archivu města Domažlic na l. 8 (č. A 10) za nápi-

sem: „Krále Karla majestát pátý, jímž se tvrdí majestát krále Jana Českého, co se platu dotejče.“ Po straně připsáno po r. 1547: „Nemáme.“

Čís. 260.

1348, bez datum. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům města Domažlic list krále Jana z r. 1339 (č. 213 této Sbírky), dle kterého nejsou povinni platiti do komory královské ročně větší summy nežli 40 kop gr. pražských.

Zmínka v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 7 (č. A 8) takováto: „Krále Karla majestát, kterejmž se tvrdí majestát krále Jana, aby přes čtyřidceti kop gr. pražských potahováni obyvatelé města tohoto k placení nebyli od žádných ouředníkuov, pod pokutou králi JMti v hněv upadení, jestliže by kto jináč se činiti pokoušel. Date Prage anno domini 1348.“ Po straně připsáno po r. 1547: „Nemáme.“

Čís. 261.

1348, 16 dubna. V Praze.

Král Karel IV nařizuje rychtáři, přísežným i vší obci m. Mostu, aby chránili opata a konvent Saského kláštera Kamenického v držení vesnice Kopic a jiných statků v Čechách (homines, servitores et subditos predicti monasterii, nominatim in villa monasterii Kopicz necnon in omnibus et singulis bonis, ubicumque in regno nostro Boemie sita sunt). Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, XVI kalendas Maii, regnorum nostrorum anno secundo.

Dle kop. ze XVI století Codex Saxoniae II, 6 str. 292.

Čís 262.

1348, 27 května. V Brně.

Král Karel IV nařizuje rychtářům a přísežným král. měst Kutné Hory, Čáslavě a Kolína, aby přijali v jednotu, kterou mezi sebou na ochranu míru zemského uzavřeli, též rychtáře, konšely a obyvatele města Jihlavy a s nimi vzájemně si pomáhali proti všem zločincům, psancům a rušitelům míru.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie
Fidelibus nostris dilectis ciuitatum nostrarum Montis Chutne,
lauie et Colonie judicibus et juratis graciam suam et omne bo-
Quia pro communi bono pacem et comodum omnium terrarum
arum fauente altissimo auidis desideriis intendimus procurare,
tamen optato modo effectui mancipari minime valeant, nisi ho-
s et inhabitatores ipsarum terrarum fauoribus et benignis pro-
onibus mutuo se adiuuarent: hinc est, quod judex, jurati ac ho-
s ciuitatis nostre Yglauie pacem in suis districtibus, ac quanto
cius poterint, prout intelleximus, machinantur procurare, quam
vestro juuamine non poterint comode exequi et implere. Qua-
ter fidelitatem vestram communiter et diuisim requirimus et hor-
r attente, ac volentes omnino, quatenus homines prefatos ciui-
Yglauie in procuracione ipsius pacis in vestram societatem
modam recipere debeatis et taliter, vt, quocienscunque vos per
requisiti fueritis, ipsis aduersus homines maleficos, profugos et
tores pacis mediantibus hominibus vestrarum ciuitatum consiliis
iis remediis oportunis assistere studeatis, auxilio, consilio pariter
uore, quod et ipsi viceversa, cum per vos requisiti fuerint, modo
mili vobis prestare et exhibere teneantur. Datum Brunne tercia
proxima ante festum ascensionis domini, regnorum nostrorum
secundo.

Dle orig. v archivu m. Jihlavy chovaného Chytil, Codex Moraviae VII. str. — Srov. k tomu list krále Karla *d. v Praze 8 května (sabbato proximo ante icam misericordia domini) 1348* (orig. v archivu m. Jihlavy č. 29/2) rychtáři, lům a vší obci města Jihlavy, v kterém jim sděluje nálezy, které na sněmu eny byly na prospěch zemského míru (ordinacio communis pacis per non- tam de Boemia quam Morauia barones et vladicones, fideles nostros di-, per juramenta corporalia hiis diebus proxime preteritis in generali colloquio edita et firmata), a v kterém uloženy byly pokuty na ty, kdož by na pokřik ině s popravci, vladaři, rytíři a jinými lidmi nehonili zločince. Na sněmu tom eň stalo se snesení, že mají potrvati krčmy, které byly už za krále Václava II; že krčmáři sami nesmějí vařiti piva ani dělati sladů, nýbrž že musí pivo t a z městeček nejblíže jim přiležících kupovati. (Tomaschek, Deutsches in Oesterreich str. 334; Chytil, Codex Moraviae VII. str. 572 a Jireček, jur. bohem. II. str. 24, kdež však omylem k r. 1350 datováno.) — Srov. tejné nařízení kr. Karla IV *d. v Praze 25 dubna 1348* obci m. Kladska. ner a Hohaus, Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz I. str. 91.)

* Čís. 263.

1348, 31 května. V Brně.

Král Karel IV osvobozuje měšťany Klatovské na osm let od placení berní.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni chovaných č. 285 na l. 101 a to taková: „List téhož krále Karla, aby do osmi let berní nedávali. Datum Brunne, indiccione prima, pridie kalendas Junii anno 1348.“ — Pelzel znal ještě orig. tohoto listu, neboť praví v „Lebensgeschichte des K. Wenceslaus“ I. str. VII. „dass Karl noch am 31 May zu Brünn gewesen, bezeuget ein brief, laut dessen er die stadt Klattau auf 10 (sic) jahre von allen steuern befreyte (Originale in archivo Glatov.)“. — V registrum privilegií Klatovských ze XVI stol. v archivu Českého musea chovaném činí se o listu tom zmínka takto: „Karel císař dává folk do osmi leth, aby Klatovští sto kop grošův českých neplatili.“

Čís. 264.

1348, [31 května.] V Brně.

Král Karel IV ustanovuje, že kdykoli v městě Klatovech účastní se někdo svády, má souzen býti soudem městským, byť byl kteréhokoli stavu.

V rukop. ze XVI století c. kr. dvorního a státního archivu ve Vídni č. 185 na str. 486 je o tomto listu tato zmínka: „Majestát latinský císaře Karla, jestliže by se kdo kteréhož kolivěk stavu jaké svády dopustil v městě Klatovech, má na tom právě konec o to bráti a pod vyřknutím téhož města přestati. Dán v Brně létha M°CCC°XLVIII°.“ — Karel IV meškal r. 1348 v Brně od 19 do 31 května. (Huber, Regesten str. 57.)

Čís. 265.

1348, 1 července. V Praze.

Král Karel IV nařizuje rychtáři a konšelům města Litoměřic, aby poddaných tamějšího proboštství nepovolávali k soudu městskému, a aby nebránili proboštovi Litoměřickému Bohušovi, by mohl dům svůj i kostel zdí ohraditi.

Dle orig. v archivu kapitoly Litoměřické chovaného Pelzel, K. Karl der Vierte I. str. 218.

Čís. 266.

1348, 4 července. V Praze.

rál Karel IV nařizuje rychtáři a přísežným města Chebu, aby městě netrpěli nikoho, kdo jim na jeho místě nechce býti poddán a zdráhá se s městem trpěti.

Wir Karl von gots gnaden Roemischer kuenig ze allen zeiten ɜrer des reichs vnd kunig ze Beheim, enbiten vnsern lieben ge-ɜwen, dem richter, dem rat vnd den gesworn der stat ze Eger ıser gnad vnd alles guot. Daruemb daz vnser stat ze Eger vnd alle, darinne siczenn, in frid, gemach vnd guter ordenung ewigclich ıleiben, gebieten wir ernstlich bei vnsern hulden, daz ir gemeincli-ıen vnser burger der vorgenanten stat ze Eger, baid reiche vnd me, darzuo haldet ernstlich vnd vestclich, daz si ewch von vnsern egen warten vnd vndertenig sein vnd mit allen sachen euch volgen ıd tuen one alle widerred, waz ir si heizzet, vnd wer daz nicht ıtet, er wer arme oder reiche, der sol in vnser groz vngenade ver-ɜllen sein vnd vnsrer hulde ewiglich enbern vnd den sol man fuerbaz ıer keinen buorger nicht haben in der stat, noch en sol darinne onhaft sein. Wir wellen vnd gebieten ewe ernstlichen, wer in ıserer stat ze Eger siczt vnd niht burger da ist noch burgerreht at noch dheinerley puerd vnd leiden mit der stat trait, der sol in ierczehen tagen ovz der stat varn vnd fuerbaz niht mer darinne ronen. Mit vrchuend dicz briefs. Geben ze Prage nach Christus ebuerd drewzehenhundert iar vnd in dem ahten vnd vierczgstem ar an sant Vlrichs tag, in dem andern iar vnserer reiche.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí královskou (s jednohlavým ɔrlem) do listu vtlačenou. Bez znamení registraturního. Na rubu listiny rukou XIV století: „Wer nicht mit leit noch purger ist, daz der sol nicht hie siczen.“ — Gradl, Die Privilegien der St. Eger str. 9 a Geschichte des Egerlandes str. 198.

Čís. 267.

1348, 4 července. V Praze.

Král Karel IV nařizuje měšťanům města Chebu listem skoro stejně znějícím, aby byli poslušni rychtáře a přísežných svých, a netrpěli v městě nikoho, kdo s nimi nechce obecní břemena podnikati.

Wir Karl — enbieten — den burgern gemeinlichen der stat ze Eger vnser genade vnd alles guet. Wir danken fleizzigclich ewern trewen, di ir an vns vnd an vnserm vatter selig stetlich behalden habt vnd vestiglich haldet vnd an allen sachen gen vns vnd dem reiche reht tuet vnd getan habt, waz ir darvmb durch vnsern willen annehtigung vnd vngemachs geliden habt, dez welle wir euch genedigclich ergeczen, vnd daz vnser stat in gemach, frid vnd guter ordenung ewigclich beleib, gebieten wir ewe— , dez ir allesamt gemeinlich, reiche vnd arme, wartent vnd gehorsam vnd vndertenig suelt sein mit allen sachen von vnsern wegen dem gericht, dem rat vnd den gesworn vnserr vorgenanten stat zu Eger, vnd waz euch diselben heizzen tuen, des suelt ir one alles widersprechen berait sein ze tuen vnd in daran beholfen sein. Vnd wer daz nicht entet wider euch, er wer arme oder reiche, der sol in vnser vngenade sein veruallen vnd vnserr hulde ewigclich enpern vnd den sol man fuerbaz fuer keinen buerger in der stat haben noch en sol darinne wonhaft sein. Wir wellen ouch vnd gebieten ernstlich, wer in vnserr stat ze Eger siczet vnd niht burger daselbest ist noch burgerrecht hat noch dheinerley puerd noch leiden mit der stat treit, der sol in vierczehen tagen ovz der stat varn vnd fuerbaz niht mer darinne wohnhaft sein. — Geben ze Prage nach Christus gebuert drewzehen hundert iar vnd in dem ahten vnd vierczgsten iar an sant Vlrichs tag, in dem andern iar vnserr reiche.

Orig. perg. v archivu Českého musea. S menší pečetí královskou do listu vtlačenou. Bez znamení registraturního.

Čís. 268.

1348, 9 července. V Praze.

Král Karel IV, uznávaje zásluhy, kterých si měšťané a obec města Mělníka získali vyplenění zhoubců zemských, dává a přivlastňuje jim všechna zboží, jež na krále v pokutě připadnou a kterých oni na nich dobudou.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Etsi ad singulos regimini nostre maiestatis subditos liberalitatis nostre dexteram extendere perstudemus,[1]) illis tamen munificencie

manum merito liberalius aperimus, quos fideles nobis ab ope-
xperimento sentimus et ad procurandum pacis et tranquillitatis
oda feruidos cognoscimus et deuotos. Dum eciam tales pio fa-
prosequimur, alios semoto dubio ad agendum similia paracius
mus. Inspectis itaque fidelium nostrorum dilectorum ciuium
is Melnicensis super Albea non paucis fatigis, laboribus et im-
, quos et quas ad exterminacionem et interitum malorum ho-
ı, qui per furta, violencias, spolia et rapinas bonos inquietare
ndere non formidant, indefessa promptitudine iuxta sue possi-
is valenciam non desinunt exercere, ipsis ciuibus et ciuitati
predicte bona vniuersa et singula maleficorum hominum per
ipsos acquisita et in posterum [2]) acquirenda, que propter ipso-
naleficorum demerita ad nos iuxta regni nostri jus et consuetu-
consueuerunt deuolui, damus, concedimus et tenore presencium
imus jure hereditario et perpetuo ac donamus, ipsique ciuitati,
ıde amplioribus proficiat incrementis, donacione inuiolabili per-
duratura annectimus et vnimus tenenda, habenda, vtifruenda
uitatem eandem eiusque ciues et incolas et pacifice possidenda,
uum silencium imponentes dictorum maleficorum vxoribus et
bus et quibuslibet aliis, cuiuscunque status uel condicionis exi-
super impeticione et accione, si quam [3]) qualitercumque uel
documque super bonis huiusmodi deuolutis facerent forsitan
ouerent quocunque tempore successuro. Committimus igitur
sis et singulis, fidelibus nostris dilectis, capitaneis, camerariis,
ıerariis,[4]) burggrauiis et quibuslibet aliis nostris officialibus,
tibus et futuris, et baronibus, nobilibus ac wladiconibus nostre
tentu gracie ac mandamus, omnino volentes, quatenus predicte
onis nostre gracie nil penitus in contrarium audeant attemptare,
ıstante, si quis dictorum maleficorum familiaris ipsorum exti-
ut seruitor. Nos enim attemptatum uel attemptandum huius-
exnunc prout extunc irritum decernimus et inane. Harum
um, quas nostris et illustris Johannis, ducis Karinthie, comitis
et Goricie, fratris nostri karissimi, sigillis communiri fecimus
ıt testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo
esimo quadragesimo octauo, indiccione prima, V° (sic) idus
, regnorum nostrorum anno secundo.

Obsaženo v orig. konfirmaci císaře Sigmunda d. v Praze 30 září 1436 v archivu města Mělníka č. 12. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CXCIX. — Druhý exemplář této listiny zachoval se v pamětní knize Žatecké na l. 9a (následující č. 269); kdež se čtou tyto změny: [1]) prostudemus. — [2]) impostorum. — [3]) quem. — [4]) capitaneo, camerario, subcamerario. — [5]) septimo idus Julii. — Datování Žateckého listu ke dni 9 července zdá se býti proto správnějším, poněvadž 7 idus neboli 11 července r. 1348 byl by musil Karel IV psáti nikoli „regnorum nostrorum anno secundo", nýbrž „regnorum nostrorum anno Romanorum tercio, Bohemie vero secundo"; neboť Karel IV byl zvolen 11 července 1346 za krále Římského a od toho dne počítal léta kralování.

Čís. 269.

1348, 9 července. V Praze.

Král Karel IV dává a přivlastňuje listem stejného znění (č. 268) měšťanům m. Žatce (ciuitatis Sacensis) *všechna zboží, která dobudou na zhoubcích zemských a jež na krále dle práva zemského pro viny takových zločinců připadnou.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, septimo idus Julii, regnorum nostrorum anno secundo.

Kniha pamětní m. Žatce z r. 1383 na l. 9 *a* za nápisem: „Karolus imperator donat possessiones maleficorum ciuitati Sacensi." — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 70.

Čís. 270.

1348, [9 července]. V Praze.

Král Karel IV dává měšťanům města Chrudimě všechna zboží, která na zločincích dobudou a jež pro viny těchto zločinců v pokutě na krále dle práva připadají.

Karel boží milostí král Římský vždyckny rozmnožitel a Český král. Ačkolivěk všem poddaným naší královskej velebnosti ochotnost naší pravice zvykli sme ztahovati, avšak ruku našeho obdarování mnohem ochotněji těm otvíráme, kteréž nám věrné v skutku shledáváme, a kteréž pečlivé o pokoj a k upokojení znamenáme chtivé horlivě a nábožné. Nebo když takovým milostivú přiezeň okazujem, jiné bez pochybení k takovýchž věcí činění hotovější [v]zbuzujeme. Proto

patřivše nemalú těžkost, úsilé a náklady věrných našich milých měšťan města Chrudimě k vykořenění a pro zahlazení těch zlých lidí, kteříž skrze krádeže, lúpeže, násilé a škození dobrým lidem netrachují se překážeti, [kterak] neustálú hotovostí vedle možnosti svej moci nepřestávají nákladuov činiti, týmž měšťanuom a dříve řečenému městu našemu všecka a každá jmění těch zločincuov, jichžto měšťané dobyli sú anebo ještě dobudú, kterážto jmění pro těch zlých lidí zlá zaslúžení vedle práva a obyčeje království našeho na nás by měla spadnúti, dali sme a tiemto zápisem dáváme dědicky a na věčné časy přidáváme, a spojujeme k držení, jmění a požívání jich městu a měšťanuom a obyvateluom jeho k pokojnému držení, přikazujíc věčně [manželkám a dětem] již řečených zločincuov, kteréhož by koli stavu byli a řádu, aby jim na to zboží tak spadlé nesahali ani co činili kterakkolivěk proti tomu, ani jich z toho napomínali na časy potomní. Protož porúčíme všem vuobec i každému zvláště, věrným našim milým, hautmanóm, komorníkóm, podkomořiem, purkrabiem i všem jiným úředníkóm, nynějším i budúciem, i pánuom, šlechticuom i vládykám a přikazujem pod zachováním naší milosti, chtíce ovšem, aby proti dříve řečenému naší milosti obdaření nesměli se o nic tomuto přikázání protivného pokusiti, by pak kdo byl čeledín dříve řečených zločincuov anebo služebník. Pakli by se o to kdo pokusil nebo chtěl pokusiti, tehda my takové, jakož nyní též i potom, za netrvanlivé pokládáme nebo usuzujeme a za daremní nebo toho prázdné. Svědomí těchto našich listuov i jasného Jana, vejvody Karyntského, hrabie Tyromolského [sic] a Gorického, bratra našeho najmilejšího, pečetmi potvrditi sme kázali pro upevnění. Dán v Praze léta tisícieho třistého čtyrydcátého osmého, království našeho léta druhého.

Český překlad XV století v pamětní knize Chrudimské z r. 1439 na listě p 28 v. v knihovním úřadě Chrudimském.

Čís. 271.

1348, 10 července. V Praze.

Král Karel IV, schvaluje zřízení a nadání nového oltáře ve farním kostele Všech Svatých v Litoměřicích, které učinil měštěnín Litoměřický Otfrid z Buškovic, dává tomuto měšťanu a jeho dědicům právo do-

sazovati k němu oltářníka a přenášeti toto právo praesentační, na koho se mu viděti bude. Datum Prage VI° idus Julii anno domini MCCCLVIII°, regnorum nostrorum anno secundo.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 32 *b* a 78 *b* za nápisem: „Litera maiestatis super missa matutina.“ Za tím na l. 79 následuje též český překlad tohoto listu.

Čís. 272.

1348, 13 července. V Praze.

Král Karel IV vyznává, že města královská v Čechách (ciuitates nostre in regno nostro Boemie) *zavázala se Šimonovi z Lichtenberka zaplatiti o sv. Jiřím nejblíže příštím 1200 kop gr. pr. a o sv. Janě Křtiteli 700 kop gr., a zavazuje se, kdyby města česká tomuto závazku nedostála, že on sám v týchže lhůtách svými penězi dluh ten zaplatí.* Datum Prage III idus Julii anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, regnorum nostrorum anno secundo (sic).

Per dominum cancellarium
Heinricus thesaur[arius].

Dle orig. archivu Darmstadtského Winkelmann, Acta imperii inedita II. čís. 714.

Čís. 273.

1348, 14 července. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Píseckým práva, která jim předešlí králové Čeští Přemysl Otakar II, Václav II a zvláště Jan udělili, a uděluje jim nové milosti, poněvadž skrze oheň velkou škodu vzali. Z každého lánu neb mlýna k městu příslušejícího mají platiti úroku sv. Martinského toliko 28 gr. do komory královské, právo mílové prve jim povolené platí pro vesnice, z kterých lidé platí clo toliko dva haléře z každého koně do města jedoucího a nic více, a v míli kolem města nesmějí bez povolení královského žádné nové hrady, zámky neb tvrze se stavěti. Lidé z městeček Sedlčan, Jistebnice, Milevska, Bernartic a z městeček a vsí až po les Brdský ležících mají kupovati sůl toliko v Písku. Z královských lesů kolem města Písku ležících mohou obyvatelé městští bráti sobě souše, mnoho-li jich sami unesou; na ko-

ech mohou měšťané vyvážeti suché neb poražené dříví, když lovčím b hajným z každé káry 2 neb 4 malé haléře zaplatí. Konečně mě- mům a jich poddaným dovoluje se svobodně pásti dobytek v okolních ích a hájích, a každý může obilí své do kterého koli mlýna svo- dně voziti, aniž je majiteli mlýna některého dovoleno tuto svobodu smlouvami obmezovati.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie x. Ad vniuersorum noticiam volumus peruenire, quod pridem nobis ciuitate Pyesk constitutis dilecti nostri fideles judex et jurati ciues nostri dicte ciuitatis in Pyeska maiestatis nostre presenciam cedentes quasdam litteras recolende memorie illustris Johannis, ondam Boemie regis, genitoris nostri karissimi, continencie infra- ripte maiori sigillo suo sigillatas nobis obtulerunt nostreque celsi- dini cum deuota instancia supplicarunt, ut prefatas literas et sin- la contenta in eisdem, necnon omnia jura, priuilegia, gracias, liber- tes et concessiones eis per felicis recordacionis Ottakarum, proawum, Wenczeslaum, awum nostros, olym reges Boemie, indultas et con- ssas, et de quibus laudabili et sufficienti testimonio nos liquide formarunt, de innata nobis clemencia approbare, innouare, de nouo ncedere et confirmare dignaremur. Quarum literarum continencia quitur in hec verba: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále na d. v Praze 17 března 1327 čís. 145). Nos itaque predictorum uium eximie et deuocionis puritatem, quibus erga regale culmen mper claruerunt, et grauia dispendia, que dicti ciues ignis voragine rtulerunt, pia meditacione aduertentes volentesque ipsos ab huius- odi dispendiis fructuosius respirare eorumque condicionem et statum cere meliorem, prefatas literas genitoris nostri ac omnia expressa contenta in eisdem, necnon vniuersa et singula priuilegia, literas, ncessiones, gracias, libertates, emunitates, jura, statuta, consuetu- nes et consuetas obseruancias predictis ciuibus et ciuitati Pyescen- a prefatis Ottakaro et Wenczeslao, progenitoribus, et Johanne, nitore nostris, indulta seu indultas, concessa uel concessas, de pleni- dine potestatis regie, maturo nostro et fidelium nostrorum consilio ecedente ac ex certa nostra sciencia, de verbo ad verbum, acsi pre- tarum literarum, priuilegiorum, libertatum, concessionum, jurium,

consuetudinum tenores in propriis suis clausulis presentibus essent inserti et totaliter inclusi, innouamus, approbamus, ratificamus ac presenti scripti patrocinio confirmamus, decernentes et volentes predicta perpetuis temporibus obtinere inviolabilis roboris firmitatem; concedentes dictis ciuibus de nouo, quod ipsi de omnibus et vniuersis laneis seu mansis agrorum ad ciuitatem spectantibus et mensuratis et de molendinis eorum de vno quoque laneo et de vno quoque molendino in festo sancti Martini singulis annis camere regie soluere teneantur racione census XXVIII grossos pragenses et non ultra. Item, volumus et statuimus, quod in villis infra vnius miliaris spacium a dicta ciuitate Pyesk distantibus nulla brasea fiant nec aliqua cereuisia fieri debeat seu braxari, nec quod aliqui mechanici, ut puta: carnifices, pistores, fabri, sartores, pannicide, sutores, auricampsores uel cuiuscumque alterius artis mechanice operarii in eisdem villis facere debeant mansionem, volentes, quod limites seu termini dicti miliaris isto modo distinguantur et declarentur, videlicet, quod, quicunque homo uel rusticus de quolibet equo in ipsa ciuitate Piesk duos paruos hallenses usualis monete nomine thelonei soluerit, quod ille homo et locus, ubi idem soluens inhabitat, infra spacium dicti miliaris esse debeat penitus et censeri; qui vero de quolibet equo ultra duos hallenses nomine thelonei persoluerint, illi et locus, in quo tales inhabitant, infra dictum miliarium non debeant computari, sed ab eodem miliario totaliter sint exclusi, nisi per antedictum quondam regem Wenczeslaum uel antiquis temporibus predicte ville in contrarium specialiter sint priuilegiate, videlicet, quod antedictis mechanicis, braseis seu braxacionibus cereuisie licite frui valeant et gaudere. Volumus eciam et decernimus, ut infra predicti miliaris spacium a dicta ciuitate Pyesk computandum, ut iam declaratum est, nulla castra, municiones seu fortalicie de nouo per quemcunque construi debeant seu edificari et, si qua incepta essent, dirruantur, nisi talia essent facta uel incepta aut in posterum fierent de nostra ac heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, licencia speciali. Item, volumus et statuimus, ut vniuersi homines de oppidis Sedlczano, Stebnycz, Mylebsk, Bernharticz et de aliis oppidis et villis nostris seu archiepiscopi et ecclesie Pragensis et aliorum nobilium uel bladiconum quorumcumque, inter siluam dictam Brdo et ciuitatem dictam

Pyesk sitis, in ciuitate nostra Pyesk dumtaxat et nusquam alibi sal emere debeant et comparare, prout rerum suarum dispendia voluerint euitare. Item, volumus, ut omnes et singuli, qui de siluis nostris circumadiacentibus dicte ciuitati ligna arida uel sicca in bigis seu carris propriis in personis ducunt uel in humeris ipsorum portant, forrestariis et siluanis nichil penitus soluere teneantur. Item, volumus et dictis ciuibus in Pyeska indulgemus, ut ipsi de predictis siluis et nemoribus nostris circumquaque adiacentibus prope ciuitatem predictam licite et impune possint deducere et abducere ligna arida, sicca et putrida, que iacent, et de qualibet carrata seu plaustro lignorum duos hallenses paruos monete pragensis seu vsualis forrestariis et siluanis dumtaxat soluere teneantur. Item, volumus et statuimus, ut quicunque ciuium seu incolarum de Pyeska de tribus generibus lignorum virencium seu viridorum, videlicet betula[1]), tremulo et alno, que wlgariter nuncupantur pyrkenholcz, erlenholcz vnd espenholcz, in predictis siluis in loco, ubi forestarius eis deputabit, succidere voluerint et deducere, quod de qualibet carrata seu plaustro huiusmodi lignorum IV paruos hallenses predictis siluanis seu forestariis soluere dumtaxat debeant et teneantur. Item, concedimus et graciose sepefatis ciuibus indulgemus, ut ipsi ciues ac rustici et villani ipsorum peccora sua parua et magna in predictis nemoribus et siluis nostris in locis, ubi absque dampno fieri potest, licite et libere pascere valeant et nutrire absque alicuius precio seu pecunie dacione et solucione quacumque. Volumus eciam et statuimus inviolabiliter obseruari, quod ciues predicte ciuitatis molendina habentes nullum penitus hominem, cuiuscumque condicionis existat, precio, peccunia, promissionibus seu precibus clam uel palam conuenire, inducere aut subornare debeant quoquo modo, ut aligenis annonam suam uel frumentum aput suum molendinum molendum et in farinam conferendum aliqualiter adducat, sed vnumquemque cum sua annona, ad quodcumque molendinum voluerit, ire libere permittat. Si quis vero contra fecerit, maioribus penis seu emendis iuxta statuta dicte ciuitatis irremissibiliter subiaceat, quas pro ponte ipsorum et aliis reformacionibus sepelicte ciuitatis applicari decernimus et conuerti. Nulli ergo homini liceat predictas nostras confirmaciones et gracias dictis ciuibus in Pyeska per nos liberaliter concessas et indultas infringere aut contra

eas uel earum aliquam presumptuose facere uel venire. Si quis autem contrarium attemptare et facere presumpserit, indignacionem regiam et grauissimam promotu proprio infligendam se nouerit inviolabiliter incursurum. In cuius rei testimonium presentes fieri et sigillo iussimus communiri. Datum Prage anno domini M°CCC°XLVIII°, indicione prima, secundo ydus Julii, regnorum nostrorum anno Romanorum tercio, Boemie vero secundo.

Kop. z konce XIV století v archivu Českého musea, kdež se čte: [1]) redula. — Huber, Regesten č. 6004 klade listinu tuto omylem k 2 červenci 1348.

K čís. 273.

1348, 14 července. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel z boží milosti Římský vždyckny rozmnožitel a Český král. Chceme, aby to všem vůbec známo bylo, kterak, když jsme před některým časem v městě Písku býti ráčili, věrní naši milí rychtář a přísežní měšťané naši již jmenovaného města Písku před nás předstoupivše, některého listu slavné paměti nejjasnějšího Jana, Českého krále, otce našeho nejmilejšího, jakž níže psáno stojí, větší pečetí upečetěného, nám jsou podali a velebnosti naší pokornou prosbou prosili, abychom jim jmenovaného listu a to všecko, což ten list v sobě obsahuje, i také všecka práva, privilegia, milosti, svobody, jim skrze slavné paměti Ottogara, praděda, a Václava, děda naše, někdy krále České, daná a dané, o nichž chvalitebným a dostatečným svědomím nám jsou zprávu dali, z přirozené milosti schváliti, obnoviti, znovu obdařiti a potvrditi milostivě ráčili. Kterýžto list v sobě zní v tato slova: My Jan z boží milosti etc. (Následuje znění českého překladu listu kr. Jana d. v Praze 17 března 1327 při čís. 145). Protož my na již jmenovaných měšťanův velikou prosbu i jich upřímnost, v kteréž jsou při královské vyvýšenosti vždycky známi byli, i také na jich veliké škody, kteréž jsou skrze oheň vzali, milostivým rozvážením popatřivše, list otce našeho i také všecka privilegia, práva, obyčeje a zvyklá zachovávání měšťanům a tomu městu Písku od Ottogara a Václava, dědův, a Jana, otce našich, daná nebo dopouštěná —

bnovujeme — a potvrzujeme —; dávajíce již jmenovaným měšťa-
ům znovu, aby oni ze všech lánův polních k městu náležitých a vy-
ěřených, a z mlejnů jich, z každého lánu a z každého mlejna na
en svatého Martina každého roku do komory královské povinni
yli platiti úroku dvaceti osm grošův pražských a nic více. Item,
áčíme a ustanovujem, aby ve vsech v jedné míli vzdálí od již jme-
ovaného města Písku žádných sladův děláno ani žádného piva va-
eno nebylo, ani kteracíkoliv řemeslníci, totižto: řezníci, pekaři, ko-
áři, krejčí, sukna kráječi, ševci, zlatníci aneb kteréhožkoliv řemesla
ělníci v tých vsech přebývali a bydleli, chtějíce, aby cíl nebo vy-
ěření již pověděné míle tímto spůsobem bylo vyměřené, totižto tak,
terýž by koliv člověk nebo sedlák z každého koně v témž městě Písku
va malé haléře cla platili obyčejné mince, že ten člověk nebo to
ísto, kdež ten, jenž platí, bydlí, téhož cíle řečené míle svobodný
ýti má (sic!), než kteří by z každého koně vejše nad dva haléře cla
latili, ti i to místo, kdež takoví bydlejí, již v jmenované míli ne-
ají býti počítáni, ale ovšem z té míle vyňati býti mají, leč by skrze
edpověděného někdy krále Václava nebo od starodávna předepsané
i na odpor obzvláštnie na to obdarování jměli, aby již jmenovaných
meslníkův, sladův dělání a piva vaření svobodně užívati mohli.
áčíme také a ustanovujem, aby blíže než v již jmenované míli od
ž psaného města Písku, jak již vyloženo a ukázáno jest, žádní hra-
ové, ohrazení nebo tvrze vnově skrz žádného staveny nebyly a, jestliže
kteří začati byli, aby rozbořeni byli, leč by začati neb ustanoveni
li anebo potom staveni byli z našeho neb dědicův a budoucích
ašich králův Českých povolení a dopuštění zvláštního. Item, ráčíme
ustanovujem, aby všickni lidé z městeček Sedlčan, Jistebnice, z Mi-
vska, Bernartic a z jiných městeček a vsí našich nebo arcibiskupství
ražského i jiných urozených a vládyk kterýchžkoli, mezi lesem, jenž
ove Brdo, a městem Pískem ležících, toliko v městě našem Písku
nikdež jinde soli nekupovali, ač chtějí-li se škody na statcích svých
arovati. Item, ráčíme ustanovovati, aby všickni i jeden každý, kteříž
esů našich vůkol města již psaného ležících drva suchá [neb] samo-
ly na kárách nebo kolesách samotíž vozí nebo na samých ramenou
sí, lovčím nebo hajným nebyli nic povinni platiti. Item, ráčíme a
jmenovaným měšťanům Píseckým dopouštíme, aby oni z již psa-

ných lesův a hájův našich, ze všech stran vůkol města blízko ležících, svobodně mohli voziti a vyvozovati drva suchá a shnilá, kteráž leží, a z každých kár nebo koles drev dva halíře malá mince pražské nebo obecné lovčím a hajným jsou toliko povinni dáti. Item, ráčíme a ustanovujem, kdož by koli z měšťan a obyvatelův Píseckých z trojího dříví stojícího, zeleného, totiž břízy, vosyky a volše v předepsaných lesích v tom místě, kdež by jim ukázal hajný, sekati a vyvésti chtěli, z každých kár nebo koles takového dříví čtyry malé halíře aby již psaným hajným toliko povinni byli platiti. Item, dávati ráčíme a milostivě častopsaným měšťanům dopouštíme, aby oni měšťané a sedláci jich dobytky své drobné i velké v předepsaných hájích a lesích našich v těch místech, kdež by bez škody bylo, mohli bez překážky a svobodně pásti beze všeho peněžitého platu i kteréhožkoli jiného ouplatku a dávání. Nad to také i tomu ráčíme a ustanovujem, aby to zachováváno bylo bez přerušení, aby měšťané předepsaného města mlejny majíce nižádného člověka, jakéžkoli povahy byl by, úplatky, nájmy nebo žádostmi tejně nebo zjevně nenavozovali, nejednali sobě žádným spůsobem na to, aby potravy a obilí své do jich mlejna a ke mletí a na mouku zdělání voziti jměl; ale jeden každý s obilím svým aby svobodu jměl jeti, kdež by se jemu do kteréhožkoli mlejna líbilo. Jestliže by pak kdo se tak nezachoval, má pokutován býti většími pokutami podle ustanovení a práv již psaného města. A ty pokuty aby na opravu mostu a na jiné oprávky častopsaného města obracovány byly. — Dán v Praze léta tisícího třístého čtyrycátého osmého, počtu římského prvního, druhého (sic) dne měsíce července, království našich Římského léta třetího a Českého druhého.

Český překlad ze XVI století v konfirmaci privilegií Píseckých císaře Karla VI d. ve Vídni 8 ledna 1732 a chované v orig. v archivu m. Písku; jiné přepisy v pamětní knize zelené na l. 38 v archivu Píseckém, v archivu Českého musea a v archivu zemském. — Matzner, Výroční zpráva reálky v Písku za rok 1883 str. 11.

* Čís. 274.

1348, 18 srpna. V Žitavě.

Král Karel IV svěřuje měšťanům Mělnickým správu krajských desk zemských se všemi důchody, kteroužto správu již také matka jeho královna Eliška jim byla udělila.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie ex. Notum facimus vniuersis, quod inspectis multiplicibus studiosis bsequiis fidelium nostrorum juratorum et vniuersitatis ciuium in Melnik, quibus ipsi nobis necnon clare memorie illustri Johanni, quondam Boemie regi, genitori nostro karissimo, sinceris affectibus et immote fidei constancia placuerunt et se poterunt reddere continuo graciores, ipsis et successoribus ipsorum vniuersis necnon ciuitati Melnicensi stilum, regimen et annotacionem tabularum terre habenda, regenda et dirigenda committimus, ipsos ciues et ciuitatem ad gubernacionem, possessionem et fructum eiusdem officii virtute presencium reducentes, vt predictas tabulas terre gubernent, omnique jure, vsu, fructu ac vtilitate possideant, quemadmodum easdem temporibus clare memorie illustris Elizabeth, quondam regine Boemie, matris nostre karissime, in possessione pacifica tenuerunt et sicut idem officium supradicta mater nostra ipsis dignoscitur erogasse. Inhibentes vniuersis capitaneis, camerariis, subcamerariis, judicibus, justiciariis, officialibus, viceofficialibus, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris, ne predictos ciues Melnicenses, successores ipsorum et ciuitatem predictam in regimine, stilo et annotacione earundem tabularum impediant aut sinant per quempiam alium impediri sub pena nostre indignacionis, quam, qui secus fecerit, se cognoscat grauiter incursurum. Presencium sub nostre maiestatis sigillo litterarum. Datum Sittauie anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, XV° kalendas Septembris, regnorum nostrorum anno Romanorum tercio, Boemie vero secundo.

[Na ohbu:] Ad relacionem ducis Saxonie
Johannes plebanus Nouiforensis.

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 2 (čísla starší N° 3, u pečeti 6). S nápisem na rubu rukou XVI století „Karla krále o svobodě statkův do desk klazení bez relací.“ Pečeť utržena. V knize privilegií m. Mělníka na l. 1 v. je rovněž into list přepsán za nápisem: „Koupené statky že mohou sobě do desk zemských klásti“ a v konfirmaci privilegií Mělnických krále Ferdinanda I d. na hradě Alžském 24 září 1547 uvádí se list tento takto: „Item list císaře Karla na zemské právo králové Alžběty, datum v Žitavě létha tisícého třístého čtyrycátého mého, indictione prima, XV kalendas Septembris.“ — Pelzel, K. Karl d. Vierte. Kundenbuch N° CXCVI. — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 599.

* Čís. 275.

1348, 25 srpna. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům města Litoměřic dvě privilegia otce svého krále Jana na právo Magdeburské, sklad zboží, právo mílové a blata při Labi.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Tociens regie celsitudinis sceptrum extollitur et ipsius status roboratur solidius, quociens vota fidelium affectu respiciuntur beniuolo et ad seruandas ipsorum libertates et jura clemens et pius principis animus reperitur. Ad vniuersorum itaque noticiam volumus peruenire, quod ad nostram accedentes presenciam dilecti fideles nostri . . cives ciuitatis nostre in Luthomericz exhibuerunt et ostenderunt nobis quedam priuilegia ipsis et dicte ciuitati eorum per clare memorie illustrem Johannem, quondam regem Boemie, genitorem nostrum carissimum, concessa, supplicantes nobis humiliter et deuote, quatinus dicta priuilegia ac omnia et singula contenta in eis approbare, ratificare et confirmare de benignitate regia dignaremur. Quorum priuilegiorum tenores tales sunt: Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Praze 5 prosince 1319 č. 110). Item. Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex etc. (Následuje znění listu téhož krále d. v Praze 4 května 1325 č. 138). Nos itaque predictorum ciuium, qui flagranti studio et continuato fidelitatis amore nobis et prefato genitori nostro cum fidei perfecta constancia et promptis semper deuocionum affectibus fideliter adheserunt, deuotis in hac parte supplicacionibus inclinati cupientesque eos premissorum intuitu circa prefatas libertates et jura fauorabiliter conseruare, predicta priuilegia cum omnibus et singulis suis clausulis et contentis in eis, prout de uerbo ad uerbum presentibus nostris litteris sunt inserta, approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio ex innata nobis clemencia et de benignitate regia ex certa sciencia confirmamus, mandantes vniuersis et singulis capitaneis, camerariis, subcamerariis, judicibus ceterisque officialibus et fidelibus nostris per regnum Boemie constitutis, qui nunc sunt et qui pro tempore fuerint, quatinus prefatos cives et eorum quemlibet contra tenores supradictorum pri-

uilegiorum per nos, ut premittitur, confirmatorum per se uel alios sub obtentu nostre gracie nequaquam perturbent, impediant uel molestent. In quorum testimonium presentes litteras scribi et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage VIII° kalendas Septembris anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, regnorum nostrorum anno tercio.

[Na ohbu:] Per dominum cancellarium
Gerungus.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 5 (staré č. v rohu 85). S velkou pečetí královskou na běločervené šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu regest: „Litera domini Karoli super confirmacione deposicionis.“ V rukopise Českého musea sign. 24 G 12 na l. 10 *b* a 44 *b* jsou přepisy za nápisem: „Litera maiestatis super confirmacionem deposicionis et jurium“ a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 6.“ — Pelzel, Karl der Vierte. Urkundenbuch N° LIV. — V rukopise musejním je též český překlad tohoto listu z XV stol. na l. 46 *a*.

Čís. 276.

1348, 25 srpna. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje listem stejného znění měšťanům Litoměřickým dvě privilegia krále Přemysla Otakara II na immunitu soudní a na držení vesnic Hrušovan, Vrutic, Svařenic a Polep.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. — Ad vniuersorum itaque noticiam volumus peruenire, quod ad nostram accedentes presenciam dilecti fideles nostri ciues ciuitatis nostre in Luthomierzicz exhibuerunt et ostenderunt nobis quedam priuilegia ipsis et dicte ciuitati eorum per clare memorie illustrem Ottacharum, quondam regem Boemie, attauum nostrum, tradita et concessa, supplicantes nobis humiliter et deuote, quatenus dicta priuilegia — confirmare — dignaremur; quorum priuilegiorum tenores tales sunt: Nos Przemisl, qui et Ottakarus etc. (Následuje znění listu krále Přemysla Otakara II d. u Budyně 10 června 1262 č. 12). Item. Ottakarus dei gracia Boemorum rex etc. (Následuje znění listu téhož krále d. u Budyně 10 června 1262 č. 11). Nos itaque — predicta priuilegia — confirmamus. — Datum Prage VIII° kalendas Septembris anno domini M°CCC°XLVIII°, indiccione prima, regnorum nostrorum anno tercio.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 29 *a* a 67 *a* za nápisem: „Confirmacio domini Karoli regis.“ V tomže rukopise na l. 68 *a* následuje český překlad této konfirmace z XV století.

Čís. 277.

1348, [počátkem září]. V Praze.

Král Karel IV osvobozuje přísežné a měšťany města Chrudimě od placení cla a jiných dávek v panských, rytířských neb klášterských městečkách trhových z věcí na trh vezených, leč by vrchnost byla obdržela povolení od krále na vybírání takových platů.

Karel boží milostí král Římský vždyckny rozmnožitel a Český král. Oznamujem všem vuobec, že uslyšavše žalobné oznámenie od přísežných a obce měšťan v Chrudimi, věrných našich, kterak v městečkách, v nichžto bývají trhové, panských, šlechtických i také klášterských království našeho Českého, od jich měšťanuov a chudých kraje téhož některaké dání neobyčejné jako z práva tržního nebo jiným kterýmkoli ustanoveniem anebo omluvami a okolky nalezenými zvykli sú až do této chvíle od nich bráti a žádati s velikým jich bezprávím a zjevným obtiežením, protož my chtějíce jich bez škody při dřéve řečených věcech z úřadu nám ustanoveného [zuostaviti, jim] poraditi usuzujem a za výpověď věčnú ustavujem, aby od tohoto času až i potom ovšem neslušelo žádnému člověku v dřéve řečených městečkách, v nichžto trhové bývají, buďto v šlechtických, rytieřských anebo mnišských a jmenovitě opata Podlažského anebo kteréhož by koli jiného řádu by byli, takových platuov, cel nebo súžení z kterýchžkoli věcí prodajných žádným obyčejem žádati, leč by snad někomu takové clo bylo dopuštěno, tak že by to mohl listy našimi královskými provésti; jinak rychtáři, přísežným i obci řečeného města Chrudimě přikázali sme a mocně poručili, aby sami se i své od takových škodlivých nátiskuov a chlubných křivd mocí královskú bránili. Dán v Praze pod pečetí naší toho na svědectví léta M°CCC°XLVIII°, království našeho létha třetího.

Český překlad z XV století v museum okresu Hlineckého.

Čís. 278.

1348, 2 září. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům i vší obci města Loun privilegia, jež jim předešlí králové Čeští udělili, a předpisuje, že, cokoli purkmistr, přísežní a kmeté pro obecné dobré města ustanoví, tomu nikdo odporovati nemá pod skutečným trestáním.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Etsi regie dignitatis circumspecta benignitas vniuersos fideles suos innate liberalitatis clemencia pro fauore prosequitur, ad illorum tamen vtilitates et commoda feruencius aspirare tenetur, quos certis argumentis ad sue celsitudinis obsequia repperit continue preparatos. Sane dilectorum nobis ciuium et vniuersitatis nostre Lunensis, fidelium nostrorum, merita probitatis, quibus nostre maiestatis oculis hactenus placuerunt et se poterunt et debebunt continuato fidelitatis obsequio reddere graciores [1]), in nostre mentis acie reuoluentes, ipsis et ciuitati sue predicte poscentibus meritis [2]) supradictis vniuersa et singula priuilegia, litteras, iura, laudabiles et approbatas consuetudines, libertates, emunitates et gracias, ipsis a clare memorie diuis Boemie regibus et Morauie marchionibus, progenitoribus nostris, data et datas, concessa et concessas, indulta et indultas, de uerbo ad uerbum, prout eadem priuilegia et littere in suis tenoribus comprehendunt, in omnibus suis sentenciis et clausulis, acsi predicta jura, consuetudines, approbate et laudabiles libertates, emunitates et gracie in presentibus litteris distincte et seriatim forent expressa et expresse, approbamus, ratificamus ac de specialis regie benignitatis certaque nostra sciencia confirmamus. Verum ad nostre celsitudinis noticiam est deductum, quod quandoque communitas ciuitatis predicte et aliqui in aliquibus casibus et negociis, que per magistrum ciuium, juratos et scabinos ibidem pro meliori et commodo ciuitatis ipsius ordinantur et fiunt, ipsis magistro ciuium, juratis et scabinis opponere temere se presumit; quod valde inconuum reputantes statuimus et decernimus auctoritate presencium et nctimus ac in perpetuum volumus firmiter obseruari, quod quicquid agister ciuium, jurati et scabini sepedicte ciuitatis, qui pro tempore erint, pro vtilitate et commodo ciuitatis ipsius ordinauerint, dicta-

[illegible] obtinere debeat [illegible] predictorum sub [illegible] districte, ne de- [illegible] quibuscumque predicto- [illegible] qui nunc sunt aut [illegible] dolibet uel presumat. [illegible] debitam obedienciam. [illegible] omnium testimonium [illegible] maiestatis nostre sigilli [illegible] domini millesimo [illegible] prima. IV° nonas Sep- [illegible]

[illegible] za nápisem: „Con- [illegible] consuetudinum, libertatum, [illegible] statutis consulum non [illegible] a maji ustavičné sice [illegible] atd. — V téže knize [illegible]

[illegible]

[illegible] v táboře u Münchsberku.

[illegible] *svoleni, aby prodal* [illegible] *v ceně 60 kop, jakož* [illegible] *Mrlinou.*

[illegible] rex semper augustus et Boemie [illegible] dilecti fidelis nostri Alberti [illegible] que maiestati nostre hac- [illegible] et poterit fructuosius in fu- [illegible] Alberto, qui judicium suum, [illegible] cum nonnullis bonis obtinet. [illegible] vendendi dictum judicium cum [illegible] sexagenarum, sita in dicta ciuitate [illegible] pertinente, plenam et liberam te- [illegible] facultatem, volentes et auctoritate regia [illegible] curiam in Molkenberch et aquam [illegible] que eciam ad predictum spectat judicium omni jure

et modo, quibus ipsam vna cum predicto judicio tenuit actenus et possedit, diuisim et preter ipsum judicium tenere valeat et eciam possidere. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum in castris prope Munichperg anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, kalendis Octobris, regnorum nostrorum anno tercio.

Kopie z konce XIV století druhdy v pozůstalosti p. MDra Dlabače v Nymburce, nyní v archivu Českého musea. — Molkenberch snad je Vlkov (Wolfsberg) u Poděbrad.

Čís. 280.

1348, 20 prosince. V Drážďanech.

Král Karel IV dosvědčuje přísežným a vší obci města Ústí nad Labem, že z jeho rozkazu dobyli a spálili dvory Jílové, Stradov, Chuděrov a Přestanov v okolí svém, a nařizuje úředníkům království Českého, aby žalob v té příčině podávaných nepřijímali sami k rozsouzení, nýbrž aby ponechali královskému soudu, by je rozhodnul.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus. vniuersis, quod fideles nostri dilecti . . jurati et vniuersitas ciuium in Vsk super Albea circa apprehensionem, deuastacionem, incendium seu demolicionem curiarum Eylow, Stradow, Kuderow et Pristam nichil penitus attemptarunt, nisi quod de speciali nostro mandato processit, nichilque ibidem nisi ex certa nostra commissione circa predictas curias inierunt. Inhibemus igitur vniuersis capitaneis, camerariis, subcamerariis, justiciariis, judicibus, poprabczkonibus, zudariis, officialibus et viceofficialibus regni Boemie, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris, ne de predictis ciuibus uel eorum altero ad instanciam, delacionem, [citaci]onem vel arrestacionem cuiuscumque persone, qua eciam dignitate prefulgeat aut qualis status seu condicionis existat, occasione predictorum iusticiam ministrent aut eos ad iudicia protrahi sinant vsque ad nostrum redditum corporalem eo, quod obiecciones faciendas eisdem occasione curiarum earundem personaliter audire volumus et auditas ac intellectas fine iuridico terminari, non obstantibus quibuscumque litteris, si quas per importunitatem, obliuionem vel ignoranciam emanari contingeret, quibus omnibus, in quantum sunt premissis contrarie, de certa nostra sciencia dero-

gamus. Presencium testimonio literarum. Datum Dresden anno domini M°CCC°XLVIII°, indiccione prima, XIII kalendas Januarii, regnorum nostrorum anno tercio.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 3. Pečeť utržena, toliko perg. proužek, na kterém visela, zachován. — Feistner, Geschichte der königl. St. Aussig str. 57 a 245.

Čís. 281.

1348, 22 prosince. V Drážďanech.

Král Karel IV potvrzuje konšelům, přísežným i vší obci města Ústí nad Labem privilegia, jež jim děd jeho Václav II a otec Jan, jakož i on sám jakožto markrabí Moravský byli udělili.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod inspectis multiplicibus studiosis obsequiis consulum, juratorum et vniuersitatis ciuium in Vsk super Albea, fidelium nostrorum dilectorum, quibus ipsi nobis longeuis temporibus exacta diligencia placuerunt, et se faciunt continuo graciores, ipsis et vniuersitati, necnon heredibus, proheredibus et successoribus ipsorum, imperpetuum vniuersa et singula priuilegia et litteras, que et quas a clare memorie illustribus Wenczeslao, auo, et Johanne, genitore nostris, quondam Boemie regibus, et a nobis, dum essemus in minori officio constituti, super juribus, consuetudinibus, graciis, emunitatibus, libertatibus, statutis et quibuscumque suis agendis obtinuisse noscuntur, sicut racionabiliter indulta seu indulte sunt, in omnibus suis tenoribus, clausulis, capitulis et sentenciis de verbo ad verba, acsi tenores ipsarum forent presentibus inclusi, de certa nostra sciencia, saluis eciam juribus alienis, approbamus, ratificamus et de solita benignitate regia confirmamus, non obstantibus aliquibus litteris in posterum dandis, si que per importunitatem, obliuionem vel ignoranciam emanarent, quibus, in quantum sunt presentibus contrarie, per omnia derogamus. Mandantes vniuersis et singulis capitaneis, camerariis, subcamerariis, judicibus, justiciariis, poprabczonibus, zudariis, beneficiariis, officialibus et viceofficialibus regni Boemie, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris, quatenus supradictos consules

ac vniuersitatem, heredes et successores ipsorum, imperpetuum aduersus presentis nostre approbacionis, ratificacionis seu confirmacionis indultum non impediant seu molestent sub pena nostre indignacionis, quam qui secus attemptare presumpserit, se cognoscat grauiter incursurum. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Dresden anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo octauo, indiccione prima, XI kalendas Januarii, regnorum nostrorum anno tercio.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sbinkonis Leporis
Johannes Nouiforensis.

[Pod tím na ohbu v rohu pravém:] R.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 4 (starší č. nahoře 2, dole № 4). —S velkou rozlomenou pečetí královskou na žlutočervené šňůře hedvábné zavěšenou. — Feistner, Geschichte der königl. St. Aussig str. 246.

* Čís. 282.

1349, 1 ledna. V Drážďanech.

Král Karel IV prohlašuje, že měšťané Litoměřičtí mají býti zachováni při skladu obilí, soli, ryb, vína a jiných věcí na prodej přivezených, jehož od starodávna užívají.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod inspectis multiplicibus et studiosis obsequiis juratorum et vniuersitatis ciuium in Luthomericz, fidelium nostrorum, quibus hactenus nostre celsitudini deuoto studio placuerunt et studebunt imposterum habundancius complacere, ipsos preuenire decreuimus munere et beniuolencia gracie specialis, statuentes et edicto perpetuo decernentes, quod deposicio frumentorum, annone, salis, piscium, vini et aliarum rerum venalium quarumcumque, que wlgo niderlag dicitur, sicut hactenus in eadem ciuitate Luthomericz ab annis pluribus et a tempore, cuius contrarii memoria non habetur, obseruari consueuit, exnunc inantea durare debeat et manere *totis* temporibus affuturis, non obstantibus quibuscumque litteris contrariis, per quas iuribus dictorum ciuium et ciuitatis predicte nolumus *n* aliquo penitus derogari, inhibentes presencium inspectoribus vni-

uersis, cuiuscumque gradus, condicionis seu status existant, fidelibus nostris, ne supradictos ciues aduersus indultum presentis gracie ausu quouis impediant seu impediri permittant sub pena nostre indignacionis, quam, qui secus attemptare presumpserit, se cognoscat grauiter incurrisse. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum in Dresden anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, die prima mensis Januarii, indiccione secunda, regnorum nostrorum anno tercio.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 6 (starší č. 49). S velkou pečetí královskou na zelenočervené šňůře hedvábné zavěšenou. Bez znamení registraturního. Na rubu regest z XV století: „Litera super deposicione omnium rerum venalium. Luthomericz.“ — Přepis v rukopise Českého musea sign. 24 G 12 na l. 9 b a 42 b za nápisem: „Litera super deposicione omnium rerum venalium“ a s připiskem po straně: „Confirmatum N° 5.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° LV. — V rukopise musejním na l. 42 b je český překlad z XV století, kdež se mluví o „skladu obilé, soli, ryb, vína i jiných věcí prodajných kterýchžkoli.“ — V knize „Liber documentorum ciuitatis Lithomericensis vetustissimus ab anno 1341“, p. prof. Procházkou nám laskavě zapůjčené, zapsán jest na l. 1 a. tento statut obce Litoměřické asi z této doby o prodeji obilí: „Ne gesta, que inter fidos homines sub fidei prodeunt puritate, per longeuam temporis successionem et maxime per prauorum versucias inter posteros possent permutari, sapientum introduxit solercia, ut literarum et libellorum munimine vallata robur optineant perpetue firmitatis. Hinc est, quod conuenientibus nobis Petro de Missna judice, et . . juratis Hanmanno de molendino, magistro ciuium, Petro de Vsk, Henrico de Pirnis, Henrico de Krischow, Petro Anselmi, Rudolpho Cristine, Johanne de Gablona, Petro de Kemniz, Siffrido de Copiz, Siffrido de Misna, Johanne de Sandow, consules ciuitatis consulatum nunc regentes vna cum consilio et consensu scabinorum anni eiusdem: Petri de Gablona, Henrici de Budissin, Pezholdi generi Vte, Pezholdi filii Vte, Nicolai de Sandow, Johannis Siffridi, ob hanc causam, ut profectui ciuitatis nostre intenderemus et honori, per maturam deliberacionem vnanimiter decreuimus ordinaciones huiusmodi pro communi commodo tam pauperum quam diuitum constituere et ordinare, ad quorum conseruacionem quatuor ciues, videlicet Petrus de Gablona, Henricus de Budissin, Rudolphus Cristine, Ziffridus de Misna, ad hoc electi suum prestiterunt iuramentum subsequencia ordinamenta dirigere et fouere absque admixtione omnis doli: [Po straně pozdější rukou: *vobili z vlastních dědin.*] Primo statuimus et volumus, quod omnes, hereditates habentes seu allodia, possunt quamlibet annonam ipsis crescentem libere vendere hospitibus, aduenis et aliis quibuscunque. Ipsam eciam annonam suam ducere seu portare possunt ad Albeam et eam ad altera loca in aquis nauigare. Item, allodia vero ex vtraque parte Albee possidentes de annona, que ipsis creuit, ex curus ipsorum vendere possunt hospitibus seu aliis emere cupientibus, et hanc

annonam ingerere ex ista parte uel ab altera littoris deducere possunt et nauigare iuxta libitum sue voluntatis. Ceterum, si qui fuerint allodia habentes et annonam emerint vltra eam, que ipsis creuit, illam in ciuitatem deducere et ibi eam annonam aliis vendere bene possunt. [Po straně: *Překoupení vobilí. — Od žádnýho přespolní nemají kupovati obilí než od sůsedův.*] Item, statuimus, quod hospites aliunde ad nostram ciuitatem venientes annonam emere non debent contra aliquem, nec in foro neque prope Albeam aut in Rudniz siue alibi, nisi tantum emant ipsam contra nostros ciues. Preterea quicunque adduxerint annonam in cynbis siue nauibus in aquis per descensum Albee de Rudniz seu de Melnick aut de locis aliis, cum ad nostram ciuitatem peruenerint, ibi annonam vendere debent ciuibus, non alienis. Item, nemo vltra marginem vllam annonam de vna naue in aliam reponet uel mensuret. [Po straně: *Skladové u Labe a prodaje nemají býti.*] Item, nemo foris ciuitatem prope Albeam vllam annonam vendat, sed ducat ipsam intra ciuitatem et nostris ciuibus, non hospitibus, ibi vendat. Item, vectores et foris ciuitatem residentes, qui annonam in aliis locis emere et adducere consueuerunt, cum ipsam vsque ad ciuitatem duxerint, eandem prope Albeam vendere non debent hospitibus aliquibus, sed in ciuitatem ducent eam siue portent, et ciuibus, non aliis, ibi vendant. Item, nullus ex nostris conciuibus annonam, quam emit in foro suo proprio, hospiti vendere debet, sed vendere poterit aliis hospitibus ciuium aliorum. Item, nullus ciuis annonam emat cum denariis hospitum aliorum. Statuerunt sub pena VI sexag. pragensium denariorum.“ — Dle svrchu zmíněného musejního rukopisu l. 12 *a*, 49 *a* a 132 *a* vypukly brzo na to nové spory s měšťany Ústeckými o sklad zboží v Litoměřicích, které *13 března 1351* takto jsou urovnány: „*Litera concordie inter ciues Luthomericenses et Vscenses.* Nos Jacobus judex Newmburgensis et Johannes dictus mit dem roze, ciuis Grecensis, arbitri, arbitratores et amicabiles compositores ad decidendam causam litis et discordie, que inter ciues et ciuitates Luthomericenses et Vscenses super deposicione, que wlgo niderlag dicitur, in littore ciuitatis Luthomericensis fiendi dudum vertebatur, coram nobili domino Russone, subcamerario regni Boemie, dominis Paulo, camere regie notario, et Frenczlino Poschembach, eiusdem camere judice curie, per dictos ciues et ciuitates vtrobique communiter electi et assumpti, recongnoscimus tenore presencium, publice protestantes, quod causam litis huiusmodi, maturo consilio et deliberacione solempni prehabitis, complanauimus in hunc modum, videlicet, quod ex utraque parte ciuium et ciuitatum Luthomericensis et Vscensis infrascripta nostra arbitria, que inter ipsas partes obseruari pronuncciamus, mandamus et statuimus, debeant semper ammodo rite et firmiter et inviolabiliter sine dolo quolibet perdurare et stabiliter in perpetuum permanere. Primo enim pronuncciamus, statuimus, diffinimus et mandamus, quod, quandocunque ciues Vscenses vinos aut recentes pisces uel stannum uel plumbum in aqua Albea ad portum litoris ciuitatis Luthomericensis duxerint, ut debent facere, tunc persoluto ibidem debito theoloneo suo et consueto, hec omnia et eorum quodlibet poterint absque tardamine vlterius nauigare. Dum vero aliqui dictorum piscium morientur, se ad vnam, duas, tres, quatuor, quinque uel sex tunnas extendentes, hos vna

cum recentibus simul in naui sua positos ipsi ciues Vscenses soluto dicto theoloneo vlterius eciam ducere poterint ac debebunt. Quandocunque autem ipsi ciues Vscenses, allecia uel sal tunnis imposita ducentes, ad portum seu litus ciuitatis Luthomericensis peruenerint, vt eorum est facere, illa uel illud curribus vectorum Luthomericensium depacta superponant, et quocunque voluerint, tunc deducant. Sed si iam dicti vectores precium consuetum ac debitum accipere recusauerint, tunc ipsi Vscenses ad huiusmodi res suas alios vectores absque impedimento quouis acquirere possunt, postea vlterius procedentes. Et cum prenotati ciues Vscenses bladum seu annonas cuiuscunque grani apud quemcunque ciuem Luthomericensem, cui tamen in sua curia uel allodio talis annona creuerit, comparauerint uel emerint, illi possunt naues eorum cum talibus annonis oneratas persoluto suo consueto theoloneo de ipsis curiis seu allodiis ducere, vbi volunt. Pretacti eciam ciues Vscenses debent et poterunt aput fratres curie Lauschicz annonas cuiuscunque grani ipsis cretas in curiis ipsorum Lauschicz, Sulwicz, Srnossek emere, comparare ac ducere, quo vellent, in nauibus eorum, persoluto tamen prius theoloneo in Luthomericz, vt est juris. Et quicunque ciuium Vscensium preexpressas res in aqua Albea ducere et juribus premissis vti voluerit, iste literam sigillo ciuitatis Vscensis consignatam afferre uel fideiussores ponere debebit ciuibus Luthomericensibus, vt res, quas ducit, ad nullum alienum, sed ad ipsum pertineant pleno jure. Et qui ex ciuibus Vscensibus premissa uel aliquid eorum violauerit et transgressus fuerit, hic penam ciuitati Luthomericensi consuetam ac debitam nouerit se incurrisse. Predictam quoque nostram pronunciacionem et ordinacionem predicte partes vtroque suo et ciuitatum suarum nomine consensu vnanimi perpetue et inviolabiliter obseruare et tenere firmiter promiserunt et nullo vmquam tempore contra premissa uel aliquod premissorum facere uel venire sub pena L sexagenarum grossorum pragensium, domino camerario XXX, camere regie notario X, judici curie X sexagenas per partem nostrum non obseruantem arbitrium omnimode soluendarum. In cuius rei testimonium ad earundem parcium precum instancias sigilla sepedictorum dominorum Russonis, Pauli et Frenczlini vna cum sigillo ciuitatis Vscensis presentibus sunt appensa. Datum Prage anno domini M°CCC° quinquagesimo primo die dominica, qua canitur Reminiscere etc.“ K narovnání tomuto na l. 132 *a* podotýká se toto: „Též také Úščí pokúšeli jsú sě, chtiec svobody mieti a práva našě rušiti, [ale] nemohli sú proti právóm našim a spravedlnostem města našeho. Toho duovod máme pod jich městskú pečetí v tato slova.“ — V témže rukopise zapsán je na l. 50 *a* český překlad z XV století tohoto narovnání a sice takto: „*List smierný mezi měšťany Litoměřickými a Ústskými:* My Jakub rychtář Naumburgenský, a Jan řečený z Ruoží [mit dem roze], měšťanín Králové Hradce, ubrmané a smiešitelé v svárlivé při a v nesvornosti, kteráž mezi měšťany a městy Lithoměřickými a Ústskými o sklad na břehu Lithoměřickým z dávna bieše, [a] my Rus, podkomořie královstvie Českého, Pavel, notář komory královské, a Frenczlin Possembach, súdce téhož dvora královského, s obú stran na nás daných a nás v tom zvolených, vyznáváme listem tiemto obecně a zevně, že z příčiny takového

sváru s dospělú radú a rozmyslem mezi nimi uložili sme takovú měrú, totiž aby s obú stran měšťanuov a měst Lithoměřic a Ústie podepsané naše rozsúzenie a vyřknutie, kteráž oběma stranám zachovati ohlašujem, přikazujem a ustavujem, mají vždycky potom řádně a pevně bez přerušenie i beze lsti všeliké zachovati věčně. Protož najprv vyznáváme, ustavujem, rozsuzujem a přikazujem, že, když by koli měštěné Ústčí živé a čerstvé ryby, čistec neboli olovo po Labi k břehu Lithoměřicskému připlavili, jakož mají učiniti, tehdy zaplatiec tu clo pravé jich a obyčejné, ty všecky i jiné své věci bez překážky dále mají plaviti. Pakli by které z dřiev řečených ryb zemřely, s jednu, se dvě, se tři, se čtyři, s pěth nebo s šest thun, ty spolu s živými na lodi svú vložiec, měštěné Ústčí, zaplatiec nadepsané clo, také dále plaviti mohú i mají. Ale kdyžkoli měštěné Ústčí, herynky nebo suol v thunny naložené plaviece, k břehu Lithoměřicskému připlavie, jakož mají učiniti, ty herynky neboli tu suol na Lithoměřických formanuov vozy naložiec, kamžkoli chtie, mohú vézti. Pak-li by již řečení formané mzdy a záplaty obyčejné a pravé vzieti nechtěli, tehdy oni Ústí k tomu statku svému jiné formany najieti mohú a beze všie překážky dále vézti. A když by nadepsaní měštěné Ústí obilé kteréhožkoli u kteréhožkoli měštěnína Lithoměřicského, kteréž by sě na jeho dědině vzplodilo, kúpili u něho, ti mohú, své lodě tiem obilím naplniec, zaplatiece jich clo, z jich dvoruov neb forberkuov vézti, kdež chtie. Také napřed jmenovaní měštěné Ústí mohú od bratří v Lovosicích obilé všeliké na jich dědinách rostlé v Lovosicích, v Sulevicích, v Zrnoseciech kúpiti, a kdež chtie, na lodiech svých plaviti, prve však clo v Lithoměřicích, jakož právo jest, zaplatiec. A ktož by kolivěk z Ústských některé z dřiev řečených věcí po Labi plaviti chtěl a těch práv přederčených požiti, ten list pod pečetí Ústskú přinésti má nebo rukojmie postaviti měšťanóm Lithoměřicským, že věci, kteréž plaví, jsú jeho a žádného jiného. A ktož by z měšťanuov Ústských nadepsané věci nebo z nich některé zrušil a přestúpil, ten v pokutu města Lithoměřicského obyčejnú vpadne. A tu naši výpověď a zřiezenie napřed jmenovité strany obě i s svých měst stran jednosvorným povolením věčně bez přerušenie držeti a pevně zachovati jsú slíbily a nikdy proti nadepsaným věcem ani které z nich žádným obyčejem nečiniti pod pokutú a propadením padesáte kop grošuov rázu pražského, panu komořímu třidcet, dvora královského notáři deset kop grošuov, súdci dvora královského deset kop grošuov strana, kteráž by to naše usúzenie zrušila, dáti a plniti má. Toho na svědecstvie a stranám nadepsaným k žádosti a prozbě pečeti svrchu psaných pánuov Rusa, Pavla, Frenczlina spolu s pečetí města Ústského k tomuto listu jsú přivěšeny. Dán v Praze létha božieho tisícieho třístého padesátého prvnieho druhú neděli v postě." — Srov. též listy kr. Jana č. 138 a 139 na str. 229 a 234 této Sbírky.

Čís. 283.

1349, 6 ledna. V Altenburce.

Král Karel IV, potvrzuje zápis otce svého krále Jana měšťanům Chebským udělený, že vše, cokoli k soudu a právu Chebskému náleží, při

něm má zůstati, uznává při tom, že tvrz Žeberk k soudu a městu Chebskému přísluší. Obec Chebská má tam usazovati úředníka, který by tvrz k její ruce držel a spravoval, a tvrz tato nemá býti zastavována ani jinak od města a práva Chebského odcizována. Kdyby někdo proti tomu zápisu jednal, mají správce hradu Chebského (pflegar) a rychtář, jakož i měšťané Chebští všemi prostředky tomu se opříti.

Wir Karl von gots genaden Roemischer kuenich zu allen ziten merer des reichs vnd kuenich zu Behem, bechennen offenleich an disem brif. Wann vnser vater etwenn, dem got genade, vnsern liben getrewen, den purgern zu Eger, verschriben hat genedichlich daz allez, daz zu dem gericht zu Eger gehoert, ewichlich darbei beleiben schol, niht davon zu nemen oder zu wenden, vnd wir in auch daz sider vnsers vaters tod mit vnsern brifen genedichlich bestetiget haben, vnd wan die vest, Seberch genant, ze vnserm geriht vnd ze vnserr stat zu Eger gehoert aller sache, daz das geriht vnd die stat zu Eger einen amptman, der dieselben vesten von irn wegen innehaben schol, zu reht daselbs zu Seberch seczen vnd entseczen vnd in der, dieweil er si innehat, damit getrewlich gewarten schol, vnd der vesten dehainen gewalt hat zu verseczen, zu verchauffen, noch in deheiner weis zu verchuemmern oder on zu werden, als wir in daz allez mit disem brif beuesten vnd bestetigen, daz die vorgenant vest in aller der ebeschriben weis bey vnserm obgenanten geriht vnd stat zu Eger beleiben schol ewichlich, getrewlich vnd vngeuerlich, vnd ob vnser vater selig oder wir dehein brif darwider geben heten oder noch geben wuerden, die schueln dehain kraft haben, vnd verwerffen die mit disem brif, wan wir wol daz bedenchen, daz den egenanten vnserm geriht vnd vnserr stat zu Eger vnd dem lande daselbs schad davon entsten moeht, ob si in enzogen wuerd. Davon, daz in die oftgenant vest niht enzogen werde, gebieten wir ernstlich bei vnsern hulden vnserm pfleger vnd rihter zu Eger, die iczu sint oder noch kuenftich da werden, vnd den purgern daselbs, ob sie imant daran, an der vorbeschriben genade vnd reht, hindern wolt, daz si dem widersten, vnd daz weren, als verre in leib vnd gut ge; darzu wir in selb, ob si des beduerffen, wellen raten vnd helffen. Des alles ze vrchuende vnd zu stetichait geben wir in disen offen brif mit vnserm anhan-

genden insigel versigelten. Daz geschach zu Aldenburch do man zalt von Christs geburt dreuczehen hundert jar, darnach in dem nevn vnd virczigstem jar an dem tag, den man den obersten nennet, vnser reiche in dem dritten jar.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu listiny: „Karolus vber Seberg.“ — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 328. — Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 198. — V archivu m. Chebu chová se též český překlad tohoto listu z konce XV století.

Čís. 284.

1349, 6 ledna. V Altenburce.

Král Karel IV povoluje rychtáři, radě a měšťanům města Chebu, aby nedopustili více stavěti loupežný hrad Kynžvart, který byl pobořen.

Wir Karl von gots genaden Roemischer kuenich zu allen ziten merer des reichs vnd kuenich zu Behem, entbieten vnsern lieben getrewen .. dem rihter, dem rat vnd der gemain der purger zu Eger vnser huld vnd allez gut. Wir haben vernomen, daz man Chuengeswart wider bawen welle, vnd wan etwenn dieselb veste fuer ein rauphaus geprochen wart, gebieten wir ev ernstlich bei vnseren hulden, daz ir des gepewes niht gestatt, sunder ez vnterchomet, hindert vnd weret, als verre ev leib vnd gut wert, darzu wir ev ernstlich wellen geholffen sein. Geben zu Aldenburch an dem obersten, do man zalt von Christs geburt dreuczehen hundert jar, darnach in dem nevn vnd virczigistem jar, vnd in dem dritten jar vnserr reiche.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí královskou, na které vyobrazen jednohlavý orel a kolem legenda: „SECRETUM · KAROLI · DEI · GRACIA · ROMANORUM · REGIS · SEMPER · AUGUSTI · ET · BOEMIE · REGIS.“ Na rubu listiny: „Daz man Kunigswart nicht sol wider pawen.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° LXV. — Drivok. Ältere Geschichte der St. Eger str. 328. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 198.

Čís. 285.

1349, 10 ledna. V Erfurtě.

Král Karel IV dává měšťanům Chebským právo, aby haléře, které se druhdy v Norimberce razily, v svém městě mincovali s týmiž právy,

jakáž druhdy mívali měšťané Norimberští, kterým rašení halířův proto odnímá, že se dopustili na něm a říši bezprávím a příkoří. Der geben ist ze Erfort do man zalt noch Cristes geburth drewzenhundert jar vnd dernoch in dem newn vnd firczigsten jar, des nehisten sunabundes noch dem obirsten tag, in dem dritten jar vnsirer reiche.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na pergam. proužku zavěšenou. Na rubu listu: „Kunig Karl vmb die haller muncz." — Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 198.

Čís. 286.

1349, 18 ledna. V Ysnachu.

Král Karel IV. daruje dvanácte hřiven ročního úroku, který se posud z města Kouřimě do komory královské odváděl (censum ordinarium ciuitatis Gurimensis), *opatu a konventu kláštera Slovanského v Novém městě Pražském, a nařizuje rychtáři, přísežným a vší obci m. Kouřimě, aby úrok ten řečenému klášteru každého roku o sv. Martině odváděli.* Datum in Ysnacho anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, indiccione secunda, XV kalendas Februarii, regnorum nostrorum anno tercio.

„Ex registro Slauorum" Pelzel, K. Karl d. Vierte. Urkundenb. N° LXXXVI. — Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kouřimě z r. 1405 na l. 220 *b*, za kterou následuje tato *„litera ciuitatis Gurimensis" ze dne 17 března 1350*: „Nos judex et jurati totaque communitas ciuitatis Gurimensis recognoscimus publice profitentes, quod cum serenissimus dominus noster, dominus Karolus, Romanorum et Boemie rex, honorabili abbati et conuentui monasterii sancti Hieronymi Slauorum ordinis sancti Benedicti duodecim marcas regales, quinquaginta sex grossos videlicet pro marca qualibet computando, sedulis et deuotis ipsorum oracionibus et aliarum virtutum meritis id requirentibus, prout in literis eiusdem domini regis exinde confectis sufficienter est expressum, de toto censu ciuitatis nostre predicte fisco regio annuo debito circa nos et ciuitatem nostram predictam dederit et donauerit in perpetuum possidendum, nobisque in mandatis dederit, vt eundem abbatem et conuentum de assignacione census huiusmodi per ciuitatis nostre literas redderemus et faceremus certos et securos, promittentes sine dolo malo sub nostre fidei obseruancia pro nobis et nostris successoribus dictum censum duodecim marcarum dictis abbati et conuentui dare et expedire per eos certos nunc-

cios, quos pro sepefato censu ad nos mittere tenebuntur, in singulis octauis beati Martini exnunc successuris, omni reclamacione et dilacione nobis in hac parte penitus interdicta. In qua vero solucione [si] remissos uel negligentes esse, quod absit, nos contingeret, extunc prefati abbas et conuentus nos et bona nostra proinde habebunt sine strepitu judicii loco quolibet vsque ad plenam ipsius census solucionem non immerito conuenire. Si autem per successum temporis, quod non optamus, per dictum dominum regem nostrum aut per ipsius successores predictis abbati et conuentui sepefatus census duodecim marcarum, vt est expressum, recipi et auferri et eorum literas desuper datas uiolari contingeret, extunc nostra presens litera erga nos et successores nostros ac ciuitatem nostram prefatam nullius erit et esse debebit valetudinis seu uigoris. In cuius rei testimonium sigillum ciuitatis nostre predicte presentibus duximus appendendum. Datum feria quarta proxima ante diem Palmaram anno domini MCCCL.“

Čís. 287.

1349, 22 ledna. Na Žebráce.

Korutanský vévoda Jan, bratr a místodržící krále Karla IV, činí jménem bratra svého milost měšťanům Domažlickým, že ve věcech trestních nemají podléhati soudní moci hejtmanů neb purkrabí Domažlických, nýbrž toliko soudu městskému.

My Jan z boží milosti vejvoda Karyntský, Tyrolský a Gorytský hrabie, známo činíme všeckněm, že my na věrné naše měšťany Domažlické, kterýmž více nad jiné pečlivě pomezí obhajovati častěji přihází se, ne bez jich těžkých škod a statkuov i osob jich nebezpečenství velmi bedlivú pečlivostí ostříhati, milosti naší očima popatřivše milostivě, jim na místě, jménem a mocí nejnepřemoženějšího pána našeho, pana Karla, Římského krále vždycky rozmnožitele a Českého krále, bratra našeho nejmilejšího, i mocí naší vlastní tuto milost umínili sme učiniti, totižto, že ani skrze nás ani skrze jiné kteréžkoli, kterýmž by se na ten čas hejtmany neb purkrabí býti přihodilo v kraji neb městě Domažlitském, měšťanuov města toho z některých vejstupkuov neb přestoupení, z kterýchž by vinění, neb obžalováni byli, trestati jakýmžkoli obyčejem nemají, ani peněžitými pokutami obtěžovati časy budoucími nemají; leč prve tíž měšťané pro takové provinění obžalováni souc skrze rychtáře a konšely předepsaného města, kteříž na ten čas budú, právě a skrze zpuosob spravedlnosti

neb práva odsouzeni byli by. Dále týž měšťany při všech právích jich jak psaných, tak od staradávna zvyklých chtějíce milostivě zachovati, přikazujeme všeckněm hejtmanuom, purkrabuom i ouředníkuom těm, kteříž by na jich místiech byli, kraje a města Domažlitského, kteříž nyníčko sú aneb na ten čas byli by, věrným našim milým, pevně a přísně, aby předepsané měšťany jak při předepsané milosti jim skrze nás, jakž se předpisuje, učiněné, tak při všech právích jich, psaných a zvyklých, příznivě i bez všeho přerušení, zachovávali. Jestliže by pak kto na odpor nyníčko psaným věcem učiniti se nětco pokoušel, v hněv předpověděného pána našeho i náš, znej, že těžce upadne. Pod svědectvím tohoto listu, k kterémuž sme rozkázali přivěsiti naši pečeth. Datum in Mendico anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono in die Vincentii.

Český překlad v knize privilegií Domažlických z r. 1527 chované v tamějším archivu městském na l. 6 (A. 7) za nápisem: „Majestát Jana vejvody danej na místě krále Římského a Českého krále Karla.“ Po straně připsáno po r. 1547: „Nemáme.“

Čís. 288.

1349, [asi 22 ledna]. Na Žebráce.

Korutanský vévoda Jan, bratr a místodržící krále Karla IV, připojuje k městu Domažlicím ves Petrovici, tak aby se všemi právy a platy jako jiné vesnice k městu přináležela.

My Jan z boží milosti kníže Korytanské, hrabě Tyrolský etc., známo činíme všechněm, k kterýmž by toto naše psaní přišlo, že my z dobrotivosti naší královské (sic) na město naše Domažlice a na měšťany a obyvatele v něm přebývající, věrné naše milé, okem milosrdenství popatřivše a s nimi milostivěji činíce, jim ku pomoci a přízni zvláštní pro jich chudobu a místa skrovnost ves řečenou Petrovice, položenou blízko od města a na gruntech města, kderážto ves prve svobodná byla, touž ves řečenou městu ku pomoci dáváme a pouštíme, aby budoucně a vždycky se všemi právy a platy a úroky, berní a všemi daněmi, neb což by k tomu přináleželo, [a] jakýmiž by koliv jmény jmenováno bylo, k předešlému náležela a příslušela městu aneb s řečenými měšťany vším obyčejem a spůsobem [trpěla], jako jiné vsi,

kderéž k témuž městu slušejí a přináležejí. A táž ves Petrovice buď pod mocí předepsaného města a pod jeho spravováním. Kderoužto milost předepsaným měšťanům tak učiněnou strany řečené vsi všeckněm ouředníkům, purgrabím, kdeříž nyníčko jsou aneb předešle byli, a kteréhokoli spůsobu byli jsou neb nebyli, urození neb kteréhokoliv řádu, oznamujem, přikazujíce přísným přikázáním, aby žádný týmž měšťanům v vládnutí též vsi jakýmkoliv obyčejem nepřekážel neb překážeti směl aneb o to se pokoušel. Pakli by to kdo všetečnou smělostí přestoupiti směl, znej, že v velmi těžký hněv náš upadne. A aby tyto předepsané věci pevnost svou obdržeti mohly, tento list naší visutou pečetí rozkázali sme upevniti. Datum in Mendico anno domini MCCCXLIX.

Český překlad ze XVI století v knize privilegií m. Domažlic z r. 1527 na l. 3 v. (č. A 4) za nápisem: „Majestát knížete Jana Korytanského, hrabí Tyrolského a Korytského, na Petrovice daný.“

Čís. 289.

1349, 26 března. V Berouně.

Korutanský vévoda Jan, bratr a místodržící krále Karla IV, nařizuje obyvatelům krajiny Trutnovské, jmenovitě též rychtářům, přísežným i obcem měst Trutnova a Dvora, aby byli poslušni Pešíka Krabice z Weitmile, kterému svěřil úřady soudce a lesmistra krajiny Trutnovské, a to ve věcech, které k úřadům těm příslušejí.

Johannes dei gracia dux Karinthie, Tirolis et Goricie comes. Fidelibus suis dilectis Gunthero et Heinrichio fratribus dictis de Lapide ac Mikoni de Sdenicz ceterisque feudalibus, terrigenis, iudicibus, iuratis ciuibus, communitatibus Truthnow et Curie ciuitatum et aliorum oppidorum ac villarum districtus seu territorii Truthnouiensis, vniuersis fidelibus nostris dilectis, graciam suam et fauorem. Quia nos auctoritate inuictissimi domini nostri, domini Karoli, Romanorum regis semper augusti et Boemie regis, fratris nostri karissimi, qua plenarie ex ipsius commissis fungimur, et virtute propria fideli nostro dilecto Pesconi Krabicze de Weytmul officia, videlicet iudicium prouinciale, quod landgericht dicitur, et forestariam siluarum districtus

vestri Truthenouiensis predicti cum omnibus ipsorum iuribus, vtilitatibus et pertinenciis contulimus atque dedimus per ipsum Pesconem et suum in hac parte substitutum sub eodem iure seu onere, prout Wanko dictus forestarius illa hactenus tenuit, habenda, tenenda et vtifruenda perpetue, sine quibusuis impedimentis, igitur vobis omnibus et singulis, quorum interest, et vestrum cuilibet auctoritate supradicta precipimus districte, gracie sub obtentu, quatenus prefatum Pesconem pro iudice prouinciali ac forestario districtus vestri cognoscentes ad ipsum vel eum seu eos, cui vel quibus ipse aut frater suus presencium exhibitor predicta officia regenda suo nomine commiserit, respectum habeatis cum officiis et eorum pertinenciis supranominatis, nec ad aliquem alium vos conuertatis, nam nullius efficacie esse decernimus, si hiis in contrarium quid attemptatum fuerit per quemcunque. Harum nostrarum serie literarum. Datum in Verona in crastino annunciacionis beate virginis anno filii sui millesimo trecentesimo quadragesimo nono.

Dle „Summa cancellariae Caroli IV“ Pelzel, K. Karl d. Vierte. Urkundenb. N° CXXVII. — Chytil, Codex Moraviae VII. str. 651. — Dle téhož pramene (Pelzel, u. m. N° CXXVIII) potvrdil král Karel IV v Bopardii *8 července 1349* tento list svého bratra Jana daný „Benessio de Weytemul, notario et familiari eius et ceteris fratribus suis de Weitemul“ s doložkou, že může s úřadem lesmistrství krajiny Trutnovské svobodně nakládati. — Bienenberg, Geschichte der St. Königinhof. Urkund. N° IV. a V. — Jireček, Codex juris boh. II. 3 str. 26. — Novější český překlad ve Vitákových, Dějinách m. Dvora Králové str. 16 a 17. — V archivu Českého musea chová se orig. perg. listu *d. v Sieně 24 dubna 1355*, kterým Ješek Jura, palatin Sandoměrský a hejtman měst Trutnova a Dvora (Jesco Jura, palatinus Sandomeriensis ac ciuitatum Trautnow et Curie capitaneus) zavázal se, že dlužní úpis na 1500 kop gr. znějící, který byl obdržel od císaře Karla IV, vrátí během měsíce do rukou jeho nebo do rukou Jana, biskupa Litomyšlského a kancléře císaře, jakmile do Čech neb Polska se navrátí a summa v listu obsažená bude mu vyplacena. Pakli by dlužní úpis nevrátil, pozbude platnosti.

Čís. 290.

1349, [16—21 října]. V Domažlicích.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Domažlickým výsadu, kterou jim bratr jeho Jan jakožto místodržící v Čechách byl udělil ohledně právo-

mocnosti soudu městského v trestních věcech, avšak vyhrazuje sobě konání soudní moci v těžkých případech trestních.

My Karel z boží milosti Římský král vždycky rozmnožitel a Český král, známo činíme tímto listem všechněm, že milí nám měšťané naši Domažličtí před přítomností naší velebnosti jsúce postaveni, jedno privilegium a vejsadu skrze osvíceného Jana, Karyntského vejvodu, Tyrolského a Gorytského hrabí, bratra našeho nejmilejšího, jim danú a puojčěnú nám zjevně ukázali, žádajíce od nás, aby to privilegium a ta vejsada z obyčejné milostivosti naší a dobroty naším psaním obnoveno a stvrzeno milostivěji jim bylo. Kteréžto vejsady a privilegium rozuom slovo od slova maličko napřed napsán jest. (Děje se tu odvolání k listu vévody Jana d. na Žebráce 22 ledna 1349 č. 287). My pak předepsaných měšťanuov prozbám, kteréž sú před námi učinili, příznivé povolení učinivše, všecky věci i jednu každú obzvlášť v témž privilegium a vejsadě obsaženú a dotknutú obnovujeme, zchvalujeme, pevnú činíme a jistým naším vědomím potvrzujeme; kromě vyvejšenosti a soudu, kteráž a který v vejstupcích neb v proviněních v kterejchž koli, jakož v předepsaným privilegiu a v vejsadě zvláštní zmínka se činí, našemu panství umínili sme zachovati. Pod svědomím tohoto listu pečetí naší stvrzeného. Dán v Domažlicích létha páně MCCCXLIX.

Český pozdější překlad v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 7 *v.* (č. A 9) za nápisem: „Krále Karla majestát čtvrtý vydaný na stvrzení majestátu, kterýž vydal Jan vejvoda na místě JMti, jakož napřed stojí psáno.“ Po straně připsáno po r. 1547: „Nemáme.“ — Dle Huberových, Regesten č. 1188, 6628 a 6629 meškal Karel IV v Domažlicích 16 až 21 října 1349. — Před tím *listem d. ve Frankfurtě 20 června* (XII° kalendas Julii) *1349* (orig. v hraběcím archivu Jindřichohradeckém) zastavil Jindřichu z Hradce a jeho bratřím v 4000 kopách gr. pražských hrad a město Domažlice se soudem krajským a jinými soudy, průvodem, clem, úroky, lesy, právy patronátními ke kostelům a všim jiným příslušenstvím (ipsis et heredibus ipsorum castrum et ciuitatem Thust cum judicio prouinciali et aliis judiciis, conductu et thelonio, censibus, siluis, juribus patronatus ecclesiarum, que ad ipsorum presentacionem et collacionem disponimus, quamdiu predicta non exsoluerimus ab eisdem, et omnibus pertinenciis suis) na tak dlouho, pokud summa zástavní, jakož i peníze, které zástavní držitelé na opravu hradu Domažlického vynaloží, nebudou zaplaceny. Bratr jeho Jan, vévoda Korutanský a hrabě Tyrolský a Goricský, vyslovil s tím souhlas. (Chytil, Codex Moraviae VII. str. 660.)

Čís. 291.

1349, [16—21 října]. V Domažlicích.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Domažlickým dva listy, jed jeho králem Janem a druhý bratrem jeho vévodou Janem místodržícím v Čechách jim na příslušenství dvora Dmout vesnice Petrovice k městu jich udělené.

Karel z boží milosti Římský král vždycky rozmnožitel i král, chcme, aby známo bylo listem tímto všeckněm, že m měšťané města našeho Domažlic, před naší jsouc postaveni ve přítomnost, dvě některá privilegia a vejsady skrze slavné osvíceného Jana, někdy Českého krále, otce našeho nejmile osvíceného Jana, Karyntského vejvodu, Tyrolského a Korytskýh bratra našeho nejmilejšího, jim dané a puojčené pokázali a žá nás, abychme táž privilegia a vejsady z obyčejné milosti naš brotivosti stvrditi a obnoviti psaním naším ráčili. (Následoval vodním textu znění listů krále Jana d. v Praze r. 1321 č vévody Jana d. na Žebráce asi 22 ledna r. 1349 č. 288). J předepsaných měšťanuov prozbám, kteréž sú před námi pokor povolení naše davše, všecka i jedno každé privilegium a v předepsaných listech dvou psané z milosti naší královský jeme, tvrdíme a jistým vědomím naším potvrzujeme. Pod svě pečeti naší větší k listu tomuto přivěšený. Dán v Domažlicí páně MCCCXLIX.

Pozdější překlad český v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. D na l. 9 (č. B 1) za nápisem: „Krále Karla majestát šestý, jímž se tvrdí krále Jana psaný napřed při znamení A 2 a druhej majestát, týmž se téhož krále (sic) Jana výš psaný A 4, co se dání Petrovic k tomuto n týče.“ Po straně po r. 1547 připsáno: „Nemáme.“

Čís. 292.

1349, 13 listopadu. V Praze.

Král Karel IV dává přírodí měšťanům Lounským, kteří se i za otce jeho krále Jana zadlužili a také pro dvojí oheň do

upadli, před věřiteli jich na čtyři léta, takže po ten čas nejsou jim po-
činni odváděti summy, jež jim dluhují, a na úrocích mají jim toliko
desátou část platiti.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod attendentes multiplicia honera debitorum, que dilecti fideles nostri, ciues Lunenses, cum pro nostris, tum pro clare memorie illustris Johannis, condam regis Boemie, genitoris nostri karissimi, indigenciis preteritis temporibus subierunt, ipsos non immerito desideramus ab huiusmodi debitorum oneribus subleuare viis decentibus et remediis oportunis, considerato, quod talia debita propter duplicatum incendium et exustionis turbacionem iteratam ac summe ipsius magnitudinem, que vires pauperum ipsorum transcendit, non simul et vno tempore extinguere valeant nec ad eorum solucionem intendere, nisi mora interueniente et congruentis temporis interuallo, ipsis infrascriptam graciam faciendam duximus de nostre celsitudinis gracia speciali, videlicet, quod vniuersis et singulis creditoribus ipsorum, quibus occasione nostri aut quauis alia racione uel causa obligari noscuntur, pro decem marcis debiti vnam marcam reddituum census annui huic ad quadriennium continuo computandum dare debeant, et quod creditores ipsorum eadem annua solucione contenti ipsos de solucione principalis sortis ammonere seu aggrauare non debeant durante spacio temporis prefiniti. Inhibemus igitur vniuersis et singulis creditoribus eorundem ciuium, cuiuscunque condicionis existant, fidelibus nostris, ne supradictos ciues aduersus presentis nostre largicionis indultum ammoneant seu grauent pro aliquibus debitis, vt prefertur, sub pena nostre indignacionis, quam si secus attemptare presumpserit, se nouerit incurrisse. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, indiccione secunda, idus (sic) Nouembris, regnorum nostrorum anno quarto.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 4 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Gracia, quod propter duplicatum incendium debita per quadriennium non soluant, nisi de decem marcis vna marca census."

* Čís. 293.

1349, 23 listopadu. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům města Ústí nad Labem dva listy otce svého krále Jana na užívání práva Magdeburského a na jiné svobody jim udělené.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Etsi regie dignitatis circumspecta benignitas vniuersos fideles sue dicioni subiectos innate liberalitatis clemencia pro fauore prosequitur, ad illorum tamen profectus, vtilitates et commoda feruencius aspirare teneatur, quos certis argumentis ad sue celsitudinis obsequia reperit continue preparatos. Sane accedentes ad nostre maiestatis presenciam nostri dilecti . . ciues nostre ciuitatis Vscensis super Albea nobis exhibuerunt duo priuilegia ipsis per clare memorie illustrem Johannem, condam Boemie regem, genitorem nostrum carissimum, data et concessa, petentes nos humiliter et deuote, quatenus ipsis eadem priuilegia approbare, ratificare et confirmare auctoritate regia et benignitate solita dignaremur. Quorum priuilegiorum, primi videlicet, tenor talis est: Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Praze 22 dubna 1325 č. 133). Secundi uero priuilegii tenor talis est: Nos Johannes dei gracia Boemie et Polonie rex etc. (Následuje znění listu téhož krále d. v Praze 19 ledna 1327 č. 144). Nos itaque attendentes multiplicia probitatis et aliorum seruiciorum merita, quibus supradicti ciues Vscenses et sui predecessores erga nos et predecessores nostros, quondam Boemie reges clare memorie, hactenus attento studio claruerunt et cotidiano sedulitatis affectu operosa diligencia nostre celsitudini se conformant, supradictis ciuibus Vscensibus et eorum successoribus predicta duo priuilegia per clare memorie illustrem Johannem, quondam Boemie regem, genitorem nostrum carissimum, data et concessa, vt prefertur, prout de uerbo ad uerbum presentibus sunt inserta, approbamus, ratificamus et de certa nostra sciencia regieque potestatis plenitudine ac speciali nostre benignitatis gracia confirmamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostre confirmacionis, approbacionis et ratificacionis paginam infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumserit,

grauem nostre regie maiestatis indignacionem se nouerit irremissibiliter incursurum. In quorum omnium testimonium presentes scribi et nostre maiestatis sigilli munimine iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, indiccione secunda, IX kalendas Decembris, regnorum nostrorum anno quarto.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 6 (na rubu starší č. nahoře 5 a dole N° 6). S velkou ulomenou pečetí královskou na červenožluté šňůře hedvábné zavěšenou. — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 247, kdež chybně datováno k 24 říjnu 1349.

* Čís. 294.

1349, 23 listopadu. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům města Ústí nad Labem dva listy otce svého krále Jana, kterými obnovil jim některá starší práva, vyměřil platy do komory královské a potvrdil obci důchody úřadu šroúřského, upravil honění a popravování zločinců, zatýkání dlužníků v městě, ukládání peněžitých pokut dle práva Magdeburského a povolil jim kupování svobodných statků a emfyteutisování pozemků obecních.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie ex. Notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod accedentes ad presenciam nostram fideles nostri dilecti, ciues ciuitatis n Vsk super Albea, nobis humiliter supplicarunt, quatenus ipsis duo priuilegia seu literas per clare memorie illustrem Johannem, condam Boemie regem, genitorem nostrum carissimum, data et datas, concessa et concessas, approbare, ratificare, confirmare auctoritate regia t benignitate solita dignaremur. Quorum priuilegiorum seu litterarum, rimi videlicet, tenor talis est: Johannes dei gracia Boemie et Polonie ex etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Chomoutově 28 července 1335 č. 176). Secunde vero litere tenor talis est: Johannes ei gracia Boemie rex etc. (Následuje znění listu téhož krále d. Praze 29 května 1339 č. 214). Nos itaque attendentes multiplicia robitatis et seruiciorum merita, quibus dicti ciues Vscenses erga

nos et predecessores nostros continuis temporibus hactenus claruerunt justisque dictorum ciuium precibus fauorabiliter inclinati, predicta priuilegia seu literas, que de uerbo ad uerbum presentibus sunt inserta et inserte, approbamus, ratificamus ac de certa nostra sciencia et regie potestatis plenitudine confirmamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmacionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem nostre regie maiestatis se nouerit incursurum. In cuius rei testimonium presentes literas scribi et nostre maiestatis sigillo iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, indiccione secunda, IX° kalendas Decembris, regnorum nostrorum anno quarto.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 5 (na rubu starší č. nahoře 4, dole N° 5). S krásně zachovanou velkou pečetí královskou, na červenožluté šňůře zavěšenou. Na rubu rukou XVI století: „Krále Jana majestát aneb fundací města Oustí"; rukou XVII stol.: „Confirmatio Caroli quarti super privilegia Joannis de fundatione ciuitatis Austae."

Čís. 295.

1349, 27 listopadu. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje manům a ostatním obyvatelům kraje Loketského (pheodalibus, vasallis et incolis districtus Cubitensis) *práva, která jim otec jeho král Jan listem d. v Praze 4 května 1341 č. 223 udělil.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono, quinto kalendas Decembris, indiccione secunda, regnorum nostrorum anno quarto.

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu c. kr. místodržitelství v Praze N° 38. S velkou pečetí královskou na červenožluté šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu staré č. II.

Čís. 296.

[Asi r. 1349.]

Arcibiskup Pražský Arnošt z Pardubic se svolením krále Karla IV postupuje farní kostel v Jaroměři nad Labem (parochialem ecclesiam

in opido regali Jermyr super Albeam), *ku kterému právo patronátní od časů biskupa Pražského Jana IV z Dražic měl probošt kaple Všech Svatých na hradě Pražském, kanovníkům řádu sv. Augustina, jichžto probošt a klášter mají ročně za to proboštu Pražskému dávati v náhradu 24 kopy gr. pr. ročně.*

Tadra, Památky archeolog. XI. (1880) str. 379 a Cancellaria Arnesti str. 168; kdež také čtou se důvody, pro které je správné udání Frindovo v jeho Kirchengeschichte II. str. 320, že klášter Augustiniánský v Jaroměři byl kolem r. 1349 založen a nikoli r. 1356, jak mínil Balbin ve své Vita Arnesti str. 278. — Napotom veden jest spor před officiálem arcibiskupským mezi Petrem proboštem a celým konventem kláštera p. Marie v Jaroměři (in Jermir) kanovníků řeholních řádu sv. Augustina a purkmistrem a kmety neb přísežnými města Jaroměře (scabinos seu juratos ciuitatis Jermirensis, scilicet Petrum Peratorem, magistrum ciuium etc.) spolu s příbuznými zakladatele oltáře p. Marie Magdaleny v řečeném klášteře, měšťana to Ondřeje, o právo patronátní k tomuto oltáři, kterýžto spor ukončen je narovnáním, že přísežní Jaroměřští mají pro tentokrát praesentovati arcibiskupu osobu způsobilou k tomuto oltáři; avšak oltář s důchody že má klášteru přináležeti; což arcibiskup Jan Očko z Vlašimě *listem d. v Praze dne 12 května 1367* potvrdil. (Orig. perg. v archivu kláštera Dominikánů v Praze. — Borový, Libri erectionum I. str. 62).

Čís. 297.

1350, 4 března. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje Petrovi, synu Matěje z Chebu, rychtáři Žateckému, a manželce jeho Anežce rychtářství města Žatce se všemi důchody a právy, jmenovitě se čtyřmi masnými krámy, se clem, s právem souditi vraždy a vykonávati soud nad židy. Zároveň je osvobozuje ode všech platův, kdyby se na ostatní rychtáře král. měst měly ukládati, a dává jim právo s rychtářstvím tím svobodně nakládati.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Omnibus imperpetuum. Etsi ad singulos dicioni nostre subditos et fideles liberalitatis nostre munificenciam libenter extendimus, suadet tamen nobis innate benignitatis clemencia, ut eos, quos erga culminis nostri celsitudinem prompta semper et intrepida fidelitatis constancia feruidos ab operum experimento cognoscimus et deuotos, specialibus graciis et singularibus beneficiis prosequamur. Eatenus inspectis be-

nimo animo et grata meditacione intra pectoris nostra archana pensatis fidelibus, gratis plurimum et acceptis serviciis, que fideles nostri dilecti Petrus quondam Mathie de Egra, judex Sacensis, et Agnes conthoralis sua prompte et utiliter omni possibilitatis sue valencia celsitudini nostre attendere impenderunt, ipsis, heredibus et successoribus eorum in recompensam seruiciorum huiusmodi judicium nostre ciuitatis Sacensis cum quatuor macellis, theloneo, honore, dominio, libertate et ceteris suis juribus, utilitatibus et prouectibus, obuencionibus, emolimentis et pertinenciis vniuersis, in quibuscunque rebus consistant seu quocunque vocabulo nuncupentur, et expresse quouis jure, quo predecessores ipsorum et nominatim quondam Wilricus ipsum judicium actenus tenuisse noscuntur, et specialiter auctoritatem et licenciam de homicidio judicandi et nichilominus judicium Judeorum ibidem, de munificencia nostra regia et de speciali nostre majestatis gracia damus, conferimus liberaliter et donamus regendum, habendum, tenendum, utifruendum per ipsos et jure hereditario imperpetuum possidendum libere, pacifice et quiete, absoluentes et tenore presencium auctoritate regia liberantes eosdem Petrum, Agnetem, heredes et successores ipsorum ab omni exaccione, contribucione, inposicione, vexacione et cuiuslibet alterius generis dacione, si quam ab eis, sicut ab aliis ciuitatum regalium dicti regni nostri Boemie judicibus, nomine regio vel quocunque alio exigi vel requiri contingerit, in genere vel in specie quocunque tempore successuro. Dantes et concedentes eciam presentibus eisdem Petro, Agneti, heredibus ipsorumque successoribus dicta judicia cum suis pertinenciis prenominatis vendendi, obligandi, permutandi, locandi, donandi, legandi in alium seu alios transferendi et de ipsis et qualibet ipsorum parte iuxta suum placitum, et prout sibi utilius expedire videbitur, disponendi, plenam et omnimodam facultatem. Policemur itaque sincere spiritu et spondemus, eum seu eos, ad quem seu ad quos dicta judicia cum suis pertinenciis in toto vel in parte peruenerint in futurum, circa ipsa generosius conseruare et in nullo penitus impedire nec pati per quempiam impediri. Mandantes firmiter et districte capitaneo, cancellario (sic), subcamerario et quibuslibet officialibus et vicofficialibus et aliis uniuersis et singulis nostris dilectis, presentibus et futuris, cuiuscunque status vel condicionis existant, quatenus

ıtre sub obtentu gracie supradictos Petrum, Agnetem, heredes vel :cessores eorum contra presentis nostre gracie formam, quam per- uis temporibus inuiolabilem permanere volumus, nullatenus impe- e, molestare seu perturbare audeant vel presumant, literis nostris tis vel dandis scienter vel ignoranter, per quarum continenciam ssent effectus presencium quomodolibet impediri vel aliqualiter re- cari, non obstantibus quoquomodo, quas exnunc prout extunc omni :ere decreuimus robore firmitatis. Presencium sub nostre majestatis illo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo centesimo quinquagesimo, jubileo, indiccione tercia, IV nonas Marcii, gnorum nostrorum anno quarto.

Dle formuláře Žateckého u p. Stanky v Žatci chovaného Schlesinger, Ur- ndenbuch der St. Saaz č. 72.

Čís. 298.

1350, 9 března. V Praze.

·d Karel IV potvrzuje rychtáři, přísežným a obyvatelům města rouna obojího jazyka, českého i německého, práva, která jim děd jeho, král Václav II, byl udělil.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie . Ad perpetuam rei memoriam vniuersis et singulis presentes ras inspecturis, presentibus et futuris, volumus fieri notum, quod ientes ad regalis maiestatis nostre presenciam fideles nostri di- ti iudex et iurati pro se ac vniuersitate ciuium et hominum vtriusque guagii et idiomatis, tam boemici quam theutonici, ciuitatis nostre ronensis, nobis humiliter supplicare curarunt, quatenus eis et ciui- i iam dicte graciam facientes specialem litteras incliti Wenceslai e memorie Boemie et Polonie regis, aui nostri charissimi, et certa a seu immunitates in eis contentas, datas et concessas, dignaremur benignitate regia Boemie graciosius confirmare, quarum tenor le- ur in hec verba: Nos Wenceslaus etc. (Následuje znění listu krále clava II d. v Praze 30 srpna 1303 č. 76). Nos itaque supplica- nibus predictorum ciuium racionabilibus et condignis benigno fa- e facilius inclinati prefatas litteras et tenores ipsarum de be- nitate sedis[1]) regie Boemie approbamus et ratificamus. Datum

Prage anno domini MCCCL, jubileo, indiccione tercia, septimo idus Marcii, regnorum nostrorum anno quarto.

Kopie v Chaos rerum memorabilium archivu m. Prahy č. 324 list 151. — Pelzel, Kaiser Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CXXX dle desk dvorských, kdež se čte: ') maiestatis. — O zaniknutí německé osady v Berouně r. 1359 srov. vypravování Hájkovo v Kronice České na l. 333 a v Paprockého Diadochu na str. 203 stavu městského.

Čís. 299.

1350, 1 dubna. V Praze.

Královna Anna nařizuje rychtáři, konšelům a obecným přísežným města Mělníka, aby úroku ročního nikomu jinému neplatili, nežli jejím úředníkům.

Wir Anna von gotes gnaden Roemische kuengin ze allen zitten mererin dez riches vnd kuengin zue Behem, enbieten .. dem richter, .. den schepfen vnd .. den gesworn gemeinlichen ze Melnik, vnsern lieben getriwen, vnser huld vnd allez guet. Vmb den zinse, den ir iecz vnd hernach geben suellent von recht, wellen vnd gebieten wir iv ernstlichen vnd festeclichen, daz ir den nieman gebent noch reichent, danne vns oder vnsern amptlueten, die wir von vnsern wegen densenden, alz lieb iv vnser hulde ze behalten sien. Tetend ir darueber icht anders, danne hie vorgescriben stet, wiszent, das wir dez wartend weren hincz iwern liben vnd guten. Mit vrkuend dicz briefes vnder vnserm insigel, der gegeben ist ze Prag am dunderstag nach dem Ostertag, do man zalt von Cristes gebuert druezehen hundert jar vnd in dem fuenfczigsten jar, in dem andern jar vnserer riche.

Orig. perg. v archivu města Mělníka č. 3 (staré č. 4) s regestem na rubu: „Majestát královny Anny na platy neb šos, toliko JMsti královně České [aby] dávány byly.“ S ulomenou pečetí královninou na perg. proužku zavěšenou.

Čís. 300.

1350, 4 května. V Chebu.

Král Karel IV, patře na zkázu města Loun, které ohněm mnoho utrpělo a velkými dluhy je obtíženo, osvobozuje purkmistra, konšely, přísežné i všechnu obec na pět let od placení berní, úroků a všech jiných sbírek.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie
. Notum facimus vniuersis, quod attendentes multiplicem destruc-
nem et iacturas nimias ciuitatis Lunensis, quibus sinistris euen-
us et aduersitate fortune pluribus incendiis aflicta dinoscitur, et
ressionem debitorum multiplicium, quibus dampnabiliter oneratur,
compassionis oculis intuentes, ut sub tempore felicis nostri regi-
iis ab huiusmodi incomoditate respiret et se de nostri fauoris be-
nitate precipua reperiat graciosius consolatam, animo deliberato,
o nostrorum procerum accedente consilio ac de certa nostra
encia et gracia speciali, dilectis nobis magistro consulum, consu-
is, juratis et vniuersitati ciuitatis Lunensis prefate, fidelibus nostris,
nus et conferimus plenam et omnimodam libertatem, ut a data
sencium per quinquennium secuturum continuo nullas penitus
nas, census, collectas, steuras, losungas, subuenciones [1]), soluciones,
ias [2]) aut alia queuis donacionum seu exaccionum onera [3]) nobis
nostre regali camere, quouis titulo, quauis eciam racione siue
sa dare, expedire siue soluere teneantur, inhibentes vniuersis et
gulis capitaneo, camerario, subcamerario, judicibus, justiciariis,
cialibus et viceofficialibus, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris
ctis, ne a prefatis magistro consulum, consulibus, juratis ac vni-
sitate dicte ciuitatis Lunensis, ciuitate seu pertinenciis suis, dicto
ante quinquennio quicquam exigere seu postulare presumant aut
dem, ciuitatem et pertinencias, quouis ingenio siue colore quesito,
pigneracione aut aliis quibuscumque grauaminibus molestare sub
a nostre indignacionis, quam qui secus attemptare presumpserint,
cognoscant grauiter incurrisse. Presencium sub nostre magestatis
illo testimonio litterarum. Datum Egre anno domini millesimo tre-
ntesimo quinquagesimo, jubileo, indiccione tercia, IV^{0} nonas Maii,
gnorum nostrorum anno quarto.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 4 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Pregatiua per quinquenium de non solucione bernarum et censuum.“ Nad řádky ský překlad na př.: [1]) pomoci, [2]) šacování, [3]) bezděčných obtížení.

Čís. 301.

1350, 18 května. V Norimberce.

rál Karel IV činí milost měšťanům Chebským, že mají v Praze koupi a prodeji zboží, jakož i v jiných věcech užívati týchž práv,

jako měšťané Pražští a že mají vůbec užívati týchž práv, jako jiná města království Českého.

Wir Karl von gots gnaden Romischer kung ze allen zeiten merer dez richs vnd kung ze Behem, veriehen vnd tun kunt offenlich mit disem brief allen den, die in sehen, horen oder lesen, daz wir haben angesehen getrewen, willigen vnd steten dinst der burger ze Eger, vnsir lieben getrewen, den sie vns oft mit grozzem fleizze vnuerdrozzenlich getan haben vnd noch tun muegen vnd sullen in kunftigen zeiten. vnd tun in die besundere gnade von vnsir angebornen kungleichen guete vnd wellen, daz sie ze Prage burgerrecht haben sullen genczlichen in allen sachen zu kouffen vnd zu verkouffen, vnd allir derselben burger ze Prag genaden vnd freyheit gebruechen vnd geniezzen sullen vngehindert, alle die weil, daz sie vnsir, vnsir erben vnd nochkomen, kungen ze Behem, vnd der cronen doselbist pfaut sein, vnd geloben mit vnsern kunglichen gnaden, daz wir in vbir dieselben freyheit vnd gnaden der burger vnd der stat briefe ze Prage schaffen wellen unuerczoegenlichen, als wir in auch vormals gelobt vnd geheizzen haben. Ouch wellen wir, daz sie furbaz mer allir der gnaden, rechten, freyheiten vnd guter gewonheit allir andir vnsir stett dez kungrichs ze Behem geniezzen vnd gebruchen sullen, vnd wellen in dieselben bessern in kunftiger czeit mit vnsern kunglichen gnaden. Mit vrkund dicz briefs versigelt mit vnserm kunglichen ingsigel, der geben ist ze Nuremberg, do man zalte noch Crists geburt driwczehen hundert vnd dornoch in dem funfczigisten jare an dinstag in der pfingistwochen, im fierden jar vnsir reiche.

Per dominum regem
Henricus thes[aurarius].

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Kunig Karl purgerrecht zu Prage.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° LXVI. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 330. — V archivu Chebském chová se český překlad tohoto listu z konce XV století. — Znění zmíněného v majestátu přiznávacího listu Pražanů nezachovalo se; naproti tomu zachovala se ve vetustissimus liber privilegiorum č. 993 archivu m. Prahy na str. 16 za nápisem: „Litera, ut ciuis de Chutna sit ciuis Pragensis et e contra“ podobná starší úmluva mezi měšťany Pražskými a Kutnohorskými *ze dne 6 prosince 1338*,

zní takto: „Nos Thomlinus judex, dictus Hoppo, et Tyrmanus Lynwateri, matri juratorum, Heynlinus Albus, Jacobus notarius, Nycolaus rusticus, Henslinus ulini, Hentzmannus Schobir, Petrus Weneschower, Jesko Oswaldi, Johannes kriczer, Cristanus Popplini, Ditricus Resscho, Elblinus de Piska, Henczlinus unner et Johannes Sittauwer jurati et vniuersitas ciuium Montis Chutne recoscimus tenore presencium et ad publicam tam presencium quam futurorum ferimus nocionem, quod matura inter nos deliberacione super vnione nostra ac ıcretorum virorum amicorum nostrorum ciuium ciuitatis Pragensis prehabita, am beniuole duximus inter nos vniendam, que inquam vnio inter nos taliter conducta, vt omnes et singuli ciuitatis predicte debent et possunt apud nos ciuitate nostra seu monte nostro predicto vina ipsorum quecumque propinare et gocia ipsorum tractare velud nostrum vnus in mercibus quibuscumque, id ipsum s et conciues nostri omnes et singuli tenentur et debent apud ipsos in ciuitate rum prefata vina ipsorum quecumque propinando, merces ipsorum quascumque ıdendo et emendo facere viceuersa, et eciam eo iure potiri apud nos debent, o conciues nostri, excepta collecta ciuitatis seu montis nostri, a cuius solucione os supportatos fore volumus penitus et exemptos. In cuius vnionis testimoım presentes literas fieri et sigillo ciuitatis siue montis nostri predicti iussis communiri. Actum et datum Chutne anno domini millesimo trecentesimo esimo octauo, VIII° ydus Decembris". — Emler, Regesta IV. č. 627.

Čís. 302.

1350, 18 května. V Norimberce.

ál Karel IV vyznává, že sice obecný lid v Chebu zvůli svou provedl tamějších židech, sluzích to komory královské, avšak že takové proění měšťanům a obci Chebské odpouští, poněvadž přednější měšťané jemu dostiučinili.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie r. Notum facimus vniuersis, quod, licet alias populus ciuitatis grensis errore wulgari concitus et insaniens indeliberate et sensu probo Judeos ibidem, camere nostre seruos, fatue presumpcionis dacia non absque graui nostre regalis camere preiudicio peremerit que et substanciam ipsorum fuerit demolitus, tamen maiores ciuis, qui de huiusmodi patrato excessu, sicut manifeste percepimus, ıtinuo doluerunt, vt maiestatis nostre graciam recuperare valerent eidem erranti populo nostre propiciacionis aditum inuenire, nobis sacro imperio pro huiusmodi sic patrato excessu satisfecerunt ad

plenum et nostre celsitudinis beniuolenciam meruerunt: idcirco animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed sano nostrorum principum, baronum et nobilium consilio precedente dictis ciuibus, vniuersitati, heredibus et successoribus ipsorum imperpetuum nostro, imperii et successorum nostrorum nomine, puta Romanorum vel Boemie imperatorum vel regum, vniuersum et omnem excessum huiusmodi in nece siue peremcione Judeorum patratum, siue de maiorum certa sciencia vel ignorancia aut quouis alio modo commissum, de singulari nostre maiestatis fauore presentibus indulgemus, nulla nobis vel nostris successoribus, Romanorum et Boemie imperatoribus siue regibus, juris accione, impeticione siue arrestacione aduersus eosdem ciues, vniuersitatem, heredes et successores ipsorum occasione talium excessuum siue culparum amplius reseruata. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Nvremberg anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, jubileo, indiccione tercia, XV kalendas Junii, regnorum nostrorum anno quarto.

[Na ohbu:] Per dominum regem
Henricus thes[aurarius].

[Na ohbu v pravo:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Karolus rex, daz der stat ist vergeben, daz die Juden zu Eger wurden geslagen.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° LXVII. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 329. — Německý novější překlad v Gradl, Die Privilegien der St. Eger str. 10 a Geschichte des Egerlandes str. 204, kdež také bližší zprávy se čtou na str. 200 násl. o vraždění židů v Chebu o zeleném čtvrtku (25 března) r. 1350. — Srov. též Reichl, Denkmaeler des Egerer Ghetto v Egerer Jahrbuch 1876 str. 96 a téhož, Der Judenmord zu Eger tamže 1876 str. 124. — Císař Karel IV navrátil obci židovské v Chebu *listem ze dne 6 listopadu 1364* školu a hřbitov, a to takto: „Wir Karl — tun kunt —, wann die Juden vnser stad czu Eger die judenschole vnd den judenfrithoff von dem edlen Albrecht Nothaft von Dirstein genczlich vnd zumale geloset han, also daz nyman mit der judenschole vnd yrme frithofe zu tune hat, dan die Juden alleine, douon han wir — ausz kuniglicher macht zu Beheim denselben Juden czu Eger yre judenschole vnd fritthof bestetiget — vnd confirmiren yn die gnediclich — vnd wollen, daz die vorgenanten Juden, die iczunt zu Eger sint oder in kunftigen cziten darkomen, die vorgenante judenschole vnd frithoff ewiclichen besiczen vnd haben sullen in allem dem rechte vnd in aller friheit, als sie die von alders besezzin vnd gehabet han. — Geben czu Spiemberg noch Crists geburt driczenhundert

jare dornach in dem vier vnd sechczigsten jare, an der nehesten mitwochen noch aller heiligen tage, vnser reiche den nunczenden vnd des keisertums in dem czehendem jare. Per dominum de Koldicz Rudolfus de Frideberg.“ (Orig. perg. v archivu m. Chebu. — Reichel, Egerer Jahrbuch 1873 str. 100.)

Čís. 303.

1350, 18 července. V Praze.

Král Karel IV nařizuje obyvatelům měst v Čechách a na Moravě, jakož i říše Římské, aby nedovolovali měšťanům a kupcům z Krakova a jiných měst krále Polského prodávati zboží kupecké ve svých městech, poněvadž v Krakově činí se překážky kupcům z Čech a Moravy, kteří chtějí obchod do Ruska a Pruska vésti.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus suis dilectis ciuitatum, Pragensis, Wratislauiensis, Chutnensis, Olomucensis, Brunnensis, Glaczensis, Noue ciuitatis in Morauia aliorumue locorum et opidorum per Boemiam et Morauiam, judicibus, consulibus, scabinis, juratis, magistratibus, rectoribus et ciuibus ceterisque omnibus et singulis in Romano imperio seu in aliis quibuscunque principatibus residentibus, nobis et imperio subiectis, ad quos presentes peruenerint, graciam regiam et omne bonum. Grauem fidelium mercatorum nostrorum de Boemia et Morauia querelam recepimus, continentem, quod ciues et mercatores de Cracouia contra approbatam et antiquitus semper obseruatam conswetudinem a tempore, cuius in contrarium memoria non existit, per nouas et abusiuas ipsarum constituciones juri contrarias eosdem mercatores hucusque contra deum et iusticiam impediuerint et violenter impediunt, ne ipsi cum eorum rebus et mercacionibus uersus Russiam et Prussiam procedere presumant, eisque stratas et vias huiusmodi precludunt in eorundem mercatorum nostrorum irrecuperabile dispendium ac iurium nostrorum et imperii derogacionem manifestam, ex eo, quod omnes strate et vie, in quibuscunque regnis et dominiis in terra et aquis, ad nos et Romanum imperium de jure pertinere dinoscuntur, de quo miramur vehementer, presertim cum homines et mercatores de Cracouia et aliis terris regis Polonie in omnibus ciui-

tatibus et terris nostro dominio suppositis cum eorum mercibus absque omni impedimento et grauamine libere et secure hucusque transiuissent et eorum negociaciones exercuerint, prout eis visum est vtilius expedire. Nolentes igitur huiusmodi iniurias et violencias nostris mercatoribus illatas, et que continue inferuntur, sub paciencie silencio preterire, sed pocius ipsorum commoditatibus et profectibus, vt tenemur, salubriter prouidere, vobis omnibus et singulis supradictis et vestrum cuilibet per se, qui requisiti fueritis, districte precipimus et mandamus gracie nostre sub obtentu, quatenus vniuersos et singulos ciues et mercatores de Cracouia et aliis ciuitatibus et terris regis Polonie, quandocunque uel quociescunque ad vos et loca vestra cum ipsorum mercibus applicuerint, ipsos statim nullo alio exspectato mandato cum omnibus eorum mercibus a uobis recedere et redire, vnde venerant, cogatis et modis omnibus faciatis, non permittentes eosdem mercatores res ipsorum apud vos dissoluere, religare aut vendere aut quaslibet alias negociaciones exercere tamdiu, quousque id expresse per literas nostras reuocauerimus et donec aliud a nostra maiestate receperitis in mandatis. Predictam prout penam grauem vobis infligendam et indignacionis nostre furorem euitare volueritis, nullatenus omissuri. Harum testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, jubileo, XVIII die mensis Julii, regnorum nostrorum Romanorum anno quinto, Boemie vero quarto.

Kop. ze XIV stol. v liber vetustissimus privilegiorum č. 993 na str. 64 v archivu m. Prahy za nápisem: „Litera, ut mercatores de Cracouia cum suis mercibus arestentur pro eo, quod viam versus Russiam mercatoribus Boemie impediunt et precludunt.“ — Pelzel, Kaiser Karl IV. Urkundenb. N° LXXVI. — Brandl, Codex Moraviae VIII. str. 19.

Čís. 304.

1350, [v červenci]. V Praze.

Král Karel IV nařizuje měšťanům král. měst, aby do rukou král. podkomořího Rusa z Lutic složili slib věrnosti prvorozenému synu jeho Václavu pro případ, že by po otci měl nastoupiti na trůn královský.

Znění tohoto nařízení se nezachovalo; toliko obsah jeho znám jest z přiznávacích listů, které vydalo v posledních měsících r. 1350 dvanáct král. měst,

a jež se v orig. v státním archivu ve Vídni zachovaly. Většina z nich zní tak, jako tento revers obce Plzeňské: [1]) „Nos . . judex, . . jurati et vniuersitas ciuium ciuitatis Noue Pylzne notum facimus vniuersis, quod pridem ad mandatum serenissimi ac inuictissimi principis ac domini nostri graciosi, domini Karoli, Romanorum semper augusti et Boemie regis, nobis communiter per virum nobilem dominum Russonem de Luticz, regni Boemie subcamerarium, in consilium conuocatis prefatus dominus Russo vice et nomine predicti nostri domini graciosi nos cum instancia requisiuit, vt considerata antiqua regni Boemie conswetudine dudum laudabiliter obseruata necnon ordinacione prouida, quam clare memorie illustris et magnificus princeps ac dominus, dominus Johannes, quondam Boemie rex, genitor eiusdem domini nostri, matura deliberacione instituisse dinoscitur, qua ipse prefatum dominum nostrum, Romanorum et Boemie regem, primogenitum suum, eiusque heredes et successores per masculinam lineam descendentes ab ipso in prefato regno suo Boemie suos heredes et successores esse constituit, voluit et decreuit, nos eciam illustri principi et domino nostro, domino Wencezlao, prefati domini nostri Romanorum, Boemie regis primogenito, corporalia juramenta omagii, obediencie atque fidelitatis debite prestaremus. Nos igitur prefati regni Boemie approbate et laudabiliter obseruate conswetudini et ordinacioni predicte, quam prefatus dominus noster, dominus Johannes, olim Boemie rex memorie recolende, prouida deliberacione pridem instituit, assensum prebere volentes ac debite fidelitatis obsequiis ac obediencia solita feruencius inherere, animo deliberato non per errorem aut inprouide, sed omnium votis communiter accedentibus, eidem domino Wencezlao huiusmodi juramenta corporaliter prestitimus et prestamus necnon promisimus et promittimus bona nostra fide et sine omni dolo pro nobis, heredibus et successoribus nostris in perpetuum ad prefatum dominum nostrum Wencezlaum in casu, vbi fortasse serenissimum dominum nostrum, genitorem ipsius, quem deus omnipotens custodire dignetur, ab hac luce emigrare contingeret, immediate habere respectum sibique tamquam regi Boemie necnon vero, legittimo et naturali domino nostro in omnibus et singulis parere et intendere et absque omnis contradiccionis, inpedimenti seu difficultatis obstaculo fideliter obedire, promittentes nichilominus bona nostra fide sine dolo pro nobis, heredibus nostris et successoribus, vt premittitur, eadem juramenta corporalia de fide, legalitate et obediencia seruandis, non extante prefato domino nostro Wencezlao, suo primogenito, vel illo non existente, seniori suorum heredum vel ipso absque heredibus decedente, fratri suo seniori, si quem habuerit, aut illo decedente, seniori eiusdem fratris heredi et sic demum inantea senioribus fratribus ac seniorum fratrum senioribus heredibus in linea sexus masculini procedendo continue prestare et corporaliter facere perpetuis temporibus affuturis. Presencium sub nostre ciuitatis sigillo testimonio litterarum. Datum in Pylzna anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, jubileo, sabbato proximo post festum sancti Jacobi apostoli [31 července]. (Orig. v stát. arch. ve Vídni. Boh. N° 317—322.) Téhož znění jsou v stát. arch. Víd. mimo tuto listinu Plzeňských ještě listiny: [2]) ciuitatis in *Luthomericz* z téhož dne, [3]) ciuitatis in *Jermer* (Jaroměře) z téhož dne, [4]) ciuitatis in *Luna* s datem:

sabbato proximo ante festum beati Mathei apostoli et ewangeliste (18 září), [5]) ciuitatis in *Kadano* s datem: feria quinta proxima ante diem sancti Michaelis archangeli (23 září), [6]) ciuitatis in *Usk supra Albiam* (Ústí) s datem: feria tercia in vigilia sancti Wenczeslai martyris gloriosi (27 září), [7]) ciuitatis in *Glathouia* s datem: sabbato proximo post festum sancte Katherine virginis gloriose (27 listopadu), [8]) ciuitatis in *Budwois* s datem: in die Barbare virginis sancte et martyris (4 prosince), [9]) ciuitatis in *Alta Mutha* s datem: feria quarta proxima post festum beate Lucie virginis gloriose (15 prosince). — Listiny Litoměřická a Jaroměřská jsou psány jedním písařem. Pergament, velikost a pečeti jsou při všech listinách různé. — *Plzeňská* má pečeť velkou, kulatou z vosku s bílou látkou smíšeného. Na obraze brána, v níž stojí rytíř s křídlem orlím na helmě a se štítem trojhranným v levici. Po obou stranách brány dvě věže a mezi nimi nad branou ženská postava držící v každé ruce po korouhvi. Legenda: „† SIGILLUM · CIWITATIS · [NO]WE · PILSNEN[SIS].“ — Pečeť *Litoměřických* jest trojhranná rovněž z vosku s bílou látkou smíseného. Legenda i obraz velmi poškozen; z posledního zbylo pouze kus zdi s branou. — Pečeť *Jaroměřských* z vosku přirozeného visí též na perg. proužku. Na obraze trojhranný štít, v jehož poli zobrazena mřížovaná stupnice. Legenda: „† SIGILLVM · CIVIVM · IN · GERMIR.“ — Pečeť *Ústeckých*: kulatá, v obraze štít se lvem dvojocasým; legenda poškozena. — Pečeť *Vysokomýtských*: trojhranná; na obraze okřídlený drak; legenda: „† S. · BVRGENSIVM · ALTE · MVTE.“ — Pečeť *Kadaňských*: kulatá; tři věže s cimbuřím; v prostřední je otevřená brána, nad ní helm s křídlem orlím, na postranních věžích visí trojhranné štíty: v pravo se lvem, v levo s orlem; legenda: „[† SI]GILLVM · CIVIVM · DE · CHADAN.“ — Pečeť *Klatovských*: kulatá; na obraze hradební zeď s dvěma věžema, nad jichž cimbuřím po trojhranu, s legendou: „† SIGILLVM · CIVIVM · GLATOVIENSIVM.“ — Pečeť *Budějovických*: kulatá; na obraze činí ze zdi tři věže, na prostřední položen štít trojhranný s dvojocasým lvem, legenda poškozena. — Pečeť *Lounských*: kulatá; nad branou ve zdi mezi věžema štít s půlměsícem a hvězdou, dvě hvězdy pod ním a tři hvězdy nad ním, půlměsíc v pravo i v levo od obrazu; legenda: „† SIGILLUM · CIVITATIS · IN · LVNA.“ — Kromě toho chovají se v státním archivu Vídeňském ještě tři holdovací listiny měšťanů Čáslavských, Kolínských a Kouřimských, jichž znění se od předešlých poněkud liší. Znějí takto: [10]) „Nos .. judex, .. jurati totaque vniuersitas ciuium in Czaslaus vniuersis et singulis tenore presencium recognoscimus publice et fatemur, quod ad manus illustris principis, domini Wencezlai, primogeniti serenissimi domini nostri, domini Karoli, regis Romanorum semper augusti et Boemie regis, nobili viro domino Russoni de Luticz, subcamerario regni Boemie, aut dicto domino Wencezlao non extante, alterius sui tunc senioris filii, si quem fauente domino genuerit, fidelitatis et obediencie homagium fecimus per nos, super quo prestitum corporale juramentum et presencium serie facimus ac virtute, condicione tali: vt si predictum dominum nostrum, dominum Karolum ab hac luce migrare contingeret, ad nullum preterquam ad prefatum suum primogenitum uel quemcumque de senioribus suis filiis, aut prouisorem siue tutorem ipsius, si minorennis exsti-

terit, debeamus habere respectum, sibique in omnibus tamquam regi Boemie et nostro naturali domino obedire, nos ad quascumque alias quorumlibet instancias minime conuertendo. Presencium sub nostre ciuitatis sigillo testimonio litterarum. Datum in vigilia beati Laurencii martyris (9 srpna) anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, jubileo. (Orig. v stát. arch. ve Vídni. N° 317—322.) — Hold takto zkrácený čte se mimo tuto listinu Čáslavskou ještě v listinách [11])ciuitatis Curymensis a [12]) ciuitatis Noue Colonie. Souhlasí všechny tři doslovně až na místo vydání listiny Kolínské, které zní: Datum *Colonie* anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo in vigilia beati Laurencii martyris (9 srpna). — Písaři byli různí. Všechny tři listiny mají pečeti kulaté na perg. proužcích zavěšené. *Čáslavská*: na obraze hradební zeď s branou otevřenou, nad tou věž nízká a nad ní trojhranný štít s dvojocasým lvem s korunou; po stranách dvě věže vyšší, na jichž cimbuří dva hlásní na roh troubí. Legenda: „† SIGILLVM · CIVIVM · DE · [CZ]AZLAVIA." — *Kouřimská*: z hradební zdi s branou otevřenou vyvstávají dvě věže šikmé, nad nimi po jakés krokvici, mezi nimi štít velký se lvem dvojocasým a s korunou. Legenda: „† SIGILLVM · CIVITATIS · CVRIMENSIS." — *Kolínská*: Štít s korunovaným lvem dvojocasým zabírá v obraze ještě více místa na úkor zdí, než na pečetích předešlých; z hradební zdi zmizela brána; nad nízkými věžemi postranními v pravo A v levo M se čte. Legenda: „† S. · BVRGENSIVM · DE · COL[ONIA · NOWA] · SUPRA · ALBEA." — Na rubu všech tří listin současnou rukou poznámka: Omagium ciuitatis Czaslauie (resp. Curimensis, Coloniensis super Albia.) — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° LXIV. — Strnad, Listář kr. města Plzně str. 70. — Zmíněný zde Václav, prvorozený syn krále Karla IV, narodil se 17 ledna 1350, avšak už 28 prosince 1351 na Žebráce zemřel.

Čís. 305.

1350, 18 září. V Praze.

Král Karel IV, zakládaje na hoře Karlově v Novém městě Pražském kostel a klášter sv. Karla Velikého, dává opatu a konventu řeholních kanovníků sv. Augustina roční důchod 41 hřiven stříbra váhy kutnohorské z města Kouřimě, který doposud komoře královské náležel, jakož i desátek cla z městečka Bělé pod Bezdězem (eidem monasterio sancti Caroli in perpetuum quadraginta et vnam marcas redituum argenti ponderis Moncium Chutnis, quinquaginta sex grossis pragensibus pro marca qualibet computatis, in et super ciuitate nostra Gurimensi et censu, quem camere nostre tenentur, necnon decimas thelonei in oppido nostro Byela siue Aqua Alba prope castrum Bezdiez cum omnibus iuribus et pertinenciis redituum siue vtilitatum talium, sicut ad re-

[illegible] spectauerunt hactenus. damus). *Při tom nařizuje rychtáři přísežným i vší obci m. Kouřimě, jakož i purkrabím hradu Bezděze a celníkům v Bělé, aby klášteru na Karlově postoupené mýtky a desátky rychtářů.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo jubileo. indictione tercia. XIV kalendas Octobris. regnorum nostrorum anno quinto.

Obnoveno v konfirmaci kr. Vladislava d. na Budíně 29 září 1514, jehož orig. chová se v státním a dvorském archivu ve Vídni. — Kop. z XV století v knize pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 59 a a 219 a za nápisem: „Literi imperatoris Karoli super censu XLI marcarum in Gurim. computando vnam marcam pro LVI gr.: item super decimis thelonei in Biela pro monasterio sancti Caroli imperatoris perpetuo dandis.“ — Karel Navrátil, Paměti kostela na hoře Karlově str. 207. — Za tím následuje v řečené konfirmaci i v Kouřimské knize reversní obce Kouřimské *ze dne 30 března 1351* tohoto znění: „Nos judex, iurati totaque communitas ciuitatis Gurimensis recognoscimus presentibus, publice protestantes, quod. cum serenissimus dominus noster, dominus Karolus, Romanorum et Boemie rex, reuerendis ac deuotis dominis, domino abbati et conuentui monasterii sancti Karoli in Noua ciuitate Pragensi, canonicorum regularium sancti Augustini, quadraginta et vnam marcas regales, quinquaginta sex grossos pro marca qualibet computando, prout in literis eiusdem domini nostri regis exinde confectis plenius continetur, de toto censu ciuitatis nostre predicte fisco regio annue debitas circa nos et ciuitatem nostram predictam calenti desiderio dedit et donauit imperpetuum iure hereditario ac proprio possidendum, nobisque in mandatis dedit, ut predictos dominos de assignacione census huiusmodi per ciuitatis nostre literas redderemus et faceremus certos et securos: promitimus propterea sine dolo malo sub nostre fidei obseruancia pro nobis et nostris successoribus dictum censum quadraginta vna marcarum dicto domino abbati et conuentui dare et expedire per eorum certos nunccios ad nos pro dicto censu missos in singulis octauis beati Martini exnunc successuris, omni reclamacione et dilacione nobis in hac parte penitus interdicta. In quo vero remissi uel negligentes esse, quod absit, nos contingerit, extunc prefati domini abbas et conuentus seu possessor litere nostre nos et bona nostra proinde habebunt sine strepitu judicii loco quolibet usque ad plenam ipsius census solucionem non immerito conuenire. Si autem per successum temporis, quod non optamus, per dictum dominum nostrum regem aut per ipsius successores pretactis dominis seu literas nostras habenti memoratos census, ut predicitur, recipi et auferri et eorum literas desuper datas violari contingeret, extunc presens nostra litera erga nos et successores nostros ac ciuitatem nostram prefatam nullius erit et esse debebit valitudinis seu vigoris In cuius rei testimonium sigillum ciuitatis nostre presentibus duximus apponendum. Datum feria quarta proxima post dominicam, que canitur Letare, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo primo.“

Čís. 306.

1351, 11 ledna. V Praze.

Král Karel IV, vděčně přijímaje, že rychtář, přísežní i všecka obec města Litoměřic zavázali se platiti věřitelům jeho ročně 54 kopy jakožto úroční pomoc něb úrok z města, slibuje, že pokud budou úrok tento. platiti, má na ně býti brán střetel, kdykoli berně na města budě uvalena, a až přestanou odváděti starodávní úrok roční 28 hřiven z města Saskému vévodovi Rudolfovi, že z placení tohoto úroku docela sejde.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia dilecti nostri judex, jurati et tota communitas ciuitatis nostre Lithomierzicensis ad nostras instantiuas preces et pro nostra non modica vtilitate quinquaginta quatuor sexagenas grossorum pragensium anno quolibet subsidii nomine adinstar vnius census dare et persoluere spoponderunt, datis suis literis aliis creditoribus nostris, quibus huiusmodi annuale subsidium seu censum vlterius nostris literis deputauimus super eo, nos vero, qui eorundem ciuium nostrorum periculis et indemnitatibus precaueri graciosius affectantes, ipsis fauore regio duximus promittendum, quod pendente solucione prefati annuali subsidii seu census ipsos et ciuitatem nostram volumus iuxta imposicionem prius adinstar aliarum ciuitatum factam, si uel quando aliquid imponendum ipsis fuerit, eo libencius respicere graciose. Ad maioris eciam nostre gracie cumulum et fauorem declaramus et notanter exprimimus, quod quam primum assignacio[1]) illarum XXXVIII° marcarum anno quolibet illustri Rudolpho, duci Saxonie, principi et auunculo nostro karissimo, faciendarum, de consueto et antiquo ciuitatis ipsius censu, quem sibi deputauimus, expirauerit, quod extunc easdem XXVIII° marcas prefatis nostris ciuibus et ciuitati, ut eo melius antedictas LIV sexagenas grossorum sufferre poterint, donare volumus libere ac eciam applicare, sic videlicet, quod ad assignacionem earundem XXVIII° marcarum deinceps nulli alteri sint astricti. Mandantes vniuersis officialibus nostris, cuiuscunque dignitatis seu nomine extiterint, presentibus et futuris, fidelibus nostris dilectis, ne quis eorum, siue in regno Boemie uel extra constituti fuerimus,

dictam graciam nostram prefatis ciuibus et ciuitati infringere audeat uel presumat quoquo modo. Sub harum nostrarum literarum testimonio. Datum Prage anno domini MCCCLI°, XI die mensis Januarii, regnorum nostrorum anno quinto.

Rukopis Českého musea sign. 24 G 12 na l. 31 *a* a 73 *a* za nápisem: „Litera maiestatis super quinquaginta quatuor marcas", kdež se čte [1]) assignando. V témže rukopise přichází český překlad na l. 74 za nápisem: „List na padesáte hřiven a na čtyři hřivny."

* Čís. 307.

1351, 8 února. Na Křivoklátě.

Král Karel IV povoluje purkmistru a konšelům města Klatov, aby mohli zločince trestati.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101 a to takováto: „Rozkaz psaním učiněný na pargaméně od krále Karla, aby zločince trestati mohli. Datum v Purglins osmého dne měsíce února a království jeho létha pátého, než kterého létha ten list napsán, toho dostavení není." — V registrum privilegií Klatovských ze XVI stol. v archivu Českého musea praví se: „Karel IV poroučí a moc dává zemské škůdce hubiti." A dále: „Král Karel IV opět dovoluje zemské škůdce netoliko jímati, ale nadto vejše, aby Klatovští odpravovati dáti je svobodu měli"; druhá tato zpráva týče se nejspíše listu d. v Praze 8 července 1370 m. Klatovům.

Čís. 308.

1351, 29 března. V Praze.

Král Karel IV nařizuje měšťanům Chebským, aby mezi sebou netrpěli cechů neb jakýchkoli jiných jednot řemeslníků.

Wir Karl von gots gnaden Romischer kvnig zu allen zeiten merer dez reichs vnd kvnig zu Beheim veriehen vnd tvn kvnt offenlich mit disem brief, daz wir durch frides vnd gemaches willen vnserer burger zu Eger vnd ouch einer merer vreyung vnd pezzervng derselben stat zu Eger verboten haben vnd verbiten erenstlich vnd vesticlich bey vnsern kveniglichen hulden, daz in derselben stat zu Eger vnder hantwerklewten vnd gemeinem volke kein eynvnge, zvenft

oder keinerley ander verbuentnuezz furbas ewiclich nimmer mer werden vnd aufersten sol, vnd ob dchein igczuent vnder in were, heimlich oder offembar, di nemen wir von vnserm kvniglichem gewalt ze mal abe, vnd darvmb gebiten wir vnsern liben getrewen, dem .. rychter vnd dem rate der vorgenanten stat zu Eger, die nv sind oder hernach komen, daz sye, als lieb in vnser kvniglich huld ist zu behalden, daz sie erenstlichen weren vnd vndersten mit aller irer macht vnd fleizze, daz in derselben stat furbaz nymmer mer dhein zvenfte, verpventnvezze oder einvnge vnder den hantwerken vnd gemeinen leveten vfste vnd gemacht werde. Vnd dez zu vrkvnde geben wir in disen brief versigelt mit vnserm kveniglichem insigel, der geben ist zu Prag, do man zalt von Cristus geburt dreveczehen hundert jar vnd darnach in dem ain vnd fvnfczigsten jar, dez nechsten dinstages nach dem svntag, als man singet in der vasten Letare, in dem fvenften jar vnserer reiche.

[Na ohbu:] Ad relacionem prepositi Omnium Sanctorum Levb[linus].

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu listu rukou XIV stol.: „Karolus rex, daz nicht czumft hie mer sein sullen.“ — Gradl, Die Privilegien der St. Eger str. 11 a Geschichte des Egerlandes I. str. 206.

Čís. 309.

1351, 29 března. V Praze.

Král Karel IV dává moc radě města Chebu, aby pokutovala a z města vypovídala ty, kteří jsou králi a obci škodni.

Wir Karl von gots gnaden Romischer kvnig zu allen zeiten merer des reichs vnd kvnig zu Beheim veriehen vnd tuen kunt offenlich mit disem briefe, daz wir durch frides vnd gemaches willen vnser burger zu Eger vnd ouch einer merer vreyung vnd besserung derselben stat, so haben wir erlaubt dem rat der egenanten stat ze Eger vnd geben in ganczen vnd vollen gewalt, dasz sy vorpüzzen vnd vertreiben mugen aus irer stat, wen sy wissen oder eruaren, der vns vnd in nicht nuocz vnd fuglich ist, bey in ze wonen. Vnd dez zu

[illegible]

[illegible] mit unserm kuenigli-
[illegible] Cristes ge-
[illegible] vnd funfzigisten
[illegible] als man singet Letare.
[illegible]

[illegible] preposití Omnium
[illegible] Levb[finus].

[illegible] v pravém rohu:] R.

[illegible] kráľovskou. Na rubu:
[illegible] vie vir vellen."

[illegible]

[illegible] V [illegible]

[illegible] jež špitálu v *Budějovicích* [illegible] *berní a jiných platů,* [illegible] *a nemocných obraceti* [illegible]

[illegible] rex semper augustus et Boemie [illegible] iuratis et ciuibus, qui nunc sunt [illegible] graciam regiam et omne bonum. [illegible] bona ad hospitale in Budwois de [illegible] ad ipsum hospitale pertinere [illegible] sive in ciuitate vestra, exi-[illegible] taliter, quod vobiscum et vestra [illegible] subsidia seu quecunque alia [illegible] supportare et subire teneantur, prout hec in [illegible] conuentui Cruciferorum cum stella in [illegible] concessis plenius continetur, quapropter [illegible] precipiendo mandamus volentes, quatenus [illegible] in Budwois, in ciuitate uel extra consti-[illegible] habet uel in futurum conquirere et habere poterit, [illegible] contribuciones, seruicia, realia uel personalia, [illegible] exigere, extorquere aut recipere debeatis, [illegible] bona ad pauperum et infirmorum in ipso hospi-

ali langwencium sustentacionem sint conuertenda. In premissis non liud facturi, prout indignacionem regiam et penam grauissimam obis infligendam volueritis euitare. Datum Budwois XXI die mensis aprilis, regnorum nostrorum anno quinto.

Orig. perg. v archivu řádu křižovnického v Praze N° 8. S menší pečetí královskou do listu vtlačenou. — Pelzel, Kaiser Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCXIII. — Brandl, Codex Moraviae VIII. str. 15, kdež se omylem k r. 1350 datuje. — Karel IV téhož dne *21 dubna 1351* oznamoval arcibiskupu Pražskému Arnoštu, že správu špitálu Budějovického svěřil mistru a konventu bratří řádu křižovníků s červenou hvězdou konec mostu Pražského (quod nos — magistro et conuentui fratrum ordinis Cruciferorum cum stella in pede pontis Pragensis curam, regimen et administracionem plenam hospitalis in Budwoys et omnium bonorum suorum, quod hactenus per seculares personas minus prouide et negligenter regebatur, duximus committendum) a žádal ho, aby opatření to schválil. (Orig. pap. v archivu řádu křižovnického v Praze. S odpadlým královským sekretem do listu vtlačeným. — Pelzel u. m. N° CCXIV.)

Čís. 311.

1351, 21 dubna. V Budějovicích.

Král Karel IV osvobozuje listem skoro stejně znějícím všechna zboží, jež špitálu v Kouřimi (in Curym) náležejí neb budoucně náležeti budou, ode všech berní a jiných platů, tak aby důchody z nich toliko na výživu chudých a nemocných se obracely, jak to také v listu mistru a konventu křižovníků s červenou hvězdou konec mostu Pražského byl ustanovil. Datum Budwoys XXI die Aprilis, regnorum nostrorum quinto.

Dle kop. v archivu kláštera Hradištského u Znojma zachované Brandl, Codex Moraviae VIII. str. 52.

* Čís. 312.

1351, 4 května. V Budějovicích.

Král Karel IV dává purkmistru, přísežným i vší obci města Budějovic tyto svobody: Kupci, kteří s kupectvím od Cáhlova do Čech jedou, nenají se jinam uhýbati, než přímou cestou na Budějovice jeti, kdež dle základní městské listiny zboží tři dni skládati se má. Po Letnicích dbývá se v městě výroční trh dle zvyklostí a práv města Pražského. Těšťané mohou dlužníky své, když do města přijdou, stavovati a držeti

až do zaplacení, a to vladyky neb zemany pro dluhy až do pěti hřiven bez lotu. V Netolicích, ve Vodňanech, v Tejně nad Vltavou, ve Chvalšinách, v „Bukovště“, v Lišově a Svinech Trhových nejsou měšťané Budějovičtí povinni mejto dávati. Míli okolo města nemá býti žádné krčmy aniž se má pekařství, ševcovství, kovářství, řezníctví neb jiné řemeslo provozovati. Měšťané konečně nemají jinde býti viněni a souzeni nežli před rychtářem svého města.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod attendentes multiplicia merita probitatis dilectorum nobis magistri ciuium, juratorum et vniuersitatis in Budwoys, nostrorum fidelium, quibus iidem nostre celsitudini hactenus prompta sedulitate placuisse noscuntur et in futurum debebunt et poterunt habundancius complacere, ipsis, heredibus et successoribus ipsorum imperpetuum infrascripta jura necnon subnotatas libertates et gracias animo deliberato et de regie benignitatis clemencia liberaliter indulgemus, in primis siquidem statuentes, quod vniuersi et singuli mercatores cum omnibus simpliciter mercibus suis, cuiuscumque speciei, qualitatis siue condicionis existant, qui de Libera ciuitate, que vulgo Vreyenstat dicitur, versus Boemiam proficisci voluerint, ad nullas penitus alias dicti regni ciuitates, loca, fora uel opida declinare presumant, sed pocius tramite directo dictam ciuitatem nostram Budwoys transeant ac ibidem merces suas, qualescumque fuerint, aut quibus censeantur nominibus, deponant et in loco predicto juxta juris antiqui obseruanciam, quod a clare memorie illustribus progenitoribus et predecessoribus nostris, quondam Boemie regibus, in primordio fundacionis nouelle obtinuisse noscuntur, quodque vulgariter nidirlage appellare consueuit, more solito triduo demorentur. Damus eciam et conferimus dictis fidelibus nostris, heredibus et successoribus ipsorum, imperpetuum plenam auctoritatem, potestatem omnimodam, nundinas siue forum annuale annis singulis post festum Penthecosten incipiendo diebus quatuordecim continuo se et immediate sequentibus sub omnibus juribus, priuilegiis, libertatibus, emunitatibus et graciis adinstar ciuitatis Pragensis quolibet impedimento sublato peragendi, habendi et libere celebrandi. Liceat eciam antedictis ciuibus nostris, heredibus et successoribus ipsorum, ut premittitur, quoslibet ipsorum debitores, dum ad prefatam ciuitatem Bud-

woys peruenerint, nobiles, bladicones siue terrigenas pro quinque marcis minus vno lottone uel citra, alios vero plebeyos et inferioris condicionis siue status secundum iuris obseruanciam et approbatas consuetudines auctoritate regia occupare et arrestare usque ad solucionis debite complementum. Interdicimus eciam et inhibemus districte, ne a prefatis ciuibus nostris in Budwoys et posteritate ipsorum in ciuitatibus et locis subscriptis, puta: Notalicz, Wodnano et Tyn, iacente in littore Wultauie, Chwaleschin, Pukaws, Lischaw et Sweyncz exigatur seu repetatur theloneum, si et in quantum hoc indulto pridem freti sunt jure seu approbata consuetudine prescripcione temporum diuturna. Et ne circum dictam ciuitatem Budwoys ab omni parte siue latere infra spacium vnius integri miliaris aliquas tabernas haberi liceat, aut pistrinas, sutrinas, fabricas, carnificia aut alia queuis mechanica officia quomodolibet exerceri. Nolumus eciam, quod dicti ciues, heredes et successores ipsorum, pauperes siue diuites, cuiuscumque status siue condicionis existant, a quouis homine, barone, nobili, bladicone uel quocumque alio in quacumque causa, re seu negocio in locis aliis arrestari et occupari possint seu valeant, ymo decernimus et regio sanccimus edicto, quod prefati ciues, heredes et successores ipsorum perpetuo in omnibus et singulis causis, negociis siue factis huiusmodi coram judice prefate ciuitatis nostre Budwoys, qui pro tempore fuerit, teneantur et debeant de justicia respondere. Nulli ergo penitus hominum liceat hanc nostre donacionis, concessionis, inhibicionis, indulti seu libertacionis paginam infringere vel ei ausu quocumque temerario contraire sub pena indignacionis regie, quam, qui secus attemptare presumpserit, se cognoscant grauiter incurrisse. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum in Budwoys anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo primo, indiccione quarta, IV° nonas Maii, regnorum nostrorum anno quinto.

[Na ohbu:] Per dominum regem
Johannes Nouiforensis.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. S visutou velkou pečetí královskou. Na rubu rukou XIV století: „N° 1. Litera imperatoris racione stratarum et aliorum jurium.“ Pozdější rukou připsáno: „Ad fasc. III. N° Dep. 6.“

K čís. 312.

1351, 4 května. V Budějovicích.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel z boží milosti Římský král po všecky časy rozmnožitel říše a Český král. Známo činíme všem vuobec, že prohlédajíc k mnohým zásluhám dobrotivosti nám milých purgmistra, přísežných i vší obce Budějovic, našich věrných, jimiž oni naší jasnosti posavád ochotnou věrností líbiti se uznávají a na budoucí časy budou jmíti i moci hojněji se líbiti, jim, dědicuom a budúcím jich k věčnosti nížepsané práva a poznamenané svobody a milosti s vážným rozmyslem a z milosti naší královské štědře dopouštíme, najprve ovšem ustanovujíce, aby všickni vuobec i jeden každý kupci se všelikým naprosto kupectvím svým, jakéhožkoli spuosobu neb povahy by byli, kteříž by od Cáhlova, jenž se německy Freinstadt jmenuje, do Čech jeli, aby k žádným ovšem jiným řečeného královstvie městuom, vsem neb městečkám uhýbati se nesměli, ale raději upřímou cestou do již řečeného města našeho Budějovic jeli a tu koupě své, jakéž by ty koli byly a jakž by se koli jmenovaly, skládali, a tu v městě již řečeném podle starobylého zpuosobu, čehož od slavné paměti najjasnějších rodičuov a předkuov našich, někdy králuov Českých, z prvopočátku nového založenie obdržeti se uznávají, kteréžto německy niderlag, totiž sklad, se jmenuje, podle obyčeje tři dni trvali. Dáváme také a puojčujem napřed psaným věrným našim, dědicuom a budoucím jich, k věčnosti plnú moc, jarmark aby jměli každý rok, kterýž se jmá počínati hned po Letnicích a trvati jmá čtrnácte dní pořád zběhlých tím vším právem, hanfešty a svobodami i milostmi, jakož to město Pražské jmá, beze všech překážek svobodně držeti a požívati. Dopouštíme také předřečeným měšťanuom našim, dědicuom a budúcím jich, všecky dlužníky jich, když by do nadepsaného města Budějovic přišli, totiž urozené, vládyky nebo zemany z pěti hřiven bez lotu aneb nětco víc neb méně, jiné pak lidi obecní a nižšího řádu podle pořádku práva a chvalitebných obyčejuov mocí královskú obstaviti a zapověděti až do plného zaplacení. Zapovídáme také a přísně přikazujem, aby od často řečených měšťanuov našich Budě-

ovských a budúcích jich v městech a místech nížepsaných, totiž
v Netolicích, v Vodňanech, v Tayně nad Vltavou, v Chvalešině, v Bu-
kovště, v Lišově a v Svinech majto nebylo žádáno ani bráno, poně-
vadž jsou toho zdávna užívali buďto chvalitebným obyčejem anebo
dlúhostí času v právo uvedení. A aby okolo nadepsaného města se
všech stran v jedné míli celé žádné krčmy nebyly, ani pekaři, ševci,
kováři, řezníci ani která jiná řemesla byla dělána. Také nechcem, aby
napřed jmenovaní měšťané, dědici a budoucí jich, chudí neb bohatí,
kteréhož by koli stavu neb povahy ti byli, od kterého člověka, buďto
pána, urozeného, vladyky neb kohokoli jiného, v kterékžkoli při, věci
neboli jednánie na jiných místech stavováni byli aniž hyndrováni býti
jmají; nébrž ustanovujem a královskú mocí naší vypovídáme, aby
nadepsaní měšťané, dědici a budúcí jich věčně ve všech a všelijakých
přech nebolito jednáních nemohli súzeni býti jinde, než toliko před
rychtářem předřečeného města našeho Budějovic, kterýž by na ten
čas byl, a tu spravedlivě obvinění odpovídati jmají. Protož žádnému
ovšem člověku nesluší tohoto listu obdarování, puojčenie, zápovědi a mi-
losti neboli to osvobozenie rušiti aneb jemu jakžkoli všetečně se protiviti
pod uvarováním hněvu našeho královského, v kterýžto každý, kdož by
se toho dopustil, aby věděl, že jest těžce upadl. Na svědomí toho jsme
jim tento list pod naším majestátem dali, jenž jest dán v Budějovicích
létha od narození syna božího tisícého třístého padesátého prvního,
indiccione quarta, [quarto] nonas Maii; království našich létha pátého.

Český překlad z konce XV století v rukopisu kláštera Strahovského č. 111 na str. 600; též v archivu m. Budějovic. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCXII.

Čís. 313.

1351, 30 května. V Praze.

Král Karel IV nařizuje purkrabímu Loketskému, aby od měšťanův a kupců Chebských nepožadoval žádného cla, když jedou s kupectvím do Čech anebo z Čech.

Wir Karl — enbieten vnserm lieben getreuen, dem burcgrauen
zu den Ellenpogen, der iczund ist vnd hernach wird, vnser gnad vnd
alles guetes. Esz soll dein trewe wissen, dasz vnsere burger von
Eger allen vnsern willen getan haben an manchen sachen, dorvmb

wir in gunnen in allen vnsern landen gnaden vnd ouch rechtes. Nu gebieten wir dir ernstlich vnd auch vestiglich bey vnsern hulden, dasz du von den vorgenanten burgern oder koufleuten zu Eger dheinen czol nicht mer nemen sullest, si wandeln in Beheim oder ousz Beheim mit ir hab vnd koufmanschaft, sondern lasz si beleiben bei iren alten rechten vnd gewonheiten. — Geben zu Prag nach Cristes gepuert dreiczehen hundert iar, dornach in dem ein vnd funfczigistem jar des nehsten montags vor dem pfingstag, im fumften jare vnsers reiches.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí královskou. Na rubu: „Czolfreyunge czum Ellbogen.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CXXIII. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 330. — Gradl, Die Privilegien der St. Eger str. 11.

Čís. 314.

1351, 10 června. V Praze.

Král Karel IV povoluje rychtáři, přísežným i vší obci města Kolína, že mají věřitelům svým do sv. Michala a odtud po tři léta místo deseti hřiven toliko jednu hřivnu platiti, poněvadž požárem a pro jiné příhody do velkých dluhů upadli.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod, quia dilecti nobis iudex, iurati et vniuersitas ciuium ciuitatis Coloniensis, fideles nostri, multis debitorum oneribus ad presens impliciti, ignis voragine ac de sinistre sortis euentibus ad notabilem deducti penuriam, non poterunt comode solucioni talium debitorum intendere sine regie prouissionis subsidio speciali, nos ad consolacionem dictorum fidelium, vt eo congruencius a suis pressuris et inopiis releuentur, animo deliberato et sano nostrorum procerum accedente consilio statuimus et regio sanccimus edicto, quod a data presencium vsque ad festum sancti Michaelis futurum proxime,*) et abinde inantea ad tres annos continuo secuturos vniuersis et singulis creditoribus suis, militibus, clientibus, clericis, ciuibus Pragensibus et aliis, cuiuscunque condicionis existant, pro decem marcis denariorum parate pecunie vnam duntaxat marcam

*) 29 září.

ensus annui siue redituum non decuciendam siue defalcandam in sorte nno quolibet soluere teneantur. Inhibentes vniuersis et singulis camerariis, subcamerariis, iudicibus, iusticiariis, officialibus, viceofficialibus egni Boemie, qui pro tempore fuerint, necnon militibus, clientibus, clericis, ciuibus Pragensibus et aliis, cuiuscunque status existant, ipsorum reditoribus, ne prefatos iudicem, iuratos et vniuersitatem opidi Colonensis aduersus ordinacionem regiam, dum se ad solucionem prefati census obtulerint, occasione quorumlibet debitorum citare, arrestare, impetere, occupare, impignorare aut alias molestare presumant sub pena nostre indignacionis, quam, qui secus attemptare presumpserint, se cognoscant grauiter incurrisse. Presencium sub nostre magestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo primo, quarto idus Junii [1]), regnorum nostrorum anno quinto.

Dle orig. druhdy v archivu m. Kolína chovaného Pelzel, K. Karl d. Vierte. Urkundenb. N° CXXI. Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 33 v. za nápisem: „Milost strany slevení platu do tří let pro vzatou příhodu", s datem [1]) II° idus Junii (12 června).

Čís. 315.

1351, 9 srpna. V Praze.

Král Karel IV přivlastňuje konšelům města Litoměřic svobodné zboží Újezd, před městem ležící a k proboštství Vyšehradskému příslušející, se všemi úroky a důchody.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus nostris dilectis . . consulibus ciuitatis Luthomericensis graciam regiam et omne bonum. Quia ex certis et racionabilibus causis ad hoc nos mouentibus hereditatem Vgezd prope ciuitatem Luthomericensem ad preposituram Wyssegradensem spectantem cum vniuersis censibus, redditibus et aliis obuencionibus, que de eisdem poterunt euenire, vobis auctoritate regia duximus committendam, vt eadem auctoritate hereditatem et prouentus eosdem tenere, tollere et percipere debeatis, et nemini, cuiuscumque status seu condicionis existat, sine nostro speciali mandato de eisdem vllatenus respondere:

ideoque vniuersis et singulis nostris fidelibus per Boemiam constitutis seriose volentes mandamus, quatenus vos in percepcione ac vsufructibus hereditatis predicte sub obtentu regalis gracie impedire non presumant vel aliquatenus molestare. Datum Prage die IX mensis Augusti, regnorum nostrorum Romanorum anno sexto, Boemie vero quinto.

[Na ohbu:] Ad relacionem prepositi Omnium Sanctorum Dithmarus.

Orig. perg. druhdy v archivu m. Litoměřic č. 44. — Přepis listu toho v rukopise Českého musea sign. 24 G 12 na l. 83 *a* za nápisem: „Litera maiestatis domini Karoli regis Romanorum super preurbium foris longam waluam dictum Vgiezd.“ Za tím na l. 83 *b* stojí český překlad tohoto listu z XV století za nápisem: „Majestát krále Karla Římského a Českého na Újezd před dlúhú bránú někdy k Žitenicóm příslušný, ale již k městu Lithoměřicem“; kdež se praví: „konšelóm města Lithoměřického — dědictvie Újezd blízko u města Lithoměřic k probostvie Vyšehradskému příslušejície s rozličnými úroky, požitky a poplatky i s jinými příslušenstvími, kteréž k tomu jsú a mohú příslušeti a vycházeti, vám mocí královskú řekli jsme i poručili.“ — Huber, Regesten č. 1503 klade list ten omylem do r. 1352.

Čís. 316.

1351, 6 září. V Perně.

Král Karel IV, svoluje na žádost Jindřicha, nejvyššího mistra řádu křižovnického s červenou hvězdou sv. Františka konec mostu Pražského, aby řád jeho zřídil nový špitál u mostu města Písku k stálému ošetřování nemocných (vnum hospitale pro sustentacione perpetua infirmorum in pede pontis ciuitatis nostre Pyescensis), *připojuje k špitálu tomu farní kostel ve vsi Záhoří blíže města Písku* (ecclesiam parochialem in villa Zahorzie penes predictam ciuitatem Pyescensem sitam) *s právem patronátním a se vším příslušenstvím, a ustanovuje, že statky kterékoli, jež špitálu tomu budou věnovány, mají ostávati osvobozeny od soudní právomoci městského rychtáře Píseckého a ode všech břemen obecních.* Datum Pyrnis anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo primo, indiccione quarta, VIII° idus Septembris, regnorum nostrorum anno sexto.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu řádu křižovnického v Praze č. 49. S velkou pečetí královskou na hedvábné červenožluté šňůře zavěšenou. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CLXXXV.

Čís. 317.

1352, 30 ledna. V Praze.

Král Karel IV povoluje mistru, konventu a bratřím řádu křižovnického s červenou hvězdou konec mostu Pražského, aby v městě Sušici neb na předměstí města toho zřídili špitál s domem a kaplí, (domum, ecclesiam et hospitale in ciuitate nostra Sicca, que vulgo Schotenhouen dicitur, aut extra in suburbiis) *a ustanovuje, že všechny statky a důchody tomuto špitálu věnované mají užívati týchž výsad a svobod, jako statky řádu křižovnického vůbec.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, III° kalendas Februarii, regnorum nostrorum anno sexto.

[Na ohbu:] Ad relacionem Busconis de Wilharticz Nouiforen[sis].

[Pod tím na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu řádu křižovnického v Praze č. 50. S úlomkem velké pečeti královské na hedvábné žlutomodročervené šňůře zavěšené. — Pelzel, K. Karl. d. Vierte. Urkundenb. N° CLXXXVI. — Karel IV téhož dne *30 ledna 1352* žádal arcibiskupa Pražského Arnošta, aby dal svolení k tomuto založení špitálu na některém předměstí m. Sušice (in suburbiis ciuitatis Sicca). — Pelzel u. m. N° CLXXXVII. — Brandl, Codex Moraviae VIII str. 35, kdež omylem k r. 1351 datováno. — Dle *základní listiny tohoto špitálu Sušického ku poctě sv. Alžběty založeného ze dne 18 dubna 1374* (Borový, Libri erectionum I. str. 96), kterou vydal arcibiskup Pražský Jan Očko z Vlašimě, položil k špitálu tomu základní kámen probošt Vratislavský Jenec z nařízení arcibiskupa Arnošta z Pardubic, duchovní správa špitálu ostala vyhrazena faráři Sušickému, který měl také obdržeti dvacátou část ze všeho, co špitálu bylo věnováno, a společně s rychtářem a konšely města měl dosazovati způsobilou osobu za správce špitálního. (Rectoris vero ordinacio predicti videlicet hospitalis seu prouisio ad prescriptum vicarium perpetuum et rectorem dicte parochialis ecclesie, judicem et juratos prescripte ciuitatis perpetuo pertinebit hoc modo, ut rector hospitalis predicti, qui sic assumptus fuerit, annis singulis coram predictis vicario, judice et juratis de sua administracione perceptorum et distributorum congruam diligentemque faciat et reddat racionem, qui, si ydoneus et fidelis repertus fuerit, poterit ulterius in dicta rectoria permanere, alias ad voluntatem predictorum amoueri poterit et alius plus fidelis et ydoneus subrogari.)

Čís. 318.

1352, 10 února. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje předpis svého otce krále Jana, že měšťané Lounští, držíce statky svobodné, povinni jsou s obcí městskou ve všem trpěti, a nařizuje, aby i za minulá léta berni z těchto svých statků zaplatili, sice budou k tomu zabavováním připuzeni.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus nostris dilectis, judici, juratis, consilio et communitati hominum in Luna, graciam regiam cum plenitudine omnis boni. Oblata sedi regie pro parte vestra et ciuitatis vestre humilis peticio continebat, quod, cum diue memorie illustris Johannes, Boemie rex, genitor noster karissimus, vobis et vestre ciuitati suas patentes concesserit litteras, vestris commodiosius commoditatibus cupiens prespicere et prouidere utilitatibus, quarum tenor dinoscitur esse in hec verba: Johannes dei gracia etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 8—15 června 1337 č. 197), dignaremur huiusmodi litteras uobis et ciuitati uestre graciosius confirmare. Nos itaque vestris supplicacionibus inclinati prefatas litteras et in eis contenta de uerbo ad uerbum approbamus, ratificamus et gratificamus ac rata et grata habentes eas et ea de uerbo ad uerbum totaliter duximus confirmanda, adicientes insuper et volentes, ut omnes et singuli conciues uestri et ciues Lunenses possessiones, hereditates et predia possidentes et habentes libera et liberas, ut predicitur, in ipsa ciuitate residentes neglectas contribuciones et soluciones pecuniarum pro tempore elapso, quas vobiscum soluere tenebantur de ipsis possessionibus et hereditatibus, persoluant plenarie ac teneantur persoluere integraliter et ex toto. Mandantes insuper et volentes, ut judex, consules et communitas uestra ad solucionem premissorum et aliorum onerum et inposicionum pecuniarum cum eiusdem ciuibus in posterum faciendorum, auctoritate regia suffulti in hac parte, eos eciam captis eorum pignoribus arceant et compellant, non obstantibus quibuscumque aliis litteris nostris per errorem, ignoranciam uel obliuionem in contrarium datis uel dandis, quas esse uolumus inanes et irritas nulliusque fore efficacie penitus uel momenti. In horum omnium testimonium atque robur presentes litteras conscribi et nostre magestatis sigillo muni-

ne fecimus communiri. Datum Prage anno domini MCCC° quinqua-
simo secundo, indiccione quinta, IV° idus Februarii, regnorum nostro-
n anno sexto.

Kniha privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 3 *a* za nápisem: „Con-
iacio, quod de bonis liberis cum ciuitate contribuant cum persolucione reten-
um collectarum."

Čís. 319.

1352, 25 března. V Praze.

*ál Karel IV, znaje, že trhy v městečkách Siřemi (Flöhau) a Jese-
ích příslušejí k solnímu ungeltu v Žatci, nařizuje, aby toliko Žatečtí
dníci ungeltu solního vozili do těchto míst sůl, tam ji prodávali
z ní ungelt vybírali, a aby každému vůz s koňmi a nákladem pobrati
hli s pomocí rychtářův a konšelů městeček, jakož i popravce a úředníků
ly Žatecké, kdož by koli chtěl proti tomuto předpisu sůl voziti a pro-
ati. Vůbec všichni, kdož vezou sůl přes hranice do země, mají jeti
jednoho města královského k druhému nejbližšímu, a úředníci ungeltní
v tomto městě ustanoví jim cenu, za kterou sůl mají prodávati.*

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie
. Scire volumus vniuersos, quod, sicut fora in Vlohen et Jechnicz
dis ad vngeltum salis in ciuitate nostra Saczensi pertinuisse hac-
us dinoscuntur, ita eadem fora quoad recepcionem vngelti salis
uta et libera ad eandem ciuitatem disponimus de speciali nostre
situdinis indulto a data presencium ad annum continuum iure quo-
et pertinere, volentes, vt nulli cuiuscumque condicionis aut status
ninum preter collectores eiusdem vngelti salis super dicta fora sal
ere aut portare et ibidem vendere uel eos in ipso salis vngelto
lice uel occulte impedire liceat quouis modo. Eis uero, qui contra
usmodi nostre inhibicionis formam sal ducendo aut portando ad
a eadem facere secus presumpserint, currus suos cum equis, sale
aliis rebus eorum iidem collectores vngelti salis auctoritate propria,
si ad id faciendum debiles fuerint, judicum et juratorum opi-
um predictorum aut poprawczonis et beneficiariorum czude Sa-
sis pro eo tempore constitutorum seu aliorum quorumcunque
ilio et iuuamine auferre et licite recipere in penam presumpcionis
usmodi teneantur, facturi de taliter receptis tamquam de re propria

iuxta sue beneplacitum voluntatis. Mandamus igitur prefatis . . iudicibus et iuratis opidorum, . . poprawczoni, . . beneficiariis ac quibuscumque aliis, quibus presentes exhibite fuerint, fidelibus nostris dilectis, et sub obtentu nostre gracie firmiter et districte precipimus iniungendo, quatenus memoratis vngelti salis in ciuitate Sacensi collectoribus mox ad eorum requisicionem aduersum dictos presumptores in recepcione rerum suarum impertiant[1]) pro viribus fideliter sui iuuaminis subsidium operis per effectum, nec eos in recepcione vngelti salis in dictis opidis contra impedientes quoslibet protegant et defendant, in quo non male, sed iuste mandatum regium exequendo nouerint se fecisse. Volumus insuper et mandamus, ut omnes et singuli salis vectores ac portantes, quamprimum metas regni nostri Boemie intrando attigerint, ab vna ciuitatum nostrarum regalium ad aliam viciniorem et non alias sub pena perdicionis salis et aliarum rerum suarum quarumlibet pergere et transire cum sale, quod vexerint aut portauerint, sint astricti. Et si ipsi suos quandoque currus salis uel onera pro libito vendere non volentes in prefata ciuitate Sacensi stare permiserint, quod de scitu dumtaxat prescriptorum vngelti salis collectorum facere teneantur, extunc vrgente defectu et carencia salis iidem collectores ipsos currus et pondera salis in iam dicta ciuitate stantes, qui wlgariter stenter dicuntur, dictis salis vectoribus et portatoribus proinde precium competens secundum cursum temporis soluturi, vendendi habebunt liberam facultatem, prelibatis nichilominus poprawczone et beneficiariis ipsis collectoribus vngelti salis contra eosdem salis vectores et portatores, qui de vna ciuitatum regalium ad aliam viciniorem transire contempserint, in recepcione rerum suarum suum auxilium nostro nomine, quod eis modo prehabito seriose precipimus, impensuri; de quibus quidem rebus sic receptis iidem collectores similiter disponere poterint, prout eorum placuerit voluntati. Harum, quibus nostre maiestatis sigillum appendi mandauimus, testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, XXV die mensis Marcii, regnorum nostrorum anno sexto.

Kniha pamětní m. Žatce z r. 1383 na l. 9 *b* za nápisem: „Karolus imperator inhibet, ne sal in districtu Sacensi preter ciuitatem Sacensem vendatur.“ — V rukop. čte se [1]) impendant. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 74.

* Čís. 320.

1352, 28 března. V Praze.

Král Karel IV, chtěje obci města Loun pomoci přispěti, postupuje jí prodej soli v Slavětíně, Třebenicích a Libochovicích a ustanovuje, že toliko obec Lounská smí zřízenci svými v městečkách těch sůl prodávati a ungelt z ní vybírati. Kdyby někdo toto právo její rušil, propadnou obci všechny věci při něm nalezené v pokutě, rovněž tak vozkové, kteří cizí sůl přes les do Čech vezou, přijdou o všechen svůj náklad, kdyby nejeli po veřejných silnicích z jednoho města královského do druhého nejbližšího, a kdyby nemohli vykázati se potvrzením, že v městech ungelt ze soli zaplatili. Dopadnou-li je tedy měšťané Lounští neb jich výběrčí ungeltu na postranních cestách, mohou jim vše pobrati, a kdyby jim kladli odpor, má každý měšťanům na pomoc přispěti. Rovněž tak v městě smí sůl prodávati toliko ten, komu obec dovolí.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis, quod nos cupientes ciuitatis nostre Lunensis condicionem facere meliorem eiusque adaugeri comodum et profectum eidem ciuitati, quoad vendicionem salis et recepcionem vngelti, hec tria opida Slawateyn, Trebenicz et Lubochow de speciali nostra gracia duximus vnienda, ita quod nullus in dictis opidis sal vendere et vngeltum ibidem recipere audeat vel presumat, nisi dicta Lunensis ciuitas vel ille vel illi, quos ad hoc eius nomine specialiter decreuerint deputandos. Et si quis vel qui secus facerent, hunc vel hos pene perdicionis omnium rerum suarum, que apud eos reperte fuerint, volumus subiacere. Statuimus insuper et decernimus, volentes omnino, vt, quicumque vectores cum curribus salis de terris extraneis siue extrinsecis ad regnum nostrum Boemie transeuntes vltra nemus siue siluam in proximam ciuitatem nostram regalem peruenerint, et si intencionem procedendi vlterius in regnum Boemie habuerint, tunc de vna ciuitate regali ad aliam proximam nulla alia querendo deuia, deferendo semper cum eis signum vngelti salis de vna proxima ciuitate ad aliam transire et procedere et non alibi teneantur. Si vero alias stratas transiuerint vel signum vngelti salis de vna ciuitate ad aliam proximam non apportauerint,

vt prefertur, hunc vel hos ad perdicionem omnium rerum suarum similiter condempnamus. Preterea si aliquis vel aliqui vectores cum curribus eorum per vias inconsuetas extra stratam publicam regalium ciuitatum transire presumpserint, volumus, vt is vel hii cum omnibus rebus suis per ciues Lunenses vel substitutos ipsorum, vtpote collectores vngelti salis, arrestari et detineri debeant, quas res sic arrestatas vsibus predicte ciuitatis volumus applicari. Et si predicta ciuitas vel substituti ab ea vectores huiusmodi per vias inconsuetas et prohibitas transeuntes propria potencia forsitan arrestare et captiuare non possent, volumus, vt id faciant mediante omnium illorum auxilio, quos in adiutorium ipsorum poterunt euocare, nec in hoc dicti ciues vel ad hoc ipsis prebentes auxilium pertimescant se nostram incurrere displicenciam vel offensam. Et si detineri et arrestari non potuerint, volumus, vt, quacumque ciuitatem vel locum ingressi fuerint, ibi eis exhibeatur iusticia, prout superius est expressum. Inhibemus nichilominus expresse, ne aliqua deposicio salis, que stender wlgariter dicitur, in ipsa ciuitate fiat, nisi ad id dictorum collectorum vngelti salis consensus accesserit et voluntas. Ymo si collectores ipsi de sale sic deposito indiguerint, volumus, vt sal huiusmodi recipiant pro illo precio, prout tunc forum seu cursus precii dicti salis id exiget et requiret. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, officialibus ceterisque hominibus, cuiuscumque dignitatis, status et condicionis existant, ad quos presentes peruenerint, fidelibus nostris dilectis, nostre gracie sub obtentu, quatenus presenti nostre ordinacioni obediant ipsamque diligenter et omnimode obseruantes eam curent et debeant fauorabiliter et effectualiter promouere. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, XXVIII die mensis Marcii, regnorum nostrorum anno sexto.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 10 (starší N° 2). S velkou pečetí královskou. Na rubu současný regest: „Litera super vngelto et deposicione salis.“ Kop. v knize privilegií z r. 1435 na l. 3 *b* v archivu m. Loun za nápisem: „Sal in opidis Slawietin, Trzebenicz et Lubochowicz absque consensu ciuitatis non vendatur cum inhibicione stratarum obliquarum.“ — Wunš, Dějiny m. Loun str. 122. — Český překlad tohoto listu čte se ve „Vejpisu některých privilegií“ ze XVI století (v archivu m. Loun sign. B 4) na l. 4 za nápisem: „Na ungelt z soli, že má k městu ve třech okolních městečkách vybírán býti; item formané, že s solí ne ji-

nudy než na královská města a to s kundšoftem jeti mají; item formané, kteří postranními silnicemi jedou, že mají obstavováni a věci jejich jim pobrány bejti; item že sůl prostičná nemá v Lounech skládána bejti, leč k obci.“ V překladu tom praví se, že Karel IV „k městu Lúna, co se prodávání soli a přijímání z ní ungeltu dotejče, Slavětín, Třebenice a Libochovice sjednotil, tak aby žádný v těch městečkách soli prodávati a ungeltu z ní přijímati nesměl, leč by Lounští k tomu svolili — pod pokutou ztracení všech věcí při něm nalezených. A formané, kteří přes les do království Českého sůl vezou, — mají z jednoho města královského k druhému nejbližšímu jeti, nehledajíce postranních cest a nesouce sebou znamení ungeltu soli (s kundšoftem). A jestli by jinudy krom obecní silnice na královská města jeli, mají se všemi věcmi svými od měšťanův Lounských aneb od nich nařízených obstavováni a zdržováni býti, a věci jejich obstavené aby k užitku města obráceny byly. Při tom zapovídá, aby žádný sklad soli prostičné v městě Lúna nebyl, leč by k tomu vejběrčích ungeltu ze soli přistoupilo dovolení. Prostičná sůl nemá zde skládána býti, leč obci k užitku.“ Za překladem tímto poznamenáno: „V pondělí po všech svatých l. 1583 pan Vilém Kaplíř z Sulevic a na Loukohořanech vstoupil do raddy s panem Václavem Žďárským ze Žďáru a na Žďáře a žádal, jakož jest poddaný jeho Jíra Krčmář z Malých Vuniček clo obce této, veza pivo z Chomútova, projel a skrze to vzat ve vsi Raně s koňmi i nákladem obstaven, aby mu to zase bylo navráceno, poněvadž o takovém cle nevěděl. Dáno za odpověd, že jest to vše propadl, a že pánům milosti starých králův i císařův od JMCské potvrzených lehčiti nenáleží. Po tom po mnohých přímluvách přišlo k tomu, že jest mu oznámeno na konec, že skrz to projetí jeden sud piva Chomútovského má mu vzat býti, a to jiným ku příkladu. A když on chtěl za to pět kop míš. dáti, páni nechtěli za to peněz bráti, než oznámili, že jest náklad propadl, avšak potom na přímluvu pana Kapléře a pana Žďárského prodali mu ten sud piva za těch pět kop míš. a koně, vůz i další náklad mu propustili.“

* Čís. 321.

1352, 28 března. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Mělnickým dva listy králů Přemysla Otakara II a Václava II na čtyry lodě, kterými mohou po Labi zboží kupecké do města svého dovážeti.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Ad vniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod accedentes maiestatis nostre presenciam dilecti fideles nostri ciues ciuitatis Melnicensis quasdam litteras et priuilegia recolende memorie illustrium Ottakari et Wenczeslay, quondam regum Boemie,

proaui et aui nostrorum, continencie infrascripte, maioribus ipsorum sigillis sigillatas cum filis sericeis, non abolitas, non rasas, nec in aliqua ipsorum parte viciatas nostre celsitudini exhibuerunt, quarum tenoribus diligenter auditis et perspectis ipsi nobis cum deuocionis instancia humiliter supplicarunt, vt prefata priuilegia et litteras et contenta in eisdem de mansuetudinis nostre clemencia approbare, innouare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur, quarum litterarum, prime videlicet antedicti Ottakari, quondam regis Boemie, tenor sequitur in hec verba: Ottakarus etc. (Následuje znění listu krále Přemysla Otakara II d. v Praze 25 listopadu 1274 č. 22). Secunde vero littere Wenczeslay, aui nostri, quondam regis Boemie, tenor talis est: Nos Wenczeslaus etc. (Následuje znění listu kr. Václava II d. na Poděbradech 19 července 1290 č. 43). Nos itaque ob singularis fauoris affectum, quo predictos ciues ciuitatis Melnicensis ad ampliandum ipsorum comodum et profectum prosequimur, prefatas litteras et priuilegia et omnia contenta in eisdem, prout de verbo ad verbum ipsarum tenor presentibus est insertus, in omnibus ipsarum clausulis et sentenciis de certa nostra sciencia et plenitudine regie potestatis approbamus, innouamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio confirmamus, volentes ac decernentes predictas litteras et priuilegia et omnia in eis expressa perpetuis temporibus obtinere inuiolabilis roboris firmitatem, et easdem quatuor naues per ipsos ciues Melnicenses in aqua seu flumine Albee habendas et cum rebus et mercibus quibuscumque onerandas pro ipsorumque vtilitatibus cum eisdem in descensu et ascensu nauigandis, quociens et quando eis expedire videbitur, perpetuis temporibus duraturum de nouo damus, concedimus et indulgemus, volentes eciam, quod nullus hominum, cuiuscumque status, condicionis aut preeminencie existat, seu nulla communitas vel vniuersitas ciuium ciuitatum, opidorum, castrorum, villarum seu quorumcumque locorum in regno nostro Boemie uel extra prefatos nostros ciues in predictis quatuor nauibus eorum in flumine Albee quibuscumque rebus seu mercibus honustis et honeratis per descensum uel ascensum in dicto flumine Albee molestare uel impedire aliqualiter presumat. Nulli igitur omnino hominum liceat hanc nostre confirmacionis, concessionis et donacionis graciam infringere aut ei ausu temerario aliqualiter contraire. Si quis autem

uel si qui contrarium attemptare presumpserint, indignacionem regiam et penam grauissimam iuxta arbitrium proprium infligendam se nouerint irremissibiliter incursuros. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, V° kalendas Aprilis, regnorum nostrorum anno sexto.

[Na ohbu:] Ad relacionem judicis curie
Heinricus thesaurarius.

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 5 (staré N° 8, u šňůry č. 12) s poznámkou na rubu: „Konfirmací krále Karla na 4 lodi po Labi.“ S velkou pečetí královskou dole ulomenou na hedvábné zelenočervené šňůře zavěšenou. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CXCVII.

* Čís. 322.

1352, 28 března. V Praze.

Král Karel IV nařizuje Roudnickým, Litoměřickým, Ústeckým, Děčínským a Perenským, jakož i purkrabím na Kamenu a Střekově, aby nepřekáželi Mělnickým v plavbě čtyř lodí s nákladem zboží po Labi.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus suis dilectis in Rudnicz, Luthomericz, Vsk, Teczin, Pyrnis judicibus, . . juratis et ciuibus necnon in Kunigstein, Schrekenstein castris burgrauiis, ceteris officialibus et subditis nostris per Boemiam ac alias terras constitutis, quibus presentes exhibite fuerint, graciam regiam et omne bonum. Cum dilectis fidelibus nostris, ciuibus ciuitatis nostre Melnicensis, per nos nostrosque progenitores et predecessores nostros graciosius indultum sit et concessum, vt quatuor naues cum rebus et mercibus quibuscumque oneratas in flumine Albee per ipsius decursum ascendendo et descendendo, quociens et quando eis placuerit et expedire videbitur, perpetuis habere debeant temporibus, prout hoc in aliis eorum litteris liquidius noscitur contineri, vobis omnibus et singulis et cuilibet vestrum per se districte precipiendo mandamus sub obtentu gracie nostre, volentes, quatenus prefatos ciues nostros in transitu dictarum nauium per descensum vel ascensum fluminis Albee predicto cum mercibus et rebus quibuslibet

oneratarum nullatenus impedire seu perturbare debeatis, sed pocius omnem promocionem, fauorem, consilium et auxilium ipsis cum promptitudinis beniuolencia efficaciter impendatis. In eo nostre celsitudini gratitudinem et complacenciam exhibebitis specialem. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, V° kalendas Aprilis, regnorum nostrorum anno sexto.

[Na ohbu:] R. H[einricus].

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 4 (staré N° 7, u pečeti č. 8) s poznámkou na rubu: „Císaře Karla potvrzení na 4 lodi s zbožím kupeckým po Labi aby měli." Se sekretem královským na perg. proužku zavěšeným. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CXCVIII.

Čís. 323.

1352, 10 května. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje založení městského špitálu sv. Anny na předměstí m. Hradce nad Labem.

Zmínka v listu téhož císaře d. v Praze 17 ledna 1358 č. 368. — Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 142. — Srov. též č. 250 na str. 383 této Sbírky.

Čís 324.

1352, 5 června. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje úmluvu, kterou 25 června 1350 Rus z Lutic, podkomoří království Českého, Předvoj, děkan kostela Pražského, a Velislav, děkan Žatecký, učinili mezi Petrem opatem a celým konventem kláštera Strahovského jakožto držitelem vesnice Staňkovice u Žatce a některými měšťany Žateckými, kteří v té vesnici pozemky drží, a kterou se jeden každý z těchto měšťanů zavázal platiti klášteru roční úrok 80 gr. pražských, když byli dříve rychtář, přísežní a měšťané města Žatce dovozovali, že sedm čtvrtí jiter v této vesnici patří ke komoře královské a nikoli pod právomocnost kláštera, a s těmito nároky odmítnuti byli. Datum Prage anno domini MCCCLII, indiccione quinta, nonis Junii, regnorum nostrorum anno sexto.

Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° LXVIII a LXIX. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 73 a 75.

Čís. 325.

1352, 6 července. V Praze.

·ál Karel IV nařizuje rychtáři a přísežným města Hradce nad ıbem, aby nad tím bděli, by soukenníci a ostatní řemeslníci užívali ravedlivých a jednostejných váh a měr při vážení vlny neb jiného ožího a při měření suken, jako v jiných městech královských, a aby ıstři nečinili překážek synkům měšťanským, když se chtějí řemeslu ukennickému vyučiti. Řemeslníci vůbec nemají uzavírati tajných spolků ı monopolisování svých řemesel a mají raději městské býti poddáni jako jiní obyvatelé městští.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie
x. Dilectis nobis judici et juratis ciuitatis Greczensis, fidelibus
stris, graciam et omne bonum. Cupientes, vt ex debito cure gene-
lis tenemur, regiminis pietate solita vestro, quam in nobis est, pro-
dere comodo et saluti, vobis et cuilibet vestrum virtute presencium
mmittimus ac firmiter et districte volentes omnino precipimus et
ındamus, quatenus discretis vestris ordinacionibus et statutis pro-
dere sollicite debeatis, quod per textores siue pannifices aut quos-
nque alios iusta, vniformia et stabilia pondera, quibus lana pre-
ɔue et res alie ponderari solent, in ciuitate vestra secundum alia-
m ciuitatum regni Boemie laudabilem et approbatam consuetudinem
beantur. Preterea panni aput vos elaborati iuste, certe et deter-
nate sint longitudinis, prout esse ab antiquo inibi consueuerunt,
ium eciam seu ciuitatis vestre filii a labore artis pannificii ne-
ıquam prohibeantur, sed quilibet talium, quamquam sint juuenes,
eo conuencius nutrire se valeant, ad exercendum et operandum
m artificium absque quouis magistrorum aut quorumcunque obsta-
o libere admittantur. Monopolia et secrete artificum conuen-
ıes et occulta queuis eorum prohibeantur conuenticula et inter se
ıuta. Non sinentes eos habere in hiis contra liberum artis eorum
rcicium aliquam vnionem, ceterum omnia et singula ciuitatis
:re artificia et ipsos artifices vniuersali et communi vestro consilio
iectos et obedientes, sicut ceteros homines ciuitatis vestre, esse
ımus, et vt statuatis penas, quas a quolibet contrafaciente vos
;ere volueritis tociens, quociens contra premissa factum fuerit seu

aliquod premissorum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, sexto die mensis Julii, regnorum nostrorum anno sexto.

Kop. z počátku XV století v archivu Českého musea. — Dle „Cod. dipl. membr. MS. arch. civ.“ z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 138.

* Čís. 326.

1352, [6 července]. V Praze.

Král Karel IV dává rychtáři a konšelům města Chrudimě totožné nařízení ohledně soukenníkův a jiných řemeslníků, o užívání stejných vah a měr, o připouštění synků městských k řemeslu soukennickému, o tajných hromadách řemeslníkův a o podřízenosti jich radě obecní.

Karel boží milostí Římský král vždycky rozmnožitel říše křesťanskej a Český král. Milým nám rychtáři a konšelóm města Chrudimě, věrným našim, milost královskú a žádost všeho dobrého. Jakož z práva dlužni sme péči mieti o našem všem království a z navyklé milosti, což na nás jest, jich zpuosobiti potřeby a spasení, vám i každému z vás mocí listu tohoto porúčíme, pevně a přísně chtějíce ovšem přikazujem, abyšte rozšafným vaším napomenutiem a rozkázániem s pilností opatřili, ať by tkadlci nebo súkenníci nebo kteříkoli jiní spravedlivé, jednostajné a dobré váhy měli, zvláště kterýmiž se vlna a jiné věci v městě vašem váží, vedle jiných měst chvalitebného a zkušeného obyčeje. Také aby sukna u vás dělaná spravedlivé, jisté a uložené dlúhosti byla, jakož sú v městě tom za staradávna bývala. Také chcme, aby synuom města vašeho dielo řemesla súkenničieho nikoli hájeno nebylo, ale aby každý z nich, ačkoli byli by mladí, a však aby se tiem slušněji mohli živiti, svobodně připuštěni byli k dielu téhož řemesla bez všelijakej mistruov i kohožkoli jiného překážky. Suken krájenie a tajných řemesla scházenie i všelijakých schoduov nedopúštějte, nedadúce jim mezi sebú ustanovení mieti proti svobodnému jich řemesla dielu ani žádného spojení. Také všeckna a všelijaká řemesla města vašeho i řemeslníci, chcme, aby vaší obecnie radě byli poslušni a poddáni, jakož jiní lidé města vašeho. Chcme také, abyšte uložili jisté pokuty, kterézto přikazujem

ım, abyšte brali s každého proti vaší vuoli činícieho tolikrát, kolikrát by se proti dřéve řečeným věcem nebo jednej z nich čeho dopustili. Dán v Praze léta božího tisícieho třistého padesátého druhého, království našeho léta šestého.

Český překlad z XV století v pamětní knize m. Chrudimě z r. 1489 na l. 28 v. v knihovním úřadě Chrudimském. — Latinský text se v Chrudimi neschoval.

Čís. 327.

1352, [červenec]. V Praze.

Král Karel IV povoluje měšťanům m. Mostu, aby mohli o výročním trhu v Žatci sukna na lokte krájeti a prodávati, a nařizuje rychtáři a přísežným m. Žatce, aby jim v tom nečinili překážek.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie ex. Dilectis nobis . . judici et . . juratis ciuitatis Sacensis, qui nunc unt vel pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis, graciam ream et omne bonum. Licet dilecti nobis ciues Pontenses forte ex nsuetudine huc non perduxerint nec habeant, quod in foro annali ıcensis ciuitatis pannos incidere et per vlnam vendere possint ac leant, tamen eorum peticionibus nobis porrectis beniuole inclinati, bis volentes omnino seriose precipimus et mandamus, quatenus, vt si et quilibet eorum in foro annali dicte Sacensis ciuitatis vendere u incidere pannos, cuiuscumque sint materiei uel condicionis, per nam uel aliter de cetero possint et valeant, contradiccione cuiusmque non obstante. Prout hoc idem arbitramur fore justum et nueniens, libere et sine impedimento admittere debeatis, non infentes nec inferri permittentes eisdem in premissis aliqua grauamina u molestias, prout indignacionem regiam vestra voluerit prouiden- euitare. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinagesimo secundo, indiccione quinta, regnorum nostrorum anno sexto.

[Na ohbu:] Ad relacionem Pauli notarii camere regie Michael.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 35. — S menší pečetí královskou do u vtlačenou. Na rubu pozdější rukou: „Privilegium, dass die tuchmacher am rmarkt zu Saaz tuch verschneiden.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 82.

* Čís. 328.

1352, 10 srpna. V Praze.

Král Karel IV ustanovuje, že těm, kdož mají na domech a jiných nemovitostech v městě Kolíně anebo v obvodu téhož města ležících roční platy pojištěny, jest z nich přispívati k obecním potřebám, jako se to v Praze děje, a že vlastníci nemovitostí mohou takovéto roční platy vykoupiti splacením kupní ceny.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod nos propter commune bonum et vtilitatem euidentem omnium incolarum et ciuium ciuitatis nostre Colonie super Albeam regio edicto et statuto inuiolabiliter duraturo statuimus, ordinamus et sanccimus, vt vniuersi et singuli ciues aut alie persone ecclesiastice vel seculares, cuiuscumque status, dignitatis vel preeminencie existant, habentes census vel pensiones annuas super domibus, ortis, agris, possessionibus, juribus seu hereditatibus quibuscumque in ipsa ciuitate Colonie uel extra ad ipsam spectantibus, exnunc inantea de eisdem censibus et pensionibus cum ipsa ciuitate contribuere et soluere debeant equaliter et absque omni contradiccione iuxta omnem modum, formam et consuetudinem, prout ciues ciuitatis nostre Pragensis de eorum censibus et pensionibus soluere, dare et contribuere cum ipsa ciuitate de nouo soliti sunt et consueuerunt. Volumus eciam et ordinamus irrefragabiliter obseruari, vt quicumque ciuium seu incolarum dicte ciuitatis Coloniensis super et in bonis, domibus, hereditatibus et possessionibus suis necessitate forsitan cogente aliquem censum vel pensionem hereditarie vel ad tempora vendidisset, vt isdem, dum facultas sibi suppecierit, eundem censum vel pensionem pro summa pecunie capitalis, in qua huiusmodi censum vel pensionem vendidit vel alienauit, libere et licite exsoluere et redimere valeat atque possit, contradiccione et occasione cessante quacumque, eademque capitali pecunia dicto emptori tradita et assignata debet totaliter contentari. Mandantes firmiter et districte et sub obtentu gracie nostre omnibus et singulis ciuibus et incolis ciuitatis Coloniensis necnon aliis quibuslibet, quorum interest, secularibus, ecclesiasticis et religiosis, presentibus et futuris, quatenus predicta nostra statuta et ordinaciones constanter attendere

debeant et inuiolabiliter obseruare, prout indignacionem regiam et penam pro arbitrio proprio infligendam voluerint euitare. In cuius rei testimonium presentes litteras scribi et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, quarto ydus Augusti, regnorum nostrorum Romanorum anno septimo, Boemie vero sexto.

[Na ohbu:] Per dominum regem ad relacionem
Pauli notarii camere Henricus.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° VI (starší ze XVI stol. č. 5 a v pravém rohu č. 28.) Pečeť utržena. Bez znamení registraturního. Rukou XVIII století na rubu poznamenáno: „N° VI A. 1352. Privilegium sacrae memoriae imperatoris Caroli IV, quod omnes utriusque status, qui aliquas pensiones vel census supra domos vel agros civitatis Coloniae habeant, ex his solvere teneantur, sicut et civibus libere permititur has pensiones exsolvere et transferre." — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CXXII. — Kop. ze XVI stol. v pamětní knize Kolínské z r. 1501 na l. 34 v archivu m. Kolína za nápisem: „Plat i z duchovenství rovný má vycházeti; jestli kdo jaký plat z nouze prodá, a potom s to by mohl býti, dovoluje se mu jej zas vyplatiti."

* Čís. 329.

1352, 19 října. V Praze.

Král Karel IV rozhoduje rozepři měšťanů Litoměřických s Mělnickými o plavbě po Labi tak, že Mělničtí mohou po řece dolu na třech lodích obilí a jiné kupectví voziti, a když s nimi zpět po Labi nahoru jedou, že toliko na dvě lodě mají sůl a jiné kupectví nakládati, kdežto na třetí lodi mohou míti náklad jakýkoli kromě soli. Lodě pak Mělnické mají v Litoměřicích býti známkovány; nejsou sice povinny zboží tam skládati, avšak clo v místech, kdež jest obyčej je bráti, musí se za ně platiti.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, tun kunt offenlich mit disem briue allen den, di in sehen oder horen lesen, das wir alle sachen vnd czweyungen, di gewesen sein czwischen vnsern lieben gerewen, den burgern von Leuthmericz an einem teil, vnd den burgern von Melnik an dem andern, wol vernumen vnd genczlich verstanden haben, vnd dieselben haben wir ouch genczlichen entscheiden mit gutem

willen der durchluchtigen Annan, Romischen kuniginnen ze allen zeiten mererinne des reichs vnd kuniginne zu Beheim, vnserer lieben elichen wirtinnen, vnd mit rate vnserer herren vnd getrewin in sulcher mazze, als hernach geschriben stet: Czu dem ersten, das aller krieg, missehelung vnd czweyunge, die czwischen in gewesen sein, nimmer in dheinen czeiten vernewet noch geeuert werden sullen, sundir alle kost, schaden vnd arbeit sullen genczlich abe sein vnd sullen beiderseit gute freund ane geuerde beliben. Auch wellen wir, das die von Melnik sullen haben dreu schiff in sulcher mazze, das si domit die Elben hinab getreide vnd anders, was sie gehaben mugen, welcherlei es sei, furen vnd in dieselben schiff nutcze machen, so si das allerbeste erdenken; vnd wenn sie die Elbe wider auf varen, so mugen sie der dreyer schiff czwei mit salcze oder mit andrer koufmanschaft laden in sulcher bescheidenheit, das si das dritte schyff laden, womit sie muegen, an salcz allein, wann wir meinen, konden si andrer koufmanschafft nicht bekomen, so sullen sie des dritten schiffes gelozen oder dasselbe ledig wider gen berge fueren, ee waun das sie salcz dorinne fueren. Auch sullen die von Melnik mit keinem schiffe auf oder nider varen, es sey danne des ersten von den burgern von Leuthmericz geczeichent; fueren sie aber mit vngeczeichenden schiffen, so sullen vnd muegen sie die obgenannten burger von Leuthmericz vnd irer gewalt aufhalden, als gewonlich vnd recht ist. Auch wollen wir, das die burger von Leuthmericz die obgenannten schiff czeichenen sullen noch begerung der von Melnik des ersten tages, als sie gen Luthmericz kumen oder des nechsten tages, dornach sie varen auf oder nider; kond in aber die czeichund nicht widerunaren, das sullen sie besetczen mit biderben leuten, vnd dornach varen dieselben vart vnd in der czeit sicher vnd vngehindert. Wer auch das die von Melnik durch des wassers grozze oder vmb seiner kleine willen oder sust von vngeuelle die schiff alle oder ein teil verkoufen oder verkeren wolten, so sullen in die von Leuthmericz dieselben newen schiff aber czeichen, si sein gross oder klein, vnd domit mugen sie dann varen in der mas, als vor begriffen ist. Wer auch sache, das den von Melnik die obgenannten dreu schiff oder ein teil an irer wideruart abegiengen oder in der mazze verdurben, das sie die koufmanschaft, die dorauf geladen weren, nicht mochten zu lande bringen,

so mugen sie andrer schiff besorgen vnd domit gen berge varen, also das sie sulche geschicht den von Lutmericz in derselben wideruart kunden sullen vnd des czeichens derselben newen schiff an in begern, vnd sullen in dieselben newen schiff ane widerrede czeichnen, als vor begriffen ist. Dornach die von Melnik sullen von wegen der burger von Leuthmericz der niderlage ledig sein auf vnd abe zefaren mit den vorgenannten dreyen schiffen in aller mazze, als vor begriffen ist, aber iren czol sullen sie geben an den steten, do si den zu recht schuldig sein. Vnd dise berichtigung meinen wir also, daz die von Melnik ir hantuesten gegen den von Leuthmericz vnd di von Leuthmericz ir gewer gegen den von Melnik nicht ferrer gebrouchen noch genyezzen sullen, dann als vor begriffen ist, aber gegen allen andern leuten mugen sie zu beiden seiten irer hantuesten vnd gewer genyezzen vnd gebrouchen, so sie peste muegen. Auch wellen wir vnd gebieten, das sie ze beden seiten die obgenannten punkt vnd artikel in aller meinungen, als si douor begriffen sein, in guten trewen an geuerde vnd in ganczer freuntschaft ewiklich halden sullen; vnd welcher teil des nicht tete, der sol, als offt des not geschicht, zu iglichem mal czweynczig schok grozzer pfenninge prager muencze veruallen sein, vnd dieselben pfenning sullen halp vnsrer kunglichen kamer, ob die von Leuthmericz vellig werden, oder der obgenannten durchluchtigen Annan, vnsrer elichen wirtinne, ob die von Melnik voruielen, vnd vnsern erben vnd nachkomen beiden seiten werden, vnd das ander halp teil sol der andern stat zu gemeinem nutcze vnd frumen werden vnd geuallen. Mit vrkund dicz briues versiglt mit vnserem kunglichen ingsigel, der geben ist zu Prage, do man czalt nach Cristes geburte dreuczenhundert vnd dornach in dem czweivnd-fumfczigesten jare, des nechstes freytages noch sant Gallentag, in dem sibenden jar vnsrer reiche.

[Na ohbu:] Per dominum regem
Nuemburgensis electus.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 6 (staré č. též 6) s nápisem rukou XVIII stol. na rubu: „Vyměření a narovnání císaře Karla a Českého krále mezi Litoměřickými a Mělnickými o 3 šify, aby na vodě užívati je Mělničtí mohli.“ Pečeť utržena. — Huber, Regesten č. 1518 klade omylem list tento k 20 říjnu.

— Purkmistr, rada a měšťané města Litoměřic dali pak téhož roku *1352, 27 října* [an dem nechsten sunnaben vor aller heiligen tag] německý list Mělnickým, do kterého opsali svrchu položené rozhodnutí kr. Karla IV, a v kterém dokládali: „Dez geloben wir di vorgenanten, der burgermeister, der rat vnd di burger gemeinlich der stat zu Luthomeritz fur vns, vnser erben vnd nachkumen ewiklich mit wolbedachtem muet, mit rechter wizzen in guten trewen an geuerd den obgenannten, dem burgermeister, dem . . rat vnd den burgern gemeinlich der stat zu Melnik, vnsern lieben freunden, daz wir die obgenannten entschidung vnd berichtigung in allen iren puncten, meinungen vnd artikeln in aller der mazze, als sie donor begriffen ist, mit in gutlich vnd freuntlich haben vnd halden sullen vnd wellen stete, gantz vnd ewikleichen vnder allen den penen, die doruber gesetzet sein in vnsrer obgenannten herscheffte briuen.“ — Orig. tohoto listu chová se v archivu m. Mělníka č. 7 (staré č. 5) s tímto regestem z XVIII století na rubu: „Z města Litoměřic nad Labem vidimus majestátu slavné a svaté paměti císaře Karla na šify, aby se nimi po vodě Labi na horu i dolu handlovati s jakýmkoli zbožím mohlo.“

K čís. 329.

1352, 19 října. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Karel z božie milosti Římský král po vše časy rozmnožitel říše a v Čechách král, známo činíme zjevně tiemto listem všem těm, ktož jej uzřie nebo čtúce uslyšie, že jsme všecky věci a dvojenie i róznice, kteréž jsú byly mezi našimi věrnými milými, purgmistrem (sic) z Lithoměřic s jedné strany, a měšťany z Mělníka strany druhé, kterýmž jsme dobře a konečně srozoměli, a to sme také rozdělili konečně s dobrú volí nejjasnějšie kněžny Anny, Římské královny po vše časy rozmnožitedlnice říše a králové v Čechách, našie milé manželské hospodyně, a s radú našich pánuov a věrných v takovéto mieře, jakož tuto pořád psáno jest: Najprve, aby všeceren (sic) svár a róznice i dvojenie, kteréž sú mezi nimi byly, aby sobě toho nikdy neobnovovali aniž zpomínali; zvláště všecky náklady, škody, práce mají konečně sjíti, a mají s obú stranú svoji dobří přátelé býti a beze lsti zóstati. Také chcem, aby ti z Mělníka měli mieti tři lodě v takové mieře, aby oni s těmi lodími obilé po Labi doluov, a cožkolivěk by měli jiného, vezli a sobě ty lodě k užitku přivedli, jakž by oni najlépe vymysliti mohli. A když by oni po Labi zasě jeli,

bda oni mohú těch tří lodí dvě solí aneb jinú kúpí naklásti takově,
y oni třetí lodi naložili, čímž by mohli jiným, kromě soli; neb
r mieníme, nemohli-li by oni jiné kúpě najíti, tehda oni mají třetie
lě otbýti anebo tu třetí prázdnú zasě zhuoru po Labi vézti, než
suol na ně vezli. Také nemají ti z Mělníka žádné lodě doluov
i nahoru vézti, leč by prve od měšťan z Lithoměřic znamenány
ly; jestliže by vezli neznamenanými lodími, tehda mají a mohú jě
z Lithoměřic a jich moc zdvihnúti a staviti, jakož obyčej a právo
t. Také chcem, aby měštěné z Lithoměřic již řečené lodě znamе-
li vedle žádosti Mělnických první den, když by k Lithoměřicóm
išli, aneb ihned druhý den potom, oni vezte shuory neb nahoru;
jestliže by jim to cechovánie jíti nemohlo, to oni osaditi a osvěd-
i mají lidmi dobrými, a s tiem jeti tu jiezdu, a v tu mieru oní
ají bezpečni býti bez hyndrovánie. Bylo-li by také, že by ti z Měl-
ka pro velikost vody neb že by voda malá byla neb jinak pro
chvíli ty lodě všecky anebo jich diel prodali aneb jě změniti chtěli,
bda mají jim Lithoměřičtí ty nové lodě opět znamenati, buďte malé
b veliké, a s těmi oni budú moci vézti, jakož povědieno jest. Bylo-li
také, že by těm z Mělníka již dotčené tři lodě nebo jich diel
šly, když by zasě jely, aneb kterak zahynuly, že by oni toho ku-
ctvie na těch lodích k zemi nemohli přivézti, tehda mohú oni jiné
lě opatřiti a s tiem zhuoru sě vézti takově, aby oni Lithoměřickým
tovú příhodú v tom zasě vrácení oznámili a toho cejchovánie těch
vých lodí na nich žádali, ty oni jim bez odmlúvánie znamenati
jí, jakož prve dotčeno jest. Potom ti z Mělníka mají žádati Li-
měřických měšťan, aby skladu prázdni byli zhuoru neb doluov
túc s již řečenými třmi lodími všelikterak, jakož dotčeno jest;
clo jich dáti mají na těch miestech, kdežto z práva povinni jsú.
to úmluvu mieníme my takově, že Mělničtí svých hantfestuov
oti Lithoměřickým a Lithoměřičtí své obrany proti Mělnickým nic
le užívati nemají, než jakož již dotčeno jest, ale proti každému
ému mohú oni obě straně svých obran a hantfeštuov požívati,
ž najlépe moci budú. Také my chcem a přikazujem, aby oni s obú
anú již dotčené punkty a artikule ve všie mieře, jakož osazeny
, v dobré cti beze lsti v cělé přiezni věčně měli a zachovali; a
ráž by strana toho neučinila, ta má tak často, jakž by sě to při-

[illegible] připadnúti. a těch peněz polovice [illegible] připadnúti. ač by Lithoměřičtí pro- [illegible] nejjasnější kněžně Anně, našie man- [illegible] připadli. a našim dědicóm a potom- [illegible] polovice ma býti druhému městu k obec- [illegible] připadnúti ma. S svědomím zapečetěným [illegible] den jest v Prazě, když sě čtlo [illegible] a potom padesát a dvě letě. [illegible] v sedmém létě.

[illegible] v rukopise Českého musea sign. [illegible] psaná tato poznámka: „Ve [illegible] se nenie. a lidé v časiech také pro- [illegible] v zapomenutie přicházie, jediné leč to [illegible] aby věděli nynější i potomní, [illegible] a od Sulevských. že nás odtiskají a [illegible] sklad ve vsi Lovosicích sobě [illegible] práva k tomu nemajíc, a to ne- [illegible] velebnosti JMsti přikázání, [illegible] a trhuov nečinili, zvláště pak že [illegible] našeho. kterýchžto spravedlnosti [illegible] jichžto paměti počátku nenie, jakož [illegible] ukazují, jakož to krále Jana, [illegible] a okolních měst k Labi přise- [illegible] Ústie i jiných dobrých lidí, kteréž [illegible] o to pokúšeli jsú sě, chtiec nám [illegible] a Sulevští pokúšejí, nemohli [illegible] předkové naši, majíce pravdu, [illegible] a Mělnickým, i proti arcibiskupovi [illegible] naši sudili jsú sě i v duchovniem právě [illegible] nepochovávali jsú, jakož toho a súduov [illegible] k svědomí: avšak vždy majíce pravdu, [illegible] jsú. O ciesařovú Karlovú a o Měl- [illegible] a měštěné obecní města v Mělníku [illegible] kteříž jej uzřie nebo čtúce slyšeti budú, [illegible] Karel Římský král po vše časy rozmnožitel říše [illegible] všecky svary, dvojenie, nechuti mezi měštany [illegible] druhé s přiezní, vědomím a povo- [illegible] Anny, JMsti manželské hospodyně, [illegible] jest ve všie mieře, jakož naši listové [illegible] jsú nam oběma stranoma na to dali a kteříž [illegible] v takovém zpuosobu: My Karel etc. (Ná-

sleduje svrchu položený český překlad majestátu císaře Karla IV). To my napřed jmenovaní purgmistr, rada a měšťané obecní města Mělníka slibujem za sě, za dědice a budúcie naše věčně s dobrým rozmyslem, s jistým vědomím, v dobré vieře, beze lsti často jmenovaným purgmistru a radě i měšťanóm obecním v Lithoměřicích, našim přátelóm milým, že my to zjednánie a smlúvu ve všech těch punktiech, úmyslu, v artykulech, ve všeliké mieře, jakož tuto dotčeno jest, přieznivě mieti a držeti chcem ustavně vcěle a věčně pod pokutami na to usazenými. S svědomím toho listu, kterýž jest pečetí města našeho zapečetěný, kterýžto dán jest v Mělníce léta božieho tisícieho třístého padesátého druhého tu sobotu přede Všemi Svatými (27 října 1352).“

* Čís. 330.

1352, 19 října. V Praze.

Král Karel IV potvrzuje měšťanům Litoměřickým listem stejného znění rozhodnutí v rozepři jich s měšťany Mělnickými o plavbě po Labi učiněné. Der gegaben ist czu Prage, do man czalt noch Cristes geburte dreuczehenhundert vnd dornoch in dem czweiundfumfczigsten jare, des nechsten freytages noch sant Gallentag, im sibenden jare vnsrer reiche.

Rukopis Českého musea sign. 24 G 12 na l. 13 *a* a 102 *a* za nápisem: „Litera concordie inter Melnicenses et Luthomiericenses“ a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 7“. Obec Litoměřická dle téhož rukopisu l. 130 *a* vydala brzo asi na to tento *statut o vybírání cla v Litoměřicích ze soli a jiného kupectví:* „In nomine domini amen. Nos communitas ciuitatis Lutmericz omnibus in perpetuum. Ne iura, a primeua nostre ciuitatis institucione aprobata, ignorancia, obliuione nephariorum nec detestabili calliditate aliqualiter in posterum valeant immutari, ea singulariter singula ordine congruo presenti litera conscribi perpetua memoria volumus sub hac forma: Nullus sal vendere presumat in Albea uel iuxta Albeam, nisi noster ciuis in ciuitate nobiscum residens, domum habens decem marcarum et pro triginta marcis dans collectam. Ad hec nemo ex nostris ciuibus cum aliquo extra ciuitatem nostram residente societatem compromittat uel habere presumat. Aduena et hospes sal si aduxerit, de naui sal exportabit nullatenus, sed de naui vendet ciui nostro habenti domum X marcarum et danti collectam marcis de XXX^{ta}. Insuper nullus alius, volens preuenire, Prage uel in aliis locis sal vendere audeat uel presumat. Nullus eciam naui uel cimba sal ducat in Albea ad superiores partes dicte nostre ciuitatis. Hiis premissis si quis contraire presumpserit, ciuitati quinque marcis punietur. Item, nullus in foro nostre ciuitatis sal vendat, nisi noster ciuis existens, sub mensura parua, que wlgariter dicitur crnicz. Et portantes sal in dorso advene, sal in foro vendent in saccis integraliter nostris ciuibus, alioquin secus facientes pena octo solidorum grauabuntur. Preterea nostri ciues nauim salis aducentes, pro theloneo domino preposito ecclesie sancti Ste-

phani X denarios et burgrauio V denarios et sculteNam salis dabunt; de cimba coronata uero octo denarios, de non coronata cimba quatuor denarios sunt daturi. Ciues eciam nostri de naui frugibus onerata tres solidos, de cimba coronata XVIII denarios, de non coronata IV^{or} denarios sunt daturi pro theoloneo; de naui autem sarcinata sale et allece theoloneum idem detur. Si vero ciues nostri in ascensu Albee fruges, quod raro contingit, adduxerint, quemadmodum de naue salis inde theoloneum dabunt atque soluent. Si vero fruges uel vinum sepedictis nostris ciuibus in ipsorum hereditatibus creuerint, nullum dabunt theloneum in ascensu Albee et descensu. Si vero vinum aliunde ductum fuerit, de carrata quatuor denarii dabuntur, de carrata cereuisie quatuor denarii, de centum cutibus irsutis pecorum X denarii, de centum cutibus cerdatis medium fertonem; de cutibus ircinis non cerdatis octo denarii, de cerdatis vero I loto; de ouinis cutibus non cerdatis IV denarii, de cerdatis X denarii; de centum cutibus agnellorum IV denarii, de mille vero cutibus varii et madrini (sic) in ascensu et descensu Albee medium fertonem et de vario pulcro vnum lotonem a nostris ciuibus sunt danda. De tina vero mellis II denarios, de lapide cere vnum denarium, de pondere magno rerum institarum medium fertonem, de pondere paruo dorso portabili IV denarios, de pondere longo pannorum ad modum currus wlgariter dicto bal XVI denarios et de onere pannorum dicto zovm IV denarios theolonei nostri ciues sunt daturi. Item intrans terram aliquis, volens hic in terra manere, de suis supellectilibus nil dabit, sed terram exire cupiens medium fertonem dabit de eisdem. Ad hec de sacco humuli, magno uel paruo, I denarium, de husione medium lotonem, de lasto stanni uel plumbi uel de similibus medium lotonem, de parua I denarium, de II lateribus I denarium, de porco medium denarium, de X lapidibus aruine, crete, sepi et picis, per se ductis, I denarium nostri ciues dabunt atque soluent. Sed de hiis, ductis cum sale, et de caseis nichil est donandum. Quattuor vero olle dande sunt de ollarum sexagena, de sexagena scapularum IV denarios dandos existimamus. Rursum nostri ciues in ascensu Albee nullum theoloneum dare a ciuitate consueuerunt. Amplius mensuratoribus salis, quidquid mensurauerint super currus, infra XIV mensuras IV denarii et I denarius pro cereuisia; sed vltra XII mensuras quidquid mensurauerint, semper de tribus mensuris I denarius ipsis detur, sed rustici de vna mensura medium denarium ipsis dabunt. Ad hec de nullis rebus theloneum in foro nostro detur. Item, extra terminos et loca consweta nostre ciuitatis nullus debet naues uel cimbas sarcinare, sed ciuibus nostris fruges ipsis prouentas in ipsorum allodiis extra premissos terminos naues est licitum onerare. Et quicunque ibidem easdem fruges emerint, theloneum inde nullum dabunt, sed hospites, aduene, in ascensu de naui uel de cimba salis de quolibet seruo IV denarios et scutellam salis dabunt, sed de cimba sal non dabunt. Item aduene ducentes allecia in Albea de qualibet massa II° allecia et II^{os} denarios dabunt; si autem sal et allec simul duxerint, theloneator accipiat theloneum de allece uel de sale.“ — V témže rukopise na l. 130 *b* následuje český překlad z XV století tohoto statutu: „Ve jméno božie amen. My obec města Lithoměřického všem na věky. A aby práva od prva počátku města našeho ustavenie dokázaná nevědomým

zapomenutím zlostných, také odsvědčením chytrostně některak potomnie časy mohla změněna býti, jě zvláštně každé řádem podobným v tomto listu popsati k věčné paměti chceme pod takovú zpuosobú: Žádný soli prodávati nesměj na Labi nebo při Labi, jediné náš měštěnín v městě s námi sedící, duom maje za X kop a se třidceti hřiven šos dávaje. K tomu žádný z našich měšťan s někým krom města našeho obývajícím tovaryšstvie nezaslibuj aničto mieti směj. Také host, jestliže by suol přivezl, soli z lodě aby nikoli nevynosil, ale z lodě prodaj našemu měštěnínu, kterýž by měl duom za X hřiven, a kterýž dává šos se XXX^ti hřiven. Také žádný, chtě jiného předjeti, v Praze neb v jiných městech soli prodávati nesměj. Žádný také v lodi neb v lodcě soli po Labi nevoz k hořením krajóm řečeného města našeho. V těch předpověděných věcech ktož by přestúpiti směl, k městu našemu pět hřiven propadne. Item, žádný na trhu města našeho soli neprodávaj, jediné jsa náš měštěnín, pod malú mierú, jenž česky čečenec slove. A kteříž hostinnú suol na zády nesú, tu suol na trhu prodajte vcěle v pytlích našim měštěnóm; ktož by proti tomu jinak učinili, pokutú osmi šilink obtieženi budú. Dále měštěné naši v lodiech suol voziece, za clo panu proboštovi kostela svatého Štěpána X peněz a purgrabí pět peněz a mísu soli dávati budú; *(de cimba coronata)* ale z malé vrchovaté lodě osm peněz a nesvrchovaté lodě IV penieze dávati mají. Také naši měšťané s lodě obilím obtiežené tři šilinky peněz, z menšie lodě vrchovaté XVIII peněz a z nevrchovaté IV penieze cla dávati budú; ale z lodě *(sarcinata)* naplněné soli a herinka též clo dadie. Jestliže by pak měštěné naši jdúce zhuoru po Labi obilé přivezli, jakož sě ne často přiházie, též akož od lodě soli od toho clo dadie a platiti budú. Jestli pak že by obilé neb víno často jmenovaným měšťanóm našim na jich dědinách zrostlo, žádného cla nedadie aniž nahoru po Labi aniž doluov; ale bylo-li by víno odjinud vezeno, od poluvozie V penieze dávány budú, od poluvozie piva IV penieze, od sta koží chlupatých hověcích X peněz, od sta koží zlúžených puol věrdunka, od kozlových koží nezdělaných VIII peněz, od zdělaných jeden lot, od ovčích koží nezdělaných IV penieze, od zdělaných X peněz, od sta koží jehenčích IV penieze, od tisíce koží kuných i popelčích zhuoru i doluov po Labi puol věrdunka, od popelic nečasných jeden lot od našich měšťan bude dáváno. Od tunny medu II penieze, od kamene vosku jeden peniez, od velikého uzla kramářských věcí puol věrdunka, od břemene, ješto na plecí nesú V penieze, od uzla dlúhého súkenného k podobenství voza řečeného wal XVI peněz, od uzla súkenného řečeného zom IV penieze cla naši měštěné dávati budú. Item, ktož by sě do země stěhoval, chtě v zemi přebývati, od svých nábytkuov nic nedá, ale ven z země vyjíti žádaje puol věrdunka od toho dá. Také od pytle chmele, velikého i malého, jeden peniez, od vyziny puol lotu, item, *(de lasto stanni)* od lastu neb od veliké váhy cínu neb olova neb od věcí k tomu podobných puol lotu, ale s malé váhy I peniez, ot dvú poltú jeden peniez, od vepře haléř, od oseti kamen sádla, křídy, loje, smuoly, kdyby to samo vezli, jeden peniez naši měštěné dávati budú. Ale což by těch věcí s solí vezli spolu, i od sýruov nic nedadie neb nemají dávati. Čtyry hrnce od kopy hrncuov mají dány býti, od kopy věcí IV penieze dávati rozeznáváme. Také naši měštěné nahoru po Labi jdúc,

obvykli jsú žádného cla dávati od města. Potom pak měřičníkóm soli, což by měřili na vozy, níže XIV měr IV penieze a peniez za pivo, ale což by nade dvanácte měr měřili, vdycky od tří měr I peniez jim dán bude, ale sedláci od jedné miery haléř jim dadie. K tomu také od žádných věcí cla v trhu našem nemá dáno býti. Item, z mezí a miest obyčejných žádný nemá lodí naplňovati, ale měšťanóm našim obilím na jich popluží zrostlým kromě řečených miest slušné jest jim lodě obtěžovati. A ktož by kolivěk taková obilé kupovali, žádného cla od toho nedadie, ale hosté, příchozie, zhuoru jdúc od lodě soli od každého pacholka IV penieze a mísu soli dadie, ale s menšie lodě soli nedadie. Item, hosté, kteříž herynk po Labi vezú, od každého (*massa*) lastu II herynky a II penieze dadie; ale vezúce suol a herynk spolu, celný vezmi clo od soli neb od herynka."

* Čís. 331.

1352, 19 října. V Praze.

Královna Anna, držíc u věně město Mělník, potvrzuje narovnání mezi měšťany Litoměřickými a Mělnickými o plavbě po Labi, jak je byl manžel její král Karel IV učinil.

Wir Anna von gotes gnaden Romische kunigin ze allen czeiten mererin des reichs vnd kunigin czu Beheim, bekennen offentlich mit diesem briue allen den, die in sehen ader horen lesen, wann der allerdurchleuchtigste furste vnd herre, her Karl, Romischer vnd kunig czu Beheim, vnser lieber herre, allen crieg, czweyunge vnd missehelunge, die czwischen seinen burgern von Leuthmericz an eynem teyl, vnd den vnsern burgern von Melnik an dem andern, vncz vff diesen heutigen tag gewesen sint, mit vnserm guten willen, mit rate seiner herren vnd getrewen entscheiden vnd gnedeclich berichtet hat in alle der mazze, als dornoch geschriben stet: Czu dem ersten, daz aller crieg, missehelunge vnd czweiunge etc. (Následuje slovné znění rozhodnutí krále Karla IV jako v předcházející listině č. 329. na str. 478). Mit vrkund dicz briues versigelt mit vnserm insigel, der geben ist czu Prage noch Cristes geburt dreuczenhundert jar darnach in dem czwei vnd funfczigsten jare, am nehsten freitage noch santh Gallentag, im vierden jare vnserr reiche.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 13 *b* a 104 *a* s přípiskem po straně: „Confirmatum N° 8" a s nadpisem: „Litera regine olim domini Karoli super concordiam inter Luthomericenses et Melnicenses".

Čís. 332.

1352, 31 října. V Praze.

Král Karel IV, přeje si, aby kupci pokojně obchod do Čech vésti mohli, ustanovuje, že kteříkoli domácí i cizí kupci z měst Lokte a Slavkova a z okršků těchto měst zboží do Čech povezou, mají se držeti královské silnice na Kadaň vedoucí, kdykoli vezou barvená neb jemnější sukna, cína vlašská, rumělku, šafrán, pepř, barchan a jiné vzácnější zboží kupecké; a toliko když vezou cejn, olovo, železo, lůj, sádlo, hrubší nebarvená sukna a obilí všeho druhu mohou také jeti na Radešov a Žlutice, zaplatíc povinná cla.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod inter ceteras nostrarum sollicitudinum curas nostre serenitatis affectibus frequenter ingeritur, qualiter mercatores et alii sub nostre maiestatis dicione stratas et itinera laborantes pro ipsorum commodo et absque impedimento salubriter dirigantur. Licet igitur transitus et vecciones mercimoniorum et aliarum rerum de ciuitatibus Cubiti et Slackenwerd, et arum districtibus, ac per eos uel eas, versus Boemiam in diuersis iis et stratis, tum ex quorumdam persuasionibus, tum ex aliis certis acionibus et causis, hucusque poni et constitui consenserimus, nunc amen, vt dictarum ciuitatum ac districtuum incole et extranei meratores et alii in dictorum transitu itinerum ac mercacionum exerciciis sint] cerciores, matura deliberacione prehabita, et procerum ac nobium nostrorum fidelium sano accedente consilio, declarandum duximus c presentibus statuendum, quod vniuersi ac singuli homines dictaum ciuitatum et prouinciarum incole, uel extranei, transire ac duere possint ac valeant: stannum, plumbum, ferrum, sepum, aruinam t pannos, grossos puta griseos et alias non coloratos seu nobiles, t cuiuscunque generis bladum, per stratas et vias Radansfurt aut ueticz uel alias ubicumque maluerint, pro eorum beneplacito volunitis, saluis tamen et non defraudatis theoloneis earundem parcium, bi transierint, debitis et consuetis; alios uero coloratos et nobiliores annos, vinum gallicum, aut czinaber, saffranum, piper, parchanum alias res et merces institorias per stratam regiam tantummodo ab

antiquo solitam et consuetam, et non alibi in Cadanum duci volumus et iubemus. Mandantes vniuersis et singulis, . . burgrauiis, . . capitaneis et specialiter prouinciali judici Cadanensi, qui nunc est seu qui pro tempore fuerit, ac ceteris nostris officialibus et fidelibus quibuscunque, quatenus dictos transientes mercatores et homines contra huiusmodi nostre maiestatis declaracionem, indultum et graciam in eorum persona et rebus non impediant seu molestent, nec impediri seu molestari permittant, sed eos pocius nostra suffulta prece in eisdem protegant ac defendant, sicut indignacionem celsitudinis regie, quam se contrafacientes incurrisse se congnoscant, voluerint striccius euitare. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, pridie kalendas Nouembris, regnorum nostrorum anno septimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem domini Joannis electi Neunburgensis Michael.

Orig. perg. v archivu m. Lokte. S porouchanou pečetí královskou. Kop. zvěč. archiváře Jaromíra Erbena v diplomatáři musejním.

Čís. 333.

1352, 2 listopadu. V Praze.

Král Karel IV, maje v paměti, že měšťan Pražský Mikuláš Rokycanský, syn zemřelého měšťana téhož jména, z nařízení jeho jakožto markrabí Moravského, též otce jeho krále Jana a bratra Jana, tehdy vévody Korutanského, zavázal se obci města Kouřimě k placení ročního úroku šesti hřiven s věrdunkem z vesnice Dobré pole, kterou svými penězi zakoupil, aby mu osvobodili dědinu jeho v Bošicích (quia dilectus nobis Nycolaus Rokczaner, ciuis Pragensis, condam Nycolay Rokczanerii filius, iuxta nostram, dum essemus in minoribus constituti, et clare memorie illustrium Johannis, condam Boemie regis, genitoris nostri dilecti, necnon Johannis fratris nostri, tunc ducis Karinthie, nunc vero Morauie marchionis, deliberatam ordinacionem et mandatum speciale dilectis nobis . . judici, . . juratis et vniuersitati ciuium in Gurim ad libertandum hereditatem suam, bonorum suorum in Poschicz, censum annuum sex marcarum cum vno fertone, sexaginta quatuor grossis

pro marca computandis, super tota villa Dobre pole, quem iusto empcionis tytulo comparasse dinoscitur, rite et racionabiliter assignauit), *nařizuje rychtáři, přísežným a vší obci města Kouřimě, aby ho a dědice jeho při takovémto osvobození ode všech berní a platů zanechali.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, quarto nonas Nouembris, regnorum nostrorum anno septimo.

[Na ohbu:] Per relacionem Sbinconis Leporis Nuemburgensis electus.

[Na ohbu v pravém rohu:] R.

Orig. perg. v cís. knihovně v Praze. S velkou pečetí královskou na hedvábné žlutočervené šňůře zavěšenou. — Srov. č. 194 na str. 315 této Sbírky.

Čís. 334.

1352, 10 listopadu. V Praze.

Král Karel IV nařizuje rychtářům a přísežným královských měst, zvláště Prahy a Berouna, aby ze statků a důchodů kláštera Zbraslavského žádných platů k obci nevybírali.

Dle orig. v c. k. státním archivu ve Vídni Huber, Regesten č. 1530.

Čís. 335.

1352, 20 listopadu. V Písku.

Král Karel IV povoluje obyvatelům m. Vodňan, aby svým nákladem dům kupecký v městě svém vystavěli a z něho úroky k užitku obce vybírali.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis presentes literas conspecturis, quod oblata nostro culmini pro parte nostrorum fidelium dilectorum oppidanorum de Wodnano suplex peticio continebat, quod, cum ipsi vnam domum pro vsu rerum vendibilium in ipso oppido, que domus kaufhaus wlgariter dicitur, duxerint construendam, quatenus domum ipsam eidem oppido cum censibus et aliis vniuersis et singulis suis pertinenciis et vtilitatibus, presentibus et futuris, dare, appropriare

perpetuis temporibus et vnire graciosius dignaremur. Nos attendentes, quod decet principum clemenciam uota subditorum fidelium clementer admittere et eos in ipsorum oportunitatibus benignius exaudire, dictorum itaque oppidanorum peticionibus fauorabiliter inclinati, domum predictam, kaufhaus wlgariter nuncupatam, ipsi oppido damus, appropriamus et perpetuis temporibus de certa nostra sciencia applicamus, decernentes autoritate presencium et volentes, vt dicti oppidani dictam domum pro censibus seu aliis obuencionibus exponere et census ac obuenciones huiusmodi in vtilitatem ipsius oppidi conuertere possint et valeant perpetuo, prout ipsis pro commodo eiusdem oppidi melius et fructuosius visum fuerit expedire, mandantes camerario, subcamerario ceterisque officiatis et fidelibus nostris per Boemiam, qui nunc sunt aut erunt pro tempore, firmiter et districte, quatenus predictos oppidanos in hac nostre donacionis, appropriacionis, vnionis et applicacionis gracia non impediant, nec ab aliis impediri permittant, verum eos in ea manuteneant, protegant fauorabiliter et conseruent, contrarium facientes indignacionem nostram grauem se nouerint incursuros. Harum nostrarum testimonio literarum, quibus nostre maiestatis sigillum ducimus appendendum. Datum in Pyeska anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, XII kalendas Decembris, regnorum nostrorum anno septimo.

[Na ohbu:] Per d[ominum] regem
P[etrus] de Luna.

Orig. perg. v archivu města Vodňan. S velkou pečetí královskou na hedvábné modrožluté šňůře zavěšenou.

Čís. 336.

1352, 20 listopadu. V Písku.

Král Karel IV povoluje měšťanům Písecským, aby v městě svém zřídili dům kupecký, a aby důchod z něho ku prospěchu obce obraceli.

Hübsch, Versuch einer Geschichte des böhmischen Handels str. 212. Hübsch dle všeho měl v ruce originál nyní ztracený, neboť praví: „Eine von Karl ausgefertigte Urkunde mit einem Siegel auf blau- und gelbseidener Schnur versehen."

* Čís. 337.

1352, 24 listopadu. V Praze.

Král Karel IV obnovuje měšťanům a obci městečka a předměstí v Lokti práva a svobody, které jim otec jeho král Jan udělil, a o něž požárem přišli. Osvobozují se ode všeho placení berní a sbírek do komory královské; toliko kdyby král osobně do Lokte se dostavil, mají mu jednou v roce v dřevěném poháru pět liber švábských haléřů podati. V pochybných případech mají bráti naučení v Chebu, kamž i odvolání z nálezů městského soudu má jíti. Míli kolem města nemají zřizovati se žádné nové krčmy, pivováry, sladovny a kovárny; kdokoli v městě neb na předměstích bydlí, buďsi man neb vladyka neb jiný obyvatel, má s obcí trpěti platy a ponůcky, a kdyby měšťan neb obyvatel byl pro zločin z města vypovězen neb na hrdle trestán, má statek jeho dědicům ostati, leč by chtěl statkem tím hrdlo vyplatiti neb z psanství se vykoupiti.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod, licet dilecti nobis ciues et vniuersitas oppidi et suburbiorum in Cubito, nostri fideles, pridem a clare memorie illustri Johanne, quondam Boemie rege, genitore nostro dilecto, ad certa jura, libertates, emunitates et gracias priuilegiati fuerint, et eisdem priuilegiis vsi sint multis temporibus retroactis, tamen eadem sua priuilegia sinistris euentibus per ignis voraginem amissa sunt, sicut de hoc fide digno testimonio certitudinem accepimus pleniorem. Et quia de singulis punctis et articulis, que et qui in eisdem priuilegialibus literis habebantur, plenam informacionem habemus, volentes supradictos ciues et vniuersitatem eorum ad plenam fruicionem iurium, libertatum et graciarum huiusmodi graciose reducere, eosdem articulos et eorum quemlibet presentibus innouamus, in primis siquidem decernentes et regio statuentes edicto: quod supradicti ciues et vniuersitas, heredes et successores eorum, imperpetuum, quos ab omnibus steuris, lozungis, collectis, taliis, contribucionibus et quibuslibet aliis solucionibus, quocumque vocentur nomine, et nominatim a berna regali, iuxta veterem dicti oppidi et uburbiorum consuetudinem, absoluendos duximus, nobis, heredibus

et successoribus nostris, regibus Boemie, cunctis futuris temporibus quinque libras sweuicorum hallensium in ligneo nouo picario semel duntaxat in anno, dum in personis propriis ibidem uenerimus, dare et soluere teneantur. Et quod in causis dubiis, quociens oportunum fuerit ad appellacionis remedium confugere, jura, sentencias et diffiniciones dubiorum talium, dum emergent, a ciuitate nostra Egrensi dumtaxat et non alibi teneantur accipere iuxta morem diucius obseruatum. Non liceat eciam alicui penitus hominum tabernas, brasiatoria, braxatoria et ferramenti fabricas circum oppidum predictum de nouo infra spacium vnius miliaris erigere; eas tamen et ea, que ab antiquo et hereditarie fuerunt, hactenus illesas decernimus inantea permanere. Omnes eciam vasalli, bladicones seu terrigene aut alii, cuiuscumque condicionis seu status existant, qui in prefato oppido et eius suburbiis morari decreuerint et suas ibidem fecerint mansiones, ad supportacionem collectarum, contribucionum, vigiliarum et omnium eiusdem loci fatigacionum et onerum adinstar aliorum ciuium et habitatorum ibidem, simpliciter teneantur. Sique fortassis quempiam homicidam, raptorem seu malefactorem, conciuem et cohabitatorem ipsorum quouis reatu seu crimine denotatum demeritis suis exigentibus proscribi contingeret seu plecti sentencia capitali, uolumus, quod bona, hereditates, possessiones, predia et res mobiles, que et quas idem post se dimiserit, heredibus suis auferri debeant, nisi forsitan malefactor huiusmodi se pretextu bonorum et rerum talium vellet seu posset a proscripcione et mortis periculo liberare. Nulli ergo penitus hominum liceat hanc nostre innouacionis, priuilegiacionis et concessionis graciam infringere aut ei quouis ausu temerario contraire sub pena indignacionis regie, quam, qui secus attemptare presumpserit, se cognoscat grauiter incidisse. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, VIII° kalendas Decembris, regnorum nostrorum anno septimo.

[Na ohbu:] Per dominum regem
Nuemburgensis electus.

Orig. perg. v archivu m. Lokte. S valně porušenou královskou pečetí. Kopie zvěčněl. archiváře Jaromíra Erbena v diplomatáři Českého musea. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CXVII. — Drivok, Ältere Geschichte der St.

tr. 331. — V konfirmací privilegií Loketských kr. Matyáše d. v Praze a 1612, jehož orig. se chová v archivu m. Lokte, položen za latinským této listiny německý její překlad s datem: „Der geben ist zu Prag nach geburth tausend dreyhundert in dem zwey und funfzigisten jare an s. Cletage desz heiligen pabsts und martyrers (*23 listopadu*), in siebenden jahr reich;“ což zdá se nasvědčovati tomu, že Karel IV současně Loketským jich práva též druhým listem v německém jazyku sepsaném, jehož orig. choval. — Srov. Prökl, Geschichte der Stadt Elbogen str. 82, kdež je ý v tomto listu pohár vyobrazen.

Čís. 338.

1353, 5 března. V Chrudimi.

Karel IV povoluje rychtáři, přísežným i vší obci města Sušice, rni královskou platili toliko z nemovitostí, jako měšťané a obyvatelé jiných měst hrazených.

Karel z boží milosti Římský král povždy rozmnožitel a Český Rychtáři, přísežným a obci měšťan v Sušici, věrným našim milost královskú a všecko dobré. Věrní milí! Seznavše služeb dobrotu a nepohnutedlnú víry ustavičnost, jimiž ste velebnosti ž dosavád se velmi líbili v placení královské berně, [a] protože nk vedúcí a řemeslníky, spoluměšťany vaše, mimo vobyčej a jiných měst hražených království našeho Českého častokrát yšte obtěžováni, tuto z naší dobroty a milosti královské vám umyslili sme učiniti, abyšte od nynějšího [času] po věčné časy berni královskú, kdy a kolikrát v království našem Českém olena a brána byla, z dědictví nebo z dědin a mlýnův vašich zbírku toliko dávati a platiti povinni byli, jakož měšťané a elé jiných měst hražených království našeho Českého dosavád zvykli platiti aneb platiti budoucně budou. A přiříkáme za idoucí naše, krále České, vás a z vás každého při obdarování ném — zachovati, aniž dopustíme buď vás potahovati v takovúž rze kohožkoli, jakžkoli překážeti, přikazujíce všechněm — nům, komorníkům, podkomořím, ouředníkuom a miestoouřed- a zvláště zejmena usazeným na berni řečeného království Českého, — aby — každého z vás při obdarování přede-

psané milosti povinni byli skutečně zachovati — pod pokutou hněvu královského. — Dán v Chrudimi létha božího tisícého třístého [padesátého] třetího, počtu Římského šestého léta, den pátý měsíce března, království našich léta sedmého.

Český překlad ze XVI století v archivu města Sušice.

Čís. 339.

1353, 14 května. V Praze.

Král Karel IV dává kapitole kostela Pražského právo pohánětí před soud duchovní obyvatele města Kutné Hory, kteří zadržují jí povinný úrok, kdyby rychtář, přísežní a kmeté města Kutné Hory odpírali jim proti těmto obyvatelům ku právu dopomoci.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Honorabilibus . . preposito, . . decano, . . scolastico totique capitulo ecclosie Pragensis, deuotis nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Exposita nobis deuocionis vestre peticio continebat, quod nonnulli ciues seu persone ciuitatis Chutnensis solucionem censuum et reddituum vestrorum aliorumque iurium et bonorum, in quibus vobis certis ac statutis terminis persuoluendis obligari noscuntur, temerarie prorogarunt et protrahunt in vestrum preiudicium non modicum et iacturam, nobisque per vos humiliter supplicatum extitit, vt vobis super eo fauoris nostri suffragium ac remedium oportunum dignaremur impartiri. Nos itaque cupientes, vt predictorum censuum et prouentuum vestrorum, quos ibidem in Chutnis obtinetis, semotis quibuslibet dilacionum subterfugiis debitam solucionem et satisfaccionem commode assequi possitis, vobis fauemus, concedimus et auctoritate regia virtuteque presencium graciosius indulgemus, plenariam vobis licenciam tribuentes, vt si . . iudex, . . iurati et . . scabini ciuitatis Chutnensis, qui nunc sunt uel pro tempore fuerint, quandocumque et quocienscumque per vos vel nunccios vestros requisiti fuerint, de predictis ciuibus et debitoribus vestris, quos eis nominandos duxeritis, pro huiusmodi censibus, bonis et iuribus vestris expeditam et indilatam iusticiam cum effectuali execucione non facerent seu exhiberent, eosdem ciues et personas seu

debitores vestros coram iudice ecclesiastico impetere et conuenire et per censuram ecclesiasticam ad solucionem dicti census et iurium vestrorum compellere et cohercere mediante iusticia, quociens vobis oportunum fuerit et necesse, libere et licite valeatis. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio, II ydus Maii, regnorum nostrorum anno septimo.

[Na ohbu:] Per dominum regem
Henricus.

Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské sign. X 21. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. O tom, kterak v té době na kutnohorských pozemcích kapitoly Pražské bylo dolováno, poskytuje poučný příklad smlouva mezi kapitolou Pražskou a perkmistrem Kutnohorským Kunzlem Ruthardovým *1 Října 1363* uzavřená o otevření nové šachty v hoře Werhuter zvané, jež zní takto: „Nouerint vniuersi, tam presentes quam futuri, quibus presens ostensum fuerit uel demonstratum, quod ego Chunczlinus Ruthardi, ciuis Montis Kutne, et magister montis et fouee, que „Asinus" nuncupatur, iuxta deliberacionem voluntarii et sani consilii Enderlini examinatoris, tunc temporis magistri monete dicti Montis Kutne ibidem, mei concultoris, et consilio scansorum supremorum et meo necnon aliorum meorum concultorum consensu ac matura et voluntaria deliberacione simul indiuisim desuper prehabita ob mee dicte fouee seu meorum dictorum concultorum prouentus et subscriptorum dominorum vtilitates montis nostri culture spopondi et promisi et eciam presentibus promitto viris honorabilibus et dominis reuerendis, Wratywogio decano, Nicolao scolastico ceterisque canonicis et capitulo sancte Pragensis ecclesie absque omni malo dolo et fraude, bona et sincera fide perforacionem seu orificium, quod „sachta" wlgariter nominatur, videlicet fouee et montis, que „Werhuter" nomine appropriatur, que in limitacione dictorum dominorum seu bonis ipsorum sita esse dinoscitur et approbatur, continuis temporibus fideliter colere cultu montanico et perforare, quanto celerius valeo et possum, meis et meorum concultorum sumptibus transfodere et impensis, quousque patens fiet perforacio orificii prenotati, ita quod mineram, metallum, montem et irsutum vel quidquid vtilius videretur extrahere, educere, exportare possent et valerent. Pro eo prefati domini et canonici Pragensis capituli michi et meis dictis concultoribus dabunt et dare tenebuntur trecentas sexagenas grossorum pragensium regii pagamenti de sua parte vrbure, que in dicta fouea „Werhuter" prope „Asinum" sita ad ipsos dictos dominos seu canonicos ulterius spectare uel pertinere noscentur, inprotacte colendas quantocius possem et valerem in subsidium et leuamen pro meis et meorum concultorum laboribus sumptis super dictam sachtam et inpensis ipsis nequaquam renitentibus et contradicentibus, donec numerus dictarum trecentarum sexagenarum, vt prefertur, totaliter percipiatur et complete, ea tamen condicione addita: quandocumque per-

foracio dicti orificii patens fieret et perforata, ut prefertur, et antedicta pecunie summa de mineris, fructibus et vtilitatibus eiusdem fouee percepta totaliter fuisset et completa, tunc ego et mei concultores seu nostri successores, qui tunc interessent, a dictis dominis canonicis et ipsorum successoribus vlterius et ipsi a me et meis concultoribus in casu et parte pacti premissi sine promulgacione seu impeticione uel appellacione cuiuslibet iudicii parte ex utraque disiuncti erimus necnon liberi et soluti, eciamque ipsi dictam vrburam suam vlterius et postmodum in ipsorum seu capituli vtilitates plena eorum auctoritate diuertere possunt, debent libere et debebunt. In cuius rei testimonium et robur dominorum consulum Montis Kuttensis necnon meum et prefati Enderlini sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum in Monte Kuthensi anno dominice incarnacionis millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, proxima dominica infra octauas sancti Wenczeslay." (Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské sign. XIII, 11. Z tří druhdy přivěsených pečetí zbyla toliko pečeť Kunclina Ruthardova. Na rubu jinou rukou čte se: „Non est registrata, quia temporalis est.") — V archivu kapitolním zachovaly se též zajímavé zbytky původních register příjmův a vydání kapitolních a v těch máme některé zprávy o důchodech, které kapitola měla z Kutné Hory, jak z desátku, který král Jan *listem d. na hradě Pražském 23 října 1341* (Emler, Regesta IV č. 1029) jí přikázal, tak i z dolování na jejich pozemcích, k vesnici Pněvici příslušejících. Tak se čte, že 19 března 1359 „Petrus dictus Marta portauit michi Czstiborio sacriste XLVII marcas de Montibus minus vno fertone, quamlibet marcam pro LVI grossos computando"; že 1 srpna 1359 „Petrus dictus Marta portauit de Montibus XXXII marcas montanas et VI grossos"; 10 září 1363 „dominus Johannes Pauli, canonicus Pragensis, portauit de Montibus 31½ marcam montanam et 1 lottonem"; 5 listopadu 1363 „Petrus dictus Marta portauit de Montibus 52 marcas montanas et 1 fertonem"; 24 prosince 1363 týž „33 marcas de Montibus et 2½ lotonem"; 5 března 1364 týž „portauit de Montibus 60 marcas minus fertone"; 11 května 1364 týž „66 sexagenas et 29 grossos"; 10 července 1364 týž „40 marcas minus ½ fertone"; 11 září 1364 týž „56 sexag. et 47 grossos"; 26 září 1364 „6 sexag. et 10 gros." a 11 listopadu 1364 „3½ marcas et 9 grossos". Napotom čte se: „Anno domini MCCCLXVII inceperunt montes in Kuttis in foueis ipsorum et precipue in fouea Grumberk fructificare, et habuerunt domini a dominica Reminiscere vsque ad Ascensionem (od 14 března do 27 května) 9 marcas cum 8 grossis, quas dominus Albertus apportauit" a dále: „Nota, quod de anno domini M°CCC°LXIX° in die sancti Johannis baptiste (24 června) facta est conuencio cum quodam scampsore de Montibus Cuthnis, qui debet aspicere laboratores sachte Werhut Cunczlini Rothardi, et debet qualibet septimana idem scampsor habere XII grossos. Die beati Ypoliti (13 srpna) dedimus predicto scampsori in personam Alberti altariste XXXVI grossos. Intrauit idem scampsor tribus septimanis sachtam et amplius non fuit per Ruthardum admissus. Item post Assumpcionem virginis (15 srpna) dedimus eidem scampsori XII grossos." (Fragm. v arch. kapitoly Pražské sign. XIII, 21.)

Čís. 340.

1353, 4 prosince. Ve Špýru.

Mohučský arcibiskup a arcikancléř říše Římské Gerlach prohlašuje na žádost krále Karla IV, že město Cheb s krajinou okolní a s hrady Flossem a Parkšteinem byly od říše zastaveny králům a koruně České ve 40000 hřivnách stříbra, a že ztráta listin na to daných nemá býti na újmu právům králů Českých.

Nos Gerlacus dei gracia sancte Moguntinensis ecclesie archiepiscopus, sacri imperii per Germaniam archicancellarius, notum facimus presencium inspectoribus et auditoribus vniuersis, quamuis litere serenissimi ac inuictissimi principis et domini, domini Karoli, Romanorum semper augusti et Boemie regis, domini nostri graciosi, quas super obligacione et infrascriptis suis pignoribus, videlicet ciuitate Egrensi et eius territorio, necnon castris et municionibus Flozz et Parkstein et eorum pertinenciis pridem obtinuit, quasque clare memorie illustres principes, quondam reges Boemie, progenitores sui ex notabilibus causis a sacro Romano imperio obtinuisse noscuntur, sinistri casus odiosis euentibus cremate et perdite fuerint et sint, quod earum presidio uti non potest ad ostensionem sui iuris, sic ut eisdem merito uteretur, tamen cum eadem obligacio siue pignoracio nota sit publice, et nos de condicione obligacionis huiusmodi sumus plene et sufficienter instructi, videlicet, quod prefata Egrensis ciuitas cum suo territorio necnon castra seu municiones Flozz et Parkstein cum omnibus suis pertinenciis regno et corone Boemie pro quadraginta milibus marcarum puri argenti, quinque florenis cum dimidio florentini ponderis pro marca qualibet compactandis, a sacro Romano imperio rite fuerint obligata et progenitores ac predecessores sui, reges Boemie illustres, in possessione prefatorum pignorum fuerint et ipse dominus noster predictus eadem pignora rite possideat in presenti: consideratis igitur multiplicibus fauoribus et graciis et fructuosa diligencia necnon laboribus indefessis, quibus prefatus dominus noster ad honorem et utilitatem sacri imperii fideliter et frequenter intendit, inspectis eciam notabilibus et studiosis obsequiis, que progenitores sui, quondam reges Boemie, ipsi sacro imperio re-

uerenter et utiliter sepius ostendisse noscuntur, cum prefatum regnum Boemie imperialis corone dignum quidem et nobile membrum existat, dampnis huiusmodi, quibus prefatum regnum Boemie ex premissis euentibus grauari valeret, desideramus occurrere sapienter, nominatim ob illam fidem, qua uelud princeps elector sacro tenemur imperio, ne prefatus dominus noster et regnum suum Boemie occasione dubitacionum talium dampna queuis, impedimenta seu dispendia paciantur, animo deliberato et de certa nostra sciencia notum facimus et fatemur, quod prefata Egrensis ciuitas cum suo territorio et castra siue municiones Flozz et Parkstein cum opidis, villis, nobilibus, plebeys, pauperibus et diuitibus, circumferenciis et omnibus pertinentiis suis, que infra metas siue limites terrarum, castrorum seu municionum huiusmodi situantur, prefati domini nostri regis tamquam regis Boemie, heredum et successorum suorum, regum Boemie, et eiusdem regni corone pignus et obligacio dudum fuerint et sunt pro quadraginta milibus marcarum puri argenti ponderis antedicti, et eandem obligacionem seu pignoracionem confirmamus de certa sciencia sub omnibus modis et condicionibus, ut prefertur, ipsisque obligacioni et pignoracioni fauorem, voluntatem, verbum et plenum consensum apponimus velud archiepiscopus Moguntinensis, per Germaniam archicancellarius et princeps elector sacri imperii supradicti. Presencium sub nostro sigillo testimonio literarum. Datum Spire anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio, feria quarta proxima ante diem sancti Nicolai.

Orig. perg. v státním arch. Vídeňském Boh. N° 397. S krásně zachovanou velkou pečetí arcibiskupskou. — Goldasti, Commentarii regni Bohemiae. Supplem. str. 298. — Brandl, Codex Moraviae VIII str. 179. — V státním archivu Vídeňském chová se orig. listu téhož arcibiskupa něm. jazykem sepsaný z téhož datum. Srov. Lünig, Codex Germaniae dipl. I str. 1118 (něm. text). — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 332. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 210. — [2]) Listinu stejného znění s týmže datem vydal latinsky a německy „Rupertus senior, comes palatinus Reni, sacri imperii archidapifer et Bauarie dux." (Orig. v témže archivu Boh. N° 399.) Srov. Kürschner: Eger und Böhmen. Beilagen N° IV. — [3]) Podobně „Wilhelmus Coloniensis ecclesie archiepiscopus, sacri imperii per Italiam archicancellarius." (Orig. v témže archivu. Boh. N° 398.) — [4]) Podobně *listem d. v Mohuči 22 prosince 1353* „Baldwinus Treuerensis ecclesie archiepiscopus, sacri Romani imperii per Galliam et regnum Arelatense archicancellarius. Datum Moguncie anno domini MCCCLIII

dominico die proximo post festum beati Thomae apostoli.“ (Orig. v témže archivu. Boh. N° 400.) — [5]) Podobně *listem d. v Praze 23 března 1354* „Rudolf herczog in Sachsen, dez heiligen reichs obrister marschalk. Geben zu Prag MCCCLIV jar an dem suntag in der vasten, als man singet letare Jehrusalem.“ (Orig. v témže archivu. Boh. N° 408.) — [6]) Podobně *listem d. v Norimberce 3 prosince 1355* „Ludwig genant der Romer, marggraue zu Brandemburg vnd zu Lusicz, des heiligen reichs obrister camerer, pfallenczgraue bei Rein vnd herczog in Beyern. Geben zu Nuremberg MCCCLV jar des nechsten donerstags nach santh Andreas tag.“ (Orig. v témže archivu. Boh. N° 412.) — Kromě toho vydali [7]) purkmistr, rada a měšťané města Chebu *20 dubna 1354* prohlášení stejného znění, že, nalézajíce se v zástavě od říše, povinni jsou králi a koruně České věrností. (Orig. v témže archivu státním.) — Srov. Kürschner, Eger und Böhmen. Beilagen N° V; Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 333 a Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 211. — Později císař Karel IV, naleznuv důkazy, že zámek Floss nebyl zastaven od říše, nýbrž že je vlastnictvím králů Českých, opatřil sobě nová prohlášení od volenců říšských v té příčině, která také pro poměr království Českého k říši velkou mají důležitost. Jsou to [8]) list arcibiskupa Mohučského Gerlacha *d. v Erenfelsu 20 srpna 1358,* jenž zní takto: „Wir Gerlach — des heiligen Romischen richs yn dutschen landen erczcanczeler bekennen —, wann vormals die stat zu Eger mit dem lande vnd die vesten Flozz vnd Parkstein mit yren zugehorungen den hochgeboren kunigen zu Beheim vnd der cronen desselben kunigrichs vor vierczig tusent marg lotiges silbirs von wegen des heiligen Romischen richs zu rechtem pfande verseczit sin, vnd wann wir vnd andir vnsir mitkurfursten mit warhaftiger kundschaft wol vnderwiset sin, daz Flozz, die vesten vnd was darzu gehoret, des kunigrichs zu Behem rechtis eygen ist vnd von vnwiszen vnd irresal dem egenanten kunigrich zu Beheim zu pande worden ist, in der wise, als vnsir vnd andir vnsir mitkurfursten briefe, die wir doruber geben haben, volkomelich ist begriffen, douon vnd vff die rede, daz die hochgeborn kunige zu Beheim vnd die crone desselben kunigrichs in der andirn pfantschaft vngehindirt verbliben sint, dem male daz Flozz — ir rechtis eygen ist vnd dorumb ir pant nicht gewesin mag, so meinen, sprechen vnd lutirn wir —, daz die — konige zu Beheim, yr erben vnd nachkomen, ewiclichen vnd die crone desselben kunigrichs zu Beheim die obgenanten vierczig tusend marg lotiges silbirs vff der stat zu Eger vnd dem lande vnd auch auf der vesten Parkstein vnd yren zugehorungen haben sullen, als die pfandbriefe sagen, die von des Romischen richs wegen daruber geben sint, gleicherwis, als ob Flozz in der egenanten pandungen nie benennet were. — Der geben ist zu Erenfels nach Cristus geburt MCCCLVIII jar am nechsten montage nach vnsir frawen tag, den man nennet assumpcio zu latyne.“ (Orig. perg. v témže archivu. Boh. N° 560.) — Stejná prohlášení učinilo [9]) až [13])ostatních pět kurfirstů, jichž orig. se v témže archivu chovají. Konečně [14]) arcibiskup Mohučský Gerlach *listem d. v Erenfelsu 22 srpna 1358* dal v té příčině toto druhé ještě prohlášení: „Nos Gerlacus — notum facimus —, quod licet illustres quondam Boemie reges certa privilegia et literas ab imperio sacro obtinuisse noscuntur super rebus quibusdam,

que specifice exprimuntur in eis, tamen huiusmodi litere, sicut assercione illustris principis, domini Alberti, Austrie, Styrie et Karinthie ducis, rite comperimus, in sua et progenitorum suorum, ducum Austrie, potestate dudum fuerunt nec ad vsus regum Boemie multo iam tempore prouenerunt ex eo, quod clare memorie illustris — dominus Johannes, quondam Boemie rex, in primo accessu suo ad regnum Boemie predictum tamquam aduena iurium regni et condicionis ignarus nesciebat, si tales litere habite forent aut in eius existerent potestate, cum eas prefatus dux moderno tempore — domino Karolo, Romanorum imperatori —, illustri domino nostro gracioso, ad eum tamquam Boemie regem spectantes duxerit assignandas, quarum tenor sequitur: (Následuje znění dvou majestátů císaře Fridricha II d. v Basilei 26 září 1212 a v Melfio v červenci 1231, jež uveřejnili Erben, Regesta I. č. 532 a 772 a Jireček, Codex juris boh. I. str. 40 a 65). Ex literis dicti ducis Austrie claret apercius, prefati Boemie regec sibi castrum Flozz in predictis imperialibus literis expressum lucide aduersus iuste et legitime sue proprietatis tytulum nomine pignoris sustinuerunt obligari.“ Tudy jako „princeps elector pronunciat, quod, cum lucide et euidenter appareat —, qualiter illustres reges Boemie titulo donacionis imperialis predicte iustam et veram proprietatem castri Flozz et pertinenciarum eius obtineant, et quod ob hoc titulo nullo quidem iure, sed errore solo declinatum extiterit, quod videlicet predicte imperiales litere, que super castro Flozz predicto et aliis eciam expressis ibidem obtente noscuntur, in omnibus suis tenoribus — proinde robur firmitatis obtineant et in sua virtute perdurent, acsi proprietas feudi vel alterius iuris ibidem expressi condicio nunquam foret, errore, negligencia vel alias quomodolibet interrupta. — Datum Erenfels anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octauo, die vicesima secunda mensis Augusti.“ (Orig. v témže archivu. Boh. N° 562.) — Stejná prohlášení učinili [15]) vévoda Saský Rudolf *listem d. v Norimberce 27 června 1358;* [16]) falckrabí Ruprecht starší *listem d. v Heidelberce 6 července 1358* a [17]) arcibiskup Trevírský Boemund *listem d. v Treviru 22 července 1358.* (Orig. v témže archivu. Boh. N° 548, 550, 553, 554 a 555.) — Vévoda rakouský Albrecht, vydav císaři Karlu IV svrchu zmíněné dva majestáty listem *d. ve Vídni 2 dubna 1358* dosvědčil, že je nalezl v svém archivu a císař Karel IV majestátem *d. v Norimberce 30 června 1358* je z moci císařské potvrdil. (Orig. v témže archivu. Boh. N° 538 a 547.) Srov. Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCLVI a CCLVII. — Hrady Floss a Parkštein nalézaly se r. 1347 v držení purkrabí Norimberských Jana a Albrechta, neboť král Karel IV povolil těmto dvěma bratřím *listem d. v Basileji 21 prosince 1347,* aby mohli hrady ty opravovati a opevňovati, a cokoli na takovou opravu vynaloží, aby mohli sobě k zástavní summě přiraziti. (Huber, Regesten č. 514.)

Čís. 341.

1354, 19 ledna. Ve Frankfurtě.

Král Karel IV, vybízeje Domažlické měšťany, aby mu pomáhali proti zástavnímu svému pánu Jindřichu z Hradce, slibuje jim,

město jich nebude více zastavováno ani jinak od koruny odcizováno.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie . Fidelibus nostris dilectis . . judici, . . juratis et communitati ium in Tusta graciam regiam et omne bonum. Licet exigentibus rmibus culpis et excessibus, quibus Henricus de Noua domo tram maiestatem regiam grauiter perturbauit, castrum vestrum et dum per certos . . capitaneos nostros ad hoc specialiter deputatos ndauerimus expugnari. Verum quia id fieri non potest sine vestra· n personarum et rerum lesione grauissima et offensa, indempnitati tre cupientes ex animo compassiuo salubriter prouidere, fidelita- ı vestram attente requirimus et consulimus bona fide, quatenus ı exspectato hostili insultu ad nostram obedienciam libere et sine ıcione qualibet redeatis, promittimus etenim vobis firmiter et sine, quod vos et successores vestros imperpetuum exnunc inantea ıobis et a corona regni Boemie nunquam alienabimus nec vos et ıteros vestros alicuius alterius dominio et specialiter dicti Henrici Noua domo vllomodo submittemus, verum vos sub regali nostra estate confouere volumus et graciis ac fauoribus prosequi oporis. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum Frankenfordie ıo domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quarto, XIV kadas Februarii, regnorum nostrorum anno octauo.

Orig. perg. v archivu Českého musea valně porušený a z proužků sestaý. Pečeť schází. — Majestas Carolina v čl. VI uvádí Domažlice (Tusta) mezi ıty, která nemají býti zastavována a od koruny odcizována (Jireček, Codex s bohemici II. 2 str. 113). Nicméně císař Karel IV listem *d. v Praze 30 března* ° kalendas Aprilis) *1365* zastavil újci Rusa z Lútic, jemuž tím chtěl z dluhů poi, Půtovi z Lutic, manželce jeho Vračce a jich dědicům, jakož i Hynkovi z Křaa a Protivovi z Mutěnína (z Mutersdorfu) zpupný statek Chodov v Loketsku (allon dictum Kodaw) v summě 540 kop gr. s tím doložením, že má výnos tohoto ku býti odhadnut, a co by se nedostávalo do ročního důchodu 54 kop, to že z ročního úroku města Domažlic býti ročně dopláceno (adjicientes expresse, d fructus et vtilitates dicti allodii Kodaw ad certam peccunie summam sunt andi et residuum quinquaginta quatuor sexagenarum de censu annuo dicte tatis Tuste percipient singulis annis). Císař proto v listě tom dokládá: „Manıus igitur judici et juratis ciuitatis Tust predicte, quatenus in consuetis teris prefato Puothoni de Luticz etc. de censu ciuitatis ultra taxam fructuum dii supradicti Kodaw usque ad summam LIV sexag., quam complere debent, —

respondeant et ipsis easdem assignent.“ List stejného znění vydal Rusovi z Lútic též král Václav IV *v Praze 17 února (XIII° kal. Marcii) r. 1368* a císař Sigmund potvrdil oba tyto listy Bavorovi z Potenšteina *v Praze 23 března 1437.* (Registra císaře Sigmunda z l. 1436 a 1437 sign. VI Fb. 19 na l. 50 v knížecím Lobkovickém archivu Roudnickém chovaná).

Čís. 342.

1354, 22 prosince. V Praze.

Pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic potvrzuje narovnání učiněné úmluvci z obou stran volenými, mistrem Wernherem z Mišně, protonotářem Starého města Pražského, a kanovníkem Boleslavským Mikulášem Holubcem mezi nejvyšším mistrem Lvem a konventem řádu křižovnického s červenou hvězdou v Praze, spolu s bratrem Albrechtem, Ústeckým mistrem špitálským, a farářem Ústeckým Janem řečeným Somburkem o práva k špitálu sv. Martina před hradbami města Ústí nad Labem, na ten spůsob, že řád křižovnický má ze svého středu k špitálu Ústeckému kněze dosazovati, na kteréhož bude náležeti posluhovati svátostmi nemocným v špitále a též je pochovávati, a že v náhradu za to má řád křižovnický faráři Ústeckému opatřiti roční úrok dvou kop gr. praž. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quarto, die vicesima secunda mensis Decembris.

Liber privilegiorum aureus řádu křižovnického v Praze str. 307.

Čís. 343.

1355, 18 července. V Donaustaufě.

Císař Karel IV potvrzuje mocí císařskou latinským listem všeobecnými slovy měšťanům Chebským všechna privilegia, jež předkové jeho, císařové Římští a králové Čeští, jim udělili, a ukládá na porušení výsad těch pokutu 100 hřiven zlata, z nichž polovice do císařské komory a polovice obci města Chebu připadnouti má. Huius rei testes sunt: venerabiles Arnestus, archiepiscopus Pragensis, Leupoldus, Bambergensis, Johannes, Olomucensis, et Johannes, imperialis aule cancellarius, Luthomuslensis, ecclesiarum episcopi; illustres Nicolaus Oppauie et Balkho Valkenbergensis, duces; spectabiles Johannes

nbergensis, Burchardus, imperialis curie magister, Magdebur-
s, burggrauii; Heinricus de Hoenstein, Heinricus de Swarz-
Johannes de Retz et Albertus de Anhalt, comites, et alii
plures nostri et imperii sacri fideles dilecti. Presencium sub
rialis maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum in
ıtauff anno domi ni millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto,
kalendas Augusti, indiccione octaua, regnorum nostrorum anno
anorum decimo, Boemie nono, imperii vero primo.

[Na rubu:] R. Volpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthomyslensem episcopum,
imperialis aule cancellarium, Rudolphus
de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Vosková velká pečeť císařská utržena leží
stině. Na rubu majestátu rukou z konce XIV stol.: „Kaiser Karls brif ein
unge aller vnser brife.“ V témže archivu chová se český překlad tohoto
tátu z konce XV století.

Čís. 344.

1355, 23 července. V Řezně.

Karel IV potvrzuje z moci císařské měšťanům Chebským, že Aš, a Ředvice nemají od města a soudu Chebského býti odcizovány obyvatelé krajiny Chebské jsou osvobozeni od dávání obecné po- Kromě toho zavazuje se, že město Cheb nikdy nebude zastaveno akýmkoli jiným způsobem od království neb koruny České odcizeno.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis feliciter amen. Karo-
uartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper
stus et Boemie rex. Notum facimus, quibus presentes exhibite
ıt, vniuersis. Decet excellenciam principis horum promocionibus
mmoditatibus inuigilare diligencia, qui se ad queuis sua bene-
a exponere periculis intimide semper et vbilibet non formidant.
tenim ex premissis ad fidelium dilectorum nostrorum ciuium
orum et tocius communitatis Egrensis digne inducimur et obinde
gracia prosequi volumus speciali, promittentes bona et sincera
a fide Asch, Selben et Redwicz cum singulis eorum vtilitatibus,

iuribus et pertinenciis, in quibuscunque rebus consistant aut quocunque vocitentur nomine, in toto uel in parte, ab ipsa ciuitate Egrensi et iudicio eiusdem vllo vmquam tempore non alienare nec seggregare nec mitti per quempiam alienari, sed singula premissa ad ipsam ciuitatem cum eorum pertinenciis, vt predicitur, perpetuo pertinere debebunt et ea circa dictam ciuitatem et in eius iudicio volumus conseruare. Cassamus itaque omnes et singulas literas, quas presentibus dedimus in contrarium vel ex obliuione daremus tempore succedente. Preterea in maiorem nostre promocionis cumulum ipsam ciuitatem et totum districtum seu iudicium Egrense a communi seu generali peticione perpetuis inantea temporibus libertamus et absoluimus, promittentes eam ammodo ab ipsis non exigere, petere uel recipere, sed quod ciues et incole ciuitatis [et] predictorum ab ipsa peticione in perpetuum liberi esse debeant et exempti. Predictis eciam ciuibus promisimus et bona fide nostra promittimus per presentes, quod predictam ciuitatem Egrensem nunquam alicui hominum aut persone, cuiuscunque status, condicionis seu preeminencie existat, pignori obligabimus aut quouis alienacionis titulo seu modo a regno seu corona nostris Boemie segregabimus et curabimus aliqualiter separare, nostris et regni Boemie in ceteris et aliorum in omnibus iuribus semper saluis. *Signum serenissimi principis et domini, domini Karoli quarti Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie regis.* (Monogram). Huius rei testes sunt: venerabiles Arnestus, archiepiscopus Pragensis, Johannes, Olomucensis, Lupuldus, Babenbergensis, et Fridericus, Ratisponensis, ecclesiarum antistites; illustres Albertus, Austrie, Styrie et Karinthie, Nicolaus Oppauie, Bulko Valkembergensis, duces; et Fridericus, marchio Misnensis; spectabiles Johannes, Nurembergensis, et Burghardus, magister curie imperialis, Megdeburgensis, burgrauii; Heinricus Holsacie, Heinricus de Hoenstein, Heinricus de Swarczburg, Albertus de Werdenberg, Albertus de Anhalt et Johannes de Reczze, comites; nobiles Rudolphus de Warta, Busko de Wilharticz, magister imperialis camere, Rudolphus de Sassenhusen, Johannes de Beldersheim et alii quam plures nostri et imperii sacri fideles dilecti. Presencium sub nostre imperialis maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Ratispone anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, indiccione octaua, X°

endas Augusti, regnorum nostrorum Romanorum decimo, Boemie
10, imperii vero primo.

[Na rubu:] R. Hertw[icus].

[Na ohbu:] Cancellarius
episcopus Luthom[uslensis].

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni. V textu je vymalován monogram. elkou pečetí císařskou na hedvábné šňůře černožluté zavěšenou. V archivu m. bu chová se transsumpt Mikuláše, opata kláštera Waldsasského řádu Cisterského v dioecesi Řezenské ze dne 9 února 1426 pod pečetí opatovou. — ikelmann, Acta imperii inedita II. č. 794. — Kürschner, Archiv f. österr. ch. XLI str. 322. — V archivu Chebském chová se též něm. překlad tohoto estátu z XVI století a v archivu Českého musea je kopie latinského listu meckého překladu, kterou dne 31 července 1539 „Vitus Loeszlein, civis Noergensis, sacra imperiali auctoritate notarius" dle orig. přepsal a pověřil, za sem: „Caroli des Vierten, Romischen kaysers vnd kunig zw Behem, begnagsbrieff lateinisch vnd teutzsch, das die drey flecken vnd merckt Asch, Selb Redwicz ewiclich mit aller herligkait vnd gerechtigkait bey der stat Eger en sollen, auch das die stat aller bitt, auflag vnd begern mit aller irer zurung sol frey sein und on alle verpfandtung bey der cron Behem bleiben. datum zw Regenspurg anno 1355 am 10 Augusti" (sic). — Srov. list krále la IV d. v Praze 1 března 1348 č. 256 na str. 391 této Sbírky.

Čís. 345.

1355, 23 července. V Řezně.

ar Karel IV potvrzuje z moci císařské měšťanům Chebským některá ilegia, která jim králové Římští Rudolf, Albrecht I a Jindřich VII, ož i králové Čeští Přemysl Otakar II a Jan udělili, a ustanovuje, dle těchto privilegií mají manželce a dětem měšťana Chebského uti dvě třetiny majetku jeho a nikoli toliko třetina, kdyby pro zločin byl odsouzen.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis feliciter amen. Karolus rtus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper ustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. — Cum igitur parte dilectorum nostrorum fidelium ciuium ciuitatis Egrensis se et vniuersitate ciuitatis eiusdem oblata nobis peticio contiet, ut ipsis literas seu priuilegia, quas seu que a diue recorda-

cionis Rudolpho et Alberto, regibus, et Henrico auo nostro, imperatore Romanorum, antecessoribus nostris, et ab illustribus felicis memorie Boemie regibus obtinuisse noscuntur, auctoritate imperiali approbare — dignaremur, quorum priuilegiorum tenores per omnia sequuntur in hec verba: Rudolphus dei gracia etc. (Následuje znění listu krále Rudolfa d. ve Vídni 7 června 1279 č. 32). Item, alia litera erat talis: Albertus etc. (Následuje znění listu kr. Albrechta I d. v Heilprunně 25 června 1305 č. 79). Preterea alius littere tenor sequitur in hec verba: In nomine domini amen. Nos Ottakarus etc. (Následuje znění listu krále Přemysla Otakara II d. v Chebu 4 května 1266 č. 17). Item, alterius litere tenor sic incipit: Henricus dei gracia etc. (Následuje znění listu císaře Jindřicha VII d. v San Casciano u Florencie 17 listopadu 1312 č. 95). Preterea quedam alia litera in lingua theutonica sic sonabat: Wir Johans von gotes genaden etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 23 října 1322 č. 123). Item, quedam alia litera hunc tenorem continebat: Johannes dei gracia etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 10 června 1341 č. 226). Nos igitur intemerate fidei constanciam et clara fidelitatis obsequia, quibus predicti nostri ciues Egrenses uigilanti studio nobis et nostris progenitoribus, Boemie regibus, non siue grauibus personarum ac rerum periculis astiterunt, — supradicta priuilegia — imperiali auctoritate — confirmamus, et quia priuilegium ipsius Rudolphi, antecessoris nostri, prescriptum in isto duntaxat articulo, ubi dicit: Item, si aliquis in homicidio absque negacione deprehensus fuerit, facultatum suarum tercia pars uxori sue, relique due partes judici adherebunt, a priuilegio diui Henrici imperatoris, aui et antecessoris nostri, discordat, et priuilegium ipsius aui nostri ciuitati et ciuibus Egrensibus uberiores utilitates et fructus, quam priuilegium eiusdem Rudolfi in iam dicto articulo afferre minime dubitetur, uolumus et imperiali auctoritate statuimus, quod inantea priuilegium ipsius Henrici predicti in omnibus et non priuilegium Rudolphi in articulo prescripto teneatur et inuiolabiliter obseruetur, priuilegio eiusdem Rudolphi in omnibus et singulis aliis suis articulis — in suo robore duraturo, nostris et regni Boemie in ceteris et aliorum in omnibus iuribus semper saluis. *Signum serenissimi principis et domini, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie*

egis. Testes huius rei sunt: venerabilis Arnestus, archiepiscopus Pragensis, et Johannes, Olomucensis, Lupoldus, Bambergensis, et Fredericus, Ratisponensis, episcopi; necnon illustres Albertus Austrie, Stephanus Bauarus et Bolko Falkembergensis, duces; ac Fredericus, marchio Misnensis; et spectabiles Johannes, Nurnbergensis, et Burchardus, Magdeburgensis, imperialis curie magister, burgrauii; Henricus Holsacie, Henricus de Hoenstein, Henricus de Suarczburg, Johannes de Recz et Albertus de Anhalt, comites, et plures alii fidedigni. Presencium sub bulla aurea typario nostre maiestatis impressa testimonio litterarum. Datum Ratispone anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, VIII indiccione, X kalendas Augusti, regnorum nostrorum anno Roman[orum] decimo, Boemie nono, imperii uero primo.

[Na rubu:] R. Volpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthomyslensem episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Zlatá bulla schází. Na rubu rukou XIV stol.: „Kayser Karls brif, ein bestetunge aller vnser brife vnter der gulden bullen.“ — Srov. list č. 254 na str. 388 této Sbírky.

Čís. 346.

1355, 23 července. V Řezně.

Císař Karel IV osvobozuje z moci císařské purkmistra, konšely i všechny měšťany města Chebu od placení cla po vší říši Římské, vděčně uznávaje věrnost jich, kterou otci jeho a jemu v boji proti Ludvíku Bavoru i jinak osvědčili.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis feliciter amen. Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. — Nouerit igitur presens etas futurique temporis successura posteritas, quod nos attendentes eximie fidei puritatem et sincere deuocionis immotam constanciam, qua prudentes viri . . magister ciuium, . . consules ac vniuersi ciues ciuitatis seu ciuidi in Egra, nostri et sacri imperii fideles dilecti, erga nos et imperium colende memorie illustrem Johannem, quondam Boemie regem, ge-

nitorem nostrum carissimum, claruerunt, res suas pariter et personas grauibus periculis, cuiuslibet timoris postergum abiectis angustiis in nostris et predicti patris nostri obsequiis contra Ludouicum, quondam de Bawaria, qui se pro imperatore gerebat, ceterosque hostes nostros intrepide et viriliter exponendo, — eisdem ciuibus — hanc graciam specialem facimus, concedimus et de nostre imperatorie potestatis plenitudine liberaliter indulgemus, ut in singulis ciuitatibus, opidis, locis, villis, castris, terris et fluminibus ac portubus vniuersis Romano imperio seu regno subiectis, quibuscunque censeantur nominibus, cunctas res, bona et mercimonia ipsorum, cuiuscumque nominis, nature, generis, speciei et condicionis existant, sine solucione et exaccione cuiuslibet thelonei et pedagii ducere, educere et reducere, emere, vendere, permutare, alienare ac eciam de eisdem alias disponere et tractare, tamquam veri exempti ab onere solucionis theloneorum et pedagiorum queant, possint et valeant imperpetuum pro ipsorum omnimoda et libera voluntate. — *Signum serenissimi principis et domini, domini Karoli, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie regis.* Huius rei testes sunt: venerabilis Johannes, Olomucensis, Luepoldus, Bambergensis, et Fridericus, Ratisponensis, ecclesiarum antistites; illustres Albertus, Austrie, Styrie et Karinthie, Nycolaus Opauie, Bolko Falkenburgensis, duces; et Fridericus, marchio Mysnensis; spectabiles Johannes, Nurembergensis, et Burchardus, magister curie imperialis, Mogdeburgensis, burggrauii; Heinricus Holsacie, Heinricus de Hohenstein, Heinricus de Swarczburg, Albertus de Werdemberg, Albertus de Anhalt et Johannes de Reczze, comites, et alii quam plures nostri et imperii fideles. Presencium sub bulla aurea nostre maiestatis typario impressa testimonio litterarum. [1]) Datum Ratispone anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, octaua indiccione, X° kalendas Augusti, regnorum nostrorum Romanorum anno decimo, Boemie nono, imperii vero primo.

[Na rubu:] R. Wlpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthom[uslensem] episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Uprostřed listiny monogram. Se zlatou bullou císařskou na hedvábné šňůře zavěšenou, na jejíž jedné straně císař na

sedí, maje po pravé straně znak říšský a po levé znak český a kolem le-
ı: „KAROLVS · QVARTVS · DIVINA · FAVENTE · CLEMENCIA · ROMANO-
· IMPERATOR · SEMPER · AVGVSTVS · ET · BOEMIE · REX.“ Na rubu bully
ovyklé vyobrazení Říma s legendou: „ROMA · CAPVT · MVNDI · REGIT ·
S · FRENA · ROTVNDI.“ Na rubu listiny rukou XIV stol.: „Karolus vber
eyunge in alles reichs steten vnter der guldein bullen.“ — Winkelmann,
imperii inedita II. č. 796. — V témže archivu chová se druhý exemplář
o majestátu vydaný *v Řezně 26 července 1355* s velkou voskovou pečetí cí-
ou, jehož znění je totožno s majestátem svrchu položeným, až na [1]) Pre-
um sub *maiestatis nostre sigillo* testimonio literarum, *sicut eciam omnia et
la in presenti litera de uerbo ad uerbum — predictis nostris ciuibus Egrensibus
ulla aurea typario nostre majestatis impressa in alia nostra litera eiusdem con-
ie et tenoris graciose dedimus sigillata.*“ Registraturní znamení s jménem registra-
ıa této listině schází. Karel IV kromě toho rok před tím vydal měšťanům Cheb-
dva mandáty pod svými pečetmi do listů přitištěnými s datem: „Geben ze Lu-
urg an sand Gregorgen tag, in dem achten jar vnserer reiche“ *[12 března 1354]*,
orig. perg. chovají se v archivu m. Chebu a v kterýchž nařizuje jednak „allen
n vnd dez heiligen reichs steten,“ jednak „allen vnsern vnd dez reichs
ieren vf dem wasser vnd vf dem land,“ aby od Chebských nebrali žádného
V prvnějším mandátu praví se: „Wann die purger der stat ze Eger — von
vnd vnsern voruaren seliger gedechtnuezze, keyseren vnd Romischen ku-
ı, gefriet sind vf wasser vnd vf erden, also daz sie von aller irr kaufman-
t vnd gut, wie die genant sind, vberal vnd in allen steten gelegen in dem
schen reiche zolle frey varen vnd sein suellen, als sie daz mit guten vrkunden
nuegen bewisen; darvmb gepiten wir euch erenstlichen bey vnsern vnd dez
s hulden vnd piten ouch ewr lieb mit ganczem erenst vnd vleizze, daz ir di
enanten purger von Eger bey sulcher fryheit in ewern steten vnuerrukt
t beliben vnd sy daran in dheiner weis hindert oder irret, vnd gebt in ewer
brief darvber, daz sy bi euch derselben fryheit gepruchen vnd geniezzen
gen vnd suellen, vnd wann ir alle zeit gen vnserer kuniglichen wirdikeit
ı habt, waz vns lieb gewesen ist, so tuet ouch zu disen sachen vnsern
ı.“ (Na listu tom je na pravo v rohu poznámka: „.. Russo cam[erarius] .. H.“
druhém pak mandátu nařizuje se celníkům, „daz ir von den vorgenanten
n purgern von Eger, als offt sie mit irem gut oder kaufmanschaft zu euch
n, keinen zol von in eischen oder nemen suellet vnd lat sie zolfry varen
oeswert sy nicht in dheiner weis wider vnser kuniglich genad, als lieb euch
vnd des reichs swer vngenad sey ze uermeiden.“ (V pravém rohu listiny
ımenáno: „.. H.“ a na rubu: „Czolfreyunge in allen reichs steten auf lande
vasser.“) — Srov. list d. v Chebu 20 února 1348 č. 255 na str. 390 této
y; k tomu Gradl, Geschichte des Egerlandes str. 212 a 215; též str. 277
rech Chebských s říšskými městy o placení cla r. 1393.

Čís. 347.

1355, 23 července. V Řezně.

Císař Karel, potvrzuje z moci císařské měšťanům Chebským úřad lesmistrství v krajině Chebské stejnými slovy, jako tak byl učinil listem d. v Praze 8 března 1348 č. 257, nařizuje při tom hejtmanu Chebskému (capitaneo nostro Egrensi), *aby Chebské při vykonávání úřadu toho chránil. Na přestoupení tohoto majestátu ukládá pokutu 50 hřiven zlata, z nichž polovice má císařskému fisku a druhá polovice poškozeným připadnouti.* Huius rei testes sunt venerabiles Arnestus, archiepiscopus Pragensis, Johannes, Olomucensis, Lupoldus, Bambergensis, et Fridericus, Ratisponensis, ecclesiarum antistites; illustres Albertus, Austrie, Stirie et Corinthie, Nicolaus Oppauie, Bolko Falkenbergensis, duces; et Fridericus, marchio Misnensis; spectabiles Johannes, Nurembergensis, et Burkhardus, magister curie imperialis, Magdeburgensis, burgrauii; Heinricus Holsacie, Heinricus de Hoenstein, Heinricus de Swarczburg, Albertus de Anhalt et Johannes de Recze, comites, et alii quam plures nostri et imperii fideles. — Datum Ratispone anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, indiccione octaua, X° kalendas Augusti, regnorum nostrorum Romanorum decimo, Boemie nono, imperii anno uero primo.

Obsaženo ve vidimátu Mikuláše opata kláštera Valdsaského d. 8 prosince 1417 v archivu m. Chebu, kdež také současný německý překlad této listiny jest obsažen, dle kterého se měšťanům Chebským potvrzuje, „das ampt der forstreid, das Sigmar von Selb geregirt vnd innen hat gehabt“ a kde se dále praví: „vnd wollen in genedicliher derlawben, welcher wirdiger person sie das vorgenante forstmaisterampt zu regiren enpfelhent, das derselbe schol das vorgesprochen ampt regiren vnd beschueczen vnd schol auch richter sein vber alle andere forster, die im Egerlande sein, noch der vorgesprochen purger gutem willen, vor demselben die forster vnd alle honigsneider, die zu dewtsch czeidler sein genant, in welden, in forsten des vorgesprochen landes schullen mit irem gericht, mit iren sachen vnd mit iren clagen inn aller masze sain vor ainem richter antworten.“ — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 795. — Srov. Huber, Regesten č. 923, 2241 a 1631; též č. 217 na str. 343 této Sbírky.

Čís. 348.

1355, 25 července. V Řezně.

Císař Karel IV opět zakazuje cechy v městě Chebu z moci císařské německým listem stejného znění, jak jej z moci královské v Praze

29 března 1351 (č. 308) byl měšťanům Chebským dal. Der geben ist zu Regensburg nach Cristus geburte druczehen hundirt jar vnd darna in dem funff vnd funffczigestem jar, uff sente Jacobs tag dez heiligen aposteln, vnserer reiche dez Romischen in dem zehenden, dez Beheimischen in dem nunden vnd dez keisertums in dem ersten jar.

[Na rubu:] R. Volpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthomyslensem episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou voskovou pečetí císařskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu rukou XIV stol.: „Karolus imperator, daz kein czunft hie mer sol sein."

Čís. 349.

1355, 25 července. V Řezně.

Císař Karel IV opět měšťanům Chebským přiznává, že v Praze mají užívati týchž práv v trzích a prodajích, jako tamější měšťané, a že vůbec mají býti účastni týchž milostí a svobod, jakých měšťané Pražští a jiných měst království Českého užívají.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen zeiten merer dez reichs vnd kunig zu Beheim, veriehen vnd tun kunt offenliche mit diesem brieue allen den, di in sehen, horen oder lesen, daz wir haben angesehen getruwen, willigen vnd steten dienst der burger zu Eger, vnser liben getruwen, den si vns oft mit groiszem flisze vnverdrossenliche getan haben vnd noch tun mogen vnd sullen in kunftigen zeiten vnd tun in di besunder gnade von vnser angeborner keiserlicher gute vnd wullen, daz si zu Prage burgerrecht haben sullen genczliche in allen sachen, zu keufen vnd zu verkeufene vnd aller derselben burger zu Prage gnade vnd friheit gebruchen vnd genizzen sullen vngehindert, al di wil, daz si vnser, vnser erben vnd nachkomen, kunigen zu Beheim, vnd der cronen daselbest pfant sein, vnd geloben mit vnsern keiserlichen gnaden, daz wir in vber diselben friheit vnd gnade der burger vnd der stat brieue zu Prage schaffen wullen vnuerczogenliche, als wir in auch vormals gelobet vnd geheiszen haben. Ouch wullen wir, daz sie vorbaszmer aller der gnaden, rechte, friheite vnd guter gewonheite aller ander vnser stete

dez kunigrichs zu Beheim geniszen vnd gebruchen sullen, vnd wullen in diselben bessern in kunftiger zeit mit vnsern keiserlichen gnaden. Mit vrkunde diczs briefs versigelt mit vnserm keiserlichen ingesiegel. Geben zue Regensburg nach Cristus geburte druczehen hundirt iar vnd darna in dem funf vnd funfczigestem iar, vf sente Jacobes tag dez heiligen aposteln, vnser reiche dez Romischen in dem zehenden iar, dez Beheimischen in dem nunden vnd dez keisertums in dem ersten.

[Na rubu:] R. Wlpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthom[uslensem] episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou na černožluté hedvabné šňůře zavěšenou. — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 797. — Srov. též list č. 301 na str. 442 této Sbírky.

K čís. 349.

1355, 25 července. V Řezně.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Karel z božie milosti Římský ciesař po vše časy rozmnožitel řieše a král Český, vyznáváme a známo činíme zevně listem tiemto všem, ktož jej uzřie nebo čtúc uslyšie, že my vzhledše na věrnú, hotovú a stálú službu měšťan Chebských, našich věrných milých, kterúž sú nám často s velikú pilností bez tesknosti činili a ještě činiti mohú a mají v časích budúcích, činíme jim tuto zvláštní milost z našie přirozené ciesařské dobroty a chcem, aby oni v Praze městskó právo měli úplně ve všech věcech kupovati nebo prodávati, a těch měšťan Pražských všech milostí a svobod aby požívali bez prokážky po všecky ty časy, doniž oni sú v naší, našich dědicuov a budúcích králuov Českých a koruny tudiež zástavě, a slibujem pod naší ciesařskú milostí, že my jim na ty svobody a milosti měšťan list městský Pražský zjednáme bez prodlenie, jakož sme jim prve také slíbili a řekli byli. Také chcem, aby oni již potom všech těch milostí, svobod a práv a dobrých obyčejěv všech našich jiných měst královstvie Českého požívali a užívali, a těch jim polepšiti chcem

udúcích časiech naší ciesařskú milostí. Svědomím tohoto listu zaetěného naší ciesařskú pečetí. Dán v Řezně léta od narozenie a božího M°CCC°LV°, na den svatého Jakuba apoštola, královstvie ich Římského desátého, Českého devátého a ciesařstvie prvního léta.

Český tento překlad z konce XV století chová se v archivu m. Chebu.

Čís. 350.

1355, 25 července. V Řezně.

ař Karel IV potvrzuje zápis otce svého krále Jana daný měšťanům ebským, že hrad Žeberk (die veste Sehberg) *nemá býti odcizen od sta a soudu Chebského, a že Chebští mají právo úředníka na něm sazovati.* Geben zu Regensburg nach Cristus geburt druczehen ndirt jar vnd darna in dem funffvndfunffczigestem jar, uff sente cobs tag dez heiligen aposteln, vnserer reiche dez Romischen in m zehenden, dez Beheimschen in dem nunden und dez keisertums in dem ersten jar.

[Na rubu:] R. Wlpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthomyslensem episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou na hedvábné ře zavěšenou. Na rubu rukou z konce XIV století: „Karolus vber Seberg bei stat czu bleiben." — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 799. — Srov. list Karla IV d. v Altenburce 6 ledna 1349 č. 283 této Sbírky.

Čís. 351.

1355, 25 července. V Řezně.

ař Karel IV dává z moci císařské opět plnou moc radě města bu, aby trestala a z města vypovídala škodlivé obci lidi. Geben zu ensburg nach Cristus geburte druczehen hundirt jar vnd darna lem funffvndfunffzigestem jar, uff sente Jacobestage dez heiligen aposteln, vnserer reiche etc.

[Na rubu:] R. Wlpertus.

[Na ohbu:] Per dominum Luthomyslensem episcopum, cancellarium, Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou na hedvábné černožluté šňůře zavěšenou. Na rubu pozdější rukou: „Karl imperator, das wir die vnsern vorpussen mugen, wie wir wellen." — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 798. — Srov. stejně znějící list d. v Praze ze dne 4 července 1348 č. 266 této Sbírky.

Čís. 352.

1355, 21 srpna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje na žádost nejvyššího mistra Lva a bratří špitálu sv. Františka řádu křižovnického s červenou hvězdou konec mostu Pražského privilegia řádu tomu králi Českými udělená, jakož i špitály a kostely se vším příslušenstvím, které řádu tomu přináležejí, jmenovitě v Chebu, Litoměřicích, Vratislavi, Ústí nad Labem a Klatovech (videlicet hospitale cum capella in Egra, ecclesia parochialis in Sedlicz cum villa et filiabus ad eandem pertinentibus, ecclesia et hospitale in Lutomericz necnon ecclesia parochialis sancte Elisabeth cum capella et hospitale sancti Mathie in Wratislawia, ac eciam hospitale cum ecclesiis suis in Ausk et in Glatowia). Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, indiccione octaua, duodecimo kalendas Septembris, regnorum nostrorum [Romanorum] anno decimo, Bohemie nono, imperii vero primo.

Die kopie v archivu řádu křižovnického zachované Pelzel, K. Karl der Vierte Urkundenb. N° CCCXXXIX. — Jiná kop., poněkud pozměněná, v registrech papeže Bonifáce IX z r. 1399 anni X na listu CLI v archivu Vatikánském. — [illegible]

pensis foueat et due sexagene eidem presbitero, ut singulis diebus missam legat in altari b. Dorothee; nichilominus tercia dimidia sexagena grossorum est danda de eodem censu magistro hospitalensi, vna sexagena pro reformacione lectisterniorum et altera dimidia sexagena cum pullis, caseis et ouis pro recreacione et refocillacione tandummodo ipsorum infirmorum; ceterum vna sexagena est danda pro lumine indesinenter ardente coram Corpore Christi, preterea vna sexagena pro cera ad amplificandum cultum et decorem dei in missa; insuper tutori ac defensori dicte ville media sexagena pro munere et labore. Item, a prenotata villa neque magister hospitalensis nec quisquam alter con[attemptat] quidquam exigendo recipere extra censum supradictum nisi steuram regiam, et hoc ea occasione non faciendo labores hominibus antedicte ville neque aliquas exacciones. Item, si quis rusticorum sepedicte ville in aliquam emendam inciderit, illam magister hospitalensis tenetur ab eo recipere graciose. Item, si summus magister ordinis omnia suprascripta noluerit confirmare, sed in aliquo cassare, extunc ipse frater Friczco cum suis adiutoribus poterunt idem testamentum in aliud opus misericordie commutare ipso summo magistro aliquo modo non obstante. Et quamdiu ipse, scilicet frater Friczco, superuixerit, tenetur ipsemet et nullus alter tenere, regere et gubernare omnia bona pretacta et hoc ubicunque locorum manserit, quia coadiutores sui in empcione dictorum bonorum de hoc opere sibi permaxime crediderunt. Et ut vniuersa supranotata inuiolabiliter et sine transgressione obseruentur, ideo presens scriptum appensione sigilli nostre ciuitatis duximus firmiter roborandum. Actum et datum in festo b. Antonii confessoris anno dom. millesimo trecentesimo quinquagesimo."

Čís. 353.

1355, 29 srpna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje Janu opatu a konventu kláštera Sedleckého řádu Cistercienského všechna privilegia a práva, která od králů Českých i jiných osob vyššího stavu jim byla udělena a přiznána, zvláště též práva na soudy vrchnostenské a užívané při nich řády soudní, na důchody z kaplí Kutnohorských a na správu špitálu před branou Čáslavskou na Horách Kutných, jakož i na důchody z hor, lázní a jiných statků klášterních (omnes et singulas libertates, emunitates, exempciones, gracias, indulta, donaciones, largiciones, concessiones, collaciones, locaciones, empciones, judicia, jurisdicciones, modum et ritum iudicandi et sentenciandi, in judicio claustrali antiquitus racionabiliter obseruatum,[1]) et quecumque jura alia, spiritualia uel temporalia, vniones seu incorporaciones fructuum, redituum et prouentuum ca-

pellarum in Montibus Chuthnis et aliarum [2]) ecclesiarum parrochialium quarumcunque[3]) predicto monasterio per quoscumque et qualitercumque factas, regimen quoque et disposicionem hospitalis infirmorum ante portam Czaslauiensem in dicto Monte Chuthne, prescripciones secundum jus canonicum uel ciuile generales aut in dicto regno Boemie ex consuetudine eiusdem regni speciales, aut quascumque laudabiles consuetudines alias necnon proprietates, dominia et possesiones omnium et singulorum ac singularum locorum, oppidorum, villarum, grangiarum, curiarum, ortorum, pomeriorum, moncium, collium, vallium, planorum, agrorum cultorum et incultorum, vinearum, pascuorum, pratorum, fluuiorum, riuorum, stagnorum, aquarumue decursuum quorumcumque, molendinorum, siluarum, nemorum, rubetorum, frutettorum, piscacionum, venacionum, tabernarum, stubarum balnealium intra et circa Montem Chuthne ac gazarum ibidem necnon partis seu porcionis vrbore de argentifodinis in ibidem, que racione dominii fundi . . abbati et . . conuentui dicti monasterii jure debentur, ac proprietates, concessiones seu partes alias, quas nunc habent uel habebunt in futurum in quibuscumque foueis uel locis Montis Chuthne, quibuscumque nominibus censeantur, cum exempcione ab omnibus collectis, exaccionibus, contribucionibus et solucionibus faciendis seu dandis de foueis seu partibus fouearum necnon terrarum, hereditatum, agrorum, camporum circum et circa foueas seu argentifodinas in Montibus et alibi sitorum [4]) ac bonorum aliorum quorumcumque, quibuscumque nominibus seu vocabulis expressari valeant, in genere et specie, [5]) ac metas seu limitaciones ipsorum ab antiquo factas et seruatas, cum censibus et redditibus, prouentibus, vsufructibus, vtilitatibus et pertinenciis eorumdem, necnon omnes et singulas litteras, priuilegia et instrumenta publica seu priuata super quibuscunque juribus — prefato monasterio in Czedlicz — factas et datas —, ac concessa, facta et data.) Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, VIII indiccione, quarto kalendas Septembris, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero primo.

[Na ohbu:] R. Volpertus.

[Na ohbu:] Per dominum cancellarium
Johannes de Glacz.

Orig. perg. v knížecím archivu na Orlíku N° 55, kdež také pod N° 53
á se druhý orig. této listiny, kdež ale jsou tyto nápadné změny: [1]) a [2]) slova
ším písmem tištěná scházejí, — [3]) přidáno: quorumcunque *extra regnum Boemie*
) a [5]) slova menším písmem tištěná opět scházejí. Obě listiny s velkými voskopečetmi císařskými. — Ohledně *kaplí Kutnohorských* vydali probošt Hynek, děkan
lav, Tomáš arcijahen a všechna kapitola kostela Pražského jakožto administrá-
é téhož kostela na místě suspendovaného biskupa Pražského Jana *list d. v Praze*
řezna 1324, kterým na žádost faráře Malínského a skolastika kostela Pražského
a Oldřicha svolily k tomu, aby důchody z dřevěných kaplí Kutnohorských trvale
ázány byly špitálu kláštera Sedleckého (hospitali infirmorum et pauperum infra
predicti Cedlicensis monasterii constituto), když se byl opat kláštera Sedleckého
ich jakožto patron kostela Malínského zavázal část těchto důchodů do-
ému faráři Malínskému za konání služeb božích dávati, neboť mistr Oldřich
l zprávu kapitole Pražské: „quod, cum iam dudum uiuente adhuc Johanne,
dam predecessore suo, plebano ibidem in Malyn, in loco, qui nunc Chutna
tur uulgariter, infra parrochie ipsius limites argentifodine fuissent exorte,
ter hominum de diuersis partibus ad locum ipsum confluencium innumerosi-
n oportuit aliquas ibidem pro ministrandis hominibus ipsis sacramentis eccle-
icis et diuinis peragendis officiis ligneas edificari capellas, ex quarum
entibus necnon ipso argentifodinarum loco, ubi propter argentifodinarum
um duracionis incertitudinem hominum habitacio est incerta, nouus et certus
ui nec in loco parrochie propter uicinitatem monasterii Cedlicensis, quod
est, statim sine ipsius monasterii preiudicio diuinus cultus potuit augeri
uus, ex quo fit et factum est, proch dolor! quod proueniens de capellis ipsis
as non in necessarios et deo gratos, sed in contrarios sibi forsitan usus expen-
et hactenus est expensa.“ Papež Klement VI potvrdil toto přikázání kaplí
ohorských špitálu kláštera Sedleckého *bullou d. v Avignoně 26 května 1343* na
st krále Jana, markrabí Karla a manželky jeho Blanky, jakož i opata a kon-
a kláštera Sedleckého. (Dle orig. v archivu Orlickém pod č. 48 chovaného
r, Regesta III. č. 969 a IV. č. 1269). Rovněž tak učinil papež Innocenc VI
u ze dne 25 července 1353, (d. apud Villam nouam Auinionensis diocesis, VIII
das Augusti, pontificatus nostri anno primo), opatřiv si výpis předešlé bully
ister předchůdce svého, poněvadž prý orig. bully jeho se ztratil. Pravíť se
le jeho: „Tenorem quarundam litterarum felicis recordacionis Clementis
VI, predecessoris nostri, in regestro ipsius predecessoris repertum — pro
uod, sicut accepimus, predicte originales littere casu fortuito sunt amisse,
gestro ipso de uerbo ad uerbum transscribi et presentibus annotari fecimus.“
. perg. N° 52 v knížecím archivu Orlickém, kdež na líci také čte se: „Tenor littere
ni Clementis est consultatus cum regestro et concordat. Guido de Pestello.“ a
ibu: „R. de Carpineto.“ Úřední kopie v registru papeže Innocence VI N° 224
437 *b.* č. 1201 v archivu Vatikánském). Konečně i papež Urban V (1362—1370)
otvrdil; avšak papež Řehoř XI *bullou d. apud Villam Nouam Auinionensis*
is, V idus Februarii, pontificatus nostri anno quinto (9 února 1375), rozhoduje

spor kláštera Sedleckého s knězem Benešem ze Ždánic, který zemřel, dovolávaje se práva svého k faře Malínské i k důchodům z kaplí Kutnohorských při stolici papežské, přivtělil na žádost císaře Karla IV, jakož i opata a konventu kláštera Sedleckého, farní kostel v Malíně a kaple Kutnohorské se všemi důchody klášteru Sedleckému, tak aby klášter měl právo patronátní ke kostelu Malínskému a k těmto kaplím a mohl z důchodů jich část obrátiti ku svým potřebám. Pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimě *listem d. v Praze 9 prosince 1375* na základě této bully papežské ustanovil, že klášter Sedlecký má podržeti všechny důchody z kaplí Kutnohorských; avšak že má faráři Malínskému dávati z nich čtyři hřivny gr. praž. každého roku, dokládaje při tom: „Preterea abbas et conuentus predicti monasterii presbyteris dictarum cappellarum, qui nomine, auctoritate et vice predicti vicarii perpetui, quam eis idem vicarius ad peticionem domini abbatis, quociens necesse fuerit, tenetur committere, si erunt ydonei, populo et hominibus cappellarum ecclesiastica ministrabunt sacramenta et in dictis capellis diuinum officium exercebunt, de victualibus consuetis et expensis necessariis prouidebunt, quos eciam mutare poterunt, quociens eis ex causa racionabili videbitur expedire.“ (Borový, Libri erectionum II. str. 126. — Sternberg, Geschichte der böhm. Bergwerke I. 2 str. 92.) — O *hranice* mezi pozemky kláštera Sedleckého a pozemky vesnice kapitoly Pražské Pňova neb Pněvic kolem měst Kutné Hory a Čáslavě vypuknul spor, který zvolení z obou stran úmluvcové Drslav probošt Pražský a Dománek z Pfaffenthalu společně s vrchním úmluvcem doktorem Janem řeč. Padovanským *13 ledna 1339* „in ambitu ecclesie Pragensis“ takto narovnali: „In dei nomine amen. Nos Dyrslaus Pragensis prepositus, Domanko dictus de Phaffental juris peritus, arbitri, ac Johannes dictus Padwanus superarbiter super questionibus, litibus, causis ac controuersiis, que inter honorabiles viros, dominos Dyrslaum prepositum, Predborium decanum, Thomam archidiaconum totumque Pragense capitulum ex vna parte, tunc scolastico Pragensi in remotis agente, ac religiosos viros .. abbatem totumque conuentum monasterii Sedlicensis Cisterciensis ordinis ex altera parte, vertebantur seu verti sperabantur in posterum super limitibus agrorum ville Pnyewicz circa ciuitatem Kuthnam posite et eciam montis dicti Rus et super perceptis vrbure et metallis ac eciam expensis, dampnis et interesse exinde subsecutis concorditer ac communiter per vtramque partem electi, prout in forma compromissi super hoc confecti plenius et euidencius continetur, visis, auditis et intellectis ac examinatis parcium juribus ac omnibus aliis, que super premissis allegare, dicere seu proponere voluerunt, diligenti atque sollempni deliberacione pensatis, inuestigata et cognita veritate, pro bono pacis et concordie et tranquillitatis ex vigore predicti compromissi in nos facti atque per nos sponte recepti predicto dei nomine inuocato ordinamus, laudamus, arbitramur, mandamus et eciam diffinimus, quod predicti domini de Pragensi capitulo neque in genere neque in specie super perceptis vrbure et metallis vlterius moneant nec inquietent dominos abbatem et conuentum monasterii Sedlicensis, sed eos omnino dimittant super ipsis pacificos et quietos, nam eos nichil de hiis percepisse cognouimus, que ad Pragense capitulum deberent permittere, super eisdem Pragensi

rpetuum silencium inponentes. Super omnibus autem limitibus atque lle Pnyewicz circa ciuitatem Kutnam posite, tam ex parte ciuitatis ipsius arte ciuitatis Czaslauie ac agrorum dicte ville et montis, qui dicitur quibus questio vertebatur, taliter ordinamus, quod limites, qui nunc quibus constat, ad presens inuiolati et illesi permaneant; et, ne ullo per ipsis limitibus aliquis dubietatis scrupulus possit oriri, volumus et vtrique parti, vt, cum isto tempore propter niues et glacies ipsi limites nes commode distingui neque discerni possunt, sed post Pascha, cum ›rtunum aduenerit, et per nos omnes aut per dominum Pragensem pre-ɛrint requisiti, tunc communiter vtriusque partis expensis aduocare de-ɛtos viros dominum Bertholdum Pirchner et Wilmannum et Nicolaum i tunc predicte limitacioni interfuerunt et fuerunt scabini Montis tem-ɛionis ipsius, et Jacobum notarium Montis, Henlinum Album, Henczli-:, Johannem Lewl, ciues Montis, nunc scabinos ibidem, vt ipsi vel eorum qui tunc haberi poterunt, et quibus melius mete et limites sunt cogniti, liis, si quos ad hoc aptos esse sciuerint, vna nobiscum predictas metas ɛs conspiciant, et si eas iuste atque rite positas esse reperierint, ipsas , roborent et approbent, sin autem ipsas in aliquo dirutas siue minus ıerint eas in melius et ad debitum et ordinatum modum possint et de-›stra licencia reformare; utraque pars eorum ordinacioni siue limita-abiliter et in perpetuum parere firmiter teneantur. Insuper, quia ab rte pro defensione juris sui expense, dampna et interesse facta predicta omnia censemus et pronunciamus esse equanimiter deducenda rcium alteri ad satisfaccionem ipsorum vllo vmquam tempore teneatur. ɛt singula supra premissa et singillatim quodlibet eorumdem mandamus, ɛt integraliter fieri, obseruari precipimus sub pena in compromisso con-ıgulis articulis laudi siue arbitrii, si contrafactum fuerit, committenda. ue, quociens contrafactum fuerit, persoluta nostram pronunciacionem mus robore perpetuo permanere, saluo semper et reseruato nobis ar-eciam potestate declarandi et interpretandi et corrigendi super pre-mque et quandocumque fuerit oportunum. Actum et datum anno, mense, ›ne, pontificatu, hora et loco, quibus supra presentibus venerabili et ·o fratre Petro, abbate Aule Regie, et Cristano, celerario ibidem ordinis ɜ, ac honestis et discretis viris, dominis Johanne cantore, Symone, per-rio domini prepositi Pragensis, Michaele, viccario ecclesie Wissegra-hia perpetuo viccario in Hermans, Wratywogio, ministro ecclesie Pra-›tario publico et capellano domini Predborii, decani Pragensis, et Fran-prolocutore dicto de Miecholup et aliis quam pluribus testibus fide-remissa vocatis specialiter et rogatis." (Orig. notářského spisu, který ıdizlaus Galli de Wissehorziewicz, clericus Pragensis dyocesis, publicus imperiali notarius", v archivu Orlickém N° 36.) — Srov. Emler, Re-610, 611 a 636. — Konečně o *lázně* učinili Horníci s klášterem Sedle-*topadu 1339* toto narovnání: „Nos Thomlinus judex, Nicolaus de Bo-

britsch et Mertlinus Hoppo, tunc temporis magistri juratorum, Heinlinus Eylower, Hentzmannus Pusch, Frentzlinus Ruthardi, Hirslinus Beneschower, Ludmannus de Alto, Henricus Ochsel, Cristanus Claricii, Johannes de Morspach, Apetzko Coleri, Nicolaus Wrutschaner et Nicolaus Petri ceterique jurati in Monte Chutne recognoscimus tenore presencium et testamur, quod reuerendi viri, domini monasterii Zedlitzensis in nostra constituti presencia suos defectus et detrimenta grauia nobis proponebant, videlicet, quod nostri balneatores suas stubas balneales ipsorum dominorum et monasterii Zeedlitzensis veram et legittimam hereditatem in debitis suis diuersimode contractis consueuerint indessinenter obligare, et quod ex huiusmodi obligacionibus predicte stube balneales et res ad vsum balneandi pertinentes auctoritate judiciaria diuersis inpignoracionibus occupentur, de quo ipsorum dominorum census eos de prefatis stubis contingens decrescit ac deperit et minus conplete eis poterit deriuari: nos itaque ad votiuas ipsorum dominorum precum instancias eorum grauamina et pericula prouida ac discreta sollicitudine, in quantum possumus, precauere volumus, vt tenemur, cupientes bona claustralia pocius augeri quam minui, bona ac matura deliberacione et consensu vnanimi habitis inter nos statuimus et volumus, quod prefate stube balneales cum rebus ad vsum balneandi pertinentibus de cetero ab omni debitorum inpignoracione sint et esse debeant perpetuo libere penitus et exempte, et quod nullus hominum, cuiuscumque condicionis fuerit, ipsas stubas et res ad vsum balneandi pertinentes aliquo juris suffragio inpignorare debeat, quod ipsis dominis in suo censu preiudicare possit aliqualiter vel nocere. Si vero aliquis auctoritate judicii ipsos balneatores inpignorare voluerit, ille debet et poterit licite pignora portabilia vel ductibilia, si inuenerit, in stubis nomine pignoris arrestare, ipsis stubis et rebus ad vsum balneandi pertinentibus saluis permanentibus et illesis. Si autem pignora, que duci aut portari valeant, ibidem inueniri non poterint, tunc ipsi balneatores suis creditoribus potestate iudiciaria per manus debeant presentari. Item, statuimus esse striccius ab omnibus obseruandum, quod, si occasione alicuius debiti aliqua stuba potestate judicii iusticialiter alicui fuerit appropriata aut per vendicionem vel obligacionem aut quocumque alio modo alienata et ad alium possessorem deuoluta, extunc possessor ille, quicumque fuerit, debebit et tenebitur prefatis dominis et suo monasterio censum suum sicut alter balneator sub certis terminis sine aliqua relucracione conplete et integre soluere et donare. In quorum omnium premissorum testimonium et robur perpetuo valiturum presentes fecimus fieri et sigilli Montis nostri Chutnensis iussimus munimine roborari. Actum et datum anno domini millesimo trecentesimo tricesimo nono, in die beate Cecilie virginis et martiris gloriose.“ (Orig. v archivu Orlickém N° 37. — Emler, Regesta IV. č. 752.)

Čís. 354.

1355, 22 září. V Praze.

Císař Karel IV činí milost měšťanům Chebským, že kdykoli vytáhnou do pole, mají též manové, kteří přísluší k popravě Chebské, s nimi táhnouti.

Wir Karl — tuon kunt —, daz wir — den burgern der stat Eger — haben sulche gnad getan — vnd wir wellen, wenne daz ;he ist, dasz die vorgenanten burger der stat ze Eger vns vnd m Romischen reich oder der kron des kunigreichs ze Beheim mit m leib vnd luten, geriten, ze fuzze oder mit wagen ze dinste men vnd ze velde auz irer stat ziehen, daz dann alle man, die sezzen sind in dem halsgericht ze Eger, wie sie genant sind, mit n leiben, leuten vnd pferden ouch dorzu geholfen sulln sein nach r macht an alles geuerde, vnd wa die burger von Eger hin ziehen s ze dinste, da sullen dieselben man ouch hinziehen vud varen alle widerred, als oft daz geschicht. Vnd wer des nicht entet vnd h des widern wolt, so geben wir vnserm richter zu Eger, wer m zu derselben zeit richter daselbest ist, vnser gewalt —, daz er selben darumb pfenden sol vnd mag an seinen leuten vnd guten, ;hdem im mit rat der burger aller pest dunket. — Der geben ze Prage nach Cristus geburt dreuzehen hundert jar vnd darnach dem fuemfvndfumfzigistem jar, an dem nechsten dynstag nach ith Matheus tag, vnser reiche in dem zehenden jar vnd des keytums in dem ersten.

[Na ohbu:] Ad relacionem episcopi Mindensis
Henricus thesaurarius.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou. Na rubu: ;iser Karolus, daz lant vnd stat mit einander auzraisen vnd herferten suln.“ Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 216. V témže archivu chová se český klad tohoto listu z počátku XVI století, kdež se praví: „chceme, aby, když o potřeba jest, že prve jmenovaní měšťané města Gba nám a Římské řeši o koruně království Českého svými životy a lidmi jezdecky neb pěšky neb ozy k službě přijíti by měli a na pole ven z města vytáhnúti, tehda všickni ové přísedící ku právu Chebskému, kterakžkoli jse jmenují, s svými životy, ni a koňmi také k tomu pomocni mají býti podle své možnosti beze všeho tku, a kdežkoli měšťané Chebští potáhnú nám k službě, tu mají také ti maé táhnúti a jeti beze všeho odporu, kolikokrát by se to dálo. A ktož by toho činil, a tomu sě protiviti chtěl, tehdy my dáváme našemu rychtáři ve Gbě moc i —, aby měl a mohl proto takové na lidech i zbožie zajímati, pokud by sě u s raddú měšťan najlépe zdálo.“

Čís. 355.

1355, 25 září. V Praze.

Císař Karel IV, nelibě nesa, že v Lounech vypukly spory obce s úřadem městským, nařizuje rychtáři a přísežným tamějším, aby původce sporů těch mírně strestali. Rozepři samu rozhodnou podkomoří, hofrychtéř a písař komory, až do města přijedou, a pečeť městská i nadále má zůstávati v rukou přísežných neb kmetů.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Fidelibus nostris dilectis, judici et juratis ciuitatis Lunensis, graciam nostram et omne bonum. Non sine graui displicencia mentis nostre dissensionem nuper inter vos ex vna, et communitatem ciuitatis eiusdem parte ab altera exortam audiuimus, et non inmerito, cum ex controuersia huiusmodi multa dampna et scandala in nostrum et ciuitatis ipsius dispendium poterant verisimiliter suborriri [sic]. Ne igitur excessus huiusmodi remaneant impuniti, fidelitati vestre seriose et omnimo volentes mandamus, quatenus illos, qui dicte litis principales auctores et occasio extiterint, cum moderamine tamen taliter corrigatis, vt consimilia attemptare de cetero non presumant. Causam vero predictam, que inter vos et dictam communitatem super quibuscumque articulis vertitur, vsque ad officialium nostrorum, utpote subcamerarii, judicis curie et notarii camere nostre, in ciuitatem vestram adventum haberi volumus in suspenso, qui auctoritate nostra super omnibus premissis ciuitatem attendentes eandem salubriter prouidebunt. Nostre eciam intencionis existit, vt sigillum ciuitatis in potestate et manibus juratorum siue scabinorum debeat remanere, prout a retroactis temporibus est consuetum. Datum Prage, XXV die mensis Septembris, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero primo.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 5 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Controuersia inter juratos et consules, quod corrigatur."

Čís. 356.

1355, 11 listopadu. Na Karlštejně.

Císař Karel IV, ustanovuje Půtu z Častolovic purkrabím na hradě Potenštejně, přikazuje mu na vydržování posádky hradské sto kop

ročního úroku z důchodu, který má komora královská z měst Vysokého Mýta a Chrudimě (quod vna cum familia, quam tecum pro regimine seu custodia dicti castri habere debebis, congrue sustentari valeas, tibi centum sexagenas grossorum denariorum pragensium super censibus nostris annuis in ciuitatibus Altha Muta et Crudin annis singulis deputamus, mandantes . . iudicibus, . . iuratis et communitatibus dictarum Alte Mute et Crudimensis ciuitatum, quod prefatas centum sexagenas tibi annis singulis vsque ad nostram reuocacionem sine contradiccione seu difficultate quibuslibet super terminis conswetis assignent integraliter et persoluant, sicut nostram indignacionem diligunt euitare.) Datum Karlsteyn anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, indiccioue octaua, XI die mensis Nouembris, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero primo.

[Na ohbu:] Per dominum . . magistrum curie
Johannes Eystetensis.

Orig. perg. v archivu druhdy Olešnickém, nyní v státním archivu Vratislavském. — Pečeť utržena, toliko perg. proužek visí.

Čís. 357.

1355, 16 prosince. V Norimberce.

Císař Karel IV nařizuje devíti osobám, které dosazeny jsou, aby v Chebsku, Loketsku a Fojtlandě bděly nad mírem zemským, a zvláště purkmistru, radě a vší obci města Chebu, aby mocí opřeli se tomu, kdyby někdo pokusil se pobořené tvrze Possek, Neumarkt a Gattendorf (ve Fojtlandě) znovu stavěti.

Karl von gots genaden Roemischer keyser zu alln ziten merer des reichs vnd kuenig zu Behem. Enbieten den nevnen, di in Egerlande, Elbogner lande vnd dem voegtlande veber den lantfride gesatzt sint, dem purgermeister, dem rate vnd der gemein der purger zu Eger, vndern libn getrewn, vnszer genade vnd allez gut. Wan di vesten Pozzek, Newnmarcht vnd Gatendorf, die raupheuser, gebrochen sind, vnd wir welln, daz si nimmer mer widergebewt noch aufgericht werden, sunder ewichlich also vertiligt vnd abgetan beleibn, gebieten vnd beuelhen wir euch ernstlich bei vndern hulden, ob di-

selbn vesten oder ir dehein imant widerpawn wold, daz ir mit aller ewrer maht dem widerstet vnd des mit niht verhengt, sunder ez weret, darzu euch mit namen schueln geholffen sein, wen ez sich gebuere, alle voeyt, den wir daz auch mit vndern brifen enpfolhn habn. Vnd tut daran also, als ir vnder genade wellet behalden, vnd vndern zorn vermeiden. Gebn ze Nuerenberg des nehsten mitwochen vor send Thomas des zwelfboten tag, vnser reiche in dem zehenden vnd des keyszertums in dem ersten jar.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí císařskou na rubu listu přitištěnou. — Joh. Müller, Urkunden und Urkundenauszüge zur Geschichte Plauens und des Vogtlandes vom J. 1329—1356 v „Mittheilungen des Alterthumsverein zu Plauen im Vogtland. Dritte Jahresschrift auf das J. 1882 bis 1883“ na str. XCIII č. CCCXCVII. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 217.

Čís. 358.

1355, 25 prosince. V Norimberce.

Císař Karel IV nařizuje popravcům království Českého, zvláště kraje Litoměřického, jakož i rychtáři, purkmistru a přísežným města Litoměřic, aby Bohuše probošta Litoměřického zanechali při držení a užívání krčem, které proboštství Litoměřickému předešlými králi byly povoleny.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Vniuersis iusticiariis per regnum suum Boemie ac specialiter in Luthomericensi prouincia presidentibus, necnon judici, magistro ciuium et juratis de Luthomericz, fidelibus suis, graciam suam et omne bonum. Ad nostre peruenit maiestatis auditum, qualiter honorabilis Bohussius, Luthomericensis prepositus, capellanus et familiaris noster dilectus, contra graciosa priuilegia et gracias et indulta sibi et prepositure sue Luthomericensi super tabernis suis per nostros progenitores, diuos Boemie reges et principes, graciose concessa ac per maiestatem nostram sollempniter approbata et de nouo data liberaliter et collata, per nonullos ex vobis contra iusticiam impeditur et se ac suos pauperes, sibi et eidem prepositure subiectos, suspicatur ex presentibus

uaminibus imposterum per amplius pergrauari. Cum igitur prin-
is deceat esse mansurum, et illos nostra dignetur serenitas in
s iuribus singulariter confouere, qui sine intermissione iugi obse-
o nobis assistunt, vos et vestrum singulos seriose requirimus et
nemus ac sub obtentu gracie nostre districte vobis precipiendo
ndamus, quatenus predictum prepositum et eius preposituram in
tis tabernis ac eciam suos tabernarios iuribus, graciis et liberta-
is per nos et nostros progenitores, ut premittitur, sibi concessis
et gaudere libere permittatis, nullum eis prorsus contra premissa
in premissis grauamen, iacturam uel preiudicium inferendo nec
irri quodlibet ab aliis permittendo, prout indignacionem nostram
periculum solucionis dampnorum, si que contra hoc sibi feceritis
inferri permisitis, diligitis euitare. Presencium sub impresso si-
o nostro testimonio litterarum. Datum Nurmberg, die XXV mensis
embris, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero primo.

[Na ohbu:] Per dominum cancellarium
Nicolaus de Chremsir.

Orig. perg. v archivu kapitoly Litoměřické N° 18. S menší pečetí krá-
kou na rubu listiny přitištěnou. — Zmíněný v listině této probošt Litomě-
ý Bohuš, bratr arcibiskupa Pražského Arnošta z Pardubic, měl s obcí Li-
řickou před tím některé spory o stavbu dvora proboštského a o vrchnostenská
a nad lidmi kostelu Litoměřickému poddanými. Karel IV *listem d. v Praze*
ervna 1348 (Prage in crastino beati Johannis Baptiste, regnorum nostrorum
o secundo. Per dominum regem Welislaus) psal: „magistro ciuium, consilio et
nunitati in Luthomericz“ takto: „Accedens ad presenciam nostram deuotus
er dilectus capellanus Bohuschius, Luthomericensis prepositus, sua nobis ex-
it tum querela, quod vos ipsum in structuris ac edificiis domus sue et curie
sie ipsius impeditis minus iuste, non sinentes ipsum domum predictam edifi-
et construere et curiam muro cingere, prout sepes ambit prius et protenditur
domo quadam deserta ibidem diucius per longa tempora situata in graue
i et ecclesie sue predicte preiudicium et lesionem manifestam, quare nobis
iliter supplicare curauit, quatenus sibi et ecclesie sue in premissis de oppor-
dignaremur remedio prouidere. Nos itaque moti dicti prepositi iustis ac
nabilibus peticionibus in hac parte fidelitati vestre districte precipimus in hiis
tis, mandantes attente, quatenus prefatum prepositum in solo et area suis et
r hiis, de quibus sibi mouetis et mouistis questionem, allegantes ea ad vestram
nitatem spectare, cum nos sibi permiserimus ibidem edificare et construere
ostra gracia speciali, et si predicta domus deserta ad comunitatem vestram
ctam spectare nosceretur uel spectaret, edificare domum et curiam muro

hactenus complacere studuit et valet ac poterit amplius in futurum, et quoniam iuste petentibus non est denegandus assensus, predictas nostri genitoris literas de uerbo ad verbum in omnibus suis tenoribus, prout exprimuntur superius, approbamus, ratificamus, innouamus et ex certa sciencia et speciali nostra gracia tenore presencium confirmamus, mandantes vniuersis et singulis capitaneis, camerariis, subcamerariis et ceteris officiatis nostris per Boemiam, cuiuscunque status seu condicionis existant, et specialiter scabinis et juratis ac communitati ciuium omnium ciuitatis Lunensis, qui sunt aut pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis, quatenus dictum Nicolaum et suos heredes in prefato judicio contra approbacionem, ratificacionis et confirmacionem nostras prefatas non impediant seu molestent nec eos permittant per quoslibet impediri. Si quis autem contrarium attemptare presumpserit, grauem nostre indignacionis offensam se cognoscat grauiter incursurum. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo. Datum Prage anno domini millesimo CCC° quinquagesimo sexto,[1]) indiccione IX, VI idus Maii, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero secundo.

Kopie z počátku XV století v rukop. cís. universitní bibliotéky v Praze „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 31 *v.*, kdež [1]) chybně quinto. — Český překlad z XV stol. v archivu m. Loun a tu se datuje „Dán v Praze léta božieho tisícieho třistého padesátého *šestého*, indiccione nona, šesté idus Máje, království našich léta desátého a ciesařstvie v druhém létě."

Čís. 361.

1356, 1 července. V Polici.

Císař Karel IV potvrzuje dědičnému rychtáři [nejspíše Vysokomýtskému Rudolfovi] list krále Václava II na rychtářství král. města [nejspíše Vysokého Mýta] se vším příslušenstvím.

In nomine etc. Karolus etc. notum facimus vniuersis, quod ad nostre maiestatis accedens presenciam R[udlinus], judex hereditarius in [Alta Mutha], nobis humiliter supplicauit, quatenus sibi quasdam litteras clare memorie illustris Wenczeslai, quondam Boemie regis, aui nostri carissimi, approbare, ratificare et confirmare de benigni-

tate solita dignaremur, quarum literarum tenor sequitur in hec verba: Nos Wenczeslaus etc. vniuersis — cupimus fore notum, quod fidelis noster L., judex ciuitatis nostre [Alte Muthe], coram nobis ostendit quoddam priuilegium perfectum super empcione hereditaria judicii sui in predicta ciuitate nostra [Alta Mutha] et libertatem eiusdem judicii plenariam cum omnibus et singulis prouentibus et hereditatibus ad ipsum judicium pertinentibus hereditarie ab antiquo, videlicet ipsum judicium liberum, vnam domum liberam, scampnum carnium liberum, scampnum panum liberum et duo scampna boemicalia panum libera et molendinum in octo rotis liberum et aquam fluuialem ibi fluentem, duos laneos agrorum liberos, ortum liberum et vnum braseatorium liberum et vnam tabernam liberam in villa —, ipse quoque L. supplicans nobis humiliter et attente, libertatem predicti judicii per genitorem nostrum, felicis recordacionis regem Ottakarum, graciosius sibi et suis heredibus et successoribus elargitam et priuilegio prehabito sigillorum suorum munimine roboratam ut sibi et suis heredibus et successoribus dignaremur — innouare. Nos siquidem experti de sua industria atque fide — fideli nostro predicto et suis heredibus et successoribus concedimus et damus iudicium predictum ciuitatis nostre — cum omnibus et singulis pertinenciis et prouentibus suprascriptis libere et hereditarie possidendum. In cuius rei testimonium presens instrumentum fieri et sigillorum nostrorum appensione robore iussimus communiri. Datum Prage anno domini M°CC° nonagesimo secundo, VI° idus Octobris.*) Et quia dictum judicium de manibus prefati — in potestatem — Plaschani, quondam ibidem judicis, iusto vendicionis titulo rite pervenit et demum predictus — idem judicium ipsi [Rudlino] moderno judici vendidit, sicut de premissis sumus informacione digna clarius informati, nos ad predicti [Rudlini] supplicacionis instanciam — supradictas literas in persona dicti —, heredum et successorum suorum in omnibus suis articulis — approbamus — et confirmamus, inhibentes vniuersis et singulis capitaneis, camerariis etc., ne predictum [Rudlinum], heredes suos vel successores legittimos impediant. Signum serenissimi principis etc. domini Karoli etc. Testes huius rei sunt: Venerabilis

*) 10 října 1292.

Arnestus, archiepiscopus Pragensis, Marquardus Augustensis, Prothiva Segniensis et Maurus Crobauiensis, episcopi, et illustres Bolko Folkembergensis, Johannes Opauiensis, Przimslaus Theschinensis, Conradus Olesnicensis et Fridericus de Tek, duces, necnon nobiles Jodocus, Ulricus fratres de Rosemberg, Sbinco de Hasenburg et alii quam plures. Presencium etc. Datum Policz anno domini M°CCC° quinquagesimo sexto, indiccione nona, kalendis Julii, regnorum anno decimo, imperii vero secundo.

Formulář kapitoly Pražské „Cancellaria Caroli IV" sign. J XXVI na l. 64 za nápisem: „Imperator confirmat priuilegia suorum progenitorum super quodam judicio." — Formuli tuto sdělil s námi laskavě p. skriptor Tadra. Za ní ve formuláři následuje formule listu císaře Karla IV d. v Staré Boleslavi 14 září 1363 (č. 405 této Sbírky), kterou Rudlinovi, rychtáři m. Vysokého Mýta, dává se všechen důchod z rychty městské a je proto pravdě podobno, že formule listu svrchupoloženého týká se též rychtáře Rudlina a rychtářství Vysokomýtského.

* Čís. 362.

1356, 8 srpna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje městu Berounu „list krále Václava na plath dávání a raddy obnovení." Datum v Praze létha tisícího třistého padesátého šestého, měsíce srpna osmého dne.

Zmínka v konfirmaci privilegií kr. Ferdinanda I, d. na hradě Pražském 24 září 1547 a chované v přepise v archivu m. Berouna. Znění listu se nezachovalo.

Čís 363.

1357, 24 června. V Praze.

Císař Karel IV ustanovuje, že Žatečtí nemají do komory královské platiti větší berně a úroky nežli Lounští, poněvadž osvobodili ode všech platův a dávek dům v Žatci, dvůr poplužní v Lubičanech a všechno druhdy pod šos městský náležející zboží, jež od dědicův měšťana Pražského Johlina Jakubova sám zakoupil a ke koruně připojil.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia . . iudex, . . iurati et . . vniuersitas ciuium Sacensium.

ıeles nostri dilecti, pro se, heredibus et successoribus suis voluntarie
; beniuole renuncciauerunt omni iurisdiccioni et respectui, que alias
›sis et dicte ciuitati competebant in domo sita in ipsa ciuitate Sa-
›nsi et curia araturarum in Lubyczan necnon in molendinis et bonis
iis, que quondam Johlinus Jacobi, ciuis Pragensis, tenuit, dum vi-
›ret, et de quibus onera dicte ciuitatis sufferebat, eo, quod eandem
›mum cum curia araturarum in Lubyczan et molendinis ac insulis
. vniuersis ac singulis eorum pertinenciis et vtilitatibus necnon iure
ıtronatus ecclesie ibidem aput heredes dicti Johlini pro nobis, he-
›dibus et successoribus nostris, Boemie regibus, et eiusdem regni
›rona hereditarie comparauimus iusto titulo empcionis, quia eciam
›st talem alteracionem et renuncciacionem eorum, ut premittitur,
refati nostri fideles de bonis prescriptis nobis cesserunt libere et
ıdem sub regali condicione libera ab omni solucione lozungarum,
ĸaccionum, steurarum, angariarum et aliarum quarumcunque solu-
ionum et vexacionum in nostram resignauerunt potestatem: nos
ice uersa nostro, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie,
omine in recompensam condignam huiusmodi renuncciacionis et
bertacionis summam pecuniarum, quas alias pro subsidio nostre ca-
ıere consueuerunt soluere, dictis nostris fidelibus, heredibus et suc-
essoribus eorum, relaxamus et minuimus de speciali celsitudinis
ostre gracia ita, quod exnunc inantea pro lozungis et contribucio-
ibus aliis solucionum et dacionum omnium, quociens emerserint,
ıntum, quantum ciues de Luna et non plus nec minus, dare teneau-
ır et soluere debeant perpetuis temporibus affuturis. Mandamus
aque vniuersis et singulis officialibus regni Boemie, cuiuscunque
radus, dignitatis uel condicionis existant, qui sunt uel pro tempore
ıerint, et omnino volentes iniungimus seriose, quod exnunc inantea
iues dicte ciuitatis in solucione lozungarum et aliarum dacionum
uarumlibet modo prescripto permittant fauorabiliter et nichil penitus
b eis amplius exigant et requirant sub pena grauis indignacionis
ostre, quam, qui secus attemptare presumpserit, se noscat grauiter
ıcurrisse. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litte-
ırum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinqua-
ɛsimo septimo, XI indiccione, VIII° kalendas Julii, regnorum no-
rorum anno vndecimo, imperii vero tercio.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na l. 9 *b* v archivu téhož města za nápisem: „Karolus imperator munerat ciuitatem Sacensem, quod bernam in quantitate ciuitatis Lunensis debeant soluere et donare.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 83.

Čís. 364.

1357, 24 června. V Praze.

Císař Karel IV přiznává měšťanům Žateckým právo, že mohou osm berníků, čtyři z rady a tolikéž z obce, sobě zvoliti, kdykoli by měla v obci jich nějaká berně neb sbírka se vybírati. Berníci ti mají berni ukládati dle mohovitosti jednoho každého měšťana, vydání potřebná z ní zapravovati a obci počty napotom skládati. Při tom konšelům zakazuje dělati obecní dluhy bez naléhavé potřeby a bez svolení krále.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro melioracione, comodo et profectu vniuersitatis ciuium ciuitatis nostre Sacensis, qui nunc sunt uel pro tempore fuerint, statuimus et perpetuo sanccimus edicto, ut, quando uel quocienscumque in ipsa ciuitate Sacensi exacciones, collectas, steuras, angarias seu qualescumque soluciones alias eisdem ciuibus continget imponi, quatuor persone ydonee et bone fame de scabinis et iuratis et quatuor de communitate ipsius ciuitatis, habentes possessiones, bona uel res, de quibus paciantur et sufferant onera dicte ciuitatis, eligi debeant, qui collectas, lozungas seu soluciones alias quaslibet percipiant et pro necessitate dicte ciuitatis distribuant et impendant, et qui de perceptis et distributis omnibus vniuersitati ciuitatis predicte plenam et iustam racionem reddere teneantur et debeant, quocienscumque requisiti fuerint super eo. Eciam talium solucionum imposicio, quocumque denominetur nomine, debet fieri iuxta possibilitatem ciuium singulorum dicte ciuitatis sine dolo. Inhibemus nichilominus et omnimodam potestatem adimimus vniuersis et singulis scabinis, qui futuris temporibus electi fuerint in prefata ciuitate, ne vmquam occasione quacumque noua contrahant debita uel dampna aliqua in Christianos uel Iudeos sine speciali licencia, indulto et consensu nostro, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, uel locum nostrum tenencium et vniuersitatis tocius prefate ciuitatis

ıuper ipsam ciuitatem, nisi euidenti et ineuitabili necessitate ad id aciendum vrgeantur. Et hoc transeat per indultum et consensum, ıt prefertur. Et si quis in contrarium quitquam attemptare presuneret, grauem indignacionis nostre offensam proinde incurret ipso acto. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, XI indiccione, VIII kalendas Julii, regnorum nostrorum anno ndecimo, imperii vero tercio.

Kniha pamětní města Žatce z r. 1383 na l. 10 *a* za nápisem: „Karolus imperator mandat, quod quatuor de consulibus et qnatuor de communitate collectas ciuitatis debeant colligere et distribuere easdem.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 84.

Čís. 365.

1357, 17 října. Na Karlštejně.

Císař Karel IV ruší na žádost purkmistra, rady a měšťan města Chebu právní obyčej na předměstí Chebském zachovávaný, dle kterého manželky a dcery nemají práva dědického k pozůstalosti manžela neb otce, a ustanovuje, že ženské příbuzenstvo má míti stejných práv dědických jako příbuzenstvo mužské, a že mužové i ženy na předměstí mohou se svým majetkem svobodně nakládati po čas života i na případ smrti.

Wir Karl — tun kunt —, allein von alter vnd gewonheit herkumen vnd behalten sey, daz in der vorstat vor vnser vnd des reichs stat zu Eger keine frawe oder meyd ir veterlich erb nemen vnd besiczen, noch auch keinen erbeteil mit iren geswistern, mannen oder knechten, nemen noch haben solten, doch wann wir von wegen des burgermeisters, des rates vnd der burger gemeinlich derselben stat zu Eger, vnser vnd des heiligen reichs lieben getrewen, demuticlich vnd fleizziclich gebeten sein, daz wir sulche gewonheit vnd behaltung abnemen geruchen von sunderlichen vnsern keiserlichen gnaden, des haben wir angesehen ir redliche vernunfticliche bete — vnd wollen vnd seczen wir auch mit vnser keyserlicher macht —, daz alle frawen vnd meyde, sie sind jung oder alt, ir veterlich erb vnd mit iren brudern, ob sie die haben, glichen erbteil nemen, empfahen vnd besiczen mugen vnd sullen ewiclich, vnd sullen dieselben frawen vnd meyde glich als gut recht haben zu sulchem irem veter-

lichem erb, als die obgenanten mann vnd knecht haben oder gehaben mugen, in dheine weis. Ez sullen vnd mugen auch beide, frawen vud men, die in der egenanten vorstat zu Eger gesezzen sint, all ire gut, wi die genant sind vnd woran die lyegen, an irem totbette, oder wem sie wollen vnd sie dez luste, geben, schaffen vnd bescheiden, wem sie wollen vnd wo sie verlustet vnd sie genad haben, als ouch in der obgenanten vnser vnd des reichs stat zu Eger recht vnd gewonlich ist; doch in sulcher bescheidenheit, daz alle die obgenanten stucke vns vnd dem heiligen reich keinen schaden bringen sullen. Geschehe aber, daz wir oder vnser nachkumen an dem reich daz erfuren vnd des inne wurden, daz vns von sulchen vnsern gnaden schad enstuende oder ensteen mochte, so haben wir vns vnd denselben vnsern nachkumen behalden — macht vnd gewalt die obgenante gnade vnd stucke zu widerruffen vnd genczlich abzutun. — Der geben ist zu Karlstein nach Crists geburt dreuczenhundert jar darnach in dem siben vnd fumfczigsten jar, an dem nehsten dinstag nach santh Gallen tag, vnser reiche in dem czwelften vnd des keisertums in dem dritten jare.

[Na rubu:] R. Johannes.

[Na ohbu:] Per dominum . . cancellarium
Jo[hannes] Eystetensis.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou. Na rubu: „daz die tochter vnd frowen miterben sullen in den forsteten auf der herschaft widerrufen." — Gradl, Die Privilegien der St. Eger str. 13.

Čís. 366.

1357, 7 prosince. V místě „Nyra."

Císař Karel IV, rovnaje spory opata a konventu kláštera Sedleckého s měšťany Kutné Hory a jiných měst, ustanovuje, že kdokoli drží nemovitosti, nad nimiž právomoc soudní a vrchní vlastnictví klášteru Sedleckému přináleží, má ve všech případech, jež se těchto nemovitostí týkají, příslušeti před soud klášterní a může toliko se svolením kláštera nemovitosti, z nichž platí úrok, zcizíti.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis feliciter amen. Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper au-

ıstus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Priorum locorum ecclesiasticarum personarum statum felicem tanto graciosius adıgere nostra dignatur sublimitas, quanto amplius fauorem diuinum ·omereri speramus, dum illorum paci et tranquillitati consulimus, ıi a mundanarum questionum sequestrati turbinibus pacis auctori egerunt perpetuo famulari. Sane pro parte religiosorum Johannis dicti olguot abbatis et conuentus monasterii in Czedlicz ordinis Cysterensis Pragensis diocesis, deuotorum nobis dilectorum, nuper fuit ɔstre maiestati propositum, quod nonnulli ciues Montis Kuttne et iarum eciam ciuitatum, opidorum siue locorum, habentes grangias, ɔssessiones, agros, ortos et bona in opidis, villis et territoriis, in ıibus iidem abbas et conuentus jurisdicionem, judicium et directum ɔminium obtinere noscuntur, in hiis, super quibus aduersus ipsos ıdicialiter agi contingit, jurisdicionem ipsius abbatis declinare niıntur tali occasione, quia in bonis ipsis non resideant uel forte ıdem, que possident, de pecuniis perceptis a montibus aut locis ıiis comparauerunt, asserentes se propter hoc non coram abbate redicto, sed in locis, vbi resident, debere iudicialiter conueniri, lerique nichilominus dictos ciues coram judicio et juratis Montis ıuttne et aliarum ciuitatum, opidorum et locorum super predictis rangiis, possessionibus, agris, ortis et bonis conueniunt ex occaionibus antedictis. Nonnullique premissorum homines ac censuales, ona, possessiones, grangias et agros sub ipsis seu ipsorum monaerio ac in eorum territoriis seu villis bona huiusmodi, que possient, sine ipsorum sciencia et assensu in alias transferunt propria ɔmeritate personas. Nonnulli vero pro pascendis ipsorum pecoribus ɡros et campos circa foueas in dictis Montibus mensuratas ultra mites siue areas sub antiquo usque in presens ex consuetudine in [onte Kuttne ad easdem foueas iure moncium spectantes necnon ɔnsum de conflatoriis siue casis in eisdem agris et campis monaerii fundatis, quamuis idem abbas et conuentus semper fuerint et ɔ antiquo usque in presens in eorumdem camporum et agrorum ɔcnon percepcionis censuum de eisdem conflatoriis siue casis posɔssione pacifica et quieta, machinantur de nouo racione mensuraonis dictarum fouearum sibi totaliter in preiudicium dicti monaerii vendicare, sicque et aliis modis variis in juribus et laudabilibus

suis monasterii ac bonorum suorum consuetudinibus sepius indebite molestantur, supplicantes per nostram celsitudinem de oportunis circa hec sibi et monasterio suo remediis prouideri. Nos igitur grata nobis sanctimonie et deuocionis ipsorum insignia necnon conuersacionem laudabilem, quas in eodem monasterio vigere deo auctore cognouimus, accepta insuper et grata obsequia, quibus apud maiestatem nostram commendabiles omni tempore se reddere studuerunt, pietatis nostre intuitu graciosius aduertentes presencium auctoritate decernimus et ex sciencia certa presenti perpetuo edicto statuimus, vt exnunc inantea vniuersi et singuli Kuttne et aliarum ciuitatum ac locorum nostrorum ciues et incole seu quiuis alii possessiones, grangias, ortos et agros uel quecumque bona in territoriis siue bonis dicti monasterii, in quibus abbas et conuentus predicti jurisdiccionem, judicium et directum dominium obtinent, posssidentes, eciam si minime in iis resideant seu illa de pecuniis a montibus vel alias vndecumque quesitis comparauerant, super omnibus causis, que tales eorum possessiones, grangias, agros, ortos et bona respiciunt, dum tamen de supradictorum abbatis et conuentus jurisdicione consistant, nusquam alibi, nisi coram abbate Czedlicensi, qui est et qui fuerit pro tempore, seu coram suis judicibus et commissariis teneantur de se conquerentibus de iusticia respondere ac juri et iusticie seu iudicatis cum effectu parere. Nemoque, cuiuscumque status, dignitatis uel condicionis existat, eosdem abbatem et conuentum in agris et campis circa foueas in dictis montibus sitis et iam mensuratis siue in percepcione censuum de conflatoriis siue casis aut aliis eorum iuribus et laudabilibus consuetudinibus quibuscumque, videlicet quibus ipsi a tempore, cuius contrarii non extat memoria, usque ad hec tempora sunt usi pacifice, ledere, impedire uel molestare presumat, sed hiis omnibus et eorum quolibet, prout usque modo usi et freti noscuntur, uti permittant libere perpetuis temporibus et gaudere, nec alicui sub eis uel ab eis seu a Czedlicensi monasterio bona et possessiones habenti, cuiuscumque condicionis aut status existat, licet eadem absque requisicione et consensu ipsorum in aliam uel alias transferre personas, nisi forte ipsi super hoc legittime requisiti tali alienacioni eciam, cum foret absque ipsorum periculo ac dampno, suum maliciose differrent prestare consensum. Nulli ergo omnino hominum liceat

hanc paginam nostre maiestatis infringere aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, attemptata quelibet eo ipso viribus non subsistant et is, qui contrafecerit, tociens, quociens contrafactum fuerit, indignacionem nostram et penam centum marcarum argenti puri se nouerit irremissibiliter incursurum, quarum medietatem camere nostre regali Boemie, reliquam vero lesorum usibus statuimus applicari. *Signum serenissimi principis et domini, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie regis.* [Monogram.] Testes huius rei sunt venerabiles Arnestus, archiepiscopus Pragensis, Johannes, Luthomuschlensis episcopus, sacre imperialis aule cancellarius, et illustres Rupertus senior, comes palatinus Reni, sacri imperii archidapifer, et Rupertus junior, comes palatinus Reni, Bauarie, Rudolfus Saxonie, Wenceslaus Lignicensis, Bolko Falkembergensis, Petrus Borbonensis et Przimko Teschinensis, duces, ac Fridericus, marchio Missnensis, spectabiles Burchardus, burgrauius Magdeburgensis, imperialis curie magister, Wilhelmus de Caczenelbogen, Guntherus de Swarczburg, Albertus de Anhalt et Johannes de Recz, comites, et alii quam plures. Presencium sub maiestatis nostre imperialis sigillo testimonio litterarum. Datum in Nyra anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, indiccione decima, VII idus Decembris, regnorum nostrorum anno duodecimo, imperii vero tercio.

[Na rubu:] R. Volpertus.

[Na ohbu:] Per dominum imperatorem
cancellarius.

Orig. perg. v knížecím archivu Švarcenberském na Orlíce N° 59. S velkou pečetí císařskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Dle Huberových Regest str. 222 a 726 datoval Karel IV v listopadu 1357 v Bělé, od 30 listopadu do 4 prosince v Českém Dubě a 20 prosince 1357 na Mělníce, takže místo „Nyru" sluší hledati v severních Čechách.

Čís. 367.

1358, 17 ledna. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři a přísežným města Litoměřic, aby odváděli úrok roční vévodům Saským Rudolfovi a Václavovi, kterým jej byl zapsal.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judici et juratis ciuitatis Luthomericensis, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fidelitati vestre precipimus et mandamus seriose, quatenus censum seu redditum, quem illustribus Rudolfo et Wenczeslao, ducibus Saxonie, principibus et auunculis nostris carissimis, annuatim, vt scitis, soluere tenemini, eisdem absque qualibet renitencia et negligencia, quamdiu Sittauiam in pignus a nobis obtinent, persoluatis et eisdem literas vestras, iuxta tamen continenciam literarum nostrarum super dicto pignore prefatis nostris auunculis datarum, super dicto censu annuo exhibere curetis. Datum Prage die XVII Januarii, regnorum nostrorum anno duodecimo, imperii vero tercio.

Per dominum imperatorem
Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu Českého musea. Na rubu byla druhdy přitištěna císařská menší pečet.

Čís. 368.

1358, 17 ledna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje opětně založení kláštera sv. Anny na předměstí města Hradce nad Labem, jež za otce jeho krále Jana bylo se stalo, a svoluje k tomu, aby několik masných krámů ve městě, jež špitálu byly věnovány, směněno bylo za poplužní dvůr ve vsi Plotišti a za půl šesta lánu ve vsi Probluzi; avšak vyhrazuje si, že špitál ke každému novému nabytí statků má sobě královského svolení vyžádati.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis feliciter amen. Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Notum facimus vniuersis, quia pro parte Johannis judicis junioris ac ipsius vxoris Margarethe necnon aliorum ciuium nostrorum de Grecz super Albea humilis nobis oblata peticio continebat, quod fundacionem hospitalis in honore sancte Anne pro infirmis ac pauperibus ibidem in Grecz, et dotacionem ac donacionem bonorum temporalium ad illud per dictas personas ab inicio factam ac procuratam, et specialiter bonorum quorundam ad ipsum hospitale a principio pertinencium pro

quibusdam aliis bonis et possessionibus, eidem hospitali, vt dicitur, plus vtilibus, et liberam permutacionem seu alias commutacionem confirmare, approbare et ratificare dignaremur, de nostre benignitatis clemencia, prout in patenti priuilegio per clare memorie illustrem Johannem, quondam Boemie regem, nostrum genitorem carissimum, desuper eis dato continetur plenius, tenor cuius existit per omnia in hec verba: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana z Prahy v Praze 15 června 1345 č. 250).[1]) Nos igitur, qui supra Karolus Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex, sicut pridem super huiusmodi fundacione, constitucione et dotacione nostre confirmacionis literas sub titulo Romano regio et sub anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, VI idus Maii, regnorum nostrorum anno sexto, auctoritate regia decreuimus erogandas, sic et nunc predictorum ciuium intencioni pie ac humilibus precibus graciose et beniuole annuentes dictam fundacionem bonorum seu possessionum dotacionem seu donacionem ac prefati genitoris nostri suprascriptum priuilegium, cum omnibus clausulis, punctis et articulis, et maccellorum quorundam, sitorum in ipsa ciuitate Greczensi, predictum hospitale prius habitorum, commutacionem pro quadam curia cum duabus araturis sita in villa Plotist, quam quondam Johannes de Chrudim, dictus der junge schopfe, vna cum fratre suo dilecto nobis Petro, Pragensi capellano, tenuerunt ac possederunt, et sexto dimidio laneis in villa Problus a wladiconibus emptis, possessionibus quidem et bonis eidem hospitali tamquam plus vtilibus et liberis, nunc de nouo illi acquisitis, adiunctis et incorporatis, eo tamen excepto, quod, si quis vel si qui redditus vel possessiones hospitali prefato contingat erogari de cetero, regius noster ad hoc requiratur et obtineatur consensus: laudamus, approbamus, ratificamus ac huius indulti decreto de regie benignitatis clemencia fauorabiliter confirmamus, mandantes nichilominus iudici et iuratis dicte ciuitatis Greczensis, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis, quatenus hospitale predictum ac priorem seu procuratorem ipsius, qui nunc est vel pro tempore fuerit, in prefatis iuribus et graciis eis concessis et postmodum per nos, vt supra dicitur, confirmatis non molestent, inquietent seu turbent, nec ab aliis turbari, molestari seu inquietari permittant, sed eos pocius nostra suffulti auctoritate in eisdem protegant, manu-

teneant ac defendant, nostre maiestatis regie fauore et gracie sub obtentu. Signum serenissimi principis et domini, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie regis. Testes huius rei sunt venerabiles Arnestus, Pragensis ecclesie archiepiscopus, Johannes Olomucensis, Theodorus Mindensis, episcopi; illustres Rudolfus Saxonie, sacri imperii archimarscalcus, Ludouicus Rom[anus], marchio Brandenburgensis, sacri imperii archicamerarius, Albertus Bauarie, Bolko Swidnicensis, Conradus Olsonensis, Wenczeslaus Lignicensis, Petrus Borbonensis, Przemysl Tessinensis, Bolko Opoliensis, Albertus Magnopolensis, duces; spectabiles Burkhardus et Johannes de Recz ac Albertus de Anhalt, comites; nobiles Sbynco Lepus de Hasenburg, Hasco de Swereticz, Busko de Wilharticz, supremi camerarii, Andreas de Duba, Vlricus de Noua domo, Thimo de Koldicz et alii quam plures nostri nobiles et fideles. Presencium sub imperialis nostre maiestatis testimonio sigillo literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octauo, indiccione vndecima, XVI° kalendas Februarii, regnorum nostrorum anno duodecimo, imperii vero tercio.

Kop. z počátku XV století v archivu Českého musea, jež při [1]) se končí. — Dle Hradeckého „Codex MS. dipl.“ z r. 1406, jehož zbytkem je nejspíše tato kopie, Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 141.

Čís. 369.

1358, 27 ledna. V Praze.

Císař Karel IV na žádost měšťanů Chebských nařizuje, že duchovní lidé nemají více kupovati nemovitosti, které přísluší k šosu a soudu města Chebu, a pokud jich v posledním čase koupí nabyli, že mají je postoupiti příbuzným prodávajících za obnos, který za ně byli dali, sice že se v ně úředník královský v Chebu uváže. Zároveň zapovídá každé rušení privilegií měšťanů Chebských, jmenovitě aby nikdo na lidi v městě usedlé mocí nesahal aniž jinak překážel těm, kdož se do města chtějí stěhovati.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen ziten merer des richs vnd kunig zu Beheim, bekennen offenliche vnd tun

ıllen luten, die disen bryff sehent odir herent lesen, wann wir
ɜn burgern vnd der stat zu Eger, vnsern lieben getruwen, ver-
n han, daz geistliche lute vnd werntlichen pfaffen als viel
in der losunge der stete vnd des gerichtis zu Eger gekouft
vnd tegeliche keufen, daz die burger vnd die stat zu Eger
› die losunge, die sie ierliche gebent, nit wol verrichten noch
ɜn mochten sulden, soliche keufe steticliche gesheen in kunfti-
iten, darvmb, wan wir nicht gestaden wollen, daz die vorge-
. burgere vnd stad zu Eger zu vnrechten schaden komen, so
vnd gebieten wir als ein kunig zu Beheim von vnsir kunigli-
nacht, das vorbas dheine prelaten, werntliche pfaffen, nunnen,
ɜne odir geistliche lute dheine eckere, wiesen, gulde, renthe,
noch ander guter in der losunge, die zu der stad vnd dem
ɜe zu Eger horent, koufen mogen, noch von der losunge ent-
. sullen, vnd wo sie die iczund gekauft han odir vorbas keufen
ı, so sullen die keufere soliche eckere, wiesen, gulde, renthe,
vnd guter, die sie also gekauft hetten odir vorbas keufen
ı, binnen eime jare zu czelen von dem tage, als der kauff
en ist odir noch gescheen wurde, den nehisten frunden magen
ben des, der verkauft hat odir noch verkeufen wurde, vmb als
ɜldes odir werdes, als der kauff gescheen ist odir gescheen
wider verkeufen an argelist. Wo sie dez nit teden, so wollen
ıs vnsir amptman, der zu ziten zu Eger ist, derselben eckere,
, rente, gulde, czinse vnd gueter, die also nit wider verkauft
ı, von vnsir, des kunigrichs zu Beheim vnd der cronen des-
kunigrichs wegen sich vndirwinden vnd daran sich halden
Ouch wollen wir von besundern gnaden, daz nyman, in welcher
er sy, die vorgenanten burger vnd stad zu Eger an yren pri-
n, friheiten, rechten, gnaden vnd loblichen gewonheiten hin-
yrren odir besweren sulle in dheine weise, wan wir meinen
denselben priuilegien, friheiten, gnaden, rechten vnd loblichen
ıeiten behalden, schirmen vnd hanthaben zu alleme irme
vnd mit namen wollen wir nicht gestaden, das yman die lute,
kunftigen ziten in die stad zu Eger faren, burger da werdent
. siczent mit huse, an leibe odir an gute anegrifen, besweren,
dir hindern sulle in dheine weise. Dorvmb gebieten wir allen

fursten, geistlichen vnd werntlichen, grauen, frien, banriczern, edeln, rittern vnd knechten, steten, gemeinden vnd allen andern vnsern vnd des heiligen richs lieben getruwen vnd sunderlich den, die in dem lande zu Eger vnd dobei siczent bei vnsern vnd des richs hulden, daz sie die vorgenanten burger vnd die stat zu Eger an den egenanten sachen nit leidigen, schedigen noch andirs irren sullen, vnd wer das tede, der sal, so dicke er das tede, hundirt mark goldes sin veruallen, die halb vns vnd vnsir kuniglicher kamern vnd das ander halb teil der stat zu Eger werden sullen. Mit vrkunt dicz briues versiegelt mit vnsir keisirlicher maiestat insigel. Geben zu Prage nach Christs geburte druczen hundirt jar vnd darnach in dem acht vnd funfczigsten jare, am nehisten sonabent nach sente Agneten tage, vnsir riche in dem zwelften vnd des keisertums in dem dritten jare.

[Na rubu:] R. Johannes.

[Na ohbu:] Per dominum cancellarium
Rudolphus de Frideberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Pečeť utržena. Na rubu: „Keiser Karl. daz geistlich leute erbe noch czins nicht kauffen noch in czu eygen sullen noch nymant die hindern sol, die sich czu vns czihen.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCCXXXIII. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 335. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 14.

* Čís. 370.

1358, 7 února. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje městu Budějovicům výsadu na sklad zboží, dávaje úřadu městskému právo, aby každého kupce a vozataje mohl přinutiti k složení věcí kupeckých v tomto městě.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex... Judici,.. magistro ciuium,.. juratis et vniuersitati ciuitatis Budowoys,[1]) fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Sicut alias propter melioracionem, comodum et profectum ciuitatis vestre deposicionem rerum et mercimoniorum quorumlibet, que ad vos per quoscunque mercatores seu viatores ducuntur et perueniunt, vobis et dicte vestre

itati concessisse et donasse dinoscimur de celsitudinis nostre gracia ciali, prout in litteris nostris, quas super eadem deposicione et busdam aliis vestris juribus vobis dedimus, plenius et expressius itinetur, fidelitati vestre plenam conferimus licenciam ac ex innata bis benignitatis clemencia vobis graciosius indulgemus, quod vni-sos et singulos mercatores et vectores iuxta continenciam litte-um, quas habere noscimini, nostro nomine et auctoritate ad de-iendum more solito res et merces suas et queuis alia facienda, in vestris expressantur litteris, arcere et compellere modis omni-valeatis. Mandamus itaque vniuersis et singulis officialibus et eofficialibus regni Boemie, qui sunt uel pro tempore fuerint, fide-us nostris dilectis, quatenus vobis ad requisicionem et desideria tra in omnibus et singulis, que ad deposicionem rerum et merci-niorum, et queuis alia in nostris litteris contenta, promouere sunt, bonam et fauorabilem exhibere debeant voluntatem, non ob-ntibus quorumcunque impedimentis, qui in dispendium vestrum lent indulto huiusmodi nostre gracie obstare aut quomodolibet itraire. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinqua-simo octauo, die VII[a] mensis Februarii, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero tercio.

Per dominum Mindensem episcopum
Johannes de Glacz.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. S menší pečetí císař-u na rubu listu přitisknutou. Jiný exemplář chová se v archivu m. Buděc a sice bez pečeti. Druhá tato listina je poněkud podezřelou písmem a též iantem [1]) Budweis. Na rubu jejím je starší rukou nápis: „Litera Karoli imatoris specialiter de deposicione nyderlag“ a novější rukou: „Copia ad fasc. ad N° Dep. 7.“

K čís. 370.

1358, 7 února. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský císař vždy rozmnožitel říše Český král. Rychtáři, purgmistru, přísežným i vší obci města Buovic, věrným našim milým, milost naši a vše dobré. Jakož sice polepšení, opravu a užitek města vašeho sklad věcí a kupectvie

všelikého, kteréž se k vám skrze kterézkoli kupce a pocestné vezou a přicházejí, vám a řečenému městu vašemu jsme puojčili a dali, jakož v listu našem, kterýž na takový sklad a jiná některá vaše práva jsme vám dali, plněji a světleji se obsahuje, věrnosti vaší plnou moc dáváme a z přirozené milosti naší vám milostivě dopouštěti ráčíme, abyšte všecky vuobec i každého zvláště formany a kupce podle znění listu našeho, kterýž na to jmáte, jménem a mocí naší k skladu podle obyčeje věcí a kupectví svých i k činění věcí jiných, kteréž se v listu vašem vypravují, přinutiti a dohnati všemi obyčeji mohli. Protož přikazujem všem vuobec i každému zvláště úředníkuom a místoúředníkuom království Českého, nynějším i budúcím, věrným našim milým, aby vám v znášení a žádostech vašich i ve všem jiném, což by k skladu věcí a kupectví i k dostičinění, jakž se v listu našem obsahuje, slúžilo a užitečné bylo, dobrú a ochotnú vuoli ukazovali bez všeliké překážky, kdož by chtěli na škodu vaši takovému dopuštění z milosti naší odporni býti aneb kterakkoli se protiviti. Dán v Praze létha páně tisícého třístého padesátého vosmého, dne sedmého měsíce února, království našich létha dvanáctého, císařství pak třetího.

České překlad ze XVI století v rukop. kláštera Strahovského č. 111 str. 603 za nápisem „Na sklad"; též v archivu m. Budějovic.

* Čís. 371.

1358, 16 února. V Praze.

Císař Karel IV dává práva viničná na ochranu a podporu vinohradů.

V některých archivech městských zachovaly se staré úřední přepisy těchto viničných prav, jež císař Karel IV původně Starému m. Pražskému udělil. (Srov. I díl této Sbírky str. 107 násl.) Tak souč. vidovaný přepis chová se v archivu m. kadaně v registrum privilegií tohoto archivu N° 25 za nápisem: „Rescriptum maiestatis Karoli imperatoris ciuitati Pragensi super vineis exstruendis seu edificandis de nouo datis seu concessis sub sigillo Nicolai Rost, magistri moncium earundem vinearum, et quibus juribus et libertatibus possessores vinearum gaudere debeant, cuius originalis [litera] in Maiori ciuitate Pragensi reseruatur." Jmenovaný zde Mikuláš Rost byl perkmistrem hor viničných r. 1374—1376. — Ueber, Programm des Comm.-Obergymn. in Kaaden 1887 str. 10. — V archivu m. Mostu je rovněž orig. úředního přepisu, který Mikuláš z Berneka, měštan Starého

m. Pražského a perkmistr hor viničných (bergmeister der weingerten und vmb den ganczen gepiet czu Prage), z nařízení císaře Karla IV *24 února 1374* vydal rychtáři, kmetům a celé obci m. Mostu, aby se jím spravovali (daz sy czu den weingerten, dy sy bawen vnd machen werden vmb dy stat vnd das gepiet vmb Brux, alle die recht, dy in dem egenanten briefe begriffen sein, haben suellen). List má datum: „Geben czu Prage nach Cristi gebuert dreiczehenhundert jar vnd darnach in dem vier vnd sibenczigisten jare, am nehstem freytage vor dem suntage Reminiscere in der vasten" a pověřen je pečetí úřadu perkmistrského na perg. proužku zavěšenou. Na pečeti vyobrazen sv. Václav, držící v levé ruce štít s českým lvem a v pravé keř révový, kolem něhož legenda: „S[IGILLUM] · MAGISTRI · VINEARUM · PRAGENSIUM." — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 108.

Čís. 372.

1358, 25 dubna. V Praze.

Císař Karel IV, zapisuje Drahoslavě a jejím dětem 120 kop na rychtě města Kouřimě, nařizuje rychtáři Kouřimskému, aby jí každého roku 12 kop gr. č. až do splacení zápisné summy vyplácel.

[Karolus quartus] — hactenus percipienda annis singulis in consuetis terminis deputamus, volentes omnino et judici dicte ciuitatis Gurimensis, qui nunc est aut pro tempore fuerit, iniungentes seriosius, gracie nostre sub obtentu, quod, non obstantibus quorumcunque opposicionibus incipiendo statim, dicte Drahoslawe et filiis ac filiabus ipsius prescriptis extunc inantea anno quolibet in consuetis terminis duodecim sexagenas dictorum grossorum sine quauis renitencia, dilacione et occasione contraria dare debeat et sine diminucione soluere, donec prefate Drahoslawe et filiis et filiabus eius predictis per nos, heredes uel successores nostros, Boemie reges, prescripte centum viginti sexagene fuerint plenarie persolute. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octauo, vigesima quinta die Aprilis, regnorum nostrorum anno duodecimo, imperii vero quarto.

Útržek z kopie XVI století v archivu Českého musea. Při tom chovají se úryvky konfirmací tohoto listu kr. Václava IV, císaře Sigmunda, kr. Jiřího a kr. Vladislava, v kterých mluví se o „quondam nobili Drahoslaue, relicte Genczonis olim de Frunnenberg" (Grunberg?), a z nichž je patrno, že zápisná summa 120 kop na rychtě

Kouřimské za císaře Sigmunda a kr. Jiřího náležela Dorotě z Borotína, vdově po Alšovi z Klenovic, a že za krále Vladislava patřila Janu Bradatému a jeho manželce.

Čís. 373.

1358, 18 srpna. V Praze.

Pražský arcibiskup Arnošt, rovnaje spor mezi měšťanem Lvem a farářem Janem v Tachově, vypovídá, že Lev a jeho dědicové jsou správcové Tachovského špitálu sv. Máří Magdaleny (quod d. Leo ciuis in Tachouia memoratus et heredes sui sint dicti hospitalis gubernatores et legitimi prouisores, salvo jure ciuium predictorum in Tachaw), *že důchody špitálu má mistr k němu dosazený toliko na potřeby chudých špitálu obraceti, a že farář má přisluhovati špitálníkům svátostmi, začež mu celá oběra při mši v špitále sloužené náleží.*

Borový, Libri erectionum I. str. 3.

Čís. 374.

1359, 12 ledna. Ve Vratislavi.

Císař Karel IV povoluje purkrabímu Konrádu, rychtáři a přísežným města Hradce nad Labem, aby i nadále z povozů, po nichž se víno vozí, clo vybírali, a aby z důchodu toho město dláždili, jakož i dvě kamenné cesty od zdi městské směrem k řece vystavěli.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Nobili Conrado capitaneo necnon iudici et iuratis ciuitatis Grecensis, fidelibus nostris dilectis, graciam nostram et omne bonum. Cum alias ad pauimentandam ciuitatem Greczensem predictam nostris literis constituerimus et ordinauerimus, quod de quibuslibet equis ipsam ingredientibus in curru, scilicet de vno uase uini denarium, de duobus vnum denarium, de tribus duos denarios per nos recipi deberent aut possent ad certum tempus, tunc a nostra celsitudine constitutum, sed quia durante dicto tempore prefatum pauimentacionis opus completum [non] extitit, idcirco nunc de nouo constituimus, ordinamus ac vobis presentibus indulgemus, quatenus denarios prefatos ad complendum dictum pauimen-

tacionis opus alias inchoatum et ad trahendum alias duas [vias] muratas de muro ciuitatis eiusdem versus aquam defluentem vsque ad nostre voluntatis beneplacitum iuxta consuetudinem pristinam leuare valeatis ac recipere debeatis omnino per officiales, quos ad hoc duxeritis deputandos, nec in eisdem sub obtentu fauoris et gracie nostre celsitudinis negligenciam quomodolibet committatis. Datum Wratislauie sub appenso nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, die XII mensis Januarii, regnorum nostrorum anno XIII, imperii vero IV.

Dle ztraceného nyní Hradeckého „Cod. dipl. MS. membr. arch. civit." z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 144.

Čís. 375.

1359, 21 března. V Praze.

Biskup Mindenský Dětřich jménem císaře Karla IV povoluje rychtáři a přísežným m. Mostu, aby do čtyř let z každého koně do města přicházejícího vybírali jeden peníz dlažebného.

Nos Theodricus dei et apostolice sedis gracia Mindensis episcopus, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod discretis viris .. judici et .. juratis in Ponte auctoritate, vice et potestate a serenissimo principe et domino, domino Karulo, Romanorum imperatore semper augusto et Boemie rege gracioso, nobis traditis indulsimus et presentibus concedimus, quod ipsi ab omnibus et singulis equis ciuitatem intrantibus singulis diebus forensibus vnum denarium pro pauimentacione ciuitatis et eciam aliis diebus non forensibus, cottidie ad communem profectum omnium intrancium et exeuncium a data presencium ad quatuor annos inclusiue possint et valeant exigere et exposcere licite, omni contradiccione quorumlibet non obstante; volentes, quod quarto anno exspirato huiusmodi exaccio racione pauimentacionis irrita sit et cassa et penitus nullius efficacie et valoris. Datum Prage sub nostri sigilli appensione munitas (sic) anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, die XXI mensis Marcii.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 25. Pečeť schází. Na rubu rukou o něco pozdější: „Permiss wegen eines zols von pferden auff 4 jahr.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 87.

* Čís. 376.

1359, 7 května. V Praze.

Císař Karel IV povoluje kmetům a konšelům města Litoměřic, aby na hoře zvané Radobýl a na stráních okolních zakládali vinohrady, rozměříce tyto stráně a rozdávajíce neb prodávajíce části z nich. Kdo na nich vinohrad založí, má ostati po deset let osvobozen ode všech berní, šosů, desátků a jiných platů, po uplynutí deseti let má odváděti na hrad Litoměřický každý desátý sud vína jakožto desátek s vlastním povozem, kdykoli purkrabí neb zřízenci jeho za to požádají. Bude-li vinohrad po uplynutí deseti let prodán, má nabyvatel platiti úrok z polovice kupní ceny a od jiných platův a služebností má ostávati osvobozen. Který vinohrad má výměry osm korců, z té má se platiti úrok čtyři hřivny a nic více.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen ziten merer des richs vnd kunig zu Beheim, bekennen offenlich vnd tun kunt mit disem brief allen den, die yn sehent oder horent lesen, daz wir durch gemeines nuczes willen der burger vnd der stat gemeinlich ze Leutmaricz, vnser lieben getrewen, den schepphen vnd den geswornen doselbes derlauben vnd gunnen von besundern gnaden, daz sie den berg, den man heizset die Radebeule, vnd darzu die leyten, die darumb gelegen sint, zu weingart werch mugen vnd sullen machen, vnd geben yn als ein kunig zu Beheim vollenkomene gancze macht, denselben berg vnd die leiten darzu auszumezzen, vnd wem sie wollen als viel dez geben vnd leihen, als sie gotis gnade vnd ir eygene vernumft wirdet leren. Ez sullen ouch alle leute, die an dem vorgenanten berge vnd den leiten weingarten geben vnd ausgemessen werden, zehen gancze jar fur aller stewer, geschozze, czenden vnd allerlei ander vorderung frey, ledig vnd loz sein, vnd darnach nach den ausgehunden zehen jaren sal yederman daz zehende vas weines vff vnser haus zu Leutmericz fur seinen zehenden geben vnd daz mit seiner eygen fure darvff antworten, wenne ez der burggrafe

oder seine diner an seiner stat an sie vordern. Wem auch dez selben berges vnd leiten acht scheffel weingarten ausgemezzen wirdet, der sal demselben fur vier mark verschossen vnd nicht tewer. Wer auch nach den ausgeunden zehen jaren seinen weingarten verkeuffet, wie tewer er den verkauffet, den sal der andir, der yn keuffet, fur halp als viel, als er yn gekouffet hat, verschossen vnd nicht tewer, vnd sal furbazmer derselbe vnd auch alle ander leute, die an dem egenanten berge vnd leiten weingarten haben, allerlei dienste vnd vorderunge ledig vnd los sein, vnd sal ouch nyemant mer dheinerlei dienst, czins oder stewer an sie vordern. Wir gebieten ouch allen herren, amptleuten, burggrafen vnd allen andern vnsers kunigrichs zu Beheim, vnsern lieben getruwen, ernstlich vnd vestiklich bei vnsern hulden, daz sie dieselben schepphen zu Leutmaricz vnd alle yre nachkomen vnd die gemeine bei sotanen genaden, die wir yn getan haben, lazzen, beleiben vnd sie daran furdern vnd nicht hindern, als lieb yn vnser hulde sey zu behalten. Mit vrkunt dicz briues versiegelt mit vnsirm keiserlichen maiestat ingesigel. Geben ze Prage nach Christs geburte druczenhundert jar vnd darnach in dem neun vnd fumfzigistem jare, am nehisten dienstag nach dez heiligen chrucztag, als ez funden wart, vnser riche in dem druczenden vnd dez keisertums in dem fumften jare.

[Na rubu:] R. Hertwicus.

[Na ohbu:] Per dominum Mindensem
Heinricus Australis.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 7 (starší č. 45). S velkou pečetí císařskou na pergamenovém proužku zavěšenou. Na rubu poznámka z XV století: „Litera super decima vini in monte Radobil.“ V rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 26 *a* a 115 *b* jsou přepisy tohoto listu za nápisem: „Litera maiestatis super decima vini in monte Radobil“ a „sub monte Radobyl“ a s poznámkou po straně „Confirmatum N° 9“. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch. N° CCXXXV. — V knize „Liber documentorum civitatis Litomericensis vetustissimus de anno 1341“ p. prof. Procházkou zapůjčené na l. 1 *b* zapsán je o prodeji vína tento starý statut, později mřežovaný: „Item consules seu jurati ciuitatis Luthomericensis de consilio seniorum et voluntate communitatis et assensu statuerunt: quod nulli liceat mustum seu vinum terrestre, quod non creuit in vineis, de quibus non peraguntur iura ciuitatis, ducere ad ciuitatem Luthmericensem ad vendendum uel propinam ponere ad bona ciuitatis infra vindemiam et festum

sancti Jeorii. Item, vnusquisque de nostris conciuibus, volens propinare vinum ciuitatis, pintam melioris vini vltra grossum non debet propinare sub pena vnius sexagene grossorum pragensium. Item, quicunque vinum suum terrestre vltra sex hallenses propinare voluerit, hoc facere non debet, nisi secundum statuendam estimacionem juratorum sub pena vnius sexagene grossorum."

Čís. 377.

1359, [v květnu neb červnu]. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje odkaz všeho jmění měšťana Chrudimského Martina Pracera k tamějšímu novému špitálu městskému.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský ciesař vždyckny rozmnožitel a král Český. Vyznáváme tiemto listem přede všemi, že Mertlin řečený Praczer, někdy měštěnín města Chrudimě, ne omylně, ale s dobrým rozmyslem a s svým jistým vědomiem, jakož naše velebnost zajisté jsme zpraveni, pro spasení duše své k novému špitálu dřéve řečeného města dal, poručil a svobodně odkázal všecko jmění své mohovité i nemohovité, jehožto slovem pokorně jsme prošeni po smrti jeho, abychom toho poručenství milostivě ráčili potvrditi. A poněvadž prosieciem slušná prosba nemá býti odepřena, toho dle my toho poručenství a obdaření dřéve řečeného Mertlina pochvalujíce, je upevňujem a mocí království našeho Českého potvrzujem tiemto listem pod naší ciesařskej velebnosti pečetí k svědomí toho listu přivěšenú. Dán v Praze léta božího tisícieho třistého padesátého devátého, království našeho léta XIII a ciesařství léta pátého.

Český překlad z XV století v pamětní knize m. Chrudimě z r. 1439 na listě P 29 *a* v knihovním úřadě Chrudimském.

Čís. 378.

1359, 24 června. V Praze.

Císař Karel IV, staraje se bedlivě o prospěch měst dědičného království Českého, potvrzuje měšťanům města Perna z královské moci České práva, která jim otec jeho král Jan udělil a schválil.

In nomine sancte et individue Trinitatis feliciter amen. Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper

ıstus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam. Suscepti re-
inis nos admonet solicitudo continua, vt qui auctore deo im-
o sacro et regnis feliciter presidere dinoscimur, dum de vniuer-
ım nobis subditorum sumus salute pervigili cura soliciti, speciali
dam diligencia de ciuitatum et oppidorum hereditarii regni nostri
mie nostrorumque in illis fidelium statu felici et pro futuris com-
litatibus meditemur. Quia igitur fideles nostri dilecti, . . ciues de
nis, nostre maiestati humiliter supplicarunt, vt priuilegium a clare
ıorie illustri Johanne, quondam rege Boemie, genitore nostro ca-
imo, super certis suis et eiusdem ciuitatis nostre Pyrnis iuribus,
rtatibus, graciis, theloneis, consuetudinibus et statutis eis jam
um concessum innouare, approbare et confirmare graciosius digna-
ur, cuius quidem priuilegii tenor de verbo ad verbum per omnia
ı est: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana d.
raze 20 dubna 1325 č. 132). Ideoque predictorum ciuium nostro-
ı de Pyrnis precibus, utpote iustis et racionabilibus, fauorabiliter
inati supradictum priuilegium paternum et omnia ac singula in
contenta, necnon iura, libertates, gracias, thelonea, consuetudines
tatuta per idem priuilegium memoratis ciuibus et ciuitati con-
as et concessa ac omnia et singula in eo contenta, prout racio-
iliter et prouide processerunt, ratas habentes et grata ratasque et
a auctoritate regia Boemie innouamus, approbamus et ex certa
ra sciencia confirmamus, eaque omnia et singula auctoritate pre-
a Boemie regia decernimus et volumus perpetuam habere firmi-
m. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre ma-
atis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem
rarium attemptare presumpserit, indignacionem regiam poterit
ito formidare. *Signum serenissimi principis et domini, domini*
oli quarti, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi
mie regis. Testes huius rei sunt venerabiles Arnestus, Pragensis
ıiepiscopus, Johannes Luthomuslensis, Johannes Olomucensis,
odricus Mindensis et Maurus Corbaniensis, ecclesiarum episcopi;
stres Bolko Falkembergensis, Bolko Opuliensis, Johannes Opauie,
emislaus Teschinensis, duces; spectabiles Burghardus, imperialis
e magister, Johannes et Burghardus, Magdeburgenses, et Fride-
s Nueremburgensis, burgrauii; Vlricus et Johannes, Lutembergenses

lantgrauii, et alii quam plures nostri et imperii sacri principes, nobiles et fideles. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, indiccione duodecima, VIII° kalendas Julii, regnorum nostrorum anno tercio decimo, imperii vero quinto.

[Na rubu:] R. Miliczius.

[Na ohbu:] Per dominum .. Mindensem episcopum Nicolaus de Chremser.

Orig. perg. v archivu m. Perna. — Pečet císařská, jež na hedvábné šňůře byla zavěšena, je utržena. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 361.

Čís. 379.

1359, 24 června. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři města Perna, aby věci i poddané šlechticů, kteří se zdráhají měšťanům dluhy platiti, zabavoval a zatýkal, jakmile je v obvodu soudu svého městského dopadne.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Fideli suo dilecto, iudici in Pyrna, qui nunc est et qui fuerit pro tempore, graciam suam et omne bonum. Cupientes, vt ciues ciuitatis nostre Pyrnensis, fideles nostri dilecti, debitorum suorum solucionem a nobilibus, baronibus, militibus, clientibus et incolis terre facilius assequantur, tue fidelitati concedimus graciose tenore presencium et fauemus, vt quicumque ipsorum nobilium, baronum, militum, clientum et incolarum pro negociis et necessitatibus suis debita in ipsa ciuitate contraxerint et eadem debita creditoribus suis, ciuibus et incolis Pyrnensibus, in terminis ad soluendum assumptis non persoluerint nec alias cum ipsis de debitis huiusmodi curauerint concordare, tu elapsis solucionum terminis res quascumque et subditos seu rusticos eorundem infra limites et circumferencias murorum seu iudicii prefate ciuitatis inuentas siue inuentos auctoritate regia occupare, detinere seu arrestare licite valeas et impune, donec per detentores seu retentores huiusmodi debitorum ciuibus ipsis puta creditoribus debita sua integraliter persoluantur

uel ipsis pro debitis huiusmodi fecerint iusticie complementum; prouisurus omnino, ne in execucione iusticie te negligentem hiis, qui illam petunt et pecierint in futurum, exhibeas, sed omni cura et solicitudine iuris et iusticie cultor existas, prout indignacionem regiam et penam pro negligencia debitam diligis euitare. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, VIII° kalendas Julii, regnorum nostrorum anno tercio decimo, imperii vero quinto.

[Na rubu:] R. Miliczius.

[Na ohbu:] Per dominum . . Mindensem episcopum Nicolaus de Chremser.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S velkou pečetí císařskou rozlomenou, na perg. proužku zavěšenou. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 362.

Čís. 380.

1359, 16 září. V Litoměřicích.

Císař Karel IV nařizuje Benešovi a Ješkovi z Vartemberka a na Děčíně, aby nežádali od měšťanů Perenských cla z jich osob a koní, když ze zboží kupeckého, jež napřed poslali, anebo jež za nimi se veze, clo v Knínicích neb v Děčíně zaplatili.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Nobilibus Beneschio et Jesconi de Wartemberg dictis de Theczin, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fidelitati vestre precipimus et mandamus seriose, quatenus, dum et quociens ciues nostri Pirnenses merces suas in aqua seu in terra deduxerint et racione earundem mercium theonium in Knynicz aut in Theczin persoluerint, vt extunc dicti nostri ciues causa mercimonii euntes siue mercimonia sua, de quibus theonium, vt predicitur, persoluerunt, precesserint aut fuerint subecuti, de personis aut equis eorum theloneum aliquod soluere non ogantur, nolentes eos in hoc aliqualiter impediri. In cuius rei testionium sigillum nostrum minus presentibus est appressum. Datum

Luthomericz anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, die XVI Septembris, regnorum nostrorum anno quarto decimo, imperii vero quinto.

[Na ohbu:] Per dominum Mindensem
Heinricus Australis.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S menší pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 363.

Čís. 381.

1359, 24 září. V Praze.

Císař Karel IV dává rychtáři a konšelům města Budějovic správu a řízení špitálu v jich městě, kterou druhdy byl svěřil mistru řádu křižovnického s červenou hvězdou Lvovi, a již mu nyní odňal, poněvadž pro jiná mnohá zaměstnání nemohl špitál ten tak spravovati, jak toho potřeba chudých tam meškajících vyžadovala.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus [et] Boemie rex. Judici et juratis in Budwoys, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Licet pridem religioso Leoni, magistro Cruciferorum cum stella hospitalis in pede pontis Pragensis, deuoto nostro dilecto, gubernacionem, tuicionem et regimen hospitalis vestri in Budewicz duximus committendum, tamen quia idem magister Leo sui hospitalis et aliis negociis quam pluribus occupatus, predicti vestri hospitalis gubernacioni et regimini non potest intendere, prout pauperibus in eodem degentibus esset necessarium et eciam oportunum; quapropter fidelitati vestre gubernacionem et regimen predicti hospitalis in Budewys committimus per presentes, volentes et vobis seriosius iniungentes, quatenus de hoc vos intromittere et gubernacioni et regimini ipsius hospitalis in omnibus cum debita sollicitudine intendere efficaciter debeatis. Mandantes omnibus et singulis fidelibus et subditis nostris firmiter et districte, vt vobis in dicti hospitalis commissione, gubernacione et regimine efficaciter assistere debeant, vosque protegere fideliter et tueri, sicut indignacionem nostram diligunt euitare. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage

anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, indiccione duodecima, VIII° kalendas Octobris, regnorum nostrorum anno quarto decimo, imperii vero quinto.

[Na ohbu:] Per dominum Mindensem
Heinricus Australis.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. Pečeť utržena. Kopie v diplomatáři Českého musea.

Čís. 382.

1359, [asi v září]. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje měšťanům Domažlickým list otce svého krále Jana, kterým byla jim správa předměstského špitálu přiznána.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský císař vždycky rozmnožitel a Český král. Známo tímto listem činíme všeckněm, že stojíce před přítomností naší velebnosti města Domažlic měšťané, věrní naši milí, nás pokorně žádali, abychme jim jedno privilegium a vejsadu slavné paměti osvíceného Jana, někdy Českého krále, otce a předka našeho, zvláštní milostí naší stvrditi a upevniti milostivěji ráčili, kteréhožto privilegium a vejsady znění takto slovo od slova bylo psáno: My Jan z boží milosti Český a Polský král etc. (Následuje znění českého překladu listu krále Jana d. v Praze 13 září 1331 č. 163). Protož my rozuomným žádostem příznivě povolivše, zvláště poněvadž spravedlivě žádajícím nemá povolnost zapřína býti; majíce také vzezhření k rozličným zaslúžením i také věrným službám, kterýmiž tíž měšťané naši vyvejšenosti až posavad vždycky sú se usilovali líbiti, a aby se budoucně líbiti mohli, předepsané privilegium a vejsadu ve všech jeho slovích, artikulích a rozuomu, jakž slovo od slova zní, zvláštní milostí naší a mocí královskú v Čechách i také s jistým naším vědomím schvalujeme, pevnú činíme a zněním listu tohoto potvrzujeme. Protož žádnému z lidí neslušej tohoto našeho schválení a utvrzení zrušiti ani zkaziti aneb jemu všetečnú smělostí kterakkoli odporovati pod pokutou u velikého hněvu, jestližě by kto jináč o to se pokusiti směl, nám upadení. Pod pečetí této naší císařský svědectvím. Dán v Praze létha páně MCCCLIX.

Český pozdější překlad v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 9 v. (č. B 2) za nápisem: „První majestát císaře Římského Karla čtvrtého, kterejmž se tvrdí majestát krále Jana danej na špitál v předměstí tohoto města.“ Po straně připsáno po r. 1547 „Nemáme“.

Čís. 383.

1359, 16 října. V Praze.

Císař Karel IV na žádost měšťanů Chebských nařizuje, že kdo chce duchovním lidem neboli na duši něco darovati neb odkázati, má tak učiniti na penězích, na movitostech aneb zápisem úroků na zboží dědičném, avšak v tomto případě že budou duchovní lidé povinni během roku nabídnouti dědicům, a není-li těch, radě Chebské, aby zapsané takto zboží závady sprostili.

Wier Karl von gots gnaden Römischir keisir zu allen zeiten merer des reichs vnd kvnig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briefe allen den, die in sehent odir hörent lesen, daz wir von erberr leute, vnsere lieben getrewn, fürlegunge vndirweiset sein, wie das vns in vnser stat zu Egir dienste in vergangen zeiten merklichn abgegangen sint vnd in kümftigen zeiten merklichir abgegangen mügen douon, daz man beide wertlichen pfaffen vnd geistlichen leuten erb vnd eygen gibt vnd schaffet. Vnd uff die rede, daz fürbasmer vns, vnsern erben vnd nachkommen, künigen zu Behem, sulche dienste in der egenannten stat zu Egir nicht abgegen nach empfremdet mügen werden, darumb setzzen wir uff mit vnserm keiserlichen gewalde vnd wellen auch ernstlich, wer der sey, den in der vorgenanten stat zu Egir des got irmant, daz er zu der zeit, so er ez woll getun mag, odir an seinen lesten zeiten durch got vnd seinir sele zu troste seines gutes werltlichen pfaffen odir geistlichen leuten ettes was willen hat zu schaffen odir schaffet, der mag daz wol tun an bereitem gelde, an farundir habe odir bereit geld odir gulde uff erb vnd eygen, wie die genant sint, geben vnd schaffen an allir leute widersprechen, mit dem vndirscheide vnd ausgenommen worten, daz sulche werltliche pfaffen odir geistliche leute, den sulch gelt odir gülde uff erb vnd eygen geschaffet vnd geben wirdet, als hievor begriffen ist, die sullen daz den nähsten freunden

les mannes, der in ein sotan geld odir gülde uff erb vnd eygen geben vnd geschaffet hat, mit einir redlichen kundeschaft innirhalbe iarsfrist anbieten. Wer abir, daz derselbe, der sulch geld werltlichen pfaffen oder geistlichen leuten geben vnd geschaffet hat, nicht erben hindir im liezze, so sullen sie ez dem rate zu Egir innirhalb iarsfrist anbieten vnd sie manen, daz sie sulch erb vnd eygen von in lösen vmb als uiel geldes, als in darauf wart gegeben vnd geschaffet. Ez sullen auch dieselben erben vnd der rat der egenanten stat zu Egir sulchen werltlichen pfaffen vnd geistlichen leuten sulch bereit gelt odir gülde, die yn uff erb vnd eygen geschaffet vnd geben wirdet, als hievor geschreben stet, für yedaz pfunt gulde als uil geldes geben, als dieweil in der egenanten stat zu Egir vnd vff dem ande daselbes gewönlich zu geben ist, odir sulch bereit gelt sie vnuerczogenlich richten vnd beczalen. Wer abir, daz sulche werltiche pfaffen odir geistliche leute sulch vnsir gebot vnd aufsetzze innirhalb iarsfrist, als hievor begriffen ist, nicht hielden vnd uollenfürten, so geben wir vnsirm pfleger vnd dem rate zu Egir gancze nacht mit diesem briefe, daz sie sullen sich sulches erbes vnd eygen vnderwinden vnd die den egenanten erben inantworten. Wer abir, daz sulchir erben nicht da weren, so sullen sie sulcher erb vnd eygen sich selbir vnderwinden vnd die einem burgir zu Egir nach iren trewen verkeuffen, wanne wir ernstlich meinen vnd wellen, daz sulche erb vnd eygen wieder in weltliche hant sullen erben vnd geuallen. Auch setzzen vnd gebieten wir, als ein künig zu Beheim, allen vnsern lieben getrewen vnd vndirtanen, die in der stat zu Egir vnd in dem Egirland gesezzen sind, ernstlich vnd uestiglich by vnsern hulden, daz sie fürbasmer allen werltlichen pfaffen vnd allen geistlichen leuten, wie die genant sint, allirley ewigir gülde, czinse, erbe vnd eygen, worauf odir wo die gelegen sint, odir wie man die mit besundirn worten genennen mag, in der egenanten stat zu Egir vnd in dem Egirlande in dheine weis sullen verkeuffen; gescheh es abir darübir, so sal ez wedir kraft nach macht haben nach gewinnen. Mit vrkünde dicz briefes, versigelt mit vnsirr keiserlichen maiestat ingesigel. Geben zu Prag nach Cristes gebürde dreizen hundirt iar darnach in dem newn vnd fümfczgistem iare, an sand Gallen tag, vnsir reiche in dem vierczenden vnd des keisirtums in den fümften jare.

[Na rubu:] R. Miliczius.

[Na obbu:] Per dominum magistrum curie Heinricus Australis.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou na hedvábné šňůře černožluté zavěšenou. Na rubu listiny: „Kaiser Karl, das nymmer erbe vnd czins geistlichen leuten vnd wertlichen pfaffen nicht sol werden ezugeygent.“ — Gradl. Privilegien der St. Eger str. 15; k tomu téhož, Geschichte des Egerlandes I. str. 227. — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 859.

Čís. 384.

1359, 9 listopadu. V Praze.

Pražský arcibiskup Arnošt potvrzuje věnování opata Alberta a celého konventu kláštera sv. Prokopa na Sázavě špitálu [v Českém Brodě] učiněné, kteryžto špitál arcibiskup svým nákladem nově zřídil (hospitale, quod ad solacium infirmorum sumptibus d. Arnesti archiepiscopi ex novo est constructum), *a jemuž klášter úrok se dvora Voděradského a dříví s lesů klášterních přikásal.*

Borový, Libri erectionum I. str. 15.

* Čís. 385.

1359, 12 listopadu. V Praze.

Císař Karel IV ustanovuje, že měšťan neb obyvatel města Čáslavě, kdykoli koupí dům neb jinou nemovitost a drží je rok a den ode dne vzdání před soudem zahájeným, nemá od nikoho býti více naříkán a nemůže více býti z práva svého žalobou vyveden.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad obuiandum futuris periculis, et vt indempnitati dilectorum nobis ciuium in Tschaslauia habundancius caueatur, decernimus et auctoritate regia Boemie duximus statuendum, quod quocienscunque aliquis conciuium et inhabitatorum ciuitatis predicte domum, agros aut hereditates alias, quocumque nominentur vocabulo,

ndiderit et ipsas emptori coram . . judice, . . scabinis et . . juratis
i predicti in judicio contestato iuxta morem ciuitatis resignauerit
emptor talis a die resignacionis sibi facte in pacifica possessione
is seu talium hereditatum per annum et diem, sicut approbata
ısuetudo decernit, rite prestiterit, quod extunc inantea omnibus et
ıgulis, Judeis siue Christianis, eandem vel easdem hereditates im-
gnare seu arrestare aut impetere volentibus sit omnis accio pe-
us interdicta, non obstantibus priuilegiis, literis, demonstracionibus
ı probacionibus aliis, que et quas vellent aut possent pro deffen-
ne sui iuris producere, quibus omnem virtutem, potestatem seu
lorem adimimus, eciam si super obligacione aut alio quouis con-
ctu emanasse dicantur, nisi a die contractuum infra vnius anni
ıcium . . judici et . . juratis scabinis ibidem in Tschaslauia in con-
tato judicio notificata seu notificate fuerint et eciam voce preconia
ecclesia parochiali, dum maior populi multitudo presens affuerit,
ra tres quindenas a die contractuum tribus vicibus ad omnem
lire volencium producantur publicam nocionem. Harum sub impe-
li maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage
ıo domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, II° idus
uembris, regnorum nostrorum anno quarto decimo, imperii uero
ınto.

[Na rubu:] R. Miliczius.

[Na ohbu:] Per dominum Mindensem
cancellarius.

Orig. perg. v archivu města Čáslavě sign. A 2 (staré číslo u pečeti 7.) olámanou větší visutou pečetí císařskou. Na rubu pozdější rukou XVII stol.: „Karla IV strany dědicství, že po dni a roku žádný více hemován býti nemá.“ Český překlad v knize privilegií z r. 1585 v archivu m. Čáslavě č. 85 na l. 7; ž se praví: „kdož by kolivěk z měšťanův aneb obyvatelův předpověděného ta dům, roli aneb jiná dědictví, kterýmkoli jménem ta jmenovati by se mohla, lal a je kupujícímu před purgkmistrem a konšely před právem v raddě podle ěeje a zvyklosti města postoupil a vzdal, a takový kupec ode dne postoupení lání jemu učiněného v pokojném držení takového neb takových dědictví rok en, jakž přijatá ode všech zvyklost ukazuje, pořádně vydržel, že potom i bu-ně od žádného žida ani křesťana takové neb taková dědictví naříkána neb m zastavována býti nemají, nýbrž všeliká taková pře se zapovídá . .“

* Čís. 386.

[Asi r. 1359.]

Císař Karel IV dává obci m. Čáslavě právo vybírati clo ze zboží na vozech do města dováženého, jakož i z dobytka do města neb skrze ně hnaného.

Zmínka v privileji krále Vladislava d. na Budíně 30 září 1490, jehož brig. se chová v archivu města Čáslavě pod sign. A 28 a v kterém král praví: „že jsú přistúpili před nás někteří starší města našeho Čáslavě a zpravili jsú nás, že jsú měli majestát od najjasnějšieho pana Karla, Římského ciesaře a krále Českého, předka a praděda našeho slavné paměti, kterýmžto majestátem ráčil jest svrchudotčené město Čáslav clem obdařiti — v artykulích dolepsaných: Item najprve berú s vozu zavázaného s zbožím z každého vozu jeden groš český; item s vozu nezavázaného s každého koně v tom voze jeden peníz český; item když vezú obilé do svrchupsaného města s toho vozu dva penieze české; item když dva vezú s vozu jeden peníz český; item s voluov a s koní, kteříž se v stádiech skrze město ženú, s každého volu a s každého koně jeden peníz český; item s každého bravu jeden haléř. A při tom zpravili jsú nás, že před některými dávnými časy svrchudotčeného pana Karla majestát jim na jmenované clo daný potratili."

Čís. 387.

1360, 27 dubna. V Brně.

Císař Karel IV povoluje měšťanům m. Poličky, aby mohli město dláždíti, a aby po osm let užívali práv, jež jiným městům ohledně dláždění byla povolena.

Současná zmínka v registrum císaře Karla IV z let 1360 a 1361 v státním archivu Drážďanském, vydaném A. F. Glafeyem v „Anecdotorum S. R. J. historiam ac jus publicum illustrancium collectio" N° LVI, kdež se praví: „Diploma pro ciuibus Policzensibus de pauimentacione urbis eorum et ceteris priuilegiis. Dominus imperator indulget ciuibus Policzensibus, quod possint pauimentare ciuitatem, et quod ex eo gaudeant et utantur omnibus juribus, libertatibus et consuetudinibus, quibus cetere ciuitates utuntur de huiusmodi pauimentacione ad octo annos continue numerandos, cum mandato, vt non impediantur. Datum Brunne anno LX°, indiccione XIII, V° kalendas Maii, regnorum etc. Per dominum cancellarium Heinricus Australis."

Čís. 388.

1360, 8 června. V Praze.

Císař Karel IV činí milost měšťanům města Kolína, že dlužní úpisy, které kdo má za nimi neb za jich obcí, a jež během roku a dne po provolání po celém království učiněném nepředloží, mají pozbýti veškeré platnosti.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum pridem fidelibus nostris dilectis ciuibus et vniuersitati ciuitatis Coloniensis super Albea hanc graciam fecimus[1]) specialem, vt, si que litere aut fideiussorie cauciones, super quibuscunque debitis dictos ciues et vniuersitatem ciuitatis prefate aut aliquem ipsorum concernentes, a quibuscunque personis modo quolibet haberentur[2]), facta proclamacione publica[3]) in vniuerso regno nostro Boemie, quod eedem litere ab huiusmodi personis infra annum et diem a tempore proclamacionis ipsius manifestari deberent[4]); quia tamen nonnulle persone ciues et vniuersitatem ciuitatis predicte non obstante huiusmodi nostra gracia ipsis facta quibusdam suis litteris opprimere et aggrauare nituntur, volumus et regio Boemie valituro sancimus edicto, si dicta proclamacio, prout annotatur superius, facta est hactenus, quod extunc omnia et singula munimenta et litere aut eciam fideiussorie cauciones quarumcunque personarum, super quibuscunque debitis edite vel constructe fuerint, cum quibus ciues et vniuersitas dicte ciuitatis aut aliquis ipsorum ciuium possent aliqualiter ammoneri, que infra dictum temporis spacium fuerunt minime demonstrate, nullius esse de cetero debeant roboris, efficacie vel momenti, dictisque ciuibus et vniuersitati ciuitatis prefate aut aliquo ipsorum preiudicium uel grauamen aliquod nullo modo importare. Presencium sub imperialis nostre magestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo, indiccione tercia decima, VI° idus Junii, regnorum nostrorum anno quarto decimo, imperii vero sexto.

Per dominum magistrum curie
Heinricus Australis.

Pamětní kniha m. Kolína z r. 1501 (A) na l. 34 v. za nápisem: „Kdo by měl jaké jistoty na Kolínské a v roce jich neukázal, ty v nic mají přijíti.“ — Dle orig. registra císaře Karla IV Glafey, Anecdotorum collectio (B) N° LXX za nápisem: „Privilegium pro ciuitate Coloniensi super Albim, quod literae et fidejussoriae cautiones, nisi intra annum et diem a facta proclamacione producantur, cives non obligent.“ — Varianty: [1]) fecerimus B. — [2]) habeantur A. — [3]) Schárí v B. — [4]) debeant A.

Čís. 389.

1360, 8 června. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje Petrovi a Janovi Leynwaterovým a jich dědicům list krále Jana na rychtářství města Plzně.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia pro parte fidelium nobis dilectorum Petri et Johannis dictorum Leymwater nostre serenitati humiliter extitit supplicatum, quatenus ipsis et heredibus ipsorum quoddam priuilegium clare memorie serenissimi principis, domini Johannis, condam Boemie regis illustris, patris nostri carissimi, de innata nobis pietatis gracia approbare, innouare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur, cuius priuilegii tenor per omnia sequitur in hec verba: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Lucemburku 26 prosince 1327 č. 150), nos vero considerantes dictam supplicacionem racionabilem existere et eidem benignitate solita annuere cupientes, prefatis Petro et Johanni et eorum heredibus, animo deliberato, ex certa sciencia et de nostre celsitudinis gracia speciali, regia auctoritate Boemie suprascriptum priuilegium in omnibus suis clausulis, sentenciis, punctis et articulis, prout de uerbo ad verbum expressatur superius, approbamus, innouamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio confirmamus, decernentes expresse, quod dictum priuilegium et omnia ac singula in eo contenta roboris perpetue obtinere debeant firmitatem. Presencium sub imperiali nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo, indiccione tercia decima, sexto idus Junii, regnorum nostrorum anno quarto decimo, imperii vero sexto.

[V pravo dole na listu:] Cor[recta] per Miliczium de Chremsir.
[Na rubu:] R. Johannes Saxo.
[Na ohbu:] Per dominum imperatorem
Heinricus Australis.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 76 (starší č. 2). S velkou pečetí císařskou na černožluté šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu rukou XVI stol: „Carolus v příčině rychty a rychtářství.“ Z registrum císařského v Drážďanech chovaného z l. 1360 a 1361 otiskl listinu tuto A. F. Glafey v „Anecdotorum S. R. J. collectio“ na l. 113 č. LXXII. — Strnad, Listář král. m. Plzně č. 80.

Čís. 390.

1360, 3 července. V Praze.

Nejv. kancléř království Českého Dětřich, biskup Mindenský, maje od císaře Karla IV po čas nepřítomnosti jeho v Čechách svěřenou správu král. měst, potvrzuje výpověď, kterou učinili král. podkomoří Mikuláš Biskupův z Mostu a popravce kraje Žateckého Pešek Matějův z rozkazu jeho v při obce Žatecké se soukenníky o krájení a prodávání sukna, a zakazuje soukenníkům takovéto krájení a prodávání suken na lokte pod pokutou sto kop, poněvadž je to škodlivo obyvatelům tamějším.

Nos Theodricus dei et apostolice sedis gracia Mindensis episcopus ac sancte Wyssegradensis ecclesie prepositus, summus regni Boemie cancellarius, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod discreti viri . . judex, . . consules et scabini ciuitatis Sacensis coram serenissimo principe et domino, domino Karolo, Romanorum imperatore semper augusto et Boemie rege, domino nostro gracioso, constituti sibi sub nota querele proposuerunt, quod incisio panni, que per pannifices eorum in dicta ciuitate per vlnam fieri consueuit, super qua perillustris principis domini Johannis, quondam regis Boemie felicis recordacionis, necnon serenissimi principis et domini, domini Karoli, Romanorum imperatoris et Boemie regis predicti, litteris asserunt se priuilegiatos, in non modicum dicte ciuitatis vrgeat dispendium et iacturam. Quam ob rem dominus noster imperator et Boemie rex predictus de rei veritate diligenter inquiri mandauit nobisque specialiter dictam causam cognitam [sic] eius veritate com-

misit decidendam et debito fine determinandam. Cumque de dicta causa et eius diffinicione aliis negociis arduis dictum dominum nostrum memoratum concernentibus prepediti intendere et cognoscere non possemus, inquisicionem premissorum strennuis viris Nicolao Episcopi, subcamerario regni Boemie, et Pesslino Mathie militi, purgrauio in Elbogen, duximus comittendam, qui habito circa premissa diligenti et sollerti scrutinio nobis fidelem relacionem et condignam informacionem fecerunt litteris suis, sigillis eorum eisdem appensis, quarum tenor sequitur in hec verba: Nos Nicolaus Episcopi de Ponte, regni Boemie subcamerarius, et Pesco Mathie, iusticiarius seu poprabczo districtus Sacensis, recognoscimus et protestamur tenore presencium vniuersis, quod, cum pridem seniores, tam pauperes quam diuites, et vniuersi artifices ciuitatis Sacensis aput fratres ordinis Minorum in eorum refectorio conuenissent, per nos iuxta reuerendi in Christo patris domini Theodrici, Mindensis episcopi, mandatum, ipsi sollicite interrogati, vtrum id, quod pannifices pannos per vlnam incidant et vendant, sit ipsi ciuitati vtile uel nociuum: primo scabini, deinde seniores ciuitatis, pauperes et diuites, postmodum duo ex carnificibus, duo ex pistoribus, duo ex sutoribus, duo ex cerdonibus, duo ex sartoribus, duo ex institoribus, duo ex pellificibus, duo ex fullonibus seu renouatoribus vestium, duo ex tabernatoribus, duo ex renouatoribus calceorum, duo ex fabris, duo ex piscatoribus et duo ex brasiatoribus respondentes dixerunt sub eorum fidei et iuramenti sacramento suo et coartificum suorum et omnium, quorum intererat, nomine affirmando, quod hoc, ut dicti pannifices pannos per vlnam vendant et incidant, ciuitati et eorum artificio sit dampnosum, et ut non incidant, existat ciuitati et eorum artificio plurimum profuturum. Harum, quibus sigilla nostra sunt appensa, testimonio literarum. Datum feria quinta ante festum beati Viti proxima anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo.*) Nos eciam alias a fide dignis sufficienter super premissis informati, dictam panni incisionem per vlnam fore dicte ciuitati dampnosam, volentes igitur dicte ciuitatis indempnitati et de remedio prouidere optimo, ut tenemur, auctoritate nobis commissa et de dicti domini nostri imperatoris et Boemie regis graciosi

*) 11 června 1360.

mandato speciali committimus et seriosius mandamus .. iudici et .. consulibus et iuratis dicte ciuitatis Sacensis, qui pro tempore fuerint, volentes omnino, quatenus exnunc huiusmodi incisionem panni per ipsos pannifices hactenus fieri et vendi consuetam aboleant et penitus tollant et voce preconia publice proclamari faciant, quod deinceps nullus pannificum in ciuitate predicta residencium pannos per vlnam incidere et vendere audeat uel presumat sub pena centum sexagenarum grossorum pragensium, quam ab eo, qui contrafacere aut contrauenire presumpserit, tocies, quocies contrafactum seu contrauentum fuerit, recipi et persolui volumus et earum medietatem camere domini nostri memorati, residuam vero partem vsibus dicte ciuitatis applicari. Presencium sub nostro sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo, die tercia mensis Julii.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 11 *b* a 12 *a* za nápisem: „Theodricus episcopus Mindensis auctoritate Karoli quarti, Romanorum imperatoris, statuit et indicit, quod nullus panificum pannum incidere debeat per tempora affutura.“ Přepis ten je však v knize mřežován. Dle téže knihy l. 15 *a* uzavřeli Pešek Matějův rychtář a přísežní m. Žatce *8 července 1362* zříditi dům kupecký (domum negociacionum seu mercatorium) nákladem krejčů sukna, v kterém by tito místa sobě zakoupíce sukna krájeli a na lokte prodávali, a svolení jich potvrdili Dětřich, arcibiskup Magdeburský (dominus Theodricus Magdeburgensis episcopus, cui — praví se v zápisu — sicut cetere ciuitates regni sumus commissi), a podkomoří Mikuláš Biskupův z Mostu. Brzo na to soukenníci Žatečtí zase začali krájeti a prodávati sukna, takže užilo se nových opatření proti nim. Dle knihy Žatecké *5 července 1387* všechna obec Žatecká před podkomořím kr. Č. Peškem z Minic a hofrychtéřem Václavem Jenlinem z Čáslavě vysvědčila, že všechna ujednání mezi řemeslníky, jmenovitě mezi soukenníky o krájení sukna na lokte, jsou jim škodliva. Čte se na l. 12 *b* této knihy tento zápis: „*Consilium et seniores ciuitatis Sacensis proposicionem sub iuramento faciunt, quod congregaciones personales, composiciones pecuniales, fraternitates, candele et pannicidium pannificum sint ciuitati penitus destructiua.* Nos Pessiko de Mynicz, regni Boemie subcamerarius, et Wenczeslaus Jenlini de Czaslawia, judex curie ciuitatum regni eiusdem, vigore et efficacia presencium vniuersis notum facimus et testamur: Quia constituti coram nobis honeste prouidencie viri Nicolaus Werkmeister iudex, Ewellinus sartor, prothoconsul, alias magister ciuium, Jeclinus Diuitis, Nicolaus Coblenczer, Martinus Pitterkauf, Henricus Spaczmani, Henslinus Schutauf, Cuncz Longus, Welco, Frenczlinus Czengel, Nicolaus pellifex, Henslinus prope curiam et Nicolaus Eklini, iurati consules, necnon Cuncz Alssik, Henslinus Lipneri,

Thomas Purkardi, Cunsso, Nicolaus Knochlini, Lipoldus pictor, Rudlinus de Plana, Mathias de Rutich, Henczlinus Melczer, Thomas de Ponte, Hana de Flohen, Frana Haweisen et Henslinus Schadirnicht, seniores ciues ciuitatis Zaczensis, qui quidem seniores ex parte tocius communitatis seu omnium mechanicorum premeditate electi fuerant consilio assistendum et ad cuncta rempublicam seu commune bonum tangencia negocia fideliter consulendum, ita quod cuilibet decreto per consules et seniores eosdem facto tota communitas ciuium inibi debeat sistere et parere, ibidem omnes, tam consules quam seniores pretacti, ymmo quilibet eorum speciali oris prolacione super iuramentum suum, eciam super fidem et honorem dixit et retulit euidenter, quod connodaciones, innung dicte, congregaciones personales, composiciones pecuniales, fraternitates, candelarum habitudo et alia statuta singulorum mechanicorum, notanter cesura panni, quam pannifices per se pannum laborantes per vlnam facere consueuerunt, toti reipublice seu communitati hominum eiusdem ciuitatis sint omnino dampnifera totaliter et nociua, in destruccionem huius ciuitatis tendencia effectiue, petiueruntque sibi dominum regem et nos inuocantes de salubri et huic loco congruente remedio prouideri. In horum euidenciam sigilla nostra cum sigillo antedicte ciuitatis Zacensis presentibus sunt appensa. Actum et datum crastino sancti Procopii anno domini millesimo trecentesimo octoagesimo septimo.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 94, 95, 100 a 172.

Čís. 391.

1360, 15 září. V Reutlingenu.

Císař Karel IV zapisuje na novo Zbyňkovi Zajícovi z Hasenburka, mistru císařské komory, a jeho dědicům 100 kop gr. praž. na městě Mostě v náhradu útrat a škod, jež vzal v polním tažení proti hrabatům z Wirtemberka, s tím doložením, že mají Zbyněk a dědicové jeho úroky a cla z města vycházející tak dlouho vybírati, až kromě summ peněz dříve na nich zapsaných i těchto sto kop jim bude zaplaceno. Datum in Rutlingen anno etc. LX°, indiccione XIII, die XV mensis Septembris, regnorum [nostrorum anno XV, imperii vero sexto].

Per Peschl[inum] camerarium
Nicolaus de Chremsir.

Dle orig. registra císaře Karla IV z r. 1360 a 1361 v státním archivu Drážďanském Glafey, Anecdotorum S. R. J. collectio N° CCXXXIII. — Dle téhož rukopisu N° CCXCVII císař Karel IV druhým *listem d. v Norimberce 29 října 1360* přirazil k této summě zástavní dalších 100 kop gr. praž., vypůjčiv si od Zbyňka z Hasenburka 400 zl. na útraty dvora za pobytu svého v Norimberce. Před tím

asi r. 1358 vypůjčil si císař Karel IV od Zbyňka Zajíce z Hasenburka 1300 kop gr. pražských a zapsal mu v této summě clo města Mostu (Huber, Regesten č. 6378.)

Čís. 392.

1360, 5 prosince. V Norimberce.

Císař Karel IV, postupuje Mikulášovi školastikovi a kanovníku Pražskému, zároveň notáři dvora císařského a dvorskému sekretáři svému, 20 kop gr. praž. z ročního úroku, který komoře královské z města Kolína vychází, nařizuje purkmistru, přísežným a měšťanům tohoto města, aby Mikulášovi neb jeho zástupci do konce života jeho 10 kop o sv. Jiří a druhých 10 kop o sv. Havle vydávali. Datum Nuremberg anno LX°, indiccione XIII, nonis Decembris, regnorum ut supra.

Per dominum Mindensem episcopum
Nicolaus de Chremsir.

Dle orig. registra císaře Karla IV z l. 1360 a 1361 v státním archivu Drážďanském chovaného Glafey, Anecdotorum collectio N° CCCLIV.

Čís. 393.

1361, 15 února. V Norimberce.

Císař Karel IV, zapsav písaři komory Pavlu z Prahy a manželce jeho Markétě ve 200 kopách gr. roční úrok 58 kop gr. do komory královské z města Nymburka vycházející, nařizuje rychtáři, přísežným a vší obci města Nymburka, aby jej Pavlu do konce života jeho odváděli.

Karolus quartus etc. notum facimus etc., quod, quia Paulo de Praga, camere nostre notario, fideli et familiari nostro dilecto, in ducentis sexagenis grossorum denariorum pragensium, quas in specialibus nostris negociis extra raciones camere nostre consuetas et alia debita, in quibus pro nobis est alias obligatus, ad mandatum nostrum distribuit singulariter et expendit racionabiliter, obligamur, ideoque pecunias huiusmodi sibi persoluere eique et dilecte nobis Margarethe, vxori sue, fidelium seruiciorum suorum respectu, que nostro culmini et serenissime Anne, Romanorum

[imperatricis] etc., consorti nostre karissime, omni studio et fide exhibuerunt et exhibent indefesse, specialem graciam facere cupientes, censum annuum de ciuitate nostra Nwmburgensi camere nostre regie debitum et solui consuetum, puta LVIII sexagenas grossorum ipsorum, ex certa sciencia nostra pro eadem pecunie summa eis damus, conferimus et donamus per ipsos ad ipsorum vite tempora annis singulis percipiendum, tollendum, possidendum pacifice et habendum. Reseruamus autem nobis seu nostris heredibus et successoribus, Boemie regibus, liberam potestatem prefatum censum in ducentis sexagenis predictorum grossorum, quandocunque nobis aut eis placuerit, redimendi. Mandantes igitur iudici, iuratis et ciuibus etc., vt in premissis post insinuacionem presencium non impediantur sub gracie nostre obtentu etc. Presencium etc. Datum Nuremberg anno LXI, indiccione XIV, XV kalendas Marcii, regnorum etc.

Per dominum imperatorem
Nicolaus de Chremsir.

Dle orig. registra císaře Karla IV z l. 1360 a 1361 v státním archivu Drážďanském chovaného Glafey, Anecdotorum S. R. J. historiam illustrantium collectio N° CCCCXLIII str. 551.

* Čís. 394.

1361, 2 srpna. V Praze.

Císař Karel IV povoluje měšťanům města Mostu, aby vystavěli kupecký dům a z úroků, jež prodavači z míst v něm platiti budou, aby opravovali hradby a zapravovali jiné potřeby obecní.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia nostre maiestatis cottidiana vigilat sollicitudo super regni nostri Boemie singulis membris ac vniuersis partibus eius, qualiter crescant in melius domino cooperante, et commoda populi nobis subditi felicia continuaque suscipiant incrementa, capropter ciuibus nostris Pontensibus, fidelibus nostris dilectis, ex gracia speciali concedimus et indulgemus ad supplicem instanciam eorundem, quatenus ipsis liceat theatrum siue domum mercatoriam in ciuitate nostra Pontensi construere ad vtilitatem etoumuom po

mercatorum ibidem, et censum, qui ex eadem domo [illegible] colligi poterit, perpetuis temporibus ad murorum reparacionem et alias indigencias communes sive necessitates civitatis [illegible] [illegible]. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo primo, indiccione quarta decima, IV nonas mensis Augusti [1], regnorum nostrorum Romanorum anno sexto decimo, Boemie quinto decimo, imperii vero septimo.

[Na rubu:] R. Johannes Saxo.

[Na ohbu:] Per dominum electum Meyde[burgensem] canonicus de Mey[deburg].

Orig. perg. v archivu m. Mostu. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Caroli quarti privilegium primum a. 1361 ein kaufhaus zu bauen und den nutz davon zu nehmen." — Pelzel, Karl der Vierte. Urkundenb. N° [illegible], kdež datuje se [1]) nonis mensis Augusti. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx [illegible]

Čís. [illegible].

1362, 27 ledna. V Norimberce.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři, přísežným i vší obci města Vysokého Mýta, aby Jindřichovi z Lipé a jeho dědicům [illegible] [illegible] do komory královské [illegible]

Karolus quartus divina favente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex [illegible] [illegible]

vobis seriose mandamus, quatenus literas vestre ciuitatis concordes nostris literis super predictis quinquaginta marcis reddituum debeatis prefato Heinrico et suis heredibus sine dilacione qualibet erogare. Datum Nuremberg die vicesima septima mensis Januarii, regnorum nostrorum anno sexto decimo, imperii vero septimo.

Přepis vidované kopie z r. 1454 v archivu kláštera sv. Tomáše v Starém Brně chované v archivu Českého musea. — Brandl, Codex Moraviae IX. str. 164, kdež omylem k r. 1361 se datuje. — Císař Karel IV *listem d. v Norimberce 29 ledna 1362* utvrdil také Jindřichu z Lipé tento důchod z města Vysokého Mýta, dokládaje, že otec jeho král Jan matce Jindřichově Anežce z Blankenheima roční tento důchod za věno zapsal, a že vyhradil králům Českým výplatu jeho v summě 500 hřiven. „Nicolaus Ruffus judex" a 12 přísežných města Vysokého Mýta (jurati et scabini ciuitatis Alte Mutensis) vydali napotom *27 února 1862* revers, kterým zavazovali se Jindřichu z Lipé neb jeho poslu vypláceti svrchuřečených 50 hřiven, pokud úrok ten nebude obnosem 500 hřiven vyplacen. (Brandl, Codex Moraviae IX. str. 198 a 199.) — Srov. též čís. 252 této Sbírky.

Čís. 396.

1362, 18 června. V Jindřichově Hradci.

Císař Karel IV, obdrřev od rychtáře, kmetův a vší obce města Budějovic 70 kop gr. praž., jež jemu jakožto úrok do komory královské teprve o sv. Havlu příštím dáti měli, nařizuje výběrčím úroku komory královské a ostatním úředníkům, aby o sv. Havle od Budějovických ničeho nežádali. Datum in Noua domo die XVIII mensis Junii regnorum nostrorum anno sexto decimo, imperii vero octauo.

Per dominum magistrum curie
decanus Glogouiensis.

Orig. perg. v národním Uherském museum v Pešti. S menší pečetí císařskou do listu vtisknutou. Kop. v musejním diplomatáři.

Čís. 397.

1362, 26 června. Na Polné.

Čeněk z Lipé, nejvyšší maršálek a komorník království Českého, a jeho Jindřich ve srozumění s konšely města Německého Brodu po

tamějšímu městskému rychtáři Michalovi, aby vodu s pramenův a pisčin do města svádĕl a po rourách a strouhách do kašny uprostřed náměstí a do pivovárů rozvádĕl. Za to mají jemu a jeho nástupcům pivovárníci s každé várky, velké nebo malé, groš pražský dávati. Kdyby voda samrzla neb s jiné příčiny netekla, má rychtář svým nákladem se Sázavy ji dáti voziti, a kdyby tak neučinil, sjednají sobě pivovárníci vosky, aby jim ji přiváželi na jeho útraty. Kdyby rychtář povinnosti své nemohl vykonávati, může k dílu tomu zřízence ustanoviti, jemuž pivovárníci svrchu-řečené platy budou dávati. Rychtář městský je kromě toho povinen svým nákladem opravovati velký most, jenž blíže špitálu vede přes řeku Sázavu, a též ostatní mosty před branami městskými, pokud k opravě postačí užíti mostnic.

Nos Czenko de Lypa, supremus regni Boemie marschalcus et camerarius, et Heinricus, filius ipsius, ad vniuersorum noticiam [1]) tenore presencium volumus peruenire, quod nos prouidencia diligenti ac eciam cura peruigili a longis retroactis temporibus intra cordis [2]) archana reuoluimus cogitando, qualiter aqua incessanter fluens ad ciuitatem nostram Brodam Theutunicalem, de cuius commodo cogitare tenemur ex merito, aliquomodo duci posset et valeret, pretendentes, quod non solum ex eo dicte ciuitati nostre ac incolis [3]) ipsius fama laudabilis, honor non modicus, ymmo vtilitas notabilis proueniret. Igitur de subtilitatis prouidencia et legalitatis circumspeccione discreti viri Michaelis, judicis ipsius ciuitatis nostre, fidelis [4]) nostri dilecti, quem ad hoc aptum et circa laborem talem magis expertum pre aliis reperimus, plurimum presumentes, quod ipse sibi onus laboris huiusmodi assumat seque de cura tali ad perficiendum nostre intencionis propositum ad introducendam aquam memoratam ad antedictam ciuitatem nostram intromittat, ipsi precepimus ac supplicauimus de consensu et consilio fidelium nostrorum dilectorum . . scabinorum et aliorum juratorum ciuium et communitatis ciuitatis nostre Brodensis prefate, qui similiter [5]) predictum ipsorum et ciuitatis sue vtilitatis [6]) commodum in hac parte considerantes et qui pro eodem Michaele, quod hunc ad perficiendum dictum laborem dignaremur inducere, nobis oretenus et per suas patentes litteras nobis directas instantissime supplicarunt. [7]) Qui quidem Michael nostris mandatis

et [8]) precibus in hac parte victus se ad hoc astrinxit et voluntarie obligauit, promittens pro se, suis heredibus et successoribus firmiter et sincere aquam incessanter fluentem ad antedictam ciuitatem nostram per cannas et meatos, [9]) quibus potest sufficienter ducere taliter, quod ipsa aqua in medio fori ciuitatis nostre prius dicte per cannam vltra terram et pauimentum in altitudinem extensam ac erectam ad vtilitatem hauriencium et recipiencium, et similiter ad quodlibet braxatorium in ipsa ciuitate nostra situm, quod nunc est aut succedente tempore edificaretur vel haberetur, ad sufficienciam braxancium in locis subterraneis perpetue fluat, efficere suis successorumque suorum laboribus et inpensis. Et ne idem [10]) Michael ex laboris huiusmodi sollicitudine aliqua dampna percipiat, propter quam ipse est, vt dignum decernitur, merito premiandus, quare nos matura deliberacione sanoque consilio prehabitis communi ciuium ac communitatis fidelium nostrorum Brodensium predictorum [11]) ad hoc, vt predicitur, accedente consensu, vt eo feruencius ipsum Michaelem eisdem laboribus insudare delectet et hunc ipsos labores eo commodosius perficere valeat et nostrum propositum perducere ad effectum, statuimus volentes, quod omnes et singuli in braxatoriis ciuitatis nostre predicte braxare volentes de qualibet braxatura, magna siue parua, quocienscumque braxauerint, ipsi Michaeli, suis heredibus et successoribus, vnum grossum pragensem aut vnum solidum hallensem vsualis monete sine reclamacione qualibet dare debeant, difficultate qualibet non obstante, eo adiecto specialiter et expresso, si vmquam ex permissione diuina torrens et aqua, quam ipse ad ciuitatem nostram, vt predicitur, ducere promisit, ex frigoris asperitate uel estus ariditate siue ex causa alia quacumque notabili ex ipsius Michaelis aut suorum successorum negligencia proueniente deficeret et braxatoribus ad braxandum aqua sufficienter non flueret, quod ipsi Michael, sui heredes vel successores, ne braxantes negligantur, eis aquam de Zazauia vel aliunde sine quauis negligencia sufficienter ducere debeant suis propriis laboribus et inpensis. Si vero ipsi in hac parte negligentes aut tardi fuerint, ne braxantes in suis braseis et laboribus negligantur, volumus, quod tales braxantes super dampnum eiusdem Michaelis et suorum successorum vectores sibi aquam ducentes per se licite pro precio conuenire potuerint, [12]) quod precium iidem Michael aut sui

successores eisdem braxantibus tenebuntur integraliter restaurare. Ceterum sepedicto Michaeli indulsimus, fauemus et admissimus [13]) et presentibus indulgemus, quod ipse eo commodosius aquam talem ad ciuitatem et ad loca supradicta ducere valeat, quod ipse eandem aquam in fontibus siue locis, vbicumque hanc reperire poterit, recipere debeat, et piscinas, quas ipse iam ad hoc fecit, in locis quibuscumque situatas per se possit hereditarie possidere. Nolentes nichilominus et presentis scripti patrocinio firmiter inhibemus, ne aliquis in braxatoriis ciuitatis nostre supradicte, que nunc sunt vel succedente tempore per quoscumque edificarentur, forsitan braxare volens, cuiuscumque status extiterit, sibi contra predictum nostrum generale statutum ac donacionem prefatis Michaeli et suis successoribus, vt predicitur, factam aliquam singularitatem facere aut sibi per se vel per alios ad braxandum cereuisiam, nisi soluto prius sepedicto Michaeli vel suis successoribus de braxatura vno grosso vel solido hellensi, aquam quomodolibet ducere audeant vel presumant. Si qui vero se huic nostro statuto temerarie in aliquo opponere presumpserint, extunc ipsis Michaeli et suis heredibus ac successoribus ad resistendum eisdem nos assistere volumus, eos circa omnia superius expressa pacifice conseruando, tali eciam adiecta condicione, quod sepedictus Michael et singuli successores pontem maiorem trans fluuium Zazauie prope hospitale factum et eciam omnes alios pontes ante valuas ciuitatis nostre sepedicte cum paruis lignis desuper ponendis, que wlgariter strewholcz dicuntur, quocienscumque deficiunt, suis propriis inpensis et laboribus meliorare ac reformare debeant et teneantur, addicientes [14]) eciam de gracia speciali, [15]) si vnquam succedente tempore supradictus Michael vel sui heredes circa dictum laborem diucius permanere ex quacumque causa non possent forsitan, quod ipsi eundem laborem et curam cum vtilitatibus predictis alteri ad hoc apto licite committere, obligare vel vendere poterunt, qui nobis et ciuibus nostris Brodensibus [16]) omnia superius expressa sine quauis negligencia adinplere tenebitur. Qui eciam racione huius debebit percipere prouentus singulos prenotatos. In quorum omnium euidenciam et robur perpetue valiturum sigilla nostra [17]) presenti littere de certa nostra sciencia appendi mandauimus [18]) in maiorem omnium premissorum certitudinem et cautelam. Datum et actum Polne anno domini mille-

simo trecentesimo sexagesimo secundo, die dominico infra octauam beati Johannis Baptiste. [19])

Obsaženo v orig. konfirmaci Jindřicha z Lipé d. na Lipnici 3 srpna 1365 (č. 419 této Sbírky) v archivu m. Německého Brodu. V témže archivu chová se kromě toho orig. listu, kterým přísežní a obec m. Německého Brodu *5 července 1363* rychtáři městskému Michalu tatáž práva ohledně vedení vody do města přiznali, jako pán jich Čeněk z Lipé, a v kterém tolíko tyto změny přicházejí: [1]) *Nos Procopius Friczalli, Henselinus Ottelini circa valuam, Johannes Rosindorfer, Leo de Gumpolcz, Sthephanus judicis, Ottelinus Cvnettil, Sthephanus Theulini, Leupoldus pistor, Henselinus Gregorii, Johannes Bauarus, Vluschus Wenigscsyl, ciues ac jurati totaque communitas ciuium ciuitatis Brode Theutunicalis* ad vniuersorum noticiam — [2]) *pluries* intra chordis — [3]) ac *nobis* incolis — [4]) schází — [5]) ipsi *instanter* supplicauimus *et hoc de consensu et consilio domini nostri gracioси, domini Czenconis de Lipa, supremi regni Bohemie marschalci, et filii ipsius domini Henrici de Lipa,* qui similiter — [6]) schází — [7]) directas *instanter perceperunt* — [8]) mandatis et schází — [9]) meatus — [10]) *Et quia non est dubium, quod ipse Michael prefatam aquam sic ad eandem ciuitatem nostram et ad loca prefata possit ducere sine magnis et grauibus laboribus et impensis,* et ne idem — [11]) prehabitis *dominorum nostrorum* predictorum — [12]) poterunt — [13]) fauemus et admissimus schází — [14]) Addicimus — [15]) *ac fauore* speciali — [16]) qui *dominis nostris de Lipa supradictis ac nobis* — [17]) *sigillum nostre ciuitatis* — [18]) *iussimus appendere* — [19]) Datum et actum *in Broda Theutunicali anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, feria proxima post festum sancti Procopii.* K listu je přivěšena na perg. proužcích kulatá pečet městská s ostrvema ve štítu a s legendou kolem: „S. · CIVIVM · DE · BROD." — O usnesení rychtáře a přísežných *m. Žatce dne 13 prosince 1386* o podobném vedení vody po rourách z řeky Oharky do města, zvláště do pivovárů v Žatci, jak to r. 1362 v Německém Brodě bylo zavedeno, srov. Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 168. — Nebude od místa, zde připomenouti, že dle *listu d. v Budějovicích 4 května 1351,* jehož orig. se chová v státním archivu ve Vídni (Boh. N° 336), král Karel IV postoupil Čeňkovi z Lipé po čas jeho života polovici důchodů z urbury, mince a jiných užitků v Německém Brodě, jež sobě králové Čeští byli pozůstavili, k druhé polovici týchže důchodů, jež od předků svých byl sdědil, a to potud, pokud by důchod z královské polovice nevynášel více nežli 50 hřiven týdně. K příjmům pak těmto výslovně se počítají též důchody ze soudův a úřadu šrotéřství i směnárny, z krámů chlebných a masných, z lázní a jiných užitkův a úřadů v městě i na horách kolem Německého Brodu. Praví Karel IV v této důležité listině: „notum facimus vniuersis, quod, licet ex donacione clare memorie illustrium progenitorum et predecessorum nostrorum, quondam Boemie regum, medietas vrbore, monete et vtilitatum montanorum in Broda ad nobiles progenitores et predecessores dilecti nobis Czenkonis de Lypa, fidelis nostri, ac ad ipsum, heredes et coheredes suos, pridem spectauerit et adhuc spectet, et partem residuam dicti nostri progenitores sibi et suis heredibus duxe-

rint reseruandam, tamen multiplicia fidelitatis obsequia, quibus dictus Czenko nostre celsitudini et clare memorie illustri Johanni, quondam Boemie regi, genitori nostro karissimo, attenta sedulitate complacuit et in futurum debebit ac poterit habundancius complacere, prefato Czenkoni ad vite sue duntaxat tempora residuam medietatem vrbore, monete et vtilitatum predictarum, que nos contingit, queque de montanis Heinrichsdorf, Puchperch, Mittelberg et aliis montanis, que dictis montanis in Broda propriora et viciniora, quam Montibus Chuttnis videntur, poterunt prouenire, quamdiu septimanatim sub et in quinquaginta marcis resederit, cum juribus et pertinenciis ad vrboram et monetam spectantibus, videlicet judiciis et officiis schrotampt, leyhampt, scampnis panum, maccellis carnium, stubis balnearibus et ceteris vtilitatibus et officiis quibuscunque — damus, conferimus et donamus. Si tamen nostra medietas, quam de singulari fauore dicto Czenkoni modo predicto contulimus, arridente fortuna et successu temporis sortem quinquaginta marcarum septimanatim transcenderit, extunc partis residue medietatem nostris, residuam vero dicti Czenkonis, quoad vixerit, vsibus decernimus applicandam, cum potestate plenaria officiatos huiusmodi instituendi et destituendi cum consuetis tamen sallariis et alia faciendi, que sibi ad profectum, lucrum et vberiorem statum montanorum visa fuerint opportuna, monetariis dumtaxat exceptis, qui de Montibus Chuttnis per vrborarios, qui pro tempore fuerint, debebunt institui sub sallario Czenkonis supradicti. Nolumus tamen ex concessione prefata nobili Heinrico de Luchtemburg, cui in Heinrichsdorf vrboram et monetam per alias literas nostras vsque ad summam quinquaginta marcarum septimanatim pridem concessimus, in suis juribus ad vite sue spacium aliquod preiudicium generari, sic quod eadem vtilitas in casu, vbi fortassis dictum Heinricum premori contingeret, ad dictum Czenkonem sine difficultate preueniat, quamdiu vixerit, vt prefertur. — Datum in Budwoys anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo primo, indiccione quarta, IV° nonas Maii, regnorum nostrorum anno quinto.“ — Sternberg, Umrisse einer Geschichte der böhmischen Bergwerke. I. 2 str. 87. — Srov. též Emler, Regesta III. č. 522, 692 a 922 a IV. č. 787, 1644, 1646 a 1654, též Codex Moraviae VII. str. 528.

Čís. 398.

1362, v září. V Praze.

Císař Karel IV, chystaje se k válce s Uhry a Rakušany, nařizuje městům, aby založila velké sklady obilí.

Znění tohoto nařízení nezachovalo se. Srov. Pelzel, K. Karl der Vierte str. 707; Tomek, Dějepis m. Prahy II. str. 51 a Palacký, Dějiny národu Č. II. 2 str. 169. — Naproti tomu v státním archivu ve Vídni zachovaly se (Boh. N° 685 až 688, 717—723, 725 a 783) orig. přiznávacích listů některých král. měst,

v kterých se k zakládání skladův obilních zavazovala, a sice: [1]) *města Plzně*, který zní: „Quia serenissimus princeps et dominus noster graciosus, dominus Karolus, Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex, propter vtilitatem et commune bonum regni ac regnicolarum, ad euitandaque futura pericula nobis et nostre ciuitati Pylzne XIIIC strichones siliginis duxit presentibus imponendos, quos super carnispriuium proxime venturum nos, ciues ciuitatis predicte, in dicta ciuitate nostra pro memorato domino nostro sine delacione qualibet reponere et reseruare promittimus bona fide, quod si non faceremus, extunc predictus dominus noster seu is, cui commiserit, vel qui presentes habuerit, dictam siliginem et dampna, que ex negligencia huius emergerent, in nostris bonis et hominibus per impigneraciones conquirendi plenam habeant potestatem. Et harum nostrarum testimonio literarum. Datum Prage die sancte Ludmile martyris (16 září) anno domini MºCCCºLXIIº. [Za tím na ohbu v pravo:] Item debent habere pro ducentis et XX sexagenis, quas Rollo ipsis assignauit, quatuor millia quadringentos strichones, de Plaz XIIIC strichones, de Kotheschav XVIIC strichones. Summa octo millia septingenti strichones.“ (Strnad, Listář m. Plzně str. 90.) — [2]) *města Poličky* (ciuitati in Policz), kterému císař „septingentos strichones siliginis duxit — inponendos. — Datum in Policz die sancte Ludmile, vidue et martyris (16 září), anno domini MºCCCºLXIIº.“ — [3]) *města Chrudimě* (ciuitati in Crudym) na „nonnigentos strichones siliginis. — Datum in Crudym die sancte Ludmile martyris (16 září), anno domini MºCCCºLXIIº.“ — [4]) *města Vodňan* (ciuitati in Wodna) na „trecentos strichones siliginis. — Datum in Wodna die sancte Ludmile martyris (16 září) anno domini MºCCCºLXIIº.“ — [5]) *města Čáslavě*, v kterém se praví: „Nos . . judex et jurati totaque communitas ciuitatis in Czaslauia recognoscimus, — nos ad mandatum — domini Karoli, Romanorum imperatoris — et Boemie regis, — annonas siliginis apud nos in reposito habere, videlicet XIIC strichones ciuitati nostre inpositos, a monasterio Wylemaw XIIIC strichones et a curia Drobowicz IIIC strichones eciam ipsis inpositos, quod facit — summam duo milia et octingentos strichones. Quamquidem summam annone promittimus — fideliter — conseruare. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in vigilia sancti Johannis Babtiste“ (23 června 1363). — [6]) opět *města Vodňan* (communitas ciuitatis in Wodano) na „trecentos strichones.“ Datum jako v listině Čáslavské. — [7]) *města Loun* (communitas ciuitatis in Luna) na „annonas siliginis — VIIIC strichones — et monasterio Strahouiensi IIC strichones, quod facit . . summam noningentos quinguaginta strichones.“ Datum jako v předešlé listině. — [8]) *města Mělníku* (cõmmunitas ciuitatis in Melnik) na „septingentos strichones.“ Datum jako v předešlé listině. — [9]) *města Tachova* (communitas ciuitatis Tachouiensis) na „VIIC strichones.“ Datum jako v předešlé listině. — [10]) *města Sušice* (vniuersitas ciuium ciuitatis Siccensis) na „sexingentos regales siliginis. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in die sancti Barnabe apostoli“ (11 června 1363). — [11]) *města Písku* (communitas ciuitatis in Pyeska) na „XIIC strichones siliginis, — item pro centum sexaginta grossorum nomine — imperatoris nobis assignatas, quemlibet strichonem per tres grossos computando —, et a monasterio Mylevsk XIIIC stri-

chones, a monasterio Pomuk XVIIC —, in summa .. IVM IIC strichones. — Datum anno domini millesimo CCCLXIIIº.“ — [12]) *Menšího města Pražského* (judex et jurati totaque communitas Minoris ciuitatis Pragensis), v němž se vysvědčuje: „nos ad mandatum — domini Karoli, — Boemie regis, — annonas siliginis apud nos in reposito habere, videlicet sexingentas strichones. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in vigilia assumpcionis beate virginis Marie“ (14 srpna). — [13]) *města Mostu* (judex et jurati ciuitatis Pontensis) na „mille et nonigentas strichones siliginis. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, in sancti Jacobi die seu festiuitate“ (25 července 1364). — Na všech těchto listech jsou přivěšeny městské pečeti na perg. proužcích. Pečet m. Chrudimě má na př. v poli velkého orla se vztýčeným zobcem, vedle hlavy a spárů písmena „CRVDIM“ a kolem legendu: „S. · CIVIVM · CIVITATIS · CRUDYM.“

Čís. 399.

1362, v září. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje královským městům, aby chovala velké zásoby zbraní k potřebě zemské, kteréžto zbraně dílem od něho obdržela, dílem za své peníze musila pořídíti.

Znění nařízení toho nezachovalo se. Srov. Pelzel, K. Karl der Vierte str. 717; Palacký, Dějiny národu Č. II. 2 str. 169 a Tomek, Dějepis m. Prahy II. str. 51. — Nicméně v státním archivu ve Vídni chovají se orig. přiznávacích listů některých měst, kterými zavázala se dle tohoto nařízení určitý počet brnění, náprsníků, podbradků, náramků, horních náramků na plece, obojkův a jiných zbraní chovati pohotově, a sice jsou to listy: [1]) *města Králové Hradce ze dne 21 září 1362*, jenž zní takto: „Nos judex, jurati et vniuersitas ciuitatis in Grecz recognoscimus vniuersis, nos a serenissimo principe, domino Karolo, Romanorum imperatore semper augusto et Boemie rege, domino nostro graciosissimo, et nomine ipsius a domino Paulo, camere regni Boemie notario, quadringentas toraces minus XVI, trecentas barbutas cum appendenciis, brachilia trecenta minus XVI, golliria XVI et totidem humberalia percepisse, ad que nostris pecuniis alia arma, videlicet barbutas, humeralia, cyrotecas et cetera comparauimus, que omnia nunc in promto habemus vsque ad plenam summam et numerum quadringentorum apparatuum integrorum. Hosque quadringentos apparatus integros promittimus bona fide predicto domino nostro imperatore, suis heredibus et successoribus, regibus Boemie, perpetue, munde et integre pro ipsorum necessitate et honore regni custodire et fideliter conseruare, taliter, quod, quociens et quando per dominum nostrum imperatorem, successores et heredes suos, reges Boemie, requisiti de hiis fuerimus, nullam in hiis penitus negligenciam committemus; quod si non

faceremus, extunc dictus dominus noster imperator, heredes et successores sui, reges Boemie, possunt nos nostreque ciuitatis incolas emendare et corrigere iuxta ipsorum beneplacita voluntatis. Harum nostrarum testimonio litterarum. Datum in Grecz die Mathei apostoli et ewangeliste anno domini M°CCC°LXII°.“ (Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCLXXIII dle kopiáře privilegií království Českého v zemském archivu Českém chovaného). — [2]) *města Kolína*, v kterém „vniuersitas ciuitatis in Colonia“ uznává, že obdržela „ducentas toraces, CLVI barbutas cum appendenciis, CXL brachilia dicta armleder, humeralia XVI et XII golliria“, a zavazuje se „ducentos apparatus integros propriis pecuniis comperare et conseruare.“ Datum in Colonia, ostatně jako v listině Hradecké. — [3]) *města Poličky*, kdež „vniuersitas ciuitatis in Policz“ uznává, že obdržela „centum L toraces, CXX barbutas cum appendenciis, CVIII brachilia, XII vmberalia et totidem golliria“, a že má „propriis pecuniis comperare CL apparatuum integrorum.“ Datum in Policz jako v listině Hradecké. — [4]) *města Nymburka*, dle které „vniuersitas ciuitatis in Nuemburgia“ obdržela „trecentas toraces, ducentas LXIV barbutas cum appendenciis, XXX colliria, XXX vmberalia et ducenta XXXIV brachilia“, a zavázala se „comperare trecentos apparatus integros“. Datum Nuemburch jako v listině Hradecké. — [5]) *města Kouřimě*, dle které „vniuersitas ciuitatis in Curym“ obdržela „ducentas toraces, CLXV barbutas cum appendenciis, XIII golliria, XIII vmberalia et CLII brachilia“, a zavázala se „comperare ducentos apparatus.“ Datum Curym jako v listině Hradecké. — [6]) *města Vysokého Mýta*, dle které „scabini ciuitatis Alte Mute“ obdrželi „trecentas thoraces, ducentas triginta septem barbutas cum appendenciis, IIC brachilia, triginta septem humeralia et triginta colliria“, a zavázali se „comperare trecentos apparatus.“ Datum in Muta jako v listině Hradecké. — [7]) *města Plzně*, dle které „vniuersitas ciuitatis Noue Pilsne“ obdržela „quadringentas minus XII toraces, trecentas et XXX barbutas cum appendenciis, trecenta X brachilia, XX humeralia et totidem colliria“, a zavázala se na své útraty přidělati tolik kusů, aby všeho bylo po 400 kusích. Datum in Pilsna die Epiphanye (6 ledna) anno domini M°CCC° sexagesimo tercio. (Strnad, Listář kr. města Plzně str. 91). — [8]) *města Domažlic*, dle které „vniuersitas in Tusta“ obdržela „centum quinquaginta toraces, centum XX barbutas cum appendenciis, centum VIII brachilia, XII humeralia et totidem colliria“, a zavázala se „comperare centum quinquaginta apparatuum. — Datum in Tusta die Cinerum (15 února) anno domini M°CCC° sexagesimo tercio.“ — [9]) *města Berouna*, dle které „vniuersitas ciuitatis in Verona“ obdržela „centum toraces, LX barbutas cum appendenciis, XII golliria et XIII humeralia ac XLVIII brachilia“, a zavázala se „comperare centum apparatos. — Datum Verone anno domini M°CCC°LX° tercio, dominica Oculi“ (5 března). — Všechny tyto listiny mají téhož diktatora a většina i téhož písaře. Na posledních třech listinách jest datum později touž rukou připsáno. Na všech visí pečeti měst na perg. proužcích, a sice pečeť: a) *Hradeckých*: kulatá, v poli štít trojhranný se vztýčeným dvojocasým lvem s korunou; kol něho písmeny „GRETZ“ a s legendou: „† SIGILLVM · CIVIVM · CIVITATIS · GREC[EN-

S]IS." — b) *Poličských:* trojhranná; v poli rozpůlený štít, na pravo se stojícím lvem, v levo s polovicí orla a kolem s legendou: „† SIGILLUM · CIVIVM · DE · POLITZ." — c) *Nymburských:* malá kulatá; v poli bez štítu v pravo vztýčený lev, v levo věž s cimbuřím a velkým oknem, vedle ní hvězda. Legenda: „† S. · MINVS · CIVIVM · DE · NVENBVRGA." — d) *Berounských:* velká kulatá; v poli velká brána ve zdi s dvěma věžema po straně, v bráně medvěd, nad branou rytíř ve zbroji se štítem, na němž lev, v levé ruce, s mečem v pravé ruce. Legenda nečitelná. — e) *Domažlických:* malá, kulatá; v poli zeď s 5 věžmi a otevřenou brankou. Legenda: „† S. · CIVIV[M · DE · T]AUST." — V témže archivu státním ve Vídni chovají se dále přiznávací listiny: [10]) *města Vodňan*, a sice vyznávají: „Tristramus judex, Nicolaus textor, Martinus dictus Czehnitzer, Valentinus dictus Scxrrba, Pezoldus, Jacobus picariator, Merklinus braseator, Przibyen, Jacobus dictus Sebrzenka ceterique jurati necnon tota communitas ciuium in Wodnano," že obdrželi „centum thoraces, nonaginta vschneres et septuaginta barbutas. — Datum et actum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo, feria secunda in die Gereonis et sociorum eius" (10 října 1362). — [11]) *města Netolic*, kdež vyznávají „Jacobus judex, Hermannus Schutter, Nicolaus sartor, Michael Andree, Nicolaus Leupoldi, Jesco frater Caufmanni, Nicolaus Cybauseri, Ditlinus Schiller, Nicolaus brasiator, Jechlinus Mutersvn, Pesoldus Faulschnik, Nudlinus Freitlini, jurati totaque ciuium communitas in Netholicz," že obdrželi „centum thoraces, octuaginta slappas et septuaginta quinque paria brathices de corio facta. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo, feria secunda in die sancti Galli confessoris" (16 října 1362). Přivěšena pečeť Netolických, kulatá; v poli p. Maria s Ježíškem; vedle ní visí pečeť Eberharda, opata kláštera Sv. Korunského. — [12]) *města Mostu*, dle které „vniuersitas ciuitatis Pontensis" přijala „ducentas quinquaginta thoraces, ducentas barbuthas cum appendenciis, ducenta brachilia, duodecim humeralia, duodecim golleria" a zavázala se „comperare CC et quinquaginta apparatus. — Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, sabbato post festum Reliquiarum" (15 dubna 1363). S pečetí kulatou; v jejímž poli brána ve zdi, nad ní věž, podle které dva vztýčení lvi s korunou. Legenda: „† S. · CIVI-[TA]TIS · IN · BRUK." — [13]) *města Vodňan* druhá, v které „communitas ciuitatis in Wodano" vyznává, že obdržela „a Paolo, camere regni Boemie notario, centum thoraces, nonaginta humeralia et sexaginta barbutas cum appendiciis" a zavázala se „comperare centum apparatus. — Datum in Wodano anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in crastino beati Georii, martyris gloriosi" (24 dubna 1363). — Připojena pečeť malá; v poli štít se lvem. Legenda: „SIGILLVM · CIVIVM · DE · WODNANO." — [14]) *města Sušice*, dle které „communitas in Sicca" obdržela „octoaginta thoraces, centum et quatuor barbutas cum appendiciis et octuaginta paria brachiliorum. — Datum in Sicca anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in crastino beati Georgii martyris gloriosi" (24 dubna 1363). S pečetí kulatou, v jejímž poli zeď s branou, nad ní tři věže. Legenda: „† [SIGILLVM · CI]VIVM · DE · [SICCA]."

Čís. 400.

1362, 8 listopadu. V Avignoně.

Papež Urban V na žádost arcibiskupa Pražského Arnošta povyšuje farní kostel v Rokycanech na kollegiátní, tak aby k němu probošt a pět kanovníků řehole sv. Augustina bývali dosazováni, jak už také předchůdce jeho, papež Innocenc VI, k tomu byl dal svolení. Datum Auinione VI idus Nouembris, pontificatus nostri anno primo.

Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské sign. XIII, 4. — S olověnou bullou papežskou na hedvábných nitích barvy červené a žluté přivěšenou. — Balbin, Miscellanea Dec. I. Lib. VI str. 93. — Borový, Libri erectionum I. str. 44. — Arcibiskup Arnošt na základě této bully papežské *listem d. v Praze 18 srpna 1363* farní kostel Rokycanský na kollegiátní povýšil, dokládaje: „Nos vero dictis litteris receptis et earum tenore considerato, sapientum consilio prehabito, ad honorem Dei omnipotentis et gloriose virginis matris eius Marie et Omnium sanctorum predictam ecclesiam parrochialem in Rokyczano in regularem et conuentualem prepositatum ereximus et creauimus, et erigimus et creamus, ac in ea instituendum duximus et instituimus conuentum sex canonicorum ordinis sancti Augustini, sic quod vnus ex eis sit prepositus, qui aliis preesse debeat et presit, et ipsorum curam gerere debeat et gerat animarum, et alius ex dictis sex canonicis curam animarum parrochianorum eiusdem ecclesie exerceat seu debeat exercere. Insuper predictos, ecclesiam parrochialem in Rokyczano et redditus et prouentus ipsius ecclesie parrochialis ad rectorem ipsius ecclesie parrochialis, qui fuit pro tempore, spectantes, eidem preposito et conuentui auctoritate apostolica supradicta vniuimus et vnimus, ita quod, ipso rectore cedente uel decedente aut ipsam ecclesiam parrochialem quomodolibet dimittente, dicti prepositus et conuentus ecclesie ac fructuum, reddituum et prouentuum eorumdem possessionem, cuiuscumque licencia minime requisita, propria auctoritate apprehendere et retinere ipsosque fructus, redditus et prouentus in suos vsus conuertere licite valeant, concedimus auctoritate apostolica supradicta.“ (Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské sign. XII, 27.)

* Čís. 401.

1362. V Praze.

Klášter sv. Jiří na hradě Pražském zavazuje se šetřiti mezí a hranic, které úmluvcové od něho a od obce Mělnické zvolení ustanovili pastvinám a ladům, jež se k obcem Vrutické a Jelenické táhnou a obci Mělnické přináležejí,

Nos Margaretha diuina miseracione abatissa, Bietka priorissa, Elizabeth custrix totusque conuentus monialium monasterii sancti Georgii in castro Pragensi, ordinis sancti Benedicti, notum facimus vniuersis in perpetuum, tam presentibus quam futuris, quod, cum super lite et dissensionis materia, que dudum a retroactis temporibus inter nos et antecessores nostras occasionem metharum et limitum pascuarum siue pratorum monasterii nostri et ville nostre Wruticz versus ciuitatem Melnicensem iacencium ex vna, et prouidos ac honestos viros, judicem et iuratos totamque communitatem ciuitatis Melnicensis prefate, ipsorumque predecessores similiter occasione metharum et limitum pascuarum et pratorum dicte ciuitatis versus villam Wruticz predictam et villam Gelenicz se protendencium, pratisque et pascuis nostris prefatis contingencium parte ex altera, uertebantur seu verti sperabantur, pro parte nostra ac tocius monasterii nostri in prouidos et discretos viros, Dobessium de Vgezd et Wieczkonem de Nyniechow, et pro parte honestorum et sapientum virorum, judicis et iuratorum tociusque communitatis ciuitatis prefate, de consensu et voluntate serenissime domine, domine Anne, Romanorum imperatricis et Bohemie regine, ac nobilis viri, domini Petri de Janowicz, ipsius curie magistri, in discretos et honestos viros Wenczlinum et Nicolaum Conadi, ciues ciuitatis sepedicte, fuisset et esset sub certa pena tanquam in arbitros et metharum huiusmodi ostensores de alto et basso compromissum, predicti arbitrii omnes in solidum, habitis et receptis ab antiquis et prouectis in etate hominibus fide dignis circumsedentibus tam communiter quam diuisim probacionibus et informacionibus copiosis, animo deliberato prefatas methas et limites fecerunt, ostenderunt et demonstrauerunt perpetuo obseruandas in hunc modum et per hec signa: ita videlicet, quod ab agro Wankonis de Wruticz incipiendo contra fossatum antiquum prati nostri monasterii predicti et a fine illius prati et fossati directe uersus rotam molendini in Gelenicz terminando fines et limites dictorum pratorum et pascuarum sunt et esse debent, ita quod, quitquid est et fuerit de pratis siue pascuis contingentibus fossatum predictum a parte ciuitatis Melnicensis predicte, ad ipsam ciuitatem et communitatem spectabunt, et quitquid eciam a parte ville Wruticz predicte de agris cultis et incultis ac pratis et pascuis fuerit, dictum fossatum contin-

gentibus, ad ipsam villam et monasterium nostrum pertinet et pertinere debebunt. Promittentes nihilominus pro nobis et successoribus nostris dictas limites et methas sic per dictos arbitros factas, limitatas et ostensas sub puritate et obseruacione religionis nostre ratas et gratas tenere et habere ac perpetuis temporibus inuiolabiliter obseruare. In quorum omnium testimonium et fidem pleniorem sigilla nostra, videlicet abbatisse et conuentus predictorum, presentibus sunt appensa. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo.

Orig. listiny té byl druhdy v archivu m. Mělníka pod č. 9; avšak nezachoval se. Přepis v diplomatáři musejním; starší kopie ze XVI stol. v knize privilegií Mělnických na l. 4 za nápisem: „Smlouva o meze a lada ze vsi Vrutic", kdež také na l. 23 *b* český překlad ze XVI století za nápisem: „Na luka a pastva" přichází. Král Ferdinand I potvrdil list tento majestátem d. na hradě Pražském 24 září 1547.

Čís. 402.

1363, 17 března. V Praze.

Čeněk z Lipé, nejvyšší maršálek a komorník království Českého, osvobozuje všechny, kdož se do města jeho Německého Brodu přestěhují, na dvě léta ode všech platů, berní a dávek.

Nos Czenko de Lypa, supremus regni Boemie marschalcus et camerarius, et Heinricus, filius eiusdem domini Czenkonis, ad vniuersorum noticiam presentibus volumus peruenire, quod nos ciuitatis nostre Brode Theutunicalis condicionem volentes facere meliorem omnibus hominibus ad eandem ciuitatem venientibus ipsamque inhabitare volentibus a data presentium a festo beati Johannis baptiste venturi proxime ad duos annos continuos damus et concedimus plenam libertatem, volentes ipsos omnes ad predictam ciuitatem nostram venientes ab omnibus exaccionibus, contribucionibus, steuris et generaliter a quibuslibet dacionibus infra predictum tempus fore liberos et exemptos, promittentes bona et sincera fide sine dolo malo pendente prefato termino libertatis ipsos in eadem libertate fideliter conseruare nec per nos aut nostros officiales quoslibet aliqualiter inpedire. Harum nostrarum testimonio litterarum, quibus sigilla nostra de certa nostra sciencia sunt appensa. Datum Prage anno domini millesimo trecen-

tesimo sexagesimo tercio, sexta feria proxima ante dominicam, qua cantatur Judica me.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. XX. Na proužcích perg. visí dvě kulaté pečeti, jež mají v poli helm na štítu s ostrvema, na něm rybu, nad tou chochol. Větší červená má podle helmu z obou stran korunu a kolem legendu: „S. · C · D · L · MARC · R · BO.“ Menší porouchaná má legendu: „S · HENRICI · DE · LI[PA].“ Čeněk z Lipé brzo na to *listem d. v Praze 11 května (die ascensionis domini) 1363*, jehož orig. se chová v státním archivu ve Vídni Boh. N° 712, učinil poslední pořízení o všech statcích svých, které odkázal Jindřichu, synu bratra svého Jindřicha ml. z Lipé. V listu tom praví: „Nos Czenko, supremus regni Bohemie marschalcus et camerarius, notum facimus —, quod nos — compos racionis — cum consensu — Karoli imperatoris Romanorum — nobis ad hoc de sua pietatis gracia dato nobili viro, domino Henrico de Lipa, filio quondam fratris nostri, domini Henrici felicis memorie, cum scitu et in presencia nobilium virorum subscriptorum, officialium et baronum regni Bohemie, bona nostra subscripta — conferimus et donamus, primo ciuitatem Brodam Thevtunicalem cum omnibus suis uribus nobis et ipsi ciuitati nostre racione montanorum et monete ad ipsam pectancium iuxta literarum nostrarum tenorem competentibus; item omnes villas t bona alia, que ad municionem Sunerburk spectare dinoscuntur, siue sint homagialia uel libera seu eciam obligata —, et specialiter omnes homagiales et pheodales, quos in regno Bohemie habere dinoscimur — prope castrum Lipnicz —“ td.; dokládaje při tom, že, až zemře, „quod extunc antedictus Heinricus fratuelis oster et nullus alter se de memoratis bonis — statim intromittere debeat.“ Pan Čeněk dožádal se pak šesti předních pánů, aby k listu jeho pečeti své přivěsili, mezi nimi jmenují se „Andreas de Duba, supremus regni Boemie czudarius, Stephanus supremus terre notarius, Czenko de Potensteyn“ a tři jiní.

* Čís. 403.

1363, 1 května. V Praze.

Císař Karel IV vysazuje měšťanům a obyvatelům města Plzně výroční trh na den sv. Bartoloměje se čtrnácti dny pořád zběhlými a se všemi právy a svobodami, kterých jiná města při trzích výročních užívají. Zvláště mohou měšťané a kupci prodávati na trhu tom zboží, které se na lokte a váhu prodává, jako železo a kůže v kusech neb po částech.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium uniuersis, quod, licet de innata nobis benignitatis clemencia de sub-

ditorum nostrorum singulorum profectu, vtilitate et comodo dignemur intendere et ad ea, que ipsorum augmentum aspiciunt, attenta sollicitudine meditari, illorum tamen profectus et comoda quodam specialis benignitatis fauore prosequimur, quos diuturnitas obsequiorum et intemerate fidei constancia argumentis clarioribus manifestius recommendant; habito igitur respectu ad grata fidelitatis et obsequiorum studia, necnon indefessi laboris promptitudinem, quibus maiestatem nostram et clare memorie antecessores nostros, Boemie reges, dilecti nobis ciues et incole ciuitatis nostre Pilsnensis, fideles nostri, actenus honorarunt et adaucto fidei et probitatis merito non cessabunt inantea prestancius honorare, ipsis animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed ex certa nostra sciencia, auctoritate regia Boemie, infrascriptam graciam fauorabiliter duximus faciendam, videlicet quod singulis annis in ciuitate Pilsnensi predicta annuale forum siue nundine per duas septimanas continuas, scilicet octo diebus ante festum sancti Bartholomei apostoli et octo diebus post idem festum duraturum, imperpetuum haberi, teneri et sine omni impedimento pacifice celebrari debebit; volentes ac ex singulari gracia auctoritate regia Boemie predicta statuentes, quod vniuersi et singuli ciues et mercatores eorum mercimonia, que cum vlna et libra venduntur, et presertim ferrum et coreum, ex toto aut per partes seu pecias, in dicto annuali foro vendere et libere emere valeant pro ipsorum libito voluntatis.[1]) Volumus insuper, vt annuale forum predictum vniuersis libertatibus, graciis, emunitatibus, juribus et indultis per omnia sine diminucione qualibet gaudeat, quibus cetera fora annualia in aliis ciuitatibus nostris regni Boemie existencia fruuntur seu quomodolibet pociuntur. Inhibentes vniuersis nostris fidelibus, ne dictam nostram graciam audeant quomodolibet infringere seu aliqualiter perturbare; si quis autem ipsorum contrarium attemptare presumpserit, indignacionem nostram et penam centum marcarum auri puri, quarum medietatem camere regali Boemie, residuam vero partem dicte Pilsnensi ciuitati applicari statuimus tocies, quocies contrafactum fuerit, se nouerit irremissibiliter incursurum. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, indiccione prima, kalendis Maii, regnorum nostrorum anno decimo octauo, imperii vero nono.

[V levo dole:] Corr[ecta] per Jo[hannem] de Chremsir.

[Na ohbu v pravo:] Per dominum Olomucensem episcopum Rudolphus de Frideberg.

[Na rubu:] R. Johannes Chremsir.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 4. S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou, na kterém se čte: „Na jarmark sv. Bartholoměje." — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCC. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 87. — V knize archivu m. Plzně (druhdy v majetku p. Josefa Schiebla) „Liber diversarum sententiarum appellationum ab annis 1564—1578" vyskytuje se český překlad tohoto listu, kdež se takto překládá: [1]) „ustavujíce, aby všickni a všelicí měšťané a obyvatelé i kupci kupectvie svá, kteráž loktem nebo váhú prodávají sě, a zvláště železo a usně, pospolku anebo dielně po kusiech, na tom řečeném jarmarku prodávati a svobodně kupovati mohli vedle vuole své a libosti."

Čís. 404.

1363, 16 června. V Praze.

Císař Karel IV vypovídá v rozepři mezi měšťany Kutnohorskými a Kolínskými o sklad dříví na Labi, že i nadále každý bude povinen dříví při městě Kolíně skládati, s výjimkou toliko Horníků, kteří mohou ku svým potřebám svobodně kdekoli dříví kupovati; ale nesmějí je nikomu cizímu prodávati.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod super materia dissensionis, que fuit actenus super deduccione, retencione ac deposicione lignorum, quod vulgariter niderloge dicitur, in fluuio Albee inter fideles nostros ciues Montis Chuttnis ab vna, et Colonienses parte ab alia, de procerum nostrorum consilio statuimus, ordinamus et omnino volumus, quod deposicio lignorum coram ciuitate Coloniensi predicta, prout actenus fieri consueuit, teneri et seruari debet et inuiolabiliter permanere temporibus affuturis, ita quod omnes homines iuxta sue necessitatis exigenciam ligna ibidem emere debent et omnimode comparare, ciuibus ac incolis Montis Chuttnensis duntaxat exceptis, qui pro montanis instaurandis et procurandis, necessitatibus domorum et curiarum suarum intra et extra muros Montis Chuttnensis predicti ibi et alibi ligna pro sue

voluntatis libito emere possunt ac libere comparare, sub ea tamen condicione et moderamine, quod ligna vendendi aliis personis quibuscunque ipsis sit facultas penitus interdicta. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentessimo sexagesimo tercio, indiccione prima, XVI kalendas Julii, regnorum nostrorum anno decimo septimo, imperii vero nono.

Kop. z počátku XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 č. I. na l. 35 za nápisem „Plavení dříví a kup z Kolína; toliko Hora se vymiňuje“ v archivu m. Kolína a jiná kop. XVII století v archivu m. Kutné Hory č. IV. s regestem v zadu: „Přípis listu císaře Karla IV stran skladu dříví u Veletova u Labe.“

K čís. 404.

1363, 16 června. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z milosti boží Římský císař vždycky rozmnožitel [říše] a Český král. Známo činíme tímto listem naším všem vůbec, jakož jest až posavad některá nesnáz v dodávání, stavování a skládání dříví, což se obyčejně niderloge jmenuje, na Labi mezi věrnými našimi Horníky na Horách Kuttnách s jedné, a Kolínskými z strany druhé byla, i s uvážením radd našich ustanovujeme, nařizujeme a ovšem jmíti chceme, aby skládání dříví při městě Kolíně předřečeném, jakž toho až posavad obyčej byl, drženo a zachováváno bylo a bez překážky zůstávalo na budoucí časy, tak že všickni lidé vedle uznalé potřeby své v týchž místech dříví skupovati a všelijak shromažďovati mohou, vymíníce toliko samé Horníky a obyvatele Hor Kuten, kteří pro vyzdvižení a opatření domovních i obecních svých stavení mezi zdmi i ven ze zdí týchž Hor Kuten dotčených tu i jinde mohou vedle své libosti dříví skupovati a svobodně shromažďovati, však pod tou vejminkou, že se jim dříví kterýmkoli jiným osobám zase prodávati ta moc docela zapovídá. Tomu na svědomí dali jsme k tomuto listu našemu pečet naši císařskou přivěsiti vědomě. Jehož jest datum v Praze léta páně 1363, šestnáctého dne měsíce června, království našich léta sedmnáctého a Římského devátého.

Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 51 v. za nápisem: „Dva majestáty na splavování dříví z latinských v česko přeložené.“ (Za tím následuje český překlad listu císaře Karla IV d. v Praze 6 května 1375 č. 527 této Sbírky.) — Veselský, Kutná Hora str. 31.

Čís. 405.

1363, 14 září. V Staré Boleslavi.

Císař Karel IV postupuje na přímluvu Jana ze Středy, kancléře dvorského a Olomúckého biskupa, rychtáři m. Vysokého Mýta Rudlinovi dvě třetiny z pokut, jež na soudě městském budou uloženy, a jež doposud do komory královské se odváděly.

Karolus etc. notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad supplicem instanciam venerabilis Johannis episcopi, principis cancellarii et consiliarii nostri, dilecto nobis Rudlino, judici Muthensi fideli, animo deliberato et de certa nostra sciencia duos denarios prouenientes nobis de penis siue emendis judicialibus ibidem in [Mutha] rite commisimus et ad nostrum beneplacitum sana deliberacione preuia duximus committenda, ut idem judex, quem alias fidelem nobis agnouimus, acceptis huiusmodi beneficiis ad obsequia nostra forcius animetur, tantoque se nostre maiestati magis obligatum consideret, quanto uberioris benignitatis gracia se inuenerit nostris fauoribus prosecutum. Mandamus igitur uobis, magistro ciuium, juratis scabinis et vniuersitati ciuium in [Mutha], fidelibus nostris dilectis, quatenus prefato R[udlino] modo, quo premittitur, cum predictis duobus denariis, qui maiestati nostre tamquam Boemie regi iure debentur, sine contradiccione qualibet parere, obedire et intendere debeatis, nullam in hoc sub obtentu nostre gracie negligenciam commissuri. Presencium sub nostre imperialis maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Boleslavia Antiqua anno domini M°CCC°LX°III°, indiccione secunda, XVIII kalendas Octobris, regnorum nostrorum anno decimo octauo, imperii vero nono.

Formulář kapitoly Pražské „Cancellaria Caroli IV“ sign. J. XXVI na l. 65 za nápisem: „Imperator confert cuidam judici duos denarios de penis judicialibus.“ Ve formuláři bibliotéky Vatikánské (Cod. 3995) na l. 23 obsažena jest druhá formule listu císaře Karla IV, týkající se rychtáře Mýtského Rudlina neboli

Rudolfa, a sice povoluje císař „Rudolfo, iudici Mutensis ciuitatis, Mathee eius fratri germano necnon patruis olim Nicolai germani fratris eorum, ciuibus et incolis antedicte nostre ciuitatis Mutensis —, quod uno ipsorum aut pluribus ex eis absque legitimis heredibus decedente seu decedentibus alius vel alii ex eis superstites et quorumlibet eorum heredes legitimi tocies, quocies casus decessionis seu mortis emerserit, in omnibus bonis, que nunc jure terre vel municipali tenent aut possident seu fauente altissimo acquisierint iustis titulis in futurum, et in omnibus bonis mobilibus et immobilibus — absque omni difficultate seu impedimento succedant." (Laskavé sdělení p. skriptora Tadry). — Kromě toho v cís. univ. bibliotéce Pražské chová se orig. *listu d. in Alta Muta 21 března 1369,* v kterém purkmistr a přísežní kmeté ve Vysokém Mýtě dosvědčují, že Mikuláš probošt a celý konvent kláštera Zderazského v Praze vysadili pozemky své v opuštěné vesnici Slupné (eorum agros, nouem laneorum minus tribus virgis ad villam nunc desertam dictam quondam Slupna spectantes, prope nostram ciuitatem Mutam sitos) dědičnému jich rychtáři Rudlinovi (prouido viro Rudelino dicto Roit, nostre ciuitatis judici hereditario) a dědicům jeho, aby vystavěli na nich dvůr a osadili jej úročníkem (quod ipse Rudelinus iudex aut ipsius heredes propriis suis laboribus, sumptibus et expensis erigere et sepire debent sepe lingnea in agris predictis, aream seu curiam rusticalem et ibidem domum cum stuba et stabulis pro colono et animalibus, ac horreum pro annonis construere et edificare ante festum Penthecostes sub anno proxime affuturo perficiendo sub decem sexagenarum grossorum pena per ipsum judicem aut eius heredes nobis et nostro monasterio predicto persoluenda, si non fuerit edificatum.) Ze dvora toho má rychtář Rudlin po pět let dvě kopy gr. pražských klášteru ročního úroku platiti, načež po pěti letech má se cena dvora znalci odhadnouti a buď klášter dvůr ten za tuto cenu vyplatí anebo rychtář Rudlin dle odhadnuté ceny bude vyšší úrok roční platiti.

Čís. 406.

1363, v září. V Praze.

Císař Karel IV zastaviv některá města, jako jmenovitě Hradec Králové, Vysoké Mýto a Chrudim se všemi důchody čtvrté manželce své Alžbětě, dceři vévody Pomořanského Bohuslava V a vnučce krále Polského Kazimíra, u věně, nařizuje obyvatelům těchto měst, aby složili jí slib věrnosti.

Znění tohoto nařízení se nezachovalo; avšak v státním archivu ve Vídni (Boh. N° 726—728) chovají se orig. listů, kterými některá věnná města Alžbětě jakožto královně České k věrnosti se zavazovala, a sice: [1]) *list města Hradce nad Labem ze dne 15 září 1363,* jenž zní takto: „Nos .. judex, .. jurati et .. vniuersitas ciuitatis Grecz notum facimus tenore presencium vniuersis, quia serenissimus

ac inuictissimus princeps et dominus, dominus Karolus quartus, diuina fauente clementia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex illustris, animo deliberato, sano principum, baronum et procerum eius accedente consilio, de certa sui sciencia serenissime principi et domine, domine Elizabeth, Romanorum imperatrici semper auguste et Boemie regine illustri, legitime sue consorti, domine nostre graciose, ciuitatem nostram predictam cum certis aliis ciuitatibus, que in litteris eiusdem domini nostri expressantur distinccius cum omnibus censibus, redditibus, fructibus, vtilitatibus, judiciis, dominiis et vniuersis pertinenciis suis, in quibuscunque rebus consistant, quibus eciam nominibus valeant appellari, nullo penitus excepto, in verum, iustum et ordinatum dotalicium, sicut dotaliciorum reginalium jura deposcunt, ad tempora vite ipsius domine nostre predicte dedit, contulit et donauit sub modis et condicionibus infrascriptis: videlicet, quod eadem serenissima princeps et domina nostra et nos cum ea similiter domino nostro regi Boemie, qui pro tempore fuerit, tota potencia, omni fide et diligencia aduersus quoslibet inuasores regni et corone Boemie et in procurandis, manutenendis ac defensandis juribus, commodis, profectibus et honoribus eiusdem regni et corone pariter debeamus assistere ac ipsi regi Boemie, domino nostro, nullis vmquam temporibus aduersari; quodque dominus noster rex Boemie, qui pro tempore fuerit, prefatam serenissimam principem, dominam Elizabeth, Romanorum imperatricem et Boemie reginam, dominam nostram, teneatur et debeat in huiusmodi suo dotalicio tam in ciuitate nostra, quam in locis aliis, vbi hoc iuxta formam litterarum domini nostri predicti sibi datum, collatum et assignatum fore dinoscitur, toto tempore vite ipsius domine nostre benigno, magnifico et fauorabili patrocinio defensare, neque eidem domine nostre iniuriam aut violenciam in eo facere, seu facienti consentire, aut dare uel concedere operam uel fauorem. Sic tamen, quod mox defuncta supradicta serenissima domina nostra omnes ciuitates, castra, redditus, prouentus et pertinencie talis dotalicii, vt premittitur, ad dominum nostrum regem Boemie, qui pro tempore fuerit, absque impedimento seu difficultate qualibet libere reuertantur. Sique post obitum prefati serenissimi principis, domini nostri imperatoris et Boemie regis, quem Deus omnipotens benigna sui misericordia in longeua sanitate custodire dignetur, prefata domina nostra, imperatrix et Boemie regina ad secundas nupcias conuolaret, extunc, dum rex Boemie, qui pro tempore fuerit, eidem domine nostre sex milia sexagenarum grossorum pragensium vsualis et currentis monete persoluerit in parata pecunia integraliter et complete, statim ad ipsum regem, qui pro tempore fuerit, necnon regnum et coronam Boemie respectum habere debebimus, sicut eciam promisimus et tenemur. Ideoque ad mandatum singulare supradicti serenissimi principis et domini nostri, imperatoris et Boemie regis, animo deliberato, sano precedente consilio, de verbo, scitu et expressa voluntate tocius vniuersitatis nostre, nobis ob hoc pluries ad consilium conuocatis, super omnibus expressatis superius de verbo ad verbum, prout expressa sunt et sicut in litteris eiusdem domini clariore distinguntur noticia, prefate domine nostre fidelitatis homagium fecimus et facimus, promisimus et promittimus, iurauimus et iuramus ea, sicut expressa sunt, rata,

grata et accepta habere et tenere tamquam fideles subditi, et non contrafacere vel venire verbo vel facto, publice vel occulte. Presencium sub nostre ciuitatis sigillo testimonio litterarum. Datum in supradicta nostra ciuitate Grecz anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in vigilia sancte Ludmile martiris gloriose." — [3]) *list téhož znění města Vysokého Mýta*, který vydali „judex,.. jurati et vniuersitas ciuitatis Alte Muthe. — Datum in supradicta nostra ciuitate Alta Mutha anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in die sancti Mathei apostoli et ewangeliste" (21 září). — [3]) *list stejného znění města Chrudimě*, který vydali „judex, jurati et vniuersitas ciuitatis Chrudymensis". Datum jako na listu Vysokomýtském. — Později r. 1371 zapsána císařovnou Alžbětou u věné též města Mělník a Kostelec, neboť v státním archivu ve Vídni (Boh. N° 875 a 876) chovají se orig. [4]) *listu stejného znění města Mělníka*, který vydali „judex,.. jurati et vniuersitas ciuitatis Melnicensis. — Datum in supradicta nostra ciuitate Melnicensi anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo, die dominica, qua cantatur Letare Jerusalem" (16 března 1371) a [5]) *listu stejného znění města Kostelce nad Labem*, jejž vydala „vniuersitas ciuitatis Kostelycz. — Datum in supradicta nostra ciuitate Kostelycz anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo, in quadragesimali dominica, qua cantatur Lethare Jerusalem" (16 března 1371). — Srov. též Balbin, Miscellanea Dec. I. lib. VIII str. 75.

* Čís. 407.

1363, 23 září. V Břehu.

Císař Karel IV, vysazuje na přímluvu Křakovského kastellana Ješka řeč. Jíry městu Domažlicům výroční trh na den sv. Trojice, ustanovuje, že měšťané neb kupci mohou na trhu tom všelijaké zboží na lokte neb váhy měřené, jako železo, kůže atd. svobodně prodávati a kupovati. Kromě toho povoluje jim týdenní trh všelijakého dobytka.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, licet de innata nobis benignitatis clemencia de subditorum nostrorum singulorum profectu, vtilitate et comodo dignemur intendere et ad ea, que ipsorum augmentum aspiciunt, attenta sollicitudine meditari, illorum tamen profectus et comoda quodam specialis benignitatis fauore prosequimur, quos diuturnitas obsequiorum et inconcussa fidei constancia argumentis clarioribus manifestius recommendant. Habito igitur respectu ad grata fidelitatis et obsequiorum

studia necnon indefessi laboris promptitudinem, quibus maiestatem nostram et clare memorie antecessores nostros, Boemie reges, dilecti nobis ciues et incole ciuitatis nostre Taustensis, fideles nostri, actenus honorarunt, et adaucto fidei et probitatis merito non cessabunt inantea prestancius honorare, necnon ad supplicem peticionis instanciam nobilis Jesconis Jura, castellani Crakouiensis,[1]) fidelis nostri dilecti, ipsis animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed ex certa nostra sciencia, auctoritate regia Boemie, infrascriptam graciam fauorabiliter duximus faciendam, videlicet, quod singulis annis in ciuitate Tausta predicta annuale forum siue nundine per duas septimanas continuas, scilicet inchoandum in festo sancte Trinitatis, imperpetuum duraturum haberi, teneri et sine omni impedimento pacifice celebrari debebit. Insuper concedimus dictis ciuibus in Tausta auctoritate predicta, vt ipsi singulis diebus forensibus septimanalibus animalia magna et parua, videlicet pecora et pecudes, equos et spadones[2]) libere et licite emere aut vendere potuntur iuxta ipsorum beneplacitum voluntatis; volentes ac ex singulari gracia auctoritate regia Boemie predicta statuentes, quod vniuersi et singuli ciues et mercatores eorum mercimonia, que cum vlna et libra venduntur, et presertim ferrum et coreum, ex toto aut per partes seu pecias, in dicto annuali foro vendere et libere emere valeant pro ipsorum libito voluntatis.[3]) Volumus insuper, vt annuale forum predictum vniuersis libertatibus, graciis, emunitatibus, juribus et indultis per omnia sine diminucione qualibet gaudeat, quibus cetera fora annalia in aliis nostris ciuitatibus regni Boemie existencia fruuntur seu quomodolibet pociuntur, inhibentes vniuersis nostris fidelibus, ne dictam graciam nostram audeant quomodolibet infringere seu aliqualiter perturbare. Si quis autem ipsorum contrarium attemptare presumpserit, indignacionem nostram et penam centum marcarum puri argenti, quarum medietatem camere regali Boemie, residuam vero partem dicte Taustensi ciuitati applicari statuimus tociens, quociens contrafactum fuerit, se nouerit irremissibiliter incursurum. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Brega anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, indiccione prima, IX° kalendas Octobris, regnorum nostrorum anno decimo octauo, imperii

[Na rubu:] Johannes Saxo.

[Na ohbu:] Per dominum imperatorem cancellarius.

Orig. perg. v archivu m. Domažlic č. 10, starší č. 4 (v rohu č. 14). S pěkně zachovanou velkou visutou pečetí císařskou. — Palacký, Über Formelbücher II. str. 132. — Český pozdější překlad chová se v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 11 (č. B 3) za nápisem „Majestát druhý Karla čtvrtého, císaře Římského a krále Českého, o jarmark a dobytčí trhy." Po straně: „Máme". V překladu praví se: [1]) „K prosbě urozeného Ješka hejtmana Krakovského. — [2]) hovada veliká i malá, totižto koně, valachy i jiné — [3]) aby všickni a jeden každý měšťané a kupci a kramáři jich kupectví, kteréž na loket neb na libru prodávají se, a zvláště železo, kůže, zcela neb po stranách, na předepsaném jarmarku prodávati a svobodně kupovati mohli." — Domažličtí nutili cizí prodavače, aby osm dní před započetím trhu se zbožím do města se dostavovali; na stížnost obyvatelů Plzeňských nařídil král Václav IV *listem d. na Křivoklátě 30 května 1384* (v rukop. kapitoly Pražské I, 40 na l. 137) nejspíše purkrabímu Domažlickému, aby to zamezil a Domažlické vyzval, by výsadu svou na výroční trh podkomořímu Jiříku z Roztok předložili. (Palacký, Über Formelbücher II. str. 136.)

Čís. 408.

1363, 3 listopadu. V Praze.

Císař Karel IV zastavuje mincmistrovi Enderlinovi a dědicům jeho rychtářství Kutnohorské v 600 kopách gr. se všemi pokutami, rinami, důchody a právy na tak dlouho, dokud obnos ten nebude splacen.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod nos dilecto nobis Enderlino dicto Vorsucher, magistro monete nostre in Montibus Chuttis et fideli nostro, in sexingentis sexagenis grossorum pragensium ex causis veris et racionalibus obligamur, de quibus eum volumus, prout expedit, reddere cerciorem. et ob hoc sibi et suis heredibus judicium nostrum in Montibus Chuttis predictum cum omnibus et singulis penis, emendis, juribus, fructibus et emolumentis iudicialibus ad ipsum judicium ab antiquo spectantibus obligandum duximus et ex certa sciencia tenore presencium obligamus tenendum, habendum et possidendum cum omnibus penis, emendis et ceteris juribus, fructibus et emolumentis predictis

tamdiu, donec sibi vel dictis suis heredibus aut illi vel illis, qui presentes nostras litteras habuerint seu exhibuerint, prefate sexingente sexagene per nos aut nostros successores, Boemie reges, in parata pecunia solute fuerint, totaliter et ad plenum, absque tamen omni defalcacione omnium penarum, emendarum et ceterorum iurium, fructuum et emolumentorum iudicialium ab ipso iudicio prouenienciuum, quos et quas dictis Enderlino et suis heredibus pro suis seruiciis nobis exhibitis et exhibendis liberaliter elargimur. Concedimus insuper prefatis Enderlino et suis heredibus, quod dictum iudicium cum suis emolumentis pro sexingentis sexagenis grossorum predictis, dumtaxat exigente necessitate, possint et valeant obligare. Decernimus eciam, quod omnes et singule litere, si que eximie inantea super dicto judicio quocumque casu seu occasione in lucem prodierint, nullius roboris, efficacie vel momenti esse debeant et predictis Enderlino aut suis heredibus nullum impedimentum seu preiudicium generare. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, indiccione prima, III nonas Nouembris, regnorum nostrorum anno decimo octauo, imperii vero nono.

Per dominum Tymonem de Koldicz
Petrus scolasticus Lubucensis.

Kop. z XV století v „Transsumpta privilegiorum“ v archivu m. Kutné Hory na listu 9 za nápisem „Zástava rychty Endrlovi mincmejstrovi.“ Tamže na l. 10 *v.* zapsán též český překlad tohoto listu. — Veselský, Kutná Hora str. 31. — V registrech zápisů královských z r. 1454 činí se o majestátu tomto zmínka s poznámkou sněmovní komise z téhož roku „Dobré vuole jsme na to neviděli.“ (Archiv Český II. str. 462.) — V knížecím archivu na Orlíce chová se též (č. 70) originál *listu d. na Horách Kutných 30 března 1368,* v kterém „Meinhardus Figolais, judex, et Wenczeslaus Onsch, magister ciuium, et (17) consules seu jurati Montis Chuttne ciues“ vyznávají, že císař Karel IV daroval Bznatovi z Lomnice a jeho dědicům pro věrné jeho služby dvůr poblíže města Kutné Hory, který druhdy Enderlinovi průběři náležel, avšak jemu pro přečiny jeho byl konfiskován (curiam prope Montem Chuttne sitam, que quondam Thomychein dicti Haz et post hoc Enderlini examinatoris, nostrorum conciuium, fuisse dinoscitur, nunc ad eundem dominum nostrum imperatorem propter sua demerita et excessus notabiles iuxta consuetudinem regni Boemie deuolutam).

Čís. 409.

1363, 18 listopadu. V Praze.

Olomúcký biskup Jan jakožto zvolený úmluvce vypovídá v rozepři rychtáře, konšelův a vší obce města Kutné Hory s klášterem Sedleckým a s farářem Malínským o správu špitálu klášterního a škol Horských, že opat a konvent kláštera Sedleckého mají právo dosazovati kněze k řečenému špitálu, kdežto rychtáři, konšelům a měšťanům Kutnohorským náleží vésti hospodářskou správu řečeného špitálu svými zřízenci. Právo jmenovati mistra škol na Horách má toliko farář Malínskému přináležeti.

In nomine domini amen. Nos Johannes dei et apostolice sedis gracia episcopus Olomucensis, arbiter, arbitrator seu amicabilis compositor in causis et litibus inter partes subscriptas, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quia in et super causis et litibus, que inter honorabiles et religiosos viros, dominum Wenceslaum abbatem necnon priorem et conuentum monasterii Czedlicensis, ordinis Cisterciensis, Pragensis diocesis, ex parte vna, et prudentes viros judicem, consules et communitatem ciuium Montis Kuttensis ex parte altera, super hospitali Montis eiusdem ac regimine et gubernacione ipsius, necnon inter honorabilem virum magistrum Wernherum, plebanum ecclesie in Malina, cui capella Montis eiusdem velud filia matri subesse dinoscitur, ex vna, et judicem, consules et communitatem predictos parte ex altera, super regimine scolarum ibidem in Monte seu super iure presentandi rectorem ad illas, vertuntur et inter partes easdem iam sunt et esse noscuntur diucius agitate, per easdem partes in nos velud in arbitrum, arbitratorem et amicabilem compositorem de alto et basso simpliciter et in totum sine omni excepcione fuit et est totaliter compromissum. Eedemque partes cum humili nobis instancia supplicarunt, vt compromissum suum in nos super premissis accipere et lites huiusmodi, iuxta quod nobis et dictaret racio et dominus inspiraret, decidere dignaremur, penis, quas parti pronunciacionem nostram seu arbitrium non seruanti infligeremus, se vtrimque spontanee submittentes. Ideoque pacis et tranquillitatis parcium predictarum intuitu ipsarum super premissis in-

formacione diligenti recepta et rei veritate ab aliis eciam studiosius inquisita, deum habendo pre oculis, communicato sapientum consilio, saluis semper reuerendi in Christo patris et domini, domini Arnesti, Pragensis archiepiscopi, iure diocesano et ordinaria potestate, ad parcium predictarum instanciam super predictis causis et litibus auctoritate nobis et potestate tradita in premissis, in nomine dei pronunciamus, dicimus et eciam diffinimus, quod abbas et conuentus monasterii Czedlicensis sacerdotes et capellanos hospitalis predicti nunc et perpetuo instituere et destituere eisque regulam et modum viuendi tradere, quoad omnia hospitalis ipsius spiritualia et ministerium ecclesiasticum cultumque diuinum concernencia habent, possunt et debent, ipsi quoque sacerdotes et capellani abbati et conuentui antedictis velud suis dominis in spiritualibus ac patronis subesse, obedire ac in diuinorum administracione parere humiliter tenebuntur. Judex vero et consules ac ciues Kuttenses, qui sunt et qui fuerint pro tempore, omnia temporalia, bona, agros, census, predia, possessiones et emolumenta, presencia et futura, edificia quoque et procuraciones, et quecumque alia, quocumque nomine valeant appellari, habent regere, disponere, dirigere, dispensare et secundum dei timorem et proprias consciencias ad infirmorum valitatem, profectum et vsum legaliter administrare et fideliter gubernare seu ex se ipsis fideles dispensatores et viros ydoneos deputare. De ordinacione vero magistri scolarum in Montibus taliter diffinimus, quod nullus alius, preterquam plebanus de Malina, qui nunc est et qui fuerit pro tempore, habet in hac parte uel habere debet aliquam potestatem. Sed plebanus ipse, qui et magistrum siue rectorem scolarum ad mensam propriam tenere consueuit ac tenetur et pascere eundem iuxta conscienciam suam, talem videlicet, qui prius et eciam adultis in literatura prodesse et preesse nouerit acque velit, ymmo cum effectu prosit, instituere, destituere et ordinare debeat libere et quouis impedimento cessante, dum et quocies fuerit oportunum, vt quanto rector idem plebano subieccior magisque familiaris et obediens habeatur, tanto diuinus cultus cessante scandalo et studencium profectus aput predictam parochiam propensius dirigatur. Premissa siquidem per supradictas partes, quatenus eas concernunt, recipi statuimus et impleri sub pena quinquaginta marcarum puri argenti, quas partem non ser-

uantem et premissorum aliquod infringentem tocies, quocies contrafactum fuerit, incurrere debuimus ipso facto; et earum medietatem parti premissa seruanti, reliquam vero infirmorum dicti hospitalis vsibus decernimus applicari, premissis omnibus omni casu in suo robore perpetuo duraturis. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigilli nostri maioris fecimus appensione muniri. Actum et datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, sabbato proximo ante diem beate Elizabeht.

Nos quoque frater Wenczeslaus abbas, . . prior, . . subprior et conuentus predicti monasterii Czedlicensis, necnon . . judex, jurati, consules et communitas ciuium suprascripti Montis Kuttensis publice profitemur, nos animo deliberato et sano precedenti consilio, non vtique per ignoranciam et errorem, super premissis omnibus et singulis in suprascriptum reuerendum in Christo patrem et dominum, dominum Johannem, Olomucensem episcopum, compromisisse et fide nostra vice et nomine iuramenti sibi data solempni stipulacione promisisse pronunciacionem et diffinicionem ipsius in hiis reuerenter accipere et effectualiter obseruare; hinc est, quod omnia et singula supradicta per eundem dominum episcopum Olomucensem pronuncciata, diffinita et arbitrata nos et nostrum singuli quilibet pro se et sua parte grate suscipimus rataque et grata habemus et emologamus ac de certa sciencia et bona fide in virtute promissi nostri, de quo supra fit mencio, sincere promittimus vsquequam tenere et firmiter adimplere. In huius rei ac nostre spontanee emologacionis testimonium nostra eciam sigilla vna cum sigillo suprascripti domini Olomucensis episcopi ad eius mandatum presentibus sunt appensa. Datum anno, die et loco predictis.

Orig. perg. v knížecím Švarcenberském archivu na Orlíce N° 67. — Pečeti scházejí.

Čís. 410.

1364, 21 května. V Zhořelci.

Císař Karel IV povoluje rychtáři, přísežným a měšťanům města Hradce nad Labem, aby vybírali cla z každého těžkého vozu dva peníze a z vozíku peníz, nechať jedou do města neb z města, a aby z důchodu toho zdi městské opravovali.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod inspectis fidelibus obsequiis, nobis per dilectos iudicem, iuratos et ciues ciuitatis Grecensis sepius exhibitis et inantea vtilius exhibendis, eis hanc graciam duximus faciendam, quod ipsi de curru magno duos halenses et de paruo curru vnum halensem ad refeccionem muri ciuitatis Grecensis, siue huiusmodi currus intrent siue exiant, recipere valeant et leuare presentibus ad nostram reuocacionem duraturum. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Gerlicz anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, indiccione secunda, duodecimo kalendas Junii, regnorum nostrorum anno octauo decimo, imperii vero decimo.

Dle ztraceného nyní Hradeckého „Cod. dipl. membr. MS." z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 151.

Čís. 411.

1364, 18 července. V Praze.

Císař Karel IV dává rychtáři, konšelům i vší obci města Budějovic právo, aby mohli tři židy do města přijmouti, kteří by břemena městská podnikali, a osvobozuje proto tyto židy na pět let ode všech berní a platů.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod habito respectu ad multa fidelitatis obsequia, quibus judex et jurati totaque communitas ciuitatis Budeweys, fideles nostri dilecti, nostre celsitudini complacere studuerunt animis indefessis, considerantes nichilominus fidei ipsorum constanciam et sollicitudinem diligentem, quibus vigilantibus animis ad emendacionem et commune bonum ciuitatis predicte laborant iugiter et aspirant, ipsis deliberato animo et ex certa sciencia graciose concedimus et liberaliter donamus, quod possint habere, recipere et tenere tres Judeos cum ipsis onera ciuitatis supportantes, quos pro subsidio ciuitatis eiusdem per quinque annos continuos, incipiendo a festo sancti Jacobi apostoli futuro proxime, ab omni exaccione, steura, collecta et grauamine

quocumque libertamus et liberos esse volumus penitus et solutos, mandantes omnibus et singulis officialibus nostris, cuiuscunque dignitatis extiterint, gracie nostre sub obtentu, quatenus predictos tres Judeos circa nostre libertatis graciam manutenere debeant fauorabiliter et tueri, sicut nostre indignacionis offensam grauissimam diligunt euitare. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini M°CCC° sexagesimo quarto, indiccione secunda, XV kalendas Augusti, regnorum nostrorum anno Romanorum XIX, Boemie XVIII, imperii vero X.

Per d[ominum] prepos[itum] Wischegrad[ensem]
decanus Glogouiensis.

Orig. perg. v národním Uherském museum v Pešti. S velkou visutou pečetí císařskou. Kopie v diplomatáři Českého musea.

Čís 412.

1364, 19 července. V Praze.

Císař Karel IV povoluje obci Budějovické vybírání ungeltu z rozličného zboží, které do města se přiváží aneb se tam prodává, na zaplacení 109 kop gr. pr., které obec jemu zapůjčila na zakoupení některých domů na náměstí, aby se mohly strhnouti, a aby se mohlo nové náměstí upraviti po vystavění nových domů a po přeložení krámců masných a chlebných na jiná místa. Měšťané mohou každého, kdo by jim mýto projeti chtěl, zatýkati.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keyser ze allen czeiten merer des reichs und kunig zu Behem, bekennen vnd tun kund offenlich mit diesem brief allen den, die yn sehen odir horen lesen, wann wir dem richter, den scheppfen vnd den burgern gemeinlich der stat zu dem Budwois, unsern lieben getrewen, empfolhen haben vnd sie geheizzen, daz sie die heuser, die vff dem markt zu Budwois sten, abbrechen sullen, vnd ouch die brotbenk vnd fleizschbenke doselbist, die itzunt do sten, ouch abebrechen, vnd sullen ouch ander heuser keuffen in der stat vnd dieselben brotbenke vnd fleischbenke dohin bawen vnd seczen, vnd sullen ouch die stat mit steynen wol belegen vnd beseczzen; vnd wann sie daz on unser hulffe nicht getun

vnd geenden muegen. so haben wir in mit wolbedochtem muete vnd mit rechter wizzen gegeben vnd geben ouch mit crafft dicz briefes. daz sie muegen nemen vnd heben daz vngelt in der stat zum Budwoys von den, die dorvn kuemen mit kaufmannschafft oder dorvnn verkauffen, als lange, biz daz sie neun schock vnd hundert schok grozzer prager pfenninge vffgeheben, die sie vns zu dem kauffe der egenanten heuser vff dem markte, die wir abkaufft haben, geliehen haben, vnd ouch als lange, biz daz der egenante baw genczlich volbracht wirdet, in alle der maxze, als hernach geschriben stet: Czu dem erstenmal sullen sie nemen von eynen wagen, der do in die stat kumpt, mit gewegenen gute czehen grozzen, vnd von eynem halben wagen fumf grozzen; von eynen wagen, der do stal treyt, vier grozzen; von eynem wagen, der do heute odir leder treit, vier grozzen; von iclichem legil oeles sullen sie eynen grozzen nemen; von eynem vazze weyns, daz man durch die stat furet, eynen grozzen, von dem, der ez dorin bringet vnd do furkauffet, von dem sullen sie nemen eynen grozzen, vnd von dem, der ez kaufet vnd aus der stat furet, auch eynen grozzen; von eynem vazze weyns, daz do in der stat geschenket wirdet, sullen sie vier grozzen nemen; von hundert segensen, die do in die stat bracht wirden, sullen sie nemen eynen grozzen; von eynem schok Cadanisches vnd Peyrisches eysen, eynen grozzen; von iclichem schocken vnd von czwen schocken Egrisches eysens, daz in die stat brocht wirdet, sullen sie ouch eynen grozzen nemen. Ouch sullen sie von iclicher kufen saltzs in der stat czwene haller, vnd von dem, der sie kouffet in der stat oder daraus furet, ouch czwene haller nemen; von czwelff cleynen kufflin in die stat czwen haller, vnd von dem, der sie kauffet, sullen sie ouch czwene haller nemen; von iclicher tunnen herings in die stat czwen haller, vnd von den, die sie aus der stat gegen Osterrich odir andirswo hinfuren, sullen sie czwen wiener nemen; von iclichem praw pyers, daz man do verkauffet, sullen sie nemen eynen grozzen; ouch sullen sie von iclichem geslahen tuche, die do in die stat von gesten bracht werden, vier haller, vnd von iclichem Polenischem tuche czwen haller, vnd von iclichem grawen tuche czwene haller nemen; von iclichem hausen, der do in die stat bracht wirdet, sullen sie eynen grozzen nemen, von den tyschlern, die do fleisch vff tischen verkauffen, von iclichem haubte sullen sie

eynen haller nemen; von iclicher pfragnerin sullen sie alle wochen vier haller nemen; von iclichem, der eyne kue verkouffet in der stat, sullen sie eynen haller, vnd der sie kauffet, ouch eynen haller nemen; von iclichem, der eyn ross odir pfert verkauffet in der stat, sullen sie czwene haller, vnd von dem, der ez kaufft, ouch czwene haller nemen; von iclichem, der eyn varch odir swyn verkaufft, sullen sie eynen haller, vnd der ez kaufft, ouch eynen haller nemen; ouch sullen sie von iclichem pferde, daz man dem richter vermautet, eynen haller nemen. Ouch haben wir den egenanten burgern dirloubet vnd gancze macht gegeben vnd geben yn die ouch mit diesem briefe. daz sie alle die, die dorch des egenanten vngelts willen die stat zum Budwoys vorfaren wolten, daz sie dieselben vfhalten vnd pfenden muegen fur daz furvarne vngelt. Ouch wollen wir, daz wenn die erbeyt volbracht wirdet, als dauor begriffen stet, daz denne daz obgenante vngelt zumal abgen sulle vnd nicht mer genomen werde, vnd dieser brief furbazmer vntueglich seyn vnd keyne crafft haben. Mit vrkund dicz briefes, versigelt mit vnserm keyserlichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Cristus geburt dreyczenhundert jar, dornach in dem vier vnd sechczigsten jare, an dem nechsten freytag fur sand Marien Magdalenen tag, vnsir reiche des Romischen in dem newnsczenden, des Behemischen in dem achtzenden, vnd des keysertums in dem czehendem jare.

[Na ohbu:] Per dominum magistrum curie
Johannes Eystetensis.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. S velkou visutou pečetí císařskou. V diplomatáři Českého musea kop. zvěčn. archiváře J. Erbena.

Čís. 413.

1365, 25 ledna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje smlouvu, kterou Kryštof, syn zemřelého rychtáře Kolínského Goclina, prodal rychtářství města Kolína se všemi důchody a příslušnostmi Mikuláši Brukenmeisterovi a jeho dědicům.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium

vniuersis, quod constitutus in maiestatis nostre presencia dilectus nobis Christoforus, natus olim Goczlini, quondam judicis ciuitatis nostre Coloniensis super Albea, fidelis noster, nobis exposuit, quod ipse judicium eiusdem ciuitatis dilecto nobis Nicolao dicto Prukenmeyster, ciui eiusdem ciuitatis, et heredibus ac successoribus suis pro certis pecuniarum summis racionabiliter vendidisset, supplicans nobis, vt dictam vendicionem auctoritate regia Boemie approbare, ratificare et confirmare dignaremur graciose. Nos vero puram fidem et deuocionem sinceram, quibus dictus Christoforus nobis et regno nostro Boemie multipliciter hucusque complacuit et in futurum vtilius poterit complacere, fauorabiliter perpendentes et in examen proinde meditacionis graciose adducentes, animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed de certa nostra sciencia, auctoritate regia Boemie dictam vendicionem approbamus, ratificamus et sub infrascriptis condicionibus benignitate solita et ex innata nobis pietatis clemencia graciosius confirmamus: eo modo, quod dictus Nicolaus, heredes et successores sui vniuersi, prefatum judicium cum omnibus suis prouentibus abinde more solito de vniuersis causis deriuantibus, exceptis tribus causis criminalibus, scilicet homicidiis, necnon secretis siue mortiferis incendiis atque stupris, in quibus nobis aut camere nostre regali Boemie duos denarios debet presentare et tercium denarium pro suis vsibus reseruare; item hospicium suum, quod Colonie inhabitat, et deposituram allecum et piscium et in foro custodiam nocturnalem necnon prouentum statere plumbi, si qua ibi erit, simulque decem scamna panum et duo maccella carnium in ciuitate, ac eciam vnum sartorium et vnum braseatorium in suburbio ciuitatis; item, extra ciuitatem quatuor laneos ab omni census, collecte generalis, steure seu berne angaria liberos omnimode et exemptos, vna cum duabus piscinis ac duobus molendinis in villa Czitern situatis et piscaturam in Albea ab obstaculo curie Quentini siue molendini, quod Chrebern*) dicitur, vsque in Antiquam Coloniam, vbi gades eiusdem hereditatis suis limitibus distinguuntur; et judicium in Antiqua Colonia cum thaberna; item, duo rubeta, vnum ex alia parte Albee dictum Hoynik et aliud ex ista parte Rodlant

*) Nad tím poznamenáno: Kravary.

nominatum, cum vna insula circa molendinum, quod Grobe communiter nuncupatur, in perpetuum successione hereditaria debeant obtinere. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, indiccione tercia, octauo kalendas Februarii, regnorum nostrorum anno decimo nono, imperii vero decimo.

Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 35 v archivu m. Kolína za nápisem: „Postupuje rychtář svého rychtářství jinému i s užitky.“ — Srov. majestáty kr. Jana ze dne 6 března 1327 č. 144 a císaře Karla IV d. v Praze 21 května 1371 č. 447 této Sbírky.

Čís. 414.

1365, 25 ledna. V Praze.

Král Václav IV (Wenceslaus dei gracia Boemie rex, Brandenburgensis, Lusacie et Budissinensis marchio, Lucemburgensis et Slesie dux ac comes in Sulczpach) *potvrzuje listem stejného znění Mikuláši Brukenmeistrovi a jeho dědicům rychtářství města Kolína nad Labem.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, indiccione tercia, octauo kalendas Februarii, regni nostri anno secundo.

Pamětní kniha m. Kolína z r. 1501 na l. 38 za nápisem: „Postoupení rychtářství jinému.“

Čís. 415.

1365, 10 února. Na Karlštejně.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři a přísežným města Stříbra, aby úrok 32½ hřivny, který o sv. Martině do komory královské mají platiti, Janu lantkrabí z Leuchtenberka neb jeho poslu zaplatili.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judici et . . juratis ciuitatis sue in Mysa, fidelibus suis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Volumus et vobis sub obtentu nostre gracie seriose precipimus et mandamus, quatenus spectabili Johanni, lantgrauio de Lutchemberg (sic), fideli nostro karissimo, aut eius nuncio triginta duas marcas cum dimidia leues in festo sancti Martini proxime aduenturo de reddi-

tibus nostris, quos nobis extunc ut regi Boemie soluere tenemini, indilate et plene persoluatis, sicut indignacionem nostram grauem volueritis euitare. Et postquam dicta solucio completa fuerit, extunc de dicta pecuniarum summa nobis in festo sancti Martini predicto soluenda vos quitos dicimus tenore presencium et solutos. Presencium sub minori nostro sigillo testimonio literarum. Datum Karlstein anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, die beate Scolastice virginis, regnorum nostrorum anno decimono (sic), imperii vero decimo.

Per dominum cancellarium
Guenth[erus] Tokler de Bab[enberg].

[Na rubu:] R. Petrus scolasticus Lubicensis.

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni. Boh. N° 790. S menší pečetí císařskou.

Čís. 416.

1365, 10 února. Na Karlštejně.

Císař Karel IV nařizuje listem stejného znění rychtáři a přísežným města Slaného (judici et . . juratis ciuitatis in Slana), *aby Janu lantkrabí Leuchtenberskému zaplatili o sv. Martinu 30 hřiven* (triginta marcas leues), *jež mají do komory královské platiti.*

Orig. v státním archivu ve Vídni č. 791. Se sekretem královským. Kancelářská poznámka a registraturní znamení jako na listině předešlé.

Čís. 417.

1365, 12 března. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje smlouvu, kterou měšťané Lounští koupili od Petra z Janovic, hofmistra syna jeho Václava, osm lánů kolem města a u Černčic.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis, quod nos consideratis et sollicita meditacione pensatis fidelibus diuturnis ymo et cottidianis seruiciis nobis et nostris in regno Boemie multipliciter et grataniter exhibitis per nobilem Petrum de Janowicz, magistrum

curie illustris Wenceslai, regis Boemie, nati nostri karissimi, et que nobis de dicto filio nostro fideliter et vtiliter impendere poterit in futurum, ad ipsius instanciam suplicem et ob huiusmodi crebra fidelitatis obsequia vendicioni, qua octo laneos sitos circa ciuitatem Lunam de et [super] villam Czrnczicz ciuibus ciuitatis nostre Lunensis iusto vendicionis titulo vendidit, vt rex Boemie regium adhibemus assensum ipsamque vendicionem huiusmodi ex certa sciencia, non inprouide, sed ex baronum et procerum nostrorum consilio, auctoritate regia presentibus approbamus, volentes et ex speciali gracia annuentes, ut dicti ciues emptores dictos laneos, sic venditos, cum eorum pertinenciis possidere debeant et tenere omni modo, iure et forma, quibus predictus Petrus de Janowicz et sui antecessores eosdem tenuerunt hactenus et pacifice possiderunt, et de supradictis laneis et bonis vtendi, fruendi et eosdem vendendi uel permutandi cuicumque uel cum quocumque, ecclesiis et monasteriis dumtaxat exceptis, ac aliquomodolibet disponendi, sicut de ceteris suis rebus, plenam et liberam habeant facultatem. Presencium sub nostro maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo CCC sexagesimo quinto, indiccione tercia, dei beati Gregorii confessoris, regnorum nostrorum anno decimo nono, imperii vero decimo.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 4 *b* v archivu m. Loun za nápisem: „Consensus ad vendicionem octo laneorum ciuibus ciuitatis Lunensis et eorumdem approbacio."

Čís. 418.

1365, 29 března. V Praze.

Císař Karel IV zapisuje Bohuslavu ze Švamberka a jeho dědicům 60 kop na důchodu, který z města Tachova do komory královské plyne.

Zmínka v registrech královských zápisů z r. 1454 č. 76 taková: „List s majestátem císaře Karla, v němž urozenému Bohuslavovi z Švamberka a jeho dědicóm zapisuje 60 kop grošuov z duochodóv, též úroka ročního, na město Tachov; pak-li to město mýta toliko platiti nemá, tehdy ostatek na vsi řečené Novochody, k témuž městu přiležící; item, dvě hniezdě jastřebie, jedno nad potokem Vrškov a druhé na lesu za vsí v Ronrojtě v 1080 kopách grošuov, jakož týž list šíře svědčí, jehož datum léta páně 1365 ve čtvrtých kalendách měsíce

dubna (29 března). Item, list rychtáře a přísežných i všie obce města Plzně Nové, v němž z rozkázánie ciesařského přiznávají se urozenému Bohuslavovi z Švamberka 64 kopy grošuov úroka platiti, slibují rozdílně, jako týž list šíře svědčí, jehož datum léta 1366 u vigilii Všech svatých (31 října)." Komise sněmovní k tomu r. 1454 doložila: „Ty dva listy okázali Jan z Kocova a jeho bratří a k tomu nám okázali dobrú vuoli listem, kteráž od Bohuslava a Hynka Krušiny z Švamberka svědčí Zbyňkovi z Kocova a jeho budúcím na $8^1/_2$ kop grošuov platu ročního v Nových Chodech a dvě hniezdě jestřebie, kteréž jest děd jejich držel dobré paměti Bohuslav od přeslavné paměti císaře Karla a dále od krále Václava. Ale toho listu krále Václava my jsme neviděli, než ten list svrchu psaný císaře Karla a ten druhý Plzenský, jejžto okázal Oldřich Balele z Caltova, a tak spolu s Kocovskými ten zápis císaře Karla, a okázal nám týž Balele list Hynka Krušiny, kterýž tak zní, jakož jest byl zastavil, že jemu ten plat u města Plzně propouštie i jeho dědicóm, aby oni ten plat na svrchu psaných měšťanech brali neb prodati mohli, jakož týž list Hynka Krušiny svědčí." (Archiv Český I. str. 508.)

Čís. 419.

1365, 3 srpna. Na Lipnici.

Jindřich z Lipé, nejvyšší maršálek království Českého, potvrzuje rychtáři Německobrodskému Michalovi listy, které týž obdržel od strýce jeho Čeňka z Lipé a měšťanů Německobrodských na vedení vody do města.

Nos Heinricus de Lypa, supremus marschalcus regni Boemie, ad vniuersorum noticiam tenore presencium cupimus peruenire, quod veniens ad nostram presenciam discretus vir Michael, judex ciuitatis nostre Brode Theutunicalis, fidelis noster dilectus, nobis litteras suas, quas a quondam patruo nostro, domino Czenkone de Lypa felicis memorie, ac eciam a prudentibus viris . . ciuibus ciuitatis nostre predicte super induccione aque in ipsam ciuitatem nostram et prouentus ac vtilitates ex braxaturis, piscinis et aliis obuencionibus ipsi Michaeli et suis heredibus prouenientibus habere dinoscitur, ambe vnum tenorem continentes, exhibuit et ostendit, supplicans nobis affectanter, quatenus nos sibi approbare et confirmare predictas litteras dignaremur. Cuius quidem littere, videlicet ipsius domini Czenkonis, tenor sequitur in hec verba: Nos Czenko de Lypa etc. (Následuje znění listu Čeňka z Lipé a syna jeho Jindřicha d. na Polné dne 26 června 1362 č. 397). Nos igitur easdem litteras tam predicti . . patrui nostri,

olim domini Czenkonis de Lipa. quam eciam .. ciuium nostrorum predictorum de verbo ad verbum legi audiuimus et super hiis deliberacionem habuimus diligentem. decernentes in hiis nostram et ipsius ciuitatis nostre et incolarum ipsius honoris vtilitatem ipsasque litteras iuste et rationabiliter processisse. Quapropter nos ob respectum fidelium seruiciorum nostris olim predecessoribus bone memorie et nobis per eundem Michaelem indefessa promptitudine exhibitorum. ipsius iustis et racionabilibus in hac parte precibus fauorabiliter inclinati antedictas litteras in omnibus et singulis eorum punctis et clausulis nominatim et singulariter in eisdem expressis approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio confirmamus. Harum nostrarum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum de certa nostra sciencia est appensum. Datum Lypnicz anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, die inuencionis beati Stephani prothomartyris.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu. Pečeť na proužcích perg. kulatá červená, na které je štít s ostrvema, helmem, rybou, chocholem a kolem legenda: „S. · HEINRICI · [DE · LYPA].“ — V archivu Německobrodském chovají se ještě dvě listiny, jež se tohoto vodovodu týkají, a to: [1]) *orig. latinského listu, kterým purkmistr a konšelé města Brna 10 července 1439* dosvědčují, že někteří měšťané před nimi vysvědčili, „quomodo ante decursum trium annorum circa festum beate Chunegundis sagax et circumspectus vir Stephanus, dictus Tausentmark, tunc conciuis noster dilectus, sanus corpore et compos debite rationis, certa priuilegia super aqueductu in Broda Theutunicali confecta et descripta et a nobilibus dominis Henrico et Czenkone de Lippa ac eciam a ciuibus predicte ciuitatis emanata et confirmata, que tunc in suis tenebat manibus, — coram ipsis honeste domine Katharine dicte Goltsmidin, conthoralis ipsius legittime, nomine veri et legitimi dotalitii dedit, tradidit et assignauit, dando sibi, domine Katherine Goltsmidin, plenam potestatem — post mortem suam huiusmodi aqueductum et emolimenta abinde proueniencia possidendi hereditarie.“ — [2]) *orig. českého listu, kterým „purkmistr a rada města Olomunce“ 9 listopadu 1480* známo činí, že „slovútný Petr Schonfelder, spoluobyvatel náš, ukázal jest nám listy na pargaméně s visutými pečetmi spravedlnost svú, kteráž má na vodu, kteráž do města Německého Brodu do cisterně jde, jakož toho i přepisy slovútnému Prokopovi, urozeného pána, pana Václava z Boskoviček etc., písaři, poslal jest a jeho té své spravedlnosti mocna na svém miestě učinil jest podle takových hlavních listuov té jeho spravedlnosti na tu vodu dobývati, z toho upomínati a k sobě přijieti, buďto právem světským neboli duchovním, tak jakož by sám svrchupsaný Petr Schonfelder tu v přítomnosti byl.“

Čís. 420.

1365, 23 října. V Praze.

'ísař Karel IV zapisuje knížatům Opolským Vladislavovi a Bolkovi, ynům Alžběty, sestry Svídnického knížete Bolka, po smrti tohoto 'vídnického knížete Bolka a jeho manželky Anešky města Trutnov a)vůr, jakož i hrad Žacléř se vším příslušenstvím (seczen in zu einem fande dafur vnser stette Truttenow vnd den Hoff vnd Scheczler die urg mit allen iren zugehorungen, mit zinsen, steuern, geschossen, uten, manschaften, bergwerken, puschen, welden, vischereyen, wasern, wassernleuffen, wisen, felden, ekern vnd allen andern herschafften nd nuczen —, bey namen mit der kuniglichen bern, als oft sich das eburt, das wir, vnser erben vnd nachkomen, kunige zu Behaim, dieelben bern nach gewonheit des landes fodern oder nemen) *v summě 0.000 kop gr. rásu pražského.* Geben zu Prage nach Cristus gepurt reiczehenhundert vnd darnach im funff und sechczigsten jar, am egsten donerstag nach sant Gallentag, vnser reiche in dem zweinczigsten vnd des keiserthumbs im eilfften.

Dle kop. v archivu zemském v Brně Brandl, Codex Moraviae IX. str. 300. - List stejného znění s týmž datem vydal Opolským knížatům král Václav IV 'elzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° III. — Brandl, u. m. r. 302).

Čís. 421.

1365, 29 listopadu. Bez místa.

'herský král Ludvík činí milost měšťanům a kupcům z města Chebu a žádost císaře Karla IV, že mají užívati v dovozu a prodeji věcí upeckých všady v království Uherském týchže svobod, jaké kupcům 'ražským a Norimberským byly povoleny, takže po zaplacení náležitého 'a a třidcáté části zboží neboli třidcátku svobodně mohou po Uhrách cestovati.

Ludouicus dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, eruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salrnitanus et honorabilis montis sancti Angeli dominus. Omnibus hristi fidelibus, presentibus et futuris, presencium noticiam habi-

turis, salutem in salutis largicione. Regie celsitudinis circumspecta prouidencia non solum dicioni sue subiectis exhibere se solet liberalem, verum eciam exteras naciones oculis conspicere graciosis consueuit, vt nullus sit, qui sue magnificencie non senciat largitatem. Proinde ad vniuersorum noticiam harum serie uolumus peruenire, quod nos ad fraternam et deuotissimam supplicacionis instanciam excellentissimi et magnifici principis, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris et Bohemie regis, karissimi nostri fratris, ciuibus et mercatoribus suis de ciuitate Egra, regno suo Bohemie inmediate subiectis, huiusmodi specialis gracie prerogatiuam ex solita regia benignitate duximus faciendam, quod iidem ciues et mercatores cum rebus mercimonialibus procedere consueti, per quascunque vias transeuntes in solucionibus tricesimarum et tributorum nostrorum omnibus eisdem graciis, prerogatiuis et libertatibus perpetuis temporibus pociantur et vtantur, quibus mercatores Pragenses et Nuremburgenses ex priuilegialis nostre concessionis anniuencia gaudent et fruuntur, ita videlicet, vt ipsi mercatores vbique in regno nostro iustis tributis et tricesimis eorum persolutis ab omni impedimento, molestia et infestacione tributariorum et tricesimatorum nostrorum absoluti immunesque habeantur et exempti, nec ad superfluam et inconsuetam tributi uel tricesime solucionem astringi uel compelli valeant per eosdem, sed sit eis libera facultas factis solucionibus premissis procedendi sub nostra proteccione et tutela speciali: Vobis itaque vniuersis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus, tributa tam in terris quam in aquis habentibus, nostrisque et vestris tributariis ac tricesimatoribus nunc constitutis et in futurum constituendis, quibus presentes ostenduntur, regiis damus firmis sub edictis, quatenus, quicunque et quociescunque dicti ciues et mercatores de dicta ciuitate Egra cum eorum rebus et mercibus ad uos et ad loca tributorum uestrorum ac tricesimarum presencium testimonio accesserint, ipsos iustis, veris et consuetis eorum tributis et tricesimis racione et adinstar mercatorum Pragensium et Nuremburgensium datis et persolutis tam in eundo quam redeundo libere, pacifice et quiete absque quolibet inpedimenti et calumpnie obstaculo transire et abire permittatis, eorum mercancias sine omni inquietudine exercendas, saluis semper personis eorum atque rebus

t sicut nostri regalis mandati transgressores effici pertimescitis, ɔcus facere non ausuri. Datum per manus venerabilis in Christo atris domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis, locique eiusdem ɔmitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno omini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, tercio kalendas ɔecembris, regni autem nostri anno vigesimo quarto. Venerabilibus ı Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma ɔlocensi, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elua Ragusiensi, rchiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colo- ıano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi regnique clauonie vicario generali, Mychaele Agriensi, Johanne Vachyensi, illermo Quinque ecclesiarum, Dominico Chanadiensi, Demetrio Syr- ıiensi, Petro Boznensi fratre, Stephano Nitrierensi, Nicolao Tragu- iensi, Demetrio Noriensi, Stephano Facensi, Valentino Macarensi, latheo Sibinicensi, Mijchaele Scardonensi et Preotiua Senniensi, eccle- arum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Tininiensi et orbauiensi sedibus vacantibus; magnificis viris Nicolao Konch pala- no, Dyonisio voyuoda Transsiluano, comite Seno, judice curie nostre, ohanne, magistro thauarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech, Dal- ıacie et Croacie, Nicolao de Saca de Machou, banis, Petro pincer- arum, Paulo dapiferorum, Johanne janitorum et Emerico agasonum ɔstrorum magistris ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque ıam pluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou uherskou pečetí královskou na ɛdvábné šňůře zavěšenou. Na rubu: „Czolfreyunge des von Vngern in allen ɛinen landen.“ V témže archivu chová se český překlad téhož listu z konce V století.

Čís. 422.

1366, 25 listopadu. V Norimberce.

Císař Karel IV dává rychtářům, kmetům a měšťanům měst Žatce, Postu, Kadaně a Loun do ochrany silnice, jež v jich okršcích leží, povoluje jim, aby popravovali nad zločinci a loupežníky, kdekoli je na ichto silnicích dopadnou, nečekajíce na popravce a kmety zemské. Coli zločincům při tom poberou, připadne jim a těm, kdož na silnicích byli oupeni. Kdyby někdo zločince neb podezřelé lidi přechovával a nechtěl jich

vydati, mají jej města uručiti a ostane se statkem svým na milosti králově. Rovněž tak stane se tomu, kdo by vyvván jsa nekonal zločinu, když v kraji loupež neb jiný zločin byl spáchán, anebo když s jeho vědomím uloupené věci ze země byly vyvezeny, aniž je byl zabavil. Města konečně mají si vzájemně proti každému pomáhati, kdož by pro takovéto ochraňování silnic jim škoditi chtěl.

Wir Karl von gotes gnaden Roemischer keyser zu allen zitn merer des richs vnd kuenk zu Beheim, tun khunt mit disem briff offenlich allen luten, die in sehent, lesent oder horent lesen, daz wir durch frides vnd durch schirmes willen lande vnd lute, vnd suenderlich, daz alle geste, ritter, knechte, kaufleute vnd alle ander lute, wie die genant sein, di die lant vnd die strazzen buwen, sicher wandeln vnd faren in vnsrm kunkrich zu Beheim, enpfolhen haben vnd enpfelhen auch ernstlichen mit craft dicz briefs vnsern liben getrwen den richtern, den schepfen vnd den burgern gemenlichen vnser stete zu Zacz, zu Bruex, zu dem Cadan vnd zu Lun, daz sie die strazzen, die in gelegen seint vnd in iren kraizzen, befriden vnd beschirmen suelln also: waz schedlicher lute sie eruarnt, ervorschent oder innen werdent, sie seint in steten, vf vestenen, in merkten, in doerfern oder wo sie die ervarn, daz sie sich derselben schedlichen lute vnderwinden schuellen vnd muegen, ir lib vnd gutes. Vnd schuellen mit denselben schedlichen leuten gefarn mit dem rechten nach irr gewizzent, als sie die weisset, vnd vf die eide, die sie vns vnd dem kunikrich zu Beheim gesworn haben. Vnd waz gutes dieselben schedliche lute haben vnd lazzent, von demselben gut sol man die lute richten vnd beczalen, die do beroubet sein vnd schaden genomen haben, vnd mit dem vbrigen gut derselben schedlichen lute, die denn verderbet werden, sullen sie irn gemeinem schadem richten. Vnd sie suellen auch keins lantrichters noch lantschopfen warten vnd sullen richten, alz vorgeschriben stet. Wir wollen auch vnd gebieten den vorgeschriben vnsern richtern, schepfen vnd burgern der vorgeschriben stete: ob yman wer, er wer herre, ritter oder knecht, edel oder vnedel, wie der genant wer, bei dem schedenliche lute funden vnd begriffen wuerden oder eruorschet, vnd an den sie geuordert wuerden, vnd der sich dowider saczt vnd die schedlichen lute nicht antworten wolt

noch vorderung der vorgnanten vnseir stete, einer oder mer, daz danne dieselben vnser stete den schedelichen oder schedelich leut vordern suellen, daz man in den oder die antwort, vnd wer der were, der die schedenlichen lute nicht antworten woelt, den oder dieselben sullen sie vorbuergen vnd sich irs gutes vnderwinden byz an vnser gnade. Wer auch, daz ymant vermeldet wuerd, wer der were, daz er schedenlich lute hilt, die nicht an frischer tat vnd an woren schuelden funden vnd begriffen wuerden, vnd doch vorleumundet lute weren: denselben suellen sie zusprechen, daz sie derselben vermeldenten lute nicht lenger halden. Woelten sie dieselben dorvber nicht lazzen, so schuellen sie sein in allen den schulden, do die verleumunden leut inne sint. Auch wollen wir, wann ez not beschicht, daz ein raup oder ein vntat in den kreizzen beschehe, die sie befriden vnd beschirmen suellen, vnd daz sie roubern vnd schedlichen luten vf frischer tat nachiagten, wen sie denn ermanen der vorgnanten vnser stete, eine oder mer, ez sein herren, ritter, knecht, edel oder vnedel, stete, merkt oder doerfer, arm oder reich, wie die genant sint, daz die mit in ylen vnd nachvolgen suellen biz an die stat, do die schedenlichen lute begriffen werden; wer aber der were, der mit yn nicht yle vnd nachvolget vnd iagte vf frischer tat, denselben sullen si verbuergen vnd sich seynes gutes vnderwinden vnd daz behalten, byz an vnser gnade. Wir wollen auch, durch welches herren gepiet oder vber welches herren gut der raup auz vnserm lande zu Beheim getriben vnd gefurt wird, demselben herren suellen sie zusprechen vnd in furbetagen nach gewonheit vnd recht vnsers kunkrichs zu Beheim. Mag sich der verantwurten, daz ez on sein wizzen beschehen sei, des soll er genizzen; mocht er sich aber des nicht verantworten, alz recht wer, dez solt er engelten, alz des landes recht ist. Auch gebieten wir den vorgenanten vnsern steten, daz sie einander beholfen vnd beistendig sein suellen wider aller meniclichen, der sie von des vorgeschriben vnsers gebotes wegen vnd beschirmunge der strazzen vnd des landes hazzen oder in unrecht tuen woelt, er wer herre, ritter oder knecht, edel oder vnedel, oder wie er genant wer. Vnd sie sullen auch vmb allen raup richten nach irr gewyzzend vnd vf ir eide, also daz sie keins lantrichters noch lantschephen warten sullen, als vorgeschriben stet. Mit vrchuend dicz briefs, den wir

in gebeu haben, versigelt mit vnserr keyserlichen maiestat anhangenden insigel, der geben ist zu Nuermberch an sant Katherinen tage nach Christes gebuert dreiczehenhundert vnd in dem sechs vnd sehczigsten iare, vnserr rich in dem einvndczweinczigsten vnd des keysertums in dem zwelften jare.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 5 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Indultus, quod publicarum stratarum inuasores per ciuitates Zacz, Brux, Cadanum et Lunam corrigantur.“ — Jiné kop. v registrum privilegií archivu m. Kadaně na l. 69 N° 32 a v památné knize m. Žatce z r. 1383 na l. 16 *b* za nápisem: „Karolus imperator Sacz, Pontem, Lunam et Cadanam ciuitates connectit et iusticiariam alias poprawam euidencius ipsis confert.“ — Dle Žatecké knihy otisknul Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 92 a Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 103.

K čís. 422.

1366, 25 listopadu. V Norimberce.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Karel z božie milosti Římský císař vždy rozmnožitel říše a Český král, oznamujem tiemto listem obecně přede všemi lidmi, jenž jej uzří, čísti aneb čtúcí slyšeti budú, že pro pokoj a obranu země a lidí, a zvláště, aby všickni hosté, rytieři, panoše, kupci i všickni jiní lidé, kterakž by koli jmenováni byli, kteříž po zemi i po silnicech pracují, bezpečně chodili a jezdili v našem královstvie Českém, poručili jsme a porúčíme také přísně mocí tohoto listu našeho milým věrným městóm v Žatci, v Mostě, v Kaddani a v Lúnech, aby oni ty silnice, kteréž jim příležie a v jich kraji, pokojili a hájili jich takově: což by koli oni škodlivých lidí přezvěděli anebo se zeptali, buďto v městech, na tvrzích, v městečkách nebo ve vsech, anebo kdež by ty přezvěděli, že se oni v ty škodlivé lidi uvázati mají a mohú jich životuov i statkuov sě zmocniti. A mají s těmi takovými škodlivými lidmi naložiti vedle práva podle svého svědomí, jakož oni vědí, a podle přísah, kteréž jsú oni nám a královstvie Českému přisáhli. A cožkoli zbožie ti jistí škodliví lidé mají a po sobě pozůstaví, z toho zboží má se těm lidem výprava státi a zaplacenie, kteříž jsú zlúpeni a škodu vzali, a zbytečniem zbožiem těch škodlivých lidí, kteří zahubeni budú, mají oni svú obecní škodu opraviti. A také nemají

nižádného popravce ani zemského konšela hledati, ale mají popraviti, jako svrchu psáno stojí. Chcem také a přikazujem nadepsaným našiem rychtářóm, konšelóm i měšťanóm nadepsaných měst: jestliže by kto byl, buď ktož buď, pán, rytieř nebo panoše, urozený neb neurozený, kterakžkoli jmenovaný byl by, u něhož by škodliví lidé nalezeni a zastíženi byli nebo přezvěděni, ješto by od něho požádáni byli, a on že by se proti tomu postavil a těch škodlivých lidí že by nevydal vedle požádání dřieve jmenovaných našiech měst, jednoho anebo jich více, tehda ta jistá města naše toho škuodce nebo škodlivých lidí požádati mají, aby jim toho nebo ty vydali, a byl-li by kto, ješto by škodlivých lidí vydati nechtěl, toho nebo ty mají uručiti a v jeho statek se uvázati až na naši milosti. Bylo-li by pak, že by kto pronešen byl, buď ktožkoli, ješto by škodlivé lidi choval, a kteříž by při účinku nebyli nalezeni a při jistině ani chyceni, avšak že by ztraceni byli: těm má řečeno býti, aby oni těch ztracencuov déle nechovali. Nechtěli-li by jich přes to pustiti, tehda ti mají býti ve všech těch vinách, v nichž jsú ti jistí ztracenci. Chceme také, kdyby potřebí bylo, a že by se lúpež a zlý účinek v těch krajích stal, kteréž oni pokojiti a hájiti mají, a že by oni lúpežníky a zhuobce po jistině honili, kohož pak napomenú z dřieve řečených měst, jednoho nebo ich více, buď pán, rytieř, panoše, urozený neb neurozený, města, městečka nebo vesnice, chudý neb bohatý, kterak by koli jmenováni byli, aby s niemi honili a stíhali až na místo, kdež by ti lidé škodliví zastiženi byli, ktož by pak koli ten byl, ješto by s nimi nehonil a nestíhal po jistině, toho oni mají zaručiti a v jeho statek se uvázati a ten držeti, až na naši milost. Chcem také, přes kteréhož pána panstvie nebo přes kterého pána zbožie ten lúpež z našie země uchán a veden bude, tomu pánu mají oni mluviti a jeho přirokovati podle obyčeje a práv našeho královstvie Českého. Může-li se vyvésti, že se jest stalo bez jeho vědomí, toho má požiti; pakli by se z toho nemohl vyvésti, jakož by právo bylo, má utrpěti jako zemské právo jest. Také přikazujem dřéve jmenovaným našiem městóm, aby sobě vespolek pomáhaly a podle sebe stály proti všem, ktož by je od nadepsaného našeho přikázánie a hájení silnic a země tiskl anebo jim nezprávie činiti chtěl, buď pán, rytieř nebo panoše, urozený neb neurozený, aneb kterak by koli jmenovaný byl. Také oni mají pro vše-

liký lúpež popraviti vedle svého svědomí a na jich přísahu takové, že nižádného popravce ani zemského konšela hledati nemají, jakož napřed psáno stojí. S vědomiem tohoto listu, kterýž jsme jim dali, zapečetěný našeho císařského majestátu s přivěšenú pečetí, jenž jest dán v Nuremberce den sv. Katheřiny po Krystovu narozenie třinácte set leth a v šedesátém šestém léthě, královstvie našeho v jedenmezcítmém, ale císařstvie ve dvanáctém léthě.

Český překlad z XV století v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 38 a.

Čís. 423.

[1366, v listopadu. V Norimberce.]

Císař Karel IV nařizuje rychtáři, konšelům a měšťanům města Domažlic, aby uzavřeli jednotu s měšťany měst Klatov, Sušice a Kašperských Hor na ochranu zemského míru, a aby sobě vzájemně pomáhali proti škůdcům zemským a psancům, jakož i popravovali nad nimi, kdykoli je v okršcích městských dopadnou neb v kraji Plzeňském a Prácheňském dohoní.

Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus nostris dilectis judici, juratis et ciuibus ciuitatis Tustensis, graciam suam et omne bonum. Quia salutis et prosperitatis augmentum nobis infallibiliter prouenire credimus, cum hiis, quorum altissimus nos gubernatorem constituit, pacis et tranquillitatis comoda procuramus, hinc est, quod toto mentis nostre desiderio pacem pro comuni bono in finibus et districtibus dicte ciuitatis vestre, sicut aliarum ciuitatum, per vos cupimus procurari, quod tamen commodose et absque iuuamine hominum ciuitatum nostrarum Glatouie, Suettenhouen et Richenstein vobis in vicino situatarum, de quorum fidelitate et circumspeccione, sicut de uobis quam plurimum presumentes, effectui mancipari non valeat. Ideoque eos vna vobiscum ad procurandam pacem et ad reprimendum insultus maleficorum circumquaque in districtibus et territoriis predicte vestre et aliarum trium ciuitatum predictarum in societatem vnam presentis scripti patrocinio astringimus et colligamus, quod et vos vestris promissionibus, corporalibus statim visis presentibus, affirmare et certificare debeatis;

quod eisdem nostris ciuibus ciuitatum predictarum aliis nostris literis similiter duximus intimandum, quatenus vos cum iuuamine predictarum trium ciuitatum, quociens et quando ipsi per vos et vos viceuersa per ipsos requisiti et moniti fueritis, vnanimiter se mutuo cooperantes in districtibus et limitibus predictarum ciuitatum vndicumque omnes spoliatores, profugos, fures seu alios quoscumque pacis turbatores ac proscriptos, vbicumque eos indagari et investigare poteritis, non parcendo eorum rebus et personis, qui culpabiles inuenti fuerint et quorum nota ac suspicio probari poterit, de quorum reatibus ac culpis nos processu temporis informare poteritis, quociens et quando locus et tempus se ad hoc obtulerit, de potestatis nostre plenitudine, quam presentibus vobis damus, sicut aliis regni nostri ciuitatibus indulgendum duximus, prosequi hostiliter debeatis, libere, licite et impune, postpositis tamen omni odio, timore et amore, sed iuxta qualitatem demeritorum talium hominum nociuorum, secundum quod vestra justicia dictauerit, predictos actus exercere debeatis. Volumus tamen et expresse adicimus, ut premissa omnia iuxta consilium proborum virorum, quos ad hoc elegeritis et quibus fides adhiberi poterit, quorum vnus de provincia Pylznensi esse debeat, si ibidem malefici et spoliatores persequendi fuerint, et alius in provincia Prachinensi, si similiter in eadem provincia huiusmodi nociui homines perscrutati fuerint, ut premittitur, facere et regere omnimode debeatis; facturi in premissis taliter, sicut pacem diligitis et quemadmodum coram nostra magestate regia de sollicitudine et promptitudine vestra non immerito volueritis commendari.

Kopie v rukop. „Formularius Johannis Przimda“ v archivu kapit. Pražské sign. J 40 na l. 338. — Palacký, Über Formelbücher II. str. 121. — Srov. též č. 307 této Sbírky, dle něhož může se formule tohoto listu také do r. 1351 vložiti.

Čís. 424.

1366, 27 listopadu. V Norimberce.

Císař Karel IV nařizuje rychtářům a konšelům měst Chebu, Lokte, Ostrova, Kadaně, Žatce, Loun a Slaného, aby bděli nad tím, by vozy vezoucí zboží kupecké z Chebu do Prahy neb zpět toliko po silnicích skrze jich města jeli a nikoli přes Budín, Žlutice, Liběchovice, Cho-

moutov neb jiná místa. Kdo by proti tomu jednal, mají mu zboží, koně i vše, co veze, zabaviti.

Karolus quartus diuina fáúente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judicibus, scabinis et iuratis in Egra, Elembogen, Slakenwerde, Cadan, Sacz, in Luna et in Slan, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Volumus et fidelitati vestre precipimus et sub obtentu gracie nostre mandamus seriose, quatenus quoscumque currus, qui cum mercibus, cuiuscunque generis fuerint, de Egra ad Pragam inantea transierint, aut de Praga in Egram, per dictas ciuitates et per stratas publicas ad easdem ciuitates tendentes, transire faciatis nec aliqualiter permittatis, quod per oppida Budin, Luticz, Lubachouicz, Cometaw aut aliqua alia loca transeant cum mercibus antedictis. Et si aliquis per aliquam inhibitam stratam, ut predicitur, transierit, eidem merces, equos et omnia, que deducit, auferre studeatis. Datum Nuremberg die vicesima septima Nouembris, regnorum nostrorum anno vicesimo primo, imperii vero duodecimo.

Per dominum imperatorem
Werdensis episcopus Rud[olfus].

Kop. v knize privilegií m. Žatce na l. 18 *a* za nápisem: „Karolus donat, quod ciues Egrenses Pragam cum mercibus euntes per Slackenwerd, Cubitum, Cadanum, Sacz, Lunam et Slanam debeant pertransire.“ — Jiná kop. v registrum privilegií Kadaňských N° 20 za nápisem: „Transsumptum litere originalis Karoli imperatoris sub appresso sigillo ciuitatis Sacensis, in qua mandat, quod omnes currus, qui cum mercibus de Egra ad Pragam transierint aut de Praga in Egram, per ciuitates, videlicet Cubitum etc., et non alibi debeant pertransire.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 104.

* Čís. 425.

1367, 18 května. V Praze.

Císařovna Alžběta potvrzuje měšťanům Mělnickým list krále Karla d. v Žitavě 18 srpna 1348 č. 274, aby vedli správu krajských desk.

Zmínka v orig. konfirmace privilegií m. Mělníka krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 takováto: „Item králové Alžběty potvrzení na císaře Karla list na zemské právo. Datum v Praze tisícého třístého šedesátého sedmého létha, osmnáctého dné měsíce Máje.“

* Čís. 426.

1367, 29 května. V Kadani.

Císař Karel IV, vysazuje měšťanům a obyvatelům m. Kadaně výroční trh na den povýšení sv. Kříže, ustanovuje, že kdo trh ten navštíví, mají užívati týchže práv a svobod jako kupci navštěvující trhy v Žatci; jmenovitě že mají po čas trhových dnů užíti od každého pokoje a nemohou býti ani k soudu poháněni ani stavováni pro dluhy, jež mimo čas trhu povstaly. Ze svobody té vyjímají se ale ti, kdo byli z města vypovězeni aneb velkých složinů se dopustili.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod habita benigna consideracione ad multimoda fidelitatis obsequia, que nobis et clare memorie progenitoribus nostris, quondam Boemie regibus, fideles nostri dilecti ciues et incole ciuitatis nostre Chadanensis exhibuerunt hactenus mentibus indefessis et exhibere poterunt studiosius in futurum, ex hoc eos et dictam ciuitatem amplioribus cupientes vtilitatum fructuosis proficere incrementis, ad supplicem peticionis ipsorum instanciam animo deliberato, non improuide neque per errorem, sed principum, baronum, nobilium et procerum nostrorum et regni Boemie fidelium maturo accedente consilio, de certa nostra sciencia, tamquam rex Boemie, de plenitudine regie Boemie potestatis exnunc inantea annis singulis in festo siue die exaltacionis crucis viuifice cum octo diebus continue sequentibus in dicta ciuitate Cadanensi annales nundinas, que alias forum annuale vocantur, statuimus et decernimus perpetuis temporibus celebrari; ita videlicet, quod vniuersi et singuli ad dictas nundinas de quibuscunque partibus accedentes, ibique per dictum dierum spacium uel citra morantes et recedentes abinde, ab omni molestia, iniuria seu violencia tuti, omnimoda pace, securitate gaudeant et quiete: illis dumtaxat exclusis, qui per constituciones et banna ciuitatis nostre predicte ab ea pro certis sunt et inantea fuerunt reatibus relegati, vel contra ciuitatem eandem et incolas siue ciues ipsius enormiter deliquerunt ab olim aut deliquerint in futurum. Decernimus insuper et pro ampliori ipsas nundinas visitancium

libertate statuimus, vt per omne tempus, quo nundinas supradictas obseruari decreuimus, ut prefertur, nullus mercator nullaque persona, cuiuscunque status, condicionis siue gradus existat, mercatorem alium aliamue personam, quecumque sit illa, super quocumque debito aliter vbicunque contracto arrestare uel impetere possit, aut aliter iudicialiter conuenire uel eciam extra iudicialiter occupare, nisi ipsum debitum in dicta ciuitate nundinarum huiusmodi duntaxat tempore sit contractum. Si quis autem pretextu libertatis huiusmodi in eiusdem libertatis, ymo nostre maiestatis iniuriam et contemptum aliquod delictum tempore nundinarum infra spacium memoratum committere ibidem presumpserit, atque violauerit huiusmodi libertatem, ad satisfaccionem condignam mediante iusticia constringatur. Et generaliter vniuersi et singuli huiusmodi nundinas visitantes omnibus et singulis libertatibus, consuetudinibus, graciis, priuilegiis et juribus gaudere debent et perfui, quibus Saczensis ciuitatis nostre nundinas visitantes tempore nundinarum huiusmodi gaudent et quomodolibet pociuntur. Mandamus igitur vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, comitibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggrauiis, officialibus, judicibus ciuitatum et locorum vniuersitatibus et ceteris nostris fidelibus et subditis per regnum Boemie vbilibet constitutis, presentibus pariter et futuris, quatinus visitantes nundinas supradictas, morantes et recedentes abinde in nullo molestent penitus vel perturbent, quinpocius eis per loca transeuntibus de securo conductu prouideant ac eos et dictam ciuitatem siue ipsius incolas in nundinarum libertatibus supradictis pro posse manuteneant fauorabiliter et conseruent, non sinentes eos per se vel alios quospiam impediri, prout maiestatis nostre offensam tamquam regis Boemie voluerunt euitare. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Cadan anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo, indictione quinta, quarto kalendas Junii, regnorum nostrorum anno vicesimo primo, imperii vero tercio decimo.

[Na ohbu:] Per dominum de Koldicz
Nicolaus de Crapicz.

[Na rubu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 3 (lit. D). S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Kopie v registrum privilegií m. Kadaně N° 4 za

nápisem: „Littera Karoli imperatoris, quo tempore forum annuale, alias nundine Cadanenses, debeant celebrari et de libertatibus earumdem.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCCXII.

Čís. 427.

1367, 1 června. V Kadani.

Císař Karel IV na žádost měšťanův a obyvatelů města Kadaně ustanovuje, že vesnice blíže města ležící, Burgstadtl, Ohačany, Vilken, Nechranice, Vadkovice, polovice vsi Žaboklik a Naší, dvůr v Práhlech a dva sedláci v Tusimicích pod šos města mají patřiti, a že o nich totéž má platiti, co platí v příčině statků k městu přiměřených, jmenovitě, že netoliko dědicové držitelů, nýbrž i blízcí jich příbuzní mohou statky tyto děditi.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod consideracione benigna habita ad multa fidelitatis obsequia, que nobis et clare memorie progenitoribus nostris, olym Boemie regibus, fideles nostri dilecti ciues et incole ciuitatis nostre Chadan vtiliter exhibuerunt, actenus exhibent et exhibere poterint studiosius in futurum, ad supplicem eorum peticionis instanciam animo deliberato, non improuide neque per errorem, sed de certa nostra sciencia, tamquam rex Boemie, de regie Boemie plenitudine potestatis, dum hoc euidens dicte ciuitatis et incolarum suorum utilitas persuaderet, auctoritate presencium decernimus et hoc regio edicto imperpetuum valituro statuimus, quod exnunc inantea perpetuis temporibus libera bona omnia infrascripta prope dictam ciuitatem consistencia, videlicet villa Burgstadil,[1]) villa Ohaczan[2]) cum allodio et jure patronatus ecclesie, item villa Wylkan, media villa Zabakluk,[3]) item villa Nechranycz, villa Radkawicz,[4]) media villa Newschuhen, allodium in Pruhel[5]) et possessores eorum, necnon duo rustici manentes in Thusmicz, que siquidem bona libera, incole et possessores eorum predicta simul cum ciuitate Chadan[6]) et ipsius ciuibus et incolis supradictis, quocies oportunitas incumbebat, nobis velud regi Boemie deseruiebant hucusque, eodem jure censeri debeant, quo bona siue hereditates admensurata siue admensurate ci-

uitati predicte pronunc censentur et antiquitus censebantur et consistebant temporibus retroactis, ita videlicet, quod ammodo in dictis bonis liberis superius nominatis dumtaxat proximiores amici, dum heredes non fuerint,[7]) debeant succedere, prout in bonis admensuratis predictis solitum est actenus obseruari, eo tamen saluo, quod, si dicti ciues siue incole de Chadan ammodo aliqua bona alia extra et preter bona libera supradicta duxerint comparanda, in arbitrio erit regis Boemie pro tempore existentis, si consentire voluerit,[8]) quod eadem bona comparanda taliter iure successionis censeantur predicto. Mandamus igitur vniuersis et singulis nostris et regni Boemie subditis et fidelibus dilectis, quatenus ciuitatem, ciues et incolas supradictos necnon bona libera antedicta et eorum incolas et possessores in dicto jure successionis per se vel alios non impediant neque impediri permittant, quinpocius eos in eo manuteneant fauorabiliter et conseruent sub pena grauis indignacionis nostre, quam, si secus fecerint, se nouerint incursuros. Presencium sub nostre imperialis maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum in opido predicto Chadan anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo, indictione quinta, kalendis Junii, regnorum nostrorum anno vicesimo primo, imperii vero tercio decimo.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 3 za nápisem: „Litera Karoli imperatoris, quod villa Burgstadtl, villa Ohoczan cum jure patronatus ecclesie et allodio etc., ut in forma patet, tamquam bona ciuitati admensurata perpetuis temporibus censeantur et de deuolucionibus eorumdem.“ — Jiná kopie z XV stol. v Chaos rerum memorabilium č. 331 na str. 149 v archivu m. Prahy s těmito varianty: [1]) Burgstadl — [2]) Ohoczien — [3]) Zaboklik — [4]) Radkowicz — [5]) Purhel — [6]) Cadan — [7]) fuerant nec fuerint — [8]) velint.

Čís. 428.

1368, 16 března. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři a přísežným města Mostu, aby Zbyňkovi Zajícovi z Hasenburka, nejvyššímu mistru komory královské, anebo synu jeho Vilému odváděli důchod ze cla městského, jež pánům těm v summě 1300 kop gr. praž. zapsal. Datum Pragae die 16 mensis Martii, regnorum nostrorum anno 22, imperii 13.

Per manus B. de Czastalowicz.

B. Paprockého z Glogol, Diadochos. O stavu panském str. 74. — Pelzel, K. Karl der Vierte str. 557 a po něm Huber, Regesten č. 2759 kladou list ten omylem do r. 1358. — Srov. též Huber u. m. č. 4626.

Čís. 429.

1368, 1 dubna. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje úředníkům královským, aby nad tím bděli, by kupci a vozkové, jedouce do země, nedávali se postranními cestami, nýbrž drželi se starodávných veřejných silnic, které vedou k městům Kadani, Mostu, Žatci a Lounům.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Vniuersis burggrauiis, uiceburggrauiis, poprawczonibus, judicibus, juratis ceterisque officialibus per regnum Boemie constitutis, fidelibus nostris dilectis, graciam suam et omne bonum. Intelleximus relacione veridica, qualiter mercatores et vectores stratas et vias publicas, quas ab antiquo per ciuitates et loca regni nostri, videlicet Cadanum, Brux, Sacz et Lunam transire consweuerunt, obmittunt et per loca et deuia dominorum transeunt inconsweta, taliter, quod exinde dicte ciuitates, officia et theolonea nostra dampnum et decrementa non modica sustinent et paciuntur; quare fidelitati vestre iniungimus seriose et mandamus, quatenus freti auctoritate nostra in hac parte omnes et singulos mercatores et vectores viam, vt premittitur, non transeuntes conswetam ad hoc per arrestacionem et impigneracionem conpellatis, ne ciuitates, officia et theolonea nostra predicta de cetero aliqua dampna sustinere contingat[1]), quodque maneant in conswetudine antiquitus approbata; nullam in eo negligenciam, prout indignacionem nostram grauissimam euitare diligitis, commissuri. Datum Prage in vigilia Palmarum, regnorum nostrorum anno vicesimo secundo, imperii vero tredecimo.

Per dominum Paulum notarium camere
. . decanus Glogouiensis.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 12. Pečeť malá královská je na rubu do prostřed listiny vtlačena. — Císař Karel IV opakoval toto nařízení *18 června 1378* (srov. Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 122) listem stejného znění, toliko s touto odchylkou: [1]) de cetero *aliquam dampnentur.*

Čís. 430.

1366, po 15 červnu. Na Žebráce.

Král Václav IV činí milost měšťanům a obyvatelům města Dvora nad Labem, že nemají králi ani královnami Českými zastaveními ani jinak od komory královské býti odcizováni.

Václav z božie milosti Český král etc. Všem na věčnost známo činíme, že přísluší královské velebnosti ty milostí svú předcházeti, kteřížto ve vší věrnosti ustavičně pánóm svým přistojí, kteraké měšťany a obyvatele města našeho Dvoru nad Labem, věrné naše milé, býti poznali jsme. oni zajisté při koruně trvajíece, podle vší své možnosti, kteráž jim koli byla, proti nepřátelóm koruny naší a našim pomoci činili jsú tak, že pro zaslúžení a odplatu hodná spravedlivú býti uvážili jsme a v úmyslu uložili, kterak bychom poddaných věrných našich milých k zachování užitku, pokudž možiem, prohlédali. Protož ne skrze omyl a nerozšafně, ale s dobrým rozmyslem a s zdravú raddú šlechticuov a jiných věrných našich s povolením, z jistého našeho vědomí [a] mocí královskú městu našemu Dvoru a jeho obyvatelóm, nynějším i budúcím, tuto milost naši královskú zvláštní dáváme a jí je obdarujeme, aby město daň a berně, kteráž do komory naší královské přísluší, od téhož města a obyvateluov jeho dávána a placena nyní i prve od staradávna byla, nikdy se skrze nás aneb budúcí naše České krále neb královny zapsati, zastaviti, dáti aneb kterýmkoli obyčejem od komory naší královské odciziti ve všem aneb v dielu, na dlúhý aneb na krátký čas, neměla ani mohla, ale též město Dvuor se všemi jeho příslušnostmi tak, jakž od staradávna bylo zachováváno, i summa z téhož města do komory královské neb královny královstvie našeho Českého přiležeti bude na věčné budúcí časy. Jestliže by pak skrze nedopatření a nesnesitedlnost prosíciech, skrze zapomenutí neb kterakkoli někdy se přihodilo, tehdy to a takové dání neb puojčení nebo zástavu tímto nynějším listem naším rušíme, kazíme a v nic obracujeme, aby žádné síly a moci nejmělo na budúcí věčné časy. Protož žádnému ovšem z lidí nesluší listu tohoto našeho obdarování jakýmkoli obyčejem rušiti aneb všetečnú smělostí kterakkoli odpierati, pod pokutú hněvu

našeho královského a našich budúciech, kterúžto proti tomu činiece znáti mají, že neodpustitedlně upadnú. Těch věcí na potvrzení tento list náš napsati a pečetí naší královskú přivěšením potvrditi jsme rozkázali. Dán na Žebráku létha božieho tisícieho třístého šedesátého osmého, královstvie našeho šestého léta.

Obsažen starší tento český překlad původně latinského listu v konfirmaci kr. Vladislava d. na hradě Pražském 22 března 1509 a chované v orig. v archivu m. Králové Dvora. Uveřejnil jej též Bienenberg, Geschichte der Stadt Königinhof, Urk. N° VI. bez udání pramene a s mnohými chybami; po něm Viták, Dějiny m. Dvora Králové str. 19. — Kopie z XVIII století chová se též v archivu c. kr. místodržitelství v Praze fasc. P-106 subn. K 35.

* Čís. 431.

1370, 21 ledna. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje konšelům a přísežným města Mostu listy králův Přemysla Otakara II d. v Praze 26 března 1273 a krále Jana d. v Praze 20 ledna 1327 (č. 21 a 142 této Sbírky) na sklad zboží kupeckého, na právo milové a na stavování dlužníků ve městě. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo, indicione octaua, duodecimo kalendas Februarii, regnorum nostrorum anno vicesimo quarto, imperii vero quinto decimo.

[Na ohbu:] Per dominum Pragensem archiepiscopum Con[radus] prepositus Bambergensis.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Mostu. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Secundum caesaris Caroli IV privilegium anno 1370. Ein confirmacionsprivilegium Ottagari und Joannis, dass man allerlei güther über den wald Wartha genannt uff Brüx soll zuefüren.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CCCXIX. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 97.

Čís. 432.

1370, 30 ledna. V Praze.

Císař Karel IV ustanovuje na žádost měšťanů Chebských, že kdokoli mají nemovitosti ve městě Chebu aneb na předměstí, mají rovným dílem platiti berně, sbírky a pomoci.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem brief allen den, die in sehen oder horen lesen, daz wir haben angesehen merkliche vnd kostliche dienste, die vns .. der burgermeister, der rat vnd die burger gemeinlich der stat zu Eger offt vnuerdrozzenlich getan haben, tegelich tun vnd noch tun sullen vnd muegen in kunftigen czeiten, vnd daz sie suliche buerden, die yn von den vorgenanten diensten odir welcherley ander sachen anligen odir zukumen, des derleichticlicher vnd auch die nuczlicher getragen muegen, so haben wir yn die genade getan vnd tun an diesem briefe vnd wollen, daz alle vnd iecliche besunder, die in der stat vnd in den vorsteten zu Eger ire gut haben vnd darynne gelegen ist, in welchem wesen dieselben leute sein, sullen an aller widerrede vnd entslahung von den vorgenanten iren gutern beczalen vnd gelten in aller stewr, losunge vnd bete gleichen teil nach dem, als sie haben vnd sie antreffen vnd angebueren wirdet. Mit vrkunde dicz briefs versigelt mit vnsir keiserlich maiestat insigel, der geben ist zu Prag nach Crists geburt dreuczehen hundert jare darnach in dem sybenczigistem jare, an der nehsten mitwochen vor unser frawen tag Liechtmesse, vnser reiche in dem vier vnd czweinczigisten vnd des keisertums in dem funfczehenden jare.

[Na ohbu:] Per dominum B[orssonem] de Rysemburg
Conradus prepositus Bambergensis.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou. Na rubu: „Kaiser Karl, daz alle die in der stat vnd vor der stat gut haben, mitleiden mussen.“ — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 16. — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 926.

Čís. 433.

1370, 31 ledna. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři, konšelům, přísežným i vší obci města Německého Brodu, aby od obyvatelů Jihlavských nevybírali dlažebního, když po silnici skrze město jich s vozy a koňmi jedou.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. . . Iudici, . . consulibus et . . iuratis ac toti communitati ciuitatis Brode Theutonicalis, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Committimus et iniungimus fidelitati vestre presentibus seriose, quatenus a ciuibus et incolis ciuitatis Yglauie stratam per ciuitatem Brodensem cum curribus et equis, quomodolibet transeuntibus, nullum theoloneum, quod in eadem ciuitate vestra racione pauimentacionis, quod in wlgari belegampt dicitur, instauratum dinoscitur, de cetero recipere, postulare vel exigere debeatis, sicut indignacionem nostram grauissimam volueritis euitare. Datum Prage die vltima Januarii, regnorum nostrorum anno vicesimo quarto, imperii vero quintodecimo.

[Na ohbu:] Per dominum Paulum de Jenczenstein
P[etrus] Jaur[ensis].

Orig. perg. v archivu m. Jihlavy. S menší pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Homayer, Taschenbuch vom J. 1830 str. 196. — Tomaschek, Deutsches Recht in Österreich str. 336. — Brandl, Codex Moraviae X. str. 85, kdež se omylem k r. 1369 datuje.

Čís. 434.

1370, 1 února. V Praze.

Císař Karel IV dává městu Chebu výsadu na vybírání cla a to z každého koně do města jedoucího po haléři, jehožto výnos na opravu cest a silnic obraceti se má.

Wir Karl — tun kunt —, das wir durch merklichen nutz vnserer stat zu Eger, mit namen, das die wege vnd strazze widerbracht werden, die zu derselben stat gen, so haben wir denselben vnsern burgern die gnade getan —, das sie mugen vnd sullen eynen zol da haben mit sulcher vnterscheit, das sie von ydem pferde, das in die vorgenante stat zu Eger get, mit wagen oder mit karren, eynen haler nemen sullen vnd nicht mer, als lange vncz das wir oder vnser nachkomen an dem reiche die vorgenante gnade vnd zol widerruffen. — Der geben ist zu Prag nach Cristus geburte dreuczenhundert jar darnach in dem sybenczigsten jare, an vnser frawen abent licht-

messe, vnser reiche in dem vier und czwenczigstem vnd des keisertums in dem funfczenden jare.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou. Na rubu: „Cesar Karolus. der zol czu besserung der wege.“ — Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 238.

* Čís. 435.

1370, 7 července. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje měšťanům a vší obci města Mostu výsady, které jim otec jeho král Jan udělil, a vysazuje jim výroční trh na den na nebevzetí P. Marie s čtrnácti dny pořád sběhlými a se všemi právy, jichž sousední města při trzích užívají.

Karolus quartus — notum facimus —, quod pro parte — scabinorum, iuratorum, ciuium et incolarum ciuitatis nostre Pontensis alias Brux maiestati nostre extitit humiliter supplicatum, quatenus ipsis et ciuitati eorum Pontensi omnes et singulas gracias et libertates, per clare memorie illustrem quondam Johannem, Boemie regem, . . concessas, — approbare — dignaremur. Nos igitur considerata intemerate fidei ipsorum pura constancia necnon indefessa obsequiorum promptitudine, quibus nobis et clare memorie regibus Boemie, progenitoribus nostris, accurata sollicitudine seruierunt, — concessionem seu donacionem libertatum et graciarum huiusmodi — confirmamus. Ceterum, vt dicta ciuitas nostra Pontensis et ipsius incole sub nostro regimine felicibus proficiant incrementis, — ipsi ciuitati et eius incolis — nundinas siue annuale forum in ipsa ciuitate, incipiendo videlicet octo diebus ante nunc instans festum assumcionis beate Marie virginis, et per dictum festum et per octo dies immediate sequentes, et sic exnunc inantea annis singulis ad nostrum duntaxat beneplacitum celebrari volumus — ac eciam indulgemus; ita vero, quod vniuersi et singuli, ad dictas nundinas siue annuale forum de quibuscunque partibus accedentes ibique per dictum quindecim dierum spacium uel citra morantes et recedentes abinde, ab omni molestia et iniuria tuti omnimoda pace et securitate, necnon vniuersis libertatibus, bonis, consuetudinibus et iuribus, quibus ciuitates seu

oppida regni nostri Boemie vicine seu vicina, nundinas seu forum annuale habentes seu habencia, gaudent, per dicte quindene spacium libere perfruantur. Inhibemus igitur vniuersis ac singulis nostris et regni Boemie baronibus, nobilibus, ciuitatum et locorum communitatibus et ceteris nostris subditis et fidelibus —, ne quemcunque seu quoscunque ad predictas nundinas — venientes et recedentes abinde in vllo molestent, quin pocius ab iniuriis vel violenciis quorumlibet protegant et defendant, sicut nostram grauem indignacionem voluerint euitare, premissis tamen nundinis siue annuali foro ad nostre maiestatis, vt premittitur, duntaxat beneplacitum valituris. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo, indiccione octaua, nonis Julii, regnorum nostrorum anno vicesimo quarto, imperii vero sexto decimo.

Per dominum Andream de Duba
Petrus prepositus Olomucensis.

Dle originálu nyní ztraceného Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CCCXX. — Kop. z XVII stol. v kopiáři privilegií archivu m. Mostu na l. 13 *a*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 98.

Čís. 436.

1370, 7 července. Na Vyšehradě.

Vyšehradský probošt a kancléř království Českého Jan Soběslav potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Prachatic práva předchůdci jeho propůjčená a uděluje jim nové milosti s výhradou vrchnostenských svých práv, zvláště k rychtářství městskému. Mají užívati týchže práv, jako měšťané Písečtí; Staré Prachatice a Ostrov přináleží k jich městu, a obyvatelé vesničtí, jakož i městští a předměstští mohou svobodně se svým majetkem nakládati po čas života a na případ smrti. Při tom mají platiti vrchnosti z každého jitra 4 peníze pasovské, z každého dvoukolního mlýna tolikéž jako z lánu, z každého domu bez polí 6 peněz pasovských, z každého masného krámu 4 groše pražské a z každého chlebného krámu 2 gr. pr. Z polí a štěpnic, vyjímaje staré sady, mají desátek odváděti, z kterého faráři třetí díl připadne. Konečně přidává ku pomoci města okolní hory Liběchov, Osek a Zdenice se všemi lesy a povoluje, aby obyvatelé města i vesnic k němu přísluš-

šejících mohli z lesů proboštských bezplatně bráti dříví ku stavbě domů svých, jak jim kde rychtář neb úřadník vrchnostenský místo k tomu vykáže.

Nos Johannes dei gracia sacrosancte Wissegradensis ecclesie prepositus, ad Romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, et regni Bohemie cancellarius, ad perpetuam rei memoriam. Ad vniuersorum, tam presencium quam futurorum, presentibus volumus noticiam peruenire, quod cupientes, prout tenemur, condicionem prepositure nostre Wissegradensis facere meliorem, ciuitatem nostram Prachaticz ciuibus ipsius et hominibus in eadem ciuitate ac in preurbio ipsius residentibus seu residere volentibus, heredibus et successoribus ipsorum, jure emphiteotico, quod wlgariter purchrecht dicitur, exposuimus et locauimus et tenore presencium exponimus et locamus. Primo quidem, quod predicti ciues et suburbani ciuitatis nostre predicte in eodem jure, quo ciuitas et ciues Piescenses vtuntur et resident, sicut ex priuilegiis a regibus Bohemie ipsis a retroactis temporibus concessis habent, vti debeant et gaudere et in eodem jure perpetue ac liberaliter residere, ita tamen, quod quilibet laneus predicte nostre ciuitatis Prachaticz debet eandem mensuram seu tot jugera continere, quam et quot ciuitas Piescensis predicta in suis laneis habet et continet ab antiquo, et quilibet ciuis seu suburbanus ciuitatis nostre predicte de quolibet iugere dictorum laneorum, ad predictam nostram ciuitatem Prachaticz pertinencium, nobis et nostris successoribus soluere tenebuntur annis singulis quatuor denarios patauienses, duos in festo sancti Galli proximo nunc venturo et duos in festo sancti Georgii deinde secuturo; quodlibet eciam molendinum ad dictam ciuitatem nostram spectans, rotans cum duabus rotis, tantumdem soluere debet et tenebitur, quantum vnus laneus de laneis supradictis, vno molendino superiori dumtaxat excepto, quod soluet tantum annis singulis, quantum medius laneus de laneis memoratis. Preterea quelibet domus, sita in prefata ciuitate seu in preurbio ipsius, carens agris, dare et soluere tenebitur annis singulis sex denarios patauienses, medietatem in festo sancti Galli et medietatem in festo sancti Georgii, vnumquodque eciam maccellum carnium ciuitatis nostre predicte soluere tenebitur annis singulis quatuor grossos denarios

pragenses, duos in festo sancti Galli et duos in festo sancti Georgii; quelibet eciam mensa panum eiusdem ciuitatis nostre debet soluere annis singulis duos grossos pragenses predictos, vnum in festo sancti Galli et alium in festo sancti Georgii. Predicti eciam ciues et suburbani ciuitatis nostre predicte ex omnibus agris eorum et pomeriis seu ortis dare debent veras decimas, nobis et successoribus nostris duas partes et plebano eiusdem ciuitatis terciam partem earundem, eo tamen modo, quo easdem dare hactenus consueuerunt, exceptis pomeriis antiquis, de quibus nec nobis nec successoribus nostris soluere sunt astricti. In subsidium vero vtilitatis ac libertatis seu eciam promocionis eiusdem ciuitatis nostre et incolarum ipsius de speciali nostra gracia addimus et donamus montes cum siluis et nemoribus ac rubetis ipsorum, videlicet Libiechowzperk, Ossekperk ac Denyczperk cum omnibus eorum pertinenciis ac metis, quoad communitatem prefate nostre ciuitatis et incolas ipsius per ipsos perpetue possidendos. Demum omnia ligna pro edificiis dicte ciuitatis ac villarum ad ipsam pertinencium ciues et incole ipsarum de siluis prepositure nostre et successorum nostrorum sine quouis precio habere debent et debebunt, sic tamen, quod non debeant dicta ligna per se eligere, sed vbi ipsis per iudicem nostrum vel officialem demonstrata fuerint, succidere et recipere pro omnium ipsorum necessitate. Antiquum eciam Prachaticz et Ostrow villas volumus ad dictam nostram ciuitatem et ciues ipsius perpetuis temporibus pertinere, hoc eciam expresso, quod predicti ciues et suburbani ciuitatis nostre predicte ac villarum predictarum incole necnon quilibet eorum poterunt licite et libere testamenta facere et bona ipsorum mobilia et immobilia, cuicumque ipsis placuerit, tam in uita quam in morte donare seu legare ac ordinare de ipsis pro sue libito voluntatis, non obstante quauis consuetudine deuolucionum, quam, quoad ciuitatem nostram et ciues ac suburbanos ipsius et incolas villarum predictarum, penitus volumus esse nullam; judicio dicte ciuitatis nostre ac jure dominii et proprietatis nobis et nostris successoribus semper saluis. In cuius rei testimonium et robur perpetue firmitatis presentes fieri et sigilli nostri munimine iussimus consignari. Datum in Wissegrado in domo habitacionis nostre anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo, nonis [1]) Julii.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Prachatických proboštem Vyšehradským Janem z Rabštejna, d. na Prachaticích 5 června 1469 a chované v orig. v archivu m. Prachatic. — V textu čte se [1]) nono.

* Čís. 437.

1370, 8 července. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje, aby měšťanům Klatovským byli okolní sousedé povinni pomáhati při honění a trestání zločinců.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech archivu šlechtického ve Vídni č. 285 na l. 101 a to taková: „List od téhož císaře Karla s přitištěnou pečetí, aby jim okolní sousedé pomocni byli trestati zločincuov. Datum v Praze VIII idus Julii anno 1370." — Srov. též č. 307 a 423 této Sbírky.

Čís. 438.

1370, 12 července. V Praze.

Pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimě potvrzuje v souhlasu s náměstkem faráře ve Vysokém kostele (sv. Jakuba) na Horách Kutných (consensu d. Mathie, viceplebani ecclesie superioris in Montibus Cuthnis) *nadání učiněné knězem Jindřichem z Tokčavy společně s konšely mincířskými a pregířskými na Horách Kutných* (cum juratis monetariorum de fabricis et juratis de caractorio, quod dicitur preghaus) *k oltáři p. Marie a Všech Svatých v tomže kostele* (ad altare beate Marie virginis et Omnium Sanctorum in superiori ecclesia in Montibus Cuthnis, per eos et predecessores eorum constructum); *přivtěluje oltáři tomu roční úrok 12 kop ze dvora Šintlochu u Čáslavi* (super curiam in villa, que wlgariter Sinthloch nuncupatur, cum 3 laneis agriculture) *a přiznává konšelům mincířským a pregéřským* (monetariis de fabricis ac pregariis de karaktorio, qui wlgariter dicuntur preger Montis Cuthne) *právo patronátní k tomuto oltáři.*

Borový, Libri erectionum I. str. 77.

* Čís. 439.

1370, 14 srpna. V Norimberce.

Císař Karel IV povoluje měšťanům Karlových Varů, aby užívali týchže práv a svobod, jakých užívá ode dávna město Loket.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer kayser zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brief allen den, die in sehen oder horen lesen, dasz wir an haben gesehen stette treue, die zu uns, dem kunigreich vnd der kron zu Beheimb vnsere lieben getreuen, die burger zu Karlsbaad fleissiglich getragen haben, als sie das auch mit ihren vermuglichen diensten teglich beweisen; vnd haben in darumb von besunderen gnaden mit rathe vnser fursten, herren vnd getreuen von kuniglicher macht zu Beheimb vnd mit rechter wissen die gnad gethan, vnd thun mit krafft dies briefs, dasz sie on widerrede vnd hindernusse allermeniglich furbassmer in kunftigen zeiten haben sullen vnd mögen alle die freyheit, recht vnd gute gewohnheit, die vnser vnd des kunigreichs zu Beheim stadt zu dem Elbogen von alterher redlich gehabt vnd gehalten hat oder noch in kunftigen zeiten haben wirdet. Vnd darumb gebieten wir allen fursten, landherren, vladiken, burggrafen, amtleuthen, richtern, burgermeistern, schepfen, rethen vnd gemeinden der stedte vnd allen anderen vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim vnterthanen vnd getreuen, die nu seyn oder in zeiten werden, dasz sie die vorgenanten burger vnd inwohner der stadt zu Karlsbaad vnd ir nachkommen an sulchen freyheiten, rechten vnd guten gewonheiten wider die vorgenant vnser gnad nicht hindern noch irren sullen in keiner weis, sunder dabey getreulich handhaben schutzen vnd schirmen wider allermenniglich, als lieb in sey vnser schwere vngnade zu vormeiden. Mit vrkund diszes briefs vorsigelt mit vnser kayserlichen maiestat ingesigel, der geben ist zu Nurnberg nach Christes geburt dreyczehenhundert iar darnach in dem sibenczigisten iar, an vnser frawen abend der verschiedung, vnser reiche des Romischen in dem funf vnd zwanzigisten, des Beheimischen in dem vier vnd zwanzigisten vnd des kayserthums in dem sechzehenden iare.

Per dominum archiepiscopum Pragensem
Conradus de Gysenheim.

Kop. ze XVI století v archivu c. kr. místodržitelství v Praze fasc. P-106, sign. K s označením, že je to druhé privilegium m. Karlových Varů. — Pozdější kopie v konfirmaci privilegií Karlovarských císařovny Marie Teresie d. ve Vídni 6 dubna 1747. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus Urkundenb. N° CLXXVII

dle orig. konfirmace krále Václava IV d. v Praze 6 července 1401. — Císař Karel IV navracuje se z říše do Čech přes Cheb a Loket meškal 15—18 října 1370 v Karlových Varech „zu dem Karlsbade“ (Huber, Regesten č. 4899—4901 a 7314—7316), kdež také na soudě seděl („als er zu Karlsbaden zu gericht gesessen“).

Čís. 440.

1370, 21 listopadu. V Praze.

Pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimě na žádost vykonavatelů závěti arcibiskupa Pražského Arnošta z Pardubic povoluje, aby důchody, které arcibiskup Arnošt věnoval špitálu v Českém Brodě od něho zřízenému, jakož i špitál sám spravovali kmeté tohoto města, volíce ze svého středu neb ze středu měšťanů dva hospodáře, kteří by správu špitálu vedli a arcibiskupu účty ze svého hospodářství skládali.

Johannes dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quia circa hospitalium regimina, in quibus nonnulli infirmi et pauperes decumbunt, de personis ydoneis noster animus non immerito meditatur, illudque necessarium agnoscimus, vt ad illa regimina viros moribus et vite approbatos ac in temporalibus expeditos eligamus, qui in administracione huiusmodi inueniantur solliciti et fideles. Sane exposuerunt nobis honorabiles viri Nicolaus, prepositus monasterii Rudnicensis nostre diocesis, Wratiwogius decanus, Przibislaus archidiaconus Horssouiensis, Dyetlewus Stormer, canonici ecclesie nostre Pragensis, quod, cum olim felicis memorie Arnestus predecessor noster ad laudem dei omnipotentis et subuencionem pauperum infirmorum hospitale in ciuitate nostra Broda Boemicali dicte diocesis construere incepisset ipseque in extremis agens testamentum, prout ex indulto sedis apostolice potuit, ordinauit et fecit ipsosque dicti testamenti executores instituit, et eo vniuerse carnis, sicut deo placuit, viam ingresso dicti executores de bonis per dictum predecessorem nostrum relictis prefatum hospitale instructuri consumauerunt et nonnullos redditus comperauerunt, dictoque hospitali applicuerunt et scabinis dicti oppidi eosdem redditus regendos et gubernandos assignauerunt, quodque redditus et census alios eidem hospitali adhuc intenderent applicare, nobisque prefati executores humiliter supplicarunt, quatenus digna-

emur disponere et ordinare, quod prefati redditus dicto hospitali ssignati et assignandi ac alia, quecunque temporalia ad dictum hospiale peruenirent, per scabinos dicti oppidi, qui pro tempore fuerint, enerentur, regerentur et gubernarentur ac in vsus pauperum infirorum in eo hospitali decumbencium distribuerentur et dispensaentur; nos attendentes prefatam peticionem dictorum executorum ore racionabilem et discretam, et quia didicimus, quod hospitalia, ue per communitatem laicorum reguntur, proficere et crescere conueuerunt, et dicto hospitali et eius vtilitati, provt possibile est, proidere volentes, statuimus et ordinamus, quod scabini predicti oppidi, ui pro tempore fuerint, ipsos redditus tam assignatos quam asignandos, necnon omnia bona temporalia, que ad dictum hospitale eruenerunt et inantea peruenient, perpetuis futuris temporibus regant t gubernent et in vsus ac vtilitatem pauperum infirmorum in dicto ospitali decumbencium conuertent et dispensent, sic tamen, quod uos probos et honestos viros ex se vel ex ciuibus dicti oppidi ligant, qui bona supradicta dicti hospitalis ac ipsorum scabinorum omine teneant et gubernent, ac predictis pauperibus infirmis in odem hospitali decumbentibus necessaria ministrent ac in vsum et tilitatem ipsius hospitalis et infirmorum impendant et dispensent, ic tamen, quod dicti rectores seu gubernatores bonorum nobis et uccessoribus nostris, archiepiscopis ecclesie Pragensis, qui pro temore fuerint, annis singulis de gubernacione et regimine ac dispenacione dictorum bonorum racionem reddere teneantur, quodque preicti scabini ad nutum nostrum et successorum nostrorum predictas ubernaciones, quandocunque nobis et successoribus nostris videbuntur ninus vtiles, a dicta gubernacione debeant et teneantur amouere. ntencionis omnino nostre non existit, vt per presentem ordinacionem lictis scabinis in aliquam proprietatem seu aliquod dominium veimus applicare seu donare, sed quod omnia et singula bona predicta n jure et proprietate consistunt et maneant hospitalis supradicti. Si uis contraire presumpserit aut aliquid de premissis immutare, inlignacionem dei omnipotentis se nouerit incursurum. In cuius rei estimonium presentes litteras fieri et sigilli nostri appensione fecimus ommuniri. Datum Prage anno domini M°CCC°LXX°, die vicesima rima mensis Nouembris.

Liber erectionis I. na l. 74 v archivu kapitoly Pražské za nápisem: „Liber donacionis hospitali in Broda Boemicali“. — Borový, Libri erectionum I. str. 76.

Čís. 441.

1370, 25 listopadu. V Praze.

Císař Karel IV povoluje rychtáři, konšelům i vší obci města Domažlic vybírati clo po tři léta, aby z výnosu jeho město mohli dláždíti.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre T[ustensis] fieri meliorem, judici et juratis et incolis ipsius graciose indulsimus et de certa nostra sciencia tenore presencium indulgemus, ut pro opere pauimentacionis ipsius theloneum competens et pro pauimentacione sufficiens instaurare, exigere et recipere valeant, iuxta quod expediens visum fuerit et ordo exegerit racionis. Mandamus igitur vniuersis et singulis, quos hoc concernere videbitur, quatenus theloneum huiusmodi per dictos judicem, juratos et incolas ciuitatis T[ustensis] modo premisso instituendum soluere debeant, contradiccione ac impedimento quibuslibet procul motis, sicut rerum suarum pericula et alia incomoda, pro negligencia huiusmodi infligenda eisdem, diligunt euitare, presentibus ad triennium dumtaxat computando a data presencium valituris. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini M°CCC°LXX°, indiccione VIII, VII° kalendas Decembris, regnorum etc.

Kop. v rukop. „Formularius Johannis Przimda“ v archivu kap. Pražské sign. J 40 na l. 337 za nápisem: „Super pawimentacione ciuitatis indulsio thelonei“. — Palacký, Über Formelbücher II. str. 131.

Čís. 442.

1371, 2 února. V Norimberce.

Císař Karel IV, uzavíraje s biskupy, knížaty, hrabaty, pány, rytíři a městy ve Francku a Bavorsku zemský mír na čtyři léta, ustanovuje nad ním výbor jedenáctičlenný, jehož předsedu dosazuje sám a volbu

ostatních členů ponechává z polovice vyšším stavům, z polovice městům, a sice Norimberku, Chebu, Weissenburku, Rotenburku a Windsheimu. Mezi landfridníky jmenuje se též český královský hejtman v Bavorsku a Francku Boreš z Riesenburka.

Dle orig. v říšském archivu Bavorském Huber, Regesten č. 4933.

Čís. 443.

1371, 20 března. V Praze.

Císař Karel IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Kadaně, aby kmeté jich společně s osobami z obce volenými odhadli znovu majetek, domy, městiště, dědiny a jiné statky obyvatelů městských, a napotom dle odhadu toho do knihy městské zapsaného aby se městská sbírka rozvrhovala a vybírala.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer keiser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Behem, bekennen vnd tun kunt offenleich mit diesem brife allen den, die yn sehent vnd hoerent lesen, das wir durch bete willen vnser liben getrewen der burger vnd insezzen vnser stat zum Cadan den schephen derselben stat, die iczunt sein, erlewbet haben vnd yn volle macht gegeben vnd geben mit diesem brife, das sie die gewonlich stewr vnd schaczung irer stat, wie man die pflegt zu nennen, von newes anslahen, wandeln, seczen vnd ordnen mogen, igleichem manne vffczuseczen noch seinem mugen vnd nach wereschaft vnd schaczung der hewser, hofstete, erbe vnd ander guter der lewte, gleich armen vnd dem reichen, vnd wie sie des vbereinkomen werden vnd des beschriben lazzen in irer statbuch mit wissen vnd rate der, die sie von der gemeinde dorczu kisen werden, das bestetigen wir vnd sal furbas ewicleich vnd vnvorbrochlich beleiben vnd von jedem man gehalden werden an widerrede. Mit vrkunt dicz brifes, vorsigelt mit vnserm keiserleichen anhangendem ingesigel, der geben ist zu Prag nach Cristus geburt dreyczenhundert jar, dornach in dem eyn vnd sibenczigisten jare, am nechsten donerstag nach dem suntag, so man singet Letare, vnser reiche in dem funfvndczwenczigistem vnd des keisertums in dem sechczehendem jare.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 18 v archivu téhož města s nápisem: „Littera Karoli imperatoris, in qua fauet et indulget, quod consules jurati omnes losungas et contribuciones ciuitatis de hereditatibus, agris, domibus et areis quibuscumque de nouo possunt statuere, imponere et in libro ciuitatis registrare, prout ipsis et communitati ciuitatis videbitur expedire".

Čís. 444.

1371, 23 března. V Praze.

Císař Karel IV potvrzuje rychtářství města Žatce se všemi právy a důchody Fráňovi Negelovi, který je koupil od Petra Matějova.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis amen. Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Ad perpetuam rei memoriam notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte Pesslini Mathie, judicis Sacensis, fidelis nostri, nuper maiestati nostre ostensa litera, quam super eodem judicio Sacensi, dum et Romani et Boemie regis tytulo fungeremur, a celsitudine nostra obtinuisse dinoscitur, in omni suo tenore sequitur in hec verba: Karolus etc. (Následuje znění listu krále Karla IV d. v Praze 4 března 1350 č. 297). Verum quia antedictus Pesslinus Mathie, judex Sacensis, animo deliberato, amicorum eius accedente consilio ac de certa sua sciencia dictum judicium Sacense eo jure, quo illud habuisse, tenuisse et possedisse dinoscitur, fideli nostro Frane Negel, ciui Pragensi, rite vendidit et justo vendicionis tytulo coram nostre maiestatis Boemie presencia pro se et omnibus ac singulis, quorum interest, seu quauis racione interesse valeret, libere resignauit, maiestati nostre supplicans, quatenus auctoritate regia Boemie vendicionem eandem gratam et ratam habere volentes de regalis Boemie clemencia dictum judicium prefato nostro fideli Frane Negel, heredibus et successoribus suis, dare, conferre et donare, necnon literas nostras contentas superius in personas dictorum Frane Negel, heredum et successorum ipsius, — confirmare benignitate regia Boemie dignaremur; nos igitur ad amborum, vtpote vendentis Pesslini Mathie et ementis Frane Negel, supplicem peticionis instanciam — supradictos vendicionis, empcionis et resignacionis contractus gratos et ratos habentes dictum judicium Sacense cum omnibus suis juribus,

honoribus, fructibus et pertinenciis, quibus eciam specialibus possint designari vocabulis, supradicto Frane Negel et suis heredibus et successoribus legitimis — dedimus, contulimus et donamus et literas priuilegiales nostras, quarum tenor expressatur superius —, in personas prefatorum Frane Negel, heredum et legitimorum successorum ipsius, — per omnia confirmamus. — Signum serenissimi principis domini, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris inuictissimi et gloriosissimi Boemie regis. Testes sunt huic rei: venerabiles Johannes, Pragensis archiepiscopus, apostolice sedis legatus, et Johannes, Olomucensis episcopus, cancellarius noster, illustres Rupertus Lignicensis et Henricus Lyuonie duces, nobiles P. de Wartenberg, W. de Duba, Thymo de Coldicz, Poto de Czastolowicz, Andreas de Duba, Hinko de Bergow, Marquardus de Wartenberg et alii quam plures regni nostri Boemie principes, barones, nobiles et fideles. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini MCCCLXXI°, indiccione nona, decimo kalendas Aprilis, regnorum nostrorum anno XXV, imperii XVI.

Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz čís. 110 dle formuláře Žateckého č. 92 u p. Stanky v Žatci chovaného.

Čís. 445.

1371, 12 dubna. V Praze.

Císař Karel IV povoluje rychtáři, konšelům a přísežným města Mostu, aby nově rozvrhli v souhlasu s obcí sbírku městskou dle odhadu všeho movitého i nemovitého majetku měšťanův a obyvatelův, a nařizuje, aby stěny zděných domů držitelům sousedních domů do polovice byly služebností zavázány.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judici, consulibus et iuratis ciuitatis Pontensis, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Consideratis notabilibus ciuitatis vestre necessitatibus vobis indulsimus et tenore presencium auctoritate regia Boemie graciosius indulgemus, vt in ciuitate vestra predicta super ipsius ciues et incolas steuram siue exaccionem, que alias lozunga dicitur, ponere

et de nouo instaurare possitis et valeatis, vnicuique iuxta racionabilem estimacionem et valorem bonorum suorum mobilium siue immobilium, ita quod eque fiat pauperi, tamquam diuiti; et quidcumque in talibus de consilio communitatis dictaueritis seu ordinaueritis, quod equale sit diuitibus et pauperibus, hoc approbamus et auctoritate regia Boemie confirmamus. Addicimus eciam et decreto regio Boemie vobis omnibus statuimus et mandamus, vt in omnibus et singulis domibus muratis vestre ciuitatis extremitates murorum per medium vicino ipsius deseruiant, sic quod super ipsis ipse vicinus edificare, trabes mittere et alia edificia applicare possit et valeat, sicut in aliis nostris regni Boemie ciuitatibus est consuetum. Presencium nostro sub appresso sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo, duodecima die Aprilis, regnorum nostrorum anno vicesimo quinto, imperii vero decimo septimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum cesaris
P[etrus] Jaur[ensis].

Orig. perg. v archivu m. Mostu N° 27. Na rubu přitištěna malá pečet císařská a poznamenáno pozdější rukou: „Caesaris Caroli IV privilegium a. 1371 wegen der geschoss und steuer über die bürgerschaft.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 99.

Čís. 446.

1371, 19 dubna. V Praze.

Císař Karel IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Mostu, že jich statky movité i nemovité, ve městě i kromě města ležící a k městu příslušející, nemají spadati na krále a komoru královskou, nýbrž na ty, kdož se zůstavitelem nejblíže jsou příbuzni.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad votiuas supplicacionum instancias dilectorum nobis fidelium ciuium et incolarum ciuitatis Pontensis ipsis hanc de certa nostra sciencia fecimus et tenore presencium facimus graciam, quod omnia bona ciuium predictorum, tam in ciuitate quam extra, mobilia et immobilia, que ad ciuitatem nunc pertinent, per mortem

possessorum eorundem ad nos et cameram regni Boemie deuolui non possint neque debeant, nec ad quemcunque alium, nisi ad illum seu illos, qui tali, qui obiit et eadem bona post se reliquit, in propinquiori consanguinitatis linea sunt astricti. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo, XIII kalendas Maii, regnorum nostrorum anno vicesimo quinto, imperii vero decimo septimo.

Ad mandatum cesaris
P[etrus] Jaur[ensis].

Kopiář privilegií archivu m. Mostu na l. 18 *b*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 100.

Čís. 447.

1371, 20 června. V Praze.

Císař Karel IV doplňuje majestát na rychtářství Kolínské, který dal Mikuláši Brukenmeisterovi a jeho dědicům, vypočítávaje dle svědectví rady a obce m. Kolína důchody a statky, které k rychtářství Kolínskému přináležejí. Kromě domu rychetního, krámů chlebných a masných, krejčovny a sladovny na předměstí, čtyř svobodných lánů za městem, dvou rybníkův a mlýnů v Štítarech, rybolovu v Labi, rychty a krčmy v Starém Kolíně a dvou hájův u Labe, a kromě důchodu ze soudu, z váhy městské a z hlídání vozů na trhu v noci, počítají se tu k příslušenství rychty Kolínské ostrovy v řece Labi v obvodu městském povstalé, zvláště u mlýna Hrobského, a důchod ze skladu ryb, vína a soli.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, licet alias Nicolaus dictus Brukkenmeyster, judex ciuitatis nostre Coloniensis super Albea, fidelis noster, judicium ipsius ciuitatis cum suis pertinenciis a Christoforo, nato quondam Goczlini, judicis ibidem, rite comparauerit, sicut de et super hoc nostras regias Boemie litteras de certa nostra sciencia datas obtinuisse dinoscitur, tamen quia in eisdem nostris litteris ipsius judicii fructus et pertinencie non omnes et singule singularibus ipsorum nominibus et vocabulis sunt expressa, et quum nos per consilium, ciues et commu-

nitatem eiusdem ciuitatis sufficienti simus informati testimonio, qualiter ad iudicium predictum subnotati fructus et prouentus pertineant et pertinuerunt ab antiquo, videlicet, quod judex ciuitatis eiusdem de vniuersis causis, que in suo ventilantur judicio, jus suum consuetum recipere et suscipere possit et debeat, exceptis tribus causis criminalibus, scilicet homicidiis et secretis siue mortiferis incendiis ac eciam stupris, de quibus nobis et camere nostre regali Boemie duos denarios presentare debet et tercium denarium pro suis vsibus reseruare; item domum siue hospicium suum, quod inhabitat ibidem; item prouentus stature plumbi, si qua ibi fuerit; item decem scamna panum et duo maccella carnium in eadem ciuitate; item vnum sartorium et vnum braseatorium in suburbio ciuitatis eiusdem; item de deposicione allecum de qualibet tunna duos hallenses et de ipsorum oneracione de qualibet tunna tres hallenses; item de qualibet parua tunna piscium vnum hallensem in deposicione et vnum hallensem in oneracione; item de qualibet tunna prussie duos hallenses in onerando et duos hallenses in deponendo; item de allecibus non tunnatis de qualibet meyza [1], que continet in numero quadringenta allecia, duos hallenses et de quolibet numero, qui continet ducenta allecia, vnum hallensem. Nec debent aliqui homines de quibuscunque ciuitatibus cum allecibus et piscibus ciuitatem ipsam transire, nisi deponant inibi more solito, exceptis tantummodo ciuibus Pragensibus. Et quicunque pisces vel allecia de ciuitate Coloniensi deducerent, non soluto de ipsis jure et theloneo predictis, vbicunque tunc vel in quibuscunque locis judex talia bona reperire posset, ipsa arrestare poterit et ea tanquam bona deperdita in suos vsus conuertere iuxta sue libitum voluntatis. Item, de quolibet plaustro vini quatuor grossos et de quolibet terciali siue dreylingo tres grossos; item de curru plaustrali siccorum piscium duos grossos vel vnum piscem valoris duorum grossorum; item de quolibet paruo curru piscium eorundem vnum grossum vel vnum piscem tanti valoris; item de quolibet curru salis duos grossos; item pro vigilia nocturna de quolibet curru onerato, vbicunque stet, duos hallenses et de vacuo vnum hallensem; item de quolibet cumulo allecum vel piscium, qui staffil vulgariter dicuntur, in foro pro vigilia duos hallenses. Item extra ciuitatem quatuor laneos ab omni census collecte generalis, steure, berne seu

angariarum solucione liberos penitus et exemptos, duas piscinas et duo molendina in villa Cithern [2]) situata; item piscaturam in fluuio Albee ab obstaculo curie Quentini seu molendini, quod Crebern dicitur, vsque in Antiquam Coloniam, vbi gades eiusdem hereditatis suis limitibus distinguuntur; item judicium in Antiqua Colonia cum thaberna ibidem; item duo rubeta, vnum ex alia parte fluuii predicti dictum Hoynik et aliud ab ista parte eiusdem fluuii Rodland nominatum, et omnes insulas, que in prefato fluuio infra supradictos limites et terminos situate sunt vel erunt temporibus affuturis; et specialiter insulam circa molendinum, quod Grobe [3]) communiter nuncupatur, cum omnibus fructibus et emolumentis omnium predictorum habere et possidere debeat, sicut hec omnia sui predecessores ab antiquis temporibus commode et pacifice possederunt. Idcirco habito respectu benigno ad puram fidem et deuocionem sinceram, quibus Nicolaus predictus nobis et regno nostro Boemie multipliciter hucusque complacuit et complacere poterit prestancius in futurum, animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed de certa nostra sciencia et auctoritate regia Boemie ipsi Nicolao, heredibus et successoribus suis, prefatum judicium cum omnibus suis supradictis fructibus, emolumentis, prouentibus et pertinenciis, prout nominatim expressantur superius, approbamus, ratificamus et tenore presencium pro nobis et heredibus nostris, Boemie regibus, possidendum perpetuo confirmamus. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo, indiccione nona, duodecimo kalendas Julii, regnorum nostrorum anno vicesimo quinto, imperii vero decimo septimo.

Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kolína na l. 35 *b* v archivu téhož města za nápisem: „Zvláštní obdarování rychtáři B.“ — [1]) V konfirmaci kr. Václava IV d. v Praze 30 října 1387 píše se „mayza“. — [2]) Nad tím jinou rukou připsáno: Štítary. — [3]) Nad tím touže rukou: Hroby. — O zmíněném v listu tomto *mlýnu Hrobském* u Kolína zachovaly se z té doby dvě zprávy v registrech zápisův královských z r. 1454 a sice, že před komisí sněmovní toho roku „Barbora Gruberova od Hory okázala list, vidimus pod Horských přísežných pečetí, v němž Václav opat a konvent kláštera Sedleckého zapsali Henzlínovi měštěnínu Nového Kolína 15 gr. úroka na třech mlýních u Kolína, totiž Hroby a jiných dvú, za 120 kop gr. Datum anno domini 1362 (s poznámkou: A nepíše se na tajden neb na některý čas, než toliko 15 gr. úroka)“, a že „Vacek Dobešovský okázal dva-

listy Opatovská (ý), jeden opata Petra a konventa kláštera Sedleckého, v němž zapisují Prokopovi Eldreis a Francovi Eldreis, jeho bratru, a dědicuom 24 gr. na každý týden na svých mlýniech, jenž leží u Nového Kolína v Hrobiech, a pod Kamení a pode zdí města, za 200 kop gr. k výplatě. Datum anno 1408.“ (Archiv Český II. str. 201.)

Čís. 448.

1371, 20 června. V Praze.

Král Václav IV (dei gracia Boemie rex, Brandemburgensis et Lusacie marchio et Slesie dux) *dává stejné prohlášení, jako otec jeho rychtáři Kolínskému Mikuláši Brukenmeistrovi o důchodech a příslušnostech rychtářství města Kolína.*

Kniha pamětní m. Kolína z r. 1501 na l. 38 v. za nápisem: „Zvláštní obdarování rychtáři B.“

* Čís. 449.

1371, 13 prosince. V Budišíně.

Císař Karel IV povoluje měšťanům Hory Kutné, aby sobě svobodné statky pozemské kupovali a je zase prodávali, a kdyby někdo z nich bez posledního pořízení zemřel a pravých dědiců nepozůstavil, aby zboží jeho všechno movité i nemovité na nejbližšího přítele spadlo.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keyser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem, bekennen vnd thun kunt offenlich mit disem brieff allen den, die in sehen oder horen lesen, daz wir durch merklichen gebrechen vnserr lieben getrewen der burger vnd der gemeyn vnserr stat zu Kuthen in mit wolbedachtem mute, mit rat vnserr fursten, edeln vnd getrewen die gnad getan haben vnd tun in die mit kraft dicz briefes, mit rechter wissen vnd kuniglicher macht zu Behem, daz alle burgere daselbist, ir erben vnd nachkumen, ewigklichen forbergen, erb, eygen, czinse, gulde, hewser vnd ekker auf dem land kauffen moegen vnd dieselben wider verkauffen, als offt in des not geschiecht, wem sie wollen, in der stat oder auf dem lande, ausgenomen der phaffen, den sie sulche guter nicht verkauffen sullen. Auch meynen vnd wollen wir, wer das sache,

daz einer oder mer, wie vil der auch wern, mannen oder frawen, die burger oder burgerynn daselbist in der stat zu den Kuthen sein oder noch werden in kunftigen czeiten, also sturben an gescheffte, daz sie eelich leybeserben, sone oder tochter, nicht liesen, so meynen vnd wollen wir mit kuniglichen gnaden, daz aller derselben burger oder burgerinn vorwerke, erb, eygen, czinsen, gulte, hewser vnd ecker vnd varunde habe, wie man sie benennen mag, auf den nechsten gebornen freunde, mannes oder weybes geslecht, fallen soll an alle hyndernusse. Auch ist vnser meynung vnd wollen, daz die egenant vnser gnad den zu hilffe vnd zu stewre komen sol, die da teglich leiden vbel vnd gut mit der vorgenanten vnserr stat zu den Kuthen, ausgenomen der, die mit irem geschosse syczen mit gedinge. Mit vrkunt dicz briefs versigelt mit vnserr keyserlichen maiestat insigel. Geben zu Budischin nach Krists gepurt dreyczehenhundert jar, darnach in dem eyn vnd sibenczigisten jare, an sand Lucia tage der heiligen iungkfrawen, vnserr reiche in dem sechs vnd czweynczigisten vnd des keysertumbs in dem sibenczehenden jare.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Kutnohorských krále Ladislava d. v Praze 15 června 1454 v archivu m. Kutné Hory. — Schmidt, Sammlung der Berggesetze I. str. 129. — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenbuch N° CCLIV dle dvorských desk, kdež je zapsána kop. ze XIV století v kvat. XIV na l. 203.

K čís. 449.

1371, 13 prosince. V Budišíně.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Karel božie milostí Římský ciesař rozmnožitel říše a Český král, vyznáváme tiemto listem přede všemi, ktož jej uzřie anebo čtúce slyšeti budú, že pro rozličné příčiny a nedostatky našich věrných milých měšťan i té všie obce našeho města Hory Guttny s dobrým naším rozmyslem a raddú našich kniežat, urozených a věrných milých tuto zvláštní svobodu a milost dali a učinili sme, činíme a dáváme jim mocí tohoto listu, pravým naším vědomím a mocí naší královskú v Čechách potvrzujíce, že všickni měšťané [tudiež u Hory Guthny]

i jich dědicové, náměstkové potomní a budúcí, věčně forberky, dědicstvie zvláštnie, dědiny svobodné, platy, úroky, seděnie s dvory poplužními na zemi sobě svobodně kupovati mohú a ta jistá zbožie zase prodávati tolikrát, kolikrát by jim toho bylo potřebie, komuž by se jim kolivěk líbilo, v městě i na zemi, vymieňujíce kromě kněžím a duchovním lidem takových zboží prodávati zase nemají. A k tomu vuole naše jest a chcem, aby, jestliže by jeden anebo jich viece, buď jich mnoho nebo málo, buď muž nebo žena, měštěnín nebo měštka, kteříž v témž našem městě u Hory Kuttny nyní jsú a obývají anebo potom v budúcích a potomních časiech bydliti a obývati budú, tak bez poručenstvie aneb kšaftu umřel anebo zemřeli, pravých dědicóv, synóv aneb dcer, po své smrti nepozuostaviece, tehdy my mieníme a chcme tomu mocí naší královskú v Čechách a milostí svú, že toho měštěnína aneb měšťan aneb měštěk forberky, dědicstvie zvláštnie, dědiny svobodné a platby, úroky, seděnie s dvory poplužními i jiné všeckno movité i nemovité sbožie, kdež by to kolivěk bylo anebo kterýmž by kolivěk jménem mohlo jmenováno býti, to všeckno na najbližšieho přirozeného přietele, buď mužského neb ženského pokolenie, pokojně spadnúti jmá beze všie překážky. A takový náš úmysl a svolenie jest k svrchupsaným svobodám, milostem a dáním, [že] toliko těm k prospěchu a k užitku býti mají, kteřížto na každý den zlé i dobré trpie s svrchupsaným městem naším Horú Kuttnú, znamenitě ty vymieňujíce z toho, kteříž by v určených šosiech a v nájmiech seděli. A toho na svědomie a potvrzenie náš ciesařský majestát kázali sme přivěsiti k tomuto listu, jenž jest dán v Budišíně létha od narození syna božieho po třinádcsti stech letech, potom v jednom a sedmdesátém léthě, den svaté panny Lucie, leth našeho královstvie v šestmezcítmém a ciesařství v sedmnáctém léthě.

Překlad z XV století v knize: „Transsumpta privilegiorum“ na l. 9 v archivu m. Kutné Hory s poznámkou po straně: „Cassatum“; jiná kop. v archivu musea Českého a v rukop. kláštera Strahovského č. 172 na l. 180 s doložkou: „Ten svrchupsaný majestát jest o svobodném kupování a prodávání zboží svých v městě i na zemi horníkóm daném a o spadování těch zboží po smrti na najbližšieho přietele, ač bez kšaftu zemrúce dědicóv by nepozuostavili, a že ty milosti toliko těm k užitku jsú, ktož v tom městě u Hory Kuthny obývají, zlé i dobré s městem trpiece.“ — Veselský, Kutná Hora str. 32.

Čís. 450.

1372, 9 února. Ve Vratislavi.

Císař Karel IV nařizuje Boršovi z Riesenburka, král. hejtmanu v Bavořích a Chebsku, aby všechny obyvatele země Chebské přidržel k dávání obyčejné berně a pomoci.

Wir Karl von gotis gnaden Romischer keiser czu allen cziten merer des reichs vnd kunig czu Behem, embieten dem edeln Borssen von Rysemburg, hauptmanne in Beyern, vnserm lieben getruwen, vnser gnade vnd alles gut. Lieber getrewer! Wir empfelhen vnd gebieten deinen trewen ernstlich vnd vesticlich bei vnsern hulden, das du alle lantlewte vnsers landes zu Eger, beyde edel vnd vnedel, die ir gewonliche lantbete vnd stewre nicht geben wolten, darczu haldest vnd twingest, das sie dieselben ire lantbete vnd stewre geben sullen ane widerrede, als vormals recht vnd gewonheit gewesen ist, als liep in sei vnser swere vngnade czu vermiden. Geben zu Bresslab an dem nehsten mantage nach sente Dorotheen tag, vnserer reiche in dem sechs vnd czwenczigsten vnd des keysertums in dem sibenczendem jare.

Per dominum archiepiscopum Pragensem
Johannes de Geylnhusen.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí císařskou na rubu listiny přitištěnou. Nad ní na rubu: „Keiser Karl, daz alle die mit steur leiden suln, die im lande sein gesezsen.“ — Winkelmann, Acta imperii inedita II. č. 929. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 16.

Čís. 451.

1372, 29 července. V Berouně.

Císař Karel IV vyjímá měšťany a obyvatele města Tachova, jakož i jich poddané z právomoci krajských súd a jiných soudů, s tím uložením, že mají ve věcech trestního i soukromého práva toliko k městskému soudu býti poháněni, a že ke dvoru královskému může žalobce jenom tenkráte proti nim se odvolati, když mu na soudě městském bylo odepřeno dopomoci ku právu.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore pre-

sencium vniuersis, quod propter vtilitatem et commodum ciuitatis nostrae Tachauiensis animo deliberato, authoritate regia Bohemiae et de certa nostra sciencia ciues et incolas dictae ciuitatis et eorum homines ab omnibus zudis prouincialibus et aliis iudiciis quibuscumque absoluimus et eximimus per praesentes, decernentes expresse, vt exnunc inantea ad instantiam hominis cuiuscumque, coram quibusuis iudice seu iudicibus regni nostri Bohemiae, pro quibuscumque causis criminalibus, ciuilibus seu mixtis in iudicium trahi, citari seu occupari extra ciuitatem et iudicium Tachauiense non possint nec debeant quouis modo. Verum si quis contra vniuersitatem ipsam aut eorum aliquem quidquam habuerit actionis, illud coram iudice seu iudicio dictae ciuitatis, qui pro tempore fuerit, prosequatur, qui unicuique expeditam tenebit et debebit iustitiam ministrare. In casu autem, quo actori cuicumque iustitia denegata fuerit, extunc licebit eidem ad curiam regalem Bohemiae appellare. Inhibemus igitur vniuersis et singulis poprawczonibus, zudariis, iusticiariis prouincialibus et aliis iudicibus quibuscumque sub obtentu nostrae gratiae firmiter et districte, ne uniuersitatem aut singulares personas dictae ciuitatis Tachauiensis, in eadem ciuitate seu extra in quibuscumque bonis eorundem ciuium liberis aut aliis ubicunque domicilium seu mansionem habentes, coram se uel eorum iudiciis citare, trahere, occupare aut aliquas sententias diffinitiuas seu interloquutorias in eorum praeiudicium ferre praesumant; decernentes insuper et exnunc irritum et inane, si quid contra praemissa per quempiam eorum fuerit attemptatum. Presentium sub imperialis maiestatis nostrae sigillo testimonio literarum. Datum Werone anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, indiccione decima, IV° kalendas Augusti, regnorum nostrorum anno Romanorum vicesimo septimo, Bohemiae vicesimo sexto, imperii uero decimo octauo.

De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis praepositus.

Transsumpt opata Jana a konventu kláštera Kladrubského na žádost purkmistra a konšelů m. Tachova 7 března 1543 zhotovený v archivu c. kr. místodržitelství v Praze č. 67 A 1. — Dle kvaternu desk zemských č. 133 listu A 1 Stocklöw, Geschichte der Stadt Tachau II. str. 404.

Čís. 452.

1372, 10 srpna. V Praze.

Císař Karel IV, chtěje, aby z nemovitostí k městu Mostu příslušejících roční úroky bral toliko král a měšťané, povoluje měšťanům tohoto města, aby úroky, kterými jsou ročně duchovenstvu povinni, mohli vykoupiti složením desaterónásobného obnosu.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis abbatibus, prepositis sanctimonialibus, hospitalariis prioribus et personis ecclesiasticis et religiosis quorumcunque ordinum necnon clericis secularibus quibuscunque, qui census, redditus et prouentus annuales in ciuitate Bruxs siue Pontensi eiusque bonis habere noscuntur, deuotis suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Deuoti dilecti! Condicionem dicte nostre ciuitatis Pontensis volentes facere meliorem ciuibus ibidem, fidelibus nostris dilectis, iniunximus, vt vniuersos et singulos census, redditus et prouentus, quos vos et quilibet vestrum in ciuitate eadem habere noscimini, siue super molendinis, macellis, domibus, ortis seu bonis sint, vel alias vbicunque intus et extra ciuitatem ipsam sitos, pro se et dicta ciuitate a vobis et quolibet vestrum comparare, emere et exoluere debeant. Quapropter vobis omnibus et cuilibet vestrum presentibus seriose mandamus, omnino volentes, quatenus singulos census, redditus et prouentus huiusmodi dictis ciuibus indilate et sine renitencia qualibet, dando ipsis sexagenam census annui pro decem, vendere debeatis. Est enim intencionis nostre, vt nemo preter serenitatem nostram in dicta ciuitate et eius pertinenciis, ciuibus duntaxat exceptis, census, redditus et prouentus habere debeat quouismodo. Datum Prage die X Augusti, regnorum nostrorum anno Romanorum vicesimo septimo, Boemie vicesimo sexto, imperii vero decimo octauo.

Per dominum de Koldicz
Nicolaus Camericensis prepositus.

Kopiář privilegií v archivu m. Mostu na l. 18 *a*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 101. — V potvrzení krále Ferdinanda I privilegií města Mostu d. na hradě Pražském 30 března 1549 (kop. v archivu m. Mostu) navracuje se městu též „list císaře Karla na vyplacení duochoduov z masných krámuov

rum Prage X [illegible] Augusti" bez udání roku, kdy byl list vydán. Jest pravdě
dobno, že se [illegible] mu list svrchu položený, a že r. 1377, k němuž list ten klad
chlesinger u. [illegible] 116. není správný.

* Čís. 453.

1372. 21 srpna. V Praze.

Císař Karel IV povoluje obci města Sušice, aby z každého kusu do bytku do města přihnaného mohla vybírati po malém penízi.

Zmínka v konfirmaci privilegií Sušických kr. Ferdinanda I d. na hrad Pražském 24. září 1547 a to takováto: „List císaře Karla, aby při městě po malé penízi z dobytku brali. Dán v Praze létha 1372, indiccione decima, XII kalend Septembris."

* Čís. 454.

1372. 4 září. V Praze.

Císař Karel IV vysazuje obyvatelům města Litoměřic nový výroč trh, jenž se má odbývati v předvečer sv. Jakuba apoštola a napoto trvati čtrnácte dnů pořád zběhlých.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperat semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presenciu vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Luthomier censis fieri meliorem scabinis, ciuibus, incolis et vniuersitati ciuitat eiusdem in perpetuum indulsimus et de benignitate nobis inna presentibus graciosius indulgemus, vt exnunc inantea in perpetu annis singulis, incipiendo videlicet in vigilia sancti Jacobi apost hora vesperarum et deinde continuando per dies quatuordecim inuicem immediate sequentes, nundine et annuale forum in ciuita ipsa Luthomierzicensi celebrari et obseruari valeant atque poss cum omnibus mercibus, mercimoniis, rebus, libertatibus, emunitatib iuribus, modis et formis, quemadmodum nundine et annuale for in ciuitate ipsa Luthomierzicensi consueuerunt antiquitus obserua Inhibentes firmiter et districte vniuersis et singulis principibus, ecc siasticis et secularibus, baronibus, burggrauiis, officialibus, militib clientibus, ciuitatum, oppidorum et villarum judicibus, juratis et i colis et aliis quibuscunque nostris et regni Boemie fidelibus, cui

ıque preeminencie, condicionis aut status existant, presentibus et ıris, ne prefatos ciues, incolas et vniuersitatem Luthomierzicensem non vniuersos et singulos mercatores et alias quascunque personas, tas nundinas seu annuale forum, sicut premittitur, visitantes, acce-ıtes et suo tempore morantes ibidem ac eciam recedentes abinde personis, mercibus et rebus suis contra indultum nostrum huius-di impediant, molestent quomodolibet seu perturbent, sicut nostram, edum et successorum nostrorum, regum Boemie, indignacionem uissimam ac penam in contrafacientes ad arbitrium regium infli-ıdam voluerint euitare. Presencium sub imperialis nostre maiestatis illo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo centesimo septuagesimo secundo, indiccione decima, secundo nonas ptembris, regnorum nostrorum anno vicesimo septimo, imperii vero simo octauo.

R. Johannes Saxo. Per dominum magistrum curie Nicolaus Camericensis prepositus.

Dle originálu nyní již nezachovaného Pelzel, K. Karl der Vierte. Urdenbuch N° CCXXXVI. — Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 86 *a* za isem: „Litera Caroli quarti super annuale forum."

* Čís. 455.

1372, 19 září. V Praze.

ař Karel IV ustanovuje, že, kdykoli zemře některý měšťan neb obyel města Králové Hradce, jenž trpí s městem berněmi a obecními ıůckami, nezanechaje přirozených dědicŭ, jmění jeho movité a nevité má spadnouti právem dědičným na nejbližší příbuzné vedle ustanovení práva Starého města Pražského.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator ıper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium uersis, quod desiderantes profectui ciuitatis nostre Grecensis cura ıigni fauoris intendere, ita vt eius ciues et incole, fideles nostri, ıitudini regali Boemie eo quidem melius seruire valeant, quo benius fuerint regie liberalitatis clemencia consolati, quapropter mo deliberato, sano principum, baronum et procerum regni et

corone Boemie, nostrorum fidelium, accedente consilio, auctoritate regia Boemie, de certa nostra sciencia et regie celsitudinis gracia singulari supradictis ciuibus, heredibus, successoribus, posteritati et vniuersitati eorum et eidem ciuitati Grecensi necnon inhabitatoribus, qui pro tempore fuerint, infrascriptam graciam pro nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, fecimus, dedimus et concessimus, facimus, damus et concedimus imperpetuum virtute presencium graciose, videlicet quod, quocienscunque exnunc inantea vnum vel plures, ciuem vel ciues dicte ciuitatis Grecensis, qui pro tempore fuerint, non relictis vtriusque sexus legittimis heredibus, ab hac luce migrare contingeret, quod extunc vniuerse et singule possessiones, hereditates, proprietates, allodia, agri, census, redditus et bona mobilia et immobilia, in quibuscumque rebus consistant, intus et extra dictam ciuitatem Grecensem aut alibi, vbicumque talia sita noscuntur, quibuscumque eciam possint vocabulis designari, ad proximiores et propinquiores ita decedentis seu decedencium consangwineos, masculini seu feminini sexus, tunc superstites, libere et jure hereditario deuoluantur sub omni modo, libertate et forma, quibus in talibus casu et articulis ciuitati nostre Maiori Pragensi graciam nostris regalibus litteris noscuntur erogasse, graciam huiusmodi ad illos dumtaxat ciues et incolas Grecenses volentes extendi, qui in solucionibus stewre, exaccionum, lozungarum, contribucionum et aliorum onerum cum antedicta ciuitate Grecensi sustinent et sustinebunt temporibus affuturis. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, indiccione decima, XIII° kalendas Octobris, regnorum nostrorum anno vicesimo septimo, imperii vero decimo octauo.

[Na ohbu:] Ad relacionem domini P[auli] de Jenczenstein
Conradus de Gysenheim.

[Na rubu:] R. Johannes Saxo.

Orig. perg. v archivu m. Hradce Králové č. 5 (dole při pečeti staré č. 13). S pěkně zachovanou velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Na líci císař v majestátě a na rubu orel s legendou: „JUSTE · JUDICATE · FILII · HOMINUM.“ Na rubu připsáno rukou XVI století: „List krále Karla na svobody městské, kšaftování a nápady 1372“. — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 160.

* Čís. 456.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům m. Budějovic („ciuitatis Budweyczensis", též „Budwiczensis")

Orig. perg. nyní v národním museum Uherském v Pešti; druhdy v archivu m. Budějovic. Pečeť utržena. Kopie v diplomatáři Českého musea s poznámkou zvěčň. archiváře J. Erbena: „Pečeť utržená. List tento byl bez pochyby hned po shotovení zase zrušen a jiný obšírnější na místo jeho téhož dne a roku zase shotoven."

* Čís. 457.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům m. Domažlic (ciuitatis Tuste).

Kop. v archivu m. Rokycan ve vidimátu privilegií Domažlických z r. 1702. — Český překlad v knize privilegií z r. 1527 v archivu m. Domažlic na l. 12 *v.* (č. B 4) za nápisem: „Majestát třetí císaře Karla čtvrtého na to daný, kdyby někto zšel z tohoto světa skrze smrt, nemaje pravých dědicuov, jeho statek na nejbližší přátely aby připad".

* Čís. 458.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kadaně (ciuitatis Cadanensis).

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 5 (lit. F). Pečeť schází. Kop. v registrum privilegií téhož archivu N° 5 za nápisem: „Littera Karoli imperatoris, quod omnia bona mobilia et immobilia ad proximiores et propinquiores decedencium consangwineos vtriusque sexus more ciuitatis Pragensis jure hereditario deuoluantur "

* Čís. 459.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Klatov.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285

na l. 101 a to taková: „List císaře Karla, kterýmž jim Klatovským milost činí, aby každý obyvatel, komuž by chtěl, statek svuoj prodati neb odkázati mohl etc. podle spuosobu Starého města Pražského. Datum v Praze, indiccionis (sic), XIII calendas Octobris, anno domini 1372.“ A za tím se praví: „Od téhož císaře Karla týmž Klatovským takovej list, slovo od slova o touž věc, jak ten před tím. Datum téhož dne a létha ut supra.“

* Čís. 460.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kolína (ciuitatis Coloniensis).

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° IX (starší č. 7). — S úlomkem pečeti na perg. proužku zavěšené. Na rubu čte se: „R. Nicolaus de Praga“ místo „R. Johannes Saxo“ a dále pozdější poznámka „císaře Karla na odoumrť léta 1372.“

Čís. 461.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům svého města Německého Brodu (ciuitatis nostre Brode Theutonicalis).

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. III (staré č. 3). S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu poznámka rukou XV století: „Obdarování císaře Karla IV na odoumrti a kšaftu činění.“

K čís. 461.

1372, 19 září. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský ciesař vzdycky rozmnožitel a Český král. Známo činieme tiemto listem, že žádáni jsúce prospěchu našeho města Brodu Německého péčí milostivé přiezně množiti, tak aby jeho měšťané a obyvatelé, věrní naši, vysokosti královstvie Českého tiem lépe slúžiti mohli, čiem milostivější královské svobody byli by milostí obdarováni, protož myslí rozmyšlenú, zdravú

kniežat, pánuov a šlechticuov královstvie a koruny České, našich věrných, raddú, mocí královstvie Českého, s jistým naším vědomiem a královské vysokosti milostí zvláštní nahoře psaným měšťanuom, dědicuom, budúcím, potomním i obci jich i témuž městu Brodu Německému i také v něm bydlejícím, kteříž by v ty časy byli, podepsanú milost pro nás, dědicuov a budúcích našich, králuov Českých, učinili jsme, dali jsme a puojčili jsme, činieme, dáváme a puojčujeme věčně mocí listu tohoto milostivě, tak že tolikrát, kolikožkrát kolivěk nyní i potom jednomu nebo viece měšťanuom řečeného města Brodu Německého, kteříž by v ty časy byli, nemajíce obojieho pokolenie pravých dědicuov, s tohoto světa přihodilo by se sjíti, tehdy všechna a každá jmění, dědicstvie, zvláštnosti, jako poplatci, rolí, užitkové a zboží movitá i nemovitá, v kterémžkoli statku byli by, vnitř anebo vně kromě řečeného města Brodu Německého aneb jinde, kdežkolivěk taková známa a věděna býti by mohla, aneb kterýmiž by kolivěk jmény mohly jmenovány býti, k najbližšiem a k najpříbuznějšiem tak umierajíciemu neb umierajícím přátelóm, mužského neb ženského pokolenie, tehdáž zuostalým, svobodně a právem dědicským spadnúti mají a všiem obyčejem a svobodú a zpuosobem, kterýchž v takových příhodách a artykulech městu našemu Většiemu Pražskému milost našemi královskými listy zná sě dána býti, milost takovúž těm zvláště měšťanuom a obyvateluom Brodu Německého ukazujem, ktož s předřečeným městem v poplatcích, v berních, v narážkách, v lozuncích trpí a trpěti budú časy budúcími. Tomu na svědomie pečeť naši ciesařskú pod majestátem naším. Dán v Praze léta páně tisiecieho třistého LXXII, třináctý den října měsíce (sic), královstvie našich léta XXVII a ciesařstvie našeho léta osmnádctého.

Překlad z konce XV století v pamětní knize z r. 1416 na l. 185 v archivu m. Německého Brodu. — Jiný novější překlad v Beckovského, Poselkyni starých příběhův Českých I. str. 585.

* Čís. 462.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Písku.

Zmínka v konfirmaci privilegií Píseckých krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v archivu m. Písku takováto: „List císaře Karla na poručenství a nápady. Dán v Praze léta tisícího třístého sedmdesátého druhého, třináctého dne měsíce Novembris (sic). List Karla císaře druhý v táž slova. Datum léta a dne ut supra.“

* Čís. 463.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Slaného (ciuitatis nostrae in Slana).

Kop. v přepisu privilegií Slánských z r. 1654 č. 2 v archivu m. Slaného.

* Čís. 464.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům m. Stříbra (ciuitatis nostrae Misae).

Obsaženo v konfirmaci privilegií m. Stříbra císaře Leopolda I, d. v Ebersdorfě 18 července 1668 a chované v orig. v archivu téhož města.

* Čís. 465.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Ústí nad Labem (ciuitatis Ausk).

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad L. č. 7 (staré č. nahoře 6). S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Na rubu čte se: „R. Johannes Lust“ místo „R. Johannes Saxo“ a na ohbu při zářezu současná poznámka: „14 r.“ — Feistner, Geschichte der königl. St. Aussig str. 248.

* Čís. 466.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává právo měšťanům a obyvatelům města Plzně, kteří trpí s městem berněmi a obecními pomůckami, aby mohli svo-

bodně nakládati s majetkem svým ve městě i mimo město se nalézajícím po čas života i na případ smrti, a ustanovuje, že, zemře-li kdo z nich bez posledního pořízení, nepozůstavě přirozených dědiců, pozůstalost jeho všechna spadne právem dědickým na nejbližší příbuzné dle ustanovení práva Starého města Pražského.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod desiderantes[1]) profectui ciuitatis nostre Pilsnensis cura benigni fauoris intendere, ita ut eius ciues et incole, fideles nostri, celsitudini regali Boemie eo quidem melius seruire valeant, quo benignius fuerint regie liberalitatis clemencia consolati, quapropter animo deliberato, sano principum, baronum ac procerum regni et corone Boemie, nostrorum fidelium, accedente consilio, auctoritate regia Boemie, de certa nostra sciencia et regie celsitudinis gracia singulari supradictis ciuibus, heredibus, successoribus, posteritati et vniuersitati eorum et eidem ciuitati Pilsenensi necnon inhabitatoribus, qui sunt uel pro tempore fuerint, infrascriptam graciam pro nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, fecimus, dedimus et concessimus, facimus, damus et concedimus imperpetuum virtute presencium graciose, videlicet, quod exnunc inantea omnes et singuli ciues seu inhabitatores dicte ciuitatis Pilsenensis et quilibet ipsorum, heredes et successores sui, imperpetuum libere possint et valeant vniuersas et singulas possessiones, hereditates, proprietates, allodia, agros, census, redditus, domos et bona sua mobilia et immobilia, in quibuscunque rebus consistant, intus et extra dictam ciuitatem Pilsenensem aut alibi, vbicunque talia sita noscuntur, quibuscumque eciam possint vocabulis designari, cuicunque seculari dumtaxat homini seu persone vendere, legare, donare, testari et iuxta sue voluntatis arbitrium ordinare, jure hereditario possidendum[2]), juxta jura, mores et consuetudines ipsius ciuitatis Pilsenensis actenus ab antiquo tempore obseruatas. Si autem aliquem seu aliquos ex dictis ciuibus seu inhabitatoribus predicte ciuitatis Pilsenensis, viris et mulieribus, sine donacione, testamento, ordinacione seu disposicione, non relictis vtriusque sexus legitimis heredibus, ab hac luce migrare contingeret,[3]) extunc vniuerse et singule possessiones,

hereditates, proprietates, allodia, agri, census, redditus, domus et bona mobilia et immobilia, in quibuscunque rebus consistant, intus et extra ciuitatem Pilsenensem predictam aut alibi, vbicunque talia sita noscuntur, ad proximiores et propinquiores ita decedentis seu decedencium consanqwineos masculini seu feminini sexus, tunc superstites, libere et jure hereditario deuoluantur sub omni modo, libertate et forma, quibus in talibus casu et articulis ciuitati nostre Maiori Pragensi graciam nostris regalibus litteris noscimur[4]) erogasse, graciam huiusmodi ad illos dumtaxat ciues et incolas dicte ciuitatis Pilsenensis volentes extendi, qui in solucionibus stewre, exaccionum, lozungarum et aliarum contribucionum onera cum antedicta ciuitate Pilsenensi sustinent et sustinebunt temporibus affuturis. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, indiccione decima, XIII° kalendas Octobris, regnorum nostrorum anno vicesimo septimo, imperii vero decimo octauo.

[Na ohbu:] Ad relacionem domini Pauli de Jenzensteyn
Conradus de Gysenheim.

[Na rubu:] R. Johannes de Geylnhusen.

Orig. perg. (A) v museu města Plzně č. 5 (staré č. 9). S krásně zachovanou velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu u zářezu pečeti čte se „Pilzna". — Strnad, Listář kr. města Plzně č. 110. — U porovnání s orig. listinou (B) v archivu m. Králové Hradce chovanou jsou tyto varianty: [1]) considerantes B. — [2]) possidenda B. — [3]) contingerit B. — [4]) noscuntur A.

* Čís 467.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění „o nápady" měšťanům a obyvatelům města Berouna.

Zmínka v konfirmaci privilegií kr. Ferdinanda I, d. na hradě Pražském 24 září 1547 a chované v přepise v archivu m. Berouna.

Čís. 468.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Budějovic („ciuitatis in Budweys").

Orig. perg. nyní v národním museu Uherském v Pešti, druhdy v archivu m. Budějovic. Pečet utržena. Kopie zvěčn. archiváře J. Erbena v diplomatáři Českého musea, na níž ještě poznámka: „S překrásně zachovanou pečetí."

* Čís. 469.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Čáslavě (ciuitatis Czaslauiensis).

Obsaženo plné znění v potvrzení privilegií Čáslavských krále Jiřího d. na Horách Kutných 1 listopadu 1466, kteréžto konfirmace orig. chová se v archivu m. Čáslavě č. A 15. Kop. též v deskách dvorských kvat. XXI na str. 55 a 119.

* Čís. 470.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Domažlic (ciuitatis in Tusta).

Kop. v archivu m. Rokycan ve vidimátu privilegií Domažlických z r. 1702.

* Čís. 471.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Chrudimě.

Zachován toliko český překlad z XV století v pamětní knize Chrudimské z r. 1439 na l. P 30 v tamějším úřadě knihovním.

* Čís. 472.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kadaně (ciuitatis Cadanensis).

Orig. perg. v archivu města Kadaně N° 5 (lit. E). S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Kop. v registrum privilegií téhož archivu N° 6.

* Čís. 473.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Klatov.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101 (srov. poznámku u č. 459 této Sbírky).

* Čís. 474.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kolína (ciuitatis Coloniensis).

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° VIII. (V pravém rohu staré číslo 25). — U zářezu pečeti čte se: „Colonia". Pečeť utržena. Na rubu rukou po r. 1547: „Num. 6, aby mohli kšaftovati, komu by se jim dobře líbilo, buď ženskému neb mužskému pohlaví, prodati, dáti aneb změniti, jak a kdyby se komu líbilo za živobytí učiniti."

* Čís. 475.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kouřimě (ciuitatis Gurimensis).

Kop. XVI století v knize pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 108 b za nápisem: „Bona testari".

* Čís. 476.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Králové Hradce (ciuitatis nostre Greczensis).

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce č. 6 (při pečeti staré číslo 13). Na rubu při zářezu pečeti rukou listiny poznamenáno: „Grecz" a kromě toho rukou XVI století: „List ciesaře Karla na svobody městské, kšaftování a nápady statkův." — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 158. — Srov. poznámku při č. 466 této Sbírky. — Německý starý překlad tohoto listu uveřejnil Bienenberg u. m. str. 161 dle ztraceného nyní Hradeckého „Cod. dipl. membr. MS. arch. civit." z r. 1406.

* Čís. 477.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Litoměřic (ciuitatis in Luthomericz).

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 8 (staré č. 70). U zářezu pečeti rukou listiny: „Luthomericz." S krásně zachovanou pečetí císařskou na pergamenovém proužku zavěšenou. Na rubu regest rukou XV století: „Litera domini Karoli, quod nullus extra ciuitatem potest recipere deuolucionem. — Každej svobodnej měštěnín může statek svuoj, komuž chce, dáti". List tento je přepsán v rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 96 *b* s touto poznámkou: „Majestátu tohoto císaře Karla čtvrtého přípis o nápady na osoby s městem tímto trpící, a že každej svobodnej měštěnín muože statek svuoj, komuž chce, dáti, jest vypsán z originálu svého slovo od slova, jakž sám originál v sobě zní, a jest kollacírován, z kteréhož vejpisy ku potřebám lidským na potomní časy z snešení radního, kteréž se stalo v pondělí po neděli Jubilate léta etc. LXXVIII°, vydávány býti mají, z té příčiny, aby originálu časem jeho užíváním pečeť se neporušila a písmo nezetřelo a nepokazilo. Actum feria 2 post dominicam Jubilate anno 1578."

K čís. 477.

1372, 19 září. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z přízně boží milosti císař Římský vždycky rozmnožitel a Český král. Oznamujem zněním tohoto listu všem, kderak jsúce žádostivi k prospěchu města našeho v Lithoměřicích skrze péči dobrotivé přízně učiniti, tak aby téhož měšťané a obyvatelé, věrní naši, vysokosti královské v Čechách tím zajisté lépe mohli slúžiti, pokudž by dobrotivěji královského darování milostí potěšeni byli, protož úmyslem rozváženým, spolu s zdravú knížat, korúhevních pánuov a vladyk království a korony České našich raddou, mocí královskú v Čechách, jistým vědomím a královské vysokosti z zvláštní milosti nadepsaným měšťanóm, dědicóm, potomkóm a jich obci a témuž městu Lithoměřic i také obyvatelóm, kdeříž jsou neb časem budú, nížepsanú milost za sebe, dědice a potomky naše, krále České, učinili jsme, dali a dopustili, činíme, dáváme a dopouštíme na věky mocí tohoto listu milostivě, totiž aby nyní i potomně všickni i jeden každý, měšťané nebo obyvatelé dotčeného města v Lithoměřicích a

jeden každý z nich, dědicové a potomci jich, věčně svobodně mohli všecka i jedna každá jmění, dědictví, vlastní, forberky, dědiny, úroky, platy neb důchody, domy a svá zboží, mohovitá i nemohovitá, na jakýchž by koli věcech byly, v městě a ven z již dotčeného města v Lithoměřicích neb jinde, kdež koli ty by ležely, jakýmiž by také koli jmény vyznamenány býti mohly, komuž kolivěk, světskému toliko člověku neb osobě [1]), prodati, odkázati, dáti, kšaftovati a vedle úmyslu své vuole řéditi právem dědičným k obsedění vedle práv, návyklostí a obyčejuov téhož města v Lithoměřicích, až posavad od starodávního času zachovalých. Jestli pak že by se komu neb kterým z dotčených měšťanuov neb obyvateluov jmenovaného města v Lithoměřicích, mužuom a ženám, bez dání, kšaftu, řiezení neb spuosobení, neostavivše obojího pohlaví pravých dědicuov, z tohoto světla (sic) jíti přihodilo, tehdy všeckna i jedna každá jmění, dědictví, vlastní, forberkové, dědiny, platy, důchody, domy a zboží, mohovitá i nemohovitá, na jakýchž by koli věcech byly, v městě a před městem dotčeným v Lithoměřicích neb jinde kdežkoli takové by ležely, na bližší tak umrlého neb umrlých příbuzné, mužského neb ženského pohlaví, tehdáž živé, svobodně a právem dědičným aby spadla vším během, svobodou a spuosobem, pokudž se v takových příhodě a artykulích městu našemu Většímu Pražskému milost naším královským listem daná uznává. Milost taková na ty toliko měšťany a obyvatele v Lithoměřicích chtějíc aby se vztahovala, kteříž v placení pomoci, berní, výplat a jiných daní neb zbírek břemena s napřed dotčeným městem Lithoměřicí trpí, snášejí a trpěti na budoucí časy budou. [2]) Pod svědomím pečeti našeho císařského majestátu při tomto listu. Dán v Praze létha páně MCCCLXXII°.

Překlad ze XVI století v rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 95 *b* za nápisem: „Karel císař, jak mají statky řéditi a na koho má nápad jíti etc.“ Po straně poznámka: „Originale extat latinum. Confirmatum N° 11“. Dále: [1]) Nota extra spiritualibus — [2]) původně bylo: *trpěli a snášeli na budoucí časy;* to však přeškrtnuto a opraveno s doložkou: „sic est in originali latino“.

* Čís. 478.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Loun (ciuitatis in Luna).

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 14. (V rohu na rubu č. 8.) S velkou, pěkně zachovanou pečetí císařskou. Na rubu poznámka současná: „Super juribus deuolucionum. — Luna.“ — Kop. v Lounské knize privilegií z r. 1435 na l. 4 *b* za nápisem: „Approbacio donacionum et testamentorum de bonis ciuium, cui voluerint, cum deuolucione ad consangwineos proximiores.“ — Wunš, Dějiny m. Loun str. 123. — V knize Lounské „Vejpis některých privilegií“ sign. B 4 na l. 7 je český překlad, za nímž je na l. 11 poznamenáno, že císař Rudolf II listem d. na hradě Pražském v středu po sv. Lucii l. 1579 poručil Lounským, aby „propustili a vydali abatyši kláštera Tejneckého sto kop gr. m., jež spolusoused jich Václav Brož odkázal tetě své Dorotě, kteráž od dětinství v témž klášteře Tejneckém jest schována i také do téhož zákona duchovenství jich přijata jest.“ Lounští dovolávajíce se svrchu položeného privilegia císaře Karla IV z r. 1372 vzpěčovali se vydati tento odkaz a učinili tak teprve, když jim císař Rudolf dal *revers d. na hradě Pražském v pátek po sv. Filippu a Jakubu (6 května) l. 1580*, kdež psáno: „I ačkoliv to privilegium vaše, kterýmž se zastíráte, v sobě by mělo ukazovati, že každý z spoluměštan a sousedův vašich statek svůj může dáti, zapsati, říditi a odevzdati každému, však toliko světskému člověku, kteréhožto privilegium abyšte neprotrhli, se obáváte; však poněvadž táž summa nadepsané Dorothě prvé, nežli jest takové duchovenství na sebe přijala, od téhož strejce jejího odkázána jest a tak ne duchovní osobě, ale světské odkázání se stalo, protož takové propuštění a vydání týchž peněz jí abbatyši Tejnecký k protržení ani na žádnou újmu a škodu týchž privilegií vašich není a býti nemůže, a vy tím na budoucí časy od žádného stíháni býti nemáte.“

* Čís. 479.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Mělníka (ciuitatis Melnik).

Obsaženo v orig. konfirmaci privilegií Mělnických císaře Sigmunda d. v Praze 30 září 1436 v archivu m. Mělníka č. 12. — Český překlad ze XVII století v knize privilegií m. Mělníka na l. 24 *b* za nápisem: „O statkův prodajích, kšaftích a nápadích.“

* Čís. 480.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Mostu (ciuitatis Pontensis).

Kopiář privilegií archivu m. Mostu na l. 14 *a*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 102.

* Čís. 481.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Nymburka (ciuitatis Newemburgensis).

Orig. perg. v archivu m. Nymburka (č. 7 rukou XV století). Na rubu u zářezu pečeti: „Nuwenburg" a nad tím rukou XV století „quod ciues omnia bona sua possunt dare, cui volunt". — Pečeť utržena.

* Čís. 482.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Písku.

Zmínka v konfirmaci privilegií Písecých kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v archivu m. Písku. Srov. č. 462 této Sbírky.

* Čís. 483.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Slaného (ciuitatis Slanae).

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 3 v archivu m. Slaného.

* Čís. 484.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Stříbra (ciuitatis nostrae in Misa).

Obsaženo v konfirmaci privilegií m. Stříbra císaře Leopolda I, d. v Ebersdorfě 18 července 1668 a chované v orig. v archivu téhož města.

* Čís. 485.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Sušice (ciuitatis nostre in Sicca).

Vidimus v archivu Českého musea, který purgmistr a rada města Sušice dne 23 dubna 1616 vydali „na žádost Mandaleny, Jiříka Šmidpergera manželky, Anny zůstalé vdovy po Zykmundovi Hvězdáři a Mathoušovi synu po dobré paměti Janovi Koutovi, sousedy a obytných v městě Sušici".

Čís. 486.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Tachova (civitatis nostrae Tachoviensis), *dodávaje k tomu, že mohou v lesích a na polích kolem hradu Tachovského honiti zajíce a menší zvěř, chytati ptáky a v potoce loviti ryby, a že purkrabí tamějšího hradu a jiní úřadníci nemají jim v jich právech žádných překážek činiti.*

Kop. z XVII století v kvaternu trhových desk v úřadě desk zemských v Praze nebeské barvy č. 133 na l. 3 *b* a v dvorském archivu komorním ve Vídni. — Stocklöw, Geschichte der Stadt Tachau II str. 405. — Dodatek toliko v této listině přicházející zní takto: „Et ut cives et inhabitatores praedictae civitatis Tachoviensis leporum, avium ac aliorum animalium parvorum habere valeant venationes in campis et in rubetis, et piscationes in ripa a molendino retro castrum, ubi nunc piscina est, secundum quod ab antiquo tempore hucusque ab eodem loco piscari consueverunt, usque ad molendinum Rackonis, mandamus burggravio ibidem aliisque nostris officialibus, qui sunt aut qui pro tempore fuerint, auctoritate regia, praesentibus firmiter et expresse, quatenus contra huiusmodi nostrae exemtionis et libertatis gratiam, contra aliaque omnia et singula jura, mores, consuetudines, privilegia et libertates pariter et indulta hactenus ab antiquo tempore observata non debeant ipsos aut eorum aliquem in aliquo supradictorum impedire seu etiam adgravare, sed potius circa eadem eos manutenere, prout nostram indignationem voluerint evitare." Při tom je nápadno, že zachované dvě jiné kopie tohoto listu (v rukop. archivu m. Prahy „Chaos rerum memorabilium" č. 325 na l. 146 *b* a v rukopise Gerštorf-Weichâ-ské bibliothéky v Budišíně č. 32 na l. 105 *b*) dodatku tohoto nemají.

* Čís. 487.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Ústí nad Labem (ciuitatis in Vska).

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 8 (nahoře na listině č. 7, dole u pečeti N° 8). Na rubu rukou XVII století: „Von imperatore Carolo quarto

begnadung wegen testiren". Jinou rukou: „Super testamenta, frey zu testiren vndt dass die nächste freunde succediren können ab intestato". S ulomenou velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou; nad jejíž zářezem se čte „Ausk." — Feistner, Geschichte der königl. St. Aussig str. 249.

* Čís. 488.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Vodňan (ciuitatis in Wodnan).

Transsumpt privilegií Vodňanských purgmistra a raddy města Tejna nad Vltavou z r. 1612 v archivu c. kr. místodržitelství v Praze fasc. P—106, num. W 58 s poznámkou: „Při tomto majestátu pečeť zavěšena na pargameně".

* Čís. 489.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Vysokého Mýta (civitatis in Muta).

Obsaženo v konfirmaci privilegií císařovny Marie Teresie, d. ve Vídni 10 ledna 1744 a chované v orig. v archivu m. Vysokého Mýta odd. R. č. 16.

* Čís. 490.

1372, 19 září. V Praze.

Císař Karel IV dává list stejného znění měšťanům a obyvatelům města Žatce (ciuitatis Sacensis).

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 33 *a* za nápisem: „Karolus dat deuoluciones bonorum ciuibus Zacensibus" a na l. 43 *b* za nápisem: „Na kšaftování a nápady". — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 111.

* Čís. 491.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Plzně nadání otce svého císaře Karla IV, v kterém se jim uděluje právo nakládati svobodně s majetkem v městě i mimo město se nalézajícím, po čas života

i na případ smrti, s tím ustanovením, že, když někdo z nich bez posledního pořízení a nezanechaje přirozených dědiců zemře, pozůstalost jeho právem dědickým na nejbližší příbuzné spadne dle ustanovení práva Starého města Pražského.

Wenceslaus dei gracia Boemie rex, Brandemburgensis et Lusacie marchio et Slezie dux. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Pilznensis facere meliorem, et ut ciues et incole ciuitatis eiusdem ad nostre maiestatis queuis obsequia studiosius peragenda eo forcius animentur [1]), quo se a munificencie regie liberalitate [2]) senserint vberius consolatos, hinc est, quod de serenissimi principis et domini, domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris semper augusti et Boemie regis, illustris domini et genitoris nostri precarissimi, speciali mandato, regia auctoritate Boemie et nostre celsitudinis gracia singulari ciuibus et vniuersitati dicte ciuitatis Pilznensis, presentibus et futuris, in perpetuum concessimus et presentibus concedimus graciose, quod exnunc inantea quilibet seu quelibet ciuis, masculini uel feminini sexus, omnia bona sua mobilia uel [3]) immobilia, in quibuscunque rebus consistant, sine quolibet [4]) impedimento donare [5]) possit cuicunque pariter et legare iuxta omnem formam et jura eiusdem ciuitatis, secundum quod ipsorum placuerit voluntati. In casu autem, quocienscumque et quandocumque vnum uel plures, ciuem uel ciues dicte ciuitatis Pilznensis, absque legittimis vtriusque sexus heredibus contingat mori seu decedere intestatum aut eciam intestatos [6]), vniuerse et singule possessiones, hereditates, proprietates et bona mobilia et immobilia, siue in allodiis, agris, censibus, redditibus seu quibuscumque bonis uel rebus consistant, intus et extra ciuitatem Pilznensem predictam aut alibi vbicumque sitis, quibusuis [7]) eciam specialibus vocabulis designentur, ad proximiores et propinquiores consangwineos masculini uel feminini sexus, tunc superstites, quouis impedimento cessante presentis regie concessionis nostre virtute libere et hereditarie deuoluentur, omni jure, libertate, modo et forma, quibus in et super casu et articulo similibus fidelibus nostris ciuibus Maioris ciuitatis Pragensis per supradictum dominum et genitorem nostrum, Romanorum imperatorem, tamquam Boemie regem, gracia esse facta di-

noscitur, vt in literis maiestatis sue ipsis ciuibus Pragensibus desuper concessis clarius est expressum. Volumus tamen et signanter decernimus presentem concessionem et graciam ad illos cines Pilznenses solum extendi debere, qui in cottidianis steuris, exaccionibus et losungis consueta dicte sustinent et sustinebunt futuris temporibus onera ciuitatis. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, XIII kalendas Nouembris, regni nostri anno decimo.

Orig. perg. (A) v museu m. Plzně č. 6. S velkou královskou pečetí pěkně zachovanou, na jejímž líci král sedí na trůně, maje kolem sebe sedm znaků zemí koruny České a kolem legendu: „WENCZESLAUS · QUARTVS · DEI · GRACIA · BOEMIE · REX · BRANDEN[BURGENSIS · ET · LUSACIE] · MARCHIO · LVCZEMBURGENSIS · ET · SLEZIE · D[UX]". Na rubu pečeti jest v červeném vosku sekret s dvojhlavým orlem, jenž má českého lva na prsou. Pečeť visí na pergamenovém proužku, na kterém pozdější rukou připsáno: „List [na] odúmrt ukazuje na Staré město Pražské všemi věcmi". — Znamení registraturní schází. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° IX. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 111. — Varianty v orig. listech zachovaných v archivu m. Hradce Králové (B) a Domažlic (C): [1]) animarentur C. — [2]) a munificencia regie liberalitatis B. — [3]) et BC. — [4]) omni B. — [5]) dare B. — [6]) aut eciam intestatos v A vynecháno. — [7]) quibuscunque B.

* Čís. 492.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění „o nápady" měšťanům a obyvatelům města Berouna.

Zmínka v konfirmaci privilegií kr. Ferdinanda I, d. na hradě Pražském 24 září 1547 a chované v přepise v archivu m. Berouna.

Čís. 493.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Budějovic (ciuitatis Budweis).

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. S velkou visutou pečetí královskou zpola ulomenou. Kopie v diplomatáři musejním. Na rubu nápis: „Budweis. Litera regis, quod quilibet ciuis legare potest sua bona, cui placuisset. N° 11".

* Čís. 494.

1372, 20 října. V Praze.

ıl Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Čáslavě (ciuitatis Czasslauiensis).

Orig. perg. v archivu m. Čáslavě č. A 3 (staré číslo u pečeti 8). S ulo-ıou větší visutou pečetí královskou. Na rubu rukou XIV století: „Czasslauia" ıkou XVIII. století: „List krále Václava, že muž jako žena svůj statek po-ti [mohou a že] ab intestato na nejbližšího padnouti může, de anno 1372." ınize privilegií m. Čáslavě z r. 1585 (č. 85 v archivu m. Čáslavě) na l. 8 je pis a český překlad tohoto listu za nápisem: „Třetí majestát krále Václava, rým činí milost takovú, že jeden každý měštěnín neb měštka může svůj statek ná jmění, komu chce, dáti, odkázati aneb zapsati. Jestli by pak bez dání, od-ání a zapsání z světa sešli, aby takoví statkové a všelijaká jiná jmění jich ıejbližší přátely s městem trpící, jak mužského tak ženského pohlaví, světského ı připadla."

* Čís. 495.

1372, 20 října. V Praze.

ıl Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Domažlic (ciuitatis Tauste).

Orig. perg. v archivu m. Domažlic č. 3 (staré č. 7, v rohu č. 25). Bez pe-. Na rubu rukou XVI století: „List krále Václava, aby mohli statky prodá-a kšaftem dáti, komukoliv chtějí." — Srov. poznámku při č. 491 této Sbírky.

* Čís. 496.

1372, 20 října. V Praze.

ıl Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Chrudimě (ciuitatis Chrudimensis).

Orig. perg. v archivu m. Chrudimě. Z pečeti zbyly toliko dva perg. proužky.

* Čís. 497.

1372, 20 října. V Praze.

ıl Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Jaroměře (civitatis Jaromir).

Kop. z XVIII. stol. v liber memorabilium diversi coloris na l. 1 v archivu Jaroměře, kdež se datuje „5 kal. Novembris", patrně chybně.

* Čís. 498.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kadaně (ciuitatis Cadanensis).

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 6 (lit. G). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Kop. v registrum privilegií téhož archivu N° 7.

* Čís. 499.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Klatov.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101 a to taková: „Konfirmací krále Václava listu císaře Karla, aby mohli statky své řádně poroučeti. Datum Prage XIII kalendas Novembris anno 1372."

* Čís. 500.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kolína (ciuitatis nostre Coloniensis).

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° X (starší č. 10 a v rohu č. 4). Pečeť utržena. Na rubu nad zářezem pečeti čte se: „Colonia".

* Čís. 501.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Kouřimě (ciuitatis Gurimensis).

Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kouřimě na l. 109 a za nápisem: „Idem. Bona posse masculus vel femina testari etc."

* Čís. 502.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Hradce Králové (ciuitatis Grecensis).

...er, Stadtbuch

telům

a obyvatelům

...lda I, d. v Ebers-
...sta.

...šťanům a obyvatelům
...ccensis).

...e 23 dubna 1616 v archivu
...VI století chová se v archivu

... **Praze.**
... *znění měšťanům a obyvatelům*
...s Tachoviensis).

buďte forberci, dědiny, úroky, na čemž by koli ty věci záležely, v městě neb před městem Lithoměřicským nebo kdežkoli buď jinde, a kterýmiž koli jmény mohly by jmenovány býti, na najbližšie a na najpříbuznějšie přátely obojieho pohlavie zuostalé beze všie překážky z dopuštěnie královské[ho] i lista tohoto svobodně a dědičně má spadnúti vším právem, svobodú, obyčejem, zpósobú, kterýmiž sme v té příhodě věrným našim měšťanóm Starého města Pražského od nadepsaného pána a otce našeho, ciesaře a krále Českého, potvrdili, jakož to na listech majestátuov našich, jim měšťanóm Pražským daných, světlejě se vyličuje. Chcme však a znamenitě ustavujem též pójčenie měšťanóm našim Lithoměřicským, než toliko [těm], kteříž u vezdajšiech berniech, šacunciech a šosiech obyčejných s nadepsaným městem trpie i potom trpěti budú obtieženie města napřed jmenovaného. Toho tiemto listem potvrzujem. Dán v Praze létha božie[ho] tisícieho třístého sedmdesátého druhého, listopada měsiece, královstvie našeho létha desátého.

Překlad ze XVI století v rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 80 *a* za nápisem: „List, že každý měštěnín muož statek svuoj dáti a odkázati, komuž chce, a že vešken nápad má spadnúti na najbližšie přátely".

* Čís. 504.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Loun (ciuitatis Lunensis).

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 13. S velkou pečetí královskou valně porouchanou. Na rubu současná poznámka: „Super juribus deuolucionum. Lvna". U pečeti staré číslo 9 (v rohu č. 4). — Kop. v knize privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 7 *a* za nápisem: „Approbacio donacionum et testamentorum de bonis ciuium, cui voluerint, cum deuolucione ad consangwineos proximiores". — Wunš, Dějiny m. Loun str. 125.

* Čís. 505.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Mostu (ciuitatis Pontensis).

Kopiář privilegií archivu m. Mostu na l. 19 *a*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 103.

* Čís. 506.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Písku.

Zmínka v konfirmaci privilegií Písecých kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v archivu m. Písku.

* Čís. 507.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Slaného (civitatis Slanensis).

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 4 v archivu m. Slaného.

* Čís. 508.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Stříbra (civitatis nostrae Misae).

Obsaženo v konfirmaci privilegií m. Stříbra císaře Leopolda I, d. v Ebersdorfě 18 července 1668 a chované v orig. v archivu téhož města.

* Čís. 509.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Sušice (civitatis nostre Siccensis).

Vidimus purkmistra a raddy m. Sušice ze dne 23 dubna 1616 v archivu Českého musea. — Český překlad tohoto listu ze XVI století chová se v archivu města Sušice.

Čís. 510.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Tachova (civitatis Tachoviensis).

Kop. z XV století v „Chaos rerum memorabilium“ č. 325 v archivu m. Prahy na l. 147 a transsumpt purkmistra a rady m. Plzně ze dne 21 října 1532 v archivu c. kr. místodržitelství v Praze č. 68 A 1.

* Čís. 511.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Vodňan (ciuitatis Wodnanensis).

Transsumpt privilegií m. Vodňan, vydaný od purkmistra a raddy města Tejna nad Vltavou z r. 1612 v archivu c. kr. místodržitelství Českého fasc. P—106, N° W 58 s poznámkou: „Pečeť zavěšena na pergameně“.

* Čís. 512.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Vysokého Mýta (ciuitatis Alte Mute).

Obsaženo v konfirmaci císařovny Marie Teresie, d. ve Vídni 10 ledna 1744 a chované v orig. v archivu m. Vysokého Mýta odděl. R č. 16. Druhdy choval se v archivu tom pod č. 1 orig. tohoto listu, který se však ztratil.

* Čís. 513.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV dává potvrzení stejného znění měšťanům a obyvatelům města Žatce (ciuitatis Sacensis).

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 10 *b* za nápisem „Wenczeslaus rex donat deuoluciones bonorum ciuibus Zacensibus“ a na l. 44 *a* za nápisem: „Na kšaftování a nápady“ a s chybným datem „VIII kalendas Nouembris“. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 113.

* Čís. 514.

1372, 20 října. V Praze.

Král Václav IV činí milost obci města Plzně, že všechny odumřelé statky, nemovité i movité, pozůstalé po měšťanech a obyvatelích s městem trpících, o kterých tito neučinili žádného pořízení a ku kterým žádní

příbuzní se nehlásí, mají na obec spadnouti, která má jich užiti na opevnění města.

Wenceslaus dei gracia Boemie rex, Brandenburgensis et Lusacie marchio et Silesie dux. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod desiderantes profectui ciuitatis nostre Pilsnensis cura benigni fauoris intendere ita, vt eius ciues et incole, fideles nostri, celsitudini regali Boemie eo quidem melius seruire valeant, quo benignius fuerint regie liberalitatis clemencia consolati, quapropter animo deliberato, sano principum, baronum ac procerum regni et corone Boemie, nostrorum fidelium, accedente consilio, auctoritate regia Boemie, de certa nostra sciencia et regie celsitudinis gracia singulari supradictis ciuibus, heredibus, successoribus, posteritati et vniuersitati eorum et eidem ciuitati Pilsnensi necnon inhabitatoribus, qui sunt vel pro tempore fuerint, infrascriptam graciam pro nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, fecimus, dedimus et concessimus, facimus, damus et concedimus in perpetuum virtute presencium graciose, videlicet, quod exnunc inantea omnes et singulos ciues seu inhabitatores dicte ciuitatis Pilsnensis, quoscumque sine donacione, testamento, ordinacione seu disposicione, non existentibus scilicet aut non extantibus vtriusque sexus legittimis heredibus, ciuibus et incolis, qui in solucionibus steure, exaccionum, lozungarum et aliarum contribucionum onera cum antedicta ciuitate sustinent, ab hac luce migrare contingeret, huiusmodi hereditates ad celsitudinem nostram pertinentes (sic), extunc vniuerse et singule possessiones, proprietates, allodia, agri, census, redditus, domus, bona mobilia et immobilia, in quibuscunque rebus consistant, intus et extra ciuitatem Pilsnensem predictam, aut alibi vbicumque talia sita noscuntur, pro municione dicte ciuitatis auctoritate nostra libere et jure hereditario deuoluantur, absque omni posterorum et successorum nostrorum impedimento. Presencium sub nostre regalis maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini MCCCLXXII, XIII° kalendas Nouembris, regni vero nostri anno decimo.

Obsaženo v orig. konfirmace krále Vladislava d. na Budíně 21. září 1514 v museum m. Plzně č. 37, kdež text patrně porušen. — Strnad, Listář kr. města Plzně č. 112.

Čís. 515.

1373, 29 března. V Budišíně.

Císař Karel IV rozhoduje rozepři mezi měšťany měst Perna a Ústí nad Labem o odbývání týdenních trhů na ten způsob, že takovýto trh v Perně má každé úterý se odbývati.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesim brieue allen den, die yn sehent oder horent lesen, vmb sulche sachen vnd czweyungen, die do gewesin sein zwischen vnsern lieben getrewen den burgern vnd der stat zu Pyrn an einem teil, vnd den burgern vnd stat zu Vsk an dem andern, von des wochenmarktes wegen, das wir sie in solicher masse entscheiden haben vnd entscheiden mit diesim brieue, das die egenanten vnsir burger von Pirn iren wochenmarkt furbas halten vnd haben sullen vff den dynstag allenwochenclichen, als das von alterher gewonlichen gewest ist, vnd doran sullen yn vnschedlichen sein sulche brieue, die wir der stat zu Vsk furmals geben haben von suliches wochenmarktes wegen, vnd meynen vnd wollen, das sie das beidersiit vnuerrukte halten sullen vnd dowider nicht tun in dheinem weis. Mit vrkunt dicz brieues vorsigelt mit vnser keiserlichen maiestat ingsigel, der geben ist zu Budissin nach Crists geburte dreiczehenhundirt iar, dornach in dem dreyvndsibenczigsten iare, des nehsten dinstages nach dem suntage, als man singet Letare in der vasten, vnser reiche in dem sibenvndczwenczigsten vnd des keisertums in dem achczehenden iaren.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini imperatoris
Heinricus de Elbingo.

[Na rubu:] R. Johannes Saxo.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Posern-Klett, Urkundenbuch der Stadt Dresden und Pirna str. 364.

Čís. 516.

1373, 22 dubna. V Praze.

Císařovna Alžběta potvrzuje výpověď, kterou mezi obcí Mělnickou a klášterem Augustiniánským pod městem Mělníkem ležícím učinili pur-

krabové Mělnický Beneš a Roudnický Vilém o hranice a meze obapolných pozemkův a o užívání pastvin obecních.

Elisabeth diuina fauente clemencia Romanorum imperatrix semper augusta et Bohemie regina. Omnibus in perpetuum graciam suam et omne bonum. Racio deposcit non viciata, vt ea, que plurimorum cedunt ad commodum et iusticie tenent libramen, pro perpetuis firmentur temporibus literis et sigillis. Ad vniuersorum igitur presentibus noticiam volumus peruenire, quod religiosi viri prior et conuentus fratrum monasterii sub nostra ciuitate Melnik, sancti ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, longam hactenus habuerunt questionem cum dicta ciuitate nostra Melnik pro quibusdam hereditatibus circa eandem ciuitatem locatis, cuius questionis veridicam scire volentes veritatem fidelem nostrum dilectum Benessium, eiusdem ciuitatis pro tunc burggrauium, pro parte ciuitatis statuimus arbitrum; et ad huius rei indagacionem similiter venerabilis pater et dominus, dominus Johannes, dei gracia archiepiscopus Pragensis sedisque apostolice legatus, discretum virum Wilhelmum, burggrauium sui castri in Rudnicz, pro parte dictorum fratrum posuit arbitrum et dicte questionis discussorem, vt quidquid certe veritatis ex antiquorum fida relacione suaque memoria inuenirent, et noticia in premissis, vt hoc per diffinitiuam loco et nomine nostro sentenciam finaliter terminarent, quod per eosdem discretos viros factum racionabiliter cognouimus, vt ipsi viva uoce nobis retulerunt et literis scriptis tradiderunt in hac forma: Nos Benessius, burggrauius Melnicensis, ex parte serenissime domine Elisabeth imperatricis arbiter positus, pro parte dicte ciuitatis Melnicensis, et Wilhelmus, burggrauius in Rudnicz, similiter arbiter positus per venerabilem dominum, dominum Johannem, archiepiscopum Pragensem iam dictum, pro parte fratrum eremitarum ordinis sancti Augustini conuentus sancti Laurencii sub Melnik, fatemur presentibus et testamur vniuersis, quod in causa, que vertebatur inter dictas partes, videlicet ciuitatem Melnicensem et conuentum ac monasterium supradictum, totaliter arbitri et judices positi de discrecione et distinccione terminorum, greniciorum et metarum inter hereditates eorundem, de certa nostra sciencia, quam ex noticia recepimus antiqua, et fidedignorum hominum super

hoc habentes assertiuam relacionem et probatam, hoc modo diffiniuimus et definitiuam sentenciam protulimus et dedimus, quin imo auctoritate nos ad hoc mittencium presentibus diffinimus et damus irreuocabiliter in sua firmitate permanendam sentenciam: Primo declaramus, quod mons ante portam ciuitatis Melnicensis, Swynie vulgariter dictus, est et fuit et esse debet fratrum predictorum, in quo de nouo plantauerunt vineam, vtpote in hereditate propria, cuius longitudo et latitudo et tota eius circumferencia est mensurata patenti eius fossato inter viam publicam et semitam, que a ciuitate transeunt ad hospitale, quam eciam vineam possunt et poterunt muro circumdare pro eiusdem custodia firmiori. Decliuitus vero, que a dicta vinea juxta semitam transit, vsque ad viam, que ducit in pede montis ad nauigium ciuitatis, illam diffiniuimus esse et debere vtrique parti, tam ciuitati quam monasterio, et villicule eius, que Pzowka dicitur, cum molendinis esse ac fore communem pro pascuis animalium eorundem; ita quod nulla pars audeat amplius nec argillam nec lapides ibidem fodere nec quouis modo dictam convallem impedire, preter, vt dictum est, animalia pascere. Similiter sentenciauimus et sentenciamus, quod memorati fratres cum villicula jam dicta poterunt, possunt et debebunt secundum opportunitatem eorum animalia sua pascere et gregem suum pro pascuis pellere ad communia pascua ciuitatis, que habentur iuxta et circumquaque monticulum, Klumek vulgariter dictum, perpetuis temporibus duraturis, quouis sine impedimento et contradiccione. Insuper presentibus declaramus, quod sepe dicti fratres agros suos in pede montis iuxta viam, que ducit ad nauigium ciuitatis, sitos debent, possunt et poterunt versus fluuium Albie colere, tam remote sine aliquali medio, quam remote ab aquis non impedientur et sicut antiquitus per eos laborati, arati et culti sunt. Et vt nostra in supra dictis diffinitiua sentencia irreuocabiliter firma, salua et sana in suo perpetuis temporibus stet robore et firmitate, auctoritate nobis committencium hanc imponimus penam, vt quicunque ex partibus sepefatis ausus fuerit huic sentencie judicialiter contradicere vel quouis modo damnabiliter iam sentenciatis contraire, mox penam centum sexagenarum grossorum pragensium indiminute soluendam incurrat ipso facto; quarum medietas ad cameram imperatricis et altera medietas ad partem alteri oppositam

cedere debet penitus et deuolui. Facta sunt hec et acta anno MCCCLXXII, in vigilia vigilie beate Margarethe virginis et martyris die dominica,[1]) presentibus judice et juratis ciuitatis memorate pro sua parte et priore cum suis fratribus ac strenuis militibus et dominis, domino Joanne de Wesschovicz cum duobus filiis suis, Smilone et Sdenkone de Vittenone cum fratre suo, domino Bauaro de Zitkow, domino Rosmikone de Boschin dicto Harrasch, domino Jableczkone [ad] devirmonium rogatis et vocatis omnium premissorum. — Nos vero super jam dicta racionabili indagine cum predicto domino archiepiscopo collacione premissa fide certa reperimus juste, pie et veridice per sepedictos arbitros dictam causam fore decisam et secundum deum esse terminatam. Idcirco eandem determinacionem et sentenciam, imo adjudicacionem approbamus, firmamus, roboramus, auctorisamus ac ratificamus, quin imo ipsam gratam, ratam, firmam declaramus et inviolabiliter obseruari mandamus sub pena, quam dicti arbitri statuerunt. Si quis autem verbo vel facto vel alio quouismodo dictam sentenciam et nostram approbacionem ausus fuerit per se vel per interpositas personas contradicendo turbare, nostram indignacionem cum pena memorata se nouerit indispensabiliter incursurum. In cuius rei testimonium et robur eternum sigillo nostro et memorati domini archiepiscopi addito sigillo presentes literas iussimus communiri. Date Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo tercio, die vicesima secunda mensis Aprilis, regnorum nostrorum anno decimo, imperii vero quinto.

Kop. v knize privilegií m. Mělníka na l. 49 *b* v archivu téhož města s poznámkou: „Vidimatum a Joanne Antonio de Greiffenbach, imperiali authoritate notario publico die 29 Januarii anno 1663". — [1]) 11 července 1372.

* Čís. 517.

1373, 25 dubna. V Praze.

Císař Karel IV oznamuje purkrabímu, purkmistru, radě a měšťanům města Perna, jakož i všem poddaným království Českého, kteří sedí při Labi, že povolil měšťanům a obyvatelům města Litoměřic, aby vozili obilí dolu po Labi, kam chtějí; avšak aby v Perně je na prodej vykládali dle dávného obyčeje.

Wir Karl von gots genaden Romischer keiser zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, entbieten dem burkgrauen, burgermeister, rat vnd burgern zu Pirn vnd dorzu allen andern vnsern vnd des kunigreichs zu Behem vndertanen vnd getrewen, die vff der Elben gesezzen sein, den diser briue geweiset wirdet, beide, die nu sein oder in czeiten werden, vnser genad vnd alles gut. Wann wir vnsern lieben getrewen den burgern, insezzen vnd stat zu Luthomiericz erleubet haben vnd die besunder genad getan haben, daz sie ir getreide hinab vff der Elbe, wohin sie wellen, furen sullen vnd mugen, also doch, daz si zu Pirn die gewonlich nyderlag halden, als das von alter herkomen ist; douon gebieten wir euch vnd ewr iglichem ernstlich bey vnsern hulden, daz ir die egenanten burger vnd insezzen der stat zu Luthomericz furbas an sulchen gnaden vnd erleubung nicht hindern sullet in dheinenweis, als lieb euch allen vnd ewr iglichem sey vnser vngnad zu vormeiden, bis an vnser oder vnser nachkomen, kunig zu Behem, widerruffen. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr keiserlichen maiestat insigel. Geben zu Prag nach Crists gepurt drewczehenhundert jare, dornach in den dreyvndsibenczigstem jare, an sante Marxtag, vnserr reiche in dem sibenvndczwenczigsten vnd des keisertums in dem newen czehenden jare.

[Na ohbu:] Per dominum magistrum curie
Theodorus Damerov.

[Na rubu:] R. Johannes de Geylnhusen.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic N° 9. (Starší č. 24.) S krásně zachovanou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu regest z XV století: „Litera, quomodo Karolus indulsit, quod possumus nauigare in Pirnam cum frumentis M.“ — V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 26 *a* a 114 *b* jsou přepisy listu toho za nápisem: „Litera, quomodo dominus Carolus indulsit, quod possumus nauigare in Pirnam cum frumentis etc.“ a s přípiskem po straně: „Confirmatum N° 12.“ — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCXXXVII.

Čís. 518.

1373, 1 května. V Praze.

Císař Karel IV slibuje ve smlouvě, kterou uzavírá s lantkrabími Duryňskými, Fridrichem, Balthasarem a Vilémem, že dá dceru svou

Annu za manželku Fridrichu, nejstaršímu synu Fridrichovu, a ustanovuje jí za věno 10.000 kop gr. pražských, v kteréžto summě, kdyby nebyla vyplacena, mají hrad a město Most a město Louny se vším příslušenstvím ostati zastaveny.

Dle listiny státního archivu Drážďanského J. G. Horn, Lebens- und Heldensgeschichte Friedrichs des Streitbaren str. 647. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx str. 45.

Čís. 519.

1373, 11 října. V Praze.

Císař Karel IV slibuje společně se synem svým Václavem IV rychtářům, kmetům, měšťanům a obcím měst Prahy, Kutné Hory, Tachova a Domažlic (der stete Prage, Chutten, Tachaw vnd Tawst), *kteří se postavili v rukojemství za týdenní plat 60 kop a za summu 3000 kop gr., jež Ottovi, falckrabímu při Rýně a vévodovi Bavorskému, mají se platiti z urbury a mince královské na Horách Kutných, že jim to nemá býti k žádné škodě, nýbrž že král. mincmistr Jan Rotlew a jeho nástupcové v úřadě dluh tento přede všemi jinými platy mají platiti.* Geben zu Prage nach Cristes geburte dreyczenhundert jar, dornach in dem drey vnd sibenczigsten jare, an dem nehsten dinstage vor sent Gallen tage, vnser keiser Karls reiche in dem acht vnd zwenczigsten vnd des keysertums in dem newnczendem jare, vnd vnser egenanten kunig Wenczlabs reiche in dem eylften jare.

Per dominum archiepiscopum Pragensem
Theodricus Damerow.

Kop. v liber vetustissimus privilegiorum č. 993 str. 73 v archivu m. Prahy. — Pelzl, K. Karl der Vierte. Urkundb. N° CCXXXII. — *Listem d. ve Fürstenwaldě 18. srpna 1373* zavázal se císař Karel IV spolu se synem svým Václavem, že bude Porýnskému falckrabímu Ottovi a jeho mužským dědicům za postoupení marky Braniborské platiti až do sv. Michala r. 1374 60 kop týdně a od sv. Michala r. 1374 každého roku 3000 kop gr. českých, v kteréžto summě města Praha, Kutná Hora, Domažlice a Tachov mají se v rukojemství postaviti, s tou výhradou, že tento roční plat může býti vyplacen summou 30000 kop. gr. pražských. (Huber, Regesten K. Karl des IV č. 5223).

Čís. 520.

1373, 11 října. V Praze.

Císař Karel IV slibuje společně se synem svým Václavem IV rychtářům, kmetům, měšťanům a obcem měst Prahy, Plzně, Stříbra a Klatov (der stete Prage, Pilsen, Mise vnd Glataw), *kteří se postavili v rukojemství za 100.000 zl. pro ten případ, že by císař Ottovi falckrabímu při Rýně a vévodovi Bavorskému, a vévodovi Štěpánu staršímu, jakož i synům jeho Štěpánu, Fridrichu a Janovi nepostoupil do nejbližšího svatého Jiří města říšská Nördlingen, Böffingen, Dinkelsbühl a Schwebischwerdu do zástavy, že takové jich rukojemství nemá jim býti na škodu, nýbrž že král. mincmistr na Horách Kutných Jan Rotlew a jeho nástupcové mají z důchodův urbury a mince na Horách Kutných každého roku 10.000 zl. před všemi jinými platy vévodům Bavorským vypláceti až do zaplacení summy zástavní.* Totéž datum jako v předcházejícím listu.

Liber vetustissimus privilegiorum č. 993 str. 73 v archivu m. Prahy. — Pelzel, K. Karel der Vierte. Urkundenb. N° CCXXXIII. — Císař Karel IV, uzavíraje smlouvu s falckrabím Rýnským a vévodou Bavorským Ottou o marku Braniborskou, zavázal se druhým *listem d. ve Fürstenwaldě 18 srpna 1373*, že do sv. Jiří nejbliže příštího přiměje říšská města Nördlingen, Schwebischwerdu, Dinkelsbühl a Böpfingen, aby se mu postavila v rukojemství v dluhu 100000 zlatých, a kdyby města tato odepřela tak učiniti, uvolil se ročně platiti mu 10000 zlatých, začež měla převzíti rukojemství města Praha, Plzeň, Stříbro a Klatovy. (Huber, Regesten K. Karls des IV. č. 5224).

Čís. 521.

1373, 28 října. V Praze.

Císař Karel IV povoluje purkmistru, radě a vší obci m. Kolína nad Labem, že mohou na obec uvaliti dluh, z kterého by plat čtvrt hřivny grošů téhodně vycházel.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keyser zu allen czeiten merer des reychs vnd kunig zu Behem, bekennen vnd tun kunt offenlich mit dysem brieue allen den, die yn sehen oder horen lesen, das wir von besundern gnaden, kuniglicher macht zu Behem, rechter wissen vnd kraft dicz briefs vnsern lieben getrewen, dem burger-

meister, rate vnd burgern gemeinlich der stat zu Colne vf der Elbe gelegen, erlaubet vnd gegunet haben, erlauben vnd gunen, das sie einen vierdung grosser prager pfennige allewochenlich von der egenanten irer stat wegen zu geben vnd zu bezalen, vf sich vnd dieselben yre stat verkaufen oder verseczen mugen, wem sie wollen vnd wie yn das allerbeste fugen wirdet. Geben czu Prag nach Cristi gepurt dreiczenhundert jare, dornach in den drey vnd sibenczigisten jare an sant Simon vnd Judatage, vnser reiche in dem achtvndczwenczigisten vnd des keisertums in dem newnczenden jare.

De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

Orig. perg., který druhdy byl u kněze Vincence Lichtblaua, superiora na Skalce u Mníšku, a později dostal se do sbírky p. Donnebauera, odkudž byl na neznámé místo prodán. Výklad této listiny ve Vávrových, Dějinách m. Kolína na str. 22, jako by tu šlo o plat „z jakýchsi žlabů vodních", zakládá se na omylu.

Čís. 522.

1374, 9 ledna. V Praze.

Pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimě činí narovnání mezi proboštem a konventem kláštera řádu Augustiniánského a rychtářem, přísežnými a vší obcí města Jaroměře (judicem, juratos totamque communitatem ciuitatis in Jermer) *v jich rozepři o dosazování a sesazování správce školy, zádušníka kostela a zvoníka, jakož i o právech a povinnostech jejich, a to na ten způsob, že proboštu a kmetům Jaroměřským přiznává se právo zřízence tyto dosazovati.*

Borový, Libri erectionum I str. 94. V narovnání praví se: „Primo, quod prepositus et scabini predicti simul habeant constituere et destituere rectorem scole, vitricum ecclesie et campanatorem ibidem in Jermer, qui rector scole tenetur singulis diebus cantare vnam missam cum scolaribus et vesperas, et diebus festiuis matutinas, cui rectori dominus prepositus, qui fuerit pro tempore, vnam sexagenam grossorum pragensium denariorum annuatim, videlicet singulis quatuor temporibus, dare et assignare debet et tenebitur vnum fertonem, qui eciam rector omni sexta feria vesperas cum scolaribus in monasterio beate virginis cantare et omni sabbato die missam, nisi festum celebre et quatuor tempora ac quadragesima impediant, cantare tenebitur, pro quo onere memoratus prepositus, qui est

vel fuerit pro tempore, predicto rectori duodecim mensuras siliginis dare tenebitur, videlicet tres mensuras siliginis singulis quatuor temporibus persoluendo. — Item, statuimus et ordinamus, quod pannus super funera positus, qui spolium nuncupatur, de consensu et bona voluntate scabinorum ad vsum prepositi et conuentus predictorum, qui sunt vel qui fuerint pro tempore, amplius et in posterum dinoscitur pertinere. Statuimus eciam et ordinamus, quod vitricus pro tempore constitutus non debeat censum ecclesie distribuere nec in aliquem vsum conuertere, nisi cum scitu et sciencia prepositi et scabinorum predictorum, preter mediam sexagenam grossorum predictorum, quam per ipsum sine scitu dictorum prepositi et scabinorum distribuere et in vsus ecclesie conuertere volumus, qui eciam vitricus ecclesie, quandocunque et quocienscunque per prepositum et scabinos requisitus fuerit, racionem de bonis ecclesie perceptis, impensis et expensis reddere debet et tenebitur preposito et scabinis memoratis".

* Čís. 523.

1374, 8 září. V Kadani.

Císař Karel IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Kadaně, aby mohli zakládati vinice a vinnou révu pěstovati dle týchže práv a svobod, jako tak činí obyvatelé Prašští.

Wir Karl von gots gnaden Romischer keiser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem briue allen den, die yn sehent oder horent lesen, wann wir durch besserunge vnd frumen des kunigrichs zu Beheim, seiner ynwoner vnd lewte, sunderlicher dorczu geneiget sein, wie die weynwachse in demselben kunigreich gemeret werde, dovon mit wolbedachtem mute vnd von rechter wizzen so haben wir erleubt vnd gegunnet, erleuben vnd gunnen ouch mit disem briue den burgern vnd insessen der stat zum Chadan, vnsern liben getrewen, armen vnd reichen, die nu sein oder in czeiten werden, weyngarten vnd weynwachse zu pawen, zu haben vnd der nyessen in allen den freiheiten, gnaden vnd rechten, als vnser liben getrewen die burger vnd insezzen der stat zu Prage vnd ire weyngarten gefreiet vnd begnadet sein, vnschedlich vns, vnsern erben vnd der cronen zu Beheim allweg an sulchen rechten, die man pillich douon pflichtig wirdet zu tun, als das von andern weynwachsen gewonlich ist oder wirdet. Mit vrkund dicz briues vorsigelt mit vnser keiserlichen maiestat insigel. Geben zum

Chadan nach Cristus geburte drewczenhundert jare, dornach in dem viervndsibenczigstem jare, an vnser frawen tage der geburte, vnser reiche in dem newnvndczwenczigsten vnd des keisertums in dem czwenczigstem jare.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini imperatoris
Theodoricus Damerow.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 7 (lit. H). S velkou pečetí císařskou, na perg. proužku zavěšenou. Kop. v registrum privilegií téhož archivu N° 25 za nápisem: „Littera Karoli imperatoris, in qua fauet et indulget ciuibus Cadanensibus de nouo edificare vineas sub omni jure et libertatibus Maiori ciuitati Pragensi datis et concessis". — Pelzel, K. Karl der Vierte. Urkundenb. N° CCCXVII. — Uher, Programm des Comm. Obergymn. in Kaaden 1887 str. 10. — Srov. též č. 371 této Sbírky.

Čís. 524.

1374, 25 listopadu. V Praze.

Císařovna Alžběta potvrzuje smlouvu, kterou Marek kolář, jemuž svěřila správu mostův u města Hradce nad Labem, prodal tento úřad za 35 kop obci města Hradce, a povoluje, aby obec sama dosazovala mistra mosteckého neboli mostníka.

Elizabeth diuina fauente clemencia Romanorum imperatrix semper augusta et Boemie regina. Notum facimus vniuersis presentes literas inspecturis, quod inspectis multiplicibus seruiciis, que nobis Marcus carpentarius, fidelis noster dilectus, hucusque exhibuit et exhibere vberius poterit in futurum, sibi de singulari nostre benignitatis gracia regimen siue magistratus vel officium poncium [concessimus, quodque] idem Marcus carpentarius communitati dicte nostre ciuitatis Grecensis, fidelibus nostris dilectis, pro triginta quinque sexagenis grossorum pragensium rite et racionabiliter vendidit et a semetipso alienauit, quam vendicionem nos ratam et gratam tenemus et ratificamus, indulgentes et volentes, vt ipsi, videlicet communitas nostre ciuitatis Grecensis, peramplius nullo impedimento mediante, illum, qui ipsis et dicte ciuitati Grecensi vtilis esse videbitur, in magistrum poncium dicte ciuitatis eligere, instituere siue locare valeant et possint pro

ipsorum nutu et libitu voluntatis et eundem tenere et fouere valeant ac eciam alienare, quam ipsis videbitur expedire, nullum penitus ius nostre serenitati in premissis reseruantes. Presencium sub appenso nostro sigillo testimonio literarum. Datum Prage die quinta vicesima mensis Nouembris, regnorum nostrorum anno vndecimo, imperii vero sexto.

Dle ztraceného nyní Hradeckého „Cod. diplom." z r. 1406 otisknul Bienenberg, Geschichte der Stadt Koeniggrätz str. 166.

Čís. 525.

[Asi r. 1374].

Císařovna Alžběta svoluje k smlouvě, kterou Adam měšťan Hradecký prodal bratřím Bartoloměji a Hankovi Ringvertům půl páta lánů s prutem role ve vsi Plotišti, jež druhdy k rychtářství m. Hradce nad Labem patřily, a jež od starého rychtáře Zdislava byl koupil.

Elisabeth diuina fauente clemencia Romanorum imperatrix semper augusta et Bohemie regina. Ad noticiam vniuersorum presentibus volumus deuenire, quod discreti viri Bartlinus et Hanco fratres vterini dicti Ringwert, ciues Grecenses super Albea, fideles nostri dilecti, nostre maiestati humiliter supplicarunt, quatenus bona agrorum in Plotisst, nomine quatuor laneos cum dimidio et vna virga in curia ibidem situata, cum vniuersis suis pertinenciis ad eandem spectantibus ab Adam, ciue Grecensi, et ab aduocacia seu judicatu Grecensi emere, adiungi, indulgi (sic) et consentire dignaremur. Nosque predictorum nostrorum fidelium precibus graciosius inclinati de clemencia nostre serenitati innata pretactam empcionem de certa nostra sciencia presentibus approbamus, confirmamus et ratificamus prefatis viris Bartlino, Hanconi eorumque heredibus ac heredum successoribus sepe dicta bona agrorum tenendi, possidendi, vtifruendi, alienandi, vendendi, commutandi, donandi titulo alienacionis quocumque modo, eo jure, prout antiquus judex Seslaus et deinde Adam tenuerunt et possederunt. Harum testimonio sigillum nostre majestatis presentibus est appressum etc.

Kop. z XV století v „Chaos rerum memorabilium" na l. 145 v. za nápisem: „Attinet ad Plotisst iuxta ciuitatem Grecensem". — Dle Borového, Libri confir-

mationum II str. 131 osvědčovali *13 září 1376* „Andreas judex hereditarius una cum juratis civitatis Grecensis super Albea“ (mezi nimi Sdeslaus Bussconis a Hanco Ringwert), že jich spolupřísežný Hanek Ringwert před nimi v soudě zahájeném prodal a zapsal Othmarovi, oltářníku v kostele sv. Ducha v Hradci Královém, věčný úrok dvou kop gr. na svobodném lánu ve vsi Plotištích (duas sexagenas gr. perpetui census super unum laneum liberum in villa Plotyss versus Prziem parte ex alia jacente, quem Zdislaus, olim nostrae civitatis judex hereditarius, ibidem habuit). Patronem oltáře, ku kterému tento úrok dvou kop přikoupen, byl „Bertlinus Ringwert“, který též jakož i Adam, civis Grecensis, mezi svědky se uvádí. Mohla tudy listina svrchu položená toliko před r. 1376 býti vydána a zase po r. 1363, kdy císařovně Alžbětě Hradec u věně byl zastaven.

Čís. 526.

1375, 20 února. V Praze.

Král Václav IV připojuje souhlas k zápisu ročního úroku 20 kop z města Klatov biskupu Seňskému Protivovi a bratru jeho Petrovi po čas jich života.

Wenceslaus quartus dei gracia Boemie rex, Brandeburgensis marchio et Slezie dux. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad supplicem peticionis instanciam magistri ciuium, judicis et juratorum necnon tocius communitatis Glathouie, fidelium nostrorum, super vendicione viginti sexagenarum annui census in et super ciuitate Glathouie, quem venerabili Protywe, Segniensis episcopo, et fratri Petro ad vite ipsorum duntaxat tempora vendiderunt, prout in littera originali vendicionis huiusmodi ipsi ciues Glathouie se dictis Protywe episcopo et fratri eius Petro, ut premittitur, inscripserunt, ad omnia et singula inscripserunt literis iam dictis Segniensi episcopo et fratri eius tenenda et obseruanda ad vite ipsorum tantum tempora, de speciali fauore et licencia serenissimi principis ac domini, domini Karoli, Romanorum imperatoris semper augusti et Boemie regis, genitoris nostri karissimi, nostrum damus consensum beniuolum et assensum. Presencium sub sigilli nostri appensione testimonio literarum. Datum Prage anno domini MCCCLXXV°, vicesima die mensis Februarii.

Kop. v rukopise „Formularius Johannis Przimda“ v archivu kapitoly Pražské sign. J. XL na l. 62.

Čís. 527.

1375, 6 května. V Praze.

Císař Karel IV nařizuje rychtáři, konšelům, přísežným i vší obci města Kolína nad Labem, aby přiměli opata a konvent kláštera Sedleckého k tomu, by nekladli žádných překážek svobodnému plavení dříví po Labi, a kdyby se tak spěčovali učiniti, aby na jich náklad dali odstraniti přehrady v řece od nich zřízené.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judici,.. consulibus et juratis necnon toti communitati ciuitatis Coloniensis super Albea, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Cum quedam ciuitates regni nostri Boemie grauia ex lignorum defectu sustinent pericula, que ipsis super Albea propter obstacula ibi facta plurima adduci non valent comode neque possunt, quocirca nostre intencionis existit omnimode volentes, vt religiosos .. abbatem et conuentum monasterii Czedlicensis, deuotos nostros, ad hoc nostro nomine dirigere, tenere debeatis et inducere, vt ipsi sua super Albea, que habere dicuntur, suo tempore propter lignorum adduccionem, foramina videlicet inibi faciendo, que flutrynnen wlgariter nuncupantur, rumpant obstacula, ne ciuitates nostre prefate ex lignorum carencia talibus ammodo videantur periculis subiacere. In casu vero, quo iidem abbas et conuentus in talibus rebelles et inobedientes forsan se redderent, committimus vobis presentibus et mandamus, quatenus obstacula huiusmodi vos ipsimet suo tempore, ut prefertur, rumpere et expensis seu sumptibus prefatorum abbatis et conuentus reficere, prout hoc oportunum fuerit, faciatis. Ad hec tali facturi diligencia, sicut graciam nostram diligitis conseruare. Datum Prage die sexta Maii, regnorum nostrorum anno vicesimo nono, imperii vero vicesimo primo.

Per dominum magistrum curie
P[etrus] Jaurensis.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° VII. Na rubu přitištěna menší pečet císařská s jednohlavým orlem. Rukou XVI stol.: „Na plavení dříví“ a rukou XVIII stol.: „Privilegium sanctae memoriae imperatoris Caroli IV supra depositionem lignorum in Albi pro necessitate civium civitatis Coloniae“.

K čís. 527.

1375, 6 května. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský císař vždycky rozmnožitel a Český král. Rychtáři, konšelům a přísežným i vší obci města Kolína nad Labem, věrným našim milým, milost naši a všecko dobré. Věrní milí! Poněvadž některá města království našeho Českého veliká od nedostatku dříví nebezpečenství snášejí, že jim na Labi pro mnohé překážky tu činěné příhodně připlavovati nemohou, protož k naší povinnosti to přísluší všelijak chtějíce, abyšte nábožné oppata a konvent kláštera Sedlického, nábožné naše, k tomu jménem naším spraviti, přidržeti a přivésti povinni byli, aby oni na svém Labi, jakož se praví jmíti, svým časem pro dodávání dříví, totižto vzdělajíce vrata, kteréž se obyčejně flutrynnen jmenují, všecky překážky zbořili, aby města naše dotčená nedostatku dříví od tohoto času nebyla takovým nebezpečenstvím poddána. Kdyby se pak přihodilo, že by tíž oppat a konvent v tom odbojni a neposlušni se nalezli, poroučíme vám tímto listem a přikazujeme do konce takové překážky skrze vás přetrhnouti a na škodu a náklad předřečených oppata a konventu napraviti, a jak by toho potřeba byla, činiti, a to činiti takovou pilností, jakž byšte lásku naši milovali zachovati. Dán v Praze šestého dne měsíce máje, království našich léta dvadcátého devatého a Římského dvadcátého prvního.

Český překlad ze XVI. století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 51 *v.* za nápisem „Majestát na splavování dříví".

* Čís. 528.

1375, 12 května. V Praze.

Arcibiskup Pražský Jan Očko z Vlašimě, potřebuje peněz na zakoupení hradu Helfenburku ke kostelu Pražskému, prodává se svolením kapitoly tohoto kostela rychtářství v městě Pelhřimově za 360 kop tamějšímu měšťanu Buňkovi a jeho dědicům se všemi příslušnostmi a důchody. Rychtář může s rychtářstvím svobodně jako se svým vlastním

dědictvím nakládati, toliko nemá ho prodati mocné osobě. Do komory arcibiskupské má odváděti ročně 40 liber vosku obecního k svícení. Hrdelní právomocnost jemu náleží vykonávati s výjimkou tří větších vin, žhářství, násilí a vraždy, které má souditi podkomoří arcibiskupský, bera z nich třetí penís.

Johannes dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. Notum facimus tenore presencium universis, quod nos utilitatem ecclesie nostre predicte procurare volentes considerantesque, qualiter castrum Helfenburg, situm prope castrum nostrum Rudnicz et confinans limitibus bonorum archiepiscopatus nostri, nonnulla dampna et incommoda in bonis nostri episcopatus predicti propter vicinitatem loci inferre et facere potuisset et ab eodem castro seu ab hominibus habitantibus in eo, si ad potestatem et manus deveniret alienas, ecclesia nostra multa posset sustinere pericula in futurum. Eapropter volentes periculis prefate ecclesie nostre ocurrere, ne in posterum recipiat lesionem, castrum predictum cum suis censibus, redditibus, proventibus et utilitatibus ac pertinenciis universis pro certa pecunie quantitate titulo empcionis pro ecclesia nostra et archiepiscopatu iam dictis in perpetuum emimus et comparavimus, prout hec in tabulis terre Boemie ac curie regalis Boemie et in litteris desuper confectis plenius continetur. Et quia empcio dicti castri perfici non poterat, nisi per viam vendicionis alicuius rei ecclesie nostre pecunia habeatur, idcirco utilitate ecclesie nostre pensata matura deliberacione et solemni tractatu sepius cum capitulo nostro prehabito iudicium archiepiscopatus nostri in Pilgremss, alias in Pelhrzimow, cum duobus laneis agrorum, una taberna libera, omnibus theoloneis seu mutis et specialiter die forensi per anni circulum, nichil proprietatis nobis, successoribus, officialibus ac purgraviis nostris in dicto judicio reservantes, proventibus tam parvis quam magnis ac aliis omnibus juribus, utilitatibus, proventibus, usufructibus, obvencionibus, emendis, culpis universis, tribus duntaxat culpis exeptis maioribus, videlicet ignis, homicidii et stupri, quas subcamerarius archiepiscopatus nostri predicti debebit et tenebitur judicare et diffinire, et cum tercio denario monete Pragensis de eisdem culpis maioribus proveniente secundum, quod scabini et jurati ibidem in

Pilgrems, qui pro tempore fuerint, sententiaverint et per sentenciam eorum invenerint, ceterisque aliis libertatibus ad ipsum judicium spectantibus, nichil proprietatis sive dominii nobis in dicto iudicio reservantes, discreto viro Bunconi, civi civitatis nostre predicte in Pilgrems, alias in Pelhrzimow, et heredibus ac successoribus suis rite et racionabiliter ac iusto vendicionis titulo pro trecentis et sexaginta sexagenis grossorum pragensium, nobis plene et integre persolutis, que pro empcione dicti castri Helfenburg de consensu honorabilium virorum, decani ac capituli ecclesie nostre Pragensis, notorie sunt converse, vendidimus ac venditum resignavimus et presentibus resignamus ac condescendimus de eodem per ipsum Bunconem suosque heredes et successores habendum, tenendum, gubernandum, regendum, utifruendum et iure hereditario perpetuis inantea temporibus possidendum. Et promittimus sine omni dolo malo, bona fide pro nobis et successoribus nostris, archiepiscopis Pragensibus, et specialiter pro omnibus officialibus nostris prefatum Bunconem, heredes et successores suos quoslibet in dicto iudicio et suis, ut premittitur, iuribus percipiendis quovis modo de cetero, in genere aut in specie, intra vel extra iudicium quodcunque non impedire, gravare vel aliquo modo fatigare per nos, officiales nostros aut per submissas personas, sed pocius ab omnibus violenciis, gravaminibus et impedimentis quibuslibet protegere, gubernare, tueri, defendere et manutenere circa hoc favorabiliter et graciose conservare taliter, ut ipse Bunco, heredes et successores sui de et cum ipso iudicio pretacto ac aliis omnibus iuribus ad ipsum iudicium spectantibus tanquam de re et hereditate sua propria obligando aut vendendo, permutando, donando vel legando, cuicunque voluerint, aut alienando in toto vel in parte, tam in vita quam in morte, agant et faciant totum id, quod sue vel ipsorum placuerit voluntati, impedimento quolibet non obstante, ita tamen, quod persona, cui predictum iudicium donari, vendi, locari, legari seu exponi contigerit, non sit potens nec status magni ac conveniat nobis et successoribus nostris, archiepiscopis Pragensibus, ac personis et hominibus sub eodem iudicio residentibus et habitantibus; de quo quidem iudicio predictus judex, heredes et sui successores nobis et ad nostram archiepiscopalem cameram quadraginta libras cere communis pro luminibus seu candelis cereis perpetuis tempo-

ribus debebunt et tenebuntur dare et ministrare. Insuper prefatus judex, heredes et successores sui ab aliis omnibus oneribus, exaccionibus, steuris, losungis et donacionibus quibuslibet necnon serviciis omnibus debent esse exempti penitus a nobis et successoribus nostris, archiepiscopis Pragensibus, liberi et soluti. In quorum omnium testimonium et robur perpetue firmitatis nostrum et capituli ecclesie nostre Pragensis sigilla de certa sciencia presentibus est appensum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto, die decima octava mensis Mai.

Nos quoque Hinco decanus, Potha archidiaconus et magister Adalbertus scolasticus totumque capitulum ecclesie Pragensis publice recognoscimus et confitemur, quod super vendicione, resignacione, empcione et promisso ac omnibus et singulis suprascriptis et quolibet eorum una cum reverendissimo in Christo et domino nostro, domino Johanne, sancte Pragensis ecclesie archiepiscopo, apostolice sedis legato supradicto, solennem tractatum ac diligentem deliberacionem habuimus eisque omnibus et singulis premissis annuimus et consensimus ac presentibus consentimus et ad ea omnia et singula nostrum expressum consensum et benivolum assensum adhibemus. Et in eorum robur perpetuum et evidens testimonium presentes litteras sigilli capituli nostri appensione fecimus communiri.

Kniha erekční I na l. 106 za nápisem „Litera vendicionis judicii in Pilgrems, alias in Pelhrzimow". — Borový, Libri erectionum I str. 103. — V archivu Českého musea chová se *orig. listu ze dne 13 ledna 1414,* kterým zmíněný Pelhřimovský rychtář Buněk spolu s knězem Janem Hlumem prodali rychtářství ve vsi Dobré Vodě Matějovi a jeho potomkům. List ten zní takto: „My Bunyek richtarzss z Pelhrzymowa, knyezss Jan rzeczeni Hluma, odtud z Pelhrzymowa capplan, wyznawame wssiem, ktoz tento list budu czysti aneb cztucze slyssieti, ze z dobrym rozsmyslem prodaly ssme swobodne richtarzstwie s polulanym w nassij wsy w Dobrzie Wodie slechetnemu czlowieku Mathieyowi, geho dyetem y geho erbom buduczym za sest kop grossuow bezss wierdunku, penyezss strziebrnich prazskeho razu, kterzyzssto penyezy gswu nam dawno wplnye a doczela zaplaczeni, k wiecznemu gmeny, drzeni y k pozywani toho gisteho richtarzstwie taku vmluwu, ze swrchu psani Mathieyg y geho buduczi gmagi myeti wsie przygemne y wzdayne od lydi, ktoz prodawa a przygyma, gynich wssiech nassich poplatkow gma przazden byti, lessuow nassich gma znasnye hledaty a wiernye hagiti a czoss proda lessu, to nam daty, parzessne gma od toho prodanye myeti, wroky na nassych lidech platnich gma wybieraty a ty wplnye wybera gma gye nam dati; a s toho polulanye, kterezss ma k tomu rychtarzsstwi, s toho negma platyti zadneho vroka any poplatku, kromye bernye obecsne,

z te geho newynymage any jeho prazdna czynyme. A kdyzss by swrchu psany Mathieyg chtiel svrchu psane rychtarzstwie y s tiem puolulanym prodaty w tezss prawo, to gma vczyniti ss nazssym powolenym plnym a s nassym wiedienym. A ktozss by tento list myel s dobru woli Mathieyowu, ten gma a bude myeti plne prawo k tomu ke wsiemu, czoss gest swrchu psano, yako on sam neb geho dyeti. A na sswiedecztwie toho wsieho, czoss gest swrchu psano, a na potwrzenye k tomuto listu swe peczeti gsme przywiessili. Genzss gest psan a dan letha od narozenye bozieho po tyssiczi po cztirzech stech letech letha cztrnadczteho ochtab bozieho krzstienye."

K čís. 528.

1375, 18 května. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Jan z boží milosti arcibiskup svatého kostela Pražského, apoštolské stolice legát. Známo činíme všem vuobec tímto listem, že úžitek kostela našeho svrchupsaného chtíce spuosobiti, a patříc, kterak hrad Hemfenbergk, přísedící blízko hradu našemu Roudnici a přiležící mezím zboží arcibiskupství našeho, nejedny práce a škody na zboží našem arcibiskupství našeho dříve řečeného pro blízkost města našeho mohl by přivésti a učiniti, a od téhož hradu aneboli to od lidí obývajících na něm, kdyby v moc a k rukama přišlo cizíma, kostel náš v mnohá mohl by padnouti nebezpečenství, a protož chtíce nebezpečenství svrchupsaného kostela spomoci, aby potomně nevzal škody, hrad svrchupsaný s jeho poplatky, duochody, užitky i se všemi věcmi k tomu příslušejícími za jistou sumu peněz jménem trhu kostelu našemu a arcibiskupství již řečenému k věčnosti koupili sme a shromáždili, jakož pak to ve dskách země České a dvoru království Českého i na listech na to učiněných plněji drží se. A že koupení hradu řečeného dokonáno nemohlo býti, jediné skrze prodání některé věci kostela našeho aby peníze byly, protož úžitek kostela našeho vážíce s dobrým rozmyslem, s počestným rozmluvením, a s častým, s kapitolú naší mívajíce, rychtářství arcibiskupství našeho v Pelhřimově se dvěma lány rolí, s jedn[ú krčmú svobodnú], se všemi cly anebo mejty a zvláště v den trhový za rok, nižádné zvláštnosti nám, budoucím, ouředníkóm i purgkrabóm našim na svrchupsaném

rychtářství nepozuostavujíc, s úžitky tak velikými jako malými i také s jinými právy, se všemi duochody a užitky, poctami, vinami, tři však vymieňujíc větší, totižto ohně, násilé a vraždy, kteréž podkomoří arcibiskupství našeho svrchu jmenovaného má a bude míti souditi a rozsouditi, s třetím penízem pražským z těch vin větších pocházejících, pokudž konšelé a přísežní tudíž v Pelhřimově, kteříž toho času byli by, usoudili by a skrze soud svuoj na[le]zli by, s jinými také všemi svobodami k tomu rychtářství příslušejícími, nižádné zvláštnosti nebo panství na svrchupsaném rychtářství nepozuostavujíce, opatrnému muži Buňkovi, měštěnínu města našeho Pelhřimova, dědicuom a budoucím jeho, právě a dobrovolně sme prodali a mocí tohoto listu prodáváme za tři sta a šedesáte kop grošuov pražských, nám v cele a hromadně zaplacených, kteréžto [k] zakoupení hradu řečeného Helfemberka s raddou poctivých mužuov, děkana a kapitoly kostela našeho Pražského, znamenitě jsou obráceny. A my prodaného odřekli sme se a odříkáme a stupujeme, aby týž Buněk, dědicové a budoucí jeho, měli, drželi, spravovali, vládli, užívali a právem dědickým věčné potom časy drželi. A slibujem beze vší zlé lsti, dobrú naší víru za nás i budoucí naše arcibiskupství Pražského a zvláště za všeliké ouředníky naše již jmenovaného Buňka, dědice a budoucí jeho všecky v jmenovaném rychtářství a v jeho, jakož psáno jest, v právích kterýchžkoli, buď v soudu anebo kromě soudu, kterakkolivěk nepřekáželi, obtěžovati aneb kterýmkoli obyčejem utiskati, sami skrze sebe, officiály naše, ouředníky nebo jiné osoby, ale radši slibujem ode všech násilí, obtížení a překážek všelikterakých spravovati a zbraňovati, tak aby on Buněk, dědicové a budoucí jeho svrchupsané rychtářství se všemi právy k tomu rychtářství příslušejícími jako s svým vlastním dědictvím mohli zastaviti, prodati, směniti, dáti, odkázati, všecko neboli částku, komuž by koli chtěli, v životě zdravém neboli na smrti, tak aby toho mocni byli, jakž by se jich vuoli zdálo a líbilo, beze vší překážky, ale však tak, aby osoba, kteréž již jmenované rychtářství mělo by dáno býti, prodáno, odkázáno, postoupeno, nebyla mocná neb řádu velikého, aby byla slušná nám i našim náměstkóm, arcibiskupóm Pražským, osobám i lidem pod týmž rychtářstvím přebývajícím; z kteréhožto také rychtářství již jmenovaný rychtář, dědicové i náměstkové jeho

nám do naší komory arcibiskupské čtyřidceti liber vosku obecního k světlu anebo k svícení po všecky časy dlužni jsou vydávati a dáti. A také již jmenovaný rychtář, dědicové i náměstkové jeho ode všech jiných břemen, obtěžování, poplatkuov, lozunkuov, daruov anebo dání kterýchžkolivěk i služeb všech má zbaven býti od nás i od našich náměstkuov, arcibiskupuov Pražských, i svoboden. A na potvrzení všech věcí svrchupsaných i na svědectví věčného upevnění naše a kapitoly kostela našeho Pražského pečeti s jistým vědomím k tomuto listu jsou přivěšeny. Dán v Praze létha páně tisícího třístého sedmdesátého pátého, den dvanáctý (sic) měsíce máje.

Obsaženo v konfirmaci císaře Ferdinanda I d. na hradě Pražském 3 listopadu 1561 v archivu m. Pelhřimova N° I.

* Čís. 529.

1376, 4 ledna. V Karlových Varech.

Císař Karel IV, chtěje prospěti městům Kadani, Mostu, Žatci a Lounům, vydává opětně nařízení, že ve vesnicích míli kolem nich nikdo nesmí slady dělati, ani pivo vařiti ani je odjinud leč z města přiváželi, ani jakékoli řemeslo provozovati. Jediní vesničtí kováři vyjímají se z toho zákazu.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod vestigia progenitorum predecessorum nostrorum, regum Boemie felicis recordacionis, racionabiliter imitantes, volentes eciam condiciones ciuitatum nostrarum regalium Boemie, videlicet Chadan, Brux, Sacz et Lune fieri meliores, animo deliberato et de certa sciencia, regia auctoritate Boemie, tenore presencium districcius inhibemus, quod non liceat alicui cauponi, tabernatori aut cuicumque persone infra spacium vnius miliaris theotonici a dictis ciuitatibus circumferencialiter computando in quibuscunque villis et locis pro vendicionis aut empcionis vsu brasium facere, ceruisiam braxare, propinare vel vendere quouis ingenio seu colore quesitis; et quod similiter nemo de braseatoriis seu tabernis inconsuetis extra dictum mi-

liare vbicunque situatis et ab olim rite non seruatis ad villas et loca infra prefatum spacium situatas seu situata brasium aut ceruisiam adducere seu cuiquam ibidem vendere nullatenus possit aut debeat in dictarum ciuitatum preiudicium aut iacturam; quodque nulli fabro, pistori, sutori, sartori aut alterius operis mechanico seu operario, cuiuscunque condicionis existat, infra dictum miliare artificium suum liceat in dictarum ciuitatum preiudicium exercere, fabris tamen ruralibus, sine quibus ville rurales pro necessitate equorum et araturis subsistere commode non possunt, exceptis. Dantes virtute presencium judicibus, scabinis, juratis et incolis dictarum ciuitatum, presentibus et futuris, licenciam et potestatem omnimodam brasiatoria, braxatoria, tabernas, mechanicos et operarios huiusmodi statim elapso trium ebdomadarum spacio, postquam hoc in dictis ciuitatibus et locis circumvicinis publice proclamatum fuerit, remouendi et effectualiter prohibendi. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, poprawczonibus, wladiconibus, burggrauiis, officialibus et ceteris nostris et regni Boemie fidelibus, pro tempore per prefatarum ciuitatum districtus vbilibet constitutis, quatenus contra inhibicionem nostram huiusmodi nichil penitus attemptare presumant, quin pocius, dum et quociens presentibus super eo requisiti fuerint ad hoc, vt eadem nostra inhibicio debitum sorciatur effectum, dictis ciuitatibus et earum cuilibet assistant fideliter consiliis et auxiliis opportunis, prout nostram indignacionem grauissimam voluerint euitare. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum Karlsbad anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo sexto, indiccione quarta decima, II nonas Januarii, regnorum nostrorum anno tricesimo, imperii vero vicesimo primo.

[Na ohbu:] Per dominum Pragensem archiepiscopum
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 8 (lit. J). S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. — Kop. v registrum privilegií Kadaňského archivu N° 8. Jiná kop. v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 10 *a* za nápisem: „Karolus imperator statuit, quod nulla mechania aut taberna debeat fore infra vnum miliare circumcirca ciuitatem Sacensem. Hec littera in Cadanensi consilio reseruatur."

— Pelzel, K. Karl der Vierte, Urkundenb. N° CCCXXI. — Dle současné kopie v archivu m. Mostu Schlesinger, Stadtbuch von Brüx str. 48 a dle knihy Žatecké týž, Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 115.

Čís. 530.

1376, 29 července. V Budějovicích.

Kateřina, markraběnka Braniborská, falckraběnka Rýnská a vévodkyně Bavorská, postupuje své hofmistryni Kateřině z Polenska 20 kop gr. praš. z ročního úroku města Budějovic. Datum Budeweis feria tercia ante festum sancti Petri ad vincula anno domini MCCCLXXVI.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. Pečeť utržena. Klaudi v „Nachrichten“ na str. 5 praví o tomto listu, že orig. jeho chová se v archivu Budějovickém, a dokládá, že Budějovice platily tehdy do komory královské 200 kop gr. ročního úroku.

Čís. 531.

1376, 19 srpna. V Norimberce.

Král Václav IV, byv zvolen ve Frankfurtě za krále Římského a v Cáchách korunován, potvrzuje z moci královské Římské měšťanům Chebským i krajině Chebské všechna privilegia a práva, jež jim předchůdcové jeho v říši, císařové a králové Římští, též volencové a jiní knížata říšští byli udělili.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des richs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem brieue allen den, die yn sehen oder horen lezen, das wir durch manigualde getruwe vnd stete dinste, die vnsere vnd des heiligen riches liben getruwen, der rat vnd burger gemeynlich der stat zu Egir vnd ouch die insezzen des landes doselbenst vnsern voruarn an dem riche, Romischen keisern vnd kunigen, vnd mit namen dem allirdurchluchtigsten fursten vnd herren, hern Karlen, Romischem keisere zu allen zeiten merere des riches vnd kunig zu Beheim, vnserm lieben herren vnd vater, getrulich vnd nuczlich geton haben vnd vns selbir noch tun sullen vnd

mugen in kunftigen zeiten vnd ouch dorumb, das wir dieselben burgere, stat vnd das land zu vnsern vnd des richs dinsten vnd truwen willegir vnd bereitir machen mugen, mit wolbedachtem mute von sunderm geheisse des egenanten vnsers herren vnd vaters keiser Karls vnd ouch mit gutem rate allir kurfursten vnd vil andirre vnsere vnd des richs fursten, edlen vnd getruwen zuhant dornach, als wir zu Frankenfurt zu Romischen kunge gekorn vnd zu Ache gecronet worden, denselben burgern, iren nachkomen, der stat vnd dem lande zu Egir bestetigt, beuestent, vornewet vnd confirmiret haben, besteten, beuesten, vornewen vnd confirmiren yn mit craft dicz brieues rechter wissen vnd Romischer kuniglicher mechte alle vnd yeczliche ire der stat vnd des landes zu Egir recht, genade, freiheit, gute gewonheit vnd gesecze, die sie von vnsern voruarn an dem riche, keisern, kunigen, kurfursten oder andern fursten vnd herren herbracht haben, vnd ouch alle ire priuilegien, hantuesten vnd brieue, die sie dorubir haben, alzo das sie, ire nachkomen, die stat vnd das land zu Egir bey denselben iren rechten, genaden, freiheiten, guten gewonheiten vnd geseczen nach laute vnd sage der egenanten irer priuilegien, hantuesten vnd brieue, als dieselben in allen iren puncten, articlen, meynungen vnd stucken von worten zu worten begriffen sein, ewiclichen bleiben sullen von vns, vusern nachkomen an dem riche vnd allirmeniglichen vngehindirt, glicherweis als ob alle sulche ire hantuesten vnd brieue von worten zu worten in disem briefe geschriben weren. Mit vrkund dicz brieues versigilt mit vnser kuniglichen malestat ingsigil, der geben ist zu Nuremberg nach Crists gepurte drieczen hundert jare, dornach in dem sechs vnd sibenczigisten jare, des nehesten dinstagis nach vnserr lieben frawen tage worczwey, vnserr riche des Behemischen in dem vierczehenden vnd des Romischen in dem ersten jare.

[Na ohbu:] Ad mandatum regis
P[etrus] Jaurensis.

[Na rubu.] R. Wenceslaus de Jenikow.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou na hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu listiny: „Wenczeslaus, bestetunge aller vnsrer brife vnd gewonheit, ein besunder gut brif.“ — Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 247.

Čís. 532.

1376, 6 prosince. V Praze.

Císař Karel IV společně se synem králem Václavem IV zapisuje Bočkovi z Poděbrad a dědicům jeho hrad Lipnici a město Německý Brod se vším příslušenstvím ve 4000 kopách gr. pražských s výhradou výplaty a práva klásti posádku do hradu i města v čas potřeby. Kdyby se vybíraly berně neb jiné platy od královských měst, měšťané Německobrodští mají část na ně posaváde připadající zástavním svým pánům odvésti; kdyby šlo o berni obecnou, mají ji zástavní pánové vybrati a do komory královské odvésti; ale jinak nemají od měšťanů Brodských ničeho jiného požadovati, nežli k čemu posaváde byli tito povinni, a mají je vůbec při jich právech a svobodách zachovati.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex, et Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod rite obligauimus et tenore presencium nomine pignoris racionabiliter obligamus nobilibus Boczkoni de Podyebrad et heredibus suis, Hinconi et Jeschconi, fratribus eius, dictis de Podyebrad, necnon nobilibus Erhardo de Chunstat, Jeschconi dicto Puschka de Chunstat, patruo suo, et Johanni Ptaczek de Birkenstein, dicto de Polna, eorum nomine infrascripta ad manus fideles recipientibus, fidelibus nostris dilectis, castrum dictum Lypnicz et ciuitatem Brodam Theutonicalem cum mutha, theloneis, seruitoribus, incolis, inhabitatoribus, censibus, redditibus, pensionibus, fructibus, prouentibus, obuencionibus et pertinenciis aliis vniuersis et singulis, spectantibus ad eadem, prout in eorum possessione hucusque fuimus et a nobilibus de Lipa ea dinoscimur alias comparasse, pro quatuor milibus sexagenarum grossorum denariorum Pragensium, quas dicti fratres nobis in parata pecunia mutuarunt, habenda, tenenda et vtifruenda, non computatis in sortem fructibus prouenturis ex eis, quos obsequiorum suorum intuitu dictis de Podyebrad graciose remittimus et de speciali fauore liberaliter elargimur tam diu, donec dicta pecuniarum summa per nos, heredes et successores

nostros, reges Boemie, dictis fratribus aut predictis de Chunstat et Birkenstein, qui ad fideles manus obligacionem huius pignoris, vt premittitur, receperunt, fuerit integraliter persoluta. Pecuniarum vero summam eandem, videlicet quatuor milia sexagenarum grossorum pragensium denariorum, soluere tenemur, debemus et volumus in Broda Theutonicali et easdem pecunias vsque Polnam secure procurare conduci. Qua siquidem solucione sic facta, statim quibuslibet difficultate, contradiccione, impedimento, dolo seu fraude, quocunque ingenio seu colore quesitis, plene submotis, castrum et ciuitas predicta ad nos, heredes et successores nostros, reges Boemie, redibunt, debebuntque dicti fratres de Podyebrad ac eciam supradicti, qui obligacionem receperunt huiusmodi, restituere nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, sine difficultate qualibet idem castrum et ciuitatem predictam cum eorum pertinenciis vniuersis. Preterea signanter adicimus, quod tam castrum Lipnicz, quam ciuitas Broda predicta durante tempore impignoracionis huiusmodi nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, necnon illustri Jodoco, marchioni Morauie, patruo nostro dilecto, patere debeant et esse aperta, quociescunque fuerit oportunum. Prouidere tamen debemus et volumus, si de castro et ciuitate predictis nos gwerras cuiquam mouere contingat, quod dicti fratres de Podiebrad per huiusmodi gwerras nostras in eisdem castro et ciuitate per omnia reddantur indempnes; pecunias eciam, quas dicti fratres in edificiis et structuris dicti castri Lipnicz expenderint et quas infra numerum centum sexagenarum grossorum protendi uolumus, secundum racionem legitimam, nobis desuper faciendam, nos, heredes et successores nostri, reges Boemie, ipsis fratribus restituere tenebimur integraliter et ad plenum, dum per nos ab eis dictum pignus liberatum, vt premittitur, fuerit et redemptum. Et quocies contigerit nos, heredes et successores nostros, reges Boemie, durante impignoracione predicta exigere aliquid in pecuniis, contribucionibus, bernis, precariis, losungis seu aliis a ciuitatibus regni Boemie communiter, quod extunc ciues ciuitatis Brodensis predicte partem eos concernentem, vt est moris et dare soliti sunt actenus, similiter dictis de Podyebrad soluere teneantur, quas pecunias in vsus suos beneplacitos conuertere poterunt, difficultate qualibet non obstante. Ceterum, dum per nos

berna generalis in regno Boemie inantea fuerit instituta, tam ciues predicti de ciuitate Broda, quam inhabi[ta]tores et incole Brodensis et Lipnicensis districtuum regalem bernam, dari et solui ab olim temporibus, quibus nobiles de Lipa bona huiusmodi possederunt, consuetam, dare et soluere sint astricti, sic tamen, quod prefati fratres de Podiebrad bernam eandem per se vel suos colligant et pecunias, inde prouenientes, ad nostram regalem cameram Boemie sine difficultate et dilacione qualibet integraliter representent. Nominatim debemus, prout eciam hoc in tractatibus inpignoracionis presentis conceptis promissum existit, quod tam ciues et incole ciuitatis Brodensis predicte necnon districtus sui, quam inhabitatores et incole castri Lipnicz et sui districtus, per predictos fratres de Podyebrad ac alios, quorum intererit, vel eorum officiales seu alios quoscunque, eorum nomine, quouismodo durante impignoracione huiusmodi vltra id, quod nobis soluere sunt soliti, nouis imposicionibus censuum, stewrarum seu losungarum aut aliarum quarumcunque vexacionum molestiis non grauentur, sed in eorum omnibus iuribus, libertatibus et consuetudinibus conseruentur illesi, quemadmodum fuerunt hucusque. Poterunt insuper dicti fratres se de dictis ciuitate Brodensi et castro Lipnicz inpignoracione durante predicta ab iniuriis, molestiis, tamquam de aliis eorum propriis castris, defendere realiter et tueri. Et si quis eis in regno Boemie inferret de facto iniuriam seu offensam, extunc dicti fratres coram nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, et si quis in Morauia, coram patruo nostro, marchione Jodoco prefato, super iniuria [sic] huiusmodi querelam deponeret contra illos: et in iusticia per nos vel dictum patruum nostrum ministranda tenebuntur et omnino debebunt esse contenti et ad hoc faciendum eorum debemus esse potentes. Quod si forsitan eorum aduersarii, spreta iusticia, rebelles existerent et dictos de Podyebrad inuaderent, dampnificarent seu offenderent, extunc nos, heredes et successores nostri, ac eciam marchio Jodocus, patruus noster predictus, dictis de Podyebrad ad repellendam eorum iniuriam et offensam, vt debitam consequantur iusticiam, auxilium prestare tenebimur et volumus oportunum. Presencium sub nostrarum maiestatum sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo sexto, indiccione quarta decima, VIII

idus Decembris, regnorum nostrorum Karoli, Romanorum imperatoris, anno tricesimo primo, imperii vero vicesimo secundo, nostrorum vero Wenceslai, regis Boemie, quarto decimo, Romanorum vero primo.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v knížecím Švarcenberském archivu Třeboňském II, 112 N° 1. S dvěma velkými krásnými pečetmi císaře Karla IV a krále Václava IV, jež na druhé straně mají sekrety, a sice sekret Karlův má jednohlavou orlici, a sekret Václavův dvouhlavého orla s českým lvem na prsou.

* Čís. 533.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV povoluje měšťanům města Mostu, aby vybírali z koní do vozů zapřažených clo po jednom neb dvou haléřích, a aby z výnosu tohoto cla vydržovali vodovod městský.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum ciues ciuitatis Pontensis, fideles nostri dilecti, pro vtilitate ciuitatis eiusdem de loco, sicut eis ad hoc videbatur congruenciori, velint ad eandem ciuitatem facere aqueductum, pro opere huiusmodi consumando, non improuide neque per errorem, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia, tamquam rex Boemie fauemus eisdem ciuibus, quod de duobus equis simul in curru trahentibus vnum paruum denarium, item de solo equo in vno curru trahente similiter vnum paruum denarium, item de tribus equis in vno curru trahentibus duos paruos denarios, item de quatuor equis in vno curru trahentibus similiter duos paruos denarios racione thelonei a quibuscunque aduenientibus, apportantibus vel deportantibus quascumque res seu merces possint recipere, ac in vsus et vtilitatem aqueductus huiusmodi, prout eis videbitur vtilius, conuertere meliores. Quapropter mandamus vniuersis et singulis burggrauiis, officialibus et aliis regni Boemii fidelibus nostris

dilectis, presentibus et futuris, quatenus dictos ciues seu eum vel eos, quos ad hoc duxerint deputandos, in huiusmodi theloneo ac eius percepcione libera non impediant quouis modo, prout nostram regiam indignacionem grauissimam voluerint euitare, hiis ad nostram, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, reuocacionem tantummodo valituris. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo, indiccione quinta decima, VI° idus Februarii, regnorum nostrorum anno tricesimo primo, imperii vero vicesimo secundo.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicol[aus] Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhel[mus] Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 60. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Septimum caesaris Caroli IV privilegium anno 1377 neben pferdtzol zum wassergewergk einzunehmen". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 110.

* Čís. 534.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV, obdržev od rady, kmetů, přísežných a měšťanů města Litoměřic společně s měšťany měst Loun, Žatce, Slaného a Mostu 500 kop gr. praž., dává Litoměřickým na věčné časy ungelt z měření soli, tak že z míry soli groš, z půl míry půl groše a ze čtvrt míry čtvrt groše vybírati mohou, a zároveň postupuje jim úřad šrotéřství se všemi důchody. Z výnosu ungeltu soli i šrotéřství mají opravovati příkopy, zdi a věže městské.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer keyser zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briefe allen den, die yn sehent oder horent lezen, wann der rate, scheppfen, gesworne vnd burgere gemeynlichen der stat zu Luthomericz, vnsere lieben getrewen, mit den burgern gemeynlichen der stette zu Lun, Sacz, Slan vnd Brux vns fumffhundert schok grossen pfennynge prager muncze gegeben vnd beczalhet haben,

dorumb als eyn kunig zu Beheim zu besserungen der egenanten stat zu Luthomericz haben wir von kuniglicher gewalt, mit wolbedachtem mute vnd rechtir wissen dem egenanten rate, scheppfen, geswornen und burgern gemeynlichen zu Luthomericz ewiclichen gegeben daz vngelt von dem salczmessen in sulicher massen, daz sie vff eyn schedyl salczes eynem grossen, vff eyn halb schedyl salczes eynen halben grossen vnd vff eyn vierteil eynes schedyl salczes eyn viertel eynes grossen in der stat zu Luthomericz seczen vnd donon nemen mugen. Auch haben wir yn gegeben daz schrotampt doselbist zu Luthomericz mit allen seinen zugehorungen, als daz von alters gewesen ist, vnd gebin yn daz egenante vngelt vnd schrotampt mit kraffte dicz briefes also, daz sie von demselbin vngelte vnd schrotampte die stat zu Luthomericz mit graben, mawern vnd turmen bessern sullen vnd mugen, vnd daz wenden an andern derselbin stat nucz, als sie daz allirnuczlichste vnd allirbeste dunken wirdet. Dorumb gebieten wir dem vndercamerer vnd andern vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim amptlewten vnd anewalden, die iczunt seyn oder in zeiten werden, vnd allen andern vnsern lieben getrewen, daz sie die egenanten burger zu Luthomericz an sulichem vngelte vnd schrotampte, vnd was dorczu gehoret, nicht hindern noch irren sullen in dheinenweys, sunder si getrewlichen dorczu furdern vnd dobey behalten, handhaben vnd schuczen, als lyeb yn sey vnsere swere vngnade zu uormeyden. Mit vrkund dicz briefes vorsigelt mit vnserr keiserlichen maiestat ingsigel, der geben ist zu Prage noch Crists geburte dreyczehenhundirt jar, dornach in dem sibenvndsibenczigsten jare, des nehesten suntages noch sante Dorotheen tag, vnserr reiche in dem eynvnddreyssigsten vnd des keisertums in dem czweyvndczwenczigisten jaren.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelagen.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 10 (starší č. 91). — S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu regest z XV století: „Litera maiestatis super vngelto salis a na šrotéřství". V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 24 *a* a 111 *b* jsou přepisy toho listu za nápisem: „Litera maiestatis super vngelto salis" a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 18".

K čís. 534.

1377, 8 února. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

My Karel z božie milosti Římský ciesař po vše časy rozmnožitel řieše a Český král, vyznáváme a oznamujem zjevně tiemto listem všem, ktož jej uzřie nebo čtúc uslyšie, jakož sú nám radda, kmethé, přísežní a měštěné obecně města Lithoměřic, věrní naši milí, obecně s měšťany těchto měst Lúnského, Žatecského, Slánského a Mostcského pět seth kop grošuov peněz měny pražské dali a vyplnili, protož my jakožto král Český ku polepšenie napřed jmenovaného města Lithoměřicského mocí královskú, dobrým rozmyslem, pravým našiem vědomím napřed jmenované raddě, kmethóm, přísežným a měšťanóm obecně v Lithoměřicích věčně dali sme ungelt od vyměřenie soli túto mierú, že oni na každú mieru soli v městě v Lithoměřicích groš jeden posaditi a z té vyvzíti mohú. A také dáváme jim úřad šrotérský [1]) tudiež v Lithoměřicích se vším příslušenstvím, jakož to od staradávna bylo jest, a dáváme jim ungelt napřed jmenovaný a úřad ten šrotérský [2]) mocí listu tohoto, tak aby oni tiem ungeltem a úřadem město Lithoměřice příkopami, zdmi, věžmi opravovali a opravovati mohli, a to ku požitku města obracovali na miesta, kdež by najpotřebněji bylo, vedle jich najlepšieho rozumu. Protož přikazujem podkomořiemu našemu a jiným našim královstvie Českého úřadníkóm a vladařóm, nynějším i budúciem, věrným našim milým, aby již psaným měšťanóm Lithoměřickým na tom ungeltu a úřadu i s tiem, což k tomu příslušie, nepřekáželi obyčejem nižádným, než radéjši je věrně k tomu fedrovali a při tom zachovali a obhajovali pod uvarováním hněvu našeho těžkého. Tomu na svédomie ut supra.

Rak. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 112 *a*. Původně [1]) a [2]) překládáno „*úřad k cymřiování*“.

* Čís. 535.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV listem stejného znění postupuje měšťanům města Loun (der stat zu Lun) *ungelt soli a úřad šrotéřství.* Der geben ist zu

Prage nach Crists geburte dreyczehenhundirt jar, dornach in dem siben vnd sibenczigsten jaren, des nehesten suntages noch sante Dorotheen tag, vnsrer reiche in dem eynvnddreyssigsten vnd des keisertums in dem czweyvndczwenczigsten jaren.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 15 (u pečeti staré č. 8, v rohu na rubu č. 5). S velkou pečetí císařskou. Český překlad ze XVI stol. v knize archivu Lounského „Vejpis některých privilegií" (sign. B 4) na l. 13 za nápisem: „Na důchod obecní z soli a na šrůtku, aby mohli sobě na věrteli měřené soli v Lounech jeden groš, na půl věrteli půl groše, na čtvrt věrteli čtvrt groše nadsaditi a jej přijímati a mimo to, že jim dává šrůtku v Lounech —, aby na to město Louny valy, zdmi, věžemi neb baštami zlepšovati a opravovati mohli aneb to na jiné obecní potřeby města obrátili". Za tím pak je poznamenáno: „Hubkovna [ne]šrotovala a pobráno jí. Proti tomuto privilegium, když Anna Hubkova létha 1579 přečinila a prodavši starého piva pět sudův Anně Francové sama na svých líhách je pacholkům zjednaným líchovati dala, pominuvši v tom šrotýřův, i jest jí takové pivo do Brožky pobráno a potom prodáno Divišce a od Divišky pánům ouředníkům peníze odvedeny." — Novější český překlad ve Wunšových, Dějinách m. Loun na str. 126.

* Čís. 536.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV postupuje listem stejného znění obci města Mostu (der stat zu Brux) *ungelt soli a úřad šrotéřství.*

Kopiář privilegií v archivu m. Mostu na l 16 *a*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 111.

* Čís. 537.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV postupuje listem stejného znění obci města Slaného „ungelt od soli a šrotéřství". Datum v Praze létha 1377 v neděli po svaté Dorotě.

Zmínka v konfirmaci privilegií Slánských krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24. září 1547 v registrech české dvorské kanceláře č. 285 na l. 108 v šlechtickém archivu ve Vídni.

* Čís. 538.

1377, 8 února. V Praze.

Císař Karel IV postupuje listem stejného znění měšťanům města Žatce (der stat zu Sacz) *ungelt soli a úřad šrotéřství.*

Orig. perg. v archivu m. Žatce. S velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou. Poznámky kancelářské a registraturní tytéž jako na listině Litoměřické č. 534. Kop. v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 45 *a* za nápisem: „Na suol a šrůtku". — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 118 b. na str. 251.

* Čís. 539.

1377, 8 února. V Praze.

Král Václav IV, obdržev s otcem svým Karlem IV 500 kop gr. č. od města Litoměřic společně s městy Louny, Žatcem, Slaným a Mostem, potvrzuje měšťanům Litoměřickým list otce svého, kterým jim postoupil ungelt soli a úřad šrotéřství.

Wir Wenczlaw von gotis gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt mit diesem brieff allen den, die yn sehen oder horen lesen, wan der rate, schepffe, gesworne vnd gemeinlichen die burger der stat zu Leutmericz, vnser lieben getrewen, mit den burgern gemeinlichen der stete zu Laven, Sacz, Slan vnd Bruxse dem allerdurchluchtigisten fursten vnd herren, hern Karlen, Romischen keisere zu allen czeiten merer des reichs vnd kunige czu Beheim, vnserm lieben gnedigem herren vnd vater, vnd vns funf hundert schokk grossen pfennige prager muncze gegeben vnd beczalet haben, dorumb als ein kunig zu Beheim zu besserunge der egenanten stat czu Luthmericz haben wir von kuniglicher gewalt mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen den egenantem rate, schepfen, geswornen vnd burgern gemeinlichen czu Luthmericz ewiglichen gegeben das vngelt von dem salczmessen in sulcher massen, das sie uff ein schedel salczes einen

grossen, uff ein halb schedel salczes ein halben grossen vnd vff ein vierteilein schedel salczes ein vierteil eins grossen in der state czu Luthmericz seczen vnd douon nemen mugen. Ouch haben wir yn gegeben das schrotampt doselbist zu Luthmericz mit allen seinen zugeherungen, als das von alters gewesen ist, vnd geben yn das egenante vngelt vnd schrotampte mit crafft dicz brieffs also, das sie von demselben vngelte vnd schrotampte die stat zu Leuthmericz mit graben, mawern vnd turmen bessern sullen vnd mugen vnd das wenden an andir derselben stat nucze, als sie das allernuczlichste vnd allerbeste dunken wirdet. Dorumb gebieten wir dem vnterkamerer vnd andern vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim amptluten, anewalden, die iczunt sein oder in czeiten werden, vnd allen andern vnsern lieben getrewen, das sie die egenanten burger zu Leuthmericz an sulchem vngelt vnd schrotampt, vnd was dorczu gehoret, nicht hindern noch yrren sullen in dheineweis, sunder sie getrewlichen dorczu furdern vnd dobey behalten, hanthaben vnd schuczen, als lieb yn sey vnsere swere vngenade zu vermeiden. Mit vrkunt dicz briefs versigelt mit vnserm kuniglichem maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt dreyczenhundirt jar, dornach in dem siben vnd sibenczigstem jare, an dem suntag Esto michi, vnser reiche des Behemischen in dem virczendem vnd des Romischen in dem erstem jare.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini imperatoris archiepiscopus Pragensis.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenicow.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 11 (starší č. 48). S velkou pečetí královskou na pergamenovém proužku zavěšenou. Na rubu regest z XV stol.: „Super vngelto salis et srotampt". — Přepis v rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 23 *a* za nápisem: „Super vngelto salis et ssrotampt" a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 14".

* Čís. 540.

1377, 8 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje listem stejného znění měšťanům Lounským (den burgern der stat zu Laun) *ungelt ze soli a úřad šrotéřství.*

[Na ohbu:] Per dominum regem
archiepiscopus Pragensis.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenicow.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 16. (U pečeti staré č. 10 a v rohu 6). S velkou pečetí královskou. Na rubu současný regest: „Super vngelto et deposicione salis". Novější český překlad ve Wunšových, Dějinách m. Loun str. 126.

* Čís. 541.

1377, 8 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje listem stejného znění měšťanům města Mostu (den burgern der stat zu Bruxe) *ungelt ze soli a úřad šrotéřství.*

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 60. — Pečet utržena. Na rubu rukou pozdější: „Secundum regis Wenceslai privilegium anno 1377 uber das ungelt und schrottampt".

* Čís. 542.

1377, 8 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje listem stejného znění měšťanům města Žatce (den burgern der stat zu Sacz) *ungelt ze soli a úřad šrotéřství.*

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 11 *a* za nápisem: „Wenczeslaus rex donat ciuibus in Sacz, in Luna, in Ponte, in Slana et in Litomyerzicz theloneum et emolimentum salis necnon tracturam lignorum perpetuo possidendum." a na l. 45 *b* za nápisem: „Na ungelt soli a šrůtku". — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 119.

* Čís. 543.

1377, 12 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje listem stejného znění obci města Slaného „ungelt soli a šrotéřství". Datum v Praze létha 1377 ve čtvrtek před svatým Valentinem.

Zmínka v konfirmaci privilegií Slánských krále Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v registrech české dvorské kanceláře č. 285 na l. 108 ve Vídeňském šlechtickém archivu.

Čís. 544.

1377, 3 března. V Praze.

Císař Karel IV povoluje purkmistru, radě i měšťanům obce města Chebu, aby na město, krajinu a židy Chebské mohli berni ukládati a rozvrhovati během let, po která je od placení berně do komory císařské osvobodil; při čemž hejtman Chebský má jim býti nápomocen.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer keiser zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem brieue allen den, die yn sehen oder horen lesen, das wir mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen den burgermeister, rate vnd burgern gemeynlichen der stat zu Eger, vnsern lieben getruwen, erlowbet, gegunst vnd die besundere gnade getan haben, erlawben, gunnen vnd tun yn ouch die in craffte dicz brieues, das sie bynnen den jaren [sulcher freyheit, als wir yn die vormals vorbrieuet haben, eine stewre vff ire stat, das land vnd die Juden, die mit yn stewre pflegen zu geben, vffseczen vnd die fordern, eyschen vnd nemen mugen, wenne vnd welche zeit sie das redlichen vnd not dunken wirdet. Vnd gebieten dorvmbe vnserm hauptmanne doselbs zu Eger, der nu ist oder in zeiten wirdet, welche czeit das die vorgenanten vnsere burgere sulche stewre zu einem mal alleyne vfgesaczet haben, das er yn denne getrewlichen beholffen sey, das suliche stewre genczlichen vnd ane widerrede vnd hindernusse beczalet werde, vnd mit namen, ab sich yemand dowider seczte vnd sulcher stewre nicht beczalen wolte, das er yn dorczu von vnsern wegen halden vnd twingen sulle, also das sie vngehindert bleiben. Mit vrkund dicz brieues vorsigelt mit vnserr keiserlichen maiestat insigele. Geben zu Prage nach Crists geburt dreyczehenhundert jar, dornach in dem siben vnd sybenczigsten jare, des nehsten dynstages nach dem suntage Oculi, vnser reiche in dem ein vnd dreissigsten vnd des keisertums in dem czwey vnd czwenczigstem jare.

[Na ohbu:] Per dominum magistrum curie
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí císařskou. Na rubu: „Karolus imperator, daz man von dem lande ein stewr nemen mochte". — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 17.

Čís. 545.

1377, 5 října. V Praze.

Pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimě potvrzuje k návrhu faráře Budějovického Bohunka založení kaplanství při kapli sv. Jakuba, zřízené na hřbitově farního kostela v Budějovicích, ku kterémužto kaplanství někteří měšťané Budějovičtí roční úroky věnovali. Datum Prage die V mensis Octobris anno domini MCCCLXXVII°.

Orig. perg. v národním Uherském museum v Pešti. S visutou pečetí arcibiskupskou. V listě tom sou obsaženy tři městské listy, kterými [1]) Mikuláš z Chlumu, měštan Budějovický, na svém dvoře (de curia sua et allodio in villa Ladans sito) zapsal a věnoval roční úrok jedné kopy této kapli (capelle sancti Jacobi in cimiterio sancti Nicolai circa scolas site). Datum die dominica post assumpcionem sancte Marie virginis (16 srpna) anno 1377; [2]) Havlín řezník (Awlinus carnifex) věnoval k témuž účelu jednu kopu ročního úroku de bonis suis. Datum z téhož dne a [3]) Vavřinec mlynář zapsal „coram judice et juratis ciuibus ciuitatis Budwois quatuor sexagenas grossorum census de bonis suis eedem capelle pro XL sexagenis grossorum pragensium. Datum secunda feria post assumpcionem sancte Marie virginis (17 srpna) anno domini 1377." — Borový, Libri erectionum II. str. 144.

Čís. 546.

1378, 25 května. V Praze.

Císař Karel IV, povoliv pánům z Rožmberka, aby mohli do Třeboně a Trhových Svin dáti voziti týdně tři vozy soli přímo po silnici z Cáhlova, dává rychtáři a konšelům m. Budějovic právo stavovati vozy, které by byly přes tento počet aneb v nichž by jiné zboží se vozilo, nežli sůl.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Judici, . . scabinis ac toti vniuersitati ciuitatis nostre Budeweys, fidelibus nostris dilectis, graciam nostram et omne bonum. Fideles dilecti! Quia ad instanciam nobilium de Rosemberg, fidelium nostrorum dilectorum, indulsimus et nunc

fauemus ipsis et opidanis eorum in Wytinguow et in Swencz, quod semel dumtaxat in septimana opidani in Wytinguow duos currus salis et non plures de Libera ciuitate via directa versus dictum opidum Witinguow, sed et illi de Swencz vnum currum salis, et non plures, in septimana de Libera ciuitate predicta versus ipsum opidum Swencz possint adducere et ibidem vendere; nec licebit eisdem per aliam viam transire, neque de sale sic adducto ad alia loca quidquam abducere. Et in casum, quo secus facerent, licitum erit vobis tam sal per aliam viam adductum et vltra tres currus predictos ad opida huiusmodi, vt premittitur, apportatum cum aliis rebus ibidem inuentis recipere ac eciam arrestare, prout dictis de Rosemberg literas de hoc scripsimus speciales. Vobis iniungimus et presentibus seriose mandamus, quatenus inconcussam ordinacionem debeatis huiusmodi obseruare et nichilominus omnia alia inter dictos de Rosemberg ac eorum homines ab vna parte, necnon vos ab alia vertencia vsque ad festum natiuitatis Christi proxime nunc futurum tenere pacifice in suspenso, nec preter ea, que superius dicta sunt, aliquam facere nouitatem, prout nostram indignacionem volueritis euitare. Datum Prage die XXV Maii, regnorum nostrorum anno XXXII, imperii vero vicesimo quarto.

Per dominum Pragensem archiepiscopum
de Poznania Nicolaus.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Na rubu přitisknut císařský sekret a poznamenáno: „Quod tantum vnus currus salis in Swin et duo in Trzebon et non plures ebdomatim duci debent N° 25.“ Novější rukou připsáno: „Ad fasc. III N° Dep. 24.“

K čís. 546.

1378, 25 května. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Karel čtvrtý z boží milosti Římský císař vždy rozmnožitel říše a Český král. Rychtáři, konšeluom i vší obci města našeho Budějovic, věrným našim milým, milost naši a všecko dobré. Věrní milí! Poněvadž k snažné žádosti urozených z Rozmbergka, věrných našich milých, jsme dopustili i ještě přejem jim a poddaným jich v Třeboni

a v Svinech, aby jednou toliko v témdni měšťané v Třeboni dva vozy soli a ne více z Cáhlova cestou upřímou k témuž městu Třeboni, a ti z Svinuov jeden vuoz soli, a ne víc, v témdni z Cáhlova předřečeného k témuž městečku Svinuom mohli přivésti a tu prodati; aniž jim náležité bude jinou cestou jeti ani co té soli tak přivezené v jiná místa rozvozovati. A pakli by jinač učinili, tehdy se vám dopouští tak dobře suol tu jinou cestou přivezenou a více nad tři vozy předřečené v táž městečka, jak se vypisuje, přinesenú s jinými věcmi tu nalezenými vzíti i také obstaviti, jakož pak řečeným z Rozmberka jsme o tom list psáti dali obzvláštní. Vám ukládáme a tímto listem přísně přikazujem, abyšte takové nařiezení bez přerušení zachovali a nicméně ve všech jiných věcech mezi předřečenými z Rožembergka a jich poddanými s jedné, a vámi strany druhé zběhlých až do hodu božího narození nejprv příštího pokojně se zachovali a nad to, což se svrchu píše, nic nového nezačínali, jakož těžkého hněvu našeho chcete ujíti. Dán v Praze dne dvadcátého pátého měsíce máje, království našich třidcátého druhého, císařství pak čtermezcítmého.

Český překlad ze XVI století v rukopise kláštera Strahovského č. 111 na str. 604 za nápisem: „Třeboňským dva vozy s solí, Svinským jeden vuoz se dopouští.“ — Jiný český překlad v archivu m. Budějovic.

* Čís. 547.

1378, 25 května. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje obyvatelům města Vodňan list děda svého krále Jana, kterým jim udělil mnohé nové milosti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod accedentes nostre maiestatis presenciam fideles nostri dilecti opidani et incole opidi nostri in Wodnian nobis quandam obtulerunt literam clare memorie illustris quondam principis et domini, domini Johannis, Boemie regis, aui nostri carissimi, eisdem opidanis et incolis ab eodem auo nostro carissimo super ipsorum juribus, libertatibus, graciis et consuetudinibus traditam et concessam, supplicantes serenitati nostre humiliter et deuote, quatenus ipsis eandem litteram

et omnia in ea contenta de singularis nostre gracie munificencia approbare, ratificare, de nouo concedere, innouare et confirmare graciosius dignaremur; cuius quidem priuilegii tenor talis est: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Praze dne 25—31 prosince 1335 čís. 185). Nos igitur prefati aui nostri collaudanda vestigia cupientes immitari pro viribus, vt videlicet hii, qui ab ipso graciarum largiciones meruerunt hactenus, ex nostre munificencie superadditu consolentur vberius, animo deliberato, de genitoris nostri carissimi jussu et consensu specialibus, sano eciam fidelium nostrorum accedente consilio, ex certa nostra sciencia et auctoritate regia Boemie suprascriptam litteram et omnia in ea contenta in omnibus suis tenoribus, articulis, sentenciis, punctis et clausulis, prout de uerbo ad uerbum expressantur superius, approbamus, ratificamus, innouamus, de nouo concedimus et presentis scripti patrocinio confirmamus. Inhibentes vniuersis regni nostri officialibus, subditis et fidelibus firmiter et districte, ne prefatos nostros opidanos et incolas opidi Wodnian predicti aduersus huiusmodi nostre approbacionis indultum et graciam impediant vel ipsos sinant quomodolibet impediri sub pena indignacionis nostre grauissime, quam, si secus attemptare presumpserit, se nouerit grauiter incurisse, saluis tamen circa premissa juribus quorumlibet aliorum. Presencium sub Romane regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo octauo, VIII° kalendas Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XV, Romanorum vero secundo.

[Na ohbu:] Per dominum archiepiscopum Pragensem Martinus.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenicow.

Orig. perg. v archivu m. Vodňan. Pečet utržena. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° XIX.

* Čís. 548.

1378, 11 června. V Praze.

Císař Karel IV postupuje radě a kmetům m. Hradce nad Labem ungelt ze soli a úřad šrotéřství, tak aby z důchodu odtud vycházejícího mohli opravovati příkopy, zdi a věže městské.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer keyser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brieue allen den, die yn sehen, oder horen esen, das wir vnsern lieben getrewen, dem . . rate vnd den schepfen zu Grecz die sunderliche gnade getan haben vnd tun yn die ouch nit craffte dicz brieues, das sie das vngelt von dem salzmessen haben vnd halten sullen vnd mugen in sulcher massen, das sie ye ff eyne kufen salczes eynen grossen, vff eyne halbe kufen salczes eynen halben grossen vnd vff eyn vierteyl einer kufen ein drittel eynes grossen in der egenanten stat czu Grecz seczzen vnd dauon iemen sullen vnd mugen. Ouch haben wir den egenanten burgern nd der gemeyne gegeben das schrotampt daselbest zu Grecz mit allen seinen zugehorungen, als das von alters gewesen ist vnd geben n das egenant vngelt vnd das schrotampt daselbest zu Grecz mit ndern nuczzen, die sie da gemachen mugen, also das sie von demelben vngelte vnd schrotampte die stat zu Grecz mit graben, mawern nd turmen bessern sullen vnd mugen vnd das wenden an derselben tat nuczze, als sie das allerbeste vnd nuczlichste dunken wirdet. Darumb gebieten wir dem . . burggrauen, dem . . vndercamerer vnd allen anderen amptleuten, vnseren lieben getrwen, bey vnsern hulden, las sie die egenanten burger von Grecz an sulchem vngelte vnd schrotampte vnd was andern nuczze sie da gemachen mugen, nicht hindern nach irren sullen in dheyne weis, sunder sie getrewlichen larczu furdern vnd dabey behalten, hanthaben vnd schuczzen, als lip n sey vnser swere vngenade zu vormeyden. Mit vrkunt dicz briefs orsigelt mit vnserr keyserlicher maiestat ingesigel. Der geben ist zu Prage nach Crists geburt dreyczenhundert jar, darnach in dem achtundsibenczigsten jare, an dem nehsten freytage nach dem heyligen fingistag, vnserr reiche in dem czweyvnddreissigsten vnd des keiserums in dem vierundczwenczigsten jaren.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce N° 7 (dole u pečeti staré č. 15). krásně zachovanou velkou voskovou pečetí císařskou na perg. proužku zavě-

et omnia in ea contenta de singularis nostre gracie munificencia approbare, ratificare, de nouo concedere, innouare et confirmare graciosius dignaremur; cuius quidem priuilegii tenor talis est: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Praze dne 25—31 prosince 1335 čís. 185). Nos igitur prefati aui nostri collaudanda vestigia cupientes immitari pro viribus, vt videlicet hii, qui ab ipso graciarum largiciones meruerunt hactenus, ex nostre munificencie superadditu consolentur vberius, animo deliberato, de genitoris nostri carissimi jussu et consensu specialibus, sano eciam fidelium nostrorum accedente consilio, ex certa nostra sciencia et auctoritate regia Boemie suprascriptam litteram et omnia in ea contenta in omnibus suis tenoribus, articulis, sentenciis, punctis et clausulis, prout de uerbo ad uerbum expressantur superius, approbamus, ratificamus, innouamus, de nouo concedimus et presentis scripti patrocinio confirmamus. Inhibentes vniuersis regni nostri officialibus, subditis et fidelibus firmiter et districte, ne prefatos nostros opidanos et incolas opidi Wodnian predicti aduersus huiusmodi nostre approbacionis indultum et graciam impediant vel ipsos sinant quomodolibet impediri sub pena indignacionis nostre grauissime, quam, si secus attemptare presumpserit, se nouerit grauiter incurisse, saluis tamen circa premissa juribus quorumlibet aliorum. Presencium sub Romane regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo octauo, VIII° kalendas Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XV, Romanorum vero secundo.

[Na ohbu:] Per dominum archiepiscopum
Pragensem Martinus.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenicow.

Orig. perg. v archivu m. Vodňan. Pečeť utržena. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° XIX.

* Čís. 548.

1378, 11 června. V Praze.

Císař Karel IV postupuje radě a kmetům m. Hradce nad Labem ungelt ze soli a úřad šrotéřství, tak aby z důchodu odtud vycházejícího mohli opravovati příkopy, zdi a věže městské.

Wir Karl von gotes gnaden Romischer keyser zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brieue allen den, die yn sehen, oder horen lesen, das wir vnsern lieben getrewen, dem .. rate vnd den schepfen zu Grecz die sunderliche gnade getan haben vnd tun yn die ouch mit craffte dicz brieues, das sie das vngelt von dem salzmessen haben vnd halten sullen vnd mugen in sulcher massen, das sie ye vff eyne kufen salczes eynen grossen, vff eyne halbe kufen salczes eynen halben grossen vnd vff eyn vierteyl einer kufen ein drittel eynes grossen in der egenanten stat czu Grecz seczzen vnd dauon nemen sullen vnd mugen. Ouch haben wir den egenanten burgern vnd der gemeyne gegeben das schrotampt daselbest zu Grecz mit allen seinen zugehorungen, als das von alters gewesen ist vnd geben yn das egenant vngelt vnd das schrotampt daselbest zu Grecz mit andern nuczzen, die sie da gemachen mugen, also das sie von demselben vngelte vnd schrotampte die stat zu Grecz mit graben, mawern vnd turmen bessern sullen vnd mugen vnd das wenden an derselben stat nuczze, als sie das allerbeste vnd nuczlichste dunken wirdet. Darumb gebieten wir dem .. burggrauen, dem .. vndercamerer vnd allen anderen amptleuten, vnseren lieben getrwen, bey vnsern hulden, das sie die egenanten burger von Grecz an sulchem vngelte vnd schrotampte vnd was andern nuczze sie da gemachen mugen, nicht hindern nach irren sullen in dheyne weis, sunder sie getrewlichen darczu furdern vnd dabey behalten, hanthaben vnd schuczzen, als lip yn sey vnser swere vngenade zu vormeyden. Mit vrkunt dicz briefs vorsigelt mit vnserr keyserlicher maiestat ingesigel. Der geben ist zu Prage nach Crists geburt dreyczenhundert jar, darnach in dem achtundsibenczigsten jare, an dem nehsten freytage nach dem heyligen pfingistag, vnserr reiche in dem czweyvnddreissigsten vnd des keisertums in dem vierundczwenczigsten jaren.

[Na ohbu:] De mandato domini imperatoris
Nicolaus Camericensis prepositus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce N° 7 (dole u pečeti staré č. 15). S krásně zachovanou velkou voskovou pečetí císařskou na perg. proužku zavě-

šenou. Uprostřed pečeti sedí císař na stolici císařské, po straně maje dva orly a znaky lva a orlice a kolem legendu: „KAROLVS · QUARTVS · DIVINA · FAVENTE · CLEMENCIA · ROMANORVM · IMPERATOR · SEMPER · AVGVSTVS · ET · BOEMIE · REX.“ Na rubu kontrasigill, jednohlavý orel a s legendou: „†IUSTE · IVDICATE · FILII · HOMINVM †.“ Na rubu poznámka rukou XVI století: „List Karla ciesařě na suol a na šrótku a ungelt z toho, 1378. 7.“ — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 169.

* Čís. 549.

1378, 11 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje listem stejného znění radě, kmetům a měšťanům m. Hradce nad Labem ungelt ze soli a úřad šrotéřství. Der geben ist zu Prage nach Crists geburt dreyczehenhundert jar, dornach in dem acht vnd sibenczigsten jare, an dem nechsten fritag nach dem heiligen pfingstage, vnser reiche des Behemischen in dem funfczehenden vnd Romischen in dem andern jare.

[Na ohbu:] Per dominum imperatorem
. . archiepiscopus Pragensis.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenicow.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce N° 10 [dole při pečeti staré č. 16]. S královskou pečetí na perg. proužku zavěšenou. Na jedné straně pečeti král sedí na trůně s odznaky důstojenství královského, maje kolem legendu: „† WENZES[LAVS] · DEI · GRATIA · ROMANORVM · REX · SEMPER · AVG[VSTVS]“. Na druhé straně pečeti dvouhlavý orel, v jehož středu dvouocasý lev jako kontrasigil v červeném vosku. Na rubu poznámka rukou XVI století: „List krále Václava na sól a na šrótku a na vngelt z toho; 1378, 9.“ — Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 172.

* Čís. 550.

1378, 11 června. V Praze.

Císařovna Alžběta potvrzuje radě a kmetům města Hradce nad Labem ungelt ze soli a úřad šrotéřství, které jim manžel její Karel IV udělil, jakož i výroční trh na den narození panny Marie odbývaný a zakazuje purkrabí Hradeckému, aby z trhu toho neosoboval sobě většího důchodu, nežli předchůdcové jeho.

Wir Elizabeth von gotes gnaden Romische keiserinne zu allen zeiten mererinne des reichs vnd kunyginne zu Beheim, bekennen vnd [tun] kunt offenlich mit disem brieff allen den, die yn sehen oder horen lesen, das wir vnsern lieben getrewen, dem rate vnd den schepfen zu Grecz, die sunderliche gnade getan haben vnd tun yn die auch mit crafft dicz briefes, das sie das vngelte von dem salczmessen haben vnd halten sullen vnd mugen in sulcher masse, das sie ye vff ein kufen salczes einen grossen, uff ein halb kufen salczes einen halben grossen vnd uff ein virteil einer kuffen ein dritteil eines grossen in der egenanten stat zu Grecz seczen vnd dauon nemen sullen vnd mugen. Auch haben wir den egenanten burgern vnd der gemein gegeben das schrotampte doselbist zu Grecz mit allen seinen zugehorungen, als das von alters gewesen ist, vnd geben yn daz egenante vngelte vnd das schrotampt mit andern nuczen, die sie do gemachen mugen, also das sie von demselben vngelte vnd schrotampte die stat zu Grecz mit graben, mawern vnd turmen bessern sullen vnd mugen vnd das wenden an derselben stat nucze, als sie das allerbeste vnd nuczlichste dunken wirdet. Auch sprechen vnd geloben wir den egenanten vnsern burgern, das wir sie by allen gnaden, freyheiten vnd guten gewonheiten ires jarmarkes, den man jerlichen heldet in der egenanten stat uff vnser frowen tage, den man nennet der leczen, behalten, hanthaben, schawern, schirmen vnd versprechen wollen vnd sullen. Vnd das vnser burggraff, der yczunt ist vnd in czeiten wirdet, nicht mer nemen noch fordern sol vnd mag in demselben jarmarkt, denne ein icliche burggraff in sulchen jarmerkten nemen soll vnd das von altem rechte herkomen ist, dorumb gebitten wir dem burggraffen, dem vndercamerer vnd allen andern amptluten, vnseren lieben getrewen, bey vnsern gnaden, das sie die egenanten burger zu Grecz an sulchem vngelte, schrotampte vnd jarmerkte, vnd was andere nucze, die sie do gemachen mugen, nicht irren noch hindern sulln in dheineweis, sunder sie sullen getrewlichen dorczu furdern vnd dobey behalten, hanthaben vnd schuczen, als lieb yn sey vnser swer vngenade zu uermeiden. Mit vrkunt dicz briefes versigelt mit vnserm anhangenden insigel, der geben ist zu Prage nach Crists geburt dreuczenhundert jar, dornach in dem acht vnd sibenczigsten jar, am fritag nach dem heiligen pfingistag, vnser

reiche des Romischen in dem funfczenden vnd des keisertums in dem czehenden jare.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce č. 9 (dole při pečeti staré č. 16). S pěkně zachovanou na perg. proužku zavěšenou voskovou pečetí královny Alžběty. (V misce červená pečet, uprostřed orel a kolem legenda.) Na rubu rukou XV stol. poznámka: „List císařovej Alžběty na sól a na šrótku konfirmací; 8.“ — Bienenberg, Geschichte der St. Königgrätz str. 170.

Čís. 551.

1378, 18 června. V Praze.

Císař Karel IV opětně nařizuje úředníkům královským, aby vozy se zbožím kupeckým jely po veřejných silnicích skrze města Kadaň, Most, Žatec a Louny.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Vniuersis burggrauiis, uiceburggrauiis, poprawczonibus, judicibus, juratis ceterisque officialibus per regnum Boemie constitutis, fidelibus nostris dilectis, graciam suam et omne bonum. Intelleximus relacione veridica, qualiter mercatores et vectores stratas et vias publicas, quas ab antiquo per ciuitates et loca regni nostri, videlicet Cadanum, Brux, Zacz et Lunam transire consueuerunt, obmittunt et per loca et deuia dominorum transeunt inconsweta, taliter, quod exinde dicte ciuitates, officia et thelonea nostra dampnum et decrementa non modica sustinent et paciuntur; quare fidelitati vestre iniungimus seriose et mandamus, quatenus freti auctoritate nostra in hac parte omnes et singulos mercatores et vectores viam, vt premittitur, non transeuntes consuetam ad hoc per arrestacionem et impigneracionem compellatis, ne ciuitates, officia et thelonea nostra predicta de cetero aliquomodo [1]) dampnentur, quodque maneant in consuetudine antiquitus approbata; nullam in eo negligenciam, prout indignacionem nostram grauissimam euitare diligitis, commissuri. Datum Prage die XVIII Junii, regnorum nostrorum anno tricesimo secundo, imperii vero vicesimo quarto.

Ad mandatum domini imperatoris
de Poznania [2]) Nicolaus.

Dle formulářů Žateckých Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 122. Ruk. má [1]) aliquam — [2]) de Pozvan. — Srov. též č. 429 této Sbírky.

* Čís. 552.

1378, 25 června. V Praze.

ar Karel IV dává měšťanům a obyvatelům města Slaného dům, ý po smrti Slánského měšťana Lukáše právem odúmrtným na něho připadl, aby z něho radnici sobě zařídili.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum impe- or semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presen- m vniuersis, quod non improuide neque per errorem, sed animo berato, autoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia ciuibus ncolis ciuitatis nostre Slanensis, fidelibus dilectis, presentibus et ıris, in perpetuum conferimus, donamus, adiungimus et largimur num in ciuitate Slanensi sitam, que fuit quondam Luce ciuis Sla- sis, ad nos tanquam regem Boemie cum sua area deuolutam, sic licet, quod pro vsu ciuitatis predicte de huiusmodi domo et eius a pretorium seu domum judiciariam necnon alia commoda circum- que in eadem area libere construere valeant, et eciam instaurare libito voluntatis, mandantes vniuersis et singulis camerariis, sub- erariis ac aliis officialibus nostris et regni nostri Boemie, fide- ıs dilectis, firmiter inhibendo, ne ciues et incolas Slanenses supra- os in structura pretorii ac aliorum edificiorum huiusmodi quouis do audeant impedire aut aliter perturbare, prout nostram regiam ignacionem grauissimam voluerint euitare. Presencium sub impe- is maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage o domini millesimo trecentesimo septuagesimo octauo, indiccione ma, septimo kalendas Julii, regnorum nostrorum Romanorum tri- imo secundo, imperii uero vicesimo quarto.

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 9 v archivu m. Slaného.

* Čís. 553.

1378, 9 července. V Praze.

ar Karel IV, chtěje pomoci městu Slanému, jež ohněm škodu lo, připojuje předměstí a obecné pastviny neboli obce k mě-

stu, aby jich mohli měšťané a obyvatelé města k prospěchu obce užívati.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum ciuitas nostra Slanensis pridem periclitata sit nimium cum suis incolis per ignis incendium, utque ipsa utilitatis amplioribus possit proficere incrementis et recuperare facilius damna huiusmodi, que percepit, non improuide nec per errorem, sed animo deliberato, autoritate regia Boemie ac de certa nostra sciencia dicte ciuitati Slanensi ac ipsius ciuibus et incolis, presentibus et futuris, in perpetuum conferimus, donamus, adiungimus et vnimus presentibus graciose suburbium ciuitatis eiusdem et communia pascua, que vulgariter obcze dicuntur, omnia et singula ad dictam Slanensem ciuitatem spectancia, ita videlicet, quod ciues et incole supradicti pro vsu et vtilitate ciuitatis ipsius de his possint facere, prout eis melius et vtilius videbitur expedire. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, camerariis, subcamerariis ac aliis officialibus nostris et regni nostri Boemie, fidelibus dilectis, presentibus et futuris, firmiter inhibendo, ne ciues et incolas Slanenses supradictos in dicto suburbio quouis modo audeant impedire aut aliter perturbare, prout nostram regiam indignacionem grauissimam voluerint euitare, jure aliorum quorumlibet semper saluo. Presencium sub imperialis maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo octauo, indiccione prima, VII idus Julii, regnorum nostrorum anno XXXII, imperii vero XXIV.

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 7 v archivu m. Slaného.

* Čís. 554.

1378, 9 července. V Praze.

Císař Karel IV dává měšťanům a obyvatelům města Slaného moc, aby mohli dlužníky své až do summy pěti hřiven bez lotu v městě stavovati

a je před rychtářem městským obšalovati, jakož i aby míli kolem města netrpěli provozování řemesel jakýchkoli, kromě řemesla kovářů vesnických.

Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quia nonnulli diuerse condicionis homines, ingredientes ciuitatem Slanensem, apud ipsius ciues et incolas contrahunt debita, ad que postea persoluenda se reddunt difficiles; nos volentes super hic dictis ciuibus et incolis de oportuno remedio prouidere, non improuide neque per errorem, sed animo deliberato, autoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia indulgemus eisdem ciuibus et incolis, presentibus et futuris, in perpetuum et eorum cuilibet, prout opus habuerint, vt omnes homines seculares duntaxat, cuiuscunque gradus, status seu condicionis existant, in ciuitate Slanensi et non alibi deprehensos super debitis apud eos vbicunque contractis arrestare valeant et libere conuenire coram judice ciuitatis ipsius usque ad summam quinque marcarum argenti minus vno lotone, qui eciam sic conuenti secundum ciuitatis predicte jura et consuetudines vsque ad summam eandem duntaxat judicari debebunt. Et vt ipsi ciues et incole vberioribus proficiant incrementis, autoritate regia supradicta firmiter inhibemus, ne quispiam mechanicorum, videlicet brasiatorum, braxatorum ceruisiarum, lanificum seu textorum, sartorum, carnificum et cerdonum, cuiuscunque condicionis exstant, fabris duntaxat exceptis, infra spacium miliaris a ciuitate predicta Slanensi computandi operaciones suas et artificia huiusmodi audeant in preiudicium dicte ciuitatis Slanensis quomodolibet exercere [sub] pena indignacionis nostre grauissima necnon heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, quam contrafacientes quoslibet volumus incurrere ipso facto. Presencium sub imperialis nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo octauo, indiccione prima, septimo idus Julii, regnorum nostrorum tricesimo secundo, imperii vero vicesimo quarto.

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 8 v archivu m. Slaného.

* Čís. 555.

1378, 27 července. V Praze.

Císař Karel IV vysazuje obci města Klatov výroční trh na neděli Jubilate. Datum Prage, indiccione prima, VI° kalendas Augusti anno 1378.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I, d. na hradě Pražském 24 září 1547 a zachované v král. registrech č. 285 na l. 101 v archivu šlechtickém ve Vídni.

* Čís. 556.

1379, 25 ledna. V Norimberce.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům Chebským list krále Římského Albrechta I d. v Norimberce 16 dubna 1306 č. 81 na výroční trh s dvěma nedělmi pořád sběhlými, překládaje jej na neděli po svátcích svatodušních (an dem nesten suntag noch dem pfingstage). Der geben ist zu Nüremberg noch Crists geburde dreyczenhundirt jare dornach in dem newn vnd sibenczigistem jaren an sand Pauls tage, als er sich bekert, vnsir reiche des Behemischen in dem sechczehenden vnd des Romischen in dem drytten jare.*)

[Na ohbu:] Ad relacionem ducis Henrici Bregensis Martinus.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenikow.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Kunig Wenczeslaus brif vber den jarmarct."

---

*) Císař Karel IV zemřel 29 listopadu 1378 a pohřben jest 15 prosince 1378 v chrámě sv. Víta. Syn jeho Václav IV nastoupiv po otci vládu, počítal přes to léta svého panování jakožto král Český od korunování svého korunou českou dne 15 června 1363 a jakožto král Římský od korunování korunou Římskou v Cáchách dne 6 července 1376.

* Čís. 557.

1379, 25 ledna. V Norimberce.

Král Václav IV činí milost židům Chebským, že nemají býti více poháněni k světským a duchovním soudům mimo obvod města a krajiny Chebské, nýbrž souzeni toliko před soudem a rychtářem města Chebu dle platného tam práva městského.

Wir Wenczla von gots gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briefe allen den, die yn sehen oder horen lesen, das wir haben bedacht vnd angesehen sulche brechen und schaden der Juden, vnsir camerknechte, in vnsir stat zu Eger gesessen, den sie leiden von wegen ladung, eysschung vnd bekumernusse geistlicher vnd weltlicher gerichte, domit man sie aus der egenanten stat vnd lande zeuhet vnd bekumbert, vnd hoben darumb mit wolbedachtem mute, gutem rate vnser getrewen vnd rechter wissen denselben Juden die gnade vnd freyheit gegeben vnd getan, geben vnd tun yn die mit crafft dicz briefs rechter wissen vnd Romischer kuniglicher mechte, das sie alle vnd iren yeglichen furbas nyemand mer, wer der sei, fur dheine gerichte, geistlich oder weltlich, aus der egenanten stat Eger cziehen, eisschen, laden oder bekuembern sulle, turre odir muege in dheynerweis, sundir allein fur vnser gerichte vnd richter derselben stat zu Eger, der in zeiten ist odir wirdet, noch derselben stat rechte. Vnd ab yeman sie doruber anderwohin lude oder bekuemberte, wellen wir von egenanter Romischer kuniglicher mechte, das es kein krafft nach macht haben sol in dheinerweis vnd gebieten vnsern amptluten, plegern vnd richtern der egenanten stat vnd lande zu Eger vnd auch allen andern vnsern amptluten vnd getrewen, das sie dieselben vnsere Juden bei sulchen vnsern gnaden vnd freyheiten hanthaben, schuczen, schirmen vnd behalden, vnd ob auch sie yemand doruber anderswohin lude oder bekumberte, das sie dieselben von vnsern wegen dorczu halden als lange, bis das sie von denselben vnsern Juden vor vnserm richter der egenanten stat rechte nemen, als vorgeschriben stet. Mit vrkund dicz briefs vorsigelt mit vnsir

Romischen kuniglichen majestat insigel. Der geben zu Nuremburg noch Crists geburde dreyczenhundirt jare dornach in dem newn vnd sibenczigisten jaren an sand Paulstage, als er bekart wart, vnser reiche des Behemischen in dem sechczehenden vnd des Romischen in dem drytten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem ducis Henrici Bregensis Martinus.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenikow.

Orig. v arch. města Chebu N° 59. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Kop. v archivu zemském. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus, Urkundenb. N° XX. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 336.

Čís. 558.

1379, 28 dubna. V Praze.

Král Václav IV zastavuje Tímovi z Koldic, mistru komory královské a hejtmanu Vratislavskému, a jeho dědicům zámek a město Perno se vším příslušenstvím (vnser schloss Pirn, haws vnd stat mit den burglehen, die darzu gehoren, mit den gulten vnd mit den czinsen in der stat); *jakož i jiné statky a důchody v zápisné summě 5800 kop gr. pražských.* Geben zu Prage noch Crists geburt dreyczenhundert iar dornach in dem newn vnd sibenczigsten iar des donnerstag vor sant Philips vnd Jacobstag, vnser reiche des Behemischen in dem sechczenden vnd des Romischen in dem dritten jaren.

Per dominum Wytkonem de Lantstein Martinus archidiaconus Znoymensis.

Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I, Urkundenbuch N° XXI „ex originali archivi curiae feud. et appel. regni Boh." Orig. ten se nezachoval. — Dle Pelzla u. m. I str. 107 potvrdil kr. Václav IV tuto zástavu Perna Tímovi z Koldic druhým *listem d. ve Vratislavi 29 června 1381.*

Čís. 559.

1379, 30 dubna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům Litoměřickým majestáty na králův Českých Jana a Karla IV na užívání práva Magdeburského, na sklad zboží, právo mílové a blata při Labi.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod accedentes nuper ad nostre maiestatis presenciam ciues nostri de Leuthomericz, fideles dilecti, nobis humiliter supplicarunt, quatenus infrascripta priuilegia et litteras eis et dicte ciuitati Luthomericensi per felicis recordacionis serenissimos dominum et genitorem nostrum Karolum, Romanorum olim imperatorem, et Johannem, regem Boemie, auum nostrum, et alios predecessores nostros, reges Boemie, datas et concessas de benignitate regia approbare, ratificare, innouare et confirmare graciosius dignaremur. Quorum quidem priuilegiorum et litterarum tenor per omnia sequitur in hec verba: Karolus dei gracia Romanorum rex etc. (Následuje znění konfirmace krále Karla IV d. v Praze 25 srpna 1348 č. 275). Nos itaque dictorum ciuium Luthomericensium iustis precibus fauorabiliter inclinati, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, ipsis et ciuitati Luthomericensi predicte non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et ex certa nostra sciencia, prefata priuilegia et litteras in omnibus eorum punctis, sentenciis, tenoribus, articulis et clausulis, prout de uerbo ad uerbum expressantur superius, regia auctoritate Boemie approbamus, ratificamus, innouamus et tenore presencium confirmamus, mandantes vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, camerariis, subcamerariis, burggrauiis, officialibus ciuitatum et opidorum, judicibus, scabinis et communitatibus necnon ceteris nostris et regni Boemie subditis et fidelibus, cuiuscumque status, gradus aut condicionis extiterint, quatenus prefatos ciues nostros et ciuitatem in Luthomericz in prefatis eorum priuilegiis et litteris ac eciam juribus et graciis in eis contentis non impediant seu quomodolibet impediri permittant, prout grauem regie maiestatis indignacionem voluerint euitare. Presencium sub Romanorum nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono, indiccione secunda, pridie kalendas Maii, regnorum nostrorum anno Boemie sextodecimo, Romanorum vero tercio.

[Na ohbu:] Per dominum Andream de Duba Martinus.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 12 (staré č. 66). S velkou pečetí královskou, která ale je utržena a při listu tom se chová. V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 19 *b* a 52 *a* jsou přepisy za nápisem: „Confirmatio domini Wenceslai regis super juribus ciuitatis" a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 15". V témže rukopise na l. 56 *a* je též český překlad z XV století za nápisem: „Potvrzenie krále Václava na práva městská."

Čís. 560.

1379, 24 října. V Praze.

Pražský arcibiskup Jan z Jenštejna povoluje měšťanům poddaného svého města Pelhřimova, že mohou užívati týchže práv a obyčejů, jakých užívá Staré město Pražské, jmenovitě stran stříhání suken.

Johannes dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod attendentes tam prompte subiectionis constanciam quam eciam indefesse fidei puritatem, quibus ciues in Pilgreims, fideles nostri dilecti, nobis hactenus deuoto complacuerunt studio et deuocius complacere poterint in futurum, ipsis vniuersaliter singulis et singulariter vniuersis concedimus et presentis scripti patrocinio graciosius indulgemus, quod ipsi in incidendo pannos et aliis condicionibus ciuitatis eo iure et consuetudine, quibus Maior ciuitas Pragensis gaudet et vtitur, vti possint libere et gaudere. Presentibus ad nostrum beneplacitum valituris. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono, die XXIV mensis Octobris.

Orig. perg. v archivu m. Pelhřimova č. II. S pěkně zachovanou menší pečetí arcibiskupovou; uprostřed sv. Václav, po stranách dva znaky a kolem legenda: „S. JOHANNIS · ARCHIEPISCOPI · PRAGENSI · APOSTOLICE · SEDIS · LEGATI."

Čís. 561.

1379, 26 října. V Praze.

Král Václav IV zapisuje Janu lantkrabímu z Leuchtenberka 9775 zlatých uherských a českých na hradu Karlsperku a ustanovuje, že se

z nich má platiti roční úrok 977 zlatých neboli 270 kop gr., a že i měšťané Sušičtí 60 kop berně, kterou každého roku dávají, lantkrabímu mají odváděti. Datum Pragae anno domini 1379, ve středu před sv. Šimonem a Judou.

Registra zápisův z r. 1454 v Archivu Českém II str. 182. Dle téhož pramene lantkrabě r. 1402 svůj zápis postoupil Habartovi Hertembergerovi a tento Petrovi ze Svojšína, což král Václav IV stvrdil *listem d. v Praze v pátek před sv. Martou (24 července) 1411,* zapsav mu „k tomu 70 kop gr. úroka ročního na městu Sušice, ježto Henrik Kolman a Václav bratr jeho a Vilém Dornšteiner prve na Sušicích měli, v 700 kopách."

Čís. 562.

1379, 1 listopadu. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje Vítkovi z Landšteina, nejv. komorníku království Českého a mistru komory královské, a jeho dědicům držení hradu Lipnice a města Německého Brodu, jež otec jeho císař Karel IV od Jindřicha z Lipého byl druhdy koupil a Bočkovi z Poděbrad v summě 4000 kop gr. byl zapsal, a jež po smrti Bočka na něho krále připadlo.

Wir Wenczlaw von gots gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des richs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, dy yn sehen oder horent lezen, das wir haben angesehen manigualdige dinste vnd truwe, die der edle Witke von Landsteyn, obirster camerer des kunigrichs zu Beheim, vnser camermeister, ratgeb vnd liber getruwer, vnd sein eldern vnd voruarn seliger gedechtnisse vnserm lieben herren vnd vater keiser Karl vnd andern vnsern voruarn, kunigen zu Beheim, vor langen zeiten williclich vnd nuczlich getan haben, er selbir vns teglichen tut vnd noch tun mag in kunftigen czeiten, vnd haben darumb im vnd sein erben mit wolbedachtem mute vnd gutem rate vnserr fursten, edeln vnd getruwen geben vnd vorcygent gnediclichen, geben vnd wreygen in mit krafft dicz briues rechtir wissen vnd kuniglicher mechte zu Beheim die vesten Lippnicz, haus vnd stat,

vnd die stat zum Dutschenbrod, dy vor von aldir zum dem kunigrich vnd der cronen des kunigrichs zu Beheim nye gehort haben, sundir dy der egenant vnser herre vnd vater vmb den edeln Hinczen von der Lippen gekauft hat mit irer beyder wychbilden vnd gebieten vnd allen dorffern, dy darinne gelegen sein vnd dorczu gehoren, mit allen zinsen, gulden, gelden, renten, berkwerken, funden vnd vnfunden, kirchlehen, ekkern, gebawten vnd vngebawten bergen, telen, slichten, welden, puschen, wassern, wasserlufften, geyegden, vogelweiden, visschereyn vnd vornemplichen mit allen herschefften, erenrechten, nuczen, geniezzen vnd zugehorungen, wie man die mit gemeynen vnd sundern worten genennen mag; als sie von dem egenanten vnserm lieben herren vnd vater dem edeln Boczken von Podiebrad ingeantwort sein vnd uf vns von veterlichem aneualle erblichen geuallen sein, nichtis ausgenomen, vnd wollen von vnserm egenanten kuniglichem gewalt zu Beheim, das derselb Wytke dy obgenanten vesten vnd stete, Lippnicz vnd Dutschenbrod, ire vorgenanten weichbilde, dorffer, herschafft vnd zugehorungen, von dem egenanten Boczken von Podiebrad vmb vyr tausent schock grosser pfennimge prager muncze lediclichen gelozet hat, das dy obgenanten slozz, stete, weichbilde mit allen obgenanten dorffern, herschefften, rechten, nuczen vnd zugehorungen des obgenanten Witken von Landsteyn vnd seiner erben rechtes, vreyes vnd erbliches erbe vnd gut erblichen vnd ewiclichen sein vnd bliben sullen; vnd mit namen den zolle und belegampt, die der obgenant vnser vater seliger da zu dem Dutschenbrod erloubet vnd gesaczt hat, geben vnd besteten wir im vnd seinen erben an allis widerruffen, also das er vnd sein erben die obgenanten slozz, stete, wichbilde vnd zugehorungen mitsampt demselben czolle vnd belegampt vnd allen obgenanten herschefften, nuczen vnd zugehorungen als ir rechtis, vreyes vnd erbliches erbe erblichen vnd ewiclichen halden, haben, besiczen, vorkouffen, vorseczen, vorwechseln, hingeben vnd in iren nucz wenden sullen vnd mugen, wie yn das fugen wirdt, von vns, vnseren erben vnd nachkomen, kunigen zu Beheim, vnd allirmeniglich vngehindert. Mit urkund dicz briues vorsigelt mit vnserer kuniglichen maiestat insigel, der geben ist zu Prage nach Crists geburt dreyczenhundret jar vnd darnach in dem newnvndsibenczigstem jare an allir-

heiligentag, vnser riche des Beheimschen in dem sibenczendem vnd des Romischen in dem vyrden jare.

[Na ohbu:] Per dominum cardinalem Pragensem P[etrus] Jaurensis.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenikow.

Orig. perg. v knížecím archivu Třeboňském II,' 112 N° 2. S velkou pečetí královskou na černožluté hedbávné šňůře zavěšenou.

* Čís. 563.

1379, 6 prosince. Na Vyšehradě.

Probošt Vyšehradský a kancléř království Českého Jan Soběslav vrací měšťanům Prachatickým masné a chlebné krámy, jakož i krámce sukna kraječů, kramářů, koželuhův a ševcův a dvě pánve várné, jež jim byl proti právu odňal, a uznává, že mohou s nimi svobodně nakládati, jsouce povinni toliko roční úroky a královské berně z nich platiti.

Nos Johannes dei gracia prepositus ecclesie Wissegradensis ad Romanam nullo medio pertinentis ecclesiam, cancellarius regni Boemie supremus, ad vniuersorum noticiam presentibus deducimus, quia quorundam iuxta informacionem vtilitates prepositure et ecclesie nostre supradicte querentes, prout jure tenemur, sedilia panum cum maccellis carnium atque aliis mensis seu sedilibus, puta pannicidorum, institorum, cerdonum et sutorum in ciuitate nostra Prachaticz situatis cum omnibus eorundem vtilitatibus ciuibus et incolis nostris ibidem auferi tamquam non veris possessoribus et nobis asscribi contra fundamenti locacionem preceperamus et duas patellas ad braxandum aptari, tandem per juratos et totam ciuium nostrorum vniuersitatem ibidem informati precibusque eorundem quoad literas ipsorum antiquas conspiciendas graciosius acclinati, quod ipsi predictas mensas cum sedilibus et maccellis non plane et frustra, sed pro pecuniis ipsorum jure emphiteotico sub vno certo censu antecessorum nostrorum cum consensu possiderent. Ne igitur alique nouitates non durature et prepositure nostre inutiles per nos exoriantur, ipsis ciuibus eadem

sedilia et mensas cum maccellis, cum ipsorum vtilitatibus ac juribus restituimus ac reddere precepimus preter censum, steuras et bernas regales, que ad nos dinoscuntur pertinere, promittentes fide pura ipsis ciuibus et incolis eorum magnam propter obedienciam, qua nobis frequenter sunt parati, eadem sedilia cum maccellis atque aliqua ipsorum jura seu empciones emphiteoticas nunquam peramplius infringere nec minorare, sed pocius augmentare, ita quod ipsi sepedictas mensas et maccella vna cum sedilibus possunt licite possidere, obligare aut vendere et in vsus suos conuertere, contrarietate aliqua non obstante, saluis tamen nostris emolimentis pretactis, de quibus in priuilegiis ipsorum plenius pertractatur. In cuius rei testimonium sigillum prepositure nostre vna cum sigillis nobilium virorum Petri dicti Pardus de Ptenyn, domini Swoyssin de Czehnicz, tutorum bonorum in Prachaticz, Michalconis de Dub, marsalci nostri, et domini Bohunconis dicti Haygek de Czrhenicz, militis nostri, presentibus sunt appensa, qui tamen non aduertentes indignacionem nostram nos monere de premissis possunt. Datum anno domini M°CCC°LXX° nono die sancti Nicolai confessoris.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Prachatických proboštem Vyšehradským Janem z Rabšteina d. na Prachaticích 5 června 1469 a chované v orig v archivu m. Prachatic.

Čís. 564.

1380, 5 března. V Praze.

Nejvyšší komorník království Českého Vítek z Landšteina jménem krále povoluje rychtáři a kmetům m. Žatce, aby s obecními pastvinami Pomnuckými, u města ležícími a zvanými na Trávníku, naložili, jak toho prospěch obce vyžaduje.

Wir Witko von Lantstein, oberster camerer des kunigreichs czu Behem, bekennen vnd tun kunt offenleich mit disem gegenwortigen prieff allen den, di yn gesehen, hoeren ader lesen, daz vns chunt vnd czu wissen getan haben . . richter vnd schopphen der stat czu Zacz, wie daz sie haben eyn anger ebengleichen bei der stat gelegen, der do angehoeret di ganczen gemayn derselben, mit namen Pomnucz

genant, vnd si dezselben angers von wassers wegen nicht genyssen muegen, als yn dez not ist. Hierumb haben wir angesehen ir brechen, di si an der vnd andern sachen leiden, vnd haben yn erlawbt vnd vnser willen dorczu gegeben, daz di schopphen der vorgenanten stat czu Zacz mit der ganczen gemayn doselbest austragen schulen vnd mugen, wie sie den egenanten anger Pomnucz, der do angehoeret di ganczen gemayne, yn czu nucz vnd czu frummen pringen muegen, daz yn allerpest ist vnd genysleich czu iren frummen. Daz habe wir getan durch pesserung der oft genanten stat czu Zacz vnd der ganczen gemayn dorynne czu nucz vnd czu frummen yn der macht vnsers herren dez kuenyges seyner armut czu stewre. Vnd czu urkunde diser sache habe wir vnser ingesigel an diesen prieff gedruket, der gegeben ist czu Prag noch der gepurt Christi Jhesu dreiczehenhundert iar darnach in dem ochczigisten iare an dem nehsten montag noch Letare.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 15 *b* za nápisem: „Witko de Lantstein, regni Boemie subcamerarius, fauet ciuitati Saczensi, ut graminetur Pomnucz et in fructum ciuium redigatur.“ — Rychtář a konšelé m. Žatce napotom *29 října 1388* se svolením král. podkomoří (regni Boemie subcamerariorum) Sigmunda Hulera a Peška z Minic rozprodali tyto občiny některým spoluměšťanům svým pod úrok (graminetum alias cespetarium, quod trawnyk alias anger wlgo sonat et speciali nomine dicitur Pomnucz, nostre ciuitatis, trans Egram flumen plane versus Stancowicz et Twrssicz villis situatum — conciuibus nostris in jus empheteoticum, quod podaczie alias purkrecht wlgo sonat, exposuimus et vendidimus etc.) a *r. 1409* měli spor s klášterem Strahovským „occasione cuiusdam prati, vulgariter Pomnucz nuncupati“, jejž úmluvcové z obou stran volení měli urovnati. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 126, 191 a 322.

Čís. 565.

1380, 5 března. V Praze.

Nejvyšší komorník království Českého Vítek z Landšteina povoluje obci Žatecké, aby cihelnu obecní k vodě přeložila ku prospěchu obyvatelstva, jež sobě tu cihly, vápno a jiné věci k stavbám potřebné bude moci kupovati.

Wir Witko von Lantstein, oberster camerer dez kunigreichs czu Behem, — tun chunt —, das wir angesehen haben di grosen

brechen, di di gancz gemayn dez volkes der stat czu Zacz an czigeln, calch vnd anderley notdurft czu gepewe leidet vnd hat, vnd haben erlawbt . . richter, . . purgermeister, . . schoepphen vnd auch der ganczen gemayne der egenanten stat czu Zacz, daz si schullen vnd muegen ein czigelhuetten mit ir czugehoerung machen vnd seczen an daz wasser doselbest vemb di stat, wo yn das allernueczleichst vnd frumleich ist. Daz tu wir durch pesserung der oftgenanten stat czu Zacz vnd der ganczen gemayne dorynne czu nucz vnd czu frumme mit der macht vnsers herren des kueniges. Vnd czu urkunde diser sache haben wir vnser ingesigel an disen prieff gedrukt, der gegeben ist czu Prag noch der gepurt Christi Jhesu dreiczehenhundert jar darnach in dem ochczigisten iar an dem nehsten montage noch Letare.

Pamětní kniha Žatecká z r. 1383 na l. 15 *b* za nápisem: „Witko idem furnum laterum et cementiburinam transferre fauet ciuibus in locum ciuitati melius congruentem.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 127. — Dle téže knihy l. 37 *a* prodali Jan Čachborův, rychtář, a konšelé města Žatce emfyteuticky *29 října 1400* tuto vápenici a cihelnu (cimentiburinam cum furno laterum) spoluměštanu Aleksejovi za 18 kop gr. (Schlesinger u. m. č. 261).

Čís. 566.

1380, 5 března. V Praze.

Nejvyšší komorník království Českého Vítek z Landšteina povoluje jménem krále obci Žatecké na prospěch její chudiny odbývání týdenního trhu, na kterém každý může chléb svobodně prodávati a kupovati.

Wir Witko von Lantstein, oberster camerer dez kuenigreiches czu Behem, — tun kunt —, daz wir ansehent di grosen brechen, di di gancz gemayn vnd armut der stat czu Zacz an brat hat gehabt vncz her vnd geliden, haben erlawbet . . richter, . . purgermeister, schoepphen vnd auch der ganczen gemayne der egenanten stat czu Zacz, daz si schullen vnd muegen yn der wochen eyn tag freyen bratmorkt haben, eyn yczleiche manne, der daz brat in diselben stat czu Zacz pringet, czu verchawfen vnd czu kaufen an hyndernuesse aller menycleiche, vnd daz schol als lang weren, vncz daz wir ez widerruefen. Daz tu wir durch pesserung der oftgenanten stat czu Zacz

vnd der ganczen gemayn armut dorynne mit der macht vnseres herren des kuniges seyner armut czu nucze vnd czu frummen. Vnd czu urkunde diser sache habe vnser ingesigel an disen prief gedruket, der gegeben ist czu Prage noch der geburt Christi Jhesu dreyczehenhundert iar dornoch in dem ochczigisten iare an dem nehsten montag noch Letare.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 16 *a* za nápisem: „Witko idem confert ciuitati forum liberum in pane septimana qualibet vna die.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 128.

Čís. 567.

1381, 4 ledna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě a měšťanům vší obce města Perna, aby roční úrok 25 kop gr. z města jich vycházející zástavnímu pánu svému Tímovi z Koldic, hejtmanu království Českého, odváděli, pokud 200 kopami nebude vyplacen, poněvadž Tíma tento úrok roční vyplatil ze zástavy vévody Saského Václava, kterému dotud byl zapsán. Geben zu Prag nach Crists geburt dryczenhundirt iare vnd darnach in dem eyn vnd achczigstem iare am freytag fur dem obirstem tage, vnser reiche des Behmisschen in dem achczendin vnd des Romischen in dem funften iaren.

[Na ohbu:] De mandato domini regis, duce Teschinensi referente, archiepiscopus Pragensis, cancellarius.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S velkou ulomenou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — v. Possern-Klett, Urkundenbuch der Staedte Dresden und Pirna str. 367. — Dle téhož listáře str. 368 „Thimo von Coldicz, camermeyster vnsers herren des Romischen koniges vnd hauptman zu Bresslow“ *listem d. v Praze 2 července 1383* dal purkmistru, radě, měšťanům a řemeslníkům m. Perna svolení „czu der eynunge, die sie in der stat czu Pirna czwischen den gewantsnydern, die sie do die camerherren nennen, vnd den wullenwebern gemacht hetten mit beyder teyle willen“ a kterou mu předložili v Praze ve dvoře jeho ku potvrzení purkmistr a městský písař z Perna. Srovn. též č. 558 na str. 705.

* Čís. 568.

1381, 17 února. V Praze.

Král Václav IV postupuje Jiříku z Roztok důchod z cla vybíraného z dobytka a jiných menších věcí v městě Rakovníce, toliko vybírání cla ze soli sobě vyhrazuje.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Bohemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod aduertentes benigne constantis fidei et serviciorum merita multiplicia dilecti nobis Georgii de Roztok, forestarii et familiaris nostri, quibus idem serenitati nostre multo iam tempore grate complacuit, complacet quotidie et inantea poterit uberius complacere, in aliquam serviciorum et fidei suorum huiusmodi recompensam, sibi et heredibus suis non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia, telonium nostrum minus in Rakownik, consuetum dari de pecoribus, pecudibus et ceteris paruis rebus, teloneo salis excluso, dedimus, contulimus, assignauimus, deputauimus et tenore presentium auctoritate regia Bohemie damus, donamus et graciosius elargimur, per ipsum et heredes suos, prout antiquo more leuari solitum est, habendum, tenendum, leuandum, recipiendum, exigendum et perpetuo possidendum. Mandantes universis officialibus nostris, qui sunt vel erunt, signanter burgrauio nostro in Burgleins firmiter et districte, quatenus prefatum Georgium et ipsius heredes in percepcione et usu, fruicione telonei huiusmodi non impediant vel impediri sinant quomodolibet, quinpocius eosdem circa hoc foveant, protegant, manuteneant efficaciter et conseruent, prout regiam nostram indignacionem voluerint euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo, indiccione quarta, XIII kalendas Martii, regnorum nostrorum anno Bohemie decimo octauo, Romanorum uero quinto.

Ad mandatum domini regis
Martinus scolasticus.

R. Wilhelmus Kortelangen.

Obsaženo v orig. konfirmaci privilegií m. Rakovníka císařovny Marie Teresie d. ve Vídni 16 února 1747 v archivu m. Rakovníka. V rukopise knížecí Lobkovické bibliotéky v Roudnici „Summariauszueg" na ze XVI stol. l. 10 činí se o tomto listu takto zmínka: „Begnadung Georgen von Rostok vber den vndterzoll zu Rakownikh. Khünig Wenczeslaus etc. bewilligen derselben türhütter (sic) Georgen von Rostokh vnd seinen erben den vndterzoll zu Rakownik von allen wahren, inmassen derselb von allterher geraicht (ausgenomben den salczzoll) auf ewige zeitten einzunemben. Actum Prag den 20 Marti (sic!) anno domini 1381". — *Dle listu krále Vladislava ze dne 24 dubna 1501* náleželo právo na clo v Rakovníce z bravův, dobytků, ze železa i jiných krámních věcí Jindřichu jinak Albrechtu z Kolovrat, který je toho roku obci Rakovnické za 800 kop gr. č. prodal. (Kop. v archivu m. Rakovníka).

Čís. 569.

1381, 30 března. V Praze.

Císařovna Alžběta potvrzuje Jindřichu, synu Petra Sotlína, a jeho dědicům rychtářství města Mělníka se clem, jichž řádně nabyl od Jaklina řečeného Mukáče, prvního správce tohoto soudu a cla.

My Alžběta z buožĺ milosti Římská císařovna, vždycky rozmnožitelkyně, v známost uvodíme, jimž náleží, všem vuobec zjevně oznamujíce, že my k prodaji a prodaje oznámení soudu s clem města našeho Mělníka, kteréž oppatrný muž Jaklin řečený Mukáč, někdy předpověděného soudu a cla správce první, na právu vysvědčeném předpověděného města Mělníka, a mocném, prodal s dobrou vírú a vuolí, nejsa přinucen, ale s dobrým rozmyslem svým opatrnému Jindřichovi Petra Sotlína z města Mělníka, jeho dědicuom i budúcím, se všemi právy a příslušnostmi spravovati, držeti, míti, jakož sám Jaklin držal, měl i také spravoval s dědici i s řádnými potomky, dali sme i dopustili, dáváme nynějším listem naše společné povolení i povolnost, prodaj předpověděný tak učiněný listem tímto naším potvrzujíce, též také usuzujíce, že on Jindřich se svými dědici a budúcími soud a clo prodati, předpověděné zpravovati i upomínati bude moci zpuosobem, jakož v prodaji položena jsú i od svých i jich předkuov v zprávě sú zuostavena předešle, a také jakož listové na to učiněni králuov, královen našich předešlých šíře v sobě to zavírají a plněji.

K tomuto listu přivěšena jest pečeť naše pro svědomí. Dán v Praze létha tisícého třístého osmdesátého prvního v sobotu najprvní před smrtedlnú nedělí v postě.

Český překlad z XV století v archivu Českého musea a přepis ze XVII století v knize privilegií m. Mělníka na l. 59 a. v archivu téhož města s poznámkou: „List císařovny Alžběty o prodaji cla a soudu. Datum v Praze anno 1381 feria sexta ante dominicam Judica. Ten není konfirmován ani se originál nenachází."

* Čís. 570.

1381, 22 července. V Praze.

Král Václav IV svěřuje rychtáři, přísežným a měšťanům města Plzně úřad popravy v okresu Plzeňském a nařizuje všem úředníkům a popravcům království Českého, aby je ve vykonávání úřadu toho podporovali.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Judici, juratis et ciuibus ciuitatis in Pylsna, fidelibus nostris dilectis, graciam nostram regiam et omne bonum. De vestre fidei et circumspeccionis industria habentes presumpcionem indubiam fiducie singularis, vobis committimus officium justiciarie siue poprawe districtus vestri Pylsnensis vosque justiciarios siue poprawczones districtus eiusdem constituimus et ipsius districtus justiciariorum siue poprawczonum numero presentibus aggregamus. Mandantes et precipientes camerariis, czudariis, burggrauiis, viceburggrauiis ac omnibus aliis poprawczonibus regni nostri Boemie ipsorumque districtuum, ciuitatum et locorum inhabitatoribus et incolis nostris fidelibus, quatenus vos in officio predicte poprawe et eius exercicio quomodolibet non impediant nec impediri permittant per quempiam, sed pocius efficaciter manuteneant, defensent et ad requisicionem vestri vobis fideliter assistant, faciantque vobis de omnibus juribus, graciis et honoribus, que ad officium prefatum spectare noscuntur, plenarie responderi. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo, indiccione quarta, vndecimo kalendas mensis Augusti,

regnorum nostrorum Boemie anno decimo nono, Romanorum vero sexto.

[Na ohbu:] De mandato domini regis, domino Thimone de Koldicz referente, Conradus episcopus ecclesie Lubicensis.

[Na rubu:] R. Wilhelmus Kortelangen.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 7. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou, na němž čte se: „List popravčí kraje Plzenského". Na rubu pečeti je sekret s dvojhlavým orlíčkem, jenž má na prsou českého lva. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 137.

* Čís. 571.

1381, 22 července. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Litoměřic (ciuitatis in Luthomericz) *úřad popravy v okresu Litoměřickém* (districtus Luthomericzensis).

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 13 (starší č. v rohu 15). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV stol.: „Super poprawa K." — Poznámky kancelářské a registraturní jsou tytéž jako na listině Plzeňské.

* Čís. 572.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění jako měšťanům Plzeňským rychtáři, přísežným a měšťanům města Kolína nad Labem (ciuitatis Colonia super Albea) *úřad popravy v okresu Kolínském* (districtus Coloniensis). Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo, indiccione quarta, XI° kalendas Septembris, regnorum nostrorum Boemie anno decimo nono, Romanorum vero sexto.

[Na ohbu:] De mandato regis, preposito Lubucensi referente, Conradus episcopus Lubicensis.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° XI. Pečeť utržena. Na rubu rukou po r. 1547: „Privilegium na popravu N° 8;" dále v pravém rohu číslo 18 a uprostřed

rukou XVIII stol. další poznámka: „N° XI. Anno 1381. Privilegium a rege Romanorum Wenceslao, quod judices et cives Coloniae pro justiciariis in illorum districtu constituantur".

Čís. 573.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Budějovic (ciuitatis Budweys) *úřad popravy v okresu Budějovickém* (districtus Budwicensis).

Orig. perg. v národním muzeu uherském v Pešti. S velkou visutou pečetí královskou. Současná kopie na perg. v archivu Českého musea. Kancelářské a registraturní poznámky jsou jako na listině Kolínské.

* Čís. 574.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje rychtáři, přísežným a měšťanům města Klatov úřad popravy v okresu Klatovském.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101 a to taková: „List od téhož krále Václava, kterýmž jim popravu dává. Datum v Praze indiccione quarta, XI° kalendas Septembris anno 1381".

Čís. 575.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Loun (ciuitatis nostre in Luna) *úřad popravy v okresu Lounském* (districtus Lunensis).

Orig. perg. v arch. m. Loun č. 18. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Poznámky kancelářské a registraturní tytéž jako na listině Kolínské č. 572. Kop. v knize privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 7. za nápisem: „Officium justiciarie siue poprane attributum ciuitati". — Wunš, Dějiny m. Loun str. 327.

* Čís. 576.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Mělníka (ciuitatis Melnicensis) *úřad popravy v okresu Mělnickém* (districtus Melnicensis).

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 9 (staré č. 13, u pečeti 14). S velkou pečetí královskou. Poznámky kancelářské a registraturní jako na listině Kolínské. Kop. v knize privilegií m. Mělníka na l. 5 *a* za nápisem: „Na popravu, že může svobodně držána býti". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch. N° XXVII.

* Čís. 577.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Stříbra (ciuitatis in Misa) *úřad popravy v okresu Stříbrském* (districtus in Misa).

Kop. z XV století v archivu m. Stříbra.

* Čís. 578.

1381, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV svěřuje listem stejného znění rychtáři, přísežným a měšťanům města Vysokého Mýta (ciuitatis in Alta Muta) *úřad popravy v okresu Mýtském* (districtus Mutensis).

Obsaženo v konfirmaci císařovny Marie Teresie d. ve Vídni 10 ledna 1744 a chované v orig. v archivu m. Vysokého Mýta v odd. A. č. 16. Druhdy choval se v témže archivu pod č. 2 orig. tohoto listu, jenž se však ztratil. V kopii praví se: „Mandantes et precipientes cammerario Chrudimensi (místo czudariis, jak také Hammerschmid, Historia Alto-Mutae četl), burgranis (sic) et viceburgranis ac omnibus aliis popravczonibus regni nostri Boemie", což je patrně chybné čtení. — Šembera, Vysoké Mýto str. 134.

Čís. 579.

1381, 27 listopadu. V Písku.

Král Václav IV nařizuje, aby koně, dobytek a jiné všechno zboží vezené z Tachova, Klatov, Domažlic, Stříbra a Berouna na prodej do Prahy anebo zpět z Prahy do těchto měst ubíralo se silnicí přes Rokycany, tak jak už otec jeho císař Karel IV byl ustanovil.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex ɔc. judicibus, juratis, consulibus et communitatibus Tachouiensibus, Glathouiensibus, Taustensibus, Misensibus, Veronensibus, viarum custodibus ceterisque, quorum interest, nostris fidelibus vniuersis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Literis genitoris nostri carissimi diue memorie quondam Karoli, Romanorum imperatoris, necnon fidelium nostrorum relatione veridica didicimus et informati sumus plenarie, qualiter mercimonia et equi, pecora et vniuerse res venales et merces de ciuitatibus vestris et per easdem Pragam transeuntes, ac eciam viceuersa per opidum Rokczanum antiqua et approbata consuetudine et non aliunde transire debeant quoquomodo. Quare vobis omnibus et vestrum cuilibet presentibus seriosius iniungimus et mandamus, quatenus in ciuitatibus vestris ac eciam locis oportunis diebus forensibus voce preconia proclamari publice faciatis, nostro nomine firmiter iniungendo, ut omnes aurige, vectores et alii, quicunque mercemonia, equos et pecora seu res alias venales quascunque ducentes, exnunc et inantea imperpetuum et per opidum Rokeczana predictum et non aliunde transire presumant seu debeant quouis modo; nam secus facientes per officiales venerabilis Johannis Pragensis archiepiscopi, principis, cancellarii et consiliarii deuoti nostri dilecti, ex potestate nostra, ipsis super eo tradita, ad execucionem premissorum compelli debent et arceri arrestacionibus, impignoracionibus et aliis viis et remediis oportunis; nullam in premissis commissuri negligenciam, sicut indignacionem nostram grauissimam volueritis euitare. Presencium ɔc. maiestatis ɔc. Datum Piesce anno domini M°CCC° octuagesimo primo, die XXVII. Nouembris, regnorum nostrorum anno Bohemie XIX°, Romanorum vero VI°.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Rokycanských císaře Sigmunda d. v Praze 7 února 1437 a zapsané v registru téhož císaře z r. 1436 a 1437 sign. VI Fb. 19 na str. 33 v knížecím archivu Roudnickém.

Čís. 580.

1382, 10 ledna. V Praze.

Král Václav IV Jindřichu z Dvora, dědičnému rychtáři města Plzně, jenž rychtářství městské se clem a se všemi statky, důchody a právy koupil od vnuků někdejšího rychtáře Petra Leinwatera: Alberta a Alžběty, dětí Františka Komorníka měšťana Pražského, potvrzuje listy, které králové Jan a Karel IV předchůdcům jeho na rychtářství to vydali, a vyhrazuje toliko královské komoře práva, která jí v případech hrdelních příslušejí.

Wencelaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod in nostre serenitatis constitutus presencia dilectus nobis Henricus de Curia, judex hereditarius ciuitatis nostre Noue Pilsnensis, nobis humiliter supplicauit, cum ipse judicium hereditarium ibidem ab Alberto et Elisabeth, natis Francisci dicti Camerer, ciuis Pragensis, nepotibus et heredibus quondam Petri dicti Leynwoter, olim judicis ibidem pro certa summa pecunie cum omnibus suis bonis, juribus et pertinenciis rite et racionabiliter emisse et comparasse noscatur, qui quidem heredes predicti Petri judicium ipsum vna cum bonis, juribus et pertinenciis, vt premittitur, tamquam veri et legittimi heredes a longis retroactis temporibus habuerunt, tenuerunt et pacifice possiderunt, prout de hoc nostra serenitas per certas et patentes serenissimorum recolende memorie quondam genitoris nostri, domini Karoli, imperatoris, et progenitoris dominis Johannis, regum Boemie, literas et priuilegia extat lucidius informata, quatenus sibi, suis heredibus et successoribus easdem literas et eadem priuilegia approbare, innouare, ratificare et confirmare, ipsumque judicium cum thelonio ibidem ad ipsum antiquitus pertinente cum eciam allodiis, agris cultis et incultis, siluis, rubetis, pratis, pascuis, piscinis, piscacionibus, venacionibus, aucupacionibus, molendinis, aquis aquarumve decursibus, cen-

sibus, redditibus, vsufructibus, obuencionibus, honoribus, dominio et aliis omnibus juribus et pertinenciis, in quibuscunque rebus consistant, in ipsum Henricum, heredes et successores suos transferre hereditarie sub omnibus illis modo et forma, punctis et articulis, que in predictis antiquis priuilegiis continentur, graciosius dignaremur; idcirco nos, qui vota quorumlibet nostrorum fidelium iusta petencium de innata nobis solitaque pietate semper graciose complectimur, requirentibus etiam Henrici ipsius multiplicibus fidei et seruiciorum meritis, quibus hucusque celsitudini nostre multociens grate complacuit, complacere debebit et poterit gracius in futurum, iustis et racionabilibus supplicacionibus benignius inclinati, sibi et dictis suis heredibus et successoribus legittimis supradicta priuilegia siue literas in omnibus suis punctis et articulis et clausulis, prout de uerbo ad verbum expressate sunt, animo deliberato, sanoque et maturo principum, baronum et procerum fidelium nostrorum accedente consilio approbauimus, innouauimus, ratificauimus, confirmauimus et tenore presencium de certa nostra sciencia necnon regia auctoritate Boemie approbamus, innouamus, ratificamus et de specialis gracie munificencia confirmamus, transferentes in eos et eorum quemlibet de speciali gracia omne jus, si quod nobis in huiusmodi judicio suisque juribus et pertinenciis prenotatis competebat, hactenus in presenti competit uel competere posset quomodolibet in futurum, nostre tamen regalis camere juribus, si qua illi in causis criminalibus in prefata ciuitate occurrentibus de jure uel consuetudine videntur competere, quibus derogari nolumus, semper saluis. Et sic nostri fauoris, concessionis et voluntatis est de regali nostre plenitudine, vt prefatus Henricus, sui heredes et successores legittimi, vt premittitur, supradictum judicium cum omnibus suis prenotatis juribus, vsufructibus et pertinenciis exnunc inantea cum potestate faciendi et dimittendi deberent habere, tenere et pacifice debeant perpetuis temporibus possidere. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo, die decima mensis Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie decimo nono, Romanorum vero sexto.

[Na ohbu:] Per dominum prepositum Lubucensem
camerar[ius] P[etrus] Jawren[sis]

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 77 (stará č. 3 a 12). S velkou porouchanou pečetí královskou na žluté hedvábné šňůře zavěšenou. Na rubu rukou XVI stol.: „Wenceslaus v příčině dědičného rychtářství.“ — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 139. — Václav IV listem d. v *Praze 21 prosince 1383* dále nařídil, aby všichni obchodníci s dobytkem, kteří se z Rakous přes Budějovice do Čech ubírají, ubírali se přes Plzeň a tam platili tomuto rychtáři městskému Jindřichovi clo průvodné, které se druhdy v Žebráce platívalo. List ten zní: „Wenczeslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis burgrauiis, poprawczonibus, judicibus, consulibus ciuitatum, opidorum et villarum communitatibus ceterisque nostris subditis et fidelibus, qui presentibus requisiti fuerint, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Decreuimus, statuentes auctoritate regia presentibus, quod vniuersi mercatores cum equis, bobus et aliis peccoribus et pecudibus singulis de Austria versus Boemiam et specialiter Budweys ciuitatem declinantes, vlterius directo calle versus Pylznam declinent et transient (sic), ibidem de rebus huiusmodi conductum wlgariter gleyt dictum, alias in Mendico solui consuetum, cum ceteris vngeltis seu imposicionibus dilecto nobis Henrico judici Pylznensi finaliter et modis omnibus soluturi. Quare vobis omnibus et vestrum cuilibet presentibus auctoritate predicta firmiter commitimus et mandamus, quatenus, dum et quociens presentibus requisiti fueritis, transitum huiusmodi in foris et locis vestris proclamari publice faciatis, compellentes rebelles et renitentes quoslibet ad execucionem talium arrestacionibus, impignoracionibus et aliis viis et remediis oportunis. Hoc facturi non aliter regio sub fauore. Datum Prage die XXI Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXI°, Romanorum vero VIII°.“ (Formularius Joannis Przimdae v archivu kapitoly Pražské sign. J. 40 na l. 334 *a*. — Palacký, Formelbücher II č. 161.)

Čís. 581.

1382, 4 února. V Hradci nad Labem.

Císařovna Alžběta povoluje obci města Hradce nad Labem, aby jako v jiných královských městech i v tomto městě každou sobotu odbýval se trh, na kterém by každý mohl maso svobodně prodávati a kupovati.

Wir Elizabeth von gotes gnaden Romische keiserinne zu allen zeiten mererinne des reiches vnd koniginne zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen an disem brif allen den, di in sehen, horen adir lesen, das wir mit wolbedachtem mut, rechter wizsen vnd gutem willen der gemein vnser stat zu Grecz zu einer besserung haben gemacht, machen vnd bieten mit kraft dicz brifes zu haben vnd zu

halden einen freien markt an fleizsche alle wochen an dem sunabend den einigen tag zu Grecz in vnser stat, als in andern steten zu Beheim freymarkt an fleische ist gehalten vnd gehabt adir noch gehalden wirt vnd gehabt in zukomenden zeiten. Vnd das allermeniglich dester freilicher komen sulle uf den freien markt vnd seinen frume doselbist suchen nach dem besten an sorge vnd an forcht, so gebiet wir ernstlich dem richter vnd den schopfen zu Grecz, vnsern lieben getrewen, di iczunt sind adir noch in kumftigen zeiten werden, das si keinen, der uf solchen markt mit fleizsche komet vmb seinen nucze, hindern, sunder schuczen, schirmen vnd bewaren sullen, als si vnser grozze vngenad, di wir gegen den adir dy, welche wider vuser gebiet in den vorgenanten torsten tun wollen, haben, geruchen zu vormeiden. Mit vrkund dicz brifes vorsigilt mit vnserm anhangetem insigil, der geben ist zu Grecz uf der Elbe nach Cristus geburd dreuczehenhundert jar dornach in den czwein vnd achczigisten jaren an dem dinstag nach der liechtmesse.

[Na ohbu:] Per dominam imperatricem, presentibus domino Vlrico subcamerario et Sdeslao curie judice, Fridricus de Scamhaym.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce. Pečeť utržena. U zářezu pečeti staré č. 18. Na rubu žádné znamení registraturní. — Bienenberg, Geschichte der St. Königgratz str. 179.

Čís. 582.

1382, 4 února. V Hradci nad Labem.

Císařovna Alžběta nařizuje rychtáři a kmetům města Hradce nad Labem, aby dovolovali koláčníkům péci chleba a prodávati jej ve městě a po venkově jako pekařům.

Wir Elizabeth von gotes gnaden Romische keiserinne zu allen zeiten mererinne des reiches vnd koniginne zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem brif allen den, die in sehen, horen adir lesen, das wir mit guten rat, rechter wizzen vnd willen der ganczen gemeyn zu einer besserung beyden armen vnd reichen

der golatczern zu Grecz, die besundert waren vnd geteilet von andern peken zu Grecz an den brotbaken vnd an andern freyheiten, der sich die rechten pekhen gefrewet haben vor alden zeiten, solch gnad getan haben vnd tun in di mit kraft dicz brifes, das si furbas in kunftigen zeiten gebachen mugen vnd sollen das brot, das di rechten genanten pekhen pachen vnd dasselb vorkaufen ynwendig vnd vswendig der stat vf dem lande, in fremde stet furen, vnd das an weren, hingeben vnd vorkaufen nach iren nucze, frume vnd guten willen. Vnd das di vorgenante gnade, di wir tun, den egenanten golaczern vnd der gemeyne vnser stat zu einer besserung solle sein vnczerbrochen von allermeniglichen, so gebyet wir den richter vnd den schopfen, di iczunt sein adir zukunftig werden in Grecz, vnsern lieben getrewen, ernstlichen bey vnsern gnaden, das si die vorgenanten golaczer bey den gnaden, di wir in tun, beleiben lazzen, beschuczen, bewaren vnd beschirmen, als si ires leibes vnd gutes bewarer wollen sein, wan wir den adir dy, welch wider die vorgenante vnser gnade teten vrefentlich, an leibe vnd an gut wollen puzzen. Mit vrkund dicz brifes vorsigilt mit vnserm anhangetem insigil, der geben ist zu Grecz an der Elbe nach Cristus geburt dreuczehen hundert jar dornach in den czwein vnd achczigisten jaren an dem nechsten dinstag nach der lichtmesse.

Dle ztraceného Hradeckého „Cod. dipl. membr. MS.“ z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgratz str. 180. — Srov. narovnání, které r. 1403 rada a starší obecní mezi koláčníky a pekaři učinili, tamže str. 182.

Čís. 583.

1382, 15 března. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům městečka a předměstí v Lokti práva, která jim otec jeho císař Karel IV obnovil, a jež od předchůdců jeho obdrželi.

Wenceslaus — notum facimus —, quod accedentes nostre maiestatis presenciam fideles nostri dilecti, ciues et incole opidi et suburbiorum nostrorum im Cubito, nobis — supplicarunt, quatenus ipsis,

quandam literam a serenissimo quondam Karolo, recordacionis felicis Romanorum imperatore et Boemie rege, genitore nostro carissimo, super eorum juribus, graciis, libertatibus et antiquis obseruatis hactenus consuetudinibus traditam et concessam, necnon alia singula ipsorum priuilegia — ab eodem genitore nostro et ab aliis nostris predecessoribus data — confirmare graciosius dignaremur. Littere vero tenor sequitur in hec verba: Karolus etc. (Následuje znění listu krále Karla IV. d. v Praze dne 24. listopadu 1352 č. 337). Nos vero — litteram predictam — necnon et cetera singula ipsorum priuilegia, gracias et approbatas consuetudines — confirmamus. — Datum Prage anno domini trecentessimo octuagesimo secundo, die XV[a] mensis Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie XIX°, Romanorum vero sexto.

[Na ohbu:] Per dominum Henricum de Duba
Martinus scolasticus.

Orig. perg. v archivu m. Lokte. S pěkně zachovanou pečetí. Kopie v diplomatáři Českého musea.

Čís 584.

1382, 15 března. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Prachatic na žádost probošta Vyšehradského Viléma z Landšteina a ochránce proboštství Vyšehradského Jindřicha z Dubé práva, která jim proboštové Vyšehradští udělili, zvláště že mají užívati týchže práv a obyčejů, jako obyvatelé královských měst, zejména Starého města Pražského a Písku, a že mohou o svém majetku na smrtedlné posteli pořizovati.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod accedens nostre maiestatis presenciam venerabilis Wilhelmus de Landstein, prepositus Wissegradensis, princeps et deuotus noster dilectus, et cum eo nobilis Henricus de Duba, fidelis noster dilectus, tanquam

ipsius prepositi et sue prepositure tutor, et tutorio nomine nobis supplicarunt cum instancia, quatenus ciuibus et inhabitatoribus ciuitatis Prachaticz, tanquam rex Boemie et supremus patronus prepositure Wissegradensis predicte, omnes literas et priuilegia a prepositis Wissegradensibus obtentas et obtenta hucusque, approbare, ratificare, innouare et confirmare graciosius dignaremur. Nos igitur propter fidelia ipsorum merita et constantis fidei pronitatem, quibus iidem Wilhelmus et Henricus apud serenitatem nostram claruisse noscuntur, clarent quottidie et debebunt clarere et poterunt prestancius in futurum, supplicacionibus ipsorum inclinati benignius eo presertim, cum iusta petentibus non sit denegandus assensus, animo deliberato, sano principum, baronum, nobilium et fidelium nostrorum accedente consilio predictis ciuibus et inhabitatoribus eiusdem ciuitatis Prachaticz omnes ipsorum literas et priuilegia et omnia et singula in ipsis contenta approbauimus, ratificauimus, innouauimus, confirmauimus et tenore presencium de certa nostra sciencia et auctoritate regia Bohemie approbamus, ratificamus, innouamus et per omnia confirmamus, dantes et insuper concedentes ad instanciam prenominatorum Wilhelmi et Henrici predictis ciuibus et inhabitatoribus ciuitatis Prachaticz predicte hanc graciam specialem, vt ipsi omnibus et singulis iuribus, statutis, immunitatibus et consuetudinibus vti et gaudere debeant, quibus incole et inhabitatores ceterarum regni nostri Boemie ciuitatum, vtpote Pragensis Maioris et Piescensis, gaudent seu quomodolibet pociuntur, et signanter, quod ipsi bona sua mobilia et immobilia in fine uite sue legare, testare et ordinare et cum ipsis disponere possint et ualeant, prout in literis, quas a predictis prepositis Wissegradensibus habere dignoscuntur, plenius est expressum. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo, die XV. Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie XIX°, Romanorum uero sexto.

Kniha pamětní menší v archivu m. Prachatic na l. 89. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° XXVIII. dle originálu, který se více nezachoval.

Čís. 585.

1382, 11 května. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje obyvatelům a obci města Perna (ciuitati Pirnis) z královské moci České privilegia, která jim děd jeho král Jan v Praze dne 20 dubna 1325 č. 132 a otec jeho císař Karel IV v Praze dne 24 června 1359 č. 378 udělili na soud městský a brání naučení v Lipsku neb Drážďanech, na odstranění souboje, na plavbu po Labi, na sklad zboží a clo ve městě vybírané atd. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo, indiccione quinta, V° idus Maii, regnorum nostrorum anno Boemie XIX°, Romanorum vero sexto.

[Na ohbu:] Per dominum Thimonem de Coldicz
Conradus episcopus Lubicensis.

[Na rubu:] R. Johannes Lust.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S porouchanou velkou pečetí královskou na hedvábné černožluté šňůře zavěšenou. v. Possern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 367.

Čís. 586.

1382, 15 června. Na Mělníce.

Císařovna Alžběta vyzývá duchovní a světské vrchnosti v okolí města Mělníka, aby nerušili výsad městu tomu předešlými králi a královnami Českými na vaření piva udělených.

Elizabeth diuina fauente clemencia Romanorum imperatrix et Boemie regina. Venerabili abbatisse sancti Georgii in castro Pragensi, ordinis sancti Benedicti, commendatori in Rzepin domus Theuthonice, nobilibus Marssoni de Dyedyebab, Bauaro in Czyetow, Johanni dicto Byesskowsky in Czyetow, Hartunk et Nicolao in Byerskowicz, conuerso in Poczapel, Vlrico in Lybyechow, Friczoni in Byssycz, Johanni dicto Libysky in Gelenicz, deuotis et fidelibus nostris dilectis, graciam nostram et omne bonum. Deuoti et fideles dilecti! Cum in jure, con-

suetudine et statuto ciuitatum, opidorum et villarum regni Boemie, in quibus ceruisia braxari institutum est a predecessoribus nostris, diuis principibus et regibus Boemie, cauetur, quod nullus nobilium uel eciam in medio et infimo gradu constitutus, cuiuscunque eminencie, condicionis aut status existat, infra unius miliaris spacium ceruisiam braxare debet ad propinandum in thabernis per eius subditos, nisi recipere a ciuitate, opido vel villa, in quibus per principes institutum est recipere, abducere et emere, atque reges. Et cum ciuitas nostra Melnicensis per uos suprascriptos in jure, consuetudine, constitucione et statuto jam allegatis violatur minus iuste, regni Boemie ac dicte nostre ciuitatis in non modicum dampni dispendium et grauamen, hortamur igitur sinceritatem vestram, vos et vestrum quemlibet studiosius rogantes, quatenus pro conseruacione libertatum regni Boemie et nostre consideracionis intuitu ciuitatem nostram Melnicensem dictis eciam consuetudinibus et graciis dotatam in jure et justicia conseruare velitis, ceruisiam de ea abducentes et ementes ac nullam adinuenientes nouitatem, prout nos in vestris beneplacitis habere velitis proniores. Contrarium si premissis facietis, extunc serenissimi principis, domini Wenczeslai, Romanorum et Boemie regis, filii nostri karissimi, subsidio et auxilio ciuitati nostre prefate de oportuno remedio prouidebimus, quod eciam et aliis proueniet in exemplum. Datum Melnik die XV mensis Junii anno domini etc. LXXXII°.

Kopie ze XVII století v knize privilegií m. Mělníka na l. 60. za nápisem: „Přípis Alžběty, Římské císařové a České královny, aby z města do vsí Dědibab, Cýtova, Beřkovic, Počapl, Libychova piva brána byla."

* Čís. 587.

1382, 6 září. V Budějovicích.

Král Václav IV opětně ustanovuje, že kupci a formané, kteří zboží vezou, jakož i ti, kdo dobytek ženou od Tachova, Přimdy neb Teplé ku Praze anebo od Prahy, Plzně a Nepomuku k těmto městům, mají se držeti přímé silnice, která vede k městu Stříbru a nedávati se žádnými postranními cestami. Odvolává proto výsadu, kterou udělil opatu kláštera Kladrubského, aby formané k městečku jeho Kladrubům také jezdili,

a nařizuje král. purkrabím v Domažlicích a na Přimdě, jakož i rychtářům a konšelům svrchu řečených měst, aby měšťanům Stříbrským byli nápomocni, kdykoli by tito kupce na postranních cestách dopadli a jim všechny jich věci pobrali.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod licet alias ad instanciam honorabilis . . abbatis Cladrubiensis monasterii, deuoti nostri dilecti, transitum mercatorum et curruum cum eorum rebus et mercibus, qui per ciuitatem nostram Misensem et non alibi ex indulto nostro regio ac eciam diue memorie genitoris nostri fieri consweuerat, reuocauimus in hunc modum, videlicet, quod transitus viarum huiusmodi cum rebus et mercibus per Cladrubam opidum et Misam ciuitatem in mercatorum et aliorum vias ipsas transeuncium permanere deberet arbitrio voluntatis. Considerato tamen, quod ex indulto seu reuocacione tali dicte nostre ciuitatis Misensis et aliarum circumadiacencium ciuitatum nostrarum et earundem incolarum notabile generetur dispendium, vergatque huiusmodi res, prout ipsorum et aliorum certissimo documento didicimus, in earum singulare preiudicium et iacturam et nichilominus regia nostra maiestas a celsitudinis nostre grato beneficio sic gracias erogare consueuerit, vt, quod vni vel pluribus elargitum fuerit ac regia liberalitate donatum, juribus, libertatibus et impetratis non deroget graciis aliorum: quapropter non per errorem aut improuide, sed sano fidelium nostrorum accedente consilio indultum et gracias dicto abbati et conuentui de transitu viarum per nos factas ac eciam literas desuper sibi traditas et concessas, vt premittitur, de certa nostra sciencia reuocamus, cassamus et annullamus, easdem per amplius nullius penitus fore vigoris uel roboris decernentes, ac eciam presentibus edicto regio perpetue valituro firmiter statuentes, quod transitus mercatorum, curruum et bigarum cum eorum rebus et mercibus quibuscunque, necnon peccoribus seu pecudibus per ciuitatem nostram Misensem esse debeat exnunc et inantea perpetuis temporibus affuturis, taliter videlicet, vt singuli mercatores, vectores et aurige cum eorum curribus et bigis bona, res et merces in ipsis ducentibus a ciuitatibus nostris Tachouiensi, Pfrimbergensi et Tepelensi versus Pragam directo tramite iter

ıere debeant et recipere per dictam ciuitatem Misensem et non
i. Viceuersa quoque de ciuitatibus Pragensi, Pilsnensi et Nepo-
:ensi versus predictas ciuitates cum singulis mercimoniis, rebus
)onis, pecudibus et pecoribus per eandem ciuitatem Misensem et
alibi transeant contradiccionibus et impedimentis quibuslibet
:ul motis. Volumus tamen per huiusmodi transitum theoloneis et
ductibus nostris et successorum nostrorum regum Bohemie nullum
itus preiudicium generari. Inhibemus igitur vniuersis mercatoribus,
:oribus et aurigis in curribus seu bigis res et merces dicto modo
:rentibus et pecora seu pecudes pellentibus de predictis ciuita-
s vsque in Pragam et e conuerso, ne post presencium publica-
ıem in predictis fiendam locis alibi, quam per prefatam ciuitatem
ensem directo tramite transire debeant [et] presumant, prout
)rum periculis et incomodis per impigneracionem, ablacionem et
:stacionem rerum suarum et bonorum voluerint euitare. Mandamus
m burgrauiis nostris in Tusta et Pfrimberg necnon judicibus,
;istris ciuium, consulibus et juratis predictarum ciuitatum, fide-
s nostris dilectis, firmiter et districte, quatenus transitum huius-
li per Misensem ciuitatem faciendum, vt premittitur, in locis
ım solitis proclamari disponant et efficiant publice, predictisque
:ris ciuibus Misensibus ad cohercendos et puniendos contemptores
ısitus memorati assistant impigneracionibus, arrestacionibus et
s auxiliis, viis et remediis oportunis, prout indignacionem nostram
ıissimam voluerint euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis
llo testimonio literarum. Datum Budweis anno domini millesimo
entesimo octuagesimo secundo, indiccione quinta, die sexto mensis
tembris, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo, Romanorum
) septimo.

[Na ohbu:] Per dominum Thimonem de Coldicz
Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Jacobus de Cremsir.

Orig perg. v archivu m. Stříbra. Pečeť utržena. Kopie v diplomatáři mu-
m. — Pelzel, Lebensgeschichte des K. Wenceslaus. Urkundenb. N° XXX.
ist stejného znění ve formě mandátu s vynecháním některých vět byl králem
avem IV *téhož dne* dán též „universis et singulis oficialibus et burggrauiis

nostris et signanter judicibus, magistris civium, consulibus et juratis et communitatibus civitatum Pilsnensis, Tachoviensis, Nepomucensis, Teplensis, Pfrimbergensis et Taustensis, fidelibus nostris dilectis" a potvrzen kr. Jiřím listem d. v Praze 5 ledna 1467. Praví pak se v mandátu tom na počátku: „Fideles dilecti! Licet alias ad instanciam honorabilis abbatis monasterii Cladrubiensis, deuoti nostri dilecti, transitus mercatorum et curruum cum eorum rebus et mercibus per Cladrubam opidum et Misam ciuitatem in mercatorum et aliorum vias ipsas transeuncium permanere deberet arbitrio voluntatis, considerato tamen, quod ex indulto seu reuocacione tali dicte nostre ciuitatis Misensis et aliarum circumadiacencium ciuitatum nostrarum et earundem incolarum notabile generetur dispendium etc.", napotom konec mandátu zní jako nahoře.

Čís. 588.

1382, 1 října. V Praze.

Král Václav IV chtěje měšťanům a obyvatelům města Domažlic nahraditi škody, které požárem utrpěli, osvobozuje je na tři léta od dávání úroků, berní a jiných platů do komory královské.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod dilectorum nostrorum fidelium ciuium et incolarum ciuitatis Taustensis dampnis et defectibus quibusdam, [que] ignis voragine sunt perpessi, occurrere cupientes, non per errorem aut improuide, sed animo delirato, sano fidelium nostrorum accedente consilio. ipsos, et eorum ciuitatem in dampnorum huiusmodi aliqualem recompensam a festo sancti Georgii futuro proxime, ipso incluso, ad tres annos continuos ab vniuersis et singulis censibus, bernis, lozungis, vngeltis et ceteris solucionibus vel exaccionibus quibuslibet, quibus nobis et regali nostre camere tenebantur vel tenentur obnoxii, libertamus, eximimus, absoluimus tenore presencium penitus et quittamus; sic videlicet, vt infra idem triennium ad solucionem eorundum nobis et camere nostre nullatenus teneantur. Inhibemus igitur vniuersis officialibus regni nostri Boemie, quorum interest vel interesse poterit, qui sunt vel erunt pro tempore, ne predictos ciues nostros aduersus huiusmodi libertacionis nostre graciam grauent quomodolibet, vel eciam exigant et requirant aliquid ab eisdem, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint euitare.

Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo, indiccione quinta, die prima Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie XX°, Romanorum vero VII°.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis, H. camerar[io] referente, Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Jacobus de Cremsir.

Orig. perg. v archivu města Domažlic č. 4 (staré č. 8). Pečeť schází. Osvobození toto povolil kr. Václav IV snad následkem žádosti, kterou mu obec Domažlická podala, líčíc škody, jež vpádem Bavorů do země r. 1373 utrpěla. Znění žádosti té se nám zachovalo ve formuláři písaře Domažlického Jana Přimdy (rukop. Pražské kapitoly sign. J. XL na listu 2) a zní takto: Serenissime princeps et domine noster graciosissime! Vestre Celsitudini quemadmodum prius sic et nunc significari cupimus per presentes, quod a tempore illo, quo ciuitas vestra subscripta a suburbio suo circumcirca per manus hostiles Bauarorum exusta est, usque in presens tempus illud dampnum recuperare non valemus, et ab illo tempore serenissimo genitori vestro felicis memorie et eciam Vestre Celsitudini contribuciones dando et subministrando indebitauimus nos et ciuitatem vestram in trecentas sexagenas grossorum, que receperimus in et super dampnum nostrum inter Christianos et Judeos. Item tempore illo vendidimus ad vitas XXXVI sexagenas gr. census annui, quas singulis annis cum magna dificultate de camera ciuitatis soluere nos oportet. Item, quia ciuitas hec sedet in ore inimicorum extraneorum, quam ob rem oportet nos singulis annis vigilare et vigiles in turribus, in muris et in fossato circum ciuitatem et aliquando eciam in nemore custodes habere, et diuersas custodias obseruare, propter quod magnam summam pecunie et impensas nos exponere et facere oportet singulis annis. Quam ob rem vniuersitas incolarum ciuitatis vestre in Tusta, alias in Domazslicz, vestrorum fidelium oratorum, supplicat Celsitudini Vestre humiliter et obnixe, quatenus ipsis ad premissa consulere et graciam aliqualem facere et exhibere dignemini graciose, quod eo facilius pondus premissi debiti possent sustinere et ipsum aliqualiter alleuiare et eo feruencius Deum omnipotentem et beatam Virginem cum omnibus sanctis pro vestris prosperis successibus et sanitate longeua exorare". Roku 1396 osvobodil král Václav IV opět Domažlické na tři léta od placení berní; avšak *listem d. v Norimberce 18 října 1397* vymáhal na Domažlických, aby přes toto osvobození zaplatili jednu summu berně do komory královské (quatenus vnam summam berne ad cameram nostram regalem in festis sancti Martini et purificationis beate Marie proxime venturis persoluere modis omnibus debeatis). — Palacký, Formelbücher II str. 140 a 146.

Čís. 589.

1383, 10 dubna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje rychtáři, konšelům i vší obci města Žatce, aby služebníku jeho Vaňkovi z Horek po čas jeho života vypláceli roční úrok 31 kop 39 gr. a jednoho haléře, který druhdy z jich města z nařízení císaře Karla IV a též jeho Hynkovi z Blšan a jeho manželce byl dáván.

Wenczeslaus — notum facimus —, quod inspectis — indefessis obsequiis, quibus serenitati nostre dilectus noster Wanyk de Horek, familiaris noster, seruiuit hactenus, seruit cottidie et inantea debebit et poterit prestancius famulari, sibi — triginta vnam sexagenas, triginta IX grossos et vnum halensem census annui in et super ciuitate nostra Sacensi, quem alias Hinczie de Blssan et conthoralis eiusdem a domino genitore nostro et a nobis habuisse et tenuisse noscuntur, — damus et — donamus per ipsum ad vite sue dumtaxat tempora — tenendum — et in vsus suos beneplacitos conuertendum. Mandantes .. iudici et consulibus iuratis et communitati ciuitatis nostre predicte Zacensis, fidelibus nostris, quatenus dicto familiari nostro de censu prefato super terminis consuetis alias annis singulis respondeant ad vite sue tempora et eundem sibi irrrequisitis nobis tribuant et assignent, finaliter nullam in hiis comissuri negligenciam. — Datum Prage anno domini M°CCC°LXXXIII° die decima mensis Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie XX°, Romanorum vero VII°.

Ad mandatum domini regis
Martinus scolasticus.

R. Benessius de Nachod.

Pamětní kniha Žatecká z roku 1383 na l. 1 *a* za nápisem: „Donacio census Wanykonis.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 144.

Čís. 590.

1383, 24 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři Ondřeji a jeho dědicům rychtářství Čáslavské se vším příslušenstvím, které za císaře Karla IV byl od Jana

Rotlera koupil, a dává jemu i dědicům jeho právo, aby s ním svobodně mohli nakládati. Rychtáři městskému náleží soudní právomoc nad obyvatelstvem městským, kromě případů vraždy, žhářství, násilí ženského a falšování mince, jež zůstávají král. podkomořímu vyhrazeny. Rychtář, nemaje více důchodu z konání hrdelní právomoci soudní, osvobozuje se od placení 20 hřiven stříbra do komory královské. K jeho rychtě patří dva svobodné lány, dvě lázně, čtyry masné a pět chlebných krámů, deset domů před bránou Brodskou, zděná sladovna u rybníka, jeden velký a dva malé rybníky a důchod ze skladu a šrotéřství (lížného) vína a z váhy městské. Kdokoli vezou víno městem, povinni jsou do třetího dne je v něm skládati, toliko Pražané a Horníci jsou z povinnosti té vyňati.

Wir Wenczlaw von gots gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem brief allen den, die in sehen oder horen lesen, das fur vns komen ist Andres richter zum Czasslaws, vnser lieber getrewer, vnd legt vns fur, wie das er das gerichte zum Czasslaws mit seinen czugehorungen bey zeiten vnsers vaters seligen keyser Karles wider Johansen Rotlew gekaufet hette, das im ouch von demselben vnserm vater verliehen were, als wir des redlichen vnderweist syn vnd bate vns mit fleisse, das ouch wir dorzu vnsern willen geben wolten vnd im vnd seinen erben das verleihen, geben vnd in das bestetten gnediclich ewiclich geruchten. Des haben wir angesehen dienst vnd trewe, die vns derselbe Andres getan hat vnd furbas tun sol vnd mag in kunftigen zeiten vnd haben dorumb mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen zu sulchem kaufe als ein kunig zu Beheim ouch vnsern gunst vnd guten willen geben vnd haben demselben Andres, seinen erben vnd nachkomen dasselbe gerichte mit allen seinen rechten, nuczen vnd zugehorungen, als die hernach eines teyles genant sein, gnediclichen verliehen, geben vnd bestetet, verleihen, geben vnd bestetten in das in craft dicz briefs also, das sie dasselbe gerichte mit allen seinen rechten vnd zugehorungen vnd nuczen, als ein frey erbgericht erblich, freylich vnd lediclich haben, besiczen vnd ouch in allen sachen richten sollen in aller masse, als andere erbrichter richten vnd andere gerichte in den steten zu Beheim besessen werden, aus-

genomen alein die vier sachen: todesleg, fewer oder brant, jungfrawen oder frawen notpressen oder noczoge oder gewalt tun vnd valsse, die wir vnd vnsere amptlute, ein camerer oder die wir dorzu seczen, vnd nicht ein richter, richten sollen. Vnd wann sie durch sulcher sachen willen czweinczig mark in vnser camer vormals geben haben, die furbas verschaffet waren douon, sind wir dieselben sachen zu richten zu vns genomen haben, so seczen wir vnd wollen ouch von kuniglicher mechte, das sie sulches cinses czweinczig mark furbas ewiclichen ledig, lose vnd frey sein sollen vnd douon nymandis nicht geben pflichtig sein, der ouch wir sie genczlich ledig vnd loze sagen, vnd ab ymand icht brief doruber hette, die sollen vntuglichen sein vnd sollen ouch der richter denselben nichts furbas zu geben pflichtig sein. So sint das die zugehorungen des egenanten gerichtes: zum ersten zwu huben, der igliche jerlich ein mark cinses pfligt zu geben dem richter, den sie furbas ouch von allen cinsungen, geschoss, lozung, stewer, vor allem gmeinen pern vnd fur allem beswerniss frey vnd ledig erblich besiczen. Item dorzu ein badestube vnd vier fleissbenke. Item funf brotpenke. Item czehen heuser fuder der Brodischen pforten gelegen, der iglichs ein lote gibet, vnd ein gemawertes melczhuse bey dem teiche gelegen, das einen firding jerlichen gibt. Item einen grossen teiche mit czwein kleinen alden teichen, die gelegen sind bey sand Marteins kirchen bis an den alden tamm, der do vor czeiten gehoret zu der hutten, die doselbst vfgerichtet vnd gemachet was. Item die niderlag vnd die bleywage, ab die ymmer do sein wurden, die sollen erblich zu dem gerichte gehoren, also das alle vnd igliche geste vnd wegen, die do wein furen, bis an den dritten tage do ligen sullen, vsgenommen alein die burger von Prage vnd der von den Chutten, aber andere, welche die sind, die dar komen zu kaufe oder verkaufen etwas, die mogen doselbst vber nachte beleiben vnd dieselben oder andere, die do durch oder dorumb varen, sollen fur die nachthute von einem geladen wagen czwen haller, von einem leren einen haller dem richter oder seinen erben geben vnd beczalen. Aber die marktlute, die zum markt komen vor vesperzeite, die mogen varen, wo sie wollen. Item von dem ampte, das das schrotampt heisset, wenn man wein in den keler leget oder zeuhet, sol man von dem dreyling vasse czwen gross, von einem fuder oder einem grossen vass vier gross dem

richter, seinen erben vnd nachkomen zu geben pflichtig sein vnd zu beczalen. Dorzu ouch geben wir dem genanten Andres, seinen erben vnd nachkom das egenante gerichte mit allen egenanten zugehorungen, rechten, gnaden vnd freyheiden obgeschribnen zu uerkaufen, zu uerseczen, zu uerwechseln, zu schaffen vnd zu schiken noch irem willen gancze vnd volle gewalt vnd macht. Mit urkunt dicz briefs versigelt mit vnser kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Crists geburd dreyczenhundert jar vnd dornach in dem drey vnd achczigisten jare an sand Johans tage des heiligen teufers, vnserr reiche des Behmischen in dem XXI vnd des Romischen in dem [siebentem] jarem.

[Na ohbu:] Per dominum Henricum de Duba
Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Benessius de Nachod.

Orig. perg. v archivu města Čáslavi č. A. 4. S velkou pěkně zachovanou visutou pečetí královskou. — Rukou XVIII stol. na rubu připsáno: „List krále Václava, mocí kterého se tehdejšímu jistýmu Andresovi a dědicům jeho právo Čáslavský k užívání, též platy jarmareční zanechávají.“ — Srov. Sedláčkovy, Děje m. Čáslavi str. 48.

Čís. 591.

1383, 6 prosince. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje Václavu Sokolu rychtářství města Nymburka, jež po smrti syna jeho Václava naň připadlo, a povoluje mu, aby je mohl zciziti.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig czu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brieue allen den, die in sehen oder horen lezen, das fur vns komen ist vnser liber getrewer Wenczlaw Sokol genant, richter zu Newmburg uff der Elbe, vnd bat vns demuticlichen, das wir im das gericht daselbist, das in von seinem son Wenczlawen angestorben ist, vnd das haus, das in ouch von seinem vater angestorben ist, vorleihen vnd bestetigen gnediclichen geruchten.

Des haben wir angesehen dinste vnd trewe, die er vnserm vater seligen vnd ouch vns offt getan hat vnd vns noch tun sol vnd mag in kumftigem czeiten, vnd haben im vnd seinen erben vnd nachkomen mit wolbedachtem mute vnd gutem rate dasselbe gericht vnd ouch das haws mit allen [rechten vnd] zugehorungen gnediclichen vorlihen vnd bestetet, vorleihen vnd besteten in das mit kraft dicz brieues rechter wissen vnd kuniclicher mechte czu Beheim zu haben, czu halden vnd czu besiczen in allen den rechten, nuczen, eren vnd wirden, als es von alder besessen ist vnd herkomen, vnd sunderlich, das er die vorkauffen moge vnd in seine nucze wenden, als im das allernucz lich ist. Fugen wir des von allermeniclichen vngehindert, vnschedlich doch vns vnd der cronen des kunigreichs zu Beheim an vnsern dinsten vnd rechten, die vns dauon geburen, vnd gebieten dorumb allen vnsern amptluten, vndertanen vnd getrewen, das sie den obgenanten Wenczlawen, seine erben vnd nachkomen an besiczung vnd gebrauchung desselben gerichtes vnd des hauses nicht hindern noch irren in dheyneweis, sunder sie dorzu vnd dobey von vnsern wegen getrewlichen hanthaben, schuczen vnd schirmen, als sie vnser swere vngenade wollen vormeyden. Mit vrkunt dicz brieues vorsigelt mit vnser kuniclicher maiestat insigel. Geben zu Prage noch Crists geburt dreyczenhundert jar vnd dornach in dem drey vod achczigisten jaren an sand Niclastage, vnser reiche des Bohmischen in dem eyn vnd zweinczigisten vnd des Romischen in dem achten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem d. Chwalonis
burggrauii Wisschegradensis P[etrus] Jawriensis.

[Na rubu:] R.

Orig. perg. v c. kr. místodržitelském archivu v Praze N° 83, A 2. — S velkou královskou pečetí na perg. proužku zavěšenou.

Čís. 592.

1383, 16 prosince. V Praze.

Král Václav IV dává svolení, aby pozemky farnímu kostelu v Budějovicích věnované za jiné pozemky posud faráři Bohunkovi náležející

a k obci Budějovické přiměřené byly vyměněny a aby z těchto nových pozemků zádušních se rovněž žádné platy a dávky k obci nedávaly.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia deuoto nostro dilecto Bohunconi, plebano in Budweis, indulsimus, et tenore presencium generosius indulgemus, vt ipse de agris infrascriptis et specialiter ad sedecim jugera se extendentibus commutacionem rite facere valeat atque possit: primo videlicet agrum et ecclesie hereditatem prope ecclesiam sancti Procopii, quem agrum hactenus octo ortulani sunt soliti possidere, pro agro suo dicto vulgariter scheibyn, sito ex opposito vie, qua itur in antiquam ciuitatem, et sub oneribus ipsius ciuitatis, quem eciam agrum octo ortulani et quatuor homines cum horreis et pratis tenere consueti sunt. Item pratum ipsius ecclesie sub villa Ladans in littore fluuii Malcz situm et locatum pro prato suo proprio, ex opposito eiusdem aque Malcz sito, eciam sub oneribus ciuitatis et contiguum agris ecclesie supradicte; vbi vero agri predicti ex vtraque parte ad sedecim jugera se non extenderent, debebit et poterit plebanus predictus de agris ecclesie et hereditatibus pro agris ciuitatis et hereditatibus ad sedecim jugerum ex indultu nostro predicto licite permutare, signanter quod agri et hereditates pridem ecclesie pro hereditatibus et agris ciuitatis permutati oneribus et solucionibus subiaceant, hereditas quoque et agri sic iam ecclesie applicati ipsi ecclesie peramplius deseruiant et libere subiaceant perpetuis temporibus affuturis, predictus eciam plebanus predictos agros cum pratis pro agris et pratis ciuitatis permutatis vendere, obligare seu testare potest iuxta sue beneplacitum voluntatis. Requirimus igitur venerabilem Pragensem archiepiscopum, apostolice sedis legatum, principem et deuotum nostrum dilectum, quatenus permutacionem agrorum huiusmodi ratificet, agros quoque sic ecclesie deputatos ipsi ecclesie applicet ecclesiastico jure peramplius possidendum. Inhibemus et judici, consulibus et juratis ciuitatis predicte, ne permutacionem de bonis huiusmodi impedire presumant quomodolibet, prout indignacionem nostram voluerint euitare. Presencium sub regie nostre ma-

jestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini M°CCC° octuagesimo tercio, die sedecima mensis Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo primo, Romanorum vero octauo.

[Na ohbu:] Ad mandatum regis, Wissegradensi burggrauio referente, Martinus scolasticus.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. S velkou visutou pečetí královskou.

Čís. 593.

1383, 22 prosince. V Praze.

Král Václav IV dává rychtářství Litoměřické se všemi příslušnostmi a důchody Fráňovi řeč. Manaw, měšťanu Litoměřickému, synu jeho Mikšovi a jich dědicům.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod consideratis fidelibus et indefessis seruiciis per dilectos nostros Franam dictum Manaw, ciuem Luthomiericensem, et Mixiconem eius filium, familiarem nostrum, a longis temporibus nobis exhibitis et inantea feruencius exhibendis, ipsis et heredibus eorum non per errorem aut improuide, sed de certa nostra sciencia judicium nostrum in Luthomericz cum eius pertinenciis et vsufructibus cottidianis et solitis dedimus et tenore presencium graciosius elargimur per ipsos et heredes ipsorum habendum, tenendum, regendum, vtifruendum et perpetue possidendum. Mandantes consulibus, juratis et communitati predicte ciuitatis in Luthomierzicz, quatenus eisdem Frane et Nicolao judicii prefati possesionem realem assignent et tradant, faciantque ipsis et heredibus ipsorum de hiis, que ad ipsum pertinent judicium, more solito in omnibus responderi. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octoagesimo tercio, vicesima secunda die Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXI, Romanorum vero VIII°.

Rukop. Českého musea sign. 24 G 12 na l. 24 *b* a 62 *a* za nápisem: „Litera maiestatis super judicio ciuitatis". V témže rukopise na l. 62 *a* je český

překlad tohoto listu z XV století za nápisem: „List na rychtu městskú", dle kterého kr. Václav IV znamenaje věrné služby „od milých našich Frány řečeného Manaw, měštěnína Litoměřického, a Mixíka syna jeho, čelednieho našeho, od dávných časuov nám učiněné" oddává jim „rychtu naši v Lithoměřicích".

Čís. 594.

1384, 28 ledna. V Hradci nad Labem.

Král Václav IV povoluje měšťanům a obyvatelům m. Hradce nad Labem, aby ke špitálu sv. Antonína na předměstí Mýtském ležícímu přikoupili roční platy a statky za 300 kop gr., které mohou si dáti vložiti do desk zemských, a aby správce a mistr tohoto špitálu byli povinni konšelům a přísežným města počty skládati.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum fideles nostri dilecti ciues et incole ciuitatis nostre Grecensis super Albea pro dotacione hospitalis sancti Anthonii situati ante portam ciuitatis, qua itur versus Mutham, et hominum vsu ibi degencium et singulariter sustentacione infirmorum et personarum miserabilium census, redditus et bona ad valorem tricentarum sexagenarum in eadem ciuitate et districtu ciuitatis eiusdem comparare, donare, testari, legare, disponere et ordinare, proponentes et desiderantes nobis cum humili precum instancia supplicarunt, quatenus huiusmodi comparacionem, donacionem, legacionem, testacionem, disposicionem et ordinacionem consencientes ac assencientes legittime ipsas auctoritate regia Boemie approbare, confirmare, census quoque et bona valoris predicti eciam ea libertate libertare et eidem hospitali et hominibus inibi degentibus incorporare, appropriare, inuiscerare et annectere graciosius dignaremur. Nos igitur ob omnipotentis dei et intemerate genitricis eius Marie virginis gloriam et honorem, necnon progenitorum nostrorum et nostre animarum remedium salutare, ciuium predictorum rogacionibus [et] precibus inclinati non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano principum, baronum et procerum, fidelium nostrorum, accedente consilio et de certa nostra sciencia comparacionem, donacionem, legacionem et testacionem, disposicionem et ordinacionem

census et bonorum huiusmodi ad valorem tricentarum sexagenarum in et extra ciuitatem, ut premittitur, consensum nostrum regium et assensum adhibentes beneuolum, ipsas pro nobis, heredibus et successoribus auctoritate regia Boemie approbamus, ratificamus, confirmamus, dictosque census [et] bona libertate ecclesiastica libertata approbamus, ratificamus, confirmamus ac eciam libertamus, incorporantes, inviscerantes ac eciam annectentes eundem censum et bona eidem hospitali et hominibus inibi digentibus tenore presencium et auctoritate regia predicta exnunc prout extunc per ipsos census huiusmodi et bona sic, vt premittitur, comparata, testata, donata, disposita vel legata habendum, tenendum, gubernandum et more aliorum bonorum ecclesiasticorum ecclesiastica libertate perpetuo possidendum ac eciam, si necesse fuerit, terre tabulis imponendum, decernentes et volentes, quod magistri hospitalis et rectoris eiusdem posicio, locacio, disposicio seu prouisio, quociens illud opportunum fuerit, ad nullum alium quam consules et juratos ciuitatis eiusdem legitime debeat perpetuis temporibus pertinere, qui eciam rector et magister consulibus eisdem et iuratis suo tempore computum et debitam debebit facere racionem. Mandamus igitur vniuersis et singulis officialibus nostris, qui sunt vel fuerint pro tempore, ceterisque nostris et regni nostri Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus hospitale memoratum et homines inibi degentes ac eciam eorum ibidem hospitalis homines et officiales et gubernatores in comparacione, disposicione, donacione, testacione, legacione census et bonorum valoris memorati ac eciam eorundem possessione, percepcione et vsufruccione pacifica ad vsum huiusmodi consensus, incorporacionis, appropriacionis et annexionis nostre graciam nullo vnquam tempore impediant vel sinant impediri per quempiam, ymo pocius eosdem circa talia manuteneant, protegant, defendant et realiter tueantur, prout indignacionem nostram voluerint euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum in Grecz anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto, XXVIII die mensis Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie XXI, Romanorum vero VIII.

Dle ztraceného nyní Hradeckého „Cod. dipl. MS. arch. ciuit.“ z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgratz str. 185. Srov. zakládací listinu tohoto špitálu ze dne *16 května 1379*, jakož i věnování mu do r. 1411 učiněná tamže

na str. 174 a 250; též Borového, Libri erectionum II str. 157 a Solař, Dějepis Hradce Králové nad L. str 527.

Čís. 595.

1384, 7 června. V Berouně.

Král Václav IV překládá výroční trh, který se v Litoměřicích o sv. Jakubu apoštolu odbýval, na den Všech Svatých.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis Luthomericensis fieri meliorem, scabinis, ciuibus, incolis et vniuersitati ciuitatis eiusdem in perpetuum de innata nobis clemencia nundinas et annuale forum, quas et quod dudum annis singulis, incipiendo in vigilia sancti Jacobi apostoli hora vesperarum et deinde per quatuordecim dies continuos se inuicem immediate sequentes, celebrare et obseruare consueuerunt, ad festum Omnium Sanctorum transferimus, de certa sciencia et auctoritate regia Boemie graciose indulgentes eisdem, vt exnunc inantea imperpetuum annis singulis, incipiendo videlicet in vigilia Omnium Sanctorum hora vesperarum et deinde continuando per dies quatuordecim se inuicem immediate sequentes, nundine et annuale forum in ciuitate ipsa Luthomericensi celebrari et obseruari valeant atque possint cum omnibus mercibus, mercimoniis, rebus, libertatibus, emunitatibus, juribus, modis et formis, quemadmodum nundine et annuale forum in ipsa ciuitate Luthomericensi consueuerunt antiquitus in festo sancti Jacobi apostoli obseruari. Inhibentesque firmiter et districte vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, baronibus, burggrauiis, officialibus, militibus, clientibus, ciuitatum, opidorum et villarum judicibus, juratis, incolis et aliis quibuscunque nostris et regni Boemie fidelibus, cuiuscunque preeminencie, condicionis aut status existant, presentibus et futuris, ne prefatos ciues, incolas et vniuersitatem ciuitatis Luthomericensis predicte, necnon vniuersos et singulos mercatores et alias quascunque personas, dictas nundinas seu annuale forum, sicut premittitur, visitantes, accedentes et suo tempore morantes ibidem ac eciam recedentes abinde, in personis, mercibus et rebus

suis contra indultum nostrum huiusmodi inpediant, perturbent quomodolibet uel molestent, sicut nostram, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, indignacionem grauissimam ac penam in contrafacientes ad arbitrium regium infligendam voluerint euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Verone anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto, septimo idus Junii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo primo, Romanorum vero octauo.

[Na ohbu:] Ad mandatum regis, referente d[omino] Gyr[a] forestario, P[etrus] Jawren[sis].

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenykow.

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni. Boh. N° 1051. Na perg. proužku velká pečeť kr. Václava. Na křesle bohatě gothickými řezbami ozdobeném sedí král s korunou, v levici jablko, v pravici žezlo, po stranách křesla v levo znak se lvem, v pravo s orlem. Legenda: WENZESL[AVS] · DEI · GRACIA · ROMANORVM · REX · SEMPER · AVGVSTVS · ET · BOEMIE · REX." V zadu vtlačen sekret s dvojhlavým orlem, v němž uprostřed lev. Listina tato dle všeho byla Litoměřickými vrácena, neboť král Václav IV listem ze dne 16 listopadu 1389 (č. 635) svolil po druhé k tomuto přeložení výročního trhu.

Čís. 596.

1384, 2 prosince. V Praze.

Arcibiskup Pražský Jan z Jenštejna dává plnomocné odpustky věřícím, kteří přítomni budou dvěma mším týhodním ve farním kostele Plzeňském.

Johannes dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. Vniuersis Christi fidelibus salutem in eo, qui precioso sanguine suo a peccati vinculo nos redemit. Cum, vt accepimus fidelium relacione, in ecclesia parochiali in Noua Pilzna singulis diebus ad laudem et gloriam gloriose et intemerate Marie virginis in diluculo et aurora diei vna missa per clerum et secunda missa omni feria quinta de corpore Christi per sacerdotes et eorum coadiutores sub nota consuerint decantari: omnibus igitur Christi fidelibus, qui causa deuocionis supradictas missas visitauerint, con-

fessis tamen et contritis, auctoritate beatorum Petri et Pauli apostolorum, eius (sic) meritis et intercessione confisi, quadraginta dies indulgenciarum de qualibet predictarum missa de iniunctis eis penitenciis misericorditer in domino relaxamus. Harum, quibus sigilla nostra appensa sunt, testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto, die secunda mensis Decembris.

Orig perg. v museum m. Plzně. S arcibiskupskou pečetí na proužku visící. Strnad, Listář m. Plzně str. 152.

Čís. 597.

1385, 17 února. V Praze.

Král Václav IV dává povolení rychtáři Budějovickému Václavu Klaricovi a jeho kverkům, aby do dvou let svobodně komukoli v zemi prodávali stříbro a rudu, jež na horách královských u Budějovic dobudou, jestliže mincmistr jim za ně nedá tolik, kolik mohou od jiných obdržeti.

Wir Wenczlaw von gots gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem brief allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch besserung willen vnser bergwerk, gelegen bey dem Budweis bey dem dorfe Wes genant, das man nennet die Monstrancz, vnsern liben getrewen Wenczlawen Clarecz vnd seinen gewerken die gnade vnd freiheid getan haben vnd tun in die in craft dicz briefs vnd kuniglicher mechte czu Beheim, das sie alles das silber vnd ercz, das sie vf demselben bergwerk finden vnd graben, in czwein jaren in dem land zu Beheim verkaufen mogen, wem sie wollen, so sie tewerist mogen, von allermeniclichen vngehindert: es wer denn, das vnser munczmeister denselben luten also vil vmb dasselbe silber geben wolt, als man in anderswo dorumb gebe vnd es wert were; vnd gebietn dorumb allen vnsern amptluten, die nu sein oder hernach werden, das sie die egenanten Wenczlawen vnd seine gewerken an der egenanten vnser gnad vnd freiheid die egenanten czwei jar nicht hindern noch irren, noch in dorein fallen, als libe in

sey vnser swer vngnad zu uermeiden. Mit vrkunt dicz briefs versigelt mit vnser kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristi geburd dreiczenhundert jare vnd dornach in dem funf vnd achczigisten jare, des freitags noch dem aschentag, vnser reiche des Behmischen in dem czwei vnd czweinczigisten jar vnd dornach in dem IX jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem domini Georgii de Rostok Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenikow.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Pečeť utržena. — Schmidt, Sammlung der Berggesetze I str. 132.

Čís. 598.

1385, 19 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři a přísežným města Kadaně privilegia jim od předešlých králův udělená, zvláště dva listy císaře Karla IV na statky šosovní a na právo mílové.

Wenceslaus — notum facimus —, quod pro parte — judicis et juratorum ciuitatis Cadanensis maiestati nostre exstat humiliter supplicatum, quatenus ipsis quasdam duas litteras a serenissimo principe quondam et genitore nostro [Karolo], Romanorum imperatore, ipsis et eorum ciuitati datas — necnon priuilegia —, que — a diue memorie quondam predecessoribus nostris, Boemie regibus, obtinuisse noscuntur, approbare — dignaremur. Quarum quidem duarum litterarum tenor per omnia sequitur in hec verba: Karolus quartus etc. (Následuje znění listu císaře Karla IV d. v Karlových Varech 4 ledna 1376 č. 529). Tenor vero secunde litere per omnia sequitur in hec verba: Karolus quartus etc. (Následuje znění listu císaře Karla IV d. v Kadani 1 června 1367 č. 427). Nos igitur — prefati genitoris nostri litteras — approbamus — et insuper — dictis ciuibus et eorum ciuitati vniuersa et singula priuilegia, literas, gracias et indulta, que et quas super quibuscunque juribus, emunitatibus, bonis et approbatis consuetudinibus a prefatis predecessoribus nostris, Boemie regibus.

obtinuisse noscuntur. — confirmamus. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quinto, die XIX Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie XXII, Romanorum vero nono.

Registrum privilegii v archivu m. Kadaně N° 9 za nápisem: „Littera confirmacionis regis Wenczeslay duarum litterarum superius scriptarum, scilicet Karoli imperatoris, quarum vna est tercia in ordine, videlicet quod villa Burgstadl, villa Ohoczan cum jure patronatus ecclesie et allodio etc., vt in forma patet, tamquam bona ciuitati admensurata perpetuis temporibus censeantur. Et alia littera est octaua in ordine, videlicet quod nullus caupo, pistor, thabernator et faber debeant esse infra spacium vnius miliaris theotunici a ciuitate circumferencialiter computando."

Čís. 599.

1385, 17 dubna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkrabímu, rychtáři a přísežným města Domažlic, aby nad tím bděli, by kupci jedouce se zbožím z Bavor do Čech aneb naopak přes Český les nedávali se jinou cestou, nežli toliko silnicí ku Stříbru vedoucí, jak to král Jan už byl nařídil.

Wenczeslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Burgrauio, judici et juratis ciuitatis Taustensis, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Intencionis nostre existit, ut omnes et singuli mercatores et alii, qui cum mercibus et rebus suis de Boemia trans siluam per stratam, que ducit [in] Bauariam et e conuerso, transire consueuerunt, per viam, que in Misam [ducit], et non alibi facere debeant iter suum. Quapropter fidelitati vestre seriose precipimus et mandamus volentes, quatenus in ciuitate vestra diebus forensibus et aliis proclamari publice faciatis, firmiter inhibentes, ne quispiam cum mercibus seu rebus suis per aliam viam quam per Misam, ut predicitur, transire presumat, prout hoc literis diue memorie quondam Johannis regis Boemie, aui, [et] Karoli Romanorum imperatoris, genitoris, nostrorum, ac eciam nostris lucidius est expressum. Nam in casum, quo contra presentem inhibicionem nostram per aliam viam, quam per Misam quempiam transire et ob hoc dampnum seu dispendium aliquod sustinere contigerit, hic sibi

et non alteri dampnum debebit huiusmodi imputare. Datum Prage die XVII mensis Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie XXII°, Romanorum vero nono.

Per dominum Henricum Scopek de Duba
Wlachnico de Weytenmule.

Ruk. „Formularius Johannis Przimdae“ v archivu kapitoly Pražské na l. 329 *v* za nápisem „Quod vniuersi mercatores et alii, qui cum mercibus suis de Boemie trans siluam per siluam, que ducit Bauariam et e conuerso, non alibi debeant facere iter suum, nisi per viam, que ducit in Myzam.“

Čís. 600.

1385, 2 června. V Praze.

rál Václav IV nařizuje rychtáři, konšelům a přísežným města Klatov, aby jeho jménem zakázali obyvatelům jim podřízeným všechny branné jednoty a spolky a aby pozatýkali ty, kdož rozkazu toho neuposlechnou.

Wenczeslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Judici, consulibus et juratis ciuitatis Glathouiensis, fidelibus nostris dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Nolentes peramplius societates, federa, colligaciones et ligas per quoscunque, cuiuscunque eciam status, dignitatis uel condicionis fuerint, regnicolarum nostrorum initas et factas, iniendas uel faciendas, publice uel occulte, in regni et subditorum nostrorum dispendia sustinere, commitimus fidelitati vestre presentibus auctoritate regia firmiter et districte, quatenus in locis et foris vestris consuetis voce preconia publice proclamari faciatis, ut omnes et singuli societates et ligas huiusmodi fouentes et habentes infra dies XIVor a die proclamacionis huiusmodi easdem deponant, rumpant et dissoluant, nec ipsas peramplius ineant aut foueant sub pena eisdem ad nostre voluntatis arbitrium infligenda. Vbi vero post lapsum dierum premissorum aliqui uel aliquis ex eisdem societatibus et ligis huiusmodi non dimissis in vestris se ciuitatibus et jurisdiccionibus constituerint, eosdem et eundem, cuiusvis eciam status aut condicionis fuerint, ut premittitur, per vos arrestari volumus et arrestatos detineri tamdiu, quousque

super hiis, quid agendum sit, a nobis habueritis in mandatis, sicut eciam hoc ipsum poprawczonibus, burggrauiis et officialibus nostris commisimus faciendum. Ad hec taliter facturi diligencia, prout de fidelitatis et obediencie promptitudine apud nos commendari et propria dispendia volueritis euitare. Datum Prage die secunda mensis Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XXII°, Romanorum vero X° (sic).

Per dominum Jodocum, marchionem Morawie,
Martinus scolasticus.

Rukop. „Formularius Johannis Przimdae" v archivu kapitoly Pražské sign. J. 40 na l. 335 *v.* za nápisem „Super colligacione societatum." Dle téhož rukopisu na l. 339 *v.* nařídil král Václav IV *19 ledna 1387* podkomořímu království Českého Pešíkovi z Minic, aby následkem smrti královny Johanny († 31 prosince 1386), které město Klatovy věnem bylo zastaveno, ujal se tohoto města a je jménem krále spravoval (quatenus te de ciuitate nostra Glathouia, quam bone memorie serenissima princeps quondam Johanna, conthoralis nostra carissima, occasione dotis sue tenuisse dinoscitur, ad manus nostras debeas intromittere vnacum ipsius pertinenciis vniuersis, ipsamque nostro nomine tenere et fideliter guberuare. Datum Prage die XIX Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie XXIV°, Romanorum vero XI°. Per dominum Kaplerum, magistrum monete, Wlachnico de Weytenmuele.) — Palacký, Über Formelbücher II č. 115 a 116.

Čís. 601.

1385, 8 června. V Praze.

Král Václav IV nařizuje rychtářům, purkmistrům, konšelům i všem obcem měst království Českého, aby Židům, sluhům komory královské, kteří mezi nimi bydlí, dopomáhali ku právu proti dlužníkům jich.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex etc. Vniuersis et singulis judicibus, magistris ciuium, consulibus et communitatibus ciuitatum regni nostri Boemie, fidelibus nostris dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Committimus fidelitati vestre presentibus et mandamus omnino volentes, quatenus Judeis, camere nostre seruis, in vestris ciuitatibus residentibus super ipsorum debitis aduersus debitores suos juxta ritum et morem regni nostri Boemie ex-

peditam et debitam debeatis iusticiam ministrare, prout indignacionem nostram grauissimam volueritis euitare. Datum Prage die VIII mensis Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XXII, Romanorum vero IX.

Per dominum Chwalonem, Wyssegradensem burggrauium,
Martinus scolasticus.

Rukopis kapitoly Pražské „Formularius Joannis Przimdae" sign. J 40 na l. 336 za nápisem: „Rex mandat, vt servis camere sue in ciuitatibus super Judeorum debitis aduersus debitores eorum justiciam ministrent." — **Palacký**, Über Formelbücher II str. 149.

Čís. 602.

1385, 21 července. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Žatce privilegia, která jim předchůdcové jeho, jmenovitě králové Přemysl Otakar II, Jan a Karel IV udělili. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quinto, die XXI mensis Julii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo tercio, Romanorum vero decimo.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 11 *a* za nápisem: „Wenczeslaus rex confirmat omnia priuilegia et litteras ciuitatis Sacensis." Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 149.

* Čís. 603.

1385, 23 října. V Praze.

Král Václav IV vysazuje měšťanům a obyvatelům města Kolína nad Labem týdenní trh pondělní, na kterém by každý mohl jako v Praze svobodně maso a chleb prodávati a kupovati.

Wir Wenczlaw von gotes genaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, dye yn sehen oder horen lesen, das wir durch besserungen vnd nuczes willen vnser stat czu Colne mit wolbedachtem mute, rechter wissen vnd von kuniglicher

macht zu Beheim den burgern vnd inwonern derselben stat zu Colne, die nu seyn vnd in czeiten werden, dye besunder genade getan haben vnd tun yn dye auch mit craffte dicz briues, also das furbasmer eynes zu der wochen, das ist vff den montag, frey fleischmarkt vnd brotmarkt von allerley fleische vnd brote doselbist zu Colne sein vnd beleiben sulle, vnd das auch allermeniclichen arme vnd reiche allerley fleisch vnd brote an sulichen steten vnd enden, wo das den schepfen vnd rate zu Colne allerbequemlichest sein wirdet, allewochenlichen eynes, als dawor begriffen ist, zufuren, bringen vnd verkauffen sullen vnd mugen on allerley hindernisse in aller der massen vnd weise, als vnser burger zu Prage von lawbe vnd gunst seliger gedechtnuse etwenne vnsers herren vnd vaters des Romischen keysers den freyen fleischmarkt in yrer stat haben vnd halten. Dowon gebieten wir allen vnd iglichen vnser vnd des kunigreichs zu Beheim lieben getrewen ernstlichen bey vnsern hulden, das sye die vorgenanten vnser burger vnd die sulches fleisch vnd brot zufuren vnd verkawffen werden, am sulichem vnserm freyen wochenmarkte nicht hindern oder yrren in dheyne weis, sunder sie dabey geruwelichen beleyben lassen, als liep yn sey vnser swere vngenade zu wormeyden. Mit urkund diez briues versigelt mit vnser kuniglicher maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburte dreyczenhundert jar vnd dornach in dem fumf vnd achczigisten jare am sant Seweren tag, vnserr reiche des Behemischen in dem drey vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem czehenden jaren.

[Na ohbu:] Per d[ominum] Georgium de Rostok
Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu Českého musea N° XII (starší č. na rubu při zářezu 9 a v rohu 19). — Pečeť utržena. Na rubu rukou XVIII století: „Na trhy chlebův a masa.“

Čís. 604.

1386, 31 března. Bez místa.

Podkomoří Pešík z Minic a hofrychtéř Jindřich z Čáslavě činíce jménem krále výpověď v rozepři měšťanů Žateckých s klášterem Postoloprtským

o lození ryb v řece Ohři, ustanovují, že měšťané mohou lovit ryby v toku řeky Ohře od vsi Stroupče až do Hutně, a že i ostrovy v toku řeky znovu povstalé k jich lovu přilehají.

My Peček z Minic, podkomoří království Českého, a Henzlin z Častavi, hofrychtýř téhož království Českého, tímto listem známo činíme všem: Kdež poctivý pan Bušek opat, převor, podpřevor a všecken konvent kláštera Postoloprského Thomáše Pukhartovic, Martina Pittrkaufa, Ješka z Stankovic a Karla, měšťany Žatecký (sic), o lov rybí v Ohři řece mezi ostrovy, zahradami, lukami, luhy, sady a mezi Jankovcem jebo páně opatovým a konventu tekúcím před milostivým pánem naším, králem Jeho Milostí, dosti těžce obvinili, tehdy z poručení pána našeho krále na nás jakožto pravé uhrmany a přátelské jednatele pan Bušek opat a konvent kláštera předpověděného i také Thomáš, Martin, Ješek a Karel měšťané předpovědění dobrovolně a svobodně s jich dobrou volí z vysoka a z níska (sic) mocné přestali, pod pokutou sta kop grošuov českých s obou stran slíbili naši odpověď a vyrčení mocně zachovati a držeti. Protož my dotčených stran listuom a zápisuom i mnohých starých lidí ukázání vyrozuměvši a dobře je rozváživši dobrým rozmyslem a s zdravou raddou, také s volí a raddou přísežných konšeluov napřed pověděného města Žatče vypovídáme a v tento spůsob vyříkáme: Nejprve chceme, aby všickni svárové, různice, nevole a nechuti mezi dotčenými stranami až dosavad o ten lov jakžkoliv vzniklé ovšem přestaly, a strana jedna na druhou aby se nehněvala, ale aby k sobě dobrou vuoli majíce ve spolek sobě přáli a dobrým přátelstvím sobě sloužili. Nad to pak vypovídáme a vyříkáme, aby v toku řeky Ohře počnúc ode vsi Stroupče až do Hutně mezi řečištěm, luhy, ostrovy, zahradami, lukami a Jankovcem páně opatovým a konventu kláštera napřed jmenovaného i také mezi jiných kterýchkoli lidí dědictvím, lukami, luhy a zahradami, kamž by koli tok řeky Ohře se obrátil anebo tak břeh a meze své spravil aneb se probral a protrhl, Thomáš, Ješek a Karel nadepsaní, dědicové a budoucí jich, všudy v též řece lov rybí na věčné časy obdržeti a svobodně a pokojně míti mají. Ostrovové, kteříž by znovu v toku Ohře řeky zrostli a vodou vůkol obklíčeni byli, k lovu nadepsaných měšťan příležeti budou. Martin Pitterkauf ten toliko

v místě říčném pod bílejmi břehy proti Černovce vedle ostrovu na březích v mezech a cílích již vyměřených lovení ryb věčně obdrží. Nad to častopsaní měšťané a rybáři jich žádný škody na trávnicích, ostrovích, lukách a zahradách pana opata a konventu kláštera často jmenovaného činiti nemají žádným obyčejem. Protož tuto naši vejpověď a přátelské srovnání obě straně vděčně přijaly a slíbily ji pevně bez porušení držeti. Těch věcí na věčné potvrzení pečeti naše spolu s větší pečetí města Žateckého napřed jmenovaného k tomuto listu jsú přivěšeny. Dán před družebnou nedělí létha páně 1386.

Pozdější kopie v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 60 *b* za nápisem: „O lovení ryb v řece Ohři." — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 155.

Čís. 605.

1386, 1 května. V Starých Hradech.

Král Václav IV zapisuje Mikuláši Zajíci z Hasenburka, kuchmistrovi a radovi svému, a jeho dědicům, a kdyby zemřeli, strýci jeho Vilémovi z Hasenburka a jeho dědicům, 500 kop gr. prašs. na polovici cla v městě Mostu. Datum Aldemburg a. d. MCCCLXVI, die prima mensis Maii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo tercio, Romanorum vero decimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
H[anco] Lubucensis prepositus, cancell[arius].
[Na rubu:] R. Franciscus de Gewicz.

Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské XVII, *4*. — S polámanou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — Srov. Archiv Český II str. 192. — Dle Pelzela, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I str. 175 obnovil král Václav IV tento zápis na clo v Mostě Václavu a Vilému Zajícům z Hasenburka *listem d. v Altenburce 6 května 1386.*

Čís. 606.

1386, 18 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři, přísežným i vší obci města Německého Brodu list krále Jana, kterým jim povolil, aby užívali týchže práv a svobod, jako města královská.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et

Boemie rex. Nouum facimus tenore presencium universis, quod pro parte judicis et juratorum ac tocius communitatis ciuitatis Brode Theutunicalis, fidelium nobis dilectorum, maiestati nostre extat humiliter supplicatum, quatenus ipsis quandam literam illustris quondam Johannis, regis Boemie, avi nostri carissimi, approbare, ratificare, innouare et confirmare de benignitate solita graciosius dignaremur, cuius tenor sequitur in hec verba: Nos Johannes etc. [Následuje znění listu krále Jana d. v Parmě dne 21. září 1333 č. 166]. Nos igitur dictorum judicis et juratorum ac communitatis ciuitatis predicte supplicacionibus fauorabiliter annuentes predictam literam in omnibus suis punctis et clausulis, prout de uerbo ad uerbum expressatur superius, animo deliberato sanoque fidelium nostrorum accedente consilio approbauimus, ratificauimus, innouauimus, approbamus, ratificamus, innouamus et tenore presencium de certa nostra sciencia auctoritate regia Boemie graciosius confirmamus. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo sexto, die XVIIIa mensis Junii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quarto, Romanorum vero decimo.

[Na obbu:] Per dominum Henricum de Duba, magistrum curie, Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu Českého musea. S úlomkem větší pečeti královské na perg. proužku zavěšené. Na rubu starší N° 9 a novější IV. Obsaženo též v orig. konfirmaci privilegií krále Ladislava d. v Praze 26 března 1454 v archivu m. Německého Brodu a v transsumptu, chovaném v témže archivu, který vydali „Wenceslaus Smetana a Prosecz, Tomas Smetana a Prosecz, Mathias a Nelechow et Johannes a Nelechow magistro ciuium, juratis ac ciuibus Brode Theutonicalis —feria sexta ante Sixti anno domini 1542." Se čtyřmi pečetmi. — Český překlad ze XVI století v knize privilegií a obdarování m. Německého Brodu v archivu Českého musea.

Čís. 607.

1386, 18 června. V Praze.

Král Václav IV nařizuje popravcům, soudcům a úředníkům království Českého, aby nepřijímali půhonů na měšťany Německobrodské a jich

poddané lidi, neboť kdyby konšelé v Německém Brodě odepřeli někomu učiniti po právu, vyšle některého dvorského úředníka, aby na tamějším soudě městském zasednul a ku právu každému dopomohl, a také zástavní jich pán, král. hofmistr Jindřich Škopek z Dubé, je hotov souditi stížnosti podané na měšťany Německobrodské a lidi jim poddané.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis regni Boemie justiciariis siue vrziedniconibus necnon ceteris judicibus, cuiuscumque condicionis existant, fidelibus suis dilectis, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Cum nobilis Heinricus de Duba, regalis curie nostre magister, consiliarius et fidelis noster dilectus, coram nobis ad hoc promptum et beniuolum se exhibeat, vt cuilibet quidquam habenti querimonie aduersus ciues Brode Theutunicalis uel ipsorum hominum, communiter uel diuisim, velit de sufficienti complemento iusticie prouidere, idcirco est intencionis nostre omnimode: vobis omnibus vniuersaliter et singulariter singulis seriose presentibus iniungimus et mandamus, quatenus de cetero nullum penitus ciuium predictorum uel hominum ipsorum coram aliquo vestrum iudicio citari uel occupari quomodolibet permittatis, sed si cuicumque in ciuitate iusticia denegata fuerit, volumus, vt vnus de nostris officialibus in ipsa ciuitate super banko iudicii sedeat et iudicio presideat, adeo vt conquerenti fiat iusticie plenissimum complementum, aliter nostre sub obtentu gracie non facturi. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo sexto, die XVIII mensis Junii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quarto, Romanorum vero decimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. V (staré č. 6) s poznámkou na rubu rukou pozdější: „Od krále Václava, kdežto se osvobozují měšťané Brodští od stání na cizím právě.“ — S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — Český překlad z XV století v knize privilegií Německého Brodu v archivu Českého musea; kdež se překládá takto: „všem vuobec **království Českého**

úředníkuom i také jiným súdcím — přikazujeme, aby nápotomní časy nižádného měšťana nadepsaného nebo jich lidi před kterým vaším soudem pohnati neb hyndrovati nikoli nedopúščeli, ale jestliže by komu z vás kolivěk právo nebylo učiněno (aneb vejpověd jich se neoblibovala), chcme, aby jeden z našich úředníkuov (zemských) v nadepsaném městě na stolici súdné sedna při soudu tak dlúho seděl, až by se žalobníkovi spravedlnost stala.“ V témže archivu je starší vidimus ze XVI století tohoto překladu českého, jejž vydali a pečetmi svými opatřili Jindřich Náz z Chřenovic a na Frydnavě, Zdeněk Zavítkovský z Kamberku a Zygmund Bojan z Kamenné Lhoty s poznámkou „že nemohl žádný žádného měšťana k vyššímu právu poháněti.“

* Čís. 608.

1386, 24 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje horníkům, měšťanům a ostatním obyvatelům města Hory Kutny, že mohou svobodně o majetku svém pořízení činiti, a kdyby bez pořízení a bez dědiců zemřeli, že mají svobodné jich statky pozemské do komory královské a všechna jiná jich zboží movitá i nemovitá na konšely horské spadnouti, aby je na obecní dobré horské obrátili.

Wir Wenczlaw von gots gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem brief allen den, die in sehen oder horen lesen: alleyne wir vormals vnsern lieben getrewen, den bergleuten, burgern vnd der gemein des bergs zu Kuthen ettliche gnad getan haben vmb guter, die abgesterben an gescheffte, als die briue wol aussagen, die wir in daruber geben haben; doch vmb dinste vnd trewe, die wir teglich an in derfinden vnd auch vmb nutze, der wir vns von irem vleysz auf demselben vnserm berge versehen, so haben wir in mit gutem rate die gnad getan vnd tun in die mit rechten wissen vnd mit kuniglicher machte zu Behem, were sache, daz ir eyner oder mere, burger oder burgerinn zu Kuthen, die mit dem berge teglich leyden, mit gescheffte vnd mit vermachen seyner guter, wo die gelegen vnd wie die genant wern, sie weren frey oder eygene, von tods wegen leicht verschiden, daz denn alle sulche guter dahin geuallen vnd erben sullen, dahin sie derselbe burger oder burgerinn geschafft vnd ver-

macht haben. Ginge aber yemand abe, eyner oder mer, von todes wegen an gescheffte, was denne der oder die freye guter auf dem lannde hetten vnd auch in dem berge, die sullen an ir nehist freunde, erben vnd magen geuallen; liesen aber er oder sie keynen gebornen freunt, erben noch magen hinder in, was denn guter auf dem land wern, die sullen vns in vnser kunigliche kamer geuallen vnd was sust guter wern, es wern erbin, eygen, hewser, gertten, gruben, gantz oder an teylin, oder welicherley das wern, varunde oder vnuarunde, in dem berge oder vmb den berge gelegen, die zu bergwerken gehoren, die sullen an die schepphen des bergs geuallen, daz die da mit des bergis vnd der gemeyne nucz schaffen. Vnd gebieten darumb allen vnsern vnd der krone zu Behem haubtleuten, ambtleuten, camrern, vndercamrern, burggrauen vnd mit namen den munczmeister auf dem berge zum Kuthen, der nu ist oder in czeiten wirdet, daz sie alle vnd ir iglicher dieselben vnser bergleute vnd burger des bergs zum Kuthen, die nu sein oder in czeiten werden, an sulchen vnsern gnaden nicht hindern noch irren sullen, in dheyner weis noch gestatten, das es nymande thu, sunder sie dabey getrewlichen vnd hefticlichen von vnsern wegen hanthaben, schuczen vnd schirmen, als lieb in sey vnser swere vngnad zu vermeiden. Mit vrkunt diez briefs versigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prag nach Krists geburt dreyczehenhundert jar darnach in dem sechs vnd achtzigisten jare, an sand Johannstag des tawffers, vnserr reiche des Behemischen in dem vier vnd czweynczigisten vnd des Romischen in den czehenden jaren.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Kutnohorských krále Ladislava d. v Praze 15 června 1454 v archivu m. Kutné Hory. — Schmidt, Sammlung der Berggesetze I str. 133. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° LI. dle kop. v deskách dvorkých. — Český překlad z XV stol. chová se ve sbírce listin archivu kutnohorského č. VI, též v tamějších „Transsumpta privilegiorum“ na l. 9 *v.* za nápisem: „Jus gratuitum condendorum testamentorum Montanis exhibitum“ a s přípisky po straně: „Cassatum“, dále: „Montani legari possunt de bonis terrenis“, „Deuolucio intestati ad propinquiorem“ a „Deficientibus amicis deuolucio ad rempublicam et regem.“ V překladu tom praví se: „Jestliže by jeden anebo jich viece, měštěnín anebo měštka, kteřížto tu obývají, zlé i dobré se svým se vším zbožím, svobodným i nesvobodným, když by to kolivěk měl anebo jměli, trpěli, a že by ten anebo ti zemřeli, aby to všeckno zbožie, movité i nemovité, kterýmž

by to koli jménem mohlo jmenováno býti, tomu dědicsky spadnúti, dáno a postúpeno býti má, komuž by je ten měštěnín anebo měštka dali, kšaftovali anebo poručili aneb zapsali. A jestliže by pak jeden anebo jich viece umřel bez kšaftu anebo bez poručenstvie, i což by ten měštěnín anebo ta měštka kdekoli svobodného zbožie anebo-li nesvobodného, movitého i nemovitého, na zemi nebo u Hory [i před Horú Kuthnú] anebo kdežkolivěk jinde měl anebo jměli, tehdy to všecko zbožie na najbližšieho přietele přirozeného dědicsky spadnúti jmá. A jestliže by nižádného přítele přirozeného neb dědice mužského anebo ženského pokolenie ten měštěnín anebo ta měštka po sobě nepoostavili, i což by koli svobodného zbožie na zemi po jich smrti kde pozuostavili, tehdy to všecko nám do našie královské komory má spadnúti, a což by sic jiného zbožie kde bylo, jakožto domy, zahrady, tále na dolech, anebo jakéž by koli jiné zbožie bylo, movité i nemovité, v Hoře aneb před Horú, což by koli k horám přislušalo, tehdy to všechno na konšely horské má bez zmatku spadnúti a ten statek aneb zbožie dále na obecnie dobré horské naloženo má býti.“ Týž překlad s nepatrnou změnou, již jsme do závorek položili, čte se v rukop. kláštera Strahovského č. 172 na l. 181 za nápisem: „Tento jest majestát najosviecenějšieho knieżete a pána, pana Václava, Římského a Českého krále, o měšťanech na Horách Kuthnách obývajících, kteříž zlé i dobré se vším svým zbožím trpie, že tu svobodu mají zbožie svá, komuž kolivěk chtie, po smrti poručiti, a umřeli-li by bez poručenstvie, dědicóv ani přátel žádných nemajíce, co na krále a co na obec Horskú nebo na konšely spadnúti má.“ — Veselský, Kutná Hora str. 34. — V Chaos rerum memor. v archivu m. Prahy na l. 147 čte se: „In villa Nesskaredicz prope Montes Cuthnas Janko Plumli decessit etc. Ibi Montani defendentes contra jus regium obtulerunt litteras regum et principum super deuolucionibus, quarum tenor sequitur: Wir Wenczlaw etc. Altera littera in alemanico eiusdem Wenceslai regis Bohemie, demum Caroli diui imperatoris Romanorum similiter theutonico ibidem inserta, cum his eciam testamentum eiusdem Plumel in theutonico idiomate.“ — V rukop. Českého musea sign. 23 G 5 na l. 187 rovněž je český překlad tohoto majestátu zapsán s poznámkou: „Konfirmací téhož privilegium od císaře Ferdinanda, Maximiliana i Rudolfa stalo se, ale tak, kdož by koliv z nich měšťanův statek svůj dáti, kšaftovati anebo zapsati, komuž by se jemu líbilo, chtěl, aby to volně na tu milost bez překážky všelijaké učiniti mohl.“ Za tím následuje naučení komory České cís. rychtáři na Horách Kutnách, Řehořovi Vodičkovi Horaždovskému, *d. na hr. Pražském v pátek po sv. Petru a Pavlu [4 července] l. 1597* stran kšaftu neb. Havla Chytry: „poněvadž každému měštěnínu a horníku svobodnému zamezeno není o statku svém svobodném a nezávadném podle vůle a libosti své kšaftovati, že jest Havel Chytra to dobře učiniti a takové pokuty v témž kšaftu svém položiti mohl, a pro tu příčinu týž kšaft dobře státi a své místo jmíti může, leč by podle toho, že jest Maruše Prádlí statku nebožtíka před publikováním jse ujala aneb nějaké jiné podstatné příčiny, proč by takovému kšaftu odpíráno býti mohlo, jse nacházely.“

Čís. 609.

1386, 27 července. V Praze.

Král Václav IV dává svolení rychtáři Litoměřickému Fráňovi Manovu, aby prodal rychtářství města Litoměřic se vším příslušenstvím za 250 kop gr. Kunátovi Kapléřovi ze Sulevic, bratřím jeho Hanušovi a Jarkovi, a jich potomkům.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig czu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das fur vns komen ist vnser lieber getrewer Frana Manow vnd legte vns fur, wie das vnserm lieben getrewen Cunadem Keppler vnd seinen erben vnd nachkomen das gerichte zu Luthmericz mit allen seinen rechten, nuczen vnd zugehorungen redlichen vnd recht vmb dridhalb hundert schok grosser, die er im genczlichen beczalet hat, vorkauffet habe, vnd bate vns mit fleisse, das wir als ein kunig zu Beheim zu sulchem kauffe vnser gunst vnd guten willen zu geben vnd den zu besteten gnediclichen geruchten. Des haben wir angesehen stete vnd getrewe dinste, die vns der egenant Cunad Kappler oft nuczlichen vnd wiliclichen erczeiget hat, teglichen erczeiget vnd noch furbas tun sol vnd mag in gunstigen czeiten, vnd haben dorumb mit wolbedachtem mute vnd gutem rate czu dem egenanten kauffe in aller der massen, als er gemacht vnd geteydinget ist, vnser gunst vnd guten willen gegeben vnd den gnediclichen bestetiget vnd bestetigen den mit krafft dicz briffes rechter wissen vnd kuniglicher macht zu Beheim, also bescheidenlichen, das der egenante Cunad Kappler, Hans vnd Jarke, seine bruder, ire erben vnd nachkomen das vorgenant gericht mit allen seinen rechten, eren, nuczen, czinsen, genyessen vnd zugehorungen, wie man die mit sunderlichen worten benennen mag, ewiclichen haben vnd besiczen sullen vngehindert in aller der massen, als das der egenant Frana bisher gehabt vnd besessen hat. Vnd gebiten dorumb vnserm vndercamerer, der nue ist oder in czaiten wirdet, vnd allen andern vnsern vndertanen vnd getrawen, die das beruren mag, ernstlichen vnd vesticlichen, das sie die obgenanten Cunaden, Hansen vnd Jarken, seine bruder, ire erben

oder nachkomen, an der besiczunge vnd gebrauchung des egenanten gerichtes oder seiner zugehorungen alliclichen oder bey teylen nicht hindern noch irren sullen in dheine weis, sunder sie dobey getreulichen vnd heffticlichen hanthaben, schuczen vnd schirmen, als lieb yn sey vnsere swere vngenade zu vormeyden. Mit vrkunt dicz brifes vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben czu Prage noch Crists geburte dreyczenhundert jar vnd dornach in dem sechs vnd achczigisten jare, des fraytags noch sant Jacobstag der grossern czwelf boten, vnserr reiche des Behemischen in dem vir vnd czweinczigsten vnd des Romischen in dem eylften jaren.

Rukopis Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 24 *b* a 112 *b* za nápisem: „Item alia [litera] super judicio ciuitatis."

Čís. 610.

1386. V Praze.

Král Václav IV povoluje rychtáři Žateckému Fráňovi Negelovi, aby prodal městské rychtářství v Žatci s domem, clem, krámy masnými a se vším jiným příslušenstvím Oldřichovi z Kněžic, purkrabí v Ratumberce.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium universis, quod in nostra presencia constitutus fidelis noster dilectus Frana Negel, pridem judex Zacensis, publice recognovit, se judicium suum in Zacz cum domo, theloneo, macellis carnium ac eciam universis et singulis eius proventibus, libertatibus, juribus, honoribus et pertinenciis in quibuscunque rebus consistentibus, prout ipse eadem habuit, tenuit et possedit, fideli nostro dilecto Ulrico de Knyezicz, burggravio nostro in Ratumberk, juste, rite et racionabiliter vendidisse pro certa pecunie quantitate; idem eciam judicium coram nobis justo titulo vendicionis resignans ac eciam supplicans nobis humiliter et devote, quatenus contractui vendicionis huiusmodi consencientes et ipsum approbantes judicium predictum Ulrico predicto ipsum pro se, heredibus et successoribus suis ementi et recipienti conferre graciosius

dignaremur. Nos ad preces eorum racionabiles digne moti, non per errorem aut improvide, sed sana fidelium nostrorum deliberacione previa contractui vendicionis et empcionis judicii prefati consentientes ipsumque in persona domini Ulrici, heredum et successorum [suorum], ratificantes ac eciam approbantes, eidem Ulrico judicium predictum cum domo, theloneo, macellis carnium ac eciam eius reditibus, proventibus, juribus, honoribus et pertinenciis universis, ut premittitur, ex certa nostra sciencia contulimus et tenore presencium conferimus et donamus per ipsum, heredes et successores suos idem judicium cum universis eius nominatis pertinenciis sub omnibus juribus, condicionibus, modis et forma, quibus alias et hactenus predictus Frana Negel habuisse et possedisse dinoscitur, habendum, tenendum et hereditario jure perpetue possidendum, dantes insuper eisdem heredibus et successoribus suis predictum judicium cum universis eius pertinenciis vendendi, locandi, permutandi et in usus suos beneplacitos convertendi plenam et omnimodam potestatem. Inhibemus igitur universis et singulis, camerariis, subcamerariis, officialibus, viceofficialibus ceterisque singulis, quorum interest vel intererit, fidelibus nostris, et signanter consulibus et juratis civitatis Zacensis predicte, ne predictum Ulricum, heredes et successores suos in possessione et usufruccione judicii predicti, eius jurium, honorum et pertinenci[ar]um singularum impediant vel impediri paciantur quomodolibet, prout indignacionem nostram regiam voluerint evitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini MCCCLXXXVI.

Dle Žateckého formuláře ze XIV stol. (č. 379 městské bibliotéky ve Vratislavi) l. 133 *b* za nápisem „Vendicio judicii". — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz N° 554 na str. 234.

* Čís. 611.

1386, 11 srpna. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje měšťany Čáslavské pro jich velké zadlužení od placení královské berně po 100 kopách gr. na tři léta.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie

rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum sicut accepimus et fide dignorum sumus testimonio informati .. magister ciuium, judex et jurati necnon ciues ciuitatis Czaslauiensis multiplicibus debitorum oneribus pergrauati existant, adeo ut nisi ipsis per nos succuratur in tempore, iidem ciues et ciuitas intollerabilibus imposterum possent dispendiis subiacere; nos ipsorum indempnitati volentes occurere, — predictis ciuibus et eorum ciuitati hanc graciam fecimus et facimus per presentes, vt videlicet ipsi a festo sancti Galli venturo proxime usque ad tres annos continuo se sequentes in summa principalis pecunie ipsis per nos nomine regalis berne seu stewre annis singulis imponende a solucione centum sexagenarum grossorum pro anno quolibet liberi sint et totaliter absoluti; taliter videlicet, ut prefato durante triennio in summa nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, per ipsos et ipsorum ciuitatem soluenda trecente sexagene grossorum debeant defalcari. Inhibemus igitur capitaneis et subcamerario regni Boemie ceterisque officialibus nostris, firmiter et districte, ne a prefatis ciuibus seu eorum ciuitate contra presentem graciam nostram quidquam exigere seu ipsos ad solucionem plenariam et consuetam berne seu stewre huiusmodi compellere aut quomodolibet arcere presumant, prout grauem indignacionis nostre offensam voluerint arcius euitare. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo sexto, die vndecima mensis Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quarto, Romanorum vero vndecimo.

[Na ohbu:] Per dominum ducem Teschinensem
Wlachniko de Weitmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenykow.

Orig. perg. v archivu města Čáslavě č. A 5 (staré číslo 21). S krásně zachovanou větší visutou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou.

Čís. 612.

1386, 24 srpna. Na Křivoklátě.

Král Václav IV nařizuje všem obyvatelům říše Římské i království

Českého, aby byli nápomocni měšťanům Chebským, kdykoli by pronásledovali ve svém území škůdce zemské.

Wir Wenczlaw — entbieten allen fursten, geistlichen vnd werntlichen, grauen, freyen, dinstluten, burggrauen, amptluten, rittern, knechten, richtern, gemeinscheften der stete, merkte vnd dorffer vnd allen andern beide vnsern vnd des reichs vnd ouch des kunigreichs zu Beheim vndertanen vnd getrewen, den diser brif geczeigt wirt, vnser gnade vnd alles gut. Lieben getrewen! Wir empfelhen euch allen — vnd gebieten euch ouch ernstlichen —, wo das were, das vnsere lieben getrewen der richter, die burger vnd gemeyne der stat zu Eger vnd ire helffer schedliche lute, die sie oder die iren beschedigt hetten oder noch beschedigen wolten, in dheine weis in eweren landen, gebieten, pflegen, herschefften oder gerichten ankomen mochten vnd sie do anvahen, hindern vnd bekummern wolden, das ir alle noch ewer dheiner dieselben noch ire helffere daran nicht hindert noch irret in dheine weis, sunder in dorczu beholffen seit, noch ewerem vormugen, wenn vnd wie ofte ir des von in ermanet werdet. Vnd wer dowider tete, der were in vnsere swere vngenade veruallen. — Geben zum Burgleyns noch Crists geburt dreyczenhundert jar dornach in dem sechs vnd achczigisten jar, an sand Bartholomes tage, vnser reiche des Behmischen in dem vir vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem eynlften jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem dominorum lantgrauii junioris de Luchemberg et Hinczikonis Pflug
Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Franciscus de Gewicz.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Wenczeslaus brif, dasz wir vnser veynt suchen muegen, daran sol vns nymant hindern". — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 17.

Čís. 613.

1386, 24 srpna. Na Křivoklátě.

Král Václav IV činí milost měšťanům a obyvatelům obce i krajiny

Chebské, že každý má právo u nich usaditi se a tam přebývati. aniž smí kdo mu v tom překážku činiti.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, das wir vnsern — burgern, ynsessen vnd ynwonern vnser stat vnd des landes czu Eger zu besserung der stat vnd des landes doselbst die besunder gnade getan haben vnd tun in die — von kuniglicher mechte, das, wer do welle czu in in die stat vnd in das lande doselbist czihen, moge vnd solle mit in in der stat oder vff dem lande doselbst zu beleiben vnd zu wonen gleich andern ynwonern vnd ynsessen der stat vnd des landes, vnd dieselben, die also czu yn czihen mit yn czu wonen vnd ouch die egenanten vnsere burger vnd lantlute von derselben wegen, die also czu in czihen, an iren leiben vnd guten sol nyemand, wer der were, doran vnd dowider an nichte hindern, irren, vfhalden, beschedigen oder betruben in dheine weis, sunder mit iren leiben vnd guten czu in czihen sicher vnd lediclichen faren, siczen vnd wonen lassen. Dorumb gebieten wir allen vnd iclichen vnsern vnd des reichs vnd nemlich vnsers kunigreichs zu Behem amptluten, vndertanen vnd liehen getrewen, das sie dy egenanten vnsere burgere vnd lantlute wider sulche vnsere gnaden nicht hindern oder irren noch hindern oder irren lassen in dheine weis, sunder sie dobey von vnsern wegen hanthaben, schuczen, schirmen vnd behalden, als wir in des gelowben vnd getrawen vnd als sie vnsere swere vngnade wellen vermeiden. — Geben zum Burgleins noch Crists geburt dreyczenhundert jar dornach in dem sechs vnd achczigisten jaren, an sand Bartholomes tage, vnser reiche des Behmischen in dem vir vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem eynlften jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Hinczikonem Pflug Martinus scolasticus.

[Na rubu:] R. Franciscus de Gewicz.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu ruka XV. stol.: „Wer in die stat vnd lant czeuhet, daz den nimant an nichte sol hindern.“ — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 17. — Srov. též *list kr. Václava IV d. v Praze 9. července 1386*, kterým vysílá radu svého Hynka Pflugа do Chebu, aby tam urovnal spory purkmistra a rady města Chebu nejspíše s cechy tamějš-

šími a též s vůkolními šlechtici (Pelzel, K. Wenceslaus. Urkundenbuch, N° LII. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 263).

Čís. 614.

1387, 25 dubna. [Na Vyšehradě].

Probošt Vyšehradský Jan Benešův z Dubé potvrzuje měšťanům Prachatickým všechna jich privilegia. D. ve čtvrtek den sv. Marka evangelisty l. p. MCCCLXXXVII°.

Zmínka ve větší památné knize m. Prachatic na l. 36.

* Čís. 615.

1387, 22 července. V Norimberce.

Král Václav IV osvobozuje měšťany a obec města Klatov na dvě léta od placení všech berní a jiných dávek, aby mohli dluhy zaplatiti a hradby a věže městské opraviti.

Wir Wenzlaw von gotes genaden Romischer kunig ze allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Boehem bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem brief allen den, die in sehen oder hoeren lesen, das wir gnediklichen angesehen vnd betrachtet haben sulchen grossen schaden vnd geprechen, den die burgermeister, rate vnd purger zu Glothawe, vnser lieben getrewen, vnd dieselbe stat von schult, dorum sie noch sein brant vnd vil andern sachen swerlichen geliden haben, vnd sunderlich durch dinst vnd trewe willen, als sie vns oft vnd dikke williclich getan vnd erczeiget haben, teglichen tun vnd furbas dester williclicher tun sollen vnd muegen in kunftigen czeiten, vnd haben dorumb mit wolbedachtem mute, gutem rate, rechter wissen vud von sundern vnsern kuniglichen gnaden dieselben purger vnd stat zu Glothaw gnediklichen gefreyet czwey gancze jare vnd aller sachen ledig vnd loze gelassen vnd freyen sie in kraft dicz briefs vnd kuniglicher macht zu Boheim also, das sie von den nehsten sand Jacobstage, vber czwei jar nocheinandir zu czelen, aller czinse,

losunge. stewr. bete. berne. vfsaczung vnd beswernuss. wie die genant sein. von vns. vnsern erben vnd nochkomen. kunigen zu Boeheim. vnd vnsern amptleuten genczlichen vnd gar frey. ledig vnd loze. vnd domit nicht besweret werden sollen in dheine weis. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen vnsern amptleuten. camerern. vndercamerern. burggrafen. vndertanen vnd getrewen vnsirs kunigreichs zu Boehem. die nu sein oder in czeiten werden. das sie die egenanten burger vnd stat zu Glothaw vber die egenanten vnsir freyung vnd gnade dieselben czwei jare zu keinerley czinse. losung. geschoss, steuer. bete. berne. vfsaczung oder dheine andere beswerung nicht noten oder dringen in dheine weis bey vnsern hulden. Doch also, das die egenanten burger sich vnd ire stat zu Glothaw von allen schulden vnd leibgedingen dieselben jar genczlichen ledigen vnd losen, vnd auch irer stat mewre vnd turme, die zuvollen wollen, bessern vnd bewaren sullen, als das not sein wirdet. Mit vrkunt dicz briefs versigelt mit vnserr kuniglichen maiestat ingesigel. Geben zu Nueremberg an sand Marien Magdalenen tage. vnserr reiche des Boehemischen in dem funf vnd zweinczigisten vnd des Roemischen in dem czwelften jaren.

Rukop. kapitoly Pražské „Formularius Johannis Przimdae" sign. J. 40 na l. 339. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I str. 190. cituje ještě orig. této listiny v archivu Klatovském, kdež ho již není.

Čís. 616.

1387, 22 října. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje zřízení nového oltáře p. Marie ve farním kostele města Pelhřimova, jakož i nadání k němu učiněné Buňkem rychtářem téhož města a Ondřejem ze Lhoty, z nichž první odkázal na vydržování kněze při tomto oltáři roční úrok osmi kop ze vsi Dobré Vody a druhý dvě kopy ze dvou lánů ve vsi Holokově. Právo patronátní k oltáři mají vykonávati Buněk a Ondřej se svými dědici.

Wenceslaus dei gracia Romanorom rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum alias fideles nostri dilecti Bunko de Pylgreyms et Andreas de Lhotha

zelo deuocionis accensi in suarum et progenitorum suorum animarum remedium altare beate Marie virginis gloriose in ecclesia parochiali in Pilgreyms de nouo fundauerint, extruxerint, erexerint necnon congruis censibus ad vsus ministri altaris ipsius sufficienter dotauerint, maiestati nostre humiliter et deuote supplicantes, quatenus ad huiusmodi fundacionem, extruccionem, ereccionem et dotacionem consensum nostrum et assensum nostrum regium adhibere censusque infrascriptos dicto altari et pro vsibus ministri altaris ipsius incorporare, inuiscerare, annectere et vnire auctoritate regia Boemie graciosius dignaremur. Census vero dicti altaris sunt hii, videlicet: octo sexagene grossorum census annui in et super villa de Brawoda (sic) per Bunkonem prefatum legate; item due sexagene grossorum census annui per dictum Andream in et super duobus laneis ad villam Holokow pertinentibus legate. Nos vero, qui racionabilia vota quorumlibet libenter amplectimur, ad laudem omnipotentis Dei eiusque intemerate genitricis virginis Marie dictam fundacionem, extruccionem, ereccionem et dotacionem sub omni modo et forma, quibus per prefatos Bunkonem et Andream fundatores facta, ordinata et litteris roborata existunt, ratas et gratas habentes prescriptosque census dicto altari et pro vsibus ministri ipsius, qui est vel pro tempore fuerit, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, auctoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia incorporamus, inuisceramus, annectimus et vnimus, decernentes et de plenitudine potestatis regie firmiter statuentes, quod iidem census adinstar aliorum bonorum ecclesiasticorum perpetua gaudeant et gaudere debeant libertate, prouiso tamen, quod jus patronatus altaris predicti ad predictos Bunkonem et Andream et ipsorum heredes perpetuis debeat temporibus pertinere. Mandamus igitur vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggrauiis, officialibus, ciuitatum, opidorum et villarum communitatibus ac ceteris nostris et regni Boemie subditis et fidelibus firmiter et districte, quatenus prefatum altaristam, qui est vel pro tempore fuerit, in possessione et percepcione censuum predictorum non impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant, protegant et efficaciter tueantur, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub

regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, die vicesima secunda Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis,
Johankone referente, Wlachnico de Weytemule.

[Na rubu:] R. Franciscus de Gewicz.

Orig. perg. v archivu m. Pelhřimova č. III. Úlomek velké pečeti královské visí na proužku pergamenovém. Srov. původní nadání rychtáře Buňka (dom. Bohunconis, judicis de Pilgrems) ze dne 23 září 1384 v Borového, Libri erectionum II str. 213.

Čís. 617.

1387, 30 října. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje smlouvu, kterou Ondřej Klamor koupil pro sebe a dědice své rychtu města Kolína se všemi právy a důchody od rychtáře Kolínského Václava, syna Mikuláše Brukenmeistera.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, quum Andreas dictus Clamor, iudex ciuitatis nostre Coloniensis super Albea, fidelis noster dilectus, judicium ciuitatis ipsius cum suis pertinenciis pro se, heredibus et successoribus suis, a Wenceslao, nato quondam Nicolai Brukenmeister, judice ibidem, rite comparauerit eo jure, modo et forma, quibus predictus Wenceslaus, Nicolaus pater ipsius, ipsum judicium tenuisse noscuntur, prout in aliis regalibus nostris litteris plenius et expressius continetur, quarum tenor sequitur in hec verba: Wenceslaus etc. (Následuje znění listu kr. Václava IV d. v Praze 20 června 1371 č. 448); supplicauit igitur maiestati nostre prefatus Andreas humiliter et attente, quatenus empcionis et vendicionis contractum super judicio predicto et eius pertinenciis initum approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos eius precibus benignius annuentes animo deliberato, sane fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia

empcionis et vendicionis contractum, de quo supra fit mencio, pro persona prefati Andree, heredum et successorum ipsius, ac per eos pacifice possidendum approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio graciosius confirmamus, mandantes vniuersis et singulis nostris et regni Boemie capitaneis, officialibus et signanter subcamerario regni, qui nunc sunt vel pro tempore fuerint, firmiter et expresse, quatenus prefatum Andream, heredes et successores suos, in prefato judicio seu ipsius possessione nequaquam impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pocius ipsos circa huiusmodi protegant, manuteneant firmiter et defendant, prout grauem nostre indignacionis offensam voluerint arcius euitare. Presencium regie maiestatis nostre sub sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, feria quarta proxima ante festum Omnium sanctorum, regnorum nostrorum Boemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

Kniha pamětní m. Kolína z r. 1501 na l. 43 za nápisem: „Privilegium rychtářské". V archivu Českého musea chová se orig. *listu ze dne 16 prosince 1387*, kterým spor rychtáře Kolínského Ondřeje Klamora neboli Geschreya s řezníky Kolínskými o platy z porážky takto je urovnán: „Wir Waczlab Jenel hofrichter, Jaxo Breslaber, scheppenmaister, Hensel Weynand, Albrecht Cladaner, Ditel Halpworst, Cuncz Hoschalk, Cuncz Poschiczer, Johannes Schulmaister, Hanreich Rabenstain, Cuncz Smid, Jursico Antusch, Marsch Federl, schepphen der stat czu Newen Coln an der Elben, tun kunt vnd czeugen in disem prieff allermenigleich, das krig vnd czwayunge was gewest lange czeit czwischen dem Andres Gescheray, vnserm statrichter, vnd den fleischawern der vorgenanten [stat] von des kutelhofs vnd von czins wegen; also das wir den krig von payden taylen mechticleich zcu henden nomen vnd haben den krig also gericht: das dy fleyschawer vnser stat nindert anderswo slahen noch slachten schullen, denne in dem kutelhofe, als recht vnd gewonleich ist, vnd sullen dem richter, wer der wer czu den czeiten, czinsen vom selben kuttelhof siben schok grosser phenning jeriges czinses vnd eynen czentner geschmelcztes vnslit. Das dorein genumen, ab das ynmer quem vnd geschee, das der freymarkt des fleysches abgenumen wurde vnd ire dink von demselbem abnemen pesser wurde, so mochte der richter, der czu der czeit wer, mit rat der scheppen, [die] czu den geczeiten sein, czins auf dem kutelhof pessern vnd der hohen in pilleichen vnd in czimleichen dingen. Vnd wer disen prieff czaigt, dem gepuren alle die recht, als dorinne geschriben stat. Des czu geczeugnusse vnd stetikait, so hab wir vnser stat sigel mit guter gewissen des obgenanten hofrichters mit peyder tail willen an disen prief gehenkt, der gegeben ist noch Crist gepuert tausent dreyhundert vnd in dem siben vnd achczigisten jar, an dem nechsten

matag (sic) noch sant Luczein tag". (Pečeť je utržena. — Na rubu rukou XVIII století: Pronájem šlachtaty od rychtáře městského). — Konečně v registrech zápisů královských z r. 1453 děje se zmínka o tom, že Vítek rychtář z Kolína předložil tehdy před komisí sněmovní list krále Václava IV, jenž „svědčí Ondřejovi otci jeho na rychtářství, na duom a na jiná práva, s majestátem"; jakož i druhý list „na manství a na plat na vsi Rouské u wikpildu" (Archiv Český II str. 467).

Čís. 618.

[1387, v listopadu. V Praze.]

Král Václav IV ustanovuje Sigmunda Hullera podkomořím královským, aby společně s hofrychtéřem spravoval města královská, nařizuje, že každý má právo z nálezu soudu městského ke králi se odvolati a že, kdyby na soudě městském u přítomnosti podkomořího neb hofrychtéře nález byl vynesen, nikdo nesmí z něho za hranice do Magdeburka neb do Norimberka odvolání učiniti, nýbrž že apelace strany, která by se chtěla do Magdeburka odvolati, má se při stolici Litoměřické a strany, která by do Norimberka chtěla se odvolati, při stolici Staroměstské vyříditi.

Wenceslaus etc. Notum facimus etc., quod de fidei, legalitatis et circumspeccionis industria Sigismundi Huller, ciuis Pragensis, fidelis nostri dilecti, presumcionem indubiam obtinentes ipsum animo deliberato, sano principum, baronum et procerum nostrorum et regni Boemie fidelium accedente consilio, nostrum et eiusdem regni Boemie subcamerarium constituimus et fecimus, constituimus et facimus per presentes, taliter videlicet, vt idem Sigismundus vna cum judice curie, qui nunc est vel pro tempore fuerit, provt hoc a longis retroactis temporibus in regno nostro Boemie tentum est et laudabiliter obseruatum, quaslibet causas nostram regalem cameram concernentes, nostris auctoritate et nomine personaliter vel ipso aliis nostris seruiciis occupato per alium ab ipso deputatum judicare possit et debeat ipsasque racione previa terminare. Et quia plerumque contingit, quod nonnulli nostri et regni Boemie incole et fideles a sentenciis scabinorum, quibus se grauatos fore conspiciunt, ad alios seu alias ciuitates et iudices appellare consueuerunt, idcirco ne in hoc in po-

sterum aliqua consurgat dubietas, in facto appellacionum huiusmodi hunc volumus et decernimus ordinem obseruari, vt non liceat alicui, cuiuscumque condicionis, status, gradus seu dignitatis existat, a quacumque diffinitiua sentencia, in presencia nostri predicti subcamerarii seu judicis curie vel alterius ipsorum per judices, juratos et scabinos ad hoc deputatos super quibuscumque causis, litibus seu controuersiis lata, ad quemcumque judicem seu judices extra terminos regni nostri Boemie, quouis exquisito ingenio, quomodolibet appellare. In qua quidem appellacione taliter duximus distinguendum, vt uidelicet is, qui ad ius Magdeburgense appellare voluerit, in ciuitate nostra Lutomericensi et non alibi huiusmodi suam appellacionem prosequi debeat justicia mediante, vbi taliter appellanti expedita et sufficiens debebit iusticia ministrari. A simili eciam is, qui ad ius Nurembergense appellare voluerit, ad ciuitatem nostram Pragensem, vbi talia iura redduntur, appellare debebit et ibidem et non alibi huiusmodi appellacionem suam prosequi, vt prefertur. Verum si aliquis ad audienciam nostram personalem appellare decreuerit, is faciendi hoc ipsum in vtroque iurium predictorum habebit liberam facultatem. Decernentes exnunc prout extunc, regia auctoritate predicta, tam appellaciones quam alia inde secuta, si que contra presentem ordinacionem nostram attemptate seu attemptata fuerint per quempiam, irritas et irrita, invalidas et invalida, nulliusque fore roboris vel momenti. Mandamus igitur vniuersis et singulis iudicibus, magistris ciuium, consulibus, juratis et communitatibus ciuitatum regni nostri Boemie firmiter et districte, quatenus ad prefatum Sigismundum Huler, tanquam nostrum et regni Boemie subcamerarium, respectum habere et secundum presentem ordinacionem nostram necnon consuetudinem in regno predicto dudum obseruatam causas, lites et questiones audire et easdem mediante iusticia iuris ordine obseruato debeant diffinire. Nam si secus contra premissa quidpiam quis attemptare presumpserit, indignacionem nostram grauissimam et penam pro nostro infligendam arbitrio se nouerit irremissibiliter incursurum. Presencium etc.

Dle rukop. archivu Třeboňského C. 3 str. 102 Palacký, Über Formelbücher II str. 126; kdež za tím následuje jiný list kr. Václava IV d. *v Praze 7 listopadu 1887*, kterým měšťana Pražského Sigmunda Hullera ustanovuje podkomořím krá-

lovství Českého a v kterém městům královským nařizuje: „quatenus ad predictum Sigismundum et neminem alium de cetero respectum habere, sibique tamquam subcamerario nostro in omnibus et singulis, que ad dictum spectant officium, non attentis aliorum quorumcunque mandatis parere et obedire sub fauore nostro regio realiter debeatis.“ (Palacký u. m. II str. 127.) — Počátkem r. 1393 podkomoří Huller dán jest arcibiskupem Janem z Jenšteina do klatby (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 370); následkem toho král, jak se zdá, uznal zapotřebí nařídíti kr. městům, aby mu opětně učinili přísahu věrnosti. Ve formuláři Jana Přimdy sign. I 40 na l. 341 v archivu kapitoly Pražské zachovalo se aspoň znění *listu kr. Václava IV d. na Žebráce 20 ledna 1393* některému městu, v kterém nařizuje: „quatenus fideli nostro dilecto Sigismundo Huler, regni Boemie subcamerario, in manus Andree dicti Clamor, protonotarii camere nostre regalis, jurare obedienciam, fidelitatem et alia circa hoc necessaria more aliarum ciuitatum regni nostri modis omnibus debeatis, nullam in eo difficultatem penitus facientes“ (Palacký, Formelbücher II str. 129). — Pokud se týče *práva Norimberského*, jímž dle svrchu položené listiny město Pražské i jiná města se spravovala, objeven byl v novější době p. archivářem místodržitelským Köpplem zajímavý doklad, že Staré město bylo při založení svém tímto právem nadáno. Jest to *list kr. Jana d. na Křivoklát 18 října 1315*, jehož vidimus, pověřený veřejným notářem Kryštoforem Herfurtem v Praze 23 února 1612, chová se v c. kr. archivu místodržitelském v Praze a jenž zní takto: „Johannes dei gratia Bohemiae et Poloniae rex ac Lucemburgensis comes. Omnibus in perpetuum. Quia, quae aguntur, de facili ab hominum elabuntur memoria, si non perennantur testimonio scripturarum, eapropter scire volumus tam praesentis aetatis homines quam futurae, quod nos proponentes conditionem castri nostri Chrsiwoclad siue Burglini facere meliorem, uillam nostram Lubn ad idem castrum spectantem, olim per fidelem nostrum Wilhelmum de Waldek iure theutonico expositam et locatam, sed nondum bene inhabitatam, de dilecti nobis Janussii, quem judicem ipsius villae hereditarium esse volumus, industria fiduciam singularem habentes, sibi dicto iure theutonico villam ipsam informandam, metiendam, exponendam commisimus seu committimus et locandam sub iuribus, conditionibus, pactis et statutis subscriptis et sub certo annuo censu geminis temporibus anni siue in duobus terminis, in festis uidelicet beatorum Galli et Georgii, nobis annis singulis assignando. Ordinamus itaque, disponimus, statuimus et huius priuilegii tenore sancimus, ut tam villa ipsa, quam omnes inhabitatores villae ipsius, presentes et futuri, iure ciuitatis Nuremburgensis, quo Maior ciuitas nostra Pragensis a prima sui fundatione freta est et fruitur, in perpetuum regulari, frui debeant et gaudere. Disponimus etiam et ordinamus, ut quilibet laneus, qui dictae villae pertinendus mensuratus fuerit siue mensus, sic spaciosus esse debeat, quod capere possit et capiat seminum omnis grani tam hyemalis quam aestualis septuaginta duas mensuras pragenses. Statuimus quoque, ut de quolibet laneo singulis annis in festo beati Georgii unus ferto et in festo beati Galli residuus ferto argenti uel grossorum denariorum pragensium, quatuor decim

grossis denariis pro fertone quolibet computatis, et quinque strichones silliginis, quinque strichones ordei et sex strichones avenae pragensis mensurae et decem pulli nobis census nomine debeant assignari. Vt autem idem Janussius de matura informatione ipsius villae plus sit sollicitus et intentus, sibi iudicium villae praedictae, ut de hoc duobus denariis nobis datis et assignatis tertium denarium percipiat, cum una taberna et duos laneos ejusdem mensurae seu quantitatis, cuius et alii lanei dictae villae admensurandi seu admensurati fuerint, uno orto et uno prato, quolibet quatuor strichones pragenses seminis capiente, per ipsum Janussium et heredes suos libere tenendos, de regali munificentia damus, conferimus et donamus. In cuius rei testimonium praesentes literas fieri et sigillis maiestatis nostre iussimus communiri. Datum in Burglino decima quinta calendas Nouembris anno domini millesimo trecentesimo quinto decimo, regnorum vero nostrorum anno quinto." (Köppl, Mittheilungen des Instituts f. öster. Geschichtsforschung VIII Bd. str. 309 a Emler, Regesta IV č. 2128.) — Listinami těmito potvrzeno jest opětně naše mínění, které jsme v Úvodu k „Privilegiím měst Pražských" str. XVI a XIX pronesli, totiž že „výsady osadníků německých (na Poříčí) nemohou se považovati za základní listiny, jichž obsahem spravoval se právní poměr obce a obyvatelstva Starého města k moci zeměpanské a ostatnímu obyvatelstvu v nejstarší době"; nýbrž „že Staré město spravovalo se ve XIII století skutečně svým vlastním právem městským, jež mu v čas založení jeho bylo uděleno." O tom, v jakém poměru stálo toto jeho městské právo k právu Norimberskému, bude na jiném místě promluveno.

Čís. 619.

1387, 5 prosince. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje výpověď, kterou učinil správce urbury na Horách Kutných Kunát Kapléř ze Sulevic mezi arcibiskupem Pražským Janem z Jenštejna a purkmistrem, konšely i vší obcí města Litoměřic toho obsahu, že Litoměřičtí nemají činiti překážky tomu, když arcibiskup neb jemu poddaní měšťané Roudničtí jednou v roce jednu neb dvě lodi s nákladem 1200 strychů žita neb jiného obilí po Labi dolů do Mělníka a zase s jiným zbožím zpět po Labi vzhůru budou plaviti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus [1]) tenore presencium vniuersis, quod cum pridem stante controuersia inter venerabilem Johannem, Pragensem archiepiscopum, apostolice sedis legatum, principem, consiliarium, deuotum nostrum dilectum, ab vna, et magistrum ciuium, consules, ju-

ratos et communitatem ciuitatis Luthomiericensis,[2]) fideles nostros dilectos, parte ab alia de et super nauigio cum bladis per Albeam descendente et cum[3]) rebus aliis deorsum ascendente, vtraque pars de consensu et voluntate nostris in personam strenui Conradi Cappler,[4]) prouisoris vrbore nostre in Montibus Cuthnis,[5]) consiliarii et fidelis nostri dilecti, de alto et basso compromiserit.[6]) Idem quoque Conradus[7]) assumptis sibi aliis consiliariis nostris, auditis nichilominus. visis et intellectis parcium predictarum allegacionibus, probacionibus et munimentis per eas pro tuendo iure suo exibitis, habita quoque desuper informacione sufficienti, antequam ad pronuncciacionem, quam tunc inter ipsas partes ex nomine arbitrii facere tenebatur, descenderet, ipsam nobis luculenter exposuit. Nosque de circumstanciis eiusdem cause plenius et distinccius informauit, supplicans maiestati nostre humiliter et attente, quatenus ad maiorem roboris firmitatem, et ne processu temporis occasione dicti nauigii prefatis partibus disceptacionis materia relinquatur, inter ipsas partes pronuncciare personaliter dignaremur. Nos ipsius et aliorum consiliariorum nostrorum nobis super hoc similiter supplicancium peticioni graciosius annuentes, attentis nichilominus prouidaque deliberacione pensatis gratis, vtilibus et acceptis consiliis, auxiliis et seruiciis per reuerendissimum in Christo patrem dominum Johannem, olim Pragensem archiepiscopum et demum tituli sanctorum duodecim appostolorum presbiterum cardinalem, et prefatum archiepiscopum tam serenissimo principi quondam domino et genitori nostro, Romanorum imperatori, quam eciam nobis dudum impensis et per dictum archiepiscopum nobis in posterum impendendis. in fauorem ipsius, qui noster et regni Boemie princeps et consiliarius principalis exstitit,[8]) inter ipsum et prefatos ciues nostros per hunc modum pronuncciando decernimus[9]) et decernendo pronuncciamus. vt videlicet prefatus archiepiscopus et sui successores pro necessitatibus curie sue hominumque ac subditorum suorum exnunc inantea singulis annis vnam uel duas naues mille ducentis strychonibus siliginis aut alterius bladi oneratam uel oneratas simul aut successiue. prout ipsis melius et vtilius uidebitur, per fluuium[10]) Albee versus Misnam per nautas proprios valeant destinare. Ad finem quoque, ne transitum[11]) dictarum nauium per dictos ciues nostros, presentes seu futuros, sumpta aliquali occasione impediri, quod absit, contingat, prefatas

naues sub ea proporcione moderandas decernimus, vt si vna tantum [12]) fuerit, in qua blada huiusmodi abducentur, mille ducentos [13]) strychones et non vltra, si vero due, quelibet earum sexcentos strychones et non amplius comprehendant, que tamen per dictum Albee fluuium ascendentes res quascunque absque impedimentis quorumlibet ferre poterunt [14]) et portare. Hanc eciam licenciam, quam sub indulti nomine intelligi volumus, ad nostrum, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, beneplacitum decernimus valituram. Nolumus tamen per hanc nostram pronuncciacionem et indultum alicui seu aliquibus thelonea habenti seu habentibus quomodolibet derogari. Inhibentes firmiter et districte nostreque gracie sub obtentu magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis Luthomiericensis predicte, qui nunc sunt vel pro tempore fuerint, ne prefatum archiepiscopum, successores suos ipsorumque nautas blada huiusmodi abducentes et e conuerso res alias adducentes in eorum transitu et redditu impediant aut eciam quouis ingenio seu colore quesitis per quempiam impediri procurent, quin pocius ad perficiendum iter et procurandam vtilitatem eorum, dum et quocies se necessitas ingesserit, ipsis gratam et promotiuam debeant ostendere voluntatem, prout grauem indignacionem nostram voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini M°CCC° octuagesimo septimo, die quinta mensis Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

Rta.[15]) Ad mandatum domini regis
Wlachniko de Weytenmule.

Rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 38 *b*. (A) za nápisem: „Arcibiskupu na plavení vobilí“ a na l. 131 *b*. (B) za nápisem: „O arcibiskupovi Janovi a o Rúdnických jest duovod tento.“ Varianty: [1]) Notificamus B. [2]) Luthmericensis B. [3]) de B. [4]) Keppler A. [5]) Cutnis B. [6]) compromiserunt B. [7]) Cunradus A. [8]) existit A. [9]) decreuimus B. [10]) flumen B. [11]) transitus B. [12]) tamen A. [13]) ducenti B. [14]) poterint B. [15]) Schází v A. — Na l. 40 *a* téhož rukopisu je český překlad tohoto listu za nápisem: „Smlúva s arcibiskupem, aby toliko summu jmenovitú plavili.“ — Arcibiskup Jan z Jenšteina zmiňuje se ve stížnosti r. 1394 papeži Bonifáci IX na krále Václava IV podané o tomto sporu takto: „Item cum in oppido meo Rudnicensi a tempore, cuius memoria non existit, siue a tempore

trium vel quatuor predecessorum meorum, per flumen dictum Albea naves onuste diverso genere frumentorum libere irent et redirent sine alicuius impedimento ad partes inferiores Allemanie, dicti tamen regis nutu a decem, ut puto, uel pluribus annis impedite sunt, ne descenderent, et sic sum possessione dicti nauigii spoliatus. Cumque plurimas excommunicationes et interdicta in ciuitate Lithomericensi, que dictum nauigium impedit, posuissem, nihil profuit, sed me dictus rex et consilium eius, quasi mihi iustitiam facere vellent, plurimis detinuerunt, nullum finem facientes. Ego conseruatorium a curia impetraui, mediante quo iudicialiter cum eis experiri possum, abbatem videlicet Scotorum in Vienna iudicem. Cumque dictos ciues citassem, et voluntas ad hoc regis et dictorum ciuium fuisset, per plures annos cum eis litigando pro ecclesia mea sententiam definitiuam obtinui, condempnationemque in expensis partis aduerse, nec hic possessionem dicti nauigii retrahere potui, sed ipsi quamuis friuole ad sedem apostolicam appellauerunt, et alium iudicem impetrauerunt, ut semper protraherent iustitiam, et nunquam finem litibus imponerent. Cuius nauigii a tanto tempore impeditione maxima dampna ego, et predictum oppidum Rudnicz ecclesie mee, estimatione prope triginta milia florenorum (quod tamen melius per officiales meos poterit inuestigari) pertulit, et cetera." (Acta in curia Romana čl. XVIII v Pelzelově, Lebensgeschichte K. Wenceslaus, Urkundenb. N° CVI na str. 150.)

Čís. 620.

1387, 21 prosince. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje podobně, jakož byl druhdy otec jeho kr. Karel IV učinil, rychtáři, přísežným i vší obci města Ostrova výsadu krále Jana d. v Domažlicích 18 srpna 1331, kterou povolil měšťanům Ostrovským, aby z lánů k městu přiměřených na místě dřívějšího desátku platili po příkladu královského města Žatce roční úrok půl hřivny gr. pr. z každého lánu, a aby k obci mohli přikoupiti od vůkolních šlechticů statky, i nekrálovské, z kterých by pak králi týtéž úroky platili, jako z pozemků k obci příslušejících. Poněvadž pak Ostrovští o ostatní svá privilegia ohněm přišli, ustanovuje, že mají užívati ve věcech obecních týchže práv a svobod, jako měšťané Loketští.

Wenceslaus — notum facimus —, quod pro parte judicis, juratorum ac vniuersitatis ciuitatis nostre Schlakenwerde — extat humiliter supplicatum, ut subscriptam confirmationis literam per sere-

nissimum principem, quondam dominum et genitorem nostrum, Karolum, Romanorum imperatorem et Bohemie regem, pro tunc regem Romanorum, ipsis et eorum ciuitati donatam approbare — dignaremur. Cuius quidem litere tenor per omnia sequitur in hec verba: Karolus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Bohemie rex. Ad uniuersorum noticiam tenore presencium volumus peruenire, quod accedentes maiestatis nostre presenciam dilecti fideles nostri iudex et iurati ciuitatis in Schlackenwerde nobis pro se et vniuersitate predicte ciuitatis cum omni precum instancia humiliter supplicarunt, ut ipsis quasdam litteras clare memorie illustrissimi Johannis, quondam Bohemie regis, genitoris nostri carissimi, — confirmare — dignaremur, quarum tenor per omnia sequitur in hec verba: Nos Johannes dei gracia Bohemie et Polonie rex ac Lucemburgensis comes notum facimus universis, tam presentibus quam futuris, quod volentes dilectos nobis universos ac singulos ciues ciuitatis nostre Schlackenwerde bona, que nunc ad eandem ciuitatem spectant et que in futurum poterunt pertinere, sub certe distinctionis et solutionis regula possidere, statuimus et volumus, quod ipsi ciues, qui hucusque de laneis ad ipsam ciuitatem pertinentibus decimam dare consueuerunt, exempti ac absoluti ammodo de ipsis decimis, de quolibet uidelicet laneo mediam marcam grossorum denariorum pragensium, prout ciuitas nostra Sacensis dat et dare est solita, nobis et heredibus ac successoribus nostris, regibus Bohemie, census nomine dare ac soluere annis singulis perpetuo teneantur. Preterea prefatis ciuibus graciose concedimus et fauemus, quod a nobilibus circumsedentibus bona quecunque, non tamen regalia, possint ad dictam ciuitatem Schlackenwerde comparare, ita quod, postquam ea emerint, nobis de eisdem soluant censum et debita seruicia faciant seu exhibeant, sicut soluunt ac faciunt ac solvere et facere tenentur de aliis bonis ad eandem pertinentibus ciuitatem. In cuius rei testimonium presentes literas fieri et sigillo nostro maiori fecimus communiri. Datum Tust anno a natiuitate domini millesimo trecentesimo tricesimo primo, dominica die post assumpcionem Marie virginis proxima.*) Nos igitur ad predictorum iudicis, iuratorum et vniuersitatis ciuitatis Schlackenwerd

*) d. v Domažlicích 18 srpna 1331.

predicte supplicacionis instanciam — predictas literas — confirmamus. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, indiccione tercia, III idus Julii,*) regnorum nostrorum Romanorum anno quinto, Bohemie vero anno quarto. — Nos eorum supplicacionibus utpote racionabilibus atque iustis graciosius annuentes — regia autoritate Bohemie — predictam literam et omnia et singula in eadem contenta — confirmamus. — Ceterum pro parte predictorum ciuium et incolarum ciuitatis in Schlackenwerd predicte sumus diligencius requisiti, vt cum ex inanimadvertencia predecessorum suorum quedam priuilegia et littere, que et quas super iuribus ciuitatis eorum obtinebant, per ignis voraginem sint consumpta, ob quorum defectum de huiusmodi iuribus in nostre maiestatis presencia dicere non poterant, ut ipsis in hoc ordine debitum perpetuis duraturum temporibus ponere dignaremur, nos eorum indempnitati graciosius consulere volentes ad finem quoque, ne nos, heredes aut successores nostros, Bohemie reges, seu eciam ciues predictos processu temporis dubio vacillare contingat, regia auctoritate Bohemie — statuendo decernimus —, vt predicti ciues et ciuitas in Schlackenwerd sub omni eo jure, quo ciues nostri Cubitenses ex dispositione progenitorum nostrorum, regum Bohemie, residere noscuntur, perpetuis inantea temporibus debeant pacifice permanere, ipsisque adinstar dictorum ciuium Cubitensium in singulis ciuitatem eorum concernentibus uti, frui et impedimentis quibuslibet cessantibus gaudere valeant atque possint, exclusis censibus, nobis et heredibus nostris iuxta literarum hic inclusarum continenciam persoluendis. Mandantes officialibus ciuitatum, oppidorum et villarum, communitatibus ceterisque nostris et regni Bohemie subditis et fidelibus firmiter et districte, vt predictos ciues et incolas predicte ciuitatis in Schlackenwerd aduersum huiusmodi nostram graciam non impediant. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, die vicesima prima mensis Decembris, regnorum nostrorum anno Bohemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

Ad mandatum domini regis,
referente Sigismundo subcamerario.
Wlachniko de Weytmile.

*) d. v Praze 13 července 1350.

Vidimus privilegií m. Ostrova purkmistrem a radou m. Lokte 10 prosince 1636 pověřený v archivu německého spolku historického v Praze, jejž bylo možno laskavostí p. redaktora Hickeho během tisku užíti. Srov. též M. Pelleter, Denkwürdigkeiten der Stadt Falkenau str. 14 násl. Zmínku o orig. tohoto listu činí Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I str. 193.

Čís. 621.

1387, 21 prosince. V Praze.

Král Václav IV uznávaje věrné služby, které otci jeho císaři Karlu IV rychtář, rada a měšťané m. Ostrova prokázali, povoluje jim, aby míli kolem jich města nebylo žádných krčmářů ani řemeslníků, kromě těch, kteří od starodávna krčmy drží neb řemeslo provozují.

Wir Wenczlaw — thuen kundt —, das wir haben angesehen gnediglich solche treue dienst, die vnsern vatter seeligen kayser Carol vnd vns der richter, rath vnd burger gemeinlich der statt zu Schlackenwerdt — oft gethan haben, — vnd sonderlich, das dieselbe vnser statt gebeszert werdte vnd zunehme, vnd haben darumb — den genandten richter vnd rath vnd gemain der stat Schlackenwerdt die gnadt gethan —, das niemandt bey einer meule leithuser, krezschmen, gewandtschneidter vnd keinerley handtwerck vben noch von neuen machen sollen in keine weise. Vnd günnen vnd erlauben ihn auch von sondtern vnsern königlichen gnaden, das sie alle vnd jegliche solche krezschmen, leithusen, gewandtschneidter vnd allerley handtwerk, wie die genandt sein, in allen dörfern bey einer meulen vmb sie gelegen, wehren, verbieten vnd vertreiben sollen vnd mögen von allermänniglich vngehindert, ausgenommen doch allein die krezschmen vnd handtwerk, die von rechte vnd von alters herkommen vnd gehabt sein. Vnd gebieten darumb allen — vnsern ambtleuten, hauptleuten, burggraffen, edlen, herren, rittern, knechten, richtern, burgermaistern, gemainden vnd allen anderen vnsern vnd der cron zu Behemb getreuen vnd vnterthanen ernstlichen mit diesem brieffe, dasz sie die ehegenandten bürger von Schlakenwerdt vnd ihre nachkommen an den ehegenandten vnsern gnaden — nicht hindern. — Geben zu Prag nach Christs geburt dreyzehen hundert jar

vnd darnach in dem sieben vnd achzigsten jar, am sandt Thomas tage desz heiligen zwölffpothen, vnserer reiche des Behmischen in dem fünf vnd zwanzigsten vnd des Römischen in dem zwölfften jare.

Ad mandatum domini regis,
subcamerario Sigismundo referente,
Wlachnico de Weitemule.

Vidimus privilegií Ostrovských z r. 1636 v archivu německého historického spolku v Praze.

Čís. 622.

1388, 7 ledna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje manům a obyvatelům kraje Loketského (feodalibus, vasallis et incolis districtus Cubitensis) *práva, která jim král Jan udělil a otec jeho král Karel IV listem d. v Praze 27 listopadu 1349 č. 295 schválil.* Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo octauo, die septima Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Johannes Camyn[ensis] electus, cancell[arius].

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenykow.

Orig. perg. v archivu c. k. místodržitelství v Praze (A II) č. 93. Na rubu staré č. III. S velkou pečetí královskou na žlutohnědé hedbávné šňůře zavěšenou.

* Čís. 623.

1388, 28 ledna. V Praze.

Král Václav IV povoluje obci Plzeňské, aby z každého koně do vozu zapřaženého neb jízdného, jakož i z vola a krávy clo po haléři vybírala a výnos k potřebám obce, jmenovitě na opravu věží, hradeb a příkopů obracela.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Pilsnensis fieri meliorem et signanter ad hoc, ut dicta ciuitas sub pacis et tranquillitatis tempore necessariis apparatibus communita gwerrarum tempore hostilibus incursibus resistere valeat atque possit, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et ex certa nostra sciencia, necnon auctoritate regia Boemie, predictis ciuibus de benignitate regia indulsimus et tenore presencium graciosius indulgemus, ut videlicet ipsi de quolibet equo in curru trahente ac eciam illo, qui liber ad seu per ipsam ciuitatem ducitur, vnum halensem, de qualibet uacca, que die fori ad ciuitatem ipsam vendendi causa ducitur, vnum halensem, de quolibet boue ciuitatem predictam pertranseunte siue die fori siue quacunque alia vnum halensem nomine thelonei percipere valeant et leuare, prout eciam alias ex indulto serenissimi principis, quondam domini et genitoris nostri, domini Karoli, Romanorum imperatoris, et nostro ipsum theloneum percepisse noscuntur. Sic tamen, quod summam pecunie ex huiusmodi theloneo prouenientem in vsus ciuitatis ipsorum, signanter in reedificacionem turrium, muri et effossionem fossati et non alios conuertere debeant realiter cum effectu. Presens eciam indultum nostrum de percepcione videlicet thelonei supradicti tam diu duraturum decernimus, quam diu a nobis, heredidus uel successoribus nostris, Boemie regibus, ex certa sciencia non fuerit reuocatum. Mandamus igitur vniuersis et singulis nostris et regni Boemie officialibus, subditis et fidelibus, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues in percepcione dicti thelonei non impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pocius circa hniusmodi nostro nomine manuteneant, protegant et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo octauo, feria tercia post festum conuersionis sancti Pauli, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo quinto, Romanorum vero duodecimo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis, subcamerario referente, Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenykow.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 8. S velkou pečetí královskou na proužku pergamenu přivěšenou, na kterém rukou XVI. stol. psáno: „Na clo a mejto u bran". — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 154.

Čís. 624.

1388, 22 února. V Praze.

Král Václav IV. dává obci města Klatov clo na opravu města do své vůle.

Zmínka v konfirmací privilegií kr. Ferdinanda I. d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I. str. 197 cituje ještě originál tohoto listu v archivu Klatovském, pravě k *22 únoru 1388*: „Wenzl erlaubte auch der stadt Klattau einen zoll, damit sie ire mauern vnd graben ausbessern möchte". Originálu toho v archivu Klatovském již není.

* Čís. 625.

1388, 2 června. V Praze.

Král Václav IV. potvrzuje purkmistru, radě a měšťanům města Mostu privilegia, jež jim předkové jeho udělili.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, das für uns kommen sind der burgermeister, rate und burger gemeinlichen der stat zu Bruxe — und baten uns —, das wir in ihre privilegia, hantfesten und brive, die sie von — kunigen zu Beheim über ihre freiheit, gnaden und guten gewohnheiten herbracht und erworben haben, bestetigen —. Das haben wir angesehen und eigentlichen betrachtet ihre — unvertrossen dinste, die die vorgenanten burger und stat zu Bruxe — herrn Karl, Romischen keiser — und kunig zu Beheim, unserm lieben herrn und vater, oft willigliehen und nutzlichen getan haben, uns teglichen tun und furbas desterbas tun sollen, — und haben — denselben burgern und ihrer stat alle und igliche privilegia, hantfesten und brive, die sie von unsern vorfaren, kunigen zu Beheim, über ihre freiheit, gnaden, rechte und gute gewohnheit recht und

redlichen herbracht und erworben haben, es sei über erbe, eigen, lehen, pfantschaft oder sust anderlei sachen, welcherlei die sein, der sie in gerichlicher und nutzer gewere sind, bestetigt — und confirmiren in die von kuniglicher macht zu Beheim. — Und gebieten darumb allen und iglichen burggrafen, hauptleuten, amptleuten und sonderlichen dem undercamerer unsers kunigreichs zu Beheim — und sunst allen andern unsern und des kunigreichs zu Beheim undertanen —, das sie die egenanten burger und stat zu Bruxe — wider sulche unsere bestetigung an ihren gnaden und freiheiten nicht hindern noch irren in dheine weiss. — Geben zu Prage nach Christes geburt dreizehenhundert jar und dornach in dem acht und achtzigisten jare, des nehsten dinstags nach des heiligen leichnamstage, unser reiche des Behemischen in dem funf und zwenzigisten vnd des Romischen in dem zwelften jaren.

Per dominum Kepplerum, magistrum monete,
Wlachnico de Weytemule.

Kopiář privilegií v archivu m. Mostu na l. 22 *a*. — Schlessinger, Stadtbuch von Brüx č. 124.

* Čís. 626.

1388, 2 června. V Praze.

Král Václav IV povoluje obci města Mostu, aby z každého koně, který veze věci kupecké do města, clo po haléři vybírala a aby z důchodu toho opravovala hradby, věže a příkopy městské, o čemž má podkomořímu počty každého roku skládati.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, das wir durch besserung willen der stat zu Bruxe den burgern vnd inwoneren doselbst — erloubet — haben —, das sie von allen den, die kaufmanschaft in ire stat furen, welcherley die sein, von yedem pferde einen behmischen haller, vnd von den, die gesalczen fissche oder herynge in ire stat furen, von yedem pferde einen haller, vnd von yeder tunnen einen haller czu zolle vfheben vnd nemen sollen vnd mogen; also doch, das sie mit

sulchem gelde, das von demselben czolle gevellet, die mawren, tuerme vnd graben derselben irer stat besseren vnd bewaren sullen, vnd nicht in andere ire nucze keren noch wenden in dheine weis. Vnd sullen ouch douon alle jare vnserm vnderkamerer, der zu den zeiten sein wirdet, eine redliche rechnung tun. Ouch so soll derselbe czolle als lange weren, als das vnser wille ist vnd wir, vnser erben oder nachkomen, kunige zu Behem, den nicht widerrufen. — Geben zu Prage noch Crists geburt dreyczenhundert jare dornach in dem acht vnd achtzigisten jare, des nechsten dinstages noch des heiligen gotes leichnamestage, vnser reiche des Behmischen in dem funf vnd zweinczigisten vnd des Romischen in dem zwelften jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Kepplerum, magistrum monete, Wlachnico de Weytemule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Jenykow.

Orig. perg. v archivu m. Mostu N° 46. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Tertium regis Wenceslai priuilegium anno 1388 uber den pferdtczolle von allerley kaufmanschaft und gesaltznen fischen.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 123.

Čís. 627.

1388, 3 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje Václavu Klaricovi staré výsady na rychtu města Budějovic s dvěma mlýny a se clem, dávaje mu moc, aby s rychtou tou svobodně mohl nakládati po čas života i na případ smrti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod veniens ad nostram presenciam Wenceslaus Claricius, judex in Budweis, filius quondam Henslini Claricii, fidelis noster dilectus, nobis humiliter supplicauit, quatenus sibi quedam priuilegia illustrium quondam Wenceslai, Boemie regis, proaui, et Johannis, Boemie regis, aui nostrorum carissimorum, de et super judicio ciuitatis nostre Budweis progenitoribus suis concessa, quod quidem judicium ad se jure hereditario et paterno peruenisse asseruit, approbare, ratificare et con-

firmare graciosius dignaremur; quorum priuilegiorum tenor et primi quidem sequitur in hec verba: Nos Wenceslaus etc. (Následuje znění listu kr. Václava II d. v Praze 25 srpna 1296 č. 64). Secundi vero: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 24 července 1319 č. 105). Nos vero dicti Wenceslai supplicationibus vtpote racionabilibus atque justis generosius annuentes, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia supradicta priuilegia, prout in suis tenoribus et articulis concepta noscuntur, approbamus, ratificamus et tenore presencium graciosius confirmamus, eidemque Wenceslao judicium predictum in Budweis cum vniuersis et singulis pertinenciis suis et signanter duobus molendinis, vno vulgariter dicto hofmule et alio dicto grabmule, necnon theloneo et muta ibidem, prout eadem antiquitus recepta sunt, de nouo conferimus, damus virtute presencium graciosius et donamus per ipsum, heredes et successores suos legittimos, perpetuis temporibus jure hereditario pacifice possidendum, dantes nichilominus sibi de speciali nostre munificencie dono plenam, liberam et omnimodam potestatem, prefatum judicium cum dictis pertinenciis suis vendendi, obligandi, permutandi, exponendi, locandi seu alias de ipso disponendi, prout sibi melius et vtilius videbitur expedire; prouiso tamen, quod ea, vniuersa et singula, que ad predictum judicium spectare noscuntur, in toto vel in parte, nequaquam alienentur seu alias quomodolibet dissipentur. Inhibentes vniuersis et singulis regni nostri Boemie subditis et fidelibus firmiter et districte, ne prefatum Wenceslaum, heredes et successores suos, in possessione dicti judicii impediant quomodolibet seu impediri per quempiam paciantur, quin pocius ipsum circa huiusmodi nostro nomine protegant, manuteneant et efficaciter tueantur, prout indignacionem nostram grauissimam diligunt arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini M°CCC°LXXXVIII°, die III. Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XXV°, Romanorum vero XII°.

[Na ohbu:] Ad relacionem Chwalonis, burggrauii Wissegradensis, Wlachnico de Weytemmule.

Orig. perg. v národním Uherském museum v Pešti. Pečeť utržena. Kopie v diplomatáři musejním.

Čís. 628.

1388, 22 července. V Chebu.

Papežský legát kardinál Filip z Alençona potvrzuje konšelům a vší obci města Chebu výsadu Římským králem Albrechtem I jim udělenou, že nemají býti poháněni v kterékoli při k jakémukoli soudu zemskému ven z města, leč by rychtář jich městský odepřel dopomoci straně ku právu, dokládaje, že nemají rovněž k soudům duchovním ven z města ve věcech světských býti poháněni, nýbrž toliko ve věcech, jež duchovním soudům náleží souditi.

Philippus de Alenconio miseratione diuina episcopus Vstiensis, sacrosancte Romane ecclesie cardinalis, apostolice sedis legatus, ad perpetuam rei memoriam. Justis petentium uotis libenter annuimus et eis, quantum cum Deo possumus, fauorem beniuolum impartimur. Sane petitio pro parte dilectorum nobis in Christo proconsulum, consulum et communitatis opidi Egrensis, Ratisponensis diocesis, nobis nuper exhibita continebat, quod olim recolende memorie Albertus, rex Romanorum, benigne aduertens grata et fidelia seruitia sibi et imperio exhibita per communitatem antedictam, ipsis per suas certi tenoris literas concessit, quod extunc inantea extra dictum opidum super quacunque etiam actione ad nullum iudicium prouinciale euocari deberent, nisi querelantibus in eodem opido per iudicem, qui pro tempore foret ibidem, iusticia denegaretur, prout hec et alia in predictis literis dicuntur plenius contineri. Qua re predicti proconsules, consules et communitas nobis humiliter supplicarunt, ut huiusmodi concessionem confirmare de speciali gratia dignaremur. Nos igitur attendentes deuotionem sinceram eorundem supplicantium erga sanctissimum dominum nostrum, Vrbanum papam sextum, et Romanam ecclesiam ac personam nostram, eisdem proconsulibus, consulibus, et opidanis auctoritate, qua fungimur, concedimus per presentes, quod ipsi in causis ad iudicium seculare mero et pleno iure spectantibus extra dictum opidum per iudices ecclesiasticos non trahantur, nisi cause essent tales, que de iure iuris approbatione aut prescriptione uel priuilegio ad forum ecclesiasticum spectarent seu consueuissent

in foro ecclesiastico tractari, apostolicis etiam judicibus exceptis, ac decernentes exnunc inritum et inane, quicquid contra concessionem nostram huiusmodi contigerit quomodolibet attemptari. Datum Egra, Ratisponensis diocesis, undecimo kalendas Augusti, anno domini millesimo tricentesimo octuagesimo octauo, pontificatus sanctissimi domini nostri Vrbani pape sexti anno vndecimo.

Obsaženo v konfirmaci papeže Mikuláše V d. v Římě 4 března 1451, jejíž orig. chová se v archivu m. Chebu č. 264. — Srov. list kr. Albrechta I d. v Heilprunně 25 června 1305 č. 79 na str. 144 této Sbírky.

* Čís. 629.

1389, 1 ledna. Na Křivoklátě.

Král Václav IV povoluje obci města Loun, aby mohla k užitku města a zvláště na opravu hradeb a věží městských vybírati clo z koní a krav.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre in Luna fieri meliorem et signanter ad hoc, ut dicta ciuitas sub pacis et tranquilitatis tempore necessariis apparatibus communita gwerrarum tempore hostilibus incursibus resistere valeat atque possit, non per errorem aut inprouide, sed animo deliberato et ex certa nostra sciencia necnon auctoritate regia Boemie predictis ciuibus de benignitate regia indulsimus et tenore presencium graciosius indulgemus, vt videlicet ipsi de quolibet equo in curru trahente ac eciam illo, qui liber ad seu per ipsam ciuitatem ducitur, vnum hallensem, et de qualibet vacca, que die fori siue quacumque alia, vnum hallensem nomine theolonei percipere valeant et leuare, sic tamen, quod summam pecunie ex huiusmodi theloneo prouenientem in vsus ciuitatis ipsorum et signanter in reedificacionem turrium, muri et fossione fossati et non alias conuertere debeant realiter cum effectu. Presens eciam indultum nostrum, de percepcione videlicet theolonei predicti, tamdiu duraturum decernimus, quamdiu a nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, ex certa sciencia non

fuerit reuocatum. Mandamus igitur vniuersis et singulis nostris et regni Boemie officialibus subditis et fidelibus firmiter et districte, quatenus prefatos ciues in percepcione dicti theolonei non impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant, protegant et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum in Burgleins anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono, die prima Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo sexto, Romanorum vero tercio decimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi Huler, subcamerarii, Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Franciscus de Gewicz.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 19 (u pečeti staré č. 11, v rohu č. 7). S velkou pečetí královskou. Na rubu poznamenáno současně: „Super theoloneum". — Wunš, Dějiny m. Loun str. 127. — Český překlad čte se v knize archivu Lounského „Vejpis některých privilegií" (sign. B 4) na l. 18 za nápisem: „Na clo z koní zapřažených i nezapřažených, též i krav," a to: „aby z každého koně do vozu zapřaženého aneb toho, který by svobodný skrze město neb okolo města veden byl, jeden peníz a z každé krávy buď v trhový neb který koli jiný den též jeden peníz jmenem cla brátí mohli — a ty peníze aby nikam jinam než k užitku města a zvláště na vystavení věží, bašt, zdí městských a vyhlubování příkopův obraceli." Za tím na str. 19 poznamenáno: „Pan Jakub Zákostelský z Bylejova povolán jsa do raddy. Oznámena mu stížnost pana purgmistra, p. raddy obojí, že by se proti milostem a vejsadám od králův Českých obci města tohoto daným cla obecního zpěčoval odvozovati; protož aby v tom náležitě se choval a nic na protržení takových privilegií a vejsad před sebe nebral. Proti čemuž týž p. Jakub Zákostelský oznámil: Poněvadž to dříví, o které stížnost se činila, k svým potřebám dal voziti a což se tak sousedům k jejich vlastní potřebě vozí, z toho že se cla neplatí; pročež že on tu nic proti řádu dobrému a vejsadám obce této neučinil. Načež mu za odpověď dáno: Co se k potřebám sousedův při městě skládá, z toho že se jim clo passíruje, než co se jinam mimo město vozí a k potřebám města se neskládá, z toho že jest jeden každý clo povinen odvozovati. A protož aby i on poddaným svým poručil, když co takového do vsi vezou, z toho aby clo dávali aneb aby sám bez zpěčování to vypravoval. Actum v sobothu po svaté Školastyce [13 února] l. 1593."

Čís. 630.

1389, 12 ledna. Na Křivoklátě.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, rychtáři, konšelům i vší obci města Loun privilegia jim předešlými králi udělená, zvláště dva listy krále Jana, kterými jim starodávná jich práva potvrdil a měšťanům statky jich v Citolibech zabezpečil.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte magistri ciuium, judicis, consulum et comunitatis ciuitatis in Luna, fidelium nostrorum dilectorum, maiestati nostre oblata peticio continebat, quatenus ipsis priuilegia infrascripta et alia ipsorum priuilegia ipsis et ciuitati ipsorum a diuis predecessoribus nostris super certis ipsorum bonis, hereditatibus et graciis tradita et concessa approbare, ratificare et confirmare de beniguitate regia graciosius dignaremur. Priuilegiorum uero et primi quidem tenor sequitur in hec verba: In nomine domini Amen. Nos Johannes etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Praze 22 dubna 1325 č. 134). Secundi vero talis est: Nos Johannes etc. (Následuje znění listu téhož krále d. v Praze 22 dubna 1325 č. 135). Nos igitur habito respectu ob multiplicia fidelitatis obsequia et constantis fidei puritatem, quibus iidem ciues a retroactis temporibus diue memorie quondam domino et genitori nostro domino Karolo, Romanorum imperatori et Boemie regi, effectualiter placuerunt et nobis quidem complacent cottidie et complacere debebunt et poterunt prestancius in futurum, supplicacionibus ipsorum benignius inclinati, non inprouide neque per errorem, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia predicta priuilegia in omnibus eorum sentenciis, articulis, punctis et clausulis, prout expressantur superius, necnon et omnia ac singula alia priuilegia a diue memorie illustribus quondam predecessoribus nostris, Boemie regibus seu ducibus, ac aliis personis concessa et data, approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio graciosius confirmamus, decernentes ac volentes expresse, ut prefata priuilegia in omnibus suis tenoribus, prout iuste

processerunt et sunt obtenta, obtinere debeant perpetuam roboris firmitatem. Presentium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono, die duodecima mensis Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo sexto, Romanorum vero tredecimo.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 6 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Approbacio regis Wenceslai super exposicione ciuitatis cum primis graciis, libertatibus et juribus eiusdem.“

Čís. 631.

1389, 21 února. Na Hoříně.

Císařovna Alžběta prohlašuje za neplatný list její pečetí opatřený, kterého se dovolává klášter sv. Vavřince řehole Augustiniánské ve sporu s obcí Mělnickou o hranice obapolné, k vyřízení kteréhožto sporu byli z obou stran voleni za úmluvce správce Hořínský Beneš a purkrabí Roudnický Vilém.

Nos Elizabeth, dei gracia Romanorum imperatrix semper augusta et Boemie regina, vniuersis et singulis tenore presencium profitemur, quòd constituti coram nobis fideles nostri dilecti judex, magister ciuium et jurati totaque communitas ciuitatis nostre Melnicensis proposuerunt, quomodo dudum ante aliquot annos transactos quedam lis versa sit et vertebatur inter eos ex vna, et religiosos fratres monasterii sancti Laurencii ordinis sancti Augustini fratrum heremitarum sub ciuitate nostra predicta Melnicensi situati de et super quibusdam limitibus et greniciis parte ex altera. Super quibus limitibus et greniciis declarandis ambe partes certos viros, videlicet Benessium, tunc bonorum nostrorum in Horzin prouisorem, et famosum Wilhelmum, pro tunc burggrauium in Rudnicz, tamquam arbitros, arbitratores et declaratores seu pronuncciatores elegerunt. Medio tempore nondum huiusmodi causa per arbitros supradictos pronuncciata aut declarata, supradicti fratres religiosi quandam litteram longam super pronuncciacione, ut dicunt, confectam produxerunt et sigillo nostro, ut asserunt, fore sigillatam, de cuius nostri sigilli

appensione penitus ignoramus, quia nichil nobis tam de scriptura quam de sigilli nostri appensione constat. Nam memorati arbitri ad hoc electi adhuc quidquam [non] pronuncciauerunt seu declarauerunt in hac parte, ut audimus. Intelleximus eciam, quod sepedicti fratres religiosi quosdam nobiles, clientes, eciam ciues aliquos sine scitu nostro literas eorum in testimonium inseri procurauerant et procurauerunt in dampnum dicte ciuitatis nostre et grauamen, cum tamen antedicti Benessius et Wilhelmus veri, ut dicitur, in hac parte arbitri et pronuncciatores nondum die hodierna inter ipsam causam terminandam pronuncciauerunt nec declarauerunt, verumque recognoscentes sigillum esse nostrum, sed cuius iussu appensum sit, dubitamus. Presencium sub appenso sigillo nostro testimonio litterarum. Datum et actum in curia nostra Horzin die proximo dominico ante festum sancti Mathei apostoli et eremite anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono.

Ad mandatum domine imperatricis, presentibus domino Vlrico, decano Omnium sanctorum in castro Pragensi etc., et Marssone, burggrauio tunc in Horzin, Simon de Truthnow.

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 10 (staré N° 12). S pěkně zachovanou pečetí císařovny Alžběty (uprostřed orel). — Srov. list císařovny Alžběty d. v Praze 22 dubna 1373 č. 516 na str. 674 této Sbírky.

Čís. 632.

1389, 5 května. V Chebu.

Král Václav IV osvobozuje měšťany a obyvatele obce a krajiny Chebské společně se židy od placení berně i jiných platů na pět let, poněvadž mu k potřebám jeho pomoc učinili.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, wann vnsere lieben getrewen, die burgere, insessen vnd ynwoner vnser stat vnd landes z[u] Eger mitsampt den Juden, die mitinwonende sein, vns zu sunderlichen vnsern notdurften yeczund eyn bete vnd stewer gegeben haben vnd

geben, dorumb vnd ouch durch merkliche ire gebrechen, die yn yeczund anligend sein, der wir wol vnderweist sein, so haben wir denselben vnsern burgern, insessen, ynwonern vnd ouch den Juden der egenannten vnser stat vnd landes zu Eger — die gnade getan —, das sie vnd alle die, die mit in pflegen czu leiden, von Pfingsten, die schirist kommen, anzuheben vnd dornach funf gancze jar nocheinander zu czelen, von aller stewer, bete, berne vnd vngelt vnd aller newer vfsaczunge, die wir, die vnsern vnd vnsere amptlute von vnsern wegen vff pflegen zu seczen vnd zu nemen, frey, lediclichen vnd loze sein vnd siczen sullen. — Geben zu Eger noch Crists geburt dreyczenhundert jar dornach in dem newn vnd achczigistem jar, des mitwochens noch sand Philippi vnd Jacobi tage, vnser reiche des Behmischen in dem sechs vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem dreyczenden jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Henricum de Duba,
magistrum curie,
Wlachniko de Weytenmulle.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischaw.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXVI. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 337. — Při listině té nalézá se originál listu z téhož dne a roku, v kterém král Václav IV potvrzuje Chebským, že mu učinili pomoc 1000 kop gr. Praž. na zaplacení útrat s pobytem jeho v Chebu při říšském sněmu spojených. — Srov. Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 271.

* Čís. 633.

1389, 1 srpna. Na Křivoklátě.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři, konšelům i vší obci města Kouřimě výsadu otcem jeho císařem Karlem IV na právo mílové jim udělenou.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte fidelium nostrorum dilectorum judicis, consulum et communitatis ciuitatis Gurimensis oblata serenitati nostre supplex peticio continebat,

quatenus quandam litteram siue priuilegium ipsis a serenissimo quondam domino et genitore nostro, charissimo domino Karolo, datum et concessum auctoritate regia Boemie approbare, ratificare, innouare et confirmare graciosius dignaremur. Cuius quidem littere siue priuilegii tenor sequitur in hec verba: Karolus domini nostri regis Boemie primogenitus etc. (Následuje znění listu markrabí Karla d. na Horách Kutných dne 22 února 1334 čís. 168). Nos attentis dictorum judicis, consulum et communitatis peticionibus racionabilibus, presertim cum juste petentibus non sit denegandus assensus, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia predictam litteram seu priuilegium in omnibus suis punctis, clausulis et articulis, prout de uerbo ad uerbum expressatur superius, approbauimus, ratificauimus, innouauimus et confirmauimus, approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio autoritate regia Boemie graciosius confirmamus, decernentes eandem litteram siue priuilegium plenam obtinere roboris firmitatem. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono, die prima Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie vigesimo septimo, Romanorum vero quarto decimo.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Wlachnico de Weitmille.

Kop. ze XVI století v knize pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 110 *a* za nápisem: „Confirmacio priuilegii Caroli in prohibicione artificum."

Čís. 634.

1389, 13 října. Na Křivoklátě.

Král Václav IV. nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Budějovic, aby kaplana Jakuba Bedu usnali a dosadili za koadjutora a nástupce správce špitálu městského Kunráta, s tou výhradou, že tím nemá újmu trpěti právo jich patronátní k tomuto špitálu.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et

Boemie rex. Fideles dilecti! Fidelitati vestre seriose precipimus et mandamus, quatenus honorabilem Jacobum Bedam, capellanum et devotum nostrum dilectum, quem Conradus, rector hospitalis in Budveis, devotus noster dilectus, in coadjutorem suum decrevit assumere, quique per vicarios in spiritualibus venerabilis archiepiscopi Pragensis coadjutor ipsius noscitur legitime deputatus, in possessione et administratione temporalium pro pauperibus et infirmis ad idem hospitale pertinentium impedire nullatenus, quamdiu dictus Conradus in humanis egerit, debeatis; quin potius eidem Jacobo in provisione pauperum et administracione temporalium ipsius hospitalis prestetis consilium et juvamen, permittentes ipsum de bonis dicti hospitalis rite disponere, prout est solitum ab antiquo. In casum vero, quo dictus Conradus rectoratum hospitalis eiusdem prefato Jacobo libere resignare proponeret, extunc fidelitatem vestram seriosius requirimus et hortamur, quatenus prefatum Jacobum ad hospitale predictum, sicut vobis jus competit, nostri contemplacione presentare velitis per archiepiscopum seu suos vicarios generales vlterius confirmandum. In eo nobis plurimum complacentes, presertim cum per hoc juri patronatus vobis, ut accepimus, competenti nolumus in aliquo derogare. Datum Burgleins die XIII Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie XXVII, Romanorum vero XIV.

Ad mandatum domini regis
Johannes Camynensis electus, cancellarius.

Magistro ciuium, consulibus et communitati ciuitatis in Budveis, fidelibus nostris dilectis.

Kop. ze XVII století v archivu Českého musea.

* Čís. 635.

1389, 16 listopadu. Na Křivoklátě.

Král Václav IV povoluje novým listem purkmistru, radě a měšťanům města Litoměřic, aby výroční trh o sv. Jakubu apoštolu odbývaný přeložili na den Všech Svatých.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das fur vns kumen sind vnsere liben getrewen, die burgermeister, rate vnd burger der stat zu Luthomericz vnd legten vns fur, wie das in der jarmarkte, den sie von langen czeiten bis here vf sand Jacobstag gehabt haben, vnnuczliche were vnd nicht nuczes brechte, vnd baten vns mit fleisse, das wir in denselben jarmarkte von sand Jacobstag vf Allerheiligentage vorlegen vnd geben gnediclichen geruchten. Des haben wir durch sulcher gneme dinste vnd trewen willen der egenanten burgermeister, rate vnd burger, die sie vns vnd der cronen zu Beheim ofte nuczlichen vnd williclichen getan haben, teglichen tun vnd furbas tun sullen vnd mugen in kumftigen czeiten, vnd sunderlichen durch besserunge vnd fromen derselben stat, mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen sulchen jarmarkte, den sie vormals vff sand Jacobstag gehabt haben, wissentlichen vf Allerheiligentage gnediclichen vorlegte vnd gegeben, vorlegen vnd geben in den in craft dicz briues vnd kuniglicher mechte zu Beheim vnd meinen, seczen vnd wollen, das sie denselben jarmarkte furbasmere ewiglichen vf Allerheiligentag mit allen rechten, freyheiden, gewonheiden vnd gnaden haben sullen in aller massen, als sie vormals den jarmarkte vf sand Jacobstag gehabt haben, von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebiten dorumb allen fursten, geistlichen vnd weltlichen, herren, rittern, knechten, amptluten, burggrauen, burgermeistern, reten vnd gmeinden der stete, merkte vnd dorffer vnd allen andern vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim vndertanen, vndersessen vnd getrewen ernstlichen vnd vesticlichen mit disem briue, das sie die egenanten burger vnd ouch alle kawflute an czuvart vnd abuart zu demselben jarmarkte vnd von dann an iren leiben vnd guten nicht leidigen, hindern oder irren in dheine weis, sunder sie sulches jarmarkes geruhlichen geniessen vnd gebrawchen lassen, als libe in sey vnser swere vngnade zu uormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat iusigele. Geben zum Burgleins noch Crists geburt dreiczehenhundert jare vnd dornach in dem newn vnd achczigistem jare, an sand Otmars

tag, vnserr reiche des Behemischen in dem siben vnd czweinczigstem vnd des Romischen in dem virczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 14 (starší č. 19). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu poznámka z XV století: „Super annuale forum Omnium Sanctorum". Přepis v rukopise Českého musea sign. 28 G. 12 na l. 26 *b* a 100 *b* za nápisem: „Super annuale forum Omnium Sanctorum" a s přípisem po straně „Confirmatum N° 18". — Pelzel, K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXVIII. — Srv. list kr. Václava IV d. v Berouně 7 června 1389 č. 595.

Čís. 636.

1390, 5 února. V Římě.

Papež Bonifác IX dává na žádost rychtáře, přísežných i vší obce královského města Nového Plzně plnomocné odpustky těm, kteří budou přítomni ve farním kostele sv. Bartoloměje čtvrtečním mšem anebo slavným službám božím v den Těla Božího.

Bonifacius episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis Christi fidelibus presentes literas inspecturis salutem et apostolicam benediccionem. Immensa diuine largitatis beneficia et eterna munera, que dominus noster Ihesus Christus de hoc mundo transiturus ad patrem in passionis et mortis sue memoriam carnem suam scilicet in cibum et sanguinem in poculum tribuens reliquit et exhibuit populo christiano, decet Christi fideles pia deuocionis reminiscencia uenerari et panem angelorum celestem, quo nos spiritualiter reficit, ueluti nostre peregrinacionis, qua redimus ad patriam, uiaticum deuotis mentibus ex intimis precordiis adorare. Cum itaque, sicut accepimus, dilecti filii judex, jurati et vniuersitas opidi regalis in Noua Pilzna, Pragensis diocesis, ad laudem et gloriam sanctissimi corporis et sanguinis domini nostri Ihesu Christi singulis quintis feriis in parochiali ecclesia sancti Bartholomei dicti opidi missam cum magna solemnitate faciant celebrari, cui quidem misse magna Christi fidelium multi-

tudo interesse consueuit, nos uolentes ipsos judicem, juratos et vniuersitatem in eorum laudabili proposito confouere, ut singulis quartis feriis a uesperis et in crastino uidelicet quinta feria, quousque dicta missa compleatur, in altari dicte eclesie corpus dominicum in uase solito vel alio perlucido, alias ad hoc congruo et honesto, per sacerdotes poni et in eodem altari servari ualeat, licenciam elargimur. Et ut Christi fideles eo libencius eidem misse interesse animentur, quo ibidem ex hoc uberius dono celestis gracie conspexerint se refectos de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis, qui misse predicte, quoties ipsam decantari contigerit, interfuerint, duos annos et totidem in die vero festiuitatis ipsius corporis domini nostri Ihesu Christi quinque annos et similiter totidem quadragenas de iniunctis eis penitenciis misericorditer relaxamus. Datum Rome apud sanctum Petrum, nonas Februarii, pontificatus nostri anno secundo.

[Na rubu:] R.

[Na ohbu:] P. P. de Wserob
Tho[mas] de Zohannis.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 155. S olověnou bullou na hedbávné: šňůře červené a žluté barvy zavěšenou a s legendou: BONIFATIUS · PAPA · VIII. Na druhé straně bully dva obličeje proti sobě obrácené s nápisy S[ANCTUS] PA[ULUS] ET S[ANCTUS] PE[TRUS]. Plzeňští napotom *listem ze dne 1 června 1397* žádali vůkolní faráře, rychtáře a přísežné měst jmenovitě Nepomuku, Klatov, Sušice, Domažlic, Horšova Týna a Chotěšova (honorabiles viros et dominos ecclesiarum plebanos et judices et juratos in Nepomuk, Glatouia, in Sicca et Tusta et Tyn domini archiepiscopi et in Chotiessow et ad quos presentes peruenerint), aby dali po kostelích a trzích udělení papežských indulgencí farnímu jich kostelu vyhlásiti. (Formularius Johannis Przimdae v archivu kapitoly Pražské sign. J. 40 na l. 345 *b*. — Palacký, Formelbücher II č. 234). — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 159 a 185.

Čís. 637.

1390, 13 února. V Praze.

Král Václav IV dává purkmistru, radě i vší obci města Budějovic

právo, aby mohli vybírati k obci ungelt z rozličného zboží, jež se ve městě prodává a aby výtěžek z něho obraceli na opravu hradeb, věží, příkopů, silnic a cest městských.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig czu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem bekennen vnd tun kund offenlichen mit diesem briefe allen den, die in sehen oder horen lezen, das wir durch nucze, fromen vnd besserung willen vnser stat zum Budweis, vnd mit namen, das die mawer, turmen, graben, strassen vnd wege derselben stat gebessert vnd geuestend werden, mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen, dem burgermeister, rate vnd den burgern gmeinlichen derselben vnser stat zum Budweis gunnet vnd erloubet haben, gunnen vnd erlouben in krafft dicz briues vnd kuniglicher mechte zu Beheim, das sie ein newes vngelt von aller kaufmanschaft vfheben vnd ynnemen sullen vnd mogen in aller masse, als hernach geschriben stet; Czum ersten, von einem ganczen wagen, der gewegen gut treit, funf grossen; item von einem halben wagen drithalben grossen; item von einem wagen, der do stahel treit, czwen grossen; item von einem wagen, der hewte oder leder treit, czwen grossen; item von einem legel oles ein halben grossen; item von einem vas weynes, das man durch die stat furet, einen grossen; item von dem, der ein vas weynes in die stat furet und dohin gibt, einen grossen; item von dem, der ein vas weines in der stat kauft vnd das ausfuret, einen grossen; item von einem vas weyns, das man in der stat schenckt, czwen grossen; item von hundert segsen, die man in die stat bringt, ein halben grossen; item von allem eysen gemeinlichen von einem iglichem schock vir pfennig; item von einer iglichen kuphen salczes, die man in die stat furt, einen haller, vnd die man herauser furt, einen haller; item von czwelf kleinen kuphlein einen haller vnd von dem, der sie kauft, einen haller; item von einer tunne herings, die man in die stat furt, czwen haller, vnd die man ausfurt, ouch czwen haller; item von einem iglichen praw pires, das man vorkauft, einen grossen; item von einem iglichen geslachtem tuche, das do geste in die stat brengen vnd der durchfuren, czwen haller, vnd von einem iglichem Polemschen vnd graben tuche einen haller; item von den tischlern,

die das fleisch vf den tischen vorkauffen, von iglichem houpte einen haller; item von einer iglichen hokyn alle wochen czwen haller; item von einem, der ein kue vorkauft, einen haller, vnd von dem, der sie kauft, einen haller; item von einem iglichem, der ein farch oder ein swein vorkauft, einen haller, vnd der es kauft, einen haller; item von einem iglichem pferde, das man dem richter vormawtet, einen haller; item von einem iglichem ochsen, den man durch die stat treibet, einen haller; item von einem iglichen sweine, das man durch die stat treibet, einen haller. Vnd sulches vngelte sullen sie wenden vnd legen an der stat nucze vnd besserung beide an mawern, turmen, graben, strasse vnd wege, als das notdurftig sein wirdet, vnd diese vnsere gnaden sol weren von datum dicz briues drey gancze jare, vnd dornach als lang, bis das wir das widerrufen. Wenn aber die egenanten burger duncken wirdet, das es in vnd der stat nicht nucze noch fuglichen were, so mogen sie es vns vngefragt noch den egenanten dreyen jaren ablegen vnd abtun. Vnd dorumb so gebieten wir allen vnsern amptluten, getrewen vnd vndertanen vnd sust allermeniclichen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem brief, das sie sich wider die empfahung des egenanten vngeltes nicht seczen noch widern, die weilen wir es nicht widerrufen oder sie oblegen, als lieb in sey vnsere swere vngenade zu vormeiden. Mit vrkund dicz briues vorsigelt mit vnser kuniclicher maiestat insigel. Geben zu Prage noch Crists geburt dreyczenhundert jar dornach in dem newnczigistem jare, des suntags vor vasnacht, vnser reiche des Behmischen in dem sibenczweinczigisten vnd des Romischen in dem virczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi Huler, subcamerarii, Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Pečeť utržená. Na rubu starší rukou: „Ungeltum tempore Wenceslai“.

Čís. 638.

1390, 24 června. Na Žebráce.

Král Václav IV seznav, že nařízení jeho, aby dobytek z Uher a Rakous směl býti honěn pouze Prahou, není na prospěch zemi, po-

voluje, aby voli a krávy mohli se honiti z Uher a Rakous skrze Budějovice po silnici k Plzni, kdež se z nich clo do komory královské má platiti; avšak o jiném kupectví ustanovuje, že nemá jinudy býti voženo, nežli cestou ku Praze.

Wir Wenczlav von gotes genaden Romischer chunig zu allen zeiten merer dez reiches vnd chunig zu Pehem bechennen offenleich mit disem prief, wye wol wir vormals gepoten hatten gemeynichleichen, daz chayn chaufman mit chaynem ochsen oder chue, die von Vngern vnd Osterreich vetriben werden, chayn strazz andrew denn durich Prage alleyn ziehen scholden; ydoch so sey wir aygenleichen vnderweyset, daz daz vns vnd dem chunichreiche zu Pehem nicht nuczz vnd guet sey; vnd dauon so ist vnsere ernste maynung, daz yder man allerlay ochsen vnd chue von Vngern vnd Osterreich durch Wudweins, vnd von dann gen Pylsen treiben mugen, daz si an allen vnsern czollen, dye in vnser chamer gehoren, dyeselben ochsen vnd chue czolfrey vnd ledig treiben schullen, also vernemleich, daz sy zu Pylsen von ygleichem ochsen drey grozz vnd einer chue czwey grozz zu wyderstatung aller vnserr czolle vnd vngeltes, dem wir daz beuolichen haben, geben schullen, doch also, daz nymand mit chayner anderer chaufmanschaft anderswo denn für Prage zyehen schulle, alz vor gewondleich gewesen ist. Mit vrkund dyczes priefes versigelt mit vnserm angedruchten insigel. Geben zu den Petlern nach Christus gepürd dreyczehen hundert jare vnd darnach in dem newnczygisten jaren, an sand Johannes tage dez tauffers, vnser reyche dez Pehemyschen in dem XXVIII vnd dez Romyschen in dem vierczehenten jaren.

Orig. pap. v archivu m. Budějovic N° 67. Pečeť utržena. Dle rukop Jana Přimdy sign. I 40 na l. 349 v archivu kapitoly Pražské vydal král. podkomoří Sigmund Huller z rozkazu kr. Václava IV *z Prahy 11 února 1393* takovéto nařízení, aby všechno zboží kupecké z ciziny po silnicích do Prahy se vozilo: „Vniuersis et singulis iudicibus, consulibus ciuitatum, oppidorum et villarum regni Bohemie, ac rectoribus eorumdem, ad quos presentes peruenerint, seu qui presentibus fuerint requisiti, ego Sigismundus Huler, subcamerarius regni Boemie et eiusdem camere notarius, preuia amicabili complacencia cum fauore, auctoritate regia mihi in hac parte commissa, presentibus mando et precipio seriose, quatenus mox his visis subscriptos articulos, ciuitati Maiori Pragensi per dominum

nostrum regem graciose datos et concessos, in locis et districtibus vestris diebus forensibus proclamari faciatis et ab omnibus inuiolabiliter obseruari: Primo videlicet, quod nullus hospitum merces et mercimonia, cuiuscunque conditionis existant, in nulla ciuitate regno Boemie insita efasciare, disligare, religare, vendere et deponere debeat ac presumat, preterquam in Maiori ciuitate Pragensi antedicta; ciuitatibus dumtaxat in Ponte, Colonia et Budweis exceptis, vt ibi aleca, et pisces salsi solummodo, sicut ab antiquo deposita sunt, adhuc valeant deponi atque possint. Item, quod omnia et singula mercimonia, que de Polonia, Bauaria, Austria, Ungaria, Lusatia, Misna et aliis terris per regnum Boemie inantea duci contigerit, non alibi, preterquam stratam directam per et ad ciuitatem Pragensem duci debeant supradictam. Insuper vobis omnibus et singulis supradictis auctoritate regia precipio, quatenus omnes et singulos huiusmodi regii edicti transgressores, dum et quotiens per consules Maioris ciuitatis Pragensis iam dicte, Pesslinum de Sicca officialem et hannusgraff eorum, a me etiam super ipso specialiter iuramentum habentem, aut nuntios ipsorum requisiti fueritis, cum bonis eorum arrestare, occupare et detinere debeatis, et talia arrestata bona ipsis indistracta modis omnibus assignare, eosque nihilominus circa talia auxiliis manutenere, fouere et specialiter ad inuocationem ipsorum a quolibet impediente vice qualibet defensare, prout indignationem dicti domini nostri regis grauem diligitis euitare. Harum, quibus sigillum meum appressum est, testimonio literarum. Datum Prage feria tercia proxima post dominicam, qua canitur Exurge, quare obdormis[ti], domine, anno eiusdem milesimo trecentesimo nonagesimo tertio". (Palacký, Formelbücher II str. 137.)

* Čís. 639.

1390, 13 srpna. V Praze.

Král Václav IV vysazuje obci města Stříbra výroční trh na neděli po sv. Havlu s osmi dny pořád sběhlými a s právy, kteráž jiná města při trzích užívají, jmenovitě, aby každý se zbožím svým svobodně k trhu tomu mohl se dostaviti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre in Misa facere meliorem, scabinis, ciuibus, incolis et vniuersitati ciuitatis eiusdem in perpetuum indulsimus et de benignitate nobis innata tenore presencium graciosius indulgemus, vt ipsi exnunc inantea annis singulis, incipiendo videlicet die dominico proximo post festum sancti Galli et deinde

continuando infra octo dies se immediate sequentes, nundinas seu annuale forum in ciuitate Misa predicta celebrare et obseruare valeant atque possint cum omnibus mercibus, mercimoniis, rebus, libertatibus, emunitatibus, juribus, modis et formis, quemadmodum nundine siue annuale forum in aliis regni nostri Boemie ciuitatibus consueuerunt antiquitus obseruari. Inhibentes vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggrauiis, officialibus, ciuitatum, oppidorum, villarum judicibus, juratis et incolis ac aliis nostris et regni Boemie subditis et fidelibus tenore presencium firmiter et expresse, ne prefatos ciues, incolas, vniuersitatem ciuitatis in Misa, necnon vniuersos et singulos mercatores et alias quascunque personas dictas nundinas seu annuale forum, sicut premittitur, uisitantes, accedentes et suo tempore morantes ibidem ac eciam redeuntes abinde in personis, mercibus et rebus ipsorum contra indultum nostrum huiusmodi impediant, molestent quomodolibet uel perturbent, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo, die XIII Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Stříbra. Pečet utržena. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXI.

Čís. 640.

1391, 17 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje, aby nikdo neutiskoval židů Chebských, kteří s měšťany Chebskými jedno tělo tvoří, nýbrž jim dopomáhal k právu na jich dlužníky.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun

kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die yn sehen oder horen lesen, wann der burgermeister, der rate vnd burger gemeinlich der stat zu Eger, vnsre lieben getrewen, vnd die Juden, vnser camerknecht doselbist, eyn dink sind vnd zusampne gehoren vnd vns als einem kunige zu Beheim in pfandes weise angehoren, douon so seczen, meinen vnd wollen wir ernstlichen von kuniglicher mechte, das sie nyemand an leiben noch an iren gutern angreiffen, hindern, irren oder betruben solle in dheine weis, sunder das sie yederman bey iren rechten von vnsern wegen hanthaben vnd schirmen solle. Vnd dorumb vorbieten wir allen fursten, geistlichen vnd werntlichen, rittern vnd knechten, gemeinschefften der stete, merkten vnd dorffen vnd allen vnsern, des reichs vnd ouch des kunigreichs zu Beheim getrewen vnd vndertanen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenanten burger vnd Juden zu Eger an iren leiben vnd gutern nicht hindern, angreiffen noch leidigen in dheine weis, als sie vnser swere vngnaden wollen vormeiden. Vnd gebieten ouch allen vnd iglichen hauptluten, amptluten, burggrauen vnd allen andern vnsern getrewen vnd vndertanen ernstlichen mit diesem briue, das sie die egenanten burger vnd Juden hanthaben, schuczen vnd schirmen von vnsern wegen vnd in ouch vmb ir geltschult gen allermeniclichen des rechten beholffen sein, als lieb yn sey vnser swere vngnade zu vormeiden. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigele. Geben zun Betlern nach Crists geburt dreyczenhundert jar vnd dornach in dem eyn vnd newnczigisten jare an sand Anthonientage, vnserr reiche des Behemischen in dem acht vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem funfczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „daz man den Juden irr schult helffe". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXIX, s chybným datem „19 Junii". — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 339 rovněž s chybným datem.

Čís. 641.

1391, 27 ledna. V Římě.

Papež Bonifác IX povoluje obyvatelům města Kutné Hory, kdež veliké množství lidí v dolech stříbrných pracuje, aby v deseti následujících letech v nově založeném a vystavěném kostele Těla Božího velebná svátost na hlavním oltáři každého téhodne od nešporův středečních až do nešpor čtvrtečních se vystavovala, a aby ti, kdož by po ten čas tento kostel Horský navštěvovali a pobožnost tam konali, stávali se účastnými plnomocných odpustků tím spůsobem, že by se jim rok a čtyřidceť dní z doby k pokání uložené odpouštělo.

Bonifacius papa IX. Ad futuram rei memoriam. Immensa diuine largitatis beneficia, que dominus noster Jhesus Christus de hoc mundo transiturus ad patrem in passionis et mortis sue memoriam carnem suam, scilicet in cibum et sanguinem suum in poculum [sic] tribuens, reliquit et exhibuit populo christiano, decet Christi fideles pro devocionis reminiscencia venerari et panem angelorum celestem, quo nos spiritualiter reficit veluti nostre peregrinacionis, qua redimus ad patriam viaticum deuotis mentibus ex intimis pectoris precordiis adorare. Hinc est, quod nos dilectorum filiorum opidanorum, indigenarum et incolarum ac vniuersitatis opidi Montis Chutnis, Pragensis diocesis, in quo, sicut accepimus, maxima hominum multitudo, qui in argentifodinis proximis et aliis diuersis et necessariis laboribus diurno tempore occupantur, continue conuersatur, in hac parte supplicacionibus inclinati, ut in ecclesia Corporis Christi in eodem opido canonice de nouo fundata et constructa sacra eucharistia seu eiusdem Corporis Christi venerabile sacramentum supra altare maius ipsius ecclesie in uase perlucido ad id congruo et apto singulis septimanis a uesperis quarte usque in uesperis quinte ferie ita, quod quilibet uolens huiusmodi sacramentum videre possit, licite teneri ualeat in patenti, auctoritate apostolica tenore presencium indulgemus. Et nichilominis de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus uere penitentibus et confessis, qui sacramentum predictum ab huius-

modi uesperis quarte usque in uesperis quinte ferie predicte deuote uisitauerint, vnum annum et quadraginta dies de iniunctis eis penitenciis misericorditer relaxamus presentibus, quoad relaxacionem huiusmodi dumtaxat post decennium minime ualituris. Nulli ergo etc. nostre concessionis et relaxacionis infringere etc. Si quis autem etc. Datum Rome apud sanctum Petrum sexto kalendas Februarii, pontificatus nostri anno secundo.

Současná kopie v registru papeže Bonifáce IX z l. 1391 anni 2, liber 26 fol. CXCI v papežském archivu Vatikánském; přepis v archivu zemském. — Neuwirth, Mittheilungen das Vereins f. Gesch. der Deutschen in B. XXXI str. 338, kdež kopie archivu zemského je doplněna. — Český překlad ze XVI stol. této indulgence doplněný několika slovy ve smyslu přijímání pod obojí čte se v Bohuslava Bílejovského, Kronice církevní (vydání J. Skalického 1816) na str. 28 s doložením, že list ten „při letech 1390" byl měšťanům Kutnohorským vydán a že prý papež Bonifác IX také v něm ustanovil, aby „při témž kostele Těla Božího děkanství bylo a trvalo, pokudž by slovo boží věrným v něm kázáno bylo". Srov. Kalousek, O historii kalicha v dobách předhusitských (1881) str. 171. — V archivu kapitoly Pražské zachoval se orig. (č. XVII, 23) *zakládacího listu kaple Božího Těla a sv. panny Barbory ze dne 27 července 1388*, jejž arcibiskup Pražský Jan z Jenštejna také potvrdil. List tento vydaný bratrstvem Těla Božího a smluvený s kapitolou Pražskou zní takto: „In Dei nomine Amen. Nos Wincencius de Rosental, magister curie in Montibus Chutnis, Nicolaus de Doleo, Henricus de Rosental, Jacobus de Pyesk, Johannes dictus Russ, plebanus ecclesie in Herzman, Nicolaus Polneri, Jacobus monete notarius, Nicolaus Falkenberg, Andreas Polner, Paulus montis notarius, Johannes de Iglauia, Michael linista, Johannes Rab, Martinus Placzczer, Johannes Minsterberg, Martinus de Doleo et Oswaldus Hoffman ceterique ciues de Montibus Chutnis fraternitatis Corporis Christi ad vniuersorum tam presencium quam futurorum volumus deuenire noticiam, quod nobis zelo deuocionis ductis ob remedium animarum nostrarum ac parentum, predecessorum nostrorum, pro diuini cultus augmento cappellam in honore Corporis Christi et sancte Barbare, virginis et martiris gloriose, prope Montes Chutnis in fundo bonorum communium capituli ecclesie Pragensis infra fines et limites ecclesie parrochialis in Pnyewycz tituli sancti Wenczeslai, martiris gloriosi, sita [sic] in obediencia dicta wlgariter Pnyewicz, quam nunc tenet venerabilis vir magister Adalbertus, scolasticus Pragensis, de nouo opere fundare et construere cupientibus, honorabiles viri domini Petrus de Janowicz prepositus, Bohuslaus, decretorum doctor, decanus, magister Adalbertus, sacre theologie professor, scolasticus antedictus, Johannes, Omnium Sanctorum in castro Pragensi, Mathias decretorum doctor, Olomucensis, Vitus, sancti Egidii Pragensis, Wenczeslaus, Missnensis ecclesiarum prepositi, magister Fridmannus, sacre theo-

logie professor, archidiaconus Belinensis, Benessius de Chobolicz, Wenczeslaus, decanus sancti Appollinaris Pragensis, Cunsso de Trziebowel, decretorum doctor, custos, Hasko de Knyezicz, Nicolaus de Baworow, Johannes de Jerzen, licenciatus in decretis, Hermannus de Merow, magister Johannes, sacre theologie professor, Martinus dictus Hispan, Blasius dictus Lupus, Nicolaus de Potenstein, Andreas de Gewiczka et Jaroslaus de Porzessyn, canonici, totumque capitulum ecclesie Pragensis antedicte ad humilem supplicacionem nostram consensum ipsorum graciosum ad hoc prebuerunt et fundum ipsorum ac dicti capituli predictum pro huiusmodi cappella fundanda et construenda nobis ac dicte fraternitati nostre donauerunt de conniuencia et consensu expresso reuerendissimi in Cristo patris et domini, domini Johannis, archiepiscopi Pragensis, apostolice sedis legati, sub condicionibus infrascriptis: Primo videlicet, quod nos, ipsius cappelle fundatores, vnum presbiterum seu eciam clericum in minoribus ordinibus constitutum ydoneum ad eandem cappellam dicto domino archiepiscopo aut suis in spiritualibus vicariis in rectorem ipsius cappelle instituendum per nos pro prima vice habebimus et poterimus presentare, et demum eodem rectore cedente vel decedente, quocies et quando locus vacacionis occurrerit, prefati domini . . capitulum Pragense vna nobiscum tamquam cum fundatoribus dicte cappelle ad eandem cappellam personam ydoneam insimul habebunt et habebimus presentare temporibus perpetuo affuturis. Item, qnod in huiusmodi cappella per octo annos continuos inmediate sequentes a tempore fundacionis fabrice ipsius cappelle continue computando sexta pars offertorii et aliarum oblacionum modo quocumque obueniencium preter fabricam et census perpetuos siue in agris siue in pecuniis pro altaribus siue missis perpetuis comparandis et luminaria perpetua, videlicet lampades, ad prefatos dominos . . prepositum, .. decanum et capitulum in signum dominii fundi prelibati pertinebit; residuis vero quinque partibus offertorii et oblacionum huiusmodi pro fabrica memorate cappelle conuertendo reseruatis. Predictis uero octo annis transactis, siue huiusmodi fabrica consumata fuerit siue non, extunc medietas offertorii et aliarum obuencionum in eadem cappela modo quocunque obueniencium adinstar quarte debite iure communi dari a mendicantibus suis plebanis censibus perpetuis siue in agriculturis siue in pecuniis pro altaribus in eadem cappella erigendis uel missis perpetuis comparandis eciam et luminibus perpetuis, puta lampadibus ibidem procurandis, dumtaxat exceptis ad predictos dominos . . prepositum, . . decanum et capitulum ipsorum in signum iuris patronatus ex parte vna et alia medietas ad rectorem ipsius cappelle, qui fuerit pro tempore, perpetuis temporibus pertinebit qualibet contradiccione procul mota. Si autem quempiam super fundo huiusmodi cappelle dumtaxat et non alias nec aliter nouis pretactis ciuibus fraternitatis Corporis Christi per dictos dominos prepositum, decanum et capitulum donato, ut prefertur, litem moueri contigerit, tunc sepedicti domini . . prepositus, decanus et capitulum litem huiusmodi in se assumere et fundum ipsum defensare tenebuntur ipsorum et capituli eorum propriis sumptibus et expensis. Insuper fatemur, quod prefate ecclesie parrochiali sancti

Wenczeslai rectoribusque ipsius, qui fuerint pro tempore, infra cuius limites sepedicta cappella fundabitur et construetur, in personam discreti viri domini Andree, ipsius ecclesie rectoris, ad hoc expresse consencientis realiter et cum effectu pro iuribus parrochialibus exstitit satisfactum taliter videlicet, quod tres sexagene grossorum pragensium denariorum census annui et perpetui per nos fundatores eidem ecclesie parrochiali et rectoribus ipsius date, deputate et assignate existunt, prout in litteris super hoc confectis clare et plenius continetur. In quorum omnium et singulorum testimonium sigillum fraternitatis nostre Corporis Cristi necnon eciam sigillum prefati reuerendissimi in Cristo patris domini Johannis, archiepiscopi Pragensis, ad preces nostras instantiuas et de certa nostra sciencia ac sigilla nostra propria, videlicet Wincencii, magistri curie, Nicolai de Doleo, Henrici de Rosental et Jacobi de Pyesk predictorum, presentibus sunt appensa. Datum et actum in Montibus Chutnis anno incarnacionis Domini millesimo trecentesimo octuagesimo octauo, feria secunda proxima post festum sancti Jacobi apostoli. Nos quoque Johannes dei et apostolice sedis gracia archiepiscopus Pragensis, apostolice sedis legatus antedictus, predictam donacionem ac alia omnia et singula suprascripta ratam et gratam ac rata et grata habentes eam et ea in singulis eorum clausulis et punctis ratificamus, approbamus et auctoritate nostra ordinaria confirmamus. Et in testimonium omnium premissorum et robor perpetuo valiturum sigillum nostrum maius de nostra certa sciencia presentibus est appensum". Na listu tom přivěšeno na proužcích pergamenových pět pěkně zachovaných pečetí. — Neuwirth u. m. str. 335.

Čís. 642.

1391, 11 února. Na Křivoklátě.

Král Václav IV uznávaje, že purkmistr, konšelé a všechna obec města Litoměřic mají od dávných časů výsadu na sklad obilí i jiného zboží po Labi k městu jich připlaveného, povoluje jim, aby z každé lodi s nákladem obilí, soli, ryb, vína neb jiného zboží, která dolů neb nahoru po Labi se plaví, vybírali clo 30 zlatých, kdyby majitel lodi nechtěl zboží to ve městě jich složiti. Pakli by ani zboží nesložil ani řečeného cla neplatil a po Labi dále plul, mají právo loď mu zabaviti a on upadne do pokuty královské.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum dudum magister ciuium, consules et jurati ciuitatis Luthomericensis, fideles nostri dilecti, a tempore, cuius contrarium in memoria ho-

minum non existit, deposicionem wlgariter dictam nyderlag frumentorum et aliarum mercium, in quibuscumque rebus consistant, siue [ea] per alueum Albee sursum seu deorsum ad ipsorum ciuitatem deduci contingat, legittime habuerint et habeant usquemodo, prout eciam litere confirmacionis diui quondam domini Karoli, Romanorum et Boemie regis, genitoris nostri carissimi, date desuper luculencius attestantur: nos attendentes grata et multiplicia obsequia, quibus se dicta ciuitas nostris reddidit conformem beneplacitis et acceptam, non per errorem aut inprouide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio dictis magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis prefate Luthomericensis infrascriptam graciam duximus graciosius faciendam et facimus per presentes sic videlicet, quod quelibet nauis onerata bladis, sale, piscibus, vino ac aliis mercibus quibuscumque, descendens seu ascendens per Albeam, aput prefatam Luthomericensem ciuitatem merces huiusmodi deponere debeat, sicut hoc ipsum tentum est hactenus ab antiquo. Si quis vero mercator seu persona alia qualiscumque, cuiuscumque eciam gradus, condicionis seu status existat, huiusmodi deposicionem forsitan facere non curaret, extunc huiusmodi persona de prefata naui onerata, quociens nauem ipsam preterire contigerit, triginta florenos auri legalis ponderis tocies, quocies merces rennueret deponere vel negligeret, nomine veri thelonei dictis ciuibus persoluere teneatur, in vsus nostros et nostre camere nullo medio conuertendos. In casum vero, quo quispiam quauis forsitan temeritate pretensa publice uel occulte nec facta deposicione seu soluto theloneo triginta florenorum, ut premittitur, per dictum flumen Albee preteriret, per dictos ciues arrestari debebit et indignacionem nostram grauissimam ac penam ad nostre voluntatis arbitrium infligendam se nouerit irremissibiliter incursurum. Mandamus igitur vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, ciuitatum, opidorum et locorum communitatibus ceterisque nostris subditis et fidelibus vniuersis firmiter et districte, quatenus prefatos ciues nostros in predicta gracia quomodolibet non inpediant nec sinant per quempiam aliqualiter impediri nostro regio sub fauore. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo

primo, die vndecima Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus canonicus Olomucensis.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 15 (starší č. 11). Utržená a ulámaná velká pečeť královská chová se uložena při listině. Na rubu rukou XV století: „Litera domini Wenceslai super deposicione". — Kop. z XV. století v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 12 *a* a 48 *a* za nápisem: „Litera majestatis regis Wenceslai super deposicione" a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 16". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXV; srv. k tomu též text I str. 238. — V témž rukopise musejním na l. 48. *b* je český překlad z XV. století za nápisem „List krále Václava na sklad", kdež se praví: že Litoměřičtí „od dávných časuov, jimžto od lidí pamětníkuov nenie, sklad obilé i jiné kúpie kteréžkoli, když sú sě po Labi k městu připlavili, měli a mají do sie chvíle".

Čís. 643.

1391, 20 února. Na Křivoklátě.

Král Václav IV vysazuje na žádost Jana z Michalovic obci jeho města Mladého Boleslava výroční trh na den Na nebevzetí panny Marie.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad supplicem peticionis instanciam nobilis Johannis de Michelsberg, familiaris fidelis nostri dilecti, scabinis, ciuibus et incolis ac vniuersitati ciuitatis in Juueni Boleslauia indulsimus et tenore presencium auctoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia graciosius indulgemus, vt ipsi exnunc inantea in perpetuum annis singulis, incipiendo videlicet in die assumpcionis gloriose virginis Marie venture proxime, per octo dies se immediate sequentes, nundinas seu annuale forum in ciuitate ipsorum predicta celebrare et obseruare possint et valeant cum omnibus mercibus, mercimoniis, rebus, libertatibus, emunitatibus, iuribusque, modis et formis, quemadmodum nundine seu annuale forum in ciuitatibus aliis regni nostri Boemie antiquitus obseruari consueuerunt. Inhibentes vniuersis et singulis

baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burgrauiis, officialibus, ciuitatum, oppidorum et villarum iudicibus, iuratis et incolis ceterisque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus tenore presentium firmiter et districte, ne prefatos ciues, incolas et vniuersitatem ciuitatis in Juueni Boleslauia necnon vniuersos et singulos mercatores et quascunque alias personas dictas nundinas seu annuale forum, vt premittitur, visitantes, accedentes et suo tempore ibi morantes ac eciam redeuntes abinde in personis, rebus, mercibus ipsorum contra indultum nostrum huiusmodi impediant, molestent quomodolibet aut perturbent, prout indignacionem nostram grauissimam et penam pro arbitrio nostro infligendam voluerint euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die vicesima mensis Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

Dle orig. druhdy v archivu m. Ml. Boleslavi chovaného Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° LXXVI.

Čís. 644.

1391, 10 března. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům Chebským, že mohou svobodně užívati starodávných silnic z Chebu do Prahy a zase do Frankfurtu vedoucích, jedouce se zbožím kupeckým; avšak clo, které druhdy v městysi Žebráce platili, mají odváděti v městě Slaném, a clo, které v Tachově platili, mají odváděti ve Vejdě.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem briue allen den, die in sehen oder horent lesen, das wir mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen durch besserung willen vnser stat zu Eger den burgern vnd inwonern derselben stat, die doselbist behuset vnd gesessen sein vnd mit der stat leiden, erloubet vnd gegunst haben, erlauben vnd gunnen in von kuniglicher machte zu Beheim in craft dicz briues, das si vnd

die iren die nachgeschriben strassen, das ist von Eger gein Elenbogen vnd von dann gen Radensfurt, von dann gen Masschczow, gen Sacz, Lun, vnd furbass gein Slan vnd von danne dricht gen Prag vnd geleicher weise denselben weg wider von Prage gen Eger mit aller irr kawfmanschacze vnd habe, welicherley die sein, cheinerley vsgenomen, als oft in des notdurftig sein wirdet, wandern vnd cziehen vnd iren nucz vnd frummen schaffen mogen, doch in solicher masse, was sy vnd die iren von irr koufmanschacz vnd habe czolle vod maute in vnserm markt zunn Betlern von recht vnd gewonheit geben solten, das sy die in der egenanten stat zum Slan genczlichen vnd an widerrede richten vnd geben sollen, vnd gleycher weise so erlouben vnd gunnen wir den egenanten burgern vnd inwonern zu Eger, die doselbist wonen vnd mit der stat leyden, das sy von Eger gen der Newen stat, von dann gen der Weiden vnd furbass die rechten strasse gen Frankenfort uff den Mewen vnd denselben wege von Frankenfurt wider gen Eger mit aller irr koufmanschacz vnd habe, welicherley die sein, cheinerley vssgenomen, als oft in des notdurftig sein wirdet, wandern vnd cziehen vnd iren nucz vnd frummen schaffen mogen, doch also vernemlich, was sy vnd die iren von irr koufmanschacz vnd habe czolle vnd maute in vnser stat zu Tachaw von recht vnd gewonheit geben solten, das sy die in der egenanten stat zu der Weiden genczlichen richten vnd geben sollen vnd dise vnser erloubung vnd gunst sol weren, als lang vnd wir das nicht widerrufen vnd von dem tage, als wir die widerrufen werden, sechs gancz wochen vnd nicht lenger vnschedlichen doch andern iren briuen, die sy vormals von vnserm vatter seligen, dem Romischen keyser Karlen, vnd ouch von vns vber dieselben strassen erworben haben. Vnd gebieten dorum allen unsern burggrafen, amtluten, czolnern, mautnern, strassenreittern, steten vnd allen adern vnsern burggrauen, pflegern, amptluten, czollnern, mautnern, strassritern, steten vnd allen andern vnsern vnd des kunigreichs czu Beheim vndertanen vnd getrewen bedy hiedisshalb vnd genhalb waldes ernstlich vnd vestenclich mit disem briefe, das sy die egenanten vnser burger vnd inwoner zu Eger vnd die iren wider soliche vnsere erloubunge vnd gunst an den egenanten strassen nicht hindern, sunder sy dieselben strassen cziehen vnd varen lassen, als vorgeschriben

stet, als lieb in sey vnser swer vngnad zu vermeidend. Mit vrkund dicz briefs versigelt mit vnserm angedrukten insigel. Geben zunn Betlern nach Cristes geburd dreuczenhundert jar vnd darnach in dem ein vnd newnczigostem jaren, des freytages vor sand Gregoriitage, vnser reiche des Behemischen in dem acht vnd czweinczigosten vnd des Romischen in dem funfczehenden jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Henricum de Duba, magistrum curie, Wlachnico de Weytemmule.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S menší pečetí královskou na rubu listiny přitištěnou. Nad touto pečetí rukou XV stol.: „Kunig Wenczlaus brif vber die strazse gegen Prage fur Elpogen, Radensfurst, Maschzow, Sacz vnd Lavn". V témže archivu chová se ještě druhý exemplář téhož listu. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXVII, kdež chybně datováno k 5 květnu. — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 338, rovněž s chybným datem. — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 18 a Geschichte des Egerlandes str. 274.

* Čís. 645.

1391, 12 června. Na Žebráce.

Král Václav IV dává měšťanům města Kolína nad Labem právo, aby míli kolem města netrpěli žádných krčmářů, kovářů, řezníků neb jiných jakýchkoli řemeslníků, leč by se tito vykázali výsadami od panovníků Českých na provozování řemesla jim udělených.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre in Noua Colonia facere meliorem, ipsis non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemie hanc graciam fecimus, vt videlicet ipsi omnes et singulos thabernarios, fabros, carnifices seu quoscumque alios mechanicos et artifices in circuitu ciuitatis ipsorum ad omnes sui partes infra spacium vnius miliaris circumferencialiter positos et consistentes cassare, destruere et morari, stare seu operas et artificia ipsorum exercere, prohibere

kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die yn sehen oder horen lesen, wann der burgermeister, der rate vnd burger gemeinlich der stat zu Eger, vnsre lieben getrewen, vnd die Juden, vnser camerknecht doselbist, eyn dink sind vnd zusampne gehoren vnd vns als einem kunige zu Beheim in pfandes weise angehoren, donon so seczen, meinen vnd wollen wir ernstlichen von kuniglicher mechte, das sie nyemand an leiben noch an iren gutern angreiffen, hindern, irren oder betruben solle in dheine weis, sunder das sie yederman bey iren rechten von vnsern wegen hanthaben vnd schirmen solle. Vnd dorumb vorbieten wir allen fursten, geistlichen vnd werntlichen, rittern vnd knechten, gemeinscheefften der stete, merkten vnd dorffen vnd allen vnsern, des reichs vnd ouch des kunigreichs zu Beheim getrewen vnd vndertanen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenanten burger vnd Juden zu Eger an iren leiben vnd gutern nicht hindern, angreiffen noch leidigen in dheine weis, als sie vnser swere vngnaden wollen vormeiden. Vnd gebieten ouch allen vnd iglichen hauptluten, amptluten, burggrauen vnd allen andern vnsern getrewen vnd vndertanen ernstlichen mit diesem briue, das sie die egenanten burger vnd Juden hanthaben, schuczen vnd schirmen von vnsern wegen vnd in ouch vmb ir geltschult gen allermeniclichen des rechten beholffen sein, als lieb yn sey vnser swere vngnade zu vormeiden. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigele. Geben zun Betlern nach Crists geburt dreyczenhundert jar vnd dornach in dem eyn vnd newnczigisten jare an sand Anthonientage, vnserr reiche des Behemischen in dem acht vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem funfczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „dax man den Juden irr schult helffe". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXIX, s chybným datem „19 Junii". — Drivok, Ältere Geschichte der St. Eger str. 339 rovněž s chybným datem.

Čís. 641.

1391, 27 ledna. V Římě.

Papež Bonifác IX povoluje obyvatelům města Kutné Hory, kdež veliké množství lidí v dolech stříbrných pracuje, aby v deseti následujících letech v nově založeném a vystavěném kostele Těla Božího velebná svátost na hlavním oltáři každého téhodne od nešporův středečních až do nešpor čtvrtečních se vystavovala, a aby ti, kdož by po ten čas tento kostel Horský navštěvovali a pobožnost tam konali, stávali se účastnými plnomocných odpustků tím spůsobem, že by se jim rok a čtyřidceť dní z doby k pokání uložené odpouštělo.

Bonifacius papa IX. Ad futuram rei memoriam. Immensa diuine largitatis beneficia, que dominus noster Jhesus Christus de hoc mundo transiturus ad patrem in passionis et mortis sue memoriam carnem suam, scilicet in cibum et sanguinem suum in poculum [sic] tribuens, reliquit et exhibuit populo christiano, decet Christi fideles pro devocionis reminiscencia venerari et panem angelorum celestem, quo nos spiritualiter reficit veluti nostre peregrinacionis, qua redimus ad patriam viaticum deuotis mentibus ex intimis pectoris precordiis adorare. Hinc est, quod nos dilectorum filiorum opidanorum, indigenarum et incolarum ac vniuersitatis opidi Montis Chutnis, Pragensis diocesis, in quo, sicut accepimus, maxima hominum multitudo, qui in argentifodinis proximis et aliis diuersis et necessariis laboribus diurno tempore occupantur, continue conuersatur, in hac parte supplicacionibus inclinati, ut in ecclesia Corporis Christi in eodem opido canonice de nouo fundata et constructa sacra eucharistia seu eiusdem Corporis Christi venerabile sacramentum supra altare maius ipsius ecclesie in uase perlucido ad id congruo et apto singulis septimanis a uesperis quarte usque in uesperis quinte ferie ita, quod quilibet uolens huiusmodi sacramentum videre possit, licite teneri ualeat in patenti, auctoritate apostolica tenore presencium indulgemus. Et nichilominis de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus uere penitentibus et confessis, qui sacramentum predictum ab huius-

modi uesperis quarte usque in uesperis quinte ferie predicte deuote uisitauerint, vnum annum et quadraginta dies de iniunctis eis penitenciis misericorditer relaxamus presentibus, quoad relaxacionem huiusmodi dumtaxat post decennium minime ualituris. Nulli ergo etc. nostre concessionis et relaxacionis infringere etc. Si quis autem etc. Datum Rome apud sanctum Petrum sexto kalendas Februarii, pontificatus nostri anno secundo.

Současná kopie v registru papeže Bonifáce IX z l. 1391 anni 2, liber 26 fol. CXCI v papežském archivu Vatikánském; přepis v archivu zemském. — Neuwirth, Mittheilungen das Vereins f. Gesch. der Deutschen in B. XXXI str. 338, kdež kopie archivu zemského je doplněna. — Český překlad ze XVI stol. této indulgence doplněný několika slovy ve smyslu přijímání pod obojí čte se v Bohuslava Bílejovského, Kronice církevní (vydání J. Skalického 1816) na str. 28 s doložením, že list ten „při letech 1390" byl měštanům Kutnohorským vydán a že prý papež Bonifác IX také v něm ustanovil, aby „při témž kostele Těla Božího děkanství bylo a trvalo, pokudž by slovo boží věrným v něm kázáno bylo". Srov. Kalousek, O historii kalicha v dobách předhusitských (1881) str. 171. — V archivu kapitoly Pražské zachoval se orig. (č. XVII, 23) *zakládacího listu kaple Božího Těla a sv. panny Barbory ze dne 27 července 1388*, jejž arcibiskup Pražský Jan z Jenštejna také potvrdil. List tento vydaný bratrstvem Těla Božího a smluvený s kapitolou Pražskou zní takto: „In Dei nomine Amen. Nos Wincencius de Rosental, magister curie in Montibus Chutnis, Nicolaus de Doleo, Henricus de Rosental, Jacobus de Pyesk, Johannes dictus Russ, plebanus ecclesie in Herzman, Nicolaus Polneri, Jacobus monete notarius, Nicolaus Falkenberg, Andreas Polner, Paulus montis notarius, Johannes de Iglauia, Michael linista, Johannes Rab, Martinus Placzczer, Johannes Minsterberg, Martinus de Doleo et Oswaldus Hoffman ceterique ciues de Montibus Chutnis fraternitatis Corporis Christi ad vniuersorum tam presencium quam futurorum volumus deuenire noticiam, quod nobis zelo deuocionis ductis ob remedium animarum nostrarum ac parentum, predecessorum nostrorum, pro diuini cultus augmento cappellam in honore Corporis Christi et sancte Barbare, virginis et martiris gloriose, prope Montes Chutnis in fundo bonorum communium capituli ecclesie Pragensis infra fines et limites ecclesie parrochialis in Pnyewycz tituli sancti Wenczeslai, martiris gloriosi, sita [sic] in obediencia dicta wlgariter Pnyewicz, quam nunc tenet venerabilis vir magister Adalbertus, scolasticus Pragensis, de nouo opere fundare et construere cupientibus, honorabiles viri domini Petrus de Janowicz prepositus, Bohuslaus, decretorum doctor, decanus, magister Adalbertus, sacre theologie professor, scolasticus antedictus, Johannes, Omnium Sanctorum in castro Pragensi, Mathias decretorum doctor, Olomucensis, Vitus, sancti Egidii Pragensis, Wenczeslaus, Missnensis ecclesiarum prepositi, magister Fridmannus, sacre theo-

logie professor, archidiaconus Belinensis, Benessius de Chobolicz, Wenczeslaus, decanus sancti Appollinaris Pragensis, Cunsso de Trziebowel, decretorum doctor, custos, Hasko de Knyezicz, Nicolaus de Baworow, Johannes de Jerzen, licenciatus in decretis, Hermannus de Merow, magister Johannes, sacre theologie professor, Martinus dictus Hispan, Blasius dictus Lupus, Nicolaus de Potenstein. Andreas de Gewiczka et Jaroslaus de Porzessyn, canonici, totumque capitulum ecclesie Pragensis antedicte ad humilem supplicacionem nostram consensum ipsorum graciosum ad hoc prebuerunt et fundum ipsorum ac dicti capituli predictum pro huiusmodi cappella fundanda et construenda nobis ac dicte fraternitati nostre donauerunt de conniuencia et consensu expresso reuerendissimi in Cristo patris et domini, domini Johannis, archiepiscopi Pragensis, apostolice sedis legati, sub condicionibus infrascriptis: Primo videlicet, quod nos, ipsius cappelle fundatores, vnum presbiterum seu eciam clericum in minoribus ordinibus constitutum ydoneum ad eandem cappellam dicto domino archiepiscopo aut suis in spiritualibus vicariis in rectorem ipsius cappelle instituendum per nos pro prima vice habebimus et poterimus presentare, et demum eodem rectore cedente vel decedente, quocies et quando locus vacacionis occurrerit, prefati domini . . capitulum Pragense vna nobiscum tamquam cum fundatoribus dicte cappelle ad eandem cappellam personam ydoneam insimul habebunt et habebimus presentare temporibus perpetuo affuturis. Item, qnod in huiusmodi cappella per octo annos continuos inmediate sequentes a tempore fundacionis fabrice ipsius cappelle continue computando sexta pars offertorii et aliarum oblacionum modo quocumque obuenienciun preter fabricam et census perpetuos siue in agris siue in pecuniis pro altaribus siue missis perpetuis comparandis et luminaria perpetua, videlicet lampades, ad prefatos dominos . . prepositum, . . decanum et capitulum in signum dominii fundi prelibati pertinebit; residuis vero quinque partibus offertorii et oblacionum huiusmodi pro fabrica memorate cappelle conuertendo reseruatis. Predictis uero octo annis transactis, siue huiusmodi fabrica consumata fuerit siue non, extunc medietas offertorii et aliarum obuencionum in eadem cappela modo quocunque obueniencium adinstar quarte debite iure communi dari a mendicantibus suis plebanis censibus perpetuis siue in agriculturis siue in pecuniis pro altaribus in eadem cappella erigendis uel missis perpetuis comparandis eciam et luminibus perpetuis, puta lampadibus ibidem procurandis, dumtaxat exceptis ad predictos dominos . . prepositum, . . decanum et capitulum ipsorum in signum iuris patronatus ex parte vna et alia medietas ad rectorem ipsius cappelle, qui fuerit pro tempore, perpetuis temporibus pertinebit qualibet contradiccione procul mota. Si autem quempiam super fundo huiusmodi cappelle dumtaxat et non alias nec aliter nouis pretactis ciuibus fraternitatis Corporis Christi per dictos dominos prepositum, decanum et capitulum donato, ut prefertur, litem moueri contigerit, tunc sepedicti domini . . prepositus, decanus et capitulum litem huiusmodi in se assumere et fundum ipsum defensare tenebuntur ipsorum et capituli eorum propriis sumptibus et expensis. Insuper fatemur, quod prefate ecclesie parrochiali sancti

Wenczeslai rectoribusque ipsius, qui fuerint pro tempore, infra cuius limites sepedicta cappella fundabitur et construetur, in personam discreti viri domini Andree, ipsius ecclesie rectoris, ad hoc expresse consencientis realiter et cum effectu pro iuribus parrochialibus exstitit satisfactum taliter videlicet, quod tres sexagene grossorum pragensium denariorum census annui et perpetui per nos fundatores eidem ecclesie parrochiali et rectoribus ipsius date, deputate et assignate existunt, prout in litteris super hoc confectis clare et plenius continetur. In quorum omnium et singulorum testimonium sigillum fraternitatis nostre Corporis Cristi necnon eciam sigillum prefati reuerendissimi in Cristo patris domini Johannis, archiepiscopi Pragensis, ad preces nostras instantiuas et de certa nostra sciencia ac sigilla nostra propria, videlicet Wincencii, magistri curie, Nicolai de Doleo, Henrici de Rosental et Jacobi de Pyesk predictorum, presentibus sunt appensa. Datum et actum in Montibus Chutnis anno incarnacionis Domini millesimo trecentesimo octuagesimo octano, feria secunda proxima post festum sancti Jacobi apostoli. Nos quoque Johannes dei et apostolice sedis gracia archiepiscopus Pragensis, apostolice sedis legatus antedictus, predictam donacionem ac alia omnia et singula suprascripta ratam et gratam ac rata et grata habentes eam et ea in singulis eorum clausulis et punctis ratificamus, approbamus et auctoritate nostra ordinaria confirmamus. Et in testimonium omnium premissorum et robor perpetuo valiturum sigillum nostrum maius de nostra certa sciencia presentibus est appensum". Na listu tom přivěšeno na proužcích pergamenových pět pěkně zachovaných pečetí. — Neuwirth u. m. str. 335.

Čís. 642.

1391, 11 února. Na Křivoklátě.

Král Václav IV usnávaje, že purkmistr, konšelé a všechna obec města Litoměřic mají od dávných časů výsadu na sklad obilí i jiného zboží po Labi k městu jich připlaveného, povoluje jim, aby z každé lodi s nákladem obilí, soli, ryb, vína neb jiného zboží, která dolů neb nahoru po Labi se plaví, vybírali clo 30 zlatých, kdyby majitel lodi nechtěl zboží to ve městě jich složiti. Pakli by ani zboží nesložil ani řečeného cla neplatil a po Labi dále plul, mají právo loď mu zabaviti a on upadne do pokuty královské.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum dudum magister ciuium, consules et jurati ciuitatis Luthomericensis, fideles nostri dilecti, a tempore, cuius contrarium in memoria ho-

minum non existit, deposicionem wlgariter dictam nyderlag frumentorum et aliarum mercium, in quibuscumque rebus consistant, siue [ea] per alueum Albee sursum seu deorsum ad ipsorum ciuitatem deduci contingat, legittime habuerint et habeant usquemodo, prout eciam litere confirmacionis diui quondam domini Karoli, Romanorum et Boemie regis, genitoris nostri carissimi, date desuper luculencius attestantur: nos attendentes grata et multiplicia obsequia, quibus se dicta ciuitas nostris reddidit conformem beneplacitis et acceptam, non per errorem aut inprouide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio dictis magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis prefate Luthomericensis infrascriptam graciam duximus graciosius faciendam et facimus per presentes sic videlicet, quod quelibet nauis onerata bladis, sale, piscibus, vino ac aliis mercibus quibuscumque, descendens seu ascendens per Albeam, aput prefatam Luthomericensem ciuitatem merces huiusmodi deponere debeat, sicut hoc ipsum tentum est hactenus ab antiquo. Si quis vero mercator seu persona alia qualiscumque, cuiuscumque eciam gradus, condicionis seu status existat, huiusmodi deposicionem forsitan facere non curaret, extunc huiusmodi persona de prefata naui onerata, quociens nauem ipsam preterire contigerit, triginta florenos auri legalis ponderis tocies, quocies merces rennueret deponere vel negligeret, nomine veri thelonei dictis ciuibus persoluere teneatur, in vsus nostros et nostre camere nullo medio conuertendos. In casum vero, quo quispiam quauis forsitan temeritate pretensa publice uel occulte nec facta deposicione seu soluto theloneo triginta florenorum, ut premittitur, per dictum flumen Albee preteriret, per dictos ciues arrestari debebit et indignacionem nostram grauissimam ac penam ad nostre voluntatis arbitrium infligendam se nouerit irremissibiliter incursurum. Mandamus igitur vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, ciuitatum, opidorum et locorum communitatibus ceterisque nostris subditis et fidelibus vniuersis firmiter et districte, quatenus prefatos ciues nostros in predicta gracia quomodolibet non impediant nec sinant per quempiam aliqualiter impediri nostro regio sub fauore. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo

primo, die vndecima Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus canonicus Olomucensis.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 15 (starší č. 11). Utržená a ulámaná velká pečeť královská chová se uložena při listině. Na rubu rukou XV století: „Litera domini Wenceslai super deposicione". — Kop. z XV. století v rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 12 *a* a 48 *a* za nápisem: „Litera majestatis regis Wenceslai super deposicione" a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 16". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXV; srv. k tomu též text I str. 238. — V témž rukopise musejním na l. 48. *b* je český překlad z XV. století za nápisem „List krále Václava na sklad", kdež se praví: že Litoměřičtí „od dávných časuov, jimžto od lidí pamětníkuov nenie, sklad obilé i jiné kúpie kteréžkoli, když sú sě po Labi k městu připlavili, měli a mají do sie chvíle".

Čís. 643.

1391, 20 února. Na Křivoklátě.

Král Václav IV vysazuje na žádost Jana z Michalovic obci jeho města Mladého Boleslava výroční trh na den Na nebevzetí panny Marie.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod ad supplicem peticionis instanciam nobilis Johannis de Michelsberg, familiaris fidelis nostri dilecti, scabinis, ciuibus et incolis ac vniuersitati ciuitatis in Juueni Boleslauia indulsimus et tenore presencium auctoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia graciosius indulgemus, vt ipsi exnunc inantea in perpetuum annis singulis, incipiendo videlicet in die assumpcionis gloriose virginis Marie venture proxime, per octo dies se immediate sequentes, nundinas seu annuale forum in ciuitate ipsorum predicta celebrare et obseruare possint et valeant cum omnibus mercibus, mercimoniis, rebus, libertatibus, emunitatibus, iuribusque, modis et formis, quemadmodum nundine seu annuale forum in ciuitatibus aliis regni nostri Boemie antiquitus obseruari consueuerunt. Inhibentes vniuersis et singulis

baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burgrauiis, officialibus, ciuitatum, oppidorum et villarum iudicibus, iuratis et incolis ceterisque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus tenore presentium firmiter et districte, ne prefatos ciues, incolas et vniuersitatem ciuitatis in Juueni Boleslauia necnon vniuersos et singulos mercatores et quascunque alias personas dictas nundinas seu annuale forum, vt premittitur, visitantes, accedentes et suo tempore ibi morantes ac eciam redeuntes abinde in personis, rebus, mercibus ipsorum contra indultum nostrum huiusmodi impediant, molestent quomodolibet aut perturbent, prout indignacionem nostram grauissimam et penam pro arbitrio nostro infligendam voluerint euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Burgleins anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die vicesima mensis Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

Dle orig. druhdy v archivu m. Ml. Boleslavi chovaného Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° LXXVI.

Čís. 644.

1391, 10 března. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům Chebským, že mohou svobodně užívati starodávných silnic z Chebu do Prahy a zase do Frankfurtu vedoucích, jedouce se zbožím kupeckým; avšak clo, které druhdy v městysi Žebráce platili, mají odváděti v městě Slaném, a clo, které v Tachově platili, mají odváděti ve Vejlě.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem briue allen den, die in sehen oder horent lesen, das wir mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen durch besserung willen vnser stat zu Eger den burgern vnd inwonern derselben stat, die doselbist behuset vnd gesessen sein vnd mit der stat leiden, erloubet vnd gegunst haben, erlauben vnd gunnen in von kuniglicher machte zu Beheim in craft dicz briues, das si vnd

die iren die nachgeschriben strassen, das ist von Eger gein Elenbogen vnd von dann gen Radensfurt, von dann gen Masschczow, gen Sacz, Lun, vnd furbass gein Slan vnd von danne dricht gen Prag vnd geleicher weise denselben weg wider von Prage gen Eger mit aller irr kawfmanschacze vnd habe, welicherley die sein, cheinerley vsgenomen, als oft in des notdurftig sein wirdet, wandern vnd cziehen vnd iren nucz vnd frummen schaffen mogen, doch in solicher masse, was sy vnd die iren von irr koufmanschacz vnd habe czolle vod maute in vnserm markt zunn Betlern von recht vnd gewonheit geben solten, das sy die in der egenanten stat zum Slan genczlichen vnd an widerrede richten vnd geben sollen, vnd gleycher weise so erlouben vnd gunnen wir den egenanten burgern vnd inwonern zu Eger, die doselbist wonen vnd mit der stat leyden, das sy von Eger gen der Newen stat, von dann gen der Weiden vnd furbass die rechten strasse gen Frankenfort uff den Mewen vnd denselben wege von Frankenfurt wider gen Eger mit aller irr koufmanschacz vnd habe, welicherley die sein, cheinerley vssgenomen, als oft in des notdurftig sein wirdet, wandern vnd cziehen vnd iren nucz vnd frummen schaffen mogen, doch also vernemlich, was sy vnd die iren von irr koufmanschacz vnd habe czolle vnd maute in vnser stat zu Tachaw von recht vnd gewonheit geben solten, das sy die in der egenanten stat zu der Weiden genczlichen richten vnd geben sollen vnd dise vnser erloubung vnd gunst sol weren, als lang vnd wir das nicht widerrufen vnd von dem tage, als wir die widerrufen werden, sechs gancz wochen vnd nicht lenger vnschedlichen doch andern iren briuen, die sy vormals von vnserm vatter seligen, dem Romischen keyser Karlen, vnd ouch von vns vber dieselben strassen erworben haben. Vnd gebieten dorum allen unsern burggrafen, amtluten, czolnern, mautnern, strassenreittern, steten vnd allen adern vnsern burggrauen, pflegern, amptluten, czollnern, mautnern, strassritern, steten vnd allen andern vnsern vnd des kunigreichs czu Beheim vndertanen vnd getrewen bedy hiedisshalb vnd genhalb waldes ernstlich vnd vestenclich mit disem briefe, das sy die egenanten vnser burger vnd inwoner zu Eger vnd die iren wider soliche vnsere erloubunge vnd gunst an den egenanten strassen nicht hindern, sunder sy dieselben strassen cziehen vnd varen lassen, als vorgeschriben

possint et valeant tenore presencium et de certa nostra sciencia indulgemus, exceptis tamen omnibus et singulis aliis, qui ab illustribus quondam predecessoribus nostris, Boemie regibus aut ducibus, seu eciam a nobis gracias consimiles habere noscuntur, quibus per presentem graciam nostram nolumus in aliquo derogari. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, officialibus ceterisque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus tenore presencium firmiter et expresse, ne ipsi prefatos ciues nostros in huiusmodi gracia ipsis per nos facta impediant aliqualiter aut molestent, sed pocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant efficaciter et conseruent, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum in Mendico anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die XII Junii, regnorum nostrorum anno Boemie vicesimo octauo, Romanorum vero quinto decimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° XIII (starší č. v rohu 21; rukou po r. 1547 č. 10). S úlomkem velké královské pečeti na perg. proužku zavěšené. Na rubu poznámka: „K bránění řemesl v míli etc. a cizích piv šenkování". Kop. ze XVI. stol. v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 44 v. za nápisem: „Aby řemeslníci vokolo Kolína míli neštolovali". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXVIII.

Čís. 646.

1391, 29 července. Na Dobříši.

Král Václav IV opětně zakazuje soukeníkům v městě Žatci pod pokutou 100 kop gr., aby krájeli a prodávali sukna na lokte, odvolávaje při tom povolení, které byl druhdy soukeníkům na škodu obce udělil.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, wie wol das sey, das wir zu andern czeiten vber solche vorbietung, die seliger gedechtnusse

der allerdurchleuchtigist furste, vnser lieber herre vnd vater, der Romischer keiser Karle, die weil er lebte, mit seinen briuen getan hat, erlawbet und gegunst haben, das die tuchmacher, die in vnser stat zu Sacz wonhaftig sint, ire erben vnd nachkomen ewiclichen gewant vnd tuch machen vnd euch [sic] das noch der elen sneyden vnd vorkawfen mochten, als das in andern vnsern maiestat briuen, die wir doruber geben haben, volkomenlichen begriffen ist, idoch wan solche vnser erlawbung der egenanten vnser stat vnd den inwonern doselbist schedlich ist, als wir des von den burgern vnd insessen der egenanten stat zu Sacz, armen vnd reichen, kuntlichen vnderweiset sein, douon — so meynen, seczen vnd wollen wir, das die obgenante vnser erlawbung genczlichen vnd aller sachen vernichtet vnd abe sein sol, die wir ouch mit sampt den briuen, die wir doruber geben haben, wissentlichen widerruffet haben vnd widerruffen von kuniglicher macht zu Beheim in craft dicz briues vnd vorbieten ernstlichen vnd vesticlichen bei vnsern hulden den tuchmachern, die in der obgenanten stat czu Zacz wonhaftig sint oder in czeiten doselbist wonhaftig werden, das sie, ire erben vnd nachkomen oder ymanden von iren wegen furbasmer die tucher bei der elen nicht sneiden sollen in dheyne weis, vnd wer dowider tete vnd des redlichen vberwunden wurde, der sol, als ofte das geschicht, hundert schok groser in vnser kunigliche kammer zu einer bussen vorfallen sein, oder ob er so arme were, das er derselben bussen nicht tragen noch beczalen mochte, so sol er beide von den egenanten stat zu Zacz vnd ouch vnserm kunigreich vnd lande zu Beheim ewiclichen vorczalt sein vnd geweiset werden. — Geben zu Dobrziess noch Crists gepurte dreiczenhundert iar vnd dornach in dem eyn vnd newnczigistem iare, an sant Marte tage, vnser reiche des Behemischen in dem newn vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem sechsczehenden iaren.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 11 *b* za nápisem: „Wenczeslaus rex inhibet, ne pannifices Sacenses perpetue pannum incidere audeant vel presumant". — Listina ta je ale mřežována. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 212, kdež chybně k 11 listopadu datováno.

* Čís. 647.

1391, 8 listopadu. Na Křivoklátě.

Král Václav IV povoluje purkmistru, radě a všem měšťanům m. Kadaně, že mohou na obecních návrších kolem města nové vinice zakládati a že držitelé těchto vinic mají kromě platu viničného králi náležejícího obci každého roku desátek odváděti.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, das wir haben angesehen gnediclichen sulche gneme dinste vnd trewe, als vns der burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen der stat zum Cadan — oft vnd dicke nuczleichen vnd wilicleichen getan haben — vnd sunderleichen dorubm, das dieselbe stat bey vnsern czeiten zuneme vnd gebessert werde, so haben wir in vnd iren nachkomen — diese besundere genade getan —, das sie alle vnd irer iglicher vf den gemeinen gebirgen der stat zum Cadan, die zu sulchen weingarten geschicket sind, wo in das fugen wirdet, von newes weyngarten bawen sullen vnd mogen, vnd was sie derselben weyngarten vf sulchen gemeinen gutern gebawet hetten oder noch bawen wurden, das sie die haben, halden vnd besiczen sullen, als weyngarten recht vnd gewonheid ist; doch also das die burger vnd inwoner zum Cadan, die sulche weyngarten gebawet hetten vnd bawen werden vf der gmeine, den czehenden von allen weyngarten alle jare furbasmer ewiclichen dem rate vnd der gemeyne derselben stat zum Cadan geben sullen, den die burger in iren vnd irer stat nucze zum Cadan wenden vnd keren sullen vnd mogen, als in das nuczlichen vnd fuglichen sein wirdet, also vornemlichen, das ouch vns vnd vnsern nachkomen, kunigen czu Beheim, das gewonlich bergrechte jerlichen von allen weyngarten gerichtet vnd gegeben werden, als billichen ist. — Geben zum Burglenis noch Crists geburt dreyczenhundert jar vnd dornach in dem eyn vnd newnczigisten jare, des nechsten mitwochens vor sand Merteinstage, vnser reiche des Behmischen in dem newn vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem sechczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně N° 9 (lit. K). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — Kop. v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 16 za nápisem: „Littera regis Wenceslai, quod ciues ciuitatis Cadanensis et ipsius inhabitatores possunt in montibus et communitatibus ciuitati adiacentibus vineas excolere et edificare et decimas earumdem vinearum possunt et debent tollere, percipere et in vsus ciuitatis conuertere, impedimentis quorumlibet procul motis".

Čís. 648.

1391, 29 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV vyznává, že vyplatil ze zástavy hrad a město Perno s jinými statky, jež Tímovi z Koldic byly zapsány v sumě 5800 kop, zanechav toliko úroky z měst Budišína a Lubaně v jeho zástavě. Geben zu Petlern noch Cristes geburt dreyczehenhundert jare vnd dornach in dem ein und newnczigistem iare, an sand Andres abende, vnserr reiche des Behemischen in dem newn vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem sechczehenden iaren.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus Olomucensis canonicus.

Dle orig. „archivi appellat. Boemie et curiae feud." Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus I. Urkundenbuch N° LXXXIV. — Purkmistr a rada města Perna zavázali se pak *listem ze dne 21 března 1392*, že budou zachovávati úmluvu, kterou mezi nimi a jinými městy kr. Václava IV s jedné strany, a mezi městem Drážďany a jinými městy Míšenskými markrabí Moravský Jošt a markrabí Míšenský Vilém stran plavby po Labi a skladu zboží v Perně uzavřeli, a sice praví v listě tom Pernenští: „alzo daz wir noch se (i. e. die burger zcu Dresden) enandir auf der Elbin noch auf dem lande nicht hindirn sullen noch enwollen, vnd daz zal steyn alze lange, bis daz der vorgnante furste vnd herre, vnser lieber gnedeger herre der konig adir der marcgrafe von Misen aufsait adir daz wedirruft, vnd dy aufsagunge sal keynem schaden brengen schiffen, luten vnd allirlege ware vnd koufmanschaft, dy se furn, waz obewennyg vnd nedewennyg ist, beide auf dem wasser vnd auf dem lande, so lange daz dy schiffe vnd kane mit luten vnd irre habin auf beide site zcu huse vnd zcu stade komen; vnd ouch dy wile vnd dy czite ane schaden vnser beider rechte vnd der nedirlage auf der Elbin, dy wir czu Pirne lange cziet, alze wir dy vor alder gehabt habin, do se

vns keyns insprechin, sundir wen se mit erem getreide zcu vnz komen, daz se domete, alze se an den dritten tag gelegin habin vnd obirschift vnd recht dovon gethon habin, dornoch farn vnd czihn mogen vnd sullen von vnz vngehindert vnd ane wedirrede". (v. Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 91).

Čís. 649.

1392, 25 února. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje rychtáře, purkmistra, radu a všechnu obec m. Plzně od odvádění berní a jiných pomocí do komory královské na tři léta, poněvadž dali odstraniti chlebné a masné krámy a některé domy, když dvůr svůj do Plzně přeložiti chtěl, a tím do dluhů upadli, toliko obvyklý úrok roční z osvobození toho vyjímá.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann der richter, burgermeister, rate vnd burger gmeinlich der stat zu Pylsen, vnsre liben getrewen, nechsten do wir vnsern kuniglichen hofe zu in wolten gelegt haben, den wir doch durch redlicher sachen willen gen Prage vorlegten, sich durch desselben hofes willen von abebrechen wegen der protbencke, fleischbencke vnd hewser vnd ouch mit andern manicherley sachen, die sie dorvff gelegt haben, in grosse schulde vnd scheden gestossen haben vnd ouch noch douon empfahen vnd tragen mussen, vnd dorumb das wir diselben vnsre burgere vnd stat zu Pylsen sulches schadens etwas ergeczen, so haben wir angesehen ire willickeyt vnd trewe, die sie vns getan haben vnd furbas tun sollen vnd mogen in kumftigen czeiten vnd haben dorumb mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen dieselben vnsre burger vnd stat zu Pylsen gmeinlichen gefreyet vnd freyen sie in craft dicz briues vnd kuniglicher mechte zu Beheim, also das sie von datum dicz briues drey gancze jare noch einander zu czelen, aller geschosse, stewer, bete, beren vnd vfsaczunge, welcherley die weren, genczlichen frey, ledig vnd loze sein sollen, vsgenomen die rechten czinse, die sie richten sollen, als sie das buczher getan

haben, doch also vornemlich das dieselben burgere von sulchen stewern vnd beren, die sie vns in den egenanten dreyen jaren solten geben haben, ire schulde beczalen vnd das vberige an irer stat nucze vnd gebewde wenden vnd keren sollen von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnsern amptluten vnd mit namen vnserm vndercamerer zu Beheim, die nu sein oder in czeiten werden, vnsern liben getrewen, ernstlichen vnd vestliclichen mit diesem briue, das sie den egenanten vnsern burgern vnd stat zu Pylsen wider sulche vnsre gnaden vnd freyheid in den vorgenanten dreyen jaren nichtes anmueten oder fordern noch wider sulche vnsre gnaden dringen oder leidigen in dheine weys, als libe in sey vnser swere vngnade zu vormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigele. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczehundert jare vnd dornach in dem czwey vnd newnczigisten jare, des nechsten suntags vor vastnacht, vnserr reiche des Behemischen in dem newn vnd czweinczigistem vnd des Romischen in dem sechczehenden jare.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus Olomucensis canonicus.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 9. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV stol.: „Indultum seu freyung propter rupturam panniscampnorum et maccelorum". — Pelzel, Lebensgeschichte des K. Wenceslaus. Urkundenb. N° LXXXVI. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 163. — Pokud se úroku ročního z Plzně týče, nařídil císař Karel IV *r. 1366* rychtáři, přísežným i vší obci města Nového Plzně, aby urozenému p. Bohuslavovi ze Švamberka platili z něho ročně 64 kop gr. (přiznávací list obce ze dne 31 října 1366 v Archivu Českém I str. 508); *listem ze dne 27 října 1402* Jan ze Švamberka postoupil z úroku, který sdědil po otci a jejž mu obec města Nového Plzně platila na všaké léto, 74 kop gr. rozdílně na sv. Jiří a na sv. Havel, urozenému muži Stupkovi ze Švamberka; týž *listem ze dne 31 prosince 1405* postoupil z úroku toho svému panoši Vlkovi z Miletic 11 kop v zápisné sumě 110 kop gr. pr. a *listem ze dne 9 ledna 1406* 53 kop gr. pr. „ctným mužóm Janovi Balilovi z Catova, jeho ženě vlastní, jeho dětem a Oldřichovi z Ošelína i tomu každému, kdož by tento list jměl s jich dobrú volí". (Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 97, 201, 212 a 213).

Čís. 650.

1392, 29 března. V Praze.

Král Václav IV obdržev od měšťanův a obyvatelů města a země Chebské společně se Židy peněžitou pomoc, osvobozuje je od placení berně neb jiných platů na čtyři léta.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischen kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann vnsere lieben getrewen die burgere, ynsessen vnd ynwonere vnser stat vnd landes zu Eger mitsampt den Juden, die mit in wonende sein, vns zu sunderlichen vnsern notdurften yeczunt eine bete vnd stewre gegeben haben vnd geben, dorumb vnd ouch durch merkliche ire gebrechen, die in yeczunt anligende sein, der wir wol vnderweiset sein, so haben wir denselben vnsern burgern, ynsessen, ynwonern vnd ouch den Juden der egenanten vnser stat vnd landes zu Eger mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen die gnade getan vnd tun in die in kraft dicz briues vnd von kuniglicher machte, das sie vnd alle die, die mit in pflegen zu leyden, von Pfingisten, di schirist komen, anczuheben vnd dornach vyer gancze jare noch einander zu czelen, vor aller stewre, bete, berne vnd aller newer vfsaczunge, die wir, die vnsern vnd vnsere amptlute von vnsern wegen vfpflegen zu seczen vnd zu nemen, frey, lediclichen vnd loze sein vnd siczen sollen. Vnd wir wollen vnd sollen sie dieselben jare bey solchen vnsern gnaden vngehindert beleiben lassen vnd behalden vnd gebieten dorumb allen vnsern amptluten, die das angehoret, die yeczunt sein oder in czeiten werden, das sie die egenanten vnsere burgere, ynsessen vnd ynwoner vnd die Juden der egenanten vnserr stat zu Eger vnd ouch alle die, die mit in pflegen zu leyden bey solchen egenanten vnsern gnaden vngehindert beleiben lassen vnd nicht gestatten, das sie dowider yemand hindere in dheiner weis, als sie vnsere swere vngnade vermeyden wollen. Mit vrkunt dicz brieues versigelt mit vnser kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornach in

dem czwey vnd newnczigisten jaren, des freytages vor dem suntag in der vasten, als man singet Judica, vnserr reiche des Behemischen in dem newn vnd czweinczigisten vnd des Romischen in dem sechczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relationem domini Henrici de Duba, magistri curie, et Sigismudi subcamerarii Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Chebu N° 68. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 275.

Čís. 651.

1392, 10 července. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje Václavu rychtáři města Poličky zakládací listinu tohoto města s tím doložením, že má Václav i dědicové jeho zakoupené rychtářství města Poličky se vším příslušenstvím dědičně držeti, avšak bez újmy práv císařovny Alžběty, nevlastní matky královy, k jejímužto věnu Polička patří.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod constitutus in nostre maiestatis presencia Wenceslaus, iudex oppidi Policzka, fidelis noster dilectus, nobis humiliter supplicauit, quatenus literam quondam serenissimi principis domini Ottagari, Boemie regis, predecessoris nostri carissimi, super iudicio oppidi Policzka quondam suis predecessoribus traditam et concessam, et que ad ipsum, heredes ac successores suos, ex empcione legitima iuste peruenit, approbare et confirmare de benignitate solita graciosius dignaremur, cuius quidem litere tenor sequitur in hec verba per omnia: In nomine sancte et individue Trinitatis amen. Nos Ottagarus etc. (Následuje znění zakládací listiny krále Přemysla Otakara II d. u Prahy 27 září 1265 č. 14). Nos eorum precibus vtpote racionabilibus atque iustis consencientes benignius — prefatam literam in omnibus suis articulis,

ıctis et clausulis, prout de verbo ad verbum expressatur superius, — ıfirmamus, decernentes ac volentes expresse, vt prefatus Wenceslaus, 'edes et successores sui legitimi, predictum iudicium eiusque perencias atque bona, in quorum possessione reali et iusta existit et › ad ipsum ex contractu empcionis spectare noscuntur, habere, ere et pacifice debeat possidere, nostris tamen et serenissime tris nostre domine Elizabeth, Romanorum imperatricis semper ;uste, iuribus semper saluis, cui per presentem nostram renovanem in suo dotalicio nullum volumus penitus preiudicium gene-i. Presencium regie nostre maiestatis sub sigillo testimonio liteum. Datum Mendici anno domini millesimo trecentesimo nonageıo secundo, die decima Julii, regnorum nostrorum anno Boemie :esimo, Romanorum vero decimo septimo.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Poličských krále Vladislava d. v Praze února 1474, jejíž vidimus z r. 1508 chová se v archivu m. Poličky. — Pelzel, ensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° LXXXVIII. — Český překlad ›to listu z počátku XVI století uveřejnili Michal, Polička str. 38 a Hájek l. věnné město Polička str. 60.

Čís. 652.

1392, 14 listopadu. Na Žebráce.

ál Václav IV povoluje z královské moci české měšťanům a obyvaım města Perna nový výroční trh na den sv. Matouše evangelisty věma dny pořád zběhlými a ustanovuje, že v nejbližších třech letech že každý svobodně s kupectvím k tomuto trhu přicházeti, neplatě cla královskému celníku v Perně.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen iten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen —, das durch nucze vnd besserung willen vnser stat czu Pirne den gern vnd ynwonern doselbst eynen newen iarmarkt, der anheben an sand Matheus tage, des heiligen ewangelisten, vnd weren en gancze tage dornach, nu furbasmer ewiclichen alle iare vf ;elbe zeite gnediclichen gegeben haben vnd geben yn den in kraft ; briefs vnd kuniclicher macht zu Beheim zu haben, des zu ge-

brauchen vnd zu geniessen in aller der masse, als das an andern iarmerkten in andern steten dorubm gelegen gewonlichen ist, vnschedlichen doch andern steten, die dorumb in der nehen gelegen sind, an iren iarmerkten, ob sie dheine vf dieselbe czeite hetten. Ouch so haben wir denselben vnsern burgern zu Pirne vnd allen den, die denselben iarmarkte bawen vnd vf den komen vnd czihen werden, diese besundere genade getan, das sie mit aller irer kaufmanschafft vnd habe czolfrey vnd an alles hindernusse in dieselb vnser stat zu Pirne vnd wider doraus czihen vnd varen mogen bynnen der czeite, als derselbe iarmarkt weret, drey iare, die sich von datum dicz briefs nocheinander vorlauffen; vnd wann dieselben drey iare vsgangen sind, so sal ydermeniclich czollen, als gewonlichen ist. Vnd gebieten dorumb allen fursten, geistlichen vnd werntlichen, grauen, freyen, rittern, knechten, vogten, pflegern, burggrafen, amptluten vnd gemeinschefften der stete, vnd mit namen vnserm czollner zu Pirne, der ist oder in czeiten wirdet, vnd ouch sust allen andern vnsern vndertanen vnd getrewen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem brief, das sie die egenanten vnsere burger vnd stat zu Pirne an demselben iarmarkte czihen vnd den bawen werden, nicht hindern noch irren, sunder sie des gebrauchen vnd geniessen lassen vnd ouch dobey hanthaben, schuczen vnd schirmen sullen, als sie vnsere swere vngenade vormeiden wollen. Mit vrkunt dicz briefs vorsigelt mit vnser kuniclicher maiestat insigel. Geben zu Betlern noch Crists geburt dreyczenhundert iar dornach in dem czwey vnd newnczigistem iare des nehsten donerstags noch sand Merteins tage, vnser reiche des Behmischen in dem dreissigisten vnd des Romischen in dem sibenczehenden iaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem S[igismundi] subcamerarii Wlachnico de Weytmule.

[Na rubu:] R. Wenczeslaus de Olomucz.

Orig. perg. v archivu m. Perna. S rozlomenou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — v. Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 374.

Čís. 653.

1392, 8 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům města Písku práva, která jim králové Jan a Karel IV udělili, avšak ruší při tom ustanovení listu krále Jana, kterým rychtářství městské se clem obci Písecké se postupovalo a zůstavuje úřad tento nadále při sobě a budoucích králech Českých.

Václav — známo činíme —, že předstoupivše před nás měšťané města Písku, věrní naši milí, nějaký list nejjasnějšího někdy knížete pana Karla, Římského císaře a Českého krále, otce našeho nejmilostivějšího slavné paměti, jim na jisté milosti a právo daný, nám jsou ukázali a podali, ponížene prosíce, abychom již dotčený list — potvrditi milostivě ráčili, kteryžto list slovo od slova v sobě zní takto: Karel z boží milosti etc. (Následuje znění českého překladu listu krále Karla IV d. v Praze 14 července 1348 čís. 273). Protož — k jich prosbám jakožto slušným jsme svolili — a nadepsaný list i všecko, což se v něm zavírá, — potvrzujeme, přikazujíce a ustanovujíce, aby tyto všecky věci celé a neporušitelné zůstaly, rušíce ovšem artykul v listu krále Jana zapsaný, rychtářství s jeho k němu příslušenstvím a cla města Písku se dotýkající, z té příčiny, že jmenované rychtářství a clo při našem, dědicův našich a budoucích našich králův Českých řízení a při naší vůli všelijak zůstavujeme. Tomu na svědomí pečeť naši královskou přivěsiti jsme rozkázali. Dán na Žebráce létha páně tisícího třistého devadesátého druhého, osmý den měsíce prosince, království našich léta Českého třidcátého a Římského sedmnáctého.

Český překlad ze XVI století v archivu m. Písku. — Matzner, Výroční zpráva reálních škol v Písku za r. 1883 str. 14.

* Čís. 654.

1392, 21 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV ustanovuje, že horníci na Horách Kutných a v jiných městech i městečkách horních nemají jinde odpovídati, nežli před minc-

mistrem na Horách Kutných, když jde o jich zboží aneb o jich podsedky, zejména že před mincmistrem mají jich zboží býti vzdávána, provolávána a obstarována.

Wir Wenczlaw von gots genaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem brief allen den, die in sehen oder horen lesen, daz wir durch manicherley notdurft willen vnsern bergwerken anligende sind (sic), allen steten vnd merkchten, die zu denselben bergwerken vnd vnder munczmeister gehoren, mit wolbedachtem mute, gutem rat vnd rechter wissen dise besundere gnad vnd freihait getan haben vnd tun in die in kraft dicz briefs vnd kuniglicher macht zu Behem, daz nyemand, wer der sey, dheynes mannes vnd vndersessen der egenanten bergwerker guter eyntreiben noch ausruffen noch sich des vnderwinden salle noch moge in dheyne weis, er hab es denne zuuoran vorkundiget dem munczmeister czum Kutthen auf dem berge, der nu ist oder in czeiten wirdet, vnd vor im darumb recht gesuchet vnd vordert. Wenn tete yemande dawider oder lies ausruffen dheyne gutere wider solich vnsere gnad vnd freiheit, das tun wir abe vnd vornychten das vnd meynen, daz es kein krafft noch macht haben sulle in dheyne weis. Vnd gepieten darumb allen vnsern ambleuten, haubtleuten, burggrauen vnd allen andern vnsern vnd des kunigreichs zu Behem getrewen vnd vndertanen, vnd mit namen vnserm hofrichter vnd hofschreiber vnsers kunigreichs zu Behem, die nu sind oder in czeiten werden, ernstlich vnd vesticlich mit disem brif, daz sie wider solich vnser gnaden der egenant[en] bergwerk[er] guter nicht eyntreiben, ausruffen noch sich der vnderwinden sullen in dheine weis, sunder sulch sachen an eynen munczmeister brengen, der nu ist oder in czeiten wirdet, vnd im das zu wissen thun vnd das recht vor im vordern, als lieb in sey vnsere swere vngnad zu uermeiden. Mit vrkunt dicz briefs versigelt mit vnsrem kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Betlern nach Krists gepurt dreyczehenhundert jar vnd darnach in dem czwey und newnczigisten jare, an sand Thomastag, vnserr reiche des Behemischen in dem dreyssigisten jare vnd des Romischen in dem sibenczehenden jare.

Obsaženo v konfirmaci privilegií Kutnohorských kr. Ladislava d. v Praze

rvna 1454 a chované v archivu m. Kutné Hory; též v deskách dvorských č. LII str. 16, odkudž Sternberg, Umrisse einer Geschichte der böhm, werke I 2 str. 99 text otisknul. Český překlad z XV století nalézá se v „Transta privilegiorum" v archivu Kutnohorském na l. 10 za nápisem: „že Horníci hú obstavováni býti" a s poznámkou po straně „Confirmatum", v kterémžto adu se praví: „že nižádný, buď kdožkolivěk, člověka aneb podsědka svrchu ovaných Horníkuov ani jich kterého statku zajímati ani se zmocněti anebo zbožie kde vyvolávati a se v to uvazovati nemají aniž mohú pro nižádnú leč by se prve opověděl mincmajstru tudiež u Hory Kuthny, kterýž v tom jest anebo potom bude v budúcích časiech, před ním o to práva prose laje". Týž český překlad čte se v rukop. kl. Strahovského č. 172 na l. 182 dpisem: „Tento jest majestát přejasného krále Českého a pána, pana Vá- Horníkóm od JMti na to vydaný, aby nižádný na ižádné lidi horské ani ch které zbožie nižádným obyčejem nesahal, bez odpovědi pana mincmajstra žádání nejprve práva na něm". Za tím pak následují tyto poznámky, jež se í tohoto privileje, a dvou starších listů císaře Karla IV d. v Budišíně 13 pro- 1371 a krále Václava IV d. v Praze 24 června 1386 (č. 449 a 608 této Sbírky): nceslaus dictus Worsuchr et Friduss Ranzwerk, tunc consules jurati et de nunitate Tycze Clemens et Wenceslaus de Donin, judex, ciues de Montibus nis, missi ex parte tocius consilii et communitatis suprascriptas tres copias statum ad thabulas curie imponi procurauerunt, prout in eisdem continetur. m anno domini M°CCCC°XVII° quatuor temporum penthecosten [2—5 června]". le: „Serenissimi principis et domini, domini Sigismundi, imperatoris Romanorum hemie tunc regis, mandato speciali transsumptum in prescriptorum trium ma- tum sumptum est de thabulis curie regalis de uerbo ad uerbum, prout in m continetur, ad reuelacionem nobilium Alberti de Coldicz, judicis curie lem supremi, et Wylhelmi de Sonburg per manus Martini de Bozkowicz, íí thabularum earundem. Actum anno domini M°CCCC°XXXVII°, feria III ima post festum sancte Dorothee virginis [12 února]. Sigillo nominati judicis emi communitum". — Český překlad ve Veselského, Kutné Hoře str. 35.

Čís. 655.

1393, 10 ledna. Na Žebráce.

l Václav IV dává měšťanům a obyvatelům města Budějovic moc mati do obce po příkladu jiných měst vladyky a lidi poddané ních panství. Poddaní, kteří chtějí se do města stěhovati, mají od svých vziti odpuštění, a kdyby jim bylo odepřeno, mohou prokávysvědčením rychtáře a kmetův onoho místa, kde posud bydlili, rchnosti své ničím nejsou povinni, načež složivše obvyklý groš

český mohou do obce přes to býti přijati. Vrchnost odporujíci máže je napotom soudně stíhati pouze před soudem města Budějovic a nikde jinde.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre in Budweis fieri meliorem, ciuibus et incolis ibidem adinstar aliarum ciuitatum regni nostre Boemie hanc graciam fecimus et facimus per presentes, vt videlicet vniuersos et singulos wladikones, ciues, opidanos, rusticos et alios, cuiuscunque condicionis existant, qui ad dictam ciuitatem in Budweis domicilium suum transferre et ibidem morari deinceps decreuerint, prefati ciues ad dictam ciuitatem assumere, assumptosque adinstar aliorum conciuium ipsorum in suis valeant juribus confouere, sic tamen, quod omnes et singuli domicilium suum transferre volentes primum et ante omnia a suis naturalibus et ordinariis dominis, quibus hactenus fuerunt subjecti, siue ecclesiastici fuerint siue seculares, consuetam debeant et debitam licenciam postulare. Que si ipsis per dictos eorum dominos denegata fuerint, iidemque subditi testimonio judicis et scabinorum loci, in quo moram prius traxerunt, probauerint, se in nullo penitus dictis suis dominis obnoxios aut aliqua culpa fore seu crimine irretitos, extunc liceat ciuibus in Budweis predictis juxta morem et consuetudinem in ciuitatibus regni nostri hactenus obseruatum, per solucionem vnius grossi boemicalis prefatis ad ciuitatem ipsorum transire volentibus licenciam obtinere; quo soluto si, quod absit, hii, quorum hactenus subjecti fuerunt, ipsis dare noluerint licenciam recedendi, ac ipsos vltra hoc judicialiter conarentur impetere, id ipsum coram magistro ciuium et juratis in Budweis et non alibi prosequi tenebuntur, quibus eciam per ipsos expeditam et sufficientem super hoc volumus justiciam ministrari. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum in Mendico anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo tercio, die decima Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie XXX°, Romanorum vero XVII°.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weitemmule.

Orig. perg. v národním museum Uherském v Pešti. Pečeť visutá utržena. Kopie v diplomatáři musejním.

* Čís. 656.

1393, 11 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, rychtáři i vší obci města Budějovic starou výsadu na sklad zboží, a dodává, že všichni kupci, kteří vezou zboží do Čech z Mihle aneb přes Jindřichův Hradec do Písku anebo z Písku do Rakous, nemají jinou silnici jeti nežli skrze Budějovice.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte fidelium nostrorum dilectorum magistri ciuium et juratorum ciuitatis in Budweis maiestati nostre exstat humiliter supplicatum, quatenus ipsis quoddam priuilegium seu litteram serenissimi quondam domini et genitoris nostri, domini Karoli Romanorum imperatoris, ipsis et eorum ciuitati datam et concessam auctoritate regia Boemie approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur, cuius quidem priuilegii tenor sequitur per omnia in hec uerba: Karolus etc. (Následuje znění listu kr. Karla IV d. v Budějovicích 4. května 1351 č. 312). Nos igitur predictorum ciuium et fidelium nostrorum racionabilibus peticionibus benignius annuentes, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia prefatum priuilegium seu litteram in omnibus suis articulis, punctis et clausulis, prout de uerbo ad uerbum expressatur superius, approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio graciosius confirmamus. Et nichilominus de vberioris munificencie nostre dono cupientes condicionem predicte ciuitatis nostre et incolarum ipsius facere meliorem statuimus et volumus processu temporis obseruari, vt videlicet omnes et singule merces et bona de Muhla in Boemiam transeuntes non alibi, quam per dictam ciuitatem in Budweis euehi debeant et educi. Et similiter quecunque merces et bona, cuiuscumque speciei fuerint, que de regno nostro Boemie versus Muhlam aut Vreyenstat educi contingeret, nequaquam per alias stratas aut loca, sed tantum per eandem

ciuitatem nostram in Budweis volumus declinare. Preterea omnes et singulas merces de ciuitate nostra Pyeska versus Austriam et Nouam domum transire volentes et e conuerso de Austria uel de Noua domo cum huiusmodi mercibus in Pieskam redeuntes nequaquam per alia loca seu stratas, sed tantum per eandem ciuitatem nostram in Budweis volumus pertransire. In casum vero, quo quispiam, cuiuscunque condicionis seu gradus extiterit, cum rebus et mercibus quibuscunque per alias stratas seu loca quam per Budweis transierit, extunc prefatis ciuibus nostris in Budweis talem uel tales cum rebus uel bonis eorum arrestandi et ad ciuitatem eorum deducendi damus et concedimus virtute presencium plenam et omnimodam facultatem. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio litterarum. Datum Mendici anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo tercio, die vndecima Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo, Romanorum vero decimo septimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem domini Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic. Pečeť utržena. V témže archivu chová se český překlad z konce XV století; jakož i v rukopise Strahovského kláštera č. 111 na str. 606 za nápisem: „Potvrzení listu císaře Karla a přidává silnice a stavování".

* Čís. 657.

1393, 25 dubna. V Praze.

Král Václav IV činí milost purkmistru, kmetům, radě i celé obci města Lounského, aby podkomořímu království Českého aneb jeho zástupci, kdykoli do města se dostaví k obnově kmetův a konšelů, ať by to bylo v roce jednou neb vícekráte, nedávali více potravného nežli 15 kop gr. Na platech ode dávna podkomořímu, hofrychtéři, písaři podkomořího a komornímu písaři dávaných nemá tím ničeho měněno býti.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des reiches vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun

kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lezen, das wir mit wolbedachtem mute, rate vnser getrewen vnd von rechter wissen dem burgermeister, schepfen, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Lawn, vnsern lieben getrewen, diese besundere genade getan haben vnd tun in die von kuniglicher machte zu Beheim in kraft dicz briues: wenne vnd als ofte das geschit, das Sigmund Huler, vndercamerer des kunigreiches zu Beheim, vnserr lieber getrewer, oder wer in czeiten vndercamerer wirdet, in die egenant stat zu Lawn komet schepfen, ratlute oder sust ander ampte, die an vns gehoren, daselbist zu seczen vnd zu verkeren, es vere eins in dem jare oder mer, ob des not geschee, das denne die egenanten burgermeister, schepfen, rate vnd burger gemeinlich der stat zu Lavn im oder wen er dohin von seinen wegen sendet, vnd den seinen, die durch der sachen willen mit im komen, funfczehen schock grosser vnd nicht mer zu kostgelde geben sollen, vsgenomen doch dem camerer sein rechte, dem hofrichter, vnserm schreiber vnd camerschreiber ire rechte, als das von alders in vnserm kunigreich vnd lande zu Beheim herbracht vnd gehalden ist. Vnd dorumb uf die rede, das es furbasmer bey solcher vnser ordenung beleibe vnd dowider nicht getan werde in dheyne weis, so gebieten wir ernstlichen vnd vesticlichen bey vnsern hulden dem egenanten Sigmund Huler oder wer in zeiten vndercamerer wirdet, das sie die obgenanten vnsere burger von Lavn vber die obgenante summe geldes funfczehen schock nicht dringen noch noten sollen in dheine weys, sunder sie dobey gerulichen vnd vngehindert bleiben lassen, als lieb in sey vnsere swere vngenade zu vormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserm kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Crists gepurte dreyczenhundert jar vnd dornach in dem drey vnd newnczigistem jare, an sand Marcus tage, vnserr reiche des Behmischen in dem dreyssigistem vnd des Romischen in dem sibenczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytemule.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 20 (staré číslo u pečeti 13, v rohu 8.)

S velkou pečetí královskou nahoře ulomenou na perg. proužku zavěšenou. V knize archivu Lounského sign. B 4 na l. 21 je český překlad za nápisem: „List krále Václava, aby Lounští od obnovení rady více patnácti kop gr. nedávali", kdež ku konci se dokládá: „Jest list německy psaný a kus pečeti uloupeno, však jest konfirmovaný od císaře Ferdynanda a potomních císařův". Jiný český překlad uveřejnil Wunš v Dějinách m. Loun na str. 128. — O právech podkomořího a ostatních úředníků úřadu podkomořského čte se v právním rukopise archivu m. Prahy z počátku XV století na l. 257 tento zápis: „*Jura domini subcamerarii a monasteriis et ciuitatibus proueniencia*: Primo, quociens subcamerarius destituitur ab officio huiusmodi et in id officium instituitur, eidem instituto quelibet ciuitatum regalium infra nominatarum post publicacionem institucionis ipsius dare tenetur racione jurium nuncupatorum calcariales alias ostroxne V sexagenas. Item, quandocunque regalis berne imponitur monasteriis et ciuitatibus regni Boemie de qualibet marca huiusmodi summe regalis berne pro officio subcamerariatus dantur racione lothonum IV gr., quos exigere potest ab omnibus ciuitatibus et monasteriis huiusmodi summe regalis berne subiectis, libertatibus, exempcionibus, alleuiacionibus, indultis quibuscumque non obstantibus. Item, quocies in ciuitatibus regalibus consules destituuntur et instituuntur, de huiusmodi institucione racione expensarum ipsius domini subcamerarii proveniunt jura infrascripta: Noua ciuitas x sexag., Praga Minor x sexag., Werona xx sexag., Plzna xxv sexag., Misa xx sexag., Tachouia xx sexag., Glathouia xx sexag., Tusta xx sexag., Sicca xx sexag., Pieska xx sexag., Wodnan xv sexag., Budweys xxv sexag., Slana xx sexag., Luna xx sexag., Zacz xxv sexag., Cadan xxv sexag., Pons xx sexag., Ausk xx sexag., Luthomyerzicz xx sexag., Nymburga xx sexag., Colonia xxv sexag., Czaslauia xxv sexag., Gurym xx sexag. *Jura familie domini subcamerarii secuntur:* Cadan v sexag., Zacz v sexag., Pons v sexag., Luthomericz iv sexag. vj gr., Luna v sexag. xvj gr., Slana iv sexag., Colonia 1 sexag., Czaslauia ij sexag., Gurym $1^1/_2$ sexag., Tachouia v sexag., Plzna –, Sicca –, Tusta –, Misa –, Werona –, Pieska v sexag., Wodnanum v sexag., Nymburga –, Vsk –, Glathouia –, Praga minor –, Budweys iij sexag. iij gr. *Jura aliorum officialium et judicis curie habentur ante jura subcamerariatus regni Boemie*". Na l. 126 *b* čte se: *Sequitur jus judicis curie ac aliorum officialium:* Item nota, quod de quolibet juramento judicialiter prestito judex curie debet habere x grossos. Item nullus detentus habet jus ad respondendum, nisi sit liber uel super fideiussoria receptus etc. Item, tempore locacionis consulum de qualibet ciuitate II sexagenas. Item super curru, cuius sit, qui cum officialibus porexerit, de qualibet ciuitate I sexagenam. Item notarius camere de qualibet ciuitate II sexag. Item notarius domini subcamerarii I sexag." Sepis těchto důchodů úřadu podkomořského musil se patrně před rokem 1393 státi, neboť toho roku platy podkomořího z některých měst byly sníženy a v seznamu tom přicházejí ještě ve vyšších obnosech a kromě toho v seznamu tom schází Králové Hradec a jiná věnná města, jež teprve r. 1393 byla opět král. úřadu podkomořskému podřízena (srov. č. 671

této Sbírky). Naproti tomu soupis ten stal se asi brzo před r. 1393, neboť v seznamu uvádí se plat též písaře podkomořího a první známý takovýto písař jménem Václav přichází teprve r. 1382, kdy tehdejší král. podkomoří Hanek probošt Lebuský zároveň zastával úřad písaře komorního a proto jmenoval sobě zvláštního písaře. Od té doby vedle písaře komorního potrval písař podkomořího.

Čís. 658.

1393, 26 dubna. V Praze.

Král Václav IV činí listem stejně znějícím milost purkmistru, kmetům, radě i vší obci města Budějovic (der stat zum Budweis), aby podkomořímu království Českého aneb jeho zástupci, kdykoli přijede do jich města obnoviti radu, na stravu nedávali více nežli 20 kop gr. (czweinczig schock grosser); ale jinak aby úřadníkům úřadu podkomořského dávali platy od starodávna obvyklé. Geben zu Prage noch Crists gepurte dreyczehnhundert jar vnd dornach in dem drey vnd newnczigistem jare, des sunabendes noch sand Marcus tage, vnser reiche des Behemischen in dem dreissigisten vnd des Romischen in dem sybenczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v národním museu v Pešti. S velkou visutou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Kopie v diplomatáři musejním.

Čís. 659.

1393, 4 května. V Praze.

Král Václav IV povoluje listem stejného znění (jako při č. 657) purkmistru, kmetům, radě i vší obci města Plzně (der stat zu Pilzne), aby podkomořímu při obnovování rady dávali na stravu toliko 20 kop gr. Geben zu Prage nach Crists gepurte dreyzenhundert jar vnd dornach in dem drey vnd newnczigistem jare, an sand Floriani tage, vnserr

reiche des Behemischen in dem dreissigisten vnd des Romischen in dem sibenczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 10. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou, na kterém poznamenáno rukou XVI. století: „List o pana podkomořieho". — Pelzel, Lebensgeschichte des K. Wenceslaus. Urkundenb. N° XCIII. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 165.

Čís. 660.

1393, 7 prosince. Na Žebrácc.

Jan vévoda Zhořelecký, markrabě Braniborský a Lužický, zavazuje se markrabí Míšenskému Vilémovi, kdyby starší jeho bratr kr. Václav IV zemřel a on sám králem Českým se stal, že převezme dluhy po otci Karlu IV i bratru Václavu IV markrabím Míšenským v obnosu 100.000 zlatých zůstalé a povinné, a že za summu tu zastaví jim hrad a město Perno (Pyrne hus vnde stad), jakož i jiné panství, hrady a města se vším příslušenstvím. Dise teding sint getedinget vnde habin ouch die mit wolbedachten mute globt zu haldene czu den Betlern in gewertikeit der erwirdigen hern Johans, bischofs zcu Mizsen, nach goczs geburd dryczenhundirt jar dernach in dem drie vnde nunczigsten jare am suntage nach sente Nicolai tage.

Orig. perg. v státním archivu Drážďanském N° 4843. S pěkně zachovanou pečetí knížecí na perg. proužku zavěšenou. Štít na pečeti rozdělen je na čtyři pole, v 1 a 4 je dvouocasý lev, v 2 a 3 jednohlavá orlice a kolem legenda: „·IOHANES·DEI·GRATIA·MARCHIO·BRANDEMBVRGENSIS·ET·DVX·GORLICEN[SIS]·".

Čís. 661.

1393, 8 prosince. Na Žebrácc.

Král Václav IV prodává měšťanům a obyvatelům města Čáslavě (der

stat zum Czaslaws) dva díly zboží v Podole a Bramburce (czwey teile der guter Podolcz vnd Brandenburg) se vším příslušenstvím, jež po Markvardu z Vartenberka na krále připadly, za 432 kop gr. bez 22 grošův. Geben zu Betlern noch Cristes geburd dreiczehenhundert jare vnd dornach in dem drey vnd newnczigisten jare, des montags noch sand Nislas tage, vnserr reiche des Behemischen in dem ein vnd dreissigstem vnd des Romischen in dem achczehenden jaren.

Ad mandatum domini regis, Boh[unkone] Kozlik referente, Franciscus Olomucensis canonicus.

R. Wenceslaus de Olomucz.

Kop. z XV století v deskách dvorských kvat. LII na str. 10 za nápisem: „Ciuium Czaslawiensium." Za tím následuje *druhý list kr. Václava IV d. v Praze na den sv. Řehoře (12 března) 1394*, v kterém měšťanům a obyvatelům města Čáslavě potvrzuje přikoupení dílů zboží v Podole a Bramburce, jež Kateřina někdy Jindřichova dcera od Hory Kutny měla, od poručníka jejího Prokopa z Dobřan za 224 kop a 32 gr. — Český překlad obou listů z XV stol. čte se v téže knize na str. 47 a 48.

Čís. 662.

1394, 4 března. V Praze.

Král Václav IV na žádost dvorského kancléře Václava Králíka z Buřenic vysazuje obyvatelům města jeho Prachatic výroční trh na den před sv. Jakubem apoštolem s osmi dny pořád zběhlými a přiznává jim právo k silnici z Čech a Moravy do Bavor vedoucí, tak aby lidé se solí a jiným kupectvím na Prachatice jeli a tam clo platili, jak to od starodávna bývalo.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Bohemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod inspectis benigne studiosis et indefessis obsequiis nobis per reuerendissimum in Christo patrem Wenceslaum, patriarcham Anthiochensem, aule nostre regie cancellarium, consiliarium, principem deuotum nostrum dilectum, dudum solerter exhibitis et inantea eo quidem solercius exhibendis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, judici, consulibus, iuratis et communitati ciuitatis sue in Prachaticz, fidelibus nostris

dilectis, annuale forum singulis annis in eadem ciuitate habendum concessimus et donauimus, damus et concedimus et uirtute presencium regia auctoritate Boemie graciosius elargimus, ita videlicet, quod iidem inhabitatores et incole eiusdem ciuitatis Prachaticz exnunc inantea huiusmodi annuale forum in eadem ciuitate Prachaticz in vigilia sancti Jacobi apostoli proxime uentura in annis singulis habere et ipsum per octo dies immediate sequentes continuare debeant cum libertatibus, juribus, consuetudinibus et prerogatiuis solitis et consuetis, quibus cetere nostre ciuitates regni nostri Boemie in ipsorum annualibus foris gaudent et pociuntur, impedimentis quorumlibet penitus procul motis, ut inhabitatores et incolas ciuitatis Prachaticz in predicto annuali foro nec mercatores et alios homines ipsum forum uisitantes nullatenus impediant. Insuper eciam ex speciali nostra gracia damus et concedimus ipsis ciuibus, inhabitatoribus et incolis stratam de Boemia et Morauia una cum theloneo, ut pergant et ducant vectores siue alii homines cum frumentis et mercibus ad ciuitatem Prachaticz, et e conuerso cum sale et mercimoniis de Prachaticz pergant et ducant sine ullo impedimento alicuius ciuitatis aut oppidi obstante seu aliorum nostrorum fidelium, ut ab antiquo fuit a multis retroactis temporibus, sic eciam nunc et inantea vti debeant perpetue. Insuper inhibentes vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, officialibus, burggrauiis, magistris ciuium, consulibus, iuratis et communitatibus ciuitatum et oppidorum et locorum, necnon ceteris nostris et regni nostri Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et discrete, ne predictos ciues, inhabitatores et incolas ciuitatis Prachaticz et predictam stratam non impediant nec impediri per quemlibet paciantur, quin pocius ipsos circa huiusmodi manuteneant, nostro nomine protegant efficaciter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arccius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo quarto, die quinta decima Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo primo, Romanorum vero decimo octauo.

Ad mandatum domini regis
Franciscus canonicus Pragensis.

Kniha pamětní menší v archivu m. Prachatic na l. 94 v. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° XCVII dle originálu více nezachovaného.

Čís. 663.

1394, 21 září. V Písku.

Král Václav IV uznávaje vděčně, že purkmistr, rada i všechna obec města Budějovic pevně se ho přidrželi ve válce s pány zemskými a jemu penězi vypomohli (das sie in dem krige, den wir nehsten mit vnsern lantherren von Beheim gehabt haben, bey vns vesticlichen bliben vnd vns ouch mit bereitem gelte in vnsern noten vorleget haben), osvobozuje je na pět let od placení všech úroků, berně, sbírek a jakýchkoli dávek do komory královské a nařizuje kr. úředníkům, zvláště podkomořímu a komornímu písaři, aby od nich po ten čas ničeho nežádali. Geben zu Pieske noch Crist gepurte dreiczenhundert jar dornach in dem vier vnd newnczigistem jare, an sand Mathes tage, vnserr reiche des Behemischen in dem czwey vnd dreissigsten vnd Romischen in dem newnczehenden jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Johannem, ducem Gorlicensem, Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomucz.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic N° 4. S podrcenou velkou visutou pečetí královskou. O zajetí krále Václava IV a vysvobození jeho z moci jednoty panské srovn. Tomek, Dějiny m. Prahy III str. 386—392.

* Čís. 664.

1394, 4 listopadu. V Praze.

Král Václav IV činí milost purkmistru, radě i vší obci města Hory Kutné, aby silnice, která jde z Kolína přes Malín do Čáslavi, přeložena byla tak, aby každý kupec přes Kutnou Horu a nikoli více přes Malín se zbožím jeti musil.

My Václav etc. oznamujem etc., že my pro polepšení a potřebu našeho města Hor Kutten s dobrým rozmyslem a raddú a pravým jistým vědomím téhož města purgmistru, raddě a souseduom zvláštně tomu městu na Horách Kuttnách tuto zvláštní milost učinili jsme a činíme mocí listu tohoto takto: že ty silnice, kteréž jdú od Kolína, od Malína do Čáslavě a šly sú, převozujem, aby skrze Horu Kuttnu sem i tam zase přijezdili i vyjížděli, aby všickni a každý kupec a každý jiný, ktož by tou cestou pracoval s svými statky, aby se do Hory obracovali; z Kolína skrze Horu Kutnu do Čáslavě a ne skrze Malín jezdili aneb chodili. Jestliže by pak kto tomu dal příčinu aneb proti tomu učinil a jinú cestú že by jel, maje skrze Horu Kuttnu s svým sbožím jeti, míníme a chcme my, aby prve jmenovaní sousedé a město Hor Kutten jednoho aneb jich více mohli hyndrovati a mohú, jakž království a země za právo v Čechách má a obyčej jest. Datum Prage anno etc. XCIV^{to}, feria quarta post festum Omnium Sanctorum, regnorum etc. anno Boemie XXXII, Romanorum XIX°.

Český překlad v konfirmaci kr. Ladislava d. v Praze 11 ledna 1482, která zapsána je v „Transsumpta privilegiorum" na listu 6 v. v archivu Kutnohorském. V konfirmaci praví se, že ten list „jest nalezen registrovaný v registřích najjasnějšího pána Václava, krále Českého, předka našeho šťastné paměti, německý". — Dle památné knihy archivu horního tom. I, jež s ostatními úřadními knihami nejv. úřadu mincmistrského v novějším čase neomluvitelným způsobem byla zničena, Veselský, Kutná Hora str. 35.

Čís. 665.

1394, 8 listopadu. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři, radě i vší obci města Budějovic listy králů Jana a Karla IV na špitál městský a zboží k němu nadaná, uznávaje opětně, že jim náleží správa tohoto špitálu a že mají duchovnímu při něm ustanovenému 10 kop platu ročního dávati.

Wir Wenczlaw von gotes genaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen

lesen, das wir durch solcher trewe vnd vorsichtikeit willen, die wir an vnsern lieben getrewen, dem richter, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zum Budweis erfunden haben, vnd sunderlichen doruff, das solche guter, die zu nucze vnd notdurfft der siechen, die in das spital doselbst zum Budweis kumen, gegeben sind, gancze vnd vnuerrucket beleiben, vnd ouch furbasmer keyn ynfall oder czweitracht dorumb erstee, mit wolbedachtem mute, rate vnser getrewen vnd von rechter wissen den egenanten richter, schepfen vnd stat zum Budweis solche hantfesten vnd briue, die in seliger gedechtnusse die durchleuchtigisten Johan kunig zu Beheim, vnser anherre, vnd Karle, Romischer keyser vnd kunig zu Beheim, vnser vater, vber das spital zum Budweis vnd seine guter gegeben haben, in allen iren meynungen, puncten vnd artikeln, als sie redlichen begriffen sind, von newes bestettiget vnd confirmiret haben, bestetigen vnd confirmiren in craft dicz briues, vnd haben in ouch von newes die vorwesung desselben spitals vnd seiner guter, die es yeczunt hat oder hernach gewinnet, empfolhen vnd yngeben, also das sie vnd ire nachkomen vnd nymanden anders ewiclichen das egenante spital zum Budweis vnd seine guter vorwezen vnd vorsteen sollen, vnd sol ein caplan doselbst czehen schok grosser jerlicher gulde zu seiner notdurfft haben vnd die vorgenanten richter vnd schepfen, die yeczunt sein oder in czeiten werden, sullen vnd mugen das lehen des egenanten caplan, als ofte sich das geburet, leihen, wem sie wellen, vnd den egenanten czinse czehen schok genczlichen vsrichten vnd beczalen. Vnd ob es dorzu qweme, das wir hernach fur dheynen caplan biten wurden, die weil wir leben, den mugen sie zu dem egenanten lehen zu vnser beheglikeit vfnemen vnd im das vorleihen, ob in der fuglich were vnd dorzu gefallen wurde. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserm kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Crists gepurte dreiczenhundert jar dornach in dem vier vnd newnczigistem jare, des nehsten suntages vor sand Merteins tage, vnserr reiche des Behemischen in dem zwey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem newnczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomucz.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic N° 17. S ulomenou velkou pečetí královskou.

* Čís. 666.

1394, 23 listopadu. V Praze.

Král Václav IV dává purkmistru, radě a měšťanům města Litoměřic řád o spůsobu ukládání městské sbírky neboli platu šosovního, dle kteréhož měšťan neb obyvatel, jenž uvolí se platiti šos z movitého statku v ceně 40 kop, není povinen skládati přísahu o svém majetku; který však nemůže dáti šos z movitého statku v ceně 40 kop, ten jest povinen složiti přísahu, zač má movitého statku, leč by ho rada sprostila skládání takové přísahy.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch sunderliches nuczes vnd fromen willen vnserr stat zu Luthomericz mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlichen vnd ynwonern doselbist, vnsern lieben getrewen, sulche ordenunge vnd schickunge geseczet vnd gemachet haben, seczen vnd machen in die in craft dicz briues vnd kuniglicher, macht zu Beheim vnd meinen, seczen vnd wollen, das sie dieselbe ordenunge in sulcher massen, als hernach geschriben stete, ewiglichen halden sollen: Czum ersten, welcher burger oder ynwoner, es sey frawe oder mane, in der egenanten stat zu Luthomericz von virczig schok grosser varender habe schosset, der oder die darff vnd sol seines eydes nicht tun vber dieselbe seine varende habe, sunder er sol vnd mage domite arbeyten, was er wil. Item, wer aber von virczig schocken varender habe nicht geschossen mage, der sol geben sein geschoss mit dem eyde, als das der rate in der egenanten stat erkennet; wil aber der rate denselben des eydes vberheben, das mage er wol tun. Vnd gebieten dorumb dem burgermeister, rate, burgern vnd ynwonern der egenanten stat ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie sulche ordenunge vnd schickunge, als douor geschriben stet, vnuorrucket halden, vnd mit

namen vnserm vndercamerer vnsers kunigrichs zu Beheim, der nu ist oder in czeiten wirdet, das er die egenanten burgermeister, rate, burger vud ynwonern der egenanten stat zu Luthomericz an sulcher vnser ordenunge vnd schickunge nicht hindern oder irren solle in dheine weys, sunder sie dobey geruhlichen bleiben lasse, als libe im sey vnser swere vngnaden zu uormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczehenhundert jare vnd dornach in dem vier vnd newnczigestem jare, an sand Clementen tage, vnserr reiche des Behemischen in dem czwey vnd dreissigistem vnd des Romischen in dem newnczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 16 (starší č. v rohu na rubu 20; u zářezu pečeti 19). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV století: „Litera maiestatis super collecta XL sexag. de bonis mobilibus.“ V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 jsou na l. 22 *b* a 110 *b* přepisy tohoto listu za nápisem: „Litera maiestatis super collecta XL sexag. de bonis mobilibus“ a s přípisem po straně: „Confirmatum N° 19“. — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenb. N° CXI.

* Čís. 667.

1394, 21 prosince. V Praze.

Král Václav IV činí listem stejně znějícím, jako list obci Lounské 25 dubna 1393 č. 657 daný, milost purkmistru, kmetům, radě i vší obci města Kolína (der stat zu Colne), aby podkomořímu království Českého neb jeho zástupci, kdykoli přijede k nim radu obnovovati, nedávali na stravu více, nežli dvacet kop gr.; avšak ostatní platy aby úřadníkům úřadu podkomořského (dem vorgenanten vndercamerer, dem camerschreiber vnd dem hoffrichter) dávali v témže obnosu, jak od starodávna je obyčejem. Geben zu Prage noch Crists gepurte dreiczenhundert jar dornach in dem vier vnd newnczigistem jare, an sand Thomas tage,

vnserr reiche des Behemischen in dem czwey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem newnczehenden jaren.

]Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v archivu Českého musea N° XIV (starší č. 11; v rohu též 11). Pečeť utržena, toliko hedvábná šnůra žlutavá na listu visí. — Český překlad tohoto listu ze XVI století zachoval se v hraběcím Černínském archivu v Jindřichově Hradci; kdež ale se praví: „že my — purkmistru, radě a měštanóm obecním města Kolína — tuto zvláštní milost učinili sme —, kdy a kolikrátž koli by se stalo, že by Zikmund Huler, náš podkomoří královstvie Českého v Čechách, — aneb ktož v budúcích časích naším podkomořím bude a do již jmenovaného města Kolína by přijel, chtěje konšely, spoluradné anebo sice jiné úředníky, kteříž k nám přísluší, tu saditi nebo změniti, buďto jednú v roce anebo více, ač by toho potřebí bylo, aby již jmenovaní purkmistr, konšelé, rada a měšťané obecní téhož města Kolína jemu anebo kohož by on na svém místě kdy vyslal i těm jeho, kteříž by pro příčinu s ním přijeli, deset (sic) kop grošuov českých a nic více k stravě a nákladu dávali, vymieňujíc toliko jmenovanému podkomořímu, komorniemu piesaři a hofrychtéři jich právo, jakž od starodávna v našem královstvie a v zemi České bylo zachováváno. A protož pro tu věc, aby vždy potomně podle našeho zřiezenie tak zuostalo a proti tomu aby nečinil žádným obyčejem, protož přikazujem skutečně a pevně naším přikázáním již jmenovanému Zikmundovi Hulerovi anebo ktož potomně naším podkomořím bude, aby předepsané naše měšťany Kolínské přes jmenovanú summu deset kop gr. neztížovali ani nutili žádným obyčejem, ale při tom je bez přítrží a hyndruňku zuostavili vedle libosti jich, ač nechtějí-li v naši těžkú nemilost upadnúti. Dán v Praze po narozenie božiem tisícého třístého devadesátého třetieho (sic) léta na den svatého Tomáše, královstvie našeho Českého XXXII a Římského XIX léta".

Čís. 668.

1394, 22 prosince. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, konšelům, přísežným i vší obci města Kolína nad Labem privilegia, která jim předchůdcové jeho, jmenovitě králové Jan a Karel IV, a on sám udělili.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Etsi regie maiestatis generosa sublimitas vniuersorum comoditatibus de innata

sibi benignitatis clemencia ex debito teneatur intendere, ad ea tamen ex specialis prerogatiua fauoris non inmerito inclinatur, que fidelium peculiaris regni nostri Boemie respiciunt comodum et honorem. Sane pro parte magistri ciuium, consulum, juratorum et communitatis ciuitatis Coloniensis, fidelium nostrorum dilectorum, maiestati nostre humiliter supplicatum existit, quatenus vniuersa et singula priuilegia seu literas ipsis et ciuitati eorum a serenissimis quondam progenitoribus et predecessoribus nostris, Boemie regibus seu ducibus, et signanter a serenissimis principibus, dominis Johanne rege Boemie, auo, Karolo Romanorum imperatore semper augusto et Boemie rege, genitore, nostris carissimis ac nobis super quibuscunque bonis, juribus, prerogatiuis, emunitatibus, concessionibus, graciis et indultis traditas et concessas approbare, ratificare, innouare et confirmare auctoritate regia Boemie graciosius dignaremur. Nos vero, qui vota quorumlibet iusta petencium libenter semper amplectimur, volentes nichilominus, vt prefati fideles nostri ad nostram et successorum nostrorum Boemie regum obsequia eo quidem studiosius animentur, quo se maioribus preuentos senserint muneribus graciarum, — vniuersa et singula priuilegia seu literas ipsis et dicte ciuitati eorum a serenissimis quondam progenitoribus et predecessoribus nostris, Boemie regibus seu ducibus, et signanter a serenissimis principibus, dominis Johanne rege Boemie, auo, Karolo Romanorum imperatore semper augusto et Boemie rege, genitore nostris carissimis, ac eciam nobis super eorum bonis, juribus, prerogatiuis, emunitatibus, libertatibus, concessionibus, graciis et indultis traditas et concessas, acsi earum tenores de uerbo ad verbum presentibus inserti constiterant, approbamus, ratificamus et uirtute presencium auctoritate regia Boemie graciosius confirmamus, decernentes ipsa et eorum quodlibet, prout rite et racionabiliter processerunt, obtinere debere roboris firmitatem. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagestmo quarto, die vigesima secunda Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo secundo, Romanorum vero decimo nono.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomucz.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° XV (starší č. 12; na pravo v rohu 2). Pečeť utržena.

* Čís. 669.

1394, 28 prosince. V Praze.

Král Václav IV ustanovuje, že kdykoli podkomoří neb jeho zástupce dostaví se do města Kouřimě, aby obnovil radu městskou, mají mu purkmistr, konšelé a všechna obec tohoto města dáti 15 kop gr. pr.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia magistro ciuium, consulibus, juratis et comunitati ciuitatis Gurimensis, fidelibus nostris dilectis, hanc graciam fecimus et facimus auctoritate regia Boemie per presentes, vt videlicet ipsi, dum et quociens Sigismundum Huler, regni Boemie subcamerarium, fidelem nostrum dilectum, uel eum, qui pro tempore regni Boemie subcamerarius fuerit, predictam ciuitatem Gurimensem pro juratis, consulibus seu aliis officialibus, qui ad nos pertinere noscuntur, instituendis, destituendis seu de nouo creandis ibidem venire contigerit, quocienscunque infra anni spacium hoc ipsum necessitas exegerit, quod extunc prefati magister ciuium, consules et communitas predicte ciuitatis Gurimensis predicto nostro subcamerario seu illi, quem ipse loco sui pro exercendis dictis actibus inibi transmiserit et suis familiaribus quindecim sexagenas grossorum denariorum pragensium expensarum nomine et non amplius dare et persoluere teneantur, exceptis tamen subcamerarii, camere notarii et judicis curie juribus, prout hoc ipsum in regno nostro Boemie antiquitus tentum et obseruatum existit. Et ad finem, vt processu temporis hec eadem ordinacio nostra in suo robore perseueret, nec per quempiam de cetero infringatur, predicto Sigismundo Huler subcamerario seu ei, qui pro tempore subcamerarius fuerit, sub regii fauoris obtentu districte precipiendo mandamus, quatenus a prefatis ciuibus Gurimensibus vltra summam predictam nichil prorsus exigere seu postulare presumant, quouis ingenio seu colore quesitis, quin pocius ipsos circa summam

predictam manere permittant et in eadem contenti persistant, prout grauem indignacionem nostram voluerint euitare. Presencium sub regie maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo quinto, die XXVIII° Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo secundo, Romanorum vero decimo nono.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachniko de Weitenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. ve sbírce autografů p. c. kr. rady dra. Edmunda Schebka v Praze. (Čísla na rubu ze XVI století dole: 12 a u zářezu pečetního 6). Pečeť schází. Na rubu rukou XVIII století: „o plath podkomořímu a zdvižení ouřadu". Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. II str. 313 klade omylem do r. 1395; avšak tehdy ještě v Čechách obvykle počínán byl nový rok 25 prosincem (Emler, Rukověť chronologie křesťanské str. XX).

Čís. 670.

1395, 10 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům Domažlickým jich privilegia s tou výhradou, že purkrabím Domažlickým má náležeti právo obsazovati úřad rychtářský; avšak toliko domácím měšťanem. Míli kolem města Domažlic nemá nikdo řemeslo dělati a měšťané mohou v lesích královských na místech, kdež jim bude ukázáno, dříví k svým potřebám sobě brátí.

My Václav z boží milosti Římský král po všecky časy rozmnožitel říše a král Český vyznáváme a známo činíme, že jsme vzhlédli na takovú vieru a služby, kteréž jsme při purgmistru, raddě a měšťanuov města Domažlic, našich věrných milých, dokonale nalezli, a protož jsme i také k užitku a pro polepšení téhož města našeho Domažlice — týmž měšťanuom i obyvateluom města Domažlice a těm k nim příslušejícím — všecka privilegia —, kteréž jsú řádně od předkuov našich králuov a knížat Českých obdrželi a mají, — potvrditi

— ráčili — a chceme, aby v jednom i v každém, co v sobě drží a zavírají, vcele, pevně a nezměnitedlně zuostaly a zavřína byly; kromě rychty tam, kterúž jsme prve Maršíkovi a Borníkovi, našim purghrabiem tu v Domažlicích, — a dědicóm jejim dáti a zapsati ráčili; však na takový zpuosob, když by koli potřeba byla rychtáře tam ustanoviti, aby poctivého osedlého muže a měštěnína tu v Domažlicích a žádného jiného za rychtáře ustanovili, kterýž také tu rychtu vším tím zpuosobem držeti a ochrániti má, jakž jest prve za obyčej bývalo. Také ráčíme týmž našim měšťanuom a obyvateluom a jim příslušejícím tuto zvláštní milost učiniti, aby nižádný, jakéhožkoli povýšení a duostojenství ti jsú, vokolo všeho téhož města našeho v míli žádných sladuov nedělali, piva nevařili ani šenkovali, krčmy nevysadili, také ani kováři, řezníci ani žádný jiný řemeslník nemají býti, aniž mohú, leč by to komu od předkuov našich neb od nás dopúštěno a popřino bylo a na to naše neb od dotčených předkuov našich listy měli. Také přejem, potvrzujem a dopúštíme prve jmenovaným měšťanuom našim a obyvateluom v Domažlicích a jim příslušejícím, aby v našich lesích a jmenovitě na těch místech mezi vsmi Tlumačovem a mezi Újezdem u prostředku ležící[ch] své[ho] dříví sekání měli a tu všeliké dříví veliké i malé k stavení, k palivu, k potřebě své sekati a domuo vésti mohú, tak jakž od starodávna až dosavád to měli, sekali a vozili. A jestliže by na budúcí časy tíž lesové naši na týchž místech tak velmi vysekáni a vymýceni byli a nám by se zdálo, že by to nám a zemi naší ke škodě býti mohlo, tehdy chceme týmž našim měšťanuom jiné příhodné místo dáti a ukázati, na kterémž by takové dříví k své potřebě sekati a bráti mohli, tak jakož na prve dotčeném místě nyní sekají a berú. A protož přikazujem podkomořímu, komornímu písaři a jinému každému i všem úředníkuom našim v Čechách poddaným a věrným, a jmenovitě purgkrabiem tu v Domažlicích, kteříž nyní jsú nebo na potomnie časy býti mají, přísně a pevně tímto listem, abyšte prve jmenované měšťany a obyvatele v Domažlicích a jim příslušející při nahoře psaném našem potvrzení milostí a jmenovitě při svrchupsaném dříví sekání nehyndrovali ani překážky činili nižádným obyčejem, ale jich při tom na místě našem věrně a pevně zachovali, ochránili a ostřiehali pod uvarováním naší těžké nemilosti. Dán v Praze po narození Krysta páně tisícého tří-

stého devadesátého [pátého]*) létha, na den svaté Školastiky, království našich Českého XXXII° a Římského XIX° létha.

Český překlad ze XVI století v archivu m. Domažlic odd. B č. 15. — *) Není čitelno, novější rukou vepsáno: pátého, což souhlasí s ostatním datováním. — Rok na to byly Domažlice a úřad Domažlický postoupeny Janu z Michalovic, jak orig. perg. listu *ze dne 27 května 1397* v státním archivu ve Vídni (Boh. N° 1116) zachovaného toho je dokladem, jenž zní takto: „Ja Jan z Michalowicz slibugi dobru czistu wieru beze wssie zle lsty, tak iakz sem od jassneho krale Waczslawa, Rzimskeho a Czieskeho krale, pana meho mileho, Domazlicze, ten wesken vrzad y czoz k nyemu przislussie, prziyal y drzim, se ten vrzad Domazliczsky geho milosty neb komuz kaze, wratyty a stupiti gmam, kdiz my koliwiek geho milost kaze neb mye z toho napomene beze wssie nesnazie a beze vsseho protiwenstwie a na to nizadnich scod neczisty any kterich wrazek cziniti any ktereho omluwenie gmyeti. A na swiedeczstwie toho meho slibu swu gsem peczet k tomuto listu dobrowolnye przziwessil. Leta od bozieho narozenie tissicz trzi sta dewadessat sedmeho w nediely posledny przied bozim na nebe wstupenym". — K listu tomu je na perg. proužku přivěšena malá kulatá pečeť z vosku červeného, jež má v poli rozdělený černobílý štít, nad ním helm s orlím křídlem a kolem legendu: „S. JOHANNIS DE MICHELSPERG". Před tím byly Domažlice zapsány purkrabím Domažlickým Maršíkovi a Borníkovi, jakž o tom svědčí také mandát krále Václava IV, jenž se ve formuláři Jana Přímdy (rukop. Pražské kapitoly sign. I, 40 na l. 350 v.) zachoval. V mandátu tom král z Karlštejna v pátek po Božím těle (nejspíše *11 června 1395*) nařizuje Domažlickým: „das ir Marschicken vnd Bornikem, burgrauen zu Tawst, vnsern lieben getrewen, von vnsern wegen gehorsam seyt und tut, was sie euch von vnsern wegen heissen werden, vnd euch an den vndercamerer nicht mer keret noch im gewartende seyt in dheiner weis. — Ad mandatum domini regis Franciscus prepositus Northusiensis". Srv. Palacký, Formelbücher II str. 126.

* Čís. 671.

1395, 11 června. Na Karlštejně.

Král Václav IV chtěje vyhověti stížnostem, které města Hradec nad Labem, Vysoké Mýto, Polička, Chrudim a Jaroměř přednášela na dřívější konání soudní moci, pokud byla císařovně Alžbětě u věně zastavena, ustanovuje, kdyby města ta dostala se opět do věnné zástavy, že podkomoří královnin má v nich dvorské soudy konati toliko jednou v roce anebo jenom tehdy, když by královský podkomoří v ostatních městech soud zasednul, že žádná královna nemá města věnná bez svo-

lení krále dále zastavovati a že má berně na ně ukládati jenom tehdy, když se v královských městech vybírá a to v téže výši. Konečně potvrzuje těmto městům práva a svobody od starodávna jim udělená.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig czu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch solcher merklicher gebrechen willen, die vormals vnsere stete Grecze, Hohenmautte, Policz, Chrudim vnd Jermir von manchirley gerichte wegen, die in den steten doselbist in czeiten, die weilen etwenn die allerdurchleutigiste furstynn vrawe Elzbethe, Romische keyserynne vnd kunigynne zu Beheim, vnser liebe muter, dieselben stet innegehabt hat, gewezen sind, dem burgermeister, rate vnd burgern gemeinlichen derselben stete mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen diese nachgeschrebne gnade getan haben vnd tun in auch die in kraft dicz briues vnd kuniglicher machte zu Beheim: Zum ersten, wer es sachen, das wir oder vnsere nochkomen, kunige zu Beheim, die egenanten stete einer kuniginn zu Beheim zu leibgedinge vorgeben, so sol ein camrer derselben kunigynn in den selben steten dhein hofgerichte nicht beseczen, denn eines in dem jare, es sey dann das vnsere oder vnser nochkomen, kunige zu Beheim, camrer in andern vnserrn steten ein hofgerichte habe vnd besicze. Ouch wollen wir vnd ist vnsere ernste meynunge, das kein kuniginn zu Beheim, die die egenanten stete innehat, dieselben stete vorseczen oder verpfenden solle oder moge in dhein weis, es sey dann mit vnserm oder vnserr nachkomen, kunige zu Beheim, wille, wissen vnd worte. Besunder wollen wir ouch das dheine kuniginn die egenanten stete nicht stewren, noch von den burgern doselbist dheine bete nemen solle in dhein weis, es sey dann, das wir oder vnser nochkomen, kunige zu Beheim, von andern vnsern steten stewre vnd bete nemen, so mag dann ein kuniginn dieselben stete ouch wol stewren vnd bete vff sie seczen, noch anczale der summen, die wir oder vnsere nachkomen, kunige zu Beheim, von in nemen vnd nicht hoher. Ouch von besundern gnaden so besteten vnd confirmiren wir den egenanten steten alle vnd igliche ire rechte, gnaden, freyheide vnd gewonheide, als sie die von alders her redlichen her-

bracht haben vnd an sie komen sind, vnd meinen, seczen vnd wollen in craft dicz briues vnd rechter wissen, das sie bey denselben iren rechten, gnaden, freyheiden vnd gewonheiden, als sie die redlichen herbracht haben, geruhlichen beleiben sollen von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen vnserrn amptluten vnd mit namen vnserm vndercamerer vnd sust allen andern vnsern vnd des kunigrichs zu Beheim vndertanen vnd getrewen, die nu sein oder in czeiten werden, ernstlichen vnd vesteclichen mit diesem briue, das sie die egenanten stete an den egenanten vnserrn gnaden nicht hindern oder irren in dhein weis, sunder sie dobey getrulichen hanthaben, schuczen vnd schirmen vnd ouch gerulichen beleiben lassen, als libe in sey vnsere swere vngnade zu uermeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zum Karlstein noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd darnach in dem fumf vnd newnczigisten jare, des freytages noch Gotes leichnames tage, vnserr reiche dez Behemischen in dem czwey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem newnczehenden jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Franciscus prepositus Northusiensis.

[Na rubu:] R. Johannes de Wratislauia.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce N° 11 (dole při pečeti staré č. 18). Pečeť utržena. Na rubu poznámka rukou XVI století: „List krále Václava na soud hofrychtýřský a na berni královė; 1395. 10.“ — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 196. — Císařovna Alžběta zemřela 14. února 1393 v sídelním městě svém Hradci nad Labem a od té doby města věnná stála pod přímou správou král. podkomořího Sigmunda Hullera.

Čís. 672.

1395, 14 července. V Plzni.

Král Václav IV obdržev od rychtáře, konšelů i vší obce města Budějovic k nalehavým potřebám 100 kop, povoluje jim, aby sobě summu tu na nejbližší berni srazili mohli.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis: Quia judex, jurati et communitas ciuitatis Budweis, fideles nostri dilecti, centum sexagenas grossorum denariorum pragensium nobis pro arduis necessitatibus nostris et ob singularem conplacenciam mutuantes persoluere studuerunt, idcirco prefatos judicem, juratos et communitatem predicte ciuitatis Budweis de prefata centum sexagenarum summa quittos dicimus presentibus et totaliter absolutos, paratique sumus eisdem ciuibus summam huiusmodi in proximis bernis seu imposicionibus realiter defalcare. Presencium nostro sub appresso sigillo testimonio litterarum. Datum Plzne anno domini millesimo trecentesimo XCV^to^, die XIV Julii, regnorum nostrorum anno Boemie XXXIII, Romanorum vero XX^mo^.

[Pod textem v pravo touž rukou:] Ad mandatum domini regis
Wlachnico de Weytenmule.

Orig. pérg. v stát. arch. ve Vídni (Boh. N° 1098). Pečeť přitištěna v zadu a sice tak, že obyčejný do kulata ostřížený papír přitlačen na spodní vosk; na obraze málo znatelný Lucemburský orel. Legenda nečitelna. Znamení registraturní žádné.

Čís. 673.

1395, 21 července. V Plzni.

Král Václav IV osvobozuje obyvatele města a země Chebské (die burgere, insessen vnd ynwoner vnserr stat vnd landes zu Eger mitsampt der Juden, die mit yn wonende sein) *na čtyři léta od placení vší berně, poněvadž mu společně se Židy učinili pomoc 3000 kop gr.* Geben zu Pilsen noch Crists gepurte dreyczenhundert jare vnd darnach in dem funf vnd newnczigisten jare, an sand Marie Magdalenen abend, vnserr reiche des Behemischen in dem drei vnd dreissigisten vnd des Römischen in dem czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem B[urkardi] Strnad de Janowicz
Wlachniko de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v archivu m. Chebu (druhdy N° 69. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — Gradl. Geschichte des Egerlandes I str. 282.

Čís. 674.

1385, 23 července. Na Žebráce.

Král Václav IV slibuje měšťanům Chebským, že je zachová při jich svobodách a právech a že vše, cokoli od krajiny a města Chebu odcizeno bylo, zase ke krajině a městu Chebu navrátí.

Wir Wenzlaw — tun kunt —, das wir durch sunderlichen trewen willen, die wir an dem burgermeister, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Eger — vor langer czeite erfunden haben vnd sunderlichen darauf. das sie bey vns furbasmer destebas bleiben vnd horren muegen, dieselben burgere, vnvoner vnd vnsessen vnd ire guter in vnser sunderlichen schucze vnd schirmen genomen vnd enpfangen haben, — vnd wollen sie ouch bey iren freyheiden, gnaden, rechten vnd guten gewonheiden, die sie von vnsern vorfaren beyde, Romischen keysern vnd kunigen vnd ouch kunigen zu Beheim, vnd andern fursten redlichen herbracht vnd erworben haben, gnediclichen behalden vnd sie dobey gerulichen beleiben lassen, sunderlichen so — wollen wir, was von dem lande vnd der stat zu Eger entzogen vnd empfromdet ist, das von alders dorczu gehort hat, wo das hinkomen sey, das daz alles zu dem egenanten lande vnd stat komen vnd widerbracht werden solle vnd das ouch alle vnd igliche brife, die doruber gegeben sind, wie vnd in welchem begriffe die steen, vntuglichen vnd vnkreftig sein vnd bleiben sollen vnd gegen disen brife keynerley kraft noch macht haben sollen in dhein weis. — Geben zun Betlern noch Cristes geburt dreyczehenhundert jare vnd darnach in dem funf vnd newnczigisten jaren, des freytages noch sand Marie Magdalene tage, vnserr reiche des Behemischen in dem XXXIII vnd des Romischen in dem XX jaren.

Ad relacionem B[urkardi] Strnad de Janowicz
Wlachnico de Weytenmule.

Kopie z XV stol. v arch. m. Chebu (druhdy N° 72); při níž nalézá se poznámka přepisovače: „Vnd das sind die vesten, die in dem Egerlande gelegen sind

vnd in das gericht dahin gen Eger gehoren vnd sind ouch ein pfant mitsampt der stat vnd dem lande zu Eger zu der cron gen Beheim, das ist die vest Seberg vnd die vest Neyperg vnd die vest Libenstein vnd die vest Kinsperg vnd das Newhaws, vnd Wiltstein vnd der Tirstein, die vesten ist ouch ein pfant zu der cron gen Beheim mit der stat vnd dem lande zu Eger." — Gradl, Privilegien der Stadt Eger str. 18. — V archivu Chebském chová se též český překlad této listiny z konce XV století. — Srv. Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 282.

Čís. 675.

1395, 23 července. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům Chebským výsady, které jim králové Jan a Karel IV dali na úřad lesmistrovství v Chebsku (vber das forstamt doselbst zu Eger gegeben haben vnd meinen —, das die vorgenanten burger vnd stat zu Eger noch lautte vnd ynhalt solcher briue bey demselben forstampt geruhlichen bleiben vnd den vorster, der in dorzu tuglich sein wirdet, als ofte der not geschicht, seczen vnd entseczen mugen); *prohlašuje při tom listy, kterými úřad ten jiným osobám dal, za neplatné.* Geben zum Betler noch Crists gepurte dreiczenhundert jar dornach in dem fumff vnd newnczigistem jare, des freytages noch sand Marien Magdalenen tage, vnserr reiche des Behemischen in dem drey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem B[urkardi] Stirnad de Janowicz Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Wenceslaus de Olomuncz.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Wenczlaw Romischer kunig bestetunge vber daz forstmaistrampt". — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 18.

Čís. 676.

1395, 10 srpna. V Praze.

Král Václav IV postupuje purkmistru, radě i vší obci města Hradce nad Labem les řečený Obec, jenž s královským lesem u Albrechtic

hranicí, se vším příslušenstvím a v těch hranicích, v kterých od starodávna po jeho klučení k městu příslušel.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem briue allen den, di in sehen adir horen lezen, das wir durch besserung willen vnd nuczen vnser stat zu Grecz den burgermeister, rat vnd burgern gemeynlichen derselben stat mit wolbedachten mute, guten rat vnd rechten wizzen gegeben vnd vorliehen haben, geben vnd vorleihen von kuniglicher macht zu Beheim in kraft dicz briues die gemeyne des waldes, die mit vnseren walde zu Albrechticz greniczt vnd di owch dy egenant stat von vsrottung gehabt vnd des genozzen hat, in aller der massen, als diselbe gemeyne von alders in iren gemerke vnd reynen gelegen ist, vnd sunderlich mit aller anderer gemeyne, di do legt an pusschen, huten, velden vnd wassern, di mit der egenanten stat vfgesaczt sind, vnd mit allen lehen, di dy richter vnd schopfen dosebilst zu Grecz in ampten zu leihen haben, si sein geistlich adir wertliche, vnd mit aller gemeynen grunde, also das die egenanten burgermeister, rat, burger vnd stat zu Grecz di obgenante gemeyne mit allen iglichen obgeschriebenen nuczen vnd zugehorungen haben, halten vnd der nyezzen sollen vnd mugen in aller der mazzen, rechten vnd weise, als si dy von alders gehabt vnd besezzen haben von vns, vnsern erben vnd nachkomen, kunigen zu Beheym, vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen des kunigreiches zu Behem amptlewten, burggrauen vnd steten vnd mit namen vnsern vnderkamerer vnd dem burgrauen zu Albrechticz, di iczunt sein adir hernach in zeiten werden, vnsern lieben getrewen, ernstlichen vnd vestiglichen mit disem brif, das sie dye vorgenanten burgermeister, rate, burger vnd stat zu Grecz an der obgenannten gemeyne desselben waldes vnd allen iglichen iren nuczen vnd zugehorungen nicht hindern noch irren in dheyne weis, sunder si dabey, als das von alders herkomen ist, geruhlichen vnd vngehindert beleiben lazzen, als lieb in sey vnser swere vngenade zu vormeiden. Mit vrkund dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniclichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt dreyczehenhundert jare dornach in dem funf vnd newnczi-

gisten jare, an sand Lorenczen tage, vnser reiche des Behemischen in dem drey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem czwenczigisten jaren.

Dle ztraceného Hradeckého „Cod. dipl. MS." z r. 1406 Bienenberg, Geschichte der Stadt Königratz str. 198.

Čís. 677.

1395, 17 srpna. Na Zbraslavi.

Král Václav IV nařizuje purkrabím, správcům i pflegarům, hejtmanům, úředníkům, rytířům a panošům, kteří v krajině Chebské neb v sousedství jejím přebývají, aby purkmistru, radě a měšťanům vší obce města Chebu byli nápomocni, kdykoli od nich neb od jich pflegara vyzváni budou, aby táhli na ty, kteří proti právu k svépomoci proti nim se utíkají, ačkoli Chebští hotovi jsou každému po právu učiniti a před příslušným soudem státi. Geben zu Kunigsale des dinstages noch vnser vrawentage assumpcionis, vnserr reiche des Behemischen in dem XXXIII vnd des Romischen in den XX jaren.

Ad relacionem B[urkardi] Strnad de Janowicz Wlachnico de Weytemmule.

Orig. perg. v archivu m. Chebu n. 73. S menší pečetí královskou na rubu do listu vtlačenou. — *Listem d. v Praze 27 června 1396* (des dinstages noch sand Johannes tag des tewffers) král Václav IV odvolal list, který vydal nadlesnímu Erhardovi na křivou jeho zprávu, a v kterém ustanovil: „Wer es sachen, das im die burgere vnd stat von Eger des rechten fur dem lantgericht dem richter vnd den mannen zu Eger vff den nehsten dinstag nicht gestunden, das dann dieselben burgere vnd stat zu Eger dem egenanten Erharden virhundert schok groschen voruallen sein solten". I nařídil král dále: „allen richtern, lantluten vnd sunst allermeniclich vnsern getrewen ernstlich vnd vesticlich mit diesem briue, das sie von der egenanten brieue wegen wider die egenanten vnsere burgere vnd stat zu Eger ichtes zu sprechen, der sol das suchen an den steten, do dieselben von Eger von rechtes wegen gesten sollen, do einem iglichen cleger von in ein volkumen recht widerfaren sol, als billich ist, wan wir sie bey iren gnaden, rechten vnd freiheiden, die sy von vns vnd vnsern vorfarn an dem reiche vnd ouch kunigen zu Beheim redlichen herbracht vnd herworben haben, geruhlichen bleiben lassen vnd behalden wollen". (Orig. perg. v archivu m. Chebu č. 75. S rekognicí

na ohbu: Per dominum Przimislaum, ducem Teschinensem, Wlachnico de Weytenmule. Na rubu: R. Petrus de Wischow).

Čís. 678.

1395, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje purkmistra, rychtáře, radu i všechnu obec města Hradce nad Labem od placení dluhu 200 kop Benušovi židovi a švakrové jeho Nechamě, poněvadž žid a židovka bez jeho svolení se statkem svým ze země odešli a jim Hradeckým na 1500 kop škody nadělali.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lezen: wie wol das sey, das der burgermeyster, richter, rate vnd burger gmeinlichen der state zu Grecz, vnsere liben getrewen, Benuschin Juden vnd Nechama, etwenn Jordans witben, desselben Benuschen swiger, czweyhundert schok grosser schuldig sein, als das in solchen briuen, die die egenanten vnser burger doruber geben haben, volkomenlichen begriffen ist; ydoch wann die egenanten Benusch vnd Nechama von vnsern steten zu Glacz vnd zu Breslaw, do sie mit irer habe, gute vnd gesynde wonhaft vnd gesessen gewesen sint, an vnsern wissen, vrlaube vnd vorhenknusse heimlichen geczogen sein vnd die egenanten vnser burger vnd state zu Grecz mit vngewonlichem gesuche vber das, das in billichen geburte, groblichen besweret haben, douon sie vnd die stat zu grossem schaden komen sein, also das sie in funfczehenhundert schok grosser an bereytem gelte beczalet haben; douon mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen sind wir als ein Romischer kunig von des reichs wegen mit den obgenanten vnd ouch allen andern Juden, als vnsern camerknechten, vnd irer habe tun mogen, was wir wollen, so sagen wir die obgenanten burgermeister, richter, rate, burger vnd stat zu Grecz der egenanten czweyhundert schok, die sie den egenanten Benuschen vnd Nechama oder iren erben vnd besiczern der briue schuldig sint, vnd alles gesuches, der doruf gegangen ist, gencz-

lichen vnd aller sachen queit. ledig vnd loze. vnd totten ouch vnd vernichten von Romischer kuniclicher mechte in kraft dicz briues solche briue, die die vorgenanten vnsre burger denselben Beneschen vnd Nechama vber die egenanten czweyhundert schok geben haben, in welcher meynunge oder laute die begriffen sint, also das dieselben briue beyde in gerichten vnd ouch vswendig gerichten furbas nie keinerley kraft noch macht haben oder gewinnen sollen. Vnd dorumb gebieten wir der obgenanten burgermeister, rate vnd burgern gmeinlichen der stat zu Grecz, die nu sein oder in czeiten werden, ernstlichen vnd vesticlichen bey vnsern hulden, das sie den obgenanten Benuschen vnd Nechama solche czweyhundert schok vnd was gesuches doruf gegangen ist, nicht beczalen noch dorumb zu rechte sten oder fur ymanden antwurten sollen, als lib in sey vnser swere vngenade zu uermeyden. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnserr kuniclichen maiestat insigel. Geben zu Prag noch Crists geburte dreyczehenhundert jare vnd dornach in dem funf vnd neunczigisten jare, des suntages vor sand Bartholomes tage, vnserr reiche des Behemischen in dem drey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Johannes de Wratislauia.

Orig. perg. v archivu m. Králové Hradce N° 12. Pečeť utržena. Na rubu poznámka rukou XVIII století: „Osvobození židovského dluhu 200 kop míš. krále Václava". — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgratz str. 200.

* Čís. 679.

1395, 28 srpna. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje purkmistra, radu a měšťany města Mostu od placení berní a jiných pomocí na deset let, poněvadž se ho ve válce s panskou jednotou věrně přidrželi a mnoho škod utrpěli.

Wir Wenzlaw — bekennen —, daz wir durch sunderlichir trewen

willen, di wir an dem burgermeister, rat vnd burgern gemeinlich der stat zu Bruex — erfunden haben, sunderlichin douon, das sie in dem krige, den wir mit vnsern lanthern von Beheim gehabt haben, vns festiclichen vnd vnvorruckt bliben sein vnd ir leib vnd gut mit vns zugesaczt haben, vnd vornemlichin zu widerstatung sulcher merklichir vnd treflicher schaden, die sie in demselben krige beide an iren leiben vnd gutern genumen vnd enphangen haben —, die obgenanten burger vnd inwoner zu Brux — gefreiet haben vnd freien sie — also, das sie von datum dicz brifes czehen gancze jar, die nocheinander volgen, von allen vnd iclichen bern, stewren, beten, hulfen, vfsaczung, lantwern vnd allen andern beswernussen, wie man die benennen mag, die wir adir vnsere amplute von vnsern wegen von den obgenannten burgern vordern oder heischen mochten, frey, ledig vnd los genczlichin vnd allir sache sein vnd bliben sullen, vsgenomen alleine, ap vns oder vnser lant zu Beheim ehafte not anginge, do got vor sei, so sullen dieselben burger vnd stat zu widirsten sulchir not vns beholfen sein. Vnd dorumb gebiten wir allen vnd iclichen vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim amptleuten, burggrauen, anwalden vnd mit namen dem undercamerer des kunigreichs zu Beheim, — daz sie die obgenanten burger vnd stat zu Brux zu keinerlei bern, beten, stewren, vfsaczung oder keinerlei beswernussen dringen, noch die von in fordern oder eischen sullen in dhein weis, sunder sie bei sulcher vnser freiheit vnd gnad die obgenante czit, czehen gancze jar, gerwelich vnd vngehindirt bleiben vnd der gebruchen lassen —. Geben zu Prage nach Cristes geburt dreyczenhundirt jar vnd dornoch in dem fumf vnd newnczigisten jaren, an sand Augustins tag, vnser reiche des Behemischen in dem XXXIII vnd des Romischin in dem XX jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Johannes de Wratislawia.

Orig. perg. v archivu m. Mostu N° 59. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu pozdější rukou: „Quintum regis Wenceslai priuilegium anno 1395. Befreyung aller bern vnd schatzung vff zehen jar lang wegen geleister hulf in kriegessachen.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 129.

Čís. 680.

1395, 13 září. V Praze.

Král Václav IV vděčně uznávaje, že purkmistr, rada a všechna obec města Vysokého Mýta zůstali mu věrni a vojsku jeho u nich ubytovanému 954 a půl kopy gr. zaplatili, povoluje jim, že mohou sobě tento dluh srážeti na důchodech, které do král. komory jsou povinni odváděti.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann der burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen der stat zur Hoenmautte, vnsere liben getrewen, fur vns, vnserm volke, das bey in gelegen ist, tawsent schok mynner funfthalb vnd virczig schok grosser genczlichen gerichtet vnd beczalet haben, douon durch solcher hulffe vnd trewe, domit die egenanten burgere zur Hoenmautte bey vns in diesem kriege redlichen beliben sein, so meinen vnd wollen wir in dieselben tawsent schok mynner fumfthalb vnd virczig schok grosser, die wir in schuldig sein, an solchen czinzen vnd renten, die sie vns jerlichen in vnsere camer reichen vnd geben, abcziehen vnd abslahen vnd sie domite gnediclichen bedenken. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnserr kuniclichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczehenhundert jare vnd dornoch in dem fumf vnd newnczigisten jaren, an des heiligen crewczes abenden exaltacionis, vnserer reiche des Behemischen in dem drey vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Johannes de Wratislauia.

Orig. perg. v archivu m. Vysokého Mýta odd. A. 47 č. 10. Pečeť utržena. Na rubu rukou XVIII. století: „List neb jistota krále Václava na vypůjčených od města Vysokého Meyta tisíc kop.“

* Čís. 681.

1396, 10 února. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje měšťany města Klatov od placení berní na dvě léta, poněvadž v nedávných dobách věrně při něm stáli.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101. — Srovn. Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus II str. 317.

Čís. 682.

1396, 13 února. V Praze.

Král Václav IV přidává k pěti rokům, po které purkmistra, radu a všechnu obec města Budějovic od placení všech úroků, berní a platů osvobodil, ještě dvě léta, aby se mohli lépe vzpamatovati od škod, jež ve válce s panskou jednotou utrpěli (das sie sich der egenanten scheden, die sie in vnserm krige empfangen haben, dersterbas erholen mugen). Geben zu Prage noch Crist geburte dreiczenhundert jare dornach in dem sechs vnd newczigisten jaren, des suntages vor sand Valentini tag, vnser reiche des Behemischen in dem drei vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem XX jaren.

[Na obbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Wenceslaus de Olomucz.

Orig. perg. v národním museum uherském v Pešti. S velkou visutou pečetí královskou. Kopie v diplomatáři musejním.

* Čís. 683.

1396, 19 března. V Praze.

Král Václav IV povoluje měšťanu Malostranskému Fránovi Haunerovi, aby masné a chlebné krámy v městě Slaném, jež na manželku jeho Annu byly právem dědičným připadly po otci jejím měšťanu

Pražském Bernardu Nigrinovi, a které ona mu byla odevzdala, prodati mohl Jakoubkovi z Benešova a dědicům jeho, kterýžto Jakub také v ten čas rychtu města Slaného zakoupil.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex notum facimus tenore presencium vniuersis, quod constitutus in nostre maiestatis presencia Frana Hauner, ciuis Minoris ciuitatis Pragensis, fidelis noster dilectus, nobis significare curauit, qualiter ipse macella carnium et scamna panum cum censibus eorum in ciuitate Slanensi sibi per Annam, natam quondam Bernhardi Nigri, ciuis Pragensis, vxorem suam legitimam, que ad ipsam jure hereditario juste et legitime peruenerunt, in quorum eciam possessione hucusque fuit pacifica et quieta, libere et sponte resignatas Jacubkoni Benesshaw[er]i, fideli nostro dilecto, pro certa summa pecunie sibi integraliter persoluta vendiderit, maiestati nostre supplicans humiliter et attente, quatenus empcionem huiusmodi et ratam habentes et gratam, prefata macella carnium et scamna panum cum censibus eorundem prefato Jakubkoni, heredibus et suis perpetuis temporibus possidenda approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos inspectis benigne fidelibus et indefessis obsequiis nobis per prefatos Franam et Jakubkonem studiose exhibitis et processu temporis eo quidem studiosius exhibendis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia empcionem et vendicionem prefatorum macellorum carnium et scamnorum panum cum censibus eorundem in prefata ciuitate Slanensi ratas habentes et gratas, eisdem nostrum benignum prebentes consensum, ipsas approbamus, ratificamus et presentis scripti patrocinio graciosius confirmamus, per prefatum Jakubkonem, heredes et successores suos, exnunc inantea habenda, tenenda et omni eo jure, quo ipsa prefata Anna et eius progenitores hucusque habuerunt, tenuerunt et possiderunt, perpetuis temporibus pacifice possidenda, dantes et concedentes nihilominus ipsis regia autoritate predictam plenam et omnimodam potestatem, prefata macella et scamna cum censibus eorundem sub eo jure vendendi, obligandi et in vsus suos beneplacitos conuertendi, prout illis vtilius et conueniencius videbitur expedire. Mandantes subcamerario regni nostri Boemie, judici, magistro ciuium, consu-

libus, juratis et communitati ciuitatis Slanensis, fidelibus nostris dilectis, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus prefatum Jakubkonem, heredes et successores suos, in prefatis macellis et scamnis cum censibus eorundem in ipsa ciuitate Slanensi non impediant nec impediri paciantur per quempiam, quin pocius ipsos cura huiusmodi manuteneant, protegant nostro nomine realiter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arccius euitare et cum hoc penam viginti marcarum argenti puri, quarum medietatem regalis camere nostre erario, residuam uero partem pasorum vsibus applicari decernimus tociens, quociens contrafactum fuerit, se nouerit irremissibiliter incursurum. Presencium regie nostre maiestatis sub sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die decimo nono Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo tercio, Romanorum vero vicesimo.

Kopie v přepisu privilegií z r. 1654 č. 10 v archivu m. Slaného. Dle register zápisů královských z r. 1454 okázal t. r. Jan z Benešova „dva listy, jeden s majestátem krále Václava, v němž Jakubovi Benešauer potvrzuje trhu, jakož mu Frana Hauer, měštěnín Starého města Pražského, prodal masné krámy a lavice chlebné s úroky jich v městě Slaném, a toho potvrzuje i dědicuom Jakubovým, jakož list šíře svědčí. Datum a. d. 1396, die 19 Marcii; a druhý list s majestátem téhož krále Václava, svědčící Jakubovi Benešauer z Brázdiny a dědicuom i budoucím jeho, jakož jest rychtářství v Slaném se všemi užitky i příslušnostmi koupil od Humperta a Margréty jeho manželky, že jemu toho a jeho dědicuom potvrzuje a povolení dává. Datum a. d. 1300 (sic) die IV Junii“ (Palacký, Archiv Český II str. 202).

Čís. 684.

1396, 5 dubna. V Praze.

Uherský král Sigmund potvrzuje měšťanům a kupcům Chebským tytéž výsady ohledně provozování obchodu v Uhrách, jakých kupci Pražští a Norimberští užívají.

Nos Sigismundus dei gracia rex Hungarie ɔc, marchio Brandemburgensis ɔc, significamus tenore presencium, quibus expedit, vniuersis,

quod nos ad fraternam et deuotissimam supplicacionis instanciam excellentissimi et magnifici principis, domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis, fratris nostri carissimi, ciuibus et mercatoribus suis de ciuitate Egra regno suo Boemie inmediate subiectis huiusmodi specialis gracie prerogatiuam ex solita regia benignitate duximus faciendam, quod iidem ciues et mercatores cum rebus mercimonialibus procedere consueti per quascumque vias transeuntes in solucionibus tricesimarum et tributorum nostrorum omnibus eisdem graciis, prerogatiuis et libertatibus perpetuis temporibus pociantur et utantur, quibus mercatores Pragenses et Nurembergenses ex priuilegialis nostre concessionis annuencia gaudent et fruuntur, ita videlicet, ut ipsi mercatores vbique in regno nostro iustis tributis et tricesimis eorum in regno nostro persolutis ab omni impedimento, molestia et infestacione tributariorum et tricesimatorum nostrorum absoluti, inmunesque habeantur et exempti, nec ad superfluam et inconsuetam tributi vel tricesime solucionem astringi vel compelli valeant per eosdem, sed sit eis libera facultas factis solucionibus premissis procedendi sub nostra protectione et tutela speciali. Vobis itaque vniuersis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus tributa tam in terris quam in aquis habentibus, nostrisque et vestris tributariis ac tricesimatoribus nunc constitutis et in futurum constituendis, quibus presentes ostenduntur, regiis damus firmis sub edictis, quatenus, quandocunque et quocienscunque dicti ciues et mercatores de dicta ciuitate Egra cum eorum rebus et mercibus ad uos et ad loca tributorum vestrorum ac tricesimarum presencium testimonio accesserint, ipsos iustis veris et consuetis eorum tributis et tricesimis more et adinstar mercatorum Pragensium et Nurembergensium datis et persolutis tam in eundo quam in redeundo libere, pacifice et quiete absque cuiuslibet impedimenti et calumpnie obstaculo transire et abire permittatis, eorum mercancias sine omni inquietudine exercendos, saluis semper personis eorum atque rebus. Harum, quibus sigillum nostre maiestatis secretum appensum est, testimonio literarum et sicut nostri regalis mandati transgressores effici pertimescitis, secus facere non ausuri in premissis. Datum Prage feria quarta proxima post festum Passce domini anno eiusdem M°CCC° nonagesimo sexto.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. S malou pečetí královskou uherskou, na níž kolem uherského znaku legenda: „S[ecretum] Sigismundi regis Hungarie et Dal." Nahoře v levém rohu listiny čte se: „R[elaci]o Stiborii voyuode Transsiluani per Johannem notarium et capellanum suum facta." V archivu Českého musea je druhý exemplář této listiny, jejíž znění celkem souhlasí se zněním listu, jejž Uherský král Ludvík 29 listopadu 1365 (č. 421 této Sbírky) Chebu udělil. V archivu Chebském je též český překlad tohoto listu kr. Sigmunda z konce XV století a novější německý překlad čte se v Gradlově, Geschichte des Egerlandes I str. 284.

Čís. 685.

1396, 5 května. Na Lipnici.

Vilém z Landštejna, nejvyšší komorník království Českého, potvrzuje měšťanům Německého Brodu práva a svobody, kterými předkové jeho, svláště otec jeho Vítek z Landštejna, je obdařili, a prohlašuje, že nemá jich právům býti nikterak na újmu, jestliže v nepokojích domácích přišli o listy, výsady, knihy, registra neb jiné doklady jich městského práva a obyčeje.

Wir Wilhelm von Landstein, obrister camerer des reichs zu Beheim, bekennen offenlich mit diesem briefe allen den, die nu sint ader hernach kumfftig werden: wen vnser stat zum Dewtzen Brode vnd vnser burger doselbist sich alle czeit gegen vnserm lieben vater, herren Witken von Landstein, dem got genade, vnd auch andern vnsern voruordern, iren herren, vnd sunderlich gegen vns also redlich, wol vnd getrewlich gehalden haben, das dieselben vnserr voruordern die egenant vnserr stat durch sunderlicher liebe vnd genade willen mit ettlichen sunderlichen gotlichen vnd vertigen rechten vnd andern genaden begnadt haben, als das die brife, die sie yn doruber gegeben vnd verraicht haben, wol ausweisen. Dorumbe das dieselbe vnserr stat vnd vnserr lieben getrewen burger doselbist mit lautern trewen vnd hoffenlicher zuversicht dester freylicher vnd williklicher in zukumfftigen czeiten vns vnd vnsern erben gedienen mugen, so wollen wir auch sie begnaden vnd begaben mit crafft dicz briefes, das sie bei allen den rechten, domit sie von vnsern voruordern begnadt sein bizher, vnd auch bei den gewonlichen rechten, dorzu guten vnd loblichen gewonheiten, die sulchen iren gegeben, vnd sunderlich

geschriben rechten nicht widersachen, die sie von alder bizher gehabt vnd gebraucht haben, furbaz ymmer vnd ewiklich sullen gerulich wesen vnd beleiben. Auch geluben wir bei vnsern guten trewen, das wir, vnserr erben vnd vnserr nachkumling, die egenant vnserr stat vnd vnserr burger doselbist, dorzu einen yttlichen vnder yn, bei denselben rechten vnd gewonheiten lassen sullen vnd dowider nicht tun in dheiner weise mit worten ader werkken. Were auch sache, das dieselbe vnserr stat zum Dewtzen Brode vnd vnserr burger doselbist in den lawffen des vnfrides vnd in der bekumernuss manigerleye anvechtung zu denselben zeiten vor ader nach keynerley scheden enpfangen ader genumen hetten, es were an iren rechten, briefen, buchern, hantuesten, registern ader an andern sachen, die sulche ire statrecht ader gewonheit antrefen vnd angingen, das sol denselben vnsern lieben burgern der stat zum Dewtzen Brode vnd ir itlichem, dorzu allen iren nachkumlingen an iren rechten vnd guten gewonheiten kein geuerde, schade noch enkultnuesse nymmermer bringen, sunder alle ire recht vnd gut gewonheit, die iren gegeben, vnd geschriben rechten nicht widersachen, die sie von alder her von recht ader guter gewonheit gehabt haben, die bestetigen vnd beuessten wir yn furbaz in crafft dicz briefes vnd geluben fur vns, vnserr erben vnd nachkumling, sie douon nymmer dringen noch doran hindern mit keiner weise in ewigen zukumfftigen zeiten, sunder sie dobei veste behalden bei vnsern guten trewen an alle argelist vnd an alles geuerde. Auch gebieten wir ernstlich allen vnsern amptleuten vnd dienern, das sie die vorgenanten vnserr burger zum Dewtzen Brode vnd ir itlichen an sulchen iren rechten vnd guten gewonheiten, als oben begriffen ist, nicht irren noch hindern sullen in dheiner weise, sunder sie dobey hanthalden vnd beleiben lassen, als verre sie vnserr swere vngunst vormeiden wollen. Des czu eyner ewigen bestetigung so haben wir mit vnserm guten wissen vnserr aygen insigel an diesen brief gehangen. Gegeben vff der Lypnitz nach Cristi geburt dreyczehenhundert jare dornach in dem sechs vnd newntzigistem jare, an dem nechsten freytage vor dem suntag, als man singet Vocem iocunditatis.

Orig. perg. v archivu m. Německého Brodu č. XXI. Pečeť schází.

Čís. 686.

1396, 20 srpna. Na Karlštejně.

Král Václav IV nařizuje rychtáři, přísežným konšelům i vší obci města Slaného (iudici, consulibus iuratis et communitati ciuitatis Slanensis), *aby odváděli ročně z úroků a důchodů města Slaného do komory královské vycházejících duchovním, kteří čtou žaltář v kostele Pražském, 64 kop 40 gr. pražských a praecentorovi mansionářův téhož kostela roční úrok osmi kop gr. pr. na zádušní mše za zemřelé královny České, matku jeho Annu a manželku Johannu.* Datum Karlstein anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die vicesima Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo quarto, Romanorum vero vicesimo primo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytenmule.

[Na rubu:] R. Johannes prepositus Northusensis.

Orig. perg. v archivu kapitoly Pražské sign. XIX, 32. Pečeť schází. V listě tom praví král Václav IV: „Inuitat enim nos ad hoc illustrium quondam progenitorum nostrorum, regum Boemie, clara prioritas, qui sic temporibus suis cultum ampliauere dominicum, vt nec vicine regiones habere similem, nec credantur posse deinceps instaurare sequentem.“ V témže archivu (sign. VIII, 18) chová se orig. listu, kterým „Dobrohost judex et Paulik, Petrus dictus Loth, Johannes dictus Longus, Michek Crupicz, Vitus braseator, Tonis, Hodacz, Crux, Bohunek, Wyssyek, Woytyeh et Holubecz, jurati civitatis Slanensis“ dosvědčují *3 února (in die beati Blasii) 1348*, že měšťan jich Jakub tesař (discretus vir Jacub carpentarius, noster conciuis) přiznal se „intra quatuor scampna iudiciaria, vbi omnia gesta et negocia ciuitatis sorciuntur habere plenam facultatem, non compulsus nec cohactus, sed proprio motu de consensu vxoris sue et heredum suorum atque amicorum —, quod molendinum situm in villa Berzouicz cum area et pertinenciis suis vendidit iusto titulo vendicionis prouido viro et honesto domino Herrmano, altariste sancte Trinitatis in castro Pragensi, canonico Boleslauiensi, et successoribus suis per ipsum et ipsos tenendum, possidendum iure hereditario atque proprietatis.“

Čís. 687.

1396, 5 září. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje na žádost „uhléřóv k Horám Kuthnám příslušejícich" (carbonariorum ad Montes nostros Cutthnenses spectancium) práva, která jim král Jan listem d. v Praze 17 března 1327 č. 146 udělil. Datum Prage anno domini M°CCC°XC°VI°, die quinta Septembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXXIV°; Romanorum vero XXI°.

Kop. XV století v rukop. Strahovského kláštera č. 172 na l. 196. Český překlad z téhož století v témže rukopise na l. 197.

Čís. 688.

1396, 14 září. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje tovaryšstvu tavířů stříbra čili prenéřův na Horách Kutných práva jim kr. Janem udělená.

My Václav boží milostí Římský král vždycky rozmnožitel říše křesťanské a král Český vyznáváme a vědomo zjevně činíme tímto listem všem, ktož je uzřie aneb čtúc slyšeti budú, že jsme my o prennery, věrné naše milé, v našem prengádě od našich urburéřóv Hory Kuttny pilně prošeni, abychom jim tento list podepsaný, kterýž někdy jim od najjasnějšieho kniežete, Jana krále Českého a hrabie Lucemburského, děda našeho, dán jest, jim jej obnovili a jeho potvrdili milostivě, kterýžto list slovo od slova popsán jsa takto znie: My Jan etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Lucemburce 24. června 1343 č. 247). A my jsme zhlédše na užitečnú a věrnú službu, kterúž jsú naší koruně České svrchupsaní prennerové často a mnohokrát činili a na každý den činie a potom činiti mají a mohú v budúcích časích, s dobrým rozmyslem a s dobrú raddú pravým vědomím jim a jich budúcím svrchu jmenovaného listu milostivě potvrdili a jej obnovili, a znova jeho potvrzujem mocí listu tohoto a mocí královstvie Českého, chtějíce, aby tento list ve všech svých kusích a artykulech

a v úmyslech, jakož napřed psán stojí, slovo od slova vcele držán byl, takže svrchupsaní prennerové toho žádostivě požívati mají beze všie překážky. Toho na potvrzenie zapečetěn jest pečetí majestátu našeho v Praze anno M° CCC° devadesátého sedmého (sic) létha, den povýšenie svatého kříže, léta XXXIV° našeho královstvie Českého a Římského jedenmescetmého.

Český překlad XV století v „Transsumpta privilegiorum“ na listu 2 v. v archivu Kutnohorském za nápisem: „Majestát na práva díla prennerského“ a v rukop. kláštera Strahovského č. 172 na l. 183 v. za nápisem: „Tuto jsta dva majestáty dvú králóv Českých, jeden velebného krále a pána, pana Václava, kterýž v sobě zavřený má majestát krále Jana, jejž obnovuje a jeho potvrzuje, a jsúť vydáni na práva dědičná diela prennerského.“ Konfirmaci tuto klademe do r. 1396 a nikoli 1397, poněvadž r. 1397 kr. Václav IV byl 12 září v Chebu a 17 září v Norimberce, tudy nemohl datovati v Praze, a poněvadž léta panování ukazují k r. 1396.

Čís. 689.

1396, 22 září. V Praze.

Arcibiskup Pražský Olbram ze Škvorce nařizuje rychtáři a konšelům města Budějovic, aby zatýkali duchovní, kteří se v městě jich výstupků dopouštějí, a aby je dodávali dvoru arcibiskupskému ku potrestání.

Wolframus dei gratia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus, universis, ad quos presentes pervenerint, salutem in domino. Ad universorum tenore presencium deducimus noticiam, quod per honestos viros Wenceslaum judicem ac Johannem Scheibel, juratum civitatis in Budweis, nostre Pragensis diocesis, pro parte juratorum scabinorum ac totius communitatis ejusdem civitatis [nobis fuit delatum], qualiter nonnulli presbyteri et clerici habitu deposito et alii habitum deferentes clericalem in predicta civitate Budweis furta committunt, insolencias faciunt in ludis taxillorum, tabernas et alia loca suspecta visitantes et diversis se actibus statui clericali non congruentibus immiscere non verentur, in totius status et ordinis clericalis vilipendium et scandalum plurimorum. Nos talibus, quatenus cum deo possumus, de remedio providere cupientes, ideo vobis, judici

ac juratis scabinis predicte ciuitatis in Budveis committimus per presentes, quatenus omnes et singulos clericos supradictos, maleficos ac sevis se actibus immiscentes non congruentibus ordini et statui clericali, cuiuscunque status vel condicionis fuerint, quos tamen probabili testimonio scandalosa committi inveneritis, absque tamen lesione corporali ac offensione capiatis ipsosque sic captivos curie nostre Pragensi presentare curetis pro excessibus ipsorum debita animadversione puniendos, super quibus servata forma supradicta vobis plenam tenore presencium concedimus facultatem. Volumus tamen, quod arma, si que circa presbyteros seu clericos predictos vel eorum alterum repereritis, correctori cleri diocesis nostre Pragensis presentetis ac presentare procuretis cum effectu. In quorum omnium premissorum fidem et testimonium presentes literas per Johannem, notarium publicum infrascriptum, scribi et publicari mandavimus signoque et nomine ejus solitis una cum appensione sigillorum nostrorum jussimus communiri. Datum et actum Prage in curia nostra archiepiscopali Pragensi antedicta anno domini MCCCLXXXXVI°, indictione quarta, die XXII mensis Septembris, hora terciarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini, domini Bonifacii divina providencia pape noni anno septimo, presentibus discretis viris dominis Andrea, plebano ecclesie in Pilgrems, Dominico de Budveis, notario publico, Joanne de Praga, familiari prefati domini archiepiscopi Pragensis ecclesie, testibus fidedignis.

Kop. z počátku XIX století archivu městského musea v Budějovicích s poznámkou: „Ex autographo membranaico archivi curiae Budvicensis.“ Listina tato byla spisem notářským, jak dokazuje tato její doložka: „Et ego Johannes Frenlini de Duba, Pragensis diocesis imperiali auctoritate notarius, premissis pronunciacioni, commissioni omnibusque aliis et singulis suprascriptis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, una cum prenominatis presens fui testibus eaque omnia et singula sic fieri vidi occupatusque per alium notarium scribi procuravi, hic me manu propria subscripsi et in hanc publicam formam de mandato supra dicti reuerendissimi in Christo patris, domini Wolframi, archiepiscopi Pragensis, redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis una cum appensione sigillorum domini archiepiscopi supradicti consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium premissorum.“

* Čís. 690.

1396, 30 listopadu. V Praze.

Král Václav IV povoluje obyvatelům města Hradce nad Labem, kteří, zadluživše se za císařovnu Alžbětu a utrpěvše válkami domácími velké škody, do chudoby upadli, aby vybírali k užitku obce ungelt ode všech, kdož ve městě sukna, ryby a slanečky prodávají neb kupují a s městem netrpí.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lezen, das wir angesehen vnd gnediclichen betracht haben sulche grosse armut, scheden vnd swerikeit, domit die burgere vnd ynwoner vnserr stat zu Grecz, vnsere liben getrewen, besweret sein beide von sulcher grosser schulde wegen, dorein sie von wegen ettwenn der allerdurchluchtigisten furstinnen, vrawen Elzbeten der Romischen keyserynne, dieweile sie dieselbe stat yngehabt hat, komen sein vnd ouch von wegen solcher koste vnd scheden, die sie in den nehst vorgangen krigen getragen vnd empfangen haben, vnd den worten, daz sich die egenante vnsere burgere vnd stat vs sulcher schult behelfen vnd ouch sulcher scheden widerkomen mogen, so haben wir in mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen diese besundere gnade getan vnd gegunnet vnd erlawbt, tun, gunnen vnd erlawben in in kraft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Beheim, das sie von allen vnd iglichen, wer die sein, die mit der stat nicht leiden, die gewant, vische vnd heringe doselbist vorkawffen vnd kawffen, sulchs gelt nemen sollen vnd mogen: mit namen von dem, der do vorkawft, vom iglichem schok grossen einen halben behemischen grossen vnd von dem, der do kawffet, drey haller, der czwelf vor ein grossen geen, zu vngelt nemen mogen vnd empfahen. Vnd sullen ouch die egenanten burgere sich mit sulchem gelt, das douon komet vnd gefellet, vs sulcher schult behelfen vnd das ouch an derselben vnserr stat nucz, fromen vnd besserunge keren vnd wenden, so sie das allernuczlichst sein dunken wirdet von allermeniclich vngehindert.

Vnd gebieten dorumb dem hauptman zu Grecz, der ist oder in czeiten wirdet, vnd allen vnd iglichen andern vnsern amptluten ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenante vnsere burgere an sulchem vngelte nicht hindern oder irren in dheine weis, sunder sie das in aller masse, als vorgeschriben stet, vfheben, nemen vnd empfahen lassen, als libe in sey vnser swer vngnade zu uormeiden. Mit vrkunt dicz brifs vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes gepurt dreyczenhundert jare vnd dornoch in dem sechs vnd newnczigistem jare, an sand Andresen tage, vnserr reiche des Behemischen in dem vir vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem eyn vnd czweinczigistem jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Hermanni de Chussnik Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu města Králové Hradce č. 13. Pečeť utržena. Na rubu poznámka rukou z XVI století: „List na skladku sukna, ryb a herinkův a clo 1396; 11“. — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgrätz str. 202.

Čís. 691.

1396, 12 prosince. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, konšelům a přísežným města Žatce, že mohou dvě míle kolem města lámati kámen, aby mohli polepšovati město a opevňovati je hradbami, příkopy a věžemi.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis suis et regni Boemie fidelibus, ad quos presentes peruenerint et cum eis fuerint requisiti, graciam suam et omne bonum. Fideles dilecti! Quia pridem magistro ciuium, consulibus et juratis ciuitatis Zacensis comisimus et dedimus seriosius in mandatis, ut videlicet ipsi ciuitatem eandem, prout melius possint, emendare ipsamque muris, turribus atque fossatis debeant circumdare; idcirco fidelitati vestre seriose precipimus et sub regii fauoris obtentu expresse mandamus, quatenus prefatos ciues nostros et eorum

operarios in fractura lapidum in spacio duorum miliarium circum dictam ciuitatem consistencium nequaquam impedire debeatis nec impediri per quempiam ex vestris permittatis, quin pocius ipsis ad consumandum huiusmodi ipsorum laborem, dum et quocies per eos fueritis requisiti, prebeatis auxilium, consilium et fauorem. Datum Prage die XII Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXXIV, Romanorum vero XXI.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 20 *a* za nápisem: „Super fractura lapidum.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 240.

Čís. 692.

1396, 21 prosince. V Praze.

Král Václav IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Žatce, aby z každého koně do vozu s kupectvím zapřaženého mohli vybírati clo jednoho haléře na opravu hradeb, věží a příkopů městských, by se mohli před nepřátely lépe brániti.

Wenceslaus — notum facimus —, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Zacensis fieri meliorem, et signanter ad hoc, ut ciues et incole ciuitatis eiusdem ad resistendum hostibus et inuasoribus suis muris, turribus, fossatis ac aliis defendiculis se munire valeant atque possint, — ciuibus et incolis prefate ciuitatis Zacensis — indulgemus, vt videlicet ipsi in eadem ciuitate sua subscriptum valeant theloneum instaurare, nominatim et expresse taliter, vt de quolibet equo in curru trahente mercesque ducente dictam quoque ciuitatem intrante seu exeunte vnum hallensem vsualis et currentis monete, duodecim hallenses pro vno grosso boemicali computando, absque contradiccione et impedimentis quibuslibet percipere valeant et leuare; sic tamen, quod huiusmodi pecunia non in priuatos, sed notorios prefate ciuitatis vsus modo, quo supradictum est, conuertatur presentibus ad decem annos continuos tantummodo valituris. Reseruamus autem nobis dicto durante decennio prefatum theloneum reuocandi plenariam potestatem. Et similiter in eum euentum, quo prefatam ciuitatem nostram seu aduenas inibi declinantes ex huiusmodi re-

cepcione thelonei grauari forsan contingeret, extunc predicti ciues ipsum theloneum poterunt nostris auctoritate et nomine prohibere. — Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die vicesima prima Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo quarto, Romanorum vero XXI.°

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 20 a za nápisem: „Super theloneo." Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 241.

Čís. 693.

1396, 21 prosince. V Praze.

Král Václav IV povoluje obci města Žatce, aby po deset let vybírala clo z každého koně zapřaženého aneb jízdného, z každé krávy a ze dvou prasat po haléři a obracela je na opevnění města proti nepřátelům; mutíc příchozí, kteří by clo to objížděti chtěli na postranních cestách, stavováním k jeho placení.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Zacensis fieri meliorem et signanter ad hoc, vt ciues et incole ciuitatis eiusdem ad resistendum hostibus et inuasoribus suis muris, turribus, fossatis ac aliis defendiculis se munire valeant atque possint, animo deliberato et de certa nostra sciencia ciuibus et incolis prefate ciuitatis Zacensis fauimus et indulsimus, fauemus et virtute presencium graciosius indulgemus, vt videlicet ipsi in eadem ciuitate sua subscriptum valeant theloneum instaurare nominatim et expresse taliter, vt de quolibet equo in curru trahente merces vel bona quecumque ducente dictam quoque ciuitatem aut preurbia seu suburbia ipsius intrante seu exeunte vnum hallensem vsualis currentis monete, duodecim hallenses pro vno grosso boemicali computando; de equo, qui vendendum ducitur aut equitatur, vnum hallensem; de equo saccis uel aliis rebus onerato vnum hallensem; de vacca vnum hallensem; de duobus porcis seu suibus vnum hallensem; de vno porco uel de sue, in quantum plures non fuerint, vnum hallensem absque contradiccione qualibet

percipere valeant et leuare. Cumque propter multitudinem curruum aut propter hostiles insidias, ne ciuitati oriantur pericula, fora extra seu ante ciuitatem tenta fuerint, quod ciues iidem ibidem foris ciuitatem theloneum exigere modo valeant suprascripto, quodque ciues pretacti omnes aduenas seu mercatores, qui per ipsam ciuitatem pergere debent, a strata seu a ciuitate per deuia circum ciuitatem propter euasionem solucionis thelonei cum curribus declinantes arrestacionibus et aliis consuetudinariis occupacionibus ad solucionem huiusmodi thelonei arcere valeant atque possint, sic tamen, quod huiusmodi peccunia non in priuatos, sed notorios predicte ciuitatis vsus modo, quo supra scribitur, conuertatur presentibus ad decem annos continuos tantummodo valituris. Reseruamus autem nobis dicto durante decennio prefatum theloneum reuocandi plenariam potestatem. Et similiter in eum euentum, quo prefatam ciuitatem nostram ex huiusmodi recepcione thelonei grauari forsan contingeret, extunc predicti ciues ipsum theloneum poterint nostris auctoritate et nomine prohibere. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die vicesima prima Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo quarto, Romanorum vero vicesimo primo.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 21 *a* za nápisem: „Super theloneo.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 242.

Čís. 694.

1397, 21 února. V Praze.

Král Václav IV zapsav Purkartu Strnadu z Janovic, mistru komory a radovi svému, hrad a město Perno s tvrzemi Královským Kamenem a Lilgensteinem (vnser huse vnd stat Pirne mit den vesten Kunigstein vnd Lilgenstein) *se vším příslušenstvím v 10000 kopách gr. pražských, činí milost manům, zemanům, rytířům a panošům krajiny Perenské* (den mannen, lantluten, ritter vnd knechten desselben landes zu Pirne), *jakož i purkmistru, radě a měšťanům vší obce města Perna, že po čas zástavy nemají úředníci královští od nich žádné berně ani jakékoli jiné*

pomoci žádati, nýbrž že obvyklé platy (dieselbe geschozze, stewre, bete vnd andere beswerunge) *mají toliko zástavnímu pánu odváděti. Kromě toho slibuje obyvatelům krajiny a města Perna, že mají při svých právech a svobodách býti zůstaveni a že zastavení jich nemá býti na újmu dědičné přísaze, kterou jemu jakožto králi Českému složili.* (Vnd sullen ouch beyde lantlute, burgere vnd ynwonere des landes vnd der stat zu Pirne bey iren freyheiden, gnaden vnd rechten, die sie von alders redlichen herbracht vnd erworben haben, gerulichen vnd vngehindert beleiben, vnschedlichen doch vns als einem kunig zu Beheim an solcher erbhuldung, die vns die vorgenanten lantlute, burgere vnd ynwonere des landes vnd stat zu Pirne getan haben). Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczenhundert iare vnd dornoch in dem siben vnde newnczigisten iaren, an sand Petrus abende stulfeyer, vnser reiche des Behemischen in dem vir vnd dreyssigisten vnd des Romischen in dem eyn vnd czweinzigisten iaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Hermanni de Chusnik Wlachnico de Weytemule.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m. Perna. Pečeť utržena. „Burkardus dictus Strnad von Winterberg, magister camerae regalis" vydal už před tím *v Praze 28 prosince 1396* králi Václavu IV prohlášení, že on i dědicové jeho jsou povinni „castrum et civitatem Pirne et etiam fortalitia Kunigenstein et Lilgenstein" králi neb jeho nástupcům opět postoupiti, jakmile obdrží zástavní summu 10000 kop gr. č. — v. Possern-Klett, Urkundenbuch der Staedte Dresden vnd Pirna str. 375 a 376. — Purkart z Janovic byl brzo na to 11 června 1397 knížetem Opavským Hanušem na Karlštejně zavražděn. V registrech zápisů královských z r. 1453 (Archiv Český I str. 501) čte se zápis, že „Purkart z Janovic, Strnaduov syn, okázal dva listy, jeden kr. Václava IV a druhý Malostranských z r. 1404 před komisí sněmovní, a sice: „list krále Václava, kterýž svědčí s majestátem Purkardovi Strnadovi z Janovic a jeho erbóm na hrad a město Perno a město Künigstein v 6000 kopách, na vyplacení" a dokládá se: „A potom skrze úmluvu postúpili zase města Perna v 1000 kopách gr., kterézto jim a knězi Jiříkovi, proboštu kostela Pražského, a jeho bratrům zapsal na Menším městě Pražském, aby jim vydávali tu summu, kterúž králuom Českým mají vydávati, jmenovitě 96 gr., jakož k témuž Malostranští jim se zapsali a slibují vyvaditi; jakož to vše v těch dvú listú, totiž krále Václava a Malostranských, šíře se shledává, jakožto obú datum jest l. b. 1404". Zmíněný zde Jiřík z Janovic byl proboštem

kostela Pražského od r. 1399—1418; list kr. Václava IV tuto zmíněný tedy mohl toliko Purkhartu mladšímu, synu Strnadovu z Janovic, býti vydán. Zpráva Pelzlova, Lebensgeschichte K. Wenceslaus II str. 495, že kr. Václav IV zapsal *listem d. na Žebrácе 9 dubna 1404* Purkhardovi Strnadovi z Janovic na městě Perně a tvrzi Královském Kameni ještě dalších 6000 kop gr. č., může se tedy rovněž týkati toliko Purkharta mladšího. Srov. dále list kr. Václava IV d. ve Vratislavi 17 srpna 1404.

Čís. 695.

1397, 29 března. V Praze.

Král Václav IV ustanovuje, že rychtář ve Chbě jenom s vědomím rady a měšťanů Chebských má přijímati někoho za mana a že léna říšská smí udělovati bezplatně toliko zemanům, měšťanům a sedlákům, kteří k právu Chebskému příslušejí, aby nebyla od tohoto práva odcizována ani odtrhována.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brieue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch beserunge willen vnserr lande vnd stat zu Eger vnd nemlichen dorumb, das etliche sachen vnd irsale, douon das egenante vnser lande vnd stat zu Eger angelanget vnd beschediget werden mochten, vnderstanden werden, dem burgermaister, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Eger, vnsern liben getrewen, mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen diese nachgeschribene gnaden getan haben vnd tun in ouch die in craft dicz briues vnd Romischer kuniglicher mechte: Zum ersten, das der richter zu Eger, der nu ist oder in czeiten sein wirdet, nyemanden weder in das lande noch in die stat zu Eger zu manne einnemen noch empfahen solle, es sey dann mit des rates vnd der burger zu Eger wissen, willen vnd wort vnd das ouch douon die stat vnd das lande zu Eger nicht beschediget werde, nemlichen ouch, das der richter nyemanden des heiligen reichs guter leihen noch reichen solle, dann den, die in das gericht zu Eger gehoren, also das dheine gutere von dem gericht vnd dem lande zu Eger nicht empfremdet noch geczogen werden. Ouch soll der richter sulche lehen beyde lantluten,

burgern vnd bawern, die in der stat oder vf dem lande zu Eger gesessen sind, an alles gelte vnd hindernusse frey, ledig vnd loze, als ofte des note sein wirdet, leihen vnd reichen. Wer ouch sachen, das yemande, wer der wer, dheinerley briue, die wider gnaden, recht, freyheit vnd gewonheit des egenanten landes vnd stat zu Eger weren, von vns erworben hette oder erwerben wurde, ist vnser meynung vnd wollen in craft dicz briues, das sulche briue furbasmer kein craft noch macht haben, sunder wir wollen, das sie bey sulchen iren gnaden, rechten, freyheiden vnd gewonheiden, die sie von vnsern vorfaren an dem reiche, Romischen keysern vnd kunigen, vnd ouch von vns herbracht haben, geruhlichen beleiben sollen von allermeniclich vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen fursten, geistlichen vnd werltlichen, grafen, freyen, herren, dinstluten, rittern, knechten, gemeinscheften der stete, merkte vnd dorffer vnd sust allen andern vnsern vnd des reichs vnd ouch der cronen zu Beheim vndertanen vnd getrewen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenante vnsere burgere vnd stat zu Eger an sulchen vnsern gnaden, als vorgeschriben stet, nicht hindern noch irren in dheine weis, sunder sie dobey geruhlichen beleiben lassen, als libe in sey vnsere swere vngnade zu uermeiden. Mit vrkund dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornach in dem siben vnd newnczigisten jaren, des donerstages noch dem suntag Oculi in der vasten, vnserr reiche des Behemischen in dem vir vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem ein vnd czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem B[urkardi] Strnad de Janowicz Wlachnico de Weytemmule.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu Českého musea. Bez pečeti. Nad zářezem na ohbu, kde byla pečeť upevněna, čte se malé r. Na rubu současný regest: „Kunig Wenczlaw, daz der richter keinen man on des rats wissen sol enphahen vnd sol des reichs lehen aus dem gerichte nicht leihen noch sol kein gelt von reichs lehen nemen“. V archivu m. Chebu chová se transsumpt tohoto listu na žádost rady Chebské Janem Kramerem komturem a farářem a celým konventem německého řádu v Chebu vydaný v neděli Oculi l. 1509 a pečetí řádu opatřený. Na rubu této listiny čte se:

„Konig Wenczlaw briff, das eyn richter nymand macht hat zu gleytten vnd die reichsgutter laichen solle ayn iedem an geld vnd gab."— Gradl, Privilegien der St. Eger str. 19. — V témže archivu chovají se dva české překlady téhož listu z počátku XVI století.

* Čís. 696.

1397, 28 července. V Praze.

Král Václav IV znamenaje, kterak měšťané a obyvatelé města Litoměřic velkou škodu trpí nemírnými útratami při svatbách a křtinách, ustanovuje, že při svatbě smějí toliko dva stoly se strojiti, jeden pro mužské a druhý pro ženské, a že na křtiny, pokud trvá šestinedělí, mají se váti toliko kmotři a tři neb čtyři nejbližší přátelé a těm smí se nabídnouti jenom nápoj, avšak pití takové nemá trvati déle nežli tři hodiny. Purkmistr a rada mají každého, kdo by nařízení to přestoupil, pokutovati 20 kopami, z nichž polovice král. komoře a polovice obci připadne.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen. Wann wir vornomen vnd eigentlichen erkant haben, das die burgere, burgerynn vnd gemeyne inwoner der stat zu Luthomericz, vnsere liben getrewen, von sulcher koste vnd czerunge wegen, die sie beyde zu hochczeiten vnd ouch in den kyntpetten haben vnd tragen, vaste besweret werden vnd zu grossen schaden kumen, vnd wann wir nicht sehen wollen, das die egenanten vnsere burger, burgerynn vnd inwoner von sulcher gewonheit wegen bey vnsern czeiten abnemen vnd zu schaden kumen, douon mit wolbedachtem mute. gutem rate vnd rechter wissen so seczen, ordnen vnd machen wir in kraft dicz briues vnd kuniglicher mecht zu Beheim: Czum ersten, das furbasmer ewiclichen zu einer iglichen hochczeite nicht mer freinde sein sullen, dann zu czweyen tischen, einen tisch von mannen. den andern von junkfrawen vnd frawen. Ouch welch frawe ein kint gepirt, die sol vnd mage gevattern biten zu dem kint tawffen, vnd mage dieselben gevattern vnd ouch die frawen eren mit trinken,

als das gewonlich ist, vnd dornach des andern tages vnd furbasmer, dieweil sie in den sechs wochen leyt, so sol sye kein essen noch trinken geben, vsgenomen iren gevattern vnd den nehsten frunden, dreyen oder viren vff das meiste, den mage sie trinken geben gewonlichen vnd kein essen, vnd dasselbe trinken mage sie geben, dieweyl sie in den sechs wochen leyt, drey stunde vnd nicht mer. Vnd welch burger, burgerynn oder ynwonere der egenanten stat die egenanten vnsere ordenunge vnd gesecze nicht hilden vnd die freuelichen vberfuren, als ofte das geschicht, als ofte sol der oder die czweinczig schok grossen zu einer pussen verfallen sein, die halb in vnsere kunigliche camere vnd das ander halb teyl in der egenanten stat zu Luthomericz nucze genczlichen gefallen sullen. Vnd gebieten dorumb dem burgermeister, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Luthomericz, vnsern liben getrewen, die nu sein oder in czeiten werden, ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie doruff sehen vnd ouch eigentlichen warnemen, welche burger, burgerynn oder inwoner in der egenanten stat die egenanten vnsere gesecze vnd ordenunge vberfuren, das sie dann von stad an die egenante pusse czweinczig schok grosser, als vorgeschriben stet, an vnderlass von dem oder den, die das vberfarn hetten, vffheben vnd ynnemen vnd vns die halb in vnsere kunigliche camere reichen vnd geben sullen vnd das ander halb teyl in der egenanten vnserr stat nucze keren vnd wenden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornoch in dem siben vnd neunczigistem jare, des sunnabendes noch sand Jacobs tage, vnserr reiche des Behemischen in dem funf vnd dreissigistem vnd des Romischen in dem czwey vnd czweinczigistem jare.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Petrus de Wischow.

Orig. perg. v archivu m Litoměřic č. 17 (starší č. 23). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV stol.: „Litera super nupcias, quot mensas habere debent". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° CXXXVI.

Čís. 697.

1397, 28 července. V Praze.

Král Václav IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Litoměřic, aby ujali k obci místo, kde stál dvůr před hradem Litoměřickým, a aby mohli je zastaviti; avšak vyhrazuje si, že bude dle vůle své rozšiřovati a opevňovati hrad, kdyby v něm osobně chtěl bydleti.

Wir Waczlaw (sic) von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch besserunge willen vnserr stat zu Luthmericz den burgern vnd inwonern derselben stat, vnsern lieben getrewen, mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen erlawbt vnd gegunst haben, erlawben vnd gunnen in die in craft dicz briues vnd kuniglicher mechte czu Behem, das sie die hofstete vor vnser vesten czu Luthmericz gelegen zu der stat notdorf vnd fromen beseczen vnd widerbawen mogen, als die von alders gebawet gewesen sind, von allermeniclich vngehindert, doch in solcher bescheidenheit, wer es sachen, das wir oder vnser nochkumen, kunig[e] zu Beheim, leiplichen in der egenannten vnser vesten siczen vnd wonen wolten, so mogen wir vnd vnser nachkumen, kunig[e] zu Beheim, die egenanten vesten vnd graben an derselben vnserr veste weyter machen vnd rawmen *), als vns gute sein dunken wirdet. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreiczehenhundert jar vnd dornoch in dem siben vnd newnczigisten jaren, des sunabendes noch sant Jacobstage, vnserr reiche des Behemischen in dem funf vnd dreisigsten vnd des Romischen in dem czwei vnd czwenczigisten jaren.

Rukop. Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 25 *a* za nápisem: „Litera domini Wenczeslai, qualiter possumus redificare domus ante castrum“ a na l. 113 *b*. za nápisem: „Litera magestatis, quomodo possumus edificare domos circa castrum“; kdež se čte *) bawen.

Čís. 698.

1397, 12 září. V Chebu.

Král Václav IV povoluje měšťanům a obyvatelům města Chebu, že z hradu nemá nikdy více se stavěti přes řeku Ohři opevněný most, a že kolem města mohou stavěti věže, hradby a valy.

Wir Wenczlaw — bekennen —, das wir haben angesehen merkliche scheden, die wir vnd die burger vnd ynwoner zu Eger — vnd die stat doselbist von der brucken wegen, die vormals vs vnserm hause zu Eger vber das wasser Eger gebawet was, empfangen mochten haben vnd czu czeiten empfahen mechten, douon vnser stat verloren sein mocht worden, vnd douon — so — wollen wir in craft dicz briues vnd kuniglicher machte zu Beheim, das die egenante brucke vs dem egenanten vnserm hause vber die Eger noch keine pforten weder von vns oder vnsern nochkomen noch dheinem vnserm amptman zu Eger furbasmer nymmer in dheinen czeiten gemacht noch gebawet werden sol in dheine weis vnd — erlawben euch, das die burger vnd ynwoner der egenanten vnserr stat zu Eger dieselbe stat mit turmen, mawern, greben vnd sust andern sachen vns vnd der stat zu nucze vnd zu fromen, wie sie das gut dunken wirdet, bessern vnd bawen mogen, vnd wie sie das also bessern vnd bawen vnd gebawet haben, das ist vnser geheisse, wille vnd worte, vnd das wir noch vnsere amptlute zu in dorumb kein ansprach noch zuspruche haben sollen noch wollen in dheine weis. — Geben zu Eger noch Crists geburt dreiczenhundert jare vnd dornach in dem siben vnd newnczigisten jaren, des mitwochen noch vnserr vrawen tage natiuitatis, vnserr reiche des Behemischen in dem fumf vnd dreissigisten vnd des Römischen in dem czwey vnd czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Borziwoy de Swinar
Franciscus Pragensis canonicus.

[Na rubu:] R. Bartholomeus de Noua ciuitate.

Orig. perg. v archivu m. Chebu (druhdy č. 78). S velkou pečetí královskou. Na rubu: „Kunig Wenczlaw, daz kein brucke noch pforte mer hie auf daz haws sol vber daz wazser gepawet werde vnd daz wir vnser stat vnd vorstat mit turmen, greben vnd mauren bessern mugen, wie wir wollen.“ — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 19 a téhož, Geschichte des Egerlandes I str. 278 a 288.

Čís. 699.

1397, 10 října. V Norimberce.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům a vší obci m. Loun, aby od sv. Havla nejblíže příštího odváděli všechny úroky a jiné platy do královské komory náležité markrabím Míšenským, kterým už otec jeho císař Karel IV města Most a Louny v 10000 kopách gr. pr. byl zastavil.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Magistro ciuium, consulibus, juratis et comunitati ciuitatis Lune, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Quemadmodum alias diue memorie serenissimus quondam princeps, dominus Karolus, Romanorum imperator, dominus et genitor noster carissimus, ac eciam nos illustribus quondam Friderico, Balthezar et Wilhelmo, marchionibus Miesnensibus, et ipsorum heredibus ciuitates nostras Pontensem et Lunensem cum earum pertinenciis pro summa videlicet decem milium sexagenarum grossorum pragensium racione pignoris obligauimus, prout hoc ipsum prefati genitoris nostri ac eciam nostre littere date desuper clarius manifestant, sic vestre fidelitati precipimus presentibus seriosius et mandamus omnino volentes, quatenus illustribus Friderico, Wilhelmo et Gregorio, marchionibus Miesnensibus, principibus et consangwineis nostris dilectis, iuxta prefati genitoris nostri et nostrarum litterarum continenciam racione pignoris promittere ipsisque, seu cui id ipsum ipsorum nomine commiserint, vniuersos et singulos census, redditus et prouentus camere nostre per vos solui consuetos et nominatim censum pro festo sancti Galli venturo proxime annis singulis deinceps dare et assignare modis omnibus debeatis tamdiu, donec ipsis prefata [decem] mill[ium] sexagenarum summa non fuerit persoluta.

Nam quocienscumque prefatis consangwineis nostris census et redditus huius modi ad ipsorum quittancias litteras persolueritis, tocies vos et comunitatem vestram de huiusmodi nostro nomine quittos reddimus totaliter et solutos. Datum Nuremberg anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo septimo, die X Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie XXXV, Romanorum vero XXII.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 9 *b.* v archivu m. Loun za nápisem: „Ciuitates Pontensis et Lunensis marchionibus Misnensibus obligantur". Král Václav IV uzavřel v Norimberce *dne 11 října 1397* smlouvu s markrabími Míšenskými Fridrichem, Vilémem a Jiřím prostředkováním Bamberského biskupa Lambrechta a Míšenského markrabího Viléma staršího o dluh 10000 kop, o zástavu m. Loun a Mostu, jakož i o náhradu za ušlé důchody. Král zavázal se, že markrabím města Louny a Most ihned postoupí a k tomu 1000 kop zaplatí, že držení hradu Mostského do příštích vánoc jim zjedná a v náhradu za ušlé důchody o sv. Jiří nejprve příštím jim 1300 kop zaplatí. Toliko si král vymínil, že „ouch so sollen die egenante slosse unde stete vns offen sein gen allermeniclich noch laute vnser maiestat briue". (Schlesinger, Stadtbuch von Brüx N° 135). — Zástavní suma 10000 kop gr. byla věnem dcery císaře Karla IV. Anny (Pelzel, K. Wenceslaus II str. 353).

Čís. 700.

1397, 18 října. V Norimberce.

Král Václav IV nařizuje, že nikdo v Chebsku, šlechtic, zeman, měšťan neb sedlák nesmí statek svůj cizinci prodati, který by jej městu a krajině Chebské odcizil.

Wir Wenczlaw — embieten dem edeln Hannsen lantgrafen zu Leuchtemberg, vnserm pfleger, vnd dem richter, burgermeister, rate vnd burgern gmeinlichen der stat zu Eger — vnser gnad vnd alles gute. Liben getreuen! Wir haben vernumen, wie das etliche sulche ire gutere, die czu derselben vnser stat vnd lande czu Eger gehoren, auslendern vnd solchen fromden leuten vorkauffen oder vorkuemern wollen vnd meynen, douon solche guetere derselben vnser stat vnd lande vnd auch gerichte entczogen vnd empfremdet werden mochten, vnd wir mit nichte leyden noch gestatten wollen, das keynerley gütere von derselben vnser stat vnd lande vnd gerichte empfremdet

oder entczogen werden solden in keyner weysz, dovon so gebieten wir ewern treuen ernstlichen vnd vesticlichen, das ir von vnsern wegen offenlichen ruffen vnd vorbieten lassen sollet, das nymande, er sey edel, lantman, bürger oder gebawer oder sust wer der sey, keyne sulche guetere nymand, von dem sy also vnser stat, land vnd gerichte zu Eger entczogen oder empfremdet werden möchten, vorkauffen, vorsetzen noch vorkumern solle oder möge in keyner weysz bey vorlust solcher irer güter, sunder aleine den, dye von sulchen gütern mit der egenanten vnser stat vnd lande leyden vnd mit in bleiben wolten, als es von alder recht gewonlichen gewesen ist. Wann tete yemande dowider, [wer der were, vnd sulche vnsere gebote vberfure, so gebieten wir dir vnserm pfleger oder dem, der in zeiten pfleger sein wirdet —, daz du dich von vnsern wegen vnd zu vnseren handen sulcher güter vnterwinden vnd dy einnemen sollest, dy auch fürpasz czu vnserem gerichte czu Eger gehoren vnd bey derselben vnser stat zu Eger, als sy von alders dobey beliben vnd domit geliden haben, leiden vnd bleiben sollen. Geben zu Nuremberg an sand Lucas tag, vnser reiche des Behemischen in dem XXXV vnd des Romischen in dem XXII jaren.

Per dominum W[enceslauum] patriarcham.

Kop. z XV stol. v archivu m. Chebu. Na rubu: „Copia kunig Wenczlaw, das man keine guter vom lande vnd aus dem gerichte verkauffen sol". — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 20. *V druhém listě téhož dne* vydaném nařizoval kr. Václav IV pflegaru Chebskému, Janu lantkrabímu z Leuchtenberka, aby všichni v krajině Chebské usedlí šlechticové, měšťané a sedláci trpěli s městem, kdykoli se berně platí, a aby pflegar městu pomáhal proti těm z obyvatelů krajiny Chebské, kteří by se zpěčovali povinnosti té dostáti. (Orig. v archivu m. Chebu č. 79 s rekognicí: „Ad relacionem Borzivoii de Swinar Nicolaus de Gewicz"). — Gradl, Geschichte des Egerlandes I. str. 289.

Čís. 701.

1397, 8 listopadu. V Norimberce.

Král Václav IV nařizuje hejtmanu zemskému markrabí Prokopovi a král. podkomořímu Sigmundovi Hullerovi, aby uložili na král. města

a kláštery summu berně za účelem potlačení škůdců zemských, neohlížejíce se na to, že král některá města a kláštery osvobodil na několik let od placení takovéto berně.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Illustri Procopio marchioni Morauie, principi et patruo nostro, et Sigismundo de Orlik, regni nostri Boemie subcamerario, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Licet alias certis monasteriis et ciuitatibus regni nostri Boemie aliquas libertates concesserit nostra serenitas, ita videlicet, vt ad certorum annorum spacium ab omnibus et singulis bernis, collectis, exaccionibus seu imposicionibus, quocumque nomine vocentur, liberi esse debeant penitus et exempti, prout date super hoc alie nostre maiestatis littere manifeste declarant: quia tamen pro pacificando statu eiusdem regni nostri et reprimendis raptoribus et aliorum maleficorum hominum peruersis conatibus notabilia summa pecunie indigemus, idcirco huiusmodi libertatem ipsis per nos, ut premittitur, concessam pro anno presenti dumtaxat cassam esse decernimus penitus et inanem. Scribimus quoque tam religiosis abbatibus, prioribus et comendatoribus monasteriorum, quam eciam magistris ciuium et comunitatibus ciuitatum, ut non obstante libertate huiusmodi certam pecunie summam regali camere nostre persoluere debeant pro hac vice, propter quod vobis tenore presencium comittimus et seriose precipiendo mandamus, quatenus a prefatis monasteriis et ciuitatibus huiusmodi pecunie summam nostro nomine exigere et requirere modis omnibus debeatis, prouisuri taliter, ut in solucione huiusmodi summe rempublicam et commune bonum eiusdem regni non contingat aliqualiter impediri. Datum Nuremberg die VIII Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXXV°, Romanorum vero XXII^do^.

Ad mandatum domini regis
Wenceslaus patriarcha Anthiocensis, cancellarius.

Orig. perg. v archivu c. k. místodržitelství v Praze A II č. 98. S menší pečetí královskou na rubu přitištěnou, ale valně poškozenou. V starém právním rukopisu archivu m. Prahy z počátku XV století na l. 253*b* čte se o berních a úrocích ročních, jež do komory královské platily kláštery a král. města takto:

„Sequitur vna summa integra berne regalis a monasteriis et ciuitatibus regni Boemie tollenda cameram domini regis concernens, quorum monasteriorum et ciuitatum nomina cum summis sunt infrascripta. Monasteria: Brewnouia CCC sexag., Strahouia C sexag., Sanctus Georius CCXX sexag., Beata Virgo CCCXXX sexag., Hospitale CXXX sexag., Sanctus Benedictus CC sexag., Zderaz CXX sexag., Aula Regia CLX sexag., Ostrow CLX sexag., Wylemow CLXXX sexag., Sedlecz CCXL sexag., Opathouicz CC sexag., Podlazicz LX sexag., Zelew LX sexag., Lunowicz LXXX sexag., Milewsk CCXL sexag, Santa Corona CC sexag., Doxan CXXX sexag., Ossiek C sexag., Teplicz LXXX sexag., Tepla CC sexag., Chotiessow CCCXXX sexag., Cladrub CCC sexag., Nepomuk CCLXX sexag., Plass CC sexag., Porta Apostolorum CLXX sexag., Sanctus Procopius C sexag., Gredis CXX sexag., Skalicz XX sexag. Summa monasteriorum pro vna summa berne regalis V millia. *Ciuitates*: Praga Minor xC sexag., Werona lxxxviij sexag., Plzna CC sexag., Tachouia Cxx sexag., Misa Cxl sexag., Tusta lxxx sexag., Glathouia C sexag., Pieska Clxxv sexag., Budweis CC sexag., Wodnan xxx sexag., Slana Cl sexag., Luna Cxl sexag., Zaacz Cxl sexag., Cadan Cl sexag., Pons Cl sexag., Ausk super Albea C sexag., Luthomierzicz CC sexag., Colonia Clx sexag., Czaslauia CCxx sexag., Gurim Clx sexag., Nymburga Cxl sexag., Sicca lxxx sexag. Summa ciuitatum predictarum pro eadem summa iij millia xiij. Summa vniuersalis eiusdem summe vnius viij millia xiij sexag. — *Secuntur deperiencie eiusdem vnius summe*: Sanctus Benedictus CC sexag., Teplicz lxxx sexag., Opathouicz CC sexag., Tepla CC sexag., Colonia Clx sexag., Vsk super Albea C sexag., Pieska iij sexag., xij gr., Werona 1 sexag. v gr., Tusta lxxx sexag. Summa deperienciarum I mille xxiiij sexag. xvij gr. — *Secuntur alleuiaciones huiusmodi summe vnius*: Brewnouia C sexag., Misa xl. sexag., Pieska lxxx sexag., Luthomiericz xl sexag., Czaslania Cxx sexag., Sicca xxj sexag., Milewsk xl sexag., Chotiessow lxvj sexag., Cadan xl sexag. Summa alleuiacionum huiusmodi DXLVII sexag. — *Indulta secuntur eiusdem vnius summe*: Aula Regia Clx sexag., Lunowicz lxxx sexag., Zelew lx sexag., Skalicz xx sexag. Summa huiusmodi indultorum eiusdem summe CCCxx sexag. Summa vniuersalis huiusmodi vnius summe deperienciarum, alleuiacionum et indultorum I mille DCCC xCj sexag. xvij gros. *Secuntur proscripta vnius summe litteris monasteriorum et ciuitatum firmata*: Porta Apostolorum domino Alberto Coldicz Clxxx sexag.; Ossiek eidem C sexag.; Doxan domino Wilhelmo de Haxemburg C sexag.; Ostrow Janconi Sadlo C sexag., ibidem patri Bohussii xxx sexag.; Plass, Pomuk, Cladrona, Plzna, Tachouia, Glathouia Arnesto duci Bauarie nonaginta xl sexag.; fratribus de Janowicz in Pomuk C sexag.; Benessio et Bohunconi, fratribus de Horzowicz, in Plass Cl sexag.; dominis de Colowrat in Slana Cl sexag.; Panosscze coco domini regis ibidem xv sexag.; Stephanno Harnussmeyster in Pieska post mortem Czepiczonis xx sexag.; Marssiconi de Lopata in Sicca lxxx sexag.; preposito Pragensi in Minori ciuitate Pragensi xCvj sexag.; Wache in Brewnouia monasterio CC sexag.; Baworkoni in ciuitate Misa C sexag.; Puchpergero Sancta Corona Cxiij sexag. xx gr.; Johanni doctori, prothonotario

domini regis, ibidem xxx sexag.; Wlassconi in Lowosicz xx sexag.; eidem in Bistrzicz xvj sexag.; domino Heinrico Laczembok in Podlazicz lx sexag.; Zacz domino Borssoni Hrabie de Ossiek Cxl sexag.; Wockoni de Walssteyn Gurym Cliij sexag.; ibidem Nicolao Kyl vij sexag.; Hospitale sorori domini Laczkonis de Krawar Cxxx sexag. Summa huiusmodi proscriptorum iij millia xxxiij sexag. xx gr. — *Proscripta nondum litteris monasteriorum et ciuitatum firmata, que hucusque tenta sunt iuxta litteras maiestatum et mandatum domini regis*: Magistro curie DCCC sexag.; magistro Cristanno L sexag.; Loes appatecario C sexag.; burgrauio in Necztin C sexag.; burgrauio Cadanensi C sexag.; Gregorio magistro machinarum xxvj sexag.; Wenceslao Versucher xx sexag.; tubicenis domini regis lx sexag. Summa huiusmodi proscriptorum MCC lvj sexag. — *Item secuntur alia proscripta*: Domino Michalczoni CC sexag.; domino Boczkoni CC sexag.; Heinrico de Plawna CCC sexag.; domino Kragerio C sexag.; domino Johanni seniori de Noua domo C sexag.; domino Ottoni Kythlicz C sexag.; domino Rassin lxx sexag.; domino Heinrico de Elsterberk C sexag.; domino Schenk de Zaidaw C sexag.; burgrauio Wyssegradensi C sexag. Summa huiusmodi proscriptorum MCCClxx sexag. Summa vniuersalis omnium proscriptorum predictorum V millia DClix sexag. xx gr. Summa vniuersalis deperienciarum, alleuiacionum et indultorum ac omnium proscriptorum vij millia DL sexag. xxxvij gr. *Sequitur census hereditarius regius ciuitatum regalium*: Pieska lxxviij sexag.; quem percipiunt coci domini regis Wenceslai. Wodnyan liiij sexag. minus viij gr.; quem percipit burgrauius Pyescensis castri cum robotis xj sexag. minus iiij gr. Item ibidem idem burgrauius a judice ciuitatis percipit xij sexag. Budweys lxviij sexag.; quem percipit Heinricus de Lazan, capitaneus Wratislauiensis, pro castro suo Bechinensi. Sicca Cxxviij sexag.; quem percipit burgrauius castri in Karlsperg. Slana xC sexag. minus iiij^{or} gr.; quem percipiunt psaltariste mansionarii castri Pragensis et Kobergerz. Luna xvj sexag. xl gr.; quem percipit magister Johannes Swebus, doctor et lector ordinarius medicine alme vniuersitatis studii Pragensis. Zaacz xxx sexag.; quem percipit Lwico iuxta continenciam littere maiestatis. Cadan xl sexag.; quem percipit domina Alsonissa de Pirsensteyn. Pons xxx sexag.; quem percipit burgrauius castri Pontensis. Ausk xvj sexag. xxxij gr. vj halenses; qui soluitur pro camera. Luthomiericz xv sexag. xxxiiij gros.; qui soluitur pro camera. Nymburga liiij sexag.; quem recipit dominus Paulus de Jenssteyn alias de Stara. Colonia xl sexag.; de quo dominus Johannes de Wlassim percipit xx sexag., item Balilee xx sexag. Czaslauia xlix sexag.; quem percipit magister Johannes Schyndel, doctor et lector ordinarius vniuersitatis studii Pragensis. Tachouia xlv sexag.; de quibus Petrus Turkowecz nomine dominorum de Swamberg percipit xvij sexag. cum v grossis. Residuum deperit in villis propter earumdem deuastacionem. Misa xxx sexag.; de quibus Baworconi xx sexag., item ibidem Balile x sexag. Glathouia xlvj sexag.; quem percipit Marssico de Lopata. Plzna Noua lxiiij sexag.; quem percipiunt domini de Swamberg. Werona lv sexag. minus xx gr.; quem percipit burgrauius castri Karlsteyn. Summa vniuersalis huiusmodi censuum cameram

domini regis concernencium a ciuitatibus regalibus tollendorum DCCCLXXV sexag. xxx gr. vj halenses.“ Za tím následuje: „Sequitur ruga regalis etc“. (Sbírka pramenů pr. městského I str. 195). Soupisy tyto byly arci sestaveny teprve po r. 1406, neboť 16 února 1406 kr. Václav IV snížil m. Plzni roční berni ze 260 na 200 hřiven (č. 792 této Sbírky) a v soupise Plzeň přichází už s 200 kopami. Srov. též č. 686 a 703 ohledně m. Slaného.

* Čís. 702.

[1398], 25 ledna. V Litoměřicích.

Moravský markrabě Prokop, hejtman zemský, nařizuje jménem krále Václava IV duchovním a světským vrchnostem, na jichž statcích míli kolem města Litoměřic usadili se krčmáři a řemeslníci, jmenovitě řezníci, ševci, krajčéři a sladovníci, aby o suchých dnech nejblíže příštích před ním v Praze prokázali spravedlivost svou k tomu. Kdyby tak neučinili, mají se během 15 neděl těchto krčmářův a řemeslníků zhostiti, jináče učiní měšťané Litoměřičtí přítrž rušení práva svého mílového.

Procopius dei gracia marchio Morauie, capitaneus regni regis Bohemie etc. Omnibus et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, abbatibus, religiosis, commendatoribus et cruciferis, monialibus ac presbiteris vniuersis, tam secularibus quam spiritualibus, omnibusque aliis infra miliaris spacium a ciuitate Luthmiricz thabernas seu mechanicos habentibus fauorem nostrum et omne bonum. Quia serenissimus princeps et dominus, dominus Wenczeslaus, Romanorum rex semper augustus et Bohemie rex, patruus noster graciosissimus, cupiens fideles suos ciues ciuitatis Luthmiricz ob sue merita fidei et seruicia fidelia, que sibi inpenderunt et inpendere poterunt graciora in ipsorum juribus et consuetudinibus antiquis tamquam graciosissimus rex et dominus fauorabiliter conseruare; quapropter vobis omnibus prescriptis auctoritate regia et auctoritate, qua fungimur, districte precipiendo seriosius mandamus, omnino volentes, quatenus omnes thabernas et omnes mechanicos, .. carnifices, .. sutores, .. sartores, .. brasiatores, quibuscumque possent vocabulis nominari, infra vnius spacium miliaris dicte ciuitati in preiudicium infra quindenam remouere studeatis, nisi aliqui ex speciali gracia regis uel illustrium principum, predecessorum suorum, essent predo-

tati. Illi in quatuor temporibus proxime futuris volumus, vt Pragam ad nos veniant et suam iusticiam demonstrent et ostendant. Et si quis hoc ipsum ausu temerario transgrediendo prophanaret huiusmodi mandatum, mox eisdem ciuibus dignabimur applicare remedium oportunum, vt predicti ciues iuxta suarum litterarum virtutem de cetero a vobis thabernis et mechanicis non recipiant dampnum et jacturam. Datum in Luthmiricz in die conuersionis sancti Pauli.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic staré č. 6 v rohu na rubu. Menší červená pečeť byla druhdy do listu vtlačena. Na rubu rukou XV stol.: „Litera, quod in vno miliari nullus artificum debet fieri". V rukopisu Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 31 b. a 74 b. čtou se přepisy tohoto listu a na l. 75 a český jeho překlad z XV století.

Čís. 703.

[1398], 20 července. V Norimberce.

Král Václav IV nařizuje rychtáři, purkmistru, konšelům i vší obci města Slaného, aby dědičný úrok 18 kop, který jsou povinni do komory královské odváděti, Janu Koburgerovi do smrti platili.

Wenceslaus etc. notum facimus etc., quod attendentes benigne et grata et indefessa fidelitatis obsequia et inmoti fidei puritatem serenitati nostre per honorabilem Johannem Koburger, nostrum deuotum dilectum, hactenus exhibita et inantea eo prompcius exhibenda et eo quidem breuius valeat et vtilius famulari, sibi animo deliberato sanoque fidelium nostrorum accedente consilio decem et octo sexagenas denariorum pragensium super censu nostro hereditario in ciuitate Slanensi vltra summam per maiestatem nostram clericis in ecclesia Pragensi cottidie legentibus psalterium ibidem deputatam ad tempora vite sue graciose dedimus, donauimus et deputauimus, damus, donamus et tenore presencium ex certa nostra sciencia liberaliter deputamus per ipsum Johannem uel eius nunccium tollendas, leuandas et percipiendas, impedimento quolibet non obstante. Mandamus igitur judici, magistro ciuium, consulibus juratis, communitati ciuitatis Slanensis, fidelibus nostris dilectis, presentibus et futuris, quatenus singulis annis predictas XVIII sexagenas grossorum pragensium prefato Johanni seu eius nunccio, quamdiu sibi vita comes

fuerit, sine om[ni dilacione et diminucione qualibet per]soluant, tradant finaliter et assignent, quos eciam judicem, [magistrum ciuium, consules juratos et] communitatem ciuitatis eiusdem de predictis XVIII sexagenis in solucione huiusmodi censuum [annis singul]is solui nobis solitorum, quocienscunque Johanni predicto uel eius nunccio persolutis, ut premittitur, exnunc prout extunc tenore presencium absoluimus, quittamus et ex certa nostra sciencia liberamus, inhibentes capitaneis, administratoribus, camerariis, notariis camere ceterisque nostris et regni Boemie officialibus et fidelibus, quorum interest uel interesse poterit, presentibus et futuris, nostro regio sub fauore, ne predictos judicem, magistrum ciuium, consules, juratos communitatem ciuitatis Slanensis in solucione et Johannem memoratum seu eius nunccium in percepcione census huiusmodi XVIII sexagenarum annis singulis pretextu cuiuscunque mandati in contrarium forsitan faciendi siue literarum nostrarum quarumlibet ex obliuione seu alias quomodolibet emanancium impedire, de ipsis se ingerere uel intromittere quomodolibet debeant uel presumant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium etc. Datum Nur[emberg] die XX Julii, regnorum etc.

Kopie XV stol. v rukop. cís. universitní knihovny Pražské č. VI A 7. „Copiarium diplom. Przemislaeum“ na l. 10 *a* za nápisem: „Johannis Koburger. super censu XVIII sexag. in ciuitate Salnensi.“ — Před tím zapsány jsou listiny z r. 1398 a také v ten čas meškal kr. Václav IV v Norimberce.

* Čís. 704.

1398, 25 září. Na Lokti.

Král Václav IV vysazuje obci města Písku nový výroční trh.

Zmínka v konfirmaci privilegií Píseckých kr. Ferdinanda I d. na hradě Pražském 24 září 1547 v archivu m. Písku takováto: „List krále Václava na jarmark. Dán v Lokti létha tisícého třístého devadesátého osmého, tu středu před svatým Václavem“. — Dle Matznera, Výroční zprávy reálných škol v Písku za r. 1881 byly nejstarší výroční trhy v Písku odbývány ve čtvrtek po druhé neděli postní a v den povýšení sv. kříže.

Čís. 705.

1398, 5 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě i vší obci města Chebu, aby drželi ochrannou ruku nad dvořáky k hradu Chebskému příslušejícími a aby se jich zastali, kdyby je někdo utiskoval.

Wir Wenczlaw — embieten dem burgermeister, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Eger — vnser gnade vnd alles gute. Lieben getrewen! Wir gebieten ewern trewen ernstlichen vnd vesticlichen mit disem brief vnd wollen, daz ir dye lewt vf den hofen zu der Eych, zu Tursnicz vnd zu der Langenbruck, bey euch in dem Egerland gelegen, vnser lieben getruen, bey solchen iren gnaden, rechten vnd guten gewonheyten, dy sy von alders her von vnsern vorfarn an dem reich, Romischen keysern vnd kunigen, vnd ouch von vns vnd der cron zu Behem erhalten haben, hanthabet, schuczet vnd schirmet vnd nicht gestattet, daz sie ymande doran hinder oder irre in keyne weis, als lieb euch sey vnsere swere vngnade zu vormeyden. Geben zum Betlern des dinstages nach aller heiligen tage, vnser reiche des Behemischen in dem XXXVI vnd des Romischen in dem XXIII jaren.

Obsaženo v potvrzení výsad dvořáků Chebských krále Sigmunda d. v *Vídni 16 března 1426*, jehož orig. chová se v archivu m. Chebu. V této konfirmaci potvrzují se kromě svrchu položeného listu ještě tyto výsadné listiny: [1]) *list zemského fojta Chebského Jindřicha ml. fojta z Wydy a soudího Chebského Jana z Weyslersdorfu d. 29 července 1344*, v kterém dosvědčují dědičnost dvorců k hradu Chebskému příslušejících (auf den meyerhouen, die auf die burgk vnd zu dem gericht czu Eger gehorent), uznávajíce dle svědectví dobrých lidí: „daz kein gute, das czu den meyerhouen gehort, erblos werden mag, auch erbt es auf di tochter als auf die sune, vnd obe ein man weder suene noch tochter liess, so erbt es auf die nehsten freunt". Na svědomí, že dvořáci Chebští užívají tohoto práva z propůjčení císařů Římských, přivěsili též měštané Chebští počet svou: [2]) *list kr. Karla IV d. v Chebu 22 února 1348*, v kterémž potvrzuje obsah předcházejícího listu; [3]) *list císaře Karla IV d. v Chebu 25 prosince 1375*, kterým nařizuje nejvyšším nadlesním ve hvozdu Chebském (obristen forstmeistern vnd forstern vnserrer vnd des kunigreichs czu Behem forste vnd welde, die czu

Eger gehoren) Albrechtu, Petrovi a Janovi Nothaftům a jiným lesníkům: „das ir den innewoneren vnd lewten, die in den meyerhofen, die zcu dem hause zu Eger vnd czu dem gerichte daselbst zugehoren, mit namen zu Langenbrucke in den czweyn hofen, zu Dorsnycz in dreyen hofen vnd czu der Eych in eym hofe yeczunt wonen vnd hernach wonhaftig werden, alle ire notdurfft zu pawholcz vnd zu prennholcz, als vil sy des zu denselben meyerhofen bedurffen werden, auf vnsern vnd des kunigreichs zu Behem forsten vnd welden, die czu Eger gehoren, geben schullet on allerley widerrede vnd hindernuss, solange vncz das wir das widerrufen". [4]) *list kr. Václava IV d. v Chebu 3 května 1389*, kterým potvrzuje dvořákům Chebským toto právo na vození dříví z hvozdů Chebských k vlastním potřebám a propůjčuje je též rybáři v Heinrichsdorfě. [5]) *list kr. Václava IV d. v Praze 25 února 1401*, kterým nařizuje purkmistru, radě a měšťanům ví obce města Chebu, aby poskytovali ochranu dvořákům Chebským, kdyby sudí hradu Chebského žádal od nich proti právu nové služby aneb kdyby berně ze skotu někdo jiný kromě rady Chebské požadoval, neboť — praví král —: „Von wegen der meyerlewt, die zu dem gerichte gen Eger gehorn, haben wir vernomen, wie daz das floczholcz zu der vesten gewidet ist, also das das der richter ouf dem hawse zu seiner notdurft vorbrennen soll, vnd was im daruber gebricht, daz im das die meyerlewte on widerrede furen sollen, vnd daz ouch die meyerlewte den Brüle abmeen vnd hewen vnd eynfuren sollen, doch so sol der richter in die koste dorczu geben vnd sy nicht schaczen vnd keynen widerlast tun, vnd wenn die klostewr in dem lande vffgelegt wirdet, so sol in der rate zu Eger dieselben klostewr vffseczen dauon".

* Čís. 706.

1398, 7 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV povoluje rychtáři, konšelům i ví obci města Loun, aby novou radnici k užitku města si vystavěli a aby výroční trh v den narození panny Marie a týdenní trh v městě odbývali, na kterémžto trhu by jednou v týdnu i cizí řezníci, pekaři a jiní řemeslníci maso, pečivo, potraviny i jiné své věci mohli prodávati.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod attendentes grata fidelitatis obsequia nobis per judicem, consules, juratos et communitatem ciuitatis Lunensis, fideles nostros dilectos, exhibita et inantea eo feruencius exhibenda et ad hoc, ut dicta nostra ciuitas votiuis proficiat incrementis, ipsis et eidem ciuitati

Lunensi non per errorem aut inprouide. sed animo deliberato et de certa nostra sciencia infrascriptas gracias duximus faciendas ipsisque easdem facimus et concedimus auctoritate regia Boemie per presentes: Primo videlicet, quod ipsi pro se et successoribus suis pretorium seu domum consilii in dicta ciuitate de nouo erigere et extruere valeant atque possint singulosque fructus, census et emolimenta, qui de dicta domo seu pretorio prouenire poterunt in reformacionem et vsus eiusdem ciuitatis conuertere, sicut eis videbitur vtilius et conveniencius expedire; quodque ipsi et successores eorum nundinas seu annuale forum in dicta ciuitate super festo natiuitatis beate Marie virginis annis singulis per octo dies continuos habere debeant sub omni iure et libertate, sicut nundine in aliis ciuitatibus regni nostri solite sunt seruari, impedimentis quorumlibet penitus procul motis; quodque eciam dicta ciuitas singulis septimanis in die forensi liberum forum habere debeat, sic videlicet, quod vniuersi carnifices, pistores aliique mechanici extranei et vndecumque eciam venientes cum carnibus, panibus, victualibus et rebus aliis quibuscumque in eodem die forensi in eadem ciuitate stare per totam diem huiusmodique victualia et res vendere valeant impedimentis quorumlibet penitus procul motis. Et hec quidem vltima nostra gracia stare et manere debebit, neque a consulibus eiusdem ciuitatis aliqualiter immutari. Mandamus igitur vniuersis officialibus, subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus predictos ciues et incolas dicte ciuitatis Lunensis in predictis graciis nostris nequaquam impediant nec per alios quomodolibet impediri permittant, quin pocius ipsos circa huiusmodi manuteneant, protegant efficaciter et defendant, prout grauem indignacionem nostram voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Mendici anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, die septima Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vero vicesimo tercio.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 22 (při pečeti staré č. 14, v rohu 9). S velkou pečetí královskou dobře zachovanou. Na rubu současná poznámka: „Super nundinas alias annuale forum". Kopie v knize privilegií z r. 1435 na l. 8 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Pretorium erigitur et in eodem census et emolimenta preparantur nundineque ciuitati attribuuntur". — Wunš, Dějiny m. Loun str. 129. — Český překlad čte se v knize archivu Lounského „Vejpis některých privilegií" sign. B 4 na l. 24 za nápisem: „Na stavení rathouzu a obrácení ho k obecnímu užitku, též na jarmark den narození panny Marie, též na trh v den čtvrteční každého týhodne" a praví se tam: „aby rathouz neb radní dům v městě znovu stavěti a vyzdvihnouti a všecky užitky, platy a důchody z toho domu obraceti mohli na opravu a k užitku téhož města — a aby každoroční trh a — každý teyden svobodný trh měli na ten spůsob, aby všickni řezníci, pekaři a jiní řemeslníci přespolní, odkudž by koli přišli, s masem, chleby, potravou a všelikými jinými věci na den trhovej v témž městě přes celý den státi a takové potravy a jiné věci prodávati mohli". — Pokud se *stavby nové radnice Lounské* týče, tedy už před tím *2 června 1398* povolil podkomoří Sigmund z Orlíka Lounským, aby z důchodu solního a z jiných důchodův obecních radnici sobě vystavěli a to tímto listem: „Sigismundus de Orlik, regni Boemie subcamerarius. Prudentibus viris magistro ciuium, consulibus et juratis ciuibus ciuitatis Lunensis, amicis nostris carissimis, amiciciam cum fauore. Amici carissimi! Intelleximus, quod ciuitas vestra pretorio careat, vbi pro tractandis reipublice consiliis conuenire debeat. Huic rei intendentes vobis auctoritate regia concedimus per presentes, quatenus de pecuniis thelonei salis aliorumque prouentuum ciuitatis uestre vobis domum in ciuitate vestra pro pretorio aptam emere liceat, ipsamque edificare, sicuti vobis conueniencius videbitur expedire. Harum, quibus sigillum nostrum duximus aprimendum, testimonio literarum. Datum Prage anno domini milesimo trecentesimo nonagesimo octauo, ipso die sancte Trinitatis". (Orig. perg. v archivu m. Loun č. 21. Pečeť byla druhdy na rubu listiny přitlačena, ale odpadla.) — *O zakoupení domu, z kterého měla se zříditi radnice*, svědčí dále tento *zápis ze dne 13 ledna 1399* v knize privilegií z r. 1435 na l. 11 *b* v archivu m. Loun za nápisem: „Resignacio domus pro pretorio extruendo. Nos Hana judex, Henricus Beronis, Mikussius rotifex, Johannes Schebkonis, Martinus retro scolas, Johannes Sadko, Blaha Hochonis, Jesco dictus Okrzinek de Dobromierzicz, Nicolaus Tluxsa, Jeronimus Wande dictus Halam, Wanko de Leschczan et Marziko pellifex mortuo pro tunc vno ex nobis, scilicet Petro de Strassieczi, scabini ac jurati consules, ciuitatis Lunensis ciues, recognoscimus et presentibus protestamur, quod Wenceslaus de Dierna, conciuis noster, veniens ante quatuor scampna judicii ordinarie contestati, ubi gesta queuis et omnia jura ciuilia plenum robur ac posse obtinent, ibidemque coram nobis omnia et singula bona sua, que in ciuitate nostra intra scilicet muros et extra ciuitatis eiusdem nostre habuit, nichil penitus horum pro se aut pro alia quacumque persona excipiendo seu reseruando, que quidem bona Heyndliczconis bone memorie olim nostri conciuis fuerunt, videlicet domum, ex seu

de qua pretorium exstrui debet, inter Peschonis Arnoldi et Mathei pistoris, conciuium nostrorum, domo[s] in medio acialiter sitam, maccella carnium, quinque lapides sepi censuales, scampna seu mensas panum, braseatorium foris ciuitatem necnon omnes domos atque casas cum censibus eorundem intus et extra ciuitatem nostram predictam situatis, hec omnia et singula in omnibus ipsorum metis, terminis seu limitationibus distincta et locata, magistro ciuium in persona vniuerse ciuitatis nostre necnon juratis, consulibus totique comunitati eiusdem nostre ciuitatis et successoribus seu posteritati nostris jure hereditario possidendum rite, racionabiliter et legittime resignauit et promisit super omnibus ac singulis bonis suis mobilibus et inmobilibus dicta bona a quolibet impetente homine ciuitatis nostre jure penitus disbrigare. Nos quoque judex et jurati consules predicti de seu ex speciali mandato domini Sigismundi, regni Boemie pro tunc subcamerarii, iuxta tenorem littere ipsius seu prout in littera eiusdem domini subcamerarii clarius liquet, presentes fieri fecimus et sigilli maioris ciuitatis nostre appensione iussimus communiri. Actum et datum in generali judicio feria II post festum Epiphanie, domini nostri Jhesu Christi anno incarnacionis eiusdem millesimo CCC nonagesimo nono". — Pokud se *týdenního trhu* týče, dali kmeté Magdeburští do Loun brzo po r. 1398 dle knihy privilegií z r. 1435 l. 17 *b* toto naučení: „Sentencia super pistores et carnifices. Scheppen zcu Magdeburg. Vnsern fruntlichen grus zcuuor. Ersamen, besundern guten frundes! So ir vns vmbe recht gefraget haben in diesen nachgeschreben worten: Quia, ut sepe audiuimus et omni septimana audimus, lites, contenciones, obprobriososque insultus atque certamina inter pistores et carnifices conciues et coincolas nostros ab vna, et pistores atque carnifices advenas fora nostra septimanalia cum suis panibus et carnibus visitantes parte ab altera, quibus obviare cupientes easdemque lites, contenciones, insultus atque certamina sedare auxilio et auctoritate juris volentes, ad quod tempus seu horam diei die forensi ipsi advene, pistores et carnifices, foro nostro cum suis panibus et carnibus in vendendo vti debeant. — Hiruff sprechen wir scheppen zcu Magdeburgk vor recht. Sintenmal das disse zache zwischen den beckern vnd fleischern, ewer mitburgern vnd inwonern, an eyn, vnd den fremden beckeren vnd fleischern, die ewern wochenmargkt mit irem brote vnd fleische bezuchen am andern teyle speysekauff anlanget, so geboret das den rothmannen mit der witczigsten vnd clugesten rathe zcu erkennen vnd zcu richten, vnd haben das also zcu setczen. das esz fur das gemeine gut nutczlich vnd fromlich sey vnd den egenanten beckern vnd fleischern, ewern mitburgern, auch nicht alczu nohstehe, es were denn zache, das dar sunderliche freiheyt obir gesatczt vnd obir gegeben were, so moste man das darnach erkennen vnd richten von rechtes wegen. Vorsigelt mit vnserm ingesigel. — Na to pravíme my kmethé v Majdburce za právo, jakož tato pře mezi peckaři [sic] a řezníky, vašimi spoluměšťany a spolupřebyvateli, s jedné, a hostmi peckaři a řezníky, kteříž tejdních trhóv vašich s chleby a s masy svými vyhledují s druhé strany skrze prodávání se dotýká, tehdy slušie to raddě s starší požitú a najmúdřejší raddú k rozeznání a zpravení a mají to tak

posaditi, aby to k obecnému dobrému potřebnému a užitečnému bylo, a ti jmenovaní peckaři a řezníci, spoluměštěné vaši, nemají sě proti tomu posaditi [nad tím připsáno: nemají od spoluměštěnuo vašich blízko se posazovati]; pakli by to bylo, že by na to zvláštnie svoboda posazenena [sic] byla anebo na to dána; tehdy muší to vedle toho rozeznáno býti a zpraveno práva dle. Zapečetěn naší pečetí. — Den ersamen burgermeister vnd geswornen rathmannen der stadt Luna, vnsren besunderen guten frundenn".

Čís. 707.

1398, 7 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV povoluje rychtáři a přísežným m. Loun, aby koupili 16 kop gr. ročního úroku na statku svobodném neb manském pojištěného, z jehožto důchodů by se vedl náklad na ranní mši, jež by se ve farním kostele sloužila a k níž by kaplana sami podávali.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum judex et jurati ciuitatis nostre Lunensis, fideles nostri dilecti, pro matura missa in honore beate Marie virginis in ecclesia parrochiali eiusdem ciuitatis singulis diebus in aurora iugiter decantanda sedecim sexagenas census annui comparare proponant, nobis pro parte ipsorum extat humiliter supplicatum, quatenus ad empcionem predictarum sedecim sexagenarum census annui consensum et assensum nostrum adhibere ipsasque pro vsibus capellani et clericorum eandem maturam missam singulis diebus decantantium incorporare, inviscerare, annectere et vnire graciosius dignaremur. Nos vero, qui vota quorumlibet iuste potencium pro affectu complectimur, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, pensantes eciam multiplicia probitatis et fidelitatis obsequia nobis per prefatos ciues nostros Lunenses hucusque feruenter exhibita et processu temporis eo quidem feruencius exhibenda, et ut cultus diuinus et laus dei genitricis amplius augeatur, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato ad empcionem et comparacionem predictarum sedecim sexagenarum census annui, postquam per prefatos ciues nostros Lunenses in bonis liberis et non feodalibus in regno nostro Boemie situ-

atis comparate fuerint, consentientes benignius, ipsas prefato capellano et clericis prefatam maturam missam decantantibus exnunc prout extunc incorporauimus, invisceravimus, anneximus et vniuimus, incorporamus, invisceramus, annectimus graciosius et vnimus per ipsos habendas, tenendas et ad instar aliorum bonorum ecclesiasticorum perpetuis temporibus pacifice possidendas, sic tamen, quod judex et jurati predicte ciuitatis pro tunc existentes capellano predicto mature misse, quem ipsi ad eandem maturam missam singulis diebus decantandam presentandum decreuerint, octo sexagenas census annui et residuas octo clericis in scola iacentibus et eandem missam decantantibus et in alios pios vsus ecclesie de pretorio ciuitatis Lunensis annis singulis ministrare et diuidere debeant, sicut eis visum fuerit expedire; volentes eciam, quod jus patronatus predicti capellani et clericorum prefatam maturam missam, ut premittitur, decantancium, necnon possessio, tuicio seu gubernacio bonorum et sedecim sexagenarum census annui predictorum ad prefatos judicem et juratos predicte ciuitatis Lunensis et neminem alium cum consensu tamen seniorum eiusdem ciuitatis perpetuis debeant temporibus pertinere. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Mendici anno domini millesimo trecentetesimo nonagesimo octauo, die septimo Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vero vicesimo tercio.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 6 *b.* v archivu m. Loun za nápisem: „Consensus regius ad empcionem sedecim sexagenas census pro matura missa decantanda".

* Čís. 708.

1398, 13 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV uznávaje, že měšťané Čáslavští pro utrpěnou válkami škodu nemohou sami mu zaplatiti pomoc 3000 kop gr., povoluje, aby s nimi společně k tomu přispívali všichni cizí obyvatelé, kteří mají na domech a statcích městských úroky pojištěny, jakož i ti, kdož jsou usedlí držitelé nemovitostí v Čáslavi.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem brieue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann vns der burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen der stat zum Czaslawes, vnsere liben getrewen, zu hulffe vnd stewre drey tawsent schok grosser geben vnd beczalen sollen vnd wollen, douon mit wolbedachten mute, gutem rate vnd rechter wissen doworten, das die egenanten burgere vnd gemeinschaft derselben stat zu Czaslawes, die von kriege vnd anderr sachen wegen vaste vorderbet vnd zu grossem schaden komen sein, die egenanten drey tawsent schok destebas richten vnd beczalen mogen, so haben wir in zu hulffe diese besundere gnade getan und tun in die von kuniglicher machte zu Beheim in kraft dicz briefs, das alle vnd igliche, sie sein edel, burgere oder gebawren, die in andern steten oder landen gesessen sein vnd vf den egenanten burgern vnd der stat zu Czaslaws iren husern vnd gutern, wo die gelegen sein, czinse oder gulte haben, sie sein vf freyen oder eigen gutern, vf lehenschaften oder andern gutern, wo die gelegen sein, von denselben czinsen, gulten vnd andern iren gutern, wo sie die haben, mit den burgern der gemeine vnd stat zu Czaslaws an den egenanten drein tawsent schoken leiden vnd douon gleich andern mitburgern doselbist ire anczal geben, richten vnd beczalen sollen an alle widerrede vnd saumpnusse. Vnd gebieten dorumb allen denselben vnd ir iglichem, besunder die solche czinse, gulte vnd gutere beyde in der egenanten stat zu Czaslaws oder vf dem lande haben, sie sein in andern steten, vf dem lande oder in der egenanten stat zu Czaslaws gesessen, vnsern lieben getrewen, ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem brieve, das sie von solchen iren czinsen, gulten oder gutern, wo sie die haben, als vorgeschriben stet, an den egenanten drein tawsent schoken gleich andern mitburgern zu Czaslaws leiden vnd die noch irer anczal genczlichen helffen zu beczalen, als libe in sey vnsere swere vngnade zu uormeyden. Vnd gebieten ouch vnserm vndercamrer vnd andern vnsern amptluten, burggrafen vnd dyenern, vnsern liben getrewen, ernstlichen mit diesem brieue, das sie dieselben, die also czinse, gulte oder guter haben, als vorgeschriben stet, dorzu von vnsern wegen halden, das sie vnd ir iglicher von solchen

czinsen, gulten vnd gutern ire anczal an den egenanten drein tawsent schoken richten vnd beczalen an vorsaumpnusse vnd alles vorcziehen. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniclichen maiestat insigel. Geben zum Betlern noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornoch in dem acht vnd newnczigisten jaren, des mitwochen noch sand Merteins tage, vnserr reiche des Behemischen in dem sechs vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem drey vnd czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wlachnico de Weytemule.

[Na rubu:] R. Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Čáslavě č. A 6 (staré číslo 10). S pěkně zachovanou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou.

Čís. 709.

1398, 13 listopadu. V Praze.

Král Václav IV nařizuje pánům, šlechticům, rytířům, panošům, purkrabím, místopurkrabím hradů, purkmistrům, konšelům a přísežným měst, aby zatýkali škůdce zemské a dávali je do vězení do Kadaně, kdykoliv od tamějších konšelův a měšťanů budou k tomu vyzváni.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burgrauiis, viceburgrauiis castrorum necnon magistris ciuium, consulibus et juratis ciuitatum regni Boemie, ad quos presentes peruenerint, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Intencionis nostre existit pariter et voluntatis vobis et cuilibet vestrum firmiter precipientes et districte, quatenus, dum et quando per consules et ciues nostre ciuitatis Cadanensis, nostros fideles et dilectos, requisiti fueritis, quod omnes et singulos, qui maiestati nostre et regno vel dictis ciuibus et ciuitati predicte Cadanensi pariter et vobis nociui essent, ad informacionem et requisicionem dictorum ciuium arrestare modis omnibus

debeatis, arrestatosque ad vincula ipsorum et potestatem presentare nullatenus obmittetis, in hiis aliter non facturi, prout indignacionem nostram regiam grawem ac difficilem cupitis euitare. Datum Prage *) anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, feria quarta in die sancti Briccii.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 21. za nápisem: „Littera regis Wenceslai, in qua mandat baronibus etc., quod ad requisicionem ciuium ciuitatis Cadanensis omnes et singulos, qui eorum ciuitati sunt nociui, debeant arrestare arrestatosque ad vincula ipsorum modis omnibus presentare.“ — *) Praha jako místo vydání listiny omylem je tu uvedena na místě Žebráku, kdež se tehdy král zdržoval.

Čís. 710.

1398, 13 listopadu. V Praze.

Podkomoří král. Sigmund z Orlíka povoluje jménem krále purkmistru, konšelům a přísežným města Kadaně svobodný trh jednou v témdni, o kterém každý může masa, dobytek a chléb svobodně prodávati a kupovati.

Sigismundus de Orlik, regni Boemie subcamerarius. Magistro ciuium, consulibus et juratis ciuitatis Cadanensis, amicis nostris carissimis, sincerum animum vbilibet complacendi. Amici dilecti! Ex speciali fauore, quem erga vos et communitatem vestram gerimus ad instancian aliarum ciuitatum forum liberum in die forensi consweto tantum semel in septimana concedimus et presentibus habere indulgemus fauorose, sic quod omnes et singuli circumsedentes vestre ciuitati carnes, pecora et panes adducere possint et libere valeant, easdem in dicto die forensi vendere in ciuitate vestra possint libere et quiete, quorumlibet hominum sine impedimento, vobis et cuilibet vestrum nomine et auctoritate regia firmiter et districte precipientes, quatenus huiusmodi carnes, pecora et panes vestram ad ciuitatem adducentes et in dicto die forensi vendentes impediri quouismodo presumatis nec per alios vestros impedire permittatis gracie regalis sub obtentu. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, feria quarta in die sancti Briccii.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 22 za nápisem: „Litera Sigismundi de Orlik, regni Boemie subcamerarii, qui auctoritate regia serenissimi principis et domini, domini Wenceslai, Romanorum et Boemie regis, et virtute sui officii suprascripti concessit et indulsit, quod forum liberum semel in septimana ciues debent habere, et visitantes ipsum forum carnes et panes libere possunt adducere et vendere pacifice et quiete".

* Čís. 711.

1398, 15 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, konšelům i vší obci města Čáslavě privilegia jim předešlými králi, zvláště císařem Karlem IV, udělená.

Wenceslaus — notum facimus —, quod pro parte magistri ciuium, consulum juratorum et communitatis ciuitatis Czaslauiensis — maiestati nostre humiliter supplicatum exstitit, quatenus quoddam priuilegium seu litteram ipsis et eorum ciuitati super nonullis graciis et libertatibus per Karolum, Romanorum imperatorem — et Boemie regem, genitorem nostrum carissimum, concessum ac vniuersa et singula alia priuilegia ipsis per — Boemie reges et duces data et concessa approbare dignaremur, cuius quidem priuilegii tenor sequitur in hec verba: Karolus quartus etc. (Následuje znění listu císaře Karla IV d. v Praze 19 září 1372 č. 469). Nos itaque — prefatum priuilegium — ac vniuersa et singula alia priuilegia ipsis per progenitores nostros, Boemie reges et duces, data — confirmamus. — Datum Mendici anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, die quinta decima Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vero vicesimo tercio.

Obsaženo v konfirmaci privilegií m. Čáslavě krále Jiřího na Horách Kutných 1 listopadu 1466 udělené a v archivu m. Čáslavě pod č. A 15 chované.

Čís. 712.

1398, 25 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV povoluje měšťanům Chebským, že mohou v lesích říš-

ských sekati dříví; avšak jenom tak, aby „cest neoholili před nepřátely, by ty cesty mohli zarúbati k zemské obraně"; dále že mohou usaditi na prodej všelijakého zboží ungelt; že mají držeti k městu tvrze Kynšperk, Neiperk, Biberštein, Neuhaus, Žeberk, Šumburk, Wildštein a jiná zboží, která od starodávna k městu Chebu příslušela s hrdelním právem, s berněmi a službami, a že oni měšťané Chebští mohou po všech zemích říše Římské a království Českého svobodně se zbožím kupeckým táhnouti a kupčiti, platíce obvyklá cla a platy za průvod.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch hulfe vnd dinste willen, als vns der burgermeister, rate vnd burgere gemeiniclich der stat zu Eger, vnsere liben getrewen, tun sullen in kumftigen czeiten in mit wolbedochten mute, gutem rate vnd rechtir wissin die nachgeschriben gnade vnd freyheite getan vnd gegeben haben vnd tun in die in krafft dicz brieffs. Czum ersten, das sie freyung haben sullen in des reichs welden vnd försten, als das ir brife, die sie von alders dorubir habin, wol vsweisen, doch also, das sie die wege nicht enplössen durch der viende willen, das man dieselben wege verslahen moge zu lantwere. Ouch so erlowben wir in ein vngelt vfczuseczen vff allermeniclich, nymanden vsgenomen, in der stat zu Eger nach rate des rates vnd der gemeine, als sie das guet dunken wirdet, vnd das sich dawider nyemanden seczen solle bey sulcher puzze, die hernach geschriben steet. Ouch seczen vnd wollin wir von kuniglicher mechte, das die vesten Kinsperg, Neyperg, Biberstein, Newhuse, Seberg, Schonberg vnd Wildstein vnd alle andere gutere, die von alders derczu gehort habin, mit allem rechten vnd lantrechten, vnd mit namen mit dem halsgerichte vnd mit der lanthulfe, stewr vnd dinsten zu der stat zu Eger gehoren sollin, in aller masse, als sie von alders dorczu gehort habin, als in das vor czeiten von vnsern vorfarn vorschriben vnd recht gewest ist. Ouch so tun wir in dise gnade, das sie vberal in vnsern vnd des reichs vnd des kunigreichs zu Behem vnd andern landen mit irren kawfmanschafft wandeln vnd czihen mogen vnd

vngehindert sein vnd nicht vfgehalden sollin werden, doch also, das sie gewonliche maute, zolle, gabe vnd geleite richtin sollin, als billich ist. Vnd wer es sache, das wir hiewider vorgeschribene sache oder andere ire rechte yemanden dheine briue zu vnbillicher weise geben hetten, in welchem laute oder begriff das were, oder noch geben wurden, die sollin keine krafft noch macht haben, sundir die egenanten burgere vnd die stat zu Eger sollin bey iren rechten bleyben, als billich vnd recht ist. Vnd gebieten dorumb allen vnserern amptluten, rittern, knechten vnd allin vnserern trewen vnd vndertanen ernstlichen vnd vesticlichen mit disem briue, das sie die egenanten vnsere burgere vnd stat zu Eger an den vorgenanten vnserern gnaden vnd iren rechten nicht hindern noch irren, sunder von vnsern wegen dabey hanthaben, schuczen vnd schirmen, wann wer in sulche ire rechte vnd gnaden vberfure, als offt das geschee, der sol vber vnsere swere vngnad funfczig mark lotiges goldes an vnderlas genczlichen verfallen sein, die halb in vnsere kuniglich camere vnd das ander halbteil den egenanten burgern vnd stat czu Eger, an den also vberfarn wurde, gefallen sol. Mit vrkund dicz brieffs vorsigelt mit vnsere kuniglichen maiestat insiegel. Geben zum Betlern nach Crists gepurt dreiczenhundert jar vnd darnach in dem acht vnd newnczigistem jare, an sand Katherinen tage, vnserer reiche des Behemischen in dem sechs vnd dreyzsigistem vnd des Romischen in dem drey vnd czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Procopium marchionem Morauie
Franciscus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v stát. arch. ve Vídni (Boh. Nro 1123.) Na hedvábné šňůře žlutočerné visí táž velká pečeť královská jako na listině Litoměřické z r. 1384, 7 června č. 595 této Sbírky. — V archivu m. Chebu chová se toliko vidimus tohoto listu pod pečetí m. Řezna, jejž komorník a rada m. Řezna 22 června 1528 vydali, a kromě toho český překlad z počátku XVI století, jehož znění bylo užito v regestu.

Čís. 713.

1398, 2 prosince. Na Žebrácc.

Král Václav IV potvrzuje pánům, rytířům, manům, měšťanům a všem

obyvatelům okršků měst Trutnova a Králové Dvora list, kterým král Jan osvobodil je z právomoci krajských úřadův a soudů.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus vniuersis tenore presencium, quod pro parte nobilium, militum et vasallorum necnon [ciuium] ciuitatum [1]) Trutnow [2]) et Curie tociusque territorii incolarum, fidelium nostrorum dilectorum, maiestati nostre humiliter supplicatum extitit, quatenus quoddam priuilegium seu literam ipsis super quibusdam libertatibus et exempcionibus per serenissimum principem quondam Johannem, Boemie regem, auum nostrum carissimum, traditum et concessum [3]), aprobare, ratificare, innouare et confirmare auctoritate regia Boemie graciosius dignaremur, cuius quidem priuilegii tenor sequitur in hec verba. Johannes dei gracia Boemie rex etc. (Následuje znění listu krále Jana d. v Paříži 27. ledna 1340 č. 216). Nos itaque eorum peticionibus vtpote racionabilibus atque justis benignius inclinati, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, prescriptum priuilegium in omnibus suis articulis, punctis et clausulis, prout de verbo ad verbum expressatur superius, approbamus, ratificamus, innouamus et virtute presencium auctoritate regia Boemie de certa nostra sciencia graciosius confirmamus, decernentes ipsum et omnia singula in eodem contenta obtinere debere [4]) perpetuam roboris firmitatem. Presencium sub regie maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Zebrak [5]) anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, die secunda Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vicesimo tercio [6]).

[In margine scriptum:] Ad relacionem Czuchonis marsalci Wenceslaus canonicus Pragensis.

Bienenberg, Geschichte der Stadt Königinhof. Urkundb. N° VII (A) dle kopie druhdy v archivu Trutnovském chované. Jiná kopie (B) z XV století zachovala se v „Diplomatarium regis Georgii“ na l. 416 v knížecím Lobkovickém archivu v Praze. Varianty: [1]) ciuium A. [2]) Trutnouiensium A. [3]) confectum A. [4]) continere A. [5]) Žebrak B. [6]) XXIV B. — V „Diplomatarium regis Georgii“ na l. 418 je český překlad této konfirmace z XV stol., kdež se praví, že král „pro polepšenie šlechticuov, rytieřóv a manuov i také měst Trutnova a Dvoru i všie honithy Trutnovské přebyvateluov“ potvrdil list kr. Jana.

* Čís. 714.

1398, 2 prosince. Na Žebrácе.

Král Václav IV potvrzuje list krále Jana, kterým obyvatelům města Králové Dvora byl úrok roční do komory královské odváděný na 25 kop gr. pr. vyměřen.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium, quod nostri fideles dilecti judex et jurati consules necnon ciues ciuitatis nostre Curie accedentes nostram presenciam, nobis humiliter cum instancia supplicarunt, quatenus ipsis, presentibus et futuris, inibi perseuerantibus literam seu priuilegium a serenissimo domino et domino Johanne, rege Boemie diue memorie, auo nostro carissimo, super collectas et dacias de sui clemencia ipsis traditum et confectum, ipsis et eorum successoribus innouare et roborare dignaremur. Nos inspectis eorum seruiciis fidelibus maiestati nostre per ipsos gratanter exhibitis et inantea feruencius exhibendis non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia renouacioni et confirmacioni eiusdem priuilegii consentimus, cuius quidem litere seu ratificacionis tenor sequitur in hec verba: Johannes dei gracia rex Boemie etc. (Následuje znění listu kr. Jana d. v Praze 20 února 1346 č. 253). Nos itaque eorum peticionibus vtpote racionabilibus atque iustis benignius inclinati, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, prescriptum priuilegium in omnibus suis articulis, punctis et clausulis, prout de verbo ad verbum expressatur superius, approbamus, ratificamus, innouamus et virtute presencium [1] auctoritate regia Boemie de certa nostra sciencia graciosius confirmamus, decernentes ipsum et omnia singula in eo contenta obtinere debere perpetuam roboris firmitatem. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Zebrak anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo, die secunda Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vicesimo tercio.

Ad relacionem Czuchonis marsalconis [2]
Wenceslaus canonicus Pragensis.

Kopie z XVIII století v archivu c. kr. místodržitelství v Praze sig. P. 106 subn. K 35 a druhá v konfirmaci privilegií císařovny Marie Teresie d. ve Vídni 22 dubna 1749 a chované v orig. v archivu m. Králové Dvora, kdež se čte: [1]) uti ante [2]) Czanchonis marsalla. — Bienenberg, Geschichte der Stadt Königinhof. Urkundenb. N° VIII, kdež se čte: [3]) Czenkonis marsalla.

Čís. 715.

1399, 7 ledna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům a obyvatelům města Ostrova list císaře Karla IV d. v Budišíně 16 dubna 1364, kterým povolil jim stavbu mostu přes Ohři u vsi Velichova, a kromě toho povoluje jim, aby volili sobě ze svého středu rychtáře městského a výběrčího cla ve vsi Radešově, aby purkrabímu Loketskému, který posud úředníky ty ustanovoval, dávali z důchodů rychty a cla peněžitou náhradu a aby každé pondělí odbýval se v městě svobodný trh, na kterém by lidé chléb, víno, maso, ovoce i jiné potřeby mohli prodávati i kupovati jako v jiných městech královských.

Wenceslaus — notum facimus — vniuersis, quod pro parte ciuium et incolarum ciuitatis nostre Slakenuerde [1]) — maiestati nostre humiliter existit supplicatum, quatenus quoddam priuilegium super ponte prope villam Welichow [2]) vltra aquam Egram per eosdem de nouo extruendo ipsis per serenissimum quondam principem, dominum Karolum, Romanorum imperatorem semper augustum et Boemie regem, dominum et genitorem nostrum carissimum, traditum et concessum approbare — dignaremur, cuius quidem priuilegii tenor per omnia sequitur in hec verba: Karolus quartus diuina fauente clemencia Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex notum facimus tenore presencium vniuersis, quod propter vtilitatem, commodum et profectum oppidi nostri Slakenuerde [3]), incolis et oppidanis inibi existentibus, et vt ipsorum vicini ipsum locum comodius pro suis necessitatibus valeant accedere, infrascriptam graciam fecimus ac autoritate regia Boemie et de certa nostra sciencia tenore presencium facimus et graciosius indulgemus, quod ipsi prope villam Welichaw [4]) vltra aquam Egram pontem de nouo facere et constituere possint et

valeant pro communi transitu affuturis temporibus duraturum. — Datum in Budissin anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, indiccione secunda, XVI kalendas Maii,*) regnorum nostrorum anno decimo octauo, imperii vero decimo. Nos eorum peticionibus vtpote racionabilibus atque iustis benignius inclinati — prefatum priuilegium — autoritate regia Boemie graciosius confirmamus. Insuper, vt prefati ciues et incole ciuitatis prescripte prefatam ciuitatem, pontem prescriptum, vias et stratas ipsorum eo sollicicius et diligencius reformare et reficere[6]) possint, quo se ampliori gracia cognouerint esse preuentos, ipsis de vberioris nostre magnificencie dono hanc graciam fecimus et tenore presencium facimus specialem, vt ipsi de cetero ex se et eorum communitate virum prouidum et honestum pro iudice ciuitatis eorum eligere et statuere valeant atque possint, qui huius iudicio, ad quod prius quilibet burggrauius castri Cubitensis, qui pro tempore fuit, iudicem pro sua voluntate instituere consueuit, preesse debebit, ipsosque regat et gubernet ac vnicuique iustitiam faciat et ministret debitam et consuetam, impedimentis quorumlibet procul motis. Quodque eciam prefati ciues et incole necessitatibus eorum eo forcius possint occurrere, ipsis presentibus similiter indulgemus, quod ipsi absque impedimento cuiuslibet de communitate ipsorum, vt premittitur, hominem probum pro telonio in villa Radisfort[6]) colligendo, ad quod eciam dictus[7]) burggrauius Cubitensis suum teloniarium instituere consueuit, similiter eligere et statuere possint, ipsis plenam tribuimus potestatem. Sic tamen, quod prefati iudex et teloniarius, qui ad hoc deputati fuerint, nobis seu nostro nomine burggrauio nostro in Cubito, qui nunc est vel pro tempore fuerit, nostro nomine annis singulis more solito dent et persoluant summam siue taxam de predictis iudicio et telonio[8]) hactenus solui et dari consuetam. Preterea dictorum ciuium nostrorum fidelibus seruiciis exigentibus ipsis tenore presencium liberalius indulsimus et benignius indulgemus, vt ipsi in dicta sua ciuitate Slakenuerde liberum forum septimanale perpetuum possint facere et constituere adinstar aliarum ciuitatum regni nostri Boemie, quod a vicinis et circumsedentibus ac aliis hominibus singulis feriis

*) 16 dubna 1364.

secundis pro emendis et vendendis pane, vino, carnibus, frumentis aliisque necessariis quibuscumque visitetur. Volentes et dicta autoritate regia Boemie statuentes, quod homines predictum forum, de quo permittitur, accedentes et abinde recedentes solita in regno nostro pace et libertate perfruantur. Hanc autem nostram graciam duntaxat volumus obtinere vigore, vt nulli penitus per institucionem fori predicti preiudicium aliquod generetur. Mandamus igitur vniuersis et singulis regni Boemie officialibus, burggrauiis [9]) necnon magistris ciuium, consulibus, iuratis et communitatibus ciuitatum et oppidorum, ceterisque subditis et fidelibus nostris et singulariter [10]) subcamerario nostro et burgrauio castri Cubitensis, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues et communitatem predicte ciuitatis Slakenuerde in suprascriptis graciis nostris non impediant nec ipsos in eisdem per quempiam impediri paciantur, cum pocius circa easdem nostro nomine tuantur, protegant efficaciter et conseruent, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono, die septima Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo sexto, Romanorum vero vicesimo tercio.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Wenceslaus canonicus [11]) Pragensis.

Vidimus purkmistra a rady města Karlových Varů (in keyser Karlsbadt) ze dne 7 dubna 1567 (A) v archivu c. kr. místodržitelství v Praze A II č. 99 *a* a jiný vidimus purkmistra a rady m. Lokte ze dne 10 prosince 1636 (B) v archivu něm. historického spolku v Praze. — Varianty: [1]) a [3]) Schlackenwerdt B. — [2]) a [4]) Welehau B. — [5]) revidere B. — [6]) Rvdisfort B. — [7]) dominus B. — [8]) theloneo B. — [9]) Schází v A. [10]) significanter A. — [11]) cancellarius A.

Čís. 716.

1399, 6 února. V Praze.

Král Václav IV povoluje měšťanům Žateckým, aby mohli vinice kolem města zakládati pod dozorem a správou vlastního perkmistra a aby

vinaři týmiž viničnými právy se spravovali, která císař Karel IV udělil vinařům kolem měst Pražských. Kromě toho nařizuje, aby do sv. Jiří do města Žateckého žádná cizí vína se nevozila, kromě drahých vín, a aby perkmistr měl právo je pobrati, kdyby se tak předce stalo.

My Václav z božie milosti Římský král vždy rozmnožitel říše a Český král vyznáváme a známo činieme zjevně tiemto listem všem, ktož jej uzřie anebo čtúci uslyšie, že spatřivše milostivě takové vděčné služby a víru, jakúž nám purkmistr a radda i obec města Žateckého, věrní naši milí, častokrát užitečně a dobrovolně činili jsú a okazovali, na všaký den činie a potom činiti majie a mohú budúcích časuov, a zvláště proto, aby to město Žatecké za našiech časuov přijímalo a zlepšeno bylo, a tak jsme jim i budúcím jich s dobrým rozmyslem a dobrú raddú, s pravým vědomiem tuto zvláštnie milosť učinili a činíme jim mocí tohoto listu a královskú mocí v Čechách, že oni a každý z nich všudy vuokol a na jich obecniech horách okolo města našeho Žateckého ležících, kteréž jsú k vinicem zpuosobné, kdež se jim hodí nebo se jim dobře viděti bude, znova vinice dělati majie a mohú s takovúto výmienkú: ktož dědiny nebo hory okolo toho města Žateckého má, ten muož a má to ve čtrnácti dnech od dánie listu tohoto počíti dělati, anebo nemohl-li by s to býti, by sám dělal, tehdy mají to dělati ti, jimž pergmaystr dopustí. Kteříž vinice dělati budú, ti majie od toho dne, jakž dělati počnú, dvanáct let bez přítrží pořád zběhlých obyčejnú svobodu jmíti a ve třináctém létě majie oni tomu nebo těm, jehož neb jichž dědina neb hora jest, desátek a nám i našim budúcím králóm v Čechách a koruně téhož královstvie našeho z každé vinice puol dčbera vína perkrechtu na každý rok dáti. A každá vinice má šestdesáte prutuov zdélí a osum prutuov z šíří býti. Každý prut má osm loktuov jmíti. Také ty vinice, kteréž v těchto léthech nebo kdyžkoli počnú dělati, majie ungeltu a zemské berně a všech jiných obtieženie věčně svobodny býti i prázdny. Také chcem, že konšelé toho města Žateckého od nás i od našiech budúcích králuov v Čechách našie mocí mohú a mají každý rok, a kolikrátž koli toho potřebie bude, jednoho pergmaystra usaditi i ssaditi. Také dáváme my těm vinicem takovú svo-

bodu, milost i právo, aby ižádné škody v nich nečinili ve dne ani v noci, veliké ani malé. Přihodilo-li by se pak, že by kto, buď ktožkoli, buďto urozený neb neurozený, druhému na jeho vinici nebo užitku kterú škodu, na jahodách, na révě neb na dříví neb ovoci učinil jezděním, choděním neb polomeniem, cest dělániem neb jinak, kterakž kolivěk by to bylo, ktož by to ve dne učinil a popaden byl, ten má svú pravú ruku ztracenu jmíti, nevyplatí-li jie dvadcíti kopami, a statek jeho jiný má spadnouti na pergmaystra. Ale ktož by škodu v noci učinil a popaden byl, ten jest svou šíji ztratil a zbožie jeho má spadnúti na pergmaystra. Pakli by se přihodilo, že by ten škuodce, kterýž by tu škodu učinil, buď jeden nebo více, při takově škodě zabit byl, tehdy ten, ktož by jeho nebo je zbil do smrti, nic více nemá ztratiti než toliko dva halíře, kteréž on na tělo, jehož jest zabil, má položiti. Pak-li by bylo, že by ten, jenž by škodu učinil ve dne nebo v noci, ušel, tehdy mají jeho povolati. Nepřišel-li by a nechtěl svého práva nésti, tehdy mají jeho aktovati a v akta vehnati podle práva města Žateckého. Pak-li on přijde ku právu, tehdy muož sám třetí za to přisíci. Pak-li mohú jeho dobrým svědomiem přemoci, tehdy má on své šíje zbaven býti a jeho zbožie má na pergmaystra spadnúti. Krom pánuov z našiech zemí, jestliže by ti takovú škodu učinili, jakož napřed psáno jest, a při tom že by zastiženi byli anebo že by ušli, tehdy majie je nám dáti a před námi aneb komuž my zvláště porúčíme, obžalovati i túžiti a k těm máme my se zachovati ve všie té míře, jakož napřed psáno stojie. Také chcem, aby všech těch práv o vinice, o škody, o vraždy i o jiné věci, kteréž od těch vinic povstati mohú, nikdež jinde nehledali ani brali, nežli před raddú nadepsaného města Žateckého. A ti mají tyto věci súditi a nižádný jiný, jakož napřed psáno stojie. Také činíme nadepsaným měšťanóm a bydlitelóm města nadepsaného v Žatci z zvláštní příčin[y], milostivosti a přirozené dobroty tuto vdole psanú vzvláštnie milost, aby nižádný, buď ktožkoli, do nadepsaného města našeho Žateckého nižádných jiných vín ani z kterého jiného místa zemského vína z Čech, z Moravy, z Rakús, z Uher, z Frankuov, z Švábuov a z Elzas i jiných nižádných zemí věčně až do svatého Jiří nevozil, nenosil, nepojil ani prodával v žádné míře kromě toliko šavrnochu, malvazí, romanie, vlaského vína, po-

čínského, ryvoly a jiných takových vín drahých. Učinil-li by pak proti tomu kto, tehdy velíme a dopúštíme, odpúštíme my jmenovitě pergmaystru těch vinic tudiež, kterýž nyníčko jest nebo budúcích časuov bude, a dáváme jemu také toho plnú a celú moc, aby on taková vína, kteráž by proti takovému našemu usazení a zápovědi vezena, pojena nebo prodávána byla, kteż by on ta zjíti a chytiti mohl, stavil a v ta se uvázal a těch dva díly do naší královské komory dal a třetie díl aby sobě zachoval a k svému požitku přivedl a obrátil bez překážky a beze všeho odmlúvání. Svědomiem tohoto listu zapečetěného naší královskú majestátskú pečetí, jenž jest dán v Praze po Kristovu narození třinácte set let potom v devadesátém devátém léthě, den svaté Dorothy, královstvie našiech Českého v XXXVIItém a Římského ve dvacátém třetiem léthě.

Dle formuláře Žateckého u p. Staňky chovaného za nápisem: „Výsada na vinice města Žatce“ uveřejnil bez transkripce Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz“ č. 251. — Napotom množství vinic kolem Žatce je zakládáno, takže obec Žatecká viděla se nucena to zakázati *snesením ze dne 20 října 1416*, poněvadž tím berně a úroky králi povinné se umenšovaly. Statut ten zní: „Consilium et communitas in hoc unanimiter et concorditer persisterunt, quod amodo nullus, sit quicunque spiritualis vel secularis, vineas de novo in agris sive communitate plantare debeat, nec alicui peramplius communitas aut agri ad plantandas vineas de novo per nullum eventum nec parum nec multum debent dari, sed iam quilibet debet in suis metis contentari. Et hoc est factum per consules et communitatem propter summas et contribuciones domini regis, ut gracie ipsius in summis, censu suo regio et aliis contribucionibus non depereat. Actum feria tercia post Galli anno domini millesimo CCCCXVI. Eciam ammodo nulli communitas ad vineas antiquas aut nouas debet dari aut addi per nullum euentum. Actum quo supra.“ (Schlesinger u. m. č. 379).

* Čís. 717.

1399, 6 února. V Praze.

Král Václav IV uvažuje, že dle starých ustanovení králů Českých míli kolem královských měst nemají se nikde trhy týhodní odbývati, odvolává list, kterým na žádost Kladrubského opata Racka povolil odbývání takového týhodního trhu v den čtvrteční v městečku Klad-

rubech, jež toliko půl míle od města Stříbra vzdáleno jest, a ustanovuje, že Kladrubští i všichni ostatní obyvatelé bydlicí míli kolem města Stříbra v tomto městě potřeby své, zvláště též pivo, mají nakupovati.

Wenceslaus dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis, quod licet dudum ad instantiam religiosi Raczkonis, quondam abbatis in Cladrub, oppidanis ibidem in Cladrub indulserit nostra serenitas, ut videlicet ipsi in dicto ipsorum oppido forum septimanale quinta feria habere, obseruare et tam ementes quam vendentes dictum locum accedere valeant atque possint, prout in aliis nostrae maiestatis literis ipsis per nos desuper datis, plenius et lucidius est expressum. Quia tamen, sicut intelleximus et certo sumus certius informati, quod huiusmodi nostrum indultum illustrium quondam praedecessorum nostrorum, Boemiae regum, edicto, quo cavetur, ne quispiam, cuiuscumque conditionis seu status existat, in spatio unius milliaris a regalibus civitatibus nostris computando septimanale forum habere [audeat], in dispendium dictarum civitatum abrogare videtur, adducentes etiam, quod dictum oppidum Cladrub modicum amplius, quam per medium milliare a civitate nostra Misa distare refertur, quodque ex iam dicto nostro indulto iidem cives nostri non solum quottidianis dispendiis, verum etiam irrecuperabilibus damnis subjaceant nec possint bernas et steuras ac jura regalia camerae nostrae debita persolvere quoquomodo, idcirco animo deliberato, regia autoritate Boemiae et de certa nostra scientia tam indultum nostrum praefatum, quam etiam literas oppidanis praedictis per nos desuper datas revocamus, cassamus, annullamus et tenore praesentium viribus vacuamus, decernentes ac volentes expresse, ut praefati oppidani in Cladrub et alii incolae, quicunque in spatio unius milliaris a dicta civitate nostra Misa residentes, forum septimanale exnunc inantea in praejudicium praedictae civitatis nostrae Mise nequaquam habere, quin potius pro suis et huiusmodi ad ipsos declinantium necessitatibus de praefata civitate nostra cerevisiam per ipsos inibi comparatam ad dictum oppidum Cladrubense deducere debeant, contradictione et impedimentis quorumcunque [procul motis], salvo tamen, quod si aliquibus nobilibus, wladiconibus seu aliis quibusvis personis per praefatos praedecessores

nostros, Boemiae reges, de braxanda cerevisia seu de habendis operariis et mechanicis sit indultum, quibus per praesentem revocationem nostram nullum penitus volumus praejudicium generare et in casum, quo processu temporis ex oblivione, inadvertentia seu ad importunas aliquorum preces praefatis oppidanis in Cladrub aliquas literas huic revocationi nostrae contrarias dare forsan contingeret, hos nullius esse volumus penitus roboris vel momenti. Praesentium sub regiae nostrae maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Pragae anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono, die sexta Februarii, regnorum nostrorum anno Boemiae tricesimo sexto, Romanorum vero vicesimo tercio.

Ad relationem Sigismundi subcamerarii
Wlachnico de Weytenmille.

R. Johannes de Bamberg.

Obsaženo v konfirmaci privilegií města Stříbra císaře Leopolda I d. v Ebersdorfě 18 července 1668 a chované v orig. v archivu téhož města. — Český překlad tohoto listu čte se v konfirmaci krále Vladislava d. na Budíně 9 srpna 1498: „aby žádný v zdálí jedné míle od královských měst našich trhu téhodného neměl", obsažené v témže majestátu císaře Leopolda I.

Čís. 718.

1399, 26 února. Na Křivoklátě.

Královna Žofie potvrzuje listy krále Jana a manžela svého krále Václava IV, kterými obyvatelé měst Trutnova a Králové Dvora, jakož i jich okršků vyňati byli z právomoci krajských úřadův a soudů.

Zophia[1]) dei gracia Romanorum et Boemie regis conthoralis, princeps Bauarie.[2]) Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod nobiles, milites, clientes, vasalli necnon ciues ciuitatum Curie et Trutnow omnesque incole territorii seu districtus Trutnowiensis, fideles nostri dilecti, accedentes nostram presenciam nobis humiliter cum instancia supplicarunt, quatenus ipsis et ipsorum successoribus legittimis quoddam priuilegium seu litteram ratificacionis seu et innouacionis per serenissimum principem et dominum Wenceslaum, dei

gracia Romanorum regem semper augustum et Boemie regem, conthoralem nostrum carissimum, super quibusdam libertatibus et exempcionibus ipsis traditum et confectum, que quidem libertates et exemciones per serenissimum principem, dominum Johannem diue memorie regem Boemie, auum dicti domini regis, incolis et habitatoribus dicti territorii Trutnowiensis sunt originaliter tradite et concesse, approbare, ratificare, innouare et confirmare auctoritate nostra graciosius dignaremur, cuius quidem priuilegii et ratificacionis tenor per omnia sequitur in hec verba: Wenceslaus dei gracia Romanorum rex etc. (Následuje znění listu krále Václava IV d. na Žebráce 2 prosince 1398 č. 713, kterým se potvrzuje list kr. Jana d. v Paříži 27. ledna 1340 č. 216). Has [3]) itaque racionabiles ipsorum peticiones considerantes voluntatemque nostram voluntati dicti domini regis nostri cupientes quouis modo [4]) conformare, vt tenemur, ipsorum peticionibus presentibus annuimus et omnia prescripta, quemadmodum dominus noster rex de sui clemencia ratificauit, in omnibus suis articulis, clausulis et punctis, prout superius de verbo ad verbum expressatur, ratificamus, approbamus et de certa nostra sciencia auctorisamus, mandantes vniuersis et singulis nostris officialibus firmiter et districte, ne prefatos nobiles, milites, vasallos, ciues omnesque [5]) incolas prescripti territorii Trutnowiensis [6]) contra presentem nostram innouacionem et ratificacionem in ipsorum iuribus seu consuetudinibus antiquis hactenus tentis et seruatis impediant seu impedire [7]) permittant, quin [8]) pocius eos in prescriptis manuteneant, adiuuent fideliter et defendant, prout indignacionem nostram voluerint euitare. Scriptum in castro Purglin [9]) anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono [10]), vicesimo sexto die mensis Februarii, nostro sigillo sub appenso.

Ad relacionem Zacharie subcamerarii
Stephanus canonicus in Thin [11]).

Kopie z XV století v ruk. knížecí Lobkovické bibliotéky v Praze „Diplomatarium regis Georgii“ (A) na l. 415 a dle ztracené kopie v archivu Trutnovském (B) otisknul Bienenberg v „Geschichte der Stadt Königinhof“ N° IX. — Varianty: [1]) Sophia B. [2]) schází v A. [3]) Hos A. [4]) Schází v A. [5]) Schází v A. [6]) per scriptum territorium Trutnouiense B. [7]) inpetere A. [8]) quam B. [9]) Purtlin A. [10]) nono schází v A. [11]) Relace ta schází v A. V rukop. „Diplomatarium regis

Georgii" na l. 418 je zapsán též český překlad této konfirmace, dle kterého „Žofka Římského a Českého krále manželka" potvrzuje výsady svrchupoložené, poněvadž předstoupili před ní a žádali za to „šlechtici, rytieři, panoše, manové i také měštěné měst Dvoru a Trutnova, všichni pak přebyvatelé honitby anebo zájezdu Trutnovského". — Novější český překlad ve Vítákových, Dějinách m. Dvoru Králové str. 23.

Čís. 719.

1399, 18 dubna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům Chebským list císaře Karla IV d. v Řezně 25 července 1355 č. 350 na hrad Žeberk. Geben zu Prage noch Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornoch in dem newn vnd newnczigisten jaren, des freytages vor dem dritten suntag noch Ostern, als man singet jubilate, vnserr reiche des Behemischen in dem sechs vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem drey vnd czweinczigisten jaren.

]Na ohbu:] Per d. W[enceslaum] patriarcham Anth[iochensem], cancellarium, Wlachnico de Weytemule.

[Na rubu:] R. Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu. Pečeť schází. Na rubu rukou XV stol.: „Vber Seberk vnd ander bestetigung kunig Wenczlaws briff".

Čís. 720.

1399, 8 července. V Praze.

Arcibiskup Pražský Olbram ze Škvorce přihlížeje k tomu, že obyvatelé města Rokycan nemalý náklad vedli na hrazení města a značně utrpěli válkami a ohněm, činí jim a obyvatelům předměstí jich milost, aby, pokud on žije, mohli svobodně nakládati s majetkem svým po čas života i při smrti, a kdyby takového pořízení neučinili, aby statky jich připadaly na nejbližší příbuzné ve městě a na předměstích, a kdyby těch nebylo, na jiné příbuzné na statcích arcibiskupských usedlé, aniž by

statky ty úřadníci jeho právem odúmrtným směli bráti. Rovněž zakazuje, aby vdovy a děvečky osiřelé mocí byly k manželství dávány, a zavazuje se, že kromě obvyklých úroků a obecných berní královských nebude na nich jiných platů žádati.

Wolffframus dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod attendentes honestatis et fidelitatis merita, quibus nobis fideles nostri dilecti, incole oppidi Rokiczanensis et suburbiorum ipsius, ad hec tempora gratis complacuerunt affectibus, pensantesque, qualiter ipsi in municione eiusdem oppidi sumptus fecerunt non modicos et per guerras ac ignis voragine grauiter sunt offensi, communicato nostrorum fidelium consilio et deliberacione sufficienti prehabita cum eis hanc graciam facimus et eam inuiolabiliter tenere promittimus, quod ad vite nostre tempora nullam deuolucionem siue in hereditatibus sive in domibus, peccuniis, bladis, animalibus vel rebus quibuscunque aliis consistant, quomodolibet cupiemus, sed licitum erit cuilibet ipsorum heredes et pueros non habenti de rebus suis quibuslibet testamentum et disposicionem sibi placitam facere, in vita pariter et in morte. Sique aliquis morte preuentus subita de rebus suis disposicionem non faceret, bona eiusdem non ad nos seu fiscum nostrum, sed ad proximos oppidi eiusdem et suburbiorum incolas, si extent, alias ad proximiores tantum in bonis nostris aliis degentes libere deuoluantur; in quo nos et nostri officiales nullum impedimentum faciemus nec fieri aliqualiter permittemus. Item, quamuis prius factum non reperimus, nec ad vite nostre tempora fieri volumus, ymmo pocius inhibemus, ne purggrauius vel alius officialis noster viduas vel orphanos seu filias ipsorum per violenciam in matrimonium seruitori vel cuiquam tradat, nec nos id faciemus aut fieri permittemus. Insuper ex complacencia nobis per eosdem nostros fideles exhibita promittimus ad vite nostre tempora eosdem fideles nostros dilectos et eorum successores ad nullam exaccionem seu contribucionem nobis impendendam compellere, sed censibus nostris et bernis regalibus generalibus solitis et consuetis persolutis eos tenere graciose in plenaria libertate. Harum nostrarum testimonio litterarum, quibus sigilla nostra de certa nostra sciencia sunt

appensa. Datum Prage anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono. die octaua mensis Julii.

Orig. perg. v archivu m. Rokycan. Pečeť utržena.

Čís. 721.

1399, 15 října. Na Žebráce.

Král Václav IV osvědčuje měšťanům Chebským, kteří mu dali obnos peněz, že takové dání pomoci nemá býti na újmu jich privilegiím, a nařizuje všem obyvatelům krajiny Chebské (allen lantluten), kteří za časů krále Jana a Karla IV s městem Chebem společně sbírky nesli, aby i na dále s tím městem trpěli pro pokoj a obranu své krajiny a města, a to podle toho, jak rada Chebská ustanoví. Pakli by který zeman (dhein lantman) neb kdo jiný proti tomu se zasaditi chtěl, od nich se odcizil a odtahoval, s městem trpěti nechtěje, má v pokutu 50 hřiven stříbra upadnouti. Geben zun Betlern nach Cristes geburt dreyczenhundert jare vnd dornach in dem newn vnd newnczigistem jare, des mitwochen vor sand Gallen tage, vnserer reiche des Behemischen in dem siben vnd dreissigistem vnd des Romischen in dem vir vnd czweinczigistem jaren.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Nicolaus de Gewicz.

[Na rubu:] R. Jacobus de Praga.

Orig. perg. v archivu m. Chebu (druhdy č. 83). S velkou pečetí královskou. Na rubu rukou XV stol.: „Kunig Wenczeslaus, daz wir ein stewr mochten nemen von dem land vnd vnschedleich andern vnsern freyhetzprifen.“ — Gradl, Privilegien der St. Eger str. 21. — V témže archivu chová se český překlad tohoto listu z počátku XVI století.

Čís. 722.

1399, 2 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje opatům. proboštům, pánům, rytířům, panošům, obcím měst Žatce, Mostu, Kadaně, Loun a Chomútova a všem,

kdož v okršcích těchto měst přebývají, aby spojíce se v jednotu pomáhali si společně proti loupežníkům a jiným škůdcům zemským, jakož i proti jich podporovatelům a přechovávačům. Stane-li se loupež, mají všichni loupežníka honiti, a kdo v jednom městě bude psán, má všude býti držán za psance.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunyg czu allen czeiten merer des reichs vnd kunyg czu Behem embieten allen vnd iglichen ebten, probsten, lantherren, rittern vnd knechten, gemeinscheften der stete, mit namen Sacz, Brux, Cadan, Lawn vnd Chomutaw, merkte vnd dorffer vnd allen andern, die in die kreysse der egenanten stete gehorn vnd doselbist bey in gesessen sein, vnsern lieben getrewen, vnser gnade vnd alles gute. Wan als wir vernomen haben, vnsere lande vnd stete in den vorgenanten kreyssen groblichen geraubet [1]), angegriffen vnd beschediget werden von manicherley hand lewten, beyde in vnsern landen vnd vs vnsern landen gesessen, douon sie czu grossem vorderben vnd schaden komen, das vns auch in keynem wege fuget czu leyden; douon so ist vnsere ernste meynunge vnd gunnen euch auch in kraft dicz brifes, das ir euch wider sulche schedlich lewte, wer di weren, die vns vnd euch gemeinclichen vnd sunderleichen angreifen wolten, czu eynander voreynent vnd vorbinden, wie euch das allerbeqwemlichisten ist, vnd das weren vnd euch miteinander wider diselben behelfen sollet vnd den nochfolgen vnd euch befriden, als sich das heischen wirdet. Vnd wer es sache, das ir hynnach gemeinlichen oder sunderleichen angegriffen wurdet, so ist vnser meynung vnd wollen, das die nesten vnder euch, di dem czugriffe gesesen weren, si sein geistleich oder werntleich, czu stund vngemanet vf sein sollen vnd dem rawb nochfolgen, als ofte des not geschicht, vnd sollen auch di anderen herren, ritter vnd knechte vnd stete vnd alle ander geistleich vnd werntleich lewte, als balde si von ewr stete einer oder sust von ymand anders vnder euch ermant werden, czu stund euch mit auf sein vnd dem rawbe nochfolgen, vnd darczu tun, fride vnd gnade czu machen, als sich das heischen wirdet, als lange, bis das wir euch dorumb nicht anders embieten. Vnd gebieten euch dorumb allen vnd ewr iglichen ernstleichen vnd vesticleichen bey vnsern hulden, das ir czu den

egenanten sachen ernstleichen vnd fleissicleichen tut an alle sawmnusse vnd widerrede. Wen wer des nicht entete, der were in vnser swere vngnade vorfallen vnd wolten auch czu im tun, das er hynnoch vnsern geboten gehorsam sein muste. Vnd verbieten euch auch hefticleichen bey vnsern hulden, das nymand sulche schedleiche lewte husen, hegen, hofen, eczen oder trenken noch in kein furdernusse oder hulfe tun sollen in dheine weis; wan wer bose lewte heget, hawset oder furdert oder nicht auf sein wolde, wen man dem rawb nachfolget, oder bose lewte suchet oder bose lewte nicht aufgeben wolte, das di stete vnd auch alle andere ritter vnd knecht auf yn czyhen vnd yn tylgen in aller mase, als er selber schuldig were. Vnd seczen vnd wollen auch, wer in eyner stat verboset oder verecht wirdet, das er in anderen steten vnd merkten vnd sust vberal verecht sein vnd keynen fride oder sicherheit haben solle in dheine weis [2]). Geben czum Betleren noch Cristes geburt dreyczenhundert iare vnd darnoch in dem newn vnd newnczigisten iare, des dinstags noch sand Andres tag, vnser reich des Behemischen in dem siben vnd dreyssigsten vnd des Romischen in dem fir vnd czweinczygisten iaren.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus Pragensis canonicus.

Pamětní kniha archivu m. Žatce z r. 1383 na l. 22 *a.* za nápisem: „Super liga districtus Zacensis.“ — Jiná kopie v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 33 za nápisem: „Districtui Sacensi fauet et indulget, quod se inuicem possunt connectere et vnire contra maleficos quoscumque, prout ipsis videbitur expedire“. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 139 a Urkundenbuch der St. Saaz č. 254. — Nařízení to bylo dle všeho kr. Václavem IV asi *v lednu 1405* opakováno, neboť přichází jakožto výpis z register královských z této doby v rukop. c. kr. universitní bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ (sign. VI. A. 7) na l. 88 *b.*, kdež se mnohé různě čte na př.: [1]) berawbet atd. a kde za [2]) následuje tento dodatek: „Vnd diese eynunge, vorbuntnusse vnd lantfrede sal weren von datum dicz briefs czwey gancze jar nocheinander czu czelen vnverrucket mit gutem willen der egenanten lantleute, vnd sal auch nicht lenger crafft noch macht haben, dann dieselben czwey jar. Auch so sal die egenante eynunge vnd lantfrede nicht weyter greyffen noch ruren, dann in dem egenanten kreisse czu Sacz vnd wohyn die lantleute desselben kreysses vorwilkorten mit denn rotleuten, die dorczu usgeben sint doselbist in dem kreys, vmb vnser vnd auch desselben kreysses besten willen, dorczu wir in auch geholfen vnd geroten sein wollen als ir gnediger herre“.

Čís. 723.

1399, 2 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje purkmistrům, radám a měšťanům měst Žatce, Mostu, Kadaně, Loun a Chomútova, aby stavovali a pokutovali ty, kdo po vesnicích v obvodu míle kolem jich měst sůl a obilí prodávají a po postranních silnicích jezdí.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunyg czu allen czeiten merer des reichs vnd kunyg czu Behem embieten den burgermeisteren, reten vnd burgern, gemeincleichen der stete Sacz, Brux, Cadan, Lawn vnd Comutaw, vnsern liben getrewen, vnser gnad vnd alles gute. Liben getrewen! Wir haben vernomen, wie das bei euch vnd bei vnseren steten in eyner meyle vmb euch in etlichen dorffern salcz gemessen vnd auch getreyde geladen vnd auch verkauft wirdet, vnd das auch new strassen gesuchet werden, das wider ewer statrecht ist vnd vnsern steten vorderblichen schaden brenget. Douon so gebieten wir euch ernstleich vnd vesticleichen mit disem brife vnd geben euch auch des vollen gewalt vnd macht mit kunigleicher mechte, das ir das furbas, wo ir das erfaret, von vnsern wegen weren vnd nicht gestatten sollet in dheine weis, vnd auch darumb vfhalden vnd pfenden, als sich das heischen wirdet, als libe euch sey vnser swere vngnaden zu vormeyden. Geben zum Betleren noch Cristes geburt dreyczenhundert iar vnd darnoch in dem newn vnd newnczigisten iare, des dinstags noch sand Andres tag, vnser reiche des Behemischen in dem XXXVII vnd des Romischen in dem XXIV iaren.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus Pragensis canonicus.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 22 *a* za nápisem: „Super ammocione salis et annone in villis“. — Jiná kop. v registrum privilegií archivu města Kadaně N° 34 za stejným nápisem. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 188 a Urkundenbuch der Stadt Saaz č. 255.

Čís. 724.

1400, v lednu. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje měšťany Plzeňské na tři léta od placení berní a jiných platů do komory královské.

Wir Wenczlaw etc. bekennen etc., wenn der burgermeister, rate vnd die burgere gmeinlichen der stat czu Pylzne, vnsere liben getrewen vndirtanen, czu besunder vnser beheglichkeit vns vmb etliche schulde vortreten vnd dorvmb vsgeczogen vnd auch sulche losunge vnd gulte, die sie vns jerlichen in vnsere camer czu geben vnd czu beczalen pflichtig sein, vorhin an sulcher vnser schulde geben vnd beczalt haben, dorumb so haben wir czu vndirstatunge solchir ir willikeit vnd auch getrewer vnd nuczlicher dinste, als vns dieselben vnser burger vnd stat czu Pilzne nicht allein in den, sunder alle czeite in andern sachen willicklichen thun vnd irczeygen, in — diese besundere gnade getan vnd sie gefreiet — also, daz sie anczuhebend von datum dicz brifes drey gancze jare, die sich dornach noch einander verlauffen, von vns vnd vnsern erben vnd nachkomen, kunigen czu Beheim, vnd vnsern amptleuten aller vnd iglicher gulde, rente, czinse, lozunge, die sie vns in vnser camer jerlichen czu geben pflichtig sind, genczlichen vnd gar frey, ledig vnd loze siczen vnd sein, noch vns die geben adir beczalen dorffen noch sullen in dheine weise. Vnd wer es auch sache, daz wir adir vnsere erben adir nochkomen bynnen derselben dreyn jaren keynerley bete, hulfe adir stewir uff andere vnser stete vnd clostere ufseczen adir von in vordirten, der sullen sie auch frey vnd ledig vnd der genczlich ubirhaben sein, noch vns auch die beczalen adir geben in dheine weise. Vnd gebiten dorumb allen vnd iglichen vnsern amptleuten vnd nemlichen vnserm camerer vnd hofrichter, — daz sie die egenannten burgermeister, rate vnd burgern gmeinlich der egenanten vnserer stat czu Pilzne bynnen derselben dreyen jaren vnder vnser sulcher freiheid vnd gnade czu keinen lozungen, renten, stewren vnd beten adir keynerley andere schaczunge vns die czu beczalen nicht dringen, noch die von in heischen adir nemen sullen adir turren in dheine weise, sunder sie bey sulchen vnsern gnaden vnd freyheiden

gerulich vnd vngehindert derselben czeite siczen vnd bleiben lossen, als libe in sey ɔc Presencium ɔc.

Výpis z register královských v rukop. cís. universitní knihovny Pražské „Copiarium diplom. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 69 *a* za nápisem: „Libertacio ciuitatis Pylznensis ad triennium“.

Čís. 725.

1400. V Praze.

Král Václav IV obdržev od židů země České (die Juden vnsere camerknechte in dem lande czu Behem gesessen) *značnější pomoc peněžitou osvobozuje se na tři léta ode všech platů* (von allerley stewir, hulfe, bete vnd aller andirley schaczunge odir ufsaczunge, wie man die benennen mag); *zavazuje se, že je po tu dobu nebude nutiti k rukojemství za dluhy královské a nařizuje podkomořímu a rychtáři židovskému, aby je po ten čas s pokojem nechali a jim k dluhům dopomáhali.* Presencium etc.

Výpis z královských register v rukop. cís. universitní knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 71 *a* za nápisem: „Libertacio Judeorum“.

Čís. 726.

1400, 20 července. V Praze.

Král Václav IV nařizuje měšťanům měst Budějovic, Písku a Vodňan, aby zatýkali škůdce a zločince v okršcích svých a popravovali nad nimi.

Zmínka v Seyserově, Kurzgefaszte Chronik der St. Budweis str. 38.

Čís. 727.

1400, 17 září. Na Žebráce.

Král Václav IV povoluje založení nového špitálu na předměstí Ža-

teckém před Pražskou branou a potvrzuje věnování statkův a úroků špitálu tomu učiněná, s tím ustanovením, že má správu jeho vésti kaplan trvale k tomu ustanovený.

Wenceslaus — notum facimus — vniuersis, inter regie sollicitudinis curas innumeras, quibus mens regis variis occupata tumultibus crebra fatigacione desudat, occurrat plerumque nec inmerito nobis contemplacio futurorum, quemadmodum transitis temporibus perhennis nobis felicitas infinita succedat, et cum hincinde secrete nostre cogitacionis accumen accenditur, inter cetera pietatis opera eminentibus nobis prouenire sentimus remedium, dum personis miserabilibus grauato decumbentibus, que sibi corporis fragilitate depressi suffragari non valent, dextre nostre liberalis beneficium et elemosine presidium ministramus. Hec est enim virtus elemosina, que velut fluentum fontis irrigui peccatorum inquinnamenta detergit et estuancium viciorum flammas extinguit, felix vtique elemosina, que de Jehenne barathro tenebrarum filios extrahit et adoptatos regni celestis luci perpetue introducit, que de manibus pauperum volat in celum et deum facit hominibus debitorem, vt pro temporalibus impendiis prebeat hereditatem inmarcescibilem et celestis curie dignitatem. Sane vt huiusmodi nobis virtutis scintilla saltim inhereat nobisque spes secura remaneat habere pauperum patrocinium in futurum, et vt eterna pro transitoriis commutentur, — auctoritate regia Boemie proponentes nouum hospitale in preurbio Zaczensi ante portam, que Pragensis porta vocatur, in honore sanctissimi corporis dominici humano generi in salutem perpetuam, in cena vltima habita cum suis discipulis memoriale perhenne et testamentum salutiferum derelicti, necnon visitacionis beate Marie virginis, sancti Georgii et beate Elizabeth fundauimus, ereximus et dotauimus, fundamus, erigimus et dotamus, sic videlicet, quod capella et domus hospitalis cum structuris, braseatoriis, braxatoriis, fontibus, muris, sepis, horreis, areis, curia et hereditate ad ipsum pertinente pro vsibus infirmorum et ministrorum ipsius hospitalis debeant perpetuis temporibus remanere et ad ipsos irreuocabiliter pertinere. Et cum dudum consensum regium dignati fuerimus adhibere, quatenus pro dotacione ipsius hospitalis et vsu pauperum centum et viginti sexagene gros-

sorum pragensium census annui valeant comparari seu alias ad idem hospitale donacione piorum hominum deputari, cumque pro dicto hospitali dilecte nobis Katherina, relicta Otlini ciuis Zacensis, et Clara, conthoralis Johannis Rothuetlini, veluti eiusdem hospitalis secunde fundatrices, curiam Nicolai Medusslini per eas comparatam cum hereditate ante ciuitatem Zaczensem sitam cum agris, cultis et incultis, pratis, pascuis et pertinenciis vniuersis, item curiam in Kozlow cum araturis, agris, nemoribus, pretis, pascuis et pertinenciis vniuersis, necnon in villa Zewslicz decem sexagenas census annui et perpetui cum annonis, pullis, agnellis et ancis ad eosdem census pertinentibus, et in villa Strupcz duodecim sexagenas census annui et perpetui pro suarum animarum remedio dicto hospitali et pro vsibus infirmorum ibidem decumbencium libere dederint et donauerint et deputauerint: idcirco nos auctoritate regia Boemie premissa et de certa nostra sciencia dictas curias, tam in qua hospitale fundatum est, quam eciam alias curias prescriptas cum censibus et pertinenciis vniuersis pro vsibus infirmorum, ministrorum et degencium in hospitali eodem appropriamus, inuisceramus, incorporamus et annectimus et vnimus sic videlicet, quod dictorum bonorum et censuum vsufructus ad dictum hospitale necnon pro vsibus infirmorum et ministrorum ipsius perpetuis debeant temporibus libere pertinere. Decernentes eciam, quod capellanus eiusdem hospitalis ibidem circa hospitale debeat personaliter residere, nullius excusacionis subterfugio quomodolibet adinuento. Insuper erreccionem dicti hospitalis per ordinarium factam per patentes literas, videlicet Pragensis archiepiscopi, de certa nostra sciencia presentibus confirmamus. Volumus eciam, quod dicti census, videlicet decem sexagene et duodecim sexagene et tres sexagene grossorum census prescripti et viginti duntaxat grossi de censu nostro centum et viginti sexagenarum census perpetui emendarum pro hospitali debeant defalcari et curie prescripte ipsi hospitali extra sortem huiusmodi summe debeant perpetuis temporibus remanere, ita tamen, quod ciuitati Zacensi in contribucionibus de dictis curiis et censibus ab antiquo solui solitis et consuetis nullatenus derogetur. — Datum Mendici anno domini millesimo quadringentesimo, die decima septima mensis Septem-

bris. regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo octavo. Romanorum vero vicesimo quinto.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

Kopie z počátku XV století ve formuláři p. Stanky v Žatci č. 392. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 266. — List, kterým arcibiskup Pražský Olbram ze Škvorce 10 dubna 1400 potvrdil založení tohoto špitálu na předměstí Žateckém, dle knih erekčních uveřejňuje též Schlesinger u. m. č. 259.

Čís. 728.

[1400]. 22 listopadu. V Praze.

Král Václav IV vděčně uznávaje, že měšťané Chebští věrně posud přidrželi se koruny České, dává jim v ochranu město a krajinu Chebskou.

Wentzlab etc. Lieben getrewen! Wann ir bey vns vnd der cron zu Behem bisher so steticlich vnd vesticlich blieben seit vnd doran so getrewlichen gehalden habt, das wir vch des billich zu dancken haben vnd darumb so getrawen vnd glawben wir vch wol, das ir furbassmer vnser land vnd stat zu Eger in guter hute vnd warnung habet, den getrewlichen vorsteet vnd die hanthabet, schuczet vnd schirmet, als ir das bisher getan habt vnd wir an vch ny anders erkannt noch erfunden haben, wann wir vch in ewrn sachen widerumb gnediclichen bey gestendig sein wollen vnd bey glich vnd recht, als vnser besunder lieben getrewen behalden wollen. Geben zu Prag an sand Cecilien tag.

Kop. v knize reskriptů kr. Václava IV na l. 4 a v archivu m. Chebu. — Gradl, Mittheilungen f. G. d. D. in B. XXVIII str. 190.

Čís. 729.

1400. 14 prosince. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje rychtáři Lounskému Hanovi list, který císař Karel IV dal otci jeho Mikulášovi na rychtářství Lounské a povoluje

jemu i dědicům jeho, že mohou rychtářství to se clem a jinými ostatními důchody dle své vůle zcíziti.

Wenceslaus etc. notum facimus etc., quod pro parte Hane, judicis ciuitatis nostre Lunensis, fidelis nostri dilecti, cum debita precum instancia extitit humiliter supplicatum, quatenus sibi quandam literam pie recordacionis serenissimi principis, domini Karoli, Romanorum imperatoris, genitoris nostri carissimi, quondam Nicolao, patri prefate Hane, pro tunc judicis ibidem, super huiusmodi judicium traditum approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur; cuius quidem litere tenor per omnia sequitur et est talis: Karolus quartus etc. (Následuje znění listu císaře Karla IV d. v Praze dne 10 května 1356 č. 360). Nos igitur supplicacionibus dicte Hane fauorabiliter annuentes, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia literam supra scriptam, prout in suis membris, clausulis, articulis, sentenciis et verborum expressionibus superius complecius designatur, autoritate regia Boemie approbamus, ratificamus et de certa nostra sciencia tenore presencium confirmamus, adicientes eciam auctoritate nostra regia predicta, ut ipse Hana et heredes et successores sui theloneum in ciuitate Lunensi predicta iuxta modum et conswetudinem ab antiquo seruatum leuare possint et percipere, impedimentis quorumlibet procul motis. Insuper prefato Hane, heredibus et successoribus suis, hanc fecimus graciam et facimus auctoritate regia predicta per presentes, quod ipsi huiusmodi iudicium prefate ciuitatis Lunensis cum vniuersis et singulis suis pertinenciis et signanter theloneo prescripto, sub quo et consuetis juribus de certa tamen nostra sciencia et voluntate alienare seu vendere possint et valeant, prout ipsis melius et vtilius videbitur expedire, juribus tamen aliorum quorumlibet semper saluis. Presencium etc. Datum Prage anno domini millesimo CCCC°, die XIV Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie XXXVIII°, Romanorum vero XXV°.

Kop. z počátku XV století v rukop. c. kr. universitní knihovny v Praze „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 31 za nápisem: „Confirmacio Hane, judicis ciuitatis Lunensis, super judicio ibidem etc.“ — Český překlad

z XV století v archivu m. Loun. — Podkomoří Sigmund Huller vydal rychtáři Hanovi *5 dubna 1403* tento další list: „Sigmund z Orlíku, královstvie Českého podkomořie, známo činíme tiemto listem všem, že když to Hana rychtář města Lúnského o některé provinění proti komoře královské i také i nám byl jesti obžalován, a pro takové již jmenované vinny my jménem královským v grichtu a ve clo jejie u zvláštními jinými dřieve řečené grichty obchody a příslušnostmi byli jsme se uvázali, ale že dřieve řečený Hana rychtář za zvláštnie vinny anebo přestúpenie komoře královské a nám padesáthe kop grošuov dal jest a zaplatil penězi hotovými, protož dřieve řečenú grichtu se clem a s všelikterakými požitkami, obchody a příslušnostmi, kteréž od staradávna k dřieve řečenému clu příslušeti se znají, často jmenovanému Hanovi rychtáři zase navrátili jsme a mocí tohoto listu za navrácené máme, aby on a dědici jeho dřieve řečenú grichtu mohli prodati, změniti, zastaviti, odciziti a v užitky své obrátiti vedle líbeznosti a chtěnie jich vuole takové, aby on již jmenovaný Hana rychtář, dědici a budúci jeho tiemto obyčejem z dolepsaných kusuov a věcí toliko s každého zvláště, jakož dole vypraveno bude, bráti by mohl a moci bude bez překážky lidí všelikterakých, a kteřížto kusové a věci skrze konšely a přísežné dřieve řečeného města Lúnského nám pod pečetí jich města napsané jsú podány a k prozbě jich slovo od slova v tento list vloženy: První a najprvnějšie od ryb všelikterakých nerozdielně totižto živých a také tunních jeden groš. Item od viziny, od oleje dřevěného, zázvoru, šafránu, pepře a od hřebíčkuov nerozdielně od miesta jeden groš, a od jednoho vozu s chlebem jeden groš, a od káry puol groše, od jednoho vozu ryb suchých jeden groš, od řezníkuov, jenž slovou huntieři, od miesta jeden groš, od kramáře s vozem jeden groš, od kupce s sekyrami a s spáši od miesta od každého jeden peniez. Item od korduov nebo nožuov od miesta jeden peniez. Item od kupce s lopatami a s malými kolečkami od miesta jeden peniez, od srpuov a kos od miesta po jednom groši, od tuny oleje jeden groš, od puol tuny puol groše. Item od ševcuov s novými střevíci od miesta po jednom peniezi. Item od ševcuov, kteří slovú česky prtáci, od miesta po jednom peniezi, od koželuhuov po jednom peniezi a od každého vozu s jablky a s česnekem a cibulemi a s zelím od miesta po jednom peniezi. Item, ktož prodává mýsy anebo necky, s vozu daj jeden groš, od nových pláten, totižto kmentuov, od miesta po jednom peniezi, od šlojieřuov po jednom peniezi. Item od složenie kol, jenž slovú štendéři, od každého kola po jednom haléři, od koží volových po jednom haléři, od desieti koží vovčích anebo skopových jeden peniez a od každého koně jeden haléř. Item od formanuov soli, když to v městě suol skládají anebo na jiné vozy prodávají, tehda od každého koně haléř jeden. Item od klobókuov s plsti dělaných a upravených po jednom peniezi. Item od jiných všech formanuov po suol přijezdie[cích] také od každého jeden haléř. Item, ktož prodává železo, s vozu daj jeden groš. Item od každého, ktož po některé obilé přijede, aby kúpil, a jestli že kúpí, tehdy od každého koně jeden haléř. Item od každého vozu přicházejícieho s vlaskými vořechy, jestli že prodává, jeden groš. Item od šrotéřuov anebo líhovníkuov třetí

haléř. Item host přišlý, což by koli kúpil anebo prodal každý den v městě nebo před městem, daj rychtáři, což jemu přísluší. Item od velikých truhel nových od miesta jeden groš, od provazníkov od miesta jeden peniez. Item, kterýžkoli host kúpil by jeden postav, daj jeden haléř. Item od koně a od každého hovada anebo dobytčate, ktož by kúpil, jeden haléř. Item, kterýž kolivěk host přišlý kúpil by vepře v městě anebo před městem anebo svině, daj od každé jeden haléř, a také od jednoho poltu slanin jeden haléř. Item od jedné ovce jeden haléř. Item od dvú jehněc ovčích jeden haléř. Item od každého telete, kterýž host kúpí, daj haléř. Item, ktož kupují vlnu, od každého pytle jeden peniez. Item, ktož kolivěk přijezdějí slady kupovath, od každého koně jeden haléř. Item od každého kupce anebo kramáře přišlého od miesta jeden haléř. Item, ktož kupují chmel, od každého pytle jeden haléř. Item, ktož by prodal chmel na voze v městě, od miesta jeden groš. A to toliko rozómieno má býti o hostech přišlých a hostinných, ale ne o měšťanech nebo súsědiech aniž předměšťáciech města Lúnského. Přihodilo-li by se pak, že by někto anebo někteří clo kupné anebo prodajné v městě nebo předměstí obyčejné všetečně dáti by zmeškal, tehdy dřéve řečený Hana rychtář a dědici jinak budúcí jeho toho anebo ty třidceti šilinky peněz pokutovati anebo vinniti moci bude a slušně muož. Protož přikazujem všem a každým, zvláště úředníkóm a purkrabóm hraduov a znamenitě purgmistru, konšelóm a přísežným a všie obci města Lúnského z moci královské pevně a přísně rozkazujíce, abyšte často jmenovaného Hany, dědice a budúcie jeho na dřieve řečené grichtě a jejich všelikterakých požitciech a zvláště na přijetie cla anebo tržného, jakož nahoře jmenováno jest, žádnú měrú nezatruchlovali aniž překáželi, aniž skrze jiné své překážeti anebo zatruchlovati dopustili, ale raději je takové rukú obrannú drželi, zastávali a v skutku ohajovali, jestliže prchlivosti a horlivosti královské těžké a pokuty našie chtěli by se tiem snažněji uvarovati. Slibujeme také dřieve řečenému Hanovi rychtáři, dědicóm a budúcím jeho pod takovú formú list majestátský dáti, dobýti a vyjednati. Té věci na svědomie pečeť naše k tomuto listu jesti přivěšena. Dán v Praze léta božieho tisícieho čtyrstého léta třetieho, v ten čtvrtek po prvnie neděli v postě, jenž slove Judica". (Kop. z XV. století v archivu m. Loun).

Čís. 730.

1401, 14 února. Na Točníku.

Král Václav IV uznávaje vděčně, že purkmistr, rada a všechna obec města Budějovic v poslední válce s pány zemskými věrně se ho přidrželi a jej penězi založili (das sie in dem krige, den wir nehsten mit vnsern lanthern von Beheim gehabt haben, bey vns vesticlichen bliben vnd vns ouch mit bereitem gelte in vnsern noten vorleget haben), *osvobozuje je na dvě léta od placení všech úroků, berní, platův*

a dárek do komory královské Geben czum Toczenik nach Cristes geburt virczenhundert jare darnach in dem ersten jare, an sand Valentini tage, vnser reiche des Behemischen in dem XXXVIII vnd des Romischen in den XXV jaren.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic. Kopie v diplomatáři Českého musea.

Čís. 731.

1401, 17 února. V Římě.

Papež Bonifác IX povoluje konšelům a obyvatelům města Kutné Hory, že nemají býti potahováni k žádným duchovním soudům mimo diecesi Pražskou.

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei. Dilectis filiis consulibus iuratis et vniuersitati necnon incolis et habitatoribus opidi Montis Chutnis, Pragensis diocesis, salutem et apostolicam benediccionem. Circumspecta sedis apostolice benignitas sincere obsequencium uota fidelium fauore beniuola persequi consueuit et illorum personas, quos in sua deuocione promptos inuenit, et feruentes specialibus priuilegiis decentis decorare. Sane petitio pro parte uestra nobis nuper exhibita continebat, quod plerumque contingit aliquos ex uobis ad instantiam tam clericorum quam laicorum coram nonnullis iudicibus, tam a sede apostolica uel eius legatis deputatis, quam eorum subdelegatis aut commissariis diuersis auctoritatibus fungentibus extra diocesim Pragensem ad iudicium trahi, et propterea gravibus expensarum oneribus quandoque indebite fatigari. Quare pro parte uestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut uobis super hoc de oportuno remedio prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi snpplicationibus inclinati uobis auctoritate apostolica tenore presentium de speciali gratia indulgemus, quod per litteras apostolicas impetratas et impetrandas non facientes plenam et expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem

extra diocesim predictam ad iudicium trahi nequeatis inuiti, et quamdiu parati fueritis coram vestro ordinario dumtaxat de uobis conquerentibus stare iuri, decernentes nichilominus sententias et processus, quas et quos contra presentis indulti formam promulgari forsan contigerit uel haberi, irritos et inanes, presentibus perpetuo quibuscunque reuocationibus, litteris et declarationibus per sedem apostolicam predictam in genere uel in specie sub quacunque forma uel expressione uerborum factis et fiendis aut concessis uel concedendis, per quas presens indultum impediri ualeret aut quomodolibet retardari, necnon apostolicis ac prouincialibus et synodalibus constitutionibus et aliis contrariis nequaquam obstantibus in suo robore irreuocabiliter duraturis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum tercio decimo kalendas Marcii, pontificatus nostri anno duodecimo.

De mandato Jacobi de Beram̄.

Registra papeže Bonifáce IX z r. 1401 anno 12. č. 20 na l. XXXIX. v archivu Vatikánském. Zkrácená kopie v archivu zemském. Z předu poznámka: „A. de Portugruario“. — Současná kopie v Libri erectionum VI na l. 382. — Český překlad uveřejnil Veselský, Kutná Hora str. 42.

* Čís. 732.

1401, 17 března. V Praze.

Král Václav IV odvolává majestát, kterým povolil zemskému komturu německého řádu Alšovi z Dubé, aby silnice do Mišně šla jeho městem Chomútovem, a ustanovuje, že jako za časů císaře Karla IV tak i nadále silnice ta má jíti přes Přísečnici, Kadaň a Žatec, a že obyvatelé těchto měst mají právo nad tím bdíti, aby se s kupectvím do Míšně jinudy nejezdilo.

Wir Wenzlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Behem bekennen vnd tun

kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lezen, wye wol das sey, das wir vormals durch dinst vnd trewe willen des ersamen Alssen von der Duben, lantkomentewer des Dutschen ordens zu Beheim, vnd ouch durch besserunge willen der bruder desselben ordens in der stat zu Chomutaw die strasse gen Meissen, die do geet vor dieselbe stat Comutaw gen Crimaw, von Crimaw vor Reiczenstein oder vor den Steinbach gen Wolkenstein vnd gen der Czoppen vnd von der Czoppen wider gen Comutaw, vnd ouch die strasse, die do geet von Comutaw vor die Plate uber die hohe Belyn durch den Krigwalt zu Czoboleins zu der Czoppen vnd wider gen Comutaw zu, von newes machten vnd freiten, als das in vnsern maiestatbriuen, die wir in doruber geben haben, eigentlichen ist begriffen. Ydoch durch sulcher scheden willen, die von denselben strassen vnsern landen vnd luten entstanden sind vnd hernach entsten mochten, so haben wir mit wolbedochtem mute, gutem rate vnd rechter wissen dieselben strasse vnd ouch vnsere briue, die doruber geben sind. widerruffet vnd abgelegt, widerruffen vnd legen di abe in crafft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Beheim vnd meinen, seczen vnd wollen, das die strasse gen Meissen furbas ewiclichen vor Bresnicz vnd von Brzesnicz vor die stat Cadan vnd Sacz vnd wider vor Sacz, Cadan vnd Bresnicz zu vnd nicht anders geen solle, als das vor bey seliger gedechnusse dem allerdurchluchtigisten fursten vnd herrn. herren Karle, Romischen keiser vnd kunige zu Beheim, vnserm liben vater, gewesen ist, vnd das ouch die stete vnd ynnwonere zu Brzesnicz, zum Cadan vnd czu Sacz die strasse gen Meissen vnd hierwider ewiclichen haben sollen, also das ein iglich kawffman vnd andere lute, geistlich oder wertlich, Juden oder Cristen, die vorgenanten strassen mit irer kawffmanschaft vnd aller irer habe sicher czihen, faren vnd wandern sollen vnd mogen von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen fursten, geistlichen vnd wertlichen, lantherrn, rittern, knechten, hauptluten, burggraffen, pflegern, amptluten, strasreittern, richtern, burgermeistern, reten vnd gmeinden der stete, merkte vnd dorffere vnd sust allen vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim vndertanen vnd getrewen ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenanten ynnwoner der stete zu Bresnicz, Cadan vnd Sacz an der egenanten strasse nicht hindern

noch irren sollen in dheine weis, sunder sie dobey gerulichen vnd vngehindert beleiben lassen, als libe in sey vnsere swere vngnade zu uormeiden vnd dorzu eine pene czweinczig mark lotiges goldes, die ein iglicher, als offt er das uberfure, vns verfallen sein sol, die halbe in vnsere kunigliche camer vnd das ander halbe teil den, an den also uberfaren were, als oft das geschicht, genczlichen an alle mynnernusse gefallen sol. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnser kuniclichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt virczenhundert jar vnd dornach in dem ersten jare, des donrstages nach dem suntage, als man singet Letare in der vasten, vnserr reiche des Behemischen in dem acht vnd dreissigisten vnd des Romischen in dem funf vnd czweinczigsten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii Wenceslaus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Jacobus de Praga.

Orig. perg. v archivu m. Kadaně. N° 10 (lit. L). — S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 263. — V Míšni mělo ode dávna horní město Freiberk výsadu, že silnice do Čech, po které zejména sůl se vozila, měla jíti přes ně, a že ve městě tom měl býti sklad zboží. Míšenský markrabě Fridrich potvrdil *listem ze dne 23 července 1318* toto starodávné právo: „vt nusquam transitus curuum communium versus Boemiam nisi per nostram civitatem Vriberg habeantur, exoneraciones eciam seu deposiciones, que niderlagen dicuntur in vulgari, et divisiones et mensuraciones salis, que vulgariter stramen nuncupantur, nusquam nisi in dicta civitate fiant seu existant“ (Ermisch, Urkundenbuch der St. Freiberg I v Codex Saxoniae XII str. 52).

Čís. 733.

1401, 17 března. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje nadání 100 kop, které měšťan Kadaňský Henslin Snopl učinil na zřízení oltáře a místa oltářnického v radnici Kadaňské, ačkoli soudem podkomořským odkaz za neplatný byl prohlášen a peníze odkázané propadly komoře král.. Zároveň přiznává purkmistru, konšelům a přísežným m. Kadaně právo patronátní neb

presentační při obsazování místa duchovního k tomuto oltáři radnice Kadaňské.

Wenceslaus — notum facimus —, quod cum olym Henslinus dictus Snopl, ciuis ciuitatis Cadanensis, dum adhuc ageret in humanis, zelo deuocionis accensus in anime sue remedium salutare centum sexagenas grossorum pragensium pro vna missa perpetua absque tamen consensu nostro regio legauerit et legitime sit testatus, que quidem pecunie summa per Sigismundum de Orlik, regni nostri Boemie subcamerarium, ac judicem et juratos dicte ciuitatis Cadanensis, fideles nostros dilectos, nobis et camere nostre regali pleno dinoscitur jure adiudicata. Nos huiusmodi pecunie summam ad nos deuolutam et nobis, ut premittitur, racionabiliter adiudicatam de innate nobis benignitatis clemencia in vsus nostros regios nullatenus conuertere affectantes, pro vno altari in pretorio dicte ciuitatis Cadanensis de nouo erigendo et pro vsibus cappellani seu rectoris eiusdem altaris deputari decreuimus, dedimus et donauimus presentibus graciose, sic videlicet, quod pro eisdem centum sexagenis grossorum per dictos judicem, consules et juratos ciuitatis Cadanensis census annuos et perpetuos in bonis liberis vel ciuilibus pro dicto altari et vsibus ministri eiusdem debeant fideliter comparare, quem quidem censum prefato altari in pretorio dicte ciuitatis de nouo, ut premittitur, erigendo et pro vsibus cappellani seu ministri ipsius exnunc prout extunc et extunc prout exnunc incorporamus, inuisceramus, appropriamus et auctoritate regia Boemie de certa nostra sciencia graciose annectimus et vnimus per prefatum cappellanum seu ministrum dicti altaris et successores suos annis singulis habendum, tollendum, leuandum et sub libertate ecclesiastica perpetuis temporibus pacifice possidendum; ita tamen, quod jus patronatus seu presentacio prefati altaris ad magistrum ciuium, consules et juratos dicte ciuitatis Cadanensis, qui nunc sunt uel pro tempore fuerint, perpetuis inantea temporibus debeat pertinere. Mandantes vniuersis et singulis officialibus nostris ceterisque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus firmiter et districte, quatenus ministrum seu cappellanum altaris prefati in possessione et percepcione census prefati nullatenus impediant, quin pocius ipsum circa eundem manu-

teneant, protegant et defendant, prout grauem indignacionem nostram volunt arcius euitare. Presencium etc. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo primo, die decima septima Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo octauo, Romanorum vero vicesimo quinto.

Souč. kopie v rukop. c. kr. univ. bibliot. Pražské „Copiarium Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 35 v. za nápisem: „Incorporacio decem sexagenarum census pro quodam etc. altari in pretorio ciuitatis Cadanensis erigendo". — Jiná kopie v registrum privilegií v archivu m. Kadaně N° 11 za nápisem: „Litera regis Wenczeslay, quod consules ciuitatis pro centum sexagenis grossorum censum annuum et perpetuum in bonis liberis aut ciuilibus pro vsibus cappellani seu ministri altaris in pretorio ciuitatis possint comparare." — Oltář tento (dle Uhra, Programm des Comm. Obergymn. in Kaaden 1887 str. 14) byl r. 1450 z radnice do farního kostela přenesen a sv. Michalu archandělu jakožto patronu zasvěcen; při čemž oltářníku uloženo pětkrát týdně mši sv. při něm sloužiti.

Čís. 734.

1401, [17 března]. V Praze.

Král Václav IV na žádost probošta Vyšehradského a kancléře království Českého Václava Králíka z Buřenic opětně vysazuje rychtáři, konšelům i obyvatelům podaného města Prachatic výroční trh na den před svátkem sv. Jakuba apoštola s osmi dny pořád zběhlými.

V rukopise „Copiarium dipl. Przemislaeum" na l. 36 je takováto zmínka o tomto listu: „Dominus rex ad humilium precum instanciam domini W[enceslai], patriarche Anthiochensis, cancellarii, consiliarii sui etc. consensit et indulsit judici, consulibus, juratis et inhabitatoribus opidi sui Prachaticz annuale forum ibidem habendum, videlicet in vigilia sancti Jacobi apostoli proxime ventura incipiendo et ipsum annuale forum per octo dies immediate se sequentes singulis annis continuando cum libertatibus etc. per omnia, sicut annuale forum per prefatum dominum regem concessum est ciuitati Luthomusliensi, ut habetur ante folio tercio. Pres. Datum anno CCCC° primo etc. Předcházející v rukopise listina Kadaňská (č. 733 této Sbírky) má další datum: die XVII Marcii, regnorum nostrorum etc." Zmíněná zde výsada m. Litomyšle d. in castro Orlik anno CCCC primo, die XXVII Januarii je zapsána v témže rukopise na l. 34. Srv. list krále Václava IV d. Prachaticům v Praze 15 března 1394 č. 162 této Sbírky.

Čís. 735.

1401, 9 dubna. V Praze.

Král Václav IV zapisuje Maršíkovi z Hrádku 1060 kop gr. na král. hradě Lopatě a na městu Sušici.

Rukop. „Copiarium dipl. Przemislaeum" na l. 36.

* Čís. 736.

1401, 10 dubna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje stavům kraje Litoměřického, aby na zachování důstojenství královského a obecného pokoje vypravili do pole hotovost proti nepřátelům jeho, opatřili ji hejtmany a obsadili hranice zemské dle dávného obyčeje.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis abbatibus, prepositis, abbatissis et conuentibus monasteriorum, necnon baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, capitaneis, burggrauiis, magistris ciuium, consulibus, juratis et communitatibus ciuitatum, opidorum, villarum et locorum ceterisque incolis, subditis et fidelibus, cuiuscunque status seu condicionis sint, districtus Luthomericzensis graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Ad hoc, vt hereditarium regnum nostrum Boemie in pacis amenitate refloreat et incole ac inhabitatores ipsius dextera regie nostre potencie protegantur, malefactoribusque et violentis, pauperum oppressoribus, via seuiendi precludatur, vobis tenore presencium seriose precipimus et mandamus, quatenus pro republica et communi pace fienda nostrisque et dicti regni nostri aduersariis reprimendis gentes armorum numero, quo potestis maiori, conquirere ac capitaneos nostro nomine statuere non obmittatis, limites et granicies prefati regni nostri iuxta ritum et morem antiquitus tentos et obseruatos fideliter custodiendo, ob hoc enim vires nostras extendere et vobis omnibus et singulis suprascriptis iuxta consuetudinem predecessorum nostrorum de vite necessariis volumus graciose proui-

dere. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo primo, die decima Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo octauo, Romanorum vero vicesimo quinto.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Wenceslaus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Jacobus de Praga.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 18 (starší č. 9). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XVI stol.: „Contra predones“ a „Litera, quod possumus seruare stipendiarios viarum“.

Čís. 737.

1401, 10 dubna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje listem stejného znění, jako je předešlý, obyvatelům kraje Žateckého (districtus Sacensis), *aby na společný náklad hotovost vojenskou do pole vypravili, nad ní hejtmany dosadili a jí hranice zemské obsadili dle dávného spůsobu proti nepřátelům krále a zemského míru.* Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo primo, die decima Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo octauo, Romanorum vero vicesimo quinto.

Ad mandatum domini regis
Wenceslaus canonicus Pragensis.

Pamětní kniha Žatecká na l. 21 *a* za nápisem: „Super stipendio“ a registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 29 za nápisem: „Districtui Sacensi concessa ad reprimendum maleficos, cuius originalis in Sacz reseruatur“. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 264.

Čís. 738.

1401, 16 dubna. V Římě.

Papež Bonifác IX potvrzuje na žádost děkana a kapitoly kostela Pražského, faráře kostela sv. Václava v Pněvicích a obyvatelů města Kutné

Hory z bratrstva řečeného Cech založení a nadání kaple Těla Božího a sv. panny Barbory, v které k mnohým oltářům nadání jsou učiněna a při níž hřbitov a školy se nalézají; přivtěluje tuto kapli k farnímu kostelu v Pněvicích a ustanovuje, že obyvatelé kolem ní přebývající mohou v ní děti své dáti křtíti i mrtvé při ní pochovávati. Kdyby farář Pněvický zemřel neb místa svého se vzdal, nemá kapitola Pražská sama nástupce jeho podávati, nýbrž obyvatelé řečeného bratrstva mají dva kněze na uprázdněné místo děkanu a kapitole ponavrhnouti, aby si z nich jednoho vybrali a arcibiskupu ku potvrzení podali. Dosazený takto správce farního kostela Pněvického vstoupí zároveň v držení nové kaple Horské a práv k ní příslušejících a převesme břemena s tím spojená. Nicméně toto spojení obou kostelů nemá býti na újmu ujednání, jež se při založení nové kaple stalo mezi děkanem a kapitolou Pražskou a měšťany řečeného bratrstva o právu patronátním k této kapli a stran podílu na důchodech z ní, jenž kapitole má příslušeti.

Bonifacius papa IX. Ad perpetuam rei memoriam. Ad ea, que diuini cultus augmentum et animarum salutem conspiciunt, solicitis studiis intendimus illisque, quantum cum deo possumus, fauorem apostolicum impartimur. Sane peticio pro parte dilectorum filiorum decani et capituli ecclesie Pragensis, ac rectoris parrochialis ecclesie sancti Wenceslai in Pnyewitz necnon opidanorum fraternitatis dicte de Czecha opidi Montis Kutnis, Pragensis diocesis, nobis nuper exhibita continebat, quod olim dicti opidani, zelo deuocionis accensi ac cupientes terrena in celestia et transitoria in eterna felici commercio commutare, de bonis eis a deo collatis quandam capellam in honorem et sub vocabulo corporis domini nostri Jesu Christi et beate Barbare virginis, opere non modicum sumptuoso, prope dictum opidum in fundo et dominio Pragensi ac infra limites parrochialium ecclesiarum predictarum, ordinarii loci ad hoc accedente consensu. fundarunt et construi fecerunt; ac cimiterium circa eandem capellam pro sepultura Christi fidelium ibidem sepeliri eligencium, ac scolas pro scolaribus ibidem fieri et construi ordinarunt; ipsamque capellam. in qua eciam quamplura altaria erigi fecerunt, sufficientibus annuis redditibus pro perpetuo rectore per huiusmodi ordinarium, qui esset pro tempore, ad eorundem opidanorum presentacionem instituendo

otarunt, prout in autenticis litteris super huiusmodi erectione con-
ɔctis, quarum tenorem presentibus haberi volumus pro expresso,
icitur plenius contineri, quodque prefata capella post ipsius erecti-
nem et dotacionem huiusmodi rectore caruit et caret de presenti et
ebitis propterea in diuinis destituitur obsequiis, fidelium ad eandem
apellam confluencium tepescit deuocio, et alia exinde incommoda
unt consecuta et consequi posse formidantur. Cum autem, sicut
adem peticio subiungebat, apud eandem capellam, longe a dicta
ıarrochiali ecclesia distantem, quamplures utriusque sexus homines
abitent et resideant et in futurum auctore domino plures residere
t habitare verisimiliter sperentur, quorum pueri pro baptismate
uscipiendo, et decedencium ibidem pro tempore corpora ecclesiastice
epulture tradenda propter huiusmodi distanciam et inundacionem
quarum, presertim hyemali tempore plus[quam] solite excrescen-
ium, ad ipsam parrochialem ecclesiam commode deferri nequeant,
ıro parte dictorum decani, capituli, rectoris et opidanorum nobis
uit humiliter supplicatum, ut fundacioni, construccioni, ereccioni et
lotacioni huiusmodi robur apostolice confirmacionis addicere ipsisque,
ıuod in dicta capella fontes erigere baptismales et in illis pueros
ıuiusmodi et aliorum prope ipsam capellam commorancium pro tem-
ıore nascentes baptizari facere, ac predictum cimiterium pro huius-
nodi sepultura hominum predictorum et aliorum ibidem sepeliri eli-
ɜencium deputare libere et licite valeant, licenciam concedere ipsam-
ıue capellam dicte parrochiali ecclesie eiusque rectori pro tempore
ɜxistenti pro perpetuo unire, annectare et incorporare de benignitate
ıpostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicacionibus in-
ɜlinati fundacionem, construccionem, ereccionem et dotacionem pre-
lictas, et quecunque inde secuta, rata habentes et grata, illa auctori-
ate apostolica ex certa sciencia confirmamus et presentis scripti
ıatrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan
nteruenerint in eisdem; ipsisque decano, capitulo, rectori et opi-
lanis, ut in ipsa capella fontes baptismales pro huiusmodi pueris
ıaptisandis erigi et pueros ipsos inibi baptisari facere, ac cimiterium
ıredictum pro huiusmodi corporibus sepeliendis deputare, ipsamque
ɜapellam aliis parrochialibus insigniis decorare libere et licite va-
eant, auctoritate predicta tenore presencium de speciali gracia licen-

ciam elargimur ac nichilominus capellam ipsam, cuius [fructus annuum valorem] decem [marcarum argenti puri non excedunt], cum omnibus iuribus et pertinenciis suis prefate parrochiali ecclesie, cuius similiter decem march[arum] argenti puri fructus etc. valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, eciam si super ipsa capella inter aliquos lis, cuius statum presentibus haberi volumus pro expresso, in palacio apostolico uel alibi pendeat seu remanserit indecisa, auctoritate prefata imperpetuum unimus, annectimus et incorporamus, ita quod exnunc inantea parrochialis ecclesia et capella predicte vnum corpus censeantur, quodque cedente uel decedente rectore dicte parrochialis ecclesie, qui nunc est, uel ecclesiam ipsam alias quomodolibet dimittente, deinceps perpetuis futuris temporibus prefati opidani dicte fraternitatis ad ipsam ecclesiam parrochialem, quocienscunque eam vacare contigerit, duos presbyteros per eos eligendos dictis decano et capitulo presentare, iidemque decanus et capitulum vnum ex huiusmodi presbyteris magis ydoneum, per eos loci ordinario presentandum et per eundem ordinarium imperpetuum rectorem dicte ecclesie parrochialis instituendum, eligere possint et debeant; quodque liceat prefato rectori corporalem capelle iuriumque et pertinentiarum predictorum possessionem auctoritate propria libere apprehendere et perpetuo licite retinere, diocesani loci uel cuiuscunque alterius licencia super hoc minime requisita. Volumus autem, quod ipse rector dicte parrochialis ecclesie pro tempore racione eiusdem capelle episcopalia iura soluere et alia ipsius capelle onera consueta teneatur supportare, non obstantibus ordinacionibus inter predictos decanum et capitulum ac opidanos huiusmodi fraternitatis tempore fundacionis et ereccionis predictarum et ante consecracionem ipsius capelle super iure patronatus eiusdem et presentandi rectorem ad illam, aliis tamen ordinacionibus presertim de mediis ablacionibus in ipsa capella prouenientibus dictis [decano et] capitulo exhibendis, factis et editis in suo robore duraturis, necnon felicis recordationis Bonifatii pape octaui, predecessoris nostri, et aliis constitutionibus apostolicis contrariis quibuscunque. Etiam [1]) si aliqui super prouisionibus sibi faciendis de huiusmodi vel aliis benefitiis ecclesiarum in illis partibus speciales vel generales apostolice sedis vel legatorum eius literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibiti-

onem, reseruationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem litteras ac processus habitos per easdem, et quecumque inde secuta, ad dictam capellam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem beneficiorum aliorum preiudicium generari et quibuslibet priuilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existunt, per que presentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel diferri et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Non enim exnunc irritum decernimus et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo etc. nostre ratihabitationis, confirmationis, comunitionis, suppletionis, concessionis, unionis, annexionis, incorporationis, voluntatis et constitutionis infringere. Si quis autem etc. Datum Rome apud sanctum Petrum decimo sexto kalendas Maii, anno duodecimo.

De mandato Jac. de Beram̄.

[Nad zápisem listiny jméno registratora:] Jo[hannes] de Bononia.

Současná kopie v registrech papeže Bonifáce IX z r. 1401 anni 12 liber 2 fol. CXXX v archivu Vatikánském, kopie v archivu zemském. — [1]) Autem v rukop. — Neuwirth, Mittheilungen des Vereins f. G. der D. in B. XXXI (1893) str. 339. — Srov. též bully téhož papeže ze dne 17 ledna 1391, 16 dubna 1401 a 16 dubna 1403 č. 641, 739 a 755 této Sbírky, též úmluvu kapitoly Pražské s bratrstvem Horským 27 července 1388 učiněnou a na st. 823 této Sbírky uveřejněnou.

* Čís. 739.

1401, 16 dubna. V Římě.

Papež Bonifác IX opětně povoluje obyvatelům města Kutné Hory, aby v nově vystaveném kostele těla Božího velebná svátost každého téhodne od nešporův středečních až do nešpor čtvrtečních se vystavovala a aby ti, kdož by po ten čas tento kostel navštěvovali, stávali se účastnými plnomocných odpustků, a sice aby se jim sedm let a 280 dní z uloženého pokání mohlo odpouštěti.

Bonifacius episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei

memoriam. Inmensa diuine largitatis beneficia, que dominus noster Jhesus Christus de hoc mundo transiturus ad patrem in passionis et mortis sue memoriam, carnem suam scilicet in cibum et sanguinem suum in poculum tribuens, reliquit et exhibuit populo christiano, decet Christi fideles pie deuocionis reminiscencia venerari, et panem angelorum celestem, quo nos spiritualiter reficit, veluti nostre peregrinacionis, qua redimus ad patriam, viaticum deuocionis mentibus ex intimis pectoris precordiis adorare. Hinc est, quod nos dilectorum filiorum opidanorum, indigenarum et incolarum ac vniuersitatis opidi Montis Cuthnis, Pragensis diocesis, in quo, sicut accepimus, maxima hominum multitudo, qui in argentifodinis proximis et aliis diuersis et necessariis laboribus diurno tempore occupantur, continue conuersatur, in hac parte supplicacionibus inclinati, vt in ecclesia corporis Christi in eodem oppido canonice de nouo fundata et constructa sacra eucaristia seu eiusdem corporis Christi venerabile sacramentum supra altare maius ipsius ecclesie, in vase prelucido ad id congruo et apto, singulis septimanis a vesperis quarte vsque in vesperas quinte ferie ita, quod quilibet volens huiusmodi sacramentum uidere possit, licite teneri valeat in patenti, auctoritate apostolica tenore presencium indulgemus. Et nichilominus de omnipotentis Dei misericordia, et beatorum Petri et Pauli, appostolorum eius, auctoritate confisi, omnibus vere penitentibus et confessis, qui sacramentum predictum ab huiusmodi vesperis quarte vsque in vesperas quinte ferie predicte deuote visitauerint, septem annos et totidem quadragenas de iniunctis eis penitenciis misericorditer relaxamus presentibus perpetuis temporibus duraturis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis et relaxacionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum sedecimo kalendas Maii, pontificatus nostri anno duodecimo.

De mandato Jacobi de Beram.

Současná kopie v registrech papeže Bonifáce IX z r. 1401 anno 12 liber IV na l. C I v archivu Vatikánském s poznámkou napřed „Johannes de Bononia" a pozdější kopie v majestátu kr. Vladislava d. v Praze 18 března 1479 v archivu

m. Kutné Hory fasc. č. 13. — Kalousek, Zprávy o zasedání kr. české společnosti nauk 1885 str. 143. — Braniš, chrám sv. Barbory str. 36. — Český překlad této bully ze XVI století zachoval se v „Transsumpta privilegiorum“ na l. 19 v archivu m Kutné Hory a též v rukop. archivu horního úřadu, odkudž jej otiskli Veselský, Kutná Hora str. 40, Kalousek, O historii kalicha v dobách předhusitských str. 17 a Braniš, Chrám sv. Barbory str. 36.

Čís. 740.

1401, 5 května. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, radě a vší obci města Ústí nad Labem, že mají místo 120 hřiven berně, kdykoli by se vybírala, toliko 100 hřiven platiti, a že slevených 20 hřiven obec města Mostu ku své summě berně má přirazíti, sice sklad zboží z jejího města do Ústí bude přeložen.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlichen mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir haben angesehen sulche armute vnd gebrechen der stat zu Awsk vff der Elbe vnd ouch dinst vnd trewe, als die burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen derselben stat zu Awsk, vnsere liben getrewen, oft vnd dicke williclichen getan haben vnd furbas tun sullen vnd mogen in kunftigen czeiten vnd haben in vnd iren nachkumen mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen an sulcher sumen des bern, das ist an den czweinczig vnd hundert marken, als oft man in die pfligt vfseczen, czweinczig mark an iglicher summen gnediclichen abgelassen vnd erlassen sie der in kraft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Beheim, doch also vernemlichen, das dieselben czweinczig mark die burgermeister, rate vnd gemeyn der stat zu Brux furbas zu irer summen vfslahen vnd vns vnd vnsern nachkumen, kunigen zu Beheim, in vnsere camer, als oft die vfgesaczt wirt, richten vnd beczalen sullen. Vnd wer es sachen, das die burgere der egenanten stat zu Brux sulche czweinczig mark grossen zu irer summen nicht vfnemen vnd zuslahen wolten; so sol die stat zu Awsk die nyderlag, die yeczunt die stat zu Brux hat, furbas ewiclichen haben vnd der geniessen vnd gebrauchen, als

sie die von alders gehabt haben von allermeniclichen vngehindert. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Cristes gepurt virczenhundert jare vnd dornoch in dem ersten jare, des donrstages nach des heiligen crewcztage inuencionis, vnserr reiche des Behemischen in dem acht vnd dreyssigistem vnd des Romischen in dem funf vnd czweinczigistem jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

[Pod tím při zářezu pečeti:] 14.

[Na rubu:] R. Jacobus de Praga.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 9 (starší č. nahoře 28, dole N° 9). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XVII století: „Wenceslai regis Boemiae privilegium super niederlag". — Feistner. Geschichte der könig. Stadt Aussig str. 78 a 250.

Čís. 741.

1401, 16 června. V Praze.

Král Václav IV, chtěje přispěti k povznešení hornictví v království Českém a zvláště na Horách Kutných, ustanovuje, že perkmistři se svými kverky mají z hor a dolů míry hodných, v kterých nejméně měsíc se pracuje, do mince královské odváděti osminu výtěžku jménem urbury a tomu, kdož jim udělí propůjčku, jednu dvaatřidcetinu. Kdož pak pracují v lánech královských a ve směrcích neb zbytcích, mají kromě urbury devátý díl ještě králi odváděti, a kdož pracují v lánech městských, dají devátý tento díl obci Kutnohorské, a kdož v lánech panských, dají jej vrchnosti, na jejímž pozemku dolují. Ode všech jiných dávek a platů mají horníci zůstati osvobozeni.

Wir Wenczlab von gocz gnaden Romischer kunig czu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lezen, das wir durch sunderlicher nucz, frumen vnd besserung willen vnser berkwerke vberal in vnserm kunigreich czu Beheim vnd nemlichen

vff dem berge czum Chutten denselben vnsern berkwerken sulche ordenunge, als hernach geschriben stet, genediclich gesaczt vnd gemacht vnd die gnade getan, seczen vnd machen vnd tun in dise gnade von kuniclicher macht czu Beheim in crafft dicz briues: also wenn vnd wie offt das geschiecht vnd sich in kumfftigen czeiten geburen wurdet vff czugen vnd vf gengen in dem berge oder vmb den berk gelegen das berkwerk vnd gruben maswierdig wurden, das denne alle vnd ytliche berkmeister, ir gewerken vnd nachkumlingen, den man sulche gruben vnd berkwerk messen wurde, vff welchen czugen oder gengen das geschee, als ee begriffen ist, vns ein achteil, das die vrbar genant ist, in vnser muncze geben sullen von allem dem, das in got czu sulchen gemessen bergen beschert, es sey ercz, kyz, perk ader gank, das phennig gilt oder gelten mag; vnd sullen auch geben dem leiher ein czwei vnd dreissig teil, als gewonlich ist vnd recht. Sust sullen sie aller vfsecze vnd beswerung frey sein vnd ledig fur aller meniclich in czukumftigen czeiten. Wurde aber ymand mit der masse begriffen in einem kunigslehen, in einer vberschar, in einem burgerlehen ader in einem herrenlehen mit rechter vnd redlicher perklicher arbeit, der ader die sullen bleiben siczen vmb vnser vrbar vnd vmb ein freyes newnteil, das man von sulchen lehen geben sol von allem dem, das got do beschert, als von den gemessen bergen vorsteet geschriben, von dem kunigslehen vnd der vberschar vnz, von burgerlehen den burgern, perklewten vnd der gemein des berges zum Chutten vnd vom heerenlehen den herren, den das mit recht angehöret, an hindernusse vnd widersprechen, vnd sullen auch darumb in sulchen lehen furbas aller vfsecze vnd beschwerunge zukumfticlich vberhaben sein. Wer aber sache, ab ymand, wen er sich vorsehe oder horte, das ein grub ader perkwerk masswierdig werden solt vnd wolde vff die rede in kurczer frist vff demselben czuge einslahen, vnd meint er wolde siczen bleiben in einem kunigslehen, in eyner vberschar, in einem burgerlehen ader in einem herrenlehen, dem ader den sol die vorgeschriben gnade vnd dicz gemecht nicht czu hulffe noch czu stewr kumen, vnd sullen den herren, in der lehen sy alzo begriffen wurden, aws demselben lehen weichen, es sey denne das yns dy lehenherren gunnen vmb ein newnteil zu pawen. Doch welchen man in den obgenanten kunigslehen, vberscharn,

burgerlehen ader herrenlehen mit perklicher arbeit begriffe vnd funde, der vber ein menet do gebawet hette, der soll vnd mag der obgenanten gnaden wol geniessen, also das er bleibe siczen in allem rechten, als oben steet geschriben. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnser kuniclicher magestat insigel. Geben czu Prage nach Cristes geburde MCCCC jare vnd dornach in dem ersten jaren, des donerstages nach sent weicztage, vnserr reiche des Behmischen in dem XXXIX vnd des Romischen in dem XXV jaren.

Kop. z počátku XV stol. v knize m. Jihlavy N° A, V na l. 11 za nápisem: „Copia litere majestatis super laneis".

Čís. 742.

1401, 4 července. V Praze.

Král Václav IV přikazuje purkmistru, konšelům i vší obci města Kolína, aby vypláceli radovi královskému Ondřejovi z Dubé ročně 170 kop gr. pr. z berně, kterou jsou povinni do komory královské odváděti, na tak dlouho, pokud ve službách královských zůstane.

Wenceslaus dei gracia etc. Notum facimus etc., quod inspectis benigne fidelitatis et indefessis obsequiis maiestati nostre per nobilem Andream de Duba, consiliarium nostrum, fidelem dilectum, dudum exhibitis et inantea eo quidem studiosius exhibendis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia ad hoc, ut idem Andreas eo constancius in seruiciis nostris perdurare et cottidianas possit sufferre expensas, sibi centum et septuaginta sexagenas grossorum pragensium in et super berna seu summa berne, nobis et camere nostre per magistrum ciuium, consules, juratos et communitatem ciuitatis nostre Coloniensis annis singulis solui debita, dedimus et deputauimus, damus et virtute presencium graciosius deputamus, taliter videlicet, ut idem Andreas annis singulis ad nostre voluntatis beneplacitum, et quamdiu in seruiciis nostris perseuerauerit, huiusmodi centum et septuaginta sexagenas super duobus terminis, medietatem super festo sancti Galli venturo proxime et aliam medietatem super festo sancti Georgii deinde sequenti, et post hoc

annis singulis super eisdem terminis absque nostro et officialium nostrorum impedimento quolibet tollere debeat et leuare. In casum vero, quo eidem Andree predicta pecunia super terminis antedictis et infra octo dies deinde sequentes per magistrum ciuium, consules juratos et communitatem [ciuitatis] Coloniensis predicte persoluta non fuerit, extunc predictus Andreas ipsos et bona ipsorum vbicunque reperta arrestare poterit et eadem per vnum mensem indistracta tenere debebit. Elapso vero vno mense a die arrestacionis computando et pecunia predicta nondum persoluta predictus Andreas huiusmodi bona, sicut premittitur, arrestata cum bono testimonio vendere et alienare poterit personis quibuscunque, sic tamen, quod residuum, quod supererit vltra summam pecunie per prefatos ciues solui debitam, eis, quorum bona arrestata fuerint, restituere debeat integraliter et ad plenum. Inhibemus igitur subcamerario regni nostri Bohemie ceterisque nostris officialibus, subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, ne prefatum Andream in percepcione huiusmodi centum et septuaginta sexagenarum impediant seu impediri per aliquem quomodolibet paciantur. Mandantes nichilominus magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati dicte nostre ciuitatis Coloniensis tenore presencium firmiter et districte, quatenus prefato Andree singulis annis ad nostre voluntatis beneplacitum et quamdiu in obsequis nostris perseuerauerit, dictas centum sexagenas cum septuaginta sexagenis grossorum super dictis terminis sancti Galli et sancti Georgii sine contradiccione et renitencia quibuslibet dent integraliter et persoluant. Quo facto ipsos de huiusmodi summa centum et septuaginta sexagenarum tociens, quociens eidem persoluta fuerit, nostro, heredum et successorum nostrorum nominibus quittos reddimus totaliter et solutos. Presencium etc. Datum Prage anno domini MCCCC° primo, die IV. Julii, regnorum nostrorum anno Boemie XXXVIII (sic), Romanorum vero XXV°.

Kop. v rukopise cís. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7. na l. 38 *a* za nápisem „Andree de Duba super C et LXX sexagenas in ciuitate Coloniensi etc.“

Čís. 743.

[1401, 4 července. V Praze].

Král Václav IV osvobozuje měšťany Kolínské od placení berní a jiných platů na tři léta.

Wenceslaus etc. notum facimus etc., quod aduertentes grata et fidelia seruicia maiestati nostre per magistrum ciuium, consules juratos, ciues totamque communitatem ciuitatis Coloniensis super Albea — impensa — ipsos et eorum ciuitatem ab omnibus et singulis angariis et perangariis, collectis, steuris, bernis, exaccionibus, imposicionibus seu aliis solucionibus quibuscunque — libertamus, taliter videlicet, ut predicti magister ciuium et consules totaque [communitas] ciuitatis Coloniensis predicte — a die natiuitatis Christi proxime per tres annos continue se sequentes ab huiusmodi bernis — liberi esse debeant penitus et exempti, quodque non liceat cuiquam officialium nostrorum — predictos fideles nostros ad solucionem bernarum, steurarum seu imposicionum huiusmodi spacio durante — compellere quomodolibet aut arrestare. Inhibemus igitur subcamerario regni nostri Boemie — ac ceteris regni nostri Boemie officialibus, subditis et fidelibus, firmiter et districte, ne prefatos ciues et incolas ciuitatis Coloniensis predicte termino durante predicto ad solucionem bernarum, steurarum seu oblacionum[1]) quarumlibet compellere seu arrestare presumant, quinpocius ipsos sub libertate ipsis per nos facta liberos et quietos manere permittant, prout indignacionem nostram etc. Datum Prage anno domini ut supra.

Výpis z královských register v rukop. c. k. univ. bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ (sign. VI A 7) na listu 38 *b* za nápisem „Libertacio ciuitatis Coloniensis super Albea ad triennium etc.“ — V rukopise předchází list tuto pod č. 742 uveřejněný a čte se: [1]) obliuionum.

* Čís. 744.

1401, 6 července. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje měšťanům v Karlových Varech užívání práva Loketského, jakož i držení vesnic Obory (Thiergarten, Hortus ferarum)

a Drahovice (Trachvice); a kromě toho činí jim zvláštní milost, aby mohli do města přijímati lidi, kteří zabivše někoho neb dopustivše se jiného trestného, nikoli však nečestného skutku k nim se utekou.

Wir Wenczlaw — bekennen —, dasz fur vns kommen seyn vnsere lieben getreuen die burgere zu Karlsbaad vnd baten vns mit vleise, dasz wir in sulchen brief, den in etwen vnser lieber vatter kaiser Karl vber etliche freyheit vnd gnaden gegeben hat, bestetten, bevesten vnd confirmiren gnediglich geruheten; derselbe brief von wort zu wort also lautet: Wir Karl etc. (Následuje znění listu císaře Karla IV d. v Norimberce 14 srpna 1370 čís. 439). Des haben wir angesehen getreue dienste, die vns die ehegenante burger zu Karlsbaad oft nutzlich vnd williglich gethan haben, teglichen thun vnd furbasz thuen sullen vnd mogen in kunftigen zeiten, vnd haben darumb — denselben burgern zu Karlsbaad vnd ihren nachkummen sulchen brief, als er von wort zu wort begriefen ist, vnd auch die dorffer Thiergarten vnd Trachwitz[1]) mit allen ihren zugehorungen, die sie von dem ehegenanten vnsern vatter, kayser Karl vor langer zeit innegehabt vnd besessen haben, bestettet, bevestet vnd verneuert, bestetten, bevesten vnd verneuern in denselben briefe mit den ehegenannten dörfern Thiergarten vnd Trachewicz[2]) vnd ihren zugehorungen in kraft diesz briefes vnd kuniglicher mechte[3]) zu Böheim. Vnd wollen vnd seczen, dasz derselbe briefe in ganzen seinen kräften, punckten, artikuln vnd meynungen, als er davor von wort zu wort begriffen ist, ewiglichen bleiben sulle. Auch so thun wir den ehegenannten burgern zu Karlsbaad diese besundere gnade, dasz sie allerley leuthe, die umb todschlaege vnd sonst vmb ehrliche sache flüchtig seyn, in ir stadt vfnehmen vnd empfahen mögen von allermenniglich vngehindert. Mit vrkunt dicz brives versigelt mit vnserm kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Cristes geburt vierzehenhundert jare dornach in dem ersten jahre, des mitwochen nach sand Procopstage, vnserer reiche des Bohemischen in neun vnd dreysigsten und des Romischen in den sechs vnd zwanzigsten jahren.

Ad relacionem Sigismundi sabcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

Dle originálu (A) nyní ztraceného Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus Urkundenb. N° CLXXVII; kopie ze XVI stol. (B) v archivu c. k. místodržitelství v Praze fasc. P—106 subn. K. a jiná kopie v orig. konfirmaci císařovny Marie Terezie d. ve Vídni 6 dubna 1747. — Varianty: [1]) a [2]) Drachwicz B. — [3]) maiestet B.

* Čís. 745.

1401, 20 července. V Praze.

Král Václav IV zastaviv úroky a jiné důchody z města Mostu mladším markrabím Míšenským, osvědčuje rychtáře, konšelům i vší obci tohoto města, že mají i nadále příslušeti ke koruně a komoře království Českého.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Judici, consulibus, juratis et communitati ciuitatis Pontensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles nostri dilecti! Quemadmodum census et prouentus ciuitatis nostre Pontensis illustribus marchionibus junioribus Missnensibus obligauimus et vos eisdem marchionibus similiter vestris literis obligastis, sic et vobis fauemus tenore presencium, quatenus eisdem marchionibus Missnensibus de huiusmodi fructibus et prouentibus debeatis realiter respondere, sic tamen, quod cum dominio ciuitatis nostre Pontensis ad nos et coronam regni Boemie et cameram nostram et nullum alium cum omni obediencia et fidelitate inconcussa debeatis debite fidelitatis respectum habere. Presencium sub maiestatis nostre sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo primo, die vicesima Julii, regnorum nostrorum anno Boemie tricesimo nono, Romanorum vero vicesimo sexto.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Franciscus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Jacobus de Praga.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 70/38. — Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Sextum regis Wenceslai privilegium anno 1401. — Etliche einkommen zue der stadt Brüx den jungen marggraffen aus Meissen versetzt.“ — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 141. — Současná kop. v rukop. čís. univers. knihovny Pražské „Copiarium diplomatarium Przemislaeum“ (sign. VI A 7) na

l. 38 b za nápisem „Ciuitati Pontensi super censibus soluendis marchionibus Misnensibus etc.“ — Dle register zápisů královských z r. 1454 zapsal král Václav IV v posledních letech svého panování urozené Anně z Koldic, manželce někdy urozeného Borše z Risenburka, do jejího života 60 kop. gr. ročního platu na městě Mostu a přikázal „purgmistru a konšelům téhož města Mostu, aby též Anně z Koldic těch 60 kop gr. ročního platu vydávali do jejího života“. Listy ty okázali r. 1454 sněmovní komisi Boreš z Oseku a Ješek z Koldic spolu s listem dobré vůle od nadepsané Anny z Koldic jim na ty listy svědčící, dokládajíce „že jest 36 let (tedy od r. 1418) těch úrokuov na ty listy od Mostských nedáváno“ (Archiv Český II str. 473).

Čís. 746.

1401, 17 srpna. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje měšťany Kouřimské od placení berní a jiných platů na dvě léta.

Wenceslaus — notum facimus etc., quod attendentes grata et fidelia seruicia nobis per magistrum ciuium, consules juratos, ciues totamque communitatem ciuitatis Gurimensis — impensa —, ipsos et eorum ciuitatem ab omnibus et singulis angariis et perangariis, collectis, stewris, bernis, exaccionibus, imposicionibus seu aliis solucionibus quibuscunque nostro, heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, nomine — libertamus, taliter videlicet, ut predicti magister ciuium, consules totaque communitas ciuitatis Gurimensis predicte — a festo sancti Martini venturo proxime per duos annos continue se sequentes ab huiusmodi bernis, steuris seu imposicionibus liberi esse debeant penitus et exempti, quodque non liceat cuiquam officialium nostrorum — predictos fideles nostros ad solucionem bernarum, steurarum seu imposicionum huiusmodi spacio durante predicto quauis occasione quesita compellere quomodolibet aut arrestare. Inhibemus igitur subcamerario regni nostri Boemie, qui nunc est aut qui pro tempore fuerit, ac ceteris regni nostre Boemie subditis et fidelibus firmiter et districte, ne prefatos ciues et incolas ciuitatis Gurimensis predicte ad solucionem bernarum, steurarum seu solucionum quarumlibet compellere seu arrestare presumant, quinpocius ipsos sub libertate ipsis per nos facta liberos et quietos ma-

nere permittant, prout indignacionem nostram etc. — Datum Prage anno domini CCCC° primo, die XVII Augusti, regnorum nostrorum ut supra.

Výpis z královských register v rukop. univ. bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na listu 39 za nápisem „Libertacio ciuitatis Gurimensis ad biennium etc.“

Čís. 747.

[1401, v srpnu. V Praze].

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě, i vší obci města Kolína nad Labem, aby platili jeho lékárníku Angelovi 100 kop gr. po čas jeho života, kterými jsou ročně do komory královské povinni.

Wir Wenczlaw ɔc. embiten dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlich der stat czu Colne vff der Elbe, vnsern liben getrewen etc. Als wir Engel, vnserm apotheker czu Prage vnd liben getrewen, durch sein dinst willen vnd auch sulches fleises, den her czu vnserr person gesuntheit vnuerdrossenlichen treit, vff sulchen czinsen vnd bernen, die ir vns vnd vnserr camer jerlichen czu geben pflichtig seit, hundert schok grossen alle jare douon uffczuhebin sein lebtage beschiden vnd vorschreben haben, als daz andere vnser maiestatbrife, die wir im doruber geben haben, wol ausweissen, also gebitten wir eweren trewen ernstlich vnd festiclich bey vnsern hulden vnd wollen, daz ir demselben Engil sulche hundirt schock grossen von denselben gulten vnd bernen, die ir vns in vnser camer pflichtig seyt czu geben, alle jare uff sein eygen quittan[cien] richten sollet vnd beczalen vnd des nicht losset in dheine weis. Wann als ofte ir demselben Engel sulche hundert schok uff seine quittan[cien] richtet vnd beczalet, als dicke vnd offte sage wir euch sulchir hundert schok grossen queit, ledig vnd loze vnd wollen auch, daz die euch an sulchen summen, die ir vns czu geben pflichtig seyt, alle jare genczlich abgeen vnd abegeslagen werden sollen. Presencium etc.

Výpis z register královských v rukop. cís. universitní knihovny Pražské „Copiarium diplom. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 72 b za nápisem: Quittancia Angeli apothecarii ad ciuitatem Coloniensem“.

Čís 748.

[1401, v srpnu. V Praze].

Král Václav IV povoluje rychtáři, purkmistru, radě i vší obci města Nymburka sklad soli, aby každý, kdo sůl městem povezе, byl povinen ji v městě složiti a clo z ní zaplatiti, avšak vymiňuje, aby z důchodu toho polovici odváděli rychtáři městskému Vítovi Sokolovi a jeho dědicům.

Wir Wenczlaw — bekennen etc., daz wir durch nucze vnd besserung willen vnserr stat zu Newenburg vnd daz auch vnser liben getrewer Vitus Sokel, richter doselbist zu Newenburg, daselb gericht desterbas vorwesen vnd gehalden vnd auch sulches dinstes, den her vns douon tun sol, bas czukumen moge, so haben wir demselben richter vnd dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlichen der egenanten stat czu Newenburg diese besundere gnade getan vnd thun im die von kuniglicher macht czu Behem in craft dicz briefs so, das sie doselbist czu Newenburg ein nedirloge von salcz machen vnd haben sollen vnd mogen in sulchir masz, daz iglicher kawfman adir andir mane, der salcz do durchfurt, sol mit demselben salcz doselbist niderlage haben, vnd von iedem striche salcz andirhalben grossen dem egenanten richter, der yczunt ist adir hernach sein wirdet, vnd dem burgermeister, rate vnd burgern der stat czu Newenburg richten vnd beczalen sal an wedirrede vnd verczyhen. Vnd dasselbe, daz also gefellet, sollen halbe die burgere uffheben vnd in der stat nucze vnd notdorft wenden, vnd daz ander halbe teyle sol haben vnd gefallen dem egenanten richter vnd seinen erben vnd nochkomen adir wem her vorkewffen adir vorseczen wurde, also daz sulch gelt bey demselben gerichte furbasmer bleybe vnd vns der richter douon desterbas gedinen moge von allermeniclich vngehindert. Vnd gebitten dorvmb allen vnsern amptleuten, hewptleuten, edlen, rittern, knechten vnd burgern, vndirtanen vnd getrewen ernstlich vnd festiclich mit diesem brief, daz sie den egenanten richter vnd burgermeister, rate vnd burger czu Newenburg an sulchir nedirlage vnd vnsern gnaden nicht hindern noch irren in dh[heine weis], sunder sie dobey hanthaben,

schuczen, schirmen vnd ouch geruhlich bleyben lassen, als libe in sey etc.

Výpis z královských register v rukopise cís. univ. bibliotéky Pražské „Copiarum dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 78 b.

Čís. 749.

1402, 10 ledna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje založení špitálu před hradbami města Prachatic proboštem Vyšehradským Václavem Králíkem z Buřenic a povoluje, aby k špitálu tomu mohl se opatřiti a přikázati úrok roční na nemovitostech do 100 kop gr. č.

Wenceslaus etc. Ad perpetuam rei memoriam. Custos et rector tocius vniuersi, largitor omnis boni et fons irriguus, a quo defluunt bona cuncta, cunctï potens dominus distribuens vnicuique ministerium temporalium, prout wlt, quamquam de sue profunditatis archano[1]) augmenta temporalium rerum tribuat distincto numero et mensura, nichilominus idem dominus de suis donis et datis compensat beneficia meritorum racionabili et sancta prouidencia dispensata, habet ergo possessio presencium rerum eligibilius bonum, si vitam reficiat miserorum. Et quia diu cum rebus nostris durare[2]) non possumus aut enim nos illas moriendo deserimus aut ille nos quandoque viuentes deserunt, nullus ergo vsus rebus pulchrior poterit cogitari, quam ille, dum pro misericordie opere bona celestia remercantur. Nos itaque pia deuocione reuerendi patris Wenceslai, patriarche Anthiochensis et Wissegradensis prepositi, principis consiliarii deuoti nostri dilecti, grata mente pensata, qui hospitale nouum prope ciuitatem Prachaticz extra muros eiusdem ciuitatis in honore sancte crucis fundare et erigere conatur et erigit atque fundat atque de fundo eiusdem prepositure certas areas, in quibus preposito Wissegradensi perpetuis temporibus tercia media sexagena census perpetui duntaxat depereunt, deputauerit [et] donauerit pro infirmorum vsibus, comodis et officinis erigendis, quas eciam areas, sicut distincte sunt, eidem hospitali imperpetuum applicamus. Idcirco nos volentes

dicti boni operis aliquorsum fore participes, ut et nobis deo grata miserorum oracio suffragetur, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio centum sexagenas gr. prag. census perpetui simul uel successiue, in quibuscumque bonis, villis et hereditatibus, feodalibus dumtaxat exemptis, comparatos seu pya hominum largione donatos exnunc prout extunc pro vsibus infirmorum et hospitalis apropriamus, incorporamus, invisceramus, annectimus et vnimus per ministros dicti hospitalis, qui pro tempore fuerint, habendos, gubernandos, possidendos et in vsus imbecillium dicti hospitalis perpetuis temporibus conuertendos. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, militibus, clientibus, burggrauiis, officialibus, magistris ciuium, consulibus, juratis et communitatibus opidorum et locorum ceterisque regni nostri Boemie subditis et fidelibus, qui nunc sunt uel pro tempore fuerint, tenore presencium seriose, quatenus ministros et infirmos hospitalis predicti in huiusmodi censu centum sexagenarum simul uel successiue comparatarum seu donatarum non impediant seu impediri quomodolibet paciantur, quinpocius circa huiusmodi manuteneant efficaciter et defendant. Mandamus eciam notariis ceterisque vrzedniconibus tabularum terre regni nostri Boemie firmiter et districte, quatenus censum predictum, postquam comparatus fuerit, simul uel diuisim, nullo superinde alio nostro mandato postulato, terre tabullis annotent fideliter et inscribant, prout indignacionem etc. Presencium etc. Datum Prage anno domini millesimo CCCCII, die X Januarii, regnorum etc.

Výpis z register královských v rukopise cís. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 50. za nápisem „Incorporatio centum sexagenarum gr. census pro hospitali ciuitatis Prachaticz etc." — V rukop.: [1]) archane [2]) donare.

Čís. 750.

1402, 17 ledna. V Hradci nad Labem.

Král Václav IV uznávaje, že je dlužen purkmistru a měšťanům města Budějovic (dem burgermeister vnd burgern gemeinlichen der stat zu Budweis) *61 kop gr. za útratu, kterou za něho zapravili, když byl posledně u nich dvorem* (an sulcher summe geltes, die sie fur vns

vmb koste vnd andre vnser notdurft vsgeben haben, als wir nehsten bey in gewesen sein), *zavazuje se, že jim obnos ten srazí na platech, které jsou povinni každoročně dávati do komory královské, až vyprší lhůta, do které je ode všech platů byl osvobodil.* Geben zu Grecz noch Cristes geburt virczenhundert jare dornoch in dem andern jare, an sand Anthonyen tage, vnser reiche des Behemischen in dem xxxix vnd des Romischen in dem xxvi jaren.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Franciscus canonicus Pragensis.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic. Kop. v diplomatáři Českého musea.

Čís. 751.

1402, 22 února. V Praze.

Král Václav IV činí milost měšťanům a obyvatelům m. Kadaně, aby k jich městskému šosu náležela vesnice Čachovice, kterou jich spoluměšťan Hanuš Čakan koupil, jako jiné statky k městu přiměřené.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, wann Hans Czakan, burger zu Cadan —, das dorffe Czachowicz mit seinen czinsen, czinsluten, der horschaft, kirchlehen, eckern, wisen, wassern, weyden vnd allen andern zugehorungen, nichtes vsgenomen, recht vnd redleichen gekauffet vnd an sich gebracht hat, als er das auch nu besiczet vnd der in rechter gewer vnd gewalt ist, so haben wir angesehen dinste vnd trewe, die vns derselbe Hans vnd andere burger vnd inwoner der stat czu Cadan oft willicleichen getan haben, — vnd haben dorumb — den burgern, inwonern vnd derselben stat zu Cadan diese besundere gnade getan —, daz das egenante dorff Czachowicz mit den egenanten vnd allen andern seinen czugehorungen furbasmer ewicleichen bey der stat zu Cadan beleiben vnde mit der stat doselbist alle beswerung leyden solle gleich andern gemessen gutern, die zu derselben stat gehoren vnd mitleiden, von allermenicleich vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen lantherren, edlen, ritter vnd knechten, allen vnsern ampluten, burggrafen, phlegern vnd vndirtanen vnd mit

namen dem vndercamrer vnsers kunigreichs zu Beheim —, das sie den egenanten Hansen vnd die burger vnd stat czu Cadan an dem obgenanten dorffe Czachowicz nicht hindern odir irren in dheine weis, sunder das mit der herschaft vnd allen zugehorungen bey der stat zu Cadan gerulich vnd vngehindert beleiben lassen, als libe in sey vnsere swere vngnade zu vormeyden. — Geben zu Prage noch Cristes gepurt virczenhundert jar vnd dornoch in dem anderm jaren, an sand Petirs abend stulfeyer, vnser reiche des Behemischen in dem XXXIX vnd des Roemischen in dem XXVI jaren.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 15 za nápisem: „Litera regis Wenzeslay, quod villa Czachwicz cum suis pertinenciis vniuersis perpetuis inantea temporibus debet cum ciuitate in losungis, contribucionibus etc., vt alia bona ciuitati admensurata, deseruire et circa ciuitatem hereditarie permanere".

Čís. 752.

1402, 10 března. V Praze.

Král Václav IV povoluje obci města Klatov, aby po dvacet let vybírala z koní, dobytka a jiných věcí do města na prodej přivezených clo, jehož výnosu má užiti na opravu věží a hradeb městských.

Wenceslaus etc. notum facimus etc., quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Glathouiensis fieri meliorem et signanter ad hoc, ut dicta ciuitas sub pacis et tranquillitatis tempore necessariis apparatibus communita gwerrarum tempore hostilibus incursibus resistere valeat atque possit, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano baronum, nobilium, procerum et fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia, auctoritate regia Boemie predictis ciuibus indulsimus et tenore presencium graciosius indulgemus, vt videlicet ipsi de quolibet equo in curru trahente ac eciam illo, qui liber per ipsam ciuitatem ducitur, vnum hallensem, de qualibet vacca, que die fori ad ciuitatem ipsam vendendi causa ducitur, vnum hallensem, de quolibet boue ciuitatem predictam pertranseunte siue die fori siue alia quacumque vnum hallensem nomine thelonei percipere valeant et leuare, sic tamen, quod summam pecunie

ex huiusmodi theloneo provenientem in vsus ciuitatis ipsorum, signanter in reedificacionem turrium. muri et fossione fossati et non alias committere debeant realiter cum effectu. Presens eciam indultum nostrum de percepcione videlicet thelonei predicti ad viginti annos duraturum et illis elapsis, quamdiu heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, ex certa sciencia non fuerit renouatum. Mandamus igitur vniuersis et singulis nostris et regni Boemie officialibus, subditis et fidelibus, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues in percepcione dicti thelonei non impediant nec impediri per quemlibet paciantur, sed pocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam etc. Presencium etc. Datum Prage anno domini M°CCCCII, die X. Marcii. etc.

Současná kopie v rukopise cís. univ. bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 list 49 v. za nápisem: „Ciuitatis Glatouiensis super theloneo etc." Datum listiny této není spolehlivé, neboť kr. Václav IV byl, jak známo, 6 března 1402 zajat z rozkazu bratra kr. Sigmunda a uvězněn na hradě Pražském (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 411).

Čís. 753.

1402, 23 dubna. Bez místa.

Královna Žofie schvaluje, že Prokop farář kostela sv. Ducha v Hradci nad Labem vysadil pod úrok mlýn ve vsi Svinařích ke kostelu tomuto farnímu příslušející Janu Churávkovi, manželce jeho Vance a jich dědicům, pozůstaviv sobě a kostelu právo k řece Orlici.

Žofka boží milostí králová Česká tiemto listem známo činíme všem neb každému, kterak ctihodný Prokop, farář osadnieho kostela svatého Ducha v městě našem v Hradci, kaplan nábožný náš a milý, žádost maje řečený kostel opatřiti lépe, mlýn svuoj a kostela svého s měštištěm a s vostrovem ve vsi Svinařích ustavený Janu řečenému Churávek, Vance manželce, dědicům i potomním jeho, právem purkrechtniem prodal i postoupil za XV kop grošuov rázu pražského, kteréž jest ujal od nich hotově, tak totižto, že řečenej Churávek,

Vanka i potomci jich řádní z téhož řečeného mlejna, měštiště, a z ostrova po všecka léta věčně za úrok roční dvě kopě grošů rázu pražského řečenému faráři a budoucím jeho platiti a dávati mají rozdielně, jednu na svatého Havla a druhé na svatého Jiří, žádné nesnázky neb příčiny nijakých v tom nečiniece, a on farář řeku řečenú Orlici, kteráž tudy plyne, sobě a k kostelu svému zachovává, takže řečený Churávek a Vanka a potomní jich žádného práva k té řece míti nebudou; neb jej faráři i kostelu jeho, jakož předepsáno stojí, zanechává. Přidáno jest také, že on mlynář a jeho budoucí mají před faráře a budoucí jeho, jestliže potřebie kdy bude, k súdu pohnáni býti a on farář a jeho budoucie každému, když bude žádán, při lidech poddacích a úročních jeho má spravedlnost učiniti. Kterémužto skúpenie a prodání upevněnie nás řečený farář snažně a pokorně prosil, abychme řečenému prodání a skoupení naši vuoli přidali neb přivolili, a my na ty věci pilně pomyslivše a zdravú raddú našich úředníkův [a] řečeného faráře ku prozbě sme přivolili, a znamenavše lepšie toho kostela opatření, milostivěji sme přivolili a tímto listem přivolujem, přikazujíce všem a každému vzlášť úředníku našemu, kteřížkolivěk budú, aby toho způsobu a zjednání nesměli překážeti, ani kterýmž obyčejem tomuto listu odporni býti, ale radčjě toho faráře a poddacie jeho předepsané ve všech věcech předepsaných zastávati, hájiti a brániti pod naší milostí. A na svědomie všech věcí předepsaných pečeť naše větší z jistého našeho vědomie jest k tomuto listu přivěšena. Dán léta božieho tisícieho čtyřstého druhého, na den svatého Vojtěcha, mučedlníka slavného.

Dle ztraceného nyní „Liber prorcript. civ. Reg. Hrad. fol. 298" Bienenberg, Geschichte der Stadt Königgratz str. 228. — Poněvadž brzo na to stolice arcibiskupská úmrtím arcibiskupa Olbrama 30 května 1402 osiřela, a k novému obsazení jejímu pro spory v rodě královském dlouho nepřicházelo, vydal „Ogerius rector altaris sancte Dorothee in ecclesia Pragensi, corrector cleri dyocesis Pragensis, administrator in spiritualibus archiepiscopatus Pragensis, sede vacante" list *v Praze 6 července 1403*, v kterém potvrdil smlouvu o vysazení mlýna ve Svinařích na právě emfyteutickém, sepsanou veřejným notářem „Johannes Wuoz", když kmeté města Hradce byli vysvědčili, že to vysazení je na prospěch farního jich kostela. Praví pak administrátor arcibiskupství Pražského Ojíř v tomto listě: „Sane in nostri presencia personaliter constitutus honorabilis vir dominus Procopius, rector ecclesie parrochialis in

Grecz Regine sancti Spiritus, nobis exposuit, qualiter ipse volens et desiderans eiusdem ecclesie sue condicionem facere meliorem ac vtiliorem, quoddam molendinum in villa Swinar ad ipsum et ecclesiam suam predictam spectans et pertinens, de quo quidem molendino eidem domino Procopio plebano ecclesie aut ipsius successoribus modica, ymmo nulla utilitas seu fructus poterant euenire, signanter ex eo, quoniam per rectores ecclesie sancti Spiritus predicte molendinum predictum prospici non valebat et ob hoc pluries per inundaciones aquarum fuit in suis structuris et edificiis ruptum, collapsum et anichilatum, honesto viro Johanni dicto Churawek molendinatori ibidem de Swinar, heredibus et successoribus suis — in jus emphiteoticum — exposuit, dedit et locavit etc.“ Při tom kromě placení úroku ročního dvou kop gr. faráři Hradeckému vyhrazeno bylo ještě: „Prescriptus Johannes Churawek per se aut successores suos poterit dictum molendinum in edificiis et structuris tamquam proprium reformare et emendare, necnon ipsum cum omnibus et singulis vtilitatibus, in quantumcunque melioratum fuerit, ad vsus ipsius, heredum et successorum suorum conuertere et eodem vti ac frui pro posse. Deindeque si eidem Johanni aut ipsius heredibus vel successoribus visum fuerit exponere huiusmodi molendinum cum pertinenciis suis vniuersis eo jure, [quo] ipse Johannes, heredes uel successores ipsius tenuerunt et habuerunt, [poterit eum] vendere de scitu tamen et voluntate domini plebani, qui est vel fuerit pro tempore, ecclesie sancti Spiritus memorate“ (Orig. v archivu m. Kr. Hradce č. 14).

Čís. 754.

1403, 25 března. V Praze.

Král Sigmund jakožto vladař zemský zapisuje urozenému Boršovi mladšímu z Risenburka 1000 kop gr. na Domašlicích. Datum v Praze den Matky boží zvěstování léta božího 1403.

Výpis z register zápisů královských z r. 1454 v Archivu Českém II. str. 473.

* Čís. 755.

1403, 16 dubna. V Římě.

Papež Bonifác IX potvrzuje opětně na žádost obyvatelův města Kutné Hory z bratrstva řečeného Cech založení a nadání kostela Těla Božího a svaté panny Barbory, s kterým hřbitov a školy jsou též spojeny; ustanovuje, že tento kostel s farním kostelem v Pněvicích jsou

tělo má tvořiti a že měšťané Kutnohorští mají právo podávati k farnímu Pněvickému kostelu dva kněze, z kterých děkan a kapitola kostela Pražského jednoho za správce kostela jich zvolí a arcibiskupu ku potvrzení podá. Správce tento farního kostela Pněvického má pak při kostele p. Barbory jak děti křtíti a mrtvé pochovávati, tak i jiná farní práva tu vykonávati, zejména zpovídati a svátost oltářní podávati.

Bonifacius episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Humilibus et honestis supplicum uotis, illis presertim, que diuini cultus augmentum et animarum salutem respiciunt, libenter annuimus eaque fauoribus prosequimur oportunis. Dudum siquidem pro parte dilectorum filiorum, decani et capituli ecclesie Pragensis, ac rectoris parrochialis ecclesie sancti Wenceslai in Pniewicz, necnon opidanorum fraternitatis dicte de Czecha opidi Montis Cuthnis, Pragensis diocesis, nobis exposito, quod olim dicti opidani zelo deuocionis accensi et cupientes terrena in celestia et transitoria in eterna felici commercio commutare, de bonis eis a Deo collatis quandam capellam in honorem et sub uocabulo Corporis domini nostri Jhesu Christi et beate Barbare virginis, opere non modicum sumptuoso prope dictum opidum in fundo ac dominio Pragensi ac infra limites parrochialis ecclesie predicte, ordinarii loci ad hoc accedente consensu, fundauerant et construi fecerant; ac cimiterium circa eandem capellam pro sepultura Christi fidelium ibidem sepeliri eligencium ac scolas pro scolaribus ibidem fieri et construi ordinarant; ipsamque capellam, in qua eciam quamplura altaria erigi fecerant, sufficientibus annuis redditibus pro perpetuo rectore per huiusmodi ordinarium, qui esset pro tempore, ad eorundem opidanorum presentacionem instituendo dotarant, prout in autenticis litteris super huiusmodi erectione confectis, quarum tenorem nostris litteris haberi uoluimus pro expressis, dicebatur plenius contineri; quodque prefata capella post ipsius erectionem et dotacionem huiusmodi rectore tunc caruerat et carebat, et debitis propterea in diuinis destituebatur obsequiis, fidelium ad eandem capellam confluencium tepescebat deuocio et alia exinde incommoda fuerant consecuta et consequi posse formidabantur; quodque apud eandem capellam longe a dicta parrochiali

ecclesia distantem quamplures utriusque sexus homines habitabant et residebant ac in futurum auctore domino plures residere et habitare uerisimiliter sperabantur, quorum pueri pro baptismate suscipiendo, et decedencium ibidem pro tempore corpora ecclesiastice sepulture tradenda, propter huiusmodi distanciam et inundaciones aquarum, presertim hyemali tempore plus solito excrescencium, ad ipsam parochialem ecclesiam commode deferri nequibant. Et pro parte dictorum decani, capituli, rectoris et opidanorum nobis tunc humiliter supplicato, vt fundacioni, construccioni, ereccioni et dotacioni huiusmodi robur appostolice confirmacionis adiicere, ipsisque, quod in dicta capella fontes erigere baptismales et in illis pueros huiusmodi et aliorum prope ipsam capellam commorancium pro tempore nascentes baptizari facere, ac predictum cimiterium pro huiusmodi sepultura hominum predictorum et aliorum ibidem sepeliri elegencium deputare libere et licite ualerent, licenciam concedere, ipsamque capellam dicte parochiali ecclesie perpetuo unire, annectere et incorporare dignaremur. Nos tunc fundacionem, constructionem, erectionem et dotacionem predictas et quecunque inde secuta, rata habentes et grata, illa auctoritate appostolica ex certa sciencia confirmauimus, et earumdem litterarum nostrarum patrocinio communiuimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan interuenissent in eisdem; ipsisque decano, capitulo, rectori et opidanis, ut in ipsa capella fontes baptismales pro huiusmodi pueris baptizandis erigi, et pueros ipsos inibi baptizari facere, et cimiterium predictum pro huiusmodi corporibus sepeliendis deputare, ipsamque capellam aliis parochialibus insigniis decorare libere et licite ualerent, auctoritate predicta duximus indulgendum, ac nichilominus capellam ipsam, cuius [fructus annuum valorem] decem [marcharum argenti puri non excedebant], cum omnibus iuribus et pertinenciis suis prefate parochiali ecclesie, cuius similiter decem marcharum argenti puri fructus, redditus et prouentus secundum communem extimacionem ualorem annuum, ut asserebatur, non excedebant, eciam si super ipsa capella inter aliquos lis, cuius statum eisdem litteris haberi uoluimus pro expresso, in palacio appostolico uel alibi penderet uel remansisset indecisa, auctoritate prefata imperpetuum uniuimus, annexuimus et incorporauimus ita, quod extunc inantea parrochialis ecclesia et ca-

pella predicte vnum corpus censerentur, quodque cedente uel decedente rectore parrochialis ecclesie, qui tunc erat, uel ipsam ecclesiam alias quomodolibet dimittente, deinceps perpetuis futuris temporibus prefati opidani ad ipsam parochialem ecclesiam, quocienscunque eam uacare contingeret, duos presbyteros per eos eligendos dictis decano et capitulo presentare, iidemque decanus et capitulum vnum ex huiusmodi presbyteris magis ydoneum per eos loci ordinario presentandum et per eundem ordinarium in perpetuum rectorem dicte ecclesie parochialis instituendum eligere possent et deberent; quodque liceret prefato rectori corporalem capelle, iuriumque et pertinenciarum predictorum possessionem auctoritate propria libere apprehendere et perpetuo licite retinere, diocesani loci uel cuiuscumque alterius licencia super hoc minime requisita, prout in ipsis litteris plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum opidanorum fraternitatis dicte de Czecha peticio continebat, ipsi ex singularis deuocionis feruore desiderent, quod in eadem capella rectori ipsius confiteri et ecclesiastica ab eodem sacramenta percipere possint, ut per hoc alii Christi fideles ad similia pietatis exercenda opera ibidem pro tempore peramplius prouocentur, pro parte opidanorum eorumdem dicte fraternitatis nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis predicta indulgere ex certa sciencia de speciali gracia dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicacionibus inclinati eisdem opidanis de fraternitate predicta, omnibus et singulis, utriusque sexus, qui sunt et erunt pro tempore, quod ipsi seu illi ex eis, qui ad id pia deuocione moti fuerint, rectori ipsius capelle, qui nunc est et pro tempore fuerit, confiteri et huiusmodi sacramenta ab eodem percipere, ac eidem rectori, quod ipse huiusmodi confessiones audire et eisdem opidanis de ipsa fraternitate existentibus pro tempore dicta sacramenta in ipsa capella ministrare libere et licite ualeat, generalis concilii et aliis constitucionibus appostolicis et ordinacionibus contrariis quibuscunque nequaquam obstantibus, auctoritate appostolica de specialis dono gracie tenore presencium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, appostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Rome apud sanctum Petrum XVI kalendas Maii, pontificatus nostri anno quartodecimo.

R^ta gratis
Jo. de Tremosnicz.

Orig. perg. v archivu m. Kutné Hory č. 1. Pečeť utržena. — Kop. z XV stol. v „Transsumpta privilegiorum" v archivu m. Kutné Hory na l. 17, kdež také na l. 19 nalézá se český překlad. Otištěno s konfirmací krále Vladislava d. v Praze 13 března 1479 prof. Kalouskem ve zprávách učené společnosti r. 1885 str. 144 a český překlad dle pamětní knihy archivu horního úřadu Tom. I P. Veselským, Kutná Hora str. 41. Odtud dále Braniš, Chrám sv. Barbory str. 38. — Srov. též bullu téhož papeže Bonifáce IX ze dne 16 dubna 1401 č. 738 této Sbírky.

Čís. 756.

[1403, v prosinci. V Kutné Hoře].

Král Václav IV. nařizuje purkmistrům, radám a obcím všech měst a městysů, jež ke komoře královské příslušejí, aby úřadníkům úřadu podkomořského složili přísahu, že zůstanou jemu králi věrni a že Uherského krále Sigmunda nebudou za správce země uznávati.

Wir Wenczlaw oc empiten den burgermeistern, reten vnd gmeinden aller vnd iglicher stete vnd merkte, die in vnser kunigliche camer gehoren, vnsern liben getrewen, vnser gnade vnd alles gut. Liben getrewen! Wir haben mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen Niclassen, vnserm camerschreiber, Andresen Geschrey, hoffrichter, vnd Dyppolten Geuman, vnsers vndircamerers schreiber, vnsern liben getrewen, gancz vnd volle macht gegeben vnd geben in die in crafft dicz brifes vnd kuniglicher macht czu Beheim mit euch an vnserr vnd Niclass von Prage, vnsers vndircamerers, wegen czu redin, czu tedingen vnd uberein czu werden in allen sachen, die in vnser kunigliche camer gehoren, in wilchirley weise die gesein mogen, vnd nemlichen bey euch in vnsern steten scheffen czu seczen vnd czu entseczen, als sie daz nucze vnd gut sein duncken wirdet, vnd euch auch einen sulchen eiden, als her hyrynne von worte czu worte geschreben stet, von vnsern wegen czu geben, der

also lautet: „Wir sweren Gote vnd vnserm hern dem kunige, hern Wenczlaw, Romischen vnd Bemischen kunige, vnserm gnedigen liben hern, getrew, gehorsam vnd gewere vnd im auch beholfen czu sein wider allermeniclichen vnd dem kunige von Vngern furbasmer nicht gehorsam czu sein, noch sein gebote czu thun, noch in vor einen hewptman vnd vorweser czu haben in der crone czu Beheim, dieweile der egenannte vnser herre der kunig lebet, als vns got helfe vnd alle heilgen". Vnd douon so gebiten wir euch allen vnd ewir iglichen sundirlichen ernstlichen vnd festiclichen mit diesem briue vnd wollen, daz ir dem egenannten Niclassen, vnserm camerschreiber, Andresen Geschrey, hofrichter, vnd Dyppolten Gewman, vnsers vndircamerers schreyber, in allen obgenannten sachen von vnsern vnd des egenannten vnsers vndircamerers wegen gehorsam vnd gefolgig sein sollet vnd auch vns den egenannten eyd tun an alles wedirsprechen, als libe euch sey vnser swere ɔc. Wann was die egenannten Niclas, Andres vnd Dyppolt von vnsern vnd des egenannten vnsers vndircamerers wegen mit euch in allen obgenanten sachen reden, tedingen vnd obirein werdin, daz ist vnser guter wille vnd wort vnd wollen auch daz stete gancz vnd vnvoruckt halden vnd volfuren. Presencium ɔc.

Výpis z register královských v rukop. cís. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 80 *a* za nápisem: „Procuratorium quorundam officialium ad ciuitates regni Bohemie". Král Václav IV navrátil se do Čech po šťastném útěku ze zajetí ve Vídni koncem listopadu 1403 a toto vyzvání k městům bylo zajisté brzo na to vydáno. — Pelzl, K. Wenceslaus. Urkundenbuch N° CXCI.

Čís. 757.

1403, 19 prosince. Na Horách Kutných.

Král Václav IV vděčně uznávaje, že měšťané Chebští věrně se ho přidrželi a v poslední době velkých škod utrpěli, osvobozuje je od placení berně do komory královské na pět let; avšak povoluje jim, aby v těch letech na obyvatele obce a krajiny Chebské mohli sbírky ukládati, kterými by zaplatili dluhy v minulých dobách válečných na obec uvalené.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, das wir angesehen vnd eigentlichen betracht haben grosse merkliche scheden, die vnsere liben getrewen der burgermeister, rat vnd burger gemeinlichen der stat zu Eger genomen vnd empfangen haben, vnd nemlichen sulche trewe vnd stetikeyt, als sie bey vns vnd der cronen zu Beheim getrewlichen bis vf diesen heutigen tage bliben synt vnd daworten, das sie fuerbas merer desterbas bey vns vnd der cronen zu Beheim gerulichen bleiben vnd sich ouch vnserr vnd irer fynde, dauon sie zu tage zu tage swerlichen angriffen vnd beschediget werden, erweren vnd vor in desterbas geschuczen vnd geschirmen mogen, so haben wir — die egenanten vnser burger vnd inwoner der egenanten vnser stat zu Eger gnediclich gefreyet — von kuniclicher macht zu Beheim, also das sie von datum dicz brifes anzuheben fumf gancze jare nocheinander zu czelen aller vnd iglicher geschoz, bern, rente, stewer, bete vnd sust aller ander vfseczunge von vns frey, ledig vnd loze sein — sollen. — Ouch so erlawben vnd gunnen wir den egenanten burgern von Eger, das sie in den egenanten funf jaren von in vnd dem lande zu Eger stewer vfseczen vnd nemen sollen vnd mogen, als oft in des not sein wirdet vf das, das sie sich beyde vnserr vnd irer fynde desterbas erweren, vnd ouch vs sulchen schulden, dorein sie von grosser krige wegen komen sein, geledigen mogen. — Ouch so gebitten wir vnserem amptman vnd pfleger zu Eger —, das er die egenanten vnser burger vnd stat zu Eger bey den egenanten vnsern gnaden vnd freiheiten hanthabe, schucze vnd schirme, als in des in den egenanten fumf jaren not seyn wirdet. — Geben vf dem berge zu Chutten nach Cristes geburt virczehenhundert jar vnd dornach in dem dritten jare, des mitwochen vor sand Thomas des czwelfboten tage, vnserr reiche des Behemischen in dem ein vnd virczigisten vnd des Romischen in dem acht vnd czweinczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis, domino Jodoco marchione Morauie referente, Wenceslaus patriarcha Anthiochensis, cancellarius.

[Na rubu:] R. Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Chebu druhdy č. 84. Kopie v archivu zemském. — Gradl, Geschichte des Egerlandes I str. 304.

Čís. 758.

1403, 20 prosince. Na Horách Kutných.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Ústí nad Labem, aby sto kop, které doposud ročně platili Albrechtovi Šenkovi ze Seydy, nyní vypláceli Mosteckému purkrabí Petru Miličovci.

Wenceslaus etc. Magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Ausk super Albea, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Quia priuilegia et litteras per Albertum pincernam de Seyda super centum sexagenis grossorum pragensium sibi per vos vsque ad beneplacitum nostrum annis singulis soluendis a regia nostra maiestate obtentas decreuimus reuocandas et virtute presencium de certa nostra sciencia reuocamus, idcirco fidelitati vestre districte precipimus et mandamus omnino volentes, quatenus exnunc inantea centum sexagenas prefato Alberto nullatenus dare, sed pocius easdem Petro Miliczowecz, burggrauio Pontensi, fideli nostro dilecto, cui ipsas a vobis nostris auctoritate et nomine tollendas et recipiendas per ipsum in vsus nostros conuertendas deputauimus, dare et hac vice sine renitencia et contradiccione quibuslibet assignare modis omnibus debeatis integraliter et in toto; nam postquam prefato Petro huiusmodi centum sexagenas pragenses, ut prefertur, persolueritis, extunc vos et ciuitatem vestram pro nobis et officialibus nostris de eisdem hac uice de certa nostra sciencia quittos reddimus, dicimus penitus et solutos. Presencium sub appressis. Datum in Montibus Chuttnis anno domini ut supra die XX Decembris, regnorum nostrorum etc.

Výpis z register královských v rukop. čís. universitní knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 51 *b* za nápisem: „Reuocacio literarum Alberti de Seyda super C sex. in Ausk, quas rex dat Petro Miliczowecz“. Předcházející výpis má datum „anno domini M° CCCC° tercio, die XX Decembris“, a král Václav IV po útěku ze zajetí svého ve Vídni meškal v Kutné Hoře od 24 listopadu do 20. prosince, napotom v Praze (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 420).

Čís. 759.

1404, 7 ledna. V Praze.

Král Václav IV nařizuje obci města Ústí nad Labem, aby markrabí Moravskému Joštovi odváděla roční berni 70 hřiven stříbra na tak dlouho, pokud summa peněz, kterou sobě od něho vypůjčil, nebude zaplacena.

Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus II str. 487 dle „Collectio dipl. Rayhrad ex originali".

Čís. 760.

1404, 8 ledna. V Praze.

Král Václav IV vypovídá v rozepři probošta Vyšehradského Václava Králíka z Buřenic s Hanušem Kapléřem ze Sulevic, seděním na Vimberce, že stezka, kteráž jde z Pasova přes les, má s kupectvím na Prachatice jíti a na Vimberk má toliko dvanácti krosnařům se cesta dovolovati.

Václav z boží milosti Římský a Český král vždy rozmnožitel říše. Známo činíme tímto listem všem, nynějším i budoucím. Jakožto důstojný Václav patriarcha Anthyochenský, probošt kostela Vyšehradského a království našeho Římského a Českého nejvyšší kanclíř, postaven jsa před výsostí naší královské velebnosti s slovutným Hanušem Kapléřem z Sulejovic, seděním na Wynterberce, a tu když viněše již psaného Hanuše o stezku, kteráž jde z Pasova přes les do naší země a pravě, že by na Wynterberg neměla podle práva starodávního a založení prvotního jíti. A nadepsaný Hanuš odpor tomu držíše. Tu my s zdravou urozených pánův, rytířův i jiných raddú, věrných našich milých, k ukrocení a k upokojení těch mezi nimi nesnází pro lepší dobré v to se vloživše, v práva, milosti, svobody a v zápisy nadepsaného patriarchy nazřevše, jich považivše,

kteréžto od našich předkův, králův Českých, má a řádně drží, s radou našich svrchupsaných nalezli sme i vypověděli sme, práv, svobod, milostí a zápisův našich předkův potvrzujíce i jim tímto listem naším plnou moc dávajíce, takže na Wynterberg nemá více jíti vedle práva od našich předkův založeného, než toliko dvanácte krosnařův, a stezka, kteráž jde z Pasova přes les, ta má s těmi koupěmi do Prachatic jíti a odtud dále ku prospěchu naší České zemi, aby v tom žádného závadu netrpěla. Protož přikazujeme všem ouředníkům našim, nynějším i budoucím, i všem jiným a každému zvláště naší moci poddaným, aby psanému patriarchovi i jeho budoucím na té stezce nepřekáželi v těch právích a svobodách nižádným během ani překážeti dopouštěli, ale raději aby je hájili a ochraňovali skutečně pod pokutou deseti hřiven zlata pravého a čistého, kteréžto hřivny mají položené býti polovice do naší komory královské a druhá polovice patriarchovi často psanému a jeho budoucím. Kterýchžto věcí ku potvrzení náš majestát královský přivěsiti [sme] kázali k tomuto listu, jenž jest dán v Praze od narození syna božího 1404, osmý den měsíce ledna, léth království našich Českého XXIX, Římského XVI (sic).

Per dominum Henricum magistrum curie
Franciscus Olomucensis canonicus.

Kop. z XVII. století v archivu Českého musea za nápisem „Král Václav 12 krosnařům Wynterberským; Prachatickým pak [zlatou] stezku z Pasova přes les s koupěmi přisuzuje". Slovo „zlatou stezku" dodáno je v argumentu na rubu. Listina tato je podezřelá. R. 1404 byl sice Václav Králík z Buřenic i proboštem Vyšehradským i kancléřem Českým a Římským; avšak datování listiny i rekognice vzbuzují pochybnosti. Ukazuje totiž dodatek „léth království našich Českého XXIX, Římského XVI" na r. 1392, a jmenovaný v rekognici Henricus magister curie je nejspíše nejvyšší hofmistr Jindřich Škopek z Dubé, jenž 6. května 1395 zemřel, kdežto r. 1404 byl hofmistrem Jan Krušina z Lichtenburka (srov. násl. listinu č. 761) a František kanovník Olomúcký uvádí se v kanceláři královské toliko v l. 1389—1394 (Tomek, Dějepis m. Prahy V str. 48 a Tadra, Kanceláře str. 47). Nemohl tudy r. 1404 pověřovati listinu. Naproti tomu Hanuš Kapléř ze Sulevic připomíná se r. 1402 jakožto zakladatel nadání oltářního v kostele sv. Víta (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 61). Rozpor v datování a rekognici dá se snad tím vysvětliti, že překladatel konec listu tohoto z jiné listiny Prachatické neb Vyšehradské převzal.

Čís. 761.

1404, 20 února. V Praze.

Král Václav IV uznávaje věrnost purkmistra, rady i vší obce města Budějovic, kterou mu v těchto časech dokázali, a chtěje, aby se opět vzpamatovali ze škod, jež utrpěli, osvobozuje je na osm let, počínaje sv. Jiřím nejprv příštím, ode všech úroků, sbírek, berní a jakýchkoli platův a prohlašuje všechny listy, kterými by byl snad platy z jich města v těchto letech někomu zapsal, za neplatné. Geben zu Prage nach Crists geburt vierczehen hundert jar vnd dornach in dem vierden jare, des nehsten mittwochens nach dem suntag, als man singet inuocauit, vnser reiche des Behemischen in dem XXXXI vnd des Romischen in dem XXVIII jaren.

Per dominum Johannem Crussina, magistrum curie, Johannes de Babemberg.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic. Kopie v diplomatáři Českého musea. Výpis tohoto listu z král. register čte se též v rukopise cís. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemisl.“ sign. VI A 7 na l. 122 v.

Čís. 762.

1404, 9 dubna. Na Žebráku.

Král Václav IV zapisuje „Bohušovi z Drakova, komorníku na Točníku, jeho bratřím a dědicuom jich, 800 kop gr. na summě berně královské, z klášteruov a měst do komory královské příslušejících, kteréž najprvé měly dány býti, aby zdvihli“.

Výpis z register zápisů královských z r. 1454 v Archivu Českém I str. 529.

Čís. 763.

1404, 29 dubna. V Žatci.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, konšelům i vší obci m. Žatce

list otce svého Karla IV, že nemají platiti více berní ani jiných platů nežli měšťané Lounští.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Quod, cum serenissimus princeps, quondam dominus et genitor noster carissimus, dominus Karolus, Romanorum imperator semper augustus et Boemie rex, magistro ciuium, consulibus iuratis et comunitati ciuitatis Zacensis, fidelibus nostris dilectis, et successoribus eorum ex certis et racionabilibus causis hanc duxerit faciendam graciam specialem, vt ipsi pro lozungis et contribucionibus ac aliis solucionum oneribus, quocienscunque emerserint, ad cameram nostram tantum, quantum ciues ciuitatis Lunensis et non amplius dare et soluere teneantur, prout hoc in litteris eiusdem domini et genitoris nostri plenius continetur: nos vestigii eiusdem genitoris nostri inherentes, considerantes eciam predictorum magistri ciuium et consulum iuratorum et comunitatis ciuitatis Zacensis paupertatem et defectus, ad quos modernis temporibus ex gwerrarum disturbiis deuenerunt, ipsos et successores eorum circa graciam eis sic, ut premittitur, factam volumus graciosius conseruare, — statuentes, quod ciues et incole ciuitatis Zacensis predicte pro lozungis, contribucionibus et aliis solucionum oneribus, quocienscunque emerserint et imposite fuerint, tantum, quantum ciues ciuitatis Lunensis predicte at non amplius soluere sint astricti. Mandamus igitur subcamerario ceterisque officialibus regni nostri Boemie, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus a predictis ciuibus ciuitatis Zacensis nichil amplius, quam a ciuibus ciuitatis Lunensis exigant quomodolibet uel requirant, quam pocius ipsos in solucione lozungarum, contribucionum et aliarum solucionum quarumcunque circa modum expressum superius permittant inuiolabiliter permanere, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Sacz anno domini millesimo quadringentesimo quarto, die penultima Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo primo, Romanorum vero vicesimo octauo.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 23 *a* za nápisem: „Wenceslaus rex confirmat litteram per dominum imperatorem ciuitati Zacensi datam quod

contribuere debeat velut Luna". — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 276.

* Čís. 764.

1404, 29 dubna. V Žatci.

Král Václav IV povoluje Janu ze Sitboře, školnímu mistru a písaři města Žatce, aby v čas svobodného trhu týdenního od každého domácího a cizího prodavače masa na trhu svobodném mohl po jednom groši brátí; avšak od mistrů řezníků, kteří v masných krámech maso prodávají, aby ničeho nepožadoval.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pensatis gratis fidelibus et indefessis obsequiis nobis per Johannem de Sytbor, rectorem scolarium [1]) et protunc notarium ciuitatis nostre Zaczensis [2]), fidelem nostrum dilectum, dudum exhibitis et processu temporis eo quidem solercius exhibendis sibi et heredibus suis legitimis — hanc graciam — facimus graciose, quod videlicet ipsi a quolibet carnifice indigena forensi seu extraneo cum carnibus diebus fori in Sacz in foro libero per nos pridem statuto stantibus et carnes vendentibus, eciamsi plures in vna sede seu maccello, vel circa vnum truncum sectibilem starent, vnum grossum argenteum boni et legalis ponderis pragensis monete regni Boemie exigere et cum effectu recipere singulis diebus forensibus seu fori perpetuis temporibus impedimento quorumlibet procul pulso ualeant, debeant atque possint, sic tamen, quod magistri carnifices ciuitatis Zaczensis predicte talibus diebus fori preter a prescriptis carnificibus ad forum liberum, ut prefertur, deputatis diuisi in foro stare ordine suorum maccellorum debeant, a quibus nullam pecuniam exigere uel recipere astringuntur. In casum uero, quo processu temporis nostro uel successorum nostrorum, regum Boemie, speciali mandato seu quibusuis aliis modis huiusmodi, liberum forum in vendicione carnium deperiret et denuo dono regio nostro uel successorum nostrorum seu consuetudine aut quomodocunque aliter reformaretur aut restauraretur, quociescunque talis reformacio seu restauracio eiusdem fori carnium liberi fieret [3]), quod

extunc Johannes predictus et heredes sui legitimi a sepedictis carnificibus in Zacz manentibus uel vndecumque ad fora libera venientibus prescriptam pecuniam exigere et recipere valeant atque possint perpetuo cum effectu. A carnificibus uero magistris ibidem in Zacz residentibus, qui preter stare debent, exigere et recipere nichil debent et tenentur. Mandamus igitur subcamerario regni nostri Boemie ceterisque officialibus nostris et presertim judici, magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Zaczensis predicte, — quatenus prefatum Johannem heredesque suos legitimos in predicta gracia seu donacione nostra nequaquam impedire, quinpocius circa huiusmodi nostro nomine manutenere — debeant. — Datum [4]) Sacz anno domini millesimo quadringentesimo quarto, die vicesima nona Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo primo, Romanorum autem uicesimo octauo.

Výpis z král. register (A) v „Copiarium dipl. Przemislaeum" v c. kr. univ. knihovně Pražské fol. 131 v. za nápisem: „Johannis de Sytbor, rectoris scolarium ciuitatis Zaczensis". — Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 (B) na l. 27 *a* za nápisem: „Školnímu mistru na vybírání od řezníkuov". — Varianty: [1]) scholarium B. — [2]) Sacensis B. — [3]) fiet A. — [4]) Zde končí A. — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz č. 277.

Čís. 765.

1404, 1 července. Ve Vratislavi.

Král Václav IV povoluje purkmistru, konšelům i vší obci města Berouna, aby zřídili před hradbami městskými špitál pro chudé, jenž by k faře Berounské byl připojen. Důchody a úroky k špitálu tomu nadané má farář s dvěma měšťany z obce volenými spravovati; s nimi má o tom rozhodovati, kteří chudí a nemocní mohou do špitálu býti přijati a společně s úřadem městským o to se starati, aby jeden z kaplanů službu boží v špitále obstarával. Úředníkům pak desk zemských přikazuje, aby zapisovali do desk měšťanům Berounským úroky na statcích svobodných, jichž by k špitálu tomu zakoupili.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Inter cetera salubria deoque accepta pietatis opera, que pro abolendis hominum

criminibus prouidencia diuina meretur efferri, que tamquam amabilis suffragatrix de manibus pauperum volat in celum et illic suis amatoribus parat hospicium, et velud negociatrix omnium magnopere prudencior terrenis mercibus celestia comparat et transitoriis eterna permutat, nam et omnipotens deus ideo alios paupertate constrinxit, alios diuiciarum copia dilatauit, vt et illi habeant, vnde propria valeant peccata redimere, et isti vnde suam possint inopiam sustentare. Ad huius igitur elemosine virtutem per nos feliciter assequendam, etsi super quemlibet egenum et pauperem teneamur intendere, illorum tamen vrgemur penurias subleuare, quos seue mortis conclusit aduersitas et a laribus paternis exclusos sub sola spe elemosine alieni fecit domicilii inquilinos. Sane in nostre maiestatis constitutus presencia honorabilis Jacobus, plebanus ecclesie parrochialis ciuitatis nostre Veronensis, regalis coquine nostre notarius, capellanus deuotus noster dilectus, nobis proponere curauit, qualiter magister ciuium, consules iurati totaque communitas eiusdem ciuitatis Veronensis, fideles nostri dilecti, zelo deuocionis accensi, in suarum et progenitorum suorum animarum remedium salutare, volentes egenorum ac miserabilium personarum cum ipsis degencium calamitatis inopiam, que heu tanto maior ex gwerrarum discriminibus inibi inualuit, quanto diuturnius in regno nostro Boemie dispendiosior continuare non cessauit, pio animo releuare, hospitale in honore beate Marie virginis et sancte Elyzabeth extra muros ipsius ciuitatis Veronensis de nouo erigere, fundare, exstruere et edificare, ceterisque censibus et redditibus pro sustentacione vite pauperum et infirmorum ad ipsum hospitale confluencium et vsibus plebani Veronensis protunc existentis tamquam eiusdem hospitalis rectoris [1]) dotare proponant, supplicans maiestati nostre humiliter et deuote, quatinus ad erreccionem, fundacionem, exstruccionem et edificacionem predicti hospitalis necnon censuum et reddituum, sicut prefertur, comparandorum donacionem consensum et assensum nostros regios benigne apponere ipsosque census et redditus pro sustentacione vite pauperum et infirmorum ad ipsum, vt prefertur, hospitale confluencium ac vsibus plebani Veronensis veluti ipsius hospitalis rectoris [2]) incorporare, inuiscerare, annectere et vnire graciosius dignaremur. Nos igitur ad laudem omnipotentis Dei intemerateque eius genitricis virginis Marie

necnon sancte Elyzabeth, cuius res in hac parte agitur, gloriam et honorem diuinique cultus augmentum predicti Jacobi, capellani nostri, quem ob sincere fidei sue puritatem necnon grata et accepta nobis plurimum per ipsum pleris vicibus exhibita obsequia pio fauore prosequimur, supplicacionibus, vtpote racionabilibus atque iustis, benignius inclinati, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fideliu m nostrorum accedente consilio ad erreccionem, fundacionem, exstruccionem, edificacionem et donacionem predicti hospitalis consencientes benignius, ipsos census et redditus per prefatos ciues nostros Veronenses pro sustentacione vite pauperum et infirmorum, vt premittitur, in bonis liberis seu feodalibus intra vel extra ciuitatem Veronensem in regno nostro Boemie simul vel successiue comparatos seu comparandos eidem hospitali et plebano Veronensi, qui nunc est vel pro tempore fuerit, exnunc prout extunc et extunc prout exnunc incorporauimus, inuiscerauimus et vniuimus, incorporamus, inuisceramus, annectimus regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia graciosius et vnimus per plebanum, eiusdem hospitalis rectorem, et pauperes ac infirmos in eodem hospitali pro tempore existentes habendos, tenendos et sub ecclesiastica libertate et iure exnunc inantea perpetuis temporibus impedimentis quibuslibet penitus proculmotis pacifice possidendos [3]), taliter videlicet, vt dictum hospitale tamquam filia sub matre sub eadem ecclesia parrochialia Veronensi imperpetuum existat, plebanusque pro tempore Veronensis existens ante omnia de redditibus et censibus ipsius hospitalis duodecim sexagenas grossorum pragensium census annui habebit et debet per se annis singulis tollere et leuare, necnon ipsum hospitale cum suis censibus et redditibus cum duobus ciuibus per predicte ciuitatis Veronensis communitatem ad hoc deputatis regere et gubernare, ac eciam pauperes et infirmos et eis famulantes sub numero iuxta exigenciam et accrescenciam censuum et reddituum et supportacionem victualium necessariorum ad ipsum hospitale donatorum debebunt colligere et acceptare, prout eis conueniencius et vtilius videbitur expedire, super quo ipsorum conscienciam oneramus; eo tamen signanter prouiso, quod prefatus Jacobus et sui successores, plebani Veronenses, prefati hospitalis rectores, cum magistro ciuium, consulibus iuratis et com-

munitate ciuitatis antedicte Veronensis simul concorditer et vnanimiter predicto hospitali et pauperibus et infirmis inibi existentibus de capellano eiusdem hospitalis pro diuino officio ibidem decantando et aliis procuracionibus diuinis pauperibus et infirmis necessariis porrigendis tociens, quociens necessitas se ingesserit, vnum ex vicariis ipsius ecclesie Veronensis dumtaxat, absque tamen suo et successorum suorum et eciam ecclesie parrochialis Veronensis preiudicio, tenebuntur et debebunt prouidere; qui quidem vicarius in dote et domo plebani sub ipsius plebani expensis adinstar aliorum vicariorum ecclesie Veronensis debebit et tenetur permanere ac in singulis obedire. Inhibentes vniuersis et singulis regni nostri Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, ne prefatum plebanum Weronensem seu ipsius successores, predicti hospitalis rectores, nec predictos pauperes et infirmos in eodem hospitali pronunc et processu temporis existentes in percepcione et vsufruicione censuum et reddituum pro ipsorum vsibus et sustentacione vite necessitate sufficienti a predictis ciuibus Veronensibus seu aliis extraneis, vt premittitur, comparandorum non impediant seu impediri et molestari per quempiam paciantur, quinpocius ipsos circa huiusmodi, postquam simul uel successiue comparati et empti fuerint, nostro nomine manuteneant, protegant efficaciter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare; committentes eciam vniuersis et singulis vrzedniconibus, notariis ceterisque tabularum regni Boemie beneficiariis, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus ipsi prefatos census et redditus, postquam per prefatos ciues nostros Veronenses pro sustentacione vite pauperum et infirmorum inibi existencium ac vsibus prefati plebani Veronensis, rectoris [4]), empti et comparati fuerint, iuxta morem et ritum regni nostri Boemie tabulis terre annotent efficaciter et inscribant. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Wratislauie anno domini millesimo quadringentesimo quarto, die prima Julii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo secundo, Romanorum vero vicesimo octauo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Johannes de Babemberg.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v archivu m. Berouna. Pečeť utržena. V textu čte se: [1]) a [2]) rectore — [3]) possidendum — [4]) rectore. — Na rubu je psáno rukou XV století: „Litera super hospitale in Werona pro plebano loci eiusdem, N° 140". Kromě toho čtou se tam ještě tyto pozdější přípisky: „Hocce originale erectionis instrumentum Beraunensis spitalis, in manibus profanis inventum, Beraunae restituit die 14 Junii 1837 curiae Beraunensi in registratura conscientius deponendum. Jos. Ant. Seydl decanus Beraunae m. p. Attente lege. — Durch mich Schicker von Ockenfels, bürgermeister, zurückgestellt". — Výpis tohoto listu z register královských přichází též v „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 134 v Pražské univ. knihovně za nápisem: „Jacobi plebano Veronensi super hospitali de nouo ibidem erigendo". — V kopiáři privilegií děkanství Karlštejnského v universitní knihovně sign. XI D 12 na l. 88 zapsán jest list, který *10. listopadu (feria tercia ante festum Martini) 1349* vydali: „Bartha Herssonis, magister civium, Henslinus a Porta, Thomas Chlup, Wenceslaus Kytlonis, Slawko, Crux, Nalezko, Henslinus institor, Girzho, Joannes Canta, Petrus Johlini, Ulricus Pontani et Hana Okacz, consules jurati ciuitatis Veronensis" a v kterém vysvědčují, že král Karel IV jim nařídil, „ut illum censum, quem ad castrum Carlstein Boemie regibus presentavimus, sex sexagenas grossorum pragensium et viginti duos grossos in et [supra] civitate ac molendinis, futuris perpetuis temporibus domino decano Karlsteinensi et eius successoribus — perpetuo annectendum — concedimus, quem censum supradictum semel in anno in festo sti Georgii teneremur dare". Při tom dokládají konšelé m. Berouna: „Insuper testimonium damus, quod dominus decanus Karlsteinensis et successores eius debent habere curam animarum in ecclesia sancti Jacobi et in monasterio sancti Clementis in civitate nostra Verona Boemicali cum censu annuo, libertate, juribus, hominibus, censibus, redditibus, usuifructibus, utilitatibus et pertinentiis universis, vt literae ejus patent". Dle téhož rukop. l. 11, 46 a 48 císař Karel IV *listem d. na hradě Karlštejně 27 března 1357* daroval děkanu a kanovníkům královské kaple na Karštejně desátou část všech důchodů k hradu Karlštejnu příslušejících a mezi těmi uvádí se: „primo in oppido Veronensi sex sexagenas grossorum pragensium et viginti duo grossi"; a kr. Václav IV *listem d. v Praze 10 ledna 1397* přivtělil děkanu a kanovníkům Karlštejnským „ecclesiam parochialem sancti Jacobi in civitate Veronensi, cuius jus patronatus seu jus praesentandi ad divos quondam praedecessores nostros, reges Boemiae, et demum ad nos hucusque pertinuit, cum omnibus ipsius ecclesiae utilitatibus ac emolumentis —; omne jus, quod nobis velut regi Boemiae in eadem ecclesia hucusque competere poterat", — praví král — „in predictos decanum, canonicos et collegium finaliter transferentes, taliter videlicet, ut cedente vel decedente ecclesiae praefatae rectore ipsa ecclesia ad praedictos decanum, canonicos et collegium in Karlstein absque nostro, heredum et successorum nostrorum, regum Boemiae, seu cuiuslibet alterius impedimento pertinere debeat et spectare; eo tamen signanter proviso, ut ipsi personam idoneam sive de ipsorum collegio sive aliam apud praedictam ecclesiam constituant, quae plebem ipsius

ecclesiasticis sacramentis procuret et onera eidem incumbentia studeat realiter adimplere". Ačkoli arcibiskup Volfram ze Škvorce společně s kapitolou Pražskou *listem ze dne 14 května 1397* toto právo patronátní k farnímu kostelu Berounskému děkanu a kanovníkům Karlštejnským potvrdili, přes to v knihách konfirmačních není dokladu na to, že by děkan a kanovníci Karlštejnští byli právo patronátní ke kostelu Berounskému vykonávali. R. 1372 po smrti faráře Hynka dosazen jest cís. kaplan Bartoloměj k praesentaci císaře Karla IV za faráře Berounského a s ním r. 1402 směnil obročí posavadní farář ve Středě (ve Vratislavsku) Jakub, o němž v listu kr. Václava IV svrchu položeném děje se zmínka, a ten zůstal farářem v Berouně do r. 1418, kdy s farářem Kosteleckým Hertvínem zaměnili si místa. V obou posledněji ších případech dal k směně král Václav IV svolení (Libri Conf. II str. 73, VI str. 65 a VII str. 260).

Čís. 766.

1404, 17 srpna. Ve Vratislavi.

Král Václav IV zapisuje zámek a město Perno se vším příslušenstvím (vnser sloss vnd stat zu Pyrne mit manscheften, lehenscheften, geistlichen vnd wertlichen, mit merkten, doerffern, czinsen, renten, gerichten, holczern, welden, wysen, iayten, wiltpanen, wassern, fliessen, seehen, mulen, teichen, dinsten, pflichten vnd gemeinlich mit allen vnd yglichen iren rechten, eren, wirden, nuczen vnd zugehorungen, wie die genant sein, nichts vsgenomen, vnd ouch nemlichen mit der manschafft des slosses Welin) *Vilémovi staršímu markrabímu Míšenskému ve 3000 kopách gr. českých a zavazuje se, že během čtyř neděl měšťany Perenské přiměje k tomu, aby mu holdovali, brány městské otevřeli a město vzdali; avšak markrabí má je zůstaviti při jich právech a neobtěžovati novými platy. Poněvadž zámek Perenský zapsán jest Janu z Wartemberka v 800 kopách, má markrabí summu tu zaplatiti a k předešlým 3000 kopám přiraziti, kdyby jiným spůsobem zámku se nemohl zmocniti, a kdyby král chtěl Perno opět vyplatiti, má měsíc napřed dáti markrabímu neb po smrti jeho strýcům markrabím Míšenským Jindřichovi a Vilémovi věděti a zástavní summu na hradě Risenberku položiti.* Geben zu Breslaw nach Crists geburt virczenhundert iar vnd dornach in dem virden iare, des nechsten suntages nach vnser frawen tage der schiedunge,

vnserr reiche des Behemischen in dem czwey vnd virczigsten vnd des Romischen in dem newn vnd zweinczigstem iaren.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
W[enceslaus] patriarcha Anth[iochensis], cancellarius.

[Na rubu:] R. Petrus de Tost.

Orig. perg. v státním archivu v Drážďanech. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Kopie současná v rukop. universitní bibliotéky v Praze „Copiarium dipl. Przemislaeum" na l. 139. — v. Possern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna str. 379. — Jan z Wartenberka „herre zu Tetschin, heuptman zu Pirne" vypověděl *4 července 1403* markrabí Míšenskému Vilémovi příměří, které též jménem města Perna s ním uzavřel, avšak *listem d. v Drážďanech 28 září 1405* zapsal a postoupil pánu svému markrabí Míšenskému Vilémovi zámek Perenský s městečkem Gottleube a se vším příslušenstvím ve 3000 kopách gr. českých, které od něho na hotovosti obdržel, s tou výhradou, že Uherský král Sigmund neb on Jan z Wartenberka a jeho dědicové mají právo během roku zámek ten ze zástavy vyplatiti. Pakli tak neučiní, nejsou napotom markrabí Míšenští povinni výplatu takovou více připustiti (so sollen vnd bedorffen die obingenanten vnser gnediger herre, er Wilhelm, seine erbin vnd nachkomen, vns furbasmer damite czu keyner losunge siczczen). Od té doby Perno, zámek i město, ostalo v držení markrabí Míšenských (v. Possern-Klett u. m. str. 379 a 381).

Čís. 767.

1404, [v říjnu]. V Praze.

Král Václav IV uznávaje, že obyvatelé Kouřimští válkami domácími velkých škod utrpěli (propter multiplicia incomoda necnon grauia dampna, que magister ciuium, consules jurati et incole ciuitatis nostre Gurimensis tempore gwerrarum in regno nostro Boemie vigencium sustinuerunt), *osvobozuje je na dvě léta od placení všech berní a pomocí do komory královské.* Presencium sub maiestate. Datum Prage etc.

Výpis z register královských v „Copiarum dipl. Przemislaeum" na l. 137 v. — Kopie ze XVI století s vynecháním data v archivu Českého musea. — Král Václav IV vrátiv se z Vratislavi meškal v říjnu 1404 nějaký čas v Praze (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 424).

Čís. 768.

1404, 13 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV zapisuje podkomořímu královskému Sigmundu Hullerovi z Orlíka 12 kop ročního úroku na rychtářství města Ústí nad Labem, kteréžto úrok císař Karel IV druhdy faráři Bartoloměji ve Středě byl do života postoupil, s tím právem, aby jej mohl převésti, na koho chce.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kund offenlich mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lezen, das wir durch annemer vnd getrewer dinste willen, die vns vor langer czeitte der erber vnd lobesame Sigmund vom Orlik, vnsers kunigreichs zu Beheim vndercamerer, vnser lieber getrewer, oft vnd dicke nuczlich getan hat, teglich tut vnd furbas tun sol vnd mag in kunftigen czeiten, vnd haben im dorumb mit wolbedachtem mute vnd rechter wissen czwelff schok grosserr jerlicher czinse vnd gulte, die ettwenn der allerdurchluchtigste furste vnd herre, her Karl, Romischer keyser zu allen czeyten merer des reichs vnd kunig zu Beheim, vnser lieber herre vnd vater seliger, Bartholomeo, pfarrer zum Newenmarkte, nehste vorgangen seine lebtage vff dem gerichte vnd seinen zugehorungen vnser stat zu Awssk vff der Elben gegeben hatte vnd die nu von des egenanten Bartholomeo todes wegen an vns als an einen kunig zu Beheim rechte vnd redelichen kumen vnd gefallen sein, gnediclichen gegeben haben vnd geben im die in craft diczs briues vnd kuniglicher macht zu Beheim furbasmere zu haben, zu halden, zu genissen, zu gebrauchen vnd erblich zu besieczen von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebiten dorumb dem richter, rate vnd burgern gmeinlichen der egenanten stat zu Awsk, die nu sein oder in czeiten sein werden, vnsern lieben getrewen, ernstliche vnd vesticliche mit diesem briue, das sie die egenanten czwelff schok grosser jerlicher gulte dem egenanten Sigmund vnd seinen erben jerlichen von dem egenanten gerichte vnd seinen zugehorungen vff sulche tege, als sie die dem egenanten Bartholomeo gegeben haben,

reichen vnd geben ane alles verczichen vnd hindernusse, als libe in sey vnser swere vngnade zu uormeiden. Vnd teten sie des nicht, so geben wir demselben Sigmund vnd seinen erben vollen gewalt sie vnd die stat zu Awssk dorumb anczugreiffen vnd zu pfenden; doch also, das derselb Sigmund vnd seine erben sulche pfand ein ganczes monet vnuerruckt halden sullen; vnd wurden dieselben pfand von in in der czeite desselben monden nicht geloset, so mogen vnd sollen sie dornoch, als das monet vergangen ist, dieselben pfand vorkauffen vnd sich von demselben gelte ires vorsessen vnd vorhalden czinses richten vnd beczalen vnd das vbrige gelt der egenanten stat widerkeren vnd antwurten. Ouch so tun wir dem egenanten Sigmund vnd seinen erben diese besundere gnade, das sie die egenanten czwelff schock jerlicher gulte vff dem egenanten gerichte vnd seinen zugehorungen in der egenanten stat zu Awssk furbas andern lewten vorkauffen mugen, vnd weme sie dieselben czwelff schok grosserr vorkauffen vnd diese gegenwertige vnserr briue mitsampt iren briuen dorumber haben werden, dieselben sollen ouch die egenanten czwelff schock grosser furbasmer vff dem egenanten gerichte vnd seinen zugehorungen haben, halden vnd douon jerlichen einnemen vnd erblichen ane alles hindernusse besiczen gleicherweis, als die der egenante Sigmund yeczund innehabt vnd besiczet. Mit vrkund dicz briues vorsiglet mit vnserr kuniglichen maiestat insiglen. Geben zum Bettler noch Cristes gepurt virczenhundert jar vnd dornoch in dem virden jare, des sonnabnndes an sand Lucietag, vnser reiche des Behemischen in dem czwei vnd virczigsten vnd des Romischen in dem newn vnd czwenczigsten jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Benesschium de Chussnik
Franciscus prepositus Bolesslauiensis.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 10 (starší č. 29 nahoře na rubu). S úlomkem pečeti na perg. proužku zavěšené. Na rubu rukou XVII století: „Dieser khöniglicher sigillirter begnadnungsbrief ist per emptionem ciuitatis Austensis ab onere liberirt worden". — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 351. — Podkomoří Huller byl propuštěn 5 listopadu 1404 ze zajetí vévody rakouského Viléma a navrácen králem Václavem IV k svému úřadu; avšak

23 června 1405 stat z rozkazu krále pro podvod spáchaný (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 424).

*Čís. 769.

1404, 21 prosince. Na Žebráce.

Král Václav IV svoluje na žádost purkmistra a konšelů města Písku ku zřízení špitálu městského před branou městskou ke cti sv. Jošta a sv. Alžběty nákladem měšťana tamějšího Mikuláše z Volyně, jakož i k věnování 100 kop gr. ročního úroku k chování chudých v něm, a zároveň ustanovuje, že právo dosazovati duchovní do špitálu mají vykonávati měšťané Písečtí a nikoli křížovníci s červenou hvězdou v Praze.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Inter salubria deoque accepta pietatis opera, que pro abolendis hominum criminibus prouidencia diuina instituit, elemosina meretur efferri, que tamquam amabilis suffragatrix de manibus pauperum volat in celum et illic suis amatoribus parat hospicium, et velud negociatrix omnium magnopere prudencior terrenis mercibus celestia comparat et pro transitoriis eterna permutat, nam et omnipotens deus ideo alios[1]) paupertate constrinxit, alios diuiciarum copia dilatauit, ut et illi habeant, vnde propria valeant peccata redimere, et isti vnde suam possint inopiam sustentare. Ad huius igitur elemosine uirtutem per nos feliciter assequendam, etsi super quemlibet egenum et pauperem teneamur intendere, illorum tamen vrgemur penurias releuare, quos seue mortis conclusit aduersitas et a laribus paternis exclusos[2]) sub sola spe elemosine alieni fecit domicilii inquilinos. Sane nostre maiestatis accedentes presenciam magister ciuium, consules et jurati ciuitatis nostre Pyesczensis, fideles nostri dilecti, nobis humiliter supplicauerunt, quatenus ad ereccionem et exstruccionem hospitalis foris eandem ciuitatem nostram Pyesczensem per Nicolaum de Wolyna, ipsorum conciuem, fidelem nostrum dilectum, in sue et predecessorum suorum animarum remedium salutare[3]) in honorem sancti Jodoci et beate Elizabeth ac aliorum sanctorum de nouo erecti, nec-

non ad donacionem centum sexagenarum annuorum censuum grossorum pragensium pro sustentacione vite pauperum et infirmorum ad ipsum hospitale confluencium et ministrorum in eodem hospitali diuino cultui cottidie famulancium usibus comparandarum consensum et assensum nostrum regium adhibere et ipsas centum sexagenas grossorum census annui eidem hospitali et ipsius ministris appropriare, inuiscerare, incorporare, annectere et vnire graciosius dignaremur. Nos vero, qui quorumlibet iuste petencium vota pio semper affectu complectimur, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, ad laudem omnipotentis Dei eiusque intemerate genitricis uirginis Marie et beati Jodoci et sancte Elizabeth ac aliorum sanctorum, quorum in hac parte res agitur, gloriam et honorem, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato sanoque fidelium nostrorum accedente consilio ad ereccionem et exstruccionem prefati hospitalis, cuius supremus fundator, dominus et patronus existimus, benignius consencientes, ipsas quoque centum sexagenas gr. pragensium annui et perpetui census, postquam pro prefato hospitali pro sustentacione vite pauperum et infirmorum ad ipsum confluencium et usibus ministrorum eiusdem hospitalis simul uel successiue in regno nostro Boemie in bonis tamen liberis et[4]) non feodalibus empte seu[5]) comparate seu ad ipsum hospitale ex pia hominum largicione donate fuerint, eidem hospitali et ipsius ministris apropriauimus, inuiscerauimus, incorporauimus et exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc virtute presencium regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia annectimus graciosius et vnimus per pauperes et infirmos in eodem hospitali degentes et ipsius hospitalis ministros habendos, tenendos et adinstar eciam aliorum bonorum ecclesiasticorum perpetuis temporibus pacifice possidendos, eo tamen signanter prouiso, quod jus patronatus seu presentandi ministros, vnum, duos, ad maximum tres pro diuino officio in predicto hospitali cottidie celebrando, simul uel successiue, dum et quocies necessitas se ingesserit, ad prefatos ciues ciuitatis Pyesczensis tamquam ipsius hospitalis gubernatores, rectores et prouisores debeat[6]) perpetuis temporibus pertinere, literis siue graciis religiosis magistro hospitalis et conuentui hospitalis ordinis Cruciferorum cum stella in pede pontis Pragensis, deuotis nostris dilectis, super prefato ho-

spitali ante ciuitatem nostram Pyesczensem sito, sub quacunque uerborum forma[7]) per nos prius datis et[8]) concessis, non obstantibus quibuscunque, quas eciam uirtute presencium regia auctoritate Boemie cassamus, annullamus et de certa nostra sciencia viribus totaliter euacuamus[9]); nec easdem exnunc inantea nullius fore roboris, efficacie uel vigoris, seu per has prefate ciuitati nostre Pyesczensi pretextu predicti hospitalis ante eandem[10]) ciuitatem Pyesczensem, ut prefertur, situati nullum penitus perpetuis temporibus preiudicium irrogare, nominatim eciam et expresse de regie nostre maiestatis munificencia duas sexagenas grossorum pragensium census annui per dictum Nicolaum de Wolyna pro plebano ecclesie parochialis predicte ciuitatis nostre Pyesczensis propter consensum suum ad predicti hospitalis ereccionem et exstruccionem, ut prefertur, adhibitum emptas et comparatas, eidem plebano et ecclesie sue uirtute presencium incorporauimus, anneximus et de certa nostra sciencia regia auctoritate Boemie graciosius vnimus per ipsum et successores suos exnunc inantea adinstar aliorum bonorum suorum habendas, tenendas et perpetuis temporibus libertate ecclesiastica pacifice possidendas, commitentes eciam vrzedniconibus ceterisque tabularum terre officiatis et ipsarum tabularum notariis, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus predictas centum sexagenas gr. pragensium annui et perpetui census, postquam pro prefato hospitali et sustentacione vite pauperum et infirmorum inibi existencium et vsibus ministrorum in eodem hospitali, ut prefertur, diuino cultui cotidie[11]) famulancium simul uel succesiue comparate seu ex pia hominum largicione donate fuerint, tabulis terre assignent, annotent effectualiter et inscribant, prout indignacionem nostram voluerint euitare. Presencium[12]) sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Mendici anno domini millesimo quadringentesimo quarto, die vigesima prima Decembris, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo secundo, Romanorum vero vicesimo nono.

Ad relacionem Sigismundi subcamerarii
Johannes sancte crucis Wratislausensis decanus.

Výpis z král. register (A) v rukop. cís. bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum“ sign. VI a 7 na l. 142 za nápisem „Ciuitatis Pyesk super nouo

hospitali" a v konfirmaci privilegií m. Písku císaře Karla VI d. ve Vídni 8 ledna 1732 (B) v archivu m. Písku. V textech jsou tyto varianty: [1]) illos A. — [2]) exclusas A. — [3]) salutem B. — [4]) schází v B. — [5]) et B. — [6]) debeant A. — [7]) schází v A. — [8]) místo prius datis et má B predecessores nostros. — [9]) vacuamus B. — [10]) schází v A. — [11]) schází v A. — [12]) zde končí A. — Dle orig. druhdy v archivu m. Písku chovaného Pelzel, K. Wenceslaus IV, Urkundenbuch Nro. CCIV s dodatkem: „Actum anno domini MCCCCV sabato quatuor temporum quadragesime". — Matzner, Výroční zpráva reálních škol v Písku za r. 1883 na str. 15. — Před tím král Karel IV *listem d. v Perně 6 září 1351* postoupil nejvyššímu mistru a řádu křížovnickému s červenou hvězdou konec mostu v Praze farní kostel ve vsi Záhoří u Písku s právem patronátním a se všemi důchody, aby řád mohl zříditi a vydržovati špitál u mostu Píseckého (č. 316 této Sbírky), avšak nezdá se, že by zřízení toho špitálu bylo mívalo dlouhého trvání. — Dle kvaternu desk zemských č. 3 na listu F. 24 Mikuláš řečený Volínský z Písku přiznal se 14 března 1405 před úřadem desk, že dědictví své v Borečnici, dvory kmetcí s platem, se dvěma mlýny, s dědinami, lukami, lesy, potoky i se vší zvolí atd., kterézto zboží za 55 kop grošův podle jeho hodnosti šacoval, dal se svolením krále k špitálu v nově založenému a vyzdviženému před bránou města Písku, chudým a přisluhujícím v témž špitále obývajícím na věčné časy (Emler, Pozůstatky desk zemských II str. 14; Matzner u. m. str. 16).

Čís. 770.

1404, v prosinci. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje rychtáři, konšelům i vší obci města Kolína, aby postoupili správu špitálu městského kaplanu a dvořanu jeho Mikulášovi z Minsterberka, kterému až do smrti jeho udělil právo spravovati špitál i všechny důchody jeho.

Wenceslaus etc. Notum facimus etc., quod de legalitatis et circumspeccionis industria honorabilis Nicolai de Munsterberg, cappelani et familiaris deuoti nostri dilecti, plenam et indubitatam fidem obtinentes, sibi — hospitale ciuitatis nostre Coloniensis super Albea cum suis pauperibus in eodem hospitali degentibus et vniuersis et singulis aliis pertinenciis regendum et gubernandum commisimus et uirtute presencium — ad vite sue duntaxat tempora committimus graciose. Mandantes magistro ciuium, judici, consulibus juratis et communitati ciuitatis nostre Coloniensis predicte — firmiter et di-

stricte, quatenus ipsi de vniuersis et singulis bonis, censibus, redditibus, emolimentis et obuencionibus quibuscunque ad predictum hospitale pertinentibus predicto Nicolao cappellano nostro respondeant, necnon bona, census siue redditus ac eciam ipsius hospitalis ornamenta siue clenodia quecunque in ipsius Nicolai cappellani nostri tradant, dent et assignent potestatem. Inhibemus eciam subcamerario regni nostri Boemie — districte, omnino volentes, ne ipse prefatum Nicolaum cappellanum nostrum circa prefatum hospitale impediat, sed contra et aduersus predictos ciues nostros Colonienses conseruet, nostro nomine realiter et defendat, necnon cum ciuibus et incolis predicte ciuitatis Coloniensis efficiat, ordinet finaliter et disponat, quod ipsi se de regimine et gubernacione siue tuicione predicti hospitalis exonerent et vniuersa et singula ipsius hospitalis bona cum suis pertinenciis vniuersis, prout ipsi eadem bona hucusque tenuerunt, habuerunt et possiderunt in prefati Nicolai cappellani nostri tamquam gubernatoris pauperum in ipso hospitali, sicut premittitur, degencium dent, tribuant realiter et assignent, necnon in ipsius Nicolai tradant omnimodam potestatem, prout indignacionem etc.

Výpis z register král. v „Copiarium dipl. Przemislaeum“ fol. 140. v univers. knihovně Pražské za nápisem: „Nicolai de Munsterberg super hospitali in Colonia“.

Čís. 771.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje nálezy panské v posledních letech proti nepřátelům a škůdcům zemským vydané, a nařizuje purkmistru, konšelům přísežným a vší obci města Čáslavě, jakož i jiných měst královských, aby podporovali popravce krajské v stíhání zločincův a sami s jich pomocí nad každým popravovali, kdož by zemi dále hubil, jakož i nad těmi, kdož přijímají a kupují věci válkami neb lapkováním pobrané.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Magistro ciuium, consulibus juratis et communitati

ciuitatis Czasslauiensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Tractantibus pridem super proxime preteritis quatuor temporibus nobilibus regni nostri Boemie baronibus circa tabulas terre de speciali mandato nostro ad hoc, vt in eodem regno nostro Boemie pacis stabiliatur amenitas, iusticia hucusque concupita debito persistat in robore et fideles nostri regnicole sub debita tranquillitate respirent, singula per ipsos ordinata, statuta et decreta, prout in presentibus scripta inferius articulatim plenius continentur, seruare promisimus et tenere solide pollicemur, et horum ad maioris roboris firmitatem ac exequendam execucionem efficacem decreuimus et de facto ac realiter in et per totum regnum nostrum Boemie et vniuersos districtus ipsius justiciarios seu poprawczones nostros legittimos statuimus cum plenaria potestate, sicut id ipsum litere maiestatis nostre per nos ipsis desuper date clarius attestantur. Idcirco fidelitati vestre seriose precipimus et sub regii fauoris obtentu expresse mandamus omnino volentes, quatenus ad requisicionem huiusmodi justiciariorum seu poprawczonum districtus vestri, quocies opus fuerit et vos per se vel suos duxerint requirendos, ipsis ad conculcandam et reprimendam maleficorum, raptorum et oppressorum dicti regni Boemie et incolarum ipsius temeritatem inconsultam vestra potencia totis nisibus assistere debeatis realiter[1]) et astare. Quod eciam iidem justiciarii et poprawczones vice reciproca vobis facere debebunt et tenentur. Et nichilominus volumus, quod mox visis presentibus in ciuitate vestra in locis consuetis diebus forensibus voce precona proclamari publice faciatis, vt si quispiam, cuiuscunque condicionis seu status existat, huiusmodi ordinacionem, statuta et decreta ac iusticie processum impedire conaretur, seu eisdem se forsan opponere presumeret, quod extunc sciat aduersum se tamquam maleficum et rebellem vlcione condigna acriter processurum. Secuntur ergo articuli: Barones videlicet Brzenko de Swyhow, Boczko de Podiebrad, Zdeslaus[2]) de Sternberg residens in Zagieczicz et Heinricus de Kossemberg ab aliis dominis baronibus deputati, venientes ad tabulas pronunciauerunt inuenciones baronum factas in presencia domini Sigismundi, regis Ungarie, et aliorum multorum baronum, que inuenciones facte sunt in monasterio sancti Jacobi anno domini millesimo quadringentessimo secundo, sabato

ante dominicam Oculi.*) Primo ze pany gsu nalezly, aby[3]) wolano bilo we wssiech miestech[4]) y w kraginach, abi wssiechny[5]), ktoz gsu[6]) przirozeny[7]) zemene Czesske[8]) zemye, bily[9]) wssiechny[10]) w zemi[11]), ktoz sluzy[12]) proty korunie Czeskey, o swatosti, gessto[13]) w tu dobu myelo przigyty[14]) przed[15]) pany. A wiecze aby[16]) yzadny nesluzil wiecz ke sskodie proty teto zemy[17]) a korunie[18]) any gie wiecze hubil. Paklibi ktoz koliwiek neprzigeli k tomu czassu nebo[19]) gie[20]) dale hubil[21]) anebo[22]) proty nyey sluzily[23]), tehdi aby[24]) ztratil swe diedicztwie y wssyeczken swoy napad, kteryzbi[25]) koliwiek w Czeskey korunie myel, budto[26]) v otczie, v bratrzi[27]), v striczew po dczkach[28]) neb kterak koliwiek.[29]) A ty diedyny[30]) y ty napadi[31]) ma kral daty a obratiti[32]) podle panske rady[33]) yakozto odsuzene na zemske dobre. Paklibi vzdi[34]) sluzily[35]) proty korunie anebo korunie sskodily[36]) przez ten czas, tehdi[37]) kazdi gest odsuzen prawa wssieho[38]), czty, yako psanecz za zemskeho sskodczi a zlodiegie. Take gsu pany nalezly, ze yzadny czlowiek[39]) v Czeskey korunie, bud pan, rityerz[40]), panossye[41]), miesta[42]) nebo czlowiek kterehoz koliwiek rzadu nema przigety[43]) yzadneho takeho zemskeho zhubczie a sskodczie. Ktozbi przes[44]) nalez pansky swrchupsany vczinil, w swe twrzie a przebitky[45]) przigal[46]), any ma s nym[47]) obczowaty[48]), any giemu[49]) yzadnu wieczi nakladaty[50]). Paklibi kdo przesto przigal nebo pomahal, tehda kazdy[51]) ten gest odsuzen sbozie na kralewu milost, tak yakz[52]) gest swrchupsano, a prawa nema gmyety[53]) s yzadnym a ma byty[54]) yakozto[55]) psanecz, kdizbi[56]) poprawczie toho kragie, trzie[57]) pany przisezny[58]), nan wyswiedczyly[59]) a wyznaly. Pakliby[60]) sie o to ty trzy[61]) pany dyelyly[62]), tehdy[63]) na kteruzbi[64]) wietssie strana swiedczila, na tom ma ostaty. Take pany nalezly, abi[65]) wssieczka[66]) branie[67]) moczii, wsseczka[68]) nassile, odpowiedi[69]), strazze y wssyeczky[70]) natisky[71]) staly[72]) a minuly[73]) w Czeskey korunye[74]), bud to odpowiedy[75]) nebo neodpowiedy.[76]) Paklibi kto proty tomu vczinil, tehdi gest odsuzen sbozie[77]) na kralewu milost, yakoz gest swrchupsano. A zadneho prawa proty zadnemu nema gmyety a ma byty yakozto psanecz, nez kazdy[78]) aby sebe hledaly zemskym prawem, jakosto[79]) stari obiczey gest. Item anno domini millesimo quadrin-

*) 25 února 1402.

gentesimo quarto, na suchy dny[80]) w aduent w sobotu*) pany po plnym sudye[81]) vslissiewssie[82]) poselstwie od kralewy milosty[83]) po panu Janowy Crussinie[84]), purkrabie[85]) prazskem[86]), a po Sigmundowy podkomorzi[87]) kralewstwie Czeskeho, gednostaynie[88]) nalezly a Brzeniek s[89]) Swyhowa pansky[90]) potaz wynesl: Nayprw o Zyrotinie, abi[91]) drzewny nalezowe pansczii[92]), gessto sie drzewe staly[93]), przedsie ssly. A abi Zyrotina[94]) bilo postupeno od kralewy milosti[95]) tyem, gymz nalezy[96]) swiedczye[97]) anebo komuz dale dssky swiedczie. Take nalezly pany[98]), aby wssyeczkny[99]) gyny nalezowe pansczii, jessto[100]) sie drzewe staly, przedsie ssly a aby kralewa[101]) mylost[102]) raczil sgednaty[103]) swymy vrzedniky a wladarzi[104]), aby wzdy[105]) przedsie ssly, tak yakoz gest bilo drzewe za czesarzie[106]) a za gieho[107]) otczie. Take nalezly, aby[108]) bilo prowolano v miestech[109]) kralewich[110]) a to aby[111]) podkomorzie kralow zgiednal[112]) y[113]) kazal, aby[114]) yzadny czlowiek any zemenyn kterehozkoli[115]) rzadu neprzigymal[116]) any kupowal yzadnich wieczy walkamy anebo[117]) lapkowanym branich any zaymow a plenow pod zatraczenym hrdla y sbozie.[118]) A tak abi[119]) miesta[120]) kralewa[121]) przigmucz k sobie poprawczie tiech[122]) krayow, abi[123]) sie toho vptagicze, toho poprawily[124]). A ty[125]) nalezy[126]) sie staly. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Mendici anno domini millesimo quadringentessimo quinto, die quinta Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo secundo, Romanorum vero vicesimo nono.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
W[enceslaus] patriarcha Anth[iochensis], cancellarius.
[Na rubu.] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v archivu m. Čáslavě č. A 7 (staré č. 15). S pěkně zachovanou velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XVIII století: „List krále Václava Římského, mocí kteréhož popravu městu dávati ráčí". V Čáslavské knize privilegií z r. 1585 č. 85 na l. 13 je přepis tohoto listu s nápisem: „Pátý majestát krále Václava, jímž dává popravu městu tomuto, kterouž by všickni zločincové popravováni a podle vejstupkův svých trest

*) 20 prosince 1404.

byli". Porovnáním textu listiny Čáslavské (A) s textem originálu, chovaného v museum Plzeňském (B) a originálu archivu m. Kolína (C) mohli jsme konstatovati tyto varianty: [1]) fideliter B. — [2]) Sdesslaus A. — [3]) abi C. — [4]) we wssyech myestech B. — [5]) wssyechny B.; wssiczkny C. — [6]) su C. — [7]) przyrozeny B. — [8]) Czeske BC. — [9]) bili B., byli C. — [10]) wssichny C. — [11]) w zemy B., w zemye C. — [12]) sluzi B., sluzie C. — [13]) gesto C. — [14]) przigiti BC. — [15]) przied BC. — [16]) abi BC. — [17]) zemie A. — [18]) korunye C. — [19]) neb BC. — [20]) gy C. — [21]) hubely BC. — [22]) aneb B. — [23]) sluzili B., sluzyli C. — [24]) abi BC. — [25]) kterizbi C. — [26]) bud BC. — [27]) bratrzy C. — [28]) czkach C. — [29]) koliewiek B. — [30]) dyedyny C. — [31]) napady B. — [32]) obratyty BC. — [33]) radi BC. — [34]) wzdy C. — [35]) sluzili B.; sluzyly C. — [36]) sskodili BC. — [37]) tedi C. — [38]) wsseho B. — [39]) czlowyek B. — [40]) rytyerz BC. — [41]) panossie C. — [42]) myesta B. — [43]) przigeti BC. — [44]) przez BC. — [45]) przebitki B. — [46]) prigal C. — [47]) s nymy C. — [48]) obczowaczi B. — [49]) gemu C. — [50]) nakladati BC. — [51]) kazdi BC. — [52]) yakoz C. — [53]) myeti B. — [54]) biti B., bity C. — [55]) yakosto B. — [56]) kdyzbi B. — [57]) trzye C. — [58]) przysezny C. — [59]) wiswieczily B., wyswiedczily C. — [60]) Paklibi BC. — [61]) trzie BC. — [62]) dyely A., dielily C. — [63]) tehdi B. — [64]) kteruzby C. — [65]) aby BC. — [66]) wssyeczka B. — [67]) branye B. — [68]) wssyecki B., wssieczka C. — [69]) odpowiedy C. — [70]) wssyecki B., wssyecky C. — [71]) natiski B. — [72]) stali B. — [73]) mynuly B., mynuli C. — [74]) korunie BC. — [75]) odpowiedi B. — [76]) neodpowiedi B. — [77]) zbozie C. — [78]) kazdi B. — [79]) jakozto BC. — [80]) such dny A. — [81]) sudie BC. — [82]) vslissyewssie B., vslyssyewssye C. — [83]) milosti B. — [84]) Crussine C. — [85]) purkraby B. — [86]) praskem B., prazkem C. — [87]) podkomorzie BC. — [88]) gednostayne BC. — [89]) z BC. — [90]) panssky B. — [91]) Schází v A., Zyrotine aby C. — [92]) panstii B. — [93]) gessto sie drzewe staly — schází v A. — [94]) Zirotina B. — [95]) milosty C. — [96]) nalezi B., nalezowe C. — [97]) swiedczie B., swiedczy C. — [98]) pany schází v AC. — [99]) wssieczkny B. — [100]) gesto B. — [101]) cralewa B. kralowa C. — [102]) milost BC. — [103]) zgednati B., zgednaty C. — [104]) wladarzy C. — [105]) wzdie B., wzdi C. — [106]) czierzie B. — [107]) geho B. — [108]) abi C. — [109]) myestech C. — [110]) kralowych C. — [111]) abi B. — [112]) zgednal C. — [113]) a BC. — [114]) abi BC. — [115]) kterohozkoli B., kterehozkoly C. — [116]) neprzygymal BC. — [117]) nebo BC. — [118]) zbozie BC. — [119]) aby BC. — [120]) myesta C. — [121]) kralowa B. — [122]) tyech B. — [123]) aby C. — [124]) poprawyly BC. — [125]) ty B. — [126]) nelezy C. — Z těchto variantů jednoho a téhož listu, který psal jeden písař v týž den, arci je patrno, že pravopis český v této době velmi byl ještě neustálen, což arci i při německy psaných listinách z této doby stejným způsobem se dá pozorovati. — Srov. též Palackého, Archiv Český II str. 359 a 363 a Čelakovského, Privilegia měst Pražských č. 121. — Podobné listy vydal kr. Václav IV téhož dne dle všeho i jiným městům a též mnohým pánům, jmenuje je popravci krajskými. V archivu sv. Václavském pod č. 187—206 zachovalo se *dvacet listů kr. Václava IV d. na Žebrácc 5 ledna 1405*, kterými nálezy panské z l. 1402 a 1404 se slovně tak.

jako v listech městům daných, vyhlašují a v kterých nově ustanoveným popravcům král takto píše: „Fidelis dilecte! Tractantibus pridem super proxime preteritis quatuor temporibus nobilibus regni nostri Boemie baronibus circa tabulas terre de speciali mandato nostro ad hoc, vt in eodem regno nostro Boemie pacis stabiliatur amenitas, iusticia hucusque concupita debito persistat in robore et fideles regnicole sub debita tranquillitate respirent, singula per ipsos ordinata, statuta et decreta, prout in presentibus scripta inferius articulatim plenius continentur, seruare promisimus et tenere solide pollicemur, et horum pro maioris roboris firmitate et execucione efficaci exequenda animo deliberato, sano baronum, nobilium et fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia Te justiciarium seu poprawczonem districtus (Grecensis etc.) fecimus, constituimus et ordinauimus, facimus, constituimus et virtute presencium omnimode ordinamus, dantes et concedentes tibi auctoritate regia predicta plenam et expressam in facinorosos ac delinquentes homines exercendi et puniendi potestatem; mandantes nichilominus tibi presentibus seriose, quatenus ad requisicionem ceterorum justiciariorum et poprawczonum regni Boemie seu ciuitatum et incolarum ipsius, quocies opus fuerit et te duxerint desuper requirendum, ipsis ad conculcandam et reprimendam maleficorum, raptorum et oppressorum dicti regni Boemie temeritatem inconsultam tua potencia totis nisibus assistere debeas fideliter et astare, quod eciam iidem justiciarii seu poprawczones ac ciuitates et incole ipsorum vice reciproca tibi facere debebunt et tenentur.“ — Takovýto list vydán jest: 1) „nobili Theoderico de Janowicz, alias de Nachod“, jenž jmenován byl popravcem kraje Hradeckého; 2) „fideli nostro dilecto .. burggrauio Grecensi“ jakožto popravci „districtus Grecensis“; 3) „nobili Johanni dicto Crussina de Leuchtemburg, burggrauio castri Pragensis“, jejž jmenuje král „justiciarium seu poprawczonem districtuum Grecensis, Chrudimensis et Mutensis“; 4) „nobili Zdeslao de Sternberg, residenti in Zagieczicz“, jakožto popravci „districtus Chrudimensis“; 5) „nobili Witkoni de Lipnicz“ jakožto popravci „districtus Czaslauiensis“; 6) „nobili Nicolao de Zrucz“ jakožto popravci „districtus Czaslauiensis“; 7) „nobili Andree de Duba“ jakožto popravci „districtus Gurimensis“; 8) „nobili Wilhelmo de Swyerzeticz“ jakožto popravci „districtus Boleslauiensis“; 9) „nobili Johanni de Michelsperg“ jakožto popravci „districtus Boleslauiensis“; 10) „nobili Alssoni de Duba dicto Scopek“ jakožto popravci „districtus Boleslauiensis“; 11) „nobili Herbardo de Colowrat“ jakožto popravci „districtus Luthomiericensis“; 12) „nobili Johanni de Wartemberg, alias de Dyeczin“, jakožto popravci „districtus Luthomiericensis“; 13) „nobili Bercze de Holnstein“ jakožto popravci „districtus Luthomierzicensis“; 14) „nobili Vlrico de Hasemberg in Przimda residenti“ jakožto popravci „districtuum Luthomiericensis et Plznensis“; 15) „fideli nostro dilecto .. burggrauio Cadanensi“ jakožto popravci „districtus Zacensis“; 16) „nobili Henrico de Rosemberg“ jakožto popravci „districtus Bechinensis“; 17) „nobili Vlrico de Noua domo“ jakožto popravci „districtus Bechinensis“; 18) „nobili Johanni de Vsk dicto Ca-

meniczsky" jakožto popravci „districtus Bechinensis"; 19) „nobili Zdenkoni de Rosental" jakožto popravci „districtus Prachinensis" a 20) „nobili Johanni de Noua domo", jmenuje jej „poprawczonem districtus Prachinensis". — Srov. k tomu zprávu o počtu krajův a o kmetech krajských v rukop. Talmberském na l. 28 v Českém museum zachovanou a v Palackého, Radhošti II na str. 173 otištěnou.

Čís. 772.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Budějovic (ciuitatis Budweis) nálezy panské proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v archivu Českého musea Nro. 4. S velkou pečetí královskou na pergam. proužku zavěšenou. V archivu m. Budějovic choval se druhdy orig. mandátu krále Václava IV d. *v Praze 14 února 1405* (kopie v diplomatáři Českého musea), kterým purkmistru a konšelům m. Budějovic nařizovalo se, aby vypravili vyslaného ke sjezdu do Prahy, na kterém purkrabím, klášterům a městům budou oznámeny nálezy proti škůdcům zemským. Mandát ten zní: „Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fideles dilecti! Ut in regno nostro Boemie subditi, fideles nostri, et ejus regnicole in amene pacis delicioso solacio conquiescant et huiusmodi pace, quam sine intermissione disponere et ordinare decreuimus, potiri se gaudeant, signanter quoque ad hoc, ne bonum justicie convertatur in predam nec malicia maneat impunita, fures, predones, ceterique malefici et publicarum stratarum eiusdem regni nostri notorii et dampnosi inuasores pro ipsorum excessibus corrigantur, prout criminis qualitas exigit et requirit, nostre intencionis existit propositum vobisque presentibus seriosius injungentes, omnino volentes, quatenus vnum de consilio ciuitatis vestre, plenam a vobis potestatem habentem, ad nostre maiestatis presenciam dirigere nullatenus obmittatis, sic videlicet, quod idem die dominica post festum sancti Mathie (dle všeho 1 března 1405) venturum proxime coram nobis sit vtique personaliter constitutus, intencionem nostram super premissis auditurus, nullam in hoc negligenciam commissurus, prout regie indignacionis nostre offensam volueritis euitare, sicut eciam super hoc castrorum burggrauiis et monasteriorum nostrorum prelatis et prouisoribus similia direximus scripta nostra. Datum Prage die XIV Februarii, regnorum nostrorum &c. Ad mandatum domini regis Johannes de Bamberg." — Kromě toho v seznamu privilegií Budějovických ze XVII století v archivu Českého musea chovaném činí se ještě ve dvou listinách kr. Václava IV o popravě takto zmínka: „Wenceslaus: die stett sollen

vntereinander hülfig sein wider die vbelthäter, germanice, bohemice et latine. Datum Pettlern, Žebrak, am dinstag [nach] Margarethae [14 července] anno 1405. — Wenceslaus Romanorum rex supra poprawczonem, germanice. Datum Pettlern, Žebrak, am sontag von (sic) des h. st. Vititag [13 června] anno 1406.“ — Listiny ty se bohužel nezachovaly; ale za to v archivu Českého musea chová se orig. českého listu, který král Václav IV vydal *v Praze dle všeho r. 1405 a sice 27 října* „magistro ciuium et juratis consulibus ciuitatis Budweis, fidelibus nostris dilectis“, a jenž zní takto: „Waczlaw z bozie milosti Rzimsky kral po wssie czassy rozmnozitel rzisse a Czesky kral. Wierny mily! Neb gsme Mikulassowy z Hussy, Wilemowy Sskynakowy, Benessowy z Sedlcze, Prokopowy z Dubneho, Przibikowy z Elhoti, Cunssowy z Dluhe wssy, Janowy Stebnakowy Hinkowy Janowy Letowsskému, Dietrzichowy z Nebrzehowicz a wssiem gynym, kterzyzz gsu v was psany a s nymy y pro nye zassly w te myerze, milostywie gych wynnu y newynnu odpusstili. Protoz wam przikazugem przisnye, chtiec tak myeti, abisste o ty wieczy gym wieky wiekoma zadnym zlym any kteru nechuty nespomynaly w zadne myerze, nez ty wssiechny wieczi y nechuti aby bili mynute a zhlazene beze lsty. Gegne (sic) zda by ssie czeho gineho nerzadu potom kdy dopusstili, aby to na nas znesseno bilo; neczniecze ginak pod nassy milosti. Dan v Praze ten vtery przed swatym Ssymonyssem y Judy [sic], kralewstwie nassiech etc. Ad relacionem Johannis de Smylkow Johannes Weilburg decretorum doctor.“ Na rubu listiny té současnou rukou napsáno: „Litera ex parte Mikulassonis de Prachaticz gracialis“. Pod tím rukou novější rok „1400“, avšak r. 1400 den sv. Šimona a Judy připadal na čtvrtek, kdežto r. 1405 na středu a tedy je naše datování pravdě podobnější.

Čís. 773.

1405, 5 ledna. Na Žebrácc.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Kadaně (ciuitatis Cadanensis) nálezy panské proti škůdcům zemským.

Registrum privilegii v archivu m. Kadaně N° 10. za nápisem: „Litera regis Wenceslai, in qua mandat, quod ordinata, statuta et decreta cum plerisque articulis ad justiciariam potestatem alias poprawam pertinentibus per barones regni Boemie statutis, edictis et articulatim, vt patet in forma, boemice scriptis debeant perpetuis temporibus obtinere inuiolabiliter firmitatem.“

* Čís. 774

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Klatov panské nálezy proti škůdcům zemským.

Zmínka v konfirmaci privilegií Klatovských kr. Ferdinanda I. d. na hradě Pražském 24 září 1547 v král. registrech šlechtického archivu ve Vídni č. 285 na l. 101 a to taková: „List téhož krále Václava, kterým jim poroučí popravu v tom kraji. Datum v Žebráku pátého dne měsíce ledna létha 1405.“ Pelzel, K. Wenceslaus II Urkundenbuch str. 115 zmiňuje se ještě o orig. této listiny v archivu m. Klatov, kdež však již se nenalézá.

* Čís. 775.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Kolína (ciuitatis Coloniensis) panské nálezy proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v archivu m. Kolína N° XVI. — S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu při pečeti starší č. 13 a rukou XVIII stol. regest: „Mandatum a rege Romanorum Wenceslao strany vykořenění a trestání země záhubcův“. — Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 za nápisem: „O přetržení a pokutě zhoubcův zemských“.

* Čís. 776.

1405, 5 ledna. Na Zebráce.

Král Václav IV vyhlašuje v listu stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Kouřimě (ciuitatis Gurimensis) panské nálezy proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v archivu Českého musea. Na rubu „N° 75 strany popravcův“; dole u pečeti č. 45. Pečeť utržena. — Kop. ze XVI století v knize pamětní m.

Kouřimě z r. 1405 na l. 111 *b.* za nápisem: „Ad inquisitionem hominum maleficorum justiciarii instituti. Sex articuli a statibus inventi de processu juris", a s poznámkou po straně: „1. O nesloužení proti koruně České pod hroznými pokutami. 2. O nefedrování zhoubcův. 3. Ne mocí a násilím, než právem sebe hleděti. 4. Exekucí panských nálezuov. 5. Nepřijímání věcí loupených. 6. Popravy vysazení."

Čís. 777.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným a vší obci města Litoměřic (ciuitatis Luthomiericensis) panské nálezy proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 19 (starší č. 83). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV stol.: „Super justiciariam, que poprawa dicitur". — Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus IV. Urkundenbuch N° CCVI.

Čís. 778.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Loun (ciuitatis Lunensis) nálezy panské proti škůdcům zemským.

Kniha privilegií z r. 1435 na l. 9 *a* v archivu m. Loun za nápisem: „Quedam decreta dominorum terrestrium per dominum regem ratificata".

* Čís. 779.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Mostu (ciuitatis Pontensis) nálezy panské proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v archivu m. Mostu. S kusem velké pečeti královské na perg. proužku zavěšeným. Na rubu pozdější rukou: „Quintum regis Wenc[illi]".

legium a. 1405: es sollen in allen kreysen ordentliche schorfrichter (!) seyn". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 145.

* Čís. 780.

1405, 5 ledna. Na Žebráce.

Král Václav IV vyhlašuje listem stejně znějícím purkmistru, konšelům přísežným a vší obci města Plzně (ciuitatis Pilsenensis) nálezy panské proti škůdcům zemským.

Orig. perg. v museum m. Plzně č. 11. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou, na němž rukou XVI století poznamenáno: „Na popravu". — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 208.

Čís. 781.

1405 [v lednu. V Praze.]

Král Václav IV nařizuje stavům kraje Žateckého a jmenovitě obcím měst Žatce a Mostu, aby opětně mezi sebou uzavřeli na dvě léta jednotu neboli landfrid proti škůdcům zemským, kteří v tamější krajině bezpečnost ohrožují. Kdykoli by se někomu z nich škoda stala, mají sobě všichni společně pomáhati a škůdce honiti. Kdo by nehonil aneb škůdce přechovával a vydati nechtěl, upadne do nemilosti královské, a kteréhož škůdce v jednom městě do klatby dají, má všude býti psán.

Rukop. c. k. universitní knihovny v Praze „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI. A. 7 na l. 87 *b*. Srov. stejně znějící list kr. Václava IV d. na Žebráce 2 prosince 1399 č. 772.

Čís. 782.

1405 [v lednu]. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Nymburka, aby odváděli markrabí Moravskému Joštovi 140 hřiven ročního úroku do komory královské povinného, pokud nebude splacena summa peněz, v které král tento komorní úrok Joštovi zapsal.

Wenceslaus etc. magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Newmburgensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Quia alias illustri Jodoco, marchioni Brandemburgensi, sacri imperii archicamerario et marchioni Morauie, principi [et] patruo nostro carissimo, centum et quadraginta marcas graues census annui, sexaginta quatuor grossos pro qualibet marca computando, in ciuitate vestra annis singulis leuandas pro certa pecunie summa obligauimus, prout hoc alie litere maiestatis nostre sibi date desuper plenius attestantur; idcirco fidelitati vestre tenore presencium districte precipimus et mandamus, quatenus patruo nostro predicto huiusmodi centum et quadraginta marcas graues annis singulis sine renitencia et contradiccione quibuslibet soluere integraliter debeatis tamdiu, quousque dictus census ab eodem patruo nostro uel heredibus suis pro tali summa pecunie, pro qua eidem obligatus est, ut premittitur, liberatus fuerit et redemptus. Nam quociescunque eidem patruo nostro huiusmodi centum et quadraginta marcas persolueritis, tocies vos de eisdem annis singulis tenore presencium pro nobis et successoribus nostris, regibus Boemie, quittos dicimus penitus et solutos, aliter non facturi, prout indignacionem nostram grauissimam volueritis arcius euitare. Presencium sub maiestate. Datum Prage etc.

Výpis z register královských v rukop. c. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI A 7 na l. 119 za nápisem: „Marchioni Jodoci quittancias ad ciuitatem Newmburgensem et alias subscriptas etc." — V zemském archivu moravském chová se kromě toho *orig. listu kr. Václava IV d. na Žebráce ze dne 12 srpna 1405*, kterým markrabímu Joštovi zapsal ve 2000 kopách úroky z měst Nymburka, Kolína, Čáslavě, Kouřimě a Oustí nad Labem (Pelzel, K. Wenceslaus II str. 511).

Čís. 783.

1405, [v lednu]. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Písku, aby dědičné úroky z města a dědin kolem města Písku ležících, jež 70 až 80 kop ročně vynášejí, odváděli Václavu ze Švamberka a manželce

jeho Anešce, kterým je zapsal zároveň s purkrabstvím hradu Píseckého a se vším k němu příslušenstvím v summě 1000 kop.

Wenceslaus — notum facimus —, quod inspectis benigne fidelibus et indefessis obsequiis nobis per dominum Wenceslaum de Swamberg dictum Tyawak, fidelem nostrum dilectum, dudum exhibitis et processu temporis eo quidem sollercius exhibendis, sibi et Anezcze vxori sue legitime et heredibus ipsorum — burggrauiatum nostrum Pyesczensem cum siluis, pertinenciis suis, necnon censibus nostris hereditariis, qui se ad septuaginta uel octuaginta sexagenas grossorum denariorum pragensium census annui extendunt, quos in et circa ciuitatem nostram Pyesk in agris habemus et possidemus, huiusmodi tenendum et regendum dedimus et concessimus, damus et uirtute presencium regia auctoritate Boemie concedimus graciose, taliter videlicet, quod idem Wenceslaus et Anezka vxor sua legitima et heredes ipsorum dictum burggrauiatum Pyesczensem cum pertinenciis suis, ut premittitur, vniuersis habere, tenere et regere, ac eciam predictos census nostros hereditarios per se, uel cui id ipsum duxerint committendum, annis singulis impedimentis quibuslibet procul pulsis tenere et leuare valeant atque possint tamdiu, quousque nos, heredes vel successores nostri, reges Boemie, mille sexagenas gr. denariorum pragensium eisdem Wenceslao at Anezcze vxori sue uel heredibus ipsorum non persoluerimus plenarie et in toto. Postquam autem dicte mille sexagene gr. prag. per nos, heredes uel successores nostros, reges Boemie, ipsis fuerint persolute, extunc ipsi nobis de predicto burggrauiatu et censibus nostris condescendere debebunt, nullis dampnis desuper quouismodo computandis. Mandamus igitur vniuersis officialibus nostris, qui nunc sunt uel pro tempore fuerunt, firmiter et districte, quatenus prefatum Wenceslaum et Anezkam vxorem suam et heredes suos in tenuta et possessione burggrauiatus predicti et percepcione census nostri supradicti nequaquam impediant, sed nec per quempiam impediri paciantur, quinpocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant, protegant et defendant, inhibentes nichilominus magistro ciuium, consulibus et juratis ciuitatis nostre Pyesczensis predicte pro tempore existentibus, fidelibus nostris dilectis, seriose, ne prefatos Wenceslaum et Anezkam et heredes ipso-

rum in percepcione predictorum censuum nostrorum hereditariorum, ut prefertur, per se uel cui id ipsum suo nomine duxerint committendum, impedire quomodolibet audeant uel presumant, prout indignacionem nostram &. Presencium sub maiestate etc. Datum Prage &.

Výpis z register král. v rukopise cís. biblioteky Pražské: „Copiarium dipl. Przemislaeum" fol. 141 *a* za nápisem: „Wenceslai dicti Tyawak de Swamberg &."

Čís. 784.

1405, [v lednu]. V Praze.

Král Václav IV postupuje měšťanu Staroměstskému Janovi řečenému Celný vybírání cel a ungeltu v Starém městě Pražském, na Malé straně, v Modřanech, v Plzni, v Slaném, v Lounech a na Žebráce (infrascripta thelonea nostra, videlicet theloneum wlgariter vngelt dictum in ciuitate nostra Maiori Pragensi, item theloneum in ciuitate Minori Pragensi, item theloneum in Modrzan, item theloneum in Silana (sic), item theloneum in Luna, item theloneum in Mendico et theloneum in ciuitate Pilznensi cum vniuersis et singulis pertinenciis suis), *začež má komoře královské každého téhodne dávati 20 kop gr. pražských.* Datum Prage etc.

Výpis z král. register v „Copiarium dipl. Przemislaeum" fol. 145 za nápisem: „Johannis dicti Czelny super theloneis regni Boemie." Srov. list kr. Václava IV d. na Žebráce 13 října 1405 č. 788.

* Čís. 785.

1405, 25 dubna. Na Karlštejně.

Král Václav IV odvolávaje list, daný Pavlovi faráři Žestockému na 10 kop platu ročního ze statku v Šintlochu k oltáři sv. apoštolů v kostele farním Čáslavském, ustanovuje, že rozepři o to má rozhodnouti kr. podkomoří a nikoli soud duchovní, poněvadž Šintloch patří pod šos obce Čáslavské a konšelé městští v té věci nález vynesli.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Licet alias ad inportunas preces Pauli plebani in Zestok et ipsius informacionem sinistram eidem regia nostra serenitas decem sexagenas grossorum pragensium sibi de curia et allodio in Schintloch prope Czasslauiam sitis pro altari beatorum apostolorum in ecclesia parochiali ciuitatis Czasslauiensis, cuius altaris capellanum se fore asseruit, annis singulis persoluendas incorporauerit et appropriauerit, sicut id ipsum in literis maiestatis nostre sibi desuper datis plenius est expressum: sumus tamen sufficienter per nonnullos nostros fideles informati et instructi predictarum decem sexagenarum incorporacionem per nos, vt premittitur, ad prefati Pauli informacionem sinistram factam magistro ciuium, judici, consulibus juratis et communitati ciuitatis nostre Czasslauiensis, sub quorum jurisdiccione prefata bona in Schintloch situata sunt, in suis juribus, graciis et libertatibus, quibus hactenus tempore predecessorum nostrorum, regum Bohemie, freti et vsi sunt, que et quas nostris temporibus, sicut decet, infringi nolumus, grande preiudicium irrogari, ex eo uidelicet, quod ipsi literas, quas prefatus Paulus super prefatis decem sexagenis grossorum cum ipsorum ciuitatis sigillo munitas obtinet, in pleno ipsorum consilio dudum, antequam predicta nostra maiestatis litera super predictis decem sexagenis emanasset, legitimis ex causis per sentenciam ipsorum diffinitiuam abiudicarunt penitus et annullarunt; ideoque animo deliberato et de certa nostra sciencia predictam nostre maiestatis literam per prefatum Paulum a maiestate nostra super incorporacione predictarum decem sexagenarum census annui predictorum bonorum in Schintloch sinistre impetratam annullamus. cassamus, reuocamus et virtute presencium viribus totaliter vacuamus, decernentes et expresse volentes, eandem nullius fore roboris, efficacie seu vigoris. Inhibentes venerabili Sbinconi, archiepiscopo Pragensi, apostolice sedis legato, principi, necnon vniuersis et singulis suis officialibus et judicibus et signanter officiali Pragensi seu aliis judicibus quibuscumque per sedem apostolicam seu per ipsos deputatis, qui nunc sunt seu pro tempore fuerint, ad quos presentes peruenerint, deuotis nostris dilectis, firmiter et districte, ne ipsi ad instanciam prefati Pauli pretextu predictarum decem sexagenarum,

vt premittitur, seu cuiuscumque alterius persone spiritualis racione predictorum bonorum in Schintloch contra et aduersus Wenceslaum de Sacro campo, eorumdem bonorum in Schintloch legitimum possessorem, fidelem nostrum dilectum, exnunc inantea per viam juris nullatenus procedant, sentencias quoque et singula alia contra ipsum in predicta causa attemptata tollant, cassent et predicto Paulo perpetuum silencium imponant et ipsum in predicta causa ad famosum Sigismundum, regni nostri Boemie subcamerarium, consiliarium nostrum, et prefatos ciues nostros Czaslauienses remittant, vbi sibi pretextu predictarum decem sexagenarum census in Schintloch per ipsos sufficiens et expedita debebit iusticia ministrari, in qua ipsum seu alium volumus omnimode contentari, alioquin, si secus fieret, extunc predicto Wenceslao contra et aduersus predictum Paulum in predicta causa de salubri et oportuno remedio prouidere volumus et predictos ciues nostros Czaslauienses, qui ad regalem cameram nostram pertinent, in ipsorum juribus et libertatibus, quibus hactenus freti sunt, effectualiter conseruare. Mandamus eciam vrzedniconibus Pragensibus et ceteris tabularum terre notariis et officiatis, firmiter et districte, quatenus ipsi predictas decem sexagenas predicto Paulo tabulis terre non annotent nec inscribant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum in Karlstein anno domini millesimo quadringentesimo quinto, die vicesima quinta Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo secundo, Romanorum vero vicesimo nono.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v archivu m. Čáslavě č. A 8 (staré číslo 23). Pečeť utržena. V „Copiarium dipl. Przemislaeum“ na l. 147 *b* zachoval se přepis tohoto listu, jakožto výpis z král. register, do kterých byl též zapsán, za nápisem „Wenceslai de Sacro campo reuocator[ie] super incorporacione census pro altari.“

Čís 786.

1405, 15 května. Na Karlšteině.

Král Václav IV potvrzuje postup zápisu 12 kop úroku ročního na rychtářství města Ústí nad Labem podkomořím Sigmundem z Orlíka učiněný purkmistru, radě, kmetům i vší obci tohoto města.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann der ersame Sigmund von Orlik, vnsers kunigreichs zu Beheim vndercamrer vnd lieber getrewer, czwelf schok grosser jerlicher czinse vnd gulte vf dem gerichte vnserr stat zu Awsk vf der Elbe, die wir im nechst gegeben haben, als das vnsere maiestatbriue, die er von vns dorumber hat, wol aufweisen, dem burgermeister, rate, schepfen vnd der gemeine derselben vnserr stat zu Awsk verkauft hat, sein wir mit fleisse gebeten, das wir zu sulchem kauffen vnd verkauffen der egenanten czwelf schok grosser vnsern guten willen vnd gunst zu geben vnd die den egenanten burgern vnd stat zu Awsk zuczufügen vnd zueygenn gnediclich geruchten. Des haben wir angesehen des egenanten Sigmundes vnd ouch der egenanten burgere dinst vnd trewe, als sie vns vnd der cronen zu Beheim offt vnd dicke nüczlich vnd williclichen getan haben, teglichen tun vnd furbas tun sollen und mugen, vnd haben dorumb mit wolbedachtem mute, gutem rate vnserr edeln vnd getrewen zu dem egenanten kauffen vnd verkauffen der egenanten czwelf schock grosser jerlicher czinse vnd gülte vf dem egenanten gerichte der stat zu Awsk vnsern guten willen vnd gunst gegeben vnd die dem burgermeister, rate, schepfen vnd der gemeine gnediclich zugefüget vnd geeygent, zufügen vnd eygen in die in craft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Beheim furbasmer zu haben, zu halden, zu geniessen, zu gebrauchen vnd ewiclich zu besiczen in aller masse vnd weise, als die der egenante Sigmund ynnegehabt vnd besessen hat vnd die in iren nucz vnd fromen zu keren vnd zu wenden, so yn das allernüczlichste sein dünken wirdet von vns

vnd allermeniclich vngehindert. Mit vrkund dicz briues versigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zum Karlstein nach Crists geburt virczehenhundert jar vnd dornach in dem fünften jare, des nechsten freitags vor dem suntage, als man singet Cantate nach Ostern, vnserr reiche des Behemischen in dem czwey vnd virczigsten vnd des Romischen in dem newn vnd czweinczigstem jaren.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
W[enceslaus] patriarcha Anthiochensis, cancellarius.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem č. 12 (starší č. nahoře 30, dole II 2). Bez znamení registraturního. Pečeť je utržena, toliko zbyl perg. proužek, na kterém visela. Na rubu rukou XVII století: „Privilegium imperatoris Wenceslai wegen bestettigung des richterambtes". — Feistner, Geschichte der kõnigl. Stadt Aussig str. 253. — V archivu m. Ústí nad Labem chová se též orig. listu, kterým Sigmund z Orlíka, podkomoří království Českého, prodal koncem (18 neb 25) března r. 1405 úrok 12 kop z rychtářství Ústeckého vycházející purkmistru, radě, kmetům i vší obci m. Ústí nad Labem s datem: „Geben zu Prage noch Cristi geburd vierczenhundert vnd dornoch in dem funften jare am mitwochen, als man in der heiligen kirchen singet Oculi mei" (Feistner, u. m. str. 252). — Srov. list kr. Václava IV d. na Žebráce 13 prosince 1404 č. 768. — Podkomoří Huler byl 23 června 1405 z rozkazu krále stat. Před tím asi úředníci úřadu podkomořského objížděli král. města a přiměli je k tomu, že vydala reversy, v kterých se zavazovala, že se krále Václava IV přidrží až do prolití krve proti každému nepříteli jeho. List obce *Budějovické* ze dne *2 června 1405* zní takto: „Nos magister ciuium, judex, scabini jurati totaque communitas ciuitatis Budweis recognoscimus —, quod — domino Wencesslao Romanorum regi semper augusto et Boemie regi — promittimus — in casum, quo quispiam, cuiuscunque status — extiterit, eundem dominum nostrum — seu ipsius regnum — inuadere — uellet, quod tunc eidem domino Wencesslao regi — contra quoscunque — usque ad effusionem sanguinis assistere volumus et ab ipso — nullatenus recedere — et sibi in singulis obedire. — Datum et actum anno domini millesimo quadringentesimo quinto, proxima feria tercia ante penthecostes." — Listy stejného znění vydaly obce *města Žatce* (ciuitatis Zacensis) *20 května* (feria quarta post Zophie), *města Loun* (ciuitatis Lunensis) *23 května* (sabbato ante festum sti Urbani); *města Písku* (ciuitatis Pyescensis) *30 května* (sabato post festum Ascensionis domini); *města Vodňan* (ciuitatis Wodnanensis) *4 června* (feria quinta ante festum Pentecosten); *města Sušice* (ciuitatis Siccensis) *6 června* (sabbato ante festum Pentecosten); *města Klatov* (ciuitatis Glathouie) *10 června* (feria quarta quatuor temporum Pentecosten) a *města Stříbra* (ciuitatis Misensis) *15 června* (die sancti Viti martyris). Orig. těchto listů chovají se v státním archivu ve Vídni (Boh. N°

1146—1153) s pěkně zachovanými pečetmi městskými. Konečně v tomtéž státním arch. ve Vídni (Boh. N° 1156) chová se též společný revers homagiální tří měst Pražských s jich pečetmi a s datum: „zu Prage nach Crists gebuert vierczehenhundert jar darnach in dem fuemfften jare, an der heiligen eylfftawsent junkfrawentage (*21 října 1405*)". Pelzel, Lebensgeschichte K. Wenceslaus, Urkundenbuch N° CCVIII.

* Čís. 787.

1405, 20 srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV povoluje purkmistru, radě i vší obci města Litoměřic, aby od obyvatelů ve městě usedlých vybírali ungelt z obilí koupeného neb prodávaného a to z každé měřice jeden haléř, a aby výnos ungeltu toho obraceli na opravu města, zvláště zdí, věží a příkopů městských.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir durch annemer vnd nuczer dinste willen, als vns vnd der cronen zu Beheim der burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen der stat zu Luthomiericz, vnsere liben getrewen, offt vnd dicke getrewlichen vnd vnuordrosslichen getan haben, teglichen tun vnd furbas tun sollen vnd mugen in kumftigen czeiten, in mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechter wissen erlaubt vnd gegunst haben, erlauben vnd gunnen in in craft dicz briues vnd kuniglicher mecht zu Beheim, das sie vff die inwoner, bey in in der stat gesessen, eyn vngelt seczen vnd das von in vffheben vnd einemen sollen in sulcher massen, das ein iglicher inwoner, doselbist in der stat zu Luthomiericz gesessen, der do getreide kauffe vnd vorkauffe, von iglichem scheffel getreides, welcherley gestalt oder namen das hat, furbasmer ewiclichen einen heller zu vngelt geben sol vnd sulches gelt, das von demselben vngelt kumet vnd gefellet, das sol der egenante burgermeister vnd burgere doselbist zu Luthomiericz. als offt sich das heisschet, vffheben vnd einemen vnd domitte die egenante vnserr stat zu Luthomiericz mit mawren, turmen, graben bawen vnd bessern vnd ouch sust in andere derselben stat Luthomiericz notdurfft keren vnd wenden, als sie das gut dunken wirdet,

von allermeniclichen vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd iglichen fursten, geistlichen vnd wertlichen, lantherren, rittern, knechten, hauptluten, amptluten, burgermeistern, richtern, reten vnd burgern gmeinlichen der stete, merkte vnd dorffere vnd sust allen andern vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim vndertanen vnd getrewen, in welchen wirden oder wesen die sind, die yeczunt sein oder in czeiten sein werden, ernstlichen vnd vesticlichen mit diesem briue, das sie die egenanten burgere vnd stat zu Luthomiericz in vffhebunge vnd eynemunge des egenanten vngeltes bey in in der stat nicht hindern noch irren, noch hindern oder irren lassen in dheine weis, sunder sie dobey von vnsern wegen hanthaben, schuczen vnd schirmen, als libe in sey vnserr swere vngnade zu uormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnserr kuniglichen maiestat insigel. Geben zum Betler nach Crists geburt virczehenhundert jar vnd dornach in dem fumften jare, des donrstages vor sand Bartholomeus tage, vnserr reiche des Behemischen in dem drey vnd virczigisten vnd des Romischen in dem dreissigisten jaren.

[Na ohbu:] Per dom[inum] Conradum subcamerarium
Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v archivu m. Litoměřic č. 20 (starší č. 22). S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu rukou XV stol.: „Super vngelto frugum super vno strichone 1 hal.“ V rukopise Českého musea sign. 24 G. 12 na l. 92 *a* je český překlad tohoto listu z XV století za nápisem: „Litera regis Wenceslai theotunicalis hic transsumpta bohemice et inserta super vngelto vnius hallensis de quolibet modio seu strichone“, kdež však datum zní takto: „Dán na Žebráce léta po narození syna božieho po čtrnádcti stech a potom v patnáctém (sic!), ve čtvrtek před svatým Bartholomějem atd.“

Čís. 788.

1405, 13 října. Na Žebrácc.

Král Václav IV vyznává, že mu bývalý král. podkomoří Mikuláš z Prahy složil řádně účty za čas vedení úřadu podkomořského, a že dle účtů těch král zůstává mu dlužen 2263 kop gr. pražské mince. Z té

příčiny zastavuje mu na osm let všechen důchod z ungeltu v Starém městě Pražském, z cel na mostě i v branách Pražských, jakož i z cla v Modřanech a v některých městech královských, jako zvláště v Plzni, v Slaném a Lounech (die nachgeschreben vnser ampte mit namen daz vngelt in vnsern Grossen stat zu Prage, die czolle in vnser Alden stat zu Prage uber der brucken von allen thoren mit dem czolle czu Modrzan; item die czolle in den nochgeschreben steten: Pilzen, Slan, Lawn vnd Bettler); *avšak Mikuláš bude povinen každého téhodne 20 kop gr. pražské mince do komory královské odváděti, jsa oprávněn řečené úřady, ungelt a cla dále pronajímati anebo k vybírání jich úředníky dosazovati.*

Výpis z register královských v rukopise cís. univ. knihovny Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sig. VI A 7 na l. 87 *a*. Za tím následuje „reuersiua ad precedentem", v které „Niclas von Prage furmals des kunigreichs czu Behem vndircamerer" vyznává, že mu král na osm let zastavil „daz vngelt in der Grossen stat zu Prage vnd denn czol in der Kleinen stat czu Prage uber der brucken bey allen toren vnd czu Modrzan mit sampt denn czollen in den nachgeschreben steten Pylzen, Slan [Lawn vnd Bettler] etc." Orig. tohoto reversu bývalého podkomořího Mikuláše z Prahy s datem „Geben zum Bettler nach Crists gebort virczenhundert jar vnd dornach in dem fumften jare, des dinstags vor sand Gallentage" a s čtyřmi pečetmi Mikuláše z Prahy, nejv. kancléře Václava Králíka z Buřenic, podkomořího Konráda z Vechty a Filipa z Kostelce chová se v státním archivu ve Vídni Boh. N° 1155. Z něho doplnili jsme kusá místa v přepisu listu královského. — Mikuláš Augustinův, do té doby písař urbury královské na Horách Kutných, byl králem Václavem IV koncem r. 1403 jmenován podkomořím, když se král po zdařeném útěku ze zajetí Vídeňského do Čech vrátil, a setrval v tom úřadě do konce r. 1404, kdy Sigmund Huler propuštěn jsa ze zajetí rakouského vévody Viléma vrátil se zase k úřadu podkomořskému (Tomek, Dějepis m. Prahy III str. 421 násl.). Huler byl, jak řečeno už, popraven 23 června 1405 a nástupcem jeho jmenován biskup Verdunský Konrád z Vechty, dosavádní mincmistr královský na Horách Kutných. — Srov. též č. 784 této Sbírky.

Čís. 789.

1405, 4 listopadu. Na Žebrácе.

Král Václav IV nařizuje všem duchovním i světským obyvatelům kraje Žateckého, zejména též purkmistrům, rychtářům a obcím měst a mě-

steček, aby utvořili jednotu na ochranu míru proti škůdcům zemským a se svolením jeho doplnili radu krajskou, jež má o udržení míru zemského pečovati.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Abbatibus, abbatissis, prepositis, commendatoribus, baronibus, nobilibus, officialibus, burgrauiis, capitaneis, militibus, clientibus, magistris ciuium, iudicibus et communitatibus ciuitatum, opidorum, villarum et locorum, necnon vniuersis et singulis, cuiuscunque status, gradus seu condicionis extiterint, pridem in liga districtus et territorii Sacensis existentibus, ad quos presentes peruenerint, quique cum presentibus fuerint requisiti, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Plene considerantes, quantis fideles nostri regnicole districtus et territorii Sacensis per diuersi generis maleficos sint affecti dispendiis, quantaque in personis, rebus et bonis ipsorum ab ipsis sustinuerint et cottidie sustineant detrimenta, hec quidem per tolleranciam transire amplius non valentes, ad hoc quoque, vt vniuersi et singuli predicti districtus et territorii Sacensis inhabitatores, incole atque subditi, tam nobiles quam ignobiles, diues et pauper, pace et tranquillitate potiri se gaudeant et in amene pacis delicioso solacio conquiescant, fidelitati vestre seriose precipimus et tenore presencium expresse mandamus volentes, quatenus vos contra et aduersus predictos diuersi generis maleficos et territorii nostri Sacensis inuasores et devastatores de nouo inuicem vnire, confederare, colligare, eisdem aduersariis et resistere et hanc colliganciam juxta continenciam et formam literarum nostrarum vobis prius desuper datarum sigillis vestris munire debeatis et modis omnibus roborare illis condicionibus interpositis: in casum, si vnus consiliariorum ad predictam vnionem et ligam tam ex terrigenis quam ex ciuitatibus deputatus dies suos clauderet extremos, quod tunc alii superstites consiliarii alium loco defuncti per se ipsos eligere non debeant, nisi super hoc prius nostrum habuerint consensum pariter et assensum, in euentum eciam, quo quispiam ex terrigenis predicti territorii prefatam ligam, sicut prefertur, intrare renueret seu contra eandem temeritate propria se opponere presumeret, hunc, antequam per vos

aduersus ipsum quidquam attemptetur, prius nominari volumus nostre regie maiestati. Signanter eciam omnia et singula, que in prefata liga preterita et confederacione Sacensi tam per ciues quam terrigenas facta et executa sunt contra personas quascunque, eadem nobis decidenda obseruauimus et nolumus prefatum districtum et territorium nostrum Sacensem seu ipsius inhabitatores et incolas occasione predicte accionis siue execucionis perturbari, periclitari et per quempiam quouis modo molestari. Nominatim eciam et expresse volumus, quod nullus hominum, cuiuscunque status, gradus, seu condicionis extiterit, qui se contra prefatam ligam siue confederacionem tempore captiuitatis nostre preterite in obsequiis nostris opposuerit, a prefatis terrigenis et ciuibus in prefata liga districtus et territorii Sacensis ad presens existentibus impediri, invadi et tam in corpore quam bonis ipsorum molestari debeat seu quouis modo perturbari. Datum Mendici die quarta Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie XLIII°, Romanorum vero XXX°.

Kop. v registrum privilegií v archivu m. Kadaně N° 30 za nápisem: „Quod districtus Sacensis debeat se de nouo unire et confederare contra maleficos, cuius originalis in Sacz reseruatur.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz str. 129. — V Schlesingerově, Stadtbuch von Brüx N° 161 listina ta omylem se klade k r. 1418. Orig. její nezachoval se v archivu m. Žatce.

Čís. 790.

1405, 4 listopadu. Na Žebrácc.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, přísežným konšelům a obci města Žatce, aby obnovili brannou jednotu s vůkolními obyvateli na hájení zemského míru v kraji Žateckém.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Magistro ciuium, iuratis consulibus et communitati ciuitatis Sacensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Quemadmodum prius pro pace et commodo terrigenarum districtus Sacensis vnacum militibus et clientibus eiusdem districtus certas colligancias et confederaciones contra ipsius

districtus stratarum publicarum publicos et occultos invasores et diuersi generis maleficos iniistis, sic et nunc eandem colliganciam per vos volumus iteratis vicibus effectualiter obseruari. Et fidelitati vestre tenore presencium districte precipimus et mandamus, omnino volentes, quatenus vos cum terrigenis, videlicet militibus, clientibus et communitatibus ciuitatum, opidorum, villarum et locorum, cum quibus, sicut premittitur, in predicto territorio prius confederati fuistis, de nouo confederare et vnire et inuasoribus et deuastatoribus eiusdem territorii Sacensis quibuscunque resistere, ipsos distruere et pro eorum enormibus excessibus, prout criminis qualitas exposcit, punire et corrigere debeatis tocies, quocies opportunum fuerit, sicut id ipsum in aliis literis nostris vobis per nos desuper transmissis plenius est expressum. Expresse eciam volumus, quod ab vniuersis et singulis militibus, clientibus seu aliis inhabitatoribus et incolis in confinio vestro residentibus diligenti scrutinio indagari velitis, utrum ad premissam vnionem et colliganciam suum prebere velint consensum et assensum. Et in casum, si quispiam ex ipsis in premissis remissus conpertus fuerit et ad predictam vnionem consentire non vellet, hunc per vos proprio suo nomine nobis volumus quantocius intimari. Datum Mendici die IV Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie XLIII°, Romanorum vero XXX°.

Kop. v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 31 za nápisem: „Super eadem colligancia seu confederacione". — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz str. 130. — V Schlesingerově, Stadbuch von Brüx N° 162 listina ta omylem k r. 1418 položena.

Čís. 791.

1405, 14 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV zapisuje Janu ze Švamberka 1000 kop na městě Stříbru a na klášteřích Chotěšovském, Milevském, Postoloprtském a Nepomuckém.

Dle rukopisu Českého musea Pelzel, K. Wenceslaus II str. 512.

Čís. 792.

1406, 16 února. V Plzni.

Král Václav IV uznávaje vděčně věrnost purkmistra, konšelův i celé obce města Plzně, kterou mu v minulých letech zachovali, slevuje jim z dosavadní roční berně 260 hřiven 60 hřiven, tak aby do komory královské toliko 200 hřiven roční berně byli povinni platiti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Etsi quorumlibet subditorum nostrorum, quos hereditariarum terrarum nostrarum latitudo complectitur, commoditatibus et vtilitati generalitate quadam teneamur intendere ipsorumque profectum efficaciter procurare, ad illos tamen per speciem, que generi derogat, oculos nostre consideracionis conuertimus, quorum fides nobis non solum dudum placuit obsequiis prestitis, sed speratur inantea placitum prestandis, quorum pro redimenda rebellium nostrorum proteruia personas simul et res proprias volubilis fortune duris euentibus submiserunt. Sane aduertentes et debita consideracione pensantes grata, utilia et accepta seruicia celsitudini nostre per magistrum ciuium consules juratos et ciues totamque communitatem ciuitatis Pilznensis, fideles nostros dilectos, impensa, reuoluentes eciam ipsorum constantis fidei puritatem, qua nobis in necessitate nostra vnanimiter et concorditer astiterunt, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia ipsos et eorum ciuitatem a sexaginta marcis grauibus grossorum pragensium, de summa videlicet ducentarum et sexaginta marcarum grossorum berne regalis, nobis et regie camere nostre per ipsos annis singulis solui debita nostro heredum et successorum nostrorum, regum Boemie, nomine ex nunc imperpetuum exemimus, absoluimus et libertauimus, eximimus, absoluimus et virtute presencium auctoritate predicta graciosius libertamus, taliter videlicet, vt predicti magister ciuium, consules jurati et ciues totaque comunitas ciuitatis Pilznensis predicte, ex nunc imperpetuum tantum ducentas marcas grossorum denariorum pragensium summe berne, vt premittitur, regalis annis singulis ad

cameram regiam dare debebunt et tenentur, quodque non liceat quemquam officialium nostrorum, presencium et futurorum, predictos fideles nostros ad solucionem summe berne amplioris, quauis occasione quesita, compellere quomodolibet uel arcere. Inhibemus igitur subcamerario nostro, qui nunc est uel pro tempore fuerit, ac ceteris regni nostri Boemie officialibus, subditis et fidelibus, cuiuscunque preeminencie, gradus, status seu condicionis existant, ne prefatos ciues ad solucionem ampliorem preterquam ducentarum marcarum grossorum, ut prefertur, summe berne regalis compellere aut arcere presumant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Pilzne anno domini millesimo quadringentesimo sexto, die decima sexta Februarii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo tercio, Romanorum vero tricesimo.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 12. S velkou pečetí královskou na černožluté šňůře hedvábné zavěšenou. Na rubu rukou XVI stol.: „Na plat komorní králi JMti CCLX hřiven". — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 215.

Čís. 793.

[1406, v březnu.]

Král Václav IV potvrzuje porovnání, které učinili podkomoří Kunrát z Vechty a hofrychtéř Vavřinec Czeiselmeister za jeho přítomnosti v Plzni o pozůstalost Plzeňského rychtáře Jindřicha ze Dvoru mezi dědici jeho, a dle kterého Kateřina vdova po Jindřichovi ze Dvora, podruhé provdaná za Jana Plíka, s tímto společně má obdrženi jednu polovinu rychty Plzeňské a nezletilá dcera její Regina druhou polovici této rychty; kdežto starší dcera Magdalena, provdaná za Racka z Lutic, bývalého rychtáře Plzeňského, má se s poplužním dvorem v Týnci a s jinými statky spokojiti.

prefatis bonis suis per ipsam Katherinam ipsi Johanni suo marito coram prefatis scabinis et consulibus predicte ciuitatis nostre factam ratam et gratam habere et confirmare graciosius dignaremur. Nos uero habito respectu ad multiplicia fidelitatis obsequia nobis per prefatum Johannem hactenus impensa et processu temporis impendenda non per errorem aut improuide, sed animo deliberato sanoque fidelium nostrorum accedente consilio resignacionem medietatis prefati judicii vna cum bonis prescriptis per prefatam Katherinam predicto Johanni, ipsius conthorali, coram scabinis et consulibus predicte ciuitatis nostre Pylznensis, sicut premittitur, factam ratam et gratam habentes, ipsam confirmauimus et uirtute presencium regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia graciosius confirmamus, volentes expresse, quod predicti judicii medietatem vna cum prefatis bonis, ut prefertur, predictus Johannes Plik et Katherina predicta, ipsius conthoralis, necnon ipsius heredes et successores, alteram uero eiusdem judicii medietatem predicta Regina, ipsius Katherine nata et filia, prefati Henrici orphana, quam ipsa Katherina cum tuicione et gubernacione eiusdem seu medietatis predicti judicii in potestate sua habere et tenere debeat tamdiu, quousque ipsa Regina debite sue maturitatis et discrecionis annos fuerit plenarie assecuta, cum vniuersis et singulis libertatibus, honoranciis, censibus, redditibus, consuetudinibus, fructibus et prouentibus, in quibuscunque [rebus] consistant quibusue specialibus nuncupentur nominibus, prout eciam eadem omnia predictus Henricus hucusque habuit, tenuit et possedit et id ipsum in literis regalibus, quas a serenissimis quondam dominis Johanne videlicet auo et Karolo, genitore inclite domus nostre, Boemie regibus nostris carissimis, necnon a nobis super prefato judicio habent, tenent et possident, plenarie continetur, exnunc inantea habere, tenere et perpetuis temporibus debeant pacifice possidere, impedimentis quorumlibet penitus procul motis, sic tamen, quod predictus Johannes et Katherina, conthoralis sua, quamdiu predictam Reginam in potestate sua habuerint, ipsius Regine bona minuere non debeant, sed pocius adaugere. Eadem eciam Regina, postquam annos debite sue maturitatis et discrecionis adepta et assecuta fuerit, predicta sua bona paterna, in quibuscunque consistant, per se ipsam habere, tenere et gubernare poterit, prout sibi conueniencius et utilius

expedire videbitur in usus suos conuertenda. Mandantes vniuers et singulis officialibus nostris, et signanter subcamerario regni nost Boemie necnon eiusdem camere nostre notario, necnon magistr ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis Pylznensis, pr sentibus et futuris, fidelibus nostris dilectis, firmiter et district quatenus ipsi Johannem et Katherinam, consortem suam, necnon R ginam, ipsius Katherine natam, prefatas in predicto judicio ac ecia aliis bonis ipsorum cum suis pertinenciis vniuersis, sicut prefertu non impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pociu circa hoc manuteneant, protegant nostro nomine efficaciter et defe dant, prout indignacionem etc. Presencium sub maiestate etc. Da tum etc.

Kop. v rukopisu cís. k. bibliotéky Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum sign. VI. A 7 na l. 106 za nápisem: „Diuisio judicii et ceterorum bonorum pe Henricum de Curia, judicem in Pylzna, derelictorum". — Král Václav IV b v Plzni ve dnech 16—26 února 1406 (Tomek, Děj. m. Prahy V str. 16) a ted vydání tohoto listu stalo se brzy na to. — Strnad. Listář kr. m. Plzně č. 218 — V „Copiarium dipl. Przemislaeum" na l. 104 za nápisem „Restitucio Raczkonis judicis in Pylzna" je zapsán jiný nedatovaný list, kterým král Václav IV pá nům, rytířům, panošům, úředníkům, popravcům, jakož i purkmistrům, konšelům i obcem měst, městeček a vesnic a vůbec všem obyvatelům království Českéh oznamuje, že odpustil Rackovi, rychtáři města Plzně, provinění, kterého se tím dopustil, že pro nepečlivost svou jednomu vězni, jemuž pro spáchané zločiny ruka byla useknuta, z vězení dal uprchnouti.

Čís. 794.

1406, 9 března. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje v nařízení daném purkrabím Mostskému a Kadaňskému opětně měšťanům a obyvatelům měst Žatce, Mostu, Kadaně, Loun a Chomútova stará jich práva, aby mili kolem svých měst netrpěli žádných krčem, sladoven, řemeslníkův ani prodeje obilí a soli; aby s ostatními obyvateli kraje Žateckého vcházeli v jednoty na udržení pokoje a potlačení zločinců; aby netrpěli rození zboží kupeckého z Chebu do Prahy po postranních cestách a aby duchovní nepohánělí je k soudu duchovnímu, leč by jim na soudě městském nebylo dopomoženo ku právu.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fidelibus nostris dilectis Petro Mylyczyowecz[1]) Pontensi et Wlasskoni Cadanensi burgrauiis graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! De uestre fidei legalitatis ac circumspeccionis industria plenam et indubitatam fiduciam obtinentes, vos ambos in solidum et quemlibet vestrum, ad supplicem ciuium et incolarum ciuitatum districtus Zacensis, videlicet Zacensis, Pontensis, Cadanensis, Lunensis et Chomutowiensis precum instanciam, necnon ad status vtilitatis et profectus eorum vtile incrementum, quia etsi cuique ius et proprius ordo servandus est, quanto magis in ciuilibus disposicionibus nulla debet induci confusio, ne ibi dispendii locum iactura inueniat, vbi profectus exuberans crescere debebat, infrascriptorum articulorum, clausularum et ordinacionis auctoritate, vice et nomine nostris tutores et legittimos executores constituimus virtute presencium et locamus; mandantes nichilominus vobis presentibus firmiter et districte, quatenus ad requisicionem dictorum ciuium et incolarum ciuitatum predictarum tocies, quocies opus fuerit, pro predictorum negociorum deduccione effectiua vestrum consilium, auxilium et iuuamen ipsis impendere modis omnibus debeatis, prout indignacionem nostram volueritis arcius euitare: Primo namque, vt prefati ciues et incole dictarum ciuitatum tabernas, braxatoria, mechanias, empcionem et vendicionem annonarum et salis in opidis et villis a qualibet predictarum ciuitatum infra vnum miliare theutunicum iuxta continenciam litterarum suarum a predecessoribus nostris, regibus Boemie, acquisitarum destruere et ammouere [sic] valeant atque possint. Item, quod sarthagines recepte eisdem ciuitatibus assignentur, que sunt in communem vtilitatem et gubernacionem earum in pixides redigende. Item, quod singuli terrigene districtus predicti, quocies eos cum prefatis ciuitatibus expedicionem gencium armatarum contra rebelles et maleficos facere continget, propriis instrumentis, videlicet machinis, pixidibus, bombardis et aliis circa hoc necessariis attinenciis pro posse pociantur, dictasque ciuitates in contrarium nequaquam arceant vel compellant, quodque conuocati ad ligam conuenire et sigilla sua ad eandem ligam apponere sine renitencia debeant, necnon inuocati ac requisiti inimicos et hostes et predam, quam facerent, fideliter inequi tocies, quocies contingerit, non obmittant. Item, quod nulle

merces et currus de Egra versus Pragam et e conuerso per opida et villas ac alia loca deuia de cetero transire debeant preterquam hactenus vsitata, quia id ipsum tam in regalium theloneorum nostrorum dispendium, quam dictarum ciuitatum et priuilegiorum ipsorum notabilem dinoscitur uergere iacturam. Item, quod nullus clericorum ciues et incolas supradictarum ciuitatum ad iudicium spirituale citare audeat quoquomodo, nisi sibi forsan ab eisdem ciuibus et incolis vel ipsorum aliquo negaretur iusticie complementum. Datum Prage die IX Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie XLIII, Romanorum vero XXX".

Pamětní kniha Žatecká na l. 23 *b* za nápisem: „Super tabernis et vendicione salis et annonarum in villis prohibendis". — Jiná kopie v registrum privilegii archivu m. Kadaně N° 28, kdež se čte: [1]) Myliczowecz. — Schlesinger. Stadtbuch von Brüx N° 146 a Urkundenbuch der Stadt Saaz N° 291; kdež ale pod č. 184 klade se omylem listina ta též do r. 1388.

Čís. 795.

[1406, v březnu]. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Slaného (ciuitatis Slanensis), *aby střelcům Pražským* (arcuficibus nostris Pragensibus) *vyplatili 130 kop gr. z berně královské, kterou o sv. Martině a v terminech budoucího roku do královské komory jsou povinni odvésti.* Datum Prage etc.

Výpis z královských register v rukopise cís. univ. bibl. Pražské „Copiarium dipl. Przemislaeum" sign. VI. A 7 na l. 100 *b*. za nápisem: „Quittancia arcuficum Pragensium".

Čís. 796.

1406, 10 května. Na Karlštejně.

Král Václav IV osvobozuje purkmistra, přísežné konšely i vší obec m. Kolína nad Labem, kteří se zavázali najednou mu zaplatiti dvě summy berní o Letnicích a o sv. Jakubu splatné, od placení berně krá-

lovské o terminech napotom následujících, o sv. Martině, o Hromnicích a o sv. Jiří.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quemadmodum magister ciuium, consules jurati et comunitas ciuitatis Coloniensis, fideles nostri dilecti, pro subsidio et consolacione nostra speciali se ad solucionem duarum summarum bernarum regalium, vnam videlicet in festo penthecostes, alteram vero in die beati Jacobi apostoli inmediate sequenti venturis proxime, nobis per ipsos integraliter et plenarie persoluendarum, sicut eciam id ipsum patentes ipsorum littere nobis desuper date plenius attestantur, sponte et beniuole submiserunt; ita et nos animo deliberato magistrum ciuium, consules juratos et communitatem predicte ciuitatis Coloniensis in recompensam predictarum duarum summarum nobis per ipsos super prefatis festis et terminis donandarum de summis bernarum regalium maiestati nostre per ipsos super sancti Martini, purificacionis beate Marie virginis et beati Georgii festis et terminis proxime venturis, et eisdem festis et terminis demum et immediate post hoc anno secundo secuturis ad regalem cameram nostram iuxta consuetudinem hucusque obseruatam persoluendis virtute presencium regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia pro nobis, heredibus, successoribus et officialibus nostris quittamus, absoluimus, eximimus et graciosius libertamus. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Karlstein anno domini millesimo quadringentesimo sexto, die decima Maii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo tercio, Romanorum vero trecesimo.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum subcamerarium
Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Paulus de Tost.

Orig. perg. druhdy ve sbírce Donnebaurově. Pečeť utržena. — Kop. ze XVI století v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 45 za nápisem: „Kvitancí na berni, která se sráží za předešlé terminy".

Čís. 799.

1406, 13 června. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje purkmistru a konšelům města Budějovic, aby obecně vyhlásili, že měšťané a obyvatelé mohou vykoupiti se z ročních úroků, kterými nemovitosti jich jsou obtíženy, když složí desateronásobný obnos ročního úroku, k jehož placení jsou zavázáni.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Bohemie rex. Magistro ciuium et consulibus juratis ciuitatis Budweis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Intellecto, qualiter conciues et incole vestri pretextu censuum, quos nonnullis hominibus censuare noscuntur, oppressi sint inmaniter et grauati, adeo, vt ipsi consuetas et debitas vigiliarum execucias ac alia ciuitatis onera minime valeant adimplere, fidelitati vestre seriose precipimus et mandamus auctoritate regia decernentes, quatenus mox visis presentibus proclamacionem publicam fieri procuretis, vt quilibet hominum, cuiuscunque status existens, huiusmodi census in ciuitate vestra habens, pro qualibet sexagena grossorum census decem sexagenas grossorum denariorum pragensium ab illo, qui talem censum redimere vellet, recipere sit contentus peccunia in parata. Et in casu, quo quispiam id ipsum facere rennueret, extunc idem census, quos tollere deberet, arrestetur, et huiusmodi pecunias, que pro redempcione censuum eorundem debentur, aput vos reponi in pretorio disponatis, ipsas tamdiu circa vos retinentes, donec ille vel illi, quorum interierit, vobiscum et cum eis, a quibus tales census tollunt, se pro eisdem componant realiter et concordent. Aliter non facturi nostro regio sub fauore. Datum Mendici die XIII Junii, regnorum nostrorum anno Bohemie XLIII°, Romanorum vero XXX°.

Kop. z konce XV století v archivu Českého musea. V seznamu privilegií Budějovických ze XVII století v tomže archivu děje se o listu tomto takto zmínka: „Wenceslaus de redemptione censuum latine. Datum Mendici 13 Januari (sic) anno 1406“. V Seyserově, Kurzgefaszte Chronik der St. Budweis na str. 40 děje se zmínka ještě o *druhém listě kr. Václava IV toho dne a roku vydaném*, jehož znění se však nezachovalo, a to takto: „1406 am Sonntage vor

Veit [13 června] verordnete der König dem Abte zu Goldenkron, dem Burggrafen zu Frauenberg und Klingenberg, dann denen Städten Pisek, Vodňan, Prachatitz, Winterberg, Nettolitz und Lischau sich bei Halsgerichten des Budweiser Scharfrichters zu bedienen, zu seinem Unterhalte aber auch behilflich zu sein."

Čís. 800.

1406, 10 července. Na Žebráce.

Král Václav IV činí milost purkmistru, radě a vší obci města Kadaně, že měšťané a obyvatelé, kteří trpí s obcí, mohou svobodná zboží volně kupovati a zase prodávati, jakož i o nich pořízení činiti po čas života i na smrtelné posteli. Kdyby bez takového pořízení zemřeli a dědici nezanechali, spadnou jich svobodná zboží na nejbližší příbuzné mužského i ženského rodu.

Wir Wenczlaw von gotis gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig czu Beheim bekennen vnd tun kunt offenleich mit disem briue allen den, die in sehen odir horen lesen, das wir angesehen haben nucze vnd getrewe dinst, als vns der burgermeister, rate vnd burger gemeinleichen vnser stat zum Cadan, vnsere liben getrewen, offt vnd dicke nuczlichen vnd willicleichen getan haben, tegleichen tun vnd furbas tun sollen vnd mogen in kunftigen czeiten, vnd nemleichen manicherley gebrechen, domite sie bisher grobleichen beswert sein, vnd scheden, die sie genumen vnd emphangen haben, vnd haben in dorumb mit wolbedachtem mute. gutem rate vnd von rechter vnser wissen diese besundere gnade getan vnd tun in die in craft dicz brifes vnd kuniglicher mechte zu Beheim mit namen also, das die burgere vnd inwonere der egenanten vnser stat zum Cadan, vnsere liben getrewen, die mit der stat leiden, furbasmer alle vnd igliche ire guter, die sie frey gekauft haben vnd yeczunt besiczen odir hernach kauffen vnd besiczen werden auf dem lande, dieselben guter mit iren czugehorungen wider frey vorkauffen sollen vnd mogen, als oft in des note sein wirdet, weme sie wollen. Nemleichen auch, das ein igleiche burger vnd inwoner der egenanten vnserr stat, der do freye guter hat odir haben wirdet, dieselben seine frey guter bey seinem lebendigem leibe vnd an seinem

tottbette vorgeben, vorschicken vnd verschaffen sol vnd mage, weme er wil, als andere seine erbe gutere. Ouch wer es sachen, das yemande vs den egenanten vnsern burgern vnd inwonern zum Cadan, der freye guter hette, als vorgeschriben stet, vnd mit der stat doselbist zum Cadan lyde, von gotes vorhengnusse wegen an geschefte sturbe vnd abginge vnd dhein erben hinder im nicht liesse, so sullen die egenanten sein frey guter mit iren czugehorungen an seine nechste geborn frunde, beyde mannes vnd weybes geslechte, genczleichen vnd gare kummen vnd gevallen von vns vnd allirmenicleichen vngehindert. Vnd gebieten dorumb allen vnd igleichen amptluten vnsers kunigreichs zu Beheim, vnd nemleichen vnserm vndercamerer, der nu ist odir in czeiten sein wirdet, vnsern liben getrewen, ernstlichen vnd vesticleichen mit disem briue, das sie die egenanten vnsere burger zum Cadan an den egenanten vnsern gnaden nicht hindern noch irren, noch hindern oder irren lassen in dheine weis, als libe yn sey vnser swere vngnade zu uormeiden. Mit vrkunt dicz briues vorsigelt mit vnser kuniclichen maiestat insigel. Geben zum Betler nach Crists geburt virczehenhundert jar vnd dornach in dem sechsten jare, des sunabendes vor sand Margrethen tage, vnserr reiche des Behemischen in dem vir vnd virczigisten vnd des Romischen in dem eyn vnd dreissigisten.

Registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 14. za nápisem: „Litera regis Wenceslai, quod ciues et inhabitatores ciuitatis Cadanensis bona libera vbilibet possunt comparare et eadem casu se offerente libera vendere viceversa, et iidem ciues, qui ipsa bona cum ciuitate in losungis deseruiunt, possunt ea in extremis donare, legare et testari, cuicunque voluerint, et quod pretacta bona intestate decedencium ad proximiores consanguineos vtriusque sexus, vt cetera bona admensurata, debent deuolui pleno jure."

Čís. 801.

1406, 15 srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě a vší obci města Stříbra, aby platili ze summy královské berně a dědičného úroku, kteréž do král. komory odvádějí, 120 kop gr. ročně Bavůrkovi ze Švamberka, jeho bratru Neostupovi, děkanu Týnskému, a jeho dědicům až do vyplacení

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni Boh. N° 1163. S velkou pečetí královskou na perg. šňůře zavěšenou. Listina je uprostřed prořízuuta.

* Čís. 802.

1406, 16. srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV vysazuje purkmistru, konšelům i vší obci města Vodňan výroční trh na den narození Panny Marie s osmi dny pořád zběhlými.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Wodnanensis fieri meliorem, magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati eiusdem ciuitatis, fidelibus nostris dilectis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, annuale forum singulis annis in eadem ciuitate habendum concessimus et donauimus, damus, concedimus et virtute presencium autoritate regia Boemie graciosius elargimur, ita videlicet, quod iidem inhabitatores et incole eiusdem ciuitatis Wodnanensis exnunc inantea annuale forum in eadem ciuitate Wodnanensi in festo beate Marie virginis natiuitatis venturo proxime incipiendo, annis singulis habere et ipsum per octo dies inmediate se sequentes continuare debeant cum libertatibus, juribus, consuetudinibus, prerogatiuis solitis et consuetis, quibus cetere nostre ciuitates regni nostri Boemie in ipsorum annualibus foris gaudent et pociuntur, impedimentis quorumlibet penitus procul motis; inhibentes vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, officialibus, burggrauiis, magistris ciuium, consulibus, iuratis et communitatibus ciuitatum, opidorum et locorum, necnon ceteris regni nostri Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, ne predictos inhabitatores et incolas ciuitatis Wodnanensis predicte in predicto annuali foro, necnon mercatores et alios homines ipsum forum visitantes impediant nec impediri per quempiam paciantur; quin pocius ipsos circa huiusmodi manuteneant, nostro nomine protegant efficaciter et defendant, prout indignacionem

summy zápisné 1200 kop, v které druhdy hrad a město Tachov Jana ze Švamberka bylo zapsáno, od tohoto Bavůrkovi ze Švamberka prodáno a s výhradou kteréžto summy byl Tachov králi postoupen.

Wir Wenczlaw — bekennen —, wann vns der edel Baworko von Swanberg — vnser haws vnd stat Tachaw, die er vormals — von dem edeln Jan von Swanberg vmb MCC schock grossen prager muncze an sich bracht vnd gelost hat, — wider abgetreten hat, dauon der zu widerstattunge so haben wir demselben Baworken CXX schock grossen vf den kuniglichen bernen vnd erbczinsen, die vns — die burger vnd inwoner der stat zu Miez ierlichen zu geben pflichtig sint, — beschiden vnd benümet, — also das er, der ersame Neostup, probst zum Tyn, sein bruder, vnd sein erben der CXX schock grossen halbes teil mit namen LX schock grossen vf sant Mertinstage vnd das ander halbe teil ouch LX schock grossen vf vnser frawen tage lichtmesse von der egenanten stat zu Miez alle jar vfheben — mogen —, als lange, bis das wir — dem egenanten Baworken, Neostupen seinem bruder oder seinen erben czwelf hundert schock grossen prager muncze gericht vnd beczalet haben. — Vnd gebieten dorumb dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlich der stat zur Miez —, das sie dem egenanten Baworken, Neostupen seinem bruder vnd seinen erben die vorgenanten hundert vnd cweinczig schock grossen kuniglicher berne vnd erbczinse vnd ander vnserer rechte alle jar genczlich richten vnd beczalen, als lang das wir — in czwelfhundert schock grossen gericht vnd beczalet haben. Vnd teten sie das nicht, so mag der egenante Baworko, Neostup sein bruder vnd sein erben derselben burger vnd inwoner der stat zur Miez guter vnd habe an allen steten, wo sie die ankomen, vfhalden vnd bekummern als lange, bis in sulche verhalden summe vnd czinse von in genczlich vnd gar gericht vnd geczalt wurde. — Geben zum Betler nach Crists geburt virczehen hundert jar vnd dornach in dem sechstem jare, an vnser frawen tage assumpcionis, vnserr reiche des Behemischen in dem vir vnd virczigisten vnd des Romischen in dem ein vnd dreyssigisten jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Johannes Weyswasser.

Orig. perg. v státním archivu ve Vídni Boh. N° 1163. S velkou pečetí královskou na perg. šňůře zavěšenou. Listina je uprostřed prořiznuta.

* Čís. 802.

1406, 16. srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV vysazuje purkmistru, konšelům i vší obci města Vodňan výroční trh na den narození Panny Marie s osmi dny pořád zběhlými.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Wodnanensis fieri meliorem, magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati eiusdem ciuitatis, fidelibus nostris dilectis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, annuale forum singulis annis in eadem ciuitate habendum concessimus et donauimus, damus, concedimus et virtute presencium autoritate regia Boemie graciosius elargimur, ita videlicet, quod iidem inhabitatores et incole eiusdem ciuitatis Wodnanensis exnunc inantea annuale forum in eadem ciuitate Wodnanensi in festo beate Marie virginis natiuitatis venturo proxime incipiendo, annis singulis habere et ipsum per octo dies inmediate se sequentes continuare debeant cum libertatibus, juribus, consuetudinibus, prerogatiuis solitis et consuetis, quibus cetere nostre ciuitates regni nostri Boemie in ipsorum annualibus foris gaudent et pociuntur, impedimentis quorumlibet penitus procul motis; inhibentes vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, officialibus, burggrauiis, magistris ciuium, consulibus, iuratis et communitatibus ciuitatum, opidorum et locorum, necnon ceteris regni nostri Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, ne predictos inhabitatores et incolas ciuitatis Wodnanensis predicte in predicto annuali foro, necnon mercatores et alios homines ipsum forum visitantes impediant nec impediri per quempiam paciantur; quin pocius ipsos circa huiusmodi manuteneant, nostro nomine protegant efficaciter et defendant, prout indignacionem

zoraných, pastev, luk i občin k městu příslušejících v dávných hranicích a mezích pod tou výminkou, že mu i nadále budou povinni dávati každého roku z každého lánu 80 gr., z každého podsedka 8 gr., z každé krčmy 16 gr., z každého masného krámu kámen loje přepouštěného, z každého pivováru 8 gr., z lázně 56 gr., z každého mlýnu tolik, kolik platu dle register komory arcibiskupské dávati jim náleží; z každého domu půl gr. podymného a obyčejné vejmazné, a v den narození Krista pána všichni dohromady jednu kopu poctou. Měšťané nemají býti nad to k jiným platům a povinnostem potahováni; toliko obecnou berni královskou, kdyby byla provolána, mají dle starého obyčeje zaplatiti. V soudních věcech jest se jim spravovati právem Starého města Pražského, k jehožto soudu jde odvolání z nálezů městského soudu, a kam konšelé také se utíkají o naučení v pochybných případech. Kdo by ani na výpovědi stolice Staroměstské přestati nechtěl, může se odvolati ještě k podkomořímu arcibiskupovu, který přibera si jiné úředníky arcibiskupské, a vyžádaje si v případě potřeby mínění arcibiskupa, vynese konečnou výpověď. Obyvatelům městským je dále dovoleno stavovati ve městě šlechtice a přikázané služebníky, též jiné světské lidi s jich zbožím pro dluhy do pěti kop méně 15 gr., a to s radou purkrabího a kmetů. Obyvatelé města i vesnic k okršku Pelhřimovskému náležejících mohou svobodně nakládati se svým majetkem po čas života i na případ smrti; avšak nový nabyvatel statku musí se hoditi vrchnosti i obci, a poslední pořízení má se sepisovati ve formě na Starém městě Pražském obvyklé aneb zapisovati do knihy městské. Zemře-li kdo bez dědicův a bez posledního pořízení, spadne jeho pozůstalost na nejbližší krevní přátely, a není-li těch, na vrchnost jako odúmrť. Kdo takto statku nabude, musí do roka se v něm osobně uvázati anebo jinému hodnému člověku jej prodati, aby se v něm usadil. Konečně zavazuje se arcibiskup, že nebude dcer, sirotků, vdov a jich krevních přátel vydávati k manželství mocí proti jich vůli.

Sbinco dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Etsi ex iniuncto nobis pastorali officio ac circumspecta benignitate vniuersos fideles pio fauore prosequi teneamur, ad illorum tamen ex debito vtilitates et comoda aspirare debemus, quos dicioni nostre

noscimus esse subiectos, et vbi eorum defectus releuare credimus ac bona mense nostre in melius restaurare. Sane in nostri presencia constituti prouidi et discreti ciues et incole opidi nostri forensis in Pelhrzymow, fideles nostri dilecti, nobis exponere curauerunt, qualiter ipsi nulla priuilegia aut munimenta super ipsorum juribus et libertatibus hucusque habuerint, formidentque, ne ex defectu munimentorum huiusmodi ipsis et eorum successoribus protractu temporis pericula [1]) prouenerint, nobis humiliter supplicantes, quatenus ipsis super defectibus huiusmodi consulere et prouidere graciosius dignaremur. Nos vero ipsorum peticionibus vt pote racionabilibus inclinati, pensatis predictis ipsorum defectibus attendentesque honestatis et fidelitatis ipsorum merita, quibus ipsi nobis tamquam fideles nostri ad extenuacionem debitorum per antecessores nostros notabiliter contractorum cum caritatiuo subsidio gratuite succurrerunt, absque quorum subsidio debita per predecessores nostros, vt premittitur, contracta, quibus ecclesia nostra predicta multipliciter inuoluta existit, nullatenus euadere valeremus. Premissorum ergo intuitu, matura deliberacione prehabita ac de speciali consensu honorabilium dominorum .. decani et capituli ecclesie nostre Pragensis predicte sanoque ad hoc fidelium nostrorum accedente consilio in prefatos ciues et incolas predicti nostri opidi mentis nostre aciem vice reciproca dirigentes, ipsis, heredibus et successoribus eorum gracias facimus infrascriptas, videlicet, quod omnes domos, agros cultos et incultos, pascua, prata et comunitates ad prefatum opidum spectantes, prout in suis metis et terminis sunt situata et prout ipsi ea hactenus tenuerunt et possederunt, concessimus, innouauimus et confirmauimus, concedimus, innouamus et virtute presencium de certa nostra sciencia confirmamus per ipsos, heredes ac successores eorundem tenenda, habenda, vtifruenda et perpetuis temporibus sub infrascriptis condicionibus libere, quiete et pacifice possidenda: Primo, quod ciues et incole predicti opidi nobis et successoribus nostris de quolibet laneo octuaginta grossos denariorum pragensium diuisim, scilicet in festo sancti Georgii quadraginta grossos et in festo sancti Galli totidem annis singulis censuare perpetue tenebuntur, prout hucusque a retroactis temporibus facere consueuerunt; item subses quilibet octo grossos diuisim; item de qualibet taberna sedecim grossos similiter diuisim;

incurrunt pericula atque dampna, nos igitur talibus obuiare volentes, supradictis nostris ciuibus et incolis virtute presencium indulgemus, quod ipsi tales nobiles vel clientes aut alios quosque seculares homines vel bona eorum pro ipsorum debitis ad summam dumtaxat quinque sexagenarum grossorum minus quindecim grossis se extendentibus cum consilio tamen burgrauii ac scabinorum ibidem pro tempore existencium in predicto opido possint et valeant arrestare, et dum ipsos vel eorum bona sic, vt premittitur, arrestauerint, debent in eo, quidquid ipsis jus ibidem dictauerit, contentari. Insuper prefatis ciuibus et incolis predicti nostri opidi et non solum ipsis, sed et omnibus incolis villarum ad ipsum districtum Pelhrzymowense spectantibus, vbicunque in ipso districtu degentibus, siue compaciantur predicto opido in oneribus siue non, vberiorem graciam facientes concedimus presentibus graciose, quod exnunc omnes et singuli ciues et incole dicti nostri opidi et omnium villarum ad ipsum opidum et districtum predictum spectancium, heredes et successores ipsorum vtriusque sexus perpetuis temporibus possint et valeant vniuersa bona eorum, mobilia et immobilia, in quibuscunque rebus consistant et quocumque nomine censeantur, cuicumque homini seu persone, pro nobis tamen et successoribus nostris ac predicta communitate valente, vendere, dare, legare et cum eisdem iuxta sue voluntatis arbitrium disponere in vita pariter et in morte; sic tamen, quod testamentum iuxta consuetudinem ab antiquis obseruatam temporibus adinstar Maioris ciuitatis Pragensis celebretur, vel quod sit libro predicti opidi annotatum. Si autem aliquem eorum vel aliquos ex predictis ciuibus seu incolis prefati opidi et villarum ad ipsum spectancium absque donacione, testamento seu ordinacione suorum bonorum non relictis vtriusque sexus legitimis heredibus ab hac luce migrare contigerit, extunc omnia bona sua, mobilia et immobilia, vbicunque locorum sita, quocunque vocabulo designentur, ad proximiores et propinquiores consangwineos huiusmodi decedencium, nostro et successorum nostrorum ac officialium impedimento quolibet cessante, libere et jure hereditario deuoluentur. Volumus tamen, quod ille seu illi, cui vel quibus bona huiusmodi per aliquem ex predictis incolis, vt premittitur, donabuntur vel eciam legabuntur, a die, qua huiusmodi bona ad ipsum deuoluta fuerint, infra vnius

anni spacium sub pena perdicionis bonorum huiusmodi in ipsis bonis residenciam faciat personalem vel quod illa bona infra predictum tempus vendat alteri ydoneo et bene conseruato, qui in ipsis bonis residenciam faciat personalem. Si autem aliquis ex prefatis nostris ciuibus seu incolis non relictis heredibus legittimis et non habens consanguineos intestatus decesserit, si nullus consanguineus infra vnum annum a die obitus huiusmodi computandum comparuerit, extunc bona huiusmodi decedentis ad nos, qui jure disponente omnium testamentorum sumus executor, vel nostros successores deuoluentur. Insuper ex speciali affectu, quem ad ciues et incolas prefati opidi nostri et villarum ad ipsum spectancium gerimus, ipsis, heredibus ac successoribus ipsorum pro nobis et omnibus nostris successoribus et officialibus graciam facimus infrascriptam, quod filias, orphanos, viduas et consanguineas [3]) ipsorum nulli penitus in matrimonium per violenciam tradere debeamus nec successores aut officiales nostri tradere valeant absque ipsorum consensu et conniuencia speciali. Mandantes et seriose inhibentes vniuersis et singulis nostris officialibus, burgrauiis, judicibus, juratis et scabinis ac aliis subditis nostris, cuiuscunque officii vel potestatis existant, presentibus et futuris, ne prenominatos ciues et incolas aut quempiam ipsorum in omnibus graciis prescriptis, ipsis per nos datis et concessis, impediant nec perpetuis temporibus impedire audeant quouismodo, quin pocius eosdem in omnibus suprascriptis libertatibus, juribus et graciis conseruent, protegant fideliter et defendant. In cuius rei testimonium et robur perpetuo valiturum presentes litteras fieri et sigillorum nostrorum appensione iussimus communiri. Datum Prage in capitulo generali anno domini millesimo quadringentesimo sexto, die secunda mensis Octobris.

Et nos Bohuslaus decanus, Johannes Malessicz scolasticus, Johannes prepositus Omnium sanctorum, Franciscus prepositus Boleslauiensis, Vitko de Czrnczicz, Wenceslaus de Radecz, Benessius de Kobolis, Wenceslaus Knoblach, Blasius dictus Lupus, Andreas de Gewicz, Sdislaus dictus Canis, Adam de Nezeticz, Johannes Kbel, Wenceslaus de Miza, Jaxo dictus Gynoch, Andreas de Pelhrzymow [4]), Wenceslaus de Olomucz, Sdenco de Chrast, Stephanus de Stankow, Welislaus de Bor, Johannes Naz, Nicolaus Schisska, Johannes Mo-

raws, Jacobus de Praga et Nicolaus Henzlini, canonici ecclesie Pragensis antedicte, capitulariter in generali capitulo circa festum dedicacionis ecclesie Pragensis sepedicte congregati, attendentes gracias et libertates per reuerendissimum in Christo patrem et dominum nostrum, dominum Sbinconem, archiepiscopum Pragensem suprascriptum, ciuibus et incolis predicti opidi in Pelhrzymow et districtus ad ipsum opidum spectantis factas prefato domino nostro et mense sue fore vtiles ac eciam comodosas, igitur ad gracias et libertates huiusmodi modo suprascripto factas in omnibus articulis, clausulis, condicionibus et punctis superius expressatis nostrum assensum et consensum prebuimus presentibus et prebemus. In cuius rei testimonium sigillum maius nostri capituli presentibus est appensum. Datum et actum in capitulo nostro generali anno, die et loco quibus supra.

Orig. perg. v archivu m. Pelhřimova č. IV. Po pravé straně přivěšena je na pergamenovém proužku pečeť arcibiskupská. Arcibiskup Zbyněk sedí pod baldachýnem a kolem něho legenda: „SBINCO DEI GRACIA SANCTE PRAGENSIS ECCLESIE ARCHIEPISCOPUS, APOSTOLICE [SEDIS LEGATUS]". Na levé straně byla přivěšena pečeť kapitolní, z které však zůstal toliko proužek pergamenový. Na rubu je připsáno rukou písaře listiny: „Pelhrzimowienses". V současné a celkem stejně znějící listině *m. Rokycanům* udělené čte se: [1]) dampna et pericula [2]) ei [3]) consanguineos [4]) Pilgrems. Listy totožného celkem obsahu obdržela v týž den arcibiskupská města *Horšův Týn, Příbram* (Matzner, Sborník historický I str. 222), *Rokycany* a *Týn nad Vltavou* (v. následující č. 805 a 806) v Čechách (orig. neb kop. v tamějších archivech) a *Kojetín* na Moravě; nejspíše též *Český Brod, Chejnov, Roudnice, Řečice, Rožmitál* a *Štěpánov*. Ustanovení listu arcibiskupa Zbyňka o platech a povinnostech obyvatelů města Pelhřimova zajímavě se doplňují zápisem v zachovaném starém urbáři arcibiskupství Pražského kolem r. 1390 sepsaném, jejž *Josef Emler* ve spise „Deset urbářů českých z doby před válkami husitskými" r. 1881 uveřejnil. Na str. 125 čte se: „*Pilgrams*. Civitas Pilgrams habet 40 laneos, quilibet solvit annuatim 80 gr., de quibus judex tenet duos laneos liberos. Item sunt subsides 56, quorum quilibet soluit annuatim 8 gr. Item sunt thaberne 50 pro tempore, quelibet solvit annuatim 16 gr., de quibus judex tenet unam thabernam liberam. Item est unum balneum solvens annuatim 56 gr. Item de maccellis 18, solvunt 18 lapides de sepo. Item braseatoria, 1 pro tempore, solvunt annuatim quodlibet 8 gr. Item de molendinis, primo duo molendina de 8 rotis, solventes annuatim 2 marcas. Item est unum molendinum solvens annuatim 32 gr. Iterum aliud molendinum soluens annuatim 12 gr. Item de coche [?] solvit annuatim 10 gr. Item theloneum in toto est judicii. Item judex tenetur

dare pro camera domini 40 libras cere. Item de berna de quolibet laneo 32 gr., delencionales 1 gr. Item fumales in summa 68 gr. Item maccella panum ad presens sunt 6, quodlibet eorum annuatim solvit 4 gr. Item de subsidibus tenet preco unum subsidem. Item judex recipit omnes culpas exceptis incendio, homicidio et stupro, quod dicitur vnoss, de quibus tribus judex habet terciam partem". V témže urbáři jsou též tyto dva zápisy o platech a povinnostech obyvatelův *města Českého Brodu*, jež nejspíše v listu tomuto městu arcibiskupem Zbyňkem vydaném byly potvrzeny: „*Broda.* Civitas Broda habet 25 laneos, cives autem dicunt [viginti] quinque minus uno quartali. Quilibet laneus annuatim solvit 1 sexagenam et 10 gr. Item sunt taberne 83 et quelibet solvit per 16 gr. tantummodo pro uno termino, hoc est pro termino sancti Galli. Et de qualibet taberna debent dare duos laboratores super laborem pratorum. Item de quoiibet laneo supradictorum debent dare 6 laboratores super laborem pratorum, et qui resultant post laborem pratorum, debent metere in avena. Item pro honoranciis 1 sexag., quam solvunt pro juvenca. Item maccella sunt 20 et de quolibet maccello deberent dare duos lapides sepi ad cameram domini, quando non esset deserta, et de uno maccello solvunt 2 sexag. ad cameram domini quolibet anno. Et 67 gr. pro juvenca solvunt. Et quedam sunt maccella ecclesie, hospitalis, viarum, orphanorum, que nunc sunt deserta. *Broda.* Broda civitas, sed antiquum registrum habet 25 laneos, cives vero dicunt 25 minus quartali. Item quilibet laneus solvit annuatim 2 marcas graves. Item sunt taberne 82 (sic), quelibet solvit annuatim 16 gr. agros habentes, non habentes vero agros solvunt per 17 gr.; et ille decimus septimus grossus de taberna est judicis. Item hoc anno quelibet taberna solvit de berna 32 gr. et unum gr. delencionales. Item quilibet laneus de berna solvit 32 gr. et unum delencionales. Item quilibet laneus dat sex messores super laborem pratorum, residui vero metere debent avenam. Item quelibet simplex taberna dat duos messores et alia vero taberna, que habet duas areas, dat 4 messores. Item pro termino sancti Galli in honoranciis cives dant 1 sexag. pro vacca. Item sunt 20 maccella, quedam sunt hospitalis, quedam carnificum, quedam viarum, quedam ecclesie et quedam orphanorum. De omnibus in summa solvunt 42 lapides sepi et 2 sexag. gr. Item solvunt pro vacca de eisdem maccellis 67 gr. Item sunt duo molendina, solvunt annuatim 3 marcas. Item subsides in summa solvunt annuatim 3 sexag. et 20 gr. minus $1\frac{1}{2}$. Item alii subsides pertinentes in Liblicz et solvunt annuatim 3 sexag. 24 gr. tempore messis. Item quelibet domus fumales solvit $\frac{1}{2}$ gr. Item de addicionibus arearum in medio civitatis 52 grossos." (Emler u. m. str. 104).

K čís. 804.

1406, 2 října. V Praze.

Český pozdější překlad předešlého listu.

Zbyněk z boží milosti svaté Pražské církve arcibiskup, apo-

štolské stolice legát. Známo činíme tímto listem přede všemi. Ačkoli z ouřadu pastýřského nám daného a z pozorné dobrotivosti ke všem věrným přízeň míti povinni jsme, však k jich dobrému a užitečnému z povinnosti sme dlužni pomáhati. A poněvadž jich nedostatky můžeme napraviti, statek náš lépeji zlepšiti, předstoupivši před nás moudří a opatrní měšťané a obyvatelé města našeho trhového v Pelhřimově, věrní naši milí, toho jsme vás tejna učiniti nechtěli, kterak oni žadnejch privilejí a opatření nad svejmi právy a svobodami až posavad nemají a obávají se, aby pro nedostatek takového opatření jim a jich potomkům po časích nebezpečenství nenastalo, nám poníženě supplikujíc, jak bychom k takovejm nedostatkuom jich poraditi a je opatřiti milostivě ráčili. My pak jsouc k jich prosbám jakožto rozumným nakloněni, vážíc dotčené jich nedostatky a majíc pozor na jich zásluhy věrné a poctivé, jimiž jsou oni nám jako věrní naši k vyvazení dluhuov od předkuov našich zřetedlně vzešlých laskavou pomocí vděčně přispěli, bez jichžto pomoci z dluhuov skrze předky naše, jakž dotčeno, vzešlých, kterými církev naše dotčená rozličně stížena jest, nikoli bychom vyjíti nemohli. Protož zření majíc na dotčené věci, zdravé uvážení majíce a zvláštního povolení poctivejch pánuov děkana a kapitoly církve naší Pražské dotčené s raddou věrných našich milejch mysl svou k dotčenejm měšťanuom a obyvateluom dotčeného našeho města, abychom se jim toho zase odplatiti mohli vobracujíce, jim, dědicuom a potomkuom jich milost činíme dole psanou, totižto že všecky domy, pole vorané i nevorané, pastvy, louky a vobce k dotčenému městu příslušející, jakž v svejch mezech a meznících jsou položeny, a jak je oni až posavád drželi a jimi vládli, propůjčili jsme, obnovili sme a potvrdili sme, propůjčujem, obnovujem a mocí tohoto listu našeho z jisté vuole naší potvrzujem, aby jich dědicové a potomci jich to drželi, jměli, toho užívati mohli a na časy ustavičné s dole položenejmi vejminkami svobodně a pokojně tím vládli: Nejprv, že měšťané a obyvatelé města našeho dotčeného nám a potomkuom našim z každého lánu vosmdesáte grošuov peněz pražských rozdílně, totižto v svátek na svatého Jiří čtyrydceti grošuov a v svátek na svatého Havla tolikéž, roku každého dávati vždycky budou povinni, jakož až posavad a v létech minulejch to jsou činili. Item podsedek každej

vosm grošův rozdílně. Item z každé krčmy šestnácte grošův též rozdílně. Item z každého mastného krámu jeden kámen loje přepouštěného. Item z každého pivovaru taky rozdílně vosm grošuov. Mlejnové pak všicni podle starobylého vobyčeje platy a povinnosti vyplňovati budou, jakž v registřích naší komory to v sobě obsahuje a zavírá. Item z lázně padesáte šest grošuov taky rozdílně. Item dotčení měšťané a obyvatelé pocty jednu kopu grošuov platiti mají při slavnosti narození pána Krysta. Item z každého domu podymního puol groše a vejmazný vobyčejné a všecky předpověděné věci roku každého vdycky, jakž dotčeno, na uložené časy platiti mají. Item berni zemskou královskou, kdy by koli svolena byla, podle starobylého vobyčeje dávati povinni budou. Kteréžto platy a povinnosti, tak jakž dotčeno, když vyplní, dotčení měšťané a obyvatelé, dědicové a potomci jich, od nás a potomkuov našich k žádnejm jinejm dániem a povinnostem více potahováni bejti nemají, však bez pohoršení a umenšení vdycky jinejch našich a komory arcibiskupství našeho Pražského práv, kromě vejš dotčenejch a položenejch práv a povinností. A aby dotčení měšťané a obyvatelé mohli od nás poznati hojnější milost, jim, dědicuom a potomkuom jich tuto milost činíme obzvláštní, že oni při soudu způsob Starého města Pražského a vobyčej zachovávati budou povinni na ustavičné a budoucí časy, a do dotčeného města Pražského, čemu by sami rozuměti a vejpovědi učiniti neuměli, se utíkati a se vodvolávati, kolikrát by se jim koli a komuž by se koli zdálo za potřebné a nevidělo na vejpovědi přestati. Jestli by pak jim aneb někomu z nich vidělo se, že po takové appelaci v dotčeném městě Pražském v své při, pro kterou tam appelloval, jest stížen, tehdy hned budou míti toho svobodu od dotčeného města Pražského k podkomořímu arcibiskupství našeho Pražského, který nyní jest aneb po časích bude, appellovati, kteryžto podkomoří, přijmouc k sobě jiné officiály dotčeného našeho arcibiskupství, a bude-li potřebí, taky naší a potomkuov našich raddy, má takovou při appellovanou podle Boha a spravedlnosti rozvážiti a jí konec spravedlivej učiniti, vod kteréžto tak učiněné vejpovědi žádnej nebude moci dáleji appellovati, ale na tom soudu a vejpovědi přestati. A že jsou mnozí zemané a přikázaní služebníci, kteřížto, vdlužíce se u dotčenejch našich měšťanuov a obyvateluov, jim tako-

vejch dluhuov někdy platiti se zbraňují, pročež dotčení naši chudí v rozličné těžkosti a škody přicházejí, my pak, chtějíce takovejm věcem v cestu vyjíti, dotčenejm našim měšťanuom a obyvateluom mocí tohoto listu k tomuto povolujem, že oni takové zemany a přikázané služebníky aneb kteréžkoli jiné světské lidi aneb jich statky pro takové dluhy a pro summu toliko pěth kop grošuov míně patnácti grošuov se vztahující, však s raddou purkrabí a kmetuov tu toho času přebejvajících v dotčeném městě budou moci a mají obstavovati, a když by je aneb statek jich, tak jakž dotčeno, obstavili, mají na tom, což by jim tam koli právo našlo, přestati. Nad to dotčenejm měšťanuom a obyvateluom dotčeného města našeho, a netoliko jim, ale i všem obyvateluom ve vsech k tomu kraji Pelhřimovskému náležejícím, kdežkoli přebývajícím v tom kraji, buďto že by trpící k dotčenému městu v povinnostech byli, buďto že by nebyli, hojnější milost činíce, propůjčujem tímto listem milostivě, že od tohoto času všickni i jeden každej obzvláštně měšťané a obyvatelé dotčeného našeho města i všech vsí k tomu městu náležejících a k dotčenému kraji, dědicové a budoucí jich vobojího pohlaví na časy ustavičné budou moci a mají všecky statky své, movité i nemovité, na čemž by koli záležely a jakejmi by koli jmény jmenovány bejti mohly, kterémukoli člověku aneb vosobě (však nám a potomkuom našim a dotčené obci, kterej by se trefiti mohl) prodati, dáti, odkázati a s tím podle své svobodné vuole činiti, jsouc zdráv a při smrti jednostejně, však tak, že kšaft podle obyčeje od starodávných časuov zvyklého na spůsob Větčího města Pražského má míti slavnost, aneb aby byl v knihy dotčeného města zapsán. Jestliže by se pak někomu z nich aneb některejm z dotčených měšťanuov aneb z obyvateluov dotčeného města a vsí k němu příslušejících bez odkázání, kšaftu aneb pořízení statku svého, nepozuostavíc po sobě z vobojího pohlaví řádnejch dědicuov, z tohoto světa sjíti trefilo, tehdy statek jeho, movitej i nemovitej, na kterém by koli místě byl, a jakejm by koli jménem jmenován bejti mohl, na nejbližší a příbuzné krevní přátely tu pozuostávající bez překážky naší, potomkuov našich a officiáluov jakéžkoli svobodně a právem dedičnejm připadnouti má. Chceme však, že ten nebo ti, kterémuž by aneb na kteréž by statek takovej od někoho z dotčenejch obyvateluov, jakž dotčeno, odkázanej

aneb danej [byl], ode dne, v kterém by takovej statek na něj připadl, aby v roce pořád zběhlým pod pokutou ztracení téhož statku v tom statku se osadil vosobně, aneb aby ten statek v dotčeném času prodal jinému hodnému a dobře zachovalému člověku, kterej by na tom statku vosobně seděl. Jestli by pak někdo z dotčenejch našich měšťanuov aneb z obyvateluov, nepozuostavíc dědicuov pořádnejch a nemajíc přátel krevních, bez kšaftu by umřel, jestli by žádnej z krevních přátel v jednom roce, ode dne smrti takové počítajíc, se nepostavil, tehdy takovej statek pozuostávající na nás (kterej, právo naříditi, všech kšaftuov jsme vykonavatel) aneb na potomky naše připadnouti má. Dále zvláštní náchylností, kterou k měšťanuom a obyvateluom dotčeného města našeho a vší k němu příslušejících máme, jim, dědicuom a potomkuom jich za nás i za všecky naše potomky a officiály milost činíme dole položenou: že dcer, sirotkuov, vdov a krevních přátel jich žádnému zhola k manželstvu mocí vydávati nemáme, ani potomci a officiálové naši vydávati moci budou bez jich povolení a snešení obzvláštního, přísně poroučejíce všem i každému obzvláště našim officiálům, purkrábům, soudcům, přísežnejm, kmetům a jinejm poddanejm našim, v jakejmž by koli ouřadu aneb v moci postaveni byli, nynějším i budoucím, aby svrchu jmenovanejm měšťanům a obyvatelům, aneb některému z nich, ve všech milostech napřed psanejch a jim od nás danejch a propůjčenejch překážeti nesměli jakejmkoli spůsobem, nýbrž je raději ve všech nahoře psanejch svobodách, právích, milostech zachovali, bránili a věrně ochraňovali. Na svědomí té věci a pevnost, aby na časy budoucí trvati mohla, tento list sme zřídili a s přivěšením pečetí našich kázali sme vobehnati. Datum v Praze v kapitole naší nejvyšší létha páně tisícího čtyrystého šestýho, dne druhého měsíce října. A my Bohuslav děkan, Jan Malešic scholasticus, Jan probošt u Všech Svatejch, František probošt Boleslavský, Vítek z Černočic, Václav z Radec, Beneš z Kobolic, Václav Knoblach, Blažej řečenej Vlk, Vondřej z Gevic, Zdislav řečenej Canis, Adam z Nežetic, Jan Kbel, Václav z Mizy, Jaroš řečenej Jinoch, Vondřej z Pelhřimova, Václav z Olomúce, Zdeněk z Chrast, Štěpán z Staňkova, Velislav z Boru, Jan Náz, Mikuláš Šiška, Jan Moravec, Jakub z Prahy a Mikuláš Henclin, kanovníci církve Pražské napřed jmenované, společně v nejvyšší

kapitole při posvěcení církve Pražské často jmenované shromáždění, rozjímajíce milosti, svobody od důstojného v Kristu otce a pána našeho, pana Zbynka, arcibiskupa Pražského svrchu psaného, měšťanuom a obyvateluom dotčeného města v Pelhřimově a kraji k tomu městu náležícímu učiněné, že napřed jmenovanému pánu a dvoru jeho budou užitečné, protož k takovejm milostem a svobodám spůsobem svrchu psanejm učiněnejm ve všech artikulích, klausulích, vejminkách a punktích nahoře položených naši vuoli sme dali a povolili a tímto listem dáváme a povolujeme. Na svědomí té věci pečet větčí naší kapitoly k tomuto listu sme přivěsili. Datum v kapitole naší nejvyšší létha, dne a v místě jako nahoře.

Matouš z Rotenffeldu m/p.

Český tento překlad ze XVI století chová se v archivu c. k. místodržitelství v Praze ve fasc. P n. 106 subn. P 10. a slovní úřední jeho přepis z konce XVIII století v Pelhřimovské knize „Privilegia suburbio Pilgrameno a Josepho secundo rege oblata“ a to s tímto dodatkem: „Že nadepsaní odpisové s těma v císařo-královské někdy nazvané staré místodržické listovnici pod lit. P. 106 schovávajícími privilegiami po bedlivém jich přehlídnutí a srovnávání od slova k slovu stejně znějící se vynacházejí, tuto pod JMstí CKskou nejmilostivěji mně svěřenou pečetí a spolu s mý vlastní ruky podpisem dotvrzuji. Co se stalo v tak nazvané staré královský místodržické a komory České listovnici na hradě Pražském dne osmnáctého měsíce září léta tisícího sedmstého sedmdesátého šestého. (L. S.) Její Cské Kské Apoštolské Milosti k spořádání těch tak nazvaných starých královských místodržických a komory České listovnic a nejmilostivěji představený listovník a archivarius v království Českém Johann Beck m. p.“

Čís. 805.

1406, 2 října. V Praze.

Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hasenburka dává obyvatelům trhového města Rokycan list skoro stejného znění, jako měšťanům a obyvatelům Pelhřimovským. Potvrzuje jim držení nemovitého zboží, též lesy a potok, který teče od vesnice Rakové, a ustanovuje, že ze svých nemovitostí mají platiti roční úrok 79 kop 48 gr., podymné 2 kopy 18 gr., z každé krčmy 16 gr. a z každého masného krámu kámen

přepuštěného loje. Kromě toho mají purkrabímu 6 kop dávati, za něž mi dva strážce chovati, a jednou v roce mají arcibiskupu a arcibiskupskému pokladníku posloužiti medem. Z lesů arcibiskupských jsou domácí obyvatelé povinni dle potřeby přivážeti dříví na vytápění světnic a kuchyně; kdežto lidé hostinští mají na vysvání purkrabího jednou v roce účastniti se lovu zvěře anebo někoho jiného na svém místě postaviti aneb purkrabímu půl groše zaplatiti. Jinak Rokycanští užívají týchže práv jako Pelhřimovští. Staré město Pražské je jich vyšším právem, s jehož nálezů jde odvolání k podkomořímu arcibiskupskému. Pro menší dluhy mohou šlechtice i jiné světské lidi ve městě stavovati, s majetkem mohou svobodně nakládati, krevním přátelům přiznává se právo dědičné a od násilného dávání k manželství sirotků, dcer a vdov se upouští.

Sbinco [1]) dei gracia sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, apostolice sedis legatus. — Sane in nostra presencia constituti prouidi incole opidi nostri forensis in Rokyczan [2]), fideles nostri dilecti, nobis exponere curauerunt, qualiter ipsi [3]) nulla munimenta nec priuilegia super ipsorum juribus et libertatibus hucusque habuerint. — Nos vero — in prefatos incolas predicti nostri opidi mentis nostre aciem vice reciproca dirigentes ipsis, heredibus et successoribus eorum gracias facimus infrascriptas, videlicet, quod omnes domos, agros cultos et incultos, riuulum, qui fluit per compita a villa dicta Rakowa, prata, rubeta et communitates, ad prefatum oppidum ab antiquo spectantes [4]), prout in suis metis et terminis sunt situata et prout ipsi ea hactenus tenuerunt, concessimus, innouauimus et confirmauimus, concedimus, innouamus et uirtute presencium de certa sciencia confirmamus per ipsos, heredes et successores eorum tenenda, habenda et perpetuis temporibus sub infrascriptis condicionibus libere, quiete et pacifice possidenda: Primo, quod predicti incole nobis et successoribus nostris septuaginta nouem [5]) sexagenas et quadraginta octo [6]) grossos denariorum pragensium diuisim, scilicet in festo sancti Georgii quadraginta sexagenas minus sex grossis et in festo sancti Galli totidem, annis singulis censuare perpetue tenebuntur, prout easdem hereditates seu agros, domos, riuulum, prata, rubeta et communitates ad prefatum opidum ab antiquo spectantes, sub eisdem censibus a retroactis temporibus possiderunt. Item racione fumalium

duas sexagenas et decem et octo grossos circa festum sancti Galli, item sex sexagenas grossorum singulis annis nobis, successoribus nostris aut pro tempore purgrauio existenti soluere tenebuntur. Quin quidem (sic) burgrauius duos vigiles pro predictis sex sexagenis gr. in sua cura [7]) tenere debebit, quandocunque per nos aut successores nostros super hoc requisitus fuerit et quocienscunque nobis aut successoribus nostris videbitur oportunum. Item de qualibet thaberna, quotquot ibidem habentur vel in posterum habebuntur, nobis et successoribus nostris sedecim grossi super festo sancti Martini anno quolibet persoluentur. Item de singulis maccellis carnium, quotquot ibidem sunt vel pro tempore erunt, de quolibet maccello unus lapis sepi colati pro nostra camera archiepiscopali similiter circa festum sancti Martini annis singulis persoluentur. Item medonem nobis et thesaurio curie nostre archiepiscopalis Pragensis, prout antiquitus soluere consueuerunt, in predicta nostra curia Pragensi annis singulis representent et reponant. Et quia ibidem sunt plura molendina, quedam maiorem et alta minorem censum et annonas solvencia, volumus igitur, vt predictorum molendinorum quodlibet [8]) secundum plus et minus annis singulis censuet, sicuti hactenus censuare consueuerunt, prout census huiusmodi cum oneribus singulorum in registris camere nostre plenius describuntur. Item quilibet hospes ibidem ad requisicionem burgrauii pro tempore existentis semel in quolibet anno tenebitur ad venacionem transire vel alium loco sui dirigere vel medium grossum prefato burgrauio assignare. Item tenebuntur ligna *) de siluis nostris ibidem ad Rokyczanum [9]) spectantibus pro calefaccione stubarum et pro coquina ibidem adducere, quantum fuerit oportunum. Insuper generalem bernam regalem, quando proclamata fuerit, sicut ab antiquis temporibus soluere tenebuntur. Quibus censibus et oneribus, sicut premittitur, expletis, prenominati incole, heredes et successores ipsorum nobis et successoribus nostris ad nullas alias exacciones seu onera amplius tenebuntur, ceteris tamen nostris et subcamerariatus archiepiscopatus nostri Pragensis iuribus, preter super enumerata iura et onera, per omnia semper saluis, signanter tamen judicium ibidem in Rokyczan cum

*) V listině stojí: lingwa.

omnibus suis utilitatibus et pertinenciis pro nobis et nostris successoribus reseruamus. Et vt prefate incole per nos se senciant vberius consolatos, ipsis, heredibus ac successoribus eorum hanc graciam facimus specialem, quod ipsi in causis judiciariis adinstar Maioris ciuitatis Pragensis consuetudinem obseruare debebunt perpetuis temporibus et habere, ac ad predictam ciuitatem Pragensem super dubiis et sentenciis diffiniendis recursum habere et appellare, quociens ipsis et cuilibet grauatum se estimanti uidebitur oportunum. Si autem etc. [Konec této listiny slovně souhlasí s koncem předcházejícího listu daného městu Pelhřimovu na str. 1042]. — Datum Prage in capitulo generali anno domini millesimo quadringentesimo sexto, die secunda mensis Octobris.

Orig. perg. v archivu m. Rokycan. Obě pečeti jsou utrženy. Připojena k listu doložka, kterou kapitola kostela Pražského schvaluje udělení práv obyvatelům města Rokycan arcibiskupem Zbyňkem, rovněž slovně souhlasí s doložkou v listu Pelhřimovském. V registru císaře Sigmunda z l. 1436 v knižecím archivu Roudnickém sign. VI F b. 19 na l. 33 je přepis listu tohoto v konfirmaci císaře Sigmunda obsažený, kdež se čtou tyto změny: [1]) Svinco [2]) Rokezan [3]) schází [4]) sperantes [5]) nouas [6]) octo schází [7]) curia [8]) quolibet [9]) Rokzan.

Čís. 806.

1406, 2 října. V Praze.

Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hasenburka dává obyvatelům trhového města Týna nad Vltavou a vsi Přečic list skoro stejného znění, jako obyvatelům Pelhřimovským a Rokycanským, ustanovuje při tom zvláštní jich práva a povinnosti, jakožto poddaných arcibiskupství Pražského.

Sbinco dei gracia Pragensis ecclesie archiepiscopus et apostolice sedis legatus. — Sane in nostri presencia constituti prouidi incole opidi nostri forensis in Tin Bechinensi ex vtraque parte fluminis et ville nostre Przedczicz, que villa predicto nostro opido in omnibus oneribus compatitur, fideles nostri dilecti, nobis exponere curauerunt, qualiter ipsi nulla munimenta nec priuilegia super ipsorum juribus et libertatibus hucusque habuerint. — Nos uero — in

prefatos incolas mentis nostre aciem uice reciproca dirigentes, ipsis, heredibus ac successoribus eorum gracias facimus infrascriptas, uidelicet quod omnes domos, agros cultos et incultos, prata, rubeta et communitates ad prefatos opidum et villam ab antiquo spectantes, prout in suis metis et terminis sunt situata et prout ipsi ea hactenus tenuerunt, concessimus, innouauimus et confirmauimus, concedimus, innouamus et uirtute presencium de certa sciencia confirmamus, per ipsos, heredes ac successores eorum tenenda, habenda et perpetuis temporibus libere, quiete et pacifice sub infra scriptis condicionibus possidenda: Primum, quod predicti incole de quolibet laneo annuatim triginta duos grossos [censuare tenebuntur], excepto siluano silue dicte Semetecz, qui pro vno laneo racione seruicii nichil soluit. Item quilibet subses seu quelibet domus uel area carens hereditate seu agris annuatim quatuor grossos diuisim; item de qualibet thaberna, quotquot ibidem sunt uel erunt imposterum, sedecim grossos diuisim. Item quodlibet molendinum, exceptis nostris molendiuis, pro mensa nostra de qualibet rota annuatim sedecim grossos; piscaturas tamen in flumine ibidem pro nobis et nostris successoribus reseruamus. Item circa festum natiuitatis Christi nobis aut burgrauio, ibidem pro tempore existenti, medium pecus et vnum porcum aut vnam sexagenam grossorum racione honorancie predicti incole nobis soluent. Item bernam regalem generalem, dum proclamata fuerit, secundum antiquam consuetudinem assignabunt. Item de qualibet area seu domo siue foco duodecim hallenses racione fumalium cum delencialibus consuetis annis singulis soluere tenebuntur. Item quelibet area seu domus, hereditate seu agris carens, tenebitur metere duos dies. Item incole ibidem habentes agros, ex utraque parte fluminis residentes, ac incole predicte ville Przieclczicz tenebuntur annonas post messem deducere et componere ad locum eis per burgrauium ibidem deputandum. Item de quolibet laneo triginta duos sulcos arare diuisim, ut premittitur, tenebuntur. Item debent ligna necessaria adducere pro obstaculo molendini nostri sub castro ibidem. Item tenentur bis in anno ad venacionem transire ad requisicionem burgrauii ibidem. Item ligna de silua nostra Syemetecz, pro curia nostra Pragensi necessaria, tenentur ad littus Multauie deducere, quocies fuerit opportunum. Incole uero ibidem carentes

agris, de domibus et areis, ligna, sicut premittitur, ad littus deducta tenebuntur usque ad aquam deuoluere ac eciam preparare. Judicium tamen ibidem et thelonea tam in flumine quam in foro cum ceteris vniuersis ipsorum pertinenciis nobis et nostris successoribus reseruamus; subsides tamen de villa Przledczicz predicta nudum censum per quatuor grossos diuisim annis singulis soluent et nullas robotas aut onera explere vlterius tenebuntur. Quibus censibus et oneribus, sicut prefertur, annis singulis expletis, prenominati incole prefati nostri opidi et ville, heredes et successores eorumdem, nobis et successoribus nostris ad nullas alias exacciones seu onera amplius tenebuntur; ceteris tamen nostris et subcamerariatus archiepiscopatus nostri Pragensis iuribus, preter superius enumerata iura et onera, semper saluis. Et ut prefati incole per nos se senciant uberius consolatos, ipsis, heredibus ac successoribus ipsorum hanc graciam facimus specialem, quod ipsi in causis iudiciariis adinstar Maioris ciuitatis Pragensis consuetudinem obseruare debebunt perpetuis temporibus et habere, et ad predictam ciuitatem Pragensem super dubiis et sensenciis diffiniendis recursum habere et appellare, quociens ipsis et cuilibet grauatum se estimanti videbitur opportunum. Si autem etc. [Konec této listiny souhlasí slovně s textem předcházejícího listu daného městu Pelhřimovu na str. 1042]. — Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo sexto, die secunda mensis Octobris.

Orig. perg. v archivu arcibiskupství Pražského fasc. VIII. — Pečet utržena. Připojená k listu doložka kapitoly Pražské i tu slovně tak, jako na listu Pelhřimovském, se nalézá.

K čís. 806.

1406, 2 října. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Zbyněk z boží milosti Pražského kostela arcibiskup, apoštolské stolice posel. — Osobně před námi postaveni jsouce opatrní obyvatelé města našeho trh majícího Tejna, Bechynského kraje, s obou stran řeky [Vltavy] i vsi naší Přečic, kterážto ves předřečenému

našemu městu ve všechněch povinnostech nám příležitých rovně se zachovává a slouží, — nám jsou oznámili, kterak by oni žádných potvrzení ani hanfeštů na své spravedlnosti a svobody až dosavad neměli. — My pak — k předřečeným našim dle odplaty mysl naši obrátivše, jim, dědicům i náměstkům jich milosti a obdarování činíme dolepsaná, totižto: že všecky domy, vorná pole i nevorná, lúky, chrastiny a obecnice k předřečenému městu a vsi od starodávna příležející, jakož v svých placech a meznících položeni jsou, a jakož jsou oni jich až dosavad užívali a drželi, dali sme — a mocí tohoto listu z oumysla potvrzujeme, aby od nich i od dědicův jich i také od náměstkův jich držáno, jmíno a věčnými časy svobodně bez překážky pokojně pod vejminkami dole psanými opanováno bylo. Nejprve, že předřečení obyvatelé z každého lánu XXXII groše (kromě lesního hajného lesu řečeného Svinětec [1]), který z jednoho lánu nic neplatí z příčiny služby); též každý podsedek neb každý dům neb zahrada nemajíc dědictví neb dědin úrok čtyry groše rozdílné; též z každé krčmy kolikžkolivěk jest jich tudíž neb budou potomně, XVI grošův rozdílně; též každý mlejn kromě našich mlejnův ku potřebě naší z každého kola úrok XVI grošů [roku každého dávati budou povinni] Též lov rybí tudíž v řece nám a našim náměstkům pozůstavujeme. Též při slavnosti narození Kristova nám anebo purkrabí, tudíž vedle potřeby času postavenému, půl hovada a jeden vepř aneb jednu kopu grošův z příčiny pocty předřečení obyvatelé platiti budou. Berni královskou obecnou, kdyby prohlášena byla, podle starodávní zvyklosti položiti, z každé chalupy nebo domu nebo komínu XII halířův s smazným obyčejným každého roku platiti povinni budou. Též každá chalupa nebo dům, dědictví neb dědiny nemaje, dlužen bude dva dni žíti. Obyvatelé tudíž, majíce dědiny, s obou stran řeky obyvající i také obyvatelé předřečené vsi Předčic dlužni budou obilí po žních svézti a klásti na místo jim od purkrabí tudíž postaveného ukázané. Též z každého lánu XXXII záhony zvorati, jakož se předpovídá, rozdílně dlužni budou. Též mají dříví potřebná k zahražení jezu přivezti, mlejna našeho pod hradem tudíž. Dlužni jsou dvakrát do roka na lov jíti k obeslání neb vzkázání purkrabí tudíž. Dříví z lesu našeho Semence ke dvoru našemu Pražskému potřebné dlužni jsou svézti k břehu Vltavy, kolikrát by

přístupný čas k tomu byl. Obyvatelé pak, tudíž nemající dědin z domův i z chalupy dlužni budou dříví, jakož se předpovídá na břeh svezené, v svory sbíti a na vodu připraviti; však právo tudíž zcela buďto z řeky neb z trhu i jinými všeckými věcmi k nim příležitými nám a našim náměstkům pozůstavujeme. Podsedící pak ze vsi Předčic prostí platu po IV groších každého [roku] rozdílně platiti, a žádných robot anebo pomocí činiti více nebudou dlužni. Kteréžto poplatky a roboty také, jakož se oznamuje, každého léta vyplníce, napřed jmenovaní obyvatelé podepsaného města našeho a vsi dědicové a náměstkové jich, nám i náměstkům našim k žádným jiným povinnostem anebo robotám zavázáni nebudou; však s vyhražením jiných věcí našich i podkomorství arcibiskupství našeho Pražského práv a povinností nahoře dotčených. A aby předřečení obyvatelé srozuměli, že jsou od nás štědře obdařeni, jim i dědicům i náměstkům jich toto obdarování dáváme zvláštně, že oni v potřebách soudních ku podobenství Většího města Pražského obyčej zachovávati mají a na budoucí časy i k předřečenému [městu] Pražskému pro věci pochybné při soudu a k vyrčení ortele útočiště míti mají i odvolávati se k nim, kolikrát by jim a komukoliveˇk vidělo se za potřebné a ku polepšení své pře atd. [Konec překladu této listiny obsahem souhlasí s koncem překladu předcházejícího listu daného městu Pelhřimovu na str. 1049]. Dán v Praze léta páně tisícého čtyrystého šestého, dne druhého měsíce října.

Vidimus českého překladu tohoto listu, kteryžto přepis vydali „Václav děkan i všecka kapitola kostela Pražského“ v čas uprázdnění stolice arcibiskupské „na hradě Pražském v nejslavnějším kostele sv. Víta v sakristě neb kapli“ purkmistru a konšelům i přísežným Tejna nad Vltavou v kraji Bechyňském dne 3 února 1534, chová se v archivu zámeckém v Týně nad Vltavou. Přepis jeho zapůjčil nám p. archivář města Týna nad Vltavou Josef Hanzlík, jenž má za to že [1]) *lesem Svinčtec* (silva Semetecz) má se nynější les Semenec rozuměti.

Čísl. 807.

1406, 16 listopadu. Na Žebráce.

Král Václav IV chtěje přispěti k upokojení krajiny Loketské povoluje

purkmistru, radě a měšťanům města Lokte, aby mohli nad zločinci a lidmi zlé pověsti, kdekoli je dopadnou, popravovati a aby pokutovali i z města vypovídali obyvatele, kteří by se jim zprotivili a neposlušni byli jich nařízení. Pokuty při tom uložené mají se obrátiti na opravu věží, hradeb, silnic a cest a na jiné obecné potřeby města.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer könig zu allen zeiten mehrer des reichs und khünig zu Böheimb bekennen vnd thun kund offentlich mit diesem brief allen denen, die ihn sehen oder hören lesen, dasz wir durch frieds und gemachs willen unsers lands vnd stad zum Ellnbogen den burgermeister, rath und burgern gemeiniglich vnser stad zum Ellnbogen von besundern unsern gnaden erlaubet und gegunst haben, erlauben und gunnen ihnen in crafft diesz briefs und königlicher machte zu Böhaimb, dasz die schädliche, ubelthätige und verleumbte leuthe, die unsz und unsern landen, leuthen und städen zum Ellnbogen schädlich sind, wo sie die ankommen und erfahren, vffhalten, angreiffen, bekummern und mit denselben richten und gefahren sollen und mögen, alsz solchen leuthen von recht angehöret und gebühret. Nemblichen auch so thuen wir auch den ehegenandten unsern burgern und der stad zu Ellnbogen diese besondere gnad: Were es sach, dasz sich einer ihrer mittburger zum Ellnbogen fürbaszmehr wieder den rath daselbsten frewentlich setzte und deme nicht gehorsamb seyn wolte, inn welcherley weise das were, dasz denne der burgermeister und der rath denselben umb solche ungehorsambkeit straffen, beszern und ausz ihrer stad, als sie das vff ihre ayde erkenneten, weisen sollen und mögen, doch also, dasz sie von derselben beszerung wegen türme, mauren, weege, steege und andere unser stad zum Ellnbogen nothturfft bauen, beszern und die in derselben unser stad und nicht in ihren nutz und fromben kheren und wenden sollen. Und gebiethen darumb den burggrafen zum Ellnbogen, der nu ist oder in zeitten seyn wird, ernstlich und vestiglich mit diesem brief, das er die obgenanten unsere burger zum Ellnbogen ehegenanten unsern gnaden fürbaszmehr nicht hindern noch irre, noch ihn darein greiffe, sondern darbey von unserntwegen getreulichen handhabe, schutze, schirme und geruhiglichen bleiben lasze, alsz lieb ihm sey unser schwere

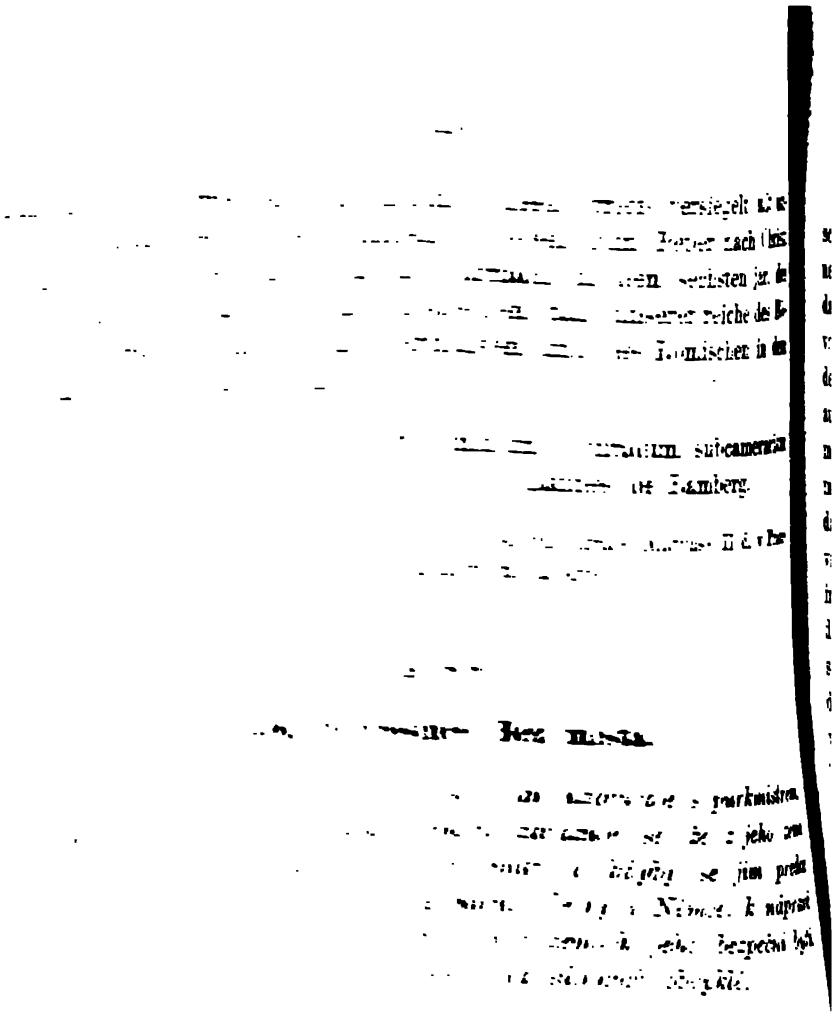

[illegible] versiegelt [illegible]
[illegible] Peter nach [illegible]
[illegible] den sechsten jar [illegible]
[illegible] unserer reiche des [illegible]
[illegible] Römischen in den [illegible]

[illegible] subcamerarius
[illegible] de Bamberg.

[illegible]

[illegible] Bez [illegible]

[illegible] purkmistrem
[illegible] se [illegible] jeho [illegible]
[illegible] se jim [illegible]
[illegible] Němce. k nápravě
[illegible] bezpečni [illegible]
[illegible]

[illegible] bey Rein vnd hertzog
[illegible] den. dy yn sehend
[illegible] mute einen rechten
[illegible] erbern. fursichtigen
[illegible] gmeyne der state
[illegible] bey vnsern guten
[illegible] für alle dy. die in
[illegible] durch vnsern willen
[illegible] der Dütsch. daz wir den vorge
[illegible] purgermeister. rate vnd de
[illegible] vnd den irn vnpruchenlich
[illegible] aller geuerde wollen halten. Als
[illegible] vnsern yn noch den irn dheinerley

schade in yrn herschefften vnd gepieten nit soll geschehen an dheinerley stat, als verer ir herschaft oder gepiete raichet. Were aber, daz den obgenanten den von Pyllssen vnd den iren von vns oder von vnsern lannd oder lute dheynerley schade in dem fridd geschaeh, dez got nit engebe, so geloben wir vns nach der obgenanten zweier aussz irm rate vnderweisung darzu beweisen vnd all vnser vermogen dar zu thun, on all argeliste, daz sy vnd dy irn werden mogen derkennen, daz ez vns getruwlichen leyt were, vnd daz wir daz wyren on geuerde; waere auch, daz ymand aussz vnsern lannden vnd gebieten, ez weren Peheim oder Dutsch, sy oder dy iren in irer herscheffte in dem fridd angriffen, wo sy dy darinn begriffen, den mogen sy wol nachkomen, als recht ist; waere aber, daz yn dyselben entgiengen bisz widder in vnser land vnd gebiete, wo sy dy dann in vnserm lannd bekumern oder begreiffen, darzu sollend yn vnser amptlute furderlich recht widderfarn lassen, alls zu sollchen luten gehoret. Auch sollen all kaufflute sicher sein in vnsern lannden vnd gebieten von vns vnd allen den vnsern auff den strassen, ausgenomen daz sy zoll vnd mautt sollend geben vnd geleitt nemen, als gewonlichen ist. Wellcher kauffmann aber dez geleitts nicht neme, verlure er dann ichts, darvmb ist sich nymand schuldig anzunemen. Ez sol auch der obgenante fridd ingeen auff den tag hute, als datum dez briffs lautt, vnd allso stet beleiben bisz auff sand Georien tag, der schirst ist zu kunftig den tag vnd dy nacht aussz on geuerde, vnd soll auch den fridd in der obgenanten zeit nymand aussz vnsern lannden absagen. dann wir obgnanter hertzog Johanns mit zwain nachgeschriben hern Heinrich Nothaffts zu Wernberg, pfleger zu Kamb, oder Wilhelm Reidenbuchers, pfleger zu Walldeck, oder Vlrich Kagrer zum Stornstein, vnd wenn wir den fridde allso absagen mit einem briff mit vnserm vnd der obgenanten zweier hern auffgedruckten insigeln, so sol ez dannoch nach dem tage, als der briff gegen Pillsen geantwordt wirt, ein guter steter fridd sein vier wochen; beleibt aber der fridde allso von vns vnabgesagt bisz auff sant Georien tag obgnante, wen sein dann hinnach gelüste vns oder dy vnsern, der mag den fridd mit seine briff vnd auffgedrucktem insigel wol absagen vnd dannoch sol ez gegen demselben nach dem absagen ein guter steter fridde sein vier wochen; wellch aber den fridd nit ab-

sagten, dy sollen den fridd allso staet hallten on allez geuerde. Dessglich habn dy obgenanten dy von Pillssen auch gwalte vnd wir Heinrich Nothafft, Wilhelm Reidenbucher, Thobias Walldawer zu Wallthurn vnd Vlrich Kagrer zum Stornsteyn geloben by vnsern guten truwen vnd eren fur den obgnanten hertzog Johannsen, vnsern lieben gnedigen herren, vnd für all dy seinen mitsampt yn, daz alle dy obgeschribn stucke vnd artickel staet, gantz vnd vnuerruckt gehallden werden on all argeliste in aller der massz, alls oben geschriben steet. Dez zu erkunde vnd grosser sicherheit haben wir obgnanter hertzog Johans, Heinrich Nothaft, Wilhelm Reidenbucher, Thobias Walldawer vnd Vlrich Kagrer vnsere insigell an diszen briff lassen hencken, der geben ist auff freitag vor Lucie virginis anno domini millesimo quadringentesimo sexto.

Orig. perg. v museu m. Plzně č 115. S pěti zachovalými pečetmi miskovitými na perg. proužcích zavěšenými. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 217.

* Čís. 809.

1407, 25 února. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, konšelům i vší obci m. Kouřimě všechna privilegia a práva, která od předešlých králů Českých neb od něho obdrželi.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Et [si] [1] cunctorum nostrorum fidelium commodis et saluti ex innata nobis benignitatis gracia dignamur [2] intendere, ad illorum nihilominus, qui in peculiaris regni nostri Boemie limitibus sunt comprehensi, in quorum eciam incremento votiuo plurimum iocundamur, [3] profectus augendos vberior sedulaque nos cura solicitat et hereditaria successio, qua ipsis disponente domino presidemus, quodam debito nos inuitat. Sane accedentes nostre majestatis presenciam magister ciuium, consules jurati ciuitatis Gurimensis, fideles nostri dilecti, maiestati nostre humiliter supplicaueruut, quatenus ipsis de innata nobis benignitatis clemencia vniuersa et singula priuilegia, litteras,

jura, indulta, libertates, gracias, donaciones et concessiones eis a serenissimis et illustribus quondam diue recordacionis regibus et principibus, predecessoribus nostris, necnon a nobis concessa seu data, concessas, factas seu datas innouare, approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos uero, qui uota quorumlibet nostrorum fidelium racionabilia petencium clementer complectimur, attendentes eciam grata et fidelia obsequia, quibus supradicti ciues nostri prefatis predecessoribus nostris et nobis complacere studuerunt hactenus et in futurum tanto forcius debebunt et poterunt, quando vberioribus fauore et gracia a nostra celsitudine se conspiciunt prosequi et fauorosius consolari, ad humilem et supplicem dictorum ciuium nostrorum peticionis instanciam non per errorem et inprouide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio omnia et singula priuilegia, litteras, jura et indulta, libertates, gracias, donaciones et concessiones, a prefatis predecessoribus nostris, necnon a nobis concessa seu data, concessas, factas seu datas, acsi de uerbo ad uerbum presentibus forent inserta seu inserte, sicut rite, juste et racionabiliter processerunt, approbamus, ratificamus et de regia nostre potestatis plenitudine presentibus graciosius confirmamus. Decernentes et expresse volentes eadem priuilegia siue litteras et omnia in ipsis contenta in omnibus suis punctis, clausulis, sentenciis et articulis exnunc inantea perpetuis temporibus inuiolabilis obtinere roboris firmitatem. Mandantes uniuersis et singulis officialibus nostris, et signanter subcamerario regni nostri Bohemie et camere notariis, qui sunt vel pro tempore fuerint, firmiter et districte, quatenus ipsi prefatos ciues nostros Gurimenses in predictis ipsorum priuilegiis et litteris et in eisdem contentis non impediant nec impediri per quempiam paciantur, sed pocius circa hoc manuteneant, protegant et defendant, prout grauem nostre indignacionis offensam voluerint acrius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo septimo, die vicesima quinta Februarii, regnorum nostrorum anno Bohemie quadragesimo quarto, Romanorum vero tricesimo primo.

Kop. ze XVI století (A) v knize pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na l. 115 *a*.

— Jiná kop. (B) v konfirmaci privilegií Kouřimských císaře Josefa II d. ve Vídni 3 srpna 1784. Varianty: [1]) Schází v A. [2]) dignaremur B. [3]) recordamur B. — Pelzel, K. Wenceslaus II str. 524 cituje ještě orig. listu toho „in arch. Gurim".

Čís. 810.

1407, 8 března. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje na žádost faráře Budějovického a sekretáře svého Mikuláše všechny listy, kterými úroky z nemovitostí neb jiné důchody byly věnovány farnímu kostelu sv. Mikuláše v Budějovicích neb faráři a oltářníkům při něm ustanoveným, a nařizuje král. úředníkům (vniuersis officialibus, capitaneis et signanter subcamerario, camere notario et judici curie), *jakož i purkmistru, rychtáři, konšelům i vší obci města Budějovic, aby jim v užívání těchto důchodů nikterak nepřekáželi, avšak nemá tím státi se překážka v placení berní královských ze statků kostelu věnovaných.* Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo septimo, die octaua Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie XLIV°, Romanorum vero XXXI°.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis W[enceslaus] patriarcha Anthiochensis, cancellarius.

[Na rubu:] R. Johannes Weyswasser.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic N° 84. Pečet utržena.

Čís. 811.

1407, 9 března. V Praze.

Král Václav IV nařizuje pánům, rytířům, panošům, hejtmanům, purkrabím, úřadníkům, cúdařům a popravcům království Českého, zvláště kraje Bechyňského, aby honili společně s obyvateli Budějovickými lupežníky a zločince, jakož i jich pomocníky, kdykoli za to purkmistrem, rychtářem a konšely města Budějovic žádáni budou, a hrozí tresty každému, kdo by vyzvání takového neuposlechnul.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, capitaneis, burggrauiis, officialibus, justiciariis et poprawczonibus regni nostri Boemie, et signanter districtus Bechinensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Vobis omnibus in genere et vestrum cuilibet in specie sub regii nostri fauoris obtentu districte precipimus et mandamus, quatenus contra et aduersus raptores, stratarum publicarum depredatores et maleficos quoscunque, vbicunque repertos, ac contra fautores et receptores eorundem, dum et quocies per magistrum ciuium, judicem et consules ciuitatis nostre Budweis, fideles nostros dilectos, desuper requisiti fueritis, vnacum ipsis debeatis procedere viriliter et potenter. Et in casum, quo quispiam ex vobis id ipsum facere contempneret, extunc erga talem taliter agere vellemus, quod ex hoc eidem in corpore et rebus suis periculum non modicum immineret, ne facilitas venie audaciam pariat ceteris delinquendi. Datum Prage die IX. Marcii, regnorum nostrorum anno Boemie XLIV°, Romanorum vero XXXI.

Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic. Opis v dipl. Českého musea. Kterak v těch časech Budějovičtí vykonávali popravu i nad vůkolními zemany, toho dokladem je posílací nedatovaný list krále Václava IV, jejž jsme na str. 1007 této Sbírky uveřejnili.

Čís. 812.

1407, 17 března. V Praze

Král Václav IV potvrzuje narovnání, které purkmistr a konšelé města Budějovic učinili mezi rychtářem městským Sigmundem Klaricem a Markétou, dcerou předešlého rychtáře Budějovického Václava Klarice, a to tak, že Sigmund Klaric a jeho dědicové mají držeti rychtářství městské se vším příslušenstvím a Markéta se svými dědici má držeti mlýn dvorský a polovici důchodu z mejta městského. Kdyby

potomstvo Sigmunda Klarice vymřelo, mají dědicové Markéty děditi rychtu městskou a jenom se svolením obou stran má se rychta městská prodati neb zastaviti.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offentlich mit disem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann der burgermeister vnd die gesworne schepfen der stat zum Budweis, vnsere liben getrewen, mit rate vnd wissen der eldesten aus der gemeind doselbst, soliche czweitracht, alz czwischen Sigmunden Claricz, yzunt richter zum Budweis, vnserm liben getrewen, an einem, vnd Margrethen, ettwenn Wenczlaw Claricz, richters zum Budweis, tochter, an dem andern teile, von desselben gerichtes wegen gewest ist, von sunderlichem beuelhnusse vnd geheisse wegen des erwirdigen Conrades, erwelten zu Verden, vndercamrers vnsers kunigreichs zu Behem, vnsers liben andechtigen, dem wir die sache mechticlich zu uerhören vnd zu entscheiden beuolhen hatten, des er doch von anderm vnserm notlichen gescheffte nicht selber getun mochte, czwischen den egenanten Sigmunden vnd Margrethen verhöret, hingelegt vnd in der nachgeschriben weise entschiden vnd ausgesprochen haben, dorczu ouch beyde teil gewilkürt haben vnd sich doran lassen genugen: Czum ersten, das der egenante Sigmund Claricz vnd seine erben das gerichte zum Budweis mit allen wandeln, pussen, erungen vnd andern zugehorungen, vnd nemlichen auch mit der grabmüle, in aller der freiheit, als das von alters herkomen, vnd von vnsern vorfarn, kunigen zu Beheim, vfgesaczt vnd bestetigt ist, haben, halden, des geniessen vnd gebrauchen sollen vnd mügen von allermeniclich vngehindert. Vnd die egenante Margreth vnd ire rechte leibserben, die hofmüle, die zu demselben hofgerichte gehöret, erblichen haben vnd besiczen, der geniessen vnd gebrauchen sollen von allermeniclich vngehindert; vnd denne dy mawt, die auch zu dem egenanten gerichte gehöret, sol der egenante Sigmund vnd sein erben virczehen tage nach einander aufheben, einnemen vnd empfahen; vnd desgleichen sol die egenante Margreth vnd ire kinder auch virczehen tage vnd also fürbas allewege aufheben vnd einnemen, als man die von alders her

eingenomen hat vnd aufgehaben. Vnd wer es sache, das der egenante Sigmund vnd alle seine erben von todes wegen stürben vnd abgingen, so sol dann sein teil des gerichtes, als vorgeschriben steet, an die egenante Margreth vnd ire kinder komen vnd gefallen; vnd widerumb, verschieden dann die egenante Margreth vnd alle ire kinder, so sol ir teil, den sie an dem egenanten gerichte haben, als vorgeschriben steet, an den vorgenanten Sigmunden vnd seine erben lediclichen komen vnd gefallen, als das alles, vnd ouch andere dink von derselben sachen wegen in dem statpuch zum Budweys volkümlicher vnd eigentlicher beschriben ist vnd begriffen, des sie ouch zu beyder seyt vrkund vnd briue haben, mit der egenanten stat insigel versigelt. Sein wir von wegen der egenanten Sigmundes vnd Margrethen mit diemutigem fleisse gebeten, das wir sulchen ausspruch, verrichtunge vnd entschiedunge, als die egenanten burgermeister vnd schepfen zum Budweis von des egenanten gerichtes wegen czwischen in getan haben, zu besteten vnd confirmieren gnediclichen geruchten. Des haben wir angesehen derselben Sigmundes vnd Margrethen fleissige gebete, vnd haben in dasselbe gerichte vnd den egenanten ausspruch, verrichtunge vnd entschiedunge, als vorgeschriben steet, gnediclichen bestetet vnd confirmieret, besteten vnd confirmieren die mit wolbedachtem mute, gutem rate, rechter wissen vnd kuniglicher macht zu Beheim in crafft dicz briues, vnd meynen, seczen vnd wollen, das dieselben ausspruch, verrichtunge vnd entschiedunge in allen iren puncten, artikeln, clawseln vnd meynungen, als sie in dem egenanten statbuch vnd iren briuen geschriben vnd begriffen sint, nu furbasmer ewiclich craft vnd macht haben vnd vnuerrukt bleiben sollen. Ouch geben wir den egenanten Sigmunden vnd Margrethen vnd iren erben von vnsern sünderlichen gnaden volle macht vnd gewalt, dasselbe gerichte mit allem dem, das dorczu gehoret, zu uerkauffen, zu uerseczen, hinczulassen, verwechseln vnd domit tun, als yn das allernüczlichste und füglichste sein wirdet. Ouch mugen sie ire mulen vnd czinse pessern, oder dorczu pawen, in welcher masse das sey, doch an der stat zum Budweis schaden. Vnd gebieten dorumb allen vnsern vnd des kunigreichs zu Beheim amptleuten, vnd sunderlichen dem vndercamrer, der nu ist oder in czeiten sein wirdet, vnd dem burgermeister, rate vnd der gemeind der egenanten stat

zum Budweis, vnsern liben getrewen, das sie den egenanten Sigmunden vnd Margreth vnd ire erben an der egenanten bestetigunge vnd gnaden nicht hindern noch irren, vnd ouch nymanden hindern oder irren lassen in dheine weis, sunder sie dobey getrewlichen hanthaben, schüczen vnd schirmen sollen, als lieb in sey vnser swere vngnade zu uermeiden. Mit vrkund dicz briues, versigelt mit vnser kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt vierzehen hundert vnd dornach in dem sibenden jare, des nechsten donrstags vor dem Palmtage, vnser reiche des Behemischen in dem vir vnd virczigisten vnd des Romischen in dem eyn vnd dreissigisten jaren.

Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

Orig. druhdy v archivu m. Budějovic. Kopie v diplomatáři Českého musea Císař Sigmund potvrdil tento list ve Vídni 7 července 1422 v plném znění, kteréžto konfirmace originál chová se v archivu Budějovickém. Konečně současná kopie jakožto výpis z register královských zachovala se v rukop. cís. universitní knihovny v Praze „Copiarium diplom. Przemislaeum“ sign. VI A 7 na l. 108 *b*. za nápisem: „Pronuncciacio inter Sigismundum et Margaretham Claricz super judicio in ciuitate Budwis etc.“ V archivu Českého musea chová se kromě toho: 1. orig. poselacího listu krále Václava IV. zaslaného *25 července asi r. 1405* „magistro ciuium, consulibus et juratis ciuitatis in Budweis, fidelibus nostris dilectis“ v rozepři o rychtářství Budějovické, jenž zní takto: „Wenczeslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fideles dilecti! Noueritis, quod huiusmodi causam, que inter Margaretham, olim filiam judicis, puerosque eius parte ex vna, et Sigismundum, conciuem vestrum, racione iudicii parte vertitur ex altera, venerabili Conrado, electo Werdenensi, regni nostri Boemie subcamerario, consiliario, fideli nostro dilecto, decidendam commisimus ad plenum. Quare committimus vobis presentibus seriose et mandamus omnino volentes, quatenus non obstantibus litteris nostris ex sinistra informacione dicto Sigismundo datis prefatam Margaretham cum pueris eius eiusdem judicii ac bonorum ad iudicium spectancium cum omnibus vtilitatibus, fructibus et prouentibus, quemadmodum pater eius more pristino tenuit et possedit, in pacifica possessione dimittatis, veluti indignacionem nostram grauissimam actenus difficilem cupitis euitare. In casum uero, si quid accionis prefatus Sigismundus erga pueros habuerit, veniat cum litteris et monumentis suis coram dicto nostro subcamerario, ibidem plenam justiciam assecuturus. Datum in Tocznik die vicesima quinta mensis Julii, regnorum nostrorum etc (sic) nostro sub signeto. Rex per se“. Na rubu tohoto listu červenou menší pečetí královskou opatřeného novější rukou připsán r. 1405. —

2. orig. městského listu, v kterém purkmistr a rada města Budějovic *20 října* (an dem nechsten ertag nach sand Gallentag) *1405* známo činí: „wye daz dye erberigen leyt Sigmund Claricz, vnser mitburger, czu aynem tayl, vnd frow Margareth, des Wenczlaben ettewan richter tochter, oder der Nicolas Kutrer ir man an irer stat an dem andern teyl, vmb alle czwytracht vnd anstosse, die sye czwissen eynander nach des Wenczlaben saligen ettewan vnsers statrichters tod von des gerichtes wegen gehabt haben, chomen sein – czu beyden seyten an fier erberig shiedlewt —, also ob es dy fyer nicht mochten verrichten, so schol der rat vberman sein, daz es yo verrichtet schol werden. — Vnd do es dy vyer nicht verrichten mochten, da haben wir burgermeyster vnd der rat dy vorgenanten mit vnsers herren des kunygs vrlawb vnd willen vnd mit des chamrers czu der czeyt Conrades electi Werdensis hayssen, dem vnser vorgenanter gnediger herr der kunig dy sache vollichleich enpholhen hette, vnd mit hilf vnd rat der eldern aus der gemayn, — ausgesprochen vnd ein berichtnuss gemacht czwissen den vorgenanten teylen von des vorgenanten gerichtes wegen in solcher mass, also bescheydenlich, daz der Sigmund vnd sein erben haben schollen das gerichte vnser stat zum Budweis mit allen rechten vnd czugehorungen frey vnd ledikleichen an all czinss vnd an alle geltschulde, vnd so schol er es verwesen vnd versteen mit allen sachen vnd verreyten, als von alders here an einem richter gehoret hat. So schollen er vnd sein erben auch haben halbe mawt vnd czole vnd fraw Margareth dy vorgenante vnd ir erben auch halbe mawt vnd czol haben. Also vernemlich, daz der Sigmund vnd sein erben czwo wochen mawt vnd czol vnd fraw Margareth vnd ir erben auch czwo wochen mawt vnd czol einnemen vnd aufheben schullen. So schol auch fraw Margareth vnd ir erben daz haws vnd dy hofmul vnd das hofel vnd alle andere hab, dy der richter Wenczlab lassen hat, vnd schollen sye auch treten in alle czynss vnd geltschuld, die auf das gericht vnd auf des richters hab verschriben ist, vnd das alles ausrichten von irm tayl, also bedeytikleichen, daz dem Sigmunden vnd syenen erben yo das gericht schol ledikleich beleiben, sunder die drew schok czinss, dy der Sigmund vnd sein erben vormalen auf dem gericht gehabt haben, dye schullen abgeen, also daz der fraw Margareth vnd ir erben ledig sein vnd weder dem Sigmund weder seinen erben nicht mer pflichtig sein. Auch mer haben wir ausgesprochen vnd gemachet: ob der Sigmund vnd sein erben abgyngen, so schol gericht vnd mawt alczumal mit aller czugehorung gefallen auf frawen Margarethen vnd auf ir erben. Gyng aber fraw Margareth vnd ir erben ab, so schollen gericht, mawt gancz vnd gar auf den Sigmunden vnd auf sein erben gefalln mit aller czugehorung, als vorgeschriben stet. Vnd ob das gerichte oder dy mawtt, des got nicht engebe, in chunftigen czeyten nichts angynge, also daz es ettewas eynfell gewunge von der herschaft wegen, so schollen beyde teyl darumb bey eynander sten vnd die selben dink mit eynander austragen. Vnd da der anspruch also geschach vnd ward beyden seytten czu gegenburt ausgeleyt, da sein sye des czu beyden seyten gehorsam gewesen vnd haben sich genugen lassen vnd gedankt, vnd haben auch

alles das, daz da obengeschriben ist, verhaissen stat vnd gnem czu halden pey trewen vnd pey ern — vnd ouch mer, daz dhayner teyl weder das gericht weder dy maut verseczen, verchauffen noch in keynerley weis verkummern schol a des anderu teyl willen vnd wart". Na orig. pergam. listině této visí větší pečet městská na perg. proužku zavěšená.

Čís. 813.

1407, 30 března. V Praze.

Král Václav IV ve srozumění s arcibiskupem Pražským Zbyňkem z Hasenburka povýšil farní kostel v Rakovníce na děkanský, tak aby farář jeho nad kostely dvě míle kolem Rakovníka založenými, ku kterým král patronátní právo vykonával, úřad děkana vykonával, vypisuje a potvrzuje faráři Rakovnickému důchody z města Rakovníka i z vesnic Pavlíkova, Hvozdu, Senomat, Kněževsi, Mutějovic a Lišan a poroučí, aby se mu z královských lesů potřebné dříví a v čas honů zvěřina dodávaly.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod non per errorem aut improuide, sed animo deliberato fideliumque nostrorum sano [ad hoc accedente] consilio, necnon in [1]) domini, domini Zbynkonis, archiepiscopi ecclesie Pragensis, presencia hujus operis[2]) — et ut ecclesia nostra in Rakownik enormiter defectu temporalium non ledatur, quam aliis ecclesiis, collacioni nostre regie pertinentibus in districtu ceterisque in circuitu duorum milliarium in distancia speciali emunitatis prerogatiua, tamquam matrem filiabus, dignitate, honore et officio decanatus preponimus, et [per] priuilegium gracia nostre regie majestatis nouiter confectum ob longinquitatem [3]) vite et anime nostre salutem, propter memoriam predecessorum successorumque nostrorum, Boemie regum, fideli nostro Jacobo, plebano in Rakownik, prouisionem sibi et posteris competentem dedimus, donauimus et presencium authoritate [regia] damus: Molendinum sub Rakownik dictum Teutonicorum cum quatuor sexagenis grossorum census nudi, liberi et perpetui, hujus molendini cum congrua necessitate de siluis regalibus nostris pro edificiis et repa-

racione ciusdem molendini. Item in parte[4]) fluuii pro jejunis diebus domino Jacobo et posteris ipsius damus libertatem [piscandi] a molendino, quod jacet super Ryssin et infra sub Ryssin, distancia longitudinis decem stadiorum. Item de pleno consilio Zyffrydi et Benessii,[5]) fidelium nostrorum, assignamus ecclesie nostre in Rakownik in taberna Lissanensi unam sexagenam grossorum census nudi, liberi et perpetui; secunda vero sexagena ibidem ecclesie subordinatur, et hoc speciali consilio domini Zbynkonis, archiepiscopi Pragensis, ut prefertur. Item pro meliori statu sepe nominati plebani siue ipsius posterorum[6]) in siluis nostris regalibus pro edificiis, tectis domus et curie, celendriis, fustibus, virgultis pro municione curie, foco et igne et commoda necessitate dedimus, donauimus et damus congruam, sufficientem et honestam libertatem cum tribus venacionibus, scilicet Bartholomei, in aduentu Domini et tempore Carnispriuii srnu aneb dwie zabiti, leporinam[7]) vero secundum exigenciam temporis frequencius.[8]) Item in villa Pawlikow decimam plenam; alia jura sunt plebani ecclesie in Hwozd. Item in Senomath viginti choros siliginis. Item in Kniezowes viginti tritici, in Mutiegowicz viginti auene. Hec de gracia et dono regis. Item in Rakownik in domibus cereuisias propinantibus a quolibet gallinam et caseum, casator quilibet tantummodo pullum pro medio grosso. Braxantes uero cereuisias quilibet et a qualibet braxatura unam urnam braxiue tenuis et unum skop siliginis.[9]) Et hec quilibet ad domum plebani deportare tenebitur, et ob non solucionem siue furtiuam retencionem dabit duplum et pene judicis subjacebit. Item quilibet inquilinus diem vnum[10]) laborabit aut unum grossum plebano dabit. Item de curiis preter ciuitatem sitis aut in fine vicorum ciuitatis per quatuor pullos et[11]) vnum caseum grossum valentem, chorum tritici, chorum siliginis, chorum hordei et medietatem pisi.[12]) Largum sero[13]) unum caponem. In albis[14]) agnellum vel hircellum quilibet plebano dabit. Sed in curia Simonczonis et agro sibi adjacente et prato sub silua cum agnello quatuor sexagene grossorum census nudi, liberi et perpetui prius delegate sunt et hic assignantur pro ecclesia in usus plebanorum cum competenti memoria donatorum, quocunque jure ciuili non obstante. Item macella carnificum habebit duo et posteri ipsius in ordine debito in fine aliorum ad orientem solis. Item a quolibet magistro ciuium

mensuram salis pro uno grosso. Item largum sero a consulibus ipsorum officio et honori conueniens. Item de molendinis parrochialibus per quatuor pullos et per caseum, et unum braseum quilibet molare tenebitur plebano. Hec singula pro et loco decimarum ecclesie sunt limitata, tenenda, solvenda et inuiolabiliter seruanda. [Harum] sub regie nostre majestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo septimo, feria quarta post Annunciacionem, regnorum nostrorum Boemie quadragesimo quarto, Romanorum vero tricesimo primo.

Ad mandatum domini regis
W[enceslaus] patriarcha [Anthiochensis] cancellarius.

Novější kop. nějaké starší kopie v archivu Českého musea s nadpisem. „Instrumentum erectionis decanatus Rakonicensis. Kõnig Wenzl IV Dotation respective Rakonitzer Dechantey-gründung. N° 841. VII L.“ — Odkud tento přepis pocházel, nepodařilo se vypátrati. Prof. Winter četl před lety na děkanství Rakovnickém kopii toho listu a dle spisu Františka Levého o dějinách města Rakovníka str. 48, jehož vývěsní arch byl mi p. ředitelem Topinkou laskavě zapůjčen, jest list ten též zapsán v pamětní knize děkanství Rakovnického v novější době založené. Obsah sám dává podnět k mnohým pochybnostem, ačkoli datování a rekognice jsou správny. V listině čte se na př.: [1]) tamen — [2]) zde následuje toto skomolené místo: *operis* in causa, et licet privilegia fraudem continencia decimarum magis aretanda essent quam amplianda propter redditus necessarios ecclesiarum, pensatis oportunitatibus tamen temporum et personarum *et ut* ecclesia — [3]) ob langanimitatem — [4]) partem — [5]) Reuesiu — [6]) posteris — [7]) leporinam — [8]) frequentibus — [9]) de siligvis — [10]) unum — [11]) ut — [12]) pise — [13]) Largum sero = Štědrý den — [14]) In albis = neděle po Velikonocích. — Zmíněný v listě farář Jakub [Jacobus de Werona] byl skutečně k praesentaci krále Václava IV 31 července 1402 k farnímu kostelu Rakovnickému dosazen, ačkoli též kanovníci královské kaple na hradě Křivoklátu (in castro Hradek) činili nárok na právo poddací a setrval při kostelu Rakovnickém do r. 1416 (Emler, Libri conf. VI str. 75 a VII str. 204).

* Čís. 814.

1407, 20 července. V Praze.

Král Václav IV vysazuje purkmistru, přísežným konšelům a vší obci

města Mělníka dva výroční trhy jeden na den sv. Havla a druhý na den sv. Petra a Pavla.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Melnicensis facere meliorem animo deliberato non per errorem aut improuide, sed sano fidelium nostrorum accedente consilio regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia magistro ciuium, consulibus juratis ac communitati et incolis ciuitatis Melnicensis predicte indulgemus, vt ipsi in festo sancti Galli proxime venturo et in festo sanctorum Petri et Pauli appostolorum deinde secuturo et deinceps in predictis duobus terminis annis singulis perpetue in vigilia predictorum sanctorum hora vesperorum incipiendo nundinas seu annuale forum in predicta ciuitate Melnicensi celebrare et obseruare valeant atque possint omni jure, libertate, consuetudine, obseruancia, vsu, modo et forma, quibus in aliis ciuitatibus regni nostri Boemie nundine seu annuale forum hucusque habite et tente sunt et principaliter obseruantur. Inhibentes vniuersis et singulis principibus, ecclesiasticis et secularibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggrauiis, capitaneis, officialibus ciuitatum, opidorum, villarum et locorum judicibus et communitatibus et quibuscunque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus, firmiter et districte, ne prefatos ciues, incolas et ciuitatem Melnicensem, necnon vniuersos et singulos mercatores et alias quascunque personas dictas nundinas seu annuale forum, sicut premittitur, visitantes, ibidem morantes et abinde recedentes, in personis, mercibus et rebus suis contra indultum nostrum huiusmodi impediant, molestent quomodolibet uel pertubent, prout nostram, heredum et successorum nostrorum, regni Boemie regum, indignacionem grauissimam et penam in contrafacientes ad arbitrium regium infligendam voluerint euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo septimo, die vicesima Julii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo quinto, Romanorum vero tricesimo secundo.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Jacobus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz

Orig. perg. v archivu m. Mělníka č. 11 (staré č. 15, u pečeti 15). Pečet schází.

Čís. 815.

1407, [v srpnu].

Král Václav IV potvrzuje výpověď učiněnou podkomořím Konrádem z Vechty a hofrychtéřem Vavřincem mezi měšťany Píseckými a Vodňanskými o silnice, dle které všichni voskové, kteří jedou s kupectvím z Prachatic do Prahy neb do Kutné Hory neb z Budějovic do Plzně, mají jeti přes Vodňany a odtud přes Písek. Kdyby pro povodeň přes Vodňany jeti nemohli, mohou i jinou cestou na Písek se dáti. Kdo by se dal jinými cestami, toho mohou měšťané obou měst s purkrabím Píseckým stavovati a jemu náklad pobrati. Obyvatelé Písečtí osvobozují se od placení cla ve Vodňanech a Vodňanští v Písku. Vodňanští ale mohou ke Kutné Hoře jeti po silnici, jež se jim hoditi bude, a do Týna toliko obilí a zboží hokynné na trh mají přivážeti.

[Wenceslaus —. Notum facimus —, quod pro parte magistrorum ciuium, judicum, consulum, juratorum ciuium et communitatum ciuitatum Pyescensis et Wodnanensis — extat maiestati nostre humiliter supplicatum, quatenus ipsis quandam pronuncciacionis literam per venerabilem Conradum electum Werdensem, regni nostri Boemie subcamerarium, inter ipsos] factam, datam, traditam et concessam approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur; cuius quidem litere tenor sequitur et est talis: Nos Conradus electus Werdensis, regni Boemie subcamerarius, notum facimus tenore presencium vniuersis hanc literam visuris, audituris et lecturis, quod cum prudentes viri magister ciuium[1]), judex, consules et jurati ciues totaque communitas ciuitatis Pyesczensis ab una, et similiter prudentes viri magister ciuium[2]), judex, consules et jurati ciues totaque communitas ciuitatis Wodnanensis parte ab altera super omnibus et singulis controuersiis, litibus et displicenciarum materiis, que inter ipsos hincinde pretextu viarum seu stratarum hucusque satis dispendiose emerserunt, sponte et libere ac ipsorum bona voluntate in nos tamquam verum et legitimum arbitrum et eiusdem causé arbitra-

torem de alto et basso deuenerunt ac sub pena centum sexagenarum grossorum pragensium ex utraque parte compromiserunt, nostrum edictum et pronuncciacionem solide seruaturi. Nos igitur eisdem partibus predictarum ciuitatum et eorum juribus, literis, allegacionibus et autenticis hincinde auditis et intelectis et bene digestis animo deliberato, sanoque et maturo ad hoc officialium et notariorum nostrorum et presertim famosi Laurencii, judicis curie ciuitatum regalium, prehabito et communicato consilio diximus, auctorizauimus et pronuncciauimus, dicimus, auctorizamus et presentis scripti patrocinio pronuncciamus: Primo namque volumus, quod singule lites, controuersie ac displicenciarum rancor inter ipsas partes, utpote ciuitates predictas, hucusque occasione viarum quouismodo emerse prorsus cedant nec altera in alteram de cetero pars seu ciuitas dissenciat seu honestam famam contumeliosis uerbis afficiat, velut hostis in hostem impetuose prorumpendo, quinpocius vicissim alterius pars altera pro viribus onera supportet, fauoremque amicabilem pariter et zelum sibi mutuo impendant oportunum. Volumus eciam et edicimus, quod omnes et singuli vectores, volentes cum mercibus seu rebus quibuscunque de Prachaticz pergere versus Pragam seu Montes Chuttn[enses] seu de Budwis in Pylznam, nusquam alibi pergere presumant, quam super ciuitatem Wodnanensem et ad hoc faciendum ciues de Wodnano ipsos vectores compellere debent sub impignoracionibus ac aliis penis sollitis et consuetis, tenorem literarum regalium, quas habere noscuntur, et ulterius de Wodnano omnes et singuli vectores nusquam alibi, quam super ciuitatem Pyesczensem pergere presumant. Si quis autem alia via perexerit, extunc ciues Pyesczenses cum eorum burgrauio et judice eundem seu eosdem occupare debent et arrestare, et mercibus seu rebus, quas ducit seu ducunt, absque gracia priuare, tamen signanter excepto, si inundacio fluuii circa Wodnan se ultra modum extenderet, extunc de Prachaticz ad ciuitatem Pyescensem aut de Pyeska in Budwis et e conuerso derelicto Wodnano per aliam viam transire et pergere possunt impedimento quolibet procul moto. Demum edicimus et pronuncciamus, quod omnes et singule incole et inhabitatores ciuitatis Pyesczensis, qui cum mercibus seu rebus ipsorum propriis quibuscunque veniunt seu pergunt in ciuitatem Wodnanensem, iidem vectores, incole seu habi-

tatores ibidem cum huiusmodi propriis eorum mercibus et rebus ab omni exaccione thelonei exempti esse debent omnino et soluti. Pariter et Wodnanenses cum mercibus eorum et rebus propriis venientes in Pyeskam e conuerso ab omni exaccione thelonei liberi debent esse et soluti. Nichilominus nullus vectorum audeat cum rebus suis seu mercibus quibuscunque pergere in Tyn, prout inpignoraciones consuetas per dictas ciuitates faciendas voluerint euitare, exclusis tamen rebus penesticalibus, cum quibus illuc die forensi licite pergere poterint sine quolibet impedimento. Expresse tamen edicimus, quod ipsi Wodnanenses possint et debent libere et omni absque impedimento Pyescensium seu hominum quorumlibet aliorum ad Montes Chutt[nenses] equitare seu pergere per stratas et vias, que ipsis melius videbuntur expedire, ipsorum tamen propriis cum mercibus et rebus. Si quis vero incolarum seu inhabitatorum ciuitatis Wodnanensis inventus fuerit et conuictus testimonio sufficienti, quod res seu merces alienas quascunque et non proprias duceret per inconsuetas vias, easdem merces seu res suas proprias perdat et perdere debet cum alienis et huiusmodi merces conuerti debent in usus ciuitatis predicte Pyescensis, prout litere ipsorum demonstrant. Ceterum omnes alie clausule et articuli, quem ad modum in literis regalibus vtrarumque ciuitatum continentur, plenum debent habere posse et vigorem et inuiolabiliter obseruari. In casum uero, quo aliqua dictarum ciuitatum seu parcium dictam nostram pronuncciacionem, auctorizacionem et edictum tenere nollet ac eisdem quouismodo contrairet, extunc illa pars non tenens seu contradicens in penam et vadium centum sexagenarum grossorum pragensium incidit eo facto, cuius quidem pene seu vadii parti tenenti et ratum habenti quinquaginta sexagenas grossorum et quinquaginta sexagenas grossorum ad cameram regiam infra vnius mensis spacium dare et persoluere debet et tenetur occasione et renitencia quibuslibet penitus procul motis. In quorum testimonium et robur sigilla nostrum et famosi Laurencii, judicis curie ciuitatum regalium, presentibus sunt appensa. Datum Prage anno etc.

Neúplný výpis z register královských v rukop. c. kr. univ. bibliotéky Pražské „Cop. dipl. Przemislaeum“ sign. A. VI 7. na l. 111 *a*. Začátek i konec této listiny schází v rukopise; avšak dá se snadno dle následující listiny č. 819 dopl-

niti. — V rukop. čte se: [1]) a [2]) magistri ciuium. — Listem tímto a obsaženou v něm výpovědí nebyly však rozepře mezi Vodňanskými a Píseckými o silnice ukončeny, nýbrž *16 března 1409* stala se v téže záležitosti nová výpověď z rozkazu krále Václava IV, o které svědčí tento list: „My burgmistr, konšelé přísežní, rychtář i všecka obec města Pieseckého vyznáváme tiemto listem obecně všěm, ktož jej uzřie aneb čtúc uslyšie, že najosviecenějšieho kniežete a pána, pana Václava, Římského krále vždy rozmnožitele říše a Českého krále, pána našeho najmilostivějšieho, přikázáním přišli jsme mocně a dobrovolně na slovutné úředníky Kunše z Olbramovic, purkrabie Karlšteinského, Racka z Drahonic, purkrabie Hlubockého, Jana z Tachlevic, purkrabie Hradeckého a Jana z Lestkova, purkrabie Žebráckého, o všecky věci, kteréž jsú mezi námi s jedné strany, a mezi Vodňanskými s druhé strany zašlé, a zvláštně o silnice, a dali sme svú dobrú vóli k tomu ke všemu, což by ti ubrmannové svrchupsaní mezi námi vypověděli a vyřkli, kteráž výpověď a vyrčenie slovo ot slova takto záleží: Najprve všichni vozatajie, kteříž mají z Budějevic do Prahy aneb do Plzenského kraje jeti, buďte s kterýmkoli kupectvím, aby jeli a šli silnicí pravú a starú na Vodňany a na Piesek města a nikudyž jinudy. Též kterákoli kupecstvie z Prachatic do Prahy aneb do Hory jíti mají, aby šla na Piesek město svrchupsané a nikudyž jinudy. Pakliby s kterýmžkoli kupectvím z Budějevic do Prahy nebo do Plzenského kraje jeli jinudy, nežli na Vodňany a na Piesek, aneb z Prachatic do Prahy neb do Hory jědúc jeli jinudy, nežli na Piesek město dřéve psané, tehdy aby to vše zbožie ztratili a propadli do králevy komory, a vozy s koňmi na města častopsaná, kteréž z nich pominú mimo právo, mají spadnúti. Viece kteříkoli vozotajie pojedú s Piesku do Budějevic s čímžkoli, ti aby jeli na Vodňany a nikudyž jinudy. Pakliby jinudy jeli a Vodňanští je stavili, tehdy kupecstvie, kteréž by koli na voziech bylo, spadnúti má na králevu milost a vozy s koňmi na Vodňanské; leč by byla taková povodeň, že by pro velikú vodu na Vodňany jeti nemohli, tehdy mohú zavinúti z Piesku do Budějevic aneb z Budějevic do Piesku, s čímžkoli jedúc, aneb kudyž bez škody budú moci, a tiem zavinutím nemají proti Vodňanským ničímž vinni býti, jim jich clo dadúc obyčejné. Viece aby Vodňanšcí s ižádným kupectvím hostinným, s kterýmž by do Prahy neb do Hory jeti měli, nejezdili jinudy nežli na Piesek, tak jakož listové Piesčcí ot staradávna daní ciesařem i králem potvrzení svědčie. Také tíž Vodňanšcí do Týna na trh s ižádným hostinným kupectvím aby nejezdili, než s svými obchody a věcmi domovitými, to jest s obilím a s jinú hokynnú věcí nehostinnú. A cožkoli jest jiného mezi Pieskem a Vodňany městy častopsanými, aby měli dosti na svých s obú stranú listech, a zvláště o cla a sklad solný. A to všecko vyrčenie svrchupsané my purkmistr, konšelé přiesežní, rychtář i všecka obec města Pieseckého slibujem sdržěti pod čtyřmi sty kop grošuov rázu pražského takově, jestliže bychom kdy túto svrchupsanú smlúvú hnuli, abychom propadli dvě stě kop grošóv do králevy komory a dvě stě kop grošuov měščanuom Vodňanským rázu svrchupsaného, a ty penieze abychme plnili králevě milosti i měščanóm Vodňanským ve dvú nedělí, jakož

svrchu psáno stojí. Pakli bychme těch čtyř set kop neplnili na ten rok úplně, točižto ve dvú nedělí, jakož svrchu psáno stojí, tehdy aby nás i naše zbožie stavovali tak dlúho, dokudž bychme těch svrchupsaných peněz nesplnili úplně a docěla. A na větčie potvrzenie a věčné zdrženie pečeti ubrmanské s naší pečetí městckú, kteráž jest s naší dobrú volí i vědomím k tomuto listu přišla, jsú přivěšeny. Kteryžto list dán a psán u Prazě léta božieho narozenie tisícieho čtyřstého devátého, tu sobotu první po středopostie." (Orig. perg. v archivu m. Vodňan). — Výpověď ta zapsána je též v pamětní knize města Vodňan č. II na l. 50 *a* za nápisem: „První přípis smlouvy listu Píseckých o silnice, jak se k sobě obec Vodňanská s obcí Píseckou chovati mají."

* Čís. 816.

1407, 24 srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV přikazuje místopurkrabímu hradu Píseckého a purkmistru, konšelům i vší obci města Písku, aby každého stavovali a do Tejna v Praze k potrestání odevzdali, kdo s kupectvím z Budějovic, Prachatic a Vodňan ku Praze jinudy pojede, nežli starou silnicí přes Písek.

Václav z boží milosti Římský král vždycky rozmnožitel říše a Český král. Petrovi z Suchomast, místopurkrabí [1]) Píseckému, též i purkmistru, konšelům přísežným i vší obci města Písku, věrným našim milým, milost naši královskou a všecko dobré vzkazujem. Rozkázali jsme zjevně, aby provoláno bylo, aby více žádný z kupců s kupectvím svým silnicemi neobyčejnými jezditi žádným obyčejem nesměli, nýbrž z měst našich Budějovic, Prachatic, Vodňan ku Praze skrze město naše Písek i skrze jiná na též silnici ležící města starou a obyčejnou silnicí s statky a kupectvími svými, chceme, aby jezdili. Protož vám mocí tohoto listu poroučíme a přikazujeme, jestliže by kdožkoli s kupectvím svým neobyčejnými cestami a silnicemi jezdil, abyšte takového nebo takové se statky a kupectvím jich stavovali a ta zboží nebo kupectví do Prahy dovezli a v Tejně abyste je složili, kdežto ouředlníci naši, kterýmž jsme to poručiti ráčili, s takovými statky a kupectvími dále říditi budou podle práva a obyčeje. Jináče nečiníce pod uvarováním hněvu našeho. Dán na Žebráce čtyřmecítmý den srpna měsíce, království našich Českého čtyřicátého pátého, Římského třidcátého druhého létha.

Kop. v pamětní knize zelené na l. 58 a v konfirmaci privilegií m. Písku císaře Karla VI. d. ve Vídni 8 ledna 1732 v archivu m. Písku, v kterézto konfirmaci čte se [1]) purgkrabí. — Matzner, Výroční zpráva reálních škol v Písku za r. 1884 str. 3.

Čís. 817.

1407, 24 srpna. V Praze.

Podkomoří království Českého Kunrát z Vechty vysazuje radě i vší obci města Ústí nad Labem se svolením krále Václava IV nový výroční trh na den sv. Prokopa anebo kdyby se jim den ten nehodil, na den sv. Markéty a povoluje jim, aby kromě toho každou sobotu mohl se v městě jich svobodný trh na maso odbývati.

Wir Conradus erwelter zu Werden, vndercamrer [1]) des kunigreichs zu Beheim — tun kunt —, das vor den allerdurchleuchtigisten fursten vnd heren, heren Wenczlawen, Romischem kunige zu allen czeiten merer des reichs vnd kunige zu Beheim, vnszerm liben gnedigen heren, vnd vor vns als ein vndercamrer zu Beheim komen ist der erber Niclas Karwicz, burgermeister von Ausk, vnd hat vns vorgelegt von des rates vnd der ganczen gmeyne wegen derselben stat zu Ausk notdorfft vnd mercklichen gebrechen, die in anligen vnd nu manige jare von vnfrides wegen anligunge sein gewesen vnd sust grosse scheden, die sie enpfangen haben, nu hat vnsers gnedigen heren des kuniges gnade vnd wir von seinen wegen, als vns sein gnade enpfohlen hatte, suliche ire gebrechen wol verstanden, erkant vnd vfgenommen vnd zu widerstattunge vnd auch etwas zu einer ergeczunge vnd auch dadurch, das sich die hantwercker vnd die gancz armut in derselben stat mochte disterpas generen, so haben wir mit macht vnsers obgenannten gnedigen heren des kuniges vnd auch von seinem gebote vnd geheisse darczu vnsern willen geben, gunnet vnd derlawbet, gunnen vnd derlawben mit disem brife, das sie alle jare an des heiligen sand Procops tage oder der heiligen juncfrawen sand Margrethen tage oder vnder den cwein tegen, welcher in am besten vnd bequemlichsten duncken wirdet gut sein, ein freyen jarmarckt haben sullen, vnd in ein jarmarkt von sunderlichem ge-

heisse vnsers obgenannten gnedigen herren des kuniges seczen vnd machen in allen rechten, als die von Luthomericz ein jarmarckt haben, vnd sie dieselben jarmarckt nach gewonheit allenthalben in den steten, mercktен vnd dorffern sullen vnd mugen ofenbaren vnd vsrufen. Darczu gunnen wir in auch vnd derlawben, das sie alle wochen am sunnabend ein frein marckte mit fleichs (sic) haben sullen, vngehindert von allermeniclichen, der sol also lange steen vnd weren, bis das wir von euch oder ewrer stat armut eines andern, des ewrer stat nucze vnd beste were, wurden vnderweiste. Geben zu Prage nach Crists geburt virczenhundert jare darnach in dem sibenden jare, am mitwochen nach dem suntage, als man singet sanctus est dominus protector meus, vnder vnszerm insigele, das wir an diesen offen brife zu geczeugnusse haben lassen anhengen.

Orig. perg. v archivu m. Ústí nad Labem. — Pečeť utržena. — Feistner, Geschichte der königl. Stadt Aussig str. 254, kdež se ale čte „erwelter zu werden undercamrer“ a překládá v regestu do novější němčiny „der praesumtive (!) Unterkämmerer“.

Čís. 818.

1407, 26 srpna. Na Žebráce.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě a měšťanům města Žatce, aby nikoho do obce nepřijímali a v obci netrpěli, kdo nesloží přísahu věrnosti králi a obci.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim embieten dem burgermeistr, rate vnd burgern gemeinlich der stat zu Sacz, vnsern liben getrewen, vnser gnade vnd alles gut! Liben getrewen! Wir beuelhen vnd gebieten euch ernstlich vnd vesticlich mit disem briue vnd wollen, das ir fuerbasmer nymand, wer der sey, in ewer stat vfnemen sollet noch wonen lasset, er swere denn vor vns vnd der stat getrew vnd gewer zu sein vnd gewynne burgerrecht. Vnd wer es sache, das ymand bey euch in der stat oder vor der stat wonhaftig were, der

in ewern statbuchern nicht funden wurde, das er vns vnd der stat gesworn hette, als oben geschriben stet, ist vnser ernste meynunge vnd wollen, das ir den oder die dorczu halden vnd twingen sollet von vnsern wegen noch sulche eyde vns vnd der stat zu tun vnd zu leisten vnd burgerrecht zu gewinnen, als billich ist. Vnd wer des nicht tun wolde, den wolden wir auch in vnser stat noch fuer der stat nicht leyden. Geben zu Betler des freitags nach sant Bartholomes tage, vnserr reiche des Behemischen in dem XLV vnd des Romischen in dem XXXII jare.

Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

Pamětní kniha m. Žatce z r. 1383 na l. 23 *b.* za nápisem: „Wenceslaus rex mandat, quod quilibet, qui ad ciuitatem accedit aut prius in ciuitate fuit, domino regi et ciuitati iurare debeat et ius ciuile obtinere, qui antea jus ciuile non habuit nec iurauit.“ — Schlesinger, Urkundenbuch der St. Saaz N° 303.

* Čís. 819.

1407, 30 října. Na Žebráce.

Král Václav IV potvrzuje výpověď, kterou učinili český kancléř Václav Králík z Buřenic a král. podkomoří Kunrát z Vechty v rozepři šlechty kraje Žateckého s purkmistry, konšely a obcemi měst Žatce, Mostu, Kadaně, Loun a Chomútova ohledně práva mílového, vezení zboží kupeckého po veřejných silnicích a vybírání cla na řece Oharce. Míli kolem měst nemá nikdo slady dělati ani pivo vařiti ani který kovář, švec, krejčíř neb jiný řemeslník řemeslo své provozovati, kromě vesnických kovářů, jimž se to dovoluje. Vyšši duchovní a šlechticové mohou sice k svému užitku pivo vařiti, ale nesmí je prodávati. Rovněž v obvodu mílovém nesmí nikdo po vesnicích prodávati obilí, sůl neb jiné věci prodejné. Míle má čítati 365 provazcův a má se měřiti od hradeb městských. Vozy jedoucí s kupectvím z cizích zemí do Čech mají se držeti veřejných silnic a král. měst; kdyby je měšťané na postranních cestách dopadli, mohou je s nákladem staviti a prodati na opravu svých měst. Konečně cla, která se na Ohři bez povolení královského

vybírají, se zrušují a na rušení vejpovědi této ukládá se pokuta 1000 kop gr. pražských.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte magistrorum ciuium, consulum, juratorum et communitatum Zacensis, Pontensis, Cadanensis, Lunensis et Chomutouiensis ciuitatum, fidelium nostrorum dilectorum, extat maiestati nostre humiliter supplicatum, quatenus ipsis quandam pronuncciacionis literam per reuerendissimum in Christo patrem Wenceslaum, patriarcham Antiochensem, cancellarium nostrum, et venerabilem Conradum electum Werdensem, regni nostri Boemie subcamerarium, deuotos nostros dilectos, inter ipsos ab vna, et nobiles, barones, milites et clientes districtus Zacensis, fideles nostros dilectos, parte ab altera super quibusdam juribus et constitucionibus ipsis datam approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur; cuius quidem pronuncciacionis litere tenor per omnia sequitur et est talis: Nos Wenceslaus dei gracia patriarcha Antiochensis, aule Romanorum et Boemie regis cancellarius, et Conradus electus Werdensis, regni Boemie subcamerarius, notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum nobiles, barones, milites et clientes districtus Zacensis ab vna, et prudentes viri magistri ciuium, consules, jurati et comunitates ciuitatum Zacensis, Pontensis, Cadanensis, Lunensis et Chomutouiensis parte ab altera super omnibus et singulis controuersiis, litibus et displicenciarum materiis inter ipsos hincinde pretextu quorundam jurium et constitucionum infrascriptarum hucusque satis dispendiose emersis sponte et libere ac ipsorum bona voluntate in nos tamquam veros et legittimos arbitros et eiusdem cause arbitratores de alto et basso deuenerunt et sub pena mille sexagenarum grossorum pragensium ex utraque parte compromiserunt nostrum edictum et pronuncciacionem solide seruaturi, nos igitur eisdem partibus et earum juribus, allegacionibus autenticis hincinde auditis et literis, quas a ducibus et regibus Boemie obtinent, intellectis et bene digestis animo deliberato, sanoque et maturo ad hoc habito consilio diximus, auctorisauimus et pronuncciauimus, dicimus, auctorisamus et presentis scripti patrocinio pronuncciamus: Primo namque volumus,

quod singule lites et controuersie ac displicenciarum rancor inter ipsas partes hucusque quouismodo emersus et emerse prorsus tollantur et cedant, nec altera in alteram de cetero pars disseuiat seu honestam famam contumeliosis verbis afficiat velud hostis in hostem impetuose prorumpendo, quinpocius vicissim alterius pars altera onera pro viribus suportet ac honorem pariter et fauorem sibi mutuo impendant oportunum. Volumus eciam ac edicimus, quod nulli cauponi, tabernatori ac cuicumque persone infra spacium vnius miliaris theutunici, a qualibet infrascriptarum ciuitatum, videlicet Zacz, Ponte, Cadano, Luna et Chomutow circumferencialiter computando, in quibuscumque villis et locis pro vendicionis, empcionis aut proprio vsu liceat brasium facere, ceruisiam braxare, propinare uel vendere quouis ingenio seu colore, sed quod quilibet tabernator ceruisiam in predictis ciuitatibus emere debeat, quam in sua taberna voluerit propinare. Item quod nemo de brasiatoriis, braxatoriis seu tabernis extra dictum miliare vbicunque situatis ad villas et loca in spacio miliarium prescriptis ciuitatibus circumsitorum brasium aut ceruisiam adducere seu cuiquam vendere debeat affuture. Item quod nullus villanorum seu ruricolarum infra vnum miliare a qualibet predictarum ciuitatum brasium laboret aut ceruisiam braxet pro vendicionis, empcionis aut proprio vsu temporibus affuturis. Item quod nulli fabro, sutori, sartori aut alterius operis mechanico seu operario, cuiuscumque condicionis existat, infra dictum miliare artificium suum liceat exercere, fabris tamen ruralibus, sine quibus ville rurales pro necessitate equorum et araturis subsistere commode non possunt, exceptis. Spirituales quoque et terrigene nobiles ceruisiam braxare pro suo vsu possunt, sed eandam nec vendicione nec donacione, que quidem donacio vendicionem saperet, vlterius dispensare. Miliare quoque debet continere trecentos sexaginta quinque funes, funis vero debet quinquaginta duas vlnas obtinere, mensuram eiusdem miliaris a muris ciuitatis incipiendo. Item quod in villis a qualibet dictarum ciuitatum infra vnum miliare situatis nec annone nec sal nec alia venalia vendantur. Item quod currus de aliis terris cum mercibus regnum Boemie intrantes per stratas iustas per ciuitates pergere teneantur. Item quod ciuitates brasiatoria, braxatoria et mechanicos predictis ciuitatibus obnoxios vltra modum prescriptum agentes am-

mouere, remouere et destruere valeant atque possint, sartagines et caldaria braxatoriorum ad communem vsum predictarum ciuitatum in pixides redigentes, currus cum sale, annonis et aliis mercibus in stratis inconsuetis et in villis eciam arrestantes, necnon arrestata in reformacionem et munimina earundem ciuitatum conuertentes. Item quod in Egra flumine inconsweta thelonea per dominum regem hactenus non confirmata effectualiter obmittantur. Reseruamus autem nobis potestatem pronuncciandi de dampnis inter partes predictas hincinde tempore dissensionis earum contractis. Que quidem pronuncciacio cum consiliariorum domini regis consilio per nos fieri et terminari debet super quatuor temporibus proxime venturis inclusiue. Alia vero omnia suprascripta, clausule et articuli plenam debent habere roboris firmitatem, eo tamen signanter excepto, quod, si aliqui barones, milites et clientes districtus Zacensis predicti literas antiquas et date prioris huic pronuncciacioni contrarias a ducibus seu regibus regni Boemie haberent et obtinerent, quibus in nichilo virtute huiusmodi nostre pronuncciacionis volumus penitus derogare. Et in casum, quo aliqua predictarum parcium presentem nostram pronuncciacionem, auctorisacionem et edictum tenere nollet ac eisdem quouismodo contrairet, extunc pars non tenens seu contradicens in penam et vadium mille sexagenarum grossorum pragensium incidat ipso facto, cuius quidem pene seu vadii parti tenenti et ratum habenti quingentas sexagenas grossorum pragensium et quingentas sexagenas grossorum ad cameram regiam infra vnius mensis spacium dare et persoluere debet et tenetur, occasione et renitencia quibuslibet procul motis. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum Wissegrado anno domini millesimo quadringentesimo septimo, die undecima Octobris. — Nos igitur, qui vota quorumlibet iuste petencium libenter amplectimur, presertim cum iuste petentibus non sit denegandus assensus, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato, sano nobilium, procerum et fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia predictam pronuncciacionis literam approbauimus, ratificauimus et confirmauimus, approbamus, ratificamus et auctoritate regia Boemie graciosius confirmamus, decernentes et expresse volentes ipsam literam in singulis suis punctis, articulis, clausulis et sentenciis, prout de uerbo ad verbum expres-

satur superius, exnunc inantea perpetuam obtineri debere roboris firmitatem. Et quamuis supradicti arbitri, arbitratores et amicabiles compositores de dampnis inter predictas partes hincinde tempore dissensionis earum contractis sibi potestatem pronuncciandi, vt prescribitur, reseruarint, tamen demum ex decreto consiliariorum nostrorum dampna huiusmodi inter ipsas partes pronuncciacione sufficienti sunt ad invicem debite compensata, sic quod pars partem pro dampnis huiusmodi nullis inantea temporibus moneat quomodolibet seu infestet sub pena in predicta pronuncciacionis litera expressata. Mandamus igitur subcamerario regni nostri Boemie necnon burggrauiis, capitaneis et officialibus nostris, qui nunc sunt uel pro tempore fuerint, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues nostros contra predictam pronuncciacionis literam et articulos in eadem contentos nequaquam impediant seu per quempiam impediri quomodolibet paciantur, quinpocius ad requisicionem ipsorum circa eandem manuteneant nostro nomine et efficaciter tueantur, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Testes huius sunt: reuerendissimus in Christo pater Wenceslaus patriarcha Antiochensis, cancellarius, venerabilis Conradus electus Werdensis, subcamerarius, honorabilis Sulco prepositus Chotiessouiensis et Bohussius comendator in Manietyn, nobilis Albertus de Coldicz et Nicolaus de Praga, consiliarii nostri. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Mendici anno domini millesimo quadringentesimo septimo, die penultima Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo quinto, Romanorum vero tricesimo secundo.

[Na obbu:] Per dominum Laczkonem, magistrum curie,
Jacobus canonicus Pragensis.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Žatce. Pečeť utržena. Kop. v knize privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 8 *a* za nápisem: „Arbitracio inter nobiles terrigenas districtus Zacensis racione braseatoriorum, braxatoriorum etc. et ciuitates etc.“ — Jiné kop. v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 25 *a* za nápisem: „Arbitracio et confirmacio inter ciuitates et terrigenas districtus Zacensis“ a na l. 48 *b* za nápisem: „Potvrzení o vaření piva a sladuov dělání“; jakož i v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° XII. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx

manželkú měl, aby to všecko zbožie na nejbližšieho a nejpřiebuznějšího přietele spadlo toho města Bydžova i těch vsie svrchupsaných. A také své děti a sirotky aby mohli poručiti, komuž by chtěli, tu kdež právo jest, a pakli by toho kdo kdy neobmyslil [7]) tu, kdež právo jest, [8]) aby ti sirotci na nejbližšieho přietele spadli [9]) města svrchupsaného i také vsie svrchupsaných. A také, ač [10]) by se kdy komu neliebilo býti v dřéve jmenovaném městě našem Bydžově, i také v svrchupsaných vsech, aby mohl prodati, když by chtěl a komuž by koliv chtěl a od nás se bráti i stěhovati, kamž by koliv chtěl bez našie překazy [11]) i našich budúciech. A také ačli by kdo chtěl se přibrati a přistěhovati do dřieve jmenovaného města i také do svrchupsaných vsie a kohož by rychtář a konšelé přijali, to nikdy nemá proti nám býti ani našim budúciem. A také jsme jim toho zvláště složili, že jakož v královych [12]) městech podkomořie králuov [13]) nebo ofrychtýř jeho konšely sadie a právo své berú podle uloženie každého města a viny také povýšenějšie na svých súdiech [14]) berú, nežli když se před svým rychtářem dědinným súdie, to všecko právo podkomornie i ty všecky viny, ješto slovú viny královy, ty jsme jim všecky složili a při vinách, jakož od starodávna v nich sedie a jakož před svým rychtářem dědinným se súdie, při těch jsme je ostavili a ostavujem. A také všecky roboty, jiezdy, vozby [15]) i všecky jiné roboty, ježto roboty slovú, ty jsme jim všecky složili, tak aby nám i našim budúciem oni i jich budúcí [16]) tiem nikdy dlužni nebyli, než dobrú volie. A také nad to že jsme jim všecky řeky i se všemi zátokami i s tiem, což k řekám slušie, propustili tak, jakož jsou oni kdy od starodávna od vysazenie toho města užievali [17]) a drželi, a sobě jsme tu nic nepozuostavili ani našim [18]) budúciem, ale aby oni s nimi [19]) činili a je k svému užitku přivedli tak, jakž se jim zdáti bude, a to vše v tom trhu. A to což jsme učinili, to jsme učinili s dobrým rozmyslem i s dotazem i s radou svých věrných. A to slibujem svú dobrú vierú křesťanskú beze všie zlé [20]) lsti jim dřévejmenovaným měšťanuom našim i těm všem vsem, i jich bydliteluom, jich dětem i jich budúciem věčně držeti a pro žádnú věc nikdy toho neproměniti. A také tomu chcem, aby i naše děti, ač je kdy mieti budem, i naši budúcie to vplně a věčně drželi a jim toho pro nic nikdy neproměnili. A toho všeho na svědomie i na pevnú jistotu

a věčnú svú sme vlastnie pečeť k tomuto listu přivěsili. A nad to jsme prosili urozených a dolepsaných pánuov, totižto pana Petra z Wartmberka seděniem na Velieši řečeného z Veselé, pana Jindřicha z Wartmberka seděniem na Valdšteině,[21]) pana Petra z Wartmberka seděniem na Dřevieně,[22]) pana Viliema z Wartmberka seděniem na Zákupie, svých milých strejcuov, a k tomu také ctných a múdrých mužuov rychtáře a konšel města Králové Hradce a města Nymburka na Labi, svých milých súsed, aby své pečeti k tomuto listu přivěsili těm všem věcem svrchupsaným na svědomie i na potvrzenie. A my Petr z Wartmberka řečený z Veselie seděniem na Velieši, Jindřich z Wartmberka seděniem na Valdšteině, Petr z Wartmberka seděniem na Dřevieně[23]), Vilém z Wartmberka seděniem na Zákupie ku prosbě svrchupsaného a urozeného pana Čeňka, našeho strějce milého, své sme pečeti k tomuto listu přivěsili, toho všeho svrchupsaného na svědomie i na potvrzenie. A nadto, ačli by kdy to město svrchupsané i s tiem panstviem po jeho smrti dřieve jmenovaného pana Čeňka na ny[24]) nebo na nás na kterého neb na naše budúcie kdy připadlo, že my všickni anebo ti anebo ten, komuž by to panstvie kdy připadlo, tehdy slibujem i slibuji i slibuje to všecko vplně a v cele[25]) věčně držeti i s svými budúciemi. A bude-li kdy od dřéve řečených měšťan nebo od jich budúciech na nás požádáno, že jim to slibujem svými listy potvrditi a to obnoviti. A my rychtář a konšelé města Králové Hradce a rychtář a konšelé města Nymburka na Labi ku prosbě dřéve jmenovaného a urozeného pána, pana Čeňka, své sme městské pečeti k tomuto listu přivěsili. Toho všeho svrchupsaného na svědomie a na potvrzenie. Jenž jest psán léta od narozenie syna božieho po tisiec po čtyřech stech sedmého, tu středu po svaté Lucii.

Kopie z XV stol. v rukopisu bibliotéky Gerstorf-Weichské v Budišíně (A) č. 32 na listu 117 za nápisem „Přípis prvního a předního listu a obdarování práv a vejsad města Nového Bydžova"; vidimus (B) rady m. Hradce nad Labem z r. 1562 v archivu c. k. místodržitelství Českého ve fasc. P—106; dále kopie z r. 1655 v liber memorabilium II na listu 105—107 a v konfirmaci privilegií Bydžovských císaře Josefa II d. ve Vídni 7 března 1782 v archivu m. Nového Bydžova (C). Varianty: [1]) měšťanům BC. [2]) Skoženěžským, Humborským B. [3]) Parenským aj Zechovským schází v A. [4]) schází v B. [5]) přílo B. [6]) z nich kdy v B. [7]) neobměskával C. [8]) *A pakliby* až *právo jest* schází v A. [9]) spadali B. [10]) ačli B. [11]) překážky AC. [12]) královských AC. [13]) podkomoří krále B.; *praetor* místo

podkomořie královo má C. [14]) súdciech A. [15]) vorby B. [16]) oni i jich budúcí schází v A. [17]) schází v B. [18]) svým B. [19]) s ní AB. [20]) schází v AC. [21]) Walštejně B. [22]) a [23]) na Děvíně B. [24]) na něž AC. [25]) schází v B. — Otištěno též v Paprockého Diadochoš II na str. 271.

Čís. 821.

[1407].

Král Václav IV vykazuje komorníku svému Antonínu (Anthonio camerario nostro) *deset kop grošů na dědičných úrocích, které se z města Písku do komory král. odvádějí, do konce života jeho.* Datum etc.

Výpis z register král. v „Copiarium dipl. Przemislaeum" na l. 115 za nápisem: „Anthonii super X sexagenas census in Pyesk".

Čís. 822.

[1407].

Král Václav IV nařizuje purkmistru, přísežným a obci města Loun, aby mistru Mikulášovi z Litomyšle dávali ročně deset kop grošův, které mají do komory královské odváděti, až do odvolání, aby mohl bezstarostně na vysokém učení Pražském čísti o písmě svatém.

Wenceslaus etc. — Judici, magistro ciuium, juratis et communitati ciuitatis Lunensis. — Ad honorabilis magistri Nicolai de Luthomisl, sacre pagine professoris, deuoti nostri dilecti, qui a iuuentutis sue primordiis dies suos in predicto studio Pragensi continuat et expendit, conuertentes aciem mentis nostre —, sibi ad nostre voluntatis beneplacitum decem sexagenas grossorum pragensium census annui, quas quondam magister Henricus de Ebraco et demum magister Menso hucusque possedit, duximus liberaliter edonandas et presentibus — concedimus et donamus ad hoc, ut lecture sacre pagine eo quidem commodius vacare valeat, quo curis exutus exterioribus pro victu temporalium non relinquatur sibi assiduitas laborandi. Mandamus igitur vobis — districte, quatenus prefato magistro Nicolao huiusmodi decem sexagenas census annui annis singulis debeatis sine dilacione

et renitencia qualibet assignare, ad nostre dumtaxat beneplacitum voluntatis. — Datum etc.

Výpis z register královských v „Cop. dipl. Przemislaeum“ na l. 116 a. za nápisem „Magistri Nicolai de Luthomisl super X sexagenis census in ciuitate Lunensi.“

Čís. 823.

1408, 13 března. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě i vší obci města Budějovic, aby zaplatili jako jiná města půl druhého úroku ročního do komory královské a sice aby odvedli jeho komorníku Erasmovi 200 kop, král. rybáři Vítkovi 100 kop a zbytek do komory královské, začež se jim obnos ten srazí na summě úroku ročního, který do komory královské budou povinni dáti.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim embieten dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlich der stat zum Budweis, vnsern liben getrewen, vnser gnad vnd alles gut. Liben getrewen! Als wir euch vormals geschriben haben, also heissen wir euch aber ernstlich vnd vesticlich mit disem briue vnd wollen, das ir von der anderthalben summen, die ir vns yeczunt gleich andern steten geben sullet, Erasmo, vnserm camrer, czweihundert schok grosschen vnd Witken, vnserm fischer vnd liben getrewen, hundert schok grosschen vnd das vbrige in vnser kunigliche camer geben vnd an alle widerrede richten vnd beczalen sullet bey vnsern hulden. Wann so ir das getan habt, so sagen wir euch vnd die gmeyne ewrer stat zum Budweis derselben anderthalben summen fur vns vnd auch vnsere amptlute qweit, ledig vnd los; ouch so sal sulche anderthalb summe, die ir vns yeczunt gebet, ewern freyheiden dheinen schaden brengen, sunder an den summen, die ir vns hernach geben sullet, gancz vnd gar abgeczogen vnd abgeslagen werden. Geben zu Prage des dinstags

nach dem suntag Reminiscere, vnserr reiche des Behemischen in dem XLV vnd des Romischen in dem XXXII jaren.

Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

Orig. pap. v archivu Českého musea. Na rubu menší královská pečeť přitištěna. Bez registraturního znamení a bez adressy.

Čís. 824.

1408, 29 března. V Praze.

Král Václav IV schvaluje, aby řezníci a pekaři v Domažlicích na místech jim vykázaných masa a chleby prodávali, řezníci pak před městem dobytek poráželi. Jakmile budou pro ně vystavěny nové masné a chlebné krámy, mají z nich platiti opět úroky kostelům a klášterům, jako činili dříve.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Fideles dilecti! Ad hoc, vt carnifices et pistores ciuitatis vestre in circulo eiusdem ciuitatis in loco per vos ipsis deputato sine tamen aliquibus structuris macellorum carnes et panes vendere valeant, tam diu, quousque ipsis per vos de consensu nostro speciali locus aptus in ciuitate vestra pro maccellis et scampnis seu tuguriis panum erigendis fuerit deputatus, consensum nostrum regium adhibuimus pariter et assensum. Preterea volumus, vt carnifices pecudes et peccora et cetera animalia propter fecorem euitandum de cetero foris ciuitatem vestram interficere debeant et mactare. Ceterum vobis seriose precipimus et mandamus, quod in deputacione loci pro maccellis et scampnis panum taliter procedere debeatis, quod singuli census seu redditus pro ecclesiis seu aliis piis locis dudum deputati in et super prioribus maccellis seu tuguriis panum hactenus habiti circa easdem ecclesias seu pia loca illesi remaneant sine diminucione qualibet integraliter et ad plenum. Aliter

non facturi nostre gracie sub obtentu. Datum Prage die XXIX Marcii. regnorum nostrorum anno Boemie XLV°, Romanorum vero XXXII.

Per dominum Conradum subcamerarium
Jacobus canonicus Pragensis.

Orig. pap. v archivu m. Domažlic, B. č. 16. Pečeť byla druhdy na rubu vtlačena do listu, kdež také se čte: „Magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Tustensis, fidelibus nostris dilectis".

Čís. 825.

1408, 21 června. V Záběhlicích.

Král Václav IV nařizuje měšťanům a obyvatelům města Kolína nad Labem, aby z nemovitostí svých ve městě i kolem města ležících a k statku městskému příslušejících odváděli obvyklé sbírky obecní, když k tomu od purkmistra, konšelův a přísežních města budou vyzváni.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Vniuersis et singulis ciuibus et inhabitatoribus ciuitatis Coloniensis, tam in ciuitate quam foris ciuitatem residentibus, ac aliis omnibus hereditates, agros seu prata ad ciuitatem Coloniensem spectantes possidentibus, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Vobis seriose precipimus et mandamus, quatenus mox visis presentibus, dum per magistrum ciuium et consules et juratos ciuitatis Coloniensis fueritis requisiti, lozungam consuetam de hereditatibus et bonis vestris ad Coloniensem ciuitatem spectantibus quibuscunque eisdem magistro ciuium et scabinis ciuitatis Coloniensis, tam retentam quam presentem, dare et persoluere modis omnibus debeatis nostre gracie sub obtentu. Et in casum, quo quispiam ex vobis in persolucione huiusmodi lozunge consuete foret renitens seu rebellis, extunc prefatis magistro ciuium, scabinis ac communitati ciuitatis Coloniensis predicte commisimus seriose, vt ipsi talem seu tales ad solucionem eiusdem lozunge consuete per impignoracionem et arrestacionem compellere debeant nostro nomine ac aliis viis et remediis oportunis. Datum Zabielicz die vigesima

prima Junii, regnorum nostrorum anno Boemie XLVI°, Romanorum vero tricesimo secundo.

Kop. ze XVI stol. v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 45 v. za nápisem: „Na lozunk".V ten čas Kolínští měli rozepři s klášterem Sedleckým o ves Měchovice (Mnichovice, nynější předměstí na Zálabí), tvrdíce, že ves ta k správě města Kolína přináleží a že není paměťníka, aby ves ta jakého pána kdy měla mimo město Kolín a jeho obyvatele. Dle kop. ze XVI. stol. v téže pamětní knize na l. 28 učinili *7 října 1406* někteří věrohodní mužové před purkmistry a konšely m. Čáslavě, Kouřimě a Nymburka toto seznání: „Nos magistri ciuium et consules jurati ciuitatum infrascriptarum, videlicet Czaslauiae, Gurimensis et Neomburgae super Albea universis ac singulis, qui presentibus requisiti fuerint, recognoscimus, protestantes, quod in nostra constituti presentia famosi, honesti ac fidedigni viri Marcuardus dictus Chudy de Weltrow, Johannes Korczek de Korecz, Hersso et Alsso fratres de Bichor, Marsso dictus Zak de Bohunowicz ac plures alii senes bene meriti, tam rurenses quam villani, ab antiquis temporibus in districtu ciuitatis Novae Coloniae super Albea circumsedentes coram nobis animo deliberato et fide bona cognoverunt et fassi sunt, quod villa Michowicz sita ultra Albeam ex opposito ciuitatis Novae Coloniae supradictae cum omnibus suis juribus, metis, pertinentiis quibuslibet ac hominibus totoque dominio, gubernatione et regimine iuxta ipsorum recentem memoriam a sexaginta annis nunc proxime continueque transactis et ultra semper et hactenus pertinuit ad cives et civitatem supradictam pleno jure, nec etiam ab eorum predecessoribus quamvis multum senibus audivissent vel quomodolibet percepissent, quod prefata villa cum suis juribus, perti nentiis, metis, dominio, gubernacione et regimine unquam aliunde pertinuisset seu spectasset ab antiquo, quam ad cives et civitatem supradictos. Actum anno millesimo quadringentesimo sexto, feria quinta proxima post Francisci, nostrarum civitatum sigillis subappensis in testimonium praemissorum". V pamětní knize Kolínské následuje za tímto „seznáním v příčině vsi Měchovic" český jeho překlad, v kterém jména svědků takto se překládají: „Marquard Chudý z Weltrub, Jan Korček z Korec, Herš a Aleš bratří z Beychor, Mareš Sák z Bohuňovic". — Dle téže pamětní knihy l. 29 v. a dle orig. chovaného v kn. archivu Vorlickém č. 100 učinili rychtář, kmeté a všechna obec města Nového Kolína nad Labem (der stat zu Newn Koln an der Elbe) *ve středu před sv. Prokopem (2 července) 1410* s Jakubem opatem, Heřmanem převorem, Janem podpřevorem, Ondřejem správcem sklepa, Augustinem pokladníkem, Kunrátem farářem Hory Kutny (pfarer des pergs zun Chutten), Janem vrátným a kazatelem ve fortně a vším konventem kláštera Sedleckého narovnání, dle kterého koupili od kláštera všechno právo a panství k vesnicím Brankovicím a Mnichovicím (an den czwein dorfern Brankowycz vnd Mychowicz) za 130 gr. praž., jak je o to úmluvcové z obou stran volení Bohunek Kozlík z Drahobudic, Hanman Alders, Kryštof prubéř (vorsucher) a Tic Klemsen, měšťané Hory Kutny (purger der pergs zun Chutten), smluvili; avšak

s tou výhradou, že prodej těch vesnic nemá býti na újmu právům, která má klášter k mlýnům a lomům po obou stranách Labe u města Kolína ležícím a že lidé z mlýnův a lomů klášterních svobodně bez placení cla mohou po mostě Labském choditi a jezditi, pokud obec Kolínská na něm clo bude vybírati (doch also bescheidenlich, das das vnsers closters mulen, steinpruchen vnd uvern doselbst gelegen bey irer stat genshalb vnd dishalb der Elbe vnschedlich sey ewiklich in zukumpftigen czeiten, vnd auch das vnser lewt von den mülen vnd steinpruchen doselbst vber ire prucken, die vber di Elbe get, hin vnd her reyten. furen oder gen solln vnd mugen frey vnd ledig aller czolle, als oft in das not sein wiert, also lang, als die egenanten schepfen vnd die gemein der stat zu Newen Koln denselben czoll inne haben vnd des mechtig sein fur den egenannten schepfen vnd der gemein vnd allen iren nachkumlingen vngehindert). V českém překladu této smlouvy ze XVI stol. v pamětní knize Kolínské za tím následujícím jmenují se „dvě vsi, jedna slove Frankovice a druhá Měchovice v předměstí Zálabském za mostem ležící." — Ohledně jiných vesnic, které k města Kolínu přináležely, srov. Vávra, Dějiny m. Kolína str. 27.

Čís. 826.

1408, 30 června. V Praze.

Podkomoří král. Kunrát z Vechty jménem krále povoluje purkmistru, konšelům, přísežným i ví obci m. Kouřimě, aby některá zboží v Jilmanicích směnili s abatyší kláštera sv. Ducha v Starém městě Pražském za jiná zboží v Bošicích.

Nos Conradus postulatus ecclesie Olomucensis, regni Boemie subcamerarius, vobis magistro ciuium, consulibus et juratis et communitati ciuitatis Gurimensis fauimus et presentibus auctoritate regia fauemus pariter et ad hoc nostrum damus consensum et voluntatem. ut quedam bona in Wilmanicz, vestram ad ciuitatem que pertinent. pro quibusdam aliis bonis existentibus abbatisse monasterii sancti Spiritus in Maiori ciuitate Pragensi, ut puta, in Possicz licite et conuenienter vestra a ciuitate per cambium poteritis alienare et bona iam dicta in Possicz ciuitati vestre predicte appropriare pro eisdem viceuersa, ut oneribus, lozungis et contribucionibus vestre ciuitati non abnuatur, sed integre persoluantur. Datum Prage sabbato post festum sancti Petri appostoli, anno domini etc. octauo, nostro sub appenso sigillo.

Kop. z XV stol. v knize pamětní m. Kouřimě z r. 1405 na str. 17 za nápisem: „Copia litere domini subcamerarii concessa Nicolao Episcopi". — Za tím následuje druhý list podkomořího Kunráta z Vechty *d. v Praze 4 prosince 1409* za nápisem: „Alia copia domini subcamerarii concessionis Nicolai Episcopi", který zní: „Conradus dei gracia episcopus Olomucensis, regni Boemie subcamerarius, magistro ciuium, consulibus et juratis ciuitatis Gurimensis, amicis nostris carissimis, sincerum animum complacendi. Amici carissimi! Vt Nicolaus Episcopi, concivis vester, partem hereditatis sue ad ciuitatem pertinentem pro quadam alia parte hereditatis cum Nicolao de Pieska permutare valeat atque possit, ad huiusmodi permutacionem nostrum presentibus auctoritate regia damus assensum pariter et voluntatem, salnis tamen juribus, videlicet lozungis et contribucionibus ciuitatis vestre predicte. Datum Prage anno domini millesimo CCCCIX°, die quarta mensis Decembris, nostro sub appenso sigillo".

* Čís. 827.

1408, 15 srpna. V Bělé.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, konšelům i vší obci města Slaného, aby bičicem o trhu dali provolati, že nikomu není dovoleno míli kolem města pivo vařiti, slady dělati neb jiná řemesla kromě kovářství vesnického provozovati a kdo by zákaz ten přestoupil, že mu Slánští mohou pánve a jiné nástroje zničiti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Slanensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Fidelitati vestre seriose precipimus et mandamus omnino volentes, quatenus in ciuitate uestra die forensi, vbi maior populi multitudo affuerit, voce precona proclamari publice faciatis, vt nullus in preiudicium litterarum vestrarum, quas a predecessoribus nostris habere noscimini infra vnum miliare a ciuitate vestra computando brasea facere, ceruisiam braxare seu alia officia, dempto fabro, exercere presumat quouis modo. Et in casu, quo quispiam post proclamacionem huiusmodi per vos factam brasea faceret, ceruisiam braxaret seu alia officia, dempto fabro, exerceret, extunc vobis tenore presencium autoritatem et facultatem concedimus plenariam[1]) juxta continenciam literarum vestrarum, quas a prede-

cessoribus nostris dudum obtinetis, sartagines et patellas, in quibus ceruisie solite sunt braxari, per vos repertas destruendi et modis omnibus vna cum braseatoriis et aliis officinis, dempto fabro, annullandi et frangendi integraliter et ad plenum. Mandantes prefatis ciuibus ciuitatis nostre Slanensis predicte, [quod] in execucionem premissorum suis consiliis et auxiliis assistere debeant effectualiter et astare, dum et quocies per ipsos super hoc fuerint requisiti, regalis nostre gracie sub obtentu. Datum in Alba Aqua die decimo quinto Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo sexto, Ro manorum vero tricesimo tercio.

Kop. v přepisu privilegií z r. 1654 č. 11 v archivu Slánském; kdež se čte: [1]) plenariam, vt. — Pozdější rukou připsáno: „anno 1409“.

Čís. 828.

1408, 21 srpna. V Bělé pod Bezdězí.

Král Václav IV dává k radě konšelů m. Kutné Hory tamějším mincířům práva, kterými se při provozování díla mincířského a při výměře záplaty z něho mají spravovati. Kromě toho vyměřuje král. mincmistru, pruhýřům a konšelům mincířským některá práva nad dílnami mincířskými čili šmitnami ke královskému dvoru na Horách Kutných příslušejícími

My Václav boží milostí Římský král vždy rozmnožitel říše a Český král vyznáváme a známo činíme zjěvně tiemto listem všem těm, kteříž jej spatřie nebo čtúc uslyšie, že s dobře rozmyšleným úmyslem, dobrú raddú a pravým vědomím a jmenovitě starších Hory Kuthny tyto časy mezi mincieři našie mince tudiež u Hory, našich milých věrných, k pořadu a k pravému usazení tej našie mince, k obecnému puožitku a pohodlí učinili sme a zpuosobili i zřiedili o těch jistých našich mincieřích, všech jich budúcích, aby věčně pevno, celo a bez pohnutie bylo zachováno v tejto mieře, jakož potom psáno stojí: Najprve ustanovujeme, zpuosobujeme i zřiezujeme mocí tohoto listu a královským vladařstvím v Čechách, aby každá šmitna v našem dvoře na Horách Kuthnách měla při najmenšiem

tři řádné knapy, kteříž by to uměli dobře dělati, a na tom diele dobře byli zkušeni, a na mincieřském řemesle byli dobře rozumní. A kteráž by šmitna takových knapóv neměla, tehdy má náš mincmajstr, kterýž nynie jest anebo za času bude, dřieve řečené našie mince s werkmistry plnú moc a vládánie jiné hodné knapy do tej šmitny vsaditi, když toho bude potřebie. Item mezi dvěma pravýma, kterážto vyšší ferzucharové do šmiten vydadie, mají mincieři rovné pláthy dělati v jedné šíři a váze a rovné přísadě. A mají také takových plátóv ani širších ani menších nedělati ižádnú měrú a ty jisté každým mají vydati do šmiten, aby se oni po nich zpravovali. Také každá šmitna má mieti jeden široký kámen nebo dva, na němž by ty pláty prostúzovali. A nemají v šmitnách nižádného popela ani tvrdého olova mievati a zvláště, když kvecují, nemají mieti žádného piva ani starého ani mladého v šmitnách, kromě samé čisté vody. A mají také pláty čisté i nečisté do mince vydávati v tej ve všie mieře a obyčeji, jakož jim vydávají v cániech z mince. Item každý mincieř má z každých XV^{ti} hřiven toliko jednu hřivnu ostřížkóv a nic viec; a kterýž by jich viece udělal, tomu mají na jeho luonu dvakrát tolikéž sraziti od hřivny tak často, jakož se to stane. Item prach a okuje mají před šmitnú vypierati a nižádného pieščitého popela ani tvrdého olova v to vměšovati, ješto by minci mohlo poškvrniti. A kohož by v tom popadli, tomu jistému celý měsiec nemají odvažovati. A kohož by po druhé s tiem zastihli s jistiunú, ten jest svuoj luon ztratil. A ten jistý luon mincmajgstr, kterýž v ta doby jest, s mincieřskými konšely podle vyvolenie a jiného listu jich, kterýž na to dřieve mají, mají dáti, komuž chtie. Item dielo porušené a zlomky, to mají zvláště vydati do mince a jeho nevměšovati v jiné dielo bez vědomie vyšších ferzucharóv a rozkázánie a zvláštnieho povolenie. Item, když ti mincieřové črné pláty do mince vydávají, kteráž by šmitna viece újmy, nežli patnácte plátóv měla, tomu mincieři mají za každý plát dva pláty na jeho luonu sraziti, kolikrát koli se to přihodí v budúcích časiech. Item ty srážky od desieti hřiven čtyři groše za luoj k cánóm mají zuostati z milosti ve všie mieře, jakož jsú dřieve až do sież chvíle byly bez odmlúvánie. Item, aby takové naše svrchupsané zřiezenie potom věčně držáno bylo, my jsme mincieřské konšely zvláštní mi-

lesti obdařili, aby tiem pilnějě přihlédali a svú pilnost při kvecování učinili, aby nižádný popel ani které pivo ku plátóm nepřicházelo ani která věc jiná, ješto by mohla minci poškvrniti, ale toliko čistá voda, jakož svrchu psáno stojí. Také mincieřové mají takové pláty černé, čisté i nečisté, do mince vydávati. A přihodilo-li by se, že by mincieřští konšelé nebyli pilni a našie škody, jakož svrchu psáno jest, s přísností neproměnili, tehdy má i muož mincmajgstr, kteryž v ty časy jest na Horách Kuthnách, jiné mincieřské konšely usaditi, kolikrát jemu se bude zdáti dobré, a tak dlúho, až taková škoda naše bude nahrazena. A proti tomu nemá se ižádný postaviti pod hrdlem i sbožím. Item my také činíme všem mincieřóm vespolek tuto zvláštní milost, aby, když jim ty cány převazují, tehdy mají každé šmitně k váze jeden loth přiložiti z milosti. A když oni ty pláty do mince vnesú, tehdy mají jim ten jistý loth napřed zase vratiti, aby jim to k užitku přišlo na každém werku, kolikrát kolivěk se dostane. Item, aby dřieve jmenovaní kusové a artikulové v celosti držieni byli v budúcích časiech, my svrchujmenovaným mincieřóm činíme tuto naši milost, aby jim od hřivny grošóv dva groše a od hřivny peněz a haléřóv tři groše ot hřivny za luon dány byly. A mincieřským konšelóm z milosti puol hřivny od každého werku aby dáno bylo na hotových penězích, počítajíc za puol hřivny XXVIII grošóv a posledniého z každého werku tři věrdunky na hotových penězích, jenž činí XLII grošóv. A protož přikazujem mincmajgstru Hory Kuthny, kteryž nynie jest anebo za času bude, našemu věrnému milému, přísně a pevně tiemto listem, aby on proti dřieve řečenému našemu pořadu a zpuosobení nic nečinil ani jeho rušil žadným obyčejem, ale je pevně, cele a bez porušenie držal a vedl ve všech mierách i obyčejích, jakož svrchupsáno stojí, jakož milo jest jemu život i sbožie zachovati. S svědomím listu tohoto zapečetěného našeho královstvie majestátem. Dán u Weiswesser po páně krista narození čtrnácte seth leth a potom v osmém létě, ten úterý před svatým Bartholomějem, našich královstvie Českého v šestém a ve čtyřidcátém a Římského v třetiem a ve třidcátém.

Rukop. kláštera Strahovského z XV století č. 172 na l. 187 za nápisem: „Tento jest majestát přejasného knieżete, pána a pana Václava, Římského a Če-

ského krále, na práva a na milosti diela mincierského a na záplatu téhož diela od JMti minciéřóm k dědictví věčnému JMstí vydaný.“ — Dle pamětní knihy úřadu horního Tom. I Veselský, Kutná Hora str. 49. — Před tím v rukopise Strahovském na l. 186 stojí snesení obce hornické *1 ledna 1392*, jež s obsahem privilegia svrchu-položeného souvisí a zní takto: *„Tento jest list svolenie dávnieho starých mincieřóv a pregéřóv o volenie urburéřóv k horám o luon mincieřský, když by který knap umřel, k němuž jsú se k držení zavázali pode cti a pod vierú a jistat u něho dvě pečeti mincieřská a pregéřská*: Přihodilo se v jedny chvíle, že knapové v šmitnách a knapové v preghauze byli společně svoláni v hromadu od konšelóv, i přišli sú mladí páni společně a prosili sú konšelóv a radných lidí a knapóv společně, neb jsú po všecky časy rádi dělali a ještě by to chtěli rádi učiniti, aby se oni rozmyslili a vyvolili volenie, jako od starodávna obyčej byl. I poradichu se konšelé a radní lidé s celú obcí, že by to učiniti chtěli. A jest již také na času. I mluvichu konšelé a radní lidé k obci, aby oni vyvolili, koho by k tomu chtěli mieti. I řekla jest obec konšelóm a radným lidem odtud odstúpiti, až by oni o ty věci jednostajně svolili se. Tehdy svolivše se i řekli sú k konšelóm a k radným lidem: Milí páni! My prosíme vás, abyšte se v tu věc uvázali pro naši prosbu a dáváme vám plnú moc. A všecko, což vy učiníte v bližšiem a v lepšiem podle práva i podle milosti, to jest naše vuole i naše slovo. A což vy v tom učiníte, v tom chceme s vámi zuostati s životy i s statky. Tehdy posadichom se na tom i poznachom veliký nedostatek, kterýž jsme měli s jedné strany od moru a z druhé od robencóv, kteříž od nás biechu utekli. A proto my jim naše právo zapovědělí sme i vyvolili sme volenie. Toho svědci tuto Petr z Piesku, mincmajgstr ty chvíle, a potom konšelé v šmitnách: Ewlglaczar, Hanman Krummer, Nikman Lomer, Ssteffan Reson a potom ti konšelé v preghauzu: Šteffan Šik, Franc Gyser, Hannuš z Piesku; potom radní lidé v šmitnách: Hanman Alder, Jakub z Rožmitálu, Martin Thajcher; potom radní lidé v preghauzu: Nika Ress, Hyncman Megerl. Wenczlaw z Piesku. Již poslúchajte vy páni k tomu mladí i staří! čeho jsme my se uradili pro fidrovánie našeho pána toho krále mince, aby každý svého mincieřstvie pilnějie vyhlédal, a ktož by toho neučinil, by pak byl volený pán, tehda jest své volenie ztratil a nemá žádného práva viece mieti. Pakli by se přihodilo, že by on své volenie prodati musil pro núzi, to on má učiniti s vědomím konšelským, kteříž ty chvíle jsú a zvláště mincieřovy, kterýž to právo má. A ktož by své volenie chtěl prodati bez núze a chtěl někam jinam preč táhnúti a naši minci hyndrovati, ten trh nemá žádné moci mieti a to volenie má ztraceno býti. Také kteříž by ti byli, ještо by luonu dobyli, a toho zdělati neuměli, jakož právo jest, ten jistý luon má tak dlúho prázdný luon býti, až by toho zaslúžiti uměli. A všecky prve popsané řeči, kteréžto v tomto přítomném listu stojí, toho jsme my se svolili konšelé i radní lidé zespolka z jedněch úst. I ač by kto byl, on buď mladý nebo starý, on buď knap nebo robenec, ještо by proto k komu který nepřiezeň nesl, k konšelóm nebo k radným lidem, slovy anebo skutkem, a toho přemožen byl jedním poctivým anebo dvěma, buďto ve

dvoře anebo v ně před dvorem, toho chceme od nás zahnati věčně a žádného obcování nemá s námi mieti, a byl by také bez viery a beze cti. Toho jsme my se také uradili a vyvolili sme volné pány, kteréž vám tuto jmenovati chceme: Najprve Hanuše z Piesku, Henzel Graisera, Wenczele Šika, Lukáše mincieře, Hannus Šika, Jakuba z Piesku, Hanuše Bertle, Prokopa Bertle, Niklas Polka, Francz Dominika, Hanuše Dominika, Mates Fegle, Niklas Lomera, Jakuba Meile, Paul Kolera, Wenczel Mura, Erazyma Czuorna, Merten Nozla, Girgl Glaczera, Jakub Haze, Andres Guldenmincera, Niklas Graysera, Niklas Hebusstraytera, Wenczele Nogle, Niklas Krumpholcze, Hannus Progera, Merten Krumnera, Pavla Wonsstan, Hanuše Ssierpranta, Hencle Raythnera, Prokop Šticha, Wenczele Male, Ješka Raynele, Sigmunda Kneble, Hanuše Remprechta, Petra z Rožmitálu, Hanman Filnzoka, Niklas Lantfojta, Niklas Ssmalcze, Niklas Hisshofa, Hannus Gisera, Winczmana Mona, Wenczele Kezlera, Sigmunda Gaiera, Francz Gaiera, Nikusse Laule, Wenczlawa Guldele, Channan Grospeka, Merten Sstephana Nezle, Niklasa Ssermera, Wenczlawa Habrmana, Niklas Aiznera, Hannus Mertle, Hannus Prennera, Hannus Tillella, Prokop Peka, Sigmunda Geufentale. Všickni ti z milosti k tomuto volení voleni jsú. A ač by knapové byli, aby jich přietel iádný žádného práva neměl, kromě jich vlastních dětí. To se jest stalo po narození syna Božieho tisíc tři sta devadesátého druhého létha, na svaté nové létho."

* Čís. 829.

1409, 14 března. V Praze.

Král Václav IV přihlížeje k chudobě měšťanův a obyvatelů m. Čáslavě, povoluje jim, aby deset let platili do komory královské toliko 100 hřiven ročního úroku.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs vnd kunig zu Beheim bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, das wir eygentlich betracht haben sulche grosse armut vnd gebrechen, domite vnsere burgere vnd inwonere vnserr stat zum Czasslaw, vnsere lieben getrewen, von scheden wegen, die sie in kriegen vnsers kunigreichs zu Beheim vnd sust in andern sachen gnomen vnd empfangen haben, groblich beschwert sind, also das vns dieselbe vnser stat von sulcher gebrechen wegen wüste werden mochte, wo wir den inwonern doselbist von besundern vnsern gnaden nicht zu statten qwemen vnd das dieselben vnsere burgere vnd

inwonere vnsere hulfe vnd furderunge an den werken erkennen vnd sich der egenanten irer armut vnd gebrechen bey vnsern czeiten wider erholen mugen, so haben wir in von angeborner gute vnd mildikeit wegen mit wolbedachtem mute, gutem rate vnd rechten wissen dise besundere gnade getan vnd tun in die mit craft dicz brieue; vnd kuniglicher macht zu Beheim also, das sie anczuheben von datum dicz briues in czehen jaren, die nacheinander ane mittel volgen, von allen vnd yglichen summen, die sie vns gleich andern vnsern steten vnsers kunigreichs zu Beheim jerlichen in vnser kunigliche camer zu geben pflichtig sind, in yglichem jare hundert mark von derselben summen wegen in vnsere kunigliche camer geben, reichen vnd beczalen sullen vnd nicht mere, halbe vff sand Merteins vnd halbe vff vnser frawentage purificacionis, lichtweyhe genant, so lange bis das die egenanten czehen jare genczlichen vorgangen sind, vnd sullen die egenante inwonere zum Czasslaw in den egenanten czehen jaren von vns, vnsern nachkomen, kunigen zu Beheim, vnd allen vnsern amptleuten in den egenanten czehen jaren nicht beswert werden, sunder aller vfseczunge genczlich vnd gare qweit, ledig vnd loze sein. Vnd gebieten dorumb vnserm vndercamrer vnsers kunigreichs zu Beheim, der nu ist oder in czeiten sein wirdet, vnserm liben getrewen, ernstlich vnd vesticlich mit disem briue, das er die burgere vnd inwonere der egenanten stat an den egenanten vnsern gnaden nicht hindere noch irre in dheine weis, noch von in von der egenanten summen wegen in den egenanten czehen jaren nicht mer fordere, heische, neme noch vffhebe, dann in yglichen jare hundert mark, als vorgeschriben stet, so lange, bis das die egenanten czehen jar genczlich vorgangen sind, als lieb im sey vnser swere vngnade zu uermeyden. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnser kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt virczehen hundert jar vnd dornach in dem newendem jare, des donrstags vor dem suntage letare, vnserr reiche des Behemischen in dem sechs vnd virczigisten vnd des Romischen in dem drey vnd dreyssigistem jaren.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum episcopum Olomucensem
Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu města Čáslavě č. A 9 (staré číslo 22). S velkou pěkně zachovanou visutou pečetí královskou. — Dle register zápisů královských z r. 1454 kr. Václav IV v ten čas zapsal Hanušovi z Kolovrat „sumu berní královských na Čáslavi zapsaných každé léto 100 kop gr. do královy vuole“ a list tento královský spolu s přiznávacím listem obce Čáslavské okázal před sněmovní komisí r. 1454 Burian z Gutšteina (Archiv Český II str. 466).

* Čís. 830.

1409, 23 června. Na Točnice.

Král Václav IV přikazuje všem stavům krajů Bechyňského a Pracheňského, aby lidi své poddané k tomu přidrželi, by jezdili s kupectvím starou silnicí na Písek a nedávali se novými a neobyčejnými silnicemi.

Václav z boží milosti Římský král vždycky rozmnožitel říše a Český král. Ctihodnému Zbyňkovi, arcibiskupu Pražskému, knězi, a urozenému a nábožnému Jindřichovi z Hradce, převoru řehole svatého Jana Jerosolymitánského, v České zemi obecnímu, nábožným, a urozeným Jindřichovi z Rozmberka, Janovi z Hradce seděním na Velharticích i jiným rytířům a vladykám i jiným všem lidem, kteréhožkoli stavu, řádu nebo povýšení byli by v Bechyňským a Pracheňským kraji sedícím anebo zboží a poddané lidi své majícím, jichž by list tento došel, věrným našim milým, milost naši královskou a všecko dobré vzkazujem. Ctihodný kněze, nábožní a věrní milí! Vám všem obecně i každému z vás obvzláštně s pilností a dostatečně poroučíme a přikazujeme, abyšte lidi a poddané své k tomu přidrželi a v městech i městečkách vašich v trhové dni zjevně provolati rozkázali, aby žádný, kteréhož by koli stavu byl, s kupectvím jakýmžkoliv silnicemi novými a neobyčejnými nejezdil nižádným obyčejem pod uvarováním nemilosti naší. Jestliže by pak kteří proti této zápovědi naší silnice neobyčejné a nové zamejšleli a jimi s kupectvími a koupěmi svými jezdili, již sme měšťanům a obyvatelům města Písku, věrným našim milým, dopustili a plnou moc dali, aby takové lidi se statky i kupectvím jich vedle znění listův jich Pisecských, z starodávna od předkův našich na to jim daných, všudy

kdežkoli stavovali. Dán na Točníku třimecítmého dne června měsíce, a království našich Českého čtyřidcátého sedmého, Římského třidcátého čtvrtého (sic).

Kop. v pamětní knize zelené na l. 58 a v konfirmaci privilegií m. Písku císaře Karla VI d. ve Vídni 8 ledna 1732 v archivu m. Písku. — Pelzel, K. Wenceslaus II str. 559 cituje ještě orig. tohoto listu v archivu m. Písku. V čas vydání tohoto listu královského vydávali mnozí páni, rytíři a města svědectví, že za starodávna nebýval v Písku sklad soli a jiného zboží kupeckého, nýbrž že kupci z Prachatic a jiných vůkolních měst svobodně jezdili na Vodňany aneb na Týn nad Vltavou, aniž byli povinni dáti se na Písek (Archiv Český VI str. 17—21 dle nejstarší knihy kšaftovní města Tábora od r. 1465).

Čís. 831.

1409, 6 července. Na Točníku.

Král Václav IV činí milost purkmistru, konšelům i vší obci m. Litoměřic, aby od každého hosta neb plavce, jenž s nákladem obilí kolem jich města po Labi plove, mohli vybírati z každého strychu obilí čtyry haléře ungeltu na opravu hradeb a věží městských, aniž by to bylo na úkor jich výsadě na sklad zboží.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Luthomiericensis fieri meliorem, magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ibidem, fidelibus nostris dilectis, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato hanc graciam fecimus specialem ipsisque fauimus et indulsimus, fauemus et virtute presencium regia auctoritate de certa nostra sciencia graciosius indulgemus, vt ipsi et ipsorum successores singuli a quolibet hospite siue nauta, qui cum nauibus, bladis et frumentis onustis, de Rudnicz seu aliis locis per fluvium Albee descendendo et ascendendo nauigante loco cuiuslibet mensure wlgariter strych nuncupate grani cuiuscunque in huiusmodi nauibus contentis exnunc inantea quatuor halenses monete pragensis vsualis et currentis totcies, quocies se casus obtulerit, exigere, tollere, recipere et nomine vngelti leuare debeant, impedimentis quorumlibet penitus

procul motis. Ideoque predicti hospites siue naute predicta ipsorum blada siue frumenta grani cuiuscunque de ipsorum nauibus ad ciuitatem Luthomiericensem predictam iuxta consuetudinem pridem obseruatam peramplius portare et ibidem deponere non tenebuntur quouis modo. Volumus tamen, quod predicti ciues Luthomiericenses cum pecuniis per ipsos nomine vngelti de predictis bladis et frumentis, sicut premittitur, recipiendis et colligendis turres, fossata, muros et menia eiusdem ciuitatis in ipsorum locis ruinosis et defectuosis de die in diem reformare, reparare et easdem in nullos alios vsus ipsorum conuertere debeant, contradiccione et renitencia non obstantibus quibuscunque. Nullum eciam per presentem nostram graciam prefatis ciuibus et ciuitati Luthomiericensi in ipsorum deposicione wlgariter niderlage dicta per ipsos hucusque laudabiliter obseruata et obtenta preiudicium volumus penitus irrogari, sed pocius eadem deposicione vti et gaudere pacifice et quiete. Mandamus igitur vniuersis et singulis hospitibus siue nautis cum ipsorum nauibus, bladis et frumentis onustis, per fluuium Albee ante dictam ciuitatem Luthomiericensem descendentibus et ascendentibus, quatenus de qualibet mensura frumenti grani cuiuscunque quatuor halenses monete pragensis vsualis et currentis nomine vngelti, sicut premittitur, sine contradiccione qualibet dent effectualiter et assignent, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Tocznik anno domini millesimo quadringentesimo nono [1]), die sexta Julii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo septimo, Romanorum vero tricesimo quarto.

Per dominum Conradum episcopum Olomucensem
Johannes de Bamberg.

Rukopis Českého musea sign. 24 G 12 na listu 9 *a* a 38 *a* za nápisem „Littera maiestatis super quatuor denarios de qualibet mensura“, kde [1] nono buď schází neb je přeškrtnuto. V tomže rukopise na l. 39 *b* je český překlad tohoto listu. V archivu m. Litoměřic chová se pod č. 30 vidimus tohoto listu, vydaný od purkmistra a raddy Starého města Pražského l. 1536 „v pátek po svatých mistřích Janu Husovi a Jeronymovi, mučedlnicích božích“. Na vidimu visí pečet Staroměstská s podobou krále, jenž meč a jablko v rukou drží a na pravé straně má nápis: „Boemie rex“, a s legendou: „SECRETUM CIVIUM PRAGENSIUM“.

Čís. 832.

1409, 21 září. Bez místa.

Čeněk z Vartenberka, pán města Bydžova, činí smlouvu mezi rychtářem a konšely i vší obcí města Bydžova o výčep vína, piva a medu; jakož i o viny a jiné důchody úřadu rychtářského.

My Czenyek z Wartmberka rzeczeny z Wesele, pan Bidzowsky, wyznawam tiemto lystem prziede wssyemy, nynyeyssymy y buduczymy, ktoz gey czysti budu neb cztucze vslyssye, ze sem smluwu vczinil mezi Mikssom, swym richtarzem Bidzowskym, a mezi konssely y wssy obczy myesta Bidzowa o ty przie, ktere su mezi sobu myely o ssynk a o wyny; o kteryzto ssynk a wyny byly su na mye przissly a mye zwolyly za moczneho vbrmana dobrowolnye bez przitissczenye s obu stranu. Tu ya s dobrym rozmyslem a s potazem wipowyedyel sem mezi nymy a wipowyedam moczi tohoto listu, aby svrchupsany Mikess richtarz ssynkowal wyno, a czoz k wynu slussye, a med a swidniczske pywo a to do swrchupsanich konsselow a obcze myesta Bidzowa a do me y mych namyestkow wole. Pakli bich ya toho nechtiel a mogy namyestkowe neb konssele a obecz myesta Bidzowa, tehda nema ssynkowati. A o wyny sem ge take smluwil a mezi nymy wipowyedyel, aby wyn gynich zadnich nebral, nez tito: nayprwe whonne,*) toho ma myeti s kazdeho pohlawye welykeho po polu grossy a s maleho po penyezy; druhe kto sie przyswiedczy przed nym o ktery dluh, toho ma myeti geden gross. Take sudnych wyn ma trzetynu myeti. Take placzneho trzetynu ma myeti. A take, komuz hraneho dluhu dopomoz, toho take ma trzetynu myeti, a take gemneho, a kdy kto komu dom za hrzebyk da, od toho od kazdeho ma myeti dwa a trzidczieti halerzyew. A take kdyby konssele richtarze k czemu mezi sye przy wolaly a s jeho radu czo komu przikazaly pod wynu, a ta wyna propadena byla, bud welyka neb mala, te take ma trzetynu myeti, acz gy konssele wezmu. A k tomu ke wssyemu su sye obye stranye svrchu psanye swolyle, a to aby mezy nymy wyecznymy czassy trwalo beze wssech sudow y zawad y przy. A tomu na potwrzenye a na swiedomye swu sem wlastny peczet k tomuto lystu przywiessil a podle toho myestska

peczet gest prziwyessena k tomuto lystu, genz gest psan leta narozenye bozeho tyssicz cztyrzista dewateho, den swateho Mathusse.

Orig. perg. v archivu Českého musea. Pečeť utržena. Na rubu rukou XVII stol.: „Stran vinního šenku". *) Rozuměj dle všeho „vhonné", t. j. plat rychtáři za „honění" neb „pohánění" stran k soudu, též snad plat za honění zločincův.

Čís. 833.

1410, 3 dubna. V Praze.

Král Václav IV vděčně uznávaje, že purkmistr, konšelé i všechna obec města Mostu zapůjčili 400 kop na zaplacení útrat s cestou královny Žofie a synovkyně jeho kněžny Zhořelecké Elišky do Brabantska spojených, a že zavázali se jménem krále platiti summu peněz markrabím Míšenským, osvobozuje je od placení dvou summ berně královské toho roku povinné v obnosu 320 kop gr. praž.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quia magister ciuium, consules jurati et communitas ciuitatis Pontensis, fideles nostri dilecti, alias serenissime principi, domine Sophie, regine Boemie, consorti nostre, et illustri Elizabeth de Gorlicz, ducisse Brabancie, nepti nostre, et aliis consiliariis nostris ibidem in ciuitate Pontensi tempore abduccionis prefate neptis nostre versus Brabanciam quadringentas sexagenas grossorum pragensium pro expensis ibidem factis exposuerunt ac eciam illustribus marchionibus Misnensibus ad soluendum certam pecunie summam nostro nomine annis singulis sunt asstricti; idcirco ipsos et ciuitatem ipsorum Pontensem de duabus summis berne regalis, videlicet trecentis et viginti sexagenis grossorum pragensium, ipsis alias adinstar aliarum ciuitatum pro anno presenti soluendis impositis, pro nobis et officialibus nostris quittos dicimus virtute presencium et solutos. Datum Prage anno domini MCCCCX°, die III Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie XLVII°, Romanorum vero XXXIV°.

Per dominum Conradum, episcopum Olomucensem.
Johannes de Bamberg.

Orig. pap. v archivu Českého musea. S menší pečetí královskou (jednohlavý orel) na pap. výstřižku na rubu přitištěnou. Kněžna Eliška neboli Alžběta, dcera Jana vévody Zhořeleckého (syna císaře Karla IV a bratra Václava IV), provdala se 1 července 1408 v Brusselu za Brabantského a Lucemburského vévodu Antonína (Palacký, Dějiny národa Českého III, str. 95).

* Čís. 834.

1410, 12 dubna. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, rychtáři a vší obci města Mělníka privilegia, která jim otec jeho Karel IV i předešlí králové Čeští propůjčili.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte magistri ciuium, judicis et communitatis ciuitatis Melnicensis, fidelium nostrorum dilectorum, extat maiestati nostre humiliter supplicatum, quatenus ipsis vniuersa et singula ipsorum priuilegia et litteras ipsis per serenissimum principem quondam dominum Karolum, Romanorum imperatorem semper augustum et Boemie regem, dominum et genitorem nostrum carissimum, ac singulos predecessores nostros, reges Boemie, et demum per nos super ipsorum graciis, libertatibus, exempcionibus et indultis data et concessa, datas et concessas approbare, innouare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos igitur, qui quorumlibet iuste petencium vota semper affectu complectimur, presertim cum iuste petentibus non sit denegendus assensus, prefatis supplicacionibus benignius inclinati animo deliberato sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia vniuersa et singula priuilegia et litteras, quorumcunque tenorum existant, prefatis magistro ciuium, ciuibus et incolis ciuitatis Melnicensis, per prefatum quondam dominum Karolum, genitorem nostrum ac singulos predecessores nostros, reges Boemie, et demum per nos super ipsorum graciis, libertatibus, exempcionibus et indultis data et concessa, datas et concessas approbauimus, innouauimus, ratificauimus et confirmauimus, approbamus, innouamus, ratificamus et virtute presencium regia auctoritate Boemie graciosius

confirmamus, decernentes et auctoritate regia predicta statuentes expresse, quod eadem ipsorum priuilegia et littere in singulis suis punctis, sentenciis, clausulis et articulis, acsi de verbo ad uerbum presentibus forent inserta seu inserte, perpetuam debeant obtinere roboris firmitatem, impedimentis non obstantibus quorumcunque. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo, die XII Aprilis, regnorum nostrorum anno Boemie XLVII°, Romanorum vero XXXIV°.

Přepis Hankův z r. 1834 z originálu nyní ztraceného v diplomatáři Českého musea. Starší kopie v knize privilegií archivu m. Mělníka na l. 7 *a* za nápisem: „Všechna předešlá privilegia se potvrzují".

Čís 835.

1410, 19 května. V Praze.

Král Václav IV maje zření k velkému zadlužení měšťanův a obyvatelů m. Kolína nad Labem polevuje jim každoročně 60 kop gr. po patnácte let z berně královské, kterou po příkladu jiných královských měst do komory královské jsou povinni platiti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod propter grauia debitorum onera ac penuriam non modicam, quibus magister ciuium, ciues et incole ciuitatis Coloniensis super Albea, fideles nostri dilecti, inuoluti et oppressi fore noscuntur, attentis nihilominus fidelibus et studiosis obsequiis, quibus ipsi maiestati nostre complacuerunt hactenus et complacere debebunt eo studiosius in futurum, ipsis animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia sexaginta sexagenas grossorum in qualibet summa berne regalis ipsis per nos aut officiales nostros nomine nostro adiustar aliarum ciuitatum exnunc inantea imponenda remisimus, et virtute presencium regia auctoritate Boemie remittimus de nostra gracia singulari, reddentes ipsos virtute presencium pro nobis, successoribus et singulis officialibus nostris per quindecim annos

a data presencium computando de eisdem sexaginta sexagenis in qualibet berna ipsis, vt premittitur, imponenda quittos, liberos et solutos. Mandamus igitur subcamerario regni nostri Boemie, qui nunc est seu pro tempore fuerit, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues et incolas ciuitatis nostre Coloniensis predicte in qualibet summa berne regalis nobis per ipsos soluenda de cetero de sexaginta sexagenis grossorum pragensium habeat penitus supportatos et easdem infra dictos quindecim annos ab ipsis nequaquam exigat, postulet seu requirat, prout indignacionem nostram grauissimam voluerit arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini milesimo quadringentesimo decimo, die decima nona Maii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo septimo, Romanorum vero tricesimo quarto.

Kop. v pamětní knize m. Kolína z r. 1501 na l. 45 za nápisem: „Berně se promíjí."

Čís. 836.

1410, 12 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje purkmistru, konšelům i vší obci města Kadaně privilegia, jež jim předchůdcové jeho, jmenovitě králové Přemysl Otakar II, Jan a Karel IV byli udělili.

Wenceslaus —. Tocies regie celsitudinis sceptrum extollitur et ipsius status solidius roboratur, quocies deuotorum fidelium vota benigno respiciuntur affectu et ad ipsorum jura [et] libertates servandas ac comoditates augendas graciosus et pius principis animus inuenitur. Cum enim omnis gloria siue potencia principatus in subditorum precipue consistat solidata fortunis, expediens arbitramur et congruum, vt simus subiectis in justicia faciles et ad graciam liberales. Nouerit igitur presens etas et futuri temporis successura posteritas, quod nos integre fidei puritatem, qua magister ciuium, consules, jurati totaque communitas ciuitatis nostre Cadanensis — erga nos claruerunt, — ipsis — omnia et singula ipsorum priuilegia et literas per ipsos a se-

renissimis et illustribus quondam diue recordacionis dominis et principibus, Boemie regibus, et signanter Ottakaro, Johanne awuo, Karolo. Romanorum imperatore, genitore, predecessoribus nostris carissimis. necnon a nobis super ipsorum juribus, graciis, libertatibus, consuetudinibus et indultis obtenta et obtentas — confirmauimus — et — confirmamus. — Mandamus vniuersis et singulis regni nostri Boemie nobilibus, baronibus, officialibus, capitaneis, burggrauiis et signanter subcamerario necnon ceteris regni nostri Boemie subditis — districte, quatenus ipsi magistrum ciuium, consules juratos et communitatem predicte ciuitatis nostre Cadanensis in ipsorum juribus — non impediant —, quin pocius ipsos juxta predictorum priuilegiorum suorum et literarum continenciam — efficaciter tueantur, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. — Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo, die duodecima Junii. regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo septimo, Romanorum vero tricesimo quarto.

Kop. v registrum privilegií archivu m. Kadaně N° 23 za nápisem: „Littera confirmacionis regis Wenceslai etc.“

Čís. 837.

1410, 12 června. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, konšelům i vší obci města Kadaně, aby zakoupili roční úrok 20 kop na některém statku svobodném, z kterého by se vydržovali kaplan a žáci, kteří by ve farním kostele p. Marie ranní mši zpívali, a uděluje jim právo praesentační k obsazování tohoto nového místa kaplanského.

Wenceslaus — . Notum facimus tenore presencium vniuersis. Licet ad diuersorum sibi fidelium subditorum comodum et profectum nostra dignatur serenitas intendere, ad illud tamen, quod diuinus cultus augmentum recipit, pia deuocione liberalius se extendit. Sane per magistrum ciuium, ciues et incolas ciuitatis nostre Cadanensis — extat maiestati nostre humiliter supplicatum, quatinus ad hoc, vt ipsi pro instauracione mature misse in ecclesia parochiali beate

Marie virginis in Cadano de ipsa virgine benedicta cottidie solempniter decantande viginti sexagenas grossorum pragensium census annui et perpetui in bonis liberis vbicumque in regno nostro Boemie comparare possint et valeant, consensum nostrum regium adhibere necnon easdem viginti sexagenas census pro vsibus capellani et scolarium eandem missam pro tempore decantancium seu aliarum personarum juxta ipsorum ordinacionem, quibus easdem donandas duxerint, incorporare — dignaremur. Nos igitur, qui cordiali quadam affeccione letamur, quocies ad pia opera et augmentum cultus diuini beniuolencie nostre beneficium impendere deprecamur, cupientes bonorum huiusmodi esse participes, — ad hoc, vt prefati magister ciuium, ciues et incole ciuitatis Cadanensis pro instauracione predicte mature misse viginti sexagenas census perpetui in bonis dumtaxat liberis et non feodalibus vbicumque in regno nostro Boemie comparare possint et valeant, consencientes benignius ipsumque censum, postquam, vt premittitur, comparatus fuerit, pro vsibus capellani et scolarium eandem missam successu temporis decantancium ac aliarum personarum, quibus eundem censum donandum duxerint, juxta ipsorum ordinacionem et disposicionem incorporauimus — et vnimus per ipsos habendum, tenendum et sub libertate ecclesiastica perpetuis inantea temporibus pacifice possidendum, impedimentis quorumlibet penitus procul motis, isto tamen signanter prouiso, quod jus patronatus seu presentandi capellanum ad dictam missam, quocies capellanatum eiusdem misse vacare contigerit, necnon ipsius misse ordinacio et disposicio, sicut prefertur, ad dictos magistrum ciuium et consules juratos ciuitatis Cadanensis pro tempore existentes debeat perpetuo pertinere. Mandamus igitur nobilibus, vrzedniconibus et beneficiariis, et signanter prothonotario et vicenotario tabularum terre regni Boemie, qui sunt seu pro tempore fuerint, firmiter et districte, quatenus prefatas viginti sexagenas census perpetui, postquam per predictos ciues et incolas ciuitatis Cadanensis in bonis, vt premittitur, liberis comparate fuerint simul vel diuisim, separatim vel coniunctim, tabulis terre annotent fideliter et inscribant, dum presentibus super hoc fuerint requisiti. — Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo, die duodecima Junii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo septimo, Romanorum vero tricesimo quarto.

Kop. v registrum privilegií m. Kadaně N° 19 za nápisem: „Littera Wenczeslai, in qua fauet et indulget, quod magister ciuium et jurati consules ciuitatis viginti sexagenas annui et perpetui census pro missa matura beate Marie virginis in ecclesia parrochiali decantanda singulis diebus in bonis liberis possint comparare et quod eandem missam, quocies capellanatum vacare contigerit consules conferre poterint, cui voluerint, impedimento quolibet non obstante".

* Čís. 838.

1410, 20 června. V Praze.

Král Václav IV potvrzuje Budějovickým výsadu otce svého Karla IV. že všichni kupci a vozkové, kteří z Rakous do Čech aneb od Písku přes Jindřichův Hradec do Rakous jedou, mají jeti přes Budějovice. Rovněž tak všichni, kdož vezou z Lince neb Lomu sůl neb jiná kupectví do Čech aneb z Čech do těchto míst, mají jeti skrze Budějovice a ne jinou cestou pod pokutou 6½ kop, z nichž dvě třetiny obci a třetina rychtáři připadne. Proto také má rychtář třetí díl nákladu zaplatiti, kdykoli by se měšťané Budějovičtí nebo žoldnéři jich pro obstavení zboží a lidí do pole vypravili. Při tom obnovuje král starou výsadu, aby míli okolo města žádných sladoven, pivovárův ani krčem nebývalo, a také aby žádní řemeslníci kromě vesnických kovářů řemesla neprovozovali.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod pro parte magistri ciuium, judicis et inhabitatorum ciuitatis nostre Budweis, fidelium nostrorum dilectorum, maiestati nostre propositum extitit cum querela, qualiter nonnulli vectores et mercatores cum rebus et mercibus suis contra priuilegia ipsis ciuibus per serenissimum quondam principem, dominum Karolum, Romanorum imperatorem semper augustum et Boemie regem, dominum et genitorem nostrum carissimum, data et concessa per inconsuetas stratas pergere non verentur in ipsius ciuitatis et eius inhabitatorum preiudicium non modicum et iacturam. Nos igitur attendentes ad fidelia seruicia et constantis fidei puritatem, quibus prefati ciues et incole ciuitatis nostre Budweis indefessis studiis maiestati nostre complacuerunt hactenus et complacere de-

bebunt et poterunt studiosius in futurum, volentes ipsis super premissis de oportuno remedio prouidere, animo deliberato sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia in primis auctoritate regia Boemie decreuimus et statuimus, decernimus et statuimus per presentes, quod omnes et singuli mercatores de Libera ciuitate seu de Muhla regnum nostrum Boemie cum mercibus ingredientes, et similiter omnes mercatores de Pyeska versus Austriam et Nouam domum cum mercibus regnum nostrum exire volentes, non alibi quam in et per ciuitatem nostram Budweis transire debebunt, iuxta continenciam priuilegiorum, que ipsi ciues et inhabitatores ciuitatis Budweis a prefato domino et genitore nostro ac eciam a nobis super huiusmodi stratis obtinuisse noscuntur. Hanc preterea ipsis graciam fecimus et virtute presencium auctoritate regia Boemie facimus specialem, quod vniuersi et singuli vectores et mercatores sal seu alias merces quascunque, siccas vel humidas, de Lincza et Lanfeld in regnum nostrum Boemie deducentes et vice uersa extra regnum ad eadem loca educentes exnunc inantea perpetuis temporibus cum huiusmodi sale et mercibus per dictam ciuitatem nostram Budweis pergere sint astricti. Si quis vero, cuiuscunque condicionis existat, contrarium attemptare presumpserit, extunc prefatis ciuibus et inhabitatoribus indulsimus et presentibus indulgemus, quod ipsi talem seu tales ubicunque compertos cum sale et mercibus huiusmodi arrestare et in ciuitatem ipsorum deducere valeant atque possint; taliter, quod si currus cum sale arrestauerint, huiusmodi sal arrestatum pro emenda recipere, et duas partes in vsus ciuitatis, videlicet murorum et fossati fortificacionem, conuertere, terciam vero partem judici pro tempore existenti debeant assignare et die tercia ab arrestacione huiusmodi computando currus cum equis, hominibus et vectoribus, quos, vt premittitur, cum sale arrestauerint, restituere et ipsis deinde facultatem dare debeant libere recedendi. Si vero merces cuiuscunque speciei arrestauerint et in ciuitatem ipsorum, vt premittitur, deduxerint, extunc de quolibet curru merces ducente septimam dimidiam sexagenam grossorum pragensium pro emenda recipere et sic arrestati per ipsos per triduum ibidem in ciuitate continuare debebunt et soluta huiusmodi pena seu emenda cum eisdem suis mercibus post triduum libere recedere valeant atque possint. Eadem eciam

pecunia nomine pene recepta modo, quo superius de sale narratur. debebit distribui et partiri, videlicet quod due partes pro vtilitate communi ciuitatis, tercia vero pars ad vsus judicis pro tempore existentis effectualiter conuertatur, isto signanter prouiso, quod judex in Budweis pro tempore existens, quocies ciues predictos seu stipendiarios ipsorum pro arrestandis rebus et hominibus, vt prefertur. exire contingat, terciam partem expensarum et impensarum soluere sit asstrictus. Preterea de habundanciori nostre munificencie dono cupientes condicionem predicte ciuitatis nostre Budweis et incolarum ipsius facere meliorem, statuimus auctoritate regia Boemie per presentes, quod infra distanciam vnius miliaris circumquaque ab eadem ciuitate nulla brasiatoria, braxatoria seu taberne per quascunque personas penitus habeantur et quod eciam nulle artes mechanice cuiuscunque generis fuerint, iuxta tenorem priuilegiorum eorundem ciuium et incolarum ciuitatis Budweis a prefato genitore nostro obtentorum, ruralibus dumtaxat fabris exceptis, infra distanciam vnius miliaris, vt premittitur, exerceantur per quempiam quoquo modo. Nam si forsan per quempiam contrafactum foret, extunc prefatis ciuibus et inhabitatoribus tabernas, braxatoria et brasatoria destruendi et alias artes mechanicas quascunque prohibendi dedimus et damus virtute presencium plenariam potestatem. Mandamus igitur vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, burggrauiis, capitaneis, officialibus ceterisque nostris et regni Boemie subditis et fidelibus, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues et incolas ciuitatis nostre Budweis, qui nunc sunt seu pro tempore fuerint, in prefatis nostris graciis nequaquam impediant nec impediri per quempiam paciantur, quin pocius circa huiusmodi manuteneant efficaciter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo, die vicesima Junii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo octauo, Romanorum vero tricesimo quarto.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum, episcopum Olomucensem.
Jacobus decanus Wissegradensis.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu města Budějovic N° 13. Pečeť utržena. V knize zápisů města Budějovic č. II na str. 42 čte se tento zápis o měření míle kolem města: „Anno domini MCCCCLXIV°, feria tercia ante Lamperti (11 září), in officio Andree Sowe, magistri ciuium, missi sunt a serenissimo principe, domino Georgio, rege Boemie, marchione Moravie etc., nobiles dominus Czenko de Klingsteyn, procurator, et dominus Nicolaus de Lantsteyn, tunc castellanus castri Hluboka, cum mensuratore regio ad mensurandum miliaris versus villam Ujezd, ob hanc causam, quod videbatur ciuitati nostre, predictam villam non esse ultra miliare. Et sic idem domini suprascripti inceperunt mensurare exeuntes de ciuitate a primo gradu pontis Roznensis, qui leuatur et clauditur, seu a muro parkani et mensurauerunt directe per stratam extra villam Ujezd predictam supra montem, qui est in strata, ubi itur in Freinstot, ex opposito curie seu piscinarum Kosow; et continet in se predictum miliare CCCLXV funes, funis vero quilibet continet in se quinquaginta duas vlnas pragenses. Cui mensuracioni eciam interfuerunt ex mandato dominus Johannes de Rosenberg, famosi Petrus de Pernstein, Jarohniew de Usussie et Gregorius Claricz, officiales sui. Acta sunt hec anno et die ut supra.“ (Kop. v dipl. Českého musea).

K čís. 838.

1410, 20 června. V Praze.

Český pozdější překlad předcházejícího listu.

Václav z božie milosti Římský král po vše časy rozmnožitel říše a Český král. Známo činíme tiemto listem všem vóbec, že od purgmistra, richtáře a obyvateluov města našeho Budějovského, věrných našich milých, jasnosti našie jest žalováno, kterak nejedni formané a kupci s svú kúpí proti listóm jim měšťanóm skrze najjasnějšieho někdy kniežete, pana Karla, Římského ciesaře vždy rozmnožitele [říše] a Českého krále, pána a otcě našeho najmilejšieho, daným a puojčeným skrze neobyčejné cesty jezditi nestydí sě témuž městu i obyvatelóm tudiež k nemalé škodě. Protož my příchylni jsúce k věrné službě a stálosti viery, kterýmižto nadepsaní měšťané a obyvatelé města našeho Budějovského nepřestavě jasnosti našie slíbili sú sě, i potom slíbiti sě mohú a mají pečlivějě v časiech budúciech, i chtiece jim o nadepsané věci poviděti, zdravým rozmyslem a raddú svých věrných milých a z našeho jistého vědomie najprve královskú mocí Českú ustanovili sme a ustanovujem tiemto

listem, že všelicí kupci z Cáhlova, z Mihle v královstvie naše České s kúpí vcházejíce, také i všickni kupci z Pieska k Rakúsóm a k Jindřichovu Hradci s kúpí z královstvie našeho chtiece vyjieti, ne jinudy než do města a skrze město naše Budějovice mají jěti podle vykázánie listuov, kteréž oni měšťané a obyvatelé města Budějovského od nadepsaného pána a otcě našeho i také od nás na tyž silnice obdrželi jsú. Protož jim tuto milost učinili sme a mocí královskú Českú zvláštně činíme, aby všichni a každí formané i kupci soli nebolito všelikakú jinú kupi, suchú neb mokrú, z Lince a z Lomnov v královstvie naše České vezúce a zasě ven z královstvie k tými městuom vyvozujíce nynie i potom v budúciech časiech s túž soli a kúpí skrze řečené město naše Budějovice jeti sú zavázáni. A jestliže by kto, kteréhož koli řádu jsa, proti tomu pokusiti sě směl by, tehdy nadepsaným měšťanóm a obyvatelóm dali sme a mocí listu tohoto dáváme, aby oni takového neb takové, kdež by koli [je] zastihli, s suolí i s kúpí takovú stavili a v jich město aby dovésti mohli takově: Jestliže jest vuoz s suolí sstaven, tehdy takovú suol stavení za vinnu vzieti mají a dvě části k puožitku města, totižto ke zdem a příkopuom opravovánie obrátiti mají, a třetí část richtáři, kteříž by byl v ty časy, dáti mají a třetí den po takovým stavování počítajíce vuoz s koňmi lidem neboli formanóm týmž, kteříž by takově byli s suolí sstaveni, navrátiti mají a jim potom svobodně dáti odjieti. Jestli pak že by kúpi kterúžkoli stavili a do jich města, jakož sě nahoře píše, dovezli; tehdy z každého vuozu, na kterémž sě kúpě veze, puol sedmi kopy grošuov pražských za vinnu vzieti mají a ti skrze tyž měšťany stavení do třetieho dne v městě přebývati mají a zaplatíce takovú vinnu s túž svú kúpí po třetiem dni budú moci odjieti; tíž také peniezi za vinny vzatí tiem obyčejem, jakož i o soli sě píše, mají rozděleni a dáni býti, totiž dvě části k obecnému dobrému téhož města a třetí diel k puožitku richtáři, v ty časy skutečně obracováni mají býti. Tomuto však znamenitě chtiece, aby richtář v Budějovicích, který by v ty časy byl, kolikrát by nadepsaným měšťanóm aneb žoldnéřóm jich k stavování takých věcí a lidí, jakož sě nahoře píše, vyjieti událo sě, třetí část nákladuov i strav platiti jest povinen. Protož chtiece nadepsané město Budějovice a obyvateluov v něm polepšiti a povýšiti, ustanovujem mocí královskú Českú

tiemto listem, aby v míli okolo téhož města se všech stran žádné sladovny, pivovary i krčmy skrze žádné lidi nebyly držány a jmieny; také aby ižádná řemesla kterážkoli vedle listuov týchž měšťanuov a obyvateluov města Budějovic od nadepsaného otce našeho obdržených, kovářuov vesních vymieňujíc, v jedné míli, jakož sě nahoře píše, od žádných kterým koli obyčejem nebyly dělány. A jestli snad že by skrze kohožkoli jinak učiněno bylo, tehdy nadepsaným měšťanóm a obyvatelóm krčmy, pivovary a sladovny rušiti i jiná všeliká řemesla kteráž koli brániti dali sme a tiemto listem dáváme plnú moc Protož přikazujem všem i každému zvláště, pánóm, panošiem, purgrabiem, hajtmanóm, úředníkóm i jiným všem věrným a poddaným královstvie našeho Českého, nynějším i budúcím, pevně a přísně, aby napřed řečených měšťanuov a obyvateluov města našeho Budějovského, kterížto nynie sú aneb potom v budúciech časiech budú, v prve pravených našich milostech a obdarování nižádným obyčejem nepřekáželi, ani překážeti komužkoli dopúštěli, ale radše jim toho pomocni byli a skutečně je obraňovali pod uvarováním hněvu našeho těžkého. Jenž jest dán pod naším královským majestátem. Dán v Praze léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého desátého, den dvadcátý měsiece června, leth království našich Českého čtyřidcátého osmého a Římského třidcátého čtvrtého.

Český tento překlad z XV století chová se v archivu Českého musea, jiný český překlad v rukopise knihovny kláštera Strahovského č. 111 na str. 608 za nápisem: „Tento majestát jest na silnice z Cáhlova, z Lince, z Mihle a z Lomuov, pokuta na formany, na sladovny, pivováry a všeliké řemeslníky.“

Čís. 839.

1410, 28 června. V Praze.

Král Václav IV dává svolení Hankovi Škudlovi, měšťanu Malostranskému, aby rychtářství města Písku prodal měšťanu Píseckému Maternovi a jeho dědicům.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum

Hanko Sskudla, ciuis Minoris ciuitatis Pragensis, fidelis noster dilectus, judicium ciuitatis nostre Piescensis, quod ipse a famoso Georgio de Roztok, fideli nostro dilecto, cui idem judicium tamquam ad nos deuolutum dudum dedimus, prout litere maiestatis nostre sibi desuper per nos date clarius attestantur, ex donacione habuit et possedit, Materno ciui ciuitatis Piescensis, fideli nostro dilecto, pro certa summa pecunie vendiderit, exstat maiestati nostre per prefatum Hankonem humiliter supplicatum, quatenus vendicionis et empcionis contractum predicti judicii auctoritate regia approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos igitur prefati Hankonis supplicacionibus ut puta rationabilibus benignius inclinati, attendentes nichilominus studiosis obsequiis maiestati nostre tam per eundem Hankonem quam etiam per dictum Maternum exhibitis et in posterum eo quidem studiosius exhibendis, non per errorem aut improuide sed animo deliberato sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia empcionis et vendicionis contractum predicti judicii Piescensis, prout rite et rationabiliter processit, approbauimus, ratificauimus et confirmauimus, approbamus, ratificamus et virtute presencium regia auctoritate Boemie graciosius confirmamus, decernentes auctoritate regia predicta expresse, quod prefatus Maternus et ipsius heredes predictum judicium cum vniuersis suis pertinenciis, juribus, prouentibus et vsufructibus, in quibuscunque consistant, prout prefatus Hanko ipsum hucusque possidere dinoscitur, habere, tenere et possidere valeant et debeant, impedimentis quibuslibet penitus procul motis. Mandamus igitur subcamerario regni Bohemie ceterisque nostris burggrauiis et officialibus necnon magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis Piescensis, fidelibus nostris dilectis, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus dictum Maternum et eius heredes in possessionem dicti judicii et ejus jurium et pertinencium vniuersorum nequaquam impediant neque impediri per quempiam paciantur, quin pocius circa huiusmodi nostro nomine manuteneant efficaciter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno &c. MCCCCX°, die XXVIII Junii, regnorum nostrorum anno Bohemie XLVIII°, Romanorum vero XXXIV°.

Obsaženo v potvrzení císaře Sigmunda z r. 1437. zapsaného v registru téhož císaře sign. VI F b 19 na str. 32 v knížecím archivu Roudnickém.

Čís. 840.

1410, 20 července. V Bononii.

Papež Jan XXIII potvrzuje výpověď Konráda z Vechty, biskupa Olomuckého a podkomořího zemského, v rozepři kláštera Sedleckého a kapitoly Pražské o hranice farnosti Malínské a Pněvické a o farní práva faráře Malínského, jakožto správce hořejšího kostela Kutnohorského, a faráře Pněvického, jakožto správce kostela sv. Barbory, jakož i o práva žactva obou škol při kostelích těch v Kutné Hoře zřízených.

Johannes episcopus seruus seruorum dei. Ad futuram rei memoriam. Ea, que iudicio uel concordia terminata sunt, firma debent et illibata persistere, et ne in recidiue contencionis scrupulum relabantur, apostolico nos illa conuenit presidio communire. Sane peticio dilectorum filiorum.. abbatis et conuentus monasterii in Czedlicz prope opidum Montis Kuthnis, Cisterciensis ordinis Pragensis diocesis, qui parrochialem ecclesiam in Malina predicte diocesis se tenere asserunt, canonice in usus proprios eorundem et Conradi perpetui vicarii ac nonnullorum parrochianorum ecclesie in Malina predicte et Leonardi parrochialis in Pnyebicz ac capelle Corporis Christi et beate Barbare extra muros opidi predicti dicte diocesis ecclesiarum rectoris nobis exhibita continebat, quod orta dudum inter abbatem et conuentum ac Conradum ex vna parte, necnon Leonardum et parrochianos predictos super fundacione et erectione dicte capelle canonice factis, quam abbas et conuentus ac Conradus infra de Malina, Leonardus uero et parrochiani predicti iufra de Pnyebicz ecclesiarum predictarum parrochias existere asserebant et nonnullis iuribus parrochialibus et aliis articulis tunc expressis et eorum occasione communiter uel diuisim ex altera materia, questione et causa huiusmodi ad sedem apostolicam legitime introducta et coram quibusdam auditoribus causarum palacii apostolici commissionibus apostolicis aliquamdiu uentilata, tandem partes ipse uolentes, ut dicebant, a lite

huiusmodi omnino recedere illamque amicabili composicione finiri. super hoc in dilectum filium Conradum electum Olomucensem, tunc prepositum ecclesie in Melnic, dicte diocesis tanquam in arbitrum, arbitratorem et amicabilem compositorem super premissis omnibus et singulis composuerunt; qui huiusmodi arbitrio in se sponte suscepto et eius forma seruata equum tulit arbitrium inter partes, quod fuit ab utraque parte sponte susceptum, prout in instrumento publico inde confecto, cuius tenor de uerbo ad uerbum inferius describitur, plenius continetur. Quare pro parte abbatis et conuentus, Conradi, Leonardi et parrochianorum predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eidem arbitrio robur apostolice confirmacionis adicere de speciali gratia dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati predictum arbitrium, sicut est rite et prouide factum nec non ab utraque parte, ut prefertur, sponte susceptum et omnia in ipso instrumento contenta et inde secuta grata habentes et rata, ea auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem. Tenor uero predicti instrumenti talis est: In nomine domini amen. Cum soleat uterque litigantium pendente lite sibi ipsi super plus debito confidere, et si qua sibi pro tempore et loco paululum fortuna clemencior arriserit, vix pacis condicionibus libet uti, quia se putat in parte qualicunque eciam superasse, nonne parte equa contemptus fiet merito, si spe sua frustretur, qui se pro uelle suo cuncta crediderat obtenturum. Nam sepe procul dubio, qui pacem abnegat, qui juri suo in parte renuncciare recusat, post subsanabitur, si vincatur. Aliquando enim melius est iuris partem relinquere, quam ipsius occasione animos distrahere, litibus intendere. Igitur volentes inponere finem litibus, ne inmortales existant et ne partes ultra modum grauentur laboribus et expensis, nos Conradus dei gracia prouisus ecclesie Olomucensis potestate arbitraria, prout in nos religiosi viri, domini abbas totusque conuentus monasterii in Czedlicz prope Montes Cuthnis (sic), et dominus Conradus, ecclesie parrochialis in Malyna plebanus, parte ex vna, et honorabilis vir, dominus Leonardus, plebanus ecclesie in Pnyewicz et rector noue capelle Corporis Christi extra muros Montes Cuthnis, ac prouidi viri fratres seu fraternitas eiusdem capelle seu noue ec-

clesie parte ab altera compromiserunt; de quo instrumento compromissi manu Nicolai quondam Diwissii de Prachowicz, clerici Luthomislensis diocesis, publici imperiali auctoritate notarii, desuper confecti latius continetur; ad instantem peticionem dominorum Conradi in Malyna et Leonardi in Pnyewicz ecclesiarum plebanorum coram nobis constitutorum in dei nomine et in hiis scriptis pronuncciamus, decernimus et declaramus per omnia in hec uerba: In primis quidem pronuncciamus, quod omnis utriusque sexus fidelis de plebe parrochie in Malyna, alias in Montibus Cuthnis, postquam ad annos discrecionis peruenerit, omnia sua solus peccata saltim semel in anno fideliter confiteatur proprio suo sacerdoti in sua parrochia, scilicet Malynensi uel in Montibus Cuthnis, iniunctamque sibi penitenciam totis viribus propriis studeat adimplere, suscipiens reuerenter ad minus semel in anno ibidem eukaristie sacramentum offeratque debitis temporibus in sua parrochia et cetera jura faciat iuxta bonam et approbatam consuetudinem, veluti iuris ordo requirit. Item vniuersi presbyteri noue ecclesie ac singuli non debent intrare montes siue metas ecclesie parrochialis in Malyna siue in Montibus Cuthnensibus ac capellarum eiusdem ad visitandum infirmos seu decumbentes cum sacramentis, ut ipsis illa porrigant, absque speciali licencia plebani ibidem in Montibus Cuthnis aut sine speciali et expressa licencia illorum, qui auctoritatem plenariam habent huiusmodi indulgendum. Item nemo de plebe parrochialis ecclesie in Malina seu plebani in Montibus Cuthnis sepeliri debet aput nouam ecclesiam aut in eadem, nisi notorie et manifeste ibidem eligens sepulturam. Item quicunque uel quecunque manifeste, ut predicitur, sepulturam apud nouam ecclesiam elegerit, necnon eorum filii et filie, inpuberes uel adhuc sub utriusque parentum uel alterius eorum cura existentes, eciam nondum emancipati, potest ac possunt apud eandem nouam ecclesiam sepeliri, possunt quoque omnes tales uel quilibet eorum post mortem cum presbyterorum et scolarium de noua ecclesia processione cum cantu vel sine cantu foras conduci, sic tamen, quod plebanus in Montibus in suis consuetis juribus non fraudetur, sed pocius secundum honestam consuetudinem seruatam hactenus jus suum sibi seruetur integrum et illesum. Item si quis pro conducendo funere aliquo uellet habere presbyteros et scolares vtriusque ecclesie, veteris scilicet et

noue, in vna processione, tales non debent cuiquam, dummodo ipsis more consueto satisfiat, quomodolibet denegari. Item presbyteri noue ecclesie ac quicunque alii vniuersi et singuli neminem decumbencium intra metas Malynensis parrochie in suis extremis debent inducere quouismodo, quod aput nouam ecclesiam sepulturam suam eligat aut iam electam inmutet, uel ut ad eandem quidquam testando leget uel per modum donacionis causa mortis uel testamenti puta perpetuam missam aut queuis alia donet, quocunque nomine talia censeantur. Item sic a contrario vniuersi et singuli sepedicte parrochialis ecclesie in Malyna aut capellarum sibi annexarum presbyteri neminem debent auertere siue quomodolibet abstrahere ab ellectione sue sepulture seu ab ordinacione sui testamenti pro locis et personis quibuslibet facienda, ueluti sue complacuerit uoluntati. Item utriusque partis, scilicet tam noue ecclesie quam eciam parrochialis ecclesie in Malyna necnon suarum capellarum ad ipsam spectancium, predicatores sermonem aut uerbum dei ferentes ad populum debent omnibus magnis festiuis diebus fideli consilio audientes suos inducere ammonendo, quod de jure quilibet in sua parrochia tunc maneat aut saltim uerbo de alibi audito ad propriam ecclesiam redeat et suo plebano iura sibi debita faciat, ibique obediens audiat voluntatem sui episcopi et mandata. Item si quis de fraternitate noue ecclesie cuperet habere scolares lecturos psalterium circa funus intra parrochiam Malynensem aut in suarum metis et terminis capellarum. ipsos circa scolas dictas superiores et non alibi recipiat aut assumat. quociens fuerit opportunum. Si quis autem uellet, quod scolares de noua ecclesia psalterium legerent circa funus, possunt hoc ipsum licite facere tantummodo in noua ecclesia uel saltem in suis limitibus ad eandem spectantibus, eciam quociens hoc fuerit opportunum. Item ne manus elemosinas facere volencium quouismodo claudantur, permittantur scolares noue ecclesie transire recordatum ad domos montanorum cum cantu, simul, si placeat, in vno cumulo aut forsitan in duobus, juniores autem et paruuli possunt eciam licite transire ad domos montis predicti mendicatum, quocienscunque hoc ipsum eisdem fuerit opportunum. Item presbyteri noue ecclesie non debent amplius in vigilia Natiuitatis Christi, Circumcisionis et Epifanie transire ad domos montanorum extra suas metas calendisatum et

a contra vero presbyteri parrochialis ecclesie in Malyna ac capellarum ad eandem spectancium capellam non debent calendisatum transeundo metas suas exire, quomodolibet parti alteri iniuriam faciendo. Item in lapicidio monasterii Czedlicensis seu rupturis lapidum aut in rupibus eiusdem monasterii in agro curie allodialis site in platea feni ante Montis portam Gurymensem cultores ac operarii noue ecclesie possunt libere lapides omnes pro eiusdem construendo edificio ac suarum attinenciarum, quibus indigent uel indigebunt, effodere, exsecare uel quomodolibet aliter aquisitos suis tamen expensis accipere et acceptos abducere magnos et paruos, pro quadris uel aliter qualitercunque dispositis seu disponendis partibus, usque ad consumacionem plenariam earundem. Si uero contingeret ob predictorum lapidum in futuris temporibus exsectionem uel fortasse predictis denudandis rupibus antedicte curie agros in parte illa destrui aut alias quomodolibet peiorari, tunc dicte ecclesie noue fratres ad arbitrium quatuor proborum virorum ipsius curie possessori pro sic destructis agris tenebuntur satisfacere, quos ab utraque parte super hoc duxerint eligendos. Item ob reuerenciam Corporis Christi domini nostri maiorem in die festo magne sollempnitatis eiusdem, scilicet feria quinta infra octauam sancte Trinitatis, plebanus ecclesie noue cum suis presbyteris processione debita sacramento dominico, quanto sollempnius poterit intrare superiorem ecclesiam sic dictam ab antiquo, ubi sacramentum ibidem honorifice re ponens cum plebano eiusdem ecclesie suisque presbyteris et toto clero exeat et corpus dominicum [ambo plebani deferant] coniunctis processionibus more consueto per Montes, quanto poterint humilius et deuote. Tandem uero plateis Montium secundum consuetudinem cum duplici processione pertransitis reuertentes ad dictam ecclesiam superiorem plebanus ecclesie noue sacramentum dominicum per se prius ibi depositum reuerenter accipiat ac cum processione sua secum ad propria reuertatur. Sequenti uero die dominico, scilicet dominica infra octauas Corporis Christi, plebanus parrochialis ecclesie in Malyna, rector capellarum in Montibus Cuthnis, processione tamen predicta eo modo, quo supra, decenter et reuerenter peracta, alias adhuc pre omnibus adimplenda, egrediatur foras cum suis presbyteris processionaliter deferendo Corpus Christi domini nostri, venerabile sacramentum, in

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sub [illegible] lapidibus [illegible]
chorum [illegible] ecclesie. [illegible] [illegible]
ipsa jura parrochialia predictarum [illegible] diuidunt ac
distinguunt: domos autem inferiores [illegible]
situatas pronuncciamus pertinere ad parrochiam [illegible]
Montis murus uersus occidentalem plagam ab [illegible] porta qua
itur ad nouam ecclesiam per plateam [illegible] usque ad supe-
riorem porticam cum ponte pendulo seu leuabili, quo transitur ad
forum lignorum de domo domini Nicolai de [illegible], que quondam
fuit Petri Glaczer, in foro equorum, et iterum ab eodem [illegible]
linealiter trahendo funiculum directe in longum [illegible]
prope caueam seu casam argentifodii dicti ad [illegible]
prope fabricas siue casas fabrorum argentifodii dicti ad [illegible]
que omnes adhuc sicut antea permanent in parrochia [illegible] et
sic ulterius trahendo funiculum in longum [illegible]
usque quendam erectum lapidem [illegible]
capituli Pragensis [illegible]
stantem [illegible]
ecclesie [illegible]
funiculum [illegible]
[illegible]

uelut in aliis litteris super hoc confectis plenius continetur, nequaquam tamen iidem tres lapides erecti hic eciam pro distinccione ac declaracione parochialium jurium dictarum parrochiarum debent aliquominus deseruire; vlterius autem a predicto vltimo lapide limitali erecto sub fenestra domus predicte protendendo funiculum iterum uersus occidentem per ortum ac deinde per murum orti extremum ac deinde per semitam stratam amplis lapidibus usque ad aciem signatam signo crucis muri cingentis ortum ex opposito turris in curia Laurencii de Montibus, que quondam fuit Nicolai Katcz suorumque heredum in plathea feni, sic tamen omnino, quod eadem curia cum platea feni atque domuncula triturlitoris (sic) cum ortis ceterisque attinenciis ipsarum sub iure parrochiali permaneant ecclesie Malinensis. Semita uero predicta lapidibus amplis strata tendens ad casas jura parrochialia predictam ecclesiarum diuidit et distinguit, casis et conflatoriis ibidem sitis in vallibus semper permanentibus sub eodem jure parrochiali, sub quo hactenus permanserunt, illeso tamen semper et saluo in quolibet premissorum articulo jure dominii siue fundi partis utriusque cum omnibus suis proprietatibus et annexis, de quibus omnibus nichil ad presens, cum hic solummodo jura parrochialia distinguantur. Item pronuncciamus, quod pro restauro ac satisfaccione quarte funeralium et pro dampnis, si aliquod euenisset dampnum ecclesie parrochiali in Malyna per nostram pronuncciacionem siue non, domini de fraternitate sacri Corporis Christi, de quibus in compromisso fit mencio, infra vnum annum a data presentis nostre pronuncciacionis emant sex sexagenas grossorum census annui perpetui pro dicta ecclesia parrochiali in Malyna et rectore eiusdem in certis liberis bonis. Item pronuncciamus, quod sentencie pro quacunque predictarum parcium tam in curia Romana quam eciam alias ubicunque late, transeant et nullius sint momenti, et expensas per ipsas partes hincinde factas compensamus et predictam nostram pronuncciacionem volumus et mandamus a predictis partibus seruare, tenere, eidem non contrauenire ullo vmquam tempore sub pena in dicto compromisso descripta. Item pronuncciamus, quod utraque dictarum parcium pars sufficiens mandatum dirigat suo procuratori in curia Romana ad cedendum liti et cause, et quod sumptibus ambarum parcium presens nostra pronuncciacio procuretur

approbari, confirmari per sedem apostolicam. Quam quidem pronunciacionem per nos modo, quo supra, factam domini Conradus plebanus in Malyna suo et sue ecclesie nomine ex vna, et Leonardus plebanus ecclesie in Pnyewicz ac rector noue capelle sacri Corporis Christi similiter suo et dicte sue ecclesie nomine parte ex altera, in omnibus suis punctis et clausulis emologauerunt, laudauerunt, approbauerunt ipsamque ratam, gratam atque firmam tenere et inviolabiliter obseruare per sollempnem stipulacionem hincinde factam promiserunt. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum, eciam ad perpetuam rei memoriam presentes litteras siue hoc presens publicum instrumentum nostram pronuncciacionem huiusmodi in se continentes seu continens per notarios publicos infrascriptos subscribi et publicari mandauimus nostrique sigilli necnon sigillorum abbatis et conuentus monasterii Czedlicensis et domini plebani ecclesie Malynensis ac eciam sigillorum communitatis montanorum ac fraternitatis et domini Leonardi plebani in Pnyewicz predicti iussimus appensione communiri. Datum et actum Prage in monasterio sancti Jacobi ordinis fratrum minorum in estuario inferiori sub anno a natiuitate domini millesimo quadringentesimo decimo, indiccione tercia, die Mercurii, decima sexta mensis Aprilis, hora terciarum uel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Alexandri diuina prouidencia pape quinti anno primo, presentibus ibidem nobili domino Henczone de Donyn, consiliario, necnon prudentibus viris Hana prothonotario, Jacobo Pragensis et sancti Petri Wissegradensis ecclesiarum canonico et plebano ecclesie parrochialis in Werona, notario camere, et Theodrico dicto Cro, camerario serenissimi principis et domini, domini Wenceslai dei gracia Romanorum et Bohemie regis, officialibus, Henrico plebano ecclesie in Zeleticz, Olomucensis diocesis, ac canonico ecclesie Oppoliensis, Johanne altarista altaris sancti Jeronimi in noua capella in Montibus Cuthnis et magistro Jacobino de Krnouia, aduocato consistorii Pragensis, dicte Pragensis dyocesis, testibus fide dignis ad premisa vocatis specialiter et rogatis. Et ego Crux, natus quondam Benedicti Hoch de Miliczyn, Pragensis diocesis, publicus apostolica et imperiali auctoritatibus necnon capituli ecclesie Pragensis juratus notarius, pronunciacioni, emologacioni, ratificacioni et approbacioni omnibusque aliis

et singulis suprascriptis, dum sic, ut premittitur, per predictum reuerendum in Christo patrem et dominum, dominum Conradum prouisum ecclesie Olomucensis, arbitrum, et coram eo agerentur et fierent, vnacum prenominatis testibus collegis meis notariis publicis infrascriptis presens interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audiui, sed aliis meis occupatus negociis per collegam meum infrascriptum fideliter scribi procuraui, hic me manu propria subscribens, publicaui et in hanc publicam formam redegi signoque meo et nomine meis solitis et consuetis vnacum appensione sigillorum venerabilis domini arbitri et abbatis et conuentus monasterii Czedlicensis et domini plebani ecclesie Malynensis atque eciam communitatis montanorum et fraternitatis et domini Leonardi plebani in Pnyewicz consignaui rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum. Constat michi notario predicto de rasura in presenti mea subscripcione in sequenti linea a fine sursum computanda in diccionibus venerabilis domini arbitri, que est facta non vicio sed errore, quam hic approbo. Et ego Andreas natus quondam Mathie de Jermericz, Olomucensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius scribaque causarum consistorii curie episcopalis Olomucensis juratus pronuncciacioni, emologacioni, ratificacioni, approbacioni ac omnibus aliis et singulis suprascriptis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur vnacum prenominatis testibus et meis supra et infrascriptis in hac parte collegis presens interfui eaque omnia et singula suprascripta sic fieri vidi et audiui, sed me aliis arduis occupato negociis per collegam meum infrascriptum scribi, procuraui, hic me manu propria vnacum supra et infrascriptis meis in hac parte collegis subscribens publicaui et in hanc publicam formam redegi, signo et nomine meis solitis et consuetis vnacum appensionibus sigillorum, videlicet dicti domini arbitri necnon abbatis et conuentus monasterii Czedlicensis et domini plebani ecclesie Malinensis atque eciam communitatis montanorum et fraternitatis et domini Leonardi plebani in Pnyewicz consignaui rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium premissorum. Et ego Nicolaus quondam Diwissii de Prachowicz, clericus Luthomislensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius pronuncciacioni, emologacioni, ratificacioni, approbacioni ac omnibus aliis et singulis suprascriptis,

dum sic, ut premittitur, per predictum reuerendum in Christo patrem et dominum, dominum Conradum prouisum ecclesie Olomucensis, arbitrum, et coram eo fierent et agerentur, vnacum prenominatis testibus et meis suprascriptis in hac parte collegis notariis presens interfui eaque omnia et singula suprascripta sic fieri vidi et audiui. Ideo hoc presens publicum instrumentum manu mea propria conscribens publicaui et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis vna cum appensione sigillorum, videlicet reuerendi in Christo domini, domini Conradi prouisi ecclesie Olomucensis, arbitri predicti, necnon abbatis et conuentus monasterii Czedlicensis ordinis Cisterciensis et domini Conradi eiusdem monasterii et ordinis professi, plebani ecclesie in Malina, atque communitatis montanorum et fraternitatis de fratrica sacri Corporis Christi et sancte Barbare ac domini Leonardi, plebani ecclesie in Pnyewicz, consignaui rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum. — Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis, communitionis et suppletionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Bononie XIII° kalendas Augusti, pontificatus nostri anno primo.

[V pravo na ohbu:] Ste[phanus] Garnerii XII.

[V levo pod ohbem:] C x x [Na rubu] R.

Aug. Gerlacus

P. de Magio.

Orig. perg. v knížecím archivu Vorlickém č. 101. S olověnou bullou na hedbávných červených a žlutých nitích zavěšenou s nápisem: „S · PA[VLVS] S · PE[TRVS]“ s obrazy sv. Petra a Pavla a na rubu s nápisem: „JOHANNES . PP . XXIII.“ — — Téhož roku uzavřela obec Horská s Pražany smlouvu, že obyvatelé obou měst mohou v obou městech svobodně kupectví provozovati, jakž toho dokladem je *list Hornîků d. na Horách Kutných 28 února 1410*, jenž je zapsán v staré knize privilegií Starého m. Prahy č. 993 na l. 106 za nápisem: „*Littera vnionis Montis Chutnis cum ciuibus Pragensibus*“, a jenž zní takto: „Wir Hanuschko von Pyesk, richter, Francz Oderin, Bernhard Lilgenstain, schepfenmeister, Ticz Clems, Mertein Teicher, Mathes Gros, Hannus Kauffman, Hanko von Piesk, Jacub von Piesk,

Hannus Spisglas, Henrich Kelner, Gregor Osterman, Bernhard Brawmbart. Purkart Goltsmid, Hensel mit dem czopf, Hannus Reinswerk, gesworen schepfen vnd die gancze gemein des Berges zu Kutten bekennen offenlich mit disem brif vnd tun kunt allen den, die in sehen oder horen lesen, das die edlen herrn Peter genant Zmrzlik von Sweissin, munczmeister vff dem Berge zun Kutten vnd Nicolaus von Prag, oberister lantschreiber des kunigreichs zu Behein vnd oberister vrborschreiber vff dem Berge zun Kutten, vnsers gnedigen hern des Romischen vnd Behemischen kunig rete, vns mit den erbern vnd weisen leuten burgermeister vnd gesworen schopfen vnd der ganczen gemein der Grossen stat zu Prag haben voreynet vnd freuntlichen ein eynung vnd vorrichtung gemacht in aller der weis, als hernach geschriben steet: Von ersten, das alle burger vnd inwoner der Grossern stat zu Prag bey vns vff dem Berge zun Chutten frey ir kaufmannschafft treiben mugen mit kauffen vnd vorkauffen als andere vnser mitburger vnd inwoner on alle hindernusse vnd widerrede, darczu auch alle ir mitburgere vnd inwoner der Grossern stat zu Prag bey vns vff dem Berge zu Kutten aller losung vnd beswerung sollen vberhaben sein, wie die mit sunderlichen worten genannt mugen werden, vnd sunderlich von vberlauff der berkwerk von gruben sollen die von Prag [frey]vnd ledig sein vff dem Berge zu Kutten, so sollen wir auch vnd alle vnser nachkomen, mitburger vnd inwoner, vnd vnser gancze gemein bey in in der vorgenannten Grossern stat zu Prag auch aller losung vnd beswerung, wie die genannt werden mag, vberhaben sein, frey vnd ledig in zukumpftigen czeiten. Diser sach zu geczeuknuss vnd durch besser sicherheit willen haben wir obgenannte schepfen vnser gemein das grosser ingesigel gehenget an disen brif. der do geschriben ist vff dem Berge zun Kutten nach Cristi geburt vierczehenhundert jar vnd darnach in dem czehenden jaren, des nechsten freitages fur mitterfasten.“ Za tímto listem v téže knize zapsán jest též list Pražanů stejného znění z téhož dne za nápisem: „*littera vnionis Pragensium cum Montanis in Chutna*“, jenž začíná: „Wir Sigmund Rokczaner zu den czeiten burgermeister, Johanco Ortel, Czenko gewantsneider, Marsso Schram, Fridel Kussenphennig, Wenczlaw Chayne, Mathes Rudniczer, Duchco Rymer, Purkart von Aldemburgh, Ludwik Apotheker, Franz Kbelsky, Jacub Maritak, Jessk Dupowecz, Peter Melczer, Andres Krayssa, Jan Wlczichrdlo, Duchco Rulant vnd Lorencz Reichel, gesworen schopfen vnd die gancze gemein der Grossern stat zu Prag“.

Čís. 841.

[1410], 16 října. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, radě i vší obci města Mostu, aby vydávali Janovi, synu zemřelého jich rychtáře Jindřicha Biskupova, všechny důchody z rychty městské od smrti otce jeho.

Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen czeiten merer des reichs und kunig zu Behem. Liben getrewen! Wir heissen und gebieten euch ernstlich und vesticlich mit disem brive und wollen, das ir Johansen, ettwenn Heinrichs Bischofs richters zu Brux sun, unsern liben getrewen, und seinen vorwesern alle rente, nucze und gefelle, die zu demselben gerichte gehoren, an alle hindernusse folgen lassen sullet, als dem egenanten Heinrichen, seinem vater, und seinen vorfarn, richtern zu Brux, als das von alders her gewesen ist, und nemlichen alles das, das ir im bisher nach seines vaters tode an dem gerichte verhalden habt, genczlich und gare widerkeret und furbas dorein nicht greiffet, bey unsern hulden. Wann wo ir anders tetet, so wolten wir doch den egenanten Hansen bey gleich und rechten behalden, also das er seines veterlichen erbes geruchtlichen genyessen vnd gebrauchen wurde, als bilich ist, von euch und allermeniclich ungehindert. Geben zu Prage an sand Gallen tage, unsrer reiche etc.

Ad mandatum domini regis
Jacobus decanus Wissegradensis.

Orig. pap. v archivu m. Mostu. S porouchanou menší pečetí král. k listu přitisknutou. Na rubu nadpis: „Dem burgermeister, rate vnd burgern gemeinlich der stat zu Brux, vnsern liben getrewen.“ — Schlesinger, Mittheilungen f. Gesch. d. D. in B. XX str. 216. — Listinu tu možno položiti do r. 1410, poněvadž v rekognici uvedený Jakub z Dubé, děkan Vyšehradský, i na následující listině se vyskytuje a poněvadž byl děkanem Vyšehradským v l. 1410—1420 (Tomek, Děj. m. Prahy V str. 148).

Čís. 842.

1410, 13 listopadu. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje purkmistry, konšely i všechny obce měst Plzně, Klatov a Tuchova od placení berně královské na šest let od r. 1411, poněvadž se za něho v rukojemství postavili za dluh 2750 kop gr. praž., kterými Zachařovi ze Svinař a jeho dědicům je povinen.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum

magistri ciuium, consules jurati et communitates Pilznensis, Glatouiensis et Tachouiensis ciuitatum nostrarum, fideles nostri dilecti, tamquam honoris et nominis nostri auidi zelatores et in complacenciam singularem et subsidium duorum milium septingentarum et quinquaginta sexagenarum grossorum pragensium Zacharie de Swynarz, heredibus et successoribus suis, se soluendorum et dandorum pro nobis beniuole submiserunt et ipsos de prefatis pecuniis patentibus ipsorum literis eorum et sigillis sigillatis assecuranerunt, quarum pretextu pecuniarum et aliarum summarum bernarum regalium nobis per ipsos prius et ad presens datarum ac eciam gwerrarum in regno nostro Boemie motarum, vbi nobis cum sumptibus ipsorum fideliter astiterunt, magnis, sicut ab experto cognouimus, debitis inuoluti ad presens adeo, nisi nostra serenitas ipsis succurat in tempore, ipsi processu temporis, sicut accepimus, prolabi possent in ipsorum exterminium vltimatum; ne igitur prefate nostre ciuitates pretextu predictorum debitorum suorum nostris temporibus totaliter succumbi, sed pocius felicia incrementa suscipere et crescere videantur, nos non per errorem aut improuide, sed animo deliberato sanoque fidelium nostrorum accedente consilio ciuitates predictas in recompensam predictorum duorum milium septingentarum et quinquaginta sexagenarum pro nobis, ut premittitur, donandorum seu soluendorum, incipiendo anno domini millesimo quadringentesimo vndecimo et deinceps sex annos continuos inmediate se sequentes a summis regalium bernarum nobis per ipsos per eosdem sex annos dandis et persoluendis absoluimus, exemimus, quittauimus et libertauimus, absoluimus, eximimus et virtute presencium regia auctoritate Boemie pro nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Boemie, quittamus et graciosius libertamus, vniuersas eciam et singulas moniciones et literas per nos seu officiales nostros super quibuslibet summis ad dictas nostras ciuitates in predictorum sex annorum spacio ex obliuione, inaduertencia vel alia de causa quacumque dirigendas et fiendas cassamus, annullamus et virtute presencium de certa nostra sciencia viribus totaliter vacuamus, volentes expresse, ne quispiam, cuiuscunque condicionis extiterit, dictas nostras ciuitates et homines eorum in prefatorum sex annorum spacio pro aliquibus summis seu contribucionibus quibuscunque moneat seu ai-

temptare presumat quoquomodo. Mandantes eciam vniuersis et singulis regni nostri Boemie officialibus et signanter subcamerario, qui est vel qui pro tempore fuerit, firmiter et districte, quatenus ipsi de prefatis nostris ciuitatibus in predictorum sex annorum spacio nullam regalis berne summam exigant, postulent aut requirant nec ad solucionem ipsarum arceant vel compellant quouismodo, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare; nam iusta et euidenti racione perpendimus, quod ipse ciuitates nostre predicte infra et per prefatos sex annos de summis regalium bernarum, que ipsis per eosdem annos more solito imponi deberent, antedictas duo milia septingentas et quinquaginta sexagenas cum aliis summis, quibus per nostram maiestatem nobilibus quibusdam, fidelibus nostris, singulis annis proscripti sunt, satis difficulter soluere preualebunt, et ergo decreuimus omnino volentes, vt per pretactos sex annos nulla penitus exaccione bernarum, subsidiorum aut aliarum quarumcumque solucionum a quoquam valeant amplius aggrauari. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo, die tredecima Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo octauo, Romanorum vero tricesimo quinto. Testes huius sunt in Christo reuerendissimi patres et domini, Wenceslaus patriarcha Anthiocensis, Conradus, episcopus Olomucensis et regni Boemie subcamerarius; nobilis Laczko de Crawarn, magister curie, Petrus Smrzslik, magister monete, et Nicolaus de Wozicz, consiliarii, fideles nostri dilecti, quorum pariter sigilla in testimonium premissorum presentibus sunt appensa. Datum et actum anno, mense, die et loco, quibus supra.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini regis
Jacobus decanus Wissegradensis.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 13. — S velkou královskou a pěti panskými pečetmi na perg. proužcích zavěšenými. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 226, kdež na str. 251 čte se také řádný popis těchto pečetí. — Král Václav IV *listem d. na Žebrácе 14 listopadu 1410* zapsal dále Janovi ze Švamberka 1000 kop gr. na summách královských na městě Stříbře a na klášteřích Chotěšovském, Milevském, Postoloprtském a Nepomuckém (Archiv Český I str. 505).

Čís. 843.

1411, 2 ledna. V Praze.

Král Václav IV obdržev od purkmistra, konšelův i vší obce města Mostu 80 kop gr. na poselství do říše a Francie, zavazuje se obnos ten na summě berně královské nejprve povinné jim srazíti.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quia magister ciuium, consules jurati necnon tota communitas ciuitatis Pontensis, fideles nostri dilecti, octuaginta sexagenas grossorum pragensium occasione ambassiatorum nostrorum per nos versus curiam Romanam et regnum Francie expediendorum pro termino Circumcisionis Domini proxime preterito ad cameram nostram regalem dederunt et persoluerunt pecunia in parata. Idcirco prefatos ciues de eisdem octuaginta sexagenis grossorum pro nobis, successoribus ac officialibus nostris quibuscunque de certa nostra sciencia quittos dicimus et solutos; volumus namque predictis ciuibus prefatam pecunie summam in proximis summis bernarum regalium, ipsis per nos imponendis, realiter defalcare. Datum Prage anno domini millesimo CCCCXI°, die II^a^ Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie XLVIII. Romanorum vero XXXV°.

Per dominum Conradum, episcopum Olomucensem,
Johannes de Bamberg.

Orig. pap. v archivu Českého musea. S menší pečetí královskou do listu na rubu vtlačenou.

* Čís. 844.

1411, 3 ledna. V Praze.

Kunrát z Vechty, biskup Olomúcký a podkomoří království Českého, poroučí jménem krále purkmistru, radě a měšťanům m. Mostu, aby sobě dali zjinačiti menší stříbrné pečetidlo, kterým pečetí listy své posílací.

Wir Conradus von gotes gnaden bischoff zu Olomucz, vndercamerer des kunigreichs zu Beheim, bekennen mit diesem brife allermeniglich, das wir den erbarn weisen burgermeister, rate vnd burgern gemeinlichen der stat zu Bruxe, vnsern liben besondern, gunnet haben vnd erlauben mit macht vnsers gnedigen hern des Romischen vnd Beheimischen kunigs vnd geben auch darzu vnsern willen in craft diz brifes, das sie ihr cleines silbernes insigel, damit sie teglich ihre sentbrife sigeln, anders machen sollen vnd vernewen mogen, doch in solcher masz vnd weise, das der schild, erbwappen vnd die buchstaben vmb der vmbeschrift gleicher weis in demselben neuen insigel werden gegraben, als sie in dem alten sein gewesen, vnd die nicht anders werden vorkeret in keinerlei weise. Mit vrkund diz brifes vorsigelt mit vnserm anhangenden insigel, der geben ist zu Prag nach Crists geburt virczenhundert jar darnach in dem einlefften jare, am sonnabend noch dem neuen jare.

Kopiář privilegií v archivu m. Mostu na l. 27 *b*. — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 152, kdež datováno omylem 27 prosince 1410.

* Čís. 845.

1411, 23 ledna. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, konšelům i vší obci města Mělníka, aby míli kolem města nikdo nových krčem nestavěl, piva nevařil a neprodával, sladů nedělal ani žádného řemesla neprovozoval podobně, jak i kolem ostatních královských měst jest to zakázáno. Jenom vesničtí kováři se ze zákazu toho vyjímají.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cupientes condicionem ciuitatis nostre Melnicensis facere meliorem, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis Melnicensis predicte, fidelibus nostris dilectis, fauimus et indulsimus, fauemus et de singulari nostra gracia auctoritate regia Boemie presentibus indulgemus, vt ipsi, ne quispiam, cuiuscunque

status, gradus seu condicionis existat, infra distanciam vnius miliaris integri a ciuitate ipsorum circumquaque tabernas nouas erigere, ceruisiam braxare nec propinare, brasia facere aut artem mechanicam quamcunque exercere audeat, prohibere valeant atque possint, fabris tamen ruralibus exceptis, prout in ceteris ciuitatibus regni nostri Boemie solitum est et consuetum. Si quis uero, cuiuscunque status, gradus seu condicionis existat, contrafacere aut ipsos ciues Melnicenses in predicta nostra gracia impedire quomodolibet conaretur, preter indignacionem nostram grauissimam penam quinquaginta marcarum argenti puri tocies, quocies contrafecerit, se nouerit irremissibiliter incurisse, quarum medietatem regali nostro errario siue fisco, residuam uero partem dictorum ciuium Melnicensium vsibus decernimus applicandam. Damus preterea prefatis ciuibus Melnicensibus presentibus plenariam potestatem talem seu tales, contra predictam nostram graciam in ipsorum preiudicium quicquam attemptare quomodolibet presumentes, arrestandi et penas predictas ab ipsis exigendi et recipiendi tocies, quocies fuerit oportunum. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo vndecimo, die vicesima tercia Januarii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo octauo, Romanorum vero tricesimo quinto.

Obsaženo v orig. konfirmaci císaře Sigmunda d. v Praze 30 září 1436 č. 12 v archivu m. Mělníka. — Český překlad tohoto listu ze XVII století zapsán je v knize privilegií archivu m. Mělníka na l. 61 *a* za nápisem: „Vejpis majestátu krále Václava, aby v míli pivovárův žádných nebylo ani řemeslníkův ve vsech pod pokutou a stavováním.“

* Čís. 846.

1411, 26 ledna. V Praze.

Kunrát z Vechty, biskup Olomúcký a podkomoří království Českého, povoluje jménem krále purkmistru, konšelům i vší obci města Mostu, aby dali sobě zhotoviti nové velké pečetidlo se lvem ve štítu.

Conradus dei gracia episcopus Olomucensis, regni Boemie subcamerarius. Notum facimus tenore presencium vniuersis presentem

nostram inspecturis, lecturis et audituris literam, quod nos prudentibus viris, magistro ciuium, juratis, consulibus et comunitati ciuitatis Ponthensis, amicis nostris dilectis, de speciali gracia et fauore indulsimus ac concessimus et tenore presencium regia atque propria auctoritate concedimus et plenarie indulgemus, vt sigillum ciuitatis eorum, quo ad presens vtuntur, de nouo laborare seu sculpere valeant atque possint, caracteribus et armis ac litteris circumferencialibus minime immutatis, eo tamen saluo, quod leonem, quem pro armis ciuitatis eorum predicte deferunt, in clippeo poterint sculpere ad placitum in eodem sigillo, super quo ipsis presentibus plenariam damus potestatem. Harum, quibus sigillum nostrum proprium de certa nostra sciencia est appensum, testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo vndecimo, die vicesima sexta mensis Januarii.

Orig. perg. v archivu m. Mostu N° 18. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Conradus giebt zu den Brüxern ein new sigel zue machen". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 153.

Čís. 847.

1411, 5 března. V Praze.

Kunrát z Vechty, biskup Olomúcký a podkomoří království Českého, jménem krále povoluje purkmistru, radě i vší obci města Mostu, aby listy obecní pečetili zeleným a nikoli více bílým voskem v odměnu za prokázané králi služby ve válkách s panskou jednotou a markrabími Míšenskými, jakož i za skvělé pohostění královny Žofie a vévodkyně Zhořelecké Alžběty na cestě jich do Brabantska.

Wir Conradus von gotes gnaden bischoff czu Olomucz, vndercamerer des kunigreichs zu Beheim, bekennen vnd tun kunt —, das wir haben angesehen soliche grosse merckliche dinste, die der burgermeister, rate vnd burgere gmeinlichen der stat Bruxe vnserm gnedigen herrn, dem Romischen vnd Beheimischen kunige, in seinen grossen noten, da sein gnad gefangen was, und auch grossen kriegen, die sein gnade mit den hochgebornen margrafen von Meissen gehabt

vnd gefurt hat, getan haben vnd getrewlichen geholffen vnd bergestanden sein vnvorruckt mit iren leiben vnd gutern, vnd auch nemlichen der hochgebornen herczogynne von Gorlicz mit der durchleuchtigen frawen, frawn Sophien, kunigynne zu Beheim, vnser gnedigen frawen, mit andern vnsers obgenanten gnedigen herrn des kuniges reten vnd herren, die durch ire stat geczogen sein gen Prauatt, an derselben reyse grosse ere erboten vnd erberlichen vnd furstlichen gehalden haben, darczu williclichen vs den herbergen vsgericht vnd geloset, also das sie wol wert sein, das man sie vnd ire nachkomlinge, burgere zu Brux, hoher wirdigen vnd mit eren begnaden soll. Vnd wir obgenanter Conradus, als ein vndercamrer des kunigreichs zu Beheim, mit wolbedachtem mute die obgenanten burgermeister, rate vnd burgere gemeinlichen der obgenanten stat Bruxe vnd ire nachkomlingen mit macht vnsers obgenanten gnedigen herren des kuniges wirdigen vnd mit diesen eren begnaden, das sie vnd ire nachkomlingen, burgere zue Bruxe, furbas nicht mere ire brife, die von dem rate vnd der gmeyne vsgeen vnd gesant werden, mit weissem wachse, sunder mit grunem sigeln vnd vorslissen sollen, ewiclichen vngehindert von allermenicliche. — Geben zu Prage nach Crists gepurt virczenhundert jar darnach in dem einlefften jare, am donrstag vor dem suntage, als man singet Reminiscere in der vasten.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 85. Pečeť utržena. Na rubu pozdější rukou: „Conradi nicht mehr mit weissen, sondern grünen wachs zu sigeln". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 154. Srov. poznámku při č. 833 této Sbírky.

* Čís. 848.

1411, 27 června. V Praze.

Král Václav IV svoluje k tomu, by obec města Žatce bývalému městskému písaři Janu ze Šitboře odkoupila právo vybírati v trhové dny po grošı stříbrném od každého řezníka, jenž na trhu svobodném maso prodává.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis. Dudum

Johanni de Sitbor, pro tunc notario ciuitatis nostre Sacensis, nunc uero notario Noue ciuitatis Pragensis, fideli nostro dilecto, et heredibus suis hanc specialem graciam feceramus, vt ipsi a quolibet carnifice omni die forensi in foro libero in ciuitate nostra Sacensi carnes vendente unum grossum argenteum pro suis usibus deberent exigere et recipere cum effectu, sicut id ipsum maiestatis nostre litere, quas a nobis super hoc habere noscuntur, clarius attestantur. Et quia idem Johannes de Sitbor omne ius, quod sibi et heredibus suis in percepcione unius grossi a quolibet carnifice, ut premittitur, competebat, magistro ciuium, consulibus iuratis et communitati ciuitatis Zacensis, fidelibus nostris dilectis, uendidit et ipsis de eodem realiter condescendit, nobis supplicans humiliter et attente, quatenus vendicionem et resignacionem huiusmodi iuris sui, ut prefertur, admittere, ipsumque ius suum in prefatos magistrum ciuium, consules et communitatem ciuitatis Zacensis transferre graciosius dignaremur; nos igitur prefati Johannis supplicacionibus utpote racionabilibus benignius annuentes, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra sciencia uendicionem et resignacionem dicti iuris sui per ipsum prefatis magistro ciuium, consulibus et communitati ciuitatis Zacensis factam benigne admisimus ipsumque ius suum, quod sibi in percepcione unius grossi a quolibet carnifice, ut premittitur, competebat, in magistrum ciuium, consules juratos et communitatem ciuitatis Zacensis transtulimus et virtute presencium regia auctoritate Boemie transferimus graciose, per ipsos et successores eorum habendum, tenendum, utifruendum et sub omni eo modo et forma, quibus ipsum prefatus Johannes et heredes sui hucusque habuerunt et possederunt, perpetuis inantea temporibus possidendum pacifice et quiete impedimentis penitus procul motis. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domino millesimo quadringentesimo vndecimo, die uicesima septima Junii, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo nono, Romanorum uero tricesimo quinto.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum, episcopum Olomucensem,
Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Žatce. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Kop. v pamětní knize m. Žatce z r. 1383 na l. 46 *b* za nápisem: „Ku vybírání od řezníkuov". — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz str. 154.

Čís. 849.

1411, 20 října. V Praze.

Král Václav IV zapisuje „Ondřejovi Trýznovi, kuchaři, a jeho synuom vlastním, na 12 kop úroku ročního na sumách královských na městě Písku vybierati majících".

Výpis z register zápisů královských z r. 1453 s dodatkem, že „ten list nám okázal Janek Tryznóv syn, a vedle toho list Pieseckých, v kterémž se zapisují, že mají vydávati tak, jakož list krále Václava svědčí Ondřejovi Tryznovi i jeho synuom" (Palacký, Archiv Český I str. 503).

Čís. 850.

1412, 8 ledna. V Praze.

Konrád z Vechty, biskup Olomúcký a král. podkomoří, jménem krále povoluje purkmistru, konšelům i vší obci města Loun, aby cla, která se vybírají v branách a ze soli, jakož i jiné dávky, jež se u nich dávají, obraceli na potřeby obecní, zvláště na opravu a opevnění města.

Conradus dei et apostolice sedis gracia episcopus Olomucensis regni Boemie subcamerarius. Vobis magistro ciuium et juratis consulibus ac communitati ciuitatis Lunensis, amicis nostris carissimis salutem et benigni fauoris affectum. Considerantes multa incomoda et nonnulla dampna vobis et ciuitati vestre per diuersas gwerrarum turbines atque emulos non modice illata et inflicta, que ipsa rerum magistra experiencia nos docuit manifeste, volentes igitur vobis et vestre ciuitati de quodam aminiculo in recompensam damnorum illatorum fauorabiliter prouidere, de serenissimi principis et domini domini Wenceslai, Romanorum ac Boemie regis, domini nostri graciosissimi, coniuencia et gracia speciali atque auctoritate regia sua

propria concessimus et indulsimus, ac presentibus concedimus et fauorabiliter indulgemus, plenam potestatem vobis tribuentes, vt theloneum valuarum et pecuniam salis aliosque fructus vniuersos, quos in vestra percipitis ciuitate, in edificacione et reformacione ac raysis ceterisque vtilitatibus et necessitatibus vestre Lunensis ciuitatis exponere et expendere valeatis et possitis, contradiccione et impedimentis cessantibus quibuscunque. Presencium sub nostri appressione sigilli. Datum Prage anno domini M°CCCC°XII°, die octaua mensis Januarii.

Orig. pap. v archivu m. Loun č. 25. Na rubu přitlačena pečet biskupova.

Čís. 851.

1412, 13 dubna.

Král Václav IV společně s městy a krajinami Loketskou a Chebskou uzavírá na tři léta s knížaty a pány, kteří drží vůkolní krajiny, panství, zámky, města a soudy, zejména s falckrabími na Rýně a vévody Bavorskými Ludvíkem a Janem, s lantkrabími Durynskými a markrabími Míšenskými, bratřími Fridrichem a Vilémem, jakož i synovcem jich Fridrichem mladším, s bratřími Jindřichem a Guntherem hrabaty ze Švarcpurku, s Albrechtem z Leisseneku, s Konrádem opatem kláštera Waldsaského, s Mathildou lantkraběnkou z Leuchtenberka, s Hanušem Parspergerem a Hynkem ze Zedwicu jednotu na ochranu míru zemského v Loketsku, Chebsku a sousedních krajinách, tak aby vzájemně pomáhali sobě na ty, kdož by v krajinách těch mír rušili, dopouštějíce se loupeží, krádeží, vražd neb pálení K jednotě té přistoupili též hejtman Loketský Albrecht z Kolovrat, pflegar Chebský Hanuš Forster a rady měst Lokte a Chebu, aby tudy zejména silnice byly bezpečny a každý pokojně živnost svou provozovati mohl. K hájení tohoto míru zřizuje se jedenáctičlenná přísežná rada, v které král má míti dva zástupce z krajiny Loketské a tři z krajiny Chebské, a z ostatních šesti členů mají vévodové Bavorští dva, markrabové Míšenští tři a hrabě ze Švarcpurka jednoho ustanoviti. Rada tato má se nejméně každých osm neděl jednou v Chebu scházeti a o záležitostech jednoty a o věcech obecného dobra

se raditi a usnášeti. Na čem přítomní členové rady jednomyslní se snesou, tomu mají všichni jednotníci se podrobiti. Rada přijímá nové jednotníky; každý úředník v krajinách těchto dosazený má radě landfridní přísahou a poslušenstvím se zavázati. Všichni obyvatelé krajin, pro něž platí tento mír zemský, mají zůstaveni býti při svých právech starodávních, a kdyby někdo práva jich rušil, mají obrátiti se na radu přísežnou, aby o tom rozhodla, a na ní také náleží rovnati a souditi spory mezi jednotníky. Z uložení rady mají všichni jednotníci táhnouti na každého rušitele míru a sice má z Loketska a Chebska 60 a z ostatních panství 121 jezdců do pole se vypraviti. Každá vrchnost stojí svým lidem za škodu, kterou při dobývání hradů na tvrzi vezmou, dobyté zámky a dvory rušitele míru mají se pobořiti a statky k nim příslušné přivlastniti vrchnosti, v jejímž území leží. Žádný vrah, palič, zloděj neb loupežník nemá ušiti pokoje ani ochrany; toliko rada přísežná může mu povoliti glejt, aby se před ní zodpovídal. Rovněž tak má nad přechovávači zhoubců zemských a jich pomahači popraveno býti. Kdo není urozený neb usedlý v těch krajinách a chtěl by koňmo jezditi, nemá býti trpěn. Jednota má po projití tří let i nadále trvati, leč by některým jednotníkem byla vypověděna, což se čtvrt roku napřed a to v městě Chebu státi musí.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kuenig czu allen czeiten merer des reichs vnd kuenig czu Pehem mit vnser stat vnd lande czum Elbogen vnd mit vnserm sloss Hertenberg vnd dem sloss Neydeck vnd mit der stat vnd lande czu Eger vnd mit allen derselben vnserr stet, land vnd pflegn vnd iren innewonern mit allen czugehorungen, vnd wir Ludwig pfalczgraffe pey Reyn vnd herczog in Peyern mit Waldeck vnde Kempnat mit allen zugehorungen, vnd wir Johannes pfalczgraff pey Reyn vnd herczog in Peyrn mit Pernaw, Pleystein, Dreswicz vnd Wildenaw vnd allen irn czugehorungen, vnd wir Frydereich vnd Wilhelm geprueder, lantgraffen in Duringen vnd margraffen czu Meissen, mit Arnshawg, Solfelt, Weyda, Pergaw, Czigenrueck, Tryptiss vnd Vhma mit allen irn czugehorungen, vnd wir Fryderich der juenger, lantgraff in Duringen vnd margraffe czu Meissen, mit Voyitsperg, Czwickaw, Oslnicz, Adorff, Tyrstein, Mueldorf, Elster-

berg, Plebnicz, Wysenberg, Plon, Falkenstein vnd Drewhen mit allen czugehorungen, vnd wir Heinreich vnd Gunther gepruder, graffen von Swarczpurck, herren czu Arnsteet vnd Sundershawsen mit Mylen, Schoneck vnd Sparnberck vnd wir Albrecht von Leysneck mit Swarczenberg mit seynen czugehorungen, vnd wir Cunrat abbt czu Waltsassen mit dem ganczen eygen vnd desselben closters czugehorungen, vnd wir Mechthilt, lantgraffin vom Lewtenperg, mit dem sloss czu dem Newnhawsse mit allen czugehorungen, vnd ich Hanns Parsperger mit dem Stoernsteyn, der Newenstat, Grafenberde vnd Schonkirchen mit allen czugehorungen, vnd ich Heincz von Czedwicz czu Neytperck mit dem slosse Neitpergk mit seyner czugehorunge, bekennen alle eyntrechticleichen mit disem briffe vnd wollen, das es wissentleichen seye allen den, dy in sehen, horen oder lesen, das wir angesehen haben sulche swere beschedigunge, rewberey, dyberey, mortprant vnd schedliche vbeltat, dye in den egenanten landen, herschefften vnd kegenden vil vnd mancherleye geschen vnd erstanden seyn vnd noch teglichen geschen, vnd sulche vbeltat czu vndersteen haben wir vorgenanten Wenczlaw, Romischer vnd Behmischer kunig, vnsere pflegere vnd rete czum Elbogen vnd czu Eger vnd czu Hertenbergk vnd Neydeck, Ludwigk vnd Johanns, pfalczgrafen pey Rein vnd herczogen in Payern, vnsere pflegere czu Waldeck vnd czu Pernaw, Friderich vnd Wilhelm geprudere, lantgraffen in Doeringen vnd marggraffen czu Meissen, vnsere voyte czum Arnshawg vnd czu Weyda, Fridereich der juenger, lantgraff in Dueringen vnd margraff czu Meissen, vnsern voyt czu Voytspergk, Heinreich vnde Guentherr, grafen von Swarczpurck, herrn czu Arnsteet vnd Sundershawssen, vnsern hewptman czu Mylen vnd Schoenek, Albrecht von Leysneck, vnsern hawptman czu Schwarczenbergk, alle vnd vnsere iczlicher sunderleichen, mit gutem rate vnd wolbedachtem mute vnd willen vnd wollen geheisen haben, das sie mit dem egenanten Cunrat, abbt czu Waltsassen, frawen Mechthilt, lantgraffin vom Lewtenperg, Hannssen Parsperger vnd Heinczen von Czedwicz vnd allen vnsern vnd iren egenanten herschefften, slossen, steten vnd gegenden durch eyns gemeynen nuecz willen reicher vnd armer vnd allermenicleichs, dy dorynnen wonen, eyne gancze eynunge gerett, gemacht, gesworen vnd vorsigelt haben, vnd also das sie an eynander getrewlichen geholfen

vnd geraten sein schullen, alz hernach stet geschriben, on arck vnd alles geuerde: Czum ersten, das alle, dye in den egenanten landen, herscheften, gegenden, slossen, steten vnd gerichten siczen vnd dorein gehoeren, alle sweren schullen, erbere vnd vnerbere, iczlicher seynem amptman, dorinne er gesessen ist, dye eynung getrewlichen vnd on alles geuerde czu halden vnd dem gesworen rat der eynunge gehorsam, geuolgick vnd vndertenigk czu seyn, czum rechten vnd czu gemaynem nucz der land, herschefften vnde iren innewonern vnd czugehorungen diser eynunge, vnd nemlich also, das dye strassen in den egenanten landen vnd herschefften, dye pfluge auff den velden, kawflewt vnd pilgereyn vnd allermenicleichen mit seynen leiben, habe vnde guten dester sicher beschueczet werden vnd frey wanden muegen, vnd ab sich ymandes doraws seczen wollde, do schol man czu thun, als czu schedlichen lewten. Vnd wer das czugriffe geschen inne welcher pflege vnd herschefte das were, derselbe schol sein vormuegen darczu thun vnd schol vnd mag auch die furpass anrueffen, die do am nesten vmb gesessen seyn, vnd dieselben, die also dorczu geruffen werden, schullen auch dorczu thun vnd das helfen weren, alz sie gesworen haben, on geuerde. Auch schol nymant in den egénanten landen vnd herscheften gesessen in der eynunge nymanden beschedigen noch keynen czugriff tun an des geschworen rats der eynunge willen, wissen, ratt vnd geheisse. Es schol auch in den egenanten landen, herscheften vnd gegenden kein morder, mortprenner, diep vnd rawber keynen vryde noch geleyt haben, noch keynes vrides noch geleytes an keyner stat genyessen, sunder ab ymant koeme vnd das recht vorderte, den schol man sulches rechten helfen, es were denn, das der gemayne ratt der eynunge erkente, das es nuecz wer, vnd ymanden, der sich vorantworten wolde, geleyt geben, derselbe schol geleit haben. Vnd were auch, das ymands myt wissen schedliche lewt hilde, hawset, speisset, trenket oder fuerderte, wo die gesworen des rats diser eynunge die erfueren, so schulen sie czu thun als czu schedlichen lewten, vnd wo man die erferet, dye schol yderman melden pey seynem eyde. Vnd were auch sache, das ymant inn den egenanten landen vnd herscheften mit ymanden in denselben landen czu schicken hett ader gewunne, das schol man czu dem gesworen ratt der eynunge bringen, was danne die gesworen

des rats dorynne erkennen, dopey schol es denn pleiben. Man schol auch nymanden in den egenanten landen, herscheften vnde gegenden lassen bleiben, dye czum wapen nicht geporen noch behawsset noch behofet seyn vnd doch reisigk sein wollen, vnd wedir herren noch steet haben, die sie vorsprechen noch irn czum rechten mechtigk sein. Vnd wo man die betrete vnd anqwem, die schol man rechtuertigk machen, vnd man schol domit wider nymanden getan haben. Es schueln auch dye egenanten stet, lande, herscheften vnd gegend, alle vnd iczlichs sunderlichen, pey yren alden rechten vnd guten gewonheiten pleiben, als sie von alder sein herkomen, das keyner dem andern doreyn greiffen schol. Wurd aber das von ymanden vberfarn, was denn der gesworne ratt der eynunge eyntrechticleichen doreyn sprechen vnd doraws machen, dopey schol es pleiben. Es schol auch der gesworne ratt der eynunge pey iren eyden alle acht wochen ye eyne fart czu Eger pey eynnander seyn vnd ab sein notdorft seyn wuerde, so mochten sie sich ee, als oft des not geschee, czu eynnander besenden vnd der eynunge sach, notdurft vnde handelunge ausczurichten durch eynes gemeynen nuecz willen. Vnd ab denn ymandes von andern noetigen sachen wegen dorczu nicht komen moechte, vnd was denn dye andern des rats der eynunge, dye denn kegenwertigk eyntreichticleichen mit eynnander awsrichten, schicken ader handeln czu eynem gemeynem nucz, dorczu schullen denn dye andern der eynunge, die denn nicht gegenwertigk weren, auch getrewleich geraten, fuerderlich vnd geholfen seyn pey irn eyden on geuerde. Vnd ab denn der gesworne ratt der eynunge den egenanten landen, herscheften vnde gegenden czu irm nucz vnd besserunge vnd czu eynem gemeynem nucz ichtes czu rate wuerden oder ab keynerleye in disem briff vorgessen vnd nicht begriffen oder czu kurcz geschriben were, des schullen sie volle macht haben eyntreichticleichen mit eynnander czu pessern czu eynem gemeynem nucz noch irem erkentnuesse, vnd sie mugen auch furpass czu ine in die eynunge nemen, wen sie wollen, die sie der eynunge duencket nucz seyn. Vnd were auch, das ymande in den vorgenanten ampten entsaczt wuerd, die weil dise eynunge wert, als oft das geschee, so schol yder, der an desselben stat komet, dem rat der eynunge auch sweren vnd dorynne vnd dorczu vorpunden seyn, als denn der vo-

rige gewest ist on geuerde. Vnd wenn das geschit. so schol denn der vorige seynes erbes ledig vnd loze sein. Were auch, ob eyn besesse oder leger wuerde. vnd ob man an dem geleger oder suest schaden neme. dorvmb schol iczliche herschaft dy seynen selbs awrichten. die schaden hetten enpfangen. neme man aber frvemen. den schaden die gleich teilen. die denn dopey gewest seyn, on geuerde. gewuenne man aber slosse oder hoefe. die scholde man brechen. vnd was guter czu den slossen ader hofen gehoeren, die schulin deme. in des herscheft sie gelegen weren. denn bleiben. Auch ist nemliche gerette worden, das eyn hauptman inn Elbogener lande vir vnd czwenzigk pferde vnd Hertenbergk drey pferde vnd Neydeck dreye pferde vnd eyn pfleger vnd die stet czu Eger mit iren czugehorungen dreissigk pferde haben schullen, vnd Waldeck vnde Kempnat schullen haben virczen pferde, vnd Pernaw, Pleysteyn, Dreswicz vnd Wildenaw schuln virczen pferde haben. So schuln auch haben die amptlewt czum Arnshawg, czu Weyda, czu Voytspergk vnd czu Mylen mit allen yren czugehorungen alle virczigk pferde. Auch schol haben der von Leisneck mit Schwarczenbergk vyre pferde, so schol auch haben der Lwepolt von Hermansgrvene mit Elzterbergk drey pferde, so schol haben er Guenther von der Plebnicz drey pferde, auch schol haben der Nothaft czu Wysenbergk dreye pferde, so schuln haben dye von Tetthaw czu der Plan czwey pferde, auch schol haben Hilbrant Truetzler mit Valkensteyn drey pferde, so schol auch haben der abbt czu Waltsassen virczen pferde vnd dye lantgraffin schol haben fuenff pferde vnd der Hanns Parsperger schol haben czwelf pferde, so schol haben Heincz von Czedwicz czum Neitpergk vire pferde; vnd die obgeschriben pferde schuellen alleczeit auff dise eynunge wartend seyn, wenn man der bedarff. Auch ist gerett worden, das an dem ratte der eynunge eylfe siczen schulln mit nomen, czwen aws dem Elbogner lande vnd dreye von Eger von künig Wenczlaws czu Pehem wegen, vnd czwen von herczog Ludwigs vnd herczog Johannssen von Peyern wegen, vnd drey von der marggraffen vnd des lantgraffen von Dueringen wegen, vnd eyner von der von Schwarczpurgk wegen, vud dise eynunge schol sten vnd weren drey gancze jare noch datum des brifes nest noch eynander volgende on alle aufsagunge vnd schol denn darnoch aber

besten alzo lange, daz die der egenante Wenczlawb oder eyn iczlicher furste ader herre, der dorynne nymmer seyn wolde, aufsaget. Vnd ab das denn ymandes aufsagen wolde, so schol dye eynunge dennoch dornach besten eyn virteil jares in aller masse vnd weise, als vor, on geuerde vnd die aufsagunge schol geschen kegen Eger in den gesworen rate der eynunge. Vnd were sache, das wir denn miteinnander in krigk ader in veyntschaft komen weren, so schulen wir denn auch mit eynnander doraws komen vnd sich eyner von dem andern nicht seczen noch sundern pey vnsern eyden also lange, piss wir denn genczlichen miteynander doraws komen seyn, wy wol die eynunge denn aufgesaget were, on alles geuerde. Vnd diser vorgeschriben eynunge czu warer steter sicherheit haben wir die hernoch genanten Albrecht von Kolbrat, hawptman czum Elbogen, vnser eygen insigel, vnd der ratt czum Elbogen vnserr stat ingsigel, ich Hanns Forster, pfleger czu Eger, meyn eygen ingsigel, vnd der rate czu Eger vnserr stat ingsigel, von vnsers gnedigen herren kvnigs wegen, Hartungk von Eglofiteyn, ritter, Cunrad Michilsperger vnser eygen ingsigel von vnserr gnedigen herren herczogen wegen, Oth von Kotwycz vnd Hanns von Sparnbergk von vnserr genedigen hern margraffen wegen vnser eygen insigel, Cunrad von Tetthaw meyn eygen ingsigel von meynes gnedigen hern lantgraffen wegen, Cunrat Metsch meyn eygen ingsigel von meyner gnedigen herren von Schwarczpurgk wegen, alle mit vnserr vorgenanten gnedigen herren rate, geheisse, geschicke vnd gepote an disen briff gehangen, vnd haben des czu Gote vnd den heiligen mit aufgerackten vingern eyde auff diesen briff gesworen alle vorgeschribene rede, stueck, artikel vnde puende stete czu halden mit ganczen trewen on arck vnd alles geuerde. Der briffe ist geben an der nechsten mittwoch noch dem suntag, als man singet quasimodo geniti, nach Cristi gepuert czal virczenhundert jare vnd dornoch in dem czwelften jare.

Orig. perg. v archivu m. Chebu č. 254. S deseti pečetmi k listině přivěšenými. Kop. v archivu zemském. — Souč. kopie též v archivu Plassenburgském v Bavořích sign. D 74, jejíž kop.v diplomatáři Českého musea. — H. Gradl, Die Minderung des Egerlandes (Bayreuth 1883) str. 37 a Geschichte des Egerlandes I (Cheb 1889) str. 314 násl., kdež také na základě listin archivu Chebského vyloženy jsou příčiny uzavření tohoto landfridu. Směřoval zejména proti purkrabí

Norimberskému Janovi, jenž do Chebska moc svou šířil, mnohé tamější šlechtice, zvláště Erharta Forstera, pána na Neuhausu, za many přijal a je podporoval, když měšťanům Chebským odpověděli a na silnicích loupeže páchali. Erhart Forster r. 1410 dokonce přepadnul, zajal a na Neuhause uvěznil posly krále Václava IV do říše vypravené: nejvyššího písaře královského mistra Jana z Bamberka a královského číšníka Dětřicha Kraa, a teprve když radové královští Václav patriarcha Anthiochenský a probošt Vyšehradský, Konrád biskup Olomúcký, Lacek z Kravař, hofmistr, Petr Zmrzlík, mincmistr na Horách Kutných a Mikuláš z Vožice, nejv. písař království Českého, s ním *15 listopadu 141*- smlouvu jménem krále uzavřeli, propustil je na svobodu. Přes to Forster nepřestal loupeže páchati v Chebsku a následkem toho landfrid Chebský oblehnul a dobyl *27 srpna 1412* hrad jeho Neuhaus. Srov. list č. 855. V archivu Chebském chovají se ještě listy kr. Václava IV *d. v Praze 15 března* (*des nechsten dinstages nach dem sontag, als man singet Letare in der fasten*) *r. 1412*, v kterých král jednak purkmistru, radě i ví obci m. Chebu, jednak purkrabímu Loketskému Albrechtovi z Kolovrat, Jankovi z Hertenberka, Hanušovi Forsterovi, pflegarovi Chebskému, a všem obyvatelům krajiny Loketské a Chebské schvaluje, že uzavřeli jednotu s vůkolními knížaty a pány na hájení míru v těch krajinách. — Kromě toho král Václav IV *listem d. na Točníku 23 dubna* (des sunabents vor dem suntage jubilate) *1412* nařídil všem poddaným Římské říše a koruny České (vnsern vnd des heiligen reichs vnd ouch der cron zu Beheim vndertanen vnd getrewen), aby purkmistru, radě a měšťanům města Chebu pomocí svou přispěli, kdykoli potáhnou na škůdce zemské (das ir den burgermeister, rate vnd burgere gemeinlich vnserr stat zu Eger —, wo vnd wenn sie wider schedliche vnd verleumpte lewte czyhen, an demselben irem czuge nicht hindern noch irren, sunder in darczu beygestendig vnd beholffen sein sollet, vff dass allermeniclich, arm vnd reiche, bey frid vnd gemache bleibe vnd von vbeltetigen vnd gemeiner strassen schedlichen lewten an iren leiben vnd gutern nicht angegriffen noch beschedigt werden). S doložkou na listině: Ad mandatum domini regis Johannes de Bamberg (Orig. perg. v arch. m. Chebu č. 86). — V ten čas také kr. Václav IV psal „allen vnd iglichen fursten, grauen, freien herren, dienstleuten, rittern vnd knechten, gemeynschefften der stete, merckte vnd dorfere, mit den wir mit ettlichen vnsern landen vnd lewten vnd ouch sie mit ettlichen iren landen vnd lewten mit vns in der eynunge sind, vnd dem rate derselben eynunge", aby poskytli pomoc obyvatelům města a země Chebské „vor denselben, wer die weren, die sie (vnser burgere, stat vnd land zu Eger) freventlich angreiffen vnd in schaden zuzihen wolte etc." (Gradl, Mittheilungen des V. f. G. d. D. in B. XXVIII str. 189). — Podobný landfrid, jako v pohraničných krajinách země České, uzavřel *2 února 1412* král Václav IV na Moravě (Brandl, Kniha Tovačovská kap. 31 na str. 25).

Čís. 852.

1412, 19 května. Na Žebráce.

Konrát z Vechty, biskup Olomúcký a podkomoří království Českého, se svolením krá'e Václava IV a s radou měst povoluje měšťanům m. Nimburka, že i nadále mají ve městě sklad soli míti a sůl sami prodávati, tak aby z každého strychu prodané soli obci groš zůstával, a že z dobytkův velkých mají 2 haléře a malých půl haléře cla vybírati, z čehož třetina připadne městskému rychtáři a dvě třetiny obci.

Wier Conradus von gottes gnaden bischoff zu Olmütz, untercammerer desz königreichs zu Böhmen, bekennen undt thuen kundt offentlichen mit dieszem brieffe allen denen, die in sehen, hören undt lesen, dasz wir angesehen haben groszen undt mercklichen gebrechen, nothe und verderbnusze, die da schwehren und anligen dem burgermeister, richter, scheppfen vnd der gantzen gemeinen vndt innwohnern der stadt Nümburg vf der Elben, die von täge zu täge abnemen undt leicht kommen möchten zu dem letzten verderben, undt vf dasz, dasz ein semlichsz bey vnszeren zeiten nicht geschehe nach vfstehe, so haben wier mit wille, günst, gehesze vndt gebotte desz allerdurchleuchtigsten fürsten undt herrn, herrn Wentzlawen, Römischen undt Böhemischen königes, vnsers lieben gnädigen herrn, vnd auch aller seiner rete[1]) undt mit irer aller rate, wohlbedachten mutthe recht wiszen die obgenandten burgere vnd stadt Nümburg mit macht undt gewalt vnsers obgenandten gnedigen herrn desz königes undt auch seiner rethe, als ein vndtercamerer desz königsreichsz zu Böhaimb, diesze nachgeschriebene linderung, hielffe, zunehm und ihrer stadt besserunge gethan vndt thun gnädiglichen in crafft dietz briefes: Czum erstenmahl geben wier die furderunge, hülffe und gnediglichen begaben mit gewalt vnsers obgenandten gnedigen herrn des königes undt auch seiner rete, dasz sie fürwasmere in zukunfftigen zeiten alle wege niderlag desz saltzes in der obgenandten irer stadt zu Nümburg haben sollen und dasz saltze vf der masze selber vorkauffen und keinem fremden nicht gestatten, vnd dasz doch nidt höcher setzen, dan das sie an

ein gliechen striche ein groschen gewinnen süllen und denselben groschen keren vnd wenden ier der stadt undt gemeine nutze, w in das noth vordert. alsz dasz sitte ist und gewohnheit in an deren königlichen städten. Zum ander mohle geben wier in di fürderunge, hülffe und begnaden sie damitte mit macht vnser obgenandten gnädigen herrn des königes undt auch seiner rete, das sie von allem groszen fühe, hingsten, roszen, pferden, ochsen, kühen die da in ihrer stadt kommen zu verkauffen oder vor die stadt ge trieben werden, nemen sollen zu zolle je von einem groszem haüpte die jetzundt genandt sindt, zween heller vnd je von zweyen klei haüpten ein heller: deszelben zols zwey teyle gehen sullen vnd nehmen soll die stadt zum aller ihrer notturfft keren vnd wenden dasz dritte teile der stadtrichter nemen soll und auffheben, dadurc und auf dasz er dester fleisziger, dasz niemande ein solchen zoll vorhilte oder versambte. Vnd wer sache, dasz jemandte, wer der were solchen obgenandten zole nicht gebe vnd vngewöhnliche strasze mi seinem viehe zuge und zu der obgenandten stadt Nümburg, alls ge wöhnlich ist, nicht kume, deme so geben wier der obgenandte stadt Nümburg und allen burgern und inwohnern daselbst voll macht mit dieszem briefe, dasz sie solche ungehorsame leuth mi allen ihren fühe und habe hindern, auffhalten und pfenden süllen alsz dasz recht ist, und damitte thun nach gnade oder nach ihre willen, als sie dasz am besten und allerbequemlichstern duncke sein würdet. Mitt vrkundt ditz briefs vorsigelt mit vnserm anhen genden insiegel. Geben zum Bettlern an donnerstag vor pfingste nach Christs geburt vierzehen hundert jahr darnach in den zwelffte jahre.

Chybná kop. v soupisu privilegií Nimburských z r. 1732 N° 5 v archivu města Nimburka, kdež se čte: [1]) *aller seiner* staedte, stete *vndt.*

Čís. 853.

1412, 20 května. Na Točníku.

Král Václav IV postupuje měšťanům a obyvatelům města Lokte brány městské se všemi důchody a statky k nim příslušejícími, jmenovit

s dvory v Roli, Bošiřanech a v Sedle, kteréžto brány od Mikulášů Šlétnéřů koupili, a jež mají držeti lénem od koruny České.

Wir Wenczlaw — bekennen —, das wir von wegen der burger vnd insessen vnserer stat zum Elnbogen, liben getrewen, mit demutigem fleisse gebeten sein, das wir in vnd der stat doselbist die behutunge vnd bewarunge der pforten bey in [in] der stat, die von vns vnd der cronen zu Beheim zu lehen geet, vnd die sie von Niclasen vnd Niclasen, genant Sletner, vnsern liben getrewen, recht vnd redlichen gekauft haben, zu uerleyhen vnd zu bestetigen gnediclich geruchten. Des haben wir angesehen der egenanten burger vnd inwoner zum Elnbogen stete, getrewe vnd vnuerdrossne dinste, die sie vns vnd der cronn zu Beheim ofte vnd dicke nuczlich vnd williclich erczeiget vnd getan haben, teglich tun vnd furbas tun sollen vnd mugen in kunftigen czeiten, vnd haben in dorumb — die behutunge vnd bewarunge der egenanten pforten bey in in der stat gnediclich verlihen vnd bestetigt, leihen vnd bestetigen in die in craft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Beheim, also das sie vnd alle ire nachkomen dieselbe behutunge vnd bewarunge der egenanten pforten mit sulchen nuczen, fruchten vnd zugehorungen, mit namen einen hofe zu Raleyn in dem dorffe, vnd einen hofe in dem dorffe zu Poschiczow, vnd ein vorwerk zum Satel, als die die egenanten Sletner vormals bisher ynnegehabt, besessen, vnd dorczu von alders gehort haben, vnd in den briuen vnd hantfesten, die sie von vnsern vorfarn, kunigen zu Beheim, nemlichen ettwenn von vnserm liben herren vnd vater, seliger gedechtnuss keyser Karl, doruber gehabt hant, haben, halden, besiczen vnd der genyessen vnd gebrauchen sollen vnd mogen furbasmer ewiclich, von allermeniclich vngehindert. Vnd gebieten dorumb vnserm houptman zum Elnbogen vnd sust allen andern vnsern amptlewten, die nu sein oder in czeiten sein werden —, das sie die egenanten burger vnd inwoner vnserer stat zum Elnbogen an der behutunge vnd bewarunge der egenanten pforten bey in doselbist vnd ouch iren nuczen, fruchten vnd zugehorung furbasmer nicht hindern noch irren, noch von nymanden hindern oder irren lassen in dheine weis, sunder von vnsern wegen dobey getrewlichen hanthaben, schuczen vnd schirmen, als lieb in

sey vnser swere vngnade zu vormeyden. — Geben zum Tocznik, nach Cristes geburt virczehen hundert jar vnd dornach in dem czwelfften jare, des nechsten freytags vor dem pfingstage, vnserer reiche des Behemischen in dem newn vnd virczigisten, vnd des Romischen in dem sechs vnd dreyssigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Nicolai de Egerberg Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Lokte. S velkou pečetí královskou. Kop. zvěč J. Erbena v diplomatáři Českého musea. Prökl, Geschichte der Stadt Elboge str. 39 praví, že Loket koupil „einen hof in Rohlau, einen hof in Poschitau und das vorwerk im Sattl (Altsattl)“ — V „zřízenie dvoru královského“ ze dn *15 června 1412* praví se o užitcích královských z hradu Lokte: „Tu purkrabi pro pusté a zkažené daj nynie do komory pána krále 300 kop grošů“ (Jireček Codex juris boh. II 3 str. 28). — Listem z téhož roku *d. na Točníku 1 června* osvo bodil král Václav IV měšťana Loketského Hanuše Puchelpergera od placení dvo třetin desátku zemskému písaři Loketskému (dem landschreiber vnsers lande zum Elbogen) z dvora jeho před městem mezi branami městskými ležícího a usta novil, že na místě toho mají držitelé dvora písaři zemskému kopu gr. pražských ročně platiti, zároveň nařizuje hejtmanu Loketskému (dem hauptman zum Elbogen purkmistru, radě i vší obci m. Lokte, aby Hanuše Puchelpergera a jeho nástupce jakož i písaře zemské kraje Loketského při této přeměně desátku zůstavili. Re kognice na ohbu: Per d. Conradum, episcopum Olomucensem, Johannes de Bam berg. Na rubu: R. Caspar de Lewbicz. (Orig. perg. v archivu m. Lokte). — Jiný *listem krále Václava IV d. v Praze ve čtvrtek po početí Matky boží (9 prosince) l. 141* zapsal „Johannesovi ze Zvěstovic huti mezi bránami v městě Lokti v 40 kopách gr. aby jemu úroka každé suché dni kopa gr. byla placena, dokudž by nebylo dán 40 kop. gr.“ List ten okázal r. 1453 Hanuš z Tešetic před sněmovní komis (Archiv Český II str. 454).

Čís. 854.

1412, 10 září. Na Budíně.

Král Sigmund jakožto dědic a čekanec koruny České dává svolení k tomu, že bratr jeho kr. Václav IV zapsal manželce své Žofii nové 100000 zlatých uherských na věnných městech Hradci Králové, Chrudimi, Vysokém Mýtě, Jaroměři, Poličce, Mělníku, Trutnově a Dvoru.

Wir Sigmund etc. bekennen etc., daz vns furkommen ist von

wegen der allerdurchleuchtigsten furstynnen, frow Zophyen, kunigynen zu Behem, des allerdurchleuchtigisten fursten, herrn Wenczlaws kunigs zu Behem, vnsers lieben herren vnd bruders gemahel —, wie daz ir derselb vnser — bruder hundert tusent hungrischer gulden uf den steten Grecz, Chrudin, die Hoemawte, Jermier, Policz, Melnik, Truthnow vnd zu dem Houe mit iren zugehorungen zu der summe, die sy vor doruf hat, verschriben habe, als dann das in solichen brieuen ir doruber gegeben eigentlichen vnd volliclichen begriffen sii, vnd daz wir ouch von der vorgenanten frow Zophien wegen gebeten sin, daz wir als ein erbe vnd anwart der cron zu Behem zu der yczgenanten verschribung vnsere gute willen — geben —. Des haben wir angesehen soliche veste vnd lutere fruntschaft, die wir zu derselben frow Zophien haben, — vnd haben dorvmb — als ein erbe vnd anwart der kron zu Behem vnser gute willen vnd verhenknusz zu der vorgenanten verschribung guetlich gegeben vnd die vorgenanten — vnsers bruders brief der vorgenanten frow Zophien uber die vorgenanten hundert tusent gulden gegeben williclich bestetigt. — Mit vrchund etc. Sub majestate, des nehsten sunnabunds nach vnser frawn tag natiuitatis anno domini etc. XII^{mo}.

Ad mandatum d. regis
Johannes Kirchen.

Kop. souč. v registraturní knize kr. Sigismunda z let 1412—1416 N° E na l. 37 v c. kr. dvorském a státním archivu ve Vídni. — Král Sigmund *listem d. v Teplici u Ferrarie 24 března 1414* psal nejv. purkrabí Pražskému Čeňkovi z Vartenberka, kterak slyší, „že někteří páni v Čechách nejosvícenější kněžnu, paní Sofii, královnu Českú, sestru naši milú, mienie a chystají sě jie na jejím věně mimo právo a mimo panský nález tisknúti“, i žádal ho proto, aby v tom případě „podle ní stál a jie věrně pro nás pomohl, aby od svého nebyla tištěna“ (Archiv Český I str. 5).

Čís. 855.

1412, 27 září. Na Zbraslavi.

Král Václav IV přivlastňuje purkmistru, radě i vší obci města Chebu hrad Neuhaus při řece Ohři ležící se vším příslušenstvím, z kterého

Erhart Forster loupeže na silnicích páchal a jejž proto s landfriden Chebským dobyli, pobořili a jeho se zmocnili, majíce Erhartovi Forsterovi zaň 4000 zlatých rýnských vyplatiti. Pobořený hrad s příslušenstvím má zůstati pro věčné časy při koruně České a při městě Cheb a nemá znovu se stavěti.

Wir Wenczlaw — tun kunt —, wann der burgermaister, rat vnd burgere gemeinlich vnser stat zu Eger — ettwe lange czeit biszhe durch frides vnd gemaches wegen der stat vnd des landes doselbe vnd sunderlich von des Newenhauses wegen, an der Eger gelege das vnser vnd der cron zu Beheim eigenschafft vnd von alders h grunt vnd boden ist vnd douon auch Erhart Forster vns vnd di cron zu Beheim vnd andere fursten, herren vnd stete vff gemein strassen mit rawbe vnd brant groebelich beschediget hat vnd ang griffen, vor demselben hawse sie auch mit andern fursten, herre rittern, knechten vnd steten, die mit vns in der eynunge sind, iczu zu felde gelegen sein vnd das man auch czubrochen vnd zustoer hat, grosse koste vnd zerunge getan vnd getragen haben, als w des eigentlich vntterweiset worden sein. Vnd wann sie auch de egenanten Erharden fur das egenante Newhawse vier tawsent re nischer guldein geben vnd beczalen sullen vnd muessen von ire eigenem gelde, so haben wir angesehen derselben vnserr burge zu Eger grosse koste, zerunge vnd vssgebunge der egenanten vie tawsent guldein vnd auch geneme dinste vnd trewe, die sie vns vn der cron zu Beheim offte vnd dicke nuczlich vnd williclich erzaig vnd getan haben, teglich tun vnd furbass tun sullen vnd mugen i kunfftigen czeiten, vnd haben dorvmb — in vnd der stat zu Eg zu widerstattung der egenanten koste, zerunge vnd vssgebunge de vier tawsent guldein alle vnd igliche gutere, nemlich ecker, wiese teiche, fischereye, rente, zinse, welde, strewch, pusch, wiltpenne, gross vnd cleine, vnd sust alle andere nucze vnd gulte, woran die sin vnd wie man die mit sunderlichen worten benennen mage, nichte vssgenomen, vnd nemlich das burgstale doselbest gnedicleich gegeben zugefuget vnd geeygent, geben, zufugen vnd eygen in die in craf dicz brifes vnd kuniglicher macht zu Beheim, also das dieselbe gutere vnd gulte furbassmer bey der cron zu Beheim in vnd de

stat zu Eger geruhelich bleiben vnd die innehaben, halden, besiczen, der geniessen vnd gebrauchen sollen vnde mugen in aller der massen vnd weise, als die der egenant Erhart innegehabt, besessen vnd der genossen vnd gebrawchet hat von allermeniclich vngehindert. Do[ch] so sol das burgstal zum Newenhawse von den egenanten burgern vnd der stat zu Eger von nymand anders in dheine weise furbassmer ewiclich nicht gebawet werden. Vnd were es sache, das wir hernach vff die egenanten gutere vnd gulte vnd auch das burgstale zu Newenhawse von vergessenheit wegen ymanden briff geben wurden, dieselben briue sullen disen kegenwertigen vnsern briuen dheinen schaden zuczihen noch brengen in dheine weise, sunder sie sollen in iren crefften genczlich bleiben. Vnd dorumb so gebieten wir vnsern pflegern zu Eger vnd zum Ellebogen vnd sust allen andern vnsern amplewten, burgermaister, rate vnd burgern gmeinleich der egenanten vnserr stat zu Eger — vesticlich mit disem briue, wer es sachen, das sich ymande, wer der were, des egenanten burgerstales zum Newnhawse vnd seiner gutere vorgenanten vnterczihen vnd freuelich vnterwinden vnd die egenanten vnsere burgere zu Eger doran hindern, irren oder dorein greiffen wolte, das sie des nicht gestatten, sunder die bey der cron zu Beheim vnd der stat zu Eger zu bleiben getrewlich hanthaben, schueczen vnd schirmen, als lieb in sey vnsere swere vngnade zu uormeiden, also vernemlich, das dieselben gutere vnd gulte furbassmer in keinerley wege, wie sich das fugen mochte, nymmer ewicleich von der cron zu Behem vnd der egenanten vnser stat zu Eger gescheiden werden sollen, sunder dabey geruhelich bleiben von allermeniclich vngehindert. Mit vrkunt dicz brifes versigelt mit vnser koniglichen maiestat insigel. Geben zum Konigssale noch Cristes geburt vierczenhundert jare vnd dornach in dem zwelfften jare, des dinstags vor sand Wenczlabstage, vnserr reiche des Behemischen in dem funffczigisten vnd des Romischen in dem siben vnd dreissigisten jaren.

Kop. ve vidimátu Mikuláše opata Waldsasského ze dne 8 prosince 1417 v archivu m. Chebu. — H. Gradl, Die Minderung des Egerlandes str. 52 a téhož, Geschichte des Egerlandes I str. 317. — Srov. též poznámku při č. 851. Erhart Forster a jeho bratři postoupili napotom *14 září 1412* všechny ostatní statky své v Chebsku (Selb, Weissenbach a j.) purkrabímu Norimberskému Janovi a tím na újmu

práv koruny České ztenčeno je značně území Chebské. — Srov. též pozn. při č. 870.

Čís. 856

1413, 22 srpna. V Praze.

Král Václav IV postupuje právo k ročním úrokům v summě 93 kop gr. na Mělníce (in Mielnico), 60 kop gr. na Novém městě Pražském a 7½ kopy gr. na vsi Brozánkách (in villa Brozanek), jež po smrti Jiry z Roztok naň připadlo, Jindřichu z Lažan, Loudovi z Lazores a mistru Vavřinci z Březové, a nařizuje sudímu dvorskému Albrechtovi z Kolína a ostatním úředníkům desk dvorských, aby je při právu tom zachovali. Datum Prage die XXII Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie LI, Romanorum vero XXXVIII°.

Ad mandatum domini regis
Johannes Weilburg, decretorum doctor.

Souč. kop. v knize archivu m. Prahy č. 993 na l. 102 b.

Čís. 857.

1413, 28 října. V Praze.

Král Václav IV zapisuje písaři desk zemských a nejv. písaři urbury královské Mikuláši Augustinovi z Okoře 700 kop gr. na úroku ročním sv. Martinském, který se z Budějovic do komory král. z obnosu 93 kop odvádí.

Wenceslaus. — Notum facimus —, quod nos volentes famosum Nicolaum de Ockors, prothonotarium tabularum terre regni Boemie necnon urbore nostre regalis notarium supremum, — de debitis, in quibus sibi alias in racionibus nobis factis permansimus racionabiliter obligati, in aliqua parte contentum reddere et indempnem, sibi — in et super sexaginta octo sexagenas grossorum pragensium census hereditarii nobis per magistrum ciuium, ciues et incolas ciuitatis

nostre Budweis annis singulis solui debiti septingentas sexagenas grossorum pragensium proscripsimus, dedimus et deputauimus, proscribimus, damus et deputamus — graciosius per presentes taliter, quod ipse Nicolaus, heredes et successores sui, predictas sexaginta octo sexagenas census hereditarii a predictis ciuibus nostris in Budweis in festo sancti Martini venturo proxime incipiendo et sic consequenter annis singulis super eodem festo et termino percipere debeant et leuare — tamdiu, quousque nos — eundem censum nostrum hereditarium a prefato Nicolao, heredibus et successoribus suis, cum septingentis sexagenis grossorum pragensium parate pecunie redimerimus et exoluerimus viceuersa, quam eciam redempcionem et exolucionem censuum predictorum nobis — scienter — reseruamus. Mandantes magistro ciuium, judici, consulibus juratis et communitati ciuitatis in Budweis —, quatenus ipsi predictas sexaginta octo sexagenas grossorum census nostri hereditarii prefato Nicolao, heredibus et successoribus suis, vsque ad nostram — redempcionem et exolucionem, ut premittitur, in prefato sancti Martini festo et termino dent annis singulis effectualiter et persoluant —, nam quocienscunque id ipsum fecerint, tocies ipsos et ciuitatem ipsorum de eisdem sexaginta octo sexagenis census hereditarii pro nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, et nostris officialibus quibuscumque quittos dicimus virtute presencium integraliter et solutos. — Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo tredecimo, die vicesima octaua Octobris, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo primo, Romanorum vero tricesimo octauo.

[Na ohbu:] Per dominum Conradum, archiepiscopum Pragensem, Johannes Weilburg, decretorum doctor.

[Na rubu:] Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Budějovic N° 5. S pěkně zachovanou velkou visutou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. — V registrech zápisů královských z r. 1453 činí se zmínka ještě o *druhém listu kr. Václava IV d. v Praze 31 října 1413*, „v němž Budějovským přikazuje, aby témuž Mikulášovi z Okoře a jeho dědicům platili a vydávali tak, vedle zápisu a listu, kterýž na to vydal Mikulášovi a jeho dědicuom budoucim". Dle týchže register kr. Václav IV vyswědčil *listem d. v Praze 14 června 1418*, „že sú všecky věci Mikuláše svrchupsa-

ného spadly na Jindřicha z Lažan podle smlúvy jisty. protož témuž Jindřicho a jeho dědicuom dříve řečené úroky v Budějovicích zapisuje v 700 kopách g v dřevních listech vypsaných (Archiv Český II str. 193).

* Čís. 858.

1414, 19 ledna. Na Horách Kutných.

Kunrát arcibiskup Pražský uděluje čtyřicetidenní plnomocné odpust všem, kdož jakýmkoli spůsobem k dostavění nového kostela sv. pan Barbory na Horách Kutných přispějí, buď lámáním kamene, vožen písku, malty a kamení aneb prokázáním jiných dobrých skutků.

Conradus dei gracia archiepiscopus Pragensis, apostolice se legatus. Vniuersis Christi fidelibus, ad quos presentes nostre lite peruenerint aut peruenire contigerit, salutem in domino sempiterna Cum ex pronuncciacione verbi Dei per predicatores missos et appr batos iuxta ewangelica dicta et sanctorum patrum instituta fide in fide confortentur catholi et ipsorum numerus adiuuante domi roboretur, necessarium est, ut in agro ecclesie verbi Dei semen el ctorum fidei seminetur ad erudicionem salutiferam et fidei ful mentum. Et ut eo libencius Christi fideles pronuncciacioni verbi D intersint, ipsos donis spiritualibus duximus incitandos. Sane acc pimus, quod in ecclesia noua sancte Barbare in Montibus Chuttn sepissime Christi fidelibus verbum Dei proponitur, cui interesse deuocione plures ex eisdem Christi fidelibus consueuerunt, quos ipsorum salubri proposito roborare et alios incitare ad predicte pr dicacionis interessenciam cupientes, ad deuotam prouidi viri Jaco Wolgemut, ciuis Moncium Chuttnensium nobis sincere dilecti, pe cionis instanciam omnibus Christi fidelibus vere penitentibus, co fessis et contritis predictam ecclesiam tempore predicacionis predic accedentibus et sermonem seu verbum Dei in eadem vsque ad fine reuerenter audientibus seu eciam lapides pro exstruccione prefate ecc sie sancte Barbare frangentibus aut arenam, cementum uel lapides d portantibus aut alium quemcunque pium laborem seu quodcunque su sidium pro predicta ecclesia facientibus, de omnipotentis Dei mise

cordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius meritis et intercessione confisi de quolibet actu premissorum quadraginta dies indulgenciarum de iniunctis eis penitenciis in domino misericorditer relaxamus. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et sigillorum nostrorum appensione iussimus communiri. Datum in Montibus Chutnis anno domini millesimo quadringentesimo XIV, die XIX mensis Januarii.

Orig. perg. v archivu m. Kutné Hory č. 1 (staré č. 4). Bez pečeti. Kop. v „Transsumpta privilegiorum" l. 14 v tomže archivu za nápisem „Indulgentia" a po straně s poznámkou: „Confirmatum".

Čís. 859.

1414, 12 září. V Praze.

Král Václav IV dává svolení purkmistru, konšelům i vší obci města Plzně, aby koupili dvůr s pozemky před hradbami městskými a zřídili z něho hřbitov; avšak aby to nebylo na újmu práv fařáře při kostele sv. Bartoloměje ustanoveného.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod, cum magister ciuium, consules jurati totaque communitas ciuitatis nostre Pilznensis, fideles nostri dilecti, certam curiam cum suis agris et limitibus extra ipsius ciuitatis muros sitam emere et comparare et ex eadem curia et agris cimiterium pro mortuorum corporibus ibidem sepeliendis de nouo instaurare proponant, extat maiestati nostre per eosdem ciues humiliter supplicatum, quatenus ad predicte curie cum suis agris et limitibus empcionem et comparacionem et predicti cimiterii instauracionem consensum et assensum nostros regios adhibere graciosius dignaremur. Nos predictorum ciuium Pilznensium racionabilibus peticionibus pie moti, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato ad predicte curie, agrorum et limitum ipsius empcionem et comparacionem ac cimiterii supradicti instauracionem consensum et assensum nostros prebuimus et virtute presencium regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia pro corporibus

mortuorum exnunc inantea ibidem perpetuis temporibus sepeliend graciosius adhibemus, juribus et consuetudinibus plebani et eccles sancti Bartholomei ibidem semper saluis. Presencium sub appen nostro minori sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno d mini millesimo quadringentesimo quarto decimo, die duodecima S ptembris, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo secund Romanorum vero tricesimo nono.

[Na ohbu:] Ad relacionem Haykonis subcamera Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R.

Orig. perg. v museu m. Plzně č. 14. S menší pečetí královskou na pe proužku zavěšenou. Na rubu rukou XVI stol.: „Na vyzdvižení kirchova na pře městí k pohřbu těl mrtvých". — Strnad. Listář kr. m. Plzně č. 242, dle něh se hřbitov ten u sv. Mikuláše zove.

Čís. 860.

1415, 15 dubna. V Praze.

Král Václav IV zmocňuje posly své Jana z Lestkova, podkomořih království Českého, a Bohuslava ze Švamberka, aby s pány z Risem berka, s jinými pány, rytíři, panoši, kláštery a městy kraje Plzeňskéh ujednali vše, čeho k udržení pokoje v tom kraji uznají za potřebu

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus e Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod d fidei et legalitatis industria strenui Johannis de Lesstkow, regn nostri Boemie subcamerarii, et nobilis Bohuslai de Swamberg, fide lium nostrorum dilectorum, plenam et indubitatam fiduciam obtinente ipsos in procuratores nostros legittimos, negociorum nostrorum ge stores, factores et nunccios speciales constituimus, fecimus et ord nauimus, constituimus, facimus et virtute presencium meliori mod quo possumus, ordinamus, dantes ipsis ad presens plenariam et omn modam potestatem cum nobilibus Borssone seniori et Borssone ju niori de Risemberg et aliis nobilibus, baronibus, militibus, clientibu

monasteriis et ciuitatibus districtus Pilznensis effectualiter ordinandi, loquendi, tractandi, disponendi et concludendi, qualiter pax et tranquillitas in prefato districtu cunctis subditis et regnicolis, fidelibus nostris dilectis, valeant et possint restaurari et generaliter omnia et singula faciendi, que nos faceremus aut facere possemus, si huiusmodi tractatibus personaliter adessemus, prout ipsis melius et vtilius visum fuerit expedire, ratum, gratum atque firmum habentes et habere volentes, quidquid per predictos nostros procuratores et nunccios actum, factum siue gestum fuerit in premissis. Presencium sub pendenti minori nostro sigillo testimonio literarum. Datum Prage die decima quinta Aprilis, anno domini millesimo quadringentesimo decimo quinto, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo secundo, Romanorum uero tricesimo nono.

[Na ohbu:] Ad relacionem Heinrici, Wrati[slauiensis] capitanei, Johannes Weilburg, decretorum doctor.

[Na rubu:] R.

Orig. perg. v archivu m. Plzně č. 127. — Pečeť schází. — Na rubu poznamenáno: „Dominus rex constituit procuratores et nunccios ad pacem procurandam cum ratificatis". — Král Václav IV *listem d. v Praze 5 ledna 1417* opětně splnomocnil Bohuslava ze Švamberka a podkomořího Jana z Lestkova, aby s obyvateli kraje Plzeňského ujednali, čeho potřebí k udržení pokoje v kraji tom, a *listem d. v Praze 26 února 1417* dal král Janu Studentu, purkrabímu na Hrádku, a Hájkovi z Hodětína, mistru kuchyně královské, plnou moc, aby jeho jménem dojednali s opaty klášterů, preláty, pány, rytíři, panoši, zemany, jakož i purkmistry, konšely a obcemi měst, městeček a vesnic kraje Plzeňského jednotu neb landfrid, který jeho jménem Bohuslav ze Švamberka a podkomoří Jan z Lestkova uzavřeli. V prvnějším listě je na ohbu kancelářská poznámka: „Ad mandatum domini regis Johannes de Bamberg", a v druhém: „Ad relacionem Johannis de Lestkow, subcamerarii, Johannes de Bamberg", a v obou na rubu je registraturní poznámka: Rta. — Strnad, Listář kr. m. Plzně č. 245, 254 a 257. — Starší o něco příklady svolávání sjezdu králem Václavem IV kraje Plzeňského do města Plzně k jednání o pokoj zemský z formuláře Přimdova viz u Palackého, Über Formelbücher II č. 135 *a* a 135 *b*. — Srov. též formuli listu kr. Václava IV (Cancell. Wenc. p. 224), v kterém nařizuje „magistris civium, consulibus, juratis et communitatibus districtus P[ilsnensis]", aby podporovali všemožně „famosos Joh[annem] de L[estkow] et W. de C., capitaneos nostrarum gentium armatarum, — cum nostrorum armorum gentibus contra et adversus eosdem hostes et inimicos nostros — destinandos ad presens" (Pelzel n. m. Urkundenb. N° CCXLII). — Pelzel, K. Wenceslaus str. 633 zmiňuje se též o origi-

nálu *listu kr. Václava IV d. v Praze 16 března 1415* (bez udání archivu), v kterém nařizuje „an die ritterschaft vnd staedte in Saatzer Bezirke, sich zu vereinigen vnd wieder die räuber und landplaker, welche daselbst herumstreiften, ins feld zu ziehen vnd sie zu bekriegen".

* Čís 861.

1415, 26 září. V Praze.

Král Václav IV obdržev od Čenka z Vartenberka, nejvyššího purkrabí Pražského a pána Bydžovského, zprávu, že v čas nedávných válek poddané jeho město Bydžov bylo přepadeno a o výsady připraveno, obnovuje městu tomu nadání, že míli kolem města nemají trpěti žádných krčem ani řemesel jakýchkoli, kromě kovářů vesnických, podobně jako takového práva mílového město Králové Hradec užívá.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod per nobilem Czenconem de Wartemberg, castri nostri Pragensis supremum burgrauium, consiliarium nostrum fidelem dilectum, necnon per alias fidedignas personas taliter certis et sufficientibus informacionibus [sumus] informati, vt nullum inde in corde nostro possit dubium generari, quod tempore gwerrarum, que hactenus in regno nostro Boemie viguerunt, ciuibus et incolis in opido Bidzow residentibus priuilegia, litere et munimenta [1]) ipsorum, que super ipsorum iuribus, libertatibus, graciis, indultis et immunitatibus habuerunt, per inuasores, hostes et inimicos oppidi supradicti, dum ipsum oppidum per suam temeritatis audaciam acquisiuissent, recepta, alienata sint penitus et ablata, ita quod de suis juribus et libertatibus pretextu priuilegiorum et literarum huiusmodi amplius nequeant edoceri. Nos igitur ad supplicem peticionis instanciam prefati Czenconis, qui prefatum oppidum Bidzow ad tempus [2]) possidet, necnon propter ipsius grata, vtilia et accepta seruicia maiestati nostre impensa hactenus et successu temporis impendenda, volentes indempnitati dicti oppidi Bidzow et eius incolis graciosius prouidere, — hanc graciam, quam et antea, vt prescribitur, habuisse noscuntur, — de nouo facimus specialem, quod

ipsi in thabernis circum oppidum Bidzow infra vnius integri milliaris distanciam existentibus destruendis et singulis mechanicis, fabris dumtaxat ruralibus exceptis, circum Bidzow residentibus repellendis eisdem gracia, priuilegio et indulto, quibus ciues et incole ciuitatis Grecz Regine, fideles nostri dilecti, in hoc facto gaudent seu quolibet pociuntur, vti, frui, gaudere et potiri debeant pacifice et quiete, nostris et successorum nostrorum, regum Boemie, et aliorum quorumlibet impedimendis quibuslibet penitus procul motis. Mandamus vniuersis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, officialibus et subditis nostris quibuscunque, presentibus et futuris, firmiter et districte, quatenus prefatos ciues et incolas in Bidzow in prefata gracia nequaquam impediant nec per quempiam impediri quomodolibet paciantur, vero pocius circa eandem nostro nomine manuteneant efficaciter et defendant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint arcius euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo quinto, die vicesima sexta Septembris, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo tercio, Romanorum vero quadragesimo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Johannis subcamerarii
Johannes Weilburg, decretorum doctor.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Přepis p. vrchního zemského rady A. Rybičky z originálu v archivu zemském, kteryžto originál však se již v archivu Bydžovském nezachoval. V archivu tamějším chovají se toliko pozdější přepisy listu toho ve vidimu privilegií Bydžovských rady Nymburské z r. 1682 a v konfirmaci privilegií Bydžovských císaře Josefa II d. ve Vídni 7 března 1782, kdež se čte [1]) monumenta a [2]) presens.

Čís. 862.

[Koncem r. 1415.]

Král Václav IV zapisuje Vlaškovi z Kladna, purkrabí na Žirotíně, jeho bratřím a dědicům, město Ústí nad Labem v 800 kopách gr. a nařizuje měšťanům Ústeckým, aby těch 800 kop vydávali z berně královské komoře od nich vycházející.

Dle register zápisů královských z r. 1453 Archiv Český I str. 521 s poznámkou, že ty listy před sněmovní komisí okázali Václav a Vlach bratři z Kladna. Témuž Vlaškovi z Kladna zapsal v ten čas král Václav IV též hrad Střekov ve 430 kopách (Archiv Český I str. 520).

Čís. 863.

1416, 20 ledna. V Praze.

Král Václav IV zapisuje na městě Stříbře 10 kop gr. ročního úroku Janovi řečenému Balile ve 100 kopách gr.

Výpis z register zápisů královských z r. 1453 v Archivu Českém I str. 513, kdež činí se zmínka též o „listu Stříbrských, v němž témuž Janovi Balile přiznávají a zavazují se platiti vedle toho listu krále Václava" a o tom, že „ty dva listy okázal nám (t. j. komisi sněmovní) Toman, syn Tomanuov, měštěnína a kupce z Týna Dvorského, a také nám okázal list dobré vuole od Jana Balile, svědčící témuž Tomanovi, měštěnínu z Dvora". — Palacký, Archiv Český III str. 489 zmiňuje se o orig. listiny archivu kapitoly Pražské *ze dne 9 listopadu 1416*, v kterém kněz Neostup ze Švamberka, probošt Týnský na Vltavě a kanovník Vyšehradský, a Bavor ze Švamberka bratří, seděním na Bělé, prodávají p. Henrichovi z Elsterberka, pánu na Plané, těch 120 kop gr. praž. platu na městě Stříbře toliko do života páně Henrichova za 550 kop gr., na kteréž majestát mají od krále Mti a zápis od města Stříbra, jež jemu také odevzdávají.

* Čís. 864.

1416, 3 února. V Praze.

Král Václav IV na žádost purkmistra, rady a vší obce města Mostu mění některá ustanovení práva Magdeburského ohledně práva dědického k přínosu neb výbavě ženské (grodu), k daru jitřnímu, ke vdovskému podílu a výzbroji mužské (herwetu) ve smyslu práva Starého města Pražského, ustanovuje při tom, že dědit může toliko ten, kdo trpí s městem, že ženské mohou činiti poslední pořízení se svolením svých manželův aneb nejbližších příbuzných, a že kdo zřízení ta poruší, upadne do pokuty 50 hřiven stříbra.

Wir Wenczlaw von gotes gnaden Romischer kunig zu allen

czeiten merer des reichs vnd kunig zu Behem bekennen vnd tun kunt offenlich mit diesem briue allen den, die in sehen oder horen lesen, wann wir von angeborner gute dorczu geneiget vnd geschiket sind, vnser vnd der cronen vnsers kunigreichs zu Behem vndersessen vnd inwonern, vnser liber getrewen, nucze vnd fromen zu machen vnd zu bestellen, also das sie in irem wesen von tage zu tage nuczperlichen zunemen vnd wachsen, vnd doruff haben wir fur vns genomen vnd ouch eigentlich betracht, sulche scheden vnserer burgere vnd inwonerer vnserer stat zu Bruchs vnd liben getrewen, als von der gerade wegen, als wir des von den egenanten vnsern burgern wol vnderweist sind vnd eigentlichen erfaren haben, vnd wollen in die in ein besserunge keren vnd wenden, vnd douon mit wolbedachtem mute, gutem rate vnserer fursten, herren, edelen vnd getrewen, so haben wir durch besserunge, zunemes, nuczes vnd fromes willen des burgermeisters, rates, burger vnd ynsessen gemeinlich der egenanten vnser stat czu Bruchs ein sulche ordenunge vnd schikunge geseczt vnd gemacht, seczen vnd machen die in craft dicz briues vnd kuniglicher macht zu Behem volkumenheit von in nu vnd furbasmer von allen iren nochkomen zu ewigen tagen zu halden in alles masse vnd weise, als hernoch von worte zu worte geschriben stet: Czum ersten so seczen vnd wollen wir, das noch tode vnd abgange einer iglichen frawen in der egenanten vnser stat czu Bruchs gesessen vnd wonhaftig alle gerad vnd alles das, das sich zu gerade cziehen mage vnd dorczu gehoret, wie man das mit sunderlichen worten benennen mage, kumen vnd gefallen sol an iren eelichen man: doch so sal man von derselben gerade irer nechsten freundin noch der spynnel, die mit der stat leidet vnd schosset, zuvoran an einen den besten mantel, rok vnd slewr an alles widersprechen vnd hindernusse geben vnd antworten, vnd nicht mer; vnd were dieselbe abgangen frawe also arm gewest, das sy nicht mer, dann einen mantel, ein rok vnd ein slewr gehabt hette, dieselben sollen noch irem tode an den egenanten iren man an alle hindernusse kumen vnd gefallen. Item wers sache, das ein frawe in der egenanten vnser stat zu Bruchs wittebe sturbe vnd abginge, so sol derselben frawen gerade, die sie hinder ir lisse, an ire kinder beide mannes vnd weibes geslechte noch irem tode zu gleichem teile

genczlich vnd gar kumen vnd gefallen: hette sie aber kein kynt, s
sol die egenante ire gerade, die sie hinder ir lisse, an ire nechst
freunde mannes vnd weibes geslechte, die mit der stat leiden vn
schossen, genczlich vnd gar kumen vnd gefallen vor allermenicklic
vngehindert. Item wers sache, das in der egenanten vnser stat cz
Bruchs junckfrawen von todes wegen abgingen, die nicht vater vn
mutter hetten, derselben gerade, die sie hinder ir liessen, die s
an ire geswister, bruder vnd swestern kumen vnd gefallen zu gleiche
teilen. Vnd wers sache, das dieselben junckfrawen noch irem tod
bruder noch swester nicht liesen, so sol die egenante ir gerade an
nechste freunde mannes vnd weibes geslechte, die mit der stat leide
vnd schossen, an alles widersprechen ouch zu gleichen teilen kume
vnd gefallen. Item das keine fraw an irem todbette kein geschefft
tuen sal, geistlich oder wertlich, an ires mannes willen vnd wissen
desgleich ouch ein wittebe oder ein junckfrawe, die nicht vater vn
muter hette, ouch kein geschefte tuen sol, geistlich oder wertleicl
an irer nechsten freunde beide mannes vnd weibes geslechte wille
vnd wissen. Item ab ein man von todes wegen abginge vnd liess
ein eelich weib vnd ouch kinder vnd hette demselben weib ei
morgengab vormacht vnd ir die vff seinen gutern in der statbuc
vorschriben, die sol der frawen volgen vnd nicht mer aus seine
gutern, die er noch seinem tode gelassen hette, die zu der stat ge
horen. Were aber sache, das ein man abginge von todes wegen vn
seinem weib kein morgengab nicht vormacht vnd vorschriben hett
in der statbuch, so sol der frawen aus allen ires mannes gutern
varenden vnd vnvarenden, die er hinder im gelossen hette, ein rech
dritteil volgen, vnd die andere czwey teil der guter die sollen ge
fallen vff desselben todes mannes eeliche kinder. Vnd ab ein kin
oder mer absturben ane erben, so sol desselben todes kindes tei
vff die andere rechte geswistreide lebendige gefallen vnd nicht vf
die muter, vnd also furbas, als offt des not geschit, ye von einem
toden kint sein teil vff die andere lebendige kinder kumen vnd ge
fallen sol. Vnd wenn denn das leczte kint abginge an erben, s
sollen den die gutere, die es hinter im liesse, vff die muter ge
vallen, vnd wenn dann die muter abginge ane kinder vnd ane erben
so sollen die guter gefallen halp vff ires mannes nechste freund

vnd halb vff ire nechste freunde mannes vnd weibes geschlechte mit vollem rechte. Wers aber, das sie mer wen ein eelichen man gehabt hette, so soll vff derselben mannen nechste freunde ihr gut halp gefallen vnd halp vff ire selbes nehste freunde, mannes vnd weibes geslechte. Item wers sache, das ein burger in der egenanten vnserer stat zu Bruchs von todes wegen abginge vnd hinder im herwat liesse vnd hette keinen sune, so sol es vff die tochter gevallen; wer aber do keine tochter, so sol die obgenannte herwat vff den nechsten freund mannes vnd weibes geslechte, die mit der stad leiden vnd schossen, genczlich kumen vnd gefallen. Vnd vff das, das die egenante vnser ordnunge vnd schikunge in iren kreften stete, veste vnd furbasmer ewiclich vnuerrukt bleibe vnd gehalden werde, so gebieten wir dem burgermeister, richter, rate vnd der ganczen gemeyne, mannes vnd weibes geslechte, der egenanten vnser stat zu Bruchs, die nu sein oder in czeiten sein werden, vnd sust allermeniglich ernstlich vnd vesticlich mit diesem briue, das sie die egenante vnser ordnunge vnd schikunge furbasmer zu ewigen czeiten halden vnd volfuren sollen vnverbrochenlich. Wann wurde sich yemande vnder in dowider von seinen eigen mutwillen frewlichen seczen vnd die nicht halden, der sol in vnser swere vngnade vnd dorczu in ein pusse vnd pene mit namen funfczig mark lotiges silber vorfallen sein, vns die halb in vnser kunigliche camer vnd das ander halb teile dem teile, an dem gebrochen vnd vberfaren were, vnverleslichen genczlich vnd gar zu richten vnd zu beczalen, als offte sich das heischen wurde. Mit vrkunt dicz briues versigelt mit vnserer kuniglichen maiestat insigel. Geben zu Prage nach Crists geburt virczehenhundert jar vnd dornach in dem sechczehenden jare, am sand Blasii tage, vnser reiche des Behemischen in dem drey vnd funfczigisten vnd des Romischen in dem virczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Johannis de Lestkow, subcamerarii, Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 93/11. S velkou královskou pečetí na černožluté hedb. šňůře zavěšenou. Na rubu pozdější rukou: „Nonum regis Wen-

ceslai privilegium anno 1416 von der gerade vnd herwath". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 157.

* Čís. 865.

1416, 5 února. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, radě i měšťanům m. Mostu, aby na horách kolem města zakládali vinice tímže spůsobem a s týmiž právy, jak to císař Karel IV měšťanům Starého města Pražského povolil.

Wir Wenczlaw — bekennen —, das wir durch nucze, frumen vnd zunemens wegen vnser stat zu Bruchs dem burgermeister, rate vnd burgern gmeinlich doselbst — dise besundere gnade getan haben —, das sie an dem gebirge, vmb sie gelegen, weingerten bawen vnd erheben sollen vnd mogen, vnd ouch die in sulchen rechten vnd freyheiten halden vnd besiczen, der geniessen vnd gebrauchen, als der burgermeister, rate vnd burgere gmeinlich vnser Grossern stat zu Prage — ire weingarten bawen, erheben, die besiczen vnd der geniessen vnd gebrauchen noch lawte vnd ynhalt sulcher brive, die etwenn der allerdurchleuchtigiste furste, her Karl, Romischer keyser — vnd kunig zu Beheim, vnser liber herre vnd vater, derselben vnser stat zu Prage doruber gegeben vnd domit begnadet hat. — Geben zu Prage noch Crists geburt virczehenhundert jar vnd darnach in dem sechczehenden jare, des mitwoches an seint Dorotheam abende, vnser reiche des Behemischen in dem drey vnd fvnfczigisten vnd des Romischen in dem virczigisten jaren.

[Na ohbu:] Ad relacionem Jo[hannis] de Lesstkow, subcamerarii, Johannes Weilburg, decretorum doctor.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Mostu č. 31. — Pečeť utržena — Na rubu pozdější rukou: „Begnadung wegen der weingartten, dass die Brüxer bauen und geniessen mögen, wie die stadt Prag auch hierüber privilegiert". — Schlesinger, Stadtbuch von Brüx č. 158.

Čís. 866.

1416, 16 února. V Praze.

Král Václav IV zapisuje Panoškovi kuchaři svému a jeho vlastním dětem 15 kop gr. „ročního úroka na summách královských z města Slaného do královy komory příslušných. Datum v Praze léta božieho 1416, 16 den měsíce února“.

Výpis z register zápisů královských z r. 1453 v Archivu Českém I str. 195, kdež sněmovní komise dokládá: „Zdá se nám, že ten zápis právě jest z kanceláře vyšlý, ač těch registr nemáme; nebo i list Slánských viděli jsme a opatřili, kterak se k témuž zavazují, vydávati Panoškovi a jeho dětem svrchupsaných 15 kop gr. úroka ročního, a to z rozkázání krále Václava“.

Čís. 867.

1416, 13 listopadu. V Praze.

Král Václav IV osvobozuje Víta Sokola, rychtáře města Nymburka, od placení 20 kop gr. pr. berně královské ze dvou svobodných dvorů, jednoho ležícího za mostem a druhého před branou městskou sv. Jiří, jakož dává jemu i dědicům jeho práva svézti dvory ty tomu, koho by obec za měšťana přijala.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod inspectis benigne studiosis et indefessis obsequiis, maiestati nostre per Vitum dictum Sockel iudicem ciuitatis Nymburgensis, fidelem nostrum dilectum, prompte exhibitis et temporis successu eo promptcius exhibendis, ipsum non per errorem aut improuide, sed animo deliberato de viginti sexagenis grossorum pragensium in summa, quam singulis annis de curiis suis allodialibus, quas ad presens habet, tenet et possidet, una videlicet trans pontem, altera vero ante portam sancti Georgii eiusdem ciuitatis Nymburgensis sitis, pro contribucione et losungis adinstar aliorum ciuium dare tenetur et astrictus est, eximimus et libertauimus et virtute presencium regia auctoritate Boemie eximimus et de certa nostra sciencia graciosius libertamus, sic videlicet, quod ipse et successores sui de eisdem viginti sexagenis singulis

annis in summis berne nostre regalis tocies, quocies [1]) per nos aut officiales nostros imposite fuerint, perpetuis temporibus liberi esse debeant et integraliter absoluti, ad quod eciam prefati ciues nostri suos prebuerunt sponte et libere consensum et assensum. Nam prefatis ciuibus nostris huiusmodi viginti sexagenas grossorum pragensium, quas predictus Vitus et successores sui pro lozunga et contribucione de curiis suis dare consueuerunt, defalcamus et ipsos et communitatem ipsorum de eisdem virtute presencium regia auctoritate Boemie in summis nostris regalibus supradictis singulis annis quittos dicimus, absoluimus et de certa nostra sciencia integraliter libertamus pro nobis, heredibus et successoribus nostris, Boemie regibus, ac officialibus nostris quibuscunque. Predictus eciam Vitus, heredes et successores sui, predictas eorum curias cum ipsorum pertinenciis honesto et bone fame viro intra vel extra ciuitatem moranti, quem ciues pro ipsorum ciue assumpserint, coniunctim vel diuisim vendere, obligare et permutare poterint, per ipsum, heredes et successores suos eo jure, modo et forma, prout expressatur superius, habendas, tenendas et absque impedimento quolibet perpetuis temporibus pacifice possidendas. Mandantes et committentes magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ciuitatis supradicte, qui sunt seu pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis, presentibus firmiter et districte, quatenus ipsi prefatum Vitum, heredes et successores suos, et signanter illum vel illos, qui temporis successu prefatas curias aut vnam ex eis in ipsorum potestate habuerint, in prefate nostre exempcionis et libertacionis [2]) gracia non impediant nec impediri paciantur per quempiam, quinpocius ipsos eisdem vti, frui, potiri et pacifice gaudere permittant, et ad prefatarum viginti sexagenarum grossorum pragensium solucionem non arceant aut compellant, prout indignacionem nostram grauissimam voluerint euitare. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo sexto decimo, die tredecima Nouembris, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo quarto, Romanorum vero quadragesimo primo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Johannis de Lestkow, subcamerarii. Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Nymburka č. 7 rukou XVI stol. Pečeť utržena, toliko pergamenový proužek zbyl, na kterém visela. — Obsažen je list též v konfirmaci císaře Sigmunda d. v Praze 8 dubna 1437, kdež se čte: [1]) tocies, quociens [2] liberacionis. — V registrech zápisů královských z r. 1454 činí se zmínka, že před sněmovní komisí toho roku Lukáš rychtář z Nymburka okázal listy, jeden kr. Václava IV, „kterýž svědčí Vitovi řečenému Sokol, rychtáři v Nymburce, a druhý na týž a tehož potvrzující, s majestatem císaře Sigmunda, který svědčí Lukášovi, nynějšímu rychtáři v Nymburce, na vykúpení a na svobody sumy 20 kop gr. každý rok se dvou dvorův a forberkův k sumám berně královské přicházejících, u Nymburka položených, jakož týž list jemu Lukášovi a jeho dědicuom šíře svědčí" (Archiv Český II str. 459).

Čís. 868.

1416. V Praze.

Král Václav IV zapsal Václavu z Hlórek, ženě a budoucím dědicům jeho 100 kop „na městě Žateckém na úroku 31½ kop a 9 gr. a 1 hal. do vybránie těch 100 kop."

Výpis z register zápisů královských z r. 1453 v Archivu Českém I str. 520, kdež se praví, že Hrdibor ze Slavic okázal sněmovní komisi dva listy krále Václava s majestáty, tento svrchupsaný a druhý list, kterýž „svědčí Lvíkovi ze Slavic a jeho dědicóm na též uroky, kteréž ve 100 kopách vykoupil a druhých 100 kop na to [král] jemu přidal a zapsal, aby ty uroky dotud držal, dokudž by jemu 200 kop nebylo dáno, jakož týž list poslední krále Václava svědčí, jehož datum v Praze l. 1416". Hrdibor také okázal „list Žatecky s městku pečetí, v kterémž se přiznávají týmž listóm jemu Lvíkovi platiti tak, jako týž list krale Václava svědčí a na všecky ty tři listy okázal „list dobre vuole od Alše ze Žeberka, svědčící jemu Hrdiborovi ze Slavic, ale od Vaňka a Lvíka", praví komise, „my jsme dobré vuole neviděli."

Čís. 869.

1417. 25 června. V Praze.

Král Václav IV dává svolení purkmistru, konselům a vší obci města Loun, aby k hřbitovu farního kostela sv. Mikuláše kus pozemku přikoupili.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium, quod ad hoc, vt magister ciuium, consules, jurati et communitas ciuitatis Lunensis, fideles nostri dilecti, aream desertam inter domos Johannis Hynst ex vna et Wenceslai Chan parte ex altera sitam lateri cimiterii ecclesie parrochialis sancti Nicolai inmediate adherentem pro cimiterio et communi hominum sepultura dare et assignare possint et valeant, consensum nostrum regium adhibuimus et presentibus graciose adhibemus, nostris tamen et quorumlibet aliorum et signanter plebani prefate ecclesie pronunc seu in futurum existentis juribus semper saluis. Presencium nostro sigillo subappresso minori. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo septimo, die vicesima quinta Junii, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo quinto, Romanorum vero quadragesimo primo.

Ad relacionem Johannis Bechynye, subcamerarii,
Johannes de Bamberg.

Orig. perg. v archivu m. Loun č. 27. Na rubu vtlačena do listiny menší pečeť královská z červeného vosku, nad níž poznámka: Rta. Dole pak čte se: „Johannes notarius p[ostulat] pro I sex.“ Kop. v knize privilegií z r. 1435 v archivu m. Loun na l. 10 *a* za nápisem: „Super area ad cimiterium empta“.

Čís. 870.

1417, 26 června. V Kostnici.

Král Sigmund potvrzuje jakožto král Římský a dědic koruny České měšťanům Chebským privilegia jim předchůdci jeho v říši a koruně České udělená a ustanovuje, že nikdo nemá obyvatele města a krajiny Chebské pohánětí před dvorské soudy císařské neb zemské, nýbrž toliko před krále Českého, jeho dvorské soudce aneb před pflegara Chebského. Konečně přijímá je na žádost bratra svého kr. Václava IV do zvláštní ochrany říše a nařizuje, aby nikdo od města a krajiny Chebski neodcizoval žádných statků, které k nim náležejí a jsou v zástavě koruny České.

Wir Sigmund von gotes gnaden Romischer kunig zu allen

zeiten merer des reichs vnd zu Vngern, Dalmatien, Croatien etc. kunig bechennen vnd tun kunt offenbar mit diesem briefe allen den, die in sehen adir horen lesen. Vnd ab wir von angeborner gute vnd Romischer kuniglicher wirdickeit, zu der vnser maiestat der allmechtige Got, alsz wir genczlich hoffen, gehohet vnd gefuget hat, alczeit geneigt sin, allen vnsern vnd des reichs vndertanen vnd getrewen friede vnd gemach zu schaffen vnd ir bestes vnd alles das, das zu gutem wesen vnd ires states vfnemung gehoret, furzuwenden; yedoch so ziemt vns, das von sunderlichkeit mer vnd flissiglicher zu tun vnd zu beweiszen den, die sich stete, veste vnd getrewe, alle widerwertikeit vszgeslagen, in vorgangen czeiten gen vnsern vordern vnd nemblich der crone zu Behem, der rechter vnd naturlicher erbe vnd nachuolger wir sint, getrewlich vnd vnvorrucket gehalden haben vnd noch teglich halden. Wann nu fur vns chomen ist des burgermeisters, rates vnd der burgere gemeinlichen der stat zu Egir, vnser vnd des reichs liben getreuen, erbere botschaft vnd vns demuticlich gebeten hat. das wir denselben burgermeister, rat vnd burgern gemeinlich vnd auch der stat Egir alle vnd igliche ire genade, fryheite, rechte, gute gewonheite, geseczte briefe, priuilegia vnd handuesten, die sie von Romischen keisern vnd kunigen vnd auch der crone zu Behem — erworben haben, — zu bestetigen gnediclichen geruchten. Des haben wir angesehen solche redelliche vnd demutige bete vnd auch betrachtet nütze, stete. trewe, vnuorrückte vnd willige dienste, die der egenanten burgermeister, rates vnd burger gemeinlich der stat zu Egir vordern vnsern vorfaren an dem riche vnd sunderlich der vorgenanten crone zu Beheim in vorgangen czitea oft costlich vnd getreulich getan haben vnd sie vns ouch zu tuende willig vnd bereit sint vnd auch tun sullen vnd mogen in kunftigen czeiten; vnd haben dorumb — denselben burgermeister, rate vnd burgern gemeinlich vnd der stat Egir alle vnd igliche ire genade, fryheit, rechte, gute gewonheite, geseczte brife. priuilegia vnd hantuesten — bestetiget — vnd bestetigen in die ouch von Romischer kuniglicher macht. — Vnd wann die crone zu Behem, nach dem wir des eigentlich underwiszet sint vnd ouch clar befunden haben. also gefreyet ist. das kein furste, bannrherre. edeler. ritter, knecht. burgerman. burger adir sust keinerlei ander person der crone zu Behem oder seiner czugehorung,

was wesens adir wirden der sy, in kein wisze vor keinem andern gerichte, dann allein vor dem kunige zu Behem vnd den richtern sines kunigliches hofes geheischen, geladen, geruffet vnd da zu recht steen sal zu ewigen czeiten, als dann das ouch die keiserlichen geseczte der guldein bullen clerlich ynnehalden; vnd wann die vorgenanten burger, stat vnd land zu Egir der crone zu Behem zu uorsprechen steen vnd uf disze czeite dorzu gehoren, vnd wann wir der crone zu Behem nach dem allerdurchleuchtigstem fursten vnd herrn kunig Wenczlawen, vnserm liben bruder, rechter vnd naturlicher erbe vnd nachuolger sint, dorumb haben wir — den vorgenanten burgern vnd der stat vnd land zu Egir solche vorgenante fryheit beweret, vornewet vnd ouch von newes getan — vnd geben in die von Romischer kuniglicher macht in craft dicz briefs, das nymand, wer der sei, dieselben burger vnd stat vnd die iren, vnd ire lute vnd gutere, die zu der stat vnd dem land zu Egir gehoren, gemeinlich adir sunderlich, fur vnser vnd des reichs hofgerichte noch fur keinerlei ander hofgerichte, lantgerichte adir gerichte nach sust zu tagen kempflich adir in anderer weise laden, heischen adir fordern solle adir moge zu ewigen czeiten, sunder das sich iederman vor irer herschaft adir irem pfleger an glich vnd an rechte genugen lasse. Vnd ab sie ouch vbir solche diese gegenwertige vnser fryheite von yemandes geladen weren vnd nach geladen adir vrteil vbir sy, die iren adir die vorgenanten ire guter, gesprochen weren adir wurden, solich ladung vnd vrteilung tun vnd nemen wir genczlich ab vnd vornichten die auch ieczt als dann, vnd dann als ieczt mit dysem brife vnd meynen, seczen vnd wollen von der vorgenanten vnser kuniglichen macht, das solich ladung vnd vrteil kein kraft nach macht haben vnd den vorgenanten burgern, stat vnd land zu Egir vnd iren luten, inwonern vnd gutern keinen schaden bringen adir fugen sollen vnd mugen in keiner weise. Vnd vff das, das sie desterbas vnd geruhlicher bei solichen vnd allen anderen iren genaden vnd freiheiten beleiben mugen, dorumb haben wir von sunderlichen vnsern genaden die ieczt genanten burger, stat vnd das land zu Egir vnd alle ire lute, inwonere, guter vnd zugehorunge derselben stat vnd des landes zu Egir in vnsere vnd des reichs sunderliche genade, hute vnd schirme genediclich empfangen vnd genomen, nemen vnd empfahen

sie ouch dorin in craft dicz briefes; als dann das der allerdurchleuchtigistefurst vnd herr kunig Wenczlaw, vnser vorgenante lieber bruder, in sinen briefen vnd durch sin erbere botschaft ouch an vns sunderlich begeret hat. Vnd wann wir nit gern sehen, das die stat vnd das land zu Egir, vnd das darczu gehoret, bei vnsern czeiten vnd ouch dornach in dheinem wege vorseret vnd zertrennet wurde; dorumb — wollen wir, das nimants, weliches wesens adir wirden die sin, keinerlei gutere, die der stat vnd dem lande zu Egir zugehoren vnd der ieczgenanten cron von Behem pfantschaft sin, von derselben stat, land vnd ouch der crone czieben adir entpfremden in kein weiss. — *) Geben zu Costencz nach Crists geburt vierczehenhundert jare vnd dornach in den siebenczehenden jare, des nesten samsstage nach sant Johannstag des heiligen gotistaufers, vnser reiche des Vngerischen in dem ein vnd dreissigsten vnd des Romischen in dem siebendem jare.

Ad mandatum domini regis
Michael, Pragensis et Wratislauiensis ecclesiarum canonicus.

Orig. tohoto majestatu nezachoval se již v archivu m. Chebu; nýbrž toliko transsumpt, který „Johannes Medricz de Thopla, Pragensis diocesis publicus imperiali autoritate notarius“ pořídil „anno natiuitatis domini millesimo quadringentesimo vigesimo quinto, indictione tercia, die octaua mensis Martii“. V témže archivu chová se jiný transsumpt z r. 1436, též dva české překlady. V archivu Českého musea pozdějš. kop. z r. 1725. — Grad. Privilegien der St. Eger str. 22 s chybným datem 24 Juni 1416. Srov. téhož Geschichte des Egerlandes I str. 322 nasl., též téhož spis „Die Minderung des Egerlandes“ str. 56 nasl. Postoupením hradu Neuhausu městu Chebu r. 1412 (č. 855) nebyla ještě ukončena rozepře Erharta Forstera a jeho příbuzných s Chebskými. Forster a bratr jeho vstoupivše do služeb Norimberského purkrabí Jana obžalovali před Norimberským soudem zemským, tehdy ve Furthu zasedajícím, čtyři přední členy rady Chebské: Erharta Rudusche, Sigmunda Rudusche, Albrechta Frankengrunera a Rudigera Junckera, že jim na ct utrhali, vinice je před králem Václavem IV z lopeženi, a nabízeli se soudem nevinu svou prokázati. Ačkoli rada Chebská 1. listopadu 1412 osvědčovala se purkrabímu, že přední její členové jejím jménem jednali a že chce před králem Václavem IV na každou žalobu odpovídati, a ačkoli král Václav 22 září 1415 psal purkrabímu s vážným svolením, aby zakázal soudu Norimberskému zasahovat do soudů právomocí jeho jakožto krále Českého

---

* Na porušení majestátu ukládá se pokuta 5 hřiven zlata.

a aby Forstery odkázal na soud jeho královský; zemský soud Norimberský přes to dal měšťany Chebské do klatby pro nestání před ním a purkrabí Jan odpověděl králi Václavu IV *listem d. v Plassenberce v úterý po sv. Michalu* (*3 Října*) *1413* na psaní jeho „von sulcher ladung und furhaischung, als die Forster etliche burgere von Eger auff vnser landgericht zu Nuremberg kempflich geladen vnd furgehaischen haben", že se tak stalo zcela po právu, neboť prý purkrabové Norimberští mají majestáty od císařů Římských, zejména od císaře Karla IV, „das wir oder vnser landrichter an vnser stat von vnsern wegen das lantgericht zu Nuremberg eben an eynes kaisers stat halden, besiczen vnd alles gericht richten schullen vnd dem vorsiczen mugen" a že nemají příčiny odmítati toho, kdo se na jich soud se žalobou obrátí. Následkem toho odeslal král Václav IV *19 listopadu 1413* stížné listy do říše a též členům lantfridu Chebského, v kterých vylíčil, jakého bezpráví Norimberský purkrabí Jan na poddaných jeho Chebských se dopouští a vyhrožoval, že nebude-li tomu přítrž učiněna, „wir musten ewern burgern vnd kawfleuten in vnserm kunigreich vnd der cron czu Beheim vnd anderen vnsern furstentumen vnd landen wandelung vorbiten vnd der furbasmer nicht gestaten in dheiner weis". Chebští měšťané kromě toho obrátili se k papežské stolici, stěžujíce sobě, že k cizím soudům proti znění privilegií svých jsou pohánění a žádajíce tam za ochranu, načež papež Jan XXIII *listem d. Laudae 26 prosince 1414* (VII kalendas Januarii, pontificatus nostri anno quarti) nařídil biskupu Řezenskému, aby o apelaci jich po vyslyšení obou stran rozhodnul, dokládaje v listu svém: „Exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Erhardi Rudusch, Sigismundi Rudusch, Alberti Frankengruner et Rudigerii Juncker, opidanorum, necnon proconsulum, consulum et scabinorum opidi in Egra, Ratisponensis diocesis, peticio continebat, quod olim dilecti filii Nickel der junger necnon Wilhelmus, Henricus et Caspar fratres dicti Forster, armigeri in Ravhen et in Schlechtin Kulin castris dicte diocesis residentes, qui erant et hodie sunt notorii raptores et spoliatores viatorum et mercatorum per partes ipsas merces deferentium et etiam dudum in tantum profundum malorum descenderant, quod carissimus in Christo filius noster Wenceslaus, Boemie, olim Romanorum rex illustris, tunc dominus temporalis opidi prefati, castrum de Newhaus nuncupatum in eadem diocesi consistens et ad dictos armigeros spectans, ad quod ipsi armigeri cum rapinis refugium habere solebant, eorum notoriis demeritis exigentibus hostiliter inuasit illudque cum auxilio et subsidio vniuersitatis predicti opidi penitus euertit, nescientes aliam uindictam contra ipsum regem suosque subditos exercere, nondum vno anno elapso prefatos opidanos ad iudicium laicale prouincialatus dilectorum filiorum nobilium virorum Johannis et Frederici, burggraviorum Nurembergensium, traxerunt et ibidem eosdem opidanos, quos stratarum sacri imperii notorios raptores et spoliatores fore falso asserebant, super huiusmodi falsi probacione de ferocitate mentis et fortitudine corporis confisi ad duella prouocauerunt, vnde ipsi opidani, cum duella huiusmodi a iure et olim per clare memorie Carolum quartum, Romanorum imperatorem, prohibita existant, nollentes propterea ipsa assumere

quoquomodo et extunc sencientes ex eo, quod dilectus filius nobilis vir Stephanus de Appsperg miles, Eystetensis diocesis, judex predicti iudicii, dictos opidanos huiusmodi duella subire debere sentencialiter decreuit, indebite se grauari, ad sedem apostolicam appelarunt et deinde opidani necnon [illegible] consules et scabini prefati communiter nobis humiliter supplicarunt, ut causam appellacionis huiusmodi ac negocii principalis, necnon omnes et singulas causas quas ipsi super premissis et eorum occasione contra prelatos armigeros mouere intendunt, coniunctim uel diuisim, audiendas et sine debito terminandas alicui probo viro committere de benignitate apostolica dignaremur. Orig. [illegible] v archivu m. Chebu č. 257. Mezi [illegible] měšťany Chebskými [illegible] z Plavna [illegible] se 14 [illegible] 1414 [illegible] [illegible] spůsob, že on [illegible] když měšťané [illegible] [illegible]

[illegible]

1417 [illegible] V Praze.

[illegible]

arcibiskupové Pražští, zvláště Zbyněk z Hasenburka a Kunrát z Vechty byli udělili

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod strenuus Janco de Chotiemicz, residens in Furstenstein, fidelis noster dilectus, in nostre maiestatis constitutus presencia, supplicans nobis humiliter et attente, quatenus magistro ciuium, judici, consulibus juratis et communitati ciuitatis Pilgreyms, fidelibus nostris dilectis, litteras et priuilegia, per ipsos quondam a venerabilibus . . archiepiscopis Pragensibus, principibus, et signanter a Sbincone et Conrado archiepiscopo moderno, consiliario deuoto nostro dilecto, super ipsorum juribus, graciis, libertatibus, consuetudinibus et indultis obtentas et obtenta, approbare, ratificare et confirmare graciosius dignaremur. Nos igitur prefati Janconis precibus pie moti, attendentes quoque studiosa, vtilia et accepta fidelitatis obsequia, quibus ipse nobis crebrius et indefesse complacuit et complacere poterit prestancius in futurum, non per errorem aut improuide, sed animo deliberato et de certa nostra sciencia prefatis ciuibus in Pilgreyms vniuersas ipsorum litteras et priuilegia a prefatis archiepiscopis super ipsorum juribus, graciis, libertatibus, consuetudinibus et indultis obtentas et obtenta approbauimus, ratificauimus et confirmauimus, approbamus, ratificamus et virtute presencium regia auctoritate Boemie et de certa nostra sciencia graciosius confirmamus, decernentes et expresse volentes, quod huiusmodi littere et priuilegia in omnibus suis punctis, clausulis, sentenciis et articulis, acsi presentibus de verbo ad verbum plenarie interserte et interserta forent, inuiolabilis roboris habere debeant firmitatem, impedimentis quorumlibet penitus procul motis. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo septimo, die decima sexta Septembris, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo quinto, Romanorum vero quadragesimo secundo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Henrici de Lazan, capitanei Wrat[islauiensis], Johannes de Bamberg.

[Na rubu:] R. Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu m. Pelhřimova č. V. S úlomkem velké pečeti královské na pergamenovém proužku zavěšené. Arcibiskup Konrad z Vechty před tím zapsal Jankovi z Chotěmic Pelhřimov, což také král Václav IV. schválil, jakž dokazuje zachovaný výpisek ze šestého královského registra jeho, znějící takto: „Item Řečice a Pelhřimov od důstojného někdy Konrada arcibiskupa Pražského někdy Jankovi z Chotěmic do života prodány za 4000 kop gr." Psáno latině libro sexto Wenceslai fol. 294ª (Čelakovský, O domácích a cizích registřích str. 106).

Čís. 872

1417, 14 října. Na Michalovicích.

Jan z Michalovic dává obci města a předměstí Mladého Boleslavě pro[illegible] [illegible], že ani on ani potomci jeho nebudou na nich bráti odúmrti, nýbrž že každý obyvatel [illegible] svobodně s majetkem svým nakládati po čas života i na případ smrti, a že kdyby zemřel bez takového pořízení, [illegible] jeho na nejbližší přátele spadne podle práva města [illegible].

[illegible]

synové naši, a slovútní panoši, věrní naši milí, Pešík tehdy purkrabie na Michalovicích, Zdislav z Záhořie seděniem na Krušce. Václav z Charvatec. tehdy purkrabie na Túšeni, Jan Prušek z Nimiřic a Jeniš z Odic svú dobrú vuolí své vlastnie pečeti k tomuto listu přivěsili jsú, jenž jest dán a psán na Michalovicích ten pátek před svatým Havlem léta od narozenie syna božieho po tisíci letech a po čtyřěch stech let[ech] a sedmnáctého léta.

Obsaženo v orig. konfirmaci tohoto listu Ctibora z Cimburka a na Touačově d. na hradě Mladé Boleslavi 13 prosince 1493 v archivu m. Mladé Boleslavi.

Čís. 873.

1418, 14 června. V Praze.

Král Václav IV nařizuje purkmistru, rychtáři, konšelům přísežným i vší obci města Budějovic, aby Svatomartinský úrok roční v obnosu 68 kop odváděli Jindřichu z Lažan, hejtmanu Vratislavskému, který maje s Mikulášem z Okoře spolek zdědil po něm též zápis na summu 700 kop, v které úrok ten roční mu byl zapsán.

Wenceslaus —. Notum facimus —, quod, cum dudum famoso quondam Nicolao de Okorz occasione debitorum, in quibus sibi eramus racionabiliter obligati, census nostros hereditarios nobis per magistrum ciuium et ciues ciuitatis Budweis — annis singulis dari debitos pro septingentas sexagenas grossorum pragensium daremus et persolueremus pecunia in parata, sicut id ipsum in maiestatis nostre literis super hoc confectis plenius est expressum; et quia omnia et singula predicti Nicolai bona tam mobilia quam immobilia — ex morte eiusdem Nicolai ad nobilem Heinricum de Lazan, capitaneum Wratislauiensem, — ex pacto et federe, que ipsi inter se mutuo firmauerunt, sunt taliter et legittime deuoluta, nos volentes prefatum Heinricum de dictis septingentis sexagenis, que ex prefati Nicolai morte ad ipsum sunt similiter deuolute, certum reddere et de eisdem fideliter securare, — census nostros hereditarios predictos, videlicet sexaginta octo sexagenas gros. prag., nobis per magistrum ciuium. ciues et incolas ciuitatis nostre Budweis annis singulis solui et dari

debitos prefato Heinrico proscribimus graciose taliter, quod ipse, heredes et successores sui predictas sexaginta octo sexagenas census hereditarii a predictis ciuibus nostris in Budweis in festo sancti Martini venturo proxime incipiendo et sic consequenter annis singulis super eodem festo et termino percipere debeant et leuare. — Mandantes magistro ciuium, judici, consulibus juratis et communitati ciuitatis Budweis —, quatenus ipsi predictas sexaginta octo sexagenas census nostri hereditarii prefato Heinrico, heredibus et successoribus suis, vsque ad nostram et successorum nostrorum, regum Boemie, redempcionem et exolucionem — in prefato sancti Martini festo et termino dent annis singulis et persoluant. — Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo octauo, die decima quarta Junii, regnorum nostrorum anno Boemie quinquagesimo quinto, Romanorum vero quadragesimo secundo.

[Na ohbu:] Ad relacionem Jankonis de Smylkow
Johannes Weilburg, decretorum doctor.

[Na rubu:] R Caspar de Lewbicz.

Orig. perg. v archivu Českého musea N° 5. S velkou pečetí královskou na perg. proužku zavěšenou. Na rubu čte se rukou současnou: „Ex parte Bechinkonis". Srov. list č. 857.

Čís. 874.

1418, 12 července. V Praze.

Král Václav IV povoluje purkmistru, konšelům i vší obci města Žatce, aby prodali dvůr špitálský na předměstí svého města položený a za ztržené zaň peníze aby koupili úroky roční na nemovitostech pojištěné k špitálu městskému.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex. Magistro ciuium, consulibus, juratis et communitati ciuitatis Zacensis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omne bonum. Fideles nostri dilecti! Ad hoc, vt vos curiam hospitalis in preurbio ciuitatis vestre sitam cum agris et suis pertinenciis pro

certa pecunie summa vendere et pro huiusmodi pecuniis pro predic hospitali et vsibus pauperum et infirmorum ibidem degencium cert census in prefate curie locum emere et comparare possitis et va atis, consensum et assensum nostros regios prebuimus et presentib prebemus graciose; sic videlicet, quod prefati pauperes et infir predictos census pro ipsorum vsibus exnunc inantea perpetu temporibus habere, tenere et pacifice possidere ac eisdem uti, fr et gaudere debeant, quemadmodum prefatam curiam habuerun tenuerunt et possiderunt, impedimentis quorumlibet penitus proc motis. Presencium sub appresso nostro sigillo testimonio litterarur Datum Prage anno domini millesimo quadringentesimo decimo octav die duodecima Julii, regnorum nostrorum anno Boemie quinquage simo sexto, Romanorum vero quadragesimo tercio.

Ad relacionem Johannis Bechinie,
subcamerarii, Johannes de Bamberg

Kop. XVI stol. v deskách zemských kv. 2 na l. F 27. — Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz str. 171.

Čís. 875.

1418, 30 listopadu. V Praze.

Královna Žofie potvrzuje rytíři Janu z Chlumu, purkrabímu svému na Mělníce, rychtářství města Mělníka se vším příslušenstvím, které koupil od předešlého rychtáře městského Jindřicha.

Zophia z buožĺ milosti královna Česká. Známo činíme tímto listem všem vuobec, že statečný rytíř Jan z Chlumu, purgkrabie náš na Mělníce, věrný náš milý, nám oznámil, kterak dobré pověsti Jindřich, soudce tu na Mělníce, svuoj soud Mělnický svobodný s domem a clem tu na Mělníce postaveným i také s dvorem, polmi, lukami a vinicí pod předpověděném městě ležície, též také i se všemi mohovitými i nemovitými k předpověděným statkuom příslušejíc[iemi] dal i postoupil i svobodně vzdal řečenému Janovi před konšely jmenovaného našeho města Mělníka v soudu zahájeném pod

obyčejem a zpuosobem, o kterýchž list skrze jmenované konšely jmenovaného města Mělníka na to vydaný a učiněný světleji oznamuje. I prosil nás předpověděný Jan purgkrabie náš jmilý, abychom též obdarování, vzdání i postoupení upevniti a potvrditi ráčili. Protož my k jeho prosbám nachýlivše se, darování, vzdání i postoupení skrze předpověděného soudce tak učiněné schválili sme, upevnili i potvrdili i také listem tímto nynějším mocným chválíme, upevňujeme a milostivě ve všem potvrzujeme. Na svědomí toho pečeť naše jest k tomuto listu přivěšena. Dán v Praze den svatého Ondřeje appoštola létha páně tisícého čtyrstého osmnádctého.

Kopie z konce XV století v archivu Českého musea s poznámkou: „Vejpis majestátu královny Žofie na vzdání a postoupení soudu, domu a cla purkrabí Mělnickému.“ Jiná kopie ze XVII století v knize privilegií m. Mělníka na l. 64 a v archivu téhož města.

Čís. 876.

1419, 26 července. [Na Novém hradě u Kundratic].

Král Václav IV zapisuje „Hájkovi z Hodětína a jeho dědicuom hrad Piesek se vším příslušenstvím v 500 kopách a na městě [Písku] 50 kop gr. berně královské, aby tím lépe mohl hradu chovati, a toho aby žádnému cizozemci ani knížeti ani pánu ani nepříteli královskému neprodával ani zastavoval, než Pražskému zeměnínu. Dán léta 1419 v středu po sv. Jakubu“.

Výpis z register zápisů královských z r. 1453 v Archivu Českém II str. 185 s poznámkou, že list ten před komisí sněmovní okázala Kateřina z Hodětína.

Čís. 877.

1419, 3 srpna. Na Novém hradě u Kundratic.

Král Václav IV nařizuje měšťanům Budějovickým, aby přitiskli městskou pečeť k zápisu na 100 kop a aby zápis ten složili ihned u hofrychtéře Jana Celného na srážku polovice berně, kterou na ně společně s ostatními městy uloží.

Wenceslaus dei gracia Romanorum rex semper augustus e Boemie rex. Magistro ciuium, consulibus juratis et communitati ci uitatis Budweis, fidelibus nostris dilectis, graciam regiam et omn bonum. Fideles dilecti! Fidelitati vestre presentibus seriose preci pimus et mandamus omnino volentes, quatenus mox visis presentibu literam consuetam sigillo civitatis vestre munitam super centum se xagenas grossorum pragensium in tribus terminis consuetis soluendis racione supplecionis dimidie altere summe berne nostre regalis, vobi per nos adinstar aliarum ciuitatum de proximo imponende, conficer et eandem aput Johannem Czelny, regalis curie nostre judicem, fi delem nostrum dilectum, deponere debeatis sine mora, prout indigna cionem nostram volueritis euitare. Nam cum id ipsum feceritis, extun vos et ciuitatem vestram de eisdem centum sexagenis in prefata di midia altera summa, pro nobis, heredibus et successoribus ac offici alibus nostris quibuscunque, virtute presencium regia auctoritati Boemie et de certa nostra sciencia liberos dicimus, quittos et so lutos. Datum in Novo castro prope Pragam anno domini M°CCCC°XIX die tercio Augusti, regnorum nostrorum anno Boemie LVII°, Roma norum vero XLIV°.

Ad relacionem Johannis Bechynie, subcamerarii,
Johannes de Bamberg.

Orig. pap. druhdy v archivu m. Budějovic, odkudž otisknul jej Pelzel v „Lebensgeschichte K. Wenceslaus", Urkb. N° CCLIII. Kopie v archivu Č. musea. Brzo po vydání tohoto listu zemřel dne 16 srpna 1419 král Václav IV na hradě Kunratickém (Palacký, Děj. n. Českého III 1 str. 294). — V dvorském a státním archivu ve Vídni (Boh. N° 1213) chová se též orig. *listu ze dne 31 ledna* (an suntag von vnser frawntag der lichtmesse) *1417*, v které „Lewpalt vnd Cunrat vnd Jann gebruder van Kreig" (Krajířové z Krajku) vyznávají, že nemají od krále Václava IV žádného dlužního úpisu, „awsgenommen den priefe, den ich obgenanter Lewpalt van Kreig van dem heren kunig Wenczlavn hab auf die stat zum Wudweis vmb tausent schak groz, der in seinen kreften beleiben sol".

Dodatky a opravy.

Listiny z let 1225—1310.

Na str. 2 řádka 14 zhora čti „ · *IN · MANV* · " místo „ · MANVS · ". — *Na str. 10 řádka 7 zhora* budiž dodáno: „Kromě toho uveřejnili latinský text Chytil, Codex dipl. Moraviae VII str. 711 společně s německým překladem horního práva a německý překlad z konce XIII století Ermisch, Codex dipl. Saxoniae XIII str. 276. Srov. též Beckovského, Poselkyni str. 559". — *Na str. 30 řádka 11 zhora* čti „*pracujte*" místo „pracujíce". — *Na str. 33 řádka 13 zhora* čti „vesnice *Líbeč*" místo „Lubče". — *Na str. 34 řádka 16 zhora* čti „de *Stupen*" místo „Slupen". — *Na str. 46 řádka 10 zhora* čti „27 *září*" místo „27 srpna". — *Na str. 48 řádka 3 zdola* čti „Na *Žumburce* (čili Ronovci)" místo „Šumburce". — *Na str. 54 řádka 8 zdola* čti „dominus Carnyole, *Marchie*, Egre" místo „dominus Carnyole, marchie Egre". — *Na str. 70 řádka 6 zdola* čti „consistit. *[74]* Si" místo „consistit. Si". — *Na str. 71 řádka 18 zhora* čti „*autem*" místo „aute" a *řádka 9 zdola* čti „de *Mahlec*" místo „Mahleo". — *Na str. 82 řádka 4 zdola* čti „*u* Staré Chrudimi" místo „v Staré". — *Na str. 96 řádka 1 zhora* čti „extranei, nobiles" místo „extranei nobiles" a *řádka 9 zhora* čti „*que*" místo „qui". — *Na str. 107 řádka 5 zhora* čti „Na *Žumburce*" místo „Na Šumburce" a *řádka 6 zhora* „*Heyman*" místo „Remund". — *Na str. 108 řádka 7 zhora* čti „de *Ronaw*" místo „de Boraw". — *Na str. 122 řádka 2 zdola* čti „*propensiori*" místo „perpensiori". — *Na str. 123 řádka 4 zhora* čti „denocione *et meritis* inclinati" místo „denocione inclinati". — *Na str. 144 řádka 16 zhora* čti „consentaneum *racioni*" místo „consentaneum ad racionem". — *Na str. 147 řádka 5 zhora* čti „*prudentum*" místo „prudencium" a *řádka 13 zhora* „et *pro*" místo „et per".

1310—1346.

Na str. 179 řádka 18 zhora čti „*Kristina*" místo „Kateřina". — *Na str. 187 řádka 18 zdola* čti „pars *aduersa*" místo „pars accusata". — *Na str. 207 řádka 6 zdola* čti „de *Prusnicz*" místo „Prasnicz" a *řádka 1 zdola* „*Rusovi* z Litic" místo

„Bušovi z Litic". — *Na str. 216 řádka 1 zhora* čti „de *Calbn*" místo „de calbn" a *řádka 14 zhora* čti „Centum vlne linei panni" místo „Centum vlne. linei. panni". — *Na str. 247 řádka 9 zdola* čti „*podobně*" místo „podkoní" a *na str. 248 řádka 1 zdola* dodej: „Orig. perg. tohoto listu chová se v archivu m. Kutné Hory č. 13 (pečeti utrženy) a vykazuje četné proměny slovní, takže bude třeba na jiném místě diplomaticky věrně jej znovu otisknouti. Mluví se v něm na př. o „*mme-meistru*", „*erczkauffarziech*", „*waltwurchtiech*" a „*huttreyterziech*" místo „mincmagistru", „erckaufeřích", „valtverchtech" a „hutrajtéřích" a na rubu listu je rukou 17 stol. připsán regest: „tejče se ertzkaféřův a walthutreitterův, též uhlířův anno 1401". — O listině kr. Janem r. 1329 Kutné Hoře udělené a *na str. 259 č. 153* uveřejněné budiž připamatováno, že ji původně uveřejnil Thomas Wagner, Corpus juris metalici (Leipzig 1791) str. 1 bez udání roku a pramene, a že státní archivář drážďanský Hubert Ermisch v „Urkundenbuch der Stadt Freiberg in Sachsen II Band" (Codex Saxoniae XIII) str. XXII zmiňuje se o obsahu rukopisu z r. 1538 č. 242 bibliotéky král. akademie horní ve Freiberce uvádí, že na l. 119 až 122 tohoto rukopisu zapsána jest svrchu zmíněná listina kr. Jana s tímto dodatkem: „Das ist des konigs recht uf bergkwercken: Der konig und ein itzlich furst haben das recht uff bergwercke in yrem lande, das ye zu irer urbar gehort: di müntze, das gerichte, prennegadem, vleyschpencke und cram, di wage und schrotampt, das di niderlage heiset. Aber alle badestuben, die sindt des, uff des erbes und acker das bergwerck funden wirt. Aber di brotpenck, die sint der zu rechte, die sie von erste dahin pawen". Laskavostí p. archiváře Ermische obdrželi jsme věrný přepis této zajímavé listiny z rukopisu Freiberského, jenž vykazuje rovněž mnohé varianty a jejž proto na jiném místě opětně uveřejníme. Rok 1329 v přepise tom nepřichází a nepodařilo se nám vyšetřiti, odkud jej Schmidt převzal. Zde stůjte některé opravy dle rukopisu Freiberského: *Na str. 261 řádka 16 zdola* čte se „*neuwand*" místo „neuwater", *řádka 14 zdola* „*allirjarlich*" místo „allir iar"; *řádka 7 zdola*. „*gegewerte*" místo „gewerte"; *řádka 5 zdola* „do *komme*" místo „do keiner"; *řádka 4 zdola* „*vertagen*" místo „vertragen"; *řádka 2 zdola* „*ungern* scheppfen" místo „jungen scheppfen"; *na str. 262 řádka 8 zhora* „*lanthern*" místo „lanten" a *řádka 9 zhora* „an *diese*" místo „an die". — *Na str. 264 řádka 11 zhora* čti „*wladiconum*" místo „wladicorum" — *Na str. 278 řádka 9 zdola* čti „*V Lucemburce*" místo „Ve Frankfurtě". — *Na str. 296 řádka 19 zhora* dodej: „Dle sdělení p. skriptora dvor. bibliotéky Vídeňské Menčíka chová se orig. perg. této listiny s velkou pečetí pěkně zachovanou v pozůstalosti p. hraběte Paara ve Vídni". — *Na str. 346 řádka 9 zdola* čti „*graciosius*" místo „generosius". — *Na str. 360 řádka 6 zdola* čti „*Bery*" místo „Beroně". — *Na str. 372 řádka 18 zhora* čti „*nástupcové jeho* v úřadě urburním se *zavázali*" místo „nástupce jeho se zavázal".

1346—1378.

Na str. 416 řádka 15 zdola čti „rytíři Albrechtu *Havránkovi z Vlkova*"

místo „Albrechtu z Havraně". — *Na str. 465 řádka 9 zhora* čti „v *Blšanech*" místo „Siřemi". — *Na str. 487 řádka 4 zhora* čti „*Ostrova*" místo „Slavkova". — *Na str. 587 řádka 8 zhora* čti „*Litomyšlského* biskupa" místo „Olomúckého". — *Na str. 590 řádka 14 zdola* čti „*Krakovského*" místo „Křakovského". — *Na str. 594 řádka 5 zhora* čti „špitálu *městského*" místo „klášterního". — *Na str. 615 řádka 1 zdola* čti „přes *Budyni*" místo „přes Budín". — *Na str. 618 řádka 3 zdola* přidej: „R. *Wlczo de Hormacia*". — *Na str. 642 řádka 1 zhora* čti: „dva listy *opatovská*" místo „Opatovská (?)". — *Na str. 661 k čís. 479* dodej: „Orig. perg. listiny d. městu Mělníku (civitati in Melnyk) chová se ve sbírce archiválií p. c. kr. místodržitelského rady Františka Párise, opatřen jsa velkou pečetí císařskou na perg. proužku zavěšenou". — *Na str. 663 k č. 486* dodej: „Dodatek tento přichází už v konfirmaci privilegií Tachovských císaře Sigmunda d. v Praze 7 října 1436 (Orig. v státním archivu ve Vídni Boh. N° 1288/2) s doložením, že Tachovští ve válkách husitských o originály svých privilegií přišli a toliko jich transsumpty předložili. Pravdě podobné falšování textu této jinak pravé listiny stalo se tudy asi r. 1436. V konfirmaci této čte se *v řádce 16 zdola str. 663* místo „molendinum Rackonis" — „*molendinum Rachonis*". — *Na str. 672 pod č. 514* uveřejněnou listinu Plzeňskou mám za podezřelou, neboť r. 1372 žádné jiné město neobdrželo práva odúmrtného, kdežto r. 1514, kdy král Vladislav listinu tu potvrdil, arci některým městům právo to bylo už propůjčeno, poněvadž dále znění listiny (na př. slova hereditas užívá se v ní ve smyslu pozůstalosti, kdežto za Karla IV znamená slovo to ještě napořád dědinu, zpupný statek) nezdá se souhlasiti zcela se slohem kancelářským tehdy obvyklým a poněvadž konečně je nápadno, že v Plzni nezachoval se orig. této listiny. V XVI století arci obec Plzeňská právo odúmrtné právoplatně vykonávala. — *Na str. 684 řádka 1 zdola* čti „Libri *erectionum*" místo „Libri confirmationum". — *Na str. 687 řádka 6 zdola* čti „*18* května" místo „12 května". — *Na str. 688 řádka 4 zdola* čti „*exemptis*" místo „exeptis". — *Na str. 683 řádka 1 zdola* čti „braseatoriis, *braxatoriis* seu tabernis". — *Na str. 694 řádka 6 zdola* dodej: „R. *Wilhelmus Kortelangen*".

1379—1419.

Na str. 727 řádka 12 zdola čti „*pannicidarum*" místo „pannicidorum". — *Na str. 740 řádka 2 zdola* čti „*camerarium*" místo „camerarius". — *Na str. 815 řádka 13 zdola* čti „PAPA · *VIIII* · " místo „VIII". — *Na str. 828 řádka 17 zhora* dodej: „V městském museum Mladoboleslavském (stará sign. 3, novější červená N° I) chová se *orig. listu krále Václava IV d. na Žebráce 20 května 1391* (datum in Mendico die XX Maii, regnorum nostrorum anno Boemie XXVIII°, Romanorum vero XV°. Ad mandatum domini regis, Czuchone referente, Wlachnik Weytenmule) bez pečeti, v kterém se všem obyvatelům království Českého oznamuje udělení výročního trhu městu Ml. Boleslavi. List ten bude v dodatcích uveřejněn. — *Na str. 836 řádka 3 zdola* čti „z *Caltova*" místo „z Catova". — *Na*

str. 843 řádka 15 zdola vynech „in“. — *Na str. 848 řádka 13 zhora* čti „regal *berna*“ místo „berne“. — *Na str. 851 řádka 16 zdola* čti „*15* března“ mís „4 března“. — *Na str. 911 řádka 11 zhora* čti „svobodném *a nikoli* manskéh místo „neb manském“. — *Na str. 937 řádka 10 zhora* čti „*je*“ místo „se“. - *Na str. 955 řádka 9 zhora* čti „*Nos*“ místo „Non“. — *Na str. 982 řádka 2 zho* čti „*27* ledna“ místo „7 ledna“ a *řádka 7 zdola* čti „*vinieše*“ místo „vineše“. - *Na str. 989 řádka 18 zdola* čti „*parrochiali*“ místo „parrochialia“. — *Na str. 9* *řádka 5 zhora* čti „R. *Paulus*“ místo „Petrus“. — *Na str. 1007 řádka 6—21 zho* uveřejněná česká listina kr. Václava IV nenáleží do r. 1405, nýbrž do r. *141* neboť Jan Weilburg byl notářem král. v letech 1412—1419 a den sv. Šimonii a Judy připadal toliko r. 1416 na středu. — *Na str. 1027 řádka 18 zhora* č „*sue* medietatis“ místo „seu“. — *Na str. 1053 řádka 14 zhora* čti „*thesaurario* místo „thesaurio“ a *řádka 17 zhora* čti „*altera*“ místo „alta“. — *Na str. 10* *řádka 14 zdola* čti „*secundum* tenorem“ místo „tenorem“. — *Na str. 1079 řádk* *6 zhora* čti „*1 června*“ místo „24 srpna“ a *na str. 1080 řádka 11 zhora* čti „sing *factus*“ místo „sanctus“. — *Na str. 1180 řádka 9* doloř: „Orig. perg. tohoto list chová se v archivní sbírce p. c. kr. místodržitelského rady Párise (staré č. III) l'Přivěseno jest devět pečetí“. — *Na str. 1184 řádka 7 zhora* čti „*solvendas*“ míst „solvendis“.

Abecední ukazovatel jmen, míst a věcí.

(Číslice znamenají stránky).

Aag, Eych v Chebsku, 906, 907.

Abatyše, abatissa, kláštera sv. Jiří na hr. Pražském 581, 746; kláštera sv. Ducha 1094.

Adam, měšťan m. Hradce n. L. 684, 685.

Adloth, Adlold, měšťan Kouřimský 145, 146.

Administrátorové kostela Pražského, arcibiskupství Pražského 517, 905, 973.

Adolf farář u Všech Svatých v Litoměřicích 4.

Adorff, statek v Durynsku 1142.

Advokát konsistoře Pražské 1127.

Aembotův Alexej a Jan, měšťané Lounští 126.

Akta městská 925.

Aktování v. Klatba, Vypovězení.

Alberonis villa v. Valbeřice.

Albert biskup Řezenský 32; oltářník kostela Pražského 496; opat klášt. na Sázavě 558; probošt Litoměřický 184; rychtář Úpský 34.

Albert z Dlouhé třídy, Albertus in Longa platea, přísežný m. Brodu Něm. 164.

Albrecht I., král Římský, 142, 148, 152, 343, 388, 389, 505, 506, 720, 804, 805.

Albrecht, vévoda Bavorský 540.

Albrecht, Albertus, vévoda Meklenburský 540.

Albrecht II. Moudrý, vév. Rakouský, Štýrský a Korutanský 500, 504, 507, 508, 510.

Albrecht, purkrabí Norimberský 500.

Albrecht, mistr špitálský v Ústí n. L. 502.

Albrecht, rychtář Kadaňský 111.

Albrecht z Netolic, přísežný m. Budějovic 179.

Albrechtice, Albrechticz 868, 869.

Alders, Alder, Hanman, měšťan Kutnohorský 1093; radní v šmitnách v Hoře 1099.

Aleksej, měštěnín m. Žatce 730.

z *Alençonu*, de Alenconio, Filip, legát papežský 804.

Alexander V., papež 1127.

Almužna, elemosina 138, 938, 988, 1122.

Alšík Kuneš, Cuncz Alssik, obecní starší v Žatci 565.

de Altari Hubardus, maršálek kr. Jana 363, 372.

Altenburk, Aldenburch 423, 425, 771,

z Altenburku Purkart, kmet Star. m. Pražského 1130.

de Alto Ludmann v. Ludmann de Alto.

Alžběta, královna Česká, Elizabet regina, vdova kr. Václava II a Rudolfa 159, 189—191, 199, 204, 205.

Alžběta Pomořanská, Elisabeth, Elzbethe, císařovna a královna Česká, manželka Karla IV, 588—590, 616, 674, 675, 683—685, 714, 715, 733, 741, 742, 746, 808, 838, 839, 863 až 865, 885.

Alžběta, vévodkyně Zhořelecká 1106, 1107, 1137, 1138.

Alžběta, sestra Svídnického kníž. Bolka 607.

Alžběta, Elizabeth, kustodka kláštera sv. Jiří na hr. Pražském 581.

z *Amlugsdorfu* Jindřich, executor statutorum consilii Maydburgensis 7.

Amortisace, Amortisační zákony v. Odkazy k mrtvé ruce, Statky mrtvé ruky.
Anděl (z Florencie), Engel, Engil, lékárník královský v Praze 966.
Anevanc v. Svod.
Anežka, Agnes, dcera Alžběty, královny České 159.
Anežka, manželka Svídnického vév. Bolka 607.
Anežka, manželka Václava ze Švamberka 1011, 1012.
Anežka, manželka rychtáře Žateckého Petra 437—439.
z *Anhaltu* hrabě Albrecht 503, 504, 507, 508, 510, 537, 540.
Anna, královna Česká, manželka Jindřicha Korut. 156.
Anna, královna Římská a Česká, manželka Karla IV, 440, 478—480, 482, 486, 567, 581, 881.
Anna, dcera Karla IV, 679, 898.
Anselmův Petr, přísežný m. Litoměřic 420.
Antiochenský patriarcha v. z Buřenic Králík Václav.
Antonín, komorník král. 1089; Anthonius, purkmistr m. Litoměřic 185, 186.
Antuš Jiřík, Jursico Antusch, kmet m. Kolína n. L. 787.
Anzelm řeč. Herliman, rychtář v Berouně, vnuk Jindřicha Hajtmana, 236.
Apatykář, Apotheker, Ludvík, přísežný kmet Star. m. Pražského 1130.
Apatykář v. Lékárník.
Apecco, rychtář m. Králové Dvora 134.
Apecius ze Sussenbachu 338.
Apelace v. Odvolání.
Apetzko Coleri, přísežný m. Hory Kutné 520.
z *Appsperku* Štěpán, soudce zemský Norimberský 1177.
Arcibiskupové Pražští 482, 630, 631, 633, 645, 727, 757, 812, 939, 992, v. též Praha, arcibiskupové.
Arcibiskupství Pražské 406, 409.
Arcijáhnové Bíliňský 824, Horšovotýnský 632, Hradecký 385, Kouřimský 385, Plzeňský 6, 7, kostela Pražského 517, 518, Znojemský 722.
Arcikancléřové říše Římské, archicancellarii sacri imperii, erczcanczeler, per Germaniam: 497—499; per Italiam: 498; per Galliam et regnum Arelatense 498.
Arcikomorníci říše Římské, sacri imperii archicamerarii, obrister camerer des h. reichs 499, 540.
Arcimaršálkové říše Římské, sacri imperii archimarscalci, des heiligen reichs obrister marschalk 499, 500, 540.
Arcistolníci říše Římské, sacri imperii archidapiferi 498, 500, 537.
Archiv místodržitelský 1051.
Archivář v král. Česk. 1051.
Arnold, probošt Vyšehr., kancléř kr. 4.
— mistr, protonotář královský 37, 39, 41, 42.
Arnoldův Pešek, měšt. m. Loun 910.
Arnošt, vévoda Bavorský 901.
Arnošt z Pardubic v. z Pardubic Arnošt.
Arnshavg, 1142, 1143, 1146.
Arnstedt, Arnsteet 1143.
z *Aspeltu* Petr, biskup Basilejský a prob. Vyšehradský, kancléř království Českého 130, 133, 137, 142, arcibiskup Mohučský, rada kr. Jana 167, 168, 232, 234.
Assignace na urburu a minci 371, 372, 451.
Asyl 95, 963.
Až městys, marcht Asch 290, 291, 367, 503, 505.
Augšpurský, Augustensis, biskup Markvard, 530.
Augustin, pokladník klášt. Sedleckého 1093.
Augustiniáni, řád sv. Augustina, f. Augustinianský 808; klášt. jeho P. Marie v Jaroměři 437, 681, 682; v Lounech sv. Máří Magdaleny 199; na Mělníce sv. Vavřince 115, 675-677, 808; v Praze na Karlově 449, 450, u sv. Tomáše 127; v Rokycanech 580; v Sušici 127.
Augustinův Mikuláš z Prahy v. Mikuláš Augustinův.
Avignon, město ve Francii 127, 199, 517, 580.
Bahniště u Litoměřic 357.
Balduin, arcibiskup Trevírský 498.
Balil, Balele, Balile, Balilee, z Caltova Jan 886, 902, 1164, 1187; Oldřich 605.
Baltazar, lantkrabí Duryňský 678.
— markrabí Míšenský 897.
Bamberk, Babenberg, biskupové: Ekbert 3, Leopold 502, 504, 507, 508, 510, Lambrecht 898, probošt Konrad v. z Giesenheimu Konrad.
z Bamberka Jan, registrátor královský 908, 914, 918, 928, 930, 980; notář

královský 984, 990, 1006, 1015, 1019, 1031, 1032, 1038, 1039, 1060, 1101, 1104, 1106, 1134, 1139, 1148, 1152, 1160, 1161, 1167, 1170, 1172, 1178, 1182, 1184.

z Bamberka Guntýř Tokler, notář král. 603.

Bánové Dalmatský a Chorvatský 609, v Mačvě 609.

Barchan, pannus parchanus, parchanum 215, 487.

Bartoloměj, farář ve Středě (ve Vratislavsku), 994; kanovník Vyšehradský 32; kaplan cís. Karla IV, farář v Berouně 992.

Bartoloměj z Nového města (de Nova civitate) v. z Nového města.

Barva vosku pečetního 1137, 1138.

Bařechov, Barzechow, ves města Berouna 141, 142.

Basilej 500, biskup: Petr, probošt Vyšehr. a kancléř kr. Česk. 130, 133, 137, 142.

Bašty v. Hradby městské.

Bavor, Bavarus, v Cítově 746.

Bavor Jan, Johanes Bavarus, konšel Německobrodský 574.

z Bavorova Mikuláš, kanovník Pražský 824.

Bavorské železo 599.

Bavorsko, Bavory, Bavaria, Beyern, 634, 766, 819.

Bavorští vévodové 1141—1143, 1146; Albrecht 540, Arnošt 901, Jan 1060, Ludvík Říman, markrabí Braniborský 449, Otto, falckrabí na Rýně 679, 680, Ruprecht starší 498, 537, Ruprecht ml. 537, Štěpán st. 507, 680, Štěpán ml., Fridrich a Jan, synové jeho 680.

Bavorynč, Baworin, Baworine 141, 142.

Bavoři, Bavari 751.

Beaumont, Beamont prope Duwage, v Belgii 343.

Beck Jan, listovník a archivarius král. Českého 1051.

Beřka soli v. Míra soli, Prostice.

Bedo Jakub, kaplan v Budějovicích 811, 812.

Bechyně hrad, castrum Bechinense 902; páni z B. Tobiáš 98, Tobiáš biskup Pražský 142, 146.

Bechyně Jan, podkomoří král. 1172, 1182, 1184.

Bechyňský kraj, districtus Bechinensis v. Kraj.

z Beldersheimu Jan 504.

Beneda z Vesce 1.

Benedikt XII papež 199.

Benediktini v. Kláštery.

Beneš, purkrabí Mělnický 675; správce Hořínský 808, 809.

Benešovský, Beneschawer, Beneschower, Weneschower, Hirzlín, přísežný v Hoře Kutné, 520; Petr, přísežný na Horách Kutných 443; z Brázdiny Jakub, rychtář m. Slaného 876, 877, Jan 877.

Beněk z Křečkova, Benec de Creczow 34.

Benuš, žid 871, 872.

de Beram Jakub, notář papežský 945, 955, 956.

Berengar, kaplan a notář krále Jana 272.

Bergow, Pergaw 1142, v. z Berkova.

Berka, rychtář m. Loun 227.

z Berkova, de Bergow, Hynek 637; Otta 386.

Berkové z Dubé v. z Dubé.

Bernartice, Bernartics, Bernharticz, ves 34, 135, 404, 406, 409.

z Berneka Mikuláš, měšťan Staroměstský a perkmistr hor viničních v Praze 544, 545.

Berně královská, obecná, zemská, daň, sbírka, sbírky obecné, zbierání, berna, berna regalis, generalis, berna regia generalis, collecta, coll. domini regis, collecta generalis, que vulgariter berna nuncupatur, communis seu generalis peticio, contribucio, exaccio, imposicio, angarie, soluciones, steura, steura de bonis, steura regia, sture, steyra, summa berne, tallie; beren, die kunigliche bern, gemainew steuer, landstüre, losunge, konigliche loszunge und stewer, ufsaczunge, 7, 54, 55, 57, 103, 104, 106, 117, 129—131, 136, 140, 147—150, 153, 164, 180, 198, 200—203, 239—241, 244, 246, 250 až 252, 257, 258, 262, 268, 269, 272, 274, 284, 285, 287, 288, 291—293, 310, 331, 334, 344, 347—350, 354—356, 369, 370, 387, 388, 398, 451, 454, 464, 491, 493, 504, 515, 530—532, 597, 601, 607, 622—624, 645, 650, 690, 697—699, 725, 727, 728, 750, 751, 754, 779, 780, 836, 837, 848, 864—866, 899, 900—903, 917, 924, 926, 931, 936, 957, 960—962, 984, 985, 1024, 1025, 1030, 1031, 1035, 1036, 1040, 1042, 1046, 1048, 1053, 1055, 1057, 1064, 1106, 1108, 1109,

1170; domovní, berna vel steura domuum 168, 309, 310; v Chebsku 708, 979, 980; z Chodů 207, 209; z klášterů a statků jejich 284, 285, 899, 900, 936, 984; korunovační 203; z kupectví 130, 203; z lánů, berna seu generalis collecta de bonis 168, 203, 356, 369, 493; z měst, collecta de areis 61, 101, 102, 118, 119, 128 až 131, 318—321, 328, 395, 530, 531, 897, 899, 900, 936, 970, 984, 1102, 1132, 1134, 1163, 1183, 1184; z mlýnů 493; z peněz 130, 203; z rychet král. měst 436; ze skotu, klosteur 907; při svatbě dcer královských 149, 150, 153, 203; z úroků na realitách zapsaných 319, 321; z vinic v. Desátky z vinic; židovská, contribucio Judeorum communis vel specialis, 347, 348. Viz též Osvobození od placení berně.

Bernhard, purkrabí na Lipnici 171.

Berníci, úředníci na berni vysazení, berníci městští, collectores bernarum, collectores steure 104, 207, 274, 275, 292, 342, 355, 356, 388, 493, 532, 635.

Bero, horník v Kutné Hoře 101; měšt. Německobrodský 69, 80; rychtář m. Loun 198, 199, 360, 361, 527.

Beronův, Beronis, Jindřich, konšel m. Loun 909.

Beroun, Berún, Werona, Verona Boemicalis, civitas seu locus forensis Veronenis prope Pragam, 42, 141, 142, 227, 228, 235, 236, 321—323, 429, 430, 439, 440, 489, 530, 578, 645, 646, 656, 666, 738, 761, 762, 848, 901, 902, 987—992, 1072, 1127;

— berně 901, clo 235, 236, čeští obyvatelé 439, faráři 987—990, 992, 1127, farní dům 990, farní kostel sv. Jakuba 989—992, hradby 988, kaplani 991, klášter sv. Klimenta 991, konšelé 738, 988, 989, 991, měření lánů 228, 229, městys 142, mlýny 991, německá osada 439, 440, obchod 738, obnova rady 321, 322, 530, 848, pastviny obecní 227, 228, pečeť 579, platy k obci 489, platy podkomořímu 848, podkomoří 321—323, práva městská 229, 439, právo dědické 656, 666, právo patronátní 991, 992, právo staroměstské 141, právo vlastnické 656, 666, přísežní 321, 322, 439, 489, 738, purkmistři 988, 989, 991, rada městská 323, rychta 235, 236, rychtáři dědiční 235, 236, 439, 489, 738, silnice 738, sklad zbraní 578, soud městský 142, 321—323, správce špitálu 989, starší Obecní 322, statky šo 322, 323, statky kláštera Zbra ského 489, špitál na předměst až 990, úroky roční 530, 902, vesnice šosovní 141, výhon do Zdejčiny (Kdýčiny) 227, 228, soud 322, založení města 142.

z *Berouna*, de Werona, Jakub, Rakovnický 1072.

Bertle Hanuš a Prokop, měšťané K horští 1100.

Bertold, přísežný m. Kolína 101.

Beřkovice ves u Slaného, Berzo Byerskowicz 746, 747, 881.

Besold, měšťan Klatovský 106.

Bezděkov, ves bisk. Pražsk. 142.

Bezděz hrad, Besdes, castrum Be 104, 105, 449; purkrabí 450.

Bezpečnost veřejná, 609—616, 11 Mír zemský.

Bělá, Bela, u Německého Brodu 6 79.

Bělá pod Bezdězem, městečko, opp Byela sive Aqua Alba prope ca Bezdiez, Weiswesser 449, 450, 1095, 1096, 1098, 1164.

Bělina řeka, flumen, fluvium B Belyna 292, 366.

Bělkovský Jan v Cítově 746.

Bětka, převorka klášt. sv. Jiří na Pražském 581.

Biberštein, tvrz v Chebsku 917.

z *Biberštejna* Jan 252, 253.

Bihuše Jindřich, měšt. Německobro 69, 80.

z *Bílejova* Zákostelský Jakub 806.

Bílina, arcijáhen Bílinský, archid nus Belinensis 824.

Bílina, die hohe Belyn, v Rud 946.

Bílý, Albus, Henlin, měšt. m. Kutné 519.

Biřic, preco, der putel 18, 66, 77, 565, 738, 1046; biřice mzda 19, dectví 18.

Bischof v. Biskupův.

Biskup Jan, Episcopus Johannes, Mostský 120, 121.

Biskupové Bosenský 609; Italští
— Olomoucký v. Olomouc, biskupo
— Pražský, jeho desátek v kraji slavském 53, v. Praha, biskupové
— Řezenský 32.

Biskupství v. Statky biskupské.

Biskupství Pražské, episcopatus Pragensis, chatedra Pragensis 128, 138, 142. V. Praha, biskupové.

Biskupův Jan, rychtář m. Mostu 1130, 1131; Jindřich, rychtář m. Mostu 1130, 1131; Mikuláš, Nicolaus Episcopi, z Mostu, podkomoří král. Česk. 563—565; Mikuláš, Nicolaus Episcopi, měštěnín m. Kouřimě, 1095.

Bití, ictus 25, 68, 79.

Bítov, hrad na Moravě; komorník Bítovský (dignitas camere Wetoviensis) Jiljí ze Švábenic 33; vladař Bítovský Kunrát řeč. Špitaléř 86.

Bitva v. Souboj.

Blanice, řeka, flumen Blanicze 303 až 307.

Blanka, manželka Karla IV, 517.

z Blankenheima Anežka, vdova po Jindřichovi z Lipé 386, 570.

Blata při Labi u Litoměřic, bahniště, paludes, blaten 357, 358, 412, 526.

Blatno, die Plate 946.

Blaty, Hoslowe, Hoslau, ves v Klatovsku 272.

Blažan, Plaschanus, rychtář m. Vys. Mýta 529.

Blažeta, Blasata, ze Švabenic 34.

Bleistein, Pleystein, 1142, 1146.

Blier Konrad, měštan Pražský 7.

Bližtice les u Vodňan 305, 306.

z Blšan, Blssan, Hana 566, Hynek 752.

Blšany, trhové městečko u Žatce, forum in Vlohen, Belsan, Blssan, nomine theutonico Vlcheyn, Uebelsaz, Flohen, 360, 361, 465, 466, 1187.

z Bobrič, de Bobritsch, Mikuláš šefmistr v Hoře Kutné 519.

Boček [z Kunštátu] 902.

Boemund, arcibiskup Trevírský 500.

Böffingen, město říšské ve Švábích 680.

Bohatý Jeklin, Jeclinus Divitis, konšel Žatecký 565.

Bohumila, Gutliebe, manželka rychtáře Německobrodského Wernhera 48, 49.

z Bohumilic, Bohumilicz, Albert 108.

Bohuněk, farář m. Budějovic 709, 756, 757; přísežný m. Slaného 881.

Bohuslav V, vévoda Pomořanský 588; převor Dominikánů v Litoměřicích 7; [syn Janův z Krňova], doktor práv, děkan kostela Pražského 823, 1044, 1050.

Bohuš, komendor řádu německých rytířů v Manětíně 1085; probošt Litoměřický a kaplan královský 398, 524, 525, 526; bratr jeho: Arnošt z Pardubic, arcibiskup Pražský; Bohussius purkrabí Domažlický 208.

Bohuše 2.

Bohušův otec 901.

Bohuta, arcijahen Kouřimský 385.

Bojan z Kamenné Lhoty Zikmund 774.

Bolek, Balkho, Bolko, Bulko, vévoda Falkenberský 502, 504, 507, 508, 510, 530, 537, 551; vévoda Opolský 540, 551, 607; vévoda Svídnický 540, 607.

Boleslav Mladá v. Mladá Boleslav.

Boleslav Stará v. Stará Boleslav.

Boleslavský kraj, districtus Boleslaviensis, v. Kraj Boleslavský; *probošt* František, notář král. 995.

Bonifác VIII papež 954.

Bonifác IX papež 793, 814, 815, 822, 823, 884, 944, 951, 952, 955, 974, 975.

Bononie v Italii 1119, 1129.

z Bononie Jan, registrátor papežský, 955, 956.

Bopardia 430.

Bor, silva seu rubetum Bor, les u Hradce Králové 149, 151, 177.

Borečnice 999.

Boreš z Risenburka v. z Risenburka.

Borník, purkrabí Domažlický 862, 863.

z Borotína Dorota, vdova po Alšovi z Klenovic 546.

z Borové, Matěj a Frencl Loz, uhléři zadní 246.

z Borřic Držek, Dirsco, Dyrzcho de Borsicz 162, 171.

z Boru Velislav, kanovník Pražský 1044, 1050.

Bořuta, Borsuta, měštan Kutnohorský 363, 364.

Bosenský biskup 609.

z Boskovic Martin, písař desk dvorských 843.

z Boskoviček Václav 606.

z Bosyně, de Boschin, Rosmík řeč. Haraš 677.

Bošice, Poschicz, Possicz, ves obce Kouřimské 315, 488, 1094.

Bošický Kuneš, Cuncz Poschiczer, kmet m. Kolína n. L. 787.

Bošťany, Poschiczow ves 1151, 1152.

z Bourbonu vévoda, Borbonensis dux, Petr 537, 540.

Bouření proti židům v Chebu 443, 444.

Bozenské, Počínské, víno 925.

Božího Těla slavnost na Horách Kutnách 1123, 1124

Brabantsko, Brabancia, Prauant 1137, 1138; vévoda Antonín 1107.
Bradatý Jan, měšťan Kouřimský 546.
Bramburk, Brandenburg, ves u Čáslavi 851.
Braniborská marka, Branibory, Brandemburg 679, 680.
Braniborští markrabí: Jan 850, Jošt 1011, Ludvík Říman, arcikomorník říše Římské 499, 540.
Brankovice, Brankowycz, ves kláštera Sedleckého 1093.
Branky, portula, pforte 87, 180, 298, 896, 897; s mostem zdvihacím, portica cum ponte pendulo, v Hoře Kutné 1125.
Brány městské, porte, valve, pforten 86, 87, 168, 297, 298, 326, 383, 462, 515, 516, 571, 573, 676, 753, 754, 759, 938, 1123, 1124, 1141, 1150, 1151, 1169.
Bratrovci, fratrueles 377.
Bratrstva řemeslnická v. Cechy, Jednoty.
Bratrstvo Cechovské neb Těla Božího, fraternitas dicta de Czecha, fraternitas Corporis Christi, v Hoře Kutné 823, 952, 954, 974, 975, 977, 1120, 1122, 1126—1129.
Braumbart Bernard, kmet m. Hory Kutné 1130.
Brázdina, Jakub Benešovský z Br. 877.
Brdský les, silva dicta Brdo 405, 406, 409.
z Brna Mikuláš, kancléř markrabí Karla 284, 285.
Brnění 577.
Brno, Brunna, Brunnensis civitas, 43, 45, 48, 129, 130, 168, 251, 286, 287, 368, 396—398, 445, 560, 606; probošt: mistr Petr protonotář kr. 126, 129.
Brno Staré 160; opatství sv. Tomáše 160.
Brod Český v. Český Brod.
Brod Německý v. Německý Brod.
Brody, transitus aquarum 101.
Brozánky, villa Brozenek 1156.
Brož Václav, soused Lounský 661.
Brtníci v Chebsku, honigsneider, mellicide, qui czeidler wlgariter nuncupantur 393, 510.
Brukenmeister, Prukenmeyster, Mikuláš, rychtář m. Kolína 600—602, 639 až 642, 786; Václav, jeho syn, rychtář tudíž, 786.
z Brumova Smil 45.
Brunner, Bruner, Henclín, kmet přísežný v Kutné Hoře 443, 519.
Bruno biskup Olomoucký 37, 39, 41, 42.
Bruno, rytíř, kmet města Magdeburka 38, jeho syn Jan 38.
Brusnice, městečko, civitas Brusnycz, Bruznycz 33, 133, 135.
z Brusnice, de Prusnicz, Jan, notář a korrektor v kanc. Karla IV, 207.
Břeh, Brega 590, 591.
Břehy, litora 230, 233, 770, 771.
Břemena krajská, servitutes et honera 134, 136.
Břemena obecní, městská, civilia onera, contribuciones civitatis, onera publica, onera servitutis, vexaciones et servicia civium, losunge 106, 164, 258, 318, 319, 323, 325, 339, 381, 399, 460, 462, 491, 492, 531, 532, 597, 650, 651, 654, 656, 757, 1033, 1094, 1095. V. t. Sbírky městské, Platy šosovní.
Břemena veřejná, honus servicii, onera, onera realia, personalia atque mixta, servicia communia, servitus 1, 69, 80, 104, 115, 288.
Břemena zemská 274.
Břevnov, Breunow, klášter Benediktinský 53, 100, 901.
Březnice, Brzyesnycz, městečko 242 až 244.
Březno, Brzezen, ves u Postoloprt 225, 226.
z Březové Vavřinec, mistr 1156.
Březský vévoda Jindřich 720, 732.
Bříza, betula 407, 410.
Bubovice 228.
Budějovice, civitas Budywoys, Budywois, Budiwoys, Budyewois, Budiwoicz, Budyowicz, Budywoicensis, Budwiczensis, Budweyczensis, Budwoys, Budwois, Budowoys, Wudewois, Budwoicz, Budewicz, Budwis, Budewich, Budewys, Budeweys, Budeweis, Budweis, Budweys, Wudweins, Budwicium, stat rum Wudweis 126, 127, 178—180, 242 až 244, 251, 252, 271, 272, 288, 289, 293 až 295, 303, 306, 321—323, 330 až 332, 346—348, 351, 363, 364, 381, 382, 448, 454—459, 542—544, 554, 555, 570, 574, 575, 597—600, 651, 656, 666, 695, 709, 736, 741, 747, 749, 756—758, 763, 764, 802, 803, 811, 812, 815—819, 843—846, 848, 849, 853 až 855, 865, 866, 875, 883, 884, 901, 902, 937, 943, 944, 969, 970, 984, 1006, 1007, 1017, 1033, 1064—1070, 1074

až 1078, 1090, 1091, 1112—1117, 1156—1158, 1180, 1181, 1183, 1184;
— berně 180, 251, 288, 330, 331, 454, 597, 853, 866, 875, 901, 943, 969, 984, 1064, 1184; břemena obecní 597, 757, 1033; cesty v. silnice; clo (mýto) 180, 294, 303, 306, 457, 459, 600, 802, 803, 817, 1066, 1069; dláždění 598; dluhy obecní 351; Dominikáni 180; důchody obecní 346 až 348, 1113, 1116; solní 709, 710; rychtářské 802, 803, 1066, 1067, 1113, 1114, 1116; zádušní 709, 1064; faráři 179, 180, 381, 709, 756, 757, 1064; honění zločinců 937; hory stříbrné 763, 764; hradby městské 294, 331, 332, 346, 347, 816, 817, 1112, 1113, 1115, 1116; hřbitov 709; immunita soudní 457, 459; kaplani 271, 272, 381, 811, 812, 883, 884; kaple sv. Jakuba 709; kaple sv. Václava při špitále 271, 272; kniha městská 1067;
— konšelé (kmeté, přísežní, rada městská) 179, 180, 289, 295, 321—323, 330, 331, 363, 382, 448, 454—456, 458, 542, 543, 554, 570, 597, 598, 709, 736, 757, 811, 812, 844, 845, 849, 853, 855. 866, 875, 883, 884, 943, 988, 1006, 1007, 1017, 1033, 1064—1069, 1090, 1157, 1181, 1184; kostel farní sv. Mikuláše 179, 381, 709, 1064; kostel sv. Prokopa 757; krámy chlebné a masné 598, 599; krejčí 180; kupci 1112, 1123; kverkové 763; lány k městu přiměřené 251, 294, 330, 331; míle měření 1115; mír zemský 937, 1006, 1007; mlýny rychetní 180, 251, 272, 288, 803, 1066, 1067, 1069; mosty 294, 1115; mýto v. clo; náměstí 598, 599; obchod 303, 306, 598—600, 741, 818, 819; obnova rady městské 321, 322, 848, 849; okrslek městský 736, 1115; pastviny obecní 294; pečet městská 180, 448, 1184; piva vaření 816, 1114, 1147; podkomoří 321 až 323, 848, 849; pokuty 1066, 1113, 1116; pomoc králi 969; ponučky 1033; poprava v kraji 736, 1006, 1034, 1065; právo dědičné 651, 656, 666; právo mílové 457, 459, 1114, 1197; právo patronátní 812, 855; právo vlastnické 656, 666; prodej masa 816, soli 363, sukna 816; předměstí 251; přijímání do obce 844; purkmistři 455, 456, 458, 542, 811, 812, 816, 844, 845, 849, 853—855, 875, 943, 969, 984, 1006, 1007, 1017, 1033, 1064—1069, 1090, 1112, 1125, 1156, 1157, 1180, 1181, 1184; radnice 1033; rybníky 1155;
— rychtáři městští 126, 178—180, 289, 295, 330, 331, 363, 382, 448, 454, 456, 457, 459, 542, 554, 570, 597, 598, 600, 710, 736, 757, 763, 802, 803, 817, 854, 855, 866, 883, 1017, 1064—1069; 1112—1115, 1157, 1181; rychtářství dědičné 126, 178—180, 802, 803, 1065 až 1069; řemeslníci 331, 457, 459, 1114, 1117; řezníci 179; silnice obchodní 243, 244, 303, 306, 710, 741, 757, 816—818, 845, 1074—1078, 1112 až 1127; sklad zboží 455, 456, 458, 542—544, 819, 845; soud městský 321 až 323, 844, 883, 884; staré město 757; starší obecní 295, 322, 331, 1066; statky šosovní 322, 323, 381, 757, statky špitální 271, 272, 288, 454, 855, statky zádušní 381, 756, 757; statuta obecní 295; stavování kupců a vozků 845, 1113, 1116; stavování pro dluhy 456, 458; stěhování do města 844; škody válečné 875, 984; školy 709; špitál městský sv. Václava na předměstí 251, 252, 271, 272, 288, 289, 454, 554, 811, 812, 854, 855; trh výroční 455, 456, 458; ulice 816, 817; ungelt ze zboží kupeckého 598—600, 816, 817; úroky roční 251, 570, 695, 875, 902, 943, 969, 984, 1090, 1156—1158, 1180; vyhoštění z města 294; výkup úroků ročních 1033; zahradníci 757; založení města 455, 456, 458; židé 346—348, 597; žoldnéři městští 1114, 1146.

Budín 673, 928, 1152.

Budišín město, Budissin, Budischin, 214, 642—644, 674, 834, 921, 922.

z *Budišína* Jindřich, kmet m. Litoměřic 420.

Budišínsko, terra Budissinensis 340, 342.

Budkov ves 183.

Budyně, Budin oppidum 37, 39, 41, 42, 615, 616, 1187.

Buchberg, hory u Německého Brodu 575.

Buchberger, Puchperger 901.

Bukovsko, Pukaws 456, 457, 459.

Bully papežské: Bonifáce IX, 815; Jana XXIII, 1129.

Bully zlaté v. Pečeti císařů, Zlatá bulla.

Buněk, Bohunco, Bunco, rychtář m. Pelhřimova, 687, 689, 690, 692, 784, 785.

Burgstadtl, Burgstadil villa, vesnice šosovní m. Kadaně 619, 620, 765.

Burgundsko, Borgundie 287.

Burchard, měšťan a rychtář Žatecký 97, 98; Burchardus, Burkard v. Purkart z Janovic, Zvíkov.

z Buřenic Králík Václav, patriarcha Antiochenský, probošt Vyšehradský, kancléř dvorský 851, 899, 900, 930, 949, 968, 980, 982, 983, 993, 1003, 1017, 1020, 1064, 1072, 1081, 1082, 1085, 1133, 1148.

Bušek, opat klášt. Postoloprtského 770. — Busco, farář m. Budějovic 179, 180, 381.

z Buškovic, Busscowicz, Gottfrid, měštěnín m. Litoměřic 403; Vilém, cúdař kraje Žateckého 302.

Buškův Zdeslav, přísežný m. Hradce nad Labem 685.

Bydlení, mansio, rychtáře v městě 373; šlechticů ve městě 163, 165.

Bydliště, domicilium, mansio, residencia 163, 165, 221, 319, 323, 492, 844, 963, 1044, 1050.

Bydžov Nový, Bidzow, Bydschow, civitas Bydschowiensis, Pyczowiensis 143, 144, 168, 169, 1086—1089, 1105, 1106, 1162, 1163; berně domovní 168; břemena obecní 1087; důchody rychtáře 1105; hrazení města 168, 169; konšelé (přísežní) 169, 1087, 1105; kostel farní 168; kraj 168; krámy masné a chlebné 143; krčma 143; měšťané 168, 1086, 1162, 1163; Minorité 168; pokuty (viny) 1087, 1105; práva a výsady 1162, právo dědičné 1086; právo Hradecké 1086, právo mílové 1163, pr. vlastnické 1086; prodej medu, piva a vína 1105; rychtář dědinný, městský 1087, 1105; rychtářství 1105; roboty 1087; řeky 1087; statky šosovní 1086; stěhování do města 1087; viny soudní v. pokuty; založení města 143, 144, 1087.

Bydžov Starý 143, 1086.

z Býchor Haiman, Haynmann de Paychowe, rychtář m. Kolína 240, 241; Herš a Aleš bratří 1093.

Bystřice, Bistrzicz, klášter 902.

Byšice, ves Byssycz 746.

Býškovice 5.

Cáhlov, Libera civitas, Freistadt, Vreyenstat, Freinstot, 455, 456, 458, 709—711, 845, 1113, 1115—1117.

Cáchy, Ache, 695.

Calbe, Calbn, město u Magdeburk

Caltov, ves a tvrz v Plzeňsku

z Caltova v. Balil.

Canis Zdislav, kanovník kostela skéhо, 1044, 1050.

Canta Jan, konšel m. Berouna, 9

Cány, 1097, 1098.

de Carpineto R., registrátor pa kanceláře, 517.

Casciano sv. u Florencie 169, 17

z Cehnice Svojše, správce statků p ství Vyšehradského v Prachatic

Cehnický, Cehnitzer Martin, přís Vodňan, 579.

Cechmistři, magistri artificum, die werkmeister, 391, 392, 473.

Cechovské bratrstvo v. Bratrstvo.

Cechy řemeslnické, congregacione nadaciones, fraternitates, eynun der den handwerken, innunge, te, zuenfte, verpuntnuzze, 365 453, 473, 474, 564—566, 731; zování jich 510, 511.

Celníci, celní, mýtní, thelonearii, niatores, teloniarii, tributarii, c mautner, 26, 45, 48, 85, 89, 10 186, 187, 202, 353, 354, 450, 48 509, 829, 839, 840, 878, 921, 922, v Uhrách 608.

Celný Jan, Johannes Czelni de král. hofrychtéř a měšťan S města Pražského, 225, 1013, notář král. 1127, hofrychtéř 1183, 1184.

Cena kupní, hlavní, summa pecun pitalis, 476; trhová, forum se sus precii 468.

Centnýř, centenarius, 215, 217.

z Cerhenic Bohuněk řeč. Hájek 7

Cest opravování, viarum emendaci 247, 252, 254.

Cesta kamenná, via lapidea 218.

Cesty městské 922.

Cesty obchodní, postranní v. Silni

Cesty v pohraničních lesích 917.

Cibule, cepa, 217.

Cihelna obecní, furnus laterum, c huette, 729, 730.

Cín, čistec, stagnum, stannum, 214, 423, 484, 485, 487; roztavený, zi floeczet 196.

Cinerigus, měšťan Klatovský 106.

Císařství Římské, dominium Roman perii 94.

Cistercové v. Osek, Plasy, Sedlec, V sasy, Zbraslav.

Cisterna v Německém Brodě v. Vodovody.

Citolíby, Czietolib, Cethleub, ves u Loun, 227, 807.

Cítov ves, Czyetow, 746, 747.

Cizina, terre extranie sive extrinsece 467.

Cizinci, hosté, advene, extranei, hospites de aliis terris, alienigene, auslender, 93, 95, 96, 150, 153, 217, 218, 294, 887—889, 898, 943. V. Hosté.

Cizoložníci, adulteri 64, 75.

Cizoložství, adulterium 20, 21, 26, 70, 81.

Cizozemci v. Cizinci, Hosté.

Clo, mejta, thelonea, thelonia, theolonea seu mute, ungelta, pedagia, tributa, czolle, maute v Čechách 30, 31, 43, 45, 48, 51, 52, 57, 58, 84, 85, 88, 89, 96, 101, 102, 104, 105, 136, 151, 161, 173, 180, 183, 186—188, 198—202, 212 až 217, 221, 234, 235, 242, 243, 253, 255, 256, 266—268, 275, 294, 296, 303, 304, 306, 310, 312, 317, 339, 358 až 360, 368, 375, 376, 387, 390, 404, 406, 409, 421—423, 431, 437, 449, 450, 459, 460, 469, 477, 483—487, 546, 551, 553, 560, 566, 567, 569, 596, 597, 607, 620, 634, 640, 688, 691, 726, 732, 738, 746, 749, 771, 778, 779, 800, 802, 808, 825, 826, 828, 829, 840, 841, 851, 852, 917, 918, 941—943, 971, 972, 1013, 1020, 1045, 1077; v Magdeburce 213; v Míšni 213; na Moravě 368, 369; v Norimberce 144; v Perně 213 až 217, 275, 296, 551, 746, 840; v Uhrách 608, 878.

Cla komory královské, cla královská, thelonea regalia, czolle, dye in unser chamer gehoren 818, 1030.

Clo branné, theloneum valvarum 1020, 1140. 1141; české, theloneum boemicale, v Perně 214, 215; kupné 943; na mostě viz Mostné; nespravedlivé, theoloneum injustum 26; pozemní, tributa in terris, 878; prodajné 943; průvodné, platy za průvod. v. Průvod; vejtonní, theloneum lignorum 312; vodní. thelonea in flumine, tributa in aquis 479, 481, 793. 878, 1056, 1058, 1081, 1084; vývozné 484, 485.

Clo z dobytků a koní 216, 625, 648, 700, 701, 732, 798, 799, 801. 805. 806, 818, 887—889, 943, 1149, 1150; ze dříví, theloneum de struibus lignorum 213, 214. 299, 300, 353, 354, 806; z chmele 215; z kupectví, ze zboží kupeckého 216, 217, 885, 886, 942; z nářadí hospodářského 216; z potravin 214, 484, 485, 942; z ryb 215; ze soli viz Ungelt ze soli; ze sukna 214, 215; z vína 214, 546. Viz dále Mejta, Mostné, Osvobození od cla.

Claricius v. Klaric.

Compostella, kostel sv. Jaga neb Jakuba 13.

Couky horní, czugen 959.

Crukner Ottlinus, přísežný města Brodu Německého 164.

Cti stracení, zmaření, ztráta, detrimentum honoris 95. 311, 380.

Ctibor, vévoda Sedmihradský, 879.

Ctibor, Czstiborius. sakrista kostela Pražského, 496.

Ctibor, bratr Sulislava z Losy 2.

Cúdaři, súdci kraje, czudarii, sudarii regni Boemie, judices provinciales, justiciarii, advocati provinciales, 8, 9, 11, 37, 39, 97, 98, 220, 221, 333, 334, 340, 342, 411. 417, 418, 646, 734, 1064, 1065; Kadaňský, provincialis judex Cadanensis, 488; Poděbradský 297; kraje Žateckého 301, 302.

Cúdy krajské, czude, czude boemicales, zude provinciales, judicia provincialia czude 3, 4, 144, 186, 188, 199, 219, 221, 302, 334, 340, 341, 348, 645, 646; Nymburská 252, 254; Pražská, zuda Pragensis 222, 224; Žatecká, czuda Sacensis 465, 466. Viz Kraje.

Cunettil Ottlin, přísežný m. Brodu Něm., 574.

Cybauserův Mikuláš, přísežný m. Netolic, 579.

Czeiselmeister Vavřinec, hofrychtéř král. 1025, 1026, 1074—1076.

Czengel Frenczlin, konšel m. Žatce, 565.

Czeppelhewer, měšťan Kutnohorský 1125.

Czoboleins v. Zöblitz.

Czuorn Erazim, měšťan Kutnohorský, 1100.

Čachborův Jan, rychtář m. Žatce, 730.

Čachovice, Czachowicz, ves, 970, 971.

Čakan Hanuš, Hans Czakan, měšťan města Kadaně, 970, 971.

Čanádský biskup v Uhrách 609.

Čáslav, Zhazlavia, Zchazlavia, Schazlavia, Czaslavia, Czasslavia, Cziaslaw, Tschaslavia, Czazlavia, civitas Thazlaviensis, Cziaslaviensis, Czasslaviensis, stat zum Czaslawa, Czasslaw-, zum Czaslawes, 53. 86, 87, 90, 91, 100, 101, 154, 155, 262—266, 317, 323—326, 352, 360, 396, 397, 448, 449, 518, 519, 553—560,

565, 576, 630, 657, 667, 732—735, 749, 770, 779, 780, 848, 850, 851, 853, 854, 901, 902, 912—914, 916, 1000—1006, 1011, 1013—1015, 1093, 1100—1102;
— berné 754, 755, 901, 1102; břiše 559; brána Brodská 326, 753, 754; brány 86, 87; clo 317, 560; dluhy obecní 755, 913; domy 154; farář 154; hanění zločinců 1000—1003; hory k městu příslušející 100; hradby městské 85, 87, 154; hranice obecní 518, 519; huté 754; immunita soudní 264, 265;
— konšelé, kmeté, přísežní, rada městská, 90, 91, 100, 101, 324, 325, 396, 397, 448, 559, 576, 750, 913, 916, 1000, 1014, 1093; kostel sv. Martina 326, 754; kostel farní sv. Michala 154, 559, 1013, 1014; kraj 53, 1005; krámy chlebné 326, 753, 754; kr. masné 154, 326, 753, 754; lány k městu přiměřené 263, 265; lázně 326, 753, 754; měšťané 90, 91, 100, 101, 262—266, 323—325, 360, 448, 558, 657, 667, 850, 851, 1100, 1101; mír zemský 397; mlýny při městě 263, 265; mýto 86, 87; Německý řád 154; obnova rady 321—325, 848; okres městský 397, 1001; pečeť městská 101, 449; piva vaření 263—265, 397; pivovar kamenný 326; podkomoří 264, 265, 321—325, 754, 848, 1015; poněcky 754; poprava v kraji 1000—1003, 1005; práva a výsady 263, 265; právo dědičné 657, 667, pr. jihlavské 263—265, pr. mílové 263—265, pr. patronátní 154, pr. vlastnické 657, 667; prodej vína 754; přísaha konšelů 448; purkmistři 780, 913, 916, 1000, 1014, 1093, rybník Podhradištský 326, 754;
— rychtáři městští 90, 91, 101, 264, 265, 326, 396, 397, 448, 559, 576, 752, 753, 755, 780, 1014; rychtářství dědičné a jeho důchody 86, 87, 90, 91, 326, 752—755; sbírka městská 754, 913; silnice veřejná 854; sklad zboží a obilí 326, 576, 753, 754; sladovna 754; sladu dělání 263—265; soud městský zahájený, hrdelní 101, 263—265, 321—325, 559, 753, 754, 1014, 1015; starší obecní 322—325; statky obecní 851; statky šosovní 322—325, 913, 1013—1015; statky úroční 264, 265; škody válečné 1100; šrotéřství vína 753, 754; trh výroční 359, 360; trhy týdenní 754; úroky roční 263, 265, 754, 902, 1011, 1100; váha městská 753, 754; vzdání nemovitosti 559.

z *Čáslavi* Jindřich, bakalář 7…
— Václav Jenišův bakalář …
Častolov, Častalow ze Žitavy …
Smil z Kamene 31.
z *Častolovic* B., písař kanceláře …ské 629
z *Častolovic*, de Czastolowicz, P… krabí Pozemšický, 522, 637.
Čavisk, ves, villa Czewni 3…
Čechovci, Peheim 1060, 1061; pr… v Chebsku 352, 353.
Čechy, království České, dědičn… země České, Boemia, heredita… regnum Boemie, ambitum regni… corpus regni Boemie, hered… regnum Boemie, regnum et… Boemie, imperialis corone dig… nobile membrum, kunigrich ze… das kunigreich und die kron… heimb, 8, 11, 38, 82, 83, 12… 150, 153, 214, 216, 353, 374, 3… 442, 498, 512, 541, 550, 551, 5… 613, 618, 631, 950, 1002; pom… k říši 499.
Čekanec koruny České, anwart d… zu Behem, 1152, 1153.
Čeleď, familia 14, 69, 80; hradsl… milia castri 523; podkomoří… milia d. subcamerarii 848; ry… familia judicis 65, 76.
Čeledín, čelední, familiaris, de f… 69, 80, 401, 403, 732, 758, 75… Panošové, Služebníci.
Čepice, Czepice, 901.
z *Černčic*, de Czrnczicz, Vítek, kan… kostela Pražského, 1044, 1050.
Černčice, Czrnczicz, ves u Loun… 604.
z *Černé*, de Scherna, Bolek 108.
Černice, Tzyrnicz, Chyrnicz, ves … dějovicku, 271, 272.
Černín, Czrnin, Chirnini, 141, 142.
Černín Kunrát, man p. z Lipé v … meckém Brodě 164.
Černovka u Žatce 771.
z *Černožic*, Cyrnoticz, Cirnocicz, D… stoj, Předbor a Závid, 34.
Čeřenec, mensura parva, que vlg… dicitur crnicz 483, 486.
Česká koruna v. Koruna Česká.
České království v. Čechy.
Český Brod, civitas Broda Boemi… oppidum Broda 138, 141, 558, … 634, 1045, 1046; berné 1046, 1046, důchody komory arcibisku… 1046; důchody špitálu 558, 632,

hrazení města 140; kmeté 632, 633; kostel farní 1046; krámy chlebné 139, krámy masné 139, 1046; krčmy 139, 1046; lány k městu přiměřené 1046; lázně 139; měšťané 140, 632, 633; město arcibiskupské 1046; mlýny 139, 1046; pocty vrchnosti 140, 1046; podymné 1046; poplenění města 141; příseží 139, 140; rychtář městský 1046; rychtářství městské 138—140; řezníci 1046; soudnictví 139, správcové špitálu 632, 633; špitál městský 558, 632, 633, 1046; úroky roční 139; vysazení města 138.

Český les, nemus, silva, 206, 765, 766.

Česnek, alleum, porrum 217.

Čest, pověst dobrá, honor 64, 75. Viz Cti ztracení, Nářek cti.

Češíř, picariator 579.

Čeština stará 1004.

Četice, Czetlicz, ves špitálu Klatovského, 514.

Čičenice ves, villa Czuczonicz, 303, 304, 307.

Čistec v. Cín.

Čistoves, Cesccaewes 1.

Číšníci, šenkové, pincerne, královští v Čechách: Dětřich Kro, 1148, Oldřich z Lokte 41, 42, ze Seydy Albrecht 981, Volkmar 55, 57, nejvyšší v Čechách: Havel z Lemberka 45, 48, 52, Václav z Vartemberka 317.

Číšníci králů Římských, pincerne 3; nejv. v Uhrách, magister pincernarum 609.

Číšnictví kr. Českého, jeho práva, 317.

Člověk obecní, homo communis 27.

Čúch, Czucho, ze Zásady Jan, maršálek dvora králova, 919, 920, 1187.

Damerov Dětřich, notář kanceláře král. 678, 679, 683.

Daň viz Berně.

Dar jitřní, morgengabe, 13, 1164, 1166.

Darování, donacio 655, 660, 661, 670, 673; v. Odkazy k mrtvé ruce.

Dary, munera 322, 324.

Dávky, dánie, collecte, dacie, exactiones 30, 31, 387, 388; arcibiskupské komoře 689, 692; ke kostelu 1071, 1072; z lánů 43—45, 47; městské 164; ke špitálu 514, 515; z vesnic 514; z vinic v. Desátky z vinic.

Dehrno, Debrny, Deberny, ves špitálu Upského 33, 34, 133—135.

Denáry malé, denarii parvi 150; velké den. grossi 150, v. Groše, Peníze.

Denominátě, cives nominati, viri nominati et approbati 93—95. Viz Starší obecní.

Desátky, decime, justa decima, czehenden, zehenden 32, 349; biskupství Pražského v kraji Čáslavském, decime episcopales 53; z cla, decime thelonei 312, 449, 450; z dědin 32; ze dvorů 33; faráři, decime plebano debite 35, 36, 303, 305, 307; kostelní, decime ecclesie 3, 143, 1072; z lánů 794, 795; z měst 1152; z obilí, decime de annonis 135; z pokut v. Desátý peníz; z rolí a zahrad 627, 629; z urbury a mince Kutnohorské 371, 372; z vinic, perkrechty, decime vini, contribuciones, czehenden von den weyngarten 548, 833, 924, 926.

Desátý peníz z pokut, decimus denarius de culpis, decime de penis 3, 4, 33, 133, 134.

Desky dvorské, desky dvora královského, tabule curie regalis 688, 691, 843, 1156, v. Písaři desk dvorských; *krajské*, tabule terre, na Mělníce 410, 411, 616; *písaře městského* 18, v. Knihy městské;

Desky zemské král. Českého, dczky, czky, tabule terre, tabule terre Boemie 688, 691, 760, 969, 987, 990, 998, 1001, 1002, 1004, 1005, 1015, 1111, v. Písaři desk zemských.

Děčín, Dyeczin, Teczin, Theczin, Tetschin 215, 471, 482, 553, 993; clo 553; plavba po Labi 471.

na Děčíně páni v. z Vartemberka páni.

Dědibaby, ves 747.

z Dědibab, de Dyedyebab, Maršík 746.

Dědic království Českého, koruny České, heres regni Boemie, erbe und anwart der cron zu Behem 123, 1153, 1173, 1177.

Dědicové, erby, heredes legitimi 12, 282, 283, 304, 307, 690, 697, 931; nejbližší, heredes proximi 63, 74. Viz Příbuzní.

Dědictví, dědicstvie, dědiny, allodia, hereditates seu agri, hereditates libere, proprietates, veterlich erb 1, 16, 26, 64, 68, 75, 79, 126, 422, 423, 461, 462, 493, 533, 559, 650, 653, 655, 656, 660, 665, 669, 670, 673, 675, 931, 1002, 1055, 1057, 1187; městská, dědiny k městu přiměřené, hereditates civitati adjuncte, admensurate 130, 190, 194, 619, 924; v městě, hereditas infra muros civitatis, erbe in der stat mawren 22; na zemi, dědictví svo-

bodná, dědiny svobodné, hereditates libere, erb, eygen auf dem land 127, 129, 130, 642—644; v. Statky svobodné; zavázané dluhem, zastavené, hereditas debitis obligata 16.
Dědinný rychtář 1087.
Dědiny v. Dědictví, Statky svobodné.
Dědiny Chodské, hereditates Chodonum 207; kostelní, hereditates ecclesie 757; vysazené na právu zákupném 197.
Děkani, decani, Hlohovský 621; kapitoly Pražské, kostela Pražského 472, 494, 495, 517—519, 689, 692, 823, 951 až 955, 975—977, 1039, 1041, 1044, 1047, 1050, 1054, 1058; kostela Všech Svatých 809; Týnský 1035, 1036; Vratislavský 998; Žatecký 472.
Děkanství Karlšteinské 991, 992; v Rakovníce 1070—1072.
Dělání sladu v. Sladů dělání.
Dělníci, laboratores, operarii 24, 29, 292, 1046, 1099; kopáči, fossores 168; řemesla 230, 233. V. též Robenci.
Dětmar [z Meckebachu], Dithmarus, písař kanceláře královské 462.
Dětřich, kmet města Magdeburka 38; podkomoří kr. Česk. 55, 57.
— z Portic v. z Portic Dětřich.
Diecese Pražská, Pragensis diocesis 236, 238.
Dílny mincířské, šmitny na Horách Kutných 1096—1099.
Dílo horní, cultus montanicus 495; mincířské, werk 1096—1099.
Dimitr, Demetrius, biskup Norcijský (Norcia) 609; bisk. Srěmský 609; bisk. Varadínský 609.
Dinkelsbühl, město říšské ve Švábích 680.
z *Dirné*, de Dierna, Václav, měšťan m. Loun 909.
z *Dirštejna* Nothhaft Albrecht v. Nothhaftové.
Ditlin, notář Pertolta z Lipé 374.
z *Divic*, de Dywicz, bratří Lev, Jan a Diviš 199.
Diviš mistr, probošt Vyšehradský 6; stolník král. Česk., krměnoše, dapifer 37, 39, 41, 45, 48, 55, 57; vévoda Sedmihradský 609; syn Petra Slaného, rychtář Kouřimský 145, 146.
Dlažba, dláždění města, pavimentum, pavimentum lapideum, pavimentacio, opus pavimentacionis, 300, 301, 313, 546, 547, 560, 572, 598, 634.
Dlažebné, theoloneum racionis p tacionis, quod in vulgari be dicitur, 313, 546, 547, 560, 6 V. Ungelt.
z *Dlouhé vsi* Kuneš 1007.
Dlouhý, Longus, Jan, přísežný ného 881; Kuneš, Cunc konšel m. Žatce 565.
Dluh, debitum, geltschuld 15, 43, 45, 48, 66, 68, 77, 79, 2 440, 441, 520, 552, 617, 61 hraný 1105; přisvědčený 110 lého 151, 154.
Dluhy, debita, geltschulden, *ské* 1039, 1041, 1047; *krá* 314, 315, 331, 371, 372, 404, 566, 567, 679, 680, 850, 8 874, 901, 902, 913, 937, 9 982, 984, 1012, 1013, 1019, 10 1036, 1106, 1131, 1132, 11 1180, 1183, 1184. V. t. Ra za dluhy královské, Zapisov stava; *obecní*, debita civit 441, 460, 532, 561, 680, 6 780, 783, 784, 835, 836, 8 885, 886, 979, 980, 110 *šlechticů* 9, 11, 59, 148, 150, 187, 309; *uhlířův* 245, 249; 767, 821, 871, 872, 937. Vis vování pro dluh, Věznění, Z
z *Dlužín*, de Dlussin, Beněk Domaslav 108.
Dlužníci, debitores 16, 18, 50, 3 767, 768, 820. V. Věznění, Z dlužníků.
Dmout, Durnštein, ves u Doma 197, 432.
Dny trhové, dies forenses 25, 738, 805, 806, 905, 908, 98 1076, 1095, 1102, 1138, 1139. V
Dobešovský Vacek 641.
Dobrá Voda, ves u Pelhřimov 691, 784, 785.
Dobrá vůle, list dobré vuole 60 836, 965, 1164, 1171.
Dobré pole, ves u Kouřimi, villa pole 488, 489.
Dobrohost, rychtář m. Slaného 8
Dobroměřice, Dobromericz, Dob rzicz, ves u Loun 125, 199, 22
z Dobroměřic Ješek Okřínek, p m. Loun 909.
z *Dobřan*, de Dobrzano, Kunrát, Plzeňský 272—274; Prokop 8
Dobříš, Dobrziess 831, 832.
Dobytek, clo z něho v. Clo.

Dobytka honění z Uher a Rakous 818; *pasení* v. Pasení dobytka, Pastviny.

Dohlížitelé na silnice, die strassenreitter, v. Pojezdní silnic.

Doksany, Dogczan, Dochczan, Doxan, panenský klášter Premonstrátský 284, 285, 901; probošt a kapitola kostela 54, 56.

de Doleo Martin, měšťan Kutnohorský 823; Mikuláš, měšťan Kutnohorský 823, 825.

Doly, fovee, gruben 28, 29, 71, 82, 261; stříbrné, argentifodine 495, 496, 516, 535, 822, 956; v Kutné Hoře 495, 496, 518, 519, 1124, 1125; zatopené 70, 81; zlaté u Sušice 210, 211. Viz Hory stříbrné.

Dománek, Domanko, z Pfaffenthalu, právník 518.

Domažlice, město Domažlické, Domaslicz, Domazslicz, Tusta, Tust, Thust, Tousta, Taust, Tausta, civitas Tustensis, Taustensis, in Tust, stat zu Taust 42, 118, 196, 197, 199, 206—209, 269 až 272, 274—278, 321—323, 335, 358, 359, 361, 362, 394—396, 427—432, 500—502, 555, 556, 578, 579, 590 až 592, 614, 615, 634, 651, 657, 666, 667, 679, 738, 749—751, 765, 766, 794, 795, 815, 848, 861—863, 901, 974, 1091, 1092; město pohraničné 751; berně 117, 362, 750, 751, 901; clo 358, 359, 431, 634; dláždění města 634; dluhy obecní 751; dříví z lesů královských 862; faráři 277, 278, 815; hejtmané 427, 428; hlídky městské 751; hradby 277, 362, 751; immunita soudní 427, 431; kaplan 277; kaple ve městě 42; kmeté 394, 679; komora obecní 751; konšelé (přiseženi) 277, 278, 321, 322, 394, 427, 501, 614, 634, 738, 765, 815, 1092; kostel farní sv. Jakuba 42, 277, 278; kostel P. Marie 42; kováři 362, 394; krámy masné 277, 278, 1091; krámy chlebné 1091; kupci 591; lesy král. 431; měšťané 117, 196, 197, 269, 270, 276, 277, 321, 322, 335, 362, 394—396, 427, 428, 430—432, 500, 501, 555, 591, 592, 651, 675, 667, 750, 751; mír zemský 614; nezcizitelnost od koruny 501; obchod 591, 738, 749, 750; obnova rady 321, 322, 848; obrana pomezí českého 427; pečeť městská 579; pekaři 1091; písař městský 751; piva vaření, pivovary 362, 394, 862; platy komorní z města 335, 395, 396, platy podkomořímu 848; podkomoří 321—323; poprava 614; porážka dobytka 1091; požár 361, 362, 750, 751; práva a svobody 428; právo dědičné 651, 657, 666, 667, právo městské 197, 206, právo mílové 862, právo patronátní 277, 278, právo vlastnické 657, 666, 667; průvod 359, 431; předměstí 362, 394, 751; purkmistr 861, 1092; rada městská 323, 861; rychta Chodská 206 až 209; rychtáři 197, 277, 278, 394, 427, 501, 614, 634, 679, 738, 765, 815, 862; rychtářství městské 270, 395, 862; řemeslníci 862; řezníci 1091; sbírky obecní 362; silnice veřejné 359, 614, 738, 749, 750, 765; sladovníci 394; sklad zboží 592; sklad zbraní 578; soud hrdelní 431, soud krajský 431, soud městský 196, 197, 206, 321—323, 427, 431; správce špitálu 277, 278, správcové neb vladaři města 270, 394, 395; starší obecní 322; statky k městu přiměřené neb šosovní 196, 197, 322, 323; vesnice šosovní 428, 429, 432; vesnice Chodské 206—208; špitál sv. Ducha před městem 276—278, 555, 556; trh týdenní dobytčí 590—592, trh výroční 590 až 592; ungelt 750; úroky roční 117, 270, 335, 396, 501, 750, 751, 1091; volba rychtáře 269, 270, 395; zástava města 270, 271, 335, 362, 431, 863, 974.

Domažlice hrad, castrum Tusta 207, 271, 427—429, 431, 501; pán zástavní 501; purkrabí 207—209, 271, 335, 359, 362, 427—429, 592, 748, 749, 765, 861—863; purkrabství 208; úřad hradský 863.

z *Domažlic*, de Tost, Pavel, registrátor královský 990, 993, 995, 1003, 1015, 1019, 1025, 1031, 1032.

Domažličtí Chodové v. Chodové.

Dominik, biskup Čanádský 609; biskup Sedmihradský 609; z Budějovic, notář veřejný 884; František a Hanuš, měšť. Kutnohorští 1100.

Dominikáni, fratres Predicatores v. Řád dominikánů.

Domky, domuncula, case 145, 910.

Domnění zlé, suspicio 14.

Domy městské 130, 131, 1122, 1124 až 1126; dřevěné 96, 118, 135; zděné, domus murate 637, 638; úroční, domus cum censibus 910. Viz Dům.

Donaustauf, Tumstauff 502, 503.

z Donína, de Donyn, pánové 218, 296; Jindřich (Henczo), rada kr. Václava IV, 1127; Václav, měšt. a rychtář Kutnohorský 843.

Dopadení při skutku 611, 613.

Dornšteiner Vilém 725.

Dosazování kmetů městských 260, 261.

Doudlebce, Vdlowicz v Plzensku 376, 378.

Doupovec Ješek, přísežný kmet Starého m. Pražského 1130.

Dovoz do Čech medu 214; slanečků 215; soli, induccio salis ad regnum Boemie v. Obchod solní; vín cizích 924—926; zboží kupeckého 487, 488. Viz Obchod.

z Drahan Jakub, Jaclynus de Drahan, měšťan a přísežný m. Budějovic 180.

z Drahobudic Bohunek Kozlík 1093.

z Drahonic Racek, purkrabí na Hluboké 1077.

Drahoslava, vdova po Jencovi z Frunnenberka 545.

Drahovice, Trachwitz, Trachewicz, ves 963.

Dráhy, pole pastevní, v. Občiny, Pastviny.

z Dráchova (Drakova) Bohuš, komorník na Točníku 984.

Drážďany, Drazdyan, Dresden, Drezden, 212, 214, 217, 218, 231, 233, 417 až 420, 482, 834, 993; Drážďanské sukno 214.

Draženov, Drazenaw, ves Chodů u Domažlic 206, 207.

z Dražic Jan III, biskup Pražský 34, 35, 52, 53, 132—135, 138; Jan IV, biskup Pražský 138, 140, 199, 277, 278, 437, 517.

z Dražova, de Drasov, Martin, notář veřejný 226.

Dreswicz, 1142, 1146.

Drewhen 1143.

z Drnholce, de Dozwenholcz, Oldřich 45.

Drobovice, Drobowicz, dvůr něm. rytířův 576.

Drslav, Dyrslaus, probošt Pražský 518.

Druhové, familiares, clientes 353, 567. V. Čeledín, Panošové, Služebníci.

Družina biskupská, familia 140.

Držek, Dyrzcho v. z Boršic.

Držení, possessio 149, 152; pokojné, quieta et pacifica possessio per annum et diem 386, 559; zástavní 68, 79.

Dřevce, flange, lance 23,

Dřevín v. z Wartmberka Petr.

Dříví, pramen dříví, ligna, lignorum congeries, que dicitur floz 96; březové, betula, pyrkenholcz 407, 410; olšové, alnus, erlenholcz 407, 410; osykové, tremulus, espenholz 407, 410; k pálení, palivo, ligna arida pro igne 135, 907; plavené po Labi z Čech 213, 214; plavené po Ohři, ligna per Egram flumen transeuncia 299—302, 312, 353; stavební, pawholcz 907; suché, samoschly, souše, ligna arida vel sicca 404, 407, 409, 410; z lesů 50, 135; z lesů arcibiskupských 1052, 1053, 1055, 1057; z lesů královských 166, 209, 297, 329, 330, 862, 907, 917, 1070, 1071; z lesů panských neb vrchnostenských ke stavbě domů 34, 629.

Desky v. Desky.

z Dubé, de Duba, Aleš, zemský komtur řádu německého 945, 946; Hynek Berka, purkrabí hradu Pražského 160, 357, 358; Hynek řeč. Žák syn Hynkův z D. 160; Jakub, děkan Vyšehradský, písař král. 1114, 1131, 1133; Jan Benešův, probošt Vyšehradský 783, Ondřej 540, nejv. sudí král. Česk. 583, rada královský 637, 637, 723, 960, 961, popravce kraje Kouřimského 1005;

z Dubé Škopek Aleš purkrabí král. v Perně 275, popravce kraje Boleslavského 1005; Jindřich, rada královský, ochránce proboštství Vyšehradského 744, 745, 755, 766, hofmistr královský 772, 773, 810, 830, 838, 983; Zbyněk, bratr Alšův, purkrabí král. v Perně 275.

z Dubné Prokop 1007.

Dubrovnický arcibiskup 609.

z Dubu Michálek, maršálek proboštа Vyšehradského 728.

Důchody děkana a kapitoly Karlšteinské 991, 992; děkana Rakovnického 1070, 1071; faráře městského 989, 998; faráře ze špitálu 273; hofrychtéře měst král. 846—848, 857, 858, 860; kapitoly Pražské z Hory Kutné 494—496; kaplí kutnohorských 515 až 518, 952, 954, 975, 976; klášterní 515, 516, 518, 520; komory arcibiskupské 1040—1042, 1045, 1046, 1051—1053, 1055, 1057; komory biskupské 138, 139; komory císařské 502; komory královské 103, 109, 111, 112, 115, 116, 122, 123, 145, 146, 165, 166, 181, 182, 187, 252 až

254, 601, 604, 640, 875, 877, 893, 894, 918, 922, 947, 1076, 1077, 1084, 1152; královské z hor 515, 535, 575, 958, 959; ze soudů 574; z urbury a mince 574, 575. Viz Komora královská.

Důchody městské, obecní, proventus civitatis 316, 489, 490, 546, 568, 569, 588, 589, 596, 597, 625, 634, 648, 700—703, 799—801, 805, 806, 816, 817, 885, 887—889, 909, 967, 971, 1112, 1113, 1116, 1140, 1141, 1149; z bran 1150, 1151; ze cla 798, 799; z odúmrtí 673; písaře komory král. 846 až 848, 857, 858, 860; písaře podkomořího 846—848; podkomořího 846—849, 857, 858, 860; z pokut soudních 688, 692, 1018, 1046. 1059, 1076, 1081, 1084; purkrabí Karlšteinského 902; rychtářů městských 110, 181, 182, 753, 754, 967, 1046, 1112—1114, 1116, 1149, 1150; rychet městských 43—47, 179, 530, 592, 593, 601, 602, 639—642, 942, 943, 1066, 1068, 1105, 1130, 1131; ze skladu zboží v. Sklad zboží; solní v. Ungelt ze soli; ze soudu městského 592, 593, 601, 639, 640; školního mistra 681, 682, 986, 987; špitálu městského 999, 1000 v. Statky špitálské; zádušní, census ecclesie 3. 4, 277, 278, 327, 682, 1013—1015, 1064.

Duchovenstvo, kněži, lidé duchovní, clerici, religiosi, spirituales, wertliche pfaffen und geistliche leute, geistliche lute 130, 223, 224, 460, 461, 540, 541. 556—558, 647, 883, 884, 1083. V. Stavování pro dluhy.

Důl, fovea viz Doly.

Dům farní, domus plebani 990; královský v Žatci 531; kupecký, domus negociacionum, mercatorium, theatrum, domus mercatoria, kaufhaus, v Mostě 568. v Písku 490, ve Vodňanech 489, v Žatci 565; rychetní, rychta, domus judicis, hospicium judicis 65, 76, 240, 241, 529, 601, 639, 640, 755, 756, 778, 779.

z Dunu Fridrich, úředník krále Jana 372.

z Dürßteina, von Dirstein v. z Dirštejna.

Durynští lantkrabí 678, 1141—1143, 1146.

Dvojženství 21, 67, 78.

ze Dvora Jindřich, Henricus de Curia, dědičný rychtář m. Plzně 739—741, 1025—1028.

Dvory, forberky, curie, curie allodiales, allodia, grangie, vorwerke 33, 106, 133, 135, 136, 145, 250, 422, 423, 432, 516, 642, 644, 660, 665, 670, 673, 709, 739, 765, 1013—1015, 1026, 1086, 1125, 1126, 1151, 1152, 1159, 1169—1171; dědičné, meyerhofe, k hradu Chebskému příslušející 906, 907; klášterní, grangie 535; kmetcí, aree seu curie rusticales 588, 999; měšťanů 69, 80, 291, 292, 422, 423, 1126; poplužní, arature, curie allodiales, curie araturarum, curie habentes araturam agrorum, forberge, vorwerke 125, 381, 530, 531, 538, 539, 642—644, 660, 665, 670, 1025, 1026; proboštské 525, 526; svobodné, allodia, curie allodiales, curie libere 5, 6, 125, 126, 164, 196, 197, 283, 284, 619, 1123, 1169; špitálské 939, 1181, 1182.

Dvořáci, meyerleute, dye lewt vf den hofen, k hradu Chebskému příslušející 906, 907.

Dvořané královští, dvořenínové, curiales, curiales regni, curie regalis proceres, familiares regis 9, 11, 35, 68, 79, 285, 524, 999. Viz Čeledín, Panošové, Služebníci královští.

Dvůr arcibiskupský, curia archiepiscopalis 883, 884; biskupský v Praze, curia episcopalis 137; královský, curia regalis Boemie, kuniglicher hof 646, 835, 1152; královský na Horách Kutných 131, 246, 248, 1096, 1100; proboštský v Litoměřicích 525, 526; Vlaský v. Kutná Hora.

Dvůr Králové v. Králové Dvůr.

Džber obilí, tyna 303, 305, 307.

Eberhart, opat kláš. v Sv. Koruně 579; starý, měšťan Německobrodský 69, 80.

Eberedorf 928.

z Ebersteinu Otto 3.

de Ebraco Jindřich mistr 1089.

z Egerberka Mikuláš 1152.

z Eglofsteina Hartung 1147.

Eisenach, Ysnach 426.

Eisner, Aizner, Mikuláš, měšt. Kutnohorský 1100.

Ejpovice, ves špitálu sv. Maří Magd. v Plzni 274.

Ekbert, biskup Bamberský 3.

Ekhart, Eccehardus, Ekardus, měšt. Německobrodský 69, 80, mincmistr, magister urbure et monete per Boe-

miam 119, 120; ze Zhořelce, rychtář Nymburský 102, 103.
Ekhartův Mikuláš, přísežný m. Brodu Německého 164.
Eklinův Mikuláš, konšel m. Žatce 565.
z Elbingu Jindřich, notář kanceláře král. 674.
Elblín z Písku, přísežný na Horách Kutných 443.
Eldreisové, Prokop a František, bratří 642.
z Elhoty Přibík 1007.
Eliáš, Elua, arcibisk. Dubrovnický 609.
Eliška, Elizabeth, královna Česká, manželka kr. Jana 127, 410, 411; Eliška, vévodkyně Zhořelecká, viz Alžběta.
Elsaské víno 925.
Elsasský hrabě, comes Holsacie, Jindřich 504, 507, 508, 510.
Elsterberk 1142, 1143, 1146.
z Elsterberka Jindřich 902, pán na Plané 1164.
Emerich, nejvyšší maršálek král. Uherského 609.
Emfyteutisování pozemků 435. Viz Právo emfyteutické.
Enderlein Matyáš, úředník Jáchymovský 132.
Enderlin, řeč. Vorsucher, prubéř a mincmistr v Hoře Kutné 495, 496, rychtář v Hoře Kutné 592, 593.
Engelbot Přibík, přísežný m. Budějovic 180, 331.
Episcopi v. Biskupův.
Episcopus Johannes, měšťan Mostský 120, 121.
Erazim, Erasmus, komorník král. 1090.
Erckaféři v. Rudokupci.
Erenfels, město v Němcích 499, 500.
Erfurt, Erfort 425, 426.
Erhard, nadlesní Chebský 870.
Erholung v. Hojemství.
Erkenbert, purkrabí ze Starenberka 37, 39, 41.
Erwerův Kunrát, Conradus Erwerii, přísežný m. Brodu Německého 164.
Ewelin, švec, purkmistr m. Žatce 565.
Evikce 103, 124.
Ewlglaczar, konšel mincířský v Hoře Kutné 1099.
Exemce z břemen obecních 106; z moci panské 163, 165; z placení berní v. Osvobození; z právomoci soudův a úřadů krajských a zemských 8, 9, 11, 37, 39, 49, 50, 68, 79, 134—136, 199, 260, 304, 306, 307, 340—342, 646, 919, 928, 929; ze soudu městského 531. Viz Immunity.
Expropriace v. Vyvlastnění.
Eylower Heinlin, rychtář a urbuář v Hoře Kutné 370—372, 520.
Eystetensis Jan, Johannes, notář kralovský 208, 523, 534, 600.
Faënzský biskup 609.
Falckrabí Rýnský, comes palatinus Rei palatinus Rheni, pfallenczgraf zu Rein, pfallenczgrave bei Rein 498 až 500, 1060, 1141—1143; Jan 1060; Jindřich, vévoda Dolnobavorský 270. Ludvík 51, 52; Ludvík Říman, markrabí Braniborský 499; Ruprecht starší, vév. Bavorský, arcistolník říše Římské 498, 500, 537; Ruprecht mladší, vévoda Bavorský 537.
Faleźníci, falšéři mince v. Falšování, Falšovatele mince.
Falkenberg Mikuláš, měšťan Kutnohorský 823.
Falkenberský vévoda Bolek, Falkenburgensis, Falkembergensis, Valkenbergensis dux 502, 504, 507, 508, 510, 530, 537, 551.
Falkenstein 1143, 1146.
Falšování mince, peněz, faleš, falsificio monete, falsitas argenti vel denariorum, falsum, vicium falsitatis denariorum, valsse 13, 14, 17, 26. 64, 65, 75, 76, 148, 149, 152, 186, 187, 209, 210, 753, 754; stříbra 64, 76, 186, 187.
Falšovatelé mince, penězokazové, falsarii monete 13, 14, 64, 65, 75, 76, 336, 338.
Fames Jindřich, kmet města Magdeburka 38.
Fant v. Právo zástavní, Základ, Zástava.
Fara, dům farní, domus plebani 990.
Farářové, správcové kostelů, náměstkové farářů, plebani, plebani civitatis, rectores capelle, rectores ecclesie, rectores ecclesie parrochialis, pharrer 12, 129, 154, 155, 161, 170, 179, 180, 273, 277, 278, 299, 303, 305, 307, 312, 329, 330, 381, 385, 390, 411, 463, 502, 517, 518, 546, 580, 594, 595, 627, 629, 630, 709, 756, 757, 815, 823—825, 884, 892, 951, 952, 972—976, 988—992, 994, 998, 1013 až 1015, 1061, 1070—1072, 1093, 1119 až 1129, 1159, 1160.
Farní kostely v. Kostely.
Farní osadníci v. Osadníci farní.

Farnosti, parrochie 19, 1119—1122.
Faulschnik Pesold, přísežný m. Netolic 579.
Federl Mareš, kmet m. Kolína n. L. 787.
Fegle Matouš, měšť. Kutnohorský 1100.
Felix, kmet města Magdeburka 38.
Fentování v. Zabavování.
Ferdinand I, císař a král Český 59, 173, 191, 211, 228, 308, 332, 350, 398, 530, 582, 616, 630, 647, 648, 651, 654, 656, 658, 662, 668, 671, 705, 707, 720, 736, 776, 800, 875, 905, 1008.
Figolais Menhart, rychtář m. Hory Kutné 593.
Filip kněz, správce špitálu Budějovického 271, 272.
Filnzok Hanman, měšť. Kutnohorský 1100.
Fiskus císařský 510; královský, regale errarium 84, 1136. Viz Komora.
z Flohen, Blšan, Hana 3, 7, obecní starší v Žatci 566.
Florencie, m. Italské 169, 170.
z Florencie Anděl v. Anděl.
Floss, Flozz, hrad v Chebsku, 172, 497 až 500.
Fojtland, Voegtland 523.
Fojtové, advocati, vogte 291, 840, 1143; v Chebsku a Loketsku 524, 906.
Fojtsperk, Voyitsperg 1142, 1143, 1146.
Fojtství, vogtayen 201.
Folklin, Volklinus, kramář v m. Hradci n. L. 383.
Forberky v. Dvory.
Formané v. Vozkové.
František, kanovník Olomúcký, notář král. 814, 817, 821, 827, 833, 834, 836, 851, 983; probošt Boleslavský, notář král. 995; kanovník Pražský, notář král. 852, 894, 896, 908, 918, 934, 935, 940, 944, 958, 963, 964, 970; probošt Boleslavský, kanovník Pražský 1044, 1050; probošt Nordhúský (Northusienský), notář královský 863, 865, 881; rychtář Pražský 137.
Freiberg, civitas Friebergensis, civitas Vriberg, horní město v Míšni 917; váha Freiberska 213, 219.
z Freiburku, de Vriburc, hrabě Egeno 3.
Freistadt, Vreyenstadt v. Cáhlov.
Freitlinic Nudlin, přísežný m. Netolic 579.
Frenclin, Frenczlinus, podkomoří král. Č. 256.
Frenlinův z Dubé Jan, notář veřejný 884.
Fricek, Friczo, bratr řádu křížovnického, správce špitálu v Klatovech 514, 515; Friczo, v Byšicích 746; kovář v Hradci nad Labem 384.
Fričalův Prokop, Friczalli Procopius, přísežný Německobrodský 574.
z Fridberka, de Frideberg, de Vridberch, Jindřich řečený král (Rex), měšťan Litoměřický 31, 32, 40, 42, jeho syn Jan 32; Rudolf, notář královský 445, 503, 507, 508, 511—513, 538, 542, 585, 616; Rudolf, biskup Verdenský, notář král. 445, 538, 542, 585, 616.
z Fridlantu Albert, purkrabí na Frimberce a v Litoměřicích 231, 234.
Fridmann, mistr, arcijáhen Biliňský 823, 824.
Fridrich II, císař Římský 500; biskup Řezenský 504, 507, 508, 510; kanovník Bonnský 4; vév. Bavorský 680; vévoda Rakouský, syn kr. Římského Albrechta I. 148, 149, 152; lantkrabí Durynský 678; markrabí Míšenský 504, 507, 508, 510, 537, 897, 898, 947, 1141—1143; mladší, markrabí Míšenský a lantkrabí Durynský 679, 1141—1143; purkrabí Norimberský 551, 1176; notář veřejný 366.
Fridrich od kohoutů, Fridericus inter gallicos, měšť. Pražský 256; syn mincmistra Eberharda 119.
Frimberg hrad 231, 234.
Frumuld, měšťan Klatovský 107.
z Frunnenberka Jan, Genczo, 545.
Frydnava, Jindřich Náz z Chřenovic a na Frydnavě 774.
z Fuchsberka, de Wzperch, Jaroš 52.
Funt, talentum 26.
Fureyer Albrecht, měšténin Domažlický 196, 197.
Fürstenstein, Furstenstein, Janek z Chotěmic, sedením na F., 1177, 1178.
Fürstenwald 679, 680.
Furth 1175.
Gablaz 30, 31.
Gaier František, měšť. Kutnohorský 1100; Sigmund, měšťan Kutnohorský 1100.
Ganchower Arnold, měšťan Německobrodský 69, 80.
Garnerii Štěpán, notář papežský 1129.
Gattendorf, tvrz ve Fojtlandě 523.

[illegible] Jan [illegible] notář a [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Kutnohorský [illegible]
[illegible] 1134.
[illegible] notář [illegible]
[illegible]
[illegible] měšť. Kutnohorský [illegible]
[illegible] písař [illegible]
[illegible] Konrad [illegible] notář [illegible] 414. [illegible] 436, [illegible]
[illegible] rychtář [illegible]
[illegible] Hanuš, měšť. Kutnohorský [illegible]
[illegible] měšť. Kutnohorský [illegible] Petr měšť. Kutnohorský 1125.
[illegible] 1143, 1144
[illegible] Něm. Brodu [illegible]
[illegible] rychtář [illegible]
[illegible] Jan [illegible] na Horách Kutných 441.
[illegible] Hory Kutné [illegible]
[illegible] Štěpána [illegible]
[illegible] 433
[illegible] v [illegible] Jindřich, farář [illegible]
[illegible] kněz [illegible] německého, farář [illegible]
[illegible] přísežný [illegible]
[illegible] mistr [illegible] 31.
[illegible] v Míšni [illegible]
[illegible] Petr, mistr, spisovatel [illegible] práva horního 132.
[illegible] 1143.
[illegible] Henslin [illegible] Kutnohorský 1100; Mikuláš, měšťan Kutnohorský 1100.
[illegible] Jan Antonín, notář [illegible]
[illegible] žensky.
[illegible] konšel m. Hory Kutné [illegible]
[illegible] měšť. Kutnohorský [illegible]
[illegible] grossi ienarii, 131, 150, [illegible]
[illegible] Barbora, [illegible] Hory Kutné 641.
[illegible] v Hoře Kutné 496.
[illegible] z [illegible]nenberka.
[illegible] Hensiin, přísežný m. Budějovic 331.
[illegible] Teichelberkem [illegible]
[illegible] Václav, měšť. Kutnohorský 1100.
[illegible] měšť. Kutnohorský 1100.
[illegible] Mikuláš, konšel m. Chebu 841.
[illegible] Guntherus de Monte, měšť. Pražský [illegible]
[illegible] 1102.
[illegible] František, konšel v preghamu na Horách Kutných 1099.
[illegible] kláštera benediktinského v [illegible] 235.
[illegible] Václav, měšť. Kutnohorský 1100.
[illegible] 157.
[illegible] rychtář m. Brodu Německého 244.
[illegible] regalia 239, 240, v Lesy král. [illegible] 240, 242, 401, 639, 641.
[illegible] Petr [illegible]
[illegible] Havel [illegible] z [illegible] z Hodětína.
[illegible] v [illegible] hájemi.
[illegible] v Lesnici.
[illegible] Havlík [illegible] dictum Hoyník [illegible] 241, 601, 641.
[illegible] Jindřich, vnuk jeho Anzelm Heriman, rychtář v Berouně. 236.
[illegible] 18.
[illegible] Jeronym, syn Vandin, přísežný m. Loun 939.
[illegible] Dětřich, Dítel Halpworst, kmet m. [illegible] 787.
[illegible] haléře malé, parvi hallenses 405, 408, 410, 425, 426; švábské, swevici hallenses 491, 492.
[illegible] Rufus, Hayman Ryšavý, měšť. Německobrodský 69, [illegible]
[illegible] protonotář král. 1127, v. Celný Jan; rychtář m. Loun 939, 940 až 943;

Hana z Bišan [illegible], obecní starší v Žatci 566.
Hana vrch u Rakovníka 181. 182.
Hanek probošt Lebusky, prepositus Lubucensis, podkomoří a písař komorní 740. 751. 849. kancléř král. Česk. 771; Vanda, písečný města Loun 126.
Hanění nálezu, ortele 17. 218; soudu 19.
Handlíři 1038.
Hanman od mlýna (de molendino), purkmistr m. Litoměřic 420.
Hannusgraff v. Úředník ungeltní.
Hantfesty, hantfesten, hantvesten 170. 481. 696. 855. 880. 1173.
Hanuš, kníže Opavský 890.
z *Hardeka* hrabě Jindřich 11. 12. Jan, syn Purkhartův, purkrabí Magdeburský 551; Purkhart v. Purkart.
Harnussmeyster Štěpán 901.
Hartmanice, ves 1018. 1031.
Hartunk v Běrkovicích 746.
Hartvik, rychtář Klatovský 106.
z *Hasemburka*, de Hasemberg, Oldřich sedením na Přimdě [illegible] kraje Litoměřického a Plzenského 1065. Vilém 9[illegible]; Zajíc [illegible] Pražský v. Zajícové z Hasenburka.
Hašek [illegible] 566.
Haug [illegible] 477.
[illegible]
Heitmani královští, hantmané, capitanei; die haubtleute 264. 266. 280. 311. 326. 334. 340. 342. 363. 370. 37[illegible]. 379. 382. 386. 388. 394. 395. 401. 408. 41[illegible]. 412. 417. 418. 438. 441. 488. 493. 501. 529. 590. 775. 780. 787. 797. 801. 891. 912. 870. 903. 916. 930. 967. 1019. 1021. 1039. 1061. 1065. 1073. 1095. 1110. 1113. 1117. 1119. 1141. viz Kastelánové, Papuascové, Purkrabové;
Hejtmané království v král. Českém, hantmané, hejtmané, správcové, [illegible] zemští, místodržící krále, capitanei regis et regni Boemie, locum tenentes, [illegible], administratores regni, die haubtleute des reichs zu Behem, [illegible] in der crone zu Behem [illegible], 149, 311. 319 až 31[illegible]. [illegible] [illegible] z Rarořich a Franeich 6[illegible]. 61[illegible], [illegible] Králové [illegible] capitaneus Egrensis, hauptman zu Eger 900. [illegible] [illegible] Hradeckém [illegible]
[illegible]

z Hermansgrüne Leopold 1146.
Herstul Kunrát, měšť. Německobrodský 69, 80.
z Heršteina Chotěbor 197.
Heršův Bartoloměj, Bartha Herssonis, purkmistr m. Berouna 991.
Hertenberk, zámek 1142, 1143, 1146;
z Hertenberka, Habart 725; Janek 1148.
z Hertingesberku Eberhard 3.
Hertvik, registrátor kanceláře císařské 505, 549.
Hertvín, farář Berounský 992.
Hervet, hervat v. Výzbroj.
Herynky viz Ryby slané.
Heřman biskup Prisirienský 168; Herrmanus, oltářník kostela Pražského a kanovník Boleslavský 881; probošt Litoměřický 6, 32; převor klášt. Sedleckého 1093; řečený de Porta, měšťan Litoměřický 32; z Perného, uhlíř zadní v Hoře K. 246.
Heřmaň, farní kostel 823.
Heřmanův Městec, Hermans, městečko kostela Vyšehradského 519.
Heymsuche v. Výboj.
Heynlinus Albus, přísežný na Horách Kutnách 443.
Hispan (Španěl) Martin, kanovník kostela Pražského 824.
Hisshof Mikuláš, měšť. Kutnohorský 1100.
Hlídání hranic zemských 950.
Hlídky v. Ponučky, Stráže.
Hlína, argilla 151, 154, 676.
Hlohovský děkan Jan, notář kanceláře král. 570, 598, 621.
Hlubiny v. Doly.
Hluboká, Frauenberg, hrad 1034, 1077, 1115.
Hluma Jan, kaplan v Pelhřimově 690.
Hnězdno 132.
Hoblík v. Oblík.
Hodač, přísežný m. Slaného 881.
z Hodětína Hájek, podkomoří 226, 1160; mistr kuchyně královské 1161, 1183; Kateřina 1183.
Hofman Mikuláš, přísežný m. Budějovic 180, 331; Osvald, měšťan Kutnohorský 823.
Hofmistryně markraběnky Braniborské 695.
Hofmistři, magistri curie, dvora císařského, imperialis curie magistri 503, 504, 507, 508, 510, 537, 551; královny České 581; královští, magistri curie, regalis curie magistri 207, 208, 372, 523, 558, 561, 570, 600, 603, 604, 649, 678, 686, 708, 772, 773, 810, 830, 838, 902, 983, 984, 1035, 1133, 1148; v Hoře Kutné 247, 248, 823, 825.
Hofrychtéři měst královských, ofrychtéři, soudcové dvora královského, judices curie civitatum regalium, judices curie camere regie vel curie regalis, hofrichter 225, 338, 339, 373, 421 až 423, 522, 526, 565, 769, 770, 787 až 789, 846—849, 857, 858, 860, 936, 978, 979, 1025, 1026, 1064, 1074 až 1076, 1087, 1183, 1184; měst věnných 742.
Hohenberk, Hohemberg, hrad v Chebsku 201.
z Hohenštejna, hrabata, de Hoenstein, Jindřich 503, 504, 507, 508, 510.
Hoch z Miličína Beneš 1127.
Hochův Blažej, Blaha Hochonis, přísežný m. Loun 909.
Hojemství, potazu prodlení, potáziní, erholung, holunge 17, 66, 77.
Hokyně, pfragnerin 600.
Holák z Plaňan 2.
Holdování v. Slib věrnosti.
Holynot Jan, opat klášt. Sedleckého 535.
Holín, Holinus, Helinus, měšť. Lounský 360, 361.
z Holnštejna Berka, popravce kraje Litoměřického 1005.
Holokov (Holákov?), ves 784, 785.
z Holovous, Holows, Miroslav 34.
Holubec, přísežný m. Slaného 881; Mikuláš, kanovník Boleslavský 502.
Holung v. Hojemství.
Honba, lov zvěře, venacio 181, 183, 516, 663, 1052, 1053, 1055, 1057. Viz Právo honební.
Honění, stihání loupežníků, zločinců, rušitelů míru zemského, škůdců zemských 336, 337, 397, 434, 452, 610 až 615, 630, 781, 933, 934, 937, 1000, 1001, 1005, 1006, 1010, 1028, 1029, 1059, 1064, 1065, 1106, 1142, 1144. Viz Poprava, Popravování nad zločinci.
z Honcheringu, de Honchineg, Děpřich hofmistr kr. Jana 372.
Honitba, honitva v. Kraje městské.
Hoppo Mertlin, šefmistr v Hoře Kutné 520.
Horabiczer Petr, přísežný m. Budějovic 179.
Hora Kutná v. Kutná Hora.
z Horaždějovic, de Horawich, Heřman, měšťan Klatovský 107.

ıněk, služebník kr. Václava

e Vlček, registrátor král.

ontani, die bergleute 7, 8,
)1, 131, 260—262, 774—776,
:. Viz Havéři, Kutná Hora,
:.
3, 495, 496, 607, 958, 959.
› v. Týn Horšův.
es 65, 76, 81, 131; v Mittel-
›; u Německého Brodu 61,
1, 79, 81, 82, 574, 575, 583,
; dědičné, montes heredi-
29; Kašperské v. Kašperské
ıtny v. Kutná Hora; měřené
aí hor; nové, montes novi
), 81; opuštěné, montes de-
70, 81; propůjčené v. Pro-
ory; stříbrné, argentifodia,
line, montes argentifodina-
, 516, 517; mezi Kolínem
›u 100, 101; u Německého
7; stříbrné královské řeč.
ce u Budějovic 763. Viz též
ilovská k horám.
ıé v. Vinice; hory zatopené

ɪin 808, 809.
Beneš a Bohuněk, bratří 901.
dař Jiljího z Úpy 34.
omu, hospes 13, 14, 22.
collector hospitum 186, 187.
ithuser 797, viz Krčmy.
manželská, eliche wirtinne
482.
›olní, příchozí, advene, ex-
›spitae, hospites, geste 13,
6, 73, 76, 77, 95, 96, 150,
214, 215, 217, 360, 420,
—486, 610, 612, 754, 816,
1053, 1103, 1104. V. Cizinci.
›spicium 187. Viz Krčmy.
rnow 173.
Hostoblicz, Blah z H 108.
›schalk, Kuneš, kmet m. Ko-

jenská v. Válečnictví, Vý-
enská.
'8; falešná, ludus falsus
; v kostky, ludus taxillorum
3, 883.
mites, graven 157, 267, 503,
508, 510, 537, 540, 542,
840, 892, 1148.
š z Oseka v. z Oseka.
ý 21.

Hrad, castrum, das haus v. Hrady.
Hradby městské, fossatum civitatis, ambitus murorum, muri et septa, menia, propugnaculum, mawern, mewre 33, 84—90, 118, 119, 140, 148, 154, 161, 168—171, 175, 184—186, 197, 198, 210, 211, 273, 297, 298, 310, 331, 332, 346, 347, 366, 390, 546, 568, 569, 585, 586, 596, 597, 701 až 704, 706, 712, 713, 715, 783, 784, 798—802, 805, 806, 816, 817, 886 až 888, 971, 972, 1018, 1059, 1103, 1104, 1112, 1113, 1116, 1124, 1125.
z Hradce, de Nova domo, pánové: Jan starší 902, popravce kraje Prachenského 1006, seděním na Velharticích 1102; Jindřich 431, 500, 501; Jindřich, převor řádu Maltézského 1102; Oldřich, podkomoří král. 45, 48, 52, 55, 57; Oldřich 540; popravce kraje Bechyňského 1005.
Hradčané, castrenses, hradu Lokte 210.
Hradec Jindřichův, Nova domus v. Jindřichův Hradec.
Hradec Králové v. Králové Hradec.
Hradecký kraj v. Kraje.
Hrádek, Castellum v. Křivoklát.
Hradiště, burgstal 1155.
Hradiště Chústníkovo, Grediss 173.
Hradiště nad Jizerou, Gredis, klášter Cisterciánský 901.
z Hrádku Maršík 950, Mikuláš, rytíř 127.
Hrady, castra, municiones 209, 210, 404, 406, 409, 497, 500, 522, 523, 548, 898; v říši, castra Romano imperio subjecta 267. Viz Domažlice, Cheb, Litoměřice, Most, Praha.
Hrady Staré, Aldemburg 771.
Hrách, pisum 216.
Hranice, meze, limites, mete, termini, gades, fines, limitationes, confines, granicies, die rain und die trat, gemerke und reyne 225, 241, 294, 601, 641, 869, 1041, 1047; farností 517, 1119—1129; hor 100, 101; království Českého, termini regales, regni Boemie extreme fines, mete, limites, granicies 16, 219, 222, 465, 466, 950, 951; městské 185, 406, 409, 675, 823; občin 225, 226, 580—582; pozemků 376—378, 495, 516, 518, 519; vesnice, limites, confines ville 518, 219.
Hrazení měst, municio civitatis 84—90, 92, 140, 160—164, 168, 169, 673, 930, 931, 1081, 1084; viz Hradby.

Hrdla zbavení v. Stětí, Trest smrti.
Hrnce, olle 484, 485.
Hrob sv. Vojtěcha 142.
Hrobský mlýn, Hroby u Kolína, molendinum, quod Grob dicitur 240, 241, 602, 639, 641, 642.
Hroby, Hrobík, Hrobka, vrch v Ml. Boleslavi, mons Hrobye 282—284.
Hromada obecní 564, 1099; tajná řemeslníků viz Jednoty tajné.
Hrození zapálením v. Vyhrozování.
Hroznata, podkomoří 2.
Hruschenstein, Raušnštan, ves k Brodu Německému příslušející 69, 80.
z Hrušovan Štěpán 51.
Hrušovany, Russwan, ves u Litoměřic 31, 40, 42, 413.
Hrzek, Hirzsso, purkrabí Zvíkovský 51.
Hřbitovy, kirchovy, cimiteria, communis hominum sepultura 13, 35, 54, 277, 385, 709, 952, 953, 974—976, 1121, 1122, 1159, 1160, 1171, 1172; hřbitov židovský, judenfridhoff 444.
z Hřešihlav Bušek 181.
Hřivna královská, hřivna stříbra, marca regalis, 13, 150, 153, 161, 182, 194, 426, 449, 450, 497.
— lehká, marca levis ponderis 223; těžká, marca gravis 303, 305, 307, 356.
Hubardus de Altari, maršálek kr. Jana, v. de Altari.
Hube v. Lány.
Hubkova Anna, měštka Lounská 704.
z Hukenswage (v Anglii) hrabě Arnold 4.
Huller z Orlíka Sigmund, měšťan Pražský, podkomoří král. Českého 729, 788—790, 796, 798, 799, 806, 811, 814, 817, 818, 820, 821, 827, 831, 833, 834, 936, 838, 840, 844, 846, 847, 849, 855, 857—861, 865, 872 až 875, 881, 894, 899, 900, 908—910, 914—916, 923, 928, 934, 935, 940, 942, 944, 947, 948, 958, 963, 970, 971, 994—996, 998, 1003, 1015—1017, 1020.
Humburk, ves u Bydžova 1086.
Humpert, rychtář m. Slaného 877.
z Humpolce, de Gumpolcz, Lev, přísežný Německobrodský 574.
Huntýři 599, 942.
z Húrek, z Hórek, Václav 1171.
Hus Jan mistr 1104.
z Husi Mikuláš 1007.
Huteň, ves 770.
Huti, case, case fabrorum argentifodii, fabrice, gaze 28, 245, 246, 248, 250, 516, 535, 536, 754, 1125, 1152.
Hutníci, hutleute 260, 261.
Hutrajtéři 247, 248; svrchní 24
Hvězdář Sigmund, soused m. 663.
Hvozd, ves u Rakovníka 1070, 1
Hvozdy Chebské, forste und weld 907 v. Lesy.
Hydkův Jan, kmet m. Magdebur
Hýka, uhléř přední z Příbramě
Hykaman z Perného, uhléř zadní v Hoře 246.
Hynek, probošt kostela Pražské farář Berounský 992; Henc šálek kr. Česk. 45; (Henkynus tenburka, syn Smilův, viz z burka; řeč. Žák, syn Hynk 160; řečník v Úpě 34.
Hynšt Jan, měšt. Lounský 11
Chán Václav, měšť. m. Loun
z Charvatec Václav, purkrabí šeni 1180.
Chayne Václav, kmet Stárého ského 1130.
Cheb hrad 55, 57, 424, 557, 897, 906, 907, v. Chebsko.
Cheb město, ve Gbě, Egr Egrensis, opidum Egrense, zu Eger, Egir 2, 3, 32, 5 55, 57, 93—97, 122, 123, 146—148, 169—172, 176, 1 202, 266—268, 289—291, 353, 367—369, 374—376, 399, 400, 423—426, 440-460, 491, 492, 497—500, 520, 521, 523, 524, 533, 5 542, 556—558, 607—609, 623, 624—626, 632, 635, 708, 709, 720—722, 780-805, 809, 810, 820, 821, 837, 838, 866—868, 870, 891—893, 896—899, 906, 9 918, 930, 932, 940, 979, 1030, 1141—1148, 1153— až 1177.
— apelace 390, 492, 1174; 148, 200, 289, 290, 504, 624, 708, 809, 810, 837, 907, 917, 932, 979, 980; b břemena obecní 399, 400; 391, 392; cechy 452, 453, 782; clo v Čechách, na v Chebsku 59, 123, 201, 375, 376, 459, 460, 625; osvobození od placení jel 144, 267, 390, 507—509; dl 979, 980; dříví z lesů říš 917; důchody obecní 502,

duchovenstvo 95. 541; farář 390, 391; holdování králům Českým 391. 392; hradby 148. 390, 896, 897; hrady a tvrze městu příslušné neb postoupené 424, 425, 917, 930, 1154; hřbitov 54;
— immunita soudní 390, 804. 805, 870. 1173—1178; klášter sv. Kláry 290. kl. Minoritů 32; kmeté, konšelé v. přísežní; konfiskace jmění 169; kostel farní řádu něm. rytířů 54; kupci v. obchod; lantfrid 425, 523, 635. 1141 až 1143; léna měšťanů Chebských. infeodaciones 51. 52, 94, 96. 870. 891; lesmistrství 343, 393, 394, 510; lesy říšské 343;
— město nezcizitelné od koruny České 390, 391, 504. 505; město říšské 533. 534; mince Chebská 122. 123. 425, 426; ministeriálové 95—97; mír zemský v. landfrid; most z hradu 896. 897; obchod (kupectví. kupci) 52, 96. 196. 368, 374—376. 441, 442. 459. 460, 607, 608, 616. 828. 829. 877 až 879. 917; obvod města 146, 147. 504; ochranný poměr k Chebsku 940. 1174. 1177; okres městský 2, 3. 367, 513;
— pečeť městská 392; poměr k Čechám 352, 374, 375, 390—392, 442, 499. 506—508, 940. v. Zástava; pomoc králi 810. 932; poprava Chebská 520, 521. 781. 917; práva a svobody 51, 52, 93—96. 122, 123, 176. 200. 201, 352, 374, 375, 389, 502. 505, 511, 512, 541, 695, 696, 867, 870. 892. 1173; právo dědické 533, 556, 557, městské 367, 442, 721, měšťanské 399. 400, 541, milové 425, odkupné 557, Pražské 442; předměstí 533, 534, 624, 897; přísežní (kmeté, konšelé, rada městská) 97, 142, 146, 147, 169, 266, 289, 367, 368, 391, 392. 399, 400, 425, 453, 499, 503, 507, 513, 523, 533, 556, 557, 616, 624, 695, 696, 708, 782, 804, 867, 870, 891, 898, 906, 907, 917, 932, 980, 1143, 1147, 1148, 1154, 1155, 1173, 1175—1177;
— purkmistři 169, 266. 289, 290, 368. 391. 392, 499, 507. 523, 533, 624. 708, 781, 804, 821. 867, 870. 891. 898, 906, 907, 917. 980, 1148, 1153 až 1155, 1173. 1176. 1177;
— rada landfridní 1146; rychtáři městští, sculteti, 93—97, 144, 169—171. 196, 399. 400, 424, 425, 453, 506, 521, 615, 616, 721, 781, 804, 891, 898; rychtářství městské 200, 201; rytíři Němečtí 391, 892; řemeslníci 453;
— sbírka městská 541, 624, 932, 980; senátorové 95; silnice obchodní 616. 625, 828, 829, 1030; sjezdy landfridní 1145; soud městský 93, 144, 200, 290. 367, 400, 423, 424, 503, 504, 513, 540, 541, 721, 804, 868, 891, 899, 1175; starší měšťané, cives nominati 93—95, 443; statky obecní 513, 867, 1175—1177, šosovní 503 až 505, 898, zločinců 506; stěhování se do města 541, 782; špitál panny Marie s kaplí 32, 54, 514;
— trhy výroční 146, 720; tvrze v. hrady, tvrze lupičské v okolí města 523; ungelt na kupectví 201, 202, 917; úroky věčné 557; úředníci královští 540, 541, 980, v. Chebsko; území města 2, 3;
— vojenství 521, 524, 1146; vypovídání z města 399, 400, 453, 513; vyšší stolice soudní 367, 492, 503, 504; zástava říšská 171, 391, 392, 442, 497—499, 511, 512, 821, 1175; znamení městské. statmarche 196; židé 200, 201, 352, 390, 443, 444, 708, 721, 809, 810, 820, 821. 837, 866; židovská škola 444; židovský hřbitov 444.

Chebské železo 599.

Chebsko, země Chebská, krajina Chebská, kraj Chebský, soud Chebský, terra Egrensis, territorium Egrense, districtus Egrensis, judicium Egrense, das lant Eger, creisz Eger, das land zu Egir, Egerland, Egirland, das gericht zu Eger 172, 200, 201, 290. 291, 343. 352, 353, 367, 368. 390. 391, 393. 394, 424, 497—500, 503, 504, 510, 521, 523, 524, 541, 557. 634, 635, 645, 695, 696, 708. 709, 721, 809, 810. 837, 866—868, 870, 891, 892, 898, 899. 906, 907, 932, 940, 979, 980, 1141—1148, 1154, 1155, 1172—1177; berně 290. 541. 708; brtníci 393, 510; dvořáci 906; fojtství 201. 524; hejtmané království. capitanei Egrenses 200, 201, 343. 510, 708. 721; kláštery 201; lesmistři. lesníci, lesy 343, 393. 394. 510. 868. 870; manové. manství hradní 51. 52. 94. 96. 201. 501. 870. 891; mír zemský 523. 524; přlegar. správce hradu 424. 557. 721. 870. 980. 1155. 1147. 1148. 1174. 1176. 1177; purkrabí 55, 57; soud zemský 290, 424, 870;

sudí hradský neb krajiny Chebské, judex provincialis 93, 95, 424, 906; spojení s korunou Českou 172, 201, 390, 391; tvrze 201, 523, 867; vojenství 521; židé 201.
z *Chebu* Matěj, otec Petra, rychtáře Žateckého 437, 438.
Chejnov 1045.
Chersner [Kerzner?] Jindřich, měšťan a přísežný v Budějovicích 179, 331.
Chléb, panis 58, 59, 923; viz Prodej chleba, Pečivo.
Chlebný trh v. Trhy chlebné.
Chlumec, Clumecz 168.
Chlumek, Klumek, pahorek u m. Mělníka 676.
z *Chlumu* (Clum) Bun 108, 155; syn jeho Jeník 155; Mstislav, bratr Bunův 108; Sezema 108, 155; Jan, rytíř, purkrabí na Mělníce 1182; Jindřich Lacembok 902; Mikuláš, měšťan Budějovický 709.
Chlup Tomáš, konšel m. Berouna 991.
Chmel, humulus 215, 484, 485, 943.
Chmelnice, humuletum 1026.
z *Chobolic* Beneš, kanovník kostela Pražského 824.
Chodov, Kodaw, zpupný statek v Loketsku 501.
Chodové Domažličtí, Chodones districtus Tustensis 206—209, 751; jejich berně a břemena 207, 208; poměr jich k šlechtě 208; jich práva a svobody 206—209; právo jich na dříví z lesů královských 209; právo zákupné ke statkům jejich 207; rychtářové jejich 208; jich soud výsadný neb rychta 206—208, utlačování jich 206, 208, 209; vesnice jejich 206—208.
Chody Nové v. Novochody.
Chomútov, oppidum Comatow, Commetaw, Commotaw, Comutaw, Chomutaw, civitas Chomutoviensis 121, 194, 195, 291, 293, 469, 616, 932—935, 945, 946, 1028, 1029, 1081—1086; křižovníci řádu Německého 121, 195; silnice obchodní 195, 616; trh týdenní 120, 121, 194, 195; trh výroční 195.
Chotěboř, Chotebors, město 61, 69, 79.
z *Chotěmic* Janek, seděním na Fürstensteině 1177—1179.
Chotěšov, klášter Praemonstrátův, Chotiessow, Kotheschaw, Thotessoviensis ecclesia 54—56, 576, 815, 901, 1023, 1085, 1133.
z *Choustníka*, de Chussnik, Beneš 995; Heřman 886, 890.
z *Chrastu* Zdeněk, kanovník Pražského 1044, 1050.
Chrášťany, Craschan, Krasch rychtářství Kouřimského 145,
Chromota, vulnus, quod dicitur 24, 63, 65, 75, 76.
Chrudim, Chrudim, Crudin. civi dimensis, Crudymensis, Chrud Chrudymensis, in Crudym, s dim 82, 83, 148—154, 323— 355, 402, 403, 414, 474, 494, 523, 550, 576, 588, 667, 737, 863—865, 1005;
— berně 354, 355, 864; c hájení míru zemského 402, fiskace jmění zločinců krámy chlebné a masné k městu přiměřené 82, věnné 590, 864, 865, 115 vůkolní 84; nezastavitelu 159, 864; obnova rady osvobození od placení cla kách 414;
— pečeť městská 577; prá 864; právo dědičné 657, vlastnické 657, 667; přís šelé, rada městská) 149, 154, 324, 325, 414, 474, 864; podkomoří 321—325; 864; rychtáři 83, 84, 149 154, 414, 523, 590; ryc 84; řemeslníci 474; skla soud městský 149, 152, soud podkomořího 149, 154, 864; soukenníci 474; s 322—325; statky šosovn přiměřené 322—325, 354, cechovní 474; statuta o stavba domů 151, 154; špi 550; úroky roční 150, 153, a míry 474; založení mě
z *Chrudimě* Jan, de Chrudim junge schopfe 539.
Chrudim Stará, Crudin Anti 1185.
Chrudimský kraj, districtus sis 1005.
z *Chřenovic*, de Crenowicz. I
Chřepice, Chrzepicz, ves 303
Chuděrov, Kuderov, dvůr u Labem 417.
Chudina, chudí lidé, paupere persone miserabiles, die g in der stat 25, 27, 138, 292, 454, 455, 1079. Viz
Chudinství v. Špitály.
Chudonice u Bydžova 1086.
Chudý z Veltrub Markvart

Churávek Jan, mlynář ve Svinařích 972—974.
Chústníkovo Hradiště 173.
Chval, syn Smila z Ronova 31; purkrabí Vyšehradský 756, 758, 768, 803.
Chvalšiny, Chvalešín, forum Chwalissense, Chwaleschin 303, 306, 456, 457, 459.
Chytra Havel, měštěnín na Horách Kutnách 776.
Immunity viz Osvobození.
Immunity berní 440, 441, 454; celní viz Osvobození od placení cla; soudní 37, 134—136, 293, 308, 318, 413, 427, 462, 645, 646; soudní koruny České 1172—1174. Viz Exemce.
Indulgence papežské v. Odpustky.
Innocenc VI, papež 517, 580.
Interdikty církevní 794.
Jabléčko, pán 677.
z *Jablonné*, de Gablona, Jan, přísežný m. Litoměřic 420; Petr, měšťan Litoměřický 7, kmet Litoměřický 420.
Jagerský biskup 609.
Jáchymov 132.
Jakub, kanovník Pražský, notář kanceláře královské 208, 1025, 1036, 1065, 1068, 1073, 1081, 1085, 1091, 1092; farář Berounský, písař kuchyně král., kaplan král., dříve farář ve Středě v Slezsku 988—992, kanovník Pražský a Vyšehradský, písař komory král. 1127; farář Kouřimský 129; z Berouna, farář v Rakovníce 1070 až 1072; kaplan Smila z Lichtenburka 49; opat kláštera Sedleckého 1093; písař městský na Horách Kutnách 443, 519; písař mince na Horách Kutných 823; čeřič, přísežný m. Vodňan 579; kožešník, měšťan Staroměstský 160; Johlinus, krejčí, přísežný m. Budějovic 180; tesař, měšť. m. Slaného 881; rychtář dědičný m. Kouřimě 372, 373; rychtář m. Nymburka 421—423; rychtář m. Netolic 579; syn Adloltův, měšťan Kouřimský 146; z Drahan, Jaclynus de Drahan, přísežný m. Budějovic 180; z Prahy, kanovník kostela Pražského 1044, 1050; ze Slavětína na Moravě 34.
Jan XXII, papež 226, 1119, 1176.
Jan, král Český 6, 59, 127, 165—168, 171—178, 180, 181, 183, 184, 186, 188, 189, 192—204, 206, 207, 209 až 212, 219, 222, 226—229, 232, 234, 235, 236, 238—240, 242—245, 249 až 253, 255—260, 263—265, 268—279, 285—291, 293—303, 306, 308, 309, 311—336, 340, 341, 343, 345 až 368, 372, 374, 377, 378, 383, 386 až 391, 394—396, 404, 405, 408, 411, 412, 418, 423, 432—436, 447, 464, 482, 488, 491, 496, 500, 505—507, 513, 517, 527, 538, 539, 550, 551, 555, 556, 562, 563, 570, 575, 623, 626, 711, 722, 723, 739, 746, 765, 768, 771, 772, 790, 794, 795, 798, 802, 803, 807, 841, 854, 855, 858, 859, 868, 882, 883, 919, 920, 928, 929, 932, 1027, 1109, 1110, 1186;
Jan vévoda Bavorský a falckrabí na Rýně 680, 1060—1062, 1141—1143, 1146; vévoda Korutanský, hrabě Tyrolský a Gorický, bratr Karla IV 401, 403, 427—432, markrabí Moravský 488; vévoda Opavský 530, 551; vévoda Zhořelecký, markrabí Braniborský a Lužický 850, 853; lantkrabí z Leuchtenberka 551; Jan, [syn Purkhartův z Hardeka], purkrabí Magdeburský 551; purkrabí Norimberský 500, 502, 504, 507, 508, 510, 1148, 1155, 1175 až 1177; biskup Kaminský, kancléř král. 798, 812; biskup Míšenský 850; biskup Vácovský 609;
Jan (pobočný syn krále Václava II) probošt Vyšehradský a kancléř král. Českého 183, 188, 191, 193—195, 205 270; *Jan Soběslav*, probošt Vyšehradský a kancléř král. Česk. 627, 628, 727; probošt Northússký, registrátor listů král. 881; probošt Všech Svatých na hradě Pražském 823; opat kl. Benediktinů v Postoloprtech 225; opat kl. Pusanienského 6, 7; opat klášt. Sedleckého 515; opat kláštera Kladrubského 646; děkan sv. Kříže ve Vratislavi, notář král. 998; kanovník Pražský, Olomucký a Vyšehradský, protonotář královský 178; mistr, professor bohosloví, kanovník Pražský 821; farář Čáslavský, kaplan krále Jindřicha Korutanského 154; farář ve Středě, notář král. 411, 419, viz ze Středy Jan; farář v Tachově 546; oltářník u sv. Barbory v Hoře Kutné 1127; podpřevor kláštera Sedleckého 1093; kantor klášt. Oseckého 7; správce sklepů, celerarius, klášt. Oseckého 7; vrátný a kazatel ve fortně v kl. Sedleckém 1093; mistr taverník v Uhrách 609; nej. komorník kr. Uherského 609; notář a kaplan Uherského krále Sigmunda 879; mistr, notář Litomě-

řický 7; písař města Loun 226; rychtář mladší, v Hradci n. L. 383, 384, 538; postřihač suken, měšťan v Hradci Králové 383; řeč. Episcopus, konšel města Mostu 120, 121; řečený s růží, Johannes dictus mit dem roze, měšťan m. Hradce n. L. 421, 422; s copem, Hensel mit dem czopf, kmet m. Hory Kutné 1130; syn rychtáře Mosteckého Jindřicha Biskupa 1130, 1131; syn Žofčin, kmet města Magdeburka 38;

Jan z Prahy, služebník arcibiskupa Pražského Olbrama 884.

Jan ze Středy, dvorský kancléř Karla IV, viz ze Středy.

Jankovec, zboží kláštera Postoloprtského 770.

z *Janovic*, de Janowicz, bratří 901.

z Janovic Jiřík, probošt kostela Pražského 890, 891; Petr, hofmistr královny Anny 581; hofmistr kr. Václava IV 603, 604; Petr, probošt kostela Pražského 823; Purkard, syn Konráda purkrabí Zvíkovského 31; Purkart Strnad, von Winterberg, mistr komory a rada královský; 866—868, 870, 889—892; Purkart ml., syn předešlého 890, 891; jinak z Náchoda, Dětřich, popravce kraje Hradeckého 1005.

Januš, Janussius, rychtář vsi Lubna 790, 791.

Jarek, Jergl, z Waldenberka 37, 39, 41, 42.

Jarmark v. Trhy výroční.

Jaroměř nad Labem, Jaromíř, civitas Jaromir, Jaromirensis, Jermirensis, Jermyrensis, civ. in Germir, in Jermer, opidum regale Jermyr, Jermir, Jermer, Germier, stat Jermier 148—154, 323, 324, 364, 365, 436, 437, 447, 448, 667, 681, 682, 863—865, 1152, 1153; berně 864; klášter P. Marie řádu sv. Augustina 437, 681, 682; kostel farní 436; město věnné 864, 865, 1153; měšťané 148, 149, 159, 323—325, 364, 365, 437, 447, 677; nezastavitelnost města 159, 864; obnova rady 331—325; pečeť městská 160, 448; podkomoří 321—325; práva a výsady 864; právo dědičné 667; právo patronátní 437, 681; práva statutární 365; právo vlastnické 667; purkmistři 437, 864; přísaha měšťanů 447; přísežní (kmeté, konšelé) 149, 151, 152, 154, 159, 324, 325, 364, 365, 437, 447, 681; rada 864; rychtáři 151, 152, 154, 159, 364, 447 soud městský 149, 152, 321 365; soud podkomořího 149 152, 154, 864; správce školy 682; starší obecní 322—325; šosovní 322—325; stavba dom 154; účty kostelní 682; z kostela 681, 682; zvonik 681 681.

Jaroměřice, Jermen, Jermerica, Morav. 86.

z *Jaroměřic* Matěj 1123; Ondřej veřejný, „natus Mathie de Jer 226.

Jaroš, Jeroscius, purkrabí hrad ského 31, 41, 42, 51.

Jatky v. Porážka dobytka.

z *Javora*, Jaurensis, Jawrien notář královský 625, 638, 696, 727, 740, 756, 762.

Jazyk český, linguagium et idi micum 439; *německý*, idion nicum 439.

Ječmen, ordeum 216, 305, 307

Jednatelé přátelští v. Ubrman

Jednota panská 853, 872—943, 979, 980, 1132, 1137.

Jednoty branné, societates, f colligaciones 766, 767; míru zemského v. Mír ze meslníků v. Cechy řemeslní řemeslníků, secrete artifi venciones, occulta conven 474, 566.

Jelenice ves, villa Gelenicz 746.

Jemné 1105.

Jenec, probošt Vratislavský

Jenel Václav, hofrychtéř kr

z *Jeníkova*, de Genicaw, Jiří Oldřich prokurator 162; gistrátor listů královských 707, 712, 714, 720, 722, 764, 780, 798, 799, 802.

z *Jenišovic*, de Jenissowic, 108.

Jenlinův Václav z Čáslavě, 565.

z *Jenštejna* Jan II, arcibisku 482, 724, 738, 762, 790—7 825.

z *Jenštejna*, de Jenczenstein, Staré, též z Prahy, Pavel, mory král. 421—423, 475, 577, 579, 621, 625, 902; 650, 652, 656.

661.
tr 1104.
slib 13.
de Jerzen, kanovník Pražský

Gerungestorf, ves u Brodu
o 69, 80.
chnicz, trhové městečko
465, 466.
da 604, 605.
Kaufmannův, přísežný m.
9; řeč. Jíra, kastellan Kra-
0—592.
247.

antišek, de Gewicz, regi-
íl. 771, 781, 782, 786, 806;
oleslavský a notář král.
láš, de Gewicz, notář kan-
l. 899, 932; Ondřej, de Ge-
novník kostela Pražského
1050.

, přehrady, obstacula mo-
241, 601, 641, 686, 687,

via, civitas Iglaviensis, civ.
glavia 7—30, 93, 131, 263 až
97, 624, 625, 1185; mír zem-
okres městský 397; písař
); práva horní a městská
—82, 131, 263—265; pří-
27, 396, 397; rychtářové
, 397; statuta obecní 27;
7—30.

an, měšťan Kutnohorský

ilmanicz, ves 109 l.
v, dvůr u Ústí n. L. 417.
clow, Mikuláš, přísežný m.
180.

ower, Heinlin, rychtář a ur-
Horách Kutných 370, 371,
ich, přísežný v Hoře Kutné

měšťanů 9, 11, 68, 79,
152. V. Stavování, Zatý-

, král Římský 2, císař 169,
262, 343, 505, 506; král
évoda Korutanský 154 až
669; nejvyšší mistr řádu
ého s červ. hvězdou 462;
stercienský a arcijáhen Pl-
7; farář v Želeticích 1127;
nila z Lichtenburka 49;
dějovic 381;

Jindřich starší, vévoda Dolnobavorský a falckrabí Rýnský, zeť kr. Jana 207, 269, 270, 335, 361, 362; vévoda Březský 720, 722; vév. Livonský 637; hrabě Elsaský 504, 507, 508, 510; markrabí Míšenský 212, 992; hofmistr král. v. z Dubé Škopek Jindř.; bratr Erkenberta, purkrabí ze Stahrenberka 37, 39, 41; správce pokladu, notář kanceláře kr., Heinricus thesaurarius, 391, 404, 442, 414, 471. 472, 477, 521; mistr, Henricus Italicus, protonotář král. C. a farář v Gorsu (v Rakousích) 59, 60, 111—113, 116, 122; notář krále Jana 301, viz Jindřich správce pokladu; Australis, notář královský 207, 208, 495, 554, 555, 558, 560, 561, 563; registrátor kanceláře královské 472; rychtář dědičný m. Boleslavě Ml. 282, 284; rychtář Čáslavský 101; rychtář m. Domažlic 277; syn Adloltův, rychtář Kouřimský 145, 146; rychtář m. Litoměřic 113; rychtář města Loun 125; rychtář m. Mělníka 1182; rychtář m. Vysokého Mýta 116; ministerial Smila z Lichtenburka a měšťan Německobrodský 35; Heinczman, syn Mikuláše Klarice, rychtáře Budějovického 179, 180; syn Apeciův ze Sussenbachu 338; syn Častalova ze Žitavy 6; Častolov, syn Smila z Ronova 31; syn Rapotův, přísežný m. Čáslavě 101.

Jindřichův Hradec, Nova Domus 570, 845, 846, 1112, 1113, 1116.

Jinoch, Gynoch, Jakeš, kanovník Pražský 1044, 1050.

Jirchářі v. Koželuzi.

Jiřetín, Jurzethin 58, 59.

sv. Jiří, klášter na hr. Pražském 580 až 582, 746, 901.

Jiří, král Český 545, 546, 750, 916, 1115; markrabí Míšenský 897, 898.

Jiřík, Girzho, konšel m. Berouna 991;

Jistebnice, Stebnycz, městečko 404, 406, 409.

Jistec, debitor 68, 79.

Jistina, dopadení s jistinou 611, 613, 1097.

Jistoty 561, 562.

Jitra, jugera 138, 139, 192, 757.

Jízda 1087; krajská 1146.

Jizera, Gizera, řeka 128.

Jmenování popravců krajských 1004 až 1006.

Jmění zločince odběhlého v. Konfiskace jmění.

Johánek, rada královský, (Hanek, probošt Lebuský?), 786.
Johanna, královna Č. 767, 881.
Johlin Jakubův, měšťan Pražský 530, 531; krejčí, přísežný m. Budějovic 331.
Johlinův, Johlini, Petr, konšel m. Berouna 991.
Jordán, žid ve Vratislavi 871.
Jošt, Jodocus, markrabí Moravský 698, 699, 767, 834, 980, 982, 1010, 1011.
Juncker Rudiger, radní m. Chebu 1175, 1176.
Junger Mikuláš 1176.
Junošův Kunrát, Chunradus Junossii, měšťan Pražský 256.
Jura Ješek, palatin Sandoměřský a hejtman měst Trutnova a Dvora Kr. 430.
Kadaň, hrad, castrum Cadanense, cúdař 488; kastellan neb purkrabí královský 300, 488, 902, 1005, 1028, 1029.
Kadaň, město, Cadan, Chadan, Cadanum, Kadanum, Cadana, civitas Cadanensis, Chadanensis, stat zum Cadan 110, 111, 125, 186—188, 195, 268, 269, 300, 321—325, 448, 487, 488, 544, 609—621, 635, 636, 651, 657, 668, 682, 683, 693, 694, 716, 764, 765, 833, 834, 848, 901, 902, 914—916, 932—935, 945—949, 970, 971, 1005, 1007, 1022, 1028—1030, 1034, 1035, 1109—1112;
— apelace 1029; berně 268, 269, 901; berníci 635; celní, clo, 186—188, 716, 1030; honění zločinců 933, 934, 1007; hradby 1084; kaple na radnici 948; kaplani 1111, 1112; knihy městské 635; kostel farní 949, 1110 až 1112; krámy chlebné a masné 110; krčmy 187; landfrid 932—934, 1021 až 1023, 1029; lázně 110;
— obchod 616, 1083; obnova rady 321 až 325, 848; odhad majetku 635; pečeť městská 448; pekaři 187; piva vaření 693, 1029, 1083; podkomoří 321—325, 848; poprava 609—614, 914, 1007; práva a výsady 186, 1109, 1100; práva viničná 682; právo dědičné 620, 651, 657, 668, 1035; pr. deskové měšťanů 1035; pr. mílové 186, 187, 693, 764, 935, 1028, 1029, 1083; pr. patronátní 948, 1110 až 1112; pr. vlastnické 657, 668; prodej obilí a soli 1029;
— přísežní (kmeté, konšelé, rada městská) 186—188, 324, 325, 448, 610, 613, 616, 635, 636, 764, 83 915, 935, 948, 949, 1007, 103 1082, 1109—1112; purkmist 915, 935, 1007, 1034, 1081 1109—1112;
— radnice 947—949; rychtáři, 1 ství městské 110, 111, 18 448, 609, 610, 613, 615, 61 948; řemeslníci 187, 693, 69 1083; řezníci 187; sbírka n 188, 635, 970, 971; silnice ol 187, 488, 609—614, 616, 62 935, 946, 1030, 1083, 1084; sl 187;
— soud městský 187, 188, 32 1029; starší obecní 322—32 statky obecní 833; šosovní, k přiměřené 187, 188, 268, 269, 325, 619, 764, 970, 971; s 1111, 1112; trhy týdenní 915, 1 617, 618; úroky roční z lán 902; vesnice šosovní v. statky zení 914, 915; vinohrady 544 683; vojenství 1029; založení 110, 268; zatýkání pro dluhy žáci 1111.
Kadaňské železo 599.
Kadolt, Kadoldus 6.
Kagrer Oldřich na Stornšteině 1062.
z Kamberku Zdeněk 774.
Kámen, Kunigstein, hrad 471.
Kámen po Labi vyvážený z Čec pides 213, 214.
— loje atd. v. Kameny.
Kamene lámání v. Lomy kamenné
od Kamene, de Lapide, Gunter a řich bratří, manové Trutnovští
z Kamenice Saské, Kemnicz, Petr sežný m. Litoměřic 420.
Kamenický v. z Ústí.
Kamenický klášter v Sasich 396.
z Kamenné Lhoty Zikmund 774.
Kameny hraničné, lapides limitales
Kameny loje přepouštěného, la sepi colati, lapides de sepo 484 1040, 1042, 1045, 1046, 1048. 1052; loje úročního, lapides sepi suales 910; mýdla, lapis sap váha 215, 216; vosku, lapis cere 484, 485.
Kamerický probošt Mikuláš, notář celáře král. v. Mikuláš, probošt merický.
Kaminský biskup, Camynensis el 798, 812.

ka, de Kemnyk, Jindřich 178,

královská česká; kancléřové: Arnold 4; z Buřenic Králík v. z Buřenic; Dětřich, biskup nský, probošt Vyšehradský viz tic Dětřich; Hanek, probošt ký viz Hanek; Jan Kaminský, v. Jan; Jan levob. syn Václ. Jan; Jan Soběslav viz Jan; šteina Jan, arcibiskup Pražský iz z Jenšteina; z Lipé Pertold Lipé; Petr, mistr 52, 56, 57; z Aspeltu) viz z Aspeltu; ze Jan, biskup Litomyšlský viz edy Jan.

ektoři listů král.: Jan z Bru- 207; Milič z Kroměříže 563,

notáři, notáři a písaři: z Bam- Jan viz z Bamberka; Beren- plan 272; z Častalovic B. 620; ov Dětřich viz Damerov; Dět- z Meckebachu] 462; z Dubé , děkan Vyšehradský viz z Dubé; ingu Jindřich viz z Elbingu; ensis Jan v. Eystetensis; Fran- probošt Boleslavský 995; Fran- anovník Olomúcký v. František; šek, kanovník Pražský v. Fran- František, probošt Northússký ntišek; z Fridberka Rudolf, Verdenský viz z Fridberka; hausenu Jan viz z Gelnhau- Gerung 413; z Giesenheimu d, probošt Bamberský a biskup ký, viz z Giesenheimu; Gotšalk 31; Herbord, kanovník Pražský rbord; Jakub, kanovník Praž- z Jakub; Jan, děkan Hlohov- 8, 621; Jan, děkan Vratislav- 8; Jan, farář ve Středě viz ze Jan; z Javora Petr v. z Ja- z Jevíčka František a Mikuláš Jevíčka; Jindřich Australis viz h Austr.; Jindřich thesaura- iz Jindřich, správce pokladu Jindřich Vlach, mistr v. Jind- istr; z Kladska Jan 516, 543; l, probošt Bamberský v. z Gie- mu; z Krapic Mikuláš 618; něříže Mikuláš viz z Kroměř- ik.; Leubel 453, 454; z Loun 90; Martin, arcijáhen Znojem- colastik sv. Kříže ve Vratislavi rtin; Michal 475, 488; Mikuláš, t Kamerický viz Mikuláš; Mi- školastik Pražský 567; z Olo- mouce Václav 875; Petr, probošt Olomúcký 627; Petr [Tilonis] školastik Lebuský 593; z Poznaně Mikuláš 710, 716; Štěpán, kanovník Horšovotýnský 929; Tokler z Bamberka Guntýř 603; Václav, kanovník Pražský viz Václav; Weilburg Jan viz Weilburg; z Weitmile Beneš 430; z Weitmile Vlachník viz z Weitmile; Velislav 525; Vilém, mistr 31.

— Registrátoři: z Bamberka Jan viz z Bamberka; z Domažlic Pavel viz z Domažlic; z Gelnhausenu Jan viz z Gelnhausenu; Hertvík 505, 549; z Hormacie Vlček 1186; Jan 534, 542; Jan, probošt Northússký 881; z Jeníkova Václav viz z Jeníkova; z Jevíčka František viz z Jevíčka; Kortelangen Vilém viz Kortelangen; z Kroměříže Jakub 749, 751; z Kroměříže Milič viz z Kroměříže; de Leubicz Kašpar viz de Leubicz; Lust Jan viz Lust; Milič viz z Kroměříže; z Náchoda Beneš 752, 755; z Nového města Bartoloměj viz z Nového města; z Olomouce Václav viz z Olomouce; Petr, školastik Lebusský 603; z Prahy Jakub viz z Prahy; z Prahy Mikuláš 652; Saxo Jan viz Saxo; Weisswasser Jan viz Weisswasser; Volpert viz Volpert; z Vratislavě Jan 865, 872—874; z Výškova Petr viz z Výškova.

Kancléřové: dvora císařského, imperialis aule cancellarius 503, 505, 603; dvorský král. Česk., cancellarius aule reg. 56, 57, viz Kancelář královská; kancléřové krále a království Českého, cancellarius regni Boemie 391, 404, 413, 525, 534, 537, 542, 559, 560, 563, 592, 603, 731.

Kancléřové markraběte Moravsk. Karla 284, 285; uherského dvora královského 609.

Káni potok, flumen, quod kunny potok dicitur 303—305, 307.

Kaňk 30, 132.

Kanovníci Boleslavští 53, 502, 881; Karlštejnští 991; král. kaple na Křivoklátě 1072; kostela Pražského 6, 102, 123, 125, 178, 208, 496, 632, 823, 824, 852, 894, 896, 908, 919, 920, 923, 934, 935, 940, 944, 947, 951—955, 958, 963, 964, 970, 975 až 977, 1044, 1045, 1050, 1127, 1175. Viz Jakub, notář král., Kapitola,

Michal, notář král.; v Rokycanech 580.

Kanta Jan v. Canta Jan.

Kapitola kostela Litoměřického 32; kostela Pražského 54—56, 494—496, 517, 518, 687—692, 1039, 1041, 1047, 1054, 1058, 1119, 1125; důchody její z Hory Kutné 494—496. Viz Kanovníci.

Kaplani, capellani, ministri, vicarii ecclesie 5, 49, 690, 811, 812, 823, 855, 911, 912, 948, 952, 953, 987, 990, 997, 998, 1110—1112, 1120, 1123, 1127 až 1129, viz též Oltářníci; správci špitálů městských 277, 595, 854, 855, 938, 939; králů Českých 4, 154, 271, 272, 524, 525, 988, 989, 992, 999, 1000; Uherského krále Sigmunda 879.

Kaple, capelle, 33, 437, 515—518, 594, 822—825, 1119—1129; dřevěné, lignae capelle 517; filiální 952—954, 974, 976; hřbitovní 709; královské 991, 1072; špitálů 33, 271—273, 938. Viz Kostely.

Kapléř ze Sulevic, ze Sulejovic, d. Kapplerus, Kepplerus, Kunát, rychtář Litoměřický 777, správce urbury král. na Horách Kutných 791, 792, mincmistr 208, 767, 801, 802; Hanuš, seděním na Vimberce 982, 983; Vilém, seděním na Loukohořanech 469.

Kára, biga seu carra 405, 407, 409.

Karel IV, Carolus, Karolus, Karulus, markrabí Moravský 127, 207, 208, 275, 280, 281, 284—289, 311, 326, 328, 332—334, 346—351, 354, 355, 359, 363, 364, 368—372, 374, 376 až 378, 381, 382, 386, 389, 390, 517, 811; král Římský a Český 274, 293, 343, 376, 388, 390—400, 402—405, 408, 410—419, 426—437, 439—443, 445—456, 458—465, 467, 469, 471, 472, 474—477, 479, 480, 482, 483, 486—491, 493, 494, 497, 499—501, 563, 574, 616, 841, 991; císař Římský a král Český 10, 191, 199, 207, 208, 222, 230, 238, 326, 394, 502, 503, 505—515, 518, 520—530, 532 až 534, 537—540, 542—548, 550—555, 558, 560—563, 565—570, 575—577, 583, 585—590, 592, 593, 596—598, 600, 602—605, 607—609, 612, 614 až 617, 619—621, 623—626, 630, 631, 634—639, 642, 643, 645, 647 až 649, 651—665, 668, 669, 674, 677—679, 685—687, 693, 696, 697, 700, 701, 703—705, 708—710 až 714, 716—720, 722, 723, 738, 739, 743, 744, 752, 753 765, 768, 794, 795, 797—800 810, 829, 832, 836, 845, 850 855, 858, 859, 868, 897, 906, 921, 924, 930, 932, 940, 941, 963, 991, 992, 994, 999, 1027, 1109, 1110, 1112, 1115, 1168,

Karlov, monasterium scti Caroli, k řádu sv. Augustina 449, 450.

Karlovy Vary, Karlsbad 209, 210 až 632, 693, 694, 923, 962- obora, ortus ferrarum 209; o města 209, 210; právo asylní právo Loketské 631, 962, 963; městský 632; vrchnostenský 210 nice šosovní 962, 963.

Karlsperk, Kašperk, Karlsperg, 724, 902.

Karlštein, Karlsteyn, hrad 208, 523, 533, 534, 602, 603, 863, 881, 890, 902, 991, 992, 1013, až 1017, 1030—1032, 1077; 991, 992; kaple 991; kapitola 992; purkrabí 902, 1077.

Kartely řemeslníků v. Jednoty.

Karvic, Karwicz, Mikuláš, purk m. Ústí nad L. 1079.

Kastelani, castellani 590—592, 1077, 1115. Viz Purkrabí.

Kašny v městech 571, 572.

Kašpar, mistr, majitel domu v Kutné 1124.

Kašperk v. Karlsperk.

Kašperské Hory, Richenstein 614.

Kateřina, markraběnka Branib 695; vdova po rychtáři Plzeň Jindřichovi ze Dvora 1025—102

Katz Mikuláš, měšt. Kutnohorský

z Katzenelbogenu hrabě Vilém 53

Kaufhaus v. Dům kupecký.

Kaufman Ješek, přísežný m. Ne 579; Hanuš, Jan, měšt. Kutn ský 1125, 1129.

Kazatel ve fortně v klášt. Sedle 1093.

Kazatelé, fratres Predicatores 7,

Kazimír Veliký, král Polský 588.

Kbel Jan, kanovník kostela Praž 1044, 1050.

Kbelský František, kmet Star. m. ského 1130.

Kbely, Kel, ves královská 251.

Kdyčina, Gdyczina, les královský u Berouna 227, 228.
Keblice 5—7.
Kelner Jindřich, konšel m. Hory Kutné 1130.
Kempnat 1142, 1146.
Kepliczer Oldřich, Ulreich, přísežný m. Budějovic 179.
Kezler Václav, měšt. Kutnohorský 1100.
Kfilda, Gefyldt 1038, 1039.
Kirchen Jan, notář kr. Sigmunda 1153.
Kláda, truncus 25.
Kladaner Albrecht, kmet m. Kolína 787.
Kladení do desk v. Právo deskové.
z Kladna Václav a Vlach, bratří 1164; Vlášek, purkrabí na Žirotíně 1163, 1164.
Kladruby, Cladrub, Cladrona, klášter benediktinský 646, 747, 748, 901, 926, 927, 950; opidum Cladruba, městečko 747, 748, 750, 926, 927.
z Kladska, de Glacz. Jan, notář kanceláře královské 516, 543.
Kladsko, město, Glacz. civitas Glaczensis. Glatz 90, 397, 445, 871.
Kladsko, země, terra Glacensis 340, 342.
Klamor Ondřej, Geschrey, rychtář m. Kolína n. L. 786—788, protonotář král. komory 790, hofrychtéř král. měst 978, 979.
Klaric, Claricius, měšt. Německobrodský 69, 80; urburéř a mincéř král. Českého 126; rychtář Budějovický a měšťan Kutnohorský 178, 179.
Klaricova Markéta, dcera rychtáře Budějovického Václava Klarice 1065 až 1069.
Klaricův Křišťan, přísežný m. Hory Kutné 520.
— Mikuláš, syn Claricův, rychtář města Budějovic a měšťan Kutnohorský 126, 178—180, kmet Kutnohorský 519; manželka jeho Kristina 179; synové jeho: Klaric 179, 180, 295, 331 a Jindřich, Henslin 180, 802; Řehoř, úředník Rožmberský 1115; Sigmund, rychtář m. Budějovic 1065—1069; Clarecz, Václav, rychtář m. Budějovic 763, 802, 803, 1065—1069.
Klarisky v. Řád sv. Kláry.
Kláštery, monasteria 21, 900—902, 1006, 1160, 1161; královské 848.
Kláštery řehole benediktinské v. Břevnov, Kladruby, Postoloprty, Vilémov; v Praze sv. Ducha na St. m. 1094, sv. Jiří v. sv. Jiří;
— řehole Cistercienské v. Osek, Plasy, Sedlec, Waldsasy, Zbraslav.
— Minoritů v. Minorité.
— Praemonstrátův v. Doksany, Chotěšov, Milevsko, Strahov, Želiv.
Klatba duchovní, vyobcování z církve, excommunicacio, interdictum 482, 790, 794; městská, banna civitatis 617, 1011, v. Vypovězení z města; pro nestání u soudu 1176.
Klatovy, Clatovia, Glatovia, civitas in Glathovia, Glathoviensis civ., Glataw, stat zu Glothaw 91, 105—107, 112, 308, 321—323, 332, 350, 351, 398, 448, 452, 514, 515, 614, 615, 630, 651, 658, 668, 680, 685, 720, 736, 738, 766, 767, 783, 784, 800, 815, 848, 875, 901, 902, 971, 972, 1008, 1017, 1131—1133; berně 332, 350, 351, 398, 784, 875, 901, 1131—1133; clo 800, 971, 972; dluhy obecní 783, 784, 1132; farář 815; honění zločinců 630, 1008; hradby městské 514, 784, 800, 972; hrdelní soud 322, 452; immunita soudní 308; jednoty branné 766; kmeté, konšelé v. přísežní; krámy masné 105, 106; lázně 105, 106; měšťané 91, 105—107, 120, 308, 321, 322, 332, 350, 351, 398, 448, 630, 651, 658, 668; mír zemský 614, 615; mistr špitálský 514, 515; mlýn 105; neodcizování města od komory král. 91; obchod 738; obnova rady 321, 322, 848; okres městský 736; osvobození od placení cla 120; pečet městská 106, 448; pivovár 105, 106; platy podkomořímu 848; podkomoří 321—323, 767; poprava, úřad popravy 452, 614, 615, 630, 736, 1008; požár 120; právo dědičné 651, 658, 668; právo Staroměstské 308; právo vlastnické 658, 668; příkopy městské 800; přísaha měšťanů 448; přísežní (kmeté, konšelé) 321, 322, 448, 514, 680, 685, 736, 738, 766, 815, 1008, 1017, 1131, 1132; purkmistr 685, 783, 1008, 1017, 1131, 1132; rada městská 323, 783; rukojemství za dluhy král. 1131—1133; rychtáři 106, 112, 448, 514, 680, 685, 736, 738, 766, 815, 1017; silnice 614, 615, 738; slib věrnosti 1017; soud městský 308, 321—323, 398; starší obecní 322; statky šosovní 322, 323; stavování dlužníků 308; špitál s kaplí sv. Ducha křižovníků s červ. hvězdou

na předměstí 105, 106, 514; trh výroční 720; úroky roční 685, 783, 902; vesnice špitálské 514; věže městské 784, 972; zástava města 767.

Klems Dětřich, Klemsen Ticz, konšel m. Kutné Hory 1093, 1129.

Kleneč, Clenitsch, ves Chodů u Domažlic 206, 207.

Klenice, říčka, fluvium Cleniche protendens ad flumen Gizera 128.

Klenoty, ornamenta sive clenodia hospitalis 1000.

z Klenovic Aleš 546.

Klerikové, clerici in scola iacentes 911, 912.

Klíče falešné, falsi claves 18.

Klíčov, Kytschow, u Domažlic 206, 207.

Kliment VI, papež 517.

Kliment, Clemens, farář v Domažlicích 277.

z Klinšteina Čeněk, prokurátor král. 1115.

Klobouky plstěné 942.

Klosteur v. Berně ze skotu.

Kloub, Klouk ves, villa Chlub 303, 304, 307.

Klučení lesa 382.

Kluk z Klučova Hynek, děkan kapitoly Pražské 690.

Kluky, Clucz, ves 101.

Kmenty 942.

Kmeté městští, obecní, přísežní, starší obce, scabini jurati, seniores civitatis, schepphen, gemayn, schepfen, gesworne schepfen, schophen 38, 180, 227, 231, 234, 236, 238, 260—262, 300, 311, 391, 392, 394, 415, 416, 420, 437, 440, 445, 494, 514, 519, 522, 528, 532, 545, 548, 549, 559, 563, 564, 570, 571, 578, 587, 588, 598, 610, 616, 626, 631, 632, 633, 635, 648, 679—682, 688, 694, 701 až 703, 705, 709, 710, 713—715, 723, 728—730, 742, 743, 761, 769, 774—776, 787—789, 819, 827, 843, 844, 846, 847, 849, 855, 857, 869, 883, 909, 910, 973, 978, 1016, 1017, 1026, 1027, 1040, 1043, 1044, 1049, 1050, 1066, 1092, 1093, 1130, 1176, 1177, 1186. Viz Konšelé, Přísežní.

Kmeté krajští 1006; Magdeburští, scabini Maydburgensis civitatis, scheppen zu Magdeburg 38, 910; Norimberští, scabini in Nuremberg 143; selští, vesničtí, scabini loci, senes tam rurenses quam villani 844, 1093; zemští, lantschopfen 609—614.

Kmotři, gevattern 893, 894.

Knapové, tavíři stříbra 378—380

— v preghauze 1099; v šmitnáci 1099, 1100.

Knebl Sigmund, měšt. Kutno 1100.

Kněževes, Kniezowes, ves u Ral 1070, 1071.

Kněži, clerici, presbyteri, die 130, 381, 385, 642, 644, 64 1122.

z Kněžic Hašek, de Knyezicz, ník kostela Pražského 824; purkrabí král. na Ratumber 779.

Kniha královského horního prá 132.

— *práva Magdeburského* 38.

Knihy městské, desky písaře mě libri civitatis, statpucher 10, 635, 636, 880, 925, 1026, 1040 1049, 1067, 1081, 1166; pam 82, 165, 168, 175, 194.

Knínice u Děčína, Knynicz 553.

Knížata, principes terre, princip regali vel pontificali profulgent tate, principes ecclesiastici e lares, fursten geistliche und liche 27, 94, 141, 156—158, 2 542, 552, 617, 618, 631, 63 643, 648, 649, 653, 655, 65 738, 745, 759, 761, 781, 78 791, 792, 813, 826, 840, 851 946, 1019, 1073, 1148, 1165, 1

— voliči v. Kurfiršti.

Knížetství říše Římské, principat mano imperio subjecti 8, 11, 4

Knoblouch, Knoblach, Václav, ka Pražský 1044, 1050.

Knochlinův Mikuláš, obecní starší 566.

Koadjutor, správce špitálu 811, 8

Kobergéř, Kobergerz, v. Koburge

Koberl Heřman, přísežný m. Bro meckého 164.

Koblenský Mikuláš, Coblenczer N konšel m. Žatce 565.

Koburger, Kobergerz, Jan 902, 90

z Kobylis, de Kobolis, Beneš, ka kostela Pražského 1044, 1050.

z Kocova Jan 605, Zbyněk 605.

Kojetín na Moravě 1045.

Koláčníci, die golatczern 742, 7

Kolář, nápravník, rotifex 909.

z Koldic, de Coldicz, Albert, sud ský 843, 901, 1156, rada kr

[illegible] kral rada 445, [illegible] a hejtman Vratislavský [illegible] 647, 722, 731, [illegible]

Koledování, calendisare 1122, 1125.

Kolem lámání, rotacio 21, 100; probitt 21.

Koler Pavel, měšť. Kutnohorský 1100.

Kolerův Apetzko, přísežný m. Hory Kutné 520.

Kolesa, bigae 407, 409, 410.

Kolín nad Labem, civitas Colonia super Albea, civitas Nove Colonie, civitas Coloniensis, stat zu Colne uf der Elbe, stat zu Newen Koln an der Elben 10, 85—87, 92, 93, 100, 101, 112, 113, 119, 120, 166—168, 240—242, 250, 253, 255, 274, 276, [illegible] 323—325, [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

[illegible]

ského 5; Německého 5, 161, 163, 165, 195, 391.

Komora arcibiskupská, camera d. archiepiscopi 688, 689, 693, 1042, 1046, 1048, 1053; biskupská, camera episcopalis, důchody její 138—140; císařovnina 676; císařská, fiscus imperialis 267, 502; v. Mistři komory císařské; královská Česká, camera regia, regalis vel regis Boemie, erarium regalis camere, fiscus regius, kunigliche kamer 43—45, 47, 48, 83, 85, 87, 88, 90, 91, 101, 103, 109—112, 115, 116, 141, 146, 158, 166, 168, 175, 181 až 183, 187, 192—194, 207, 223, 226, 227, 240, 241, 246, 247, 250, 251, 253, 254, 256, 257, 263, 265, 268 až 270, 278, 279, 291, 303, 305, 307, 309, 316, 328, 335, 345, 350, 355, 363—365, 387, 395, 396, 404, 406, 409, 426, 435, 441, 443, 449, 450, 479, 482, 491, 523, 531, 537, 542, 565, 584, 587, 591, 601—604, 622, 638 až 640, 697, 699, 739, 740, 750, 751, 753, 754, 774—776, 788, 818, 826, 832, 853, 874, 877, 881, 893, 894, 897, 899—902, 904, 918, 920, 936, 942, 943, 947, 948, 957, 960, 964, 966, 970, 978—980, 983, 984, 993, 1010, 1011, 1013, 1015, 1020, 1024, 1025, 1030, 1031, 1035, 1036, 1089, 1090, 1100, 1101, 1108, 1134, 1152, 1156, 1163, 1167, 1169. Viz Písaři komory král., Mistři komory král.

Komorní případy v. Případy.

Komorníci království, camerarii regni Bohemie, camerarii regis 12, 15, 41, 42, 45, 48, 51, 52, 55, 57, 72, 137, 168, 232, 257, 264, 266, 280, 311, 320, 340, 348, 363, 370, 375, 382, 383, 386, 388, 395, 401, 403, 411, 412, 417, 418, 438, 441, 461, 490, 493, 528, 529, 717, 718, 723, 734, 775, 779, 784, 1089, 1090, 1127.

Komorníci království Českého nejvyšší, supremi camerarii regni Boemie, die obristen camerer des kunigrichs zu Beheim 540, 570, 571, 574, 575, 582, 583, 722, 725, 726, 728—730, 879.

Komorník desk zemských, posel úředničí, camerarius sive nunccius beneficiariorum 150, 153; Bítovský 33; knížecí, camerarius potens principis terre 27; krajský, camerarius provincialis 72; Řezenský 918; na Točníku 984; říše Římské, nejvyšší, archicamerarius sacri imperii 1011;

Komorník, Camerer, Albert, rych zeňský 739; František, měšťan ský, otec předešlého 739.

Komtur řádu Německých rytířů v 892.

Komtur zemský řádu Německéh chách, lantkomentewer des Dt ordens zu Beheim 945, 946.

Konádův Mikuláš, Nicolaus (měšťan m. Mělníka 581.

Koncil obecný 977.

Koně, clo z nich 216; lantfridn

Konfiskace jmění 12, 63, 72, 74. 9 260, 261, 349, 401—403, 506 610—613, 925, 1002, 1142, zboží kupeckého 230, 233, 46 1075, 1076, 1078, 1113, 1116 Stavování, Zabavování.

Konopnice, Conopnicz, řeka 382.

Konrád, vévoda Olešnický 530, probošt Bamberský a notář kr z Giesenheimu Konrad; opat Waldsaského 1141, 1143; opat slavský 7; mnich klášt. Sedle farář v Malíně a Kutné Hoře 1119—1121, 1127—1129; vik ráře Malínského 1119—1121, až 1129; purkrabí m. Hradce 546; Chum, Thym, kuchmistr Česk. 45, 48, 55, 57; zaklad rychtář m. Chrudimě 83, 84; r m. Litoměřic 114, 115; rychtář ský 51; správce špitálu v Bud cích 811, 812; Bílý, Albus, m Německobrodský 69, 80; Dl Longus, přísežný m. Čáslavě Jinošův, měšťan Pražský, rycht Plzně 180, 181; z Litoměřic, m Pražský 7; z Limberka, zakl měst, rychtář v Polička 42—48; muku, měšťan Klatovský 105, od Rýna, de Reno 45, 48; ř Špitaléř, Conradus Spitalius. v Bítovský, rychtář Čáslavský 86 91.

Konradin, syn krále Řím. Kor 51, 52.

Konservátor privilegií řádu Cister ského, conservator privilegiorum

Konstituce papežské, constituciones stolice 945, 954, 977.

Konšelé městští, přísežní měšťané, r radní lidé, consules, consules j consules civitatis consulatum r tes, gesworne rathmanne, rat 23, 38, 143, 146, 169, 225, 226,

[illegible] 1026—1028, 1031—1033, [illegible] 1065, 1068, 1073, 1074, [illegible] až 1095, 1099, 1105, 1106 [illegible] až 1112, 1132, 1134 [illegible] 1159, 1161, 1170—1172, 1176 [illegible] 1180, 1181, 1183, 1184. Viz Přísežní;

Konšelé mincířští, jurati monetariorum de fabricis [illegible] 1036, [illegible]

— pregířští, v pregkauzu jurati de ca[illegible] ractorio, quod dicitur pregkaus [illegible] 1099;

— v šmitnách v Hoře Kutné [illegible]

— zemští, lantschepfen [illegible] 614

Konz Mikuláš [illegible]

Kopáci, příkopníci, fossatores [illegible]

Kopeni 20[illegible]

= *Kopac* de Copecz [illegible] Litoměřic [illegible] přísežný města Litoměřic [illegible]

Kopaty, Copvaty [illegible] náležející k[illegible] Zderazskému [illegible] 137 390

Koppoda Mikuláš [illegible] přísežní [illegible]

Kortum [illegible]

Kortou [illegible]

Kore [illegible] 109

Koree [illegible]

Koruz [illegible]

Kore [illegible]

Korpone [illegible]

K[illegible] Pražsk[illegible]

— [illegible]

[illegible] 72 [illegible]

[illegible]

[illegible] Kapli[illegible]

[illegible]

993, 1008, 1011, 1062—1064, 1093 až 1095.

— arcijáhnové 385; berně 319, 320, 449, 450, 455, 489, 901, 902, 965, 993; břemena obecní 319, 320; farář 129; háj zv. Lipská 239, 240; honění zločinců 1008; hradby městské 86, 328; konšelé (přísežní) 156, 281, 323—325, 372, 426, 449, 450, 488, 489, 810, 811, 860, 965, 993, 1008, 1062, 1093—1095; krámy masné 145; křižovníci s červenou hvězdou 328, 455; měření rolí 240; měšťané 129, 145, 146, 239, 240, 280, 281, 315, 318—321, 323—325, 448, 488, 489, 658, 668, 1095; obnova rady 321 až 325, 848, 860; okres městský 281;

— pastviny obecní 239, 240; pečeť městská 157, 449; platy klášteru Slovanskému 426; platy podkomořímu 848, 860; podkomoří 321—325; poprava v kraji 1008; práva a výsady 100, 315, 810, 811, 1062, 1063; právo dědičné 658, 668; pr. mílové 281, 810; pr. vlastnické 658, 668; předměstí 145, 328; přísaha konšelů 448; purkmistři 372, 860, 965, 993, 1008, 1062, 1093—1095; rychtáři městští 145, 146, 156, 281, 372, 373, 426, 449, 450, 488, 489, 545, 810, 811; rychtářství 145, 146, 545; řemeslníci 281, 811; sbírka městská 1094; sklad zbraní 578; správcové špitálu 129; soud městský 321—325; starší obecní 322—325; statky a vesnice šosovní 239, 315, 319, 320, 322 až 325, 488, 1094, 1095; stavování pro dluhy 280; škody válečné 993; špitál P. Marie na předměstí 129, 138, 146, 328, 455; trpění s obcí 319, 320; úroky roční komorní 319, 426, 427, 449, 450, 488, 489, 1011.

Kouřimka či Vejrovka, říčka u Nymburka, aqua Curim 297.

Kouřimský kraj, districtus Gurimensis v. Kraje.

Kout Jan, soused m. Sušice 663; Matouš, jeho syn 663;

Kovaň, Kowan, rytíř 360, 361.

Kovárny, fabrice, domus fabrorum, ferramenti fabrice 58, 59, 362, 456, 457, 459, 491, 492.

Kováři, fabri 18, 220, 221, 229, 230, 242, 243, 252, 254, 281, 285, 362, 384, 394, 406, 409, 564, 694, 830, 862, 1083, 1125;

— vesničtí, fabri rurales 693, 694, 1081, 1083, 1095, 1096, 1112, 1113, 1135, 1136, 1162, 1163.

Kovářství v. Kovárny.

Kozel, hircus, clo z něho 216.

Kozlík z Drahobudic, Bohunek 1093.

Kozlov, ves 939.

Kozy, clo z nich 216.

Koželuzi, jircháři, cerdones 561, 727, 942.

Kožešníci, pellifices 160, 252, 254, 565, 909.

Krabice z Weitmille Pešík, soudce mistr krajiny Trutnovské 429, v. z Weitmille.

Krádež, zlodějstvie, furtum, dyl 19, 20, 64, 75, 163, 165, 401, 1141, 1143; dobytka 25; koně v kostele 20; lesní 25, 26; obi 68, 79; polní 25; v čas ohně, fu infra incendium 67, 78.

Kraje, okresy, okršky, újezdy, po cie, territoria, districtus: Bechyi districtus Bechynensis 1005, 1056, 1058, 1064, 1065, 1102, po cové 1005, 1006; Boleslavský, pravcové jeho 1005; Budějovický Bydžovský, d. Bydschowiensis Čáslavský, Chaslaviensis pr. 53, 1 Domažlický, Tustensis d. 208, 428; Hradecký 1005, popravce 1 purkrabí 198, 546, 713—716, 1005, 1077, vladař, villicus Gradi sis 128, 168; Chebský v. Cheb Chrudimský 1005; Klatovský Kouřimský, districtus Gurime popravce 1005; Litoměřický, thomericensis provincia, L. distri 524, 735, 950, 1005, popravcové Loketský v. Loketsko; Mělnický desky krajské 410, 411; Mýtský, tensis districtus 737, 1005; Pise vladař, villicus Pyescensis 304, krabí 307; Plzeňský, Pylsnensis di provin. Pylznensis 242—244, 461, 615, 734, 735, 1005, 1077, 1160, 1 Poličský, pr. Policensis 98, 99; cheňský 614, 615, 1006, 1102; P ský, quatuor provincie ad benefi Pragense spectantes 317; Slánský Stříbrský 737; Trutnovský viz T novsko; Úpský, Upensis prov. 33, Ustecký, Vscensis prov. 364; Žate distr. Sacensis, dist. et territ. Sac prov. Sacensis, Zacensis 51, 299, 302, 465, 466, 934, 951, 1005, 1010, 1

až 1023, 1029, 1081, 1082, 1084, 1162, cúdaři a úředníci 51, 301, 302, popravcové cúdy Žatecké 465, 466, 563, 564, 1005, 1010; Žitavský 189.

Kraje městské, krajiny, honitby, honitvy, obvody, okresy, okrsky, újezdy, zájezdy měst; provincie civitatum, districtus civitatis, territorium civitatis, confinium civitatis, circuitus unius miliaris, termini hereditatum civitatis, kraizze der stete 140, 187, 220 až 222, 224, 230, 233, 281, 302—304, 307—309, 336, 337, 340—342, 406, 409, 487, 552, 610, 612, 614, 615, 694, 699, 721, 734—737, 919, 928 až 930, 933, 934, 1001, 1002, 1023, 1040, 1043, 1049; m. Chebu v. Chebsko; m. Kolína 397, 735, 830, 1093; m. Králové Dvora 340, 342, 919, 928 až 930; m. Králové Hradce 759; m. Litoměřic 735; m. Lokte v. Loketsko; m. Loun 736; m. Ostrova 487; m. Pelhřimova, districtus Pelhrzymowensis 1043, 1049; m. Plzně 734; m. Trutnova v. Trutnovsko.

Krajané, terrigene provincie 98, 99.

Kraječi sukna v. Sukna kraječi.

Krájení sukna v. Sukna krájení.

Krajidlo při pluhu 216.

Krajina Chebská v. Chebsko; Loketská v. Loketsko; Trutnovská v. Trutnovsko.

Krajiny městské v. Kraje městské.

z *Krajku* Krajíř, Kragerius 902; van Kreig, Leopolt, Kunrát a Jan, bratří 1184.

Krajša, Krayssa, Ondřej, přísežný kmet Starého m. Pražského 1130.

Krakov, Cracovia 445, 446.

Krakovský kastellan 590—592.

Král 16, 17, 29.

Králík z Buřenic, Václav, probošt Vyšehradský, patriarcha Antiochenský a dvorský kancléř Václava IV viz z Buřenic.

Královédvorsko, territorium Curie civitatis v. Kraje městské.

Králové Dvůr nad Labem město, Curia, civitas Curie, oppidum dictum Hof, stat zu dem Hove 134, 173, 174, 340—342, 387, 388, 429, 430, 607, 622, 623, 918—920, 1152, 1153; berně 387, 607, 622; hejtman 430; immunita soudní 341, 342, 919, 928; konšelé (přísežní) 387, 429, 920; manové 340, 342; město věnné 622, 928, 1153; město nezcizitelné 622; okres městský v. Kraje městské; požár 387; rychtáři 134, 887, 920; úroky roční 387, 607, 720.

Králové Hradec, Hradec nad Labem, civitas in Gradec, Grecz super Albea, civitas Greczensis, Grecensis, civitas in Grecz, civitas Grecz Regine, Grecz an der Elbe, uf der Elbe, stat zu Grecz 1, 2, 109, 117, 118, 128, 148 až 154, 159, 168, 176—178, 321—325, 329, 330, 333, 334, 383—385, 421, 422, 472 až 474, 538—540, 546, 547, 577, 578, 588—590, 596, 597, 649, 650, 658, 666, 668, 683—685, 712—716, 741 až 743, 759—761, 848, 863—865, 868 až 874, 885, 886, 1005, 1077, 1086, 1088, 1152, 1153, 1162, 1163;

— arcijahnové 585; berně 117, 118, 128, 149, 153, 864; brána Pražská 383; brány městské 197, 198, 712, 713, 715, 759; cechy 473; clo 546, 547, 596, 597; dláždění 546; dlažebné 545, 546; dluhy obecní 871, 872, 885; dříví z lesů královských 198; důchody městské 546; faráři 329, 330, 385, 972—974;

— hejtman královský viz purkrabí; hradby městské 197, 198, 546, 547, 596, 597, 712, 713, 715; hřbitov při špitále 385; immunita soudní 334;

— kmeté, scabini 712—715, 742, 743, 869, 973; koláčníci 742, 743; konšelé (přísežní) 128, 149—152, 154, 321 až 324, 383—385, 473, 539, 546, 577, 588, 597, 685, 760, 1088; kostel sv. Ducha 685, 972, 974; kostel při špitále sv. Anny 585; kováři 384; krámy masné 538, 539;

— les Bor 149, 151, 176; lesy královské 198, 329, 398; lesy obecní 384, 869; lidé obecní 176; měšťané 117, 118, 128, 148, 149, 151, 152, 154, 159, 176—178, 197, 198, 204, 323, 324, 329, 330, 333, 334, 383, 384, 421, 422, 649, 650, 658, 668, 684, 685, 759, 885, 886, 1162, 1163; městiště 128; město věnné 589, 864, 865, 1153; mistr mostecký 683; mistr (správce) špitálský 385, 539, 760; mosty 383; nadání špitální 383 až 385; nezastavitelnost města 177, 864; občiny 869; obnova rady 321—324; okres městský 759; ostrov se špitálem 383, 384; Orlice řeka 973;

— pečeť městská 578; pekaři 743; podkomoří 321—324, 848, 864; požáry 117, 118, 329; práva a výsady 159,

176, 204, 864; právo dědičné 650, 658, 666, 668; právo k řece Orlici 973; právo městské 1086, právo mílové 1163; právo patronátní k špitálu 384; právo Staroměstské 334, 650, 658, 666, 668; právo vlastnické 650, 658, 666, 668; prodej ryb 885, 886; předměstí 128, 383—385; purkmistr 864, 869, 871, 872; purkrabí král. 198, 546, 713—715, 886, 1005, 1077;

— rada městská 473, 712—715, 864, 869, 871, 872; rychtář mladší 538; rychtáři městští 109, 149, 151, 152, 154, 333, 334, 383—385, 473, 538, 539, 546, 577, 588, 597, 684, 685, 742, 743, 869, 871, 1088; rychtářství 109, 684; řemeslníci 473;

— silnice 759; sklad sukna 886; sklad zboží 149, 151; sklad zbraní 577; soud městský 149, 152, 321—324, 334, 589; soud podkomořího 149, 151, 152, 154; soukenníci 473; správce špitálu v. mistr špitálu; starší obecní 322—324; statky rychtářské 684; statky šosovní 322—325, 334; statky špitálské 538, 759, statky zádušní 972—974; statuta obecní 473; řemeslnická 473; stavba domů 151, 154, 329; špitál městský sv. Anny na předměstí 383—385, 472, 538; špitál sv. Antonína 759; trhy týdenní 741, 742; trhy výroční 149, 151, 714, 715; ungelt solní 712—715, ze zboží 885; úroky roční 117, 118, 150, 153, 589; úřad šrotéřství 712—715; území města 1, 2; váha olova 151; váhy a míry 473; vápno 198; vladařství 128, 168; zatýkání dlužníků 176.

Králové Římští 352.

Královna Česká, kuniginne zu Beheim 190, 478, 480.

Královský Kámen, tvrz, die veste Kunigstein 889—891.

Království České v. Čechy.

Kramáři, kupci, institores, instite 20, 69, 80, 216, 484, 485, 564, 727, 942, 943, 991, 1038; v. Kupci.

Krámce v. Krámy.

Kramer Jan, komtur řádu německých rytířů v Chebu 892.

Krámy chlebné, chlebnice, kotce pekařské, lavice chlebné, šráky chlebné, maccella panis, maccela pro vendendis panibus, mense panum, scampna aut banci panum, panci, scampna seu tuguria panum, brotpenke, protbencke, 34, 43, 44, 47, 69, 84, 110, 134, 135, 139, 21 240, 241, 257, 258, 282, 2 529, 575, 727, 754, 835, 8 910, 1046, 1091; české, s panum boemicalia 529. Viz

— kupecké, apothece institor 80. V. Kramáři, Kupci.

— masné, mastnice, šráky, m carnium, macella pro vendendi bus, fleizschbenke 34, 43, 44. 80, 83, 84, 105, 110, 134, 135, 1 222, 223, 240, 241, 257, 25 278, 282, 283, 291, 292, 3 438, 529, 538, 539, 574, 5 601, 627, 628, 639, 640, 6 753, 754, 778, 779, 835, 8 910, 986, 987, 1040, 104 1048, 1051, 1053, 1071, 1091 zníci.

— soukenické, scampna p mense seu sedilia panniciò až 284, 727. Viz Soukeníci.

— ševcovské, mense sutoru cum, banci calceorum, sc torum 34, 134, 135, 257, až 284. V. též Ševci.

z *Krapic*, de Crapicz, Miku kanc. královské 618.

Kravary, mlýn rychtářství K molendinum, quod Chrew Chrebern 240, 241, 601, 6

z *Kravař*, de Crawarn, Lacel král. 902, 1085, 1133, 114

Krčmáři, šenkéři, tabernat pones, tabernarii, thaberna 221, 229, 230, 233, 281, 830, 903, 1083.

Krčmy, hospody rychtářské, veřejné, taberne, thaberne spicia, krezschmen, leithu 44, 47, 50, 58, 59, 69, 80, 13 149, 151, 154, 186, 187, 240, 241, 251, 263—265, 304, 306, 317, 397, 529, 691, 747, 791, 797, 862, 1040, 1041, 1045, 1046, 1 1053, 1055, 1057, 1112, 1 1136, 1163; půtky v krči

Krejčové, krajčí, krejčíři, sa wantsneider 180, 220, 221 233, 252, 254, 285, 331, 564, 694, 719, 903, 1083, 1

Krejčovna, dílna krejčovská, 240, 241, 601, 639, 640.

Krigwalt, v Rudohoří 946.

Kristina, manželka Mikuláše Klárice, měšt. Kutnohorského a rychtáře Budějovického 179, 180; vdova po Janu, sukna postřihači, měštka m. Hradce n. L. 383, 384.
Kristinin Rudolf, přísežný m. Litoměřic 420.
Krměnoše v. Stolník.
z *Krnova* Jakub, mistr, advokát konsistoře Pražské 1127.
Kro Dětřich, komorník král. 1127, číšník král. 1148.
z *Kroměříže*, de Chremsir, Jakub, registrátor král. 749, 751; Jan v. Milič; Milič, registrátor královský 552, 553, 558, 559, 585, korektor listů královských 563, 585; Mikuláš, notář kanc. král. 525, 552, 553, 566—568.
Kromaři 982, 983.
Kruhlata Jan z Michalovic 1179.
Krumbholz Mikuláš, měšt. Kutnohorský 1100.
Krummer Hanman, konšel mincířský v Hoře Kutné 1099.
Krumner Martin, měšt. Kutnohorský 1100.
z *Krunatřichu* Budislav, de Crumatshingen 71, 82.
Krupice, Crupicz, Michek, přísežný m. Slaného 881.
Krušina z Lichtenburka Jan v. z Lichtenburka; Krušina ze Švamberka Hynek viz ze Švamberka.
Kruška v. ze Záhoří Zdislav.
Kryštof, Christoforus, prubéř, měšt. m. Hory Kutné 1093; syn rychtáře Kolínského Goclina 600, 601, 639.
z *Křakova* Hynek 501.
Křečkov, Křičov, Beněk z K. 34.
Křičov v. Křečkov.
Křída, hlinka, creta, crita 215, 484, 485.
Křimov, Crimaw, v Žatecku 946.
z *Křišova* Jindřich, de Krischow, přísežný m. Litoměřic 420.
Křišťan, Cristanus, horník v Kutné Hoře 101; mistr, magister Cristannus 902; správce sklepa klášt. Zbraslavského 519.
Křivoklát hrad, Hrádek, Castellum, castrum Chrsiwoclad sive Burglinum, castrum Hradek, Purglin, Burgleins, Burgleyns, Purglins 112, 113, 121, 123, 208, 372, 452, 592, 780—782, 790, 791, 805—808, 810—813, 825 až 828, 833, 928, 929, 1072, 1161; purkrabí 732.
Kříž, Crux, konšel m. Berouna 991; přísežný m. Slaného 881; syn Benedikta Hocha z Milčína, notář veřejný 1127.
Křižovníci s červenou hvězdou, bratří špitálu sv. Františka konec mosta, Cruciferi cum stella in pede pontis Pragensis, fratres stellati cum cruce 32, 54—56, 106, 146, 259, 328, 383, 385, 454, 455, 462, 463, 502, 514, 554, 901—903, 996, 997; v Klatovech 105, 514, 515; v Ústí n. Labem 502.
Křižovanci, trucelarii, czepfler 13.
Křtětice, Krzeczicz, ves 303, 304, 307.
Křtiny, kyntpetten 893.
Křtitelna, fontes baptismales 953, 976.
Kšafty, odkazy, poručenstvie, pořízení poslední, závěti, disposiciones, ordinaciones, testamenta, gescheffte 12, 514, 534, 556, 583, 632, 633, 642 až 644, 650, 655, 658, 660, 661, 664, 665, 667, 669, 670, 672, 673, 745, 774, 775, 776, 930, 931, 1034, 1035, 1040, 1043, 1049, 1122, 1164, 1166, 1179; v. Odkazy, Právo dědické.
Kuchaři královští, coci domini regis 902, 1140, 1169.
Kuchmistři král. Č., mistři kuchyně královské, magistri coquine regis 45, 48, 55, 57, 771, 1161.
Kuchyně, coquina, arcibiskupská 1052, 1053; královská v. Kuchaři, Kuchmistři.
Kujem, les u města Loun 223, 225 až 227.
Kunclin, Cunczlinus, syn Adloltův, měšt. Kouřimský 146; kovář v Hradci n. L. 384.
Kundratice 1183, 1184.
Kundšoft, potvrzení zaplaceného ungeltu solního 469.
z *Kunemil*, Chunomil, Hryz, Hriso 162; Otto 162.
Kuneš, Cunsso, obecní starší v Žatci 566.
Kunetil Otlin, přísežný Německobrodský 574.
Kunhuta, Chunegundis, sestra kr. Václava II a jeptiška řádu sv. Kláry 105.
Kunigstein v. Královský Kámen.
Kuno, mistr, probošt Boleslavský 6.
z *Kunštátu*, de Chunstat, Erhart 697; Heralt ml. 1038; Ješek řeč. Puška, strýc jeho 697.
Kupci, mercatores, viatores, konfleute, 20, 150, 153, 187, 368, 445, 446, 455,

456, 458—460, 487, 488, 542, 543, 569, 584, 591, 592, 599, 607, 608, 610, 612, 621, 649, 716, 747—749, 765, 766, 813, 852—854, 877, 878, 887, 889, 943, 967, 1038, 1060, 1061, 1073, 1078, 1103, 1112, 1113, 1115, 1116, 1144, 1164, 1176; cizí, m. extranei, geste 187, 487, 488, 599; Chebští 607, 608, 877, 878; z Krakova 445, 446; z Moravy 368, 445; Norimberští 607, 608, 877, 878; Plzeňští 1060, 1061; Pražští 607, 608, 877, 878; v. Hosté, Kramáři, Obchod.

Kupectví, kupecké věci v. Zboží kupecké.

Kupování statků svobodných 642, 644, 1034; věcí válkou pobraných 1000, 1003.

Kurfiřti říše Římské, volenci, principes electores sacri imperii, kurfursten 322, 325, 498—500, 696.

Kussenphennig Bedřich, přísežný kmet Starého m. Pražského 1130.

Kutná Hora, Hora, Hora Kuthná neb Kuthna, Hory Kuthny, Hory Kutné, hory královské Kuthny, město Hora Guttna, město Hor Kutten; Mons, Chutna, Cuthna, Mons Cuthna, Mons Kutna; Mons: Kuthnensis, Kuthensis, Kuttensis, Chutnensis; Mons Kuttne, in Monte Chutne; Montes: Kutni, Cuthni, in Chutnis, in Kuttis, Chutne, Chuttne, Cuthnenses, Chuthnenses; prope Montes Cuthnas; in Montibus: Chuttis, Chuthnis, Chutnis, Chuttnis, Cuthnis; civitas: Kuthna, Chuttensis, Cuthnensis, Chutnensis, civitas Montis Chutne, Montis Kuttensis, Moncium Chuttnensium, opidum Montis Chutnis, Kutnis, Cuthnis seu Kuthnis; berg zu den Kutten, zum Kuthen, zum Chutten, zu Chutten, stat zu Kuthen, zu den Kuthen, stat Chutten, von den Chutten, 7, 10, 30, 87, 100, 101, 131, 132, 149, 150, 153, 160, 168, 177, 178, 239, 242—251, 259—265, 280, 281, 303, 304, 306, 363, 364, 370—372, 378—381, 396, 397, 442, 443, 445, 449, 494—496, 515—520, 534—537, 575, 585—587, 592—596, 630, 641—644, 679, 680, 754, 774—776, 791, 792, 822—825, 841—843, 853, 854, 882, 883, 916, 944, 945, 951—960, 974—981, 1074—1078, 1093, 1096—1100, 1119 až 1131, 1158, 1159, 1186;

— brány městské: Čáslavská 515, 516, Kouřimská 1123, Nová 1124, branka 1125; bratrstvo Těla Božího na 823—835, 952, 954, 975, 977, 1 1123, 1126, 1127; cesta kamenn cesty 247; desátek kapitoly P 496, děkanství 823;

— dolování, doly stříbrné 100 246, 250, 258, 260, 261, 495, 49 až 518, 535, 536, 575, 585, 775, 77 956, 958, 959, 1125, 1186; důl Gru 496, důl Osel 1124, 1125, důl 518, 519, důl „Šesti lánů" 112 u Ondřeje, argentifodium ad And 1125, důl Wernhuter 495, důl zla argentifodium ad aurifabros domy a dvory 585, 1124—1126; dříví 585, 586; důchod kapitoly P z hor 495, 496; důchody kostelní dvůr královský 1096, 1100, dv. V 131, 246, 248;

— faráři (též jich náměstkové), fa (Malínská a Pněvická), fary 594, 824, 952—954, 975, 977, 1093, až 1129; havéři 153, 496; hof 247, 248, 823, 825; horníci (m in Chutna) 100, 101, 131, 260- 774—776, 842, 843, 959, 1122, hory stříbrné v. doly; hradby mě 585, 1119, 1120, 1124, 1125; hr obecní 518, 519, 535, 823, hranic ností 1119—1129; hromada o 1099; hřbitovy 952, 954, 974- 1121, 1122; hutě, gase 245, 246, 250, 516, 535, 536, 1125, 1126; h téři svrchní 247, 248; immunita s 260, 842, 944; indulgence (odpu 822, 956, 1158; jednota s Pr 443, 1129, 1130;

— kaple 515—518, 594, 822—825, až 1129; kmeté horští 260—262, 519, 679, 774, 775, 1129, 1130, 1 kněží 1121—1124; knapové min (robenci) 379, 380, 1097, 1099, 1 knihy městské 10; konšelé (přís 131, 247, 248, 371, 372, 379, 396, 443, 494, 496, 520, 535, 593— 641, 776, 843, 944, 1096, 1099, 1 1130 (v. též kmeté); konšelé min 630, 1096—1099, konšelé pre 630, 1099; kostely Těla Božího Barbory, ecclesia Corporis Chris sancte Barbare, 822—825, 951— 974—977, 1119—1129, 1157, 1 Vysoký, ecclesia superior (sv. Jak 518, 630, 1121, 1123, v. též k kováři 1125; krámce kupecké 1 krámy chlebné a masné 1186; k 263—265; kupci 1130; kverkové

495, 959; lány královské 959, městské 959, 960, panské 959, 960; lazebníci 520; lázně 516, 519, 520, 1186; lezci horní 495, 496; lid horní 131, lomy klášterní 1123, 1158;

— mezníky obecní 1125, 1126; měření hor 535, 536, 959; měšťané (cives in Chutna) 178, 179, 239, 250, 251, 256, 261, 262, 363, 364, 370, 372, 442, 443, 494, 495, 519, 534—536, 585, 586, 593, 642, 643, 679, 753, 754, 774—776, 822, 823, 843, 1093, 1158; mince královská 371, 372, 379, 679, 680, 959, 1096, 1097, 1099, 1100, 1186; mincíři 1096—1100, 1124; mincmistři v. Mincmistři; mír zemský 397; mosty 247, 1125; náměstí 1125; nezastavitelnost Hory 177, 178; obec horská 87, 1099, 1127—1130; obchod 443, 445, 754, 1074—1078, 1130; obnova rady městské 261, konšelů mincířských 1098; oltářníci 1127; okres městský 397;

— pastviny 535; pečeti: bratrstva Barborského 1127, 1128, p. horská, městská 248, 443, 496, 520, 1127, 1128, p. mincířská 1099, p. pregířská 1099, p. uhlířů 248; perkmistři hor stříbrných 100, 131, 261, 495, 496; písaři horští, městští 30, 131, 443, 519, 823, p. mince 823, p. vrchní královský (urburní) 248; piva vaření 263—265, 397; pozemky kapitoly Pražské 494 až 496; práva farní 1121, 1122, 1124 až 1126; práva mincířská 1096—1099, pr. uhlířů 244—250; právo dědičné 642—644, 774—776, právo horní 131, 535, pr. Jihlavské 10, 30, 131, pr. k svobodným statkům 775, pr. mílové 150, 153, pr. odúmrtné 775, pr. patronátní 594, 595, 630, 952, 954, 977, pr. vlastnické 642, 644; preghauz 1099; procesí 1123, 1124; prodej vína 443; prubéři 495, 1093, 1097; purkmistři 443, 593, 853, 854, (v. dále šefmistři);

— přísežní, rada městská 132, 843, 854 (v. kmeté, konšelé); radní lidé v preghauze 1099, v šmitnách 1099; rudokupci 246—248, 1186; rychtáři horní, městští 131, 247, 250, 370, 372, 396, 379, 443, 494, 519, 594—596, 679, 776, 843, 1129; rychtářství městské 592, 593;

— sbírka městská 443, 643, 644, 1130; silnice obchodní 243, 244, 304, 306, 854, 1074—1078; sklad zboží 1186; sladů dělání 263—265; soud horní 1186, městský 260, 380, 494, 520, 535, 536, 1186; statky šosovní 262, 642, 644, 776, 842, 843, starší obecní 247, 843, 1096; starší mincíři 1099, starší pregéři 1099; starší prennéři 378, 380; statuta obecní 520; stavování kupců 854; svoboda berní 959; šefmistři 132, 519, 520, 1129 (v. též purkmistři); školy dvoje 594, 595, 952, 974, 975, 1119, 1121, 1122; školmistři 594, 595; šmelcovny v. tavírny; šmitny (kovárny) 1096—1099; špitál městský před branou Čáslavskou 515, 516, 594—596;

— tále (díly) na dolech 775, 776; tavírny (šmelcovny, prengad) 378, 535, 536, 882, 1126, 1186; tavíři stříbra, prennéři 378—381, 882, 883; tovaryšstva tavířů 378—381, uhlířů 244—247; trhy dřevní 1125, koňský 1125; uhléři 244 až 250, 882, 1186; uhlí dovoz 246—250; ulice mincéřů 1124, 1125, ul. senná 1123, 1126; urbura královská 371, 372, 516, 518, 679, 680, 959, 1186; urburéři 131, 132, 150, 261, 370—372, 379, 380, 575, 791, 795, 882, 1099; úroky roční z pozemků 494—496; úřad šrotéřství 160, 1186; úředníci horní 131, 260, 261; úředníci mince 153;

— váha obecní 449, 1186; waltwerchtové, hutníci 246, 247, 1186; wexl (směnárna stříbra) 249; Vlachové 131; Vlašský dvůr v. dvůr; volba mincířů a knapů 1100 (v. též obnova); vývoz stříbra 150, 153; zajímání horníků 843; zlatníci 1125; změrky 959; žáci 1121, 1122, 1124.

z Kutné Hory, Guntýř, měšt. Pražský 7.

Kutrer Mikuláš, měštěnín m. Budějovic 1069.

Kůže, corea, corii, cutes, cuticule, pelles, pellicule, heute, leder 583, 584, 590 až 592, 599, 816; beránčí, cutic. agnelline 214; hovězí 484, 485; jehněčí 484, 485; koňské, corii equini 214; kozlí, cor. hircini 214, 484, 485; kuní, pellic. asperioline 96, 216, 484, 485; liščí, pelles vulpine 96, 216, nevydělané, cutes recentes seu crude 214; ovčí 484, 485, 942; popelčí 484, 485; skopové 942; volské, corii bovini 214, 942; zaječí, pellic. leporine 96, 216.

Kvalt v. Výboj.

Kvecování 1097, 1098.

Kverkové, cultores, concultores moncium, die gewerken 30, 261, 495, 763, 958, 959; viz Horníci.

Květoňův dvůr, curia Quentini, u m. Kolína 241, 601, 641.
Kvitanci, quittancia 1030—1032.
Kyjování, baculacio 14, 20.
Kýl Mikuláš, 902.
Kynšperk, Kinsperg, Kynsperg, tvrz v Chebsku 201, 868, 917.
Kynžvart, Chuengeswart, Kunigswart, hrad 425.
Kyškov, ves u Litoměřic 32.
Kyškovice, Kyziessicz, ves proboštství Litoměřického 526.
z Kytlice, Kythlicz, Otto 902.
Kytlův, Kytlonis, Václav, konšel m. Berouna 991.
Labe, řeka, aqua, flumen seu fluvium Albea, Albia, die Elbe, 60, 101, 103, 108, 114, 115, 119, 120, 123, 124, 184, 212, 214, 216, 217, 220, 221, 229, 230, 231—235, 241, 297, 298, 315, 316, 327, 384, 401, 412, 420 až 423, 469—471, 477—486, 585, 676 678, 686, 687, 792, 825, 826, 1094, 1105. V. t. Plavba po Labi.
Lacembok Jindřich v. z Chlumu.
Lada 582.
Ladans v. Mladá.
Ladislav, král Č. 199, 772, 824, 854; biskup Vesprimský 609; hrabě Přešpurský 609.
Ládování obilí po vesnicích 482.
Lámání kolem, rotacio 21, 100.
Lambrecht, biskup Bamberský 898.
Lance, falangae, flangae 23.
Landfrid v. Mír zemský.
Landfridníci 635.
Landoker Kunrát, měšťan Budějovický 288.
Landrychtéř krajiny Chebské, judex provincialis 93, 95.
Landshut, m. Bavorské 207, 269, 270.
z Landšteina páni: Mikuláš, kastelán hradu Hluboké 1115; Vilém, probošt Vyšehradský 744, 745; Vilém, nejv. komorník král. Českého 293, 294, 879; Vítek 178, 179; Vítek, nejv. komorník král. Č. a mistr komory král. 722, 725, 726, 728—730.
Lanfeld v. Lom.
Langenbruk v Chebsku 906, 907.
Láni v. Nářek cti.
Lantfoit Mikuláš, měšť. Kutnohorský 1100.
Lantkrabí Leuchtenberští Oldřich a Jan 551.
Lány, role, lány rolí, agri, fundi, mansi, hueben, lehen 6, 43—47, 69, 70, 71, 81—84 102, 105, 110, 119, 124, 13 139, 150, 153, 161, 168, 20 222, 223, 228, 241, 250, 25 až 255, 265, 272, 291, 292, 307, 309, 310, 330, 331, 384 409, 529, 588, 601, 603, 604 628, 639, 640, 684, 688, 691 754, 790, 791, 795, 958, 959, 1045—1047, 1052, 1055;
Lány: horní, hueben 27, 28, 81, 101; horní královské, lehen 29, 70, 71, 81, 82, 9 horní městské, l. buriensiu gensium, civium, burgerlehen 70, 71, 81, 82, 958, 959 panské, herrenlehen 70, 71, 958, 959; k městu přiměřen agri vel mansi ad civitate nentes, civitati admensurat mensurati, lanei seu mansi ad civitatem spectantes et m lanei, civitati finitimi seu co fundus civitati admensuratu 83, 84, 101, 110, 119, 150, 190, 192—194, 222, 223, 251, 253—255, 263, 265, 309, 310, 330, 331, 406, 4 604, 627, 628, 794, 795, 104 v. t. Statky šosovní; rychtář 241, 601, 639, 640, 688, 6 754, 791, 1045; svobodné, la rum liberi 43, 44, 47, 124. 529, 601, 639, 640, 1045; ke měřené 251, 272, 291, 292, 7
Lapkování 1000, 1003.
Látro, lachter 29.
Laudae, město 1176.
Laul Mikuláš, měšť. Kutnohorsk
Lavice soudní, stolice, bance ju banci judicii, scampna judici dilia vel bancca judiciaria až 238, 337, 773. 881, 909.
Lazebníci, balneatores, lotari, l 520.
Lázně, balnea, stube balneales, neares, badestuben 83, 84, 1 139, 190, 222, 223, 326, 51 519, 520, 574, 575, 753, 75 1042, 1045, 1048.
z Lazoves Louda 1156.
z Lažan Jindřich, hejtman Vrat 902, 1156, 1158, 1161, 1178, 1181.

Lebuský probošt, Lubucensis prepositus, Hanek v. Hanek.
Legáti stolice papežské 944, 954.
Lehničtí vévodové, Lignicenses duces, Václav, 537, 540; Ruprecht 637.
Leinwater, Leynwoter, Petr, rychtář m. Plzně 739.
z Leisseneku, von Leysneck, Albrecht 1141, 1143, 1146.
Lékárníci. appatecarii, apotheker 902, 966.
Lékařství 902.
z Lemberka, de Lewberk, Lewenberch, Lywmberch, Havel, číšník král. Česk. 6, 31, 37, 39, 45, 48, 52, 55, 57; Havel, syn jeho 37, 39; Jaroslav z Turnova, bratr Havla staršího 31, 41, 42, 52, 55, 57; Markvard, sestřenec Havla staršího 37, 39; Zdislav, bratr Havla staršího 55, 57.
Lemde v. Chromota.
Len, linum, vlasch 216.
Léna, feuda, infeudaciones v. Manové, Manství, Právo manské.
Lenešice u Loun, villa Lenessicz 222, 223, 225, 227.
Leonard, farář v Pněvicích a správce kaple Božího Těla v Hoře Kutné 1119—1121, 1127—1129.
Leopold, Leopoldus, Lipoldus, Luepoldus, Lupoldus, Lupuldus: biskup Bamberský 502, 504, 507, 508, 510;
— rychtář m. Nového Trutnova 134;
— malíř (pictor) v Žatci 566,
— pekař, příseżný Německobrodský 574.
z Leskova Jan, podkomoří král. 209, 1160, 1161, 1163, 1167, 1168, 1170;
— purkrabí na hr. Žebráku 1077.
Lesmistrovství, úřad lesmistrovský, officium forestarie, forestaria silvarum, das ampt der forstreid. forstamt, forstmeistrampt, worstmeystirammecht v Chebsku 343, 393, 510, 868; v Trutnovsku 429.
Lesmistři, forestarii, ve hvozdu Chebském, obriste forstmeister vnd forster 343, 906, 907; v Trutnovsku 429, 430.
Lesníci, lesní, hajní, forestarii, silvani, silve custodes, forster 297, 393, 405, 407, 409, 410, 510, 868, 906, 907, 1055, 1057.
Lessher, měšť. Německobrodský 69, 80.
Lesy, háje, silvae, nemora, rubeta, welden, fôrsten 26, 181, 244, 245, 246, 249, 305, 306, 353, 354; arcibiskupské 690, 1052, 1053, 1055, 1057; klášterní 558.
Lesy královské, s. regales 50, 94, 96, 118, 135, 166, 197, 198, 209, 227, 228, 239, 240, 296—298, 329, 404, 407, 410, 429, 430, 431, 604, 861, 862, 868, 869, 906, 907, 1070, 1071; obecní 252, 254, 382, 384, 627, 629; panské 34; pohraničné 58, 59, 467, 469; proboštství Vyšehradského 628, 629; říšské, des reichs welden vnd fôrsten, v Chebsku 343, 393, 394, 916, 917; špitálské 384.
z Leštan, Leschczan, Vaněk, příseżný m. Loun 909.
Léta království 402.
Letovský Hynek Jan 1007.
Leubel, Levblinus, písař král. 453, 454.
de Leubicz Kašpar, registrátor královský 1073, 1085, 1101, 1114, 1133, 1139, 1152, 1157, 1163, 1167, 1168, 1170, 1178, 1181.
z Leuchtenberka, lantkrabové, de Luchemberg, Lutemberg, Lutchemberg, von Lewtenperg 3, 781; Jan, přiegar Chebský 551, 602, 608, 724, 725, 899; Oldřich 551; lantkraběnka Mathilda 1141, 1143, 1146.
Leul, Leulini, Jan, měšť. Kutnohorský 363, kmet města Hory Kutny 519.
Leulinův Henclin, příseżný na Horách Kutnách 443.
Leupoldův Mikuláš, Leupoldi, příseżný m. Netolic 579.
Lev v znaku městském 9, 1137.
Lev, nejv. mistr řádu křižovnického s červenou hvězdou 502, 514, 554; z Humpolce, příseżný m. Brodu Německého 574; měšťan Kouřimský 129; měšť. Menšího m. Pr. 160, měšťan Tachovský 546.
z Levenberka, de Lywmberch, Havel 6, 31.
Levendorf v. Limberk.
Levrwater Tyrman, měšťan Kutnohorský a rychtář Plzeňský 256; Petr a Jan, rychtáři m. Plzně 562.
Lezci horní, scampsores, scansores supremi, steyger 260, 261, 495, 496.
Lhota, Lhotha, ves Chodů u Domažlic 206, 207.
ze Lhoty Ondřej, měšťan Pelhřimovský 784, 785.
Líbeč, Lubcze (Gabelsdorf), ves špitálu Úpského 33, 34, 133—135, 1185.

Libera civitas v. Cáhlov.
Liběchov, Libiechwzperk, hora lesnatá u Prachatic 627, 629;
— ves, Libychov, oppidum Lubachouicz, Lybyechow 615, 616, 746, 747.
Liběšice, Lubyessicz 232, 234.
Libický, Libysky, Jan v Jelenicích 746.
Liblice, Liblicz 1046.
Libochovice, Lubochow, Lubochowicz, městečko 467—469, 615, 616.
z Libomyšle, de Libomyssl, Stach 225.
Libštein, die vest Libenstein, tvrz v Chebsku 868.
z Libštejna Jindřich 2, 3.
Lid obecný, populus 443, 452.
Lidé, homines, biskupští, h. episcopi, pauperes episcopatus 139, 140, 224; cizí, homines alieni, h., viri extranei 12, 13, 16; v. Hosté; dobří, h. boni, biderbe leute 140, 478, 481; duchovní, h. spirituales v. Duchovenstvo; chudí v. Chudina; klášterní a kněžští, h. abbatum, canonicorum et quorumlibet religiosorum, hom., servitores et subditi monasteriorum 224, 225, 285, 396, 524—526; královští, h. regis 168, 169, 303, v. t. Chodové; měšťanů, h. civium 188; městští, h. civitatis 177; obecní, plebeji, h. inferioris condicionis sive status, homines communes 27, 457, 458; panští, h. baronum 150, 153, 187; poddaní, úroční, h. vel pauperes in villis residentes, subditi seu rustici dominorum seu iucolarum terre, subjecti censuales 9, 11, 95, 149, 150, 153, 162, 163, 218, 286, 290, 293, 309, 349, 353, 354, 398, 406, 409, 524—526, 535, 552, 806, 843, 844, 973, 1044, 1050, 1102; podsedkové v. Podsedkové; přikázaní, clientes 1040, 1043, 1049; radní v. Radní lidé; rytířští, v. Rytíři; selští v. Sedláci; světští, seculares 223, 224; šlechticů, h. nobilium 187, 218, 221, 224, 253, 552; trhoví, trhovní, h. forenses, h. vecturas facientes 139, 303, 306; urození, nobiles v. Páni, Šlechticové, Vladykové; usedlí, h. in bonis residentes 210; vesničtí, homines de villa 366; vladyků, h. wladiconum 224, 280; zemanští, h. terrigenarum 150, 153.
Liga v. Jednoty, Mír zemský.
Lihování piva 704.
Lichnice, Luchtinburch, hrad 35, 49, 61, 68, 79.
z Lichtenburka páni, de Luchtinburch, Luchtenburch, Luhtenburch, Luchtenburc, Lichtenburg, Leuch 164; Čeněk, Czenko, Stencho, bratr Hynka Krušiny 107, 1 170; jeho vdova Anežka 170
— Hynek č. Jindřich, Henkyn Smilův 37, 39, 41, 42, 55, 57 až 72, 81, 82;
— Hynek Krušina, Heinmann Smilův a syn Hynkův 92, 1 až 165, 170; jeho vdova M 170;
— Hynek, Heník, Heinco, syn Krušiny 162—164; Hynek, s lavův 170;
— Jan Krušina, král. hofmi 984; purkrabí hradu Praž 1005;
— Ješek, Jeschko, Jeschcu, J Hynka Krušiny, komendór 162—165;
— Jindřich, syn Remundův
— Oldřich, Ulricus, syn Smil
— Remund, Remundus, R Remannus, syn Smilův 61 160—165, 170, 171, 189;
— Smil, Zmil, starší 35—37, 48, 49, 52, 55, 57, 61, (jeho pečeť 36;
— Smil, Smilo, mladší 61, 7
— Šimon 404; Václav, br Krušiny 160—162, 164, vdova jeho Anežka 170;
— Zdeněk, bratr Smilův 37,
Lilgenštein, tvrz 889, 890.
Lilgenstein Bernard, šefmistr Kutných 1129.
Limberk, Lewendorf 43, 44,
z Limberka Kunrát, zaklad a rychtář v Poličce 42—4
Linec, Lincza 1112, 1113, 1
z Lipé, de Lipa, de Lypa, 699;
— Bertold, Pertold, probošt ský, kancléř a nejv. maršs 164, 189, 344, 345, 373;
— Čeněk, bratr jeho 344, maršálek a komorník kr. (574, 575, 582, 583, 605, pečeť 582;
— Jindřich starší, otec obou hejtman a nejv. maršálek 188, 189, 373;
— Jindřich mladší, bratr J Čeňka 279, 386, 583;
— Jindřich, syn jeho, bratr kův, nejv. maršálek kr. Č. 605, 606, 725;

— Jindřich, syn Čeňka z L. 569 až 571, 574, 582, 583, 605, 606, jeho pečeť 582.

Lipětín, Lypetyn, ves u Mostu, náležející kl. Zderazskému 137.

Lipnerův Henslin, obecní starší v Žatci 565.

Lipnice hrad, castrum Lipnicz, Lipniz, Lypnicz, die veste Lippnicz 171, 188, 189, 373, 574, 583, 605, 606, 697 až 699, 725, 726, 879, 880; okršlek L, districtus Lipnicensis 699.

z *Lipnice* Vítek, popravce kraje Čáslavského 1005.

Lipold, Leupoldus, pekař, přísežný m. Brodu Něm. 574.

z *Lipoltic* Havel 71, 82; Vít Tasovský, písař Kutnohorský 131.

Lipská, Libczk, Libczka, háj královský u Kouřimě 239, 240.

Lipsko, civitas Lipzkensis 212, 218.

Listovnice místodržická a komory České 1051.

Listy, carte, litere, scripta autentica, vocabula scripturarum, scripta privilegia, legitima documenta 51, 52, 54, 55, 92, 163, 351, 559; císařské, l. imperiales 500; holdovací 391—393, 447—449; královské, instrumenta regalia, l. regales 7, 136; notářské, instrumenta publica 366; otevřené, l. patentes, 571, 574, 1132; posélací l. missive, sentbrife 1134, 1135; přiznávací 442, 446, 575—579, 605, 1140, 1164, 1169, 1171 v. Reversy; rychetní 197; zakladací 823; zástavní 497.

Líšany, Lizzanum, ves u Rakovníka 181, 182, 1070, 1071.

Líšky, wlpes 181, 183.

Líšnice, pastviny v L., pascua in Lysnik 366.

Líšov, Lischaw, Lysschow 456, 457, 459, 1034.

z *Líšova* Oldřich, konšel m. Budějovic 331.

Litice, hrad, Lueticz, Luticz, das haus ze Luticz 376—378.

z *Litic* pánové: Rus, Russo, král. purkrabí v Domažlicích 207, podkomoří král. Č. 376—378, 386, 392, 421 až 423, 446—448, 472, 501, 502, 1185, 509, 1185; Protiva, Půta, Racek a Rus, synovci předešlého 376—378, 501.

Litold, Lircoldus, rychtář v Litoměřicích 40, 42.

Litoměřice, Lithoměřice, město Lithoměřické, Lutomeriz, Lutmericz, Luthimericz, Luthmericz, Luthmiricz, Luthomericz, Luthomyerzicz, Luthomiricz, Luthomiericz, Lithomierzicz, Lithomierycz, Lithomericz, Lythomierzicz, Lithomerzicz, Leuthmericz, Leutmericz, Leutmaricz, Leuthomericz, civitas Luthmericensis, Lutmericensis, Luthomericensis, Luthomierzicensis, Lutomericensis, Luthomyerziczensis, Luthimericensis, Lithomiericensis, Lithomierzicensis, 3—7, 30—33, 37—42, 54—56, 113—115, 121, 129—131, 155—157, 178, 183—186, 191, 202, 203, 220—224, 229—234, 253—255, 257 až 259, 284—286, 315—317, 321—325, 355—358, 386, 398, 403, 404, 412 až 414, 419—423, 447, 448, 451, 452, 461, 462, 471, 477—486, 514, 524—527, 537, 538, 548—550, 553, 554, 648, 649, 659, 660, 669, 677, 678, 701—703, 705, 706, 722—724, 735, 758, 759, 761, 762, 777, 778, 789, 791—794, 812—814, 825—827, 848, 856, 857, 893—895, 901—904, 950, 951, 1005, 1009, 1018, 1019, 1032, 1080, 1103, 1104;

— berně 130, 202, 203, 285, 356, 451, 901, 1032; blata při Labi (bahniště, dráhy obecní) 184—186, 357, 358, 412, 722; brána dlouhá 462; clo (mýto) 178, 183, 421—423, 483—486, 825, 826; desátky z vinic 548; Dominikáni 7; důchody obecní 316; dům proboštský 398, 525; farář u Všech Svatých 4, 5;

— hora sv. Štěpána 30—32, 40, 41; hrad královský 548, 895; hradby, příkopy a věže městské 37, 185, 186, 701—703, 706, 1018, 1013, 1014; hranice obecní 185; immunita soudní 413;

— kapitola kostela sv. Štěpána 32, 54 až 56; kaplani 5; kmeté, scabini, 38, 420, 548, 549, 648, 649, 703, 705, 706, 761; konšelé, consules jurati (přísežní, rada městská) 5, 7, 38, 183—185, 258, 316, 324, 325, 386, 398, 419, 420, 461, 471, 480, 483, 524, 525, 538, 548—550, 701—703, 705, 706, 735, 758, 791, 793, 812, 813, 825, 826, 856, 857, 894, 950, 1009, 1018, 1032, 1103;

— kostely: P. Marie za hradbami 33, farní kostel Všech Svatých na předměstí 3—5, 257, 258, 403, 526, proboštský sv. Štěpána 32, 398, špitální

514; krámy chlebné, masné a ševcovské 257, 258; krčmy 903; lány k městu přiměřené 257, 258;

— Minorité 7; mír zemský 950; mlýn 114, 115; nezastavitelnost města 156, Nové město, Nova civitas 31, 32, 41; obchod 422, 423, 649, 678, 792, 793, 813, 825—827; obnova rady 321—325, 848; osvobození od břemen 31;

— pečeť městská 448; písař městský 7; plavba po Labi 220, 230, 233, 421, 471, 477—479, 480, 483, 486, 792, 793; podkomoří 258, 321—325, 848; pomoc králi 451; poprava v kraji 735, 1009;

— práva a výsady 155, 157, 220, 224, 229, 234, 255, 257, 258, 412, 413; právo dědičné 659, 666; pr. Litoměřické 191, 220, 224, 252, 253; právo Magdeburské 37—39, 155—157, 229, 231, 232, 412, 722; pr. mílové 230, 233, 285, 524, 722, 903; pr. praesentační 404, pr. předkupné 358, pr. vlastnické 659, 669; proboštové, proboštství kostela sv. Štěpána 6, 32, 54—56, 183, 184, 398, 483, 485, 524—526; prodej obilí 420, 421, 484—486, prodej vína 484, 485, 549, 550; předměstí Polabí 421, 526; přístav na Labi 230, 233, 421—423;

— purkmistři 5, 185, 186, 420, 480, 483, 524, 525, 791—793, 812, 813, 825, 826, 856, 857, 894, 950, 1009, 1018, 1032, 1103; purkrabí 231, 234, 484, 485, 548;

— rychtáři, rychtářství 4, 5, 7, 31, 32, 37, 39, 40, 42, 113—115, 183—186, 259, 286, 386, 398, 420, 447, 451, 471, 524, 526, 538, 735, 758, 759, 777, 778; řemeslníci 230, 233, 903

— sbírka městská 856, 857; silnice 950; sklad obilí, soli a zboží 229 až 234, 255, 315, 412, 413, 419—423, 478, 479, 481, 722, 825, 826, 1103, 1104; soud městský 3, 4, 286, 321 až 325, 398, 526; soudní stolice vyšší 229, 789; starší obecní 185, 316, 322—325; statky obecní 220, 413, 461, 525, 895; statky a vesnice šosovní, k městu přiměřené a příslušející 6, 31, 55, 129—131, 202, 285, 322—325, 356, 358; statuta obecní 420, 421, 483 až 486, 549; stavování lodí 478, 481; svatby a křtiny 893, 894; škola, školmistr 4, 5; špitál řádu křižovníků 514;

— trhy výroční a týdenní 229 233, 526, 648, 649, 761, 762 813, 1080; tržiště 421, 483, 48 ungelt z obilí a soli 255, 701 705, 706, 1018, 1019, 1103, úroky roční 185, 257, 258, 45 538, 902; úřad šrotéřství 701 705, 706; území a rozšíření 31, 32, 40, 41, 156, 157, 895; 258, 386, 548—550; vojenství m 950; známkování lodí 478, 481; při farním kostele 4, 5.

Litoměřická váha 56.

Litoměřický kraj, provincia, dis Luthomiericensis 524, 735, 950,

Litomyšl, město, Lutomysl, civit thomusliensis 45, 48, 949.

Litomyšlský biskup v. ze Střed

Litomyšlská dioecese 1121.

z Litomyšle Mikuláš, de Luth mistr, professor písma sv. 1089,

Litomyšlská váha a míra 43, 4

Livonie, Lyvonia, vévoda Jindřich

Líšné v. Šrotéřství.

z Lobkovic, de Lewcouicz, Mikuláš jitel domu na Horách Kutných

Lodi, naves, navigia, cimbe, na La 60, 108, 213—216, 221, 230, 233—235, 421—423, 469—471, až 481, 484—486, 791—794.

Loďka, cimba, einboemek 216.

Lodníci, naute 792.

Loes, lékárník 902.

Loeszlein Vít, měšť. Norimberský, císařský [v Řezně] 505.

Lochotín u Plzně 1026.

Loket hrad, castrum Cubitense, Cub Ellpogen 209, 210, 348, 349, 376, 460, 564, 905, 922, 1152; berně clo 376, 460; hradčané a manové 210, 348, 349, 491, 492; imm jich soudní 348; obora 209; zemský 1152; právo honební purkrabí, purkrabství, hejtman 210, 348, 349, 376, 459, 488, 921—923, 1059, 1147, 1148, 1152; soud purkrabský 210.

Loket město, Cubitum, civitas Cubite oppidum in Cubito, stat zum Elbo Elenbogen, 33, 321—325, 349, 488, 491—493, 615, 616, 630—743, 744, 794, 796—798, 829, 962, 1058—1060, 1141—1148, 115 1152;

— berně 349, 491; brány městské 1152; dar peněz králi v dřevěném háru 492; desátky 1152; dvory

1152, dvory k branám příslušné 1151; honění zločinců 1059; hradby městské 1059; hutě 1152; kmeté 616; konšelé (přísežní, rada městská) 324, 325, 616, 1059, 1143, 1147, 1152; kostel křižovníků 33; kovárny 492; krčmy 492;
— městečko 743, 744, 491—493; město královské 631; obchod 487, 616; obnova rady 321—325; odvolání do Chebu 492; okrsek městský 487; pivovary 492; podkomoří 321—325; pokuty 1059; poprava 1059; požár 491; práva a svobody 491, 630, 631, 744, 798; právo dědičné 492, právo městské 349, 631, 796, 962, právo mílové 492, předměstí 491, 492, 743; psanství, vypovídání z města 492, 1059; purkmistři 1059, 1152;
— rychtář městský 615, 616; řemeslníci 492; sbírka městská 492; silnice královské, obchodní 487, 616, 829, 1059; soud hrdelní 492, soud městský 321 až 325, 349, 1059; starší obecní 322 až 325; statky šosovní 322—325; stráže městské 1151.

Loket, míra, ulna 13, 65, 76, 216, 475, 563—566, 584, 585, 1083.

Loketsko, krajina Loketská, kraj Loketský, districtus Cubitensis, territorium Cubitense, Elbogner land, land czum Elbogen 299, 348, 349, 436, 487, 523, 798, 1141—1148, 1152; mír zemský 523.

z *Lokte* Oldřich, číšník královský 41, 42.

Lom, Lanfeld 1112, 1113, 1116, 1117.

Lomer Mikuláš, měštan Kutnohorský 1100, Nikman, konšel mincířský v Hoře Kutné 1099.

z *Lomnice* Vznata 593.

Lomy kamenné, lámání kamene, lapicidine, lapicidia, fracturae, rupturae lapidum, steinpruchen 198, 676, 886, 887, 1094, 1123, 1158.

Lopata, hrad 950.

z *Lopaty* Maršík 901, 902.

Lopaty 943.

Losasche, kmet města Magdeburka 38.

Losunky v. Berně, Sbírky městské, Platy šosovní.

Lot, loto 150, 153.

Loth Petr, přísežný m. Slaného 881.

Lotovné 848.

Lotr, lazebník, lotarus 19.

Loukohořany, tvrz v Litoměřicku 469.

Louky, prata, 222, 223, 226, 282—284, 305, 306.

z *Loun*, Petr, písař kanceláře královské 490.

Louny, město Lúna, město Lúnské, Luna, civitas Lunensis, stat zu Lun, Laven, Lawn, Laun 125, 126, 174, 175, 195, 198, 199, 222—227, 278, 300, 301, 311, 313, 317, 318, 323—326, 332, 333, 349, 350, 353, 354, 360, 361, 369, 370, 415, 416, 432, 433, 440, 441, 447, 448, 464, 465, 467—469, 522, 527, 528, 531, 532, 576, 603, 604, 609—616, 621, 660, 661, 670, 679, 693, 694, 701, 703—706, 716, 736, 805—808, 846—848, 897, 898, 901, 902, 907—912, 932—935, 940—943, 984—986, 1009, 1013, 1017, 1020, 1028—1030, 1032, 1081—1086, 1089, 1090, 1140, 1141, 1171, 1172;
— apelace 1030; berně 317, 318, 350, 369, 441, 464, 531, 901, 985, 1032; brány městské 1141; clo 198, 199, 353, 469, 716, 805, 806, 941—943, 1013, 1020, 1030, 1040; dláždění města 300, 301, 313; dlažebné 313; dluhy obecní 440, 441; důchody obecní 332, 333, 467, 469, 805, 806;
— hradby městské 175, 704, 706, 805, 806, 909, 1084, 1140, 1141; hranice obecní 225; hřbitov 1171, 1172; immunita soudní 222, 224; klášter Augustiniánský sv. Máří Magd. neb sv. Anny na předměstí 199; kmeté, scabini 227, 300, 311, 415, 416, 528, 610, 616, 694, 847, 909; konšelé (přísežní, rada městská) 125, 224—226, 300, 311, 313, 318, 324—326, 415, 416, 441, 447, 464, 522, 528, 613, 616, 694, 736, 807, 847, 897, 907—912, 935, 942, 943, 1009, 1032, 1081, 1089, 1140, 1171, 1172;
— kostel farní sv. Mikuláše 278, 911, 1171, 1172; krámy chlebné a masné 222, 223, 910; lány k městu přiměřené 222, 223, 225; lázně 222, 223; les Kujem 223, 225, 226; luka 222, 223; mír zemský 932—934, 1029; mlýny 222, 223; most 125, 126; obchod 616, 942, 943, 1083; obnova rady 321—325, 847, 848; okrsek městský 222, 224, 736;
— pastviny obecní 222, 228, 225, 227; pečeť městská 448, 522; pekaři 910; písař městský 226; piva vaření 693, 701, 1029, 1083; podkomoří 222, 224, 311, 321—325, 847, 848; poprava v kraji 609—614, 736, 933, 934, 1009, 1029; požáry 432, 433, 441; práva

a svobody 222—224, 415, 807; právo dědičné 660, 661, 670; právo Litoměřické 222, 224; právo Magdeburské 360, 361, 910; právo mílové 693, 935, 1029, 1083; pr. patronátní 278, 912; pr. vlastnické 660, 670; prodej obilí a soli 467, 469, 1029; předměstí 199, 943; příročí pro dluhy 433; přísaha měšťanů 447;

— purkmistři 225, 226, 415, 416, 441, 806, 807, 847, 897, 909, 910, 912, 935, 943, 1009, 1032, 1081, 1089, 1140, 1171, 1172; rada obojí 806; radnice 907—910, 912;

— rychtáři městští 125, 198, 199, 222, 224, 227, 300, 311, 313, 318, 326, 447, 464, 522, 527, 528, 609, 610, 613, 615, 616, 694, 736, 807, 907, 909—912, 940—943, 1089; rychtářství městské 198, 199, 527, 528, 940—943; řemeslníci 694, 1029, 1083; řezníci 910;

— silnice obchodní 195, 467, 469, 609—614, 616, 621, 716, 829, 935, 1030, 1083, 1084; sklad obilí 576; sladovny 693, 910, 1083; slib věrnosti 1017; soud městský 222, 224, 311, 321—325, 360, 361, 1030; starší obecní 322 až 325, 910, 912; statky obecní 603, 604, 807, statky a vsi šosovní, k městu přiměřené 199, 222, 224, 227, 317, 318, 322—325, 360, 361, 369, 370, 464;

— statuta obecní 415; stavování lidí podaných 352, pro dluhy 222, 224; škody válečné 1140; školy 909, 912; trhy výroční a týdenní 907—910; ungelt solní 300, 301, 318, 467—469, 703, 706, 909, 1140; úroky roční 222, 223, 441, 531, 897, 902, 908, 1089; úřad šrotéřství 703, 706; vojenství 1029, 1141; zástava města 679, 897, 898.

Louňovice, Lunowicz, klášter 901.

Loupež, spolium, rapina, raub, reuberey 19, 163, 165, 302, 401, 403, 610—614, 933, 1141, 1143, 1148, 1154, 1175, 1176.

Loupežníci, lupiči, latrones, predones, raptores, stratarum publicarum invasores, depredatores, spoliatores viatorum et mercatorum, rauber 237, 336, 338, 492, 933, 950, 951, 1001, 1005, 1006, 1023, 1029, 1065, 1142, 1144, 1162, 1176. Viz Škůdcové zemští, Zločinci.

Lov zvěře v. Honba.

Lovčí královští, forestarii 96, 17 407, 409, 410, 732, 762, 764, 7

Lovčí Moravský 45, 48.

Lovení ryb v. Rybolov.

Lovosice, Lowosicz, Lauschicz 2 233—235, 422, 423, 482; klášt

Loz Frenzl z Borové, uhléř v Hoře K. 246.

z *Lozy* Sulislav 2, bratří jeho a Ctibor 2.

Lozunky v. Berně, Sbírka městs

Lubaň, město 834.

Lubecký biskup v. z Giesenheimu l

Lubče v. Libeč.

Lubičany, Lubyczan 530, 531.

Lubiš, Lubiz 34.

Lubno u Křivoklátu, Lubn, v 791.

Lubudský biskup 127.

Lucemburk, Lucemburg, Luce 192, 211, 252, 255—257, 25 264—266, 272, 278, 326—32 381, 509.

Luciin Štěpán, Stephanus Lucie, dvora u Brodu Německého 16

Ludmann de Alto [z Vysoké], p v Hoře Kutné 520.

Ludolf z Budyně, rychtář Litoı 32; bratr jeho Heřman z Pos 32.

Ludslav, Ludizlaus, lovčí Mo 45, 48.

Ludvík, Bavor, Ludovicus de B král Římský 171, 172, 176, 19 201, 266, 268, 343, 390, 507 král Uherský 607; falckrabí I 52; Říman, Ludwig genant d mer, markrabí Braniborský a L arcikomorník říše Římské 499 vév. Bavorský a falckrabí B 1141—1143, 1146; komendátoı Německého 35, 36; Mikuláš, přední z Příbramě 246.

Lůj, sepum, sepes, geschmelcztes 484, 485, 487, 787.

Lukáš, měšťan m. Slaného 717; 1100; rychtář z Nymburka 117

Lukava Jan, purkrabí Domažlický

Lupiči v. Loupežníci.

Lust Jan, registrátor král. 623. 626, 654, 704, 735, 740, 746.

Lušerady, ves u Loun 126.

Luthold, Lurcoldus, rychtář v Lit řicích 31.

z *Lutic* Racek, rychtář m. Plzně 1026, 1028.

Lužice, Lusacia, Lusicz 499, 819.
Lužický markrabě 850.
Lvík, Lwico 902.
Lysý Petr, z Uhrova, uhlíř přední na Horách K. 246.
Magdalener Romerus, přísežný m. Budějovic 180.
Magdeburg, Maydburg, Maidburg, Meidburg, Magdeburg 7. 37—39, 213, 215, 232, 234, 503, 504, 507, 508, 510, 537, 540, 551, 565, 569, 788, 789, 900. Viz Právo Magdeburské.
de Magio P., 1129.
Magister machinarum 902.
Maisa v. Tuna slanečků.
Majetek v. Konfiskace, Právo vlastnické, Statky.
Majitelé cel 793.
Mák, papaver 216.
Makarský biskup 609.
z Malče, de Mahlec, Vintíř 71, 82, 1185.
z Malešic Jan, školastik kostela Pražského 1044, 1050.
z Malešova Jindřich, služebník krále Sigmunda 1177.
Malice (Malesice?), Malicz, dvůr rychtářství Plzeňského 1026.
Malín, Malyn, Malina, Malyna, u Kutné Hory 517, 518, 594, 595, 853, 854, 1119—1121, 1123, 1124, 1126—1129.
Malíři, pictores, maler 331, 566.
z Malovar Jindřich 228.
Malše řeka, fluvium Mals, Males, Malcze, Malcz 272, 288, 381, 757.
Maltézové, klášter p. Marie v Praze, řád Johanitů, řehole sv. Jana Jerosolymitánského, Cruciferi domus s. Marie Prage in pede pontis 55, 901, 1102; v Mladé Boleslavi 128; v Ploskovicích 5.
Malvazí 925.
Malý Václav, měšť. Kutnohorský 1100.
Mandáty královské 87, 187, 509, 749, 903, 904; podkomořího 149, 152.
Manětín, Manietyn; komendor Bohuš 1085.
Manov (Manaw) Fráňa, rychtář m. Litoměřic 759, 758, 777.
Manové, vasalli, homagiales, feudales, pheodales, castrenses, die mannen 96, 173, 174, 293, 583, 889, 891, 892; Chebští 520, 521, 870, 1148; Loketští 209, 210, 348, 349, 436, 491, 492, 798; Trutnovští 340—342, 429, 607, 918, 919, 928, 929.
Manové země Budišinské 340, 342; země Kladské 340, 342.
Mansionáři, žaltářníci, psaltariste, mansionarii 881, 902, 904.
Manství, léna, feuda, bona feodalia, infeudaciones, lehen 94—96, 164, 178, 183, 209, 210, 258, 499, 500, 788, 891, 892, 1151; hradská, burglehen 178, 201, 349; Chebská 51, 52, 94, 96, 201, 501, 870; manství koruny Č. 1151; říšská, des heiligen reichs guter 891; úřední, lehen in ampten 869. Viz Manové, Právo manské.
Mantlík, mantel, ženský 1165.
Manželky měšťanů 12, 13.
Manželství, conjugium, matrimonium 12, 1044, 1050; viz Právo rodinné; nucené vdov a sirotků 931, 1040, 1044, 1050, 1052.
Marek, kolář, správce mostů v Hradci Králové 683.
Mareš, Marsso, purkrabí na Hoříně 809.
Mariták Jakub, přísežný kmet Starého m. Pražského 1130.
Markéta, dcera krále Jana, manželka Dolnobavorského vév. Jindřicha 270, 271, 335.
— abatyše kláštera sv. Jiří na hradě Pražském 581.
— manželka Jiljího ze Švabenic 33.
— manželka Pavla z Prahy, písaře komory královské 567.
— Margaretha, manželka Jana, mladšího rychtáře v Hradci nad L. 383, 384, 538.
Markrabí, marchio 267; Moravský, marchio Moravie 8, 9, 11, 415, 418. Viz Jošt, Prokop.
Markrabství Moravské, marchionatus Moravie, v. Morava.
Markvard, biskup Augšpurský 530.
— bratr Sybota, perkmistra na Horách Kutných 100.
z Markvartic Beneda 71, 82.
Maršálek nejv. Uherský, magister agosonum 609; Moravský 34; probošta Vyšehradského 728; purkrabí Norimberského 1177.
Maršálkové, Čeští dvořští, královští, nejvyšší království Českého, marescalci Boemie, curie regie Boemie, supremi regni Boemie marschalci 45, 55, 57, 188, 189, 344, 345, 363, 372, 570, 571, 574, 575, 582, 583, 605, 919, 920.
Maršík, purkrabí Domažlický 862, 863.
Marta Petr 496.

Martin IV, papež 34; opat Břevnovský 53; arcijáhen Znojemský, školastik sv. Kříže ve Vratislavi, notář kanceláře královské 712, 720, 722, 723, 732, 744, 749, 751, 752, 755, 758, 764, 767, 768, 781, 782; přísežný m. Kolína 101; „za školou", Martinus retro scolas, přísežný m. Loun 909.

Mařík kožišník, přísežný m. Loun 909.

Masa prodávání v. Prodej masa.

Maštov, Masschczow 829.

Materna, rychtář Písecký 1117, 1118.

Matěj, Mathias, doktor práv a probošt Olomúcký 823; náměstek faráře ve Vysokém kostele (sv. Jakuba) na Horách Kutných 630; stálý vikář v Heřmanovu Městci 519; rychtář dědičný v Litoměřicích 185, 186; rychtář ve vsi Dobré Vodě u Pelhřimova 690, 691.

Matějův Petr, Pešek, Pešlin, Pesslinus Mathie, rychtář m. Žatce 345, 437 až 439, 565, 636, rytíř, popravce kraje Žateckého 563, 564, podkomoří 566.

Matouš, Matheus, biskup Šebenický 609; pekař, měšť. m. Loun 910.

Matyáš II, král 493, 1060.

Maurer Mikuláš, přísežný m. Brodu Něm. 164.

Maurus, biskup Korbavský 530, 551.

Maximilian II, císař 776.

Meč obecní, gladius communis, gemeyn swert 25; špičatý, gladius praecutus, vorspiczeter swert, stechmezzir 25.

Meče obnažení neb tasení před soudem neb v čas ohně, evaginacio gladii 14, 20, 25, 65—67, 76—78, 216, 246, 250.

Mečka, Meczza, Mechthildis, vdova po měšťanu Lounském zv. Žákovi 125, 126.

Med, medovina 214, 484, 485, 1052, 1053, 1105.

Medric Jan z Teplé, notář veřejný 1175.

Medusslinův Mikuláš, měšť. m. Žatce 939.

Megerl Hyncman, radní v preghauzu na Horách Kutných 1099.

Meinhard, měšťan Pražský a rychtář Hradecký 109.

Mejta, mute, muthe, thelonea, pedagia, maute 30, 31, 43, 45, 48, 51, 52, 87, 116, 178, 180, 368, 369, 376, 456, 457, 459, 508, 688, 691, 803, 829, 917, 918, 1065, 1066, 1069. Viz Mostné.

Mejto průvodní, geleitt 1060, 1061 Průvod.

Meklemburský vévoda, Magnopol dux 540.

Melczer Henclin, obecní starší v 566.

Melfio 500.

Melzer Petr, přísežný kmet Staré Pražského 1130.

Menso, mistr 1089.

Menší město Pražské, Malá St Praga Minor, civitas Minor Prag Kleine stat zu Prage 127, 139, 255, 324, 577, 848, 876, 877, 901, 1013, 1020; apelace 255; 848, 901; clo 1013, 1020; dvů skupský, curia episcopalis 139; štery p. Marie a sv. Tomáše v. M zové, Augustiniáni; měšťané 160, obnova rady 843; platy podkomo 848; přísežní 577; purkmistr radda 255; rychtář 577; sklad 577; úroky roční 902.

z Meriky Mikuláš, de Merica 384.

Merklin, kožešník, měšťan Staroz ský 160; měšťan Klatovský sladovník, přísežný m. Vodňan

z Merova Heřman, kanovník kos Pražského 824.

Mertl Hanuš, měšť. Kutnohorský 1

Mešl Jakub, měšť. Kutnohorský 110

Met, maldrata, míra obilní 216.

Metsch Kunrát 1147.

Meyza, mayza, tunna allecis, nád na slanečky v. Tuna slanečků.

Meze v. Hranice.

Meziříčí, provincia Mesericz 317.

Mezník, lapis limitalis 1125, 1126.

Měď, cuprum 214.

z Měcholup František, řečník 519.

Měchovice ves v. Mnichovice.

Mělník, Melnik, Mielnic, Melnick, M nyk, in Melnic, civitas Melnicen super Albea, stat zu Melnik 59— 108, 109, 115, 189—191, 205, 206, až 325, 400—403, 410, 411, 421, 4 469—472, 477—486, 537, 576, 5 až 582, 588—590, 616, 661, 674 677, 733, 734, 737, 746, 747, 8 809, 1026, 1072—1074, 1107, 11 1120, 1135, 1136, 1152, 1153, 11 1182, 1183, 1187;

— brány městské 676; cesty 676; clo 733, 1182, 1183; dráhy neb pastviny obecní 191, 581, 675, 676; hranice obecní 675, 676, 808; klášter Augustiniánský 115, 674—676, 808; kmeté, scabini 440; konfiskace jmění zločinců 401, 403;

— konšelé (příseżní), rada městská 191, 324, 325, 411, 440, 480, 482, 483, 581, 590, 677, 737, 808, 1073, 1135, 1183; lány k městu přiměřené 189—191; lázeň 190; lodi obecní 60, 469—471, 478—481; město věnné 588—590, 675, 747, 1153;

— měšťané 59, 60, 108, 190, 191, 205, 206, 325, 400—403, 410, 411, 469 až 471, 477—483, 486, 581, 616, 661; mír zemský 401—403; mlýny u města 190, 676; mosty 206; obchod 469 až 472, 478, 480, 481; obnova rady 321 až 325; okres městský 737;

— písařství desk krajských 410, 411, 616; piva vaření 746, 747, 1135, 1136; plavba po Labi 108, 421, 469—471, 477—483, 486; podkomoří 321—325; poprava v kraji 737; potok 190; práva a svobody 1107; právo dědičné 661, 1187; právo Litoměřické 191; právo mílové 1135, 1136; právo propinační 747; právo vlastnické 661, 1187; proboštové 115, 1026, 1120; prodej obilí 421; pře s Litoměřickými 477—480, 482, 483, 486; přívoz obecní 676; purkmistři 191, 480, 482, 483, 808, 1073, 1107, 1135; purkrabí 675, 1182, 1183;

— rychtáři 440, 581, 590, 677, 733, 737, 808, 1107, 1182; rychtářství 733, 1182, 1183; řád kazatelů 190, 191; řemeslníci 1135, 1136; sklad obilí, zboží 58, 60, 576; sladů dělání 1135, 1136; soud městský 321—325, 733, 1182; starší obecní 322—325;

— statky klášterní 676, statky šosovní, k městu přiměřené 191, 322—325; špitál městský 676; trhy výroční 1073; úroky roční komorní 190, 440, 1156; úředníci královny 440; vinice 676; vrch Sviní před branou 676; zahrady 190, 205, 206.

Měření hor stříbrných, mensuraciones montium 27—30, 68—71, 79, 81, 82, 101, 535, 959; hor viničních 548, 549; lánů k městům, mensuracio laneorum, agrorum 69, 80, 191—193, 223, 240, 251, 258, 263, 265, 294, 323, 325; města 185; míle 1083, 1115; obvodu mílového 1115; soli, mensuracio, divisio salis, stramen, das salczmessen 213, 345, 346, 613—616, 700—707, 816, 935, 947, 1072; v. Obchod solní, Prodej soli, Sůl, Úngelt solní; uhlí v nové truhle 247, 248.

Měřice, modius 190, 216; soli, mensura salis, kuphe salczes 213, 816, 1072.

Měřič královský, mensurator regius 1115.

Měřičové, měřičníci, mensuratores 193; hor 28, 70, 71, 81, 82; soli, mensuratores salis 484, 486.

Města, městečka, civitates, opida, arcibiskupská 406, 409, 1045; viz Český Brod, Horšův Týn, Chejnov, Kojetín, Pelhřimov, Příbram, Rokycany, Roudnice, Rožmitál, Řečice, Štěpánov, Týn nad Vltavou; biskupská, oppida forensia episcopatus Pragensis 138 až 140; horní 841, 842; hrazená 493.

Města královská v Čechách, civitates regales vel regie Boemie, civitates regni et regis Boemie, stete des kuniges und des kunigreichs zu Beheim 14—22, 39, 43, 58, 60, 83, 84, 99, 100, 128, 133, 134, 136, 156—159, 175, 202, 203, 225, 229, 232, 245, 249, 276, 279, 280, 285, 286, 304, 307, 317, 321—325, 346, 347, 363, 365, 404, 438, 446, 465—469, 473, 511, 522, 551, 575—579, 609—616, 627, 638, 686, 687, 693, 698, 788 až 790, 844, 848, 899—903, 921, 922, 927, 964, 978, 979, 1000—1010, 1073, 1086, 1087, 1108, 1136, 1150;

— na Moravě 368; v Polsku 446.

Města královská nezastavitelná a nezcizitelná od koruny 91, 156—159, 165, 166, 173, 174, 177, 178, 200, 201, 390, 391, 500, 501, 504, 622, 864; zapsaná, zastavitelná v. Zapisování, Zástava měst.

— panská, civitates dominorum 133, 160—165, 414. Viz Bydžov, Mladá Boleslav, Německý Brod;

— proboštská v. Prachatice;

— říšská, civitates imperii, Romano imperio seu regno subjecte, des reychs stete 147, 267, 390. Viz Cheb;

— věnná 148—154, 159, 204, 588, 590, 622, 838, 848, 863, 864, 1152, 1153;

— zeměpanská, chur- und furstenstedte im reich 390.

Městečka trhová, městyse, fora, opida forensia, loci forenses, merkte 138 až 140, 142, 221, 245, 249, 303, 306,

406, 409, 414, 465, 467, 610, 612, 1039, 1041, 1047, 1051, 1052, 1054.

Měst opevňování, municio civitatis v. Hradby městské, Hrazení měst; opravování, reformacio civitatis v. Oprava měst; přenesení, translacio civitatis 143, 144; vysazování, zakládání, fundaciones, plantaciones, locaciones, exposiciones civitatum 42—48, 82—84, 110, 111, 138—140, 142, 194, 204, 205, 220, 310; zapisování, zastavování v. Zapisování, Zástava měst.

Městiště, area 28, 128—131; domů, aree seu fundi domorum 330, 331.

Městské knihy v. Knihy městské.

Městské právo v. Právo městské.

Měšťané, burgenses, oppidani, burger, burgermane, cives regni Boemie 12, 22, 26, 28, 65, 137, 141, 281, 304, 306, 352, 399, 448, 483, 485, 1173; bohatí, cives divites 149, 152, 217, 331, 377; chudí, cives pauperes 331, 377; hodnověrní, cives fidedigni 193; lepší, cives meliores 182; přednější, cives majores, honesti, nominati 62, 67, 73, 78, 94, 95, 443; přísežní viz Kmeté, Konšelé, Přísežní; starší, cives seniores viz Starší obecní,; volení k obžalobě, cives electi 27.

Mihle, Muhla 845, 1113, 1116, 1117.

Michal, Michael, biskup Jagerský 609; biskup Skaderský 609; kanovník Pražský a Vratislavský, notář krále Sigmunda 1175; vikář kostela Vyšehradského 519; písař kancel. královské 475, 488; sudí krajský v Brodě Něm. 162, 171; rychtář m. Brodu Německého 571—574, 605, 606; plátenník, měšťan Kutnohorský 823.

Michalec, dominus Michalczo v. z Michalovic.

z *Michalovic* páni, páni Michalci, domini de Michelsperg 902; Jan 827, purkrabí Domažlický 863, popravce kraje Boleslavského 1005, 1179; Ješek 282, 283; synové Janovi: Jan řečený Kruhlata, Jindřich a Petr 1179.

Michalovice, Michelsberk 282—284, 1179, 1180.

Michelsperger Kunrát 1147.

Mikeš, rychtář města Bydžova 1105.

— kolář, přísežný m. Loun 909.

— měštan Mělnický 191.

Mikšík, syn rychtáře Litoměřického Fráňy řeč. Manaw 758, 759.

Mikuláš V, papež 805; arcib. Ostřil 609; arcibisk. Zaderský 609; Trogirský 609; vévoda Opavs 504, 508, 510; Mikuláš de Sa v Mačvě 609; de Zeech, bá vatský a Dalmatský 609; Kamerický, notář kanc. kr 647, 649, 681, 694, 700, 70 708, 713; probošt kláštera ckého 632; probošt kláštera ského 588; opat kl. Walds 368, 393, 505, 510, 1155; s kostela Pražského 495; not lovský 567; farář m. Budějov kretář král. 1064; syn B z Vlachova 162; Augustinův vrchní písař král. na Horách 248, registrátor královský 65 urbury král. na Horách Ku podkomoří král. 208, 978, 97 1020, rada král. 1085, z Prah písař zemský král. Česk. písař urbury na Horách Kutn 1156, 1157, 1180; z Brna, markrabí moravsk. Karla 28 z Poznaně 716, notář kancel lovské 710; písař komory k 979; v Beřkovicích 746; Lounský 527, 528, 940, 941; p m. Kolína 101; měštan Kou 239; Čech, Nicolaus Bohemus, Budějovický 331; de Merica, m. Hradce na L. 384; Nicol Minori 272; kožišník, konšel Žatce 565; krejčí, měštan m níka 206; krejčí, přísežný m. 579; od Věže, Nicolaus de purkmistr Pražský 137; Otlův, laus Otlonis, kmet m. Lou Petrův, měšť. Kutnohorský 363; Nicolaus rusticus, přísežný na Kutných 443; sladovník, přísež Netolic 579; tkadlec, přísež Vodňan 579; z Jílové, Nicol Elow, přísežný města Budějov

Milaveč 197.

Míle kolem města, spacium uni liaris, limites seu termini 281, 406, 409; jich měření od městských 1115. Viz Právo

Míle německá, miliare theotonicu 765, 1029, 1081, 1083.

z *Miletic* Vlk 836.

Milevsko, klášter, monasterium M 576, 901, 1023, 1133.

Milevsko, Milívsko, Mylebsk, mě 242—244, 404, 406, 409.

z Kroměříže Jan, Miliczius de emsir, registrátor král. v. z Kroměříže.
ičína Hoch Beneš 1127.
vec Petr, purkrabí hradu Mostecho 981.
i udělení 22, 1007.
, moneta 112, 149, 150, 153, 179, , 379. Viz Denáry, Groše, Peníze.
žná, moneta usualis et currens , 1104; Chebská, moneta Egrensis , 123; Pražská, moneta Pragensis , 410, 688, 690, 692; falšování v. šování.
ř království Českého, monetarius Boemiam 126.
ři, monetarii 14, 64; v Kutné e 1096—1100, 1124; v Něm. Brodě
istři královští, mincmagistři, mincgstři, magistri monete, urbure et iete, munczmeister 13, 14, 63—65, 76, 119, 120, 149, 150, 153, 208, , 248, 261, 495, 496, 592, 593, , 680, 763, 767, 775, 801, 802, 843, 1020, 1096—1099, 1130, 1133, 3, 1186.
vna, mince, moneta, die müntze, Horách Kutných 65, 371, 679, 958, 959, 1096, 1097, 1186; rodě Něm. 574, 575, 583.
nský biskup Dětřich z Portic v. ortic.
ic Pešek, podkomoří království k. 565, 566, 729, 767, 769, 770.
eridlové v. Čeledín, Panošové, ebníci.
té, fratres Minores, ordinis Mim 7, 168; v Chebu 32; v Praze v. Jakuba 1001, 1127; v Žatci
rberg Jan, měšťan Kutnohorský
sterberka, de Munsterberg, Mikukaplan kr. Václava 999, 1000.
id 1060—1062; boží, krále a země jeho rušení v. Rušení; zemský, ný, jednoty na ochranu jeho, fridy, pax communis, liga, unio confederaciones, societates, lante, eynunge, vorbuntnusse 396, 400—403, 443, 523, 609—616, 635, 933, 934, 950, 951, 1000 až , 1021—1023, 1028, 1029, 1141 148, 1154, 1155, 1160, 1161, 1176; rid Chebský a Loketský 523, 634, 635, 1141—1148, 1154, 1155, 1176; krajský 934; měst 396, 397, 443, 609—616, 934; na Moravě 1148.
Míra, mensura 13, 193, 314; čeřenec, mensura parva, que dicitur crnicz 483, 485; falešná, nespravedlivá, mensura injusta 13, 65, 66, 76, 77; míra hor 29; litomyšlská, mensura apud Lutomisl usitata 43, 45, 48; obilí 305, 307; soli, věrtel soli, mensura salis, eyn schedyl salczes 484, 486, 701, 702, 706; uhlí, mensura angularis 30, 247, 248.
Mirovice, Myroticz, městečko 242—244, clo 243.
z *Mířkova* Oldřich, rychtář Chodský 208.
Misa soli, scultella salis 484, 485.
Misemburg v. Nižburk.
Místné na tržišti 942, 943.
Místo trhové, locus forensis 134.
Místodržící krále v. Hejtmané královští.
Místopisař desk zemských, vicenotarius tabularum terre 1111.
Místopurkrabové, viceburggravii 621, 716, 734, 914, 1078.
Místoúředníci zemští, viceofficiales regni Boemie 411, 417, 418, 438, 441, 461, 493, 543, 544, 779.
Mistr taverník, magister tavernicorum, v Uhrách 609; hor viničních v. Perkmistři.
Mistři komory císařské, magistri camere imperialis, camermeister 504, 566, 567; komory královské, magistri camere regalis 620, 722, 725, 726, 731, 889, 890; kuchyně kr. Českého viz Kuchmistři kr. Českého; řádu křížovníků nejvyšší, summi magistri 502, 514; špitálští, magistri hospitalenses vel hospitalium v. Správce špitálu; učení Pražského 1089.
Míšeň, Misna, Meissen, Mizsen 57, 213, 275, 231, 233, 482, 791, 792, 819, 945—947; biskupové 275, 850.
Míšeňští markrabové, marchiones Misnenses 212, 504, 507, 508, 510, 537, 834, 850, 897, 898, 947, 964, 992, 993, 1106, 1137, 1141—1143.
z *Mišně* Jan, Johannes de Missena, měšťan Litoměřický 31, 40, 42; Petr, rychtář m. Litoměřic 420; Sifrid, přísežný m. Litoměřic 32, 56, 420.
Mittelberg, hory u Brodu Něm. 189, 575.

Mladá, Mladye, Ladans, ves u Budějovic 381, 709, 757.

Mladá Boleslav, Mladý Boleslav město, civitas Juvenis Bolezlavia, Nova Bolezlavia, in Bolezlaw 128, 282—284, 317, 827, 828, 1179, 1180, 1184, 1188; cla 317; hora Hroby 282—284; kmeté 827; krámy chlebné, masné, soukenické, ševcovské 282—284; krčma svobodná 283, 284; louky, pastviny obecní 282—284; město panské 1179, 1188; měšťané 282, 283, 827, 828; odúmrti 1179, 1188; piva vaření 282, 283; právo dědičné 1179; právo Nymburské 282, 283, 1179, 1188; předměstí 1179, 1188; radnice 282, 284; rychtář Jindřich 282—284; rychtářství 282—284, špitál Maltézský sv. Víta 127; trh výroční 827, 828, 1187; založení města 282, 283.

Mletí povinné ve mlýnech 407, 410; svobodné, mulcio seu molicio libera 135.

Mlsanův Petr, Petrus Milsani, kmet m. Loun 227.

Mluvení ranní, maniloquium 68, 79.

Mlýny, molendina 31, 33, 34, 43, 44, 47, 69, 80, 83, 84, 103, 105, 106, 114, 115, 119, 120, 123, 124, 134, 135, 139, 149, 150, 153, 180, 190, 222, 223, 240, 241, 251, 252, 254, 263, 265, 272, 288, 291, 292, 326, 327, 378, 404—407, 409, 410, 493, 516, 529, 531, 581, 601, 627, 628, 639—642, 647, 663, 802, 803, 881, 972 až 974, 1040, 1042, 1045, 1046, 1048, 1053, 1055, 1057, 1065—1067, 1069 až 1072, 1094, 1187.

Mnichov, Muenchen 171, 172.

Mnichovice, Měchovice, Michowicz, ves (nyní předměstí) u m. Kolína 1093.

Mnichovo Hradiště v. Hradiště nad Jizerou.

Mniši, řeholníci, konveršové, monachi, religiosi, professi, conversi 21, 67, 78, 95, 383, 385, 541, 746.

Moc, Mocí brání v. Násilí.

Modřany, Modrzan 1013, 1020.

Modřicův, Modricii, Jan z Teplé, notář veřejný 391.

Mohuč, Moguncia, arcibiskupové 167, 168, 232, 234, 497, 498.

Mokrá, Mokri boemice, Gaugendorf, Gaudendorf, ves 271, 272, 288.

Molkenberk, Molkenberch (snad Vlkov u Poděbrad) 416, 417.

Mon Vinczman, měštan Kutnohorský 1100.

Monogram, signum, cís. Karla IV 504, 506, 508, 529, 537, 540, 551, 637.

Monopoly městské, monopolia 473, viz Právo milové.

Monstranc, hory u Budějovic 763.

Moratorium v. Příročí.

Morava, knížetství, markrabství, principatum Moravie, marchionatus Moravie 8, 11, 34, 45, 48, 86, 368, 445, 852, 1148.

Moravec, Moraws, Jan, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.

z *Morsbachu*, de Morspach, Jan, písežný m. Hory Kutné 520.

Most, hrad 339, 679, 898, 902, 981, 1029; purkrabí 902, 981, 1028, 1029.

Most, Pons, Brux, Bruex, Bruxs, civitas Pontensis, stat zu Bruxe, zu Bruchs, zu Brux 33, 57—59, 115, 116, 120, 121, 134, 136, 137, 172, 173, 194, 195, 238, 239, 276, 285—288, 314, 315, 321—325, 338, 339, 365, 366, 396, 475, 544, 545, 547, 548, 563 až 569, 577, 579, 609—614, 620, 621, 623, 626, 627, 637—639, 647, 648, 661, 670, 679, 693, 694, 700, 701, 703—705, 707, 716, 771, 800—802, 819, 848, 872, 873, 897, 898, 901, 902, 932—935, 957, 964, 965, 1009, 1010, 1028—1030, 1081—1086, 1106, 1107, 1130, 1131, 1134—1138, 1164. až 1168;

— apelace 1030; berně 195, 287, 873, 901, 957, 1106, 1134; brány městské 366; clo 58, 339, 566, 567, 620, 700, 701, 716, 771, 801, 1030; dar jitřní 1166; dláždění, dlažebné 547; dluhy obecní 314, 315; domy kamenné 638; dům kupecký 568, 569; dům rychetní 339; grod 1165; herwet 1167;

— hradby městské 33, 366, 568, 569, 704, 707, 801, 1084; kmeté 620, 626; kniha městská 1166; konšelé (přísežní, rada městská) 120, 121, 324, 325, 338, 339, 366, 396, 545, 547, 577, 613, 620, 623, 626, 637, 800, 872, 873, 935, 957, 964, 965, 1009, 1081, 1082, 1106, 1130, 1131, 1134 až 1138, 1165, 1167, 1168; kostel sv. Václava za hradbami 33; krámy masné 647; landfrid 933, 934, 1010, 1029; mlýny 647; mosty 366; obchod 57—59, 569, 819; obnova rady 321 až 325, 848; ochrana nad poddanými kláštera 396;

— pastviny obecní 366; pečetění voskem zeleným 1137, 1138; pečeti městské 579, 1134—1138; piva vaření 57, 58, 693, 1029, 1083; počty obecní 801; podíl vdovský 1166; podkomoří 321 až 325, 339, 802, 848; pokuty 1167; poprava 609—614, 933, 934, 1009, 1010; práva a svobody 172, 238, 800; práva viničná 1168; právo dědičné 638, 639, 1164, 1166; právo Magdeburské 1164—1167; právo mílové 57, 58, 238, 285, 623, 693, 935, 1029; právo vlastnické 661, 670; prodej obilí a soli 1029; předměstí sv. Václava 366; purkmistři 800, 872, 873, 935, 957, 965, 1009, 1081, 1082, 1106, 1130, 1131, 1134—1138, 1165, 1167, 1168; rychtáři městští, rychtářství městské 115, 116, 120—121, 286, 338, 339, 366, 396, 545, 546, 577, 609, 610, 613, 620, 637, 964, 1130, 1131, 1167; řemeslníci 58, 693, 694, 1083;

— sbírka městská 637; silnice obchodní 58, 609—614, 621, 716, 935, 1030, 1083, 1084; sklad obilí 58, 577; sklad zboží 57, 58, 238, 623, 819, 957; sklad zbraní 579; sladu dělání 1083; služebnosti městské 638; soud městský 286, 321—325, 366; soukenictví 475; starší obecní 322—325, 566; statky šosovní 137, 322—325, 396; statuta obecní 338, 339; stavování dlužníků 195, 623;

— trhy týhodní 120, 121, 194, 195; trhy výroční 172, 173, 626, 627; ungelt solní 314, 315, 704, 705; úroky roční 366, 566, 647, 897, 902, 964; 965; úřad šrotéřství 704, 707; věže 801; vinice 545, 1168; vodovod 700; založení města 194; zástava 339, 679, 897, 898, 964; znak městský 1137.

Mostařův (Pontani) Oldřich, konšel m. Berouna 991.

Mostné, thelonium pontis 255, 310, 1020, 1094 v. Cla, Mejta.

Mostnice, ligna parva, que vlgariter strewholcz dicuntur 571, 573.

Mostník, mistr mostecký, magister poncium 683.

z *Mostu* v. Biskupův Mikuláš.

Mosty, pontes, jich opravování, melioraciones, reparaciones poncium 12, 32, 101—104, 125, 126, 136, 206, 247, 255, 294, 309, 310, 366, 382, 383, 407, 410, 462, 571, 573, 921, 1094, 1115; zdvihací, pons pendulus seu levabilis 298, 896, 897, 1125.

Mošt, mustum seu vinum terrestre 549.

Mouka, farina 407, 410.

Movitosti v. Věci, Zboží.

Mrdákov, ves Chodů u Domažlic 206, 207.

Mrlina, Merlina, Morla, říčka 103, 124, 416.

Mrskání u sochy, flagellatio 19.

Mrtvá ruka v. Statky mrtvé ruky, Odkazy k mrtvé ruce.

Mrtvola zavražděného před soudem 311, 312, 336, 337.

Mše jitřní, ranní, missa matura, matutina 404, 911, 912; věčná, za duši, missa perpetua 179, 881, 1122.

Mučedníci čeští 1104.

Mühldorf, Mueldorf 1142.

Mühlen, Mylen 1143, 1146.

Mukáč Jakub (Jaklin), rychtář m. Mělníka 733.

Münchsberk, Munichperg, v Lužici 416, 417.

Můra Václav, měšť. Kutnohorský 1100.

Můstek, ponticulum 297.

Muta u Mostu 58.

Mutějovice, Mutiegowicz, ves u Rakovníka 1070, 1071.

z *Mutěnína*, z Mutersdorfu, Protiva 501.

Muttersohn, Mutersun, Jakub (Jechlinus), přísežný m. Netolic 579.

Mýdlo, sapo 215.

Mýtní v. Celníci.

Mýto v. Cla, Mejta.

Mýto Vysoké v. Vysoké Mýto.

Mýtský kraj, Mutensis districtus viz Kraje.

Mzda, precium 422, 423; bičicova 19; dělníkův 24; prennéřův 379, 380.

Nábytky, supellectiles 484, 485; movité i nemovité 669.

Nadání církevní, kostelní, k mrtvé ruce, za duši, zádušní 3, 4, 69, 80, 125, 179, 180, 383—385, 449, 450, 709, 784—786, 825, 952, 954, 974, 975;

— klášterní 180;

— mešní, oltářní 403, 630, 784, 785, 911, 912, 947, 948, 1110—1112;

— špitální, špitálská 105, 106, 184, 273, 288, 759, 938, 939, 968, 996, 997, 999.

z *Náchoda* Beneš, registrátor král. 752, 755; Dětřich, v. z Janovic.

Nájem, gedinge 643, 644; statku 137.
Náklad lodní v. Lodi, Plavba.
Nakládání svobodné s majetkem 13, 303, 304, 307, 627, 1040, 1043, 1049, 1053, 1086 v. Právo vlastnické.
Náklady hutní 28.
Nález nové hory 70, 81.
Nalezač hory, inventor montis 28, 71, 82.
Nalézko, konšel m. Berouna 991.
Nálezy, sentencie diffinitive seu interloquutorie 16, 646, 1014; kurie papežské, sentencie in curia Romana late 1126; obecní v. Statuta obecní; panské, invenciones baronum 1000, 1010, 1153; sněmovní 397; soudů městských 61, 218, 788, 789, 1013, 1014; viz Ortel.
Náměstí, rynk, tržiště, forum 65, 76, 421, 598, 1125.
Nápad statků po zločincích 401—403.
Nápady dědičné, devoluciones 649 až 656, 658, 659, 661, 664, 666, 669, 670, 672, 1040, 1043, 1049, 1067, 1069; v. Odúmrti, Právo dědičné.
Nápoje, potulenta 245, 249.
Nápravník, tutor ac defensor ville 515.
Náprsníky, humeralia 577—579.
Náramky, brachilia, armleder 577—579.
Národnost česká 439; německá 439.
Narovnání přátelské sporů, concordia seu amicabilis composicio, berichtnuss 376, 377, 1069.
Nářek cti, lání, nařčení, infamacio 19, 21, 24, 1175. Viz Lání.
Nářez 1, 2.
Nařízení královské, preceptum, mandatum 328, 329.
Násilí, pych, kvalt, violencia 9, 11, 24, 68, 79, 163, 165, 401, 403, 1002.
Násilí ženské, porušení panen, odjetí panenství, kvalt ženy, stuprum, violacio mulieris, defloracio virginum, jungfrawen oder frawen notpressen, noczoge oder gewalt 17, 20, 62, 73, 74, 148, 149, 152, 181, 182, 187, 209, 210, 240, 241, 601, 640, 688, 692, 753, 754, 1046.
Násilník, invasor, oppressor 20, 24. Viz Výbojník.
Nástupnictví na trůně českém 447.
Naší, Newschuhen, ves 619.
Nátisky 1002.
Naučení braní u vyšších stolic městských: v Drážďanech 218, 746, v Chebu 491, 492, v Lipsku 746, v Litoměřicích 229, 232, v Magdeburce 910, v Starém městě Pražském 1040, 1042, 1048, 1054, 1056, 1058.
— král. rychtáři městskému 776.
Naumburský biskup, Nuemburgensis, Neumburgensis electus v. ze Šteh Jan.
Náz Jan, kanovník kostela Pražského 1044, 1050; z Chřenovic, Jindřich 774.
z *Nebřehovic* Dětřich 1007.
Nečichy, Netsuch, ves kl. sv. Maří Mgd. v Lounech 199.
Nečistota v městech 300.
Nečtiny hrad 902.
Nedílnost 1088.
Nedoplatky, deperiencie, berně královské 901.
Nedopomáhání právu, odepření práva justicia denegata, jus denegatum 15, 18, 50, 66, 77, 144, 151, 154, 188, 217, 218, 254, 390, 494, 553, 645, 646, 773, 774.
Negel Fráňa, rychtář m. Žatce 636, 637, 778, 779.
Nechama, vdova po židu Jordánovi z Vratislavi 871, 872.
Nechranice, ves 619.
Neidek, hrad, sloss Neydeck 1142, 1146.
Neiperk, Neitperk, Neyperg, Neytperch, tvrz v Chebsku 868, 917, 1143, 1146.
Nekázeň, indisciplina 224, 225.
z *Nelechova* Jan a Matěj 772.
Nemilost královská 177.
Nemoc tavíře stříbra 379.
Nemocní, infirmi 454, 455, 462; viz Špitály.
Neodcizování Chebska od říše České 390, 391, 1175; měst od komory neb koruny v. Města královská nezastavitelná.
Neostup, děkan Týnský v. ze Švamberka.
Nepomuk, klášter 577, 901, 1023, 1133; město, Nepomucensis civitas 747, 749, 750, 815.
Neposlušnost soudu městského 224, 399, 400.
Neřád, insolencia 224, 225.
Nestání před soudem 27, 1176.
Neškaredice, ves u Hory Kutné 776.
Nešpory 955, 956.
Netolice, Notolicz, Notholicz, Notalicz, Netholicz, forum Notalicense 179, 180, 242—244, 303, 306, 331, 456, 457, 459, 579, 1034.

Neuhaus, Newhuse, Newnhaws, tvrz v Chebsku 868, 917, 1143, 1148, 1153—1155, 1175, 1176.

Neumarkt, Newnmarcht, tvrz ve Fojtlandě 523.

Neustadt na Nabě 829, 1143.

Neveklov městys, Neveclow opidum 137.

Nevěsty vnesení, abduccio 1106.

Nezcizování měst v. Města; statků cizincům 898, 899.

Nezl Martin Štěpán, měšt. Kutnohorský 1100.

Nezletilí, inpuberes 1121.

Nezletilost krále 448.

z Nežetic Adam, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.

Němci, Teutonici, Dütsch, Dutsch 33, 439, 440, 791, 1060, 1061, 1070.

Německo dolní, partes inferiores Allamanie 794.

Německo, les obce Nymburské u hradu Kostomlatu ležící 252, 254.

Německý Brod, Brod, Broda, Brod Smilonis, Broda Theutunicalis, civitas Broda vel Brode Theutonicalis, stat zu Brod, zu Duczem Brod, zum Dutschenbrod, zum Dewtzen Brode 35, 36, 48, 49, 52, 53, 61—82, 92, 93, 107, 108, 160—165, 170, 171, 188, 189, 279, 280, 344, 345, 373, 374, 570—575, 582, 583, 605, 606, 624, 625, 652, 653, 697, 698, 725—727, 771—774, 879—880;

— berně 170, 698, 699; biřič 66, 77; brány městské 573, 574; břemena obecní 164; clo 162, 697, 726; desátky kostelní 53; dláždění 572; dlažebné 624, 625; důl sv. kříže 81; faráři 35, 36, 161, 170; farnost Brodská 53;

— hornictví, hory stříbrné kolem města 61, 65, 68, 69, 76, 79, 80, 107, 574, 575, 583, 726; hrazení města, hradby městské 92, 160—162, 170; immunita soudní 773; kašna na náměstí 571, 572; knihy městské 880;

— konšelé (kmeté, přísežní) 61—70, 73—81, 162—165, 571, 574, 625, 772; kostel farní 35; krámy chlebné a masné 69, 80, 574, 575; lány k městu přiměřené 61, 69, 80; lázně 574, 575;

— město panské 279, 280, 726, 879, 880; měšťané 35, 52, 53, 61, 65, 69, 73, 80, 160—165, 170, 171, 188, 279, 373, 572, 605, 606, 652, 653, 697, 698; mince 574, 575, 583; mincéři 575; mincmistr 63—65, 76; mlýny 69, 80; mosty 573; nedopomáhání práva 773;

— okrsek městský 699, 726; páni zástavní města 189, 697—699; pečeť městská 53, 574; písař městský 108; pivovary 571—573, 605; platy vrchnosti 344; pokuty 62—68, 73 až 79; požár 344;

— práva a svobody 61—82, 160—165, 188—189, 373, 699, 771, 879; práva měst královských 279, 280; právo dědičné 652, 653; právo horní 70, 71, 81, 82; předměstí 164; purkmistr 772;

— rybníky 573, 605; rychtáři městští 35, 48, 49, 52, 53, 61—82, 107, 162 až 164, 571—574, 605, 606, 625, 772; rychtářství 574, 575; řád německých rytířů 161, 170;

— silnice 625; sklad zboží 92, 93; směnárna 574, 575; soud horní 574, 575; soud městský 66, 77, 161—163, 165, 773, 774; statky k městu příslušející, šosovní 61, 69, 80, 164, 726; stěhování se do města 582; školmistr 108; šlechticové ve městě 164; špitál u mostu 571, 573;

— třída dlouhá, longa platea 164; urbura 574, 575; úroky roční 161, 170, 697, 726; úřad šrotéřství 574, 575, 726; úředníci horní 575; vody vedení do města, vodovod, vodné 571—574, 605, 606; zástava města 773; židé 161.

Němečtí rytíři, fratres Cruciferi Theutonici, ordo scte Marie Theutonicorum hospitalis Iherosolimitani 5, 54, 155, 195, 945, 946; v Chebu 391, 892; v Chomútově 195; v Manětíně 1085; v Něm. Brodě 35, 36, 161, 170; v Plzni 160; v Praze u sv. Benedikta 901; v Řepíně 163, 165, 746.

z Nifen Jindřich 3.

Nigrin Bernard, měšt. Pražský 876.

z Nimiřic v. Prušek.

Nitranský biskup 609.

Niva, prayta 225, 226.

Nižburk, Misemburk, castrum Misenburgense, hrad v Rakovnicku, 45, 48, 228.

Nocleh 1, 2.

Nogl Václav, měšt. Kutnohorský 1100.

Norcijský (Norcia) biskup 609.

Nördlingen, město říšské ve Švábích 680.

Norimberk, Nuremberg, Nuerenberg, Nurmberg, Nuremberch, Nuermberch 142, 143, 146, 147, 329—332, 343, 425, 426, 441—444, 499, 500, 505, 523—525, 566—570, 608, 609, 612, 614, 616, 630, 631, 634, 635, 695, 696, 720—722, 751, 783, 784, 788, 790, 897—900, 904, 905; kupci, mercatores Nurembergenses 608, 878; purkrabové v. Purkrabové Norimberští.

Norimberské právo v. Právo Norimberské.

Norimberský soud zemský 1176.

Notáři císařů Římských 268; desk, komory královské, konsistoře v. Písaři; královští v. Kancelář královská; měst, mince, šlechty, urbury atd. v. Písaři.

Notářové veřejní, notarii publici 226, 366, 391, 505, 519, 677, 790, 884, 973, 1121, 1127, 1128, 1175.

Nothhaftové z Diršteina Albrecht, lesmistr krajiny Chebské 343, 394, 444, 907; Jindřich na Wernbergu, pflegar v Koubě 1061, 1062, 1146.

Northúský probošt, František, notář kanceláře král. 863, 865; Jan, registrátor král. 881.

Nové město Litoměřické 31, 32.

Nové město Pražské, Nova civitas Pragensis 324, 449, 450, 848, 1139, 1156; berně 848; klášter na Karlově 449, 450; Zderazský v. Zderazský klášter; ohnova rady 848; pečeť městská 324; písař městský 1139; platy podkomořímu 848; purkmistr 324; úroky roční 1156.

z *Nového města* (de Nova civitate) Bartoloměj, registrátor král. 208, 769, 772, 773, 821, 827, 856, 838, 846, 847, 896.

Noviny, pozemky nově vzdělané, novalia 2, 3, 32.

Novochody, Nové Chody, ves u Tachova 604, 605.

Nový Hrad u Kundratic 1183, 1184.

Nozl Martin, měšť. Kutnohorský 1100.

Nučnice, Nucznicz, ves u Litoměřic 358.

Nůž, culter parvus 216, 943, jeho vytasení, evaginacio cultelli 14.

Nymburk, královo město na Labi, Nowenburk, Nuenburga, Neuenburg, Nuenburch, Nuemburgia, Nuwenburg, Neuburga, Neunburga, Neumburg, Neumburga, Newenburg, Neomburga, Numburga, Nimburga super Albea, Nymburg, Nymburga, civitas Nueburgensis, **Nuenburgensis**, Neumburgensis, **Numburgensis**, Newemburgensis, **Nymburgensis super Albea** sive Nimburg **uf der Elben**, 101—104, 123, 124, 134, 136, 159, 166—168, 176, 178, 252—255, 282, 283, 296 a 298, 323—327, 382, 383, 416, 417, 421—423, 567, 568, 578, 579, 662, 755, 756, 848, 901, 902, 967, 968, 1010, 1011, 1088, 1093, 1149, 1150, 1169—1171, 1179;

— apelace 255; berně 104, 325, 901, 1169—1171; brány městské: Bobnická 298, Boleslavská 298, sv. Jiří 1169, mostecká 297, Zálabská 297, 298; branka, fortna 298; clo 104, 255, 1150; cúda krajská 252, 254; důchody obecní 1149, rychtáře 967, 1150; dům rychetní 416, 755, 756; dvůr ve Vlkově 417;

— hradby městské 297, 298; klášter Dominikánů 297; kmeté 1149; konšelé (rada městská) 324—327, 568, 967, 1011, 1088, 1093, 1170; Kořímka (Vejrovka), aqua Curim 297, 298; lány k městu přiměřené 253 a 255, 297; lány Sirovatecké 101, 102; lesy obecní sv. Komárno 297, 298, Německo 252, 254, 382;

— měšťané 104, 167, 252—255, 297, 323—325, 327, 382, 383, 662; mlýny u města 123, 124, špitálský 252, 254, v Komárně 326, 327; mostné 102; mosty 101—104, 255, 297, 298, 382, 1169; Mrlina řeka 416;

— obnova rady 321—325, 848; ostrov Topol v Labi 254, 255; parkán městský 298; pastviny obecní (občiny 253, 255, 297, 382; pečeť městská 579; piva vaření 254; podkomoří 321—325, 848; požár 382; práva a výsady 253; právo dědičné 662, 1179; pr. Litoměřické a Magdeburské 253, 255; právo městské 282, 283, 1179; právo mílové 254; právo vlastnické 662; purkmistři 326, 327, 967, 1011, 1093, 1149, 1170; rybolov v Mrlině 124; rychtáři městští 102, 103, 124, 252, 254, 326, 327, 416, 421—423, 567, 568, 755, 756, 967, 1088, 1149, 1150, 1169—1171; rychtářství městské 102—104, 123, 124, 254, 416, 755, 756; řemeslníci 252, 254; sbírka městská 1170; silnice postranní 1150; sjezdy krajské 252, 254; sklad soli 967, 1149; sklad zboží kupeckého 166, 167, 255; sklad zbraní 578; sla-

dovny 254; soud městský 252, 254, 321—325; starší obecní 322—325; statky rychtářské 1170, 1171, statky šosovní, k městu přiměřené 253 až 255, 297, 322—325, 327; špitál městský 252, 254;

— ungelt 255; úroky roční 104, 255, 567, 568, 902, 1011; věže městské 298; založení města 253.

s Nyněchova Víček 581.

Nyra 534, 537.

Občiny, obce, obecnice, lada, communitates, pascua peccorum et peccudum, die gmeine 293, 294, 336, 337, 581, 833, 834, 869, 1040, 1041, 1047, 1052, 1055, 1057; viz Pastviny.

Obec, les u Králové Hradce 868, 869.

Obec hradská, communitas castrorum 470; městská, communitas vel universitas civium civitatum et opidorum 223, 267, 470; vesnická, communitas ville 225, 470.

Oběšení, suspensio 19, 64, 67, 75, 78, 100.

Obchod 51, 52, 57—60, 85, 89, 92—94, 96, 104, 108, 150, 151, 186, 187, 196, 205, 212—218, 220, 221, 229 až 231, 266—268, 294, 303, 304, 306, 358, 359, 368, 369, 374, 376, 390, 419—423, 441, 442, 445—460, 487, 488, 542—544, 553, 591, 599, 607 až 609, 615, 616, 621. 677, 678, 716, 738, 741, 747—750, 753, 754, 791 až 794, 801, 816—819, 825—830, 834, 835, 851—854, 877—879, 917, 927, 935, 942, 943, 945—947, 982, 983, 1018, 1019, 1028—1030, 1038, 1039, 1060—1062, 1074—1079, 1081—1086, 1102—1104, 1112—1117, 1130, 1149, 1176. Viz Cla, Dům kupecký, Kupci, Osvobození od placení cla, Trhy, Ungelt, Zboží kupecké.

Obchod po Labi 59, 60, 108, 230, 233, 420—423, 470—472, 477—486; solní 59, 60, 213—216, 218, 229—231, 233, 234, 315, 316, 363, 404, 407, 409, 443, 465—469, 477, 478, 481, 483—486, 700—707, 709—716, 851, 852, 947, 1112, 1113, 1116; viz Měření soli, Prodej soli, Sůl, Ungelt solní; z Rakous 242—244, 845, 846.

Obchody, negocia 443.

Obiduchy v. Sobětuchy.

Obilí, osenie, annone, segetes, frumenta, bladum, getreide 25, 67, 79, 216, 218, 220, 221, 229—235, 305, 307, 419 až 423, 560, 826, 835; obchod s ním 57—59, 294, 477, 478, 480, 484, 486, 487, 792.

Oblehání hradů škůdců zemských 1142, 1146.

Oblík, Oblic, ves kl. sv. Maří Magd. v Lounech 199.

Obnovování městských rad, sázení rady, volba konšelů, locacio consulum, kure 260, 261, 322, 324, 325, 530, 846—849, 857, 858, 860, 978, 1087.

Obojky, colliria, golleria 577—579.

Obora u Karlových Varů, hortus ferarum, der thiergarten 209, 962, 963.

Obrana, die gewer 479, 481.

Obročí kostelní, kirchlehen 970 viz Statky církevní.

Obrok kořský, pabulum equorum 66, 77, 140.

Obsazování míst duchovenských viz Právo patronátní; rady městské viz Obnovování; úřadu rychtářského 861, 862, v. Rychtářství.

Obstavování v. Stavování.

Obvod farností 1119—1122, 1124.

— městský v. Kraje městské.

— soudu městského, limites seu circumferencie judicii 552.

Obyčej dávný, dobrý, consuetudo ab antiquo servata, consuetudo vetus, antiqua 169, 185, 208, 491, 533, 1002.

Obyčeje dobré, gute vnd lobliche gewohnheiten 879, 880; městské 559; zemské, consuetudines terre, laudabiles consuetudines regni Boemie, gewonheit und recht des kunigrichs zu Beheim 103, 516, 611, 613.

Obyvatelé království, zeměští, zemané, incole regni Boemie, terrigene, regnicole 245, 249, 294, 302, 352, 429. Viz Zemané.

— městští, incole, habitatores civitatis, vulgares 187, 217, 365. Viz Lidé.

Obžaloba v. Půhon, Žaloba.

Ocel, stal, stahel 599, 816.

Očistníci v přísaze 14, 22, 62, 64.

Očko z Vlašimi Jan, biskup Olomúcký 502, 504, 507, 508, 510, 540, 551, 585, 594, 596, arcibiskup Pražský 437, 463, 482, 518, 623, 630, 632, 637, 675, 679, 681, 687, 688, 690, 691, 694, 706, 707, 709, 712, 714.

Odboj právu, rebellio 224.

Odcizování měst od koruny 501, 503, 504, 622. Viz Města nezastavitelná.

Oderin František, šefmistr na Horách Kutných 1129.

Odevzdání statku v. Vzdání.
Oděnci, viri armati 173.
Odění odlečné, apparatus 577, 578.
Oděv ženský 1165.
Odhad majetku, naražení, taxacio, estimacio et valor bonorum, schaczung 69, 80, 128, 139, 331, 635, 637, 638.
Odhady, šacování, šacunky, tallie 264, 266, 441; viz Sbírky městské.
Odchodné 484, 485.
z *Odic* Jeniš 1180.
Odkazy k mrtvé ruce neb na duši 3, 4, 69, 80, 105, 106, 127, 128, 550, 556, 557, 759, 784—786, 939, 947, 948, 1122; osobě duchovní 661; osobě světské 655, 660, 661.
Odklad hlavy, za zabitého, vraždy, composicio 62, 73, 93, 95; ruky 13; pře erholunge 17, 27.
Odpovědnictví 1002, 1148.
Odpustky plnomocné 127, 138, 762, 763, 814, 815, 822, 823, 955, 956, 1158.
Odpuštění lidí poddaných vrchnostmi 50, 843, 844.
Odúmrti, statky odumřelé, spadlé, devoluciones, bona devoluta, anevall 12, 124, 401—403, 629, 638, 639, 652, 653, 656, 661, 666, 669, 670, 673, 717, 725, 726, 774—776, 851, 930, 931, 947, 948, 1034, 1035, 1040, 1044, 1050, 1118, 1179.
Odvodnění štoly 29.
Odvolání, appellaciones, recursus, k stolici papežské 794, 1176; za hranice 788, 789; ke králi neb dvoru královskému, ad curiam regalem 18, 218, 236, 322, 325, 338, 339, 645, 646, 788, 789, 1177; k podkomořímu 186 až 188, 321, 322, 324, 325, 338, 339; k podkomořímu arcibiskupskému 1040, 1042, 1048, 1052; k hejtmanu král. v Perně 218; k vrchnosti 61, 66, 77; k vyšším stolicím městským, appellaciones ad superius judicium: do Chebu 491, 492, do Lipska 218, do Litoměřic 229, 232, 233, 788, 789, do Magdeburka 236, 238, 788, 789, na Malou Stranu 255, do Norimberka 788, 789, na Staré město Pražské 788, 789, 1040, 1042, 1048, 1052, 1054, 1056, 1058.
Odvolání výsad 747, 748; žaloby 15.
Odznaky farní, parrochialia insignia 953, 976.
Oběra, offertorium, oblaciones 273, 277, 546, 824, 954, 1121.
Official arcibiskupství Pražského 1014.
Ofka, manželka Chotěbora z He 197.
Ohačany, Ohaczan, Ohoczien, ves stu 619, 620.
Ohledání hranic 519.
Ohočany, vesnice šosovní města h 765.
Ohrada městská, septa, sepes, l municiones civitatis 64, 75, 16 Hradby.
Ohrazování kostela 398.
Ohře, řeka, Oharka, fluvius vel Egra, alveus Egre, aqua Egr wasser Eger 125, 126, 199, 20 225, 299—302, 312, 353, 354 729, 770, 896, 897, 921, 1081, 1154.
Ohřívárna zimní, estuarium h 391.
Ocheles, ves v Kouřimsku 146.
Ochrana královská, proteccio, tuicio regia 148, 149, 152, 18 820, 821, 878, 940;
— říšská, des richs schutz vnd 1172, 1174, 1177.
Ochrancové měst, královští, tutor fensores 1029.
— proboštství Vyšehradského 74
— vsi špitálské 515.
Ochsel Jindřich, přísežný m. Hory 520.
Ojíř, administrátor arcibiskupstv ského 973; Heygerius, kmet m 227.
Ojvín, Oybin, hrad v Žitavsku 1
Okáč, Okacz, Hana, konšel m. B 991.
z *Okoře* Mikuláš Augustin, pisa zemských a nejv. pís. urbur 1156, 1157, 1180. Viz Mikuláš z
Okresy v. Kraje.
Okrvavení, vulnus, quod dicitu runst 24, 67, 78, 336, 339. V ranění.
Okřínek Ješek z Dobroměřic, p m. Loun 909.
Okuje v mincovnách 1097.
z *Olbramovic* Kuneš, purkrabí šteinský 1077.
Oldřich, lantkrabí Leuchtenbersk probošt Mělnický 115; děkan Svatých na hradě Pražském 809; protonotář kr. C. 45, 48, 51;

ský a školastik kostela
517; podkomoří věnných
čišník královský z Lokte
ibéchově 746; Wilricus,
Žatce 438; řečník (procu-
íkova 162; řečený písař,
us scriptor, přísežný m.
7; z Lišova, přísežný m.
31.
99, 942.
, uhlíř přední, z Příbrami

ležející ku špitálu v Úpě

da, Olsonensis dux 530,

unc, Olomucz, civitas Olo-
5, 606; biskupové: Bruno
Jan Očko z Vlašími viz
ze Středy v. ze Středy,
chty v. z Vechty; probošt:
kanovníci viz František,
áře král., Jan protonotář
Velislav mistr.
áclav, de Olomucz, regi-
tář král. 840, 849—851,
857—859, 861, 866, 868,
ník kostela Pražského

iskupství notář 1128.
m, obchod s ním 93, 151,
41, 421, 423, 484, 485,
ovnách 1097. Viz Váha

7, 410.
0, 947—949.
riste, rectores altarium
84, 785, 947, 973, 1064,
aplané.
v. Nadání mešní.
í před soudem, legitima
leg. impedimenta, ehaft
.
ník království Č. 41, 42,
52, 55, 57; farář v Pel-
; farář v Pněvicích 825;
ce špitálu m. Hradce n.
ávce sklepa v klášt. Se-
3; syn Matějův z Jaro-
ermericz, notář veřejný
konsistoře Olomúcké 226,
s, rychtář Čáslavský 752,
chtář dědičný m. Hradce
Enderlinus, z Netolic, pří-
dějovic 180, 331; měšťan
e, zakladatel oltáře sv.
Máří Magd. v kl. Jaroměřském 437; řezník, měšťan města Budějovic 179.
Ondřejův Michal, přísežný m. Netolic 579.
Oneš, Onso, podčeší kr. Č. 55, 57; Onsch, Václav, purkmistr m. Hory Kutné 593.
Opatové klášterů, abbates 515, 519, 535, 579, 641, 642, 770, 794, 900, 903, 932, 933, 950, 1021, 1093, 1141, 1143, 1146, 1155, 1161.
Opatkyně, abbatisse 950, 1021.
Opatovice, Opatovicz 148, 152, 154.
Opatovický klášter 100, 901.
Opatství v. Statky opatské.
Opavský vévoda, Oppavie dux: Mikuláš 502, 504, 508, 510; Jan 530, 551, 890.
Opevňování měst, municio civitatis viz Hrazení měst.
z Opočna Jaroslav, sed. na Žlebích 246—248.
Opolsko, vévodové, duces Opolienses: Bolek 540, 551, 607; Vladislav 607; kanovník 1127.
Oprava kláštera, defensio monasterii 97; města, hradeb a věží městských, reformacio civitatis 136, 185, 186, 198, 407, 410; silnic a cest 1059.
Orba 1144.
Orlice, řeka 972, 973.
Orlík, hrad, castrum Orlik 949.
z Orlíka, de Orlik, Sigmund, podkomoří král. viz Huller Sigmund.
Ortel, sentencia 16, 17, 23, hlavní, sentencia capitalis 23, zlodějský, sentencia furis 64, 75. Viz Nálezy.
Ortel Jan, přísežný kmet Star. m. Pražského 1130.
Orty, acies 28.
Ořechov, provincia Orsichow 317.
Ořechy vlaské 942.
Osada, vicus 3, německá na Poříčí 33.
Osadníci, coloni 139; farní, parochiales, parrochiani 4, 5, 1119—1129.
Osazení vesnic 31.
Osek, hrad, Risenberk 992; Ossiek, klášter Cisterciensk 6, 7, 54—56, 275, 285, 286, 901, 902; Ossekperk, lesnatý vrch u m. Prachatic 627, 629.
z Oseka Boreš Hrabě 902, 965.
Osel důl, Asinus, fovea dicta ad Asinum, v Hoře Kutné 495, 1124, 1125.
Osení, seges 245, 246, 250.
Oslnicz 1142.
Osoba mocná, řádu velikého, persona potens vel status magni 689, 692.

Osterman Řehoř, kmet m. Hory Kutné 1130.
Ostrec 36, 53, 71.
Ostrov, Insula, klášter sv. Jana Křt. řádu sv. Benedikta 42, 901.
Ostrov, město, Slakenwerde, Slackenwerd, Schlakenwerde, oppidum Slankenwerde, civitas Slakenwerdensis 325, 487, 615, 616, 794—798, 921 až 923, 1187; cesty 922; clo 922; koupě svobodných statků 795; lány k městu přiměřené 795; most 921, 922; obchod 487, 616; obnova rady 321 až 325; okrsek městský 487; platy purkrabí Loketskému 921, podkomořímu 321—325; požár 794, 796; právo Loketské 796, právo mílové 797; přísežní (kmeté, rada městská) 324, 325, 616, 794—797; rychtář 615, 616, 794, 795, 797, 921; řemeslníci 797; silnice královská 487, 616; soud městský 321—325; starší obecní 322—325; statky šosovní 322—325, 795; trh týdenní 921, 922; úroky roční 795; volba rychtáře 921, výběrčího cla 921,
Ostrov ves u Prachatic 627, 629.
Ostrovy v Labi 240, 241, 252, 254, 383, 384, 531, 602, 639, 641; v Ohři 770, 771.
Ostrožné, calcariales 848.
Ostřihomský arcibiskup, archiepiscopus Strigoniensis 609.
Ostřížky mince 1097.
Osvaldův Ješek, Jesko, přísežný na Horách Kutných 443.
Osvobození od dávek a platů, plenaria libertas 43—45, 47, 49, 69, 80, 82 až 85, 103—106, 125, 126, 164, 170, 171, 944; od placení berně, libertas et exemcio a imposicionibus, contribucionibus, steuris 86—89, 103, 104, 117, 118, 125, 126, 130, 148, 149, 153, 154, 161, 175, 195, 196, 198, 200, 201, 241, 246, 250, 251, 260, 262, 272, 274, 287—290, 292, 309, 310, 317—319, 331, 332, 334, 344, 349—351, 367, 369, 370, 387, 398, 438, 440, 441, 454, 455, 489, 491, 548, 582, 597, 598, 640, 690, 693, 750, 751, 753, 779, 780, 783, 784, 809, 810, 835, 837, 853, 866, 872, 873, 875, 889, 900, 924, 936, 937, 943, 959, 962, 965, 979, 980, 984, 993, 1030—1032, 1106, 1131—1133, 1169 až 1171; viz Berně.
Osvobození od placení cla a mýta, exempcio ab onere solucionis theloneorum et pedagiorum, a tributis et vexacionibu
zolfreyunge 45, 48, 51,
85, 88, 89, 104, 120, 122
143, 151, 161, 172, 173,
202, 242—244, 255, 299,
304, 306, 353, 354, 358-
369, 374—376, 390, 414,
457, 459, 460, 507—509,
840, 1074, 1076; v říši
96, 266—268, 507—509;
878; od placení desátků
mostného 309, 310; tržné
cátků v Uhrách 878; ungeltu
ročních do komory královsk
103, 104, 107, 110, 114,
118, 140, 168—171, 175,
222, 223, 250, 251, 381,
853, 874, 875, 936, 943,
1055, 1057; viz Úroky roční
veřejných 30, 31, 339; z m
43, 45, 48. Viz Immunita.
Osyka, tremulus 407, 410.
z Ošelína Oldřich 836.
Otevření hradu králi 698.
Otlín, měšťan m. Žatce 939.
Otomar, oltářník v Hradci n.
Otop 1053.
Otovice, Rohlau, u Lokte 210
z Otovic, Otnawicz, Kojata
Otlínův Henslin, přísežný Něm
ský 574.
Otto, falckrabí při Rýně a
ský 679, 680; markrabí B
ručník kr. Václava II 92
sežný m. Domažlic 277:
měšťan Staroměstský 160.
Oujezd, Vgezd, ves Chodů u
206, 207.
Ovce, clo z nich 216.
Oves, avena 305, 307.
Ovoce 925.
z Paběnic, Pabienicz, Hrabiš
dřich mistr, skolastik Praž
Malínský 45, 48, 517.
Pabo, Pabian, měšť. Němec
69, 80.
Paczawer Frenczel, měšť. a
Budějovic 179.
Padělatelé mince viz Falšova
Padovanský, Padwanus, Jan
Pach, potok u Hory Kutné
Pacholek, servus 484, 486.
Palatin Uherský 609.
Pálení v. Žhářství; stříbra
198.

ří.
ví.
, korouhevní, zemští, pří-
ines, nobiles ba-
ines regis et regni Boemie,
re, domini terrestres, die
herren, bannerherren, ban-
11, 12, 22, 55, 56, 68, 79,
, 107, 141, 150, 151, 153,
58, 166, 187, 188, 224, 261,
66, 267, 281, 304, 306, 309,
57, 397, 401, 403, 444, 457,
78, 480, 542, 549, 552, 583,
17, 618, 627, 631, 637, 648,
55, 659, 673, 694, 718, 723,
61, 785, 788, 797, 813, 826,
73, 892, 903, 914, 925, 933,
950, 969, 971, 982, 1001,
1009, 1019, 1021, 1037,
, 1073, 1082, 1084, 1110,
, 1148, 1160, 1161, 1165,
města, dominus civitatis
165; vsi, dominus villae
ní 500.
hař královský 901, 1169.
ové, čelední, služebníci, při-
isteriálové, clientes, familia-
nobiles, servitores, ministe-
hte 36, 85, 93, 95—97, 104,
165, 460, 461, 542, 552,
12, 613, 618, 648, 718, 723,
35, 797, 813, 826, 828, 870,
03, 914, 928—930, 933, 946,
1002, 1019, 1021—1023,
1042, 1048, 1049, 1065,
1084, 1148, 1160, 1161,
Čeledín, Druhové, Služeb-
nium, gepiet des herren
207, 282, 283, 611, 613,
1144.
pivovarské, k vaření piva,
quibus cervisia braxatur,
braxandum, sarthagines,
xatoriorum 214, 282, 283,
1084, 1095, 1096.
ovení, statutum papale 19.
nošt, biskup Pražský 277,
kup Pražský 436, 455, 463,
7, 510, 525, 530, 537, 540,
8, 580, 595, 632.
ína, Petr 728.
ý, barchanum, murus, qui
licitur, parckanus civitatis
294, 298, 346, 347.

Parkštein, hrad v Chebsku 172, 497 až 500.
Parma, město v Itálii 268, 269, 279, 280.
Parsperger Hanuš 1141, 1143, 1146.
Pařez, ves u Bydžova, Pařenští lidé 1086.
Pařezné 690.
Paříž, Parisius 340—342.
Pasení dobytka 182, 676; v lesích královských 405, 407, 410.
Pasov, Patavia 205, 982, 983.
Pasovské peníze, denarii Patavienses 294, 628.
Pastviny obecní, pastviště, trávníky, občiny, obce, obecnice, pole pastevní, dráhy, lada, pascua animalium, pascua communia, loci pascuales, campus pascualis, campnus civitatis, qui wlgariter dicitur drahy, paludes, communia pascua, obcze vulgariter dicta, haid, anger 182, 184—186, 191, 222, 223, 225—228, 239, 240, 253, 255, 271, 272, 297, 366, 376, 377, 382, 526, 535, 580, 581, 676, 717, 718, 728, 729. Viz Občiny.
Patron nejv. proboštství Vyšehradského 745.
Patronové země České 278.
Pavel, nejvyšší stolník kr. Uherského 609; z Prahy, písař komory královské v. z Jenštejna; farář Žestocký 1013 až 1015; písař Horský 823.
Pavlík, přísežný m. Slaného 881.
Pavlíkov, ves 1070, 1071.
Pavlův Jan, Johannes Pauli, kanovník kostela Pražského 496.
Pecold, Pezholdus, syn Utův, kmet m. Litoměřic 420; zeť Utův, Pezholdus gener Vte, kmet m. Litoměřic 420.
z Pečeka Jan 2.
Pečeť, signum, quod in wlgo peczacz dicitur 50;
Pečeti králů Římských: Rudolfa I. 96, Albrechta I. 144, Ludvíka Bavora 268, Karla IV. v. králů Českých; králů Českých, zvláště větší, majora sigilla: Přemysla Otakara I. 2; Václava I 9; Přemysla Otakara II 9, 52, 137; Václava II. 123, 126, 130, 133, 134; Jindřicha I. 156—158; Jana Lucemburského 166, 175, 201, 204, 301, 324, 354, 367, 368; Karla IV. 285, 369—371, 425, 509 (zlatá bulla jeho), 650, 656, 700, 714; Václava IV. 666, 700, 714, 735, 762; menší v. Sekret královský; královny české Alžběty 809; krále Uherského Sigmunda 879; arcibiskupa Mohučského

l, castrum Pirnense, schloss
ıs Pyrne 219, 275, 722, 850,
., 992, 993; hejtmané králov-
218, 219, 992, 993; purkra-
ilovští 275, 677, 678;
Pierna, Pirna, Pyrna, in Pir-
ıe, in Pyrnis, civitas Pirnen-
nensis, stat zu Pirn, Pyrn,
yrne 212—219, 275, 296, 308,
), 462, 471, 482, 550—554,
, 678, 722, 731, 746, 834, 835,
850, 889—891, 992, 993, 999;
, brání naučení v Drážďanech
u 217, 218, 746; berně 889;
ıěstské 992; cesta kamenná
212—217, 275, 296, 551, 553,
; celník královský 839, 840;
městské 309, 552; hranice
52; kostel farní 275; město
:é české 212, 551;
213—218, 551; obnova rady
5; okres městský 308, 309,
ıař městský 731; plavba po
3, 216, 471, 746, 834; podko-
1—325, právo patronátní 275;
věrnosti 890, 992; přívoz 217,
rkmistři 678, 731, 834, 889;
královští 212, 217, 218, 308,
, 552; řemeslníci 731;
ıboží 213, 677, 678, 746, 834;
ıecní 214; soud městský 212,
8, 309, 321—325, 552, 746;
:tví 731; statky šosovní 322
stavování pro dluhy 308, 309;
enní a výroční 218, 674, 839,
tiště 218; úroky roční 212,
; zástava města 722, 834, 850,
1, 992; zatýkání pro dluhy

ychtář m. Kolína n. L. 112.
ernaw, 1142, 1143, 1146.
ıa Petr 1115.
n Adloltův, měšťan Kouřim-

Oldřich, měšťan Klatovský

) jinak Chrt Zdislav, kanovník
Pražského 1044, 1050.
esolt, malíř, přísežný m. Bu-
331.
, de Pestello, Guido, notář
ře papežské 517.
ısko, měšťan Kouřimský 239;
, rytíř, Pesslinus Mathie mi-
atějův Petr; z Minic v. z Minic.
rkrabí na Michalovicích 1180.

Petermanův Mikuláš z Ústí n. L. 338, 339.

Petr, vévoda Bourbonský 537, 540; mistr, biskup Basilejský, probošt Vyšehr., Pražský, Brněnský, kancléř a druhdy notář kr. Českého 45, 48, 51, 52, 56, 57, 109, 123—126, 129, 130, 133, 137, 142, 146; biskup Bosenský 609; opat kláštera Sedleckého 642; opat Strahovský 472; Žitavský, opat Zbraslavský 132, 519; probošt Olomúcký, notář kancel. král. 627; nejv. číšník kr. Uherského 609; cúdař kraje Žatec-kého 51; rychtář m. Plzně 377; kaplan krále česk. 4; kaplan Pražský 539; správce špitálu Budějovického 271; kněz, majitel domu v Hoře Kutné 1124.

Petrovice, ves u Domažlic 428, 429, 432.

Petrův Mikuláš, přísežný m. Hory Kutné 520.

Pezold, přísežný m. Vodňan 579.

Pětikostelský biskup Vilém 609.

z Pfaffenthalu, de Phaffental, Dománek, právník 518.

Pflegáři, správcové hradů, pfleger 424, 829, 840, 870, 899, 946, 1143, 1146; v Chebsku 557, 721, 870, 899, 980, 1141, 1143, 1146—1148, 1155, 1172, 1174, 1176; v Loketsku 1155.

Pilstinger Konrad, přísežný m. Budějovic 180, 331; Mikuláš, měšťan Budějovický 179, 180.

Pirchner Berthold, kmet Kutnohorský 519.

z Pirkštejna, de Birkenstein, Ptáček Jan, 697.

z Piršenštejna, de Pirsensteyn, Alšovna, 902.

Pisa, m. Italské 527.

Písaři, notáři, protonotáři, notarii, prothonotarii, scribae, schreyber: berně 355; desk dvorských, notarii thabularum curie regie 843; desk zemských, nejvyšší protonotáři desk zemských, nejv. písaři zemští neb království Českého, supremi terre notarii, oberiste landschreiber des kunigreichs zu Beheim 583, 1111, 1130, 1148, 1156, 1158; desk zemských král. Českého, notarii tabularum terre regni Boemie 969, 990, 998, 1015; dvorského soudu, hofschreiber 842; dvorští 567; horní, Horští, písaři království na Horách Kutnách, notarii Montis 131, 248, 260, 261, 519, 823; komory královské, písaři komorní, notarii camere regalis,

camerschreiber 219, 373, 421—423, 475, 477, 522, 567, 577, 579, 621, 625, 790, 818, 846—849, 853, 857, 858, 860, 862, 902, 905, 978, 979, 1028, 1063, 1064, 1075, 1127; konsistoře Pražské 1127; konsistoře Olomúcké, scribae causarum consistorii Olomucensis 1128; kraje Loketského 1152; krále Uherského Sigmunda 879, 1153; královen Českých 742, 809; královští v. Kancelář královská; král. kuchyně, regalis coquine notarii 288, 1127; království Českého nejvyšší v. Písaři desk zemských nejvyšší; městští, jurati notarii civitatum, scriptores 7, 10, 16, 18, 21, 108, 226, 443, 502, 731, 986, 987, 1138, 1139; mince, notarius monete 823; panští 34, 49, 374, 606; podkomořího, des vndircamerers schreiber 846—849, 978, 979; podkomořského úřadu 1075; urbury král. na Horách Kutných, nejvyšší, oberister urborschreiber vff dem berge zun Kutten 1020, 1130, 1156, 1157; veřejní, notarii publici v. Notáři veřejní.

Písek, arena 151, 154.

Písek, hrad 902, 1183; purkrabové, purkrabství 307, 902, 1012, 1074, 1075; místopurkrabí 1078; vladaři 302, 304.

Písek, město Piesecké, Pyesca, Pyeska, Pyesk, Pieska, Piesek, civitas Pyescensis, Piescensis, Pyesczensis 158, 242—244, 278, 279, 303, 304, 306, 321—323, 381, 382, 404—410, 462, 489, 490, 576, 627, 628, 653, 654, 662, 671, 738, 745, 841, 845, 846, 848, 853, 901, 902, 905, 937, 996—999, 1011 až 1013, 1017, 1034, 1074—1079, 1089, 1102, 1103, 1112, 1113, 1116—1119, 1140, 1183;

— berně 901, 1183; brány městské 999; břemena obecní 462; clo, osvobození od placení jeho 242—244, 303, 306, 406, 409, 841, 1076, 1077; důchody obecní 158, 490; dům kupecký 490; farář 998; honění zločinců 937; hrazení města 407, 410; hradby kolem města 406, 409; kostel farní 998;

— landfrid 937; lány k městu přiměřené 406, 409, 628; lesy královské v okolí 404, 407, 409; město nové 158, staré 158; mlýny 406, 407, 409, 410; most 407, 410, 462; nezastavitelnost města 158; obchod 303, 306, 407, 409; obnova rady 321, 322, 848;

— pasení dobytka 407, 409, 410; piva vaření 406, 409; podkomo 323, 848; poprava 937, 10 404, 405, 408; práva a sv 405, 408; právo dědičné 671; právo městské 627, 745; právo mílové 242, 243. právo patronátní 997; pr městské 242, 243; právo 662, 671; přísaha věrnosti sežní (konšelé) 321—323, 996, 1012, 1074, 1077, 1078

— purkmistři 996, 1012, 1074, 1118; rychtáři městští 158, 462, 902, 1074, 1075, 1077, 1 rychtářství městské 242, 1117, 1118; řemeslníci 242, 409;

— silnice obchodní 242—244, 846, 1074—1079, 1102, 11 1116; sklad obilí 576, sk 1077, 1103, sklad zboží 1 dovny 406, 409; soud měst 323, 462; starší obecní 32 šosovní 279, 322, 323; statk 462; statuta obecní 407, 41 městský 462, 996, 997; trh 905; úroky roční 158, 406, 1012, 1089, 1140.

Písek Starý 158.

Pisinger Kunrát, rychtář v 1 112.

z *Písku*, de Pyesk, de Pieska, kutnohorští: Elblin. přísežný Hoře 443; Hanek, konšel 1 nuš, konšel v preghausu 10 Hanušek, rychtář v Hoře Ku Jakub, měšťan a konšel 1100, 1129; Václav, radní v p na Horách Kutných 1099; měšťan Kouřimský 1095; Pe mistr král. na Horách Kutn

z *Píšťan*, Pehsan, Konrád, měš měřický 32.

Pitterkauf Martin, konšel m. Ž 770.

Piva prodej v. Prodej piva; va visie braxacio 57, 58, 214, 2 252, 254, 263—265, 282, 2 304, 306, 362, 397, 406, 409 574, 599, 605, 693, 704, 727, 862, 928, 1071, 1081, 1083, 10 1136.

Pivo, cerevisia 168, 484, 485; tovské 469; staré 704; Svidn

Pivovárníci, braxatores cervisia 221, 362, 719.

xatoria, domus braxatorum
62, 394, 491, 492, 572, 693,
1048, 1112, 1114, 1117.

lin, obecní starší v Žatci

ı plancarum 168.
ınas, Holák 2.
1176.
Plass, klášter Cisterciensský

rok 1165.
ste 823.
ıs lineus 216, 942.
ní v. Úroky domovní; holé,
sus 1056, 1070, 1071; ko-
ɛrně, Úroky; konšelů min-
)98; lůny, mincířů na Ho-
ch 1096—1098; podkomo-
ıody; pohřební 1126; roční,
t proventus annales, die
n 647, 784; šosovní, platy
y městské, exacciones, que
ıntur, steure, losunge, col-
hozze 6, 131, 184—186, 246,
320, 333, 334, 355, 388,
89, 526, 548, 619, 856, 857,
013, 1014, 1092; viz Sbírka
esnice šosovní; vinične v.
inic; vrchnosti, exacciones,
nes 344; za privileje 168;
před soudem složenou 848;
v. Průvod; z krčem 138,
ážky dobytka 787; z trhu
ky 571, 572.
s, thoraces 577—579; stří-
ıcovně 1097, 1098.
ıczer, Martin, měšťan Kut-
823.
abi 59, 60, 108, 213, 214,
221, 230—235, 421—423,
477—486, 585, 677, 678,
794, 825, 826, 834, 1103,
Vltavě 220, 221, 235, 1055,

, naucteri 213, 1103, 1104.
po Labi 585, 686, 687; po
354; po Vltavě 1055, 1058.
Plawna, Plawe, pánové 41,
h 291, 902; pflegar Cheb-

bnicz 1143, 1146.
untýř 1146.

šť. a rychtář m. Plzně 1025

Plody zadluženého statku 68, 79.
Plon, Plan 1143, 1146.
Ploskovice 5.
Plotiště, Plotisst, ves v Hradecku 538, 539, 684, 685.
Pluh, Pflug v. z Rabšteina.
Pluhy, vomeres, pfluge 216, 262.
Plumpel Janek 776.
Plzeň, Nová Plzeň, město Nového Plzně, Nova Pilzna, Nova Pylzna, Pilsna, Pylsna, Pilsen, Pylsen, Plzna Nova, civitas Nova Pilznensis, Plsnensis, Pilsnensis, Pilsenensis, Pilznensis, opidum regale in Nova Pilzna, stat zu Pilzne, zu Pylzne 6, 160, 180, 181, 192, 193, 256, 257, 272—274, 321—323, 328, 329, 358, 359, 376—378, 447, 448, 562, 563, 576, 578, 583—585, 592, 605, 654—656, 664—666, 672, 673, 680, 734, 735, 738—741, 749, 750, 762, 763, 798—800, 814, 815, 818, 835, 836, 848—850, 865, 866, 901 až 903, 936, 937, 1000—1004, 1010, 1013, 1020, 1024—1028, 1060—1062, 1074 až 1078, 1131—1133, 1159—1161, 1187;
— arcijáhen 6; berně 274, 835, 836, 901, 903, 936, 1024, 1025, 1131—1133; brány městské 800; clo 256, 739, 741, 1013, 1020, clo průvodné 741, clo z dobytka 798, 799; dluhy obecní 835, 836, 1132; dvory obecní 1159; důchody rychtářské 739—741; duchovní 762; farář 273, 1159, 1160; honění zločinců 1000—1004, 1010; hradby a věže městské 273, 673, 798, 799, 1159; hranice obecní 377, 378; hřbitov sv. Mikuláše 1159, 1160;
— kaple špitální 273; kmeté 680, 849, 1026, 1027; kniha městská 1026; konšelé (přísežní, rada městská) 273, 321 až 323, 328, 329, 377, 447, 605, 672, 734, 750, 814, 815, 835, 836, 849, 936, 1010, 1024, 1026—1028, 1060, 1131, 1132, 1159; kostel farní sv. Bartoloměje 160, 762, 814, 1159, 1160; krámy chlebné a masné 835; kupci 584, 1061;
— landfrid 1160, 1161; lány k městu přiměřené 192, 193; měšťané 192, 272—274, 321, 322, 328, 358, 359, 377, 378, 447, 576, 583, 584, 654—656, 664—666, 672, 673, 936; mlýny 738; obchod 358, 359, 592, 741, 749, 750, 818, 1060—1062; obnova rady 321, 322, 848, 849; okres městský 1010; opevňování města 673; osvobození od cla a průvodu 358, 359;

— pastviny na Borech 376, 377; pečeť městská 448; podkomoří 321—323, 739, 848, 849; poprava v kraji 734, 735, 1000—1004, 1010; pozemky šosovní 378; práva a výsady 192; právo dědičné 655, 656, 665; právo honební 738; právo odúmrtné 673, 1187; právo patronátní 273; právo Starověstské 656, 665; právo vlastnické 655, 665; předměstí 1160; přísahy konšelův a rychtáře 447; purkmistři 672, 750, 835, 849, 936, 1010, 1024, 1028, 1060, 1131, 1132, 1159;
— rukojemství za krále 1131—1133; rybníky 738; rychtáři městští 180, 181, 256, 273, 328, 329, 377, 447, 562, 605, 680, 734, 750, 814, 815, 835, 836, 1025—1028; rychtářství městské 180, 181, 256, 257, 562, 1025—1028;
— silnice obchodní 358, 359, 741, 749, 750, 818, 1074—1078; sjezdy krajské 1161; sklad obilí 576; sklad zbraní 578; soud hrdelní 322; soud městský 321—323, 1028; spory s vrchnostmi 376—378; starší obecní 273, 322; statky rychtářské 1026, 1027; statky šosovní, k městu přiměřené 192, 193, 322, 323; statky špitálské 274; špitál sv. Máří Magdaleny před hradbami 272—274;
— trh výroční 583, 584; ulice židovské 328; úroky roční 192, 605, 835, 836, 902; založení města 192, 193; Židé 328, 329.

Plzeňský kraj, Pylznensis provincia, Plznensis districtus 242—244, 461, 614, 615, 734, 735, 1077, 1160, 1161; popravce 1005.

z Pnětluk, Pnitluk. Hroznata 51.

Pněvice, Pnyewycz, Pnyewicz, Pniewicz, Pnyebicz, ves u Kutné Hory 496, 518, 519, 823—825, 951—953, 974—977, 1119—1121, 1127—1129.

Počty, obvenciones, honorancie, erungen 140, 688, 692, 1040, 1042, 1046, 1048, 1055, 1057, 1066.

Počáply, Poczaply, ves města Berouna 141, 142, 746, 747.

Počinovice, Podsinowicz, ves Chodů u Domažlic 206, 207.

Počty, computi et racionis faccio, kostelní 682; obecní 532, 801, 802; účty podkomořího 1019; správců špitálních 632, 633, 759, 760.

Podací kostelní v. Právo patronátní; peníze v. peníze zákupné.

Podávání kněží ke kostelu v. Právo patronátní.

Podavatel hor v. Propůjčova

Poddvení panen v. Násilí žen

Pódbradky, barbute 577—57

Podčeší, podšenk, subpincerna 48, 55, 57.

Poddaní, subditi v. Lidé pod

Poddanství 50, 285, 286, 514, 536, 552, 782, 843, 844, 97 1058.

Poděbaby, Poywa, ves 69, 80

z Poděbrad, de Podyebrad, p 697, 725, 726, 1001, Hyne bratří jeho 697—699, Vil 41, 42.

Poděbrady, Podibrad, Podeb brad 98, 99, 108, 109, 12 172, 173, 253, 254, 297.

Podkomoří arcibiskupský, sub archiepiscopatus Pragensis 1040, 1042, 1048. 1052; království Českého, sub regni Boemie, camerariu chamerer von Behem, und camerer ze Bechem 2, 45, 57, 148, 149, 152—154. 200, 201, 256—258, 286, 3 326, 334, 338—340, 342, 373, 375, 379, 383, 386, 395, 401, 403, 411, 412, 422, 423, 438, 441, 461, 522, 528, 702, 703, 706, 717, 718, 723, 753, 754 779, 780, 784, 787, 796 801, 802, 836, 846—84 860—863, 865, 869, 87 913, 923, 936, 937, 961 987, 1000, 1003, 1 1035, 1063, 1064, 1067, 1087, 1101, 1109, 1110, viz Bechyně Jan, Biskup Hanek probošt Lebuský Hájek, Huller Sigmund, Jan, z Litic Rus, Mikuláš z Minic Pešek, z Roztok Konrád; jeho důchody 1 viz Úřad podkomořský; 37, 39, 50, 148, 149, 1 až 188, 222, 224, 253, 2 311, 322—324, 339.

Podkomoří královny, podk věnných, camrer der 863, 864, 929.

Podkomořství v. Úřad podk

Podlažický klášter 414, 90

Podmaršálek, submarsalcu

Podol, ves 851.

Podpřevor 1093.

Podruzi 26.
Podsedkové, podsedící, nájemníci, homines, subsides, inquilini, undersessen 9, 11, 139, 842, 843, 1040, 1041, 1045—1047, 1055—1058, 1071.
Podstolník královský, subdapifer 31.
Podymné, fumalia 1040, 1042, 1046, 1048, 1051, 1052, 1055.
Pohanění nálezu, trestání ortele.
Pohánění k soudům v. Půhony.
Pohár královský v Lokti, picarium ligneum 492, 493.
Pohřbení za živa (trest za cizoložství) 26.
Pohřbívání mrtvých, pohřeb, sepultura 13, 19, 385, 482, 502, 682, 952, 953, 975, 976, 1121, 1122. Viz Hřbitovy.
Pojezdní silnic, die strassenreiter 829, 946.
Pokání za rouhání 19.
Pokladník královský, správce pokladu, thesaurarius 404; dvora arcibiskupského, thesaurarius curie archiepiscopalis 1052, 1053; kláštera Sedleckého 1093.
Pokoj v. Mír, Rušení míru.
Pokratice, Pokraticz, ves u Litoměřic 386.
Pokuta kolná, kolem lámaní, probiti, rotacio, rotalis pena, sentencia pali 20, 21, 100.
Pokuty, pene, emende, culpe, dampnacio corporis, mulcta, die puesz 13, 15, 18, 26, 63, 65, 74—76, 95, 134, 138, 139, 212, 218, 225, 226, 229, 230, 243, 244, 262, 303, 304, 306, 313, 314, 328, 329, 397, 400 až 403, 407, 410, 473, 474, 479, 480, 482, 483, 485, 502, 513, 515, 592, 593, 825, 826, 877, 917, 918, 943, 1046, 1066, 1073, 1077, 1082, 1084, 1085, 1105, 1126, 1136, 1175; peněžité, emende pecuniales, pene pecuniarie, pene minores, culpe, pene de culpis, puzze, busse, wandeln 44, 47, 63—67, 73, 78, 101, 133—135, 182, 187, 196, 197, 262, 267, 336, 338, 339, 349, 390, 421, 423, 427, 435, 510, 537, 542, 563, 565, 566, 584, 587, 588, 591, 592, 595, 676, 677, 770, 832, 877, 893, 894, 932, 942, 947, 983, 1059, 1066, 1076, 1082, 1112, 1113, 1116, 1164, 1167, 1175; viz Třetí peníz; církevní, censura ecclesiastica 195.
Polabí, Palady (!), předměstí m. Litoměřic 184, 185, 526.
Pole orané i neorané, agri culti et inculti 1041, 1047.
Polehčení, úlevy, alleviaciones, na sumě berně král. 901.
z *Polenska* Kateřina, hofmistryně markraběnky Braniborské 695.
Polenský, Polner, Mikuláš, měšťan Kutnohorský 823; Ondřej, měšťan Kutnohorský 823.
Polepy, ves 31, 40, 42, 413.
Police, Policz 528, 530.
Políček, alapa 20, 67, 78.
Polička, civitas in Policzek, Policz, Policz Regalis, civitas Policensis, Policzensis, oppidum Policzka, stat Policz 43, 48, 98, 99, 148—154, 199, 323—325, 560, 576, 578, 838, 839, 863—865, 1152, 1153;
— berně 864; clo 43, 45, 48; dláždění, dlažebné 560; kostel farní 199; krámy chlebné a masné 43, 44, 47; lány k městu přiměřené 43—47; lány rychtářské 44, 45, 47; město věnné 838, 839, 864, 865, 1153;
— měšťané 98, 99, 148, 149, 152, 159, 323—325, 560; mlýny 43, 44, 47; nezastavitelnost města 159, 864; obnova rady 321—325; pečet městská 579; podkomoří 149, 151, 152, 154, 321—325, 864; práva a výsady 98, 864; přísežní (rada městská) 149, 152, 154, 324, 325, 864;
— purkmistr 864; rychtáři městští 43 až 48, 98, 99, 149, 151, 152, 838, 839; rychtářství městské 43, 44, 46, 47, 838, 839; silnice obchodní 45, 48; sklad obilí 576, sklad zbraní 578; soud městský 44, 47, 149, 152, 321 až 325; starší obecní 322—325; statky šosovní 322—325; stavba domů 151, 154; založení města 43, 48, 838.
Polizac, scurro, lekker 19.
Polko, Mikuláš, měšť. Kutnohorský 1100.
Polná, Poln 164, 373, 374, 570, 573, 697, 698.
Polské sukno 816.
Polsko, regnum Polonie 132, 430, 445, 446, 819.
Polský král, rex Polonie 445, 446.
Polulán 690.
Pomahači zhoubců zemských 1142, 1144, 1148.
Poměr Čech k říši 198, 199.
z *Pomerfeldu* Konrát Truchses, rytíř, dvorní maršálek purkrabí Norimberského 1177.

Pomnuc, občiny u Žatce 728, 729.
Pomoc proti zhoubcům zemským 1148; při vraždě, opera homicidii, vollaist aynes totslages 24, 67, 78, při falšování mince 65, 76, při chromotě 24; v přísaze 14, 22, 62, 64, 73; obecná, zemská, communis seu generalis peticio, landsture 200, 201, 367, 503, 504; peněžitá, platy pomocné králi neb vrchnostem, subvenciones, juvamina, subsidia pecunialia, lantbete, bete, hulfe, lanthulfe 106, 117, 128, 136, 139, 150, 153, 188, 200, 201, 387, 388, 441, 451, 623, 624, 645, 837, 912, 913, 917, 932, 935—937, 993, 1133. Viz Dávky, Platy.
Pomocník při chromotě 24.
Pomuk v. Nepomuk.
Pontani v. Mostařův.
Ponůcky, hlídky noční, custodie nocturnales, vigilie nocturne, die nachthuten 240, 241, 491, 492, 601, 639, 640, 754, 1033. Viz Stráže.
Popelice 485.
Popkovice, Střelík z P. 34.
Poplatek za přijetí do obce 844; z várky 571, 572.
Poplatky tržní v. Tržné.
Poplinus, horník v Kutné Hoře 101.
Popluží, aratura, alodium 1, 36, 125, 484, 486.
Popplinův Křišťan, Cristanus, přísežný na Horách Kutných 443.
Poppo, přísežný města Čáslavě 101.
Poprava, officium justiciarie siue poprawe, justiciaria, halsgericht 612, 630, 734—737, 1003, 1009; Chebská 520, 521; krajská 340—342, 1007 až 1010, 1065; městská 311. Viz Honění, Popravování, Soud.
Popravcové, popravčí, provinciales, poprawczones, justiciarii, poprawczkones, die lantrichter 9, 11, 12, 22, 68, 72, 79, 340, 342, 397, 411, 417, 418, 441, 461, 524, 609—615, 621, 646, 694, 716, 734—737, 741, 767, 772, 773, 1028; krajští, poprawczie kragie, justiciarii provinciales, poprawczones provinciarum, districtuum 317, 465, 466, 524, 563, 564, 646, 734, 737, 1000—1010, 1034, 1064, 1065. Viz Kraje.
Popraviště 35.
Popravování nad zločinci a škůdci zemskými 336, 337, 435, 452, 609—615, 914, 915, 933, 934, 937, 1000—1010, 1023, 1034, 1059. Viz Honění, Poprava.
Poranění, vulneracio, vulnera laciones 14, 18, 23, 24, 62 66, 73—75, 77, 93, 95, 21 238; viz Chromota, Okrvave želky 70, 80; při ohni 19, 6 svádě, wlnus duelli, vulnus 20, 23, 65, 76; Žida 329.
Porážka dobytka, kutelhof 787
z *Portic* a Kugelweitu Dětřich Mindenský, nejv. kancléř k a probošt Vyšehradský 5 543, 547, 549, 551—555, 55 565, 567.
de Portugruario A. 945.
Poručenství, cura 1121.
Poručník, provisor, tutor, furu 1027, 1086, 1087; nezletilé 448.
Porybné 215.
z *Pořešína* Jaroslav, kanovní Pražského 824.
Pořící 791.
Pořízení poslední v. Kšafty.
Posádka hradská 522, 523.
Posel komorníkův, nuncius 150, 153; rychtářův, nunci 245, 249.
Poselství královská 1003, 1134
Poschembach Frenclin, hofryc 421—423.
Posloupnost na trůně Českém
Poslové královští, procuratore gestores negociorum 1148, 1 měst na sjezdech 1006.
Possek, Pozzek, tvrz ve Fojt
Postavy suken vzácných, sa lium pannorum, que in dicitur 214, 943. Viz Sukn
Postoloprty, klášter Benedikt sterium Apostolorum Port 770, 771, 901, 1023, 1133.
Postřekov, Postrzekow, ves C mažlic 206, 207.
Postřihači sukna v. Sukna
Potaz panský 1003; ranný, městských, maniloquium 79, 218.
Potazu prodlení v. Hojemstv
Potoky, rivi, rivuli: kánní Kání potok; u Mělníka kycan 1051, 1052; kolem 181, 182.
Potomci, posteri 282, 283.
Potraviny, victualia seu esc 249, 907—909.
Potřeby městské, negocia civit
Potštein 522.

[illegible]

Pračáry, [illegible] 12[illegible], 24[illegible], 2[illegible], 2[illegible], 344, [illegible], 40[illegible], 4[illegible], 717, 71[illegible], 7[illegible], 79[illegible], 85[illegible].

Pracer Martin, měšť. u Chrudimi [illegible]

Prášil Mareš 77[illegible].

Praemonstrati v. Klášter Praemonstratu.

Praha, Praga 5—7, 32, 38, 42, 45, 48, 49, 51—55, 57, 59—61, 84, 86, 99, 100—106, 109, 111—113, 115, 117 až 120, 126—129, 132—138, 141—146, 154—158, 160, 165—168, 173, 175, 177—181, 183—186, 188, 189, 193 až 212, 219, 222, 224, 225, 227—230, 232—235, 238—240, 242—244, 246, 249—252, 255, 257, 259, 268, 274 až 279, 284, 285, 287, 289, 290, 293 až 306, 308—321, 323—326, 328, 332 až 336, 338, 345—363, 365—374, 376, 377, 382, 383, 385—391, 393—405, 408, 410, 412—416, 422, 423, 432 až 437, 439—442, 445, 446, 449—454, 459—472, 474—477, 479, 480, 482, 483, 486—489, 491—494, 499, 501, 502, 505, 506, 510, 511, 514—516, 518, 520—522, 525—533, 537—540, 542—559, 561—563, 565, 568, 569, 575—577, 580, 582—588, 592—594, 596—598, 600, 602—604, 607, 615, 616, 620—627, 630, 632—643, 647 až 664, 666—674, 677—687, 690, 693, 697, 699, 700—720, 722—726, 728 až 741, 743—752, 755, 756, 758, 762 až 769, 771—780, 782, 784, 786—789, [illegible]

— arcibiskupové [illegible] Jan II. [illegible] z Pardubic [illegible] Jan z Jenštejna [illegible]

— biskupové [illegible] Jan III. [illegible] z Pardubic, Arnošt z Valdeka [illegible]

— biskupství, episcopatus, ecclesia Pragensis 128, 142.

— administrátorové 81[illegible], arcijáhnové 517, 518.

Praha, hrad, castrum Pragense [illegible] 285, 309, 882, 898, 400, [illegible] 537, 544, 558, 559, 589, [illegible] 647, 648, 651, 654, 656, 658, 661, 66[illegible] 668, 671, 705, 707, 720, [illegible] 800, 809, 875, 905, 1008; kostel sv. Víta, ecclesia Pragensis 149, 406, 409, 494, 496, 517, 510, [illegible] 881, 1058, duchovenstvo při něm viz Probošťové, Děkanové, Školastikové, Kanovníci, Sakristán; kostel Všech Svatých 437, 451, 454, [illegible] 809; klášter sv. Jiří v. sv. Jiří [illegible] Purkrabí hradu Pražského; Soud zemský, Úředníci dvorští a zemští

Praha, města Pražská, Pragenses civitates 136, 1018. Viz Menší město, Nové Město, Staré město Pražské; osada německá na Poříčí, vicus Theutonicorum extra muros 33

Prahly, Prahel, Pühel, ves u Mostu 619, 620

z *Prahy* Jakub, registrátor král. [illegible] 947, 961, 968, 964; Mikuláš registrátor král. 667

Prahy, limina, swellen 713

Prachatice, oppidum vel civitas Prachaticz 204, 206, 242, 244, 40[illegible], [illegible] 627, 630, 721, 728, 744, 746, [illegible]

851, 852, 949, 968, 969, 982, 983, 1034, 1074, 1075, 1077, 1078, 1103; — berně 728; clo 851, 852; dříví z lesů proboštských 629; důchody faráře městského 627, 629; důchody proboštství Vyšehradského 628, 629; farář 629; hradby městské 968; konšelé 727, 851, 949; krámy chlebné 627, 629, 727, koželužské, kramářské 727, masné 627, 628, 727, soukenické, ševcovské 727; kšaftování 744, 745; — lány k městu přiměřené 627, 628; lesy městské 627, 629; městečko proboštství Vyšehradského 204, 205; mlýny 627, 628; obchod 851, 852; piva vaření 727; poprava 1034; práva vrchnostenská 629; právo dědičné 629; právo Písecké 627, 744, 745; právo Staroměstské 744, 745; právo vlastnické 629; předměstí 628; — rychtář, rychtářství 628, 629, 851, 852, 949; silnice obchodní 205, 242 až 244, 303, 506, 851, 852, 983, 1074 až 1078, 1103; stezka zlatá 982, 983; špitál městský 968, 969; trhy výroční 851, 852, 949; úroky roční 628, 727, 728; vsi šosovní 629; vysazení města 205, 628.

z *Prachatic* (jinak z Husi) Mikuláš 1007.

Prachatice Staré, Antiquum Prachaticz 627, 629.

Pracheňský kraj, provincia Prachinensis 614, 615, 1006, 1102.

z *Prachovic* Mikuláš, syn Diviše, notář veřejný 1121, 1128.

Praky, machine, ballistre 140, 1029.

Pramen dříví, prám, lignorum congeries, que dicitur floz, navis, que archa vel prom dicitur, navicula 96, 213, 214, 216;

Pramen nové hory, meatus, gang 28, 30, 959.

Prasek, Prask, ves u Bydžova 1086.

Prasetín, Prasnichz, ves 146.

Práva biskupská, iura episcopalia 954; císařská, jus imperiale 340, 342, 445; farní, jura parochialia 825, 953, 975, 977, 1119, 1121, 1122—1126; královská, jura regalia, regia 100, 106, 172, 282, 283, 1086, 1087, na horách 70, 81, 131; měst královských 771, 772, na Moravě 368; mincířská 1096 až 1099; nepsaná, jura non scripta 162, 163, 165; psaná 880; podkomořího 847, 848, 1087; pregéřská 1099; tavířů stříbra č. prennéřská 378—381, 882; tržní 295, 296, 360, 456, 458, 475, 617, 626; uhlířská 244—250, 882; věnná královen Českých, jura do reginalium 589; viničná 544, 683, 833, 923—926, 1168; stenská, jus dominii et pr 525, 627, 629, 726.

Pravda, právo 482.

Právníci, juris periti 169, 518.

Právo v. Soud; právo asylní 95, kevní, jus canonicum, eccle 516, 606, 757, 945, 954, 977; ó 13, 180, 237; deskové měs 188, 411, 642, 644, 794, 7

Právo dědičné, jus hereditarium cession is, successio heredita 21, 61, 63, 67, 74, 78, 108, 260, 261, 304, 307, 349, 39 403, 447, 492, 505, 506, 556, 557, 588, 619, 620, 638, 639, 642—644, 649, 744, 745, 755, 802, 803, 881, 906, 910, 930, 931, 94 1028, 1034, 1035, 1040, 1 1052, 1067, 1069, 1086—1 1164—1167, 1179, 1180; dě disposiční s majetkem v. P nické; emfyteutické, purk kupné, jus emphiteoticum daczie alias purkrecht quod wlgariter purchrec theutunicum, quod purkre nuncupatur, j. theutonica až 47, 54, 55, 83, 105, 1 184—186, 197, 204, 205, 2 251, 337, 435, 588, 62 790, 972—974, 1041, 1047 honební 43, 46, 183, 3 1053, 1055, 1057, 1071, viz Honba; horní, jus jura moncium et montar recht 7, 8, 27—30, 70, 131, 535, 959, 1186; k regale montanorum 131, skační 400—403, 492, 50 tovné 655—672; mansk giale, j. feodale 164, 17 340, 342, 891, 892, 1188 13, 21.

Právo městské, jus civi cipale, jura et consuetu tum, laudabilis et appro tudo civitatum regni consuetudo et statutum až 27, 50, 131, 158, 1 222, 224, 239, 279, 28 325—327, 352, 473, 51 747, 879, 880, 925; Don 206; Hradecké 1086; 442, 721; Jihlavské, ju

[illegible]

Právo [illegible] jus [illegible] generale [illegible] 824; obyčejové, práva a dobré zvyklosti, jus consuetudinarium, alde rechte und gute gewohnheiten [illegible] 1145; odkupné 540, 541, 556, 557; odumrtné 304, 307, 401, 403, 673, 776, 931, 1187, obce hornické 12.

Právo patronátní, jus patronatus, presentatio, ke kostelům a klášterům 32, 34, 42, 133—135, 155, 160, 199, 259, 275, 278, 383, 384, 404, 431, 437, 462, 518, 531, 595, 619, 630, 745, 765, 784, 785, 824, 911, 912, 947, 948, 952, 954, 975, 977, 991, 992, 997, 999,

[illegible]

Pregtaw v Kutn. Hoře [illegible]

[illegible]

[illegible] v Klášteři

[illegible] premonstráti v Tepli [illegible]

[illegible] v Taurus

[illegible] Albert, přísežný m Brodu Německého [illegible], Hanuš měštan Kutnohorský 1100, Mikuláš přísežný m Brodu Něm [illegible]

Prespurský hrabě Ladislav [illegible]

Privilegia, litere privilegiales [illegible] 154, 191, [illegible], řádu [illegible] stercienského [illegible] zemská [illegible]

138, 139, 210, 254, 256, 257, 260, 601, 640, 645, 646, 739, 740. Viz Viny, Zločiny.
Přiroči pro dluhy, mora 432, 433, 460.
Přísaha, juramentum corporale 17, 22, 95, 218, 848, 856; očisťovací 14, 15, 17—20, 22—24, 62—64, 66—68, 73 až 75, 77—79, 95, 218; horní na rumpál 28; jednotníků, landfridníků 1142, 1144—1147; manská 173; na koni při svodu, juramentum super equum 22, 67, 78; na utvrzení sněmovních nálezů 397; perkmistrů 261; přísežných 16, 17; rychtáře 15, 98; soudní, juramentum calumniae 95; věrnosti, juramentum fidei, omagii, erbhuldigung 159, 447—449, 610, 612, 790, 890, 978, 979, 1080, 1081; v. Slib věrnosti.
Přísečnice, oppidum Presnitz, Bresnicz, městečko 195, 945, 946.
Přísežní: horní, jurati montanorum 8, 9, 12, 27—29, 131; městští, přísežní měšťané, jurati, jurati civitatis, jurati cives, die gesworn der stat, gemainliche gesworn, scheppen gemain 8, 9, 11—28, 62—73, 79, 125, 138—140, 148, 149, 151, 152, 156, 159, 162, 163, 165, 169, 179—188, 191, 212, 217 až 219, 221, 231, 233, 236—238, 266, 273, 276—278, 292, 293, 295, 298, 300, 311, 313, 316, 318, 321, 322, 324—331, 337—339, 363—366, 371, 372, 377, 382—386, 388, 394, 396—400, 405, 408, 411, 414—419, 420, 426, 427, 437, 439—441, 445, 447, 448, 450 až 452, 454—456, 458, 460, 463—466, 471 až 475, 488, 489, 493, 494, 501, 503, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 535, 537, 538, 543, 546—549, 550, 554, 559, 565, 567, 570, 571, 574, 576, 577, 579, 581, 587, 588, 590, 593, 596, 597, 602, 603, 605, 614, 616, 620, 621, 624—626, 630, 631, 634, 636, 637, 641, 646, 648, 677, 685—688, 692, 694, 701—703, 705, 708, 716, 727, 734 až 738, 741, 748—750, 752, 757—761, 764—767, 770—773, 779, 780, 788, 789, 791—795, 804, 807, 808, 810 až 812, 814, 815, 820, 825, 826, 828, 836, 843—845, 851, 852, 858—860, 865, 866, 876, 877, 881, 883, 884, 886, 897, 904, 905, 907, 909—912, 914—916, 923, 924, 942—944, 947—950, 960 až 962, 964, 965, 969, 981, 983—985, 987—989, 993, 996, 999, 1000, 1006 až 1014, 1022, 1024, 1026—1028, 1030 až 1033, 1037, 1040, 1044, 1050, 1058, 1062, 1064—1068, 1072—107 1078, 1081, 1082, 1088—109 až 1096, 1099, 1103, 1105, 110 1110—1112, 1118, 1130—113 1137, 1139, 1140, 1149, 1157, 1 Kmeté, Konšelé, Rada městsk ní 27; v soudu vrchnostensk 80.
Příslušenství obecní 782.
Příslušnost soudní 5, 804, 868, Soudy.
Přísnobor, školastik Pražský 5
Přístav, portus 213, 421, 422.
Přisvědčení o dluh v. Přiznán
Příštipkáři, renovatores vestiu vatores calceorum 564.
Přítoky, Zpritoc, ves 101.
Přivlastnění hory překážející 2
Přívozy, navigium, vectura u beam 217, 219, 676.
Příze, filamentum, garen 216.
Přiznání dluhu 1105.
Psanci, profugi regni, prosc 237, 336, 396, 397, 614, 934, 1002, 1007, 1010.
Psanství, psaní, zapsání na h scriptio 19, 22, 63, 74, 75,
Psi 181, 183.
Pšenice, triticum 139, 216.
Pšovka, Pzowka, vesnička u 676.
Ptactvo létavé, volatilia 181, 1
z Ptenína, de Ptenyn, Petr Pa
Půhonné 1106.
Půhony, citaciones, acciones bičem 18; k soudu du 944, 945, 1028, 1030; k so skému 150, 153; k soudů město 646, 721, 804; k so hraničným 238, 944, 945, 11 ticů o dluh, citacio pro de 150, 151, 153, 336, 337. Vi
Puchelperger Hanuš, měšťan 1152.
Puchperg, hory u m. Brodu
Půjčka, concessio 9, 11.
Purkard Tomáš, obecní star 566.
Purkart, maršálek kr. Č. 55, 57 novic, Zvíkov; Burcharchus, Magdeburský a komorník k 234; hofmistr dvora císařsk 504, 507, 508, 510, 537, 540.
Purkhartovic Tomáš, měšťan 770.

Purkmistři, magistri civium, magistri consulum, magistri juratorum, proconsules, prothoconsules, burgermeister, purgermaister 5, 137, 169, 184 až 186, 225, 226, 289, 290, 324, 368, 372, 391, 392, 415, 416, 420, 437, 440, 441, 443, 455, 456, 458, 480, 482, 483, 499, 507, 519, 520, 523 až 525, 533, 542, 543, 565, 567, 587, 588, 593, 606, 624, 631, 646, 663, 664, 671, 672, 677, 678, 680, 681, 685, 730, 731, 749, 750, 767, 772, 780, 782, 783, 789, 791—793, 797, 800, 804, 806—808, 811—813, 815, 816, 821, 825, 826, 833—835, 844 až 847, 849, 852—854, 856—860, 867 až 874, 876, 886, 889, 891, 893, 894, 897, 898, 900, 904—907, 910, 911, 913—917, 923, 924, 935, 936, 943, 946, 957, 960—962, 965—967, 969, 978, 980, 981, 984, 985, 987—989, 991, 993, 999, 1000, 1006—1012, 1014, 1016—1022, 1024, 1028, 1030 až 1037, 1039, 1058—1060, 1062, 1064—1069, 1071—1074, 1077—1082, 1089, 1090, 1092—1095, 1103, 1104, 1106—1112, 1115, 1118, 1130—1132, 1134—1140, 1148, 1149, 1152, 1156, 1157, 1159, 1161, 1164—1168, 1170 1172, 1176—1178, 1180, 1181. Viz Kmeté, Konšelé, Šepfmistři.

Purkrabí, castellani, capitanei, advocati, burggravii, purchgravii, purchraven, burggrafen 85, 89, 228, 382, 401, 403, 488, 549, 618, 621, 631, 648, 694, 700, 716, 723, 734, 741, 749, 761, 767, 775, 781, 784, 785, 797, 813, 820, 821, 828, 829, 840, 842, 852, 869, 873, 488, 913, 914, 923, 943, 946, 950, 969, 1006, 1021, 1034, 1037, 1039, 1049, 1050, 1064, 1065, 1073, 1085, 1110, 1114, 1117, 1118; arcibiskupští 675, 688, 691, 808, 809, 931, 1040, 1043, 1044, 1049, 1051—1053, 1055, 1057; v Albrechticích 869; na Bezdězi 450; v Domažlicích, purgravii Tustenses 207—209. 271, 335, 359, 362. 427—429, 592, 748, 749, 765, 861—863; na Frimberce 231, 234; na Hluboké 1034, 1077, 1115; na Hořině 809; Hradecký, v Hradci n. L. 198, 546, 713—715, 886, 1005, 1077; Chebský 55. 57; v. Chebsko; Kadaňský 300, 902, 1005. 1028, 1029; na Kameni 471; Karlšteinský 902, 1077; na Kašperce 902; na Křivoklátě 732, 1161; na Lichnici 49; na Lipnici 36, 171; v Litoměřicích 231, 234, 484, 485, 548; na Lokti 209, 210, 348, 349, 376, 459, 488, 564, 921—923, 1059, 1147, 1148, 1151, 1152; Magdeburští 232, 234, 503, 504, 507, 508, 510, 537, 540, 551; na Mělníce 675, 1182, 1183; na Michalovicích 1179, 1180; hradu Mosteckého 902, 981, 1028, 1029; na Nečtinách 902; Norimberští 500, 502 až 504, 507, 508, 510, 551, 1148, 1155, 1175—1177; v Perně 275, 677, 678; na Písku 307, 902, 1012, 1074, 1075; z Plavna 41, 42; v Poděbradech 297; na Potenšteině 522; hr. Pražského, burgravii Pragenses 31, 41, 42, 51, 55, 57, 136, 357, 358, 1003, 1005, 1153, 1162; na Přimdě 748, 749; na Ratumberce 778; na Střekově 471; na Tachově 663; na Toušeni 1180; z Wenína 31; z Weidy 31, 41, 42; na Vyšehradě 756, 758, 768, 803, 902; na Zvíkově 51, 1034; na Žebráce 1077.

Purkrabství, castellanatus, burggraviatus 300; Domažlické, burggraviatus in Tusta 208; Litoměřické 231, 234; Loketské 348; Písecké 1012.

Pusch Hentzmann, přísežný v Hoře Kutné 520.

Pušky, pixides 1029, 1084.

Původ, jistec, actor 63, 67, 74, 78, 95, 337. Viz Žalobník.

Puzanicnský klášter 6, 7.

Pych, násilé, violencia, viz Násilí; polní 25, 67, 68, 79, 246, 250. Viz Krádež.

Pytláctví, auscultatio nocturna leporum 183.

Rabenstein Jindřich, kmet m. Kolína n. L., 787.

Ráboský biskup 609.

z *Rabštejna*, Hynek Pluh, rada královský 781, 782; Jan, probošt Vyšehradský 630, 728.

Racek, opat Kladrubský 926, 927.

Rackův mlýn u m. Tachova 663, 1187.

Rada královská, krále Českého, rada panská, consilium regis, consilium consiliariorum d. regis, consilium nobilium 102, 141, 158, 441, 444, 478, 480, 487, 604, 617, 622, 631, 637, 642, 649, 659, 673, 794, 971, 982, 1002, 1084, 1149, 1165; krajská 1021; lantfridní, rada přísežná k hájení míru zemského 523, 634, 635, 1141, 1144 až 1148.

Rada městská, rada obecní, promluvení, consilium civitatis, commune consilium, colloquium, magistratus, der

rat 27, 289, 290, 313, 314, 316, 323, 330, 368, 391, 392, 399, 400, 425, 445, 447, 453, 464, 473, 474, 480, 482, 483, 499, 513, 523, 525, 533, 556, 557, 559, 565, 606, 624, 639, 663, 664, 671, 672, 677, 678, 681, 695, 701—703, 705, 731, 769, 782, 783, 797, 800, 801, 806, 812, 813, 815, 816, 821, 833—835, 846, 847, 849, 853—858, 867, 869, 871 až 874, 889, 891, 893, 894, 898, 906, 907, 913, 917, 924—926, 932, 935, 936, 943, 946, 957, 966, 967, 978, 980, 994, 994, 1006, 1016—1019, 1034—1036, 1039, 1059, 1060, 1067, 1069, 1080, 1090, 1104, 1130, 1131, 1134, 1135, 1137, 1138, 1141, 1143, 1147, 1148, 1152, 1164—1168, 1170, 1177; rada městská obojí 806. Viz Konšelé, Přísežní.

z *Radče* Václav, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.

Radešov, Radansfurt, Radensfurt, Radisfort, Rodisfurt, ves 487, 829, 921, 922.

Radlant, Rodlant, háj rychtářství Kolínského 241, 601, 641.

Radlice, vomer 216.

Rádlo, cultra, schar 216.

Radní lidé v. Konšelé, Přísežní, Rada městská; v šmitnách 1099; v preghauzu 1099.

Radnice, radní dům, rathouz, pretorium, domus consilii, domus judiciaria 282 až 284, 717, 907—910, 947—949, 1033.

Radobýl, Radobil, Radebeule, hora u Litoměřic 548, 549.

Radové královští, consiliarii regis, familiares, ratgeb, rete 286, 289, 430, 587, 725, 738, 773, 791, 792, 851, 889, 949, 960, 961, 968, 1015, 1068, 1084, 1085, 1106, 1130, 1133, 1138, 1148, 1162, 1178; krajští, rotleute 934.

Rakousy, Austria, Osterrich, Osterreich 242—244, 303, 306, 599, 741, 818, 819, 845, 846, 1112, 1113, 1116; vévoda Albrecht II. viz Albrecht II.; vína 925.

Raková, ves 1051, 1052.

Rakovník, Rakobnik, civitas Racobnicensis 181—183, 732, 733, 1070 až 1072;

— clo 732, 733; děkanství 1070; dříví z lesů královských 1070, 1071; důchody faráře 1070, 1071; faráři 1070 až 1072; konšelé, přísežní 181, 182, 1071; kostel farní 1070, 1072; krámy masné 1071;

— měšťané 181—183; město komorní 183; mlýny 1070—1072; mlýn Německý pod městem 1070; p
obecní 182, 183; piva vaření
potoky kolem města 182, 183;
a výsady 182; právo honeb
1070, 1071; právo patronátu
právo mílové 1070; purkmist

— rybolov 1071; rychtářové měs
182, 1071; ulice 1071; unge
732, 1072; úroky roční komo
183, 1070; vesnice šosovní 107

Rakušané 575.

Ramer Petr, přísežný m. Budějc

Raná, villa Rana, ves u Loun 1

Ranění, vulneratio v. Chromota, vení, Poranění.

Rankův de Ericinio Vojtěch, mist
lastik kapitoly Pražské 690, 6

Rány, vulnera, mutilaciones v. P

Ranzwerk Friduš, konšel m. Hor
843.

Rapotův Jindřich, přísežný Č
101.

Rasura v instrumentu notářské

Rašín, dominus Rassin 902.

z *Rataj*, Rathay, Přibyslav 108.

Rathouz v. Radnice.

Ratumberk hrad 778.

Rauhen hrad 1176.

Ražení haléřů v Chebu a v Nor
425, 426.

Reblinus, rychtář m. Jaroměře 1

Reciprocita práva v Chebsku 35

Reff, instrumentum, quod reff
215.

Regál horní 70, 81, 131; silniční

Registra komory arcibiskupské, r
camere 1040, 1042, 1046, 1048
komory královské, registrum
219; královská 268, 854; měst
880; papežská, regestrum 517;
a vydání kapitoly Pražské 49

Registrátoři královští v. Kancel
lovská Česká; listů papežský
956, 978.

Reidenbucher Vilém, pflegar ve V
1061, 1062.

Reichel Vavřinec, přísežný kmet
m. Pražského 1180.

Reinel, Raynel, Ješek, měšť. Ku
ský 1100.

Reinold, měšť. Německobrodský

Reinswerk Hanuš, kmet m. Hor
1129.

Reitner, Raythner, Jan, měšť. Ku
ský 1100.

ain, Reiczenstein, ves v Žatecku

stvo 1145.
relátoři k deskám 411, 1001.
s od sv. Petra, kmet města Mag-:ka 38.
cht Hanuš, měšť. Kutnohorský

lie 218, 219, 375; proti kupcům :ým 445, 446; proti šlechtě pro ccení dluhů 308, 309.
Štěpán, konšel mincířský v Hoře é 1099.
likuláš, radní v preghauzu na ch Kutných 1099.
Dětřich, přísežný na Horách ých 443.
hrabě, de Retz, Reczze, Recz, 503, 504, 507, 508, 510, 537, 540.
gen, Rutlingen 566.
litere reversive 447—450, 1017, 1020.
' královské 932. Viz Listy přiící.
rt Bartoloměj, měšť. m. Hradce 684, 685; Hanek, bratr jeho, a přísežný m. Hradce n. L., 685.
rk, hrad 992. Viz Osek.
burka páni: Boreš, Borsso 6, 37, 1, 42, 55, 57, řečený Hrabě 208, král. hejtman v Bavořích a Fran- 635, 645, starší 1160, mladší 974, 1160; Mikuláš, biskup Praž-32; Slávek, syn Boršův 55, 57.
peníz 217.
víno 926.
' 1099; v prengadě 378, 380.
subsidium, quod robota dicitur 305, 307.
labores hominum, servicia 136, 515, 902, 907, 1046, 1055—1058,

', Radlant, háj u St. Kolína 241.
špitál sv. Jana 255.
va, Rochaw, Kunrát rytíř 162.
oit, Rudlin, dědičný rychtář m. kého Mýta 587, 588. V. Rudlin.
ský Menhart, Meinlin Ruoxan, aner, měšťan Pražský 235, 236; láš 488; Sigmund, purkmistr Staměsta 1130.
sy, Rokyczanum, Rokeczana, opi-Rokczanum, Rokiczanense, opiforense in Rokyczan 580, 738, 930—932, 1045, 1051—1054;

— berně 931, 1053; dříví z lesů arcibiskupských 1053; důchody komory arcibiskupské z města 1051—1053; hrazení města 930, 931; kostel farní 580; krámy masné 1051, 1053; krčmy 1051, 1053;
— lesy 1051, 1052; město arcibiskupské trhové 931, 1052; měšťané 930, 931; mlýny 1053; občiny 1052; obchod 738; odvolání ze soudu městského 1052, 1054;
— platy do komory arcibiskupské 931; podkomoří arcibiskupský 1052, 1053; podymné 1051, 1052; pokladník arcibiskupský 1053; potok 1051, 1052; pozemky k městu příslušející 1052; požár 930, 931; právo dědičné 930, 1052; právo honební 1052, 1053; právo Staroměstské 1052, 1054; právo vlastnické 1052; proboštství sv. Augustina 580; předměstí 930, 931; purkrabí 931, 1051, 1053;
— roboty 1052, 1053; rychtářství městské 1053; silnice obchodní 738; soud městský 1054; stavování pro dluhy 1052; stráže purkrabího 1053; úroky roční 931, 1051, 1052; výprosy vdov a sirotků 1052.

Role, agri civitatis et ville 225, 258. Viz Lány.
Role, Raleyn, ves 1151, 1152.
Rollo 576.
Románské víno 925.
Ronov, hrad 189.
z Ronova, Ronaw, Čeněk 108, 1185; Smil 31.
Ronovec, Žumburk, Sumirburch, Sumerburc 48, 49, 107, 108, 1185.
Ronrojt, ves 604.
Rosejovice, ves kostela Starobydžovského 143.
Rosendorfer Jan, přísežný Německobrodský 574.
z Rosentala v. z Rožmitála.
Rosnice, Rosnicz, ves špitálu Hradeckého 384.
Rost Mikuláš, perkmistr hor viničných 544.
Rostauser Jindřich, měštan Klatovský 107.
Rotenburk 635.
Rothuetlin Jan, měštěnín m. Žatce 939.
Rotlev Jan, rychtář Čáslavský 326, 753; Jan, mincmistr královský 679, 680.
Rotmelczer Ottlinus, přísežný m. Brodu Něm. 164.
z Rottenfeldu Matouš 1051.

Roudnice hrad, castrum in Rudnicz 675, 688, 691; purkrabí arcibiskupští 675, 808, 809.

Roudnice, Rudnicz, opidum Rudnicense, město biskupské 39, 421, 471, 482, 632, 791—794, 1045, 1103; klášter Augustiniánský 632; plavba po Labi 471, 482; probošt 632; prodej obilí 421; přísežní 471; rychtář 471.

Roudnický, Rudniczer, Matěj, přísežný Starého m. Pražského 1130.

Rouhání 18, 19.

Roury vodní, canne, meatus 572.

Rouská, ves u Kolína 787.

Rousy, hora, mons dictus Rus, v Kutné Hoře 518, 519.

Roykowiczer Albert, přísežný m. Domažlic 277.

Rozdání purkrechtní, locacio emphyteotica 185, 186. Viz Právo emfyteutické.

Rozměření lánů neb dědin 228, 229. Viz Měření, Přeměření.

Rozsudí v. Úmluvce.

Rozsudky viz Nálezy smírčí, Výpovědi mocné.

Rozšiřování města 895.

z *Roztok* Jíra č. Jiřík, podkomoří král. Česk. 592, nejv. lovčí král. 732, 733, 762, 764, 769, rychtář Písecký 1118, 1156.

z *Rožmberka*, de Rosemberk, páni 709 až 711; Jindřich, komorník kr. Č. 137, 178, 179, 1102; Jindřich, popravce kraje Bechyňského 1005, 1102; Jan 1115; Jošt 530; Oldřich, bratr Joštův 530.

Rožmitál 1045.

z *Rožmitála*, de Rosental, Jakub, radní v šmitnách na Horách Kutných 1099; Jindřich, měšťan Kutnohorský 823, 825; Ortlib, rychtář dědičný v městě Nymburce 124; Petr, měšť. Kutnohorský 1100; Vincenc, hofmistr na Horách Kutných 823, 825; Zdeněk, popravce kraje Prachenského 1006.

Rožnov, Rosnow, ves v Budějovicku 381.

Ruben 2.

Ruda míry hodná, metallum mensura dignum 28.

Rudlin, Rudolf řeč. Roit, rychtář m. Vysokého Mýta 528—530, 587, 588; z Plané, obecní starší v Žatci 566.

Rudokupci, erckauféřové, erckaufarové 246—248, 1086.

Rudolf I, král Římský 38, 39, 93, 94, 96, 97, 122, 123, 388, 389, 505, 506; II, císař 661, 776; kr. Český 155, 157, 159, 231, 234; vévoda Sas maršálek říše Římské 309, 499, 500, 537, 538, 540; r Vysokého Mýta v. Rudlin.

Ruduš Erhart a Sigmund, radní bu 1175, 1176.

Ruffus Mikuláš, rychtář m. V Mýta 570.

Ruka mrtvá v. Statky mrtvé r

Rukavice, cyrotece 577.

Rukojemství, caucio fidejussoria 213, 217, 365, 561, viz Zá dluhy královské 679, 680, 9 1132, 1183, 1184.

Rukojmí, jistec, fidejussor 16 66, 74, 77, 95, 148, 149, 1 422, 423; míru 1061, 1062; 64, 75; za vraždu, fideiussor micidio 22, 64, 75.

Ruky utětí v. Utětí.

Rulant Duchek, přísežný kme m. Pražského 1130.

Rumělka, czinaber 487.

Rumpál, instrumentum, qu runboum 28.

Ruprecht, Rupertus, starší, Rýnský a vévoda Bavorsk ník říše R. 498, 500, 537; n krabí Rýnský, vév. Bavorsk pertus, vévoda Lehnický

Rus Jan, kaplan v Heřmani

Rusko, Russia 445.

Rušení pokoje, violacio, fr fridepruch 23—25, 64, 75.

Rušitelé míru, turbatores pa

Ruthard, měšťan Kutnohorsl

Ruthardův Frenclín, přisež Kutné 520; Kunclin, pe Horách Kutných 495, 49 370.

Rvaní, capillatio 14.

Rvenice, Lacus, ves 57—59.

Rybáři, piscatores 119, 56 1090.

Rybníky, piscine, teiche 24 326, 573, 601, 605, 639, 6 1115.

Rybolov, piscaciones, piscatt facultas piscandi, fischer 46, 61, 69, 80, 107, 135, 3 516, 663, 738, 1071, 1154, Klenici 128; v Labi 240 639, 641; v Mrlině 103, Ohři 770, 771; v řece Up tavě 1055, 1057.

Ryby, pisces 215, 218, 241 640, 846; slané, solené, sl

rynky, alleces, alleca, allecia, halleces, pisces salsi, gesalczen fissche, herynge 59, 60, 93, 215, 241, 421—423, 484 až 486, 599, 640, 801, 816, 819, 885; ryby sušené 942.

Rychta v. Dům rychetní, Rychtářství; Chodská, judicium Chodonum 206 až 209.

Rychtář dědinný 1086, 1087; horní 29, 131; mladší, judex junior 383, 538; židovský 937.

Rychtářové městští, súdcové měst, judices civitatum, richterius, richter 8, 9, 11—16, 18, 19, 21—27, 43—48, 50, 51, 53, 68, 72, 79, 84, 94—97, 101, 109, 113—115, 131, 134, 136, 137, 144, 149, 151, 152, 156, 158, 159, 162, 163, 165, 169, 170, 181—188, 196—199, 212, 217—222, 224, 227, 231, 233, 236 až 238, 244, 245, 247, 249, 250, 252, 254, 269, 270, 273, 276—278, 282 až 284, 295, 298, 300, 308, 311, 314, 318, 326—331, 333, 334, 336—339, 345, 353, 363—366, 370—373, 377, 382 až 385, 388, 393—400, 405, 408, 411, 412, 414, 417, 418, 420, 421, 424—427, 437, 440, 443, 445, 447, 448, 450, 451, 453, 454, 460—466, 471—475, 488, 489, 493, 494, 501, 506, 514, 519, 521 až 530, 537, 538, 542, 543, 545—547, 552, 554, 559, 562, 563, 565—567, 569 až 574, 576, 577, 579, 581, 587, 588, 590, 592—598, 600—603, 605, 606, 609, 610, 612—616, 618, 620, 621, 624, 625, 628, 629, 631, 637, 646, 677, 679, 684 až 687, 689, 690, 692, 694, 709, 710, 716, 719, 721, 723, 728, 730, 734 až 738, 741—743, 748—750, 752—755, 757—759, 761, 764—767, 771—773, 776—781, 784—789, 794, 795, 797, 802 až 804, 807, 808, 810, 814, 815, 817, 818, 820, 828, 835, 838, 839, 843, 844, 854, 855, 865, 866, 869—871, 876, 881, 883, 891, 898, 902, 904, 905, 908—912, 921, 922, 940—943, 946—950, 964, 967, 987, 994, 999, 1014, 1017, 1019 1021, 1025—1028, 1039, 1044—1046, 1050, 1064—1069, 1073—1075, 1077, 1088, 1089, 1093, 1105, 1107, 1112 až 1118, 1129—1131, 1149, 1150, 1157, 1167, 1169—1171, 1177, 1178, 1180, 1182, 1183; dědiční, judices hereditarii, erbrichter 185, 186, 326, 528, 529, 752—755; vesničtí, judices villarum 43, 44, 47, 136, 197, 250, 251, 761, 790, 791, 818, 820, 828, 844, 1073.

Rychtářství městské, rychty městské, judicia civitatum, officium judicatus, advocacia seu judicatus, statgericht, frey erbgericht 3, 4, 26, 84—91, 102, 103, 109—116, 118, 119, 123, 124, 126, 138 až 140, 145, 146, 178—181, 198—201, 240—243, 254, 256, 257, 270, 326, 338, 339, 395, 416, 417, 437, 438, 527—530, 545, 562, 592, 600—602, 627, 629, 636, 639—642, 684, 685, 687—693, 733, 739—741, 752—756, 777, 778, 786 až 788, 802, 803, 841, 861, 862, 876, 877, 881, 940—943, 994, 995, 1016, 1017, 1025—1028, 1045, 1053, 1054, 1056, 1065—1069, 1105, 1117, 1118, 1131, 1182, 1183; vesnické 7, 240, 241, 601, 690, 790, 791.

Rymer Duchek, přísežný kmet Star. m. Pražského 1130.

Rynk v. Náměstí.

Ryšiny, Ryssin, ves u Rakovníka 1071.

Rytířové, lidé rytířští, řád rytířský, milites, ordo militaris, ritter 3, 4, 8, 9, 11, 12, 22, 68, 69, 79, 80, 85, 89, 104, 127, 150, 153, 158, 162, 173, 266, 340 až 342, 353, 360, 361, 397, 460, 461, 542, 552, 610, 612, 613, 618, 648, 718, 723, 728, 761, 781, 785, 797, 813, 826, 828, 870, 889, 892, 903, 914, 919, 928 až 930, 933, 946, 950, 969, 982, 1002, 1019, 1021—1023, 1037, 1039, 1065, 1073, 1082, 1084, 1102, 1148, 1160 až 1162, 1173.

Řád, řehole, zákon, religio 21, 67, 78; sv. Antonína, ordo Anthoniensis, v Domažlicích 277; sv. Augustina v. Augustiniáni; benediktinský v. Kláštery řehole Benediktinské; Cistercienský, 6, 7 v. Kláštery řehole Cistercienské, Osek, Sedlec, Zbraslav; Dominikánský č. Kazatelů, fratres Predicatores 7, 180, na Mělníce 190, v Nymburce 297, v Praze 190, 191; Křižovnický viz Křižovníci, Maltézové, Němečtí rytíři; sv. Kláry v Praze 105; Německých rytířů v. Němečtí rytíři

Řády městské v. Statuta; soudní, modus et ritus judicandi et sententiandi 515.

z Řečeňan, Zreschenan, Jaroslav 108.

Řečice Červená 1045, 1179.

Řečník, advocatus, prolocutor, causidicus 12, 15, 18, 23, 66, 77, 519.

Ředvice, Redwicz, městečko v Chebsku 367, 503, 505.

Řehole přijetí 661 v. Řád.

Řeholníci v. Mniši.

Řehoř XI, papež 517; biskup Pražský 128, 129, 134, 135; magister machinarum 902.
Řehořův Henslin, přísežný Německobrodský 574.
Řeka v. Právo vodní.
Řemesla, artificia, artes mechanice, opere, mechanica officia 57, 58, 220, 221, 229, 230, 233, 406, 409, 456, 457, 459, 564, 719, 830, 831; v obvodu mílovém 693, 694, 1081, 1083, 1095, 1112, 1114, 1117, 1135, 1136, 1162, 1163.
Řemeslníci, dělníci řemesla, manuales operarii, artifices mechanici, artis mechanice operarii, artifices, opifices, mechanici, hantwerker, hantwerkleute 58, 149—151, 153, 154, 221, 230, 233, 242—244, 252, 254, 281–284, 303, 304, 306, 406, 409, 452, 453, 527, 564, 830, 861, 862, 903, 908, 1028, 1029.
Řepín, Rzepin, Rippein, komendor řádu německých rytířů v Ř. 163, 165, 746.
Řezníci, carnifices, fleyshacker, fleyschawer, fleischer 143, 179, 186, 187, 220, 221, 229, 230, 233, 242, 243, 252, 254, 281—283, 331, 406, 409, 564, 599, 719, 787, 830, 862, 903, 907—911, 942, 986, 987, 1091, 1139. Viz Krámy masné.
Řeznictví, carnificium 456, 457, 459.
Řezno, Ratispona, Regenspuorch 54, 196, 271, 272, 503—513, 918; biskupové 32, 54, 504, 507, 508, 510, 1176; diecese 391, 804, 805.
Říčník, recznik, v Úpě Hynek 34.
Řím, Roma 13, 127, 805, 814, 815, 822, 823, 944, 945, 951, 955, 956, 974, 978.
Římská říše v. Říše.
Římští císařové, Romanorum imperatores 51, 52, 374, 375; králové 38, 39.
Říše Česká, regnum et corona Boemie, das reich zu Beheim 188, 391, 497, 498, 521, 879. Viz Čechy, Koruna Česká.
Říše Římská, sacrum imperium Romanum, das heylige Romische reich 94, 96, 143, 144, 267, 391, 445, 497, 498, 508, 509, 521.
Řízení soudní 14—27, 62—68, 73—79, 93—96, 148, 149, 152, 163, 165, 217, 218, 236—238, 245, 249, 311, 329, 336, 337, 365; oficiální 27, 68, 79.
Sádko Jan, přísežný m. Loun 909.
Sádlo, arvina 484, 485, 487.
Sádlo Janek 901.
Sady staré, pomeria antiqua 627, 629.
Sáh, kachtr, mensura, quod claffter dicitur 29.
Sák Mareš z Bohuňovic 1093.
Sakrista kostela Pražského 496
Samoschly v. Dříví suché.
Sandoměřský palatin 430.
Sarp Jindřich, měšt. Klatovský
Sasko, Saxonia, Sachsen, vévod 451, 499, 500, 537, 538, 540,
ze Sassenhúsů, de Sassenhusen 504.
Saxo Jan, registrátor král. 592, 649, 650, 652, 654, 674.
Sázava, řeka, fluvium Zazavi 573.
Sázavský klášter sv. Prokopa
Sázení hranic, limitacio 519; nice; konšelů, locacio cons Obnovení rady, Volba.
Sbírky městské, obecní, lozunky, šosy, collecte, exacciones, soluciones, subsidia, lozunge, contribuciones civitatum, ste czung, geschoss, lozung de 31, 69, 80, 126, 164, 188, 258, 262, 269, 319—321, 491, 541, 624, 635—638, 656, 660, 670, 673, 754, 970, 971, 1092, 1094, 10 1170.
Sčrba, Scrrba, Valentin, přís Vodňan 579
Sdělení práva v. Právo městsk
Sebřenka Jakub, přísežný m. 579.
Sedání v. Souboj.
Sedláci, villani, rustici, ruricole gebawer 190, 331, 406, 407, 484, 486, 515. 844, 892, 899,
ze Sedlce Beneš 1007.
Sedlčany, oppidum Sedlczan 406, 409.
Sedlec, klášter řádu Cisterci claustrum Cedlicense, mon Sedliczense, Zedlitzense, de in Czedlicz 7, 100, 120, 1 266, 515—520, 534—537, 641, 642, 686, 687, 901, 10 1120, 1123, 1125, 1127—11 chody jeho z hor 535, 536; jeho statků 516; lázně j 516, 519, 520; mlýny jeho 6 tové 7, 100, 263, 264, 266, 518, 535, 536, 594, 596, 6 686, 687, 1093; pastviny j patronem kostela Malínské Horských 517, 518; právo jeh kaplím 515—518; právo k I 687; převor 594, 595; soud

515, 535, 536; spory s Kutnou Horou 534—537; statky klášterní 264, 266, 515—520, 535, 536; špitály jeho 516, 517

Sedlice, Sedlicz, kostel farní řádu křižovníků s červ. hvězdou s kostely filiálními 514

Sedlo, Satel, ves 1151, 1152

Sedmihradsko, biskup 609, vojvoda 609, 679.

Sekáči, messores 1046.

Sekání pramene 25.

Sekret královský, sigillum secretum, sigillum minus 138, 156—158, 166, 167, 184, 201, 204.

Sekretáři královští 567, 1064.

Selb, městys v Chebsku, mercht Selben, 290, 291, 367, 503, 505, 1155.

ze Selbu Sigmar, Sigmarus de Selven, lesmistr krajiny Chebské 393, 510.

Semenec, Syemetecz, Semetec, Svinětec, les arcibiskupský u m. Týna n. Vlt. 1055, 1057, 1058.

Semeno česneku, semen porri 217; řepkové, semen rapularum 217.

Senátoři v Chebu 95.

Seno, dvorský sudí v Uhrách 609.

Senomaty, Syenomat oppidum, městečko u Rakovníka 181, 182, 1070, 1071.

Seňský biskup, episcopus Segniensis 530, 609, 685.

Seurre, Sor, m. v Burgundsku 287.

ze Seydy, ze Zeydova, Albrecht, šenk 902, 981.

Sezení rady, coloquia 218. Viz Schůze.

Shromáždění obce 564, 1099.

Schadernicht, Schadirnicht, Henclin, ob. starší v Žatci 566.

Scheibel Jan, přísežný m. Budějovic 881.

Schenkeldorf, Šenklhof, ves k Brodu Německému příslušející 69, 80.

Schermer, Ssermer, Mikuláš, měšť. Kutnohorský 1100.

Schiffgasse, vicus Sciphgaze, osada u Chebu 2, 3.

Schiller Dittlin, přísežný m. Netolic 579.

Schlechtin Kulin, hrad 1176.

Schobir Jindřich, Hentzmanus, přísežný na Horách Kutnách 443.

ze Schönburka, de Sonburg, Vilém 843.

Schöneck 1143.

Schonfelder Petr, obyvatel m. Olomouce 606.

Schönkirchen 1143.

Schram Mareš, přísežný kmet Star. m. Pražského 1180.

Schutauf Henslin, konšel m. Žatce 565.

Schutter Herman, přísežný m. Netolic 579.

Schůze ranní rady, potaz, matutinum colloquium, maniloquium 15, 16.

Schůze rady landfridní 1141, 1145.

— tajné řemesel v. Jednoty tajné.

Schwäbischwerd, město říšské ve Švabích 680

Schwarzenberk, hrad 1143, 1146.

ze Schwarzburku, de Svarczburg, hrabata 1146, 1147; Gunther 587; Jindřich 503, 504, 507, 508, 510.

Sidelman, Sydelmann, měšť. Kutnohorský a rychtář ve Velimi 250, 251.

Siena, město Vlašské 430.

Sifrid, notář a správce školy v Brodě Německém 108

Sifridův Jan, kmet m. Litoměřic 420

Sigfrid z Mišně, měšťan Litoměřický 32.

Sigmund, císař Římský 502, 545, 546, 1172.

Silnic hájení, beschirmung der strassen vnd des landes 609—614; opravování 286, 287, 625, 817. Viz Cest opravování.

Silnice obchodní, obecné, nucené, veřejné, královské, staré, cesty veřejné; strate et vie publice, strate provinciales, semite mercium, strate regie, juste 43, 45, 48, 57, 58, 96, 186, 187, 195, 205, 220, 221, 229—235, 238, 242—244, 303, 304, 306, 313, 358, 359, 455, 456, 458, 466, 469, 487, 488, 612, 615, 616, 621, 676, 710, 716, 738, 747—750, 765, 766, 818, 819, 828, 829, 845, 846, 851 až 854, 935, 945, 946, 983, 1023, 1030, 1061, 1074—1079, 1081, 1088, 1102, 1112—1114, 1116.

Silnice obchodní do Bavor 765, 766, k Chebu 616, ku Kadani 186, 187, k Lounům 195, 313, do Míšně 57, 58, 945, 946, do Moravy 43, 45, 48, k Pasovu 205, k Písku 1078, do Rakous 1112—1114, 1116, k Vodňanům 303, 304, 306; říše Římské 445.

Silnice postranní, nové, cesty neobyčejné, strate inconsuete et prohibite, devia, fremde, new, vngewöhnliche strassen 304, 306, 313, 468, 469, 621, 747, 748, 889, 935, 1028, 1030, 1039, 1074 až

1078, 1081, 1083, 1084, 1102, 1112, 1115, 1150.
Sirotci, orphani 931, 1040, 1044, 1046, 1050, 1052, 1087.
Sjezdy krajské, colloquia seu convocationes nobilium provincie 252, 254, 1161; landfridní 1145; purkrabí, klášterů a měst 1006.
Skaderský biskup 609.
Skalice klášter 901.
ze Skamheimu, de Scamhaym, Fridrich, notář císařovny Alžběty Pomoř., 742.
Sklad zboží, deposicio mercium, rerum venalium, vendibilium seu mercimoniorum, que niderlag vulgariter dicitur, die nyderlag 58—60, 92, 93, 149, 151, 166, 167, 229—234, 238, 326, 412, 413, 419—423, 455, 456, 458, 479, 481, 482, 542—544, 623, 722, 746, 753, 754, 819, 825, 826, 834, 845, 947, 957, 1103, 1104, 1186.
Sklad zboží po lodích přiveženého a z lodí vysutého, oneraciones et exoneraciones navium, que wlgariter niderlag et ladung dicuntur 212, 213, 219, 230, 231, 233—235.
Sklady dříví, deposicio lignorum 585, 586; obilí 575—577, 677, 678; slanečků a ryb, depositura allecum ac piscium 240, 241, 601, 639, 640, 885, 886; soli, deposicio salis, exoneracio salis 315, 316, 639, 640, 967, 1077, 1103, 1149, soli prostičné, deposicio salis, que stender wlgariter dicitur, 468, 469, viz Ungelt ze soli; sukna 885, 886; vína v Kolíně 639, 640; zbraní 577—579. Viz Válečnictví.
Sklepník, cellerarius kláštera 97.
Skřekov, hrad 183.
Skřenář, ves u Bydžova 1086.
Slad, braseum, brasium 216, 943.
Sládci v. Pivovárníci.
Sladovníci, brasiatores, braseatores, melczer 220, 221, 229, 230, 233, 394, 564, 566, 719, 881, 903.
Sladovny, braseatoria, brasiatocia, melczhuser 187, 240, 241, 304, 306, 491, 492, 529, 640, 693, 753, 754, 910, 1028, 1029, 1042, 1045, 1112, 1114, 1117.
Sladů dělání, brasiorum paracio 57, 58, 242, 243, 252, 254, 263—265, 303, 304, 306, 397, 406, 409, 693, 862, 1081, 1083, 1095, 1135, 1136.
Slané, město Slánské, Slana, Slan, civitas Slany, civitas Slanensis, civitas in Slana 309—311, 317, 325, 603, 615, 616, 654, 662, 671, 701, 705, 707, 717—719, [illegible] až 877, 881, 901, 902, 904, [illegible] 1020, 1030, 1095, 1096, 1169;
— berně 309, 310, 901, [illegible] 1095; clo 829, 1013, [illegible]; městské 310, 704, 707; [illegible] konšelé přísežní 324, 325, [illegible] 876, 877, 881, 904, 905, [illegible] krámy masné a chlebné [illegible] lány k městu přiměřené 309.
— měšťané 309, 310, 325, [illegible] 671, 701, 705, 717—719, 881; 616; obnova rady 321—32[illegible] osvobození od mostného [illegible] Pražském 309; pastviny [illegible] 718; piva vaření 719, 1095; moří 321—325, 848; požár [illegible]
— práva a výsady 309, 310; [illegible] dičné 654, 662, 671; práv[illegible] burské 309, právo milové [illegible] vlastnické 662, 671; předn[illegible] 310, 717, 718; purkmistři [illegible] 905, 1030, 1095;
— radnice 717; rychtáři mě[illegible] 615, 616, 719, 876, 877, 905; rychtářství městské [illegible] řemesla, řemeslníci 719, 8[illegible] silnice obchodní 616, 829; lání 1095; soud městský 881; starší obecní 322—32[illegible] šosovní 322—325;
— trhy 1095; ungelt solní úroky roční komorní 309, 881, 902, 904, 905, 1169; téřství 704, 707; zatýkání [illegible] 719; založení města 310.
Slanečky viz Ryby slané.
Slanina 943.
Slánsko, provincia Slana 317.
Slávek, Slawko, konšel m. Ber[illegible]
Slavětín, Zlavatin, na Moravě
Slavětín, Slawateyn, Slawietin, 467—469.
ze Slavětína Jakub 34.
ze Slavic Hrdibor a Lvík 117
Slavonské království, regnum 609.
Slevení berně král., indult[illegible] berne regalis 901.
ze Sleydy Kunrát, sekretář 353.
Slib věrnosti, holdování, fideli[illegible] bitum sacramentum, homagi[illegible] gium fidelitatis 156, 159, 20[illegible] 393, 446—448, 589, 992, 1[illegible] Přísaha věrnosti.

Sloupno, Slupna 168.
Slova hanlivá, verba vituperosa, snode worte 24. Viz Nářek cti.
Slovanský klášter v Novém městě Pražském, monasterium sancti Hieronymi Slavorum ord. scti Benedicti 426.
Sluha, servus, serviens 95, 216.
Sluhové komory král., servi camere 767, 768, 871 v. Židé.
Slupná, ves pustá kláštera Zderazského 588.
Služba dvorská, servicium, familiaritas curie 161, 395; manská, servicium 173, 209, 210; proti zemi a koruně České 1002; vojenská 49. Viz Válečnictví.
Služebníci, servitores, famuli, familiares servi, dinstlute, knechte 21, 67, 78, 162—165, 226, 401, 403, 759, 781 892, 931; arcibiskupští 884; komory královské, camerknechte 767, 768, 871; královští, servitores regis vel curiae 327, 339, 395, 732; přikázaní 1040, 1043, 1048, 1049. Viz Čeledín, Panošové.
Služebnosti domův 657, 638.
Služka, ancilla 95.
Smazné v. Výmazné.
Smetana z Proseče Václav 772, Tomáš 772.
Směna, commutacio, concambium, cambium, permutacio 1, 3, 215—217; obročí 992; vína za sůl 216; zboží nemovitého 1094, 1095.
Směnárna, officium, leyhampt 574, 575; stříbra, vexl 248.
ze Smilkova Jan 1007, 1181.
Smilstvo, fornicacio 26, 70, 81.
Smilův Brod v. Německý Brod.
Smlouva, contractus, reconciliacio 55, 56, 236, 237, 559; kupní v. Trh; obchodní 1129, 1130; o vraždu 169.
Smluvení pře v. Úmluva.
Smolař, picariator 579.
Smůla, pix 484, 485.
Snesení obecní v. Statuta; radní 659; sněmovní 397.
Sněm církevní 977; říšský, curia 96, 810; zemský, colloquium generale 397.
Snopl Henslin, měšt. Kadaňský 947, 948.
Sobek, Sobcho, probošt kl. Zderazského 138.
Soběhrd, Zebcherdus (z rodu Černínů) 31.
ze Soběluch, Zobituch, Sobituch, Budislav 71, 82, 108.
Soch (žok?) soli, mensura salis, que soch dicitur 213, 214.
Socha, statua 19.
Sokol Václav, rychtář m. Nymburka 755, 756; Vít, rychtář m. Nymburka 967, 1169—1171.
Solfeld 1142.
Somburk Jan, farář v Ústí n. L. 502.
Sondershausen, Sundershawsen 1143.
Sotlín Jindřich, rychtář m. Mělníka 733; Petr, měštan m. Mělníka 733.
Souboj, bitva, sedání, duellum 23, 62, 63, 73, 74, 94, 100, 212, 218, 236, 237, 1174—1177; jeho zápověď 746.
Soud biskupský, judicium episcopale 140; brtníků v Chebsku 393, 510; cúdní, krajský v. Cúdy krajské; denominátů v Chebu, judicium septem virorum 95; duchovní, judicium spirituale, geistliche gerichte 5, 21, 70, 81, 366, 390, 482, 494, 495, 721, 804, 883, 884, 944, 973, 1013, 1014, 1028, 1030; v. Právo duchovní
Soud dvorský, judicium curie, hofgericht 863—865, 1172, 1174; hejtmana království Českého 341; hofrychtéře 788, 789, 865; hrdelní, halsgericht 100, 437, 438, 452, 688, 692, 753, 917; horní 1186; Chebský, judicium Egrense, gericht zu Eger 95, 200, 201, 290, 424, 503, 504, 513, 521, 891, 899, 906, 907; Chodský v Domažlicích 206, 207; klášterní, judicium claustrale 134, 135, 472, 515, 534—536.
Soud královský, judicium regis, die richter des kuniglichen hofes 15, 18, 37, 39, 100, 134, 136, 186, 187, 224, 225, 232, 234, 263—265, 285, 339, 341, 348, 386, 394, 417, 431, 477, 480, 483, 525, 526, 563—565, 585, 632, 640, 646, 699, 773, 789, 792, 904, 925, 982, 1028, 1066, 1074, 1081—1085, 1174, 1176; landfridní 1142, 1144, 1145; lesmistra v Chebsku 393, 510; manský 341; markraběte moravského 699; mincmistra 842, 843; perkmistra hor viničných 925; rychtáře městského 457, 459, 753, 754 viz Rychtáři městští; světský, iudicium seculare, weltlich gerichte 70, 80, 390, 721, 804; šlechty 95; trestní v. Soud hrdelní; úmluvčí v. Úmluvci; zavitý, zahájený, judicium contestatum, peremptorium, banteiding 17, 27, 558, 559, 909; zahraniční 238.

Soud zemský, súd země, právo zemské, Pragense judicium, judicium beneficiariorum Pragensium, judicium provinciale, judicium terre, judicium czude Pragensis, zuda Pragensis 50, 100, 136, 144, 150, 153, 186, 188, 219, 221, 222, 224, 232, 348, 804, 1002, 1003.

Soud zemský, das landgericht, v Chebsku 870, v Norimberce 1175—1177, v říši 1174; zlodějský, sentencia furis 64, 75; Židovský, judicium Judeorum 437, 438.

Soudce dvorský, sudí dvorský, judex curie regalis, hofrichter, v Čechách 422, 423, 471, 526, 842, 843, 1156; v Uhrách 609; klášterní 536; krajiny Chebské viz Soud Chebský; krajinský v Německém Brodě 162, 171; krajský, judex provincialis, advocatus provincialis v. Cúdaři, Cúdy, Soudy krajské.

Soudcové duchovní 1014; papežští, auditores causarum palacii apostolici 1119; zemští, judices per regnum Boemie constituti, judices seu czudarii regni Boemie, urzednicones 411, 412, 417, 418, 461, 583, 772 až 774.

Soudnictví, konání spravedlnosti 767, 768.

Soudy cúdní, krajské, judicia czude, judicia beneficiariorum, provinciarum, jura seu judicia provincialia, landgerichte 136, 141, 207, 209, 210, 219, 221, 263 až 265, 267, 291, 293, 302, 334, 341, 429—430, 804, 918, 928; viz Cúdaři, Cúdy, Poprava, Popravcové.

Soudy městské, jura, judicia civitatum, judicium civium 5, 8, 9, 11, 27, 39, 43, 44, 47, 49, 50, 66, 77, 100, 114, 136, 141, 142, 148, 149, 152, 162, 163, 165, 186—188, 196, 197, 200, 222, 224, 252, 254, 260, 263—265, 291, 293, 302, 304, 307, 308, 311, 321—325, 334, 336—338, 360, 361, 366, 367, 398, 423, 424, 427, 431, 526, 531, 535, 540, 541, 587, 589, 640, 645, 646, 688, 689, 692, 721, 746, 753, 773, 844, 868, 881, 910, 925, 1014, 1015, 1028, 1030, 1086; viz Immunita soudní.

Soudy městské vyšší, judicia majora, altius jus, judicium superius 15, 229, 232, 233, 238, 304, 307, 339, 774, 788, 789, 1052, 1186; náhlé v. Poprava; papežské, palacium apostolicum 954, 976; patrimoniální, panské, vrchnostenské 61, 66, 69, 77, 80, 210, 293, 515, 973, 1105; podkomořské, královského podkomořího, judicia camerariorum regis, hofgerichte 149, 151, 152, 154, 186—188, 224, 322, 324, 325, 339, 522, 739, 754, 788, 789, 848, 864, 942, 947, 948, 1013, 1015, 1066, 1068, 1069, 1074—1078, 1087; podkomořího královny, hofgericht 864; podkomořího arcibiskupského 688, 692; vesnické 43, 44, 47, 515.

Soukeníci, pannifices, tuchmacher, wollenweber 282, 284, 473—475, 563—566, 731, 852.

Soukenictví, řemeslo súkeničie, ars pannificii 473, 474, 564.

Soukup 67, 78; pravý, verus venditor, guaranditor 22.

Sousedé, vicini 22.

Souše, samoschly, v. Dříví suché.

Sova Ondřej, purkmistr m. Budějovic 1115.

Sparnberk 1143.

ze Sparnberka Hanuš 1147.

Spatzman Dětřich 51.

Spatzmanův Jindřich, konšel m. Žatce 565.

Spiemberg v Lužici 444.

Spiknutí uhléřů, conspiratorie colligancie 245, 249.

Spisylas Hanuš, konšel m. Hory Kutné 1130.

Splavidlo štoly, wasserseyge 29.

Splitský arcibiskup 609.

Společnost viz Tovaryšstvo.

Spolky branné 766, 767; tajné řemeslníků, secrete artificum convenciones, occulta conventicula 473, 474, 566, uhlířů 249. Viz Cechy.

Spoluvina v. Pomoc.

Správa, evikce 824.

Správa duchovní 1121, v. Práva farní; statků zádušních v. Statky církevní; škol, regimen scolarum 5, 298, 594; špitálu, disposicio et gubernacio hospitalis, cura, regimen et administracio hospitalis, tuicio hospitalis 384, 455, 502, 514, 515, 546, 554, 594, 595, 632, 633, 759, 854, 855, 938, 939, 1000. Viz Správce špitálu.

Správce hradu, pfleger 270, 271, 424; kostela, custos 824; pokladu král., thesaurarius 391, 442, 444, 471; sklepa klášterního, celerarius 7, 519, 1093; statků, tutor, provisor bono-

rum 728, 808; špitálu, mistr špitálu, rector hospitalis, magister hospitalensis, prior, procurator hospitalis 106, 129, 271, 277, 278, 385, 463, 502, 514, 515, 539, 546, 759, 760, 811, 812, 969, 987—990, 997, 999, 1000; urbury král., provisor urbure 791, 792.

Správcové hor 261; krajů, rectores provinciarum, anwalden 299, 870, 873; měst královských, vladaři, rectores civitatum 270, 394, 395, 563; škol, rektoři, mistři školní, školmistři, magistri scolarum, magister schole, rector scole, scolarium, schulmaister 5, 108, 298, 299, 594, 595, 681, 682, 787, 986, 987; země České, hewptman vnd vorweser in der crone czu Beheim v. Hejtmané království.

Správkáři šatů, renovatores vestium 564.

Způsobilost k nabývání statků svobodných 187, 188, 411, 642, 644, 794, 795, 1034.

Srěmský biskup 609.

Srpy, falces 216, 943.

ze Stahrenberka Erkenbert, purkrabí a bratr jeho Jindřich 37, 39, 41.

ze Stankova Štěpán, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.

z Staňkovic Ješek, měšt. m. Žatce 770.

Staňkovice, ves u Žatce 472, 729.

Stará Boleslav, Boleslaw, Boleslavia Antiqua 530, 587; děkan 52, 53; kanovníci 502, 881; kapitola 53; proboštové 6, 53, 995.

ze Staré v. z Jenšteina Pavel.

Staré Hrady, Aldemburg 771.

Staré město Pražské, Větší město Pražské, civitas Praga, civitas Pragensis, Antiqua seu Maior civitas Pragensis, stat Prage, Grosse, Grossere, Alde stat zu Prage 7, 32, 33, 51, 105, 109, 114, 137, 138, 141, 155—157, 160, 177. 178, 180, 181, 235, 236, 242—244, 256, 258, 303, 304, 306, 308—310, 324, 333, 334, 359, 360, 363, 374 až 376, 442, 443, 455, 458, 460, 461, 476, 483, 485, 488, 489, 502, 511, 512, 530, 531, 544, 545, 608, 640, 650, 653, 656, 660, 666, 670, 679, 680, 682, 683, 724, 738, 745, 748, 749, 753, 754, 769, 788 až 791, 818, 819, 829, 876—878, 901, 1013, 1018, 1020, 1030, 1040, 1042, 1048, 1052, 1054, 1056, 1058, 1074 až 1078, 1094, 1104, 1129, 1130, 1164, 1168;

— apelace 789, 1042, 1048, 1052, 1054, 1056, 1058; brány městské 1020; clo 32, 268, 309, 310, 375, 1013; immunita soudní 333, 334; jednota s Kutnou Horou 443, 1130; kláštery: sv. Benedikta 901; sv. Ducha 1094; sv. Jakuba 1101, 1127; sv. Kláry 105; sv. Vavřince a sv. Anny 190, 191;

— kmeté 679, 680, 1130; konšelé (přísežní, rada) 138, 489, 819, 1168; kostely: sv. Františka konec mosta 32; sv. Petra na Poříčí 33; sv. Valentina 33; kožešníci 160; křižovníci v. Křižovníci; kupci 608, 819, 878;

— měšťané 7, 109, 155, 157, 160, 180, 181, 235, 236, 256, 333, 359, 360, 374, 375, 442, 443, 460, 461, 476, 488, 511, 512, 530, 531, 640, 656, 666, 670, 682, 738, 753, 754, 769, 788, 876, 877; most kamenný 309, 310, 1020; mostné 1020; nezastavitelnost města 156, 157, 177, 178;

— obchod 374, 375, 442, 748, 749, 754, 819, 1130; pečeť městská 138, 1104; pečeť perkmistra hor viničných 545; perkmistři hor viničných 544, 545; platy k obci 489; práva a svobody 155, 157, 445, 456, 458, 511, 512, 656, 660, 683, 724; práva tržní 256, 258; práva viničná 544, 682, 683, 1168;

— právo dědičné 650, 653, 656, 660, 665; právo měšťanské 442, 511, 512; právo Norimberské 790; pr. Staroměstské, právo městské 141, 242, 243, 308, 334, 442, 455, 456, 458, 649 až 670, 683, 724, 745, 791, 1040, 1042, 1043, 1048, 1049, 1052, 1054, 1056, 1058, 1164; prodej masa a chleba 769; prodej soli 363, 483, 485; protonotář městský 502;

— purkmistři 137, 324, 1130, 1168; rychtáři 51, 137, 489, 679, 680; rychtářství městské 114; sbírky obecní 476; silnice obchodní 243, 244, 303, 304, 306, 738, 748, 749, 818, 829, 1074 až 1078; sklad zboží 819; slib věrnosti králi 1018; smlouva obchodní s Horníky 1129, 1130; spory s Chebskými 374, 375;

— statky klášterní 489; statky šosovní 333, 334; statuta obecní 374, 375; stavování kupců 819; stolice vyšší městská 789; střelci 1030; trh výroční 360; Týnský dvůr 1078, 1164; ungelt 1013—1020; úředníci Týnští 1078, ungeltní 819; úroky roční do-

novní 476; vinice kolem města 545, 1168; založení města 790.

Starosta města, senior civitatis 169.

Starší obecní neb z obce, starší měšťané, cives seniores, seniores civitatis, cives ex parte communitatis electi, die eldesten aus der gemeinde, witaigste und clugeste lute 185, 231, 234, 247, 273, 295, 316, 322, 325, 331, 420, 532, 533, 549, 564—566, 635, 910, 912, 1066, 1099; mincíři 1099; taviři stříbra 379.

Statky arcibiskupské, biskupské, bona episcopatus 142, 163, 165, 304, 306, 688, 691; církevní, duchovní, kostelní, zádušní, bona ecclesiastica, dotes ecclesiarum, bona dotalia ecclesiarum 32, 35, 36, 129, 130, 134, 222—224, 304, 306, 341, 536, 537, 756, 757, 760, 785, 911, 912, 997; dědičné, svobodné, spupné, nemovité, dědiny, dědictví, bona vel predia libera, patrimonialia, hereditaria, immobilia, allodia, hereditates, possessiones libere, erb und eygen, unvarunde eigen, freye guter auf dem lande 6, 72, 125, 187, 188, 225, 236, 237, 269, 273, 291, 293, 317 a 321, 323, 333, 334, 369, 370, 385, 420, 423, 435, 461, 464, 465, 501, 556, 583, 619, 642, 644, 646, 647, 649, 650, 653, 655, 656, 660, 665, 669, 670, 673, 709, 774, 776, 794, 795, 906, 911, 913, 948, 949, 969, 987, 989, 997, 1034, 1035, 1043, 1049, 1112, 1112, 1126, viz Dědictví, Zboží; dluhy zavázané 68, 79; emtyteutické, uroční, zákupné, bona censualia 129, 130, 224, 263—269, 385; klášterní, hereditates monasteriorum, bona claustralia, b. religiosorum 134, 136, 199, 284, 285, 293, 366, 472, 489, 515, 516, 520, 534—536; koruny České 497, 499—500, 530, 531, 1172, 1175;

Statky královské, bona regalia 142, 151, 197, 198, 227, 795; lenní manské, bona homagialia, b. vasallorum, bona feodalia, lehenschaften 293, 583, 911, 913, 969, 997, 1111; městské, bona civilia 603, 604, 851, 948, 949; měšťanů 8, 9, 11; mrtvé ruky 35, 538, 539, 541, 557, 604, 642, 644, 647, 655, 660, 661, 898, 948, 1110—1112, viz též Odkazy k mrtvé ruce; odsouzené, konfiskované, propadené pro zločiny, bona maleficorum hominum 169, 401—403, 506, 1002; odumřelé v. Odúmrti; opatské, opatství, abbacia 163, 165; otcovské, bona paterna 1027; panské, šlechtické, hereditates, bona baronum, nobilium 151, 161, 197, 198, 304, 306, 794, 795; proboštské, possessiones ad preposituram et prebendas spectantes 163, 165, 184, 968; rychtářské 639—642, 684; šosovní, pod šos městský příslušné k městu přiměřené, hereditates ad civitates mensurate et spectantes, bona ad civitates pertinencia, bona civitatibus commensurata, admensurata 129—131, 150, 153, 167, 188, 191, 202, 224, 239, 258, 268, 269, 293, 319, 320, 323, 333, 334, 355, 540, 541, 619, 764, 765, 970, 971, 1035, 1092, 1175; viz Vesnice; špitálské, bona hospitalium 271, 272, 384, 385, 454, 455, 462, 463, 514, 515, 538—540, 595, 633, 854, 855, 938, 939, 969, 999, 1000.

Statuta církevní, provincialní, synodalní, constitutiones synodales 7, 945; obecní, městská, statuta civitatis, constitutiones civitatum, ordenunge und schikunge 9, 10, 12, 13, 27, 218, 263, 265, 338, 339, 365, 374, 375, 407, 410, 415, 420, 445, 473, 483—486, 549, 550, 617, 856, 857, 910, 911, 926, 942, 943, 1099, 1100, 1164, 1168; řemeslnická 473, 474.

Stavba domů městských 118, 149, 151, 154, 166; hradů 406, 409, 425; kostela, opus ecclesie 19; mostu 921; veřejná 136.

Staveniště domů v. Městiště.

Stavné, annevanc 21, 25.

Stavování dlužníkův a jich jmění pro dluhy, zatýkání, fentování jich, arrestacio, impignoracio, occupacio debitorum pro debitis 18, 50, 58, 59, 66, 77, 93, 95, 148, 151, 154, 163, 165, 177, 194, 195, 219, 221, 238, 244, 245, 247—249, 252, 253, 276, 303, 304, 307, 308, 336, 337, 374, 375, 435, 455—459, 461, 520, 552, 617, 618, 718, 719, 842, 843, 961, 962, 965, 995, 1040, 1043, 1049, 1052, 1078; koní, dobytka, arrestacio equorum, pferde anfangen, anevanc 21, 22, 25, 67, 78; duchovních pro dluhy 59; kupců, vozkův a vezeného zboží na postranních cestách 186, 187, 304, 306, 313, 364, 445, 446, 465—469, 600, 621, 640, 709—711, 716, 738, 741, 748, 749, 819, 846, 888, 889, 926, 935, 1039, 1074—1079, 1081, 1084, 1102, 1112—1114, 1116, 1136, 1150; lodí neznamenaných 478, 481.

823, 826; měšťanů pro dluhy obce 1036; pro neplacení sbírek obecních 1092; podaných pro dluhy vrchnosti 187, 218, 219, 222, 224, 253, 308, 309, 353, 354, 469, 552; pro zločiny 66, 77, 163, 165, 183, 184, 609, 610, 612, 614, 766, 914, 933, 934, 937, 1059; šlechticů pro dluhy, impignoracio nobilium pro debitis 8, 9, 12, 186—188, 222, 224, 280, 281, 1040, 1043, 1049, 1052.

Stavové 747, 1002; kněžský, status et ordo clericalis 883, 884; nižší, inferior status 96; vyšší, řád veliký, status magnus 96, 689, 693.

Stebnák Jan 1007.

Stenter, stender, prostice solní, pondera salis, deposicio salis 466, 468, 469.

Steura v. Berně.

Stezka zlatá 982, 983.

Stěhování svobodné do měst 50, 95, 130, 131, 285, 540, 541. 582, 782, 843, 844, 1086, 1087; svobodné měšťanů 93, 94; ze země 484, 485; židů ze země 871.

Stětí, decollacio, decapitatio 20, 22, 62, 66, 67, 73, 74, 77, 78, 100; v. Trest smrti.

Stížnost na soud městský, recursus 66, 77; pro nedopomahání právu v. Nedopomahání právu.

Stojhněv 2.

Stolice městská vyšší v. Soudy městské vyšší.

Stolice papežská, curia Romana 1134; soudní v. Lavice soudní.

Stolník kr. Česk., krměnoše, truksas, dapifer 37, 39, 41, 45, 48, 55, 57; nejv. Uherský, magister dapiferorum 609.

Stormer Dětleb, kanovník kostela Pražského 632.

Stornstein, hrad 1143.

Stradov, dvůr v okolí Ústí n. L. 417.

Strahov, Strahovia, klášter Premonstrátův 472, 576, 729, 901.

Strakonice, Rakonicz 242—244.

Stramen v. Měření soli.

Strana ležatá hory, ligendis, lighende, liegundez 28, 30; visutá hory, hangedis, hangende, hangundez 27, 30.

ze Strašecí, Strassieczi, Petr, přísežný m. Loun 909.

Strawbel Petr, měšťan a přísežný m. Budějovic 179.

Stravné, kostgeld 846, 847, 849, 857, 858.

Strážce dveří nejv. Uherský, magister janitorum 609.

Strážcové bran městských 1151; cest, viarum custodes 738; lesů pohraničních, custodes in nemore, u Domažlic 751, viz Chodové; purkrabští, vigiles 1052, 1053.

Stráže, hlídky, custodie 14, 751; v branách 1151; horní 30; na trhu v. Ponůcky.

Strejcové nedílní 1088.

Strnad z Janovic Purkart v. z Janovic.

Stroupeč, ves 770.

Strupčice, Strupcz, ves 939.

Strych, míra obilní, strichones pragenses, mensura wlgariter strych nuncupata 65, 76, 190, 791, 1103, 1104.

Středa ve Vratislavsku, Novum forum, Newenmarkt, farářové: Bartoloměj 994; Jakub 992.

ze Středy Jan, Johannes Noviforensis, farář ve Středě a notář král. 411, 419, 457, 463, biskup Naumburský 479, 488, 489, 492, biskup Litomyšlský a dvorský kancléř cís. Karla IV 430, 502, 503, 505, 508, 511 až 513, 516, 525, 534, 537, 551, 587, biskup Olomúcký 637.

Střekov, hrad, municium Schreckenstein, Schrekow 178, 183, 471, 1164.

ze Střekova Pešek, Pesco de Schrekow 178.

Střekovští 482.

Střelci Pražští, arcufices Pragenses 1030.

Střelík, Strelug, z Popkovic 34.

ze Stříbra Václav, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.

Stříbro míchané s mědí neb mosazí 64, 76; dovoz jeho 149, 150, 153.

Stříbro, město, Miza, Mysa, Misa, civitas Mysensis, Misensis, stat zu Miez 33, 321—323, 602, 603, 654, 662, 671, 680, 737, 738, 747—750, 763, 765, 766, 819, 820, 848, 901, 902, 926 až 928, 1017, 1023, 1035—1037, 1133, 1164;

— berně 901, 1036, 1133; dolování 763; kostel křižovníků 33; obchod 738, 748—750, 820, 927; obnova rady 321, 322, 848;

— piva vaření 927, 928; podkomoří 321—323, 848; poprava 737; právo dědičné 654, 662, 671, právo mílové 927, právo vlastnické 662, 675; pří-

[illegible] 602, [illegible] purkmistr 1036;
[illegible] 737; sil[illegible] 748—750, 765; [illegible] soud městský [illegible] 322; statky [illegible] téhodní 927, [illegible] 820; úroky [illegible] 23, 1036, 1133.

[illegible] na Hrádku 1161.

[illegible] Sulislav 34. 1185.

[illegible] místopurkrabí kral.

[illegible] 93, 96, [illegible] 159, 184, 485. [illegible] pannus [illegible] pannus [illegible] 109; [illegible] panni [illegible] 473; [illegible] pannus [illegible] panni [illegible] 487, [illegible]

[illegible] kamerherren.

[illegible] střihaní, ce[illegible] 563—566. [illegible] Prodej sukna.

[illegible] pannorum

[illegible] 213—216, 218, [illegible] 419, 420, [illegible] 935, [illegible] prostičná. sal, [illegible] dicitur 468, [illegible] prodávána 483, 485. [illegible] Obchod solní. Prodej [illegible]

[illegible] Chotěšovského 1085.

[illegible] 422, 423.

ze *Sulejovic*, Sulejovic, Kapléřové v. Kapléřove.

Suleráti 482.

Summa berně královské z klášterů a měst 901. 902.

ze *Sussenbachu* Apecius; syn jeho Jindřich 338.

Sušice, Sicca, Sicka, civitas Siccensis, civitas in Sicca, Schotenhoven, Suettenhouen, Schuttenhof 127, 210, 211, 321—323, 332, 463, 493, 494, 527, 576, 579, 614, 615, 648, 662, 663, 671, 725, 815, 848, 901, 902, 950, 1017, 1038, 1039;

— berně 493, 725, 901; clo 648; doly zlaté 210, 211; farář 463, 815; hradby městské 210, 211; kaple špitálská 463; klášter řádu sv. Augustina 127; kostel farní sv. Václava 127, 463, krčmy 527; lesy 211; mír zemský 614, 615; mlýny 493;

— obnova rady 321, 322, 848; pečeť městská 579; podkomoří 321 až 323, 848; poprava 614, 615; práva a svobody 210, 211; právo dědičné 662, 671; právo mílové 527; právo vlastnické 662, 671; předměstí 463; přísežní (rada městská) 321—323, 463, 493, 663, 671, 815; purkmistr 663, 671;

— rychtář 463, 493, 815; řemesla 527; řemeslníci 493; silnice obchodní 614, 615, 1038, 1039; sklad obilí 576; sklad zbraní 579; slib věrnosti 1017; soud městský 321—323; správce špitálu 463; statky šosovní 211, 322, 323, 493; statky špitálské 463; šenk 493; špitál sv. Alžběty 463;

— trh výroční 1038; úroky roční 725, 902, 950.

ze *Sušice* Petr, úředník ungeltu v Starém m. Pražském 819.

Sváda, rvačka, duellum 20, 62, 65, 75, 76; v hospodě 69, 80; v městě 398.

Svařenice, Zwarmerycz, Swarmiersicz, ves u Litoměřic 31, 41, 42, 413.

Svatby, hochczeiten 893.

Svaté pole, Sacer campus, v Hradecku 1015.

Svatobor, notář Jiljího ze Švabenic 34.

Svatokrádce, sacrilegus 20.

Svátosti oltářní, sacramenta ecclesiastica 5, 35, 36, 975, 977, 1121.

Svépomoc 62, 73, 870.

Svěcení kostela 168.

ní, svědomí, testimonium 13, 62
, 73—75; biřice 18; ctných mužů,
ionium proborum virorum 150,
desk zemských 1003; kmetů
ských 236, 238; písaře městského
opravců 1002; při sporech o hra-
675, 676; přísežných 14, 16;
i, starých lidí 231, 234, 581,
1093; žalobníkův, actorum testi-
um 19.
é, testes 3, 4, 13, 17 - 20, 22 až
2—64, 67, 73—75, 78.
í v. Svědectví.
Swethecz 136, 137.
Czwietling, ves v Budějovicku

věčné, luminaria perpetua, lam-
s 515, 824.
ký vévoda 540, 607.
ař Bořivoj 896, 899; Zachař
1132.
, Swinar, ves 972 - 974.
, les v. Semenec.
Swynie, vrch před branou m.
íka 676.
Trhové, Sweyncz, Swencz 456,
459, 709—711.
církevní, libertas ecclesiastica
domu, libertas domus 14; ma-
13, 61, 68, 79, 93, 94; osoby
těhování v. Stěhování.
íci, frien, freye 542, 781, 892.
horníků 841, 842; království
ého, libertates regni Boemie 747;
ské, libertates civium 7—10.
bytka, koně, iusticia, que dicitur
nc, schubin 21, 22, 25, 67, 78.
Swos 34.
z Cehnice, správce statků pro-
tví Vyšehradského v Prachati-
728.
ína v. Zmrzlík.
perkmistr na Horách Kutných

soudní 311, 337, 1105.
městští 473, 474.
asei 484, 485.
y 264, 266 viz Odhady, Sbírky
ské.
saffranum, obchod s ním 487,

perforacio seu orificium fovee
ontis, quod sachta wlgariter no-
tur 495.
h, druh vína 925.
ký biskup 609.

Šebkův, Schebkonis, Jan, přísežný m. Loun 909.
Šenk, šynk v. Výčep.
Šenk ze Seydy viz ze Seydy.
Šenkéř, tabernator v. Krčmáři.
Šepfmistři, magistri civium, magistri juratorum, scheppenmaister, schepfenmeister v Kolíně 787, v Kutné Hoře 132, 443, 520, 1129.
Ševci, sutores, calcifices 134, 135, 229, 230, 233, 252, 254, 282, 284, 285, 406, 409, 564, 565, 694, 727, 903, 1083; ševci prtáci 942, s novými střevíci 942.
Ševcovství, sutrina 456, 457, 459.
Šik Hanuš, měšť. Kutnohorský 1100; Štěpán, konšel v preghauze na Horách Kutných 1099; Václav, mincíř Kutnohorský 1100.
Šiklin, Schiklinus Jindřich, rychtář m. Domažlic 197.
Šilinky, solidi breves 18—20, 24, 26, 28.
Šimon, stálý vikář probošta Pražského Drslava 519; z Trutnova, písař císařovny Alžběty 809.
Šindel, Schyndel, Jan, mistr, professor vysokého učení Pražského 902.
Šintloch, Schintloch, dvůr u Čáslavi 630, 1013 - 1015.
Širprant, Ssierprant, Hanuš, měšť. Kutnohorský 1100.
Šiška Mikuláš, kanovník kostela Pražského 1044, 1050.
ze Šitboře Jan, školní mistr a písař m. Žatce 986, 987, písař m. Žatce a Nového města Pražského 1138, 1139.
Škody na vinicích 925; útraty sporu, dampna 1084, 1085; válečné 872, 873, 875, 885, 912, 930, 931, 988, 993, 1100, 1140.
Školastikové kostela Pražského 53, 494, 495, 517, 518, 567.
Školmistři v. Správcové škol.
Školy, scole 4, 5, 298, 299, 594, 595, 709, 909, 912, 952, 974, 975, 1119, 1121, 1122; židovská v Chebu, judenschole 444. Viz Žáci.
Škopek v. z Dubé.
Škůdcové zemští, škodliví lidé, homines noxii, malefici, predones, spoliatores, raptores, schedliche lute, bose, ubelthetige, verleumpte leute, die landplaker 236, 237, 336, 400—403, 589, 610, 612, 614, 615, 781, 900, 914,

915. 933, 934. 937, 1002, 1006—1010. 1021—1023. 1059. 1144. 1148, 1162. Viz Loupežníci. Zločinci.
Škudla Hanek. rychtář Písecký a měšť. Malostranský 1117. 1118.
ze Škvorce Olbram. Wolframus, arcibiskup Pražský, 883. 884. 930, 931. 940, 973. 992.
Škynák Vilém 1007.
Šlachta 787, 1091.
Šlap. slappa, válečná pokryvka hlavy 579.
Šlapanov, Slapans 61, 68, 79.
Šlapanský, Zlapaner, Albert. horník v Hoře Kutné 100.
Šlechticové, urození, zemané, nobiles. nobiles terre, proceres regni et corone Boemie, edeln, edele leute, edilman. zum wapen geboren, des landes edelinge 8, 9, 11, 12, 22, 55, 56, 59, 68, 79. 89, 93, 95, 96, 99, 130, 137, 141, 156, 187, 188, 202, 208, 221, 224, 261. 264, 281, 304, 306, 340—342, 353, 355, 401, 403, 406, 444, 457, 458, 468, 487, 504, 540, 542, 552, 610, 613, 617, 618, 622, 627, 637, 642, 643, 648, 649, 653, 655, 659, 673, 718, 723, 745, 747, 759, 785, 788, 795, 797, 826, 828, 899, 903, 914, 919, 927—930, 950, 971, 1001, 1021, 1037, 1042, 1048, 1049, 1065, 1073, 1082, 1084, 1110, 1111, 1114, 1117. 1145, 1160, 1161, 1165, 1173; viz Obyvatelé, Páni, Rytíři, Vladykové, Zemané; v městě 162—165; v Uhrách 608, 609.
Šletnéři Mikulášové 1151.
Šlojíř, slewr 942, 1165.
Šmalc Mikuláš, měšťan Kutnohorský 1100.
Šmelcovny, conflatoria, v Hoře Kutné 1126.
Šmíd Kuneš, kmet m. Kolína n. L. 787.
Šmidperger Jiřík, soused m. Sušice 663.
Šmitny 1096—1099.
Šos městský v. Platy šosovní.
Španěl Martin viz Hispan.
Špitál kláštera Sedleckého, hospitale infra septa Cedlicensis monasterii 517.
Špitály městské, hospitalia 32—34, 54, 105, 106, 128, 129, 133—136, 138, 251, 252, 254, 255, 271—274, 276 až 278, 288, 289, 328, 383—385, 454, 455, 462, 463, 502, 514—516, 538 až 540, 546, 550, 554—556, 558, 594 až 596, 632, 633, 759, 760, 811, 812, 854. 855. 858. 859. 905. 969. 987 a 990. 996—999. 1181. 1182; řádu křižovnického s červenou hvězdou v Křižovnici.
Špýr. Spyra. Spira 266. 267. 343, 49 436.
Šráky v. Krámy masné.
Šrotéři. lihovníci. officiales vinum et lagenas pertractantes 317, 704, 94
Šrotéřství. šrotování vína. úřad šrotéřský. šrůtka. officium veccionis vasorum. officium vecture, quod wlgariter schrotamt dicitur, das schrotamp wenn man wein in den keler legen belegamt 169. 286. 287, 291, 29 435. 574, 575, 701—707. 712—71 726. 753. 754. 1186.
Štampach, Steinbach. v Žatecku 946.
Štenděři. složení kol 942.
ze Šternberka páni 55, 56. Zdeslav 31 41. 42, Zdislav seděním na Zaječicích popravce kraje Chrudimského 1001 1005.
Štěpán, vévoda Bavorský 507. 680 biskup Faenzský 609; biskup Nitranský 609; biskup Záhřebský 609; kanovník Horšovotýnský. notář královny Žofie 929; [z Tetína], nejv. písař desk zemských král. Českého 583; Rychtářův, přísežný Německobrodský 574.
sv. Štěpána hora u Litoměřic 30—32. 40, 41.
Štěpánov 1045.
Štěpnice, pomeria seu orti 627, 629.
Štich Prokop, měšť. Kutnohorský 1100.
Štika, esox, ryba Rýnská 217.
Štítary, Czitern, ves u Kolína 240, 241, 601, 639, 641.
Štola faráře 5; pohřební, funeralia 385. 1126.
Štolování řemeslníků 831.
Štoly horní, stollones 27—29, 70, 71. 81, 82, 959; dědičné, stollones hereditarii 28—30; opuštěné, spuštěné. stollo desertus, derelictus 28, 70. 81.
na Štorsteině, Oldřich Kagrer 1061, 1062.
Štoudev, cimba forensis 215.
Štráfování nálezu v. Hanění.
Šumburk hrad, municio Sunerburk. Schonberg 189, 583, 917.
Šváb, Swebus, Jan, mistr, professor lékařství na universitě Pražské 902.

ze Švábenic páni: Blažeta (Blasata) 34; Boček, syn Vítkův 135; Jiljí, pán na Úpě a Usově, komorník Bítovský 33, 34, 132—136; Markéta, manželka jeho 33; Vítek, syn jeho 34, 134—136.
Švábské haléře 491, 492; víno 925.
ze Švamberka, pánové 902; Bavor, Bavůrek, Baworko 901, 902, 1035, 1036, 1164; Bohuslav 604, 605, 836, 1160, 1161; Hynek Krušina 605, Jan 836, 1023, 1036, 1133; Neostup, děkan Týnský, bratr Bavůrkův 1035, 1036, probošt v Týně na Vltavě 1164; Stupek 836; Václav řeč. Tyawak 1011 až 1013.
ze Švarcpurku, von Swarczpurck, hrabata, bratří Jindřich a Gunther 1141, 1143, 1146.
ze Švihova, de Swyhow, Břeněk 1001, 1003.
Tábor, stany, castra 151, 154.
z Tachlevic Jan, purkrabí Hradecký 1077.
Tachov hrad 663, 1036; purkrabí 663.
Tachov, město, Tachaw, Tachovia, civitas Thachoviensis, Tachoviensis 259, 321—323, 358, 359, 546, 576, 604, 645, 646, 663, 671, 679, 738, 747, 748, 750, 828, 829, 848, 901, 902, 1036, 1131—1133, 1187;
— apelace 646; berně 901, 1131 až 1133; clo 358, 359, 829; dluhy obecní 1132; farář 546; immunita soudní 646; kaple filiální 259; kostel farní 259; křižovníci 259; mlýny 663, 1187; obchod 738, 748, 750; obnova rady 321, 322, 848;
— podkomoří 321—323, 848; právo dědičné 663, 671; právo honební 663, 1187; právo patronátní 259; právo vlastnické 663, 671; přísežní (kmeté, konšelé) 321—323, 646, 679, 738, 1132; purkmistr 646, 1132; rybník 663, 1187; rybolov 663, 1187; rychtář městský 646, 679, 738;
— silnice obchodní 359, 738, 748, 750, 829; sklad obilí 576; soud městský 321—323, 645, 646; správcové špitálu 546; špitál městský sv. Maří Magdaleny 546; starší obecní 322; statky šosovní 322, 323, 604, 902; úroky roční 604, 902; zástava města 1036.
Tále na dolech 776.
Tas, Thasso 326, 327.
Tasovský z Lipoltic Vít, městský písař Kutnohorský 30, 131.
Tausentmark Štěpán, měšť. m. Brna 606.
Tavernik Uherský, magister thavernicorum 609.
Tavírna, prengad, conflatorium, prennegadem, v Hoře Kutné 378—381, 535, 536, 882, 1186.
Tavíři stříbra, prennerové 378—381, 882, 883.
Taxa pohřební v. Štola.
z Tecku, de Tek, Fridrich 530.
Teichelperk, Thilchelberc, hora 2, 3.
Teicher Martin, konšel m. Hory Kutné 1129.
Tenata, retes 181, 183.
Teplá, řeka 209.
Teplá, klášter 901; město, Tepla, Thopla, civitas Teplensis 747, 748, 750, 1175.
z Teplé Jan Modřicův (Modricii), notář veřejný 391.
Teplice, Teplicz, klášter 901; u Ferrarie 1153.
Tesaři, carpentarii, zimmerleute 168, 260, 261, 881.
Testament viz Kšaft.
z Tetova, von Tetthaw, Kunrat 1146, 1147.
Tělo boží, corpus dominicum 515, 815, 822, 955, 956, 1123, 1124; mrtvé před soudem v. Mrtvola.
Těšanovice, Thezanowich, ves u Klatov 106.
z Těšetic Hanuš 1152.
Těšínský vévoda Přemysl 208, 530, 537, 540, 551, 731, 780, 871.
Thajcher Martin, radní ve šmitnách na Horách Kutných 1099.
Theunlinův Štěpán, přísežný Německobrodský 574.
Thierstein, Tyrstein, hrad v Chebsku 868, 1142.
Thilman, přísežný m. Kolína 101.
Thomlin, řeč. Hoppo, rychtář m. Hory Kutné 443, 519.
Tchán, test, socer 229, 232.
Tietze, Tycze, Kliment, měšťan Kutnohorský 843.
Tillell Hanuš, měšť. Kutnohorský 1100.
Tilonův, Tilonis, školastik Lebuský, registrátor kanc. královské 593, 603.
Tirschnitz, Tursnicz, Dorsnycz, v Chebsku 906, 907.
Tkalci, lanifici, textores 473, 474, 579, 719.
Tluksa Mikuláš, přísežný m. Loun 909.
Tlumačov, Dlumaczowo, ves Chodů u Domažlic 206, 207, 862.

Točník, Toczenik, hrad 943, 944, 984, 1068, 1102—1104, 1148, 1150; Tochnik, ves Klatovského špitálu 106.

z Tokčavy Jindřich, kněz v Hoře Kutné 630.

Tokler z Bamberka Guntýř, notář kanc. král. 603.

Toman, měštěnín a kupec z Týna Dvorského 1164.

Tomáš, arcibiskup Kološský 609; arcijahen kostela Pražského 517, 518; Thomlinus, rychtář městský v Hoře Kutné 519; z Mostu, obecní starší v Žatci 566; de Zohannis 815.

Toniš, přísežný m. Slaného 881.

Topol, ostrov mlýnský v Labi 255.

de Tost v. z Domažlic.

Toušeň, tvrz 1180.

Tovaryšstvo, společnost kupecká, societas in mercimoniis 217; v prodeji soli, societas 483, 485; uhlířů, consorcium carbonariorum 244—246, 249.

z Tozchyndorfu Oldřich 171.

Tragurium, biskup Trogirský 609.

Trachvice v. Drahovice.

Trámy, trabes, balken 213, 214, 216.

Traunlin Mikuláš, měštan Budějovický 331.

Trávník, pastviny m. Loun u Lenešic, pascua dicta wlgariter trawnik 225; pastviny u Žatce 729.

Trest smrti, trest hrdelní, sentencia capitalis 17, 237, 337, 349, 491, 492, 925, 1003.

Trestání ortele 17, 218.

Tresty viz Mrskání, Oběšení, Pohřbení za živa, Pokuty, Stavování, Stětí, Trest smrti, Třetí peníz, Upálení, Utětí ruky.

Trevířští arcibiskupové 498, 500.

Trh, smlouva kupní, empcio, vendicio, vendicionis et empcionis contractus 55, 56, 58, 108, 115, 155, 839, 1118.

Trh, forum 14, 25, 65, 76, 229, 230, 233, 240, 241, 314, 465; dřevní, forum lignorum 1125; konský, forum equorum 1125. Viz Dny trhové, Náměstí.

Trhy 414; týdenní svobodné, dies forensis septimanalis, liberum forum septimanale, wochenmarkt 120, 121, 194, 195, 236, 237, 590, 591, 674, 730, 741, 742, 754, 768, 769, 907 až 910, 915, 921, 922, 926—928, 986, 1079, 1080, 1138, 1139; dobytčí 590, 591, 915; chlebné, na chléb, brotmarkt bratmorkt 730, 768, 769, 908; ma fleischmarkt 768, 769, 908.

Trhy výroční, jarmark, forum, nun annuales, que wulgariter dicuntur margt, annuale forum 50, 146, 149, 151, 166, 172, 173, 195, 276, 296, 359, 360, 455, 456, 458, 584, 590—592, 617, 626, 627, 649, 714, 715, 720, 761, 812, 819, 820, 827, 828, 839, 840, 852, 905, 907—909, 949, 1037—1 1073, 1079, 1080, 1187.

Tristram, rychtář m. Vodňan 579.

Triturlitor 1126.

z Trnovan, Tirnowan, Sulislav 51.

Trpění s obcemi městskými 319, 321, 325, 399, 400, 492. Viz Sbírky n ské.

Trubači královští, tubiceni domini gis 902.

Trubín, Trubin, ves obce Berou 141, 142.

Truhly 943.

Truchvín, Truchwin, Trucwinus, sla ník kr. Jana 326, 327.

Trutnov, hrad 174.

Trutnov Nový, město, Nowin Trut Novus Trutnow, Truthnow, Trutn Trutenow, Trutnov, civitas Trutn ensis, stat Truthnow 132—138, 174, 340—342, 429, 430, 607, 919, 928—930, 1152, 1153; viz též — berně 607, immunita soudní 341, 919, 929; krámy chlebné, ma ševcovské 134, 135; město vé 928, 1153; okres městský 340, 919, 928; přísežní 429; rychtáři 429; špitál městský 133—135; ú roční 607.

Trutnov Starý, Antiq uus Truthnow

z Trutnova, Truthnow, Šimon, p královny české 809.

Trutnovsko, krajina Trutnovská, hou Tr., territorium seu districtus Tr nowiense 340, 342, 429, 430, 607, 928, 930; hejtman 430; lesmistři 430; manové 174, 340, 342, 429; s krajský 429, 430.

Trützler Hildebrand 1146.

Trypliss 1142.

Tryzna Ondřej, kuchař královský 11

Tryznův Janek 1140.

Tržiště v. Náměstí.

Tržné 414, 942, 943, 1138, 1139.

Třebenice, Trzebenicz, Trebenicz, n stečko 467—469.

, Witignow, Wytingnow, 363, 709—711.
el, Tyrsibobel, ves 146.
bovle Kuneš (de Trziebowel), or práv, kustod kostela Pražo 824.
ošnice, Jan, registrátor kanceláře žské 978.
eníz, tercia pars pene pecuniarie, ide, tercius denarius 44, 47, 182, 241, 254, 283, 284, 339, 601, 640, 692, 791.
ky, tricessime 607, 608, 878.
rvina 216.
nedu, tina mellis 484, 485; ryb, tuna piscium 215, 421, 423; slaů, maisa vel tunna allecis 215,
del Holeš, Holsc 162; Načevoj, hawoi 71, 82, 108.
ova Půta, Potho de Turgow 173.
ec Petr 902.
e, Thusmicz, ves u Mostu 619.
ngen Berthold, notář císaře Řím. íka 268.
, Twrssicz, ves 729.
municiones, fortalicie, curia cum die vesten 178, 201, 404, 406, 424, 610, 612, 868, 917, 1002, ; lupičské, die raupheuser 523.
oršův, Thin Horssoviensis, Tyn ní archiepiscopi 277, 632, 815, 1045.
ad Vltavou, Týn Vltavský, Tyn, z, Tyn jacens in littore Wulopidum in Tin Bechinensi, o trhové arcibiskupské, 242—244, 306, 456, 457, 459, 664, 672, 1036, 1045, 1054—1058, 1074, 1077, 1103, 1164; apelace 1056, berně 1055, 1057; clo tržní lní 243, 457, 1056, 1058; dříví ů arcibiskupských 1055, 1057; ody komory arcibiskupské 1055 058; hrad arcibiskupský 1055, ; konšelé (rada) 664, 672, 1058; y 1055, 1057; lesy arcibiskupské 1057, 1058; město trhové arcipské 1054; mlýny 1055, 1057; ní dříví po Vltavě 1056, 1058; mné 1055, 1057; pozemky k obci ěřené 1054—1058; právo Staroské 1056, 1058; probošt 1035, 1164; purkmistr 664, 672, 1058; abí 1055, 1057; roboty 1055 až rybolov 1055, 1057; rychtářství 1058; silnice 1076, 1077, 1103; soud městský 1056, 1058; úroky roční 1055—1058.
Týn v Praze, Týn Dvorský 1078, 1164.
Týnec, dvůr u Plzně 1026.
Týnecký klášter 661.
Tyrhlav, ves 199.
Tyrman Lynwaterův, purkmistr na Horách Kutnách 443.
Tyrolský hrabě 401, 403.
Uberschar v. Změrky horní.
Učitelstvo v. Správa škol, Školy.
Účty viz Počty.
Udeření v zuby, percussio ad dentes 20, 67, 78.
Udělení léna v. Manství.
Údu odnětí, utětí v. Utětí ruky.
Ugolino, Wgulinus, arcibiskup Splitský 609.
Uhersko, Uhry, Ungaria, Ungern 575, 607—609, 818, 819, 878; král 877, 879, 978, 979; episkopát 609; šlechta 609, 878; úřednictvo 609, 878; víno, 925.
Uhlí, carbones, 244—249.
Uhlíři k Horám Kutným příslušející, carbonarii ad Cuthnam spectantes, 244—250, 882; přední 246—248, zadní 246—248, 1186;
z Uhrova Petr Lysý, uhlíř přední v Hoře Kutné, 246.
Uhři, 575.
Újezd, circuitus 140; ves u Budějovic, 1115; ves na Domažlicku 862; Vgezd, zboží u Litoměřic 461, 462.
z Újezda Dobeš, 581;
Újezdy v. Kraje.
Úkol, werschaft, 248.
Ulice města, platee, vicus, vici civitatis 27, 1071, 1123—1126.
Ulmann, měšťan Německobrodský, 69, 80.
Úmluva, smlúva, smír, smluvení pře, convencio, concordia, composicio amicabilis, 17, 23, 35, 53, 101, 380, 421, 422; s rychtářem 66, 77, 95; se zločincem 63, 74, 364, 365.
Úmluvcové, úmluvcové mocní, ubrmané, smířitelé, electi, mediatores, arbitri, arbitratores, judices deputati, amicabiles compositores, declaratores, pronuncciatores, shiedleut, uberman, ratleut 7, 30, 100, 101, 180, 225, 247, 248, 422, 502, 518, 580—582, 594, 675—677, 729, 770, 808, 809, 1069, 1074—1078, 1081, 1082, 1085, 1093, 1105, 1120, 1123, 1177; vrchní, roz-

sudí, persona superior, que oberman dicitur, superarbiter 7, 518.
z *Úmonína*, de Humonin, Jan 108.
Ungelt, ungeltum seu dacium, theloneum, wlgariter ungelt dictum, vngeld, 51, 52, 200—202, 255, 300, 301, 360, 598—600, 741, 816, 817, 885, 917, 1013, 1020; obecný, ungeltum generale, 314, 315; z kupectví 216, 217, 816, 817, 885, 886, 917, 942; z obilí 216, 1018, 1019, 1103, 1104; solní, pecunia salis, proventus salis, theloneum salis, ungeltum salis, ungelt von dem salczmessen, salczzoll, 213, 345, 363, 364, 465—469, 700—707, 712—716, 732, 816, 909, 942, 967, 1140, 1141. Viz Měření soli, Měřice soli, Obchod solní, Prodej soli, Sůl. Ungelt viz Cla, Dlažebné, Mejta.
Únhošt, opidum Unhoscht, 259.
Uničov, Nova civitas in Moravia, 445.
Universita Pražská, alma universitas studii Pragensis. 902.
Únos, stuprum, quod dicitur vnoss 21, 1046.
Úpa, trhové městečko, civitas Upa, que alio nomine de Novo Trutnow nuncupatur, 33, 34, 133—137, kostely p. Marie a sv. Petra 34, 135, krámy chlebné, masné a ševcovské 34, rychtář 34, říčník 34, špitál s kaplí 33, 34, 133—136; vladař 34; řeka, 34, 135.
Upálení, pena ignis, trest za žhářství 19, 65, 66, 76, 77.
Úpisy dlužní 372, 561.
Úpský kraj, provincia Upensis, 33, 133, 135.
z *Úpy* páni, v. ze Švábenic.
Úraz 23, 379. Viz Chromota.
Uražený, lesus 24.
Urážka na cti v. Nářek cti.
Urban V., papež, 517, 580; VI., papež, 804, 805.
Urbář arcibiskupství Pražského, 1045, 1046.
Urbura král. na Horách Kutných, 371, 495, 496, 516, 518, 519, 679, 680, 791, 792, 958, 959, 1186; v Něm. Brodě 574, 575.
Urburéři královští v Kutné Hoře, magistri urbure, urborarii seu provisores in Chutna vel Chutnenses, urborer, 27—30, 119, 120, 126, 131, 132, 149, 150, 260, 261, 370—372, 379, 380, 575, 882.
Úročníci, tributarii, coloni 26, 130, 588
Úrok běžný z dluhu 433, zadržely 286
Úroky dědičné z měst (z lánů měst ských) do komory královské, census annuus regalis, census perpetuus census hereditarius regius civitatus regalium, census ordinarius, czinsen renten, erbczinse, 3, 4, 6, 36, 43, 45 47, 48, 69, 80, 83, 85, 87, 88, 101 a 104, 106, 110, 117—119, 128, 139 141, 158, 161, 166—169, 175, 181 a 183, 189, 190, 193—194, 198, 212 213, 219, 222, 223, 239—241, 250 a 253, 255, 257—259, 263, 265, 278 279, 291, 292, 303, 305, 307, 309 310, 335, 337, 349, 365, 366, 381, 387 395, 404, 406, 409, 426, 427, 431 435, 440, 441, 449—451, 488, 491 492, 501, 502, 523, 530, 531, 537 566, 567—570, 602—605, 628, 685 695, 699, 725, 727, 728, 731, 750 751, 752, 754, 790, 834—836, 874 875, 881, 897, 902, 904, 905, 930 964, 965, 970, 991, 1010, 1011, 1036 1089, 1090, 1100—1102, 1140, 1156 1157, 1164, 1171, 1180, 1181; viz Osvobození od placení úroků ročních; do komory arcibiskupské 931, 1040 až 1042, 1045—1047, 1051—1053 1055, 1057.
Úroky domovní, platy na domích, census vel pensiones annue super domibus, czinse oder gulte vf husern 319, 320, 476, 912, 913, 926, 1152; roční, ke kostelům a oltářům, 257 258, 277, 278, 685, 824, 825, 948 949, 968, 969, 996—999, 1013—1015 1064, 1070, 1071, 1091, 1111, 1112
Úroky roční z dědin, dědictví, zboží svobodného, census de hereditatibus, czinse uf dem lande, gulde uf erb und eygen, ewige gulde 26, 148 150, 153, 224, 514, 556, 557, 588 589, 601, 630, 647, 650, 653, 655 656, 660, 665, 673, 709, 794, 795 876, 877, 911—913, 972—974, 987 a 990, 999, 1033, 1045, 1046, 1126 1152; z hutí a tavíren 535; z kotců 489, 490; z kraje Loketského 349; z krámů masných a chlebných, 277 278, 876, 877, 1091; z lázní, 520; z mlýnů 44, 47, 190, 263, 265, 1067; z lidí poddaných, z vesnic, 7, 32, 55 57, 107, 129, 130, 137, 227, 286 472, 514, 690, 784, 785, 939; z města Mostu, řečené wurfzins, 365, 366; z občin 225; z rychet 182, 242, 243 395, 396; ze Židů, 161, 346—348.

Urození lidé v. Páni. Šlechticové. Vladykové.

Urozenost 1145.

Uručení za vraždu, fidejussio, 22, 64, 75.

Úřad celní 1020, viz Celníci; číšnictví 317; Domažlický 863; hradský, pflege, 1144, viz Popravcové, Purkrabí; kmetcí, scheppfenampt 261; krajský 919, 928, viz Cúdaři, Kraje, Poprava, Purkrabí; krajských desk zemských, stilus, regimen et annotacio tabularum terre, v Mělníce, 410, 411; lesmistrovský v. Lesmistrovství; mostecký, regimen sive magistratus vel officium poncium, 683; podkomořský království Českého, officium subcamerariatus regni Boemie 322, 323, 846—850, 857, 858, 860, 861, 978, 979, 1020, viz Podkomoří; podkomořský arcibiskupství Pražského, subcamerariatus archiepiscopatus Pragensis, 1042, 1048, 1053, 1056, 1058; popravy v. Poprava, Popravcové; rychtářský v. Rychtářství; šrotéřský v. Šrotéřství.

Úředníci, officiales, officiati, urzednicones, beneficiarii, prefecti, amptlute: arcibiskupští 688, 689, 691, 692, 738, 794, 931, 1014, 1040, 1042—1044, 1048—1050, 1053, 1055; v. Podkomoří, Pokladník, Purkrabí.

Úředníci celní v. Celníci; cúdy Žatecké, beneficiarii czude Sacensis, 465, 466; desk dvorských, 1156; desk zemských, vrzednicones, beneficiarii tabularum regni Boemie, 969, 987, 990, 998, 1015, 1111; důlní nad doly 261; horní 131, 261, 575, viz Mincmistři, Perkmistři, Urburéři.

Úředníci krajští, provinciales, rectores provinciarum, beneficiarii provincie 8, 9, 11, 68, 79, 299, 301, 302, viz Cúdaři, Popravcové, Purkrabí; královen Českých 440.

Úředníci královští, dvorští, curiales, beneficiarii seu officiales regis per Boemiam, prefecti regni Boemie, officiati seu urziednicones regni Boemie, ambleute 8, 9, 11, 12, 72, 127, 202, 228, 254, 257—261, 264, 266, 280, 291, 311, 320, 330, 332, 334, 340, 342, 346—348, 351, 359, 362, 370, 373, 376, 379, 383, 386, 388, 401, 403, 411, 412, 417, 418, 438, 441, 451, 461, 468, 471, 490, 493, 522, 528, 531, 543, 544, 549, 583, 598, 618, 621, 631, 648, 663, 694, 700, 702, 703, 706, 713, 715, 718, 721, 723, 732, 750, 754, 763, 767, 772, 773, 775, 779, 782, 784, 787, 797, 799, 801, 806, 813, 817, 820, 821, 828, 829, 836, 837, 840, 842, 848, 852, 853, 862, 869, 873, 886, 889, 896, 905, 908, 913, 923, 936, 943, 946, 961, 962, 965, 967, 969, 973, 983, 985, 987, 1003, 1012, 1019, 1021, 1025, 1028, 1031, 1035, 1037, 1039, 1063—1065, 1067, 1073, 1078, 1085, 1101, 1108, 1110, 1114, 1117, 1118, 1127, 1132, 1133, 1151, 1155, 1163, 1170; královští v Chebu, amptman zu Eger, 540, 541, 896, 980; mince 153; na berni usazení v. Berníci; nad prodejem vína a nápojů ustanovení, officiales vinum et lagenas pertractantes, 317, viz Šrotéři; panští, vrchnostenští, procuratores 228, 628, 629, 880, 1115; ungeltní, hannusgrafi, v Starém m. Pražském, 819, v Týně 1078; v. Výběrčí ungeltu solního; úřadu podkomořského, 847, 849, 857, 858, 1075; zemští, Pražští, beneficiarii terrae, beneficiarii Pragenses, vrzednicones, 8, 9, 11, 134, 136, 417, 418, 773, 774, 987, 990, 998, 1015.

Usedlý v zemi, residens infra terminos terre 27.

Usně, vschneres, coreum, 579, 584, 588.

Úsov hrad 33.

Ustanovení koncilu obecného, 977.

Ústí, Usk, ves u Nymburka, 103, 194.

Ústí nad Labem, Usk super Albea, in Uska, Aussik super Albea, Ausk super Albea, civitas Uscensis, Uskensis, civitas in Usk super Albiam, stat zu Usk, stat zu Ausk uf der Elbe, 89, 90, 178, 183, 219, 222, 229 až 231, 233—238, 286, 287, 291 až 293, 325, 336—338, 417, 418, 421 až 423, 434—436, 448, 471, 482, 502, 514, 654, 663, 674, 848, 901, 902, 957, 958, 981, 982, 994—996, 1011, 1016—1018, 1079, 1080, 1163, 1164;

— berně 293, 901, 957, 982, 1163; cla a mýta 178, 183; dvory šosovní 417, 422, 423; farář 502; honění zločinců 435; hradby městské 89, 90, 502; immunita soudní 221, 337, 338;

— kmeté 238, 1016, 1017; konšelé (přísežní, rada) 219, 221, 231, 234, 236 až 238, 291—293, 324, 325, 337, 417, 418, 448, 471, 957, 981, 982, 994, 1016, 1017, 1079; krámy chlebné a masné 292; lány k městu přiměřené

freiberska, friebergense pondus, 213, 219; kutnohorská, pondus Moncium Chutnis, 449, 1186; litoměřická 56; litomyšlská, lutomislicensis pondus, 43, 45, 48; olova, statera plumbi, libra plumbi, die bleywage, 151, 240, 241, 601, 639, 640, 753, 754.
Vácha, 901.
Valbeřice, Alberonis villa, 34, 135.
Waldauer Tobiáš na Walthurně, 1062.
Valdek hrad, 1142, 1143, 1146.
z *Valdeka* Řehoř, biskup Pražský, 128, 129, 134, 135, 146; Vilém, 790.
z *Valdenberka* Jarek, purkrabí Chebský a Litoměřický, 37, 39, 41, 42, 55, 57.
Waldsasy, klášter řádu Cistercienského, monasterium de Waltsassen 97, 278, 289, 290, 343, 368, 393, 505, 510, 1141, 1143, 1146, 1155.
Valdštein 1088.
z *Valdšteina*, de Walssteyn, Vok 902.
Válečnictví 49, 173, 348, 349, 521, 577 až 579, 873—875, 950, 951, 1029, 1146—1148, 1161.
Valentin, biskup Makarský (Macarsca) 609.
Valchéři sukna, fullones 564.
Walter, řezník, přísežný m. Budějovic, 331.
Walther řečený z Castelu, komorník kr. 168; řeč. Schover, přísežný města Čáslavě, 101.
Valtverchtové, waltwurchti (od waldwerk), majitelové hutí, 246, 247, 1186.
Valy v. Příkopy.
Vandin Jeronym řeč. Halam, přísežný m. Loun, 909.
Vaněk, Wanko, lesmistr krajiny Trutnovské, 430.
Vápenice, cementiburina, 730.
Vápno, calx, cementum, cimentum 151, 154, 198.
Varadínský biskup, 609.
Várka, braxatura 572, v. Piva vaření.
Varta, Wartha vel Muta, les u Mostu, 57, 58, 623.
z *Vartemberka*, de Wartemberg, páni: Beneš, řečený z Děčína, 553; Čeněk, řeč. z Veselé, pán na Bydžově 1086, 1088, 1105, nejvyšší purkrabí Pražský 1153, 1162; Jan, pán na Novém Trutnově 134, 183; Jan, pán na Děčíně, hejtman král. v Perně, 992, 993, popravce kraje Litoměřického 1005; Ješek, řečený z Děčína, 553; Jindřich, seděním na Valdšteině 1088; Markvart 637, 851; Petr, řeč. z Veselé, seděním na Velíši 637, 1088, Petr seděním na Dřevině 1088; Václav, číšník kr. Českého 317; Vilím, seděním na Zakupech, 1088.
z *Varty*, de Warta, Rudolf, 304.
Vary Karlovy viz Karlovy Vary
Vaření piva v. Piva vaření.
Wasserburg, Wasserpurch, 205, 206.
Vavřinec, hofrychteř král. v. Cvetselmeister Vavřinec; mlynář, měšťan m. Budějovic, 709; měšťan Hory Kutné, 1126.
Vazba, v. Vězení, Vězňové.
Včelaři v. Brtnici.
Vdávání dcer královských 205, panny 12.
Vdovy, vidue, 931, 1040, 1044, 1050, 1052, 1165, 1166.
Vecemil Ctiboric 2.
Vedení prava pro dluh 68, 79.
Weglose v. Výhost.
z *Vechty* Konrad, biskup Verdunský, mincmistr král. na Horách Kutných, podkomoří král. Českého a probošt Mělnický, 1019, 1020, 1025, 1026, 1031, 1032, 1036, 1038, 1039, 1060, 1065, 1066, 1068, 1069, 1074, 1079 až 1082, 1085, 1091, 1092, biskup Olomucký 1094, 1095, 1101, 1104, 1106, 1114, 1119, 1120, 1128, 1129, 1133 až 1140, 1148, 1149, 1152, arcibiskup Pražský 1157, 1158, 1178, 1179.
Weilburg Jan, doktor, protonotář kanceláře královské, 209, 901, 1007, 1156, 1157, 1161, 1163, 1168, 1181, 1188.
Weissenbach, v Chebsku 1155.
Weissenburk, město 635.
Weiswasser Jan, registrátor král., 1036, 1038, 1064.
z *Weitmile*, de Weytenmule, de Weytmul, Beneš, notář Karla IV., 430, Pešík Krabice, 429, 430; Vlachník, notář královský, 208, 766, 767, 769, 772, 773, 780, 786, 793, 796, 798, 799, 801—803, 806, 810, 811, 820, 830, 831, 838, 840, 844, 846, 847, 849, 850, 853, 855, 857, 859, 861, 866—868, 870—874, 881, 886, 890, 892, 914, 928, 930, 1187.
Vejda, Weyda, Weiden, 828, 829, 1149, 1143, 1146.
z *Vejdy*, de Wida, purkrabové, 31, 41, 49.
Vejrovka, řeka u Nymburka, v. Kouřimka.
Velek, Welco, konšel m. Žatce, 565.
Veletov u Labe, 586.

Velhartice v. z Hradce Jan.
Velichov, villa Welichaw, Welchau, ves 921.
Velím, Belina, Welim, ves královská 250, 251.
Velislav, mistr, kanovník Pražský, Vyšehradský, Olomoucký a protonotář královský 102, notář kanc. královské 525; děkan Žatecký 472.
Velíš v. z Wartmberka.
Velmistr řádu křižovnického s červ. hv. 999.
Veltruby, Weltrow 1093.
Wenigsesyl Vluschus, přísežný Německobrodský 574.
z *Wenina* purkrabí 31.
Wenzelsdorf, villa scti Wenceslay, ves u Mostu 137, 366.
Vepři, clo z nich 216, 484, 485.
z *Werdenberka*, Werdemberg, hrabě Albrecht 504, 508.
Verdunský biskup 616, 1020, 1026; viz z Vechty Konrád.
Werhuter, hora v Kutné Hoře 495, 496.
Werkmeister Mikuláš, rychtář m. Žatce 276, 565.
Werkmistři v minci 1097.
Werněř řeč. Misserius, měšťan Klatovský 106.
Wernher mistr, farář v Malíně 594; rychtář m. Brodu Německého 48, 49, 69, 80, 107; Etch (Ješ), měšťan Německobrodský 69, 80; z Mišně, mistr, protonotář Starého m. Pražského 502.
Wernherus Nigrus, měšťan Kutnohorský 256.
Versucher v. Vorsucher.
Vesce, Vestec 1, 2.
Vesce, dorf Wes, vesnice u Budějovic 763.
z *Vesce* Petr 1.
z *Veselé* v. z Vartmberka.
Veselsko, Wezzels, Veselice, ves u Brodu Německého 69, 80.
Vesnice, villae, ville rurales, dorfer 199, 221, 406, 409, 610, 612, 1083; biskupské, ville episcopatus 142; Chodské, ville Chodonum 206, 208; klášterní 396; královské 251; svobodné 107, 428; šosovní k městu neb k šosu městskému příslušné 6, 7, 9, 11, 43 až 48, 69, 80, 141, 315, 331, 428 627, 629. Viz Statky šosovní.
Vesprimský biskup 609.
de Wesschovicz, (z Výškovic?) Jan 677.
z *Vetina*, Wyttyn, Otto purkrabí 296.
Vévodové, duces 156, 267, 504, 507, 508, 510, 530, 537, 540, 551; Čeští, duces Boemie 1082; Dolnobavorský 269, 270; Korutanský, dux Karinthie 155, 157; říšští, duces imperii 94.
Vexl, směnárna stříbra 248.
Weynand Jan, kmet m. Kolína n. L. 787.
z *Weysslersdorfu* Jan, sudí hradu Chebského 906.
Věci domovité, res penesticales 1076, 1077; hokynné, krámní, kupecké v. Zboží hokynné, kramářské, kupecké: kradené, loupené 162, 163, 165, 1003, 1005, 1009, 1010; movité, movitosti, res mobiles, prompte, bona mobilia, facultates, varende habe, guter 69, 72, 80, 169, 170, 300, 301, 650, 655, 656, 660, 669, 673, 774, 775, 856, 857, 1043, 1049; prodajné, res vendibiles, venales 66, 77, 300, 301, 314.
Věno, dotalicium, leibgedinge, morgengabe 13, 386, 387, 570, 606; kostela, dos ecclesie 35, 36; královen Českých 588—590, 767, 838, 839, 863, 864, 1152, 1153; královské dcery 678.
Věrduňk, ferto 25, 28, 66, 68, 77, 79, 150, 153.
Věrtel soli, quartale 345.
Věřitelé, creditores 16, 66, 77, 151, 433, 451, 460, 520.
Většina, wietssie strana 1002.
Vězení, captivitas 65, 66, 77; domácí pro dluhy 18, 68, 79; městské 1028.
Věznění 94, 95; dlužníků 18, 68, 79, 520; měšťanů 148, 149, 152; obchodníků pro jízdu po cestách postranních 1113, 1116; škůdců zemských 914, 915.
Věžňové, detenti 311.
Věže kostelní, turres ecclesie 526; městské, turres, turme 86, 87, 89, 90, 184—186, 332, 700—704, 706, 713, 784, 799, 802, 805, 816, 817, 886 až 888, 972, 1018, 1059, 1104.
Vhonné 1105, 1106.
Vicen, Bicenus, rytíř 360, 361.
Vídeň, Vienna 93, 96, 183, 195, 211, 235, 244, 251, 290, 326, 388, 389, 794.
Wiesenberk, Wysenberg 1143, 1146.
Vikáři generální, arcibiskupští, vicarii archiepiscopi in spiritualibus 812, 824; stálí, perpetui vicarii 463, 519, 990, 1119. Viz Kaplani.
Wikpilda 788.
z *Wilansdorfu* Hertvík, měšť. m. Perna 219.

u, Wildenaw 1142, 1146.
in, tvrz v Chebsku 868, 917.
rcibiskup Kolínský a arcikancléř
ímské pro Italii 498; Villermus,
p Pětikostelský 609; vévoda
ský 995, 1020; lantkrabí Du-
ý 678; markrabí Míšenský 834,
97, 898, 992; markrabí Míšen-
, lantkrabí Durynský 1141 až
starší, markrabí Míšenský 898,
993; purkrabí Roudnický 675,
09; mistr, notář královský 31;
Německobrodský 69, 80.
, Wylemaw, Wylemow, klášter
liktinský 247, 576, 901.
rtic, de Wilharticz, Bušek, rada
463, mistr komory 504, nejv.
ník král. Českého 540.
Wylkan, ves 619.
uova, m. v již. Francii 517.
n, měšťan Kutnohorský 239;
519.
že Henslin, měšt. Kutnohorský
64.
, Wynterberg 982, 983, 1034.
u, Wimpine 97.
na, dovoz a sklad jich, obchod
i 214, 303, 306, 443, 484, 485,
640, 753, 754, 816, 826; viz
j vína; cizozemská 124, 294,
926; elsasská, vinum alsaticum
domácí, česká 216, 925, 926;
uzská, vinum gallicum 214,
925; moravská 925; rakouská,
australicum 214, 925; švábská
uherská, vinum ungaricum 214,
vlašská 925.
ú 544, 545, 548, 549.
im, město 635.
vinohrady, vinee, weingarten 5,
, 225, 226, 257, 258, 358, 359,
19, 420, 516, 544, 545, 548 až
676, 682, 683, 833, 923—926,
V. Práva viničná.
stetu Konrád, číšník krále Řím-
3.
ulpe, emende, wandel 15, 135,
046, 1105, 1113, 1116; viz Po-
králi vyhrazené, ruge regales
25, 326, 903, 942, 1007, 1086,
podkomořímu vyhrazené 149,
menší, cause minores 44, 47,
; přísežných 17, 65, 76; rychtáře
), 1028; těžké, výstupky, pří-
hrdelní, excessus graves, enor-
culpe majores 15, 27, 43, 44,
, 70, 72, 73, 81, 688, 692; proti
1 443, 444.
z Wirtemberka, hrabata 566.
Vít, probošt u sv. Jiljí v Praze 823; sladovník, přísežný m. Slaného 881.
z Vitanova, de Vittenoue, Smil a Zdeněk 677.
Vítek, rychtář m. Kolína 788; rybář královský 1090.
Vitice, ves na Prachaticku 305, 306.
Vizina 942.
Vklady do desk, inscripciones, annotaciones 411, 987, 990, 998, 1015, 1111.
Vladař zemský 974.
Vladaři, villici, pfleger, anewalden 270, 271, 397, 702, 703, 706; královští 1003; Hradecký 168; Písecký, villicus Pyescensis 302, 304, 307; panští, villici dominorum 34; proboštští 526;
Vladařství Hradecké, villicacio Greczensis 128; Poděbradské 253, 255; Ústecké, villicacio Vscensis 219, 221.
Vladislav II, král Český 10, 545, 546, 560, 623, 673, 733, 839, 928, 956; kníže Opolské 607.
Vladykové, wladicones, wladikones, bladicones, die vladiken 137, 208, 224, 264, 266, 280, 281, 397, 401, 403, 406, 409, 457, 458, 491, 492, 631, 659, 694, 844, 927, 1007, 1102.
Vlachník z Weitmile, písař královský v. z Weitmile.
z Vlachova, Vlachaw, Budislav 162.
Vlachové v Hoře Kutné 131.
Vlastnictví, proprietas, dominium, hereditas propria, jus proprietatis, eygenschaft, rechtis eygen 55, 499, 500, 516, 642, 644, 689, 692, 824; viz Právo vlastnické, Panství; koruny České 1154, 1155; vrchní, directum dominium 535, 536.
Vlášek, Wlassco 902.
z Vlašimi, de Wlassim, Jan 902; Jan Očko v. Očko z Vlašimi.
Vlašský dvůr v. Kutná Hora.
Wlczo de Hormacia, registrátor král. 618, 1187.
Vlčíhrdlo, Wlcziehrdlo, Jan, přísežný kmet Starého m. Pražského 1130.
Vlk, Lupus, Blažej, kanovník Pražský 824, 1044, 1050; z Miletic 836.
Vlkoš Heřman, Wilczo Hermannus, rychtář Kutnohorský 250.
Vlkov, Wolfsberg, u Poděbrad 416, 417.
Vlna, lana 216, 473, 474, 943.
Vlnaři, lanifices 719.
Vltava, Multawa, Multawia, Wultava, Wultavia 220, 221, 235, 251, 252, 457—459, 1054—1057.

Vltavotýn v. Týn n. Vltavou.
Vněslav 2.
Voděrady, ves 558.
Vodička Horaždovský, Řehoř, rychtář cís. na Horách Kutných 776.
Vodňany, město Vodňanské, Budnana, Wodnan, Wodnyan, Wodnanum, Wodniana, opidum de vel in Wodnano, civitas in Wodna, civitas in Wodano, opidum in Wodnian, civitas Wodnanensis 242—244, 302—308, 456, 457, 459, 489, 490, 576, 579, 664, 672, 711, 712, 848, 901, 902, 937, 1017, 1034, 1037, 1038, 1074—1079, 1103;
— berně 901; clo 243, 303, 304, 306, 457, 1076, 1077; desátky faráři 305, 307; důchody obecní 490; dům kupecký 489, 490; farář 303, 305, 307; immunita soudní 304, 307; honění zločinců 937; jednota s městy 937;
— kmeté 1017; konšelé 1037, 1074; lány k městu přiměřené 305, 307; louky 306; měšťané, opidani, cives 302—307, 489, 664, 672, 711, 712, 937, 1038; obnova rady 848; okres městský 302—304, 307, 937; osvobození od placení cla 304, 306;
— pečeť městská 579; platy podkomořímu 848; poprava 1034; práva a výsady 302, 303, 306, 711, 712, právo dědičné 304—307, 664, 672, právo mílové 304, 306, právo vlastnické 664, 672; povodeň 1075, 1077; přísežní 579, 1074; purkmistři 1017, 1037, 1074;
— roboty 305, 307; rybníky 305; rybolov 304, 307; rychtáři 579, 902, 1017, 1074, 1077; řeka 1075, 1077; řemesla 304, 306; silnice obchodní 303, 304, 306, 1074—1079, 1103; sklad obilí 576, sklad soli 1077, sklad zbraní 579; slib věrnosti 1017; soud městský 302, 304, 307; stavování dlužníků 304, 307;
— trh výroční 1037; úroky roční z lánů 305, 307, 902; vesnice šosovní 304, 305, 307; vladař Písecký 304, 307.
Vodné 572—574.
Vodovody, aque ductus 571—574, 605, 606, 700.
Vojenství, Vojsko, v. Válečnictví.
Vojtěch, přísežný m. Slaného 881.
sv. Vojtěcha hrob a oltář v kostele Pr. 142.
Volání ve městech a krajinách v. Provolání.
Volba, electio, jus eligendi: berníků ských 532, 635; celného, výbě cla 186, 188, 921, 922; faráře v. patronátní; knapů 1100; kmetů, šelů městských, rady městské Obnovování rad; konšelů mincí 1098; krále Římského 695, 696 mistra v Chebsku 393; mincířů mistra mosteckého 683; mistra ního č. školmistra 5, 298, 299, mistra špitálského č. správce š 632, 633, 760, 989; perkmistra rady krajské k udržení míru ského 1021; rychtáře městského 111, 186, 188, 269, 270, 395, 922; tavířů stříbra 380; úře tvrze 424; zvoníka 5.
Volek, Wolko, přísežný m. Dom 277.
Volenci městští 325; říšští v. Kurí
Wolftinův Thomlín, urburéř kr. na rách Kutných 372.
z Wolfšteina, purkrabí kr. na h Kadaňském 300.
Wolgemut Jakub, měšťan Kutnoho 1158.
Volínský Mikuláš v. z Volyně Mik
Wolkenstein m. v Sasích 946.
Volkmar, číšník kr. Č. 55, 57.
Wolleist v. Pomoc.
Volpert, registrátor kanceláře dvo 503, 507, 508, 511—513, 516, 53
Volyň, Bolyna 242—244.
z Volyně, Mikuláš, de Wolyna, mě m. Písku, zakladatel špitálu městs tudíž 996, 998.
z Vonajovic Markvard 31.
Wonsstan Pavel, měšťan Kutnoho 1100.
Vorlík v. Orlík.
Vorsucher, Worsucher, Versucher, lav, konšel m. Hory Kutné 843, v. Enderlin.
Vory, strues lignorum 299, 302.
Vosk, cera 216, 484, 485, 688, 693, 1046.
Vozkové, formané, vozatajové, vect aurige 187, 313, 421—423, 543, 572, 621, 738, 747—749, 1074— 1112, 1115, 1116; se solí, vector portatores salis 465—468; s ve vectores aquam ducentes 572.
z Vožice Mikuláš, nejv. písař král. ského 1133, 1148.
Vpády nepřátel 118.

Vracov, Narwaczowe, ves biskupství Pražského 142.
Vračka, manželka Půty z Litic 501.
Vrahové, homicide, die morder 336, 337, 492, 1142, 1144.
Vrata v jezech, foramina, flutrynnen 686, 687.
Vratislav, Wratislavia, civitas Wratislaviensis, Bresslab, Breslaw 125, 445, 463, 514, 546, 547, 645, 871, 987, 990, 992, 998, 1175; hejtmané královští viz z Koldic Tima, z Lažan Jindřich.
z *Vratislavi* Jan, registrátor král. 865, 872—874.
Vratislavský Jakub, Jaxo Breslaber, šefmistr m. Kolína 787.
Vrativoj, děkan kostela Pražského 495, 632; notář veřejný 519.
Vrátný kláštera 1093.
Vražda, homicidium, occisio, totslag, todeslag 12, 17, 22, 23, 43, 44, 47, 63—65, 72, 74, 75, 77, 93—95, 169, 170, 181, 182, 209, 210, 212, 218, 236—238, 240, 241, 322, 325, 336, 337, 339, 437, 438, 506, 601, 640, 688, 692, 753, 754, 925, 1046, 1141; v obraně života, defensio vite, notwer 22, 24; žida 329.
Vrbice, Vrbicz, ves u Litoměřic 358; ves u Poděbrad 142.
Vrchnosti, domini naturales et ordinarii, ecclesiastici sive seculares 61, 66, 77, 844.
z *Vroutku*, de Rutich, Matěj, obecní starší v Žatci 566.
Vrškov, potok u Tachova 604.
Vrutice, ves Brutecz, Vuritiz, villa Wruticz 31, 32, 40, 42, 413, 580—582.
z *Vrutic* Vaněk 581.
Wrutschaner Mikuláš, přísežný m Hory Kutné 520.
ze *Všehrom* Ondřej, podstolník krále Česk. 31.
ze *Všerub*, de Wserob, P(etr), notář kanceláře papežské 815.
Všetečenství, presumpcio 9, 11.
Vůle dobrá v. Dobrá vůle.
Vuničky Malé 469.
Wurfzins 365, 366.
Vůz, Wuoz, Jan, notář veřejný 973.
Výhava ženská, grod, gerade 1164 až 1166.
Výběrčí berně královské v. Berníci; cla v. Celníci; třídcátků v Uhrách, tricesimatores 608; ungeltu solního, collectores vngelti salis 465—469; úroků komorních, exactores 104, 388, 570.
Výboj domu, vybíjení domu, útok na dům, násilí domu, kvalt na dům běženim, invasio domus, presumpcio temeraria, que heymsuchung wlgariter dicitur, heymsuche 17, 22, 24, 62, 63, 69, 73, 74, 80, 93, 95, 148, 149, 152.
Výbojník domu, kvaltník domu, invasor domus, impugnans 22, 69, 80, 341, 342.
Vydržení 559.
z *Wydy* Jindřich ml., fojt země Chebské 906.
Vyhlášení veřejné viz Provolání.
Výhon dobytka do lesa královského, communes meatus seu pecorum transitus 228, 407, 410.
Výhost, weglose, wayhost, plat za vyhostění 50.
Vyhostění z města v. Vypovězení.
Vyhrožování vypálením, mine incendii v. incensionis 19, 20, 66, 67, 78, 364.
Vyjmutí z pravomoci soudní v. Exemce.
Vykonavatel kšaftu, testamenti executor 632, 1044, 1050.
Vykoupení se z trestu hrdelního anebo z psanství 25, 491, 492.
Výkup úroků ročních, redempcio censuum 476, 556, 557, 647, 1033.
Výkupné lonpežníkům 237.
Vyloučení z tovaryšstva tavířů stříbra 379.
Výmazné, smazné, peníz výmazný, delenciales 207, 355, 356, 1040, 1042, 1046, 1048, 1055, 1057.
Vyměřování mezí a hranic města 185.
Vyobcování z církve viz Klatba duchovní; z města v. Vypovězení z města.
Výpalné 364, 365.
Výpisy, transsumpta, z desk dvorských 813; z register papežských 517.
Výplata ruky 13, 25; zástavy 172, 697, 698, 731, 992, 993.
Výpověď jednoty landfridní 1142, 1147.
Výpovědi mocné, rozhodčí, ubrmanské, rozsudky smírčí, úmluvců, pronunciaciones, arbitraciones, arbitria, ausspruch, entschiedunge 246—248, 594, 595, 675—676, 770, 771, 791 až 793, 1065—1067, 1069, 1081—1085, 1105, 1127.
Vypovězení z města, aktování, klatba, vyobcování, proscripcio, exclusio et alienacio de civitate, jactus 19, 25,

50, 63, 64, 68, 74, 75, 79, 94, 163, 165, 294, 364, 365, 369, 379, 400, 453, 491, 492, 513, 617, 925, 1010, 1059.

Výprava vojenská, expedicio gencium armatarum 49, 950, 951, 1029. Viz Válečnictví.

Výprosy dcer i vdov k manželství 1044, 1050.

Výsady kupecké, obchodní 511, 512, 607—609, 818, 819, 828, 829, 877, 878, 917, 918; tržní, libertates nundinarum 147, 151, 173, 617, 618; zrušené 747, 748, 1162.

Vysazování měst a městeček, locaciones, exposiciones civitatum, viz Měst vysazování.

Vysazování pozemků obecních pod úrok 336, 337; vesnic, dědin, právem německým 197, 251, 790. Viz Právo emfyteutické.

Vyslaní městští 1006.

Výslech obžalovaného 14.

Výslužné 379, 380.

Vysoké Mýto, Mýtho, Alta Muta, Alta Mutha, Muta, Mutha, civitas Mutensis, civitas in Alta Mutha, civitas Muthensis, Hohenmautte, stat zur Hoenmautte, die Hoemaute 43—45, 47, 48, 88, 89, 116, 148—154, 321 až 324, 387, 448, 523, 528—530, 569, 570, 578, 587, 588, 590, 664, 672, 737, 759, 863—865, 874, 1152, 1153;

— berně 323, 324, 864; clo 387, 569; dluhy královské 874; důchod z rychty 88, 587; dům rychetní 529; hradby městské 88; kmeté, scabini 570, 578, 587, 588; krámy chlebné 529; krámy masné 529; krčmy 529;

— město věnné 590, 864, 865, 1153; měšťané 88, 89, 148, 149, 152, 159, 323, 448, 588, 664, 672; mlýny 529; mýto, mýtnice 45, 48, 116; nezastavitelnost města 159, 864; obnova rady 321—324; okres městský 737;

— pečeť městská 448; podkomoří 321 až 324; poprava 737; potok 529; práva a výsady 44, 47, 864; právo dědičné 664, 672; právo vlastnické 664, 672; přísežní (rada městská) 149, 151, 152, 154, 321—323, 448, 523, 569, 570, 588, 590, 737, 864, 874; přísaha měšťanská 448; purkmistři 587, 864, 874;

— rychtáři městští 116, 149, 151, 152, 154, 448, 523, 528—530, 569, 570, 587, 588, 590, 737; rychtářství městské 88, 116, 528—530; silnice obchodní k Brnu 45, 48, k Polič 48; sklad zbraní 578; sladovny

— soud městský 44, 47, 149, 15 až 323, 587; soud podkomořík 151, 152, 154, 864; starší obec až 323; statky a vesnice šosov 47, 322, 323; stavení domů 151, úroky roční komorní 387, 523, 570, 874; vojenství 874.

Výstupky, excessus v. Viny.

Vyšehořovice, Wissehorziewicz, Kouřimsku, Budislav Havlův notář veřejný 519.

Vyšehrad, Wissegradum, 629, purkrabí 756, 758, 768, 803, proboštové 4, 6, 52, 56, 57, 130, 137, 149, 164, 183, 188, 191, 1 195, 205, 344, 345, 373, 563, 627, 628, 630, 727, 728, 744, 783; viz z Buřenic Králík V proboštství 127, 205, 461, 462, 727, 745; děkan 1114, 1131, vikář kostela 519; kanovníci 102, 123, 125, 178, 191, 193, 1164.

Výšek, Wyssyek, přísežný m. St 881.

z *Výškova* Petr, Petrus de Wis král. registrátor 208, 810, 814, 820, 831, 833, 871, 886, 890, 892

Vyšmik, Wysnico, přísežní m. Bud 180.

Vyšší právo městské v. Soudy m vyšší.

Wythego, Vítek, biskup Míšenský

Vyvazení dluhů, extenuacio debi 1039, 1041, 1047.

Vyvážení věcí uloupených do 610, 611, 613.

Vyvlastnění 598—600.

Vývoz z Čech dříví 213, 214, koži obilí 58, 59, 791—794, 1103, 11

Vývrati 407, 410.

Výzbroj mužská, herwet, herwat 1167; válečná 577, 1029.

Vyzina, vyza, husio, hausen 484, 599.

Výživa školmistra 595.

Vzdajné 690.

Vzdání, odevzdání statku před so resignacio 16, 558, 559, 778, 843, 909, 910, 1026, 1027, 1086, domu za hřebík 1105; manstv signacio feodi 93, 94.

Yperská sukna 322.

Zabavování, arrestacio, pignoracio, pignoracio 339, 823, 826, 961;

ování; lodí 825, 826; pro nezaené berně 464; soli 465—469; ıocné pro dluh 245, 249; pro zalý úrok 7, 26, 191, 286; věcí pených 610, 611, 613; vín cizích —926.
ice, Zabielicz 1092.
interfectio, todschlag 62, 63, 73, 963; manželky 21, 70, 80; násil-. 24; škůdce vinic 925; ženy cizoıé 21; v. Vražda.
ıký arcibiskup, Jadrensis archieopus 609.
kostelní 381; v. Statky zádušní,
ık kostela, vitricus ecclesie 681.

y, sulci 1055, 1057.
ıornice Rivin 2.
ıký rybník u Vodňan 305.
ımy, ves u Berouna 142.
, ves u Písku, villa Zahorzie 462,

ıoří Zdislav, seděním na Krušce).
dníci, ortulani 757.
ły, orti, horti 205, 206, 291, 292, 310, 476.
ьský biskup 609.
ıče, Zahrziwcze, ves města Beıa 141, 142.
-iáš, měšťan m. Budějovic a zaatel špitálu tudíž 251, 271, 272.
, Zacharias, podkomoří král. měst ıých 929.
i, liberacio captivorum 167.
dova, de Zaidaw, Šenk 902.
ce, Zagieczicz 1001, 1005.
dobytka 25; viz Zabavování.
krále 1137.
y městské v. Kraje městské.
lepores 181, 183.
vé z Hasemburka, Lepores de enburg, Mikuláš, kuchmistr král. Václav 771; Vilém, strýc Mikuv 771; Vilém, syn Zbyňka nejv. ra komory 620; Zbyněk 419, 489, 540, mistr komory císařské 566, 620; Zbyněk, arcibiskup Praž-1014, 1039, 1040, 1045, 1046, , 1052, 1054, 1056, 1070, 1071, , 1178.
vé ze Žebráka, Lepores de Men-, Oldřich a Zbyněk 339.
ání Horníků 843; měšťanů 236, 1038.
1003.

Zákaz cechů 452, 453; úroků věčných 557.
Základ, pignus, vadium 26, 96, 246 až 248, 464, 1075, 1076, 1082, 1084, 1085.
Zakládání měst v. Měst vysazování; špitálu městského 987—990; vesnic 588; vinic v. Měření hor viničních, Vinice.
Zakladatelé kostela, fundatores ecclesie 824; špitálu městského 939.
Zákon, religio 21. Viz Řád.
Zákony, ordinaciones regis, ordenunge und gesecze 447, 893, 894.
Zákostelský z Bylejova Jakub 806.
Zákup, empcio emphiteotica, torta, que anleit vulgariter dicitur 110, 728.
Zákupné právo v. Právo emfyteutické.
Zákupy v. z Wartmberka.
Zálabí u Kolína 1093.
Založení v. Zakládání; města viz Měst vysazování.
Zámečník, serrifaber, serator 1124.
Zámky, ohrazení, municiones 404, 406, 409.
Zápis do knihy městské, v deskách městských, proscripcio, registracio in libro civitatis, 18, 635, 636, 1040-1043, 1049, 1166; v deskách zemských, annotacio tabularum terre 411; v. Vklady.
Zapisování důchodů z klášterů 1023, 1133; berní, cla, úroků z měst 165, 166, 181, 183, 269, 270, 339, 566 až 569, 602—605, 685, 898, 950, 974, 981, 1010—1013, 1023, 1089, 1090, 1102, 1133, 1140, 1156, 1157, 1163, 1164, 1169, 1171, 1180, 1181, 1183. Viz Berně, Cla, Úroky roční.
Zápisy dlužní králů Českých v. Dluhy královské, Zástava; na berni král., proscripta summe berne regalis 901, 902; na nemovitostech, zapsání statků, obligacio 559, 1152; na purkrabství 1012.
Záplata mincířům v. Platy.
Záplatáři, renovatores vestium 564.
Zápověď, interdictum 25; jízdy na koni 1142, 1145; souboje 1176.
Zapsání pro vraždu, proscriptio pro homicidio v. Psanství.
Zaroubání lesů k obraně země 917.
Zásada, Zasadye, ves 526.
Záseky v pomezním hvozdě 917.
Zásobování vodou města v. Vodovody.
Zástava, pignus, impignoracio, pignoracio, obligacio pignoris, exposicio pro

debito, pfand, pfantschaft 160, 497, 498, 698, 834, 897, 995; viz Právo zástavní; důchodů z měst v. Zapisování; hradů, tvrzí, zámků 339, 372, 424, 697—699, 722, 724—726, 850, 950, 992, 993, 1164; Chebska, 171, 200, 201, 391, 512; Chodů 207; koruny České, der cron von Behem pfantschaft 868, 1175; měst, obligacio civitatum 158, 165, 166, 171, 173, 174, 177, 178, 181, 183, 200, 201, 269, 270, 391, 566, 567, 569, 602 až 605, 607, 679, 680, 697—699, 722, 724—726, 850, 897, 898, 964—966, 992, 993; viz Města, Zapisování; movitostí, pignora portabilia vel ductibilia 520; dědictví, statků, nemovitosti, obligacio hereditatis 16, 68, 79, 500, 559; rychty Chodské 208; rychty městské, obligacio judicii civitatis 338, 592, 593, 994, 995, 1066, 1070; šrotéřství 160; Trutnovska 607; vesnice, obligacio ville 227, 303, 305, 307; věcí kostelních 20.

Zátaví, ves k městu Písku příslušná 278, 279.

Zatopení dolů 29.

Zatýkání dlužníků pro dluhy v. Stavování; duchovních 59, 883, 884; šlechticů pro výstupky 163, 165, v. Stavování; účastníků branných jednot 766; zločinců a škůdců zemských 183, 184, 609, 610, 612, 614, 914, 933, 934, 937, 1059.

Zavázání, obligatio 16.

Závět viz Kšaft.

Závíš, syn Vítkův 31.

Záviše, bratr Sulislava z Losy 2.

Zavítkovský z Kamberku Zdeněk 774.

Zázvor 942.

Zbislav, purkrabí Pražský 55, 57.

Zbití 20.

Zboží emfyteutická, klášterní v. Statky; hokynné, res penesticales 1074, 1076, 1077; kramářské, res institarum 484, 485, 487, 733, 1077; kupecké, kupectví, koupě, věci kupecké, kramářské, krámní, mercatum, mercimonium, mercimonia, merces, mercaciones, res vendibiles, venales, kaufmanschaft, kaufmanswar, kaufmanschacz 13, 51, 57—59, 92, 93, 104, 129, 130, 217, 238, 239, 294—296, 303, 306, 326, 358, 359, 419, 445, 446, 459, 460, 469—471, 477, 478, 480, 481, 487, 508, 509, 553, 648, 733, 801, 816 až 820, 825—829, 834, 840, 845, 846, 851, 852, 854, 878, 885, 8
917, 942, 943, 945—947, 9
1028, 1030, 1038, 1039, 107
1081, 1083, 1084, 1102, 111
1115, 1116, 1130, viz Obch
vitá v. Věci movité; nemovit
dictví, Statky.

Zbožnost králů Českých 881.

Zbraně, meče, kordy, defendi
diorum et cultellorum 244,
577—579; nosené kněžstv
střelné 1029.

Zbraslav, Aula Regia, Kunigsa
sale, klášter Cisterciensky
132, 489, 519, 870, 901, 11

Zbrojnoš, armiger 1176, 1177.

Zbytek hor, vberschar v. Změ

Zcizení rychtářství 941; statl
1172, 1175, viz Právo v
statků klášterních 137; zádi
viz Odkazy k mrtvé ruc
mrtvé ruky; věna 13.

Zdejčiny, les král. u Berouna

Zdenice, Denyczperk, lesnatý
Prachatic 627, 629.

Zderaz, klášter křižovníků bož
domus Zderasiensis ordi
sepulcri dominici ante P
34, 132—138, 366, 588, 901

Zdeslav, hofrychtéř věnných
ze Zděnic, Sdenicz, Mika, m
Trutnovské, 429.

Zdi městské, muri civitatis 22
Hradby městské.

Zdice, Wzdycze, Wzdicz 141.

Zdislav, podmaršálek kr. Č 55
rychtář m. Hradce n. L.,
kaplan Smila z Lichtenbur

ze Zedwicu Hynek 1141, 1143

Zechovice, ves u Bydžova 108

Zemané, přirození zeměné Č
terrigene, terrigene nobiles,
provinciales, incole terre,
lantsessen 68, 79, 150, 151
221, 262, 309, 457, 458, 492,
899, 932, 1002, 1003, 1021—1
1048, 1083, 1161. Viz Obyv
lovství, Páni, Vladykové.

Země Česká viz Čechy.

Země České, terre regi Boemi
375. Viz Koruna Česká.

Země Německé, Germania, dut
497—499.

Zhořelec, Gorlicz, Gerlicz, 10
597.

Zhořelecko, vévodkyně Alžb
1137, 1138; vévoda Jan 85

Zhoubcové zemští v. Škůdcové zemští.
Ziegenrueck Cigenrueck 1142.
ze Žitkova Bavor 677.
Zlapuner Jan, horník na Hoře Kutné 100.
Zlatá bula Karla IV. 1174.
Zlatá Koruna, Sancta Corona, Goldenkron, klášter Cisterciensky 579, 901, 1034.
Zlatí, [illegible] 427.
Zlatníci, aurifabri, auricampsores 406, 499, 1125.
Zletilost, anni maturitatis et discrectionis 1027.
Zločinci, malefici, noxii homines, criminosi, malefactores, fures, predones, publicarum stratarum notorii et dampnosi invasores, devastatores, bose, schedliche, ubeltetige, verleumbte leute 336, 337, 364, 365, 396, 397, 401, 403, 452, 492, 609—615, 617, 933, 934, 937, 1000, 1001, 1005, 1006, 1021, 1059. Viz Škůdcové zemští.
Zločiny, culpe criminales, demerita et excessus notabiles, reatus, enormes excessus, missetat, schedliche ubeltat 12, 241, 260, 491, 492, 593, 617, 1022, 1143, v. Viny.
Zločiny čestné 963.
Zloději, fures, diepe 64, 75, 336, 615, 1142, 1144.
Zlodějství v. Krádež.
Změrky horní, štrych horný, uberschar 29, 71, 82, 959.
Zmrzlík ze Svojšína Petr, mincmistr král. na Horách Kutných 725, 1130, 1133, 1148.
Znak městský, arma civitatis 1137; Smila z Lichtenburka 36.
Znamení celní, signa 364; městské, statmarche, v Chebu 196; místo mrtvoly, signum funerale, signum nomine funeris 311, 337; mýtní, signa mute 45, 48; registraturní 418, 419, 425, 426, 435, 436, 442, 444, 453, 454, 457, 462, 463, 472, 479, 489, 503, 505, 507—509, 511—513, 516, 517, 534, 537, 542 atd.; ungeltu solního, signum ungelti salis 467, 469.
Známkování, znamenání, cejchování lodí, zeichen, zeichung der schiffe 477—479, 481.
Znojmo 120, 722.
Zöblitz, Czoboleins, m. v Sasích, 946.
Zoum, uzel sukna 484, 485.
Zpěv kostelní 298, 299, 681, 1110, 1111; při pohřbech 1121.
Zpovídání 975, 977, 1121.
Zpropitné, peníz za pivo, denarius pro cerevisia 484, 486.
ze Zruče, de Zrucz, Mikuláš, popravce kraje Čáslavského 1005.
Zřízení dvoru královského 1152; obecní 9, 12.
Zschopau, Czope, m. v Sasích 946.
Zůstaveni, vorleumundet Inte 611, 613.
Ztráta cti, perdicio fidei et honoris 225, 226, 1002; hrdla v. Trest smrti; statku 1002, 1003. Viz Konfiskace.
Zvíř, fere 209; nižší 349.
ze Zvířetic Jan, 1152.
Zvikova, Czwickaw, 1142.
Zvíkov, hrad, Chlingeberch, Klingenberg, Klingstein, purkrabí 31, 41, 51, 1034.
ze Zvíkova, de Klingsteyn, Čeněk, pro kurátor 1115.
ze Zvířetic, de Swereticz, de Swyerzeticz, Hašek 540; Vilém, popravce kraje Boleslavského 1005.
Zvoníci, campanatores 4, 5, 681.
Žabokliky, Zabakluk, Zaboklik, ves 619, 620.
Žáci, scolares, pueri scole 5, 298, 299, 681, 952, 975, 1110, 1111, 1121, 1122.
Žacléř, Scheczler, hrad, 607.
Žák, Scolaris, měšťan Lounský 125.
Žalmů čtení při pohřbech 1122.
Žaloba, querimonia, accio, 15, 16, 18, 63—66, 74—77, 144, 187, 188, viz Půhony; na přísežné 17, 27, 65, 66, 76, 77; na rychtáře 15, 66, 77; o dědictví, querimonia pro hereditate 16; pro dluh, querimonia pro debitis 15, 18, 24, 66, 77; pro krádež 19; pro loupež 19; o mzdu 24; o plnění smlouvy 236, 237; o rány, pro wlneribus 18; prostá, querimonia simplex, querela simplex et plana, slichte clage 22, 64, 75, 238; v ranném potazu 68, 79; z několika pří 18.
Žalobník, žalující, actor, accusator, lesus 14, 16, 20, 23. Viz Původ.
Žaltářníci v kostele Pražském 881, 902, 904.
ze Žandova, Sandow, Jan, přísežný m. Litoměřic, 120; Mikuláš, kmet m. Litoměřic, 120.
Žatec, město Žatecké, Sacz, Zacz, Zaacz, civitas Zacensis, Sacensis, Saczensis, stat zu Sacz 49, 60, 97, 98, 118, 119, 143, 174, 175, 193—195, 276, 298—302, 312—314, 325, 334, 335, 345, 346, 402, 487—439, 465, 466, 472, 475, 530—538,

1085, 1133, 1149, 1150; purkrabi 1077.

ze Žebráka Zajícové: Oldřich 339, Zbyněk 228, 339.

Žebrání žáků 1122.

Želetice 1127.

Železo, ferrum 487, 583, 584, 590—592, 733, 816, 942; bavorské 599, chebské 599, kadaňské 599; ruční, ferrum manuale 18, 68, 79.

Želivo, Zelew, klášter 981.

Žena obecní, mulier communis, gemaine frau 20.

Žernoseky, Zrnoseky, Srnossek 422, 423.

Žertéři, truffatores, teuscher 13.

Žestoky, Zestok, 1013—1015.

Žháři, paliči, incendiarii, incensores, mortprenner 19, 20, 64, 75, 336, 364, 365, 1142, 1144.

Žhářství, zapálení, pálení, oheň, incendium, ignis, fewer, brant, mortpraut, 19, 20, 66, 77, 181, 182, 209, 210, 688, 692, 753, 754, 1046, 1141, 1143; noční, nocturna incendia 186, 187; úkladné, secretum seu mortiferum incendium 240, 241, 601, 640.

Židé v Čechách, služebníci komory královské, Judei Boemie, regie camere servi, die Juden in dem lande zu Behem gesessen, camerknechte 20, 26, 161, 328, 329, 346—348, 352, 437, 438, 559, 597, 767, 768, 821, 871, 872, 937, 946; v Chebsku, die Juden zu Eger 200, 201, 390, 443, 444, 708, 721, 809, 810, 837, 866.

Žirotín hrad, 1003, 1163.

Žitava, Sittavia 189, 410, 411, 598.

Žitavský Jan, Sittauwer, přísežný na Horách Kutných 443.

ze Žitavy, Sittawia, Častalov 6, Chval 41, Jindřich 6, 41.

Žitenice u Litoměřic 462.

Žito, siligo 216, 305, 307, 792.

Žiželice, Zewslicz, ves 939.

Žleby 162, 163, 165, 246—248.

Žlutice, oppidum Luticz, Lueticz 487, 615, 616.

Žofie, Žofka, královna Česká 928, 930, 972, 1106, 1137, 1138, 1152, 1153, 1182.

Žoky chmele, sacci humuli, 484, 485, solní, sacci 483.

Žoldnéři městští, stipendiarii 1114, 1116.
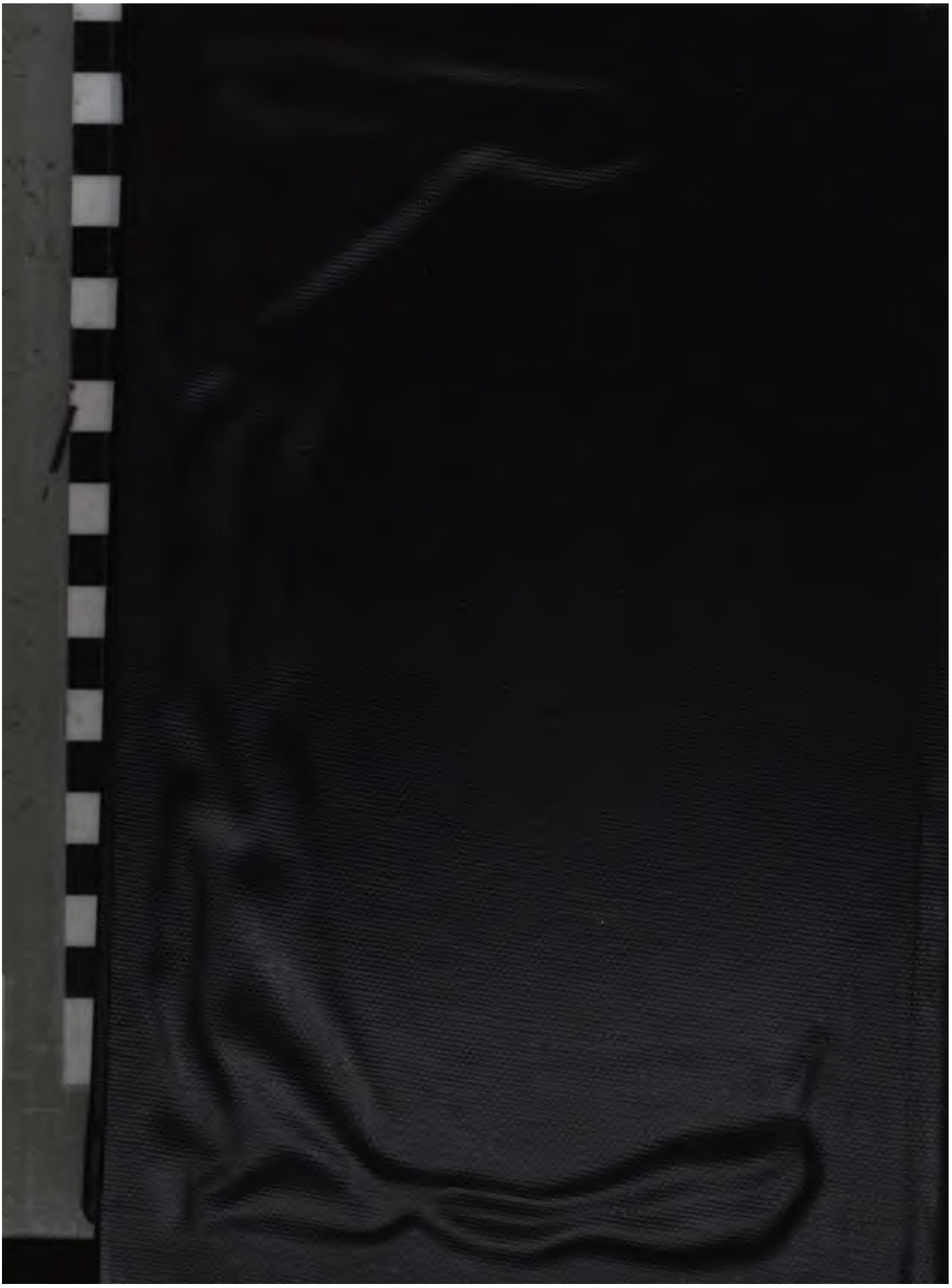
Žumburk, Sumirburch, Sumerburc 48 49, 107, 108, 1185.